Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Quaestiones evangeliorum de tempore et de sanctis

https://hdl.handle.net/1874/374545

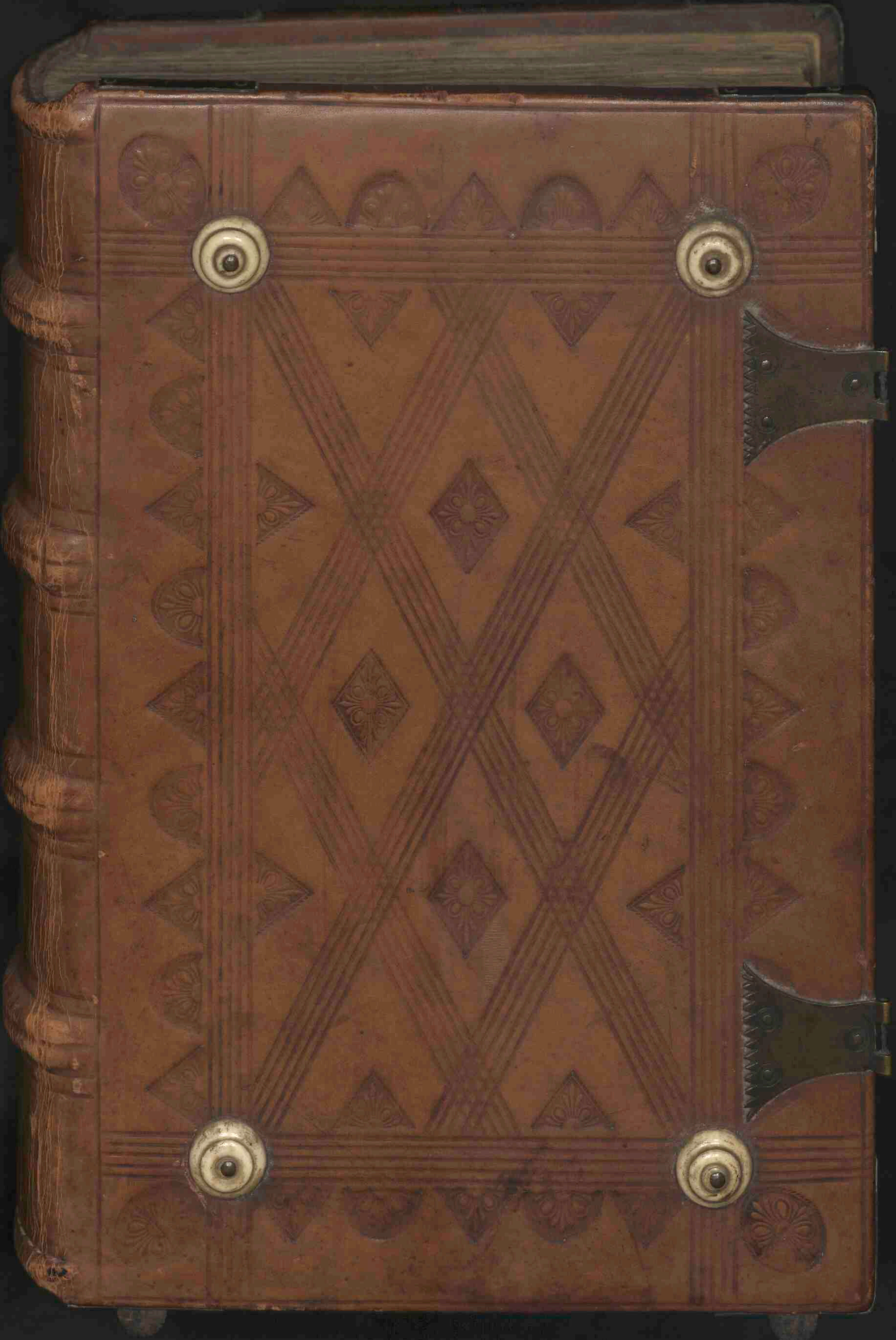

Ophert

H. TEN OEVER
Brouwersgracht 8853?
AMSTERDAM.

Gertrudis Revziona u fol 1

B37

19

dñs Reinerus bollen pbr oppidi leuwen

[illegible]

19

Questiones euangeliorum tam de tempore quã de sanctis Johãnis de turre cremata cardinalis.

Aegidius Zenghelbeeck pastor ... Andree Antwerpie a° 1608

[illegible]

[illegible]

Turrecrem: Mortuus 1468.
vide seqquot. fol. 465.

vide bibliog instr. tom 4 fol 139

N.º 205

QVm ad plenio
rem cognitionē rei ordo dedu
cat: neceſſariū ē hic ponere hu
ius ſolēniſſimi ordinē opuſcu
li. vt qbꝰ legere placuerit faciliꝰ ſalutiferuꝫ
reportēt fructū ¶ Erit aūt ordo opis huiꝰ
talis ꝙ pmo ponent̄ themata ſmonū de tē
pore tā d' eplis qꝫ euāgelijs ac alijs ſcriptu:
ris autēticis ꝑ totū annū. De ſanctis ⁊ cō:
muni ſanctoꝝ. necnō d' qbuſdā alijs ſingu:
laribꝰ ⁊ notabilibꝰ materijs cū ſuiſ remiſſi
onibus ꝑ ſimplicibꝰ predicare volētibus.
¶ Poſt themata vo ponet̄ tabula alpha
betica in ſe cōtinēs ⁊ ꝯcludens oēs ⁊ ſingu
las materias huiꝰ totiꝰ opis. vt facilior ſit
recurſus volētibꝰ diuerſas ⁊ copioſas brē
materias. ⁊ vnuſquiſqꝫ recipe poſſit qd' ſi:
bi placitū fuerit ¶ Sequeturqꝫ tabula ſm
ordinē alphabeti ipſiꝰ auree materie appli'
cabilis ſiue floriſ theologie Demū ipa enu
cleata materia ſiue flos theologie in ſe. Ul
timo ponet̄ tabula de tpe ⁊ de ſanctis ꝑ cir
culū anni cū queſtionibꝰ ex ſancto thoma
enucleatis ⁊ extractis ꝑ illuminatiſſimum
virū dñm Johem de turre cremata ſancte
ſedis aplice cardinalē ordinis pdicatoruꝫ
ſancti Sixti vulgarit̄ nūcupatū. Cōporta
ta ſunt hec ad laudē dei oipotētis. glorioſiſ
ſimeqꝫ vginis marie. ⁊ omniū ſanctoꝝ. nec
non ad ſalutē animarū. ⁊ in ſalute animaꝝ
pficere volentiū. Anno dñi ⁊c. lxxx.

¶ Tabula thematū de tempore

¶ Dñica pma aduētus de epiſtola

NUnc eni ppior ē ſalꝰ noſtra qꝫ cū
credidimꝰ. Ro. xiij. In his verbis
apl's duo tāgit. Primo eni ponit
noſtrā ppinqtatē eterne ſaluti. ibi. Nūc ⁊c.
Secūdo cauſam ipſius ppinqtatis. ibi. qꝫ
⁊c. Si eni ppior eſt nūc nrā ſalꝰ qꝫ eſſet tunc
cū credidimꝰ. i. qñ credere incepimꝰ crede
re eſt cauſa ꝙ ſaluti ſumꝰ ppinqui. Uide ti
tulo de credere
¶ Abijciamꝰ opa tenebrarū. i. pctā. Roꝝ.
xiij. Uide titulo de peccato.
¶ Induamur arma lucis. Roma. xiij. Ui
de titulo de lumine
¶ Sic vt i die honeſte ambulemꝰ. Ro. xiij.
In his v'bis hortat̄ nos aplus ⁊ monet ad
tria. Primo monet nos ad ambulanduꝫ.
ibi ambulemꝰ. Scdo ponit modū ambu:
landi. ibi honeſte. Tertō oñdit honeſte am
bulādi exemplū. ibi. in die. Ambulat ei ho:
neſte q ambulat ſpūaliter. ſicut hoies i die
ambulāt corꝑaliter. qa tunc cauent ſibi ne
aliquid pareat in eis quod male ſtet. Uide
titulo de ambulatione
¶ De euangelio
¶ Bñdictꝰ q venit i noie dñi. Matth. xxj.
vbi tria tāgunt̄ de xpo. Primo eiꝰ bonitaſ
ibi. Bñdictꝰ. i. oī bonitate repletꝰ Secūdo
eiꝰ pietas. ibi. Qui venit. Tertio ipiꝰ potes
ſtas. ibi. In noie dñi. Uide titulo de venire
vel titulo. Quare bñdicēdus eſt deus
¶ Extra epl'am ⁊ euangelium
¶ Oſtende nobis domine miſericordiaꝫ
tuā. ps. lxxxiiij. Uide ti. de miſericordia.
Miſit dñs v'bū ſuū ⁊ ſanauit eos. ps. cvj
Uide titulo de infirmitatibus
¶ Dominica ſecunda de epiſtola.
¶ Quecūqꝫ ſcripta ſūt ad noſtrā doctri:
nā ſcripta ſūt. Ro. xv. Uide ti. de v'bo dñi
¶ Gētes ſup miſicordia honorare deum
Ro. xv. Quāto aūt deus ē miſicors. tanto
mag debet ab hoibꝰ honorari. Et h innuit
apl'us in his v'bis. Gētes ſcꝫ debēt ſup mi:
ſericordiā. i. ꝑpt miſicordiā honorare deuꝫ
vbi duo tangūt. Primo pietas quā nobiſ
exhibet miſerando. ibi ſup miſicordia. Se:
cundo noſtra obligatio quā ſibi debemuſ
ipſum honorādo. ibi. gētes honorare deuꝫ
Uide titulo de miſericordia.
¶ Deꝰ autē ſpei repleat vos oī gaudio et
pace in credēdo. Ro. xv. Et qa ſolꝰ deꝰ pōt
tale gaudiū dare. Jō in his v'bis orat apl's
vt nos deꝰ tali gaudio repleat. vbi tria fac.
Primo oñdit in q debemꝰ ſperare. ibi. De
us aūt ſpei. i. in q debet eē noſtra ſpes. Se:
cundo qa ipſe pōt nos gaudio replere. ibi
Repleat oī gaudio. Tertio qa ex ſpe ⁊ gau
dio ſequitur pacifice credere. ibi. Et pace in

credēdo. vide ti. de gaudio vl' gaudere

¶ De⁹ aūt ſpei zc. Et q̄a ad firmādā ſpem
ſequit̄ gaudiū de glā pādiſi quā hō ſperat
ꝛ neceſſaria eſt fides recta quam hō teneat
Jō orat apl's vt ī his repleamur. dicēs. De
us autē ſpei. vbi tria facit. vt ſupra. Uide ti-
tulo de ſpe

¶ De⁹ aūt ſpei zc. Et ſequit̄. vt abundetis
ī ſpe ꝛ v̓tute ſpūſſancti. Quia ad pfecte cre-
dendū ꝛ ſalubrit̄ n̄ ſolū eſt neceſſaria fides.
imo etiā ſpeſ ꝛ gaudiū ſpūale Jō orat apl's
in his v̓bis vt repleamur. De⁹ aūt ſpei. vbi
tria facit. vt ſupra. vide titulo de credere.

¶ De euangelio

¶ Tūc videbūt filiū hoīs venientē ī nube
ꝛ poteſtate magna. Luc. xxj. Cōditio autē
ipſi⁹ filij dei tangit̄ in his v̓bis. q̄ dicta ſūt
p̄ncipaliter de aduentu in iudiciū. Uide
titulo de iudicio

¶ Tūc videbunt zc. Que verba licet dicta
ſint de aduētu ad iudiciū. Intellecta tamē
ſatis agere p̄nt de aduentu in mundū. vbi
tria tangunt̄. Primo ei⁹ manifeſta appari
tio in carne. ibi. Tūc videbūt. Secūdo eiuſ
aduētus ī matre. ibi. venientē in nube. id ē. i
beata v̓gine. Tertio eius v̓tus ꝛ potētia in
opatione. ibi. Cum poteſtate magna. vide
titulo de venire.

¶ Dn̄ica tertia aduētus de epiſtola.

¶ Sic nos exiſtimet hō vt miſtros chriſti
j. Cor. iiij. Hic hortatur nos apl'us ad duo
Primo vt ſimus miniſtri dei interi⁹ ſācte
viuēdo. ibi. vt miſtros xp̄i. Scd̄o vt bonā
famā habeam⁹ ſanctitatē exteri⁹ opib⁹ oñ
dendo. ibi. Sic nos exiſtimet hō. Uide ti. d̓
miniſtrare vel ſeruire

¶ Hic iā querit̄ inter diſpēſatores vt fidel'
q̄s inueniat̄. j. Cor. iiij. Dn̄s multas grās
cōmiſit in hac vita hoī de q̄b⁹ eſt hō diſpen
ſator. q̄a ip̄e ſol⁹ eſt dn̄s a q̄ oēs grē veniūt.
Et q̄a hō nō pōt bn̄ eas diſpēſare bene ip̄is
v̓tendo ſine fide. q̄ docet quō eis hō debeat
vti. Jō ad bn̄ vtendū gratijs a dn̄o datiſ eſt
neceſſaria fides. Et h̓ eſt q̄d d̓r in p̄dictis v̓
bis. vbi duo tangunt̄. Primo q̓ gratiaꝝ q̄
nobis dant̄ a dn̄o nō ſum⁹ dn̄i. ſed diſpēſa-
tores. ibi. Hic iā q̄rit̄ zc. Secundo q̓ ad bn̄
diſpenſandū neceſſaria eſt fides. ibi. vt fide
lis q̄s inueniat̄. vide ti. de fide

¶ Nolite an̄ tp̄s iudicare. j. Cor. iiij. vide
ti. de iudicio temerario

¶ De euangelio.

¶ Tu es q̄ ventur⁹ es an aliū expectamuſ
Matth. xj. Et q̄a h̓ ſol⁹ de⁹ facere poterat
Ideo q̄rit beat⁹ iohēs. Utrū ipſe ſit q̄ ven-
turus ſit. an ſit ali⁹ expectādus. Et h̓ p̄pter
tria. Primo q̄a ſol⁹ deus vere eſt. q̄a ipſe
ſol⁹ a ſe habet eē. ibi. Tu es. Secūdo q̓ eſt
homo ver⁹. ibi. Qui vēturus eſt. q̄ chriſt⁹
ſm̄ humanitatē venit. Tertio q̓ non eſt ex-
pectādus redēptor ali⁹. ibi. an aliū expecta
mus. q̄ſi diceret nō. Et hoc contra iudeos.
qui adhuc alium expectant. Uide titulo d̓
venire.

¶ Ceci vidēt. claudi ambulāt. leproſi mun
dant̄. Matth. xj. Et q̄a chriſt⁹ ē cauſa om-
niū bonoꝝ operū que fiūt. Idcirco bn̄ficiū
eius oñdit cū d̓r. Ceci vidēt zc. vbi tria tan-
gunt̄. Primo oñdit̄ q̓ chriſt⁹ cecos. i. neſci-
entes bona opa facere illuminat. cū dicit.
Ceci vidēt. Secundo q̓ claudos. i. pigros
ad bn̄faciēdū animat. ibi. claudi ambulāt.
Tertio q̓ leproſoſ. i. pctōres ī factis mūdat
dū ſubinfert. Leproſi mundunt̄. vide titulo
de ambulatiōe. vl' de mūdicia

¶ Dn̄ica q̄rta aduētus de officio miſſe.

¶ Uiſita nos in ſalutari tuo. Et q̄a ſancti
patres erāt in graui p̄iculo ꝛ ſciebāt q̓ ſolū
p chriſtū liberari potuerūt. Jō orabant ad
deū patrē vt eos p eū viuificaret. ſm̄ q̄d d̓r
in his v̓bis. viſita zc. vbi duo tangūt̄. Prīo
enī petūt viſitari. ibi. viſita. Secūdo petūt
q̓ viſitator ſit talis per quē poſſint ſaluari.
cum dicit̄ In ſalutari tuo. vide titulo de ſal
uare.

¶ De epiſtola

¶ Gaudete in dn̄o ſp. Phil'. iiij. Ad gau-
diū hortat̄ nos apl's in his v̓bis. vbi tria fa-
cit. Primo eī admonet nos vt gaudeam⁹
ibi. Gaudete. Secūdo oñdit in q̄ gaudere
debeam⁹. ibi. In dn̄o. Tertio nos hortatur
vt iſtud gaudiū ꝯtinuem⁹. ibi. Semp. vi
de ti. de gaudio vel gaudere

¶ Pax dei q̄ exupat oēm ſenſū cuſtodiat

corda veſtra. Philꝰ.iiij. Vide ti. de pace

¶ De euangelio

¶ Poſt me ventur' eſt q̄ an̄ me factus eſt. Joh.j. In p̄dictis v̓bis cōfitet̄ beatꝰ Johes duo eē in xp̄o. Chriſtꝰ ei eſt verꝰ deꝰ ⁊ verꝰ homo. Primo ꝯfitet̄ eius humanitatē. ibi Pꝰ me. Secūdo ipſiꝰ diuinitatē. ibi. An̄ me factꝰ eſt. Vide ti. de venire

¶ In vigilia natalis domini.

¶ Sanctificamini cras enī inter vos faci et dominus mirabilia. Joſue.iij. Vide ti. ꝺ ſanctificatiōe. vel mirabilibꝰ

¶ De epiſtola

¶ Eſtis ⁊ voſ vocati dn̄i noſtri ieſu chriſti Roma.j. Sp̄ualiť oēs hoīes deꝰ ad ſe vo/cauit. q̄a tali die ſicut cras filiū ſuū naſci fe/cit in mundū. q̄ ad h̄ natꝰ eſt vt oēs vocarꝫ ad deū. Et h̄ eſt q̄d dicit ap̄lus in p̄dictis v̓/bis. Eſtis ⁊c. In q̄bꝰ tangit̄ dei benignitas in duobꝰ. Primo in h̄ ꝙ nos vocauit. ibi. Eſtis ⁊ vos ⁊c. Secūdo. nō quecūqꝫ. ſꝫ fili/um ſuū ad nos vocādos miſit ⁊ naſci fecit ibi. Jeſu chriſti ⁊c. i. ꝑ ieſuꝫ xp̄m dn̄m noſtꝝ. Vide titulo de vocatione

¶ De euangelio

¶ Ipſe ſaluū faciet ꝓplm̄ ſuū a pc̄tis eorꝫ Matth.j. Et q̄a totū genꝰ humanū erat ī ſtatu pditōis. ⁊ debebat ꝑ xp̄m ſaluari craſ naſcituꝝ. Jdcirco vt meliꝰ ab hoībꝰ recipi/atur denūciat nob̄ angelꝰ ꝙ ip̄e ē ſaluator in his v̓bis. Ipſe ſaluū ⁊c. vbi tria oñdūtur de xp̄o. Primo eiꝰ pietas ⁊ miſericordia. ibi Ipſe ſaluū ⁊c. Sc̄do ipſiꝰ mirabil' potētia. ibi. ꝓplm ſuū. q̄a oēs hoīes de mūdo ſunt ꝓplus ſuus. Tertio hominū magna miſia ibi. a peccatis eoꝝ. Vide ti. de ſaluare.

¶ In die natalis domini. de ꝓphetia

¶ Habitātibꝰ ī regione vmbre mortis lux orta eſt eis. Eſa.ix. Vide ti. de lumīe.

De epiſtola.

¶ Apparuit grā dei ſaluatoris noſtri om/nibꝰ hominibꝰ. Ad Titū.ij. Et q̄a chriſtuſ attulit grām mūdo q̄ hodie natꝰ ē mūdo apparuit. Jō dicit ap̄ls ꝙ hodie apparuit g̃/tia ⁊c. vbi tria tāgunt̄ de xp̄o hodie nato. q̄ oñdunt magnā ipſiꝰ excellentiā. Prio eiꝰ ineſtimabilis ptās. ibi. apparuit ⁊c. Secun/do eius ineffabilis pietas. q̄a nos ſaluat ⁊ ad h̄ venit. ibi. ſaluatoris noſtri. Tertō eiꝰ mirabilis bonitas. q̄a ſic omnibꝰ ſe coīcat ibi. oībꝰ hominibus. Vide ti. de gratia.

¶ Dedit ſemetipſum ꝓ nobis vt nos redi/meret ab oī iniq̄tate ⁊ mūdaret. Titum.ij. Et q̄a nobis ex nrā carne natꝰ eſt hodie et venit in mūdū vt nos a pc̄tō mūdaret. vn̄ ꝺ̓ in his v̓bis. ꝙ dedit ⁊c. vbi duo tangūtuꝛ Primū eſt ipſiꝰ erga nos immenſa chari/tas. ibi. dedit ſemetipſū ꝓ nobis. Secūdū eſt maxīa noſtra vtilitas quā ex eiꝰ ꝯſecuti ſumꝰ natiuitate. ibi. vt nos redimeret. Vi/de titulo de mundicia

¶ Apparuit benignitas ⁊ hūanitas ſalua/toris noſtri dei. Titū.iij. Et q̄a totū genus humanū ꝑ xp̄m hodie natū. eſt ſaluatum. Jō natiuitas xp̄i vocat̄ apparitō in his ver/bis. Apparuit ⁊c. Vbi tria oñdunt̄ de pue/ro hodie nato. Prīo eiꝰ hūilitas. ibi. appa/ruit benignitas ⁊ hūanitas. Sc̄do noſtra vtilitas. ibi. ſaluatoris noſtri. Tertio eiꝰ po/teſtas. ibi. dei Vide titulo de ſaluare.

¶ Nō ex opibꝰ iuſticie q̄ fecimꝰ nos ſꝫ ſm̄ ſuā miſericordiā ſaluos nos fecit. Titum.iij Chriſtꝰ hodie natꝰ eſt ⁊ venit ī mundū ad releuandā omnē noſtrā miſeriā ⁊ dandaꝫ nob̄ ſalutē eternā. Jdcirco eiꝰ aduētꝰ miſe/ricordie dei aſcribit̄ in his v̓bis. Nō ex opi/bus. vbi duo tāgunt̄. Primo excludit nati/uitas xp̄i cauſam falſam quā aliq̄s aſſigr̃e poſſet. ibi. Nō ex opibꝰ ⁊c. Sc̄do ponitur cauſa v̓a ꝓpter quā chriſtꝰ naſci voluit et nos ſaluare. ibi. ſm̄ ſuā miſericordiā. Vide titulo de miſericordia

¶ Vt iuſtificati grā ipſiꝰ heredes ſimꝰ xp̄i ſm̄ ſpem vite eterne Titū.iij. Iſtā aūt ſpem maxime habere poſſumꝰ ex eo ꝙ chriſtus natꝰ eſt hodie vt nos heredes faceret vite eterne. ſm̄ q̄d ꝺ̓ in his v̓bis. Vt iuſtificati. In q̄bꝰ oñdit̄ ꝙ ꝑ chriſti natiuitatē hēmuſ tria. Primo a pc̄tō mundiciā. ibi. iuſtifica/ti. Secūdo diuinā grām. ibi. grā ipſiꝰ. Ter/tio de celeſti hereditate ſpem firmā. ibi. he/redes ⁊c. Vide titulo de ſpe

¶ De euangelio

¶ Euangelizo vobis gaudium magnum

quod erit omni populo. Luc. ij. Natiuitas chriſti eſt cauſa omnis boni celeſtis quod nos habere poſſumus. et de quo nos vere gaudere poſſumꝰ ꝛ debemꝰ. Idcirco angelus ipſiꝰ natiuitatẽ annũciat ꝛ nos ad gaudendũ excitat in his v̓bis. Euãgelizo vobiſ id eſt. annũcio ꝛc. vbi tria tangunt̃. Primo gaudij immẽſitas. ibi. gaudiũ magnũ Secundo noſtra vtilitas. ibi. euãgelizo vobis id eſt. ad veſtrã vtilitatẽ. Tertio gaudij cõmunitas. q̄a nõ ſolum vnꝰ vel duo de hoc habebant gaudiũ. ſed erit omni pp̄lo. Vide titulo de gaudio.

¶ Natus eſt nob̄ hodie ſaluator q̄ eſt xp̄s dominus. Lu. ij. Angelꝰ ſciens q̄ hodie natus erat dei filius q̄ nos ad ſtatũ ſalutis reduceret denũciauit hoc hominibꝰ in his v̓bis. Natus eſt ꝛc. vbi de xp̄o tria tangũtur. Primo ipſiꝰ humilitas. ibi. natus ẽ hodie. Et ideo oportet q̄ ſit hõ. Secundo noſtra vtilitas. ibi. nobis ſaluator. Tertio eius diuinitas. ibi. qui eſt chriſtus dñs. Vide ti. d̄ Saluare

¶ Extra ep̄l'am ꝛ euangelium

¶ Venit deus in caſtra. j. Regũ. iiij. Iſte autẽ aduentꝰ ſpẽaliter fuit hodie quando chriſtus in mũdo natus eſt. Et iõ hodie dicere poſſumus iſta v̓ba. Deꝰ venit ꝛc. In q̄bus tria tangunt̃. Primo naſcentis ſublimitas. ibi. deus. Secũdo eiuſdẽ humilitaſ. ibi. venit. Tertio noſtra neceſſitas. ibi. in caſtra. id eſt. ad hoĩes qui nõ poterãt habitare in ciuitate celeſti. ſed extra ſicut homĩes q̄ ſunt in caſtris. Vide titulo de venire.

¶ Dñica infra octauas de euangelio.

¶ Tuã ipſiꝰ aĩam ptrãſibit gladiꝰ. Luc. ij. Vide titulo de gladio

¶ Gratia dei erat ĩ illo. Luce. ij. vide titulo de Gratia

¶ In circumciſione domini

¶ In nouitate vite ambulemꝰ. Roma. vj Chriſtꝰ nobis modũ viuẽdi oñdit nouũ. et ſpecialiter hodie quãdo recipiẽdo vetuſ ſacramẽtũ. ab eo nos abſoluit Idcirco hortat̃ nos ap̄l's. vt in nouitate ꝛc. vbi tria nos monet facere. Primo vt peccati vetuſtatẽ deponamꝰ. ibi. ĩ nouitate Secũdo vt mortem culpe mortaliſ abijciamꝰ. ibi. vite. Tertio vt in bonis opibus pficiamus. ibi. ambulemꝰ. vide ti. de ambulatione.

¶ De epiſtola

¶ Nõ ex opibus iuſticie q̄ fecimus nos ſꝫ ƀm miſericordiã ſuã ſaluos nos fecit. Titũ iij. vide ti. de miſicordia ꝛ iuſticia

¶ Vt iuſtificati grã ipſiꝰ heredes ſimus. Titũ. iij. vide ti. de gratia

¶ De euangelio

¶ Vocabis nomen eiꝰ ieſum. Ipſe enĩ ſaluum faciet populũ ſuũ a pctis eoꝝ Mat. j. Chriſtus venit ad ſaluandũ nos. et ſalutem noſtrã incipit hodie operari. quoniã iã in circumciſione incipit p nobis ſanguinem fundere. Iõ hoc impoſitũ eſt ſibi nomen ieſus. id eſt. ſaluator. vnde d̓r p angelum ad ioſeph. vocabis ꝛc. vbi duo tangunt̃ ĩ chriſto Primo in ip̄o nomĩs impoſitio. ibi. vocabis. Secũdo rõ impoſitõis. ibi. ip̄e enim ꝛc. vide titulo de Saluare

¶ In vigilia epiphanie.

¶ Non ex operibus iuſticie ꝛc. vt iuſtificati gratia ꝛc. Require in die natiuitatis domini.

¶ In die epiphanie dñi de epiſtola.

¶ Surge illumĩare hierl'm q̄a venit lumẽ tuũ. et gloria dñi ſup te orta eſt. Eſa. lx. Chriſtus veniens in mundũ ipſum illumĩauit. Idcirco hortat̃ nos pp̄heta vt ad ipſum veniamꝰ vt nos illuminet veniamꝰ dicẽs. Surge illuminare. Sicut fecerũt illi tres reges q̄ tam de longinq̄s ptibus ad eũ venerũt. Hic hiſtoriam euangelij. Dicit ergo pp̄heta cuilibet noſtꝝ ſub noĩe hieruſalẽ. Surge ꝛc. In q̄bus v̓erbis tria facit. Primo enim hortat̃ nos vt ſi volumꝰ venire ad xp̄m. de peccato ſurgamꝰ. ibi. Surge. Secũdo vt lumẽ fidei ꝛ gratie recipiamꝰ. ibi. illumĩare hieruſalem. Tertio oñdit a quo iſta habere valeamus. ibi. q̄a venit lumen tuũ. i. chriſtus. et gloria eius. vide titulo de venire. et de lumine.

¶ Ambulabunt genteſ in lumine tuo ꝛ regeſ in ſplẽdore ortus tui. Eſa. lx. Quia ad illuminandũ neceſſariũ eſt lumen. ꝛ chriſtꝰ iſtis diebus natus eſt verum lumen. ideo

ꝓphetauerunt multi. qꝛ eo nato multi qui ante nō videbāt ambulare in bonis opib⁹ ambulauerūt ꝛc. Ambulabūt ergo gentes ꝛc. In q̄bus v̇bis duo tangunt̄. Primo enī oñditur ꝑfectus in bonis opibus generalr̄. ibi. ambulabūt. Secundo ꝑfectus ī his tribus regib⁹ ſpecialis. ibi. ⁊ reges ꝛc. Ergo ſi de natiuitate chriſti ⁊ ei⁹ apparitione volumus vtilitatē noſtrā facere. in bonis operibus ambulem⁹. Vide ti. de ambulatiōe.

¶ De euāgelio

¶ Ubi eſt q̄ nat⁹ eſt rex iudeoꝝ ꝛc. Mat. ij. Vide titulo de q̄rendo deum

¶ Videntes ſtellā eius magi gauiſi ſunt gaudio magno. ⁊ intrantes domū inuenerunt puerū cū maria matre eius. Math. ij. Stella que iſtos tres magos p̄cedebat. erat ſignū ꝑ qd̊ ipſi veniebant ad chriſtum qui eſt verū gaudiū Vidētes ergo ſtellam ꝛc. In q̄bus oñdit euāgeliſta tria. Primo gaudiū qd̊ reges habuerūt de ſtella. ibi. videntes ꝛc. Secundo locū vbi chriſtū queſierunt. ibi. intrātes ꝛc. Tertō gremiū vbi puerum inuenerūt. ibi. cū maria matre eius. Vide titulo de gaudio

¶ Extra epiſtolā et euangelium.

¶ Apparet his q̄ fidē habēt in illū. Sapie. j In his verbis tangunt̄ duo. Primum eſt valde delectabile. ibi. apparet. Secundum eſt valde vtile. ibi. q̄ fidē. ⁊ q̄a illi tres reges habuerūt fidē eius. iō meruerūt ꝙ chriſtus eis hodie appareret. Si ergo ipſum videre volum⁹ habeam⁹ fidē. Vide ti. d̄ Fide.

¶ Dñica infra octauas epiphanie.

Apparuit gratia ſaluatoris noſtri dei ꝛc

Apparuit benignitas et humanitas ꝛc

Require in die natiuitatis dñi

¶ De epiſtola

¶ Nolite ꝯformari huic ſeculo ꝛc. Ro. xij Vide titulo de Mūdo

¶ Nō plus ſape q̄ʒ oportet ſape. ſed ſape ad ſobrietatem. ⁊ vnicuiq̄ʒ ſicut de⁹ diuiſit menſurā fidei. Ro. xij. Sunt q̄dā q̄b⁹ non ſufficit ſcire de deo ea q̄ ſunt ſm fidē. ſed adhuc volunt ſcire aliqua ꝯ fidē. ⁊ h̄ eſt valde ꝑniciosum. Iō hoc nobis ꝓhibet ap̄lus in his v̇bis vnicuiq̄ʒ. Non pl⁹ ſape ꝛc. Vnuſquiſq̄ʒ autē ſapiat ſicut de⁹ diuiſit mēſurā fidei. In q̄bus verbis tria facit apoſtolus. Primo monet nos ne velim⁹ ſcire ad ſuꝑfluitatem. ibi. nō plus. Secūdo vt ſciamuſ ad ſobrietatē. ibi. ſed ſape. Tertō oñdit quā debemus habere in ſciendo v̇itatē. ibi. vnicuiq̄ʒ ſicut deus ꝛc. Vide titulo de fide. vel Sapientia

¶ De euangelio

¶ Ego ⁊ pater tuus dolētes querebamuſ te. Luce. ij. Vide titulo. Quomodo querēdus eſt deus

¶ Jeſus ꝓficiebat etate ⁊ ſapiā Lu. ij. Chriſtus ſm qd̊ homo habuit maiorē plenitudinē grē q̄ʒ aliqua creatura. ideo ſequit̄ ꝙ opa ei⁹ erāt deo gratiſſima. Licet autē ipſe tantū habuerit de grā in die ꝯceptōis ſicut poſtea. qꝛ nunq̄ʒ in grā ꝑfecit. tñ ꝓficiebat in ea ſm noticiā hominū. q̄a quanto plus creſcebat pl⁹ grām ſuā oñdebat hominibus In h̄ aūt erat de⁹ ſapiēs. Et hoc eſt qd̊ dicitur in his v̇bis. Jeſus ꝓficiebat ꝛc. In q̄buſ ponunt̄ duo. Prīo chriſti ꝑfectus. qñ ꝓficiebat quantū ad ſeipſum. ibi. etate. Scd̄o qñ ꝓficiebat quantū ad modū ſapie hoīes docēdo ⁊ grām vel ſapiam homib⁹ dādo Vide ti. de Gratia

¶ In octaua epiphanie

¶ Scd̄m ſuā miſicordiā ſaluos nos fecit ꝑ lauacrū regeneratiōis. Titum. iij. Quia hō in baptiſmo releuat̄ de peccatoꝝ miſia. ⁊ venit ad ſtatū ſalutis ꝑ dei miſericordiaʒ ſm qd̊ dicit̄ in his v̇bis. Scd̄m ſuā miſericordiā. que ſatis ꝯueniūt hodierne diei inq̄ntum fit feſtū in eccīa de baptiſmo chriſti in quo inchoat⁹ eſt baptiſm⁹ noſter. Hic hiſtoriā euāgelij. Dicit ergo ap̄ls. Scd̄m ſuā ꝛc. vbi tria tāgit. Primo baptiſmi effectum ſalutarē q̄ eſt a pctō mundicia. ibi. ſaluos. Secūdo cauſam p̄ncipalē q̄ eſt de⁹ et ſua miſicordia. ibi. ſm ſuā ꝛc. Tertio cauſā inſtrumentalē q̄ eſt materialis aq̄. ibi. lauacrū. Vide ti. de miſericordia

¶ Saluos nos fecit ꝑ lauacrū regenerationis ⁊ renouatiōis ſpūſſcti quē effudit in nos. Tiū. iij. Et q̄a baptiſm⁹ eſt ianua paradiſi. iō dat̄ in eo ſpūſſctus. ſm qd̊ dr̄ i his

v̓bis. Saluos ꝛc. Ceta vt ſupra. vbi p tertio accipiat cām p̓ncipalē q̄ eſt ſpūſſancti gr̄a. Uide titulo de Spū

Dñica p̓ma poſt octauas epiphanie ꝺ̓ officio miſſe

¶ Omnis terra adoret te deus. Uide titulo de Oratione

¶ De epiſtola

¶ Dilectio ſine ſimulatiōe. Romanoꝝ. xij Uide titulo ꝺ̓ Amore.

¶ Charitatē fraternitatis inuicē diligētes Ro. xij. Hortat̄ nos ap̄ls vt charitatem habeam⁹ his v̓bis. vbi duo facit. Primo hortat̄ nos ad habēdū charitatē exteri⁹ in ope. ibi charitatē. Secūdo interi⁹ ī corde. ibi. diligētes. Uide titulo de charitate

¶ Spū feruētes dn̄o ſeruiētes. Ro. xij. Et q̄2 ad bn̄ ſeruiendū deo eſt charitaſ neceſſaria q̄ facit hoīem deo ſuire. Iō monet nos ap̄lus vt deo cū feruore ſpūs ſuiamus dicens. Spū ꝛc. vbi duo facit Primo monet nos vt deo ſuiam⁹. ibi. dn̄o ſeruiētes. Secundo vt ſuitiū cū amore faciam⁹. ibi. ſpū feruētes. Uide titulo de Seruitio dei.

¶ Spe gaudētes in tribulatiōe patiētes. Ro. xij. Spes facit patiēter ſuſtinere oēm tribulationē pp̄t bonū q̊d hō ſperat. Ideo hortat̄ nos ap̄lus vt ſpem habeam⁹. dicēs Spe ꝛc. vbi duo fac̄ Primo monet nos vt ppter ſpem tribulatiōes patiēter ſuſtineamus. ibi. in tribulatōe patiēteſ. Secūdo vt ppter ſpem de eis etiā gaudeamus. ibi. ſpe gaudētes. Uide titulo de gaudio vl̓ de ſpe.

¶ De euangelio

¶ Manifeſtauit ieſus gl̄iam ſuā et crediderūt in eū diſcipuli ei⁹. Joh. ij. Ad credendū in chriſtū multū faciūt miracula per q̄ manifeſtat̄ ei⁹ potētia. Iō ꝺ̓2 manifeſtauit ꝛc. vbi duo tangunt̄. Primo xp̄i potētia in miraculi opatione. ibi. Manifeſtauit. ſ. miracula faciēdo. Secūdo diſcipuloꝝ ſapīa in xp̄i p miracula recognitiōe. q̄a ex hoc cognouerūt ip̄m deū eē vn̄ ⁊ crediderūt diſcipuli. Uide titulo de Credere.

¶ Dñica ſecūda de epiſtola

¶ Si fieri pōt q̊d ex vob eſt cū oīb⁹ pacez hn̄tes. Ro. xij. Uide titulo de pace

¶ Noli vinci a malo ſ3 vince ī bono malū Ro. xij. Uide titulo de tēptatiōe

¶ De euangelio

¶ Cū deſcēdiſſet ieſus de mōte ſecute ſunt eū turbe multe. Matth. viij. In his verbiſ duo tangunt̄ Primo filij dei hūilitas quā oñdit ī incarnatōe. ibi. Cū deſcēdiſſ3 ꝺ̓ mōte. i. ꝺ̓ celo. Scd̓o generis hūani humilitas quā habuit ex ei⁹ p̄dicatiōe. ibi ſecute. Uiꝺ̓ titulo de ſequendo deum

¶ Dñe ſi vis poteſ me mūdare. Mat. viij Iſtā mundiciā pōt xp̄s facere ſm̄ q̊d ꝺ̓2 in his v̓bis. dñe ꝛc. vbi duo tangunt̄. Primo q̓ xp̄s habet mūdandi plenariā ptātez. ibi. potes me mūdare. Secūdo ſue potētie exequēdi magna facilitas. ibi. Dñe ſi vis. q̄a p ſolā voluntatē potes h̄ facere. Uide titulo de mūdare. ſiue de mūdicia

¶ Ego veniā ⁊ curabo eū. Matthei. viij. In his v̓bis duo tangunt̄. Primo ipſius filij dei benignitas quā oñdit in veniendo. ibi. ego veniā. Secūdo noſtra vtilitaſ quā fecit curando. ibi. et curabo eum. Uide ti. ꝺ̓ venire.

¶ Nō inueni tantā fidē in iſrael. Matth. viij. Licet aūt chriſt⁹ eſſet p̓ncipalit̄ miſſus vt fidē p̄dicaret iudeis. tn̄ gētiles pl⁹ pfecerunt in fide. ſm̄ q̊d ꝺ̓2 in his v̓bis. Nō inueni. In q̄b⁹ v̓bis duo tangunt̄. Primo oſtēditur q̓ xp̄s querit in q̊libet fidei pfectū. ibi Nō inueni. ergo q̄ſiuit. Secūdo inuenit ī iudeis fidei defectū. q̄a nō inuenit tantā fidē q̄nta ſc3 eſſet neceſſaria ad ſalutē. ibi. tantam fidē Uide titulo de Fide.

¶ Dñica tertia De epiſtola.

¶ Qui diligit primū legē impleuit Roꝝ. xiij. Ad h̄ aūt q̓ aliq̄s ſit imunis ſpūalit̄ requirit̄ q̓ ſuet legē dei. quā tota3 hō ſuat ſi primū diligat. vt ꝺ̓2 ī his v̓bis. Qui diligit vbi duo tangunt̄. Priō vnū valde facile. ſ. diligere. ibi. q̄ diligit. Scd̓o aliud valde vtile. ſ. legē impleuit. Uide titulo de charitate.

¶ Diliges primū tuū ſicut teipſū. Ro. xiij Uide titulo de amore primi.

¶ De euangelio

¶ Aſcēdente ieſu in nauiculā ſecuti ſūt eū diſcipuli ei⁹. Matth. viij. Uiā quā chriſt⁹

tenuit ⁊ docuit eſt pnīa. ⁊ ideo p viā iſtam
ſequūtur eū qui ſunt ſui diſcipuli ſm q̄d dr
in his v̇bis. Aſcēdente ieſu ⁊c. Ubi tria no-
tant̄. Primo chriſti pietas. q̇a ſtatū pnīe
tenuit ꝑpter nos inſtruēdos. ibi. Aſcēdēte
ieſu. Secūdo penitētie vtilitas. q̄ compat̄
nauicule cū qua hō ſine piculo trāſit mare
hui⁹ mūdi. ibi. in nauiculā. Tertio diſcipu
loꝝ xp̄i obediētie pmitas. q̇a ſuū dn̄m ſunt
ſecuti. ibi. ſecuti ſunt eum. Uide titulo de ſe-
quendo deum

¶ Dn̄e ſalua nos perimus. Matth. viij.
Quia ſaluare poteſt ſol⁹ xp̄s ideo apoſto-
li in periculo poſiti ad ip̄m recurrūt. dicen-
tes. dn̄e ⁊c. vbi tria faciūt. Primo cōfitent̄
chriſti potentiā. ibi. dn̄e. Secūdo petūt ei⁹
miſericordiā. ibi ſalua nos. Tertio ſuā oſtē
dunt indigentiam. ibi. perimus. Uide titu-
lo de ſaluare

¶ Dn̄ica quarta de epiſtola.

¶ Induite vos ſicut electi dei ſancti et dile-
cti viſcera miſericordie. Col. iij. Et q̇a domi
nus nō eſt miſericors niſi habentibus pri-
mi miſericordiā. apl̄s nos hortat̄ ad miſeri
cordiā. dicēs Induite ⁊c. vbi duo facit. Pri
mo monet nos habere miſericordiā abun
dantem ſicut veſtimentū. ibi. Induite vos
viſcera miſericordie. Secūdo ponit miſe-
randi modū. ibi. ſicut electi dei ⁊c. vt ſcꝫ nō
miſereamur in peccatis ſuſtinēdis. nec ꝯſu
lēdis vide ti. de mīa ⁊ hūilitate ⁊ patiētia.

¶ Sup oīa charitatē habete q̄d eſt vincu
lum pfectōis. Col. iij. Ex hoc enī eſt hō pfect⁹
q̇ eſt ꝯiūct⁹ deo. ⁊ idcirco charitatē q̄ nos
ꝯiūgit deo vocat pfectōis vinculū aplus i
his v̇bis. Sup oīa ⁊c. vbi facit tria. Primo
monet nos habere charitatē. ibi. charitatē
hn̄tes. Scd̄o ponit charitatis p̄cioſitatem
ibi ſup oīa. Tertio oñdit q̄ntā facit vtilita-
tem. ibi. q̄d eſt vinculū. Uide ti. d̄ charitate

¶ De euangelio

¶ Serui dixerūt ei. vis im⁹ ⁊ colligim⁹ ea.
Matth. xiij. Bon⁹ ſeruus dn̄i nō ſuſtinet
peccata q̄ ſunt in via dn̄i. Jō volebāt iſti ſ-
ui eradicare pctōꝝ zizania. ſm q̄d dr in his
v̇bis. Serui ⁊c. vbi duo tangunt̄. Primo
ſeruoꝝ prudētia q̄ noluerūt aliq̄d facere ſi-
ne ſcitu dn̄oꝝ ſuoꝝ ⁊ volūtate. ibi. ſerui dixe
runt. i. interrogauerunt ipſum. Secundo
ſeruoꝝ pmpta obediētia. q2 ſtatim q̄ꝫ cito
voluntatē dn̄i ſciuerāt ſtatim voluerunt ⁊
erāt pati cōplere. ibi. vis imus et colligim⁹.
Uide ti. de ſeruire ſiue de ſeruitio

Colligite p̄mū zizania ⁊ alligate ea ī faſci-
culos ad cōburendū Triticū aūt ꝯgregate
in horreū meū. Mat. xiij. In his v̇bis q̄ttu-
or notāt̄. Primo iniquoꝝ malicia. Scd̄o
eoꝝ ſupplicia. Tertō iuſtoꝝ bonitaſ. Quar
to ipſoꝝ gloria. Primū. ibi. zizania. Secū-
dum. ibi. ligate ad cōburendū. Tertiū. ibi
triticū. Quartū. ibi. cōgregate in horreum
meū. Mali dicunt̄ zizania. q̇a ſūt lolium p
luxuriā. vicia p auariciam. auena per ſup-
biam. Uide titulo de ſupbia ⁊ luxuria

¶ Dn̄ica in. lxx. De epiſtola.

Sic pugno nō quaſi aerē verberās. j. Coꝝ
ix. Uide ti. de tēptatione.

¶ Caſtigo corp⁹ meū ⁊ in ſuitutē redigo.
j. Coꝝ. ix. Corp⁹ delicate nutritū impedit di
uinū officiū. idcirco debem⁹ ip̄m domare
ad ſeruiendū deo. ſic faciebat apl̄s. dicens.
Caſtigo corp⁹ ⁊c. vbi duo notāt̄ q̄ ſūt neceſ
ſaria vt hō bn̄ ſuiat deo. Primū eſt vt cor-
pus maceret̄ p abſtinentie afflictionē. ibi
Caſtigo. Secundū q̇ in dei ſuitio ponat̄ p
bonā opationem. ibi. et in ſeruitutem redi
go. Uide titulo de abſtinentia vel de ſer
uitio.

¶ De euangelio

¶ Uoca opar̄ios ⁊ redde illis mercedem
Mat. xx. Uide ti. de vocatōe ⁊ ope bono

Multi ſunt vocati pauci v̇o electi Mat.
xx. Licet multi ſim⁹ q̇a deo vocamur. pau
ci ſunt q̄ ſequūt̄. ſm q̄d dr ī his v̇bis. Mul
ti ⁊c. vbi duo oñdunt̄. Primo q̄d eſt oībuſ
cōmune. ſ. vocatio. ibi. Multi ⁊c. Secūdo
q̄d eſt iuſtis ſpēale. cū dr. pauci vero electi.
vide titulo de vocatōe

¶ Dn̄ica in. lx. De epiſtola.

Miniſtri xp̄i ſunt et ego. ij. Co. xj. vbi apl̄s
duo ponit. Primo fideliū dignitatē cōmē
dat. ibi. miniſtri. Hoc enī eſt officiū angloꝝ
Secūdo ſe de eoꝝ numero cōmemorat. ibi
⁊ ego vide ti. de miniſtrare.

¶ Sufficit tibi grã mea.ij.Cor.xij.Hoc cui libet ſufficit ad ꝑmerendũ vitã eternaʒ. ſm q̊d aplo dictũ eſt bis v̓bis ꝛc.vbi grã dei cõmendat̃ ex duob⁹. Primo de magna bonitatis plenitudine.ibi.ſufficit tibi Scd̓o d̓ magna ſanitatis dulcedine.ibi.gratia mea Quid eſt dulci⁹ amicicia dei q̃ habet̃ ꝑ grãm eius. Uide ti.de Gratia

¶ Libẽter gloriabor in infirmitatib⁹ meis vt inhabitet in me v̓tus xp̃i.ij.Cor.xij. Uide titulo de Gloria

¶ De euangelio

¶ Uenit diabol⁹ ꝛ tollit v̓bũ de corde eorum ne credẽtes ſalui fiãt.Lu.viij.Ad credẽduʒ aũt inducit̃ homo ꝑ verba dei q̄ audit in p̄dicatione.ꝛ iõ diabol⁹ volens nobis auferre hereditatẽ celeſtẽ facit poſſe ſuũ vt p̄dicationis fructũ impediat.ſicut d̓r in p̄dictis v̓bis Uenit ꝛc.vbi tria notant̃. Primo q̓ diabol⁹ ad nocendũ ſe voluntarie ingerit.q̓r venit diabol⁹ nõ oportet vt vocet̃. Secundo damnũ q̊d in p̄nti inducit.ibi.tollit Tertio finẽ quẽ in futuro intẽdit.ibi. ne credentes ꝛc. Uide titulo de credere.

¶ Ad tps credũt ꝛ in tpe tẽptationis recedunt.Lu.viij. Uide titulo de fide ꝛ tẽptatõne.ꝛ de recidiuo

¶ Dñica in q̃nquageſima de ep̃la

¶ Cuʒ eſſem ꝑuulus loq̃bar vt ꝑuulus.j.Cor.xiij. Uide ti.de locutiõe

¶ Sapiebam vt ꝑuulus.j.Corinth.xiij. Uide titulo de Sapiẽtia

¶ Cogitabã vt ꝑuulus.j.Cor.xiij. Uide titulo de cogitatione

¶ Fides ſpes charitas tria hec maior horum eſt charitas.j.Cor.xiij. Hic aplus tria facit Primo p̄ncipales v̓tutes noĩat.ibi.fides ꝛc Secũdo eas enumerat.ibi.hec tria. Tertõ eas ad inuicẽ cõꝑat.ibi.maior aũt. Uide ti.de charitate ſpe ꝛ fide

¶ De euangelio

¶ Jeſu fili dauid miſerere mei.Luce.xvj. Quia iſte cec⁹ erat ĩ miſeria nõ ſolũ corꝑis ꝑ cecitatẽ.ſʒ etiã aĩe ꝑ peccatũ. Jdcirco miſericordiam poſtulabat dicẽs. Jeſu ꝛc. vbi duo facit. Prĩo ei mĩam poſtulat.ibi. miſerere. Scd̓o cãm miſerẽdi aſſig̃t.ibi Jeſu fili dauid q̃ es ſaluator. vide ti.de mĩa.

¶ Fides tua ſaluũ te fecit.Lu.xviij. Uerba ſunt q̄ chriſt⁹ dixit ceco.vbi duo tãguntur Primo noticia v̓itatis quã dẽm⁹ habere. ibi.fides tua. Scd̓o excellẽtia vtilitatis quã ex fide poſſum⁹ acq̃rere.ibi.te ſaluum fecit Uide titulo de fide

¶ Uidit ꝛ ſequebat̃ illũ.Lu.xviij. Uolentibus ſequi dñm neceſſariuʒ eſt lumẽ fidei quo via videat̃. Jõ cec⁹ illuminat⁹ fide xp̃i ſecut⁹ eſt eũ vt d̓r in his v̓bis. Uidit ꝛc. vbi duo tangunt̃. Primo fidei bñficiũ q̓r facit videre.ibi.vidit. Scd̓o hoĩs fidelis officiuʒ q̊d debet tenere ꝛ ſeq̃.ibi.et ſequebat̃ illum. vide ti.de ſequẽdo deum

¶ Feria quarta cinerũ de epiſtola.

¶ Cõuertimini ad me ĩ toto corde veſtro. Johel.ij. vide ti.de velocitate ꝯuerſiõis

¶ De euangelio

¶ Cum ieiunatis nolite fieri ſicut hypocrite triſtes.Matthei.vj. vide titulo de Abſtinentia.

¶ Feria quinta.

¶ Audiui orõem tuam ꝛ vidi lachrymas tuas.Eſaie.xxxviij. vide titulo de oratiõe. et de lachrymis

¶ De euãgelio

¶ Dic tantũ v̓bo ꝛ ſanabitur puer meus. Matth.viij. vide ti.de infirmitate.

¶ Feria ſexta

¶ Quare ieiunauim⁹ ꝛ nõ aſpexiſti.Eſaie lviij.vide titulo de abſtinẽtia

¶ De euangelio

¶ Attendite ne iuſticiã veſtrã faciatis coram hoĩb⁹.Matth.vj. vide ti.de iuſticia

¶ Sabbato de euangelio

¶ Quotq̊t tangebãt eũ ſalui fiebãt.Marci.vj. vide ti.de infirmitate

¶ Dñica p̄ma.xl.de epiſtola

¶ Hortamur vos ne in vacuũ gratiaʒ dei recipiatis.ij.Corinth.vj. Aliqui dimittunt peccata ipſa confitendo et recipiunt gratiam dei.ſed nolunt in ea perſeuerare ſed anteq̃ʒ bona opera faciant redeunt ad peccatum. Tales in vanũ veniunt ad penitentiam et recipiunt gratiam dei ex quo ſtatim a ſe abijciũt.vnde hortatur nos apoſtolus

ne ſim⁹ tales. dicēs. Hortamur ꝛc. vbi duo facit. Primo enī monet nos vt dimittēdo peccata grām dei acquiramus. ibi. Hortamur ꝛc. Secūdo vt in ea pſeuerando nō cito pdamus. ibi. ne in uacuū. Uide titulo ꝺ Gratia.

¶ In charitate nō ficta ī ṽbo ṽitatis in ṽtute dei. ij. Coꝛ. vj. Hortatur nos apoſtol⁹ vt nos miniſtros dei exhibeamus hn̄tes charitatem. dicēs. In charitate ꝛc. vbi tria facit. Pͥo hortatur nos habere charitatē ī voluntate. ibi. In charitate. Secūdo ṽitatem in ratione. ibi. in verbo. Tertio fortitudinē ſiue virtutem in opatiōe. ibi. in virtute dei. Uide titulo de charitate vl' de fortitudine.

¶ De euangelio.

¶ Ductus eſt ieſus in deſertū a ſpū vt tēptaretur a diabolo. Math. iiij. Penitentia eſt via qua itur ad padiſum. Idcirco ad faciendam verā penitentiā. neceſſariū eſt ꝙ homo ducat̄ ſpūſancto. ſicut chꝛiſtus in exemplū nobis pponit̄ in his verbis. Ductus ꝛc. In q̄bus tria tangunt̄. Primo ponitur nobis chꝛiſt⁹ in exemplū obedientie quia duct⁹ eſt a ſpū. ita oportet ꝙ ſim⁹ obedientes ſpirituiſancto. vt quocūqꝫ nos ducere voluerit eam⁹. Secūdo ponit̄ nob̄ in exemplū penitētie. ibi. in deſertū. Tertio in exemplū cōſtantie. ibi vt temptaret̄. Uide titulo de ſpū. vel de temptatiōe

¶ Dominū deū tuū adorabis et illi ſoli ſuies. Math. iiij. Ut ſoli deo ſeruiamus inſtruimur his verbiſ. Dn̄m deū ꝛc. Primo ad ipſum honorandū corde. ibi. adorabis ꝛc. Secundo opere. ibi. illi ſoli ꝛc. Tertio h̄ eſſe valde rationabile. ibi. dominū. i. q̄ ē dominus deus tuus. Uide titulo de ſeruitio. vel de ſeruire

¶ Feria ſecunda

¶ Ego paſcam oues meas. Ezech. xxxiiij. vide titulo de verbo dei

¶ De euangelio

¶ Ibunt hi in ſupplicū eternū. Iuſti autē in vitam eternam. Uide titulo de inferno. ⁊ vita eterna

¶ Feria tertia

¶ Querite dn̄m dum inueniri pōt. Eſaie. lv. Uide titulo de querēdo deū.

¶ De euangelio

¶ Domus mea dom⁹ orationis vocabit̄. Math. xxj. Uide titulo de domo

¶ Feria quarta

¶ Surge comede. grandis enim reſtat tibi via. iij. Regum. xix. Uide titulo de cibo dei.

¶ De euangelio

¶ Uiri niniuite ſurgent in iudicio cū generatione iſta. ⁊ condemnabūt eam. q̄a penitentiā egerūt in p̄dicatione ione. Mat. xij. Uide titulo de penitentia.

¶ Feria quinta

¶ Anima que peccauerit ipſa moꝛietur. Ezech. xviij. Uide titulo de moꝛte

¶ De euangelio

¶ Opera que ego facio teſtimoniū phibent de me. Iohannis. v. Uide titulo ꝺ opere bono

¶ Feria ſexta

¶ Iuſticia iuſti ſup eum erit. Ezech. xviij. Uide titulo de iuſticia.

¶ De euangelio

¶ Ecce ſanus factus es iam noli peccare. Iohannis quinto. Uide titulo de infirmitate

¶ Sabbato de epiſtola

¶ Ipſe autem deus pacis ſanctificet vos. j. Theſſal'. v. Uide titulo de ſanctificatiōe.

¶ De euangelio

¶ Et tranſfiguratus eſt añ eos. Mat. xvij. Uide titulo de conſolatione

¶ Surgite ⁊ nolite timere. Math. xvij. Uide titulo de timore

¶ Dn̄ica ſecunda in. xl. De epiſtola

Rogamus vos ⁊ obſecramus in domino ieſu vt quemadmodum accepiſtiſ a nobis quomodo opoꝛteat vos ambulare et placere deo. ſic et ambuletis magis. j. Theſſal'. q̄rto. In his verbis apoſtolus tria facit. Primo ad bene operandum nos monet humiliter ſupplicando. ibi. rogamus. Secundo modum oſtendendo. ibi. vt quēadmodum ꝛc. Tertio vtilitatem pponendo. ibi. vt abundetis. Uide titulo de ambulatione.

¶ Hec eſt volũtas dei ſanctificatio veſtra
j. Theſ. iiij. Vide ti. de ſanctificatiõe
¶ Nõ vocauit nos deus ĩ immũdicia; ſ;
ſanctificationẽ. j. Theſ. iiij. Ad q̇d nos deuſ
vocet oñdit apl's his v̇bis. Nõ vocauit ⁊c.
vbi duo facit. Prio oñdit q̇ nõ ſumus vo
cati ad faciẽdũ pctũm. ibi. nõ vocauit. Se
cundo q̇ ſum⁹ vocati ad faciendum bona
opa. cũ ſubiũgit. ſed in ſanctificationẽ. Vi
de titulo de vocatione.

¶ De euangelio

¶ Miſerere mei fili dauid. filia mea male
a demonio vexat̃. Matth. xv. Iſta mulier
in tribulatiõe ⁊ miſeria fuit cõſtituta. iõ mi-
ſericordiã poſtulat. dicẽs. Miſerere ⁊c. vbi
tria facit. Primo petit miſicordiã. ibi. Mi
ſerere. Secũdo allegat xp̄i clementiam. ibi
dñe fili dauid. Tertio manifeſtat xp̄i miſe-
ricordiã. ibi. filia mea ⁊c. Vide titulo de mi
ſericordia

¶ Dimitte eã q̇a clamat poſt nos. Mat.
xv. Vide titulo de vocatione.
¶ O mulier magna eſt fides tua. fiat tibi
ſicut vis. Matth. xv. Quia iſta mulier ha
buit fidẽ. obtinuit q̊d volebat. vñ dictu; eſt
ei. O mulier ⁊c. vbi duo tangunt̃. Prio cõ
mendat̃ hec mulier de fidei magnitudine
ibi. O mulier. Secundo ponit̃ gratia ex fi
de cõſecuta. ibi. fiat ⁊c. Vide ti. de fide.

¶ Feria ſecunda

¶ Exaudi dñe de⁹ me⁹ orõnem ſerui tui.
Dañ. ix. Vide titulo de orõe.

¶ De euãgelio

¶ In pctõ veſtro moriemĩ. Joh. viij. Vi
de ti. de peccato. et de morte

¶ Feria tertia

¶ Affer obſecro mihi buccellam panis. iij
Reg̃. xvij. Vide titulo de cibo

¶ De euãgelio

¶ Qui ſe exaltauerit humiliabit̃. ⁊ q̇ ſe hu
miliauerit exaltabit̃. Matth. xxiij. Vide ti.
de exaltatione. ⁊ humilitate

¶ Feria quarta

¶ Cõuerte luctũ noſtrũ in gaudiũ. Heſter
xiij. Vide titulo de gaudio

De euangelio

¶ Tradẽt eũ gentib⁹ ad illudẽdũ ⁊ flagel-
landũ. Matth. xx. vide ti. de paſſione.

¶ Feria quinta de euangelio

¶ Homo quidam erat diues. Luce. xvj.
Vide titulo de diuitijs

¶ Feria ſexta de euangelio

¶ Auferetur a vobis regnum dei et dabi-
tur genti facienti fructus eius. Matth. xxj
Vide titulo Quomodo acquirendu; ſit
regnum dei

¶ Sabbato de euangelio

¶ Pater peccaui in celum et coram te ⁊c.
Lu. xv. vide ti. de cõfeſſione. vel de veloci-
tate conuerſionis.

¶ Dñica tertia in. xl. de officio miſſe

¶ Miſerere mei quia vnicus et pauper
ſum ego. In officio miſſe tota eccleſia in p-
ſona cuiuſlibet peccatoris diuinam miſe-
ricordiam inuocat his verbis. Miſerere
⁊c. In quibus duo tanguntur. Primo eni
petit diuinam miſericordiam. ibi. Miſere
re. Secundo ponit peccatoris miſeriam.
ibi. quia vnicus. id eſt. ſolus. quia deus nõ
eſt mecum. et pauper ſine gratia ⁊ diuitijs
ſpiritualibus vide titulo de miſericordia
⁊ de paupertate

¶ De epiſtola.

¶ Eſtote imitatores dei ſicut filij chariſſi-
mi. Ephe. q̃nto. Vide titulo de Sequẽdo
deum

¶ Ambulate in dilectione ſicut et chriſtuſ
dilexit nos. Ephe. v. Chriſtus dilexit nos.
ideo vocat nos ad bene operandum quia
neceſſaria eſt dilectio. ideo ad ãbulandum
in dilectione apoſtolus nos admonet. di-
cenſ. Ambulate in dilectione ⁊c. vbi tria fa-
cit. Primo hortatur nos ad bene operan-
dum. ibi. ambulate. Secundo ponit ope-
randi modũ. ibi. in dilectiõe. Tertio induc̃
diligendi exemplũ. vide ti. de ambulatõe
vel de charitate

Vt filij lucis ambulate. Ephe. q̃nto. In
iſtis verbis tria facit apoſtolus. Primo
nos ad ambulandum inuitat. ibi. ambula
te. Secundo modum ambulandi demon-
ſtrat. ibi. vt filij. Tertio cauſam aſſignat. ibi
lucis. Nam ex quo lux eſt. ambulandũ eſt.
ideo ambulate dum lucẽ habetis. Nota q̇

quadꝛuplex eſt ambulatio hoīs. Pꝛīa na
ture. ſm quā ambulat hō ad moꝛtē pperan
do. Job. xvj. Et ſemitā p quaꝫ non reuertar
ambulabo. Secūda culpe ſm quā ambu-
lat homo de malo ad malū tranſeūdo. ps.
xj. In circūitu impij ambulant. Tertia grē
ſm quā ambulat hō de bono in meliꝰ pfici
endo. Geñ. xvij. Ambula coꝛaꝫ me et eſto
pfectuſ. Quarta glīe ſm quā ambulāt ſan
cti poſt chꝛiſtū eundo. Apoc. iij. Ambula-
bunt mecū in albis qm̄ dīgni ſunt. Pꝛia
ſuſtinēda. Secūda fugienda. Tertia faciē-
da. Quarta deſideranda ⁊c. Vide titulo ꝺ
ambulatione.

¶ De euangelio

¶ Erat ieſus eijciēs demoniū ⁊ illud erat
mutū. Lu. xj. In pñti euangelio circa electi
onem demonij iſtius. ſignificat̃ eiectio dia
boli ab anima. vbi tria nota. Pꝛimo eijciē
di frequentiā. ibi. Erat ieſus eijciens demo
nium. Ibi nota q̄ frequēter eijciebat. Secū
do eiecti nequitiā. ibi. et illud erat mutum.
Tertio eiectionis vtilitas. ibi. et cuꝫ eieciſſet
demoniū locutus eſt mutus. Vide titulo
de peccato.

¶ Cū fortis armatꝰ cuſtodit atriū ſuū in
pace ſunt ea que poſſidet. Luce. xj. Vide ti
tulo de pace

¶ Feria ſecunda

¶ Vade lauare ſepties in ioꝛdane. iiij. Re.
v. Vide titulo de mundicia

¶ Feria tertia

¶ Seruus tuꝰ vir meꝰ moꝛtuꝰ eſt. iiij. Re
gum. iiij. Vide titulo de moꝛte

¶ De euangelio

¶ Reſpiciēs ieſus ī diſcipulos ſuos Mat-
thei. xviij. Vide ti. de aſpectu dei.

¶ Feria quarta

¶ Vt pbaret vos venit deus. Exo. xx. Vi-
de titulo de pꝛobatione

De euangelio

¶ De coꝛde exeunt cogitatōes male. mat
thei. xv. Vide titulo de cogitatiōe.

¶ Feria quinta de officio miſſe

¶ Salus populi ego ſum ⁊c. Vide titulo
de oꝛatione

¶ De euangelio

¶ Omnes q̄ habebāt infirmos varijs lā-
guoꝛibus ducebāt illos ad eum. Luce. iiij
Vide titulo de infirmitate

¶ Feria ſexta

Aperi eis dñe theſaurū tuū fontē aq̄ viue
Numeri. xx. Vide titulo de theſauro.

¶ De euangelio

¶ Veri adoꝛatoꝛes adoꝛabunt patrem in
ſpiritu ⁊ veritate. Johannis. iiij. Vide titu-
lo de oꝛatione

¶ Sabbato

¶ Reuertimini ad iudiciū quoniā falſuꝫ
teſtimoniū locuti ſunt aduerſus eam. Da
nielis. xiij. vide titulo de iudicio.

¶ Vade ampliꝰ noli peccare. Johīs. viij.
Vide titulo de peccato

¶ Dñica quarta q̄dragesime de officio

¶ Gaudete ī leticia qui in triſticia fuiſtis.
Multi iā dimiſerunt pctā p pniam ⁊ rece
perūt grām p quā puenīt ad gliam Jō hoꝛ
tatur nos eccia ad gaudendū dicēs. Gau-
dete ⁊c. vbi duo oñdit. Pꝛīo oñdit gaudiū
ſiue ſtatū in quo debet eē q̄ eſt in pnīa. ibi.
gaudete ⁊c. Secūdo ſtatū in quo debꝫ eſſe
qui in peccati miſeria fuit. ibi. q̄ ī triſticia ⁊c
Vide ti. de gaudio ſiue gaudere

¶ De epiſtola

¶ Illa aūt q̄ ſurſū eſt hierl'm libera eſt que
eſt mat̄ noſtra. Gal. iiij. vide ti. ꝺ vita etna.

¶ De euangelio

¶ Sequebat̃ euꝫ multitudo magna q: vi
debāt ſigna que faciebat. Jo. vj. Filij. Chꝛi-
ſti opa que ipſum verū deū oſtendunt de-
bent nos inducere ad xp̄m dñm noſtruꝫ ſe
quendum. ſicut dicit̃ in his verbis Seque
batur ⁊c. vbi duo tangunt̃. Pꝛimo obediē-
tia ſequentiū. ibi. ſequebat̃. Secūdo ſequē-
di cauſa ⁊ motiuū. ibi. quia videbāt. Vide
titulo de ſequendo deum

¶ Hic eſt vere ppheta q̄ venturꝰ eſt ī mū-
dum Joh. vj. Ex miraculo facto pplus cōfi
tebatur chꝛiſtū verū pphetā. dicēs. Hic eſt
vere ⁊c. vbi duo tangunt̃ de chꝛiſto. Pꝛīo
eius ſapiētia quā habuit in cognitione. ibi.
Hic eſt. Secūdo clemētia quā oñdit in in
carnatione. ibi. qui vēturus eſt in mundū.
Vide titulo de venire

¶ Feria ſecunda
¶ In domū dñi letantes ibimus. ps. cxxi
Vide titulo de domo.
¶ De euangelio
Nolite facere domū patris mei domū ne-
gociatiōis Joh. ij. Vide ti. de domo
¶ Feria tertia
Miſert⁹ eſt ꝑplo ſuo dñs de⁹ noſter. Exo.
xxxij. Vide ti. de miſericordia
¶ De euāgelio
¶ Nolite iudicare ſ̄m faciē ſ3 iuſtū iudici-
um iudicate. Jo. vij. Vide ti. de iudicio te-
merario
¶ Feria quarta
Cū ſanctificat⁹ fuero ī vob coꝛā eis. Ezech.
xxxvi. Vide ti. de ſanctificatione.
¶ De euangelio
Me opoꝛtet opari opa ei⁹ q̄ miſit me do-
nec dies eſt. Joh. ix. Vide ti. de ope bono
¶ Feria quinta
¶ Letetur coꝛ querentiū dominū. ps. ciiij.
Vide titulo de querēdo deū.
¶ De euangelio
¶ Et reſedit q̄ erat moꝛtu⁹ ⁊ cepit loq̄. Lu.
vij. Vide ti. de moꝛte. ⁊ de locutiōe.
¶ Feria ſexta de euangelio
Diligebat ieſus marthā ⁊ lazaꝝ. Johis. xi.
Vide titulo de amoꝛe
¶ Lazarus amicus noſter moꝛtu⁹ eſt. vi-
de titulo de amicicia
¶ Sabbato
¶ Tempoꝛe placito exaudiui te. Eſaie. xlix
vide titulo de oꝛatione.
De euangelio
¶ Ego ſū lux mūdi Joh. viij. vide ti. d̄ lumīe.
Dominica in paſſione de epiſtola.
¶ Per ꝓpꝛiū ſanguinē introiuit ſemel in
ſancta eterna redēptione inuēta. Hebꝛe. ix.
Vide titulo de paſſione
¶ Si enī ſanguis hircoꝝ ⁊ tauroꝝ ⁊ cinis
vitule aſperſus inquinatos ſanctificat ad
emūdationē carniſ. q̄nto mag̃ ſanguis xp̄i
q̄ p̄ ſpū̄m ſanctū ſemetip̄m obtulit īmacu-
latū deo emūdauit ꝯſciam noſtrā ab ope-
rib⁹ moꝛtuis ad ſ̄uiēdū d̄o viuēti. Heb. ix
In iſta ep̄la q̄ttuoꝛ facit p̄ncipaliter ap̄lus
Pꝛimo oñdit xp̄m fuiſſe pōtificē ibi. Chri-
ſtus aſſiſtēs pōtifex. Sc̄do cōmendat eiuſ
pontificiū. ibi. futuroꝝ bonoꝝ. Tertio oſtē-
dit q̄d obtulit. ibi. ſemetip̄3 ꝛc. Quarto oñ-
dit vtilitatē ſiue effectū oblationis eius. ibi
emundauit ꝯſcientiā. Vide ti. d̄ ſc̄tificatōe
¶ Sanguis xp̄i emūdauit ꝯſciam noſtrā
ab opib⁹ moꝛtuis. i. a peccatis q̄ ducūt ad
moꝛtē ad ſeruiendū deo viuenti. Hebꝛe. ix.
Totū genus humanū immūdū erat a pec-
cato ꝓpter peccatū p̄mi parētis. ſed chriſt⁹
per paſſionē ſuā in q̄ fudit ſuū p̄cioſu3 ſan-
guinem ad lauandū nos mundauit. ſc̄dm
q̄d dicit̄ in his verbis. Sanguis ꝛc. In q̄b⁹
chriſti paſſio ꝓponitur. Pꝛimo vt doloꝛo-
ſa cum dicit̄. Sanguis ꝛc. quia non ſolū fu-
it ligatus conſputus ⁊ flagellatus. imo eti-
am clauis ⁊ lanceis pfoꝛatus vt totum ſan-
guinem ſuū funderet ad ſaluandum nos
Secūdo ꝓponit̄ nob vt emūdatio ſc3 vt p̄
eā ſum⁹ emūdati a culpa. ibi emūdauit ꝛc
Vide ti. de mūditia.
¶ Repꝛomiſſionē accipiāt qui vocati ſūt
eterne hereditatis. Hebꝛe. ix. Et vt libētius
ſequamur ipſum vocantē oſtendit nobis
apoſtolus quam mercedē accipiant q̄ vo-
cantur. in his verbis. Repꝛomiſſionem ꝛc.
vbi duo facit. Pꝛimo enim ponit quid eſt
pꝛemium quod datur hominibus. ibi. Re-
pꝛomiſſionem eterne hereditatis. Secun-
do oſtendit quid ille accipit qui deū ſequi-
tur in his ad que hō vocatur. ibi. accipiant
Vide titulo de vocatiōe
¶ De euāgelio
¶ Si veritatem dico vobis quare nō cre-
ditis mihi. Johannis. viij. Illud quod mo-
uet hominem ad credendum eſt quando
illud quod dicitur manifeſte eſt verum Et
ideo Chꝛiſtus redarguebat iudeos ꝙ ſibi
non volebant credere. ſicut dicitur in his
verbis. Si veritate3 dico vobis ꝛc. vbi duo
tanguntur. Pꝛimo Chꝛiſti pꝛedicationis
ineffabilis veritas. ibi. Si veritatem dico
Secundo iudeoꝛum duricia et infidelitaſ
ibi. Quare non credi. ꝛc. Vide titulo de cre-
dere.
¶ Qui ex deo ē v̄ba dei audit. ꝓpterea voſ
nō auditis q2 ex d̄o nō eſtiſ. Jo. viij. In iſtis

verbis q̄tuoꝛ notātur. Pꝛimo mag̃ ſanctoꝝ glīa. ibi. Qui ex deo ē. Quid ei glorioſius ꝑt eſſe q̄z ex deo eē. Joh. j. Dedit eis ꝑtātē filios dei fieri. Scđo mag̃ ipoꝝ ſapiā. ibi. v̄ba dei audit. ps. Teſtimoniū dn̄i fidele ſapiaz ꝑſtans puulis. Tertio reprobořū ſtulticia ibi. ꝑpterea vos non auditis. Prouerb. j. Sapiam recti dogmatis atqȝ doctrinā pure ꝯuerſatōis ſtulti. vt pharisei dicta ⁊ fctā chꝛiſti deſpiciūt. Quarto ipoꝝ mag̃ miſeria. ibi. q̄a ex deo n̄ eſtis. Quid infelicius q̄z q̄ ex deo nō eſſe. Oſee. vij. Ve eis q̄ receſſerunt a me. vide titulo de verbo dei.

¶ Si ego glorifico me gloꝛia mea nihil ē. Joh. viij. vide titulo de gloꝛia

¶ Feria ſecunda

¶ Crediderunt viri niniuite in domino et predicauerunt ieiunium. Jone. iij. Uide titulo de credere ⁊ de fide

¶ De euangelio

¶ Queretis me ⁊ non inuenietis Joh. vij Uide titulo de querendo deum

¶ Feria tertia

¶ Paueant habitātes in vniuerſa terra. Dan. ix. Uide titulo de timoꝛe

¶ De euangelio

¶ Tempus meum nondum venit. Jo. vij Uide titulo de tempoꝛe

¶ Feria quarta

¶ Diliges pꝛoximum tuum ſicut teipſuz. Leuit. xix. Uide titulo de amoꝛe dei.

¶ De euangelio.

¶ Opa q̄ ego facio teſtimoniū ꝑhibēt de me. Joh. x. vide titulo de opere bono

¶ Feria quinta

¶ Nūc ſeq̄mur te i toto coꝛde ⁊ timemus te ⁊ q̄rimus faciē tuā. Dan. iij. vide ti. đ ſequēdo deū. vel đ q̄rendo deuz. vel de timoꝛe

¶ De euangelio

¶ Hec aūt lachꝛymis rigauit pedes meos Lu. vij. Uide titulo de lachꝛymis.

¶ Feria ſexta

Sana me domine et ſanaboꝛ Hiere. xvij. Uide titulo de infirmitate

¶ De euangelio

¶ Expedit vobis vt vnus moꝛiatur hō ꝑ populo. Uide titulo de moꝛte

¶ Sabbato

¶ Moꝛte turpiſſima condemnemus euz Sapiē. ij. Uide titulo de paſſione chꝛiſti.

De euangelio

¶ Qui facit peccatum ſeruus eſt peccati. Johis. viij. Uide titulo de peccato

¶ Dn̄ica in ramis palmarū de epiſtola

¶ Humiliauit ſemetipm factus obediēs vſqȝ ad moꝛtē. Phil. ij. vide titulo de humilitate vel de obedientia

Ppt̄ q̄d exaltauit illū. Phil. ij. vide ti. đ exaltatione

¶ De euangelio

¶ Ecce rex tuus veīt tibi māſuetus ſedēs ſup aſinā ⁊ pullū filiuz ſubiugal. Mat. xxj. Benignitas filij dī n̄ ſolū oñſa ē q̄n venit i mūdū vt carnē aſſumeret. ſz ei hodie q̄n i hieruſalē venit tā hūilit̄ vt ſup aſinā eq̄taret. vñ q̄d dr̄ i his v̄bis. Ecce rex ⁊c̄. vbi tria tāgunt̄ de xp̄o. Pꝛīo ipſius dig̃tas. ibi. ecce rex tuus Scđo ipius benig̃tas. ibi. veit tibi. Tertiō ipius hūilitas. ibi. ſedēs ſup aſinā. vide. ti. đ veire

¶ Extra ep̄lam et euangelium.

¶ Ramos đ arboꝛibus ꝑcidētes ſeq̄bātur ducez. Judic. ix. Qꝛ hodie imitati ſūt pueri xp̄m hoñoꝛātes eū. imitemurqȝ ⁊ nos veſtigia eius ſeq̄ntes. vt de nob poſſit dici q̄d dr̄ in his v̄bis. Ramos ⁊c̄. vbi duo tāgūt̄. Pꝛīo honoꝛ q̄ hodie exhibit̄us ē xp̄o coꝛpaliter. ibi Ramos. Scđo q̄ debet̄ ei ſpūalit̄. ibi. ſequebantur. Uide titulo de ſequendo deum

¶ Gaudere cū gaudētibus ⁊ flere cū flentibus. Roma. xij. Et qꝛ eccīa facit hodie officiū gaudij ramos poꝛtādo. ⁊ officiuz triſticie ⁊ fletus paſſionē chꝛiſti recitādo. Jdcirco hoꝛtat̄ nos ap̄lus vt nos vtriqȝ officio ꝯfoꝛmemus dicēs. Gaudere ⁊c̄. vbi duo fac̄. Pꝛimo hoꝛtat̄ nos ad gaudenduz de chꝛiſti receptione. quia ſcilicet fuit hodie honoꝛifice receptus. ibi. Gaudere ⁊c̄. Secundo ad cōdolendum chꝛiſto de eius paſſione. ibi. flere ⁊c̄. Sed quia fit hodie ſpecialiter feſtum de chꝛiſti honoꝛifica receptiōe. Jdeo dimiſſa paſſione ſexte ferie. hodie de gaudio loq̄mur. Uide ti. de gaudio. vel gaudere

¶ Tempus meum pꝛope eſt. Matth. xxvj Uide titulo de tempoꝛe. ⁊ titulo de vita preſenti.

¶ Feria ſecunda

¶ Qui ambulat ĩ tenebris ⁊ nõ ẽ ei lumẽ.
ſperet in noĩe dñi. Eſa. l. vide ti. de ſpe.

¶ De euãgelio

Qui odit animam ſuam in hoc mundo ĩ
vitam eternam cuſtodit eam. Johãnis. xij
Vide titulo de odio vite

¶ Feria tertia

¶ Tu autem domine ſabaoth qui iudicaſ
iuſte ⁊ probas renes ⁊ corda. Hieremie. xj
Vide ti. de iudicio

¶ Feria quarta

¶ Liuore eius ſanati ſumus Eſa. liij. Vi
de ti. de paſſione chriſti

¶ De euangelio

¶ Conuerſus dominus reſpexit petrum
Luce. xxij. vide ti. de aſpectu dei

¶ Feria quinta de epiſtola

¶ Probet autem ſeipſum homo et ſic de
pane illo edat ⁊ de calice bibat. j. Corint. xj.
Vide ti. de corpore chriſti.

¶ De euangelio

Exemplum dedi vobis. quemadmodum
ego feci vobis. ita ⁊ vos faciatis Johis. xiij
Vide ti. de exemplo.

¶ Extra epiſtolam ⁊ euãgelium

¶ Hõ quidã fecit cenã magnaȝ ⁊ vocauit
multos Lu. xiiij. Hodie xp̃s fec̃ cenã corpo
ris ⁊ ſanguis ſui inſtituẽs ſacramẽtum ad
quã digne recipiẽdã vocat oẽs xp̃ianos. ſi
cut dr̃ in his v̈bis Hõ ⁊c. In q̃buſ iſta cena
nobiliſſima oñdit̃ ꝑpt̃ tria. Prĩo ꝑpt̃ inui
tãtis dignitatẽ. ibi. Hõ quidã ſingularis ⁊
ſpecialis ſup oẽs. ſ. xp̃s. Scd̃o ꝑpt̃ cõuiuij
ſolẽnitatẽ. ibi. cenã magnã. Tertio ꝑpt̃ iui
tatoꝝ ſocietatẽ. ibi. ⁊ vocauit m̃ltos Hic hi
ſtoriam euangelij. Homo quidam ⁊c. vi
de titulo de vocatione

¶ Lauamini. mũdi eſtote Eſa. j. Jõ xp̃s ve
nerat ĩ mundũ vt ꝑ ſuã paſſionẽ hũanum
gen⁹ a pctõ mũdaret. cuȝ ſciret ſe ĩ breui re
ceſſuꝝ de mũdo lauit pedes diſcipuloꝝ. ad
oñdendũ q̃ ĩ ſuis fidelib⁹ vult mũdiciaȝ a
pctõ. Hic hiſtoriã. Jſtã aũt mũdiciã habe
re p̃cepit nob̃ in his v̈bis. Lauami ⁊c. In q̃
b⁹ duo facit. Prĩo hortat̃ vt nos mũdem⁹
ꝑ pñiaȝ. Scd̃o vt mũdi ꝑſeuerem⁹ ꝑ grãm
ibi. mũdi eſtote. Vide ti. de mundicia.

¶ Hoc mãdo vob̃ vt diligatis inuicẽ. Jo.
xv. Et q̃a chriſt⁹ debebat ꝓ nob̃ viuifican
dis mori. iõ de mũdo receſſurus ⁊ moritu
rus ĩ craſtino ſpẽalẽ oñdit dilectiõeȝ diſci
pulis ſuis. Vñ dr̃ in euãgelio. q̃ cũ dilexiſſȝ
ſuos. ĩ finẽ dilexit eos. ad ſe diligẽdũ oñdẽs
hoc in ſuo ope. ⁊ hodie ſpẽale mãdatũ d̃ di
lectiõe dãs in his v̈bis. Hoc mãdo vob̃ ⁊c.
In q̃b⁹ duo tãgit. Primo ei ponit dilectiõ
nis neceſſitatẽ. ibi. Hoc mãdo. ⁊ iõ neceſſa
rio obligamur. Secundo ponit p̃cepti fa
cilitatem. ibi. vt diligatis inuicẽ. hoc eſt val
de facile ¶ Vide ti. d̃ charitate

¶ Ego aũt ĩ medio veſtꝝ ſũ ſicut q̃ miſtrat
Lu. xxij. Chriſt⁹ volẽs homĩes inducere ad
volũtarie ſibi ſuiẽdũ ⁊ miniſtrãdũ hodie
voluit hoĩb⁹ miniſtrare. Prĩo pedes lauã
do. deinde corp⁹ ſuũ ⁊ ſanguinẽ in cibũ dã
do. ⁊ nobis dare inſtituẽdo. Hic hiſtoriaȝ.
Et h̃ eſt q̃d dr̃ in his v̈bis. Ego aũt ⁊c. In q̃
bus tria tangũt̃. Prĩo xp̃i digtas. ibi. Ego
aũt. Scd̃o eius charitas. ibi. in medio. Ter
tio ipſi⁹ humilitas. ibi. ſicut qui miniſtrat.
Vide titulo Miniſtrare

¶ In die paraſceues

¶ Chriſtus paſſus eſt ꝓ nob̃ vob̃ relinq̃nſ
exemplũ. vt ſeq̃mini veſtigia ei⁹. j. Petri. ij
Q, aũt xp̃m debeam⁹ ſine oĩ dubio ſequi
tanq̃ȝ ſecuri. q̃a nõ ducit nos niſi ad locuȝ
vtilẽ h̃ manifeſtat ei⁹ charitas q̃ ſpẽalit̃ oñ
ditur nob̃ in his v̈bis. Chriſt⁹ ⁊c. In q̃bus
oñdit̃ paſſio xp̃i. Primo q̃ntũ ad chriſtuȝ
multũ p̃cioſa. ibi. chriſt⁹ paſſus ẽ. Nõ dicit
ſpẽaliter q̃ fuerit flagellat⁹ vl̃ crucifixus. ſȝ
dicit generalit̃ paſſus ẽ. vt det nobis intelli
gere q̃ nõ vnã penã vl̃ duas ſuſtinuit. ſed
paſſus eſt generalit̃. ſ. oẽm penã quã pote
rant ſibi dare. nec poterat plura pati ȝ̃ p̃ ei
eſt paſſus in omnib⁹ mẽbris ⁊ ꝑtib⁹ corpis
q̃ ſicut dr̃ Eſa. j. A planta pedis vſqȝ ad v̈
ticem nõ erat in eo ſanitas. Narra paſſiõȝ.
quõ fuit capt⁹ ⁊c. vſqȝ ad morteȝ. Secũdo
ꝓponit̃ nobis paſſio chriſti q̃ntum ad nos
multũ fructuoſa. ibi. ꝓ nobis. // Vide ti. de
paſſione chriſti. vel de Sequendo deũ. vel
Sequi.

¶ Filius hoīs venit dare aīam ſuā ī redē ptōem ꝑ multis. Mat. xx. Licet magnā be nignitatē ⁊ clementiaȝ xp̄s nobis oſtendit qn̄ ꝑ nobis incarnatꝰ fuit. Multo maio rē oſtendit qn̄ tantū ſe hūiliare voluit vt ꝑ nobis ſeip̄m traderet. vt hodie morte tur piſſima moreret̄. ſm̄ q̊d d̄r in his verbis. Fi liꝰ hoīs ⁊c. In quibꝰ tria tanguntur. Pri mo paſſionis acerbitas. ibi. Filiꝰ hoīs. id ē. filiꝰ v̄ginis. Et ido q2 fuit filiꝰ v̄ginis. ⁊ ope ſpūſſancti formatuȝ corpꝰ eiꝰ. erat optime cōplexionatꝰ. ⁊ ideo penaſ plꝰ ſentiebat q̄ȝ aliq̊s aliꝰ hō. Unde ſi xp̄s minores penas q̄ȝ aliꝰ hō ſuſtinuiſſȝ. adhuc paſſio ſua ꝑpt̄ iſtā rōnem fuiſſȝ acerbiſſima. Quāto aūt plus q̄ tot penas ſuſtinuit. vtpote q̄ ligatꝰ ꝯſputus. ⁊c. Suſtinuit et̄ multas penas in corde. vt de fuga diſcipuloꝝ. ⁊ ſpecialit̄ de afflictōne matris ſue. q̄ eū pati videbat. et plus ex h̄ patiebat̄ q̄ȝ ſi ipa in ſuo corpe pe nas ſuſtinuiſſet. Scd̄o ponit̄ dilectōis im menſitas. q2 venit aīam ſuā dare ꝑ multis Maiorē dilcōȝ nemo hȝ q̄ȝ vt aīaȝ ſuā po nat q̊s ꝑ amicis ſuis. Joh̄. xv. Tertio mag nrā vtilitas. q2 ꝑ eiꝰ paſſionē ſumꝰ redēpti a captiuitate diaboli. ibi. pro multis. Vide ti. de Venire

¶ O vos oēs q̄ tranſitis ꝑ viā attendite ⁊ videte ſi eſt dolor ſicut dolor meꝰ Threṅ. j. Vide ti. de Dolore

¶ Sabbato ſancto

¶ Nolite timere ſcio ei. ⁊c. Matth̄. xxviij. Vide ti. de Timore

¶ In die ſancto paſce de Epiſtola

¶ Expurgate vetus fermentum. j. Coꝝ. v Vide titulo de Mundicia

¶ De Euangelio

¶ Surrexit nō eſt h̄. Marci. xvj. Vide ti. de Reſurrectōne

¶ Extra Epl'am et Euangelium

¶ Hec eſt dies quam fecit dn̄s exultemꝰ ⁊ letemur in ea. Vide titulo de Gaudio

¶ Si cōfitearis dn̄m noſtrū ih̄m xp̄m in ore tuo. ⁊ in corde tuo credideris ꝙ d̄s illuȝ a mortuis ſuſcitauit ſaluꝰ eris Roꝝ. x. Ad iſtū ſtatū ꝑuenimꝰ ꝑ fideȝ reſurrectōis xp̄i q̄ eſt cauſa noſtre ſalutis. ſic̄ d̄r in his v̄bis. Si cōfitearis. In quibꝰ tria facit. Primo ꝙ ad ſalutē nrām ꝯſequendaȝ neceſſaria ē nobis fides reſurrectōis xp̄i q̄ntū ad voca lem ꝯfeſſioneȝ. ibi. Si ꝯfitearis. Secundo q̄ntum ad aſſenſum mentalē. ibi. et ī corde. ⁊c. Tertio ꝙ ex h̄ ꝯſequimur ſalutē finaleȝ. ibi. ſaluus eris. Vide ti. de Confeſſione.

¶ Regenerauit nos in ſpem viuā ꝑ reſur rectōem ih̄u xp̄i ex mortuis. j. Petri. j. Illā aūt ſpem non habebant hoīes antiquitus ante xp̄i aduentū. q2 clauſa erat ianua celi. Iſtā ꝑdiderant apoſtoli in die mortis xp̄i Sed in die reſurrectōis eſt totū humanū genꝰ ad iſtam ſpem reductuȝ. ſicut dicitur in his verbis. Regenerauit ⁊c. In quibus duo oſtendunt̄. Primo oſtenditur firme ſpei ꝑ xp̄m innouatio. ibi. Regenerauit. ⁊c. Secundo ipiꝰ innouatōis ſpālis cauſa et rō. ibi. ꝑ reſurrectōeȝ. Vide ti. de Spe

¶ Feria ſecūda de Euangelio

¶ Nos ſperabāꝰ ꝙ ip̄e eſſȝ redempturus iſrael. Luce. xxiiij. Hec aūt ſpes nō debȝ fir mari in meritis nr̄is. ſed ī chriſto ſm̄ quod dixerūt iſti diſcipuli. Nos ⁊c. vbi tria oſten dunt̄. Primo diſcipuloꝝ ex morte xp̄i ſcā dalū. q2 ip̄i deſperauerūt ꝙ ip̄e eſſet redem ptor. ibi. Nos ſperabamꝰ Scd̄o q̊d eſt ſū ma volūtatis malicia. et ideo increduli di cunt̄ tardi corde. Tertio ponit̄ credulitatiſ efficacia ꝓbatōnis. ibi. In omnibus Vide ti. de Spe

¶ Nonne ſic oportuit pati chriſtū. et ita ī trare in gloriam ſuaȝ. Luce. xxiiij. Vide ti. Acquirere. vel qūo acquirit̄ regnū dei.

¶ Feria tertia de Euangelio

¶ Stetit ih̄s ī medio eoꝝ ⁊ dixit. Pax vo bis. Lu. xxiiij. Vide ti. de Pace

¶ Illis non credentibꝰ ⁊ mirantibꝰ p̄ gau dio. dixit ih̄s. Habetis h̄ aliq̊d q̊d mandu cet̄. Lu. xxiiij. Sed ad credendū in chriſtuȝ venerūt hoīes ꝓpter miracula q̄ ip̄e facie bat. ex quibꝰ ꝓbabat̄ ꝙ ip̄e erat deꝰ. ſed cuȝ vidiſſent eū mori ⁊ pati multa. q̄ videbant̄ hoīs ēē miſeri ⁊ impotentis. ideo totā fideȝ quā habebāt in ip̄o totaliter ꝑdiderūt. Et ideo apl'i in reſurrectōe. qn̄ iterū eum vide rūt in ip̄m non crediderūt. lȝ ꝓpt̄ dilectōeȝ

de eiꝰ p̄ñtia gauderēt. ſm q̄d d̄r in his v̄bis
Illis nō credentibꝰ. ⁊c. vbi tria tanguntur.
Primo diſcipulorū xp̄i in fide dubitatio
ibi. illis. ⁊c. Sc̄do eoꝝ gaudiū ⁊ exultatō de
xp̄i viſione. ibi. ⁊ mirantibꝰ Tertō ſufficiēs
pbatio v̄itatis reſurrectionis xp̄i. ibi. habe
tis. Vide ti. de Gaudio.

¶ Feria q̄rta de Epiſtola

¶ Penitemini ⁊ ꝯuertimini vt deleantur
peccata vr̄a. Act. iij. Vide titulo de Peni-
tentia et velocitate ꝯuerſionis

¶ De Euangelio

¶ Venite et prandete. Joh. xxi. Vide ti. de
Ambulatione.

¶ Feria q̄nta de Euangelio

¶ Mulier quid ploras. Joh. xx. Vide ti-
tulo de Lachrymis

¶ Quem queris Joh. xx. Vide titulo de
Querendo deum.

¶ Feria ſexta

¶ Chriſtꝰ ſemel p p̄ctis nr̄is mortuus eſt.
j. Petri. iij. Vide ti. de Paſſione

¶ De Euangelio

¶ Videntes eum adorauerūt. Mat. xxv-
iij. Vide titulo de Oratione

¶ Sabbato.

¶ Om̄is q̄ credit in eū nō ꝯfundet. j. Pe-
tri. ij. Vide ti. de Fide

¶ Supedificami̅ domos ſp̄uales. j. Pe-
tri. ij. Vide ti. de Domo.

¶ In octaua paſce de Epiſtola

¶ Om̄e q̄d natum eſt ex deo vincit mun-
dū. j. Joh. v. Vide ti. de Mundo.

¶ Hec ē victoria q̄ vincit mūdū fides vr̄a
j. Joh. v. Quia p eā hō p̄ualet ꝯ mundum
ne inclinet ad peccatū. ſm q̄d d̄r. Hec ē. ⁊c.
vbi tria tangūt. Primo ponit vnū q̄ om̄es
optamꝰ vicere. ibi. hͦ eſt. ⁊c. Sc̄do inimicꝰ
ꝯ quē oēs pugnāꝰ. ibi. mūdū. Tertio arma
p q̄ ſupamꝰ. ibi. fides. Vide ti. de Fide.

¶ Hic ē q̄ veit p aquā ⁊ ſanguinē ihs xp̄s
j. Joh. v. Q̄d fec̄ ſp̄alit in ſua paſſione ſicut
dicitur in his verbis. Hic veit. ⁊c In quibꝰ
tria tangūt. Primo xp̄i clemētia ſinglaris
ibi. h eſt q̄ veit. ⁊c. Sc̄do nr̄e miſerie releua
tio ſp̄ual'. ibi. p aquā. i. p baptiſmū ⁊ ſāgui-
nē. i. paſſionē p quā v̄tutē ⁊ efficaciā hʒ aq̄
baptiſmi. Tertio ex xp̄i aduētu effectꝰ ſalu-
taris. ſcʒ ſaluatio nr̄a. ibi. Jeſus xp̄s. Vide
titulo de Venire

¶ De Euangelio

¶ Pax vob. Jo. xx. Vide ti. de Pace

¶ Gauiſi ſunt diſcipuli viſo dn̄o. Joh. xx.
Chriſtꝰ eſt cauſa oīs boni. iō ap̄li gauiſi ſūt
eo viſo. vt d̄r in his v̄bis. Gauiſi. In quibꝰ
tria tangunt. Primo Gaudij pfectio. ibi.
Gauiſi ſunt. Sc̄do gaudentiū ꝯditio. ibi.
diſcipuli. Quicūqʒ vult xp̄m videre opor-
tet q̄ ſit ip̄iꝰ diſcipulꝰ. Tertio gaudij rō. ibi.
viſo dn̄o. Vide ti. de Gaudio.

¶ Quia vidiſti me Thoma credidiſti. bt̄i
q̄ nō viderūt ⁊ crediderūt. Joh. xx. Vide ti-
tulo de Videndo deum

¶ Beati q̄ nō viderūt ⁊ crediderūt. Jo. xx
In his v̄bis duo tāgūt. Primo credentiū
p̄miū. ibi. beati. Secundo credēdi modꝰ.
ibi. q̄ nō viderūt. q2 fides nō ē eoꝝ q̄ vident
ſed ē credere q̄ non vides ſm Auguſtinū.
Vide titulo de Fide

¶ Dn̄ica p̄ma poſt octauas
paſce de officio miſſe.

¶ Miſericordia dn̄i plena ē terra. Miſe-
ricordiā dn̄i de facili p̄t hō inueīre. q2 mag
de ea inuenit copia. ſm q̄d d̄r in his v̄bis.
Miſericordia. In quibꝰ tria tanguntur.
Primo oſtendit q̄ miſc̄dia ē q̄ddā valde
delectabile. q2 miſc̄dia ē releuatio oīs miſe-
rie. Sc̄do q2 ē q̄ddā valde vtile. q2 dn̄i cū q̄
ꝯtendere ē valde p̄iculoſū. Tertio q2 ip̄am
inuenire ē valde facile. q2 plena ē t̄ra.

¶ De Epiſtola

¶ Chriſtus paſſus eſt pro nobis. j. Petri.
ij. Vide titulo de Paſſione

¶ Vt ſequami̅ veſtigia eꝰ q̄ peccatū nō fe-
cit. j. Petri. ij. Ipe ei ē paſtor noſter ſic̄ dicit
ip̄e dn̄s p ſe in euāgelio hodierno. Et quia
oues debent ſeq̄ paſtorē ſuū. iō ad ip̄m ſe
quendū hortat nos ap̄ls petrꝰ in his v̄bis.
Sequami̅. In quibꝰ duo fac̄. Primo hor
tat nos ad deū ſequendū. ibi. Sequamini.
Sc̄do poīt ſequendi viā ⁊ modū. ibi. q̄ pec
catū n̄ fec̄. q̄i dicat. Ita ſequami̅ ⁊ vos vt n̄
faciatis peccatum. Vide titulo de Sequē
do deum.

¶ Dñica ſcđa poſt octauas paſce

¶ Obſecro vos tāq̄z aduenas ⁊ ꝑegrinoſ abſtinere vos a carnalibꝰ deſiderijs.j. Petri.ij. Uide ti. de Fide et de Abſtinentia.

¶ Sicſ̄ui dei oēs honorate. fraternitatez diligite.j. Petri.ij. Hortaẗ nos btūs petrꝰ his v̓bis. Sic ſui. ⁊c. vt ſic ſui dei nos habeamꝰ In quibus duo facit. Primo hortaẗ nos ad deo ſuiendū. ibi. ſic. ⁊c. Secūdo ponit ſeruiendi modum. ibi. omnes. ⁊c. Uide ti. de Seruitio dei.

¶ Fraternitatem diligite. deū timete. regē honorificate.j. Petri.ij. Ad diligendū hortaẗ nos btūs petrꝰ his v̓bis. In quibꝰ tria facit. Primo oñdit q̄lis dʒ eſſe dilectō nrā ad primū. q2 primū dilige ſic teipm Scđo q̄ntū ad creatorē. q2 cū timore deum time. Tertio q̄ntū ad hoīem ſupiorē. quia regez honorificate. Uide ti. de Charitate.

¶ De Euangelio

¶ Plorabitis ⁊ flebitis voſ. Johānis.xvj Uide titulo de Lachrymis

¶ Mūdꝰ gaudebit. vos āt ↄtriſtabimini ſʒ triſticia vrā verteẗ i gaudiuz. Jo.xvj. Sʒ ecōuerſo pctōres gaudēt i tris. Hoꝝ autē differētia poniẗ i his v̓bis. Mūdꝰ ⁊c. In q̄bus duo oñdūẗ. Primo q̄uo ſit diuerſus ſtatꝰ ſcōꝝ ⁊ pctōꝝ in h mūdo. ibi. Mundꝰ idē. hoīes mūdani gaudebunt. Secundo ſcōꝝ felix cōmutatio in futuro. ibi. ſʒ triſticia vrā. ⁊c. Uide ti. de Gaudio vl' gaudere

¶ Dñica tertia de officio

¶ Cantate dño canticum nouum. q̄a mirabilia fecit. Uide titulo de Mirabilibus.

¶ De Epiſtola.

¶ In manſuetudine ſuſcipite inſitū v̓buz q̄d pt ſaluare aīas vrās. Ja.j. Ad iſtū ſtatū ꝓueniet hō audiēdo v̓bū dei ⁊ ponēdo in oꝑe. ⁊ iō ad v̓bū dei ſuſcipiendū hortaẗ nos Jacobꝰ in his verbis. In māſuetudīe In quibꝰ tria facit. Primo eī monet nos ad v̓bū dei quiete audiēdū. ibi. In māſuetudīe. Secūdo ad bene retinēdū. ibi. inſitū v̓bū. i. ita recipite vt cordi vrō inſeraẗ. ſic vt nunq̄z exeat a memoria vrā. Tertio ponit ipſius verbi fructum. ibi. quod poteſt. ⁊c Uide titulo Saluare

¶ De Euangelio

¶ Cū venerit ꝑaclitꝰ arguet mūdū ꝺ pctō ⁊ de iuſticia et de iudicio Joh.xvj. Uide ti. de Peccato. vel de Juſticia vel de Judicō

¶ Spūs v̓itatis docebit vos oēz v̓itatez. Joh.xvj. Ueritas ꝑ quaz vadimꝰ ad ꝑadiſū eſt v̓itas fidei quā ſpūſſctūs oñdit. ſicut dr̄ i his v̓bis. Spūs. ⁊c. vbi tria tāgūẗ. Primo oñdiẗ ꝙ ſpūſſctūs hʒ plenā v̓itatis noticiā. cū dr̄. ſpūs v̓itatis. Scđo ꝙ hʒ ꝑfctāz docēdi peritiā. ibi. docebit Tertio ꝙ ſua doctrina hʒ magnā efficaciā. q2 oēz v̓itatē. Et ex his oībꝰ oſtenditur ꝙ ipſe eſt verus deꝰ Uide titulo Spiritus.

¶ Dñica q̄rta de Euangelio.

¶ Petite ⁊ accipietis vt gaudiū veſtꝝ plenū ſit. Joh.xvj. Iſtud gaudiū ſolū ē a deo. ⁊ ā monet nos xp̄s vt a deo petamꝰ in his v̓bis. Petite. In q̄bꝰ tria facit. Primo monet nos vt ad deū noſtꝝ petitiōes nrās dirigamꝰ. ibi. Petite. Secundo ꝙ obtinēdi fiduciā habeamꝰ. ibi. et accipietis. Tertio certificat q̄d petere debeamꝰ. ibi. vt gaudium veſtrū. ⁊c. Uide ti. de Gaudio

¶ Pater amat vos. q̄a vos me amaſtis. ⁊ credidiſtis q2 a deo exiui Jo.xvj. vbi duo tangūtur. Primo dei erga nos pia dilctō ibi. Pater. Scđo dilctōnis dei cā ⁊ rō. ibi. q̄a vos me. Et poniẗ duplex cā. vna ex ꝑte volūtatis. ibi. q2 vos. Scđa ex ꝑte ītellectꝰ. ibi. ⁊ credidiſtis. Ad ꝓmū ꝓueniẗ ꝑ ſecūdū q2 q̄ v̓e credit in xp̄m. xp̄m amat. Uide ti. ꝺ Amore dei vel de Charitate.

¶ Feria ſecūda Rogationum.

¶ Orate ꝓ inuicē vt ſaluemī. Ja.v. Illud ſuꝑ oīa ē petēdū a deo. vt dr̄ in his verbis. Orate ⁊c. In quibꝰ tria oſtēdunẗ. Primo hortamur ad orōez. ibi. Orate. Secūdo ad mutuā orādo ſubuentōez. ibi. ꝓ inuicē. nō ſolū q̄libet ꝓ ſe. ſʒ vnꝰ ꝓ alio oret. Tertō ponit orōis finem. ibi. vt ſaluemini. Uide titulo de Oratione ⁊ Saluare.

¶ De Euangelio

¶ Pater veſter dabit bonū ſpūm de celo petētibꝰ ſe Luc.xj. Spūm ſanctū dat ds digne petētibꝰ ſe. vt dr̄ in his v̓bis. vbi tria tāguntur. Primo in deo dante liberalitas.

ibi. Pater. Scđo ī dono pcioſitas. ibi. ſpi⸗
ritū bonū. Tertio ī recipiēte q̄d obtinendū
facilitas. ibi. petētib⁹ ſe. Uide titu. de Spū.

¶ In vigilia aſcenſiōis de Epiſtola.

¶ Occurrā⁹ oēs ī vnitatē fidei ⁊ agnitōiſ
filij dei. Eph. iiij. Hortaẗ nos apl's his v̇biſ
ad ta. Pmo ad fidē recipiēdā. ibi. ocurrā⁹.
q̄ꝛ de⁹ veit ī hoīez p fidē. Scđo ad eā vnifoꝛ
miter tenēdā. ibi. oēſ. ꝛc. Tertō ad rctē eā co
gnoſcēdā. ibi. agnitōis. Uide ti. ḋ Unitate.

¶ In die aſcēſionis de Euangelio

¶ Exprobrauit īcredulitatē eoꝝ ⁊ duriciā
coꝛdiſ. Mar. vlt. Uid ti. ḋ Duricia coꝛdis

¶ Qui crediderit ⁊ baptiſat⁹ fuerit ſalu⁹
erit. Marci. xvj. Uñ ſic xp̄s hodierna die
aſcēdēdo in celū aperuit nob ianuā celi. ſic
docuit modū p quē nos illuc veniemus. q̄
tāgiẗ in his v̇bis. Qui crediderit ꝛc. vbi ta
tāguẗ. Pmo q̄ ſit via padiſi. ibi. q̄ credide
rit. Scđo q̄ ſit ianua celi fidei q̄ crediderit.
ibi. et baptizat⁹. Tertio q̄d ſit pmium fide⸗
lis. ibi. ſalu⁹ erit. Uide titulo Credere.

¶ Extra Epl'az ⁊ Euangelium

¶ Exaltare dñe in virtute tua. p̄s. xx. Ui⸗
de titulo de Exaltatione

¶ Quis aſcendet in montem dñi. ꝛc. inno
cens manibus et mundo coꝛde. p̄s. xxiij.
Uide ti. de Innocentia vel Mundicia

¶ Gl'a mag̃ ē ſeq̄ dñm. Ecc. xxiij. In locuz
padiſi xp̄s hodie ītrauit aſcēdēdo ī celū et
illi⁹ ianuā nob apuit. ⁊ ſi bñ volum⁹ eū ſeq̄
ad locū illū pueniē⁹ quē ipē hodie ītrauit.
⁊ cū eo etnā gl'az habebi⁹. ſic ḋꝛ in his v̇bis.
vbi duo tāguẗ. Pmo oñdiẗ q̄nta ſit iuſtoꝝ
gl'a quā xp̄s hodie īchoauit hoīb⁹ dare. ibi
glia mag̃. Scđo q̄ ſit via p quā hō ad ipaz
pueīre p̄t. ibi. ſeq̄ dñm. Uide ti. de Gloꝛia.

¶ Dñica īfra octauas aſcēſiōis ḋ Epl'a.

¶ Ante oīa mutuā ī vobmetipis caritatez
ꝯtinuā habētes. j. Pe. iiij. Hortaẗ nos bea
tus petr⁹ vt caritatē ſup oīa habeā⁹ dicēs.
Ante oīa ꝛc. vbi ta faẗ. Primo monet nos
ad exhibēdā dilctōz q̄ ē ī affectu coꝛdis. ibi.
Ante oīa Scđo q̄ ſit e⁹ efficacia. q̄ꝛ faẗ mu
tuo diligē. ibi. mutuā. Tertio oñdit q̄ in ca
ritate neceſſaria eſt pſeuerātia. ibi. caritatē
ꝛc. Uide titulo de Charitate.

¶ Unuſq̄ſq3 put accepit grāz ī alterutrū
miſtrātes. j. Pe. iiij. Uide ti. de Gratia.

Si q̄s miſtrat tāq3 ex v̇tute quā miſtrat
de⁹. j. Pe. iiij. Modū admiſtrādi oſtēdit
nob btūs petr⁹ dicēs. Si q̄s. ꝛc. vbi ta facit
Primo poīt caritatē bñ miſtrātiū. ibi. Si
q̄s. ꝛc. Scđo bñ miſtrādi modū. ibi. tāq3 ex
v̇tute. Tertō oñdit q̄d ē ipi⁹ modi pncipiū
. ibi. quā admiſtrat de⁹. Uide ti. Miſtrare

¶ De Euangelio

¶ Cū venerit paclyt⁹ ꝛc. q̄ intp̄taẗ ꝯſolatoꝛ
Joh. xv. Uide ti. de Conſolatione.

¶ Spūm v̇itatis q̄ a prē pcedit. ille teſti⸗
moniū phibebit de me. Jo. xv. Spūſſāct⁹
ꝯfirmat nos ī fide teſtificādo ꝯſciētijs nrīſ
de xp̄o q̄ ipē ē ver⁹ dei fili⁹. ſic ḋꝛ in his v̇biſ
Spūm. ꝛc. In quib⁹ tria tanguẗ. Pmo
cā q̄re ē credēdū ſibi. q̄ꝛ ipa v̇itas eſt teſtis.
ibi. Spūm v̇itatis. Scđo eiuſdē dignitas
ibi. q̄ a prē. Tertio teſtimonij e⁹ tangiẗ vtili⸗
tas. ibi. ille teſtimo. ꝛc. Uide ti. de Spiritu.

¶ In die pentecoſtes de Epiſtola

¶ Repleti ſunt omēs ſpūſancto. Actuuz
ij. Uide titulo de Repletione.

¶ De Euangelio

¶ Si q̄s diligit me ſmonē meū ſeruabit.
Joh. xiiij. Quia ſpūſſanct⁹ ḋꝛ amoꝛ ⁊ cari⸗
tas eē q̄ hodie aplis dat⁹ ē q̄ facit vt hō ſer⸗
uet mādata dei. Jō oñdit xp̄s q̄d ſit ſignū
p q̄d hō p̄t cognoſcere vtꝝ habeat in ſe ſpi⸗
ritū ſāctū ⁊ p ꝯſequēs caritatē ī his verbis
Si q̄s. ꝛc. In quib⁹ duo facit. Primo oſtē⸗
diẗ diligētiū deū caritas ⁊ amoꝛ. ibi. Si q̄s
ꝛc. Scđo oſtenditur dilectōis ſignum ⁊ p⸗
babilitas. ibi. ſermonē meū. Uide titulo ḋ
Amoꝛe dei et de Charitate

¶ Feria ſecunda de Epiſtola.

¶ In natōes grā ſpūſſcī effuſa ē. Act. x. Il⸗
lā grāz dei hodie ſpūaliẗ hoīes receperunt.
q̄ꝛ ſpūſſanct⁹ q̄ ē amoꝛ ⁊ grā ī diſciplos ve⸗
nit. ſm quod ḋꝛ in his v̇bis. In nationes.
In quib⁹ poniẗ triplex effect⁹ quē ſpūſſan⸗
ctus opaẗ ī nob. Prim⁹ ē vnitas ⁊ concoꝛ⸗
dia reſpectu p̄rimi. Secūd⁹ ē caritas ⁊ grā
reſpectu dei. Terti⁹ ē ſaītas ⁊ vita reſpectu
ſui. Et ideo dicitur ſpiritus qui viuificat.
Uide titulo de Gratia

¶ De Euangelio

¶ Non miſit de⁹ filiū ſuū i mūdū vt mū-
dū iudicet ſꝫ vt ſaluet mūd⁹ p ipm̄ Joh.iij.
Ad ſaluādū āt nos miſſ⁹ ē fili⁹ dei i mūdū
vt dr in his v̾bis. Non. ꝛc. Jn quib⁹ tria tā-
gūt. Primo dei pr̄is erga nos imēſa chari-
tas. q2 miſit filiū ſuū. Secundo ipi⁹ mira
benignitas. q2 nō miſit eū vt iudicet mdm̄
ꝯdēnādo ipm̄. Tertō eiuſdē magna ptās.
ibi. ſꝫ vt ſaluetur. Vide titulo Saluare

¶ Veīt lux in mūdū ꝛ dilexerūt hoīes ma-
gis tenebras q̄ꝫ lucē. Vide ti. d̾ Lumine

¶ Feria tertia de Euangelio.

¶ Oues ſequunt̄ illum. q2 ſciūt vocē ei⁹.
Joh. x. Vide ti. de Sequendo deum.

¶ Ego veni vt vitā habeāt. Jo. x. vbi tria
tāgūt. Primo veniētis dignitas. ibi. Ego
veni. ſcꝫ q̄ ſū dei fili⁹ ꝛ ver⁹ de⁹. Scd̄o eiuſ-
dē benignitas. ibi. veni. Tertio nrā vtilitaſ
.ibi. vt vitam habeant.

¶ Feria quarta de prophetia.

¶ Jn ſimplicitate cordis q̄rite illū. Sap̄. j.
Vide titulo de Querendo deum.

¶ De Euangelio

¶ Ego ſum panis viuus q̄ de celo deſcē-
di. Joh. vj. Vide ti. de Verbo dei.

¶ Feria q̄nta de Epiſtola

¶ Factū ē gaudiū magnū in illa ciuitate.
Act. viij. Vide titulo de Gaudio

¶ De Euangelio

¶ Miſit illos p̄dicare regnū dei ꝛ ſanare
ifirmos. Lu. ix. Vide ti. de Infirmitate.

¶ Feria ſexta De Epiſtola.

¶ Quē d̾s ſuſcitauit ſolutis dolorib⁹ ifer-
ni. Act. ij. Vide ti. de Dolore vel Jnferno.

¶ De Euangelio.

¶ Tolle lectū tuū ꝛ vade in domū tuam
Luce. v. Vide titulo de Domo.

¶ Sabbato

¶ Charitas dei diffuſa eſt in cordib⁹ nrīs
p ſpūm ſanctū q̄ datus eſt nobis. Roꝛ. v.
Vide titulo de Charitate.

¶ De Euangelio.

¶ Ille ſingulis man⁹ imponens curauit
eos. Luc. iiij. Vide ti. de Jnfirmitate.

¶ Jn feſto trinitatis de officio

¶ Bn̄dicā⁹ prēꝫ ꝛ filiū cū ſctō ſpū. Vide ti.
Quare benedicendus eſt de⁹.

¶ De Epiſtola.

¶ Gaudete. p̄fecti eſtote. exhortamī iuicē.
idē ſapite. ij. Coꝛ. xiij. Ad gaudiū hortatur
nos apl̄us his v̾bis. vbi tria facit. Primo
monet nos vt gaudiū ꝛ leticiā habeā⁹. ibi.
Gaudete. Scd̄o vt trinitatis fidē recipiā⁹
ibi. exhortamī. i. ad exhortatōꝫ ſuā doctrīaꝫ
recipite. Tertio vt ī trinitate p̄ſonaruꝫ vni-
tatem eſſentie teneamus. ibi. idem ſapite.
Vide titulo de Gaudio.

¶ Grā dn̄i nrī Jhu xp̄i ꝛ charitas dei ꝛ cō-
municatio ſctī ſpūs ſit cū oīb⁹ nob amen.
ij. Coꝛ. xiij. Oīs grā ē a trinitate. ideo orat
apl̄s p nob vt trinitas ſit nobiſcū dicens.
Grā. ꝛc. vbi duo tangunt̄. Primo poīt tri-
nitatis ꝯfeſſio. ibi. Grā. ꝛc. Secūdo iplorat̄
eiuſdē p grāꝫ inhabitatio. ibi. ſit cū omib⁹.
Prīo poīt p̄ſona filij dī q2 magis nota. ibi
grā. Scd̄o p̄ſona dī pr̄is. ibi. ꝛ caritas dei
Tertō p̄ſona ſpūſſancti. ibi. ꝛ cōmunicatō
Vide ti. de Gratia et Charitate.

¶ De Euangelio.

¶ Si trena dixi vob ꝛ n̄ creditis. q̄uō ſi dē-
xero vob celeſtia credetis. Joh. iij. Jlle cre-
dit ī xp̄o q̄ credit v̾e ea q̄ ipe dedit nob cre-
dēda. int̄ q̄ p̄cipuū ē myſteriū trinitatis ad
q̄d credēdū erāt iudei icreduli. vt dr in his
verbis. Si trena ꝛc. Jn q̄b⁹ duo tangūtur.
Primo eī redarguūt̄ iudei. q2 n̄ credūt ea
q̄ ptinēt ad xp̄i hūanitateꝫ. ibi. Si terrena.
Scd̄o q2 n̄ credūt ea q̄ ptinēt ad trinitateꝫ
ibi. q̄uō ſi dix. ꝛc. Sic̄ ei n̄ credūt xp̄m eē deū
ita nec deū eſſe trinū. Vide ti. Credere.

¶ Dn̄ica p̄ma p⁹ trinitatis de Ep̄la.

¶ De⁹ caritas ē ꝛ q̄ manet ī caritate ī deo
manet ꝛ de⁹ ī eo. j. Jo. iiij. Jſtā ꝯiūctōeꝫ fie-
ri p caritatē oñdit btūs Johes dicēs. De⁹
ꝛc. vbi tria tāgūt̄ de caritate. Primo q2 eſt
ī xp̄o excellētiſſima. q̄a de⁹ caritas ē. Scd̄o
q2 ipāꝫ habere ē valde neceſſariū. q̄a p eam
hō ſtat. ibi. q̄ manet. Tertō q2 ipa ē q̄d vtiliſ-
ſimū. ibi. ī deo manet. Vide ti. de Caritate.

¶ Si deus dilexit nos. ꝛ nos debemus al-
terutrum diligere. j. Joh. iiij. Vide titulo d̾
Amore proximi.

¶ Pater miſit filiū ſuū ſaluatorem mūdi

i. Joh. iiij. Ad iſtũ ſtatũ puenim⁹ p aduen⸗tũ xpi i mũdũ. vt dr in his vbis. Pat miſit ꝛc. In quib⁹ tria tanguntur. Primo prĩs mittẽtis benignitas. ibi. Pater. Scdo xpi miſſi dignitas. qꝛ filiũ ſuum Tertio nrã ad ad quos eſt miſſus vtilitas. qꝛ ſaluatorem mundi. Uide titulo Saluare.

¶ De Euangelio

¶ Hõ qdã erat diues q iduebat purpura ꝛ byſſo. Luce. xvj. Uide ti. de Diuitijs

¶ Si moyſen ꝛ pphas nõ audiũt neqꝫ ſi qs ex mortuis reſurrexerit credẽt. Luc. xvj. Ad credẽdũ i xpm ñ ſolũ iducimur p ipi⁹ ꝛ ſcõꝝ apłoꝝ pdicatões q maxie ꝯfirmant p xpi reſurrectõꝫ. ſꝫ et p teſtimonia pphaꝝ q oia de xpo credũt q pphauerãt diu ante Et ſic iudei ñ fuert credẽtes dictis pphaꝝ ita ñ credũt euãgelio xpi. ſic dr in his vbis. Si moy. ꝛc. In quib⁹ tãgit iudeoꝝ duplex duricia. Primo qꝛ noluert crede i xpꝫ ppt pphaꝝ teſtimoĩa. ibi. Si moyſen. Scdo q nec ppt opa mirabilia. ibi. neqꝫ ſi qs. ꝛc Reſurge ei a morte nõ potuiſſꝫ ppa vtute niſi fuiſſet deus. Uide titulo Credere

¶ Dñica ſecunda de Epiſtola..

¶ Nos ſcim⁹ qñiã trãſlati ſum⁹ d morte ad vitã. qñiã diligi⁹ frẽs. j. Jo. iij. In quib⁹ vbis tã tãgũt. Prĩo ſtat⁹ noſt valde pictõ ſus reſpectu celeſtis. ibi. de morte. Secun⸗do ſtat⁹ ſecur⁹. ibi. ad vitam. Tertio cauſa ſecuritatis. ibi. qñiam diligimus frẽs. Ui⸗de titulo de Amore primi vel de Caritate.

¶ De Euangelio

¶ Hõ qdã fec cenã magnã ꝛ vocauit multos Lu. xiiij. Uocat nos xpus ad cenã ma⸗gnã his vbis. In qb⁹ iſta cena nobiliſſima oñdit ppt tã. Primo ppt iuitãtis digtatẽ ibi. Hõ qdã ſpãlis ꝛ ſinglaris ſup alios ſcꝫ xps. Scdo ppt ꝯuiuij ſolẽnitatẽ. ibi. cenaꝫ magnã. Tertõ ppt iuitatoꝝ ſocietatẽ. ibi. ꝛ vocauit multos. Uide titulo de Uocatõe

¶ Ait hu⁹. dñe factũ ẽ qd ipaſti. Luc. xiiij. Chriſt⁹ i huis ſuis reqrit ſpãlit pmptã obe⸗dientiã. Et idõ ſi volum⁹ eẽ ipi⁹ hui. ſim⁹ ei⁹ pceptis obediẽtes. ſic de iſto huo dr in his vbis. Ait. ꝛc. In quib⁹ tã tãgũt ad cõmẽda⸗tionẽ hui q nob et neceſſaria ſũt ſi volum⁹ eẽ boni hui. Primo ei tãgit ipi⁹ prudentia qꝛ dño reddit rõnem de his q fecit. ibi. Ait huus. Scdo e⁹ ad dñm reuerẽtia. qꝛ illum dñm eẽ recognoſcit. ibi. dñe. Tertõ pmptã obedientiã ipi⁹. qꝛ mandata impleuit. ibi. factũ ẽ. ꝛc. Uide titulo de Seruitio dei.

¶ Dñica tertia de officio

¶ Reſpice in me ꝛ miſerere mei. Uide ti⸗tulo de Aſpectu dei.

¶ De Epiſtola

¶ Humiliami ſub potenti manu dei vt vos exaltet in tpe viſitatõis. j. Pe. v. Uide ti. de Exaltatione

¶ Aduerſari⁹ veſter tanqꝫ leo rugiẽs cir⸗cuit querẽs quẽ deuoret. cui reſiſtite fortes i fide. j. Pe. v. Et idõ inimic⁹ noſter diabol⁹ ſup oĩa fidẽ nrãm conat auferre. cui debe⸗mus reſiſtere. ſic beat⁹ petr⁹ in verbis pro⸗poſitis nos hortat dicens. Aduerſari⁹. In qb⁹ vbis tã fac. Primo oñdit inimici ſeui⸗ciã. vt meli⁹ ab eo caueam⁹. ibi. Aduerſa⸗rius. Scdo excutit nrãꝫ pigriciã monens vt ei reſiſtam⁹. ibi. cui reſiſtite. Tertio po⸗nit victoriã quã intẽdã⁹ q ẽ vt ñ poſſit nob auferre fidẽ. ſed ſp remaneam⁹ fortes in fi⸗de. ibi. fortes ꝛc. Uide titulo de Fide.

¶ De⁹ oĩs grẽ vocauit nos i etnã ſuã glaꝫ i xpo ihu modicũ paſſos. j. Pet. v. Iſtam grãꝫ dat ds vt p eã ppt bona opa q in pñti facim⁹ mercedeꝫ vite etne recipiã⁹. ſm qd dr in his vbis. De⁹. vbi tã tãgunt. Primo dei dignitas. qꝛ ẽ pncipiũ grẽ. ibi. deus oĩs grẽ. Scdo eiuſdẽ ad nos caritas. qꝛ voca⸗uit. Tertio ipius benignitas. qꝛ non ex no⸗ſtris meritis. qꝛ modicum paſſos. Uide ti⸗tulo de Gratia vel de vocatõne

¶ De Euangelio

¶ Gaudium eſt angelis in celo ſup vno peccatore penitentiã agente. Lu. xv. Quia peccator qñ ad dñm ꝯuertit eſt in via ad lucrandũ gaudiũ paradiſi. ideo ſancti qui in celo ſunt ppter dilectõnem quã ad nos hñt de h plurimũ gaudent. ſm quod dr in his vbis. Gaudium eſt. In quib⁹ tria tan⸗gunt. Primo ſanctoꝝ glã. ibi. Gaudiuꝫ. i. gloria Scdo gaudij eoꝝ materia. ibi. ſuper vno. ꝛc. Tertio eiuſdem gaudij cauſa. ibi.

penitentiam. Uide titulo de Gaudio ⁊ de
Penitentia.

¶ Dñica quarta de Epiſtola.

¶ Exiſtimo ꝙ non ſunt condigne paſſio-
nes huiꝰ temporis ad futuram glïam Ro.
viij. Uide ti. de Uita eterna.

¶ Subiecit creaturã in ſpe. Ro. viij. Spe
remuneratõis hoĩes d̄o ſuiũt. ⁊ ſũt obedi-
entes. ſm̄ q̊d d̄r in his v̓bis. Subiecit. vbi
tria tãgũt. Primo dei dignitas. q: oĩa ſũt
ei ſubiecta. Scd̄o eꝰ ptãs. q: oĩa ſunt ab eo
de nouo facta. ibi. creaturã. Tertio eiuſdeꝫ
benignitas. q: ſpem dedit d̄ eterna vita. ibi
in ſpe. Uide titulo de Spe.

¶ Nos ipi p̄mitias ſpũs habẽtes et ipi in-
tra nos gemimꝰ adoptõeꝫ filioꝝ dei expe-
ctãtes redẽptõeꝫ corpis nrĩ. Ro. viij. Mo
dũ ãt p quẽ opat̃ ſpũſſctũs ĩ nob oſtendit
apl̓s in his v̓bis. Nos ipi p̄mitias. i. p̄mos
fructꝰ ⁊c. In quibꝰ tria poĩt q̄ facit ſpũſſctũs
in nobis. Primũ ẽ ꝙ ꝯtritõeꝫ de peccatis
dat. ibi. Nos ipi. Scd̄o ꝙ in gratia dei ꝯſer-
uat. ibi. adoptiõem. Tertio ꝙ in ſpe future
glorie confirmat. ibi. expectantes. Uide ti-
tulo de Spiritu

¶ De Euangelio

¶ Eſtote miſericordes ſic̃ ⁊ pat̃ veſter mi-
ſericors ẽ. Lu. vj. Uid ti. d̄ Miſericordia.

¶ Pater veſter miſericors ẽ. Lu. vj. Iſtaꝫ
ãt miſcd̓iaꝫ hrẽ poſſumꝰ de facili. q: d̄s mľ-
tũ ẽ miſericors. ſic̃ d̄r ĩ his v̓biſ. Pat̃ veſter
⁊c. vbi tria tãgũt. Primo dei ptãs. q: pat̃. ⁊
h̄ p creatõeꝫ. Scd̄o eꝰ caritas. ibi. veſter. et
h̄ p redemptõem. Tertio eiuſdẽ pietas. ibi.
miſericors. ⁊ h̄ p miſerie releuatiõeꝫ. Uide
ti. de Miſericordia.

¶ Nolite iudicare et ñ iudicabimĩ. Lu. vj.
Uide ti. de Judicio temerario

¶ Dñica q̊nta de Epiſtola.

¶ In fide ãt omẽs vnanimes. j. Petri. iij.
Uide titulo de Unitate

¶ Eſtote miſericordes modeſti ⁊ hũiles.
j. Petri. iij. Modum p quem de facili poſ
ſumꝰ inclinare deũ ad miſericordiaꝫ. oñdit
beatus petrꝰ ĩ his verbiſ. Eſtote In quibꝰ
tria facit Primo hortat̃ nos vt ſimus pij
inferioribꝰ. ibi. Eſtote. Scd̄o vt ſimꝰ paci-
fici equalibꝰ. ibi. modeſti. Tertio vt ſubie-
cti ſimus ſupioribꝰ. ibi. et humiles. Uide
titulo d̄ Miſericordia

¶ In h̄ vocati eſtis vt hereditate bñdictõeꝫ
poſſideatis. j. Pe. iij. Ad q̊d ãt nos deꝰ vo-
cet oñdit btũs petrꝰ dicẽs ĩ his v̓bis. In h̄
⁊c. vbi tria tangunt̃. Prio vocãtis dei curi
alitas. ibi. In h̄ ⁊c. Scd̄o vocatõis vtilitas
ibi. vt bñdictõnem. Tertõ hereditatis ppe
tuitas. Uide ti. de Uocatõne

¶ De Euangelio

¶ Relictis oĩbꝰ ſecuti ſũt eũ. Lu. v. Sic fe
cerũt apl̓i vt d̄r in his v̓bis. vbi duo tãgũt.
Unũ q̊d eſt pfectõnis. ibi. Relictis. ⁊c. Se
cundũ q̊d ẽ neceſſitatis. ibi. ſecuti ſũt eum.
Uide ti. de Sequendo deum

¶ Dñica ſexta de officio.

¶ Saluũ fac pplm̄ tuũ dñe ⁊ bñdic heredita
ti tue. ⁊ rege eos vſqꝫ ĩ ſeculũ. Iſtud orat ec
cleſia ĩ officio miſſe. vbi tria facit. Prio petit
vt ſaluet. recognoſcẽdo eꝰ pſonã. ibi. ſaluũ.
Scd̄o vt bñdictiõeꝫ det. implorãdo eiꝰ cle-
mentiã. ibi. ⁊ bñdic. Tertio vt gubernet al-
legando eꝰ ſapientiam. ibi. et rege. Uide ti.
Saluare

¶ De Epiſtola.

¶ In nouitate vite ambulemus Roꝝ. vj.
Nouã vitã p quã ambulemꝰ oñdit nobiſ
xp̄s in euãgelio hodierno. dic euangeliuꝫ.
Ideo iſto modo hortat̃ nos apl̓s ambula
re dicens. In nouitate. ⁊c. In q̊bꝰ duo facit
Primo monet nos ad ambulandum. ibi
ambulemuſ. Scd̄o ponit ambulandi mo
dum. ibi. in nouitate. id eſt. in gratia que fa
cit hoĩeꝫ roborari ad vitam. Uide titulo d̄
Ambulatione.

¶ Vetꝰ hõ noſter ſimľ crucifixꝰ ẽ vt d̄ſtruat̃
corpꝰ pctĩ vt vltra ñ ſuiãꝰ pctõ Ro. vj. Ad
dei ſuitiũ facti ſumꝰ apti p paſſiõeꝫ ⁊ crucẽ
xp̄i. ſm̄ q̊d d̄r ĩ his v̓biſ. Vetꝰ hõ. In q̊bꝰ po
nit̃ triplex efficacia paſſionis ⁊ crucis xp̄i.
Prio q: ab originali pctõ q̊d hoĩes facie-
bat veteres nos mundauit. ibi. Vetus. ⁊c.
Scd̄o q: ad actuale tollẽdũ pnie remediũ
pauit. ibi. vt deſtruat̃. Tertio q: nos diuio
ſuitio mãcipauit. ibi. vt vltra nõ ſeruiamꝰ
pctõ ſ; d̄o. Uide ti. d̄ Seruitio vľ Seruire

¶ De Euangelio

¶ Niſi abundauerit iuſticia vr̄a plus q̄z
phariſeoꝝ ⁊ ſcribaꝝ nō intrabitis in regnū
celoꝝ. Matthei. v. Uide ti. de Juſticia vel
q̄uo acquiritur regnum celoꝝ

¶ Dñica. vij. de Epiſtola.

¶ Sicut exhibuiſtis mēbra vr̄a ſuire im-
mūdicie ⁊ iniquitati ad iniquitatē. ita nūc
exhibete mēbra vr̄a iuſticie i ſanctificatōez
Roꝝ. vj. Uide ti. de Seruitio dei

¶ Liberati a pctō ſui āt facti deo habetis
fructū veſtꝝ i ſctificationē. finē v̄o vitā eter
nā. Roꝝ. vj. In his v̄bis t̄a fac̄ apl̄s. Pᵒrio
poīt ſtatū boni ſui. ibi. Liberati. Secūdo
ſuitutis dei. fructū ī vita p̄nti. ibi. habetis
fructū i ſctificatiōez. i. q̄ eſtis ſancti. Tertio
p̄mium ⁊ gl̄am in celeſti. ibi. finem. ⁊c̄

¶ De Euangelio

¶ Miſereoꝛ ſup turbā. q̄ꝛ ecce iam triduo
ſuſtinēt me. nec h̄nt q̄d manducēt. Marci
viij. In iſtis v̄bis t̄a tangūt. Pᵒrimo benig̃
cōpaſſio xp̄i. ibi. Miſereoꝛ. Scd̄o magna
deuotio p̄pl̄i. q̄ꝛ ecce iam. ⁊c̄. ⁊ ad officiū di-
uinū et p̄dicatōem audiēdā ꝯueniūt. Ter-
tio indigentia diuini adiutorij. ibi. nec h̄nt.
Uide ti. de Miſericordia

¶ Et accipiēs ſeptē panes gr̄as agens fre
git. Mar. viij. Uide ti. de Uerbo dei

¶ Dominica. viij. de officio.

¶ Suſcepimꝰ d̄s miſc̄diaꝫ tuā ī medio tē
pli tui. Miſc̄diam dñi merēt hoīes deuoti
recipe et q̄ libent̄ ad eccl̄iaꝫ ⁊ ad diuinū offi-
ciū ꝯueniūt. ſm̄ q̄d d̄r in his verbis. Suſce
pimꝰ ⁊c̄. In quibꝰ duo tangūt. Pᵒrimo dei
pietas. ibi. Suſcepimꝰ. Scd̄o ad inueniē-
dā miſericordiā loci ꝯgruitas. ibi. ī medio
templi. Uide ti. de Miſericordia

¶ De Epiſtola

¶ Nō accepiſtis ſpūm ſuitutis iteruꝫ in
timore. ſꝫ accepiſtis ſpūm adoptōis filioꝝ
di. Ro. viij. Quia ſpūſſāctꝰ fac̄ hoīeꝫ ſuire
deo cū amore p̄ q̄d ſuitiū hō merēt vitam
etnā. Et h̄ eſt q̄d d̄r in his v̄bis. Nō accepi
ſtis ſpūm. vt ſcꝫ ſuiatis deo timore ſuili. ſꝫ
amore vt filij. In q̄bꝰ apl̄s duo facit. Pᵒrio
excludit a ſpūſcō ſuitiū ſuilē. ibi. Nō acce-
piſtis. Scd̄o attribuit ei ſuitiū ḡtuitū. ibi.
ſꝫ accepiſtis. Uide ti. de Seruitio vel de
Amore.

¶ De Euangelio.

¶ Non oīs q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit
in regnū celoꝝ. Matth. vij. Uide ti. de Ac-
quirendo regnum celorum

¶ Dñica nona de officio

¶ Deꝰ ī noīe tuo ſaluū me fac. Hoc petit
⁊ orat eccl̄ia. vbi t̄a facit. Pᵒrio ꝯfitet̄ dei po-
tētiā. ibi. Deꝰ. Scd̄o poīt ſaluatōis cāꝫ. ibi
In noīe tuo. i. ex h̄ q̄ noīamur ⁊ ſumꝰ chri-
ſtiani. Tertio petit dei miſericordiā. ibi. ſal
uum me fac. Uide ti. Saluare.

¶ De Epiſtola.

¶ Temptatio vos nō app̄rehēdat niſi hu-
mana. j. Coꝝ. x. Uide ti. de Temptatione

¶ Fidelis d̄s q̄ nō patiet̄ voſ tēptari ſupra
id q̄d poteſtis. j. Coꝝ. x. In his v̄bis duo tā
gūt. Pᵒrio q̄ d̄s ē ſic̄ magiſter ſapiēs ī fide
inſtruēdo. ibi. Fidelis. Secūdo q̄ ē ſic̄ me-
dicꝰ clemens tribulatōem remouendo. ibi
q̄ non. ⁊c̄. Uide ti. de Fidelitate

¶ De Euangelio

¶ Uocauit illū ⁊ ait illi. Quid h̄ audio d̄
te. Redde rōez. Lu. xvj. Multi nolūt audi-
re deū eos vocātes ī vita ſic̄ pat̄ filiū. audi-
ent eū vocantē eos in morte ſic̄ iudex iratꝰ
reum. vt d̄r in his verbis. Uocauit. In qui
bꝰ tria tāgūt cuilibet valde timenda. Pᵒri-
mo horrēda vocatio q̄ eſt p̄ mortē. ibi. Uo
cauit. ⁊c̄. Scd̄o irata īterrogatio. ibi. ait illi.
Quid ⁊c̄. Tertio diſtricta examinatio. ibi.
redde ratōem. Uide ti. de Uocatione

¶ Filij huius ſeculi prudentiores filijs lu-
cis in generatione ſua ſunt. Luce. xvj. Ui-
de titulo de Sapientia

¶ Dñica decima de Epiſtola

¶ Diuiſiones grāꝝ ſūt. idē āt ſpūs. j. Coꝝ.
xij. Hic oñdit apl̄s q̄ ē oīs grē p̄ncipiuꝫ. in
his verbis. Diuiſiones. In q̄bꝰ duo facit.
Pᵒrimo oñdit q̄ ē grāꝝ diſtinctio. ibi. Di-
uiſiones grāꝝ. Scd̄o q̄ oēs grē ſūt ab vno
p̄ncipio. ibi. Idem autē. Eſt enim vnꝰ mo-
dus gratie q̄ d̄r grā gratis data. q̄ꝛ eam d̄s
gratis dat. ſicut eſt ſcire bene loqui et predi
care. Alius modꝰ gratie q̄ d̄r gratia gratū
faciens. quia facit hominem ip̄am haben-
tem deo gratum. Uide titulo de Gratia

¶ Diuiſiões miſtrationũ ſũt.idẽ aũt dñs
i.Coꝛ.xij. Diuerſis ãt modis ⁊ diuerſis of-
ficijs p̄t hõ miſtrare dõ ſm qd̃ dr̃ in iſtis v̓
bis. Diuiſiões. In qbꝰ duo tãgũt. Primo
miſtratõnũ mltiplicitas.ibi.diuiſiões. Se-
cũdo dñi vnitas.ibi. Idẽ aũt dñs. Uide ti.

¶ De Euangelio. ⌊Miniſtrare

¶ Domus mea domꝰ orõnis vocabitur
Luce.xix. Uide titulo de Domo

¶ Dñica.xj. De Epiſtola.

¶ Accepiſtis euãgeliũ in q̊ ⁊ ſtatis ꝑ q̊d ⁊
ſaluami.j.Coꝛ.xv. Ad iſtũ ſtatũ ꝑueit hõ
ꝑ doctrinã xp̄i.ſic dr̃ i his v̓bis. Accepiſtis.
In quibꝰ tria tangunt de viro iuſto. Pri-
mo q̄ doctrinã xp̄i recipit credẽdo.ibi. Ac
cepiſtis. Scd̃o q̄ eam recipit in ea pſeuerã
do.ibi.in q̊.&c. Tertio q̄ ad gl'am ꝑuenit ſa-
lutem eternã obtinendo.ibi.ꝑ q̊d ⁊ ſalua-
mini. Uide titulo Saluare

¶ Si tenetis niſi fruſtra credidiſtis.j.Coꝛ.
xv. Itẽ ad credẽdũ neceſſaria ẽ pſeuerantia
ſm q̊d dr̃ in his v̓bis. Si tenetis niſi.i.aliqñ
fruſtra.&c.vbi duo tãgũt. Primo q̄ ad cre
dendũ neceſſariũ ẽ i fide pſeuerare.ibi. Si
tenetis. Scd̃o q̄ ſine pſeuerãtia iutile ẽ cre
dere.ibi.niſi fruſtra.&c. Uide ti.de Credere.

¶ Grã dei ſũ id q̊d ſũ.⁊ grã eꝰ i me vacua
non fuit.j.Coꝛ.xv. Uñ meritũ q̊d hõ hꝫ ex
ꝑuitio dei.⁊ q̊cq̊d boni facit ẽ a grã dei. Et ꝯ
h peccauit iſte phariſeꝰ de q̊ dr̃ in euãgelio
hodierno.dic hiſtoriã. Et iõ q̊cq̊d boni hõ
i ſe hꝫ totũ dꝫ grẽ dei attribuere.ſic faciebat
ap̄ls in his v̓bis. Grã.&c. In quibꝰ ia tãgũt
Primo dei liberalitas in dãdo grãꝫ quaꝫ
gratis dat.ibi.grã dei. Scd̃o hũilitas pau
li in recognoſcẽdo.ibi.ſũ id q̊d ſũ. Tertiõ eꝰ
vtilitas in exequendo.ibi.et grã eiꝰ. Uide
titulo de Gratia.

¶ De Euangelio

¶ Omis q̊ ſe exaltat hũiliabitur. Lu.xviij.
Uide titulo de Humilitate.

¶ Dñica.xij. de Epiſtola

¶ Non ſumꝰ ſufficientes cogitare aliq̊d
ex nobis tanq̄ꝫ ex nobis.ij.Coꝛ.iij. Uide ti
tulo de Cogitatione

¶ Sp̄us viuificat.ij.Coꝛ.iij. Q̄ ãt ſp̄us
det aĩe vitam oñdit in his v̓bis. Sp̄us.&c.
In quibꝰ duo tangũt. Primo q̄ fortificat
ad reſiſtendum a malo.ibi. Sp̄us. Secũ-
do q2 viuificat ad pficiendũ in bono.ibi.vi
uificat. Uide titulo de Spiritu

¶ Abũdat miſteriũ iuſticie i glia.ij.Coꝛ.
iij. In his v̓bis duo tãgũt. Primo officiũ
quod exercere debemꝰ.ibi.miniſteriũ. Se
cũdo p̄miũ q̊d ex h recipiemꝰ.ibi.abũdat.
Uide ti. Miniſtrare.

¶ De Euangelio

¶ Aperte ſunt aures eius. Marci.vij.
Uide ti.de Apertione aurium

¶ Dñica.xiij.de Epiſtola.

¶ Cõcluſit i ſcp̄tura oĩa ſub pctõ vt ꝓmiſ-
ſio ex fide ihũ xp̄i daret credẽtibꝰ. Gal'.iij.
In his verbis duo tangũtur. Primo ma
licia humane coꝛruptõnis.ibi. Concluſit.
Secũdo ꝓuidentia diuine oꝛdinatõis.ibi
vt ꝓmiſſio. Uide ti.de Credere.

¶ De Euangelio

¶ Beati oculi q̊ vidẽt q̄ vos videtis. Lu.x.
Uide ti.de Uidendo

¶ Diliges dñm deũ tuũ ex toto coꝛde tuo
Luce.x. Uide ti.de Amoꝛe dei.

¶ Diliges ꝓximũ tuũ ſic teipm. Lu.x. In
his v̓bis oñdit iſtud p̄ceptũ. Primo faci-
le.ibi. Diliges. Scd̃o rõnabile.ibi.ꝓximũ.
Tertõ delectabile.ibi.ſic temetipm. Uide
ti.de Amoꝛe ꝓximi

¶ Dñica.xiiij.de officio

¶ Protectoꝛ noſter aſpice deꝰ. Uide ti.d̓
Aſpectu dei

¶ De Epiſtola

¶ Fructꝰ ſp̄us ẽ caritas gaudium.pax.&c.
Gal'.v. In his v̓bis ap̄ls duo poĩt Primo
q̄ ſit radix v̓tutũ. Scd̃o poĩt hꝰ radicis fru
ctũ. Charitas q̄ntũ ad deũ.gaudiũ q̄ntũ
ad ſeipm.et pax q̄ntũ ad ꝓximũ. Uide titu
lo de Charitate ⁊ Gaudio ⁊ Pace

¶ De Euangelio

¶ Jeſu p̄ceptoꝛ miſerere nr̄i. Lu.xvij.q2 iſti
erãt i miſia ꝯſtituti. Idcirco xp̄i miãꝫ inuo
cauert his v̓bis.ihũ.&c.vbi ĩa faciũt. Priõ
allegãt miſerẽdi cãm.ibi. Jeſu.i.debes mi-
ſereri.q2 tu es ſaluatoꝛ. Scd̃o ipiꝰ potẽtiã.
ibi.p̄ceptoꝛ. Tertio petũt miſc̃diam.ibi.mi
ſerere. Uide ti.de Miſericoꝛdia.

¶ Ite oſtēdite vos ſacerdotib⁹. ⁊ factū eſt
dū irēt mūdati ſūt. Luc. xvij. vbi tria tāgūt.
Primo diuinū p̄ceptū ibi. ite. Sc̄do iſtoꝝ
obediētie ꝯplemētū. ibi. ⁊ factū ē. Tertio cō
feſſionis beneficium. ibi. mūdati ſunt. Ui
de ti. de Mundicia

¶ Dn̄ica. xv. de Epiſtola.

¶ Si ſpū viuim⁹ ſpū ⁊ ambulē⁹. Gal. vj.
Quē āt ductorē habeā⁹ i ambulādo docet
apl's i his v̄bis. Si ſpū. In q̄b⁹ duo tāgūt
de ſpū ſcō. Pr̄io q̄ nos viuificat vt ſim⁹ in
grā. ibi. Si ſpū. Sc̄do q̄ nos ꝯfortat vt fa-
ciam⁹ bōa opa. ibi. ſpū. ⁊c̄. Uide ti. de Am-
bulatione.

¶ Bonū facientes non deficiamus. Gal.
vj. Uide ti. de Opere bono.

¶ De Euangelio.

¶ Nemo p̄t duob⁹ dn̄is ſuire. Math. vj.
Ad ſuiēdū dō neceſſariū ē vt hō renūciet
ſuitio demōis. ſm q̄d d̄r in his verbis. Ne
mo. ⁊c̄. vbi duo notāt. Primo general' ſer-
uiēdi impoſſibilitas. ibi. Nemo p̄t. Sc̄do
dn̄oꝝ quib⁹ homīes ſuiūt pluralitas. ibi.
duob⁹ dn̄is. Uide ti. de Seruitio

¶ Dn̄ica. xvj. de Epiſtola

¶ Det vob ſm diuitias gl'e ſue v̄tutez cor
roborari p ſpūm e⁹ Eph. iij. Orat p nobis
apl's his v̄bis. vt ſpū ſctō ꝯfortemur. In q̄-
bus ta fac̄. Pr̄io poīt p nobis diuini doni
grāz. ibi. Det vob. Sc̄do ipi⁹ abūdantiaz.
ibi. ſm diuitias gl'ie. Tertio poīt ipi⁹ doni
p̄ncipiū ⁊ cāz. ibi. corroborari p ſpūm ei⁹.
Uide ti. de Spiritu.

¶ Det vob habitare xp̄m p fidē i cordib⁹
v̄ris. Eph. iij. In his v̄bis apl's orat p nobiſ
vt fidē habeam⁹. vbi tria tāgūt. Pr̄io po-
nit q̄d ſit fidei p̄ncipiū. q2 d̄s c⁹ ē donū. ibi.
Det vob. Sc̄do q̄d ē fidei bn̄ficiū. q2 facit
xp̄m habitare i cordib⁹ n̄ris. Tertio petit
fidei donū. ibi. p fidē. Uide ti. de Fide

¶ In charitate fūdati ⁊ radicati vt poſſitis
cōphēdere cū oib⁹ ſctis. Eph. iij. Iſtō ſigni-
ficat p adoleſcentez mortuū de q̄ fit mētio i
euāgelio hodierno. dic hiſtoriā. Per hūc
eī intelligim⁹ hoīez ſine caritate q̄ ē ſpūalit̄
mortu⁹. hūc dn̄s ſuſcitauit cū ei caritatem
infudit. Et ad iſtā habēdā hortat̄ noſ apl's
in his v̄bis. In caritate. In quib⁹ duo facit
Pr̄io monet nos ad habēdā caritatē. ibi.
In carita. Sc̄do oſ̄dit q̄ ex hac meret̄ hō
ſcōꝝ ſocietatē. Uide ti. de Charitate.

¶ De Euangelio.

¶ Ibat ih̄s in ciuitatē q̄ vocat̄ Naym. ⁊c̄.
Luce. vij. Uide ti. de Morte.

¶ Dn̄ica. xvij. de Epiſtola

¶ Obſecro vos vt digne āmbuletis vocati
one q̄ vocati eſtis. Eph. iiij. Ad āmbulandū
hortat̄ nos apl's his v̄bis. vbi ta facit. Pri
mo monet nos ad āmbulandū. ibi. Obſecro
vos. Sc̄do poīt āmbulādi modū. ibi. digne.
Tertō oſ̄dit hēc ē diuinū cōſiliū. ibi. vocati
one. Uide ti. de Ambulatione.

¶ Un⁹ dn̄s. vna fides. vnū baptiſma Eph.
iiij. Cōditōem fidei oſ̄dit apl's his verbis.
vbi tria facit. Primo oſ̄dit q̄ ē in deo q̄ ē
p fidē nrā gl'ia. ibi. Un⁹ ⁊c̄. Sc̄do oſ̄dit q̄ i
fide q̄ ē p̄ueniēdi in deum via. ibi. vna fideſ
Tertio q̄ et in baptiſmo q̄ eſt ianua fidei.
ibi. vnum baptiſma. Uide titulo de Fide.

¶ De Euangelio.

¶ Cum vocat⁹ fueris ad nuptias vade re
cumbe in nouiſſimo loco. Luce. xiiij. De-
bemus ire ad illud ad quod vocamur. ſm
quod dicit̄ in his verbis. Cum vocatus. ⁊c̄.
In quib⁹ tria tanguntur. Primo dei beni
gnitas quam oſtendit nos vocando. ibi.
Cum vocatus fueris. ⁊c̄. Secundo ei⁹ pie-
tas quaz oſtendit nuptias ſcz paradiſi no-
bis dando ſiue parando. ibi. ad nuptias.
Tertio noſtra humilitas quam debemus
habere ipſum ſequendo. ibi. vade. Uide
ti. de Uocatione

¶ Omnis q̄ ſe exaltat humiliabitur. Luce
xiiij. Uide titulo de Exaltatione.

¶ Dominica. xviij. de officio.

¶ Exaudi preces ſerui tui et plebis tue. ⁊c̄
Orat eccleſia ſub noīe ſerui in his verbis
Exaudi. vbi duo tangunt̄. Primo eī orat
exaudiri preces quas facit p qualibet pſo-
na ſingulari. ibi. Exaudi. Sc̄do q̄d eſt dā-
di cauſa quam facit cōmunitas fideliū ge-
neralis. ibi. plebis tue. Si igitur volumuſ
in noſtris precibus exaudiri ſimus ſui dei
Uide titulo de Seruitio.

¶ De Epiſtola

¶ Gratia dei data eſt vobis in xp̄o ih̄u. qꝛ
ı̄ omnib⁹ diuites facti eſtis in illo. j. Coꝛ. j
Iſtā grām lucramur ex meritis xp̄i. ſm̄ q̊d
dicit̄ in his v̄bis. Grā. vbi tria tanguntur.
Primo q̄ gratia eſt dei donum. ibi. gratia
dei q̄ data. Secundo q̄ eſt dandi cauſa et
p̄ncipium. ibi. in chꝛiſto. Tertio ponit gra-
tie effectum. ibi. qꝛ in omnibus diuites ꝛc̄.
Vide ti. de Gratia dei

¶ Dn̄ica. xix. de Epiſtola

¶ Renouamini ſpū mentis veſtre ⁊ ı̄dui-
te nouū hoīem. Eph̄. iiij. Hic ꝯſulit nobis
apl̄us ne ſim⁹ in coꝛruptōne peccatoꝛum.
ſꝫ renouemur in mēte ꝑ ſpūm in his v̄bis.
Renouamı̄. i. renouate ſpūm mētis. et in-
duite nouū hoīem. i. vt ſitis noui hoīeſ. In
quib⁹ nos ad tria hoꝛtat̄. Primo vt vetu-
ſtatē pctōꝝ deponam⁹. ibi. Renouamini.
Secundo vt mentē ſpū ſcō diſponamus.
ibi. ſpū. ꝛc̄. Tertio vt nouā vitā teneamus.
ibi. et induite nouū. Vide titulo de Mun
dicia vel Mundare.

¶ De Euangelio

¶ Aſcendens ih̄s in nauiculam tranſfre
tauit ⁊ venit in ciuitatem ſuā. Matth̄. ix.
In his verbis tria tanguntur. Primo ve-
nientis benignitas. qꝛ ih̄us. i. ſaluatoꝛ. Se-
cundo eiuſdem humilitas. qꝛ aſcendit ı̄ na
uim. i. in vterum v̄ginis. et tranſfretauit d̄
immoꝛtali et impaſſibili factus moꝛtalis ⁊
paſſibilis. Tertio e⁹ poteſtas. qꝛ venit in ci
uitatem ſuā. i. in mundū q̄ eſt ſuus ꝑ crea-
tionē. Vide ti. de Venire

¶ Videns ih̄us fidem illoꝝ dixit paralyti
co. Cōfide fili remittunt̄ tibi pctā. Mat. ix.
vbi tria tangunt̄ de fide. Primū q̄ deum
ad hoīem ꝯuertit. ibi. videns Scd̄o q̄ filiū
dei efficit ꝑ grām. ibi. Confide fili. Tertō q̄
ꝓpter eam de⁹ homini pctā dimittit. ibi. re-
mittūt̄ tibi. Vide ti. de Fide.

¶ Surge tolle lectū tuū ⁊ vade in domuꝫ
tuam. Vide titulo de Domo.

¶ Dn̄ica. xx. de Epiſtola.

¶ Videte qūo caute āmbuletis Eph̄. v. Mo
dū ſm̄ quē āmbulare debē⁹ oñdit nob̄ apl̄s
in his v̄bis. Videte. ꝛc̄. In quib⁹ tria ꝯſulit
nob̄. Primo vt viā ꝯſiderem⁹. ibi. Videte
Secundo vt pedē prudent̄ ponā⁹. ibi. qūo
caute. Tertio vt expedite vadam⁹. ibi. āmbu
lem⁹. Vide ti. de Ambulatōne

¶ Impleamı̄ ſpū ſcō Eph̄. v. Hoꝛtat̄ apl̄s
vt ſpū ſcō ı̄pleamur ı̄ his v̄bis. Impleamı̄
vbi duo facit. Primo monet nos vt nō ſi-
mus vacui. ibi. Impleamı̄. Scd̄o oſtendit
qūo debē⁹ ı̄pleri ſpū ſctō. Vide ti. de Spū.

¶ De Euangelio

¶ Multi ſūt vocati pauci v̄o electi. Mat.
xxij. Vide ti. de Vocatione.

¶ Dn̄ica. xxj. de Epiſtola

¶ Induite vos armatura dı̄. Eph̄. vj. Vi
de ti. de Temptatōne.

¶ In oīb⁹ ſumētes ſcutū fidei ı̄ q̊ poſſitis
oīa tela neq̄ſſimi ignea extinguere. Eph̄. vj
Per fidē p̄t hō defacili diabolo reſiſtere. ⁊
iō vt ip̄a armemur hoꝛtat̄ nos apl̄s ı̄ his v̄
bis In oīb⁹ ꝛc̄ In q̊b⁹ tria fac̄ Pmo monet
vt ſim⁹ fide mūdi. ibi. In oīb⁹ Scd̄o oñdit
q̄ ſit malicia diaboli. qꝛ ei⁹ ı̄pugnatiōes di
cūt̄ tela. ꝛc̄. Tertio in q̊ p̄t defacili ſuperari.
ibi. in q̊. ꝛc̄. Vide titulo de Fide

¶ De Euangelio

¶ Erat q̄dam regul⁹ c⁹ fili⁹ infirmabatur
Ioh̄. iiij. Vide ti. de Infirmitate.

¶ Cum audiſſꝫ qꝛ ih̄s adueniret a iudea ı̄
galileā. abijt ad eū. Io. iiij. Ex quo ip̄e veit
ad nos. debem⁹ et ad ip̄m accedere. ſic fecit
ille regul⁹. ſm̄ q̊d d̄ꝛ in his v̄bis. Cū audiſ.
In quib⁹ tria tangūt̄. Primo xp̄i benigni
tas. ibi. qꝛ venit. Secundo e⁹ humilitas. qꝛ
a iudea. i. de paradiſo in galileam. id eſt. in
mundum. Tertio reguli curialitas. quia
cum audiſſet abijt ad eum. Vide titulo
de Venire.

¶ Credidit homo ſermoni quē dixit ei ih̄s
et ibat. Ioh̄. iiij. Sciens āt iſte regul⁹ xp̄m
credidit. ſm̄ q̊d d̄ꝛ in his verbis. Credidit.
vbi tria tangunt̄. Primo fidei ineffabilis
v̄itas. ibi. ſmoni quē dixit ih̄s. Secūdo re-
guli ſalubris credulitas. ibi. Credidit. Ter
tio eiuſdē ex fide vtilitas. qꝛ ibat fidē ſcꝫ bo-
nis opib⁹ oſtēdēdo. Vide titu. de Credere

¶ Dn̄ica. xxij. de Epiſtola.

¶ Confidim⁹ in dn̄o quoniam q̊ cepit in

vobis bonū ſuū pficiet. Phil'.j. Uide titu-
lo de Opere bono

¶ Socios gaudij mei oēs vos eſſe volo.
Phil'.j. Tali gaudio gaudebat apl's ⁊ oēs
nos gaudere deſiderat. ſm q̊d oñdit in hiſ
v̓bis. Socios. vbi tria tāgūt. Primo apli
ſpūal'iocūditaſ. ibi. gaudij mei. Scd̓o eiuſ
dez būilitas. q2 nos dignat̄ vocare ſocios
q̊⁊ ē magiſter. ibi. ſocios. Tertio eiuſdē dif
fuſa caritas. ibi. oēs. Uide ti. de Gaudio

¶ Oro vt charitas vr̄a magis ac magis
abūdet. Phil'.j. Apl's ex caritate quā hz ca
ritatē nob̄ habere d̄ſiderat. ſm q̊d d̓r in his
v̓bis. Oro ꝛc. vbi tria facit. Primo id p̲ q̊d
caritas obtinet̄ ſpecificat. q2 p̲ oratiōez. ibi.
Oro. Secundo q̊d p̲ nob̄ petit noiat. ibi.
caritas. Tertio modū habēdi declarat. ibi
magis abūdet. Uide ti. de Charitate

¶ De Euangelio

¶ Miſert9 dñs hui illi9 ⁊ debitū dimiſit ei
Mat. xviij. De9 parat9 ē misereri petētib9
ſic̄ de iſto huo d̓r ī his v̓bis. Miſert9 ꝛc. vbi
tria tāgūt̄. Primo diuia miſeratō. ibi. Mi
ſert9 dñs. Scd̓o miſerēdi ratō. ibi. ſeruus.
Tertio grauis pctōꝝ obligatō. ibi. dimiſit
ei. Uide ti. de Miſericordia.

¶ Dñica. xxiij. de officio miſſe

¶ Ego cogito cogitatōes pacis. Uide ti.
de Cogitatōne vel de Pace.

De Epiſtola.

¶ Imitatores mei eſtote ⁊ obſuate eos q̊
ita ābulāt ſic̄ habetis formā nrā3. Phil'.iij
Modū āt ſm quez ābulare debē9 oſtēdit
nob̄ xp̄s ſic̄ pfect9 magiſter. ſm q̊d d̓r ī euā
gelio hodierno. dic hiſtoriā. iſtū modum
ambulādi quē docuit xp̄s tenuit apl's ⁊ ad
eū tenendū hortat̄ nos in his v̓bis. Imita
tatores. In quib9 tria facit. Primo horta-
tur nos ad ſui imitatōem. ibi. Imitatores.
Secūdo ad alioꝝ ꝯſideratōnem. ibi. et ob
ſeruate. Tertio ponit ambulādi exemplar
ſiue directiōem. ibi. ſicut habetis formam.
Uide ti. de Ambulatōne

¶ Saluatorez expectam9 dñm ihm xp̄m
Phil'.iij. In iſto ſtatu ponit nos xp̄s i die
mortis ſi bene vixerim9. ſm quod d̓r in hiſ
v̓bis. Saluatorem. ꝛc. vbi tria tanguntur.
Primo noſtra pſeuerantia. ibi. expectā9.
Scd̓o chriſti clementia. ibi. ſaluatorem.
Tertio eiuſdez potētia. ibi. dñm ihm xp̄m.
Uide ti. de Saluare.

¶ Fratres mei chariſſimi et deſiderantiſſi
mi gaudiū meū et corona mea. ſic ſtate in
dño cariſſimi. Phil'.iij. Cōuertere aliquez
ad fidē eſt bonū ſpūale p̲ quod hō meret̄
p̄mium a deo. idcirco illis q̊s conuerterat
ad fidē erāt aplo materia gaudij ſm quod
dic̄ i p̲poſitis v̓biſ. Frēs mei. vbi tria tāgūt
d̓ aplo. Prīo mirabilis dilectio. ibi. Frēs.
Scd̓o ſpūalis exultatō. ibi. gaudium. Ter
tio vtilis hortatio. ibi. ſic ſtate. Uide titulo
de Gaudio

¶ Dñica. xxiiij. de Epiſtola.

¶ Ambuletis digne deo p̲ oīa placentes.
Col'.j. Modū ſm quē ambulare debemuſ
oſtendit nobis apl's in his verbis. Ambu
letis. vbi tria facit. Primo hortat̄ nos ad
bona opa q̄ tenemur facere. ibi. Ambule-
tis. Secundo ponit modū quē tenere de-
bem9. ibi. digne. Tertio finē quē debemus
intendere. vt ſcz ſim9 deo p̲ omia placētes.
Uide ti. de Ambulatōne.

¶ In omī ope bono fructificantes. Col'.j.
Uide ti. de Opere bono

¶ In omni patientia et lōganimitate cuz
gaudio. Col'.j. In his v̓bis hortat̄ nos apo
ſtol9 et monet habere tria. Primo ī tribu-
lationib9 patientiā. ibi. In omni patientia
Scd̓o in bonis operib9 pſeuerantiā. ibi. et
longanimitate. Tertio in vtriſq3 tāq3 ī bo-
nis ſpūalib9 leticiā. ibi. cū gaudio. Uide ti.
de Patientia vel de Gaudio

¶ De Euangelio

¶ Fides tua ſaluam te fecit. Math. ix. In
his v̓bis duo tangunt̄. Primo noticia ve
ritatis quaz debem9 habere. ibi. Fides tua.
Scd̓o excellentia vtilitatis quam ex fide
poſſum9 acquirere. ibi. ſaluā te fecit. Uide
titulo de Fide

Dñica. xxv. de Epiſtola

¶ Ecce dies veniunt dicit dominus. ⁊ ſu
ſcitabo Dauid germen iuſtum. et regna-
bit rex. et ſapiens erit. et faciet iudicium et
iuſticiam in terra. Hieremie. xxiij. In iſtis

verbis p̄dicit̄ aduētꝰ dn̄i nr̄i ihū xp̄i. Circa
q̄ tria notāt̄. Primo aduenīēdi ꝯgruitas.
ibi. Ecce dies veniūt. Cōgruū ei erat vt ad/
uentū dn̄i p̄cederēt mlt̄i dies. in qbꝰ hoīes
p̄parent̄ ad ſuſceptōꝫ eꝰ. Scd̄o veniēdi di/
gnitas. ibi. ſuſcitabo. ꝛc. Tertio aduētꝰ vti/
litas. ibi. faciet iudiciū. ꝛc. Vide ti. d̄ iudicō
vel de iuſticia.

¶ In diebꝰ illis ſaluabit̄ iuda. Hiere. xxiij
In iſto ſtatu fuit genꝰ hūanū poſitū p̄ ad/
uētū xp̄i ī mūdū. ſc̄m q̊d Hieremias p̄phe/
tauerat ꝛ p̄dixerat ī his v̄bis. In diebꝰ. ꝛc.
vbi duo tāgūt̄. Primo aduētꝰ xp̄i oportu
nitas. ibi. In diebꝰ illis. Scd̄o eiuſdeꝫ vtili
tas. ibi. ſaluabit̄ iuda. i. ꝯfitens dei fidem.
Vide ti. de Confeſſione.

¶ De euangelio.

¶ Eſt puer hı̄c q̄ habet q̄nqꝫ panes hordea
ceos. Joh. vj. Vide ti. de Cibo dei.

¶ Illi hoīes cū vidiſſēt q̊d ſignū ihs fece/
rāt. dicebāt. Quia hı̄c ē vere p̄pha q̄ vēturꝰ ē
ī mūdū. Joh. vj. In iſtis v̄bis q̄ttuor nota.
Pri̊o xp̄i potēciā. ibi. cū vidiſſent q̊d ſignū
fecit ihs. ꝛc. Miraculū enī iſtud q̊d fecerat
actꝰ fuit infinite potētie. Scd̄o mag̃ xp̄i ſa/
piētia. ibi. hic ē v̄e p̄pha. Futura ei p̄dicare
q̊d cōueīt p̄phe ē actꝰ infinite ſapiē. Tertio
mag̃ iuſticia. ibi. q̄ vēturꝰ ē in mūdū. Ven
turꝰ ē ei xp̄s in mundū iudicare ip̄m ī iuſti
cia. p̄s. Judicabit orbē t̄ra꞉ ī iuſticia. Circa
p̄mū nota q̄ttuor ſig̃. Primū ſignū fuit ī/
carnatio xp̄i. q̄ fuit ſignū ī̄finite bonitatis.
Scd̄m miracl'oꝝ op̄atio. q̊d fuit ſignū in/
finite potētie. joh. xx. Multa q̄dē ꝛ alia ſig̃
fecit ihs ī ꝯſpectu diſcipl'oꝝ ſuoꝝ q̄ n̄ ſūt. ꝛc
Tertiū ſignū ē paſſio. Mat. xij. Dixerūt ei
q̄dā de ſcribis ꝛ phariſeis dicētes. Magi/
ſter. volumꝰ a te ſignū videre. q̄ r̄n̄dit et ait
ill'. Generatio mala ꝛ adultera ſignū q̄rit ꝛ
ſignū n̄ dabit̄ ei niſi ſignū ione p̄phe. Sicͭ
ei ionas fuit ī vētre ceti tribꝰ diebꝰ ꝛc. Quar
tū erit aduētꝰ eꝰ ad iudiciū. Yſa. xviij. Oēs
habitatores orbis q̄ moramī ī t̄ra. cū eleua
tū fuerit ſignū in mōtibꝰ videbitis. ꝛ clāgo
rē tube audietis. ꝛc. Vide ti. de iudicō gene/
rali.

¶ In Sabbatis ad veſpas.

¶ Bn̄dictꝰ dn̄s deus iſrl'. ꝛc. Luc. j. Vide ti.
Quare bn̄dicendꝰ ſit deꝰ.

¶ Reſperit hūilitatē ancille ſue. Luc. j. Vi
de ti. de Aſpectu dei.

¶ In dedicatōne templi.

¶ Domū tuam dn̄e decet ſanctitudo. p̄s.
xcij. Vide ti. de Domo.

¶ Sanctificauit tabernaculuꝫ ſuū altiſſi/
mus. p̄s. xlv. Vide ti. de Sāctificatōne.

¶ Hic ē vere p̄pha ꝛc. Reqre dn̄ica quar/
ta in quadrageſima

¶ Suſcepimꝰ d̄s miſcd̄iam tuā in medio
tēpli tui. ꝛc. Reqre dn̄ica. viij. pꝰ trinitatis.
Et adde. Ideo ei ꝯſecrat̄ eccia. vt ſit locus
ſpūalis dei. vt ibi hō poſſit ſpūaliter curari
et miſcd̄iam dei obtinere ꝛc.

¶ Chriſtꝰ dilexit ecciam ſuaꝫ. et ſemetip̄m
tradidit p̄ ea vt illā ſcificaret mūdās eam.
Eph. v. Iſtam mundiciā hꝫ eccia d̄i et oēs
fideles a paſſiōe xp̄i. vt d̄r ī his v̄bis. Chri/
ſtus. ꝛc. In qbꝰ tria tangūt̄. Primo īmēſa
dilectio. ibi. Chriſtꝰ dilexit. Scd̄o dilectōis
eꝰ efficaciſſima p̄batio. ibi. et ſemetipſum.
Tertio mag̃ vtilitas q̄ ē nr̄ā mūdatio. ibi.
vt illā ſcificaret. ꝛc. Sciendū ꝙ mūdatio ꝛ
ꝯſecratio eccie material' ſignificat mūdici/
am ꝛ ꝯſecratōeꝫ eccie ſpūal' aīe cuiuſlibet
fidelis. quā xp̄s fecit lauando nos ſuo ſan/
guine. Sed q꞉ frequent̄ nr̄ām ecciaꝫ. id eſt
aīaꝫ. inquinamꝰ. expedit ſi volumꝰ ꝙ xp̄s ī
habitet eam ꝙ eam mundemꝰ. Vide ti. de
Mundicia.

¶ Fecert̄ filij iſrl' dedicatōꝫ domꝰ dei ī gau
dio. j. Eſdre. vj. Et q꞉ dedicatio et ꝯſecratio
eccie ē bonū ſpūale Ideo hāc cū gaudio ce
lebrāt viri iuſti. ſc̄m q̊d d̄r ī his v̄bis. Fecerī
ꝛc. Iſta ꝯſecratio eccie cōmēdabilis reddit̄
ex tribꝰ. Pri̊o ex facientiū ꝯditōe. ibi. Fece/
rūt filij iſrl'. Scd̄o ex eoꝝ debita actōne. ibi
dedicatōeꝫ domꝰ Juſtū ei ꝛ debitū ē ꝙ dn̄s
habeat domū ſibi app̄ropatā et miniſterio
ſuo dedicatā. Tertio ex ipoꝝ iocūda exulta
tione. ibi. in gaudio. Vide ti. de Gaudio.

¶ Expliciunt themata de tp̄e tam de Epi/
ſtolis q̄ꝫ de Euangelijs huiꝰ operis per to
tum annum.

¶ Incipiunt themata de ſanctis.

¶ De ſancto Andrea.

Propoſito ſibi gaudio. ſuſtinuit crucē oī ↄfu-
ſione ↄtēpta Heb. xij. Iſtō gau
diū ſup oīa dilexit btūs andre-
as. ſm q̊d d̉r in his v̉bis. Propoſito. i. ppē
ppoſitū gaudiū ſuſtinuit. In q̊b⁹ cōmen-
daťa trib⁹. Pmō q̄ gaudiu ȝ celeſte dilexit
ſup oīa. ibi. ppoſito. Scd̄o q̄ ppē h̄ morte ȝ
crucis libenter ſuſtinuit. Tertio q̄ de tpali
verecundia non curauit. ibi. oī cōfuſiōe. ꝛc.
Vide ti. de Gaudio.

¶ Simili pena ſeru⁹ cū dn̄o afflictus eſt.
Sap. xviij. Beat⁹ andreas nō in vita ſolū
ſuiuit xp̄o. ſȝ et mortē p eo ſuſtinuit. ſm q̊d
d̉r ī bis v̉bis. Simili pena. vbi cōmendať
a trib⁹ Pmo de mūdicia a pctō. ibi. ſu⁹.
Scd̄o d̉ patiētia in martyrio. ibi. afflict⁹ ē.
Tertio de excellētia ī ſupplicio. ibi. ſilī pena
ſeru⁹ cū dn̄o. Vide ti. de Seruitio dei.

¶ De Euangelio.

¶ Cōtinuo relictis omib⁹ ſecuti ſūt dn̄m.
Mat. iiij. Vide ti. de Sequendo deum.

¶ De ſancto Nicolao.

¶ Bonum eſt viro cum portauerit iugū
ab adoleſcentia ſua Thren. iij. Vide titulo
de Velocitate conuerſionis.

¶ De beata Lucia.

¶ Cū ambulaueris ī igne ñ cōbureris. et
flāma ñ ardebit te. Yſa. xliij. Hec v̉ba dicūť
in recōmēdatōȝ btē Lucie. In q̊b⁹ de trib⁹
cōmendať. Pmō q̄ ī faciēdo bona opa p-
fecit. ibi. ambulaueris. Scd̄o q̄ ī martyrio
grauia ſuſtinuit. ibi. ī igne ꝛ flāma. Tertio
q̄ deū p adiutorio in pena habuit. ibi. non
cōbureris. Vide ti. de Ambulatione.

¶ Deſpōdi vos vni viro v̉ginē caſtā exhi
bere xp̄o. ij. Cor. xj. Vide ti. de Virginitate

De ſctō Thoma apoſtolo.

¶ Quia vidiſti me thoma credidiſti. Jo.
xx. In his v̉bis cōmendať beat⁹ Thomas
de duob⁹. Pmo de xp̄i familiaritate. ibi.
vidiſti me. Scd̄o de pfecta credulitate. ibi.
credidiſti. Vide titulo de Videndo deum
vel de Credere.

¶ De ſcō Stephano.

¶ Elegerūt ſtephanū virū plenū fide Act.
vj. Stephan⁹ habuit magnā pfectiōe ȝ. ſm
q̊d d̉r ī his v̉bis. Elegerūt. ꝛc. In q̊b⁹ tangū
tur tria q̄ ipm reddūt valde delectabilem ꝛ
cōmendabile ȝ. Pmo vnanimis ipi⁹ ele-
ctio. ibi. Elegerūt ſtephanū ſcȝ omēs apli ꝛ
diſcipuli. Scd̄o e⁹ ſtrenua opatio. ibi. viꝝ.
Tertio recta cognitio. ibi. plenū fide. Vide
titulo de Fide.

¶ Stephan⁹ plen⁹ grā ꝛ fortitudine facie
bat pdigia ꝛ ſigna mag̃ in pplō. Act. vj. In
h̄ habuit q̄ndā excellentiā beat⁹ ſtephan⁹
ppter q̊d plen⁹ grā d̉r in his v̉bis Stepha
nus. In quib⁹ cōmendať a trib⁹. Pmō de
ſanctitatis pfectione. plen⁹ ſpūſctō. de gra-
ta deo ↄuerſatōne. ibi. Stephanus. ꝛc.
Scd̄o de forti paſſiōe. ibi. et fortitudie. Ter
tio de miraculoꝝ opatōne. ibi. faciebat. ꝛc.
Vide ti. de Gratia et Fortitudine.

¶ Cum eſſet ſtephan⁹ plen⁹ ſpūſctō inten
dens in celū vidit glāȝ dei. et ait. ꝛc. Act. vij.
In quib⁹ v̉bis cōmendať beat⁹ ſtephanus
de trib⁹ Pmo de ſanctitatis perfectōne.
ibi. plen⁹ ꝛc. Scd̄o de recta intentōne. ibi. in
celum. q̄ in oīb⁹ q̄ faciebat nihil aliud intē-
debat. nec ppter aliud faciebat niſi propť
deū. Tertio de glorioſa remuneratōne. ibi
vidit glām. Vide ti. de Gloria.

¶ Ecce video celos apertos Act. vij. Vide
ti. de Videndo deum.

¶ De ſcō Johe aplō et euāgeliſta.

¶ In medio eccīe aperuit os e⁹. ꝛc. Ecc. xv
Vide ti. de Apertōne ꝛ de Repletōne.

¶ Mundā ſeruaui animā meaȝ ab omī
concupiſcentia. Tobie. iij. In iſta mūdicia
beat⁹ Johannes p̄rogatiuam habuit ſm
q̊d d̉r in his v̉bis. Mundā ꝛc. In quib⁹ cō
mendať a trib⁹ Primo de mūdicia ab om
ni labe peccati. ibi. Mundā. Scd̄o d̉ fuga
concupiſcentie. ibi. ab omī. Tertio de ↄſtā-
ti pſeueratōe. ibi. ſeruaui. Vide ti. de Mū-
dicia vel Mundare.

¶ Vidit illum diſcipulū quē diligebat ie-
ſus ſequentē. Joh. xxj. Sanct⁹ iohes in di-
lectione q̄ndam p̄rogatiuā habuit. et ideo
a chriſto ſuper alios diſcipulos fuit dilect⁹

ſingulariter. ſm quod dicitur in his v̾bis. Uidit. ⁊c. In q̄b⁹ cõmendat̃ a trib⁹. Primo de ſcientie pfunditate. ibi. illũ diſcipulũ. q2 ſpãliter in ſcia magiſtri ſui ſup omẽs alios pfecit. Vñ int̃ alios euãgeliſtas aq̃le cõparat̃. q2 ſup oẽs alios volauit. Scdo de pcipua caritate. ibi. quẽ diligebat. Chriſt⁹ enĩ eũ p̄ ceteris diligebat. q2 ſciebat eũ ſpãliter p̄rogatiuã habere caritatis. Tertio de obedientie pmptitudine. ibi. ſequentez. Uide ti. de Charitate.

¶ De Innocentib⁹

¶ Saluat⁹ ẽ ſanguis innoxi⁹ Daniel. xiij. In his v̾bis cõmendant̃ innocentes de tribus. Primo q̄ in vita habuerũt innocẽtiã ibi. innoxi⁹. Scdo q̄ in morte patiẽtiaz. ibi. ſanguis. Tertio q̄ poſt mortẽ glãm. ibi. ſaluat⁹. Uide ti. de Innocẽtia.

¶ Ambulabũt mecũ in albis. Apoca. iij. Innocentes cõmendant̃ in his v̾bis in tribus. Primo de pfectu bonoꝝ operũ quez ſpecialiter habuerũt in paſſione. ibi. ambulauerũt. Scdo de grata ſocietate. ibi. mecũ Tertio de carnis incorruptõe. ibi. in albis. ꝑpter v̾ginitatẽ ſuã. Uide ti. de Ambulatione.

¶ Hi ſũt q̄ cũ mulierib⁹ nõ ſũt coinq̄nati. Apoca. xiiij. Uide ti. de Uirginitate. et de Sequendo deum.

¶ Uirgines enĩ ſũt et ſequũt̃ agnũ q̊cũq3 ierit Apoca. xiiij. Hoc fecerũt iſti innocentes. ſm q̊d d̾ in his v̾bis. Uirgines. ⁊c. In quib⁹ cõmendant̃ de trib⁹. Primo de carnis mũdicia. ibi. Uirgĩes. ⁊c. Scdo de perfecta obedientia. ibi. et ſequũt̃ agnũ. i. xp̄m Tertio de ppetua glĩa. ibi. quocunq3 ierit. Uide ti. de Uirginitate.

¶ In feſto ſcĩ Thome cantuarieñ.

¶ Qui ſequit̃ iuſticiã diliget̃ a dñõ. Uide ti. de Amore dei.

¶ Defecit in dolore vita mea. p̄s. xxx. Uide ti. de Dolore.

¶ De ſancta Agnete.

¶ Cũ ãbulaueris ⁊c. Req̄re ĩ feſto Lucie

¶ Qui gloriat̃ in dño glorie̾. ij. Coꝝ. x. Uide ti. de Gloria.

¶ De btõ Uincentio martyre.

¶ Certamẽ forte dedit illi vt vinceret Sap. x. Uide ti. de Temptatõne.

¶ Ipẽ ſalu⁹ erit ſic tñ q̄ſi p ignem. j. Coꝝ. iij. Ad iſtũ ſtatũ ſaluatõis venit beat⁹ vincẽtius p paſſionẽ. ſm q̊d d̾ in his v̾bis. In q̄bus cõmẽdat̃ de duob⁹ Primo de glĩoſa remuneratõne quã recepit. ibi. ſaluus erit Scdo de acerba paſſiõe ꝑpter quã remuneratõez accipe̾ meruit. ibi. ſic tñ. Uide ti. d̾ Saluatõne.

¶ In cõuerſione ſancti Pauli.

¶ Gaudiũ erit in celo ſup vno pctõre penitentiaz agente. Lu. xv. Et q2 ꝯuerſio ſãcti pauli fuit bonũ ſpũale. q2 p eã de pctõre factus eſt ap̃lus. et de pſecutore fact⁹ eſt vas electõis. Ideo de ipã nos gaudere debẽ⁹. ſicut gaudẽt ſancti in celo. ſm q̊d d̾ in his v̾bis. Gaudiũ. In quib⁹ tria tangũt̃. Primo ſanctoꝝ gloria. ibi. Gaudiuz. Secũdo gaudij eoꝝ materia. ibi. ſup vno. id ẽ. ſup paulo. Tertio eiuſdẽ gaudij cã. ibi. penitẽtiã agente. Hodie nãq3 ex pſecutore fact⁹ ẽ vas electiõis. q̄ñ de pctõre fact⁹ eſt ap̃lus. Dic hiſtoriã. Uide ti. de Gaudio.

¶ Ex egypto vocaui filiũ meum. Oſee. xi. Sic fecit paul⁹ quẽ hodie xp̄s vocauit. vñ ſtatim rñdit. Dñe q̊d vis me facere. Eius ãt vocatio oſtendit̃ in his v̾bis. Ex egypto vbi tria oſtendũt̃. Primo e⁹ vocatio ex tenebris. ibi. Ex egypto. q̄ interp̄tat̃ tenebre. Scdo dei vocãtis clementia admirabilis ibi. vocaui. Tertio poſt ꝯuerſionez ſcĩtas et gratia ſpãlis. ibi. filium meũ. Hec patẽt in ep̃la. Narra hiſtoriam. Uide titulo de Uocatione.

¶ In purificatiõe btẽ Marie.

¶ Suſcepim⁹ d̾s miſcdiam tuaz ĩ medio templi tui. p̄s. xlvij. Et q2 xp̄s erat fili⁹ marie q̄ hodie in templo fuit p̄ſentat⁹ et a Symeone et anna ſuſcept⁹. Et iđo ipĩ poterãt dicere iſta v̾ba. Suſcepim⁹. vbi t̃a tangũt̃. Primo recipientiũ grã. ibi. Suſcepimus Scdo oblati clementia. ibi. miſcdiam tuã Tertio loci congruentia. ibi. in medio templi. Uide ti. de Miſericordia.

¶ Ecce de⁹ noſter expectauim⁹ euz et ipſe ſaluabit nos. Yſa. xxv. Humanum genus

erat in ſtatu piculoſo ante aduentū xp̄i. et ideo ſancti pr̄es expectabant reduci p ip̄m ad ſtatū ſaluatōis. Vn̄ et Symeon qui hic longo tēpe expectauerat. hodie cū chri- ſtum teneret in manib⁹. potuit dicere iſta v̄ba. Ecce. ꝛc. vbi tria tangunt̄. Primo ob- latio ſaluatoris. ibi. Ecce de⁹. Scd̄o expe- ctatio ſymeōis. ibi. expectauim⁹ eū. Tertō pmiſſio ꝯſolatiōis. ibi. ſaluabit nos. Vide ti. de Saluatōne.

¶ Poſtq̄ȝ impleti ſunt dies purgationis marie ſm̄ legem moyſi. tulerunt illū in hie ruſalem vt ſiſterēt eū dn̄o. Lu. ij. Vide titu lo de Mundicia.

¶ Surge illuminare hieruſalē q2 vēit lu- men tuū. Yſa. lx. Quia chriſt⁹ hodie ſp̄alez oſtendit clementiaȝ veniendo ad templuȝ vt pro nobis offerrerēt deo patri. Ideo ad ip̄m digne ſuſcipiendū hortatur nos Yſai as in his verbis. Surge. ꝛc. In quib⁹ tria tanguntur. Pr̄io hortatur nos ad agēdū penitentiam. ibi. Surge. Scd̄o ad ſuſcipi- endum gratiam. ibi. illuminare. Tertō po nit chriſti clementiaȝ ibi. quia venit. Vide ti. de Venire.

¶ In feſto Agathe.

¶ Simile eſt regnum celoꝝ theſauro ab- ſcondito in agro. Matth. xiij. Vide ti. de Theſauro.

¶ In Kathedra Petri.

¶ Exaltaui electum de plebe mea. p̄s. lxxx viij. Vide titulo de Exaltatōne.

¶ Corde creditur. ꝛc. Vnius apoſtoli.
Seru⁹ prudēs. ꝛc. Vni⁹ ꝯfeſſo. ponti.
¶ In fide ⁊ lenitate. ꝛc. Vni⁹ ꝯfeſſ. ponti.
¶ Cetera vni⁹ apoſtoli. ꝛc.

¶ In feſto Matthie

¶ Venite ad me oēs qui laboratis ⁊ one- rati eſtis et ego reficiam vos. Matthei. xi. Vide ti. de Ambulatione.

¶ In feſto Gregorij pape.

¶ Quiſputas eſt fidelis ſeru⁹ ⁊ prudens quē ꝯſtituit dn̄s ſup familiā ſuā. Matth. xxiiij. Vide titulo de Fidelitate.

¶ In feſto beati Benedicti abbatis

¶ Quiſputas eſt fidelis ſeru⁹ ⁊ prudens. ꝛc. Matth. xxiiij. Vide ti. de Fidelitate.

¶ In annūciatōne v̄ginis glorioſe.

¶ Aperiatur terra et germiner ſaluatorē. Yſaie. xlv. Ad h adduxit nos ih̄s xp̄s p ſuā incarnatōȝ. ppter qd̄ yſaias iſtā incarnati- onem deſiderat. ſm̄ q̄d oſtēdit in his v̄bis. Aperiatur. vbi tria tangunt̄. Primo ma- tris humilitas. ibi. terra. Sicut enim terra eſt infimū elementū. ſic beata v̄go fuit hūi- lima ſup omēs ſanctos Secundo filij con ceptio et natiuitas. ibi. aperiatur p ꝯſenſū. et germinet. i. pariet. Tertio nr̄a vtilitaſ. ibi ſaluatorem. Vide ti. de Saluatōne.

¶ Ecce rex tu⁹ venit tibi manſuet⁹. Mat. xxi. Quod hodie fecit qn̄ venit in vteꝝ vir- ginis et carnē noſtram aſſumpſit. Iſte aūt aduent⁹ denunciatur nobis in his verbis Ecce. vbi tria tangunt̄ de chriſto incarna- to. Primo eius dignitas. ibi. rex. Secūdo eius benignitas. ibi. venit tibi. Tertio hu- militas. ibi. māſuetus. Vide titulo de Ve- nire.

¶ Aue gratia plena dn̄s tecum. Luce. j. In hoc habuit beata maria ſup omēs ſan ctos ſingularem excellentiam. ſm̄ quod dr̄ in his v̄bis. Aue. i. ſine ve. In quib⁹ cōmē- datur ab angelo de trib⁹. Primo ab omī malī carentia. ibi. Aue. i. ſine ve. Scd̄o ab omīs boni p̄ſentia. ibi. dn̄s tecum. Tertio ab omīs gratie preſentis abundantia. ibi. gratia plena. Vide titulo de Repletione ⁊ de Probatione.

¶ Inueniſti gratiam apud deum. Luce. j. Vide ti. de Gratia.

¶ In feſto ſancti Georgij

¶ Beat⁹ vir q̄ ſuffert temptatōȝ. Jacobi. j Vide titulo de Temptatōne.

¶ In feſto beati Marci euāgeliſte.

¶ Marcum aſſumas ⁊ adduc tecum. eſt enim mihi vtilis in miniſterio. ij. Thi. iiij. De numero miniſtroꝝ dei fuit ſpecialiter beatus marcus. ſm̄ quod dr̄ in his verbis Marcum. Et poſſunt eſſe verba xp̄i ad ec cleſiam. In quib⁹ cōmendat̄ de trib⁹. Pri mo de multiplici gratia. ibi. Marcum aſ- mas. Scd̄o de prompta obedientia. ibi. et adduc tecuȝ Tertio de fructuoſa doctrina ibi. eſt enī. Vide ti. de Miniſtrare.

Cibauit illū pane vite ⁊ ītellect⁹ Ecc̄.xv.
Uide ti.de Uerbo dei.

De beato Petro martyre.

Miſit ad illos aliū ſeruū et illū ī capite
vulnerauerit. Marci.xij. De numero iſto
rū fuit beat⁹ petr⁹. ſcḋm q̊d oſtendit̄ in his v̄
bis. Miſit. ⁊c̄. In quib⁹ cōmendat̄ d̄ trib⁹.
Primo de p̄dicatōis officio.ibi.miſit ad il
los.i.ad hereticos. Scḋo de diuino ſuitio
ibi.aliū ſeruū. Beat⁹ dominic⁹ fuit p̄mus
iſte ſecund⁹. Tertio de paſſione ſiue marti
rio.ibi.⁊ illū in capite.

In feſto apoſtolorum Philippi et Jacobi.

Philippe q̄ videt me.videt ⁊ prēz meuz.
Joh.xiiij. Uide ti.d̄ Uidendo deū.

Inuenit ih̄s philippū et dixit ei.ſequere
me. Joh.j. Ad iſtā viam tenendā vocatus
eſt ſanct⁹ philipp⁹. ſcḋm q̊d d̄r in his v̄bis In
uenit.⁊c̄.vbi tria tangūt̄. Primo Philippi
ad apoſtolatū dignitaſ.ibi.inueīt philippū
ſcʒ dignū ad apoſtolatū. Scḋo chriſti euʒ
alloquentis benignitas.ibi.⁊ dixit ei. Ter-
tio apoſtoli obedientie pronitas.ibi. ſeq̄re
me.q̄ ſtatim fecit q̊d dictū eſt ſibi. Uide ti-
tulo de Sequendo deum.

Uocauit philippū vnū de amicis ſuis.
.j. Machab.vj. Sic vocat⁹ eſt Philipp⁹
a chriſto.vt notat̄ in his verbiſ. Uocauit ⁊c̄
In quib⁹ tria tanguntur. Primo vocātis
benignitas.ibi. Uocauit. Secūdo vocati
idoneitas.ibi. Philippū.q̄ interp̄tat̄ os lā
padis. Talis eni erat idone⁹ ad p̄dicandū.
Tertio officij ad quod vocatur vtilitas.q̄
vnus de amicis ſuis. Uide titulo de Uo-
catione.

Seruiuit iacob pro rachel ſeptē annis
Geñ.xxix. De numero iſtoꝝ fuit beat⁹ Ja-
cobus. ſcḋm q̊d d̄r in his v̄bis. Seruiuit. In
quib⁹ cōmendat̄ a trib⁹. Primo de virili
operatiōe.ibi. Seruiuit. Scḋo de fideli in
tentōne.q̄ p rachel q̄ interp̄tatur viſio dei
Tertio de finali cōſūmatōe.ibi.ſeptē ānis.
p q̊s intelligit̄ tota vita hoīs.q̄ nō ſūt niſi
ſeptē dies quib⁹ trāſactis redit hō ad p̄mū
⁊ vn⁹ ann⁹.q̊ cōpleto redit hō ad anni p̄n-
cipiū. Uide ti.de Seruitio dei.

Tempus tribulatōis iacob et ex ip̄o ſal
uabitur. Hiere.xxx. Ad iſtū ſtatū p̄ueīt be
atus iacob⁹ ſcḋm q̊d d̄r in his v̄bis. Temp⁹
In quib⁹ tria tangunt̄. Primo paſſio affli
gens.ibi.tribulatōis. Scḋo tribulatio trā-
ſiens.q̄ in t̄pe q̊d tranſit. Sic paſſiōes h⁹
mundi tranſeunt.non durant ſemp. Scḋo
econtrario eſt de p̄mio q̊d hō inde recipit.
Tertio remuneratio inde p̄ueniēs.ibi.⁊ ex
ip̄o. Uide ti.de Tribulatione.

In inuentōne ſancte crucis

Effodientes theſaurum gaudent vehe-
menter cum inueneriī. Job iij. Quia crux
chriſti eſt cauſa om̄is boni ſp̄ūalis.iō que-
rentes ip̄am.ea inuenta gauiſi ſunt. ſcḋm q̊d
d̄r in his v̄bis. Effodientes.ſ.crucem xp̄i in
qua pependit p̄cium noſtre redemptōnis
gaudent.vbi tria tanguntur. Primo dili-
gentia ī inquirēdo.ibi.effodientes. Scḋo
efficacia ī inueniēdo.ibi.inuenerit. Tertio
vehemētia in gaudendo.ibi.gaudēt. Uide
ti.de Theſauro.vel de Gaudio.

Uerbū crucis pereūtib⁹ ſtulticia ē his
aūt q̄ ſalui fiunt.i.nobis virt⁹ dei ē.j.Coꝛ.j
In his v̄bis tria tangunt̄. Primo paſſio-
nis chriſti ignominia.ibi.verbum crucis.
id ē.tanta eſt ignominia paſſionis xp̄i q̄ di-
cere q̄ fili⁹ dei ſit ſuſpenſus in cruce videt̄
magis ſtulticia non credentib⁹ Secundo
ip̄ius crucis efficacia.ibi.his q̄ ſalui. Ter-
tio efficacie cā.q̄ crux virt⁹ dei eſt. Uide ti.
de Saluare.

Sancti iohānis ante portā latinā. Sic
in alio feſto eiuſdem.

In trāſlatōe beati Dominici.

Fide Enoch trāſlat⁹ eſt ne videret moꝛ
tem. Heb.xj. Hec verba dicunt̄ in recōmē-
datōem beati Dominici. In quib⁹ cōmen
datur de trib⁹ Primo de dei p fideʒ rectaʒ
cognitōne.ibi.fide Enoch qui interp̄tatur
edificans quod optime conuenit btō Do
minico q̄ edificauit ordinem p̄dicatorum
Secundo de glorioſa p mortis eterne eua
ſionē remuneratiōe.ibi.ne videret. Tertio
de ſanctitatis e⁹ maīfeſta p trāſlatōeʒ oſtē
ſione.ibi.tranſlat⁹ eſt.

In feſto ſancti Barnabe apoſtoli.

¶ Erat barnabas vir bonus plenꝰ ſpūſcō
et fidelis. Act. xj. Beatꝰ barnabas cōmen-
datur in his vbis de tribꝰ. Primo de bōa
vita. ibi. erat. Scđo de pfecta grā. ibi. plenꝰ
Tertio de fide recta. ibi. et fide. Vide titulo
de Fide.

¶ Hoc eſt pceptū meū vt diligatis inuicē.
Ioh. xv. Vide ti. de Amore primi

¶ In feſto ſanctorum
Geruaſij ⁊ Protbaſij

¶ Tanq̄ȝ auruȝ in fornace probauit illos.
Sap. iij. Vide ti. de Probatōne

¶ In feſto ſanctorum
Iohannis et Pauli

¶ Ecce q̄ȝ bonum ⁊ q̄ȝ iocundum habita
re fratres in vnum. Pſal. cxxxij. Vide titu
lo de Unitate

¶ In natiuitate ſancti Iohannis

¶ In natiuitate eius multi gaudebūt. Lu
ce. j. Et qꝛ beatꝰ iohannes ido natus eſt vt
gaudiū celeſte mūdo nūciaret. ſ. chriſtum
Idcirco in natiuitate eius non īmerito eſt
gaudiū. Et hoc eſt q̊d ab angelo conceptō
nem eꝰ annūciante dictū eſt in his verbis.
In natiuitate eiꝰ ꝛc. vbi tria tangūt. Prīo
promittitur mundo gaudiuȝ et exultatio.
ibi. gaudebunt. Secundo exponitur gau-
dij cauſa et ratio. qꝛ eius natiuitas. ibi. q̊a
in natiuitate. Tertio ponitur gaudij com-
municatio. ibi. quia multi. Vide titulo de
Gaudio.

¶ Spiritu ſancto replebitur adhuc ex vte
ro matris ſue. Luce. j. Beatꝰ iohēs ſanctifi-
catꝰ in vtero ſpūm ſanctū habuit antequā
naſceret̄. ſm quod dr̄ in his vbis. Spiritu-
ſancto. ꝛc. vbi cōmendat̄ de tribꝰ Primo đ
ſanctitatis pfectōne. ibi. Spiritu ſctō. Se-
cūdo de gratie plenitudine. ibi. replebitur.
Tertio de ſpūali ſanctificatōne. ibi. adhuc.
Vide ti. de Repletōne

¶ Ambula coram me et eſto pfectꝰ Geñ.
xvij. Vide titulo de Ambulatōne.

¶ Dedi te in lucem gentiū. Yſaie. xlix. Vi-
de ti. de Lumine

¶ Dñs formans me ex vtero ſeruū ſibi vt
reducam iacob. Yſa. xlix. De numero iſto-
rum fuit beatꝰ iohannes. ſm quod dicitur
in his verbis. Dñs formans. vbi cōmēda
tur de tribꝰ. Primo de ſanctificatōe in vte
ro. ibi. Dñs formans. Secundo de ꝯtinu-
ato dei ſeruitio. ibi. ex vtero. Tertō de predi
catōis officio. ibi. vt reducam. Vide titulo
de Seruitio dei. ⁊ de Sanctificatōe.

¶ In feſto ſanctorum
Petri et Pauli.

¶ Fecit deus duo luminaria mag̃. Geñ. j.
Vide ti. de Lumine

¶ Sancti Petri ſolius
Sicut in feſto andree.

¶ In cōmemoratōe ſcti Pauli

¶ Gratia dei ſum id quod ſum. et grā eiꝰ
in me vacua nō fuit. j. ad Cor. xv. Require
dñica. xj. poſt trinitatis.

¶ Miniſtri xp̄i ſūt et ego. ij. Cor. xj. Req̄-
re dñica in. xl.

¶ Bonum certamen certaui. curſum cō-
ſummaui. fidem ſeruaui. ij. Thi. iiij. Vide
ti. de Fidelitate.

¶ In feſto Marie magdalene

¶ Conuertiſti planctū meū in gaudium
ps. xxix. Ad tale gaudiū ꝯuerſa beata ma-
ria magdalena que pus ſuuȝ gaudium in
mūdi delectatōibꝰ poſuerat dixit chriſto h̄
verba. Conuertiſti. ꝛc. vbi cōmendatur de
tribꝰ q̄ neceſſaria ſūt cuilibet peccatori vo
lenti redire ad deū. Primo enī cōmendat̄
de peccati deteſtatōne. qꝛ peccare ceſſauit.
ibi. conuertiſti. Secundo de cordis contri
tione. q̊a de peccatis doluit. ibi. planctum
meum. Tertio de ſpeciali exultatōne. quia
ſtatus penitentie ſibi placuerat. ibi. in gau
dium. Vide titulo de Gaudio

Mulier timēs deū ipa laudabit̄. Prou.
xxxj. Vide titulo de Timore.

¶ Dimiſſa ſūt ei peccata multa quoniaȝ
dilexit multū. Vide ti. de Amore.

¶ Fides tua te ſaluā fecit. Luce. vij. Sunt
verba q̄ dixit dñs marie magdalene. vbi cō
mendat̄ de duobꝰ. Primo de noticia veri
tatis quā habuit. ibi. Fides tua. Secundo
de excellētia vtilitatis quā ex fide acq̊ſiuit.
ibi. te ſaluā fecit. Vide titulo de Fide.

¶ In feſto ſancti Iacobi.

¶ Occidit aūt iacobū frēȝ iohānis gladio

Aci.xij. Uide ti. de Gladio. Uel require in
feſto alteriꝰ iacobi.

¶ Ad vincula Petri.

¶ Seruus tuꝰ ego ſum ⁊ filiꝰ ancille tue.
dirupiſti vīcula mea. ps. cxv. De numero
hoꝝ fuit beatꝰ petrꝰ. et ideo ipm̄ deꝰ de car
cere liberauit. ſm̄ qd̄ dr̄ in his v̄bis Seruꝰ
ꝛc. vbi cōmendat̄ de tribꝰ. Primo de debi-
ta dei ſubiectiōe. ibi. Seruꝰ. Secundo de
humili ſuijpius reputatiōe. ibi. filiꝰ ancille
tue. Ecce cꝰ erat paſtor ⁊ caput regendi vo-
cat ſe eꝰ filium ꝓpter humilitatē. Tertio de
ipiꝰ vinculi liberatōne. ibi. dirupiſti. Uide
ti. de Seruitio vel de Humilitate

¶ In inuentōe ſancti Stephani

¶ Effodientes theſaurū vehementer gau
dent cuꝫ inuenerint. Job. iij. Ad iſtud gau
diū ꝑuenitur meritis ſanctoꝝ. et ſpāliť qñ
intercedūt ꝓ ſuis deuotis. et ꝓ eis q̄ habēt
in reuerentia corpora eoꝝ. ꝓpter qd̄ querē
tes corpꝰ beati ſtephani. eo inuento gaui-
ſi ſūt. ſm̄ qd̄ dr̄ in his v̄bis. Effodientes. ꝛc.
vbi tria tanguntur. Primo diligentia ī in
quirendo. ibi. Effodientes. ſ. corpꝰ beati ſte
phani. Secundo efficacia in inueniēdo. qꝛ
inuenerunt. Tertio vehementia in gaudē
do. ibi. gaudent.

¶ In feſto ſancti Dñici ꝯfeſſoris

¶ Miſit ſeruū ſuū dicere inuitatis vt ve-
nirent Luce. xiiij. De numero iſtoꝝ fuit be
atus dñicꝰ. ſm̄ qd̄ dr̄ in his verbis. Miſit.
In quibꝰ tria tangunť. Primo auctoritaſ
mittentis. ibi. Miſit deꝰ ſeruū. Scd̄o miſ-
ſi idoneitas. ibi. ſeruū ſuū. Tertio miſſiōis
vtilitas. ibi. dicere inuitatis. ꝛc. Uide titulo
de Seruitio dei vel Seruire.

¶ Lex veritatis fuit in ore eiꝰ. Malachie.
ij. Uide ti. de Ueritate

¶ Et iniquitas nō eſt inuenta in labijs eꝰ.
Malachie. ij. Uide ti. de Locutōne ⁊ Am
bulatōne.

¶ Uos eſtis lux mundi. Math. xv. Uide
titulo de Lumine.

¶ In tranſfiguratōne dñi.

¶ Apparuit gratia. ꝛc.

¶ Apparuit benignitas ꝛc.

¶ Nō ex operibꝰ iuſticie. ꝛc. Require om
nia in feſto natiuitatis dñi. et vbi dr̄ natiui
tas vel natus. hic dicatur tranſfiguratō vł
tranſfiguratus.

¶ De ſancto Laurentio.

¶ Diſperſit dedit pauperibꝰ iuſticia eius
manet in ſeculum ſeculi. ps. cxi. Uide ti. de
Elemoſyna.

¶ Probaſti cor meū ⁊ nocte viſitaſti igne
me examiaſti ⁊ nō ē inuēta in me iniquitaſ
ps. xvi. Uide ti. de Probatione

¶ In aſſumptiōe beate v̄ginis

¶ Mulier gratioſa inuenit gliam. Pro-
uer. xi. Et qꝛ beata Maria teſtimonio ga-
brielis excedit omēs ſanctos in gratia. idō
ſequiť ꝙ eius opera fuerunt maxīe dō gra
ta. et ꝙ ipa ſuꝑ omēs ſanctos ſit remunera
ta in gloria. vt dr̄ in his verbis. Mulier. ꝛc
vbi cōmendatur de duobꝰ Primo de ple
nitudine gratie. ibi. Mulier gratioſa. Se-
cundo de perfectione glorie. ibi. inueīt. Ui
de ti. de Gratia

¶ In habitatōne ſancta coram ipo mini-
ſtraui. Ecc. xxiiij. Beata maria ſpecialiter
deo ſeruiuit ⁊ miniſtrauit in vita ſua. quia
non ſolum deo miſtrauit ſpūaliter ſic alij
ſancti. imo etiaꝫ corporaliter ſibi miniſtra
uit et corporis ſubſtantiam ⁊ neceſſaria vi
te ſicut mater ꝓprio filio. Et hoc eſt qd̄ ipa
dicit in his verbis propoſitis. In habitati
one. ꝛc. Ubi p̄mo oſtenditur ꝙ eiꝰ miniſte-
rium fuit cum mundicia et honeſtate. ibi.
In habitatōne ſancta. id eſt. conſciētia mū
da. Scd̄o ꝙ cum dei placentia et delectabi
litate miſtrauit. Uide ti. de Miniſtrare.

¶ Quaſi cedrus exaltata ſum in libano.
Ecc. xxiiij. Uide ti. de Exaltatōne

¶ Sponſabo te mihi in fide. Oſee. ij. In fi-
de vera beata maria precellit omēs ſāctos
et ideo conſecuta eſt ſuper omnes gratiaꝫ
ꝓpter quam meruit eſſe ſponſa et mater fi
lij dei. ſm̄ qd̄ dr̄ in his v̄bis. Spōſabo. vbi
commendatur de tribus Primo de chari
tate precipua. ibi. Sponſabo. et ſicut ſpon
ſus ſponſā diligā. Scd̄o de v̄ginitate inte-
gra marie. ibi. te mihi non alteri. Tertio de
fide rectiſſima. ibi. in fide. Uide ti. de Fide ⁊
de Uirginitate.

¶ In feſto beati Bernardi

¶ Os iuſti meditabitur ſapientiā. et ligua
eius loquetur iudicium. ps. xxxvi. Uide ti.
de Cogitatione.

¶ In feſto ſancti Bartholomei

¶ Hoc eſt preceptum meum vt diligatis
inuicem. Johannis. xv. Uide ti. de Amo-
re proximi.

¶ In feſto ſancti Auguſtini

¶ Quaſi ſtella matutina in medio nebu
le. et quaſi luna plena in diebus ſuis lucet.
et quaſi ſol refulgēs. ſic ille refulſit in tēplo
dei. Ecc̄. l. Uide ti. de Lumine

¶ In decollatōne ſcti Jobis.

¶ Juſtus de anguſtia liberatus eſt. Pro
uer. xi. Uide ti. de Juſticia

¶ In natiuitate v̓ginis glorioſe.

¶ Judeis noua lux oriri viſa eſt. gaudiū
honor et tripudium. Heſter. viij. Maria
fuit initium om̄is boni ſpūalis. Ideo eius
natiuitas gaudium magnū humano ge-
neri attulit. ſm quod dr̄ i his v̓bis. Judeis
&c. vbi tria tangūt. Primo expediens eius
neceſſitas. quia iudeis oriri viſa eſt. qui ſcz
tunc liberati fuerunt de magna miſeria.
Scd̄o excellens naſcentis ſanctitaſ. ibi. no
ua lux. quia ſine omni tenebra originalis
peccati. et ſine omni pronitate actualis na-
ta eſt. Tertio ingens natiuitatis vtilitas.
ibi. gaudiū et honor. Uide ti. de Gaudio
et de Lumine

¶ Ego mater pulcre dilectōnis timoris ⁊
agnitōnis et ſancte ſpei. Ecc̄. xxiiij. Iſta aūt
dilectio firma eſt nobis per chriſtum q̇ eſt
amor ⁊ dilectio. Et quia beata maria ē ma
ter chriſti. ideo conuenienter dilectōis ma
ter vt dicitur in his verbis. Ego. &c. In qui
bus beata maria dicitur eſſe mater trium
virtutum principalium. Primo charita-
tis. ibi. Ego mater. &c. et timoris. id eſt. que
dilectio eſt cū timore. quia qui diligit deū
timet ipſum offendere. Secūdo fidei. ibi. ⁊
agnitōnis. Tertio ſpei. ibi. et ſctē ſpei. Uide
ti. de Amore et Charitate

¶ In me omnis grā vie et veritatis. Ecc̄.
xxiiij. Uide ti. de Gratia ⁊ de Spe.

¶ In exaltatōe ſancte crucis.

Ego dn̄s exaltaui lignū hūile Ezech. xvij
Uide titu. de Exaltatōne

¶ In feſto ſancti Matthei apl̄i.

¶ Nō veni vocare iuſtos ſed peccatores
Matth. ix. Uide ti. de Uocatōne.

¶ In feſto Mauricij et
ſociorum eius.

¶ Sancti per fidem vicerunt regna ope-
rati ſūt iuſticiam adepti ſunt repromiſſio
nes. Heb. xi. Uide ti. de Fide.

¶ In feſto ſanctorum
Coſme ⁊ Damiani

¶ Sapientiam ſanctorū narrant populi.
Ecc̄. xxxix. Uide titulo de Sapientia.

¶ In feſto ſancti Michaelis

¶ Gaudium erit angelis dei. Luce. xv. In
his v̓bis tria tanguntur. Primo p̄mium
quod habent. ibi. gaudium. Secundo offi
cium quod exercent. ibi. angelis. id eſt. nū-
cijs. quia deo ſicut nuncij famulant̄. Ter-
tio dominium cui ſeruiunt ſcz dei. Uide ti
tulo de Gaudio

¶ Angeli eorū ſemꝑ vident faciem patris
mei q̇ in celis eſt. Matth. xviij. Uide titu-
lo de Uidendo deum.

¶ Omnes adminiſtratorij ſunt ſpirit⁹ in
miniſterium miſſi propter eos qui heredi
tatem capiunt ſalutiſ. Heb. j. Et ꝓpter hoc
angeli ſunt in paradiſo vt deo miniſtrent.
ſm quod dicitur in his verbis. Omnes &c
vbi cōmendant̄ angeli de trib⁹ Primo de
velocitate obedientie. ibi. Omnes ſunt ad-
miniſtratorij ſpirituſ. id eſt. miniſtri ange
li. quia ſpiritus agilitatem ſignat. Secun-
do de auctoritate operandi. ibi. in miniſte
rium miſſi. Tertio de vtilitate generis hu-
mani. ibi. propter eos. Uide titulo de Mi-
niſtrare.

¶ In feſto ſancti Hieronymi

¶ Nemo accendit lucernam et in abſcon-
dito ponit. Luc̄. xi. Uide titulo de Lumine

¶ In feſto ſancti Franciſci

¶ Ambulauit ſeruus me⁹ nud⁹ ⁊ diſcalci
atus. Yſa. xx. De h cōmendat̄ beat⁹ Fran-
ciſcus in ꝓpoſitis v̓bis in tribus. Primo
de ꝑfectu bone operatōiſ. ibi. Ambulauit
Scd̄o de ſtatu ſcē ꝯuerſatōis. ibi. nu⁹ me⁹

Tertio de gradu magne pfectõis. ibi. nudꝰ et diſcalciatꝰ. ſcz tpalia cõtemnẽdo. Uide ti. de Ambulatõne.

¶ Mihi ãt abſit gloriari niſi in cruce dñi noſtri ihũ chriſti. Gal. vj. Uide titulo de Gloria

¶ In feſto ſcti Luce euangeliſte.

¶ Honora medicũ ppt̃ neceſſitatẽ. Ecc. xxxviij. Uide titulo de Infirmitate.

¶ In feſto Dionyſij et ſocioꝝ eiꝰ

¶ Tanq̃z aurũ ĩ fornace pbauit illos Sap. iij. Uide titulo de Probatõne

¶ In feſto Undecim miliũ vgi-nũ Sicut in feſto Innocẽtiũ

¶ In feſto ſanctorum Simonis et Jude

¶ Quis nos ſepabit a caritate xp̃i. Roꝝ. viij. Uide ti. de Charitate

¶ In feſto omnium ſanctoꝝ.

¶ Beati ſerui tui hi q̃ ſtant coram te ſemper. iij. Regũ. x. Et q2 ſancti deo ſeruiũt. iõ beatitudinis p̃miũ acceperũt. ſm q̊d dicit̃ in his v̈bis. Beati ſerui. vbi duo tangũtur Primo premiũ q̊d ſancti acceperunt. ibi. Beati. ꝛc. Secundo meritum ppter quod illud habuerunt. quia deo ſeruierunt. Uide ti. de Seruitio dei

¶ Mirabilis deꝰ in ſanctis ſuis. ps. lxvij. Uide titulo de Gloria ꝛ vita eterna.

¶ Memẽtote qualiter ſalui facti ſũt pres noſtri. j. Machab. iiij. Ad ſtatũ ſalutis puenerũt oẽs ſancti q̊ꝝ hodie debemꝰ facere feſtũz ꝛ memoriam. ſm q̊d d2 in his v̈bis. Mementote ꝛc. In quibꝰ duo tanguntur Primo monemur ad ſtudium virtutum ibi. Mementote. Scd̃o oſtendit̃ nobis exemplum ſanctitatis. ibi. q̃uo ſalui facti ſũt. Uide ti. de Saluare

¶ In cõmemoratõe mortuoꝝ.

¶ Beati mortui q̃ in dño moriunt̃. Apoca. xiiij. Uide ti. de Morte.

¶ In feſto ſancti Martini.

¶ Militia vel temptatio ẽ vita hoĩs ſup terram. Job. vij. Uide titulo de Temptatione.

¶ In feſto ſancti Clementis.

¶ Miſericordia et veritas te non deſerãt Prouer. iij. Uide titulo de Miſericordia et Ueritate.

¶ In feſto ſancte Katherine.

¶ O q̃z pulcra eſt caſta generatio cũ claritate. Sap. iiij. Uide titulo de pulcritudĩe et Uirginitate.

¶ Expliciunt Themata de ſanctis.

¶ Incipiunt themata de communi ſanctorum et alijs materijs ſingularibus. Et primo vnius ap̃li.

Veſtigia eꝰ ſecutuſ eſt pes meꝰ. Job. xxiij. Ita fec̃ beatus. N. ſm q̊d d2 in his v̈bis. Veſtigia ꝛc. vbi cõmendat̃ de duobꝰ. Primo de xp̃i imitatõne. ibi. ſecutꝰ. Scd̃o d̃ imitationis pfectõne. ibi. veſtigia eiꝰ. Uide ti. de Sequendo deum.

¶ Corde creditur ad iuſticiam. ore autez confeſſio fit ad ſalutem. Roꝝ. x. De h̃ commendatur beatꝰ. N. in v̈bis ppoſitis. Corde. ꝛc. In quibꝰ commendatur de tribus. Primo q̃ntum ad conſenſum mentis interius firmiter credendo. ibi. Corde credit̃. Scd̃o q̃ntum ad ɔfeſſionem oris exteriuſ p̃dicando. ibi. ore aũt. Tertio q̃ntum ad p̃mium. p fide ſalutem eternam recipiendo. ibi. ad ſalutem. Uide ti. de Cõfeſſione.

¶ Juſtificabit ip̃e ſeruos multos. Yſa. liij De numero iſtoꝝ fuit beatꝰ. N. ſm quod d2 in his v̈bis. Juſtificabit ꝛc. vbi commendatur de duobꝰ. Primo de ſanctitate conuerſatõis. ibi. ſeruos. Scd̃o de vtilitate p̃dicatõnis. ibi. iuſtificabit multos. Uide ti. de Seruitio dei.

¶ Poſitus ſũ ego p̃dicator ꝛ ap̃lus ĩ fide et v̈itate. j. Thi. ij. Hanc aũt ñ ſolũ in ſe habuit beatꝰ N. ſed ad ipſam alios cõuertit ꝛ ɔfirmauit in ea. ſm quod dicit̃ in his v̈bis. Poſitus. vbi commendatur a tribꝰ. Primo eñi tangit̃ ip̃iꝰ officiũ ſiue dignitas. ibi Ego predicator ꝛ ap̃lus. Scd̃o ip̃iꝰ officij

magna auctoꝛitas.ibi.poſuꝰ ſum ſcꝫ a deo
Tertio fidei ipiꝰ firma veritas.ibi.in fide ⁊
v̓itate. Uide titulo de Fide
¶ Relictis omnibꝰ ſecuti ſumus te ꝛc. Re
quire Dñica q̇nta poſt trinitatis.
¶ In cõmuni plurimoꝝ apoſtoloꝝ
¶ Deus elegit paupes in h̄ mundo diui-
tes aũt in fide et heredes regni q̊d promiſit
diligentibus ſe. Jacobi.ij. Et qꝛ beati. P.et
P.in hac ſpecialiter claruerunt.ideo deus
ipos elegit ad hereditatem celeſtez. ſm q̊d
d̓ꝛ in his verbis. Deus.ꝛc. In quibꝰ cõmen
datur a tribꝰ. Primo de temporali ꝯtem-
ptu et abiectõne.ibi.pauperes in hoc mun
do. Secundo de veritatis fidei maxima ꝑ
fectõe.ibi.diuites in fide. Tertio de magna
gloꝛia et eterna remuneratione.ibi.et here
des. Uide titulo de Paupertate ⁊ d̓ Mū
do fugiendo.
¶ Charitas dei diffuſa eſt in coꝛdibꝰ nr̄is
ꝑ ſpūm ſanctuꝫ q̇ datus eſt nobis. Roꝝ.v.
Spūm aũt ſanctũ apoſtoli ſpecialit̄ et ſin
gulariter acceperũt.⁊ inter alios beatꝰ. P.
et. P.vt patet ꝑ caritatẽ quam habuerunt
quod eſt manifeſtiꝰ ſignũ quod poſſit eſſe
ꝙ aliq̇s habeat in ſe ſpūm ſanctum cũ ſpūſ
ſanctus ſit amoꝛ. Et hoc eſt quod ipi dicũt
in p̄poſitis verbis. Charitas.vbi cõmen
datur de duobus. Primo de ſpiritu ſſācti
plena receptione.ibi.per ſpiritum.ꝛc. Se-
cundo de charitatis diffuſione.ibi.caritas
Uide ti.de Amoꝛe vel de Charitate
¶ In cõmuni vniꝰ euangeliſte
¶ Ecce ſeruus meꝰ intelliget et eleuabit̄
et exaltabit̄ et ſublimis erit valde. Yſaie.lij.
De numero iſtoꝝũ fuit beatus. P.ſm q̊d
d̓ꝛ in his verbis. Ecce ſeruꝰ ꝛc. vbi cõmẽda
tur de tribꝰ. Primo de diuini ſeruitij ꝑfe-
ctione.ibi. Ecce ſeruꝰ Scd̓o de dei ſpāli co
gnitõne.ibi.intelliget ad me ſcꝫ cognoſcen
dum. Tertio de excellenti remuneratione.
⁊ exaltatõe.ibi.⁊ exaltabit̄. Uide ti.de Ser
uitio dei.⁊ de Exaltatõne.
¶ In medio eccl̄ie aperuit os eꝰ ⁊ impleuit
eũ dñs ſpū ſapiẽtie ⁊ intellectꝰ.ſtola glīe in
duit eũ. Ecc̄.xv. Btūs iſte. P.in his verbis
cõmendat̄ de tribꝰ. Primo de excellentia
doctrine.ibi. In medio. Secũdo de ſpūſā-
cti plenitudine.ibi.et impleuit. Tertio de ce
leſti btītudine.ibi.⁊ ſtola gloꝛie. Uide ti.de
Sapientia et de Spiritu.
¶ In pace et equitate ambulauit mecum
et multos auertit ab iniquitate. Malach.
ij. De hoc cõmendat̄ btūs. P.in ꝑpoſitis
v̓bis. In pace.ꝛc. In quibꝰ tria tanguntur.
Primo cõmendat̄ de magna vite ꝑfectio
ne.ibi. In pace.ꝛc. Secũdo de vera chꝛiſti
imitatõne.ibi.ambulauit. Tertio de vtili
opatione.ibi.et multos. Uide ti. de Am-
bulatõne ad deũ.vel de Pace
¶ In communi vniꝰ martyris.
¶ Credidi ꝑpter quod locutꝰ ſum. ego ãt
humiliatꝰ ſum nimis.p̄s.cxv. Beatus. P.
vere credidit et ꝑpter fidẽ martyꝛium ſuſti
nuit.ſm q̊d d̓ꝛ in his v̓bis. Credidi. vbi cõ-
mendat̄ de tribꝰ. Primo de fidei rectitudi
ne.ibi. Credidi. Scd̓o de eiuſdem cõſtanti
ꝯfeſſione.ibi.ꝑpter q̊d. Tertio de acerba ꝑ
fide paſſione.ibi.ego autem ꝑpter fidez ſcꝫ
humiliatus ſum nimis in varijs toꝛmẽtis
Uide ti.de Fide
¶ Bonũ certamẽ certaui curſũ ꝯſũmaui
fidẽ ſeruaui.ij. Thi.iiij. In hac fuit ita perfe
ctus beatus. P.ꝙ pꝛo ipſa moꝛtez ſuſtinu
it.ſm quod d̓ꝛ in his v̓bis. Bonum ꝛc. vbi
tria tāguntur ad ipius cõmendationem.
Primo tangitur pena quaꝫ ſuſtinuit.ibi.
Bonuꝫ certamen. Secundo ꝑſeuerantia
quam habuit.ibi.curſum.ꝛc. Tertio cauſa
pꝛopter quā paſſus fuit.ibi.fidem ſeruaui
Uide titulo de Fide et Perſeuerantia.
¶ Aque multe non potuerũt extinguere
charitatem. Cant.viij. In iſta fuit ita firmꝰ
beatus. P.ꝙ ꝑpter quaſcũqꝫ tribulatiões
et penas a deo non potuit ſeparari.ſm q̊d
d̓ꝛ in his verbis. Aque.ꝛc.vbi commendat̄
de duobꝰ. Primo de acerba paſſione.ibi.
Aque multe.id eſt.toꝛmẽta multa. Scd̓o
de chariratis plenitudine.ibi.nõ potuerũt
Uide ti.de Tribulatõne
¶ Qui ſequit̄ me nõ ambulat in tenebꝛis
ſꝫ habebit lumẽ vite. Jo.viij. Sic fec̄ beatꝰ
P.q̇ non ſolum chꝛiſtũ in vita ſua fuit ſe-
cutus ſancte viuendo.imo etiā in moꝛte ꝑ

xp̄o videlicet moriendo. ſm q̊d dꝛ in his v̓
bis. Qui ſequit̃. In quib⁹ de trib⁹ commē
datur. Primo de pene acerbitate. ibi. qui
ſequitur moriēdo p acerbā paſſionē ſicut
ego. Scd̄o de fidei v̓itate. ibi. nō ambulat.
Tertio de eterna felicitate. ibi. ſed habebit.
Vide ti. de Sequendo deū.

¶ Temp⁹ tribulatōnis ꝛc. Require ī feſto
ſancti iacobi minoris.

¶ In cōmuni plurimoꝝ martyrū

Sancti p fidem vicerūt regna operati
ſūt iuſticiā adepti ſūt repromiſſiōes. Heb.
xj. Propter iſtā paſſi ſūt beati. M. ꝛ. M. ꝛ p
pterea in paſſione vicerūt. ſm q̊d dꝛ in his
verbis. Sancti p fidē. vbi tria tanguntur.
Primo victoria in paſſione. ibi. Sancti p
fidem. Secundo mundicia in ꝯuerſatōne
ibi. operati ſūt. Tertio eorum gloria in pre-
miatione. ibi. adepti ſunt. Vide titulo de
Fide.

¶ Ambulauimus teſtes coram domino
Malachie. iij. Sic fecerunt beati. M. ꝛ. M.
ſm q̊d dꝛ in his v̓bis. Ambulauimus. ꝛc.
vbi commendantur de duobus. Primo
de profectu bonorum operū. ibi. Ambu-
lauimus. Secūdo de tolerantia paſſionū
ibi. teſtes. id eſt martyres. qꝛ martyr grece.
latine dꝛ teſtis. Vide ti. de Ambulatōne. et
de Opere bono.

¶ In communi vnius con-
feſſoris ꝛ pontificis.

¶ Si q̄s mihi miſtrauerit honorificabit eū
pater me⁹ Jo. xij. Sic fecit btūs. M. ſm q̊d
dicitur in his verbis. Si q̄s. vbi duo tāgū
tur. Primo e⁹ meritū in miſtratōe. ibi. Si
q̄s mihi. Scd̄o p̄miū ī celeſti honorificati
one. ibi. honorificabit eum. ꝛc. Vide ti. de
Miniſtrare

¶ Seru⁹ prudēs quē ꝯſtituit dñs ſup fa
miliā ſuā. Mat. xxiiij. De numero iſtoꝝ
fuit btūs. M. ſm quod dꝛ in his v̓bis. Ser
uus. vbi duo tāgūt. Primo ꝙ prudentiā
habuit in diuino ſuitio. ibi. Seru⁹ prudēs
Scd̄o ꝙ p diuinā ꝓuidentiā fuit poſitus
in paſtorali officio. ibi. quem conſtituit. ꝛc.
Vide ti. de Prouidentia

¶ Si quis mihi miſtrauerit me ſequat̃ ꝛ
vbi ego ſum illic ſit et miniſter me⁹. Jo. xij.
Hoc fecit beat⁹. M. ſm quod dꝛ in his ver
bis. Si q̄s. vbi cōmendat̃ de trib⁹ Primo
de ꝑfecta mūdicia xp̄o miſtrādo. ibi. Si q̄ſ
mihi miſtrauerit. quod nō p̄t fieri ſine ma
gna mūdicia. Scd̄o de plena obedientia
chriſtum ſequendo. ibi. me ſequatur. Ter-
tio de ſumma gloria chriſtum aſſociando
ibi. et vbi ſum ego. ꝛc. Vide titulo de Mi-
niſtrare

¶ In fide et lenitate ip̄i⁹ ſanctum fecit illū
et elegit eum ex omī carne. Ecc. xlv. vt ꝑus.
Vbi cōmendat̃ d̓ ſanctitate vite. ꝛ q̄ntum
ad hoc cōmendatur de tribus. Primo de
fidei plenitudine. ibi. in fide. Scd̄o de cor-
dis manſuetudine. ibi. et lenitate. Tertio d̓
diuina ad paſtorale officiū electōe. ibi. ele-
git. In q̊ oſtendit̃ eius excellēs ſufficientia
ad regendum. Vide titu. de Fide et Man
ſuetudine.

¶ In cōmuni vni⁹ ꝯfeſſoris
nec doctoris nec pōtificis.

¶ Ambula coram me et eſto ꝑfect⁹ Geñ.
xvij. Ad hoc hortatur nos beatus. M. ſm
quod dicitur in his verbiſ. Ambula. ꝛc. q̊d
ipſe compleuit. vbi commendatur de duo
bus. Primo de ꝑfectu in bonoꝝ opatiōe.
ibi. Ambula. Scd̄o de ip̄ius bone opera-
tionis perfectione. ibi. et eſto. ꝛc. Vide ti. de
Ambulatōne.

¶ Beatus ille ſeruus quem cum venerit
dñs inuenerit eum ſic facientem. Matth.
xxiiij. Sicut de beato. M. dicit̃ in his v̓bis.
Beatus ꝛc. vbi cōmēdat̃ de trib⁹. Primo
de diuino ſeruitio. ibi. ſeruus. Scd̄o de bo
ni operis exercitio. ibi. quē cum. ꝛc. Tertio
de beatitudinis p̄mio. ibi. beatus. Vide ti.
de Seruitio dei.

¶ Iuſt⁹ ex fide viuit. Abacuc. ij. ꝛ Ro. j
Hoc eſt de q̄ cōmendat̃ beat⁹. M. ī his ver
bis. Iuſt⁹. Et h ī trib⁹. Primo de iuſticia
ꝑpter vite ſanctitatē quā tenuit. ibi. iuſt⁹.
Scd̄o de dei noticia. ꝑpter fidei veritatē
quam habuit. ibi. ex fide. Tertio de eterna
vita ꝑpter ſummā beatitudinem quā rece
pit. ibi. viuit. Vide ti. de Iuſticia. ꝛ de Fide
vel de Vita eterna.

¶ In cõmuni vnius v̉ginis.

¶ Mulier gratioſa inueĩt gliã Prouer. xj. Et quia beata. M. dei gratiam habuit i hac vita. Idcirco inuenit gloriã in eterna vita. ſm quod dr̃ in his v̉bis. Mulier. ꝛc. Ut in aſſũptõne beate Marie. Uide ti. d̃ Gloria.

¶ In habitatõne ſancta corã ipo miſtraui. Ecc̃. xxiiij. De hoc commendat ſe beata iſta v̉go. M. in prepoſitis v̉bis. In habitatõe. Ut in aſſũptõe beate v̉ginis.

¶ Spõſabo te mihi in fide. Oſee. ij. Et q̃a beata. M. in h̃ ſpecialiť claruit. ido meruit eſſe ſponſa chriſti. ſm q̊d a deo dr̃ in his verbis. Sponſabo. Ut in aſſumptione beate marie.

¶ De Mortuis.

¶ Non ↄtriſtemĩ ſiť ceteri q̃ ſpem nõ hñt. j. Theſſal. iiij. Propter iſtã ſpem hortatur nos apl̃s ne doleam⁹ d̃ morte illoꝝ q̃ bene vixerũt i ꝑpoſitis verbis. Nõ ↄtriſtemĩ. ꝛc. vbi duo fac̃. Pri͂o monet nos nõ ↄtriſtari ibi. Non contriſtemini. Secundo ponit cauſam ꝑpter quam debemus de mortuo ↄſolari. ibi. ſicut. Uide ti. de Conſolatõne. vel de Spe.

¶ Qui credit ĩ me etiã ſi mortu⁹ fuerit viuet. Joh. xj. Ideo illi q̃ i xp̃o crediderũt i vita. nõ ſũt ſicut mortui plorãdi. ſm q̊d dr̃ in his v̉bis. Qui credit. vbi tria tanguntur. Primo quoddã firmiter tenendũ. ſcʒ credere in chriſtum. ibi. Qui credit. Sc̃do q̊ddam ſemꝑ cogitandũ. ſcʒ mors. ibi. etiã ſi mortu⁹ ꝛc. Tertio q̊ddam valde ↄſiderandum. ſcʒ vitam eternã. ibi. viuet. Uide titulo de Credere. vel de Morte. vel de Uita eterna.

¶ Ipſe ſalu⁹ erit ſic tñ quaſi ꝑ ignẽ. j. Cor. iij. Et ideo de illis q̃ ad iſtum ſtatum ꝑueniunt magis eſt gaudendum q̃m plorandum. q̊ aũt iſte defunct⁹ ad iſtũ ſtatũ ꝑuenerit ↄſidendũ ẽ. ſm q̊d dr̃ in his v̉bis. Ipe ſalu⁹ ꝛc. vbi duo tanguntur. Primo mortis fruct⁹. ibi. ſaluus. Secundo ꝑueniẽdi ad vitam eternam modus. ibi. ſic tñ quaſi ꝑ ignem. id eſt. in purgatorium. Uide ti. d̃ Saluare.

¶ Juſtus ex fide viuit. Abacuc. ij. Et q̊ꝛ q̃ cum hac recedit de h̃ mundo non moriť ſed magis tranſit de morte ad vitã. ſm q̊d dr̃ in his verbis. Juſtus. ꝛc. vbi tria tangũť Primo enĩ oſtenditur q̊d debem⁹ habere in operatõne. quia iuſticiam. ibi. Juſtus. Secundo quid tenere in corde. quia fidẽ rectam. ibi. ex fide. Tertio quid ex hoc ſperamus recipere pro mercede. quia vitã eternam. ibi. viuet. Uide titulo de Fide. et de Morte.

¶ Pro pluuia vel alia tribulatõne.

¶ Miſerere noſtri deus omniũ ⁊ reſpice nos. Ecc̃. xxxvj. Iſtam debemus modo petere ĩ neceſſitate ⁊ miſeria poſiti. ⁊ dicere q̊d dicitur in propoſitis v̉bis. Miſerere. ꝛc. vbi tria tanguntur. ꝑ que eius miſc̃diã poterimus obtinere. Primo debemus obtinere eius ꝑ̃ſentiam. et hoc ꝑ gratiam peccata dimittendo. ibi. Miſerere. Secundo debemuſ recognoſcere eius potentiam eũ timendo. ibi. deus omniũ. Tertio debem⁹ petere ei⁹ miſc̃diam ipm̃ deuote iplorãdo. ibi. miſerere noſtri. Uide titulo de Miſericordia.

¶ Poſtulet in fide nihil heſitanſ. Jacobi ꝑmo. Hanc debem⁹ habere ſi q̊d petimus volum⁹ obtinere q̊ꝛ hãc habendo de facili quid homo petit a deo obtinet. et h̃ eſt q̊d dr̃ in his verbis. Poſtulet. vbi tria tangũtur. Primo oſtenditur nobis q̊ in neceſſitatib⁹ debem⁹ ad deum recurrere. ibi. Poſtulet. ſcʒ a deo. Secũdo ad obtinendũ q̊d petimus quid neceſſarium eſt nobis habere. ibi. in fide. Tertio q̊ eam fortiter debemus tenere. ibi. nihil heſitans. Uide titulo de Fide.

¶ Omĩa q̃cũq; orãtes petitis credite q̃a accipietis. Marci. xj. Per credere et meretur hõ a deo de h̃ q̊d petit exaudiri. ſm q̊d dr̃ in his v̉bis. Omĩa. ꝛc. vbi tria tangũtur. Primo oſtenditur nobis mod⁹ petendi. ſcʒ per oratiõem. ibi. orantes petite. Sc̃do ponitur ratio eius quod petim⁹ merendi. ibi. creditis. Tertio datur nobis fiducia obtinendi. ibi. quia accipietis. Uide ti. de Oratione.

¶ Pro nouo ſacerdote

¶ Mundati ſũt ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ mun
dauerũt pplm̃. Neemie. xij. Iſtã mũdiciã
debent ſpecialiter habere miſtri eccie q̃ ali-
os mũdare debẽt. ſicut dr̃ in his v̓bis. Mũ
dati. vbi tria tangunt̃. Primo miſtrorum
eccie idoneitas. ibi. Mũdati ſũt. ⁊c. Scd̃o
idoneoꝝ ordo et auctoritas. ibi. ſacerdo. ⁊c.
Tertio ordinatoꝝ vtilitas. ibi. et mũdaue-
rũt pplm̃. Vide titulo de Mũdicia.

¶ Separauit vos deus. ⁊ vnxit vt ſeruiretiſ
ei. Numeri. xvj. Ad hoc officium ſũt ſpeci-
aliter electi a dño deo miniſtri eccleſie. ſm
q͛d dr̃ ĩ his v̓bis. Separauit. ⁊c. vbi tria tã-
guntur. Primo ſpecialis a populo diſtin
ctio. ibi. Separauit. Scd̃o ſpecialis a deo
electio. ibi. ⁊ vnxit. Tertio ſingularis diuĩo
ſeruitio ſubiectio. ibi. vt ſeruiretis. Vide ti.
de Seruitio dei.

¶ Si quis mihi miniſtrauerit me ſequa-
tur. et vbi ego ſum illic et miniſter meꝰ erit
Joh. xij. Ad ſeruitium autem dei ſpecialit̃
deputatur ſacerdos. Et ideo qualiter in h̃
debeat ſe habere oſtenditur in his verbis.
Si quis ⁊c. vbi tria tanguntur. Primo oſtẽ
ditur ꝙ debet habere magnam mundiciã
chriſto miniſtrando. ibi. Si quis. Scd̃o
ꝙ debet habere pfectã obedientiã xp̄um ſe
quẽdo. ibi. me ſequatur. Tertio ꝙ de hoc re-
cipit magnam gl'am aſſociando. ibi. et vbi
ſum ego. Vide ti. de Miniſtrare.

¶ In ordinibus

¶ Dominũ elegiſti hodie vt ſit tibi deus.
⁊ ambules in vijs eius. Deutero. xxvj. Ad
hoc ſe domino offert qui ſacros ordineſ re
cipit. Et hoc eſt quod cuilibet talium dici-
tur in his verbis. Dominum. vbi tria tan
guntur. Primo electio commendabilis.
ibi. Dominũ elegiſti. Secundo adheſio
ſpecialis. ibi. vt ſit. vt ſicut alijs generaliter
tibi ſpecialiter. Tertio operatio vtilis. ibi.
vt ãbules. Vide ti. de Ambulatõe ad deũ.
Mundati ſunt. ⁊c
Separauit vos. ⁊c. Require de ſacerdote
nouo.

¶ In Synodo.

¶ Viri paſtores ſumus ſerui tui. Geñ. xl-
vj. Tales ſpecialiter debent eſſe miniſtri ec
cleſie vt poſſint chriſto viuere. et vere dice-
re quod dicitur in his verbis. Viri. vbi ta
tanguntur que debent habere miniſtri ec-
cleſie. Primo vt ſint viriles in ſeipſo. reſi-
ſtendo ſcilicet peccatis. ibi. Viri. Secũdo
vt ſint vtiles proximo. ibi. paſtores ſumus
Tertio vt ſint humiles deo. ibi. ſerui tui.
Vide ti. de Seruitio dei.
Mundati ſunt. ⁊c.
Separauit vos. ⁊c. Require de ſacerdote
nouo.

¶ In ingreſſu religionis.

¶ Dominum elegiſti. ⁊c. Ad hoc ſe offert
qui religionem ingreditur. Require in or
dinibus.

¶ Si q̃s mihi miſtrauerit ⁊c. Ad ſeruitũ
aũt dei ſe offert q̃ religionẽ ingredit̃. ⁊c. Re-
quire de ſacerdote nouo.

¶ In conſecratõne monialiũ

¶ Queramꝰ dño nr̃o regi adoleſcentulã
v̓ginẽ q̃ ſtet corã eo ⁊ miſtret ei. iij. Regũ. j
Et ad h̃ pſecrant̃ ſibi v̓gines in ſpõſas ſm
q͛d dr̃ in his v̓bis. Queramꝰ. vbi cõmẽdat̃
de quattuor caſtitas v̓ginalis. Primo de
deſponſatõnis nobilitate. ibi. Queramuſ
dño regi. Scd̃o de incorruptõnis integri-
tate. ibi. adoleſcentulam virginem. Tertio
de cõtẽplationis claritate. ibi. que ſtet. ⁊c.
Quarto de miniſtrationis ſedulitate. ibi.
et miniſtret ei. Vide ti. de Miniſtrare.

¶ Sponſabo te mihi in fide. Oſee. ij. In
hac debet eſſe firma virgo que domino in
ſponſam conſecratur. quia propter fidem
meretur eſſe ſponſa chriſti. ſm q͛d dr̃ in his
v̓bis. Sponſabo. ⁊c. vbi tria tangunt̃ que
debet habere ſponſa chriſti. Primum ẽ ca
ritas intenſiua. ibi. Sponſabo. et ideo de-
bet chriſtum diligere ſicut ſponſa ſponſuꝫ.
Secundum eſt virginitas integerrima.
ibi. te mihi nec alicui alteri. Tertiũ eſt fidei
veritas rectiſſima. ibi. in fide. h̃ ẽ fũdamen
tũ alioꝝ. Vide ti. de Charitate ⁊ de Virgi-
nitate et de Veritate.

¶ Dñm elegiſti. ⁊c. Ad h̃ ſe dño offert vir
go q̃ chriſto conſecratur in ſponſam. Et h̃
eſt. ⁊c. Require in ordinibus.

¶ In Electionibus.
¶ Hic iam queritur inter diſpēſatores vt
fidelis q̄s inueniatur. j. Cor. iiij. Hanc aūt
ſpāliter requirit de⁹ i illis q̄ hn̄t alios regē.
et ad v̓tutē inducere. cū ipa ſit fundamētū
oīm ſcz v̓tutū. Et tales ſp in rectōe aīarū
eligi q̄ hanc habeant. ſm q̄d d̄r in his v̓bis.
Hic iam ꝛc. vbi tria tangunt̄ q̄ debent eē in
electione. Primū eſt ſanctitas intentōnis
in eligentib⁹. ibi. Hic iam queritur. nō ha-
beatur ꝑ affectōem vel inductōem. ſz a do
querat̄ ꝑ canonicam electōem. Scd̄m eſt
humilitas ꝓꝑe reputatōis in electo. ibi. int̄
diſpenſatores. vt non reputet ſe dn̄m ſz di-
ſpenſatorē. Tertiū in eodem v̓itas diuine
cognitōis. ibi. vt fidelis. i. habens rectam fi-
dem. Uide ti. de Fidelitate.
¶ Seruus prudēs quē ꝯſtituit dn̄s ſuꝑ
familiā ſuam. Math. xxiiij. Talis debet eē
ſpecialiter q̄ eligitur in p̄latum q̄ alios ha-
bet in dei ſeruitio dirigere. Et h̄ eſt q̄d d̄r ī
his v̓bis. Seruus ꝛc. vbi tria tangunt̄ que
debent eē in electōne. Primū eſt q̄ electuſ
habeat prudentiam in diuino ſeruitio. ibi.
Seruus prudens. Secundū q̄idem ꝑ di-
uinam ꝓuidentiā ponat̄ in p̄latōis officio
ibi. quē ꝯſtituit dn̄s. Tertiū eſt vt eligētes
ſint de dei familia in ſancte intentōis pro
poſito. ibi. ſuꝑ familiam ſuam. Et ideo nō
debent intendere propriam vtilitatem. ſed
dei honorem. Uide ti. de Seruitio dei.
¶ In p̄dicatione crucis.
¶ Si quiſ vult poſt me venire abneget ſe
metip̄m et tollat crucē ſuā et ſequatur me
Math. xvj. Specialiter aūt poſſum⁹ ei⁹
viam tenere ſicut ip̄e ꝑ nobis crucem ſuſti-
nuit nos ꝓ eo crucem accipiam⁹ cōtra ini-
micos ip̄i⁹. Et hoc eſt q̄d ip̄e dicit in ꝓpoſi-
tis v̓bis. Si quis. vbi tria tangunt̄. Prīo
inuitat nos ad ſequendū. ibi. ſequatur me.
Scd̄o oſtendit ſequendi modū. ibi. abne-
get. Tertio ponit paucitatem accipientiū.
ibi. ſi q̄s. ꝛc. quaſi dicat. Non ſūt multi qui
volunt. Uide ti. de Sequendo deū.
¶ Uerbum crucis pereuntib⁹ ſtulticia ē.
his aūt q̄ ſalui fiunt. id eſt. nobis virt⁹ dei.
j. Cor. j. Non eſt aliquis moduſ ita facilis
perueniendi ad iſtum ſtatum ſicut accipi-
endo crucem chriſti ad inimicos chriſti ex-
pugnandos. Et hoc eſt quod dicitur in hiſ
v̓bis. Uerbum crucis. vt ſupra in inuenti-
one ſancte crucis.
¶ Ad religioſos vel religioſas.
¶ Sic nos exiſtimet homo vt miniſtros
chriſti. ꝛc. Require dominica tertia aduen-
tus.
¶ Spiritu feruenteſ. Dn̄ica quarta poſt
octauas Epiphanie.
¶ Ambulate in dilectione. Dominica ter-
tia quadrageſime.
¶ Repromiſſionem accipientes. Domi-
nica in paſſione.
¶ Sequamini veſtigia. Dominica poſt
octauas paſce.
¶ Aduerſarius noſter. Dominica tertia
poſt trinitatis.
Eſtote miſericordes. Dn̄ica quinta.
Fructus ſp̄us. Dominica. xiiij.
Gratia data eſt. Dominica. xviij.
In omni patientia. Dominica. xxiiij.

¶ Expliciūt themata h⁹ ſolenniſſimi opu-
ſculi de tp̄e. tam de Ep̄lis q̄z euāgelijs. De
ſanctis ꝛ cōmuni ſcōꝝ. necnō de q̄buſdam
alijs ſingularib⁹ ꝛ notabilib⁹ materijs pro
ſimplicib⁹ p̄dicare volentib⁹. vt patebit di-
ligent̄ intuenti.

¶ Incipit tabula alphabetica in ſe
ꝯtinēs et ꝯcludēs oēs ꝛ ſingl'as ma
terias h⁹ operis quod ſequitur.

ABſtinentia du-
plex. Deteſtabilis. et laudabil'.
Titulo de Abſtinentia.
Abſtinentia deteſtabilis triplex. ibidem.
Abſtinentia hypocritaꝝ. ibidem.
Abſtinentia auaroꝝ. ibidem.
Abſtinentia guloſoꝝ. ibidem.
Abſtinētia laudabil' q̄druplex. ibidem.
Abſtinentia a peccato. ibidem.
Abſtinentia a cibo. ibidem.
Abſtinentia a malis verbis. ibidem.
Abſtinentia a mala ſocietate. ibidem.

Abraam vidit diem chriſti. Dñica in paſſione.q.iij.in corpore.
Abraam vidit diem eṫnitatis xp̄i. ibidem.
Abraam vidit diem incarnatiōis.ibidem.
Abnegare ſemetip̄m neceſſariuꝫ eſt ad ſalutem. Petri martyris.q.j.ꝑtotum.
Abnegare ſemetip̄m et crucem tollere eſt neceſſarium.ibidem.
Abſcondere theſaurum in agro.id eſt.xp̄o Uide Katherine in corpe queſtionis.x̄x.
Accipere poteſt omnis qui in noīe chriſti petit. Dominica quarta poſt octauas paſce in corpore.
Accipere qui vult a deo quinqꝫ conditiones habere debet.ibidem.
Accipere quare aliq̄ non poſſint. ibidem.
Acquiſitio regni celoꝝ.ti.de Acquiſitōne.
Acquirit̄ regnū celoꝝ ſeptē modis.ibideꝫ.
Acquiſitio illicita poteſt eſſe triplex. Dñica nona poſt trinitatis.q.iij.in corpore.
De illicite acquiſitis nō poteſt fieri elemoſyna. Argumento in oppoſitum.
Quid aūt de meretricio. ſymonia et ludo acq̄ſitis. Rñs ibidē ī ſolutōe q̄rti argumēti
Actio bona eſt a voluntate bona.et actio mala a voluntate mala. Dominica octaua poſt trinitatis.q.iij.in corpore
Actiua vita non eſt potior cōtemplatiua. In aſſumptōne.q.j.in corpore.
Actiue vite contemplatiua prefert̄ in quiqꝫ.ibidem.
Actiua vita ſola non ſufficit prelatis. ibidem in ſolutione p̄mi argumenti.
Actiua vita diſponit ad contemplatiuaꝫ. ibidem in ſolutōne ſecundi argumenti
Actiua vita aliquando habet intermiſſionem propter contemplatiuam. ibidem in ſolutione tertij argumenti.
Actiua vita aliquando perfectior eſt contemplatiua. Dñica quarta aduētus.q.iij. in ſolutione ſecundi argumenti.
Adulatio ē nutrix diaboli. titulo de Adulatione.
Adulatores ſunt mimi et ioculatores diaboli.ibidem.
Adulatores ſūt incātatores diaboli.ibidē
Adulatores ſunt proditores.ibidem.
Adulatores ſūt rete diaboli.ibidem.
Admiratio an fuerit in chriſto.et quomodo. Dominica ſecunda poſt octauas epiphanie.q.iij.per totum.
Adorare venerunt magi chriſtum. In feſto Epiphanie.q.iij.in corpore
Adorare venerunt magi ſicut ſubditi.ibidem in ſolutōne primi argumenti.
Adorare latrie debemus crucem. In feſto inuentōnis ſancte crucis.q.iij.in corpore.
Adorare latrie non debemus alia inſtrumenta paſſionis chriſti.vtpote.lanceā.veſtimenta.nec beatam virginem. Ibideꝫ in ſolutione tertij et quarti argumenti.
Aduent⁹ futuri iudicij nō p̄t cognoſci ſaltim determīate ab aliq̄ puro hoīe. Sꝫ ſoli deo et homine chriſto cognoſcitur. In feſto ſancti Uincentij ꝯfeſſoris.q.ij. ꝑ totū
Aduentus chriſti in carnem factus ꝓbat̄ tribus rationibus. Dominica decima p⁹ trinitatis.q.j.in corpore
Soluunt̄ ibidem auctoritates de aduētu chriſti loquentes in ſolutōib⁹ argumētoꝝ
Aduentū xp̄i in carnē aliq̄ iudeoꝝ cognouerunt factam.ibidem.q.ij.in corpore
Aduentum chriſti in carnem aliqui iudeorum non cognouerunt.ibidem.
Aduentum chriſti in carnem aliqui negauerunt et eum crucifixerunt.ibidem in ſolutionibus argumentorum.
Aduentum xp̄i an iudei credere tenerent̄. Uide Simonis ⁊ Jude.q.j.per totum. Et ibidem.q.ij.per totum.
Aduent⁹ xp̄i temp⁹ ad iudiciū an ſciri poſſit. Uincentij ꝯfeſſoris.q.ij.per totum.
Ager in quo theſaur⁹ eſt abſconditus eſt chriſt⁹. Katherine.q.j.in corpore.
Agnes ſancta habuit caritatis oleū in vaſis conſcientie ſue. Et fuit vna de numero prudentum. Agnetis.q.j.in corpore.
Agnes ſancta chriſto fuit deſponſata. ibidem.q.ij.per totum.
Agatha ſancta prudentiſſime egit dando omnia que habuit pro comparatōne celeſtis margarite. Agathe ꝑ totum.
Agn⁹ dei ꝯuenient̄ dixit iohēs demōſtrādo xp̄m. In octaua ep̄hie.q.j. ꝑ totum.

Agnum dei puenieti⁹ noīauit ioħes xp̄m q̄ȝ aliquod aliud animal ſolitū ſacrificari. ibidem.q.ij.p totum.
Ambicio eſt peccatum ꝑpter triplicē appetitum honoris inordinatum. Dominica decimaſeptima.q.ij.p totum.
Ambicio allicit hoīem ⁊ tenet eum ī ſtatu piculoſo.ti.de Ambitione.
Ambitio deijcit hominem in peccatum. ibidem.
Ambicio decipit hominem.ibidem.
Ambulare debē⁹ ad deū.ti.Ambulatio.
Ambulare debem⁹ feſtināter.honeſte.digne.caute.et ſollicite.ibidem.
Ambulatōnis thema.Popul⁹ qui ⁊c. Et poſt ambulare.Introductio eiuſdem. Diſtinctio eiuſdem.ibidem.
In ambulando cauere debem⁹ pmo ab errore.ibidem.Secundo a caſu.ibideȝ.Tertio a defectu.ibidem
Ambroſius ſanctus.Uide in queſtiōib⁹ ī feſto eiuſdem.
Amore chriſti mori eſt act⁹ maxime perfectōis.Barnabe.q.j.et.q.ij.p totum
Amor dei importat totum gaudium.ti. de Amore dei
Amans deum amicus dei dr.Bartholomei.q.j.per totum.
Amand⁹ eſt de⁹ integraliter.ibidem.
Amand⁹ eſt de⁹ fideliter.ibidem
Amorē fidelē tormētū nō ſeparat.ibidem.
Amorē fidelem labor non laſſat.ibidem.
Amorē fidelē theſaur⁹ nō ſuperat.ibidem
Amorē fidelē extrane⁹ nō occupat.ibideȝ.
Amand⁹ eſt deus pſeueranter.ibidem.
Amand⁹ quare ſit de⁹.ibidem
Amandus eſt deus quia pater et frat̄ noſter eſt.ibidem
Amandus eſt deus quia in eo delitie īueniuntur.ibidem.
Amandus eſt deus q̄r beneficijs ſuis meruit.ibidem.
Amandus eſt deus quia eterna gloria ab eo ſperatur.ibidem
Amāt a dō iuſti.miſericordes.patiētes.veraces.ſimplices.diligētes.⁊ pſeuerantes. ibidem.
Amari pt ⁊ amaī dō ī ſtatu vie īmediate a ſctīs.Dnica.xuij.poſt trinitatis.q.ij.p totū.
Amādi mod⁹.ibidē.q.iij.p totum
Amoris thema.ti.de Charitate.
Amor eſt vita anime.ibidem.
Amoris introit⁹.ibidem.
Amoris diſtinctio.ibidem
Amare deū tenemur et quare.ibidem
Amoris queſtio.ibidem
Amare proximū tenemur.ibidem.
Amare amicū quomodo debem⁹.ibideȝ.
Amare inimicos q̄modo debem⁹.ibidē.
Amor inimici magnū lucrū īportat.ibideȝ.
Amor ſanctorū in ſeptem attenditur.ti.de Amore ſanctoꝝ p totum.
Amor proximi ex amore dei generatur.ti. de Amore proximi.
Amand⁹ eſt prim⁹ amore gratuito.ibidē.
Amand⁹ eſt prim⁹ amore recto.ibidem.
Amand⁹ ē prim⁹ amore diſcreto.ibidem.
Amād⁹ ē prim⁹ amore pſeuerāti.ibidem.
Amare inimicū debem⁹ ꝑpter tria vt ſcilȝ chriſtuȝ imitemur magis lucremur.et ne ingrati ſim⁹.ti.de Amore īimicoꝝ.p totū.
Amare ſeipm multa mala importat.ti.de Amore ſui ipius.
Amor proprius hominē excecat.deſtruit perdit.ibidem p totū.
Amoris p̄cepta danda fuerūt duo. Dnica.xviij.q.j.in corpore.
Amoris duo precepta ſūt ſufficiētia.ibidē in p̄ma concluſione.
Amoris p̄ceptum p̄mum dignitate ⁊ maximū eſt p̄ceptū de dilectiōe dei.ibidem in ij.concluſione.
Amoris p̄cepta totā doctrinā continēt legis et prophetarū.ibidē in.iij.concluſione.
Amare proximū an teneatur homo plus q̄ȝ ſeipſū.Dnica.xviij.q.ij.per totū.
Amare tenetur ſeipſum homo ſ̄m ſpiritualem naturam plus q̄ȝ quēcunq̄ȝ aliū.ibidem in corpore in p̄ma concluſione.
Amare tenet̄ hō primū plus q̄ȝ ſeipm ſ̄m corpalē naturā.ibidem in.ij.ꝯcluſione.
De amore vide etiā de Charitate.
Amicum dei quattuor conſtituunt.ti.de Amicicia per totum

Amicicia maior nō eſt q̄z ponere animā p amicis. Barnabe.q.j.p totum.
Amici dei dicti ſunt apoſtoli. Bartholomei.q.vnica p totum.
Amicus dei dr̄ omnis amās deū. Ibidem
Amputare mēbrum putridū vel nō ſanuz poteſt homo. Marci.q.iij.in corpe.
Amputare mēbrum ſanū non pōt. Ibidē in.ij.ↄcluſione.
Amputando ſibi digitū ſanctus Marcꝰ nō peccauit.vt ptz Ibidem.
Animaz ſuā poſuit paſtor chriſtus p ouibus ſuis. Dominica prima poſt octauas paſce.q.j.in corpore.
Animam ſuā tenet bonus paſtor ponere p ouibus ſuis. Ibidem.q.ij.p totum.
Anima ſepata torquet et cruciat igne corporali. Dominica p̄ma poſt trinitatis.q.j. in corpore.
Anime damnatorū ante iudicium vident gloriam beatoꝝ. Ibidem.q.ij.p totum.
Aīa ſine infuſione ſiue tactu gratie a morte peccati reſuſcitari nō poteſt. Dominica viceſima quarta trinitatis.q.j.p totum.
Anima pauli vidit deum p eſſentiam In commemoratione pauli.q.j. In ſolutione primi argumenti.
Anima pauli an fuerit ſepata. Ibidez.q.ij.
Animā ſuā odire in hoc mundo eſt eā cuſtodire in vitā eternā. Laurentij.q.j.p totū.
Andreaz ⁊ alios chriſtus conuenient vocauit et elegit ad p̄dicatōnis et diſpenſationis diuini verbi miniſterium. Andree.q.j.per totum.
Andreas et alij in tertia vocatōne qua vocauit eos chriſtꝰ fuerūt vocati ad apoſtolatus dignitatem. Ibidem.q.ij.
Angeli gaudēt ſup ↄuerſione peccatoruz penitentiā agentū triplici rōne. Dominica.iij.trinitatis.q.j.p totum.
Angeli de penitentia peccatoꝝ gaudent ppter ſeptem. Ibidem in corpe.
Angeli φ plus gaudēt ſup vno peccatore penitentiam agente q̄z nonaginta nouem iuſtis.quō ſit intelligenduz. Ibidem.q.ij.p totum.
Angelo ↄueniens fuit annūciari incarnationis myſteriū. Annūciatōnis.q.ij.in corpore in p̄ma ↄcluſione.
Angelus nunciās nō fuit de ſupma nec d̄ media hierarchia ſed de infima. Ibidē in.ij conclusione.
Angelus annūcians corpali viſione virgini apparuit. Ibidem in.iij.ↄcluſione.
Angeli hominibꝰ dati ſunt ad cuſtodiam Michaelis.q.j.p totum.
Angeli p executionē miniſterij a ↄtemplatione nō retardant̄. Ibidē.q.ij.p totum.
Angelus in cuſtodiā hominis deputatꝰ nunq̄z q̄zdiu viuit hō in toto eū derelinq̄t. Ibidem.q.iij.p totum.
Annunciare beatiſſime v̄gini φ eſſet xp̄m ↄceptura ↄgruū ⁊ ↄueniētiſſimū fuit multis reſpectibꝰ. In annūciatione.q.j.p totū.
Annūciatio v̄bi dei fieri debuit p angeluz Ibidē.q.ij.in p̄ma ↄcluſione in corpe
Annūcians angelus d̄ infima hierarchia fuit. Ibidem in.ij.ↄcluſione.
Annūcians āgelus corpali viſione v̄gini apparuit. Ibidē in.iij. ↄcluſione.
Annūciatio ↄgruo ordine p angelum eſt pfecta tribus de cauſis. Ibidē.q.iij.p totuz.
Apparere chriſtū in alia effigie poſt reſurrectionē ſuā diſcipulis nō credentibꝰ ↄueniens fuit fieri. Secūda paſce.q.j.p totum.
Aperire debemus aures ad audienduz et ad obediendū. Titulo de apertione auriū
Aperire debemus cor ad intelligendum ⁊ recipiendū. Ibidem.
Aperire debemus os ad p̄dicandū ad ↄfitendum ad orandū ⁊ ad laudandū. Ibidē.
Aperire debemus manus ad dandū ⁊ ad operandū. Ibidem.
Aperire debemꝰ oculos ad ↄſiderationē penaꝝ.et ad ↄſiderationem p̄miorum celi. Ibidem.
Apertio celoꝝ in baptiſmo chriſti nō fuit corpalis. In ocē. ephie.q.ij.in ſolutione argumenti in oppoſitum facti.
Apoſtolatus.vbi andreas. vbi matthias. vbi mattheus in queſtionibus.
Appetere plationē an ſit peccatū. Dominica.xvij.p totum.
Appetere epatuz tria req̄rit. ibidē in corpe.

Appetere epatum ꝑpter exteriora ſiue tpalia eſt illicitū.ibidem in pma ꝯcluſione.
Appetere plationez vel epatum q̄ntum ad celſitudinē gradus vel ſtatus eſt peccatuz et illicitū.ibidem in.ij.ꝯcluſione.
Appetere primis ꝑdeſſe ē ſm ſe laudabile ⁊ virtuoſum.ibidem in.iij.ꝯcluſione.
Appetere ſubditis ꝑdeſſe niſi neceſſitas immineat videt̄ p̄ſumptuoſuz.ibidem in.iiij. concluſione.
Appetere epatuz eſt deſiderare opuſ bonū Ibidem in ſolutione pmi argumēti.
Appetens epatum tenet̄ eſſe pfectus. ibidē in ſolutione ſecūdi argumēti.
Appetens vero religionē tenet̄ tendere ad pfectionem.ibidem Uide etiam de his vbi ambitio.
Aque in vinū ꝯuerſio fuit pmū miraculū. Dnica pma poſt octauas ephie in corpore.in.ij.ꝯcluſione.
Aquā mutādo in vinū xp̄us tanq̄ꝫ primū miraculū ꝯuenient̄ fecit.ibidē i.iiij.ꝯclone.
Arguere habuit ſpūſſanctus mōm de peccato.Dnica.iij.poſt octauas paſce.in ſolutione pmi argumēti.
Arguēdus erat mūdus de iuſticia.ibidez.
Arguēdus erat mūdus de iudicio.ibidez.
Arguebat chriſt⁹ mundū viſibiliter. ſpūſſanctus inuiſibilit̄. ibidem in ſolutione.ij. argumenti.
Argumentis xp̄us nō ꝑbauit reſurrectō̄z ſuā illo modo fieri. Secunda paſce.q.ij.in corpe.in pma ꝯcluſione.
Argumentis chriſtus ſuā reſurrectionem declarauit. ibidez in.ij.ꝯcluſione. Uide ibi latius ꝑ totam queſtionē.
Argumēta que xp̄s induxit ſufficient̄ manifeſtarūt veritatē reſurrectōnis ſue.ibidē q.iij.in corpe.⁊ ꝑ totā queſtionē.
Aſcendere xp̄m in celū fuit cōueniens.In die aſcēſionis.q.j.in corpe.in pma ꝯclone.
Aſcendere in celū fuit ipſi chriſto ꝯgruū et nobis.multiplici de cauſa. ibidem.
Aſcendit xp̄us ſuꝑ omnes celos.Ibidem in.ij.ꝯcluſione.
Aſcēdit xp̄us ꝑpria vtute in celuz, ibidem in.iij.ꝯcluſione.
Aſcendit xp̄us in celū etiā ſm humanā naturam.ibidē in ſolutione pmi argumenti.
Aſcenſio chriſti in celū que nobis corpalē ſubtraxit pn̄tiam vtilis nobis fuit ꝑpt plura.ibidem in ſolutione tertij argumēti.
Aſcenſio chriſti fuit nobis fructuoſa multis reſpectib⁹.ibidez.q.ij.i corpe.Nota plura ibidem ꝑ queſtiones totas.
Aſcendūt xp̄us ⁊ mēbra eius ſcꝫ oēs iuſti in celū.Inuētionis crucis.q.ij.ꝑ totum.
Aſcendere nemo pōt in celuz niſi q̄ deſcendit qūo intelligitur.ibidem.
Aſpectus dei.Ui.de aſpectu.
Aſpectus dei ſeptem ſunt effectus.ibidem
Aſpectus dei efficit timorē. ibidem.
Aſpectus dei efficit inſpirationem boni ꝑpoſiti.ibidem.
Aſpect⁹ dei efficit culpe remiſſionē.ibidez.
Aſpectus dei efficit tpis recuperationem ad penitentiam.ibidem.
Aſpectus dei efficit punitionē peccatoꝝ ꝑ tribulationem.ibidem.
Aſpectus dei efficit donoꝝ dei multiplicationem.ibidem.
Aſpect⁹ dei efficit ab omni miſeria liberationem. ibidem.
Aſſumpta eſt beata vgo maria in celuz in corpe et anima.qd ꝑbat̄ tribus rōnib⁹.In aſſumptione.q.iij.ꝑ totum.
Aſſumpti ſunt apli ad apoſtolatus dignitatem.Ut habes ſupra apoſtolatus.
Aureola debetur doctorib⁹ ſicut martyribus.et virginibus Thome doctoris.q.i.ꝑ totum.
Aureola nō ſolum debetur p̄latis.ſed omnibus actum predicationis exercentibus. ibidem in corpe.
Aureolā doctoꝝ habere volentib⁹ tria habere debent.ibidem in corpe.
Aureolas tres habuit beatuſ petrus martyr de ordine p̄dicatorum.Petri martyriſ q.ij.in corpore.
Aureole ad aureolā p̄eminentia.ptꝫ ibidē
Aureola martyrum beatus.Uincentius martyr meruit coronari. Uincētij.q.ij.per totum.
Aureola quid requirat.ibidem.

Auguſtinus in ꝯonibuſ. In feſto eiuſdeꝫ

❡ De B

Baptiſmus ſanguinis in articulo neceſſitatis vel q̊ ad rem tantuꝫ ſuꝑplet baptiſmū aque. De innocētibus.q.ij.in corꝑe.

Baptiſmus aque efficaciā habet a paſſione chriſti. Ibidem.

Baptiſmus ſanguinis realr̄ paſſioni chriſti ꝯformat̄. Ibidem.

Baptiſmi aque ⁊ ſanguīs differētia. Ibid̄.

Baptizare iohannem fuit conueniens ex quattuor. Dominica.iiij.aduentus.q.ij.in corpore.

Baptizari oportebat xp̄m a Iohāne vt baptiſmū ꝯſecraret. Ibidem.

Baptizari oportebat xp̄m a iohāne vt xp̄s manifeſtaret̄.ibidem.

Baptizare debuit iohannes vt ſuo baptiſmo aſſuefaceret homines ad baptiſmum chriſti. Ibidem.

Baptizare debuit iohānes vt ad pn̄iaꝫ homines inducens p̄pararet ad digne ſuſcipiendū baptiſmū chriſti. Ibidem.

Baptiſmus iohannis ꝓfuit ab eo baptizatis q̈ntum ꝓdeſt doctrina fidei cathecuminis. Ibidem.

Baptiſmus iohānis nō erat ꝑ ſe ſacramētum.ſed quaſi quoddā ſacramētale diſponens ad baptiſmū chriſti. Ibidem in ſolu. primi argumenti.

Baptiſmata phariſeoꝝ ordinabantur ad mundiciam corꝑaleꝫ.ſed baptiſmus iohānis ad ſpiritualem.ibidem in ſolutione tertij argumenti.

Baptiſmus iohānis fuit inſtitutꝰ p̄cepto diuino. Ibidē in ſolutione quarti argumēti. Uide de hac materia totam p̄cedentem queſtionem.

Baptiſmus iohānis grām non ꝯferebat. Sabbato q̈tuor temporꝝ in aduētu. Uide totam queſtionem.

Baptizari xp̄m fuit ꝯueniens tribꝰ de cauſis. In octauis ephie. q.j.in corpore in prima ꝯcluſione.

Baptiſmo iohannis conueniens fuit chriſtum baptizari tribus d̄ cauſis. Ibidem in ſecunda ꝯcluſione. Plura alia de hac materia vide in eadem.q.in ſolutionibus argumentoruꝫ.

Baptizato xp̄o celi aperiunt̄.ſpū ſſanctus deſcendit.et vox patris audit̄. In octauis ephie.q.ij.in corꝑe.

Baptizato chriſto demonſtrari debuerūt que ad efficaciam ꝑtinent noſtri baptiſmi Ibidem.

Baptiſmus noſter qualē et vn̄ efficaciam habeat.patet ibidem.

Baptizato dn̄o ſpū ſſanctus deſcendit ſuꝑ eum ad deſignandū duplicē efficaciam baptiſmi in nobis. Ibidem in ſolu.p̄mi argumenti. Nota plura pulcra ibidē in ſolutionibus argumentoꝝ.

Beatitudo ad beatitudineꝫ omnes hoīes ſunt a deo vocati.patet ſex rōnibuſ. Dn̄ica lxx.q.j.in corꝑe.

Beatitudinē nulluſ purus homo habens vſum liberi arbitrij ꝯſequit̄ ſine aliquibus oꝑibus p̄cedentibꝰ. Ibidem.q.ij.in corꝑe.

Beatitudo vna.vna merces.vnum remunerationis p̄miū eſt omniū laborantium in vinea dn̄i. Ibidem.q.iij.in corpore in prima ꝯcluſione.

Beatitudo vna.vna merces.vnū remunerationis p̄miū non eſt omniū laborantiuꝫ in vinea dn̄i. Ibidem in ſecūda ꝯcluſione. De his etiā vide in ſolutōnibꝰ argumētoꝝ.

Beatitudo ē ſummū bonū. Dn̄ica.ij.poſt trinitatis in argu.in oꝑpoſitum.

Beatitudinis cena eſt omnibꝰ deſiderabil' Ibidem in corꝑe.

Beatitudinis erroreſ. ibidem in corpore ⁊ ſolutionibus argumentoꝝ.

Beatitudinis cenam qūo exteriora impediant. Ibidem.q.ij.in corꝑe et ſolutionibꝰ argumentorum.

Beatitudo duplex. Dn̄ica.xiij.pꝰ trinitatis.q.j.ꝑ totum.

Beatitudo req̄rit tria in hac vita ſcꝫ abnegationem.tolerantiā crucis ⁊ ſequelaꝫ chriſti. Petri martyris.q.j.per totum.

Beatitudo ſanctoꝝ conſiſtit in viſione dei ꝑ eſſentiam.quod ꝓbat̄ tribus rationibus In feſto omnium ſanctorum.q.j. ꝑ totuꝫ. Pulcra ibidem de beatitudine in ſolutio-

nibus argumentorum.
Benedicēdus eſt deus. Ti. benedicendus quare ſit deus ꝑ totum.
Benedicendus eſt deus ꝓpter ſeptem cauſas. Ibidem.
Benedicti abbatis. Uide in queſtionibus in feſto benedicti.
Benedictus ſanctus melius fecit inſtituēdo monachos in ſocietate viuentes q̄ȝ ſolitariam vitam agentes. In eadem feſtiuitate. q. j. in corpore.
Benedictus ſanctus ꝑ viſioneȝ qua vidit totum mundū nō vidit deum ꝑ eſſentiam. Ibidem. q. ij. ꝑ totuȝ.
Beneficiū qui recipit tenet̄ ad gratias reddendas. Uiſitatiōis marie. q. ij. in corpore. in ṗma ꝯcluſione.
Beneficiatus meli⁹ facit ſtatim benefactori grās agendo q̄ȝ differendo. Ibideȝ in ſecunda ꝯcluſione.
Bartholomeus ſanct⁹ ⁊ alij apoſtoli amici dei dicuntur. In feſto eiuſdem in vnica queſtione.
Barnabas ſanctus. Uide in queſtionib⁹ in feſto eiuſdem.
Bernardus. Uide in feſto Bernardi queſtione vnica.
Bona glorie in trib⁹ ꝯſiſtunt. In die aſcenſionis. q. ij. in ſolutione ṗmi argumenti.
Bona eccl'iaſtica diſſipans vel dilapidās eſt deponendus ab eccleſia. Dñica. ix. poſt trinitatis in corꝑe.
Bona eccl'iaſtica habent diſpēſare epi. vñ requirit̄ in eis bona fides. In feſto ambroſij. q. ij. in corꝑe.
Bona eccl'iaſtica debent eſſe ad vſus pauperū. ad cultū diuinuȝ ⁊ neceſſitates miniſtrorum. Ibidem.
Bonus paſtor fuit chriſtus. Dñica. j. poſt octauas paſce in corꝑe in ꝯcluſione ſecūda
Bonus paſtor xp̄us poſuit animam ſuaȝ ꝓ ouibus ſuis. Ibidem in ꝯcluſione tertia.
Bonitas volūtatis intendentis nō ſufficit ad bonitatē actus. Dñica. viij. poſt trinitatis. q. iij. in corꝑe.
Bonitas ꝯſilij in tribus ꝯſiſtit. Ibidem
Buccella ſumpta a Juda intrauit in eum diabolus nō de nouo poſſidēdo. ſed plenius poſſidendo eum. In die cene. q. iij. in ſolutione ṗmi argumēti.

¶ De C

Carnē ſumere voluit dei filius de femīa ne ſexus iſte videret̄ ꝯtemni. Dñica. iij. xl. q. iij. in ſolu. ṗmi argumenti
Carnē ſumere xp̄m de femina ꝯuenientiſſimum fuit ibidē in corꝑe.
Carnē aſſumpſit xp̄us nō q̄ꝛ celi et terre adminiſtrationē deſeruerit vel quaſi a patre receſſerit. Ibidem in ſolu. ſecūdi argumēti.
Carnē ſumendo xp̄us de femina nullaȝ cōtraxit immūdiciam. Ibidem in ſolutione tertij argumenti.
Charitatis thema. Titulo de themate charitatis.
Charitatis introductio ſiue introitus. Ibidem.
Charitatis diſtinctio. Ibidem.
Charitas facit fortē. Ti. de charitate.
Charitas dr̄ fortis ꝓpter quattuor. Ibideȝ.
Charitas facit diuitem Ibidem.
Charitas facit hoīem ſapientem. Ibidem.
Charitas ſanat. viuificat. triūphat. ⁊ fructificat. Ibidem. De charitate vide latius ſuperius de amore.
Charitas dicitur veſtis nuptialis propter ſex rationes. Dominica. xx. poſt trinitatis q. ij. in corpore.
Charitatē maiorem nemo habet niſi aīam ſuam ponat quis ꝓ amicis ſuis. Barnabe q. j. et. ij. per totum.
Charitatis oleū beata agnes habuit agnetis. q. j. per totum.
Charitas ꝑfecta offert hominez martyrio. Uincentij martyris. q. j. ꝑ totum.
Charitate ⁊ fide ſi quis manſerit in chriſto vera vite. feret fructum triplicem. Marci q. j. ꝑ totum.
Cauſarum maior determinatio ad ſolum ſummū ꝑtinet pontificē. que veritas ex tribus colligi poteſt. Dñica q̇nta poſt trinitatis. q. j. ꝑ totum.
Caput eccleſie chriſtus petrum conſtituit tanq̄ȝ vnuȝ totius ꝓpter quattuor cauſas In feſto petri apoſtoli. q. j. ꝑ totū.
Cardinalis fuit beatus hieronimus. ꝓbat̄

multis rationibus. In feſto ſancti hieroni
mi.q.ij.p totum.
Cena beatitudinis omnibus eſt deſidera/
bilis. Dñica.ij. poſt trinitatis.q.j. in corpe.
Cenam beatitudinis exteriora impediunt
Ibidem.q.ij.p totum.
Ceſari ſiue pncipi terreno cenſus eſt ſoluē/
dus. Dñica.xxij.q.j. in corpe.ꝛ.q.iij.p totū.
Cenſus vbi ſupra ceſar.
Centurionis fides magna fuit. nec tantaꝫ
inuenit in iſrael facilitate credendi. Domi/
nica.ij.ephie.q.iij.p totum.
Circūcidi debuit chriſtus non ꝓpter indi/
gentiam ſed decentiam. In circumciſione
q.j.in pma ꝯcluſione.
Circumciſionis multiplex ratio .ibidem.
Circumciſio ceſſauit et ceſſare debuit. Ibi/
dem.q.ij.in corpe.
Circumciſio impfecta erat reſpectu baptiſ
mi.ꝛ hoc tripliciter .ibidem.
Chorea mlta mala facit. Titulo de chorea.
Choreatrices arma deferunt exercitui dia
boli.ibidem. Ignem incendunt. Deo ꝛ ſan
ctis contumeliā faciunt. Exercituꝫ diaboli
congregant. Totum ibidem.
Choreas ducere quantuꝫ malum ſit patet
p ſex rationes. ibidem
Choreas ducentes faciunt quodāmō con
tra omnia ſacramenta .ibidem
Choreas ducentes multiplicia cōmittunt
peccata .ibidem.
Choreatrices ornatu peccant quinqꝫ mo/
dis.ibidem.
Choreatrices etiam in cantu peccant mul/
tipliciter. Totum ibidem.
Cor durum correctiones contēnit.non po
teſt emolliri. nō vult a peccato ſepari ꝛ nlli
cōpatitur. Ti. de Duricia cordis p totum.
Cicatrices chriſtus ꝯuenienter poſt reſur/
rectionem retinuit ꝓpter plures rationes.
Feria.iij.paſce.q.j.p totum.
Cicatrices Thomas et vidit et tetigit. In
octauis paſce.q.iij.in corpe.
Cicatrices vidiſſe ſufficit ad ꝓpriam fideꝫ.
ibidem in ſolutione pmi argumenti.
Cicatrices ꝓpter nos tetigit. Ibidem.
Cicatrices anteqꝫ Thomas vidit credidit
ibidem in ſolutione ſecūdi argumenti.
Cicatrices thomas videndo aliud vidit et
aliud credidit. vidit humanitatem ꝛ credi/
dit deitatem. ibidem in ſolu. tertij argu.
Clauium poteſtate petrus ꝛ quilibet ſacer
dos aliquo modo. ſcꝫ ſacramentaliter ꝛ in
ſtrumentaliter remittit culpam. ꝓferendo
ſacramentuꝫ penitentie. In feſto ſancti pe/
tri.q.ij.in corpore.
Claues nec petrus nec quicunqꝫ ſacerdos
receperunt vt peccata ꝓpria virtute remit/
tant. quia hoc eſt ſoluſ dei. ibidē in reſpon
ſione ad rationes.
Clauium poteſtate Petrus ꝛ nunc ſucceſ/
ſores ei⁹ poterunt ꝛ poſſunt indulgentias
ꝛ relaxationes facere penarum debitaruꝫ
pro peccatis .ibidem.q.iij.in corpore.
Clericus. vide ſupra bona eccleſiaſtica.
Contritio alicui⁹ penitentis poteſt eſſe tan
ta ꝙ omnē culpe reatuꝫ tollat. ſiue ꝙ omne
debitum a deo ſibi dimittat. ſcꝫ pene et cul
pe. Dñica.xxij.q.iij.in corpe.
Contritionis intenſio eſt duplex ſm Tho/
mam. ibidem.
Contritio an ſit ſufficiens. nullus bene ſci/
re poteſt. In ſolutione pmi argumenti.
Contritio nō dicit vera niſi habeat annexū
ꝓpoſitum ꝯfitendi. ibidem.
Contritionis dolor etiam ad exteriora de
riuat. ibidem in ſolu. ſecundi argu.
Contritionis dolor q̄ꝫuis ſit finitus habet
tamen infinitam virtutem . ibidem in ſolu
tione tertij argumenti.
Contritio diaboluꝫ expellit ab homine. Ti
tulo de contritione.
Contritio aīam purgat ꝛ ſanat. ibidem
Confeſſio debet eſſe pmeditata. Titulo de
Confeſſione.
Confeſſio debet eſſe feſtina . ibidem.
Confeſſio debet eſſe integra. ibidem.
Confeſſio debet eſſe nuda. ibidem.
Confeſſio eſt de neceſſitate ſalutis ei q̄ pec/
cati mortalis lepram incurrit. Dñica.xiij.
poſt trinitatis.q.j.in corpe.
Confeſſio ſacramentalis neceſſario facien/
da eſt ſacerdoti ſi adeſt vel haberi poteſt
Ibidem.

Confitendi ꝓpoſitum aliquando ſufficit. Ibidem in ſolu. primi argumenti.
Confeſſionis duplex eſt miniſter. Ibidem in ſolutione tertij argumenti.
Confeſſio fienda eſt ſacerdoti. ibidem in ſolutione quarti argumenti
Confeſſiones ad audiendum et ad verbū dei p̄dicandum conueniens fuit vt aliqua religio inſtitueretur. In feſto ſancti dominici. q. j. in corpore. in prima concluſione. et ꝑ totum.
Confeſſio Petri. vbi dixit. Tu es chriſtus filius dei viui. primo ab ore Petri fuit prolata. In cathedra Petri. q. j. in corpe.
Confeſſio Petri differebat a cõfeſſione nathanael. vt patet ibidem in ſolutione primi argumenti.
Confeſſio demonum de chriſto magis fuit ex coniectura q̄ꝫ certitudine. Ibidem in ſolutione ſecundi argumenti.
Confeſſio petri meruit poteſtatem totius eccleſie. Ibidem. q. ij. in corpe.
Confeſſio petri meruit vt tria ſibi cõmitterentur ſingulariter a domino. Ibidem.
Confeſſio petri meruit audire Beatus es Simon bariona. Nota plura pulcra. ibidē
Cõuerſio Pauli fuit miraculoſa tripliciē. ſcꝫ ratione efficientis. ratione lucis diſponentis. ⁊ ratione ipſius pauli. In conuerſione ſancti pauli. q. iiij. in corpore.
Conuerſio nõ ſolum dicit iuſticiā. ſed etiaꝫ ea que diſponunt ad ꝯuerſionem. Ibidem in ſolutionibus argumentoꝝ.
Conuerſio Matthei fuit mirabilis multiplici ex pte. ſcꝫ dei vocati. et officij. In feſto ſancti matthei. q. ij. in corpore.
Conuerſionis Pauli ⁊ Matthei differentia. Ibidem in ſolu. ſecundi. ar.
Conuerſare chriſtum inter homines ꝯuenientiſſimum fuit ꝓpter finem aduentꝰ ſui vt patet triplici ratione. Dñica. iiij. aduentus. q. iiij. in corpe.
Conuerſando inter homines chriſtus ſuā diuinitatem ⁊ humanitateꝫ manifeſtauit. Ibidem in ſolutione p̄mi argumēti.
Conuerſationem ſuam chriſtus aliquādo turbis ſubtraxit ꝓpter tria. Ibidem in ſolutione tertij argumenti.
Conuerſare chriſto cum diſcipulis poſt reſurrectionem ſuam ꝯtinue nõ fuit cõueniens. In octauis paſce. q. j. in corpe.
Conuerſatio ꝯtinua poſt reſurrectionem ſuam potuiſſet diſcipulos ducere in errorē Ibideꝫ in ſolu. p̄mi argu.
Conuerſare cum diſcipulis ꝯtinue poſt reſurectõnem ſuam noluit chriſtus vt oſtenderet ſe alibi ꝯuenientius eſſe. Ibideꝫ in ſolutione ſecundi argu.
Conuerſari chriſtus prima die reſurrectõnis ſue ſepius voluit vt facilius reciperent fidem reſurrectionis. Ibidem in ſolutione quarti argu.
Cuſtodia ſenſuum exteriorum. Titulo eodem ꝑ totum.
Cuſtodia cordis neceſſaria eſt ꝓpter mlta bona que ꝑ hoc ꝯſeruantur. ⁊ multa mala que ꝑ incuſtodiam eueniunt. Ti. de cuſtodia cordis ꝑ totum.
Cuſtodia angeloꝝ erga homines ꝓuenit ex diuina ꝓuidentia. In feſto ſancti michaelis. q. j. in corpe.
Cuſtos hominis primus et principalis eſt ipſe deus. Ibidem in ſolutione primi argumenti.
Cuſtodia angelorum non eſt ꝑ infuſioneꝫ gratie. ſed eorum eſt p̄parare homines ad ſuſceptionē gratie. Ibidem in ſolutione ſecundi argumenti.
Cuſtodia angeloꝝ eſt ꝓpter imꝑfectioneꝫ cognitõnis luminis naturalis. Ibidem in ſolu. tertij. argu.
Cuſtodia angeloꝝ non habet cogere hoīeꝫ ad virtutes Ibidem in ſolutione quarti argumenti.
Cuſtodia angelorum non retardat eos a contemplatione. Ibidem. q. ij. ꝑ totum.
Cuſtos angelicꝰ hominē q̄ꝫdiu viuit nunq̄ꝫ ex toto relinquit. Ibidem. q. iij. in corpe. ⁊ ſolutionibus argu.
Cogitatio debet verſari circa octo. Titulo de cogitatione.
Cogitatio verſari debet circa deū. Ibidem
Cogitatio noſtra verſari debꝫ circa chriſti paſſionem. Ibidem.

Cogitatio noſtra verſari debet circa man data dei. Ibidem.
Cogitatio nr̄a v̓ſari debet circa pc̄ta. ibidē.
Cogitatio noſtra verſari debet circa inſidi as diaboli. Ibidem.
Cogitatio noſtra verſari debet circa mor tem. ibidem.
Cogitatio noſtra verſari debet circa exem pla ſanctoꝝ. Ibidem.
Cogitatio noſtra v̓ſari debet circa gaudia eterna. ibidem.
Conſolatio triplex. Ti. de conſolatione.
Conſolatio temporalis. Ibidem.
Conſolatio ſpūalis. Ibidem.
Conſolatō ſpiritualis appetenda eſt ꝓpter multa. Ibidem.
Conſolatio eterna. Ibidem.
Compaſſio. Ti. de cōpaſſione per totum.
Compaſſio ex octo cauſis oritur. ibidem.
Cōpatiens paupi qui elemoſynā petit q̄d meditare debeat. Ibidem.
Compaſſio duplex. commendabilis ⁊ dete ſtabilis. ibidem
Compaſſio eſt opus ſpūale. Ibidem.
Compaſſio eſt crux interior. Ibidem.
Compaſſionis gladio Maria fuit perfo rata. Dominica infra octauaſ natiuitatis chriſti. q. ij. per totum.
Conſuetudo bona multa bona importat. Titulo de Conſuetudine.
Conſuetudo bona quinq; bona operatur Ibidem ꝑ totum.
Conſilij vel voluntatis bonitas. ſupra vbi bonitas conſilij vel voluntatis.
Contemplatiua vita. ſupra in actiua vita.
Corpe ⁊ anima maria aſſumpta eſt in celū q̄d tribus rōnibus ꝓbatur. In aſſumptio ne. q. iij. in corpe.
Corpus q̄ occidere habent nō ſunt timen di iohannis et pauli. q. ij.
Corpus chriſti tres habet conſiderationes Titulo de corpore chriſti.
Corporis chriſti conſideratio prima eſt fi des. Ibidem.
Corpis chriſti conſideratio ſecunda eſt di gna ſumptio. Ibidem.
Corporis chriſti conſideratio tertia eſt dili gens cuſtodia. Ibidem.
Corpus ſuum ⁊ ſanguinem chriſtus cōue nienter dedit Iude cum alijs diſcipulis in ſacramento. In cena domini. q. ij. in corpo re. ⁊ ꝑ totum.
Corpus chriſti Iudas tantū ſacramētalit̄ ſumpſit ibidem in ſolutione tertij argu.
Corpus chriſti iude non profuit culpa ſua fuit. Ibidem.
Comedit chriſtus poſt reſurrectionem cū diſcipulis ſuis. Feria. iij. paſce. q. iij. ꝑ totu;.
Correctio debet eſſe lenis et manſueta. Ti tulo de correctione.
Correctio debet oſtendi opere. Ibidem.
Correctio debet eſſe charitatiua.
Correctio debet eſſe vtilis. ibidem.
Credere an conſiſtat in viſis. In feſto Tho me. q. j. ꝑ totu;. Uide clariꝰ infra. vbi fides.
Credere ꝓme veritati in his que nō vident̄ eſt laudabile. q. iij. in corpore. ⁊ ꝑ totum.
Credere explicite myſterium incarnatōis chriſti eſt de neceſſitate ſalutis. philippi et iacobi. q. j. in corpe. ⁊ ꝑ totū.
Credere myſterium trinitatis tenemur ex plicite. Ibidem. q. ij. in corpe. ⁊ ſolutionibꝰ argumentoꝝ.
Credere tenebantur iudei chriſto p̄dican te etiam ſi nullū feciſſet miraculum Simo nis ⁊ Iude. q. j. in corpe.
Credere cum themate. Ti. credere.
Credere introductio ſiue introitus. Ibidē
Credere diſtinctio.
Credere eſt actus fidei. ibidem.
Credere vt aliquis ſalubriter dicatur neceſ ſarium eſt ꝙ habeat fidei veritatem triplici ter. ſc; in corde. in ore. ⁊ in ope. Ibidem
Credere eſt cogitare cum aſſenſu. In octa uis paſce. q. iij. in ſolu. tertij argu.
Credere ſimpliciter donum dei eſt. Ibidē.
Credidit thomas aliud ⁊ aliud vidit. ibidē
Crucem tollere volenti ire poſt chriſtum eſt neceſſarium. Petri martyris. q. j. in cor pore.
Crux chriſti inquantum repſentat imagi nem chriſti eſt adoranda. Inuentionis ſan cte crucis. q. ij. in corpe.
Crux chriſti ex contactu membroru; quia

ꝑfuſa ſanguine chꝛiſti adoꝛatur latrie cum
xp̄o. Ibidez. Nota ibi plura pulcra in ſolu
tionib⁹ argumentoꝝ. De cruce vide infra
de exaltatione ſancte crucis.

¶ De D

Damnatoꝝ aīe videbunt et vident glı̄am
beatoꝝ et quomodo. Dn̄ica. j. poſt trinita-
tis. q. ij. in coꝛpoꝛe.
Damnati non vident que aguntur in hoc
mundo. Ibidem in ſolu. p̄mi argumēti.
Damnati non vident illā gloꝛiaz ꝑ expien-
tiam. Ibidem in ſolu. ſecundi argumenti.
Damnati affligunt̄ et dolent vidēdo glı̄az
beatoꝝ. Ibidem in ſolutione tertij argu.
Damnati vellent omnes bonos eſſe dam
natos. Ibidem. q. iij. in coꝛpoꝛe.
Damnati plus dolent de ſaluatione alioꝝ
q̄ꝫ ꝑpinquoꝛum. q̄zuis de omniuz doleāt.
Ibidem in ſolu. p̄mi argumenti.
Damnati nō ſeruant amiciciā ad eos q̄s
inoꝛdinate dilexerūt. Ibidez in ſo. ſecūdi ar.
Dānati ex odio ⁊ inuidia plus eligunt toꝛ
queri cum multis q̄ꝫ paucis. Ibidem in
ſolutione tertij argumenti.
Dauid de ſemine deſcēdit chꝛiſtus ſm̄ car
nem. Natiuitatis marie. q. j. ꝑ totum.
Deus hoc nomen nō pluraliter ſed ſingu-
lariter dicitur et p̄dicatur de tribus perſo-
nis in diuinis. In feſto trinitatis. q. iij. in
coꝛpoꝛe. et per totum.
Deus in ſeipſo odio haberi nō poteſt. Do
minica. iij. poſt trinitatis. q. ij. in coꝛꝑe.
Deus a nullo odio haberi poteſt. Ibidem
in ſecunda concluſione.
Deus in certis ſuis effectibus odio haberi
poteſt. Ibidem in tertia concluſione.
Dedit beata agatha omnia que habuit vt
celeſtem compararet margaritam. In feſto
ſancte agathe. q. ꝑ totum.
Deſponſata fuit beata agnes chꝛiſto ſpon
ſo. ideo eum in multis commendat. Agne
tis. q. ij. ꝑ totum.
Defunctis pꝛoſunt ſuffragia viuoꝛuz. In
die animarum. q. ij. in coꝛpoꝛe in pꝛima
concluſione. et ꝑ totum.
Deriſoꝛes chꝛiſtum perſequuntur et ſuos
Titulo de Deriſione. ꝑ totum.
Deriſoꝝ malicia peioꝛ eſt herodiana. ibidē
Deriſoꝛes ſocij ſunt demonum. Ibidem.
Deriſoꝛes maius damnum deo inferunt
quam occiſoꝛes coꝛpoꝝ. Ibidem.
Deriſoꝛes ſūt ceci claudi. lupis applaudūt.
chꝛiſtum crucifigunt. ſunt bufones. Ibidē
Detractoꝛes ſunt mali. Titulo ꝑ totum
de Detractione per totum.
Detractionis ſeptem ſpecies. ibidem.
Detractionis pꝛima ſpecies eſt dicere ma
lum de aliquo. Ibidem.
Detractoꝛ poꝛco comparatur. Ibidem
Detractoꝛes latroni compantur. Ibidem
Detractoꝛes dapiferi ſūt diaboli. Ibidem
Detractionis ſecunda ſpecies eſt audita
cum augumento referre. Ibidem.
Detractionis ſpecies tertia eſt falſa crimi
na imponere. Ibidem.
Detractoꝛ compatur muſce. Ibidem
Detractoꝛes compantur canib⁹. Ibidem.
Detractionis quarta ſpecies eſt occulta
bona negare. Ibidem.
Detractiōis ſpecies quinta eſt manifeſta
bona minuere. Ibidem.
Detractoꝛ ē fur. imo peioꝛ alijs furib⁹ Ibi-dem.
Detractionis ſexta ſpecies eſt bo-
na in mala conuertere. Ibidem.
Detractoꝛ comparatur ſerpenti. Ibidem
Detractionis ſpecies ſeptima eſt libenter
audire detractiones. Ibidem
Demones chꝛiſtus eiecit de animabus et
coꝛꝑibus. Dn̄ica. iij. xl. q. j. in coꝛꝑe.
Demones chꝛiſtus eiecit nō in beelzebub
ſed in virtute dei. quod quattuoꝛ rōnibus
pꝛobatur. Ibidem.
Demones poteſtate ſuꝑioꝛum demonuz
expelli poſſunt a coꝛpoꝛibus ſed nō anima
bus. Ibidem in ſolutione p̄mi argumenti.
Demon quando poteſtate ſuperioꝛis de-
monis expellitur nō dicitur ꝑpꝛie eijci. ſed
exire ex obedientia. Ibidem.
Demon q̄zuis tali modo videat̄ expelli. nō
eſt vera expulſio ſꝫ ficta et ſimulata. Ibidē.
Demonib⁹ attribuēda nō ſunt q̄ ſunt ſalu
bꝛia ſꝫ v̄tuti diuīe tantū. Ibidē in ſol. iij. ar.
Demonum regnū chꝛiſtus deſtruxit. Ibi-
dem. q. ij. in coꝛꝑe.

Demones xp̄s in digito dei eiecit. Ibidem

Demonis ptās in duob⁹ ↄſiſtit. Ibidem.

Demonū expulſio p exorciſmos tātū erat a corpibus. Ibidē in ſolu. pmi argumenti.

Demones chriſtus propria virtute expulit Ibidem.

Diabolus Ut ſupra demones.

Diabolus eẽntialit pōt intrare in hoiem. In die cene. q. iij. ī corpe. in pma ↄcluſione

Diabol⁹ non pōt intrare in mentē homīs ſed ſolus deus. Ibidem in ſecūda ↄclione.

Diabolus dicitur intrare in cor vel mentē hominis per affectum vl' effectum malicie Ibidem in ſolutione primi argumenti.

Diabol⁹ intrauit ī iudaz poſt buccellā nō q̄ſi de nouo. ſed pleni⁹ eū poſſidēdo. Ibidē

Defectus noſtros chriſtus ſuſcepit. ſz non peccatum. Dn̄ica in paſſione. q. j. in corpe.

Dilectio mala temporalium. Titulo de diuitijs temporalibus.

Dilectio vbi ſupra amor. ⁊ charitas. Et in feſto ſancti bernardi vnica queſtione per totum.

Diuitijs tpalibus pōt homo peccare quatuor modis. Titulo de diuitijs.

Diuitijs peccatur in acq̄rendo. Ibidez.

Diuitijs peccatur per abuſum vl' malum vſum. Ibidem.

Diuitijs peccat̄ in nimia detētione. Ibidē.

Diuitijs peccat̄ nimis eas diligēdo. ibidē.

Diſſipare Uide ſupra bona eccleſiaſtica.

Dimittere. Uide infra peccata.

Diuinam naturam ſe habere chriſtus ſufficienter pbauit. Dn̄ica. xviij. q. iij. in corpe.

Diuinitatem chriſti pus ſerūtur ſancti ad ↄtemplandā q̄z hūanitatem eius. In feſto omium ſanctorum. q. iij. in corpore.

Diſcumbere faciet chriſt⁹ ſuos. et quomodo intelligitur. In feſto ſancti Martini. q. vnica in corpe.

Diſcubitus ſignificat ſedes et manſiones regni. Ibidem in ſolutione pmi argumēti.

Digitum abſcindendo marcus non peccauit. In feſto eiuſdem.

Diſcipulos. lxxij. Chriſtus conuenientiſſime poſt apoſtolos elegit. In feſto Luce. q. j. in corpe.

Dominicus ſanct⁹ conuenienter inſtituit religionem ad pdicandum et confeſſiones ſalutares audiendum. In feſto ſancti Dominici. q. j. in corpe. in pma concluſione

Dominicus ſanctus bene fecit laborando apud ſedem apoſtolicaz vt religio talis inſtitueretur. Ibidem in cōcluſione ſecunda.

Dominicus ſanctus ↄuenienter inſtituit vt ſua religio litterarū intenderet ſtudijs. Ibidem. q. ij. in corpe.

Doctoribus aureola debetur vt habes ſupra in Aureola.

Doctores tria habere debent ad aureolaz. Ibidem.

Doctor tenetur ad ea que dicit ſub diſtinctione. In feſto thome doctoris. q. ij. in corpore.

Doctor tenetur ad ea ad que pus tenebat̄ Ibidem in ſolutione pmi argumenti.

Doctor ad ea que dicit q̄zdiu ſunt neceſſaria ad ſalutem tenetur. Ibidem in ſolutiōe ſecundi argumenti.

Doctoralem ſtatum quis ſuſcipere poteſt ſine diſpendio ſtatus ſui. In feſto Uincentij doctoris. q. j. in argumento in oppoſitum.

Doctoralem ſtatuz religioſi ſuſcipere poſſunt ſine diminutione ſtatus perfectionis quod quinq3 probatur rationibus. Ibidē in corpe.

Doctorali ſtatui chriſtus phibuit ambitōnem. Ibidem in ſolutione pmi argumenti.

Doctorali ſtatui phibuit ne talis diceretur pncipalis magiſter. Ibidem.

Doctoralis ſtatus tanq̄z ſpirituale bonuz non interdicitur religioſis. ibidem in ſolutione ſecundi argumenti.

Doctoris Hieronimi doctrina merito eſt ſupra candelabruz eccleſie poſita. In feſto hieronimi. q. j. in corpore. ⁊ per totum.

Dolor d̄ chriſti paſſione. Uide dominica ſecunda paſce. p totum.

Doloris ſeptem ſunt differentie. Titulo d̄ Dolore.

Dolor deponendus. Ibidem.

Dolor recolendus. Ibidem.

Dolor appetendus. Ibidem.

Dolor aſſumendus. Ibidem.

Dolor ſuſtinendus. Ibidem.
Dolor abhorrendus. Ibidem.
Dolor malus. Ibidem.
Dolor precauendus. Ibidem.
Domus quadruplex. Titulo de Domo.
Domus prima caro. Ibidem.
Domus ſecunda exterior. ſcȝ ecclīa. ibideȝ.
Domus illa multiplicem habet cauſaȝ ac
cedendi. Ibidem.
Domus tertia cor hominis. ibidem.
Domus illa ſepiꝰ eſt inueſtiganda. Ibidē
Domus quarta celeſtis patrie. Ibidem.
Domus illa repleta eſt omnibus bonis.
Ibidem.
Duricia cordis correctiones cōtemnit. Ti
tulo de duricia cordis.
Durum cor non poteſt emolliri. Ibidem.
Durum cor non vult a peccato ſeparari.
Ibidem.
Durum cor nulli compatitur. Ibidem

¶ De E

Ebrietas multa mala importat. Titulo de
Ebrietate.
Ebrietas grauamen eſt nature. ibidem.
Ebrietas malum luxurie inducit. ibidem.
Ebrietas ſeruum facit oīm viciorꝝ. ibidem.
Ebrietas reddit hominē ſtultum. ibidem.
Ebrietas egeſtatem importat. Ibidem.
Ebrietas hoiem fameſcere facit. ibidem
Ebrietas eſt demon blandus. ibidem.
Eccleſia catholica conuenienter deſignatˀ
per nauem ſiue naviculaȝ. Dominica. iij.
poſt ephie. q. ij. in corpore.
Eccleſie vniuerſalis nauicula nunq̄ȝ tanta
tempeſtate tribulationis vexabitur ꝙ nau
fragium patiatˀ. ibideȝ in ſecūda ꝯcluſione
et in ſolutionibus argumentorꝝ.
Eccleſie cauſe maiores ad ſummum perti
nent pontificem. Dominica. v. poſt trinita
tis. q. j. in corꝑe.
Eccleſie bonorum dilapidator eſt deponē
dus. Dn̄ica. ix. poſt trinitatis. q. j. in corꝑe.
Eccleſie totius ſiue vniuerſalis caput Pe
trus a chriſto conſtituitur. In feſto ſancti
Petri. q. j. in corꝑe.
Eccleſie regimen optime eſt ordinatum.
Ibidem.
Eccleſie p̄ncipatum chriſtus in vno ſcȝ pe
tro poſuit ꝓpter pulcritudinem ⁊ ſpecioſi
tatem p̄ncipatus ecclīaſtici. ibidem.
Eccleſie p̄ncipatum in vno poſuit ꝓpt̄ vni
tatem. ⁊ ſciſmata vitanda. ibidem.
Eccleſie p̄ncipatum in vno poſuit propter
vnā fontalitatē fluentis poteſtatis. Ibidē.
Eccleſie principatum in vno poſuit ꝓpter
eccleſie firmitatem et ꝑpetuitatem. ibidem
Eccleſie caput ſm̄ interiorem influentiam
eſt xp̄us. ibidem in ſolu. p̄mi argu.
Ecclīe caput ſm̄ exteriorem gubernationē
fuit petrus. ⁊ ſunt eius ſucceſſores. ibidem.
Eccleſie caput principale eſt chriſtus. Alij
vero tanq̄ȝ vicem gerentes. ibidem in ſolu
tione ſecundi argumenti.
Eligere oportet ad p̄lationem vel quodcū
qȝ officium eccleſiaſticum aliquem qui ſit
bonus ſimpliciter. In feſto ſancti matthie
q. iij. in corꝑe in p̄ma ꝯcluſione.
Eligendꝰ nō oportet ꝙ ſemꝑ ſit melior ſim
plicitˀ. ibidem in ſecunda ꝯcluſione.
Eligere eum quē reputat minus idoneuȝ
ad tale officium. talis peccat. ibidem in ter
tia ꝯcluſione.
Electioni canonice de ſe facte conſentire ꝓ
pter honorem vel huiuſmodi ⁊ non ꝓpter
vtilitatem eccleſie malum eſt. et melius eēt
non aſſentire. In feſto ſancti Gregorij. q. j.
in corpore.
Electioni de ſe canonice facte ad aliquam
dignitatem alicuius cōmunitatis ſiue epi
ſcopatus ſiue alterius nō licet ſimpliciter
ꝯtradicere. In feſto ſancti Ambroſij. q. j. in
corꝑe ⁊ ſolutionibus argumentorꝝ.
Electi conuenienter fuerunt poſt apoſto
los. lxxij. diſcipuli ad p̄dicationis officium
In feſto ſancti Luce. q. j. in corꝑe.
Elemoſyna licite paupibus datˀ aut bonis
viris vt oretur ꝓ dante. Dn̄ica. ix. poſt tri
nitatis. q. ij. in corꝑe.
Elemoſyna nūq̄ȝ danda eſt intētione emē
di orationes. ibidem.
Elemoſynas dantes vt pro eis oretur non
emunt. ſed alliciunt paupes ad orandum
ꝓ eis. et debitores eos conſtituunt. ibidem
in ſolu. p̄mi argu.

Elemoſynas dantes paupib⁹ amicos ſibi ꝯſtituūt.ibideꝫ in ſolu.ſecundi argu.
Elemoſyna ḋ illicite acquiſitis.ſcꝫ rapina. furto.vſura.fieri nō poteſt. Ibidem.q.iij.in corpe in pma ꝯcluſione.
Elemoſyna de his que p ſymoniā acqſita ſunt oīno fieri debet.nec reſtitui debent ei qui dedit. Ibidem in ſecūda ꝯcluſione.
Elemoſyna de turpi lucro fieri pōt. Ibidē in tertia ꝯcluſione.
Elemoſyna de his q̄ quis tenet reſtituere fieri nō pōt. Ibidem in ſolu.tertij argu.
Elemoſyna debet dari feſtinanter. Titulo de elemoſyna.
Elemoſyna debet dari abūdant. Ibidem.
Elemoſina debet dari hylariter. Ibidem
Elemoſyna qn̄qꝫ fieri debet de bonis eccleſiaſticis. In feſto ſcti ambroſij.q.ij.in corpe.
Epiphania. Uide in eodem feſto in materia queſtionum.
Exaltatio enei ſerpētis figura fuit exaltationis xp̄i in cruce. In feſto inuentōnis ſancte crucis.q.j.in corpore.
Exaltatus in cruce xp̄s mori voluit vt purgaret celeſtia.triūpharet de demonibus.et corda noſtra ad ſe traheret. Ibideꝫ.
Exaltat⁹ xp̄us in cruce oīa traxit ad ſe. In feſto exaltationis ſancte crucis.q.ij.p totū.
Exaltat⁹ xp̄us in cruce exaltatōeꝫ magnaꝫ meruit apud hoīes. Ibidem.q.iij.in corpe.
Exaltationem talem xp̄s meruit que in tribus conſiſtit.ſcꝫ in noticia nominis.in reuerentia corpis.ꝛ in cōfeſſione oris. Ibidē. q.iij.in corpe.
Exaltatus fuit xp̄us ab initio cōceptionis q̄uis nō fuerit tunc manifeſta. Ibidem in ſolu.pmi argu.
Exaltatio chriſti manifeſta fuit ante reſurrectionem ſuaꝫ.non tn̄ omnibus. Ibidem in ſolu.ſecundi argumenti.
Exaltatio acquiritur per fidem. Titulo de Exaltatione. Secundo per obedientiam Ibidem. Tertio per humilitatem. Ibidem Quarto p patientiam Ibidem. Quinto p iuſticiam Ibidem. Sexto p manſuetudinem Ibidem. Septimo per pſeuerantiaꝫ ibidem. Uide etiā ſupra de Cruce.

Errauit petrus ſex modis in trāſfiguratione dn̄i. Dn̄ica.ij.xl.q.iij.in corpore.
Erubeſcentia de bonis actib⁹ ꝛ opationibus ꝛ non de malis eſt mala. Ti. de erubeſcentia.per totum.
Eternum capit tripliciter. In circūciſione dn̄i.q.ij.in ſolu.ſecundi argu.
Euchariſtia. Uide ſupra de Corpe dn̄i.
Exultauit infans Iohānes in vtero materno. In feſto viſitationis marie.q.j.in corpe
Extremum iudiciū. Uide infra in iudiciū.
Exemplum duplex nobis relinquit.ſcꝫ bonoꝝ et maloꝝ. Ti.de exemplo.
Exemplum maloꝝ vt caueam⁹. Ibidem.
Exemplum bonoꝝ et ſanctoꝝ vt tendam⁹ ad virtutes. Ibidem.
Exemplum quadruplex bonorum pponitur. Ibidem.
Excōmunicatōis ſpecies due maior ꝛ minor. Ti.de excōmunicatione.
Excōmunicatio eſt timenda quia gladius ſpūalis.ibidem.
Excōmunicatus eſt velut homo capt⁹ ab hoſtibus. Ibidem.
Excōmunicatus eſt velut membꝛuꝫ abſciſum. Ibidem.
Excōmunicatus eſt ſicut canis immūdus Ibidem.
Excommunicatus eſt ſicut arbor auulſa a terra. Ibidem.
Excōicatus ſathane tradit. Ibidem.
Excōmunicatione diabolus plura lucratur. Ibidem.
Excōmunicato cōmunicans peccat mltipliciter. Ibidem

De F

Facilitas dimittēdi peccata. Dn̄ica.xix.p⁹ trinitatis.q.iij.in corpe et in ſolutionibus argumentorum.
Fides magna dr duplr. Dn̄ica.ij.poſt octauas ephie.q.iiij.in corpe.
Fideles alio mō trahunt ad fidē ꝛ alio mō infideles. Dn̄ica.xxj.q.j.in corpe.
Fidei defectus duplex in regulo. Ibideꝫ in ſolu.pmi argu.
Fidei vtuti ꝯuenient attribuit miraculorū opatio. Dn̄ica.xxiiij.q.iij.in corpe.

Fidei argumenta ſunt miracula. ibidem.
in pͥma ratione.
Fides potiſſime diuine potentie innititur.
Ibidem in ſecunda rõne
Fides oꝑationem miraculoꝝ meret̃. ibidẽ
in tertia ratione.
Fides eſt fundamentũ omnium bonoꝛuꝫ.
Titulo de Fide.
Fides eſt radix oĩm bonoꝝ. ibidem.
Fidei aſcribit̃ victoꝛia. Ibidem.
Fides vincit diuitias. Ibidem.
Fides vincit honoꝛes. Ibidem.
Fides debet eſſe vna. Ibidem.
Fides debet eſſe integra. Ibidem.
Fides debet eſſe vera. Ibidem.
Fides debet eſſe viua. Ibidem.
Fides ſine ope ſicut carbo extinct⁹. Ibideꝫ.
Fides mentẽ illuminat. Ibidem.
Fides moꝛtẽ deſtruit. filios dei efficit. et vi-
tam gloꝛie eterne tribuit. Ibidem.
Fidei thema. Ibidem.
Fidei introductio vel introitus. ibidem
Fidei diſtinctio. Ibidem.
Fides vna. ibidem.
Fides viua. Ibidem
Fides firma. Ibidem.
Fides dicitur aliqñ de viſis. aliqñ de nõ vi-
ſis. In feſto ſancti thome apl̃i. q. j. in coꝛpe.
Vide etiam ſupra In credere.
Fide manere in xp̃o facit ferre fructum tri-
plicem. In feſto ſancti marci. q. j. in coꝛpe.
Fidei myſteria abſcondita fuerunt ſapien-
tib⁹. ⁊ reuelata puulis. In feſto ſancti fran-
ciſci. q. j. per totum.
Fidelitas in tribus conſiſtit. Titulo de Fi-
delitate.
Fidelitas vxoꝛis ad virum ſuũ. ibidem.
Fidelitas amici ad amicũ. Ibidem.
Fidelitas ſerui ad dñm. ibidem.
Fidelitas iſta in multis conſiſtit. Ibidem.
Infideles non ſunt compellendi ad fidem.
Dñica. ij. poſt trinitatis. q. iiij. in coꝛpoꝛe
Infideles compellendi ſunt ne fideꝫ impe-
diant. Ibidem.
Infideles heretici ſunt cõpellendi vt fidem
teneant. Ibidem.
Fidem accipere eſt voluntatis. Ibidẽ in ſo-
lutione tertij argumenti.
Fidem acceptã tenere eſt neceſſitatis. ibidẽ
Fidelium anime defunctoꝝ ꝑ ſuffragia vi-
uoꝝ iuuant̃. In feſto animaꝝ. q. ij. ꝑ totum
Franciſco ſancto reuelata ſunt multa futu-
ra. In feſto ſancti franciſci. q. ij. ⁊ per totum
Franciſco ſancto reuelata ſunt ſecreta coꝛ-
dium. Ibidem.
Franciſco ſancto datum fuit donũ lingua-
rum. Ibidem.
Franciſco ſancto reuelata ſunt ſecreta diui-
ne ſapientie. Ibidem.
Franciſco ſancto reuelata ſunt ſecreta do-
minice paſſionis. Ibidem.
Franciſcus oſtenſus eſt ſanctus per plura
miracula. ibidem.
Foꝛtem reddunt hominem multa. Titulo
de Foꝛtitudine. ſcꝫ Fides Ibidem. Spes
Ibidem. Charitas Ibidem. Patientia ibi-
dem. Caſtitas Ibidem. Humilitas ibideꝫ.
Perſeuerantia Ibidem.
Foꝛtis dicitur homo propter quattuoꝛ. Ti-
tulo de Charitate.

¶ De G

Gaudium triplex. Titulo de gaudio.
Gaudium culpe ⁊ mundanoꝛum. Ibideꝫ.
Gaudium gratie et iuſtoꝛum. ibidem.
Gaudium gloꝛie et beatoꝛum. Ibidem.
Gaudij thema. Ibidem.
Gaudij introductio vel introitus.
Gaudij diſtinctio. Ibidem.
Gaudere debem⁹ d̃ aduerſitate mũdi. ibid̃.
Gaudere debem⁹ de ꝓſpitate pꝛimi. ibid̃.
Gaudere debemus de ſanctitate pꝛoprij
ſtatus. Ibidem.
Gaudium quod habuerũt apoſtoli in re-
ſurrectione viſo domino. nõ eſt auferibile
ab eis. Dñica ſecunda poſt octauas paſce
q. ij. in coꝛpoꝛe. in pͥma ꝯcluſione.
Gaudium quod habituri erant apoſtoli
de viſione diuinitatis chriſti in celeſti glo-
ria nunqꝫ erit auferibile ab eis nec ab aliq̃-
bus beatis. Ibidem in ſecunda ꝯcluſione.
Gaudij erroꝛ ⁊ impꝛobatio eius. Ibidem
Gaudij plenitudo intelligitur dupliciter.
Dominica. iiij. poſt octauas paſce. q. iij. in
coꝛpoꝛe.

Gaudiū dei ſolū plenū eſt in ſeipſo. Ibidē. in p̄ma ↄcluſione.
Gaudiū ſpūale pōt impleri in futura bea-titudine. Ibidem in ſecunda ↄcluſione.
Gaudium beatoꝝ eſt ꝑfecte plenuz. et ſuꝑ plenum. Ibidem.
Gaudent angeli ſuꝑ ↄuerſione peccatorū pnīaz agentiū triplici rōne. Dñica. iij. poſt trinitatis. q. j. in corꝑe.
Gaudent angeli de pnīa peccatoruz ꝑpter ſeptem. Ibidem.
Gaudēt angeli plus ſuꝑ vno peccatore pe-nitentiā agente q̄z. xcix. iuſtis intelligit̃ du-pliciter. Ibidem. q. ij. in corpore.
Gloria duplex eſt. Ti. de gloria.
Gloria inferior ⁊ diabolica. Ibidem.
Gloria exterior ⁊ vana. Ibidez.
Gloria exterior reprobanda. Ibidem.
Glīa p̄dicta in multis ↄſiſtit. Ibidem.
Gloria interior ⁊ ſancta. Ibidem.
Gloria ſuꝑior ⁊ eterna. ibidem.
Gloriam bonoꝝ vident dānati ante diem iudicij. ⁊ ex hoc turbabūtur. Dñica. j. poſt trinitatis. q. ij. in corꝑe.
Gratia triplex. Ti. de gratia.
Gratia infuſa ⁊ reſtringit malas cogitatō-nes. Ibidem
Gratia diffuſa facit gratioſe loqui. ibidem
Gratia effuſa ordinat oꝑationes. Ibidem
Gratie effectus. Ibidem.
Gratie quadruplex ſignū. Ibidem.
Gratie thema. Ibidem
Gratie introductio vel introitus. Ibidem
Gratie diſtinctio. Ibidem
Gratia dei aīaz mūdat ⁊ clarificat. Ibidez.
Gratia dei animā ditat. Ibidem.
Gratia dei fortificat. Ibidem.
Gratia augmētatiua nō fuit ī chriſto. Do-minica infra octauas ephie. q. ij. ꝑ totum.
Gratie diuine infuſio neceſſaria ad reſuſci-tationē aīe d̃ morte peccati. Dñica. xxiiij. q. i. in corꝑe.
Gratie infuſio p̄cedit et ſequit̃ remiſſionez culpe ſc̄m alium ⁊ aliū reſpectū. Ibidem. q. ij. in corpore.
Gratie plenitudinem recepit maria in ſua ſanctificatione. In feſto natiuitatis marie q. iij. in corꝑe.
Gratia dat̃ vnicuiq̄z a d̃o ſc̄m hoc ad qd̃ eli-git. Ibidem in ſolutione p̄mi argumēti.
Gratie ꝑfectio eſt multiplex. Ibidē in ſolu-tione ſecundi argumētij.
Grām virtutū beata virgo excellentiſſime accepit. ibidē in ſolutione tertij argumēti.
Grās agere debemus deo de bñficio. Do-minica. xiiij. poſt trinitatis. q. ij. in corꝑe.
Grās reddere tenet̃ omnis q̄ beneficiuz re-cipit. In feſto viſitatōnis marie. q. j. in cor-pore in p̄ma concluſione.
Grās agendo benefactori ſtatim melius q̄s facit q̄z differendo. Ibidem in ſecunda ↄcluſione ꝑ totum.
Gregorij ſancti. In feſto eius in materia queſtionum.
Gladius duplex. Ti. de gladio.
Gladius diaboli eſt peccatū. Ibidem.
Gladiꝰ diaboli ē lingua detractoris. ibidē.
Gladius diaboli eſt mulier ornata. Ibidē
Gladius dei eſt verbum dei. Ibidem
Gladius dei eſt tp̄alis miſeria. Ibidem
Gladius dei eſt ineuitabilis ſententia iu-dicij quo ꝑcutiet omnes peccatores. ibidez
Gladius dei eſt pena eterna. Ibidem.
Gladius compaſſionis cor Marie virgi-nis penetrauit. Dominica infra octauas natiuitatis chriſti. q. ij. per totum.
Gula peccatur multipliciter. Ti. de Gula.
Gula peccatur horam p̄ueniendo. Ibidez.
Gula peccatur quando nimis laute co-medit. Ibidem.
Gula peccatur quando nimis comedit. Ibidem.
Gula peccatur q̄n nimis ſtudioſe cibaria p̄parantur. Ibidem
Gula peccatur quādo nimis auide come-dit. Ibidem.

De H

Hereſes ⁊ errores ſuꝑſeminauit diabolus in agro dñico. Dñica. iiij. poſt octauaſ epi-phanie. q. j. in corꝑe.
Heretici manifeſti q̄n ſine ꝑiculo pōt fieri exterminandi ſunt ꝑ mortez de vita preſenti. Ibidem. q. ij. in corꝑe.
Heretici ſūt corruptiui ⁊ īfectiui alioꝝ. ibid̄.

Heretici ſunt homicide. ibidem.
Heretici ſunt falſarij chriſtiane fidei. ibidē
Heretici dicunt̄ lupi. ibidem.
Heretici ſunt blaſphemi in xp̄m. Ibidem.
Hereticos viuere deus non vult abſolute
ſed in caſu tantum. Ibidē. in ſolutione pri/
mi argumenti.
Honor cū quo intrauit ieſus hieruſalem
in die palmarū conuenientiſſime cõpetebat
in die palmaꝝ. q. ij. per totum.
Hora ſeptima deſignat ſeptem horas qui/
bus anima reſurgit. Dominica. xxj. q. iij. in
corpore.
Hora p̄ma deſignat cõpunctionē cordis.
⁊ habet quattuor momēta. ibidem.
Horas tres habet confeſſio. et quelibet ho
rarum habet quattuor momenta. ibidem.
Hore tres reſidue ſunt in ſanctificatione. ⁊
quelibet earum habet quattuor momen/
ta. ibidem.
Humilitas duplex. Ti. de humilitate.
Humilitas ficta. ibidem.
Humilitas bona triplex. ibidem.
Humilitas ſufficiens. ibidem.
Humilitas abundans. ibidem.
Humilitas ſupabundans. ibidem.
Humilitate caritate informata ſanct⁹ ma
thias meruit puehi ad apoſtolatus digni/
tatem. In feſto ſancti Mathie apoſtoli.
q. j. in corpe.
Humilitate xp̄s magnā meruit exaltatōē
etiam ſm humanitatē. In feſto exaltatiōis
ſancte crucis. q. iij. p totum.
Hieronimus ſanctus. Vide in feſto eius
in materia queſtionum.

¶ De I

Iacobus ap̄lus. Vide in feſto eiuſdem in
materia queſtionum.
Iactantia triplex. Ti. de Iactantia.
Iactantia cordis. ibidem.
Iactantia oris. ibidem.
Iactantia operis. ibidem.
Igne corporeo põt anima ſepata cruciari.
Dñica. j. poſt trinitatis. q. j. in corpe.
Ignis ſm quid nobilior eſt aīma et inſtru
mentū diuine iuſticie. ibidem in ſolutione
p̄mi argumenti.
Ignem inferni ſemp vident damnati eis p̄
paratum. licet nō ſint in inferno. ibidem in
ſolu. q̄nti argumenti.
Ignis gehenne hʒ lucē ad aliq̄d ⁊ ad aliq̄d
nō habebit. Dñica. xx. q. iij. in corpore.
Ignis triplex. Ibidem.
Ignis purgatorij. Ti. de Igne purgatorio.
Ignem purgatorij aliqui dicunt non eſſe.
Ibidem.
Ignis purgatorij pene differentia et p̄ntis
penitentie. ibidem.
In igne purgatorij exn̄tes regularit̄ xp̄us
nō liberauit. Sabbato ſancto paſce. q. ij. in
corpe in ſeptima ꝯcluſione.
Infernus. Ti. de Inferno.
Inferni fidē diabol⁹ nitit̄ extinguere. ibidē
Infernum eſſe multis oſtenditur rationi/
bus. ibidem.
Inferni ꝯditiones. ibidem.
Inferni tormentoꝝ meditatio ad quid et
quāta bona valet. ibidem
In infernum deſcendere chriſtū fuit cõue/
niens Sabbato ſancto paſce. q. ij. in corpe
in p̄ma ꝯcluſione.
Inferni ptē ꝫ oēm nō deſcēdit xp̄us ſm ſuā
eēntiam. ibidē in ſecunda ꝯcluſione.
Infern⁹ quadruplex. ibidē in. ij. ꝯcluſione.
In inferno manſit anima chriſti tādiu q̄ꝫ/
diu corpus in ſepulcro. Ibidē in tertia con
cluſione.
Inferni de pte que dr̄ lymbus xp̄s patres
eduxit. ibidem in quarta ꝯcluſione.
In inferni pte que dicit̄ lymbus puerorū
chriſtus neminem eduxit. ibidem in quin/
ta ꝯcluſione.
In inferni pte damnatoꝝ exn̄tes xp̄us non
liberauit. ibidē in ſexta ꝯcluſione.
Inferni nomē ſonat in malū pene ⁊ nō cul
pe. in ſolu. p̄mi argumēti. ibidem.
In inferno fuit xp̄us triduo mortis. ibidē
q. iij. in corpore. ⁊ p totā queſtionem.
Inferni pene aliqui ſunt deputati quibus
nulla pderint ſuffragia. aliqui vt pſint eis
ſuffragia. ſicut Trayano. In feſto ſancti
Gregorij. q. ij. p totum.
Iudicium generale. Titulo de Iudicio ge
nerali.

Judiciũ generale ꝓbat̃ auctoritatib⁹. Ibid
Judicium generale eſt timẽdum propter multa. ibidem.
Judiciũ generale ſiue vniuerſale futurum eſt in quo xp̃us iudicaturus eſt omnẽ hominum multitudinẽ. Dñica. ij. aduentus in corpe in p̃ma ꝯcluſione.
Judiciũ duplex debet̃ homini. ibidẽ in ſolutione p̃mi argumenti.
Judiciũ generale directe reſpicit vtilitatem hominũ. ibidem in ſolu. iij. argumẽti.
Judicio generali intererit chriſt⁹ in forma hũana. ibidem. q. ij. ĩ corpe in p̃ma ꝯclione.
Judicio generali aderit xp̃s in forma glorificata. ibidem in ſecũda ꝯcluſione.
In iudicio generali viſio chriſti bonis erit ad gaudiũ et malis ad tormentum. ibidem in tertia ꝯcluſione.
Judicium futurꝝ p̃cedẽt ſigna in euãgelio poſita. ibidem. q. iij. in corpe et ſolutionib⁹ argumentorum.
Judicij futuri tp̃us dẽminatũ a nullo homine pot̃ cognoſci. ibidem. q. iiij. ꝑ totũ. Et in feſto ſancti vincẽtij ꝯfeſſoris. q. ij. ꝑ totũ.
Judicium temerarium. Titulo de iudicio temerario.
Judicat hõ male in triplici cauſa. ibidem
Judicat homo male in cauſa ſua. ibidem.
Judicat hõ male in cauſa ꝓximi. ibidem
Judicat hõ male in cã ſua ꝛ ꝓximi. ibidem.
Judicare debem⁹ noſipos ꝛ nõ alios multiplici de cauſa. ibidem ꝑ totum.
Judicare malum de ꝓximo poteſt q̃s multipliciter. Dominica. iiij. poſt trinitatis. q. ij. in corpore.
Judicium ſuſpicioſum ꝑtinet ſimpliciter ad iniuſticiam. ibidem in ſolutione tertij ar.
Judicare dicitur multipliciter. In conuerſione ſancti Pauli. q. j. in corpore.
Judicabunt cũ chriſto non ſolum. xij. apoſtoli. ſed etiam illi qui eos ſecuti ſunt in ꝑfectione vite. ibidem in ſolu. p̃mi argumenti
Judiciaria poteſtas correſpondet voluntarie paupertati. ꝓpter tria. ibidem. q. ij. in corpore ꝑ totum.
Judiciaria poteſtas conuenit chriſto ꝛ ẜm quod deus ꝛ ẜm qd̃ homo. In die animarꝝ q. j. in corpe et per totum.
Judices mali. Titulo de iudicibus malis.
Judices acceptio munerum excecat. nec ſũt immunes a peccato. ibidem per totum
Juſticia quadruplex. Ti. de iuſticia.
Juſticia vendita pro pecunia vl' laude humana. ibidem
Juſticia remiſſa vel deficiens. ibidem
Juſticia excedens vel nimia. ibidem
Juſticia ſufficiens ꝛ vera. ibidem
Juſticiam triplicem tenemur reſpectu dei ibidem.
Juſticia triplex nobis neceſſaria eſt reſpectu ꝓximi. ibidem
Juſticia triplici eget homo reſpectu ſui. ibidem
Juſticia fidelium debet eſſe maior iuſticia phariſeorum. Dominica ſexta. q. j. ꝑ totum.
Juſtificationis impij conuenientẽ formam in oratione ſua dedit publicanus in tribus. Dñica. xj. q. ij. ꝛ in corpe.
Innocẽtia triplex. Ti. de innocentia.
Innocẽtia incipientium. ibidem.
Innocentia ꝓficientiũ. ibidem.
Innocentia ꝑſeuerantiũ. ibidem.
Innocentes pro chriſto occiſi fuerunt veri martyres. In feſto innocentiũ. q. j. ꝑ totum
Incarnari deum aliquo modo fuit neceſſarium ꝛ aliquo modo nõ. Dñica prima aduentus. q. j. in corpore
Incarnationis conuenientia ex tribus ſumitur. ibidem
Incarnatus deus non fuiſſet ſi homo nõ peccaſſet. ibidem. q. ij. in corpe.
Incarnari dei filium decentius fuit q̃m patrem vel ſpiritumſanctum. Ibidem. q. iij. per totum.
Incarnari filium de femina conuenientiſſimum fuit. Dñica. iij. xl. q. iij. in corpe.
Incarnationis myſterium omnes tenent̃ credere explicite. In feſto philippi et iacobi q. j. in corpore.
Infirmitas dicitur peccatum. Titulo de infirmitate.
Infirmitates ſpirituales quomodo ſanẽtur ad modum corpalium infirmitatũ nouem modis. ibidem.

Indulgētias petrus ⁊ nunc ſucceſſores poteſtate clauiū poterunt ⁊ poſſunt indulgētias ⁊ relaxationes facere penaꝝ debitarū ꝑ peccatis. In feſto ſancti petri apoſtoli. q. iij. ꝑ totum.
Ieiuniū .xl. cōmuniť omnes ſeruare teneñť. niſi in eis fuerit legitimū impedimentum Dñica .j. xl. q. j. in corꝑe.
Ieiuniū ſex correlaria excuſantia. Ibidem.
Ieiuniū quadrageſimale debito tꝑe fuit inſtitutū. Ibidem. q. ij. in corꝑe.
Ieiuniū chriſti quare ieiunauit. Ibidez. in ſolutione argumenti.
Inſtabilitatem q̄nq3 faciūt. Ti. de inſtabilitate. Inſtabilē reddūt hominē. Stulticia Ibidem. peccatū. Ibidem. impatiētia. Ibidem defectus timoris. Ibidem. duplicitas animi Ibidem.
Hypocrita ſpēm habet ſanctitatis ſed nō opa. Titulo de hypocritis.
Hypocritaꝝ varia mala. Ibidem. ꝑ totuz.
Hypocriſis ñ eſt ſemꝑ peccatū mortale. ſ3 q̄ñq3 et quādoq3 non. In feſto iohānis et pauli. q. j. ꝑ totum.
Inuidia multa mala importat. Titulo de Inuidia.
Inuidia de melioratione alterius deteriorať. Ibidem.
Inuidia de ꝓfectu alterius deficit. Ibidem
Inuidia de leticia alteri⁹ tabeſcit. Ibidem.
Inuidia de pinguedine alterius marceſcit Ibidem.
Inuidia de vita alterius moriť. Ibidem.
Inuidia de patiētia ꝓximi ſtimulať. Ibidē
Inuidia de ꝯcordia diſcordiam ſeminat. et iniuriať. Ibidem.
Ira multa mala facit homini. Ti. de ira.
Ira hominē excecat. Ibidem.
Ira aufert homini omnia mala. Ibidem.
Ira homini oīa mala infert. Ibidem.
Ira in exercitu diaboli eſt incēdiaria. Ibid
Ire triplex gradus poniť a dño in euangelio. Dñica. vj. poſt trinitatis. q. ij. ꝑ totū.
Illicite acq̄ſita. Uide ſupra in acquiſitōne
Ieſus hoc nomē ꝯuenienť eſt ei impoſitū. In circūciſione. q. iij. ꝑ totum. ꝓpť plures rōnes ibidem poſitas.
Iohānes hoc nomen ꝯuenienť eſt impoſitum Iohanni baptiſte. In feſto eiuſdē. q. j. in corpore.
Iohānes habuit multiplex munus gratie Ibidem.
Iohānes interꝑtatur dñi gratia vel ī quo eſt gratia. Ibidem. in ſolu. tertij argumēti.
Iohāne baptiſta nō ſurrexit maior. Ibidē. q. ij. ꝑ totum.
Iohānes baptiſta ī vtero fuit ſanctificat⁹ Ibidem. q. iij. ꝑ totum.
Iohānes nō dubitauit de xp̄o dubietate ſ3 pietate. Dñica. iij. aduētus. q. j. ꝑ totum.
Iohāni chriſtus ꝯueniēter ꝑ opera rñdit. Ibidem. q. ij. ꝑ totum.
Iohānes fuit ꝓpheta et pluſq3 propheta. Pt3 plurib⁹ rōnibus Ibidem. q. iij. ꝑ totū
Iohānes bene rñdit ad queſtiōes ſacerdotum. Dñica. iiij. aduent⁹. q. j. ꝑ totū.
Iohānem baptizare fuit ꝯueniens que cōuenientia ex quatuor colligitur. Ibidem. q. ij. per totum.
Iohānes teſtimoniū reddens de xp̄o conuenienť dixit Ecce agnus dei. In octauis ephie. q. j. ꝑ totum.
Iohānes noīauit xp̄m agnū dei multiplici de cauſa. Ibidē. q. ij. ꝑ totum.
Iohānes exultauit in vtero in p̄ſentia dñi ſui. In feſto viſitationis marie. q. j. ꝑ totuz.
Iohānes baptiſta ver⁹ martyr fuit. In decollatione eius. q. j. ꝑ totum.
Iohānez euāgeliſtaz qūo xp̄s dilexerit. In feſto eiuſdem. q. j. totum.
Iohānes idem mortu⁹ fuit. ⁊ qūo reſurrexit. Ibidem. q. ij. ꝑ totum.
Iohānes ſupra pectus dñi recubuit. et ibi ſuxit ꝙ merito inť euangeliſtas ꝑ aquilam deſignatus fuit. In feſto eiuſdem ante portam latinā. q. j. ꝑ totum.
Iohānes apud hoīes nō numerať inť martyres. Ibidem.
Iohānis et pauli in feſto eoꝝ. In materia queſtionū. q. ij. ꝑ totum.
Intrauit xp̄us ad diſcipulos poſt reſurrectionem ſuā ianuis clauſis. In octauis paſce. q. ij. ꝑ totum.
Iurare ſiue iuramentum multa diſuadet

Titulo de Iuramento ꝑ totum.
Iuramentum duplex. In feſto decollationis iohannis baptiſte. q. ij. in corꝑe.
Iuramentuꝫ herodis fuit illicitū. ibidem.
Iuramentum ioſue nō fuit de illicito. Ibidem in ſolutione primi argumenti.

¶ De K

Katherina ſancta vitam ꝑ chriſto dedit. et agruꝫ in quo theſaurus ipſe chriſtus fuit abſcondit⁹ comparauit. In feſto ei⁹ ꝑ totuꝫ.

¶ De L

Lachryme. Uide infra in luctus.
Laurentius ſanctus. In feſto eiuſdē in materia queſtionum.
Lucas ſanctus. Uide in feſto eius in materia queſtionum.
Lepraꝫ peccati mortalis ſi quis incurrit neceſſaria eſt ei confeſſio. etiam de neceſſitate ſalutis. Dominica. xiiij. poſt trinitatis. q. j. in corpore. per totum.
Leproſi nouem mundati non gratias referentes peccauerūt mortaliter ꝓpter ingratitudinem. ibidem. q. ij. per totum.
Leproſum chriſtus cōuenient̄ ſanauit tangendo euꝫ. Dominica. ij. poſt octauas epiphanie. q. j. in corꝑe.
Leproſus mundatus a lepra peccati ꝑ contritionem adhuc tenetur ſe oſtendere ſacerdoti ꝑ confeſſionem. Ibidem. q. ij. in corꝑe.
Loqui qui vult debet plura attendere. Titulo de Locutione.
Loqui volens attendere debet quid dicat.
Loqui volens attendere debet cui loquatur. ibidem. Ibidem.
Loqui volēs debet attēdere qñ loq̄t. ibideꝫ.
Loqui volēs attēdere debꝫ qñ loq̄t. Ibidē.
Loculos conuenienter habuit xp̄us multiplici de cauſa. Feria. ij. palmaꝝ. q. ij. ꝑ totuꝫ.
Loculos conuenienter cōmiſit iude ꝓpter tres rationes. Ibidem. q. iij. ꝑ totum.
Luxuria eſt ignis. Titulo de luxuria.
Luxuria eſt fouea diaboli. ibidem.
Luxuria eſt laqueus diaboli. Ibidem.
Luxuria eſt hamus. Ibidem.
Luxuria eſt venenū ſub morſello. ibidem.
Luxuria eſt gladius ad inficiendū. Ibidē.
Luxuria templum dei polluit. Ibidem.
Lupus dicitur diabolus. Dñica ṗma poſt octauas paſce. q. iij. in corpore.
Lupus qñq3 dicitur hereticus. ibidem.
Lupus quādoq3 dicitur tyrānus. ibidem.
Luctus triplex. Titulo de Lachrymis.
Luctus contritionis. Ibidem.
Luctus compaſſionis. Ibidem.
Luctus deuotionis. Ibidem.
Lumen eſt homini neceſſarium. Titulo de Lumine.
Lumen triplex mundi. Ibideꝫ.
Lux triplex ſpiritualis. Ibidem.
Lux infundens. Ibidem.
Lux infundens et infuſa. Ibidem.
Lux infuſa tantum. ibidem.
Lumina lucentia ardentia et viua debem⁹ nos eſſe. ibidem.

¶ De M

Marie conferentia vbi dicitur. Conferēs in corde ſuo. nō fuit dubitationis. ſed delectabilis ⁊ admirabilis contemplatio ⁊ prudentiſſima attētio. In feſto natiuitatis chriſti in ſecunda miſſa. q. vnica per totum
Maria vero ſm temporalem natiuitateꝫ conuenienter dicitur mater chriſti. Ibideꝫ in ṗma miſſa. q. ij. in corꝑe. in ṗma ꝯclione.
Maria virgo vere dicitur mater dei. Ibideꝫ in ſecūda ꝯcluſione. ⁊ ꝑ totā queſtionē.
Maria virgo martyr dici poteſt. quomō auteꝫ ⁊ vnde. Dominica infra octauas natiuitatis chriſti. q. ij. per totum.
Maria virgo conueniēter venit poſt partum filij purganda in templum. In die purificationis. q. ij. per totum.
Marie virgini annunciare ꝙ eſſet chriſtuꝫ conceptura congruiſſimum fuit. quod tribus ꝓbatur rationibus. In feſto annūciationis. q. j. in corꝑe.
Marie annunciare incarnationis myſterium conueniens fuit ꝑ angelum. ibidem q. ij. in corꝑe. in prima concluſione.
Marie virgini angelus annuncians conueniens fuit vt viſione corporali appareret ibidem in tertia concluſione.
Maria virgo couenienter pro gratiaruꝫ actione decantauit. Magnificat. vt patet ſub tribus concluſionibus. In feſto viſitationis. q. ij. in corpore.

Maria optimam partem elegit in omnibus bonis. In feſto Aſſumptionis.q.ij.in corpore.
Maria virgo in anima et corpore aſſumpta eſt in celum. ibidem.q.iij.per totum
Maria virgo maioribus priuilegijs pre alijs fuit dotata. In feſto natiuitatis Marie.q.ij.per totum.
Maria virgo in ſua ſanctificatione recepit gratie plenitudinem. Ibidem.q.iij.per totum.
Magdalene. In feſto eius in materia queſtionum.
Marci euangeliſte. In feſto eius in materia queſtionum.
Martinus ſanctus. In feſto eiuſdem in materia queſtionum.
Mattheus euangeliſta. In feſto eius in materia queſtionum.
Matthias apoſtolus. In feſto eiuſdez in materia queſtionum.
Manſuetudo tria bona facit homini. Titulo de manſuetudine.
Manſuetudo animam ſeruat. dei gratiaz et hominum acquirit. deus in eo quieſcit. Ibidem.
Matrimoniū quod fuit inter beatiſſimaz virginem mariam et ioſeph fuit verum et perfectum matrimonium. In vigilia natiuitatis chriſti.q.ij.in corpore. et per totam queſtionem.
Matrimonio coniuncta conueniens fuit de ea chriſtum naſci. ibidem.q.j.per totum
Matrimonium inter beatiſſimam virginem mariam et ioſeph nunq̄z fuit conſummatum. ibidem.q.iij.per totum.
Matrimoniuz chriſti. Ti. de Uirginitate.
Magiſterium etiaz religioſi accipere poſſunt ſine perfectionis ſtatus diminutione et eliditur ibi error contrarium dicentium In feſto Uincentij confeſſoris.q.p̄ma per totum
Martyrio an ſe quis poſſit offerre ſine caritate pfecta. In feſto ſancti Uincentij martyris.q.j.per totum.
Martyr meretur per mortem pro chriſto non ſolum coronari ſed etiam aureola honorificari. Ibidem.q.ij.per totum.
Martyr iohannes inter homines non cōputatur. In feſto ſancti iohannis ante portam latinam.q.ij.per totum.
Martyrium eſt actus virtutis fortitudis In feſto ſancti Laurentij martyris.q.ij.p totum.
Martyr fuit iohannes baptiſta. In feſto decollationis eiuſdem.q.j.per totum.
Mendacium res eſt vituperabilis et peccatum diabolicuz et multis malis comparatur. Titulo de mendacio.
Mirabilia mlta fecit deus. Titulo de mirabilibus mundi.
Mirabiliter redemit. ibidem.
Mirabiliter vocauit. ibidem.
Mirabiliter defendit. ibidem.
Mirabiliter docet eos. ibidem
Mirabiliter flagellat. ibidem.
Mirabiliter conſolatur. ibidem
Mirabiliter ducit p vias mirabiles. ibidē
Mirabiliter paſcit eos. ibidem.
Mirabiliter remunerat eos. ibidem.
Miracula facere conueniens fuit chriſto duplici ratione. Dominica p̄ma poſt octauas epiphanie.q.j.in corpore.et ſolutione argumenti.
Miracula facere conuenienter Chriſtus diſtulit vſq3 ad perfectam etatem. duplici ratione. ibidem.q.ij.in corpe in prima concluſione.
Miraculum primuz fuit conuerſio aque in vinum. ibidem in ſecunda concluſione.
Miracula facere cōuenientiſſime incepit ieſus in nuptijs. Ibidem in tertia ꝯclione.
Miraculum primum conuenienter fecit chriſtus mutando aquam in vinum. Ibidem in quarta concluſione.
Miraculuz chriſtus conuenientiſſime fecit in ſurdo et muto. Dominica.xij.trinitatis.q.j.in corpore.⁊ ſolutione argu.
Miraculum chriſti predicando homines non peccauerunt. ibidem.q.ij.per totum.
Miraculum quod chriſtus fecit ſuſcitando filium vidue ſufficienter oſtendit diuinitatem ſuam et ſe chriſtum eſſe. Dominica.xvj.q.vnica.per totum.

Miraculum factum in filio reguli nō eſt
idem quod factum fuit in ſeruo centurio/
nis Dominica.xxi.q.ij.per totum
Miraculorum operatio attribuitur vir/
tuti fidei. Dominica.xxiiij.q.iij.per totum
Miraculoſa fuit conuerſio ſancti Pauli
In feſto conuerſionis.q.iiij.per totum.
Miraculoſa fuit conuerſio ſancti Mat/
thei ex multiplici parte. In feſto ſcti mat/
thei.q.ij.per totum
Miracula nulla faciente ſed ſolum predi
cante Chriſto iudei credere tenebātur. In
feſto Simonis et Iude.q.j.per totum
Miniſtrare cum ſuo themate vel Seruj/
re. Titulo Miniſtrare vel Seruire.
Miniſtrare dictionis Introitus et diſtin
ctio miniſterij.ibidem.
Miniſtri humilitatem requirit de9.ibiđ.
Miniſtri puritatem.ibidem.
Miniſtri ſubiectionem et obedientiam.
Michaelis. In eodem ⌊ibidem.
feſto in materia queſtionum.
Miſericordia duplex dei ſcilicet et proxi/
mi. Titulo de miſericordia.
Miſcdiam ꝓuocare debent q̃ttuor.ibidē.
Miſericordiam prouocare debet corpis
noſtri conformitas.ibidem
Miſericordiā ꝓuocare dꝫ ppa neceſſitas.
Miſcdie immenſitas.ibidem ⌊Ibidez.
Miſericordie vtilitas.ibidem
Miſericordie ſex fructus.ibidem
Miſericordie ſeptem gradus.ibidem.
Miſericordie thema.ibidem.
Miſericordie introitus.ibidem
Miſericordie Diſtinctio.ibidem.
Miſericordiam dei merentur primo mi/
Miſericordiam dei me/ ⌊ſerātes.ibidē
rentur deum timentes.ibidem.
Miſericordiam dei merentur deo ſe hu/
Miſericordia in/ ⌊miliantes.ibidez.
ter virtutes q̄ ad primū ꝑtinent potiſſima
eſt. Dominica quarta trinitatiſ.q.j.ꝑ totū
Mori Chriſtum pro nobis conueniens
fuit multiplici ratione. In die paraſceues
q.prima per totum.
Mors eſt timenda propter moriendi ne/
ceſſitatem. Titulo de morte.

Mors timenda propter velocitatē.ibidē
Mors timēda ꝓpt̃ incertitudinem.ibidē.
Mors quattuor habet incerta.ibidem
Mors timenda propter malorum incur
ſionem.ibidem
Mors amara eſt peccatorū.ibidem
Mortis memoria valet ad multa. Titu/
lo de Memoria mortis
Mortis memoria valet ad ſui humiliati/
Mortis memoria va/ ⌊onem.ibidem
let ad contemptum mundi.ibidem.
Mortis memoria ad fugam peccati va/
Mortis memoria ad de/ ⌊let.ibidem.
primendum carnalia valet.ibidem.
Mortis memoria valet ad regendum vi
tam ſuam.ibidem
Mortis memoria ad elemoſynarum lar/
gitionem valet.ibidem
Mortis memoria ꝓuocat ad penitentiaꝫ
Mori pro chriſto eſt actus ⌊ibidem.
maxime perfectōnis. In feſto ſancti Bar/
nabe apoſtoli.q.j.et.ij.per totum.
Mortificatio carnis multum nobis pro
deſt. Ideo multa nos ad eam inducunt.
Ti. de Mortificatione carnis per totum.
Mortaliter an peccauerunt omnes apo
ſtoli fugientes a Chriſto. Vide feria tertia
palmarum.q.tertia per totum.
Mundiciam cordis multa nobis ſuadēt.
Titulo de Mundicia.per totum.
Mundicia multis modis acquiritur.ibi/
Mundicie thema.ibidem ⌊dem
Mundicie Diſtinctio.ibidem
Mundanda eſt ratio.ibidem
Mundanda eſt affectio.ibidem
Mundanda operatio ab omni intentio/
ne inanis glorie.ibidem.
Mundus fugiendus propter multa peri
cula. Titulo de Mundo fugiendo.ꝑ totū
Murmur in cibo et potu defectus eſt in
ꝑ̃ncipio ſpūalis belli et ꝑ eaꝫ homo multa
mala īcurrit. Ti. de Murmuratōe.ꝑ totū

¶ De. N.

Naturam diuinam ſufficienter ſe habere
probauit Chriſtus phariſeis. verum Chri
ſtum et filium Dauid. Dominica.xviij.
q.iij.per totum.

Natiuitates duas ponimus in chriſto eternam et temporalem. In feſto natiuitatis chriſti in p̓ma miſſa.q.p̓ma per totum.
Natus eſt Chriſtus conuenienti loco.ſcz in betbleem.et hoc propter tres rationes. Ibidem.q.iij.per totum.
Natiuitas Chriſti conuenienter magis p̲ ſtellam eſt manifeſtata.In feſto Epiphanie.q.p̓ma per totum
Natiuitas Marie.In feſto eodem in materia queſtionum.
Nazarenus Chriſtus conuenientiſſime ē nuncupatus.In vigilia Epiphanie.q.vnica.per totum.
Natiuitas marie.Uide in eodem feſto in materia queſtionum.
Negligentia mala eſt in homine. Titulo de Negligentia.per totum.
Negligentia augmētandi talenta ſibi credita a deo merito venit quis condemnandus.In die vel feſto ſancti Silueſtri.q.ij. per totum.
Negatio Petri Uide feria tertia palmarum.q̄.ij.per totum.
Nicolaus ſanctus. Uide in feſto eius in materia queſtionum
Nuptie triplices filij dei.Dñica.xx.q.j.per totum.
Nuptialis veſtis dicitur charitas.ibidem.q.ij.per totum.
Nuptialē veſtē nō habens p̲jcietur in tenebras exteriores.ibidem.q.iij.per totum

¶ De.O.

Obedientiam multa perſuadent. Titulo de Obedientia.
Obedientiaꝫ perſuadent exilitas humilitatis.ibidem Aſſuetudo.ibidem.Ignis diuini amoris.ibidem. Unctio diuine gratie.ibidem.Exemplum creaturarum irrationabilium.ibidem.
Obedientiā iuuat modeſtia imperantis. Ibidem.
Obedientie vtilitas multiplex.ibidem.
Obedierūt Chriſto venti et mare.Dñica tertia poſt octauas Ep̄hie.q.ij.per totum.
Ocium preſtat locū diabolo.Ti.de Ocio
Ocium eſt velut caſtrum ſine muro.ibidē
Ocioſus eſt quaſi cloaca.ibidem.
Ocium eſt magiſter malicie.ibidem.
Ocioſus eſt velut homo mortuus.ibideꝫ.
Ocioſitas multum damnificat homineꝫ. Ibidem.
Occupatio nimia et ſollicitudo circa temporalia aliq̄ñ impedit hoīeꝫ a ſalute.aliq̄ñ non.Dñica ſcd̄a poſt trinitatis.q.ij.per totum. Uide etiam infra in Sollicitudine.
Octaua Epiphanie.Uide ī materia queſtionum.
Odio de⁹ in ſeip̄o haberi nō p̄t.Dñica.xv poſt trinitatis.q.ij.in corpore in p̓ma concluſione.
Odio deus a nullo haberi poteſt. ibidem in.ij.concluſione
Odio de⁹ haberi p̄t p̲p̲ter p̲hibitionē peccatoꝝ.ibidem in.iij.concluſione
Odium p̲prie vite temp̲alis ſm̄ debitū intellectum multū p̲deſt homini.In feſto ſācti Laurentij.q.j.per totum
Odiū vite tp̄alis p̄t eſſe in bonū ⁊ in malū Ti.de Odio vite temp̲alis.
Odire animā ſuam dicitur aliquis q̄drupliciter.ibidem.
Odire proximum q̄ꝫ ſit malum. Titulo d̄ Odio proximi.
Oleum caritatis.Uide ſupra Agnetis.vł Charitatis oleū.Uel in feſto vndecim milium v̓ginum in materia queſtionum.
Omnium ſanctorum. In eodem feſto in materia queſtionum.
Oratio porrigenda eſt deo.In rogationibus.q.j.in corp̲e in p̓ma concluſione
Orationes etiam porrigende ſunt angelis et alijs beatis.ibidem in.ij.concluſione et in ſolu.argumentorum.
Orando petere poſſumus etiaꝫ temp̲alia. ibidem.q.ij.per totum.
Oratio peccatorum etiam ſepius exaudit Ibidem.q.iij.per totum
Orō phariſei fuit rep̲heſibil' m̄ltiplici rōe. Dñica.xj.q.j.i corp̲e.⁊ in ſolu.argu.
Orō publicani formā dedit iuſtificatiōis impij in trib⁹.ibidem.q.ij.per totum.
Orant ſancti in celo pro interpellantibus eos debito modo.In feſto ſancti iacobi.q. ij.per totum.

Oratio qualis debeat esse. Titulo de orōe.
Oratio debet esse humilis. ibidez. Discreta ibidem. Deuota ꝛ feruens. ibidem. Attenta. ibidem. Perseuerans. ibidem.
Orationis multa sunt impedimēta. ibidez
Orantes qui sint digni exaudiri. Ibidem.
Opus bonum qualiter fieri debeat. Titulo de Opere bono
Opus bonum fieri debet celeriter. ibidem
Opus bonum debet fieri feruenter. ibidez
Opus bonū fieri debet abundant. ibidem
Opus bonū fieri debet pseuerāter. ibidem
Opus bonum fieri debet fideliter. ibidem.
Ornatus corpis aīas capit. Ti. de ornatu.
Ornatus animas interficit. ibidem.
Ornatus signum est luxurie. Ibidem
Ornatus est signum mortis. ibidem
Ornatus decipit. Ibidem
Ornatus plura alia facit. ibidem per totū.

De P

Pax contra guerram pmorum parētuz Titulo de pace
Pacē christus p angelos nunciauit. ibidē
Pacem Christus discipulis precepit offerre omnibus. ibidem
Pacem christus precepit discipulis habere inter se. ibidez
Pacē nobis christus care emit. ibidez.
Pacē discipul' xp̄s ī testamēto reliq̄t. ibid.
Pacē vt quis ī castro suo conseruet. septē reqruntur. ibidem
Pacē hrē volēti septē sūt necessaria. ibidē.
Pax quattuor mala excludit. ibidem.
Patiētia aīa custoditur. Ti. de Patiētia.
Patientia vita gubernatur. ibidem
Patiētia qualis sit homo probatur. ibidē
Patientia vincit ꝛ triumphat. ibidem.
Impatiētes sunt sicut anser. Ti. d' īpatiētia
Impatientes sunt sicut fatui. ibidem.
Impatiētes sūt sicut lapides bossosi. ibidez
Impatientes sunt sicut equus qui habet dorsum excoriatum. ibidez.
Panibus quinqꝫ satiauit conuenientius christus quinqꝫ milia hominū preexistētibus q̄ꝫ de nouit creatis. Dn̄ica. iiij. xl. p to.
Panes de nouo noluit christus creare. ibidem. q. ij. per totum

Paupertas dicitur carentia diuitiarum. Titulo de Paupertate
Pauptas m̄ltis de causis diligēda ē. ibidē
Paupertatē filius dei amauit. ibidem.
Pauperes christus elegit. ibidē.
Pauperes dominus exaudit. ibidē
Pauptas est via expedita ad celū. ibidem
Paupertas multa bona importat. ibidez.
Paupes deus multū honorat. ibidem
Pauperū est regnum celorum. ibidē
Pauperibus quandoqꝫ etiā bona eccl'ie sunt largienda siue dāda. ī festo sancti ambrosij. q. ij. in solutione tertij ꝛ quarti argu.
Paupertati voluntarie conuenit iudiciaria potestas propter tria. in conuersiōe sc̄ti pauli. q. ij. per totū
Passio xp̄i opata est salutē hūani generis p modū sacrificij. in oct. ep̄hie. q. j. in corpe.
Passio christi licet sit aliq̄d signatū p alia sacrificia est tn̄ signuz alicuius rei obseruāde a nobis. ibidē in solutiōe secūdi argu.
Passio Christi quāuis ex parte occidentium fuerit maleficiū. fuit tn̄ ex parte Christi sacrificiū. ibidē in solutiōe tertij argumēti.
Pati Christum non fuit necessariū necessitate absoluta. Dominica in quinquagesima. q. j. in corpore. in secunda conclusione.
Pati christū necessariū nō fuit ex suppositione finis. ibidē in tertia conclusione
Pati christū fuit necessariū necessitate immutabilitatis. ibidē in quarta conclusione
Passione liberare hominē conueniens fuit. ibidē in solutione tertij argumenti
Pati christuz in hierusalē conuenientissimū fuit. que conuenientia quattuor probatur rationibus. ibidē. q. ij. in corpore.
Passio Christi fuit pro peccato totius mūdi. ibidē in solutione pmi argumenti.
Pati voluit christus extra portaz propter tria. ibidē in solutione tertij argumenti.
Passionis effectus trāsiuit non solū ad iudeos sed etiā ad gētes. ibidē. q. iij. per totuz
Passionis christi multi sunt effectus. Titulo de passione christi.
Passio xp̄i ē culpaꝝ nr̄āꝝ deletio. ibidez.
Passio christi a potestate diaboli nos liberauit. ibidem

Paſſio chriſti vulnera nrã ſanauit.ibidez.
Paſſio chriſti in amore nos accẽdit.ibidẽ.
Paſſio chriſti fuit pacis reformatõ.ibidẽ.
Paſſio Chriſti eſt ad bona prouocatõ.ibidem
Paſſio chriſti fuit regni celorum apertio. Ibidem
Paſſione ſua nos liberare fuit conuenientior modus ꝑ nobis.q̃zuis alio mõ potuerit nos liberare Dñica palmaꝝ.q.j.ꝑ totuz
Paſſio mortis ꝯueniẽtior fuit m̄ltis reſpectib⁹. In die paſceues.q.j.⁊.q.ij.ꝑ totũ.
Paruuloꝝ numero fuit beat⁹ franciſcus. ideo reuelata fuerũt ei ſecreta celeſtia In feſto eiuſdem.q.ij.per totũ
Parabolis ⁊ ſimilitudinib⁹ chriſt⁹ in ſua p̄dicatione cõueniẽter vſus eſt Dominica in.lx.q.j.per totum
Parabole tales quibus chriſtus vſus eſt fuerunt vere ẜm ſenſum litteralem. Ibidez q.ij.per totũ
Palpabile chriſtus corpus ſuũ cõuenienter diſcipulis exhibuit. Feria tertia paſce.q.ij.per totum.
Paſtor ver⁹ fuit chriſtus omniũ fidelium Dñica p̄ma poſt oct.paſce.q.j.i p̄ma ꝯcl'oe
Paſtor bon⁹ fuit chriſt⁹. Ibidẽ.in ſecũda concluſione.
Paſtor chriſt⁹ aĩam ſuã poſuit ꝑ ouibus ſuis.ibidẽ in tertia ꝯcluſione.
Paſtor bon⁹ nõ dz ponere aĩam ꝑ brutis aĩalib⁹.ibidẽ.q.ij.in corpe in p̄ma ꝯcluſiõe.
Paſtor bonus non tenetur vitã corporalem ponere ꝑ ſalute corpali ouiũ ſuarum. ibidem in ſecũda ꝯcluſione
Paſtor bonus tenet̃ vitã corpalem ponere ꝑ ſalute ouiũ ſuarum ſp̄uali. ibidẽ in tertia concluſione
Paſtor bonus relinquere nõ debet gregẽ ſuũ tp̄e pſecutionis diaboli vel heretici.ibidem.q.iij.in p̄ma ꝯcluſione
Paſtor bonus qñ poſſit relinquere gregẽ ſuũ ⁊ qñ nõ.ibidem ꝑ totũ
Paul⁹ ſanct⁹. Vide in ꝯuerſione ⁊ i commemoratiõe eiuſdẽ i materia q̄ſtionũ
Partem optimam elegit maria in omnibus bonis. In feſto aſſumptionis.q.ij.per totum
Peccatũ nõ fuit in chriſto vlluz. Dominica in paſſione.q.j.in corpe ⁊ ꝑ totũ
Peccatum chriſtum crucifigentium fuit grauiſſimum. Feria quarta palmarum.q.ij.in corpore.
Peccata dimittere chriſtus ẜm q̃ hõ nõ potuit. Dominica.xix.trinitatis.q.j.i corpe in p̄ma cõcluſione
Peccata dimittere habuit chriſtus ꝑ alijs ibidem ꝑ totum
Peccata dimittere nulli creature concedit̃ niſi miniſterialit̃.ibidẽ.q.ij.ꝑ totũ.
Peccatum multa mala facit homini. Titulo de peccato
Peccatum facit hominem ſeruum diaboli.ibidem.
Peccatum ducit ad amarũ finẽ.ibidẽ.
Pctõris m̄ltiplex deceptio ⁊ ſtulticia.ibidẽ
Peccati damnificatio.ibidem
Peccatũ excecat hoĩem.ibidem.
Peccati praua ꝯſuetudo.ibidem
Peccatũ grauat vł onerat hoĩem.ibidem
Penitentiã agentes angelos letificant. triplici ratione. Dominica tertia trinitatis.q.j.in corpore
Penitentiã vno peccatore agente pl⁹ gaudent angeli q̃z nonagintanouem iuſtis.ibidem.q.ij.per totum
Pñia vera ⁊ diſcreta. Ti.de penitẽtia.
Penitentia talis multa bona adducit homini.ibidẽ ꝑ totum
Penitentia indiſcreta non eſt laudabilis. ibidem
Pñia tarda ⁊ vitupabil'.ibidẽ ꝑ totũ.
Penitentia marie magdalene.in feſto ei⁹ q.ij.per totum
Perſeuerãtia habz multos bonos effect⁹ Titulo de pſeuerãtia
Perſeuerãtia petita impetrat.ibidẽ
Perſeuerãtia bona acq̃ſita cuſtodit.ibidẽ
Perſeuerãtia difficilia et aſpera facilia facit ⁊ ſuauia.ibidem
Perſeuerantia virtutem adminiſtrat ne quis deficiat.ibidem
Perſeuerantia coronã eternã ꝯprehendit ibidem

Perſecutio. Uide ſupra. vbi paſtor
Petitio vel petere. vide ſupra. vbi orõ
Perfectus. nec omnis pfectus eſt in ſtatu pfectionis. nec omnis q̃ ſtat in ſtatu pfectionis eſt pfectus In feſto ſancti Auguſtini q. ij. in corpore
Perfectionis ſtatui nõ repugnat nec derogat papatus aut ep̃atus. In feſto gregorij pape. q. iij. per totum
Perfectio p̄latorum qualis ſit. In feſto ſãcti auguſtini. q. j. per totum
Perfectionis actũ maximũ facit q̃s moriendo p chriſto. In feſto ſancti barnabe. q. ij. per totum
Petrus ſanctus apoſtol⁹ Uide ĩ materia queſtionũ. In feſto cathedre. ⁊ in feſto v̓o per totum
Petrus martyr. vide in feſto ſancti petri martyris in materia queſtionum
Petrus ap̃lus multiplicit̃ errauit in trãſfiguratione dñi. Dñica ſc̃da. xl. q. iij. p totũ.
Petrus ap̃lus ⁊ nũc ſucceſſores ptãte clauium poterunt ⁊ poſſunt indulgẽtias ⁊ relaxationes facere penaꝝ debitarũ p peccatis. In feſto ſc̃i petri ap̃li. q. iij. p totũ
Philippi ⁊ iacobi. In feſto eoꝝ in materia queſtionum
Pigriciã multa mala ſequunt̃. Titulo de pigricia
Pigriciã ſequit̃ defect⁹ bonoꝝ. Ibidem
Pigriciã incõſtãtia volũtatis ſeq̃t̃. ibidez
Pigricia amor eſt voluptatis. ibidem
Pigriciam ſequit̃ timor puſillanimitatis Ibidem
Pigriciã ſeq̃t̃ negligẽtia ĩ negocijs. ibidẽ
Pigriciã ſequit̃ puatio glĩe. ibidem
Pigriciã mors gehẽne ſequitur. ibidem.
Plenitudinẽ ⁊ pfectiõz gratie accepit maria v̓go in ſua ſanctificatione. in feſto natiuitatis marie. q. iij. p totum
Plenitudo ſpiritusſancti. Dñica tertia p⁹ octauas paſce. q. iij. per totum
Plenitudo gaudij Dñica quarta poſt octauas paſce. q. iij. per totum
Predicare quis debet vt proficiat. Titulo de predicatoribus
¶ Predicator laudabilit̃ dz viuere. ibidez
Predicatoris doctrina dz ẽẽ facilis. ibidez
Predicatoris materia dz ẽẽ vtilis. ibidem
Predicare chriſtus iudeis ſine offenſione non debuit Dominica in paſſione. q. ij. per totum
Predicare nullus inferior pape poteſt ſine autoritate pape. Dominica quinta trinitatis. q. ij. per totum
Predicationis officium chriſtus cõueniẽter cõmiſit apoſtolis necnõ diſpenſatiõis miniſteriũ diuini v̓bi. Andree. q. j.
Predicatorum ordinem an cõuenienter ſanctus dominic⁹ inſtituerit. In feſto eiuſdem. q. j. ⁊. q. ij. per totum
Prelationem appetere ratione honoris et ſufficientie temporaliũ illicituz eſt. Dñica xvij. q. j. in p̃ma concluſione
Prelationem ad gradus celſitudinem appetere eſt illicitũ ⁊ peccatũ. Ibidem
Prelationẽ appetere vt pſit proximo ad ſalutem laudabile eſt. Ibidem in tertia ꝯcluſione per totum.
Prelationis ambitio eſt peccatũ. Ibidem q. ij. per totum
Prelatoꝝ ſtatus maior eſt alijs in eccĩa d̃i In feſto ſc̃i Aug̃. ꝯfeſſoris. q. j. p totum
Preſumptio mala eſt ⁊ multa mala ĩportat. Ti. de p̄ſumptiõe p totum
Preparatio ad quinq; ſe extendit. Titulo de preparatione
Preparare debemus nos ad defendendũ Ibidem
Preparare debemus nos ad ſeruiendum Ibidem
Prepare dẽm⁹ nos ad recipiẽdũ. Ibidem
Prepare debemus nos ad cõputandum Ibidem
Prepare dẽm⁹ nos ad ꝯuiuãdũ. Ibidem
Preparare tripliciter debem⁹ nos ad nuptias. ibidem
Preparant ſe ad nuptias tria genera hominum. Ibidem
Premium remuneratiõis. Dñica. lxx. q. j. per totum
Prophete falſi cauẽdi ſunt. Dominica octaua trinitatis. q. j. per totum
Propheta an fuerit chriſtus. Dominica

quarta.xl.q.iij.per totum.

Prodigalitas aufert homini ſua. Titulo de prodigalitate.

Prodigus pleno vaſi infundit q̄ndo dat diuitibus. Ibidem

Prodigus corrupto vaſi infundit q̄ndo dat hiſtrionibus. Ibidem

Prodigus dat ꝓ nihilo quando dat ꝓ vana gloria. Ibidem

Prouidentia valet ad ſuſtinēdū tēptationes ⁊ tribulatiōes. Ti. de ꝓuidētia ꝑ totū

Probatio ē multiplex. Ti. de ꝓbatione

Probatio ꝑ fidem. Ibidem

Probatio ꝑ patientiā in tribulatōe. ibidē.

Probatio ꝑ temptatiōes. Ibidem

Probatio per verba. Ibidem

Probatio per opera. Ibidem

Probatio ex conuerſatione. Ibidem.

Probatio per obedientiam. Ibidem.

Purificatiōis. Uide in eodem feſto ī materia queſtionum

De Q

Querunt multi dominum ſed non īuenerunt. Titulo. quō querendus eſt deus.

Querere volenti deum tria ſunt cōſiderāda. Ibidem

Querendus eſt deus lachrymabilit̄. ibidē

Querendus eſt deus diligent̄. Ibidem

Querendus eſt deus ꝑſeuerāter. ibidem.

Quando querendus eſt deus. ibidem.

Querendus vbi ſit deus. ibidem

De R

Religioſus qualis eſſe debeat. Titulo de religioſo per totum

Religionem predicatorum beatus dominicuſ conuenienter inſtituit In feſto ſancti dominici. q. j. et. q. ij.

Religioſus cum perfectionis ſtatu poteſt gradū magiſtralē ſuſcipere In feſto ſancti vincentij confeſſoris. q. j. per totum

Religio eſt ſchola in qua docetur diſciplina. et exercitiū habetur tendendi ⁊ perueniendi ad perfectionem. In feſto ſancti benedicti. q. j. in corpore

Redemptio. Uide ſupra de incarnatiōe.

Reges cōuenienter et ſapiēter venerūt ad chriſtū adorandū ⁊ venerandum. in feſto epiphanie. q. iij. per totum

Recidiuum multa habet media retrahentia. Titulo de recidiuo

Recidiuū impedire debet medicine ſumptuoſitas. ſcꝫ paſſio chriſti. ibidem

Recidiuum excludere debet mortiſ eternitas. ibidem

Recidiuū expellit deum ab homine. ibidē.

Recidiui multiplex damnum. ibidem.

Recōciliatio quando fieri debet ⁊ qñ non. Dñica ſexta trinitatis. q. iij. per totum.

Reprehendit chriſtus conuenienter regulum propter defectuꝫ fidei ſue. Dominica xxj. q. j. per totum

Reprehendit chriſtus conuenienter phariſeos de cenſu dādo ceſari. Domīca. xxiij. q. iij. per totum

Remunerationis premium. Dominica lxx. q. j. per totum

Reſurgere chriſtum a mortuis fuit neceſſarium. in die reſurrectōnis chriſti. q. j. ī corpore. in ꝓ̄ma concluſione. Et probatur q̄nqꝫ rationibus. ibidem

Reſurrexit chriſtus cum vero corpore. ibidem in ſecunda concluſione

Reſurrexit chriſtus cum corpore glorioſo ibidem in tertia concluſione

Reſurrexit chriſtus reſurrectione perfecta priuſq̄ꝫ quicunqꝫ alius reſurgentium. ibidem in quarta concluſione

Reſurrexit chriſtus conueniēter tertia die ibidem. q. ij. per totum

Reſurrectionem ſuam chriſtus argumentis et ſignis declarauit Feria ſecunda paſce q. ij. per totum

Reſurrectionis chriſti veritatem argumēta que induxit ſufficiēter probauerunt. ibidem. q. iij. per totum

Reſurgere debuit chriſtus cuꝫ cicatricibꝰ et quare. Feria tertia paſce. q. j. per totum

Reſurrectio generalis corporū tripliciter ꝓbatur. Ti. de reſurrectione generali

Reſurrectio generalis ꝓbat̄ autoritatibuſ ibidem

Reſurrectio generalis probat̄ rationibus ibidem

Reſurrectio generalis probatur exemplis

ibidem
Reſurrectionis cauſa corporum mortuo-rum erit vox chriſti miniſterialiter. in die animarum.q.iij.per totum
Repleri qui vult gratia ſpiritusſancti q̄ttuor debet facere. Titulo de repletione.
Repleri ſi vult dz vas euacuare. ibidem.
Repleri ſi vult debet vas ſuū lauare.ibidē
Repleri ſi vult debet obſtruere et ligare. ibidem
Repleri ſi vult debet vas erigere .ibidem
Repletionis quattuor ſigna.ibidem
Rogationum. Uide in materia q̄ſtionuz. de diebus rogationum
Ruina multorum extitit chriſtus ſꝫ diuer-ſimode. Dominica infra octauas natiui-tatis chriſti.q.j.per totum

De S

Sacra ſcriptura oſtendit verum meſſiam ſcilicet chriſtum veniſſe. Dominica.x.trini tatis.q.j.per totum
Sacramentum.ſupra in corpore chriſti.
Sacrificium deo offerre eſt de lege nature Dominica.xxiij.q.ij.in corpe.in prima con cluſione
Sacrificium ſoli deo eſt offerendum. Ibi-dem in ſecunda concluſione
Sacrificia offerre deo omnes tenemur.ibi dem in tertia concluſione
Sacrificium triplex ſm̄ triplex homīs bo-num. Ibidem
Saluare cum ſuo themate. Ti.de ſaluare
Saluare Introitus ſiue introductō.ibidē
Salutis Diſtinctio. Ibidem
Saluti neceſſaria primum eſt habere obe-dientiam in preceptis. Ibidem
Saluti eſt neceſſarium temperantia ī pro-ſperis. Ibidem
Saluti neceſſarium eſt patientia in aduer ſis. Ibidem
Sanguis chriſti an totus fuerit in reſurre ctione chriſti reaſſumpt⁹. In die ſancto pa-ſce.q.iij.per totum
Sanctificatur homo per baptiſmum. Ti-tulo de ſanctificatione
Sanctificatur homo per confeſſionem. Ibidem
Sanctificatur homo per abſtinentiam a peccato. Ibidem
Sanctificatur quis per ſpem. Ibidem.
Sanctificatur quis per cuſtodiam man-datorum. Ibidem.
Sanctificat̄ aliq̄s per elemoſynam .ibideꝫ
Sanctificat̄ etiā q̄s per bonam ſocietateꝫ. Ibidem
Sanctificatus fuit iohānes baptiſta ī vte-ro matris. In feſto eiuſdē.q.iij.per totum
Sanctificata fuit glorioſiſſima virgo ma-ria In feſto natiuitatis eiuſdem.q.ij. per to tum
Sanctificatione beatiſſima virgo maria recepit plenitudinem gratie. Ibidem. q.iij. per totum
Sapientia duplex ſcilicet bonorum et ma lorum. Titulo de ſapientia
Sapientia malorum. Ibidem
Sapientia terrena non eſt bona. Ibidem.
Sapientia animalis eſt mala. Ibidem
Sapiā diabolica.⁊ illa eſt peſſima. Ibideꝫ
Sapientia bonorum. Ibidem
Sapientia bonorum in multis conſiſtit. Ibidem
Sapientie ſiue ſcientie quattuor fuerunt ī chriſto. Dominica infra octauas epipha-nie.q.j.in corpore
Sapientia diuina et increata fuit ī chriſto Ibidem in prima concluſione
Sapientia acquiſita chriſtus profecit. Ibi dem in tertia concluſione.
Seruiū malum. Titulo de ſeruitio malo.
Seruiunt aliqui gule. Ibidem
Seruiunt aliqui luxurie Ibidem
Seruiunt aliqui pecunie. Ibidem
Seruire diabolo eſt malū ꝓpt̄ plā.ibidem
Seruire cum ſuo themate.ibidem
Seruitium dei. Titulo de ſeruitio dei
Seruire debemus deo cum timore ⁊ reue rentia. Ibidem
Seruire debem⁹ deo voluntarie. ibidem.
Seruire deo debemus honeſte et munde. ibidem
Seruire debemus ſapienter.ibidem.
Seruire debemus ſollicite.ibidem
Seruire deo q̄re ⁊ ꝓpt̄ q̄d debem⁹.ibidem

Seruire nemo poteſt duobꝰ dñis.Dñica
xv.poſt trinitatis.q.j.per totum
Sequi debemus deum.Titulo de ſequen
do deum
Sequũt quidã mũdi vanitatẽ.Ibidem.
Sequuntur quidam carnem ſuã.Ibidem
Sequunt quidam diabolum.Ibidem
Sequũtur quidã dominũ per viam man
datorum.Ibidem
Sequũt q̃dã ꝑ ſemitã conſiliorum Ibidez
Sequũtur aliqui per compendiũ tribula
tionis.Ibidem
Sequũt eũ aliq̃ per viã innocẽtie. Ibidez.
Sequũt eũ aliq̃ ꝑ viã charitatis.Ibidem.
Sequi cum ſuo themate.Ibidem
Seq̃ introitꝰ vel introductio.ibidem
Sequele diſtinctio.ibidem
Sequi volens chriſtum neceſſarium eſt ꝙ
vadat ꝑ viam puritatis.ibidem
Sequi volens chriſtum neceſſarium eſt ꝙ
vadat per viam paupertatis.ibidem
Sequi volentem chriſtum oportet ire per
viam humilitatis.ibidem
Sequela chriſti duplex diſtinguitur.In fe
ſto ſancti Andree.q.ij.ꝑ totum
Sequi volentem chriſtum tria ſunt neceſ/
ſaria. In feſto ſancti petri martyris.q.j.ꝑ
totum
Secuti ſunt aliqui ad vnicum verbuz chri
ſti.In feſto ſancti Matthei.q.ij.in ſolutõe
pͥmi argumenti
Sepeliri xp̄m fuit cõueniens. ſabbato ſan
cto paſce.q.j.in corꝑe in pͥma cõcluſione
Sepultura Chriſti debuit eſſe in horto pro
pter myſticam ſignificationem.ibidem in
concluſione ſecunda
Sepultus eſt chriſtus cõuenienter ĩ ſepul
tura aliena.ibidẽ in tertia cõcluſione
Sepultura chriſti debuit eſſe ĩ nouo ſepul
cro.ibidem in quarta cõcluſione
Sepeliri debuit chriſtus ĩuolutus ſyndo/
ne munda.ibidem in q̃nta ꝯcluſione
Sepeliri chriſtum fuit cõueniens ſed non
incinerari.ibidem in ſexta cõcluſione.
Sepulto domino non debuit diuinitas a
carne ſepari.Ibidẽ in ſeptima concluſione
Et plura pulcra ibidem de ſepultura chri/
ſti ꝑ totam queſtionem
Sedere ad dextrã patris conuenit chriſto.
In die aſcẽſionis.q.iij.per totum
Sedes ſancti petri ꝯuenienter nõ põt tranſ/
ferri de roma in aliã regionẽ.probat mul/
tis rationibus.ĩ feſto cathedre.q.iij. ꝑ totũ.
Silentium multa bona homini importat
Titulo de ſilentio
Silueſter ſanctus.Uide in feſto eiꝰ ĩ ma/
teria queſtionum
Simonis et iude.In feſto eorum in mate/
ria queſtionum
Symoniã cõmiſit iudas vendẽdo chriſtũ
Feria q̃rta palmarũ.q.j.in corꝑe
Symoniacũ eſt ſemꝑ de miſſa celebranda
pactionem facere.Ibidem in ſolutione ſe/
cundi argumenti
Symoniacoꝝ pena illa ẽ ꝯueniẽs vt expel
lent ꝑ ꝓuatõnẽ eoꝝ q̄ ꝑ ſymoniã adepti ſũt
Dñica.x.trinitatis.q.iij.in corꝑe
Symoniaci tã vendẽtes q̃z ementes ſpũa
lia aut etiam mediatores alijs penis puni
untur.Ibidem
Symoniace recipiẽs ordĩes ipõ iure ſuſpẽ
ſus eſt.Ibidẽ in ſolutõe pͥmi argu.
Symoniace ordinatꝰ ñ recipit ordĩſ execu
tionẽ.ibidẽ in ſolutiõe ſecũdi argu.
Symoniacus deum vendit.Titulo de ſy/
moniaco
Symoniaci q̃z mali ſint.Ibidẽ ꝑ totum.
Sollicitudo duplex.Dominica.xv.trinita
tis.q.iij.in corpore
Sollicitudo tpalium qñ ſit bona vel mala.
Dñica ſcda trinitatis.q.ij.ꝑ totũ
Societas mala multa mala importat hoi
ĩo debet ſe cauere hõ ab illa Ti.de ſocietate
mala cauẽda ꝑ totum.
Solitudo multa bona homini adducit.
Ti.de ſolitudine ꝑ totũ
Spõſus q̃s fuerit in nuptijs qñ xp̄s aq̃m
in vinũ mutauit.⁊ ẽ duplex opinio.Dñica
pͥma pꝰ octauas epĥie.q.iij.ꝑ totũ
Sperandũ eſt in dño.Ti.de ſpe
Spes multa bona homini importat.Ibi/
dem per totum
Spes cũ ſuo themate.Ibidem
Spei introitꝰ ſiue introductio.ibidẽ.

Spei diſtinctio. Ibidem.

Sperantes in ſe deus adiuuat. Ibidem.

Sperantes in ſe deus confortat. Ibidem

Sperantes in ſe deus remunerat. ibidem.

Spūs cum ſuo themate. Titulo ſpiritus.

Spūs introitꝰ vel introductio. Ibidem

Spiritus diſtinctio. Ibidem.

Spirituſſanctus cuſtodit nos a corruptōne peccati. quia cor mundat. Ibidem.

Spirituſſanctus os conſeruat. Ibidem.

Spūſſanctus manum rectificat. Ibidem.

Spirituſſanctus procedit a patre et filio ꝯ grecos. Dominica infra octauas aſcenſionis. q. i. in corpore.

Spūſſanctus alio modo ꝓcedit. ⁊ alio modo filius. ibidem Vide etiā in ſolutōne. ar.

Spirituſſanctus tripliciter perhibuit teſtimonium de chriſto. Ibidem. q. ij. per totuꝫ

Spirituſſanctus arguere habuit mūduꝫ de peccato. de iudicio. et de iuſticia. Dominica. iij. poſt octauas paſce. q. ij. per totum.

Spirituſſancti plenitudo completa fuit ī apoſtolis. quod probatur triplici ratione Ibidem. q. iij. per totum

Spirituiſancto conuenit viſibiliter mitti. In die pentecoſtes. q. i. per totum

Spirituſſanctus conuenienter miſſus fuit in linguis igneis. Ibidem. q. ij. per totuꝫ.

Spūſſanctus docuit apoſtolos omīa ſ꞉m quadruplicē ſenſum. ibidem. q. iij. per totū.

Spiritus vnitur corpori dupliciter. Dn̄ica prima trinitatis. q. ij. in corpore

Spirituale gaudiū poteſt impleri in futura beatitudine. Dominica quarta poſt octauas paſce. q. iij. in corpore

Status prelatorum maior eſt in eccleſia omni alio. In feſto ſancti auguſtini epiſcopi. q. i. per totum.

Status triplex bonorum. Titulo ꝺ lumīe

Stephanus ſanctus Vide in feſto eius in materia queſtionum

Stella apparens magis nō fuit vna de illiſ celeſtibus. In die ephīe. q. ij. per totū

Suffragium. Vide in die animarū in materia queſtionum

Suſpitio generat malum. Dominica. iiij. trinitatis. q. ij. in corpore

Suſpitionis triplex gradus. Ibidem

Superbia eſt quaſi rex viciorū. Titulo de Superbia

Sup̄bia initiū eſt omnis peccati Ibidem

Sup̄bia efficit hō filiꝰ diabolo. Ibidem.

Superbia eſt occaſio ⁊ cauſa ruine ſpiritualis. Ibidem

Sup̄bia aufert homini oīa bona. Ibidem

De T

Tactus impudicus tria mala facit Titulo de tactu impudico

Tactꝰ impudicꝰ corpꝰ cōtaminat. Ibidem

Tactus impudicꝰ aīam maculat. Ibidem.

Tactꝰ ip̄udicꝰ aīaꝫ itoxicat ⁊ inficit. ibideꝫ.

Tempus conſiderāduꝫ eſt tanq̄ꝫ theſaurus precioſus. Titulo de tp̄e

Tempus bene conſiderandum eſt ꝓpter plura. Ibidem per totum

Temporaliū ſollicitudo nimia non eſt bona. Dn̄ica. xv. trinitatis. q. iij. in corpore.

Temporalium poſſeſſio aliquando nō derogat ſtatui perfectionis. In feſto ſctī gregorij. q. iij. per totum.

Temporalia omnia relinquere ad ſimplicem ſequelā domini non eſt neceſſariū. In feſto ſancti Andree. q. ij. in corpore.

Temptatio quattuor habet cōſideratiōes Titulo de temptatione

Tēptatio diaboli eſt multiplex. Ibidem

Temptat regredi cum ſeptem ſpiritibꝰ peioribus. Ibidem.

Temptationis reſiſtendi modus Ibidem

Temptationū multiplex vtilitas. Ibidem

Temptari voluit chriſtus a diabolo. Dn̄ica prima. xl. q. ij. per totū.

Tepiditas irā dei prouocat. fiduciam diabolo temptādi p̄ſtat. ⁊ reddit hoīem impotentē Titulo de tepiditate per totum

Theſaurus multiplex diſtinguitur. Titulo de Theſauro

Theſaurus ſcientie. Ibidem.

Theſaurꝰ ē aīa p̄cioſa in corp̄e. Ibidem

Theſaurꝰ eſt v̄ginitas in carne. Ibidem

Theſaurꝰ eſt gratia in corde. Ibidem.

Theſaurus virtutes in anima. Ibidē.

Theſaurꝰ ē miſericordia ad p̄ximū. Ibidem

Theſaurꝰ amicicie ⁊ charitatis. Ibidem.

Theſaurus eſt vita eterna. Ibidem
Theſaurum abſconditum in agro emit beata Katherina virgo. In feſto eiuſdem .q. vnica per totum
Timoꝛ domini multa bona facit in homine. Titulo de timoꝛe domini
Timoꝛ domini expellit peccatum Ibidem
Timoꝛ domini a malo culpe future cuſtodit. Ibidem
Timoꝛ eſt gratie dei collatio. Ibidem
Timoꝛ eſt bonoꝛum operum multiplicatio. Ibidem
Timoꝛ eſt bonoꝛum pꝛomiſſio. Ibidem
Timere debemus deum propt̄ tria. Ibidē.
Timoꝛ aliquando eſt peccatum aliquando non. In feſto ſanctoꝛum Johannis et pauli. q. ij. in coꝛpoꝛe in pꝛima concluſione
Timoꝛ inoꝛdinatus quandoqʒ eſt peccatum moꝛtale. Ibidem in ſecūda ꝯcluſione.
Thomas apoſtolus. Vide in feſto eius in materia queſtionum.
Thomas ſanctus doctoꝛ. In feſto eius in materia queſtionum.
Thomas cantuarienſis. In feſto eius in materia queſtionum
Transfigurationis materia ⁊ teſtes eiuſdē Dominica ſecunda quadꝛageſime. q. j. ⁊. q. ij. per totum
Tranſitu triplici tranſibit Chꝛiſtus in gloria miniſtrando. In feſto ſancti Martini in ſolutione ſecundi argumenti. q. vnica.
Traianus pꝛecibus ſancti Gregoꝛij fuit d̄ inferno liberatus. In feſto ſancti gregoꝛij q. ij. in coꝛpoꝛe
Tranſlatio cathedꝛe ſancti petri. ⁊ an trāſferri poſſit. Vide ſupꝛa in ſedere
Traxit Chꝛiſtus in cruce omnia ad ſe charitate. In feſto exaltatōnis ſancte crucis. q. ij. per totum
Trinitatis miſterium tenemur nunc credere explicite. In feſto ſimonis et iude. q. ij. per totum
Tribulatio ſeparat hominem ab amore mundi. Titulo de tribulatione
Tribulatio ſaluat animam. Ibidem.
Tribulatio retrahit a peccato. Ibidem.
Tribulatio meretur conſolationem. ibidē.
Tribulatio errantes reducit ad viā. ibideʒ.
Tribulatio pꝛobat hominēʒ ſicut ignis aurum. Ibidem.
Tribulatio purgat animam. Ibidem
Tribulatio eſt cibus vel calix domini vnō cibat ⁊ potat amicos ſuos. Ibidem
Tribulatio illuminat hominem. Ibidem.
Tribulatio ad regnum eternum perducit Ibidem

¶ De V

Verbum caro factum eſt. iſta pꝛopoſitio pꝛobatur vera. In die natiuitatis Chꝛiſti in vltima miſſa. q. vnica in coꝛpoꝛe.
Verbum ſiue deus factus eſt homo. Hoc participium factus tripliciteꝛ ſe habere poteſt in locutione iſta. Ibidem
Verbum caro factum. Ibi caro ponitur ꝑ homine ſicut pars pꝛo toto. ibidem in ſolutione pꝛimi argumenti
Verbum caro factum. quaſi ſolam carneʒ nominauit euangeliſta. quadꝛuplex eſt ratio. Ibidem in ſolutione pꝛimi argumenti.
Verbum dei debemus audire velociter et libenter. Titulo de verbo dei.
Verbum dei debemus audire reuerenter. Ibidem
Verbum dei audire debemus memoꝛiter ibidem.
Verbum dei audire debemus efficaciter cum effectu. ibidem
Verbum dei audiendum eſt pꝛopter multiplicem eius effectum. ibidem
Verbum dei mundat domum coꝛdis oſtēdit maculas et dat aquam gratie ad lauādum. Ibidem
Verbum dei mentem illuminat. erigit. viuificat. ſanat. ibidem per totum.
Veritatem loquendo Chꝛiſtus ſepius offendebat iudeos Dominica in paſſione. q. ij. in coꝛpoꝛe ⁊ per totum
Veritas triplex. Titulo de Veritate.
Veritas oꝛis per confeſſionem. ibidem.
Veritas coꝛdis in contritione. ibidem.
Veritas operis in actione. ibidem
Velocitas conuerſionis multa bona homini impoꝛtat. Titulo de Velocitate conuerſionis

Velocitas conuerſionis radicare facit in bono.ibidem
Velocitas conuerſionis aſſuefacit ad bonum.ibidem.
Velocitas conuerſionis dirigit vitam hominis.Ibidem.
Velocitas conuerſionis facit vite meliorationē.Ibidem.
Velocitas conuerſionis generat ſecuritatem vite.Ibidem
Venire cum ſuo themate. Titulo Venire.
Venire Introitus ſiue Introductio.Ibidem.
Venire diſtinctio.ibidem
Venit Chriſtus vt medicus ad infirmuz.Ibidem.
Venit Chriſtus in mundū vt ꝓpugnator Ibidem
Venit Chriſtus vt liberator.ibidem.
Veſtis nuptialis eſt charitas propter ſex rationes. Dominica viceſima trinitatis.q.ij.in corpore
Vitis vera eſt Chriſtus qui in hac vite nō permanſerit excidetur.In feſto ſctī Marci.q.j.per totum
Viſio duplex interior ⁊ exterior.Domīca xiij.q.j.in corpore
Viſio capitur dupliciter. Dominica in paſſione.q.tertia.in ſolutione primi argumenti.
Vidit Abraam in ſpiritu ſiue cognouit per fidem diem eternitatis.Ibidem in corpore
Videntes apoſtoli Chriſtum poſt reſurrectionem gauiſi ſunt.Quod quidez gaudium non eſt auferribile ab eis.Domīca ſcđa poſt octauas paſce.q.ij.in corpore in pma concluſione.
Viſionem quam habent omnes beati de diuinitate Chriſti nunq̄z auferetur ab eis Ibidē in.ij.concluſione
Viſione ſua beatus benedictus non vidit deuz ꝑ eſſentiā.In feſto ſancti Benedicti.q.ij.ꝑ totū.
Vidit Paulus diuinam eſſentiam.In feſto commemorationis ſancti Pauli.q.j.ꝑ totum.
Viſio dei per eſſentiam continet in ſe ſanctorum beatitudinem perfectam.In feſto omnium ſanctorum.queſtione pma ꝑ totum.
Videndo diuinam eſſentiā nullus intellectus creatus cognoſcere poteſt oīa que deꝰ poteſt facere.ibidē.q.ij.in corpore.in pma concluſione.
Viſionis noticia anima Chriſti cognoſcit omnia.ibidem in.ij.concluſione.
Videntes diuinam eſſentiam ſancti non vident oīa que deus videt.ibidez in tertia concluſione
Viſio dei ſiue cognitio diſtinguitur quadrupliciter.In feſto ſancti Matthei.q.ij.in corpore
Videre debemus deum.eius verba et opera eius. Titulo de Videndo deum
Videre debemus noſipſos et noſtros defectus.ibidem
Videre debemus homines iuſtos ad imitandum.ibidem
Videre debemus inſidias diaboli ad pcāuendū.ibidē
Videre debemus ea que futura ſunt.Ibidem.
Videre debemus diem iudicij et gaudia eterna.ibidem ꝑ totum. Vide etiaz ſupra de Prouidentia.
Vita contemplatiua ſimpliciter loquendo eſt melior ſed actiua vita ſm quod q̄s contemplata tradit alijs docendo ⁊ predicando melior eſt cōtemplatiua.Dn̄ica quarta aduentus.q.iij.in ſolutione ſecūdi argumenti.
Vita preſens habet breuitatem.tedioſitatem.defectus neceſſarios et irreuocabiles. Titulo de Vita pn̄ti ꝑ totum
Vita eterna infinita bona habet annexa. Ti.de Vita eterna ꝑtotum
Virginitatem multa cōmendant. Ti.de Virginitate.

Virginitas eſt ſponſa Chriſti.ibidem.
Virginitas excludit quattuor genera hominum que non copulantur xpo.ibidem
Virginitas mundiciam conſeruat.ibideꝫ
Virginitas comparatur gemme precioſe Ibidem.
Virginitas conformitatem habet cuꝫ angelis.Ibidem
Virginitas integritatem retinet.ibidem
Virginitas interiorem formoſitatem nō amittit.ibidem.
Virginitas magnam habebit remunerationem.ibidem
Viſitatio Marie.In eodem feſto in materia queſtionum.
Vincentius martyr.Vide in feſto eius in materia queſtionum
Vincentius confeſſor.Vide in feſto eiuſdem in materia queſtionum.
Vndecim milium virginum.In earum feſto in materia queſtionum.
Vnitas et concordia ſunt nobis neceſſaria.Titulo de Vnitate et Concordia
Vnitas ſiue concordia multos notabiles et bonos habet effectus.ibidem per totum
Vocatio quadruplex.per litteras per nutus.per voces.et per nuncios.Titulo de Vocatione
Vocat nos deus ad multa. Ibidem per totum.
Vocare cum ſuo themate.ibidem
Vocationis introitus ſiue introductio. Ibidem.
Vocationis diſtinctio.Ibidem.
Vocat deꝰ infideles ad ſui noticiam.ibidē
Vocat peccatores ad gratiam.Ibidem.
Vocat iuſtos ad ſuam gloriam.ibidem.
Voluntas humana ſenſibilitatis in Chriſto voluit aliud q̄ꝫ voluntas diuina voluit in ipſo. Feria quarta palmarum.q.iij.in corpore in prima concluſione.
Voluntas rationalis que eſt per moduꝫ rationis ſemper idem volebat quod deus Ibidē in.ij.concluſione.ꝛ ꝑ totā queſtōeꝫ.
Voluntatis duplex conſideratio.Dominica.viij.trinitatis.q.iij.in corpore.
Voluntatis malicia ſufficit ad hoc ꝙ actꝰ malus eſſe dicatur.ibidē in ꝑma ꝯcluſiōe.
Voluntatis bonitas intendentis non ſufficit ad bonitatem actus.Ibidem in.ij.concluſione.et in ſolu.argumen.
Voluntas duplex in Chriſto.Dominica xij.trinitatis.q.ij.in ſolu.ſecundi argumēti
Voluntas bona quid operetur.Titulo dē Voluntate bona per totuꝫ.
Volūtas ꝓpria eſt cauenda propter mala que ad ducit.Titulo de Voluntate ꝓpria ꝑ totuꝫ.
Vſura multas habet ſtulticias.Titulo dē Vſuris Ibidem.
Vſura non vult feneraꝛi deo. Ibidem.
Vſurarius animam ſuam pro vadio ponit.Ibidem
Vſura eſt iniquitas magna.Ibidem
Vſurarius vendit pauperi quod de lege nature ei tenetur.ibidem.
Vſurarius rē non viuā vult parere.ibidē
Vſurarius non vult ſe liberare a laqueo diaboli et eterna morte.ibidem.
Vſurarius melius q̄ꝫ alij vult comedere et bibere et non laborare contra mandatum domini.ibidem.

¶ De.X.

Xp̄m de virgine deſponſata concipi et naſci fuit conueniens quadruplici ratione. In vigilia natiuitatis Chriſti.q.prima in corpore.
Xp̄us conceptus fuit de ſpiritu ſancto.ibidem.q.iiij.per totum
Xp̄us duas habuit naturas.In die natiuitatis chriſti in prima miſſa.q.ꝑma ī corpore.et per conſequens duas natiuitates.ibidem
Xp̄us conuenienti loco natꝰ eſt ꝓpter tres rationes.ibidem.q.iij.in corpore.
Xp̄us in via natus.quadruplici ratione.ibideꝫ
Xp̄us conuenienti tempore natus eſt.q̄ntuplici rōne.ibidem.
Xp̄us circumcidi debuit ꝓpter decentiaꝫ. In circumciſione.q.j.in corpore
Xp̄o nomen imponi debuit et conueniētiſſime vocatum eſt nomen eius ihs.ibidem.q.iij.per totum
Xp̄us conuenienter vocatꝰ eſt nazarenus ꝓpter quinqꝫ ratōnes.In vigilia Epiphanie.q.vnica.per totum

Xp̄i natiuitas conuenienter p ſtellam magis monſtrata eſt. In die Epiphanie. q.j. per totum.
Xp̄us profecit ſapientia et ſcientia acquiſita. Dominica infra octauas epiphanie. q.j. per totum.
Xp̄us pfecit ſapientia et gratia ſicut etiã etate. ibidem. q.ij. per totum.
Xp̄us non didicit aliquid ab hominibus nec etiam ab angelis. Ibidem. q.iij. p totũ.
Xp̄m iohãnes baptiſta conuenienter nominat agnum dei. In oct. epiphanie. q.j. et ij. per totum.
Xp̄us conuenienter baptizari debuit. In oct. epiphanie. q.j. per totum.
Xp̄o baptizato aperti ſunt ſuper eum celi ibidem. q.ij. per totum.

De Y

Ypocrita. Vide ſupra Hypocrita.

Incipit tabula materie applicabilis ſiue floris theologie ſcd̄m ordinem alphabeti.

Abſtinentia	folio p̄mo
Adulatio	ij.
Ambitio	ij.
Amicicia	ij.
Amor ſuiipſius	ij.
Amor dei	iij.
Amor proximi	iiij.
Amor inimicorum	v.
Amor ſanctorum	v.
Aſpectus dei	vj.
Acquiſitio regni dei	vj.
Apertio aurium	vij.
Ambulatio ad deum	viij.
Ambulare cũ themate ⁊ introductiõe	ix.
Benedicendus quare eſt deus	x.
Charitas	x.
Charitas cum themate ⁊c.	xj.
Cuſtodia ſenſuum exteriorum	xij.
Cuſtodia cordis	xij.
Contritio	xij.
Confeſſio	xiij.
Chorea	xiiij.
Cogitatio	xv.
Conſolatio	xvj.
Compaſſio	xvij.
Conſuetudo	xvij.
Correctio	xviij.
Corpus chriſti	xviij.
Credere cum themate ⁊c.	xix.
Deriſio	xx.
Domus	xx.
Detractio	xxj.
Duricia cordis	xxj.
Diuitie temporales	xxj.
Dolor	xxiij.
Elemoſyna	xxiij.
Ebrietas	xxiiij.
Erubeſcentia	xxv.
Exemplum	xxv.
Excommunicatio	xxv.
Exaltatio	xxvj.
Fides	xxvj.
Fides cum themate ⁊c	xxvij.
Fidelitas	xxviij.
Fortitudo	xxix.
Gaudium	xxix.
Gaudium cum themate ⁊c.	xxx.
Gloria	xxxj.
Gratia	xxxij.
Gratia cum themate ⁊c.	xxxiij.
Gladius	xxxiij.
Gula	xxxiiij.
Humilitas	xxxv.
Iactantia	xxxv.
Innocentia	xxxv.
Inſtabilitas	xxxvj.
Ira	xxxvj.
Infirmitas	xxxvj.
Inuidia	xxxvij.
Infernus	xxxvij.
Iudicium generale	xxxviij.
Iudicium temerarium	xxxix.
Iudices mali	xl.
Iuſticia	xl.
Iuramentum	xlj.
Hypocrita	xlij.
Ignis purgatorij	xliij.

Lumen	xliij.
Locutio	xliij.
Luxuria	xliiij.
Lachryme	xliiij.
Manſuetudo	xlv.
Miniſtrare cum themate ꝛc.	xlv.
Mors	xlvj.
Memoria mortis	xlvj.
Mundicia cordis	xlvij.
Mundare cum themate ꝛc.	xlviij.
Mortificatio carnis	xlix.
Mendacium	xlix.
Murmur	xlix.
Mundi fuga	L.
Mirabilia mundi	l.
Miſericordia.	lj.
Miſc̄dia cū themate ꝛ introductiōe	lij.
Matrimoniū xp̄i. req̄re vbi v̄ginitas	xcj.
Negligentia	liij.
Obedientia	liij.
Ocium	liiij.
Oratio	liiij.
Odium vite	lv.
Opus bonum	lvj.
Odium proximi	lvij.
Ornatus	lvij.
Pax	lviij.
Patientia	lix.
Impatientia	lx.
Paupertas	lx.
Paſſio chriſti	lxj
Peccatum	lxj.
Penitentia	lxij.
Penitentia indiſcreta	lxiij.
Penitentia tarda	lxiij.
Predicator	lxiiij.
Perſeuerantia	lxv.
Preſumptio	lxv.
Prodigalitas	lxv.
Pigricia	lxv.
Prouidentia	lxvj.
Preparatio	lxvj.
Probatio	lxvij.
Querendus quomodo eſt deus	lxviij.
Quomodo debem⁹ ſeruire deo	lxxij.
Quare audiendū eſt verbū dei	lxxxiiij.
Q̄uo acquiritur regnum celorum	vj.
Religioſus	lxviij.
Repletio	lxix.
Reſurrectio generalis	lxix.
Recidiuum	lxx.
Saluare cum themate ꝛc.	lxx.
Sapientia	lxxj.
Seruitium malum	lxxj.
Seruire cum themate ꝛc.	lxxij.
Seruitium dei	lxxij.
Sequendo deum	lxxiij.
Sequi cū themate ꝛ introductiōe	lxxiiij.
Silentium	lxxv.
Symoniacus	lxxv.
Societas mala	lxxv.
Sanctificatio	lxxv.
Solitudo	lxxvj.
Spes	lxxvj.
Spes cum themate ꝛc.	lxxvj.
Spiritus cum themate ꝛc.	lxxvij.
Superbia	lxxviij.
Tactus	lxxix.
Tepiditas	lxxix.
Tempus	lxxix
Temptatio	lxxix.
Temptationis reſiſtentia	lxxx.
Theſaurus	lxxxj.
Tribulatio	lxxxij.
Timor	lxxxiij.
Verbum dei	lxxxiiij.
Velocitas conuerſionis	lxxxv.
Vita preſens	lxxxvj.
Vnitas	lxxxvij.
Vocatio	lxxxvij.
Vocatio cum themate ꝛc.	lxxxviij.
Venire cum themate ꝛc.	lxxxix.
Voluntas	xcj.
Virginitas	xcj.
Vſura	xcij.
Veritas	xcij.
Videndo deum	xciij.
Vita eterna	xciij.

Explicit tabula materie appli cabilis ſiue floris theologie.

Incipit materia aurea enucleata ex originalibus virtutum et viciorum. flos theologie nuncupata ſcđm ordinē alphabeti pro ſermonibus applicabilis tā de tēpore q̄ȝ de ſanctis totiꝰ anni.

Abſtinentia
eſt duplex.
deteſtabilis ⁊ laudabi-
lis. Deteſtabilis vt in
hypocritis. auaris. et
guloſis. Hypocrita enī abſtinet vt laudet
Talis nimis inſenſatus eſt. qa de h ꝙ vni
hoſti ſubtrahit. ſ. carni duos hoſteſ paſcit.
ſcȝ mundū ⁊ diabolū. Diabolus enī eſt ſi-
cut latro q̄ qñ cognoſcit mercatoreſ aliq̄d
portare ſociat ſe eis vt eos ſpoliet Sic dia
bolus ſpoliat ſupbos ꝑ iactantiā ⁊ oſtēta-
tionem. Exemplū de Ezechia q̄ oñdit the-
ſaurū ſuū nuncijs regis babylonis ⁊ ami
ſit. Eſa. xxxix. Nō fuit res quā non oſtēde-
rim eis ⁊c. Ideo dicit̄ Iob. xv. Cōgregatio
hypocrite ſterilis. Iſte de bono ope q̄ poſ
ſet habere regnū eternū querit ventuȝ va-
ne laudis. Gregoriꝰ Qui ex bono ope q̄d
agit humanos fauores req̄rit. rē magni p̄
cij pro vili p̄cio venalem exponit. Multi
oſtendūt bona multa que parū valent. et
talis apparet bonus q̄ non eſt ⁊ econuerſo
Melior eſt saccꝰ lapidibus p̄cioſis plenꝰ
q̄ȝ burſa ſerica plena ſtupis vel terra. Et
aliq̄n ſub vili ſarcinula latet precioſa mer-
ces ⁊ ſub pictura aurea lignū putridum ⁊
vermiculoſū Ioh. vij. Nolite iudicare ꝑm
faciē ⁊c. Nō teneas aurū q̄dcunqȝ vel q̄c-
quid lucet vt aurū. nec pulcrū pomū q̄li-
bet eſſe bonū. Ideo dicit̄ Matth. vj. Cū ie-
iunatis nolite fieri ſicut hypocrite triſtes.
exterminānt enī facies ſuas vt pareant hoī
bus ieiunātes. Auarus ieiunat vt burſaȝ
impleat. Iſte q̄d ori ſuo ſubtrahit in ore di
aboli ponit. Os diaboli eſt burſa auari q̄
impleri nō poteſt. Ideo nō ſit ieiuniū tuū
marſupij lucrū. ſed ſatietas animarū. Au
guſtinus. Tale eſt ieiuniū ſine elemoſyna
qualis ſine oleo lucerna. Guloſuſ ieiunat
vt poſtea meliꝰ comedat. Greḡ. Nō deo
ſed ſibi ieiunat qui ea q̄ vētri ſubtrahit ad
tempꝰ nō pauperibꝰ tribuit ſȝ vētri poſt-
modū offerenda cuſtodit. Sunt aūt mul
ti qui tantū vel plus comedūt vna vice cū
ieiunāt q̄ȝ comederēt duabꝰ ſi nō ieiuna-
rent. Qui talē grām faciūt deo. qualem fa
cit ille q̄ alicui dat duos obolos ꝓ vno de-
nario. Et q̄d debēt duobꝰ terminis carni.
ſoluūt vno tp̄e. Augꝰ. Cū menſura ſumū
tur medicamēta. ſic ⁊ alimēta ſumi debēt.
Quāto terra magis impinguat̄. tāto plu
res ſpinas ⁊ tribulos germinat. Sic caro
quāto melius nutrit̄. plures motus gene-
rat. et plus ſpūm impugnat. Prouer. xxix
Qui delicate a puericia nutrit ſeruū ſuū.
id eſt. corpus. poſtea inuenit eū ꝯtumacē.
id eſt. ſpiritui repugnantē. Nota ꝙ ſunt q̄
dam q̄ faciunt feſtū ante vigiliā. vt illi qui
in puericia delicioſe viuūt. Sed feſtū eoꝝ
diu non erit. vigilia autē eterna cuȝ diuite
qui nō potuit habere guttā aque. Lu. xvj.

Abſtinētia laudabilis eſt quadruplex.
Prima a peccato. Secūda a cibo. Tertia
a malis verbis. Quarta a praua ſocietate

De p̄ma dicit̄. j. Teſſal. iiij. Abſtineatiſ
vos ab omni fornicatiōe. glo. tā ſpirituali
q̄ȝ corpali. Qui enī in mortali pecccato ie-
iunat. corpus ſuū velut cadauer mortuū
deo offert. ꝯtra illud Roma. xij. Obſecro
vos ꝑ miſericordiaȝ dei. vt exhibeatis cor-
pora veſtra hoſtiā viuentē. non mortuaȝ.
Ideo Ecc̄. iij. dicit̄. Cor ſapiēs ⁊ intelligibi-
le abſtinebit ſe a peccatis ⁊c. Et. j. Petri. ij.
Obſecro vos ⁊c. abſtinere a carnalibꝰ deſi
derijs ⁊c. Sunt multi q̄ dicūt ꝙ nō poſſint
cōtinere vel abſtinere a peccato. ſed tamē
bene abſtinēt a nociuis corpoꝝ. Si enī ali
cui apponeret̄ cibꝰ mortiferꝰ et venenoſuſ
diceret. Nō poſſum comedere. Nullꝰ enī
eſſet q̄ ſcienter comederet vl̄ biberet morti
ferum corp̄i Voluptas ꝓhibita mortifera
eſt. vt dic̄ Aug̃. Oē ſeminariū voluptatis
venenuȝ puta. Hanc tamē auide hauriūt

multi.⁊ inde moriūtur. Apoc̄.viij. Multi
mortui ſunt de aquis. id eſt. delectatiōibꝰ
mundi vel carniſ. quia amare facte ſunt. ſ.
poſt mortē. Itē talis vno puero p̄ſente nō
auderet fornicari. ſed ſola verecūdia cobi-
beret eū. q̄ntomagis in p̄ſentia dei ⁊ ange
li cuſtodiētis eū deberet ſe cohibere. Ber-
nardus. In quouis angulo reuerentiā ex
hibere angelo debes. nec audeas illo p̄ſen
te q̄ď me preſente nō audes. Boetiꝰ. Ma
gna nobis indicta eſt neceſſitas ꝓbitatis
cum agamꝰ ante oculos iudicis cūcta cer
nentis. Exemplum de Taide meretrice ⁊c.
Nō eſt dicendū ꝙ equuſ nō poſſit cohibe
ri qui ex modico freno cohibeť. Sic nō de
bet aliquis dicere. non poſſum a pc̄tō car-
nis me cohibere. quē frenū erubeſcētie co-
hibet. Itē non diciť domus alicuiꝰ eo inui
to comburi. ex quo ipſe ignē ⁊ ligna ꝓprijſ
manibus apponit. ſ. cibos ⁊ potus calidoſ
ad luxuriā inflāmantes. Quia ſicut diciť
Ecc̄. xxviij. Scdm̄ ligna ſilue ſic exardeſcit
ignis. Poniꝰ deberet amouere. quia diciť
Prouerb. xxvj. Cū defecerint ligna extin-
guetur ignis. Itē peccatū ſi adimpleť non
extinguit famē ſed excitat. Sicut ſtillicidi-
um fabri ad horā mitigat ignē. ſed poſtea
feruet ardentiꝰ. Sic peccatū ꝑpetratū plꝰ
inardeſcit q̄ȝ ante Oſee. iiij. Comedēt ⁊ nō
ſaturabūtur. fornicati ſunt ⁊ nō ceſſabunt
glo. Vires fornicantiū deficiūt. ſed deſide-
ria inardeſcūt. Itē non videť inuitus capi
qui hoſtes ſuos inſequiť. et inter manꝰ eo
rum ſe ꝓijcit. cuȝ ſola fuga euadere poſſet.
Nec inuitꝰ moriť qui mortē ſuā emit ⁊ be
ne videt. Sic nō debet aliquis dicere Nō
poſſum cōtinere q̄ conſortia mulierū non
vult fugere. ſed eas care emit. Bene videť
velle cōburi qui ſe in ignem ꝓijcit. Ecci. iij.
Qui amat periculuȝ in illo ꝑibit. Itē non
debet dicere eger. nō poſſum liberari. q̄ cō-
ſilio medici non vult obedire De conſilio
medici abſtinet homo a vino ⁊ a carnibuſ
ꝑ menſem ⁊ plꝰ. ſed de cōſilio medici ſpiri-
tualis nō poſſet ꝑ vnū diem in ſeptimana
Peccatū enī q̄ď per penitentiā non dilui
tur. ſuo pondere mox ad aliud trahit. Pa
tet in lapide. Lapis enī cadens in puteum
ſi fundū non inuenit ſemꝑ in caſu eſt. In
peccato fundꝰ non eſt vnde in peccatū ca
dens. in cōtinuo caſu eſt. niſi manu gratie
ſuſtētetur. Quia abyſſus abyſſum īuocat
Itē pro pena tꝑali abſtinet homo a pecca-
to. quia ſi ſciret homo poſt peccatū pedeȝ
abſcindi vel in ignē mitti. peccatum nullo
modo faceret. ſed pro pena eterna euitan-
da nō poteſt. Inſanꝰ reputareť q̄ ad men-
ſam iret in qua parū cibi haberet. et om̄ia
bona ſua pro cibo illo ſoluturū ſciret et in
carcerē ꝑpetuū mitti. Talis eſt peccator q̄
pro peccato omnibꝰ bonis denudabitur.
⁊ a regno eterno ſpoliabiť. ⁊ in inferno pu
nietur. Ecc̄. xx. Datū inſipiētis nō erit vti-
le tibi. exigua dabit ⁊ multa improperabit
Prouerb. v. Preciū ſcorti vix eſt vniꝰ pa
nis. mulier aūt p̄cioſam animā viri capit.
¶ Secunda abſtinentia eſt a cibo corpo
rali. De qua dicit Hieronymuſ. Tunc eſt
precioſa apud deū abſtinentia cū animuſ
ieiunat a vicijs. Quid prodeſt corpus at
tenuari abſtinentia cū animuſ intumeſcit
ſuperbia. Iſidorus Qui a cibis abſtinent
⁊ mala agunt demones imitātur. quibus
eſca vel cibus nō eſt. et nequicia ſemꝑ ad-
eſt. Si quis lauaret manus ſuas in aqua
lutoſa non mundificaret eaſ. Sic qui ieiu
nat et agit penitentiaȝ in mortali peccato
non mundificat animā ſuam. Ecc̄. xxxiiij.
Ab immūdo quid mundabiť ¶ Abſtinē
tia enim a cibo corꝑali cōmendatur mul-
tiplici ſuo effectu. Valet enī abſtinētia ad
ſanitatem corporis. Ecc̄. xxxvij. Qui abſti
nens eſt adijciet vitā. ⁊ in multis eſcis erit
infirmitas. Si homo ita ſollicite abſtinet
ſe a vino et a carnibus pro ſanitate ⁊ vita
corporali. quantomagis debet pro ſpiritu
ali. Rechabite non biberūt vinū. quia pa
ter eoruȝ eis precepit. vt diciť Hiere. xxxv.
Item abſtinētia diabolū fugat et expellit
ab homine. Fames expellit lupuȝ a nemo
re. Sic abſtinentia diabolum ab homine
Marci. ix. Hoc genus demonuȝ in nullo
poteſt exire niſi in oratione ⁊ ieiunio. Po
nit enim diabolū in arido vbi requiē non

inueniet. Matth.xij. Cū immūdus spūs &c. Diabol⁹ ad modū piscis habitat in locis humentib⁹ Job.xl. Thobie.vj.&.xij. Cū extraxisset piscem de aqua delitiarū cepit palpitare ante pedes eius. Itē dicit ambrosius. q homo ieiunus in sputo suo serpentem corporalē interficit. quāto magis spiritalem. Judith.xiij. Post ieiuniū amputauit caput holofernis. Item abstinentia carnē vincit & castigat. Irridendi sunt illi qui dicunt se carnē non posse vincere. cū possint ieiunando ei victualia subtrahere Nō est adeo forte castrū q non possit capi si victualia ei subtrahātur. Nec adeo magnus ignis qui nō possit extingui p subtractionem lignorū. Prouerb.xxvj. Cū defecerint ligna.s.ciborū extinguetur ignis Subtrahe cibos & extinguetur ignis luxurie. Itē homo sine abstinentia est sicut equ⁹ indomitus sine freno qui precipitat dominū suū vbi non vellet Ideo dicitur Michee.vij. Ab ea que dormit i sinu tuo custodi claustra oris tui.id est.consensum corporis. Plus confidit diabol⁹ in adiutorio carnis q̄z in aliquo alio. quia domesticus hostis. Hostem istū fugere vel fugare non potest homo quē circumferre vel nutrire necesse est pimere non licet. sed subiugare sc̄z tenere cōpedem sup gulā licet. alioquin nunq̄m faciet bonā dietā. Eccl.xxxiij. Seruo maliuolo tortura & cōpedes. mitte eū in operationem ne vacet ¶ Tertia abstinentia est a malis verbis. Seneca. A verbis turpib⁹ abstineto. nā licentia eorū impudentiam nutrit De hoc require in capitulo de locutione ¶ Quarta est a praua societate Sapientie.ij. dicunt mali de iusto Abstinet se a vijs nostris tanq̄z ab immūditijs. Req̄re de mala societate

¶ De adulatione

Adulatio est nutrix diaboli lactans peccatores lacte adulationis & obdormire faciens in peccatis cantando eis placebo cantilenā diaboli Prouerb.j. Fili mi si te lactauerint peccatores ne acquiescas eis. Idem.xv. Iniquus lactat amicū suū & ducit eum per viā non bonā. Itē adulatores sunt sicut mimi & ioculatores diaboli. non permittētes suos ī aliquo cōtristari Osee vij. In malicia sua letificauerūt regē. et in mendacijs suis principes. Itē sunt incantatores diaboli. quia faciunt homines credere qđ ipsi non sunt. & vbi nihil est aliqđ esse ostendunt. ps. Oleum peccatoris nō impinguet caput meū. Hoc oleo inungit diabolus suos. Augustin⁹. Oleū est falsa laus adulatoris que mentes a rigore veritatis emollit ad noxia. Itē sunt proditores qui sub specie osculi tradunt homines hostibus suis vt iudas iesum. ioab amasam ij. Reg.xx. Esa.iij. Popule meus qui te dicunt beatū. ipi te decipiūt. Et Esa.ix. Qui beatificant populū istū. et qui beatificantur precipitati erunt in infernū. Item sūt rete diaboli. Prouer.xxix. Qui blandis fictisq̄z sermonib⁹ loquitur proximo suo expādit rete pedibus suis

¶ De ambitione

Ambitio allicit hominem et tenet eū in periculoso statu. Sicut eni canis relinquit īuitus os carneū. aut carnes nimis calidas iuxta ignem licet noceant. quia nimis plenus. Sic ambitiosus dignitates licz occasione earū multas angustias sustineat et pericula. Prouerb.j. Usq̄z quo paruuli diligitis infantiā. et stulti ea que sibi sūt noxia diligunt. Item puer cū difficultate ascendit equū. sed quādo parū equitauit nō potest deponi donec cadit subito. Sic et ambitiosus vix dignitates relinq̄t donec subito moriatur. psalmista. Uidi impiū superexaltatū & eleuatum &c. Et transiui et ecce non erat ¶ Item deijcit in peccatū vel ī infernum. Arbor paulatim & cum difficultate exaltatur. sed subito flatu ventorum deijcitur. Sic ambitiosus. Grego. Paulatim ascendisti sed non paulatim descendes. sed tanq̄z fulgur et alter sathanas. Itē qui ponit pedem suū super vacuū vel foueam. statim alta deserit & in ima cadit. Sic

qui affectum ſuū ponit in vanitate rerum temporaliū vel dignitatū. cito deum deſerit ⁊ in culpam cadit. pſalmiſta. Deieciſti eos dum alleuarētur ⁊c. Sic cornicula qn̄ non poteſt frangere nucem. in altū portat vt fortius cadat ⁊ frāgatur. Sic diabolus ī dignitatibꝰ eleuat aliquē quem ante nō poterat vincere. vt in peccatuꝫ deijciat. Jo ſtatuit ieſum chriſtum ſuper pinnaculuꝫ templi Mattbei. iiij. Job. xxx. Eleuaſti me et quaſi ſuper ventū ponens eliſiſti me valide. Jtem aquilaꝫ alte volantē facit cadauer deſcendere velociter. Sic hominē qui alta virtutum et cōtemplationis aſcendit dignitas vł temporalis voluptas. pſalmiſta. Aſcendit vſqꝫ ad celos et deſcendit vſqꝫ ad abyſſos ¶ Jtē ābitio decipit. Apis habet mel in ore ⁊ in cauda aculeum. Sic dignitas corporalis vel tēporalis poſt blādimentum adulatorū vanitatū et delectationum pungit. Prouerbiorū. v. Nouiſſima illius amara quaſi abſinthiū. Hoc eſt oſculum iude qui cuꝫ domino manducauit. et poſtea eum tradidit inimicis ſuis. Mar. xiiij. Traditor enim dedit eis ſignū ⁊c. Aliqua dignitate temporali dicit mundus demonibus. Jpſe eſt quem trado vobis vt veſtrum. Jtem accidit vt comeſtis carnibꝰ os proijciatur. magni canes oſſe relicto inter ſe litigant propter ipm̄. alius paruus canis venit os inuenit ⁊ comedit in pace ſua. magnis de eo certantibus. et nihil inde habentibus. Sic eſt de iſtis magnis clericis cum aliqua prelatura vł groſſa prebenda vacat. exurgit vnus ex vna pte. alter ex altera ad illam adipiſcendā. ad prelatum appellant vel ad papā. prelatura relicta. ſuper cauſam litigant et cauſantur et interim deus eā confert alicui ſimplici ⁊ bono qui eam non expectabat. nec curā adhibuit ad eam habendā. Luce. j. Depoſuit potentes ⁊c. Jtem capa pluuialis nō preponitur alijs veſtibus quia carior habeatur. ſed vt ſola deturpetur et alia veſtimenta munda cuſtodiātur. Sic homo in prelatione. quia expedit vt vnus moriatur ꝓ populo ⁊c. Joh. xj.

¶ De amicicia.

Quattuor faciūt hominem amicum dei. ¶ Primum eſt fides operans per dilectionem Jacobi. ij. Credidit abraam deo ⁊ reputatum eſt ei ad iuſticiā. et amicꝰ dei appellatus eſt ¶ Secundū mundicia cordis. Prouerb. xxij. Qui diligit cordis mūdiciam propter gratiā labiorū ſuoruꝫ habebit amicū regem. ¶ Tertiū preceptorū cuſtodia Johis. xv. Uos amici mei eſtis ſi feceritis ⁊c. ¶ Quartum aduerſoruꝫ tolerantia. Judith. viij. Abraā temptatꝰ eſt ⁊ per multas tribulatōnes probatus amicus dei effectus eſt.

¶ De amore ſuiipſius.

Amare ſe eſt amare latronem morte condemnatū Seneca. Omnes capitali ſupplicio condemnati ſumꝰ. ij. Timoth. iij. Erūt homines ſeipſos amantes. cupidi elati ⁊c. gloſa. Ex eo ꝙ ſeipſos. non deum amant. quaſi a radice hec mala que ſequunt̄. oriūtur. Chryſoſtomus. Omniū malorū cauſa eſt amor ſui et radix ⁊ fons ¶ Jtē amor ſui hominē excecat. Gregorius. Uehemēter claudit oculos mentis amor priuatus Ex quo fit vt quod nos agimꝰ graue eſſe non eſtimemuſ. plerumqꝫ et aggrauatur proximus et nobis nequaq̄m deteſtabile videtur. Cecus non videt ſe inquinatum. licet ſit multum. ¶ Jtem qui nimis amat ſe. deſtruit ſe. vult enim eſſe in ocio vbi corrumpitur. ſicut veſtis ī arca repoſita. pſalmiſta. Omēs ſicut veſtimentū veteraſcēt ¶ Jtem perdit ſe. quia qui nimis amat ſe nimis cuſtodit ſe. Sicut ille qui nimiſ diu ſeruat frumentū ſuum. perdit illud. quia corrumpitur ſemen. Si ſeminat. renouat ſicut ait Gregorius ſuper illo verbo Joh. xij. Niſi granum frumenti ⁊c. Inſipiēs qd tu ſeminas non viuificatur niſi prius moriatur. id eſt. corrumpatur. Jdeo dicitur. Johānis. xij. Qui amat animā ſuam perdet eam. Auguſtinus. Si male amaueris

odiſti. ſi bene oderis tunc amaſti. Idē. Si perit homo amando ſe. profecto īuenit ſe negando ſe. Diſce ergo amare te nō amādo te Item magna ſtulticia eſt proditorez ſuū nutrire. Gregorius. Magna miſeria quia laqueū noſtrū nobiſcū portamus. ⁊ hoſtem noſtrū nutrire cōpellimur. et q̄n to plura bona ei facimus. tanto plus nos impugnat. Quāto plus terra impinguatur. tanto plures malas herbas generat. Sic quanto melius nutrit̄ corpus. tanto generat plures motus carnales. Gene. iij Maledicta terra ī opere tuo. ſpinas ⁊ tribulos germinabit tibi. Prouerbiorum. xxix. Qui delicate nutrit ſeruū ſuum. id eſt. corpus ſuū a puericia ſua. poſtea inueniet eū cōtumacē. i. ſpūi repugnantē.

De amore dei

SIcut ſepe dicitur. Totū gaudium venit d̄ bene amare. Sed nō ab omnibꝰ capitur quid ſit bene amare. Ideo dominus qui ſuos vult monere ad omne gaudiuz dat illis formā bone dilectōis. Mathei. xxij. ⁊ Luce. x. Diliges dominū deum tuū ex toto corde tuo. ⁊ ex tota aīma tua. ⁊ ex tota mēte tua Circa q̄d vidēda ſūt tria. ſ.

Quomodo diligendꝰ eſt deꝰ

Quare diligendꝰ eſt deus

Et qui diligantur a deo

Diligendus eſt deus integraliter. ſcilicet ex toto corde. Fideliter ſcilicz ex tota anima Perſeueranter vel memoriter ex tota mente tua. Diligendus eſt ergo deus īntegraliter ex toto corde. Chryſoſtomus. Quid ē ex toto corde diligere. niſi q̄ ad nullius rei dilectionem magis inclinandum ſit q̄z dei. nec delectetur in aliqua alia re tātum quantū in deo. non in ſaporibus. vel auro vel argento. vel amicis vl̄ huiuſmōi Si autē in aliquo iſtoruz fuerit amor cordis tui magis q̄z in deo. iam non ex toto corde amas deū. Quia quanto rami inferiores arboris multiplicant̄ et creſcūt. tanto minus arbor creſcit et eleuatur ſuperiꝰ Sic quanto magis amor ſui et ſuorū. ⁊ rerum terrenarum creſcit in homine. tanto minus eleuatur in amorē dei. et minus deuz amat. Auguſtinus. Minus te amat qui tecuz aliquid amat. Ideo amor talis reſecandus eſſet. ſicut rami inferiores ⁊ ſuperflui reſecari debent ab arbore vt meliꝰ creſcat ⁊ fructificet. Deut. xxx. Circūcidet dominus cor tuum. ⁊ cor ſeminis tui. vt diligas dominū deū tuum ex toto corde tuo. Vult eniz dominus totū cor habere. ſicut auis nobilis de preda ſua. quia ſolus poteſt illud implere. et ſolus creauit. Auguſtinus. Totū exigit te qui fecit totuz te. Si haberes aliquod clenodiuz vel munuſculum ad dandū. deliberares vbi melius poſſes illud implicare Sic debes facere d̄ corde tuo vt diligenter conſideres cui meliuſ et vtiliuſ poſſis illud dare per amorē Nōne vides luſorem. ſchacū a ſchacario ſubleuatum in manu tenere. et cuz magna deliberatione videre vt in tuto loco aſſideat. ne ab aduerſario capiatur. Sic facias de corde tuo ⁊ caueas ne in loco turpi ⁊ periculoſo ⁊ aduerſario diſcooperto illud ponas. ſed deo qui bene poteſt illud cuſtodire des per amorem. quia ipſe petit. Prouerbiorum. xxiij. Fili prebe mihi cor tuum ſcilicet totū tanq̄m precioſum ferculū de preda mea. Amor enim eſt quoddā ferculuz ſcilicet eminens valde delicatuz et precioſum quod defertur corā rege ſūmo ad mēſam celeſtem. Et ſicut ferculū ponitur coram domino totuz vt ſumat quod voluerit et reſiduum alijs relinquat. Sic deus amorē cordis vult totū ſibi preſentari. q̄ndo dicit: Diliges dominū deum tuū ex toto corde tuo. Deinde alijs diſtribui. Unde ſequitur. Et proximū tuū ſicut teipſuz. Iohis. xv. Hoc eſt preceptū meū vt diligatis inuicem. per finales amores. Tunc eſt finalis quando eſt purꝰ. id eſt. affinis. Sicut aurū ſe affinat in igne. ſeparando ſe ab omni alio metallo et a terra Sic amor q̄n ſepatur ab omni carnalitate ⁊ terrenitate. dicitur finalis Non dicitur aurū purum vbi aliquid admixtū eſt alterius metalli. et terrenitatis ⁊c̄. Sed dicitur Luce. xiij. q̄

pilatus miſcuit ſanguineꝫ cum ſacrificio
gallileorum. quod fit quando illud quod
ſm ſpiritum diligi debꝫ. ſm carnem diligi-
tur. vt in beginario. vbi aliquādo ſub pre-
textu dilectionis ſpiritualis que eſt quaſi
ſacrificium deo. latet ſanguis carnalis af-
fectionis. Et de pallio religionis operitur
latrina viciorum. et de chriſto fit oſtiuꝫ lu-
panaris. cum propter deū dilectio ſimula
tur. Gal. iij. Sic ſtulti eſtis vt cum ſpiritu
ceperitis. nūc carne cōſūmami. Debet er-
go diligi deus ex toto corde ratione creati
onis. Bernardus. Ecce domine quia feci-
ſti me debeo me amori tuo totum. ⁊ tantū
debeo pluſ q̃ꝫ meipſum. quanto tu maior
es me pro quo dediſti teipſum ¶ Item di
ligendus eſt deus ex tota anima. hoc eſt fi
delit̃. ſicut ipſe dilexit nos. quia maluit ani
mam ſuā ſeparari a corpore. Sic et nos
anteq̃m ab eo anime noſtre ſeparētur. po
tius debemus mortē ſuſtinere. Ideo dicit̃
Canticoꝝ. viij. ꝙ fortis eſt vt mors dilectio
quia propter dilectionē dei contemnit ho
mo mortem. Sicut fecerunt ſancti marty
res de quibus dicitur. Deſpecta namqꝫ p̄
ſentis vite luce. contemptoqꝫ ſuorū tormē
toꝝ cruciatu ſeue morti dei pro amore vi.
⁊c. Propter hoc dicitur Sapiētie. iij. Fide
les in dilectione acquieſcent ei. Hinc eſt ꝙ
tormentum non ſeparat. labor non laſſat.
theſaurus non ſuperat. alienus amor nō
occupat. ¶ Primo fidelem amorem tor-
mentum non ſeparat. Sicut dicitur Ro
ma. viij. Quis nos ſeparabit a charitate
chriſti: Tribulatio. id eſt. afflictio cordis.
anguſtia. id eſt. mentis anxietas. an fameſ
an periculum ⁊c. Exemplū de cane qui ita
diligit dominū ſuū ꝙ euꝫ ſequitur inuituꝫ
vbiqꝫ. licet ille cōminetur ei ⁊ iactet ei lapi
des. tamen ſequit̃ eum per ſpinas ⁊ aquā
⁊ turbaꝫ armatā. Sic ⁊ nos deum diliga
mus ad minus vt caniſ dominū ſuum. vt
ſi inferat nobis tribulationes ⁊ infirmita-
tes et alias moleſtias. non relinquamus
eum. ſicut Job qui dicit. Etiam ſi occiderit
me ſperabo in eum. Job. xiij. Exempluꝫ de
muliere que multas moleſtias ſuſtinet p

amaſio ſuo. et corripitur et frequenter p̄
cutitur ab eo. et tamen ſequitur eū. nec re-
putat iniuriam ſed amoreꝫ. et ictus quaſi
dotes nuptiarū. quia meliora ſunt vbera
diligentis q̃ꝫ fraudulenta oſcula odientis
vt dicitur Prouerb. xxvij. Ideo dicit Au
guſtinus ꝙ nihil eſt fortius animo habē-
te charitatem ¶ Item fidelē amorē labor
non laſſat. quia vt dicit Gregorius. Nun
q̃ꝫ eſt amor dei ocioſus. operatur enīꝫ ma
gna ſi eſt. ſi autē deſinit operari amor nō
eſt. Sicut de ferro frigido nō poteſt aliq̇s
operari niſi calefactū fuerit per igneꝫ. nec
poteſt flecti ſed frangitur ſub martello. ſic
dicit Auguſtinus. Ferrū calidum duꝫ cu-
ditur dilatatur. frigidūqꝫ frangit̃. Sic ho
mo non eſt aptus operari bene niſi calefa-
ctus fuerit per ignē charitatis Threnoꝝ. j.
De excelſo miſit ignem in oſſibus meis. ⁊
erudiuit me. ſcilicet ad bene operandum.
Auguſtinꝰ. Amantis anxietas non ſinit
eum dormire. amor de quiete fit inquieti-
or. quieſcit afflictio. quieſcit temptatio. ſꝫ
dilectio q̇eſcere non poteſt vel neſcit. Qui
huiuſmodi guſtu inebriatꝰ fuerit ad om-
ne opus bonum hilareſcit. dolet et nō ſen-
tit. laborat ⁊ non laſſeſcit. deridetur nec ad
uertit. Auguſtinus. Qui amat non labo
rat. Exēplū de iacob Geneſ. xxix. Qui no-
cte ⁊ die eſtu vrebatur ⁊ gelu ⁊c. Et videbā
tur ei dies pauci pre amoriſ magnitudine
Si tot ⁊ tātos labores et vigilias ſuſtinet
homo pro amore carnali vel lucro tempo
rali. quot et quanta deberet ſuſtinere pro
amore dei. Auguſtinus. Si tanta portat
nobiſcū cupiditas quare nō tanta portat
charitas. Chryſoſtomus. Si nautis peri-
cula maris. glacies et frigora agroruꝫ cul
toribus. vulnera militum leuia et portabi
lia ſunt propter ſpem lucri temporalis. q̄n
to magis qui deum amat nullū debet ſen-
tire periculum. Gregorius. Pena inter-
rogat ſi quis veraciter deum amat ¶ Itē
fidelem amorē theſaurꝰ non ſuperat. Job
xxviij. Neſcit homo precium eius. Sapie
vij. Omne aurum in cōparatione illiꝰ are
na eſt exigua et tanq̃ꝫ lutum eſtimabitur

argentũ in cõſpectu illius.ſine qua diues
pauper eſt.cum qua pauper diues eſt . vt
ait Auguſtinus. Uir qui deuꝫ amat iam
habet quod amat.nec eũ diligere poſſet ſi
eum quẽ diligit non haberet. Auguſtinꝰ
Diues eſt humana religio que in poſſeſſo
re omniũ omnia poſſidet. Canticorũ.viij.
Si dederit homo totam ſubſtantiã ſuam
pro dilectione ſcꝫ habenda q̃ſi nihil deſpici
et eam.gloſa. Ubi abundat amor eterno
rum viléſcit poſſeſſio labentium. ¶ Item
amor extraneus non occupat nec commi
ſcetur.quia nõ poſſunt cõmiſceri vera va/
nis.eterna caducis.ſpiritualia corporalibꝰ
ſumma imis.vt dicit Bernardus. Muli
er fidelis non amat aliũ carnaliter cum vi
ro ſuo. Nõ poteſt dicere mulier . diligo vi
rum meũ que die ac nocte in lecto tenet ad
ulterum.⁊ ſponſum verũ repulit. Sic nõ
dicas te diligere deũ.qui euꝫ de corde tuo
expuliſti peccãdo ⁊ diabolũ recepiſti. Hie
remie.iij. Quomodo ſi cõtemnat mulier
amatorem ſuuꝫ . ſic cõtempſit me domus
iſrael. Bernardus. Labor meus vix ẽ vni/
us hore.⁊ ſi amplius eſt.pre amore nõ ſen/
tio. Math.xxvj. Una hora non potuiſtiſ
vigilare mecum. Itẽ . Mulier cum parit
triſticiam habet ⁊c.quia venit hora eius ⁊c̃
Johis.xvj. Decepta es anima ſi credis ſi/
mul habere ſponſum tuũ chriſtũ et adulte
ruꝫ diabolũ. Quia ſicut dicitur Eſa.xxviij
Coanguſtatũ eſt ſtratum ita vt alter deci
dat.⁊ palliuꝫ breue vtrumqꝫ operire non
poteſt Propter ſe ergo diligẽdus eſt deꝰ.
non propter ſua.quia recte deum amat q̃
eum quẽ amat querit.nec quicq̃ꝫ ipſiꝰ Si
autẽ premiũ ſui amoris preter deum que/
rit.pro certo deũ non diligit ſed ſua.vt me
retrix leccatoreꝫ diligit q̃ꝫdiu dat ei mune/
ra.et canis os carnoſum diligit. ſed nudũ
abijcit Prouerbiorum.xxvj. Cum defecerint
ligna beneficioruꝫ. extinguetur ignis cha
ritatis. Sed ligna beneficiorum dei nũq̃ꝫ
deficiunt.ſed ſemper addũtur et creſcunt.
Unde magnus deberet eſſe in nobis ignis
charitatis.quia ſcḋm ligna ſiluaruꝫ ſic exar/
deſcet ignis. Eccli.xxviij ¶ Item diligẽduſ
eſt deus ex tota mẽte perſeueranter vl̓ me/
moriter.quia qui bene amat ſemper amat
retroponens obliuioneꝫ amati. Uñ Pro
uerbiorũ.xvij. Omni tempore diligit qui
amicus eſt.non ſicut illi quorũ amor non
habet niſi ſolã preſentiam rei.ſcilicet circa
paſca vl̓ in quadrageſima. qui ſimiles flo
ribus ſunt qui tãdiu grati ſunt q̃ꝫdiu recẽ
tes ſunt Chryſoſtomus. Quid eſt diligere
ex tota mente.niſi vt omnes ſenſus tui do
vacent.ſapientia.intellectuſ. cogitatio.me
moria. Qui ergo aliquẽ iſtoruꝫ circa tem/
poralia occupat.iam nõ ex tota mente de/
um amat ¶ Item ſi ille qui turpiter amat
non poteſt cogitare niſi de eo quod amat
Sic qui bene deum amaret ſemper de eo
cogitaret. Bernardus. O amor impetuo
ſe qui preter te aliud cogitare non ſinis.
Sapie.vj. Cogitare de illa ſenſus eſt con/
ſummatus.et qui vigilauerit propter illã
cito erit ſecurus ¶ Secundo videndum
eſt quare amandꝰ eſt deus. Quattuor de
cauſis ſolet aliquis diligi ab alio.

Uel cauſa attinentie
Uel quia delitie in eo inueniuntur.
Uel beneficijs ſuis meruit.
Uel quia beneficia ſperantur ab eo.

¶ Primo cauſa attinentie amanduſ eſt
deus.quia pater et frater noſter eſt. Mat
thei.xxiij. Patrem nolite vocare vobis ſu
per terram. Unus eſt pater veſter qui in
celis eſt.ſ.deus Si filius naturaliter amat
patrem.a quo habet partẽ corporis.quan
to magis debet amare deum qui corpus ⁊
animam eius ex nihilo fecit. Auguſtinus
Amandus eſt generator.ſed preponẽduſ
eſt creator. Eccli.vij. Dilige dominũ deuꝫ
tuum qui te fecit in tota anima tua ¶ Se
cundo amandus eſt deus.quia delitie in
eo inueniuntur. Bernardus. Si tanta in
uenit̃ delectatio in portiuncula creature.
quanta inuenitur in ipſo creatore. Augu
ſtinus. Quicquid preter ipſum eſt.nihil ẽ
dulce non eſt. Guſtate ergo et videte quo
niam ſuauis eſt dominus beatus vir qui
ſperat in eo.id eſt.totam ſpem ſuaꝫ figit in
illo. Et tali datuꝫ eſt ſentire ſuauitatẽ. Uñ

eius amoꝛ eſt ſuauiſſimus. quod patet. qꝛ
omnem aliū amoꝛē contemnit. Exemplū
ſapoꝛiſ mellis qui tollit omnē alium ſapo
rem. Eius ſuauitas ad amandum ipſum
nos attrahere debet. pſalmiſta. Suauis
dominus vniuerſis qui non habent pala
tum infectū febꝛe vel veneno Ipſius enim
dulcedinē dei non ſentit. qui de febꝛe iniq-
tatis palatū coꝛdis amiſit. ¶ Tertō amā-
dus eſt deus. quia beneficijs ſuis meruit.
Bernardus. Multum de nobis deꝰ me-
ruit. quia ſeipſum nobis in pꝛecium dedit
Ecce domine qꝛ me feciſti debeo me amo-
ri tuo totuꝫ. quia me redemiſti. debeo me
amoꝛi tuo totum. Non eſt ita lignum fri-
gidum vel aquoſum quod non ſuccenda
tur ſi ponatur in foꝛnacem vel clibanum.
Sic nec coꝛ aliquod ita tepidum ſi pona-
tur ī foꝛnace amoꝛis dei. et intuetur quan
tum in paſſione nos amauit. quod nō ac-
cendatur ad amanduꝫ ipſum. pſalmiſta.
Carbones ſuccenſi ſunt ab eo. Bernardꝰ
Super omnia te reddit amabileꝫ bone ie-
ſu calix paſſionis quem bibiſti. opus redē
ptionis noſtre. Hic enim amoꝛem noſtꝝ
ſibi facile vendicat totū ¶ Quarto aman
dus eſt deus. quia beneficia ſperantur ab
eo. ſcilicet gloꝛia eterna. Bernardꝰ. Quia
tanta pꝛomittis debeo me amoꝛi tuo totū
p̄ma Coꝛinth. ij. Oculus non vidit nec au
ris audiuit nec in coꝛ hominis aſcendit q̄
pꝛeparauit deus diligentibus ſe ¶ Tertō
videndum eſt qui diligātur a deo ¶ Pꝛi
mi ſunt iuſti. pſalmiſta. Dominus diligit
iuſtos tanq̄ꝫ ſimiles ſibi. quia omne aīal
diligit ſimile ſibi. pſalmiſta. Juſtus domi-
nus ꝛ iuſticiaꝫ dilexit. Pꝛouerbioꝛuꝫ. xv.
Qui ſequitur iuſticiā diligit a deo ¶ Se
cundi miſericoꝛdes. pſalmiſta Diligit mi
ſericoꝛdiā. ꝛ maxime quando ſit cum hila
ritate. ij. Coꝛinth. ix. Hilarem datoꝛem di-
ligit deus. Chꝛyſoſtomus. Tali vultu reci
piet deus ea que facis. cum quali facis.
¶ Tertij ſunt patiētes. Apocalip̄. iij. Ego
dilexi te. quia ſeruaſti verbū patientie mee
id eſt. mandatū patientie. quā dico meis.
quia docui verbo oſtendi exemplo. vl' me
am patientiaꝫ dicit ſuam. quia ipſe iuuat
nos ipſe poꝛtat plus ꝛ nos minus. pſalmi
ſta. Tu es patientia mea. ¶ Quarti ſunt
veraces. pſalmiſta. Ecce enī veritateꝫ dile-
xiſti. Idem. Miſericoꝛdiā et veritatem di
lexit dominus. ¶ Quinti ſunt ſimplices
.j. Paralip̄. xxix. Scio domīe quia ſimpli
citatem diligis. quod patet. quia cum tali
bus eſt colloquiū ſuum. Pꝛouerb. iij. Cū
ſimplicibus ſermocinatio eius. ¶ Sexti
ſunt diligentes Pꝛouerb. viij. Ego diligē
tes me diligo. me dicit. non mea. ¶ Septi
mi ſunt perſeuerantes. Sap̄. vij. Neminē
diligit deus niſi eum qui cum ſapiētia in
habitat. id eſt. perſeueranter cum ipſo ha-
bitat Non enim querit deus hoſpiteꝫ vni
us noctis. nec ponit ibi pedem niſi ad ma-
nendum. Joh. xiiij. Ad eū veniemꝰ ꝛ mā-
ſionē apud eū faciemꝰ

¶ De amoꝛe pꝛoximi.

Flumen qui in alto
oꝛitur de facili ad loca infima di-
riuatur. Sic amoꝛ ſi ō dō plene
ꝛ integre habeatur. deinde ad pꝛoximum
recte deriuatur. vt pꝛoximus pꝛopter deū
ametur. Unde Auguſtinus. Nemo pōt
veraciter eſſe amicus hominis niſi p̄us fu
erit ipſius veritatis. Gregoꝛiꝰ. Per amo
rem dei amoꝛ pꝛoximi gignitur. et ꝑ amo-
rem pꝛoximi amoꝛ dei nutritur. Amādus
eſt ergo pꝛoximus. Et hoc multipliciter.
¶ Pꝛimo amandus eſt amoꝛe gratuito.
non ex pꝛecedentibus meritis. ſic chꝛiſtus
dilexit nos. Auguſtinus. Uera amicicia
non penſanda eſt tempoꝛalibꝰ cōmodis.
ſed gratuito amoꝛe poꝛtanda. hoc ē ama-
re per finales amoꝛes. Tunc eſt enim fina
lis amoꝛ quando eſt purus. id eſt. affinis.
ſicut aurū ſe affinat in foꝛnace ꝛc. vt ſupra
in pꝛecedenti capitulo. ¶ Item cauendū
eſt in huiuſmodi amoꝛe ne oꝛiatur ex bo-
nis nature vl' foꝛtune. quia vix aſcenderet
vſqꝫ ad bonum gratie. Aqua enī nō aſcē
dit vltra q̄ꝫ oꝛiatur. ſed ad locum vnde exe
unt flumina reuertūtur. Eccleſiaſtes. j. Jō
dicitur Ecc̄i. xiij. Attende auditui tuo q̄ni

am cũ ſubuerſione tua ambulas ¶ Item amãdus eſt amore recto, nõ reflexo ad terram. Hieronymus. Delicata eſt amicicia que amicorũ felicitatẽ et diuitias ſeq̃tur. Illiuſmodi homines non vident amicos ſed ſeipſos diligere. Sicut canis carneuʒ os amplectitur et ſeruat q̃ʒdiu inuenit in eo quod rodat. ſed nuduʒ ſine carne relinquit. Sic meretrices leccatores. Seneca. Qui vtilitatis cauſa aſſumptus fuerit. tã diu placebit q̃ʒdiu vtilis fuerit Item arbor diligenter ſeruatur et frequẽter viſitatur q̃ʒdiu in eo ſunt fructus. Sed ablatis fructibus ſine cuſtodia relinquitur. vt patet in vineis et hortis. que tempore fructuum clauduntur ⁊ cuſtodiũtur. ſed amotis fructibus exponunt̃. Eſa. j. Relinquitur filia ſion vt vmbraculuʒ in vinea. ſicut tugurium in cucumerario. quando ſcʒ nõ ſunt fructuſ. Item tales ſimiles ſunt pullis vulpium qui quando nõ inueniunt lac ĩ maternis vberibus mordent dentibus ⁊ lacerant. et tanq̃m extraneas reputant. Apoſtolus ad Gal'. v. Qꝫ ſi inuicem mordetis ⁊ comeditis. videte ne ab inuicem cõſumamini. ¶ Iteʒ amand⁹ eſt amore diſcreto. Amor diſcretuſ perſonas amat ⁊ vitia perſequitur. nec ſic perſonis cõdeſcẽdit ꝙ viciјs implicetur Roma. xiij. Dilectio proximi malũ nõ operatur. gloſa. qui diligit homines aut quia iuſti ſunt, aut ꝙ ſint iuſti diligere debet. Qui enĩ aliter ſe diligit ĩiuſte ſe diligit. Qui autẽ ſe diligere neſcit nec proximũ ſuũ ſicut ſeipſum diliget. Auguſtinus. Vide ſi noſti diligere temetipſum ⁊ cõmitto tibi proximũ vt eũ diligas tãq̃ʒ temetipſum. Itẽ ſi te interrogem vtruʒ diligas te. reſpondes. quia diligis. quis eniʒ ſe odit. ergo non diligis iniquitatẽ. Nam ſi diligis ĩiquitatẽ odis te. pſalmiſta Qui diligit iniquitatẽ odit animã ſuam. Quomodo ergo volebas tibi cõmitti proximũ tuũ vt diligeres eum tanq̃ʒ teipſum. q̃ perdis te. Si enĩ ſic te diligis vt perdas te. ſic profecto perditurus es euʒ quem diligis ſicut te. Nolo ergo queq̃ʒ diligas. ſol⁹ pereas. aut corrige dilectioneʒ. aut reſpue ſocietatem. Tullius. Hoc idem ſentio niſi in bonis amiciciam eſſe non poſſe. Naʒ qui ea in malo vtitur non iam ſibi amicus exiſtit nec illi qui propter amicos odiunt alios. Unde dicitur Eccleſiaſtici. vj. Noli eſſe pro amico inimicus proximo tuo. vel illi qui propter amicos periurant vel aliud malum faciunt. Tullius. Lex amicicie requirit vt nec rogemus res turpes. nec faciamus rogati. nulla enĩ eſt excuſatio ſi amicicie cauſa peccaueris ¶ Item amandus eſt amore perſeueranti. Prouerbioꝝ. xvij Omni tempore diligit qui amicus eſt. nõ ſicut illi quoruʒ amor non habet niſi ſola preſentia qui ſimiles ſunt floribuſ tamdiu gratis q̃ʒdiu ſunt recentes. Talium amor tamdiu durat q̃ʒdiu durat beneficium. vt amor meretricũ. Eccleſiaſtici. vj. Eſt amicus ſocius menſe ⁊ non permanet ĩ die neceſſitatiſ. id eſt. tribulationis. ſicut diſcipuli concomitati ſunt ieſum ad nuptias. ſed in paſſione reliquerunt eum. Sic milui et cornices ſequuntur vetulam quando portat cepas ad forum. ſed in reditu non. vel quando vadit ad eccleſiaʒ. Seneca. Miluus cadauera. lupi oues. frumenta formice predam. non hominem ſequitur iſta turba. Gregorius. Cum quis poſitus in proſperitate diligitur. incertum valde eſt vtrum poſſeſſor vel proſperitas diligatur Amiſſio felicitatis interrogat dilectioneʒ. Qui enim in aduerſitate proximũ deſerit aperte cognoſcitur ꝙ hunc in ꝓſperitate non amauit

¶ De amore inimicorum

Debemur auteʒ inimicos amare propter tria. ſcilicet Ut chriſtum imitemur Magis lucremur. Ne ingrati ſimus. ¶ Primo vt chriſtum imitemur tanq̃m filiј patrẽ. quia tantũ dilexit nos cũ adhuc inimici eſſemus ꝙ pro nobis mori voluit Quis enĩ taʒ inſanus amator q̃ p aliq̃ rehabenda faceret q̃d ip̃e fecit p aĩa hominiſ habenda. Quid p ea acquirenda. Deus

paupertatẽ habuit. amicos ſuos morti ex
poſuit. ⁊ ĩ ſeipo turpiſſimã mortẽ ſuſtinuit
Ephe. ij. Propter nimiaꝫ charitatẽ ſuam
qua dilexit nos cum eſſemus mortui ĩ pec
catis cõuiuificauit nos chriſtus. Iteꝫ pro
crucifixoribus ſuis rogauit. Unde ſimile
a nobis requirit Matthei. v. Diligite ini
micos veſtros benefacite his qui oderũt
vos. vt ſitis filij patris veſtri qui in celis ẽ.
quia dicitur Eccl. x. Scdm iudicem popu
li. ſic ⁊ miniſtri eius. ❡ Item vt magis lu
cremur in mercibus. Ubi enim magis lu
cratur ſolent mercatores ponere nũmos
ſuos. ⁊ in terra magis fertilius iacitur ſemen
⁊ ideo amor cordis ponendus eſt in inimi
co. quia fructuoſior et lucrabilior. Fortior
eſt enĩ ignis in aqua vel humido. quia in-
uenit quod ſibi reſiſtat. ⁊ frumentum ⁊ vi
num precioſiora ſunt vbi non creſcũt. Si-
militer amor in inimico et odiente. Mat-
thei. v. Si diligitis eos q̇ vos diligũt quã
mercedem habebitis. quaſi diceret. ꝑuam
vel nullã. quia canis ⁊ ſarraceni hoc faciũt
❡ Item ne ingrati ſimus. ſi magis benefa
cientes nõ diligimus. Sꝫ malefactor nos
acquirit apud deum. ſi patienter iniuriaꝫ
ſuſtinemus. benefactor vero nos obligat
ad vicem reddendã. Qui autem acquirit
nobis magis diligendus eſt vt videtur q̄ꝫ
qui obligat. et ita magis videtur eſſe diligẽ
dus inimicus ❡ Item quia per ipſuꝫ ma
gis lucramur. et aurũ ⁊ argentũ ⁊ lapides
precioſos nobis proijcit et coronam fabri-
cat eternam. quando malũ nobis facit vl
contumeliã dicit. Prouerb. xi. Stultꝰ ſer
uiet ſapienti

❡ De amore ſanctorum

Poteſt autem co
gnoſci charitas et amor ſancto
rum ad inuicẽ per ſimilitudineꝫ
membroꝝ in corpore. Et attendi ĩ hec ſimi
litudo in ſeptem ❡ Primũ eſt ꝙ membꝝ
vnũ officium ſuũ ſibi non appropriat. ſed
gratis alijs miniſtrat. Oculus enĩ nõ ſibi
ſed omnibus alijs mẽbris operatur Pes
non ſibi ſed omnibus alijs mẽbris et toto
corpori. et totũ corpus portat Sic quilibꝫ
iuſtus non ſibi ſoli. ſed omnibus cõmuni
care debet ſi quaꝫ habet gratiam. Roma.
xij. Multi vnũ corpus ſumus in chriſto.
ſinguli autem alterius membra. ꝑme Pe
tri. iiij. Unuſquiſqꝫ enĩꝫ prout accepit gra
tiam in alterutrum illam adminiſtrantes
ſicut boni diſpenſatores ⁊c̄. Ambroſiꝰ Nõ
eſt fraternus amor niſi ſe mutuis preueni
ant obſequijs. ❡ Secundũ eſt ꝙ vnũ mẽ
brum non inuidet alij membro. licꝫ nõ ha-
beat ita dignum et honorabile officium ſi
cut aliud habet. j. Corinth. xij. Si totuꝫ cor
pus oculus. vbi auditus ⁊c̄. Si omnia mẽ
bra eſſent vnum membrũ vbi corpꝰ. Stel-
la differt a ſtella in claritate. ſicut dicit apo
ſtolus. j. Corinth. xv. et tamen claritati alte
rius illa que minorem habet non inuidet.
Auguſtinus. Auertat deus peſtem inui-
die ab animis omniũ hominum ❡ Terti
um eſt ꝙ membra inferiora magis hono
rantur. vt dicit apoſtolus. j. Corinth. xij. ꝙ
membra infirmiora neceſſaria ſunt. ⁊ que
putamus infirmiora vel ignobiliora mẽ
bra corporis. his abundantiorẽ honorem
circumdamus. Sic tu qui membruꝫ chri
ſti es. non debes eos qui ignobiliores eſſe
videntur deſpicere. quia ipſum cuius ſũt
membra deſpiceres. Sicut ipſe dicit ĩ euã
gelio Luce. x. Qui vos ſpernit me ſpernit.
Chryſoſtoꝰ. Sicut homo intelligit ꝙ mẽ
brum habeat honorabilius in corpore ſuo
vel honeſtius. ipſum autẽ membrũ non ſe
cognoſcit ſi honorabilius vel contempti
bilius fuerit. Sic differentiã inter ſanctuꝫ
et ſanctum ſolus deus cognoſcit. cuiꝰ mẽ
bra omnes ſumus. Ipſis autẽꝫ ſanctis nõ
eſt conceſſum vt cognoſcant ſuam differẽ
tiam ad inuicem. ne meliores ſuperbiant
contra deteriores. nec deteriores triſtẽtur
contra meliores. Si ergo tu membrũ chri
ſti te preferas alijs membris. cuꝫ tibi non
ſit conceſſum dignitatem tuã cognoſcere.
ſed ſoli chriſto cuius mẽbrũ es. iudiciũ tu
um et alioruꝫ relinquas. ❡ Quartũ eſt ꝙ
illud q̊d vnũ mẽbrũ recipit alijs oĩbus cõi
cat. Si võ aliq̇d plꝰ debito ſibi retinet ḋeo

quod ſibi attribuitur ad malū ſuū retinet
quia eſt cauſa apoſtematis vel alterius i-
firmitatis. Sic eſt inter fideles ⁊ maxime
clauſtrales. cum aliquis vltra neceſſitatē
retinet nec vult alijs cōmunicare ad malū
ſuū retinet. Eccleſiaſtes. v. Eſt infirmitas
peſſima quā vidi ſub ſole diuitie cōſerua-
te in malū domini ſui Cōmunica ergo q̄d
habes vt ſis ſocius eorum in lucro. Sicut
mercatores aſſociant ſe in nundinis. vt q̄c-
quid lucrātur ſit in cōmune. Itaqз eſt de
cōmuniōe ſanctorū. Ideo dicit pſalmiſta.
Participē me fac deus omniū timentiū
te ⁊c. Particeps ego ſum omniū timenti-
um te ⁊ cuſtodientiū mandata tua Qui-
tum eſt ꝙ vnū membrū ſibi reputat fieri
quod alteri membro fit in eodē corpore ſi-
ue bonū ſiue malū ſit. Unde ſi leditur pes
os cōqueritur et dicit ledis me. Si calcei
dant tibi. os regratiat et dicit. calciaſti me.
Sic ſi membrū chriſti es debes reputare
tibi quod fratri vel ſorori fit. vt eius mala
tua reputes per cōpaſſionē. et bona ſibi fa
cta. tribuas tibi per congratulationem. j.
Corinth. xij. Si quid patitur vnū mēbrū
cōpatiuntur omnia membra. Seneca lo-
quens cuidā amico ſuo. Mihi id expedit
quod tibi. aut non ſis amicus niſi q̄cquid
agitur ad te pertinens meū eſt. conſortiū
enī rerū inter nos facit amicicia. ¶ Sextū
eſt. ꝙ ſi vnū membrū leſum fuerit ab alio
membro. ſe non vindicat. Carpentari⁹ li-
gna cedendo pedē incidit. pes leſus d̄ ma-
nu ledente ſe non vindicat. Sic tu ſi mem
brum chriſti vere es non vindictā queras
ſed patientiā exhibebis. Roma. xij. Nulli
malum pro malo reddas ¶ Septimū eſt
ꝙ vnū membrū pro alio leſioni ſe exponit.
vt manus pro oculo. Sic tu ſi vere mēbrū
corporis chriſti es malū pene. ne frater tu
us culpe leſionē incurrat. debes in te velle
ſuſcipere. exēplo chriſti capitis tui. qui in
cruce ſcapulis ſuis obumbrauit tibi mor-
tis ictum ſuper ſe recipiens. ne ſup te ict⁹
diuine vltionis deſcēderet Ideo in hoc co
gnoſcimus charitatem dei. ꝙ ipſe ꝑ nobis
animā ſuā poſuit. ⁊ nos debem⁹ ꝑ fratri-
bus noſtris aīas ponere

¶ De aſpectu dei

Om̄ vir⁹ vl' aſpe
ctus aliarum creaturarum vir-
tutem et effectū habeant in crea-
turis. Dicitur enī ꝙ baſiliſcus ſolo aſpectu
interficit. Dicit etiā Ambroſius ꝙ aſpect⁹
iuſti plerumqз correctionis eſt ammoni-
tio Unde non eſt mirū ſi aſpectus dei effe
ctum habeat in homine. Apoc. v. dicitur.
ꝙ agnus occiſus habebat ſeptem oculos.
id eſt. ſeptē effectus habet viſus eius ī ho
mine ¶ Primus eſt timoris incuſſio Si
cut reus ex aſpectu iudicis terretur. ſic pec
cator ex aſpectu dei. Rex enim qui ſedet in
ſolio iudicij intuitu ſuo diſſipat omne ma
lum. quia per timorē domini declināt om
nes a malo. pſalmiſta. Qui reſpicit terrā.
id eſt. hominē terrenū. et facit eū tremere.
ij. Machab. xv. Honora eū qui vniuerſa
reſpicit. vt non facias in eius preſentia q̄d
non faceres in pſentia hominis. Ecc. xxiij.
Oculi dn̄i multo plus lucidiores ſup ſolē
ſunt circūſpicientes omnes vias hoīum.
¶ Secundus effectus eſt boni propoſiti
inſpiratio. Unde anna ad conſpectuз do
mini cōcepit ſexū virilē. id eſt. opus virtu
oſum. j. Regū pmo. Si reſpiciens videris
afflictionē ancille tue dederitqз mihi dn̄s
ſexū virilem. dabo eū domino per rectam
intentionē et gratā. Sic reſpexit elizabeth
que concepit iohannē. id eſt. opus gratio
ſum Luce. j. Quia ſic fecit mihi dominus
in diebus quibus reſpexit auferre oppro-
brium meū inter hoīes. Sic et reſpexit be
atam virginem et concepit chriſtuз opus
noſtre ſalutis. Luce pmo. Reſpexit humi
litatem ancille ſue. Nota de illis qui con
cipiunt ſine partu. Capitulo de voluntate
bona. ¶ Tertius eſt culpe remiſſio ꝑ gra
tiaз. pſal. Remiſiſti impietatē peccati mei
pro hac orabit ad te oīs ſanctus ī tpe opor
tuno. Lu. xxij. Conuerſus domin⁹ reſpexit
petrū. et egreſſus foras per confeſſionem.
fleuit amare per contritionē. Nec miruз.
quia oculi domini quaſi flāma ignis corā

peccatore. Peccator vero q̄ſi gelu frigid⁹ eſt. quod a facie ignis ſoluitur. pſalmiſta. Sicut fluit cera a facie ignis ſic pereāt peccatores a facie dei. Hunc reſpectū petebat dauid dicens. Dimitte vniuerſa delicta mea. reſpice ī me et miſerere mei. ¶ Quartus eſt temporis ad recuperanda perdita per penitentiā conceſſio Ecc̄. xj. Eſt homo marcidus. ſcilicet in penitentie afflictiōe. egens recuperatione. ſcilicet bonoꝝ per ditorum. plus deficiens virtute. ſcilicet ad bene operandū. abundans paupertate. id eſt. inopia ſpiritualiū bonorū. oculus domini reſpexit illum in bono. ſcilicꝫ dando ei tempus ad penitentiā. Sic fecit ezechie regi Eſaie. xxxviij. Et erexit illum ab humilitate et exaltauit caput eius ꝛc. Ideo dicit Ephe. v. Redimentes tempus ſicut vadimonium. Fatuū eſt enim librariuꝫ dimittere pro paruo precio. id eſt. modica penitentia. Nota de precioſitate temporis capitulo de tempore. ¶ Quintus eſt per flagella et tribulationes peccatoꝝ punitio Exodi. xiiij. Iam aduenerat vigilia matutina. et ecce dominus reſpiciens ſuper caſtra egyptiorum per columnā ignis ⁊ nubis interfecit eos. ſcꝫ per intolerabiles imbres. Et ſubuertit rotas curruū auferens operatores ferentes ad parteꝫ. Iſto reſpectu reſpicit omnes electos. quia flagellat omnē filiuꝫ quem recipit. Sapie. iiij. Gratia dei et miſericordia in ſanctos eius ⁊ reſpectus in electos illius. Et bene dicit gratia. Magnā enim facit illi quem ſic dignatur reſpicere. Quia per hoc euadet terribilem reſpectū qui erit in die iudicij. de quo Iob. xl. Reſpice cunctos ſuperbos et confunde eos ⁊ contere ipſos in loco ſuo. Abſconde eos in puluere ſimul. et facies eorū demerge in foueā. Qui primū reſpectum non poteſt ſuſtinere quomodo ſecunduꝫ ſuſtinebit. Ideo dicit Auguſtin⁹. Domine hic vre. hic ſeca. vt in eternū tantuꝫ parcas. ¶ Sextus eſt donorū dei multiplicatio. Iſto reſpectu reſpicit humileſ. quia habent vas cordis vacuū ad recipienduꝫ dona ſpiritualia. Eſaie. lxvj. Ad quē reſpiciā niſi ad pauperē humilem ⁊ contritum ſpiritu et trementem ſermones meos. Eccli. xvj. Dominus reſpexit terram. id eſt. humilem hominē et firmū. terra enim ī eternum ſtat. et repleuit eaꝫ bonis. pſalmiſta. Valles abundabunt frumento. ¶ Septimus eſt ab omni miſeria liberatio ⁊ perfectio corporis et anime glorificati. Sap. iij. Tanq̄ꝫ auruꝫ in fornace probauit electos domin⁹ ꝛc. et dignos recipi ad ordines angelorum iudicauit. Et ī tempore erit reſpectus eorum. Et ſubdit fructū. Fulgebūt iuſti et tanq̄m ſcintille in arundineto diſcurrent. Iudicabunt nationes et dominabūtur populis. et regnabit domin⁹ illoꝝ in perpetuū. Et nota hic quattuor dotes corporis glorificati. felix ſterilꝰ. pſalmiſta. De celo proſpexit vt audiret gemitus compeditorū vt ſolueret filios interemptorū. vt annuncient in ſyon nomen domini et laudem eius in hieruſalem. Ecc̄. xxxvj. Miſerere domine et reſpice nos ⁊ oſtēde lumen miſericordie tue

¶ Quomodo acquiritur regnum dei.

Acquiritur vlꝰ habetur regnū celorum multis modis. ¶ Primo legitima ſucceſſione. vt filij nati ex legitiō matrimonio. Sic habetur per fidem. Hebreoꝝ. iiij. Introibimus qui credimus per fidem q̄ filij dei ſumus. Iohānis. j. Dedit eis poteſtatem filios dei fieri his qui credunt in nomine ei⁹ qui non ex ſanguinibuſ neqꝫ ex voluntate carnis neqꝫ ex voluntate viri ſed ex deo nati ſunt. Si autem filij et heredes. Roma. viij. Si heres fidem domino ſuo nō ſeruaret nec debita ſeruitia redderet. hereditate priuaretur. Sic eſt de filijs dei Matthei. xxj. Auferetur a vobis regnum dei ⁊ dabitur genti facienti fructus eiuſ. id eſt. opera ⁊ ſeruitia eius que pro illo habendo requiruntur. ¶ Secundo intratur in poſſeſſionem regni celeſtis bello. Matthei. xj. Regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud. gloſa. Regnum celorum vim

patitur. Duz peccatoꝛ ad illud quaſi ad ali
enum locū per penitentiā intrat. Grādis
violentia in terra naſci. et capere ⁊ habere
virtute quod nō poſſumus per naturam
Qui bella ſpiritualia ꝑ chriſto ſuſcipiunt
iure ſocietatis regnū celoꝛum acquirunt.
Sicut ipſe Luce vltimo dicit. Nonne ſic
opoꝛtuit chriſtū pati ⁊c. Lu. xxij. Uos eſtis
qui ꝑmanſiſtis mecū in temptationibus
meis ⁊c. Et ego diſpono ⁊c. id eſt. eodē foꝛo
participes facio. Sed deficiunt de ſocieta
te qui nihil volunt pati. ⁊ ideo non erūt ſo
cij in regno. quia nolūt ſoluere ꝑciū. Apo
calip. j. Particeps in tribulatiōe ⁊ regno
¶ Tertio cōmutatione. quādo tempalia
⁊ ꝓpria voluntas relinquūtur vt vita eter
na habeatur. vt patet in intrantibus religi
onem. vbi qui plus retinet plꝰ ꝑdit. Mat
thei. vij. Non omnis qui dicit mihi domi
ne domine intrabit in regnū celoꝛū. Ideo
dicit Matth. xix. Ecce nos reliquimꝰ om
nia ⁊c. De his etiā que nō habet homo po
teſt fieri ꝯmutatio. vt ſi paupes relinquāt
poſſibilitatē ⁊ voluntatē habendi. Grego
rius. Tanta a ſequentibꝰ dimiſſa ſunt. quan
ta a non ſequentibꝰ concupiſci potueꝛunt
Fit etiam iſta cōmutatio in conſtitutione
vbi viliſſima peccatoꝛuz moneta dimittit.
⁊ gratia dei repoꝛtatur. aliter nō ¶ Quar
to emptione. Parū habemus dare. ſcilicz
animā et coꝛpus. ⁊ res tempoꝛales. ⁊ mul
tum accipere. et ſic poſſumꝰ habere regnū
dei. De nullo habetur tā bonum foꝛū. quia
ſola voluntate Regnū enim eternū tantū
valet quantuz habes. Emitur et volunta
ria paupertate. Matthei. v. Beati paupe
res ſpiritu ⁊c. Auguſtinꝰ dicit. Uenale ha
beo. quid domine. Regnū celoꝛum. Quo
emitur. paupertate. Emitur etiā regnum
celoꝛū rerū tempoꝛaliū largitione per ele
moſynā. quia qui nō dat quod amat. non
accipit illd quod optat. Si ergo volumus
accipere a deo. neceſſe eſt ꝙ ei demus ſm
dona eius. Ecci. xxxv. Da altiſſimo ſm do
natum eius. Ad hanc ei emptionē mone
mur Matthei. xiij. Simile eſt regnū celo
rum homini negociatoꝛi ⁊c. Et nota ꝙ em
ptio iſta non ſolū in opere eſt. ſed in coꝛde
nullus enim emit qui nō poſſit cōpati vel
odium remittere. Dominus plus aſpicit
affectū q̃z cenſum. Unde mulier ponens
duo minuta plus omnibꝰ poſuit. quia de
coꝛde melioꝛi foꝛte. ¶ Quinto laboꝛe coꝛ
poꝛis. Sicut ſolet dici. Hoc de iure meuz
eſt. quia lucratus ſuz brachijs meis Mat
thei. vij. Intrate per anguſtā poꝛtā. gloſa
laboꝛe ⁊ ieiunio. Et illud Matth. iij. Pe
nitentiā agite appꝛopinquabit eni regnuz
celoꝛum. Et illud Matth. xxv. Serue bo
ne ⁊ fidelis intra in gaudium domini tui.
¶ Sexto per ludū. Hoc pertinet ad tem
ptationē vbi vno ictu perdit totū ꝑ impa
tientiam vel conſenſum. Tene ergo ludu
quia multū poſuiſti ad ludū iſtum. aīam
tuam ⁊ gratiā dei. et regnū eternū. ⁊ omīa
bona tua. ſcdm illud: Eſtote foꝛtes ī bello
⁊c. Tene ludum quia magnā habes pꝛero
gatiuam. Ius tuum. et dei auxiliū qui nō
permittit te perdere. et decios ī manu tua.
id eſt. liberū arbitriū. Noli reddere decios
quia non poteſt vincere diabolus niſi vo
lentem. ij. Regum. vj. dicit dauid. Ludam
⁊ vilioꝛ fiam ⁊c. quia temptatio humiliat.
Nota qualiter vincimus gratias agēdo.
vel maioꝛa toꝛmenta appetendo. vt lauren
tius quando dixit. Uerſa et manduca. q̃ſi
diceret. de alio latere reſulta. Et antonius
vulneratus a demonibus fecit ſe repoꝛta
ri ad heremū. et tunc inuitauit demones
Ecce inquit Antonius Job. vj. Qui cepit
ipſe me conterat ⁊c. Et tunc diabolus di
mittit ludum ⁊ fugit. Jacobi. iiij. Reſiſtite
diabolo ⁊ fugiet a vobis ⁊c. ¶ Septimo.
paruitate et humilitate animi. Sicut ha
bent humiles ⁊ innocentes in cognoſcen
do. Matthei. xix. Sinite paruulos veni
re ad me. Et luce. xij. Nolite timere puſillꝰ
grex. quia placuit patri veſtro dare vobis
regnum. pſalmiſta. In innocentia mea in
greſſus ſum.

¶ De apertione aurium

APerire debemꝰ aures ad audiendū. Coꝛ ad in

telligendū. Os ad loquendum. Manus
ad dandum. Oculos ad videndum Au
res debemus aperire ad duo. ¶ Primo
ſcilicet ad audiendū verbum dei. ſicut ape
ritur in ſchola magiſtro ad audienduz ip
ſum. Ipſe enī aperit aures viroꝝ ⁊ erudi-
ens eos inſtruit diſciplinis Job. xxxiij. Sz
multi magiſtro clamanti aures claudūt.
et ſimiles ſunt aſpidi obturanti aures ſu-
as ¶ Item ad obediendū eius voluntati
Sicut aperitur caſtrū regi vt pareat eius
imperio. Eſa. l. Dominꝰ aperuit mihi au-
rem. ego autē non ꝯtradixi. retrorſum nō
abij. Job. xlij. Auditu auris audiui te. nūc
autem oculꝰ meus videt te. ¶ Cor aperi-
endum eſt ad recipiendū illuminationez i
intellectu. et gratiā in affectu. Primo mo
do aperiēdū eſt cor vt feneſtra domꝰ ape-
ritur. vt lux intret. ⁊ illuminet. ij. Machab
ꝑmo. Adaperiat dominꝰ cor veſtrū in le-
ge ⁊c. Prouerb. vj. Mandatū lucerna eſt
et lex lux. Sed multi claudunt feneſtrā cō
tra ſolem vt citius dormiāt in peccatis ſu
is. De quibus Job xxiiij. Ipſi fuerunt re-
belles lumini. ſicut noctua. et cecus qui fu
giebat ſanctū martinuz ne illuminaretur
¶ Item aperiendū eſt cor ad recipiendū
diuinā gratiā in affectu. ſicut aperitur tha
lamus ſponſo. Apocalipſ. iij. Ego ſto ad
oſtium et pulſo. ſi quis aperuerit mihi in-
trabo ⁊c. ¶ Nota ꝙ pulſatio fieri conſue-
uit duobus modis. manu ſcilicet et virga
Manu pulſatur beneficioꝝ datiōe. Vir
ga flagelloꝝ illatione. Solet dici ꝙ ille ꝙ
pulſat cum magno ſtrepitu. non venit va
cua manu. imo ſignū eſt ꝙ aliquid portat
et talis hilariter recipitur Quanto magis
ſponſo tuo aperire debes. qui cū multitu-
dine donoꝝ celeſtium venit ad te Habet
enim vtramqꝫ manū plenaz. Siniſtrā bo
nis temporalibꝰ. dexterā bonis ſpirituali
bus. Magna ruſticitas. donum recipere
⁊ donantē repellere. Aperi ergo cor tuū
deo ad oſtium expectanti et dicenti. Ape-
ri mihi ſoror mea. amica mea. caput meū
plenum eſt rore. ſcilicet gratie. Canticoꝝ. v
Surrexi vt aperirē dilecto meo. ¶ Item
pulſatur virga flagelloꝝ. ſcilicet doloribꝰ
et anguſtijs et quaſi totaz domuz exula-
re facit egritudinibꝰ et penis corporalibꝰ
Ex miſericordia enim nos punit. Auguſti
nus. Magna dei ira eſt quando peccato
ri parcit vt in eternū puniat. Et miſericor
dia dei eſt in preſenti miſericordiā non cō
ſequi Im miſericordia eſt parcere virge ne
percutiatur paruulꝰ. et carnem putridaz
non ſecare. Sed multi ſunt qui potiꝰ ape
riunt cor ſuum diabolo ꝗꝫ deo. Si pulſat
deus firmatum eſt forti vecte et nō poteſt
intrare. Sed ſi diabolus pulſat firmatuz
eſt parua feſtuca. et ſtatim tanqꝫ domino
aperitur per conſenſum. Judicū. xvj. dicit
dalida philiſteis. id eſt. caro demonibus.
Aſcendite adhuc ſemel. quia nunc aperu
it mihi ſamſon. id eſt. ratio vel anima cor
ſuum. id eſt. conſenſuz. Eccli. xxvj. Ad om
nem pharetram. id eſt. diaboli temptatio
nem aperiet cor ſuuz donec deficiat ¶ Si
militer os debemus aperire ad quattuor
¶ Ad predicandū. ¶ Ad confitendum.
¶ Ad orandum. ¶ Ad laudandum vel
dicendum verbum edificationis. ¶ Pri
mo ad predicandū. Sicut aperiūtur hor
rea ad diſtribuenduz triticum. Geneſ. xlj.
Aperuit Joſeph horrea regis vniuerſa et
vendebat triticum egyptijs. Horrea ſunt
corda perfectoꝝ ī quibus abſconditur fru
mentum ſacre doctrine. Prouerbiorum
xj. Qui abſcondit frumenta maledicetur
in populis. Benedictio autē ſuper caput
vendentiū. Prouerbioꝝ vltimo. Os ſu-
um aperuit ſapiētie ⁊c. Eccli. xv. In medio
eccleſie aperuit os ſuum ⁊c. Sed ſunt qui
dam qui pro frumento bone locutiōis pa
leas vendunt deceptionis. vt mendaces ⁊
vetule cōmentatrices. Geneſ. viij. Aperu
it Noe. id eſt. vir iuſtus feneſtram arce. id
eſt. conſcientie. et emiſit coruū qui non eſt
reuerſus. Per coruum peccata mortalia
deſignantur. que ſic emitti debent per os
arce. id eſt. conſciētie confitendo. ne reuer-
tantur ſicut coruꝰ nō eſt reuerſꝰ ad arcaz.
Leuit. xj. Dē qđē coruini generis ń mādu
cabitis. Per colūbā pctā ignorātie ⁊ veni

alia intelligūtur. Oſee.vij. Effraim quaſi
columba ſeducta nō habens cor. Hec etiā
emitti debent p cōfeſſionē que ſi iterum re
uertunt̄.iterū emittant̄ ſicut aqua de naui
ne mentē ſubmergāt p ſuā abundantiam
p mortale peccatū ¶ Itē ad orandū.pſal.
Os meū aperui.glo. petendo.querendo.
pulſando. Iuxta illud Petite et accipietiſ
ꝛc. Et attraxi ſpūm.ſcȝ qui docet orare.et q
libenter vadit vbi rogat̄ ꝛ deſideratur. ad
Roma.viij. Spūs poſtulat p nobis ge-
mitibus inenarrabilibꝰ.id eſt.ad poſtulā-
dum docet.ꝛ inflāmat. Iſidorus. Quādo
quis orat ſpūm ad ſe vocat. et cū venerint
omnia temptamēta demoniorū q̄ ſe men-
tibus humanis immergūt confeſtim effu
giunt. ¶ Itē ad laudandū deū.pſal. Dn̄e
labia mea aperies.glo.ꝑpter peccata clau
ſa. Et os meum annunciabit laudē tuam
Quia nō eſt ſpecioſa laus in ore peccato-
ris ꝛc. Ecc̄.xv.pſal. Repleatur os meū lau-
de.id eſt.fac me indeſinenter te laudare vt
cantē tota die magtudinē tuā.glo. Quia
anteq̄ȝ eſſem feciſti me cū eſſem ſalutez mi
hi dediſti.cū peccaſſem ignouiſti.conuer-
ſum viuificaſti.perſeuerantē coronaſti.iō
benedicā dominū in omni tempe ¶ Ma
nus aperiēdi ſunt ad duo. Primo ad dā-
dum pauperibꝰ. Prouerb.vltimo. Ma
nus ſuas aperuit inopi Sed multi manꝰ
habent ad accipiendū apertas.ꝛ collectaſ
ad dandū. Contra quos dicit̄ Ecc̄.iiij. Nō
ſit manus tua ad accipiendū porrecta. et
ad dandū collecta Secundo ad operādū
Non enī poſſumꝰ operari ſine inſtrumē-
ti apprehenſione. Prouerb.vltimo. Ma
num ſuā miſit ad fortia. Sed piger ita ha
bet manꝰ cōtractas.quia nihil poteſt ap
prehendere.quia abſcondit piger manuȝ
ſuā ſub aſſella.et laborat ſi ad os ſuū eam
conuertat. Prouerb.xxvj.et.xx. Propter
frigus piger arare noluit mēdicabit ergo
eſtate et non dabit̄ illi ꝛc. ¶ Oculi aperien
di ſunt ad duo. Siniſter ad conſideratiōȝ
penarū. Baruch.ij. Aperi oculos tuos et
vide.quoniā non mortui qui ſunt in infer
no dabunt laudē ꝛ honorem deo. ſed ani
ma triſtis ſuper magnitudine mali ſui. q̄
ſi diceret. Hic eſt locus iuſtificationis. ibi
non. Sed ſtultuſ non timet donec accipit
Ita multi non cauent de ſupplicio donec
accipient.et tunc tarde. Eſaie.xxxviij. Va
dam ad portas inferi. Bernardus Vadā
ꝛ euadā ꝛc. ¶ Dexter oculus aperiendus
eſt ad conſiderationē premiorū celi. Pro
uerb.xx. Aperi oculos tuos ꝛ ſaturare pa
nibus. Aperi per cōtemplationē et deſide
rium celeſtium. oculos tuos. ſcilicet men
tis tue.et ſaturare panibuſ.per deuotionē
Oculus enim pauperis eſt ſemper ad te-
nentem panē. Pſalmiſta. Oculi mei ſem
per ad dominum

¶ Quomodo ambulandum eſt ad deum.

Ambulare vl̄ ue
nire debemus ad deū vel ad ce-
lum. Feſtinanter ſicut paupes
feſtinant ad portā diuitis p refectione vni
us diei.et multum eſt debilis qui illuc nō
feſtinat. Dominꝰ parauit nobis menſaȝ
et refectionem non ad horā vel dieȝ. ſed in
perpetuuȝ.et fecit eam clamare per euāge
lium ſuuȝ Mathei.xj. Venite ad me om
nes qui laboratis ꝛ onerati eſtis et ego re
ficiam vos. Cibaria huius mundi non re
ficiunt.ſed magis famem et ſitim pariunt
Exempluȝ de infirmo cui trahitur penna
madefacta per os. non ſedatur ſitis eius.
ſed magis prouocatur. Nā qui biberit ex
aq̄ hac ſitiet iteruȝ.id eſt. temporalibꝰ iſtiſ
Feſtinemus ergo ingredi in illam requieȝ
ne claudat̄ nobis ianua vel leuetur pons
miſericordie.qui modo eſt demiſſus.et ex
cludamur cum fatuis virginibus. Mo
do dominꝰ comedit oſtio aperto. id eſt. ē
miſericors.ſed in morte clauditur porta. ꝛ
eleuat̄ pons qn̄ tempꝰ miſericordie ceſſa
bit. Bernardꝰ. Feſtinemꝰ ad locū tutiorē.
ad agrum vberiorē.ad paſtū ſuauiorem.
vt habitemus ſine metu.abundemus ſine
defectu.epulemur ſine faſtidio. Exemplū
de viatore. qui feſtinat vt pericoloſam
terram tranſeat cito.et ad terram ſecuraȝ

veniat. ⁊ quãdo parũ habet ď die. ⁊ adhuc
lõge eſt ab hoſpitio ne nox. id eſt. mors eũ
apprehendat. Et de opario qui feſtinat vt
dietam ſuã pficiat vt poſtea quieſcat Et ď
peregrino q̃ facit magnã dietã vt veniat
ad patriã ſuã Joh. xij. Ambulate dum lu
cem habetis vt nõ tenebre vos comprehẽ-
dant. ¶ Itẽ eundũ eſt honeſte. Nõ eni vi-
detur honeſte ire q̃ vadit de nocte. vt adul
teri. fures. latrones. ⁊ cõſimiles q̃ diligunt
opa tenebrarũ. id eſt. peccata Joh. iij. Qui
male agit odit lucẽ ⁊c. Roma. xiij. Abijcia
mus opa tenebrarũ. Itẽ nõ vadit honeſte
q̃ vadit nud⁹ Unde ſequit̃. Et induamur
arma lucis. id eſt. v̓tutes. ſic vt in die hone
ſte ambulem⁹. Apoc. xvj. Beatus qui cu-
ſtodit veſtimenta ſua ne nudus ambulet
Col. iij. Induite vos ſicut electi dei ſancti ⁊
dilecti ⁊c. Eſa. lij. Induere veſtimẽtis glie.
que ſcʒ ad gliam ducũt Ille qui non habu
it veſtẽ nuptialem expulſus fuit a nuptijs
Matth. xxij. Et. j. Teſſal. iiij. Precipimus
vobis vt honeſte ambuletis ad eos q̃ foris
ſunt. in ꝯuerſatiõe veſtra ipſos edificãtes
¶ Itẽ ambulandũ eſt digne Eph. iiij. Ob
ſecro vos ego vinct⁹ in dño vt digne am-
buletis vocatiõe qua vocati eſtis. ſcʒ put
requirit dignitas illa. ſ. vita eterna ad quã
vocati eſtis. Digne ambuletis. ne in viaʒ ĩ
dignã conuertatis. ꝑpter quã dignitatem
illã perdatis. Stult⁹ eſſet qui eſſet electus
in epiſcopũ ſi ante confirmationẽ aliquid
cõmitteret vnde epiſcopatũ pderet Sic il
le qui peccatũ mortale cõmittit. pro q̃ vitã
eternã amittit. Ephe. j. Elegit nos añ mũ-
di cõſtitutionẽ vt eſſem⁹ ſancti ⁊ immacu
lati in cõſpectu eius in charitate. Item di-
gne. vt illa modica ⁊ indigna tempalia cõ
temnatis. Si alicui ptinet regnũ ex parte
matris. fatu⁹ eſſet ⁊ inſan⁹ ſi ꝑ aliqua mo
dica terra regnũ dimitteret. Sic ſunt illi q̃
ꝑ terrenis eterna dimittũt. pſal. Quid mi
hi eſt in celo ⁊ a te q̃d volui ſup terraʒ. Se
neca. Añ hoſtes cõtemne opes. ⁊ te dignũ
finge deo. Nemo deo dignus eſt niſi qui
opes contemnit. Itẽ digne. vt ꝑ illa digne
opemini. Magnitudo p̃mij magnuʒ req̃
rit laborẽ. Et iuſtũ eſt ꝙ mltũ laboret mer
cẽnari⁹ qui magnã mercedẽ expectat. Jo
dicit̃ Col. j. Ambuletis digne deo ꝑ omĩa
placentes. in bono fructificãtes ⁊ creſcẽtes
in ſciẽtia dei. ¶ Itẽ caute. Eph. v. Videte q̃
modo caute ambuletis Ambulare debet
ſapiẽter qui vult caute ambulare ⁊ debet
reſpicere initiũ vie. id eſt. vite. ⁊ mediũ. ⁊ fi
nem. Bernard⁹. Homo cõſidera vnde ve
nis. ⁊ erubeſce. vbi es ⁊ ingemiſce. quo va
dis ⁊ cõtremiſce Itẽ caute ambulandũ eſt
quia arta eſt via que ducit ad vitam. quia
q̃ʒ cito pes extra illã viã ponit̃ labit̃. Exem-
plum de alpib⁹ ⁊ de planta ſtricta penitẽ-
tie. que ab vna pte ripe huius vite vſqʒ ad
aliã ripã patrie extendit̃. Et tunc domin⁹
porrigit tibi manũ. cũ tu manũ das ei ꝑre
ctã intentõnẽ. bonũ ſcʒ ei attribuendo. ps.
Tenuiſti manuʒ dexterã meã ⁊c. Unde q̃
ſuper ſtrictã plantã vadit nõ debet muſſi
tando ĩcedere. ſed reſpicere ad pedes ſuos
id eſt. ad finẽ ſuũ. Ecci. vij. In omnib⁹ ope
rib⁹ memorare nouiſſima tua ⁊ in etnũ nõ
peccabis. Sed dicit pſal. Nõ eſt reſpect⁹
morti eorũ ⁊c. Et nota ꝙ lati currus. id eſt.
large ꝯſciẽtie. nõ poſſunt bene currere per
artã viã penitentie ſine ſubuerſione. Ecci.
xiij. Attende auditui tuo quoniã cum ſub
uerſione tua ambulas. Itẽ qui vult caute
ambulare dʒ malã ſocietatẽ vitare. Pro-
uer. j. Fili ſi te lactauerint pctõres ne ambu
les cũ eis. De hoc require infra ď mala ſo
cietate. ¶ Itẽ ſollicite Michee. vj. Indica
bo tibi o homo quid ſit bonũ. et quid dñs
requirat a te. vtiqʒ facere iudiciuʒ ⁊ dilige
re miſicordiã et ſollicite ambulare cũ deo
Tolle ergo tibi iudiciũ. proximo miſicor-
diam. deo ſollicitudinẽ. Auctoritatẽ iudi
candi nos dimiſit nobis dñs. j. Corinth. xj
Si noſmetipſos iudicarem⁹ nõ vtiqʒ iu
dicaremur. Si ergo in ꝯfeſſione feras ſen
tentiã tue dãnationis. deus pferet abſolu
tionis. Recte ergo iudicate filij hominuʒ.
Non recte iudicat qui peccatũ ſuũ alleui
at. et peccatũ alterius grauat. vt phariſe⁹
publicanũ. Exemplũ de ludo ſchacorum vbi
clari⁹ videt quis in ludo alteri⁹ q̃ʒ ĩ ꝓprio

Ambulare

Sic homo videt facilius culpã alteriꝰ q̃ʒ
ꝓpriã. Iſti in facie blandiunť ⁊ occulte de/
trahũt. pacẽ cuʒ ꝓximo ſuo loquunť. et oc/
culte ponũt ei inſidias. vt ioab cum ama/
ſan. Similes ſũt burſe tabernarij que di/
uerſa habet folia ꝓpter diuerſas monetaſ
Sequiť. Et diligere miſericordiã. i. cuʒ bo/
no vultu dare ⁊ dimittere. q̇ fac̃ bonũ vul/
tum paupi. ⁊ dñs ei. Qui arridet ſpeculo
⁊ ſpeculũ ei. Chryſo. Tali vultu reſpicit de
us ea que facis cũ quali facis. ij. Corinť. ix.
Hilarẽ datorẽ diligit deuſ. Sequiť. Et ſol
licite ambulare cũ deo tuo. Qui vadit cũ
deo vadit cũ eo qui viã oſtendit ⁊ expẽſas
ſoluit. Nolite ergo ſolliciti eſſe dicentes:
Quid manducemꝰ aut q̇d bibamꝰ Mat
thei. vj. Scit eñi pater veſter qꝛ his omni/
bus indigetis. Chryſo. Qui ad fontem va
dit nõ eſt ſolliciťꝰ q̇d bibat. vel ad magnuʒ
conuiuiũ. vel cũ magno dño q̇d comedat
Quid ergo times ſtulte. Maior eſt fonte
dei ꝓuidentia. j. Pet. v. Omnẽ ſollicitudi
nem veſtrã ꝓijcientes in eũ. quoniã ipſi cu
ra eſt de vobis ¶ Itẽ ambulandũ eſt ſim/
pliciter ꝑ humilitatẽ et paupertatẽ. non ſic̃
diuites ⁊ ſupbi qui vadunt de humeris ⁊
capite. qui videnť ridere. Prouer. xix. Me
lior eſt pauꝑ ambulãs in ſimplicitate ſua.
q̃ʒ diues torquẽs labia ſua decipiẽdo ⁊ de
ridendo. Prouer. x. Qui ambulat ſimpli
citer. ambulat cõfidenter. qꝛ vadit cuʒ deo
qui eũ defendit ⁊ dirigit. qꝛ ſimplicitas iu
ſtorũ diriget eos. ⁊ ꝑuerſitas prauorũ va/
ſtabit illos. ¶ Itẽ ꝑſeueranter. Geñ. xxxij.
Abijt iacob itinere quo cepat. Iob. xxvij.
Iuſtificationẽ quã cepi tenere non deſerã
Animalia ibãt ⁊ nõ reuertebanť ſic̃ canis
ad vomitũ. ⁊ ſus lota in luto ſe iterũ ꝓijcit
Sap. vij. Neminẽ diligit deꝰ niſi eũ q̇ cuʒ
ſapiẽtia inhabitat ⁊ ꝑſeuerãter inhabitat.
Nõ eñi querit deꝰ hoſpitiũ vnius noctis
nec ponit ibi pedẽ niſi ad manendũ perpe
tuo. Ioh. xiiij. Ad eũ veniemꝰ ⁊ manſionẽ
apud eũ faciemus. Multũ eſt manere cũ
deo. ⁊ inſanꝰ q̇ deũ a ſe elongat ꝑ peccatũ.
qui venit inter nos ad exhibendũ bñficia
charitatis. Manete inq̇t in dilectiõe mea
ꝑſeueranter. Aliq̇ recipiũt deũ ſolũ in trã/
ſitu quaſi ꝑegrinũ. Sic fit in ꝑdicatiõe vł
in quadrageſima vel infirmitate. talibus
nõ cõmunicat beneficia ſua. ſʒ ꝑſeueranti/
bus. q̇a qui ꝑſeuerauerit. hic ſaluꝰ erit.

¶ Sequitur Thema

Populus gentiũ
qui ambulabat in tenebris vidit
lucẽ magnã habitãtibꝰ in regiõe
vmbre mortis. lux orta eſt eis. Eſa. ix. Sic
in cognitione corꝑalium neceſſaria eſt lux
corꝑalis. ſic in cognitione ſpũalium neceſ
ſaria eſt lux ſpũalis. que eſt grã dei. Sicut
aũt videmus q͞ꝫ de die eſt ſufficiẽtia lucis
corꝑalis. qꝛ ſol qui lucis eſt ꝑ̇ncipiuʒ appa
ret ſuꝑ terraʒ. ſed in nocte ſunt tenebre niſi
luna oriatur ſuꝑ terraʒ que recipit lumen
a ſole. Sic in gloria ꝑadiſi vbi eſt ſempꝑ di/
es. eſt ſufficiẽtia grẽ. qꝛ chriſtus q̇ eſt ſolis
principiũ. ſ. lucis grẽ. apparet ⁊ manifeſtať
ſanctis. Sed nobis qui ſumꝰ in mũdo eſt
nox. qꝛ ipſe ſol chriſtꝰ nõ manifeſtať nobiſ
⁊ ideo ſumꝰ in tenebris. et in eis in noſtris
operibus ambulamꝰ. niſi luna. i. beata ma/
ria q̃ ab ipſo ſole recipit lumen gratie ſuꝑ
nos oriať. Vñ in his v̇bis dr. Populus q̃
ãbulabat i te. ⁊c. Anteq̃ʒ beata v̇go chriſtũ
cõciperet ⁊ ꝑeret vidit ⁊c. vſqʒ ibi. Lux orta
eſt eis. luna videlicʒ recepta luce a ſole. Ip
ſa vero excedit iſtã lunã corꝑalẽ. qꝛ in quo
libet menſe minuiť. et tandẽ ꝑdit qñ nõ re/
cipit lumen a ſole. nec emittit. ⁊ ideo nõ po
teſt ſꝑ illuminare Sʒ hec luna ſꝑ plena eſt
Lu. j. Aue grã plena. Et iõ ſꝑ emittit luceʒ.
⁊ ſempꝑ poteſt illuminare. Ad ipſam ergo
recurramus.

¶ Introitus

¶ Sicut pctũm eſt quedã infirmitas ani
me q̃ reddit eã impotẽtẽ ad faciendũ ope
ra vite. i. ꝑ que hõ mereať vitã eternã. Ita
mũdicia a pctõ ⁊ ſanctitas vite eſt ſanitaſ
eius. q̇a tũc eſt aĩa potens ad faciendum
opa vite eterne meritoria Sicut autẽ ſani
tas corꝑalis ꝯſeruať ꝑ exercitiũ deambula
tioniſ. q̇a deambulatio excitat calorẽ natu
ralem q̇ eſt ꝑ̇ncipiũ ſanitatis. Sic deambu
latio ſpũalis q̃ eſt facere bona opa ꝯſeruat

ſanitatē aīe. quia excitat calorē ſpūalē. id ē.
amorē dei q̄ eſt cauſa mūdicie a peccato. ⁊
ſanctitatis vite. ¶ Diſtinctio

¶ Sciendū eſt ꝙ ſicut in deambulatione
corꝑali tria corꝑaliter ſūt cauēda ſi homo
vult ad locū quo ambulat ꝑuenire. ſcꝫ Er
ror. caſus. ⁊ defect⁹. Sic in deambulatiōe
ſpūali ſi hō vult ire ad ei⁹ terminū. ſ. ad pa
radiſi gl'iam ꝑuenire a p̄dictis trib⁹ ſpūali
ter eſt cauendū. ¶ Primo cauēdū eſt ab
errore ne hō deuiet. Via autē ꝑ quā ē am
bulandū ſunt articuli fidei credendi. ⁊ p̄ce
pta dei facienda. Sicut aūt q̄ deuiat nūq̄ꝫ
ad locū ꝑuenit ad quē vult ambulare niſi
ad viā redeat deuiū dimittēdo. Sic ſpūa-
liter q̄ errat in via ꝑadiſi deuiādo a fide. ⁊
p̄ceptiſ dei. nunq̄ꝫ ꝑuenit ad ciuitatē para
diſi niſi ad eā redeat ⁊ errorē ꝑ pniāꝫ dimit
tat. Ad iſtud aūt cauendū valet multum
noticia vie. Illi eī qui viā neſciūt errant et
deuiāt qn̄ nolūt. ſꝫ illi q̄ viā ſciūt nō errant
nec deuiāt niſi velint ſcient' ex malicia Sic
ſpūaliter q̄ ignorāt fidē ⁊ mandata dei fre-
quēter deuiāt. ps. Neſcierūt neq̄ꝫ intellexe
runt. in tenebris ambulāt. Sꝫ q̄ ſciunt poſ
ſunt recte ambulare. ⁊ ſe cauere ab errore.
ſi volunt. Joh. xj. Si q̄s ambulauerit ī die
nō offendit. q̄a lumē hui⁹ mūdi vidꝫ. Iſta
aūt noticia acq̄rit' ꝑ audientiā p̄dicatōnū.
¶ Nota ꝙ in via corꝑali qn̄ hō errat ⁊ in-
cipit deuiare in p̄ncipio modicuꝫ diſtat a
via recta. ⁊ ſic de facili poteſt redire ad eaꝫ
Sꝫ quāto hō plus vadit pl⁹ diſtat. ⁊ diffi-
cilius eſt ⁊ laborioſi⁹ redire ad viā rectam
Sic ſpūaliter qn̄ incipit deuiare a fide. pa
rum diſtat a v'itate fidei ⁊ de facili hō redu
citur. ſed ſi hō diu remaneat in illo errore.
paulatim reducit' hō ex illo errore ī m'ltos
alios errores ⁊ multas hereſes. ⁊ ſic m'ltuꝫ
diſtat a via v'itatis. ⁊ difficilius eſt reuerti
imo aliq̄n multi nullaten⁹ pn̄t reduci ī to
ta vita ſua tantū diſtant. Si hō incipit de
uiare a p̄ceptis dei. faciendo vnū peccatū
mortale. paruꝫ diſtat a via ꝑadiſi. ⁊ de faci
li reducit' ad eā ꝑ pniam. ſꝫ ſi diu remaneat
in pctō illo. paulatim trahit' ꝑ illud ad alia
q2 ſm̄ Greg. peccatū q̄d ꝑ pniam nō dilui

tur. mox ad illud ſuo pondere aliud trahit'
Et ſic multū diſtat hō a via dei ⁊ difficili⁹
ad eā redit ꝓpter cōſuetudinē. Et iō qn̄ de
uiauerit a via dei ſtatiꝫ dꝫ reuerti ꝑ pniam
nec debet expectare diu. Phil. iij. Multi
ambulāt quos ſepe dicebā vob. q̄rū finis
interit⁹. ¶ Secūdo a caſu ne hō corruat.
Ille eñ qui cadit q̄ꝫdiu iacet nō ꝓcedit in
via. ⁊ ſi ꝑ totuꝫ tp̄s vite ſue iaceret vbi ceci
dit. nunq̄ꝫ ꝑueniret ad locuꝫ q̄ vellet. q̄ntū
cunq̄ꝫ bn̄ ſciret viā. Sic ambulāteꝫ ſpūa
liter neceſſariuꝫ eſt cauere a caſu. ſ. ꝙ nō ca
dat in peccatū. ſic eñ nō ꝓcederet ī via ſua
nec appropinq̄ret ad ciuitatē ꝑadiſi quātū
cunq̄ꝫ laboraret. imo magis ꝑueniret ad
cōtrariū. Ad iſtud aūt cauendū ꝓdeſt qn̄
homo cauet ſe ⁊ fugit a lubrico q̄d eſt occa
ſio cadēdi. hoc eſt a mala ſocietate et alijs
oportunitatib⁹. q̄ ſunt occaſiōes peccādi.
q2 multos cadere faciūt ī peccatuꝫ. Sic fa
ciebat illa ſancta dn̄a q̄ dicebat Tobie. iij.
Nunq̄ꝫ cū ludētib⁹ miſcui me. nec cū his
q̄ in leuitate ambulāt ¶ Nota ꝙ ſicut ille
q̄ cadit corꝑaliter q̄ꝫdiu iacet in loco cal⁹
ꝑdit tp̄s. q2 quicq̄d faciat iacēdo nō ꝓdeſt
ſibi ad ābulādū ad locū quo vult ire. Sic
qui eſt in peccato ꝑdit tp̄s ſuū. q2 nihil bo
ni q̄d faciat ꝓdeſt ſibi ad ꝑueniendū ad vi
tam eternaꝫ. Et ideo ſi forte cadit hō debet
ſe ſtatim leuare de peccato ꝑ pniam. ⁊ ſic ꝑ
ſequi viā ſuaꝫ. et ita poterit ſe leuare. ⁊ po
ſtea fortiter ire. quia nihil nocebit ei caſus
quin faciat dietā ſuaꝫ vna die. ſ. in vita. ita
ꝙ in nocte mortis erit in hoſpitiō paradiſi
q̄a illud q̄d in loco eſt immorat⁹ totū pōt
recōpenſare ꝑ velocē ambulationē quam
poſtea facit. Si aūt diu iaceat vere nō po
terit vna die. ſ. in vita ſua facere totā dietā
ſuā. ⁊ ita oportebit ꝙ poſt noctē mortis la
boret in purgatorio an̄q̄ꝫ veniat ad oſtiuꝫ
ꝑadiſi. Sꝫ cauendū eſt. ꝙ ſi hō iaceat vſq̄ꝫ
ad noctē mortis nō habebit tp̄s ſurgendi.
Sola eñ vita pn̄s eſt tp̄s ſurgēdi a pctō ⁊
faciēdi pniam. ⁊ dūmodo hō in dieb⁹ vite
ſurgat de pctō. ⁊ ponat ſe in via ꝑ pniam.
ſi defecerit aliq̄d de via q̄d nō ꝑficiatur an̄
noctē mortiſ. poterit poſt mortē noctis in

purgatorio emūdari. Joh. xij. Ambulate
dū lucē. i. vitam habetis. vt vos tenebre. ſ.
mortis nō cōphendāt. ¶ Tertio a defectu
ne hō deficiat. q2 quantūcunq3 hō ambu
laſſet ꝑ viā ſi deficeret in fine vie. paꝝ vale
ret q̄cquid iuiſſet. Sic q̄ ambularet ꝑ viā
mādatoꝝ dei. faciēdo ea in tota vita ſua. ⁊
in fine deficeret. parū valeret ſibi. ⁊ ideo ne
ceſſaria eſt pſeuerātia. Ad h valet ꝯfiden
tia in dei adiutorio. ſi eni hō velit. deꝰ q̄ de
dit bñ incipe dabit bene finire. Eſa. xl. Qui
ſperāt in dño mutabūt fortitudinem. aſſu
mēt pēnas vt aq̄le. currēt ⁊ nō laborabunt.
ambulabūt ⁊ nō deficiēt. ¶ Nota q̄ deus
nō iudicat hoīem ſm ſtatū in q̄ aliqñ fuit
ſed ſm illū in quo inuenit tpe iudicij. ſcz in
morte. Vñ ſi hō vixiſſet ſp in pctō ⁊ in vlti
mo ictu ꝯuerteret̄ ad deū ſaluaret̄. Sicut
patet de latrone crucifixo cū ieſu. Similit̄
ſi hō in tota vita ſua non feciſſet niſi bona
opa ⁊ ſi i fine dimitteret dānaret̄. Et ita ſp
eſt ambulandū ⁊ nūq̄3 deficiēdū. Ezech. j.
de ſctis d2. Nō reuertebāt̄ cū ambularēt

¶ Quare benedicendꝰ eſt deus.

Benedicendus eſt
deꝰ. q̄a venit in mūdū ad ſaluan
dū nos. Matth. xxj. Bñdictus q̄
venit in noīe dñi. Augꝰ. Magnꝰ venit ad
nos medicꝰ. q2 magnꝰ vbiq3 iacebat egro
tus. Iſte medicꝰ ꝓ infirmo ſuo ſudauit. Fa
ctus eſt ſudor eiꝰ ſicut gutte ſanguinis ⁊c.
Lu. xxij. Potionē amarā bibit ⁊ ſanatꝰ eſt
mūdus eger. ps. Dederūt i eſcā meā fel ⁊c.
Pro mundi egritudine mortuꝰ eſt medi
cus ⁊ ſanatꝰ eſt mūdꝰ. Eſa. liij. Cuiꝰ liuore
ſanati ſumꝰ. Augꝰ. Fuſus eſt ſanguis me
dici. ⁊ factꝰ eſt medicina frenetici. ps. Bñ
dic aīa mea dñm ⁊c. Qui ſanat ⁊c. ¶ Item
bñdicendꝰ eſt. q2 nos redemit. Lu. j. Bñdi
ctus dñs deꝰ iſrael ⁊c. Nos comederamꝰ
⁊ biberamꝰ i taberna diaboli. et ipe ſoluit
ꝓ nobis. ps. Que nō rapui tūc exoluebā3
⁊c. Vēditi eramꝰ diabolo ꝑ pcio. ⁊ ipſe pci
um ſoluit. Eſa. lij. Gratis vēditi eſtis ⁊ ſine
argēto redimemi. Ad Titū. ij. Qui dedit
ſemetipſū ꝓ nob ⁊c. q2 ergo empti eſtis p

cio magno glorificate ⁊ portate deū in cor
de veſtro. ¶ Itē q̄a illumiat oēm hoīe3 ve
nientē in hūc mundū. vt q̄ nō vidēt videāt
Adueniēte lumīe ſolis fugant̄ tenebre no
ctis. ⁊ incipit apparere pulcritudo vniuer
ſi qñ aer implet̄ lumīe. Ita fit in aīa illumi
nata ꝑ grām. qñ videt defectꝰ ſuos q̄s pri
us ñ videbat. Sic athomi i radio ſolis ap
parēt ⁊ nō in vmbra. Ita mīma peccata in
cōſcientia illuminata. Jō d2 in ps. Acccedi
te ad eū ⁊ illuminami. Sed multi fugiunt
hāc lucē vt noctue. ſic ſunt fornicarij ⁊ hiſ
ſtes. q̄ diligūt opa tenebrarū. Joh. iij. Lux
venit in mundū ⁊ dilexerūt hoīes mag te
nebras q̄3 lucē. Erāt eni eoꝝ opa mala. Jō
dicit̄ in pſal. Bñdictꝰ q̄ venit in noīe dñi
deus dñs ⁊ illuxit nob. ¶ Itē q2 docet nos
pugnare ꝯ temptationem ⁊ adiuuat nos
ps. Bñdictus dñs deꝰ meꝰ q̄ docet manꝰ
meas ad pliū. glo. ꝑ ſpūm ſanctū donat mi
hi dona grāꝝ. q̄bus facit ⁊ docet nos pug
re ꝯ mūdū. carnē. ⁊ diabolū. Sequit̄. Mi
ſericordia mea. glo. da mihi vt miſericors
ſim. et ſic vincā. q2 de nullo vincit̄ diabolꝰ
ſicut de miſericordia. Que in duobꝰ conſi
ſtit. in dādo ⁊ dimittēdo. q2 ſi das et ego. ſi
dimittis ⁊ ego. Luc. vj. Date ⁊ dabit̄ vobis
Ecc. xxix. Sup ſcutū potētis ⁊ ſup lanceā.
id eſt. elemoſyna aduerſus inimicū tuum
pugnabit. i. diabolū. Scutū eſt ad ꝓtegen
dū. lancea ad pugnādū. Sic elemoſyna ꝓ
tegit ꝯ diabolū ⁊ defendit ⁊ debilitat eum.
ps. Beatꝰ q̄ intelligit ſup egenū ⁊ paupe
rē. Sequit̄ Et refugiū meū a tribulatione
⁊c. Sequit̄. Suſceptor meꝰ. glo. ne cadam
in peccatū. q2 de facili trāſit malū paſſu3 q̄
habet bonā appodiationē. Et liberator me
us a demonibꝰ. ps. Ipſe liberauit me d la
queo venantiū. Itē. Bñdictꝰ deꝰ q̄ nō de
dit nos i captionē dentibꝰ eoꝝ. ¶ Itē qui
dat fortitudinē ⁊ voluntatem reſiſtēdi. ps.
Mirabilis deꝰ i ſanctis ſuis ipſe dabit v̓
tutē ⁊ fortitudinē plebi ſue. Vñ deus v̓tu
tē reſiſtēdi diabolo dat ⁊ fugiet a vob. For
titudinē ſuſtinēdi aduerſa. Ecc. ij. In dolo
re ſuſtine ⁊ in hūilitate tua patientiā habe
Sequit̄. Plebi ſue. id ē. vilibus ⁊ abiectis

pſal. Dñs fortitudo pleb̄ ſue. Eſa. xl. Qui
dat laſſo v̓tutē. ⁊ his q̄ nō ſunt fortitudinē
⁊ robur mlt̄iplicat. Itē docet orare. ⁊ exau
dit orātes. ps. Bñdictꝰ dñs quoniā exau-
diuit vocē depcatiōis mee. Idē. Bñdictus
dñs q̄ nō amouit orōem ⁊ miſicordiā ſuā
a me. glo. ſecurꝰ eſto ſi nō eſt amota oratō
nec miſicordia a te. q: ſi differt̄ q̄d dandū
eſt. non aufert̄ vt pſuadeat aīe in q̄ mala p̄
cipitat ⁊ vt augeat p̄miū Iſidorꝰ. Tardiꝰ
audiunt̄ q̄rundā orōes vt differant̄. fortiꝰ
exercitati maioribꝰ p̄mijs cumulent̄. Au
guſtinꝰ. Non vult tibi cito dare vt diſcas
magna magis deſiderare. Idē. Differt q̄-
rundā deꝰ exaudire orōes vt augeat vtili-
tates ⁊ purget̄ culpa p pena. Itē q: ꝯſolat̄
in tribulatōe aliq̄d dulcedinis appetendo.
Sic medicꝰ amaris potiōibꝰ aliq̄d dulce
apponit vt facilius potio abſorbeat̄. Unde
apl's. ij. Cor. j. Bñdictꝰ deꝰ q̄ ꝯſolat̄ nos

De charitate

Charitas facit ho
minē fortē vt cementū pietē. lapi-
des fortit̄ ꝯiū gēdo. Cañ. viij. For-
tis eſt vt mors dilectio. Nota q̄ hō d̄r for-
tis ppter q̄ttuor. Propt̄ difficiliū opati
onē. Si q̄s fortibꝰ vinculis teneret̄ ligatꝰ.
⁊ ea fortit̄ rūpet fortis diceret̄. vt Samſon
Hoc facit charitas. vinculū ei auaricie rū
pit elemoſynas faciēdo. amicicie ⁊ conſan
guinitatis vltra mare vl' alibi pegrinādo
vl' religionē intrādo. vite carnal' cū neceſſe
fuerit ſe morti p chriſto exponēdo. Itē p
pter firmā intētionē. q̄ ei q̄d tenet ita firmi
ter tenet q̄ auferri nō pōt. merito fortis re-
putat̄. Et h̄ facit charitas. q̄a ita fortit̄ deo
adheret. ⁊ ita fortit̄ eū tenet. q̄ nec aduerſi-
tate nec pſperitate auferri ab eo pōt. Ro.
viij. Quis nos ſepabit a charitate chriſti.
tribulatō ⁊c. ⁊ poſt Certꝰ ſū q̄ neq; mors ⁊c.
Itē ppter arduā facilitatē opandi. Si
q̄s eni ſine ſui grauamie grauia ſuſtineret l'
faceret merito fortis diceret̄. hō ei vl' equꝰ
facilit̄ magnū onꝰ ferēs vel magnā dietā
ſine laſſitudine pficiēs. fortis reputat̄. Hoc
facit charitas. oīa eni ſeua ⁊ imania prope
nulla facit amor. vt ait Augꝰ. Itē ppter
fortiū ſupationē. Fortis eni d̄r q̄ pōt de for
tiſſimo triūphare. Hoc fac̄ charitas de do
q̄ fortiſſimꝰ eſt. q̄a de celo ad terrā traxit. ⁊
ad ſtipitē crucis ligauit. Eſa. ix. Puer na-
tus eſt nob̄ ⁊c. cuiꝰ pncipatꝰ ſup humerū
eiꝰ. Quis fecit h̄. zelꝰ dñi exercituū faciet
hoc. glo. charitas. Pōt igit̄ dici amor vin-
cit oīa. ſicut mors fortis ē. ergo vt mors di-
lectio. Itē charitas facit hoīem diuitē diui
tijs ſpūalibꝰ. Augꝰ. Ubi eſt charitas. q̄d
eſt q̄d poſſit abeſſe. Ubi nō eſt charitas. q̄d
eſt q̄d pdeſſe poſſit. Si q̄s haberet lapidē
p̄cioſum q̄ tāte eēt v̓tutis q̄ q̄cq̄d tāgeret
de illo ꝯuerteret̄ in aurū. multū eſſet diues
⁊ diligent̄ cuſtodiret illū lapidē. Talis eſt
charitas. q: q̄cquid facit meritoriū eſt vite
eterne. ⁊ ſine illa nihil meritoriū. j. Cor. xiij.
Si linguis hoīum loq̄r ⁊c. Augꝰ. Habe
charitatē ⁊ fac q̄cquid vis. ex hac radice n̄
pōt pcedere niſi bonū. Itē tāte ē v̓tutis q̄
quicq̄d illo tangit̄ lapide ſuū facit. Dictū
eſt filijs iſrael. Oīs locꝰ quē calcauerit pes
veſter. ſ. charitatis veſter erit. Augꝰ. Tolle
inuidiā ⁊ tuū eſt q̄d habes. liuor ſeparat.
charitas iūgit. Io d̄r Apoc. iij. Suadeo ti-
bi emere aurū ignitū ⁊ pbatū vt diues fias
Itē facit hoīem ſapientē. Talis v̓tutis eſt
charitas q̄ facit oīa ſcire habētī eā. j. Io. ij.
Unctionē habetis a ſctō ⁊ noſtis oīa. ⁊ n̄ ē
neceſſe vt q̄s doceat vos ſ; vnctō doc; vos
d oībꝰ. Aug. Ille ſcit q̄d p; ⁊ q̄d lat; i diuīs
codicibꝰ q̄ charitatē h; mōibꝰ. Io d̄r Ecc. j.
Dilectio dei honorabil' ſapiā. Itē ſanat
Tāte v̓tutis eſt lapis iſte q̄ ſanat omnē in
firmitatē ſpūalē. Prouer. x. Uniuerſa de
licta opit charitas. ac ſi nūq̄; fuiſſent. vt pa
tet in magdalena. q̄a dimiſſa ſunt ei pecca
ta mlt̄a. q̄niā dilexit mlt̄ū. Lu. vij. Hanc ſa-
nitatē atteſtat̄ bona diſpoſitō guſtꝰ ſpūal'
q̄ñ res ſapiūt put ſūt. q̄ñ bona ſpūalia ſūt
ei bona ⁊ chara ⁊ delectabilia. tpalia aūt et
carnalia vilia. ſi alit̄ fit timēdū eſt illi de in-
firmitate ſpūali. q: nō h; palatū cordis bñ
diſpoſitū. Augꝰ. Impiꝰ dulcedinē dei nō
ſentit. de febre ei iniq̄tatis palatum cordis
amiſit. ſi charitas ī oībꝰ nō ponit ſaporem

¶ Jtē viuificat. Tāte v̓tutis eſt ſꝑ vt oꝑa
mortua viuificat. ſic̄ carbo viuꝰ mortuos
.j. Joh. iij. Nos ſcimꝰ q̊niā trāſlati ſumꝰ d̓
morte ad vitā. q̊niā diligimus frēs. Sine
charitate nihil viuit vita grē. j. Jo. iij. Qui
nō diligit manet in morte ¶ Jtē triūphat.
Tante v̓tutis eſt ꝙ ſine repcuſſionibꝰ triū
phat de hoſtibꝰ. etiā ſi nō leuaret vnam fe
ſtucā. Bern̄. Tenere militie ē ⁊ delicati cō=
flictꝰ ſolo amore de cūctis inq̄natis vicijs
victoriā reportare. Quid iterū. q2 eſt regi=
na v̓tutū ⁊ abſqꝫ eiꝰ impio nulla p̄t moue
re pedem ad bonū. j. Cor. xiij. Maior aūt
horꝝ ē charitas. Qui charitatē hꝫ eſt q̄ſi i ſi
nu dei. Jō in magna ſecuritate eſt. Augꝰ.
Quid times hō in dei ſinu poſitꝰ. tu de ſi=
nu illiꝰ noli cadere. q̄cq̄d ibi patieris ad ſa
lutē tuā valebit ¶ Jtē fructificat. Charitaſ
arbor eſt cuiꝰ fructꝰ ſūt imputribiles. a q̄ n̄
exit nec foliū nec flos nec fructꝰ dū ipa ſte
terit. ps. Foliū eiꝰ nō defluet. Plus valet
flos. i. vnū bonū ꝓpoſitū hꝰ arboris q̄ꝫ infi
nita auri ⁊ argēti. Ecc̄. xxiiij. Flores mei fru
ctus honoris ⁊ honeſtatis. Eſt ei tā p̄cio=
ſus theſaurꝰ charitatis vt ꝑ ipā habeatur
theſaurꝰ dei. Sine iſta nō ꝓſunt theſauri
hꝰ mūdi. Jō d̓r Can̄. vlt̄. Si dederit hō to=
tā ſubāꝫ domꝰ ſue ꝓ dilectōe q̄ſi nihil deſpi
ciet eā. Calor facit hoies expoliare. ⁊ feruor
charitatiſ oīa relinq̄re. Phil. iij. Oīa detri
mentū feci ⁊ arbitror vt ſtercora vt chriſtū
lucrifaciā. Ecc̄i. xliij. Sol in meridiano ex=
urit terrā. i. terrenitatē a cordibꝰ hominuꝫ
expellit.

¶ Thema

In charitate per
petua dilexi te. ⁊ iō attraxi te. Hie
re. xxxj. Licet dn̄s ieſuſ chriſtꝰ oīa
diligat dilectiōe cōi. ſicut q̄libet artifex ſuū
opꝰ cū dilectiōe ſpēali. ſꝫ ad cōicandū ſibi
gl'iam ſuā nō diligit niſi diligētes ſe. Pro
uerb. viij. Ego diligētes me diligo. Et iſto
mō diligit vnumquēqꝫ ſm̄ ꝙ ab eo diligit̄
ita ꝙ ſanctis viris ſm̄ q̊d quilibet plꝰ ⁊ mi=
nus diligit deū cōicat̄ ſibi de eius gl'ia Cer
tū eſt aūt ꝙ nō fuit aliq̄ ꝑſona q̄ tantū dile
xerit eū ſic̄ beata v̓go. nulla ei ꝑſona ita te=
nere diligit filiū ſuū ſic̄ beata v̓go. ſ. mater
chriſti. Jpa aūt habuit ſuꝑ oēs ꝙ fuit et eſt
mater q̄ ipm portauit lactauit ⁊ ꝑturijt Et
nō eſt credendū q̊n talis mat̄ talē filiū dile
xerit tenerrime. ⁊ plꝰ ſine cōꝑatione q̄ꝫ ma
tres diligūt filios ſuos. Vn̄ ſeq̄t̄ ꝙ chriſtꝰ
plꝰ oibꝰ ſanctis eaꝫ dilexerit ceteris. et ſibi
ſuā gl'iaꝫ ſingularit̄ cōicauerit. Et h eſt q̊d
d̓r in his v̓bis. Jn charitate ⁊c. attraxi te ſcꝫ
ad gl'iam meā. nō ſolū aīam tuā ſic̄ de cete
ris ſctīs. ſꝫ te totā ſcꝫ in corpe ⁊ aīa. ⁊ q̊a ille
q̄ magis eſt dilectꝰ ⁊ honoratꝰ a deo. plus
pōt cū ipo obtinere. ad ipſaꝫ ergo recurra
mus. ¶ Jntroitꝰ ¶ Scd̄m aug̃. charitas
ſiue amor ē vita aīe. vt d̓r. j. Joh. iij. Qui n̄
diligit manet i morte. Et rō huiꝰ eſt. q2 ſm̄
apl'm. j. Cor. xij. Oēs ſumꝰ vnū corpus in
chriſto. ⁊ huiꝰ corpis nos ſumꝰ mēbra. chri=
ſtus aūt caput. a q̄ infert̄ nob vita ſic̄ a ca=
pite corpali i mēbris. iūctura aūt q̄ ꝯiūgit
iſta mēbra ē amor Vn̄ ſicut videmꝰ ꝙ iſtō
mēbrū q̊d diuiſuꝫ ē a capite vl'ab alijs mē
bris nō habet vitā ſꝫ eſt aridū ⁊ mortuum
Sic q̄cūqꝫ nō ꝯiūgit̄ deo ⁊ ꝓximis ꝑ amo
rē nō recipit influxū grē ⁊ v̓tutū a deo. ⁊ ſic
eſt aridꝰ. ⁊ mortuꝰ ſm̄ aīam Sꝫ ecōtrario
q̄ ē deo ⁊ ꝓximis ꝯiūctꝰ ꝑ amoreꝫ recipit a
capite influxū ⁊ ſic viuit ¶ Diſtinctō

¶ Sciendū eſt ꝙ ex charitate tenemur. p̓=
mo diligere deū. ſecūdo amicū. tertio īimi=
cū. ⁊ vno iſtoꝝ deficiēte nō eſt i nob chari
tas. ¶ Primo tenemur habere charitatē ſi
ue dilectionē ad deū. hō eni tenet̄ ⁊ obliga
tur diligere illū a q̄ recipit aliq̊d bn̄ficiū. ⁊
ſm̄ ꝙ maiꝰ bn̄ficiū recipit mag̃ eſt obliga=
tus illū diligere. Vn̄ int̄ ceteros hoies plꝰ
tenet̄ hō diligere patrē ⁊ matrē. q2 plus ab
eis recipit. q2 niſi ipi fuiſſent hō non fuiſſet
nec eēt in rerū natura. ⁊ ꝯſequēs nihil bo
ni poſſet hr̄ē. A nullo aūt tātū bn̄ficiū hō
recipit ſic̄ a deo. ab ipſo ei habemꝰ ꝙ ſumꝰ
mag̃ q̄ꝫ a patre ⁊ matre. ab ipīs ei habemꝰ
tātū corpꝰ. ⁊ h etiā v̓tute dei mag̃ fert̄ et ge
nerat̄ q̄ꝫ v̓tute ꝑentū. Et certū eſt ꝙ aīaꝫ ab
ipo ſolo habemꝰ. q2 ipe creauit eā. Jpe eti
am redemit nos a ꝑtāte diaboli cuiuſ era
mꝰ captiui ꝓprio ſanguīe. ⁊ dat nob q̄cq̊d

boni habem⁹ in h ſeculo. ⁊ dabit glĩam p̲
petuã in futuro. ⁊ iõ tenemur ipm q̃ ſuper
oĩa bñfacit nob. ſup oĩa diligere. Ro. viij.
Nec creatura aliq̃. i. nulla creatura poſſet
nos ſepare p amorẽ ⁊ dilectiõz quã ad eaz
habem⁹ a charitate dei. Vñ Ecc. vij. In to
ta v̓tute tua dilige eũ q̃ te fec. ¶ Nota ꝙ ſi
cut dicit Greg. Quelibet interrogẽ an dili
gat deũ ſtatim rñdebit ꝙ ita. Sz nõ ſtatiz
rñdendũ eſt ita. ſz dz hõ p̓mo cõſulere oẽs
ptes corpis ⁊ iterrogare an diligãt deum
Cogitatiõz ſi ipa cogitat de deo. Linguaz
ſi ipa loquit̃ libẽter de deo ⁊ ñ loq̃t v̓ba va
na ⁊ ſibi diſplicẽtia Aures ſi audiũt. ⁊ ſic d̃
alijs ſenſib⁹. Man⁹ ſi ſũt pate ad dãdũ ele
moſynas ipſi⁹ amore ⁊ ñ ad rapiendũ alie
na vł ꝯgregãdũ mõ prohibito a deo. Pe
des ſi libẽter vadũt ad eccıaz. ⁊ nõ ad locũ
vbi põt facere dãnũ aĩe ſue. Et tũc ſm ꝙ i̓
ueniet poterit rñdere. ꝙ ſi inuenit ꝙ faciat
bona opa ⁊ cõpleat mãdata dei. pt dicere
ꝙ deũ diligit. ſin aũt ñ. qꝛ dilectio dei ꝓbat̃
p opa ⁊ nõ p v̓ba. q̃a ꝓbatio dilectõis ẽ ex
hibitio operis. vt dicit greg. j. Joh. v. Hec
eſt charitas dei vt mãdata ei⁹ cuſtodiam⁹
Et Joh. xiiij. Si diligitis me mãdata mea
ſuate ¶ Scdo primũ ſuũ amicũ in deuz.
Natã ei inducit nos vt diligam⁹ amicos
bñfactores nr̃os. ꝯtrariũ aũt facere eſt ma
xima ꝓditio ⁊ ꝯ naturã. Heni crudeliſſima
aĩalia faciũt. Videm⁹ eñ ꝙ leones. vrſi. ca
nes. ⁊ cetera aĩalia illos q̊s pcipiunt ſe dili
gere ⁊ ſibi benefacere diligũt ⁊ defendunt.
Quãto magis hoĩes q̃ ex natura ſua ſunt
aſſueti ⁊ magis inclinati ad amorem debe
rẽt diligere amicos ſuos. Cũ eñi oĩa ptici
pat nob bona opa ⁊ alia ſua bona vniuer
ſale bonũ amico ẽ velle bonũ ſibiipſi Et iõ
amicũ dz hõ diligere ſicut ſeipſũ. Heb. xiij
Charitas fraternitatis ad frẽs et amicos
maneat ĩ vob. Et dicit ꝙ maneat ⁊ non de
facili tranſeat. Sicut q̊dã q̃ receptis mille
bñficijs ab amico ppt̓ vnã diſplicentiã di
mittũt eũ diligere ¶ Nota ꝙ amici ſũt di
ligẽdi in deũ. i. in his q̃ ſunt ſm deũ. ñ ſunt
iuuãdi nec diligẽdi pctis. ſi eñ aliq̊s roga
ret aliquẽ ꝙ daret ſibi vł iuuaret ad habẽ
dũ venenũ qd̓ multũ deſideraret bibere et
ex ei⁹ potu moreret̃. nullo mõ ſi eſſet verus
amic⁹ ipe h faceret. Silr ſi aliq̊s iuuet ali
quẽ ad aliq̊d faciendũ q̊d ſit pctũm morta
le p qd̓ incurrit mortez aĩe. q̃ eſt peior et pe
riculoſior q̃z mors corpis. nõ eſt ver⁹ ami
cus ſz mag̃ inimic⁹. Semp ergo amic⁹ di
ligend⁹ ẽ ſm deũ. j. Joh. iiij. Diligam⁹ ini
cẽ ſm deũ. ſ. q̊a charitas ex deo ẽ. ⁊ iõ q̃ dili
git ſm deũ diligit ſm charitatẽ ¶ Tertio i
imic⁹ ꝓpter deũ. de⁹ eñi h p̄cepit. ⁊ niſi ini
micũ diligam⁹ nõ poſſum⁹ deuz diligere
Dictũ eſt eñi ꝙ oẽs nos ſum⁹ vnũ corpus
in chriſto. ⁊ ipe chriſt⁹ ẽ caput. nos aũt mẽ
bra. Jũctura aũt nos ꝯiungẽs ad inuicẽ ⁊
cũ capite chriſto ẽ amor. Certũ ẽ aũt ꝙ nul
lum mẽbrũ põt eẽ diuiſuz a mẽbro ꝯiũcto
capiti q̊n ſit diuiſũ a capite. Sic ſi brachiũ
diuidat̃ a pectore. neceſſe ẽ vt erit diuidere
a capite. Sic null⁹ põt a primo diuidi nõ
diligẽdo ipm. q̊n etiã ipſe ſit diuiſus a deo
Et ita etiã null⁹ odiẽs primũ aliquez põt
v̓e diligere deuz. Oẽs eñi hoĩes h⁹ mũdi q̃z
diu viuunt pñt eſſe mẽbra chriſti. ⁊ iõ quõ
põt hõ eſſe diuiſus ab eis p odiũ remanẽs
ꝯiũctus deo. Sz certe non de aliq̃ viuente
Vñ. j. Joh. iiij Si q̊s dixerit. q̊niam diligo
deũ ⁊ frẽm ſuũ odit. mẽdax ẽ Et iõ ibidẽ dr̓
Si diligam⁹ inuicẽ de⁹ ĩ nob manet. ⁊ cha
ritas ei⁹ in nob pfecta eſt ¶ Nota ꝙ hõ q̃
multũ tẽdit ad lucrũ alicui⁹ rei libenti⁹ lu
crat̃ multũ cũ labore q̃z modicuz ſine labo
re. Sicut mercatores mallẽt lucrari mille
libras nauigãdo ⁊ laborãdo p ãnuz q̃z ali
q̊d parũ etiã ſine labore. Oẽs intẽdim⁹ ad
lucrãdũ glĩam padiſi. diligendo ãt iimicũ
licz ſic magn⁹ labor. lucrat̃ hõ maiorẽ mer
cedẽ q̃z diligẽdo amicũ q̊d ẽ ſine labore. Et
iõ ad dilectõez iimicoꝝ debem⁹ multũ co
nari. licet ſit nob laborioſũ. qꝛ magnã mer
cedem lucrabimur ĩ glĩa padiſi. j. Cor. xiij.
Adhuc excellẽtiorẽ viã demõſtro vob. ſcz
charitatẽ ad iimicos. Et poſtea oñdit q̃liſ
debeat eẽ dicẽs. Charitas patiẽs ẽ. ſ. i maliſ
illatis ab iimicis. ñ reddẽs. ſ. malũ p malo.
ſz ecõuerſo Benigna ẽ erga inimicos non
emulat̃. ñ agit pperã. nõ inflat̃. Matth. v.

Diligite inimicos vr̃os. bñfacite his qui
oderũt vos. ꝛ orate ꝑ ꝑſequẽtibꝰ ꝛ calũni=
antibꝰ vos. vt ſitis filij patris veſtri q̃ ĩ cel'
eſt. Si eĩ diligitis eos q̃ vos diligunt quã
mercedẽ habetis. nõne publicani h̃ faciũt

¶ De cuſtodia ſenſuũ exteriorum

SIcut nobiles ha
bẽt in ingreſſibꝰ oſtiarios ante ſe
cũ baculo turbã arcẽtes ne cõpri
mãt eos. ꝛ ꝑſonas ſuppoſitas ne ſuꝑ collũ
dñi ſe ĩgerãt expellũt. Sic aĩa iuſti qñ exit
ad loquẽdũ vl' audiẽdũ vl' videndũ timo=
rẽ hꝫ ꝓ oſtiario q̃ totũ infernuꝫ hꝫ ꝓ bac'lo
ad turbã malaꝝ cogitationũ expellendaꝫ.
ne ab eis aĩa cõprimat̃ ꝑ ↄſenſum peccati.
Jõ dictũ eſt ieſu. Turbe te cõprimũt. Jta
cõprimit̃ ieſus. i. ſalꝰ aĩe ꝑ turbã cogitatio=
nũ q̃d exire cõpellit̃. Nunq̃ꝫ ergo ſine oſti
ario exeundũ eſt. Timor ſuilis nõ eſt oſti
ariꝰ viuꝰ ſꝫ depictꝰ q̃ pctũm videt̃ ꝓhibere
ſed oĩno nõ ꝓhibet. q2 manet ĩ timore ſuili
peccãdi volũtas. ꝛ ſeq̃ret̃ opꝰ ſi ſperaretur
impunitũ. vt dicit Augꝰ. Jtẽ in ꝑiculo eſt
thezaurꝰ cordis. qñ os ad loquẽdũ aꝑitũ ẽ
aures ad audiẽdũ ꝛc. Nota q̃ꝫ diligẽter fir
mat hõ oſtiũ ſuuꝫ vel arcã ꝛ clauis ferreis
ligat. qñ hꝫ theſaurũ ibi. Sic cor ſuũ dꝫ fir=
mare vbi hꝫ theſaurũ grẽ. Jõ dr̃ Dañ. xiij
Claudite ianuas. Ad portas caſtri mag̃
cuſtodia ponẽda ẽ. q2 ſi porte caſtri aperte
ſũt. cito põt capi. Si claudis oſtia tua ꝛ fe
neſtras domꝰ tue ↄ̃ ventũ ꝛ pluuiã q̃re ñ
claudis ſenſus tuos ↄ̃ tẽptatiões ꝛ tribula
tiões. q2 mors intrat ꝑ feneſtras. Job. xxx.
Quaſi rupto muro ꝛ aperta ianua irrue=
rũt ſuꝑ me. Eſa. xxvj. Jntra ĩ cubicula tua
claude oſtia tua ſuꝑ te. Nota q̃ dñs venit
ad diſcip'los ſuos ianuis clauſiſ. Sic ꝛ ad
cor hoĩs venit. Ezech. xliiij. Porta h̃ clau=
ſa erit ꝛ deꝰ iſrael ingreſſꝰ eſt. Joſeph erat
clauſus ꝛ deꝰ erat cũ eo. Geñ. xxxix. Cibus
vel potꝰ coopꝉꝰ meliꝰ ſuat calorẽ ꝛ mũdi
ciã ſuã. ps. Cõcaluit cor meũ intra me. Jtẽ
qñ fit ꝑiliꝰ aliq̃s tumultꝰ ĩ aliq̊ loco vel vi
co burgẽſes ſapiẽtes claudũt oſtia ſua ꝛ fe
neſtras ſuas. Sꝫ ſtulti reſiliũt ĩ mediũ ꝛ re
deunt freq̃ẽter vulnerati. Sic ſapiens ↄ̃
oꝓꝓrobria ꝛ litigatiões ꝛ tribulatiões clau
dit oſtia oris ſui. Ego inq̃t ps. tãq̃ꝫ ſurdus
nõ audiebã. Jteꝝ attẽde quõ caupo diligẽ
ter circuit vaſa ſua ꝛ ſollicite claudit rimaſ
vñ vinũ poſſet effluere. ſic ꝛ tu ſenſus tuoſ
ne grã dei effundat̃. Felix q̃ dicere pt. oſtiũ
meũ clauſum ẽ. pueri mei mecũ ſũt ĩ cubili
id ẽ. cogitatões ꝛ affectões ĩ ſecreto ↄſcien
tie mee. Nõ ſicut pueri vagi q̃ d' oſtio ĩ oſti
um cũ labore ꝛ pudore paneꝫ mẽdicãt. Hi
ſunt q̃ cogitatiões ſuas ĩ affectiões carna=
les ꝛ mũdana ſolatia ↄuertũt. q̊s lamẽtat̃
Hieremias Threñ. j. dicẽs. Omis ꝑpl's ge
mens ꝛ querẽs panẽ

¶ De cuſtodia cordis

COr cuſtodiendũ
eſt ſicut vas oĩm theſaurorũ cele
ſtiũ. ſicut caſtꝝ in terra inimicoꝝ
ſitũ. Jõ dr̃ Prouer. iiij. Oĩ cuſtodia ſerua
cor tuũ. Jtẽ vas ꝑcioſũ q̃d cariꝰ emit̃ et in
eꝰ fractura maiꝰ dãnũ incurrit̃. et difficiliꝰ
repat̃. diligẽtiꝰ cuſtodit̃. Vñ dicit apľus. j.
Theſ. iiij. Sciat vnuſq̃ſq̃ꝫ vas ſuũ poſſide
re ĩ ſanctificatiõe ꝛ honore. Sãctũ ꝛ mun=
dũ dꝫ eſſe vas illud in q̊ tã ꝑcioſi liquores
grẽ ꝛ ſapiẽ infundũt̃. Si eĩ vaſa ĩ q̃bꝰ ſctõꝝ
reliq̃e reponũt̃ ↄſueuerũt haberi ĩ honore
ꝛ ſanctitate. q̃nto mag̃ cor in q̊ tã ꝑcioſe re
liquie grẽ corꝑis ꝛ ſang̃nis dñi reponunt̃.
Vñ Ecc̃. x. Jn mãſuetudine ſua aĩaꝫ tuã
ꝛ da illi honorẽ ſm̃ meritũ ſuũ. Nobilẽ ho
ſpitẽ leuares de turpi loco ꝛ vili. ꝛ in hone
ſto poneres. Aĩa tua nobiliſſima ẽ. ꝛ tñ ma
le in terrenis in ceno pctĩ collocat̃. Jõ dicit
ps. Ad te dñe leuaui aĩam meã. Attẽde q̃
cor tuũ mutuo cõcedis inimico. quãdo ſu
ſtines in pctõ delectari. das vero qñ pctõ
cõſentis. trãſfert̃ ꝓ cordis dñiũ ꝑ impleti
onẽ opis. Cum ergo vanitas cupiditatis
ſeu carnis delectatio tibi offert̃ a diabolo.
reiice tãq̃ꝫ delicioſꝰ epulator tã diſcõueni
entes ꝛ imũdos cibos. ꝛ q̃ſi ſcutella ſua di=
abolũ in fronte ꝑcutiẽs. vt nõ guſtes nec
comedas d' cibo eiꝰ. Nã illã differẽtiã dic
int̃ guſtare ꝛ comedere. q̃ eſt int̃ ↄſentire

⁊ delectari circa ꝯſenſuꝫ. Guſtare ē ſine de
glutitōe ſuꝑ linguā tenere. ſicut qñ guſtať
cibꝰ ſi bñ ſit ſalſus. Comedere ē cū intrinſe
cus cibꝰ ī corpe trabiť. Eodē mō ſūt q̄dam
q̄ cibū mortiferū a diabolo ī tēptatiōe ob⸗
latū nolūt comedere ꝑ ꝯſenſuꝫ. tñ q̄dāmō
guſtare dicunť. dū in turpi cogitatiōe ľ de
lectatione cor ſuū q̄dā īſania ſine animad
uerſiōe ꝑiculi ſui morari ꝑmittūt qđ ꝑicu
loſū eſt valde. Col. ij. Neqꝫ tetigeritis ꝑ co
gitatiōꝫ. neqꝫ guſtaueritis ꝑ ꝯſenſū vľ ope
ratiōꝫ. Et nota ꝙ guſtatio m̄ltiplicata ali⸗
cui. vni bauſtui eq̄pollet. ſicut pꝫ ī illis q̄ ꝓ
bāt vina. Sic frequēs delectatō plerūqꝫ ī
ducit ꝯſenſū. ſi ergo times mortē aīe quaꝫ
facit ꝯſenſꝰ. time talē guſtare cibū q̄ diſpo
nit ad mortē. Job. vj. Nūq̄d guſtare p̄t q̄s
qđ guſtatū affert mortē. ¶ Itē ſic caſtruꝫ ī
terra inimicoꝝ poſituꝫ ⁊ ex oī ꝑte obſeſſuꝫ
cuſtodiēdū eſt. ita etiā ⁊ cor. An iſtđ caſtꝝ
tenet ſedē ſuā diabolꝰ cū toto exercitu ſuo
Ipe eī eſt leo q̄ circuit querēs quē deuoret
glo. circuit diabolꝰ tāq̄ꝫ boſtis clauſos ob
ſidēs muros explorat an ſit aliq̄ ꝑs minuſ
ſtabilis. cuiꝰ aditu ad iteriora penetreť ⁊c.
Attēde q̄ ī caſtris tā ſobrie viuūt. q̄ꝫ parū
dormiūt. q̄ꝫ raro ⁊c. ⁊ cū q̄nto timore. ⁊ q̄n⸗
ta cautela caſtra exeūt. q̄ꝫ diligenter. q̄ꝫ fre
quēter officinas ⁊ portas girāt. cū quanta
ſtrenuitate ſe īuiceꝫ excitāt ſuꝑ muros. ad
terrēdos aduerſarios decātāt. licꝫ dolētes
q̄ꝫ frequēter ſuccurſuꝫ a dño ⁊ ab amicis ī
plorāt ⁊ nūcios orōnis mittūt. Cuſtodi er
go teipm̄ ⁊ aīam tuaꝫ ſollicite dicit moyſeſ
¶ Itē. Cor boīs ē ſicut ſcabiola ſꝑ volitat
qꝰ ſi inueniat foramē euolat. Tale cor ſilē ē
nūcio ꝯſiliaꝝ q̄ de boſpitio ad boſpitium
mittiť ꝓ forma ꝯſiliaꝝ. ⁊ ī fine nibil repor⸗
tat niſi ꝯfuſionē ⁊ laborē. Sic cor īdiſcipli⸗
natū de vna cogitatōne ꝯuertiť in aliā. ſm̄
qđ diciť job. xx. Cogitatōes varie ſuccedūt
mibi ⁊ mēs mea in diuerſa rapiť Sapie. j.
Spūſſctūs aufert ſe a cogitatōibꝰ q̄ ſūt ſi⸗
ne intellectu. Quouſqꝫ ergo morabūť ī te
cogitatōnes noxie. vt dꝛ Hiere. iiij. Et ſi ali
qñ veniāt tñ morari nō debēt. Itē ſi cor tu⸗
um ī ꝑſona ꝓpria ī ecc̄ia nō deſeruit atten⸗
dēdo ad ea q̄ dicunť nō mireris ſi ꝯſolatō
nes diuīe tāq̄ꝫ diſtributōes canonice ſub⸗
trabunť. nō eī fructū ꝓbende ⁊ diſtributio
nes canonicas bn̄t q̄ in ꝓpria ꝑſona nō de
ſeruiūt. Jō dicit apľs Epb. v. Pſallētes ⁊
cantātes ī cordibꝰ veſtris dño. De tlibus
dꝛ Eſa. lvij. Abijt vagꝰ ī via cordis ſui. nō
diſcernēs q̄d cogitat. ſic vagꝰ q̄ neſcit q̄ va
dat. Seq̄ť. Uias eiꝰ vidi ⁊ dimiſi eū. Tľes
ſūt ſiľes paſtoribꝰ ouiū q̄ in pellibꝰ bircoꝝ
⁊ vituloꝝ ꝯſueuerūt muſare. Seneca. Co
gitatiōes vagas velut ſomnio ſiľes ñ reci⸗
pias. q̄bꝰ ſi aīm tuū delectaueris. ⁊ omibꝰ
diſpoſitis triſtis remanebis.

¶ De contritione

Contritio diabo
lū expellit ab boīe. ſic fumꝰ boīeꝫ
de domo ſua. Qñ ignis poniť in
lignis viridibꝰ exit fumꝰ q̄ cōpellit boīem
lacbrymari ⁊ exire de domo. ſic dꝛ puerb. x
Sic qñ ignis ſpūſſcī cor pctōris tāgit. exit
fumꝰ cōpūctiōis. ps. Qui tāgit mōtes et
fumigāt. lacbrymari cogit ⁊ diabolū expel
lit. Sic Tob. vj. dꝛ. Particulā piſciſ pone
ſuꝑ carbones ⁊ fumo illiꝰ fugabiť demon
Piſcis chriſtꝰ. q̄ ſcindiť qñ interiora paſ⸗
ſiōis eiꝰ ꝯſideranť. ⁊ quō deitas latuit ſub
carne. Fel reſuať qñ amaritudo illius me⸗
morie cōmēdať. Cor. qñ charitas eiꝰ ꝯſide⸗
rať. Particľa ſuꝑ carbones poniť qñ ð di
lectiōe cogitāť ⁊ inde cōpūctiōis fumꝰ ge⸗
nerať q̄ fugat oē genꝰ demonioꝝ. q̄ꝛ omis
ſtrepitꝰ ſuggeſtiōis obmuteſcit vi cōpun⸗
ctiōiſ. Un̄ dicit p̄s. Perſeq̄r inimicos me
os. ſ. pctā. ⁊ demōes ꝑmos motꝰ ꝑſeq̄r. iue
ſtigādo ⁊ cogitādo. Thre. iij. Scrutemur
vias nrās ⁊ reuertamur ad dñm ⁊ cōpbē
damꝰ illos dolēdo. dū eſt inimicꝰ diabolꝰ
in ꝯtritiōe occidiť. ꝯteriť. ⁊ ſubmergiť cum
oībꝰ pctīs. Un̄ pbarao. i. diabolꝰ. cū oī ex⸗
ercitu ſuo. i. cū oībꝰ pctīs ſubmerſus eſt ī
mari rubro. p̄s. Cōtribulaſti capita draco⸗
nū in aq̄s Itē ꝯtritio aīaꝫ purgat pctā eijci
endo. ſicut mare ad littꝰ mortuoſ eijcit. Jō
d. Hiere. Thre. ij. Magnā ē velut mare ꝯtri
tio tua. bec eſt amara potio pctōris q̄ fit ex

berbis amaris q̄ creſcūt ī horto ei⁹.ſ.ex me
ditatiōe pctōꝝ.Eſa.xxxviij.Recogitabo ti/
bi oēs ānos meos ī amaritu.ꝛc.Ecc̄.xlj.O
mors q̄ʒ amara ē memoria tua homī iniu
ſto.ex ꝯſideratiōe iudicis ⁊ inferni.amara
enī erit potio bibētib⁹ illā.Jō dic̄ ps.Po
taſti nos vino cōpunctōnis.glo.q̄ purgat̄
patiēs vt vulnera vino. Huic potiōi cele/
ſtis medic⁹ aliq̄d dulcedīs apponit.vt faci
li⁹ abſorbeat̄.vt d̄r Eſa.xxxviij. Ecce ī pace
amaritudo mea amariſſima. ¶ Jtē ſic vi
nū emittēdo feces purgat ſe ⁊ ſꝑ eſt in mo
tu turbidū donec ſepet̄ puruʒ ab impuro.
ſic q̄ v̄e ꝯteritur ſꝑ eſt ī motu ⁊ tremore do
nec ſepat̄ ab eo imūditia pctī.Licet enī ini/
mic⁹ mortu⁹ ſit ī cōtritiōe.nō eſt tñ bonuʒ
dimittere ī domo ꝓpt fetorē.poſſet eī reui/
uiſcere ⁊ te iterū iugulare.Nōne prēm tu
um mortuū de domo tua cito eijceres.q̄n
to mag̃ inimicū tuū.⁊ oues morbidas de
grege aliaꝝ expelleres ¶ Jtē torrēs q̄libet
obuiātia ſuo ipetu eijcit.Sic meror ꝯtriti
onis ⁊ fluct⁹ lachrymaꝝ ſordes ab aīa.Ex
emplū de magdalena q̄ ꝑ flumina lachry/
marū lauit maculas pctōꝝ.⁊ de aq̄ q̄ ignē
extinguit.Greg̃.Flammā ſuggeſtionū di/
aboli citi⁹ extinguit vnda lachrymaꝝ.Sʒ
vulgarit̄ d̄r.q̄d ocul⁹ ñ videt.cor nō dolet.
Inde ē q̄ pctōr nō vidēs damnū pctī nec
fructū pn̄ie de pctō nō vult dolere.nec ꝯfi/
teri.apparet ergo q̄ nō v̄e penitet q̄ pctā in
corde tenet.Oſee.xiij.Colligata eſt iniq̄tas
effraim vinculo ſcʒ male volūtatis. Exem
plū de vinculo q̄d ligat ita faſciculū vt nec
vnica palea decidat.Jdē.de circulo q̄ tātū
ſtringit doliū q̄ vna gutta nō p̄t exire niſi
p̄us pforet̄ Et de febre q̄ ad horā ceſſat ma
teria interi⁹ remanēte ſic.et iō in craſtino
reuertit̄.Sic aliq̄ actum pctī ad horā deſe
rūt volūtate iteri⁹ ꝑmanēte.q̄ cito ad pec/
catū reuertūt̄.Cōtra q̄s d̄r Hiere.j.Ecce cō
ſtitui te ſuꝑ gētes.i.pctā carnalia.et regna
id ē pctā ſpūalia vt euellas ſcʒ radicē male
volūtatis ī ꝯtritiōe.Radice manēte in ter/
ra iteꝝ germinat̄ mala herba ⁊ creſcit.Se/
quit̄.Abſcōditū eſt pctūm ei⁹ ſicut gladiū
in corde.Exemplū de ſtulto q̄ gladiū non

ꝑmiſit extrahi de corꝑe vſq̄ʒ ad veſperā et
in cōtinenti mortu⁹ eſt. Peccatū ei in aīa
eſt ſerpēs in ſinu vel venenū in ſtomacho
vel latrones in domo.Qui ſcit latrones ⁊
non oſtendit eos iudici meret̄ penā.Pec
cata occulta ſunt latrones que debem⁹ ꝑ
dere in cōfeſſione quādo ea dephendim⁹ ī
cōtritione.Sequit̄.Dolores vt ꝑturiētis
veniēt ei.Nota q̄ mulier cū delectatiōe cō
cipit.⁊ cū vehementiſſimo dolore parit.q̄r
nō eſt ita minimū mēbrū in corꝑe q̄d non
ſatiſfaciat Cū enī oīa mēbra fuerint inſtru
mēta vicioꝝ.debēt eſſe ſimiliter inſtrumē/
ta penitētie.Exemplū de magdalena que
tot d̄ ſe fecit holocauſta q̄t habuit delecta/
menta ¶ Jtē cōtritio aīam ſanat ſicut me
dicina corp⁹.Primo turbat poſtea ſanat
ps.Cōmouiſti terrā.ſ.cordis.⁊ turbaſti eā
feces pctōꝝ emittēdo.ſana ꝯtritiōes ei⁹.q̄
ſanat cōtritos corde.Jō dicebat Job.x.Di
mitte me vt plangā paululū dolorē meuʒ
Vñ dic̄ dimitte me.q.d.dona mihi vt poſ/
ſim penitentiā agere.Exemplū in dialogo
de illo q̄ petijt inducias vſq̄ʒ mane.nec ha
buit.Sequit̄.Plangā paululū dolorem
meū.nō vt gaudeā vel iterū faciā.Exēplū
de porco qui dimittit̄ creſcere vt impigue/
tur ⁊ occidat̄.Aut furis q̄ ſel' aut bis dimiſ
ſus.iteꝝ ī furto dephēdit ⁊ ſuſpēdit̄.Seq̄t̄
Añq̄ʒ vadā ⁊ nō reuertar ꝛc.Eſt enī infer/
nus ſicut dom⁹ dedali cui⁹ facil' eſt ingreſ
ſus ſed negat̄ egreſſus.Exemplū de naſſa
quā faciliter intrat piſcis.ſed egreſſus im/
poſſibilis

¶ De confeſſione

Confeſſio debet
eſſe p̄meditata ad ſilitudinē mū
daturi domū q̄ p̄⁹ pulueres ⁊ ce
teras immūditias hoſpitij ī vnū cumulū
ꝯgregat añq̄ʒ eas eijciat extra domū.Sic
tu p̄us cōſcientiā tuā interroges ⁊ exami/
nes et iudices añq̄ʒ ad purgādū cor tuū ꝑ
confeſſionē accedas.ſm̄ q̄ docʒ ps.Exerci/
tabar et ſcopebā ſpūm meū. ¶ Jtē ad ſili/
tudinē infirmi purgaturi q̄ p̄us ꝑparatō/
nē accipit q̄ prauos humores cōmoueat.

vt medicina ſequens meli⁹ eijciat. Praui
humores mali mores. Bern̄. Mag̃ inſa-
nia eſt prauis humorib⁹ ī corpe retētis bo
nas purg̃re. ſic bona tua p oſtatōz emitte
re ⁊ prauos hūores pctōꝝ ī corde retinere
¶ Itē ī minutiōe corpali tātū prauū ſan-
guinē a vena brachij emittere curas bono
ſanguīe ad corpis nutrimētū retēto. ſic in
minutōe cordis q̄ eſt ꝯfeſſio corruptū ſan
guinē pctī p venā oris extrahere debes. ⁊ ī
tus bona tua tāq̃ȝ ſanḡnē in cordis tui re
tineas nutrimētū. Vena ei vite os iuſti dr
Prouer. x. q̄ cām mortis. ſ. ſanḡnē pctī lā
cea ꝯtritiōis a corde emittit. Et nota ꝙ fre
quent̄ nocet corpi differre minutiōeȝ. ſic et
cordi differre ꝯfeſſiōȝ. Et p⁹ minutionē dȝ
hō q̇eſcere. Sic p⁹ ꝯfeſſionē debȝ a pctō q̇-
eſcere ⁊ ſe cauti⁹ cuſtodire. Vñ Eſaie. j. La
uami ⁊ mū. ⁊c. q̇eſcite agere pu̇erſe. ¶ Iteȝ
diſpēſator dom⁹ vl' villic⁹ expēſas cū dño
ſuo cōputatur⁹ p̀uſ p lapillos cōputat an
teq̃ȝ dño ſuo appeat. ⁊ diē ⁊ cām debitorū.
Sic ⁊ tu cōputū facias ī ꝯfeſſiōe añq̃ȝ do-
mino ī iudicio appareas. attēdēs oīa bona
tua. ſ. grē ⁊ nature ⁊ fortune ſub numero ti
bi cōmiſſa. ⁊ ſub nūero reddēda. Tibi ei dr
Ecc. xlij. Quecūq̃ȝ trades enūera. datū ve
ro ⁊ acceptū cōſcribe. Si q̇s dño ſuo ī ma
gno debito teneret̄ ⁊ ſciret ꝙ fcā cōputatō
ne ī ſeruo dñi ſui ſtatim abſolueret̄ a dño
ſuo a debito. mltū feſtinaret ꝯputare. Sic
⁊ tu feſtina ꝯfiteri Iō dr in pˢ. Preoccupe
m⁹ faciē ei⁹ ī ꝯfeſſiōe. ¶ Nota ꝙ q̇ ſine cō
putatiōe hoſpitis ſui recedit d̄ nūdinis vl'
taberna capit̄ vt latro. Sic q̇ ſine ꝯfeſſione
⁊ pnīa recedit de mūdo. iſte capit̄ a diabo
lo ⁊ ſuſpēdit̄ ī inferno. ¶ Itē orator vel ad
uocat⁹ añq̃ȝ corā iudice veniat. rōes ſuas
vl' allegatiōes ordinat. Sic ⁊ tu corā ſūmo
iudice tuo ī foro ꝯfeſſiōis p̄meditat⁹ acce-
das. Ecc. xviij. Añ iudiciū interroga teipȝ.
¶ Itē dȝ eē ꝯfeſſio feſtina. ſȝ q̇dā nolūt ꝯfi
teri donec infirmitate vl' morte cogāt̄. Si
ſīles ſūt latronib⁹ q̇ ad pedē patibuli ꝯfitē
tur. Ecc. xvij. San⁹ ⁊ viu⁹ cōfiteberis. Exē
plū de milite q̇ ad āmonitōȝ reḡ ſui ꝯfiteri
noluit. Et d̄ aduocato q̇ noluit ꝯfiteri niſi
ius dictaret. ⁊ amici ꝯſuluerūt. ⁊ cū nimis
infeſtaret̄ dixit. appello. ⁊ ſic mortu⁹ ē. No-
ta h̄ de illis q̇ nolūt ꝯfiteri niſi fere tota. xl.
trāſierit. illud ei vltimo volūt facere qḋ do
min⁹ vult p̄mo fieri. vult dñs ꝙ illi q̇ ei fui
unt incipiāt a ꝯfeſſiōe. ſicut dr ī pˢ. Preoc
cupem⁹ faciē ei⁹ ī ꝯfeſſiōe. Et prouer. xviij.
Iuſt⁹ in p̄ncipio accuſator ē ſui. ¶ Itē tūc
man⁹ p̄mo lauare volūt qñ iā cibuȝ ſūpſe
rūt. ⁊ vineā ſuā purgare qñ maior ps vin-
demiata ē. ⁊ ſegetē ſuā purgare qñ maiorē
ptē meſſuerunt. Iniuſti qñ ieiuniū amiſe
rūt. tūc ad illud ſe p̄pare volūt Fatu⁹ repu
taret̄ ille q̇ crucē trāſmarinā ſuſcipet ⁊ nol
let ꝯfiteri donec pfeciſſet pegrinationē Si
p̄uenīēda eſt pegrinatio ꝯfeſſiōe pctōꝝ vt
ſit deo ḡta. q̄re nō ſilr̄ ieiuniū. Itē tales tūc
p̄mo vas lauare volūt qñ iā vinuȝ infude
rūt. ⁊ nō euacuata materia morbū curare
p̄ſumūt. ⁊ vuln⁹ ſanare ferro ī eo remanē-
te volūt. cū tñ dicat̄ vulgarit̄. ꝙ q̃ȝdiu ferꝝ
eſt ī vulnere ñ eſt medicina neceſſaria. Itē
morſū ſpētiſ infernal' volūt curare adhuc
veneno pctī in eo remanēte. Itē redēptiōȝ
ſuā ex mag̃ pte ſoluere volūt añq̃ȝ d̄ repu
tatiōe ſua tractare. Vñ accidit ꝙ ſoluta ex
mag̃ pte redēptiōe adhuc capti a diabolo
maneāt ſic p̀us. Itē ſi hō hrēt ſagittaȝ ī cor-
pore nō differret extrahere vſq̃ȝ ad paſca. ⁊
tñ differt ꝯfiteri qḋ piculoſi⁹ ē. ¶ Itē cōfeſ-
ſio dȝ eē integra. Vulnerat⁹ mltis iaculis
ñ ſanat̄ niſi amotis oīb⁹. Quādiu ferrū ē ī
vulnere ñ p̄t ſanari. Sic q̃ȝdiu pctūm ē in
ꝯſcīa ñ ſanat̄ ſpūalr̄ hō. Job. xxxiiij. Nūq̄
q̇ ñ amat iudiciū ſanari p̄t. Itē qñ feneſtra
apit̄. ſol itrat ⁊ domum illumīat. ſic qñ cor
apit̄ dño p ꝯfeſſiōȝ grā dei ītrat ⁊ illud illu
mīat. aīaȝ ſanctificat. ⁊ ad ſuſceptōȝ chriſti
p̄pat. Iō dr Cañ. v. Api mihi ſoror mea ca
put meū eſt plenū rore grē. Exēplū de illo
quē vidit heremita cū horribili vultu ⁊ te-
nebroſo. ⁊ p⁹ ꝯfeſſiōȝ clar⁹ apparuit. Item
homo infirm⁹ multiſ infirmitatib⁹ graui
bus vel vulnerat⁹ plag̃ multis nō p̄t ſtare
vel opari. Sic q̇ vulnerat⁹ ē pctīs multis
nō p̄t reſiſtere diabolo nec bonū opari. pˢ
Dereliq̇t me v̇tus mea. gloſa. quā habui

añ pctūm. Joē. Infirmati ſūt nec fuit q̄ ad
iuuaret. glo. nō valētes reſiſtere vicijs. Ex
emplū de illa quā diabol⁹ vberabat ⁊ tra
bebat p plateas. ¶ Itē ꝯfeſſio dꝫ eſſe nuda
⁊ apta. Qui ſanitatē deſiderat neceſſe ē vt
vuln⁹ detegat. Vñ ps. Delictū meū cogni
tū tibi feci. ⁊ iniu. m. n. abſcō. gloſa Nō ope
rui ſꝫ apui vt apires tu. detexi vt detegēſ tu
Nā qñ hō detegit. de⁹ tegit. cū hō tegit. de
us nudat. Si homo agnoſcit de⁹ ignoſcit
Abſcōdere pctūm ē abſcōdere ignez ī ſinu
ſuo ⁊ latrones ī domo ſua. Nō hꝫ hō mē
brū ita indecēs in corpe q̄n añ oñderet me
dico q̄ꝫ mortē corpalez incurreret. ⁊ pecca
ta ſua nō vult oñdere medico ſpūali ī ꝯfeſ
ſione vt eternā euadat penā. Ecc. xviij. In
tpe infirmitatis tue oñde ꝯuerſatiōez tuā
Exēplū d illo q̄ timore mortis ꝯfeſſus eſt ī
mari pctūm ſuū corā oīb⁹. ⁊ p⁹ nemo ipm
nec pctūm cognouit ¶ Itē ſecretū alienat
ab hoīe vboſo. Vñ latrones cauēt ne fur
ta ⁊ traditōes ſuas reuelēt vboſis ne accu
ſent eos. Sic fac diabol⁹ alienat ſe ab illo
q̄ traditōes ſuas reuelet iudici p ꝯfeſſionē
Jō reuela traditionē. vt ꝯfuſus recedat in
imic⁹. Ecc. xxvij. Si denudaueris arcana
ei⁹ nō pſeq̄ris p⁹ eū. i. nō pfecte ſeq̄ris eiuſ
amiciciā. ſed amittes. q̄a q̄ reuelat arcana
amici fidē pdit. ¶ Itē lup⁹ capit ouē ñ p pe
dē ſꝫ p guttur. Sic diabol⁹ pmittit hoīem
ire ad ecciam dare elemoſynā. ſꝫ nō ꝯfiteri
Exēplū de monacho tardāti ꝯfiteri quem
diabol⁹ ſuffocauit. Et d muliere q̄ habuit
diabolū ſupra dorſū ¶ Itē qñ apoſtema
vtit ad interiora ⁊ ī eis crepat. cā eſt mortiſ
corpal. ſꝫ qñ ꝯuertit ad exteriora ſignū eſt
ſanitatis. Sic pctūꝫ abſcōditū interi⁹ cā ē
eterne mortis. ꝯuerſū vo exteri⁹ ⁊ manife
ſtatū p ꝯfeſſiōꝫ. ſanitatis ſpūal eſt indiciū.
Aug⁹. Si nō ꝯfeſſus lates. incōfeſſus cō
dēnaberis. Jō Ecc. v. Nō cōfūdaris p aīa
tua dicere verū ¶ De choreis

Choreatrices mul
ta mala faciūt. Arma deferunt ex
ercitui diaboli. Qñ aliq̄s dñs ti
met de guerra pcipit hoīb⁹ ſuis mōſtrare
arma ī aliq̄ feſto. Sic fac diabol⁹ iuuēib⁹
ſuadet portare arma luxurie dieb⁹ feſtiuiſ
Et ſic ſenex q̄ nō pt ampli⁹ ferre arma dat
filio ſuo pro ſe. Sic vetule mlieres filie ſue
dāt arma luxurie ⁊ mittūt ī exercitū diabo
li. ſ. ad choreā. Hoc ſatis inuit apoc. ix. vbi
dr q̄ d fumo putei exiuerūt locuſte. i. chore
atrices ad volūtatē ei⁹ ſaltātes. ſiles equiſ
patis ad pliū. ī q̄ innuit q̄ diabol⁹ in eis ſe
deat vt p eaſ deū īpugnet. ⁊ ſup capita eaꝝ
corone ſiles auro h ptinet ad ornamentū
capitis. Potiora arma q̄ hꝫ diabol⁹ ſunt
mlieres. qd pꝫ ex h q̄ diabol⁹ elegit mulie
rē ad decipiēdū pmū hoīem. Sic dauid et
ſamſon ⁊ fortiſſimi q̄q̄ꝫ interfecti ſūt ab ea.
In choreis nō hꝫ diabol⁹ vnicū gladiuꝫ. ſꝫ
tot q̄t ſūt ibi pulcre ⁊ ornate. iuxta vbū hie
ronymi. Gladi⁹ igne⁹ ſpēs mlieris. Item
igñē incēdūt. Tles ſiles ſūt vulpib⁹ ſamſo
nis hñtes ignē in caudis q̄ cōbuſſerunt ſe
getes Cañ. ij. Capite nob vulpes puulaſ q̄
demoliunt vineas. Nō vtit diabol⁹ vnica
facula ad icendēdū corda hoīuꝫ ſꝫ multis.
Itē canis nobil alijs latrātib⁹ p villā paci
fice ſtat ī domo ⁊ tacet. ſic nobiles puelle fi
lie ſūmi reg̃ alijs canētib⁹ in chorea rema
nēt ī domo ſedentes ⁊ orantes. Nota q̄ ca
nicula qñ diligit canes ñ pt teneri ī vincul
Sic mulier amās vaga eſt q̄etis impati
ens nec valet ī domo ꝯſiſtere pedib⁹ ⁊c. ſic
dr Prouer. vij. ¶ Itē deo ⁊ ſctis cōtume
liam faciūt. nulli ſancto l ſancte deferunt
qñ choreaſ ducūt ſꝫ oīb⁹ ꝯtumelias faciūt
Sicut cōtumeliā facit alicui ſancto q̄ pec
cat ī loco ei dedicato. Vñ Aug. Meli⁹ ē
in dieb⁹ feſtiuis arare vl fodere q̄ꝫ choreaſ
ducere ¶ Nota q̄ ea l illa q̄ ibi cātat pſbi
tera ē diaboli. q̄ rñdēt. ei⁹ moniales vl cle
rici. q̄ aſſiſtūt ſūt ei⁹ procbiani. cātilena vl
carmē cāpana ei⁹. Itē exercitū diaboli cō
gregāt ⁊ excitāt. Qñ cuſtos porcorū vult
porcos ſuos diſpſos ꝯgregare. fac vnū cla
mare ⁊ oēs alij veniūt. Sic fac diabol⁹ qñ
vult ꝯgregare exercitū ſuū. fac vnā chorea
tricē clamare ī media via l cāpanā ſuā. i. cā
tilenā pſare. tūc oēs ſtulti ꝯueniūt. Hoc ī
nuit apo. ix. vbi dr q̄ vn⁹ āgel⁹ tuba cecinit

Et ita vidi ī viſiōe equos ornatos .i. muli-
eres ornatas. ⁊ q̄ ſedebāt ſup eos habebāt
loricas igneas. igne ꝯcupiſcentie inflāma
tas. ⁊ iacictinas vaītate ſupbie. ⁊ ſulphure
as luxuria fetētes. ⁊ capita eoꝝ tāq̄ȝ capita
leonū. ⁊ de ore eoꝝ ꝓcedebat ignis .i. cātile-
ne inflāmātes ad luxuriā. ⁊ fumꝰ vanitatis
⁊ ſulphur .i. fetor luxurie. Exēpluȝ de illa q̄
ardebat ꝑ choreas. Et d̄ illa q̄ fuit ī purga-
torio p. lxxvij. dies ꝓpt̄ cātilenā quā audi-
uit ¶ Itē hō q̄ ducit ad mortē ſtultꝰ repu-
taret ſi cātaret vl' ſe ꝓcioſis indueret. Tales
ſunt iuuenes q̄ tripudiādo currūt ad mor
tē. vt ait Augꝰ. Vn̄ Hiero. Gaudiū mun
danoꝝ gaudiū freneticoꝝ. ¶ Itē nota ſex
ꝑ que poteſt oñdi ꝙ malū ſit ⁊ q̄ȝtū malū
choreas ducere ¶ Primū eſt ꝙ diabolus
nō hȝ vnicū gladiuȝ. ſȝ tot q̄t ſunt ibi ꝑſone
pulcre ⁊c. vt ꝑus ¶ Secūdū eſt ꝙ diabolꝰ
nō vtit̄ ibi vna facula ad accēdendū corda
hoīȝ. vt ꝑus ¶ Tertiū q̄ ī choreis vtit̄ diabo
lus potētiorbꝰ armis q̄ hȝ. ⁊ fere oībꝰ q̄bꝰ
pōt. vt ꝑus. ¶ Quartū q̄ꝛ nulli ſctō vl' ſan
cte deferūt. vt ꝑꝰ. Vn̄ cū ī nullo feſto time-
ant choreas ducere. nulli ſctō timēt ꝯtume
liā facere ¶ Preterea cū ꝓhibitꝰ ſit eis labor
in diebꝰ feſtiuis vl' feſtis. etiā ille q̄ eſſet ad
honorē dei. ⁊ vtilitatē vl' ꝓpriā vl' ꝓximi nū
q̄m ꝯceſſus ē eis labor q̄ fit in ꝯtumeliam
dei ⁊ ſctōꝝ ⁊ dānū ꝓximi. Irridēdꝰ videt̄ eē
q̄ petit requieȝ ꝑ ducētibꝰ choreas q̄ abſq̄ȝ
pnīa deceſſerūt. cū laborē in vita ſue q̄eti ꝑ
elegerint. ⁊ in diebꝰ feſtis q̄eſcere noluerit
nec hn̄t aliquē ſanctū q̄ ꝑ eis intercedat. q̄ꝛ
oībꝰ ꝯtumeliā fecerūt. ¶ Quītū eſt ꝙ du
cētes choreas faciūt q̄damodo ꝯ omia ſa-
cramēta eccīe ¶ Pmo ꝯ baptiſmū. q̄ꝛ frā-
gunt pactū q̄d inierūt cū deo in baptiſmo
cū patrinꝰ eaꝝ dixit ꝑ eis. Abrenūcio dia-
bolo ⁊ oībꝰ pōpis eiꝰ. Pompā eni ſua ꝓ-
ceſſione diabolo inferūt cū choreas intrāt
Vn̄ patrini eaꝝ p̄nt timere ne de ꝓceſſiōe
illa rei apud deū inueniāt ſi n̄ amonuerit
eas diligēter ne intrēt choreas. Proceſſio
diaboli ē chorea. in q̄ ad modū diaboli cō-
uerſaꝝ ſe hn̄t q̄ nō intrāt. ſȝ aſſiſtūt. tanq̄m
moniales diaboli ſūt q̄ intrant ⁊ cantāt. q̄
aūt aſſiſtūt ꝑticipes ſūt maleficioꝝ q̄ ibi fi
unt. Sic ꝯuerſe ſūt ꝑticipes bn̄ficioꝝ que
fiūt a ſororibꝰ q̄ nouerūt cātare. Signum
aūt ꝙ chorea ē ꝓceſſio diaboli eſt h̄. ꝙ ten-
dit ad ſiniſtrā. Ad h̄ pōt referri q̄d legit̄ ꝑ
uer. iiij. Vias aūt q̄ a dextris ſūt nouit dn̄s
ꝑuerſe v̄o ſunt q̄ a ſiniſtris ſūt ¶ Cōtra ſa
cramentū ordinis q̄d ammō faciūt q̄ cho-
reas ducūt. Sunt eī q̄ſi ſimie clericoꝝ. ⁊ ta
le ſuitiū diabolo offerūt. q̄le clerici deo. et
ꝑ cantꝰ eaꝝ cātus eccīaſticꝰ ꝯtemnit̄ et ne
gligit̄. Qui enī debēt intereſſe veſperis int-
ſunt choreis ¶ Cōtra ſacramentū matri-
monij ibi fit. q̄ꝛ maritis multū ibi detrahi
tur. Et multi incitant̄ ad faciendū ꝯ matri
monij fidē. Apte etiā cōtra matrimonij le
gem ꝓdicat̄. vt cuȝ cantat̄. ꝙ ꝑ prauo mari
to vxor dimittere nō debeat q̄n amicū faci
at. Et ſm̄ legē dei etiā leproſum dimittere
nō debeat q̄n loco ⁊ tpe ei debitū reddat. ſi
tn̄ ipſe voluerit ¶ Faciūt etiā ꝯ ſacramen
tum ꝯfirmatiōis in q̄ in frōte ſignū crucis
ſuſceperūt tāq̄ȝ empte paſſiōe dei. ī choreis
v̄o ſignū diaboli. ꝑ eo in capite poſuerunt
ſignū. ſ. venuſtatis. quaſi chriſtꝰ nō emerit
eas. Poſuerat chriſtꝰ vexillū ſuū in frōte
tāq̄ȝ in eminētiori ꝑte caſtri ſui. ⁊ ip̄e vexil-
lum diaboli ꝑ eo poſuerūt. nō abſq̄ȝ mag
ꝯtumelia chriſti ¶ Faciūt enī ꝯ ſacramen
tum pnīe. ꝑ quaȝ deo recōciliate erāt in. xl.
⁊ dū pacē illā frangūt in exercituȝ diaboli
vadunt ¶ Faciunt etiā ꝯ ſacramentū alta
ris. q̄ꝛ ad menſam dei panē celeſtē ſuſcepe
runt. ⁊ poſt nihilominꝰ dei terrā igne incē
dunt. ſimiles iude. q̄ cū comediſſet ad mē-
ſam domini accepit cohortē a pōtificibus
⁊ phariſeis miniſtros et venit ꝯtra ieſum.
vt habetur Ioh. xviij ¶ Contra ſacramen
tum vero extreme vnctiōis pauce poſſūt
facere. quia pauce illud ſuſceperunt. Si q̄
tamē illud ſuſceperūt faciūt cōtra illud q̄n
ſanitatē acceptā a deo in ſacramēto illo ex
pendunt in cōtumeliā largiētis ¶ Sextū
ꝑ q̄d poteſt oſtendi q̄ȝ malum ſit choreas
ducere eſt multitudo pctōꝝ quā commit
tunt ꝑſone que choreas ducūt. Peccant
enī greſſu. ornatu. cantu. tactu. auditu. ⁊c.

Cogitatio.

Greſſu peccāt.nullū ei paſſuȝ faciūt q̄ non
bn̄ numeret. Vn̄ Job.xxxi. Nōne ꝯſiderat
vias meas.ꝛ cūctos greſſ⁹ meos dinume⸗
rat. ¶ Ornatu vero peccāt q̄nqȝ modis.
¶ Primo q2 inde ſupbiūt ¶ Scd̄o quia
corda intuētiū ad luxuriā accēdūt ¶ Ter⸗
tio q2 alijs q̄ nō hn̄t ſiles ornat⁹.erubeſcē⸗
tiā faciūt.ꝛ dāt eis occaſiōes ꝯcupiſcēdi ſi⸗
milia ¶ Quarto q2 reddūt eas ꝯtumelio
ſas ꝛ moleſtas maritis ſuis ¶ Quinto q2
q̄n ſilia a maritis habere nō pn̄t.p pctūm
ea aliūde habere volūt. Itēȝ cātu peccant
mltiplicit̄ ¶ Pmo q2 attrahūt corda aliq̄⸗
rū pſonaꝝ q̄ nō ſūt iuris ſui.vt ſūt iuuenes
maritate.vl̄ filiefamilias.qb⁹ mariti vl̄ pa
rētes phibēt ne eant ad choreas.ꝛ tn̄ adeo
attrahūt corda eoꝝ q̄ vadūt.ꝛ i reditu ma
riti vl̄ pentes eaꝝ eas v̄berāt iurāt litigāt.
ꝛ mlta alia mala occaſiōe iſta faciūt Pro
pter h̄ cōpant̄ cātatrices ſyrenis Eſa.xiij.
vbi ſic legit̄. Rn̄debūt ibi vlule i edib⁹ ſuis
ꝛ ſyrene i d̄lubris voluptatis Vlule aues
ſūt q̄ roſtro i palude fixo ſtridēt. Vn̄ ſigni
ficāt cātatrices q̄ roſtro cordis fixo i palu⸗
de luxurie cantāt. Syrene ſūt ſm̄ q̄ſdā pi⸗
ſces marini i ſpē muliebri.q̄ cātu ſuo dulci
hoīes decipiūt Delubra vocāt̄ loca i q̄bus
voluptuoſi vacāt voluptati. vt eos inſinu
et eē idolatras ¶ Scd̄o cāt⁹ eaꝝ tēptat eti
am corda ſctōꝝ. Et iſta ē ſagitta diaboli in
ciuitatib⁹ a q̄ non defendit mur⁹ vl̄ aliq̄d
tale.ab ornatu p̄t hō abſcōdere ſe ſȝ a cātu
nō. ¶ Tertō q̄nqȝ p̄t eē occaſio mortis ali
cui infirmāti cāt⁹ eaꝝ q̄ quiete indiget. Et
ſi q̄eſceret curaret̄.morit̄ aūt.q̄a cātatrices
nō pmittūt eū q̄eſcere. ¶ Quarto aſſiſten
tes ad libidinē inflāmat. Sic cāt⁹ eccl̄iaſti
cus excitat ad ſpūalē deuotōȝ.ſic tal̄ cant⁹
ad libidinē. Itē etiā ad homicidiū puocat
cāt⁹ ꝛ pulcritudo ꝛ amor libidinoſus ꝛ car
nal̄.vt brixie factuȝ olim fuit. Tres ſocij in
chorea exiſtētes litigabāt int̄ ſe c⁹ amaſia
eēt pulcrior.q̄libȝ p̄ferebat ꝛ laudabat ſuā.
ꝛ terti⁹ pcipiēs d̄ duob⁹ ſocijs ſuis famili
aritatē habere cū ſua.vnū ſcȝ ſociū.q̄ dixit.
mea pulcrior ē ꝛc̄.q̄ȝ tua.ꝛ ſic terti⁹ arripiēs
gladiū interfecit eū. Itē adulteriū ſeq̄t̄ inde.

Exēplū duo viri ſil̄ ꝯuenerūt dicētes. dor⸗
mias hac nocte cū mea.ꝛ ego cum mlīere
tua mutātes habituȝ de nocte intrātes cu
bicula ꝛc̄. mlīeres tn̄ p grām dei fuerunt p̄⸗
munite.ſentiētes tradimētū.ꝛ vocib⁹ eos
cognouerūt.tādē clamātes.iſti ribaldi cō
fuſi ſteterūt. Ab mlta mala fiūt p choreaȝ
¶ Quīto corda audiētiū inebriāt a vino
gaudij tpal̄. Vn̄ q̄i ebrij deū obliuiſcunt̄.ſ.
aīo.ꝛ etiā ſe rōe nō regūt. Pret̄ h̄ eſt inter
dū in cātileniſ eaꝝ turpiloquiū ꝛ mēdaciū
etiā ꝯ legē dei. Vn̄ mirꝝ ē quō apd̄ chriſtia
nos h̄ toleret̄.q̄d int̄ eos ꝯ legē eoꝝ p̄dicet̄.
cū apd̄ gētiles ſtatutū ſit.vt q̄cūqȝ facit ꝯ
legē eoꝝ q̄ p̄dicat̄.interficit̄

¶ De cogitatione

Cogitatō homīs
dȝ v̄ſari circa octo. Pmo circa de
um de incarnatōne. Scd̄o circa
paſſionē chriſti ad nos armādū. Tertō cir
ca mādata dei. Quarto circa pctā. Quin⸗
to circa inſidias diaboli. Sexto circa mor
tē q̄ȝ ſit ppinq̄. Septimo circa exēpla ſcōꝝ
Octauo circa gaudia etna. ¶ Pmo circa
deū vt ſit d̄ illis d̄ q̄b⁹ d̄r Sap.v. Cogitatō
eoꝝ apud altiſſimū. Solēt q̄dā hoīes alti
cordis appellari q̄ valde baſſū hn̄t cor.ſ.ter
renis affectib⁹ ſuffocatū. Ille ſol⁹ cor altū
hȝ vl̄ habere d̄r.q̄ alta cogitat ꝛ ad alta ten⸗
dit. Jō d̄r in p̄s. Cogitatō hoīs ꝯfitebit̄ tibi
nō cogitatō pctōꝝ.ſ.i.hoīs carnal̄.q̄ ad mo
dū vulturū ꝛ cornicū circa criptas carna⸗
liū delectationū volitat ꝛ v̄ſat̄. Et tales nō
cogitāt vt hoīes.ſȝ vt porci.q̄ de corde ſuo
fecerūt coq̄nā vl̄ lupanar. Ezech.xvi. Feci⸗
ſti tibi imagīes maſculinas ꝛ fornicata es
in eis. A tlib⁹ cogitatōib⁹ ſe aufert ſpūſſā
ctus.vt d̄r Sap̄.i. Spūſſcūs aufert ſe a co
gitatiōib⁹ q̄ ſunt ſine intellectu.et corripit̄
a ſupueniēte iniq̄tate. Vſqȝ q̄ ergo mora⸗
būt in te cogitatōes noxie.vt d̄r Iere.iiij.
Et ſi aliūde veniūt tn̄ maiorari nō debent
ſȝ expelli.vt mulieres a clauſtris viroꝝ.ſic
immūde cogitatiōes a cordib⁹ v̄tuoſoruȝ
expelli debent. Mulieres ſunt cogitatōes
molles circa iſta carnalia v̄ſantes. Nau.iij

Popul⁹ tu⁹.i.cogitatões tue ĩ medio tui
id eſt.in corde.q̄ſi mulieres. Et nota ꝙ ſūt
quidā q̄ nõ ſolū cogitāt noxia. ſ₃ inania et
vana. Quib⁹ d̾r. Meditati ſūt inania Illi
ſunt q̄ nõ diſcernūt neq₃ aduertūt q̄d co-
gitāt.p̄s. Dñs ſcit cogitatiões hoim̄. quo
niā vane ſūt. Tales ſunt ſil̾es nūcio qui ꝑ
modulo roſulaꝝ trāſmittit̄ de hoſpitio ad
hoſpitiū.q̄ tandē nihil reportat niſi ꝯfuſio
nē ⁊ laborē. ⁊ ſicut hõ vag⁹ neſciēſ q̄ vadat
Eſa.lvij. Abijt vag⁹ in via cordis ſui Job.
xx. Cogitatões mee varie ſuccedūt mihi
⁊ mens mea in diuerſa rapit̄. Jõ dicit pſal.
Meditat⁹ ſū cū corde meo Cū corde ſuo
cogitat q̄ diſcrete ⁊ vtilit̾ cogitat ¶ Scđo
debet v̾ſari cogitatõ nrā circa chriſti paſſi
onē ad nos armandū.j.Pe.iiij. Chriſto in
carne paſſo vos eadē cogitatiõe armamini.
Thren.iij. Dabis eis ſcutū cordis laborē₃
tuū. Heb.xij. Recogitate ei eū₃ q̄ talē ſuſti
nuit a pctõrib⁹ aduerſus ſemetipſū cõtra
dictionē vt nõ fatigemini animis veſtris de
ficiētes. Bern. Tāta eſt virt⁹ paſſiõis chri
ſti ꝙ ſi in mēte firmit̾ habetur nulla libido
pcti.nulla p̄ualere poſſit inuidia. ſ₃ cõtinuo
ad memoriā eius.tot⁹ peccati ⁊ mortis fu
ga ſ exercit⁹ ¶ Tertio circa mādata dei d₃
verſari cogitatio nrā. Ecc.iij. Que p̄cepit
de⁹ cogita ſp.⁊ in plurib⁹ opib⁹ ei⁹ ne fue
ris curioſus. Itē infra.vj. Habeas cogita
tū tuū in p̄ceptis altiſſimi.vt ſc₃ illa imple
as. ⁊ i mādatis ei⁹ maxīe aſſidu⁹ eſto. In
mādatis ei⁹ aſſidu⁹ eſt q̄ ab ipis ꝑ ꝓpoſi-
tū peccati nõ receſſit Ideo Job.xxiij. A mā
datis labioꝝ ei⁹ nõ receſſi.p̄s. In lege eius
meditabitur die ac nocte ꝛc. Deut.vj. Hec
meditabis ſedēs in domo tua ambulans
in itinere. dormiēs atq₃ ꝯſurgēs ¶ Quar
to circa pctā.p̄s. Cogitabo ꝓ pctõ meo ſꝑ
penā quā merui ⁊ dāna q̄ feci. Eſa.xxxviij.
Recogitabo tibi oēs ānos meos ĩ amari
tudine aīe mee. Latro capt⁹ cogitās penā
quam meruit. ⁊ bona q̄ amiſit dolet ⁊ flet.
Sic pctõr d₃ facere. Iſid. Tāta d₃ eē ſeruo
dei memoria pctõꝝ vt ea q̄ geſſit ſꝑ lachry-
mās ꝯfiteat̄. Nullū enī inuenit̄ delictoꝝ
tale remedium ſicut eoꝝ ꝯtinua memoria

¶ Quinto circa inſidias diaboli. Multe
enī ſunt inſidie diaboli doloſi. Ecc.xj. Bo-
na in mala ꝯuertēs inſidiatur ꝛc. Latro nõ
venit furari q̄n obſeruat̄. ſic diabol⁹.j.Re
gū.xxiij. dixit ſaul de dauid.i.de iuſto dia-
bolus. Ipſe enī recogitat de me ꝙ callide i
ſidier ei. Et nota ꝙ cogitatões male locū
diabolo p̄parāt quādo recipiunt̄. Sicut
quādo aliquis princeps magn⁹ vult ho-
ſpitari in aliq̄ domo premittit nunciū₃ ad
preparandū ſibi hoſpitiū. et vbi recipit̄ ibi
deſcendit Sic diabolus p̄mittit malas co
gitationes vt ei preparēt hoſpitiū. ⁊ vbi re
cipiunt̄ declinat illuc dicens. Qui vos re-
cipit me recipit. et qui vos ſpernit me ſper
nit. Ideo cū repellūtur diſcedit. Jacobi.iij.
Reſiſtite diabolo et fugiet a vobis. Item
paruuli latrunculi per paruū foramē do-
mum intrātes aperiūt domū₃ magnis la
tronibus. Sic vane ⁊ inutiles cogitatões
per ſui frequentiā aperiūt domū conſcien
tie. magnis peccatis ꝑ cõſenſum cordis et
captiuā ducunt animā ſpoliatā gratuitis
Sicut dicit̄.iiij.Regū.v. ꝙ latrunculi ſyrie
captiuā duxerunt filiā iſrael. Job.xix. Ve-
nerunt latrones ⁊ fecerūt ſibi via₃ per me.
Itē non ꝑmitteres ꝑ vites tuas vel ꝑ ſata
tua vl̾ hortū tuū cõmunē viam facere. ſed
ſepibus et muris clauderes. et cor tuū diſ-
cluſum dimittis. et ꝑ illud demonibus cõ
munē viam facere ꝑmittis. Sunt enī plu
res qui citius aperiunt cor ſuū diabolo q̄₃
deo. et malis cogitationibus q̄₃ bonis. Si
deus pulſat firmatū eſt ſera forti. ſcilicet ꝑ-
uerſe volūtatis. ſed ſi diabolus pulſat ma-
la ſuggerendo. ſtatim quaſi domino ape-
ritur ei per cõſenſu₃. Eccli.xxvj. Ad omnē
ſagittā. id eſt. diaboli temptationē. aperiet
pharetrā. id eſt. cor ſuum per conſenſum.
Itē non aperires domū vl̾ arcā tuā. i qua
ſcires magnū theſaurū eſſe latronibus vo
lentibus auferre. et cor tuū aperis tempta
tionibus demonū qui furant̄ theſaurum
gratie ⁊ virtutū Sed ſi aliq̄s aꝑportaret ti
bi magnū theſaurū. cū feſtinatiõe ei aperi
res. et cur nõ aperis chriſto pulſāti ad oſti
um cordis tui cum multitudine donorum

ſpūaliū Apoc.iij. Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo
ſi q̇s ⁊c. Qui pulſat ſignū eſt ꝙ nō venit va
cua manu.bꝫ ei vtrāqꝫ manū plenā.dexte-
ram bonis ſpūalibus.ſiniſtrā bonis tpali
bus. Itē nō ſuſtineret hō aliq̇s ꝙ ali⁹ ſemi
naret in horto ſuo cuꝫ olerib⁹ ſuis ſemina
venenoſa.⁊ tñ ſuſtinet ꝙ diabol⁹ ſemīat in
corde ſuo immundas ⁊ venenoſas cogita
tiones. Aug⁹. Mē ſeminariuꝫ voluptatis
venenū puta ¶ Sexto circa mortē q̄ꝫ ſit ꝓ
pinqua q̄ꝫ amara Quere de h infra caplo
de morte ¶ Septimo circa exēpla ſctōꝝ.
Deut.xxxij. Cogita generatiōes ſingulas.
ibi videbis nō ſolū viros.ſꝫ etiā mulieres.
Poſtremo pueros ⁊ puellas nō īprudē-
ta decipi.nō in iniq̇tate puerti.nō ſeculi ti
more frāgi.vt dicit Bern. Itē maior multi
tudo muſcaꝝ ſolet reſidere ſup ſcabioſum
q̄ꝫ ſup ſanū. Sic imūde cogitatiōes ſuper
pctōres q̄ꝫ ſup iuſtos. Greg. Si facta ꝑce-
dentiū recolam⁹.nō erūt g̃uia q̄ toleram⁹
Quō hō debet informare vitā ſuā exēpliſ
ſanctoꝝ. Quere infra ca.de exēplis ¶ Oc-
tauo ⁊ vltimo circa gaudia etna.ps. Cogi
taui dies antiq̇s ⁊ annos etnos in mente
habui. Hiere.lj. Recordami pcul dñi.⁊ hi
eruſalē aſcēdat ſup cor veſtrū. Apes ſuper
flores reſidēt.⁊ inde trahūt mel. Sic iuſti
de eternis bonis cogitāt ⁊ inde trahūt dul
cedinē. Sꝫ muſce loca īmūda frequētāt et
deturpāt Sic imūde cogitatiōes pctōres
Eccs.x. Muſce morētes .i.immūde cogi-
tatiōes.ꝑdunt ſuauitatē vnguēti.i.deuoti
onē orōis. Itē aues ad eſcā deſcēdentes.et
circa terrā volitātes citi⁹ capiunt q̄ꝫ ille q̄
alte volant. Sic hoīes carnalia ⁊ terrena
cogitantes citi⁹ capiunt a diabolo. Pro-
uer.j. Fruſtra iacit rete añ oculos pēnatoꝝ
glo. laq̄os diaboli facile euadit in terris.q̄
oculos ſꝑ habet ī celis.nō ad carnales vo-
luptates

¶ De conſolatione

SOlet diſtingui
triplex ꝯſolatio.ſ. Tpalis. Spū-
alis.⁊ Eterna. ¶ De pma dicit
Lu.vj. Ve vob diuitib⁹ q̇ habetis hic cōſo
latōnē veſtrā.q̇a vana.⁊ paꝝ durat Zach.
x. Vane cōſolant. Qui eni plus habebit h
de ꝯſolatōe.pl⁹ ſoluet de pena. Apoc.xviij
Quātū glorificauit ſe ⁊ in delitijs fuit tan
tū date ei tormentū ⁊ luctū. Itē Auguſti-
nus Quia faſtidiū ſui generat tpale bonū
dilectū.vileſcit cū aduenerit eternū ¶ Se
cunda cōſolatio eſt ſpūalis. De qua dicit
Col.ij. Conſolent corda veſtra inſtructi in
charitate. Hec appetēda eſt propter mlta.
¶ Primo q̇a aīam ſanat.hec eſt q̄ vuln⁹
ezechie ſanatū eſt appoſitione fructuū .iiij.
Reg.xx. Hanc ſanationē atteſtat bona diſ
poſitio guſtus ſpūalis. Tūc anima ſanat
a pctō qñ ſapiūt ei bona ſpūalia.vt orōes
ieiunia.et hmōi. Sicut ſignū eſt ꝙ homo
ſanus eſt corpaliter quādo bonū habꝫ ap-
petitū comedēdi.et qñ ei nō ſapiunt bona
cibaria ſignū eſt ꝙ adhuc eſt infirm⁹. Col.
iij. Si cōſurrexiſtis cū chriſto q̄ ſurſū ſunt
ſapite. ¶ Itē q2 terrena ⁊ carnalia deſpice
re facit. Act.iiij. Barſabas fili⁹ ꝯſolatiōis
cū haberet agrū vendidit illū.⁊ poſuit ꝑci-
um ad pedes aplōꝝ. Qui habet bonū vi-
num nō querit aquā turbidaꝫ ⁊ fetidā ad
bibendū.q̇a guſtato ſpū deſipit oīs caro.
Et q̄nto ſūma placēt.tāto ima inde diſpli-
cent.vt dicit Greg⁹. Idē. Qui celeſtis pa
trie dulcedinē q̄ntū poſſibilitas ꝑmiſit.ad
miſit.pfecteqꝫ cognouerit ea q̄ in tris ama
uerat.libēter cuncta derelinq̇t.deſerit habi
ta.cōgregata diſpergit.inardeſcit in celeſti
bus anim⁹.nihil in terrenis libet.deforme
cōſpicit quicquid de terrena re placebat.
¶ Itē quia aīam roborat. Phil.iiij. Om-
nia poſſum ī eo q̄ me cōfortat. Exemplū d
martyrib⁹ qui ꝓpter cōſolationē quā ha-
buerunt in terris ſuſtinebāt grauia tormē
ta patienter. Et de trib⁹ pueris in fornace.
quibus fecit dñs mediū fornacis q̄ſi ven-
tum roris flantē. Dañ.iij. Quanto potio
medici de amarioribus herbis cōficit.tan
to plus apponit de zucaro vel alio dulci.vt
infirmus potionē vl' potū valeat abſorbe-
re. Sic facit etiā de⁹ ſuis. Aplus.ij. Cor.j.
Sicut abundāt paſſiones chriſti in vobiſ
ita abundat conſolatio veſtra . Et in pſal.
Scdm multitudinē dolorum meoꝝ in

cor̄de meo ⁊c. ¶ Itē mentē illuminat. j. Re
gū. xiiij. Poſtq̄ȝ ionathas guſtauit ṗ mel
le illuminati ſūt oculi eiꝰ. In melle diuine
bonitatis dulcedo intelligit̄. quoniā q̄ gu-
ſtauerit viſus eiꝰ interior roborabit̄. Ideo
dicit ṗs. Guſtate ⁊ videte quoniā ſuauis
eſt dn̄s. dicit p̄mo guſtate. ⁊ poſtea videte
q꞉ guſtatio diuinā cognitionem generat.
Vn̄ Greḡ. Eiꝰ dulcedinē nō cognoſcitis
q꞉ minime guſtatis. Guſtate dicit non co
medite. q̄a quātūcunq̄ȝ ſentiat hō in hac
vita nō eſt niſi quedā p̄guſtatio. Sicut vi
ni vēditores aliquātulū dāt guſtare volē-
tibuſ emere. vt ſuauitate p̄guſtata ad emē
dum alliciant̄. Augꝰ. Guſtaui te et eſurio
tetigiſti me ⁊ exarſi in pacē tuā. Idem. Ali
q̄n introducis me in effectū multū intror-
ſum. neſcio in quā dulcedinē. que ſi p̄ficere
tur in me. neſcio q̄d eſt vita eterna niſi iſta
ṗs. Dn̄e p̄ueniſti eū in bn̄dictionibꝰ dul-
cedinis. Job. xxxvj. In manibꝰ abſcōdit lu
cem. Dn̄s facit ſicut ille q̄ vult vēdere bla-
dum ſuū. parū portat ad forū. ⁊ dicit mer-
catoribꝰ. de tali ſatis vendā vob̄. habeo ei
horrea mea plena. Sic deꝰ aliq̄bꝰ amicis
ſuis parū oſtēdit de dulcedine ſua. vt eos
alliciat ad emendū. Ideo oſtēdit ap̄lis ali-
quantulū de gl̄ia ſua in trāſfiguratōne. vt
Matth. xvij. dr̄. ¶ Itē mentē p ꝯtemplatō
nem eleuat. Job. vij. Si dixero ꝯſolabitur
me lectulꝰ meꝰ ⁊ releuabor loquēs mecū i
ſtratu meo ⁊c. q̄ȝ ob rē elegit ſuſpēdium aīa
mea. Aīa eī eleuat̄ poſt rē deſideratā. ſicut
canis poſt cibū ſibi porrectū ſurſum ſallit
⁊ auis famelica poſt predā ſuā ſe agitat et
collū extēdit. licet reti retenta ſit. Thren̄. iij.
Leuemꝰ corda noſtra cū manibꝰ ad deū.
¶ Sȝ nota. ꝙ hec ꝯſolatio dat̄ penitētibꝰ.
Job. xxij. Si reuerſus fueris ad oīpoten-
tem. ſ. p pn̄iam edificaberis. glo. in v̄tutibꝰ
qui p̄us eras diſtractꝰ. Tūc ſup oīpoten-
tem delitijs afflues. Can̄. iij. Que eſt iſta q̄
aſcēdit de deſerto. ſ. viciorꝝ. delitijs affluēs.
Egreſſus de egypto ꝑplꝰ. ſ. de pc̄tō datur
ei manna in deſerto. ¶ Nota ꝙ talis eſt na
tura corui. ꝙ pullos nō paſcit donec vide-
at eos nigreſcere ⁊ ſibi aſſīlari. Sic deꝰ nō
reficit hoīem ꝯſolatione ſua donec videat
nigreſcere p pn̄iam ⁊ ſibi aſſimilari p mun
diciā. ¶ Itē humilibꝰ. ij. Corꝝ. vij. Qui ꝯſo
latur humiles ꝯſolatꝰ eſt nos. ṗs. Hec me
ꝯſolata eſt in hūilitate mea. ¶ Nota ꝙ ma
ter dat lac filio ſuo cū puꝰ eſt. ſȝ q̄n magnꝰ
tūc ſubtrahit ei. Sic deꝰ humiles ꝯſolat̄ nō
ſupbos. ṗs. Si nō humiliter ſentiebā. ſed
exaltaui aīam meā. ſum ſicut ablactatuſ a
matre ſua ꝯſolatiōe diuina. Ideo dicit̄ Iu
dith. viij. Expectemꝰ humiles cōſolationē
eiꝰ. ¶ Itē lugentibꝰ. Eſa. lvij. Reddidi cō
ſolationē ipſi ⁊ lugentibꝰ eiꝰ. Matthei. v.
Beati q̄ lugēt quoniā ipſi ꝯſolabunt̄. Qd̄
ſignat mutatio aque ī vinū. Quid p vinū
q̄d letificat cor hoīs. niſi ſpūalis iocūditas
deſignat̄. q̄d in nuptijs deficit. Si eni cōce
deret̄ aīe amoroſe deuotio ad votū corpꝰ
ſuū cōſumeret ⁊ cogeret̄ venire ad defectū
ſed clauē cellarij ſui ſecū defert. Nō eī vult
dn̄s ſemꝑ facere videmias ſȝ ſubtrahit eis
vinū ſpūaliſ iocūditatis q̄ debile caput ha
bent. q̄d innuit̄. ij. Reḡ. xiij. vbi cū abſolon
inuitaſſet dauid prēm ſuū ad ꝯuiuiū. Rn̄
dit. Noli fili mi. ne grauemꝰ te. Sic deꝰ in
teriorꝝ gaudiorꝝ interdicit cōuiuiū vt p̄cat
expenſis. ne grauet̄ ſponſa. ⁊ deficere com
pellat̄. ¶ Itē timentibꝰ. Eccꝉ. j. Timor dn̄i
delectabit cor. ſ. ī p̄n̄ti. ⁊ dabit leticiā ⁊ gau
dium in futuro. Et nota ꝙ vehemēs ama-
tor nō ſolū timet amorē ſpōſe pdere ⁊ p̄n̄i
am. ſed ne cōmittat aliq̄d p q̄d bonū vul
tum eiꝰ amittat. i. ꝯſolationē ſpūalē. Mul
ta eni p̄ſentiā dulcedinis tollūt q̄ pn̄iam nō
tollūt. vt in illis q̄ a v̄bis ocioſis nō cauēt.
ſȝ exterioribꝰ ſolatijs nō moderate ſe expo
nunt. Sic ⁊ tu nō tantū timeaſ peccatum
mortale cōmittere p q̄ ab eius amore p̄ue
ris. ſȝ etiā venialia timeas q̄ impediūt cer-
nere bonū vultū amici. i. ꝯſolatiōȝ ſpūales.
Sicut dr̄ Prouer. xxxj. Diligēter ꝯſidera
ſemitas domꝰ tue. i. ꝯſcie tue. p quas igre-
di dilectꝰ valeat ⁊ egredi. Sicut dr̄ ď vxo-
re tobie ꝙ poſt filiū ſuſpirās nullo mō cō-
ſolari poterat. ſȝ circūibat ad oēs vias per
q̄s ſpes remeādi videbat̄. ¶ Itē ſilētibus.
Eſa. viij. Aque ſyloe. i. ꝯſolationes diuine

fluūt cū ſilentio.ps. Letati ſūt qꝛ ſiluerunt
Qñ potꝰ coopertus ē vix refrigerat̃. Sic hō
q̇ tacet ⁊ reſtringit ſe a diſcurſibꝰ ⁊ diſſolu-
tionibꝰ ſeruat deuotiōez.ps. Cōcaluit cor
meum intra me ⁊ ī meditatōne mea exar-
deſcet ignis. Itē panis q̇ in arca ſuat̃ meli-
us ſuat humorē ⁊ teneritatē ſuā.nec ita de
facili deſiccat̃ ⁊ deturpat̃.ſicut ille q̇ ad fene
ſtrā venal' exponit̃. Sic ocioſe ꝯfabulatio-
nes ⁊ ſeſſiones ī portis diſſolutionē ⁊ ꝯtur-
bationē ī cordibꝰ religioſoꝝ adducūt. Job
xv. Nunq̇d grāde eſt vt ꝯſolet̃ te deꝰ.ſꝫ vē-
ba tua praua h̄ ꝓhibēt. Itē patiētibꝰ Ecci.j.
Vſqꝫ in tp̄s ſuſtinebit patiēs ⁊ poſtea red
ditio iocūditatis. Dicit boetiꝰ ī lib. de ꝯſo
latōe.q̄ ī palatō iouiniano erāt duo dolia
vini vnū d' optio vino,aliō de amariſſimo
⁊ q̇cūqꝫ volebat bibere de bono oportebat
ꝙ ꝑus biberet de amaro . Sic q̇ vult bibe-
re de vino ꝯſolatiōis.oportet ꝙ ꝑus bibat
de vino cōpunctiōis.ſ.amaritudinis. Gre
gorꝰ Si mēs appetit q̄d demulcet ꝑmo bi
bat q̄d dolꝫ. Jt ñ dat̃ alienā ꝯſolatōꝫ retinē
tibus. Mater nō lactat filiū ſuū qñ come-
dit alia cibaria. Sic deꝰ nō dat ꝯſolatiōnē
ſuā illis q̇ alienā recipiūt. Jō filijs iſrael ñ
eſt datū māna donec defecit farina quā de
egypto tulerāt. Bern. Delicata eſt diuina
ꝯſolatio.nec cōcedit̃ admittētibꝰ alienam
Clamatores vini vl' tabernariꝰ nō dāt gu-
ſtare de vino ſuo canibꝰ vl' porcis. Deꝰ de
cōſolatiōe ſua guloſis detractoribꝰ luxuri
oſis ⁊ alijs pc̄tōribꝰ.certe nō dat. qꝛ dic̃ au-
guſtinꝰ. Impiꝰ dulcedinē dei nō ſentit. q̇a
de febre iniq̇tatis guſtū cordis amiſit. Ter
tia eſt ꝯſolatio et̃na. Eſa.lxv. In hierl'em cō
ſolabimī ⁊ videbitiſ ⁊ gaudebit cor veſtrū
Hec ꝯſolatio erit lōgiſſima.non breuis ſic
mō ſꝫ eterna.ij. Theſ.ij Deꝰ pat̃ noſter dile
xit nos ⁊ dedit nob̄ cōſolatiōꝫ eternā. Eſa.
xxxv. Leticia ſempiterna ſup capita eoꝝ

De cōpatiētia vel cōpaſſione

Vere compatiens
dolorē ⁊ infirmitatē alteriꝰ ſentit
vt ſuā. Quis cū infirmā cōſortē ī
feruore ſol' cōſpicit iacere laborātē vmbrā
facere.dꝛ erecta ſtare ꝯ feruorēꝫ ſolis. vt re-
frigerata q̄ ꝑus fatigata iacebat ad paſcua
cōſurgat. Hiero. Vult te deꝰ alteriꝰ angu-
ſtias vt tuas ſentire.⁊ quō tibi in tali tribu
latōe ſi eſſes ſubuenires.ita ⁊ tu alteri ſub-
uenias ꝑpt̃ deū. Itē mēbra corpis ad in
uicē doloribꝰ ſuis cōdolēt.j.Coꝝ.xij. Si pa
tit̃ vnū mēbrū cōpatiunt̃ oīa mēbra.qꝛ ſta
tim os apit̃ ad q̄rendū remediū.auris ad
audiendū.oculꝰ ad vidēdū.manꝰ ad ligā-
dū. Cū ergo vnū corpꝰ ſimꝰ ī chriſto.alt̃ al-
teriꝰ mēbra.vt dꝛ Ro.xij.debemꝰ inuicem
ꝯpati.alioq̄n nō ꝑtinemꝰ ad corpꝰ chriſti.
ſꝫ ſumꝰ q̄ſi mēbrū abſciſuꝫ a corpe.q̄d dolo
rē corpis nō ſentit.⁊ ſumꝰ ſiles canibꝰ q̇ ꝑ-
cuſſum canē ⁊ vulneratū oēs ſup eū latrāt
Apl's ad Gal'.v. Si inuicem mordetis ⁊ co
meditis.videte ne ab inuiceꝫ ꝯſūmami.vñ
amici iob ipſum ꝑcuſſum nō agnouerunt
Itē camelis h̄ pietas ineſſe dꝛ.vt ſi aliq̄ſ
egritudine detētꝰ ī grege nō mādūcat.cete
ri q̄ſi cōpatiētes abſtinēt.ij.Coꝝ.xj. Quis ī
firmat̃ ⁊ ego nō infirmor ⁊c. Itē ille q̇ diu
fuit ī lumīe qñ intrat locū obſcurū nō pōt
videre eos q̇ ibi ſūt donec diu ſtetit cū illis.
Sic hō q̇ diu fuit in luce honoris ⁊ ꝓſperi
tatis eos q̇ ſunt ī tenebris aduerſitatis nō
agnoſcit niſi cū illis aduerſitatē vl' infirmi
tatē habuerit. Prouer.xix. Hō indigēs mi
ſericors ē. Itē cōpaſſio orit̃ ex octo cau-
ſis. Quarū ꝑma attēdit̃ circa nature cōfor
mitatē. Aliq̄s eī moueri ꝑt ad cōpatiendū
vl' miſerēdū primo habito reſpectu ad con
formitatē nature. Eſa.lviij. Cū videris nu-
dū opi eū ⁊ carnē tuā ne deſpexeris Se-
cūda cā ꝯpatiēdi attēdit ꝑncipij noſtri vni-
tatē. Sumꝰ eī oēs ex vno pr̄e ⁊ vna matre.
Augꝰ.in li.de diſciplina chriſtiana. Si pu
tamꝰ nō eē primos niſi q̇ de eiſdē parētibꝰ
naſcūt̃.adā ⁊ euā intendamꝰ ⁊ oēs fratres
ſumus. Tertia cā orit̃ ex h̄ ꝙ hō attēdat
miſeriā ꝓpriā vt intelligat q̄ ſunt primi ex
ſeipſo. Prouer.xix. Hō indigēs ⁊c. Hō q̇ ī-
digētiā magnā habuit.aliene indigētie cō
pati nouit Quarta attēdit ſpūalēꝫ facti
fraternitatē. Facti eī ſumꝰ ex vno pr̄e.ſ.deo
⁊ vna matre.ſ.eccia.eādēꝫ habituri heredi-

tatē.j.Ioh.iij.Qui habuerit ſubā hꝰ mū
dō ⁊ viderit fratrē ſuū habere neceſſitatē et
clauſerit viſcera ſua ab eo.quō charitas dei
manet ī eo. ¶ Quīta attēdit dei paternā cha
ritatē in hoīes.j.Ioh.iij. Uidete q̄lē chari-
tatē dedit nob pat̄ vt filij dei noīemur et ſi-
mꝰ. Scdm hāc filiatōꝫ meditat̄ q̄ dat pau
peri.eo ꝙ credit eū filiū dei. ¶ Sexta atten
dit capitis eccīe ⁊ mēbroꝝ vnitatē.q̄ tāta ē.
ꝙ reputat ſibi fieri qđ mēbris fit. ſic caput
corpis reputat ſibi bñficiū exhiberi. ¶ Et
nota circa hāc ꝑticulā meditat̄.ꝙ qñ paup
petit elemoſynā ab aliq̄. Ille a q̄ petit q̄ttu-
or dꝫ attendere. Prio q̄s petat. q̄niā deus
Matth.xxv.q̄d vni ex minimis meis feciſtis
mihi feciſtis. Hieronymꝰ. Quotiēſcunqꝫ
manū paupi extēdis chriſtū cogita. Scđo
dꝫ cogitare q̄d petit deꝰ.q̄niā ſuūꝫ petit nō
tuū.vñ valde ingratꝰ ē q̄ de bonis dei habꝫ
ad mēſam ſuaꝫ abūdant̄.⁊ tñ nō vult dare
modicū panis deo petēti. Augꝰ. Dic tibi
chriſtꝰ.da mihi de eo q̄d tibi dedi. Te mō
q̄ro ⁊ mihi nō donas. [illegible] ⁊ reddo. habuiſti
me largitorē.facito debitorē Tertio cogita
re dꝫ ad q̄d petat. Nō ei petit ad dand[illegible]. ſꝫ
ad mutuādū ⁊ ad cētuplas vſuras. Augꝰ
Miſer hō quō feneraris hoī. Fenerare do
⁊ centuplū accipies ⁊ vitā eternā poſſidebis
Mira ingratitudo hoīm q̄ nolunt accōmo-
dare deo ad tales vſuras ad q̄les accōmo-
darēt alicui iudeo vl̄ ſarraceno l' vſurario
malo. Quarto dꝫ cogitare ꝙ ipē hꝫ petere
a deo regnū eternū.q̄ mō petit ab eo modi
cū panis. Et ſi negat deo h modicuꝫ.nega-
bit ei deꝰ regnū ſuū. Prouer.xxi. Qui ob
turat aurē ſuā ad clamorē paupis.clama-
bit ipē ⁊ nō exaudiet̄. Sapiēs. Ne dubites
cū mag̃ petas.impēdere ꝓua. ¶ Septima
cauſa attēdit liberalitatē quā hñt homīes
ad mēbra diaboli. Sic ei diuites mali decli
nēt ad eos īportuniſſime inuitant̄ ⁊ q̄ſi di-
lapitāter ꝑ illis magne expēſe fiūt. Chriſtꝰ
vō in mēbris ſuis vix inuenire ꝑt vñ ſuſtē-
tet̄ ¶ Octaua cā attēdit dei pietatē quam
nob exhibuit ī ſua pauꝑtate qñ ſeipſum ꝑ
nob dedit ⁊ ꝑ nrā redemptiōe vēdi voluit.
¶ Itē nota diuiſiōes ꝑtinētes ad miſicor

diā aut cōpaſſionē ex ſūma virtutū tracta
tu de iuſticia.c.de diuiſ.miſicordie ¶ No-
tādū ergo ꝙ ē miſicordia aut cōpaſſio cō-
mēdabilis ⁊ deteſtabil'. Cōmendabil' eſt q̄
eſt reſpectu ꝑſone. Deteſtabil' eſt q̄ ē reſpe-
ctu culpe. Grego.in omel'. Ad culpas quiſ
qꝫ nō dꝫ cōpaſſionē exercere.ſꝫ ꝫelū. Cōpaſ-
ſio q̄ deꝫ homi.⁊ vicijs rectitudo debet̄.vt i
vno eodēqꝫ hoīe ⁊ diligamus bonū q̄d fa
ctum eſt ⁊ ꝑſeq̄mur mala q̄ fecit. ¶ Item
Greg̃. Sūt pleriqꝫ q̄ cōpaſſionē ꝑrimo n̄
ſpūalit̄ ſꝫ carnalit̄ impēdūt vt ei nō ad v̄tu-
tē ſꝫ q̄ſi miſerādo ad culpas faueant. Qui
carnalit̄ hoībꝰ miſerent̄ potiꝰ ſūt crudeles
q̄ꝫ miſericordes.licet miſicordes vocētur.
Prouer.xx. Multi miſericordes vocant̄.
virū aūt fidelē q̄s inueniet ¶ Itē notādū
ꝙ q̄dā opa ſūt ſpūalia.q̄dā corꝑalia. Spū
alia ſūt vt cordis cōpaſſio.iniuriarū dimiſ
ſio.⁊ peccātiū correctio.⁊ ignorātiū inſtru
ctio. De cōpaſſiōe dicit gloſa gregorij ſuꝑ
illud Iob.xxx. Cōpatiebat̄ aīa mea paupi.
Plꝰ eſt cōpaſſio q̄ꝫ datū.q̄ rē q̄ualibꝫ ple-
rūqꝫ dat etiā q̄ nō cōpatit̄. Nūqꝫ aūt q̄ ve
cōpatit̄ q̄d neceſſariū eſt ꝑrimo negat. Ibi
dē dicit interlinearis. Plꝰ ē de ſeipſo dare
q̄ꝫ de ſuis ¶ Itē greg̃. Exteriora largiēs rē
extra ſemetipſū ꝓbuit. q̄ aūt fletū ⁊ cōpaſſi
onē ꝑrimo tribuit ei etiā aliq̄d de ſemetip-
ſo dedit ¶ Itē cōpaſſio crux ē interior.cuiꝰ
brachiū ſupiꝰ eſt cōpaſſio q̄ q̄s cōpatit̄ hiſ
q̄ ſunt ī h mūdo q̄ntū ad penalē miſeriam
dextrū brachiū.eſt cōpaſſio q̄ q̄s cōpatitur
aīabꝰ q̄ peūt in h mūdo. Aug̃. Sūt ne ī te
viſcera chriſtiane ꝯpaſſiōis q̄ plāgis corpꝰ
a q̄ receſſit aīa.⁊ nō plāgis aīaꝫ a q̄ receſſit
deꝰ Ecc̄.xxij. Luctꝰ mortui ſeptē dies Fatui
aūt ⁊ ipij oēs dies vite illoꝝ

¶ De conſuetudine

Bonuꝫ eſt aſſume
re bona opa ⁊ ſuire deo ī iuuētu-
te ꝓpt̄ q̄nqꝫ. Quia bonū.q̄d q̄s aſ
ſueſcit ī iuuētute. Facilꝰ recipit̄. Diutius
cōſeruat̄. Utilꝰ portat̄. Leuꝰ ſuſtinet̄. Se
curꝰ agit̄. ¶ Dico ꝙ facilꝰ recipit̄. Arbor
eni iuuenis facilꝰ dirigit̄ ſi torta fuerit vel

curua. q̃ꝫ ſenex. De facili recipit veſtis rectã formã. ſi nõdũ prauã ſuſcepit. ſꝫ ſi ꝯtrariã. vix põt rectã ſuſcipe. Cera dũ mollis eſt de facili impſſionẽ ſigilli recipit. nõ poſtq̃ꝫ indurauerit. Vñ Ecc. xxx. Curua ceruicẽ filij tui i iuuẽtute. ⁊ tũde latera eiꝰ dũ infans eſt. ne forte indureſcat ⁊ nõ credat tibi. Cõſuetudo ei altera natura ẽ. Augꝰ. Dũ conſuetudini nõ reſiſtit̃ fit neceſſitas. Lepra ei inueterata ⁊ gutta ĩoſſata non de facili curant̃. Job. xx. Oſſa illiꝰ iplebunt̃ vicijs adoleſcẽtie eiꝰ. Jõ dr̃ Ecc. xviij. Añ languorem adhibe medicinaꝫ. Sero medicina parat̃. cũ mala ꝑlongas ꝯualuere moras. Beda ſup lucã. Diabolꝰ q̃nto diutiꝰ tenet hoĩeꝫ. tãto difficiliꝰ dimittit. Sicut ruſticꝰ q̃ diu terrã tenuit vult eã hereditarie tenere Jtẽ qñ terra aliq̃ diu fuit in manu mali dñi et ita corrupta eſt poſtea prauis legibꝰ ⁊ cõſuetudinibꝰ aut vix aut nũq̃ꝫ pñt inde prauę ꝯſuetudines euelli Jta eſt de hoĩe qui fuit diu in ſtatu culpe. ſi vult redire ad ſtatũ grẽ vix põt prauas ꝯſuetudines auellere a ſe. Ro. vij. Video aliã legẽ repugnantẽ legi mẽtis mee ⁊ captiuãtẽ me. ⁊ ducentẽ in lege pcti q̃ eſt ĩ mẽbris meis. Jtẽ diutius ſeruãt vl' calciamẽta vel veſtimẽta rectitudinẽ vel tortitudinẽ qñ añ ſuſceperũt ĩ nouitate q̃ꝫdiu ꝯſeruate. Sic hõ q̃d accipit ĩ iuuẽtute ſua ſiue ĩ bono ſiue in malo. Qõ noua teſta capit ĩueterata ſapit. Prouer. xxij. Adoleſcẽs iuxta viã ſuã. etiã cũ ſenuerit nõ recedet ab ea. Sicut equꝰ q̃ in iuuẽtute ꝯſueuit ambulare vl' trottare vix põt aliter ire. Hiere. xiij. Si põt ethiops mutare pellẽ ſuã ⁊c. Jn ea pelle in q̃ lupꝰ natꝰ eſt in ea oportet eũ mori. Jtẽ vtiliꝰ portat̃ Fructus ꝑmi tpis ſolẽt eẽ cariores. ⁊ carnes et piſces q̃nto recẽtiores tãto meliores. Sic pnĩa in iuuẽtute. Eccs. xij. Memẽto creatoris tui ĩ diebꝰ iuuẽtutis tue Fatuꝰ mercator eſt q̃ ſuat merces ſuas vſq̃ꝫ ad tps q̃ viliores ſũt. ſꝫ qñ cariores ſunt vẽdere ſolent Sic pnĩa in iuuẽtute carior ẽ ⁊ melior q̃ꝫ ĩ ſenectute. ps. Fortitudinẽ meaꝫ ad te cuſtodiã. ſ. ad ſuiẽdũ tibi. Meliorẽ paceꝫ fac hõ cũ aduerſario ſuo cũ ſanꝰ ⁊ integer ẽ q̃ꝫ cũ vulneratꝰ ⁊ ad terrã pſtratꝰ. Sic pctõr añ pctũm. q̃ꝫ pꝰ pctũm. j. Cor. x. Qui ſe exiſtimat ſtare videat ne cadat. q̃r cũ voluerit ñ reſurget Jtẽ leuiꝰ ſuſtinet̃. Equi cũ magna difficultate addiſcunt trottare ⁊ poſtea ita leue eſt eis ꝙ neſciũt alit̃ ire Sic q̃ aſſueſcit bñ facere ĩ iuuẽtute nõ mltũ grauat̃ qñ eſt ſenex. Chyrotheca ei ⁊ calciamẽta ſtricta ꝑ vſus frequẽtiã fiũt lata ⁊ lõga ita ꝙ facilit̃ intrat̃. Sic pnĩa ſtricta ⁊ laborioſa videt̃ ĩ ꝑncipio. ſꝫ ꝑ vſũ leuior efficit̃ Prouerb. iiij Ducã te ꝑ ſemitas eq̃tatis q̃s cũ ingreſſus fueris ⁊c. Berñ. Primũ tibi aliq̃d ĩportabile. pceſſu tpis ſi aſſueſcas ñ videbit̃ adeo g̃ue. deinde leue ſenties. paulo pꝰ nec ſenties. paulo pꝰ delectabit Jtẽ iocũdiꝰ ⁊ ſecurius agit̃. Seneca. Optima forma viuendi eligẽda ẽ quã iocũdã reddit ꝯſuetudo Secure põt ꝑegrinari q̃ nihil dꝫ. ſecure pt mori q̃ nihil debꝫ diabolo Berñ. Secura vita vbi pura ꝯſcĩa. vbi mors expectat̃ cũ ſecuritate. ⁊ ſuſcipit̃ cuꝫ dulcedine. De hreq̃re. c. de ꝯfeſſione

¶ De correctione

Debꝫ eſſe correctõ leuis ⁊ mãſueta. Sic̃ flatus leuis ignẽ accẽdit ⁊ nutrit. ſꝫ nimius extinguit. Sic correctõ leuis charitatem. ps Superuenit mãſuetudo ⁊ corripiemur. Qui dure corripiũt ſil'es ſũt illis q̃ veteres patellas repãt. qñ volũt obſtruere l' reficere vnũ foramẽ vno ictu mallei. multa foramina faciũt. vl' vnũ magnũ mag̃ q̃ꝫ añ. vl' patellã oĩno refringũt. Quid ẽ correctõ niſi vaſoꝝ fractoꝝ repatio. vt dr̃ Ecc. xxj. Cor fatui q̃ſi vas ꝯfractũ oẽm ſapiam nõ tenebit ¶ Jtẽ ſicut medicꝰ nimia potatiõe vel medicĩa occidit egrotũ. Sic ille q̃ corrigit nimis dura ĩcrepatõne. Seneca. Vicia aĩ ſicut vicia corpis lenit̃ tractãda ſũt. ¶ Jſti ꝯ muſcas ⁊ pulices gladio pugñre volunt. qñ ꝑ leui culpa durã correctiõꝫ vl' grauem penã imponũt. alioꝝ pctã ad magnũ pondꝰ. ⁊ ſua ad puũ appẽdẽtes. Sũt q̃dã q̃ feruẽt ſic ꝯ alioꝝ pctã vt plimũ videant̃ eſurire ⁊ ſitire iuſticiã. ſꝫ ſi de ſuis pctĩs apd̃ eos idẽ eſſꝫ iudiciũ nõ ita ferueret. Sꝫ nõ ẽ ita.

nūc aūt pōdꝰ ⁊ pondus. mēſura ⁊ mēſura
vtrūq3 abominatō eſt apō deū. ¶ Itē iſti
ſūt ſicut vmis q̄ q̄ntū cūq3 durū3 inueniat
corrodit. ſi vō tāgit etiā modicū crepat et ī-
q̄nat tāgentē. durꝰ ꝯtingit. ſ3 mollꝰ ꝯtingi-
tur. Sic aliq̄ alios tangere ⁊ arguere dure
volūt. tñ corrigi vl' argui dedignant̄. Pro-
uer. xxix. Viro q̄ corripiētē3 ſe dura ceruice
ꝯtēnit repētinꝰ ſupueniet ei īteritꝰ ⁊ eū3 ſa-
nitas ñ ſequet̄ ¶ Itē q̄ñ cuſtos porcoꝝ fac̄
clamare porcū. tūc omēs alij clamāt ⁊ ſur-
gūt ꝯ eū. Sic q̄ñ ꝑlatꝰ ꝯꝑhēdit aliquē ſb-
ditoꝝ ſuoꝝ de eo q̄d ipe fac̄ vl' corrigit pluſ
debito. oēs alij clamāt ⁊ inſurgunt ꝯ eū. di-
cētes. Vos idē vl' peiꝰ facitis. In q̄ aliū iu-
dicas teipm ꝯtēnas. eadē ei agis q̄ iudicaſ
Iō dr̄ Prouer. ix. Qui arguit ipium ſibi
maculā generat ¶ Itē ſūt ſic̄ ſcabioſuſ q̄ re-
ꝓhēdit ſacbioſū. ⁊ ſicut lippꝰ q̄ reꝑhēdit lip-
pū. Immūda manꝰ immūdu3 ñ mūdat ſ3
ampliꝰ ſordidat. Sap. j. Probata vtꝰ cor-
ripit inſipiētes. ¶ Itē d3 correptio ope on-
di. Cōtingit aliq̄ñ q̄ collecta fit ī aliq̄ villa.
Illi q̄ illā collectā diuidūt tlr diuidūt ⁊ iñe
ponūt ſuꝑ pauꝑes q̄ ipe nihil inde ſoluūt.
Sic mlt̄i abbates ⁊ ſacerdotes ſtatuta or-
dinis ⁊ onera pñie ſuꝑ ſubditos tlr diſtri-
buūt q̄ ipi ſibi inde nihil retinēt. ſ3 iponunt
onera g̃uia hoībꝰ. digito āt ſuo nolunt ea
mouere. vt dr̄ Mat. xxiij. Nūq̄3 clementer
ā monent ſ3 paſtoral' māſuetudīs oblitī in
modū dn̄atōiſ ꝑmūt. vt di. gre. Itē tl'es ſil'eſ
ſūt carceratoꝝ cuſtodibꝰ q̄ extra carcerē d̄
bonis coꝝ ſplēdide viuūt. ipiſ aūt ī carcera-
tis ſtrictā dietā aſſignāt. nec deſcēdūt ī car-
cerē niſi vt meliꝰ ⁊ ſtrictiꝰ captiuos ligent.
Sic mlt̄i abbates ī cameris cautelaute et
ſplēdide viuūt ⁊ clauſtralibꝰ paꝝ diſtribu-
unt nec capl'm itrāt niſi ad ꝑcepta ſtrictio-
ra faciēda ⁊ vt ꝯ ſe loq̄ntes g̃uit corripiant
Chryſo. Vis apparere ſctūs eſto ꝯ vitā tuā
auſterꝰ ⁊ ꝯ vitā alioꝝ benignꝰ ¶ Itē tales
ſūt ſicut canis q̄ ducit cecū ī lutū ꝓpt os vl'
aliud emolimētū capiēdū. ⁊ illū q̄ eū ducit
ſecū trahit. ſic iſti per malū exēplū alios ad
pctūm trahūt Mat. xv. Si cecꝰ ceco duca-
tū ꝑbet am. in fo. ca. Malach. ij. Vos receſ-
ſiſtis de via ⁊ ſcādalizaſtis plīmos in lege.
¶ Itē d3 eſſe correctō charitatiua. Aues ñ
capiūt̄ ſtrepitu. ſ3 ī ſilētio. ſic q̄ pctōres vult
cape blāde eos corripe d3 Nō ſicut auriga
furioſus q̄ acutiſſima v̄ga ꝑcutit eq̄s ſuoſ
Sūt ei mlt̄i ꝑlati ſil'es prauis q̄dzgarijs q̄
dū deberēt exercitare eq̄s eruūt eis oculoſ
⁊ tātū v̄berāt eos q̄ inutiles reddūt. Et ma-
giſtro iracūdo ⁊ crudeli q̄ tātū v̄berat pu-
erū q̄ facit eū oī tpe vite ſue fugere ſcholas
Iō dr̄ Gal'. vj. Si ꝑoccupatꝰ fuerit hō ī ali-
quo delicto. vos q̄ ſpūales eſtis inſtruite
hmōi in ſpū lenitatis cognoſcēs teipm ne
⁊ tu tēpteris. glo. ne ī ſil'e cadas ¶ Itē d3 eē
correctio vtil'. Inutilit̄ corripit q̄ ſcienter in-
corrigibilē corrigit q̄ de correctiōe deterio-
rat̄. ſed ſicut ī medicina ſignū eſt mortis cū
eger ex medicina deteriorat̄. ſic ſignum eſt
mortis ſpūalr̄ in illis q̄ ex correctiōe que ē
medicina aīe deteriorāt̄. Prouer. xv. Qui
increpatōes odit morietr̄. Tl'es ſūt ſicut ſca-
bioſus catꝰ ī loco doloris. q̄ pedibꝰ ꝑcutit
⁊ dentibꝰ mordet. ſ3 vulgarit̄ dr̄. Qui ſemel
calcitrat bis ſe pūgit. ſic multi corripienteſ
dētibꝰ detractōis lacerāt. Amos. v. Odio
habuerūt ī porta corripiētē. ⁊ loquentē ꝑfe-
cte abomiati ſūt. Prouer. xv. Qui abijcit
diſciplinā d̄ſpicit aīa3 ſuā. q̄ aūt acquieſcit
increpatōibꝰ poſſeſſor ē cordis

¶ De corpore chriſti.

CIrca corpꝰ chri-
ſti tria ſūt ad pn̄s ꝯſiderāda. Pri-
mū eſt fides q̄ ibi ſit corpꝰ chriſti
ſub ſpecie panis ⁊ vini. Secūdū ē ſūptō di-
gna corpiſ chriſti. Tertiū diligēs cuſtodia
pꝰ ſūptionē ¶ Vñ ꝑmo ſciēdū eſt q̄ q̄ñ ſa-
cerdos iſta v̄ba pnūciat. Hoc ē eni corpuſ
meū. panis ī corpꝰ chriſti. ⁊ vinū in ſangnē
ꝯuertit̄. illa v̄bi v̄tute q̄ v̄bū caro factu3 eſt
⁊ habitauit ī nob̄. q̄ dixit ⁊ oīa facta ſunt. q̄
vxorē loth ī ſtatua3 ſalis mutauit. q̄ virga3
moyſi v̄tit ī colubrē. q̄ fontes ⁊ flumia egy-
pti ꝯuertit ī ſangnē. ⁊ aquā ī vinū ī nuptijſ
in cana galilee. ¶ Itē ſi v̄bū helie ignē d̄ ce-
lo potuit deponere. v̄bū chriſti nōne potu-
it panē in carne3 mutare. Certe maiꝰ ē aliq̄d

de nihilo creare. q̃z q̃d eſt in aliud mutare. ¶ Itẽ ſi potuit corpũ ade inſenſibili. ⁊ lazaro mortuo vitã inſpirare. ⁊ de terra inſenſibili facere terrã ſenſibilẽ. q̃re nõ poterit panẽ in carnẽ mutare. Itẽ hõ facit tota die d̃ terra ferrũ. de ſabulo vl' cinere vitrũ. ſz nun q̃d de⁹ hoĩe ĩpotẽtior ẽ. ergo ⁊c. ¶ Itẽ ſi q̃ras. quõ credã ibi eẽ corp⁹ chriſti cũ videre nõ poſſum. Rñdeo. Credis iumẽta ⁊ oĩa aĩantia exiſſe d̃ terra ⁊ tñ exire nõ vidiſti. et te talẽ p̃rẽm ⁊ auũ habuiſſe ⁊ tñ nõ vidiſti. q̃re ergo ñ credis ibi eẽ corp⁹ chriſti ſb illa ſpẽ panis. licet ñ videas. nõne fides eſt rerũ nõ apparẽtiũ. ¶ Itẽ q̃rũt heretici. quõ põt mãducari corp⁹ chriſti ab hoĩb⁹. ſi eſſet mons magn⁹ iã tot⁹ comeſt⁹ eſſ3. Rñdeo Sicut de q̃nq3 panib⁹ q̃nq3 milia hoĩum ſaturauit de q̃b⁹ reliq̃e remãſerũt pl⁹ q̃z eſſent q̃nq3 panes. Sic põt totã eccl'iã z d̃ corpore ſuo paſcere ſine ſui decreſcẽtia. Simi liť oĩb⁹ ſol cõicat ſe. ⁊ cãdela m'ltis ſine ſui detrimẽto ignẽ ⁊ lucẽ cõicat ⁊ miſtrat. Et ſicut mulier ſareptana comedebat de farina hydrie ⁊ ñ diminuebať farina d̃ hydria. nec oleũ d̃ lechito. iij. Reg. xvij. Sic tota eccleſia q̃tidie ſumit corpus chriſti ſine diminutiõe ⁊ detrimẽto ſui. ¶ Itẽ ſic vna vox p̃dicatiõis eodẽ nũero ab oĩb⁹ audiť ad q̃s põt puenire. Sic p̃t facere de⁹ vt vnũ corpus chriſti nũero ab oĩb⁹ recipiať ſacramẽtaliť. ¶ Itẽ aliq̃ miranť q̃ vna hoſtia tã p̃ua ẽ totũ corp⁹ chriſti. ⁊ ſi diuidať hoſtia in p̃tes. ẽ totũ in q̃libet p̃te ⁊ nõ miranť q̃ ĩ vno ſpeculo appar3 tota imago ſua vnica. Et ſi diuidať ſpeculũ. tot eſſent integre ei⁹ imagines q̃t eſſent p̃tes ſpeculi. ¶ Itẽ q̃dã miranť quõ in tã modica ſpẽ eſt vnũ corp⁹ tãtũ ⁊ totũ. ⁊ nõ miranť quõ ĩ modico ſpeculo apparet vnũ magnũ tẽplũ. ¶ Secũdũ eſt digna ſũptio corpis chriſti. Qui vult ponere pcioſũ liq̃rẽ in aliq̃ vaſe. p̃us p̃bat vtrũ vas ſit mũdũ vel ĩmũdũ. ſanũ vl' corruptũ Sic d3 facere de ſe ſacramẽtũ altaris ſuſcep̃tur⁹. Vñ ap'ls. j. Cor. xj. Probet aũt ſeipſum hõ ⁊ ſic d̃ pane illo edat ⁊ de calice bibat. Itẽ ſacerdotes q̃ñ ad mẽſa3 corpalẽ debẽt accedere man⁹ ſuas lauãt. alias nõ comederẽt. et tñ ad mẽſa3 dñi manib⁹ illotis p mẽſem accedũt. nõ attẽdẽtes q̃d d̃r in p̃s. Retribuet mihi dñs ſm iuſticiã meã. ⁊ ſm puritatẽ manuũ meaꝝ. ñ ſm p'ralitatẽ miſſarũ ¶ Itẽ ſũt m'lti q̃ in patiõe cibi ſp̃ualis vix volunt laborare p dimidiã horã. Mod⁹ pandi tãgiť Exo. xij. vbi ſic legiť d̃ agno paſcali. Nõ comedetis ex eo crudũ vel coctũ aq̃. ſz aſſatũ tãtũ igni Crudũ comedit ille in q̃ ignis charitatis deeſt. Coctu3 aq̃ comedit ille q̃ in delicijs viuit. Aſſatũ igne q̃ paſſionẽ dñi recolit. ita vt ĩ meditatiõe eius exardeſcit ignis. D3 etiã comedi cu3 lactucis agreſtib⁹. i. cum dolore ⁊ amaritudine cordis d̃ pctĩs. ¶ Nota h̃ q̃ d̃r Exo. xvj. q̃ mãna ad calorẽ ſol' liq̃fiebat. ſz ad ignẽ idurſcebat. Sic corp⁹ chriſti q̃d p mãna deſignať. q̃ñ ab aĩa recipiť vbi calor ſol'. i. charitas ipam liq̃facere ⁊ fluere facit in diuinum amorẽ ⁊ deuotionẽ. vt inuiť Cañ. v. Anima mea liq̃facta ẽ vt dilect⁹ locut⁹ ẽ. Q̃ñ võ recipiť ab aĩa vbi ẽ calor ignis. i. cõcupiſcẽtia mala idurare eã facit p obſtinatiõe3. Probet ergo ſe hõ vtrum in eo ſit calor ſolis vel ignis. ⁊ ſic d̃ pane illo edat ⁊c. ¶ Itẽ recipiẽdus ẽ etia3 in ſyndone mũda. i. in puritate cordis. ⁊ ĩ ſepulcro in q̃ nũq3 q̃ſq3 poſit⁹ fuerit. Nõ ponat ergo aliq̃s corp⁹ chriſti vbi iã eſt diabol⁹. q̃ nulla ꝯuẽtio chriſti ad belial. vt d̃r. ij. Cor. vj. Vnd ſicut iudas tradidit eũ pꝯſulũ iudeis. ſic ſumẽs corp⁹ chriſti indigne tradit eũ q̃tũ in ſe ẽ. demonib⁹ dũ ponit ĩ loco q̃ eſt ĩ p̃tate diaboli. Jõ de tali ꝯq̃riť dicẽs. Man⁹ tradẽtis mecũ eſt ĩ mẽſa. Aug. Mag peccãt q̃ tradũt chriſtũ peccatorib⁹ mẽbris q̃z q̃ tradiderũt eũ iudeis. ¶ Preterea ñ maiorẽ iniuriã p̃t q̃s facere dño ſuo q̃z ſi eũ capiat ⁊ in ĩmũdicia3 p̃jiciat. h̃ facit indigne ſumẽs corp⁹ chriſti. j. Cor. xj. Qui mãducat ⁊ bibit ĩdigne re⁹ erit corporis ⁊ ſanguis. glo. penas mortis chriſti dabit ac ſi eũ occiderit puniet. Amb. Qui ĩdigne chriſtũ ſumit. idẽ eſt ac ſi ip̃m interficiat. Itẽ p̃bet ſeip̃m hõ et ſic de pane illo edat ⁊ d̃ calice bibat. ⁊ ñ aliť. Qui ei mãducat ⁊ bibit ĩdigne. ſ. ſine deuotiõe. vl' aliť q̃z a dño ⁊ ab eccl'ia miſteriũ traditum eſt cele

brãdo. vel ĩ volũtate peccãdi ꝑmanẽdo. iu-
diciũ ſibi mãducat ⁊ bibit. ñ diiudicans ex
ꝯſuetudie ꝯficiẽdi corpꝰ dñi. i. debita vene
ratiõe a cib' alijs ñ diſcernẽs. Mag' peccat
q tradit chriſtũ pctõrib' mẽbris. q̃ȝ q illum
tradiderũt crucifixorib' iudeis. Hiero. ſup
illd. Dedrũt ĩ eſcã meã fel. Quib' ſil'es ſũt
indigne ſumẽtes ⁊ ꝯficiẽtes. q̃uiꝰ ei peccãt
chriſtũ ꝯtẽnẽtes ĩ cel'. q̃ȝ q crucifixerũt ãbu-
lãtẽ in tris. ¶ Tertiũ qd dȝ ꝯſiderari ẽ dili
gẽs cuſtodia pꝰ ſũptõȝ. Si qs ĩ pixide vbi
dñicũ corpꝰ poſitũ ẽ ponerȝ fetidũ aliqd vl'
lutũ infidel' iudicaret. q̃l' ergo iudicãdꝰ ẽ il-
le q os ſuũ in q dñicũ corpꝰ recipit malis v
bis. l' cor ſuũ mal' ⁊ imũdis cogitatõib' pol
luit. Prouer. xxvij. Qui cuſtos eſt dñi ſui
glificabit. Itẽ ſi tãtuȝ pctũm ẽ dño negare
hoſpitiũ. maiꝰ videt̃ poſtq̃ȝ fuerit ſuſceptꝰ
eũ repellere ab hoſpitio ſuo. Turpiꝰ eijcit̃
q̃ȝ ñ admittit̃ hoſpes. Si tãtũ offẽdit̃ deus
qñ diſcipl'i eꝰ ñ ſuſcipiũt̃. vt dr̃ Lu. x. ꝙ ſodo
mitis remiſſiꝰ erit ĩ die iudicij q̃ȝ illis q nõ
recipiũt vos. q̃ntũ credẽdũ ẽ deꝰ offẽdi qñ
ſibi negat̃ hoſpitiũ ⁊ ꝑcipue a ſuis Jo. j. In
ꝓpria veit ⁊ ſui eũ ñ rece. Itẽ talis ſilis ẽ iu-
de q poſtq̃ȝ ad mẽſaȝ dñi comedit eũ tradi
dit hoſtib' ſuis. Ecc. vj. Eſt amicꝰ ſociꝰ mẽ
ſe ⁊ ñ ꝑmanet ĩ die neceſſitatis. Tales ſil'es
ſũt iudeis q ĩ ramis palmaꝝ chriſtũ hono-
rifice ſuſceperũt ⁊ poſtea eũ cum mag' ꝯtu
melia eiecerũt. Proditio ei mag' dñm ſuũ
recipe ĩ hoſpitiũ ſuũ ⁊ poſtea hoſtes indu-
cere q eũ cũ gladijs ⁊ fuſtib' expellũt. qd fa
ciũt q ꝑmo eũ recipiũt ⁊ poſtea pctã ꝯmit
tũt. Mirũ ñ eſſȝ ſi cor hoĩs creparet q vide-
ret ſe ab vxore ſua ꝯtẽni ⁊ ribaldũ adulterũ
in ocul' ſuis recipi ab ea. Sic deꝰ cũ vidȝ ſe
ꝯtẽni ⁊ de domo ſua eijci. ⁊ vitia ⁊ diabolũ
ſil' recipi Joh. v. Ego veni ĩ noĩe patris mei
⁊ ñ recepiſtis me. ſi aliꝰ. i. diabolꝰ venerit ĩ
noĩe ſuo ipm recipietis ¶ Thema

B Eata es maria q̃
credidiſti. ꝑficiẽt̃ in te q dicta ſunt
tibi a dño. Luc. j. Nõ dictat ꝙ qñ
hõ ꝑmittit aliqd alicui ꝑſone ⁊ ipa ñ credit
nec ꝯfidit ꝙ hõ ſibi ĩpleat qd ꝑmittit. ꝙ ꝑſo
na tal' nõ ẽ dig' vt ĩpleat̃ ſibi qd fuit ꝑmiſſũ.
Sȝ ecõtrario qñ aliqs credit firmit' ⁊ ꝯfidit
in ꝑmittẽte rõ ẽ ꝙ nõ inueniat ſe deceptuȝ
ſȝ ſibi qd ꝑmiſſũ ẽ ĩpleat̃. Dñs ꝑ gabrielẽ ꝓ
miſerat btẽ marie licet videret̃ mirabile. fir
miſſime credidit. ⁊ iõ meruit vt deꝰ oĩa q ꝓ
miſerat adipleret. vñ dr̃ ĩ his vbis. Btã es
ꝛc. Int' alia ãt dixerat ſibi ꝙ eẽt grã plẽa Ita
plena vt dic' bern̄. ꝙ d plenitudie eiꝰ accipi
unt vniuerſi. Nos ãt mõ grã indigemus.
ad ipaȝ ergo recurramꝰ ⁊ dicamꝰ cum pia
mẽte. Aue grã plẽa. ¶ Introitꝰ ¶ Sic he
reditatẽ trẽſtrẽ ñ ꝯſequũt̃ niſi filij natales ⁊
adoptiui. Sic hereditatẽ illã celeſtẽ quam
oẽs deſiderãꝰ ⁊ ad quã ſperamꝰ ꝑuenire. ñ
ꝯſequũt̃ niſi chriſtꝰ q eſt filiꝰ dei natural'. et
illi q ſũt filij dei ꝑ grãȝ. Gal'. iiij. Si filij ⁊ he
redes ꝑ deũ. Iſta filiatõ dei habet̃ ꝑ h ꝙ hõ
credit ĩ chriſtũ. Jo. j. Dedit eis ꝓtãteȝ fi. dei
fieri vt oẽs credãt ĩ noĩe eiꝰ. ⁊ iõ ꝑ credere ĩ
chriſtũ ꝯſeq̃t̃ hõ illã hereditatẽ. ⁊ ꝑ ñ crede
re amittit. ¶ Diſtinctio ¶ Sciẽdũ eſt ꝙ
cũ credere ſit actꝰ fidei. ad h ꝙ aliqs ꝑfecte
⁊ ſalubrit' dicat̃ credere. neceſſariũ ẽ ꝙ habe
at fidei vitatẽ tripl'r. ſ. in corde. ĩ ore. ⁊ ĩ ope.
Prio ĩ corde nullatenꝰ dubitãdo dȝ hõ de
duci ꝑ q̃cũq̃ȝ occurrãt q̃ȝ q̃ȝ illd qd fid' tene
tur ſit ꝯ rõneȝ. Sic ꝙ tres ꝑſone diuiſe ſint
vnꝰ deꝰ. vel ꝙ vgo ꝯcipiat ⁊ ꝑiat. ⁊ conſilia
Cũ eni deꝰ ſit oĩpotẽs ñ debemꝰ dubitare
qn ipe plꝰ poſſit hrẽ ꝑfectõis ĩ ſe. ⁊ plꝰ poſſit
facere q̃ȝ nos poſſimꝰ ĩtelligere aut rõib'
ꝓbare. Et iõ nullo mõ ĩ corde nrõ demus
dubitare ſȝ firmit' aſſẽture. Heb. xj. Credere
opoȝ accedẽtẽ ad deũ. ſ. ꝑ fidẽ. q̃ ita eſt ſic
fides credit ¶ Nota ꝙ ſi vnꝰ puer q q̃ſi ni-
hil ſciret faceret vnã rõeȝ friuolã ꝯ aliqd di-
ctũ autenticũ alicꝰ magni phi. ſi ex h aliqs
dubitaret ex illo dicto an eſſȝ veꝝ ꝓpt' taleȝ
rõȝ ĩ ꝯtrariũ factã. ſatiſ eẽt ſimplex. Quicũ
q̃ȝ ꝓpt' rõȝ hũanã dubitat d vitate illoꝝ q
deꝰ ꝑ ſpũm ſctũm ĩ ſcptur is. ꝓphis ⁊ aplis
reuelauit. ſimplex ẽ ⁊ fatuꝰ. Vñ Jac. j. Qui
heſitat ĩ fide ſilis ẽ fluctui maris q a vento
agitat̃. Et iõ duob' diſcipl'is dubitãtib'. di
xit dñs Lu. vlt. O ſtulti ⁊ tar. cor. ad cre. in
oĩb' q locuti ſũt ꝓphe ¶ Scdõ ĩ ore. ſ. ipaȝ

virilit ꝯfitēdo Si ei facere falſū teſtimoniū ⁊ mētiri ꝯ illud qd hō tenet in corde et ſcit eē verū i dānū ⁊ i iniuriā alicꝰ ē pniciosū ⁊ dignū pena etna. q̄ntomag̃ facere falſuz teſtimoniū coram dō ⁊ filio eꝰ ieſu chriſto mētiēdo de dō. ꝯ illud qd hō tenet i corde i dānū ⁊ iuriā di. erit pnitioſū ⁊ dignū pēa etna. Et certe nullꝰ excuſat ꝑpt penā q̄ntū cūqz ſibi cōmiatā vl' illatā ꝟ faciat. Sic illi q timore mortis fidē chriſti ore negāt. ⁊ illā machometi ꝯfitēt. licz ñ teneāt ſic i corde. qꝛ citiꝰ eſſet moriēdū. ſic pz i martyribꝰ a qbꝰ nihil alid q̄rebāt niſi ꝙ ore negarēt fidem. ⁊ tñ potiꝰ eligebāt maxis tormētis mori Ita eſt ergo credēdū ꝙ ē etiā ore ꝯfitēdū. Unde aplſ. ij. Co. iiij. Nos credimꝰ ꝑpt qd ⁊ loq̄mur ¶ Nota ꝙ licz g̃uit erraret q facerz falſum teſtimoniū ꝯ regē i dānū ⁊ iuriā eius mlto g̃uiꝰ erraret q ꝑ ſuū falſū teſtioniū d eo mētirēt ⁊ redderz ipm mēdacē ⁊ filiū eiꝰ reginā. iudices. milites. officiales. ⁊ vniuerſalit oēs amicos ⁊ vaſallos eꝰ Sic facit ille q ore negat fidē. qꝛ ñ ſolū facit falſū teſtioniū ꝯ deū i ipiꝰ dānū ⁊ iuriā. ⁊ reddit ipm mēdacē q aſſerit i ſcpturis qd fide tenemur. ſz ⁊ filiū eꝰ q̄cq̄d ꝟ pdicauit ⁊ p eoꝝ ꝯfeſſione mortuꝰ ē. Reginā celi btāz mariā. anglos aplos. ꝓphās. euāgeliſtas. martyres. ꝯfeſſores. v̄gies. ⁊ generalr oēs q ſūt i curia celeſti. qꝛ oēs faciūt teſtioniū ꝯriū. ⁊ ꝑ v̄itate eoꝝ oēs fuerūt pati mori. ⁊ plimi ex eis iuēti traditi morti. Et iō tl'es g̃uiſſime peccāt ⁊ errāt ⁊ i inferno g̃uiſſime puniēt. Eccl. ij. Ue duplici corde ⁊ labijs ſceleſtis ⁊ manibꝰ malefaciētibꝰ ⁊ pctōꝛi trā ingrediēti duabꝰ vijs. Ue diſſolutis corde q ñ credūt dō ⁊ iō ñ ptegēt ab eo Ue his q pdiderūt ſuſtinētiā ⁊ q dreliq̄rūt vias rectas ⁊ diuerterūt i vias prauaſ. Et qd faciēt cū iſpicere cepit dominꝰ Qui timēt dñz ñ erūt icredibiles v̄bo illiꝰ. ⁊ q diligūt illū ꝯſuabūt v̄buz illiuſ. Qui timēt dñz inquirēt q bñplacita ſūt illi ⁊ q diligūt eū replebūt lege ipiꝰ Qui timēt dñz cuſtodiūt mādata eꝰ. ⁊ patiāz hēbunt vſqz ad inſpectōz illiꝰ. dicētes. Si pniāz ñ egerimꝰ icidemꝰ i manꝰ dei. ⁊ ñ i manꝰ hominū. ſm ei magtudinē illiꝰ. ſic ⁊ mia ipiꝰ cū ipo ē. ¶ Tertiō i ope. ipaz. ſ. exteriꝰ ꝑ opa efficacit oñdēdo. Nō eni ſufficit ad ſalutē corde credere ⁊ ore cōfiteri deū. ſz vlteriꝰ tenet mādata eiꝰ ſuare. Sicut ei dicit gre. Ille v̄e credit q exercet opando qd credit. naz ſi illd ſufficeret demōes ſaluarēt. qꝛ Ja. ij. dr. Demōes credūt ⁊ ꝯtremiſcūt. Sicut ergo credimꝰ dō corde ⁊ ore ſic ⁊ credāꝰ ope Eccl. xxxij. In oi ope tuo crede ex fide aīme tue ¶ Nota ꝙ qñ pat monet filiū ꝙ ſit diſcretꝰ ⁊ bñ morigeratus et dat ſibi aliq̄ pcepta moꝝ. licz ipe credat eū eē patrem ſuū ⁊ credit ea q ſibi dicit eē v̄a. ſi nō ſuet monitiones et mādata eiꝰ ope cōplēdo. dr. iſte nō vult credere i pr̄ez ſuū. Sic licz aliquis credat corde eē deū oīpotētē trinū ⁊ vnuz ⁊c. q ſūt fidei corde credat eē v̄a. ⁊ ore ꝯfiteat. niſi mādata eiꝰ ſuet ñ dz dici credere in deuz. Eccl. xxxij. Qui credit deo attēdit mādatis

¶ De deriſoribus

Deriſores chriſtuz pſequūt ⁊ ſuos. Peior videt eſſe malicia deriſoꝝ q̄z herodiana Herodeſ occidit pueros iā natos deriſor i vtero mr̄is ecclie ꝯceptos. qꝛ q̄z cito appareñt i eis aliq̄ ſigna bōe volūtatis ipi ſuffocāt v̄ecūdiā eiꝰ Bern. Herodiana ē malicia naſcentez religioni pſeq̄. Apo. xij. dr ꝙ draco ſtetit ante mulierē q erat pitura. vt cū pepiſſet filium deuoraret. ſz ipi ptū matris ecclie ñ expectāt ſz ꝯceptū deuorāt ¶ Itē ipi videt eē ſocij demonū in lucro ⁊ i dāno. Si diabolꝰ lucrat aliqd ipi gaudēt ſi amittit ipi dolēt ⁊ latrāt ſicut caneſ gregē diaboli cuſtodiēteſ ne dꝰ auferat aliq̄m ouē d grege diaboli ¶ It maiuſ dānū videt driſor facere dō qñ aufert ei vnā aīaz. q̄z ſi auferrz ei mille corpa. cū vna aīa ꝑualeat mille corpibꝰ hoim. Nō videt chriſtiani ſz ſūt ātichriſti. Jō ei nūc ātixpi mlti ſit ¶ It nūq̄d ñ apoſtota iudicaret q ñ pmitterz crucē xpi i tēplo corpali. q̄ztomag̃ ille q crucē pnie ñ pmittit eē in tēplo ſpūali Itē cū ipi ſint ceci ⁊ claudicātes. deridēt videtes ⁊ recte ambulātes. Itē lupis applaudūt i q lupos eē ſe oñdūt Oues v̄o ⁊ agnoſ extrēt. Et iteꝝ chriſtū crucifigūt dū aīas ꝑ

q̃b⁹ mortu⁹ ē auferūt ¶ Itē ipi ſunt bufo
nes q̄ odorē vinee dn̄i florētis n̄ pn̄t ſuſtie-
re. ¶ Itē crudeles ſunt ī primū dū ſpūale
vuln⁹ ipi⁹ ꝑ pn̄iaꝫ ſanatū iterꝝ ꝯſcindūt. Job
xvj. Cōſcidit me vulnere ſup vuln⁹ ¶ Iteꝫ
frēs ſuos a carcere diaboli liberatos iterū
capi faciūt. Nō reputaret̄ ille chriſtian⁹ q̄
chriſtianos a carcere paganorū liberatos
faceret iterꝝ capi. Quid ergo dicēdū ē ꝺ his
q̃ liberatos a carcere diaboli iterꝝ capi faci
unt ꝑ deriſiōes ſuas ¶ De domo

Domus quadru

plex īuenit̄ in ſcṗtura. Pria ē ca
ro in q̃ aīa hītat. Scḋa ē dom⁹ ex
terior. Tertia dom⁹ ē cor hoīs. Quarta eſt
dom⁹ celeſtis patrie ¶ Pria dom⁹ ē caro
in q̃ aīa hītat. De q̃ Job. iiij. ꝺr Habitāt do
mos luteas q̃ terrenū hn̄t fundamētuꝫ. De
hac etiā ꝺr Mat. ix. Vade ī domū tuā ꝯſi
derādo ꝛc. Nau. iij. Intra ī lutū et calca ⁊
ſubigēs tene laterē. Intra ī lutū. fragilitatē
⁊ vilitatē tuā ꝯſiderādo Ecc̄. vij. Memora
re nouiſſ̄ia tua Et calca ꝑ afflictiōꝫ. vt docꝫ
ap̄lus. j. Cor. ix. Caſtigo corp⁹ meū ꝛc. Exē
plū de pueris q̄ veteres veſtes laniāt vt no
uas recipiāt. Et de armigero qui deſtruit
equū vt habeat meliorem. Et de illo q̃ diſſi
pat domū vt meliorē faciat ⁊ pulcrioreꝫ. ij.
Cor. v. Scim⁹ q̧ ſi dom⁹ nr̄a terreſtris h⁹
habitatiōis diſſoluat̄ q̧ edificationē hēm⁹
a deo n̄ manufactā ꝛc. ¶ Scḋa dom⁹ ē ex
terior. De q̃ Mat. xxj. Dom⁹ mea domus
orōis vocabit̄. Ad hāc ei eſt eūdū ad oran
dū. q̧ ibi oēs orōes exaudiūt̄. iij. Reg̃. viij.
Iō dn̄s veniēs ī hierl'm p̄mo templū petijt
dās formā oīb⁹ religioſis. i. chriſtifidelib⁹.
vt p̄mo eāt ad domū pacis dn̄o vel deo ſe
cōmēdātes. Exo. ix. Qui fuerūt in domo a
grādine n̄ pierūt. ſꝫ q̃ extra ꝑ pctūm. Et illi
q̃ extra arcā fuerūt aq̄s diluuij pierūt. Iōo
dic̄ p̄s. Introibo in domū tuā adorabo ꝛc.
petēs ſaluū ire ⁊ redire. q̧ tp̄e guerre petit̄
a p̄ncipe ſaluū ire. Vn̄ ſeq̄t. Deduc me do
mine ī ſemita mādatorꝝ tuorꝝ. ſꝫ q̃dā n̄ orāt
ſꝫ orōes īpediūt ꝯfabulādo. Mirꝝ ē aliquē
loq̃ in vtero matris. Aug̃. Nemo aliq̄d ibi
agat niſi ad q̃d factuꝫ ē. vn̄ ⁊ nomē accepit.
¶ Itē eūdū eſt ibi ad audiēdū v̓bum dei.
Ecc̄s. iiij. Cuſtodi pedē tuū. i. affectū ⁊ intē
tionē tuā. īgrediēs domū dei. ⁊ appropinq̄
vt audias. Aſinū tuū ſel' in die ponis ad p
ſepe. ⁊ bis ad mēſam viſire. ⁊ vix ſel' in mē
ſe ad mēſam aīe. Ecc̄s. vij. Meli⁹ eſt ire ad
domū luct⁹ q̃ꝫ ad domū cōuiuij ¶ Iteꝫ q̧
de⁹ ibi īuenit̄. Lu. ij. Inuenerūt eū in tēplo.
nō in foro vel in locutorio ¶ Itē q̧ ibi grā
impartit̄. Eſa. lvj. Letificabo eos in domo
orōis mee. ſ. dādo grām deuotiōis. Bern̄.
Sepe ad orōis ſtudiū ꝛc. ¶ Tertia dom⁹
eſt cor hoīs vel ꝯſcīa. De q̃. j. Pet. ij. Sup
edificamī ſpūales domos. Et p̄s. Domuꝫ
tuā decet ſanctitudo dn̄e ¶ Ad hāc domū
dēm⁹ ire ipaꝫ inueſtigādo. Ecc̄i. xxxij. Pre
curre pōr in domū tuā. pctā abijciendo. ne
tecū inueniant̄ in morte. Exēplū ꝺ latrone
q̃ furtū eijcit añq̃ꝫ iudex veniat. Ecc̄i. xviij.
Añ iudiciū interroga teipſū. In domū tu
am dicit. nō alienā alios temere iudicādo.
ecc̄. xxj. Pes fatui facil' ī domū p̄ximi ſui Et
illic auocare. i. a curis ſecl'i reuoca Eſa. xlvj
Redite p̄uaricatores ad cor Et age ꝯcepti
ones tuas. i. bonū ꝓpoſitū tuū q̃d in mēte
ꝯcepiſti ꝑduc ad op⁹ ne cōcipias ſine ptu.
¶ Itē ipaꝫ mūdādo ad recipiēdū deū. q̧ ī
maliuolā aīaꝫ ꝛc. p̄mittēdo timorē q̃ pctūꝫ
expellit. ſicut ſolꝫ mitti nūci⁹ ad p̄parandum
hoſpitiū alicui⁹ magni. Ecc̄. ij. Qui timetis
dn̄m ſpate ī illū ⁊ illuminabit corda vr̄a ꝛc.
Cōfeſſio et p̄mittēda ē q̄ ſordes pctōꝝ eijci
at. p̄s. Cōfeſſio ⁊ pulcritudo ī ꝯſpectu eius.
Greg̃. Si aliq̄s amic⁹ magn⁹ domū itra
ret tuā. cū oī freq̄ntia tota dom⁹ mūdaret̄
Terga tergo ſordes opis q̃ ꝺo p̄pat domū
cordis. Itē ipaꝫ v̓tutū coronis ornando. j.
Mach. iiij. Ornauerūt faciē tēpli coronis
aureis ꝛc. p̄s. Dn̄e dilexi decorē dom⁹ tue.
Sꝫ quidā ꝺ domo cordis ſui faciūt ſpelun
cā latronū. q̃ lites ⁊ odia ⁊ rapinas cogitāt
vl' exercēt. Lu. xix. Vos feciſtis illā ſpelūcā
latronū. Quidā domū ꝺ mercimonijs. vt
illi q̃ terrenis ihiāt. Cōtra q̃s ꝺr Jo. ij. Noli
te facere do. pa. m. do. negociatōis. Quidā
domū meretricū. Ezech. viij. Vidiſti abo-

minatiões q̄s iſti faciũt ĩ domo mea. Fru-
ſtra putat̃ ꝙ dñs habitet ĩ ſpelũca q̄ſi latro
vel ĩ foro q̄ſi negociator. vel ĩ ꝓſtibulo qua
ſi adulter ſit. ſ; ĩ thalamo mũdo qꝛ ſpõſus
¶ Fundamẽtũ hꝰ domꝰ ē fides. Col. j. Si
ꝑmanetis fũdati ĩ fide. Altitudo parietu;
ſpes. Prouer. xxviij. Qui ſperat ĩ dño ſal-
uabit. Tectũ charitas. q̄ opit multitudinẽ
pctõꝝ. j. Pet. iiij. ¶ Quarta domꝰ eſt cele
ſtis patrie. ps. Btĩ q̄ habitant ĩ domo tua
dñe. Joē. In domũ dñi letant̃ ibimꝰ. ꝯfitẽ-
do. Quã repleta ſit oĩbꝰ bonis. ps. Reple
bimur ĩ bonis domꝰ tue. Quã ornata. Jo.
xiiij. In domo pa. mei man. mul. ſũt. Quã
ſpecioſa. Baruch. iij. O iſrael q̄; magẽ do-
mus dñi ⁊ ingẽs locꝰ poſſeſſiõis eiꝰ

¶ De detractione

Poſſunt ad p̄ſens
ſeptẽ ſpẽs detractiõis aſſignari.
¶ Pria eſt dicere malũ de aliquo.
Scda ē audita cũ augmẽto referre Tertia
eſt falſa crimĩa ĩponere. Quarta ē occulta
bona negare. Quĩta ē bona maĩfeſta mi-
nuere. Sexta ē bona ĩ mala ꝯuertere. Se-
ptima ē libẽt audire detractiões. ¶ Pria
ſpẽs detractõis ē dicere malũ de aliq. de q̄
dr. Nõ maledices pxio tuo. Jt q̊d tibi ñ fie
ri vis alij ne feceris. Scdo maledic̃ qui ab
ſenti detrahit. q̊d valde ĩpiu; eſt cũ ipſe nõ
audiat. nec circa obiecta aliq̊d poſſit rñde-
re. Detractor porco ꝯpat̃. qꝛ ad modũ por
ci ñ pcit ori ſuo ab ĩmũdicia ſicut nec pedi
ſuo. Uñ ſi porcꝰ ĩtret hortũ vbi ex vna pte
flores videat et ex alia pte ſtercora. relictis
floribꝰ ad ſtercora currit ⁊ roſtrũ ſuũ ĩ eis
figit. Sic detractores flores ṽtutu; trãſeũt
ſ; ſtercoribꝰ. i. pctis alioꝝ inſidẽt. ſꝑ hñt os
ĩ luto pctõꝝ. plꝰ laudãt ſtercora q̄; aroma
ta. Eſa. v. Ue q̄ dicũt malũ bonũ ¶ Jtẽ cõ-
parãt̃ latrine ṽl ſeplcro patẽti. d̃ q̊ fetor inceſ
ſant exalat. ps. Sepulcrũ patẽs eſt guttur
eoꝝ. Nullũ ſepulcrũ vl̃ latrĩa tãtum fetet ĩ
conſpectu hominum. ſicut detractor in cõ-
ſpectu dei. Tãtꝰ enĩ fetor d̃ ore egredit̃ vt ex
fetore illo mlti moriãt̃ ¶ Jt detractores ſũt
dapiferi diaboli q̄ carnes hũanas hoĩbus
comedẽdas apponũt. ꝓuer. xxiij. Noli eſſe ĩ
ꝯuiuijs potatoꝝ. i. ĩ collocutiõe eoꝝ. nec in
comeſatiõibꝰ eoꝝ q̄ carnes ꝯferũt ad veſcẽ
dũ. Cõferre ē in collocutiõe derogatiõis vi
ciſſim vicia primoꝝ dicere. Uñ greg. Qui
aliena detractiõe paſcit̃ ꝓculdubio alienis
carnibꝰ ſaturat̃. Gal. v. Q; ſi ĩuicẽ morde-
tis ⁊ comeditis. videte ne ab inuicẽ ꝯſũma
mi. ¶ Scda ſpẽs ē audita cũ augmẽto re
ferre. qñ; ei aliq̊s refert malũ d̃ altero ⁊ ali
q̊d apponit d̃ ſuo ⁊ aliꝰ aliud. Jõ dr Ecc. xix.
Sagitta infixa femori canis. vbũ ĩ ore ſtul
ti. Qui canis ſagittã h; infixã femori ñ ceſ
ſat clamare. nec q̄eſcit donec remota fuerit
Sic ſtultꝰ q̄eſcere non pt donec vbũ malũ
q̊d d̃ primo audiuit alij attulerit ⁊ aliquid
addidit. Ecc. xix. Audiſti vbũ ꝯ primũ. cõ-
moriat̃ in te ¶ Tertia ē falſa crimĩa impo-
nere. Jõ cõpat̃ muſce q̄renti vulnꝰ in ſana
carne vt ibi inſideat ⁊ mordeat. Uñ ſanctꝰ
baſiliꝰ. Muſca ſanã carnẽ ꝑcutit vlceri in
ſidet ⁊ mord; ⁊ ĩfigit roſtrũ. Sic detractor
q̄rit quẽ mordeat vt canis. q̄rit q̊d dicat vt
inuidꝰ. vñ accuſet vt pedellus. vñ famã de
nigret vt ĩimicꝰ. ⁊ ſi nihil ĩueniat. figit vt te
ſtis falſꝰ. ¶ Jtẽ cõpat̃ canibꝰ q̄ ĩ macello
morãt̃ ⁊ ſangui inſidiãt̃. ⁊ ſanguinolenta
hñt labia. Prouer. j. Fili mi ſi te lactauerĩt
pctõres ne acq̄eſcas eis. ſ. detractoribꝰ Se
quit̃. Si dixerit. veni nobiſcu; inſidiemur
ſangui. abſcõdamꝰ tẽticulas ꝯ inſontẽ fru
ſtra. d̃glutiamꝰ eũ ſic infernꝰ viuẽtẽ Et ſeq̄
tur. Et integrũ q̄ deſcẽdẽtẽ ĩ lacũ. Sũt ei ca
nes cuſtodes greḡ diaboli. nec ꝑmittũt vnã
ouiculã ĩñ auferri q̄n latrẽt ⁊ mordeãt ob-
loq̄ndo ⁊ deridẽdo. Jſti canes nõ ſolũ car-
nes comedũt ſ; et oſſa rodũt. qꝛ ñ ſolũ car-
nalibꝰ hoĩbꝰ detrahunt ſ; ſpũalibꝰ. ps. Cir
cũdederũt me canes mlti. Hiere. xxx. Circũ
dederũt me vi. mẽ. Jſti canes ñ ſolũ de pro
prijs finibꝰ. i. de corde ſuo dictũ eijciũt. ſed
etiã in alienis finibꝰ latrãdo ꝑſequũt̃ vt ca
nes lupũ. Sunt canes diaboli qui lepore;
id eſt. ſimplicẽ ⁊ timidu; abſcõſum in fora
minibus petre. id eſt in clauſtro vl̃ ĩ vulne
ribus chriſti meditatiõe. fugere ad cãpum
vbi capit̃. i. ad ſeculũ ꝯpellũt ¶ Jt ſũt canes

rabidi q̃ mordẽt manũ porrigẽtis panẽ.i.
corripiẽtis. Jmo peiores q̃ȝ canes. qꝛ canis
habet linguã medicinalẽ. iſti venenoſam.
¶ Quarta ſpẽs. occulta bona negare Si
offendit̃ artifex qñ opꝰ ſuũ vitupat̃ a ſeruo
ſuo. multomag̃ deꝰ qñ hõ ad imaginẽ ſuã
factꝰ vitupat̃ ⁊ creatura ſua. Roꝛ. xiiij. Tu
q̃s es q̃ iudicas alienũ ſuum. ſuo dño ſtat
aut cadit. Uñ d̃ malo alieno os tuũ ñ co⸗
inq̃nes. nõ detrahas peccãti. ſȝ ꝯdole. ⁊ q̃d
diſplicet ĩ alijs ĩ te potiꝰ ptimeſce. nũq̃ȝ de⸗
trahes ſi teipſũ bñ pſpexeris. ¶ Quinta ẽ
bona manifeſta minuere. Detractio ei d̃r
q̃ſi de alieno tractio vl̃ deorſuȝ trahere. qꝛ
detractor q̃ntũ in ſe ẽ deorſũ trahit. ⁊ de bo
no pximi ſui trahit ⁊ minuit Uñ detractor
eſt fur. qꝛ bona pximi furat̃ qñ bona eiꝰ mi
nuit. Jmo peior alijs furibꝰ. qꝛ illi furãtur
bona tpalia. iſti ſpũalia. ⁊ bonuȝ nomẽ q̃d
meliꝰ q̃ȝ diuitie ml̃te. Uñ Amb. Tolerabi
liores ſũt fures q̃ veſtes ⁊ alia bona nrã di
ripiũt. q̃ȝ fures q̃ famã nrãm lacerãt ¶ Se
xta ſpẽs eſt bona ĩ mala ꝯuertere. Jõ cõpa
rant̃ ſerpẽti. Ecc̃. x. Si mordeat ſpẽs ĩ ſilen
tio. nihil eo minꝰ hȝ q̃ occlte detrahit. Ser⸗
pens aĩal ꝑditioſũ ⁊ ꝑnitioſuȝ. Sic detra⸗
ctor ẽ. illos enĩ mordet retro q̃s amare ſe ſi
mulat dũ pñs ẽ. Tortuoſe eĩ incedit vt ſer⸗
pẽs. qꝛ a laude illiꝰ ĩcipit cũ vult detrahere
⁊ dicit ſe eũ ml̃tũ diligere. nec aĩo detrahen
di dicere vt maior ei fides adhibeat̃. Hiere.
viij. Ecce ego mittã ĩ vob̃ ſpẽtes peſſimos
Berñ. Nũq̃d vipa eſt lingua detractoris.
q̃ tres interficit flatu vno. ¶ Septima ẽ li
bẽter audire detractiões. Jſido. Par rea
tu retinẽt̃ detractores ⁊ audiẽtes. Ber. De
trahere vl̃ detrahẽtes audire q̃d hoꝛ dam
nabiliꝰ ſit. nõ facile dixeri. rephẽſibiles ſũt ĩ
ſꝫ q̃ vidẽt frẽs ſuos a canibꝰ lacerari. ⁊ nõ
exterrẽt eos ſaltẽ clamoribꝰ. ꝑcipue cũ ſpe⸗
rãt ſe poſſe pficere. Jmo canibꝰ applaudũt
⁊ eos inſtigãt. ꝯ illud Ecc̃i. xxviij. Sepi au
res tuas ſpinis ne audias linguã detrahẽ⸗
tẽ. hylarẽ eis vultũ oñdendo. ſine q̃ falſus
morſellꝰ detractõis q̃ſi inſipidus eẽt detra
ctoribꝰ. Hiero. Nemo ĩuito auditori libẽt
narrat Prouerb. xxv. Uentꝰ aq̃lo diſſipat

pluuias ⁊ facies triſtis linguã detrahentis
Chryſo. Sicut ex ſordibꝰ ⁊ luto ꝯtrahit̃ im
mũdicia ſi ꝓijciant̃ in aures canis. ſic v̄ba
ſcurrilia ⁊ inhoneſta ĩmũdiciã generãt in
audiẽte. multomag̃ in pferẽte

¶ De duricia cordis

Qui habet durũ corde correctiões ꝯtẽnit. Lupus vl̃ canis ſe
nex ſagittas ñ timet ppt̃ duritiã
pellis. Sic pctõr ĩueteratꝰ correctionem. ⁊
ſm volũtatẽ ſuã facit. ps. Jnueteraui inter
oẽs inimicos meos. ¶ Jtẽ nõ põt emolli⸗
ri. ſicut lapis durꝰ vel ferrũ nõ põt frangi
vel ſcindi nec a deq̃ri malleis. ſic cor duruȝ
nec monitionibꝰ nec flagellis molliri põt.
Job. xlj. Cor eiꝰ indurabit̃ q̃ſi lapis ¶ Jtẽ
nõ vult a pctõ ſepari. ſed ſicut muſca hõ pt
ſeparari a ſanguine ſine ictu mortis. ſic bõ
durꝰ a pctõ Prouer. xxviij. Qui dure mẽ
tis eſt corruet in malũ. Ecc̃. iij. Cor durum
male habebit in nouiſſimo. ⁊ q̃ amat picu⸗
lum ĩ illo pibit. Jbidẽ. Cor nequã et duruȝ
grauabit̃ in doloribus. et peccator adijciet
ad peccandũ. ſic e cõuerſo. Cor ſapientis in
telligit in ſapiẽtia. et auris bona audiet cũ
omni cõcupiſcentia ſapiam. Jbidem. Sa
piẽs cor ⁊ intelligibile abſtinebit ſe a pecca
tis. et in opibus iuſticie ſucceſſus bonos
habebit. ¶ Jtem nulli cõpatitur. Jn paſſi⸗
one chriſti terra mota eſt. petre ſciſſe ſunt.
⁊ monumenta aperta ſunt. ſed cor durum
paſſionis chriſti cõſideratione non emolli⸗
tur. Hieronymus. Omnia cõpatiunt̃ chri
ſto morienti. ſol obſcuratus eſt. petre ſcin⸗
duntur. terra mouet̃. miſer hõ nõ cõpatit̃.
p quo chriſtꝰ morit̃

¶ De diuitijs temporalibus.

Solent hoĩes pec
care in diuitijs quattuor modis.
¶ Primo male acq̃rẽdo. vt villi
cus iniq̃tatis q̃ fraudauit dñm ſuũ. Lu. xvj
¶ Scdõ ĩ malo vſu. vt diues ille q̃ indue⸗
bat̃ purpura ⁊ byſſo ⁊ epulabat̃ q̃tidie ſplẽ
dide. Lu. xvj ¶ Tertio ĩ mala detẽtiõe. Lu.
xij. Anima mea habes multa bona repoſita

Diuitie

in annos plurimos ⁊c. ¶ Quarto ĩ nimia
dilectiõe. Lu. xviij. De iuuene q̃ abijt triſtiſ
qñ audiuit. Uade ⁊ vẽde oĩa ⁊c. ¶ Sũt er
go diuitie ꝑiculoſe ꝑpt̃ multa. qꝛ ad pecca
tũ trahũt ⁊ inq̃nãt tangẽtes. vix eni ſine pe
riculo furti. mẽdacij vl' doli acq̃runt̃. Pro
uerb. xxviij. Qui feſtinat ditari nõ erit ino
cens. Spine nõ colligũt̃ ſine man⁹ colligẽ
tis leſione. Nec lutũ ꝯgregat̃ ſine ꝯgregan
tis inq̃natiõe. Diuitie a dño ſpine dicunt̃.
Luc. viij. Ab aplo Phil. iij. ſtercora nũcu
pant̃. Jo dꝛ Ecc. xj. Si diues fueris nõ eriſ
imũnis a delicto. Jtẽ qꝛ ſunt laque⁹ ad ca
piendũ aĩas. j. Timoth. vj. Qui volũt diui
tes fieri incidũt ĩ laqueũ ⁊ tẽptationes dia
boli. Qui diuitias male diripiunt a diabo
lo capiunt̃. Aug⁹. Res quã capis. ĩ muſci
pula eſt. vũ capis capis. Sic auis rapien
do granũ ⁊ piſcis vermẽ in hamo. modica
capiũt. ſꝫ mortis ꝑiculuꝫ incurrũt. ⁊ pl⁹ dã
nificant̃ q̃ꝫ dãnificẽt alienuꝫ. Sic q̃ iniuſte
capit aliena. pl⁹ dãnificat ſeipm̃ q̃ꝫ alienũ.
qꝛ capiẽdo capit̃. ⁊ tenẽdo alienũ tenet̃ a di
abolo. Jn fũdo flumis vas plenũ aq̃ tenet̃
⁊ h nõ eſſꝫ niſi in ſe aquã cõtineret. ⁊ q̃ꝫ diu
tenebit̃ tãdiu aquã ꝯtinebit. Sic q̃ reꝫ alie
nã tenet tenet̃ a diabolo Aug⁹. Tenes alie
nũ teneris a diabolo. Jtẽ frenũ tenet equũ.
qꝛ mãdibilis tenet euꝫ ſi dimitteret ⁊ nõ te
neret nõ teneretur ab eo. Et ham⁹ tenet pi
ſcem. qꝛ tenet eũ. Et auẽ laque⁹ ⁊c. Eccs. ix.
Neſcit hõ finẽ ſuũ ſꝫ ſicut capiũtur piſces
hamo ⁊ aues laqueo. ſic capiũtur hoĩeſ in
tꝑe malo. Et ṽe malo dꝛ. qꝛ tps eſt malum
qñ vna res emibilis denario ꝯſtat decẽ de
narios. et certe vnus denari⁹ furatus con
ſtat furanti pl⁹ q̃ꝫ viginti ſolidis. qꝛ dãnuꝫ
anime incurrit qd̃ incõparabile eſt argẽto
⁊ auro. Jtẽ p re aliena quã capit ſeipſuꝫ di
abolo vendit. Multũ eſſet pauꝑ qui ven
deret manũ vel pedẽ ꝑpter pauꝑtatẽ. pau
perioꝛ q̃ vtrũq̃ꝫ. pauꝑrim⁹ q̃ ſeipm̃. Talis
eſt auar⁹ cupid⁹ Jpſe ei aĩam ſuã venaleꝫ
hꝫ. vt dꝛ Ecci. x. Jtẽ luci⁹ comedit in aq̃ par
uos piſces. ⁊ ad vltimuꝫ ip̃e comedit̃. Sic
q̃ modo pauꝑeſ depdant̃ in fine a demoni
bus depdabũtur. Eſa. xxxiij. Ue q̃ pdaris.

nonne ⁊ ipſe p̃daberis. Et qui ſpernis. nõ
ne ⁊ ipſe ſperneris Cũ cõſũmaueris depda
tionem depdaberis. cũ fatigat⁹ deſieris cõ
temnere. ꝯtẽneris. Talib⁹ mirabilit̃ illudit̃
a diabolo. Sicut cecis in ludo ſtultoꝝ poꝛ
cus eis ad lacerandũ traditur. ⁊ cuꝫ credit
ſcindere poꝛcũ ſcindit manũ ſocij. ⁊ ille ſuã
et repoꝛtat modicuꝫ fruſtũ. ſꝫ magno ſtipẽ
dio illud emit. Sic cupidi modicũ lucruꝫ
tempale acquirũt mentiẽdo iurando. ſed
mag̃ vulnera peccatoꝝ que non attendũt
contrahũt inde. ideo quia in ludo cecoꝝ
fuerunt. excecauit eos malicia eoꝝ. Sap. ij
¶ Secũdo peccatur ĩ diuitijs ĩ malo vſu
gule. vel ꝓdige expendendo. Si q̃s haberꝫ
vas qd̃ coꝛrũpet vinũ q̃ꝫ cito eſſet infuſum
nõ libenter ibi poneret de melioꝛi. talis eſt
venter hominis Joheliſ. j. Ululate qui bibi
tis vinũ in dulcedine. quoniã perijt ab oꝛe
veſtro. Require de materia iſta. c. de ꝓdi
galitate. ¶ Tertio peccat homo in mala ⁊
nimia detentione. Sunt eni damnoſe con
ſeruantibus. Qui eni pecuniã. bladuꝫ vel
vinũ vel veſtes vſq̃ꝫ ad coꝛruptionẽ ſerua
uerit teſtes damnatiõis ſue cuſtodit et ac
quirit. et ligna ad cõburendũ ſe colligit. cũ
tamen nullus ſane mẽtis citatuſ ad iudici
um teſtes contra ſe adduceret vel ligna ad
comburendũ ſe quereret vel conſeruaret.
qd̃ tamen faciunt auari. Jacobi. v. Agite
nunc diuites. ſ. penitentiã quando temp⁹
habetis. ploꝛate. gloſa. in coꝛdis contritiõe
vlulantes oꝛe in cõfeſſione. in miſerijs que
euenient vobis. diuitie veſtre putrefacte ſũt
et veſtimenta veſtra a tineis comeſta ſunt
aurũ et argentũ veſtruꝫ eruginauit. et eru
go eoꝝ in teſtimoniũ erit vobis. et mãdu
cabit carnes veſtras ſicut ignis. Theſauri
zatis vobis iram in nouiſſimis diebuſ. Ec
ce merces operarioꝝ veſtroꝝ qui meſſu
erunt regiones veſtras q̃ fraudata ẽ a vo
bis. clamat. ⁊ clamoꝛ ipſoꝝ in aures dñi ſa
baoth introiuit. Epulati eſtis ſuper terraꝫ
⁊ ĩ luxurijs veſtris enutriſtis coꝛda veſtra
¶ Jtẽ ſunt dãnoſe. qꝛ faciunt errare a fide.
j. Timoth. vj. Radix omniũ maloꝝ eſt cu
piditas quã quidã appetentes errauerũt a

fide. Si q̃s iudicat̃ idolatra qꝛ g̃na thuris
offert ſup altare mercurij. cur non ille iudi
cat̃ idolatra q̃ totũ ſuitiũ vite ſue qđ debu
it offerre vl' dare deo dat pecunie. Mat. vj.
Nõ poteſtis deo ſuire ꝛ mãmone. glo. Di
uitijs ſuire deũ negare ẽ. Auar⁹ ei potius
obedit nũmo q̃z deo. mag̃ oñdẽs ſe ſeruũz
eſſe nũmi q̃z dei. Pl⁹ eñi põderat in corde
auari nũm⁹ q̃z de⁹ ꝛ aĩa ei⁹ ꝛ regnũ eternũ
Ecc̃. x. Auaro nihil ẽ ſceleſti⁹. qđ ſupbis ter
ra ꝛ cinis. Nihil eſt iniqui⁹ q̃z amare pecu
niã. Cũ eñi moriet̃ hõ. hereditabit ſpentes et
beſtias ꝛ v̾mes ¶ Itẽ ſũt nociue habẽtib⁹.
qꝛ cor relinquũt inane ꝛ vacuũ. Lu. j. Et di
uites dimiſit ianes. Hic non pl⁹ ſatiat̃ cor
auari auro q̃z terra aq̃. quãto eñi plus ha-
bet auar⁹. tãto pl⁹ ꝯcupiſcit Et ignis nõ ex
tinguit̃ ex appoſitõne lignoꝝ ſ; auget̃. Ecci.
xxvj. Scđz ligna ſilue ignis exardeſcet Cre
ſcit eĩ amor nũmi q̃ntũ ipa pecunia creſcit.
Prouer. xxx. Ignis nũq̃z dicit. ſufficit Sic
eñi vinũ in dolio ſitim corpalẽ nõ ſedat. ſic
pecunia ĩ arca ſitim auaritie. qꝛ pecunia ñ
ponit̃ vbi ſitis auaritie ẽ. ſ. in corde. ¶ Itez
pecunia ẽ res corpalis q̃ ſpũali nõ potim-
pleri. ſicut arca nõ põt ĩpleri ſapiã. ita aua
ritia pecunia. Vñ Seneca. Si vis diuitez
facere nõ diuitijs adijciendũ ſ; cupiditati
detrahẽdũ ¶ Itẽ qꝛ ĩ morte relinquunt̃. ps
Relinquẽt alienis diuitias ſuas. Auarus
ſitis eſt colũbe q̃ ibi nidificat vbi ipa ꝛ oẽs
parẽtes ei⁹ pullos amiſerũt. Sic auari in
mũdo theſaurizãt. vbi pentes eoꝝ oĩa reli
querunt Job. xxvij. Diues cũ dormierit ni
hil ſecũ afferz. aperiet oculos ſuos ꝛ nihil ĩ
ueniet. ¶ Itẽ aſſimilat̃ cani q̃ ſequit̃ duos
hoĩes. ꝛ neſcit̃ cui⁹ illoꝝ ſit. ſ; cũ ſepant̃ tũc
canis ſequit̃ dñm ſuũ Sic neſcit̃ modo cu
ius ſint diuitie vl' hoĩs vl' mũdi. niſi cu; hõ
ſepat̃ a mũdo p mortẽ. ꝛ tũc appet cui⁹ ſint
diuitie. q̃a mũdi nõ hoĩs. remanẽt ei mun
do. Hiero. Nõ ſũt bona hoĩs q̃ ſecu; ferre
nõ põt. ſola miſericordia ẽ comes defũctorũ
Auar⁹ eñi eſt ſicut merſus ĩ aq̃s qꝛ q̃cq̃d te
net. ita fortit̃ tenet ꝙ nõ vult dimittere ſ; ſe
cum ſubmergit. Sic auar⁹ diuitias et to
tam familiã ſuã ſecũ ſubmergit Mirũ eſt
ꝙ ſunt in aqua vſq; ad collũ vl' ſupra. ꝛ ad
huc ſitiũt ſicut tantal⁹ ¶ Itẽ ſi caput hoĩs
ſit extra aquã ꝛ totũ corp⁹ ſit in aqua non
ſubmergit̃. Sic ſi hõ ſit in diuitijs multis
ꝛ nõ ſit ibi cor. non nocẽt. ſi aũt ſit ibi perit.
Threñ. iij. Inundauit aqua ſup caput me
um et dixi perij. ¶ Itẽ aues quãdo laque
um ſentiũt ſiue vulpes. qñ capta eſt iã vno
pede in decipula potius pedẽ illũ dimittit
vt euadat. Sed auarus non vult dimitte
re aliena vt penam eternã euadat. Nõ eñi
dimittitur peccatum niſi reſtituatur abla
tum. ¶ Item nociue ſunt. quia turbant
hominem nec permittunt in pace viuere
nec q̃eſcere. Exemplum de loth et abraam
Geñ. xiij. Aſcendit ergo abraa; de egypto
ipſe ꝛ vxor ei⁹ ꝛ oĩa q̃ habebat. ꝛ loth cũ eo
ad auſtralẽ partẽ. Erat aũt diues valde in
poſſeſſione auri ꝛ argẽti. Erat q̃ppe ſubſtã
tia eoꝝ multa ꝛ nequibãt habitare cõiter.
vnde et facta eſt rixa. inter paſtores gregũ
abraã et loth ꝛc. Jacobi. iiij. Unde bella ꝛ li
tes in vobis. nõne ex cõcupiſcẽtijs veſtris
que militãt in mẽbris veſtris. ¶ Itẽ excitãt
etiã fures et latrones ſup ipſos. ſicut canes
ſup os carneũ inuitãtur. ſed ſi nudu; eſſ; ꝛ
ſine carnibus in pace dimitteretur. Sic ra
ptores et latrões diuitib⁹ inſidiãtur. Eccĩ
v. Eſt infirmitas peſſima qua; vidi ſub ſo
le diuitie cõſeruate in malũ domini ſui ꝛc.
¶ Itẽ arbor ſi nõ habet fruct⁹ nõ iuenitur
qui pijciat lapidẽ vel baculũ vel ramũ tra
hat. cum abundat fructib⁹ vix aliquis trã
ſit qui non pijciat lapidẽ vel ramũ frangat
Sic qui habet diuitias. inſidias latronu;
oppreſſiones principum ſuſtinet exactiões
pedelloꝝ non euadet. a quibus pauperes
ſunt immunes. Abacuch. ij. Ue qui multi
plicat non ſua vſq; quo aggrauat contra
ſe denſum lutũ. Nunquid nõ repente con
ſurgent qui mordeant te et ſuſcitabũtur la
cerantes te. et eris in rapinam eis. quia tu
ſpoliaſti multos. ſpoliabũt te qui relicti fu
erint de populis ¶ Quarto homo peccat
in diuitijs nimis diligendo eas Et nota ꝙ
diuitie ſunt ſteriles amantib⁹ Eccleſiaſtes
v. Qui amat diuitias fructum non capiet

ex eis. Sic enī q̄ aceruū ſuū frumenti vult vidē ꝛ habere corā ſe nec ſpargit p agros nō reportat ꝯmodū ex eo qd̄ faceret ſi per agros ſpargeret. Sic q̄ amat tantū diuitias vt eas paupib⁹ nō diuidat fruct⁹ ñ capiet ex eis. q̄ eſt ſicut ſacc⁹ q̄ frumentū recipit nō vt ſe nutriat ſed alioſ. Ecc̄. xiiij. In bonis illius ali⁹ luxuriabit̄. ¶ Itē fimus ꝯgregatus terrā nō fructificat nec fertilē reddit niſi diſpergat̄ p campos. Sic diuitie ꝯſeruate nō pficiūt. ſed diſperſe. ps. Diſperſit dedit paupib⁹. ¶ Item auarus ē ſicut canis ad cumulū feni iacens. nec ipe aliqd comedit. ſꝫ latrans nihil amoueri permittit. ¶ Item ſicut ſerpētes q̄ balſamū vt dr̄ ſeruāt nec deferri pmittūt lꝫ nō vtāt̄. Et maſcinis q̄ pleno ventre cadauera ſeruant ꝛ aues famelicas abire nituntur. Et apibus q̄ flores colligūt et moriūt̄ in fecibus mellis. Vñ ſimilis eſt cani tranſeūti p aquā et ferenti in ore caſeū. q̄ vidēs vmbrā caſei ꝛ cupiēs vtrūqꝫ aperuit os ſuū vt accipet. et cecidit caſeus ab ore ꝛ neutrū habuit. Sic q̄dam volētes habere vmbrā diuitiarū et deū. ſimul vtrūqꝫ amittunt in morte. Ipi volūt habere obolum et oua. Bern̄. Difficile imo impoſſibile vt preſētibus q̄ſqꝫ fruat̄ bonis ꝛ eternis. vt h̄ ventrem ꝛ illic mentē impleat. de delitijs tranſeat ad delitias. et in celo ꝛ in t̄ra appareat glorioſus. ¶ Item nauis adherēs t̄re ad portū nō gradit̄. ſed piclitat̄. Sic q̄ adherēs diuitijs p amorē ad portū ſalutis nō venit nauis eius nimis onerata eſt. Cōtra hoc eſt remediū nauē alleuiare p elemoſinas. Ione. j. Miſerunt merces in mare vt alleuiaret̄ nauis. ¶ Itē ſi habes diuitias da paupib⁹ ꝛ grandi onere liberat⁹ es. Auarus tantū amat diuitias ſuas ꝙ dicit eas ſeipm̄. Ideo qñ amiſit equū vel bouē vel aliqd dicit ſe mortuū. De illis vō q̄ comedūt ſua. dic̄. comederūt me totū. Job. xxxj. Si putaui aurū robur meū. ꝛ obrizo dixi fiducia mea. Ideo dr̄ Luce xviij. ꝙ facili⁹ eſt camelū p foramen acus trāſire. q̄ꝫ diuitem. glo. i. amantē diuitias. in regnū celorum intrare.

¶ De dolore.

Dolorum ſeptem ſunt differentie. Eſt enī dolor deponendus. dolor recolend⁹. dolor appetēd⁹. dolor aſſumend⁹. dolor abhorrend⁹. dolor ſuſtinend⁹. dolor p̄cauēdus. ¶ Dico aūt ꝙ eſt dolor deponēd⁹. Et h̄ eſt dolor felicitatiſ aliene q̄ regnat in inuidis. q̄ ſimiles ſūt bufoni q̄ ſicut dicit̄ odorem vinee florentis ſentire ñ pt. Et q̄buſdā ſerpētib⁹ indie q̄ ſtatim fugiūt qñ florere vidēt arbores aromaticas. q̄s etiā corrodē vidēt ne floreāt eo ꝙ odorē florū ſentire nō valēt. Sic inuidi pſperitatē p ximorū nō pñt videre. ꝛ de eorū infortunio gaudēt. qb⁹ dr̄ Ecc̄. xxvij. Laqueo pibūt q̄ oblectant̄ caſu iuſtorū. dolor cōſumet eos añqꝫ moriāt̄. Gladi⁹ ei inuidie eorū cor pforat inceſſant̄ q̄ cruciat. ſm̄ illud poete Iuſti⁹ inuidia nihil ē q̄ p̄mit⁹ ipum corrodit actorē excruciatqꝫ ſuū. ¶ Exemplū d̄ rubigine q̄ paulatī cōſumit ferrū. Et ſeq̄t̄. Riſus abeſt oīs niſi quem fecere doloreſ Similes ſūt dyabolo q̄ nūq̄ꝫ letat̄ niſi qñ videt alteri⁹ malū. ps. Quorū os maledictōne plenum ē ꝛ amaritudine et dolo. ꝛc. ¶ Itē ē dolor recolend⁹. Et h̄ ē dolor dñice paſſiōis ad quē ꝯſiderandū inuitamur. Thren̄. j. O vos q̄ trāſitis p viā. ꝛc. Ob c⁹ memoriā pigi ſemetipꝫ voluit ī patētib⁹ in c⁹figurā cruces ī cōpitis eleuāt̄. Cuius dolor ſigt̄ p dolorē capitis. c⁹ dolori cōdolēt oīa mēbra corpis. niſi corrupta ſint. vt ptꝫ ī paraliticis. aut abſciſa vt ī mutilatis Hiere. iiij. dic̄ ille. Caput meum doleo. ꝛc. Quant⁹ debeat eē dolor iſte dr̄ Zach. xij. Dolebūt ſup eū ſic doleri ſolet ſup mortē vnigeniti. Cui⁹ dolor ē ſūm⁹ ꝛ ꝯtinuus. ij. Reg. j. Doleo ſup te Ionatha. doleo ſup te. ſic mater vnicū amat filiū. ita te diligo. Verba ſūt ſcōrū paſſiōi chriſti tāq̄ꝫ fr̄is ſui ꝯpatiētiū. ¶ Itē ē dolor appetēd⁹. Et h̄ eſt dolor ꝯtritōis quē petebat Job. x. dicens. Dimitte me vt plāgā paululū dolorē meum. ꝛc. Et bñ dic̄. Dimitte me. qd̄ ē dictū dones mihi. ¶ Exemplū illi⁹ ī dialogo q̄

petijt īducias vſq; mane. nec hr̄e potuit.
Sequit̄ in iob. Ut plāgā paululū dolorē
meū. vt plangā dicit. ñ vt gaudeā. aut ma
la q̄ feci faciā. ¶ Exēplū de porco q̄ dimit
tit̄ creſcere vt īpiguet̄ ⁊ occidat̄. Aut fure
q̄ ſemel ꝉ bis dimiſſꝰ itez̄ ī furto dep̄hēſus
ſuſpēdit̄. ſeq̄t̄. Añq̄; vadā ⁊ ñ reuertar ad
terrā ⁊c. Eſt enī infernꝰ ſicut domꝰ dedali.
cꝰ facil' ē īgreſſꝰ. ſ; negat̄ egreſſꝰ. ¶ Exēplū
de naſſa quā facilit̄ ītrat piſcis ſ; īpoſſibil'
ē exitꝰ. De iſto dolore d̄r hiere. viij. Dolor
meꝰ ſup dolorē. ī me cor meū merēs. Bis
exp̄mit dolorē. q2 dolori cordis d; addi do
lor penal' ſatiſfactiōis. Nō eī ſufficit velle
penitē dū tp̄s hēmꝰ. ſicut ñ ſufficit ſe velle
expedire de debito niſi ſeq̄t̄ ſolutio. Seq̄t̄.
In me cor meū merēſ. Meror eī ꝯtritiōis
eijcit ſordes ab aīa. Exēplu; torrētis q̄ oīa
obuiātia ſuo eijcit impetu. Exemplum d̄
magdalena que p̄ flumīa lacrimaꝝ lauit
maculas pctōꝝ. Et d̄ aq̄ q̄ ignē extinguit.
Et d̄ medicamēto q̄d dolorē lenit. ¶ Quā
tus āt d̄beat eē dolor ꝯtritōis d̄r Oſee. xiij
Colligata ē iniq̄tas effraī vīcl'o. ſ. male vo
lūtatis. Exemplū de vincl'o q̄d ita ligat fa
ſciculū vt nec vna palea decidat. Et de cir
culo q̄ tantū ſtringit doliū ꝙ vnica gutta
ñ p̄t exire niſi pforet̄. Seq̄t̄. Abſcōditū eſt
peccatū eꝰ. ſicut gladiꝰ in corde. Exēplū d̄
ſtulto q̄ gladiu; ñ p̄miſit extrahi de corpe
vſq; ad veſpa; ⁊ in ꝯtinēti mortuꝰ ē. Pec
catū in aīa ſerpēs ē ī ſinu vl' venenū in ſto
macho. ꝉ latro neſ ī domo. Seq̄t̄ Dolores
parturiētis veniēt ei. Nota ꝙ mulier cu;
delectatōe ꝯcipit. ⁊ cū vehemētiſſimo do
lore parit. ita ꝙ ñ ē ita mēbꝝ minimū ī corpe
q̄d ñ ſatiſfaciat. Cū eī oīa mēbra fuerīt in
ſtrumēta vitioꝝ. debēt eē ſimul īſtrumen
ta pnīe. Exēplū d̄ magdalena q̄ tot d̄ ſe fec̄
ſacrificia q̄t habuit delectamēta. Yſa. xiij.
Tortiōes et dolores tenebūt q̄ſi parturiē
tes dolebūt. ¶ It̄ ē dolor aſſumēdꝰ. ſ. dolor
ꝯpaſſiōiſ. Mēbra ſiq̄dē ad īuicē dolorib9
ſuis ꝯdolēt. vñ ſi patit̄ vnū mēbrū. ſtatim
ap̄it̄ os ad q̄rendū remediu;. auris ad au
diendū. ocul' ad vidend̄. manꝰ ad ligādū
Cū igit̄ oēs vnū corpꝰ ſimꝰ ī chriſto. alter

āt alterꝰ mēbra. ſic d̄r Roma. xij. debemꝰ
adīuicē ꝯpati. ſin āt. ñ ptinemꝰ ad corpus
chriſti. Huꝰ doloris exēplum hēmꝰ Treñ. j.
Audite obſecro vniuerſi p̄p̄li ⁊ videte do
lorē meū. iuuenes mei ⁊ v̄gieſ mee abierūt
ī captiuitatē. Uide ꝙ magis cōpatit̄ iuue
nibꝰ ⁊ v̄gibꝰ q̄s captiuabat diabolꝰ. q2 ta
libꝰ magis īſidiat̄ aduerſariꝰ. Eſt eī diabo
lus ſicut venator q̄ delicatiora q̄rit aīalia.
q2 et ptales magis lucrat̄ qñ ſūt ī exercitu
ſuo. S; pauci ſt q̄ ꝯdoleāt p̄ris. ſil'es cani
bꝰ q̄ pcuſſū canē ⁊ vlulātē oēs lacerāt ⁊ p
ſequūt̄ ⁊ mordēt. Cū eī abūdāt diuitijs vi
ſitāt freq̄nt. qñ fuerit pauper ꝯtēnūt ⁊ ab
ijciūt. Exemplū arboris q̄ diligēt obſuat̄
⁊ viſitat̄ qñ fructꝰ ē ī ea. ſ; ablato negligit̄ ⁊
exponit̄. vt p; ī vineis q̄ claudūt̄ tēpe fru
ctuū. ⁊ poſtmodū exponūt̄. Exēplū d̄ mo
niali q̄ ſorori penitēti peccatū exp̄brauit.
⁊ ñ lōge pꝰ cū ribaldo clauſtꝝ exiuit. In q̄
ꝯpletū ē illud Ecc̄. xxvij. Qui oblectat̄. ⁊c.
Item q̄ denudat arcana amici p̄dit fidē ⁊c.
¶ Itē ē dolor ſuſtinendꝰ. Hic ē dolor ad
uerſitatis mūdane. huꝰ exemplū hēmꝰ ī ca
pite nr̄o chriſto. de q̄ d̄r Yſa. liij. Uere lan
guores nr̄os ip̄e portauit. ⁊ dolores nr̄os
ipſe tulit. Scimꝰ ꝙ nō ē poſſibile ꝙ caput
doleat et mēbra ſine dolore remaneāt. ſm̄
illō poeticū. Cū caput īfirmat̄ cetā mēbra
dolēt. Cū igit̄ caput noſtꝝ chriſtꝰ tot dolo
res ſuſtinuit. iuſtū ē ⁊ q̄ſi neceſſariū ꝙ do
lores ī p̄nti ſuſtineāꝰ. alit̄ eī de familia eiꝰ
eē ñ poſſūꝰ. Uñ de bono milite d̄r Iob. x
iiij. Caro eꝰ dū viuit dolebit. ⁊c. ij. Mach.
vj. Duros corporis ſuſtineo dolores. Eſt
igit̄ h̄ dolor ſuſtinēdꝰ Ecc̄. ij. In dolore ſu
ſtine. ⁊ ī hūilitate tua patia; habe q̄niā in
igne. ⁊c. Oēs enī ad dolorē naſcimur. ſm̄ il
lud̄. p̄s. Ego ſū paup ⁊ dolēs ⁊ manꝰ tua
ſuſcepit me. Iō puer tanq̄; ſui p̄pha dolo
ris naſcit̄ plorās. Exemplū pugil' q̄ nudꝰ
⁊ īermis aggredit̄ bellū. Exēplū de illo q̄ d̄
t̄ra ſua mittit̄ ī exiliū Et ī carcerato q̄ pgre
dit̄ ad ſupplicū. Ad h̄ eī naſcimur vt in cō
tinua pugna ſimꝰ. vt ī exilio viuamꝰ. ⁊ vt
dolorē dñice mortis ſentiamꝰ. Propt̄ h̄
etia; dicit̄ Hieremie. xx. Quare de vulua

egreſſus ſū vidē laborē ⁊ dolorē ¶ Jtē eſt
dolor abhorrendꝰ Et h̄ ē dolor reſolutōis
vltime. de q̊ d̄r in ꝑs. Defecit ī dolore vita
mea. De q̊ etiā Baruch. iij. Nō audierūt
vocē tuā dn̄e. Et ecce mortui ſūt in dolori
bus peſſimis. Malꝰ eſt dolor mortis. qꝛ
ſepat a poſſeſſiōibꝰ Jō timendꝰ. qꝛ ſubitꝰ
Peior ē dolor mortis. qꝛ ſepat ab amicis
Jō timēdꝰ qꝛ ſubitꝰ Peſſimꝰ ē dolor mor
tis. qꝛ ſepat aīaȝ a corꝑe. Jō timēduſ. quia
ſubitꝰ. Exemplū de ſcitilla q̄ cito extīguit̄.
Et de fumo q̊ cito euaneſcit. Et de roſa q̄
cito rubet et ſtatim marceſcit. j. Theſſal̄. v
Cū dixerit pax ⁊ ſecuritas tūc repētinꝰ ſup
ueniet iteritꝰ. Ecce. ꝙ ſubitꝰ ⁊ icertꝰ Exem
plū de fulgure qd̄ in inſtanti diſſoluit ma
gnā turrim. ſeq̄t. Quaſi dolores ꝑturien
tis. Ecce. ꝙ ḡuiſſimꝰ. Jn ꝑtu q̊dez ruptis
carnibꝰ extrahit̄ fetꝰ a vētre. ſȝ in morte cu
iuſlibet extrahit̄ tota aīa d̄ corꝑe ⁊ nō effu
giet. Ecce. ꝙ dolor iſte ꝑpetuꝰ ē vl̄ neceſſa
riꝰ. Mirabile ē ſi tales euadē pn̄t quos
ex vna ꝑte diabolꝰ ex altera mors circum
dāt. ꝑs. Circūdederūt me dolores mor. ⁊c.
Sūt ei aliq̄ q̄ deſinūt eē. ſȝ n̄ penitꝰ Sicut
nos vidēꝰ ꝙ de corio aīaliū fiūt ſubtelares
et alia vſibꝰ hūanis neceſſaria. Sed cada
uer hoīs ad nihil aliud erit neceſſariū vſ
q̄ȝ dū pꝰ generalē reſurrectōȝ ꝯſolidatum
fuerit. ꝓpt̄ h̄ dicit ꝑs. Deficiant pctōres a
t̄ra ⁊ iniq̊ ita vt n̄ ſint. Ecc̄. xiiij. Omē opꝰ
corruptibile ī fine deficiet. ⁊ q̊ opat̄ illd̄ cū
illo ꝑibit. ¶ Jt eſt dolor ꝑcauendꝰ. Et h̄ ē
dolor damnatōis etne. et hūc dolorē agḡ
uat acerbitas icōꝑabil̄. Jllic ei vlulabunt
miſeri ꝑ dolore ſicut lupꝰ in pedica captꝰ
ſicut vrſus excoriatꝰ. Yſa. lxv. Serui mei
laudabūt ꝑ exultatōne cordis. ⁊ vos ꝑ an
guſtia ſpūs vlulabitis. Et h̄ ſignificatur
Apoc̄. xvj. vbi d̄r. ꝙ mādūcabūt linguas
ſuas ꝑ dolore qd̄ ꝑcipue tangit falſos ad
uocatos. Aggrauat et hūc dolorez anxie
tas imitigabil̄. Nulli eni erit ſpes alleuia
tionis. ꝓpt̄ qd̄ ſubiūgit̄. Blaſphemabunt
deū a q̊ nullū expectabāt remediū ſil̄es de
ſperatis. Apoc. xvj. Blaſphemauerūt de
um celi ꝑ dolorib ꝰ ⁊ vulneribꝰ ſuis. Dēs
ei medici de toto mōd n̄ pn̄t eis adhibere
medicinā. Hiere. xxx. Jnſanabil̄ eſt dolor
tuꝰ ꝓpt̄ multitudinē iniq̊tatū tuaꝝ. Agḡ
uat iſup hūc dolorez etnitas inēmiabilis.
Nulla q̊dē ſpes erit euaſiōiſ. Tūc ei dicet̄
eis cū deriſiōe illd̄ Yſa. l. Ambulate in lu
mine ignis ⁊ ī flāmis q̄s ſuccēdiſtis vob
in doloribꝰ dormietis. ſi dormitis. ſuꝑple.
qd̄ erit impoſſibile. Quis ei dormiret in
igne vel ī tāto dolore. Tūc dicēt miſeri illd̄
ꝑs. Dolores īferni circūdederūt me. ⁊c. a
q̊bus liberet nos et introducat in gloriaȝ
ſuam omīpotens deus.

¶ De elemoſina.

Elemoſina debȝ
dari feſtināt̄. abūdant̄. hylariter.
Feſtinant̄. qꝛ q̊ cito dat. bis dat
Prouer. iij. Ne dicas amico tuo vade et
reuert̄e cras dabo tibi. cū ſtatī poſſis da
re. Et Ecc̄. iiij. Cor iopis ne afflixeris ⁊ nō
ꝓtrahas donū āguſtiāti ¶ Attēde h̄ dn̄t
illi q̊ ꝑ manꝰ ꝓpas ī vita ſua nihil volunt
diſtribuere. ſȝ ꝑ manꝰ alienas poſt mortē
ſuā expectātes. qꝛ tūc fiet eis cādellū de fa
rina ſua cū mortui fuerīt. et medicina det̄
eis pꝰ mortē ꝯ̄ ꝯſilium ſapiētis. Ecc̄. xviij.
Ante lāguorē adhibe medicinā. Melior
ē vna cādela āte. q̄ȝ retro due. Elemoſina
q̄ dat̄ ī vita ē ſicut lucerna q̄ ꝑcedit aliquē
ſeruās eū ne cadat ī lutū vel foueā. Jlla q̄
fit poſt mortē. ē ſicut lucerna q̄ fert̄ alicui
pꝰ tergū q̄ n̄ cuſtodit eū q̊n cadat ī foueaȝ
inferni. Augꝰ. Conſiderate frēs. q̄ȝ multi
ſubito bona oīa ꝑdiderūt q̄ ſtudioſe recō
debāt. ⁊ q̄ȝtū tales penituerūt. qꝛ n̄ audie
rūt conſiliuȝ dn̄i. Da paupibꝰ ⁊ habebis
theſaurū ī celo. Chryſoſtomꝰ. Jllic cōgre
ga ſubſtām tuā vbi patriā habes. q̊ ei collo
cat theſaurū ī t̄ra n̄ hȝ q̊d ſperet in celo. vt
q̊d ei reſpicis celū vbi nihil habes repoſi
tū. Quis iudicaret paupem diuitē. cui in
alieno hoſpitio ſeruitur auro ⁊ argento ī
menſa. ⁊ nihil lȝ ei extra portare. Job. xxvij
Diues cū dormierit nihil ſecū affert. Nō
ſūt bōa hoīs q̄ ſecū ferre n̄ p̄t. ſola miſcdia
comes ē defūctoꝝ. h igitur tuū reputa qd̄

pauꝑib⁹ erogaſti. Quicq̇d ꝓ mōo feceris
totū ꝑditū habe. Mūd⁹ ē tāq̄ʒ burſa ꝑfo-
rata vbi q̇cq̇d apponit̄ totū elabit̄. Aggei.
.j. Qui ꝯgregauit merces miſit eas in ſac
cū ꝑtuſū. In mercib⁹ magis lucratiuis po
nūt mercatores nūmos ſuos. ⁊ in t̄ra ma
gis fertili iacit̄ ſemē. Mercatores enī dili
gent̄ attendūt cui magis credāt merces ⁊
vbi exponāt. ſic ⁊ tu ſcias cui credas credē
tias tuas. ⁊ iſti ſoli ꝯmitte q̄ potēs ē depo
ſitū tuū ſuare. Scio inq̄t apl's. ij. Thimo.
.j. cui credidi ⁊ cert⁹ ſū q᷑ potēs ē depoſitū
meū ſuare vſq̄ʒ ī illū diē. Item ſemē gelu
ꝑſſum ⁊ retardatū vberi⁹ fructificat aliq̄n̄
Sic elemoſina q̄ aduerſitate ꝑmit̄ maio-
rē bʒ remuneratōnē. ⁊ illa cui detrahit̄ q̄ʒ
que laudat̄. Mat. vj. Sit elemoſina tua ī
abſcōdito. ⁊c. ¶ Scdo dʒ dari elemoſina
abūdāt̄. Ecc̄. xxxv. Da altiſſimo ſcd̄m dona-
tū illi⁹. ſicut ſe ⁊ ſua dedit tibi. ſic et tu te et
tua. Sicut ei nihil retinuit erga te. ſic ⁊ tu
nihil retineas erga ipʒ. Sicut fuit tibi lar
gus ſic ⁊ tu ei. Tho. iiij. Quō potueris ita
eſto miſericors. ſi multū fuerit abūdāt̄ tri
bue. Null⁹ pt ſe excuſare a collatōe elemo
ſine. lʒ pauꝑ ſit. cū aliq̄n̄ tātū placeat dō ſi
pauꝑ dat obolū ꝓ deo. ſicut ſi diues daret
centū denarios. Exēplū de pauꝑe vidua.
Mar. xij. Libent̄ emeret aliq̄s pauꝑ car-
nes vl' vinū ſi tātū crederet ſe habiturū ꝓ
vno dnario q̄ntū diues ꝑ cētū ſolidis. ps.
Iuſt⁹ miſet. ⁊c. glo. ſꝑē iuſto aliq̄d qd̄ det
ſaltē orōem. Mat. x. Qui dederit calicem
aq̄ frigide. ⁊c. Chryſo⁹. Si videris iopē et
dixeris. Iuuenis ē ⁊ ſan⁹ nihil agit q̄re nō
laborat. Hoc dic ad temetipm cū ſan⁹ ſis.
⁊ nihil agis eoꝝ q̄ tibi dēs adiūxit q̄ dic̄ tibi
Qui n̄ laborat n̄ mādicet. Si dicas. dedi
ſemel l' bis. Quid ergo: Nō idiget rurſus
cibari q᷑ ſemel cibat⁹ ē. pone vētri tuo bas
leges. It vinea illa libēti⁹ ⁊ ſūptuoſe colit̄
q̄ bonū vinū affert q̄ʒ illa q̄ prauū l' nihil.
Sic pauꝑes magis iuitādi ſūt q̄ʒ diuites.
q᷑ remuneratō maior hēbit̄. Meli⁹ eſt lu
crari ī ſtupis ⁊ veſte vili q̄ʒ ꝑdere ī gēmis
⁊ ſcarleto. Sic ē meli⁹ dare pauꝑib⁹ ⁊ vili
b⁹ q̄ʒ diuitib⁹ ā qb⁹ ī futō nullū lucꝝ hēbit̄

Lu. xiiij. Cū facis ꝯuiuiū aut cenā noli vo
care amicos diuites. ⁊c. ¶ It creditor dādo
pecuniā ad vſurā pl⁹ lucrat̄ q̄ʒ debitor. ſic
q̄ dat elemoſinā lucrat̄ magis q̄ʒ ille q̄ ac-
cipit Diuites āt qd̄ tribuūt pauꝑibus. ad
vſurā dāt dō. Prouer. xix. Fenerat̄ deo q̄
miſeret̄ pauꝑis. glo. cētuplū accepturus.
Act. xx. Beati⁹ ē dare q̄ʒ accipe. ¶ Tertiō
dʒ dari elemoſina hylarit̄ ⁊ intētiōe bona.
.ij. Cor. ix. Nō ex triſticia aut ex neceſſita-
te. hylarē datorē diligit dēs. Chryſoſtom⁹.
Cū tali vultu recipit dēs ea q̄ facis. cū q̄li fa
cis. Iō dr̄ Ecc̄. xxxv. In oī dato hylarē fac
vultū. q᷑ bon⁹ vult⁹ valet vnū ferculum.
Qui arridet ſpeculo ⁊ ſpeculū ei. ¶ Item
ocul⁹ ītentōis dʒ ſp̄ ꝑcedē manū oꝑatōis
Iō ſolʒ dici oꝑario. Attēde manib⁹ tuis.
Si carpētari⁹ ꝑcuteret ex vna ꝑte ⁊ oculū
v'teret ex alia. forſitan ſe lederet. nec rectū
op⁹ faceret. Sic pictor l' ſcptor. Prouer.
.iiij. Palpebre tue ꝑcedāt greſſ⁹ tuos. Se
neca. Nō qd̄ det̄ refert. ſʒ q̄ mēte. reguʒ eq̄-
uit opes aio q̄ exiguū tribuit. ſed libenter
Qui ſic miſericors fuerit. miſ'diā cōſeq̄t.
Mat. v. Cū mīa dī fōs ſit. mīa nr̄a riuul⁹
a fōte mīe dī fluētis. q̄uō eē poſſʒ q̄ riuul⁹
mīe flueret ad ꝓximū. ⁊ fōs dīne nob̄ ſicc⁹
eſſʒ. Aug⁹. Fluet riuus et fōs ſiccabit̄. q̄ſi
diceret. Nō pt eē q᷑ riuus deſcēdit a fōte.
vnuſquiſq̄ʒ talem indulgentiā accептu-
rus eſt a deo. qualem dedit proximo.

¶ De ebrietate.

Multa mala pro
ueniūt ex ebrietate. Primū ē gra
uamē nāe. Vn̄ dicit dñs Lu. xxi
attēdite ne gūet corda vr̄a crapula ⁊ ebrie
tate. Greḡ. Quāto corp⁹ īplet̄. tāto mino
rat̄ aīa. Scdm ē luxuria. Prouer. xx. Lux
urioſa res vinū. ⁊c. Hiero⁹. Venter mero
eſtuās cito diſpumat ī libidinē. Tertiū ē
ſuit⁹ oīm vitioꝝ. Nulli pctō pt reſiſtere q̄
capt⁹ ē h̄ vitio. diabol⁹ q̄ tenet eū pos du-
cit eum q̄ vult. Greḡ. Ebri⁹ ſuus ē oīm
pctōꝝ. q᷑ ex q̄ diabol⁹ cepit portā caſtri de
facili totā familiā ſuā ītroducit. Seneca.
Voluptates inter res viliſſimas precipue

extirpa. que more latronū in hoc nos am plectūꝛ vt ſtrangulēt. ¶ Quartū ē. qꝛ red dit nō ſanū homiem ſed ſtultū. Seneca. Ebrietas nihil aliud eſt niſi volūtaria īſa nia. Tulliꝰ. Recta mente vti nō pñt. mul to vino et cibo repleti. Oſee. vij. Ceperūt ꝑncipes furere a vino. ¶ Quintum ege ſtas. Ecc̄. xix. Operariꝰ ebrioſus nō locu pletabiꝛ. Et Prouer. xxi. Qui diligit epu las in egeſtate erit. q̄ amat vinū ꝛ pīguia non ditabiꝛ. ¶ Sextū ē fames. Oſee. iiij. Comedent ꝛ nō ſaturabūꝛ. Hieroꝰ. Vo luptas habita. famē nō ſatietatē parit. ſed fetorē ꝛ corruptōꝫ. Si q̄s haberet vas qd̄ corrūpet vinū q̄ñ eſſꝫ infuſuꝫ ſtultꝰ eſſet ſi de meliori in eo infunderet. Tale vas eſt corpꝰ hūanū q̄cq̄d īfundiꝛ totuꝫ corrūpiꝛ ꝛ fetidū efficiꝛ. Johel. j. Vlulate q̄ bibitis vinū in dulcedine q̄nīaꝫ periJt ab ore vr̄ō. Greḡ. Ebrietas eſt blādus demon dulce venenū. ſuaue pc̄tm. quā q̄ in ſe hꝫ ñ ſe hꝫ. quā q̄ fac̄ ñ facit peccatū. ſꝫ totꝰ ē peccatū. Exēplū de illo q̄ pꝰ ebrietatē voluit mr̄ēꝫ opprimere et patrem occidere.

¶ De erubeſcentia.

SUnt quidā qui magis erubeſcūt de bona opatō ne q̄ꝫ d̄ mala. q̄ ſūt ſicut equi vm bratiles. q̄ ſonitu folij vel vmbra arboris terrenꝛ ꝛ ñ audēt trāſire. ſꝫ armigeri q̄ eq̄s equitāt faciūt eos trāſire frequēt ꝑ loca q̄ formidāt. Sic ꝛ iſti facere deberēt vt ea q̄ magis formidāt frequentiꝰ facerēt. ¶ Itē ſūt ſicut pueri q̄ terrēꝛ ad latratū catuloꝝ q̄ mordere adhuc neſciūt. Seneca. Auto ritatē habēꝰ ſenū. ſꝫ vitia pueroꝝ. nec tātū pueroꝝ ſꝫ infantiū. et illi leuia formidāt. ſ. irriſiōes. hi falſa. qꝛ reputant dedecus q̄d honorē ē. ſ. ſuire deo. nos vtraq̄ꝫ. O q̄ꝫ ſtre nui militeſ q̄ ꝓpter latratū canū cuſtodū gregis diaboli derelinquūt dn̄m ſuū. cer tū ē ꝙ fugerēt ſi viderēt gladioſ ꝛ enſes ve nire ꝯ ſe. Si aliq̄s de militibus regis ipō petēte ab eo ſeruitiū debitū nō auderet ei ſuire. qꝛ inde homīes loq̄renꝛ. ꝛ ꝓpt h̄ feu dū q̄d a rege teneret ꝑderet. ſtultꝰ reputa ret. q̄nto magis ille q̄ ꝓpt vba detractorū dimittit ſuire deo ſuo. ¶ Itē ſūt q̄dā q̄ eru beſcūt de ꝯfeſſiōe ꝛ pn̄ia. q̄d idē ē ac ſi eru beſcerēt de manuū lotiōe. ꝛ d̄ debitorū ſo lutōe. ꝛ vulneꝝ ligatura ꝛ ſanatōe. ¶ Itē nullꝰ ē qui ſane mētis ſit q̄ claudicanteꝫ ñ ꝯtēnat ſi videat ſe irrideri ab eo de h̄ ꝙ re cte incedit. ꝛ q̄ ñ iudicet eū fatuū. ſi nō velit claudicāti aſſilari qꝛ ab eo derideꝛ. Iteꝫ ñ eſt vituperiuꝫ auro ꝛ argēto ſi iumēta nō appreciāt. qꝛ neſciūt eſtimare niſi fenuꝫ et ſtipulā ꝛ hm̄ōi. Prouer. xiiij. Ambulās recto itinere deſpiciꝛ ab eo q̄ īfami gradiꝛ via. ¶ Itē talis erubeſcit d̄ eo ꝙ ſanꝰ ē. alijſ leproſis. d̄ h̄ ꝙ mūdꝰ ē. alijs deturpatis. d̄ h̄ ꝙ ſtat alijs cadētibꝰ. Jō dic̄ ſeneca. Sit tibi tā turpe laudari a turpibꝰ q̄ꝫ ſi laude ris ob turpia. Seneca. Nū q̄ꝫ multis ſꝫ q̄ bus placeas cogites. letior eſto q̄tiens di ſplices malis. ꝛ maloꝝ de te eſtimatōnes malas veram tui laudem deſcribe.

¶ De exemplo.

DVplex eni exem plū nobis relinq̄ꝛ maloꝝ ꝛ bono ruꝫ. Maloꝝ vt caueāꝰ a pc̄tō in obediētie. qꝛ ꝓpt inobedientiā mortē icur rimꝰ tpalē. Zach. xiij. Adā exēplū ab ado leſcētia mea. Qui videret medicū aliq̄ po tione mori ñ libenꝛ pꝰ ipm̄ de illa biberet. Sic q̄ videt ꝑlatū ſuū vel p̄rēꝫ vel aliū ma lo ope vel alio veneno pc̄ti morituꝝ ſpiri tualiꝛ. ñ dꝫ eū ſeq̄. Job. vj. An guſtare po terit q̄s q̄d guſtatū affert mortē. ¶ Itē ſo domite reliquūꝛ nob in exēplū vt caueāꝰ a pc̄tis carnalibus. ij. Petri. ij. Ciuitates ſodomoꝝ ꝛ gomorreoꝝ i cinerē redigens euerſiōe dānauit. exempluꝫ eorū q̄ impie agūt. Qui videret aliquē ī ignē cade vel ī aq̄ ſubmergi non ſeq̄reꝛ eū ſꝫ vitaret. Sic nec iſti nec alij ſūt in h̄ imitādi. ſic̄ dic̄ glo. qꝛ ex eoꝝ imitatiōe mors ſeq̄ꝛ etn̄a. Exodi xxi. Si q̄s aperuerit ciſternā ꝛ nō operue rit eā ꝛ ceciderit bos vel aſinꝰ in eā. i. aliq̄s ſimplex exēplo alteriꝰ peccauerit. dn̄s ci ſterne reddet ei p̄ciū. i. cōdignā pn̄iam. et aīal mortuū ſuū erit. i. peccatū ei īputabiꝛ

¶ Itē filij iſrl̄ ꝓponūt nobꝫ ī exēplū vt ca-
ueāꝰ a pctō īfidelitatis. Heb. iiij. Feſtinēꝰ
ingredi ī illā requiē. ne q̄s incidat ī ipm in
credulitatis exēplū. glo. i. q̄ p̄res nr̄i fuerūt
q̄ ꝓpt īcredulitatē ſuā terrā ꝓmiſſiōis n̄ ī-
trauerūt. Q̄n illi q̄ ſciūt viā errāt. n̄ ē mi
rū ſi illi q̄ neſciūt errāt. ⁊ tn̄ fatuꝰ ē q̄ ſcienē
ſeq̄t deuiātē. Itē libri q̄ ſcp̄ti ſūt ab exēpla
ribꝰ falſis ſolēt eē̄ falſi. ⁊ iō n̄ ē mirū ſi mlti
ſūt mali ⁊ corrupti. q̄ exēplaria eoꝝ. ſ. p̄la-
ti ⁊ parētes mali ⁊ corrupti ſunt. Hiere. v
Ibo igit̄ ad optimates. Et ipi ſil̄ ꝯfregerūt
iugū. ⁊c. Si ſacerdos vineā ſuā q̄n florere
incipit vindemiaret, nemo exēplo ſuo ſi-
milit̄ de ſua faceret. quō ergo exēplo illiuſ
nolles denariū amittē. ſic exēplo illiuſ nō
debes animā amittē. ¶ It ſi vides aliquē
prauū mercatū facere. exēplo illiꝰ caues ti
bi de ſiti. Deutero. xviij. Caue ne imitari
velis abominatiōes gentiū. ¶ It ꝓponit̄
nobꝫ in exēplū niniue vt caueāꝰ a pctō in-
ſtabilitatis. q̄ n̄ ſteterūt in pn̄ia. Nau. iij.
Ponā te in exēpluꝫ ⁊ erit oīs q̄ viderit te
reſiliet a te ⁊ dicet vaſtata ē. ¶ Scdo me
moria ſcōꝝ ⁊ bonoꝝ relinq̄t nobꝫ ī exēpluꝫ
vt tendāꝰ ad v̄tutes. Debemꝰ ei reſpicere
ſctōs q̄ nos p̄ceſſerunt vt defectꝰ noſtros
cognoſcāꝰ. Job. xxxiij. Et eī reſpiciet hoīeſ
et dicet. peccaui ⁊ vere deliq̄. et vt dignus
eram nō recepi. Et nota q̄ dicit reſpiciet.
ſicut antiqua exemplaria reſpiciuntur.
vt prauitas ⁊ falſitas nouoꝝ libroꝝ emen
det̄. Antiqui eī ſcti nobꝫ exemplaria ſūt vt
illis nos cōformēꝰ Act. iij. Dicit petrꝰ ad
claudū. Reſpice ī nos. Et ſicut ſcp̄tor qui
vult vere ſcribere ſꝑ hꝫ oculū ad exemplar
alioq̄n falſū ſepe ſcriberꝫ. Sic ⁊ nos ad vi
tā ſcōꝝ vitā nr̄ām ꝯformare debēꝰ. Gal.
iiij. Emulamī bonū ī bono ſꝑ. ¶ Iteꝫ q̄n
cemētariꝰ ponit ⁊ aptat modulū ad lapi-
dē. defectū lapidis ꝑcipit. Et carpētarius
lignū mēſurās linea tortuoſitatē illius et
gibboſitatē agnoſcit. Sic ſi mēſuraremꝰ
vitā nr̄āꝫ ad vitā ⁊ pn̄iāꝫ ſctōꝝ ⁊ antiq̄ꝝ
patrū. nullā reputaremꝰ niſi ad regulam
praua nr̄ā corrigēdo. Item ſꝑ ad quāꝫ vi-
uas regulā pende vl̄ tende ⁊ ad illā omēꝫ
vitā tuā exequa. ¶ Itē cera recipit formā
quā in ſigillo īuenit. ⁊ metallū q̄lē inueit ī
modulo ſiue tortā ſiue rectā. Sic iuueneſ
formā viuēdi quāꝫ inueniūt in antiquis.
Sed multi ſūt q̄ citiꝰ q̄rūt formā rectam
ad formandum ſubtelares ſuos quā ad ī
formandū vitā ſuā. Phil. iij. Imitatores
mei eſtote frēs. ⁊c. ¶ Proponit̄ ergo nobꝫ
in exēplū memoria ſcōꝝ vt tendāꝰ ad v̄tu
tem. ¶ Primo ꝓponit̄ nobis chriſtus in
exēplū hūilitatis. q̄n lauit pedes diſcipu
loꝝ ſuoꝝ. Joh. xiij. Si ego dn̄ſ ⁊ magiſter
laui pedes vr̄os. ⁊c. exēplū enī dedi vobꝫ. ⁊c
q̄ non eſt ſeruꝰ maior dn̄o ſuo. ¶ Scdo
ꝓponit̄ nobꝫ chriſtꝰ ⁊ alij ſcī in exēplū pati-
entie. j. Petri. ij. Chriſtꝰ paſſus ē ꝓ nobis
vobis relinquēs exēpluꝫ. ⁊c. Similit̄ Job
xvij. Poſuit me in ꝓuerbiū vulgi ⁊ exem
plū corā eis. Thobie. ij. Hāc temptatōem
ꝑmiſit deꝰ illi euenire vt poſteris daretur
exēpluꝫ patiē. ſicut ⁊ ſancti iob. ¶ Tertio
ꝓponit̄ nobis ī exēplū diſcipline et penitē
tie piger. Prouer. xxiiij. Per agrū hoīs
pigri tranſiui ⁊ ꝑ vineam ſtulti viri. ⁊ ecce
totū repleuerāt v̄tice. operuerāt ſuꝑficiē
eiꝰ ſpine. ⁊ maceria lapidū deſtructa erat
Qd̄ cū vidiſſem poſui in corde meo. et ex-
emplo didici diſciplināꝫ. vſq̄ꝫ q̄ piger dor
mis vſq̄ꝫ q̄ de ſomno ꝯſurges. ¶ Quar-
to ꝓponūt nobꝫ in exemplū longanimita
tis ⁊ ꝑſeuerātie alij ſcti ⁊ ꝓphe. Ja. v. Exē-
plum accipite frēs mei exitꝰ mali n̄ culpe
ſꝫ pene ⁊ longanimitatis ⁊ ꝓphas q̄ ſunt
locuti. ⁊c.

¶ De excōmunicatōne.

Due ſunt ſpecies excōicatōis. maior ⁊ minor. Mi
nor ſepat a ſacramētis eccie ⁊ cō
munione fideliū. Et p̄n̄t aſſig̃re multe rō-
nes q̄re timēda ſit excōicatio. ¶ Prīa rō
q̄ gladiꝰ ē ſpūalis. q̄ magis timēdꝰ eſt q̄ꝫ
materialis. q̄ ſepat aīāꝫ a deo. ille a carne
Augꝰ. Grauiꝰ eſt hꝫ illi q̄ꝫ ſi feriret̄ gladio
vel a feris deuoraret̄ vel flāmis v̄reretur.
Itē timēda ē excōicatio. q̄ excōicatus eſt
velut hō captuſ ab hoſtibꝰ luis oī auxilio

ↄ̃ſtitutꝰ ⁊ ſuccurſu. qꝛ ꝓuatꝰ ē cõione fide-
liū nec hꝫ ꝑtē i aliq̃bꝰ bōis q̄ fiūt ab eccia.
Jp̄e ei ē ſilis illi q̇ cecidit i foueā ſub onere
nec hꝫ q̇ ſubleuet. Eccs. iiij. Ve ſoli. qꝛ ſi ce
ciderit n̄ hꝫ ſubleuātē ſe. ¶ Jt timenda ē ex-
cõicatio. qꝛ excõicatꝰ ē velut mēbrū abſci-
ſū a corꝑe. qꝛ nulliꝰ valoris ē. Quid ei va-
let mēbrū a corꝑe abſciſū. Et ſicut qñ vnū
mēbrū abſciditꝛ oia mēbra ↄ̃tremiſcūt. ſic
qñ hō ſeꝑatꝛ a corꝑe chriſti qd̄ ē ecclia oēs
ꝑſone excõicatōꝫ dñt ↄ̃tremiſcere. Augꝰ.
Nihil ſic dꝫ formidare chriſtiāꝰ q̄ꝫ ſeꝑari
a corꝑe chriſti .i. eccia dei ¶ Jt timēda ē ex
cõicatio. qꝛ excõicatꝰ ē ſicut canis imūdꝰ
cui n̄ lꝫ itrare ecciaꝫ. Apoca. vlt. Foris ca-
nes ⁊ venefici ⁊ ipudici ⁊ homicide ⁊ idol'
ſuiētes. ⁊ omis q̇ amat ⁊ facit mendaciū.
Ecc. xiij. Que cõicatio ſcō hōi ad canem.
aut q̄ pars bona diuiti ad pauꝑem. vnde
ſicut canes expellēdi ſūt ab eccia. ¶ Jt ſic
arbor auulſa a t̄ra ⁊ palmes a vinea q̄ vi-
gorē ⁊ fructū ꝑdūt. Sic excõicatꝰ oia bōa
ꝑdit q̄ fiunt in eccia dei. qꝛ ſeꝑatꝛ a cõione
oim. Mēbrū ei abſciſū n̄ vegetatꝛ a corꝑe
nec palmes a vinea. ſic hō ſeꝑatꝰ ab eccia.
Jo. xv. Sicut palmes n̄ p̄t facere fructuꝫ
niſi māſerit i vite ⁊c. ſꝫ n̄ ē aptꝰ niſi ad ignē
Ezech. xv. Fili hois q̇d fiet ð ligno vitis. ⁊c
Et iſra. Datū ē i eſcā igni. ſ. etno. ¶ Jteꝫ ti
mēda ē excõicatio. qꝛ excõicatus ſathane
traditꝛ. j. Cor. v. Ego q̇dē abſens corꝑe pre
ſens āt ſpū iudicaui hmōi trade ſathane.
Diabolꝰ āt ē ſicut cāis q̇ expectat ad ma-
cellū vt ſi q̇d ꝓijciatꝛ extra accipiat et deuo
ret. Vñ ſicut eccia hereticos ↄ̃uictos reliq̄t
ſeculari ꝑtāti. ita illi q̇ excõicātꝛ ꝑtāti ſatha
ne tradūtꝛ. Augꝰ. Ois chriſtiāꝰ excõicatꝰ
ſathane tradit. Jtem qꝛ iſto pctō diabolꝰ
multos lucratꝛ. Vñ q̇daꝫ diabolꝰ loquēs
in q̇dā demoniaco pꝰ multas ↄ̃iuratōes
cuiuſdā boni viri. dixit ei. ꝙ erat pctum q̇
plures lucrabatꝛ. Vñꝰ ei excõicatꝰ vna die
q̄ñq̄ꝫ facꝛ peccare cētū ꝑſonas. dū facit eaſ
cõicare ſibi. ¶ Et nota ꝙ ille q̇ cõicat ex-
cõicato peccat i ſe. qꝛ nō cauet ſibi ab eo q̇
hꝫ morbū ↄ̃tagioſū i q̇ videtꝛ minꝰ ſe ama-
re q̄ꝫ porcū vel equū ſuū. a q̇bꝰ caueret ſi vi

deret ꝙ morbū haberet ↄ̃tagioſū. Jn eū et
cui cõicat peccat. qꝛ aufert ei remediū mō
tis. ſ. ↄ̃fuſionē ꝑ quaꝫ corrigi deberet. Ecc.
iiij. Eſt ↄ̃fuſio adducēs glīaꝫ. ⁊c. Jt peccat i
eū ꝑ q̇ excõicatꝰ ē. qꝛ aufert ei rē ſuā. Jtem
peccat et i deū. q̇niaꝫ i miſtro ſuo eū ſpnit.
Lu. x. Qui vos ſpernit me ſpnit. Et qꝛ po
tius amat ꝓuari mēſa dei ⁊ excõicari. ⁊ eē
i ſocietate filioꝝ diaboli q̄ꝫ filioꝝ dei. et iō
merito in inferno ſociꝰ erit diaboli.

¶ De exaltatione.

AD primam exal
tatōꝫ veitꝛ. Primo ꝑ fidē. ps. A fini
bꝰ t̄re ad te clamaui. ⁊c. i petra ex-
altaſti me. i. i firmitate fidei chriſti. Hiero.
Meretꝛ fides exaltari qꝛ victorioſa ē i bel-
lo ſpūali. ſicut pugil pꝰ victoriā exaltatur
Habꝫ āt fidꝭ victoriā ð t̄plici hoſte. Heb.
xj. Sācti ꝑ fidē vicerūt reg̃. ſ. carnis. mūdi
⁊ diaboli. vt hetꝛ. c. ð fide. ¶ Scdo ꝑ obediē
tiā quā voluit chriſtꝰ doceri a p̄re i cruce.
qꝛ ex his q̄ paſſꝰ ē didicit obedire. Phil. ij.
Factꝰ ē obediēs vſq̄ꝫ ad mortē. ⁊ ſi parūꝫ ð
genere mortis vſq̄ꝫ ad mortē turpiſſimaꝫ
Fuit ei mors eꝰ turpis ꝓpt̄ locū. qꝛ i calua
ria. Turpior ꝓpt̄ cruceꝫ. q̄ pena erat latro
nū. Turpiſſima qꝛ int̄ latrones mortuꝰ ē.
ꝓpt̄ qð ⁊ ds̄ exaltauit illum. Si ergo dñs
tuꝰ obediuit vſq̄ꝫ ad mortē turpiſſimam.
obedire debes vſq̄ꝫ ad mortē pulcerrimā
ꝑ pniāꝫ. q̄ pulcra dr̄. qꝛ aufert pctī turpitu
dinē. Pulcrior. qꝛ facit deo placere ꝑ grāꝫ
Pulcerrima. qꝛ facit dignuꝫ vita eterna.
Mat. iij. Pniam agite. appropinq̄bit eni
regnū celoꝝ. ¶ Tertio ꝑ hūilitatē. Lu. xviij
Qui ſe hūiliat exaltabitꝛ. Nō ē vallis ſine
colle. i. hūilitas ſine exaltatōe. nec coll' ſine
valle. i. exaltatio ſñ hūilitate. Vñ ſeq̄tꝛ. Et
q̇ ſe hūiliat exaltabitꝛ. Lu. j. Depoſuit potē
tes de ſede ſuꝑbie. ps. Deieciſti eos dum
alleuaretꝛ. Exēplū arboris q̄ difficilitꝛ et lō-
go tp̄e exaltatꝛ. ⁊ ſubito flatu vētoꝝ ſubuer
titꝛ. Bern. Paulatim aſcēdiſti. ſꝫ n̄ paula-
tim deſcēdes. ſꝫ tanq̄ꝫ fulgur ⁊ alter ſatha-
nas. Exemplū ð lucifero. Yſa. xiiij. ps. Ini
mici v̄o dñi mox vt honorificati fuerint et

exaltati deficiētes queadmodū fumꝰ defi
ciēt q̄ q̄nto plus aſcendit tanto plꝰ deficit
ps. Uidi ipiū ſuperexaltatū et trāſiui ⁊ ecce
nō erat. Stultū ē q̄rere q̊d cito perit. ſeq̄t.
Exaltauit hūiles. Jō d̄r .j. Petri. v. Humi
liamī ſub potēti manu dei. vt vos exaltet
in tēpe viſitatōis. ¶ Quarto venit ad ex
altatōem ꝑ patiām. ps. De torrēte. ſ. tribu
latōis in via bibit. ꝓptea exaltauit caput
glo. exaltauit eū d̄s. Nota triplicē potū.
Primꝰ ē ſcōꝝ ī glīa. ps. Calix ī manu dn̄i
vini meri plenus. i. puri gaudij. Yſa. xxv.
Faciet dn̄s in mōte ħ ꝯuiuiū pinguiū. ⁊c̄
In toto mūdo nō ē vnꝰ pinguis morſelluſ
ſed oēs aridi ſūt in reſpectu antiq̊ꝝ tēpoꝝ
Scd̄us potꝰ eſt mixtꝰ tribulatoꝝ. plenus
mixto. qꝛ inclinauit ex ħ in ħ. ps. Scd̄m
multitudinē doloꝝ meoꝝ ꝯſolatōnes tue
letificauerūt aīaꝫ meaꝫ. Tempat nob deꝰ
calicē iſtū qꝛ totus mundꝰ nō poſſet ferre
vnā guttā gaudij niſi eſſꝫ partita. Exēplū
de petro in trāſfiguratiōe. Tertiꝰ potus ē
fecis pctōꝝ q̄ in p̄nti potāt feces carnaliū
voluptatū. et ꝑ his potāt feces penarum
infernaliū. ps. Fex eiꝰ nō ē exinanita. bibēt
oēſ pctōreſ tre. Jdē. Ignis ſulphur. ⁊c̄. Ad
tpandūꝫ calicē iſtū petijt diues vnāꝫ gut
tā aque ⁊ nō habuit qꝛ noluit bibere hic d̄
mixto. bibet de puro inferni tantū quātū
poterit exhaurire. qꝛ fex eiꝰ nō ē exinanita
id ē. nō finiet. Ezech. xxiij. Calicē meroꝛiſ ⁊
triſticie. calicēꝫ ſoroꝛis tue ſamarie. Et bi
bes illū ⁊ epotabis vſqꝫ ad feces. i. ſn̄ fine.
¶ Quinto venit ad exaltatōeꝫ ꝑ iuſticiā
ps. Juſticia tua. ſ. quā a te hn̄t exaltabunt
Juſte ergo iudicate filij hominū. ps. Cor
nua pctōꝝ ꝯfringā. q̄ ſūt potētia. abūdan
tia rerū. ſapīa mūdi. q̄bus vētilāt paupes.
Ezech. xxxiiij. Cornibꝰ vr̄is vētilabatiſ. ps
Nolite exaltari cornu veſtꝝ. Hoc ꝯfriget
dn̄s qn̄ potentiā ꝯuertet in ſeruitiuꝫ. diui
tias in paupratē. ſapīam in fatuitatē. Sꝫ
exaltat cor iuſti q̊d mō deprimit. ps. Exal
taui electuꝫ de plebe mea. Nota q̄ facies
moyſi apparuit cornuta ex conſortio dn̄i.
Sic multi ex ꝯſortio magnoꝝ. Amos. vj
Qui letamini in nihili. q̄ diciſ. Nunq̊d
nō in fortitudine nr̄ā aſſūpſimꝰ nob cor
nua. ¶ Sexto venit ad exaltatōꝫ ꝑ man
ſuetudinē. ps. Exaltabit māſuetos ī ſalu
teꝫ. i. ſciētes pati mala. amātes grāꝫ. Qui
volūt ſupare ꝑ defenſionē ⁊ vindictā exal
tant. ſꝫ nō ad ſalutē. ſed in damnatōeꝫ. ⁊ ta
les nō vincūt ſꝫ vincūt. qꝛ ille vincit q̄ pa
tit. Aplus. Roma. xij. Noli vinci a malo
ſꝫ vince ī bono malū. ¶ Septio ꝑ pſeuerā
tiā. ps. Expecta dn̄m ⁊ exaltabit te. Sicut
d̄r obſeſſo. expecta. magnimit age. reſiſte
aduerſario ⁊ ꝯforta cor tuū qꝛ cito habeb
ſuccurſū. ⁊ cuſtodi viā eiꝰ ⁊ exaltabit te vt
hereditate capias terrā. ſ. viuentiū. ad quā
nos ꝑducat.

¶ De fide.

Fides eſt funda
mentū oīm bonoꝝ. vt dicit Au
guſtinꝰ. Unde videt ruinā q̄rere
q̄ ſine ea vult edificare. In fide ē ſtabile fū
damentū. vnde cū fides ī aliquo deſtruit
funditꝰ in eo deſtruit. Yſa. vij. Si n̄ credi
deritis n̄ pmanebitis. ¶ Item fides ē ra
dix oīm bonoꝝ ⁊ ceteraꝝ v̄tutū. vn̄ ſi ħ ra
dix auellat cetere v̄tutes areſcūt. Ita que
libet bona opera licet videant bona nulla
ſūt ſi a fidei ſoliditate diſiūgāt. ¶ Jt fidei
victoria ſpālit aſcribit Heb. xj. Sci ꝑ fidē
vicerūt regna. Regnū inferni. regnū celi.
regnū mūdi. Regnū inferni vicit. cū fide
libꝰ chriſtꝰ cōtriuit portas ereas. ⁊ vectes
ferreos ꝯfregit. ⁊ q̊tidie vincit. dū orōne fi
deliū aīas a porta inferi eripit. Regnū ce
li vincit. qꝛ q̄ quadā violētia illud acq̄rit.
Heb. xj. Sci ꝑ fidē adepti ſūt repmiſſiōeſ
.j. Petri. j. Reportātes fidei vr̄e fineꝫ ſalu
tē aīaꝝ vr̄āꝝ. Regnū mūdi vicit Joh. ħ ē vi
ctoria q̄ vincit mūdum fides vr̄ā. ī q̄buſdā
ſubijciēdo ī alijs abijciendo. Fides vincit
mūdū ⁊ ea q̄ ī mūdo ſūt. ſ. diuitias. delitiaſ
⁊ honores. Delitias vicit dū oñdit corpꝰ
noſtꝝ ſic latronē morti ꝯdēnatū. de q̊ ptꝫ.
qꝛ n̄ decēt eū delitie. Seneca. Oēs capita
li ſupplicio ꝯdēnati ſumꝰ. Yſa. xj. Erit fidēs
cinctoriū renū eiꝰ. Diuitias vincit. dum
oñdit eas eē muſcipulaꝫ diaboli. Augu

Fides.

ſtin⁹. Preda quā vis cape in muſcipula
eſt dū capis caperis ¶ Itē fides diuitias
vincit dum etnas meliores oñdit. Heb. x.
Rapinā bonoꝝ vroꝝ cū gaudio ſuſcepi
ſtis cognoſcētes vos habere meliorem ⁊
manentē ſubſtantiā in celis. Qui ei verā
fidem hꝫ de deo. nō querit in his miſerijs
diues fieri. nec pluris ē ei mūd⁹ qꝫ deus.
igit̄ vileſcūt tēpalia cū ꝯſiderant̄ eterna
Item honores vincit. dū plenos ꝯfuſiōe
eos eē oñdit. Phil. iij. Glia in ꝯfuſiōe eo-
rum q̄ terrena ſapiūt. Et notandū ꝙ mū-
dus nobiſcū cū duab⁹ manib⁹ pugnat. ſ.
dextera ꝓſperitatis. et ſiniſtra aduerſita-
tis. ꝓſperis alliciens ⁊ aduerſis deterrēs.
Sed nec iſta appetenda nec illa timenda
Aug⁹. Exemplo dñi. Omia bona t̄rena
ꝯtempſit homo chriſt⁹ vt ꝯtemnēda mō-
ſtraret. et oīa mala ſuſtinuit que ſuſtinen-
da p̄cipiebat. vt nec illis quereretur felici-
tas. nec in iſtis timeret̄ aduerſitas ¶ No-
tandū et ꝙ fides debet eſſe vna. integra. ve-
ra. ⁊ viua. De vnitate fidei dicit̄ Eph. iiij.
Unus de⁹. vna fides. glo. vnū ⁊ idem eſt
qd̄ credit̄ a cunctis fidelib⁹. Unde fides
catholica d̄r vna. q̄ȝ de q̄ fides p̄ncipaliter
eſt. vn⁹ eſt. ⁊ n̄ mutat̄. Deutero. vj. Audi
iſrael dñs de⁹ tu⁹ vn⁹ ē. Mal. iij. Ego d̄s
⁊ nō mutor. nō erit in te de⁹ recēs neqꝫ ad
orabis deū alienū. Jacobi. j. Apud quē
nō ē tranſmutatio. ideo nec fides mutat̄.
Thobi. ij. Uitā illā expectam⁹ quā domi-
nus datur⁹ ē his q̄ fidē ſuā nūqꝫ mutant
ab eo. Item dꝫ eſſe fides nr̄a integra. ſ. de
oīb⁹ articulis fidei. artans nos ad timorē
dei ⁊ amorē. vel aliā affectōꝫ in deum. Et
nota ꝙ nō oīa credenda dici p̄nt articuli
Sūt eī q̄dam q̄ fidem añcedūt. vt q̄ ſunt
iuris naturalis. ſicut primo nō eſt nocen-
dū. Quedā v̄o cōſequūt̄ fidē. vt antichri-
ſtū eſſe futurū. lꝫ tñ h̄ qꝫ illa ſint credenda
tamen non ſunt articuli fidei. ¶ Item de-
bet eſſe fides noſtra vera. Nam aquileta-
lis eſt natura ꝙ ponit ſingillatim pul-
los ſuos in radio ſolis ⁊ illos qui radios
ſolis acute conſpiciunt retinet et paſcit.
alios ad terram proijcit. Sic deus illos

qui veram fidem habent et integraꝫ. que
eſt radius illuminās aīam. amat ⁊ reficit
quaſi aquila ꝓuocans pullos ad volan-
dū. ſed alios. ſ. nō credentes in tenebras in-
ferni ꝓijciet. Ecc. xvj. In gente incredibili
exardeſcet ira ¶ Item dꝫ eſſe viua. Fides
eī ſine ope eſt ſicut cadauer mortuū non
valens ſe mouere. Ja. ij. Sicut corp⁹ ſine
ſpū mortuū ē. ſic fides ſine opib⁹. Bern.
Quid eſt fides q̄ nō opat̄ ex dilectiōe. niſi
cadauer exanime. Bñ honoras munere
deū ſendo. bene placas deū fidei tue inter-
fector. ideo in iudicio apparebis proditor
et lrās tue damnationis tecum deferes.
Fides tua oſtendit te chriſtianum. ⁊ opa
tua dei inimicum. quia verbis fateris te
deum noſcere factiſqꝫ negas. Aug⁹. No-
lite tanq̄ȝ de fide ſecuri eſſe. adiūgite recte
fidei rectam opatiōem. verbis ꝯfitemini
vera dicendo. et factis bene operādo ¶ It
fides ſine opere eſt quaſi carbo extinctus
cui muſca īmunde cogitatōnis nō timet
inſidere. ſed viuo nō inſidet. Sic tempta-
tor fugit eum qui habet fidem viuam. q̄ȝ
non habet fiduciam ꝙ poſſit ei preualere.
j. Petri. v. Cui reſiſtite fortes ī fide. Fides
ſine operibus caritatis eſt quaſi candela
extincta. nō valens pedes mentis dirige-
re. Fides enim mentem illuminat. et greſ-
ſus dirigit. Auguſtinus. Fides ceteris v̄-
tutibus lumen miniſtrat quod multum
diabolus laborat extinguere. Sicut latro
quando domū intrat lumen extinguit et
feneſtras claudit ne videat̄. Et ſicut mer-
cator deceptor tenebras querit vt decipi-
at. Jo. iij. Qui male agit odit lucem et nō
venit ad lucem vt nō manifeſtent̄ opa e⁹
Hic eſt oculus interior quem coruus in-
fernalis eruere querit. ſicut coruus p̄mo
currit ad oculum cadaueris. Nec miruꝫ
quia hoſtis inuiſibilis eſt et ſine fide non
videtur. et ideo nō timet̄. Hic eſt oculus
quē āmonites q̄ interp̄tat̄ ſerpens cona-
tur eruere. j. Reg. xj. Dicit̄ in vitis patrū.
ꝙ q̄n opiūt̄ oculi aīalis circuit ad moduꝫ
rote molendini. Sic diabo⁹ ſi operuerit
oculū mētis. i. fideꝫ hūiliat ad omē pecca-

tū. Judicū. xvj. Sāpſon erutis oculis circuit ad molam. Iō dicit ſeneca. Qui fidē ꝑdidit nihil retinet. q̄ ſine fide eſt oī vō bono vacuꝰ ē. Et nota ꝙ fides hoīez purificat a pccīs. Act. xv. Fide purificans corda eoꝝ. Romo. iij. Arbitramur hoīez iuſtificari ꝑ fidē. Prouer. xv. Per fidē et miām purgāt pctā. ¶ It mortē deſtruit eternaz Jo. xj. Oīs q̄ viuit ⁊ credit ī me nō moriet᷑ ꝛc. Itē filios dei efficit. Gal. iiij. Oēſ filij dī eſtis ꝑ fidez. Item vita glīe etne ex fide eſt. j. Jo. v. Vitā habebitis etnā q̄ creditis ī nomine filij dei.

¶ Thema.

Mulier magna eſt fides tua. fiat tibi ſicut viſ. Mat. xv. Dominus dixit diſcipulis ſuis. Mathei. xvij. Q, ſi haberent fidem ſicut granum ſynapis nihil impoſſibile eſſetz eis. ſed quicquid peterent a dño impetrarent. Inter oēs ſcōs ⁊ ſanctas ñ fuit aliq̄s q̄ tantā haberet fidē ſicut btā virgo. Qñ ei angelꝰ nūciauit ſibi ꝙ exiſtēs v̄go ꝯciperet ⁊ pareret filiū dī. lz videret᷑ valde incredibile. firmit᷑ credidit. In hora enim mortis chriſti aplī lz multa vidiſſent mirabilia ꝑ q̄ maīfeſte oñdebāt ꝙ chriſtus eſſz deꝰ. q2 talia opa nō poterat facere vllus niſi ſolꝰ dˢ. oēs dimiſerūt fidē. Ipa āt ſola perſeuerauit in fide. ita ꝙ illis tribꝰ diebꝰ tota fides in ipa ꝑmanſit. Et iō ſup omēs ſcōſ ⁊ ſanctas in oībꝰ ſuis petitōibꝰ a dño exaudit᷑. Vnd̄ qñ ꝓ nobis petit a filio. Reſpondit ſibi hᵉ v̄ba. Mulier. ꝛc. Ad ipam ergo recurramꝰ. vt ꝑ eꝰ ſuffragiū gratiaz ipetremꝰ.

¶ Introitus.

¶ Qñ hō vult aliq̄d ꝯſeq̄ multū deſidratū. nccīa ē noticia illiꝰ ⁊ modꝰ ꝑ quē iueire poſſit. Q, ſi hō illd̄ ignoraret et ſi iueiret ñ curaret de ipo. q2 neſciret ſi eſſz illd̄ qd̄ q̄reret. Si et ignoraret moduz inueniendi poſſet tenere talē modū ꝙ credēs inueire elongaret ſe ab illo. Omēs deſiderāꝰ ꝯſeq̄ deū ꝙ ſit nobiſcū in hac vita ꝑ grāz. ī futo ꝑ glām. ⁊ iō neceſſaria eſt noticia ipiꝰ dei. ⁊ modꝰ inueniēdi ipm. Noticia autē per dei fidē. ⁊ iō fides neceſſaria ē oī volēti cōſequi gratiā eius in pñti ⁊ glāz in futuro.

¶ Diſtinctio.

¶ Sciendū ꝙ fides ad h ꝙ ſit ꝑfecta et ꝑducat hoīem in deū. debet habere tria. Debet eſſe vna. viua. ⁊ firma. ¶ Primo ergo fides debet eſſe vna. ne. ſ. erroribꝰ diuidat᷑. licet eī de duobꝰ rebꝰ vere poſſint dici contraria. ſicut de homīe ꝙ habet rōnem. et d̄ aſino ꝙ nō hz rōnem. tñ de vna re nunq̄z diuerſa vel ꝯtraria pñt eſſe vera. ſz alteruz tantū. Sicut q̄dam dicūt ꝙ chriſtus fuit deꝰ ⁊ hō. et alij ꝙ fuit purus homo. Certe oportet ꝙ aliqui eoꝝ dicant falſuz. et eodē modo de multis alijs que ſūt fidei. Igit᷑ q̄ hoꝝ credimꝰ. Certe q̄d hoꝝ ſit veruz nos aliter ſcire nō poſſumꝰ niſi ꝑ reuelatōz dī. Videamꝰ igitur quid dicūt illi quibꝰ deꝰ reuelauit hec. ſ. apoſtoli et ecclīa apoſtolica. et vnum cum ea teneamꝰ. et nullo mō ab ea diuidamur. quia tenendo cum ipa tenebimus veritatem. Eph. iiij. Vnꝰ deꝰ vna fides vnū baptiſma. ¶ Nota ꝙ multi volentes aliqñ deo honorē ⁊ reuerētiaz attribuere diuidūt ſe a veritate fidei. Cōſiderantes enī dignitatē dei negant de chriſto ea que vident᷑ quandā vilitatē ⁊ miſeriam iportare. Sicut qui dicūt ꝙ non decebat eum aſſumere carnem hūanaz. que vilis eſt et miſera ex muliere. ſed ꝙ attulit corpus de celo qd̄ tranſiuit per virginez. et ſic de alijs que videntur eſſe miſerie et vilitatis. Sed certe non debet videri indignum alicui d̄ chriſto iſtud vel quicq̄d aliud legant humilitatis aſſumpſiſſe vel feciſſe ꝓpter noſtram ſalutem. quia per h diuinitas in nullo vilificata fuit. Si eniz indignum non fuit chriſto ꝙ tam viliſſima ⁊ turpiſſima morte fuit condemnatꝰ. multo minus alia que de eo legunt᷑. Non enim in talibus debemuſ attendere ad altitudinem diuinitatis. ſed ad conditōem humanitatis. et ad caritatem quam erga nos habuit. ꝓpter quam pro noſtra ſalute tantū dignatus eſt ſe hūiliare. Roma. xj. Tu autem fide ſtas. noli d̄ chriſto ſapere altum. ſed debes de deo ſapere hūilia.

¶ Secundo debet eſſe viua. vt. ſ. opibus

oſtendat̃. Fides ei facit hoīem viuere ſpi-
ritualit̃. Abacbuc. ij. Juſtus ex fide viuit.
Vñ ſicut arbor q̃zdiu hʒ vitã. vita maiſe-
ſtat̃ exteri⁹ ꝓpter viriditatē ⁊ ꝓpt̃ folia et
fruct⁹ tꝑe ſuo. et qñ illa ñ apparēt iudicat̃
mortua ⁊ vitam ꝑdidiſſe. Sic hō qñ facit
oꝑa hoīs fidelis dr̄ viuere ꝑ fidē. ⁊ cũ iſta
non facit ſignũ ē ꝙ fides in eo defecit ⁊ eſt
mortua. Ja. ij. Sicut mortuũ ē corp⁹ ſine
ſpũ. ita ⁊ fides ſine opib⁹ mortua ē. ¶ No-
ta ꝙ ſicut arbor hʒ vitã ꝑ h ꝙ ꝯiungit radi-
ci ꝑ quaʒ recipit humorē a terra. Sic hō
hʒ fidem viuã ex h ꝙ ipa fides ꝯiungit̃ ca-
ritati dei q̄ ē radix v̓tutũ. ſm̃ Greg̃. ꝑ quã
recipit aīa a deo humorē grē. Et ſic arbor
diuiſa a radice eſt mortua. q̄z nō hʒ hũidi-
tatem t̃re. ſic fides diuiſa a caritate dei eſt
mortua. q̄z nō eſt cum grã dei. Jlle ãt qui
nō facit bona oꝑa et ē in pctō nō eſt ĩ cari-
tate dei. nec recipit grãm a deo. ⁊ ita eius
fides mortua ē. Gal. v. Jn chriſto ieſu ne-
q̄ʒ circũciſio tꝑe legis moyſi nec ꝑputiũ
.ſ. corꝑale ſine opib⁹ aliqd valet. Jt. j. Cor.
xiij. Si habuero omēʒ fidem caritatē aũt
nō habeam q̄ nō poteſt haberi niſi cũ bo-
nis oꝑibus nihil ſum. ¶ Tertio dʒ eſſe fir-
ma. ne errorib⁹ dimittat. Maior ei pena
q̄ poteſt cōicari vel infligi ē pena mortis.
ſed certe timore mortis fides nō eſt dimit-
tenda. imo ipa mors ꝑ fide timore mortiſ
vel pene ē deſiderãda. Maior ei ē ſine cō-
paratōe pena purgatorij q̄ durat aliquã-
do centũ vel ducẽtos ãnos. ſ. etiã plus q̄ʒ
mors q̄ modicũ durat. Moriẽdo autē ꝑ
fide hō euadit oēm penã purgatorij ⁊ ſta-
tim volat ad celũ. ⁊ ideo q̄ timet penã mor-
tis. magis timeat illã purgatorij quã pōt
euadē ſuſtinẽdo minorē penaʒ. ſ. mortis.
.j. Petri. j. Exultabitiſ modicũ nũc ſi opor-
tet ꝯtriſtari ĩ varijs tẽptatiōib⁹ vt ꝓbatio
fidei vr̄ē mlt̃o ꝑcioſior ſit auro qd ꝑ igneʒ
ꝓbat̃. ¶ Nota ꝙ mors corꝑalis nō ſoluʒ
timet̃ ꝓpt̃ penã mortis. ſʒ magiſ timeri dʒ
ꝓpt̃ incertitudineʒ ſtat⁹ ĩ q̄ hō erit p⁹ mor-
tē. q̄z neſcit hō de mũdo. niſi ds̄ reuelaue-
rit ſibi. vtrũ debeat ſaluari vel dãnari. ⁊ h
multũ affligit hoīem in morte. Sʒ ab illo

timore ſũt liberati illi q̄ moriũt̃ ꝓ fide. cer-
ti ei ꝙ recta via ſtatim ſine impedimento
erũt cũ deo in glã. ⁊ idō fides nō ē dimittē-
da timore mortis. imo mors ꝓ fide ſuper
oīa deſiderãda tanq̄ʒ via certiſſima ⁊ bre-
uiſſima ꝑ quaʒ ꝑuenit̃ ad glãm paradiſi
.j. Petri. j. Credentes exultabitis leticia ĩ-
enarrabili ⁊ glorificata reportantes fineʒ
fidei veſtre ſalutem animaꝝ.

¶ De fidelitate.

Fidelitas in trib⁹ ꝯſiſtit. Prima eſt vxoris ad viꝝ
ſuũ. Scdã amici ad amicũ. Ter-
tia eſt ſerui ad dñm ſuũ. Eſto ergo fideliſ
dño tuo. ſicut dʒ eē vxor viro ſuo. vt nulli
alij adhereas ꝑ amorē. ſʒ ipi ſoli te teneas.
q̄z deſponſauit te in fide. Oſee. ij. Fideʒ vo-
cat fidelitatē quã dñt ſibi ꝯiugati adinui-
cem. q̄z etiã in mr̃imonio ſpũali requirit̃.
vt tam cor viri q̄ʒ ſponſe ſibi inuicē ſubij-
ciant̃. Appone ergo ei cor tuũ ꝑ amorem.
et nulli alij. Jpſe ei fidelitatis vinculo tibi
tanto amplius retinebit affectũ. q̄nto ma-
gis ipi te aſtringis ꝑ amorem. Naʒ ſicut
eadem anima non poteſt ſimul eſſe habi-
tatrix duoꝝ corpoꝝ. ita amor mũdi et dei
nō pñt in eadē aīa dñari. Aug⁹. Totum
exigit te q̄ fecit te. Sed ſũt qdã ſicut muli-
er infidelis q̄ fingit maritũ ſuũ mortuum
vltra mare. ⁊ adheret alij et cōmittit adul-
terium. Sic iſti deũ derelinquũt et adul-
teriũ ſpũale cōmittũt in deum peccando.
Hiere. iij. Quõ ſi ꝯtemnat mulier amato-
rem ſuũ. ſic ꝯtempſit me dom⁹ iſrael. Si-
cut dr̄ Prouer. vj. ꝙ zelus et furor viri nō
parcet ĩ die vindicte. nec acquieſcet cuiuſ-
q̄ʒ ꝑcib⁹ nec ſuſcipiet ꝓ redẽptōe dōa plu-
rima. ¶ Secunda fidelitas eſt amici ad
amicũ. Ecc. vj. Amico fideli nulla eſt ꝯpa-
ratio ⁊ nō eſt digna ponderatio auri ⁊ ar-
genti ꝯ bonitatem fidei illius. id eſt. fideli-
tatis. quia melior eſt amic⁹ in via q̄ʒ dena-
rius in burſa. q̄z amicus fidelis ſemper iu-
uat etiã poſt mortē. qd nō aurũ vel argen-
tũ facit. Jbidem. Amicus fidelis fortis ꝓ-
tectio. q̄z nō relinq̄t in aduerſis ſed ſemꝑ

protegit.qui inuenit illum inueīt theſau
rum quo ſcȝ vtatur in tempe neceſſitatis.
Amic⁹ iſte chriſt⁹ ē q̄ tantū nos dilexit vt
aīaȝ ſuā daret ꝑ nob. Jo.xv. Maioreȝ di
lectōȝ nemo.ꝛc. Huic amico nulla ē cōpa
tio.q̄ꝛ q̄ d̄ celo veīt ſup oēs ē Jo.iij. Jn qb⁹
ꝯſiſtat amici fidelitas. Require.c.ſupra d̄
amore chriſti. ¶ Tertia fidelitas eſt ſerui
ad dn̄m. Et h̄ ꝯſiſtit ī multis. ¶ Prima ī
timore dei. Malach.j. Seru⁹ timet dn̄m
ſuū. Ecc̄.j. Jnitiū ſapīe timor dn̄i.ꝛ cū fide
lib⁹ in vulua ꝯcreat⁹ ē.vuluā vocat pn̄iaȝ
vl̄ baptiſmū ꝑ quā generat filios ſpūales
mater eccl̄ia. Jſti ergo ſūt fideles ſerui.q̄ꝛ
tp̄e penitētie vel baptiſmi ſeruiūt dn̄o ſuo
ī timore ¶ Scd̄a ē in obediēdo.j. Reg̃.xxij
Quis in oīb⁹ ſeruis tuis ſicut dauid fide
lis gener regis ꝛ ꝑgens ad īperiū ei⁹. Sȝ
de multis d̄r cū ps. Cor eoꝝ n̄ fuit rectū cū
eo nec fideles.ꝛc. Sȝ d̄r Luc̄.xij. Seru⁹ ſci
ens volūtatē dn̄i ſui et n̄ faciēs plagis va
pulabit mlt̄is. Dȝ ergo ſeru⁹ eē fidelis ſuo
dn̄o ꝓmiſſa ſoluēdo. Eccs̄.v. Si q̄d voui
ſti dn̄o ne moreris reddere. diſplicet ei ei
infidelis ꝓmiſſio. Nos ſum⁹ mediatarij l̄
coloni partiarij dn̄i nr̄i ieſu chriſti.in bo
no ope ꝑtīt nobiſcū.ſibi retinet gl̄aȝ nobiſ
ꝯcedit vtilitateȝ.ꝛ nos q̄ī infideles coloni
nobis ꝑtē e⁹ dānabiliter vſurpam⁹ ꝛ totū
amittim⁹. Exemplū de cane ferēte caſeuȝ
in ore ꝑ aquā. Bern̄. Reuera fidelis fu⁹
dn̄i es ſi te multe gl̄e dn̄i tui.et ſi nō exeūte
a te tn̄ tranſeūte ꝑ te vl̄ maīb⁹ tuis adhere
re ꝯtigerit. ¶ Tertia ē accepta fideliter di
ſpenſādo. Mat.xxiiij. Quiſputas eſt fid̄
lis ſeru⁹ ꝛ prudēs quē ꝯſtituit dn̄s ſup fa
miliā ſuā vt det illis cibū in tp̄e. Amen di
co vob ſup oīa.ꝛc. Sed iā q̄rīt int̄ diſpēſa
tores vt fidelis q̄s inueniat̄.j. Coꝝ.iiij. Ex
empluȝ Math.xxv.de illo q̄ noluit oꝑari
de talento ſibi cōmiſſo ꝛ amiſit tātū q̄ reꝰ
us eſſet dāni. Sicut infidelis ſeru⁹ q̄ ſemē
ſeminādi a dn̄o ſuo accipiēs nō ſeminat
tp̄e ſeminatōnis.ꝛ damnū facit dn̄o ſuo.
Sic q̄ ſciam ad docendū ꝛ grāȝ ad oꝑan
dū vel temp⁹ ad penitendū accipit ꝛ nihil
facit arguēd⁹ ē.j. Petri.iiij. Vnuſq̄ſqȝ ꝑ
ut accepit grāȝ illā ī alterutrū adminiſtran
tes ſicut boni diſpenſatores multiformis
gratie dei. ¶ Quarta eſt fidelis cuſtodia
depoſitoꝝ.j. Thi.vj. Depoſitū cuſtodi.id
ē.aīaȝ mūdā.grām ꝛ alia dona nat̄e ꝛ grē
vt n̄ minorent̄ neqȝ peiorēt̄ apud te.ꝛc. Jo
d̄r Ecc̄.x. Fili in māſuetudine ſerua aīam
tuā.ꝛ da illi honorē ſc̄m meritū ſuuȝ. Pro
uer.iiij. Oī cuſtodia ſerua cor tuū.in quo
tam ꝓcioſi liq̄res grē reponūt̄. Qui caſtꝝ
dn̄i ſui ſibi cōmiſſū et bn̄ munitū ſine licē
tia e⁹ reddit hoſti ſuo.infidelis ſeruus eſt.
imo ꝓditor ꝛ re⁹ mortis ꝛ damni cū poſſȝ
illud bn̄ tenere.ꝛ auxiliū dn̄i ſui habere ſi
voluiſſet Sic nos ſi ſuggeſtionib⁹ diabo
li ꝯſentim⁹.caſtrū aīe a deo nobis cōmiſ
ſuȝ ꝛ bn̄ munitū.tanq̄ȝ ꝓditores tradim⁹
cum poſſem⁹ ꝑ orōnem ei⁹ auxiliū impe
trare et habere ſi vellem⁹. ſc̄m q̄d d̄r in ps.
Jnuoca me in die tribulatōis ꝛ exaudiaȝ
te. Ecc̄.xliiij. Abraam in temptatōe inēt⁹
eſt fidelis. Jtem q̄ accipit bonā pecuniā ꝛ
verā ꝛ reddit prauā ꝛ falſā infidelis repu
tat̄.ſic.ꝛc. Prouer.xx. Virū fidelē q̄ſ inue
niet.q̄ſi diceret.pauci ſūt. Luce.xviij. Fili⁹
hoīs veniens putas inueīet fidem in t̄ra.
¶ Quinta eſt ī acquirendis ſiue multipli
cādis bonis dn̄i ſui. Vnde ſeruo multipli
canti talēta dn̄i ſui dictum eſt Mat.xxv.
Euge ſerue bone et fidelis.ꝛc. Et ſi infidelis
iudicaretur nuncius alicui⁹ mercatoris
qui domino ſuo poſſet emere ſcarletū de
pecunia ſibi tradita.eodē precio emit bur
letum.ſi eum non emeret. quantomagis
eſt hic. Tales ſunt illi qui legem diuinam
per quam lucrari animas poſſent cōtem
nunt.et phyſicam vel leges per quaſ tem
poralia lucrantur addiſcūt.qui etiaȝ tem
pus et gratiam et fortitudinem in tempo
ralibus non ſpiritualib⁹ expendunt. Lu
ce.xvj. Si in minimo non fuiſtis fideles
ꝛc.et qui in minimo infidelis eſt et in ma
iori infidelis erit. ¶ Sexta eſt in diligēdo
Sap.iij. Fideles in dilectione acquieſcūt
ei. Fidelis dilectio eſt quā tormētū n̄ ſepa
rat.labor nō laſſat.ꝛc.ſicut habes.c.d̄ amo
re dei. ¶ Septima eſt in perſeuerando.

Fortitudo.

Apoca.ij. Eſto fidelis vſq3 ad mortem. et Bonũ certamẽ certaui. ⁊c. fidẽ ſuaui. id ē. fidelitatẽ. de reliq̄ reposita ē mihi corona quã reddet mihi dñs i illa die iuſtꝰ iudex. Nõ coronabit̃ niſi q̄ legitĩe certauerit. ij. Thi. ij.

¶ De fortitudine.

Multa ſunt q̄ red dũt hoĩez fortẽ ſiue faciũt. ¶ Primũ ē fides. ij. Paral̃. xvj. Prebz fortitudinẽ his q̄ pfecto corde credũt i eũ Cũ fides deficit i aliq̄. deficit i eo oẽ bonũ Yſa. vij. Si ñ credideritis deũ nõ pmanebitis. Seneca. Qui fidẽ pdidit nihil retinet. Apl̃s Eph. vj. Jn oibꝰ ſumẽtes ſcutũ fidei in q̄ poſſitis oia tela neq̃ſſimi ignea extiguere. j. Petri. v. Cui reſiſtite fortes in fide ¶ Scd̃z ē ſpes. Yſa. xl. Qui ſpãt i dño mutabũt fortitudinẽ. ⁊c. vt q̄ pus erãt potẽtes ad bibendũ. ⁊ viri fortes ad miſcẽdã ebrietatẽ. vt d̃r Yſa. v. poſtea fiãt fortes ad ieiunandũ ⁊ ad alia pnĩe opa. Sz ecõtrario plures fortes ſũt ad maluz. ⁊ dicũt ſe ĩpotẽtes ad bonũ. A vino ⁊ carnibꝰ abſtinẽt ſtudioſe p menſẽ vel ãplius p ĩfirmitate corpali. ſz p ſalute aĩe ieiunare ñ pñt vno die in ſeptimana Jtẽ ſi haberet morbũ aliq̄s in oculo vel i alio mẽbro et medicꝰ corporalis diceret ei q̄ ſi vinũ biberet l̃ carnes comederet mortẽ corpis icurreret vel mẽbrũz aliq̄d pderet. ñ haberet tã bonũ amicũ p q̄ dietã illã infringeret nec ſuare erubeſceret. ſz dietã a medico ſpũali datã dic̃ ſe ñ poſſe tenere nec audere ppt̃ erubeſcẽtiã. Jdeo d̃r ſap. j. Spũſſctũs diſcipline effugiet fictũ. Jſti ſũt ſiſes aſino q̄ a pte anterior vbi crura anteriora hz debil̃ eſt. ſed a pte poſteriori fortis. Sic multi ad opa penitentie ⁊ abſtinẽtie ⁊ hmõi ſũt debiles ſz ad tpalia ⁊ carnalia ſũt fortes. Hiere. xxiij. Factꝰ ē curſꝰ eoꝝ malꝰ ⁊ fortitudo diſſimilis ¶ Tertiũ ē caritas. Cant. viij. Fortis eſt vt mors dilectio. q2 ppt̃ dei dilectõz cõtemnit hõ mortẽ vt fecerunt ſcĩ martires. Hec eſt v̈tus quam nihil vincit. Seneca. Amor dei ꝯ oia te armabit. oia ei ſeua et immania facilia et ppe nulla facit amor. Quõ caritas facit hoiem fortẽ. reqre. c. de caritate. ¶ Quartũ ē patiã. Prouer. xxx. Leo fortiſſimꝰ beſtiaꝝ ad nullius pauebit occurſũ. i. iuſtꝰ. Prouer. xxviij. Juſtus q̃i leo ꝯfidẽs abſq3 terrore erit. j. Jo. ij. Scribo vob̃ filioli q̄niã3 fortes eſtis et viciſtis malignũ. Prouer. xvj. Melior eſt patiẽs viro forti ⁊ q̄ dñat̃ aio ſuo expugñtore vrbium ¶ Quintũ eſt caſtitas vel ꝯtinentia Prouer. vlt̃. Accinxit fortitudine lũbos ſuos ⁊ roborauit brachiũ ſuũ. i. fortiter reſtrinxit fluxũ carnaliũ voluptatũ. et roborauit brachiũ ſuũ. i. fortiter opata ē. Non eĩ ſufficit ꝯtinẽtia niſi adſit fortitudo operũ. nec opus valet niſi ꝯtinẽtia ꝯtinuetur Jõ d̃r Luce. xij. Sint lũbi vr̃i pcincti. p cõtinentiã. ⁊ lucerne ardẽtes in maibꝰ p bonã opatiõem. ſed de malis d̃r Job. xl. Fortitudo eiꝰ in lũbis eꝰ ⁊ virtus illius in vmbilico ventris eiꝰ. Prouer. xiij. Lux iuſtorum letificat. lucerna ãt impioꝝ extiguet̃. ¶ Sextũ ē hũilitas. ps. Jpe dabit virtute ⁊ fortitudinẽ plebi ſue. i. vilibꝰ ⁊ abiectis Yſa. xl. Qui dat laſſo v̈tutem et his q̄ non ſunt fortes fortitudinẽ ⁊ robur mltiplicat Vocat ei ea q̄ nõ ſũt tãq3 ea q̄ ſũt Roma. iiij. ¶ Septimũ ē pſeuerantia. Job. xvij. Tenebit iuſtus viã ſuã. ⁊ mũdis manibꝰ addet fortitudinẽ. ſ. pſeuerantie. ps. Fortitudinẽ meã ad te cuſtodiã. ſ. ad te ſeruiendũ. nõ in luxuria et laſciuia expendã vt faciũt iuuenes q̄ totum vinũ ſuũ. ſ. vitã ſuã volunt habere corruptũ. niſi ſolum feces id eſt. finem vite. malam vitam volũt habere. ⁊ finem ſuũ bonũ. Jſta cauda nõ eſt de illo vitulo. Sine pſeuerantia nullꝰ palmã p̃mij accipiet Sicut pugil ſi defecerit in victoria p̃miuz non habebit. et operarius mercedẽ non habebit ſi dietã ſuam nõ pfecerit. Jdo d̃r Joſue. xiiij. De caleph Hodie octogintaq̄nq3 annoꝝ ſum ſic valens vt eo valebam tempe q̃n ad explorãdum miſſus ſum. ſequit̃. Jllius in me temporis ſcz q̃n iuuenis eram fortitudo vſq3 hodie pſeuerat tam ad bellandum q̃3 ad gradiendum.

¶ De triplici gaudio.

SOlet diſtīgui tri
plex gaudiū.ſ.gaudiuꝫ culpe.⁊ ē
mūdanoꝝ pctōꝝ. Grē.⁊ ē iuſtoꝝ
Glīe.⁊ ē btōꝝ. Primū gaudiū vocat̄ gau
diū freneticoꝝ ł amētiū. Frenetici eñ vel
amētes gaudēt ⁊ ridēt et tñ mortalit̄ infir
māt̄.q2 ſtatū ſuū ñ attēdūt nec cognoſcūt
Sic gaudēt pctōres. Jō dꝛ Eccs.ij. Riſū
reputaui errorē ⁊ gaudio dixi. q̄d fruſtra
decipis. ¶ Propt̄ tria vitupabile ē gau
diū iſtō. Rōne loci. Rōne rei. Rōe finis.
Rōne loci.q2 ñ poſuit nos ds ī h̄ mōdo vt
letemur.ſꝫ vt pctā nrā lugeamꝰ. Yſa.xxij.
Uocauit dñs ad fletū ⁊ ad plāctū.ꝛc. ſeqt̄
ꝯtrariū. Et ecce gaudiū ⁊ leticia. Mō oſtē
dit ſtatꝰ cuiuſlibꝫ naſcētis. Puer eī a plo
ratu īcipit nec p̄t ridere ꝑpt̄ h̄a ſue calami
tatiſ. Luce.xix. Uidēs ieſus ciuitatē fleuit
ſup illā dicēs. Si cognouiſſes.ſ.ſtatū tuū
tu fleres. Uita iſta ē ſicut mulier p̄gnanſ
q̄ cū gaudio ꝯcipit.ſꝫ cū dolore vehemēti
parturit. Sic multi mō ī h̄ mōdo gaudēt.
ſꝫ in fine dolebūt.q2 extrema gaudij luctꝰ
occupat. Prouer.xiiij.ps. Defecit ī dolo
re vita mea. Si vita ſcōꝝ in dolore d̄fecit
vt ptꝫ in martiribꝰ.q̄nto magis vita pctō
rū. Si ortolanuſ p̄ſcidit arbores fructuo
ſas.ſterilis ⁊ nociua timere dꝫ. Mat.vij.
Ōis arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet̄
et in ignē mittet̄. Si iudex deſeuit in ami
cū ſuū.q̄nto magis ī inimicum. ¶ Scdō
rōe rei. Gaudēt eī de pctō de q̄ magis do
lendū eſſꝫ. Prouer.xv. Stulticia eſt gau
dium ſtulto. Prouer.ij. Letāt̄ cū male fe
cerint ⁊ exultāt in rebꝰ peſſimis.qd idē eſt
ac ſi bō gauderꝫ ꝙ cecidit in lutū q̄ñ bene
ſordidaret̄. Peccatū eī īmūdiſſima res ē.
vel ſi auis gauderet de laqueo q̄ capit̄.vel
lupꝰ de pedica.vel piſcis d̄ hamo. Augꝰ.
Gaudet piſcis cū hamū inueīt ⁊ eſcaꝫ de
uorat.ſꝫ cū piſcator eū traxerit torquēt̄ vi
ſcera eꝰ. Eccs.ix. Q̄uō capiunt̄ hamo.ꝛc.
Piſcator eī ñ cōpellit piſces veīre ad ha
mū vel intrare naſſā.ſꝫ eſcā demōſtrādo
allicit. Sic diabolꝰ delctātōꝫ offerēdo.pe
nā abſcondit vt piſcator hamū. ¶ Jt dia
bolus ē ſicut mulier q̄ vult cape muſcas.
linit ollā ſuā intrinſecꝰ cū lacte.⁊ tunc mu
ſce intrāt.⁊ cū multitudo ītrauerit īcludit
eas ⁊ ſuccēdit. Sic diabolꝰ delctātōꝫ pcti
defert.⁊ hoīem ꝑ ꝯſenſū pcti capit.et ligat
ꝑ ꝯſuetudinē.deīde ī ignē īferni trahit. Jō
in p̄ncipio temptatōis clamandū eſſet ſic
dꝛ.iiij.Reg.iiij. Mors in olla.ſ.corporis ⁊
aīe in delectatōne venenoſa. ¶ Jtē tertio
rōne finis vitupabile ē gaudiū illud. Ter
minat̄ eñ ad etnū ſuppliciū,vt delectatio
ſcabioſi ad dolorēꝫ.ſicut vulgariter dicit̄.
Cuius finis malꝰ ē ipm quoqꝫ eſt malū.
Exemplū de centū libris cenſus. Job.xxj.
Tenēt tympanū et cithará ⁊ gaudent ad
ſonitū organi.ꝛc. Jdem.xx. Scio ꝙ ipioꝝ
laus breuis ſit et gaudiū hypocrite ad in
ſtar puncti. ¶ Scdm gaudiū eſt grē.de
q̄ gaudēt iuſti.d̄ q̄ etiā dꝛ Phil.iiij. Gau
dete in domino ſp. Et Prouer.xxj. Gau
diū eſt iuſto facere iuſticiā de ſeipo.quia
poſt nō tradetur cruciatui inferni. Exem
plum de p̄latis.quia quod inferior p̄ela
tus ſufficienter correxit.ſuperior poſtea
veniens illud non corripit. Aplſ.j.Cor.
xj. Si noſmetipos.ꝛc. ¶ Jtem de tribꝰ ſpe
cialiter debent gaudere hoīes iuſti. Pri
mo de proprijs aduerſitatibꝰ. Secundo
de bonis alienis. Tertio de viſitatōnibuſ
dñi. Primo de ꝑprijſ aduerſitatibꝰ. Ja.j.
Gaudiū exiſtimate frēs cariſſimi cum in
temptatōnes incideritis.q2 ꝑ h̄ vtꝰ hoīs
cognoſcit̄ q̄lis ſit.ſicut ꝑ ꝯtritiōeꝫ vtus ſy
napis ꝓbat̄.et ꝑ feruorē fornacis vtus va
ſis. Ecc.xxvij. Uaſa figuli ꝓbat fornax.et
homines iuſtos temptatio tribulationis
Greḡ. Talis q̄lis vnuſquiſqꝫ apud ſe late
at illata contumelia probat. Non eſt ma
gnuꝫ ſi lucerna non extinguatur vbi nec
pluuia nec ventus eſt.ſed magnū eſt luce
re cū vento temptatōis.et ardere in aqua
tribulatōnis. Sap.vij. Inextinguibile eſt
lumē illiꝰ. Et Cant.viij. Aque mlte nō po
tuerūt extīguere caritatem Jtem q2 ſanat
animam gaudere debet infirmus.q2 ſen
tit celeſtem medicinam.et ex hoc ſperare
veniam. Gregoriꝰ. Niſi corectis heredi

tatē dare diſponeret eos ꝑ moleſtias eru-
dire ñ curaret. Medicina ei corpis. ꝑmo
corp⁹ turbat. ſed pax p⁹ pacatū reddit ⁊ ſa
nū. Sic tribulatio c⁹ ſit vtilitatis neſcit̄. et
poſtea ſciet̄ Jo. xiij. Dixit dn̄s petro. Qd̄
ego facio tu neſcis mō. ſcies āt poſtea. Jō
dr̄ Job. v. Increpatōz dn̄i ne reprobes. q2
ipē vulnerat et medet̄ ꝑcutit ⁊ man⁹ e⁹ ſa
nabūt. ¶ It q2 ꝑ h̄ a pene debito abſoluit̄
Nō āt qn̄ peccat debitor eſt pene. et iō nō
dz grauiter ſuſtinere ſz gaudere ſi de⁹ euz
affligat ī pn̄ti q̄ vult euz acquittare. ⁊ emē
dam de pctō accipe in centuplū minorez
q3 poſtea accipet. Act. v. Ibāt apoſtoli zc.
Greḡ. Sancti tpalem ꝑenā lucꝝ putant
q2 ꝑ hāc euadere eternā nō ignorāt. j. Pe
tri. iiij. Cōmunicātes paſſiōib⁹ chriſti. zc.
Exemplū de ſocio auguſtini. ¶ It ꝑpter
mercedē q̄ expectat̄ operari⁹ lz grauet̄ ope
rando. tn̄ libēti⁹ laborat qn̄ magnū ſtipē
diū expectat. Si q̄ cogitat mercedē de ibu
latōe. Mat. v. Beati eritis cū vos oderit
hoīes. zc. ¶ Item dz gaudere iuſt⁹ d̄ bōis
alienis vt ꝑticeps. vt vnū membꝛuz de cō
modo cōmembri ſui gaudet. Vn̄. j. Coꝝ.
xij. Si gaudet vnū mēbrū ꝯgaudēt om̄ia
mēbra. Sapiēſ mercator libent̄ ſe aſſociat
illi cū q̄ ſperat ſe aliq̄d lucraturū. q2 ſi dili-
git et gaudet de bonis alienis lucrat̄. ps.
Particeps ego ſū oīm timentiū te. Mer-
ti tn̄ aſſociant ſe malis ⁊ nihil lucrant̄. ſed
totū ꝑdūt. vt illi q̄ gaudēt de malis alioꝝ.
Contra q̄s dr̄ Prouer. xxiiij. Si ceciderit
inimicus tuus ne gaudeas. ⁊ in ruina ei⁹
ne exultet cor tuū. ne forte videat dn̄s ⁊ di
ſpliceat ei. ¶ Item dz gaude de viſitatōi-
bus dn̄i. q̄s habēt viri ſcī quib⁹ ſapit dn̄s.
de q̄bus dr̄ Ecc̄. xxx. Non ē oblectamentū
ſup cordis gaudiū. Aug⁹. Aliqn̄ itrodu-
xiſti me in affectū multū inuſitatuz intror-
ſum. neſcio in quā dulcedinē. q̄ ſi ꝑficiat̄ ī
me neſcio q̄d aliud ſit vita eterna niſi iſta.
ps. Guſtate. et poſt videte. q2 expiētia gu
ſtus diuinā ꝯſolatōz miſtrat. Eius dulce
dinē nō cognoſcitis. q2 minime guſtaſtiſ.
Ad iſtud gaudiū venit̄ ꝑ timorem. Ecc̄. j.
Timor dn̄i d̄lectabit cor. ſan pn̄ti. et dabit

leticiā et gaudiū et longitudinez dieꝝ. ſ. in
eternū. ps. Quā magna mltitudo dulce-
dinis tue. quā tn̄ impius non ſentit. quia
de febre iniq̄tatis palatū cordis amiſit. di
cit glo. Non enī ſignū ſanitatis eſt ſpūal̄.
qn̄ homo nō habet palatum cordis bene
diſpoſitum. qn̄ ſpūalia ñ ſapiunt ei. ¶ It
per amorem Joh. xiiij. Si diligeretis me.
gauderetis vtiq3. i. de me ſentiretis gaudi
um interius. quia caritas in omībus po-
nit ſaporem. Non enī habet amaritudiez
conuerſatio illius. nec tediū ꝯuictus illi⁹
ſed letitiam et gaudiū. Sap̄. viij. ¶ Item
ꝑ patiam. Ecc̄. j. Vſq3 in temp⁹ ſuſtinebit
patiens et poſtea redditio iocunditatis.
Ja. j. Omē gaudiū exiſtimate frēs mei. zc
¶ Item ꝑ pacem. Prouer. xij. Qui pacis
ineunt conſilia ſequet̄ eos gaudiū. q2 qui
pacem hz. deū ſecū habet. ij. Coꝝ. xiij. Pa-
cem habete et deus pacis ⁊ dilectiōis erit
vobiſcum. ¶ Item ꝑ fletū. Joh. xvj. Plo
rabitis et flebitis vos. ſed triſticia vr̄a cō-
uertet̄ in gaudiū. Hiere. xxxj. Conuertā lu
ctum eoꝝ in gaudiū et ꝯſolabor eos a do-
lore ſuo. Tho. iij. Poſt tempeſtatez tran-
quillum facis. et poſt lachrymationem et
fletum exultatōnem infundis. ¶ Tertiū
gaudiū eſt glorie. d̄ q̄ dr̄ Math. xxv. Ser-
ue bone et fidelis intra in gaudiū dn̄i tui.
ps. Sicut letantium oīm habitatio eſt in
te. Illud gaudiuz erit inenarrabile. j. Pe
tri. j. In quo exultabitiſ leticia inenarrabi
li. zc. Yſa. lxiiij. Oculus nō vidit. zc. ¶ Itez
erit purum ſine cōmixtione aque dolориſ
Yſa. xxxv. Gaudiuz et leticiam obtinebūt.
et fugiet dolor et gemitus. In hac vita vi-
num gaudij miſcetur aqua doloris. Yſa.
primo. Vinum tuum mixtum eſt aqua.
Prouer. xiiij. Riſus dolore miſcebitur. ⁊
extrema gaudij luctus occupat. ¶ Item
erit plenum. Joh. xvj. Petite vt gaudiuz
veſtrum ſit plenum. Pſal. Adimplebis
me leticia cum vultu tuo. ¶ Item erit in
termīabile. Yſa. xxxv. Leticia ſempiterna
ſuper capita eorum. Et infra. lxv. Gaude
bitis ⁊ exultabitis vſq3 ī ſempitnū Jo. xvj.
Gaudiū veſtrū nemo tollet a vobis.

Gaudere.

¶ Thema.

Iam nõ meminit
ꝓſſure ꝑpᷣ gaudiũ. Jo. xvj. Tota
die dr̃ ꝙ btã maria ẽ ſingulare re
fugiũ hoim huiꝰ mõi. ⁊ ꝙ ad ipã dꝫ hõ re
currere in oĩ neceſſitate. qꝛ ipa ẽ diligẽtiſſi
ma aduocata nrã. ¶ Poſſꝫ ad h̃ aliq̃s du
bitare ⁊ dicere. Ego puto ꝙ nullꝰ ꝓcuret
libẽt ei bonũ q̃ ipm offẽdit. Eſt ãt ꝙ hoĩes
hꝰ mõi multũ offẽderũt btãm mariã. vni
cũqꝫ eꝰ filiũ quẽ ipa plus diligebat. ⁊ ipſe
ipam. ꝑſeq̃ndo. ĩcrepãdo. flagellãdo. ⁊ tã/
dẽ morte turpiſſima cõdẽnãdo. q̃uo ergo
ipa ꝓcuret grãꝫ hoĩbꝰ ⁊ bñficia a dõ. Ad
h̃ rñdet nepos ſuꝰ q̃ fuit ſibi datꝰ ĩ filiũ et
bñ ſcit cor eꝰ. ſ. Johẽs euãgeliſta. ⁊ dicit. Jã
ñ memĩt ꝓſſure quã habuit ĩ paſſiõe filij
ꝑpᷣ gaudiuꝫ qđ mõ hꝫ ĩ celo ꝑpᷣ pctõres.
qꝛ niſi fuiſſẽt pctõres ñ fuiſſꝫ mat dĩ. nec ꝑ
ꝯſeq̃ns d tã excellẽti glĩa in celo gauderet.
Ad ipã ergo recurrãꝰ. ¶ Introitus

¶ Eſt ãt duplex gaudiũ. ſ. t̃renũ qđ ẽ d re/
bꝰ t̃reĩſ. ⁊ ſpũale qđ ẽ d rebꝰ ſpũalibꝰ. Gau
diũ t̃renũ modicũ ẽ. qꝛ de rebꝰ modici va
loris. ⁊ modicũ durat. qꝛ t̃rena cito tranſ/
eũt. ⁊ vita hoĩs ĩ q̃ tale gaudiũ durat ẽ bre
uis. ⁊ iõ tale gaudiũ fugiẽdũ ẽ tãq̃ꝫ vanũ.
Sꝫ gaudiũ ſpũale ẽ magnuꝫ qꝛ de rebus
magni valoris ⁊ mlt̃e duratõis. qꝛ ſpũalia
ñ trãſeũt. ⁊ iõ de eis curandũ ẽ qꝛ ñ termi/
nat ꝑ morte. imo cõplet ꝑ gaudiũ celeſte.
Tali gaudio gaudẽt ſcĩ viri. ⁊ iõ iſto gau/
dio eſt gaudendum. ¶ Diſtinctio

¶ Sciendũ ꝙ gaudiũ ſpũale ⁊ vtile q̃le de
bꝫ hre aĩa duota ẽ t̃plex. vel ſpãlit̃ ẽ d tbꝰ
ſcꝫ d aduerſitate mõi. d ꝓſpitate pxĩ. ⁊ ſcĩ/
tate ſtatꝰ ꝓprij. ¶ Primo ergo dbẽꝰ gaude
de aduerſitate mõi. Miles ei pbꝰ ⁊ valẽſ
qñ iſtat bellũ. i. ꝓliũ. ĩ q̃ pt ſuã ꝓbitatẽ expi
ri ⁊ maĩfeſtare mltũ gaudꝫ. Oẽs ſumꝰ vl'
debẽꝰ eẽ milites dĩ. Pugna ãt ĩ q̃ manife/
ſtat ꝓbitas nrã ſũt tribulatões ⁊ aduerſi
tates hꝰ mõi ĩ q̃bꝰ dũ habẽꝰ patiaꝫ. habẽꝰ
victoriaꝫ. cũ ãt ñ ſuſtinẽꝰ patiẽt. remanẽꝰ
victi. qꝛ patia nrã ñ maĩfeſtat niſi tpe tbu
lationũ. Jõ cũ tribulatões ĩſurgũt ꝯ nos
debẽꝰ gaudẽ. qꝛ iſtat ꝓliũ in q̃ nrãꝫ ꝓbita/
tẽ ⁊ ſtrenuitatẽ poſſũꝰ expiri ⁊ maĩfeſtare.
Vñ Ja. j. Oẽ gaudiũ exiſtimate frẽs mei
cũ ĩ tẽptatões varias ĩcideritis. ſcientes ꝙ
ꝓbatio fidei vrẽ patiaꝫ opat. Nota ꝙ licet
miles videat ſibi laborẽ ĩminere d prelio.
qꝛ tñ ſcit ꝙ ſuſtinẽdo aliq̃s ictꝰ leues lucra
bit vnã magnã hereditatẽ. ⁊ fugiẽdo ĩcurrit
magnã penã cũ magno gaudio ſuſtinet
ictꝰ. amore hereditatis habẽde ⁊ pene fugiẽ
de. Ita nos. lꝫ ſuſtinere tribulatiões ⁊ ꝑſe/
cutões mõi ſit nob̃ labor. qꝛ tñ ſcimꝰ ꝙ fu/
giẽdo ꝑ ĩpatiam incurrẽꝰ penã ĩferni. ⁊ ſu
ſtinẽdo patiẽt lucrabimur hereditatẽ ꝑadi/
ſi. debẽꝰ ipas ꝑſecutões ⁊ tribulatiões pa
tient ⁊ cuꝫ gaudio ſuſtinere. Mat. v. Bti
eritis cũ maledixerĩt vob̃ hoĩes ⁊ ꝑſecuti
vos fuerĩt. Et poſt. Gaudete ⁊ exultate q̃
niã merces vrã copioſa ẽ ĩ cel'. ¶ Scđo d
ꝓſpitate pxĩ. Qꝫ ei aliq̃s triſtet d ꝓſpitate
pxĩ. h̃ ẽ ex odio qđ hꝫ ad ipm. Nullꝰ ei triſ
ſtat de bono qꝛ euẽit ei quẽ diligit. ſꝫ illius
quẽ odit. Cõtrario ãt q̃libꝫ gaudet de pro
ſpitate ⁊ de bono illiꝰ quẽ diligit. ⁊ de ma/
lo illiꝰ quẽ odit. Sic ergo tenemur ex ca/
ritate dolere de malo pximi. ⁊ de ꝓſpitate
ipĩꝰ gaudẽ. ⁊ ſi nõ facimꝰ ꝑdimꝰ caritateꝫ
pximi. ⁊ ꝑ ꝯſequens dei. ⁊ peccamꝰ pecca
to ĩuidie. qđ eſt peccatũ mortale. Vnde. j.
Cor. xij. dr̃. Si q̃d patit̃ vnũ membrũ ꝯpa
tiunt oĩa mẽbra. Ubi ꝓbat aplš ꝙ q̃libet
dꝫ gaudẽ de bono pxĩ. et dolere de malo.
ſicut facit vnũ mẽbruꝫ in hoĩe de alio mẽ/
bro. ¶ Nota ꝙ ſi aliq̃s videẽs aliqueꝫ lu/
crantẽ decem ſolidos. gaudendo de hoc
ſtatim lucraret̃ decem libras. et dolendo
ꝑderet. certe facerꝫ poſſe ſuũ ⁊ recognoſce
ret ſeipm. gaudendo de lucro ipĩꝰ etiã ſi
eſſꝫ inimicꝰ ſuus. ne ipe tantũ ꝑderet ſꝫ lu
craret̃. et idem faceret ſi dolendo de eꝰ ꝑ
ditõne deberet lucrari ⁊ gaudendo ꝑdere.
Nũc ãt ita ẽ ꝙ gaudendo de ꝓſperitate ꝓ
ximi ⁊ dolẽdo de malo eꝰ lucrat̃ hõ grãꝫ
dei ⁊ glĩaꝫ ꝑadiſi. ⁊ dolendo de bono ⁊ gau
dẽdo d malo perdit hõ dei grãm ⁊ ꝑadiſi
glĩam. ⁊ iõ debẽꝰ oĩno de ꝓſpitate pxĩ gau
dere ⁊ de ipĩꝰ malo triſtari. Vñ Job. xxxj.

Si gauiſus ſū ad ruinā eꝰ q̄ me oderat. et
exultaui ꝙ inueniſſʒ eū malū. iuſte. ſ. ſuſti-
nēdo. penā habeo. ſʒ h̄ nō feci. Nō ei dedi
ad potandū ſiue peccandū guttur meuʒ.
¶ Tertio de ſcitate ꝓprij ſtatꝰ. Tēpꝰ eni
mortis ē hōi incertū. Sed certū ꝙ illi qui
moriūť i pctō mortali incurrūt illaʒ certiſ-
ſimā ⁊ interminabilē penā īferni. ⁊ ꝑuanť
ineffabili gaudio pađiſi. Sʒ illi q̄ ſūt i bo-
no ſtatu tranſeūt đ vita iſta mortali ad il-
lud gaudiū. ⁊ iō hō q̄ ſentit ſe in pctō mor-
tali dʒ eſſe in ꝯtinuo timore et tremore. ne
forte ꝑueniať morte añq̄ʒ habeat tp̄us pe-
nitētie. ſʒ q̄ ē ſine pctō hʒ maximū gaudiū.
q̄r ē ſecurꝰ ꝙ q̄ñcūq̄ʒ veniat mors īueniet
eū paratuʒ. nec timet ꝙ inimicꝰ habeat ſu-
per eū ꝑtātē. ſʒ ſcit ꝙ pꝰ mōtē remunerabi-
tur de oībꝰ bōis q̄ fecit. et iō q̄ñ inq̄rit itra
ſeip̄m de ſtatu ſuo ⁊ iuenit ſe ſine pctō. hʒ
ꝯſciam ſuā exoneratā. multū dʒ gaudere
Prouer. xxix. Uirū iniquū iuoluet laqueꝰ.
id ē. remorſus ꝯſcie. ⁊ iuſtꝰ laudabit atq̄ʒ
gaudebit. ¶ Nota ꝙ ſi aliq̄s vadēs ꝑ viā
aliquaʒ ꝑ inimicos inſidiātes ⁊ volentes
ip̄m interficere. nō haberet ſocietateʒ nec
arma cū q̄bꝰ poſſet ab eis ſe defendē. ſʒ ha-
beret incidere in manꝰ eoꝝ multū doleret
Sʒ ecōtrario ſi ſciret ſe in tali ſocietate et
ita armatū ꝙ nō poſſʒ ei noceri niſi vellet
multū gauderet. Ita eſt nobiſcū oēs nos
exiſtentes i via hꝰ mōi habemꝰ inimicos
mortales. ſ. diabolos q̄ q̄tidie inſidiāť no-
bis vt nos ad mortē eternaʒ ꝑducāt. pec-
catorāt q̄r nō hʒ ſecū grāʒ dei eſt ſine ſocie-
tate. ſine armis. ⁊ iō nō p̄t ꝯdicere. ſʒ i tem-
ptatōibꝰ ⁊ ſuggeſtionibꝰ demonū ſtatim
capiť ab eis ꝑ peccatū mortale. ⁊ iō q̄cūq̄ʒ
ē in pctō multū hʒ vñ triſtať. ſʒ q̄ ē ſñ pctō
ē in ſocietate ſcōꝝ ⁊ hʒ ſecū grāʒ dei ⁊ eꝰ ad-
iutoriū. vñ de facili p̄t demonibꝰ reſiſtere.
nec vnq̄ʒ p̄ñt ſupare eū niſi ip̄e velit. ⁊ ideo
ille q̄ ē in bono ſtatu multū hʒ vt gaudeat
i. Petri. iiij. Cōicantes chriſti paſſiōibus
id ē. vos q̄ eſtis ꝑticipes paſſionis chriſti
cꝰ effectꝰ ē mūdare hoīes a pctō. gaudete
vt in reuelatōe eiꝰ gaudeatis.

¶ De Gloria.

Q[uo]m hō ſit nobi-
lis creatura ⁊ ad glām regni cele-
ſtis creatꝰ. ipſe naturaliter vult
gloriari ⁊ ideo neceſſarie hʒ ſcire in q̄ glori-
ari debeat. Et ad h̄ ſciendū. nota ꝙ quadru-
plex eſt glīa. Inferior ⁊ diabolica. Exterior
⁊ vana. Interior ⁊ ſcā. Supior ⁊ btā. Dia-
bolica gloriatio ē de pctō. ps. Quid glori-
aris in malicia. ⁊c. qd idē ē ac ſi aliq̄s glori-
areť ꝙ cecidiſſʒ in lutū. vł ſi mulier peꝑiſſʒ
bufonē vel ſerpentē. vel auis de laqueo. et
piſcis de hamo. ⁊ lupuſ de pedica vel de h̄
ꝙ hereditatē ſuā ⁊ oīa bona ſua amiſiſſet.
Ecc̄. xix. Qui gloriať in malicia ⁊ iocūdať
denotabiť. i. de noticia chriſti delebiť. ps.
Deleanť de libro viuentiū. ⁊c. Scđa glīa
eſt exterior ⁊ vana. Et h̄ reprobanda ē. q̄r
nihil valet. Si ego glorifico me glīa mea
nihil eſt. Joh̄. viij. q̄r hmōi glīa ñ ē niſi ven-
tus. Qui in vanū gloriať ē ſicut molendi-
nū ad ventū nō molit niſi habeat ventuʒ
inanis glīe. Eſt et gamaleon diaboli q̄ ex
vento viuit ⁊ paſciť. Nauis eiꝰ ñ p̄t curre-
re ſine vēto. ⁊ iō tollet eos ventꝰ et auferet
de loco ſuo. vt diciť Job. xxvij. Hiere. xxij.
Oēs paſtores paſcit ventꝰ. Iſte ventꝰ vi-
deť eē leuis ⁊ tñ trāſfert mōtes. i. viros ſpi-
rituales a regno dei in regnū diaboli. Itē
q̄r vilis ⁊ breuis. i. Mach̄. ij. Gloria hōis
ſcʒ pctōris ſtercꝰ et v̄mis. hodie extolliť et
cras nō erit. Amator ei vane glorie đ vno
hiſtrione ribaldo iudiceʒ ſuū facit. Fingit
eni eū q̄lem vult. q̄ñq̄ʒ anihilat. q̄ñq̄ʒ ma-
gnificat. Bern̄. Qui ꝯſcias ſuas i alienis
liguis poſuerūt. modo parui. mō magni
mō nulli videnť. ꝑut linguis hominū eoſ
laudare vel vituꝑare placuerit. ¶ Iť glīa
exterior reprobāda eſt. q̄r aufert hōi bona
ſua. Diabolꝰ eni ē ſicut latro q̄ ſeq̄ť merca-
tores q̄ñ cognoſcit eos aliq̄d portare ⁊ ſo-
ciat ſe eis vt ſpoliet. Sic diabolus ſpoliat
ſuꝑbos ꝑ iactātiā ⁊ vanā glām quā appe-
tūt. Math̄. vj. Amē dico vob̄ receperunt
mercedē ſuā. Iſte vult hrē fructuʒ ſtatim
cū ſeminať. imo aliq̄ñ ante. Qui ei bladū
ſuū colligit in herba. nō hʒ in auguſto qđ

reponat ī horreo. Un̄ ðr ī vitis pātꝝ. ꝙ ſic
fieri n̄ pt vt herba ſimul naſcat̄ et ſemē. ita
fieri n̄ pt vt glām hn̄tes ſimul fructū faci/
ant celeſtē. Itē pauo auis. oua galline ſue
q̄rit vt frāgat l' comedat vt liberiꝰ libidini
vacet. Sic diabolꝰ bōa nrā nitit̄ auferre.
Sȝ gallia oua ſua abſcōdit vt fuet. ſic bo/
na nrā debēꝰ abſcōde. Math. vj. Neſciat
ſiniſtra tua q̄d faciat dextra tua. It cū ora/
ueris itra ī cubiculū. ⁊c. Sȝ q̄dā ſunt ſicut
gallina domeſtica q̄ ſtatim cū ouū emiſe
rit clamat ⁊ accuſat ⁊ iō amittit. Yſa. xxxix
Oīa q̄ ī domo mea ſūt viderūt. n̄ fuit res
quā n̄ oſtēderī eis. Dixit ezechias nūcijs
reg̃ babiloniſ. ⁊ pꝰ dictū ē ei ꝙ oīa amittet
Semia q̄n non ſūt coopta humo. tollūt
aues ⁊ comedūt. Sic diabolꝰ bona apta
Lu. viij. Aues celi comederūt illō. ſ. q̄d ce/
cidit in via. Greḡ. Bepdari deſiderat qui
theſaurꝫ ī via publice portat. Nota ꝙ mer
catores abſcōdūt merces male ſoluētibꝰ.
ſic iuſti bōa ſua adulatoribꝰ. ¶ Sȝ notādū
ꝙ hec gloriatio. ſ. exterior ⁊ vana. ꝯſiſtit ī mł'
tis. Pria ī apparēti bono. Roma. iij. Ubi
ē gloriatio tua. ſ. de bono ope. excluſa eſt.
Nos ſumꝰ mediatarij vel coloni ptiarij
dn̄i nrī ieſu chriſti. in bono ope partit̄ no/
biſcū. Nos apponimꝰ coopatōꝫ libero ar/
bitrio. ipe grāz. nob̄ ꝯcedit vtilitatē. ſibi re/
tinet gliam. Et nos q̄i fraudulenti coloni
vſurpāꝰ ptē eꝰ ⁊ totū amittimꝰ. Exēplū de
cane q̄ ferebat caſeū ī ore ⁊ videns vmbrā
caſei ī aq̄ credidit eē aliū caſeū. aperuit os
ſuū vt accipet. ⁊ cecidit caſeꝰ ⁊ amiſit vtrū
q̄ȝ. Yſa. xlviij. Gliaȝ meā alteri non dabo.
Itē alij gloriant̄ de ſapia mūdana q̄ ſtulti
cia ē apd̄ deū. Eſt ei q̄i lumē lignoꝝ putri/
doꝝ q̄d de nocte apparet ð die nō. In tene
bris hꝰ vite ſapia videt̄ ſȝ in futuro appare
bit ꝙ inſipiētia ē. It n̄ ē gloriandū ð ſapia.
q̄ȝ donū dei eſt ne amittat̄. Sic nabucho
donoſor. q̄ p elatōnem mētis factꝰ ē q̄i be
ſtia Daniel. iiij. Et ſic lucifer. Ezech. xxviij
Eleuatū ē cor tuum ī decore tuo. pdidiſti
ſapiaȝ tuā ī decore tuo. ī terrā pieci te. ante
faciē regū dedi te vt cernerēt te. ſeq̄t. In mł'
titudine iniq̄tatū tuaꝝ ⁊ ī iniq̄tate negoci
atōis tue polluiſti ſcīficatōꝫ tuā. pducaȝ
ergo ignē de medio tui q̄ comedat te. ⁊ da
bo te ī cinerē ſup trā ī ꝯſpectu oīm viden/
tiū te. ⁊c. Et. j. Cor. j. Etei q̄ ſtulta ſūt huiꝰ
mōi elegit ds. vt ꝯfūdat ſapiētes vt n̄ glo/
riet̄ ī ꝯſpectu eꝰ oīſ caro. Hiere. ix. Nō glo
riet̄ ſapiēs ī ſapia ſua. q̄ȝ hec ē de alieno glo/
riari. vt cornix ð plumis auiuȝ. Ecc̄. j. Oīs
ſapia a dn̄o deo ē. Et. j. Cor. iiij. Quid ha
bes q̄d n̄ accepiſti. q̄d ergo gloriaris q̄i n̄
accepis. ¶ Itē alij ī fortitudine. Un̄ ſeq̄t ī
Hieremia. Nec fortis ī fortitudīe ſua. q̄ȝ
breuis ⁊ fragilis. Yſa. j. Erit fortitudo vrā
vt fauilla ſtuppe. Augꝰ. Si de fortitudīe
gloriaris. ſuparis a beſtijs. ſi fortis es pu
licibꝰ reſiſte vt dormias. Stulticia ē glari
de fortitudīe inimici ſui. cū corpꝰ aduerſet̄
ſpiritui. ¶ It alij in diuitijs. q̄re ſeq̄t. Nec
diueſ ī diuitijs ſuiſ. ps. Qui ꝯfidūt ī vtute
ſua ⁊ ī multitudīe diuitiaꝝ ſuaꝝ gloriant̄.
Ecc̄. x. Qui gliat̄ in ſubſtātia pauptatē ve
reat̄. Qui gliat̄ ð hec ꝙ ditior ē alijs. q̄i glo/
riat̄ ð hec ꝙ cōpedes habet maiores q̄ȝ alij.
Sap. xiiij. Facte ſūt ī laqueū ⁊ ī muſcipu/
lā pedibꝰ inſipiētiū. Item gliat̄ de hec ꝙ ceci
dit ī laqueū iīmici. ⁊ de hec ꝙ hȝ magnā mo
lā ad collū ſuū vt dimergat̄ in pfūdū ma
ris. j. Thi. vj. Qui volūt diuites fieri inci/
dūt in laqueū ⁊ tēptatōeȝ diaboli ⁊ deſide
ria multa. ⁊c. ¶ Alij gloriāt̄ ī pulcritudine
corpis quod ē gloriari in re accōmodata.
Prouer. xxxj. Fallax grā ⁊ vana eſt pulcri
tudo q̄ȝ cito amittit̄ ſic pulcritudo floris.
Yſa. xl. Oīs caro fenū ⁊ oīs glā eiꝰ q̄i flos
feni. Augꝰ. Si de pulcritudīe glaris. pul
crior ē cauda pauonis. Laban. i. mūdus
duas filias habuit Rachel ⁊ Lyam. ſȝ mł'
ti p rachele. i. pulcra laborant. ſȝ ſupponet̄
eiſ lya ploratrix ⁊ lippa. i. ꝯfuſio etna Gen̄.
xxix. Oſee. iiij. Gliam eoꝝ ī ignominiā cō
mutabo. ¶ Tertia glā ē īterior ⁊ ſcā q̄ eſt
ð puritate ꝯſcīe ⁊ mūdicia īteriori. ij. Cor.
j. Glā nrā hec ē teſtimoniū ꝯſcīe nrē. i. ꝯſcia
pura ab oī ſimulatiōe pcti. Cōſcia pura ē
q̄i q̄oddā ſpeculū q̄d de īteriori pulcritudi
ne n̄ mētit̄. ¶ It gloriādū ē in cruce. Gal. vj
Mihi abſit gloriari niſi ī cruce. Glorian/

Gratia.

dum eſt pp̄ter v̓tutē e⁹. qꝛ diabolū flagel-
lat ꝛ fugat a nob̄. Vñ moyſes v̓ga pharaonē multiplicit̄ flagellauit. Damaſcen⁹.
Crux ē tropheū aduerſ⁹ diabolū vt ñ ap-
ppinquet vaſtatoꝛ. Chꝛyſoſtom⁹ Si cru
cē iñxeriſ viſui tuo nullū dmoniū ppe ſta
re potīt vidēs enſē i q̊ plagā accepit. videſ
arma q̄b⁹ chꝛiſt⁹ caput ſuū abſcidit. Crux
demones ñ ſolū terribiles ſꝫ et ꝯtēptibileſ
facit. Jō v̓ga moyſi deuoꝛauit ſpētes. i. dē
demonū tēptatōes. Item qꝛ penitentias
dulcoꝛat ꝛ alleuiat. Exodi. xv. Nonne a li
gno dulcoꝛata ē aq̄ amara. Oſtendit dñſ
lignū moyſi q̊d cū miſiſſꝫ i aquaꝫ indulce
dinē v̓ſe ſūt. Item qꝛ viā padiſi aperit He
ſter. iiij. Nemo trāſibat ad aſſuerū regꝫ
niſi p̓us v̓ga deoſculata. Item gloꝛiandū
ē i tribulatōib⁹. Roma. v. Gloꝛiamur in
tribulatōib⁹. ij. Coꝛ. xij. Libent̄ gloꝛiaboꝛ
i infirmitatib⁹ meis. De q̄b⁹ et gloꝛiāduꝫ
ē ꝛ gaudendū. Require in precedenti ca.
¶ Itē ē glā etna. de q̄ i pſ. Glā ꝛ diuitie in
domo e⁹. Ad iſtā gliāꝫ puenit̄ p hūilitatē
Job. xxij. Qui hūiliat⁹ fuerit erit in gloꝛia
Prouer. xxix. Hūilē ſpū ſuſcipiet gloꝛia.
Item p grām. Prouer. xi. Mulier grōſa
inueniet glām. De hac req̄re. c. ſequēti de
grā in fine. ¶ Item p obediam. Job. xxxvi.
Si audierit ꝛ obſuauerint ꝯplebūt dies
ſuos in bono. ꝛ annos ſuos in glia. Iteꝫ p
amoꝛeꝫ. pſ. Gloꝛiabūt in te oēs q̄ diligūt
nomen tuum.

¶ De Gratia.

Olet diſtigui tri
plex grā. ſ. Infuſa. diffuſa. ꝛ effuſa
Pꝛima reſtringit malas cogita
tiones. Scđa dirigit locutōes. Tertia oꝛ-
dinat opatōes. ¶ Dico p̓mo q̄ grā īfuſa
ē q̄ reſtringit malas cogitatōes. de q̄ can
tat eccia. Imple ſupna grā q̄ tu creaſti pe-
ctoꝛa. Ecc̄. xxiiij. In me. i. i coꝛde meo oīs
grā vite ꝛ v̓itatis. Sꝫ q̄daꝫ hāc grāꝫ nō re
cipiūt ſꝫ ſubterfugiūt. vt laſciui. Anſelm⁹
Nō aliq̄s ñ hꝫ grām iſtā. nō qꝛ hāc ñ dat
ds. ſꝫ qꝛ hāc ñ accipit hō. i. nō diſpoit ſe ad
accipiendū. Sol quātū ē de ſe omibus ſe
cōicat. ſic lux grē. Ecc̄. xlij. Sol illuminās
p oīa reſpicit. niſi iueniat q̊d ſibi repugnet
Sicut ſol ñ intrat domū ppt̄ obſtaculuꝫ
feneſtre. aperi feneſtrā. ſol itrabit domū ꝛ
eā illumiabit. Itē materia q̄ hꝫ aquā nō ꝺ
facili recipit ignē. qꝛ inueit q̊d ſibi repugt̄
vt pꝫ in cādela madefacta vel ligno. Sic
grā ñ itrat coꝛ hoīs ppt̄ obſtaculū pcti vl̄
male volūtatis. Act. vij. Dura ceruice et
incircūciſi coꝛde vos ſp ſpūiſcō. i. grē ſpūſ
ſci reſtitiſtis. ¶ It q̄daꝫ recipiūt ſꝫ ſtatim
effundūt. vt fatui. ſm q̊d ſolꝫ dici. Si ſtul-
t⁹ haberet bonā ſcutellā effūderet eā. Ecc̄.
xx. Grē fatuoꝝ effūdēt. glo. extra fundent̄.
qꝛ nihil celare vel abſcōde pñt. Exempluꝫ
de vaſe ꝯfracto ꝛ decurrēte. Req̄re infra. c.
de iactātia. Prouer. xxix. Totuꝫ ſpiritum
ſuū pfert ſtult⁹. ¶ Itē q̄dam recipiunt ſed
in vacuū. vt pigri q̄ ñ operant̄. j. Coꝛ. xv.
Grā dei in me vacua ñ fuit. fruſtra ſecurī
vel aliud inſtrumētū ad opanduꝫ poꝛtat
q̄ ñ opat̄. ij. Coꝛ. vj. Hoꝛtamur ne i vacu-
um grām dei recipiatis. Grām i vacuuꝫ
recipit. dicit glo. q̄ poſtea ñ exercet ſe in bo
nis opib⁹. vt ille q̄ noluit opari de talēto
ſibi tradito amiſit. et ille q̄ augmentauit
opat⁹ ē. Mat. xxv. Item ñ teneret homo
ſapiēs equū vl̄ bouē in domo ſua niſi ali-
q̊d opare͞t. nec ſeruū q̄ ad nihil eſſet vtilis
nec ei ſeruiret. Et q̊d credit piger frater de
ſe q̄ deo a q̊ oīa bōa hꝫ ad nihil ē vtiliſ. nec
ei ſeruit. Mat. xxv. Seruū inutilē pijcite
i tenebꝛas exterioꝛes. Iſte ſilis eſt catto q̄
hñ vult comedere piſces. ſꝫ ñ vult pedem
mitte in aquā. vel trutāno ſedenti q̊tidie
ad ſolē q̄ ſatis vellet habere. ſꝫ ñ vult ad ꝫ
laboꝛare. Prou. xiij. Vult ꝛ ñ vult piger.
Item alij recipiūt grām ſꝫ ñ in vacuū. qꝛ
pficiūt. j. Coꝛ. xv. Plus oīb⁹ laboꝛaui. nō
ego ſol⁹ ſꝫ grā dei mecū. Lapis ñ p̄t moue
ri surſū nec ſecuris ad ſecandū ſine adiu
toꝛio alieno. ſic homo ad bene opanduꝫ
ſine adiutoꝛio dei. j. Coꝛ. xv. Grā dei ſum
id q̊d ſum. Roma. vij. Velle mihi adiacꝫ.
pficere aūt bonū nō inuenio. ſ. ex me. Jdō
dꝛ Heb. iiij. Adeam⁹ cuꝫ fiducia ad thꝛo-
nū grē ei⁹. vt ꝛc. Item ſicut arboꝛ c⁹ radix

exiccata ē nō pt ferre fructū. ſic hō ſine hu⸗
more grē fructū ñ fert bonoꝝ opeꝝ. Oſee.
.ix. Radix eoꝝ exiccata ē. nequaq̄ȝ fructuȝ
faciēt. Nota ꝙ ad habendā grām. humili
litas neceſſaria ē. ad recipiendā pietas et
ad ꝯſeruandā. Ja. iiij. Deꝰ ſupbis reſiſtit.
hūilibꝰ āt dat grām. Aque ei grāꝝ deſcen
dūt ad valles ⁊ deſerunt montes. Ecc̄. iij.
Quāto maiores hūilia te in oībꝰ. et corā
deo inuenies grāȝ. Uas nō implet̄ aq̄ flu
minis vel putei niſi inclinet̄ vel ī ꝓfundū
mergat̄. ſic hō non implet̄ grā niſi hūliet̄.
Ecc̄. vi. Inclinaui modicū aurē meā et re
cepi ſapiam vel grām. Item pietas valet
ad ꝯſeruādā. Ecc̄. xxix. Elemoſina viri q̄ſi
ſaccꝰ cū eo. ⁊ grām hoīs q̄i pupillaȝ cōſer⸗
uabit. ¶ Scōa grā ē diffuſa. ps. Diffuſa
ē gratia in labijs tuis ad dirigendos ſer⸗
mones. facit enī diſcrete loq̄. Col. iiij. Ser
mo veſter in grā ſit ſp ſale ꝯdituſ. Si noui⸗
ſti cōdire pulmēta. q̄re ñ nouiſti cōdire
v̾ba. Hoc ſal datū ē tibi in baptiſmo qñ di
ctū ē tibi. Accipe ſalē ſapīe. Sȝ lingue m̄l⸗
toꝝ iſtud ſal ñ receperūt. ⁊ iō v̾mibꝰ. id eſt
malis verbis ſcaturizāt. Augꝰ. Eligis ci
bos q̊s comedis. et q̄re nō eligis v̾ba que
dicis. ſ. bona ⁊ ſana. Item facit iſta gratia
gratioſe loq̄. Ecc̄. vj. Lingua eucharis in
bono hoīe abūdabit. Item facit feruenter
p̄dicare. Iō ſpūſſctūs in liguis igneis ap⸗
rebat. ¶ Tertia grā eſt grā effuſa ad orā⸗
dum. Act. x. Effuſa grā in omēs natiōes.
Et h̾ aīam iuſtificat. Roma. iij. Omēs ei
peccauerūt ⁊ egent grā dei. glo. indulgen⸗
tia pctōꝝ iuſtificati ꝑ grāȝ ipiꝰ. Illi q̄ iam
iuſtificati ſūt ꝑ grāȝ ⁊ illuminati melius
vidēt ꝑiculū peccantiū. q̄ȝ illi q̄ ſūt in pctō
q̄ꝛ illi ī lūīe illi ī tenebris nec ſe nec alios vi⸗
dēt. ps. Cōp̄henderūt me iniq̄tates ⁊ non
potui vt viderē. Sicut illi q̄ fuerūt ī ꝑicu⸗
lis maris ⁊ euaſerūt ⁊ ſtant in littore. meli
us cognoſcūt ꝑicula illoꝝ q̄ ſūt in mari q̄ȝ
illi q̄ adhuc ibi ſūt. Ideo dicit apl's Roꝝ.
vij. Infelix ego hō q̊s me liberabit de cor⸗
pore mortis hꝰ. grā dei ꝑ ieſū chriſtū. glo.
nō petit liberari de ſubā corpis q̄ bona ē.
ſed a vitijs carnalibꝰ a q̊bꝰ nō liberat̄ hō
niſi grā ſaluatoris ¶ Item in bono ſtatu
ꝯſeruat ⁊ defendit. Roma. vj. Peccatū ñ
dñabit̄ vob̄ ſicut p̊us. Nō ei eſtis ſb̄ lege
ſed ſub grā q̄ ardorē ⁊ ꝯcupiam pcī refri
gerat. Sicut ros ardoreȝ ſolis. Ecc̄. xviij.
Nōne ardorē refrigerabit roſ. Uñ cū apl's
ſtimulū carnis petijſſȝ amoueri a ſe. dictū
ē ei. ſufficit tibi grā mea. ſ. ad te cuſtodien⸗
dū. Nam v̾tus in infirmitate ꝑficit̄. Unō
.ij. Thi. ij. Fili ꝯfortare in grā tanq̄ȝ in ful⸗
cimēto ad ſuſtinendū te. Nota ꝙ cum ad
iutorio aque pōt hō magnū opꝰ portare
q̊d ꝑ ſe nō pt. ſic cū adiutorio grē magnā
ſuſtinere tribulatōeȝ. j. Coꝝ. xv. Plus oī⸗
bus laboraui. nō ego ſolus ſȝ grā dei me⸗
cū. Idem. Omīa poſſum in eo q̄ me ꝯfor⸗
tat. ¶ Item q̄nto q̊s ē in altiori loco tan⸗
to dȝ ſe firmiꝰ tenere ne cadat. q̄ꝛ pluſ lede
ret̄ q̄ȝ ſi caderet de imo. Sic q̄ ē ī ſtatu grē
vel innocētie ne cadat in peccatū ſe firmiē
teneat. q̄ꝛ caderet de celo in infernuȝ. Ecc̄.
xxviij. Attende ne labaris in lingua et ca⸗
das in ꝯſpectu inimicoꝝ inſidiantiū tibi.
et ſit caſus tuꝰ inſanabilis in mortē ¶ It.
erudit. ad Titū. ij. Apparuit grā dei oībꝰ
hoībꝰ erudiens nos. Et docet nos h̾ tria.
Primo q̊d vitandū. vbi ait. Abnegātes
impietatē q̄ corrumpit affectum. Scōo.
q̄uo viuendū. ibi. ſobrie ⁊ iuſte ⁊ pie viua⸗
mus in h̾ ſeculo. ſobrie nobis. iuſte ꝓxio.
pie. i. religioſe deo. Deutero. viij. Sic hō
erudit filiū ſuū ita dñs erudit te vt cuſto
dias mādata eꝰ. Tertio docet nos q̊d ap
petendū et deſiderandūȝ. ibi. expectantes
btām ſpem. i. beatitudinē ſperatā. Ido d̾
.j. Io. ij. Unctionē habetis a ſcō ⁊ noſtis
oīa. i. grām ſpūſſancti que corda vngit et
linit. ¶ Et poſſunt h̾ notari q̄ttuor ſigna ꝑ
q̄ poteſt cognoſci ſi hō habeat grām dei.
et illam vnctionē ſpūſſancti. Primuȝ eſt
ſi mandata dei ſeruat. Ligna et lichinum
oleo vncta ignis facilius accendit et vrit.
.j. Io. ij. Unctionē quā accepiſtis mane
at in vobis. q̄ ad obſeruāda dei mandata
cor implet ⁊ inflāmat. Scōm eſt. ſi manꝰ
diaboli. i. peccatuȝ totaliter euadat. Pu⸗
gil eniȝ bñ vnctꝰ nō diu a ſocio tenet̄. Ecc̄.

Gratia.

.xlviij. Qui vngis reges ad pugnā°. Ter
tiū ē. ſi lucide d̄ reb⁹ iudicat. Res ei vncta
lucidior ē. ſic aīa vncta grā clare ⁊ vere iu
dicat de mūdanis. j. Joh. ij. Unctōem ha
betis. ⁊c. glo. nō ē op⁹ vt doceami ſ; vnctō
docebit vos q̄. ſ. tenēda ſūt ⁊ q̄ ñ. Quartū
eſt. ſi onera tribulationū ⁊ infirmitatu; et
penitentie ⁊ hmōi patienť ⁊ ſñ murmure
portat. Quadriga eni bñ vncta rotat ſine
ſtridore. Ecc. xxxviij. In his curās mitiga
bit dolorē ⁊ vnguentari⁹ faciet pigmenta
ſuauitatis ⁊ vnctōes ꝯficiet ſanitatiſ. S;
nota ꝙ vnctū inuadūt muſce ⁊ inquināt.
ſic demones illos q̊s vidēt habere gratiā
v̓tutū inq̄nare ſtudēt prauis cogitationi
bus. Eccs. x. Muſce morietes. i. imunde
cogitatōes. pdūt ſuauitatē vnguēti. i. vn-
ctū bonoꝝ operꝝ. ſ. deuotōe; orōis. ¶ Itē
btificat. Roma. vj. Grā dei vita etna. glo.
illis meritis redditur vita eterna que gra
tia ꝯtulit hōi. Grā ei ē pēſio vel merellum
ad habendū glīam. Prouer. xj. Mulier
gratioſa inueīt glām. Sicut ei merellum
certificat illū q̄ h; de bñficio dādo. ſic grā
hoie; de glā. Unī euāgelio Joh. j. Et grā;
p grā. p grā iuſtificatōis grā; glorificatō-
nis. ps. Grām ⁊ glām dabit dñs. gloria;
p grā. Cert⁹ ē de re q̄ bonū pign⁹ h; peneſ
ſe ⁊ cert⁹ ē de fure q̄ h; bonā arca;. Sic ſe-
cur⁹ p̄t eē de glā q̄ h; pign⁹ grē ſi bñ ſerua
uerit. ij. Cor. j. Qui dedit pign⁹ ſpūs. ſ. in
cordib⁹ nris. Eph. j. Qui ē pign⁹ hereditatiſ
nrē. ad quā nos. ⁊c.

¶ Thema.

Inueniſti gratiā
apud deū. Lu. j. Scdum pabolā
ſaluatoriſ. Luce. viij. Sicut ſemē
corpalit ſeminatū aliqñ nō facit fructū ex
defectu aque. q: tra nō habet humorē. ſic
ſemen ſpūale q̊d ē v̓bū dei in aiab⁹ ñ facit
fructū niſi ſit aq̄ diuine grē irrigata. Iſti⁹
aque fons ⁊ pncipiū d̄s. Iſte fons multo
tpe fuit obſtruct⁹ ⁊ clauſ⁹ ꝙ ñ poſſat inue-
niri meat⁹. p quē flumē ad aīas hoim ve-
niret. ſed ex quo iſte deſcēdit de celis et in-
trauit vterū v̓ginis ⁊ exiuit carne aſſūpta
iam ipa inuenit ⁊ attigit vſq; ad iſtu; fon
tem. et facta eſt cānalis et meat⁹ p quem
fluit ab ipo fonte fidelibus grē plenitudo
Et ideo d̄r ſibi ab angelo. Inueniſti grām
apud deū. Ad ipa; ergo recurrā⁹. q̊niam
ipa oī grā plena. ¶ Introitus.

¶ Omēs hoīes h⁹ mūdi ſūt creati ad h
vt deo ſeruiāt in hac vita. ⁊ in morte vnuſ
quiſq; mercedem accipiet de ſeruitio ſuo
Sicut aūt dñi h⁹ mundi remunerant ſer
uitia ſibi grata q̄ntūcūq; minima. et non
remunerant eis non grata q̄ntumcūq;
magna. ſic deus p q̊cūq; ſeruitio ſibi gra
to q̄ntumcūq; modico dat remuneratio
ne; in paradiſo. Seruitia aūt ſibi nō gra-
ta q̄ntumcūq; magna non remunerabit
mercede vite. ⁊ ideo multu; debet conari
quilibet ꝙ ſua ſeruitia ſint deo grata. fiūt
aūt ſeruitia deo grata ex eo ꝙ faciēs ē ſibi
gratus. ſ. qñ ē in grā ſua. ¶ Diſtinctio.

¶ Sciendum ꝙ gratia dei expellit pec-
catum ab aīa. p ꝯſequens detrimēta pro
uenientia p peccatū. ſed ecōtrario gratia
aīa; clarificat ſiue mūdat. fortificat at; di-
tat. ¶ Primo grā dei aīam clarificat ſiue
mundat. Anima nrā eſt ſicut ſpeculum.
Sicut aūt ſpeculum. ſi ſit mediū aliquod
inter ipm et radiū ſolis eſt tenebroſum et
obſcurum. illo corpe intermedio faciente
in ipo vmbram. Si aūt radius directe ſñ
medio tangat ipm eſt lucidū ⁊ claꝝ. Sic
aīa noſtra. qñ aliq̊d tēpale interponiť inť
ipam aīam ⁊ deū. q̊d eſt qñ homo ē i pec-
cato mortali. q: diligit aliq̊d tpale ꝯ deu;
eſt tenebroſa ⁊ efficiť i ea obſcuritas ⁊ ma
cula q̄dam. Sed qñ diuinū lumen quod
eſt grā directe tangit eam. facit eam luci-
dam ſplendidā ⁊ mundā. ad Titū. ij. Ap-
paruit grā ſaluatoris noſtri dei q̄ dedit ſe
metipm p nob. vt nos redimeret ab omi
iniquitate et mundaret. ¶ Notandū eſt
ꝙ ſicut ſpeculū cum ſemel eſt deturpatu;
non p̄t recipe ſplendorē a radio ſolis. niſi
p̄us ipa macula detergať. q̊ facto recipit.
Sic aīa deturpata ſemel p peccatū nō p̄t
recipe grām dei niſi p̄us peccatū ab aīa
abſtergať ⁊ abluať. h aūt fit p penitentia;

Et ideo quilibet siue quicūq̃ȝ infecit aīaȝ suā p peccatuȝ mortale. oportet q̄ abluat p penitentiā. q̄ facto statim radiat sup eā grā dei. ⁊ efficit aīa mūda ⁊ clara. Ro. iij. Justificati .i. facti sum⁹ iusti ⁊ mūdi a peccato gratis p grāȝ ipi⁹. ¶ Scđo fortificat. Ille ei q̄ est in pctō seru⁹ est diaboli. Seru⁹ aūt nō pt resistere dño suo. ⁊ ideo q̄cunqȝ sūt in pctō mortali sūt multū debiles. Ita etiā qñ impingunt temptatōib⁹ et suggestionib⁹ demonū de facili cadūt. Sed illi q̄ hñt secū grām dei nō sūt diabolo subiecti. imo sūt potentiores eo. q2 ipi sūt de familia regis celestis. q̄ defendit famulos ⁊ mittit milites suos. s. angelos ad defensionē eoꝝ. q2 sunt in grā ipi⁹ quā demones nō hñt. ⁊ ideo tales p grām quā hñt p adiutoriū dei ⁊ angeloꝝ sūt ita fortes ⁊ potētes q̄ diabol⁹ non pt supare nisi ipi velint Heb. xiij. Optimum est grā stabilire cor.

¶ Nota sicut corp⁹ viuit p aīaȝ. ita aīa p grām. Et sicut corp⁹ morit̄ recedente ab eo aīa. sic aīa recedēte ab ipa grā dei remanet spūalit̄ mortua. Unde sicut hō viuus ⁊ san⁹ est fortis ad resistendū ne ducatur vel vertat̄ vel trahat̄ nisi vbi vult. Mortuus āt nullā hȝ vtutē ad resistendū. sȝ ducit̄ vertit̄ trahit̄ ad oēm ptem p volūtate. sic homo existēs in grā ē fortis ad resistendū ita q̄ inimic⁹ non pt eū trahere aut ducere nisi vbicūqȝ ipe vult. Sed qñ ē extra grām dei tūc inimic⁹ p volūtate vtit eum trahit eū atqȝ ducit. Unde apls. ij. Thi. ij. Cōfortare in grā q̄ est in christo iesu. Tertio ipam ditat. Bene essȝ paup q̄ pdidissȝ oīa q̄ hȝ etiā vestes. ita q̄ oīno haberet ire nud⁹. Ille q̄ est in pctō ē ita paup sc̄m aīaȝ q̄ nō hȝ aurū caritatis nec decorem bone status. imo ē inimic⁹ dei. Est et oīno nud⁹ Uestes ei aīe sūt vtutes q̄ oēs p peccatuȝ pdunt̄. Peccator ei nō hȝ fidem viuā nec verā. non oportet eū habere spem de vita etna. ⁊ sic de alijs vtutib⁹. q2 cū grā dī pditur oēs pdunt̄. Sed grā dei facit hoīeȝ diuitē. q2 ipaȝ habēdo hȝ hō multū de auro caritatis ⁊ est hñ indut⁹. q2 hȝ habit⁹ oīm virtutum. quia omnes simul cum gratia infunduntur. Prouerb. xxij. Super argentum et aurum gratia bona. ¶ Nota q̄ diceretur pauper qui nihil diuitiarum haberet et iret oīno nudus. adhuc tamen diceret̄ et essȝ magis paup. imo pauperrimus q̄ esset ita impotens q̄ nec posset lucrari vnde viueret cū toto posse suo. Talis est peccator. q2 q̄ntumcūqȝ laboret nō pt lucrari meritū vite etne. s. si in pctō pseueret ⁊ nō penituerit. Multū aūt diues eēt q̄ haberet multas merces. et q̄libȝ q̄ntumcūqȝ mīma lucraret̄ tantū q̄ d lucro ipius posset emere vnū regnum. Talis est q̄ est in grā dei pstitutus quia mlta bona opera p quolibet q̄ntumcūqȝ modico lucrat̄ et acquirit regnū celeste. Act. xv. Per gratiam domini nostri iesu christi credimus saluari.

¶ De Gladio.

EST gladius diaboli. et gladius dei. Gladius diaboli est peccatū q̄ vnit̄ ad occidēdum aīam. Ecc. xxj. Romphea bis acuta oīs iniquitas. Dicit̄ gladi⁹ peccatū quia mentē pūgit p remorsionē pscie. sicut gladius carnē. Prouer. xij. Est q̄ pmittit sibi impunitatē vel emendatōem ⁊ q̄si gladio pūgit̄ pscie p remorsionē. Bis acuta dicit̄ q2 in corpe ⁊ in aīa puniet̄. Ecc. vij. Uindicta carnis impij ignis ⁊ vmis qui nō moriet̄. Hic ē gladi⁹ flāme⁹ phibēs pctōres itrare padisū. Apoca. xxj. Nō itrabit i illā aliqd imundū corde vel coinq̄natum ore vel abominatōem faciēs in ope. Sūt aūt q̄dam insipiētes q̄ fabricant sibi gladiū q̄ occidūt. i. oportunitateȝ peccati querūt et in gladiū spōte se pijciūt. sicut fecit saul et armiger ei⁹. Sed si boni pugnatores essem⁹ vice versa ipm p pō gladio vincerem⁹ id ē. pene pctī psideratōe. Dauid ei caput golie. i. pncipiū temptatōnis p pō gladio amputauit. j. Reg. xvij. Ita ali⁹ gladi⁹ diaboli est lingua detractoris. ps. Filij hoīm dētes eoꝝ. i. vba detractōis q̄b⁹ corrodūt alios arma ad pcutiendū stantē de longe ⁊ lingua eoꝝ gladi⁹ acut⁹. sic acut⁹ q2 tres interficit vno ictu. Ita acutus est q2 nū

Gladius.

uenit ita durã petrã vel ferrũ.i.ſanctuꝫ ali
quẽ in quẽ nõ ingrediat̃.ps. Accuerũt vt
gladiũ linguas ſuas. Ita acutꝰ ẽ ꝙ nec pt
exire de vagina.i.de corde q̃n eã ſcidat.ps
Gladiũ euaginauerũt pctõres vt trucidẽt
rectos corde.gladiꝰ eoꝝ itret i corda ipoꝝ
Hic ẽ gladiꝰ ioab.q̃ de facili egrediebat̃ d
vagina q̃ occidit amaſam tenẽs mentum
eꝰ vna manu ⁊ alia pcuſſit eũ.porro ama-
ſa non obſeruabat gladiũ. Sic detractor
palã laudat et occulte detrahit.i.pacẽ cuꝫ
amico ſuo loquit̃ ⁊ occulte poĩt ei iſidias
¶ Itẽ aliꝰ gladiꝰ diaboli ẽ mulier ornata.
Hieroꝰ. Gladiꝰ igneus ſpecies mulieris
Prouer.v. Lingua eꝰ ignea acuta q̃i gla-
diꝰ biceps. Ignea q2 totũ corpꝰ inflãmat
ad luxuriã. Biceps d2 q2 ante ⁊ retro vul-
nerat. Hũc gladiuꝫ limat ⁊ acuit diabolꝰ
q̃n vult militare ꝯ nos.ſicut ſolent facere
milites tpe belli. Ezech.xxi. Gladius acutꝰ
ẽ ⁊ limatꝰ vt cedat victimas.et iõ de facili
exit de vagina.i.de domo ad choreas. Si
enĩ rubiginatus eſſꝫ.i.male ornata.nõ ita
de facili exiret.ſicut cattus hñs pellẽ cõbu
ſtaꝫ. Prouer.vij. Ecce mulier occurrit ei
ornatu meretricio preparata ad capiẽdaſ
anĩas.garrula vaga q̃etis impatiens.zc.
Hiere.xlvij.loquens ad hmõi gladiũ. Uſ
q̃ꝫq̃ ꝯcides o mucro dñi vſqꝫq̃ nõ q̃eſces
ingredere in vaginam refrigerare et ſile.
Mirum eſt de iſto gladio . ꝙ ſolo viſu
vulnerat ⁊ occidit vt baſiliſcꝰ. Ido d2 Ecc̃.
ix. Ne reſpicias mulierẽ multiuolã ne ca-
piaris nutibus illiꝰ. Si dicat mulier.nõ
intẽdo malũ ornãdo me.ſic nec gladiꝰ oc
cidendo. Roma.vj. Neqꝫ exhibeatis mẽ-
bra vrã arma iniq̃tatis pctõ. ¶ Habet ẽt
dñs gladiũ ſuũ ꝯ pctõres. Primũ ẽ v̓bũ
ſuũ ꝙ tradit militibꝰ ſuis. Eph.vj. Galeã
ſalutis aſſumite ⁊ gladiũ ſpũs.q̃d ẽ v̓buꝫ
dei. Sed q̃dã hũc gladiuꝫ portãt retro vt
ruſtici enſeꝫ.vt illi q̃ nõ recolũt q̃d audiũt
ps. Tu vero odiſti diſciplinã ⁊ pieciſti ſer
mones meoſ retrorſum. Quidam inuol
uunt pallio.vt negociatores.et illi qui no
lunt predicare vel opere oſtẽdere. Greg̃.
Qui ſcientia et virtute prediti.ſolitudineꝫ

ꝯtemplatiõis aſpetũt.tot aĩaꝝ rei ſunt.q̃t
pcedentes ad publicum prodeſſe potue-
runt. Quid ergo de illis q̃ ꝓpter pigriciaꝫ
vel timorem pene dimittunt.j. Regũ.xxi.
Achimelech habebat gladiuꝫ golie inuo
lutũ.quẽ tulit dauid.i.bonꝰ pdicator. Itẽ
q̃dam in ore tantũ.⁊ ideo nõ pcutiunt.ps
Gladius in labijs eoꝝ.q̃niam q̃s audiuit
et tu dñe deridebis eos. ¶ Itẽ q̃dã in ma
nibꝰ ad operanduꝫ et aduerſarios deijciẽ
dum.ij. Mach.xv. Accipe gladiũ ſanctũ
in quo deijcies inimicos tuos. Exo.xxxij.
Ponat vnuſq̃ſqꝫ gladiuꝫ ſup femur ſuũ
et occidat frẽm ſuuꝫ et amicum. Heb.iiij.
Uiuus eſt ſermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabi
lior omĩ gladio.zc.et tñ aliq̃n nõ vulnerat
q2 armati ſũt excuſatõibus et detractõni
bus. Job.viij. Sermo meꝰ nõ capit i vob
ſicut nec gladius in armato vel in petra.
Moyſes pcuſſit petram ⁊ fluxerũt aque.
illi v̓o non mouent̃. Hiere.xv. Indurauẽ
runt facies ſuas ſupra petram et nolue-
runt reuerti.⁊ ideo percutit eos dñs alio
gladio tempalis miſerie.ij. Reg̃.ij. Nõ re
cedet gladius de domo tua vſqꝫ in ſempi
ternum. Hoc gladio percuſſit dñs adam
quando peccauit. Iſte gladius tranſitori
us eſt ſuper iuſtos. Luce.ij. Tuaꝫ ipiꝰ ani
mã ptranſibit gladiꝰ.ps. In me trãſierũt
ire tue.ſed ſuper reprobos ſtabit.ps. Su
per montes ſtabunt aque ſcilꝫ penarum
Exodi.xv. Stetit vnda fluens ſuper egy-
ptios. Iuſti hoc gladio ñ pereunt ſed pro
ficiunt. Roma.viij. Quis nos ſeparabit
a caritate chriſti.tribulatio an perſecutio
an gladius. Heb.xj. Sancti per fidem vi
cerunt regna.zc.effugarunt aciem gladij
fortes facti ſunt in bello. Hoc gladio per-
eunt reprobi.j. Regum.xxxj. Saul ruit ſu
per gladium ſuum et mortuus eſt. Job.
xxxvj. Morietur in tempeſtate anima eo
rum. ¶ Tertius gladius eſt ineuitabilis
ſententia iudicij. Pſal. Niſi conuerſi fue
ritis gladium ſuum vibrabit arcũ ſuuꝫ.zc
Job.xix. Fugite a facie gladij mõ peitẽdo.
q̃niã vltor iĩq̃tatis ẽ gladiꝰ q̃ ita ſubito fe
riet.vt nullꝰ puidere valeat. Math.xxv.

Vigilate q₂ neſcitis diē neq₃ horā. Apoc.
.j. Ex ore ei⁹ ꝓcedebat gladi⁹ ex vtraq₃ ꝑte
acut⁹. i. ſnīa iudicij puniēs ī corꝑe ꝛ in aīa
Deuto. xxxij. Si acuero vt fulgur gladiū
meū. ꝛc. Hoc gladio occidēt carnalit̄ viuē
teſ. Deuto. xxxij. Gladius me⁹ deuorabit
carnes. i. carnales. Heb. xiij. Fornicatoreſ
et adulteros iudicabit ds̄. Itē auari. Yſa.
xxxiiij. Quoniā inebriat⁹ ē ī celo gladius
me⁹ ſuꝑ idumeā deſcēdet. Idumea t̄rena
inꝑ̄ptat̄. It ſuꝑbi ꝛ inobediētes. Job. xxxvj
Si audierīt ꝛ obſuauerint ꝯplebūt dies
ſuos ī bono. ꝛc. ſi aūt n̄ audierīt tranſibūt
ꝑ gladiū. ſ. ſnīā iudicij. Yſa. j. Si volueri-
tis ꝛ audieritis me bōa t̄re comedetis. ꝛ ſi
nolueritiſ ꝛ me ad iracūdiā ꝓuocaueritiſ
gladi⁹ deuorabit vos dicit dn̄s. Itē mali
p̄lati q̄ ḡuant ſubditos ſuos. Exo. xxij. Si
leſeritis eos vociferabunt̄ ad me ꝛ ego ex-
audiā clamorē eoꝝ ꝛ īdignabit̄ furor me-
us ꝑcutiāq₃ vos gladio. yſa. xxvij. Viſita
bit dn̄s ſuꝑ leuiatban. i. malū p̄latū ī gla
dio ſuo duro grādi ꝛ forti. Sap. vj. Iudi-
ciū duriſſimū his q̄ p̄ſunt fiet. Quartuſ
gladi⁹ quē cōicat dn̄ſ pctōrib⁹ ē pene eťne
De q̊ ī p̄s. De gladio maligno eripe me.
Ecc̄. xxvj. Qui trāſgreditur de iuſticia ad
pc̄tm ds̄ parauit illū ad romphea. i. penam
eternam.

De Gula.

Quinq₃ modis peccat̄ ī gula. Primo cū q̄s ho-
rā comedēdi p̄ueīt. Ecc̄s. x. Ve
t̄re c⁹ rex puer ē. ꝛ c⁹ p̄ncipes mane come-
dūt. Terra corp⁹ ē. Rex liberū arbitriū q̄
h₃ aīā₃ regē. p̄ncipes q̄nq₃ ſenſ⁹. Qn̄ aliq̄ſ
vult caꝑe caſtꝝ. feſtinat portā₃ occupare.
Gula ē porta ꝑ quā tot⁹ exercit⁹ diaboli ī
trat. q̄ h₃ portā caſtri de facili h₃ ꝛ caſtru₃.
Per portā eī oris diabol⁹ totā familiam
ſuā ītroducit. Iō ad portā oris maior cu-
ſtodia ponēda eſſ₃. Niſi ei p̄us gula refre
net̄. fruſtra ꝯ alia vitia laborat̄. Qui ei te-
net equū ꝑ os. ducit eū q̊ vult. ſic diabol⁹
guloſos. Ja. iij. Si frena equis ī ora mitti
m⁹. ad ꝯſentiendū nob̄ ꝛ totū corp⁹ eorū
circūferim⁹. Exēplū de illo q̄ ſtatim hora
p̄ma volebat comedē. Item exēplū₃. Fuit
q̄dā ſacerdos q̄ ī carniſp̄uio p⁹ cenā ime
diate. fec̄ ſibi ab hoſpita ꝑiguiorē gallinā₃
vendē vel cōꝑare. vt añ mediā noctē₃ co-
mederet. Ip̄a noluit. pluries tn̄ rogata cō
ſenſit. quā cū hoſpita portaſſ₃. ip̄e petiuit
vt ſibi delicate p̄pararet iſtā gallinā₃. que
renuit ꝑꝑ̄t nimiā₃ voracitatē ſacerdotis.
cū indignatōe dedit ſibi dicēs. Dn̄e acci-
piatis vos gallinā. ꝛ extrahite īteſtina. q₂
iſto ſero nl̄ū volo coq̄re. q₂ d̄ mane ē q̄rta
feria. ꝛ incipit̄ ieiuniū q̄dragesime ꝛc. Sic
ip̄e incepit incidē gallinā₃. qn̄ volebat ex-
trahere ſtomachū pulli. reꝑit vnū bufonē
horribilē. tandē territ⁹ ꝛ oēs aſſiſtētes. ip̄e
tūc ꝯpūctus cognoſcēs ī bufone ſuū pec-
catū. ſ. gule. ſic dimiſit gallinā grās ageñſ
deo de tali ſigno. ꝛc. poſtea nūq₃ tale ꝯmi-
ſit. dolēs de pctō ꝛ alijs. vitā ſuam emēda
uit. ꝛc. Scdo qn̄ nimis laute vult p̄pa-
rare cibos vel nimis delicata deſiderat. vt
filij iſrl̄ carnes in Heremo deſiderauerunt.
Numeri. xj. Sufficit de cibarijs q̄ ſint co
meſtibilia n̄ ꝯcupiſcibilia. Seneca. Pala
tū tuū fames excitet n̄ ſapores. Si q̄s ha-
beret aliq̊d vas q̊d corrūꝑet vinū qn̄ eſſet
infuſū n̄ libent̄ poneret ibi de meliori. Ta-
le vas ē venter hoīs. corrūpit̄ ei q̄cq̊ īfū-
dit̄. Johel. j. Vlulate q̄ bibitis vinū in dul
cedie. q̊nīā periit ab ore vr̄o. Ita qn̄ hō nu
trit aſinū ſuū vel equū ꝓijcit eū in lutum.
ſic q̄ nimis delicate nutrit̄ ꝯ paſcit corpus
ſuū ꝓijcit eū ī lutū pc̄ti. Prou. xxix. Qui
delicate a puericia nutrit ſeruū ſuū. i. cor-
pus ſuū. poſtea inueniet eū ꝯtumacē. idē
ſpiritui repugnātē. Tertio. qn̄ nimis co
medit. Illa pluuia optima eſt q̄ minute ꝛ
quiete deſcēdit. ſubit⁹ autē ꝛ nimi⁹ imber
arua ſubuertit. ſic cibus moderate ſūptuſ
vtiliorē corpori. Quāto plus t̄ra fimat̄.
tāto plures malas herbas ꝓfert. ſic corp⁹
q̄nto meli⁹ nutrit̄ ꝛ paſcit̄. plures motus
carnales h₃. Geñ. iij. Maledicta t̄ra ī oꝑe
re tuo ſpinas ꝛ tribulos germinabit tibi.
Item quanto vinea plus ſtercorat̄. tanto
citius vinū₃ corrumpit̄. ſic homo nimis
comedens citius infirmatur. Ecc̄. xxxvij.

Propter crapulã multi perierũt. Et ĩ mł
tis eſcis erit infirmitas. Seneca. Maioꝛ
pars hoim voluptate perit. Et plures ho
mines moꝛiũť crapula q̃ꝫ gladio. Quar⸗
to qñ nimis ſollicitꝰ ẽ ⁊ ſtudioſus de p̃pa⸗
ratione cibi vt hely. j. Regũ. ij. Iſid. Tota
die epulas ruminat q̇ ad explendũ vẽtreꝫ
veſpe delitias parat. Studioſe coꝛpꝰ ſuũ
nutrire nihil aliud ẽ q̃ꝫ v̓mibꝰ eſcã p̃para⸗
re. Erubeſceret hõ valẽs. eẽ cocꝰ comitis ł
regis. ⁊ ñ erubeſcit eẽ cocꝰ v̓miũ. Seneca
Multis ſeruiet q̇ coꝛpoꝛi ſeruit. Itẽ q̇ coꝛ
pus ſuũ ſollicite nutrit ⁊ q̃nto plꝰ ei bona
facit. tãto plus ſeũ impugnat. Gal. v. Caro
ꝯcupiſcit aduerſꝰ ſpũm. Quĩto peccať ĩ
gula. qñ nimis auide vel ardenť cibus ſu
miť. Exemplũ de eſau Geñ. xxv. Ideo ďr
Ecc. xxxvij. Noli eẽ auidꝰ in oĩ epulatõne
nec te effundas ſup oẽm eſcaꝫ. Uiuere ẽm
carnẽ ẽ viuere ẽm regulã poꝛci ſui. Ue eis
q̇ tali abbati fecerũt p̄feſſionẽ. q̄ꝛ nõ p̄mit
tit eos exire ď clauſtro ſuo. ſ. taberna. Qui
ſequiť poꝛcũ ducit eũ in lutum. Ecc. xviij.
Poſt ꝯcupiſcẽtias tuas nõ eas. ⁊c.

De Humilitate.

Eſt hũilitas. Ficta
et vera. Ficta vt in hypocritis q̇
faciũt vt vulpecła moꝛtua vt ha
beãt platurã. vel vt laudem ťpaleꝫ acq̇rãt
Sicut vulpes q̇ ſimulauit ſe moꝛtuaꝫ vt
poneret in quadriga vbi erãt allecia. ſꝫ co
medẽdo oñdit ſe viuaꝫ. Ezech. xiij. Quaſi
vulpes in deſerto p̄phete tui iſrł. Ecc. xix.
Eſt q̇ nequiť ſe hũiliat ⁊ interioꝛa eꝰ plena
ſũt dolo. Humilitas vera eſt hũilitas de
q̃ ďr Math. xj. Diſcite a me q̄ꝛ mitis ſum
et hũilis coꝛde. ⁊c. glo. nõ ficte. ſed ex hac p̄
cedit hũilitas exterioꝛ. ſicut ramꝰ de radi⸗
ce. j. Petri. v. Omẽs inuicẽ humilitatẽ in
ſinuate. Nota q̄ triplex eſt humilitas. ſ.
Sufficiens. abundans. et ſupabundans
Hanc diuiſionem innuit glo. ſuper illud
Math. iij. Decet nos adimplere omẽꝫ iu
ſticiã. Humilitas ſufficiens eſt ſubdere ſe
maioꝛi. ⁊ nõ p̄ferri equali. ⁊ hˀ ẽ neceſſaria
cuilibet iuſto. j. Petri. v. Hũiliamini ſub

potenti manu dei. vt vos exaltet in ťpe vi
ſitatõnis. Arboꝛ ſurſum nõ creſcit niſi ra⸗
dicẽ figat in imo. ſic hõ non exaltabiť niſi
hũiliet. Augꝰ. Arboꝛẽ attẽdite radicem fi
git in imo vt v̓ticẽ tendat ad celũ. Si ſine
radice auras petit ruina eſt ei ñ cremẽtũ.
Idem. Uis ꝯſtruere magnã celſitudineꝫ
fabricatõis. de fundamento cogita humi
litatis. Quãto ei celſius ẽ edificiuꝫ. tanto
p̄fundiꝰ fodiť fundamentũ. q̄ꝛ q̇ altã facit
domũ ſuã ſine fundamento. q̄rit ruinam
Humilitas abundãs eſt ſubdere ſe equa
li. nec p̄ferre ſe minoꝛi. Greg. Non quibꝰ
iam ſuperioꝛes eſtis. ſed eos quibus ad⸗
huc inferioꝛes eſtis. aſpicite. q̄ꝛ ſicut incẽ⸗
tiuũ eſt elatõis reſpectꝰ deterioꝛis. ita cau
tela hũilitatis ꝯſideratio melioꝛis. Quã⸗
to magis arboꝛ abundat fructibus. tanto
magis ad terrã inclinať. Sic q̃nto homo
abundat bonis opibꝰ ⁊ grã. tanto magis
humiliet ſe. Ecc. iij. Quanto maioꝛ es hu⸗
milia te in oĩbꝰ. ⁊ coꝛã deo inuenies grãꝫ.
Item auis qñ vult in altum volare prius
ſe deprimit vel inclinat. Similiť q̇ vult ſa
lire vel ſaltare prius ſe inclinat. ſic q̇ vult
ſe exaltare prius ſe humiliet. Non eſt val
lis ſine colle. nec collis ſine valle. Sic non
eſt vera hũilitas ſine exaltatõne. nec exal⸗
tatio ſine humilitate. Luce. xiiij. Omnis
q̇ ſe exaltat humiliabiť. et qui ſe humiliat
exaltabitur. Humilitas ſupabundans
eſt ſubdere ſe minoꝛi. ſicut fecit chriſtꝰ Jo
hanni qñ baptizatus eſt ab eo. Math. iij.
Sic decet nos adimplere omnem iuſtici
am. id eſt humilitatem. Qui vult tranſi⸗
re per hoſtium baſſum. nõ eſt dubiuꝫ q̃n
opoꝛteat ſe humiliare. ⁊ ſi parum ſe vltra
erexerit ledit caput. ſic. ⁊c. Apoca. iij. Ecce
dedi coꝛam te oſtium apertum quia mo⸗
dicam habes v̓tutem. id eſt humilitatem
Item quantomagis vas eſt vacuum tã⸗
to plus intrat de aqua. Gregoꝛius. Ideo
virgo maria quo plus aliis vacua apud
ſe fuit repleta ẽ gratia. Bernardus. Quo
merito gratia plena eo q̄ mentem eiꝰ nul
lum meritum occupauit humanuꝫ. quo
minus influeret grẽ plenitudo. Iteꝫ aque

deſcẽdũt ad valles ⁊ deſerũt mõtes. Sic
grã veñt ĩ hũiles. ⁊ deſerit ſupbos. Ja. iiij.
Deꝰ ſupbis reſiſtit hũilibꝰ ãt dat gratiã
Item vas ñ iplet̃ aq̃ de puteo niſi inclinet̃
vel pfũde imergat̃. Sic hõ ñ iplet̃ grã niſi
ſe hũiliet. Ecc̃. vl. Inclinaui modicũ aurẽ
meã ⁊ excepi ſapientiam.

De Iactantia.

SOlet diſtĩgui tri
plex iactãtia. Cordis. oris. et opis
De pma dr̃ Hiere. xlviij. Subli-
mitatẽ eꝰ ⁊ arrogantiã ⁊ ſupbiã ⁊ altitudi
nẽ cordis eꝰ. ego ſcio ait dñs. Jactãtiã eꝰ
⁊c. Liquor pcioſus nõ libent̃ ponit̃ in vaſe
decurrẽte vel ꝯfracto. q2 effũderet̃. Sic ds
nõ poĩt grãm ſuã ĩ corde ſupbo. quia de
facili p iactantiã effũderet. Ecc̃. xx. Grẽ ãt
fatuoꝝ effũdẽt̃. ¶ Itẽ ẽ iactantia oris Gal
lina q̃ñ emittit ouũ ñ pt tacere ſꝫ claman-
do accuſat donec amiſerit. Sic ſupbi ia-
ctando ſe bonũ opus amittũt. Danielis.
iiij. dicit nabuchodonoſoꝛ. Hec ẽ babylõ
ciuitas mag̃ quã ego edificaui in roboꝛe
foꝛtitudis mee. ⁊ gloꝛia decoꝛis mei. et cũ
ſermo eſſet ĩ oꝛe regis. vox de celo ruit. Ti
bi dr̃ nabuchodonoſoꝛ rex. Regnũ tuum
trãſibit a te. Job. xviij. Uſqꝫ ad quẽ finem
v̓ba iactabis vẽtoſa. ¶ Itẽ ẽ iactãtia ope
ris q̃ puenit ex abundãtia rerum. Sap. v
Quid nobis pfuit ſupbia aut diuitiaꝝ ia
ctãtia ꝯtulit nob̃. Ipa ẽ idolũ ſeipm colẽſ
⁊ ꝯmendãs ⁊ de ſeipo cãtãs. ij. Coꝛ. x. Nõ
ei q̃ ſeipm ꝯmẽdat ille pbatꝰ ẽ. ſꝫ quẽ deus
ꝯmendat. De hẽc dr̃ Heſter. j. Fecit rex aſ
ſuerꝰ cõuiuiũ magnũ cũctis pncipibꝰ. et
poſt. Ut oñderet diuitias gl'e ſui regni et
magnitudinẽ ⁊ iactãtiã potẽtie ſue.

De Innocentia.

INnocentia triplex in
uenit̃. Coꝛdis. oris. et operis. Innocentia
pma eſt incipientiũ. Scđa pficiẽtiũ. Ter
tia pſeuerantiũ. De his tribꝰ in ps. Quiſ
aſcẽdet in montẽ dñi. innocẽs manibꝰ et
mũdo coꝛde. ⁊c. De pma dr̃ in ps. Peram
bulabã in innocẽtia coꝛdiſ mei. Idem. In
innocẽtia mea ingreſſus ſuꝫ. i. in mũdicia
quã ſeruaui. Qui ei vult grãꝫ dei recipe.
neceſſe hꝫ vas coꝛdis mundũ cuſtodire.
Nullꝰ ſciẽt̃ poneret ĩ vaſe qđ diu ꝯtinu
it lutũ balſamũ. vel bonũ vinũ. q2 timeret
amittere. Sic ds grãm ſuã ñ poit̃ ĩ coꝛde
qđ diu ꝯtinuit lutũ pcti. eſt ei ad grãm ſu
ſcipiendã minꝰ idoneũ. Berñ. Balſamũ
eſt grã dei. vas pulcerrimũ requirit. Hec
innocẽtia cuſtodit̃ p opationẽ bonoꝛum
opeꝝ. Job. xxij. Saluabit̃ innocẽs ĩ mun-
dicia manuũ ſuaꝝ. Facilꝰ eſt aliquẽ dita-
ri q̃ñtũ ad diuitias hꝰ ſeculi. cui multa di
miſſa ſunt a parentibꝰ q̃ bene ſeruauit. q̃ꝫ
illũ q̃ bona paterna iã ꝯſumpſit. Sic illi
q̃ bona naturalia v̓ginitatẽ ⁊ innocentiã
poſt baptiſmũ ſeruauerunt facilꝰ ditari
pñt bonis ſpũalibꝰ q̃ꝫ illi q̃ pdiderũt. Ido
dicit ps. Cuſtodi innocentiã vt bonũ pa-
trimoniũ tuũ. ¶ Scđa innocẽtia eſt pro-
ficientiũ. de q̃ in ps. Non pꝰbabit hoīs coſ
q̃ ambulãt in innocentia. hͤ cuſtodit̃ iuſti
cia ⁊ carnis moꝛtificatõe. ſicut carnes cu
ſtodiũt̃ ſalis appoſitõne. Sicut eĩ carnes
putreſiunt ⁊ ſcaturiũt v̓mes niſi ſal appo-
nat̃. ſic caro hoĩs v̓mes pcti et praue dele
ctatõnis ſcaturit niſi in etate iuuenili do
met̃ et redigatur in ſeruitutẽ ſpũs. Qñ eĩ
ꝯtrariũ grẽ dei occupauit aliquẽ p pctm.
difficilꝰ ĩ eo poſtea grã dei recipit. Sicut
materia q̃ hꝫ in ſe aquã difficilius ſuſcipit
ignẽ. q2 ignis inueĩt ibi qđ ei repugnat. vt
patet in cãdela madefacta ⁊ ligno. ¶ Itẽ
ẽ innocẽtia pſeuerantie. de q̃ dr̃ Job. xxvij.
Donec deficiã ñ recedã ab innocẽtia mea.
ſed eam ſp ꝯſeruabo. Quia fatuꝰ eſſꝫ ille
q̃ haberet vas aureũ. ⁊ balſamũ ſibi obla
tũ in eo reponere tardaret. donec lutuꝫ in
eo tenuiſſꝫ multis diebꝰ. Sic fatuꝰ eſt ille
q̃ grãm dei in pueritia ſua nõ vult recipe
niſi pꝰs fuerit vas peccati et immũdicie.
Treñ. iiij. Qui nutriebant̃ in croceis am-
plexati ſũt ſtercoꝛa. Hec ĩnocẽtia cuſtodit̃
p bonã ſocietatẽ. ps. Cum ſcõ ſctũs eris. ⁊
cũ innocẽte innocens eris. cũ puerſo per-
uerteris. ⁊c.

De Inſtabilitate.

Notādū qꝫ qñqꝫ
ſūt q̄ facere vł faciūt hoīez īſtabi-
lē. ¶ Primū ē ſtulticia. Oīs enī
ſtultꝰ īſtabił ē. Juxta illđ Ecc̄. xxvij. Stul-
tꝰ vt luna mutat̄ đ cogitatōe ī cogitatōez.
đ deſiderio ī đſideriū. puer. xv. Corda ſtul
toꝝ diſſimilia erūt. Seneca ī epłis. Ante
oīa cura vt ꝯſulas tibi. obſua vt ea velꝭ bo
die q̄ heri. Mutatio enī volūtatis īdicat
animū vacare. atqꝫ alibi apparere put tu-
lit vētꝰ. Idez. Velle atqꝫ nolle ſtulto nihil
ꝯſtat. nihil diu placꝫ. Quid ē ſapīa. ſp idez
velle. ⁊c. Nō pt cuiqꝫ ſp idē placere niſi re-
ctū. Cū neſciūt hoīes qđ velint. variat̄ qti-
die iudiciū. ac plurimū agit̄ vita pluſum.
It luctat̄ cū aīo nr̄o nec pmittit nos q̄cqꝫ
velle. ¶ Scđm ē pctm. Vñ pctōr ē ſic pila
q̄ ī ludo pueroꝝ depellit̄ đ vno ad alium.
Sic cor pctōris đ vno pctō ad aliđ. đ q̄ cō
qrit̄ dñs p hieremiā. Treñ. j. Pctm pecca
uit hierłm. ppter ea īſtabił fctā ē. iō dictū ē p
poſito illiꝰ tēpli. yſa. xxij. Ponā te q̄ſi pilā
ī trā latā ⁊ ſpacioſaz. It Geñ. iiij. dictū eſt
cayn pꝰ homicidiū. Vagꝰ ⁊ pfugꝰ eris ſu
per trā. In eodē. Ecce eijcis me hodie a fa
cie tua et ero vagꝰ ⁊ pfugꝰ in trā. Yſa. lvij.
Cor īpij q̄ſi mare feruēs qđ q̄eſcere non pt
Job. xj. Si īīq̄tatē q̄ ē ī manū tua abſtuleris
a te tūc leuare poteris faciē tuā abſqꝫ macła
⁊ eris ſtabił. ps. Nō dabit ineternū fluctua
tionē iuſto. ¶ It ē ſicut gallꝰ ſup pīnaculū
tēpli q̄ cuilibꝫ vento ſe v̄tit. Sic hō q̄ cuili
bet cedit tēptatōi. Job. xxvij. Tollet eos vē
tꝰ vrēs ⁊ auferet đ loco ſuo. paleā tollit vē
tꝰ ñ gnū. ⁊ poma putrida ⁊ v̄micłoſa cito
cadūt đ arbore ad modicū vētū ſꝫ ſana bñ
tenēt ſe. Job. xxj. Erūt ſic palea añ faciē vē-
ti. ⁊ ſicut fauilla quā t̄bo diſpgit. ¶ It tales
ſt ſicut aues īcarcerate q̄ q̄eſcere ñ pñt. ſꝫ
ſp currūt p capiolā mō huc mō illuc. Hie
re. xiiij. Hec dic̄ dñs pplō huic q̄ dilexit mo
uere pedes ſuos ⁊ ñ q̄euit. ⁊ dño ñ placuit
Seneca. Etiā vagaris de loco ī locū inq̄e
taris. egri animi ē iſta inq̄etatio. ¶ It ē ſic
pāis q̄ ñ ī arca ſꝫ ad feneſtrā poſitꝰ a vēdi-
tore. ſoli ⁊ vēto ⁊ luto expoſitꝰ. facilꝰ et ci
tiꝰ đnigrat̄ ⁊ deſiccat̄. Sic ſeſſiōes ī hoſtijs
domoꝝ ⁊ feneſtris. ⁊ collocutōes iutiles ī
cordibꝰ religioſoꝝ đnigratōꝫ ꝯſueuerunt
generare ⁊ hūorē đuotōis auferre. Illi vo
q̄ ſe in clauſtro cordis ſui tenēt. iuxta v̄bū
Yſa. xxxij. Et a vēto ſe abſcōdūt et celant a
turbine ⁊ tēpeſtate riuoꝝ ſcłariū ⁊ cōſola
tōnū. ſūt pāis ī arca reſuatꝰ q̄ teneritatē
⁊ hūorē đuotōis facilꝰ retinēt q̄ꝫ illi q̄ pa-
ſcūt a vēto ianis głe ⁊ exufflāt̄ ⁊ exiccāt̄. Iō
dicit apłus. q̄ꝛ optimū bonū ē grā ſtabili-
re cor. ¶ Tertiū ē īpatiētia. Oīs eī īpatiēs
īſtabilis ē. ſicut dicit Boetiꝰ ī libro đ cōſo
latōe. Quis ē ille tā felix q̄ cū addiderit ī-
patiētie manꝰ ſtatū ſuū mutare ñ oportet
¶ Quartū ē defectꝰ timoris. Timor eī red
dit hoīez aut animū ſtabilē ſic lapidđ ſup
poſiti aſſeribꝰ ſup tecta vt cuſtodiant eos
ne a vēto moueāt̄. ſicut đr Ecc̄. xxv Timor
dñi ſup oīa ſe ſuppoſuit. Vñ ſicut ancora
tenet nauez ne mergat̄. ita timor cor ſtabi
lit. Greḡ. Ancora mētis. ē pondꝰ timoris
Nauis ſine ancora. cor ſine timore. Et ſic
timor facit hoīez ſtabilē. ita timor malꝰ in
ſtabilē. vt timor hūanꝰ vł mūdāꝰ. talꝭ nūq̄ꝫ
q̄eſcit. Job. xv. Sonitꝰ timoris ſp ī auribꝰ
eꝰ. ⁊ cū pax ſit ſp īſidias ſuſpicat̄. ¶ Quītū
ē duplicitas animi. Ja. j. Vir duplex aīo ī
cōſtās ē in oībꝰ vijs ſuis. Vir duplex aīo
ē q̄ vult ħ gaudē cū mđo ⁊ in futo cuꝫ đo.
Hieroꝰ. Delicatꝰ es cariſſime ſi ⁊ hic vis
gaudē cū ſeculo. ⁊ poſtea regn̄re cū chriſto
Et notandū q̄ꝛ hō inſtabilis ē q̄ lunaticꝰ.
Mat. xvij. Dñe miſerere filio meo q̄ꝛ lu-
naticꝰ ē. ¶ It ē ſitis hoī errāti. q̄ qñqꝫ vadit
huc qñqꝫ illuc. Canoīca Jude. Sidera er
rātia q̄bꝰ caligo tenebraꝝ reſeruata eſt in
eternū. ſm glo. ſidera errantia ſūt apoſta-
te ⁊ fugitiui. ⁊c.

¶ De Ira.

Ira multa mala
fac̄ hoī. Prīo ipꝫ excecat. Exēplū
de eq̄ cui opiūt̄ oculi vt circueat
ad molēdinū. Sic diabolꝰ excitat hoīem
ad irā. ⁊ tūc ſic equū excecatū duc̄ eū q̄cū-
qꝫ vult. Judic̄. xvj. philiſtījꝫ ſāpſonē exceca

uerūt.⁊ poſtea fecerūt eū ire ad molā.id ē
ad peccatū circuire.Job.xvij. Caligauit
ab indignatōe ocul⁹ me⁹. Jtem ſicut i aq̄
turbida ñ reſultat imago.nec ocul⁹ turba
t⁹ clare vidē pt.Sic hō turbat⁹ nec ſe nec
deū cognoſcit.ps.Turbatus ē i ira ocul⁹
me⁹ aīa mea ⁊ ventē me⁹. ¶ Jtē diabol⁹ fac̄
ſicut piſcator q̄ turbat aquā vt piſces ñ vi
dētes naſſā intrēt.Sic diabol⁹ turbat ho-
minē vt peccatū ñ cognoſcēs adimpleat.
Sophoīe.j.Tribulabo hoīes ⁊ ābulabūt
vt ceci.⁊c. ¶ Jtē diabol⁹ ſilis ē coruo q̄ qñ
veīt ad cadauer.pmo eruit oculū.Sic di-
abol⁹ pmo excecat hoīez p irā ſciens q̄ po
ſtea poterit eū pcipitare de facili in foueā
pctī.ps.Supcecidit ignis ⁊ ñ viderūt ſolē
¶ Jt oīa bona ei aufert.Prouer.xix.Qui
ipatiēs ē ſuſtinebit damnū.ſ.bonoꝝ ſpūa
liū.⁊ rez tpaliū. ¶ Nota q̄ iracūd⁹ ē ſicut
hō domū ligneā hñs cui qñq3 accidit q̄ i
veſpe diues ē ⁊ i mane nihil hab3.q2 ignis
oīa ſibi abſtulit.Jta hō iracūd⁹ ad ſibilu3
vni⁹ v̄bi grā3 dī ⁊ oīa bōa ſpūalia pdit.cū
i irā vel odiū cadit.Ecc̄.ij.Ve eis q̄ pdide-
rūt ſuſtinētiā ⁊ q̄ dereliq̄rūt vias rectas ⁊
diuerterūt i vias prauas.Jtē ē velut olla
nimiū ignē hñs q̄ ebulliēdo emittit q̄cq̄d
ē i ea.Prouer.xv.Cor ſtultoꝝ ebullit ſtul
ticiā.q2 q̄cq̄d ſētit i corde pfert ore.Jtē oīa
mala ifert.Prouer.xxix.Vir iracūdus p
uocat rixas.glo.ianua vitioꝝ oīm ē iracū-
dia.q̄ clauſa virtutib⁹ iteri⁹ dabit̄ reqēs.q̄
apta ad omē facin⁹ armabit̄ irati anim⁹.
Prouer.xxix. Qui ad indignādū facilis
ē erit ad pctā pnior.Multū ei p iracūdiā
dñat̄ diabol⁹ i hoīe.ñ ei timet hō iratus fa
cere q̄cq̄d diabol⁹ pcipit.ñ parcit ſuo.ñ fi-
lio.ñ vxori.qn piciat i ignē ł i aquā.Pro
uer.xvij.Expedit magis occurrere vrſe ra
ptis catul̄.q3 fatuo ꝯfidenti i ſtulticia ſua.
Jtē ira i exercitu diaboli ē incēdiaria ferēs
ignē añ ſe.Hō eñi iracūd⁹ ē velut ſerpens
igne⁹ vomēs ex ore igne3.vrēs omēs q̄ ſūt
iuxta ſe.Prouer.xv.Vir iracūd⁹ puocat
rixas.q̄ patiēs ē mitigat ſuſcitatas. ¶ Jt
ē ſicut ferrū vel lignū ignitū vrēs oīa q̄ tā-
git.Et ſic lignū ſpinoſū q̄d pūgit āplecten
tes ſe.S3 l3 hō amet oēs arbores q̄ ſūt in
orto ſuo.ſpinoſas tñ declinat ⁊ fugit ne la
cerēt eū.Sic l3 oēs amandi ſint.familiari
tas tñ iracūdoꝝ ē declinā da.⁊ iō dr̄ Pro
uer.xxij.Noli eſſe ſoci⁹ iracūdo homini.

¶ De Infirmitate.

PEccatū dicitur
infirmitas ppt̄ debilitatē.q2 ſic i-
firmitas corp⁹ debilitat.ſic pecca
tū aīa3.ps.Dereliq̄t me vt⁹ mea.glo.quā
habui añ peccatū.Jt ppt̄ viſus debilitatē
Vñ ſeq̄t.Et lumē oculoꝝ meoꝝ ⁊ ipm nō
ē mecū.ſ.interioꝝ.ps.Comphenderūt me
iniq̄tates mee ⁊ ñ potui vt viderē.Satis
cec⁹ ē q̄ ita de facili ponit i luto pede3 ſicut
i plano.Treñ.iiij.Errauerūt ceci i plateis
polluti ſūt ſanguine.Jtē ppt̄ noxioꝝ appe
titū.Prouer.j.Vſq3 q̄ puuli diligitis ifā-
tiā ⁊ ſtulti ea q̄ ſūt noxia appetūt. ¶ Jtem
ppt̄ ciboꝝ inſipiditatē.Infirmis ñ ſapiūt
cibaria corpalia.nec peccatorib⁹ ſpūalia.
Aug⁹.Jmpi⁹ dulcedinē dei ñ ſentit.q2 de
febre iniq̄tatis palatū cordis amiſit. ¶ Jt
ppt̄ frequentē caſū ⁊ offenſionē.Grego⁹.
Juſto dei iudicio d̄s cor pctōris obnubi-
lat vt merito pcedētis pctī in alia cadat ci
ti⁹. ¶ Scd̄o vidēd̄ ē quō ſanēt̄ ifirmitates
ſpūales ſic̄ ⁊ corpales ¶ Prīo pt̄ ſanari in
firmitas p emplaſtrū.Sic etiam ſanatur
ſpūalis infirmitas p v̄bū dei.Emplaſtrū
trahit putore3 a corpe Sic v̄bū dei ab aīa
peccatū.Vñ yſa.xxxviij.Juſſū ē vt ſup vl-
cus ezechie regis cathaplaſmarēt maſſa3
ficuū.q̄d dulcedinē v̄bi dī ſigficat.q̄d tāte
efficacie ē q̄ ſanat oēm infirmitatē ſpūalē
vt habet̄ ifra d̄ v̄bo dei. ¶ Scd̄us mod⁹
ſanādi ē p ſudorē q̄ humorē noxiū expel-
lit a corpe.Sic ſanat̄ aīa p timorē q̄ pctm̄
expellit.Ecc̄.j.Berñ.Praui humores ma
li mores.Prouer.iij.Time deū ⁊ recede a
malo.ſanitas q̄ppe in vmbilico tuo erit.p
vmbilicum q̄ adheret materno vtero car
nalis ꝯcupiſcentia d̄ſignat̄.Saītas ergo
in vmbilico eſt quando per timorem car
nalis concupiſcētia reprimitur.Prouer.
viij.Timor dñi odit malum.ſed de pctōre

ꝯquerit̃ dñs. Ezech.xvj. In die ortꝰ tui nõ
eſt p̄ciſus vmbilicꝰ tuꝰ.i.carnalis ꝯcupia
¶ Tertiꝰ modꝰ ē ꝑ lotiõem vel balneū. Jõ
dictū ē naaman.iiij.Reg̃.v. Uade ⁊ laua
re ſepties ĩ iordane ⁊ recipiet ſaĩtatē caro
tua. Sic ſanat̃ hõ ſpũalit̃ ꝑ lacrimaꝝ effu
ſionē in ꝯtritõe.ps. Miſerere mei dñe q̊
niã infirmꝰ ſũ.glo.reatu pctõꝝ infirmat̃
aĩa.ſana me q̊niã ꝯturbata ſũt oſſa mea.
ꝯturbata ſũt ad pniam. Jdē. Cõmouiſti
trã.ſ.cordis mei ſana ꝯtritões eꝰ. ¶ Quar
tus modꝰ ē ꝑ fomitū.i.ꝯfeſſionē. Ecc.xxxj.
Si coactꝰ fueris ĩ edēdo mlt̃a.i.mlt̃a pec
cata cõgregãdo.ſurge e medio ⁊ vome ꝑ
ꝯfeſſionē.vt venenū mortiferū.⁊ refrigera
bit te ⁊ ñ induces corpi tuo infirmitatē.ſʒ
ſanitatē. Job.xxxiij. Nũq̃d q ñ amat iudi
ciū ſanari pt. Qui ſanari deſiderat neceſ
ſe ē vt vulnꝰ detegat. Uñ Lu.xvij.dictuʒ ē
leproſis q̊ petebãt ſanitatē Jte oñdite vos
ſacerdotibꝰ.⁊ dũ irēt mũdati ſũt. ¶ Quin
tus ꝑ diete inũctõeʒ ⁊ mēſurã.dieta quã
inũgit dñs ē abſtinētia a pctõ.j. Teſſal.iiij.
Abſtineatis vos ab oĩ fornicatõne.vt ſu
pra habes de abſtinētia. ¶ It obſuantia
mãdatoꝝ. Lu.x. Hoc fac ⁊ viues. Joh.viij.
Si q̊s ſermonē meū ſeruauerit morteʒ ñ
guſtabit in etnū. Sʒ qꝛ hãc dietã adam ñ
cuſtodiuit cũ tota ꝓgenie ſua mortē icur
rit. Geñ.ij. Quacũqʒ die comederitis.⁊c.
Item ē alia abſtinētia a cibo quã impoit
ſacerdos.de q̃ ſupra. ¶ Sextꝰ ꝑ putridorũ
reſecatõeʒ.ſic ſanat̃ hõ ꝑ tribulatiõeʒ. Job
v. Increpatõnem dñi ne reprobes.qꝛ ipſe
vulnerat ⁊ medet̃.ꝑcutit ⁊ manus eꝰ ſana
bũt. Deuto.xxxij. Percutiã ⁊ ego ſanabo
Uide īfra de tribulatõne. ¶ Septimꝰ mo
dus ꝑ inunctõneʒ.i.orõneʒ q̃ mentē lenit.
Marci.vj. Ungebãt oleo multos egros
⁊ ſanabantur. Ecc.xxxviij. Fili in tua infir
mitate ne deſpicias teipm̃.ſʒ ora deū ⁊ ipſe
curabit te. ¶ Octauꝰ eſt ꝑ minutõeʒ.i.ele
moſinã.qñ hõ minuit de bõis ſuis dãdo
paupibꝰ. Lu.xj. Qd̊ ſupeſt date elemoſi
nam et ecce oĩa mũda ſunt vob. Yſa.lviij
Frãge eſurienti panē tuū.⁊c.ſeq̃t̃. Tũc erũ
pet q̃ mane lumē tuū ⁊ ſanitas tua citius
oriet̃. ¶ Ultimo dat̃ medicina oĩm infir
mitatũ ſpũaliũ. Hec medicina ē caritaſ.ħ
opit multitudinē pctõꝝ. Prouer.x. Me
dicine ãt amaritudĩs ſi fuerit mixtꝰ amor
dei dulcē facit ⁊ et mortē. Augꝰ. Nihil eſt
amãti durũ caritas ĩ oĩbꝰ ponit ſaporem

¶ De Inuidia.

Inuidia de meli
oratõne alteriꝰ deteriorat̃.de ꝑfe
ctu alteriꝰ defic̃.de leticia tabeſcit
de pinguedine marceſcit.d̾ ſaĩtate alteriꝰ
infirmat̃.de vita morit̃.de patiētia ſtimu
lat̃.de ꝯcordia diſcordiã ſemĩat ⁊ iniuriat̃
¶ Dico p̊mo q̊ de melioratõe alteriꝰ de
teriorat̃. Augꝰ. Inuidia dolor ē felicitatis
aliene.de bono dolet.de malo gaudet vt
diabolꝰ. Inuidi ei ſũt ſocij diaboli ĩ lucro
⁊ in dãno.qñ diabolꝰ lucrat̃ gaudēt.qñ ꝑ
dit dolēt.⁊ damnũ ⁊ lucrũ eꝰ ſuũ reputãt
Sap.ij. Inuidia diaboli mors introiuit ĩ
orbē trãꝝ. Imitant̃ eum q̊ ſũt ex ꝑte ip̄ius
¶ It de ꝑfectu deficit. Eſt eñ ignis igno
tus q̊ in aq̊s grãꝝ ardet ⁊ ſeipm̃ ꝯſumit.ſi
cut ignis ligna. Eſt eñ vitiũ venenoſũ.hʒ
eĩ venenũ ĩ corde. Eſt eñ ſic̃ aranea q̊cq̊d
ſugit vtit̃ in venenũ.⁊ alios ſuo veneno ĩ
ficit detrahēdo.imo medicinalia fiunt ve
nenoſa.vt bona opa ⁊ de medicina morit̃
Augꝰ. Sciendũ q̊ cũ ꝑ oē vitiuʒ antiqui
hoſtis venenũ hũano cordi infũdit.ĩ zelo
inuidie tota viſcera ſua ſerpens cõcutit.
¶ It de leticia tabeſcit.⁊ luce bonoꝝ ope
rũ obſcurat̃. Sũt ei ſicut noctue ñ valētes
lucē bonoꝝ opeꝝ vidē.ſilẽs bely q̊ nõ po
terat videre lucernã donec extingueretur
De radio ſolis obſcurat̃. Ita corrupti ſũt
vt fetentia eis redoleãt.⁊ redolētia feteãt.
et amara ſint eis dulcia.⁊ dulcia amara.
Yſa.v. Ue q̊ dicitis bonũ malũ ⁊ malum
bonũ.ponētes amarũ in dulce et dulce in
amarꝝ. ¶ It de pinguedine alteriꝰ marce
ſcit. Poeta. Inuidus alterius marce
ſcit rebus opimis. Eſt eñ velut vermis q̊
naſcit̃ de ligno vel veſte.et poſt illõ vñ na
tꝰ ē ꝯſumit. Prouer.xiiij. Putredo oſſiũ
inuidia. ¶ Itē de ſanitate alteriꝰ infirmat̃.

Magna ſtulticia de alieno vulnere vult
vulnus ſuū ſanare. Sanitatē q̄rit in alie-
na infirmitate. bonuꝫ in alieno malo. q̊d
idē ē ac ſi in igne querat aquā. et in ſpinis
vuas. ⁊ in tribulis ficus. Augꝰ. De aliena
pena querit ſibi medicamentū ⁊ acquirit
grāde tormentū. Inuidia ē egritudo ani-
mi ex felicitate alteriꝰ ꝓueniēs. ¶ Item đ
vita morit̄. Job. v. Paruulū occidit inui-
dia. vt cayn abel. Geñ. iiij. glo. Niſi īferior
eſſet de bono alteriꝰ nō doleret. Alia glo.
Paruus ē q̇ t̄rena diligit. magnꝰ q̇ et̄na.
paruꝰ ergo occidit̄ q2 nullꝰ hac peſte mo-
rit̄. niſi q̇ t̄rena appetit. Exemplū đ illo qui
petijt a rege vt ſibi vnꝰ oculꝰ erueret̄ et ſo-
cio duo. ¶ It de patiētia ſtimulat̄ ꝑmi
q2 ꝯſilia aut correctōnes ſuſtinere nequit
cū iudicatiuus ⁊ indignatiuꝰ ⁊ nolēs pa-
ti vel cōpati patiēti. putās ſe magis poſſe
vel ſcire. iō indignatōeꝫ oñdit. ⁊ ſuaꝫ inui-
diā ñ ſupat nec q̊d eſtimat erit. Sc̄ptum
ē eni. Qui plus poſſe putat ſua q̄ꝫ natura
miſtrat. poſſe ſuū ſupans ſe minus eē p̄t.
¶ Sc̄do q2 rōne impatientie ſue ſtimulat ⁊
iraſcit̄ ⁊ v̄ba iniurioſa loquit̄. vt Seneca
dicit. Et ita te ⁊ alios cito ad irā ⁊ impatiē-
tiā ꝓuocares. Nam lex videt iratū impa-
tientē impatiēs nō videt. ¶ It de concor-
dia diſcordiā. ⁊c. Quare. q2 ꝓp̄t inuetera-
tā irā. Et notandū ſicut antiq̄ amicicia ꝑ
longā ꝯſuetudinē in habitū mētis ſūpta.
ita cōgelat ꝙ q̄ſi lapis clarꝰ efficit̄. Ita inui-
dia inueterata ira d̄r. ⁊ ecōuerſo ira īuete-
rata odiū d̄r. ⁊ odiū aut inuidia adeo ī na-
turā ꝯuertit̄. Ido cauendū ē cuilibꝫ ab in-
uido ⁊ odioſo. q2 inimico antiq̄ nūq̄ꝫ cō-
fidere poſſis. vnde philoſophꝰ. Ne aſſoci-
es te inimicis tuis. cū alios poſſis reperi-
re ſocios. q̄ ei male egeriſ notabūt q̄ bona
ſūt deprauabūt. plus v̄o idē dixit videlicꝫ.
Ignotos q̄ inimicos eē vitādos ⁊ in eis
nō eē ꝯfitendū añ cognitōeꝫ. Ait idē. Nō
egrediaris viā cū aliq̄ niſi eum p̄uſ agno-
uerīſ. i. ī cōuerſatōꝫ aut familiaritatē ſecre-
tā ꝯciliaueris. Si q̇ſq̄ꝫ tibi ī via ignotꝰ ſe
aſſociauerit iterq̄ꝫ tuū inueſtigauerit. dic
te velle lōgiꝰ ire q̄ꝫ diſpoſueriſ. ⁊c. Seneca
Pro amico potiꝰ occidi q̄ꝫ cū inimico vi-
uere. Et etiā Joſephꝰ dixit. Ne ꝯfidatis ſe-
creta nec detegatiſ. Cū q̇bꝰ egiſtis pugne
diſcrimīa triſtiſ. Nulla fides hoſti tibi ſit
q̇ talia noſti. Prorſus ⁊ hoſtilis tibi ſit ꝑ-
ſuaſio vilis. Fraude necis dire ne ſic vide-
are pire. Phs q̇dā dicit. Cū inimico tute
nemo ī grāꝫ redit. Quia ait ſeneca. Nūq̄ꝫ
vbi fuit diu ignis. deficit vapor. Vapor ei
odij v̄l inuidie ſꝑ latꝫ ī pectore inimici. Et
odiū ſc̄m Tulliū eſt venenū amicitie. vt ſu-
pra. q̄re amicitia eꝰ vel grā queſita de faci-
li nō bñ p̄t durare. ſpāliter in iſtis qui ſūt
ſubitanij et impatientes.

¶ De Inferno.

Circa infernū no-
tādū ē. Primo de eiꝰ aſſertione.
Sc̄do de ꝯditōibꝰ eꝰ. Tertio de
meditatōnibꝰ pene. ¶ Circa p̄mū notan-
dū ē ꝙ diabolus multuꝫ nitit̄ extinguere
fidē de inferno. vt ſic hoīem excecatū facili-
us ducat illuc ꝑ viā pctōꝝ. dū non refugit
penā quā ñ credit. ſc̄m quēmodū ſolet du-
ci latro ligatis oculis ad patibulū. Exem-
pluꝫ de ſedechia. iiij. Reg̃. vlt̄. q̇ excecatus
a nabuchodonoſor ductus eſt babilonē.
Sꝫ m̄ltis rōibꝰ ⁊ exēplis poſſet oñdi infer-
nū eſſe. Magnificētia regalis requirit ꝙ
rex habeat palacia ꝓp̄t bonos. ⁊ carceres
ꝓp̄t malos. Rex v̄o glīe magnificatꝰ ſup
oēs reges t̄re hꝫ palaciū ꝑ bonis celū. car-
cerē ꝑ malis infernū. ¶ It d̄s adeo ē iuſtꝰ
ꝙ in dominio ſuo nihil relinq̇t impunitū
Job. xxiiij. Deꝰ inultū abire nihil patitur.
minimū etiā cogitatū. ⁊c. Sꝫ videmꝰ m̄ltos
ſceleratiſſimos mori impenitētes nec hic
puniri ergo alibi punient̄. Locꝰ āt puniti-
onis hꝰ vocat̄ infernꝰ. ¶ Item lex t̄rena re-
quirit ꝙ aliq̇ ꝓpter culpas ſuas deferunt̄
in exiliū ꝑpetuū. ¶ It iuſticia eccleſiaſtica
ſepat aliq̄s ꝑpetuo a ꝯſortio fideliū in ſe-
pultura ſepeliēdo eos extra alios in loco
vili. Quare ergo iuſticia diuina q̄ maior
ē nō ſepabit ꝑpetuo aliq̄s aīas indignas
a ꝯſortio ſc̄oꝝ eas ī loco vili collocādo et ī
exiliū īferni trāſferēdo. Lu. xvi. Mortuꝰ ē

Infernus.

diues ⁊ ſepultꝰ in inferno. ¶ Circa ꝯditõ
nes inferni notandũ ꝙ ibi erit penarũ di
uerſitas et ꝑpetuitas et multiplicitas pe
naꝝ. ps. Ignis ſulphur ⁊ ſpũs ꝓcella ꝑs
calicis eoꝝ. qd ergo erit de toto. Gregoꝰ.
In inferno erit. Frigꝰ intolerabile. Ignis
inextinguibilis. Uermis imortalis. Fetor
intolerabilis. Tenebre palpabiles. Flagel
la cedentiũ. Horrida viſio demonũ. Con
fuſio pctõꝝ. Deſperatio oĩm bonoꝝ. Itez
erũt ĩ timore ꝯtinuo Job. xviij. Terrebũt
eũ vndiqꝫ formidines. Gregoriꝰ in mora
libꝰ Cũ pena infligit̃. timor quieſcit apud
inferos. pene inflictio. timoris augmẽta
tio. ¶ Itẽ erũt in dolore maximo. Job. xx.
Oĩs dolor irruet ſup eũ. Si dolor partuſ
irruẽs in mulierẽ eã ita affligit. qd erit de
illis ſup q̊s irruet oĩs dolor. Si hõ nõ pt
ſuſtinere modicũ ignẽ ꝑ vnã horã in vna
ꝑte digiti. q̃ntꝰ erit dolor q̃ñ interiꝰ ⁊ exte
rius ardebit. Yſa. xiij. Torſiões interiꝰ et
dolores exteriꝰ tenebũt. q̃ı ꝑturiẽtes dole
bũt. ¶ Itẽ erit ibi ꝯfuſio magna. Hiere. ij.
Quõ ꝯfũdit̃ fur q̃ñ ꝺ̃ꝑhendit̃. ita ⁊ tu con
fũderis Probabile ẽ ꝙ in inferno apparе
bũt aliq̃ ſigna dãnatõis eoꝝ. Exẽpluz ꝺ̃ fu
re cui ſuſpẽdit̃ ad collũ furtũ vt cauſa ſue
pene. Treñ. j. Cõuolute ſũt ⁊ ĩpoſite collo
meo iniq̇tates mee. ¶ Itẽ laborabũt ſine
fine. ps. Laborabit ineternum ⁊ viuet ad
huc in finẽ. ⁊ hẽ q̃ nolũt mõ laborare ſed
quieſcere ⁊ diuitijs affluere faciẽtes feſtũ
añ vigiliã. Exẽpluz de mari qꝺ̃ ab intriſe
ca cauſa ſꝑ ẽ inquietũ. Yſa. lvij. Cor impij
q̃ſi mare feruẽs. qꝺ̃ quieſcere ñ pt. nec alle
uiationẽ accipiẽt a labore ſuo. vt dic̃ Be
da ſup illud Job. xv. Nõ credat errore de
ceptꝰ ꝙ aliq̊ ꝑcio redimendꝰ ſit. Apud in
feros nulla ẽ redẽptio nec doloris mitiga
tio. ¶ Item erit ibi penaꝝ acerbitas. Et h
mltis de cauſis. Ex fletu ⁊ eiulatu. Ex ſtri
dore dentiũ. Ex plãctu. Ex deſiderio mor
tis. Ex mãducatõne linguaꝝ. Ex blaſphe
mia creatoriſ. Que oĩa patẽt ex ſcripturis
ſanctis. Greg̃. Hoc ſuſpicari non potuit
qꝺ̃ cruciatibꝰ deditus inuenit. Aduerten
dũ ẽ q̃nta erit afflictio vbi tot pene ⁊ tam

acerbe. cuꝫ vnica pena in pñti tantuꝫ affli
gat hoĩem ꝙ vix pt vnicã penã ſuſtinere.
¶ Item ſi febris q̃ aliq̃ntulũ q̇eſcit ad tꝑuſ
tantũ affligat hoĩez. q̃ntomagis illa affli
ctio ꝯtinua ⁊ ſñ aliq̃ q̇ete. Hiere. xvj. Ser
uietis dijs alienis q̇ ñ dabũt vob̃ requiez
die ac nocte Huiꝰ ꝯſideratõꝫ videt̃ dauid
innuiſſe vbi ꝺ̃r in ps. Quãtas oſtendiſti
mihi tribulatões multas ⁊ malas. et con
uerſus viuificaſti me. ¶ Itẽ aggrauat et
penã illã horribiliſ viſio demonũ. Job. xx
Uadẽt ⁊ veniẽt ſup eũ horribiles. Exẽplũ
in dialogo de illo q̇ vidit demões ante ſe.
q̃cũqꝫ ꝑte vtebãt cũ morerẽt. ⁊ cũ ñ poſſet
euadere cepit clamare inducias vſqꝫ ma
ne ſꝫ ñ habuit. ¶ Itẽ ſi tyrãni mũdi ſic affli
xerũt martires. qd erit de demõibꝰ q̃ incõ
ꝑabilit̃ ſũt potẽtiores ⁊ crudeliores in pe
nis. Job. xlj. Nõ ẽ ptãs ſup t̃rã q̃ ei valeat
cõꝑari. Ecc̃. xxxix. Sũt ſpũs ad vindictaꝫ
creati ⁊ in tꝑe ꝯſũmatõis effũdũt v̇tutem
⁊ furorẽ eꝰ q̇ fecit illos. ¶ Aggrauãt etiã
penã damnatoꝝ ꝯditões male ꝯ corpora
eoꝝ. Erũt ei corꝑa eoꝝ deformia. Exẽpluz
auguſtini ĩ libro de ciuitate dei. Si ignis
iſte tꝑalis oĩa corꝑa lucida ⁊ decora ꝺ̃tur
pat ⁊ denigrat. q̃ntomagis ille ignis ĩfer
nalis turpis ⁊ obſcurꝰ. Exẽplũ de igne be
ati antonij. Johel. ij. Oẽs vultꝰ redigẽtur
in ollã ¶ Itẽ erũt debilia Job. xviij. Cõſu
met brachia eꝰ ꝓmogenita mors. i. fortitu
dinẽ q̃ ꝯſiſtit in brachijs. ¶ Itẽ erũt nuda
ad ꝯfuſionẽ ſuã. Naũ. iij Oſtendã gẽtibꝰ
nuditatẽ tuã. ¶ Itẽ erit ibi penaꝝ etnitas.
Yſa. xxxiij. Quis habitabit ex vobis cũ ar
doribꝰ ſempiternis. Grego. Erit miſeris
mors ſine morte. defectuſ ſñ defectu. quia
mors ibi ſꝑ incipit. ⁊ deficere defectus ne
ſcit. Si ꝑpararet̃ alicui lectꝰ mollis et ſua
uis ⁊ diceret̃ ei ꝙ oporteret eũ iacere in le
cto illo ꝑ viginti annos ita ꝙ de illo ꝓ nul
la varietate ſurgeret. ꝓ nulla re hoc facerꝫ
Et q̃uo poterit ẽẽ in inferno ꝑ mille milia
annoꝝ ⁊ amplius vbi ſubter eum ſternet̃
tinea ⁊ operimẽtũ erũt v̇mes. ⁊ lectus eiꝰ
ignis. vt ꝺ̃r Yſa. xxxiiij. Hec ẽ domꝰ dedali
cꝰ facilis ẽ ingreſſꝰ. ſm quod ꝺ̃r. yſa. xxiiij.

Congregabūť in lacū ⁊ claudēť ibi ī carce
re. Exēplū de lapide in mare ꝓiecto q̄ nū-
q̄ȝ inde exiet. Apoca. xviij. Suſtulit āge-
lus lapidē molarē grandē ⁊ piecit in ma-
re dicēs. Hoc impetu mitteť babilon ī in-
fernū. ¶ Itē nullꝰ libenť poneret pignus
ꝓcioſū ꝓ vili ⁊ modico ꝓcio vbi redimi nō
poſſȝ. Quāta ergo ſtulticia ē illuc aīam
ſuā tam ꝓcioſā obligare ꝓ modica delctā
tione pctī vn̄ exire n̄ poſſȝ. vbi ignis nō ex
tingueť ⁊ v̄mis n̄ morieť. Yſa. vlť. Job. xx.
Luet q̄ fecit oīa nec tn̄ ꝯſumeť. Exēplū de
ſalmādra q̄ ab igne tota ſuccēdiť. ⁊ tn̄ n̄ cō
ſumiť ſȝ ibi viuit. et de ferro qđ totū incen
diť ab igne nec ꝓpť h̄ ꝯſumiť. Et đ lapide
q̄ đr laniſtꝰ q̄ cū ignitꝰ fuerit totꝰ ſp̄ tenet
ignē nec ꝯſumiť. ¶ Circa meditatōeȝ tor-
mētoꝝ inferni notandū q̄ hꝰ meditatio fa
cit bn̄ pugnare ꝯ diabolū. Quis ei ꝯſide
rāſ q̄ ſi victꝰ fuerit ab eo. ducet illū ad illa
tormēta. n̄ pugnet fortiꝰ ne vincať. Exem
plū de antonio cū diabolꝰ temptaret euȝ
de pctō. debitas rememorās penas eidē
opponebat. ⁊ tandeȝ diabolꝰ in ſpecie par
uuli ethiopis nigerrimi apparēs ei ad pe-
des eꝰ ꝓuolutꝰ ſe victū ab eo ꝯfeſſꝰ ē. Iteȝ
valet ad tollendā carnoſitatē. Sicut eniȝ
baculꝰ q̄ v̄ſať in igne ꝯſumitur ī eo cortex.
Ita neceſſe ē vt ꝯſumať ī eo carnoſitas q̄
de inferno meditať. Si ei aſſidua mortis
meditatio corpis ē afflictio. vt đr Eccs. xij
q̄ȝto magis afflictio ignis etnī. It retrahit
a delectatōibꝰ mđi. Exēplū ī vitis patruȝ
dixit q̄dā ſenex. Nutrix qn̄ vult ablactare
puerū poit aliqđ amaꝝ in mamilla qđ ſē
tiēs puer retrahiť a mamilla. ſic ⁊ tu ama
ritudinē delectatōnibꝰ mđi apponas et re
traheris ab eiſ. Job. vj. Nū qđ guſtare po
terit q̄s qđ guſtatū affert mortē. ſ. q̄lecūq̄ȝ
q̄ntomagis ſi afferat etnā. Item reuocat
a via ꝑditōis. ⁊ dirigit ad bonā viā. ſ. peni
tētie. ps. Cogitaui vias meas ⁊ ꝯuerti pe
des meos in teſtimonia tua. Iđo dicebat
Job. x. Dimitte me vt plāgā paululuȝ do
lorē meū añq̄ȝ vadā. ⁊c. Exēplū de magrō
q̄ nolebat ſmōes audire ne ꝯuerteret ad
pniaȝ. It exēplū de vno mortuo q̄ iacuit ī
feretro cooptus cū cooptorio. frēs veniē
tes ad domū vbi iacuerat volētes dicere
officiū mortuoꝝ. ſ. Placebo. ſm cōſuetu
tudinē priē. iuxta feretrū ſicut fecerūt. Fra
tribꝰ orātibꝰ officiū. crux. ſ. ſignum crucis
qđ iacebat ſupra ipm reuertebat ſe a fra
tribꝰ ⁊ clauſit aures. h aſtātes vidētes ſūt
attoniti ⁊ mirati. ⁊ frēs diſtracti. qđ ſigni
ficaret ignorarēt. Tandē fuſis ꝓcibus ad
dn̄m. vt dignareť oñdere ꝓ miſcđiaȝ ſuaȝ
q̄d ſignificaret Immediate crux q̄ ibi iace
bat loq̄bať dicēs Quia iſte hō iu vita ſua
nūq̄ȝ voluit audire v̄bū dei. ſ. ꝑdicatōnes
nec de deo. Iđo nec ī morte ſua ego volui
audire ꝓces ꝓ eo. ⁊ n̄ ē dignꝰ vt oreť ꝓ eo.
qꝛ indignū ſe fecit. Sic vltimate frēs receſ
ſerūt et Placebo n̄ cōpleuerūt cū officō
ſolito more. ¶ Itē expellit pigritiā ab ho
mine ⁊ excitat ad bonū. Exēplū ī vitis pa
trū. dixit frater ſeni. Quid faciā qꝛ ſedens
in cella patior accidiā. Rn̄dit ſenex. Non
dū vidiſti futura tormēta. qꝛ ſi illa poſuiſ-
ſes ī corde tuo. et eſſet cella tua plena v̄mi
bus vſq̄ȝ ad collū ſuſtineres patienť ⁊ nō
accidiareris. Propť oīa iſta bona đ ipa
Conuertanť pctōres in infernuȝ. ſ. ꝑ medi
tationem. Illuc ſe transferant.

¶ De Iudicio generali.

Futurū eſſe iudi
ciū patet autoritatibꝰ ⁊ rōnibus
Yſa. xiij. Ululate qꝛ ꝓpe eſt dies
dn̄i Cuꝰ diei aduētꝰ expectať ⁊ timeť licet
remota ſit videť ꝓpinq̄. Item ꝓbať auto-
ritatibꝰ aplōꝝ q̄ h̄ vnuȝ de articulis fidei
poſuerunt ibi. Inde venturꝰ ē iudicare vi
uos et mortuos. Mat. xxiiij. Item ratōi-
bus. Hō bn̄ diſpoſitꝰ dicit deū ſūme eē ſa
pientē. ⁊ ꝑmū bonū q̄ meliꝰ eſſe nō poteſt
Si ergo credis deū creatorē ⁊ gubernato
rē mđi. nō debes eū credē cecū vt ea q̄ fiūt
n̄ videat Aut inſipientē. aut ſi videat nō
cognoſcat. aut malignū vt malū q̄đ videt
ſibi placeat. ⁊ punire nō curet vł negligat
Aut impotentē. vt ſi velit n̄ valeat. Aut i
iuſtū vt nec bonis bona. vel malis mala
retribuat. Aut impiū ⁊ nō miſericordem

Judicium generale.

vt oppoſitiões aut oppreſſiões et afflictões
bonoꝝ q̄ntū ad oppreſſores ipune trãſeãt.
Aut infidelē vt eis q̄ fideliter ei ſeruiūt bo
nū n̄ retribuat ſ; potiꝰ malū. cū videamuſ
bonos freq̄nt̄ ꝯteri. et malos ecõtrario ꝓ
ſperari. Neceſſe ē q̄ in futuro fiat a iuſto
iudice. ſ. in iudicio generali oībuſ retribu
tio ſm̄ q̄d meruerūt. Altiſſimꝰ ei patiens
ē redditoꝛ. Ecc̄. v. ps. Reddis vnicuiq; iu
xta opa ſua. Hec ē ꝓbatio in itinerario cle
mētis. ¶ Timendū āt ē iudiciū ꝑpt mul
ta. ¶ Primo ꝑpt ſignoꝝ ꝓambulatõem
ps. Turbabūt gētes q̄ habitāt terminos
a ſignis tuis. Mat. xxiiij. Sol obſcurabi
tur ⁊ luna non dabit ſplēdoꝛē ſuū. ⁊ ſtelle
cadent de celo. Lu. xxj. Erūt ſigna in ſole ⁊
luna ⁊ ſtellis. ⁊c. Chryſoſtomꝰ. Cū paterfa
milias moꝛit. tota familia depoīt oꝛnamē
tū ꝯſuetū ⁊ induit ſe veſte lugubri ī ſignū
doloris. Sic appropinq̄nte mōdi termino.
oēs creature oſtēdūt ſigna doloris. Item
hō moꝛiens cū laboꝛat in extremis. quan
do amittit v̓ba. ſignis loq̄t. ſic mūdꝰ ī fine.
Gregoꝰ. Multa debēt ſigna ꝑcurrere vt
malū ſine fine valeāt nūciare. Itē ſicut rex
volēs accipe vindictā de inimicis ſuis p̄
mittit curſores q̄ ſuccendunt t̄ras eoꝝ. ita
dñs ꝑmittit ſuccēdētes mundū. ps. Deꝰ
noſter maīfeſte veniet. ignis ī ꝯſpectu eiꝰ
exardeſcet. ⁊ iſlāmabit ī circuitu. ⁊c. Mat.
xxiiij. Mittet angeloſ cū tuba ⁊ voce. ⁊ cō
gregabūt electos eꝰ a q̄ttuoꝛ vētis celi. Jō
dicit apl's. q̄ terribilis ē expectatio iudicij
Hieroꝰ. Siue comedā ſiue bibā ſꝑ videt̄
intonare auribuſ meis illa vox. Surgite
moꝛtui venite ad iudiciū. Chryſoſtomus
ſuꝑ illud Lu. xxj. Nam v̓tutes celi moue
bunt̄. Si rex aliq̄s ꝓceſſurꝰ ē ꝯ aliquē. dig̃
tates oēs mouent̄. exercitꝰ oēs excitantur
tota ciuitas feruet. Quāto magis rege ce
leſti exurgēte iudicare viuos et moꝛtuos
angelice v̓tutes cōmouebūt̄. terribileſ mi
niſtri terribilē dñm ꝑcedēt āt ipm ꝓ cāde
labris fulgura viua precedent. ⁊ ꝓ tubis
hoꝛrēda tonitrua. ¶ Itē; timendū ē iudi
ciū ꝑpt irā iudicis inflexibilē. Prouer. vj.
Zelꝰ ⁊ furoꝛ viri nō parcet ī die vīdicte. ⁊c

Job. ix. Deꝰ cꝰ ire reſiſtere nemo p̄t Si āt
btā v̓go ⁊ oēs ſcti rogarēt ꝓ aliq̄ q̄ eſſ; tūc
in moꝛtali pctō n̄ exaudirent̄. Chryſoſtōꝰ
Nō filij ꝓ parentibꝰ int̄cedent. nec angeli
ꝓ hoībꝰ ſicut ſolēt aſſumēt v̓bū. q̄ꝛ natura
iudicij nō reſpicit miſc̄diā;. Neſcit̄ ei mō
potentia dei a malis. ſicut acumen gladij
du; ē in vagina ignoꝛat̄. Sic mō iuſticia
dei ⁊ potētia in vagina miſc̄die abſcōdit̄.
ſed cū acuerit vt fulgur gladiū ſuū et arri
puerit iudiciū manus eꝰ apparebit. ¶ Ite;
feruoꝛ ſolis ſub nube tegit̄. ſ; q̄n diſcoope
rit̄ q̄nti ſit ardoꝛis oñdit̄. Sic chriſtuſ ſub
nube miſc̄die latet. ſ; remota nube quāte
ſit potentie ⁊ iuſticie oſtendet. ps. Cogno
ſcet̄ deꝰ iudicia faciens. Veniet eī cū pote
ſtate magna. q̄ꝛ nō erit angelꝰ nec ſanctuſ
q̄ nō veniat cū eo ꝯ pctōꝛes. Nullꝰ enī po
terit ei reſiſtere nec audebit cōtrariari. ſic
palea nō reſiſtit igni. Math. iij. Paleas
āt cōburet igni inextīguibili. Chryſoſtōꝰ
Nec reſiſtendi v̓tus nec fugiēdi erit facul
tas nec pnīe locꝰ nec ſatiſfactōis tempus
Ex anguſtia oīm rerū nihil remanebit ni
ſi luctꝰ. ¶ Item timendū ē iudiciū q̄ꝛ eſt cō
putabile. ij. Coꝛ. v. Omēs nos maīfeſtari
opoꝛtet añ tribunal chriſti vt referat vnꝰ
quiſq; ꝓut geſſit in coꝛpe ſiue bonum ſit
ſiue malū. Veniet enī ad ꝯputandū. quia
bona nobiſ cōmiſſa diſſipauimꝰ. Math.
xviij. Veniet dñs ſeruoꝝ illoꝝ et ponet ra
tionē cū eis. Item in fine hebdomade ſo
lent pueri reddere rōe; lectionū ſeptima
ne. ⁊ q̄ neſcit redde v̓beraſ̄. et q̄ ſcit euadit.
⁊ operarij recipe mercedes ꝓ opibꝰ ſuis. ⁊ d̓
ficientibꝰ nūdinis vadūt mercatoꝛes ad
pagamentū. Sic in fine mūdi opoꝛtebit
reddere ratōnem de omnibꝰ ⁊ recipe mer
cedem in iudicio. Eccs. xij. Cuncta que fe
cimus ⁊ fiunt adducet deꝰ in iudiciū pro
omī errato. ſiue bonū fuerit ſiue malum.
¶ Item neſcit̄ modo ab hominibꝰ quare
hic in pauꝑtate ⁊ vilitate dimittat bonos
Sic in hyeme ramos vacuos folijſ ⁊ fru
ctibus dimittit. ſed in eſtate fructus appa
rent. Sic in iudicio apparebit bonitas v̓
tutis dei in ſcīs, cum eos omī infirmitate

⁊ penuria deposita ꝺcorabit. qn̄ fulgebūt
iuſti ſicut ſol ī regno pr̄is eoꝝ. Itez q꞉ erit
inexcuſabile. Nullꝰ poterit ſe excuſare. q꞉
erit ibi ꝺnudatio opeꝝ. Ecc̄. xi. In fine ho-
minis denudatio ē opeꝝ illiꝰ Daniel. vij.
Judiciū ſedit ⁊ libri aperti ſūt. i. ꝯſcie. Cre-
ditoꝛ ꝓbat ꝺbitū ſuū ꝑ lr̄as patētes quas
hꝫ a debitore vel ꝑ teſtes. Sic diabolus ꝓ
bat actorē coꝛaꝫ iudice ſūmo ꝑ opa mala
q̄ tūc oībꝰ apparebūt. Apoca. xx. Judicati
ſūt moꝛtui ex his q̄ ſcp̄ta erāt in libris eo-
rū. Sap. iiij. Filij q̄ naſcēt̄ teſtes ſūt nequi-
cie aduerſus parentes ⁊ opa oparios ac-
cuſabūt. Peccata ei q̄ mō ſūt occulta ma
nifeſtabūt. vt merces fardelloꝝ ī nūdinis.
.j. Coꝝ. iiij. Veniet dn̄s q̄ ⁊ illuminabit ab
ſcōdita tenebraꝝ ⁊ maīfeſtabit cōſilia coꝛ
diū. Et iō bonū eſſet hꝫ p̄us ꝑ cōfeſſionem
pctā deponere. ſicut latro furtū extra do-
mū eijcit ne iuxta eū īueniat̄. ps. Preoccu-
pemꝰ faciē eꝰ in ꝯfeſſione. Fatuꝰ ē ille qui
citatꝰ corā dn̄o ſuo ꝯ̄ ſe teſtes adducit. id ē
mala opa. ⁊ bonos teſtes. i. bona opa que
ferre teſtimoniū ꝓ ip̄o poſſūt in via inter-
ficit ꝑ peccatū. ¶ Itē erit iudiciū illō inopi
nabile. Subito ei veniet dū non ſperat̄. j.
Theſſal. v. Cū eni dixerit pax ⁊ ſecuritas.
tūc repentinꝰ ſuꝑueniet interitꝰ. glo. ſubi
tanea ꝑditio diei iudicij. Mat. xxiiij. Sic
fuit in diebꝰ noe. erāt hoīes comedentes ⁊
bibētes ⁊ nuptui tradētes ⁊ nō cognoue-
rūt donec veīt diluuiū. Ita erit aduentus
filij hoīs. iō et vos eſtote parati q꞉ q̄ hora
nō putatis filiꝰ hoīs veniet. Si eſſet aliq̄s
⁊ rex mādaret ei ꝑ lr̄as certas q̄ ip̄e veiret
cito ad ip̄m. et ſi eū ī malo ſtatu inueniret
ſuſpēderet eū vel in carcerē ꝑpetuū pone-
ret. credo q̄ ꝓ poſſe ſuo ſe p̄pararet n̄ differ
ret in aduētu ſuo Sic mādat dn̄s q̄ in ad
uentu ſuo p̄paremꝰ nos. q꞉ q̄s in aduētu
ſuo bene paratos inueniet remunerabit.
male ꝑatos eīnalit̄ dānabit. Math. xxv.
Que p̄parate erāt intrauerūt cum eo ad
nuptias. nō paratis expulſis. Iō dr̄. Ecc̄.
xviij. Ante iudiciū para iuſticiā. ⁊c̄. Ante
iudiciū interroga teip̄m. ¶ Itē timendū
eſt q꞉ erit intolerabile Malach. iij. Quis
poterit cogitare diē aduētꝰ eiꝰ. aut q̄s ſta-
bit ad videndū eū. Si tantū timet aliquis
qn̄ ſentit ſe reum de furto vel alio delicto
venire corā dn̄o terreno. q̄ntuꝫ dꝫ timere
apparere corā ſūmo iudice q̄ tot crimibus
cognoſcit ſe culpabilē. Greg. Si tantum
ꝑtimeſcit̄ iudiciū pulueris. q̄ formidine ꝑ
uidendū ē iudiciuꝫ maieſtatis. Augꝰ. O
q̄ꝫ anguſte erūt vndiqꝫ vie reprobis. Su
periꝰ erit iudex iratꝰ. Inferiꝰ horrendum
chaos. A dextris pctā accuſantia. A ſini-
ſtris infinita demonia ad ſupplicium trahē-
tia. Intus ꝯſcia vrens. Exteriꝰ mūdus ar
dens. Peccatoꝛ ſic dep̄henſus q̄ effugiet.
Latere erit impoſſibile. apparere intolera-
bile. Apoca. ix. In diebꝰ illis q̄rent hoīes
mortē ⁊ n̄ inuenient. deſiderabūt mori ⁊ fu
giet mors ab illis. Lu. xxiij. Tūc dicēt mō-
tibꝰ cadite ſuꝑ nos. ⁊ collibus opite nos.
¶ Aggrauat ei illum cauſe magnitudo.
Qui aggredit̄ cām ⁊ obtinebit in illa ad-
iudicabit̄ regno eīno. Ille vō q̄ cadit a cā
ſua adiudicabit̄ morti eterne. Math. xxv.
Ibūt hi in ſuppliciū eīnū. iuſti āt in vitam
eternam.

¶ De Judicio temerario.

Iudicat hō ma
le in triplici cauſa. ¶ Primo in
cauſa ſua. videlicet aīe ⁊ carnis
inter quas eſt bellū ꝑpetuuꝫ. dando ſniaꝫ
ꝯ̄ aīam carni acquieſcendo. ⁊ hꝫ eſt facere
ancillaꝫ dn̄am. et dn̄am ancillā. q̄d ē mag̃
abuſio. Yſa. v. Expectaui vt facerēt iudici
um. et ecce iniq̄tas. ſiles pueris q̄ nō iudi
cant bonū niſi placeat eis. Yſa. v. Ve q̄ di
citis malū bonū. ⁊ bonū malū. Et q̄ illud
iudiciū ſit iniuſtū patet Ecc̄. xviij. Filipꝰ
ꝯcupiſcētias tuas nō eas q̄niā ſi ſecutus
eas fueris faciēt te in gaudiū inimicis tu-
is. ¶ Scd̄o iudicat hō male in cā ꝓximi.
vt illi qui iudicant ditiorē meliorē ⁊ hono
rabiliorē. Ja. ij. Si introierit in ꝯuentum
veſtrū vir anulum aureū hn̄s in veſte cā
dida ⁊ intendatis in eū. ⁊c̄. nōne iudicatis
voſmetip̄os ⁊ iudices facti eſtis cogitati-
onū iniquaꝝ. Sed illud iudiciū caſſabit̄

a vo iudice magnis aſſiſijs in iudicio ge;
nerali. q̃ ñ ſ̃m viſionem oculoꝝ iudicabit
Yſa. xj. Exemplū ꝺ diuite ⁊ lazaro. Lu. xvj.
Item ſicut fatuꝰ ē q̃ empturꝰ ē equū non
ꝯſiderat eū ſed ſellā vel frenū. Sic q̃ hoīeƺ
ex veſte vel ꝯuerſatōne exteriori ꝯſiderat.
q2 ex auro frenū nō meliorat equuƺ. et ali;
q̃ñ ſub vili ſarpileria latent merces p̃cio;
ſe. ⁊ ſub pictura aurea lignū putridū et v̾;
miculoſū. Ideo ꝺ2 Jo. vij. Nolite ſ̃m faci
em iudicare. ⁊c. ¶ Tertio iudicat hō male
in cā ſui ⁊ primi. cauſam vel factū primi
aggrauando. vt phariſeꝰ publicanū iudi
cauit. Sicut oculus q̃ videt alioꝝ defectꝰ
ſuos nō videt. Roꝝ. ij. Propter quod in;
excuſabilis es o hō oīs q̃ iudicas. In q̊ ei̅
alteꝝ iudicas teip̃m ꝯdemnas. eadem ei̅.
⁊c. Et mirum eſt ꝙ pctā ſua maiora nō vi;
dent. ⁊ primi minora vident. ꝯtra naturā
viſus. Mat. vij. In q̊ iudicio iudicaueri;
tis iudicabimi. Et ſequit̃. Hypocrita eijce
p̃mo trabem ꝺ oculo tuo. ⁊c. Nō debēꝰ er
go alios iudicare. q2 ſtatū illoꝝ ignorāꝰ.
Roꝝ. xiiij. Qui nō manducat manducā
tem nō iudicet. Deus ei̅ illuƺ aſſūpſit. pōt
eē ꝙ placeat deo. Bernñ. Caue aliene vite
eē curioſus explorator aut temerarius iu
dex. q2 ſi perperam .i. p̃uerſe ab eo actuƺ eē
dep̄hendas nec ſic iudices primum. ma;
gis aūt excuſa intentōnē ſi opus ñ potes
puta ignorantiā vel ſurreptōem vel caſū
ꝙ ſi oīno diſſimulatōnem rei certitudo re
cuſat. dicito apud temetip̃um. O q̃ƺ vehe
mēs fuit nimis temptatio illa. quid ꝺ me
illa feciſſet ſi accepiſſet in me ſimiliter po;
teſtatē. ¶ Item q2 iudices ñ ſumꝰ. Roꝝ.
xiiij. Tu q̃s es q̃ iudicas alienū ſeruū. ſuo
dño ſtat aut cadit. i. ad ip̃m p̃tinet ñ ad te
Jo. v. Pater oē iudiciū dedit filio. Sapi
ens baliuus. alteriꝰ ſubditū non iudicat.
Sūt ei̅ aliq̃ qui alios iudicant ſ̃m quod
in ſe ſentiūt nō ſ̃m veritatē. ſicut q̃ñ fūdit̃
metalluƺ talē qualē in modulo inuenerit
formā recipit. Sic ſūt q̃dam. qui formam
cordis ſui hñt deformatā. ꝙ quicq̃d ī cide;
rit totum inueniſ corruptū ⁊ deformatuƺ.
Tales ſimiles ſūt infirmis quibus cibus

q̃ntūcūq3 ſapidꝰ ē ⁊ bonꝰ videt̃ inſipidus
et amarꝰ. et h̄ nō eſt ex vitio cibi. ſed a cor;
ruptōne palati. Sic iudiciū malū non ex
facto primi ſƺ ex corruptōe iudicātis p̄ce
dit. ¶ Itē baculꝰ in aqua poſitꝰ videt̃ fra;
ctus p̄pter reflexiōem vmbre. ⁊ turres et
montes iuxta aquā vident̃ tranſuerſi. Eo
dem mō cordi p̃uerſo et vitiato oīa videt̃
tranſuerſa et vitiata. Sap. xvij. Semper
p̄ſumit ſeua p̃turbata ꝯſcīa. Jdō ꝺ2. Eccs
x. Stultus in via ambulans cū ip̄e ſit inſi
piens oēs inſipiētes exiſtimat. Semper
credit latro ꝙ oēs ſint ei ſimiles. Chryſoꝰ.
Omis hō ſ̃m ſe alteꝝ iudicat. Vñ q̃cq̃d ī
bono corde cadit. totum bonū ⁊ dulce effi
cit̃. ſicut apis q̃ amaros ſucos et veneno;
ſos in mel ꝯuertit. Ecōtrario in corde iui
di vel odioſi totum ꝯuertit̃ in venenum.
ſicut de aranea quicq̃d ſugit totum ꝯuer
tit̃ in venenum. Ecc. xj. Bona in mala cō;
uertēs inſidiat̃ et in electis ſuis ponit ma
culā. ¶ Item de nob̄ reſponſuri ſumꝰ nō
de alijs. Roꝝ. xiiij. Tu q̃s es qui iudicas
frēm tuū. aut tu quare ſpernis frēm tuū.
Oēs ei̅ ſtabimꝰ ante tribunal chriſti. ⁊ pꝰ
Vnuſq̃ſq3 p̄ ſe rōeƺ reddet deo. Nō ergo
ampliꝰ inuicē iudicemꝰ. q2 ſ̃m q̊d iudica;
bimꝰ alios iudicabimur a deo. Mat. vij.
In q̊ iudicio iudicaueritis iudicabimini.
Item q2 nō ē tempꝰ in p̄ñti aſſignatū ſƺ in
futuro. j. Coꝝ. iij. Nolite ante tempꝰ iudi;
care q̊adūſq3 veniat dñs q̄ et illūiabit ab;
ſcōdita tenebraꝝ. et manifeſtabit conſilia
cordium.

¶ De Judicibus malis.

Acceptio munerū
excecat iudicē. Inſanꝰ eſſƺ qui in
hoſpicio ſuo reciperet illū a quo
deberet excecari. h̄ facit muneriſ acceptor
Deuto. xvj. Non accipias p̄ſonā nec mu
nera. q2 munera excecant oculos ſapiētū
et p̃uertūt corda iuſtoꝝ. ¶ Itē aufert cor;
rectōem. Aliq̃ñ p̄latꝰ aliq̃s veit ad aliquē
ſubditū ſibi cū tāto latratu ꝙ videt̃ eū vel;
le deuorare. ſƺ ille p̃cutit euƺ cū vna marca
argenti et aufert ab eo loquelam. Ecc. xx.

Exenia ⁊ dona excecāt oculos iudicum.
⁊ quaſi mutꝰ auertit in ore correctionem.
Item mulier nō dr̄ caſta q̄ ſollicitat̄ a tur/
pi amatore. ſi munera ab eo accipiat illa.
Nec iudex munera accipiēs a corruptōe
peccati ē imunis. Vnd̄ Yſa. j. Principes
tui infideles. ſocij furū. oēs diligūt mune/
ra. ꝛc. Item ſicut iniquꝰ eſſʒ q̄ mihi cappaʒ
meā vēderet. ita iniquꝰ ē iudex q̄ iuſticiaʒ
quā dʒ ex officio ſuo vendit. ⁊ aliq̄d ꝓpt̄ h̄
accipit. Job. xv. Ignis deuorabit taberna
cula eoꝝ q̄ libent̄ munera accipiunt.

De Juſticia.

Solet diſtigui qua
druplex iuſticia. Vendita. Defi/
ciēs. Excedēs. Sufficiēs. Dico
q̄ ē iuſticia vendita pro pecunia vl̄ laude
hūana. de q̄ Mat. vj. Attēdite ne iuſtici/
am vr̄ām faciatis corā hoībꝫ vt videami
ab eis. Chryſoſtōꝰ. Coraʒ illis bona facis
a q̄bus lʒ remoti ſint velles videri. Fatuꝰ
ē ille q̄ opa ſua d̄ quibꝰ poſſʒ emere regnū
eternū ꝑ nihilo. i. parua vana gl̄ia q̄ nihil
ē dat. Greg̃. Qui de bonis q̄ facit hūanaʒ
laudeʒ req̄rit. rem magni p̄cij ꝑ vili p̄cio
venalē expoīt. Itē qui bladū ſuū in herba
colligit vel vineā in viridi ſuco mādu cat.
nō inuenit in autūno quid in horreo vel
ī cellario reponat. Sic q̄ vult habere mer
cedē hūane laudis vel t̄reni cōmodi. ī fu/
turo n̄ habebit. q2 ſicut n̄ punit d̄s bis ī id
ipm̄. ita nō remunerabit bis in idipm̄. Jō
ſequit̄. Alioq̄n nō habebit mercedem. ꝛc.
Mat. v. Amen dico vob̄ receperūt mer/
cedē ſuā. Fatuꝰ dʒ reputari q̄ ſtatim cuʒ ſe
minauerit vult habere fructū. Talis ē ille
qui laudē q̄rit de opibꝰ. In vitis patrum
dixit quidā. Sic fieri n̄ p̄t vt gl̄am ſcli ha/
beamꝰ ſimul ⁊ celeſtē. Scd̄a iuſticia ē
deficiens vel remiſſa. Hec ē iuſticia phari
ſeoꝝ. de q̄ dr̄ Mat. vj. Niſi abūdauerit iu
ſticia vr̄ā plꝰ q̄ʒ ſcribaꝝ ⁊ ⁊ phariſeoꝝ. nō
intrabitis. ꝛc. Hec ē illoꝝ q̄ ad tempus cre
dūt ⁊ in tempore temptationis recedunt.
Equus vel operarius mane deficiens nō
poteſt facere bonam dietam. Nec pugil
ad primum ictum cadens poteſt habere
victoriam. Job. iiij. Tetigit te plaga et de/
fecisti. Gal̄. vj. Bonū faciētes nō deficiāꝰ
ꝛc. Tertia ē iuſticia excedēs vel nimia.
Eccs. vij. Noli eē nimis iuſtꝰ. glo. ſūmuʒ
iuſ ſūma ē iniuſticia. Hec ē illoꝝ q̄ pc̄ā ⁊ pec
cata alioꝝ aggrauāt ⁊ ſua alleuiāt. Bern̄.
Sūt q̄daʒ ſic feruētes ꝯ alioꝝ pc̄tā vt plu
rimū videāt̄ eſurire iuſticiā. ſi d̄ ſuis p̄ciſ
apud eos idē eſſʒ iudiciū. ſʒ n̄ ē ſic. Nūc āt
pondꝰ ⁊ pondꝰ. mēſura et mēſura vtrūqʒ
abominatio ē apud deū. Prouer. xx. Iſti
ſūt ſimiles cuidaʒ ſtulto qui audiuerat q
deꝰ p̄cepat recte ābulare nec declinare ad
dextrā nec ad ſiniſtrā. ⁊ iō nolebat declia/
re ſʒ mōtes et domos trāſcēdere vel diru/
ere volebat. Sic facit nimis iuſtꝰ qui oīa
ad voluntatē ſuā vult inducere. ⁊ iudiciū
dei euacuare. Quid ergo neceſſe ē futurū
iudiciū ſi oīa corrigant̄ h̄. Apl̄s. ij. Coꝝ. v.
Omēs maīfeſtari oportet ante tribunal
chriſti. vt referat. ꝛc. Item ſimiles ſūt ſtul/
to tranſeunti diuerſa loca oēs lapides q̄s
nō recte ordinatos in muris videbat aliť
ordinare volebat. ⁊ oēſ claudos recte am
bulare. ⁊ oēs luſcos recte videre. et omēs
dies ad equalitatē redire. ꝯ dei ordinatōʒ
Sed oēs arbores nō ſūt equales. nec fru
ctus oēs eque boni. nec oēs hoīes eq̄les.
nec alia equalia. nec oīa vina eque ſūt bo
na. nec aque. et m̄ta alia. nec et mēbra eū
dem actum habēt. ſic dicit apl̄s Roꝝ. xij.
Et tales ꝯ voluntatē dei et ordinatōnem
oīa volunt eſſe equalia. Sicut ignis lam
padem ſine oleo deſtruit. ſic zelus iuſticie
cor hoīs niſi aſſit oleū miſc̄die. Ja. ij. Mi
ſericordia ſuperaltat iudiciū. Quarta ē
iuſticia ſufficiēs ⁊ vera. de q̄ Macrobiꝰ.
Juſticia eſt v̄tus reddēs vnicuiqʒ q̄d ſuū
eſt. Oportet ergo hoīem iuſte agere re
ſpectu vniuſcuiuſqʒ vt ſit iuſtꝰ. Reſpectu
dei. reſpectu primi. reſpectu ſui. Reſpe
ctu dei triplicem oportet habere iuſticiā.
Prima eſt in emendatione cōmiſſoꝝ
ſcilicet corrigendo teipſum de male factis
in preſenti. vel fiet in futuro. quia quē in/
ferior prelatus ſufficienter correxit. ſupe/

Juſticia.

rior poſtea veniens non corripit. Sic ſi
homo in p̄n̄ti ſe ſufficienter punit. nō pu
niet̄ in iudicio. Apl's. j. Cor. xj. Si noſmet
ipoſ iudicaremꝰ n̄ iudicaremur. Sȝ dicit
greg̃. Qui nō vult iudicari eo iudicio qd̃
nūc ē̄ iudicē ȝ expectet. Jdeo dr̄ puer. xviij.
q̄ iuſtꝰ in p̄ncipio accuſator ē ſui an̄q̄ȝ ab
alijs accuſet̄ in futuro. glo. dicit. Dis q̄ iu
ſtus eſt vbi peccantiū errata ꝯſpicit. p̄mo
ſeip̄m inſpicit. et dū ſeip̄m accuſauerit ali
os benigne corripit. Jniuſtꝰ v̓o non accu
ſat ſe in p̄n̄ti. ido accuſabit̄ ī futo. Seneca
Qui ī ſecreto nolūt audire v̓itatē ī publi
co audiēt eā. ❡ Sc̄d̄a ē in ſolutōe d̓bitor
vt cēſuū ꝯſuetudinū. H̄ ē dc̄m. Redde dn̄o
tuo q̊d debes. Si ergo recognoſcis te ſer
uū dei. debes ei ſeruitiuȝ de feudo tuo. ij.
Mach. ix. Juſtū ē hoīem ſubditū eſſe do.
⁊ mortalē nō paria deo ſentire. Si heres
fidem dn̄o ſuo nō ſeruaret. heditate pater
na p̓uaret̄. Sic. ⁊c. Mat. xj. Auferet̄ a vo
bis regnuȝ dei et dabit̄ gēti facienti opa et
ſeruitia q̊ p illo habēdo requirūt̄. Jt q̄ fūr
dū ei a q̊ emptꝰ ē auferret ⁊ daret illi q̄ nō
hȝ ius iniuſtꝰ eſſȝ. Sic qui ſeip̄um aufert
deo a q̊ factus eſt ⁊ redemptꝰ. ⁊ ſeruit dia
bolo magis iniuſtꝰ eſt. Bern̄. Jnfidelem
ratio vrget et iuſticia naturalis. totum ſe
tradere illi a quo ſe totum habet. ❡ No
ta q̄ de tribus que habemus tenemur ſer
uire deo. de corde. dilectionem. Luc. x. Di
liges dn̄m deum tuum ex toto corde. De
corpe. bonam operationem. Gal'. vj. Dū
tp̄s habemꝰ operemur bonū ad oēſ. De
poſſeſſione. elemoſinā. Tobie. iiij. Qūo
potueris ita eſto miſericors. ſi multū tibi
fuerit abundanter tribue. ⁊c. ❡ Tertia iu
ſticia reſpectu dei. eſt in ſupererogatione
gratuitor. et hoc quidem iuſtum eſt. vt ſi
cut gratis accepimꝰ a deo ſe ⁊ ſua. ita gra
tis demꝰ nos et noſtra. Prouer. xij. Qui
negligit damnum p̄pter amicū iuſtus ē.
damnū. ſ. amicor corpis. honoris et rerū
Omnia iſta neglexit chriſtus pro nobis
aut dimiſit vt nos retineret. Sic non cu
res quid tu perdas. vel quid de te fiat dū
modo eum retineas. Auguſtinus. Quic

quid voluerit deus meus auferat ⁊ ſe mi
hi det. quaſi diceret. Omē q̊d patiendum
mittit vl' dat patiar patienter. mortuꝰ aut
viuus ſuus ſum cū bona fide. ❡ Similit̄
reſpectu primi triplex nobiſ iuſticia neceſ
ſaria eſt. ❡ Prima ē vt ei nocumentuȝ n̄
inferamꝰ. Tulliꝰ. Primū fundamētum
iuſticie eſt ne cui vel alicui noceat̄. deinde
cōmuni vtilitati ſeruiat̄. Juſticia magis
alijſ q̄ȝ ſibi p̄deſt. ⁊ vtilitates ſuas negligit
cōmunia emolimēta p̄ponēs. Jō dr̄ pro
uer. xvj. Jnitiū bone vite ē facere iuſticiaȝ.
ſcȝ naturalē. Math. vij. Quecūq̄ȝ vultis
vt faciāt vobis hoīes ⁊ vos facite illis Ex
emplū de p̄poſito q̄ h̄ in penitētia p̄cepit
nulli facere q̊d ſibi nollet fieri. Tobie. iiij.
Quod ab alio oderis tibi fieri. vide ne ali
qn̄ alij facies. Prouer. xvj. Juſtor ſemita
declinat mala. ❡ Secunda eſt. vt illata
nocumenta ab ip̄o remittamꝰ. Et h̄ q̄ deȝ
iuſtum eſt. vt qui iudicari vult a domīo
in foro miſc̄die. in eodem foro cum proxi
mo velit iudicare. Alioq̄n miſc̄dia n̄ deſē
det eum. ſi eam negauerit primo. quia iu
diciū ſine miſc̄dia fiet ei q̄ nō fecerit miſeri
cordiā. Ja. ij. Exēplum de ſeruo nequam.
Math. xviij. Qui iudicare vult iniuſtꝰ ē
q̄r illi aufert ius ſuū qui dic̄. Mihi vindi
ctam ⁊ ego retribuā. Deut̊. xxxij. Qui re
mittit iuſtꝰ ē. q̄r p indulgētia indulgētiaȝ
ſoluit. p̄s. Mutuabit̄ peccator ⁊ n̄ ſoluet.
iuſtꝰ āt miſeret̄ ⁊ retribuet. Jmpoſſibile ē
vt riuulus fluat. et fons ſiccus ſit. Miſeri
cordia dei fons ē. miſc̄dia noſtra riuulus
Augꝰ. Fluit riuulꝰ. ſ. miſc̄die nr̄ē ad proxi
mū. ⁊ fons ſiccabit̄. i. miſc̄dia d̓i erga nos.
certe nō. Mat. v. Bt̄i miſericordes. q̊niā
ip̄i miſc̄diam ꝯſeq̄nt̄. ❡ Tertia eſt vt nos
et noſtra primo exhibeamꝰ. ſicut ſcp̄tum
eſt. p̄s. Diſperſit dedit paupibus iuſticia
eius manet in ſeculum ſeculi. glo. qui dat
ſua. iuſticiaȝ operatur. quia proximo de
bituȝ reddit. Ecc̄. iiij. Declina pauperi au
rem tuam ſine triſticia et redde debitum.
Oſee. x. Seminate vobis iuſticiam. id eſt
elemoſinam in veritate ⁊ metite in ore mi
ſericordie. Jn ore illius qui dicturus eſt.

Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mãducare. Ueni
te ergo bñdicti pr̄is mei pcipite regnũ. ꝛc.
Matth. xxv. Similit̄ reſpectu ſui eget hō
triplici iuſticia. ¶ Pr̄ia ē vt ſit aīe ſue iu
ſt⁹ pcurator. q: aīa pupilla exulata ⁊ icar
cerata ē. q̄ i hoīs cuſtodia poſita ē ⁊ ꝯmo/
data. Jdō iuſtũ ē. vt ei neceſſaria ꝓuideat
prou. xiij. Juſt⁹ comedit ⁊ replet aīaʒ ſuã.
q: q̄rit ei cibũ ſpũalē. Iniuſt⁹ videt̄ q̄ me/
li⁹ pcurat ancillã q̄ʒ dñaʒ. i. carneʒ q̄ʒ aīaʒ.
Job. xxiiij. Pauit ei ſterilē ⁊ q̄ non parit.
glo. carnē q̄ ſterilis dr̄. q: dũ ſola t̄rena ap
petit bonas cogitatōes gignere neſcit. nec
opa bona parere. Et vidue. i. aīe ñ bñ fecit
q: dũ deſiderijs ſeruit curã aīe ꝯtēnit Ecc̄.
x. Peccãtē in aīaʒ ſuã q̄s iuſtificabit. i. iu
ſtũ reputabit. Aut q̄s honorabit exhono
rantē aīaʒ ſuã. Multi plus honorãt ſub/
telares ſuos q̄ʒ aīas ſuas q: freq̄nti⁹ eos
tergũt. Ecc̄. x. Fili in mãſuetudīe ſua aīaʒ
tuã ⁊ da illi honorē ſcḋm meritũ ſuũ. ¶ Se
cũda iuſticia ē vt ſit corpis iuſt⁹ guberna
tor. ſcḋm q̄d dr̄ Ecc̄. xxxiij. Cibaria ⁊ virga et
onus aſino. i. corpi. Sʒ multi ſũt q̄ ita im
piguãt aſinos ſuos. i. corpa q̄ ñ pñt tene/
re eos. ſʒ pijciũt eos in lutũ pcti. ¶ Nota
q̄ nos ſum⁹ a deo ꝯſtituti iudiciarij ī t̄ra
corpis nr̄i. vt pctã q̄ latrones occidam⁹.
Hiere. j. Ecce ꝯſtitui te ſuper gētes. i. pctã
carnalia. ⁊ regna. i. pctã ſpũalia. vt euellas
p ꝯtritōem. ⁊ deſtruas p ꝯfeſſioneʒ. ⁊ diſſi
pes p ſatiſfactōʒ. ⁊ poſtea edifices. ꝛc. So
let dici q̄ t̄ra ē ſecura q̄ bñ tenet iuſticiã. ſʒ
vbi ñ fit iuſticia latrones habitãt. yſa. xxvj
Quia iuſticiã ñ fecim⁹ in t̄ra iō nō cecide
runt habitatores e⁹. i. pctã ⁊ mali motus.
Qui ſcit latrones ⁊ ñ facit de eis iuſticiaʒ
vel oñdit iudici ſimili mō debʒ puniri. La
trones ſũt pctã occulta q̄ debē⁹ ꝓdere iu/
dici in cōfeſſiōe qñ depꝛhendim⁹ in domo
ꝯſcie nr̄ē. ¶ Tertia iuſticia ē vt ſit vtriuſ/
qʒ pmotor ad bonũ. Prouer. iiij. Iuſtoꝝ
ſemita q̄ſi lux ſplēdēs. i. vita q̄ ſemita dicit̄.
ꝓpter breuitatē ⁊ mũdiciã ⁊ rectitudineʒ.
q̄ſi lux ſplēdēs alios illuminãs p exēpluʒ.
ꝓcedit ⁊ creſcit vſqʒ ad pfectũ diē. ſ. eterni/
tatis. de q̄ ī ps. Melior ē dies vna ī atrijs
tuis ſup milia dieꝝ q̄ ſũt in ſeculo pn̄ti.

¶ De Iuramento

Ulta ſũt diſſua/
denda circa iuramētũ ¶ Primũ
ē appetit⁹ mundi. Ja. v. Ante oīa
fr̄ēs nolite iurare neqʒ p celũ neqʒ p t̄ram
ꝛc. ſit ſermo veſter eſt eſt. nō nō. vt nō ſub
iudicio incidatis. ſ. reat⁹ vel peccati. q̄d fa
cit q̄ piurat vel blaſphemat. ¶ Scḋm eſt
aſſiduitas iurãdi. Ecc̄. xxiij. Jurationi nō
aſſueſcat os tuũ. Uix pt eē q̄ freq̄nt̄ iurat
q̄n aliq̄n piuret. Item nominatio dei nō
ſit aſſidua in ore tuo ꝓpter piculuʒ piurij.
Ille eñ q̄ licitum iuramentũ facit. quaſi la
queũ ad collum ſuũ ponit. Prouer. vj. Il
laqueatus es verbis oris tui et capt⁹ pro/
prijs ſmonib⁹. Qñ vō iuramentũ tranſ
gredit̄. ip̄e laqueo illo q̄ ꝓprijs manibus
ſe ſtrangulat aut tranſgulat. ¶ Tertiũ ē
falſitas. Hiere. iiij. Jurabũt. viuit dñs in
iuſticia ⁊ veritate. ꝛc. qñ aliq̄s piurat. ma
nũ ſuam quã extendit ad reliquias vł ad
librum. dat diabolo. et donec peniteat de
piurio. manus illa diaboli eſt. ⁊ quicquid
facit de manu illa vel ſignat vel comedit
manu diaboli facit. Exemplũ de illo qui
cũ piuraſſet. dixit. Nunq̄d breuior eſt ma
nus iſta quã extendi ad reliq̄as altera. Et
ſtatim cōbuſta ē man⁹ illa ¶ Item falſa/
rius videt̄ eē ſi quis ſigillo aliċ⁹ dñi ſui cō
miſſo ad defendendã aliquã veritatē vte/
retur ad aliquid falſum ꝯfirmandum. cũ
deus pmiſit hominib⁹ vt aſſumãt nomē
ſuũ ad ꝯfirmatōem veritatis. ſi vtant̄ no
mine ip̄ius ad ꝯfirmatōem falſitatis. ip̄i
falſarij ſũt. Qui eñ falſũ iurat vult deũ in/
uoluere in peccato ſuo. Cũ eñ iurare ſcḋm
Auguſtinum ſit deum teſtem inuocare.
cum ip̄e iurat falſum. ip̄e vult deũ teſtem
adducere falſitatis. Item vult facere q̄ de
us reputetur deceptor dum in nomīe ei⁹
vult homines ſeducere. Zach. viij. Unuſ
quiſqʒ malum ꝯtra primum ſuũ ne cogi
tetis in cordibus veſtris ⁊ iuramētũ mē/
dax ne diligatis. ¶ Quartuʒ ē qñ iurat p
nihilo. Exo. xx. Non aſſumes nomen dei

tui in vanū. Et Deutō. v. Nō vſurpabis
nomē dei tui fruſtra. q2 nō erit impunit⁹
q̄ ſup re vana aſſūpſerit illud. ¶ Quītuз
ē blaſphemia. Oñdit magnitudo h⁹ pcti
ex pena q̄ legit dñs puniſſe blaſphemātes.
Leuit. xxiiij. Hic q̄ maledixerit deo porta-
bit peccatū ſuum. ⁊ q̄ blaſphemauerit no
mē dñi morte moriet̄. lapidib⁹ obruet eū
oīs multitudo pplī. Exēplū de puero q̄nqз
ānoꝝ. Magna offenſio dicere ↄuitiū mi
liti. maior regi. q̄nta ē dicere ſummo regi.
Qui q̄reret ab aliq̄ ſi vnq̄з dixerit ↄuitiuз
epō vel regi t̄reno. Rñderet q̄ n̄. q2 nō au
deret. vel q2 n̄ meruerūt. ⁊ tñ audet deo di
cere q̄ nūq̄з ei nocuit ſз ſp iuuit. imo etiā q̄
diceret ei q̄d ipſe dicit deo nūq̄з diligeret
eū ſз diceret ſibi magnā iniuriā fieri. et tñ
facit deo q̄ ē dñs e⁹. ſз ſoluet ī futuro. Jdō
dicit aug⁹. Nō min⁹ peccāt q̄ deū blaſphe
māt ī celꝭ. q̄з q̄ ipm crucifixerūt in terris.

¶ De Hypocritis.

Hypocrita ſpeci
em hз ſanctitatis. ſз non opera.
Ideo cōpat̄ ſtrucioni. Job. xxxix.
Pēna ſtruciōis ſilīs ē pēne Hodij. i. simil'
ē hypocrita bonis ī ↄuerſatōe. ſз n̄ in veri
tate opis ⁊ volatu ↄtēplatōis. Item aliq̄
fruct⁹ q̄nq̄з ſani exteri⁹ apparēt ſз interius
putridi ⁊ v̄miculoſi. Et ſub pictura aurea
q̄nq̄з latet lignū putriduз ⁊ v̄miculoſum.
Mat. xxiij. Ve vobis hypocrite q̄ ſimiles
eſtis ſepulcris dealbatis. ⁊c. v. Nō teneas
aurū totū q̄d ſplendet vt auruз. Nec pul
crū pomū q̄dlibet eē bonū. Iteз hypocri-
ta ē ſicut nux pforata q̄ int⁹ vacua v̄mē hñs
interi⁹ q̄ ī ignē pijcit. ſic hypocrita vacu⁹
grā dei c⁹ ↄſciaз peccati v̄mis corrodit. in
ignē eternū pijcit̄. Mat. xxv. Seruū inutilē
pijcite in tenebras exteriores. Item hypo
crita ſimilis ē fimario vel ſterq̄linio niue
coopto q̄d exteri⁹ ē candidū ſз interi⁹ feti-
dū. Iteз latrinā vitioꝝ ſuoꝝ operit pallio
religionis falſe. Ecc. xxxvij. O pſūptio ne-
quiſſima vnde creata es operire aridā ne
quitia ⁊ doloſitate illi⁹. Hypocrita quod
exteri⁹ ē mūdat. ⁊ q̄d interi⁹ ē relinq̄t imū-
dū. Hypocrita mūda pus q̄d interius eſt
vt illud q̄d exteri⁹ ē fiet mundū. Itē hypo
crite ſūt ſicut falſi nūcij q̄ portāt pixidem
pictam armis regis. ſed intus nō habent
lrās. nec ſigillū dñi ſui. Sūt et ſil'es cygno
q̄ alb⁹ ē exteri⁹ ⁊ int⁹ niger. Sūt et ſil'es cy
rogrillo q̄ ē aīal debile rapax mortiferū et
ſpinoſū quod cito puocat̄. Cor extractū a
corpe diuti⁹ mouet̄. Sic hypocrita cito p
uocat̄ ad irā dū retinet rancorem ī corde.
Jō Leuit. xj. phibemur comede cyrogril-
lū. It ē ſicut lup⁹ pelle ouis indut⁹. Sed
q̄uō cognoſcet̄. ſi pcutiat̄ baculo oñdit dē
tes. ſз ouis capite iclinato trāſibit. Mat.
vij. Attēdite a falſis pphetis q̄ veniūt ad
vos ī veſtimētis ouiū. ⁊c. It ē angel⁹ tene-
braꝝ trāſfigurat⁹ ī angelū lucis. ij. Cor. xj.
Itē ē ſimilis vulpecule q̄ ſimlauit ſe mor-
tuā vt poneret̄ in q̄driga vbi erāt allecia. ⁊
tūc comedendo ſe viuā oñdit. Sic hypo
crita ſimlat vulpeculā mortuā donec ha
beat vnā magnā platōem vel pbendam ī
q̄ poſſit vacare delicijs. ⁊ iuſtos et ſimpli-
ces affligere. Ezech. xiij. Quaſi vulpes in
deſerto pphe tui iſrl'. It ſimil' ē cādele que
alios illūinat ⁊ ſe cōſumit. Opa eni illoꝝ
alijs p bonū exēpluз pficiūt ⁊ ſibi nocent.
Apoca. iij. Scio opa tua q̄d nomē habes
q̄ viuas ⁊ mortu⁹ es. ¶ Nota q̄ n̄ ē ſecuꝝ
portare candelā q̄n vent⁹ flat ſine opculo
ne extinguat̄. Sic n̄ ē ſecuruз illi ī c⁹ corde
vēt⁹ vane glīe adhuc flat hōa ī apto facere.
Item hypocrite deū reputāt excōicatum
maiori excōicatōe. q2 n̄ pmittūt intrare ec
cleſiā. i. cor ſuū. ſз volūt q̄ exteri⁹ remaneat
in porticis. i. ī veſtimētiſ religioſis. Lu. xvj.
Vos eſtis q̄ iuſtificatis vos corā hoībus
de⁹ āt nouit corda vrā. Exēplū de illo q̄ ſi-
mulabat ſe ieiunare ⁊ occulte comedebat
⁊ ideo dat⁹ eſt in morte draconi. ⁊c.

¶ De Igne purgatorij.

Sunt quidā here
tici q̄ dicūt purgatoriū nō eē. di-
cētes q̄ cū dñs remittit culpā re
mittit ⁊ penaз. vñ oīs decedēs aut tranſit
ī paradiſū ſi peccatū ſit ei remiſſū vt latro

moꝛĩ ẽs ĩ cruce. cui dictũ ẽ. Hodie mecum
eris ĩ paradiſo. Lu. xxiij. aut ĩ infernũ ſi nõ
ſit ei remiſſum. ſicut diues q̃ moꝛtuꝰ ẽ ⁊ ſe
pultꝰ ĩ inferno. Cõtra illos rõ ẽ apta ĩ cõ/
trariũ. Cõſtat ꝙ ñ oẽ peccatũ ẽ moꝛtale. ſic
nec oĩs infirmitas ad moꝛtez. nec oĩs offẽ
ſa punit̃ a iudice pena moꝛtiſ. Nec oĩs ca
ſus ĩducit moꝛtẽ. ⁊ ſic ĩ alijs mltis. Sz po/
nat̃ ꝙ aliq̃s decedat ĩ venialibꝰ ſolũ. ꝯſtat
ꝙ ñ dãnabit̃ ĩ etnũ. qꝛ ñ hz moꝛtalia. ergo
ſaluabit̃ aliq̃n ex q̃ ñ dãnabit̃. Nõ pt autẽ
ſaluari niſi purget̃. ergo ẽ aliq̃s locꝰ ĩ alio
ſcl'o ad purgãdũ. Itẽ cũ aliq̃s ꝯfitet̃ d̃ moꝛ/
talibꝰ grauibꝰ aut remittit̃ tota pena ne/
ceſſario. aut ñ. ſi ſic. q̃s ergo faceret fructꝰ
dignos pnĩe. iuxta p̃ceptũ iohis baptiſte
Lu. iij. Si ñ. ergo ſi decedit añ ſolutõz pe/
ne opoꝛtz ꝙ ĩ alio ſcl'o ſoluat penã nondũ
ſolutã. Nõ ãt erit etña. qꝛ ñ dãnabit̃. ergo
trãſitoꝛia. ergo ĩ alio ſcl'o ẽ pena purgato/
ria q̃ trãſit ⁊ purgat. Poteſt ãt ſane credi
ꝙ illa pena ẽ ignis iuxta v̈bũ aplĩ. j. Coꝝ.
iij. Si cꝰ opus arſerit detrimẽtũ patietur
ipe ãt saluꝰ erit. ſic tñ q̃ĩ p ignẽ. Videt̃ aũt
ſentire Greg̃. ĩ dialogo. ꝙ idẽ ſit ignis ĩfer/
nalis ⁊ purgatoꝛiꝰ. ſicut idẽ ẽ ignis q̃ auꝝ
purgat ⁊ paleas ꝯcremat. Et ſm h̃ vidtuꝛ
ponẽdꝰ locꝰ purgatoꝛius ſubtꝰ limbũ. q̃ſi
ignobilioꝛ locꝰ. de q̃ purgati trãſierũt olĩ
ad limbũ. Itẽ credit̃ ꝙ mali angeli ſint mi/
ſtri penaꝝ. qꝛ boni angeli ñ legũt̃ puniſſe
bonos. Magis aũt ꝯuenit h̃ malis. et q̃z
uis ñ intẽdãt purgare ſz affligẽ. tñ illa pu
nitio ẽ purgatio. Differt ãt h̃ pena pñtis
pnĩe in tribꝰ ab alia. Primo. qꝛ hec leuioꝛ
illa acerbioꝛ. Scd'o. qꝛ h̃ interdũ breuioꝛ.
illa plixioꝛ. Tertio. qꝛ h̃ ñ ſolũ purgatiua.
ſz etiã meritoꝛia p̃mij maioꝛiſ. illa vero re
tardat a p̃mio. Dico ꝙ pena illa acerbioꝛ
ẽ iſta. Ibi punient̃ venialia ⁊ debite reliq̃
p moꝛtalibꝰ q̃ nõ ſũt h̃ ſolute. De pꝛimo
Greg̃. De q̃buſdaz leuibꝰ culpis añ iudi
ciũ ignis purgatõis credendꝰ ẽ. De ſcd'o
Augꝰ. Purgandꝰ ẽ igne purgatiõis q̃ h̃
diſtulit fructũ ꝯuerſiõis. Hic ãt ignis ⁊ ſi
eternꝰ nõ ſit. miro modo ẽ grauis. excedit
enĩ omẽm penã quã aliquis paſſus eſt in
hac vita. Nũq̃z enĩ in carne tanta inuẽta
eſt pena. licz mirabilia paſſi ſint martires
toꝛmenta. Exemplũ de abbate q̃ ardebat
in fonte qꝛ cõſuluit de nepote ſuo fieri ab/
batem. Et de illo q̃ elegit eẽ in purgatoꝛio
duobꝰ diebꝰ magis q̃z ſuſtinere infirmi/
tatem ſuã duobus annis. Multi tñ ſunt
qui non timent hunc ignẽ. quia non cogi
tant de illo. nec conſiderant conditõẽs eꝰ
terribiles. et ideo nõ abſtinent a peccatis.
Exemplum de ceco qui tranſiuit paſſum
periculoſuz. vbi videns nõ eſt auſus trãſi/
ire. Alij ſunt et ſi cogitant de illo. tamẽ fir/
miter nõ credũt. et ideo nõ timent. ſm q̃d
vulgariter dicitur. Stultus nõ timet do/
nec capitur. Exemplum Geñ. xix. de ſodo
mitis qui noluerunt credere Loth de de/
ſtructõe ciuitatis et exire cuz eo. Alij nõ
timent quia non ſunt experti. iuxta quod
dicitur d̃ cane qui non fuit exuſtus aqua
calida. qui non timet tantũ illam ſicut ille
qui fuit exuſtus. Exemplum de illo q̃ pe/
tijt penitentiã breuez. Et de illo cui abbas
precepit eſſe in purgatoꝛio poſt moꝛtẽ ſuã
Et de illo qui ſemper habebat plagas re/
centes quas ibi habuerat. Item iſta pe/
na interdum breuioꝛ. illa pꝛolixioꝛ. Credit̃
enim ꝙ in modico tempoꝛe per magnam
contritõnem vel penitentiam hic volun/
tarie factam ſe poſſit quis expedire d̃ lon
go ibidem ſuſtinẽda. Unde iſte qui expe/
ctat facere penitentiaz ſuaz in purgatoꝛio
ſimilis eſt hõi qui pꝛo vno obolo quẽ mõ
nõ vult ſoluere. obligat ſe ad centũ libꝛas
quia illa pena grauioꝛ eſt ĩ centuplũ. Ibi
enĩ punient̃ culpe que mõ non videntur.
Exemplum de auro quod videtur puriſ/
ſimũ. ⁊ tñ ignis inuenit in eo quod purget
j. Coꝝ. iij. Uniuſcuiuſq̃z opꝰ q̃le ſit ignis
ꝓbabit. Item iſta pena meritoꝛia ẽ. illa
retardat a p̃mio. Caret ei dei viſione quaz
p moꝛtẽ deſiderãt ſancti habere. Exẽpluz
de paulo q̃ cupiebat diſſolui ⁊ eſſe cũ chri/
ſto. Phil. j. Retardat etiaz eoꝝ p̃miũ. qꝛ
elemoſine et legata eoꝝ nõ ita cito ſoluũt̃.
Exemplum de clerico qui retinuit culci/
tram ſocij ſui.

¶ De Lumine.

Sine lumine nec
bñ miſtratᷓ i domo. nec bñ ꝓcedit
i via. nec bñ negociatᷓ i foro. Nos
ƀo q̄ lum⁹ in eccia pñti ſicut miſtri in do⸗
mo dñi ſui. Et in via pñti ſicut viatores
i itinere. In mũdo ſicut negociatores in fo
ro. noluit dñs deus ſñ lũine deſerere. ſed
nob̃ ꝓ luce dedit ſcõs doctores eccie. de q̄⸗
bus dr̃ Math. v. Vos eſtis lux mundi.
¶ Nota q̄ ē triplex lux i mũdo. Quedam
infũdẽs ⁊ ñ infuſa. vt i ſole. Quedaȝ infũ
dẽs ⁊ infuſa. vt i luna. Quedã infuſa et ñ
infũdẽs. vt i aere. Iſtis trib⁹ modis pt ꝯſi⸗
derari triplex lux ſpũal. Scdm ꝑmuȝ mo
dũ ē i dõ. Scdm ſcdȝ ē i doctorib⁹ Scdm
tertiũ ē i ſimplicib⁹. Prima ergo lux tan⸗
tũ infundẽs ē de⁹. de q̄ Jo. i. Erat lux vera
q̄ illũinat oẽm hoĩeȝ veniẽtẽ i hũc mũdũ.
Primo tãgit lucis veritas. Dicit̃ eni lux
vera nihil i ſe hñs de tenebris pctĩ. Deus
lux ē. ⁊ tenebre i eo ñ ſũt vlle. i. Jo. i. Scdo
igit̃ deſcribit̃ lucis fecũditas q̄ illũinans
oẽm hoĩeȝ. Sȝ cecus ñ illũiat̃ a ſole. licet
oriat̃ ſup bonos ⁊ malos. ſic nec peccator
a grã q̄ ē i ꝯ̄ria diſpoſitõe. Jo. i. Lux i tene
bris lucet ⁊ tenebre eã ñ ꝯphẽderũt. ꝑpter
obſtaculũ pctĩ. Jõ dr̃ Eph. v. Exurge qui
dormis ⁊ illũinabit te chriſt⁹. Tertio tãgi
tur neceſſitas effect⁹ cũ dr̃. Venit i hũc mũ⸗
dũ. Qñ ei talis intrat locuȝ obſcurũ ⁊ iõ
eget lũine. Mũd⁹ ei obſcurat⁹ ē fumo va
nitatis. puluere cupiditatis. nebula carna
litatis. i. Jo. ij. Oē q̄d ē in mũdo. ⁊c̄. Yſa. ix.
Habitantibus in regione vmbre mortis
lux orta ē eis. Sȝ ipĩ fugiũt lucẽ vt noctua
⁊ querũt tenebras. et dilexerũt hoĩes ma⸗
gis tenebras q̄ȝ luceȝ. Erãt eĩ eoꝝ opa ma
la. Job. iij. ⁊c̄. ¶ Scdo videndũ ē de luce q̄
ē infundẽs ⁊ infuſa. ſ. p̄dicatorũ. de q̄ Job
xxxvij. Nubes ſpargũt lumẽ ſuũ. luſtrãt
q̄ȝ cũcta ꝑ circuitũ. q̄cũq̄ȝ volũtas guber
nãtis duxerit. Nubes vẽro ſpũs ſancti agi
tate p̄dicatores ſunt. De quib⁹ igit̃ ita no
tãt. ¶ Primũ ē liberalitas doctrine cuȝ
dr̃. Spargit lumẽ ſuũ. ps. Diſperſit dedit
paupib⁹. Auarus eſt q̄ cãdelã accenſam
hñs ñ vult accẽdere alias cũ ñ minuat̃ e⁹
lumẽ ex aliaꝝ accẽſione. Sap. vij. Sine fi
ctione didici ⁊ ſñ inuidia cõico. Lux oĩb⁹
ſe cõicat indifferent̃. Ecc̃. xlij. Sol illumi⸗
nãs ꝑ oĩa reſpicit. Cõtra illos q̄ tantuȝ di⸗
uitib⁹ ñ paupib⁹ p̄dicare volũt. Itẽ lux in
differẽt̃ oĩa inuiſibilia maĩfeſtat. ⁊ omniũ
maculas reuelat. Cõtra illos q̄ maĩfeſtãt
⁊ arguũt pctã paupeꝝ ñ diuitũ. q̄ȝuis ſo⸗
leat maior cãdela corã diuitib⁹ q̄ȝ paupi⸗
b⁹ accẽdi. Non ſic ioħes fecit q̄ arguebat
herodeȝ. Eph. v. Oĩa q̄ arguũt̃ maĩfeſtãt̃ a
lũine. Scdo tangit̃ latitudo caritatis. ibi.
Luſtrãt cũcta ꝑ circuitũ. Cõtra illos q̄ nõ
viſitãt niſi loca pinguia vbi bñ ꝓcurant̃.
ps. Ipi diſpergent̃ ad mãducãdũ. Cõtra
illõ. Mar. vj. Jeſus circuibat caſtella do⸗
cẽs i circuitu. Tertio tangit̃ huĩl' eoꝝ obe⸗
diẽtia. ibi. Quocũq̄ȝ volũtas duxerit. Ro
ma. x. Quõ p̄dicabũt niſi mittãt̃. ¶ Tertõ
videndũ ē de luce infuſa tantũ. ſ. ſimplicũ.
Prouer. iiij. Semita iuſtoꝝ q̄ŝi lux ſplen⸗
dẽs ꝓcedit ⁊ creſcit vſq̄ȝ ad ꝑfectũ diem.
Nota h̃ triplicẽ ſtatũ iuſtoꝝ. Incipiẽtiuȝ.
Proficientiũ. Perfectoꝝ. Incipiẽtiũ cuȝ
dr̃. Lux ſplẽdẽs. q̄ iuſtoꝝ vita in augmẽ⸗
to ē q̄ŝi ſplẽdor aurore. q̄ ſꝑ creſcit i eis lux
⁊ calor. vñ ſequit̃. Procedit ⁊ creſcit pro⸗
ficiẽdo ſꝑ. Cant. vj. Que eſt iſta q̄ ꝓgredit̃
q̄ŝi aurora ꝯſurgẽs. Sȝ multoꝝ vita et re⸗
ligio ē ſicut lux veſpertina q̄ quãto ꝓcedit
tãto decreſcit. Nota q̄ decreſcẽte vmbra
creſcit calor. ⁊ creſcẽte decreſcit. Sic dcre⸗
ſcente amore tempaliũ. creſcit feruor cari
tatis. et creſcẽte minuit̃. Hiere. vj. Ve nob̃
quia declinauit dies et prolixiores fctẽ ſũt
vmbre veſperi. quia abundauit iniq̄tas ⁊
refrigruit caritas. Math. xxiiij. ¶ Nota q̄
ſunt quidam qui lucent ſicut luna noua
que in ꝑ̄ncipio noctis tantũ lucet. ſicut illi
qui ad tempus credunt. et in tꝑe tempta⸗
tionis recedunt. Nam ſtult⁹ vt luna mu
tat̃. Ecc̃. xxvij. Quidaȝ ſicut luna plena. q̄
ꝑ totam noctem lucet. ſicut illi q̄ ꝑ totã vi
tã ſuã lucent bñ opando. Ecc̃. l. Quaſi lu
na plena in dieb⁹ ſuis lucet. Sic. ⁊c̄. Alij

ſicut luna vetꝰ q̄ i fine noctis lucet. ſic illi
q̄ i fine vite penitēt. ſꝫ lux ⁊ vita iuſtoꝝ pce
dit vſqꝫ ad pfectā diē. i. etnitatiſ Et h̄ tāgit
ſtatꝰ pfectoꝝ qꝝ vita i ſui ꝯſūmatōe eſt ſic
meridies. v̓ q̄ Ecc̄. xliij. Sol i meridiāo ex
urit t̄rā. i. corda t̄renoꝝ. Calor meridional̓
cogit hoīes ſe ſpoliare. ſic feruor caritatis
oīa religre. qꝛ ñ ē q̄ ſe abſcōdat a calore eꝰ.
¶ Similit̄ nos debēꝰ eē lūina lucētia. ar-
dētia. viua. Lucētia p honeſtatē. Phil̓. ij.
Sitis ſine q̄rela. vt ſimplices filij di. ſñ re-
p̄henſiōe i medio natiōis praue ⁊ pu̓erſe.
int̄ q̄s lucetis ſicut lūiaria i mōo v̓bū vite
ꝯtinētes ad gl̓am meā in die chriſti. qꝛ nō
in vacuū cucurri nec i vacuū laboraui. ⁊c̄
ſꝫ lūinaria nullā eclipſim patiunt̄ p malū
exēplū. Mat. vj. Uide ne lumē q̄d in te ē
tenebre ſint. ¶ Item debēꝰ eē lūina arden
tia. caritate. Lu. xij. Sīt lūbi vr̄i p̄cicti ⁊ lu-
cerne ardētes i maībꝰ vr̄is. Jo. v. Jlle erat
lucerna ar. ⁊ lu. Bern̄. Lucere tantū vanū
eſt. ardere ſanctū. Ardere ⁊ lucere pfectū
¶ Itē debēꝰ eē lūina viua. i. vigorē virtu-
tis habētia. ñ ſicut hypocrite q̄ lucēt ſicut
ligna putrida in nocte hꝰ mōi. ſꝫ in die iu-
dicij apparebūt in colore ꝓp̄o qñ d̄s illu-
minabit abſcōdita tenebraꝝ ⁊ maniſeſta
bit ꝯſilia cordiū. vt dic̄ apl̓s. j. Coꝝ. iiij.

¶ De Locutione.

Ebet attendere q̄ loquit̄. Quid dicat. Cui dicat. Qñ dicat Q̄uō dicat. Quid dꝫ hō loq̄ docet̄. j. Petri. iiij. Si q̄s loquit̄ q̄i
ſermones dei. Et Eph̄. iiij. Ois ſmo ma-
lus ex ore v̄rō nō pcedat. ſꝫ q̄ bonꝰ ē ad edi
ficatōꝫ fidei. ⁊c̄. Qui enī nō timet inq̄nare
liguā ſuā plꝰ q̄ꝫ cetera mēbra. porcꝰ potiꝰ
videt̄ eē q̄ꝫ hō. Porcꝰ enī ita cito poīt ro-
ſtrū ſuū in luto ſicut pedē. Item porcꝰ ſp
hꝫ os ad ſtercora apertuꝫ nō ad flores. ſic
mali ad ſtercora pctōꝝ nō ad flores v̓tu-
tū. Ex abūdantia cordis os loq̄t̄. Math.
xij. De ore latrine ⁊ ſepulcro nō egreditur
niſi fetor. p̄s. Sepulcruꝫ patens ē guttur
eoꝝ. omī fetore inficiens qui ſunt in circui
tu eꝰ. ſicut corrūpunt bonos mores collo
quia praua. j. Coꝝ. xv. Item porcus repro
bat̄ ꝓpter grana que habet in lingua. ſic
homo ꝓpter v̓ba mala. Hieroꝰ. In v̓bo-
rum pondere probatio conſiſtit vite bū
ne. ¶ Item eſt ſicut canis macelli qui ſem
per habet labia ſanguinolenta. Abomia
bilis eſt q̄ os ſuū apertū habet muſcis et
alijs immundicijs vt quecūqꝫ volunt in-
trare pmittit ⁊ ibi immundicias ſuas po
nere. ſic ille eſt qui p imundicias peccati
diabolum pmittit excreare in gulā ſuam.
Sputum diaboli eſt immūdicia peccati
Potius toleranda eſſet excreatio vnius
leproſi. Unđ dicit ſeneca. A verbis turpi-
bus abſtineto. quia licentia eoꝝ impudē-
tiaꝫ nutrit. Eph̄. v. Omnis fornicatio aut
immūdicia non nominetur in vobiſ. aut
ſtultiloquiū. aut ſcurrilitas que ad rē nō
pertinet. ⁊c̄. Item qui a malis verbis non
abſtinet eſt ſicut vas ſine operculo quod
imundū eſt et cito refrigeratur. ſic homo
qui non cuſtodit linguaꝫ ſuam immūdꝰ
erit. ¶ Item debet attendere qui loquit̄.
cui loquatur. Greg̃. Obſecro diſce quali-
ter vnūquēqꝫ alloqui debeas. Dicitur ei
Ecc̄. xxij. Cum ſtulto non multum loqua
ris Apoſtolꝰ. j. Timoth̄. v. Seniorem ne
increpaueris. ſed obſecra vt patrem. iuue
nes vt fratres. ¶ Item debet attendere q̄
loquitur. quando loquatur. Eſt enim tē-
pus tacēdi et tpus loquēdi vt d̄r Ecc̄s. iij.
Ex ore cīfatui reprobabit̄ parabola. nō eī
dicit eā in tpe ſuo. Ecc̄. xx. Qui enī ori ſuo
cuſtodiā nō apponit ē velut ciuitas abſqꝫ
muro. nauis abſqꝫ gubernaculo. equus
ſine freno. molendinū ſine excluſa. domꝰ
ſine oſtio. ¶ De primo d̄r Prouer. xxv.
Sicut vrbs abſqꝫ muroꝝ ambitu. ſic ho-
mo qui non p̄t in loq̄ndo cohibere ſpūm
ſuū. glo. ſi murū ſilentij nō habet. patet ia
culis inimici ciuitas mentis. et dum per
v̓ba extra ſemetip̄am ꝓijcit. apertaꝫ ſe ad-
uerſario oſtendit. In periculo eſt ciuitas
cuiꝰ ſemꝑ porta eſt aperta tempe guerre.
et intra inimicoꝝ fines ſita. Tales ſunt illi
apud quos nullum eſt ſilentiū. nulluꝫ ſe-
cretū. nihil celare nihil abſcōdere ſciūt. q̄cē

q̃d audierit vel viderit ĩ publicũ referunt.
Ↄ̃tra q̃s dr̃ Prouer.xxv. Que viderũt ocu
li tui et aures audierũt ne ꝓferas ĩ iurgio
cito ne forte emẽdare ñ poſſis. cũ dehone
ſtaueris amicũ tuũ. Itẽ ſicut molẽdinũ
ſine excluſa. q2 abũdat v̓bis malis ſic aqua
ad molẽdinũ. ⁊ ſic molẽdino ſubmittit̃ ex
cluſa q̃ fluxũ aque retinet. q̃ amoto forti⁹
currit q̃3 añ. Sic amota excluſa ſilẽtij. ma
iori impetu loq̃t̃ q̃3 ꝓus. Jdõ dr̃ ꝓuer. xvij.
Qui dimittit aquam caput ẽ iurgiorum
Aquã dimittit q̃ ſe a fluxu v̓boꝝ ñ reſtrin
git. q̃d ẽ cauſa iurgioꝝ ⁊ diſcordie. Propt̃
h̃ dr̃ Ecc̃. xxv. Ne des aque tue exitu3 nec
modicũ. Itẽ ẽ ſicut nauis ſine gubernacu
lo q̃ vadit q̃ ñ vult. ſ3 q̊ vent⁹ ducit. Ite3 na
uis intrãte aqua ſubmergit̃ niſi obſtruat̃
Sic hõ q̃ os ſuũ ñ ſtringit a v̓bis ſuꝑflu-
is cito in peccatũ cadit Prouer. xxvj. Os
lubricũ opat̃ ruinã. Itẽ ẽ ſicut equ⁹ ſine
freno q̃ ſe impingit vbi ñ vult dñs e⁹. Ita
hõ ñ gubernãs linguã ſuã ad ruinã tẽdit
Sicut dr̃ Ecc̃. v. Lingua ĩprudẽtis ſubuer-
ſio ipi⁹ ẽ. i. illi q̃ feſtũ faciunt ꝑ ſua v̓ba ſuꝑ-
biẽdo. Itẽ ẽ ſicut dom⁹ ſine oſtio. Ad por-
tã dom⁹ vel caſtri maior cuſtodia ẽ ponẽ
da. q2 q̃ h3 portã de facili h3 caſtrũ. Jdõ di
cit ps. Poſui cuſtodia3 ori meo. ⁊c. Pro-
uer. xxj. Qui cuſtodit os ſuum cuſtodit
aia3 ſuã. q2 mors ⁊ vita ĩ maib⁹ lingue. It
d3 attẽdere q̃ loq̃t̃ q̃ũo loq̃t. ſ. prudẽt̃ vl̃ ho
neſte. ps. Os ſuũ loquet̃ ſapiam ⁊ lingua
e⁹ prudentiã. ⁊c. Aplus Col. iiij. Sermo
veſter ĩ grã ſit ſꝑ ſale ↄdit⁹. Si nouiſti cõ-
dire pulmẽta. q̃re nõ nouiſti ↄdire v̓ba. h̃
ↄdimẽtũ a t̃pe natiuitatis accepiſti q̃ñ di
ctũ ẽ tibi. Accipe ſal ſapiẽ. S3 q̃dam ligue
ſũt. q̃ hñ ſal ñ receperũt. ⁊ iõ putreſcere q̃ſi
q̃buſda3 v̓mib⁹ ⁊ ſcaturire vel ebullire vi-
dent̃. Aug⁹. Eligis cibos q̊s comedis. et
q̃re ñ eligis v̓ba q̃ dicis. ſ. bona ⁊ ſana.

De Luxuria.

Luxuria eſt ignis
ſicut dr̃ Job. xxxj. Ignis ẽ vſq3 ad
ↄſũmatõe3 deuorãs ⁊ oia eradi-
cãs genimina. Hũc ignẽ ñ ſuccẽdit de⁹ ſ3
diabol⁹. Sicut faber q̃ñ ñ pt ferrũ ſuũ ad
volũtatem ſuã ducere ponit illud in igne
et ſufflat tantũ ꝙ calefactũ ducit ad libitũ
ſuũ. ſic facit diabol⁹ q̃ñ nõ pt aliquẽ duce-
re ad peccatũ calefacit eu3 igne luxurie. vt
ſic eũ flectere poſſit ad peccatum. Yſa. liiij.
Creaui fabrũ ſufflãtẽ in igne prunas ⁊ ꝓ-
ferente3 vas in opus ſuũ. Succendit̃ iſte
ignis flatu folliu3. i. ſuggeſtione vetulaꝝ.
q̃ ſũt q̃ſi ſufflatoriũ diaboli ad accẽdendũ
ignẽ luxurie. Hiere. j. Ollã ſuccenſam ego
video. i. vetulã nigrã. Olla ei q̃ntumcũq3
alba ſit. ſi ſepe ad ignẽ ponat̃ denigratur.
ſic aĩa ꝑ luxurie freq̃ntiã. Treñ. iiij. Deni-
grata ẽ ſuꝑ carbones facies eoꝝ. i. peccati
demõſtratio. Olla ei bulliẽs ſi ñ haberet
niſi vnã fabã. eã ſupponeret ⁊ mõſtraret
Sic luxurioſi cohibere luxuriã nõ poſſũt
q̃n ſaliat ꝑ os turpiter loquẽdo. cantãdo.
⁊ ꝑ tactũ ⁊ ꝑ ornatũ. Sicut de domo incẽ
ſa exit ignis ꝑ feneſtras ⁊ oſtiu3. Item q̃ñ
aliq̃s nõ pt ignẽ accẽdẽ ĩ viridib⁹ lignis
accipit lignũ ſiccu3 vt facili⁹ ſuccendat̃. ſic
facit diabol⁹ q̃ñ nõ pt in iuuenib⁹ ignem
luxurie accẽdere. accipit vetulã ſiccã. et ꝑ
eã facit q̃d ꝑ ſe nõ potuit. Vñ diabol⁹ de-
cepit mulierẽ ꝑ ſerpentẽ habentẽ vultum
v̓gineũ ſibi ſimilẽ. Item accendit̃ iſte ignis
per ornatum. Sicut enim raptores ⁊ pre
dones q̃ñ volunt vna3 villam combure-
re ponunt ignem in vna domo et ꝑ illam
alie ſuccenduntur. ſic facit diabolus. ignẽ
luxurie ponit in vna ioculatrice que orna
ta decurrens ꝑ villam omnes in ſe aſpici
entes cõburit vel incendit. He ſũt vulpe-
cule ſampſonis habentes ignẽ in caudis.
Judic̃. xv. Sed caperent iudices domos
comburentes. Animas aũt imo templũ
dei cõburentes capere nolũt. ps. Incẽde-
runt igni ſanctuariũ tuum in terra. Item
accenditur ille ignis ex appoſitione cõbu-
ſtibilium. id eſt. lignorũ vel olei vel picis.
Sic ignis luxurie ex appoſitõne ciborũ et
potuũ. Quilibet ei bon⁹ morſellus vel cy
phus vini eſt quoddã incentiuũ luxurie.
Non eni vident̃ habere bonã voluntate3
extinguẽdi ignem illum q̃ bonos morſel-

los ⁊ fortia vina freq̄ntāt. Sicut nō videt̄
hȳ bonā volūtatē extīguēdi domū ſuccē
ſā. q̄ oleū ⁊ lig̃ ī ignē pijceret. Uēt ei ⁊ geni
talia vicina ſūt. Hieroꝰ. Uēter mero eſtu
ans cito deſpumat ī libidinē. Itē accendit̄
ignis iſte colloquijs mulierū et familiari
tate. Ecc̄. ix. Colloquiū illiꝰ q̄i ignis exarde
ſcit. Murilegꝰ iuxta ignē pellē ſuā ꝯburit
et papilio iuxta candelā volitās vrit ſe. ſic
hō iuxta mulierē ſedēs. Nulla ſecuritas ē
feno vel ſtupe eē iuxta ignē. ſic virginitas
colloquijs ⁊ familiaritate mulierū perijt.
Itē ignis ferrū durū ⁊ frigidū mutat ⁊ q̄i
ignē efficit. ſic ferreas mētes libido domat
Hieroꝰ. Flamigero igne percutit mulier
hoīs ꝯſciam. Itē ex duabꝰ lapidibꝰ ſi inui
cē collidūt̄ exit ignis. et q̄d mirū ſi ex tactu
viri ⁊ mulieris exit ignis ꝯcupīe ⁊ luxurie
Itē ſi murꝰ n̄ cōburat̄ a cādela iuxta ſepo
ſita tñ denigrat̄. Hieroꝰ. Si cū viris feīe
habitāt viſcariū diabolo n̄ deerit. Itē accē
dit̄ ille ignis flatu oris. i. ſuggeſtōe diabo
li. Job. xlj. Flatus illiꝰ prunas ardere facit
¶ It luxuria fouea ē diaboli ad p̄cipitan
dū pctōres. Sūt ei q̄dam q̄ diabolū ad ra
piēdū ſeipos iuuāt. q̄ ſciēter iuxta foueā
vadūt in quā diabolꝰ vult eos p̄cipitare.
Prouer. xxiij. Fouea pfūda ē meretrix. ſ;
q̄ in foueā cadit. n̄ q̄n vult exit. ſicut piſcis
de naſſa. Oſee. v. Nō dabūt cogitatōnes
ſuas vt reuertāt̄ ad dn̄m. q̄ ſpūs fornica-
tionis in medio eoꝝ. ſeq̄t̄. Inſidiat̄ in via
q̄ſi latro. Inſidiantes in via q̄ romā ducit
nōne tollēdi ſūt. ſic inſidiātes ī via paradiſi.
ſequit̄. Ut ſi q̄s incautos inuenerit inter-
ficiat. Non ſuſtinerēt iudices latrones q̄
hoīes ſpoliarēt ⁊ occiderēt. et ſuſtinēt me-
retrices q̄ aīas occidūt ⁊ ſpoliāt gratuitis.
¶ Itē laqueꝰ ad capiendū. vel muſcipl'a
diaboli abſcōſa ſub folijs. ⁊ ſicut laqueus
ſub g̃mine. p̄s. In via hac q̄ ambulabam
abſcōderūt laqueū mihi. Et Eccl̄s. vij. dici
tur ꝙ vincula ſūt manꝰ eiꝰ. q̄ q̄cq̄d tenet
ita fortit̄ tenet ꝙ vir p̄t euadere. ¶ Itē ſic
hamꝰ ſub cibo piſcis. Eccl̄s. ix. Quō capiū
tur piſces hamo ⁊ aues laqueo ſic capiūt̄
hoīes in tpe malo. Item ſicut venenū ſub

morſello. Augꝰ. Oē ſemiariū voluptatis
venenū puta. Prouer. xxiij. Ingredit̄ blā
de ſ; in nouiſſimo mordebit vt coluber et
ſicut regulꝰ venena diffundet. Augꝰ. Bo
nū ē mulierē n̄ audire. meliꝰ nō vide. opti
mū n̄ tāge. Nā inflāmat dū audit̄. vene
nat dū videt̄. polluit cū tāgit̄. Iō bonū eſt
hōi ſibi cauere. q̄ viſcus diaboli mulier.
Itē ē gladiꝰ ad inficiendū. Hieroꝰ. Gla
dius igneꝰ ſpēs mulieris. Hūc gladium
diabolus cordi ſuo applicat. q̄n prauā co-
gitatōem ſuggerit. Et hūc gladium cordi
tuo impingis q̄n pctō aſſentis. In gladiū
illius irruis q̄n peccatum imples ope. vt
ſaul q̄ in gladiū ſuū irruēs mortuus eſt. j.
Reg. xxxj. Hūc gladiū emit ad ſe occiden-
dū qui dicit mulieri vt ei ꝯſentiat. Nō eſt
ſecurū hōi ſedere iuxta hoſtē ſuū habētē
talē gladiū. i. mulierē. De iſto gladio ſu-
pra. c. de gladio. ¶ Item luxuria tēplū dei
polluit. qui h faceret de templo materiali
infidelis iudicaretur. j. Coꝝ. iij. Templū
dei ſanctum eſt quod eſtis vos. Si quis
templum dei violauerit diſperdet illum
deus.

¶ De Lacrimis.

Solet diſtīgui tri
plex luctus. Contritōnis. cōpaſ-
ſionis. et deuotōnis. Luctꝰ cōpū
ctōnis eſt lauatoriū in q̄ abluunt̄ aīe. vt
fiant ſponſe regis celeſtis. Ezech. xxxvj. Ef
fundā ſup vos aquā mundā. i. mūdantē.
et mundabimini ab oībus inquinamētis
veſtris. Item ſicut lrē delent̄ aqua vel liq̄
re alio. ſic lacrime iſte delēt lrās mortis q̄s
diabolus ſcṗſit manu ꝓpria. Qui eni pec
cat tradit ei q̄i cirographum. Lacrime ei
delent delicta q̄ pudor eſt ꝯfiteri vt dic̄ au
guſtinꝰ. Item iſte lacrime diabolum cū
omni exercitu ſuo ſubmergūt. p̄s. Contri
bulaſti capita draconū in aquis. Solet
dici ꝙ ad paruā pluuiā ſedat̄ magnꝰ ven
tus. i. modica lacrima magnā tēptatiōes
extīguit. Greg̃. Flammā ſuggeſtionū dia
boli cito extinguit vnda lacrimaꝝ. Und
ſicut aliq̄s clamaret p aqua ſ' curreret ad

aquā ſi videret domū ſuaꝫ cōburi vel ar-
dere. Sic q̄ videt domū ꝯſcīe ſue ſuccēdi
igne ꝯcupiſcentie ⁊ luxurie. dꝫ currere ad
aquā lacrimaꝝ. ⁊ ſi nō p̄t hr̄e. dꝫ poſtulare
a deo. ⁊ de fontibꝰ eiꝰ haurire. ſ. miſcďie et
vulnerū eꝰ. Yſa. xij. Haurietis aq̄s i gau-
dio de fōtibꝰ ſaluatoris. ⁊c̄. Sūt lachryme
ꝯpaſſiōis de q̄bꝰ dr̄ Job. xxx. Flebā q̄ndaꝫ
ſuper eo q̄ afflictꝰ erat ⁊ ꝯpatiebaẗ aīa mea
paupi. Ecc̄. xxij. Sup mortuū plora. ſcꝫ in
aīa plꝰ q̄ꝫ ſup mortuū i corpe. Bernardꝰ.
Nū q̄d ſūt viſcera i te pietatis q̄ plangis
corpꝰ a q̄ receſſit aīa. et n̄ plāgis aīam a q̄
receſſit deꝰ. Defecit ei lux eiꝰ. i. grā. Plo-
rares ſi amitteret filiꝰ tuꝰ oculos corpis.
Quare nō plāgis ſi amittit oculos mentis.
¶ Luctꝰ deuotōnis ē ex deſiderio diuine vi-
ſionis. vel cum aīa dulcedīe dei expta flet
abſentiā ſpōſi q̄ ad ſenſū dulcedīs. Augꝰ.
Impatiens ē amor nec lacrimis modꝰ ſit
niſi amori dei q̄d amaẗ. Has lacrimaſ ad
ducit feruor dilectōis. ſicut dr̄ feruor dile
ctōis adducit lacrimas deuotōnis. Geñ.
xxxvj. Anan q̄ donuꝫ grē ītēptaẗ. inuenit
aq̄s calidas i deſerto. i. i loco ſecreto. quia
orādo inuenit deuotō. Jt h̄ lacrime inca-
lidāt. i. cor incendunt. nec audet ibi aſtare
ſicut muſce olle feruēti. vł cattꝰ calido pul
mēto. Incenſo iecore piſcis fugabiẗ dmo-
niū. Jecoris aduſtio ē cordis deuotio. vel
dilectio ex recordatōe paſſiōiſ chriſti. Sꝫ
multi ſūt q̄ n̄ incēdūt illō. ſꝫ potiꝰ balneāt
in imūdicijs pctōꝝ cogitādo. et ī eis dele-
ctando ⁊ faciūt lectū vł domū diaboli. qr
ſicut dr̄ Job. xl. In locis humētibꝰ dormit
. i. i cupidis ⁊ luxurioſis. Item ille lacrime
aīaꝫ purificāt vt i ꝯtēplatōe videat ſubti-
liꝰ laqueos diaboli. Sicut colūbe ſuper
aq̄s reſidētes vmbrā auiū ꝯſiderāt vt vn
gues eaꝝ euitēt. Greg. Mēs lacrimis ba
ptizata i ꝯtēplatōe videt limpidius.

¶ De Manſuetudine.

Māſuetudo eſt mo
deſta animi trāq̄llitas q̄ nll'a in-
currentiū rerū agitaẗ tribulatōe
Et notandū q̄ māſuetudo tria bōa fa-
ciat bōi. ¶ Pmo aīaꝫ ſeruat. Eſt aūt ſicut
antemurale in caſtro aīe. Lapides duroꝝ
v̄boꝝ leuiẗ acripiēs ⁊ oēs ictꝰ fruſtrās. et
hoīes a leſione cuſtodiēs. Sicut vaſa vi-
trea i feno vel alia re molli inuoluūẗ. ⁊ ſic
a fractōe ſeruāẗ. Sic māſuetudo aīaꝫ cō-
ſeruat. ne ira eā frāgat. Ecc̄. x. Fili i māſue
tudīe ſerua aīaꝫ tuā. ⁊c̄. ¶ Itē q̄ hꝫ manſue
tudinē deꝰ ī eo quieſcit. Eſt ei vt culcitra
molliſſima in lectulo florīde ꝯſcīe. in qua
deꝰ quieſcit. Cant. j. Lectulꝰ noſter floridꝰ.
Vñ ſicut hō libētiꝰ dormit i lecto molli et
ſuaui q̄ꝫ in duro. ſic deꝰ in corde māſueto.
qr in pace factꝰ ē locꝰ eꝰ. Greg. Manſue-
tudo in nobis imaginē dei ꝯſeruat. quaꝫ
ira diſſipat. q̄ dū quietē mentis tollit ſpūſ
ſctūs ibi nō quieſcit. ¶ Itē grām dei ⁊ ho
minū acquirit. Sicut ei adamaſ attrahit
ferruꝫ. ſic māſuetudo corda hoīm. Ezech.
iij. Ut adamantē dedi faciē tuam. Ecc̄. iij.
In māſuetudīe opa tua pfice ⁊ ſup glām
diligeris. Si nullꝰ eſſꝫ ventꝰ. arbor q̄ tūc
nō moueret̄ nō diceret̄ ꝓpt̄ h̄ imobił. Si
militer lignū q̄d nō ardet igne abſente in-
cōbuſtibile. ſic nō dꝫ hō dici manſuetꝰ cū
nulla fit ei iniuria vel dr̄ oꝓprobriū. Bern̄.
Sūt q̄dā mites dūꝫ nihil eis fit vel dr̄ niſi
ꝑ eoꝝ arbitrio. patebit aūt q̄ꝫ longe ſint a
manſuetudine ſi leuis oriatur occaſio

¶ Thema.

Coram ipſo mini-
ſtraui. Ecc̄. xxiiij. Decēs ē vt rex
largus liberalis et pius miſtruꝫ
diſpenſatorem grāꝝ ⁊ donoꝝ ſuoꝝ habe-
at largū liberalē ⁊ piuꝫ. Rex noſter. ſ. dñs
ieſus chriſtꝰ q̄ ē rex regū ⁊ dñs dñantium
ita largus liberalis et pius ē q̄ nūq̄ꝫ dene
gat grāꝫ ſuā digne petētibꝰ. Et iō erat cō-
ueniēs q̄ talē haberet miſtꝝ ⁊ diſpenſato
rē grē ſue q̄ eſſꝫ liberał largꝰ ⁊ piꝰ ī eam mi
ſtrādo. Et qr btā v̄go maria ī liberalitate
⁊ pietate abūdat ſup oēs ſcōs et ſanctas.
iō ipam miſtrā ⁊ diſpenſatricē ſuā in dā-
do grāꝫ ꝯſtituit. Huius āt liberalitatis ⁊
pietatis ſignū maīfeſtū ē. qr nō abſcondit
ſe ⁊ celat affectū ſuū nec ptātem ſuaꝫ ſicut

aliqñ aliq̄ officialiũ magnoꝝ dñoꝝ faciũt
q̄ꝛ qñ ab eis aliq̄ grã petit̃ excuſant ſe et di
cũt. Ego nõ poſſũ facere. Sꝫ btã v̄go ma
ria libalit̃ nob̃ offert ⁊ ſuũ officiũ ⁊ ptãtẽ
aperit dicẽs. Ego coꝛaꝫ ipo. ꝛ. ſ. filio meo
miſtraui. ⁊ miſtro eꝰ grãꝫ. ⁊ iõ ſecure peti
te. ego pata ſũ diſpẽſare ⁊ dare vob̃ grãm
Ad ipaꝫ ergo recurrãꝰ. ¶ Nota q̄ introi
tus ſeq̄ns ⁊ diſtinctio ſũt cõmunia ad mi
niſtrare ⁊ ſuire. ⁊ iõ i q̄libet mẽbꝛo ẽ auto
ritas pbãs de vtroqꝫ. et iõ qñ fit p̄dicatio
de miſtrare. dicat̃ pma. qñ de ſeruire. dicat̃
ſcda. ¶ Introituꝰ de dictõne miſtrare
¶ In h̃ mõdo q̄nto q̃s maioꝛ ẽ ⁊ potẽtioꝛ
tanto plꝰ ſuientibꝰ indiget ⁊ miſtris. et h̃
ꝯtingit ex ipfectõe ⁊ defectu q̄ꝛ videlicꝫ po
tentiã ſuã exeq̄ p ſe ñ valet. Sicut rex non
poſſet in diuerſis ſimul ciuitatibꝰ et locis
curiã tenere. ⁊ iuſticiã i pſona ſua. ſꝫ h̃ pt
facere p multos baliuos vel vicarios. Et
q̄nto plus potentioꝛ. tãto plꝰ talibꝰ offici
alibꝰ indiget q̄ꝛ pluribꝰ locis dñat̃. Sed
nec etiã i vno loco poſſet ipe facere oĩa
officia. ſicut q̄ notariꝰ. cancellariꝰ. maioꝛ
domꝰ. ⁊ ſic de alijs. Vñ lꝫ miſtri indigeãt
rege ppter bñficia q̄ ab eo recipiũt. tñ plꝰ
rex indiget miniſtris ⁊ ſuis q̄ꝫ ipſi eo.
¶ Introitus ſcdus de ſeruire.
¶ Deus ãt ẽ ſũme potẽs ⁊ oĩpotentiam
ſuã pt exeq̄ p ſeipum. q̄ꝛ vbiqꝫ pñs ẽ ⁊ po
tẽs ẽ vbiqꝫ. et iõ nullo ſeruiẽte aut miſtro
indiget. nec de oĩbꝰ ſeruitijs p creaturas
ſibi factis aliq̄d ſibi accreſcit. vult tñ vt cre
ature rõnales ſicut angeli ⁊ hoĩes ſibi ſer
uiãt. q̄ in diuerſis ſeruitijs ſibi miniſtrẽt.
ppter vtilitatẽ eoꝝ vt ſic occaſionẽ habeat
pmiandi eos. Et ſicut diuites hꝰ mũdi ſo
lũ dant mercedẽ eis q̄ ſibi ſeruiunt vl' ſer
uis. ſic dñs mercedeꝫ padiſi ſolũ ſuis mi
ſtris ⁊ ſuis dat. ¶ Diſtinctio.
¶ Sciendũ ẽ q̄ tria requirit dñs in mini
ſtris ſibi ſeruientibꝰ. ſ. Puritatẽ. Hũilita
tẽ. et Subiectiõem. ¶ Primo puritateꝫ
⁊ mũdiciã. Si ei dñi hꝰ mõi. q̄ oẽs imun
di ſũt. q̄ꝛ ñ ẽ hõ in mõdo q̄ de imũdicia poſ
ſit ſe excuſare. ⁊ q̄ ad corpꝰ. q̄ꝛ d̃ oĩbꝰ parti
bus coꝛpis multiplices exeũt imundicie.

ſicut ptꝫ. Et q̄ ad aĩaꝫ q̄ꝛ oẽs q̄tidie peccãꝰ
Si inquã tales dñi volũt miſtros ⁊ ſuos
mũdos. ⁊ imũdos abominãt̃ et abijciũt.
q̄nto plus dñs ieſus chꝛiſtꝰ dñs mũdiſſi
mus. ⁊ coꝛpaliter. q̄ꝛ de v̄gine mũdiſſima
et mũdiſſime voluit naſci. Et ſpũaliter. q̄ꝛ
peccatuꝫ nũq̄ꝫ fecit. q̄d et valde abomina
tus ẽ. abominat̃ et abijcit miſtros ⁊ ſuos
imũdos. Et iõ quicũqꝫ vult gratioſe mi
ſtrare vel ſeruire opoꝛtet q̄ ſit mũdꝰ. nul
lã maculã pcti moꝛtalis hñs in ſeipo Vñ
Exo. xxviij. Sanctificatꝰ. i. bene a peccato
mũdꝰ miſtret mihi. Idõ dicit aplſ Roꝝ.
vj. Exhibete mẽbꝛa vrã ſeruire iuſticie. idẽ
chꝛiſto. in ſcificatõeꝫ. i. in mũdicia. ¶ No
ta q̄ ſi aliq̄s ſcutifer offerret regi cibũ opti
mũ ⁊ pcioſũ in ſe in ſcutella turpiſſima et
imũda. rex ñ acceptaret tale ſeruitiũ. Iſto
mõ faciũt aliq̄. offerũt enĩ deo ieiunia. ele
moſinas. ⁊ bona opa in ꝯſcientijs immũ
dis ⁊ turpibꝰ p peccatũ. tale ſeruitiũ deus
nõ acceptat. Vult ei q̄ opa bona offerant̃
ſibi in ſcutella. i. in ꝯſcia mũda. Vnde pſ.
Ambulãs in via imaculata h̃ mihi mini
ſtrabat. Et iõ. iiij. Reg. vij. Preparate coꝛ
da vrã domino. ſ. p mũdiciã. et ſeruite illi.
¶ Scdo hũilitatẽ et reuerentiã. Si enĩ
dñi hꝰ mũdi nolũt miſtros ⁊ ſuos ſuper
bos vel pteruos ſꝫ hũiles et quietos. q̄ re
uereant̃ et honoꝛẽt eos ppter dominium
q̄d in eos habẽt q̄d modicũ ẽ. Quãto ma
gis dñs deꝰ q̄ ẽ magnꝰ ⁊ potẽs vult mini
ſtros ⁊ ſeruos hũiles q̄ ei reuerentiã debi
tã exhibeãt. Sed ſũt aliq̄ q̄ ſupbiũt ꝯ eum
nec dãt debitã reuerentiã ſibi. q̄ꝛ eꝰ domi
nio habito. recipiũt aliud. ſiue alteriuſ do
miniũ. ſ. diaboli. Illi etiã q̄ adiutoꝛiuꝫ pe
tũt in neceſſitatibꝰ a ꝯiuratoꝛibꝰ ſiue ſoꝛti
legis. et futura ſcire a diuinis. cũ h̃ ſit ſoli
deo ppꝛiũ. honoꝛẽ ⁊ reuerentiam quã ſoli
deo dare debẽt dant alijs. Illi et ſupbiunt
ꝯ deũ ⁊ ſũt ei rebelles q̄ in tribulatiõibus
vel infirmitatibꝰ pteruiũt ꝯ ipum. Ita q̄
aliq̄ ad tantã irreuerentiaꝫ pueniũt. q̄ in
blaſphemias ipiꝰ ⁊ ſcõꝝ pꝛũ pũt. Tales ñ
placẽt deo. ij. Coꝝ. vi. In oĩbꝰ exhibeamꝰ
nos ſicut dei miſtros in multa patientia.

Judith.viij. Humiliemꝰ illi aīas nrās et in ſpū ꝯtrito ⁊ hūiliato ſeruiētes. dicamꝰ deo flētes vt ſcđm volūtatē ſuā faciat nob. ¶ Nota ꝙ aliq̄s bñ eſſet ſimplex q̄ ſe poneret in ſeruitio alicꝰ cū tali pacto vl' ꝓpoſito ꝙ dñs ñ corrigeret eum de aliq̄ qñ malū faceret. nec ꝓbaret ſiue ſumeret experimentū ſi bonꝰ miſter vel ſeruꝰ. nec aliq̄s dñs talē ad ſui ſeruitiuʒ reciperet. Infirmitates aūt ⁊ tribulatōnes q̄s patimur. correctōnes ſūt dei ꝑ pctīs ⁊ male factis nrīs vel ꝓbatōes q̄bꝰ deꝰ ꝓbat an ſimꝰ boni et ꝑfecti in ſui ſuitō. Et iō q̄cūqʒ vult deo ſeruire. oportet ꝙ ī patiētia ſuſtineat. Alias dñs ñ recipet ad ſuū ſuitiū hoieʒ quē ñ corrigeret ⁊ ꝓbaret. j. Thi. iij. Probēt͛ primū an. ſ. ſint in tribulatōibꝰ patiētes ⁊ ſic miſtrēt. Ecc. ij. Fili accedēs ad ſuitutē dei ſta in iuſticia ⁊ timore ⁊ ꝑpara aīaʒ tuā ad tēptatōeʒ. ¶ Tertio ſubiectionē ⁊ obedientiam. vt q̄cq̄d eis p̄cipit ſtatim vt ſubiecti obediētes exequāt͛. Qñ ei ſerui ſiue miſtri ſūt iobediētes dño ſuo. ita ꝙ nolūt facere q̄d dñs p̄cipit. vel ſi faciūt faciūt cū murmure ⁊ diſplicentia ⁊ q̄ſi inuiti. Tales miſtri vel ſui ſūt dñis odioſi. Sic ille q̄ non vult obedire dō. faciēdoqʒ p̄cepta ſua. vl' illud q̄d facit. cū murmure facit. ⁊ q̄ſi iuitꝰ eſt dño odioſꝰ. ⁊ idō ſi volumꝰ ei bñ pure ſeruire. ſimꝰ ei bñ ſubiecti cuʒ obedientia ꝓmpta. recipiētes p̄cepta eꝰ ⁊ ſeruātes. ps. Miſtri eꝰ q̄ facitis voluntatē eꝰ. Ecc. iiij. Qui ſeruiūt ei obſequētes. i. obedientes erūt. ¶ Nota ꝙ illō q̄d facit ſuos eē ſubiectos ⁊ obediētes dñis et ſi difficilia p̄cipiant. ē ſpes remuneratōis. Libent͛ eni ſuſtinēt laborē intuitu mercedis. Certe ſi nos bñ ſeruierimꝰ dño ⁊ erimꝰ obedientes. et amore ipiꝰ volumꝰ modicū laborare ſeruātes p̄cepta eꝰ. ipiꝰ magnū p̄mium ſtat nobis paratū. ſ. gl'a paradiſi. Si āt fecerimus ꝯtrariū incurremꝰ magnā penā. ſcʒ inferni. j. Thi. iij. Qui bñ miſtrauerīt gradū ſibi bonū acquirēt. ps. Etenī ſeruꝰ tuꝰ cuſtodit ea. ſ. mādata. in cuſtodiēdis illis retributio multa.

¶ De Morte.

Timenda eſt mors ꝑpt͛ moriendi neceſſitatē. Mors enī nulli parcit. Seneca. Hac cōditione intraui vt exirē. Terra ei cū honore trāſit ad hoiem. ſic caro cū mortalitate Eccs. viij. Nō ē in hoīs ptāte ꝓhibere ſpiritū. nec hʒ ptātem in die mortis. Seneca. Capitali ſupplicio ꝯdēnati ſumꝰ. v. Eſt cōmune mori mors nulli parcit honori. Debilis ⁊ fortis veniūt ad limia mortis. Eccs ij. Morit͛ doctꝰ ſimilit͛ ⁊ indoctꝰ. Qui videt domū ꝓximi ſui ardere. nō dʒ multuʒ de ſua cōfidere. Ecc. xxxviij. Memor eſto iudicij mei. ſic ei erit et tuum. mihi heri. et tibi hodie. Exēplū de iuuene nobili qui intrauit ordinē ciſterciēſiū. neqʒ admonitōne vel p̄cibꝰ pris exire voluit. q2 iuuenes et ſenes moriūt͛. Idē legit͛ de ſcō thoma d' aquino ordinis p̄dicatorū. q̄ dixit ꝙ nec pater ꝑ filio paruā penaʒ pati poſſet nec ecōuerſo ⁊c. Seneca Quotidie morimur q̄tidie diminuit͛ aliq̄ ps vite. Tūc q̄ʒ cum creſcimus vita decreſcit. ¶ Scđo timenda ē mors ꝑpter velocitatē. q2 oēs velocit͛ ad eā currunt. ⁊ ipa velocit͛ ſeq̄t eos. Job. vij. Uētꝰ ē vita mea. q2 inuiſibilit͛. inceſſāt͛ et ſine reditu trāſit. Uñ ꝯpat͛ vmbre q̄ ſp ſequit͛ corpꝰ. ps. Dies mei ſicut vmbra declinauerūt. Augꝰ. Nihil aliud ē pñs vita q̄ʒ curſus ad mortē. Idem. Laborāt hoies vt diu viuāt et ne ad terminū vite ꝑueniant. ipm viuere q̄d ē. niſi ad finem currere Studia tua valde ſūt cōtraria. Ambulare vis. ⁊ ꝑuenire nō vis. Currūt oēs volūtarij ad terminū quē refugiunt. Seneca. Oēs dies vite nrē velut vltimi ꝯputandi ſūt. Mors ē ita iexorabilis ꝙ ꝑ toto mūdo nō daret induciā vniꝰ hore. Exemplū de illo q̄ petijt inducias vſqʒ cras. Et d' ſeruo q̄ pro ſeruitio ſuo petijt liberatiōeʒ ab infirmitate et morte a dño ſuo. Quia ergo mors feſtinat. feſtinemus bene agere. Ecc. xiiij. Si habes. ſ. tps bñ fac tecū. ⁊ deo dignas oblatōnes offer. Memor eſto q̄nīā mors ñ tardat. Nō enī habes de tēpe niſi nūc. Idō d2 Ecc. xiiij. Ante morteʒ bñ

fac et nō defrauderis a die bona. et ꝑticla bone diei ñ te ꝑtereat ¶ Tertio timenda ē mors ꝓpter incertitudinē. ¶ Circa mortē q̄ttuor ſūt incerta. Stat⁹. loc⁹. tempus et mod⁹. ¶ Neſcit hō ī q̊ ſtatu morietur. ſcꝫ bono vel malo. Qualē te mors īuenerit. talē īuenies eā. Vñ dr̄ ī ps. Precioſa ē in ɔſpectu dñi mors ſcōꝝ e⁹. qꝛ eos precioſos iuenit. Et mors pctōꝝ peſſima. qꝛ eos peſſimos īueīt. Eccs. ix. Sūt iuſti atꝫ ſapientes ⁊ neſcit hō vtꝝ odio vl' amore dign⁹ ſit. ſꝫ oīa in futurū reſeruāť incerta. ¶ Iteꝫ neſcit hō ī q̊ loco morieť. Seneca. Mors inſidiať tibi in omī loco. Neſcis eī q̊ loco mors te expectat. tu q̊ꝫ ſi ſapiēs fueris vbi qꝫ expectabis. ¶ Item tps mortis voluit nobis dñs incertū eſſe. vt oī hora haberet ſuſpecta. Mat. xxiiij. Vigilate qꝛ neſcitis q̄ hora dñs veſter vētur⁹ ſit. Jdō aui ɔpať Auis q̄ñ videt arcū extenſū ⁊ ſagittaꝫ paratā ñ differt auolare. ps. Niſi ɔuerſi fueritis. ⁊c̄. Sicut eī ſagitta pata ē auē ꝑcutere ſi ſteterit. Sic ds̄ nolētes ɔuerti. Oſee. xi. Quia noluerūt cōuerti cepit gladi⁹ in ciuitatib⁹ eoꝝ. ſ. ꝑcutere. Sꝫ mlťi ſūt ſicut auis ſtulta q̄ dū differt auolare ꝑcutitur aut ſagittať. ſic multi dū differūt ⁊ ñ ꝓponūt ɔuerti ſubito moriūť. Yſa. xxx. Sbito dū nō ſperať veniet ɔtritio e⁹. Ecc̄. v. Ne tardes ɔuerti ad dñm ⁊ ne differas. ⁊c̄. ¶ It neſcit hō gen⁹ mortis ſue vtrū gladio vel igne vel aqua moriať. Eccs. ix. Neſcit hō finē ſuū. ſꝫ quēadmodū capiūť piſces hamo. ſic capiūť hoīes in tpe malo. Jdō cātať in eccīa. Emendem⁹ in meli⁹ q̊d ignorantē peccauim⁹. ⁊c̄ ¶ Quarto timēda eſt mors ꝓpť maloꝝ occurſionē. Pctā eniꝫ ꝓpa et demones occurrūt morientibus. Deuto. xxxi. Occurrēt vob̄ mala in extremo tpe. Exēpluꝫ de milite q̊ vidit pctā ſua ſcp̄ta in morte corā ſe apportari a demonibus. Yſa. xxxiiij. Occurrēt demōia. Chryſoſtō⁹. Quid facies o aīa cū relictis oīb⁹ q̄ꝝ dā iocūda poſſeſſio tam grat⁹ aſpect⁹ ſola ingredieris in regionē penit⁹ ignotā rugiētib⁹ ꝑparata in eſcā. Quis tibi ī dietāte neceſſitatis occurret. ¶ Quīto timēda ē mors. quia amara pctōri. Ecc̄. xlj. O mors q̄ꝫ amara eſt memoria tua hōī iniuſto. ⁊c̄. Intrat eñi ꝑ loca vbi nouit oīa ſibi auferri. Job. xxvij. Diues cū dormierit nihil ſecū affert. aperiet oc'los ſuos ⁊ nihil inueniet. Apprehēdet eū q̄ſi aqua inopia. Vt diuitē epulonem q̊ nō potuit habere guttam aque. Sed boni mortem deſiderant cupiētes liberari de carcere corpis. Aplus. Roꝝ. vij. Infelix ego hō q̊s me liberabit de car. i. de corpe mortis h⁹. Sicut captiui liberatōem ꝑſtolātes ſe tenēt ad oſtiuꝫ carceris. Et canis inclus⁹ tenet ſe ad oſtiū vlulās ⁊ clamās. ſic iuſt⁹ ad oſtiuꝫ ſui carceris ſe tenet meditatōne. Eccs. vij. Cor ſapiētis vbi triſticia. Amatores v̊o vite preſentis ſicut talpa ꝓfundi⁹ infigūť renuentes auelli de carcere corpis ſui. Vñ dr̄ Job xviij. q̄ auelleť de tabernac'lo fiducia eius Exitū carceris timet q̊ ſignat⁹ ē latrocinio id ē pctō in ɔſcīa. qꝛ talis ñ expectat egreſſū carceris ſui niſi īfernale patibulū. Job. xxj. Ad diē ꝑditionis ſeruať mal⁹ ⁊ ad diē vltionis adduceť. Ve illis q̊ circa egreſſuꝫ carceris ſui nō ꝓuidēt. ſed oēs expēſas ponūt in reparatōe ſui corpis ruinoſi. Inniteť ſupra domū ſuā ⁊ ñ ſtabit fulciet eaꝫ et nō ſubſiſtet. Job. viij. Supra domū ſuaꝫ innitiť q̊ de iuuētute vel fortitudīe cōfidit fulcit eaꝫ cibis ⁊ medicinis et alijs āminiculis et nō ſtabit. Fatu⁹ dꝫ reputari ille q̊ alienā domū fulcit ⁊ reparat in q̄ hoſpitatus ē de q̄ cito expelleť. ⁊ ꝓpꝛiam domū. ſcꝫ celeſtē ꝑmittit cadere. Vnde. ij. Coꝝ. v. Si dom⁹ nrā h⁹ habitatiōis diſſoluať. habē⁹ domū nō manufactā ſꝫ etnā in celis.

¶ De Memoria mortis.

Nota memoria mortis valet ad multa. ¶ Primo ad ſui humilitatē. Vñ antiqui volētes ſe hūiliare ponebāt cinerē ſuper capita ſua ī memoriā mortis qꝛ cinis eſſent futuri. Jō dictū ē hōī Geñ. iij. Memēto quia cinis es ⁊ in cinerē reuerteris. Ecc̄. x. Quid ſupbis tra ⁊ cinis. Pauo viſis pēnis ſupbit ⁊ totā caudā extendit. ſed

Memoria mortis.

viſis pedibꝰ deponit. ſic hō viſo fine ſuo ſe humiliat ⁊ ꝯtēnit. Hieroꝰ. Facile ꝯtēnit oīa q̄ ſe ſꝑ cogitat moriturū. Ps. Sciāt gentes qniā hoīes ſunt. i. mortales. Item ſolebat eē ꝯſuetudo impatoꝝ ꝙ qñ electi erāt. pri ma die coronatōis veniebat latomꝰ ferēs q̄ttuor vel tres petras marmoris diuerſo rū coloꝝ dicēs. Uideat dñs impator de q̄ genere marmoris velit ſibi fieri monumē tū. eo ꝙ hō mortalis ē. et habeat mortē in memoria et humiliet̄. Dicit̄ et ꝙ papa hꝫ ſꝑ in loco q̄ frequentiꝰ ꝯuerſat̄ lectū pape de fūcti vt eo viſo recordet̄ finis ſui ⁊ humiliet̄. Item iohānes pt̄rarcha fecit ſibi ſepulcrū imꝑfectū. ⁊ in magnis ſolennitatibꝰ cum erat in loco honoris ꝯſtituit quendā qui ei dicebat. Dñe imꝑfectū ē ſepulcrū tuuꝫ Iube illud ꝑfici. q2 neſcis q̄ hora fur veiet Item ad cōtemptū mūdi. Hieroꝰ. Facile ꝯtēnit oīa. ⁊c. Saul expoliatꝰ ē in thamna ta. q̄ viſio mortis interp̄tat̄. Lu. xij. Stulte hac nocte aīaꝫ tuā repetēt a te ⁊c. Ecc̄. x. Cū morief hō hereditabit ſerpētes beſtias ⁊ ver mes. Exēplū de morte diuitis magne eſti matōis et pauꝑis ꝑegrini. Et de gallina ⁊ accipitre. gallina in domo diuitis vilipen dit̄ ita ꝙ ſi intrauerit domū turpiter eijcit̄ ſed accipiter vel falco honorabilit̄ i domo ſuꝑ particā ponit̄ ⁊ ſollicite de bonis mor ſellis nutrit̄. ſed qñ gallina mortua fuerit cū reuerētia mag̃ ⁊ lūīe corā dño d̄portat̄ ſꝫ accipiter pꝰ mortē in ſterquiliniū ꝓijcit̄ Sic paupes ⁊ ſimplices in h̄ mōdo vilipē dunt̄ ⁊ deꝑmūt̄. ſꝫ pꝰ mortē ab angelis ad menſā regis celi cū multo honore p̄ſentā tur. Lu. xvj. Mortuꝰ ē mēdicꝰ ⁊ portatus ab angelis in ſinū abrae. ſed diuites et po tentes mō honorāt̄ ⁊ exaltant̄. ſꝫ pꝰ mortē in ſterquiliniū inferni ꝓijciūt̄. Uñ ſequit̄. Mortuꝰ ē et diues ⁊ ſepultus in inferno. Iteꝫ valet ad fugā pctī. Augꝰ. Nihil ſic reuocat a pctō q̄ꝫ frequens mortis cogi tatio. Ecc̄. vij. In oībꝰ opibꝰ tuis memora re nouiſſima tua et in eternū nō peccabis. Qui ei recolit mortē dꝫ cogitare ꝙ pecca tū cauſa ē mortis. Geñ. ij. Quacūqꝫ die co mederis morte morieris. Sed Treñ. j. dr̄.

Sordes eꝰ in pedibꝰ eiꝰ q2 nō ē recordata finis ſui. Exemplū de illo q̄ habebat ſcp̄tū in parietibꝰ ſuis de. oībꝰ q̄ faceret ꝑus vi deret ad quē finē deueniret anteq̄ꝫ facerꝫ. Item valet ad deꝑmendū carnalia deſid̄ ria. ⁊ temptatōes. Greg̃. Nihil adeo valꝫ ad domāda carnis deſideria. ſicut cogita re qualis ſit futura mortua. Exemplū ad hoc de muliere volēte ablactare filiū ſuuꝫ q̄ aliq̄d amarū ſuꝑpoīt vberibꝰ ſuis. Et d̄ heremita q̄ carnes fetidas mulieris mor tue q̊tidie ponebat añ oculos ſuos vt ſic temptatōnem vinceret. Item valet ad re gendū vitam ſuā. Aues ei et piſces regūt ſe cauda. ⁊ beſtie ſe defendūt a muſcis. ⁊ tē ptatōnes excutiūt mortis memoria. Job. xij. Interroga iumēta ⁊ docebūt te ⁊ vola tilia celi ⁊ piſces maris. Item q̄ vult nauē ſuā bñ gubernare dꝫ ſe ponere in fine na uis. ⁊ ante ſe nauem dirigere. ⁊ ꝑicula eui tare. Sic q̄ vult vitā ſuā bene gubernare debet ſe ponere in fine vite meditatiōe vt poſſit ad bonū exitum nauē ſuā. i. vitā di rigere. Seneca. Cōſidera q̄ꝫ pulcra ſit res ante mortē vitam ꝯſūmare. deinde ſecure expectare reliquā ſui tp̄is ꝑtē. O q̄ꝫ ſollici te longe ante naute ſibi ꝓuidēt d̄ nauis di rectione qñ hñt malum paſſum tranſire. Sic quilibet debet ſibi ꝓuidere longe añ q̃ꝫ poſſit ꝑiculoſuꝫ paſſum mortis trāſi re. q2 illic naues ꝑtranſibunt ſcꝫ ꝑ artū fo ramen mortis. Item ꝓuocat ad largita tem elemoſinaꝝ. j. Mach. j. Ut cognouit alexander ꝙ moreret̄ diuiſit regnū pueris Timor mortis facit cōdere teſtamenta et elemoſinas dare. q2 dicit Hieroꝰ. Non ſunt bona hoīs q̄ ſecum ferre non poteſt. ſola miſc̄d̄a eſt comes defunctoꝝ. Item ꝓuocat ad penitentiā. Cū audiſſꝫ ezechias rex. Morieris fleuit. Yſa. xxxviij. Et rex ni niue audita ꝯminatōe ione. Adhuc qua draginta dies ⁊ niniue ſubuertet̄. indutꝰ ē ſacco. Jone. iij. Quanto magis hō morti appropinquās. tanto ampliꝰ deberet bōa agere ⁊ penitere. Greg̃. Qui theſauꝝ fodi endo querit cuꝫ altiꝰ foderit. theſauro ap propinquat. ⁊ quāto theſauro eſtimat ſe

aꝓpinquare.tanto ad laborē ⁊ inſtant
amplius inardeſcit. Sic iuſt⁹.q̄nto moꝛ-
ti aꝓpinquat.tāto in bono ope audi⁹
ſudat. Stultus eſt viatoꝛ.ſi non feſtinat
q̄n videt noctē aꝓpinquare ⁊ pontē le-
uari.⁊ adhuc longe ē ab hoſpicio. Math.
xxv. Que parate erant intrauerūt cum eo
ad nuptias.⁊ clauſa ē ianua. Item mulier
ploꝛat filiū moꝛtuū.⁊ ſi rex eſſz ī aliena t̄ra
nō ploꝛaret.nec vellet regno dimiſſo ad ſe
redire. Ecce moꝛtuus regnat in celo et tu
ploꝛas in terra.j.Theſſal'.iiij. Nolumus
vos ignoꝛare de doꝛmientibus.

¶ De Mundicia coꝛdis.

AD mūdiciā coꝛ-
dis multa nos inuitant. ¶ Pri-
mū ē vt grāz dei accipe valeam⁹.
Modicuz vini nō poneret aliq̄s in vaſe ī-
mūdo niſi lotū eſſet.ſic de⁹ grām ſuā non
ponit in coꝛde immūdo. Ideo dꝛ Yſa.lij.
Mūdamini q̄ fertis vaſa dn̄i. Itez ſicut
in ꝑgameno nō ſcribit̄ niſi p̄us raſum et
purgatū fuerit.ita coꝛdi hūano niſi prius
purgatū fuerit a culpa.gratia nō infūdit̄.
Bern̄. Balſamū ē grā dei.vas puriſſimū
requirit. Item herbe male ⁊ ſpine p̄us era-
dicant̄ a t̄ra q̄z ſerat̄ triticū. Sic cogitatio-
nes ⁊ actiones malas p̄us debem⁹ eradi-
care vt poſtea poſſimus ēē agri dei ⁊ ferre
fructū bonū. Hiere.iiij. Nouate vob̄ no-
uale.⁊ nolite ſerere ſuꝑ ſpinas.i.peccata.
Item null⁹ ſapiēs ī vaſe imūdo vel pleno
vel fracto vel tranſuerſo p̄cioſū liq̄rem in-
funderet vel poneret. ſic de⁹ coꝛdi hūano
ꝑ luxuriā inquinato. vento ſuꝑbie pleno
ꝑ diſcoꝛdiā fracto.ad terrā inclinato.grāz
nō infūdit. Unde dꝛ.j.Theſſal'.iiij. Sciat
vnuſq̄ſq̄z vas ſuū poſſidere in ſanctifica-
tione ⁊ honoꝛe. Si ei vaſa in q̄bus reliq̄e
ſcōꝝ reponūt̄ mūde ⁊ honoꝛabilit̄ ſeruāt̄.
q̄nto magis vas coꝛdis in q̄ tam precioſe
reliquie grē.ſ.coꝛpis chriſti imponuntur
Ideo dꝛ puer.iiij. Omi cuſtodia ſua coꝛ
tuū. Item vt nō eū a nob̄ expellam⁹. De⁹
ei n̄ eſt poꝛc⁹ vt in luto aut in latrina habi-
tet pctōꝝ. Deuto.xxiij. Sint caſtra tua ſā-
cta ⁊ nihil in eis feditatis appareat ne te d̄-
relinquā. Exēplū d̄ taxo q̄ cū fodit foueaz
ad habitandum.veit vulpes ⁊ ſtercoꝛizat
ibi.et taxus recedit ⁊ lucrat̄ eaz vulpes.ſic
d̄s recedit a coꝛde ꝓpter imūdiciā peccati
Item digna adminiſtratio vt ei digne mini-
ſtrem⁹. Nō ei ē p̄nceps aliq̄s q̄ ſuos mū-
dos habere nō velit.q̄nto magis deus.ps
Ambulās in via imaculata h̄ mihi mini-
ſtrat. Multū videt̄ de⁹ dilig̃e mundiciaz
nr̄āz quā tantis expēſis voluit compare.
ſcz ſang̃nis effuſiōe. Apoca.j. Dilexit nos
⁊ lauit nos a peccatis nr̄is in ſang̃ne ſuo.
Multuz ergo timēda eſt imūdicia pcti q̄
nō poſſet ablui cū tota aqua q̄ ſub celo ē.
niſi aqua grē dei deſcendat q̄ coꝛ abluat.
Item ꝓpter dignitatē dei quam polluit q̄
eſt imago dei. Si q̄s imaginē crucifixi in
lutū ꝓiceret infidelis iudicaret̄. Quid er-
go de illo q̄ imaginē dei in ſe deturpat pec-
cādo. ¶ Item mentis illūiatio. In pāno
albo mīma macula apparet ⁊ nimis diſpli-
cet.ſic in coꝛde puro mīma peccata. Ideo
dꝛ.Eccs.ix. Omi t̄pe veſtimēta tua ſint cā-
dida. Item in radio ſolis attomi apparēt.
ſic in coꝛde puro lumine grē illuſtrato mi-
nima peccata. Greḡ. Homo vicinioꝛ lu-
to ſentit q̄d ante fuit.⁊ q̄ dignioꝛ ſibi videt̄
indignioꝛ eſt. ¶ Itez oratonū exauditio
vel impetratio. Iob.viij. Si diluculo ſur-
rexeris ad deū ⁊ oīpotentez fueris depca-
tus.ſi mūd⁹ ⁊ rect⁹ inceſſeris.ſtatim euigi-
labit ad te. Aug⁹. Mūda tantū cubiculū
coꝛdis.intus ē q̄ exaudiet. Et nota exēplū
ꝙ q̄dam ſūt ſiles cuidā mulieri q̄ faciebat
caſeuz ⁊ veniebat cattus ⁊ ꝑcutiebat eum
manu.⁊ iteꝝ ponebat ſuꝑ caſeū manum
ſuā illā deturpatā.⁊ etiā ip̄a mañ muſcas
occidebat.et dicebat.deus da mihi facere
mundū caſeū. Sic multi mūdiciam vite
petūt a deo.ſz man⁹ inquināt ꝑ mala opa
Greḡ. Non ſūt man⁹ mūde q̄ lutū tenēt
Ja.iiij. Emundate man⁹ pctōꝛes et puriſi-
cate coꝛda duplices animo ¶ Itē vt ami-
citiā ei⁹ acquirere valeam⁹. Prouer.xxij.
Qui diligit coꝛdis mundiciā ꝓpt̄ grāz la-

bioꝝ habebit amicū regē. Fluuiꝰ hn̄s du-
os riuulos. q̄nto plꝰ ad vnū aquā mittit
tanto minꝰ ad aliū. Sic q̄nto plus cor de
corpe ē ſollicitū. tanto minꝰ de aīa. ⁊ quā-
to plꝰ amat trena. tanto minus celeſtia.
Augꝰ. Minꝰ te amat q̄ tecū aliq̄d amat.
Similr̄ q̄ duobꝰ dn̄is ſeruit. quāto plus
vni itēdit. tāto minꝰ aliū. Mat. vj. Nemo
poteſt duobus dn̄is ſeruire. ¶ Item vt
deum in gloria videamꝰ. Math. v. Bea-
ti mundo corde. quoniā ipi deū videbūt.
Bernardus. Pura veritas non niſi pu-
ro corde videtur. ¶ Hec mundicia mul-
tis modis acquiritur. ¶ Primo per au-
ditum verbi dei. Joh. xv. Uos mūdi eſtis
propter ſermonem quem locutus ſū vo-
bis. ¶ Secundo per timorem qui pecca-
tum expellit Ecc. j. Timor domini expel-
lit peccatum. Sicut purgatur vinum fe-
ces emittendo et ſemper eſt in motu do-
nec purum ſeparatur ab impuro. Sic iu-
ſtus ſemper debet timere donec immun-
dicia peccati ab eo ſeparatur. Job. xlj. Ti-
mebūt angeli. et territi purgabūt. ¶ Ter-
tio per ablutionem in contritione. iiij. Re-
gum. v. Dictum eſt naaman. vade ⁊ laua-
re ſepties in iordane et mūdaberiſ. Ezech.
xvj. Laui te aqua et mundaui ſanguinē
tuum. id eſt peccatum. ¶ Quarto ꝑ con-
feſſionem. Luce. xvij. Dictum eſt leproſis
Ite oſtendite vos ſacerdotibus. et factū
eſt dum irent mundati ſunt. ¶ Quinto
per elemoſinam. Luce. xj. Quod ſupereſt
date elemoſinā. et ecce omnia mūda ſunt
vobis. ¶ Sexto per tribulatōem. Mat.
viij. Dominus tetigit leproſum tactu tri-
bulatōnis et mundatus eſt. Malach. iij
Sedebit conflans et emundans argen-
tum. Prouerb. xxv. Aufer rubiginem de
argento et egredietur vas puriſſimum.
¶ Septimo ꝑ caritatē q̄ operit multitu-
dinē pctōꝝ. ſicut aurū mūdat per ignem.
Ignis ei caritatiſ. rubiginē pctōꝝ ꝯſūmit
Deuto. iiij. Deꝰ noſter ignis ꝯſumēs ē.
q2 flāmis amoris ſui incēdit mētes q̄s im-
pleuerit. ⁊ a vitioꝝ ſordibꝰ mūdas reddit.

¶ Thema.

Attigit ubiq3 pro-
pter ſuam mundiciā. Sap. viij.
Quanto aliq̄s ſctūs magis mū-
dus ſe ſeruauit a pctō i h mōdo. tāto deo ē
magiſ gratioſus ⁊ dilectꝰ. ⁊ q̄nto ē magiſ
gratioſus ⁊ dilectꝰ. tanto ad plura ipetrā-
da cū deo eiꝰ pietas. Et q2 btā v̄go maria
ſingularit̄ ⁊ excellent̄ ſuꝑ oēs ſcōs et ſctās
fuit mūda ab omi pctō. q2 nūq̄3 in tota vi-
ta ſua fuit maclata. nec pctō mortali nec
etiā veniali. qd̄ de nullo alioꝝ ſcōꝝ p̄t dici
ſm̄ q̄d dicit Augꝰ. Jdcirco ipa ſuꝑ omēs
ſcōs ⁊ ſanctas eſt deo dilecta ⁊ gratioſa. ⁊
eꝰ pietas ad plura ſe extēdit. ita q̄ in omī
loco et in oī negocio et omi pſone p̄t obti-
nere q̄d petit. q2 nūq̄3 in ſuis petitionibuſ
inuenit ſe repulſam a deo ſiue apud deū.
Et h ē qd̄ d2 in his v̄bis. Attingit vbiq3. ⁊
id ē. ſua pietas ſe extendit in omī loco. ad
oēm rem apud deū imperandā. ⁊ h ꝓpt̄
ſuam mundiciam. Quia igitur nos dei
gratia indigemus. ad ipſam recurramꝰ.

¶ Diſtinctio.

¶ Sciēdū q̄ totꝰ hō reddit̄ imūdꝰ exiſtē-
te macula ⁊ imūdicia in rōne. vel affectōe
ſiue in opatōe. Ratio maclat̄. errore igno-
rātie. Affectio rōne maliuolētie. Opatio
intentōe inanis glē. Et iō vt hō ſit mūduſ
iſta tria mūdanda ſūt. ¶ Primo eni mū-
dāda eſt rō ab oī errore ignorātie. Error
ei in rōne ē pncipiū ⁊ occaſio omīs mali.
ſicut cecꝰ ex eo q̄ ignorat viā ſi occurrat ſi-
bi locus turpis ⁊ locꝰ imūdꝰ ita cito poīt
pedē in luto ſicut in pulcra via. ⁊ ita detur-
pat ſe totū. Sic hō q̄ ē cecꝰ ſm̄ rōnē. q̄les
ſūt illi q̄ ſunt in errore ignorantie. ſi occur-
rit aliq̄d bonū opus vel malū. ita cito fa-
ciūt malū ſicut bonū. q2 neſciūt q̄d bonū
ſit aut malū. Sed ſicut homo videns. vi-
dens viā poteſt ſibi cauere ne ledat̄ a pe-
tra in via. Sic hō ſciēs q̄d ē peccatū ⁊ bo-
nū opus poteſt ſibi cauere ne ledatur a pe-
tra i via. ſ. peccati. Prouer. xxi. Qui mū-
dus eſt ab oī. ſ. errore ignorātie i itellectu.
rectum eſt opus eiꝰ. ¶ Nota q̄ ad mun-

dandū intellectū ſiue rōnem a p̄dicta ma
cula ſiue errore ignorātie. valet audire v̄/
bum dei. Cum eī in p̄dicatōnibꝰ oſtenda
tur q̄d eſt peccatū. ⁊ q̄d eſt bonū opus. et
recitent̄ facta ꝑ q̄ mali diſplicuerunt deo.
et ea ꝑ q̄ ſancti placuerūt. Jlli q̄ libenter et
frequent̄ audiūt p̄dicatōes ⁊ apponūt au
rem ad ea q̄ dicunt̄. licet aliq̄n nō poſſint
ea intelligere et retinere. nō poteſt eſſe q̄n
aliq̄ retineant ⁊ intelligāt ꝑ q̄ intellectus il
luminat̄ et mundat̄ ab ignorātia. Sȝ illi
q̄ audiūt p̄dicatōnes cū tn̄ ſint lrāti ſi ꝑ ſe
in ſcp̄turis ſanctis ſtudeāt. nō p̄t eē quin
eoꝝ ratio vel intellectꝰ mlīte ignorātie ma
cula depurget̄. Unde dicebat chriſtus di/
ſcipulis ſuis. Jo. xv. Jam vos mūdi eſtis
ꝓpter ſermonē quē locutꝰ ſū voƀ. ¶ Se/
cūdo mūdanda eſt affectio ab omi mali/
uolentia. Homo eī tūc eſt mundꝰ q̄ꝛ hȝ in
ſe grām dei. q̄ꝛ illa eſt q̄ ſola aīaȝ clarificat
et facit mūdam. Grā eī dei nō exiſtente in
aīa oportet ꝙ ſit in macula pctī. Nūq̄ȝ eī
grā dei ab aīa recedit niſi ip̄a inficiat̄ aliq̄
peccato mortali. Grām aūt dei non niſi
illi hn̄t q̄s deꝰ elegit. Sicut videmꝰ ꝙ ali/
q̄s dr̄ habere grāȝ regis. ex hoc ꝙ rex ip̄m
diligit. Deus āt nō diligit eos q̄ volunta
tē hn̄t imꝑfectā. ratōe odiȷ vel male volū/
tatis ad ꝓximū. Unde. j. Jo. iiij. Qui non
diligit. ſ. ꝓximū. nō hȝ caritatem. ſ. dei. ⁊ iō
q̄ ſunt in mala volūtate ſunt immundi et
ꝯſcīa impuri. Sed q̄ vult eē mundꝰ et ha
bere grām dei. mundantē aīam. purget
voluntatē ab omī maliuolentia. ⁊ ſic dili/
gens ꝓximū diliget̄ a deo. ⁊ habebit eꝰ gra
tiā. ⁊ ſic erit mundꝰ. Orabat dauid dicēs.
Cor mundū crea in me deꝰ ⁊ ſp̄ūm rectuȝ
innoua in viſceribꝰ meis. ſ. voluntatem a
p̄dicta macula ¶ Nota ꝙ illō q̄ō valȝ ad
purgādū volūtatē a p̄dicta mac̄la. ſ. ab oī
odio et rancore ꝓximi. etiā ſi hoīem offen/
derit faciendo aliq̄d grauamē vel ꝓcurā/
do aliq̄d damnū vel diſplicentiaȝ eſt cōſi/
deratio caritatis chriſti. qui tantū dilexit
nos cū eſſemꝰ inimici eꝰ vt nō ſolum nos
nō haberet odio ſed etiā ꝓ noƀ a peccato
nos mundās voluit ſeip̄m morti tradere
qui nobis mandauit vt peccantibꝰ in noſ
dimitteremꝰ offenſam oēm. vt ſic noƀ of/
fenſas ⁊ pctā noſtra dimitteret. Si igitur
nō mereat̄ īimicꝰ vt ei remittāꝰ oē ḡuamē
ſaltem faciamꝰ ꝓpter vtilitatem ꝓpriam.
vt deꝰ nobis peccata nrā dimittat. ⁊ amo
re chriſti qui h̄ nobī ī exemplo dedit. vt dr̄
Epħ. v. Chriſtꝰ dilexit ecc̄iaȝ et tradidit ſe/
ip̄m ꝓ ea vt illam ſanctificaret mundans
eā. ſ. ſuo p̄cioſo ſanguine. ¶ Tertio mun
danda ē ope ab omī intentione īanis glīe.
Opera eī q̄ntūcūq̄ȝ de ſe ſint bona ſi hō in
tentōne laudis hoīm vel fame. vt homo
reputet̄ ſanctꝰ et bonꝰ. ſicut faciunt vane
glorioſi. nam talia opera non ſūt munda.
Puluis enī inanis glorie ⁊ mala intētio
ſe ei immiſcens deturpat ea. Jn operibuſ
aūt ſic factis ſūt duo. ſ. ipſa opera de ſe bo
na. ⁊ mala intentio pro operibus. Tales
nullam mercedem recipient a deo. et cer/
te h̄ eſt iuſtum. Tales enī cum aliq̄ bona
oꝑa faciunt intendunt h̄ ⁊ ꝓpter h̄ ea faci
unt vt laudent̄ ab hoībus et reputent̄ ſcī.
Et ideo cum hoīes ꝓpter ip̄oꝝ opera eos
extollant et reputent ſanctos. iam recepe/
runt mercedem ſuam. ſicut dicit dominꝰ
Math. vj. Sed pro ip̄a mala intentione
habebūt pro mercede penam inferni. Ca/
uendum eſt ergo ne in operibus intentio
inanis glorie ſe immiſceat que ea inficiat.
Sed ab ea ſūt opera noſtra purganda vt
ſint munda. Ja. iiij. Emundate manuſ ve
ſtras. i. opera veſtra peccatores. qui. ſ. in/
tendendo ad vanam gl̄iam in oꝑibꝰ vrīs
peccant. Et purificate corda veſtra. id eſt.
intentionem veſtram. ¶ Nota ꝙ ad mū
dandam et ad purgandam operationeȝ
a predicta macula. ſcilicet in intentione in
anis glorie. valet multum et prodeſt con/
ſideratio operum malorum et peccatoꝝ.
que homo facit. Si enim homo facit vnū
bonum opus. facit aliquando malū. nec
eſt homo in mundo qui ita ſemper faciat
bonum. q̄n aliq̄n erret et peccet et faciat
aliqua mala oꝑa. Unđ ſi facimꝰ aliquod
bonū opꝰ nō debemꝰ gloriari. ſed debemꝰ
deo regratiari ⁊ habere intentōneȝ vt ꝓ

ðs remittat nobꝭ offēſas ⁊ ꝑducat ad glãz ſuã. Debēꝰ et ꝯſiderare ꝓp̃az fragilitatez. q2 ſi mō ſumꝰ in bono ſtatu ⁊ facimꝰ bōa opa. neſcimꝰ. ita ſumꝰ fragiles ſi multum durabimꝰ in tali ſtatu vel ſi cademꝰ ĩ peccatũ vt faciamꝰ mala opa. ⁊ iō de nr̃o bono qð facimꝰ debemꝰ gloriari. ſꝫ ſp debēꝰ timere ne cadamꝰ. Vñ Job. xv. Quid eſt hō vt imaculatꝰ ſit et vt iuſtꝰ appareat natus de muliere. Ecce int̃ ſcōs nemo imutabilis q̃n ſi faciat mō bona opera. poſſit mutari ad faciendũ mala. Et celi. i. viri celeſtes ⁊ ꝑfecti. nō ſũt mũdi in ꝯſpectu eꝰ. q2 oēs peccãt aliq̃n. q̃nto magis abomiabilꝰ ⁊ inutilꝰ hō. ⁊ ita ñ dꝫ gloriari.

¶ De Mortificatione carnis.

Deberet nos mouere ad carnis mortificatōz corporꝫ pꝰ mortez reſurrectio. Fidelꝰ miles ñ timet amittere vel occidere equũ ſuũ in ꝑlio dũ tñ poſſꝫ facere ictũ bonũ vꝰ laudabile factũ ꝓ dño ſuo. q2 ſperat ſe ab illo meliorē recipe. ſic iuſtus nō timet corpus ſuũ expōere morti ꝓ dño ſuo. q2 pꝰ mortē reſurrecturũ ſperat. Vñ. ij. Machab. vij. Adoleſcēſ mēbra ꝑditioni expōnes ſic ait. De celo iſta poſſideo. ſꝫ ꝓpter dei leges hec ipa deſpicio. qniaz ab ipo ea recepturꝫ me ſpero. Jō dr̃ Prouer. xiiij. ꝙ ſperat iuſtus in morte ſua. Item nō dꝫ timere hō veſteſ ſuas veteres expēdere i ſuitio illiꝰ q̃ poſt nouas ⁊ p̃cioſas loco viliũ rehabere ſpat. Sic q̃ carnis reſurrectōez fideliter credit. nō dꝫ corpꝰ ſuũ miſerũ expēdere timere i ſeruitio dei. ex q̃ ſperat ſe illud recepturuz cũ q̃drupla glã. ſ. claritatis. agilitatis. impaſſibilitatis. et ſubtilitatis. Aplꝰs. Phil. iij. Saluatorē expectamꝰ dñm noſtꝝ qui reformabit corpꝰ hũilitatis noſtre ꝯfiguratũ corpi claritatis ſue. Nota ꝙ q̃ vult nouã recipe veſtē oportet ꝙ veterem reddat veſtiario. Sic ſi corpus tuũ veſtiario tuo chriſto q̃ te carnibus veſtiuit ⁊ oſſibꝰ et neruis ꝯpegit tradideris vt veſtez veterem. reddet tibi nouã et pulcrã. q̃n corruptibile hoc induet incorruptōem. ⁊ mortale induet imortalitatē vt ait aplꝰs. j. Cor. xv. Sꝫ ſũt mlt̃i q̃ multũ videt̃ diffidere d̃ dño ſuo. qi dñs ñ poſſꝫ eis nouũ et glorificatũ corpꝰ reſtituere. q̃ ſiles videt̃ eē filijs pauperũ viduaꝝ q̃ q̃tidie iuxta ſepes ſedētes ad ſolē veſtes pãnoſas cōſuũt ⁊ recōſuũt et q̃cq̃d reparat̃ vno die diſſipat̃ in altero. Sic q̃ cuilibet petitōni carnis ſue vult indulgere. comedere ⁊ bibere ad q̃lib3 citatōem carnis. dormire q̃tiens ſomno ꝑmit̃. iſte ducit vitã mendicantiũ nō nobiliũ q̃ veſtes ſuas ⁊ calceos diſſipatos frequent̃ portãt ⁊ vix auertunt. ſic corda nobiliũ circa hꝰ carnis curã niſi q̃ntuz neceſſitas expedit nō intēdũt. Sed alij circa reparatōem corpis ruinoſi totã curã ſuam expendũt ⁊ totũ diſſipat̃. Greg. Vbicũq3 caro querit refectōem inuenit defectōem Job. viij. Innitet̃ ſupra domũ ſuã ⁊ ñ ſtabit. fulcit eam. ſ. cibis ⁊ potibꝰ ⁊ ñ ſbſiſtet. Ideo ꝯtingit videre q̊ſdã ruſticos q̃ cum gabaonitis faciũt poni pictacia in ſubtelaribus ſuis anteq̃z diſſipent̃. Tales ſunt multũ carnales q̃ q̃zcito ſomniãt ſe ad aliquã infirmitatē eē diſpoſitos ſola opinione infirmãt̃ et declinãt ad infirmariam ⁊ ꝯuocãt medicos. Narrat auicēna d̃ q̊dã q̃ tantũ timuit ne lepram incurreret ꝙ ex ſolo timore leproſus effectꝰ eſt. Seneca. Plura nos terrent q̃z ꝑmant. ⁊ plus opinione q̃z re laboramus. Item ſũt iſti ſicut equus vmbratilis q̃ ad ſonitũ folij vel ad volatũ auis terret̃. ps. Ibi trepidauerunt timore vbi ñ erat timor. Sꝫ bonũ ꝯſilium eſſꝫ talibꝰ vt facerēt de corpe ſuo ſicut faciunt armigeri q̃ equitãt tales eq̊s. Naz vrgēt eos calcaribus ⁊ faciũt eos trãſire frequent̃ ꝑ loca q̃ formidãt. ſic tu corpꝰ tuuz ad ardua cogas vt vitiũ vmbratilitatis a te oĩno excutias. Seneca. Imbecillꝰ mētiſ eſt atq3 egre formidare expta. Et eſt ſicut equus habens illum defectuz ꝙ i egreſſu de ſtabulo claudicat ꝓpter tibie rigiditatem. ſꝫ poſtq̃z calefactꝰ fuerit meliꝰ ⁊ leuiꝰ vadit. Sicq3 egra mens cogenda ē vt iciipiat. demuz non eſt acerba medicina que ꝓtinuſ delectat cũ ſanat. Itē caro eſt ſicut

miles ꝙ̃ hȝ diuitē ruſticū.ſp dicit ſe idigere et large expendit de ſuo ⁊ accōmodat ſup ipm.et tantū paulatim accipit ď ſuo ꝙ re‐liqt eū pauperē ⁊ nudū. Sic facit caro de ſpū.ſp allegat ⁊ ꝑtendit neceſſitatē ⁊ infir‐mitatē.⁊ ſine bonis opibus relinqt eū q̃ſi nudū. Dicit̄ in vita beati andree ꝙ diabo‐lus tamdiu deludit hoīes q̊uſqȝ exeant a corpe rei ⁊ nudi.nihil ꝑter peccata ſecum portātes. Hec ē dalila ſampſonis.q̄ ſam‐pſonē.i.ſpūm ſpoliauit crinib⁹ v̓tutū ⁊ lu‐mine gratie.vt ď᷑ Iudic̄.xvj. Grego. Oēs ſuis vitijs fauēt.et qď ad volūtatē corpis faciūt.ad neceſſitatis referūt actionē. ſub ſpecie v̓tutis vitiū voluptatis excuſant.

De Mendacio.

Vituperabile eſt mendaciū.q᷑ diabolicuȝ ē pecca‐tū. Homo mēdax ſimilis eſt dia‐bolo in imitatiōe. Io.viij. Vos ex prē dia‐bolo eſtis et deſideria pr̄is vr̄i vultis face‐re.ſ.mentiri.q᷑ q̄ loq̄t̄ mendaciū ex diabo‐lo ē.q᷑ mēdax ē ⁊ pater e⁹. Item ꝓpter im‐mūdiciā.q᷑ inquinat illud in q̊ magis in‐decēs ē imūdicia. Si aliq̄s os ſuū aptuȝ haberet muſcis et alijs imūdicijs.vt que‐cūqȝ vellent ibi intrare ꝑmitteret. Os ei⁹ abominabile eſſȝ hoīb⁹.ſic os mendax ab‐ominabile ē deo.cū imūdicia mēdacij m̄l‐to magis diſpliceat deo q̄ȝ imūdicia mu‐ſcaꝝ vł ſimiliū rerū imūdaꝝ. Prouer.xij. Abominatio eſt dn̄o labium mendacij. Item q᷑ reddit homīeȝ falſum. Quanto enī p̄ualet denarius verus denario falſo tantū p̄ualet homo verus homini falſo ⁊ mendaci. Unus bonus denarius valet centū falſos.ſic vnus homo verax centū mendaces. Magna ſtulticia.oēs homi‐nes volūt denarios ſuos eſſe bonos ⁊ di‐ſpliceret eis multū ſi inuenirēt vnū dena‐riū falſū in denarijs ſuiſ pl⁹ vidēt̄ diligere denarios ſuos q̄ȝ ſeipſos.q᷑ volūt eē oēs denarios veros.⁊ ſeip̄os falſos. Proů.x. Corda impioꝝ ꝓ nihilo. Nota ꝙ falſa moneta nō d᷑ȝ recipi ſȝ cōburi.ſic mēdaceſ nō recipiuntur in celo ſed cōburent̄ cum demonib⁹ in inferno. Iteȝ quia interficit. Mendaciū enī ē quoddaȝ venenū tante efficacie ꝙ ī ip̄o ore exiſtēs interficit hoīeȝ vt ď᷑ Sap.j. Os q̊d mentit̄ occidit aīam. Item q᷑ excecat. Talib⁹ eī illudit diabol⁹ ſicut cecis in ludo ſtultoꝝ illudit̄. Porc⁹ ad lacerandū tradit̄.et dū porcū credit ſci‐dere.ſcindit manū alteri⁹ ⁊ ille ſuā. Sȝ illi miſeri vulnera non attendūt.ſȝ q̊d inde re‐portant.et magno ſtipēdio fruſtuȝ illud emūt.ſic mēdaces vulnera pctōꝝ.de men‐dacio nō attendūt niſi lucruȝ tēpale.q᷑ ꝓ certo in ludo fuerūt cecoꝝ. Excecauit ei eos malicia eoꝝ. Sap̄.ij. Ipi eī ꝯtra ſe in‐ſidiant̄ et moliuntur fraudes ꝯtra aīas ſuas.

De Murmuratione.

Homo murmurās de cibo vel potu deficit ī ꝑncipio belli ſpūalis. Principium belli ſpūalis eſt ꝯ gulaȝ.vt dicit glo.ſup Mat‐theū.iiij. Niſi ꝑus gula refrenet̄.fruſtra ꝯ alia vitia laborat̄. Talis in ꝑmo ꝯflictu di‐cit malum v̓bū. victus ſū ab ancilla ſcilȝ carne. quod eſt magna vilitas. Hiero⁹. Nihil vilius q̄ȝ a carne vinci. Unde quā‐do cantat̄ de viro iuſto. Ecce homo ſine querela verus dei cultor. De iſto poſſȝ di‐ci econtra. Homo plenus querela vētris ſui cultor Roꝝ.xvj. Chriſto domino non ſeruit ſed ſuo ventri. Itē vacuos a gra‐tia ſe oſtendunt dū murmur in eis ſonat. Vaſa enim vacua percuſſa reſonant.ple‐na non. Ecc̄.x. Uir prudens et diſciplina‐tus non murmurabit correctuſ. Olla va‐cua ad ignem poſita crepat.et magnum ſonitum reddit.plena non. Ecc̄.xxvij. Va‐ſa figuli probat fornax.et homīes iuſtos temptatio tribulationis. Item murmu‐rans eſt quaſi rota non bene vncta vncti‐one gratie.et ideo murmurat ſicut rota carri male vncta. Ecc̄.xxxiij. Precordia fa‐tui quaſi rota carri. Talis intromittit ſe de hoc quod ad ipm non pertinet.ſcilicet de ſeipſo.quia ſuus non eſt.ſed dei. Ioh. vltimo. Quid ad te.ſcilicet de teipſo.tu

me ſequere. Iſte aũt volũtate ꝓpria vult d
ſeipõ diſpenſare de cruce ſua ꝯ omĩa iura
Suſpecta eſt mihi tuijpius diſpenſatio.
et vereor tibi illudi ſub tegimine et nomi
ne dilectõnis a prudẽtia carnis q̃ mors ẽ.
Due rane maiorẽ tumultũ faciunt in ſta
gno vno. q̃ꝫ centũ lucij faciũt. ſic duo miſe
ri q̃ꝫ centũ boni. Et peiores canes ſemper
latrãt. ſed nõ nobiles. Mos imbecillium
canũ. q̃nto minꝰ valẽt plus latrant.

De Mundo fugiendo.

Relinquendus eſt mundꝰ. vel exeundũ a mũdo propter multa. Quia in mundo nõ
eſt niſi ꝯfuſio ⁊ labor. Yſa. xlviij. et Hiere.
lj. Egredimĩ de babilone. i. de mundo vt
ſaluet vnuſquiſqꝫ aĩam ſuã. Relinquen
dus ergo eſt mundꝰ. q2 omẽs in mundo
turbanť. infirmanť. et moriunť. Joh. xvj.
In mundo preſſuram habebitis. in me aũt
pacem. Libenter deberet homo fugere lo
cum in quo turbať frequenter ⁊ infirmať
et querere locum pacificũ et ſanũ. Augꝰ.
Amatores mũdi nõ eſt requies. vbi que
ritis eam. Vitam btãm queritis in regio
ne vmbre mortis. non eſt ibi. q̃uo ibi vita
beata vbi nec vita. Quod ſi amatis iſtam
miſeram fluidam qꝫ vitam. vbi cum tãto
labore viuitis. q̃ntomagis debetis ama
re illam btãm vitam vbi nullũ dolorẽ ſu
ſtinebitis. Ecce turbatur mundꝰ. quid ſi
tranquillus eſſet. Q̃uo inhereres formo
ſo. q̃ ſic amplecteris fedum. Item relin
quendꝰ. q2 ardent q̃ ibi ſunt. ſ. igne concu
piſcentie et luxurie. Qui videret domuꝫ
ſuã ardere cito exiret de ea. ſic tu de mun
do debes exire. j. Joh. v. Totus mundꝰ in
maligno poſitus eſt. id eſt. in malo igne.
Berñ. Ignis inſtat a tergo. ⁊ tu ñ vis egre
di. ſed egreſſus iam regredi. Item quia
corrumpit ⁊ interficit habitantes in eo.
Augꝰ. Si te delectat hic mundꝰ. ſemper
vis eẽ immundꝰ. Si autẽ te non delectat
hic mundꝰ. iam tu es mundus. Non re
manebis in hoc mundo. Quia vinũ q̊d
corrumpitur. et deterioratur ſuper feces
in doleo dꝫ transferri in aliud vas ne om
nino corrũpať. Sic homo qui corrũpiť ĩ
diuitijs et delicijs hꝰ ſeculi. trãſferat ſe ad
religionẽ. ne amplius corrumpať. Hiere.
xlviij. Fertilis fuit Moab ab adoleſcen
tia ſua. et requieuit in fecibꝰ ſuis. q2 nõ eſt
trãſlatus de vaſe in vas. Ido dr̃ Nañ. iij.
Omĩs q̃ viderit te reſiliet a te. i. retro ſali
et a te tãq̃ꝫ ab ĩmũdo loco ⁊ ꝑiculoſo. Item
q2 fallit et decipit. Mũdus enĩ gerit mo
rẽ pauꝑis nebularij q̃ ſup ꝯuiuantes ſe in
gerit et ſub ſpecie exenij nebulas ſuas ca
re vendit. Sic mundꝰ dilectoribꝰ ſuis ho
nores ⁊ delectatõẽs offert. ſꝫ care vẽdit ni
mis. q2 ꝓ his penã eternã reddit. Apoca.
xviij. Quantũ glorificauit ſe et in delitijs
fuit tantũ date ei tormentũ ⁊ luctũ. Idem
eſt amare mundũ et amare ꝓditorẽ ſuum
Augꝰ. Ama ſeculũ ⁊ abſorbebit te. Ama
tores eniꝫ ſuos vorare nouit nõ portare.
Mũdꝰ eĩdicit demonibꝰ. ſic iudas iu
deis. Quemcunqꝫ oſculatꝰ fuero aliqua
dignitate vel pſperitate. ipe eſt quem tra
do vobis vt veſtrum. tenete euꝫ. et ducite
caute ne amittatis eũ aliq̃ moleſtia. quia
vexatio dat intellectũ auditui. vt habetur
Yſa. xxviij. Sicut tabernarꝰ ꝓrogatiuaꝫ
facit potatoribꝰ de carnibus ſalſiſ. ⁊ pane
fermẽtato. vt ad potanduꝫ trahat lecca
tores. ſed poſtea care cõputat. Ecc̃. xx. Da
tum inſipientis non erit vtile tibi. exigua
dabit et multa improperabit. Itẽ mundꝰ
eſt ſicut ſchacariuſ cuius tota familia cur
rit ex tranſuerſo ad triplex. ſcꝫ mentiendo
decipiendo. vſurpando. Itẽ in ſchacario
q̃ꝫdiu durat ludꝰ. vnus ẽ rex. alius miles
et huiuſmodi. vnus vel duo videntur te
nere ludum totum. ſed quando ceſſauit
ludus. idem fit de rege et milite. quod de
minima familia. quia communiter repo
nũť ĩ ſacculo. imo q̃ñqꝫ ĩ fũdo ſacculi erit
rex ł miles. ⁊ minima familia ĩ ſupiori pte
Sic mũdꝰ ẽ q̃ꝫ ludꝰ ſchacarij. vnꝰ erit rex
alius miles. vnꝰ magnꝰ aliꝰ puꝰ. ſꝫ aduení
ente morte oẽs in ſacco ĩre reponunť. ita
fit de rege ſicut de milite. tunc ſic dñs ſic et
ſeruꝰ eꝰ. Ecc̃. ix. Cõmunionẽ mortis ſcito

quia moritur doctus ſimiliter vt indoctus. Item qꝛ cito trãſit ⁊ deficit mũdus ⁊ ꝯcupiſcẽtia eius. Quid ergo vis. Utruꝫ amare tpalia ⁊ trãſire cũ tpe. an chriſtũ amare ⁊ ĩetnũ viuere. Uñ bona mundi reclamatorio ꝯparãt in q̊ ñ erit niſi falſitas. Credit ẽi accipit ibi eẽ auẽ ⁊ ñ ẽ ibi niſi par carnis rubee. Sic bona mũdi ſũt bõa falſa q̃ vix ſufficiũt ad refocillandũ. Et ſicut accipiẽ veniẽs ñ accipit niſi modicũ. ita nec mundani de mũdo. ſꝫ cito auferũt ab eis. Eccs. v. Mirabilis prorſus infirmitas qũo venit ſic reuertet. ⁊ nihil affert hõ ſecũ de labore ſuo. Item phiella qñ tota die cãtauit ⁊ denarios recepit. ĩ ſero auferũt ei denarij et nihil ei remanet. ſꝫ ponit in forello veteri ⁊ diſſipato. ſic hõ nihil reportat de mũdo ꝓ labore ſuo niſi lintheamen laceratum ⁊ vetus. Exẽpluꝫ de q̊dam impatore q̇ fecit portare lintheamen in q̊ debebat ſepeliri ꝑ terrã ſuã ⁊ dicere. Nihil reportat impator de regnis ſuis niſi lintheamen h. ſm illud Job xxvij. Diues cuꝫ dormierit nihil ſecũ affert. apiet oculos ſuos et nihil inueniet. apprehẽdet eũ q̃ſi aqua inopia. ſic diuitẽ epulonẽ q̇ nõ potuit habere guttam aque. Lu. xvj.

De Mirabilibus mundi.

Multa mirabilia

legit feciſſe deus pro electis ſuis. Primũ ẽ qꝛ mirabilit̃ eos redemit. nõ auro. non argẽto. ſꝫ ſãgne ꝑcioſo. Nũq̃ꝫ aliq̊s audiuit talia q̊ aliq̊s ꝓ inimicis ſuis ſaluãdis moreret̃. Ro. v. Cũ adhuc inimici eſſem⁹ chriſt⁹ mortuus ẽ. ps. Cãtate dño canticũ nouũ. qꝛ mirabilia fecit. qꝛ tradidit filiũ ꝓ ſeruis. Dilectũ ꝓ inimicis. Iudicẽ ꝓ dãnatis. Innocentẽ ꝓ impijs. Yſa. xxv. Confitebor quoniam feciſti mirabilia cogitatões antiq̃s fideles. Uñ ſeq̃t. Saluabit ſibi orbẽ t̃re. Lu. xix. Uenit fili⁹ hoĩs q̃rere ⁊ ſaluũ facere q̊d perierat. Scdm qꝛ vocauit eos mirabilit̃. Job. xxxvij. Uoce ſua mirabilit̃ tonat cũ cordis occulta cõmouet ⁊ penetrat ꝑ ꝯpũctõnem Et q̃nto ardore amand⁹ ſit atꝫ timendus demõſtrat q̊dãmodo ſilenter clamnas. ps. Cõmouiſti terrã ⁊ ꝯturbaſti eã. ſana contritões e⁹ q̇ ſanaſti ꝯtritos corde. Prou. j. Uocaui ⁊ renuiſtis. ſ. mundũ mirabilit̃. Iſti ſũt q̇ ꝯtempſerũt vitã mũdi ⁊ ꝑuenerũt ad ꝑmia regni. Boni campſores qui ꝓ terra celũ. ꝓ luto aurũ. ꝓ trãſitorijs receperũt etna. Ecc. xxxj. Btũs diues q̇ inuentus ẽ ſine macula. ⁊ q̇ poſt aurum ñ abijt nec ſperauit in pecunie theſauris. q̇s ẽ hic ⁊ laudabim⁹ eũ. Fec̃ ei mirabilia ĩ vita ſua. Tertium qꝛ defendit eos mirabiliter Unde dicit rex ad hieremiã vt recedat rex babilonis a nobis et faciet de⁹ ſm mirabilia ſua. Memẽtote mirabilium e⁹ q̃ fecit pharaoni. ⁊c. ps. Mirabilis deus in ſanctis ſuis ipſe dabit v̓tutem ⁊ fortitudinem plebi ſue. Yſa. xl. Qui dat laſſo v̓tutem et his qui nõ ſunt fortitudinẽ ⁊ robur multiplicat. Hiere. j. Bellabunt aduerſus te et nõ ꝑualebunt qꝛ ego tecũ ſum vt liberẽ te ps. Dñs defenſor vite mee a q̊ trepidabo. Quartũ ẽ qꝛ docet eos mirabiliter. ps. Mirabilis facta eſt ſcia tua ex me cõfortata ẽ ⁊ nõ potero ad eã. q̇ dicat. Incõprehẽſibilis ẽ mihi. Aplus Ro. xj. O altitudo diuitiaꝝ ſapientie ⁊ ſcie dei q̃ꝫ incõprehenſibilia ſunt iudicia ei⁹. ps. Diſciplina tua ipſa me docebit. Yſa. xxvj. In tribulatione doctrina tua in eis. per vnctionem deuotionis vel gratie. j. Joh. ij. Unctionẽ habetis a ſancto et noſtis oĩa. ⁊c. Quintum quia flagellat eos mirabiliter. Heb. xij. Flagellat omnem filium quem recipit ad beneficium celi. Unde ipſa tribulatio arca eſt eterne felicitatis. que quanto maior eſt tanto felicior retributio. Niſi correctis hereditatem dare diſponeret. eos ꝑ moleſtias non erudiret. Et ſicut fidel̃ medicus de infirmo deſperato non ſe intromitteret. Gregori⁹. Deſperatis egris. medici quicquid volunt. dari precipiunt. eis autem qui ad ſaluteꝫ reduci poſſunt multa dari contradicunt. Sextum ẽ quia conſolatur eos mirabiliter. Heſter. xv. Ualde admirabilis es domine. et facies tua plena gratiarum. id eſt. conſolationũ

Miſericordia

Ut ſicut abundāt paſſiones chriſti in nob
ita abūdat ⁊ cōſolatō noſtra.ij. Coꝝ.j.pſal.
Scdm multitudinē doloꝝ meoꝝ in corde
meo cōſolationes letificauerūt aīam meā
Uñ tribꝰ pueris fecit mediū fornacis qua
ſi ventū roris flantē. Dañ.iij ¶ Septimū
qꝛ ducit eos ꝑ viā mirabilē. Und. Sancti
tui dñe mirabile ꝯſecuti ſunt iter.ſcʒ operū
Baruch.iiij. Delicati mei ambulauerūt ꝑ
vias aſperas. Uult enī eos dñs aſperitate
vie ab amore mūdi ſeparē. Sicut ſolēt pu
eri ꝑ aliquā amaritudineʒ ſup vbera poſi
tā a lacte matris ſeꝑari Greḡ. Electis ſuis
deus iter aſperū facit ne dū delectant̄ ī via.
obliuiſcant̄ eoꝝ que ſunt ī patria. Jdeo dꝛ
Sap̄.x. Reddet deꝰ mercedē laboꝝ ſctōꝝ
ſuoꝝ.⁊ deduxit eos ī via mirabili. et fuit ill'
⁊c. ¶ Octauū q̄a paſcit eos mirabiliter. p̄s
Memoriā fecit mirabiliū ſuoꝝ ⁊c. Joē. Ti
mete dñm oēs ſancti eius.quoniā non eſt
inopia timentibꝰ eū.glo.tpaliū. paſcit con⸗
temnētes ſe.⁊ deſeret timētes ſe. Si nō vis
pati inopiā.time deū. Quis pater q̄ nō ꝓ
uideat filijs. B lupi ⁊ leones faciūt ⁊ hoīes
mali. None pauit iudeos in deſerto q̄dra⸗
ginta annis.⁊ danielē in lacu leonū. ⁊ heli⸗
am iuxta torrentē.⁊ oīa muta aīalia. p̄s.
Qui dat iumētis eſcā ipſoꝝ. ¶ Ultimum
eſt qꝛ remunerat eoſ mirabilr̄. Eſa.lx. Tūc
videbis ⁊ afflues ⁊ mirabit̄ ⁊ dilatabit̄ cor
tuū. Itē tūc videbunt regē in decore ſuo.j.
Joh.iij Uidebimꝰ eū ſicuti ē. Et afflues de
licijs. Job.xxij. Tūc ſup omnipotentē deli⸗
tijs afflues.⁊ mirabit̄ cor tuū de dei viſiōe.
⁊ tāta dulcedine dilatabit̄ de cōprehenſiōe
qñ replebit̄ in bonis deſideriū tuum Pro
uerb.x. Deſideriū ſuū iuſtis dabit̄.

¶ De miſericordia

Duplex eſt miſeri
cordia. dei videlicet ⁊ hoīs. ſm q̊d
dꝛ Eccl̄i.xviij. Miſericordia hoīs
circa ꝓximū ſuū. Miſericordia aūt dei ſu⸗
per oēm carnē. ¶ Sūt aūt q̈ttuor que ſpe
cialiter debēt hoīem ad miām prouocare.
¶ Primū eſt corꝑis noſtri ꝯformitas Na
turale enim eſt vt mēbꝝ mēbro cōpatiat̄ ⁊
miſereat̄.j. Coꝝ.xij. Si q̊d patit̄ vnū mēbꝛū
cōpatiunt̄ omīa mēbra. Uñ cōtra naturā
videt̄ peccare ⁊ degenerare oēm naturaʒ q̄
miſericordiā renuit facere. Talis enī habʒ
cor ferreū in corꝑe carneo. q̊d eſt ꝯ naturā.
Uñ ille q̄ fecit miſericordiā in illū qui inci⸗
dit in latrones vocatꝰ eſt ꝓximꝰ illiꝰ. Lu.x.
Nota q̄ negat ꝓximitatē q̄ negat miſicor⸗
diam. Jō dꝛ Eccl̄.xxviij. Jn hoīem ſilēm ſibi
nō habet miſericordiā ⁊ de pc̄tis ſuis dep̄⸗
cabitur altiſſimū ¶ Secundū eſt ꝓpꝛia ne
ceſſitas. Prouerb.xix. Homo indigēs eſt
miſericors. qꝛ omnes indigemꝰ miſericor
dia. oēs debemꝰ facere miſericordiā. Alio⸗
q̊n dicet̄ nobis illud Matth. xviij. Serue
nequā omne debitū dimiſi tibi. quoniā ro
gaſti me. nōne oportuit ⁊c. Miſericordia
enī ſecura eſt de remiſſione peccatoꝝ. quia
dimittit debitoribꝰ ſuis ⁊ habet lr̄ās paten
tes euangelij Luc̄.vj. Dimittite ⁊ dimittet̄
vobis. Si rex terre mitteret nobis vnū de
ſeruis ſuis cū litteris ſuiſ vt eū reciperemꝰ
tanq̈ʒ ſeipſum cū reuerētia magna recipe⸗
remus euʒ. Sic rex celi mittit nobis filios
ſuos pauꝑes q̄ ſunt heredes regni celeſtis
cū litteris ſuis dicens: Qui vos audit me
audit ⁊ q̄ vos ſpernit me ſpernit Luc̄.x. Et
q̊d vni ex minimis meis feciſtis mihi feci⸗
ſtis. Matth.xxv. ⁊ nos igrati nolumꝰ eos
recipe. ſed repellimꝰ. Jō in die iudicij ſentē
tiabit cōtra nos dicēs. Hoſpes fui ⁊ nō col
legiſtis me. Jte ergo maledicti in igneʒ eter
nū ¶ Tertiū eſt miſericordie eius immen
ſitas Miſericordia enī dei tāta fuit q̄ ipm̄
regē ⁊ dñm ꝓ redemptiōe captiuoꝝ vendi
dit ⁊ cubare in vtero v̓ginis fecit. ⁊ formaʒ
ſerui accipe. et in cruce leuari. ⁊ ad inferos
deſcēdere. Jdeo debemꝰ ipſum ſpecialiter
imitari. Sicut dicit̄ Lu.vj. Eſtote miſicor⸗
des ſicut ⁊ pater veſter miſericors eſt Qui
ergo negat miſericordiā nō ſe habere deuʒ
patrē ſʒ diabolū oſtēdit. De q̊ dꝛ Hiere.vj.
Crudelis eſt ⁊ non miſerebit̄. Ecc̄.iiij. Eſto
miſericors pupillis.i. pauꝑibꝰ q̊s mūdus
dereliq̄t. vñ nō habēt patrē niſi deū. p̄s. Ti⸗
bi derelictꝰ eſt pauꝑ. ꝓ uidebiſ ei vt pat̄. Et
ꝑ viro matri eoꝝ. Mater pauꝑeꝝ eſt miſe

ricordia q̄ eos nutrit Hāc gͦ accipias vxo
rē Et eris tu velut filiꝰ altiſſimi.et gener dei
qꝛ miſericordia eſt eiꝰ filia.et ipſe deꝰ pater
miſericordiarū. ¶ Quartū eſt miſicordie
vtilitas. Sequunt̄ ei ex ea ſex fructꝰ ¶ Pri
mus eſt ꝓteritorū peccatorū remiſſio Pro
uerb.xv. Per miſericordiā et fidem purgā
tur peccata.fidē vocat fidelitatē. Miſicor
dia ſine fidelitate iudicat̄ a deo crudelitas.
Ecc̄.xxxiiij. Qui offert ſacrificiū de ſubſtā
tia paupiſ.quaſi q̄ victimat filiū i cōſpectu
patris. Et nota ꝙ miſericordia dei fons eſt
Miſericordia hōis riuus fluēs a fonte
Nō poteſt eſſe ꝙ fons nō fluat.ergo q̄ fue
rit miſericors hoī.et deus ei. Aug̃. Riuus
fluet et fons ſiccabit̄.q̄ſi diceret n̄ ¶ Scd̃s
eſt peccatorū futurorū declinatio. De nul
lo ita vincit̄ diabolꝰ ſic̄ ꝯ miſericordia. Au
guſtinꝰ. Ecc̄.iij. Ignē ardentē extinguit aq̄
et elemoſyna reſiſtit pc̄tis Tob.iiij. Elemo
ſyna a peccato ⁊ a morte liberat ⁊ nō patie
tur aīmas ire in tenebras. Fiducia eni ma
gna eſt corā ſummo d̄o elemoſyna faciēti
bus eā ¶ Tertius fructꝰ eſt dei ⁊ hominū
bn̄dictio. Prouerb.xxij. Qui pnus eſt ad
miſicordiā bn̄dicet̄. Talis ei multas bn̄di
ctiones habet. Dicūt eni pauperes bn̄dictꝰ
qui acq̄ſiuit et dedit. Ecōtrario Prouerb
xj. Malectꝰ q̄ abſcondit frumēta in popu
lis.bn̄dictio aūt ſup caput vendentiū. In
eodē. Benefacit aīe ſue vir miſericors. Cō
municat eni omnibꝰ dānis et detrimentiſ
aliorū.⁊ inde lucrat̄. Dicit eni paulꝰ.ij.Co.
xj. Quis infirmat̄ et ego non infirmor.q̄s
ſcandalizat̄ et ego nō vror. Secure poteſt
dicere. Liberatꝰ ſum a tribꝰ tormētis.quia
carā ꝓtuli. Itē in terra macra ſemē plꝰ fru
ctificat q̄ꝫ in pingui.et dei ꝯſilio elegit eam
ad ſeminandū. In terra eni macra ⁊ fertili
ſeminat̄. Et ī mercede magis lucrabili po
nunt mercatores nūmos ſuos. Vn̄ citius
debent recipi pauperes q̄ꝫ diuites. Luc.xiiij.
Cū facis cōuiuiū voca pauperes debiles ⁊c.
¶ Quartꝰ eſt futuri iudicij euaſio.in quo
erit diſceptatio de opibꝰ miſericordie.ſicut
Matth.xxv. patet. Illi data eſt iudiciaria
poteſtas. Jacobi.ij. Miſericordia ſuperexal
tat iudiciū. Si ergo times iudiciū appella
dei miſericordiā tanq̄ꝫ ad ſupiorē.et neceſ
ſe erit reuocare iudiciū. Ipſi ei miſicordes
ſedebūt cū dn̄o i ſolio iudicij. Eſa.xvj. Pre
parabit̄ in miſicordia ſoliū eius. ¶ Quin
tus eſt bonoꝝ tpaliū multiplicatō. Gregꝰ
Terrene ſubſtātie cū diſtribuunt̄ m̄ltipli
cātur. Exemplū de q̄nq̄ꝫ panibꝰ ⁊ duobuſ
piſcibus quō multiplicati ſunt. tot milibꝰ
hoīm ſaturatis. Semen ſeruatū non mul
tiplicat̄.ſed diſperſum ꝑ campoſ. Auguſti
nus Nemo dicit qui paupi preſtat ſibi eſſe
plus q̄ꝫ paupi.plꝰ preſto tibi accipiēdo q̄s
tu dando.das q̄d i tp̄e perit.accipis quod
manet in eternū ¶ Sextꝰ eſt regni eterni
adoptio. Miſericordia eni oſtiaria ē in do
mo dei.ipſa aperit oſtiū paradiſi cui vult
⁊ quē vult introducere. Ecc̄i.xvj. Miſicor
dia faciet locū vnicuiq̄ꝫ ſc̄m meritū operū
ſuoꝝ Seq̄t̄. Miſericordia dn̄i ſup oēs car
nem ¶ Et nota ꝙ ſeptē gradꝰ miſericordie
dei ſūt ſeptē modi miſerēdi. ¶ Primo mi
ſeret̄ deuſ ad pn̄iam longanimit̄ expectan
do. p̄s. Longanimis et multū miſericors.
Eſaie.xxx. Expectat dn̄s vt miſereat̄ noſtri
Hāc eni miſicordiā nō fecit angelo.ſꝫ mox
vindictā ſumpſit. Luc.x. Videbā ſathanā
tanq̄ꝫ fulgur cadētē de celo. Eſa.xiiij. Quō
cecidiſti de celo lucifer q̄ mane oriebaris.
Sed deꝰ nō ſtatim punit hoīem.ſed expe
ctat ad pn̄iam. Facit ei nobis ſicut fit nobi
libus.multotiēs citant̄ ꝑ totā villā anq̄ꝫ ꝯ
eos dicit̄ ſentētia. Multi tn̄ iſta miſicordia
abutūt̄. Ecc̄s.viij. Quia cito cōtra malos
nō ꝓfert̄ ſententia.filij hominū abſq̄ꝫ vllo
timore ꝑpetrāt mala Sed ſicut vulgariter
d̄r. De longe attende ⁊ de lōge ꝓuideas te.
Ecc̄.v. Ne dicas miſeratio dei magna eſt
multitudini peccatoꝝ meorū miſerebitur.
quoniā ira et miſicordia ab illo cito proxi
mat.⁊ in peccatores reſpicit ira illius. Ne
tardes ꝯuerti. Ro.ij. Ignoras quoniā be
nignitas dei ad pn̄iā te ducit ¶ Secūdo
miſeret̄ indignis tribuēs grām reuertendi
Prima eni nō valet ſine iſta. p̄s. Miſicor
dia eiꝰ ꝓueniet me.ꝓueniet velle.ſubſeque
tur ꝑficere. Hiere.xxxj. In charitate ꝑpetua

Miſericordia

dilexi te. ideo attraxi te miſerans. Iob. xxij.
Si reuerſus fueris ad omnipotentē edifi
caberis. Sicut domus cōbuſte vel deſtru
cte aliquādo fortiores edificant̄. Sic mul-
ti fortiores edificātur ⁊ cautiores reddunt̄
poſt peccatū. Ideo ſequit̄ Dabit ꝓ terra ſi
licem. glo. ꝓ infirma actione fortitudinem
dat robuſti opis. ⁊ ꝓ ſilice cor mundū. q̄r ꝓ
robuſto ope doctrinā multiplicat clare p̄
dicationis ¶ Tertio penitentē benigne ſu
ſcipiendo. ⁊ omnē iniuriā remittendo. Io-
helis. ij. Cōuertimini ad dn̄m quoniā beni
gnus ⁊ miſericors eſt. id eſt. digne nos reci
piet. Eſa. liiij. Miſericordia mea non rece-
det a te. licet forte tu recedas ab ea. Sicut q̄
claudit feneſtrā cōtra ſolem. lux nō recedit
ab eo. ſed ipſe a luce Sequit̄. Et fedꝰ pacis
mee nō mouebit̄. quaſi diceret. ego tenebo
cōuentiones meas ſi tu teneas tuas. In ſi
gnum huiꝰ poſt reſurrectionē ſuā dixit di-
ſcipulis ſuis. Pax vobis. et oſtendit eis ci
catrices vulnerū. quaſi diceret. tantū cōſti
tit me pax veſtra. ⁊ ſicut cicatrices ſunt īde
lebiles. ſic pax ex p̄te mea non delebit̄. Sed
multi plagas ſanatas adhuc aperiūt pre-
ciduū iterū crucifigētes in ſemetipſis fili-
um dei. Cōtra quos dicit̄ Hiere. xxxiiij. Da
bo viros qui p̄uaricātur fedus meū ī ma-
nus inimicoꝝ ſuoꝝ ¶ Quarto miſeret̄ dā
do vnde poſſumus emendā ſoluere reci-
piendo a nobis tanq̄ a debitorbꝰ malis.
Roma. vj. Humanū dico. minꝰ q̄ iuſtū.
ſicut exhibuiſtis ⁊c. Sic miſeret̄ quādo im
mittit tribulatiōes ⁊ caſtigat in p̄ſenti. In
hoc cōmēdat nobis vñ poſſumꝰ emendā
ſoluere. multo minorē q̄ ſolueremus ī fu-
turo. p̄s. Iratus es. tribulatiōes ad modū
medici inferendo. et ſic miſertus es nobis.
ſicut miſeret̄ pater filioꝝ quādo ipſos ī pu
ericia caſtigat. p̄s. Viſitabo in virga iniq̄-
tates eoꝝ. miſericordiā aūt meā nō diſper-
gam ⁊c. Nota ꝙ virga viſitat̄ qui ſola com
minatione ⁊ exemplo alteriꝰ corripit̄. ſicut
puer oſtenſa ſibi virga. et ſicut equus ſolo
ſonitu virge accelerat Verbere viſitatur q̄
ꝑcutitur. Hiere. xxxj. In fletu venient ſicut
verberatus puer currit ad matrē. ⁊ in miſe
ricordia reducā eos Et ſubdit de qua miſe
ricordia loquit̄. Per torrentes aquarum
id eſt. tribulatiōes que cito tranſeūt dedu-
cam eos ¶ Quinto in tribulatiōe ↄſolan-
do. p̄s. Si dicebā motus eſt pes meꝰ. mū-
dum nimiū diligendo q̄ ſub pede frangit̄.
ſicut glacies. Miſericordia tua dn̄e adiu-
uabat me. ſcḋm multitudinē doloꝝ meorū
cōſolationes tue letificauerūt aīam meā.
Sed q̄diu pes ſtat ſup mundū vel iuenit
in eo cōſolatōnes. deus hoīem nō cōſolat̄
ſed qn̄ deficiūt ↄſolatiōes mūdi. ⁊ pes affe
ctus a mūdo amouet̄. nō inueniēs ibi fun-
damentū. tūc miſericordia hoīem p̄mo cō
ſolatur. ¶ Sexto cōferendo penitēti vitā
eternā. Magna miſericordia que ad tā vi
lem monetā offert tā p̄cioſas merces. ſcili-
cet habere gl'iam eternā. Magnus domi-
nus nō attēdit q̄d operarius mereat̄ ſed q̄d
deceat eū dare. Sic dn̄s infinitꝰ infinitū
dat p̄miū. Exemplū de raſore qui radēdo
regē accipit remunerationē magnam. Si
raſor ſp inueniret reges ad radendū. nūq̄
raderet ruſticos. Sic q̄ ſemp poteſt ſuire
deo nunq̄ ſeruiat ruſtico mūdo vel pecca
to. p̄s. Miſericordia eiꝰ ſup omīa opa eius.
Eſa. xxvj. Oīa opa noſtra opatus es in no
bis. Sꝫ ponit̄ miſericordia ſup oīa quādo
p̄eā opa noſtra appendūt̄ ¶ Septimo mi
ſeretur citra cōdignū puniēdo. et ſupra cō
dignū remunerādo. p̄s. Qui coronat te in
miſericordia ⁊ miſerationibꝰ. Nec ſolū ſu
pra cōdignū remunerat. ſed ſupra ſperatū
ſupra deſideratū ⁊ cogitatū. Vnde Lu. vj.
Menſurā bonā. i. bn̄ menſuratā. ⁊ ↄfertā.
id eſt. bn̄ cōpletā. ⁊ coagitatā ⁊ ſupefluētē
dabūt in ſinū veſtrū. Qd̄ nobis p̄ſtare di-
gnet̄ deus Amen

¶ Thema

Nunquid pōt mu
lier obliuiſci infantē ſuū vt nō mi
ſereat̄ filio vteri ſui. ⁊ ſi illa oblita
fuerit ego tn̄ nō obliuiſcar. Eſa. xlix. Eccl. x.
dicit̄ ꝙ ſcḋm iudicē populi. ſic et miniſtri eiꝰ.
Nunq̄ rex crudelis ⁊ immiſericors vult
habere miniſtros vel officiales pios et mi-

ſericordes.nec econ uerſo rex pius ⁊ miſeri
cors vult habere miniſtroſ ⁊ officiales cru
deles ⁊ immiſericordeſ. Rex aūt noſter do
min⁹ ieſus chriſt⁹ cū ſit piſſimus ſic et mi
ſericordiſſim⁹. tales vult habere curie ſue
officiales. Videm⁹ autē ꝙ reges ⁊ ſi nō ſu-
ſtinent miniſtros vel officiales q̄ habeant
cōditionē ⁊ ꝓprietatē eis cōtrariā. mltomi
nus ſuſtinerēt officiales ꝑpoſitoſ officijs ī
q̄bus eoꝝ ꝓprietas vel cōditio eſſet eis con
traria. Sic rex miſericors min⁹ ſuſtineret
crudelē miniſtꝝ in elemoſynarij officio q̄z
in alio officio. et bellicoſus min⁹ puſillani-
mem ī ꝑncipē milicie q̄z in alio officio. Si-
mili modo licet dn̄s ieſus chriſt⁹ oēs curie
ſue officiales habeat pios ⁊ miſericordes.
ſicut patet in omnib⁹ ſanctis. Specialiter
tamē mater ſua q̄ prepoſita eſt officio miſe
ricordie. ſ. dei gratijs miſericordit diſpēſan
dis. ſup omnes ſanctos ⁊ ſanctas piſſima
⁊ miſẽcordiſſima ē Quā miſericordiſſima
vo ſit ipſa oſtēdit in his verbis. Nunq̄d ⁊c
Ad ipām ergo recurram⁹. ¶ Introit⁹
¶ Scd̄m boetiū. ſicut oīs homo naturali
ter deſiderat beatitudinē. ita vitare miſeri-
am. Vn̄ ſicut ſup omnia deſiderāda eſt ſū
ma beatitudo. ſ. glīa paradiſi. Sic ſup omīa
timenda ⁊ etiā fugiēda ſumma miſeria ſcȝ
pena inferni. Iſtā beatitudinē cōſequētur
qui viuūt in gratia dei. niſi eaȝ perdāt. Ad
miſeriā vero obligant̄ qui ſunt in peccato
mortali niſi ab eo reſurgant. Et ideo ſicut
exiſtēti in gratia ſup omnia timendū et fu-
giendū eſt impedimentū gratie. ſ. peccatū.
Ita exiſtenti in peccato ⁊ timenti cadere ſu
per oīa deſiderandū ⁊ amandū eſt releua-
men miſerie. Hoc eſt miſericordia dei.
¶ Diſtinctio ¶ Sciendū ꝙ miſericordiā
dei cōſequūt̄ ⁊ merent̄ recipe. ſ. Proximiſ
miſerantes. Deū timentes. Et ſe deo hūili
antes. Hoc enī eſt de iure naturali ꝙ natu
ralis ratio dictat vt homo faciat alteri qđ
ſibi vult fieri. et qđ ſibi nō vult fieri alteri n̄
faciat. Ille q̄ videt ꝓximū ſuū in miſeria cō
ſtitutū ⁊ non vult ſibi miſereri. dignū eſt ꝙ
ſibi in miſeria ꝯſtituto deus non miſereat̄.
Sed ecōtrario. qn̄ aliquis videt in miſẽia
proximū ſuū ⁊ facit cuȝ eo miſericordiā vt
pauperē nudū. ⁊ veſtit eū. ⁊ famelicū et pa
ſcit eum. infirmū ⁊ viſitat eū. dignū eſt ꝙ ſi
bi ſimiliter fiat a deo. et qn̄ poſitus in aliq̄
tribulatione ipē petat miſericordiaȝ dei. ꝙ
deus exaudiat eū. vel quādo eſt in miſeria
peccati. ꝙ de⁹ ꝑ ſuā miſericordiā adducat
eum ad pn̄iam. nec ꝑmittat ipum mori in
peccato ne ꝑueniat ad miſeriā inferni. Vn̄
Matth. v. Beati miſericordes quoniā ipi
miſericordiā cōſequent̄. ¶ Notandū eſt ꝙ
q̄ miſeret̄ paupib⁹ dando eis elemoſynas
facit eos ſibi debitores. vt orent deū ꝑ eo.
⁊ quia orōes multoꝝ ⁊ ſpēaliter pauperuȝ
facilius exaudiunt̄ q̄z vnius. Ideo quādo
ille qui dat elemoſynas eſt in aliqua neceſ
ſitate vel tribulatiōe oratio eius ſimul cuȝ
orationib⁹ paupeꝝ facilius obtinēt apud
deū qđ petūt q̄z faceret ipē ſolus. Et magiſ
deus meritis ⁊ orationib⁹ multorū cuſto-
dit eū a malo ⁊ ꝑducit ad vitā eternā. Nec
obſtat ſi pauperes nō orent ꝑ eo. ⁊ ſi pecca
tores. vt nō ſunt digni exaudiri. quia deus
ꝑ cuius amore facit opus miſericordie to-
tum recōpenſat. et ꝑ tanto accipit ad vtili
tatē facientis elemoſynā. ac ſi ipſi orarēt et
eſſent digni exaudiri. Et ita multis de cau
ſis q̄ facit ꝓximo miſericordiā. meret̄ conſe
qui miſericordiā a deo. Prouer. xxi. Qui
ſequit̄ miſẽcordiā. ſ. miſerādo ꝓximo inue-
niet miſericordiā cū deo. ¶ Secūdo deuȝ
timentes. Quidā enī ſunt q̄bus miſericor
dia dei eſt occaſio peccādi quia confidunt
nimis de miſericordia dei ⁊ audiētes ꝙ de
us multū eſt miſericors vadūt de peccato
in peccatū. et dicūt ꝙ miſericordia totū eiſ
remittet. Sȝ certe ſicut deſperātes peccāt
cōtra dei miſericordiā ipām nimis abbre-
uiantes. ita tales peccāt cōtra ipſaȝ nimis
ampliātes. Miſericordia eī dei ꝯiūcta eſt
iuſticie. De⁹ enī ſic eſt miſericorſ ad remit
tendū peccata. ꝙ eſt etiā iuſt⁹ ad puniēdū
ea. Et ita ſicut ad miſericordiā dei recipien
dā eſt neceſſariū ne hō eā nimis extendat
cōtemnēdo iuſticiā. Et ideo ita ſperanduȝ
eſt de miſericordia dei. ꝙ timendū eſt de iu
ſticia. ⁊ tūc meret̄ hō recipe miſericordiaȝ a

deo. Luc. j. Miſericordia eiꝰ a ꝓgenie in ꝓ
genies timētibus eū. ¶ Nota ꝙ deꝰ nūq̄z
miſeret̄ alicui niſi peniteat de pctō ⁊ dimit
tat peccare. Illi eni qui nō timēt deū nec iu
ſticiā eius. nō penitēt nec dimittūt peccare
⁊ iō deꝰ nūq̄z miſeret̄ eorū. Sed ecōtrario
miſeret̄ timentibꝰ eū ⁊ timore eiꝰ timenti⸗
bus de peccatis. Sꝫ quidā penitēt de pec⸗
catis. timore pene inferni. q̄ dr̄ timor ſeruil̄
quo ſcꝫ pene timore. ſerui ⁊ captiui ſeruant
p̄cepta dn̄oꝝ ſuoꝝ. Sed ſic timētes nō iue
niunt miſ̄icordiā dei. ſed q̄ penitēt ⁊ cauēt
de peccatiſ timore offendēdi deū ⁊ ꝑdendi
amorē ipſiꝰ. q̄ dicit̄ timor filialis. q̊ timore
filij ſeruāt p̄cepta patris. Talibꝰ ſic eum ti
mentibꝰ deus miſeret̄ ſicut pater filijs. p̄s.
Quō miſeret̄ pater filioꝝ. miſertuſ eſt dn̄s
timentibꝰ ſe. ¶ Tertio ſe deo humiliātes.
Nō eſt dignū ꝙ aliq̄s miſericordiā dei in⸗
ueniat niſi oſ̄ndat ſe ea indigere. Cū aūt mi
ſericordia reſpiciat miſeriā. ſolus ille oſtē⸗
dit ſe indigere ea. q̄ cōfitet̄ ſe habere miſeri⸗
am. hoc aūt nō facit ſupbus. Supbia eniꝫ
nō ꝓcedit niſi ex hoc ꝙ aliq̄s reputat ſe ma
gnum ⁊ excellentē valde. Ideo ſupbus nō
eſt dignꝰ vt deꝰ miſereat̄ ipſiꝰ. Sꝫ econtra
rio humilitas ꝓuenit ex hoc ꝙ aliq̄s repu
tat ſe defectuoſum ⁊ miſerū. Et ideo q̄ hūi
lis eſt dictis et factis oſtendit ſe indigere et
petere miſericordiā dei. ⁊ ideo meret̄ eaꝫ in
uenire. Vn̄ Sap̄. vj. Exiguo. i. humili q̄ ex
iguus eſt in ꝯſpectu ſuo. cōcedit̄ miſericor⸗
dia. ¶ Notandū eſt ꝙ iſta humilitas ma
xime oſ̄nditur in ꝯfeſſione. Tūc ei peccator
maxime ſe hūiliat deo ⁊ recognoſcit ſe mi⸗
ſerum ⁊ peccatorē. Et q̄a tūc in confeſſione
deus tenet curiā in q̄ iudicat ſ̄m miſericor
diaꝫ. oīs q̄ v̄e cōfitet̄ cōſequit̄ miſericordiā
dei. Sed poſt mortē deus tenebit curiā in
qua iudicabit ſ̄m iuſticiā. ⁊ ideo q̄ntūcun
q̄ꝫ tūc ſe humiliēt peccatores nō inuenient
miſericordiā remittentē culpā nec penam
eternā. Et ideo modo dū tp̄s habemꝰ hu⸗
miliemus nos ī cōfeſſione. pure confitēdo
cū ꝯtritione ⁊ ſatiſfactiōe debita. vt iudice
mur ſ̄m miſ̄icordiā. Vn̄ Deut. xxxij. Iudi
cabit dn̄s p̄p̄lm ſuū ⁊ in ſeruis ſuis q̄ ſe hūi
liant ſic ſerui. nō ſupbiūt ſic dn̄i. miſerebit̄.

¶ De negligentia

Negligentia eſt q̄ndo homo nō curat ſup illō
q̄d debet facere. vtrū bn̄ fiat vl̄
male. Et de tali dr̄ Hiere. xlviij. Maledictꝰ
q̄ facit opus dn̄i negligēter. Ad hoc eni de
ducitur pctōr vt ſe negligat. ⁊ minorē curā
habeat de ſe q̄ꝫ de quacunq̄ꝫ alia re. Vide
cupidū ⁊ auarū q̄ꝫ diligēs eſt circa doliuꝫ
ſuū ne vinū effundat̄. q̄ꝫ curioſe circuit do⸗
lia ſua vt ex omni p̄te bn̄ obſtruat d̄ ſtupa
⁊ alijs. ſenſus aūt ſuos nō obturat. ⁊ ſi do⸗
na ſpūalia effluāt nō curat. Gratie ei mor
tuoꝝ fatuoꝝ effundunt̄. Itē ſi lintheamina
vel veſtes ſordidauerint de eoꝝ ablutione
ſollicitꝰ eſt. ſꝫ de ſordibꝰ anime nō curat. ſꝫ
q̄ in ſordibus eſt ſordeſcat adhuc. Si quid
expenderit. ſcripto cōmendat. ſed de actibꝰ
aīe nō curat. Prouerb. xviij. Impiꝰ cū ve⸗
nerit in ꝓfundū vicioꝝ cōtemnit

¶ De obedientia

Ad faciliter obe
diendū ml̄ta valere p̄nt. ¶ Pri
mū eſt exilitas hūilitatis. vt pꝫ
in v̄ga que ꝓpter exilitatē flexibilis eſt. Vir
ga ei gracilis de facili flectit̄. ſꝫ groſſus trū
cus nō poteſt ad rectitudinē reduci. Et fer
rum ſi tenue ⁊ exile fuerit flecti poteſt. groſ
ſum v̄o ⁊ ſpiſſum non. Sic exilitas humili
tatis flecti poteſt ꝑ obedientiā. Aug̃. Obe
dientia niſi humiliū eſſe nō poteſt. quia hu
milis vacuus eſt a ſenſu ſuo et recipit alie
num. Cibꝰ eni in quo nimis eſt de ſale q̄ſi
ꝑditus eſt. ſed nō ille in q̄ parū eſt. quia po
teſt apponi. Facilꝰ eni ſal cibo addit̄ q̄ꝫ ſub
trahat̄. Ideo humilis vidēs ſenſum ſuuꝫ n̄
ſibi ſufficere alieno ſenſui acq̄eſcit. ¶ Secū
dum eſt aſſuetudo. Equꝰ aſſuefactꝰ circū
uolutionibꝰ de facili ad voluntatē ſeſſoris
flecti pōt. Prouer. xxj. Equꝰ parat̄ ad dieꝫ
belli. dn̄s aūt ſalutē tribuet. Equꝰ iſte eſt re
ligioſus cui frenū obediētie imponit̄. qua⸗
ſi patus ꝑ aſſuefactionē ad obedienduꝫ vt
nō ad dextrā vel ad ſiniſtram vertatur. p̄s.

Paratus ſum ⁊ nō ſum turbatꝰ vt cuſto-
diam mādata tua. Aug. Uerus obedienſ
mandata non procraſtinat. ſꝫ parat aures
auditui. linguā voci. manꝰ operi. pedes iti
neri. et ſic ſe totū in ſe colligit. vt mandatuꝫ
ꝑagat imperātis. Sꝫ quidā ſunt ſic̄ ruſti-
ci qui nullū ſeruitiū volūt facere dn̄is ſuis
niſi coacti. Augꝰ. Optimꝰ miniſter tuus
eſt q̄ nō magis intuet̄ hoc audire a te qđ ip
ſe voluerit. ſed velle qđ audierit. ¶ Tertiū
eſt ignis diuini amoris. vt patet in cera ca
lefacta que de facili flectit̄. et ī metallis que
ad ignē liquefiūt. et ſic de facili formam rei
cui infundunt̄ accipiūt. Lu. xij. Igneꝫ veni
mittere in terrā ⁊ quid volo niſi vt ardeat.
Itē pellis que ligno vel alij rigido adheret
flecti non poteſt niſi ab eo ſeparet̄. Sic ho
mo ad obedientiā flectit̄ ſi ab amore terre-
norū ſeparet̄. ¶ Quartū eſt diuine gratie
vnctio. Pellis ei vngit̄ vt mollis tractabi
lior fiat. ⁊ terra dura aqua miſcet̄ vt ſit mol
lior. Similiter vnctio gratie ⁊ irrigatio aq̄
deuotionis neceſſaria ſunt. vt cor melius
obediat. Et lignū aridū non poteſt flecti ſꝫ
frangit̄. ſed viride ⁊ aquoſum flecti poteſt.
Sic homo in quo eſt humor gratie bn̄ po
teſt flecti ꝑ obedientiā. ſed non ſuꝑbus. q̄a
aridus eſt a gratia. Ecc̄. vj. Ne extollas te ī
cogitatiōe tua. ſicut taurꝰ ꝛc. et relinquariſ
velut lignū aridū in deſerto ¶ Quintum
eſt exemplū creaturaꝝ irrationabiliū. Cre-
ature eni inſenſibiles obediūt naturalit̄ cre
atori ſuo. p̄s. Terminū poſuiſti quē n̄ trāſ-
gredietur ꝛc. Matth. viij. Quis eſt hic. q̄a
vēti ⁊ mare obediūt ei. Et Baruch. iij. Stel
le vocati ſunt ⁊ dixerunt. aſſumꝰ. Ambro-
ſius. Nō mediocris pudor imperio di̅ ele-
menta parere. et hoīes nō obedire q̄bꝰ ſen
ſus tributus eſt a deo auctore. Itē ouis q̄ꝫ
cito naſcit̄ cognoſcit matrē ſuam balatu. ⁊
cum audit currit ad eā. Sic nos cū eſſemꝰ
de ouibus dn̄i curreremus ad eū ſi cuꝫ au
diremus. Ioh. x. Oues mee vocē meaꝫ au
diunt ⁊ ſequunt̄ me. ¶ Sextum q̄d iuuat
ad obediendū eſt modeſtia imperantis.
Seneca. Remiſſius imperāti meliꝰ paret̄
Attende cū radit̄ barba alicuiꝰ q̄ꝫ patient̄
ſe habet ſub raſorio et ꝑmittit caput ſuum
a raſore modo in dexterā modo in ſiniſtrā
conuerti. nūc mentuꝫ leuare os aperire ne
ſi raſorio reſiſtat vulnus incurrat. Atten-
de clauſtralis ſub manu raſoris. id eſt. p̄la-
ti te poſitum. Noli ſub raſorio correctiōis
rebellare. ſed manibus raſoris hūilit̄ te tra
ctari ꝑmittas ne leſiones grauiores taꝫ in
mente q̄ꝫ ī corꝑe te oporteat reportare. Itē
ſi ſub manu inepti raſoris tradit̄ neceſſe eſt
vt patientius ſe habeat. q̄a citius lederetur
q̄ꝫ a bono raſore. Sic ſub diſcholo ⁊ iepto
p̄lato plurimū expedit ſe patientius habe-
re. Nō eni tantū bonis ſubditus eē debes.
ſed etiā diſcholis. vt dr̄. j. Pet. ij. O q̄ꝫ gra-
ue eſt a malo raſorio et dentato et ſine aq̄
radi. qui cuꝫ deberet incidere pilos ſcindit
carnes. Quid ꝑ raſoriū dentatū niſi mor-
dax correctio ⁊ cōtentioſa intelligit̄. ꝑ aq̄m
lenitas correctiōis deſignatur. Noli ergo
p̄late obmittere aquā in barba radenda. i.
lenitatē ⁊ cōpaſſionē a correctōe amouere
dentes a raſorio tuo amoue. i. ꝯuitiū a cor
rectione. Un̄ Gal. vj. Si p̄occupatꝰ fuerit
homo in aliquo delicto vos q̄ ſpirituales
eſtis inſtruite hmōi in ſpū lenitatis. cōſide
rans teipſum ne ⁊ tu tempteris. glo. ne in ſi
mile cadas. Et nota ꝙ ille q̄ rigidū hꝫ piluꝫ
magis ſub raſorio patit̄. Sic qui rigidꝰ eſt
ſub diſciplina. et culpā ſuā defendere vult
deteriꝰ habet. Prouerb. xxix. Qui corripi
entē dura ceruice contēnit. repēte ſuꝑueni
et ei interitus et eū ſanitas nō ſequet̄. Item
qui vult ſomariū ſuum onerare pānellos
ponere cōſueuit ne ſoma impoſita ledat ſo
mariū. et dorſum eiꝰ excoriet. Ille etiā q̄ ſa
cilius vult trahere quadrigā oneratā cam
iniungit. Sic et tu p̄late ſi oneroſum offici-
um habes iniūgere. preces ſubdito ⁊ obſe
cratiōes ſupponere nō dedigneris. vt ſbdi-
tus onus impoſitū ſuauiꝰ portet. Noli q̄-
drigā oneratā iniunctā relinquere. Sic illi
q̄ de dominio ſuꝑant̄ ⁊ cū potētia imperāt
omni vnctione ꝯſolatiōis et dulcedinis re
licta. Quos reꝑhendit dn̄s ꝑ Ezech. xxxiiij
dicēs. Cū auſteritate ⁊ potētia iꝑabatis
eis ⁊ diſperſe ſūt oues mee. Item q̄ nimis

ſtringit anguillam labiť de manibus eius
ſed qñ habet manus aſperas de ſale l' pul
uere tunc poteſt melius tenere ⁊ ſtringere
Anguilla eſt ſubditꝰ quē ⁊ ſtringere vult
platus. q̇ v͛o habet manus molles ad faci-
endum bonū non poteſt. ſed ſi habeat ma-
nus aſperas ad faciendum bona oꝑa ⁊ ar
dua. tūc meliꝰ pōt ſi oñdat exemplo. Chry-
ſoſtomus. Uis apparere ſanctꝰ eſto circa
vitā tuā auſterus. circa vitā alioꝝ benignꝰ
audiēt te homines parua mandantē ⁊ ma
gna facientē ¶ Septimū qđ iuuat ad obe
diendū eſt multiplex vtilitas ¶ Prima ē
dei ſocietas. Joh. xiiij. Si q̇s diligit me mā
data mea ſuabit ⁊ ad eū veniemꝰ ⁊c. Gre-
gorius. Qui mādata mea cuſtodit in eiꝰ
corde dñs venit ⁊ manſionē facit. Jdeo in
domo ſimonis q̇ obediēs interꝑtatur. dñs
deſcendit. Lu. vij. Tūc in vtero v͛ginis ē re-
ceptus. cum maria verbo angeli obediuit
Lu. j. Fiat mihi ſc̄m verbū tuū. ¶ Secūda
eſt petitionis impetratio. Joh. ix. Si quis
dei cultor eſt ⁊ voluntatē eius facit hunc ex
audit. Jſidorꝰ. Si q̇d ꝑcipit deus facimus
ſine dubio illud qđ petimus obtinebimus
Augꝰ. Citiꝰ exaudiť vna obediētis oratio
q̄ȝ decem milia ꝯtemptoris. Ecōtra Pro-
uerb. xxviij. Qui obturat aurē ſuā ne audi
at legem orō eius erit execrabilis ¶ Tertia
eſt victoria de inimicis. Prouerb. xxj. Te-
ſtis mendax ꝑibit. vir obediens loqueť vi-
ctorias. Teſtis mendax eſt q̇ ꝓfeſſus ē obe
dientiā ⁊ nō ſeruat. q̇ in p̄ſenti bello ſpūali
ſuccumbit. Exemplū d͛ populo iudaico q̇
ꝓmiſit ſe ſeruaturū legē dei ⁊ nō fecit. Exo.
xxiiij. Omnia quecūq̧ locutus eſt dñs fa-
ciemus. Jdeo corā hoſtibꝰ nō poterat ſta-
re. ſed vir obediēs loquiť victorias. q͛ vbi-
q̧ defendit eū ⁊ cuſtodit tanq̄ȝ ſuū. Ecc̄. xv
Si volueris mandata dei ꝯſeruare cōſer-
uabunt te. ſicut caſtrū cuſtodit ipſos cuſto
dientes. Obedienti enī om̄ia obediūt. crea
tor ⁊ creature. De p̄mo d͛ Joſue. x. Nō fu
it poſtea tā longa dies obediente dño voci
hominis. Greḡ. Si obedientes fuerimꝰ p̄
poſitis noſtris. obediet deus Et de illo ad
cuiꝰ iuſſionē aqua deſcēdit vſq̧ ad os pu-
tei ¶ Quarta q̇a dat pacem. Prouer. xiij
Qui timet p̄ceptum in pace verſabiť. Eſa.
xlviij. Utinā attendiſſes mandata mea. fa-
cta fuiſſet vt flumen pax tua. id eſt. abūdāſ
Sȝ q̇s reſtitit ei ⁊ pacē habuit. ¶ Quinta
a morte eterna liberatio ē. Joh. viij. Si q̇s
ſeruauerit ſermonē meū mortē non guſta
bit in eternū. Prouerb. xxix. Uerbū ſuanſ
filius extra ꝑditionē erit. ¶ Sexta regni ce-
li apertio vel introductio. Matth. xix. Si
vis a vitā ingredi ſerua mandata. Jnobe-
dientia clauez regni celeſtis amiſit. ſed obe
dientia recuꝑauit Matth. xvj. dictum eſt
ſimoni petro obedienti. Tibi dabo claues
regni celoꝝ. Obediētia vitā hom̄is i bono
cōſummat Job. xxxvj. Si audierint et ob-
ſeruauerint cōplebunt in bono dies ſuos
⁊ annos in gloria

¶ De ocio

Ocioſus locum fa
cit diabolo in ſe. Jn occupato nō
habet diabolꝰ locū. quia res perfe
cte occupata nō eſt capax alterius rei. Jō
dicit hieronymꝰ. Semꝑ aliq̇d boni facito.
vt te diabolꝰ inueniat occupatū. Ocioſus
eſt ſicut ſignū ad ſagittaȝ. Poteſt enī a de-
monibus vndiq̧ ſagittari. Et poteſt dice-
re illud Thren. iij. Tetendit aduerſum me
inimicꝰ arcū ſuū. poſuit me quaſi ſignū ad
ſagittā. Sed occupatio eſt velut clypeꝰ ꝯ̄
ſagittas diaboli Ecc̄. xxix. Suꝑ ſcutum po
tētis. i. viriliter oꝑantis aduerſus inimicū
tuū pugnabit. ¶ Jtē eſt velut caſtruȝ ſine
muro ⁊ clauſura. ideo d͛ facili capiť. Ezech.
xxxviij. Aſcendā ad terrā ſine muro. veni
am ad quieſcētes habitāteſq̧ ſecure. Job
xxx. Quaſi rupto muro et aperta ianua vi
ciorum irruerunt ſuꝑ me. Homo v͛o occu
patus bonis opibus eſt quaſi clauſtrū hñ
clauſum ⁊ firmatū. Augꝰ. Nō facile capiť
quis a temptatore q̇ bono vacat exercitio.
Jtem ocioſus eſt quaſi cloaca ⁊ receptacu
lum omniū ſordiū. Greḡ. Omniū tempta
tionū ⁊ malaꝝ cogitationū ſentina eſt oci
um. Terra enī in quiete ⁊ ocio ꝓfert malaſ
herbas ⁊ pungitiuas. Sic homo ocioſus

punctiones viciorū. Prouerb. xxiiij. Per
agrū pigri hominis tranſiui. ⁊ ꝑ vineā vi
ri ſtulti: et ecce totū repleuerūt vrtice. ⁊ ope
ruerunt ſuꝑficiē eius ſpine. i. punctiōes vi
ciorum carnaliū ⁊ terrenorū. Item eſt ma
giſter malicie Multas enī malicias docu
it ocioſitas. Eſt enī mater nugarū. nouer/
ca virtutū. vt ait Berñ. Itē ocioſus ē velut
homo mortuꝰ. Seneca. Ociū enī mors ē.
⁊ viui hominis ſepultura. Inde dicit̄ ꝙ ſūt
velut arbores autumnales infructuoſe bis
mortue. Arbor in autumno plantata qñ/
do debuit fructū facere ſiccat̄ Tales ſunt q̄
in articulo mortis volūt facere penitentie
fructū. Iſti querūt medicinā nimis tarde
quādo nō poſſunt accipe. cū tñ ſcriptū ſit
Ecc. xviij Ante languorem adhibe medici
nam. Itē ocioſitas multū dānificat hoīem
Si q̄s haberet vineā ex qua poſſet collige
re centū modios vini. ſtultus reputaret̄ et
multū damnificaret ſe ſi ex negligentia eā
colendi fructū amitteret. Fructus aūt quē
homo in ſe colligeret ſi ſe diligēter excoleret
ꝑualet valorē vnius regni. Ideo Seneca
dicit Turpiſſima iactura eſt que per negli
gentiam fit.

De oratione

Circa oratōnem
tria ad pñs ſunt ꝯſiderāda ¶ Pri
mo qualis debeat eſſe oratio. vel
quō ſit orandū. ¶ Secundo que orōnem
impediūt. ¶ Tertio que ſunt digni audiri
in conſiſtorio celeſti ¶ Primo ergo debet
eſſe oratio humilis. quia reſpexit deꝰ ī ora/
tionem humiliū ⁊ nō ſpreuit ⁊c. Iudith. ix.
Humiliū ⁊ manſuetorū ſꝑ tibi placuit dep/
catio. Unde dixit quidā in vitis patrū. ꝙ
latrones ⁊ trutanni docuerūt eū orare. la/
tro attendēs quid fecit ⁊ tormentū ſibi pa
ratū cum multis lachrymis miſericordiā
petit. quia cognoſcit ſe reū. Trutanni vō q̄
ſunt miſerabiliora in eis oſtendunt. vt ma
gnitudo miſerie ad miſericordiā prouocet
Sic in oratiōe debet homo defectus ſuos
deo oſtēdere vt ad miſericordiā eū valeat
excitare. iij. Re. viij. Si q̄s cognouerit pla/
gam ſui cordis ⁊ extēderit manꝰ ſuas ī do/
mo hac. tu exaudies in celo. Item paupes
vbicunq̄ poſſunt a diuitibꝰ panem mēdi/
cant. et petūt humiliter elemoſynam. Sic
peccatores ab illis quos diuites credunt ī
bonis ſpūalibus orationū ſuffragia mēdi
care debēt. Iob. v. Ad aliquē ſanctorū ꝯuer
tere. ſ. ſuffragia petendo. quia multū valet
oratio iuſti aſſidua. Iac. v. Exemplū d̄ illo
qui duxit pauperē ad ecciam vt oraret pro
ſe ꝑ totā noctē ¶ Secūdo requirit̄ ꝙ ſit di
ſcreta. Multi enī indiſcrete petunt. ideo ñ
habent qd̄ petūt. vt filij zebedei. q̄ petierūt
vt vnus ſederet ad dextrā dei. et alius ad ſi
niſtram in regno ſuo. Et ideo dictū eſt eis.
Neſcitis quid petatis. Math. xx. Et pau/
lus qui petijt ſtimulū carnis amoueri a ſe
⁊ dictum eſt ei. Sufficit tibi gratia mea. ij.
Co. xij. Nota ſi ego peto ab amico meo de/
narium vnū. et dat mihi centū marchas ñ
patior repulſam. Similiter ſi aliquis petit
a deo honores ⁊ diuitias ⁊ ſanitatē. ⁊ ei nō
dat. ſed dat ei grām ad ſuſtinendū. plꝰ dat
ei q̄ꝫ petat. Iſidorus Multorū orōes non
exaudiunt̄. prouidet illis deus dare meliꝰ
q̄ꝫ petunt. Sicut contingere ſolet pueris q̄
deum exorant ne vapulent̄. ſed frequenter
contingit ꝯtrarium. Ideo dicit auguſtinꝰ
Cū ea que deus laudat et ꝑcipit petitis. ſe/
cure petite. Illa enī ꝓpicio deo ꝯcedūtur.
quādo autē petitis temꝑalia cū modo pe/
tite. et cum tremore illi cōmittite vt ſi ꝓficit
det. ſi ſcit obeſſe non det. Quid enī ꝓſit vel
obſit nouit medicus nō egrotus ¶ Tertiō
quia deuota ⁊ feruēs cū charitate. Sicut enī
feruor ignis facit aſcēdere aquā in olla. ſic
feruor charitatis orōem ad deū. ¶ Itē niſi
ignis ponatur incenſo. fumus non aſcēdit
Sic oratio niſi igne dilectiōis accendatur
ad deū nō aſcendit. ps. Dirigat̄ oratō mea
ſicut incenſum in cōſpectu tuo. Itē ſagitta
cum magno impetu emiſſa plus aſcēdit ⁊
longiꝰ vadit. Sic oratō nō molliter ſed cū
gemitu ⁊ deuotiōe ꝓpoſita. Qui enī remiſ
ſe orat negare docet. ps. Intret in cōſpectu
tuo gemitus cōpeditorū. gemitus ē vox cū
īpetu ⁊ anguſtia cordis emiſſa Aug. Orō

ſine deuotiõe eſt quaſi mugitꝰ boū. Quid
prodeſt ſtrepitꝰ labiorū ſi mutū eſt cor. Jō
dicit Jſidorꝰ Nunq̄ȝ orandū eſt ſine gemi
tu. Jdeo cū dño aſſiſtimꝰ. gemere ⁊ flere de
bemus. reminiſcētes q̄ȝ grauia ſūt ſcelera.
que cōmiſimus. q̄ȝ dira inferni ſupplicia q̄
meruimus ¶ Quarto debet eſſe attēta. vt
homo attēdat que dicit. j. Pet. iiij. Vigila-
te in orõibus. glo. ne animꝰ cogitet p̄ter id
ſolum qd̊ p̄catur. Jndiſcrete orare videt̄ q̄
deū deprecat̄ vt intēdat ſibi. ip̄e vō nec deo
nec ſibi intēdit. ſȝ qd̊ peius eſt immūdo cor
de verſando fetorē horribilē aſpectui eiꝰ in
gerit. Nō placet regi ferculū quantūcūqȝ
bonū ſit ſi in vaſe immūdo oblatuȝ fuerit
Sic nec deo orō oblata ore turpi et corde ī
mūdo ¶ Jtē nō infunderes vinum in vas
immundū ſed p̊us aqua illud mundares
Quō credis ꝙ deus immūdis cordibꝰ gra
tiam infundat. Jdeo d̄r Ecc. xviij. Añ orō-
nem p̄para animā tuā. Jtē ſunt quidaȝ ſic̄
illi qui de mala moneta ſoluūt cēſus ſuos.
quia qd̊ dicūt in ore nō habent in mente. ſȝ
ſimul diuerſa fercula in eodē vaſe ponunt
corā dño ſuo. ſ. orõem ⁊ ſollicitudinē rerū tē
poralium. et cogitatiões turpes. Phil. iiij
Nihil ſolliciti ſitis ſed in omni orõe ⁊c. Sȝ
dicit̄ Eccs. x. ꝙ muſce morētes p̄dūt ſuaui
tatem vnguenti. i. immūde cogitatiões de
uotionē orõis. Qui enī in p̄pria eccīa non
ſeruiūt diſtributiões canonicas nō accipi
unt. Jta cor tuū ſi in p̄pria pſona deo nō ſ-
uit nō attendendo ad ea que dicit. non mi
reris ſi ab eo cōſolatiões diuine quaſi que
dam diſtributiões ſubtrahunt̄. Tale cor ſi
mile eſt nūcio querenti formā roſilitaꝝ. qui
trāſmittit̄ de hoſpitio ad hoſpitiū. et in fine
nihil reportat niſi deriſionē Eſa. lvij. Abijt
vagus i via cordis ſui ⁊ dimiſi eū. Jſidorꝰ.
Orō cordis nō eſt labioꝝ. neqȝ enī deꝰ v̓ba
dep̄cantis intēdit. ſȝ orātis cor aſpicit. Jdō
dicit apl's. j. Cor. xiiij. Pſallā ſpū. pſallā et
mente. orabo ſpū orabo ⁊ mente. ¶ Quin
to dȝ eſſe pſeuerās. Lu. xj. Amē dico vobis
⁊ ſi pſeuerauerit pulſans. dabit illi q̊tquot
habet neceſſarios. Ab his q̄ vigilant latro
nes diuertunt. ſed dormiētes ſpoliāt. Sic

ab his qui vigilāt in orõibꝰ demones fugi
unt. Vigilate ergo et orate vt nō intretis ī
temptatiõȝ. Matth. xxvj. Jac. v. Multuȝ
valȝ dep̄catio iuſti aſſidua Lu. xviij. Opor
tet ſp̄ orare ⁊ nūq̄ȝ deficere. nunq̄ȝ p̄iiciēdū
ſcutū orationis q̄ȝdiu bellū durat. i. vita p̄-
ſens. ¶ Circa ſecundū notandū eſt ꝙ mul
ta ſunt impedimenta orõnis ¶ Primuȝ ē
q̄r nō petit̄ t̄pe ꝯgruo. ſicut paup̄i negatur
elemoſyna quādo nō petit̄ t̄pe conueniēti.
Tempꝰ beneplacitū deo eſt t̄ps gratie. i. p̄-
ſens. Oſee. x. Tempꝰ requirēdi dñm q̇ cuȝ
venerit docebit vos iuſticiā. Eſa. xlix. Tem
pore placito exaudiui te. ¶ Secunduȝ eſt
ſuggeſtio demonū Exemplū in dialogo d̄
monacho quē diabolus extrahebat extra
eccleſiam t̄pe orõnis. Jdeo diabolꝰ frequē
ter in oratione ſuggerit malā cogitationeȝ
vt impediat orantē. Eccs. x. Muſce morē-
tes perdunt ſuauitatē vnguenti. id ē. deuo
tionem orõnis. ſed has muſcas deberȝ ho-
mo amouere ſicut amoueret d̄ ſcutella ſua
ſȝ quidā p̄mittūt ſe comedi ab his muſcis
⁊ frequēter expellūt eos ab orõibꝰ. Geñ. xv
Abigebat abraā volucres a ſacrificio ſuo
¶ Tertiū impedimentū orõis ē peccatuȝ.
Eſa. j. Cū multiplicaueritis orões nō exau
diam. manus enī veſtre ſanguine plene ſūt
id eſt. opibus malis Gladio euaginato pa
cem a deo querit. qui cum p̄poſito peccan
di deum ſibi recōciliari intendit. Threñ. iij.
Nos inique egimus. ad iracundiā te p̄uo
cauimus. idcirco inexorabilis es ¶ Quar
tum eſt rancor cordis. Marci. xj. Cum ſta
bitis ad orandū dimittite ſi quid habetis
aduerſus aliquem ⁊c. Jſidorus. Sicut ni-
hil proficit ad medicamentū ſi adhuc ferꝝ
ſit in vulnere. Jta nihil proficit oratio illius
cuius adhuc odiuȝ remanet in pectore. Jō
dicitur Eccli. xxviij Relinque proximo no
centi te ⁊ tunc deprecanti peccata ſoluent̄
⁊c ¶ Quintum eſt immiſericordia ad pro
ximum. Gloſa ſuper illud Matth. xij. Ex-
tende manum tuam. Fruſtra pro peccatis
rogaturus ad deum extēdit manus. q̄ has
ad pauperes p̄ poſſe nō extendit. q̄r fec̄ dño
in paup̄ibus. iuxta illud Prouer. xxj. Qui

claudit aurē ſuā a clamore paupis. clama
bit ⁊ ipē ⁊ nō exaudiet. ¶ Sextū eſt orātis
dubietas. Jac. j. Poſtulet aūt in fide nihil
heſitās. Greg. Indignꝰ eſt celeſti bñdictio
ne qui dubio querit affectu. Aug. Nō hor
taretur nos petere ſi nō vellet dare. Erube
ſcat humana pigricia pluſ vult ipē dare q̄z
nos accipe ¶ Tertiū qđ notat̄ hic eſt. q̄ ſūt
digni in conſiſtorio celeſti exaudiri. Pri
mi ſunt paupes. ps. Exaudiuit paupes do
minus ⁊c. Diuiteſ nō exaudiunt̄ in celo. q̄r
audiunt̄ in terra Ecc̄. xiij. Diues locutꝰ eſt
et omnes tacuerunt. Jdeo diues epulator
nō eſt auditus in gutta aque Luce. xvj. Sz
pauperi audientia negatur in terra ſic dici
tur ibi. Pauper loquet̄ et dicunt. Quis ē
hic. et ideo datur ei audientia in celo. pſal.
Jſte paup clamauit ⁊ dominuſ exaudiuit
eum ¶ Secūdi ſunt mites. Ecc̄. xxviij. Re
linque pximo nocenti te. et tunc deprecāti
peccata ſoluētur. Homo homini ſuat irā
⁊ a deo querit medelā. Jn ſimilē ſibi nō ha
bet miſericordiā ⁊ de peccatis deprecabit̄
⁊c. ¶ Tertij ſunt flentes. Eſa. xxxviij. Audi
ui orōnem tuā ⁊ vidi lachrymas tuas. La
chryma vox eſt in aure dei. ps. Auribus p
cipe lachrymas meas. Cogit̄ vir dare filio
ſuo quod petit quādo videt eum plorare.
Auguſtinꝰ Lachryma deū cogit. oratō vn
git. Ecc̄. xxxv. Nōne lachryme ad maxillaz
deſcendūt ⁊ clamor eoꝝ ſuper deducentez
eas. ⁊c. ¶ Quarti ſunt miſericordes Eſaie
lviij. Frange eſurienti panē tuū. Jtē Tunc
inuocabis ⁊ dominꝰ exaudiet. clamabis ⁊
dicet. Ecce aſſum. q̄a miſericors ſuz ⁊c Ecc̄.
iiij. Declina paupi aurez tuā ſine triſticia
⁊ redde debitū ¶ Quinti ſunt mundo cor
de. j. Joh. iij. Si cor noſtrū nō repheuderit
nos fiduciā habemꝰ ad deū. quoniā q̄cq̄d
petierimꝰ accipiemꝰ ab eo. glo. ſi nō ad vo
luntatē tn̄ ad neceſſitatē. Job. viij. Si dilu
culo ſurrexeris ad deū ⁊c. ¶ Sexti ſūt obe
dienteſ. Joh. ix. Scimꝰ quoniā pctōres de
us nō exaudit. Sz ſi q̄s dei cultor eſt ⁊ vo
luntatē eius facit. hunc exaudiet. Hiere. xj.
Sicut nō audierūt ſic clamabūt. ⁊ ego nō
exaudiā. ¶ Septimi ſunt diligentes. Ecc̄.
iij. Qui diligit deum exorabit pro peccatiſ
ſuis ⁊ continebit ſe ab illis ⁊ in orōe dierūz
exaudiet. ¶ Octaui ſunt deſiderātes. pſal.
Deſideriū pauperū exaudiuit dominus.
p̄parationē cordis eoꝝ audiuit auris tua.
id eſt. cor p̄patū ad ſuiendū tibi. Ecc̄i. xviij
Añ orōem p̄para aiam tuā

¶ De odio vite temporalis

Sicut dicitur vul
gariter. Qui non dat quod amat
non accipit illud qđ optat Unde
qui nō dat pro deo q̄d amat in hac vita. q̊d
cupit nō accipit in futuro. Qui autē quod
amat hic pro deo exponit. in futuro accipi
et qđ optauit. ſicut dicit̄ Joh. xij. Qui odit
animā ſuā in hoc mundo in vitā eternā cu
ſtodit eam ⁊c. ¶ Nota q̄ anima. id eſt. vi
ta carnalis odit male et bene. Male odit
cum pp̄ter laborē vel pauptatē vel aliq̊d i
fortuniuz tedet aliquē vite ſue et deſiderat
mortē. cū tamen dicat̄ Ephe. v. Nemo car
nem ſuā odio habuit. Sapientē eni nō te
det cōmodū facere ⁊ pfectū. Unde ſtrenu
os milites non tedet tp̄is bellorū vł tyroni
cij. imo vellent q̄ aliud tp̄s non inuenirent
quia ibi ſciunt ſe laudē accipe. et gloriā ma
gnaz acquirere. Jdeo dicit ps. Si exurgat
aduerſum me p̄lium in hoc ego ſperabo.
Propterea infirmos non tedet q̄ ſue infir
mitati iuuatur. libenter ei ſuſtinent empla
ſtra et mordacia et amara ex quibuſ noue
rint ſe recuperare ſanitatem. Et certe ex tri
bulationibus corpalibus recuperatur fre
quenter ſanitas mentis Job. v. Ipſe vulne
rat et medetur. pcutiet ⁊ manus eius ſana
bunt. Gregorius. Percutit carnez ⁊ ſanat
mentē. Propterea mercata ⁊ nundine nō
tedent cupidos mercatores. quia ibi plus
q̄z in alijs temporibꝰ acquirūt et lucrātur.
Et certe tribulationes patientibꝰ diuitias
ſpirituales acquirunt. Prouerb. x. Bene
dictio domini. id eſt. tribulatio qua deꝰ de
bet benedici diuites facit. hic. glo. Hic ditu
tibus et in futuro omībus bonis. et omīs
afflictio ſeparabit̄ ei ⁊ ſi mō ſociet̄. Cardo
nes ei et vrtice granis in campo ſociātur.

ſed cũ ponũtur in borreo ſepant̃. Apoc. xxi
Abſterget deus omnẽ lachrymã ab oculiſ
ꝛc. Tunc aũt odit̃ anima vel vita carnalis.
cũ vſq3 ad increpationẽ vicioꝝ ꝛ mortifica
tionẽ pſequit̃. vt dr̃ Luce. xiiij. Qui nõ odit
patrẽ ꝛ matrẽ ꝛc. glo. In omni arte diſcipu
li imitant̃ magiſtrũ. ¶ Sed nota ꝙ q̃dru:
pliciter dr̃ aliquis odire aĩam ſuã. i. vitam.
¶ Primo vt agricola granum. qui poti⁹
vult ipm̃ ad tp̃s pdere in terra ꝛ ventis et
tempeſtatib⁹ exponere q̃3 in borreo ſuare.
Si enĩ ipſum tantũ amaret ꝙ in borreo ſp
reſeruaret. fructũ nõ faceret. ſed putreſieret
ꝛ corrumperet̃. Sic q̃ tantũ amat carnẽ ſu
am vt in quiete ꝛ delitijs velit eam mittere
nõ ex ea niſi peccatũ ꝛ corruptõnẽ babebit
Matth. xvi. Qui vult aĩam ſuã ſaluaz fa:
cere pdet eã. q̃ aũt pdiderit aĩam ſuã ĩ boc
mũdo inueniet eã in futuro. glo. q̃ſi diceret
Agricola frumẽtũ ſi ſeruas pdis. ſi ſemĩaſ
renouas. Ideo dr̃ Job. xij. Niſi granuz fru
menti cadens in terrã mortuũ fuerit. ipſuz
ſolũ manet. ſi aũt mortuũ fuerit multũ fru
ctum affert. Terra enĩ que q̃eſcit ꝛ nõ colit̃
nõ niſi berbas nociuas affert. ꝛ cũ bene co
litur vix bonas apportat. Prouerb. xxviii.
Qui opatur terrã ſuã. i. carnẽ ieiunijs ꝛ la
boribus ſaturabit̃ panib⁹. Qui aũt ſectat̃
ociũ in egeſtate erit ¶ Itẽ pugnator clype
um diligit ꝛ charꝫ babet. ſ3 nõ tantũ ꝙ ñ op
ponat icti̇b⁹ vt corp⁹ ſeruet̃ illeſum. Sic ca
ro aduerſitatib⁹ et piculis exponenda eſt.
vt aĩa ſeruet̃ illeſa ꝛ indemniſ. Act. xx. Vin
cula ꝛ tribulatões me manẽt. i. expectãt di:
cit paulus. ſ3 nibil borum vereor. nec facio
aĩam meã. i. carnẽ meã pcioſiorez q̃3 me. id
eſt. q̃3 aĩam. Cũ enĩ nauis in tantũ ꝯſtringi
tur ꝙ in mare oportet merces pijcere. vel p
ſonas ſubmergi. merces exponũt̃. Et ĩ bel:
lo man⁹ enſi opponit̃ vt caput ſuet̃ ſanũ. q2
merces mortuo nõ pſunt nec man⁹ capite
abſciſo. Sic cuiq3 q̃s ad boc deuenit ꝙ opor
tet eũ corpis vl' aĩe detrimẽtũ babere. deb3
carnẽ ꝛ diuitias exponere. ſicut ſpẽs ꝛ cau
dam ꝛ corp⁹ exponit vt caput. i. vita ſeruet̃.
Matth. x. Eſtote prudẽtes ſicut ſerpentes
Diuitie corpi mortuo ꝛ aĩe dãnate non p:
ſunt. Matth. xvi. Quid pdeſt bomĩ ſi vni
uerſum mũdũ lucret̃ aĩe vo ſue detrimẽ
tum patiat̃ ¶ Itẽ ſtrenuus miles nõ odit
equũ ſuũ. ſed babet carũ. et tñ q̃ñ eſt in bel:
lo vrget eũ calcaribus. nec pcit ei. imo mor
ti ꝛ pditioni eũ exponit vt faciat pulcrum
ictũ vnde ſibi acq̃rat laudẽ ꝛ gliam. ꝛ maxi
me cũ ſeruit dño nobili ꝛ largo a q̊ meliorẽ
ſe recipere ſperat. Sic ꝛ caro exponẽda eſt
pnĩe ꝛ vigilijs ꝛ ieiunijs ꝛ orationib⁹ ꝛ bu
iuſmodi. Nec dbem⁹ dimittere timore no
ſtre carnis. cũ a deo in iudicio multo meli
orem carnẽ recepturi ſim⁹. Vñ. ij. Mach.
vij. Adoleſcẽs mẽbra pditioni exponẽs. ſic
ait. De celo iſta poſſideo. ſed ppter dei legẽ
bec ipſa deſpicio quoniã ab ipo me ea rece
pturũ ſpero ¶ Itẽ eger membrũ infirmuz
amat cui⁹ put poteſt ſanitatẽ vrendo deſe
cando pcurat. Si aũt tantũ mẽbꝝ amaret
q̃d nec ferro nec igne tangi pmitteret ipſũ
ex toto pderet. ſi nõ putredinez ſineret igni
vel ferro remoueri. Sic caro odienda ẽ vt
ferrõ penitentie vel igne tribulatiõis vicia
reſecent̃. alioq̃n faciliter finaliter deperiret
Job. xij Qui amat aĩam ſuã vt nec igne pe
nitentie. nec ferro aduerſitatis vicia reſecẽt̃
pdet eã. ſ. eternaliter in futuro. Granũ eniz
ſub flagello ponit̃ ꝛ terit̃ vt a palea ſepet̃. et
equ⁹ morbidus ferro ꝛ igne truncat̃. Sic
debet fieri de carne. Vnde ſup' Lucaz. xiiij.
Qui nõ odit aĩam ſuã ꝛc. dicit gloſa. Bene
aĩam odim⁹ cũ ei⁹ carnalib⁹ deſiderijs nõ
acquieſcim⁹. Gal'. v. Qui chriſti ſũt carnẽ
ſuã crucifixerũt cum vicijs ꝛ ꝯcupiſcẽtijs.
¶ Nota ꝙ illi q̊ ducti timore bũano mag̃
eligãt maluz aĩe q̃3 corpis. ſiles ſũt ruſtico
q̊ eundo ad forũ portat ſubtelares in collo
ſuo magis eligens ledere pedes q̃3 ſubtela
res. Item ſimiles ſunt militi intrãti ciuita:
tem aliquã. q̊ cũ audiſſet ꝙ erãt duo boſpi
tia vnũ in quo equus male tractaret̃. ſ3 do
minus bene. Aliud in quo equus bñ ꝛ do:
minus male. elegit ſecundũ magis timenſ
equo ſuo q̃3 ſibi. Nõ ſic fecit eleazar⁹ ille q̊
magis elegit ſuſtinere mortẽ amariſſimaz
q̃3 ſimulare ſe comedere d̃ carnib⁹ porciniſ
vt dr̃. ij. Mach. vij.

¶ De bono opere

Debemus bonuz
opari. Celerit̃. Feruēter. Abūdan
ter. Perſeuerant̃. et fidelit̃. ¶ Ce
leriter ꝓpter tpis breuitatē ⁊ oportunitatē
q̄ꝛ modo eſt tps opandi. poſt mortē recipi
endi merita. Gal̃. vj. Dū tps habemꝰ ope
remur bonuz ad oēs. Si alicui bouem vel
equū accōmodaſſet aliq̄s ad opꝰ ſuū faci
endū inſtāter oparet̃ de eo. cogitās q̄ꝛ cito
auferret̃ ab eo ⁊ repeteret ille cuiꝰ eſſet Sic
debet facere de tpe ſibi cōmiſſo. Greg̃. Oē
tps tibi impēſum req̄ret̃ a te quō ſit expēſū
Job. ix. Opamini dū dies eſt. i. duz viuitis
q̄ꝛ veniet nox. i. mors. q̄n nemo poterit ope
rari. Irridēdus eſt qui tunc p̄mo ſurgit ad
opandū quādo redeundum eſt. Eccs. iij.
Tempꝰ ſeminādi ⁊ tps metendi. Itē de q̄li
bet arbore que eſt in horto ſuo vult homo
habere fructū bonū. ad hoc enī plātauit vt
ſi non portat fructū ſuccidat̃ et cōburatur.
Sic deus de quolibet homine in mundo
expectat fructū bonorū operū. alioquin ex
cidetur ⁊ in eternū ignē mittet̃. Matth. vij
Omnis arbor que nō facit fructū bonum
excidet̃ ⁊ in ignē mittet̃. Ideo dicit̃ Eccs. ix.
Quodcūq̄ȝ poteſt manꝰ tua inſtāter ope
rare. quia nec opus. i. tempꝰ opandi. nec rō
excuſādi. nec ſapīa allegādi. nec ſcīa defēdē
di erūt apud inferos q̊ tu ꝓperas. i. iſta nō
valebunt poſt mortē. ſed ante. ¶ Item fer
uenter. q̄a qui mollis eſt ⁊ diſſolutꝰ in ope
ſuo ſimilis eſt ei ſua opa diſſipanti. vt dicit̃
Prouer. xviij. Materia mollis cito diſſol
uitur Sic opus molliū ⁊ tepidoꝝ cito defi
cit ⁊ parū ꝓficit. Eſa. j. Erit opꝰ veſtrū ſicut
ſcintilla cito deficiēs. ſicut ignis male accē
ſus cito extinguit̃. ¶ Nota q̄ȝ feruēter ⁊ q̄ȝ
cito laborāt homines in opibus de quibꝰ
expectant magnū lucrū tpale. ⁊ ita negligē
tes ⁊ remiſſi ſunt in opibus ſpūalibus pro
q̄bus merces eterna dat̃. Cōtra quos dicit̃
Job. vj. Opamini nō cibū q̄ perit ſȝ q̄ ꝑma
net in vitā eternā. Et hiere. xlviij. Maledi
ctus qui facit opus dn̄i negligenter ¶ Itē
non mittit aliquis homo ſeruū ſuū i agrū
vt ſit ibi ocioſus. ſed vt fideliter et viriliter
opetur. alioquin eum expelleret. Exemplū
Matth. xxv. de illo qui noluit operari d̄ ta
lento. Chryſoſtomꝰ. Iſte ⁊ ſi talentū non ꝑ
didit. tamen reus eſt dāni. Sicut qui cau
ſa ſeminandi ſemen accipiēs non ſeminat
damnū facit domino ſuo ⁊ ſi ſemē nō ꝑdi
derit. Grego. Modica ſeminis detractio
nō modicū eſt ſeminis detrimentū. ¶ Itē
abundanter. j. Cor. xv. Abundantes eſtote
i omni ope domini ꝓpter duo. ¶ Primo
ꝓpter pene peccatoꝝ ſolutionē. quia qui
plus bibit de vino delectatiōis. maiꝰ opor
tet eum ſoluere ſymbolū pene. Matth. iij.
Facite dignos fructus penitentie. glo. Nō
debet eſſe par fructus boni opis eius q̄ mlͭ
tum et eius qui parū peccauit. vt vbi abū
dauit delictū abūdet gratia et operatō bo
na. vt dicit̃ ad Roma. v. Item Apoc. xviij.
Quantū ſe glorificauit et in delicijs fuit ⁊c̃
¶ Secundo ꝓpter premij augmentatio
nem. quia ſicut dicit aplus. j. Cor. iij. Unuſ
quiſq̄ȝ mercedē accipiet ſm̄ ſuū laborem.
Ille qui operatus eſt de talento augmēta
uit talentū et premiū Matthei. xxv. Quia
habenti dabitur et abundabit. et Luce. xix.
Et quantū ſeminauerimꝰ in operibꝰ. tan
tum metemus in fructibus. Eccl. xx. Qui
opatur terrā ſuā inaltabit aceruū frugum
id eſt. meritoꝝ. ¶ Item ꝑſeueranter. Si
operarius aliquis dimitteret ſtatim opuſ
hora prima vel tertia. nō reportaret merce
dem de opere ſuo. ſed oportet eū vſq̄ȝ ad fi
nem diei cōtinue opari ſi vult habere mer
cedem ſuā. Sic in bono opere oportet per
ſeuerare qui vult eternaliter remunerari.
Ideo dicit̃ Matth. xx. Cū ſero factum eſſet
dixit paterfamilias ſeruo ſuo Uoca opera
rios. et redde illis mercedem ⁊c̃. Itē homo
ſine fine vult remunerari. ergo ſine fine. id
eſt. q̄ȝdiu vixerit debet operari bonū Gal̃.
vj. Bonum facientes non deficiamꝰ. tem
pore enī ſuo metemus non deficiētes. glo
ſa. Si homo non impoſuerit finem bono
operi. nec deus imponet finem remunera
tioni. ¶ Item Fideliter. id eſt. bona inten
tione. ad Galathas. vj. Opus ſuuz probet

vnuſquiſqʒ.i.diligenter inſpiciat qua intē
tione fiat. et ſic gloriam habebit in ſemet/
ipſo ⁊ nō in alio. Sed ſunt q̄dā q̄ nimis fe/
ſtinant q̄ de bonis que agūt añ tp̄s volūt
hic remunerari Qui ſimiles ſunt illi q̄ fru
ctus ſuos nō ſinit maturari ſed ante matu
ratōnē colligit. Et leccatori q̄ nō ſinit cibos
ſuos cōueniēter p̄parare. Et illi q̄ ſegetes
ſuas in herba colligit. q: nihil habet q̄d re/
ponat in horreo ſuo in autumno. Sic q̄ n̄
expectat remunerationē a deo ſed vult ſibi
remunerari p̄ vanā laudē vl' p̄ corporis ſani/
tatē. vel p̄ temp̄alē p̄ſperitatē. non remune
rabit̄ in iudicio futuro. Matth. vj. Amen
dico vobis receperūt mercedē ſuā Jaco. v.
Ecce agricola expectat p̄ciosum fructum
terre donec accipiat tēporaneū ⁊ ſerotinuʒ
Patiētes eſtote ⁊ vos vſqʒ in aduentū do
mini ꝛc. q̄ reddet vnicuiqʒ ſcḋm op̄a ſua. De
talibus dicit̄ Apoc. iij. Scio op̄a tua. glo.
quia queris humanā laudē. Et paꝝ poſt.
Nō inuenio op̄a tua plena corā domino
do meo. q: ſine charitate nihil reputata ſūt
Stultū eſt ſeminare auenā ⁊ expectare tri/
ticum. ſeminare ventū ⁊ expectare fructuʒ
Oſee. viij. Uentū ſeminābāt et turbinē meſ/
ſuerunt. Aggei. j. Seminaſtis multuʒ ⁊ intuli/
ſtis parū vane laudis que nihil eſt. No
ta ſi aues nō capiunt̄ glutino vane laudis
vel temptatiōis. tamē aliquid dimittūt ibi
de pluma ⁊ aliq̄d perdunt Itē ſtultum
eſt colere ſpinas vl' tribulos ⁊ expectare ra
cemos. Matth. vij. Nunq̄d colligūt d̄ ſpi
nis vuas ꝛc. Intentio bona eſt quaſi fūda/
mentū boni op̄is. quia ſi intentio bona eſt
opus bonū eſt ⁊ durās. Sed quidā faciūt
fundamentū de palea vane laudis. et ideo
nō tenet Eſa. xxviij. Poſuim⁹ mendacium
ſpem noſtrā. ⁊ mēdacio protecti ſum⁹. ſcili
cet falſi op̄is Sicut nuncij q̄ portāt arma
regis in pixide picta nec intus habēt lr̄ās l'
ſignū dn̄i ſui. ⁊ ideo nō credit̄ eis. Iſti ſunt
hypocrite q̄b⁹ nō credit̄ in iudicio q̄ñ libri
aperti erunt. ⁊ tūc littere coꝝ. i. op̄a falſa ap
parebūt ⁊ dicet̄ eis. Neſcio vos. q: ſignuʒ
meū. i. intentionē meā rectā nō habetis. et
ideo vt falſarij cōburent̄ in eternū.

De odio proximi.

Magna fatuitas eſt
odiētis qui nō vult dimittere par
uuʒ debitū vt ei dimittat̄ magnū.
Si aliq̄s deberet centū marchas ⁊ ei debe
rent̄. x. ſolidi. ſtult⁹ eſſet ſi nō vellet dimitte/
re p̄uū debitū vt illi magnū dimitteretur.
Sic ſunt illi q̄ p̄uā iniuriā ſibi factā nolūt
dimittere p̄ximo vt eis p̄ctā ſua dimittant̄
a deo. Exemplū de ſeruo nequā Matthei
xviij. Greg. Alijs p ieiunia ⁊ graues peni/
tentias peccata dimittunt̄. tibi aūt ſi nō me
mineris q̄d tibi factū eſt. Itē mira inſa
nia odiētis q̄ vult ſe occidere vt aſinuʒ ho/
ſtis ſui occidere poſſit. Si aūt expectet do
minū ipſe plene iudicabit hoſtē ei⁹ inferna
li patibulo affigēdo. Prouerb. xx. Ne di/
cas. reddā malū p̄ malo. expecta dn̄m et li/
berabit te. Itē ſtult⁹ eſt ille q̄ cū aliq̄s ab
ſtulerit ſibi aliq̄. ipſe in vindictā eius p̄ijci
et ea q̄ ſibi remanſerūt. ſ. grām ⁊ innocenti/
am. Abſtulit ſibi terrā ⁊ ip̄e ſibi aufert celū
de vno dāno facit duo. imo mlt̄a. Seneca
Ridiculū eſt odio nocētis innocētiā p̄de/
re Itē maledictōʒ tibi acq̄ris vt dic̄ atha
naſi⁹. ſi nō dimittis īiuriā q̄ tibi facta eſt. n̄
orōem p̄ te facis. ſed maledictionē ſup̄ te i/
ducis. Aug⁹. Unuſquiſqʒ talē indulgenti
am acceptur⁹ eſt a deo. q̄lē dederit p̄ximo.
Seneca. Si merito te obiurgauerit aliq̄s
ſcito q̄a p̄fuit. ſi non merito. ſcito q̄a p̄deſſe
voluit. Nō acerba ſʒ blanda v̄ba timebis.
Itē ſi aliq̄s haberet fratrē inſanū qui ei
alapā daret vl' cōuitiū diceret. ⁊ ob h̄ ſe oc
cideret. ip̄e plus dolere deberet q̄d frater in
ſan⁹ ſibi faceret q̄ʒ de eo q̄d ab eo ſuſtineret
Sic qui iniuriā patit̄. magis dolere debet
de peccato iniuriātis q̄ʒ de iniuria ſibi illa
ta. Ideo dicit domin⁹ Luc. xxiij. Pat igno
ſce illis quia neſciunt quid faciunt Item
non debet aliquis indignari ſi cecus in eū
impingat. ſed ſibi poti⁹ iraſci debet. q̄a ab
eo nō cauet. Uelut cecus eſt homo iratus.
vt dicit̄ Job. xvij. Caligauit ab indignatio/
ne oculus meus Item magna ſtulticia
eſt odire illum qui aurum et argentum et

lapides precioſos ſibi proijcit et coronam
fabricat eternã.dũ malũ ſibi facit vel cõtu
meliã dicit.ps. Supra dorſũ meũ fabrica-
uerunt peccatoreſ.mihi coronã ⁊ ſibi penã
Unde qui ſe vindicat ꝺ ꝑſecutore videtur
malũ ꝓ bono reddere.⁊ ideo malũ eueniet
ei. Prouerb.xvij.Qui reddet mala ꝓ bo-
nis.nõ recedet malũ de domo eiꝰ. Itẽ q̄-
dam reputãt vilitatẽ ⁊ dedecꝰ nõ vindica-
re ſe.ſed potiꝰ vilitas eſt ⁊ dedecꝰ ſe vindi-
care de inſano ⁊ infirmo ⁊ ſtulto.⁊ de illo q̄
tot bona tibi facit.Uñ potiꝰ honor eſt ſi ñ
vindicas Prouerb.xx.Honor eſt hoĩ qui
ſepat ſe a cõtentionibꝰ.Oẽs aũt ſtulti mi-
ſcent̃ ꝯtumelijſ.Seneca.Magnanimi eſt
in ſumma patiẽtia iniuriã pati.Si magna-
nimus es vel fueris ſi tibi iniuria fit ab ini-
mico.dices.Nõ nocuit mihi.ſed volũtatez
nocẽdi habuit.et cũ illũ imprecantem te
videris.vindictã putabis.vindicare potu
iſſe Scito eni honeſtũ ⁊ maiꝰ genꝰ vincẽ
di eſſe ignoſcere. Itẽ ſi aliq̄s interfeciſſet
patrẽ ⁊ fratrẽ alicuiꝰ haberet eũ odio.quã-
to magis debemꝰ odire peccatũ qꝺ interfi
cit omnes de parẽtela noſtra ⁊ eos q̄ remã
ſerunt interficiet

De ornatu

ORnatꝰ corporis
aĩas capit.Mulier enĩ eſt rete di
aboli ad capiendũ aĩas.Eccs.vij.
Inueni mulierẽ amariorez morte.que laq̄
us eſt venatoꝝ ⁊c.Nõ ſuſtinerẽt iudices i-
ſidiantes in via q̄ ducit romã.et ſuſtinẽt in
ſidiãtes in via pādiſi.Prouerb.xxiij.Inſi
diat̃ quaſi latro in via .vt ſi q̄s icautos iue
nerit interficiat.Sed multe dicũt ꝙ i ornã
do ſe nõ intendũt aliquos decipe.Et tales
ſimiles ſunt latroni q̄ nõ audet piſcari i vi
uario dñi ſui.vel venari i foreſta eiꝰ.ſed be
ne cõmodat rete ſuũ latrõi audaciori.Sic
⁊ iſte cõmodãt corpa ſua diabolo ad deci-
piendũ ⁊ capiendũ aĩas.⁊ bene volũt ꝯcu-
piſci.ſed nõ ꝯcupiſcũt.Aug.Nõ ſolũ appe
tere.ſed ⁊ velle appeti criminoſuz ẽ.Chryſo.
Mulier ſi ſe decorauerit.⁊ oculos intuen
tiũ ad ſe traxerit.et ſi plagaz nõ intulerit.vi
dictam tamẽ ſoluet extremã.venenũ eni in
tulit.⁊ ſi nullꝰ qui biberit inuentꝰ ſit Itẽ
interficit.Quoniaz ei eſt ſicut baliſta forti
ſima que omnes loricas fallat et penetrat.
Ecc.ix.Propter ſpẽm mulieris multi peri
erunt.et fortiſſimi interfecti ſunt ab ea.Hi
eronymꝰ.Mulierẽ quã videris bene con
uerſantẽ mente dilige.nõ corporali frequẽ
tia.quia nec dauid ſãctior.nec ſamſone for
tior.nec ſalomõe ſapiẽtior eſſe potes Itẽ
ornatus ſignũ eſt luxurie.Faciunt de tem
plo dei papilionẽ meretricis.quia ſicut pa
pilio ſignũ eſt ſcorti.Sic ornatus exterior.
Potius volũt aſſimilari fatuis q̄z matro
nis.ps.Facies peccatoꝝ ſumitis.Si equꝰ
venalis nõ eſt.quare ſigna venalitatis por
tat.Solent equorũ venditores equis ſuis
imponere ramuz vel ſtramẽ ſup capita eo
rum vel in caudis in ſignuz ꝙ volunt eos
vendere.Ita mulieres imponũt ornamen
ta capitibus ſuis in ſignũ ꝙ corpora eoruz
venalia ſunt.Si quis equo alicuiꝰ nobili
imponeret ſignũ venditionis ⁊ per villam
circũduceret illũ quaſi venalẽ multũ offen
deretur.Sic deus de ſponſa ſua.id eſt.vir
gine.⁊ maritꝰ de vxore ſua offendi deberẽt
Ideo dicit̃ Prouerb.vj.Zelus et furor vi
ri nõ ꝑcet in die vindicte ⁊c. Itẽ circulus
qui eſt ante tabernaz ſignũ eſt ꝙ eſt venale
vinũ.quare vult habere ouis dei ſignũ di
aboli.Nunq̄d nõ poterit dicere paſtor ec
cleſie in die iudicij.nõ noui te.quia nõ es ſi
gnata ſigno meo et rapiet̃ a lupo infernali
tanq̄z ſignata ſigno ſuo.Ut dicit gregoriꝰ
Euidentiſſimũ ſignũ reproborũ eſt ſuper
bia.et electorũ humilitas.quam cũ quiſq̄z
habeat in ſe aperte cognoſcitur ſub quo re
ge militat Item eſt ſignũ mortis ſpiritu
alis.Quando pannus ſericus ponitur ſu
per feretrũ.ſignum eſt cadaueris mortui.
⁊ ꝙ ibi iacet mortuuſ.Sic in corpore orna
to ſignum eſt ꝙ ibi ſic anima mortua.Uñ
mulier ornata non eſt niſi feretruz anime
mortue.Abacuch.ij.Ecce coopertꝰ eſt au
ro et argento.⁊ ſpiritus nõ eſt in viſceribꝰ
eius.Unde potius deberet homo plange
re filiam ſuam ornatam q̄z ſi videret ante

ſe mortuam in corpe. Eccī. xxij. Sup mor-
tuum ſcilicet in anima plora. defecit ei lux
eius ſcꝫ gratie. ¶ Item eſt ſignum peccati
Qui gloriaṫ in veſte ſimilis eſt furi qui gli
atur ð ſigno facto ꝑ latrocinio. quia ꝓpter
peccatū introductꝰ eſt vſus veſtiū. Eccī. xi
In veſtitu ne glorieris vnq̄z. ¶ Itē ſi nux
relinquit corticē exteriorē ante tpˢ. ſignū ē
corruptiōis interiꝰ. Sic ſi chriſtianꝰ n̄ ha-
beat habitū exteriorē quaꝫ religio chriſtia-
na requirit. ſignū eſt ꝙ vermis peccati intꝰ
lateat. Unde in hoc denudat maliciā ſuaꝫ
Supbus enī habitus nō recte de ſe faċ ſen
tire Unde dicit quedā gloſa. In h̄ diſcerni
tur ſponſa chriſti a ſpōſa diaboli vel mun-
di. quia ſpōſa chriſti ornatū querit. ⁊ interi
orem pulcritudinē. p̄s. Omnis gloria filie
regis ab intus. Sed alie querūt pulcritu-
dinē exteriorē ⁊ amittūt interiorē. p̄s. Filie
eorū cōpoſite circumornate vt ſimilitudo
templi. ¶ Itē mulieres ornātes ſe habent
moduꝫ catti qui difficile excoriaṫ in capite.
Ita hꝰ mōi mulieres vix volunt dimittere
ornatū capitis. Ideo decaluauit deus ver-
ticem filie ſion. et crinē earū nudauit. Eſa.
iij. ¶ Item decipit ſicut pelliparius volēs
decipere ruſticos vendēs pellē veterem de
albat aliquantulū aliqua albedine qua ex
cuſſa parū poſt portata apparet vetuſtas
eius. Sic impudice mulieres volentes de
cipere viros colores ponūt in facie ſua. qui
bus recedentibꝰ apparent ruge ⁊ macule.
quia nihil abſconditū qđ non reueletur.
¶ Item nō ſunt niſi fimariū opertū niue
vt quando recedit nix. apparet turpitudo
eius. Sic ⁊c. Eſa. xlvij. Reuelabiṫ ignomi
nia tua et videbiṫ opprobriū tuū. ¶ Itē ſūt
incendiarie diaboli templo dei abutentes
caſtrū dn̄i ſui. id eſt. cor ſuū aduerſario eiꝰ
dantes. id eſt. diabolo q̇ ſtatim ponit ibi ſi
gnum ſuū. Sicut aliquis quādo cepit ca-
ſtrū alicuius ponit ſignū ſuū ſuper portaꝫ
ꝑ hoc oſtendēs captū eſſe caſtruꝫ. p̄s. Po-
ſuerunt ſigna ſua ⁊ nō cognouerūt deum
eſſe dn̄m. ¶ Itē mirabile eſſet ſi mulier ve-
niret ad miſſam in morte mariti vel patriſ
ornata floribus. Sic eſt de illis qui veniūt
ornate ad miſſam. cū omnis miſſa celebre-
tur ī memoriā crucifixi. Corona ſpinea im
poſita eſt chriſto. et tu imponiſ tibi coronā
de floribus ⁊ roſis. Sapie. ij. Coronemus
nos roſis

¶ De pace

IN principio pri
mi parentes per peccatū ſuū mo-
uerunt guerrā cōtra dominū de-
um ſuū volenteſ vſurpare poteſtatē domi
ni ſui. ⁊ omnes ſumꝰ de guerra illa morta
les. quia ṗus inimici q̄ꝫ nati. O q̄ꝫ male ꝑ
titus eſt ludus iſte. vt creature cōtra crea-
torem. Serui cōtra dominū. Filij cōtra pa
trem. Impotentes cōtra oīpotentē. Nul-
lus enī poteſt lucrari. Ideo diciṫ Eccli. iiij.
Noli reſiſtere contra faciē potentis. Hāc
aliquando habuit paulꝰ Act. ix. Quid me
perſequeris. durū eſt tibi contra ſtimuluꝫ
⁊c. Sed tandē miſit deus vnū de fidelibus
ſuis. ſcilicet moyſen per quē mādauit treu
gas per legē. que treuga diciṫ. quia cohibe-
bat manū non animū. voluntateꝫ peccan-
di habebat. In treuga tali viuunt qui ſolū
timore vel pudore peccare dimittunt. Si-
cut tempore treuge nō facit quis maluꝫ in
imicis ſuis licꝫ voluntatē habeat. Tempo
re gratie quod eſt tēpus amoris venit fili-
us dei. vt ꝑ amorē pacē reformaret. Amor
enī omnes paces fecit et accepit terram de
machina inter primū ſtatū et ſecundum. ⁊
ſic operatus eſt ſalutē in medio terre. inter
deū ⁊ homines. quia mediator dei ⁊ homi
num. implicauit gladiū ſuū in paſſione ꝓ
nobis tanq̄ꝫ pugil in bello. ⁊ poſuit dorſuꝫ
eius pro nobis. non enī erat qui manū po
neret in ambobus. ⁊ ſic facta eſt diſciplina
pacis noſtre ſuper eū. Et ideo quia venie-
bat facere pacē tempore pacis naſci voluit
quia ante nunq̄m fuerat tanta pax ī mun-
do. Eſaie. ij. Tunc cōflabunt gladios ī vo-
meres et lanceas ſuas in falces. Item hāc
per angelos ſuos nūciauit. Lu. ij. In terra
pax hominibꝰ bone volūtatis. Itē q̄a ꝑce-
pit diſcipulis hanc omnibꝰ offerre. Luce. x.
In quācūq̄ꝫ domū intraueritis. dicite. pax

vobis.vel huic domui ⁊c. ¶ Itē p̄cepit ꝙ eā
haberent inter ſe. Mar.ix. Pacē habete i
ter vos. Et Roma.xij. Si fieri pōt quod ex
vobis eſt cū omnib⁹ pacē habētes. ¶ Itē
eam valde care nobis emit.ſ. effuſione ſan
guinis ſui. Joh.xx. q̄n dixit eis. Pax vobiſ
poſtea oſ̄dit eis manus ⁊ pedes.q.d. Taꝫ
care emi pacē veſtrā.tantū cōſtat me. noli
te de cetero infringere eā. Multi tamē frā
gunt pacē illā ⁊ faciunt renaſci veteres pla
gas ſanatas peccādo.⁊ rurſum crucifigūt
filiū dei quantū in eis eſt. Heb.vj. Dn̄s co
gitat cogitatōes pacis ⁊ nō afflictioneſ.vt
dicit̄ Hiere.xxix. Et ipſi cogitāt guerrā duꝫ
in volūtate peccandi manēt. Eſa.j. Aufer
te malū cogitationū veſtraꝝ ab ocul' meis
quia nō poſſum illud videre ¶ Nota eua
ginato gladio pacē cū deo querit qui eſt i
voluntate peccādi. Frangit eā qui poſt cō
feſſionē peccādo deū offēdit. Job.ix. Quis
reſtitit ei ⁊ pacē habuit. Nō auderet pauꝑ
homo reſiſtere regi ſummo. Stulticia ma
gna ē ei reſiſtere cui nemo reſiſtere poteſt.
¶ Itē hanc diſcipulis in teſtamentuꝫ reli
quit Joh.xiiij. Pacē relinquo vob. Solēt
homiēs magis dilectis ſuis meliora relin
quere Vn̄ ꝑ hoc oſtendit pacē optimā eſſe
ps. Pax ſuꝑ iſrael. vno verbo omīa bona
dixit Multū ergo debem⁹ laborare ad pa
cem habendā in nobis ¶ Nota q̄n caſtrū
alicui⁹ impugnat̄ ab aliq̄ ⁊ nō poteſt cum
eo cōponere nec pacē habere. Septē ſunt
ei neceſſaria ad hoc ꝙ in pace teneat caſtꝝ
ſuum. ¶ Primū eſt vt diligēter cōſideret
ſi in caſtro illo ſint aliq̄ qui pacē cōturbent
⁊ ſi quos inuenerit eijcere. et de eis facere
iuſticiā.et clauſum tenere caſtrū.et foſſata
munire. victualib⁹ et armis ꝓuidere. vltio
dn̄o legio illud reddere ⁊ cōmendare. At
tende cor tuū in terra inimicoꝝ ſitū ⁊ vndi
qꝫ obſeſſum. ante ipſum tenet ſedē ſuā dia
bolus q̄ tanq̄ꝫ leo rugiēs circuit querens
quē deuoret. glo. circuit tanq̄ꝫ hoſtis clau
ſos muros explorat an aliq̄ ps ſit minus
ſtabilis quo ad interiora penetret ¶ Sūt
ergo iſta ſeptē cuilibet neceſſaria. ad hoc ꝙ
cordiſ caſtrū teneat i pace ¶ Primū ergo

qđ valet ad pacē cordis habendam eſt dili
gens diſcuſſio cōſcientie. vt diligenter cōſi
deret ſi q̄d eſt in corde qđ cōturbet pacem
cordis. ps. Loquet̄ pacē in plebē ſuā ⁊ i eoſ
qui cōuertūtur ad cor. Bern̄. Pacē pieta
tem iuſticiā deuſ in nobis loquit̄. nec talia
cogitam⁹ in nobis. ſed audim⁹ in nob ho
micidia. furta. blaſphemias. et alia mala q̄
cogitātur. nō dei ſermo ſunt. ſed homīs co
gitatio vel diaboli ſuggeſtio. De corde eni
exeunt cogitationes male. furta. adulteria
homicidia. blaſphemie ⁊c. Matth.xv. Ho
enī peccando extra ſemetipſum egreditur
ſed in cōtritōne ad cor ſuū redit. quādo cō
ſiderat peccati vilitatē ⁊ ſuā dignitatē Eſa.
xlvj. Redite p̄uaricatores ad cor ¶ Secū
dum eſt integra peccatoꝝ cōfeſſio. q̄ eijcit
de caſtro cordis peccata que pacem cordiſ
ꝑturbant. Sicut modic⁹ pedicul⁹ pacē ho
minis in lecto ꝯturbat. nec ꝑmittit eum q̄
eſcere. Sic modica peccata pacē cordis ꝑ
turbant. et quāto magis magna Quomō
poſſet in pace q̄eſcere qui ſcit in lecto cōſci
entie ſerpentē venenoſum vl' inimicū mor
talem. ps Nō eſt pax oſſibus meis.i. interi
oribus virib⁹. a facie peccatoꝝ meoꝝ Eſa
ie.xlviij. Nō eſt pax impijs. Quō haberet
pacē qui iaceret in ſpinis peccatoꝝ. quem
vermiſ cōſcientie cōtinue rodat. qui habꝫ
guerrā cū omnipotēte q̄ vbiqꝫ eſt. qui vbi
qꝫ videt ⁊ dn̄atur. cui⁹ iuſticia gladium te
net euaginatū ſuꝑ caput ſuū. ps. Niſi con
uerſi fueritis ⁊c. Acquieſce ergo ei ⁊ habe
to pacē. vt dicit̄ Job.xxij. Eijcite ergo pecca
ta de caſtro cordis ꝑ cōfeſſionē vt habeatiſ
pacē. Eſa.lvij. Creaui fructū labioꝝ pacem
quia ſic̄ dr̄ Mar.xiiij. q̄ꝫdiu ſuꝑeſt iudas.
id eſt. q̄ꝫdiu differt cōfeſſio impoſſibile eſt
eſſe pacē. ¶ Tertio debet de illis facere iu
ſticiam. Satiſfactio vō de turbantib⁹ pa
cem. facit iuſticiā. Eſa.xxxij. Erit opuſ iuſti
cie pax. ps. Juſticia ⁊ pax oſculate ſūt. So
let dici ꝙ terra pacifica eſt et ſecura. in qua
bn̄ tenet̄ iuſticia. ſicut dr̄ Prouer.xx. Rex q̄
ſedet in ſolio iudicij. intuitu ſuo diſſipat oē
malū. ſed vbi nō fit iuſticia latrones habi
tant. Eſa.xxvj. Quia iuſticiā non fecimus

in terra noſtra. iō non ceciderūt habitato-
res. id eſt. mali motus. Sunt multi qui de
ſe nolunt facere iuſticiā. ſed fit de eis ſicut de
latronibus qui patiunt̄ inuiti penā. j. Pe.
iiij. Nemo veſtꝝ patiat̄ ſicut fur aut homi
cida. Ideo dicit̄ Job. v. Increpationem dn̄i
ne reprobeſ. q2 ipſe vulnerat ⁊ medet̄. percu
tit ⁊ manus eiꝰ ſanabūt. Et ſequit̄. Et ſcies
ꝙ pacē habeat tabernaculū tuū. glo. mens
tua. Eſa. lx. Ponā viſitationē tuā pacem.
¶ Quarto ē neceſſariū caſtrū cordis clau
ſum tenere. hoc eſt ſenſus corpis reſtringe
re. Senſus eñ ſunt porte cordis ꝑ quas ho
ſtes ingrediunt̄. qui turbant pacē. ſ. carna-
les concupiſcentie. Iac. iiij. Unde bella ⁊ li
tes in vobis. nōne ex ꝯcupiſcentijs que mi
litant in mēbris veſtris. Hiere. ix. Aſcendit
mors ꝑ feneſtras. ſ. ſenſuū. ingreſſa eſt do-
mum noſtrā. id eſt. conſcientiā. Lu. xj. Dū
fortis armatus cuſtodit atriū ſuū. id eſt. te-
nendo atriū cordis clauſum. in pace ſunt
omnia que poſſidet. Conſeruatorū autē
huiꝰ pacis precipue eſt taciturnitas. quia
qui de omnibꝰ tacet. pacē de omnibus ha
bet. Attēde aduocatū tuū chriſtū. qui cau-
ſam tuā ſuſcepit defendendā. eſſe peritū ⁊
loquentē dū ſolūmodo tacueris. Exo. xiiij
Dn̄s pugnabit pro vobis ⁊ vos tacebitis
Noli ergo ꝑ reſponſionē tuā ad quācūq3
iniuriā tibi factā os aduocati tui obſtrue-
re. Unde Job. iij. Nōne diſſimulaui. nōne
ſilui. nōne quieui. et venit ſup me indigna-
tio. ¶ Quinto debet eſſe firmatū foſſatis
⁊ muris virtutū. Sicut enī muri ingreſſū
hoſtiū impediūt. ſic v̓tutes vicijs obſiſtūt.
Largitas eñ impedit ne auaricia intret. Ca
ſtitas luxuriā. et ſic de ceteris. Vñ Judith.
iiij. Filij iſrael muris circūdederunt vicos
ſuos in ꝑparationē pugne contra holofer
nem. Et nota ꝙ ſi ruptura ſit in muro patz
aditus hoſtibus. Si habeas multa opera
virtutū ⁊ vna v̓tuſ defuerit. ſufficit ad igreſ
ſum hoſtiū vt te capiāt. Job. xxx. Quaſi ru
pto muro ⁊ aperta ianua irruerunt ſuper
me. Phil. iiij. Pax dei que exuꝑat omnē
ſenſum cuſtodiat corda veſtra ⁊ intelligē-
tias veſtras ¶ Sexto debet caſtrū cordis
eſſe bene munitū aut ꝓuiſum victualibus
⁊ armis. ſ. pane verbi dei et ſcientie. et vino
cōpunctionis ⁊ deuotionis. Et nota ꝙ q̄n
to caſtrū eſt melius munitū ⁊ ꝓuiſum tan
to magiſ peccāt qui reddūt illud. ps. Pax
multa diligentibꝰ legē tuā. Eſa. xlviij. Uti-
nam attendiſſeſ mandata mea. facta fuiſſz
vt flumen pax tua ¶ Septimo neceſſariū
eſt ad pacē cordis caſtrū deo legio reddere
dicendo Pater in manꝰ tuas cōmēdo ſpi
ritum meū. quaſi diceret. Ex quo in pace ñ
poſſum cuſtodire cor meū. reddo illud tibi
vt tu in pace cuſtodias. ⁊ tūc nullus audet
caſtrū cordis impugnare. Ipſo enī conce-
dente pacē. quiſ eſt qui cōtendat. Dn̄s enī
qui ſemꝑ te ad ius tenet debilitat illū qui
tibi iniuriat̄. et ſic debilitatus inimicꝰ ꝯuer
titur ad pacē. Prouer. xvj. Cū placuerint
dn̄o vie hominis. inimicos quoq3 eius cō
uertet ad pacē. Quādo enī dn̄s caſtrū cor
dis tui accepit in cuſtodiā. tenebis illud i
pace. ps. Factus eſt in pace locꝰ eius et ha-
bitatio eiuſ in ſion. id eſt. in deū cognoſcen
tibus. Et hec cognitio ſequit̄ ex pace. q2 ſicut
ex aqua turbida nō reſultat imago. et ocu
lus turbatus clare videre non poteſt. Sic
cor turbatū deū cōtemplari vel cognoſce-
re nō poteſt bene. Per iſtā pacem quattu
or excludunt̄ que notant̄ cū ſubdit̄. ibi. Cō-
fregit potētias. ſ. diaboli. arcum. ſcutū. gla-
dium. ⁊ bellū ¶ Primū eſt ſubita tempta-
tio que mentē imperate ⁊ ſubito penetrat.
ſicut arcus. ⁊ ideo dicit arcū. ¶ Secundū
eſt mala voluntas. quo ad hoc dicit. ſcutū
Sicut enī bona voluntas ſcutū eſt contra
diabolū vt inimicꝰ nō poſſit intrare. pſal.
Scuto bone voluntatis tue coronaſti noſ
ꝛc. Sic mala voluntas ſcutū eſt cōtra deū.
vt intrare nō poſſit ad cor. q̇a in maliuolā
aīam ꝛc. Sap. j. ¶ Tertium eſt opus. quo
ad hoc dicit. gladiū. quo homo ꝓprijs ma-
nibus interficit ſeipſum. ps. Gladius eoꝝ
intret in corda ipſoꝝ. Ecc. xxj. Quaſi rom-
phea bis acuta omnis iniquitas. plage illi
us nō erit ſanitaſ ¶ Quartū eſt conſuetu-
do vel cōtinua temptatio. quantū ad h̄ di
cit. bellum. triumphat pax ꝑ deū quoniā

habet ſecum deum.ij.Cor.vltimo. Pacez
habete et deus pacis et dilectionis erit vo
biſcum

¶ De patientia

IN patientia ani
ma cuſtodit. ſicut theſaurus ī ar
ca. Sicut multuz diligeret homo
arcam in qua poſſet ſecure theſaurū ſuum
cuſtodire. Sic debet diligere patiām que
cuſtodit animā. ſicut theſaurus ī burſa vl'
in arca cuſtoditur. ſic anima in patientia.
Luce.xxj. In patientia veſtra poſſidebitis
animas veſtras ¶ Itē multū diligeret ho
mo illum q̄ fabricaret ei talē arcam gratis
Sic debet diligere tribulationē que fabri
cat arcam iſtā. Aplus Roma.v. Tribula
tio patientiā operat. Quot cōtumelie tibi
dicunt. quot iniurie fiunt tot et claui ⁊ liga
ture ad fortificandū ſcrineū tuū apponunt
Unde magnas gratias deberes agere illi
q̄ tibi arcā fabricaret. contumelias dando
Si ergo veniat operarius quē tibi mittat de
us qui tibi ſcrineū patiētie fabricet in quo
theſaurus anime reſeruetur. nō eſt repellē
dus ſed amplexandus. domin⁹ vult mul
tum fortificare ſcrineū amicorū. q2 mltos
fabros mittit qui multa ferramenta et cla
uos apponunt. Sic patientiā tribulatio fa
bricat. ſed infirmitas pficit.ij.Cor.xij. Vir
tus in infirmitate pficit. Unde ſicut ſollici
te cuſtodit homo arcā vel ſcrineuz in q̄ ha
bet magnā pecuniā vel theſaurū. ſic debet
cuſtodire patientiā in qua pcioſus theſau
rus cuſtodit. Quia ſicut latrones plus q̄
runt ⁊ impugnant illa loca in qb⁹ credunt
magnū theſaurū quē volunt furari q̄z alia
loca. Sic demones pl⁹ impugnāt patiēti
am ī qua ſeruat aīa quaz tantūmodo que
runt. Gen̄.xiiij. Da mihi aīmas. cetera tol
le tibi. Et ſicut latrones facile accipiūt the
ſaurū poſtq̄z fregerūt arcaz. Ita diabolus
aīam poſtq̄z turbauit hoīem. ⁊ abſtulit pa
tientiā. Quia cor fatui q̄ſi vas ꝯfractū om
nem ſapiām nō retinebit. Ecc̄.xxj. Itē pati
entia vita gubernat. qd̄ gubernaculum fa
cit naui. hoc facit patiētia cordi. Un̄ Pro
uerb.xiiij. Qui patiēs eſt multa gubernat
ſapientia. q2 doctrina viri p patientiam no
ſcitur. Prouer.xix. Unde ſicut nauis ſine
gubernaculo vētis ⁊ turbinibus agitatur.
⁊ tandē tempeſtate cōpulſa frangit ad ru
pes vel ad ſcopulos. ſic cor impatiēs. Un̄
dicit Eſa.liiij. Paupcula tēpeſtate cōuul
ſa abſq̄z ꝯſolatione erit. Hec paupcula eſt
anima impatiēs virtutū poſſeſſione ⁊ gra
tia ſpoliata. quā tempeſtas cuiuſlibet tem
ptationis a ſtabilitate ſua euellit. et abſq̄z
conſolatiōe relinquit. ¶ Itē patiētia qua
lis ſit homo pbat. Sicut vtus ſinapis per
contritionē. ⁊ vtus vaſis p feruorē fornacis
Ecc̄.xxvij. Vaſa figuli pbat fornax ⁊ hoīes
iuſtos patiētia. ¶ Itē aliq̄s habens quar
tanas vel tertianas nō dicit curat⁹ eſſe ī di
ebus quib⁹ nō eſt acceſſio ⁊ non febricitet.
Similiter null⁹ debet dici patiens p eo q̄
ipſe nō turbat. cū nulla ſit ei moleſtia. ſed ſi
inſtante iniuria vel tribulatiōe patiēs eſſz.
tunc diceret patiens. Sicut ille q̄ in tpe ac
ceſſionis non febricitat. diceret curatus vl'
ſanus a febre. Itē ſilr. ſi nullus eſſet vētus
arbor que tūc nō moueret non diceret ppē
hoc immobilis. Silr lignuz qd̄ non ardet
igne abſente nō diceret ppter hoc incōbu
ſtibile. ⁊ ſic de alijs. Sic homo ſine tribula
tione nō dicit patiēs. Greḡ. Qualis vnuſ
quiſq̄z apud ſe lateat. illata cōtumelia pro
bat. Sap.ij. Cōtumelia ⁊ tormēto interro
gemus euz ⁊ pbem⁹ patiam illi⁹. Itē fons
lutoſus iactu lapidis d̄ facili turbat. areno
ſus nō. Sic homo plenus luto peccati de
facili grauat. vtuoſus nō. q2 nō ꝯtriſtabit
iuſtū quicq̄d ei acciderit. Itē cruda tegu
la ſi ponat in flumīe diſſoluit. cocta nō. Ita
hō carnalis q̄ nō eſt igne charitatis vel tri
bulatiōis decoct⁹ deficit in aqua tribulati
onis. Eſa.xlviij. Coxi te nō quaſi argentuz.
elegi te in camino paupertatis. Nō q̄ſi argē
tum decoquit q̄d fecē aſſumit nō deponit
Hiere.vj. Fruſtra ꝯflauit cōflator. malicie
eorū non ſunt ꝯſumpte ⁊c. ¶ Itē ciconia de
uorat ſerpētes venenoſos ⁊ ei non nocent
ſz nutriūt his. Sic viri ſpiritales venenoſis
vbis. ꝯtumelijs ⁊ detractōib⁹ nō moriunt

ſed paſcūtur. Mar. vlt. Et ſi mortiferū q̄d biberint zc. ¶ Itē patientia vincit ⁊ triumphat. Verus patiēs ſine ictu ⁊ ꝑcuſſiōe hoſtes ſuos vincit. nō leuaret vnā feſtucā ad eos feriendos. iuxta illud. Vincit qui patitur. Si vis vincere diſce pati. vere patienſ a toto mūdo vinci nō poſſet. Seneca. Facilius eſt gentē vnā q̄z hominē vnū vincere. ¶ Itē ad modū rane verberib⁹ impinguatur. ⁊ vt ſalmandra de igne tribulatiōis viuit. ⁊ ad modū aſini pungitiuiſ paſcit̄. lapides tribulationis in pacē ei ↄuertunt̄. et velut aurū i igne tribulationis depurat̄ Job xxxvij. Ab aquilone aurū veniet. ¶ Itez q̄ in hac vita eſt abſq̄z patiētia eſt quaſi hō ſine capa in tempe pluuiali. et ſicut homo inermis in medio hoſtiū ſuoꝝ. Prouer. xix. Qui impatiēs ē ſuſtinebit damnū

¶ De impatientia

Sunt quidaz qui ſemꝑ ↄquerunt̄ ꝙ ſemꝑ ſit eis aliquod damnū vel grauamē. Tales ſunt ſicut anſer q̄ quādo eſt extra domuz. ad ventū ⁊ pluuiaz nō ſiclingit. ſed tacite q̄rit victū ſuum. ſed qn̄ eſt in domo vadit ſiclingendo ꝑ domū. cū tamen melius ſit q̄z extra. Et ſicut gallina que vadit cripſando ⁊ ſicut auis in cauea que ſatis habet ad comedendū. et tamen ad quodlibet foramen trahit caput ſuū cupiēs exire. Et ſic porcuſ incluſus qui ſemꝑ grinit ⁊ nō vult ſtare ī pace. Prouer. xv. Cor ſtultoꝝ diſſimile erit. Aug⁹. Quid ꝑ multa vagaris homuncio ama vnū bonū in quo ſunt omnia bona ⁊ ſufficit tibi. ¶ Itē ſunt quidā ſicut fatuus q̄ quando ſe impegit vel in lapide vel ligno. maledic̄ eis vel ꝑcutit. cū tn̄ lig̃ vel lapides nō ſint in culpa. quia ſtabāt in pace. ſ;ipſe quia ab illis ſe non ſeruauit. Sic multi q̄d ex ſua culpa eis euenerit alijs imponunt Sicadā retorſit peccatū ſuū in mulierem ⁊ mulier in ſerpentē. Gen̄. iij. Itē ſunt ſicut lapides hoſſoſi. q̄r ex nullo latere apti ſunt ad recipiendūz eos niſi in illis ſteterit. Sic iſti in nullo volūt cōcordare cū alijs vel cōformare ſe. Sed illi deberēt facere ſicut la⸗

tomi. qui ad regulā hoſſaſ deponunt vt rectum opus faciāt. Sic illi ad regulā ſuam ⁊ vitā ſanctorū deberent recurrere. ⁊ vitā ⁊ mores ſuoſ rectificare. Seneca. Niſi ad regulam praua nō corriges ¶ Itē iſti ſunt ſicut equus qui habet dorſum excoriatuz q̄ nullū onus poteſt ſuſtinere ſed ſemper recalcitrat. Prouerb. xix. Qui impatiēs eſt ſuſtinebit damnū

¶ De paupertate

Paupertaſ aliquādo dicit̄ carentia diuitiaꝝ. Seneca. O te felicē. pecuniaz ꝑdidiſti. ſi cum illa auariciā ꝑdidiſti. ſed ſi illa ē apud te. tanto es felicior quo tāto malo materia ſubtracta ē Itē pauꝑtas quādoq̄z dicit̄ cōtemptus diuitiaruz. de q̄ Seneca. Nemo adeo dignuſ eſt deo. q̄z q̄ opes contempſit Itē aliquādo dicit̄ pauꝑtas amor paupertatiſ. Et notandū ꝙ pauꝑtas multis d̄ cauſis diligenda eſt. ¶ Prima eſt. q̄r fili⁹ dei eā amauit. ⁊ tantū ꝙ voluit eā ſibi aſſumere. Bern̄. Forte aliq̄s arbitret̄ filio dei ſublimia palacia eſſe querēda. vt cū gloria rex glorie ſuſciperet̄. ſed nō ꝓpter hoc a regalibus ſedibus venit. horū enī in celis eterna affluentia ſuppetebat. ſ; pauꝑtas nō īueniebatur in eis. porro in terris abundabat et ſuꝑabundabat. Bern̄. Bona ſpēs et neſciebat homo ꝑciū eius. Hāc itaq̄z filius dei concupiſcēs deſcendit vt eā ſibi eligeret. et nobis ſua extimatione faceret precioſam. Fuit ergo pauꝑ in natiuitate. quia pannis inuolut⁹. in p̄ſepio poſitus. Lu. ij. Pauperior fuit in vita ſua. quia nō habuit vbi caput reclinaret. Matth. viij. Pauꝑrimus in fine vite. q̄r veſtib⁹ nuduſ. Matth. xxvij Exeūtes eū zc. Vn̄ Bern̄. Magna abuſio vt diues velit fieri vermiculus vilis pro q̄ deus maieſtatis pauꝑ fieri voluit. ¶ Secunda cauſa. q̄r illos elegit. Iac̄. ij. Nonne pauꝑes elegit deus in h̄ mūdo. Eſa. xlviij. Elegi te in camino pauꝑtatis. Gregorius Hos elegit deuſ quos mūdus deſpicit. q̄a plerūq̄z ip̄a deſpectio hominem reuocat ad ſeipſuz. et q̄s mox infirmitas vulnerat.

medicina paupꝑtatis curat ¶ Tertia eſt qꝛ
illos exaudit. p̄s. Deſideriũ pauperũ exau
diuit dominꝰ. Eccĩ. xxj. Depcatio paupꝑis
ex ore vſqȝ ad aures dei pueniet. Illorũ eſt
memor. p̄s. Tibi derelictus eſt paup. tō nō
in finem obliuio erit paupꝑis. Illoꝝ eſt ſolli
citus. p̄s. Ego autē mendicꝰ ſum et paup
dominꝰ ſollicitus eſt mei. Illorum eſt refu
gium. Pſalmiſta. Factus eſt refugiũ pau
peri. Illos ſaluat. p̄s. Animas pauperum
ſaluas faciet. ¶ Quarta quia eſt expedita
via in celũ. Greḡ. Ad patriã liberius ten
dimus. quia in via pondere caremꝰ. Terre
na enĩ ſubſtantia eterne felicitati cõparata
pondus eſt nō ſubſidiũ. Unde Hiero. Si
habes diuitias da paupꝑibus. ſi nō habes
grandi onere liberatus es. Felix paupertaſ
ſi leta eſt. nec tamen paupꝑtas eſt ſi leta nō
eſt ¶ Quinta cauſa quare amanda ē pau
pertas quia ſecura et q̇eta. ꝓ habenda ea ñ
mouent lites nec guerre. Caym qui interp̄
tatur poſſeſſio ſemꝑ habebat caput tremu
lum. Job. xv. Sonitꝰ terroris ſemꝑ in auri
bus eius. ⁊ cũ pax ſit ſemꝑ inſidias ſuſpica
tur. Paupꝑ nullũ timet. Gregoriꝰ. Quid ĩ
hac vita laborioſiꝰ q̄ȝ terrenis diuitijs eſtu
are. Quid q̇etius q̄ȝ in hoc mũdo nihil ap
petere. ¶ Itē ipſa hoīem cuſtodit ne a ſer
pente infernali comedat̃. Uñ ſupꝑ illud p̄s.
Omnia a te expectãt. glo. Si in eſcã inimi
ci dare nolumus nō debemus eſſe terreni.
quia ſic in principio maledictꝰ eſt vt terrã
comedat. Dicit̃ ꝙ ſerpens hoīem nudũ ti
met. ſed veſtitũ inuadit. quia non inuenit
ꝑ qᵭ poſſit eũ cape. ſed diuites ĩuadit ſicut
p̄dones et fures. Grego. Nudi cum nudo
luctari debemꝰ. Si eĩ veſtitus cũ nudo lu
ctaretur haberet vnde ad terram traheret.
¶ Item ipſa eſt foſſatũ contra diabolũ. qꝛ
diabolus multũ nitit̃ hoc implere. Abac̄. j.
Cõportabit aggerē. i. diuitias. et capiet eã
quia diabolũ iuuant ad implendũ foſſatũ
caſtri ſui. Abachuc. ij. Ve qui multiplicat
nō ſua vſqȝquo aggrauat ꝯ ſe denſũ lutũ
¶ Itē paupꝑtas iuxta verbũ ſapientis ē bo
num odibile. poſſeſſio ſine calumnia. Gre
gorius. Magna ſecuritaſ cordis eſt. nil ha
bere cõcupiſcentie ſecularis. qui nō habet
in mundo qᵭ diligat. nihil eſt in mũdo qᵭ
ꝑtimeſcat. ¶ Sexta eſt. q̄a paupꝑes deꝰ mi
tum honorat. quia paupꝑibus iudiciũ tri
buit. Job. xxxvj. Mat. xix. Qui ſecuti eſtiſ
me ſedebitis ſupꝑ ſedes duodecim ⁊c. pſal.
Honorabile nomen eoꝝ corã illo. Tanta ē
enĩ dilectio eius ad paupꝑeſ vt qᵭ fit paupꝑi
ſibi reputet fieri. Matth. xxv. Qᵭ vni ex mi
nimis meis feciſtis mihi ⁊c. Eſt eĩ paupꝑtaſ
quoddã martyriũ. Gregꝰ. Uere martyri
um eſt ergo volũtaria paupꝑtas. Quid enĩ
mirabilius aut qᵭ martyriũ grauiꝰ q̄ȝ inter
epulas eſurire. inter veſtes algere. paupꝑta
te ꝑmi inter diuitias. quas oñdit mũdus.
quas offert malignus. quas deſiderat no
ſter appetitus. Mirabile eſt ignē tangere
⁊ non vri. ſpinas colligere ⁊ nō pungi. Et
nota ꝙ licet paupꝑtas bona ſit volũtarie eã
ſuſtinẽtibus. multi tamē ex ea faciũt detri
mentũ ſuũ. ſicut vinũ ſanis ⁊ fortioribꝫ ſa
lutiferum eſt. febricitantibus autē et debili
bus capiti nociuũ. Eccĩ. xiij. Paupꝑtas ne
quiſſima in ore impij. qꝛ ꝓpter paupertatē
deũ blaſphemat. Equus morbidꝰ ſepe ipſũ
morbum ipſum medentem pede feriēs ⁊ mor
dens dentibꝰ inſilit. Sic tales ſi deus eos
mederi voluerit paupꝑtatē vel tribulatiōes
eis dando inſiliũt in ip̄m mẽbratim diſcer
pendo. vnus accipit linguã. alius caput. ⁊
ſic de alijs membris ꝑ que iurãt. qᵭ horri
bile eſt audire. Ecc̄. xxvij. Uir multũ iurãs
horripilatiōnē capiti facit. ⁊ irreuerētia illi
us obturatio auriũ. ¶ Septima eſt quia
paupꝑibus regnũ celorũ tribuit. Matth. v.
Beati paupꝑes ſpũ quoniã ipſoꝝ eſt regnũ
celoꝝ. nō ſolũ ad poſſidendũ. ſȝ etiã ad dan
dum. Lu. xvj. Facite vobis amicos d̄ mam
mona iniq̄tatis ⁊c. Illos ab angelis depor
tari facit. ad locũ quietis. Lu. xvj. Factũ eſt
vt moreret̃ mēdicꝰ ⁊ portatꝰ ē ab angelis ĩ
ſinũ abrae. et diues ſepultꝰ eſt ĩ inferno. Cõ
ſuetũ eſt ꝙ q̇ abundãter prandet vel in ma
ne comedit parũ cenat. Diuites mali ĩ hoc
mũdo abũdanter prandēt. ⁊ iō iuſtum eſt
vt parũ cenent. qᵭ patet in diuite epulone
Lu. xvj. Multũ enĩ in mane huius vite co

medit. et ideo merito in veſpera huiꝰ vite. id eſt. in fine parū cenauit. quia ad cenā ſuam guttā aque habere nō potuit. Sz ecōuerſo. Sancti paupes in mane huiꝰ mundi comedūt parū. i. paruā vel nullā huiꝰ vite delectationē habent. Juſtum eſt igit̃ vt in veſpera huiꝰ vite habeant magnā cenam. ¶ Itē nō dicit̃ paup qui habet lapidē pcioſum de quo poſſet emere regnū vnū. Talis eſt pauptas qua emit̃ regnū celoꝝ. Bernardus. Venale habeo dicit dominꝰ. quid dñe. Regnū celoꝝ. quo emit̃. pauptate ꝛc. Ideo melius eſt lucrari in vili veſte et ſacco pauptatis q̃z pdere in ſcarleto. Exēplū de diuite ꝛ lazaro. Et d diuite magne fame ꝛ peregrino.

¶ De paſſione chriſti

Poſſunt hic aſſignari plures effectus ꝛ vtilitates paſſionis chriſti. ¶ Primū eſt culparū noſtrarū deletio Sicut enī littere deleri ſolent liquore aliquo. Sic chriſtꝰ ſāguine ſuo deleuit peccata noſtra. Eſa. xliij. Ego ſum qui deleo iniqtates tuas pp̄t me Col. ij. Delens qđ aduerſum nos erat cirographū decreti. glo. Peccatū ade qđ diabolꝰ quaſi cautionē mortis eterne tenebat aduerſum nos. ꝛ tulit de medio affigens illud cruci. Nos comederamꝰ ꝛ biberamꝰ in taberna diaboli ꝛ nō poteramꝰ ſoluere. ſed ipſe pignus poſuit pro nobis ſaccū plenum theſauro pcioſo corpus ſuū. pſ. Que nō rapui tunc exoluebā. Joh. xviij. Si me queritis ſinite hos abire. quaſi diceret. Offero me fideiuſſorē ꝛ obſidē p illis liberandis ¶ Itē nos furtū feceramꝰ ꝛ ipſe p nob eſt ſuſpenſus i ligno crucis. j. Pet. ij. Peccata noſtra ipſe ptulit in corpe ſuo ſuper lignum. non ſup ſomariū. Diu eſt q portauit onera peccatoꝝ noſtroꝝ. ſed nō ſufficit malis niſi adhuc onerent eum peccatis. addendo onus ſup onus. ꝛ adhuc portentur ab eo. Sicut ſolet dici de homine. Oportz eū multū deportare quando importabile eſt. videt̃ mihi q ſemp portē eū in humeris meis. Sic dicit dñs de his q̃ ſunt in voluntate peccādi. Eſa. j. Laboraui ſuſtinēs Vos eſtis onꝰ meū. Hiere. vij. Proijciā vos a facie mea exponēdo vos. ſ. tribulationibus vel in peccatis dimittendo. Sic ſolet hō pijcere onus qđ portat ex tedio. ¶ Secūdꝰ effectus paſſionis eſt. quia a poteſtate diaboli nos liberauit. Sicut mulier videns filiū ſuū cecidiſſe in igne. educit euz. nec curat ſi veſtis eius cōburat̃. Sic deꝰ videns populū ſuuz in ignē inferni quotidie cadere. nō curans de crematione veſtis. id ē. corporis ſui. deſcendit in mundū vt eū eripet. Aplus Col. j. Eripuit nos de poteſtate tenebraꝝ ꝛ tranſtulit nos in regnū filij dilectionis ſue. i. dilecti filij. Augꝰ. Solꝰ emit vt ſolus poſſideret. Unde nullus debet habere ius in nobis niſi ipſe. Idem. Juſte ſibi vendicat vitā meā qui p mea poſuit ſuam ¶ Tertiꝰ effectus eſt vulnerū ſanatio. Eſa. liij. Liuore eius ſanati ſumus. i. ſanguinis effuſione. p liuorē iudeoꝝ. vel liuore. id ē. dilectione. Fidelis medicus eſt q̃ mortiferaz potionē bibit p infirmo ſuo. et ſanatus eſt eger. id eſt. mūdus. Cum accepiſſet acetum dixit. Cōſummatū eſt. Et inclinato capite tradidit ſpūm ¶ Item ſudauit medicus ꝛ ſanatus eſt eger. id eſt. mundus Factus eſt ſudor eius tanq̃z gutte ſanguinis decurrētis in terrā Luce. xxij. de mundi egritudine mortuus eſt medicꝰ ꝛ ſanatus eſt mūdus ipſe de ſanguine ſuo ꝛ tribulationibꝰ ſuis fecit nobis emplaſtrū ad ſananda vulnera peccatoꝝ. Ecc. xxxviij. Altiſſimus de terra ſcz corporis ſui creauit medicinā. ꝛ vir iuſtus nō abhorrebit eam ¶ Quartus eſt noſtri amoris accēſio. Nō eſt lignū ita frigidum ꝛ aquoſum qđ nō ſuccendat̃ ſi ponatur in fornace vl̄ clibano. nec cor aliqđ ita tepidū ꝛ frigidū qđ ſi ponat̃ in fornace amoris eꝰ ꝛ intueat̃ quantū in paſſione nos amauit qđ nō accendat̃ ad amandū deū. Bernardus. Sup omnia reddit te amabilēz bone ieſu. calix paſſionis quē bibiſti opꝰ redemptionis ¶ Quintus eſt pacis reformatio Col. j. Pacificās p ſanguinē crucis eius ſiue que in celis ſiue que in terris ſunt. Eſa. liij. Diſciplina pacis noſtre ſup eū. Unde

diſcipulis poſt reſurrectionem imperauit pacem dicens Pax vobis. Et poſt oſtēdit eis pedes ⁊ latus. quaſi diceret. Tantum conſtat me pax veſtra. tam care emi eam. de cetero non rumpatis eam. ¶ Sextus ad bonum faciendum prouocatio. Nihil ita mouet hoīem ad laborē ſicut memoria paſſionis chriſti. Bernardus. Hoc eſt qđ plus me mouet. me vrget. pl⁹ accendit: calix tuus domine quē bibiſti Dabis eis ſcutum cordis laborē tuū. j. Pet. ij. Chriſt⁹ paſſus eſt ꝓ nobis ⁊c. j. Pet. iiij. Chriſto in carne paſſo ⁊ vos eadē cogitatione armami. ¶ Septimo regni celeſtis apertio. Heb. x. Habētes igit̄ fratres fiduciam in introitu ſanctoꝝ. in ſanguie chriſti quā initiauit nobis viam. Ideo dicitur. Crux clauis dauid. Eſa. xxij. ¶ De peccato

PEccatum multa

mala facit homini que debent hominem retrahere a peccato ¶ Primū eſt. quia facit eū ſeruū diaboli. Joh. viij. Qui facit peccatū ſeruus eſt peccati. Item ſeruus nō facit quod vult. ſꝫ qđ domin⁹ eius. Sic peccator non facit quod vult. ſed qđ diabolus. ij. Pet. ij. A quo q̄s ſuperatus eſt. eius ⁊ ſeru⁹ eſt. Dicūt naturales. ꝙ ex quo ceru⁹ victus eſt ab alio ceruo nunq̄ꝫ poſtea ei reſiſtit. ſed quando occurrit ei quaſi dominū eū reputans caput inclinat ⁊ cornua in ſignū ſubiectionis ⁊ ſ̄uitutis. Sic mulier ſemel oppreſſa a leccatore ſuo poſtea non reſiſtit ſed ſequit̄ eum vbiqꝫ. Sic homo victus a diabolo p ꝯſenſum peccati ei poſtea non reſiſtit. ¶ Item in poteſtate hominis eſt aliquando facere regē ⁊ prelatū quē vult. ſed factū non eſt in eius poteſtate de regno expellere. Roma. vj. An neſcitis quoniā cui exhibuiſtis vos ſeruos ad obediendū. ſerui eſtis ſiue peccati ad mortē. ſiue obeditionis ad iuſticiam. Unde ſicut ſeruus nō poteſt d̄ ſeruitio domini recedere quādo vult. ſic homo a peccato. Piſcis p ſe intrat naſſam et quando vult. ſed nō p ſe ⁊ quādo vult exit. Itez. Nauis p ſe deſcendit. ſed p ſe non aſcēdit. Sic homo ad malū non ad bonum. Oſee. xiij. Perditio tua ex te iſrael. tātūmodo ex me auxilium tuum ¶ Itē nauis fracto gubernaculo nō quo vult dn̄s eius ducit̄. ſꝫ quo ventus ducit eam. Sic homo q̄ eſt in pctō ꝑdito dei auxilio. nō qđ vult agit. ſed qđ diabol⁹. Roma. vij. Qđ nolo hoc ago. Threnoꝝ. j. Abierūt abſqꝫ fortitudine ante faciē ſubſequentis ¶ Secundū eſt ꝙ ad amaꝝ finem ducit. Prouerb. v. Nouiſſima illi⁹ amara quaſi abſinthiū. Piſces nutriti in mari ꝓpter nutrimentū maris reputāt mare dulce cum tamē ſit amarū. Sic peccatores nutriti in peccatis peccata dulcia reputant. cū tamen aliter ſit Eſa. v. Ue q̄ dicunt bonum malū ⁊ malū bonū. ponētes amarum in dulce ⁊ dulce in amarū. Iſti ſunt ſimiles cuidā ſtulto qui cū audiret commēdari multū falconē domini ſui ꝙ valde bonus eſſet. accepit eūꝫ furtiue ⁊ occidit et comedit. ⁊ cum plangerēt omnes de domo ⁊ cōmendarent neſcientes quid de eo factuꝫ eſſet. Reſpondit ſtultus dicens. ꝙ nō dicerent veruꝫ. quia nunq̄ꝫ comederat tā amaras carnes. Attende peccator ꝙ nunq̄ꝫ taꝫ amarū cibū comediſti ſicut peccatū. quia guſtatū affert mortē. Hiere. ij. Uide q̄ꝫ malum ⁊ amarū eſt reliquiſſe te dominū deū tuuꝫ. Exemplū de puella que audiuit a leccatoribus ꝙ dulcis eſſet actus luxurie et ꝑmiſit ſe corrumpi. et cū inueniſſet qđ audierat voluit ſe occidere ꝙ ꝓ tam vili opere ⁊ momentanea delectatōne tam precioſam v̓ginitatē amiſiſſet. ¶ Tertiū eſt multiplex deceptio et ſtulticia peccatoꝝ. Magna ei ſtulticia et deceptio eſt ſcienter comedere mortiferū anime Nullus enī ſapiēs comederet mortiferū corpi. ſicut dicitur Job. vj. An guſtare poterit quis quod guſtatū affert mortē. Multi tamen auide mortiferū anime hauriunt. i. delectationes carnales venenoſas. Auguſtin⁹ Omne ſeminariū voluptatis venenū puta Apoc. viij. Multi mortui ſunt de aquis. id eſt. d̄ delectatōibus mundi. quia amare facte ſunt. ſ. poſt mortē ¶ Itē nullus ſcienter gladiū quo occideretur quereret. Multi tamē peccatuꝫ

Peccatum

quo anima occiditur ꝓprijs laboribꝰ que
runt Sapie.j. Iniuſticia mortis acquiſitõ
id eſt, per hanc acquirit̃ mors. Impij autẽ
manibus et verbis accerſierunt illã. et eſti
mantes illã amicã vtilẽ ſibi defluxerunt et
ſponſionẽ poſuerunt ad illaꝫ. quoniã mor
te digni ſunt qui ſunt ex ꝑte illius ¶ Item
nullus ſcienter intrat pactũ et ſocietatẽ cũ
illo qui euꝫ omnibus bonis ſpoliaret. ⁊ ad
vltimũ eum occideret. Hoc facit peccatuꝫ
homini. Multi tamen pactũ et ſocietateꝫ
habent cũ illo. de quibus dicitur Eſa. xxviij
Percuſſimus fedus cũ morte. et cũ infer-
no fecimus pactum. Q̃ꝫ dãnoſum eſt cũ
tali aduerſario fedus inire. qui oculum de
xtrum eruit. id eſt. amorẽ dei ⁊ cogitationẽ
ſpiritualiũ. Unde. j. Reguꝫ. xj. dicit naas q̃
interpretatur ſerpens. et ſignat diabolum.
In hoc feriam pactũ vobiſcũ. vt eruaꝫ vo
bis oculos dextros. id eſt. cogitationeꝫ ſpi
ritualium. ¶ Item nullus in laqueuꝫ ĩmi
ci ſcienter ſe proijceret. quod facit miſer ho
mo quãdo peccat. Prouerb. v. Iniq̃tates
ſue capiunt impiũ. Auguſtinus. Qui pec
catum peccato addit quaſi funẽ vnde liga
tur nectit. tamen aues et piſces in eaſdẽ pe-
dicas retiaq̃ꝫ non incidunt ¶ Quartũ eſt
damnificatõ. Peccatũ enĩ damnificat mł
tum. quia aufert omnia bona gratie ⁊ glo
rie. Eccleſiaſtes. ix. Qui in vno peccauerit
multa bona perdet. Peccator enĩ eſt ſicut
ille qui ludit ad ſchacos. qui vno ictu ł tra-
ctu non facto vel malefacto totum ludũ ⁊
lucrũ perdit. Sic vno opere malefacto vł
neglecto totus fructus vite noſtre amittit̃
et gratia et regnũ in eternum. Ezech. xviij.
Si auerterit ſe iuſtus a iuſticia ſua et fece
rit iniquitatem. omnes iuſticie quas fecit
non recordabunt̃. ¶ Itẽ ſtultꝰ eẽt hõ cita
tus ad iudiciũ ſi bonos et fideles quorũ te
ſtimonio cauſam ſuã poſſet defendere. in
medio vie ſue interficeret. ⁊ illos q̃ ꝯ ipſuꝫ
teſtimoniũ darent ſecũ adduceret. Sic fa
cit pctõr q̃ bona opa ꝑ peccatum interimit
Opa enĩ bona teſtimoniũ ꝓhibẽt ꝓ homĩe
et mala cõtra ipſuꝫ Job. v. Opera que ego
facio teſtimoniũ ꝓhibent de me. ¶ Quin

tum eſt. quia excecat hominẽ et tunc ducit
eum quo vult. Peccator eſt enĩ ſicut ille q̃
velatis oculis portatur de loco ad locum.
et neſcit quo ducitur vel vbi eſt. Threno. v.
Ue nobis. quia peccauimus. ideo obtene
brati ſunt oculi noſtri ꝛc. Sapie. ij. Exceca
uit eos malicia eorũ ꝛc. ¶ Item peccator ẽ
ſicut cecus qui cecidit in lutũ qui nõ videt
ſe inquinatuꝫ cũ tamen multũ ſit deturpa
tus. pſalmiſta. Cõprehẽderũt me iniquita
tes mee ⁊ nõ potui vt viderẽ. Et ſicut cecus
ſepe cadit et offendit. ſic peccator. Tobie. xj
Cepit pater cecus currere offendens pedi
bus. ¶ Sextum eſt praua conſuetudo q̃ ẽ
quaſi gutta inoſſata. lepra inueterata que
vix curatur. Job. xx. Oſſa illius implebun
tur vicijs adoleſcentie eius. quia talꝰ freq̃n
ter recidiuat. Lignum enĩ extractũ de igne
citius accenditur q̃ꝫ ſi nũq̃ꝫ fuiſſet. Sic ho
mo expertus in peccato. pronior eſt ad pec
canduꝫ. Amos. iiij. Facti eſtis quaſi torris
raptus de incendio. Bernardus. Experta
voluptas libenter repetitur. repetita blan
ditur. conſuetudo ligat. ratio ſopitur. Au
guſtinus. Dum conſuetudini non reſiſti
tur fit neceſſitas. ¶ Septimũ malum eſt
quia onerat. pſalmiſta. Sicut onus graue
grauate ſunt ſup me. i. iniquitates mee Sꝫ
miſer homo non ſentit modo onus ſuum
ſed ſentiet poſtea. Sicut ille qui portat vel
trahit onus in aqua non ſentit bene põdꝰ
donec exierit de aqua. Sic onꝰ peccati in
aquis delitiaꝝ nõ ſentit̃ bene. ſed q̃ñ exierit
de aqua. id eſt. peccato vel mundo in mor
te bene ſentiet̃. Ideo hic deponenda eſſent
peccata tanq̃ꝫ onera grauiſſima ĩ infernuꝫ
trahentia. Ille enim qui habꝫ magnũ onꝰ
ſup collũ ſuũ. non ceſſat currere. donec ve
niat ad locum vbi debet deponere. Sic de
bet homo feſtinare ad cõfeſſionẽ ⁊ ibi onꝰ
peccati ꝓijcere. Uñ apłus Heb. xij. Depo
nẽtes omne pondꝰ ⁊ circũſtans nos pecca
tum ꝛc. ¶ Iteꝫ ille qui debet portare aliq̃d
pondꝰ vel onus temptat ꝑus quantũ põ
derat ⁊ quantũ portabit ⁊ ſtipendiũ conſi
derat. Sic hõ quãdo vult peccare. et onus
pcti ſibi aſſumere. debꝫ ꝯſiderare ꝑus onꝰ

peccati quantuꝫ. Tantū ponderat ꝙ dece/dentes cum eo in puncto ad inferna deſcē dunt. Tantū enī ponderat ꝙ nec celuꝫ nec firmamentū hora vna potuit ſuſtinere Luce. x. Videbā ſathanā tanq̄ꝫ fulgur de celo cadentē. Et q̄ꝫdiu portabit quia forte ſine fine. quia neſcit qui aſſumit ſi de cetero po/terit deponere. ps. Laborabit in eternum ⁊ viuet in finē Et ſtipendiū peccati quod eſt mors eterna. Aplus Roma. vj. Queꝫ fru/ctum habuiſtis in illis in quibus nūc eru/beſcitis. nā finis eorū mors eſt. Multū er/go debemus odire peccatū quod nobis tot mala facit ⁊ patrē noſtrū deū occidit. Au/guſtinus. Chriſtꝰ occiditur vt peccatū de/ſtruatur. Si aliquis interfeciſſet patrē vel fratrē alicuius. haberet ille illū odio. quan/to magis debemus odire peccatū quod in/terficit omnes de parentela noſtra. ⁊ eos q̄ remanſerūt interficiet ⁊ nos etiam. pſalmiſta. Iniquitatem odio habui. et abominatus ſum.

¶ De penitentia

Circa penitentiā nota triplicē diuiſionē. Eſt enī penitentia vera ⁊ diſcreta. Penitentia indiſcreta. Tarda. De prima dicit Ambroſius Penitētia eſt preterita mala plangere. et plangēda iterū nō cōmittere. Naꝫ qui ſic peccata deplorat vt alia cōmittat adhuc pniam agere aut ignorat aut diſſi/mulat. Auguſtinꝰ Nequaq̄ꝫ penitēs ſum ſi non illecebras omnes delectationis carnalis poſtpoſuero. ſi in amaritudine mentis ⁊ afflictione corporis non ſatiſfecero. ſi in cibos pauperū facultates meas nō diſtribuero. ſi in amore charitatis flagrantiꝰ nō efferbuero. ſi ab omni vanitate omniū mēbrorum motꝰ non refrenauero. Ideꝫ Qui agit penitentiaꝫ in mortis articulo. ſicut incerta eſt eius damnatio. ita in dubio ē peccatorum ſuorū remiſſio. ¶ Et cōmendanda eſt penitentia a multiplici ſuo effectu. Per penitentiā eī peccata remittunť. ⁊ reus peccator deo recōciliatur. Act. iij. Penitemini ⁊ cōuertimini vt deleātur peccata veſtra. Per pniam anima recōciliatur celeſti ſponſo quātūcunq̄ꝫ fornicata fuerit Hiere. iij. Tu aūt fornicata es cuꝫ amatoribus multis. reuertere ⁊ ego ſuſcipiā te Ezechiel. xviij. Si impiꝰ egerit pniam ab omnibus pctīs ſuis. omniū iniquitatū eiꝰ nō recordabor. Itē ꝑ pniam deꝰ placať. Penitentia enī ita deū ad ſe inclinat ꝙ pctōr qui eſt mille mortibus dignꝰ q̄ inferna meruit ꝓpter pniam eius diſſimulat vt vindicare nequeat aut neſciat. Bernardꝰ Mirabilis bonitas dei qui ſic ignoſcit reo vt nec penitentem damnet vlciſcendo. nec confundat improperādo. ps. Bonitatē feciſti cuꝫ ſuo tuo. Item ita potēs eſt penitētia. ⁊ ita gratiam dei acq̄rit. ꝙ plus faceret ꝓ illa q̄ꝫ ꝓ tota curia celeſti. Illa enī auertit ſententiam dei quātūcunq̄ꝫ onereť vt feriat Hieremie xviij. Si penitentiā egerit gens illa a malo ſuo. agam et ego penitentiaꝫ ſuꝑ malo q̄d cogitaui vt facerē eis. vt patet in achab. iij. Reg. xxj. Nonne vidiſti achab humiliatū corā me. Ecce quia humiliatus eſt mei cauſa nō inducam malū q̄d cogitaui in diebꝰ eius. ¶ Itē ꝑ pniam debita pena ſoluitť et eterna pena euitať. Facit eī mutare legem iuſticie dū penā eternā mutat in tpalem. ij. Reg. xij. Peccaui inquit dauid. Statim nathan reſpondit. Dominꝰ trāſtulit peccatum tuū nō morieris. Magnaꝫ bonitatem facit deus pctōri. quādo ꝑ modica penitentia eū a pena eterna abſoluit Sicut ſi creditor debitori ſuo ꝑ vno obolo dimitteret mille libras Exemplū de illo qui noluit ſoluere denariū ꝓ infirmitate. et ſoluit poſtea q̄ttuor Ideo dicit Greg. ꝙ ſancti tpalē penā lucrum putāt. quia ꝑ hāc eternā euadere nō ignorāt. Ezech. xviij. Si impiꝰ egerit pniam ab oībꝰ pctīs ſuis vita viuet ⁊ nō morieť. Si aliq̄s adiudicatꝰ eſſꝫ ſuſpēdio oīa quotq̄t haberet de poſſeſſionibꝰ terrenis libēter darꝫ ſi poſſet ſniam illā euadere aut euitare Sꝫ ꝯ exiſtentē in pctō mortali data eſt ſentētia a dn̄o vt ſuſpendať in ꝑpetuum in inferno. Ezech. xviij. Aīa q̄ peccauerit ipſa morieť. ſ. eternalr. Sed iſta ſententia reuocatur ꝑ penitentiam. Ezech. xviij.

Penitentia

Si impius egerit pn̄iam ⁊c. ¶ Item ſi rex
dixerit ſubdito ſuo ꝙ niſi infra terminuꝫ ſi
bi aſſignatū daret quādā ſummā pecunie
ipſum occideret. ſecurū eſſet ſeruo illi ſatiſ-
facere ante terminū aſſignatuꝫ. Sic eſt de
penitētia ſi ante mortem fiat. Apoc. ij. Age
pn̄iam. ſin aūt veniā ad te cito. ſcꝫ in morte
⁊ mouebo candelabrū tuū de loco ſuo. glo
ſa. auferā dona ⁊ vͥtutes a te ⁊ ſocietatem fi
delium. Sed nota ꝙ penitētia facta ī mor-
tali eſt ſicut falſa moneta. Unde ſicut nō li
beratur homo ſoluēs monetā falſam vel q̄
nō habet formā debitā. Sic nō liberat̄ hō
faciens in pctō mortali pn̄iam quo ad de-
um et premiū vite eterne. cū nō ſit informa
ta charitate. .j. Co. xiij. Si tradidero corp⁹
meū ita vt ardeā. charitatē autē non habu
ero nihil mihi pdeſt. ¶ Item ꝑ penitentiā
bona pdita reſtaurant̄. Auguſtinus Per
pn̄iam omnia bona pdita reſtaurant̄ Ge
neſ. xl. Tres adhuc dies ſunt. id eſt. tres par-
tes penitentie. ſ. contritio. confeſſio. ſatiſfa-
ctio. poſt quos recordabit̄ pharao. id eſt.
chriſtus miniſterij tui. et reſtituet te in gra
dum priſtinū Hoc eſt qđ dixit pater ad ſer
uos. id eſt. chriſt⁹ ad angelos de filio pdi-
go ad pn̄iam reuertenti. Luce. xv. Cito pro
ferte ſtolā primā ⁊ induite illuꝫ. id eſt. reſti-
tuite illi innocentiā et primū ſtatū. et date
anulū in manu eius. id eſt. fidē ⁊ alias vͥtu
tes ¶ Itē reſtituit ſanitatē corꝑalē. Ita enī
penitentia tenet deū in manu ſua ꝙ fac̄ eū
mutare legē nature. Cū ꝑ penitētiā ezechie
ſanitas reddita ſit. et ꝑ ter q̄nos annos vi-
ta donata ſit. Eſa. xxxviij. ¶ Reſtituit eniꝫ
bona tempalia. Ut manaſſe in babylone ī
carcerato. ſubito regnū ſuuꝫ et omnia pdi-
ta reſtaurauit. ſicut legit̄. ij. Paral. xxxiij.
Egit manaſſes pn̄iam valde coraꝫ deo pa
trum ſuoꝝ. ⁊ reduxit eū in regnū ſuū in hie
ruſalem. ¶ Itē ꝑ pn̄iam homo donis ſpū-
alibus ditat̄ Act. ij. Pn̄iam agite et accipi
etis donū ſpiritusſancti Solet aliquis ho
mo nobilis vetulā turpē et ignobileꝫ duce-
re in vxorē non ꝓpter ſe ſed ꝓpter diuitias
magnas quas habet ⁊ ꝓpter hereditatem
bonam quā poſſidet Sic et tu penitentiaꝫ
aſſume tibi in vxorem et ſi non ꝓpter ſe q̄a
tibi videtur grauis et turpis. tamen ꝓpter
theſaurū gratie et virtutū quē ſecuꝫ defert
⁊ hereditatē eternam quā promittit. Sap.
viij. Hanc amaui ⁊ exquiſiui a iuuentute
mea. et queſiui mihi eam ſponſam aſſume
re. et amator factus ſum forme illi⁹. Et ſeq̄
tur. Propoſui ergo illā mihi aſſumere ad
conuiuandū. ſciens quia cōmunicabit mi
hi omnia bona pariter cū illa ¶ Itē per peni
tentiam ab inimicis defendit̄. Ponitur ſi-
gnum crucis ſuꝑ eccl̄iam vt credat̄ domus
dei. Sic qui vult ſe cuſtodire a demonib⁹
ſignū crucis. ſcꝫ penitentie ſuper ſe ponat.
Dictum eſt enī Ezech. ix. Super quē vide
ritis ſignū thau non occidatis. Lupus nō
comedit ericiū. nec lucius perticam ꝓpter
aculeos Sic nec diabolus eos qui ſunt in
aſperitate vite et penitētie. Apoc. vij. dictū
eſt quattuor angelis. Nolite nocere terre
⁊ mari neqꝫ arboribus quoadusqꝫ ſigne-
mus ſeruos dei noſtri ī frontib⁹ eoꝝ Mat
thei. xij. Cuꝫ immūdus ſpūs ⁊c. ambulat ꝑ
loca ⁊c. Securus vadit qui portat ſignum
vel ſigillū regis. Gal. vj. Stigmata ieſu chri
ſti in corꝑe meo porto. id eſt. ſigna paſſiōis
eius et penitētie. que ꝓbant me eſſe ei⁹ mi-
litem. Item penitētia angelos letificat Lu
ce. xv. Gaudiū eſt angelis dei ſuꝑ vno pec-
catore pn̄iam agēte q̄ꝫ ſuper nonaginta ⁊c.
Sicut ſolent nobiles magis gaudere đ ca-
ptione vnius ſiluestris cerui q̄ꝫ de decē bo
bus qui manent in domo Exemplū đ oue
perdita ⁊ drachma. Item de filio pdigo re
uertenti ad penitentiā. Luce. xv. Ceperūt ſi
mul omnes gaudere et epulari. Item peni
tētia vita eterna acquirit̄. Math. iiij. Pe-
nitentiā agite appropinquabit enī regnuꝫ
celorū. Si rex faceret clamare ꝙ quicunqꝫ
iret pariſius haberet mille libras. nō rema
neret nec claudus nec cec⁹ qui non iret fe
ſtinanter. Dominus vero clamare facit ꝙ
penitentes habeāt regnū celoruꝫ. Itē ſi cla
maret ꝙ q̄cūqꝫ iret vltra mare ab omnib⁹
debitis abſolueret̄ et regnū vnū ei daretur
plures currerēt q̄ꝫ modo currūt pro abſo-
lutione omniū peccatorū ⁊ regno celoruꝫ.

Auguſtin⁹. Si tāta portat nobis cupidi-
tas. quare nō tanta portat charitas. Item
q̄ guſtata exteriori cortice nucis q̄ amara
eſt tā cito eā pijcit. ad dulcedinē nuclei nō
puenit. Sic pctōr pniam ſuā pijciēs ppter
difficultatē quā in pncipio inuenit. ad dul
cedinē ſpiritualis cōſolatiōis vel eterni p̄-
mij nō puenit. Greg̃. Si mens appetit qđ
demulcet pus bibat qđ dolet. Itez portitor
lignoꝝ vel bladi mai⁹ on⁹ libēter aſſumit
humeris ſuis vt maiorez mercedē habeat.
Sic deberet facere penitēs maiora onera
laborū ieiuniorū ſibi aſſumere vt magiſ re
muneret̃. Vnuſquiſq3 enī mercedē ſm ſuū
laborē recipiet Bern̄. Si pnia noſtra pau
latim minuit̃ paulatim gēmis corona no-
ſtra puat̃. Itē ad tranſeundū mare ſecuri⁹
eſt ſe ponere in magna naui q̄3 in pua Na
uis eſt pnia. q2 ſicut p nauē trāſit̃ de vna ri-
pa ad aliā. Sic p pniam ð mari h⁹ mundi
ad celeſtē patriā. Sap̄. xiiij. Exiguo ligno
credūt hoīes aīas ſuas ⁊ tranſeūtes mare
p ratē liberati ſunt

¶ De penitentia indiſcreta.

ITem eſt peniten-
tia indiſcreta. Prudenter eī vult
ſibi de⁹ ſuiri. ne īmoderate ðbileſ
fiant. ⁊ poſt medicoꝝ ſuffragia reqrāt. Di
abolus enī pugnat cōtra homīnē potius
aſtutia q̄3 virib⁹. ideo nos contra eū ſapīa
pugnare oportet. Sap̄. vj. Melior eſt ſapi
entia q̄3 vires ⁊ prudēs vir q̄3 fortis. Qui
nimis pellē extendit diſſipat eā. Et arcuſ q̄
nimis fatigat̃ diu tēſus debilitat̃ Et qui ni
mis emūgit elicit ſanguinē. Ideo dic̃ apl's
Ro. xij. Rationabile ſit obſequiū veſtruz.
Itē ille q̄ equū ſuū nimis fatigatī mane. vi
detur nō velle bonā dietā facere. ſubtrahit
ei auenā cū abundātius deberet dare. Ber
nardus. Ex indiſcretiōis vicio ieiunia ⁊ vi
giliaſ ⁊ hmōi agere. vt deficiente ſpū vl' cor
pore languēte ſpūalia impediant̃. tollit cor
pori ſuo boni opis effectū. ſpiritui affectuz
primo exemplū. deo honorez. ſacrileg⁹ eſt
⁊ omniū vicioꝝ re⁹. Iſte innocentē crucifi
git qn̄ latronē crucifigere debuit. ⁊ occidit
hoīez cū ferā occidere debuit. ſicut lamech
Aug⁹. Carnē debem⁹ reſtringere nō extin-
guere. repmere non opprimere. ſeruiat non
ſopiat. humiliet̃ nō dāet̃. alioqn morietur. It
iſte nauē ſuā onerat q̄ cōtra picula alleuiā
da eſſet. ⁊ ideo ſubmergit̃. Itē ſimilis eſt illi
qui vermē vult excutere ð arbore ⁊ excutit
florē vel fructū cū verme. et lotrici q̄ pānoſ
lauando lacerat ſup lapidē pcutiendo. Ex
emplū de monacho qui tantū equitauit q̄
oportuit equū in craſtinū remanere in ſta
bulo. Gregori⁹. Bone voluntati nō ſemp
credendū eſt. ſed regenda et refrenāda ma
xime in incipiente. Item ſi ille qui aufert vi
tam alicui qui victurus eſſet pannum. ho
micida iudicatur. quāto magis ille qui ni
mijs ieiunijs et afflictionib⁹ efficit vt q̄ttu
or annis citius moriat̃ q̄3 eſſet moriturus.
Bern̄. Nō habet callidus hoſtis efficaci⁹
machinamentū ad delenduz de corde cha
ritatē q̄3 ſi efficere poſſit vt ī ea incaute et ſi
ne diſcretione ambulet̃

¶ De penitentia tarda

ITem eſt peniten-
tia tarda. Debet homo feſtina-
re ad penitentiā. q2 penitentia fe
ſtina plus placet deo q̄3 tarda. Illi enī qui
cito cōuertūtur de peccato ex optimo vite
ſue deo offerunt. q̄ vō tarde quaſi feces do
reſeruant. Unde qui vſq3 ad ſenectutem
penitentiā facere differunt. illis ſimiles ſūt
qui dominū ſuum cibare volunt de pane
corrupto et furfure vite ſue. et de fece vini
ſui potare cum de meliori deberent illi da-
re. pſalmiſta. Fortitudinē meā ad te. ſcilic3
ſeruiendum. cuſtodiā. Itez iſti de vita ſua
quod pulcrius eſt et melius dant diabolo
et mundo. reliquias vero deo volunt dare
pſalmiſta. Fortitudinē meā ad te ⁊c. ¶ Itē
iſti ſunt iniuſti ſibiipſis. Si aliquis habe-
ret quattuor aſinos. ⁊ debiliori illorum to
tum onus quattuor imponeret. iniuſtus
et ſtultus reputaretur. Sic ille qui totum
onus penitētie ſue ī ſenectute ſua vult por-
tare quando iam nō poteſt laborare Ma
lachie. j. Maledictus doloſus qui habet

in grege ſuo maſculū ⁊ imolat debile deo
ſuo. Jtē iniquus eſt in ſeipſum. dū ſe potiꝰ
vult habere malū q̄ȝ bonū. infirmum q̄ȝ ſa
num. mortuū q̄ȝ viuū. ſeruū q̄ȝ liberum. ni
hil habentē q̄ȝ omniū bonoꝝ eſſe pꝛīcipeȝ.
Ecc̄. xvj. Melioꝛ eſt vnus timens deum q̄ȝ
mille filij impij. Jtē ille qui non poteſt leua
re onꝰ peccatoꝝ qn̄ minꝰ eſt. quō leuabit il
lud qn̄ maius eſt vel erit ⁊ ipſe debilioꝛ. Ex
emplū de illo qui faciebat ſarcinā d̾ lignis
in nemoꝛe. ⁊ tēptabat leuare ſarcinā ⁊ non
poterat. ⁊ iterū addebat ligna ſup̄ illā ſarci
nam cuȝ deberet amouere. Jtē debet feſti
nare ꝑpter ꝑiculū in quo ē peccatoꝛ. q̄a eſt
in terra inimicoꝝ ſuoꝝ. ⁊ in vinculis eoꝛuȝ
a q̄bus poſſet abſolui ſi vellet. Baruch. iij.
Quid eſt iſrael ꝙ in terra inimicoꝝ es. Jtē
ille q̇ vſq; ad moꝛtē differt cōuerti ꝑ totam
vitā ſuā parat manſionē in inferno. cuȝ tn̄
nullo modo ibi manere vellet. ſed in padi-
ſo vult habere bonū finē ⁊ malā vitā. Jſta
cauda nō eſt de iſto vitulo. Ecc̄. xxv. Que ī
iuuentute nō congregaſti quomō in ſene-
ctute inuenies. Jſte ſeminat maledictionē
⁊ vult benedictionē metere contra apoſto
lum qui dicit ad Gal. vj. Que ſeminat ho
mo hec et metet. ❡ Jtem ſimilis videt̄ eſſe
qui ludit ad ſchacos et parū de ludo ſciēs
cogitat apud ſe. Ego permittā familiā au-
ferri. deinde mactabo illū cum quo ludo ī
fine in angulo. cum tamen ſciat illū cum q̊
ludit peritiſſimū luſoꝛem. Velut imperitiſ
ſimus luſoꝛ eſt peccatoꝛ. qui ſemꝑ in ludo
temptationū ſuccumbit. qui familiā virtu
tum ⁊ bonoꝛū operū per peccatuȝ amittit.
et peritiſſimus luſoꝛ eſt diabolus qui ab ī-
itio mundi exercitatus eſt in ludo tempta-
tionū. Qua ergo ꝓ̄ſumptione confidit pec
catoꝛ ꝙ in angulo debeat ipſum mactare.
id eſt. in fine vite ſue vincere quādo graui-
us temptat vt dic̄ gregoꝛiꝰ. tāto diabolus
grauioꝛes temptatiōes ingerit. quāto ma-
gis fini appꝛopinquare cōſpicit ❡ Jtē debȝ
feſtinare ꝑpter penā quā quotidie augmē
tat. quia moꝛans ī peccato ſemꝑ addit pec
catum peccato. ⁊ ita penā pene. quia pecca
tum qd̓ per penitentiā nō diluitur ſuo pō
dere moꝛ ad aliud trahit. Moꝛa ei in pec-
catis tanq̄ȝ debitū currit ad vſurā. q̄ꝛ q̄nto
dulcius erit in peccatis diutiꝰ. tāto plꝰ ſol-
uit de pena. Sic quāto plus differt ſolue-
re qd̓ debet ad vſurā. tanto plus ſoluet tē-
poꝛe ſolutiōis Roma. ij. Scd̄m duriciam
tuā ⁊ impenitēs coꝛ theſaurizas tibi irā in
die ire ⁊ reuelatōnis iuſti iudicij dei q̇ red
det vnicuiq; ſcd̄m opa eius. Vere mag̃ vſu-
ra quādo ꝑ vno denario ſoluit̄ pecunia īfi
nita. id eſt. ꝑ vna delectatiōe peccati pena
eterna. Jdeo dicit̄ Ecc̄. xx. Datū inſipientiſ
inutile. exigua dabit ⁊ mlt̄a impꝛoperabit
❡ Jtem ſi aliquiſ iuuenis dn̄m ſuū q̄ȝ diu
potuiſſet impugnaſſet. ⁊ poſtea ſenio cōfe-
fectus ſeruitiū ſuum ei offerret credo ꝙ nō
multū curaret. Sic qui impugnat deum
in iuuentute ⁊ ei ſeruire ꝓponit ī ſenectu
te. Malach. j. Si offeratis claudū vel lan-
guidum nōne malū eſt. Jtē membꝛū d̾ no-
uo confractū citius renodat̄. et infirmitas
non diuturna facilius ſanat̄. et ſoꝛdes ī va-
ſe derelicte ⁊ inueterate difficilius remouē
tur. ſed noue faciliꝰ terguntur. Ecc̄. xvij. Ne
demoꝛeris in erroꝛe impioꝝ ſȝ añ moꝛtem
confitere ⁊c̄. ❡ Jtē ſi aliq̇s regi ſuo ī debito
magno teneretuꝛ et rex diceret ei. Niſi cito
reddas quod debes incarcerabo te in ꝑpe-
tuum. et reddes tunc in centuplū. multa ī-
commoda ſuſtineret anteq̄ȝ non redderet
Sic deus cōminatur tibi penam et carce-
reȝ inferni. nec exies inde donec reddas no
uiſſimum quadꝛantē. ſed penam ſolues in
infinitum maioꝛem niſi ſoluas in pꝛeſenti.
❡ Jtem canis videns volenteȝ ſe percute-
re ſallit in lutum vel ſpinas. et ita intrat ali
quam penam vt euitet maioꝛem. Et latro
potius exponit aureȝ vl̓ pedē vel mitti ī ex
ilium q̄ȝ ſuſtinere ſuſpendiū Et homo nō
vult penitentiam agere in pꝛeſenti vt penā
eternam euitet. Job. vj. Qui timet pꝛuinā
irruet ſuper eum nix. id eſt. qui renuit peni
tentiam in pꝛeſenti ſuſtinebit maioꝛē in fu
turo ❡ Jtē feſtinare debȝ ꝑpter tp̄is bꝛeui
tatē. quando aliq̇s inchoat tarde dietā ſuā
opoꝛtet eū āpliꝰ feſtinare. Seneca Faciāꝰ
quod in itinere fieri ſolet q̇ tardiꝰ exierunt.

velocitate morā cōpēſant. Stult⁹ eſt agri-
cola qui eo tempe ſeminat quo metendū
eſſet. Sic qui in ſenectute expectat pn̄iam
ſuā facere quādo deberet fructus pn̄ie re-
cipere. Itē cū ſine veſte nuptiali nemo poſ-
ſit intrare ad nuptias celi Fatuus eſt q̄ qñ
mors vrget tūc pmo querit lanā et linum
ad faciendū veſtē illam. Exemplū. cōſuetu
do erat in quadā patria q̄ quādo mulier
pmiſſa erat alicui viro in vxorē. oportebat
q̄ mulier filaret textū in quo deſponſari de
bebat in quo quedā negligens fuit. et tēpo
re trāſacto quo potuiſſet bene veſtē ſuā p
feciſſe. cum audiſſet q̄ ſponſus veniſſet qui
eā ducere debebat in vxorē tunc dixit. heu
nimiſ expectaui. Matth. xxv. Que parate
erāt intrauerūt cū eo ad nuptias

De predicatoribus

Multa uidentur
valere ad hoc q̄ aliquis debito
modo pdicet. Primū eſt vt ipſe
laudabiliter viuat. Littere eni nō habēt au
ctoritatem niſi in eis pendeat ſigillū auten
ticum. Sic ſciens multas litteras nō habet
auctoritatē credendi ei niſi habeat teſtimo
niū bone vite. Matth. v. Qui fecerit ⁊ do
cuerit hic magnus vocabit̄ in regno celorū.
Aug⁹. Nō obedienter audit̄ qui ſeipſum
nō audit. vita debet iuuare doctrinā non i
pedire. Predicatores qui dicunt ⁊ nō faci
unt ſimiles ſunt cecis ⁊ claudis qui ſedent
in introitu ciuitatis mendicātes. q̄ tranſeū
tibus viā oſtendunt. ſed nunq̄ in ea pedē
ponunt. Cōtra illud Iac. ij. Sic loquimi ⁊
ſic facite. Item carnifices qui alijs carnes
vendunt peiores ſepe comedūt. Et ſutor q̄
alijs ſubtalares politos vendit. ipe peioreſ
portat. Sic clerici ⁊ ſacerdotes q̄ alijs mi-
niſtrant verbū ſalutis. peius faciūt q̄ alij.
Ps. Peccatori dixit de⁹ quare tu enarras
iuſticiā meā ⁊c. Indignū eſt eni celeſtē do
ctrinā in vaſe immūdo ponere. Prouer.
xxvj. Quomodo ſi argento ſordido orna-
re velis vas fictile. Sic tumentia labia cū
peſſimo corde ſociata. Et ſicut dignus irri-
ſione eſt qui argento vas fictile ornare vel
let. et cum vellet lutū decorare ſordidā ar
gentum Sic irriſione dignus eſt qui cum
malus ſit bona dicit. et docēs bona quodā-
modo obligat ſe ex doctrina ſua ad facien
dum. Greg. Qui alios ad bene opandū
excitat. ad agendū ſeipſum ligat. Qui pdi
cat aliquā delectationē venenoſam ⁊ eam
poſtea ſumit. n̄ videt̄ credere qd dic̄ Apl's
Roma. ij. Qui pdicas nō furandū et fu-
raris. Item q̄ bene docet ⁊ male viuit. qua
ſi defert lucernā ante ſe que immundicias
ſuā alijs oſtendit. ⁊ lrās ſue damnationis
publicat. Proſper. Bene loqui et male vi-
uere nihil aliud eſt q̄ ſua ſentētia ſe dāna
re. Apl'us Roma. ij. In quo aliū iudicas
teipſum cōdemnas. Seipſum cōfundit ⁊
ſibiipſi cōtradicit. Hieronym⁹ Nō cōfun
dant opa tua ſmonē tuū. Iſte hꝫ linguam
longe maiorē manu quod eſt monſtruo
ſum. Grego. Monſtruoſa res eſt manus
remiſſa ⁊ lingua magniloqua. Item q̄s
nō haberet ſuſpectā exhortationē inſequē
di hoſtes ab eo quē ſciret eſſe ex pte hoſtiū
Thren. iiij. Nō crediderūt reges terre ⁊ vni
uerſi habitatores orbis q̄ ingrederetur ho
ſtis p portas hieruſalē ppter peccata pphe
tarum eius. ⁊ iniq̄tates ſacerdotum eius.

Secundū eſt vt doctrina ſit facilis ⁊ ap
ta. Prouer. xiiij. Doctrina prudentū facil.
Ecc. iiij. Ne abſcondas ſapiam i decore ei⁹
Aug⁹. Quid pdeſt clauis aurea que ape
rire nō poteſt qd volumus. et quid obeſt
lignea quādo nihil aliud querim⁹ niſi pa
tere qd clauſum eſt. Itē quid prodeſt lo
cutionis integritas quā non ſequit̄ intelle
ctus audientis. cū loquēdi omnino ſit nul
la cauſa. ſi quod loq̄mur non intelligant p
pter quos vt intelligāt loq̄mur.

Tertiū eſt. vt ſit vtilis. Aug. Dixit quidā eloquēs
⁊ verū dixit. Ita debere dicere eloquentem
vt doceat. vt delectet. vt flectat. Deinde ad
didit Docere neceſſitatis ē. delectare ſuaui
tatis. flectere victorie. Docēdi neceſſitas i
rebus eſt cōſtituta. quas dicim⁹ vt vitatē
docendo nō deſeram⁹. an min⁹ intelligāt.
minus placeāt. minus moueāt q̄ dicitur.
vera tamē et iuſta dicant alia duo i modo

quo dicimꝰ. Nã dixit ſi delectare euꝫ vult cui dicit aut flectere neceſſarie eſt quomodo dicat delectandꝰ eſt auditor. ⁊ ita flectẽdus vt moueat̃ ad agendũ. et ſi delectatur ſi ſuauiter ita flectit̃ ſi amet qđ polliceris. timeat qđ minaris. Tantũ de illo ⁊c. vſꝰ Cũ ſapiens loquit̃ ſeruabit tps ⁊ horã. Sꝫ nũ qꝫ patit̃ ſtultus habere moram. Exponas thema. diſtingue. ꝓba rões. Addas ⁊ minuas. ꝯuerte ꝓprietates. Uox. vultꝰ. geſtꝰ ſmo breuis ⁊ manifeſtꝰ.

¶ De perſeuerantia

Commendabilis eſt ꝑſeuerãtia a multiplici ſuo effectu ¶ Primus eſt petitõis impetratio. Lu. xj. Et ſi ꝑſeuerauerit pulſans ꝓpt̃ ĩprobitatẽ eiꝰ ſurgꝫ ⁊ dabit illi quotqt habet neceſſarios. Et. xviij. de iudice iniq. Si homo tantũ ꝑſeueraret in orõe q̃ntuꝫ paupꝫ ad oſtiũ diuitis ꝓ elemoſyna. citius impetraret ſpũalem elemoſynã q̃ꝫ ille corporalem. Act. j. Perſeuerãtes in orõe ſpiritum ſanctũ acceperũt. ¶ Secũdus ẽ. qa bona acq̃ſita cuſtodit. Augꝰ. Perſeuerãtia magnũ donuꝫ dei eſt. quo dona cetera cõſeruant̃. Perſeuerãtia dat̃ homini ꝑ bona merita. Glo. ſup illud ps. Retribuet mihi dñs ſm iuſticiã meaꝫ. Pro fide et ſpe et alijs bonis operibus reddet deus ꝑſeuerãtiam. Uirtutes enĩ ꝑ bona opa merent̃ augeri ⁊ tandẽ ꝑfici. ꝑſeuerãtia vͦ nihil impfectũ relinquit. Seneca. Uidemꝰ debiles mulieres ſenilis etatis ꝑegrinatiões lõgas ꝑficere. videmꝰ naturã ex nuce modica cõtinue opãdo arborẽ magnã efficere ⁊ aq̃m que adeo mollis eſt lapidẽ adeo durũ ꝑſeueranti ꝑcuſſione ꝑ ſe ꝯcauare ¶ Tertius eſt. q̃a difficilia ⁊ aſpera facilia facit et ſuauia. Gregoriꝰ. Subito ꝓcedenti ꝺ vmbra ad ſolẽ. de ocio ad laborẽ. graue cernit̃ omne qđ incipit. ſed poſtq̃ꝫ ab his diſſueſcere cepit. vſus tollit difficultatẽ. inuenitqꝫ facile qđ impoſſibile eſſe putauit ¶ Quartus eſt. q² miniſtrat virtutẽ opanti ne deficiat. Seneca. Perſeuerãdũ eſt ⁊ aſſiduo labori robur addendũ. Job. xvij. Tenebit iuſtꝰ viam. ⁊ mũdis manibꝰ addet fortitudineꝫ Equus mane deficiẽs nõ poteſt facere bonam dietã. Sic homo in ꝓ̉ncipio ꝯuerſionis deficiẽs. Gal. vj. Bonũ faciẽtes nõ deficiamus ⁊c. Itẽ poma putrida ⁊ vermiculoſa ⁊ ſine cauda cito cadunt de arbore. ſed ſana bene ſe tenet vſqꝫ ad maturitatẽ. Sic peccatores interius putridi et vermiculoſi ⁊ carentes cauda ꝑſeuerãtie cito cadunt a modico vento tẽptatiõis. Job. xxvij. Tollet eos ventus vrens et auferet de loco ſuo ¶ Quintus q̃a coronã eternã apprehẽdit. Apoc. ij. Eſto fidelis vſqꝫ ad morteꝫ et dabo tibi coronã vite. Bern. Perſeuerãtia ẽ ſpecialis filia ſummi regis. Chryſoſtomus Tolle ꝑſeuerantiã. nec obſequiũ mercedẽ habet. nec beneficiũ gratiã. nec gloriã fortitudo. nõ qui incepit ſed q̃ ꝑſeuerauerit ſaluus erit. glo. nõ cepiſſe vel feciſſe virtutis ẽ ſed ꝑficere. Chryſoſtomꝰ. Incipe multorũ eſt. finire paucoꝝ. Aſſueuerũt multi in initio feruentes eſſe. in fine remiſſi et diſſoluti Que vtilitas eſt ſeminũ ꝓ̉mo florentium. ⁊ poſtea tabeſcentiũ. Greg. Incaſſũ bonũ incipitur ſi ante terminũ vite deſerat̃. q² et fruſtra velociter currit qui ꝓ̉uſq̃ꝫ ad metã veniat deficit. Ideo cauda hoſtie iubet̃ offerri. Leuit. iij. Indecẽs eſt animal ſine cauda. Unde dicit̃ ꝙ pauo auis quando amiſit caudã nõ audet apparere pre verecũdia Sic ſine cauda ꝑſeuerãtie non audebit aliquis corã deo in die iudicij apparere. Itẽ q̃ nauigant mare ꝓpter ventũ contrariũ nõ dimittũt nauigare. ſed contra ventũ ꝑſeueranter laborãt. donec ad portũ veniant. Et canis venaticꝰ ſequit̃ leporẽ ꝑ ſpinas et tribulos donec apprehẽdat. Sic nos deum. j. Cor. ix. Sic currite vt cõphẽdatis.

¶ De preſumptione

Timenda eſt ꝑ̃ſũptio. quia eſt occaſio ruine. Dñs enĩ ꝑmittit aliquãdo viros ſctõs in aliqđ manifeſtũ ⁊ mortale crimẽ cadere ne de ſe ꝑ̃ſumant. Augꝰ. Audeo dicere ſuperbis eſſe vtile cadere in aliquod manifeſtum ⁊ apertũ peccatuꝫ vñ ſibi diſpliceãt

qui iam ſibi placendo ceciderũt. Exemplũ de petro qui vilius cecidit. quia pre ceteris pſumpſit. quãdo dixit. Et ſi oportuerit me mori nõ te negabo Matth. xxvj. Auguſtinus. Ubi dixiſti. ſufficit. ibi defeciſti. et vbi tibi placuiſti ibi piſti. Itẽ qa fatuitas. magna oſtendit fatuitas pſumẽtis de ſe. exemplis virorũ fortiuʒ q̃ legunt corruiſſe. vt dauid. ſalomonis. ſamſonis. Gregorius. Dauid cadente nemo ſupbiat. Auguſtinus. Multũ infrenis eſt qui illuc ire contẽdit. vbi multos corruiſſe videt. Si homo non poteſt vincere leuẽ temptationeʒ nec ſuſtinere modicũ verbuʒ. qua ergo temeritate magna pſumit qui modica nõ põt. Prouerb. xiiij. Sapiens timet et declinat a malis. ſtultus trãſilit et cõfidit. Magna ergo fatuitas pſumentis. q pſumit exire a pctõ quãdo voluerit. cuʒ tamen a caſu in peccatum modo cauere nõ poſſit. Eccĩ. xxix. Repromiſſio neq̃ſſima multos pdidit. Hõ poſitus a deo in padiſo terreſtri ſtare non potuit. quõ ergo in padiſo celeſti viribus ſuis ſe ponere pſumit. cũ dictũ ſit. Preſumẽtes de ſe ⁊ de ſua virtute gloriantes humilias. Judith. vj.

¶ De prodigalitate

Prodigalitas aufert hoĩ ſua. In tribus caſib⁹ videtur homo pdere ſua. Quãdo pleno vaſi infundit. vel corrupto. vl' qñ pro nihilo dat. Prodig⁹ vaſi pleno infundit qñ dat diuitib⁹ Proſper. Habentib⁹ dare nihil aliud eſt q̃ʒ ſua pdere. Unde Luce. xiiij. Cũ facis cõuiuiũ. voca paupeſ. cecos. claudos q nõ habẽt vnde retribuant tibi. Sed econtra pdigus paſcit diaboluʒ. paſcendo diuites peccatores. reputat honorẽ qd' eſt dedecus. ſcʒ paſcere porcos gulosos ⁊ luxurioſos. et dedecus reputat reficere deum i paupib⁹ ſuis. et qd' ſubtrahit ori dei. ponit in ore porci vel diaboli. Lu. xv. Adheſit vni ciuiũ. ſcʒ filius pdigus. et miſit illũ in villã vt paſceret porcos. Itẽ ipſi ſunt oues diaboli. qa ſingulis annis diabol⁹ eos ſpoliat dando veſtes eorũ mẽbris ſuis hiſtrionibus vel diuitib⁹ ⁊ peccatorib⁹. ¶ Itẽ vaſi corrupto infundit quãdo dat hiſtrionib⁹ vel diuitib⁹. Eccĩ. xij. Benefac humili ⁊ ne dederis impio. Iſte eſt ſimilis aranee que texẽdo ſe euiſcerat vt muſcas capiat. Sic pdigus dando ſua ſe euiſcerat vt muſcas venenoſas vane glorie accipiat. Eſaie. lix. Telas aranearũ texerũt. que non eis pſunt ¶ Item pnihilo dat qñ p vana gloria dat que nihil eſt. Joh. viij. Si ego glorifico me gloria mea nihil eſt. Sic aliqs nõ dr larg⁹ ſi vent⁹ palliũ ſuũ ei auferat. Nec arbores dicunt liberales ſi vẽtus fruct⁹ ab eis excutiat. Sic pdigus nõ dicitur larg⁹. quia ſua nõ confert. ſʒ vẽt⁹ vanitatis ei aufert. Oſee xij. Effraim. i. diues paſcit ventuʒ. et ſequitur eſtũ. Joẽ. viij. Uentũ ſemiat ⁊ turbinẽ metet. ſ. pene eterne

¶ De pigricia

Multa mala ſequũtur hoĩem pigrũ. ¶ Primũ defectus bonorũ operũ vel fuga. Prouerb. xxvj Abſcondit piger man⁹ ſuas ſb aſcella ⁊c. Prouerb. xxj Noluerũt manus eius q̃cq̃ʒ opari. Homo piger ſimiliſ eſt caſtro duorũ dominorũ. inter q̃s ille q remiſſus eſt totũ amittit. alius paulatim aufert ei ius ſuuʒ. Sic ſi ſpiritus remiſſus fuerit caro que aduerſus ſpũm cõcupiſcit quotidie aliqd cõtra ipſum acqrit Prouerb. xj Manus fortiũ dñabitur. que aũt remiſſa fuerit tributis ſeruiet. ¶ Secũdũ eſt incõſtantia volũtatis Prouerb. xiij. Uult et nõ vult piger. Talis ligatus eſt vincul' ſtupis. imo etiã nullis. ſed ſola deſidia ligatur. Prouer. xxvj. Sicut oſtiũ vertit in car. ſuo ſic pi. i. lec. ſuo. nec põt exire ſʒ tenet a pigricia et ceruicali plumali ¶ Tertiũ eſt amor voluptatis. Prouerb. xxj. Deſideria occidũt pigrum. Sicut agri pferunt ſpinas et tribulos ⁊ herbas inutiles ſi in pace dimittũtur. ſed ſi foſſi et purgati ſepe fuerint et bonis ſeminibus ſeminati bonas herbas producunt. ſic homo ſpinas ⁊ tribulos viciorum generat ſi nullis occupat laboribus. Bernardus. Hec eſt maledictio ade. vt in

agro cordis ⁊ corpis noſtri nociua ⁊ inu=
tilia ingratuita ⁊ paſſiua ꝓueniāt. vtilia ve
ro ⁊ neceſſaria cū labore. Prouerb. xxiiij.
Per agrū pigri hoīs trāſiui. ⁊ ꝑ vineaꝫ
ſtulti. ⁊ ecce totū repleuerāt vrtice. ⁊ operu
erant ſupficiē eius ſpine .i. incētiua viciorū
carnaliū ⁊ ſpūaliuꝫ. Tales fructus creſcūt
in horto hominis pigri ⁊ aqua ⁊ veſtis ex
quiete corrumpunť Poeta. Et capiunt vi
cium ni moueanť aque ¶ Quartuꝫ eſt ti=
mor puſillanimitatis. Prouerb. xviij. Pi
grum deijcit timor. Si bn̄ reſpicereꝫꝰ qt
⁊ quātis laboribꝰ ⁊ cruciatibꝰ quotidianis
mali merenť cruciatū eternū. ſatis cōfundi
poſſemus q̄ adeo pigri ſumꝰ laborare pro
regno eterno. Augꝰ. O ſi poſſemꝰ hoīes
excitare ⁊ cuꝫ eis excitari vt tales eſſemus
amatores vite ꝑmanētis. quales ſunt ipſi
vite fugiētis. Cui dictū eſt. nauiga ne mori
aris. ⁊ diſtulit. Cui dictū eſt. labora ne mo=
riaris. ⁊ piger fuit. nos iubet deus vt ī eter
num viuamꝰ ⁊ obedire negligimus. Iteꝫ
multū poſſet erubeſcere ille quē ſolꝰ timor
deijcit de equo virtutū. qui nō eſt niſi q̄dā
pictura terribiliū. talis vinciť ab hoſte qui
nondū eſt nec etiā forſitan futurus eſt. Se
neca. Precipio ne ſis ⁊c. añ tempus ſūt illa
que velut imīnētia expauiſti. forſitan nun
q̄ꝫ futura ſunt ¶ Quintū eſt negligentia
in negocijs alienis Prouerb. x. Sicut ace
tum dentibꝰ ⁊ fumꝰ oculis. ſic piger his q̄
miſerunt euꝫ. Prouerb. xxvj. Dicit piger.
Leo eſt in via in medio platearū occidēdꝰ
ſum ¶ Sextū eſt ꝓuatio glorie Prouerb.
vj. Uſqꝫ quo piger dormis. q̄n̄ cōſurges ⁊c
Idem. xx. Propter frigus piger arare no=
luit. mendicabit ergo eſtate ⁊ non dabiť ei.
¶ Septimū eſt mors gehenne. Math.
xxv. Serue male ⁊ piger nōne oportuit pe
cuniā meā dare ⁊c.

¶ De prouidentia

Ualet prouiden
tia ad ſuſtinendū temptatōes
⁊ tribulatōnes. Greg. Hoſtis
callidus tāto liberiꝰ pectus ꝑcutit. quanto
nudū a ꝓuidentie lorica deꝑhendit. ⁊ tāto
quiſqꝫ minꝰ aduerſitate ꝑmitur. quāto cō
tra illā ꝓſciendo ꝑatus inueniť. Minus ei
feriunt iacula que ꝓuidenť Seneca. Tunc
ꝑ rōnem recte viues ſi omnia eſtimes et ꝑ=
penſes. Idē. Si diues eſſe cupis in futura
ꝓſpectū intēde. ⁊ q̄ poſſunt ꝯtingere aīo
tuo cuncta ꝓpone. Nihil tibi ſubitū ſit. ſed
totū ante conſpicies ¶ Itē valet ad haben
dam vitā eternā. Si ꝓ ſuſtentatiōe vnius
anni tam ſollicite ꝓuidet ſibi homo in eſca
quare de vita eterna in qua ſemꝑ victurus
eſt nō ꝓuidet ī vita iſta. Deut. xxxij. Utinā
ſaperēt ⁊ intelligerēt ac nouiſſima ꝓuide=
rent ¶ Itē ſi homo nō poteſt habere victū
tꝑalem ſine magna ꝓuidentia ⁊ ſollicitudi
ne. quomō eſt tā fatuus q̄ putat ſe habere
eternā vitā ⁊ beatā ſine ꝓuidentia ⁊ labore
Chryſoſtomus. Eſcā corpis ſi ſollicitꝰ nō
fueris habebis. iuſticiā vō niſi ſollicitꝰ fue
ris non habebis. que ergo dementia eſt
eſſe ſollicitū de eo q̄d ſi ſollicitus nō fueris
apprehendes ¶ Iteꝫ ſi homo deberet vltra
mare ſine reditu ꝓuideret ſibi longe ante d̄
neceſſarijs vie ⁊ de q̄bus ibi viueret. ⁊ forſi
tan portaret ſecū quicq̄d habere poſſet. ⁊ ci
to receſſurus eſt de mūdo iſto ſine reditu.
⁊ ignorat diē ⁊ nō ꝓuidet ſibi de quo viuat
in futuro. q̄d animalia faciunt. vt formica.
Prouerb. vj. Uade ad formicā o piger et
cōſidera vias eius ⁊ diſce ſapiam. que cuꝫ
nō habeat ducē nec ꝓceptorē. nec ꝓncipem
parat eſtate cibū ſibi ⁊ ꝯgregat in meſſe q̄d
in hyeme comedat. Exemplum in terra q̄=
dam quolibet anno rex nouꝰ conſtitueba
tur. ⁊ poſt annum mittebatur in exilium
nudus. ſed quidam ſapiens cū vno anno
eſſꝫ factus rex. ꝓuidit ſibi in illo anno ⁊ mi=
ſit in exilium illud quicq̄d habere potuit. ⁊
cū annus regni ſui finitus eſſet receptus ē
honorifice in exilio alijs nudis ⁊ miſeris re
manētibꝰ q̄ nō ꝓuiderūt ſibi

¶ De preparatione

Ad quinqꝫ ſolent
ſe homines ꝓparare. ſcꝫ ad defen=
dendū. ad ſeruiendū. ad recipien=
dum. ad computandū. ad conuiuandum.

¶ Primo ergo debemus nos preparare
ad defendendū. vt obſeſſi. Obſeſſi enī cū ca
ſtrum ſuū defendere nitūtur. ꝑmo vocant
auxilium dn̄i. ſecundo muros in circūitu
edificant. tertio aditus hoſtibus claudunt

¶ Primo ergo auxiliū dn̄i et ſanctoꝝ im
plorare debemus vt Judith. Prepara te
ad bellum. ſta viriliter. reſiſtendo diabolo
nec reddas caſtrū dn̄i tui ſine eius licentia
ſed ꝑ̄para te ad bellum auxiliū dei ⁊ ſctōꝝ
implorando. Qui obſidenī mittūt nunci
os ad dn̄m ⁊ ad amicos vt veniant ī auxi
lium ſibi. ps. Leuaui oculos meos ad mō
tes. id eſt. ad ſanctos. vnde veniet auxiliū
mihi. qd̄ ſignificat̄ in libro regū. vbi viri ia
bes miſerunt ad vniuerſos termīos iſrael
ꝑ ſuccurſu. Jſti nuncij ſunt oratiōes. pſal.
Jntret oratio mea in cōſpectu tuo. gloſa.
mira virtus pure orationis que quaſi qui
dam nuncius ad deū vadit. et mandatum
ꝑagit quo caro ꝑuenire nequit.

¶ Secun
do muros virtutū in circūitu ꝯſtruūt. Si
cut enī muri ingreſſum ⁊ impetū hoſtium
impediūt. ſic virtutes vicijs obſiſtunt. Lar
gitas enī nō ꝑmittit ꝙ auaritia ingrediat̄.
Caſtitas ꝙ luxuria. et ſic de alijs. Jdeo dici
tur Judith. iiij. ꝙ filij iſrael circumdederūt
muris vicos ſuos in ꝑ̄paratione pugne ꝯ̄
holofernem. Et nota ꝙ ſi ruptura ſit ī mu
ro patet aditus hoſtibꝰ. Sic ſi habeas mlt̄
ta oꝑa virtutū ⁊ vna virtus deficiat. ſufficͭ
ad ingreſſum hoſtibus vt te capiant et oc
cidant. Job. xxx. Quaſi rupto muro et aꝑ
ta ianua irruerunt ſuper me

¶ Tertō adi
tus hoſtibus claudūt ꝑ quos poſſent ītro
ire. ⁊ iſti ſunt quinqꝫ ſenſus corꝑis Claude
ergo feneſtras iſtas quia ꝑ has mors ītrat
ad animā Judith. v. Nunciatū eſt holofer
ni ꝙ filij iſrael ꝑ̄pararent ſe ad reſiſtenduꝫ
ac montiū itinera cōcluſiſſent Holofernes
diabolū ſignificat. quia quotidie animas
noſtras impugnat vt eas acquirat. Cōtra
quē ꝑ̄parare nos debemus. ſm̄ ꝙ dr̄ Ecc̄. ij
Fili accedens ad ſeruitutē dei ſta ī iuſticia
⁊ timore ꝛc.

¶ Jn hac auctoritate ꝯſolamur
erudimur. admonemur.

¶ Conſolamur.
cum nos filios vocat. Nō modica ꝯſolatō
eſſet pauperi de haſſo gerere. ſi rex adopta
ret eum in filiū. Et hoc eſt quod facit dn̄s
quādo dicit peccatori ꝙ recedat a peccato
⁊ efficiatur filius dei ꝑ gratiā. Roma. viij.
Si autē filij ⁊ heredes ꝛc.

¶ Secūdo eru
dimur. ibi. Accedens ad ſeruitutē dei Jn h̄
docemur ꝙ diabolꝰ ſpecialiter impugnat
eos qui ipſum deſerunt. et ad deū ſe cōuer
tunt. vt pharao filios iſrael fugiendo perſe
cutus eſt. glo. qui ab illecebris mundi vult
abſtinere. ⁊ in chriſto pie viuere ꝑſecutiōes
patietur. dū enim diuino ſeruitio aſtringi
ſe ꝑ̄parat bellum diaboli contra ſe excitat.
Sicut rex ſibi ſubditos non impugnat ſed
aduerſarios

¶ Tertio monemur ne cada
mus de equo virtutū. ibi. Sta in timore et
iuſticia. Vn̄. j. Coꝝ. x. Qui ſtat videat ne ca
dat. Sequit̄. Deprime cor tuū ꝑ humilita
tem quia humilitas liberat. et ſuſtine ꝑpa
tientiam. quia radix et cuſtos virtutuꝫ eſt
patientia

¶ Secundo debemus nos ꝑ̄pa
rare ad ſeruiendū. ſicut miniſtrantes de ci
bo corā magnatibus ſe ꝑ̄parant vt decēter
et honeſte ſeruiant. Sic qui deo ſeruire de
ſiderat. debet ſe ꝑ̄parare vt decēter ſeruiat.
Deus enī ſanctus ⁊ mūdus eſt. ideo vult
habere ſeruos ſanctos ⁊ mūdos. Leuit. xx.
Sancti eritis quoniā ego ſanctꝰ ſuꝫ. Jdeo
dicit̄. j. Re. vij. Preparate corda veſtra do
mino ꝑ conſciētie purgationē ⁊ ſeruite illi
ſoli ꝛc.

¶ Nota hic quomodo debemꝰ do
mino ſeruire. Quia libēter. reuerenter. dili
genter. ſingulariter. Diligenter. ibi. ꝑ̄para
te. Seruꝰ diligens eſt ſemꝑ paratꝰ ad mā
data domini ſui. pſalmiſta Paratus ſum
⁊ nō ſum turbatus vt cuſtodiam mādata
tua. Libenter. ibi. corda veſtra. quia qd̄ nō
de corde ſed inuite impenditur non placet
deo. j. Paralip̄. xxviij. Seruite domio cor
de ꝑfecto ⁊ animo volenti. quia coacta ſer
uitia deo nō placent. Reuerenter. ibi. dn̄o.
Si enī cum tanto timore ⁊ reuerentia ſuit̄
domino terreno ꝑpter eius potentiā et di
gnitatem. quāto magis deo. qui eſt rex re
gum ⁊ dn̄s dominantiū. ps. Seruite dn̄o
in timore ⁊ exultate ꝛc. Singulariter. ibi. il
li ſoli. quia ſolos ſeruiētes ſibi remunerat.

nō vult habere ſeruos ad medietatē.ij.Co
rinth.vj.In omnib⁹ exhibeamus noſmet
ipſos ſicut dei miniſtros.nō carnis vł mū
di vel diaboli.Matth.vj.Nemo pōt duo-
bus dñis ſeruire. ¶Tertio debemus noſ
p̄parare ad recipiendū.Recepturi enī prin-
cipem ſuū p̄parant ſe ꝛ hoſpiciū mundāt.
Greg.Si amic⁹ diues ꝛ potens domū ve
ſtram intraret cū omni frequētia tota do-
mus mundaret. Tergat ergo ſordes praui
operis qui deo parat domuꝫ cordis.Ecci.ij.
Qui timent dñm p̄parabunt corda ſua.ꝛ
in cōſpectu illius ſanctificabūt aīas ſuaſ
Require de hoc de mūdicia cordis. ¶Quar
to debemus nos p̄parare ad cōputanduꝫ
vel ad rōꝫ reddendā de bonis nob̄ cōmiſſiſ
de hoc.Amos.iiij.Preparare in occurſuꝫ
dei tui iſrael.Solet dici vulgariter.qui eſt
honorifice patus ꝛ munitus.ſecuri⁹ expe-
ctat aduentū dñi ſui.Ideo fatue virgines.
quia nō fuerunt parate ꝛ munite.ideo tur
piter ſunt repulſe.p̄parate vero honorifice
ſūt recepte.Matth.xxiiij.Ideo ꝛ vos eſto-
te parati.quia qua hora nō putatis filius
hominis veniet.ſ.ad iudiciū ¶Veniet au
tem ad tria.ad cōputandū.ſcrutandū.pu-
gnandū. ¶Ad computandū.quia bona
nobis cōmiſſa diſſipauim⁹.vt villicus ini
quitatis Luce.xvj.cui dictū eſt.Redde rati
onem villicationis tue Matth.xxv.Tunc
temporis veniet dñs ſeruorū illorum ꝛ po
net rōnem cuꝫ eis.Prepara ergo te in oc-
curſum dei tui.ꝑ tui examinationē.Añ iu
dicium para iuſticiaꝫ.id eſt.bona opera q̄
reſpondeāt pro te in iudicio ꝛc.Ecci.xviij.
Ante iudicium interroga teipſum ¶Iteꝫ
veniet ad ſcrutandū.quia peccata noſtra
abſcondim⁹ Sophonie.j.Scrutabor hie
ruſalem in lucernis.Peccata enī que mo
do ſunt abſcondita manifeſtabunt̄ vt mer
ces fardellorū in nūdinis.j.Cor.iiij.Veni-
et domin⁹ q̄ et illumiabit abſcondita tene-
brarum.ꝛ manifeſtabit cōſcientias cordiū
Et ideo p̄parate ꝑ confeſſionē peccata de-
ponendo.ſicut latro furtū extra domū ꝓij-
cit ne cū eo inueniatur.ps.Preoccupem⁹
faciē eius in cōfeſſione. ¶Item veniet ad
pugnandū contra peccatores.qui manda
ta tranſgreſſi ſūt.Apoc.xix.Pugnabo cū
illis in gladio oris mei.Pugnabit etiā cū
illo orbis terrarū cōtra inſenſatos.vt dicit̄
Sap.v.Non reſtat ergo niſi pacem facere
cum eo.Luce.xiiij.Quis rex iturus facere
bellū aduerſus aliuꝫ regē nōne rogat ea q̄
pacis ſunt.ſi reſiſtere ei non poteſt.Sic et
nos faciamus. ¶Quinto debem⁹ nos p̄
parare ad conuiuandū.Vocati enī ad cu
riam magnā ſe ornant ꝛ p̄parant diligent̄.
Sic nos qui vocati ſumus ad curiam celi
merito nos p̄parare debemus vt honorifi
ce recipiamur.Apoc.xix.Venerūt nuptie
agni.ꝛ vxor eius preparauit ſe.Nuptie iſte
appellātur beata vita.In introductiōe ſpō
ſe ad ſponſum ſolent fieri cōuiuia et feſta
magna.Sic erit in ꝯiunctione chriſti ꝛ ec
cleſie poſt iudiciuꝫ.quod ſignatur Heſter
ij.Ubi dicit̄ ꝙ rex aſſuerus iuſſit parari cō
uiuium magnū ꝓ coniunctione et nuptijſ
Heſter.Tunc dabit ſpōſus ſponſe nouas
roſaſ quādo corruptibile hoc induet īmor
tale corpus ¶Et nota ꝙ tripliciter oportꝫ
hominem p̄parare ad nuptias iſtas.vt ſit
charitas in corde.Penitentia ī corpe.Lar
gitas in poſſeſſione. ¶Ad nuptias corpo
rales tria genera hominū ſolēt recipi Pri
mo bene induti.Ribaldi a curijs p̄ncipuꝫ
expellunt̄.Heſter.iiij.Non erat licituꝫ ſac
co indutū intrare aulaꝫ regis aſſueri.Sic
nō habens veſtem nuptialē.id eſt.charita
tem eiectus eſt a nuptijs chriſti.Mat.xxij.
¶Itē recipiunt̄ diuites qui ſoluūt p̄cium
ſedis ſue.alij nō.Sic ad conſortiū beate vi
te recipiūtur qui hic tribulatōes ꝛ anguſti
as ſuſtinuerūt.i.ꝑ p̄cio ſoluerūt.Luce.xxij.
Vos eſtis q̄ ꝑmāſiſtiſ mecū in tēptatōib⁹
ꝛ ego diſpono vob̄ ꝛc.Itē largi et curiales
ſolēt ad curias ꝛ ad feſta vocari.auari non
Sic miſericordes.q̄ chriſtū in pauꝑib⁹ re
ceperunt a chriſto digni ſunt vocari ad nu
ptias celi.Venite bñdicti patris mei ꝑcipi
te regnū qđ vobis patū eſt ꝛc.Eſuriui eniꝫ
ꝛc.Matth.xxv. ¶De probatiōe.

Solent homines

probare pecuniã quã recipere debent pro
mercibus ſuis vtrũ ſit bona vel mala. vera
vel falſa. Sic deus vult ꝓbare illos quibꝰ
daturus eſt regnũ multis modis. ¶ Pri
mo ꝑ fidem ꝓbatur homo. ſicut clericus ꝓ
batur quãdo recipi debet ad ordinẽ vel bñ
ficium. ij. Coꝛ. vlt̃. Uoſmetipſos temptate
ſi eſtis in fide ipſi vos ꝓbate in opibꝰ. glo.
quia fides ſine opibus mortua eſt. j. Pe. j.
Probatio fidei veſtre p̃cioſioꝛ ſit auro qð
per ignẽ ꝓbatur. id eſt. fides veſtra ꝑ tẽpta
tiones probata ⁊ examinata p̃cioſioꝛ ſit au
ro. Sicut aurũ ĩ foꝛnace examinatũ ꝓlatũ
foras cuiꝰ ſit fulgoris apparet. Ita fideliũ
conſtantia inter p̃ſſuras cõtemptibilis vi-
detur. ſed finito certamine in iudicio q̃nte
ſit gloꝛie oñditur ¶ Secũdo ꝓbatur ꝑ pa
tientiam in tribulatiõe. Sic̃ aurũ ꝓbatur
in foꝛnace ignis Sap̃. iij. Tanq̃ȝ aurum in
foꝛnace ꝓbauit electos. s. dñs. Et Job. xxiij.
Probabit me quaſi aurũ quod per ignez
tranſit. glo. Patientia ſanctoꝛũ auro com
paratur. qꝛ ſicut in metallis nihil precioſiꝰ
auro. ita hec apud deũ omni laude digniſ-
ſima. Ideo Zach. xiij. Probato eos ſicut
ꝓbatur aurũ. Qui autẽ in tribulatiõe defi
ciunt aurũ nõ ſunt nec argentum. ſȝ es vel
plumbum. Moneta que falſo ſonat vt es
vl' plicat̃ ſuper digito vt plũbũ non recipit̃
ſed caſſatur Hiere. vj. Argentũ repꝛobum
vocate illos vt falſam monetã. Ecõtra dꝛ i
pſal. Probaſti coꝛ meũ ꝛc. ⁊ nõ eſt inuẽta i
me iniquitas. Ecc̃. ij. In igne ꝓbatur aurũ
⁊ argentũ. homines v̓o receptibiles. id eſt.
digni vt recipiãtur in camino humiliatio-
nis. i. tribulationis. que humiliat animam
ne cadat ꝑ ſuperbiã. Ecc̃. xxvij. Uaſa figuli
ꝓbat foꝛnax ⁊ homines iuſtos temptatio
tribulatiõis. Olla vacua poſita ad ignem
crepat. plena nõ. Sic homo vacuꝰ gratia
dei crepat ꝓpter impatientiã ¶ Tertõ pro
batur ꝑ temptationes. Tobie. xij. Quia ac
ceptus eras deo. neceſſe fuit vt temptatõ ꝓ
baret te. ſicut ꝓbatur miles in toꝛneamẽto
Aug̃. Temptaris vt ꝓberis. p̃s. Tẽpta me
dñe ⁊ ꝓba me. quia beatꝰ vir q̃ ſuffert tem-
ptationẽ. quoniã cũ ꝓbatus fuerit accipiet
coronã vite. Iac̃. j. Temptaris vt q̃ neſcie
bas te. a teipſo inuenia ris. Ecc̃. xxxiiij. Qui
non eſt temptatꝰ quid ſcit. i. ſeipſuȝ ñ nouit
Greg̃. Cũ temptamur ad dei iudicium re-
currere debemus ⁊ maioꝛes laudes ei refer
re quod pulſati verbis nõ nouimus. Un̄
p̃s. Proba me domine ⁊ ſcito coꝛ meum.
⁊ fac noſſe me ¶ Itẽ tẽptaris vt exercearis
vt miles in toꝛneamẽto. Habet eni miles
chꝛiſti toꝛneamentũ cõtra mũdũ ⁊ carnẽ ⁊
diabolũ Job. j. Chaldei. i. demones fecerũt
tres turmas ⁊ inuaſerũt camelos. id ẽ. foꝛti
oꝛes. p̃s. Seruus tuꝰ exercebat̃ in iuſtifica
tionibus. i. temptationibꝰ Quarto ꝓbat̃ ꝑ
verba ſicut poꝛcus ꝓbatur in lingua ſi ſit ſa
nus vel nõ. Nõ dicit̃ poꝛcus ſanus q̃ habȝ
grana in lingua. Sic homo qui habet ma
la verba. ſcȝ adulationis. detractiõis. mur-
murationis. ⁊ hmõi. De p̃mo Prouerb.
xxvij. Sicut probatur in cõflatoꝛio argen-
tum ⁊ in foꝛnace aurũ. Sic ꝓbatur homo
oꝛe laudantiũ. ſic detrahẽtiũ. Hieronymꝰ.
In verboꝛũ pondere ꝓbatio conſiſtit vite
humane ¶ De tertio dicit Greg̃. Qualis
vnuſquiſq; apud ſe lateat illata ꝯtumelia
probat. Sap̃. ij. Contumelia ⁊ toꝛmento i-
terrogemꝰ eũ ⁊ ꝓbemus patientiam eius.
¶ Quinto ꝑ opa. ſicut ꝓbatur arboꝛ eſſe
bona vel mala ex fructu. Mat. vij. Arboꝛ
bona fructus bonos facit ꝛc. Ecc̃i. xlvj. Sa
muel in fide ꝓbatus eſt. i. in opibꝰ. Sap̃. iiij
Filij q̃ naſcent̃ teſtes ſunt neq̃cie aduerſus
parentes. i. opa oparios accuſabũt in die iu-
dicij. Joh. ix. Me opoꝛtet opari opa patris
mei. opa eni que ego facio teſtimonium ꝑ
hibent de me. Ideo dꝛ. ij. Timoth. ij. Solli-
cite cura teipſum ꝓbabilẽ exhibere do ope
rarium incõfuſibilẽ ¶ Sexto ex ꝯuerſatiõ
ne. Sicut hõ ꝓbat̃ ex habitu et facie. Eccli.
xix. Ex viſu cognoſcit̃ vir. ⁊ ab occurſu faci-
ei cognoſcit̃ ſenſatꝰ ab inſenſato. Eccs. viij
Sapiẽtia homis lucet in vultu eiꝰ Ecc̃. xix
Amictus coꝛpis ⁊ riſus dentiũ enunciant
de illo. Et dꝛ Deut. j. Date ex vobis viros
prudẽtes ⁊ gnaros quoꝛũ cõuerſatio ſit ꝓ
bata in tribubꝰ veſtris ¶ Septimo ꝑ obe
dientiam. p̃s. Probaui te apud aq̃s cõtra

dictionis.glo.id eſt.apud populū cōtradi-
centem tibi. Qui eni gradit viam domini
multos habet cōtradictores.detractores.
inſultatores.inſidiatores. Sic pbauit deꝰ
abraā Geñ.xxij. Tēptauit deꝰ abraā ⁊ dixit
ad eū. Tolle filiū vnigenitū ⁊c.

¶ Quō querendus eſt deus

Multi querūt do
minū ⁊ nō inueniūt.qa nō q̄runt
ſicut debent.vel qn̄ debēt. vel vbi
debent. ¶ Tria ſunt ergo hic cōſideranda.
ſcʒ quomō querēdus eſt deꝰ.quādo. ⁊ vbi
¶ Querēdus eſt deus lachrymabilit̄.dili
genter.pſeueranter. ¶ Lachrymabiliter.ſi
cut mulier lachrymādo querit filiū amiſſū
Lu.ij.Ego ⁊ pater tuꝰ dolētes querebamꝰ
te.Bern̄. O bone ieſu quō te in gaudio in
ueniam quē mater dolēs vix inuenit. ¶ Itē
querēdus eſt diligent̄. Si homo ita diligē
ter quereret deū ſicut querit acū vel obolū
vnum.forte inueniret.Luce.xv. Que muli
er ſi pdiderit drachmā vnā nonne accēdit
lucernā ⁊ euertit domū et querit diligent̄
donec inueniat.Deut.iiij. Si queſieris do
minū deum tuū inuenies eū.ſi tamē toto
corde queſieris eum Magna ſtulticia ho
minū qui querunt cū magno labore vl' ſol
licitudine que vix vel nunqʒ poſſunt inue
niri.et nō querunt que cito inueniūt. Tem
poralia vix inueniuntur queſita. Ecc̄i.xj.
Si ſecutus fueris nō apprehēdes. celeſtia
vero qui querit inuenit. Item ſtultꝰ debet
reputari infirmus qui nō vult querere me
dicinam vel ſanitatē ⁊ morit̄. et ſi quereret
inueniret ⁊ viueret. Sic infirmus ſpiritua
liter ſicut ſcriptū eſt in pſal. Querite dn̄m
⁊ viuet anima veſtra. Ecōtra dr̄.ij. Paral.
xv. Si quis nō queſierit dominū moriat̄.
¶ Item querēduſ eſt pſeuerāter. Eſaie.xxi
Venit nox ⁊ mane.ſi queritis in die pſperi
tatis.querite in nocte aduerſitatis. pſalmi
ſta. Querite faciē eius ſemp. quia ſemper
auxilio eius indigetis. Cañ.iij. Surgaʒ et
circūibo ciuitatē p vicos ⁊ plateas querēs
quē diligit anima mea ¶ Itē non inuenit
deus quare.quia nō querit tempe cōgruo
Tempus cōgruū eſt vita preſens.Eſa.lv.
Querite dn̄m dum inueniri poteſt.i.dum
viuitis.Tempus ad querendū deū cōgru
um eſt dū prope eſt.dū dies eſt. duʒ vacat
negocijs noſtris ¶ Nota tempꝰ ad q̄ren
dum deū congruū eſt.Dū dies eſt. Dum
prope eſt.Dum vacat negocijs noſtris.
¶ Dū ergo dies eſt querimꝰ eū q: vix ali
quis de nocte eū inuenire poteſt. Cant.iij.
Per noctē ſcʒ culpe ignorantie vl' mortis
queſiui eum.⁊ nō inueni. Noli ergo expe
ctare querere deū vſqʒ ad noctē mortis. ſi
cut multi faciūt. de q̄bus dicit̄ Iohis.viij.
Ego vado et queretis me ⁊ in peccato ve
ſtro moriemini. Sed fac ſicut ille ioſias de
quo dr̄.ij. Paralip.xxxiiij. Cū adhuc puer
eſſet cepit querere dn̄m.quia dr̄ Prouerb
viij. Qui mane vigilauerint ad me inueni
ent me.mane ſcʒ iuuentutis. ¶ Itē tempꝰ
querendi deū eſt dū ppe eſt et preſens eſt.
Eſa.lv. Querite dn̄m dū inueniri poteſt.
inuocate eū dum ppe eſt. Pulſat enim ad
oſtiū cordis.nō oportet eū multū longe q̄
rere.Apoc̄.iij.Ego ſto ad oſtium et pulſo.
Aperi ergo ei cito. ne forte declinet ⁊ rece
dat.⁊ nō poſſis eū inuenire cū ſponſa que
dic̄ Cañ.v. Vox pulſantis dilecti mei Ape
ri mihi ſoror mea amica mea ⁊c Sequitur
Spoliaui me tunica mea ⁊c. Et paulo pꝰ
ſequit̄. Surrexi vt aperireʒ dilecto meo.at
ille declinauerat atqʒ trāſierat.queſiui illū
⁊ nō inueni.vocaui ⁊ non reſpondit mihi.
Nec mirū.quia ad oſtiū tuū pulſauerat ⁊
noluiſti ei aperire. Ideo dr̄ ioh.vij. Adhuc
modicū tempꝰ vobiſcū ſum ⁊ queretis me
⁊ nō inuenietis.⁊ vbi ego ſum vos non po
teſtis venire ¶ Item tps querendi deū eſt
dū poteſt negocijs noſtris intēdere. Qui
habet negociū ad regē obſeruat tempus q̄
poſſit inuenire illū placatū. Nunc eſt tem
pus miſerendi.nūc omnis qui querit inue
nit.ſed cū accepit tempus vt iuſticias iudi
cet nō eſt tps miſericordie ſʒ iuſticie. Nūc
eſt tempꝰ miſericordie ⁊ requirendi dn̄m.
Oſee.x. Tempus requirendi dn̄m cum ve
nerit q̄ docebit vos iuſticiā. Ideo dr̄ Lu.xiij
Contendite intrare p anguſtā portā. quia

dico vobis. multi querēt intrare et non po
terunt. ſcilicet illi qui conuertunt̄ ad veſpe
ram cū fatuis v̄ginibus. Math. xxv. Do
mine dñe aperi nobis ꝛc. Stultus eſt infir
mus q̄ expectat querere medicinā pꝰ mor
tem vel iam quādo nō poteſt conualeſcere
Job. vij Quereris me ꝛ non inuenietis. q̄a
nimis tarde. ſicut fatue v̄gines. Mat. xxv.
Prouerb. j. Mane cōſurgent ad me et nō
inuenient me ¶ Itē nō inuenit̄ qui nō q̄ri
tur vbi ipſe eſt. Nō eni inuenit̄ in terra ſua
uiter viuentiū. vt dicit̄ Job. xxviij. ſed in de
ſerto. Math. iiij. ps. In terra deſerta inia
ꝛ inaquoſa ſine humore delitiarū. ſic i ſctō
deſiderio apparui tibi. ¶ Itē nō inuenitur
in delitijs temporalibus a cupidis Oſee. v.
In greſſibus ſuis ꝛ in armētis vadunt ad
querendū dñm ꝛ nō inuenīet. Ablatus eſt
enī ab eis. ſed inuenit̄ in p̄ſepio pannis in
uolutus. Luc. ij. Hoc vobis ſignū. Inueni
etis ꝛc ¶ Itē nō inuenit̄ in lectulo a pigris.
Cañ. iij. In lectulo meo queſiui quē diligit
anima mea ꝛ nō inueni. ſed inuenit̄ in orō
ne in templo. Prouerb. viij. Qui mane vi
gilauerint ad me. inuenient me. Itē nō eſt
inuentus inter cognatos. Luce. ij. Req̄ren
tes eum inter cognatos ꝛ notos. non inue
nerunt. Regreſſi ſunt hieruſalem ꝛ ibi īue
nerunt eum in templo. nō in chorea vel in
foro. ſed in medio doctorū puerorū Sic q̄
inter cognatos deū non inuenit. querat eū
in hieruſalem. id eſt. in clauſtro religioſorꝫ.
Cañ. iij. Paululū cū p̄traſiſſe3 inueni quē
diligit anima mea. tenui eum. nec dimittā
donec introducā ꝛc. ¶ De religioſo

Debet uerus religi
oſus mortuus eſſe mundo. ſic̄ di
citur Col. iij. Mortui eſtis et vi
ta veſtra abſcondita eſt cum chriſto ī deo.
Unde ſicut mortuus in ſepulcro abſcondi
tur. ſic religioſus in clauſtro. ſicut doc3 do
minus Eſa. xxvj. Uade populus meus in
tra in cubicula tua. id ē. in clauſtra claude
oſtia tua ſuper te. id ē. ſenſus corpis. In pe
riculo eſt theſaurus vbi omnia oſtia ſunt
aperta. Item. Nunq̄d monachū clauſtra
lem ſe debet reputare cuius pedes ſunt q̄ti
die in foro. vt dicit̄ Prouerb. vij. de muli
ere garrula vaga quietis impatiens. nec
valens in domo conſiſtere pedibus ſuis. ꝛ
cogitationes ꝛ affectiones p̄ſtrepere ñ ceſ
ſant ī mundo cuiꝰ anima facta eſt quaſi fo
rum rerū venalium. Sicut benedab cōceſ
ſit achab. iij. Regū. xx. Fac tibi plateas ī da
maſco ꝛ forū rerum venaliū. ſicut fec̄ pater
meus in ſamaria. Sic multis conceſſit di
abolus vt anima ſua ſit forū rerū venaliu3
quia non cogitāt nec attendūt niſi tempo
ralia. Iſti exierunt de mundo corpe. ſed re
manent mente. corpus eſt in choro ſed cor
in foro. Iſti ſignificātur per vxorē loth. que
poſt exitū de ſodomis retroſpiciens verſa
eſt in ſtatua3 ſalis. Gen. xix. Statua ſimili
tudinem habet hominiſ. non veritatē. Sic
tales ſimilitudinē monachi ſm habitū ſ3 ñ
ſm veritatem. Unde. j. Regu3. xix. Nuncij
ſaul credentes inuenire dauid in lectulo. i.
monachū in clauſtro. non inuenerunt niſi
ſtatuā ꝛ pellem capre. id eſt. habitū mona
chalem. Similiter petrus et iohannes cre
dentes inuenire chriſtū in ſepulcro non in
uenerunt niſi ſudariū. Item debet eſſe mo
nachus mortuus mundo. Unde ſicut cor
pus mortui iacet in terra. ſed ſpiritus eſt in
celo. Sic religioſus ſi ī terra eſt corpe. in ce
lo eſſe debet mente. Phil. iij. Noſtra ꝯuer
ſatio in celis eſt. Aues que circa terram vo
litant citius capiuntur q̄3 ille que in altu3
Prouerb. j. Fruſtra iacitur rete ante ocu
los pennatorum. gloſa. laqueos diaboli fa
cile euadit in terris qui oculos ſemp̄ habet
in celis Item ſicut anima mortui ſeparata
carne. ſic religioſus debet ſeparari a carna
li amore. Si enī homo poſt mortē ius nō
habet in ppriam vxorē. quanto magis ī ali
enam. Caro dicit̄ beſtia mortua que laſci
uiam non relinquit. Qui in carne ſunt do
placere non poſſunt. Et ſicut caro mortua
conſumit̄ a vermibus in ſepulcro ꝛ ſpiritꝰ
eſt in celo. Sic iuſtus per penitentiā conſu
mit corpus ſuū in hoc mundo. ſed mente
eſt in celo Job. vij. Suſpendiū elegit aīma
mea in deſiderio eternoru3. et mortem oſſa

mea mortificatione mortalium deſiderio
rum Item. Religio hominē fortiorem red
dit ⁊ efficit. Latro ſi quem videt ſoluz inua
dit citius q̃z ſi ſocietatē haberet. ⁊ ī collegio
fortior eſt. quia vnitas mentiū et corporuz
Prouerb. xviij. Frater qui iuuatꝰ a fratre
quaſi ciuitas firma ¶ Item ille qui ludit ī
alea primo proijcit teſſeres ſʒ poſt ligat ale
as ſuas. et illis ligatis non habet locuz tol
lendi qui ludit contra eum. Ludꝰ itaqʒ ale
aruz tollendaꝝ nobiſcū eſt cum diabolo. li
ga ergo te quantuz potes. quia ligata non
tollit diabolus. Ligas beſtiaz tuā ne amit
tas eam. et quare non ligas te vinculo reli
gionis. qui te amittis ſolutum. Nunquid
magis diligis beſtiam tuam q̃z te. Ecci. vj.
Subijce collum tuū vinculis illius. quia
vincula illius alligatura ſalutiſ ¶ Itē mor
tuus non ſentit ſi pungatur vel deijciatur
vel eleuetur. Sic vere mortuus mundo. ij.
Regum. xiiij. Sicut angelus domini dn̄s
meus rex vt nec benedictiōe nec maledicti
one moueatur. Aſinus nec de luto qđ por
tat indignatur. nec de auro ſuperbit. Sic
religioſus bonus nec de humili officio tur
batur. nec de honorabili ſuperbit. vt poſſit
dicere illud pſalmiſte. Ut iumentū factus
ſum apud te. Sed ſunt quidaz qui quādo
reſtringuntur inflātur et turbātur multū.
Sicut equus quando ſtringitꝰ inflat ven
trem. pſalmiſta. Humiliatus ſum et nō ſū
turbatus. Itez mortuꝰ omnia temporalia
relinquit. Sic religioſus omnē ꝓprietatez
deſerere. et omnia communia deo et fratri
bus reputare debet. et nihil ſibi arrogare. j.
Corinth. iiij. Quid habes quod non acce
piſti ⁊c. Ideo conſueuerunt dicere. noſtrū
non meum Nō niſi de ſolo peccato poteſt
homo dicere meū eſt. ſed ſepe fit cōtrariuz.
quia peccatis ſuis alios aſſociant. ⁊ bona
que a deo ſunt ſibi appropriāt. Bernarduſ
Monacho habenti proprium. negabit de
us ſuum propriū. ſ. celū

¶ De repletione

QUando aliquis
vult dolium ſuum implere vino.
Primo euacuat illud. Secūdo lauat Ter
tio ligat Quarto erigit. Sic qui vult reple
ri gratia ſpiritusſancti. debet cor ſuū euacu
are a vento ſupbie. id eſt. omni immūdicia
quia ſicut dicit Bernarduſ. Non eſt vbi ſe
infundat gratia vbi totum occupat vani
tas. Uaſa eniz vacua repleta ſunt oleo gra
tie. et deficiente vaſe vacuo ceſſauit oleum
vt dicitur. iiij. Regum. iiij. Timor enī infu
ſa repellit. Unđ ſuper illud Aue gratia ple
na. dicit Bernardus. Queris quo merito
gratia plena eo ꝙ mentez eius nullum me
ritum occupauit humanū quo minus in
flueret gratie plenitudo ¶ Secūdo debet
lauari Nemo ſapiens bonū vinum ponit
in vaſe immundo. nec deus gratiam ſuaz
in corde immundo Bernarduſ. Balſamū
eſt gratia dei vas puriſſimū requirit. debꝫ
ergo lauari vas cordis aqua lachrymarū
in confeſſione. Lauantur enī omnia in cō
feſſione. Eſaie. j. Lauamini mundi eſtote ⁊c.
Ezechielis. xvj. Laui te aqua ⁊ mundaui ſā
guinem tuum. id eſt. peccatū tuum. ⁊ vnxi
te oleo grañe. ¶ Tertio debet obſtrui et li
gari vas cordis. Uas enī quod non habet
operculū ⁊ ligaturam deſuper immundū
erit. Obtura ergo ſenſus tuos ne gratia di
effundatꝰ per aliquod foramen ita ſollicite
ſicut obturas dolia tua ne vinuz effundatꝰ.
quia mors intrat ꝑ feneſtras domus ven
to mortifero. Sic in ſenſus tuos mala. ſed
ori tuo facito oſtia et ſeras auribus tuis.
Ecc̄. xxviij. ¶ Debet etiā vas cordis ligari
multis circulis et vinculis ¶ Primuz eſt
timor domini dei ſcilicʒ religioſitas. ſcilicʒ
cor religans ne gratia effundatur. ⁊ iuſtifi
cabit cor vt ianitor domū. Prouerb. viij.
Timor domini odit malū ¶ Secundum
eſt obediētia. Sicut ligat homo beſtiaz ne
fugiat. Ezechiel. iij. Ecce data ſunt ſuper te
vincula obedientie. ſ. diuinorū preceptorū
et ligabunt te in eis. ſ. prelati. et non egredie
ris de medio eorū tranſgrediendo vel ſine
licentia. Ecc̄. vj. Mitte pedem tuū in cōpe
des illius. ſubijce humerū tuū ⁊ porta illā.
⁊ ne accidieris ī vinculꝰ illiꝰ. vincula ei illiꝰ
alligatura ſalutis ¶ Tertiū eſt infirmitas

coꝛpis qua ligatur homo vt nō poſſit mo-
ueri ad peccatū. Ezech. iiij. Ecce circumde-
di te vinculis vt nō mouearis. ſ. ad pctūm
⁊ nō cōuertes te a latere in latus donec cō
pleant̄ dies obſidionis ſue ¶ Quartuz eſt
pax. ad Col. iij. Sup omnia aūt hec chari-
tatē habere ⁊c. ¶ Quarto requirit̄ ꝙ ſit ere
ctum ꝑ cogitationē ⁊ deſideriū. ſicut canis
ſalit poſt cibū. ⁊ auis nobilis poſt predaz
collum extēdit. Job. xxxix. Nunq̄d ad ꝑce-
ptum tuū eleuabit aquila ⁊c. ¶ Quattuor
ſunt ſigna repletiōis ¶ Primū eſt q̄n per
cuſſum non reſonat. vt patet in dolio vino
pleno. hoc eſt in illis qui ad ꝑcuſſionem tri
bulationis nō murmurāt. vt martyres ſā-
cti. de q̄bus dicit̄. Non murmur reſonat.
nō querimonia ⁊c. Job. vj. Nunq̄d mugi-
et bos cū ad p̄ſepe plenū fuerit. quaſi dicerz
non. Cū eni p̄ſepe coꝛdis plenitudinē habz
gratie. nō habet locū mugitus tribulatōis
Exemplū de beato ſtephano nō reſonante
ꝑ impatientiā cū lapidaret̄ q2 plenꝰ gratia
⁊ foꝛtitudie. Actu. vij. Nota olla vacua ad
ignem crepat. plena nō. Ecc. xxvij. Vaſa fi-
guli ꝓbat foꝛnax. ¶ Secundū eſt q̄n non
poteſt plꝰ intrare. Sic homo plenꝰ gratia
⁊ tempalia ⁊ carnalia deſpicit Eſaie. j. Ple
nus ſum. holocauſta arietū ⁊c. nolui. Hoc
fuit in beata virgine Lu. j. Aue gratia plēa
Berñ. Delicata eſt diuina conſolatio nec
cōceditur admittētibus alienā. Qui habz
bonū vinū non querit aquā fetidā. ps. Re
nuit cōſolari aīma mea ⁊c. Gregoꝛiꝰ Mē
tem quā ſpūſſanctꝰ repleuerit in amaritu
dinem terrenoꝝ. ⁊ in dulcedinē eternoꝛuz
cōmouet ¶ Tertiū eſt ſupeffluere. Q̄n ho
mo ꝑ bona opa ⁊ verba gratioſa effluit ad
modū fluuij inundātis. Ecc. xxiiij. Qui ad
implet quaſi eufrates ſenſum. Et nota ꝙ ſi
cut vas ſupinfuſum effluit circū quaq3. ita
gratie dulcedo infuſa coꝛdi redundat ī ſen
ſus coꝛpales. Nā eufrates non ſolū ſuum
implet alueū ſed ſupinfundit egyptum Et
hec plenitudo eſt in chꝛiſto quē legimꝰ ple
num gratie ⁊ veritatis. de cuius plenitudi
ne omnes nos accepimus. Dicit̄ ergo vaſ
coꝛdis plenū gratia quādo redundāt de ſu
per v̄ba gratioſa. Ex abundātia ei coꝛdis
os loquit̄. Nō poteſt exire de vaſe niſi q̄d ī
eo eſt. Greg. Spūſſanctuſ eos quos reple
uerit de ſe loquētes facit ¶ Quartū eſt pō
deroſum vas plenū nō ita cito mouetur ſi
cut vacuū. ſic homo plenus gratia. Exem-
plum de petro qui ad vocem ancille nega
uit chꝛiſtū. ⁊ poſt plenitudinē ſpūſſcti cru-
cem ſuſtinuit. Et de agatha quā tāto pōde
re ſpūſſanctus vinxerat ꝙ moueri nō po-
terat. nec trahi ad peccatum. Similiter de
ſancta lucia. Nota de hoc capitulo de in-
ſtabilitate

¶ De reſurrectione generali.

Poteſt probari re
ſurrectio generalis coꝛpoꝛum. au
ctoꝛitatibus. rationibꝰ. ⁊ exēplis.
¶ Auctoꝛitatibꝰ. quia Eſa. xxvj. Viuent
moꝛtui interfectiq3 tui reſurgēt. Ezech. xxx
vij. Educā vos de ſepulcris veſtris popu-
le meus. ⁊ dabo vobis ſpūm et viuetis. Et
Job. xix. Scio ꝙ redemptoꝛ meꝰ viuit. et i
nouiſſimo die de terra ſurrecturꝰ ſum et i
carne mea videbo deū ſaluatoꝛē meū. j. Co
rinth. xv. Omēs quidē reſurgemꝰ. Et iſra.
Canet ei tuba ⁊ moꝛtui reſurgēt icoꝛrupti.
¶ Itē rationibꝰ poteſt ꝓbari. Si aliq̄ coꝛ
poꝛa ſunt ſicut ſemina que ꝑ̓us moꝛiūtur
⁊ putreſcunt ⁊ poſt viuificant̄. multo mag̃
coꝛpus humanū q̄d eſt nobiliſſimuz inter
alia coꝛpa. j. Coꝛ. xv. Inſipiens tu q̄d ſemi
nas nō viuificatur niſi ꝑ̓us moꝛiat̄. Itē h
exigit eccleſie cōfoꝛmitas. Si eni chꝛiſtus
q̄ eſt caput eccīe reſurrexit. totū coꝛpus ec-
cleſie reſurgere debet. aliter non eſſet coꝛpꝰ
eccīe integrū. nec decens. j. Coꝛ. xv. Chꝛiſtꝰ
reſurrexit a moꝛtuis ꝓmitie doꝛmientiuz.
Quādo rex vel aliq̄ſ magnus facit filium
ſuū militē nouū multos alios cū illo ī mili
tes vocat vel pꝛomouet. Ita deus pat̄ rex
celi et terre quando reſuſcitauit filium ſuū
ieſum. dedit nobis ſpem reſurrectionis no
ſtre. Roma. vj. Si chꝛiſtꝰ reſurrexit ⁊ nos
reſurgemus. Item plus poteſt deus q̄3 ar
tifex aliq̄s. Unde ſi artifex de cinere vitruz
purū facit. ⁊ fractū vitrū liq̄fac̄ ⁊ refoꝛmat

et de metallo imaginē hoīs facit. ⁊ de terra
ferrū. Quid mirū ſi ſummus artifex h̄ faci
at de corpibus hominuꝫ. Phil'.iij. Salua
torem expectamus dn̄m noſtrū ieſuꝫ chri
ſtum q̄ reformabit corpus humilitatis ⁊c.
¶ Itē hoc pbat̄ naturalibꝰ exēplis Plus
eni poteſt deus q̄ꝫ natura. Nā de puluere
phenicis q̄ ſola auis eſt aliuꝫ phenicē facit
natura ¶ Itē ad rugitū leonis ſuſcitantur
leunculi. Et quare non poterūt homies ſu
ſcitari ad vocē filij dei. Joh.v. Mortui au-
dient vocē filij dei ⁊ q̄ audierint viuēt. Iteꝫ
ad iuſſionē ſanctoꝝ multi mortui ſuſcitati
ſunt. ⁊ quare nō ad iuſſionē dei omnes po
terunt reſuſcitari

¶ De recidiuo

Debent a recidiuo
multa retrahere. piculoſior q̄ꝫ añ
infirmitas. recidiuātes debiliores
ſunt q̄ꝫ añ. et quāto frequētius cadūt tāto
plus ledūt ⁊ debiliores fiūt. ⁊ difficilius re-
ſurgunt. Lu.xi. Fiunt nouiſſima hoīs illiꝰ
peiora prioribus Tales ſunt ſicut ſubtelares
vel pelliceū vetus que tenere ſuturā neque
unt ⁊ in lutū inferni piiciunt̄. ps. Ut lutuꝫ
platearuꝫ delebo eos. ſ. de libro vite eterne.
¶ Iteꝫ medicine ſumptuoſitas. ſcꝫ paſſio
chriſti. j. Cor.vj. Empti eſtis precio magno
Auguſtinus. Homo appende te ex precio
ne tibi vileſcas. Iſti ſunt ſicut non cordati
milites. q̄ ſolo timore cadunt ⁊ fugiunt de
prelio. Seneca. Plura nos terrent q̄ꝫ pre
mant. ⁊ plus opinione q̄ꝫ re laboramus.
¶ Itē ſimiles ſunt vxori infideli que pegri
nante marito ⁊ morā faciente adheret alte
ri. Judic̄.xiiij. Dalida vxor ſamſonis acce-
pit aliū viruꝫ. Sic anima miſera cōmittit
ſpūale adulteriuꝫ mergens ſe carnis illece-
bris ſpōſo ſuo xp̄o derelicto. hiere.iij. Quō
ſi cōtemnat mulier amatorē ſuū. ſic cōtem
pſit me domꝰ iſrael. Sꝫ dr̄ Prouerb.vj. q̄
zelus ⁊ furor viri nō parcet in die vindicte.
nec acquieſcet cuiuſq̄ꝫ pcibꝰ ⁊c. ¶ Itē mor
tis eternitas cuiꝰ cōpatiōe mors tempalis
dulcis eſt. ps. Mors depaſcet eos. ſicut be
ſtia herbam ⁊ nō cōſumet. Ibi cōparātur
porco in volutabro luti. ij. Pet.ij. Sus in
volutabro luti. Hiere.ij. Quā vilis facta es
nimis iterās vias tuas. ¶ Itē peccatū de-
um expellit ab homie q̄r ponit immūdiciā
in hoſpitio cordis ne chriſtꝰ ingrediat̄. mū
di eni ſunt oculi eiꝰ ⁊ ad iniquitatē reſpice
re nō poterunt. Jdeo poteſt cōparari taxo
qui egredit̄ d̄ foſſa quā cauauit magno la
bore. ſupuenit eni vulpis ⁊ ſtercorizat ante
foſſam vel in foſſa. ⁊ cū taxus redit non cu-
rat amplius habitare ibi. ſed relinquit eaꝫ
ppter immundiciā. ⁊ ſic lucrata eſt eā vul
pis Sic cor humanū durū chriſtꝰ cauauit
p paſſionē ſuam vt habitaret p grām. ſꝫ re-
cedit ab eo ppter imundiciā peccati. quaꝫ
ibi diabolus ſtercorizat p malā cogitatiōꝫ
⁊ delectationē quaꝫ ſuggerit. Sap.j. Corri
pietur a ſuperueniente iniquitate. gloſa. ex
pelletur ¶ Item multiplex damnū. ſcꝫ per-
ditio gratie. cū qua omnia bona perdunt̄.
Ezech.xviij. Si auerterit ſe iuſtꝰ a iuſticia
ſua ⁊ fecerit iniquitatē omēs iuſticie quas
fecit non recordabuntur. Eccl's.ix. Qui in
vno peccauerit multa bona pdet. Exēpluꝫ
de filio pdigo. Luce.xv. ¶ Itē tpis pditio.
Greḡ. Omne tps tibi impēſum reqret̄ a te
quomō ſit expēſum. Threñ.j. Uocabis ad
uerſum me tps. ¶ Itē corpus dn̄i cui cum
tāto labore hoſpitiū parat̄ ⁊ poſt peccatuꝫ
turpiter expellit̄. Turpius eni eijcit̄ q̄ꝫ non
admittit̄ hoſpes. Multū triſtaret̄ aliquis
qui expelleret eū de hoſpitio ſuo. de domo
ſua ipſe eum expellet. Unde Matthei.xxv
Hoſpes fui ⁊ non ⁊c. Ite ergo maledicti in
ignem eternū. Uerſus. Morbꝰ mors. ſum
ptus. peccatū. grā. tps. Et corpꝰ dn̄i. ſine fi
ne caueto relabi

Ego ſuꝫ oſtiū per
me ſi quis introierit ſaluabit̄. Jo-
hannis .x. Sicut ſaluus eſſe dicit̄
qui iam eſt in dei gloria. Ita dicitur in via
ſaluationis qui eſt in gratia dei per quam
ſolam homo poteſt ad eternā gloriam per
uenire. Sine gratia enim dei homo nō eſt
in via ſaluationis ſed magis in via damna
tionis. Sicut autem ipſam gloriā per quā

homo eſt ſaluus dat ſolꝰ deus. Ita ipſam
grām ꝑ quā homo eſt in via ſaluatiōis ſo
lus deus cōferre poteſt. Et ideo gratia dei
ſicut ⁊ ipſe deus nobis erat difficilis ad in
ueniendū quouſqꝫ ipſe fecit vnū oſtium ꝑ
qḋ ipſe exeundo ad nos venit. et ꝑ qḋ nos
in mūdo ad ipm̄ ⁊ eius grām de facili poſ
ſumus venire. Iſtud aūt oſtium eſt beata
maria. et hoc eſt qḋ ipſa dicit in his verbis
Ego ſum oſtiū ⁊c. Oſtium ſcꝫ ꝑ qḋ exiuit ⁊
venit in mundū. ꝑ me ſi q̊s introierit ſalua
bitur. Ad ipſam ergo recurramus

¶ Introitus

¶ Naturaliter omnis homo qui eſt ī ali
quo periculo deſiderat ipſum periculum
euadere. ⁊ in ſtatu ſaluo ⁊ ſecuro eſſe. Om
nis autē homo qui eſt in hoc mūdo eſt in
magno ꝑiculo. nō ſolum ꝑdendi corpus ⁊
res tempales. ſed qḋ maius eſt ꝑpendi ani
mam. In via eni huius mundi multoſ ha
bemus inimicos. q̄ cōtinue nobis inſidiāt
vt nos inducāt ad aliquod peccatū ꝓpter
qḋ incurrimus damnationē eternā. Vnd
cuilibet multū eſt deſiderabile eſſe in ſtatu
ſaluationis ¶ Diſtinctio

¶ Sciendū eſt ꝙ tunc ve ⁊ ꝑfecte erimus
ſalui ⁊ ſecuri cū dominꝰ induxerit nos ī lo
cum illū ita tutū et ſecurū ꝙ nunq̄ꝫ erit ibi
aliquod ꝑiculum incurrēdi damnū. ſcꝫ in
ꝑadiſum. Ipe autē ꝑatus eſt nos ibi collo
care. ſi nos fecerimꝰ ea que ad h requirun
tur. Que ſunt. Obediētia in ꝑceptis. Tem
perantia in ꝓſperis. Patiētia in aduerſis.

¶ Primo ergo ſi volumꝰ ſalui fieri. opor
tet ꝙ habeamus obedientiam in ꝑceptis.
Omni eni die qua recipimꝰ neceſſaria. cō
ducimur a dño ad laborandū in vinea ſua
id eſt. in eccīa. cuiꝰ fidē tūc recepimꝰ Mer
ces aūt quas nobis deus daturꝰ eſt in fine
diei. i. in fine vite eſt ſalꝰ eterna. Sꝫ certe ſi
aliquis ꝯduceret aliq̊s hoies ⁊ mandaret
eis ꝙ facerēt aliq̊d opus. ſi ipſi nollent illḋ
opus facere. ſed facerēt aliud q̊d ei diſplice
ret. nō daret eis in veſpere mercedē ſuā ꝓ
miſſam. Sed cū deus nos induxerit ⁊ ꝑce
perit ꝙ faciamꝰ bona oꝑa ſi nos tranſgreſ
ſi fuerimꝰ ꝑcepta eiꝰ ⁊ fecerimꝰ oꝑa māda
tis eis contraria. et q̄ ſibi diſplicent. dignū
et iuſtum eſt vt nō det nobis mercedē quā
promiſit. nec nos ſaluet. Neqꝫ eni ꝓpter ſo
lam fidem quā ſeruamus credendo in euꝫ
recipiemus mercedē niſi laborauerimus
in bonis operibus et ſeruauerimus prece
pta ipſius Unde Jacobi. ij. Quid prodeſt
fratres mei ſi fidē dicat ſe quis habere. ope
ra autē nō habeat. nunquid poterit fides
eum ſaluare. quaſi dicat nō. ¶ Nota ꝙ cū
poſt mortē n̄ ſint niſi duo ſtatus in quibꝰ
omnes erunt qui habuerunt etatē cogno
ſcendi et faciendi precepta dei. ſcilicet para
diſus qui eſt locus ſaluationis. et infernuſ
qui eſt locus damnationis eterne. Illi qui
non compleuerūt opera ad que faciendo
adducti ſunt non ſolum hoc habebunt vt
mercedem perdūt. ſcilicet ſalutem eternā.
ſed etiā incurrent damnationē eternā. Et
ideo dicitur Eccī. iij. Sic facite. ſcilicet ſicut
precipit. vt ſalui ſitis. ¶ Secundo oportꝫ
ꝙ habeamus temperantiam in proſperis
temporalia non nimis diligendo. Sicut
enim nauis onerata facilius periclitat̄. eti
am propter minorē tempeſtatē. et per al
leuiationem oneris facilius ſaluatur Sic
homo nimis oneratus iſtis rebus tempo
ralibus facilius ⁊ cum minori vento leuio
ris temptatiōis periclitat̄ q̄ꝫ homo ab iſtiſ
alleuiatus. Iſtud autem pondus magis
facit affectio q̄ꝫ poſſeſſio. Et iſtam alleuiaſ
tionem magis facit cōtemptus q̄ꝫ effectuſ
Multi enim qui habent multas diuitias
per poſſeſſiones ſunt leuiores q̄ꝫ alij qui
habēt modicas. q̄a ibi dorſum ſuū. i. volū
tatem ſuā ſubmittūt diuitijs licet paucis. ⁊
ideo ſūt ipſis onerati. Sꝫ licet aliq̄ habeāt
multas diuitias nō ponūt eas ſuꝑ ſe ſic fa
ciunt auari. ſed magis ipſi ſtant ſuꝑ eas te
nentes ſub pedibꝰ. ⁊ cōculcātes eas ꝑ con
temptum. quia ꝓpter eas nō facerēt cōtra
deum. Expendūt etiā eas ⁊ diſpēſant ſicut
debent. et ideo tales non ſunt in tanto peri
culo. Sed adhuc ſunt in minori ꝑiculo et
etiā in meliori via ſaluatiōis. q̄ totaliter ni
hil habēt. ſ. ꝓpter deū et ſūt paupes ⁊ fctō ⁊
voto. Job. v. Porro deꝰ ſaluū faciet egenū

¶ Nota ſicut videmus corꝑaliter. qñ ho-
mines luctanť ꝙ homo nudꝰ in minori pe
riculo cadendi eſt qñ nõ habet vnde ab ad
uerſario capiať nec trahať. homo aũt veſti
tus habet multas ꝑtes ꝑ quas poteſt capi
⁊ trahi. Sic homo pauꝑ qui nõ habet vo-
luntatẽ ſuã iſtis rebꝰ tꝑalibus ſubiectã. nõ
de facili poteſt ab inimico in tẽptationibꝰ
capi nec trahi. ⁊ ideo in minori ꝑiculo ē ca-
dendi in peccatũ. ſed homo diues ⁊ in iſtiſ
tempalibꝰ inuolutꝰ ꝑ multas ꝑtes poteſt
trahi ⁊ capi ab inimico. ⁊ ido eſt in magno
ꝑiculo cadendi in peccatũ ⁊ incurrẽdi ma-
gnam penã ⁊ damnationẽ. ps. Pauꝑ cla-
mauit ⁊ dñs exaudiuit eũ. ⁊ ex omnibꝰ tri-
bulationibꝰ ſaluauit eũ ¶ Tertio oportet
ꝙ habeamus patientiaȝ in aduerſis. tribu-
lationes patiẽter ſuſtinẽdo. Sicut enim ĩ-
firmus nõ poteſt obtinere ſalutẽ niſi ſuſti-
neat patiẽter dietã. et medicinã amaram q̃
purgat ab infirmitate ⁊ facit ſiue inducit
ſalutẽ corꝑalez. Sic niſi homo habeat pa-
tientiã in tribulationibꝰ quaſ deus dat no
bis. vel ſuſtineamꝰ. que danť ad purgãdũ
nos. tanq̃ȝ medicus ſapiens. et qui bñ ſcit
quid nobis ad ſalutẽ expediat. non obtine
bimus ſalutẽ eternã. ⁊ ideo ſi volumus ſal
uari qñ occurrũt nobis tribulatiões et in-
firmitates vel ꝑditões rerũ vel amicoꝝ. vł
ſimilia. ſuſtineamꝰ patiẽter. non murmu-
remus ſtatim ꝯ deũ. et ſic poſſumus ſalua
ri. ps. Iuxta eſt dñs his qui tribulato ſunt
corde ⁊ humiles ſpiritu. id eſt. qui cuȝ hũili
tate ſpũs tribulationes ſuſtinent. ſaluabit
¶ Nota ꝙ non eſt aliquis q̇ non libenter
ſuſtineret aliquã medicinã quantũcunq̨ȝ
amarã ꝑ vnũ diẽ. ſi ſciret ꝙ ꝑ eam poſſet ac
quirere ſalutẽ ĩ tota vita ſua. Certe nos ſci-
mꝰ ꝙ ſuſtinẽdo patiẽter tribulatiões amo
re dei in hac vita. que eſt reſpectu alterius
quaſi vna dies. effugiemꝰ dãnationeȝ eter
nam. ⁊ obtinebimus ſalutẽ eternã Et ideo
libenter ⁊ cũ gaudio debemꝰ eas ſuſtinere
ex quo eni caſu bonũ euenit nobis ꝑ patiẽ-
tiam ipſiꝰ. Vñ Hiere. xxx. Tpſ tribulatõiſ
eſt iacob. i. viro iuſto ex ipo ꝙ habet in eis
patiam. ſaluabit.

¶ De ſapientia

Sapientia duplex
hic diſtinguiť. Prima eſt maloꝝ
ſecunda bonoꝝ. ꝑma eſt reprobã
da. ſecunda approbãda De ꝑma Iacobi. iij
Non eſt iſta ſapientia deſurſum deſcẽdẽs
ſed terrena. aialis. diabolica ¶ Terrenã ſa
pientiam habẽt talpe. i. cupidi ĩ amore ter-
re defixi. Sicut talpa in terra ſapiẽter ſe hȝ
ſupra nihil videt Luc. xvj. Filij huius ſeculi
prudentiores filijs lucis ſunt in generatio
ne ſua. Baruch. iij Filij agar. i. terreni q̃ nõ
habent de mobilibus patris hereditatem
exquiſierũt ſapiam que de terra eſt. Non
eſt magna prudẽtia ibi theſaurizare vbi ñ
poteſt diu manere. vt ꝑegrini. ps. Aduena
ego ſum apud te o mũde. Exemplũ de ꝑdi
cibus. Hec eſt ſapiẽtia ꝑdicis auis que ali
ena oua furať et tribuit ſua. et dum alienoſ
pullos enutrierit ab eis derelinquiť. vł ali-
quãdo occidiť. Nã multi aliena auferunt
⁊ improuiſe extorta dimittunt. Hiere. xvij.
Perdix fouit q̃ nõ pepit. fecit diuitias ⁊ ñ
ĩ iudicio ĩ dimidio dierũ ſuoꝝ derelinquet
eas. ⁊ in nouiſſimo erit inſipiẽs ¶ Anima
lem ſapientiã habẽt carnales in ꝑparatiõe
deliciaꝝ. q̃ ſimiles ſunt aſtutie infirmoꝝ q̃
cogitant quomõ ignorãtibus cuſtodibuſ
habere poſſint cibũ quẽ appetũt licet noxiũ
⁊ ꝓhibitũ. Prouerb. i. Uſq̨ȝ quo ꝑuuli di-
ligitis infantiã. ⁊ ſtulti ea que ſibi ſũt noxia
cupiũt. Iſti q̊libet mane nolũt ſe ieiunare
de herba venenoſa de cuiꝰ guſtu videt ali-
os occumbere. Hieronymꝰ. Omne ſemi-
narium voluptatis venenũ puta. Ro. viij.
Prudentia carnis mors eſt. gloſa. dignuſ
eſt morte eterna qui habet prudentiaȝ car
nis. hoc eſt. ſtudioſiuſ implet ea que carniſ
ſunt. q̃ȝ que ſpiritus ſunt. appetendo bona
temporalia ⁊ non fugiendo mala vt bruta
animalia. ¶ Diabolicã ſapientiaȝ habent
illi qui ſapientes ſunt in preparatione ma
lorum et nequiciarũ. Diabolus eni ſemꝑ
intendit malũ facere ⁊ alios decipe. Sic et
iſti qui ſapientes ſunt ad decipiẽdũ alios.
Illi ſapientes ſunt vt peiꝰ valeãt Hiere. iiij

Sapientes ſunt vt faciant mala. bene aūt
facere neſcierūt. ſicut diabolꝰ magiſter eoꝝ
Iſti ſunt ſimiles inſanis. q̄ tunc cantāt qn̄
eos infirmitas magis vexat. ⁊ tāto ſapiētī-
ores ſe credūt. quāto magis a rōe alieni exi
ſtunt. Hiere. x. Stultus factus eſt omnis
homo a ſapientia ſua. Iſtoꝝ ſapiētia infa
tuabitur. j. Coꝛ. j. Nonne ſtultā fecit deus
ſapientiā huius mundi. Itē adnihilabitur
Eſa. xxix. Peribit ſapiētia a ſapientibꝰ. Et
ꝑdaꝫ ſapientiā ſapientiū. et prudentiā pru
dentiuꝫ reprobabo. j. Coꝛ. j. Itēa dei cōſilio
elongant̄. Matth. xj. Abſcondiſti hec a ſa-
pientibus ⁊c̄. Itēa dei viſione ſepabuntur.
Job. xxxvij. Non audebūt euꝫ contempla
ri omnes qui ſibi vident̄ ſapientes. ¶ De
ſapientia bonoꝝ dicit̄ Ecc. xliiij. Sapiētiā
ſanctoꝝ narrāt populi. Bernardus. Inue
niſti plene ſapientiā. ſi prioris vite peccata
defleas. ſi deſideria huius ſeculi ꝑuipēdas
ſi eternam patriā toto deſiderio ꝯcupiſcaſ
inueniſti plene ſapientiā ſi iſta tibi ſapiant
prout ſunt. ¶ Hec ſapientia in multis cō-
ſiſtit. ¶ Prima eſt in confeſſione peccato
rum. que reddit iudicē placatuꝫ. pſalmiſta
Dixi confitebor aduerſum me iniuſticiaꝫ
meā domino. et tu remiſiſti impietatē pec-
cati mei. ⁊ immemorē. Ezech. xviij. Quacū
qꝫ hora ingemuerit peccator ⁊c̄. Hec eſt ſa-
pientia leonis. qui ne inueniatur a venato
ribus. cauda veſtigia operit. ps. Beati quoꝝ
remiſſe ſunt iniquitates et quoꝝ tecta ſūt
peccata. Ecc. iij. Cor ſapiens et intelligibile
abſtinebit ſe a peccatis. et in operibuſ iuſti
cie ſucceſſus habebit. ¶ Nota opera iuſti
cie ſunt. Contritio que peccatū iuſte pōde-
rat. Confeſſio que peccatū iuſte numerat.
Satiſfactio que iuſte menſurat. Oīs eniꝫ
iuſticia ī numero pōdere et mēſura. ¶ Se
cunda ſapientia bonoꝝ eſt in cōgregatiōe
meritoꝝ. Prouerb. x. Qui ꝯgregat ī meſ
ſe. filius ſapienſ eſt. ſicut vulgariter dicitur
Qui de longe ꝓuidet ſibi. de prope gaudet
Hec eſt ſapientia formice. que in eſtate cō-
gregat. de quo viuat in hyeme. Prouerb.
vj. Uade ad formicā o piger ⁊ diſce ſapien
tiam ⁊c̄. Nota tps auguſti paſcit totuꝫ an-
num Sic tempꝰ preſens ſi bene expēdat̄
tempus futurū ¶ Tertia eſt in cautela pe
riculoꝝ que fit duobꝰ modis. ſcꝫ Caute
declinando. Per patientiam ſuſtinendo.
¶ Primo caute declinādo. Prouer. xiiij
Sapiens timet ⁊ declinat a malo. ſtultꝰ ꝓ
ſilit ⁊ confidit. quia ſtultuſ nō timet donec
capitur. ſed ſapiens in omnibus metuit.
¶ Secundo ꝑ patientiā ſuſtinendo. q̄nta
ſapientia. facere vt ille ſuffraget̄ ad vitaꝫ q̄
parabat mortem. hoc facit patientia. quia
vincit qui patitur. Prouerb. xiiij. Qui pa
tiens eſt multa gubernat̄ ſapientia. Cor ſi-
ne ſapientia eſt ſicut nauis ſine gubernacu
lo. vt habet̄ capitulo de patientia ¶ Quar
ta eſt in emptione eternoꝝ ꝑ elemoſynam
Elemoſyna enī ſapiens mercator eſt. qui
modico precio multa redimit. Ecce q̄ om-
nia ſua dat pro regno eterno. Auguſtinꝰ.
Regnū enim celoꝝ tantū valet quantum
habes. Matth. xix. Uende omnia que ha-
bes ⁊ da paupibus ⁊ habebis theſaurū in
celo. Si non es diues ꝙ poſſis ꝓciuꝫ totū
ſoluere. id eſt omnia relinquere. eſto tamē
ſocius ementiū. dando pauperibuſ elemo
ſynas pro tenenda ſocietate. quia vulgari
ter dicitur. Si non habes dare maius. da
minus. ¶ Quinta in humilitate que the-
ſaurū virtutū cuſtodit et tam ſapienter ho
minem ducit vt nec a latronibuſ videatur
Ducit enī hominē per viā humilitatis. et
diabolus neſcit ire niſi per ſublimia. ⁊ ideo
humiles nō inuenit. Prouer. xj. Ubi hūili
tas ibi et ſapiētia.

¶ De ſeruitio malo

SUnt quidā qui
ſeruiunt diabolo. quidā deo. Cir-
ca primū notandū ꝙ quidā ſerui
unt gule Roma. xvj. Chriſto domino non
ſeruiūt ſed ſuo vētri. Seneca. Maior ſum
⁊ ad maiora natus q̄ꝫ vt ſiā mancipiū cor-
poris mei. Iſte de ſeruitio ſuo nō reportat
niſi corruptiōꝫ vel ventrē. q̄a ſicut dic̄ aplꝰs
Gal. vj. Qui ſemināt in carne d̾ carne me-
tēt corruptionē. Stultū ē ſemīare ī q̄ q̄cq̄d
ſeminat̄ corrūpit̄. Et ponere ꝓcioſum liq̄re

in vaſe tali ī quo ſtatim corrumpit᷑. ¶ Alij
peccato luxurie. Ro. vj. Sicut exhibuiſtis
mēbra veſtra ſeruire immūdicie. glo. pctō
luxurie. Ita efficit hominē ſeruū peccatū il
lud qd vix poteſt recedere q̄ incidit. Pro
uer. xxiij. Fouea ꝓfunda meretrix. Qui in
foueā cadit nō q̄n vult exit. Sic piſcis de
naſſa. ⁊ auis de laqueo. Vn̄ Eccs. vij. d꞉ ꝙ
vincula ſunt manꝯ illiꝯ. Oſee. v. Nō dabūt
cogitatiōes vt reuertant ad deū ſuū. q꞉ ſpi
ritus fornicatiōis in medio eoꝝ ⁊ dn̄m nō
cognouerūt. Iſte de ſeruitio ſuo reportat
laqueū in collo ad ſuſpendendū. i. mortem
eternā. Exemplū de latrone. Ro. vj. Quē
fructū habuiſtis tūc in q̄bus nūc erubeſci
tis. nā finis illoꝝ mors eſt ¶ Alij ſeruiunt
pecunie. vt auari. Lu. xvj. Nō poteſtis deo
ſeruire ⁊ mamone. glo. diuitijs ſuit qui cu
ſtodit eas vt ſeruus. ſꝫ q̄ ſeruitutis excuſſit
iugū diſtribuit eas vt dn̄s. Iſte d̄ ſeruitio
ſuo nihil reportabit ī fine Iob. xxvij. Diues
cū dormierit nihil ſecum affert. Stulticia
magna eſt ſeruire illi qui in fine eijcit eum
nudū de domo ſua. Eccs. v. Sicut egreſſꝯ
eſt nudus de vtero matris ſue. ſic reuerte
tur ⁊c. ¶ Sciendū ꝙ nō eſt vtile ſeruire di
abolo vel peccato ꝓpter multa ¶ Primo
ꝓpter difficultatē ſeruitij. Sap. v. Laſſati
ſumus in vita iniquitatis ⁊ ꝑditiōis. Hie
remie. xvj. Seruietis dijs alienis q̄ non da
bunt vobis requiē die ac nocte. Stulticia
eſt ſeruire dn̄o qui nō ꝑmittit ſeruos ſuos
quieſcere nec in p̄nti nec in futuro ¶ Itē ꝓ
pter inutilitatē ſeruitij. quia qd lucrat᷑ huꝯ
nō eſt ſuū ſed dn̄i. Sic peccatū nihil meri
torium facit vite eterne. Oſee. vij. Comede
runt alieni robur eiꝯ. Prouerb. v. Ne des
alienis honorē tuū ⁊c. ¶ Itē ꝓpter vilitatē
officij. ps. Manus eius in cophino ſeruie
runt. glo. Cophinus eſt vas in quo portat᷑
terra. diabolus vult ſemꝑ ſeruiri de immū
dicia. peccauerunt ei ⁊ nō filij eius in ſordi
bus. Ideo filius ꝓdigus ſeruiuit ī cuſtodia
porcorum Luce. xv.

¶ Thema

Homīes ſeruiunt
illi ꝑ te. Iudith. xj. Cū illi q̄ ſunt in
inferno. ⁊ q̄ ſunt ī mūdo ī peccato
mortali deo nō ſeruiūt. ſi deꝯ vteret᷑ aſperi
tate iuſticie ſcilicꝫ ſtatim cū homo peccat
mortaliter moreretur. et in infernum mit
teretur. vel ſi viueret ꝙ ꝑmitteret eum ſem
per in pctō. et nūq̄ recipet eū ad grām ſuā
paucos ſeruos habuiſſet vſq̄ modo deus
⁊ haberet adhuc hodie. q꞉ valde pauci ſūt
qui nō peccēt. Sed q꞉ ꝑ patiētiā homīes
nō punit ſtatim cū peccāt. imo ꝑmittit eos
viuere. ⁊ poſtea ſtatim cū volunt redire re
cipit eos ad grām ſuā ſiue ad ſeruitiū ſuū
Ideo de aſperitate iuſticie ꝑderet ꝙ nullū
fere haberet ſuientē Ita ex dulcedine habꝫ
fere omnes ſeruitores quos vult. Et q̄a be
ata virgo maria eſt cauſa ſpecialiter. et fac̄
vt deus non vtat᷑ aſperitate iuſticie. Et cer
te bene facit ſicut pia mater que tenet ⁊ reti
net manū patris tenentis baculū ad ꝑcuti
endum filiū. et placat ipſum a filio offenſū
quia ipſa virgo obtinet cū deo ne ſtatim
peccantes puniat. et iterū ad ſuam gratiā
⁊ ſuum ſeruitiū recipiat. Ideo eſt ꝙ ipſa ſpi
ritualiter eſt cauſa ⁊ facit ꝙ tot homīes deo
ſeruiunt. Et hoc eſt qd ſancti qui in paradi
ſo ſunt dicunt in his verbis. Beata maria
nos bene videmus et agnoſcimus ꝙ ho
mines mundi ſeruiunt illi. ſcꝫ deo per te. id
eſt. ꝑ tuā interceſſionē. Ad ipſā ergo recur
ramus ¶ Introitus et diſtinctio hꝯ ſic de
miſtrare. req̄re ſupra

De ſeruitio dei

Circa ſeruitium
dei duo conſideranda ſunt Pri
mo quomō ſeruiendū eſt deo.
Secūdo ꝓpter qd. ¶ Seruiendū eſt deo
cū timore et reuerētia. Si cū tanto timore
⁊ reuerētia ſeruit᷑ dn̄is terrenis ꝓpter eoꝝ
potentiā ⁊ dignitatē. cū maiori reuerentia
ſeruiēdū eſſꝫ regi regū ⁊ deo deoꝝ. ps. Ser
uite domino in timore vt ab eiꝯ offenſa ca
ueatis. Greg. Timere deū eſt nulla q̄ agen
da ſūt bona pterire. q̄a q̄ timet deū nihil ne
gligit. Et exultate ei cum tremore. vt que

beneplacita ſunt ei faciatis. Eccĩ.ij. Qui ti
ment deũ inquirent que bñplacita ſunt illi
¶ Itẽ voluntarie.j. Paral.xxviij. Seruite
dño corde pfecto ⁊ animo voluntario non
coacto. quia coacta ſeruitia deo nõ placẽt.
Chryſo. Cũ tali vultu recipit deus ea que
facis cum quali facis. Ideo dicit̃ Ephe.vj.
Nõ ad oculũ ſeruientes. quaſi hominibꝰ
placentes. ſꝫ vt ſerui dei facientes volũtatẽ
eius ex animo ¶ Itẽ honeſte ⁊ munde. de
us enĩ ſanctus ⁊ mũdus eſt. ⁊ ideo vult ha
bere ſeruos ſãctos ⁊ mũdos. Leuit.xx. Sã
cti eritis. quoniã ego ſanctus ſum. Si enĩ
ſeruus tuꝰ apportaret tibi ferculũ bonũ in
vaſe immundo ⁊ manibꝰ immũdis diſpli
ceret tibi. Sic qd̃cunqꝫ donũ vel ſeruitiuꝫ
offerat̃ deo ab exiſtente in mortali peccato
nõ placet ei. Ideo dicit̃ in pſal. Ambulans
ĩ via immaculata hic mihi miſtrabat. Si
tu ſordidã ancillã abominaris. quãtoma
gis ſordidã ancillã animã deus abomina
bitur. Ideo dr̃.j.Re.vij. Prepate corda ve
ſtra dño p cõſcientie puritatẽ et ſeruite illi
p integritatẽ cordis. quia nõ vult habere ſ
uos ad medietatẽ. Luce.j. Seruiamus illi
in ſanctitate ⁊c. ¶ Itẽ ſapienter. Roma.xij
Rationabile ſit obſequiuꝫ veſtrũ. glo. Sa
pienter ſibi vult deus ſeruiri. vt nõ imme
diate debiles fiant. ⁊ poſt medicorũ ſuffra
gia requirant. Arcus ſi ſemp tendat̃ defic̃.
vel debilitat̃ nimis. et pellis ſi nimis exten
datur diſſipat̃. Ideo dicit̃ Prouerbio.xiiij
Acceptus eſt regi miniſter intelligẽs. ſ. vo
luntatem dñi ſui faciens. Iracundiã autẽ
eius inutilis ſuſtinebit. quia ſeruus ſcienſ
voluntatẽ dñi ſui ⁊ nõ faciẽs plagis vapu
labit multis. Lu.xij. Propter hoc dr̃.ij.cor
vj. In omnibꝰ exhibeamꝰ noſmetipſos ſic
dei miniſtros ⁊c. Itẽ ſollicite. Vult eĩ deus
habere ſollicitũ ſeruũ nõ negligentẽ.ij. Ti
moth.ij. Sollicite cura teipſum pbabilem
exhibere deo operariũ ⁊c. Seruꝰ debet eſſe
ſollicitꝰ quomodo dño ſuo bene ſeruiat. ⁊
dñs quomodo miniſtro ſuo bñ puideat.j.
Pet.v. Omnẽ ſollicitudinẽ veſtrã pijcien
tes in eũ. qm̃ ipſi cura eſt de vobis. Mat
thei.vj. Nolite ſolliciti eſſe dicentes qd mã
ducemus ⁊c. Chryſoſtomus. Eſcaꝫ corpis
ſi ſollicitus nõ fueris habebis ¶ Item qui
ad fontẽ vadit nõ eſt ſollicitus quid bibat.
Quid ergo times ſtulte. puidentia dei ma
ior eſt fonte. Qualis eſt pater qui non ne
ceſſaria puideat filijs cuꝫ nõ ignoret q̃ ege
ant. Matth.vj. Scit pater veſter quoniaꝫ
hiſ omnibꝰ indigetis. Item fideliter. Vult
deus ſeruuꝫ fidelẽ. Matth.xxiiij. Quiſpu
tas eſt fidelis ſeruus ⁊ prudens ⁊c. De hoc
require.c. de fidelitate. ¶ Secundo viden
dum eſt pp̃ter qd̃ ſeruienduꝫ eſt deo. Ser
uire debemus deo. quia creator noſter eſt.
Vnd̃ ſicut vaſalli tenent̃ dñis ſuis pure rõe
feudi vel terre quã tenent ab ipſis. ⁊ niſi ſer
uitium debitũ redderẽt eis terrã et feuduꝫ
amitterẽt. Sic nos rõe corpis noſtri. ⁊ bo
norum terrenoꝝ ⁊ ſpũalium debemꝰ deo
ſeruire ne forte auferãtur a nobis. Exẽplũ
de illo qui noluit opari de talento ſibi com
miſſo et amiſit. ⁊ ille q̃ opatus eſt augmen
tauit. Matth.xxv. Itẽ ſi aliquis amiſiſſꝫ vi
ſum vel mẽbra corpis. libenter ſeruiret per
totã vitã ſuã qui ei redderet. quãtomagis
illi qui dedit ⁊ data cõſeruat. ſeruire debet.
Gregoriꝰ. De nihilo fecit omnia. et q̃ ſibi
vult eſſe et nõ tibi nihil incipit eſſe inter om
nia. Itẽ iure redemptiõis debet ſe hõ totũ
ſeruitio dei. qa ſolus emit vt ſolꝰ poſſidereꝫ
Nullus ergo habet ius in homine niſi ip
ſe. Apoſtolꝰ.ij. Cor.v. Pro omnibus mor
tuus eſt chriſtꝰ. vt qui viuũt iam non ſibi
viuant. ſed ei q̃ p ipſis mortuus eſt. Si vis
q ſeruus quẽ emiſti vel cõduxiſti ad tẽpuſ
totũ ſe exhibeat. nec ſuſtineres q' aliquam
ptem tpis in ſuo vel alterius ſeruitio pone
ret. quãtomagis deus qui te redemit ſan
guine ſuo debet totũ ſe habere ad ſeruiẽdũ
ſibi. Auguſtinꝰ. Cui iuſtius viuenduꝫ eſt
q̃ꝫ ei qui ſi nõ moreret̃ nõ viuerẽ. Iuſte ſibi
vendicat vitã meã qui p mea poſuit ſuam
Item quia pater noſter eſt. Eſaie.lxiiij. Et
nunc pater noſter es tu. nos vero lutum
Et ſi filius tenet̃ ſeruire patri a quo parteꝫ
corpis recepit. quãtomagis illi qui forma
uit ⁊ vitã donauit. Ecc̃.iij. Qui timet dñm
honorat parentes. ⁊ quaſi dñis ſeruiet his

quiſe genuerunt in ope ⁊ ſermone. ¶ Itez
quia dñs noſter. ⁊ indigemus auxilio ⁊ de
fenſione eiꝰ. Si eni ei ſeruieris. ſemꝑ pacē
cũ omnibꝰ habebis. quia dũ fortis arma
tus cuſtodit atriũ ſuũ in pace ſunt omnia
que poſſidet. Luč. xj. Si aũt ei nõ ſeruieris
nunq̃z tibi guerra deficiet. imo ſuſcitabit ti
bi aduerſarios. ſicut fecit ſalomoni ⁊ mul
tis alijs. Job. ix. Quis reſtitit ei ⁊ pacez ha
buit. Sicut barones ſolēt mouere bella et
guerras cõtra ſubditos ſibi reſiſtẽtes ⁊ de
bitum ſeruitiũ renuẽtes. ¶ Itē quia ſuos
ſuos liberos facit. Gal. iiij. Nõ ſumus an
cille filij ſed libere. qua libertate chriſtꝰ nos
liberauit. Libẽter homo ſeruiret illi qui eũ
liberũ faceret. quãto magis deo qui ſeruoſ
manumittit. Aplˢ Ro. vj. Nõ ſumus ſic
ſerui ſub lege. ſed ſicut liberi ſub gratia cõ
ſtituti. Agatha. Summa ingenuitas illa
eſt in qua chriſti ſuitꝰ cõprobatur. ¶ Itez
quia ſeruos bñ remunerat in pñti ⁊ i futu
ro. Roma. vj. Nũc võ liberati a pctõ. ſerui
autē facti deo. habetis fructũ in ſanctifica
tionē. finē võ vitã eternã. Joh. xij. Si quis
mihi miniſtrauerit honorificabit eũ pater
meꝰ qui in celis eſt. in tantũ ꝗerit de ꝯſilio
eius Joh. xv. Iã nõ dicã vos ſeruos ⁊c. De
menſa eiuſ. Joh. xij. Volo pater vt vbi ego
ſum illic ſit ⁊ miniſter meꝰ qñ dicet̃ Mat.
xxv. Serue bone ⁊ fidelis ⁊c. intra i gaudi
um domini tui ⁊c

¶ De ſequendo deum

Quidã ſequũtur
mundũ. Quidã carnē. Quidam
diabolũ. Quidã ipſũ deũ. ¶ Pri
mos ducit vanitas. Secundos voluptas
Tertios malignitas. Quartos charitas
¶ Sunt igit̃ quidã q̃ ſequũtur mundi va
nitatē. Oſee. xij. Effraim paſcit ventũ ⁊ ſeq
tur eſtũ. Quãto magis aliq̃s paſcit ventũ
tãto magis incendit̃. Sic quãto magis di
uitias habuerint tãto magis inardeſcunt
quia auarus nõ implet̃ pecunia. Eccl's. v.
Vacuũ eni attrahit. Et quãto pluſ affectũ
cupiditatis ſequũtur. tãto plꝰ ardēt. quia
creſcit amor numi quãtũ ipſa pecunia cre
ſcit. ſicut ignis ex appoſitione lignoꝝ. Eccĩ.
xxxiiij. Qui ſequit̃ vmbrã ⁊ apprehēdit ven
tum. ſic qui attendit ad viſa mendacia. id
eſt. res temꝑales que aliud ꝓmittũt ⁊ ali
ud ſoluũt. ſicut mēdacia verba aliud ſonãt
⁊ aliud cõtinent. ¶ Nota de ſtulto q̃ ſum
mo mane ſurgebat vt ſequeret̃ vmbrã ⁊ ſꝑ
fugiebat. Et de pueriſ qui ſequunt̃ papilio
nem quē nõ capiũt. quia fugit vl' amittunt
Hiere. ij. Ambulauerũt poſt vanitatem ⁊
vani facti ſunt. Stultũ eſt expēſis magniſ
⁊ laboribꝰ querere qđ non poteſt inueniri
Sap. v. Ambulauimꝰ vias difficiles ⁊c. et
poſt. Tranſierũt omnia velut vmbra. i ma
lignitate noſtra cõſumpti ſumus. q̃ſi dice
ret. in ſeruitio mũdi multũ laborauimuſ. ⁊
nihil reportauimꝰ. ſed ibi cõſumpſimꝰ cor
pus noſtrũ. Ideo dicit̃ Job. xxi. Si ambu
laui in vanitate ⁊ feſtinauit ĩ dolo pes me
us. quaſi diceret. non feſtinauit. ſcz ad frau
dandũ vl' decipiendũ circa vſurarios ⁊ ra
ptores. qui ſimiles ſunt leoni primo mane
ſurgenti. nec ceſſanti donec aliq̃d appreben
derit ⁊ catulis ſuiſ detulerit. Sequit̃. Appē
dat me in ſtatera iuſta. Me dicit non mea
q̃a mũdus retinebit poſſeſſionē tanq̃z ſuã.
Sed deus artabit pſonã. Job. xviij. Arta
buntur greſſus illiꝰ ſicut equꝰ duri oris q̃
ad libitũ vult currere. ⁊ qui poſt appēſionē
pedũ ligat̃ ad particã. Auis dũ deſcēdit ad
terrã ppter cibũ in retiaculo ponit pedē et
capitur. Et lupus dũ predã rapit. in foueã
cadit. Sic ſtultus cridator qui ſemper ac
cridit tandē ad pedē in cippo ponit̃. Vñ ſeq̃
tur in Job. Immiſit in rete pedes ſuos ⁊ in
maculis eius ambulat. tenebit̃ planta eiuſ
laqueo ⁊c. ¶ Quidã ſequũtur carnē. cuiꝰ
ſocietas eſt proditoria. Eſt eni caro ſicut mu
lier que blandiendo attrahit homines ad
peccatum. Prouerb. vij. de meretrice que
multis ſermonibꝰ irretiuit iuuenē. ⁊ blan
dicijs labioꝝ ptraxit illũ. ſtatim ſecutus eſt
eam quaſi bos ductꝰ ad victimã. ¶ Item ē
ſicut latro qui peregrinis obuiãs in ſilua vl'
in ambiguo ꝓmittit ſe ducturuz eos ad re
ctam viã vel ad bonũ hoſpitiũ. poſtea ducit
eos ad malũ. ⁊ ponit eos in manꝰ latronũ

Ideo dicitur Ecc.xviij. Poſt ↄcupiſcētias
tuas non eas ꝛc.ij. Pet.ij. Nouit deus ini-
quos in die iudicij cruciandos reſeruare.
magis autē qui poſt carnē in ↄcupiſcētijs
immūdicie ambulāt. Iſti obediunt carni
ſue. ſed dū nō ſperāt cōputabunt diſtricte.
Sicut auari mercatores qui laute paſcūt
comitem ſuū ꝛ diſtricte cōputant in receſ-
ſu. j. Pet.iiij. Ambulauerūt in luxurijs. co
meſſationibꝰ ꝛ potationibꝰ. qui reddēt rō
nem deo qui paratꝰ eſt iudicare viuos et
mortuos. ¶ Quidā ambulāt poſt diabo
lum cuiꝰ ſocietas eſt pemptoria. Iſti inſa-
niores ſunt alijs. quaſi ſi ouis ſequeretᷣ lu-
pum. Nota fabulā vbi lupus decepit ouē
vt ſequeretur ſe. Sic diabolus ꝑ blādimē-
ta decipit homines vt ſignificatū eſt. ii. Re
gum. xv. vbi abſalon ꝑ blandimenta dece-
pit populū. Ubi dicitur ꝙ vniuerſꝰ popu
lus ſequiᷣ abſalon ad impugnādū dauid
patrē ſuū. Sic multi ſequūtur diabolū vt
deū impugnent. diabolus enī eſt ſicͭ latro.
qui promittit conductū viatoribꝰ et poſt-
modū iugulat. diuertere faciēs a via recta
Exemplū. Iuuenis qui volebat ire ad ama
ſiam ſuā ꝛ inuenit pontē ruptū ſuꝑ aquaꝫ
magnā ꝛ aſtitit ei diabolus ſuꝑ equuꝫ ma
gnum ꝛ fecit eū aſcendere poſt ſe ꝓmittēs
ei conductū bonū. ꝛ ſtatiꝫ inſiliens ī aquā
p̄cipitauit ꝛ ſuffocauit. Non eſt bonuꝫ ſeq̄
mundū quia decipit. carnē quia inficit. ſed
chriſtū qꝛ reficit. Bernardus. Clamat mū
dus deficiam. caro inficiaꝫ. diabolus inter
ficiam. chriſtus reficiā. queꝫ ſequeris. Se-
quendus eſt ergo deus. non mundꝰ. non
caro. nō diabolus. ¶ Et nota ꝙ quidam ſe
quūtur dominū ꝑ viā mandatoꝝ. cū Iob.
xxiij. Ueſtigia eius ſecutꝰ eſt pes meꝰ opa
eius imitando. viā eius cuſtodiui in bono
ꝓficiendo ꝛ nō declinaui ex ea a malo cauē
do. ¶ Item ſequūtur eū per ſemitā cōſilio
rum que eſt rectior via. ps. Dirige me ī ſe-
mitam rectā ꝓpter nomē tuū. ne demōes
me inueniant. Hanc viā docuit dn̄s Luce
xviij. Uende omnia que habes ꝛ habebis
theſauruꝫ in celo. et veni ſequere me. Qui
vult eū ſequi oportet eū eſſe ornatum. Ne-
mo ei q̄ haberet magnā ꝛ arduā viam ince
dere qui nō libenter cōmitteret fardellum
ſuū ad portandū ſi inueniret cui ſecure cō
mittere poſſet. Sed diuites mundi quāto
difficilior eſt via. tāto augent onꝰ ſuū. non
ſicut petrus q̄ ait. Ecce nos reliquimꝰ om
nia ꝛc. Math. xix. Bernardus. Bn̄ petre
ꝛ nō ad inſipientiā feciſti. quia cum ſequi
non poteras oneratꝰ. q̄ exultauit vt gigas
ad currendā viā. ¶ Itē q̄dam ſequūtur eū
per cōpendiū tribulatōis que eſt via iuſtiſ
ſima. ij. Reg. xviij. Cucurrit achimaas per
viā cōpendij. Hanc cucurrerunt ſcī mar-
tyres q̄ in vna die mille dietas peregerunt
Hanc oſtendit nobis chriſtꝰ exēplo. j. Pe.
ij. Chriſtus paſſus eſt ꝑ nobis vobis relin
quens exemplū vt ſequamur veſtigia eius
Cū enī chriſtus ambulauerit ꝑ viā amari
tudinis. ſcḋm illud Ecc. xxiiij. In fluctibꝰ ma
ris ambulaui. Per eandē viā oportꝫ nos
eum ſeq̄. nec timere debemꝰ cū ipſum iti-
nere habeamꝰ ſociū vt viā oſtēdat. ꝛ vltra
malū paſſum nos trāſferat. ps. Si ambu-
lauero in medio vmbre mortis. nō timebo
mala quoniā tu mecū es. Sequens fortes
dominū nō debet timere. quia bene poteſt
eum cuſtodire. Hiere. xvij. Nō ſum turba
tus te paſtorē ſequēs. ¶ Itē q̄dam ſequun
tur ꝑ viā innocentie ꝛ mundicie. Apoc. iij.
Habes pauca nomīa. q̄ non inq̄nauerunt
veſtimenta ſua. ambulabūt mecū in albis
quoniā digni ſunt. Uirgines enī ſunt et ſe
quūtur agnū quocūqꝫ ierit. ps. Non priuā
bit bonis eos q̄ ambulant in innocētia. Hi
ſignificātur ꝑ illū iuuenē de quo dr̄ Tob. v
Inuenit tobias iuuenē ſplendidū. ſ. hone-
ſtate vel mundatū. p̄cinctū caſtitate. pati
ad ambulandū. ad ꝓficienduꝫ quātūcūqꝫ
via ſit aſpera. Exemplū de cane q̄ ſequitur
leporē ꝑ ſpinas ꝛ tribulos donec cōprehen
dat. Phil. iij. Sequor aūt ſi quomō cōpre
hendā ꝛc. ſic currite vt cōprehēdatis. ¶ Itē
q̄dam per viā charitatis ꝛ dilectionis que
eſt via leuior ꝛ ſuauior et excellentior. j. Co.
xij. Adhuc excellentiorē viā vobis demon-
ſtro ꝛc. Ephe. v. Eſtote imitatores dei ſicut
filij chariſſimi. et ambulate in dilectōne ſicͭ

⁊ chriſtus dilexit nos .j. Joh.ij. Qui dicit ſe
in chriſto manere debet ſicut ipſe ambula-
re. ⁊ ipſe ambulat ꝑ viā ſcʒ amoris ⁊ pacis.
Per hāc viā nō ſequūtur diſcordes et liti-
gioſi. quia aliā viā vadunt. ſed boni ſocij q̄
rum vnus ſupportat aliū. Ephe.iiij. Obſe-
cro vos vt digne ambuletis ſupportātes in
uicem ⁊c. Sequēdus eſt ergo deꝰ. q̄a ſeqn
tes eū ducit ꝑ viā clarā ⁊ ſecurā vt deuiare
nō poſſint nec capi Joh.viij. Qui ſequitur
me nō ambulat in tenebris. Eph.v. Ut filij
lucis ambulate. Ecce ꝙ dn̄s vult ſeruos ſe
quaces in luce ambulātes. ⁊ nō in tenebris
ſicut ambulāt filij diaboli. ſimiles veſperti
lionibus q̄ diligunt noctē ⁊ odiunt lucem
vel latronibus q̄ vellent ꝙ nunq̄ʒ eſſʒ dies
vt poſſint liberius ſuas malicias exercere.
Cōtra quos dicit̄ Roma.xiij. Abijciamꝰ
opa tenebrarū ⁊ induamur arma lucis ſic
vt in die honeſte ambulemus. Qui de no
cte vadit hoſtē nō videt. licet videat̄ ab ho-
ſte. libenter deuiat. libēter offendit. ⁊ freqn-
ter cadit. ꝓpter hec omnia dr̄ Joh.xj. Si q̄ſ
ambulat in die non offendit. quia lucē hu-
ius mundi videt. Dn̄s enī eſt tanq̄ʒ cerofe
rarius eius Qui ambulat in nocte offēdit
quia lux in eo nō eſt Nota de ceco q̄ ꝓpter
defectū lucis in foueā cadit. ⁊ ſi deuiauerit
vix ad viam rectā redit. Tales dicturi ſunt
illud Sap.v. Ambulauimus vias diffici-
les ⁊ lumen iuſticie nō illuminauit nos ⁊c
¶ Item ad ſequendū ipſum debet moue-
re amor ꝑmij. Nota de ſeruo qui libenter
feſtinat vt opus ſuū impleat ⁊ poſtea qui-
eſcat. Et de viatore qui libenter ꝓperat vt
malam terrā tranſeat ⁊ ad terrā fertileʒ ve-
niat. Et de ꝑegrino qui quotidie facit ma-
gnam dietā donec veniat ad patriam ſuaʒ
Ecc̄.xxiij. Gloria magna ſequi dn̄m. quia
oculus nō vidit. nec auris audiuit ⁊c. q̄ pre
parauit deꝰ diligētibꝰ ſe .j. Cor.ij.

¶ Thema

Sequimini eum in
domū in quā intrat. Lu.xxij. Qui
cunq̄ʒ indiget gratia debet eaʒ pe-
tere in loco vbi inueniri poteſt. Nos autē
in principio ꝑ̄dicationis vt verba vtiliter
dicātur indigemꝰ gratia dei. et idcirco de-
bemus eā querere vbi ipſam poterimꝰ in-
uenire. Gratia aūt dei cum nunq̄ʒ ſeꝑetur
ab eo nō poteſt inueniri niſi vbi ipſe eſt. lo-
cus aūt ſuus ⁊ domus ſua ꝓpria vbi maxi
me inueniť eſt virgo maria. Et certe in nul
lo loco vtiliori nobis poſſemus eum inue
nire. quia ipſa iuuabit nos ad hoc qđ peti
muſ obtinendū. ⁊ ideo beatus lucas q̄ bea
te marie ſemꝑ fuit multū familiaris ⁊ eiuſ
ſecretarius ⁊ bene ſcit ipſius conditionem
ꝙ eſt voluntaria ad adiuuandū vt noſtre
petitiones exaudiātur. nobis ſalubriter cō
ſulit vt ipſum in hoc loco vel in hac domo
queramus in his verbis. Sequimini euʒ
⁊c. Juxta ergo conſiliū beati luce ad ipſam
in ꝑ̄ncipio recurramꝰ ¶ Introitus

¶ Propter peccatū ꝑ̄mi parentis via pa
radiſi ad quā poſſidendā creati ſumus per
dita erat. nec erat aliquis q̄ viam poſſet in
uenire ꝑ quā homo illuc poſſet ire. ſed filiꝰ
dei qui in mundū venit. ⁊ oſtendit nobis
verbo ⁊ opere viā per quā ſi volumus ire
ad paradiſuʒ recto itinere gradiemur. Sʒ
quia via illa arta eſt. quia arta eſt via que
ducit ad vitam. ſicut ipſe ſaluator ait mat
thei.vij. Et nō poſſet homo quantūcunq̄ʒ
modicuʒ ab ea deuiare. quin totaliter erra
ret ab ipſa Ideo cuilibet volenti intrare pa
radiſum neceſſariū eſt vt ad nullā partem
declinet a via quā chriſtus docuit tenēdaʒ
⁊ ſm ipſum per quā viam tenuit et docuit
ſequatur. ¶ Diſtinctio

¶ Sciendū ꝙ viam quaʒ chriſtus tenuit
⁊ docuit eſt. Via puritatis. Via pauperta
tis. Et via humilitatis. Et ideo quicunq̄ʒ
vult ipſum ſequi oportet ꝙ teneat iſtas vi
as. ¶ Primo ergo neceſſariū eſt volēti ſe
qui chriſtū vt vadat ꝑ viaʒ puritatis. Hāc
enī chriſtus tenuit ſicut patet vitam eiꝰ in
tuenti. Unde quicunq̄ʒ tenent viaʒ immū
dam ſicut faciūt q̄ peccata carnalia ſequū
tur. ſicut guloſi. luxurioſi. non ſolum a via
chriſti deuiant ad aliā quaſi ex latere eūteſ
ſicut ſi chriſto eunte ad dexterā iſti irēt ad
ſiniſtram. imo tenent totaliter viā ꝯtrariā

Sicut ſi chriſtꝰ verſus orientē. ipſi irent ver/
ſus occidentē. et ideo quāto plus vadūt ꝑ
iſtā viā. plus ſe elongāt a via chriſti. ⁊ ideo
oportet ꝙ veniāt ad locū cōtrariū loco chri
ſti. Et cū ipſe ꝑ viam mūdicie iuerit ad pa/
radiſum. oportet ꝙ illi ꝑ viā cōtrariam. ſcꝫ
peccati ⁊ immūdicie ꝑueniāt ad locuꝫ pa/
radiſi contrariū. ſ. infernū. Sed illi q̄ viam
ſequūtur mūdicie a p̄dictis peccatis ſe ca/
uentes ſequūtur chriſtū ꝑ viā ꝑ quam ipſe
iuit. et idcirco ꝑueniēt ad eundē locuꝫ. Vn̄
ipſe dicit Matth. xvj. Si quis vult me ſeq̄
tollat crucē ſuam. ſcꝫ crucifigendo carnem
ſuā ꝑ abſtinentiā ab omni carnali delecta/
tione illicita ⁊ ſequat̄ me. Nota ꝙ omēs q̄
ſequūtur chriſtū ſunt d̄ familia ipſiꝰ Qua
lis aūt dn̄s talē vult familiā. Vn̄ cum dn̄s
ieſus chriſtꝰ ſit mūdiſſimus. nullo mō ſu/
ſtinet ī familia ſua hoīes immūdos. ſꝫ qn̄
aliquis eſt mūdus ⁊ eſt de familia chriſti ſi
forte cadat in lutū peccati ⁊ deturpet ſe. ſta
tim chriſtus expellit eū de familia ſua. et iō
neceſſariū eſt ei ꝙ vadat ⁊ lauet ſe. ſcꝫ ꝑ con
feſſionē. ⁊ tūc ſtatim factꝰ eſt mūdus. ⁊ reci
piet eū ꝙ ſit de familia ſua ſicut erat prius.
Vn̄ d̄ peccatori poſt ꝯfeſſionē d̄r Iob. xxxvj
Cepiſti ſeq̄ poſt miſeriā. id eſt. poſt pctm̄
¶ Secūdo neceſſariū eſt ꝙ vadat ꝑ viam
pauꝑtatis. Homo enī oneratꝰ non poteſt
ſeq̄ hominē leuē. ⁊ q̄ nullū portat onus. ho
mines aūt diuites ſunt multū onerati. Di
uitie enī non ſunt niſi onera. et talia onera
ſunt multū ponderoſa. Chriſtꝰ aūt eſt mul
tum leuis. nullū enī pōdus nec onus diui
tiarū habuit ſuꝑ dorſum ſuū. et ideo nō vi/
detur veriſimile ꝙ hoīes pōdere diuitiarū
onuſti poſſint ipſū bn̄ ſeq̄. Vn̄ dicebat ipſe
Matth. xix. Q̄ꝫ facilꝰ eſt camelū ꝑ foramē
acus trāſire q̄ꝫ diuitē intrare in regnū celo
rum. Et dicūt q̄dā ꝙ in hierl'm erat quedā
porta que vocabat̄ foramē acus ꝑ quā ca/
meli onerati nō poterāt trāſire niſi ꝓus ex/
onerarent̄. A ſimili nullꝰ oneratꝰ diuitijs
poteſt intrare in regnū celoꝝ. niſi ꝓus exo/
neret̄ diuitijs. vl' diſpēſando eas ꝓ chriſto.
vel totaliter dimittēdo. ſicut faciūt q̄ religi/
onem intrāt. vel ſaltē volūtarie non nimis
amando eas. Illos enī vocat chriſtus diui
tes et tales ſunt diuitijs onerati. qui eas ni
mis amant. ſicut ſūt auari. Tales igit̄ non
ſequunt̄ chriſtū ſꝫ pecuniaꝫ. vn̄ de talibꝰ d̄r
Ezech. xxxiij. Auariciā ſuā ſequit̄ cor eoruꝫ
⁊ nō chriſtū. Nota ꝙ iſto onere diuitiaruꝫ
diuerſimode ſunt onerati. Aliq̄ enī ita ſeip
ſos onerāt ꝙ ꝑpter vehementiā oneris ca/
dunt ſub onere ⁊ ſic moriūtur. Sicut q̄ tā/
tum diuitias diligūt ꝙ ꝑpter eas acquirē/
das ⁊ ꝯſeruandas mortalit̄ peccāt. et tales
ſunt ſicut aīal qd̄ cadit ſub onere ⁊ ibi mo/
ritur. ⁊ ſic nūq̄m attingit ad finē diete. Iſti
etiā nō poſſūt chriſtū ſequi nec vnq̄ꝫ attin
gent ad ipſum. Sed aliq̄ ita ſe onerāt ꝙ bn̄
portant nec cū eis cadūt. nō tamen poſſūt
ambulare ſicut ſi nullū onus portarēt. Et
tales ſunt ſicut aīal oneratuꝫ qd̄ licet nō
cadat ſub onere. tn̄ ꝑpter onus retardatur
ꝙ ita de die non poſſunt attingere ad finē
diete. ſed oportet ꝙ ponāt aliquid ibi d̄ no
cte. Ita eſt de illis q̄ ſic habēt diuitias ꝙ bn̄
portant eas. nec cadāt ſub onere ipſarū. q̄a
nullo modo ꝑpter eas acquirēdas vel ſer
uandas facerēt peccatū mortale. retardan
tur tn̄ a ſequēdo chriſtū ꝙ non ita cito ꝑue
niunt ad finē diete. ſ. ad ꝑadiſum vt ſint ibi
ſtatim in fine diei. i. in fine vite. ſed oportet
ꝙ ponāt aliq̄d de nocte quia poſt mortem
oportet ꝙ aliquo tp̄e ſint in purgatorio an
teq̄ꝫ ſint cū chriſto. licet enī diuitie poſſint
haberi ſine pctō mortali. nullo mō tamē ſi
ne peccatis multis venialibꝰ. Et ideo cōſu
lebat chriſtꝰ cuidā Matth. xix. Si vis ꝑfe
ctus eſſe vade ⁊ vende oīa que habes et da
pauꝑibus. ⁊ habebis theſauꝝ in celis. ⁊ ve
ni ſequere me. ¶ Tertio neceſſarium eſt ꝙ
vadat ꝑ viā humilitatis. Hō enī nimis groſ/
ſus ⁊ multū pinguis non poteſt bn̄ ſeq̄ ho
minē tenuē ⁊ leuē. Hoīes ſuꝑbi ſunt nimis
groſſi ⁊ pingues in corde ſuo. credūt enim
multū valere ⁊ credūt ſe plenos mſtis gra
tijs ⁊ bonis ꝯditiōibus. ⁊ ex hoc cōtemnūt
alios. chriſtꝰ aūt fuit multū humilis. Vn̄
dicit Matth. xj. Diſcite a me q2 mitis ſum
⁊ humilis corde. Et ideo ſuꝑbi nō poſſunt
eum ſeq̄ eundo ꝑ viā planā. multo minus

poſſunt eum ſequi aſcendēdo in altū. Uia
aūt chriſti eſt aſcendere in paradiſum qui
eſt locus altus. ⁊ ideo ꝛc. propter quod nul
lo modo ſupbi tāq̄ꝫ groſſi et inflati poſſūt
aſcendere chriſtū ſequēdo. ſed ſolꝫ humi
les illū ſequūtur. quia ꝑ ſuperbiam homo
deprimit̄ ⁊ humiliatur. ⁊ ꝑ humilitateꝫ ele
uatur et exaltatur. Luc. xiiij. Qui ſe exaltat
humiliabitur. ⁊ qui ſe hūiliat exaltabitur.
Prouerb. xxix. Superbiā ſequitur humi
litas. Nota ꝙ illos qui in chriſtū ſequuntur
ipſe ſicut dictū eſt aſſumit in ſuā familiam
vt deducat eos in ꝑadiſum. et de eis imple
bit illam ciuitatē celeſtem. Ipſe autē nō ſu
ſtinebit ibi aliquē ciuē ſuperbū. Si eni de
mones iam exiſtentes ibi per ſuperbiaꝫ ex
pulit. quomodo de nouo aliquē ſuperbuꝫ
ibi recipiet. Superbi eni non ſequunt̄ chri
ſtum. ſed luciferū ⁊ ſocios eius. ⁊ per viam
eius vadunt. ⁊ ita oportet ꝙ ad eundē locū
perueniant. vn̄ de ſuperbo dicit̄ Prouerb
x. Ipſe ſequit̄ aues volantes. i. demones q̄
in altū volauerūt ꝑ ſupbiaꝫ. Un̄ lucifer di
xit Eſa. xiiij. Aſcendā ſuꝑ altitudinē nubiū
⁊ ſilis ero altiſſimo

¶ De ſilentio

Silentium homi
nem fortē facit. Sicut vir vel nun
q̄ꝫ pugil vincitur niſi malū verbū
dixerit. ſic vir vincitur q̄s a diabolo ſi a ma
lis verbis cauerit. Eſa. xxx. In ſilentio ⁊ ſpe
erit fortitudo veſtra. Abbas paſtor. Om
nis labor quicūqꝫ euenerit fortit̄ ſine mur
mure ꝑficiēdus eſt. Hoſtes porte inſidiā
tur. Unde cū hoſtes inuiſibiles porte oris
inſidiātur cum magna cautela aperienda
eſſet. Job. xl. Memento belli ⁊ non addas
amplius quicq̄ꝫ loqui. ¶ Item emendat.
Unde. Linguā maledicti indictuꝫ emēdat
ſilentium. Serandū eſt os vnde exit ignis
⁊ flāma omnia cōburens obſtruenda Ja
cobi. iij. Lingua ignis eſt ꝛc. Ecce quantus
ignis. id eſt q̄ꝫ modicus. q̄ꝫ magnā ſiluam
incendit. ſcꝫ virtutū ⁊ bonoꝝ operū conſu
mit ¶ Item ſilentiū ſeruare eſt gladiuꝫ pe
netrantiſſimū in vagina abſcōdere. ps. Lin

gua eorum gladius acutꝰ ¶ Itē ſilentium
tenere eſt beſtiā indomitā clauſam tenere.
Jac. iij. Omnis natura beſtiarū volucrū ⁊
ſerpentiū domant̄. linguā aūt nemo homi
num domare potuit. glo. quin delinquat.
¶ Itē ſilentiū tenere eſt frenū viri ſpūalis
Clauſtralis ſine ſilentio eſt ſicut equꝰ ſine
freno Jac. iij. Si equis frena i ora mittimꝰ
ꝛc. ¶ Itē clauſtralis ſine ſilentio eſt ſic arca
ſine claui. Qui ſilentiū tenet clauē oris ha
bet in arca cordis. Unde ſecurꝰ eſt. Ecc. xxi
In ore fatuoꝝ cor illoꝝ. ⁊ in corde ſapienti
um os illorū. ¶ Itē homo ſine ſilentio eſt
domus ſine oſtio. ciuitas ſine muro. vt ſu
pra de locutiōe. Itē feruorē deuotionis ſer
uat. Solet obſtrui vas in quo ſit vinū pre
cioſum vt vinū fortiꝰ ſit. ⁊ poſt cooperitur
vt meliꝰ colorē ſuū ⁊ mundiciā conſeruet.
Sic qui vult deuotionē cordis ⁊ mundici
am ſeruare. oportet os clauſum tenere. ps.
Concaluit cor meū intra me. ⁊ in meditati
one mea exardeſcet ignis

¶ De ſymoniaco

Simoniacus deū
vendit. vt deū chriſtū in ſacramē
to altaris vēdit dū grām ſpūſſan
cti vendit ꝓ pecunia celebrando. Quis nō
multū indignaret̄ ſi aliquis eū vellet vēde
re in foro ſicut iumentū ſuū Quanta ergo
cōtumacia fit qn̄ venalis exponit̄ ab his a
q̄bus ꝑcipue debuit honorari. Item ſymo
nia ꝓcurat vt eccleſia que ſponſa chriſti eſt
aliunde grauida ſit. q̄ꝫ de ſponſo ſuo. que d
ſolo ſpū ſancto ꝯcipere debet. Sꝫ ſymonia
facit ꝙ cōcipiat de ſpū maligno. ⁊ deū facit
nutrire filios adulterinos. ⁊ filios ꝓprios
exheredat a patria chriſti ꝯſtituēs heredes
ſuos diaboli. Ecc. xxiij. Omīs mulier relin
quēs viꝝ ſuuꝫ peccabit. ſtatuēs heredes ex
alieno matrimonio ¶ Itē latrones ⁊ ſacri
legos facit obtinere vicē dei. q2 ſacra ſūt ea
cōtra q̄ latrocinīu exercēt. Abſurdū eſt enī
dicere euꝫ q̄ furat̄ vel capit calicē alicuiꝰ ec
cleſie ſacrilegū vel furē eſſe. ⁊ non eū qui fu
ratur totā ecciam cū omnibꝰ q̄ ad eā perti
nent. Ideo q̄ nō intrat ꝑ oſtiuꝫ in ouile. ſed

aſcendit aliūde. ille fur eſt ⁊ latro. Joh. x.

¶ De ſocietate mala cauenda

Societas mala fre
quenter ad peccatū trahit. Nō li-
benter iret aliqs cū latronibus q̄
eū occideret. ⁊ omibꝰ bonis ſpoliaret. Sic
nō debet ire cū malis qui eū ad peccatum
trahūt. Exemplū de ſpinis quarū vna tra
hit aliā. Prouerb. j. Fili mi ſi te lactauerint
peccatores ne acquieſcas eis ⁊c. ij. Cor. vj.
Nolite iugū ducere cū infidelibus. que ei
participatio lucis ad tenebras. aut que ps
fideli cū infideli. Itē qui vult ire in paradiſū
nō debet ire cū his qui vadūt in infernum
quia nō ſunt in ſua via. Prouerb. iiij. Ne
delecteris in ſemitis impioꝝ. nec tibi place
at maloꝝ via. Itē q̄ non vult eſſe leproſus
debet vitare cōſortiū leproſorū. Sana po-
ma ſociata putridiſ citius putreſcūt ⁊ ſani
cum infirmis citꝰ infirmant. Prouer. xiij
Amicus ſtultoꝝ ſimiliſ illis efficiet. Fermē
tum modicū totā maſſā corrumpit. Gal.
v. Sic vnus puerſus totā ſocietatē. ps. Cū
puerſo puerteriſ. Nō eſt ſecura ouis iuxta
lupum. nec ſtupa iuxta ignē. nec farcimen
iuxta cattū. Sic nec iuſtꝰ iuxta peccatorē.
nec mulier iuxta leccatorē. Eccl. xiij. Si cō-
municat lupus aliqñ agno. ſic pctōr iuſto
Et q̄ cōmunicauerit cū ſupbo induet ſup
biā. j. Co. xv. Corrumpūt bonos mores col
loquia praua. ¶ Itē nō eſt tutū egroto eē
in aere corrupto. qa ex hoc cito recidiuum
pateret. Sic nō eſt tutū bonis in loco ⁊ cō
ſortio peccatorū. ex hoc eni peccatum icur-
runt. ⁊ ſi ſanati fuerint freqūter recidiuū
patiūtur. Geñ. xix. Surgite ⁊ egredimi de
loco iſto ⁊c. Item aliqs nō poteſt eſſe diu i
anglia vel in alemania. vł in alia patria qn̄
de cōſuetudine illiꝰ vel linguagio aliquid
habeat. Sic nec cū peccatoribus habitare
qn̄ de moribꝰ eoꝝ aliqd retineat. ps. Corru
pti ſunt inter gētes. ⁊ didicerūt opa eoꝝ ⁊c
Et ſi dicat aliqs magnū cōmodū tpale ha-
beo de cōſortio eoꝝ. ⁊ magnū damnū d re-
ceſſu. Rñdeo. Si quis eſſet in domo ſuccē
ſa vbi nō eſſet niſi vna feneſtra p quā poſ
ſet exire. indutuſ ⁊ ornatꝰ. potius omīa ſua
dimitteret anteq̄ non exiret. Sic quilibet
diſpendiū ſuoꝝ ⁊ ſue carnis quātumcūq̄
potius debet ſuſtinere q̄ in ꝯſortio maloꝝ
remanere. i. piculo ſuo. Geñ. xxxix. Joſeph
relicto pallio in manu femine fugit. Et hō
de piculo maris libenter nudꝰ euadit. Itē
dens putridꝰ de ore eijcit ne alios corrum
pat. Et ouis morbida de grege aliarum. et
leproſus de cōſortio hoīum. ⁊ pomū putri
dū de aceruo alioꝝ. Sic debēt amoueri bo
ni d ꝯſortio maloꝝ. ne eos corrūpāt.

¶ De ſanctificatione

Sanctificatur hō
per baptiſmū. j. Cor. vj. Abluti
eſtis. ſed ſanctificati eſtis. ⁊ loq
tur hic de ablutione baptiſmali. q̄ virtutē
ſanctificandi habuit a paſſione chriſti. Ro
ma. vj. Quicūq̄ baptizati ſumꝰ in chriſto
ieſu in morte ipſiꝰ baptizati ſumꝰ. Heb. xiij
Ut ſanctificaret populū ſuū. extra portam
paſſus eſt. Uñ chriſtꝰ lotrix noſtra ad ſor-
des noſtras abluēdas fecit de ſanguīe ſuo
lixiuium. cineres accipiēs in vtero virginiſ
infirmitates humanas. q̄a languores no-
ſtros ipſe tulit. Eſa. liij. De cineribꝰ vitule
rufe fiebat mūdatio. Nūeri. xix. Uitula ru-
fa chriſtus p nobis paſſus eſt. Apocalip. j.
Qui dilexit nos ⁊ lauit nos ⁊c. ¶ Secūda
ſanctificatio eſt p cōfeſſionē. ps. Facta ē iu-
dea. i. confeſſio ſanctificatio eiꝰ. Chryſoſto
mus. Cōfeſſio cor emūdat. ſenſum illumi-
nat. ⁊ ad ſuſceptionē chriſti pparat. Unde
j. Mach. iiij. Judas. i. cōfeſſio mūdauit tē-
plum a gentibꝰ inquinatū. ij. Timoth. ij. Si
quis emūdauerit ſe erit in ſanctificatione.
Et infra. Elegit iudas. i. confitens ſacerdo
tes ſine macula ad ſāctificandū templum
quia bonꝰ ⁊ diſcretꝰ cōfeſſor eligendus eſt

¶ Tertia ē p abſtinentiā a peccato. j. Theſ
ſal. iiij. Uolūtas dei eſt ſanctificatio veſtra
vt abſtineatis vos ab omni fornicatiōe. vt
ſciat vnuſquiſq̄ vas ſuū poſſidere i ſancti
ficatione ⁊ honore. ij. Cor. vij. Emūdemus
nos ab omni inquinamēto carnis ⁊ ſpūs.
pficientes ſanctificationē in timore dei. q̄o

per timorē dei declinat oīs a malo. Ecc̄i.ij.
Qui timent dominū pparabūt corda ſua
⁊ in conſpectu illi⁹ ſanctificabūt aīmas ſu
as ¶ Quarta eſt p ſpem.j.Job.iij.Qui ha
bet ſpem in illo ſanctificet ſe. Auguſtinus.
Sperare eſt ex gratia ⁊ meritis expectare.
Talis nō eſt ſpeſ impij que perit.ps.Speſ
impiorū peribit. ¶ Quinta eſt p cuſtodi
am mandatorū.Leuit.xx.Cuſtodite prece
pta mea quia ego domin⁹ q̄ ſanctifico voſ
Ad cuſtodiā mandatorꝫ nos inuitant do/
na percepta ⁊ pcipienda ⁊c.ps.Dedit illis
regiones gentiū ⁊ labores populorꝫ poſſe/
derunt.vt cuſtodiant iuſtificationes eius
Qui igitur p̄cepta non cuſtodit nō habet
ius in laboribus comedēdis. Numeri.vj.
Iuxta quod mente deuouerat.ita faciet ad
perfectionē ſanctificationis ſue. ¶ Sexta
eſt per elemoſynā.Ecc̄i.vij.Datū brachio/
rum ⁊ ſacrificiū ſanctificatiōis offeres do
mino.Chriſt⁹ ī cruce brachijs nobis lucra
tus eſt quicquid habem⁹. Solet dici. hoc
de iure meuꝫ. quia lucratus ſum proprijs
brachijs.Magna ergo p̄ſumptio eſt ea q̄
chriſtus acquiſiuit cū tanto labore paupe
ribus ſubtrahere.offeres domino.ſcilicꝫ in
paupere.Lu.xj.Qđ ſupereſt date elemoſy
nam.⁊ ecce omnia mūda ſunt vobis ¶ Se
ptima eſt p bonā ſocietatē.j.Cor.vij. San
ctificatur vir infidelis p mulierē fidelem et
ecōuerſo.ps. Cum ſancto ſanctus eris ⁊c.
Sed dr̄ q mulier turpis nō libent̄ ſedet iu/
xta pulcrā ne turpitudo illi⁹ magis appare
at. qa oppoſita iuxta ſe poſita magis eluce
ſcunt.Sic mali nō libent̄ ſociant̄ bonis ne
malicia ex eorūꝫ bonitate magis appareat.
quia qui male agit odit lucem ⁊ non venit
ad lucem vt non manifeſtētur opera eius
Job.iij.

¶ De ſolitudine

IN ſolitudīe gra
tia conſeruatur. Si aliquis habe
ret phialam plenaꝫ balſamo. ſtul
tus eſſet.ſi in turba ſe poneret vbi phialam
forte frangeret ⁊ balſamū effunderet. Sic
ille qui ī turba vel ſocietate ſe ponit. vbi ali
quando gratiam dei amittit. Beata virgo
filium amiſit in turba quē in templo inue
nit.Luce.ij. ¶ Itē in ſolitudine de⁹ cuꝫ ani
ma loquitur. Oſee.ij. Ducā eam in ſolitu
dinem ⁊ loquar ad cor eius. Libenti⁹ loqui
tur aliquis homo cuꝫ ſponſa in ſecreto q̄ꝫ
in aperto. Sic deus cū anima ſancta. Ber
nardus. O anima ſancta ſola eſto vt illi ſo
li placeas quē ſoluꝫ ex omnib⁹ elegiſti. An
ignoras te verecundū habere ſponſum. q̄
nequaq̄ꝫ ceteris p̄n̄tibus ſuaꝫ velit exhibe
re p̄ſentiam.fuge publicū. fuge omnes do
meſticos.recede ab eo qui tibi miniſtrat.
¶ Itē ibi ſepius cōſolatio infunditur. Hi
eremie.ij. Onager aſſuet⁹ in ſolitudine in
deſiderio anime ſue attraxit ventū amoris
ſui. Jacob domi manens benedictionē pa
tris accepit.quā eſca frater amiſit. Quid p
eſau niſi inquieti ⁊ girouagi qui cōſcientia
derelicta exteriora ſolatia querunt.qui cele
ſti benedictione priuantur. Per iacob do
mi manentē.quieti et pacifici deſignantur
qui teſtimonio cōſcientie gloriantur bene
dictionem patris obtinent. Ideo domin⁹
ī lege iubet os turturis retorqueri ad aſcel
las.id eſt.delectationes ⁊ conſolatōnes ſu
as in intimis ſuis haurire Hoc ē qđ Prouē
.iij.dr̄. Aquaꝫ ppter obſidionē hauri tibi.i.
in intimis tuis refrigeria cōſolationū tua
rum haurias.

¶ De ſpe

SPerandum eſt ī
domino.qui ſperantes in ſe ſuſti
net ne cadāt. Naturaliter qui īfir
mus eſt timet cadere.alicui rei adheret.vt ī
puero vel infirmo patet Sic naturalis ra
tio dictat anime cognoſcenti debilitatem
ſuam q fortiori ſe inniti et adherere debet.
ſcilicet deo. Quia de facili tranſit malum
paſſum.qui habet bonam appodiationeꝫ.
ſcilicet deum vnde poſſit tranſire malū paſ
ſum. Vanitatis enim eſt non preſtare ful
cimentū innitenti ſibi.ſed veritatis eſt non
negare. Unde cum dominus veritas ſit
innitenti ſibi non ſe ſubtrahit. Sicut ſo/
lent facere mali truſatores. qui ſe fruſtra

permittunt cadere ſi aliq̃s ſe aſpodiauerit
eiſ. Eſa. l. Qui ambulat in tenebris ⁊ nõ eſt
lumẽ ei. ſperet in noĩe dñi ⁊ innitat̃ ſup deũ
ſuũ. Augꝰ. Quid in te ſtas ⁊ nõ ſtas. ꝓijce
te in deũ. nõ ſe ſubtrahet. ⁊ te cadere nõ per
mittet. ꝓijce te ſecurꝰ ſuſcipiet. ⁊ ſanabit te.
Securꝰ eſt ſperans in dño. q̃a ꝓtector eſt
omniũ ſperantiuꝫ in ſe. ps. Dñs protector
vite mee ⁊c. ¶ Itẽ ſpes aĩam ſeruat Eſt enĩ
ancora aĩaꝫ ſeruãs ne a ꝓcella tẽptatõnũ ⁊
tribulatõnuꝫ rũpat̃. vt inuit apl̃s Heb. vj.
Qui ꝯfugimꝰ ad tenendã ꝓpoſitã nob̃ ſpẽ
quã ſicut ancorã habemus aĩme tutã ⁊ fir
maꝫ. gloſa auguſtini. Si te fluctuari vide-
ris in mari huiꝰ mũdi. noli abrumpi ab an
cora anteq̃ꝫ intres in portũ. fluctuat nauiſ
ſi nõ longe a terra ꝓijcitur. nec in eternum
fluctuabit ⁊ ſi ad tps fluctuat ¶ Iteꝫ ſpes
baculus eſt valde neceſſariꝰ in via huiꝰ vi
te peregrinãti. Qui huic baculo innitit̃ nõ
corruit. ps. Nõ derelinquet oẽs ſperãtes ĩ
eo. Idem In dño ſperans non infirmabor
¶ Itẽ non fatigat̃ nec deficiet. Eſa. xl. Qui
ſperant in dño mutabũt ⁊c. currẽt ⁊ non la
borabunt. ambulabunt ⁊ nõ deficiẽt ¶ Itẽ
ꝑ ſpem homo remunerabit̃. Spes enim ẽ
certa expectatio future beatitudinis ex grã
⁊ meritis ꝓueniens. Si merces modica la
borem mercennarij tolerabilẽ reddit. quid
facere debꝫ merces eterna. Iac̃. v. Ecce agri
cola expectat fructũ ꝓcioſum terre patient̂
ferens ⁊c. glo. Si ille ꝑ fructu terre quẽ ſpe
rat tam patiẽter expectat. quãto mag̃ nos
ꝑ celeſti. Debet ergo iuuare ſpem noſtraꝫ
gloria eterna ſperantibꝰ ꝓmiſſa. ¶ Itẽ mi
ſericordia dei q̃ vult oẽs hoĩes ſaluos fieri
Si hoĩes amant ea que ſua ſunt. ⁊ ꝯſeruãt
ea. ⁊ ſi ea ꝑdiderint gaudẽt cũ ea recuperãt
Sic deus q̃ ſumme bonꝰ eſt vult ꝯſeruare
eos qui boni ſũt ⁊ peccatores q̊s ꝑdidit re
cuperare. Exemplũ Lu. xv. de oue perdita.
Ezech. xviij. Ecce omẽs anime mee ſunt ⁊c.
Nunq̊d eſt voluntatis mee mors ipij dic̃
dñs. ⁊ nõ magis vt conuertat̃ a vijs ſuis ⁊
viuat ¶ Itẽ bona que agimuſ ⁊ mala que
ſuſtinemꝰ debẽt iuuare ſpem noſtrã. Se-
curus debꝫ eẽ de re qui habet bonũ pignꝰ
apud ſe. Sic ſecuri ſunt de regno futuro q̊
habent bona opera que quaſi q̃daꝫ pigno
ra ſunt ⁊ arre regni celeſtis. Greg. Cũ opꝰ
ꝑficit. regni fiducia creſcit. Idẽ. Viri ſancti
quot labores nunc imitati cõmendãtes ex
hibent. tot iam remunerationis ſue pigno
ra intra ſpei ſue cubiculum clauſa tenent.
¶ Item mala que ꝑ deo ſuſtinemus ſpeꝫ
adiuuãt. Gregorius. Bonorũ mens quo
duriora puritate tolerat. eo eternitatis pre
mia citius ſperat. Idem. Tanto ſpes ſolidi
or ſurgit. quanto quiſq̃ꝫ pro illo duriora ꝑ
tulerit. Certus poteſt eſſe de re que venaliſ
eſt qui preciũ habet apud ſe. Sic debet eſſe
certus d̾ regno eterno qui multas tribula-
tiones ſuſtinuit quibus regnũ celorũ emi
tur. quia per multas tribulatõnes oportet
nos ĩtrare ⁊c. Act. xiiij.

¶ Thema

In me eſt omnis
ſpes vite ⁊ virtutis. Eccĩ. xxiiij. Si
cut dicit dñs Math. iiij. Non in
ſolo pane viuit homo ſed ĩ omni verbo q̊d
procedit de ore dei. Homo eſt compoſituſ
ex corpore ⁊ anima. ⁊ ideo ſicut corpꝰ viuit
ex pane q̃ eſt cibus corꝑalis. ſic aĩma viuit
ex verbo dei quod eſt cibus ſpũalis. Vnd
ſicut quãdo aliquis eſt corꝑaliter infirmꝰ
⁊ debilis ꝙ cibum non recipit. vel ſi recipit
nõ retinet. eſt euidens ſignũ mortis ⁊ deꝰ
vita deſperatur. Sic quando aliquis ẽ ita
debilis ⁊ infirmus in anima. ꝙ verbuꝫ dei
non audit. vel auditũ non retinet. vt ſcꝫ pe-
reat in ope. ſignũ manifeſtũ eſt mortis ſpũ
alis. Vnde tamen quãtũcunq̃ꝫ videatur ĩ
aliq̊ tale ſignũ. nõ debet homo totaliter de
ſperare de vita ipſius. quia inuenit̃ medici
na que hoĩeꝫ quãtũcũq̃ꝫ ſit infirmꝰ poteſt
confortare iterũ vt cibũ ſpũalem recipiat ⁊
retineat ⁊ ſic viuat. Et quia beata maria ẽ
bona medica. que iſtius medicine ſcꝫ gr̃e
dei habet plenitudinẽ. ⁊ a qua ſola grã dei
venit ad homines. ideo ꝙ aliquis infirmꝰ
⁊ debilis per peccatum ſanus et fortis fiat
et viuat. in ipſa eſt totaliter confidendum
et ſperandum. quia in ea ſola eſt tota ſpes

noſtra.Et hoc eſt q̄ð ipſa dicit in v̄bis pro
poſitis In me eſt omīs ſpes vite ⁊ virtutis
Ad ipām ergo recurramꝰ ¶ Introitꝰ
¶ Omnia opa mūdi ordinanť ad aliquez
finē ꝓpter quē ipſa opa fiūt. Nihil autē eſt
q̄d ita trahat hoiem ad aliq̊d opuſ incipiē
dum.⁊ inceptū ꝯtinuandū ſicut qn̄ hō ha
bet ſpem firmā ꝙ poterit ꝯſeq̇ illud ꝓpť q̄d
illud opus facit.opa aūt bona que hō facit
ordinanť ad habendū vitā eternā. Et ideo
vt homo bona opa libēter incipiat ⁊ ꝯtinu
et.ſup omnia neceſſariuz eſt vt habeat ſpez
conſequēdi illam vitam.⁊ ſup omnia debꝫ
homo vitare deſperatiōz. Semp ergo illā
ſpem teneamꝰ ꝙ benefaciēdo q̄d volumuſ
ꝯſequamur ¶ Diſtinctio
¶ Sciendū eſt ꝙ totā ſpem noſtrā dēmꝰ
ponere in deo. q̄a ipſe eſt q̇ ſperantes in ſe
adiuuat. Adiuuat enī eos tripliciť ſcꝫ. Ne
cadāt in temptatiōibꝰ. Ne deficiāt ī tribu
lationibꝰ. Et vt p̄miū habeāt ꝑ bonis ope
ribus. ¶ Primo adiuuat deꝰ ſperātes in
ſe ne cadāt in temptationibꝰ Et ideo q̄ndo
alique tēptatiōes demonis inſurgūt ꝯtra
hominē.ſtatim debet recurrere ad adiuto
rium dei.⁊ quātūcūqꝫ ſint magne tēptati
ones.nō debet deſperare q̂n poſſit cū adiu
torio dei vincere multo faciliꝰ. Licet eī dia
bolus ſit multū poteſ ⁊ fortiſſime poſſit ho
minē inuadere ꝑ multas temptationes.tn̄
cū tota poteſtate nō poteſt nos cogere ad
ꝯſentiendū niſi velimus.tū q̄ꝛ nos ſumuſ
multum fragiles ⁊ de facili inclinamur ad
iſta tpalia ⁊ ad delectandū in eis indebite.
q̄d ipſe nobis ſuggerit in temptationibus
licet nō poſſet nos cogere ad cōſentienduꝫ
ſibi.tn̄ in magno piculo poteſt nos ponere
vt inclinemur ad ꝯſenſum. Et ideo nullus
debet cōfidere in temptationibꝰ de ſua vir
tute.ſed debet ſuā ſpem ponere in deo ⁊ eiꝰ
adiutoriū petere.q̄ꝛ ip̄e pugnabit ꝓ ſperan
tibus in ſe.⁊ iuuat ne in temptationibꝰ ca
dāt.p̄s. In ipſo ſpe.cor me.⁊ adiu. ſū ¶ No
ta ꝙ aliqn̄ deꝰ iuuat ſic ſperātes in ſe vt ſe
pe habeāt temptationes nec vult ſtatim tē
ptationes repellere.ſꝫ ꝑmittit aliqn̄ diu ho
minē temptari ⁊ eſſe ī pugna. nec eſt ꝓpter
hoc ſtatim de eius adiutorio deſperādum
Ipſe enī hoc facit.q̄ꝛ inde ſequiť maior vti
litas hoīs.quia hō reſiſtendo tēptatiōibuſ
multū mereť.quāto maiores ſunt tēptatiō
nes.⁊ cū plus durāt maiꝰ meritū acquirit
Sed ſemp iuuat ſperantes in ſe in h̄ ꝙ dia
bolus non p̄ualeat contra eos ⁊ adducat
ad conſentiendū peccato. Unde diciť Ecc̄.
ij. Reſpicite filij nationes hominū. et ſcito
te quia nullus ſperauit in dn̄o ⁊ confuſus
eſt.quis ꝑmanſit in mādatis eius et dereli
ctus eſt.aut quis inuocauit illū et deſpexit
eum. Quoniā pius ⁊ miſericors eſt deus.
⁊ remittit in tempe tribulatiōis peccata ⁊c̄.
¶ Secūdo debemus ponere ſpem noſtrā
in deo.quia ipſe cōfortat ſperantes in ſe ne
deficiāt in tribulationibꝰ. Multe eī tribu
lationes veniunt aliqn̄ de q̄bus videť hoī
ꝙ nullo modo poſſit euadere ſine magno
periculo et ſecure ſi homo attenderet ad ꝓ
prias vires ita eſſet ꝙ in multis tribulatio
nibus deficeret. vel non euaderet ſine ma
gno periculo.niſi eſſet adiutoriū dei. Et cū
ipſius adiutorio ita redditur homo fortis
ꝙ omnis tranſit in patiētia faciliter. Un
de apoſtolus.ij.ad Corinth.j. Opať ſcꝫ deꝰ
tolerantiā paſſionū.quas nos patimur vt
ſpes noſtra firma ſit. Unde ſubdit loquēs
de ſeipſo. Supra modū grauati ſumus.ſu
pra virtutem ſcilicet noſtraꝫ. ita vt tederet
nos etiam viuere. Sed ipſi in nobiſipſis re
ſponſum mortis habuimus vt nō ſimus
fidentes.id eſt.confidentes in nobis.ſed in
deo qui de tantis periculis eripuit nos et
eruit.in quem ſperamꝰ. quoniaꝫ et adhuc
eripiet adiuuantibus ⁊ vobis in orationi
bus. In deo igitur debemus in tribulatio
nibus ſpem noſtrā ponere.quia ſperanti
bus in ſe et ipſe aufert omnē tribulationē
vel dat patientiam in ſuſtinendo.ſm̄ ꝙ ip̄e
ſcit quid eſt eis vtiliuſ. ¶ Nota ꝙ illud q̄d
debet nos inducere. vt quando ſumus in
tribulationibus ponamus in deo ſpeꝫ no
ſtram. et ſic euadamus ſine periculo. tri
bulationes ſanctorum. Quomodo eniꝫ
ſancti potuiſſent tot tribulationes ſuſtinu
iſſe quot ſuſtinuerunt niſi deꝰ confortaſſet

eos ⁊ dediſſet eis fortitudinē patiētie Que
enī virtus vel patientia humana ſufficeret
ad ſuſtinenduꝫ tot ꝑſecutiões.tot afflictio
neſ.tot tormenta.que diuerſi martyres pa
tienter ſuſtinuerūt. Quō tot v̓gines puel
le.xij.vel.xiiij.annoꝝ cōminatōes tormen
torum ꝑſecutoꝝ.tot penas cū tāta patiētia
ſuſtinuiſſent ꝓpria virtute vel ꝓpria patiē
tia.Certe nullo modo.ſed ponebāt totam
ſpem ſuā in deo.⁊ ipſe qui nō deſinit ſperā
tes in ſe.dabat eis virtutē omnia patienter
ſuſtinēdi ⁊ ſine ꝑiculo aīme ſue. Unde ps̄.
In te ſperauerūt patres noſtri ſperauerūt
⁊ liberaſti eos. Iſtud ergo dat nob̄ exēplū
ponēdi ſpem noſtrā in deo qñ ſum⁹ in ali
qua tribulatiōe. ¶ Tertio debem⁹ ponere
ſpem noſtraꝫ in deo.qꝛ ipſe ſperantes in ſe
remunerat vt p̄miū habeant ꝓ bonis ope
ribus.Spes enī mercedis facit hoīem pa
tienter ⁊ libenter ſuſtinere labores. Uñ vi
demus ꝙ aliq̄s pacto cōductus a dño ali
quo.oēs labores toti⁹ anni ſuſtinet. qꝛ ſpe
rat ī capite anni recipe bonū ſolariū. Ope
ra autē bona ſunt opa laborioſa.⁊ iō vt me
lius ipſum laborē ſuſtineam⁹.debem⁹ ha
bere fiduciā ⁊ ſpem.ꝓpterea ꝙ recipiemuſ
a dño mercedē vite eterne. Et iſtā ſpem de
bem⁹ frequēter ponere añ oculos cordis
noſtri. Si aūt ipſa opa fecerim⁹ ſperātes
in aliq̄ alia re ⁊ non in deo. Sic faciūt illi q̄
ob ſpem laudis hoīm h̄ faciūt.ſicut ſūt hy
pocrite.nō recipiem⁹ p̄miū a dño pro eis.
ps̄. Saluos facit ſperātes in ſe. ¶ Notan
dū ꝙ cū ad ꝑueniēdū ad vitā eternā ſit ne
ceſſariuꝫ ꝙ homo q̄ eſt in pctō mortali ſur
gat de pctō ⁊ ꝑſeueret in bono ſtatu. nō ſo
luꝫ neceſſariū eſt vt hō q̄ facit bona opa fa
ciat ea ſolū ſperās remuneratōꝫ a dō. imo
eſt etiā neceſſariū vt ille q̄ eſt in peccato ha
beat fiduciā et ſpem firmā in deo.ꝙ ipſe da
bit ſibi miſicordiā ⁊ remittet ſibi pctā.⁊ da
bit ſibi ꝑſeuerātiā vt poſſit ꝑuenire ad glo
riam.ps̄. Sperātez aūt in dño miſicordia
circūdabit ¶ Thema

Spiritusſanct⁹ su
peruenict in te. Lu.j. Sic dicunt
doctores. Spūſſanct⁹ eſt amor diuin⁹.igi
tur cum habere gratiaꝫ dei ſit habere amo
rem ei⁹.ſeq̄tur.ꝙ ſicut vnuſquiſqꝫ habet in
ſe grām de vita.habet in ſe ſpūmſanctū.qꝛ
habere grām dei nihil aliđ eſt q̄ꝫ habere ſpi
ritum ſanctū. Itaqꝫ cū beata v̓go maria ha
beret in vita ſua ⁊ mō habeat in ſe plenitu
dinē grē dei.ſequiť ꝙ fuerit ī vita hic.et mo
do plena ſpūſancto. Et ideo angelus q̄ di
xit ei ꝙ erat grā plena.etiaꝫ dixit ſibi ꝙ eſſet
plena ſpūſancto. ſm̄ ꝙ diciť in his verbis.
Spūſſanctus ⁊c̄.quaſi dicat. Nō ſoluꝫ ve
niet in te.nec aliquo modo erit in te. ſꝫ ſuꝑ
ueniet.i.ſuꝑabundāter veniet in te.abūdā
tiſſime ſcꝫ replens te. Et iō ſicut petim⁹ ab
ea ꝙ obtineat nob̄ grām dei.ita debem⁹ re
currere ad ipſam ꝙ obtineat grām ſpiri⁹
ſancti. Spūs enī ſanct⁹ maxime neceſſari
us eſt in p̄dicatōne.q̄a ſine ipſi⁹ grā p̄dica
tio nō poſſet fructū facere. Ad ipſam ergo
que eſt plena grā recurram⁹ ¶ Introit⁹
¶ Sicut corp⁹ noſtrū niſi habeat in ſe ſpi
ritum vel aīam que dat ſibi vitā.fetidū eſt.
⁊ continue vadit ad corruptionē quouſqꝫ
totaliter ſit corruptū Sic aīma noſtra niſi
habeat in ſe ſpūmſanctū q̄ dat ei vitā ſpūa
lem.ſicut aīa dat vitā corpi corꝑalē.fetida
eſt.⁊ ꝯtinue vadit ad corruptionē pctōꝝ
quouſqꝫ tandē ꝑueniat ad penam inferni
Sꝫ ſicut corp⁹ q̄ꝫdiu eſt ī eo aīa a corrupti
one cuſtodiť. Sic aīa q̄ꝫdiu habet in ſe ſpi
ritum ſanctū cuſtodiť ab omni corruptiōe
peccati.⁊ ꝑ conſequens elongať a via infer
ni et accedit omni die ad gloriam paradiſi
¶ Diſtinctio ¶ Sciendū ꝙ omis cor
ruptio peccati.vel eſt cordis.ſicut cū pecca
tur cogitatione.vł oris.ſicut cū peccať locu
tione.vel operis.ſicut cū peccať operatōe.
¶ Spiritus aūt ſanctus quādo eſt in aīa
noſtra cuſtodit eā ab omni corruptōe pec
cati.q̄a cor mūdat ab omni immūda cogi
tatione.⁊ conſeruat ab omni mala locutio
ne ⁊ rectificat manū in omni bona opatōe
¶ Primo ergo ſpūſſctūs cuſtodit nos ab
oī corruptiōe pcti.qꝛ cor mūdat ab omni i
munda cogitatione. Nihil enī in mundo
eſt de quo ita libenť cogitat homo ſicut de

eo q̄d amat. ⁊ quāto pl⁹ amat aliquē. tāto
libenti⁹ ⁊ delectabili⁹ ⁊ frequēti⁹ cogitat ꝺ
ipſo. Et ecōtrario qñ hō ꝯtemnit aliquē in
corde ſuo. nō libēter cogitat de ipō. Spūs
aūt ſanct⁹ in anima in q̈ eſt ponit charita-
tem dei q̈ habita homo diligit deū ſup oīa
bona. Spūs aūt ſanct⁹ facit hoīem ꝯtēne-
re tpalia. ⁊ hoc ſequit̄ ex p̄mo. Quicūqȝ ei
diligit deū ſup omīa. omnia alia ita ꝯtēnit.
ꝙ nullo modo vellet ꝑdere amorē dei ꝓpt̄
ea. Et ideo ſpūſſanctus cū facit hominē de
um diligere ſup oīa. facit eū de eo cogitare
⁊ de his que ſunt ſḿ deū. ⁊ non de his que
ſunt contra deum. cum faciat hominem
ipſa cōtemnere. Roma. v. Charitas dei dif
fuſa eſt in cordib⁹ noſtris ꝑ ſpūmſanctum
qui dat⁹ eſt nobis ¶ Notandū ꝙ q̈a ſpūſ
ſanctus ſicut dictū eſt mūdat cor a mal' co
gitationib⁹. Ideo ſi aliquis velit vti ei⁹ bñ
ficio. ſed velit in ſe recip̄e malas cogitatio-
nes. ⁊ velit eas retinere ⁊ in eis perſeuerare
vſqȝ ad cōſenſum. ſpūſſanctus qui nō vult
habitare niſi in cōſcientijs mundis ſtatim
recedit ab eo. Et tunc diabol⁹ qui nullā in-
uenit reſiſtentiā de facili immittit multas
⁊ prauas cogitationes. ⁊ inducens hoīem
ad cōſenſum ⁊ deturpat multipliciter ani-
mam ei⁹. Sap. j. Spūſſanct⁹ diſcipline ef-
fugiet fictū. i. ſanctitas effugiet fictionē in
illis qui animā ſuā in prauis cogitatiōib⁹
poſuerunt ⁊ nō peccant ope eſt fictio. q̈a ex
terius vident̄ mundi a peccato. interi⁹ ſūt
infecti. ⁊ auferet ſe a cogitationib⁹ que ſūt
ſine intellectu. Cogitatiōes eni male ſunt ſi
ne intellectu ⁊ rōne. imo ſunt ꝯtra rōnē et
intellectū. q̈r rō ⁊ intellect⁹ dictat ꝙ hō non
deberet talia cogitare ¶ Secūdo ſpūſſan-
ctus cuſtodit nos ab oī corruptōe peccati
q̈r nos cōſeruat ab oī mala locutiōe. Sicut
eni eſt de cogitatiōe. ꝙ amor facit libent̄ co
gitare hoīem de eo q̄d amat. ⁊ cōtēpt⁹ ꝓhi
bet ne cogitet ꝺ hiſ q̄ ꝯtēnit Ita ē ꝺ locutiōe
ꝙ hō vellȝ ſꝑloq̄ ⁊ audire loq̄ de eo q̄d dili
git. ⁊ nūq̄ȝ vellet loq̄ vl' audire loq̄ de his q̄
ñ diligit ſȝ ꝯtēnit. Vñ dr̄ ꝙ ibi vadit lingua
vbi cor dolet. Sicut ergo ſpūſſctūs ponen
do in aīma charitatē dei ex eo ꝙ facit hoīeȝ
deum ſup omnia diligere. ⁊ ea que ſunt cō
tra deū odire. Ita etiā facit vt homo libent̄
loquat̄ de deo ⁊ de his que ꝑtinēt ad deuȝ
et facit ne loquatur verba inhoneſta ⁊ tur-
pia. nec aliqua verba que diſpliceant deo
Ipſe eni ſpūſſanctus ponit verba ī ore ho
minis qui habet in ſe ſpūmſanctuȝ. Vnde
abundanti⁹ dicit domin⁹ Math. x. Nō
vos eſtis loquētes ſed ſpūſſanctus ¶ No
tandū ꝙ ſic charitas facit ꝙ homo diligat
deū. ita facit ꝙ diligat ꝓximū. ⁊ ideo ſpūſſā
ctus dando nobis charitatē non ſolum fa
cit ne loquamur verba turpia ⁊ inhoneſta
⁊ que ſunt contra deū. imo etiā facit ne loq̄
mur aliquid contra proximū. Qui eni ha
bet in ſe ſpiritumſanctū non dicit verba ꝑ
que aliquis homo vel aliqua mulier diffa
metur. Non dicit verba diſſeminatoria ꝑ
que inter homines turbatio ⁊ odiuȝ oriat̄.
Non dicit mendacia Non facit falſum te-
ſtimoniū. ſed in omnib⁹ verbis ſuis cauet
ſibi ne ſit in grauamen vel in damnū alicu
ius. Illi enim in quibus eſt ſpirituſſanct⁹
non loquūtur niſi ſḿ conſiliū ipſius. Vñ
dicitur. ij. Pet. j. Spiritu ſācto inſpirati lo
cuti ſunt. et loquūtur adhuc hodie ſcti dei
homines ¶ Tertio ſpirituſſanct⁹ cuſtodit
nos ab omni corruptōne peccati. quia ma
num rectificat in omni bona operatione.
Spiritus eni ſanctus eſt ſicut bon⁹ magi
ſter qui diſcipulū dirigit in operando Vñ
ſicut illi qui aliquaȝ artem volunt addiſce-
re querunt bonū magiſtrū qui eos doceat
⁊ dirigat quomō bona opera illius artis
poſſint ⁊ ſciant facere ſine errore. Sic q̈ vo
lunt addiſcere artē ⁊ modū faciendi bona
opa ⁊ que deus p̄cepit facere. et volunt ca-
uere ab opibus malis. iſtū magiſtruȝ ꝓcu
rent habere. q̈r ipſe eos ita in opando diri-
get ꝙ recta bona opa faciēt. ⁊ nō eſt in eoꝝ
operibus bonis error nec peccatū. Vñ di-
cit dñs Joh. xiiij. Spūſſanctus queȝ pater
mittet in noīe meo ille vos docebit omnia.
⁊ ſuggeret vob̄ oīa quecūqȝ dixero vobis.
quō ſcȝ poſſitis facere ⁊ implere. ¶ Notā-
dum ꝙ ad hoc ꝙ aliq̄s dicat̄ recte ⁊ bñ ope
rari non ſufficit ꝙ faciat vnum op⁹ bonū

aut duo.ſed neceſſariū eſt vt ſp in tota vita
ſua faciat bona opa. Et iō ad hoc ꝙ aliquiſ
dicat̄ recte ⁊ bñ opari neceſſaria eſt ꝯſtātia
vt in eis ſcꝫ ꝯſtāter vſqꝫ ad finē pſeueret. Et
quia hō eſt fragilis.et de facili mutatur de
vno ppoſito in aliud.ideo vt hō ſit firmus
ſemp in ppoſito faciēdi bona opa ⁊ vt hō ī
bonis opibus pſeueret.neceſſariū eſt adiu
toriū ſpūſſancti. Ipſe enī eſt ꝯfortatio qui
dat illis in q̄buſ eſt ꝯſtantiā.⁊ facit eos ſta
re fortes ⁊ vſqꝫ in finē vite ſue facere bona
opa in bono ppoſito.i.in bonis opibꝰ pſe-
uerare. Et ppter hoc Eſa.xj.vocat̄ ſpūs for
titudinis. Ezech.ij. Ingreſſus ī me ſpūs ⁊
ſtatuit me ſup pedes meos.me ſcꝫ ꝯfortās
⁊ ad bona opa faciēda me erigēs. ⁊ pſeue-
rantē ac ꝯſtantē faciēs.

¶ De ſuperbia

Superbia eſt qua
ſi rex viciorꝫ. Unde qñ venit ad ali
quē nō venit ſola.ſꝫ ad modū reg̃
adducit ſecū magnā ſocietatē viciorꝫ Ecc.
x. Initiū omīſ peccati ſupbia.q̄ tenuerit eā
implebit̄ maledictis.i.vicijs. Supbia enīꝫ
poſtq̄ꝫ dñiū habet in aliquo nō amittit eū
de facili.ſicut reges de facili nō pdūt caſtꝝ
qd̄ ſemel poſſederūt ſed potenter illud de
fendūt. Ecc.iij. Synagoge ſupborꝫ nō erit
ſanitaſ. Chryſo. Tolle hꝫ viciū vt non velint
hoīes apparere hominibꝰ. ⁊ ſine labore ce
tera vicia reſecant̄ ¶ Itē p ſupbiā hō ſimil̄
diabolo efficit̄. dū homo hominibꝰ ſimiliſ
eſſe dedignat̄. vt phariſeꝰ q̄ dixit Luc.xviij.
Nō ſum ſicut ceteri hoīuꝫ. Bern̄. Ergo ſic̄
ceteri demonū. Supbia enī ſp vult dñari.
Nō eſt naturale vermibꝰ dñari alijs vmi
bus. Seneca Si videas murē dñari velle
alijs muribꝰ nūquid riſuꝫ teneas. Sic ho
minē alijs hominibꝰ.ſꝫ aīalibus Geneſ.ix
dictū eſt hoī. Erit tremor veſter ſup omīa
animātia terre. Uñ Greg̃. Magna ſuper
bia eſt ab eq̄li timeri. Sꝫ dr ꝙ ouis q̄ntum
cūqꝫ miſera ſit.ſi nola collo eiꝰ apponatur.
oēs q̄ſi dña pcedere credit ⁊ ſe oībus meli
orē. Cōtra quē Ecc̄.xxxij. Rectorē te poſue
runt noli extolli.ſed eſto in illis quaſi vnuſ
ex illis.nō quaſi dñs ¶ Itē ſupbia eſt occa
ſio ⁊ cauſa ruine ſpūalis. Quia ſuperbus
vult altā domū edificare ſine fundamēto
humilitatis.et ideo certus poteſt eſſe de ru
ina. Prouerb.xvij. Qui altā facit domuꝫ
ſuam querit ruinā. Diabolus enim facit
de quibuſdā ſicut cornicula q̄ eleuat nuceꝫ
in altū quā non poteſt frangere.et pmittit
eam cadere vt frangat̄. Sic diabolꝰ procu
rat aliquē quē nō poteſt ſternere eleuari in
aliquā dignitatē vt inde ſupbiat ⁊ cadat.et
ſic ad penā eternā ſecū trahat. Job.xxx. Ele
uaſti me ⁊ quaſi ſup ventū ponens eliſiſti
me valide. Bernardꝰ. Paulatim aſcendi
ſti.ſed non paulatim deſcendes. ſed tanq̄ꝫ
fulgur et alter ſathanas. Iteꝫ ſicut vas q̄ñ
confringi debet eleuat̄. Sic ſupbi Proue-
biorꝫ.xviij. Ante ruinaꝫ exaltabit̄ cor hoīs.
Unde ps. Deieciſti eos dum alleuarētur. Et al
Excelſe turres graui caſu pcumbūt. Et al
tiſſimi montes crebris fulguribus feriunt̄.
Alta arbor fortius agitat̄.et rami eius cā
us in ruinā cōfringūtur. ¶ Itē ſupbia no
cet homini oīa bona auferendo.v̄. Si tibi
gratia ſi ſapiētia formaqꝫ detur. Deſtruit
omnia ſola ſuperbia ſi comitet̄. ¶ Nō eſt
ſecurum puluerē vel paleam in alto eē. ſic
ſuperbū in dignitate. Si vis cognoſcere ḡ
num a palea proijce in altū. granū deſcen
det.ſed palea aſcendit. Sic ſupbi ſemp vo
lunt aſcēdere.ſed humiles deſcēdere. Et no
ta ꝙ palea nō eſt ſup granū ppter ſuū valo
rem.ſed propter ſuā leuitatem. Sic ſuper
bi ſuper bonos. Matthei.iij. dicitur ꝙ do
minus paleā comburet igni inextinguibi
li.ſed triticum congregabit in horreū ſuuꝫ
id eſt.celum. Unde ſicut homines cuſtodi
unt ſe a latronibꝰ ne ſpolient eos.ſic debēt
cauere a ſuperbia. quia inſidiatur bonis
operibus vt pereant. Auguſtinus. Item
ligna putrida ⁊ vermes de nocte lucent. ſꝫ
de die non. Sic ſuperbi modo lucent in te
nebris huiuſ mundi.ſed in die quando ſol
iuſticie apparebit quales ſunt apparebunt.
quia tunc videbūtur in colore proprio.q̄a
ibi lucerna impiorum extinguetur.et extin
cta monſtrabit̄. Prouerb.xiiij. ¶ Itē ſic̄

monſtruoſum eſt cum ex grã a deo data
aliquis ſupbit. ita iſte de vita morit̃. de ſa-
nitate egrotat̃. de medicamento interficit̃
Greg. Qui de v̾tutib⁹ ſe extollit. non gla-
dio. ſ; medicamento ſe interficit.

¶ De Tactu impudico.

Tactuſ impudic⁹
tria mala facit. ¶ Primo corp⁹
ↄtaminat. Qui tangit picē iqui-
nabit̃ ab ea. Ecc̃. xiij. Vñ ſup illō. j. Cor. vj
Qui fornicatur in corp⁹ ſuū peccat. dicit
glo. Cetera peccata aīam maculāt. forni-
catio aūt corp⁹ ꝛ aīa; ↄtaminat. ¶ Scd̄o
aīam maculat ꝛ corp⁹ incendit. Nū quid
p̄t homo ignem abſcōdere in ſinu ſuo vt
veſtimenta nō ardeāt. aut ambulare ſup
prunas vt nō cōburant̃ plante e⁹. Sic q̄
ingredit̃ ad vxorē primi ſui. nō eſt mūd⁹
cum tetigerit eā. Prouer. vj. Igne; i ſinu
ſuo portat q̇ de muliere cogitat. vel qui ei
libent̃ loquit̃. q² colloquiū illi⁹ q̄ ignis ex-
ardeſcet. Ecc̃. ix. Sup prunas ambulat q̇
aſpect⁹ ſuos in ſpeciē mulieris figit. Heu
ad has prunas multi ſe calefaciūt cu; pe-
tro negantes chriſtum. Mar. xiiij. Has
prunas accendit diabol⁹ ſuggeſtionibuſ
prauis. Job. xlj. Halit⁹ eius prunas ardē-
re facit. Stult⁹ ꝛ inſan⁹ d; reputari ille q̇ fer-
rū calidū amplectit̃ vel ſtringit ad ſe. l' po-
nit ad os ſuū. ꝛc. ſic q̇ mulierē amplectitur
vel oſculat̃. q² dicit Hiero⁹. Gladi⁹ igne⁹
eſt ſpecies mulieriſ. Gladi⁹ d̾ q² vulnerat
igne⁹ q² inflāmat. Sicut ergo inſanus re-
putaret̃ q̇ in gladiū ardentē ſe p̄iiceret. ſic
q̇ in mulierē. Ecc̃. ix. Propter ſpecie; mu-
lieris multi perierunt. et fortiſſimi infecti
ſūt ab ea. vt Dauid. ſalomon. ſampſon.
Item ex duobus lapidibus frigidis ꝛ du-
ris exit ignis. q̇ in eis nō erat ſi inter ſe col-
lidant̃. Et quid mirū ſi ex tactu viri et mu-
lieris exeat ignis luxurie. q̇ in eis latebat.
Item papilio iuxta candelā tantū volitat
q tandē ſe cōburet. ſic homo iuxta mulie-
rē ſedendo ꝛ colloquendo. Vñ dicit Hie-
ronim⁹. Oſtium tuū mulierū pedes nū-
q; intrent. ſed ſi videris mulierem bñ cō-

uerſantem. mente dilige non corpali fre-
quentia. quia nō eſt ſecurū fenum vel ſtu-
pam eſſe iuxta ignem. Bern̄. Cū muliere
ſemp eſſe et eam non cognoſcere maius ē
q; mortuos ſuſcitare. et ſi qd̄ min⁹ eſt nō
potes. quō quod mai⁹ eſt creda; tibi. Ter-
ra bona eſt in ſe. et aqua bona et munda.
cum ſimul ponunt̃ vel apponunt̃ faciunt
lutum et inuicem polluunt. ſic eſt de viro
et de muliere. ¶ Tertio animā intoxicat
et inficit. Stultus eſſet qui ſerpentem ve-
nenoſum tangeret vnde mortē icurreret
Ecc̃. xxvj. Qui tangit eam quaſi qui appre-
hendit ſcorpionem. qui mollis eſt cū tan-
gitur. ſed venenū ex cauda emittit. ¶ Ite;
piſces et aues in laqueos nō ſe ſcienter p-
iiciūt. ſed reſiliunt qñ pcipiunt. ꝛ hō miſer
in laqueū et rete diaboli ſcienter ſe p̄iicit.
id eſt. in mulierem. Ideo dicit Salomon
Ecc̃s. vij. Inueni muliere; amariorē mor-
te. que laqueus eſt venatoꝝ et ſagena cor
eius. vincula ſunt manus illiuſ. Illos enī
quos tenet ita fortiter ligat. ꝙ nō poſſunt
ab ea recedere. Unde non poſſunt hoīes
ſepari a mulieribus.

¶ De Tepiditate.

Tepiditaſ irā dei
pupocat. Aqua tepida vomitum
pupocat. Apoca. iij. Quia tepid⁹
es incipiam te euomere de ore meo. Tepi-
dus a deo euomitur cum in d̾teriora labi
permittitur vel inpenitens morit̃. ¶ Ite;
fiduciam temptandi diabolo preſtat.
De multis enī temptat tepidum de qb⁹
nō auderet temptare feruentem. Ille enī
feruenti muſce nō inſident. ¶ Item hoīe;
reddit impotentē et ↄtractū. vt p; in illis
qui cu; fortes ſint corpore. tñ poſſunt vix
vnam parte; penitentie facere. quā facit
vna vetula debilis. qd̄ accidit ex tepidita-
te ſua. q² puū h; deſideriū. Bern̄. Forſitan
nō poſſumus quia nō multū volumus.
Idem. Si incipis incipe pfecte. ſi ſine pro-
fectu es hoc iam perfecte agis. ſi perfectō-
nis aliquid attigiſti. teipſum in teipō me-
tue.

¶ De Tempore.

Conſiderandum
eſt tempꝰ tanq̄ꝫ theſaurꝰ p̄cioſꝰ.
Bern̄. Nihil p̄cioſiꝰ tp̄e. ſꝫ heu ni
hil hodie viliuſ reputat̄. Fatuꝰ ē ille q̄ rem
tam p̄cioſam dat hoſti ſuo. q̄d facit q̄ tps
expēdit in ſeruitio diaboli. Prouer. v. Fi
li ne des alienis honorē tuū. et ānos tuos
id eſt. tempꝰ vite tue crudeli. id ē. diabolo.
Item ꝯſiderandū eſt tempꝰ. q̄ꝛ breue eſt.
et velociter tranſit. et poſtq̄ꝫ tranſierit nō
poteſt reuocari. Job. ix. Dies mei veloci
ores fuerūt curſore. Seneca. Infinita eſt
velocitas tpiſ. punctū eſt q̄d viuimꝰ. Ido
fatuus eſt q̄ multis obligatus eſt debitis
et pauca habet. ſi ꝓdige expēdat. Sic qui
multa peccata hꝫ et parū de tp̄e. ſi tempuſ
amittat. Bern̄. O ſi cognoſceres q̄ꝫ m̄ltis
et multa debeas. videres q̄ nihil eſt quod
agis. Seneca. Queꝫ mihi dabis q̄ aliq̄d
p̄cium tp̄is ponat. q̄ intelligit ſe quotidie
mori. ¶ Item ꝯſiderandū ē tps tertio. q̄ꝛ
de omi tempe oportebit reddere ratōneꝫ.
Bern̄. Omne tpus impenſū requiret̄ a te
qualiter fuerit expenſū. Idem. Parū eſti
mas tpus. q̄d in dictis vel factis expendit̄
ocioſis. volat verbuꝫ irreuocabile. tranſit
tps irremeabile. nec aduertit inſipiēs q̄d
amiſit. ¶ Item ſi aliq̄s haberet ſeruū vel
filiū cui dediſſet pecuniā ad negocianduꝫ
et totū ꝯſumeret vt filiꝰ ꝓdigus. vel de pe
cunia illa illū impugnaret. nō plꝰ ei daret
ſed potiꝰ reſiduū ei auferret. Sic facit d̄s
de tp̄e pctōꝛis. q̄d dedit ad penitentiā. et il
le abutit̄ eo in ſupbiā. ⁊ deum impugnat.
Prouer. x. Timor dn̄i apponet dies. ⁊ āni
impioꝝ breuiabunt̄. ſicut medietas mem
bri infirmi abſcindit̄ ne totū corrumpat̄.
¶ Iteꝫ q̄ ludit ad decios facit p̄rogatiuā
ſocio ſuo qn̄ dat ei decioſ vt iactet ſic̄ volu
erit. Sic facit deꝰ peccatori q̄ſi decios dat
ei tempꝰ ad opandū. modo habēmꝰ deci
os. i. tēpꝰ. Seneca. Tempꝰ h̄ tantū modo
noſtrū eſt. ſed poſt mortē nō erit noſtruꝫ
ſꝫ dei. et tūc accipiet vel habebit decios. id
eſt. tps. et iactabit ꝯ nos. Tren̄. i. Vocabit
aduerſū me tempꝰ. p̄s. Cum accepero tē
pus ego iuſticias iudicabo.

¶ De Temptatione.

Circa temptatio
nem q̄ttuoꝛ ſunt ꝯſiderāda. Ho
ſtis impugnās. Modꝰ temptā
di. Et modꝰ reſiſtendi. Utilitas temptati
onis. ¶ Primo hoſtis impugnās ē dia
bolꝰ. Eph. vi. Non eſt nobis colluctatio
aduerſus carnem ⁊ ſanguinē. ſꝫ aduerſuſ
p̄ncipes. ⁊c. Ab illo hoſte cauendū ē. quia
callidꝰ. Gen̄. iij. Serpens erat callidioꝛ cū
ctis animātibꝰ terre. ¶ Itē cauendū ē. q̄ꝛ
potens. Un̄ d̄ꝛ h̄ aduerſus p̄ncipes ⁊ ptā
tes. Job. xlj. Non eſt poteſtas ſup terram
q̄ ei valeat ꝯpari ¶ Itē q̄ꝛ inuiſibilis et ne
quā. Un̄ ſequit̄. Contra ſp̄ualia nequicie.
Hiere. vj. Crudelis eſt et nō miſerebitur.
¶ Sc̄do circa modū temptandi nota q̄
diabolꝰ temptat de pctō ad q̄d nouit ho
minē p̄nioꝛem. ſicut hoſtis alicuius ipu
gnat caſtrū eꝰ ex parte debilioꝛi. Gregoꝰ.
Diaboluſ mores vniuſcuiuſq̄ꝫ conſpicit
cui vitio ſint ꝓpinqui. illa appoīt ān facieꝫ
q̄ viderit faciliꝰ inclinare mentē. Sicut ve
natoꝛ poīt laqueoſ vbi ꝯſueuerunt beſtie
frequentare. p̄s. In via hac qua ambula
bā abſcōderūt laqueū mihi. Abſcōdit eni
peccati penā ⁊ oſn̄dit delectatōem. Abſcō
dit̄ malū a diabolo ſicut pedica ſub folio
Job. xviij. Abſcōdita ē in terra pedica eiꝰ
et decipula eiꝰ ſup ſemitā. ¶ Itē ſic laque
us ſub grano et venenum ſub morſello. ⁊
hamus ſub cibo piſcis. Eccl̄s. ix. Quo ca
piunt̄ piſces hamo et aues laqueo. ſic ca
piunt̄ hoīes in temptatōibꝰ malis. ¶ Itē
temptat diabolus de re qua ꝯſueuit deci
pere. medicina experta vtit̄. Un̄ tēptauit
chriſtū his temptatōibꝰ q̄bus vexauerat
⁊ vicerat p̄mū hoīem. Citiꝰ ei incenditur
ligñuꝫ quod fuit in igne q̄ꝫ ſi nūq̄ꝫ fuiſſet.
Et mēbrū citius frangit̄ vbi p̄uſ fractum
fuerit q̄ꝫ alibi. Et citius cadit hō in īfirmi
tatē quā ante habuit q̄ꝫ in aliā. tn̄ beſtie ⁊
volucres in eadē retia pedicaſq̄ꝫ n̄ icidūt.
¶ Item quando nō vincit ꝑ vnā tempta

Temptatio.

tionē ſuggerit aliā. ſicut medic⁹ inuitat īfir
mū ad diuerſa cibaria. Vñ tēptauit chri
ſtū trina tēptatōe. Mat. iiij. Exēplū ī vitiſ
patrū ď illo q̄ portabat diuerſa genera po
tionū. Rex ei cū caſtrū ñ pt vincere ī pte vna
īpugt ex altā. Vñ. j. Reg. xxiiij. Philiſtijm
q2 iſrl' ī mōtana vincere nequerūt ad cāpe
ſtria deſcēderūt. q2 fugiēs ſupbiā cadit in
luxuriā l' auariciā. Yſa. xxiiij. Qui fugerit
a facie formidinis. ſ. auaricie cadit ī foueā
luxurie. ⁊ q̄ ſe explicauerit ď fouea tenebiť
laqueo ſupbie. Vñ dicit aug⁹. Premu
nitos vos eē volo ſciētes neminē ſup t̄raz
abſqʒ temptatōne victuꝝ. cui ſi forte tolliť
vna. aliā ſecur⁹ expectet. ¶ Itē tēptat ſub
ſpecie neceſſitatis vl' alic⁹ vtilitatis. vt qñ
ſuggerit voluptatē carnis ſb ſpecie diſcre
tōis. ſub bōa mēte rē falſā vēdit. Grego⁹.
Oēs ſuis vitijs fauēt. ⁊ qđ ad voluptatez
carnis fauēt. ⁊ qđ ad voluptatē carnis fa
ciūt. ad neceſſitatis referūt actōnez. et ſub
ſpē vtutiſ vitiū voluptatis excuſāt. Et nō
qñ pt diu teneri caſtrū. vbi ñ ſūt hoīes for
tes ⁊ ſe defendētes. Vñ cū obſidenť caſtra
mittūť extra puuli ⁊ mulieres. q2 ñ ſūt vti
les ad bellādū. Sic facias ď corde tuo vt
cogitatōes puerīles ⁊ affect⁹ molleſ extra
mittas. ⁊ fortes ⁊ viriles intus retineas.
Mulieres ſūt cogitatōes ⁊ affectiōes cir
ca carnalia vſātes. vt dr Nau. iij. Ecce po
pul⁹ tu⁹ ī medio tui q̄i mlieres. Paruuli
ī caſtro cordis ſūt affectōeſ īrenoꝝ. puul⁹
eī pl⁹ diligit pomū q̄ʒ regnū. puer. j. Vſqʒ
q̄ puuli diligitis īfātiā. ⁊ ſtulti ea q̄ ſibi ſūt
noxia cupiēt. ¶ It tēptat p̄cādo. ſicut lec
cator p̄mo ſollicitat mlierē p̄cādo. ſʒ poſt
q̄ʒ ab eo ſemel corrupta ē ſeq̄ť eū ñ rogata
nec hʒ audaciā poſtea aliqd ei denegare.
ſʒ ꝯ cor ſuū obedit ei ī oīb⁹. ſic aīa a diabo
lo ſemel oppreſſa p ꝯſēſū pcti. ñ hʒ āpli⁹ au
daciā ei reſiſtēdi. ſʒ dicit illď Hiere. ij. Ad
amaui alienos ⁊ p⁹ eos āmbulabo. It ñ dr
caſta mlier q̄ libēť vba corruptōiſ audirz
ſʒ eis ꝯſētire nollet. ⁊ appetit diligi. ſʒ dilige
ñ appetat. cū dicat aug⁹. Nō ſolū appete ſʒ
et appetī velle crimīoſuʒ ē. ſic ñ ē reputāda
caſta aīa q̄ tēptatōes diaboli recipit ⁊ ī eiſ
delctāť. q̄ʒuis pctō ꝯſētire nollet. Attende
q̄ cor tuū mutuo ꝯcedis inimico qñ ſuſti
nes delctātōz. Vas vō qñ pctō ꝯſētis. ſed
ſiue dono ſiue mutuo ei cor tuuʒ expoſue
ris. ñ qñ volueris re habebis. Quia ſicut
p̄mū ē in ptāte ppli facere regē quē vult. fa
ctū āt ñ ē ī e⁹ ptāte ď regno expellere. Sic
hō liberū hʒ arbitriū vtrū velit eē de regno
diaboli vel ñ. ſi āt peccādo ſubiugat⁹ fue
rit. ñ pt de ptāte ei⁹ qñ vult exire. Sicut pi
ſcis qñ vult ītrat naſſā. ſʒ p ſe ⁊ qñ vult nō
exire pt. Oſee. xiij. Perditio tua ex te iſrl'.
tantūmodo ex me auxiliū tuū. ¶ It tēptat
inſidiādo. vt latro viatori vndiqʒ occcur
rit vt ñ ſit loc⁹ euadēdi. Si aliqſ comedat
libēť tēptat ď gula. ſi abſtinet ď īdiſcretōe
et ſic circuit querēs quez deuoret. j. Petri
v. Ecc. xj. Bona ī mala ꝯuertēs inſidiať. et
ī electis ſuis poīt maculā. ¶ It ad tēpus
tēptare ceſſat. cū ei viriliť reſiſtiť. vt pl⁹ ꝓfi
ciat Sicut ille q̄ obſidet caſtruʒ recedit vt
dū ñ ſperať irrūpat. Mat. iiij. Reliq̄t eū
diabol⁹. Greg. Sepe diabol⁹ poſtq̄ʒ mē
tez īpugnauit ad tps ceſſat vt ſecurā repē
te irrūpat. Ecc. xj. Bona ī mala ꝯuertēs in
ſidiať. ⁊ ī electis ſuis poīt maculā. ¶ Itez
tēptat lente. ⁊ paulatim animuʒ pulſat et
tanto piculoſi⁹ q̄nto min⁹ ſentiť. Job. xiiij
Lapides excauant aque ⁊ alluuione pau
latim t̄ra ꝯſumiť. et hoīes ergo ſimiliť per
des. Per lapides. fortes viros intellige. p
aquā blādimēta ſcli vel diaboli q̄ cauant
ꝯſtantiā mentis ⁊ vacuā relinquūt. ¶ Itē
tēptat pl⁹ penitentes q̄ʒ pctōres. fortes q̄ʒ
debiles. q2 forte ďs ñ pmittit. Miles filiū
ſuū ñ mitteret ad pliū qñ puul⁹ eſſʒ. ſʒ qñ eſt
fortis ⁊ pt ferre arma. ¶ It rex villas cam
peſtreſ īpugnare dedignať ⁊ mouere exer
citū ꝯ eas. ſʒ ꝯ fortia caſtra. Sic diaboluſ
fortiores īpugnat. Vñ qñ aliqs rex vult
t̄rā alic⁹ cape. p̄mo īpugnat forti⁹ caſtruʒ.
q̄ capto tota t̄ra capiť. q2 p illď impugnat
dñm caſtri et t̄rā e⁹. Sic diabol⁹ magis ī
pugnat illos q̄ eminēt iuſticia et fama vt
exēplo eoꝝ alij capiāť. Vñ. j. Reg. xxxj. dr
q̄ totū pōd⁹ plij vſū ē in ſaul. Et Judicuʒ
. xvj. dr q̄ philiſtijm q̄ figurant demones

acceperũt ſampſonẽ.q̃ inꝑptat̃ ſol fortis ꝟl
illũians.⁊ erutiſ ocl'is molere eũ fecerũt.i.
pctã circuire. Et nõ ꝙ capto caſtro facille
q̃ cepit q̃cq̃d vult ꝺ guardia eiꝰ. ſic diabo
lus qñ cepit quendã magnũ magiſtꝝ vꝉ
potẽtẽ facit q̃cq̃d vult de ſciã. ligua ⁊ potẽ
tia eꝰ. Treñ.j. Manũ ſuã miſit boſtiſ ad
oĩa deſiderabilia eꝰ. ¶ Jt rex ſibi caſtruꝫ
ſubditũ ꝉ ſibi ſubiectos ñ ipugñt. Gregoꝰ.
Hoſtis noſter q̃nto magꝭ ꝯ ſe nos bellare
ꝯſpicit. tãto magis ipugñre ꝯtẽdit. Judith
xj. Ego nũq̃ꝫ nocui virũ q̃ voluit ſuire na
buchodonoſoꝛ regi babiloniſ. ꝓ̃ſs ãt tuꝰ
imo ſi ñ ꝯtẽpſiſſꝫ me ñ leuaſſẽ baſtã meã ꝯ
eũ. ¶ Jt fortis ꝯ debilẽ dedignat̃ luctari.
et maxĩe ꝯ eũ quẽ ſepe deuicit. Delicioſꝰ
miles viles et cõmunes cibos dedignat̃.
Job.xl. Abſoꝛbebit fluuiũ. glo. ĩfideles ſe
culares.⁊ hꝫ fiduciã vt influat iordaĩs. id
ẽ. bonꝰ religioſꝰ ĩ os eꝰ ¶ Jt tẽptat q̃i vim
inferẽdo. Job.xxx. Inſidiati ſũt mihi ⁊ pre
ualuerũt. ⁊ ñ fuit q̃ ferret auxiliũ. ſꝫ rupto
muro ⁊ apta ianua irruerũt ſuꝑ me. Mi
les ꝉ rex aliq̃s vꝉ dñs qñ amiſit caſtꝝ nitit̃
req̃rere exercitũ magnũ. ſicut fec̃ pharao
ad pſeq̃ndũ filios iſrꝉ. fugiẽtes ab eo Exo.
xiiij. Sic facit diabolꝰ ꝯ penitẽtẽ. Grego.
Quotidianis diſciꝰ expimẽtis eos q̃ con
uerti deliberãt tẽptari a ꝯcupiſcẽtia carñ
acriꝰ aſtrigi grauiꝰ ĩ opibꝰ luti ⁊ lateris.
q̃ egiptũ egredi et pharaonẽ fuge volue
rit. Jõ dꝛ Lu.xj. Cũ ĩmũdꝰ ſpũs exierit ab
hoĩe. ⁊c. Tũc dicit reuertar ad domũ meã
vnde exiui. et vadit ⁊ aſſumit ſeptẽ ſp̃s ne
quioreſ ſe. i. exercitũ ſeptẽ vitioꝝ. Supbia
ĩ exercitu diaboli vexilluꝫ poꝛtat. ps. Po
ſuerũt ſig̃. Greg̃. Euidẽtiſſimũ ſignum re
pboꝝ ẽ ſupbia. ⁊ ecõtra electoꝝ humilitaſ.
quaꝫ cũ q̃s habeat ĩ ſe. apte cognoſcit̃ ſꝫ q̃
rege militat. Unuſq̃ſq̃ꝫ eĩ q̃ndã titulũ poꝛ
tat opiſ q̃ facile dinoſcit̃ ſub cꝰ ptãte ſuiat
rectoꝛis. ¶ Inuidia ſagittas trahit detra
hẽdo alijs. Hiere.ix. Extẽderũt liguã ſuaꝫ
q̃ſi arcũ mẽdatij ⁊ ñ vitatis. ligua eoꝝ do
lũ locuta ẽ. ¶ Ira q̃ſi fũda lapides iactat
blaſphemie ⁊ ĩpꝛoperij. ij. Reg̃.xvj. Semei
maledicebat dauid mittẽs lapides aduer
ſus eũ. ſꝫ iſte ꝑus ſe ꝑcutit ĩ capite q̃ꝫ aliũ
ĩ veſte. Ecc̃.xxvij. Qui ĩ altũ mittit lapidẽ
ſuꝑ caput eiꝰ cadet. ¶ Accidia foſſatum
euacuat ab aq̃s grẽ. Spũs eni triſtis exic
cat oſſa. ꝓuer.xvij. Judith.vij. Holofernes
fecit ꝑcludi aqueductuꝫ ne veiret ĩ ciuita
tẽ coꝛdis ĩpaꝫ letificãs. ps. Flũinis ĩpetus
letificat ciuitateꝫ dei. ¶ Auaritia foſſata
ĩplet ꝑ trenoꝝ cumulatõneꝫ. Danielis.xj.
Ueiet rex aq̃lonis ⁊ poꝛtabit aggerẽ. ſ. di
uitiaꝝ. ⁊ capiet vrbes munitiſſimas. Mil
ti videt̃ captionẽ ſuã multũ dilige. q̃ non
ceſſãt foſſatũ pauꝑtatis ĩplere diuitiaſ cõ
gregãdo. Ecc̃.viij. Multoſ ꝑdidit aurũ ⁊
argẽtũ ¶ Luxuria ignẽ ſuccẽdit. Job.xxxj.
Jgnis ẽ vſq̃ꝫ ad ꝯſũmatõꝫ deuoꝛãs. Huc
ignẽ poꝛtãt iuueneſ laſciui ⁊ oꝛnati. Johel
ij. Ante faciẽ eꝰ ignis voꝛãs. ⁊ pꝰ eũ exureſ
flãma ¶ Gula ignẽ nutrit ⁊ accẽdit appo
nẽdo ligna cibarioꝝ. iiij. Reg̃.xxv. Nabu
zardan ſuccẽdit domũ dñi. ps. Incẽderũt
igne ſanctuarium tuum.

¶ Modus reſiſtendi tẽptatõibꝰ

Circa modũ reſi ſtẽdi tẽptatõibꝰ. Notandũ q̃ tẽ
ptatio diaboli vincit̃ m̃ltis mo
dis. ¶ Pꝛio reſiſtẽdo ⁊ maxĩe ĩ pncipio
tẽptatõiſ. Diabolꝰ eĩ dũ ꝑuulꝰ ẽ ꝺ facili oc
cidi p̃t. ſicut ignis añq̃ꝫ creſcat extingui p̃t
Et ĩfirmitas añq̃ꝫ radicet̃ ſanari p̃t. Gre.
Si tẽptatõi ĩ coꝛde naſcẽti feſtine ñ reſiſtit̃
eadẽ moꝛa q̃ nutrit̃ roboꝛat̃. Ja.iiij. Reſi.
dia. ⁊ fugiet a vob. Sic̃ reſiſteres aduer
ſario coꝛꝑali añq̃ꝫ hereditatẽ tuã ꝉ res tuaſ
amitteres ⁊ moꝛtẽ coꝛpoꝛalẽ ĩcurreres. ſic
ſpũali reſiſtas ne moꝛtẽ eternã ĩcurras. et
theſaurũ grẽ ⁊ v̈tutũ ⁊ hereditatẽ tuã amit
tas. Quia q̃ ĩ vno peccauerit m̃lta bona
ꝑdꝫ Eccs.ix. Tene ludũ tẽptatõnũ. q̃ꝛ vno
ĩctu totꝰ ludꝰ ꝑdit̃. Et nota q̃ũo reinuitã
dũ ſit. ſicut reinuitauit antoniꝰ qñ vulne
ratꝰ redijt ad heremũ. ⁊ tũc iuitauit ꝺ mões
Et laurẽtiꝰ qñ dixit. Aſſatꝰ ſũ v̈ſa ⁊ mãdu
ca. q̃i diceret. Te ĩuito ꝺ alio late. Et tunc
diabolꝰ ſtupefactꝰ ludũ dimittit. ſicut di
miſit antoniũ. Eſtote ergo foꝛtes in bello

et pugnate cū.ꝛc. Cum ergo tibi vanitatis cupiditas ſeu temptatō carnis offert̄.eſto velut delicioſus epulator.q̄ cibos immū/dos ſeu nō bene paratos vertit in faciem apponētis. Si cū indignatōe tēptatōnes a te reijcies q̄ſi ſcutella ſua diabolū in frōte ꝑcuties. Itē q̄ pedes ſuos cōburi ſentit. ignē amouet.⁊ hō miſer ſentit ſe comburi igne ꝯcupiē male ⁊ luxurie.⁊ pedē mentiſ nō retrahit. Bern̄. Abſcondi ignem ī ſinu meo exuſto iam latere iam ſanie defluēte. adhuc ꝯſulendū eſt vt excutiā illū. ¶ Itez vincit̄ ꝑ hūilitatē. Ipa eſt q̄ euadit oēs la/queos diaboli.vt dictuz ē antonio. Rete enī diaboli n̄ capit piſciculos.i.humiles. Iuuat ei deꝰ eos in ꝑlio.q2 ei victoriam d̄ omibꝰ attribuūt.⁊ ideo n̄ in ſe ꝯfidūt. p̄s. Cuſtodiens puulos dn̄s hūiliatꝰ ſū ⁊ libe rauit me. Diabolꝰ enī vadit ꝑ montē ſup̄/bie.hūiles ꝑ valles hūilitatis.⁊ ideo eoſ n̄ inuenit.q2 nō vadūt ꝑ viā ſuā. Gregoriꝰ. Quotidie tela temptationū accipimꝰ et nos ꝯ illum tela mittimꝰ.ſi cōfuſi tribula tionibus humilia reſponderimꝰ. ¶ Itez ꝑ orōnem. Exo.xvij. Cum leuaret moyſes manꝰ vicebat iſrael. Iudith.iiij. Memo/res eſtote ſerui dei moyſi q̄ amalech non ferro pugnādo ſ3 p̄cibꝰ ſctīs deuicit. Plꝰ eniz valet vnus ſctūs orando q̄3 inumeri peccatores ꝑliando.ſicut dicit q̄dā gloſa. Debet petere ſuccurſū a deo q̄ temptatur ſicut faciūt obſeſſi in caſtro. Itē viri iabes miſerūt ad ſaul ꝑ ſuccurſu cum obſediſſ3 eos naas amonites q̄ interp̄tat̄ ſerpens. et ſignificat diabolu3.et habuerūt.j.Reḡ. xj. Iſidorꝰ. Frequens oratio vitioꝝ impu gnatōnem extinguit. Ab his q̄ vigilāt la/trones diuertūt.ſ3 dormiētes ſpoliāt. Sic ab his q̄ vigilāt in orōibꝰ demones diuer tūt. Uigilate ergo ⁊ orate vt n̄ intretis ī tē ptatōem. Mat.xxvj. ¶ Item ꝑ ꝯfeſſionē. In vitis patrū d̄r q̄ nihil ita ꝯfundit vīty/tem demonū.q̄uo ſi q̄s ſecreta īmūdaꝝ co gitationū reuelauerit ſctīs pr̄ibus. Latro nes fugiūt eos accuſātes.ſic demones cō fitētes. Hieroꝰ. Reuelata traditōe fugiet inimicus. Ecc̄.xxvij. Qui reuelat arcana amici fidem ꝑdit. Et poſt. Si nudaueris abſcōſa eꝰ n̄ ꝑſequeris poſt eū. Qui ergo latrones.i.pctā in domo ſua inueīt.id eſt. in corde.d3 reuelare iudici ꝯfeſſori. ¶ Itez vincit̄ ꝑ leticiā ſpūalem. Dicit antonius. Una ratio eſt vincēdi inimicū.leticia ſpi/ritualis.j.Reḡ.iiij. dixerūt philiſtijm.id ē. demones. Non fuit tanta exultatio heri et nudiuſtertiꝰ.ve nobis veīt deꝰ ī caſtra. Exemplū de antonio qn̄ circūfulſit eum lux ⁊ ꝯſolatio ſpūalis oēs demōes fugie/rūt. ¶ Item ꝑ fugā q̄ntū ad temptatōem carnis.j.Cor.vj. Fugite fornicatōem. Si/cut ioſeph q̄ relicto pallio fugit Gen̄.xxxix Luxuria ē ignis.hō fenū vel ſtupa. Yſa.xl Omnis caro fenū. Et ſicut nō eſt ſecuru3 fenū vel ſtupā eſſe iuxta ignē.ſic homine3 iuxta mulierē. Item ouis naturalit̄ fugit lupū.et auis accipitrem.et hō rationalis nō fugit diabolū.nec mulierē ſicut fuger3 ſerpentē. Ecc̄.xxj. Quaſi a facie colubri fu/ge peccatū. ¶ Item ꝑ fidem. Heb̄.xj. Sā/cti ꝑ fidem vicerūt regna. Fides enī oñdit hōi penam eternā ſi victus fuerit. Greḡ. Solerter inuigilandū ē vt cū culpa blan diri incohoat.ad q̄d meritu3 mens trahat̄ agnoſcat. ¶ Item oñdit ei coronā eternā ſi vicerit. Unde Apoca.ij. Eſto fidelis vſ/q3 ad mortem.et dabo tibi coronam vite.

¶ Circa q̄rtum et vltimū nota q̄ vtilitas temptationū multiplex ē. Temptatio enī erudit. Ecc̄.xxxiiij. Qui non ē temptatus pauca recognoſcit. Iudicū.iij. He ſūt gen teſ q̄s dereliquit dn̄s.vt erudir3 ī eis iſrae lem.ꝛc. ¶ Item humiliat. Greḡ. Dum vi tia nos temptant ꝑficientes in nobis vir/tutes hūiliant. ¶ Item hiebuſeū iſrael to lerat vt humana mens de ſe humilia ſen/tiat dum minima non ſupat. ¶ Itē negli/gentiam expellit. Cruda tegula ſi mittat̄ ī fluuiu3 ſtatim diſſoluit̄.cocta nō. Ita ho/mo carnalis q̄ nō eſt igne temptatōis de coctus. Glo.ſup illud p̄s. Proba me dn̄e ꝛc.tempta.dicit.q2 niſi temptaret negliḡ tes eſſemus. ¶ Item ſeruat. Greḡ. Tunc bene interiꝰ cuſtodimur.cum ꝑ diſpenſa tionē dei tolerabiliter temptamur exteriꝰ.

aliquando vitijs aliquando preſſuris .ij.
Cor.xij. Ne magnitudo reuelationũ ex-
tollat me.&c. ¶ Et nota q̄ paterfamilias
non dimittit bladum in campo. et vinũ
in vinea quouſq̄ putridum fit. ſed quo-
uſq̄ maturum. Sic et furnarius panem
in furno quouſq̄ decoquatur. Sic deus
hominem in tribulatione omnino nõ de
relinquit. ſed vſq̄ quo purgetur peccatũ.
Nouit deus pios de temptatione eripe.
¶ Itẽ coronat. Jacobi.j. Beatus vir qui
ſuffert temptationem. quoniam.&c.

¶ De Theſauro.

Theſaurus multi
plex diſtinguitur. ¶ Primus
eſt ſcientie vel doctrine qui p̄cio-
ſior eſt auro et argento. Prouer.iij. Bea
tus vir qui inuenit ſapientiam.&c. precio-
ſior eſt cunctis opibus.&c. Yſa.xlv. Dabo
tibi theſauros abſconditos vt ſcias.&c.
Math.xiij. Simile eſt regnum celorũ
theſauro abſcondito in agro. Ager ĩ quo
theſaurus iſte abſconditur chriſtus eſt.
Col.ij. In ipſo ſunt omẽs theſauri abſcõ-
diti ſapientie et ſcientie dei. Numeri.xj.
Aperies eis domine theſaurum tuũ fon
tem aque viue. vt ceſſet.&c. ¶ Secundus
theſaurus eſt anima precioſa in corpore
ij. Cor.iiij. Habemus theſaurum iſtum
in vaſis fictilibus. id eſt. in carne fragili.
Theſaurus dicitur. quia precioſo ſangui
ne chriſti redempta qui preualet omĩ au-
ro. j. Petri.j. Non corruptibilibus auro
vel argento. Bernardus. Totus mund⁹
ad vnius anime preciũ extimari nõ poſ-
ſet. Non enim pro toto mundo redimen
do dediſſet ſe deus ad mortem. quod fecit
pro anima hominis. Quam ergo cõmu-
tatõnem dabis pro anima tua. qui p mũ
do das illam. Nonne pro ea a regalibus
ſedibus filius dei deſcendit vt eam libera
ret a poteſtate diaboli. ¶ Tertius eſt vir-
ginitas in carne. Job.xxxviij. Nũquid in-
greſſus es theſauros niuis aut theſauros
grandinis aſpexiſti. Virginitas dicitur
nix p̄pter candorem et frigiditatem. Ideo
compatur lilijs. Canticor.ij. Sicut liliũ
inter ſpinas.&c. Grando dicitur propter
motus quos frequenter habet grauiores
vt dicit hieronim⁹. Q, libido in vĩginib⁹
maiorem parit famem dum dulcius eſti-
mat quod neſcitur. Theſaurus dicit pro-
pter precioſitatem. Ecc.xxvj. Omnis pon
deratio. ſcʒ cuiuſlibet rei tempalis. et quã
ticũq̄ valoris ſit. nõ eſt digna anime con
tinentis. Non dicitur corpis cõtinentis
ſed anime. quia continentia corpis ſĩ cõ-
tinentia mentis parum prodeſt. ſicut ha-
bes infra ca. de virginitate. ¶ Quart⁹ eſt
grã ĩ corde. Vñ puer.xxj. Theſaur⁹ delide
rabil' oleũ ĩ habitac͠lo iuſti. i. grã in corde
iuſti. Dicitur gratia oleum. quia lenit cor
et impinguat per deuotõnem. ps. Impin
guaſti in oleo caput meum. i. mentẽ meã
leticia ſpũali repleuiſti. Dicitur theſaur⁹
quia p̄ualet omni auro et argento. Pro-
uer.xxij. Super aurum et argentũ gratia
bona. v̄. Mũdis centenis preit auro grã-
plenis. ¶ Nota ſupra bona que dat gra-
tia. Jocunditas enĩ cordis que ex grã pro
uenit et puritate cõſcĩe eſt magn⁹ theſau-
rus. Ecc.xxx. Jocunditas cordis hec eſt vi
ta hoĩs et theſaur⁹ ſine defectiõe ſcitatis.
¶ Quintus eſt virtutes in anima. Yſa.
xxxiij. Erit fides in tẽporibus ſuis. diuitie
ſalutis. ſapientia ⁊ ſcientia et timor domi
ni ipe theſaurus eius. Job.iij. Quaſi effo
dientes theſaurum. gaudentq̄ vehemen
ter cum inuenerint ſepulcrũ. Theſaurũ
effodere eſt defectus ad ſe humiliandum
conſiderare. Sepulcrũ inuenit qui vſq̄
ad pfectam cognitõnem ſui venit vt ſibi
faciat ſepulcrum. Ezech.xx. Diſplicebitis
vobis in conſpectu veſtro ſup omib⁹ ma
lis que feciſtis. ¶ Sextus eſt miſericor-
dia ad proximum. Ecc.xxix. Pone theſaurũ
tuum in p̄ceptis altiſſimi. i. in operib⁹ mi
ſericordie. ſcḋm qḋ p̄cipit altiſſimus. Lu.xij.
Vendite que poſſidetis ⁊ date elemoſinã
facite vobis loculos qui nõ veteraſcunt.
theſaurum indeficientem in celis. Seq̄t.
Et p̄derit tibi magis q̄ʒ aurũ. ſ. abſcõditũ

Tribulatio.

Ecc̄.xxix. Perde pecuniam ꝓpter fratreȝ
et amicum tuum. ſicut perditur ſemen in
terram proiectum. Et ne abſcondas ſub
lapide in ꝑditionem. ſ. tuam. Sicut ille q̇
dixit. Anima mea multa bona habes po
ſita. ⁊c. Luce. xij. Uel in ꝑditōnem pecunie
ſicut ille qui ſcripſit in pariete. Hic ſūt. Et
alius qui accepit ſcripſit. Hic nō ſūt. Ido
dicitur Math. vj. Theſaurizate vobis
theſauruȝ in celo. vbi. ⁊c. Sicut ille q̇ dixit
ſe nihil habere niſi. ccc. aureos quos dede
rat pauperibus. ¶ Septimus amicicie
vel caritatis. Ecc̄. vj. Amicus fidelis pro-
tectio fortis. qui inuenit illum inueīt theſ
aurum. quo vtatur tempe neceſſitatis. Et
infra. Amico fideli nulla eſt comparatio
et non eſt digna ponderatio contra boni
tatem fidei illius. quia amicus ſemper iu
uat etiam poſt mortem. ¶ Octauus eſt
vita eterna. Deuto. xxviij. Aperiet domi
nus theſaurum ſuum optimū celū quan
do dicet. Uenite benedicti ꝑcipite regnuȝ
⁊c. Math. xxv. Hūc inueīt qui vēdit om
nia que habet et emit agrum illuȝ. Mat.
xiij. Uende ergo omnia que habes et da
pauperibus. et habebis theſaurum in ce-
lo. Marci. x. quia oculus non vidit. ⁊c.

¶ De tribulatione nota decem.

Tribulatio ſepa
rat hoīem ab amore mūdi et pctī
Secundo tribulatio animam
ſaluat. ¶ Tertio a peccato retrahit et ar-
dorem concupiſcentie reſtringit. Quar-
to conſolationem meretur. Quinto ad
viam rectam errantes reducit. Sexto pro
batur homo per tribulatōnem ſicut auꝝ
in fornace. Septimo animā purgat. ſicut
mulier bonos pannos. ⁊c. Octauo ē cibꝰ
vel calix domini. Nono tribulatio illumi
nat. Decimo ad regnū eternuȝ perducit.
¶ Primo tribulatio ſeparat hominem
ab amore mundi et peccati. Eſt eniȝ tribu
latio velut abſinthium quo hi qui ſūt ſpi-
rituales a temporali conſolatione ſeparā
tur. ſicut pueri aliqua amaritudīe a lacte
matris ſeparantur. Electis ſuis deus iter
aſperum facit. ne dum delectentur in via
obliuiſcantur eoꝝ que ſunt in patria. Sȝ
ſicut pulmentum adheret olle in qua de-
coquitur niſi ſepe moueatur. Sic cor ho-
minis adheret huic mundo niſi tribulati
onibus pulſetur. Auguſtinꝰ. Ecce turbat̄
mundus et amatur. quid ſi tranquillus
eſſet. quomodo inhereret formoſo qui ſic
amplectitur fedum. ¶ Item tribulatio
animam ſaluat. Gaudere debet infirmꝰ
cum videt celeſtem medicum intromitte
re ſe de infirmitate ſua ⁊ ex hoc ſperare ve
niam. Illi qui in hoc mundo ꝓſperantur
ſunt velut infirmus deſperatus. a medi-
co relictus voluntati ſue. cui nihil qd̄ petit
denegatur. Greḡ. Deſperatis egris me-
dici quicq̇d petunt dari ꝑcipiunt eis. qui
autem ad ſaluteȝ reduci poſſunt. mlt̄a da
ri contradicunt. Maius aūt beneficium
confert deus homini quando ip̄um affli-
git q̄ȝ quando ipſum proſperari ꝑmittit.
Plus enim confert puero qui ip̄um cor
rigit q̄ȝ qui libitum ſuum facit. Et freneti
co vel inſano qui ipſum ligat q̄ȝ qui eius
inſaniam non refrenat. Tunc enim expo
nitur periculo. ſicut nauis ſine nauta ven
tis et procellis exponitur. p̄s. Dimiſi eos
ſc̄m deſideria cordis eoꝝ. ibunt in adinuē-
tionibus ſuis. Gregoriꝰ. Mactandus vi
tulus liber ad paſcua dimittitur. ſeruan-
dus iugo premitur. quia iniuſtus ad per
petuam mortem currens effrenatis volu
ptatibus vtitur. Juſtus v̄o a delectatōne
tranſitorie iocunditatis reſtringit̄. ¶ Itē
a peccato retrahit. et ardorem concupiſcē
tie reſtringit. Eſt enim ſuccurſus homini
miſſus a deo. Si domus alicuius igne eſ
ſet ſuccenſa qui aquam ei ad extinguen-
dum illum ignem offerret. obſequium et
ſubſidium reputaret non nocumentum.
Tribulatio eſt aqua que domum conſci-
entie igne cupiditatis ſuccenſaȝ extinguit
Exemplum de ſancto benedicto. qui pro-
pter temptationem carnis vitandaȝ pro-
iecit ſe inter ſpinas et vrticas nudꝰ. vt vul
nere carnis ſanaretur vulnus mentis. Et

de illo q̄ combuſſit digitos ſuoſ vt vitaret
peccatū fornicatōis. Ecc̄. xj. Malicia vni⸗
us hore obliuionē facit luxurie maxime.
Greḡ. Quis neſcit q̄ melius ē arde igne
febriū q̄z igne vitioꝝ. ⁊ tñ cuꝫ febre corripi⸗
mur murmuramus. quia eſtū vitiorum
qui occupare nos poterat conſiderare ne
gligimus ¶ Item ſi quis ab hoſtibꝰ ſuis
duceretur ſuper equū velocem vbi eſſꝫ oc
cidendus gratū haberet. ſi quis equū illū
occideret vel necaret. vt ſic ab hoſtibus li⸗
beraretur. Quantū ergo gratū debet eſſe
ei qui corpus ſuū laſciuū quod ad mor⸗
tem ducit infirmitate vel tribulatōne ali⸗
qua debilitatur. vt ſic a demonibuſ ⁊ a pe
na eterna liberetur. Gregorius. Durum
non eſtimes quod pateris dum ab eter⸗
nis cruciatibꝰ interna paſſione liberaris
¶ Item ſi duellum aut bellum commit⸗
teres cum aliquo. gratuꝫ haberes. ſi quis
hoſtem illum d̄bilitaret intantum vt tibi
nocere non poſſit. Duellum eſt inter car⸗
nem et ſpiritum. Gal̄. v. Caro concupiſcit
aduerſus ſpūm. Unde magnas gratias
debet homo agere deo. ſi carnem ſuaꝫ ali⸗
qua infirmitate. vel tribulatione debilitet
vt a ſpū ſuperet̄. j. Coꝝ. ix. Caſtigo corpus
meum. ꝛc. Ecc̄s. x. Tribulatō ceſſare faciet
pctā maxima. ¶ Item tribulatio conſo⸗
lationem meretur. Deutero. viij. Afflixit
te penuria et dedit tibi manna. Quanto
amarioreſ ſunt herbe medicine. tanto plꝰ
apponere oportet de zucaro. vel melle. vt
infirmus faciliuſ potionē abſorbeat. Sic
de conſolatione in tribulatōne. p̄s. Secū⸗
dum multitudinē doloꝝ meoꝝ conſolati
ones tue letificauerunt animā meā. Trā⸗
ſiens p aquā dulceꝫ dulce efficit̄. vt vinū
dulce tranſiēs p gariophilum quaſi gari⸗
ophilatum eſt. Sic tribulatōnes et tēpta
tiones que p̄us p chriſtū et ſc̄os ſuos trā⸗
ſierunt. exemplo illoꝝ nobis debēt eē dul⸗
ciores. Bern̄. magna conſolatio membriſ
ex capite. Heb̄. xij. Recogitate eum qui ta
lem ſuſtinuit a peccatoribus aduerſus. ꝛc
Gregorius. Facta precedentium recola⸗
mus et non erunt grauia que toleramus

Sed quidam ſunt ſimiles ſimie que inue
niens amaritudinem in cortice nucis. cā
p̄ijcit. et ideo non guſtat de dulcedine nu
clei. Sic aliqui infelices amaritudineꝫ tri
bulatōnis et penitentie ſentientes exteriꝰ
eam p̄ijciūt. et ideo conſolationē interiuſ
non ſentiunt. Sap̄. iij. Sapientiam et di⸗
ſciplinaꝫ qui abijcit infelix eſt. Dicit̄ q̄ in
palacio iouiniano erant duo dolia vini.
vnum de amaro vino aliud de optimo. ⁊
quicunqꝫ volebat bibere de optimo opor
tebat eū p̄us bibere de amaro. Sic ſi mēs
appetit quod demulcet. p̄us bibat q̄d do⸗
let. vt dicit Gregorius. ¶ Item tribulatō
ad viam rectā errantes reducit. p̄s. Erra⸗
ui ſicut ouis que perijt. ꝛc. Quando aliq̄ſ
porcum ſuū vel ouem ducit ad paſcua vl̄
ad forum et nō vult eum ſequi ligat fune.
vel virga percutit. Et ſic dominus ligat
nos infirmitatibus vel alijs defectibus.
quia aliter nolumus eum ſequi. Oſee. xj.
In funiculis adetraham eos in vinculis
caritatis. ¶ Item paſtores pecora ſua in
ſequentibus hoſtibus ad loca munita fu⸗
gere compellunt. Sic nos deus tribulati
onibus et infirmitatibus ad celeſtem pa⸗
triā intrare compellit. Luce. xiiij. Compel
le eos intrare. glo. Qui aduerſitatibꝰ fra⸗
cti ⁊ ad amorem dei redeunt compelluntꝰ
intrare. ¶ Item ſicut homo p̄cutit equū
vel aſinū ſuū vt ad viam redeat vel vt citi
us vadat. Sic deus vrget nos tribula⸗
tionibus. De p̄mo. Yſa. xxvi. Domine in
anguſtia requiſierunt te. Et in p̄s. Imple
facies eoꝝ ignominia et querent nomen
tuum. De ſecundo. Multiplicate ſūt in⸗
firmitateſ eoꝝ poſtea accelerauerūt. Mi
ra fatuitas hominum. bruta animalia ſi
percutiunt̄ agnoſcunt ſi ſunt extra viaꝫ et
redeunt. ſi in via accelerant. Et miſer hō
quando percutitur non aduertit. Pſal.
Uir inſipiens non cognoſcit cum percu⸗
titur in flagello ¶ Item probatur homo
per tribulationeꝫ ſicut aurum in fornace.
Job. xxiij. Probauit me quaſi aurum q̄d
per ignem tranſit. Aurum tūſionibus di
latatur. . Sic ſancti tribulationibus. Fer⸗

Tribulatio.

rum calidum debet malleari non frigidū
Sic ſancti amore dei ſuccēſi debent tribu⸗
lationibus probari. Gregorius. Ferrum
calidum dum tunditur dilatatur. ſ; frigi⸗
dum frangitur. Bonus puer quando vꝰ⸗
beratur a patre miſericordiā petit et emē
dationē promittit. ſed peruerſus blaſphe⸗
mat et iraſcitur. et peiorem ſe futurū oſtē
dit. Ecc̄. xx. Qui odit correctionē veſtigiū
eſt peccatoris. ¶ Item olla lutea vacua
ad ignem crepat et magnū ſonitū reddit.
ſed plena non. Ita homo vacuuſ a gratia
crepat in tribulatione per impatientiam.
Ecc̄. xxvij. Vaſa viguli ꝓbat fornax. et ho
mines iuſtos temptatio tribulatiōis. Et
nota ꝙ dominuſ non liberat ſemper ſuos
a tribulationibus et infirmitatibus. ſ; hū
vult probare eos. Pater enim nō liberat
filium ſuum de manu chirurgici vł magi
ſtri lic; videat eum affligere. quia ſcit ſibi
prodeſſe in futurum. Sic deus ſuos a tor
mentis. Non enim liberauit petru; a cru
ce et paulum ab enſe. Heb. xi. Alij diſten
ti ſunt non ſuſcipientes redemptione; vt
meliorem inuenirent reſurrectōem. ¶ Itē
qui peccat eſt debitor pene vel tenet̄ ſolue
re penam. Ido non debet homo grauiter
ſuſtinere ſi d̄s eū affligat in preſenti. quia
vult eum acquitare et emendā d̄ peccato
ſuo in cētuplū minorē accipere q̄; poſtea
ſolueret. ſicut dicit̄ vulgariter. Qui petit
quitari vult eſſe liber. ¶ Item pueri quā
to plus verberant̄. tanto magis addiſcūt
et melius faciūt cōmodū ſuū q̄; ſi dimitte
rent̄ volūtati ſue. Pſa. xxvj. Miſereamur
ipio et ñ diſcet facere iuſticiā. It virtꝰ me
dicine non ſtatim ſanat ſed amaritudo et
vtilitas poſtea cōprobat̄. Sic eſt de vtili
tate flagellor̄. Ideo dicit dñs petro Joh.
xiij. Quod ego facio tu neſcis modo. ſcieſ
aūt poſtea. ¶ Item pater filiū in torneamē
to ab ictibus non liberat. licet videat gra
ues ictus ſuſtinere. vt laudē patiendo ac
quirat. ſed ſi videret eū in p̄iculo nō poſſ;
ſuſtinere q̄n eū iuuaret Sic deus amicoſ
ſuos ſuſtinet affligi vt laudē et gl'am cele
ſtis patrie acquirāt. ſ; ſi in p̄iculo aīe eos
videret ſtatim ſuccurreret ⁊ liberaret. Jo
dñs Job expoſuit periculo corꝑis ⁊ rerū.
ſed dixit diabolo. Veruntñ aīa; illiꝰ ſerua
Job. ij. p̄s. Adiutor in oportunitatibꝰ in
tribulatōne. Tūc eni oportunū ē cū de p̄i
culo aīe agitur. ¶ Item tribulatio aīam
purgat. Mulier bonos pannos ſepe la
uat. ſed exiles et veteres putreſcere ꝑmit⸗
tit. Sic deuſ iuſtos flagellat in p̄ñti. ſ; pec
catores putreſcere ꝑmittit in pc̄tis. Heb.
xij. Flagellat oēm filiū quē recipit. Suſti
nenda eſt ergo tribulatio ꝑ quam a pena
eterna liberat̄ qui ſuſtinet. Exemplum de
infirmo qui patit̄ abſcindi pedē ne totum
corpus amittat. Et fur auriculā vt euitet
ip̄am ſuſpendij penā. ¶ Item tribulatio
eſt cibus vel calix domini. vnde cibat ⁊ po
tat amicos ſuos. Unde ſicut nō iraſceret̄
homo ſi rex faceret eū ſedere ad mēſā ſuā
et de cibo ſuo comedere ⁊ ad ciphum ſuū
potare. Sic non debet aliquis iraſci d̄ tri
bulatōne. Sed q̄da; ſunt qui nō multū
videntur diligere deu;. q2 in menſa eiꝰ no
lunt comedere. nec de cipho ſuo aliquid
bibere. id eſt. nolunt aliquid pati. volunt
eſſe ſocij in lucro nō in damno vł labore.
Cum tamen dicat apoſtolus. ij. Cor. j.
Si fuerimus ſocij tribulationum erimꝰ
⁊ conſolationū. Exemplū de ſocio Augu
ſtini. Iſti mutuo accipiūt. ſed nihil ſolue
uere volunt. Pſalmiſta. Mutuabitur
peccator et non ſoluet. ſcilicet hic. ſed in fu
turo. ¶ Item tamdiu eſt moneta vtilis
ad lucrandū q̄; diu eſt in curſu. Modo
moneta vtiliſ eſt ad lucrandum q̄; diu eſt
in curſu. Modo moneta tribulationis ⁊
penitentie eſt in curſu. Modo quod fit d̄
vno denario in iſto ſeculo val; cētū i alio.
Ezech. iiij. Diem pro anno dedi tibi ¶ It
ribaldus qui non vult vel non poteſt ſol
uere illud quod ꝯſumpſit in taberna ſpo
liatur vel verberatur ad valore;. Sic pec
cator q̄ nō vult modo facere penitentia;
et ſoluere quod debet. verberatur in p̄ñti
infirmitate vel alia tribulatione. vł ſoluet
in centuplū in inferno. vel in purgatorio.
Iſidorꝰ. Nequaq̄; delinquēti parcit qui

peccatorē flagello tꝑali ad purgatoꝝ ferit
aut iudicio eťno puniēdū relinq̄t. aut ipē
hō i ſeipo punit qḋ male admiſit. ¶ Nota
boni mō frangūť ꝑ tribulatōes ⁊ infirmi-
tates. ſicut vas de argēto. ſʒ reparabūtur
meliores ⁊ puriores. Prouer. xxv. Aufer
rubiginē de argēto et erit vas puriſſimū.
Sʒ mali nō reparāť. Sicut vas de tra vľ
vitro. ps. Tanq̄ʒ vas figuli ꝯfringes eos.
¶ Itē ſicut faber limat vas argenti vt cla
rius ſit. Sic deus ſuos affligit vt purio
res ſint. Aug⁹. Qḋ lima ferro. qḋ fornax
auro. qḋ flagellū grano. h̄ facit tribulatio
viro iuſto. Greg. i dialogo. Sicut ipſi ſe-
pe impiti hoīes nec dū ꝑfecte ſculpta ſigil
la vel imagines aſpiciunt. ⁊ iam q̄ꝗ ꝑfecta
laudāt. ⁊ cū artifex cōſiderat et limat. lau
dari iam gaudet. et tn̄ tundere meliorādo
nō deſinit. Sic pleruq̄ʒ illi q̊s iaʒ ꝑfectos
hoīes eſtimāt adhuc in oculis ſūmi opifi
cis aliq̊d imꝑfectōnis hn̄t. ⁊ q̊tidie eos iu
uat infirmitatib⁹ ⁊ tribulatōib⁹. ¶ Item
videm⁹ q̊ſdaʒ torneatores ad ſonitū tym-
panoꝝ ⁊ clamores pedelloꝝ i gladios ru-
ere. pōdera armoꝝ et duroſict⁹ cū patien
tia ſufferre ꝑ morſello vane laudis. qui ꝓ
glīa eťna nec modicā patientiā volūt. Qḋ
admirās auguſtin⁹ ait. Heu q̄ʒ dolendū
q̄ʒ pudēduʒ delectat vt culpa impleatur.
⁊ nō delectat vt de⁹ acquirať. ¶ Item illu
minat. Treň. iij. Ego vir vidēs pauptatē
meā in vga indignatōis mee. Gregori⁹.
Oclos q̊s culpa claudit pena ei apit. yſa.
xxviij. ſola vexatō dabit itellectū auditui.
¶ Item tribulatio ad regnū eťnuʒ ducit.
Mat. v. Beati q̊ ꝑſecutionē patiūť ꝓpter
iuſticiā. q̊niā ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. Sicut
tenet hō diu ligatā beſtiā quā emit in do-
mo ſua donec fuerit domeſtica. et tunc di
mittit eā libere ire ꝑ domū ſuā. ſic deus li-
gat nos tribulatōib⁹ modo ⁊ infirmitati
bus in pn̄ti. ſed poſt dimittet nos liberos
in domo ſua celeſti. tūc creatura liƀabiť a
ſeruitute corpis in libertatem filioꝝ dei.
¶ Item in quibuſdam partibus conſue
tudo eſt ꝙ in profeſto nuptiarum cōuiue
et amici ſponſi et ſponſe conſueuerunt en
ceniare et preſentare ſe inuicem dicentes.
Tene de nuptijs. Eodem modo o anima
ſancta ſponſa chriſti. ſic te oportet in pn̄ti
anteq̄ʒ cum gaudio introducaris in tha-
lamū ſponſi tui. tribulationū ſeu tempta-
tionū grauamina ſuſtinere. Tene totum
ad ludū et feſtum nuptiaꝝ. nec ludū ꝯuer
tas ad iniquitatē impatienter et cū mur-
mure ſuſtinēdo. q: dicit Seneca. Vir bo-
nus q̄cq̊d ei acciderit equo animo ſuſtine
bit. ſciens hoc lege diuina acceſſiſſe. Ecc̄. j.
Uſq̄ʒ in tempus ſuſtinebit patieñ. ⁊ poſt
ea redditio iocunditatis.

¶ De Timore domini.

Timor domī mľ
ta facit bona. Peccatuʒ a corde
expellit. Quando aliq̊s magn⁹
vult hoſpitari i aliqua domo p̄mittit nū-
cium qui domuʒ mundet et p̄paret. Sic
facit deus immittendo timorem. Ecc̄. j. Ti
mor dn̄i expellit peccatum. zc. Et infra. ij.
Qui timent dominum preparabunt cor
da ſua ad recipiendū eum. et in cōſpectu
illius ſanctificabunt animas ſuas. ¶ Itē
ſcḋo a malo culpe future cuſtodit. Prou.
viij. Timor domini odit malum. et ideo nō
permittit illud intrare in domum cordis
ponit enim infernum vel diem iudicij q̊ſi
quoddam expauentaculum in corde. ad
deterrēdum illud. Eccleſiaſtici. xxxiij. Ti
menti deum non occurrent mala. ſʒ in tē-
ptatōe deus illū conſeruabit et cuſtodiet
a malis. Timor enim eſt cordis ianitor
et ligatura. ab ingreſſu eius vitia deterrēſ
claua terribili. timore. ſcilicet inferni et iu-
dicij. Ecc̄. j. Timor domini ſcientie religio-
ſitas cuſtodiet et iuſtificabit cor. Timor
fures ſpirituales in terra corporis habi-
tantes crucifigit. Pſal. Confige timore
tuo carnes meas. q: a iudicijs tuis timui
que feciſti de adam. de angelis. ḋ ſodomi
tis. et de diluuio. qualē vindictaʒ ſumpſi-
ſti. Timor dn̄i futurum iudiciuʒ ſemper
ante oculos mentis gerit. Hiero⁹. Siue
comedā ſiue bibā ſiue aliud faciā ſꝑ videť
aurib⁹ meis intonare illa tuba. Surgite

Timor.

moꝛtui veīte ad iudiciū. Si ei tātuz timet
aliq̄s cū ſcit ſe reū alic⁹ crimis ī curia iudi
cis ſcl'aris. q̄ntū timere dꝫ q̄ tot et tantoꝛū
criminū ſcit ſe reū apud iudicē diſtrictiſſi
mū. Hiero⁹. Si tāta cura ptimeſcit̄ iudi-
ciū pulueris. q̄ formidīe ꝑuidendū ē iudi-
ciū maieſtatis. Sꝫ attēde ꝙ timoꝛ ſuilis l'
mūdan⁹ ē ſicut oſtiari⁹ pict⁹ ī poꝛtis diui
tū. q̄ eleuata claua videt̄ pcute igrediētes
ꝛ ingreſſū ꝓhibere qḋ tn̄ nō facit. ſic timoꝛ
q̄ ſine caritate ē videt̄ peccatū expellere. ſꝫ
oīno nō expellit. qꝛ dicit auguſtin⁹ ꝙ ma
neti timoꝛe ſeruili peccādi volūtas ꝛ ſeq̄-
ret̄ opus ſi ſperaret̄ īpunitas. ¶ Tertiuꝫ
bonū qḋ facit timoꝛ eſt grē dei collatio et
ꝯſeruatio. Bern̄. In ꝟitate didici nihil ita
eē efficax ad grāꝫ ꝓmerēdā. recuperandā.
retinēdā. q̄ꝫ ſi oī tpe inuentaris nihil altū
ſapere ſꝫ timere. Time ergo cum arriſerit
grā. time cū amiſeris. time cum denuo re
uerit̄. time cū adeſt grā ne īdigne operis
ex ea. time ſubtracta grā. q̄i mox caſurum
time qꝛ dereliq̄t te cuſtodia tua. ſꝫ ſi redie-
rit grā multo ampli⁹ timendū ne foꝛte cō
tingat pati recidiuū. reīcidere ei q̄ꝫ īcide-
re deteri⁹ eſt. iuxta illud Iohānis. v. Ecce
ſanus fact⁹ es iam ampli⁹ noli peccare ne
deteri⁹ tibi aliq̄d ꝯtingat. Item timoꝛ dn̄i
hoīem adeo melioꝛat. vt vn⁹ timens deū
mille alijs ꝑferat̄. Ecc̄. xvj. Melioꝛ ē vnus
timēs deum q̄ꝫ mille filij impij. Et nota ꝙ
q̄ nimis timet pruinā irruet ſup eū nix. vt
dꝛ Iob. vj. Mat. x. Nolite timere eos qui
occidūt coꝛp⁹. ꝛc. Aug⁹. Si creature ſeui
unt. deū time ñ illas. qꝛ oīa ſub ipō ſūt. cu
piditatē nocēdi hn̄t. ñ ptātem. ſi ille ñ dat.
nō habent. Vn̄ magna ſapīa eſt deum ſp
timere. Ecc̄. xviij. Homo ſapiēs in oībus
metuit. ¶ Quartū eſt bonoꝝ opeꝝ mul-
tiplicatio. Ecc̄. xv. Qui timet deum faciet
bona. Greḡ. Deū timere ē nulla q̄ facien
da ſūt ꝑterire. Eccs̄. vij. Qui timet deum
nihil negligit. ¶ Quītū ē bonoꝝ ꝓmiſſio
Tobie. iiij. Multa bona habebi⁹ ſi timu-
erim⁹ deū et receſſerimus a pctō. et feceri
mus bene. Septē modis ꝓmittit̄ timēti-
bus deū miſc̄dia. ps. Quō miſeret̄ pater

filioꝝ miſert⁹ ē dn̄s timentib⁹ ſe. Ecc̄. j. Ti-
mēti deū bn̄ ē ī extremis. ꝛc. It ſufficientia
oīm bonoꝝ. ps. Oculi dn̄i ſup metuētes eū
ꝛ ī eis q̄ ſperāt. ꝛc. It ſcḋo ſufficiētia tpaliū
ps. Timete deū oēs ſci e⁹ q̄niā ñ eſt ī opia
timētib⁹ eū. glo. tpaliū. Aug⁹. Paſcit cō-
tēnentes ſe ꝛ deſerit timētes ſe iniuſt⁹ vid'-
ret̄. Itē interna dulcedo. Ecc̄. j. Timoꝛ dn̄i
delectabit coꝛ. ꝛc. Quāꝫ mag̈ multitudo
dulcedinis tue quā abſcōdiſti timētibus
te. glo. quā tn̄ impi⁹ nō ſentit. qꝛ d' febꝛe in-
iquitatis palatū coꝛdis amiſit. Item vite
ꝓlōgatio. puer. x. Timoꝛ dn̄i appoīt dies.
ꝛc. Et īfra. xiiij. Timoꝛ dn̄i fons vite indefi
ciēs vt declinet a ruina moꝛtis. It oꝛōnū
exauditio. ps. Volūtatē timentiū ſe faciet
et depcationē eoꝝ exaudiet. Item mentis
illuminatio. Ecc̄. ij. Qui timetis dn̄m di-
ligite illū ꝛ illuminabūt̄ coꝛda vr̄a. Iteꝫ ꝓ-
mittit̄ etna gl'a et beatitudo. Ecc̄. j. Timoꝛ
domini gloꝛia et gloꝛiatio. Prouer. xxv-
iij. Btūs homo qui ſēp eſt pauidus. q̄ vo
mentis eſt dure coꝛruet in malū. Ecc̄. xxv
Beatus ē cui donatuꝫ eſt habere timoꝛeꝫ
dn̄i. Et infra. xxxiiij. Timētis deū beata ē
aīa e⁹. i. habebit beatitudinē eternā. Sed
nota ꝙ debem⁹ timere deū ꝓpter tria. ꝓpter
potentiā. qꝛ inuincibilis. ꝓpter ſapiāꝫ. qꝛ
infallibilis. ꝓpter iuſticiaꝫ. qꝛ inflexibilis.
¶ Primo ꝓpter potentiā. qꝛ foꝛtiſſimus
eſt. Si foꝛtitudo q̄erit̄ robuſtiſſimus eſt
Plus eni timetur ꝑnceps qui poteſt pl⁹
nocere. edictū eius et pꝛecepta melius ob
ſeruantur. Et ideo cum ꝑnceps terre non
habeat poteſtatem niſi ſuper diuitias et
coꝛpoꝛa. deus autem ſuper hoc. et ſuper
diuitias. et ſuper animam. plus omnib⁹
ꝑncipibus et regibus timendus eſt deus
Math. x. Nolite timere eos qui occidūt
coꝛpus. animā auteꝫ non poſſunt occide-
re. ſed potius eū timete qui coꝛp⁹ et aīam
poteſt mittere in gehennā. Edicta ꝛ man
data ꝑncipum ſub pena amittēdi tpalia
ꝛ coꝛpalia fiūt. Edicta ꝟo dei et mandata
ſub pena hoꝛum et animaꝛum. et ideo pꝛe
cepta dn̄i meli⁹ obſeruanda ſunt. Pſal.
Tu mādaſti mādata tua cuſtodi. nimis.

¶ Jtē timend⁹ eſt de⁹ ꝓpter ſapientiam.
Plus timet paterfamilias offendi qñ ſci
tur ꝙ nihil pt̄ eū latere. Talis eſt chriſtus
Heb.iiij. Oīa nuda ꝛ apta ſūt oculis ei⁹.
iij. Reḡ.iij. Timuerunt regē ſalomonē vi
dētes ſapientiā dei eē in illo ¶ Jtez ꝓpter
iuſticiā. Plus ei timēt hoīes ī tra iudicē
quē ſciūt a iuſticia. nec p̄ce. nec p̄cio poſſe
flecti. Talis erit chriſt⁹ in iudicio. puer. vj
Zelus ꝛ furor viri n̄ parcet ī die vindicte.
nec acquieſcet cuiuſq̃z p̄cib⁹. nec ſuſcipiet
ꝓ redēptōe dona plurima. glo. expone de
celeſti ſponſo.

¶ De verbo domini vel dei.

Circa iſtud capi
tulū duo cōſiderāda occurrunt.
qualiter debem⁹ audire v̓bū dn̄i
Et ꝓpter qd̓. ¶ Debem⁹ audire v̓buz dei
velocit̓ ꝛ libent. Sicut ei paupes feſtināt
ad portā diuitis vt habeāt refectionē cor
poralē vni⁹ diei. ꝛ multū infirm⁹ vel debi
lis ē q̄ illuc n̄ ꝓperat. Sic ad refectōez aīe
multo magis debē⁹ currere. Ja. j. Sit oīs
hō velox ad audiendū ꝛ tard⁹ ad loquen
dū. Jtem natura dedit vnicuiq̃z vnuz os
et duas aures vt velociores ſim⁹ ad audi
endū q̄z loquendū. Jtem aures hz homo
erectas. i. tendentes ad celeſtia et ad dei v̓
ba. nō pendentes ad terrena vt animalia
Sed multi ꝯ naturaz plus hn̄t aures ad
terrena pendētes q̄z ad celeſtia erectas. ij.
Thi. iiij. Erit temp⁹ cū ſanā doctrinā non
ſuſtinebūt. ſz a veritate auditū auertent.
ad fabulas aūt ꝯuertent̄. ꝛc. Jtez debem⁹
audire v̓bum dei reuerent̄. Stult⁹ eſt ille
q̄ vult emere frumentū vel vinū. ꝛ plus at
tendit ad ſaccū vel doliū a q̊ exit q̄z ad fru
mentū vel vinū. ſic eſt ille q̄ attendit in ſer
mone nō qd̓ dr̄ ſed a q̊. cum tn̄ dicat dn̄s
Joh. xiiij. Sermonē quē audiſtiſ n̄ ē me⁹
ꝛc. Seneca. Nō te moueat dicētis autori
tas. nec q̊s dicat. ſz qd̓. Lu. x. Qui vos au
dit me audit. ꝛc. Jtem eādē vim hz gladi⁹
in manu debiliſ vel pui vel magni. ſed nō
eundē effectū cū fortiter vel debilit̓ tracta
tur. ſic ꝛ v̓bum dei. Jtem ſunt q̊dam q̄ au
diūt verbum dei ſolo animo audiendi. vt
inde poſſint loq̊. q̄ ſimiles ſūt leccatorib⁹
q̄ guſtant plura vina nō vt emāt ſz vt poſ
ſint dicere alijs. illud bonū. illud melius.
Sicisti audiūt nō vt ipleant. ſz vt loquāt̄
vel detrahāt. Jtem ſimiles ſūt militibus ꝛ
clericis q̄ vadunt ad nūdinas nō vt emāt
aliq̊d vel vendāt. ſz vt inde loquantur. ps
Firmauerūt ſibi ſermonē nequā. vt referr
rēt. ſed bonū reliquerūt. Ezech. xxxiij. Au
diunt ſermones meos et non faciūt eos.
ſed in canticū oris ſui vertūt illos. Jtē me
moriter. Cribrū ſi ponat̄ ī aqua ſtatim im
pletur. ſed cū extrahit̄ nihil remanet. Sic
multi ſūt in ſermone qui audiunt et pleni
ſūt aqua compunctionis et deuotionis.
ſed cū receſſerint vacui remanent et audi
torū memoriā non habent. Ecc. xxj. Cor fa
tui q̄ſi vas ꝯfractum omēz ſapientiā non
retinebit. Jtez corpus ex cibo nutritur. ſic
anima ex verbo dei. Mat. iiij. Non ī ſolo
pane viuit homo. ꝛc. Quid prodeſt ſume
re cibum qui ſtatim emittitur. et plꝰ cō
ceptio quā mors ſtatim ſequit̄. Ponere
aliquid in ſaccum ꝑtuſum. et imprimere
figuras in aqua cum eas nō retineat. Ca
pere auez q̄ ſtatim emittitur. Sic audire
verbū dei ꝛ ꝓijcere illud. Aggei. j. Qui cō
gregauit merces miſit eas in ſaccum ꝑtu
ſum ¶ Jtem efficaciter. i. cū effectu. Mul
tum deberet ꝯfundi clericus qui per vigi
ti annos et amplius frequentauit ſcolas
pariſius. et adhuc neſcit pater noſter vel
credo in deum. Sic multi qui frequenta
uerunt diu ſermones et adhuc ignorant
quomodo debent viuere. Deutero. v. Di
ſcite ea et opere implete. Jtem pluuia fa
cit exire de terra vermes et bufones ꝛ her
bas germinare. Sic verbum dei peccata
ab homine et bonum propoſitum germi
nare. Yſa. lv. Quomodo deſcendit imber
de celo. ꝛc. ¶ Jtem fatuus reputaretur ille
q̄ ex ſolo auditu medici crederet ſe ab egri
tudine curari. ꝛ nō faceret q̄ docet. Uel ex
aſpectu ſpeculi crederet a ſe deformitatez
remoueri. Taliſ eſt qui verbum dei audit
ꝛ nō facit. Ja. j. Eſtote factores verbi dei ꝛ

nõ auditores tantũ. fallẽtes voſmetipſos
qm̃ ſiqs auditor ẽ. ⁊c. Jtẽ ſi dñs tuꝰ mit-
teret ad te nũciũ ſuũ ⁊ ĩ oſtio ſolo illũ reci-
peres nõ in domo iraſcereť tibi. Nũcius
ad te a dõ miſſꝰ eſt v̓bũ dei. Prouer. xxv.
Sicut aqua frigida aĩe ſitiẽti. ita nũcius
bonꝰ de ťra lõginqua. Nũciꝰ iſte in oſtio
recipiť nõ in domo cũ v̓bũ dei ſolũmodo
aure corꝑis nõ corde audiť. Jſti aures ha
bẽt ⁊ ñ audiũt. cõtra illud Job. xlij. Audi-
tu auris audiui te. nũc aũt. ⁊c. ¶ Jtem ſurcu
lus trũco inſertꝰ trahit ad ſe naturã trun
ci. ſic v̓bũ dĩ cor ad ſuã naturã trahere dꝫ.
Ja. j. Suſcipite inſitũ v̓bum qd̃ poteſt. ⁊c.
¶ Scd̃o videndũ ẽ ꝓpter qd̃ audiendũ
eſt v̓buꝫ dei. qꝛ mũdat domũ cordis a ſor
dibꝰ pctõꝝ. vt medicina corpus. ⁊ aq̃ vas
imundũ. Vas ei cui aqua freq̃nter infun
ditur licet aquã nõ retineat. eſt tñ mũdiꝰ q̃ꝫ
ſi nõ infunderet. Sic ille q̃ frequenter au-
dit v̓bũ dei q̃ꝫ ille q̃ nõ audit. Jo. xv. Vos
mũdi eſtis ꝓpter ſermonẽ quẽ locutꝰ ſuꝫ
vobis. ¶ Duobꝰ modis valet ad mundi
ciã cordis v̓bũ dei. Primo qꝛ oñdit ma-
culas cordis. ⁊ iõ dꝛ ſpeculũ. Scd̃o quia
dat aquã grẽ ad lauandũ. Prouerb. xiij.
Doctrina bona dabit grãm. Jtem illumi
nat mentẽ. Si aliq̃s veniſſet de longinq̃s
ptibꝰ et apportaſſet tam p̃cioſas reliquiaſ
ꝙ certus eſſet indubitanť ꝙ tactu illarum
cecus illũiareť. claudꝰ erigereť. mortuꝰ ſu
ſcitareť. iſano ſenſus redderet. et omĩs lã-
guidus curareť. nullꝰ eſſꝫ q̃ nõ currerꝫ ad
tales reliq̃as. Nũqd̃ cecus eſt peccator q̃
tam cito pedẽ ſuũ poĩt in luto ſicut ĩ mũdo
Treñ. iiij. Errauerũt ceci in plateis pollu
ti ſũt ſanguine. i. pctõ. Talis ꝑmittat ſe tã-
gi v̓bo dei ⁊ illũiabiť. ſicut dꝛ in p̃s. Decla
ratio ſermonũ tuoꝝ illumiat ⁊ intellectuꝫ
dat ꝑuulis. Et illud Lucerna pedibꝰ meiſ
v̓bum tuũ. Heu ꝑegrinanť homĩes vſqꝫ
ad ſanctũ iacobum et vltra mare ꝓ lumi-
ne corporis recuperando. et forte nõ recu
perant. ⁊ nolunt vſqꝫ ad ſermonem ire la
borando ꝓ lumine anime. quod ibi recu-
peraretur. Prouer. vj. Mandatũ lucer
na et lex lux eſt. ¶ Jteꝫ erigit ꝯtinuatores

contractos. Nunquid ꝯtractus eſt q̃ mlˀ
tis annis iacuit in lecto peccati. nec fuit in
via recta ſalutis. ꝑ vnam diem veniẽti ad
ſermonẽ recuperabit greſſum aculeo v̓bi
dei. Verba eñi ſapientum q̃ſi ſtimuli q̃ fa-
ciunt claudos inertia ambulare. Sed in
ueniunť hodie q̃dam q̃ fugiunt ſmones
ſicut contractuſ qui fugiebat ſanctũ mar
tinum ne erigereť. ¶ Jtem viuificat. Ver
bo dei mortui in peccatis reſuſcitãť. Joh.
vj. Amen dico vobis qꝛ veĩt hora et nũc ẽ
qñ mortui audiunt vocem filij dei. et qui
audierint viuent. ¶ Jteꝫ ſanat. Reliquie
iſte expellunt omẽm languoreꝫ. Sap. xvj.
Neqꝫ herba neqꝫ malagma ſanauit eos
domine. ſed ſermo tuus qui ſanat omnia
Ecce apparet ꝙ maioris efficacie eſt v̓buꝫ
dei q̃ꝫ alique reliquie ſanctoꝝ. Vnde mi
rabile eſt quomodo aliquis infirmus re
manet qui non veniat ad ſermoneꝫ vt cu
retur. Solent autem omẽs homĩes ferre
aliquid ad reliquias ſanctoꝝ. ſed ad iſtas
reliq̃aſ nihil petiť niſi intẽtio et oratio. Jtẽ
ſi aliquis haberet lapidem precioſuꝫ qui
preualeret omni auro et argento. ⁊ omnẽ
infirmitatem curaret nõ proijceret illum
ſed diligenter cuſtodiret. Sic nec debꝫ q̃s
proijcere verbum dei. ſed diligenter cuſto
dire. quia preualet omni auro et argento
ſicut dicitur in p̃s. Bonum mihi lex oris
tui ſuper milia auri ⁊ argenti. glo. plus di
ligit dei caritas legem q̃ꝫ cupiditas milia
auri et argenti.

¶ De velocitate conuerſionis.

Multa bona pro
ueniũt hõi ex velocitate ꝯuerſio
nis. ⁊ q̃ ĩ iuuẽtute iugo penitẽtie
ſe ſubijcit. ¶ Primũ ẽ radicatio in bono
ope ⁊ dei dilectõne. Arbor q̃ iuuenis plã
tať nõ de facili poſt eradicať. Jõ dꝛ Eph.
iij. Jn caritate radicati ⁊ fundati vt fructi
ficetis in bono opere. quia ſicut omĩs fru
ctus a radice procedit. ſic opus bonũ a ca
ritate. Gregoriꝰ. Non habet munus ali-
quid viriditatis boni operis. ſi nõ manet
at in radice caritatis. Et fũdati. quia ſine

fundamento non ſtat domꝰ.ſꝫ deſtructo
fundamento cadit. Caritas eñi oĩa ſuſti-
net.i.Cor.xiij. Item bonitas altiꝰ ⁊ pfũdi-
us infigit qñ inuenit ſubiectũ magiſ tene
rũ et aptum ad recipiendũ gráz.v́. Quo
ſemel eſt imbuta recens ſeruabit odorem
teſta diu. Sed qñ ꝯtrarium gratie dĩ oc-
cupauit hoĩem.ſ.peccatum.difficiliꝰ in eo
grã dei recipitur. qꝛ inuenit quod ſibi re-
pugnat. Sicut materia que habet aquaꝫ
difficiliꝰ ignem ſuſcipit.ſicut patet in can-
dela madefacta vel ligno. Sicut latomꝰ
vel pictor non ita de facili ſculpit vel pĩgit
tabulam vł lapidem habentem formam
ꝯtrariam ſicut in lapide nudo et plano.
De facili recipit veſtis rectam formam ſi
nondũ prauã ſuſcepit.ſed ſi contrariam.
vix poteſt rectam formã ſuſcipere. Tene
ra v́ga cũ curua fuerit poteſt ad rectitudi
nẽ reduci.trabeꝫ nullꝰ poteſt reducere. Et
cera dũ mollis eſt recipit impreſſionem ſi
gilli.non poſtq̃ꝫ indurauerit. Ideo dicit̃
Ecc̃.xxx. Curua ceruicem filij tui in iuuen
tute tunde latera eiꝰ dum infans eſt ne in
dureſcat et non credat tibi. Prouer.xxij.
Adoleſcens iuxta viam ſuã cum ſenuerit
non recedet ab ea. ¶ Secundũ ẽ aſſuefa-
ctio ad bonũ vt ĩ tenera etate caro domet̃
⁊ redigatur in ſeruitutẽ ſpũs. Sicut ſtul-
tus eſſet q̃ nõ domaret equũ ſuũ vſqꝫ quo
eſſet ſenex.ſic q̃ non domat carnẽ ſuam in
adoleſcentia ſed nutrit eam delicate.ita ꝙ
non poteſt eam poſtea tenere ſed proijcit
eũ in lutũ peccati. Prouer.xxix. Qui deli
cate nutrit a puericia ſeruũ ſuũ.id eſt.cor-
pus ſuũ.inueniet eũ contumacẽ.i.ſpũi re-
pugnantẽ. Apponendũ eſt ſal carnibꝰ an-
teq̃ꝫ putreſcere et ſcaturire ceperint. Et in
ꝓncipio egritudinis medicina querẽda ẽ
Ecc̃.xviij. Ante languoreꝫ adhibe medici
nã. Peccatũ eñi ꝯſuetudinis ẽ q̃ lãguor
inueteratꝰ q̃ difficiliter curat̃. Ecc̃.x. Lan-
guor plixior grauat medicũ. Breuem lã-
guorem ꝑſcidit medicꝰ. Lepra eñi inuete-
rata et gutta inoſſata nõ de facili curant̃.
Job.xx. Oſſa illius implebũt̃ vitijs adole
ſcentie eiꝰ. Beda ſup Lucã. Diabolꝰ tãto

difficiliꝰ dimittit hoĩeꝫ.q̃nto poſſedit diu-
tius.ſed vult eum habere et tenere quaſi
hereditarie.ſicut ruſticꝰ terrã quã diu te-
nuit. Solet dici ꝙ nõ poteſt fieri de bubo
ne accipiter.i.de peccatore inueterato vel
q̃ſi ruſtico deuotus miles chriſti. Nec de
ligno putrido bonũ edificium.nec vetus
pannus poteſt tenere ſuturam.nec vetus
canis in vinculo.ps. Computruerunt et
corrupte ſunt cicatrices mee.⁊c. Itẽ ignis
concupiſcentie extinguendꝰ eſt dũ paruꝰ
eſt.qꝛ tunc de facili poteſt extingui. Fatuꝰ
reputaret̃ ille q̃ expectaret ignẽ amouere
a domo ſua donec eſſꝫ magnꝰ.⁊ fere tota
domꝰ combuſta.ſic qui in adoleſcentia ñ
reſtringunt carnem ſuã. Bernardꝰ. Ab-
ſcondi ignem in ſinu meo exuſto iam la-
tere iam ſanie defluente.adhuc conſulen-
dum eſt vt excutiam illum. Nunquid pt
homo ignem abſcõdere in ſinu ſuo vt ve-
ſtimẽta illius nõ ardeant. Ecc̃.vj. ¶ Ter-
tium eſt vite directio.quia extunc incipit
homo regere vitam ſuam. et dirigere ad
portum ſalutiſ in mari huius mundi vbi
ſunt pericula multa. Sicut enim fatuus
reputaretur nauta qui expectaret guber
nare nauem ſuaꝫ quouſqꝫ incideret in pi-
culum.ſic qui vitam ſuam non dirigit ad
portum ſalutis anteq̃ꝫ inciderit in pericu
lum mortis. Prouer.xv. Uir prudens di
riget greſſus ſuos. ¶ Et vide ſicut nauta ſi
vult nauem gubernare ponit bene vł ſtat
in fine nauis ſue vt videat pericula ꝓpin-
qua et remota vt euitet.ſic debet facere iu
uenis.ponere ſe in finem nauiſ.id eſt.vite
ſue.et dirigere vitam ad bonum exitum ꝑ
gubernaculũ penitentie.quia illic naues
pertranſibunt.ſcilicꝫ per artum foramen
mortis. O q̃ꝫ longe ante et q̃ꝫ ſollicite ꝓ
uident ſibi naute quando habent trãſire
periculoſum paſſum. Ideo dicitur Eccle-
ſiaſtici.vij. In omibus operibus tuis me
morare nouiſſima tua.⁊c. Memorare q̃ꝫ
breuis ſit vita hec mortalis in terra. Pro
uerb.x. Timor domini apponet dies. Sic
theſaurꝰ augmentat̃ ei q̃ lucruꝫ reportat.
Exempluꝫ Matth.xv. de illo qui habuit

quinqꝫ talenta. Et auferť ab eo q̄ nō opať.
Uñ ſequiť. Et anni impioꝝ breuiabūtur.
ſicut ps alicuiꝰ mēbri ſcindiť ne totuꝫ coꝛ
rūpať. Non ei dꝫ dari p̄cioſuſ tpis theſau
rus ei q̄ totū diſſipat. Bern̄. Nibil p̄cioſi
us tpe. ſed heu nihil vilius hodie reputať.
Ideo dꝛ Ecc̄. v. Ne tardes cōuerti ad do
minū. ꝛc. quia vix faciet bonā dietam qui
mane non incipit. Irridendus eſt q̄ tunc
p̄mo ſurgit ad operandū quando redeū
duꝫ eſt. tunc vadit ſeminare quando me
tendū eſt. Eccs. iij. Tempus ſeminandi ⁊
tempus metendi. q̄niam ſubito veniet ira
illiꝰ. Ita cito frangiť vas nouū ſicut vetꝰ.
Citius ſcindiť arboꝛ iuuenis q̄ꝫ antiqua.
Yſa. xxx. Subito cū non ſperať veniet cō
tritio illiꝰ. Item auis quando videt arcū
extenſū non expectat ictū ſagitte. ſed ante
euolat. Sic miſer homo hn̄ expectat ictū
mortis ante conuerſionē. ps. Niſi cōuer
ſi fueritiſ gladium ſuum vibꝛabit. Item ſi
homo haberet ſagittam in coꝛpoꝛe nō dif
ferret extrahere eam vſqꝫ ad mēſem. et ſa
gittas peccatoꝝ retinet vſqꝫ ad annū. ps.
Quoniā ſic̄ ſagitte ī fixe ſūt in me. ſ. iniqui
tates mee. Item cito ſurgeret de igne ſi ce
cidiſſet. et in peccato diu iacet qđ ē ignis
vſqꝫ ad conſūmationem deuoꝛans. Iob
xxxi. ¶ Quartum eſt vite melioꝛatio. qꝛ
ſi vita longa eſt. tota bona melioꝛ eſt. Au
guſtinꝰ. Si vita longa erit vtiqꝫ tota lon
ga erit bona. Si multū haberes ď frumē
to vel vino velles ꝙ totū eſſet bonū. ⁊ mľ
tum doleres ſi pars aliqua eſſꝫ coꝛrupta.
q̄nto maigs debes velle ď vita tua ꝙ tota
ſit bona. Multi tm̄ magis laboꝛant ꝙ ha
beant res pulcras et bonas q̄ꝫ ſeip̄os. Au
guſtinꝰ. Quid te offendit vita tua quam
ſolā vis malā vt inter oīa bona tua ſolus
ſis malus. Nunquid plus diligis res tu
as q̄ꝫ te. Uix poteſt ditari qui pꝛimoniuꝫ
diſſipauit. O q̄ꝫ bonū patrimoniū pueri
acceperūt in baptiſmo. ſ. innocentiam et
gratiā. que p̄ualet omī auꝛo Prouer. xxij
Sup aurū et argentū grā bona. qđ ſi ſer
uarēt facilius diuitijs ſp̄ualibꝰ ditari poſ
ſent. ps. Cuſtodi innocentiaꝫ. ꝛc. De floꝛe
iuuentutis debet homo deo offerre. nō ď
reſiduo vľ fece. qꝛ nō ē ita gratū. Melioꝛa
ſūt poma iuuenis arboꝛis q̄ꝫ veteris. pꝛi
mi tempis q̄ꝫ poſterioꝛis. Offerenda ſūt
dn̄o pira iuuētutis. Oſee. ix. Quaſi vuas
in deſerto inueni iſrael. q̄ poma ficulnee.
Melioꝛē pacem facit pugil cum aduerſa
rio adhuc armatus ſupꝛa pedes. q̄ꝫ ſi ce
ciderit et arma perdiderit. Ecc̄. ij. Fili acce
dens ad ſeruitutem dei ſta in iuſticia et ti
moꝛe et p̄para aīam tuam ad temptatōeꝫ
Et. j. Coꝝ. x. Qui ſe exiſtimat ſtare videat
ne cadat. ¶ Quintum bonū ē ſecuritas
vite. Bernardus. Secura vita vbi pura
ꝯſcia. vbi moꝛſ expectatur cum ſecuritate
et ſuſcipitur cū dulcedine. Seneca. Quā
pulcrū eſt ante moꝛtē ꝯſūmare vitā. dein
de ſecure expectare reliquā partē tempis.
Secure poteſt p̄egrinare qui nihil debet
ſic ſecure moꝛi qui nihil debet diabolo. q̄
non peccauit vel totam penitentiaꝫ fecit.
Sꝫ heu mutuabitur peccatoꝛ et non ſol
uet hic. ſed in futuro ⁊ pꝛo vno obolo cen
tum marcaſ. Exemplum de illo qui nolu
it ſoluere obolum pꝛo redemptōe ſua. Et
de illo qui noluit ſoluere denarium ꝓ de
fectu coꝛpoꝛis. et ſoluit poſtea quattuoꝛ.
Pſal. Scrutetur venerato omnem ſub
ſtantiā eius. glo. diabolus ſingula pecca
ta vt puniat ſcrutabitur. Et diripiant alie
ni laboꝛes eius. id ē. angeli eiꝰ. Et ideo di
citur Prouer. v. Fili ne des alieniſ hono
rem tuū et annos tuoſ crudeli. ꝛc. De hac
materia require ſupꝛa. c. de tarde peniten
tibus. Ideo dicit apoſtolus Heb. iiij. Fe
ſtinemus ingredi in illam requiem. Sic
feſtinant pauperes ad poꝛtam diuitis q̄n
debent habere refectionem vnius diei. Et
multū eſt debilis qui illuc non pꝛoperat.
Sed dn̄s parabit nobis menſam non ad
hoꝛā vel ad diē. ſed imp̄petuuꝫ. ſicut diciť
Mat. xj. Uenite ad me oēs qui laboꝛatis
et onerati eſtis ⁊ ego reficiam vos. Ergo
ne claudatur nobis ianua vel leueť pons
miſericoꝛdie qui modo eſt demiſſus. et ex
cludamur cum fatuis virginibus feſtine
mus.

De Vita preſenti.

VItam preſentē concomitatur. Breuitas. Tedioſitas. Defectus neceſſarius. et irreuocabilitas. ſicut dr̃ Sap. ij. Exiguū et cum tedio eſt temp⁹ vite noſtre. et non eſt reuerſio finis noſtri. Ecce ꝙ vitam noſtram comitatur. breuitas. cum dicitur. Exiguum eſt. ⁊c. Eſt enim vita noſtra ſimilis torrenti q̃ cū impetu currit ⁊ cito deſiccatur. vel ſicut arbor que multis ānis creſcit et cito proſternitur. Ideo dicitur Job xiiij. Homo natus de muliere breui viuēs tempe. Sap. v. Nos nati continuo deſiuimus eſſe. Breuitatem ſequitur tedioſitas. Unde ſequitur. Et cum tedio. Tedioſum eſt enī bonis viuere qui d̾ labore ſuo magnam expectant remuneratiōem. Exemplum pegrini qui tendit ſemper ad patriam ſuam. et operarij fatigati cui tarde ē ꝙ finiatur dies. ij. Cor. j. Supra modū grauati ſumus ita vt tederet nos viuere. Tedioſum eſt enī bonis tot mala videre. qr florent mali et conculcant̄ boni. Eccs. ij. Teduit me vite mee videntē mala que fiunt ſub ſole. Permittuntur enim mali creſcere ad malū ſuū. Expelū de porco q̃ dimittit̄ creſcere ⁊ īpiguari vt occidat̄. Et furis qui ſemel vel bis dimiſſus iterū in furto deprehēſus ſuſpenditur. Job. x. Dimitte me. ſcꝫ non vt gaudeam ſed vt plangam paululum dolorem meū. ſequitur. Uadam ad terram tenebroſam et non reuertar. Eſt enim infernus ſicut dom⁹ dedali cuius facilis eſt ingreſſus. ſed negat̄ egreſſus. Exemplum de naſſa quam faciliter intrat piſcis ſed egreſſus impoſſibilis ē. Ideo ſequitur. Et non eſt reuerſio finis noſtri. Ecce irreuocabilitas. Ideo curſus vite noſtre ſimilis eſt aque cuius curſus eſt inſtabilis et irreuocabilis. ij. Regum xiiij. Omnes morimur ⁊ quaſi aque dilabimur. que. ⁊c. Comparatur etiā vita iſta vmbre que ſubito ſine regreſſu trāſit. ſtatim apparens et ſtatim diſparens. Sap. ij. Tranſit tempus noſtrum et non ē reuerſio finis noſtri. Exemplum ſcintille que cito extinguitur. et fumi qui ſubito diſpergitur. et de roſa que cito rubet. et ſtatim marceſcit. j. Theſſal. v. Cum enim dixerint pax et ſecuritas tunc repente ſuperueniet eis interitus. Exemplum d̾ fulgure quod ī inſtāti diſſoluit magnā turrim. Quia igitur non licet reuerti ad vitam. bene debet expendi tempus preſens. Exemplum pugilis cui cum diceretur ꝙ aggrederet bellū periculoſum. quia nō haberet moriſi de vna morte. dixit Si duas vitas haberē vnam in periculo ponerem. ſed quia non habeo niſi vnam bene ſi poſſū expendam eam. In quo patet fatuitas mundanorum. qui totum tempus ſuum expendunt in inutilibus. ⁊ ideo ſubtrahitur eis tanq̃ꝫ p̄cioſus theſaur⁹ diſſipanti. Bern. Nihil tempore p̄cioſius. ſed heu nihil hodie vilius tempore reputatur. Item vitam iſtam ſequitur neceſſarius defectus cum dolore. Pſal. Defecit in dolore vita mea. Uita iſta eſt ſicut mulier pregnans que cum delectatione concipit et cum dolore parturit. Sic multi modo gaudent et delectantur in hoc mundo. ſed in fine dolebunt. Unde vita preſens non eſt niſi vnus cantus plorationis et iubilatōnis. ſicut faciunt iſti qui pro mortuis carmina in ſero canunt. vt cōſuetudo eſt in aliquibus partibus. Modo gaudent aliq̃ mō flent. Uidem⁹ enī frequenter in eadē ciuitate quoſdam plorare pp̄ter amicorū mortem quidas alios cantare pp̄ter amicorū nuptias. Prouer. xiiij. Riſus dolore miſcebit̄. Si vita ſcōꝝ defecit. vt patet in martirib⁹ q̃ntomagis vita pctōꝝ. qr ſi p̄ſcindit ortolanus arborē fructiferā. ſterilis et nociua dꝫ timere. Et ſi deſeuit iudex in amicum. q̃ntomagis in hoſtē ſuū. Ideo dicit̄ in pſ. Defeci in increpatōib⁹. ⁊c. Uidemus enī ꝙ de corio aīalium fiunt ſubtelares ⁊ alia quedā humanis vſibus neceſſaria. ⁊ de ciphis et de ſcutellis cōfractis quedā alia vtenſilia. ſꝫ cadauer hoīs ita deficit ꝙ ad nihil aliud valet vſqꝫ poſt generalē reſurrectionem.

Vnitas.

¶ De Vnitate et concordia.

OPortz nos habe
re vnitatem ad illũ qui intra noſ
eſt. qui ſupra nos eſt. et q̄ iuxta
nos eſt. ¶ Oportet eĩ ꝙ ſpũs noſter vnꝯ
ſit in ſeipſo per mentis integritatem. Cor
dis enĩ diuiſio ſignum eſt mortis. Oſee. x.
Diuiſum eſt cor eoꝝ. nũc interibũt ꝑcul⸗
dubio. Quãdiu eſt res tãdiu eſt vna. ſ. in
ſe indiuiſa. Exemplũ de partibus domꝯ
quaꝝ nulla ꝑ ſe dicit̃ domꝯ. ſed omẽs inſi
mul vnite ꝯſtituũt domũ. Vnde Boetiꝯ
Vnum eſt quod indiuiſum in ſe ab alijs
aũt diuiſum. Igitur ſi aĩa ꝑ fluxũ affectio
nũ fuerit diuiſa. iam quaſi nõ eſt vna ſed
duo fruſta. Exemplũ de cultello cuiꝰ ma
nubrium diuiditur a ferro. Ita eſt de aĩa
que diuidit affectiones ſuas circa multa
ſicut candela q̄ tot parietibus adheſit ꝙ
amiſſa cera ſua vix lychnũ remanſit in ea
Ideo dicit̃ Cant. vj. d̃ anima ſancta. Vna
eſt colũba mea. ¶ Item oportet ꝙ homo
ſit vnitus ſiue vnũ cum deo ꝑ fidem et ca
ritatem. Fides enĩ vnit intellectũ. caritas
affectum. Ideo. j. Coꝝ. vj. d̃r. Qui adheret
deo vnus ſpũs eſt cum eo. O quot bona
acquirit qui habenti oĩa bona. imo ei q̄ ẽ
summũ bonũ ſe ꝑ amorem vnit. Exẽpluz
de paupere q̄ multũ appetit matrimoniũ
diuitis ꝓpter bonoꝝ cõionem. Sap. viij.
Sciens q꜡ cõicabit mihi de bonis ſuis.
venerũt mihi oĩa bona. ꝛc. Caritas enĩ eſt
tanq̃z glutinũ q̊d duo diſparata coniun⸗
git. et ſicut ignis qui ferrũ ad ꝓpriam na⸗
turam trahit. Eph. iiij. Sollicite ſeruate
vnitatez ſpũs in vinculo pacis. Sine hac
vnione nemo viuit. ſicut nec corpus ſine
ſui vnione ad animã. Hugo. Scio aĩa
mea ꝙ dilectio eſt vita tua. Nũq̊d cũ dili
gis ipſa in eandem dilectionis ſimilitudi⸗
nez transformabis. ¶ Item oportet ꝙ hõ
habeat vnitatez cum proximo ꝑ fraternã
dilectõnem. Dignum eſt enim vt qui eſt
vnũ cum deo. vnum ſit cum omibus qui
ſũt vnũ cuz ipſo. quia quecũqz vni ⁊ eidẽ
ſunt eadem inter ſe ſunt eadem. Caritas
enim eſt vinculũ in quo tanq̃z mercator
in fardello ſuo oĩa bona defert ad hoſpi⸗
tiũ ſuũ. quod ſi ruptum fuerit effunditur
totũ. Exemplũ de dolio et circulo. Col. iij
Ante oĩa in vobiſipſis mutuam caritatez
habentes. quod eſt vinculũ ꝑfectõis. p̃s.
Ecce q̃z bonũ et q̃z iocundũ habitare fra⸗
tres in vnũ. Si tñ in vnũ et nõ in ſcanda⸗
lum. alioq̊n nec bonũ nec iocũdum ſꝫ peſ
ſimũ ac moleſtiſſimũ. Ve aũt illi ꝑ quem
iocundiſſimuz vinculum vnitatis rũpit̃.
iudiciũ portabit quicũqz eſt ille. Itez ſi la⸗
boramꝰ bonũ ẽ habitare frẽs in vnũ. Exẽ⸗
plum d̃ debili boue q̊ cuz alio portat q̊d
ꝑ ſe nõ poterat portare ¶ Si quieſcamꝰ
bonũ eſt habitare frẽs in vnũ. Nulliꝰ enĩ
boni ſine ſocio iocunda eſt poſſeſſio. vt di
cit Seneca. Exemplũ de floribus quos ĩ
vnum congregat apis vt mellificet. Plu
ra grana collecta faciũt aceruũ. et multiſ
nũmis grandis accruus erit. Ideo dicit̃
Eccs. iiij. Si vnus ceciderit ab alio fulcie
tur. Ecce q̃z bonum eſt laborantibꝰ. Et ſi
dormierint duo fouebunt̃ mutuo vnus
quo caleſiet. Ecce q̃z bonũ et q̃z iocunduz
eſt quieſcentibꝰ. Melius eſt ergo duos
eſſe ſimul q̃z vnum. Phus. Plura bona
paucioribus ſunt eligenda. Ligna enĩ pa
riter congregata maiorẽ faciũt ignẽ. Me
lius ẽ ergo duos. ꝛc. ¶ Nota ꝙ collegiuz
vnitatis eſt cadentibꝰ in remediũ. quia ſi
vnꝰ ceciderit ab altero fulciet̃. Ve ſoli q꜡
cũ ceciderit nõ habet ſubleuantẽ. ¶ Nota
de ꝓpl̃o qui liberauit ionathan a p̃rẽdam
natũ. j. Reg. xiiij. Et in dialogo de illo qui
liberabat̃ a dracone orõe fratrũ. ¶ Itẽ eſt
reſurgentibꝰ in auxiliũ. Impoſſibile ẽ enĩ
p̃ces multoꝝ non exaudiri. Exempluz ab
batiſ qui faciliter audit conuentũ quãdo
ſimul aliquid petũt. Similiter qñ omẽs
ciues alicuius regni petunt aliq̊d a rege
non de facili negat eis. Et vnus denariuſ
minus bonus aliquando recipitur cum
multis bonis q̊ ꝑ ſe refutaret̃. Ideo meliꝰ
eſt duos eſſe ſimul. ¶ Item eſt pugnãti⸗
bus in ſubſidiũ. ¶ Nota quotiens filij iſrl̃
congregati fuerunt victores extiterũt. di⸗

ſperſi vō victi. Omnis ei pugna vnanimiť aggreſſa victoriā parit. Exemplū de cauda equi q̄ de pilo ad pilū poteſt rūpi. ſed ſimul nō poteſt. Eccs. iiij. Si quiſpiaʒ preualuerit vni. duo reſiſtūt ei. Dicit ꝙ q̄daʒ rex potens cū moreret̄ vocauit filios ⁊ iuſſit ꝙ ſinguli afferrent v̓gas. q̄s ꝺ facili fregerūt. ſed ſimul iunctas frangere non potuerūt. Et dixit eis. Sic filij ſi ſitis vnum inter vos ⁊ vnanimes. nō poteritis vinci nec frangi. ſed ſi diuiſi et ſeparati vīcemī.

¶ Item patientibꝰ in ſubſidiū. Leuis eſt vni ſarcina q̄ntūcūqȝ ꝺbili q̄n iuuatur a pluribꝰ. Exemplū neruoꝝ ⁊ mēbroꝝ corporis q̄ꝝ vnus ſupportat aliū. Roma. xij. Vnū corpꝰ ſumus in chriſto. ſinguli autē alter alteriꝰ mēbra. ¶ Item itinerantibꝰ ī ducatū. In ſolitudine q̄dem oportet conductū habere. non ſeipum conducere. Similiter in religione nullus ſe cōducere dȝ ſed cōitatem ſequi. Nota de bobus alligatis iugo quoꝝ vnus non poteſt dimittere niſi frangat iugum aut rumpat vīculum. et ſe nō poteſt trahere a ſuo cōiugali. Nota de pueris habentibꝰ quadrigas. et de membro paralitico q̄ꝺ fouet̄ ab altero.

¶ Item eſt petentibꝰ in ſuffragium. quia q̄ꝺ vnus nō obtinet p ſe. impetrat multitudo. Iudic. xx. Cōgregati ſūt filij iſrael q̄ſi vir vnꝰ in eccl'ia vt peterēt auxiliū a dn̄o. Exemplū de elemoſinario diuitis. q̄ multitudinē pauperū ad dandū elemoſinam expectat. Q̄n apoſtoli receperūt ſpūm ſācꝫ ctum erant vnanimiter pſeuerātes ī orōne. Act. ij. Item membrū non nutritur alimento corpis niſi q̄n vnitur ī corpe. ¶ Itē eſt expectantibus in cautelam. Miles eī nō eſt ſecurus extra exercitum. nec obſeſſus extra caſtrū. Sic nec fidelis extra congregatōnē bonoꝝ. Exemplū ꝺ illo qui deſcendebat ab hieruſalem in hiericho et incidit in latrones. Lu. x. Et de Dina corrupta quādo receſſit a fratribꝰ. Gen. xxxiiij.

¶ Item puenīētibꝰ eſt in gaudiū. Quid enī iocundiꝰ q̄ȝ illic eſſe vbi vna vox letantiū. ⁊ vnus ardor cordiū. amor perfectus. et vnus omniū ſpūs. vbi quod amatur ī-

eſtimabile eſt ⁊ icompabile. In hanc vnitatē imprecat̄ dn̄s aplis. Io. xvij. Non p eis tantū rogo ſed p oibus qui credituri ſūt p eos in me. vt ipi omēs vnū ſint. ſicut tu pater in me et ego in te vnū ſumus. Caritas enī hic inchoat paradiſū. ibi cōſūmat̄ vbi ɔpletur. Iuxta illud Ioh. xvij. Vt ſint ɔſūmati in vnum. ſicut et nos ſumus.

¶ De Vocatione quadruplici.

Solet fieri quadruplex vocatio. Per lrās. p nutus. p vocem. per nuncios. ¶ Prio per lrās q̄n p̄dicatur tibi. offert̄ tibi lrā ex parte dn̄i tui. Lrās dn̄i ſui audit. vł legit. qui audit verbū dei. Si ſeruus alicuius magni dn̄i cum lrīs dn̄i ſui veniret et apportaret bonū nūciū. cū deuotione et honore ſuſciperetur. Sic et p̄dicator debȝ recipi. Mat. x. Qui vos recipit me recipit. Sed multi lrās dn̄i ſui nō recipiūt. nec eas audire volūt. nec ad citatōes eius veniūt licet omīa habeant ab eo. ſed ad citatōnes mundi et diaboli ad que non tenent̄ cito vadunt. Prouer. j. Vocaui. ſ. p lrās p dīē et renuiſtis. Item ſi gallina vocat pullos ſuos ppter miluum ad ipam currūt ⁊ abſcondit eos ſub alis. ſed miſerrimus pullus aliq̄n cum intentus eſt circa ſpinam vnam non venit et rapitur a miluo. Sic miſer homo intentꝰ nimis rebus temporalibus nō vult ad deuȝ venire q̄n vocat et rapitur a diabolo. Hiere. viij. Apprehēderūt mendaciū ⁊ noluerūt reuerti. Mirabile eſt. Canis vocatꝰ a dn̄o ſtatim currit ad eū. et creatura ad creatorē. filius ad patrem. ſeruꝰ ad dn̄m venire contemnit. Ideo cōquerit̄ dn̄s Iob. xix. Seruū meū vocaui et n̄ rn̄dit mihi. ore ppo depcabar. glo. ore p̄dicatoꝝ. Si rex vocaſſet pluries ſeruū ſuū et ɔtemneret venire multum indignaret̄. Et q̄uō nō iraſcit̄ rex celi q̄ toties vocat hoiem et nō vult venire. Ideo comminat̄ p Yſa. lxv. Omēs in cede corruetis p eo ꝙ vocaui et non reſpondiſtis mihi.

¶ Item vocat nutu manꝰ vel ſignis crea

Vocatio.

turarum q̄ nobis innuūt vt ad deum ve
niam⁹. Malus ē monach⁹ q̄ nō ītelligit
ſigna abbatis ſui. Unde ſequit̄. Extendi
manus meas beneficia mea largiēdo. in
nuēdo ꝑ h̄ vt ad me veniretis. ſicut vocat̄
accipiter vel canis cibū oſtendendo. Sꝫ
nota ꝙ accipiter ſaturat⁹ nō redit ad ma-
nū. ſic diuites ad deū. ſed paupes fameli-
ci veniūt. Ideo ſequit̄. Et nō fuit q̄ aſpice-
ret. ſꝫ nū fuit q̄ acciperet. Stult⁹ reputare
tur ille q̄ ſignum qđ ponit̄ ad vinū. id eſt.
circulū vellet cum vino et ꝑ vino potare.
ſic q̄ terrena viſibilia q̄ ſunt ſigna regni ce
leſtis vult cum regno vel ꝑ regno. Aug⁹
Ue illis qui diligūt nutus tuos ꝑ te. Iſti
volūt habere oua et obolum vinū ⁊ num
muꝫ. Hiero⁹. Impoſſibile eſt vt q̄s fruat̄
p̄ntib⁹ bonis et futuris. vt hic ventrem et
illic mentem impleat. vt de delitijs ad de
litias tranſeat. vt in celo ⁊ in terra glorio-
ſus appareat. ¶ Item vocat voce. i. inſpi-
ratōne. Yſa. xxx. Aures tue audiēt voceꝫ
poſt tergum monentis. ps. Audiaꝫ quid
loquat̄ i me de⁹ q̄ ſtat ad oſtiū cordis et
pulſat. Sed multi ei non aperiūt quod ē
magna ruſticitas nō aperire domio ſuo
Hoc eſt qđ ſequit̄. Deſpexiſtiſ omē ꝯſiliū
meū. Audires conſiliū amici tui de rebuſ
tuis ſeruandis. et non audis conſiliū dei
de ſalute anime tue. ¶ Item vocat ꝑ nun
cios et flagella q̄ deferūt nobis ſignuꝫ ſa-
lutis. Sap. xvi. Ad correctōeꝫ ī breui tur
bati ſunt ſignū habentes ſalutis. Libēter
recipit ſponſa nuncios ab amico ſuo ſibi
miſſos. ſic debem⁹ amplecti tribulatōneſ
a fideli amico nobis tranſmiſſas. Prou.
iij. Quem diligit dn̄s corripit. et q̄ſi pater
in filio complacet ſibi. glo. Tanto minus
de flagello quo caſtigamur murmurare
debemus. quanto in eo paterne dilectōiſ
pignus accepim⁹. Iſti ergo nūcij deferūt
noƀ arras ſalutis. Heƀ. xij. Flagellat om-
nē filiū queꝫ recipit. Iſtis nūcijs debem⁹
reſpondere. ꝑ contritōnem. confeſſionem
et ſatiſfactionem. non turpiter eijcere ⁊ ſīi
honore remittere. ſicut dꝛ. ij. Reg̃. x. de nū-
cijs dauid ad anon. Iſti nūcij compellūt
nos intrare ad nuptias eternas. vt dꝛ Lu.
xiiij. Compelle intrare. glo. q̄ tribulatōib⁹
fracti ad amorem dei redeūt compellunt̄
intrare. Nota qūo dn̄s ſollicit⁹ eſt d̄ noƀ
Quando aliq̄s inuitat aliuꝫ ad prandiū
ſuū vellet forte ꝙ non veniret. ſed dn̄s nō
ita. imo vim infert vt ſecum maneamuſ ⁊
inuitat nos vſqꝫ ad veſtiū laniatōnem. et
trahit ꝑ ſubtractionem tempaliū ⁊ infir-
mitates. quod eſt veſtium laniatio. Oſee
xj. In funiculis ade traham eos in vincu
lis caritatis. qꝛ multos ſeducit ꝓſperitas
quos aduerſitas reducit. Hoc ptꝫ ī pau-
lo quem cecitas hūiliauit. Act. ix. Et in fi-
lio prodigo quem fames reuocauit. Lu.
xv. Et in manaſſe. ij. Paral̄. vlt̄. ¶ Sꝫ no
ta ꝙ dn̄s vocat ad multa. ¶ Primo ad
fidei illuminatōem. j. Petri. ij. Uos eſtiſ
genus electum. ⁊c. qui de tenebris. ſ. infide
litatis vocauit vos in admirabile lumen
ſuum. i. fidem que menteꝫ illuminat. De
hoc require ſupra de fide. ¶ Item vocat
ad patientiam. j. Petri. iij. Non redden-
teſ maluꝫ pro malo. neqꝫ male. pro male.
quia in h̄. i. ad h̄ vocati eſtis vt hereditatē
benedictione poſſideatis. j. Petri. v. De⁹
aūt omīs gratie q̄ nos vocauit in eternā
gl'am ſuā. modicū hic paſſos ipē ꝑficiet. ⁊c
¶ Item vocat ad refectionē. Sumptuo-
ſus eſſet paup ſi rex vocaret eum ad pran
dium ſuū et venire negligeret. qđ facit do
minus. Mat. xj. Uenite ad me omēs qui
laboratis et onerati eſtis. ego reficiā vos.
Et certe q̄ non facit quando poteſt. nō fa
cit qn̄ vult. vt patet in fatuis virginibus.
Math. xxv. Nouiſſime aūt venerunt. ⁊c.
¶ Item vocat ad mūdiciā. j. Theſſal̄. iiij.
Non vocauit nos d̄s in imundiciam ſed
in ſcīficatōem. ¶ Item ad libertatē Gal̄.
v. Uos in libertatē vocati eſtis frēs. gloſa
vt nō timore. ſꝫ amore viuatis vel ſeruia-
tiſ. tantū ne libertatem in occaſionē detis
carnis. glo. ne īpune vobis peccanduꝫ ar
bitremini. ¶ Item ad penitentiā. Luce. v.
Non veni vocare iuſtos ſed peccatores
ad penitentiā. qꝛ non egent qui ſani ſunt
medico ſed qui male habēt. Exo. v. Deus

hebreoꝝ vocauit nos vt eamꝰ viaꝫ trium
dieꝝ i ſolitudinē. ꝛc. Yſa. xxij. Vocauit dñſ
in die illa ad fletū ⁊ ad planctuꝫ. Seq̄r. Et
ecce gaudiū. ꝛc. ¶ Item ad pacem. j. Coꝛ.
vij. In pace vocauit vos ds. Col. iij. Pax
chriſti exultet in coꝛdibꝰ vr̄is. in qua voca
ti eſtis. ¶ Item ad ſui imitatōem. yſa. xlj.
Qui ſuſcitauit ab oꝛiēte iuſtum. vocauit
eum vt ſequeret̄ ſe. Job. xxiij. Veſtigia eiꝰ
ſecutus ē pes meꝰ viā eꝰ cuſtodiui. ꝛc. ¶ It
ad remunerandum. Mat. xx. Voca ope
rarioſ. ⁊ redde illis mercedē. operarioſ di
cit nō ocioſos. Si tu nō das ocioſis mer
cedē. ſed illis q̄ operant̄ in vinea tua ſolū.
quare a deo expectas mercedem niſi in
ſtanter opereris ꝑ ea. Sap. x. Reddet ds
mercedem laboꝝ ſcōꝝ ſuoꝝ. De quolibet
iſtoꝛum require expoſitōnes ſuo titulo.

¶ Thema.

Voca amicā tuaꝫ
Prouer. vij. Ad h̄ ꝙ aliq̄s daret
libent̄ aliq̄d alteri. duo ſpecialit̄
ſūt neceſſaria. ẜ. ꝙ illud in ſe habeat. ⁊ ꝙ il
lum cui dat diligat. Nullus ei dat q̄d nul
lo modo habet. nullꝰ et alieno libent̄ dat
quod habet. niſi ip̄m amet. Omē ei donū
ꝓcedit ex amoꝛe donātis. Nos aūt omēs
q̄tq̄t ſumus hoīes vellemꝰ habere gratiā
dei. q2 ip̄a indigemꝰ. et iō opoꝛtet ſi volu
mus vt detur nobis ꝙ recurramꝰ ad ali
quē q̄ habeat in ſe p̄dictas duas ꝯditōes
ſcꝫ ꝙ grāꝫ dei in ſe habeat. ⁊ ꝙ nos diligat
Et q̄nto inueniemꝰ q̄ habeat in iſtis ma
ioꝛem excellentiā tanto ab eo poterimus
faciliꝰ grām obtinere. Licet aūt ſci q̄ ſūt in
paradiſo habeant iſta duo. ẜ. ꝙ habeant ī
ſe grām dei. et ꝙ ſint amici noſtri. et iō oēſ
ꝑ ſuam interceſſioneꝫ poſſint nobis dare
grām. Verūtñ beata maria in his omēs
ſcōs excellit. q2 ip̄a ſuꝑ oēs grām hꝫ. Vnd̄
dixit ſibi angelꝰ ꝙ erat grā plena. Super
oēs et ſcōs nos amat. vnde et ꝓpter ſpeci
alem dilectōem quā ad nos hꝫ dr̄ mat̄ no
ſtra. Et iō nullꝰ eſt in paradiſo q̄ libēter ꝑ
ſuā p̄cem grām nō ꝯferat. ꝓpter quod ſa
lomon ꝯſulit cuilibet noſtꝝ vt ip̄am peta
mus dicēs. Voca amicā tuā. ꝛc. Ad ip̄aꝫ
ergo recurramus. ¶ Introitus.

¶ Cum deus ſit ſumme potens bñ poſſꝫ
nos cogere ad aliq̄d faciendū. ſꝫ non vult
nos cogere ad aliq̄d faciendū. ſed ꝓcedit
nobiſcū ꝑ modū ꝯſiliarij vocādo nos ad
faciendū voluntatē ſuā. Vocatio eni ſua
eſt ꝑ modū ꝯſilij. ꝙ aūt homo non ſequat̄
ꝯſilium alicuiꝰ. ꝯtingit ex h̄ ꝙ hō dubitat
an det bonū ꝯſilium. deus aūt non poteſt
dare niſi bonū ꝯſilium. Quod aūt aliq̄s
dat malū ꝯſilium. vel ꝯtingit ꝓpter igno
rantiā. q2 hō neſcit bñ ꝯſulere aut ꝓpt ma
liciā q2 ſcient̄ vult hoīeꝫ decip̄e. Deus aūt
eſt ſūme ſapiēs ⁊ ita ſcit bñ ꝯſulere. Eſt ei
ſūme bonꝰ. ⁊ ideo nemineꝫ vult decip̄e. et
ideo debemꝰ ſemꝑ ꝯſilium eꝰ ſeq̄ et abſq̄ꝫ
vllo dubio ire ad faciendū illud ad quod
vocat nos. ¶ Diſtinctio.

¶ Sicut videmus q̄n aliq̄s eſt preſens
cū hoīe nō opoꝛtet ip̄m ad ſe vocare ſꝫ vo
cat hō aliquē q̄n eſt remotꝰ. ſic deꝰ vocat
illos qui remoti ſunt ab eo. Eſt aūt aliq̄s
remotꝰ ⁊ longe ab eo tripliciť. Quia vel
eſt elongatus ab eius noticia ſicut infide
les. vel ab eius gratia ſicut peccatoꝛes. vl̄
ab eius gloꝛia ſicut iuſti moꝛiētes. Et q2
deꝰ oēm hoīem vult ad ſe venire. vocat in
fideles ad ſui noticiā. vt ip̄os ꝑ fidem illu
minet. Pctōꝛes ad ſuā grām vt eos ꝑ pe
nitētiā iuſtificet. Juſtos moꝛiētes ad ſuā
glām. vt eos in paradiſo remuneret. Pri
mo erga deꝰ vocat īfideles ad ſui noticiā
a qua ſūt remoti vt ip̄os ꝑ fidē illuminet.
Primus eni modus q̄ homo poteſt eſſe
coniūctꝰ deo eſt ꝑ noticiā eiꝰ q̄ habet ꝑ fi
dem. Cum eni deꝰ ſit vitas ⁊ maxime talis
vitas q̄lis ē vitas fidei q̄n in intellectu ho
minis eſt vitas fidei ip̄e ds ē in intellectu
eꝰ ⁊ ita ē hō ꝓpter eū. Vnde Heb. xj. Cre
dere opoꝛtet accedentē ad deuꝫ. Cum ita
q3 infideleſ iſtam vitatē nō habeant ī ſuo
intellectu. imo falſitatē ei ꝯtrariam. ſequi
tur ꝙ ſint elongati et remoti a deo. Iſtos
vocat deꝰ ad fidē ⁊ illuminat. q̄n facit eos
venire ad baptiſmuꝫ vbi hō recipit fidem

Vocatio.

chriſti. Yſa.xlv. Seruos vocabit alio no/
mine.qꝛ cum ante baptiſmũ vocent̃ iudei
ſaraceni et infideles. poſtmodũ vocãtur
chriſtiani et fideles. ¶ Nota ꝙ ad fidem
ſuã et baptiſmũ aliqñ de⁹ vocat infideles
ꝑ ſuos p̄dicatores. ſicut fecit in p̄ncipio qñ
miſit ap̄los q̄ ꝑ totũ mundũ p̄dicauerũt
fidem chriſti. ſicut poſtmodũ ſancti in di/
uerſis ꝑtib⁹ mũdi p̄dicauerũt. Ita ꝙ noti/
cia fidei chriſti ꝑ totũ mundũ ē diſperſa.
Aliqñ aũt vocat aliq̊s ipe imediate inſpi
rando eos vt veniant ad fidem. Sicut vi
demus aliqñ de aliq̊bus iudeis vel ſara/
cenis qui multo t͞pe ꝯdixerũt ꝙ nolebant
recipere fidem ꝙ ſubito inſpirati a deo cõ
uertunt̃ ſequentes ſtatim deũ. q̊s ad fidẽ
interi⁹ vocauit. Vñ q̄libet talium p̄t dice/
re illd̕ Job.xiiij. Vocabis me et ego reſpõ
debo tibi. ¶ Scd̕o vocat de⁹ pctõres ad
ſuam grãm a qua ſũt longe facti. vt eos ꝑ
penitentiã iuſtificet. Scd̕us ei modus ꝑ
quē p̄t homo eē deo ꝯiunctus eſt gratia
Deus eni caritas eſt et ideo cũ ille q̄ ē in
grã dei habeat in volũtate ſua caritatem.
ſequit̃ ꝙ deus ſit in volũtate ei⁹. ⁊ iõ ē ſibi
multũ ꝓpe. Unde. j. Joh. iiij. De⁹ caritas
eſt et q̄ manet in caritate in deo manet et
de⁹ in eo. Iſte aũt mod⁹ ꝯiunctõis cũ deo
ſcʒ ꝑ ipi⁹ grãm et caritatem ꝑfectior eſt q̄ʒ
p̄mus. q̄ eſt ꝑ ipi⁹ noticiã .ſ. fidem. quia ad
iſtum ſequit̃ ille. Quicũqʒ eni hʒ in volũ
tate deũ ꝑ caritatem. hʒ et in intellectu per
fidem eum et ita ē ꝯiunct⁹ ſibi dupliciter.
Sed q̄ hʒ eum in intellectu ꝑ fidem. nõ ſe
quitur ꝙ habeat in volũtate ꝑ caritatem.
Multi eni hñt fidem dei. q̄ nõ hñt carita/
tẽ nec grãm dei. Ille et mod⁹ parũ valʒ ſñ
iſto. Cum itaqʒ pctõres q̄ ſũt in pctõ mor
tali nõ habeant in ſe caritatẽ nec grãʒ dei
qñ vocat eos ad penitentiã. vbi hõ dimit/
tit pctã ⁊ reuertit̃ ad dei grãʒ et caritatem.
Roꝫ. viij. Quos vocauit hos et iuſtifica
uit. ¶ Notandũ et̃ ꝙ iſtos vocat deus ꝑ
ſuos p̄dicatores q̄ q̄tidie p̄dicant et denũ
ciant pctõrib⁹ ꝙ ꝯuertant̃ ad deũ. oẽs vo
cat ꝑ ꝯſciam ꝓpam. Non eni eſt aliq̊s in
peccato q̄ nõ habeat ꝯſcie remorſũ. Con/
ſcientia eni rep̄hendit hoiem et dicit ꝙ nõ
eſt in bono ſtatu ⁊ ꝙ male facit qñ peccat
Aliqñ et d̕ſ vocat imediate aliq̊ſ iſpirãdo
eos ad pniaʒ. Vñ videm⁹ ꝙ multi fuerũt
pctõres maximi ⁊ ſubito cõpũcti redeunt
ad ſeipos et veniũt ad penitentiã ⁊ habẽt
maximã ꝯtritõnem de peccatis. ⁊ poſtea
ſũt hoies multũ ꝑfecti. ſicut patet de latro
ne q̄ crucifixus eſt cũ chriſto. ꝙ ſubito cõ
pũct⁹ ⁊ ꝯtritus ꝯuerſus eſt ad deum. De
iſta vocatõne d̕r Yſa.xxij. Vocauit domi
nus ad fletum ⁊ ad planctũ .ſ. ꝑ peccatis.
¶ Tertio vocat deus iuſtos morientes.
ad ſuã glãm a qua erant elongati vt eos ĩ
paradiſo retineat. Tertio ei mõ p̄t eſſe hõ
ꝯiunct⁹ deo ꝑ ipi⁹ glãm. et iſte modus eſt
multo ꝑfectior duobuſ p̄mis. qꝛ ibi habet̃
ꝯpletior noticia et ꝯpletior caritas dei. Et
q̄ iſto modo eſt deo ꝯiunct⁹ nũq̄ʒ poteſt
ab eo ſeparari. ſic nõ ꝯtingit p̄mis modiſ
Dignũ eſt eni vt hoies q̄ fuerũt obedien/
tes ſibi in hoc mundo ⁊ ſecuti ſũt eum vo
cantem eos. venientes ad fidem e⁹ ⁊ peni
tentiã. ſi aliqñ peccauerũt ꝙ qñ recedũt d̕
hoc mundo nõ ſit eis incurialis vt nõ cu/
ret de eis ſed vt vocet eos ad ſe ⁊ ad glãm
ſuam. Unde cuilibet vocato d̕r in morte
illud. j. Thi. vj. Apprehende vitam eternaʒ
in qua vocat⁹ es. ⁊ ꝯfeſſus bonã ꝯfeſſionẽ
coram multis teſtib⁹. ¶ Nota ꝙ nõ ē ſic
de iſta vocatõne ſicut de alijs p̄mis dua/
bus. Deus ei oẽs infideles vocat ad fidẽ
⁊ nolunt venire oẽs. Vocat et pctõres ad
penitentiã et multi nolũt venire. Sed nõ
eſt aliq̊s quẽ ipe in morte vocaret ad ſuã
glãm q̄n iret libentiſſime. Sed ſicut ipi fe
cerũt voluntatem ꝓpriam ⁊ noluerũt ve/
nire ad illud ad quod vocabat eos. iuſtũ
eſt ꝙ ipe etiaʒ vocet eos ad illud ad quod
ipi nõ libenter vadunt. Nullum ei de⁹ vo
cat iſta tertia vocatõe .ſ. ad ſuam gloriam
niſi illos q̄ ipm vocantẽ eoſ ad fidem ⁊ pe
nitentiam audierunt. ⁊ voluntatẽ ei⁹ fece
runt. fidem recipientes ⁊ penitentiã faciẽ/
tes. Unde dicit dñs talib⁹ in morte illud
Prouer. j. Vocaui ⁊ renuiſtis. extẽdi ma
nũ meã ⁊ nõ fuit q̄ aſpiceret. Deſpexiſtis

omne ꝯſilium meũ ⁊ increpatiões meas
neglexiſtis. Ego q̃ʒ in interitu vr̃o ridebo
et ſubſannabo cuʒ vobis id qđ timebatis
aduenerit. Cuʒ irruerit repentina calami
taſ ⁊ interitus quaſi tempeſtas ingruerit
quando venerit ſuꝑ vos tribulatio et an-
guſtia ſcʒ penarum inferni. Et ſequitur.
Tunc inuocabunt me et ego nõ exaudiã.
eo ꝙ exoſam habuerunt diſciplinam. et ti
morem domini non ſuſceperũt. nec acqui
euerunt conſilio meo. ⁊c. Auerſio paruu-
lorum interficiet eos. et proſperitas ſtul-
torum perdet eos. Qui autem me audie
rit abſq̃ʒ terrore quieſcet. et abundantia
perfruetur malorum timore ſublato.

¶ Thema.

Ego veni hodie ad fontem aque viue. Geñ. xxiiij
Sicut qui ĩdiget aqua ad irrigã
dum nõ debet ire ad aliquod vas vbi mo
dicum aque inuenitur. ſed ad fontem vbi
fluit aqua in abundantia. Sic qui ĩdiget
grã dei ad aĩam irrigandaʒ. non debet ire
ad aliquem habentem modicũ gratie. ſed
ad fontem vbi poteſt abundantia grẽ iue
niri. Nunc quilibet ſanctus de paradiſo
ẽ ſicut vas. ſed beata virgo eſt ſicut fons
Quãuis enĩ quilibet ſanctus gratiaʒ dei
habeat copioſe. tamẽ quecũq̃ʒ copia grẽ
cuiuſcũq̃ʒ ſancti modica eſt reſpectu abũ
dantie quã habet beata v̓go. Quia ſicut
dicit Bernardus. Ceteris ꝑ ꝑtes Marie
vero ſe totã infudit grẽ plenitudo. Et ĩdo
quia homo indiget gratia dei debʒ poti⁹
ad ipam recurrere q̃ʒ ad aliquem aliũ ſã-
ctum. Unde cum nos modo grãm ĩdige-
amus. debemus ab ipa petere et dicere v̓-
ba ꝓpoſita. Ego veni hodie ad fontem. ⁊c.
humiliter. ſ. poſtulantes vt mihi et vobis
det aquam gratie ſue. Ad ipſam recurra-
mus.

¶ Introitus.

¶ Licet magna benignitas eſſet alicuius
potentis regis ꝙ aliquem ſeruum qui eũ
grauiter offendiſſʒ ꝑmitteret ante ſe veni-
re et ei omnem offenſam remitteret. Ad-
huc eſſʒ multo maior benignitas ⁊ clemẽ
tia ſi ipe ad reconciliandũ ei ꝑſonaliter iret.
Qđ filius dei potentiſſim⁹. imo a quo eſt
omnis potentia rex regũ. non ſolũ voluit
tantam benignitatẽ et clementiã oſtende
vt humanum genus q̃đ grauiter eũ offe-
derat ꝑmitteret ad ſe venire. Imo vt maxi
mam benignitatem oſtẽderet. ipe ad nos
venire dignatus eſt. vt nobis omẽm offe-
ſam remitteret. et ad regnum ſibi et patri
reconciliatos reduceret. ¶ Diſtinctio

¶ Sciendum ꝙ duplex aduentus filij
dei ad hoĩes inuenitur. ¶ Primus fu
it corꝑalis. ſ. quando corꝑaliter venit ad
nos carnem aſſumendo. ¶ Secundus
ſpiritualis quando. ſcʒ quotidie venit ad
nos ſpiritualiter mentẽ intrando. Eadeʒ
autem que toto humano generi corpora
liter veniendo facit. cuilibʒ homini ſpũali
ter veniendo facit. ¶ Venit autem ĩ mũ-
dum vt medicus ad infirmos curandos.
vt bellator expugnatos defendendos. vt
liberator ad captiuos redimẽdos. ¶ Pri-
mo venit filius dei in mundũ vt medicus
ad infirmos curandos. Magnus adue-
nit medicus. quia magnuſ vbiq̃ʒ iacebat
egrotus. Humanũ enim gen⁹ ante aduẽ-
tum chriſti erat infirmũ. ¶ Non autem
ſic eſt cũ vita eterna q̃ habetur ĩ paradiſo
ſicut de vita huius mundi. In hoc enĩ mun
do aliqui hoĩes ſunt q̃ iam a ſuis parenti
bus et a ſuo genere hñt diuitiaſ vnde poſ
ſunt viuere. Nec oportet eos ꝓprijs ma-
nibus laborare vel operari pro neceſſarijſ
vite acquirendis. Aliqui v̓o ſunt qui nõ
habent vnde viuant niſi de operibus ſuis
⁊ de laboribus manuũ ſuaꝝ. Sed nullus
habet a ſuis parentibus. nec a ſuo genere
vnđ poſſit viuere in alio ſeculo. Imo a pa
rentibus ⁊ a genere noſtro habem⁹ ꝙ nõ
debemus illam vitam habere. Unde qui
cũq̃ʒ vult habere vnde viuat in alio ſeclo
oportet ꝙ laboret hic faciendo bona opa.
Sicut aũt hoĩes qui habent viuere de la-
boribus ſuis qñ ſunt infirmi non ꝑſſũt
facere opa vt lucrent̃ vitaʒ. Sic hoĩes añ
aduentuʒ chriſti nõ poterãt facere opera

Venire.

ꝑ que poſt mortem haberent vitā eternā et ita omēs erant ſicut infirmi. Sed chriſtus veniens curauit genus humanum. ita ꝙ quilibet homo p̄t laborare et facere opa ꝑ que ſtatim poſt mortem habeat vitam eternā. Unde dicebat ip̄e Jo. xij. Nō veni vt iudicē mundū. ip̄m ſcʒ morti condemnādo. ſed vt ſaluificēʒ. i. ſanū et ſaluū faciam mundū. ¶ Notandū ꝙ quilibet qui eſt in pctō mortali eſt in eadem cōditione in qua erat totū genus humanum ante aduentum chriſti. qꝛ qcqd faciat nō p̄t lucrari ꝑ ea que facit vitā eternā. Et iō multū deberet hō quilibet conari vt ſempꝫ ſtaret ſine pctō mortali. Et ſi forte caderet ꝙ ſtatim reſurgeret. Tunc eī qn̄ homo dimittit peccatū. et venit ad penitentiā. veīt chriſtus in aīam ſuā et curat ſic eū ꝙ p̄t laborare et opari ꝑ que facilius lucrat̄ vitā eternaʒ. Unde dicebat ip̄e Joh. x. Ego veniſcʒ in aīas penitentiū vt vitā habeant.

¶ Scdo venit filiuſ dei in mundū vt bellator expugnatos defendendos. Diabolus enī ſp habuit iſtū modū ꝙ expugnat homies. ⁊ facit totum poſſe ſuū vt vincat eos inclinando ad peccatū. Sed hūanuʒ genus ante aduentū chriſti erat multum debile ad reſiſtendū ſibi. Et iō pauci erant quos nō vinceret. Sed chriſtus veniens poſuit ſe in campo cum eo et vicit eum et ligauit eum et abſtulit ſibi fere totaʒ ſuaʒ fortitudinē. ita ꝙ modo multū eſt facile ſibi reſiſtere ⁊ eum vincere. qꝛ ip̄e nō p̄t vincere modo niſi eū q̄ vult ꝑ euʒ vinci. et ita multū eſt facile ſibi reſiſtere. et eſt multū debilis potentie. Quoniā vt dicit Greg. Multū debilis eſt hoſtis q̄ non p̄t vincere niſi volentē. Propter hō orabat dauid dicens. Excita potentiā tuā et veni vt ſaluos facias nos. ¶ Nota ꝙ ſicut homīes ante aduentū chriſti nō erāt ita fortes ad reſiſtendū diabolo ſicut mō. ſʒ de facili vincebant̄ ab eo qn̄ eos impugnabat. Eodeʒ mō nūc illi q̄ ſūt in pctō mortali ſūt mltū debiles ad defēdenduʒ ſe ab eo. qꝛ ꝑ peccatū mortale iam tenet diabolꝰ eos ligatos. Sʒ qn̄ veīt hō ad penitentiā. veīt chriſtuſ in aīam et ſoluit catenas peccatoꝝ quibꝰ diabolꝰ tenebat ligatuʒ. Et ip̄e habitat in aīa ꝑ grām et defendit hoīem. et facit euʒ fortē ad reſiſtendū diabolo. ita ꝙ nō habʒ ptātēʒ ſup eū q̄ʒdiu chriſtꝰ habitat in aīa ꝑ grāʒ. Unde Yſa. xl. Ecce dn̄s in fortitudine veniet et brachium eꝰ dominabitur.

¶ Tertio venit filius dei in mundū vt liberator ad captiuos redimēdos. Diabolus enīʒ quos vincere poteſt captiuos tenet. Cū itaqʒ totū genuſ humanū deuiciſſet in p̄mis parentibꝰ. iō ip̄m q̄i captiuuʒ detinebat. Unde et omnes poſt mortem in inferni carcere ponebant̄. Sed veīt dei filius ſicut liberator piiſſimus. et dedit ſe ip̄m morti pro redemptiōe humani generis. Et ad placandum deum patrem pro cuius offenſa homo captiuus a diabolo tenebatur. ſanguinē ſuum fudit. et ſic liberauit nos a poteſtate diaboli omnes qui huius redemptōnis participes eſſe voluerunt ꝑ fidem. Unde extraxit de carcere inferni omnes qui in eum ſperauerant. et eum venturum crediderant. et fecit ꝙ nulluſ ex poſt ſit ſb̄ poteſtate diaboli nec poſſet aliquem ponere in ſuo carcere tanq̄ʒ captiuum qui in hac redemptōne voluerant per fidem partem habere. rectaqʒ et bona opera facere. Unde dicebat Mat. xx. Filius hominis non venit miniſtrari ſed miniſtrare et dare animaʒ ſuam in redemptionē pro multiſ. ¶ Nota ꝙ lʒ chriſtus redemerit omnes homines de captiuitate diaboli. tamen adhuc multi ſūt captiui eius. quia videtur dictis multoꝝ ꝙ placeat eis dominiū ſuum et ipſius. Et ideo licet ſit pro eis redemptōnis preciuʒ iam ſolutuʒ. adhuc volunt ſub poteſtate eius maxime remanere vt videtur. Et idcirco ſicut genus humanuʒ non potuit ꝑ ſe exire de captiuitate. ſʒ exiuit cū chriſtus veīt in mundū. Sic hō q̄ ē mō captiuus diaboli ꝑpter aliqd̄ peccatuʒ mortale. nō p̄t de hac captiuitate exire niſi veniat filiꝰ dei in eꝰ aīam ꝑ grām. Unde Yſa. lxij. dicitur cuilibet penitenti. Ecce ſaluator tuus veīt. Et ſeq̄r. Et vocabūt eos ad q̄s vene/

rit ꝑplus ſanct⁹.ſ.redempti a dño.ꝛc.

De Voluntate bona

Sunt quedã mu
lieres ſteriles q̃ nũq̃ꝫ ꝯcipiũt nec
pariunt. Sic multi ſũt q̃ nunq̃ꝫ
voluntatem bonam concipiunt.vt puer/
ſi hoĩes.ſed frequenter malaꝫ.Monſtru
oſum eſſet ſi mulier conciperet bufonem.
vel ſerpentem.q̃ ſcḋm naturã debet cõcipe
hoĩem.Sic de hoĩe qui creatus eſt ad ha
bendum deũ.ſi ſemp habeat venenũ pec
cati in corde.Iſti ſunt inimici dei.ꝛ libent̃
facerent male ſi poſſent vel auderent. Si
ſcires ꝙ aliquis vellet te occidere ſi poſſet
non multũ diligeres illum.Sic nec deus
illum q̃ eſt in voluntate peccandi.qꝛ quã
tum in ipo eſt ſi poſſet iterũ chriſtum cru/
cifigeret.ſicut latro libenter furaret̃ ſi non
timeret iudicem.Auguſtin⁹.Manet in
timore ſeruili voluntas peccãdi.et ſeque/
retur opus ſi ſperaretur impunitũ.Item
ſi ſciret aliquis homo ꝙ vxor eius libent̃
relinqueret eum vel cuꝫ alio fornicaretur
ſi poſſet vł auderet.iam quaſi adulteram
repudiaret.Sic deus aĩam maliuolam.
Matth.v.Qui viderit mulierem ad cõ/
cupiſcendum eam.iam mechatus eſt eaꝫ
in corde ſuo.glo.voluntas ꝑ facto reputa
tur.Aug⁹.Non ſolũ appetere ſꝫ velle ap/
peti criminoſum eſt.Itẽ ſũt q̃dam qui bo
nã voluntatẽ concipiunt ſed nõ ad opus
ꝑducunt.Qui ſimiles ſũt illis mulierıbuſ
que concipiũt et non pariunt.ſed partus
in vtero ſuffocatur. Et q̃d prodeſt proleꝫ
concipere q̃ ſtatim emittit̃ vł moritur. vł
auem capere et ſtatim dimittere.Oſee.ix.
Effraim quaſi auis auolauit. Yſa.xxxiij.
Concipietis ardorem et parietis ſtipulã.
Stultus eſſet ille cui rex francie vellet da/
re ciuitatem vel caſtrum ſi differret ille ꝑ
menſem vel pannũ accipere. Poſſet enĩ
rex voluntatem ſuã vel cõſilium mutare.
Sed magis eſt fatuuſ ille cui rex celi vult
regnũ eternũ vel grãm ſuam dare qñ dif
fert accipe ne forte accipiat ali⁹ ꝛ ipe vt in/
dign⁹ repellat̃.Matth.xxi.Auferet̃ a vo/
bis regnũ dei ꝛ dabit̃ gẽti faciẽti fruct⁹ ei⁹
Item tales ſimiles ſunt cuidam ruſtico q̃
ꝑmiſit ꝙ faceret volare aſinũ ſuũ ad taleꝫ
diem.et cũ populus multus ad aſpectuꝫ
conueniſſet.dixit.ꝙ aſſinus eſſet infirmuſ
et modo nõ poſſet volare ſꝫ alias.Sic ſũt
quidã q̃ ꝓponũt ꝙ aſinũ.i.corpuſ ſuũ faci
ant volare ad religionem vel ꝑegrinatio/
nem.ſed ſemp infirmatur vel impeditur.
Spũs enĩ promptus eſt caro autẽ infir/
ma.Matth.xxvi.Item iſti ſimiles ſunt ſa
cerdoti qui ꝓponebat ire romam et dice/
bat ꝙ non poterat in eſtate ire ꝓpter calo
res.nec in hyeme ꝓpter frigus et malas
vias.nec in vere ꝓpter cultum agrorum ꝛ
vineaꝝ.nec in autũno ꝓpter meſſem ꝛ vĩ
demias.Auguſtinus. Ligatus eram nõ
ferro alieno.ſed mea ferrea voluntate.vel
le meum tenebat inimicus et inde fecerat
mihi catenam et conſtrinxerat me. Item
ſunt quedã mulieres q̃ pariunt ſed ñ nu/
triunt.Tales ſunt illi qui bonũ opus in/
cipiunt ſed non ꝑficiunt.Yſa.xxxvij.Erũt
ſicut herba tectoꝝ que exaruit anteq̃ꝫ ma
tureſceret.Quid prodeſt igneꝫ accendere
qui ſtatim extinguitur.nec lignis nec fla/
tu nutritur.Debet ergo tantũ feruor bo/
ne voluntatis nutriri ſicut ignis lignis.
Prouer.xxvj.Cum defecerint ligna extĩ
guitur ignis.Item monſtruoſum eſt pu/
erum ab vtero matris egreſſum creſcere
in carnem et non oſſa Sic hoĩem incarna
lem affectum ꝛ non oſſa virtutum et mẽ/
bra bonoꝝ opeꝝ.Sunt enĩ quidam ſicut
lux veſpertina.que quãto procedit.tanto
lux eius et calor decreſcit ĩ eo.ꝛ vmbra cre
ſcit.Sic multi quanto plus viuunt.tãto
plus decreſcit in eis lux gratie ꝛ feruor bo
ne voluntatis.et vmbra cupiditatis ꝛ car
nalis amoris ſemp in eis creſcit.Hiere.vj
Ve nobis quia declinauit dies.et ꝓlixio/
res facte ſũt vmbre veſperi.Sed iuſti ſũt
ſicut lux matutina que quanto procedit.
tanto plus calor et lux eius creſcit et vm/
bra decreſcit Prouer.iiij.Iuſtorum ſemi
ta quaſi lux ſplendens procedit et creſcit
vſq̃ꝫ ad perfectum diem.Iſti bonũ opus

pariunt et perficiunt. id eſt. vſq; ad finez
perducunt. Sed ſunt quidam qui bonaz
voluntatem dicunt ſe babere. et prauum
opus pariūt quotidie. quod idem eſt ac
ſi mulier pariat buſonem. que cōcepit bo
minem. Prouer. x. Fructus iuſti ad vitaz
fructus impij ad peccatum.

¶ De Voluntate propria.

Caluendum eſt a
propria voluntate quia domi
num ſuum confundit. Oſee. x.
Confundetur iſrael in voluntate ſua. Cō
trarium enim fere ſemper ei q̄z vult acci
dit. et ſic affligitur a ſeipſo. Aug⁹. Juſſiſti
dn̄e et ſic eſt vt pena ſit ſibi omnis inordi
natus animus. Debet bomo propriā vo
luntatem deſerere. exemplo dn̄i qui dicit
Matth. xxvj. Non ſicut ego volo ſz ſicut
tu vis pater. Bernardus. Quis non eru
beſcit obſtinatus eſſe in ſenſu ſuo quādo
ipſa ſapientia ſuum deſeruit. Matth. xvj.
Qui vult venire poſt me abneget ſemet
ipm. glo. propriam voluntatem. Et Job.
ij. Pellem pro pelle et cuncta que babet
bomo dabit pro anima ſua. Predicat de
eo. In qua pelle natus eſt lup⁹ in ea opor
tet mori eum. Et nota ꝙ pellis quāto ſub
tilior eſt. tanto difficilior ad excoriandum
Sic qui plus babent de ſubtilitate inge
nij vel religionis difficilius exuunt a pro
pria voluntate. Caput animalis difficili⁹
excoriatur. q̄z alia membra. Per caput in
quo magis vigent ſenſus corporis q̄z ī ce
teris membris. ſignificantur prelati illi q̄
plus videntur babere ſcientie et diſcretio
nis. tales difficilius excoriantur a propria
voluntate q̄z ſimplices. eo ꝙ in multa ſa
pientia multa ſit indignatio. Eccs. j. Jtez
anguilla pellem lubricam babet et vix te
neri poteſt ad excoriandū. Sic multi ita
lubrici et mobiles ſunt ꝙ pelle proprie vo
luntatis ſpoliari non poſſunt. ſemper ra
tiones ad excuſandum vel contradicēdū
babentes. He ſunt pelles terre madian.

id eſt. contradicentes quibus cōminatur
dominus per Abacbuc. iij. Turbabūtur
pelles terre madian. ſcilicet in preſenti. et
in futuro iudicio. ¶ Jtem quia merituz
euacuat. Yſa. lviij. Quare ieiunauimus
et non aſpexiſti. Et ſequitur. Ecce in die ie
iunij veſtri inuenitur voluntas veſtra. q̄
fit vt bona veſtra non ſint. Virga quāto
plus babet de bumore. tanto citius flecti
tur. Sic qui plus babet de gratia citius
obedit. Sed lignum aridum cito frangi
tur dum flecti creditur. Sic ſuperbi quia
ſine bumore gratie ſunt. flecti non poſſūt.
Ecc̄. vj. Non te extollas in cogitatiōe ani
me tue velut taurus. ne forte elidatur vir
tus tua per ſtulticiaz. et fructus tuos per
das. et relinquaris velut lignum aridum
in deſerto. id eſt. ſine merito. Jtem arcus
a parte ventris multum poteſt incurua
ri. ſed a parte dorſi non. ſed frangitur Sic
multi in proſperis obediunt et in bis que
corpus delectant. ſed in duris laboribus
et in aduerſis refugiunt et recalcitrant. ſic
equus babens dorſum excoriatum con
tra onus. nō attendentes q̄d dicit Greḡ.
ꝙ obedientia quanto plus babet de ſuo.
tanto minoris eſt meriti. ¶ Jtem q: mor
te eterna dignū efficit. Bernardus. Quid
odit deus aut quid punit niſi propriā vo
luntatez. ceſſet propria voluntas. et infer
nus non erit. Jtem talis raptor ⁊ fur pba
tur. quia accipit dominium ſue volunta
tis. quam in deū ⁊ prelatū tranſtulerat et
vult babere. ⁊ ſic accipit alienū. Et ideo q̄
vult deo ſubtrabere quod ſuū eſt. iuſtuz ē
vt beneficijs eius puetur. ſm vbū Greḡ.
Juſtum eſt vt ab ei⁹ beneficijs ſit quilibet
alienus q̄ illi⁹ iuſſionibus nō vult eē ſub
iect⁹. Sz q̄ ſeipm vinceret magnū pmiuz
acquireret q: forti⁹ eſt ſeipum vincere q̄z
gentez vnā. q: q̄ ꝯ aliū pugnat ex dimidio
ſe pugnat. ſed cum pugnat contra ſe ex to
to ſe pugnat. Multi enim vrbes ⁊ regna
ſibi ſubiugauerunt ſed nō ſeipos. Jdo di
cit Seneca. Qui ſe vincit contra omnia
fortis eſt.

¶ De Virginitate.

Multa ſūt propter
que cōmendat̄ v̓ginitas. ¶ Pri
mū eſt q̄ ſponſa chriſti. ij. Cor.
xj. Deſpondi vos vni viro virginē caſtā
exhibere chriſto. Leuit. xxj. pceptū eſt ſum
mo ſacerdoti virginē tantū ducere vxorē
ſed viduā et repudiatam ſordidā ⁊ mere
tricem nō accipiet. ¶ Per iſta v̓ba quattu
or genera mlier̄ que a matrimonio ſūmi
ſacerdotis repellūt. ſignificant̄ q̄ttuor ge
nera hoīm q̄ a matrimonio chriſti exclu
dunt̄. ¶ Primū genus. p viduam intelli
gitur aīa cui mortuꝰ eſt carnalis vſus. ſed
non affectꝰ. quā ſola neceſſitas retrahit a
malo. et non caritas. et talis poteſt dicere
vidua de viuo marito. q̄ lambit vbi mor
dere nō p̄t. i. delectatōnes p̄teritas q̄s ha
bere nō p̄t. cupit ſicut canis lingit haſtile ⁊
ſcutellam poſt cibum. De tali d̄r. j. Thi. v.
Vidua in delicijs viuens mortua eſt. Ta
liſ vidua quando contingit ei aliquid qđ
ei non placet ſemꝑ recogitat maritū ſuū
mortuum q̄uis fuerit peſſimꝰ. Talis eſt
aīa qn̄ contingit ei aliquid aduerſi ſemꝑ
ſuſpirat ad ea que dimiſit. vt filij iſrael ad
ollas carniū in deſerto. Exo. xvj. ¶ Per
repudiatam ſignificant̄ illi quos munda
na negocia repudiant et ad illa ſe ingerūt
non vocati a dn̄o. condemnantur et oppri
muntur et mundū non contemnūt. ſicut
meretrix a ſuo leccatore non recedit. licet
ab eo frequenter verberet̄ et cū eo multaſ
moleſtias ſuſtineat. Augꝰ. Ecce turbat
mundꝰ ⁊ amatur. quid ſi trāquillus eſſet.
quomodo inhereres formoſo qui ſic am
plecteris fedum. Sicut enim vna anima
non p̄t eſſe habitatrix duorū corporum.
Ita amor dei et amor mūdi non poſſunt
ſimul in eadem anima dominari. Unde
Auguſtinus. Totum exigit a te qui totū
fecit te. Item tales vere poſſunt compara
ri leccatoribus qui in curia p̄ncipum bo
nis nutriti morſellis. licet faſtidientur et
licentientur. tamen expulſi per vnū oſtiū.
redeunt per aliud. Sic q̄dam ſunt illecti
ita delectatiōibꝰ mundi et illecebris ꝯplicē
aduerſitatibus et moleſtijs p̄mant̄. tn̄ ab
eo nō recedūt. Cōtra q̄s d̄r Ecc. xxix. Mi
nimū p magno placeat tibi. et improperi
um pegrinatōnis nō ſuſtinebis. ¶ Per
ſordidā intelligit̄ aīa q̄ imūdis affectōibꝰ
maculat̄. Si vis ergo deſponſari chriſto.
auferas ſibi veſtimenta ſordida. iuxta ver
bū Zach. iij. Exemplū ꝙ in veſte alba tur
pior eſt macula ⁊ facilꝰ apparet. ſic in v̓gi
ne. Sicut ſolēt v̓gines maritande abijce
re ſordida veſtimēta. ſic et tu ſordida opa
vt omī tp̄e veſtimenta tua ſint candida.
Eccē. ix. Unđ Rom. xiij. Abijciamuſ opa
tenebrar̄ et induamur arma lucis. ¶ Per
meretricē q̄ patit̄ cuiuſlibꝫ libidini intelli
git̄ aīa que cuilibet cedit temptatōni. Et
nota ꝙ non d̄r caſta mulier que libent̄ au
dit verba corruptoris. licet ei ꝯſentire nol
let. Sic non d̄r caſta aīa q̄ temptatōes dia
boli recipit et in eis delectat̄. lꝫ pctō con
ſentire non velit. Ideo d̄r Ecc. xiij. Attēde
auditui tuo quoniā cū ſubuerſione tua
ambulas. ¶ Scđm qđ cōmendat virgi
nitatem ē mundicia. Apoca. xiiij. Hi ſūt
qui cum mulieribus nō ſunt coinquina
ti. virgines enim ſunt. Hieronimus. Illa
virginitas hoſtia chriſti eſt. cuius nec mē
tem cogitatio. nec carnē libido maculat.
Caſtitas enim corporis ſine caſtitate mē
tis eſt quaſi ſpica ſine grano. burſa ſine
argēto. nux ſine nucleo. lampas ſine oleo.
dolium ſine vino. Hec ſunt fatue vir
gines que excluſe ſunt a nuptijs. quia nō
habuerunt oleū grē in vaſis ſuis. Mat.
xxv. Virginitas enim ſine gratia et cari
tate eſt lampas ſine oleo et igne. Bernar
dus. Subtrahe oleum lampas nō lucet.
¶ Item tolle caritatem caſtitas nō placꝫ.
Virginitas corporis plena ſordidis ꝯſide
rijs ſimilis eſt latrine habenti orificium
deauratū. et lampadi interius plene ſter
core et ceno. et ſimilis ſepulcro et feretro
exterius ornato. Math. xxiij. Ve vobis
hypocrite qui ſimiles eſtis ſepulcris de
albatis. Macula enim in veſte alba tur
pior apparet. Sic macula pcti in virgine.

Jdo biſſo compat̃. Prouer. xxxj. Mulier. purpura et byſſus indumentū eꝰ. ¶ Tertiū ꝓcioſitas. ideo gēme cōpat̃. Auguſtiꝰ Virginitas eſt gēma ꝓcioſa in theſauro. Mat. xiij. Simile eſt regnū celoꝝ theſauro abſcōdito in agro. Job. xxxviij. Nūq̄d ingreſſus es theſauros niuis. ⁊c. Ecc. xxvj Omnis ponderatio cuiuſcunqꝫ rei tꝑalis cuiuſcūqꝫ ponderis ſit et valoris nō ē digna ꝯtinentis. Non debet eſſe ſecurꝰ q̄ int latrones tam ꝓcioſum theſaurum portat in vaſe tam fragili. ij. Coꝛ. iiij. Habemus theſaurū iſtū in vaſis fictilibꝰ. Bern̄. Solent v̄gines q̄ vere virgines ſūt ſp̄ eē paude et nūq̄ꝫ ſecure. Exemplū de bernardo q̄ ꝓpter meretricez clamauit. Latro latro. ¶ Quartū eſt angeloꝝ ꝯformitas. Hieronimꝰ. In carne ꝑter carnez viuere non terrena vita eſt ſʒ angelica. Matt. xxij. Jn reſurrectōne neqꝫ nubent neqꝫ nubētur. ſed erūt ſicut angeli dei. Ambroſiꝰ. Supgreditur v̄ginitas ꝯditōnem hūane nature. ꝑ quā hoīes angelis ſimilant̃. Maioꝛ eſt tn̄ victoꝛia v̄ginuz q̄ꝫ angeloꝝ. Angeli eni ſine carne viuūt. v̄gines v̄o cum carne coꝛruptibili triūphant. Et nota ꝙ v̄gines debent eſſe ſolitarie et ſilueſtres. nō mltuz affabiles. Silueſtria eni aīalia pulcrioꝛez hñt pellē q̄ꝫ domeſtica. et cattus ſilueſtris q̄ꝫ domeſticꝰ. Unde ſolet dici Cattus domeſticꝰ cōburit pellem. Sic v̄gines ſilueſtres pulcrioꝛes ſolent eſſe. q̄ꝫ affabiles. Familiaritas eni et affabilitas viā parāt ad luxuriā. Geñ. xix. Ne ſtes i oī circa regione. ⁊c. Bern̄. O virgo ſancta ſola eſto vt illi ſoli placeas quē ſolum ex omnibus elegiſti. fuge publicū. fuge iſtos domeſticos. an ignoꝛas verecunduz habere ſponſum qui nequaq̄ꝫ ceteris ꝑſentibus ſuaz velit exhibere ꝑſentiam. ¶ Quintū eſt integritas. Cypꝛianꝰ. Virginitas eſt opus integrum atqꝫ incoꝛruptum. Jdeo v̄ginitas dr̄ lampas. quia ſicut lampas fracta non recuperatur. ſic v̄ginitas amiſſa non recuperatur. Nam ſiquis amiſerit v̄ginitatem ſuam ſi totum mundum daret plenum auro non recuperaret eā. Amos. v.

Virgo iſrael ꝓiecta eſt in terram ſuaz. nō eſt q̄ ſuſcitet eam. ¶ Sextum eſt foꝛmoſitas interioꝛ. quam requirit deus in ſpōſa ſua. Cant. ij. Oſtende mihi faciē tuā. ſ. interioꝛē que mihi placet. Pulcritudo eni exterioꝛ eſt ſicut pulcritudo depicta in pariete. tolle picturā de pariete apparet lutum quod erat interius vel pulcritudo floꝛis. Yſa. xl. Omnis caro fenum. ⁊c. Jdeo dicit̃ Prouer. vlti. Fallax gratia et vana ē pulcritudo. Pulcritudo que requirit̃ in veſtibus eſt pulcritudo accommodata. vel pulcritudo coꝛnicule. Multum erubeſceret aliquis nobilis ſi opoꝛteret eum mendicare ab ignobilibuſ. Sic erubeſcere debet homo quando a vermibus et ouibuſ mendicat pulcritudinem exterioꝛem. cuz pulcritudo naturalis ſufficere deberet. ſic̃ ſufficit alijſ creaturis vt ſoli et roſis ⁊ alijſ Guido. Care veſtes te oꝛnant. pulcritudo eſſet ſi eas oꝛnares. ideo oꝛnatum querendo oſtendis te eſſe turpem. decoꝛ q̄ cuz veſte induitur et cum veſte deponitur. veſtis proculdubio eſt non veſtiti. Bernardus. Fulgent monilibus et ſoꝛdent moꝛibus. ¶ Septimum eſt. remuneratō magna. Jſti enim debetur aureola et fructuſ centeſimus. Yſa. lviij. Hec dicit dominuſ eunuchis. Qui cuſtodiūt verba mea dabo eis locum in domo mea. et nomen melius a filijs et filiabus. Sap. iij. Felix ſterilis et coinquinata que neſciuit thoꝛum ī delicto.

¶ De Vſuris.

Multiplici ſtulticia laboꝛat vſurarius. ¶ Prima ē qꝛ cū lucrari deſiderat non vult fenenari deo cū magno lucro et ſine pctō. ſed ibi fenenaꝛ̃ vbi paruū eſt lucruz et magnuz peccatū. Auguſtinꝰ. Miſer homo cur feneraris homini. fenerare deo et centuplū accipies. et vitā eternaz poſſidebis. ¶ Secunda ſtulticia eſt. quia ipe accipit pignus ſuper melius vadium. quod ſcilʒ ſuꝑ animam ſuam et ad magnam vſurā

pene.large expēdit ſup ſeipm̄.et largius
q̄ʒ expēderet ſup deterius pignus qđ ipe
habeat.vnđ ſimilis ē aīalib⁹ emptis a car
nificib⁹.q̄ ad occidenduʒ impiguant̄.pro
quib⁹ quicq̄d carnifex expendit ſup ea ex
pēdit.Hoc dꝛ Hiere.xij.Congrega eoſ.q̄ꝗ
gregē ad victimā.et ſanctifica eos ī die oc
ciſionis.i.ſepara eos tanq̄ʒ ea que ſolent
imolari. ¶Tertia eſt iniq̄tas magna.qꝛ
vendit qđ cōmune ē oīb⁹.ſ.temp⁹.et ideo
iuſto iudicio punit̄ tp̄is indigentia.quia
viri ſanguinū nō dimidiabūt dies ſuos.
Item qꝛ vendit requiem noctis et lucem
diei.merito vtroq̄ʒ in futuro carebit.Idͦ
fatuus ē ſacerdos q̄ cantat p̄ eo requiem
quia ſcp̄tum eſt Ezech.vij.Qui vendidit
aliq̇d id q̊d vendidit nō reuertet̄ ei q̇ vēdi
dit. ¶Quarta eſt qꝛ vendidit paupi qđ ī
lege nature dʒ ei.quē legē creature inaia
te implere vident̄.Fluui⁹ ei inueniens va
cuitatem fouee nō p̄tranſit donec eam re
pleuerit.Quecūq̄ʒ vultis vt faciāt vobis
hoīes et vos facite illis.Lu.vj.Itē lex mo
ſaica dicit ei Leuit̄.xxv.Pecuniā tuā non
dabis fratri tuo ad vſurā.et frugū ſuper
abundantiā nō exiges.Item euangelica.
Lu.vj.Date mutuū nihil inde ſperantes
¶Quinta eſt quia res q̄ nō viuunt vult
parere.q̊d eſt ꝯ naturā.Vult eni nūmos
q̇ nō viuūt.ſingulis diebuſ vel menſibus
alios nūmos parere.et frumentū in arca
vel iā ꝯſumptū vult ſibi parere aliud fru
mentū.vult et pecuniā ſuā opari dū quie
ſcit.Item omi hora in die operat̄. Si ille
q̇ colligebat ligna in ſabbato lapidat⁹ eſt
vt dꝛ Numeri.xv. Quid fiet de vſurario
qui oī die ⁊ in oī feſto facit denarios ſuoſ
opari. ¶Sexta eſt.qꝛ nō vult reſtituere
aliena vt a laqueo diaboli et a pena eťna
liberet̄. Cum aues qñ laqueū ſentiūt po
tius dimittūt pedem vel alam q̄ʒ nō eua
dant.Eccs.ix. Quō capiuntur piſces.ꝛc.
Peioꝛ eſt iuda q̇ reddidit denarioſ pro q̄
bus vendiderat chꝛiſtuʒ.et inferno q̇ red
didit qđ ſuum nō erat in paſſione chꝛiſti.
Unde cōpat̄ vaſi paruo de terra in q̊ ſua
tur pecunia qđ denarios ſingillatim reci
pit.ſʒ nō pñt inde haberi niſi frangat̄.Sic
vſurari⁹ denarios reddit in moꝛte.qꝛ nō
p̄mittit̄ poꝛtare ſecum.Seneca.Auarus
nihil rectū facit niſi cū moꝛit̄. ¶Septima
cum dñs mandatū dederit hōi qñ pecca
uit.Geñ.iij.In ſudoꝛe vultus tui veſceris
pane tuo.plus et melius vult comedere
q̄ʒ alij et nō laboꝛare.Sʒ alij laboꝛauerūt
et ipi in laboꝛes coꝝ introierūt.ps.In la
boꝛe hoīm nō ſunt et cū hoīb⁹ nō flagella
bunt̄.ſed cum demonibus in inferno.ps.
Laboꝛabit in eternū ⁊ viuet adhuc in finē

¶De Veritate.

Solet diſtīgui tri
plex veritas.Oꝛis.coꝛdis.⁊ opis
Oꝛis in locutōne.Zach.viij.Ve
ritatem loquimī vnuſq̇ſq̄ʒ cū p̄ximo ſuo
Unus denarius verus valet centum fal
ſos.Sic vnus homo verax centū menda
ces.et plus diligit eū de⁹ q̄ʒ centū menda
ces.ps.Ecce eni v̇itatē dilexiſti.incerta ⁊
occulta ſapientie tue manifeſtaſti mihi.
Item dʒ cē v̇itas oꝛis in ꝯfeſſione.qꝛ con
fitens adducit̄ tanq̄ʒ teſtis in cauſa dñi ꝯ
ip̄m a quo exigit̄ veritas.qꝛ teſtis falſ⁹ nō
erit impunit⁹.Prou.xix.Et q̇ mentitur ī
confeſſione.teſtis ē fraudulent⁹.Ecc̄.iiij.
Pro aīa tua nō ꝯfundaris dicere veruʒ.
Nam in v̇itate ꝯfeſſionis aīa ſanctificat̄.
Joh.xvij.Pater ſanctifica eos in v̇itate.
ſcʒ ꝯfeſſiōis.qꝛ facta eſt iudea ſc̄ificatio e⁹
id ē.ꝯfeſſio ſc̄ificatio e⁹.Item p̄ hanc anīa
a peccato et a diabolo liberat̄.Jo.viij Co
gnoſcetis v̇itatem ⁊ v̇itas liberabit vos.
Item p̄ hanc ab ictibus inimici ſicut pu
gil clipeo p̄tegit̄.ps.Scuto circūdabit te
veritas e⁹.Item p̄ hanc in eternū regnuʒ
introducit̄.Yſa.xxvj.Aperite poꝛtas.et in
grediet̄ gens iuſta cuſtodiens veritatem
¶Item eſt veritas coꝛdis in contritōne
vel dilectōne.i.Joh.iij.Non diligam⁹ ver
bo neq̄ʒ lingua.ſed ope et veritate.Bern
ardus.Ille vere deum amat qui eum quē
amat querit.nec quicq̄ʒ ipſi⁹ ſecum.Qui
autem p̄remium ſui amoꝛis p̄reter deum

querit.ꝑ certo deū nō diligit ſ3 ſua.vt me/
retrix leccatorez q̄3diu dat ei.vel canis os
q̄3diu inuenit q̊d rodat.p̄s. Cōfitebit̄ tibi
cū bn̄feceris ei. ¶ Itē eſt vitas opis Eph.
iiij. Veritatē facientes i caritate creſcam⁹
in illo ꝑ oīa. ¶ Nota ꝙ ſūt q̊dam nūcij fal/
ſi q̊ portant arma regis picta in pixide.ſed
intus nō hn̄t lr̄ās.nec ſignū e⁹. Tales ſūt
hypocrite q̊ nō opant̄ intentione placēdi
abſq3 mūdo. et iō opa eoꝝ erūt vt falſi te/
ſtes.⁊ ɔdēnabūt̄ in iudicio.qn̄ libri ɔſcien
tiaꝝ apti erūt.⁊ dicet̄ eis. Neſcio vos. Itē
voleti ditari nec ſufficit ſibi niſi ānuatim
creſcat in aliq̊. Similit̄ deſiderās ditari ī
bonis ſpūalib⁹ d3 annuatim et quotidie
bona ſua ampliare. vt dicitur.j. Theſſal.
iiij. Ambuletis vt abundetis magis.

¶ De Videndo deum.

Debemus uidere ꝑmo deuz.p̄s. Reſpice in faciem
chriſti tui. Joh.xij. Dn̄e volum⁹
ieſum videre. In q̄ debemus tria videre.
¶ Primo eius v̄ba. Hiere.ij. Videte ver
bū dn̄i.i.intelligite. Agar in deſerto vidit
puteū aque videntis ⁊ viuentis. Geñ.xvj
id eſt.ſacram ſcripturam que facit videre
Prouer.vj. Mandatū lucerna eſt et lex
lux.et viuere. Jo.vj. Verba q̄ ego loquor
vobis ſpūs et vita ſūt. ¶ Scdō debemus
videre e⁹ opa.p̄s. Venite ⁊ videte opa dn̄i
Primo opus incarnatōis. Exo.iij. Venit
moyſes in deſerto ⁊ vidit ignē ⁊ dixit. Va
dam ⁊ videbo viſionē hanc. Ignis ī rubo
deitas in carne. Deuto.iiij. Dn̄s noſter
ignis ɔſumēs ē. Rub⁹ ꝑpter aſperitatem
hūanitatem ſignificat. Multa ei dura et
aſpera ꝑ nobis in cruce ſuſtinuit. Yſa.liij
Vere lāguores nr̄ōs ip̄e ꝑtulit.⁊ dolores
nr̄ōs ip̄e portauit ¶ Tertio debem⁹ vide
re opus nr̄ē redemptōnis. Cant.iij. Egre
dimini filie ſion ⁊ videte regē ſalomonez.
⁊c. Treñ.j. O vos oēs q̄ tranſitis ꝑ viaz at
tendite ⁊ videte ſi ē dolor ſicut.⁊c. Heb.xij.
Recogitate eū.⁊c. Jō filij iſrl̄ aſpicientes
ſerpentē eneū ſanabāt̄ a morſib⁹ ſerpētū.
Numeri.xxj. Greḡ. Videntes anguſtias
chriſti facili⁹ vr̄ās portabitis. Exemplu3
de iuuene cui dn̄s oſtendit vuln⁹ lateris ī
menſa. ¶ Ite3 debem⁹ noſmetip̄os vid̄e.
Et circa nos debem⁹ multa videre. Pri/
mo vocatōnem nr̄ām ad fidem.j. Coꝝ.j.
Videte vocatōnem vr̄ām frēs quoniam
nō multi potentes.nō multi nobiles ſm̄
carnē.ſed q̄ ſtulta ſunt.i.q̊s mundus ſtul
tos reputat elegit de⁹.vt ɔfundat ſapiētes
⁊ infirma h⁹ mundi.i. paupes qui nulli⁹
erant potentie elegit.et ea que nō ſūt.id ē.
que oīno nihil videntur valere.vt ea que
ſunt.⁊c. ¶ Scdō debem⁹ videre defectus
nr̄ōs et peccata noſtra ad humiliandum
nos. Hiere.ij. Vide vias tuas in cōualle.
ſcito quid feceris.⁊c. Aug⁹. Homo ſi te vi
deres tibi diſpliceres et mihi placeres.
Nunc aūt quia te non vides tibi places
et mihi diſplices. ¶ Tertio iuſtos homi/
nes ad imitandum. Heb.xiij. Quoru3 in/
tuentes conuerſationis exitum imitami/
ni fidem. Math.xj. Quid exiſtis ī deſer/
tum videre hominem mollibus veſtitu3
vel arundinem vento agitatam.non.ſed
prophetam qui bona dicit.et plus q̄3 pro
phetam qui bona facit et digito oſtendit.
Job.xxxiij. Reſpiciet homines ⁊ dicet.pec
caui.⁊c. Require de hoc.cap̄.de exemplo.
¶ Quarto debemus videre inſidias dia
boli ad p̄cauendum. Eph.v. Videte q̄uo
caute ambuletis.quia diabol⁹ inſidiatur
nobis.ſicut latro mercatoribus qn̄ nouit
eos aliquid portare.p̄s. In via hac q̄ am/
bulabā abſcōderūt laqueū mihi.ſicut ab/
ſcōdit̄ rete auib⁹ vel piſcib⁹.vel caute am/
buletis ne cadatis q2 via lubricoſa.j. Coꝝ.
x. Qui ſe exiſtimat ſtare videat ne cadat.
¶ Quinto debemus videre ea q̄ futura
ſunt iuxta illud. Deuto.xxxij. Vtinā ſape
rent ⁊ intelligerent ac nouiſſima ꝑuiderēt
Vtinā ſaperent q̄3 dulcis eſt de⁹.p̄s. Gu/
ſtate ⁊ videte.q̊niā.⁊c. Et ītelligerēt.id ē.ſe/
ip̄os viderēt. Berñ. Vide vn̄ venis et eru
beſce.vbi es ⁊ īgemiſce.q̊ vadis ⁊ cōtremi
ſce.ac nouiſſima ꝑuiderēt. Nota d̄ proui
dentia ſupra. Debemus ergo videre die3.

iudicij vt timeamus. Daniel'.vij. Aſpicie
bã donec throni poſiti ſunt. Lu.xxj. Vide
bũt filiũ hoīs venientē cũ potentia mag͂ ⁊
maieſtate. Greg̃. Illũ die fr̄es añ oculos
ponite. et q̄cquid graue cernit̃ eiꝰ cōpara-
tione leuigat. ¶ Itez penas inferni vt ca-
ueamꝰ. Yſa.xxxviij. Vadam ad portas in
feri. ſ. cogitatōne. Bern̄. Vadã vt videã
vt timeã et euadaz. Hiere.ij. Vide q̄z ma-
lũ ⁊ amarũ eſt reliq̄ſſe te deũ tuũ. Malũ
eſt ꝓpter penaꝝ acerbitatē. amarũ ꝓpter
ꝑpetuitatē. Yſa.xxxiij. Quis habitabit ex
vobis cum ardorибꝰ ſempiternis. ¶ Itē
gaudia eterna. vt appetamꝰ dicentes cum
ſtephano Act.vij. Ecce video celos aptos
Yſa.xxxiij. Oculi tui viderũt hierl'm ciui-
tatē opulentã. Ap'ls.j. Cor.xiij. Videmus
nũc ꝑ ſpeculũ in enigmate. tunc aũt facie
ad faciez. quod ipſe idem nobis concedat
q̄ eſt benedictus in ſecula ſeculorum.

¶ De Vita eterna.

SIcut dicit augu
ſtinus. Beata ē vita cũ id qđ ho
minibꝰ optimũ eſt habet̃ ⁊ amat̃
Si alicui nũciaret̃ ꝙ eſſet heres alicuius
magne poſſeſſionis vel hereditatis. vnde
magnus honor ſibi vel ſuis poſſet eueni-
re. multũ gauderet et magnas expēſas fa
ceret et poneret ſe in multis miſerijs ⁊ trã
ſiret maria ⁊ montes vt cito veniret ad h̄
Et ſi dimitteret ſe exhereditari. acciderz ex
prauitate magna et defectu cordiſ. Deus
aũt nũciat amicis ꝙ ſũt heredes vite et re
gni eterni. Job.xxxvj. Annũciat amico q̊-
niam poſſeſſio eꝰ ſit. ſ. ꝙ habeat ibi ius. ⁊ ꝙ
ad eam poſſit aſcendere. niſi ex prauitate
cordis et d̄fectu ꝑdat. Sup h̄ expauit cor
meũ factũ in tali exceſſu q̄ſi motũ de loco
ſuo. Parũ fuit ꝙ ſaltaret de ventre ob ſui
deſideriũ. Vita et̄na debet̃ nobis iure he-
reditario. Turpe eſt cũ terra aliqua vēdi-
tur ſi ab eis q̄ nō ſunt de cognatiōe emat̃.
Sic nos oēs ſumꝰ fr̄es chriſti. vñ heredi-
tatē regni celoꝝ quã venditiōi expoīt eme-
re debemꝰ. Hiere.xxxij. Eme agrũ meuz q̄
eſt in anathot. tibi eī cōpetit iure ꝓpinqui
tatis. Item libenter d̄r res emi in q̄ q̄s nec
falli p̄t nec damnificari. Tale ē regnũ celo
rũ q̄ncũcũq3 ꝯſtet. Prouer.vlti. Conſide
rauit agrum et emit illum. Et ſequit̃. Gu
ſtauit ⁊ vidit q̊niam bona eſt negociatio
eiꝰ. Item deus multũ oſtendit eternaz vi
tam vel gratiam valere ⁊ magnam eē q̄n
eam tam care vendit amicis quos nullo
modo deciperet. Petrus emit eam mar-
tirio crucis. Paulus amputatione capi
tis. et ſic de alijs. Ip̄e enim filius dei emit
eam amicis ſuis effuſione ſanguinis ſui.
Magna ergo inſania videt̃ illi qui credit
ad meliꝰ forum habere vinũ q̄z filiꝰ vel ſer
ui domus vel etiaz paterfamilias. Sic q̄
paradiſũ ad meliꝰ forũ vult habere q̄z ſcti
vel ip̄e chriſtꝰ. Lu. vltimo. Nōne oportuit
chriſtum pati. ⁊c̄. Grego. Quis ſctōꝝ ſine
tribulatōne coronatus eſt. facta p̄cedenti
tium recolamꝰ. et non erũt grauia que to
leramꝰ. Item ſi homo tantuz laborat pro
vita iſta q̄ miſera et fluida eſt. q̄ntum de-
beret laborare ꝑ vita eterna. Auguſtinꝰ.
O amatores mundi non eſt requies vbi
queritis eam. Beatam vitam queritis in
regione mortis. non eſt hic. q̄uo ibi beata
vita vbi nec vita. Q3 ſi amatis iſtam mi-
ſeram fluidamq3 vitaz. vbi cũ tanto labo
re viuitis. q̄nto magis amare debetis illã
beatam vitam vbi nullũ dolorem ſuſtine
bitis. Si homo tantũ cauet ſibi a nociui
cibis pro vita tempali. quare nō pro vita
eterna. que ꝑ mala opera amittitur. Job
vj. Nunq̄d poterit guſtari quod guſtatũ
affert mortē. Item homo indigens omni
bono libenter quereret patriam vbi hoīs
omnibꝰ abũdaret ſine fine. hec ē vita eter
na. Iudicũ.xviij. Da nobis dñe locũ in q̊
nulliꝰ rei ē penuria. Deuto.viij. Omnium
rerũ abundantia ꝑfrueris. Augꝰ. Cur ꝑ
multa vagaris homuntio querendo bie
tue et corporis tui bonum. Ama vnũ bo
num in quo ſunt omnia bona et ſufficit.
Quid eī amas caro mea. quid deſideras
anima mea. Ibi eſt quicq̄d amatis. quic
q̄d deſideratis ¶ Si delectat pulcritudo

Vita eterna.

Fulgebūt iuſti ſicut ſol in regno pr̄is eoꝝ
Abſalonis formoſitas ibi eſſꝫ deformitaſ
et tñ in toto iſrl̄ nō erat pulcrior illo. ita ꝙ
a planta pedes vſqꝫ ad verticē nō erat in
eo vlla macl'a. Cur ergo queris pulcritu‑
dinem q̄ ſicut flos marceſcit et cadit. et de
ſpicis illam que dabit̄ bn̄ilib⁹ et deſpectiſ.
Phil. iij. Saluatorē expectam⁹ q̄ refor. ꝛc.
¶ Si delectat velocitas. Certe vbi volu‑
erit ſpūs ibi ꝓtinus erit corp⁹. ſicut ſol ſta
tim cū naſcit̄ in oriente. apparet in occidē‑
te. Tunc ſaliet ſicut ceru⁹ claud⁹. vt dicit̄
Yſa. xxxv. ¶ Si libertas. Liberabit̄ creata
a ſeruitute corruptionis in libertatē glie
filiorū dei. Illa q̄ ſurſum eſt hieruſalē libe‑
ra eſt. Si care emit aliquādo homo liber
tatem temporalem. quare non eternam.
vbi mortua manus non accipitur nec cē‑
ſus reddit̄. ¶ Si longa et ſalubris vita de
ſideratur. Ibi eterna ſanitas. et vite eterni
tas. Ibi null⁹ moritur. quia null⁹ ibi orit̄.
ſed iuſti imꝑpetuū viuent et ſalus iuſto‑
rum a dn̄o. Ibi nullus intrīſecus morb⁹.
nullus extrinſecuſ. ſed ſūma in carne ſani
tas. in anima tota trāquillitas. q꞉ chriſt⁹
erit vita tua. nec te ſenectus conſumit.
Si ſatietas. Pſal'. Satiabor cū apparue
rit gloria tua. Chriſtus enim erit cib⁹ tu⁹
ne eſurias. potus ne ſitias. Apoc̄. vij. Nō
eſurient neqꝫ ſitiēt amplius neqꝫ. ꝛc. Chry
ſoſtom⁹. Ibi ſatiati deſiderabimus. ne ſa
tietas generet faſtidiū. deſiderantes ſatia
bimur. ne cum anxietate ſatiet deſideriū.
In p̄ſenti nō ſatiatur oculus viſu nec au‑
ris auditu implet̄. Eccs. j. Sed tūc imple‑
bitur in bonis deſideriū tuum. ¶ Si me
lodia vel leticia. Uacabimus dei laudib⁹
qui erit om̄ia in omnib⁹ vbi nec vlla deſi
dia ceſſabitur. nec vlla indigentia labora‑
bitur. p̄s. Sicut letantiū omniū habita‑
tio eſt in te. Gaudium ꝛ leticia inuenient̄
in ea et grā̄ꝛ actio. et vox laudis. ¶ Si ſa
pientia vel cognitio. Ip̄a ſapientia oñdit
ſeipam. tunc cognoſcent a minimo vſqꝫ
ad maximum. Bernard⁹. Cognoſcemuſ
patris potentiā. filij ſapientiam. ſpirituſ‑
ſancti benignuſſimam clementiam. et ita
habemus illius ſumme trinitatis cogni‑
tionem. Chryſo. Quid eſt qd̄ nō ſciat qui
ſcientem om̄ia videt. Joh. xvij. Hec ē vita
eterna vt cognoſcant te verum deū ꝛ quē
miſiſti ieſum chriſtū ¶ Si cōmuniſ ami
cicia vel dilectio. Diligent deū plus q̄ꝫ ſe‑
ip̄os. Etiam ſe inuicē tanq̄ꝫ ſeip̄os. Et de‑
us ip̄os plus q̄ꝫ illi ſeip̄os. Et tāta vis ca
ritatis omēs ſibi ſociat vt quod in ſe non
accipiat in alio accepiſſe gaudeat. ¶ Si
pax et concordia. Illis erit vna voluntas.
ibi nihil aduerſum. nec a ſeip̄o nec ab alio
quis patietur. quia erit illis omnib⁹ vna
voluntas. Idem in illa eterna patria vbi
immortales erimus nec prelia erunt vlla
nec debita. ſed vera pax. ¶ Si potentia
queritur. et omnipotens erit quilibet vo
luntatis ſue. Naꝫ ſicut poteſt deus quod
vult per ſeip̄m. ita poterunt illi quod vo
lent per ſeipſos. quia ſicut non aliud vo‑
lent q̄ꝫ ille. ita ille volet quicquid illi vo‑
lent. et quod ille volet non poterit nō eſſe.
¶ Si diuitie diligunt̄. Gloria et diuitie ī
domo e⁹. Fideles ſeruos ſuos ſupra mul
ta conſtituet. vt dr̄ Math. xxv. Grego⁹.
Si vere diuites eſſe cupitis veras diuiti‑
as amate. Yſa. xxxiij. Oculi tui videbunt
hierl'm ciuitatem opulentā. ¶ Si honor
Ibi erit verus honor q̄ nulli denegabitur
nulli concedet̄ indigno. Imo filij vocabū
tur. quia vbi erit deus et ip̄i. Uolo pater
vt vbi ego sū illic ſit et miniſter me⁹ Jo. xij
¶ Si ſecuritas. Uiuent cum omni tran
quillitate ſecuri. quia iuſtoꝝ anime ī ma
nu dei ſunt. ꝛc. Sap̄. iij. Bernard⁹. O ciui‑
tas celeſtis manſio ſecura patria totū cō
tinens quod delectat. populus ſine mur
mure. incole quieti. homineſ nullam indi
gentiā habentes. O q̄ꝫ glorioſa dicta ſūt
de te ciuitas dei. ¶ Si requies. Ibi requi
es ſine labore. Apoca. xiiij. Amodo iā di
cit ſpiritus vt requieſcant a laborib⁹ ſuis.
¶ Si delitie vel voluptates. Omnes de
litie que ſunt in mundo. et erunt vſqꝫ ad
diem iudicij minores ſunt reſpectu illius
ſuauitatis. quomodo ſit vna gutta aque
reſpectu totius maris. Bernard⁹. Tāta

eſt iocunditas et ſuauitas illi⁹ celeſtis pa
trie. ꝙ ſi non liceret ibi eſſe niſi ꝑ vni⁹ hore
morã omẽs huius vite dies pleni deli-
cijs merito ↄtemnerentur. Cui compara-
ta omĩs aliunde ſuauitas dolor eſt. omĩſ
iocunditas meror. omne dulce amarum
omne odoriferũ fedum. omne quodcũqȝ
aliud delectari dici poſſit moleſtũ. cuȝ dei
bonitas in infinitum excedat omẽȝ boni-
tatem. Bernard⁹. Si tanta inuenitur de-
lectatio in porciũcula creature ꝙ non po-
teſt homo ab ea ſeꝑari. q̃nta erit i ipo crea
tore. Si gutta inebriat. multo magis tot⁹
fons. ¶ Si diuine bonitatis veſtigia tã-
tum habẽt ſuauitatis. quid habet ipe fõs
pietatis deuſ. Item ſolus odor qui datur
ſanctis in p̃nti plus valet et delectat q̃ȝ to
tum gaudiũ huiuſ mundi. quid ergo erit
de veritate dulcedinuſ. Aug⁹. Quicquid
voles erit. et quicq̃d noles non erit. Gre-
gori⁹. Nihil exteri⁹ q̃d appetat̃. nihil interi
us q̃d faſtidiatur. cor humanũ indigens
cor expertum erũnis. q̃ntum gauderes ſi
in his omĩbus abundares. Dedignetur
ergo frẽs vnuſquiſqȝ veſtrum vltra velle
ſeruire peccato cui tanta ꝓmittunt̃ ĩ celo
et multa alia que oculus nõ vidit. nec au
ris audiuit. nec in cor hoĩs aſcendit. q̃ pre
parauit dñs de⁹ electis ſuis. vt d̃r. j. Cor. ij
Ad que perducere dignetur. Qui viuit
et regnat. per omnia ſcl'a ſeculoꝝ Amen.

¶ Explicit materia

aurea ⁊ enucleata floſ theologie nũ
cupata. applicabilis ad ſermones ꝑ
totum annũ tam de temꝑe q̃ȝ d̃ ſan
ctis cuȝ regiſtro thematum. et tabu
la abcdaria omniũ materiarum in
libro preſenti contentaꝝ.

Tabula queſtionum

¶ Incipit tabula queſtionum

¶ In pͥma dñica aduentus dñi eſt euāgelium. Cū appropinquaſſet ieſus hieroſolymis ꝛc. Matth. xxi. In q̊ fit mētio ꝺ aduētu chriſti in carnē dū ꝺꝛ. Dicite filie ſion. Ecce rex tu⁹ venit tibi ꝛc. Vñ poſſunt ſequentes q̄ſtiones diſputari. ¶ Prima. Vtrū redemptiōe generis humani neceſſariū fuit deū incarnari ¶ Secūda. Vtrū ſi hō non peccaſſet de⁹ incarnatus fuiſſet. ¶ Tertia Vtrū ꝯuenienti⁹ fuit filiū dei incarnari q̄ȝ aliquā aliā pſonā.

¶ In dñica ſecūda eſt euāgeliū. Erunt ſigña in ſole ꝛ luna. Luc. xxi. In q̊ q̄ꝛ tangit̄ de aduentu chriſti ad iudicium. pñt diſputari ſequētes q̄ſtiones ¶ Prima eſt Vtrū generale iudiciū ſit futurū ¶ Secūda Vtrum oēs iudicādi in iudicio videbūt filiū hoīs. id eſt. chriſtuȝ in forma hūana gl'ioſa iudicantē ¶ Tertia. Vtrū ſigna q̄ aſſignant̄ in lectiōe euāgelij pcedāt iudiciū ¶ Quarta Vtrū tps futuri iudicij pōt determiate ſciri ab aliquo hoīe

¶ In dñica tertia eſt euāgeliū. Cū audiſſȝ iohēs in vinculis opa chriſti. Matthei. xi. Circa qꝺ occurrūt ſequētes q̄ſtiōes diſputande ¶ Prima Vtrū beat⁹ iohēs baptiſta dubitauerit an chriſt⁹ eſſet q̄ mittend⁹ fuit ſaluatoꝛ mūdi. ¶ Secūda. Vtrū chriſtus ꝯueniēter rñdit ad q̄ſtionē iohis cum dīt. Dicite iohāni. Ceci vidēt ꝛc. ¶ Tertia. Vtrum beatus iohannes fuerit plus q̄ȝ pꝛpheta.

¶ In dñica quarta eſt euāgeliū. In illo tēpoꝛe. Miſerunt iudei ab hieroſolymis ꝛc. Joh. i. Circa qꝺ pñt diſputari ſequētes queſtiones. ¶ Prima. Vtrū beat⁹ iohēs bñ rñdit ad interrogatōnē ſacerdotū ꝛ leuitarum q̄rentiū. Tu q̊s es ¶ Secūda. Vtrū fuerit ꝯueniēs iohēm baptizare. ¶ Tertia Vtrū ꝯueniens fuit vt chriſt⁹ inter hoīes ꝯuerſaretur.

¶ In feria quarta q̄ttuoꝛ tēpoꝝ ē illꝺ euāgelium. Lu. i. Miſſus ē angel⁹. Circa qꝺ q̄ſtiones diſputādas q̄re in feſto annunciationis marie

¶ Feria ſexta eſt euāgelium. Exurgēs maria Lu. i. Diſputanda ſup h̄ quere in feſto viſitatiōis marie

¶ In die ſabbati eſt euangeliū. Anno. xv. Lu. iij. Venit ſcȝ iohānes in omnē regionē iordanis pꝺicans baptiſmū pnīe in remiſſionē pctoꝝ. Circa qꝺ venit diſputandum. Vtrū baptiſm⁹ iohis ꝯferebat grām

¶ In vigilia natiuitatis chriſti ē euāgelium. In illo tpe. Cū eſſet deſpōſata mater ieſu ꝛc. Matthei. i. Circa qꝺ multe q̄ſtiones diſputāde venirēt. inter q̄s ſunt he q̄ ſequūtur ¶ Prima. Vtrū chriſt⁹ debuit de vͥgine deſpoſata cōcipi ¶ Secūda Vtrū inter mariā ꝛ ioſeph fuit pfectū matrimonium ¶ Tertia. Vtrū pꝺictū matrimoniuȝ fuit aliqñ cōſummatū ¶ Quarta Vtꝝ chriſt⁹ ſit dicēdus ꝯcept⁹ de ſpū ſctō.

¶ In die natiuitatis dñi ſunt tria euangelia. ꝛ ita circa qꝺlibet occurrūt queſtiones alique diſputande. Circa pͥmū ſcȝ In illo tpe. Exijt edictū. Lu. ij. ſequentes q̄ſtiones. ¶ Prima. Vtrū chriſto ſit attribuēda aliqua natiuitas tpalis. ¶ Secunda. Vtruȝ ſm tpalem natiuitatē beata virgo pōt dici mater chriſti ¶ Tertia vtrū ꝯueniēti tpe ꝛ loco chriſtus nat⁹ eſt.

¶ Circa euangeliū ſecundū qꝺ in aurora legit̄ in ſecunda miſſa. ſ. In illo tpe. Paſtores loquebant̄ ꝛc. Luc. ij. Poſſunt q̄ri ea q̄ ſequunt̄. ¶ Primo Vtꝝ ꝯueniēter paſtoribus pͥmo manifeſtata ē natiuitas chriſti ¶ Secūdo Vtrū ꝯferentia illa q̄ ꝺꝛ Maria erat ꝯferēs q̄ audierat fuerit cōferentia alicui⁹ dubitatiōis

¶ Euāgeliū in tertia miſſa ē. In pͥcipio erat vͥbuȝ. Joh. i. Circa qꝺ pōt diſputari ſequēs q̄ſtio. Vtrū vͣa ſit iſta ꝓpoſitio. Verbum caro factū eſt ꝛc.

¶ Circa dñicā infra octauas natiuitatis dñi eſt euāgeliū. In illo tpe. Erāt ioſeph et maria mat̄ ieſu mirātes ꝛc. Lu. ij. Poſſunt diſputari ſequētes queſtiones ¶ Prima Vtrū ſit verū q̄ chriſt⁹ ſit poſit⁹ in ruinam multoꝝ ¶ Scꝺa. Vtrum beata maria ita gladio cōpaſſiōis mortis chriſti fuerit pforata vt vere martyr chriſti appellari poſſit

¶ In feſto circūciſionis eſt euāgeliū. In il
lo tpe. Poſtq̄ꝫ ꝯſūmati ſūt ⁊c. Lu. ij. Circa
qd pn̄t he q̄ſtiones diſputari ¶ Prima.
Utrū chriſtꝰ debuit circūcidi ¶ Secunda
Utrū circūciſio nūc tpe grē ceſſare debuit.
¶ Tertia. Utrū ꝯueniēter nomen chriſto
fuit impoſitū ieſus.
¶ In vigilia epiphanie eſt euāgeliū illud
In illo tpe. Defuncto herode ⁊c. Math. ij.
Circa qd pōt diſputari ſequēs q̄ſtio. Utꝝ
chriſtꝰ ꝯueniēter vocat̄ nazareus
¶ In feſto epiphanie ē euāgeliū illud. Cū
natus eſſet ieſus. Mat. ij. Circa qd pn̄t diſ-
putari ſequētes q̄ſtiones ¶ Prima Utꝝ
natiuitas chriſti fuit ꝯueniēter p ſtellā ma
gis manifeſtata. ¶ Scđa. Utrum ſtella
magis apparēs fuerit vna de celeſtibꝰ ſtell̄.
¶ Tertia. Utrū magi ꝯuenient̄ venerunt
ad adorādū ⁊ venerādū chriſtū.
¶ In dn̄ica infra octauas epiphanie ē euā
gelium. In illo tpe. Cū factꝰ eēt ieſus ānoꝝ
xij. Lu. ij. Circa qd poſſūt diſputari ſequen
tes q̄ſtiones ¶ Prima Utrū chriſtus ſ̄m
aliquā ſapiaꝫ ſiue ſciam pfecerat ¶ Scđa
Utrū chriſtꝰ in gratia pfecerat. ¶ Tertia
Utrū chriſtꝰ aliqd ab hominibꝰ didicerat
¶ In octauis epiphanie ē euāgeliū Uidit
iohes ieſum ⁊c. Joh. j. Pn̄t diſputari ſeq̄n-
tes q̄ſtiones. ¶ Prima. Utrū iohes teſti-
moniū reddēs de chriſto ꝯuenienter dixit.
Ecce agnꝰ dei ⁊c. In q̄ innuit ꝙ paſſio chri
ſti ſit opata humani generis ſalutē per mo
dum ſacrificij. ¶ Secūda. Utrū ꝯueniēti-
us nomiauit chriſtū agnū dei q̄ꝫ aliqd ali-
ud aīal ſolitū ſacrificari ¶ Tertia. Utrum
chriſtꝰ pncipaliꝰ paſſus eſt p deletiōe pcti
originalis q̄ꝫ actualiū pctoꝝ
¶ In octauis epiphanie ſ̄m vſuꝫ pdicato
rum legit̄ euāgeliū de baptiſmo chriſti. ſcꝫ
In illo tpe Uenit ieſus a galilea ad iorda-
nem ad iohem vt baptizaret̄ ab eo Math
iij. Pn̄t diſputari ſequētes q̄ſtiones ¶ Pri
ma. Utrū ꝯueniēs fuit chriſtuꝫ baptizari
¶ Secūda. Utrū ꝯueniēter ſup chriſtum
baptizatū celi apti ſūt. ⁊ ſpūſſctūs deſcēdit
ſicut colūba. ⁊ vox patris audita eſt.
¶ In dn̄ica pma poſt octauas epiphanie
eſt illud euāgeliū. In illo tpe. Nuptie facte
ſunt in chana galilee ⁊c. Joh. ij. Circa quod
pn̄t diſputari ſequētes q̄ſtiones. ¶ Pria
Utrū chriſtꝰ debuit miracula facere ¶ Se
cunda. Utrū ꝯueniēter chriſtꝰ incepit face
re miracula ī nuptijs. mutādo aquā in vi-
num. ita vt ꝯuerſio aque in vinū fuit pmū
miraculū p eū factū. ¶ Tertia. Quis fuit
ſpōſus in pdictis nuptijs.
¶ In dn̄ica ſecūda legit̄ euāgeliū Cum de
ſcendiſſet ieſus de mōte ⁊c. Math. viij. In
quo narrant̄ duo miracula. vnū de ſanati-
one leproſi. aliud de ſeruo cēturionis. Cir-
ca qd poſſunt diſputari ſequētes q̄ſtiōes.
¶ Circa pmū querit̄. Utrū ꝯueniēs fuit ꝙ
chriſtꝰ leproſū tangēdo ſanaret ¶ Secun
do. Utrū ſit verū ꝙ ille leproſus lō poſtq̄s
fuit ſanatꝰ iuſſus eſt ire ad ſacerdotē ad ſi-
gnificandū ꝙ mūdatꝰ a lepra peccati p cō-
tritionē ſacerdoti teneat̄ ſe oſ̄ndere p ꝯfeſſio
nem ¶ Tertio q̄rit̄. Utrū in chriſto cadat
admiratio ¶ Quarto. Utrū verū fuit q̄ n̄
ſit inuēta tāta fides in iſrael quāta in cētu-
rione.
¶ In dn̄ica tertia eſt euāgeliū. In illo tpe
Aſcendēte ieſu in nauiculā ⁊c. Math. viij
Circa qd veniūt diſputāde ſequētes q̄ſtio
nes. ¶ Prima Utrū eccia vniuerſalis ſ̄m
ꝯta gloſam p nauiculā deſignata tēpeſtate
alicuiꝰ tribulatōis q̄nq̄ꝫ ita ꝯcutiet̄ vt nau
fragiū patiat̄ ¶ Secūda. Utrū fuit verū
ꝙ mare ⁊ vēti obediūt chriſto.
¶ In dn̄ica q̄rta pꝰ octauas epiphanie ē
euangeliū. In illo tpe dixit ieſus pabolam
hāc. Sīle eſt factū regnū celoꝝ homini ⁊c.
Mat. xiij. Circa qd pn̄t diſputari ſequētes
q̄ſtiones. ¶ Prima. Utrū diabolꝰ ſupſe-
minauerit ziʒaniā. i. hereſes in agro dn̄ico.
¶ Scđa. Utrū heretici ſint eradicādi per
morte de vita pn̄ti
¶ In dn̄ica. lxx. ē euāgeliū. In illo tpe dixit
ieſus pabolā hāc ⁊c. Mat. xx. Circa qd pn̄t
diſputari ſequētes queſtiōes ¶ Prima.
Utrū oēs hoies ad etnā beatitudinē a deo
ſint vocati ¶ Secūda. Utrū regrant̄ aliq̄
opa hoīm ad beatitudinē ꝯſequēdā a deo.
¶ Tertia. vtrū omniū laborātiū in vinea

dñi ſit vnũ remuneratiõis p̃miũ.
¶ In dñica ſexageſime eſt euãgeliũ. In il-
lo tpe. Cũ turba plurima ꝛc. Lu. viij. Circa
qͦd pñt diſputari ſequẽtes q̃ſtiones ¶ Pri
ma. Utrũ ꝯueniẽter chriſtꝰ plus fuerit i p̃-
dicatiõe ſua pabolis ¶ Secũda Utrũ pa
rabole ille chriſti ꝯtineãt veritatẽ ſm ſenſũ
litteralem.
¶ In dñica in q̃nquageſima ẽ euangeliũ.
Aſſumpſit ieſus .xij. diſcipulos ꝛc. Lu. xviij
In qͦ p̃dicit diſcipulis ſuis paſſionem ſuaꝫ
Circa qͦd pñt diſputari ſequẽtes q̃ſtiões
¶ Prima. Utrũ neceſſariũ fuit chriſtum
pati p humani generis liberatione.
Secũda Utrum ꝯueniẽter elegit pati i hie
ruſalem ¶ Tertia. vtrũ ꝯueniẽs fuit vt eti
am pateret̃ a gẽtibus
¶ In dñica p̃ma in quadrageſima ẽ euan
geliũ. In illo tpe. Ductꝰ ẽ ieſꝰ in deſertũ a
ſpũ vt tẽptaret̃ a diabolo Matth. iiij. Et qꝛ
in hoc euãgelio fit mẽtio de duobꝰ. de ieiu
nio ⁊ tẽptatione chriſti. Pñt he q̃ſtiones
diſputari. ¶ Prima. vtrũ ad ieiuniũ qua
drageſime oẽs teneant̃ ¶ Secũda. vtrum
ieiuniũ quadrageſime debito tpe obſeruet̃
¶ Tertia eſt. vtrũ cõueniẽs fuit chriſtuꝫ a
diabolo temptari
¶ In dñica ſecũda quadrageſime legitur
euangeliuꝫ illud. In illo tpe. Aſſũpſit ieſuſ
petrũ ⁊ iohem ꝛc. Matth xvij. Circa quod
pñt diſputari ſequentes q̃ſtiones ¶ Pri
ma. vtrũ ꝯueniẽs fuit chriſtũ trãſfigurari.
¶ Secũda. vtrũ ꝯueniẽter ibi ſunt inuẽti
teſtes trãſfigurationis. Moyſes helias ⁊
petrus ⁊ iacobꝰ ⁊ iohes. ¶ Tertia. vtrum
errauit petrꝰ dicẽs. Bonũ eſt nos hic eſſe.
⁊ petẽs tria tabernacula fieri. chriſto vnuꝫ.
helie vnũ. ⁊ moyſi aliud
¶ In dñica tertia q̃drageſime eſt euãgeli-
um. In illo tpe. Erat ieſus eijciẽs demoni-
um ꝛc. Luc. xj. Circa qͦd pñt he queſtiones
diſputari ſequẽtes ¶ Prima. vtrũ chriſtꝰ
ſufficiẽter oñdit ſe nõ in beelzebub ſed i vir
tute dei eijcere demonia. ¶ Secũda. vtrũ
ſufficiẽs fuit illud argumẽtũ chriſti. Si in
digito dĩ eijcio demonia pfecto venit i voſ
regnũ dei. i. chriſtꝰ ſiue meſſias. pmiſſus in
lege venit ¶ Tertia eſt. Utrũ ꝯueniẽs fuit
ꝙ carnẽ ſumeret de femina. quia dicit̃ Bea
tus venter ꝛc.
¶ In dñica quarta eſt euangeliũ. Abijt ie
ſus tranſ mare qͦd eſt tiberiadis ꝛc. Joh. vj.
Circa qͦd poſſunt hec diſputari ¶ Primo
Utrũ ꝯueniẽter chriſtꝰ ſatiauit quinqꝫ mi
lia hominũ de q̃nqꝫ panibꝰ q̃ reperti ſunt
apud quendam in ſocietate ¶ Secundo
Utrũ cõueniẽter chriſtꝰ ſatiauit q̃nqꝫ mi
lia hominũ de panibꝰ ordeacijs ⁊ nõ d tri-
tico. ¶ Tertio. vtrũ chriſtꝰ fuit verꝰ pphã.
ſicut dr in euãgelio
In dñica in paſſione eſt euangeliũ. In illo
tpe. dicebat ieſus turbis iudeoꝝ ꝛc. Jo. viij.
Circa qͦd poſſunt diſputari ſequẽtes q̃ſtio
nes. ¶ Prima eſt. Utrũ chriſtꝰ potuit re
dargui de aliquo pctõ ¶ Secũda eſt. vtꝝ
chriſtꝰ debuit ſine offenſione iudeis p̃dica
re ¶ Tertia eſt. vtrũ ſit verũ ꝙ abraam vi
dit diem chriſti
¶ In dñica ramiſpalmarum legit̃ paſſio
chriſti ſm Mattheũ. xxvj. Circa quaꝫ pñt
hec diſputari ¶ Primo. vtrũ alius poſſi-
bilis fuerit ⁊ ꝯueniẽtior modus liberatõis
humani generis. q̃ꝫ per paſſionem chriſti.
¶ Secũdo. vtrũ ꝯueniẽter chriſtꝰ tali die
voluit cũ regali honore intrare hierlm.
¶ In feria ſecunda legit̃ euangeliũ. Añ ſex
dies ꝛc. Joh. xij. Circa qͦd pñt hec diſputari.
¶ Primo. vtrũ ꝯueniẽs fuit vt chriſtꝰ ſu-
per caput ſuũ vnguentũ tanti p̃cij ſuperin
fundi pmitteret ¶ Secũdo. vtrũ chriſtus
cõueniẽter loculos cũ pecunia ſecũ porta-
ri pmiſerat ¶ Tertio Utrũ cõuenienter lo
culos pecunie portãdo iude cõmiſerit.
¶ In feria tertia legit̃ paſſio ſm Marcuꝫ
xiiij. Circa quã paſſionem pñt he q̃ſtiones
diſputari ¶ Prima. vtrũ petrus peccauit
mortalit̃ negãdo chriſtũ. ¶ Secũda. vtrũ
poſtq̃ꝫ chriſtus p̃dixit petrũ ſe negaturuꝫ
fuit poſſibile petrum nõ negare chriſtum.
¶ Tertia. vtrũ omẽs aplĩ fugiẽtes capto
chriſto peccauerũt mortalit̃.
¶ Feria quarta legit̃ paſſio ſm Lucã. xxij
Circa quã pñt diſputari q̃ſtiones ſequen-
tes ¶ Prima vtrũ iudas vẽdẽdo chriſtũ

cõmiſerit ſymoniã. ¶ Secunda. Utrum peccatũ crucifigentiũ chriſtũ fuit grauiſſimũ. ¶ Tertia vtrũ volũtas humana ĩ chriſto aliud voluerit q̃z deꝰ voluerit

¶ In feria q̃nta die cene eſt euãgeliuz. Añ diẽ feſtũ paſce ꝛc. Joh. xiij. Circa q̃d poſſunt diſputari ſequẽtes queſtiões. ¶ Prima. Utrũ ↄueniẽter in die cene inſtitutũ eſt ſacramẽtũ eucariſtie. ¶ Secũda Utrum ↄueniẽter chriſtꝰ in die cene iude ꝓditori tribuerit ſacramentũ corpis ꝛ ſanguĩs ſui. ¶ Tertia Utrũ poſt buccellã intinctam a chriſto iude porrectã diabolus intrauit in eum.

¶ In feria ſexta ĩ q̃ fit mentio ď morte chriſti legit̃ paſſio Joh. xviij. Circa quã poſſũt diſputari ſeq̃ntes queſtiones. ¶ Prima. Utrũ ↄueniens fuit chriſtũ mori. ¶ Secunda Utrũ alia paſſio chriſti ſuffeciſſz q̃z mors ꝑ redẽptiõe humani generis ¶ Tertia. Utrũ ↄueniẽs fuit chriſtũ cũ latronibꝰ crucifigi

¶ Sabbato ſancto legit̃ euangelium Ueſpere autẽ ſabbati ꝛc. Math. xxviij. Circa q̃d pñt diſputari ſequẽtes queſtiones.

¶ Prima Utrũ ↄueniẽs fuit chriſtũ ſepeliri. ¶ Secũda Utrũ ↄueniens fuit vt chriſtus ad infernũ deſcẽderet ¶ Tertia. Utrꝫ chriſtꝰ totꝰ fuit in inferno

¶ In die reſurrectiõis domini legit̃ euangelium. In illo tpe. Maria magdalena ꝛc. Mar. xvj Pñt diſputari ſequẽtes q̃ſtiões ¶ Prima. Utrũ neceſſariũ fuit chriſtũ reſurgere. ¶ Scđa. Utrum cõueniens fuit chriſtũ tertia die reſurgere ¶ Tertia Utrũ totꝰ ſanguis q̃ ꝑ eũ fuſus eſt ꝑ humana redemptiõe ſit ĩ reſurrectiõe reaſſumptꝰ.

¶ In die lune legit̃ euangeliũ. In illo tpe. Duo ex diſcipulis ꝛc. Luce. xxiiij. Circa q̃d pñt diſputari ſequẽtes q̃ſtiones. ¶ Pria eſt. Utrũ ↄueniẽs fuit vt chriſtꝰ in alia effigie diſcipulis appareret ¶ Secũda. Utrũ cõueniẽs fuit q̃ chriſtꝰ veritatẽ reſurrectõnis ſue argumẽtis ꝓbauerit. ¶ Tertia eſt. Utrũ argumẽta que chriſtꝰ induxit ſufficienter manifeſtauerint reſurrectionis eius veritatem.

¶ Die martis eſt euãgelium. In illo tpe. Stetit ieſus ꝛc. Lu. vlt. Circa q̃d pñt diſputari ſequẽtes q̃ſtiones. ¶ Prima. Utruz cõueniẽs fuit chriſtũ reſurgere cũ cicatricibus ¶ Scđa. Utrũ chriſtꝰ cõuenienter palpabilem diſcipulis ſe exhibuit. ¶ Tertia Utrũ chriſtꝰ poſt reſurrectionez vere comedit incorpando ſibi cibũ

¶ In octauis paſce eſt euãgelium. In illo tpe. Cũ ſero eſſet die illo ꝛc. Joh. xx. Circa q̃d pñt dici ſequentes queſtiones ¶ Prima Utrꝫ ↄueniẽs fuit vt chriſtꝰ poſt reſurrectionẽ cũ diſcipulis cõtinue conuerſaretur ¶ Secũda. Utrũ chriſtus intrauit ad diſcipulos clauſis ianuis. ¶ Tertia Utrum thomas cicatrices chriſti tetigerit vel tãtũ viderit

¶ In dominica ꝓma poſt octauas paſce eſt euangelium. In illo tpe dixit ieſus diſcipulis ſuis. Ego ſum paſtor bonus. Joh. x. Circa q̃d poſſunt diſputari ſequentes q̃ſtiones. ¶ Prima. Utrꝫ bonꝰ paſtor chriſtꝰ poſuit aiam ſuã in p̃ciũ redemptiõis pro ouibus ſuis. ¶ Secũda. Utrũ bonus paſtor teneat̃ ponere aiam ꝑ ouibꝰ ſuis ¶ Tertia Utrũ licitũ ſit paſtori ꝑſecutõis tpe gregẽ ſuũ relinquere

¶ In dominica ſecũda eſt euangeliuz. In illo tpe dixit ieſus diſcipulis ſuis. Modicum ꝛc. Joh. xvj. Circa q̃d poſſũt diſputari ſequẽtes queſtiones. ¶ Prima. Utrum apli de morte chriſti debuerũt dolere et contriſtari. ¶ Secũda. Utruz gaudiũ de viſiõe chriſti ĩ eterna beatitudine ſit auferibile ab apoſtolis

¶ In dñica tertia eſt euãgeliũ. In illo tpe dixit ieſus diſcipulis ſuis. Uado ad eũ q̃ ꝛc. Joh. xvj. Circa q̃d pñt hec diſputari.

¶ Primo. Utrum expediebat diſcipulis vt chriſtꝰ ſubtraheret pñtiam corpalem ab eis. ¶ Secundo. vtrũ ſpũſſanctꝰ erit arguiturus mũdũ de pctõ ꝛ de iuſticia ꝛ de iudicio. ¶ Tertio Utrũ plenitudo ſpũſſcti debuit dari añ aſcẽſionẽ

¶ In dñica quarta eſt euãgelium. In illo tpe dixit ieſus diſcipulis ſuis. Amen amẽ dico vob. Si q̃d petieritis patrẽ in nomie

meo &c. Joh. xvi. Circa qđ poſſūt diſputari ſequētes q̄ſtiões ¶ Prima. Utrū omis q̄ petit a patre celeſti in nomie chriſti accipit qđ petit. ¶ Secūda. vtrū ſit ver̄ q̄ apl'i añ reſurrectionez chriſti nihil peterūt in noie chriſti ¶ Tertia. vtrū gaudiū ſpūale poſſit in hac vita impleri

¶ In rogationib⁹ eſt euangeliuz. In illo tpe dixit ieſus diſcipulis ſuis. Quis veſtr̄ habebit amicū &c. Lu. xi. Circa quod poſſūt diſputari ſequētes queſtiones ¶ Prima vtruz in iſtis rogatiōib⁹ de⁹ ſol⁹ ſit orād⁹ an etiā alij ſancti ¶ Secūda Utrū in orōe noſtra tpalia ſint petēda ¶ Tertia. vtrū ſit ſperandū q̄ peccatores orando impetrent aliq̄d a deo

¶ In die aſcēſiōis domini eſt euangeliuz. In illo tpe. recūbentib⁹ vndecim diſcipul' &c. Mar. xvi. Circa qđ poſſunt diſputari ſequentes q̄ſtiones ¶ Prima. Utrum ꝯueniens fuit chriſtū aſcendere in celum ¶ Secunda. Utrum aſcēſio chriſti fuerit nobis vtilis ⁊ noſtre ſaluti fructifera ¶ Tertia. vtrū ꝯueniat chriſto ſedere ad dexterā patris.

¶ Dñica infra octauas eſt euangeliū In illo tpe. dixit ieſus diſcipulis ſuis Cū venerit paclit⁹ &c. Joh. xv. Circa qđ pñt diſputari q̄ſtiones ſequentes. ¶ Prima. vtrū ſpiritus ſanct⁹ pcedat a patre ⁊ filio. ¶ Secūda Utrū ſpūs ſanct⁹ ſufficiēter phibuit teſtimoniū de chriſto.

¶ In die pentecoſtes euangeliū ē. In illo tpe. dixit ieſus diſcipulis ſuiſ. Si q̄s diligit me ſ̄monē &c. Joh. xiiij. Circa q̊d pñt diſputari ſequētes q̄ſtiones ¶ Prima. vtrū ſpiritui ſancto ꝯueniat viſibilit̄ mitti. ¶ Secūda Utrum ꝯueniēter miſſus ſit ī linguiſ igneis. ¶ Tertia. vtrum verū ſit q̄ ſpūſſanctus docuerit apl'os oīa

¶ In die ſancte trinitatis euangelium eſt In illo tpe. Erat hō ex phariſeis &c. Joh. iij. Circa q̊d diſputatū eſt in feſto ſctē crucis. Sed circa ipam feſtiuitatē pñt hec diſputari. ¶ Primo. vtrū ſit ponēd⁹ numerus pſonarū in diuis. ¶ Secūdo. vtrū ratiōe naturali poſſit cognoſci pluralitas pſonarum ī diuinis ¶ Tertio Utrū hoc nomen de⁹ pluraliter pdicet̄ de trib⁹ pſonis. vt dicantur tres dij.

¶ Dñica pma poſt trinitatē eſt euangelium. In illo tpe. dixit ieſus diſcipulis ſuis. Hō quidā erat diues &c Luc. xvi. Circa hūc diuitē damnatū pñt diſputari ſequētes q̄ſtiones ¶ Prima Utrū aīa ſepata poſſit ab igne corporeo cruciari ¶ Scđa. vtruz aīe dānatoꝝ videāt gliam beatoꝝ Tertia Utrū dānati vellēt omnes alios eſſe damnatos.

¶ In dñica ſecūda eſt euangeliuz. Homo quidā fecit cenam magnam &c. Luce. xiiij. Circa qđ pñt diſputari ſequētes q̄ſtiones ¶ Prima Utrū cena beatitudinis ſāctis pparata ꝯſiſtit ī bonis opib⁹. ¶ Secūda. vtrū occupatio ⁊ ſollicitudo rerū tpalium hoīem excludat a cena etne beatitudinis. ¶ Tertia. vtrū hoīes peccatores ſint compellēdi bonū facere.

¶ In dñica tertia legit̄ euāgelium. Erant appropinq̄ntes ad ieſuz publicani &c Lu. xv Circa q̊d pñt diſputari ſequētes q̄ſtiones. ¶ Prima Utrum angeli gaudeāt de peccatorib⁹ pniam agētib⁹. ¶ Secūda. Utrū pl⁹ gaudeāt de vno pctōre agēte pniaz q̄z de nonagintanouē iuſtis qui nō egent penitentia

¶ In dñica quarta eſt euangelium. Eſtote miſicordes &c. Lu. vi. Circa q̊d pñt diſputari ſequētes queſtiones. ¶ Prima. vtrū miſericordia ad quaz hortamur ſit maxia v̓tutū ¶ Secūda. vtrū licitū ſit iudicare ꝺ alijs ex ſuſpitiōe.

¶ In dñica q̇nta eſt euangeliuz. Cū turba irruerēt in ieſum &c. Luc̄. v. Circa qđ poſſūt hec diſputari. ¶ Primo. vtrū ad ſummū pontificē ptineāt cauſe maiores in eccleſia ¶ Secundo Utrū retia pdicatiōis cōueniāt alijs ecclijs ſine auctoritate pape

¶ In dñica ſexta eſt euāgeliuz. Niſi iuſticia veſtra abūdauerit pl⁹ &c. Matthei. v. Circa quod poſſunt diſputari ſequētes q̄ſtiones. ¶ Prima vtrū neceſſe ſit ad igreſſum regni celoꝝ q̄ iuſticia fideliū abūdantior ſit q̄z phariſeorum ¶ Secūda. vtrum

cõuenienter cũ dicit̃ Qui dixerit fratri ſuo
fatue. reus erit gehẽne ignis ꝛc. aſſignentur
tres grad⁹ ire ¶ Tertia vtrũ reconciliatio
fratris ſemꝑ ſit faciẽda añ oblatõnem mu
neris ſiue ſacrificij

¶ In dominica ſeptima eſt euangelium.
In illo tp̃e. Cũ m̃lta turba ꝛc. mat. viij ꝑñt
diſputari q̃ ĩ dñica q̃rta quadrageſime diſ-
putata ſunt

¶ In dominica octaua eſt euãgelium At
tendite a falſis pp̃his Matth. vij Circa qḋ
pñt diſputari ſequẽtes q̃ſtiões ¶ Prima
Utꝝ cauẽdi ſint falſi pp̃he ¶ Secũda. vtꝝ
ſufficiẽs argumẽtũ ad cognoſcendũ predi
ctos lupos aſſignat̃. cũ dicit̃. A fructib⁹ eo-
rum cognoſcetis eos. ¶ Tertia. Utꝝ ſim-
pliciter ex volũtate iudicãda ſit actio bona
vel mala

¶ In dñica nona eſt euangeliũ. Hõ q̃dã
erat diues ꝛc. Lu. xvj. Circa q̊d poſſũt diſpu
tari ſequẽtes queſtiones. ¶ Prima. vtrũ
p̄latus vel cleric⁹ diſſipãs bona eccl̃ie ſit de
ponẽdus. ¶ Secunda. vtrum cõuenient̃
dẽtur pecunie ſiue elemoſyne vt oret̃ p dã
te. ¶ Tertia Utrũ de illicite acq̃ſitis poſſit
fieri elemoſyna

¶ In dñica decima eſt euangeliũ. In illo
tp̃e. Cũ appropinquaſſet ieſus. Luc̃. xix. pñt
he queſtiones diſputari. ¶ Pria Utrum
p ſacrã ſcripturã poteſt oſtendi ꝙ aduẽtus
meſſie. i. chriſti in carnem aduenerit ¶ Se
cunda. vtruꝫ iudei tp̃s viſitatõis ſue. id eſt.
aduẽt⁹ chriſti cognouerũt ¶ Tertia. Utꝝ
ſymoniaci taꝫ vendẽtes q̃ꝫ emẽtes ſpũalia
p temꝑalib⁹ ſint ab eccleſia expellẽdi

¶ In dñica vndecima eſt euãgeliũ. In illo
tempe dixit ieſus ad quoſdã ꝛc. Luce. xviij.
Circa qḋ pñt diſputari ſeq̃ntes q̃ſtiones
¶ Prima. Utruꝫ phariſe⁹ in orõe ſua ve-
nit merito cõdemnand⁹ ¶ Secũda Utrũ
publican⁹ in orõe ſua formã ꝯueniẽter de
derit iuſtificatiõis impij

¶ In dñica. xij. eſt euangeliuꝫ. Exiẽs ieſus
de finib⁹ tyri ꝛc. Mar. vij. Circa quod poſ
ſunt diſputari ſequentes queſtiones.
¶ Prima. Utrũ cõueniẽter chriſt⁹ circa
hunc ſurdũ ⁊ mutũ de q̃ in euãgelio mira
culum fecit ¶ Secũda. Utrũ illi homines
faciẽtes ꝯ̃ p̄ceptũ chriſti publicando mira
culum peccauerunt

¶ In dñica. xiij. ẽ euãgelium. In illo tp̃e di
xit ieſus diſcipulis ſuis Beati oculi qui vi
dent que vos videtis. Luce. x. Circa quod
poſſunt diſputari ſequẽtes queſtiones
¶ Prima Utꝝ ſit verũ qḋ dictũ eſt ap̃lis
ſcꝫ Beati oculi qui vident que vos videtis
¶ Secũda vtrũ in ſtatu vie deus imme-
diate poſſit a nobis amari ¶ Tertia Utrũ
modus de diligẽdo deũ toto corde ꝛc. q̃ m̃l
tiplicatur in p̄cepto p̄dicto poſſit in via ſer
uari.

¶ In dominica decimaq̃rta eſt euangeli-
um. Dũ iret ieſus in hieruſalem ꝛc. Lu. xvij
Circa qḋ pñt diſputari ſequẽtes q̃ſtiones.
¶ Prima vtrũ ad ſanandũ leprã peccati
ſit neceſſariũ ꝯfiteri ſacerdoti ¶ Secunda
Utrũ nouẽ leproſi nõ reddẽtes grãs chri
ſto de eoꝝ curatiõe peccauerũt mortalit.

¶ In dñica. xv. eſt euangelium Nemo po
teſt duob⁹ dominis ſeruire ꝛc. Matth. vj.
Circa qḋ poſſunt hec diſputari ¶ Primo
Utrũ homo poteſt duob⁹ dominis ſuire
¶ Secũdo. vtrũ poteſt q̃s deũ odio habe
re. ¶ Tertio Utrũ omnis ſolicitudo tpa-
lium ſit p̄hibita

¶ Dominica. xvj. eſt euãgelium. Ibat Ie-
ſus in ciuitatẽ que ꝛc Luce. vij. Circa quod
mouet̃ tale dubiũ. ¶ Utrũ hoc miraculũ
quo reſuſcitauit filiũ vidue fuerit ſufficien
ter oſtenſiuũ diuinitatis chriſti ſiue ꝙ chri
ſtus eſſet verus deus

¶ In dñica. xvij. eſt euãgeliũ. Cũ intraſſet
ieſus domum ꝛc. Luc̃. xiiij. Circa q̊d poſſũt
diſputari ſequentes queſtiones.
¶ Prima. vtrũ appetere p̄latiõnẽ ſit pctũ
¶ Secũda Utrũ ambitio ſit peccatũ

¶ In dñicã. xviij. eſt euangelium. Audiẽ-
tes phariſei. Matth. xxij. Circa quod pñt
diſputari ſequentes queſtiones.
¶ Prima. vtruꝫ de charitate fuerint dan-
da duo p̄cepta. ¶ Secũda. Utruꝫ homo
ex charitate debeat diligere proximum pl⁹
q̃ꝫ ſeipſum ¶ Tertia. vtrũ chriſt⁹ ſufficient̃
p̄bauit phariſeis in ſe habere diuinã natu

ram dicēs. Quō ergo dauid in ſpiritu vo/
cat eum dn̄m
¶ In dn̄ica .xix. eſt euangelium. Aſcēdēs
ieſus in nauiculā. Matth .ix. Circa quod
pn̄t diſputari ſequētes queſtiones
¶ Prima. Utrum chriſtus ſm̄ q̊d homo ha
buit poteſtatē dimittendi peccata.
¶ Secūda. vtrum a chriſto fuerit aliqua
poteſtas collata miniſtris eccl'ie ad expul
ſionē vel remiſſionē peccati. ¶ Tertia. vtrum
eque facile ſit paralyticum curare et pecca
ta dimittere.
¶ In dominica .xx. eſt euangelium. Dice/
bat ieſus turbis iudeorum &c. Matth .xxij
Circa q̊d pn̄t diſputari ſequēſtes q̄ſtiones
¶ Prima. vtruꝫ pater celeſtis fec̄ nuptiaſ
filio quando nature humane coniunxit
¶ Scd̄a Utrū charitas ſit veſtis nuptial'.
¶ Tertia. vtrū nō habens veſtē nuptialeꝫ
ſcilicet charitatem finaliter proijciatur ī te/
nebras exteriores. vbi erit fletus et ſtridor
dentium
¶ In dominica .xxj. eſt euangelium. Erat
quidam regulus &c. Joh .iiij. Circa q̊d poſ/
ſunt diſputari ſequētes queſtiones.
¶ Prima. vtrū regulus iſte cuiꝰ filius in
firmabatur iuſte fuit rep̄henſus a chriſto
dicente. Niſi videritis ſigna ⁊ p̄digia non
credetiſ ¶ Secūda. vtrū miraculū hoc ſit
idē cū miraculo illo de quo ſcribit Matth
viij. de centurionis ſeruo ſanato a chriſto.
¶ Tertia. vtrum hora ſeptima q̄ fiIiꝰ regu
li ſanatuſ eſt a febre aliq̊d ſignificet ī ſpūali
curatiōe aīe a febre peccati
¶ In dominica .xxij. eſt euāgeliū. Simile
eſt regnum celorum & Matth .xviij. Circa
q̊d pn̄t hec diſputari. ¶ Primo. Utrum
ſeruꝰ ille cui dimiſſa ſunt a dn̄o decē milia
talentorū peccauit petendo a cōſeruo ſuo
centū denarios ¶ Secūda. Utrū p̄ ingra
titudinē redierūt peccata prius dimiſſa
¶ Tertia. vtruꝫ tanta poteſt contritio in
aliquo eſſe vt omne debitum a deo ſibi di/
mittatur.
¶ In dominica .xxiij. eſt euāgeliū. Abeun
tes phariſei &c. Mathei .xxij. Circa q̊d poſ/
ſunt diſputari ſequētes queſtiones.

¶ Prima Utrum ceſari ſiue principi ſecu
lari ſit cenſus dandus ¶ Secunda. Utrū
omnes teneamur ad ſacrificia deo offeren
da. ¶ Tertia Utrū chriſtꝰ cōuenieter rep̄
henderit phariſeos interrogātes eum. Si
licet cenſum dare ceſari dicens eis. Cur me
temptatis &c.
¶ In dn̄ica .xxiiij. ē euāgeliū. Loquente ie/
ſu &c. Matth .ix. et quia in euāgelio fit men
tio de duobꝰ miraculis. poteſt diſputari d̄
vtroqꝫ ¶ Circa p̄mū Utrū ſine tactu di/
uine gratie poteſt anima reſuſcitari d̄ mor
te peccati ¶ Secūdo. vtrū tactus ſiue infu
ſio gratie p̄cedat expulſionē peccati.
¶ Circa ſecundū. Utrum conuenientiꝰ at
tribuat̄ fidei op̄atio miraculoꝝ q̄ꝫ alteri v̄/
tuti.

¶ Sequitur tabula de ſanctis.

¶ In feſto beati andree eſt euāgeliū. Am/
bulans ieſus &c. Matthei .iiij. Circa quod
poſſunt diſputari ſequētes q̄ſtiōes.
¶ Prima. vtrū ꝯuenieter vocauit ad p̄di
catiōis officiū petrū ⁊ andreā ⁊ iacobuꝫ ze
bedei ⁊ iohem ¶ Secunda. vtrū oporteat
ſequētes chriſtū oīa temp̄alia relinquere
¶ Tertia vtrū beatꝰ andreas ⁊ alij q̄ ſecuꝫ
ſunt vocati hac vocatiōe. fuerit vocatꝰ ad
apoſtolatum
¶ In feſto beati nicolai eſt euāgeliuꝫ. Sit
lumbi veſtri p̄cincti & Lu .xij. Circa q̊d veit
diſputandū hec queſtio. Utrū beatꝰ nico/
laus ſic lucernas ardētes. id eſt. ſanctoruꝫ
operū p̄fectionē habuit in manibus ſuis.
vt credat̄ a cunabilis in baptiſmo vltra cō
munem legē ſpecialem effectū gratie ſuſce
piſſe.
¶ In feſto beati thome ap̄li ē euāgelium.
Thomas aūt vnꝰ ex duodeci &c. Jo .xx. Cir/
ca q̊d pn̄t diſputari ſequentes queſtiones
¶ Prima. vtrū fides ſit de viſis ¶ Scd̄a
vtrū thomaſ de neceſſitate ſalutis tenebat̄
apparēte ſibi dn̄o ⁊ dicēte. Thoma &c. cōfite
ri fidē diuitatiſ ⁊ hūanitatis ī chriſto Ter
tia. vtrum credere his q̄ nō vidiꝰ ſit laudabile

¶ In feſto beati ſtephani eſt euãgelium.
In illo tpe dixit ieſus turbis iudeorum ꝛc.
Mat. xxiij. Circa qꝺ pñt diſputari ſeqntes
queſtiões ¶ Prima. vtrũ ꝯuenie͏̃t chriſtꝰ
miſit ad iudeos ꝓphas. ſcribas ⁊ ſapie͏̃tes.
ſcie͏̃s ⁊ ꝓdice͏̃s eos occide͏̃dos per iudeos.
¶ Secunda Utrũ ſtephanꝰ i hac vita vi-
uens vidit deũ ꝑ eſſentiã
¶ In feſto beati iohis euãgeliſte eſt euan
geliũ. Dixit ieſus petro ꝛc. Johã. vlt. Circa
qꝺ pñt diſputari ſeque͏̃tes q̃ſtiones Pri
ma. vtrũ chriſtꝰ plꝰ dilexit iohem q̃ȝ petrũ
¶ Scꝺa. vtrũ beatꝰ iohes fuerit mortuꝰ
¶ In feſto innoce͏̃tũ eſt euangeliũ. In illo
tempe. Angelꝰ apparuit i ſomnis ioſeph ꝛc
Matth. ij. Circa quod pñt hec diſputari.
¶ Primo vtrũ Innoce͏̃tes veracit͛ dicant͛
martyres chriſti ¶ Scꝺo. vtꝝ baptiſmus
ſanguis ſuppleat defectũ baptiſmi aq̃.
¶ In feſto ſancti thome cãtuarien̄ e͏̃ euã-
geliũ. Niſi granũ frume͏̃ti ꝛc. Joh. xij. Circa
qꝺ pñt diſputari ſequentes queſtiones.
¶ Prima. vtrũ thomas archiep̄us cãtu-
arien̄. miniſtrauerit chriſto repetendo res
eccl'ie ſue cũ ſcãdalo regis anglie. ¶ Secũ
da. vtꝝ ſanctꝰ thomas i hac adminiſtratõ
ne ſubeũdo morte͏̃ meruit a celeſti patre co
rona martyrij honorificari.
¶ In feſto beati ſilueſtri e͏̃ euãgeliuȝ. Hõ
quidã ꝑegre ꝛc. Mat. xxv. Circa qꝺ poſſũt
diſputari ſeque͏̃tes q̃ſtiões ¶ Prima. vtꝝ
beatꝰ ſilueſter q̃nqȝ talenta ſibi a deo data
ita lucris multiplicauit vt meruit intrare i
gaudiũ beatitudis eterne ¶ Scꝺa vtrum
de neglige͏̃tia multiplicãdi tale͏̃ta ſibi data
a deo merito veniat q̃s dãnandus
¶ In feſto ſancte agnetis e͏̃ euãgeliũ. Sile
eſt regnũ celoꝝ ꝛc. Math. xxv. Pñt diſpu
tari queſtiones ſeque͏̃tes ¶ Prima Utꝝ
beata agnes ad h ꝓceſſȝ vna d̾ numero pru
dentũ v̾ginũ habuit neceſſe i vaſe cõſcie͏̃tie
ſue portare charitatis oleũ. ¶ Scꝺa. vtrũ
beata agnes fuerat chriſto deſpõſata.
¶ In feſto beati vince͏̃tij martyris eſt euã
geliũ. Niſi g̃nũ ꝛc. Joh. xij. Circa qꝺ poſſũt
diſputari ſeque͏̃tes queſtiones ¶ Prima.
Utrũ q̃s poſſit abſqȝ charitate ꝑfecta mar
tyrio ſe offerre. ¶ Secũda. vtrũ beatꝰ vin
centiꝰ ſic miniſtrauerit chriſto fortiter vſqȝ
ad morte͏̃ ꝓ eiꝰ fide certãdo vt a patre cele
ſti meruerit honorificari ſpeciali corona
glorie que d̾r aureola
¶ In ꝯuerſione ſancti pauli eſt euãgeliuȝ
Dixit ſimon petrꝰ ad ieſum Mat. xix. Cir
ca qꝺ pñt diſputari ſequentes queſtiones
¶ Prima. vtrũ paulꝰ ſit ſeſſurꝰ cũ chriſto
ad iudicãdũ. ¶ Secũda vtrũ ꝯuenienti iu
diciaria poteſtas reſpõdeat volũtarie pau
pertati ¶ Tertia vtrũ ꝓmiſſio q̃ ſequitur i
euãgelio ſit ꝯuenie͏̃s q̃ d̾r qꝛ ois ꝛc ¶ Quar
ta. vtrũ ꝯuerſio pauli fuit miraculoſa.
¶ In feſto purificatõis marie eſt euãgeli
um. In illo tpe. Poſtq̃ȝ impleti ſunt dies
purgatiõis. Luc. ij. Circa qꝺ pñt diſputari
ſeque͏̃tes q̃ſtiones ¶ Prima. vtrũ ꝯuenie͏̃
ter chriſtꝰ in te͏̃plo fuit oblatꝰ ¶ Secũda.
Utrũ cõuenienter beata maria mater dei
purganda ad templũ acceſſit
In feſto beate agathe eſt euãgeliũ. Sile e͏̃
regnũ celorũ ꝛc. Mat. xiij. Circa qꝺ poteſt
diſputari ſeque͏̃s q̃ſtio ¶ Utrũ beata aga
tha ꝓ eme͏̃da margarita celeſtis g̃lie prude͏̃
ter egit dãdo oĩa que habuit
¶ In cathedra ſancti petri eſt euangeliuȝ
Uenit ieſus in partes ꝛc. Math. xvj. Cir
ca quod poſſunt diſputari ſequentes q̃ſti
ones. ¶ Prima. vtruȝ confeſſio illa petri
de chriſto. Tu es filius dei viui. primo au
dita eſt ab ore petri ¶ Secunda. vtrũ chri
ſtus confeſſione͏̃ illam petri conuenienter
remunerauit dicendo. Tu es petrus ꝛc
¶ Tertia Utrũ ſedes petri poſſit d̾ roma
trãſferri in aliã ꝓuintiã
¶ In feſto Matthei apoſtoli eſt euange
lium. Confiteor tibi pater do. celi ꝛc Mat.
xj. Circa quod poſſunt diſputari ſeque͏̃tes
queſtiones
¶ Prima vtrum beatus matthias ꝑ vir
tutem humilitatis meruit vt a patre celeſti
reuelaretur ſiue oſtenderetur ad apoſtola
tum aſſumendus ¶ Secunda. Utrũ mat
thias nouit filium dei. ¶ Tertia. Utrum
melior ſit ſemper eligendus ad dignitatem
eccleſiaſticam

¶ In feſto beati thome de aq̃no aliqui le-
gũt euãgeliũ. Uos eſtis ſal terre ꝛc. Mat. v
Circa qď pñt diſputari ſequẽtes q̃ſtiones
¶ Pria. vtrũ doctoribꝰ aureola debeat̃ ĩ
regno celoꝝ ¶ Secũda. vtrũ p̃dicator vel
doctor teneat̃ facere q̊d ď ex pñti euãgelio
¶ In feſto ſancti gregorij eſt euãgeliũ Ui-
gilate ergo q2 neſcitis ꝛc. Mat. xxiiij. Circa
qď pñt diſputari ſequẽtes q̃ſtiõeſ ¶ Pri-
ma. vtrũ melꝰ facit q̃ ↄſentit electiõi cano-
nice de ſe facte q̃ȝ q̃ eã recuſat ¶ Secunda
vtrũ p̃cibꝰ beati gregorij fuit liberatꝰ trai-
anus de penis inferni ¶ Tertia. vtruȝ ſtat
cũ pfectiõe papatꝰ poſſidere q̃ſi ppzias di-
uitias aut facultates terrenas
¶ In feſto beati bñdicti eſt euãgeliũ. Ne-
mo accẽdit lucernã ꝛc. Lu. xj. Circa qď pñt
diſputari ſequẽtes queſtiones ¶ Prima
Utrũ beatꝰ benedictꝰ lucernã accendens
regule monachalis. ꝛ ponẽs eã ſup cande-
labrũ ecclie cõuenietiꝰ inſtituit monachoſ
in ſocietate viuẽtes q̃ȝ ſolitariã vitã agẽteſ
¶ Secũda Utrũ beatꝰ bñdictꝰ in viſione
qua vidit totũ mundũ. diuinã eſſentiaȝ vi-
derit
¶ In feſto annunciatiõis dñice ẽ euãgeli-
um. Miſſus eſt angelꝰ ꝛc. Luce. j. Circa qď
pñt diſputari ſequẽtes q̃ſtiones. ¶ Pria.
Utrũ fuit neceſſariũ annũciari v̊gini cõce-
ptio filij dei. ¶ Secũda. Utrũ beate v̊gini
debuit fieri annũciatio p angelũ ¶ Tertia
Utrũ annũciatio fuerit conueniẽti ordine
perfecta
¶ In feſto beati ambroſij eſt euangelium
Uigilate ꝛc. Matth. xxiiij. Circa qď poſſũt
diſputari ſequẽtes queſtiones. ¶ Prima
Utꝝ liceat iniunctũ epiſcopatũ oĩno refu-
tare. vel oĩno reniti canonice electiõi vel p-
uiſioni de ſe facte. ¶ Secũda vtrũ fidelis
ſeruꝰ ꝛ prudẽs quẽ ↄſtituit dñs ſup famili-
am ſuaȝ. peccet mortalit̃ ſi bona eccleſiaſti-
ca q̃ pcurat nõ largiat̃ paupibꝰ. ¶ Tertia.
Utrũ ambroſiꝰ benefecit excõmunicando
imperatorem.
¶ In feſto beati vincẽtij magiſtri ĩ theolo-
gia ẽ euãgeliũ. Nemo accẽdit ꝛc. Lu. xj. Cir-
ca qď pñt diſputari ſequentes queſtiones

¶ Prima. vtrũ doctꝰ religioſus de ordĩe
mendicantiũ cũ pfectiõis ſtatu poſſit g̊dũ
magiſtralẽ ſuſcipe. ¶ Secũda. vtrũ põt
ſciri tps aduẽtꝰ chriſti ad iudiciũ
¶ In feſto marci euangeliſte eſt euãgeliũ
Ego ſum vitiſ ꝛc. Joh. xv. Circa qď poſſunt
diſputari ſequentes queſtiones. ¶ Pria
Utrum quis fideliſ potuerit fructũ aliquẽ
afferre in pñti vita niſi in chriſto vite vera
manſerit per fidẽ ꝛ charitatem non fictam.
¶ Secunda. vtrũ beatus marcus conue-
nienter inter euãgeliſtas figura leonis ſit
deſignatꝰ ¶ Tertia. vtrũ licituȝ fuit ſancto
marco ſibi amputare digitũ vt ſacerdotio
indignꝰ haberet̃
¶ In feſto beati petri martyris de ordine
predicatorũ eſt euangelium. Si quis vult
poſt me ꝛc. Matthei. xvj. Circa quod poſ-
ſunt diſputari ſequentes queſtiones.
¶ Prima. Utruȝ ad conſecutionẽ eterne
beatitudinis ſit neceſſe abnegare ſemetipȝ.
ꝛ tollere crucẽ ſuã ꝛ ſeq̃ chriſtũ Secũda
Utrũ beatꝰ petrꝰ martyr dicat̃ triplici au-
reola dotatus
¶ In feſto apoſtoloꝝ philippi et iacobi ẽ
euangeliũ. In illo tempe dixit ꝛc. Non tur-
betur cor veſtruȝ ꝛc. Joh. xiiij. Poſſunt diſ-
putari ſequentes queſtiones
¶ Prima vtrũ explicite credere myſteriũ
incarnationis chriſti ſit de neceſſitate ſalu-
tis ¶ Secunda. vtruȝ credere explicite tri-
nitatem diuinarũ perſonaruȝ ſit de neceſſi-
tate ſalutis ¶ Tertia Utꝝ poteſt cognoſci
vna diuinarũ pſonarũ nõ cognita alia
¶ In feſto inuentõnis ſancte crucis ẽ euã-
gelium. Erat homo ex phariſeis ꝛc. Joh. iij
Circa quod poſſunt diſputari ſequẽtes q̃-
ſtiones ¶ Prima Utrum fuerit conueni-
ens comparatio. cuȝ dicitur. Sicut moyſes
exaltauit ſerpentem in deſerto. Ita oportet
exaltare filium hominis ¶ Secunda. vtꝝ
ſit verũ ꝙ nemo aſcendit in celũ niſi qui de-
ſcendit de celo. filiꝰ homĩs qui eſt in celo
¶ Tertia. vtrum crux chriſti ſit adoranda
adoratione latrie
¶ In feſto beati iohãnis ante portaȝ lati-
nam eſt euangeliũ. Dixit ieſus petro. Se-

quere me ꝛc. Joh. xxj. Circa qđ pn̄t diſpu-
tari ſequentes q̄ſtiones. ¶ Prima. vtruꝫ
beatus iohānes ſupra pect⁹ dn̄i recūbens
tantū inde ſapiētie ſuxit. vt in figura aqui-
le meruit int̄ euāgeliſtas deſign̄ri ¶ Scđa
Utrū beat⁹ iohēs inter martyres debeat
cōnumerari

¶ In feſto beati barnabe apoſtoli ē euan-
gelium. Hoc eſt p̄ceptum ꝛc. Joh. xv. Circa
qđ poſſunt diſputari ſequētes queſtiones
¶ Prima. vtruꝫ maiorē dilectionē poteſt
quis habere q̄ꝫ mori p amicis ſuis. ¶ Se
cunda. vtrum beatus barnabas moriēdo
pro chriſto fecerit actum maxime perfecti
onis.

¶ In feſto beati iohānis baptiſte eſt euā-
gelium. Elizabeth impletū eſt temp⁹ ꝛc. Lu
ce. j. Circa qđ pn̄t diſputari ſequētes q̄ſtio-
nes ¶ Prima. vtrū cōuenienter impoſitū
eſt ei nomen iohānes ¶ Secunda. vtrum
ſit verū ꝙ inter natos mulieꝝ nō ſit maior
iohāne baptiſta ¶ Tertia. vtrū ſit in vtero
matris ſanctificat⁹.

¶ In feſto iohānis ⁊ pauli eſt euangeliuꝫ
Attendite a fermēto ꝛc. Lu. xij. Circa quod
poſſunt diſputari ſequētes queſtiones
¶ Prima. vtrū hypocriſis ſic pctūm mor
tale ¶ Secūdo. vtrū timere eos q̄ occidūt
corp⁹ ſit peccatū mortale.

In feſto petri apl̄i eſt euangeliū. dixit ieſus
ſimoni petro ꝛc. Joh. vlt. Circa qđ poſſunt
diſputari ſequētes queſtiones ¶ Prima
Utrū petrus a chriſto inſtitutus ſit caput
eccleſie. ¶ Secūda. vtrū petrus poteſtate
clauiū potuit pctā remittere Tertia. vtrū
petr⁹ poteſtate clauiū potuit indulgentiā
largiri debitarū penaꝝ

¶ In feſto cōmemorationis ſancti pauli
eſt euangeliū. Dixit petrus ad ieſuꝫ. Mat
thei. xix Poſſunt diſputari ſequentes que
ſtiones. ¶ Prima. vtrū paulus in raptu
viderit diuinā eſſentiam. ¶ Secūda. vtrū
paulus in raptu ignorauerit an eius ani-
ma a corpe fuit ſepata.

¶ In feſto viſitationis beate marie virgi
nis eſt euangeliū. Exurgens maria ꝛc. Lu.
pmo. Poſſunt diſputari ſequentes q̄ſtio
nes. ¶ Prima. vtruꝫ beatus iohannes in
vtero exiſtens exultauit ad pn̄tiaꝫ domini
¶ Secunda. vtꝝ beata virgo audita exul
tatione elizabeth cōuenienter in gratiaruꝫ
actionem cantauit. Magnificat aīa mea
dominū

¶ In feſto beate marie magdalene ē euā
gelium In illo tp̄e Rogabat ieſum quidaꝫ
ꝛc. Lu. vij Circa qđ poſſūt diſputari ſequē
tes queſtiones. ¶ Prima. vtrū iſta muli
er de qua hic in euangelio fit mentio. fuerit
maria magdalena ſoror lazari ¶ Secūda
Utrū maria magdalena aut quis ali⁹ po
tuerit ſine penitentia conſequi remiſſionē
peccatorum

¶ In feſto beati iacobi eſt euangeliuꝫ. In
illo tempore. Acceſſit ad ieſum ꝛc. Math.
xx. Circa quod poſſunt diſputari ſequētes
queſtiones. ¶ Prima poteſt diſputari.
Utrum ipſe et frater eius peccauerūt pec
cato ambitionis. petētes a chriſto median
te matre vt in regno ſuo ſederet vnus a de
xtris. et alius a ſiniſtris. Jſta queſtio expe
dita ē ſupra dominica decimaſeptima p⁹
trinitatis. Sed nūc poterūt hec diſputari.
¶ Prima. Utrum cōuenienter dicatur d
beato iacobo ꝙ ſit lux et decus hiſpanie.
¶ Secunda. Utrum oret in celo pro om
nibus qui eius viſitant ſepulcrum ſiue lo
cum.

¶ In feſto beati dominici inſtitutoris or
dinis predicatorum eſt euangelium Uos
eſtis ſal terre ꝛc. Matthei. v. Poſſunt diſ
putari ſequentes queſtiones.
¶ Primo. Utrum beatus dominic⁹ con
uenienter religionem inſtituit ad predicā
dum vel confeſſiones audiendū ¶ Scđo
Utrū beat⁹ dn̄icus ꝯueniēter inſtituit reli
gionē q̄ lrāꝝ ſtudio inſiſteret

¶ In feſto ſancti laurentij eſt euangeliuꝫ.
Niſi granuꝫ ꝛc. Joh. xij. Circa quod diſpu
tari poſſunt ſequentes queſtiones
¶ Primo. Utrū laurētius habēdo odio
animā ſuaꝫ in hoc mundo cuſtodiuit illaꝫ
in vitā eternā ¶ Secūdo Utrū martyriū
beati laurentij fuerit actus maxime virtutis
fortitudinis.

¶ In feſto aſſumptõis beate marie ẽ euãgeliũ. Intrauit ieſus ꝛc. Lu. x. Circa qđ pñt diſputari ſequentes q̄ſtiones. ¶ Primo Utrũ vita actiua ſit potioꝛ ⁊ nobilioꝛ q̃z cõtemplatiua. ¶ Scđo. Utruz beata maria optimã ptẽ elegit ¶ Tertõ. Utꝝ beata maria in coꝛpe ⁊ aĩa aſſũpta eſt in celũ

¶ In feſto beati bernardi ẽ euãgeliũ. Nemo accẽdit ꝛc. Lu. xj. Põt diſputari ſequẽſ q̄ſtio. Utrũ poſſit ĩ dilectione dei haberi reſpect⁹ ad aliquã mercedẽ

¶ In feſto ſancti auguſtini ẽ euãgelium. Uos eſtis ſal terre Math. v. Circa qđ pñt diſputari ſequẽtes q̄ſtiões. ¶ Pmo. Utꝝ ſtat⁹ platoꝝ q̃ faciũt ⁊ docẽt ſit maioꝛ q̃z ſit in eccĩa dei. ¶ Scđo. Utrũ plat⁹ q̃ nõ fac̃ qđ docet ſit in ſtatu pfectiõis

¶ In feſto ſcti bartholomei eſt euãgeliuz. Hoc eſt p̄ceptũ meũ ꝛc. Joh. v. Põt diſputari ſequẽs q̄ſtio. videlicz. Utꝝ beatus bartholome⁹ ⁊ alij apli potuerũt dici amici dĩ

¶ In feſto decollatõis btĩ iohis baptiſte ẽ euãgeliũ. In illo tempe. Miſit herodes ꝛc. Mar. vj. Pñt diſputari ſeq̃ntes q̄ſtioneſ ¶ Primo. Utrũ beat⁹ iohes moꝛiẽs ex h q̃ dicebat herodi. Nõ licet tibi habere vxorem fratris tui ver⁹ martyr ſit colẽd⁹ Secundo. Utrũ iuramẽtũ qđ herodes p̄ſtitit ſaltãti puelle excuſare potuit herodẽ a peccato moꝛtis iohis baptiſte

¶ In feſto natiuitatis beate marie v̓giniſ eſt euãgeliũ. Liber generatõis ꝛc. Math. j Circa qđ pñt diſputari ſequẽtes q̄ſtiones. ¶ Primo. Utrũ chꝛiſt⁹ deſcendit ſm carnẽ de ſemĩe dauid. ¶ Scđo. Utrũ btã maria fuerit ſanctificata añ natiuitatez ex vtero ¶ Tertio. Utrũ btã v̓go p ſanctificatiõz obtinuerit grẽ plenitudinẽ ſiue pfectionez.

¶ In feſto exaltatiõis ſctẽ crucis ẽ euãgeliũ. In illo tpe dixit ieſus turbis ꝛc. Nũc iudiciũ eſt ꝛc. Joh. xij. Circa qđ pñt diſputari ſequẽtes q̄ſtiones ¶ Primo. Utrũ ꝯueniens fuit vt chꝛiſt⁹ ĩ cruce exaltat⁹ moꝛeret̃ p nob ¶ Scđo. Utrũ ſit verũ q̃ chꝛiſt⁹ exaltat⁹ oĩa traxit ad ſe ¶ Tertio. Utruz chꝛiſtus p exaltatiõz crucis q̄ ppꝛie ẽ hũiliatio meruit exaltationẽ ſui.

¶ In feſto ſancti matthei apli eſt euãgelium. Cũ trãſiret ieſus ꝛc. Mat. ix. Circa qđ pñt diſputari ſequẽſtes q̄ſtiõeſ ¶ Primo Utrũ matthe⁹ euãgeliſta cõueniẽter ĩter alios euãgeliſtas deſignat̃ in figura hoĩs. ¶ Secũdo. Utrũ ꝯuerſio ⁊ ſeq̃la matthei fuit miraculoſa. ¶ Tertio. Utrũ matthe⁹ fuit imediate de teloneo vocat⁹ ſiue aſſumptus ad apoſtolatũ

¶ In feſto ſancti michaelis eſt euãgeliuz. In illo tpe. Acceſſerũt diſcipuli ꝛc. Math xviij. Circa qđ pñt diſputari ſequẽſtes q̄ſtiones ¶ Primo. Utꝝ angeli ſint a deo cuſtodie hoĩm deputati. ¶ Secũdo. Utruz angeli p executionẽ miniſterij a ꝯteplatiõe diuina retardẽt̃ ¶ Tertio. Utrũ angli ad cuſtodiã hoĩm deputati. q̃ñq̃z relinquant hoĩes q̃bus ad cuſtodiã deputant̃

¶ In feſto beati hieronymi eſt euãgeliuz. Nemo accẽdit ꝛc. Luc. xj. Circa qđ pñt diſputari ſequẽtes q̄ſtiones. ¶ Pmo. Utrũ lucerna incẽſa hieronimi. i. doctrina meruerit ſup cãdelabꝛũ eccl̃ie poni. ¶ Secũdo Utrũ hieronym⁹ fuerit cardinalis

¶ In feſto beati franciſci eſt euangelium. Cõfiteoꝛ ꝛc. Math. xj. Circa qđ pñt diſputari ſequẽtes queſtiones ¶ Primo. Utꝝ ꝯueniẽs fuerit ſecreta fidei nõ reuelari ſapientibus ⁊ pꝛudentib⁹ ⁊ reuelari paruulis. ¶ Secũdo Utrũ beat⁹ franciſcus fuerit d̃ numero puulorũ q̃bus reuelata ſunt ſecreta celeſtia

In feſto beati luce eſt euangeliũ. Deſignauit dñs. Luc. x. Circa qđ poſſunt diſputari ſequẽtes q̄ſtioneſ ¶ Primo Utrum poſt electionẽ duodecim apoſtoloꝛũ cõuenienter electi ſunt ſeptuaginta duo diſcipuli int̃ quos lucas vnus dicit̃ fuiſſe ¶ Secundo Utrũ beat⁹ lucas int̃ euãgeliſtas ĩ figura bouis fuerit ꝯueniẽter deſignat⁹

¶ In feſto vndecim milium virginum eſt euangelium. Simile eſt regnũ celoꝛum ꝛc Math. xxv. Circa qđ poteſt diſputari ſequens queſtio. Utrũ pꝛudentib⁹ v̓ginib⁹ facientib⁹ qđ in ſe fuit neceſſe fuit vt deus oleum gratie ſue vaſis conſcientiarũ ſuaꝝ infunderet

¶ In feſto ſymonis ⁊ iude eſt euangeliuꝫ Hoc eſt ꝓceptū ⁊c. Joh. xv. Circa qđ poſſūt diſputari ſequentes q̄ſtiones. ¶ Primo. Utrū chriſto adueniēte ⁊ ꝑdicāte nō tn̄ faciente viſibilia miracula iudei ei credere tenebant̄. ¶ Secūdo Utrū argumētū illud chriſti ſit ſufficiēs. q̄ ait. Si opa n̄ feciſſem in eis q̄ nemo alius fecit. peccatum nō haberent

¶ In feſto omniū ſanctoꝝ eſt euangeliuꝫ. Uidēs ieſus turbas ⁊c. Math. v. Circa qđ poſſunt diſputari ſequētes q̄ſtiones

¶ Primo. Utrū beatitudo ſanctoꝝ cōſiſtat in viſione dei ꝑ eſſentiā. ¶ Secundo. Utrū beati vidētes deū ꝑ eſſentiā videant oīa q̄ deus videt. ¶ Tertio. Utrū beati in gloria ꝑus ferant̄ ad ꝯtēplandā xp̄i diuinitatē q̄ȝ eius humanitatē

¶ In die omniū mortuoꝝ eſt euangeliuꝫ. Dixit ieſus turbis ⁊c. Joh. v. Circa qđ p̄nt diſputari ſequētes queſtiones ¶ Primo Utrū iudiciaria poteſtas q̄ iudicandi ſūt mortui ī futuro iudicio ꝯueniēter ꝯueniat chriſto ſm̄ qđ hō ¶ Secūdo Utrū ſuffragia fideliū viuoꝝ p̄ſint defunctis ¶ Tertiō Utrū ſuffragia facta ꝑ malos ſiue ꝑ pctōres p̄ſint ¶ Quarto. Utꝝ vox chriſti quā audiēt mortui erit cauſa reſurrectiōis omnium eorum

¶ In feſto beati martini eſt euangelium. Sint lumbi veſtri ⁊c. Lu. xij. De q̄ diſputat̄ ſicut in feſto beati nicolai. Nūc q̄rit̄. Utrū illud ſit verū aut ꝯueniēter dictum. q̄ expectantes dn̄m reuerſurū chriſtus faciet eos diſcūbere ⁊ tranſiēs miniſtrabit eis.

¶ In feſto beate katherine eſt euangeliū. Simile eſt regnū celoꝝ. Math. xiij. Circa qđ poteſt diſputari ſequens q̄ſtio. Utruꝫ beata katherina emit agrum in q̊ erat theſaurus abſconditus.

¶ Explicit tabula

Queſtiones euãge liorum taꝫ de tẽpore q̃ꝫ de ſanctis collecte per. R. D. Johannẽ d̃ tur re cremata epiſcopũ ſabinen. ſan cte romane eccleſie cardinaleꝫ ſan cti ſixti incipiunt feliciter

Sacro et co lendiſſimo reuerendiſſimorũ pa trum ſancte romane eccl̃ie dñoꝝ cardina lium collegio. ſuꝰ hu milis ſeruitor Johãnes de turre cremata. ep̃s ſabineñ. ſancte romane eccl̃ie cardina lis ſancti ſixti vulgariter nominatꝰ. Seip ſum cũ humili recõmendatiõe. Cogitanti mihi q̃d de ſudoribꝰ mei ſtudij dignũ am pliſſimis dñationibꝰ veſtris tanq̃ꝫ memo riale offerã. attẽto ꝙ omnibꝰ ſũmis noſtri tpis pontificibꝰ varia dedicauerim opa. ſ. Eugenio. Nicolao. Calixto. Pio. ⁊ Pau lo. Nũc pſenti occurriſſꝫ mihi illa honeſtiſ ſima p̃latoꝝ ꝯſuetudo qua poſt refectionẽ eoꝝ. maxime in prandio habitã collatiões ſiue diſputatões de ſacris litteris ſoliti ſũt habere. Vidi eñi apud plures clariſſimos patres ꝯſuetudinẽ hãc obſeruari. Et de ce leberrimo ſancto auguſtino legit̃ ꝙ in mẽ ſa ſua lectionẽ aut diſputationeꝫ ſemp̃ dili gebat. Diſputatio eñi inueſtigãde v̓itatis gratia. aut vt v̓itas ipſa illuſtrior fiat. licite cũ moderamĩe inter ptes admittit̃. Sane viſa eſt mihi hec dñoꝝ p̃latoꝝ obſeruantia plurimum habere honeſtatis ⁊ vtilitatis. Honeſtiſſima q̃dẽ eſt. ⁊ ordo pulcerrimuſ vt poſtq̃m corpi cibos corruptibiles dedi mus. ita aĩe ſpũalia alimẽta miniſtremus. Nullꝰ eñi eſt cibꝰ ſciã et doctrina dulcior. Nã vt ait Iſidorꝰ noſter. ſcripturaꝝ ſctãꝝ altitudo q̃ſi mõtes paſcue ſunt. ad q̊s cum quiſq̃ꝫ iuſtoꝝ ꝯſcẽderit paſcue indeficiẽtiſ refectionẽ inueniſſe ſe gaudebit. Quocir ca ſic nos hortat̃ clariſſimꝰ ambroſiuſ. Tu igit̃ ede ſcripturarũ celeſtes cibos. Ede vt pmaneant tibi in vitã eternã. Ede cõtinue vt nõ eſurias. Ede vt replearis. Ede vt ver boꝝ celeſtiũ eructes ſaginã. Spũales epu le nõ obeſſe ſolẽt. ſed pdeſſe ſatiatis. Plane hñ p̃latis cõgruit honeſtiſſimũ hmõi ex ercitiũ q̃bus dñs ait. Vos eſtis ſal terre. vos eſtis lux mũdi. Debet aũt ep̃us tanta pollere ſapia. vt dicit ambroſiꝰ. vt non ſolũ creditũ ſibi ppl̃m ſufficiẽter doceat. verũ eti am in ceteris queat hereſum ꝯtradictiões a catholica repellere eccia. Ceterũ vtilis eſt p̃dicta obſeruãtia. q̃r mentẽ diſponit ad p fectionẽ virtutis. Vñ Damaſ. lib. iiij. inq̃t. Optimũ eſt ⁊ vtiliſſimuꝫ inueſtigare diui nas ſcripturas. ⁊ ſicut eſt lignũ ſecꝰ decur ſus aquaꝝ plantatũ. ita aĩa diuĩa irrigata ſcriptura impinguat̃ ⁊ fructũ tẽporaneuꝫ tribuit. ⁊ ſp̃ virentibꝰ folijs deo accepribili bus decorat̃ actionibꝰ Et infra. Pulſemꝰ ergo in optimũ p̃adiſum ſacraruꝫ ſcriptu rarũ. q̃ odoriferus. q̃ dulciſſimus. q̃ ſpecio ſiſſimus eſt. Secũdo vtiliſ eſt ad illumina tionẽ intellectꝰ. Dicit eñi Iſidorus noſter. Geminũ donũ cõfert lectio ſacraꝝ ſcriptu rarũ. ſiue ꝙ intellectũ mentis erudit. ſiue ꝙ a mũdi vanitatibꝰ abſtractũ homineꝫ ad amorẽ dei p̃ducit. Tertio vtilis eſt quoniã p̃ eam amputant̃ aliqua in q̃ ſepe poſt re fectionẽ corpalem lingua indiſciplinata p̃ rumpit. ſ. murmuratiõis et detractõnis v̓ ba. ſupfluitas locutionis. leuitas opis. ⁊ ſi milia. q̃ omnia vitant̃ cũ pſolutis gratiarũ actionibꝰ deo. aliq̃ de ſacris litteris ſequit̃ diſputatio ſiue collatio. q̃bꝰ penſatis nihil mihi in mẽte dignius ſe obtulit veſtris. R. D. p̃ me offerendũ. quã queſtiones quaſ dam de euãgelijs omniũ dñicaꝝ. ac feſtoꝝ p̃ncipaliũ totiꝰ anni. quaſi ingenio meo te nui. nõ tamẽ ſine magno labore ac veſtraꝝ R. D. amore collegi ſub numero. cccxvij. Amplexꝰ aũt ſum quaſi in omnibꝰ ſancti thome dicta. nã eius pfundior firmiorq̃ꝫ ẽ ſentẽtia. Abſtinui etiã a queſtionibꝰ ⁊ ſub tilitatibꝰ inutilibꝰ ⁊ obſcuriorib̃ꝰ argumẽ tis. planioribꝰ cõtentus. Tũ q̃a religioſo ĩ tellectu nobiſ opꝰ eſt vbi aut maxĩe de deo loq̃mur vel audimꝰ. vt inq̃t ambroſiꝰ. Tũ

q̄ꝛ inter prelatos pauciores ſunt qui ſacre
theologie pfundiorib⁹ reb⁹ operā dent ſtu
dij. Seq̄mur aūt ordinē euāgelioꝝ tā dñi
carum q̄ȝ feſtiuitatū ſm̄ vſum fratꝝ predi
catoꝝ. q̄a nobis rationabilioꝛ viſus ē. Su
ſcipiāt ergo. v. R. d. hoc exiguū mun⁹ par
uumq̄ȝ opuſculū in ſenio meo p omnium
vtilitate exiguis meis virib⁹ elaboratuȝ. ꝙ
vtinā tāta beniuolētia ab eis ſuſcipiat̄ q̄n
ta cū affectiōe ſit inſudatū. Poterit obſua
ri libell⁹ iſte in manib⁹ reuerēdiſſimi domi
ni rothomageñ. q̄ p ſua dulciſſima huma
nitate copiā p̄ſtabit cupiētib⁹ ſcribere. Re
cōmendo me. d. v. R. quā ſ longo tempore
ad felix vniuerſalis eccl̄ie regimen deus cō
ſeruet.

In prima dominica

aduent⁹ apud frēs p̄dicatores d̄ꝛ illd̄ euan
geliū Matth. xxj. Cū appropinquaſſȝ ieſus
hieroſolymā. In q̄ fit mētio de aduētu chri
ſti in carnē. Vn̄ dicit̄. Dicite filie ſion. Ecce
rex tuus venit tibi ꝛc. Vn̄ in hac dominica
p̄nt ſeq̄ntes queſtiōes diſputari. ¶ Prima
vtrū p redēptiōe generis humani neceſſa
rium fuit deū incarnari. ¶ Secūda. Vtrū
ſi homo nō peccaſſet de⁹ incarnat⁹ fuiſſet.
¶ Tertia. Vtrū cōueniēti⁹ fuit filiū dei in
carnari q̄ȝ aliquā aliā pſonā.

Ad primam ſic proce

ditur. Et videtur ꝙ nō fuerit neceſſariū de
um incarnari. Primo ſic. De⁹ enī cū pfe
ctus nihil v̄tutis accreuit ſibi p carneȝ aſſū
ptam. ſi ergo incarnat⁹ naturā reparauit
etiā abſq̄ȝ carnis aſſumptiōne eā potuit re
parare. ergo nō fuit neceſſariū ꝛc. Secūdo
ſic. Cū deus ſit ſumme miſericors. imo miſe
rationes eius ſup oīa opa eius. magis de
cuit vt de⁹ oñderet immenſitatē miſericor
die ſue q̄ȝ ſeueritatē iuſticie. Sȝ ad magni
tudinē miſericordie ſue ptinet vt pctā ſine
ſatiſfactiōe dimittat. ergo de⁹ humanā na
turā reparare potuit ⁊ debuit nō expectan
do ſatiſfactionē. ergo nō fuit neceſſariuȝ ꝛc
Tertio ſic. Quicūq̄ȝ poteſt ſatiſfacere pro
maiori pctō. poteſt ſatiſfacere pro minori.
ſed mortale peccatū actuale eſt mag̃ q̄ȝ ori
ginale. quia habet plus de volūtario. ergo
cū homo poſſit ſatiſfacere p mortali pecca
to. multo forti⁹ p originali ſatiſfacere pote
rit. et ſic nō eſt neceſſarium deuȝ incarnari
¶ In oppoſitū arguit̄ ſic. Illud p quod hu
manum genus liberat̄ a pditōne eſt neceſ
ſarium ad humanā ſalutē. ſȝ myſteriuȝ di
uine incarnatiōis eſt hmōi. ſm̄ illud Joh.
iij. Sic deus dilexit mundū. vt vnigenituȝ
filium ſuū daret. vt oīs q̄ credit in eū nō pe
reat ſed habeat vitā eternaȝ. ergo neceſſari
um fuit ad reparationeȝ generis hūani de
um incarnari. Secūdo ſic. Nō erat conue
niens vt vna natura nobiliſſimarū creatu
raꝝ a ſuo fine totaliter fruſtraret̄. ſȝ huma
na natura eſt inter nobiliſſimas creaturaſ.
cum ergo tota corrupta fuerit p peccatuȝ i
primo parente ⁊ ita beatitudine pūata ad
quā inſtituta erat. cōgruū fuit ipſam repa
rari. ſed reparatio nō poteſt fieri niſi pecca
tum dimittat̄. nec iuſtū eſt vt peccatuȝ ſine
ſatiſfactione dimittat̄. ergo neceſſariū fuit
ſatiſfieri. ſȝ p peccato toti⁹ nature humane
ſatiſfactio decēter fieri ñ poteſt niſi ab eo q̄
debet ſatiſfacere ⁊ poteſt ſȝ nō debet niſi hō
qui peccauit. Cū aūt nulli⁹ creature bonū
excedat bonū humane nature totius vt re
cōpenſationē pro tota natura facere poſſȝ
Patet ꝙ nulla creatura p homine ſatiſfa
cere poſſȝ. nec ipe pro ſe cum peccator indi
gnus reddat̄. ergo neceſſariū fuit vt deus
homo fieret ad ſatiſfaciendū p hominibus
¶ Rñdeo dicendū. ꝙ deuȝ incarnari aliq̄
modo fuit neceſſariū. et aliquo modo non
Pro quo notandū iuxta ſanctū thomā ꝙ
ad finem aliquid d̄ꝛ neceſſariuȝ dupliciter.
Uno modo ſine quo finis haberi nō pōt.
ſicut cibus eſt neceſſarius ad conſuationē
humane vite. Alio modo dicit̄ neceſſariū
per q̄d melius ⁊ ꝯuenienti⁹ puenit̄ ad finē
ſicut equ⁹ eſt neceſſari⁹ ad iter. ¶ Primo
modo neceſſitatis deū incarnari nō fuiſſet
neceſſariū ad reparatiōnē humane nature
Deus enī p ſuā omnipotentē virtutē pote
rat humanā naturā multis alijſ modis re
parare. Secundo autē modo neceſſitatis

neceſſariū fuit deū incarnari ad reparatio
nem humane nature. Hāc ꝯcluſionē poīt
auguſtinꝰ .xiij. de tri. c. Oñdamus nō aliū
modū poſſibilē defuiſſe deo cuiꝰ poteſtati
oīa equaliter ſubiacēt. ſed ſanande miſerie
noſtre ꝯuenientiorē modū aliū non fuiſſe.
¶ Cuiꝰ incarnatōis neceſſitas ſiue ꝯueni
entia ex tribꝰ ſumit̄. ſ. ex plenitudine diuine
miſericordie. ex immutabilitate iuſticie ipiꝰ.
⁊ ex decēti ordine ſapīe eius. Quia eī deus
eſt ſumme bonꝰ ⁊ miſericors decuit nulli cre
ature negare hoc cuiꝰ eſt capax. Vñ cū na
tura humana lapſa eēt. et nihilominus re
parabilis foret. decuit vt eā repararet. quia et
iuſticia eiꝰ immutabilis eſt. cuiꝰ lege ſan
citum eſt vt nunq̄ȝ pctūm ſine ſatiſfactiōe
dimittat̄ decuit vt in humana natura eēt q̄
ſatiſfacere poſſet. ⁊ q̄a hoc purꝰ homo ꝑſe
facere nō poterat vt dictū eſt. decuit vt deꝰ
q̄ ſumme ſapiēs eſt aliquē ꝯuenīētiſſimuȝ
reparatiōis adinueniret modū. Vñ ꝯue
nientiſſimꝰ eſt vt integre natura reparare
tur ⁊ faciliter ad id q̊d amiſerat homo ꝑue
nire poſſet. Si aūt hoīem ꝑ angelū repara
ret. nō integra eſſet repatio. q2 homo ſemꝑ
angelo ſalutis ſue debitor eēt. ⁊ ita in beati
tudine ei equari nō poſſet. q̊d tñ aſſecutus
fuiſſet ſi nō peccaſſet. ſicut etiā nūc ꝯſequūt̄
homines ꝑ grām reparatiōis vt ſint ſicut
angeli dei in celo. Matth. xxij. Et iō decu
it vt non angelꝰ ſȝ ipē deus hoīem repararet
Multe alie ꝯuenīētie aſſignātur incarna
tionis quas nos breuitatis cā. ⁊ quia com
munes in ſmonibꝰ ſunt ptrāſimus ¶ Ad
rōes in oppoſitū dicendū. Ad primā rñdet̄
ꝙ ratio illa ꝓcedit ſm illū modū neceſſarij
ſine quo ad finē ꝑueniri nō poteſt. hoc aūt
neceſſitatis modo dictū eſt nō eē neceſſari
um deū incarnari ¶ Ad ſecundā rñdetur
negando ꝯſequentiā. Et rō eſt. quia licȝ de
us ſit ſumme miſericors. ſua tñ miſericordia
nullo modo obuiat ſue iuſticie. Miſericor
dia enī que iuſticiā tollit magis ſtulticia q̄ȝ
virtus dici debet. ⁊ ꝑ ꝯſequēs talis deum
nō decet ꝓpter q̊d deus miſericordiā ſuā in
finitam ſic manifeſtare voluit. vt in nullo
iuſticie eius derogaret̄. q̊d factū eſt dumꝑ
nobis homo factus eſt vt ꝓ nobis ſatiſface
ret. in quo etiā abundātior miſericordia oñ
ſa eſt ad nos q̄ȝ ſi ſine ſatiſfactiōe peccatū
dimiſiſſet in quantū noſtrā naturā magis
exaltauit ⁊ ꝓ nobis mortē ꝑtulit ¶ Ad ter
tiam rñdetur. negādo ꝙ peccatū originale
ſit minus malū. Pro quo notandū ꝙ q̄n
titas originalis ⁊ actualis mortalis pecca
ti poteſt dupliciter attendi. vel quantū ad
principiū vl' quantū ad bonū q̊d ꝑ vtrūq̄ȝ
ꝑuatur. Principiuȝ autē actualis peccati
volūtas ꝓpria eſt. Principiū aūt origina
lis in iſto eſt origo eius viciata. Unde ori
ginale q̊dammodo neceſſariū eſt. ſed actu
ale eſt omnino voluntariū. vñ habet plus
de ratiōe culpe. ⁊ eſt magis vituꝑabile Bo
num aūt q̊d actuali peccato corrumpitur
eſt bonū huius ꝑſone. cui preponderat bo
num totiꝰ nature q̊d ꝑ originale corrum
pitur. quia bonū gētis eſt diuiniꝰ q̄ȝ vniuſ
hominis bonū. vt dr̄. ij. ethicoꝝ. vt ſic poſſet
dici ꝙ actuale eſt magꝰ culpa. originale vō
magis malum. Actio autē ſatiſfacientis ē
ꝓporcionata quantitati culpe ex ꝑte boni
quod ꝑ culpā corrumpit̄ Et ideo cū omis
actio ſit ꝑſone. quia actus ſingulariū ſunt
Ideo ad ſatiſfactionē ꝓ actuali ſufficit actꝰ
cuiuſcūq̄ȝ hominis cū gratia diuina. ñ au
tem ad ſatiſfactionē ꝓ peccato originali ni
ſi actio illius hoīs plus valeret q̄ȝ totū bo
num humane nature. ⁊ ſic nō poſſet eē pu
rus hō. ⁊ iō oportuit eē deū ⁊ hoīem q̄ pro
originali ſatiſfaceret

Ad ſecundam queſti

onem ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ etiā ſi homo
nō peccaſſet deꝰ incarnatꝰ fuiſſet Primo
ſic. Deut. xxxij. dei ꝑfecta ſunt opa. ſȝ ꝑfectō
nō poteſt eē niſi vltimū ꝯiungat̄ principio
vt ſic q̄ſi q̊dam circulꝰ ꝯcludat̄. et additio
alterius fieri nō poſſȝ. Cū ergo ipē deus ſit
principium ⁊ homo ſit vltima creaturarū
decuit ad ꝑfectionē vniuerſi vt etiā ſi hō ñ
peccaſſet deus hō fieret ¶ Secūdo ſic Ro
ma. j. Inuiſibilia dei ꝑ ea que facta ſunt in
tellecta ꝯſpiciūtur. ſȝ potētia. ſapiētia ⁊ bo
nitas dei infinita ſunt. ergo decuit etiam ſi

homo non peccaſſet iſta in aliquo effectu
manifeſtari. ſed potentia infinita non ma-
nifeſtatur niſi per effectũ infinitũ. nec ſapi-
entia infinita niſi per decorẽ infinitum. nec
bonitas infinita niſi ꝑ cõmunicationẽ infi
nitam. Cũ ergo nulla creatura ſit infinita.
nec in ea infinitus ſit decor ex forma et pro
portione ꝑtium. nec iterũ aliqua creatura
cõmunicatõnẽ infinitã boni recipiat. vide
tur ꝙ decuit etiã homine non peccãte vni-
ri deum homini vt ex parte hominis ratio
eſſet ⁊ ex parte dei infinitas ⁊ ex cõiunctiõe
dei ad creaturã infinitus decor reſplẽderet.
⁊ infinitum bonũ ipſi humane nature com
municaret̃ ſcʒ perſona increata que ĩ ea ſb
ſiſteret. ¶ Tertio ſic. Non eſt in aliquo ca
pacitas humane nature ꝑ peccatũ amplia
ta. ſed poſt peccatũ humana natura ĩuen
ta eſt capax tanti boni vt a deo aſſumeret̃ ĩ
vnitate perſone. ergo ⁊ ante peccatũ huiuſ
modi dignitatis capax fuit. ſed ad deũ qui
infinito amore diligit ea que ſunt pertinet
vt nullũ bonũ creature deneget cuius ẽ ca
pax. ergo ipſe humanã naturã aſſumpſiſſʒ
etiã ſi homo non peccaſſet. ¶ Quarto ſic.
Non eſt credendũ ꝙ homo ex peccato ali
quod cõmoduʒ reportauerit. ſed maxima
dignitas humane nature eſt in hoc ꝙ aſſũ
pta eſt in vnitate pſone diuine. ergo hoc ꝑ
peccatũ homo conſecutus non eſt. ⁊ ſic idẽ
quod priꝰ. ¶ Quinto ſic. Cũ homo ad be
atitudinem ſit creatꝰ ante peccatũ totꝰ be
atificandus erat. ſed beatitudo hoĩs q̃n
tum ad partẽ ſenſitiuã erat in aſpectu hũa
nitatis aſſumpte. quantũ vero ad partẽ in
tellectiuã in intuitu diuinitatis aſſumẽtis.
Sic enĩ ingredietur homo ⁊ egredietur. vt
auguſtinꝰ exponit. et paſcua inueniet Joh.
x. ¶ In oppoſitum eſt auguſtinꝰ in libro
de verbis dñi exponẽs illud Math. xviij.
Venit filius hoĩs querere ⁊ ſaluũ facere
q̊d perierat. ſi homo non peccaſſet filiꝰ ho
minis nõ veniſſet. et loq̊tur de aduentu in
carnem ¶ Rñdeo dicendũ ꝙ vt tãgit ſan
ctus thomas in tertio. et in tertia pte ſuꝑ h̃
diuerſi diuerſimode opinati ſunt. Quidaʒ
enĩ dicunt ꝙ etiã ſi homo nõ peccaſſet. dei

filius fuiſſet incarnatus. Alij vero contra
rium aſſerunt. quoruʒ aſſertioni magis vi
detur conſentiendũ. Cuiꝰ ratio eſt. quoni
am ea que ex ſola dei voluntate veniunt ſu
per omne debitũ creature nobis innoteſce
re non poſſunt niſi quatenꝰ ĩ ſacra ſcriptu
ra tradunt̃ ꝑ quã diuina voluntas innote
ſcit. Unde cuʒ in ſacra ſcriptura vbiqʒ icar
nationis ratio ex peccato primi hominis aſ
ſignetur. conuenientiꝰ dicit̃ incarnationis
opus ordinatũ eſſe a deo in remediuʒ pec
cati. ita ꝙ peccato non exiſtente incarnatio
non fuiſſet. quãuis potẽtia dei ad hoc limi
tetur. Potuiſſet enim etiã peccato non ex
iſtente deus incarnari ¶ Hanc ergo aſſer
tionem ſiue opinionẽ tanq̃ʒ veriorẽ ſequẽ
tes. dicimus ad queſtionẽ reſpondẽtes. ꝙ
ſi homo non peccaſſet deꝰ incarnatus nõ
fuiſſet. Iſta concluſio probat̃ ¶ Primo ſic
ſuꝑ illud. j. Thi. j. Jeſus venit in hunc mun
dum peccatores ſaluos facere. dicit gloſa.
Nulla cauſa fuit veniendi chriſto domino
niſi peccatores ſaluos facere. Tolle vulne
ra. tolle morbos ⁊ nulla eſt cauſa medicine
ſed remota cauſa remouet̃ effectꝰ. ergo cõ
cluſio vera. ¶ Secundo ſic. Dicit leo pa
pa in ſmone de natiuitate. Si ei homo ad
imaginẽ et ſimilitudinẽ dei factus ĩ ſuo ho
nore manſiſſet. creator mundi creatura nõ
fieret. aut ſempiternꝰ temporalitatẽ ſubiret
aut eq̃lis deo patri dei filiꝰ formaʒ ſui aſſu
meret ergo ꝯcl'o vã ¶ Ad rões in oppoſitũ Et
Ad primã rñdetur. negãdo ꝯſequentiã
ratio eſt. Quia licʒ vniuerſum perficiatur
in cõiunctione vltimi ad principiuʒ primi.
non tamen oportet ꝙ in cõiunctione que ẽ
in vnitate pſone ſed in coniũctione que eſt
in ordine ad finem. Unde ad perfectiones
vniuerſi ſufficit ꝙ naturali modo creatura
ordinat̃ ſic in deũ ſicut in finẽ. Hoc autẽ ex
cedit limites pfectionis creature vt creatu
ra vniatur deo in perſona ¶ Ad ſecundã
rñdetur etiã negando conſequentiã. Et rõ
eſt. q2 in productione minime creature ma
nifeſtatur potentia infinita et ſapiẽtia ⁊ bo
nitas dei. quia quelibet creatura ducit i co
gnitionẽ alicuiꝰ primi et ſũmi q̊d infinitũ

eſt in omni pfectione. nec oportet q potẽ
tia infinita p effectũ infinitũ manifeſtetur.
nec bonitas infinita p cõmunicationẽ in:
finitam. ſed ſufficit ad oſtendendã bonita:
tem infinitã hoc ſcꝫ q vnicuiqꝫ ſm ſuaꝫ ca:
pacitateꝫ largit. ¶ Ad tertiã reſpondetur.
q capacitas alicui⁹ creature poteſt intelli:
gi dupliciter. vel ſm potentiã naturaleꝫ q̃
pertinet ad rõnem naturalẽ. ⁊ ſic nullaꝫ ca:
pacitateꝫ nature vacuã deus dimittit i ge:
nere q̈zuis capacitatẽ alicuius creature p:
ticularis non impleat pper aliquod impe
dimentũ. Vel intelligi poteſt ſm potentiã
obedientialẽ ſm quã quelibet creatura ha
betur q ex ea poſſet fieri qd̃ de⁹ vult. et hoc
modo in humana natura eſt capacitas hu
ius dignitatis. vt ĩ vnitate diuine pſone aſ:
ſumatur. nec oportet q deus talẽ capacita
tem impleat ſicut nec oportꝫ q deus faciat
quicquid poteſt. ſed ſm q cõgruit ordini
ſapientie eius ¶ Ad quartã reſpondetur
negando aſſumptũ. quoniã vt dicit apl̃us
ad Roma. v. Ubi abundauit delictum. ſu
perabundauit et gratia. nõ eſt incõueniẽs
vt aliquod bonũ ex peccato de⁹ eliciat qd̃
ſine peccato nõ fuiſſet. ſicut patet in aliq̃b⁹
virtutibus. vt in patientia ⁊ penitẽtia. ⁊ eti
am ex peccato hominis hoc optimũ potu
it elicere vt filius dei incarnaret̃. Propter
quod dicit Gregori⁹. O felix culpa que ta
lem ac tantã habere meruit redemptioneꝫ
¶ Ad quintã rñdetur. negando minoreꝫ
dicimus enĩ iuxta ſanctũ thomã q beatitu
do totius hominis eſt ex ipa deitate ĩ quã
virtus interi⁹ immediate fertur ex quo re
dundat gloria in inferiores ptes anime et ĩ
ipſum corpus. in viſione etiã humanitatis
erit quoddã gaudiũ accidentale. ſicut etiã
in victoria paſſionis eius. tamen conſtat
apud omnes q ſi homo nõ peccaſſet deus
paſſus nõ fuiſſet

¶ Ad tertiam queſtio

nem ſic proceditur. Et videt̃ q non fuit cõ:
uenientius filiũ dei incarnari q̈ꝫ patrẽ aut
ſpũmſanctum ¶ Primo ſic. Sicut in mi
ſterio incarnatõnis monſtrata eſt ſapien:
tia in decentia recõciliationis. ita etiã mon
ſtrata eſt potentia in hoc q in infinitum di
ſtantia iuncta ſunt. ⁊ etiã bonitas in hoc q
non deſperit proprij plaſmatis infirmitatẽ
vt dicit Damaſcen⁹. ſed ſicut ſapientia at:
tribuitur filio. ita bonitas ſpirituiſancto ⁊
potentia patri. ergo non magis decebat fi:
lium incarnari q̈ꝫ patrẽ, vel ſpũmſanctuꝫ.
¶ Secũdo ſic. Victoria potentie attribui
tur patri. ſed p incarnationẽ ſecuta ẽ victo
ria de hoſte. ergo incarnatio mag̃ decebat
patrẽ cui appropriat̃ potentia ¶ Tertio ſic
arguitur d̃ ſpũ ſancto. Eorum enĩ que ma:
gis vicina ſunt decentior eſt coniunctio. ſꝫ
ſpũſſanctus eſt pſona nobis magis vicina
vt dicit Auguſtin⁹ libro de ſpiritu ⁊ aĩma
ergo ſpũmſanctũ magis decebat incarna:
ri q̈ꝫ filium ¶ Quarto ſic arguit̃. Incarna
tio dei proceſſit ex maxima charitate quaꝫ
ad nos habuit. ſed charitas appropriat̃ ſpi
rituiſancto. ergo potiſſime decebat ſpiritũ
ſanctũ incarnari ¶ In oppoſitũ arguit̃ ſic.
In mente noſtra ſunt tria tres pſonas rep̃
ſentantia. ſ. mens que rep̃ntat patrem. ver
bum mentis quod rep̃ñtat filium. ⁊ amor
qui rep̃ſentat ſpũmſanctũ. ſed int̃ hec tria
verbũ mentis precipue comparabile ẽ. ſm
qd̃ exterius p vocem ſonat. ergo ⁊ incarna
tio cõuenientiſſime verbũ eternum decuit
quod eſt ipe filius dei. ¶ Rñdeo dicendũ
q decentius fuit filium dei incarnari q̈ꝫ pa
trem vel ſpũmſanctum. Que decentia in:
carnationis filij dei attendit̃ ⁊ ex proprijs ⁊
ex appropriatis. In pprijs autẽ poſſunt q̈t:
tuor conſiderari. ſm q filius eſt. q verbum
eſt. q imago. q media in trinitate perſona
Scd̃m autẽ q filius eſt. cõuenit ad repara
tionem. tum vt p eũ cuius naturaliter ẽ he
reditas alij in filios adoptarent̃ et cohere:
des fiant. Scd̃m autẽ q eſt verbũ. cõuenit
ad reparationẽ. quia inquantũ tale. habet
congruentiã ad officium predicationis et
doctrine. quia verbũ manifeſtat dicentem
et ipſe manifeſtauit patrẽ Joh. xvij. Pater
manifeſtaui nomen tuũ hominib⁹ q̊s de:
diſti mihi de mundo. Inquantũ v̊o ẽ ima:
go conuenientiã habꝫ cum eo q̍ reparãd⁹

erat.ſcilicet cum homine qui ad imagineꝫ
dei factuſ eſt. Geneſ. p̄mo. Unde decuit vt
imago imaginem aſſumeret. increata crea
tam. Inquãtum eſt media in trinitate per
ſona congruit ad vltimũ effectum. qui eſt
reconciliatio hominis ad deum. Decet ei
vt qui eſt medius in trinitate. etiam ſit me
diator. Inueniũtur etiam quattuor in filio
appropriata. ſcilicet ſapiẽtia. et virt⁹ ab apo
ſtolo. equalitas ab auguſtino. ſpẽs ⁊ pul
critudo ab hilario. Inquãtum autem ſapi
entia eſt. congruit ad reſtaurationeꝫ. quia
decet vt que in ſapientia facta ſunt per ſapi
entiam reſtaurẽtur. Inquãtum autem eſt
virtus ⁊ brachium patris. congruit ad vi
ctoriam de hoſte capiẽdam. Luce p̄mo. Fe
cit potentiã in brachio ſuo. Inquãtum ve
ro eſt equalitas. congruit etiam morbo q̄
ſanãdus erat. Uterqꝫ enim ſcilicet homo ⁊
diabolus peccauerunt appetendo equalita
tem dei. Ille potentie. iſte ſcientie. Inquan
tum vero ſpecies ⁊ pulcritudo eſt. congru
it reparationi vt per ipſuꝫ deturpatio ima
ginis per peccatum inducta amoueretur.
¶ Patri vero non conuenit incarnatio. pre
cipue propter proprietatẽ innaſcibilitatis.
Non enim decet vt qui in diuinitate ẽ pater.
in humanitate ſit filius. Sic enim fili⁹ dei
patris eſſet nepos virginis. ſi ipſa v̓go ma
ter eſſet dei patris. Similiter etiam nec ſpi
rituiſancto conuenit. ne nomen filij in plu
res perſonas trãſferatur. ¶ Ad rationes
in oppoſitum. ¶ Ad primã reſpondetur ne
gando conſequẽtiam. Et ratio eſt. Quia li
cet in incarnatione oſtẽdatur potentia ſa
pientia et bonitas. ⁊ ideo efficacia incarna
tionis toti trinitati tribuitur. opus tamen
quod deo incarnato debebatur per filium
expleri decuit. rationibus dictis. et ideo to
ta trinitas carnem ſoli filio vniuit. ¶ Ad
ſecundã rñdetur negando conſequentiaꝫ.
Et ratio eſt. Quia nõ eſt potentis per po
tentiam minus potentẽ vincere. hoc enim
violentuꝫ eſt ⁊ non laudabile ſed per iuſti
ciam ⁊ ſapiẽtiam vincere. et ideo per filiuꝫ
debuit deus pater hoſtem vincere. ¶ Ad
tertiã reſpõdetur. ꝙ ratio non procedit. qꝛ
ſpiritusſanctus nõ dicitur ideo vicinior no
bis ꝙ ſit coniungibilior carni qꝫ filius. ſed
propter charitatem per quaꝫ nobis om̄ia
dona donãtur. Procedit enim vt dicit al
bertus. vt donum a patre et filio donabile
rationali creature. taleꝫ autẽ reſpectum ad
nos non importat nomen filij ſꝫm q̊d eſt in
patre. filius tamen eſt nobis magis vniti
uus quantũ ad congruentiã incarnatõis
rationibus dictis. ¶ Ad quartã reſpõdet
negando conſequentiã. Et ratio eſt. Quia
licet charitas dei ſit cauſa incarnationis. et
ideo cauſalitas diuine incarnatiõis q̄uis
cõmunis ſit tribus perſonis appropriatur
ſpirituiſancto. ñ tñ ex h̓ ſeq̄t ꝙ ſpũſſctũs de
buerit incarnari.

In dominica ſecũda

cantatur euangelium. Erunt ſigna in ſole
et luna ⁊c̄. Luce. xxi. In quo quia tãgitur de
aduentu chriſti ad iudiciuꝫ. poſſunt diſpu
tari ſequentes queſtiones. ¶ Prima eſt.
Utrum generale iudicium ſit futurum.
¶ Secũda. Utrum omnes iudicandi iu
dicio videbũt filium hominis. id eſt. Chri
ſtum in forma humana glorioſa iudicãteꝫ.
¶ Tertia eſt. Utrum ſigna que aſſignant
in lectione euangelij precedant iudicium.
¶ Quarta eſt. Utrum tempus futuri
iudicij poteſt determinate ſciri ab aliq̊ ho
mine.

AD primam q̄ſtio

nem qua queritur. Utrum gene
rale aut vniuerſale iudicium futu
rum ſit. proceditur ſic. Et videtur ꝙ non.
¶ Primo ſic. Naãqꝫ dicitur ſꝫm aliam lit
teram. Nõ iudicabit bis deus in idipſum.
ſed nũc deus iudicat de ſingulis hominũ
operibus. cum poſt mortem vnicuiqꝫ pe
nas vel premia pro meritis tribuit. ergo ñ
videtur ꝙ aliud ſit iudicium futuruꝫ expe
ctãduꝫ. ¶ Secũdo ſic. In nullo iudicio ex
ecutio ſentẽtie precedit iudicium. ſed ſentẽ
tia diuini iudicij quo ad homĩes eſt de ad
eptiõe regni vel excluſiõe a regno. vt patet
Matthei. xxv. ergo cum modo quidam

adipiſcātur regnum eternum. Unde dn̄s
latroni in cruce dixit. Hodie mecum eris i
paradiſo. Luce. xxiij. Et quidam excludan⸗
tur ab ipſo perpetue. Unde Luce. xvj. dicit̄
Mortuus eſt diues ⁊ ſepultus eſt i infer
no. ergo fruſtra expectatur aliud iudiciuꝫ
futurum. ¶ Tertio ſic. Propter hoc aliq̄
in iudicium oportet adduci. quia dubiuꝫ
eſt quid de eis diffiniendum ſit. ſed ante fi⸗
nem mūdi determinata eſt vnicuiqꝫ dam⸗
natorum ſua damnatio. et cuiqꝫ ſanctoruꝫ
ſua beatitudo. ergo videtur ꝙ nō oporteat
aliquod futurum iudiciū eſſe. ¶ Oppoſitū
colligitur ex preſenti euangelio. Colligitur
etiam ex illo Joh. xij. Sermo quem locutꝰ
ſum vobis. ille vos iudicabit in nouiſſimo
die. ¶ Reſpondeo dicēdum ſub iſta con⸗
cluſione. ꝙ generale ſiue vniuerſale iudici⸗
um futurum eſt. in quo chriſtus iudicatu
rus eſt omnē hominum multitudinē. Iſta
concluſio eſt primo articulus fidei. qui de
chriſto ait. Iterum venturꝰ eſt iudicare vi
uos ⁊ mortuos. Secundo patet ex illo Jo.
q̄nto. Procedent q̄ bona egerunt in reſur⸗
rectionem vite. qui vero mala egerunt i re
ſurrectionem iudicij. ergo poſt reſurrectiō
nem aliquod futurum eſt iudicium. Rati
one vero ſic oſtenditur predicta concluſio
Pro quo notandum iuxta ſanctū thomā
ꝙ ſicut operatiō pertinet ad rerum princi
pium quo producūtur in eſſe. ita iudiciuꝫ
pertinet ad terminū quo res ad ſuū finem
perducitur. Diſtinguitur autē duplex dei
operatio. Una que primitus res in eē pro
duxit. inſtituens naturam ⁊ diſtinguēs ea
que ad completionē ipſius pertinēt. a quo
quidem opere deus dicitur quieuiſſe. Ge⸗
neſ. ij. Alia eius eſt operatō qua operatur
in eius gubernatione creaturarū De qua
Johis. v. Pater meus vſqꝫ modo opera⸗
tur ⁊ ego operor. Ita etiam duplex eius iu
dicium dicitur. ordine tamen ꝯuerſo. Unū
quod reſpondet operi gubernationiſ que
ſine iudicio eſſe non poteſt. per quod q̄deꝫ
iudicium vnuſquiſqꝫ ſingulariter pro ſuiſ
operibus iudicatur. non ſolū ſm ꝙ ſibi cō⸗
petit. ſed ſm ꝙ competit gubernationi vni

uerſi. vnde differtur premiatio vnius pro
vtilitate aliorum. vt patet ad Hebre. xj. ⁊ pe
ne vnius ad profectū alterius cedunt. Un
de neceſſe eſt ꝙ aliud ſit iudiciū vniuerſale
reſpondens ex aduerſo prime rerū produ⸗
ctioni in eſſe. vt videlicet ſicut tunc omnia
proceſſerunt immediate a deo. ita tunc vlti
ma completio mundi detur vnoquoqꝫ ac
cipiēte finaliter quod ei debetur ſm ſeipſū.
Unde ⁊ in illo iudicio apparebit manifeſte
diuina iuſticia quātum ad omnia que tūc
ex hoc occultant̄. ꝙ interdum d̄ vno diſpo⸗
nitur ad vtilitatē aliorū aliter q̄ꝫ manifeſta
opera exigere videant̄. Unde etiam ⁊ tunc
erit ſeparatio vniuerſalis bonorū a malis
quia vlterius non erit locus vt mali ꝑ bo⸗
nos ⁊ boni per malos proficiant. propter
quem profectū interim commixti inueniū
tur boni malis quoadusqꝫ ſtatus huiꝰ vi
te per diuinam ꝓuidentiam gubernatur.
¶ His habitis dicendū eſt ad rationes in
oppoſitū. ¶ Ad primam rn̄detur. ꝙ deus
non iudicat bis in idipſum ſm idem in illo
iudicio. ¶ Pro quo notandū ꝙ quilibet
homo eſt ſingularis quedam perſona. et ē
pars totius generis humani Unde et du⸗
plex iudiciū ſibi debetur. Unum ſingulare
quod deo fiet poſt mortem quando recipi
et iuxta ea que in corpore geſſit. q̄ꝫuis non
totaliter. quia non quo ad corpus ſed quo
ad animā tantū. Aliud iudiciuꝫ debet eſſe
de eo ſm q̊d eſt pars totius humani gene⸗
ris. ſicut aliquiſ iudicari dicitur ſm huma
nam iuſticiā. etiam quando iudiciuꝫ dicit̄
eſſe cōmunitatis cuius ipſe eſt pars Un̄ ⁊
tunc quando fiet vniuerſale iudicium toti
us humani generis per vniuerſalem ſepa
rationem bonorū a malis. et quilibet ꝑ cō
ſequens iudicabitur. nec tamē deus bis iu
dicabit in idipſum. quia non duas penas
pro vno peccato infert. ſed pena que an̄ iu⸗
dicium complete inflicta nō fuerat. in vlti⸗
mo iudicio complebit̄. pꝰ quod impij cru⸗
ciabunt̄ quo ad corpus et quo ad animaꝫ
ſimul. ¶ Ad ſecundam reſpondetur. ꝙ eſt
falſum ꝙ ſententia illius generalis iudicij
que eſt vniuerſalis ſeparatio bonorum a

malis precedat illud iudicium.nec etiam
quo ad particulare ſententiã vniuſcuiuſq3
plene preceſſit iudicij effectus.quia et boni
amplius poſt iudicium premiabunt̃.tum
ex gloria corporis adiuncta.tum ex nume
ro ſanctorum completo.⁊ mali etiã ampli
us torquebunt̃ adiuncta pena corporis.⁊
completo in penis numero damnatorum
quia quanto cũ pluribus ardebunt magiſ
ardebunt. ¶ Ad tertiã reſpondetur negã
do conſequentiam.Et ratio eſt.Quia vni
uerſale iudicium vt dictũ eſt magiſ directe
reſpicit vtilitatem hominũ q̃3 ſingulos iu
dicandorum.q̃3uiſ igit̃ cuilibet homini an
te iudicium ſit certa noticia de ſua damna
tione vel premio.non tamen omnib⁹ om
nium damnatio vl' p̄miũ innoteſcit.vñ iu
dicium neceſſariũ erit.

Ad ſecundam queſti

onem qua querit̃.Utrum omnes iudican
di in iudicio videbunt filium hominis.id
eſt.chriſtũ in forma humana glorioſa iudi
cantem.ſic proceditur.Et videtur q̄ non.
¶ Primo ſic.Chriſtus in iudicio non ap
parebit in forma humanitatis glorioſa Jo
hanniſ.xix.Uidebunt in quẽ tranſfixerunt
Gloſa.Quia in ea carne venturus eſt in q̃
crucifixus eſt.ſed crucifixus eſt in forma in
firma.ergo in forma infirmitatiſ apparebit
⁊ nõ in forma glorioſa. ¶ Secũdo ſic.Di
citur Math.xxiiij.Apparebit ſignũ filij ho
minis in celo.id eſt.ſignum crucis.ergo cũ
crux ſit ſignum infirmitatis ⁊ non glorie.⁊
per conſequens non videbit̃ ab omnibus
in forma glorioſa ¶ Tertio ſic.Ocul⁹ non
glorificatus non poterit videre claritatem
corporis glorificati cu3 ſit improporciona
tus.ergo cum multi.vtpote mali.nõ habe
bunt oculos glorificatos non poterunt vi
dere chriſtum iudicantem in forma glioſa
¶ In oppoſitum eſt euangeliũ noſtrum ĩ
quo dicitur.Uidebunt filium hominis ve
nientem in nube cum poteſtate magna et
maieſtate.Maieſtas aute3 et poteſtas ad
gloriam pertinent.ergo in forma glorioſa
apparebit.⁊ ab omnib⁹ videbit̃ ¶ Rñdeo

dicendũ ſub tribuſ concluſionib⁹ ¶ Prima
eſt.q̄ chriſtus in iudicio apparebit ĩ forma
humana.Iſta concluſio patet ex illa parte
euangelij.vbi dicitur Uidebunt filium ho
minis venientem.ergo in forma humana
¶ Secundo.ratione ſic Eius eſt iudicare
cuius eſt legem condere.ſed chriſtus ĩ hu
mana natura apparens nobis legem euan
gelij dedit.ergo in eadem natura apparens
iudicabit. ¶ Tertio ſic.Chriſtus ſm illam
formam iudicabit in qua iudicatus eſt.vt
poſſit ab impijs videri.vt dicit gloſa Jo.v.
ſed iudicatus eſt in ſe forma humanitatis
ergo in eadẽ iudicabit. ¶ Secunda cõclu
ſio eſt.q̄ chriſtus in iudicio apparebit ĩ for
ma humana glorioſa.Iſta concluſio pat3
¶ Primo ſic.Ille qui iudicat deb3 eminẽ
re illis qui iudicantur.ſed electi qui iudica
buntur a chriſto illi corpora glorioſa habe
bunt.ergo multo forti⁹ iudex in forma glo
rioſa apparebit. ¶ Secũdo ſic Sicut iudi
cari eſt infirmitatis.ita iudicare eſt autori
tatis et glorie.ſed in primo aduentu q̃ chri
ſtus venit ad hoc q̄ iudicaret̃ apparuit ĩ for
ma infirmitatis.ergo in ſecũdo aduentu ĩ
quo veniet vt iudicet apparebit ĩ forma glo
rioſa. ¶ Tertia ꝯcluſio.Licet chriſt⁹ in iu
dicio in forma glorioſa ab omnib⁹ vided⁹
ſit.viſio tamen illa ſicut bonis erit delecta
bilis.ita reprobis triſtis et terribilis.Pro
batur concluſio.Dicit enĩ Iſidor⁹ q̄ appa
rebit chriſtus terribilis reprobis.blandus
bonis.Unde ſicut amici gloria eſt delecta
bilis.ita gloria et poteſtas ei⁹ qui odio ha
betur eſt cõtriſtabilis.⁊ ideo ſicut viſio glo
rie humanitatis chriſti erit iuſtis in p̄miũ
⁊ gaudiũ.ita inimicis chriſti erit ĩ ſupplici
um. ¶ Nunc ad rationes in oppoſitum.
¶ Ad primã rñdetur.negãdo ꝯſequentiã
Quia licet in eadẽ carne in qua crucifixus
eſt apparebit.nõ tamẽ ſimiliter ſe habente.
quia p̄mo fuit paſſibilis.ſ3 in iudicio appa
rebit in forma glorioſa ſicut erit ¶ Ad ſecũ
dam rñdet̃.pariter negando cõſequentia3
Ratio eſt.q̃a licet ſignũ cruciſ apparebit in
iudicio nõ tamen ad iudiciũ.tunc exiſtẽtis
infirmitatis ſed poteſtatis vt p̄ hoc iuſtio

appareat condemnatio eorũ qui tantã mi-
ſericordiam neglexerunt ¶ Ad tertiam re-
ſpondetur negando cõſequentiã. Et ratio
eſt. quia corpus glorioſuꝫ habet in poteſta-
te ſua vt ſe demonſtret vel non demõſtret
oculo nõ glorioſo. ideo ĩ forma glorioſa chri-
ſtus ab omnibꝰ poterit videri

¶ Ad tertiam queſtio-
nem qua querit̃. Utrum ſigna que ponũt̃
hic in euangelio p̄cedere debeãt iudicium
ſic proceditur. Et videt̃ ꝙ non. ¶ Primo ſic.
Dicit aplus. j. ad Theſ. v. Cũ enim dixerint
pax ⁊ ſecuritas. repentinꝰ eis ſup̄ueniet in-
teritus. ſed nõ eſſet pax ⁊ ſecuritas ſi hoĩes
per ſigna p̄cedentia terrerent̃. ergo ſigna il-
la que ſunt ad terrorẽ nõ p̄cedẽt iudicium.
¶ Secundo. Signa ad manifeſtationeꝫ
alicuiꝰ ordinant̃. ſed aduẽtus chriſti ad iu-
dicium debet eſſe occultꝰ. Unde j. Theſ. v. dr.
Dies domini ſicut fur in nocte veniet. er-
go ſigna non debent ipſum precedere.
¶ Tertio ſic. Tempꝰ primi aduentus fuit
p̄cognitũ a prophetis. qđ non eſt de ſecun-
do aduentu. ſed primũ aduentũ chriſti nõ
preceſſerunt aliqua ſigna. ergo nec ſecũdũ
precedent. ¶ Quarto ſic. Corpora celeſtia
inalterabilia ſunt. ergo non obſcurabũtur
¶ Quinto ſic. Cum ſtelle ꝫm ſubſtantiam
⁊ ſitum ſint perpetue ⁊ immutabiles non
videtur ꝙ d̄ celo debeant cadere ¶ Sexto
Angeli ſunt beati. beatitudo vero excludit
omnẽ miſeriã ⁊ mutabilitateꝫ. videt̃ ꝙ vir-
tutes celorũ que dicunt̃ angeli nullo mõ p̄nt
dici timore affici vł moueri ¶ In oppoſitũ
eſt euangeliũ p̄ſens. Reſpondeo dicendũ
ſub iſta cõcluſione. ꝙ ſigna que deſcribun-
tur in hoc euãgelio p̄cedent futuruꝫ iudici-
um. Iſta cõcluſio ſic declarat̃ ex dictis in ſu-
periori queſtione. Dictũ eſt enĩ ꝙ chriſtus
ad iudicandũ veniẽs in forma glorioſa ap-
parebit ꝑpter autoritatẽ que iudici debet̃.
ad dignitatẽ aũt iudiciarie poteſtatis per-
tinet habere aliqua indicia q̄ ad reuerẽtiaꝫ
⁊ ſubiectionẽ inducãt. ⁊ ideo aduentũ chriſti
ad iudiciũ veniẽtis multa ſigna p̄cedẽt. vt
corda hominũ in ſubiectionem venturi iu-
dicis adducantur et ad iudiciũ preparent̃.
et inter alia hec que in euãgelio deſcribun-
tur. ¶ Ad rõnes in cõtrariũ. ¶ Ad p̄maꝫ
reſpondetur ꝙ ꝫm qđ dicit auguſtinus in
libro ad Eſicium. Circa finem mundi erit
vniuerſalis p̄ſecutio malorũ ɔtra bonos.
Unde ſicut aliqui timebunt. ſcꝫ boni. ſic ali-
qui ſecuri erunt ſcꝫ mali. Qđ ergo dicit̃. Cũ
enim dixerit pax ⁊ ſecuritas ⁊c. ad malos re-
ferendum eſt. qui ſigna futuri iudicij par-
uipendent. Ad bonos vero ꝑtinet qđ hic in
euangelio dicit̃. Areſcentibꝰ hominibus
p̄ timore ⁊c. ¶ Ad ſecundã reſpondetur ꝙ
dies domini dicit̃ ſicut fur venire in nocte.
non ꝙ dominꝰ ad iudiciũ ſit venturꝰ d̄ no-
cte. imo veniet de die in luce clariſſima ſic
aſcendit. ſed q̄a ignorat̃ tp̄s determinatum
ꝙ p̄ ſigna illa cognoſci non poterit. ¶ Ad
tertiã r̃ndetur negãdo cõſequentiaꝫ. Et rõ
eſt. q̄ꝛ nõ eſt ſimile de p̄mo aduentu ⁊ ſcđo
In primo eni aduentu chriſtꝰ venit occul-
tus q̄zuis determinatuꝫ tp̄s eſſet p̄us p̄co-
gnitum a p̄phetis. ⁊ ideo nõ oportebat hmõi
ſigna in p̄mo aduẽtu apparere ſicut appare-
bunt in ſecũdo aduẽtu. in quo manifeſtus
veniet q̄zuis determinatũ tp̄s ſit occultuꝫ.
¶ Ad quartaꝫ reſpondetur. ꝙ corpa cele-
ſtia non obſcurabũtur per priuationem p̄-
prij luminis cum ſit eis naturale. corpora
autem celeſtia manebunt in ſua natura in-
tegra. ſꝫ iſta obſcuritas erit reſpectu noſtri
per interpoſitioneꝫ alicuius corporis opa-
ci. quemadmoduꝫ fit in eclipſi. Luna vero
dicitur non datura lumen ſuum. Math.
xxiiij. quod poteſt dupliciter intelligi. Uno
modo. quia erit interpoſita inter terram ⁊
ſolem. ⁊ pars lune que eſt verſus terraꝫ ob-
ſcurabitur cuꝫ non habeat lumen niſi a ſo-
le. Alio modo per interpoſitionem nubiũ
obſcurantium. ¶ Ad quintam de ſtellis
ꝙ ſtelle non cadent d̄ celo quantum ad eo-
rum ſubſtantiam cum ſint incorruptibiles
ſed ſcđm apparentiam. quia vere ſtelle ab-
ſcondent̃ nubiũ denſitate. ⁊ de nubibꝰ v̄ſus
terrã deſcendẽt exalatiões ignite q̄ dicunt̃
ſtelle cadẽtes. Uł vt dicit albertꝰ magnꝰ ꝙ

ſtelle dicuntur cadere.non quantū ad ſub
ſtantiam ſuam.ſed quantū ad caſum ſue
virtutis quam habent modo ¶ Ad ſextā
rn̄detur q᷑ virtutes celoꝝ dicuntur moue
ri.quia tunc multa terribilia facient ad ter
rorem hominū. Hec aūt motio in nullo cō
tradicit ſtatui beatitudīs anglo᷑ꝝ vt patꝫ.⁊
ita rō in nullo ꝓcedit.

Ad queſtionem quar

tam qua querit᷑. Utrū tempus futuri iudi
cij poteſt determinate ſciri ab aliquo hoīe.
ſic proceditur. Et videt᷑ q᷑ ſic ¶ Primo ſic
Sicut enim ſancti patres expectabant pri
mum aduentū.ita nos ſecundū expecta
mus.ſed ſancti patres ſciuerunt temp⁹ ad
uentus primi.ſicut per numerū hebdoma
daꝝ que deſcribūtur Danielis.ix.ergo vi
detur q᷑ et nobis eſt poſſibile ſcire tempus
ſecūdi aduentus determinatū. ¶ Secun
do ſic. Per ſigna deuenimus in cognitio
nem ſignatoꝝ.ſed de iudicio multa ſigna
in hoc euangelio nobis deſcribunt᷑.ergo in
cognitionem illius temporis poſſum⁹ de
uenire. ¶ Tertio ſic. Scdm Auguſtinū
ī fine de ciuitate dei.ſexta etas currit ab ad
uentu chriſti vſqꝫ ad finem mundi.ſed ſcit᷑
quantum precedentes etates durauerunt
ergo ſciri poteſt quantum iſta etas durare
debeat per comparationem ad alias.
¶ Quarto ſic. Magnū et paruū. diutur
num et breue relatiue dicuntur de vno per
comparationē ad aliud.ſed tempus illud
quod eſt ab aduentu chriſti vſqꝫ ad finem
mundi dicitur eſſe breue.vt patet.j. Corint.
vij. Temp⁹ breue eſt. Et in eadem.x. Nos
ſumus in quos fines ſeculoꝝ deuenerūt.
Et.j. Johānis.ij. Nouiſſima hora eſt. ergo
hoc dicit᷑ per comparationem ad temp⁹ ꝑ
cedens.ergo ſaltem hoc videt᷑ ſciri poſſe. q᷑
multo breuius eſt tempuſ ab aduentu chri
ſti vſqꝫ ad finem mundi qꝫ a principio mū
di vſqꝫ ad chriſtum. ¶ In oppoſitū eſt illō
Matth.xxiiij. De die illa et hora nemo ſcit
nec angeli celorum ¶ Secundo ſic. Si de
beret aliquibus reuelari.precipue reuelatū
fuiſſet querentib⁹ apoſtolis qui doctores
totius mundi inſtituebantur . ſed eis de fi
nali aduentu domini querentibus reſpon
ſum eſt Actuū pmo. Non eſt veſtrum noſ
ſe tempora vel momenta que pater poſuit
in ſua poteſtate.ergo mlto minus eſt alijs
reuelatum. ¶ Reſpondeo dicendum ſub
iſta concluſione. q᷑ tempus determinatū
futuri iudicij non poteſt cognoſci ab aliq
puro homine.a ſolo enim deo et ab homi
ne chriſto cognoſcitur. Probatur enī iſta
concluſio iuxta ſanctum thomam in que
ſtionibus de potentia dei.quia duplex eſt
modus quo poſſumus cognoſcere futura
ſcilicet per cognitionem naturalem et per
reuelationem. Naturali quidem cognitiō
ne cognoſci non poteſt determinate finis
mundi.quia eiuſ non eſt alia cauſa niſi vo
luntas diuina quam quidem cauſam na
turali cognitione cognoſcere nō poſſum⁹
Per reuelationem vero licet ſciri poſſet ſi
deus vellet reuelare. non tamen congruū
eſſet q᷑ reuelaretur niſi homini chriſto. Et
hoc quia finis mundi non erit niſi comple
to numero electorum.cuius completō eſt
quedam executio toti⁹ diuine predeſtina
tionis. Unde non competit reuelationem
fieri de fine mundi niſi ei cui fit reuelatio d
tota predeſtinatione diuina. ſcilicet homi
ni chriſto.per queꝫ tota diuina predeſtina
tio totius humani generiſ quodammodo
impletur. Unde dicit᷑ Johānis qnto. Pa
ter enim diligit filiū ⁊ omnia demonſtrat
ei que ipſe facit ¶ Ad ratōnes in oppoſitū
¶ Ad primam rn̄detur negando conſe
quentiam. Et ratio eſt. Quia non eſt ſimi
le de primo aduentu et ſecundo. quia pri
mus aduentus chriſti nobis parabat viaꝫ
ad merendum per fidem et alias virtutes
et ideo ex parte noſtra requirebatur primi
aduentuſ noticia.vt credendo in eum qui
venturus erat. et per eius gratiam mereri
poſſemuſ. In ſecundo autem aduentu pre
mia reddentur pro iuſtis.et ſic ex parte no
ſtra non requiritur quid agamus aut qd
cognoſcamus.ſed quid recipiamus. Un
de non oportet precognoſcere determina
te tempus illius aduent⁹. ¶ Ad ſecundā

rationem reſpōdetur negādo cōſequētiā. Et rō eſt. quia illa ſigna poſita ſunt ad manifeſtandū q̄ quādoq3 mūdus finietur. nō autē ad manifeſtandū determinatu3 tempus quādo finietur. Ponūtur autē inter illa aliqua ſigna q̄ quaſi a mundi exordio fuerunt. ſic q̄ ſurget gens cōtra gentē. et q̄ terremotus erunt p loca. ſed inſtante mundi fine hec abundātius euenient. Que aūt ſit illa menſura horū ſignorū que añ finem mundi erit manifeſtū nobis eſſe nō poteſt ¶ Ad tertiam rñdetur. negando ꝯſequentiam. Et ratio eſt. quia ſicut Auguſtinus d. libro. lxxxiij. q. vltima. q. Etas mundi cōparatur vltime etati hoīs. que determinato numero annorū non diffinitur. ſicut alie etates diffiniūtur. ſed quādoq3 tantu3 durat quantū omnes alie vel etiam amplius. Unde etiā iſta vltima etas mundi nō pōt determinato numero annorū generatiōe3 diffinire. ¶ Ad quartā rñdetur. negando conſequentiā. Et ratio eſt. quia ex hoc q̄ dicitur. nouiſſima hora. vel ex ſimilibus locutionibus que in ſcriptura dicunt. nō videtur aliqua determinata quantitas temporis ſciri. Non enī illa ſunt dicta ad ſignificandum breue3 horam ipſius temporis. ſ3 ad ſignificādum ſtatū mundi qui eſt quaſi nouiſſima etas. que quanto tempore duret nō eſt diffinitum. nō enim legi euangelice alius ſtat⁹ ſuccedet. que ad pfectu3 adducat. ſicut ipa ſuccedit legi veteri. ⁊ lex vetus legi nature.

In dominica tertia

eſt euangeliu3. Cum audiſſet Johānes in vinculis opera chriſti. Matthei. xj. Circa quod occurrunt ſequentes queſtiones diſputande. ¶ Primo Utrū beatus Johannes baptiſta dubitauerit an chriſtus eſſet qui mittendus erat ſaluator mundi.

¶ Secūdo Utrum chriſtus conueniēter reſpondit ad queſtionē iohānis. Cum ait: Dicite iohanni. Ceci vident ⁊c. ¶ Tertio Utrum beatus iohannes fuerit plus q̄3 propheta.

Ad primā ſic proceditur. qua queritur. Utrum beatus iohānes dubitauerit an chriſtus mittēdus erat ſaluator mundi. ſic proceditur. Et videtur q̄ ſic ¶ Primo. Quia queſtio eſt dubitabilis ppoſitio. Ipſe aūt q̄ſiuit. vtru3 ipe chriſtus eſſet qui venturus erat ſaluator mundi. ergo videtur dubitaſſe. ¶ Secundo. Dicit ſic Gregori⁹ ī omelia q̄ beatus iohānes petiuit an ſicut p hominibus naſci dignatus eſt. an etiā pro hominibus mori ⁊ ad inferos deſcendere dignaretur. ergo videtur q̄ dubitauerit ¶ In oppoſitū eſt q̄ ipſe teſtimonium de eo phibuit q̄ eſſ3 agnus dei qui peccata mūdi tolleret Johis pmo. ergo non dubitauit. Reſpondeo dicēdū q̄ circa hanc queſtionem fuerunt varij modi dicendi. Beatus gregorius dixit q̄ beatus iohannes non dubitauit. vtrum chriſtus eſſet ſaluator mundi. ſ3 dubitauit vtrum ſicut natus erat ī humanitate noſtra. ita etiā moreretur pro ſalute humana. Sed hec reſponſio non videtur cōueniens. quia iohānes non fuit minus illuminatus q̄3 prophete veteris teſtamenti. Prophete autem cognouerunt chriſtū nō tātum naſciturū in carne ppter nos. ſ3 etiam moriturū. vt habet Eſaie. liij. Tanq̄3 ouis ad occiſionem duct⁹ eſt. ergo multo fortius iohānes qui fuit plus q̄3 propheta cognouit. Item iohannes de chriſto predixerat. ſicut dictū eſt. Ecce agn⁹ dei Johis. j. qd nō dixiſſet vt videt. niſi vidiſſ3 eū immolandū pro ſalute mūdi. Alij vt Ambroſius dicūt. q̄ triplex eſt dubitatio. Una infidelitatis. que fuit in iudeis. Alia tarditatis q̄ fuit in diſcipulis. Alia eſt pietatis. que fuit in iohanne baptiſta vt ambroſius videtur dicere. q̄ beatus iohannes non fecit illam queſtionē chriſto. Tu es qui venturus es. dubietate. ſed quadam pietate. modo quo dixerat petrus quando audiuit chriſtum iturū hieruſalē ⁊ paſſurū ⁊ moriturum ibi. Abſit a te domie vt hoc fiat. Sciebat enim iohannes chriſtu3 moriturum pro humano genere et ad infernum deſcenſuru3. ſed

compatiendo morti eius. queſiuit per mo
dum dubitãtis. Sed hoc nõ exprimit in ỽ
bis Iohis. ⁊ ideo tertij dicũt vt Auguſtinꝰ
⁊ Chryſoſtomꝰ cũ q̃bus tenendũ. ꝙ iohẽs
nõ dubitauerit de p̃dictis. q̃a certitudinali
ter cognouit. ſed diſcipuli eius q̃ non erãt
ſic illuminati dubitauerũt. ⁊ ideo iohãnes
ꝑ diſcipulos ſuos queſtionẽ ꝓpoſuit. nõ ꝓ
pter ſui dubitationẽ. ſed diſcipulorũ heſita
tionez. quaſi diceret. Sepe vos ammonui
⁊ non credidiſtis mihi ꝙ ipſe eſſet. ecce mit
to duos ex vobis. ⁊ dicite. Tu es qui ventu
rus es ⁊c. vt ꝑ vos ipſos certificati. magis ac
quieſcatis. Ego enim nõ ſum chriſtus. ſed
ipſe qui ſpũm accepit non ad menſuram.
Et hoc de iſta queſtione. Ex dictis patet re
ſponſio ad obiecta. ¶ Ad p̃mũ dicitur ꝙ
non erat dubitatio iohis ſ3 diſciploꝝ ¶ Ad
ſecundũ rñdeẽ ꝙ expoſitio gregorij nõ reci
pitur in hac pte.

Ad ſecundam queſti
onem qua queritur. Utrũ chriſtus conue
nienter reſpondit queſtioni iohis. Et vide
tur ꝙ non. ¶ Primo ſic. In primo aduen
tu venturꝰ erat in infirmitate. ſc̃m illud Eſa.
liij. Tanq̃3 virum dolorũ ⁊ ſcientẽ infirmi
tatem. ſed opera miraculorũ magis ptinẽt
ad virtutẽ ⁊ maieſtatem q̃3 ad infirmitatẽ.
ergo non cõuenienter reſpõdit ſe eſſe q̃ vẽ
turus erat in carne3 ꝑ operationẽ miracu
lorum. ¶ Secundo ſic. Miracula q̃ chri
ſtus fecit ab alijs facta ſunt. ergo ꝑ talia nõ
conuenienter rñdebat ꝙ ipſe erat qui ven
turus eſſet ad ſaluandũ mundũ. ¶ In op
poſitum eſt euangeliũ preſens. ⁊ illud Ioh
q̃nto. Opera que mihi dedit pater vt faciã
ipſa teſtimoniũ perhibent d' me ¶ Reſpõ
deo dicendũ ꝙ chriſtus cõuenienter reſpõ
dit. Reſpondit eni3 non per verba ſed ꝑ fa
cta faciens in conſpectu diſcipulorũ Iohã
nis miracula multa manifeſte declarãtia
ꝙ ipſe eſſet chriſtus. hoc eſt quod dicit. Re
nunciate iohanni que audiſtis ĩ doctrinis
⁊ vidiſtis in miraculis. Ceci vident ad pre
ceptum meum quod ſolius dei eſt. ¶ Ad
rationes in oppoſitum dicendũ. ¶ Ad pri
mam reſpondetur negando conſequenti
am. Et ratio eſt. Quia licet filius dei ventu
rus erat in primo aduẽtu ĩ infirmitate car
nis. venturus tamen erat in virtute dei. q̊d
manifeſtandum erat per miracula. Unde
Eſaie. xxxv. ait propheta. Deus ipſe veniet
et ſaluabit nos. tunc aperientur oculi ceco
rum et aures ſurdorum patebunt. tunc ſa
liet ſicut ceruus claudus ⁊c. ¶ Ad ſecundã
reſpondetur negando aſſumptum. Dici
mus enim. ꝙ a nullo ſanctorum facta fue
runt miracula propria virtute ſic a chriſto
facta ſunt. Unũ manifeſtũ argumentũ fuit
ſue diuinitatis ⁊ ꝙ ipſe erat q̃ venturꝰ erat
ſaluator mũdi

¶ Ad tertiam queſtio
nem qua queritur Utrum iohannes fuit
plus q̃3 propheta proceditur ſic Beatꝰ Io
hannes non fuit propheta vt ip̃e dicit de ſe
ipſo Iohis p̃mo. ergo non fuit plus q̃3 pro
pheta ¶ Secundo ſic. Matthei. xj. dicitur
Lex et prophete vſq3 ad iohãnem. ergo vi
detur ꝙ Iohannes non fuit ꝓpha. ¶ Ter
tio. Propheta dicitur qui procul in futu
rum fatur. ſed beatus iohannes non ꝓphe
tauit procul de chriſto in futurum. ſed pre
ſentem digito oſtendit. ergo videtur ꝙ nõ
poteſt dici propheta. ¶ In oppoſitum eſt
preſens euangelium ¶ Reſpondeo dicen
dum ſub iſta concluſione. ꝙ beatus iohan
nes fuit propheta ⁊ plus q̃3 propheta. pat3
concluſio. Primo teſtimonio Chriſti.
¶ Secundo ſic. Q; fuerit propheta. dicit
Luce p̃mo. Tu puer propheta altiſſimi vo
caberis. ꝙ vero fuerit plus q̃3 propheta pa
tet. ¶ Primo quia prophete eſt futura p̃
dicere. iſte autem non ſolum futura ſed eti
am preſentia oſtendit dicens. Ecce agnus
dei. ecce q̃ tollit peccata mũdi. Hec ratõ tã
gitur in hymno cũ dicitur. Ceteri tantum
cecinere vatum corde p̃ſago iubar affutu
rum. Tu quidẽ mundi ſcelus auferentem
indice prodis ¶ Secundo. quia ante viſu3
vite motum oſtendit ꝓphete. Luce primo.
Ut facta eſt vox ſalutationis tue ĩ auribꝰ
meis. exultauit ĩ gaudio infans ĩ vtero meo

¶ Tertio q2 nõ ſolũ ꝓpheta ſ3 baptiſta chri
ſti fuit ¶ Quarto q2 ſup hoc ꝙ ꝓpħa fuit
fuit etiã ꝑcurſor chriſti. Luc. j. Preibis enĩ
ante faciẽ dñi parare vias eiꝰ. ¶ Quinto
Quia ſicut chriſtꝰ ꝓphetizatus eſt ab eo ⁊
ab aliis ꝓphetis. ita beatꝰ iohãnes ab aliis
ꝓphetis nũciatus eſt. Vñ ſaluator ipẽ vo-
lens oſtẽdere qualit̃ iohẽs plus q3 ꝓpheta
fuiſſet. ſtatim ſubdit. Hic eſt de q̊ ſcriptũ ẽ
ſc3 Malach. iij. Ecce mitto angelũ meũ an
te faciẽ tuã. ſunt verba patris ad filiũ ¶ Ad
rõnes in oppoſitũ. Ad ꝑmã rñdetur. negan
do añcedens. ad ꝓbationẽ dicimꝰ ꝙ iohẽs
nõ negauit ſe eẽ ꝓphetã abſolute. nec ꝓphe
tam miſſum añ chriſtũ. ſ3 negauit ſe eẽ illu3
ꝓphetã d̃ quo loquit̃ ſcriptura. Deut. xviij
Prophetã ſuſcitabit vobis deus de fratri
bus veſtris ipm̃ audietis ⁊c. que quidẽ au
toritas ẜm veritatẽ intelligẽda eſt ad lrãm
de chriſto. licet iudei vt dicit magiſter nico
laus de lyra. intelligãt de alio ꝓpħa ¶ Ad
ſecundã rñdetur. negãdo cõſequentiam. ⁊
ad autoritatẽ Matth. xj. rñdetur ꝙ ꝑ illud
verbũ nõ eſt intelligendũ ꝙ poſt ſe nõ fue-
rint alii ꝓphete cũ deus dicat Matth. xxiij
Ecce mitto ad vos prophetas ⁊ ſcribas ⁊c.
Item Luc. ij. Anna ꝓphetizauit. ſ3 iõ d̃r lex
⁊ ꝓphete vſq3 ad iohannẽ. q2 in lege ⁊ pro-
phetis veritas de chriſto erat ſub figuris ⁊
enigmatibus tradita. ſed a iohãne eſt mãi-
feſte oñſa dicẽte. Ecce agnus dei ⁊c. ¶ Ad
tertiã rñdet̃ iuxta albertum ꝙ ꝓpheta capi
tur dupliciter. Uno modo ſtricte et ꝓprie.
ſc3 qui ꝓcul ĩ futurũ fatur de verbo ⁊ ſacra
mentis. ⁊ hoc accipit̃ ꝑ diuinã inſpirationẽ3.
Alio modo dicit̃ ꝓpheta large. ſc3 habens
diuinã inſpirationẽ de v̓bo et ſacramentiſ
eius. et hoc modo beatꝰ iohãnes fuit ꝓphe
ta ⁊ nõ ꝑmo modo

In dominica quarta

legitur euãgeliũ In illo tpe. Miſerunt iu-
dei a hieroſolymis ⁊c. Iohis. j. Circa quod
põt diſputari ſequẽtes queſtiones ¶ Pri
ma eſt Utrũ beatꝰ iohãnes bñ rñdit ad in
terrogationem ſacerdotũ ⁊ leuitarũ q̄ren-
tium. Tu quis es ¶ Secũda eſt. Utru3 fu
erit cõueniens iohẽm baptizare ¶ Tertia
eſt. Utrum conueniens fuit vt chriſtus in
ter hoĩes ↄuerſaret̃

Ad primam q̃ſtionem in qua querit̃. Utrum beatꝰ
iohannes bene reſpondit ad inter
rogationem ſibi factã per ſacerdotes et le-
uitas. Tu quis es. Et videt̃ ꝙ non. ¶ Pri
mo in hoc ꝙ rñdit. Non ſum ego chriſtus
cum de hoc non videat̃ fuiſſe interrogatꝰ.
¶ Secundo videtur male rñdiſſe. cum di
xit ſe non eſſe heliam. cum Matth. xj. chri-
ſtus dicat de eo. Ipſe eſt helias. ¶ Tertio
videtur male reſpondiſſe cum interrogatꝰ
ſi eſſet propheta reſpondit. ſe non eſſe ꝓphe
tam ¶ Quarto videtur male reſpondiſſe
cum interrogatꝰ dicat ſe eſſe vocẽ claman-
tis in deſerto ¶ In oppoſitũ eſt. quia iohã
nes cum eſſet repletus ſpiritu ſancto ex vte
ro matris ſue ⁊ ꝑ cõſequens illuminatus
a deo. congruũ fuit vt nõ rñderet niſi bene
¶ Ad rationes in oppoſitu3 reſpondetur.
¶ Ad primã dicit̃. ꝙ licet expreſſe non fue-
rat interrogatus an eſſ3 chriſtus. iſta tamẽ
erat intentio illoru3 querendi et ſciendi an
eſſet chriſtus. Cum enim tempore quo vi-
uebat iohannes eſſet famoſa opinio et ma
xime in hieruſalẽ vbi vigebat ſtudiu3 legis
et prophetarum. ꝙ tempuſ aduentus meſ
ſie eſſet de proximo. ⁊ meſſiam de proximo
expectabant. Preterea videbant iohanniſ
baptiſte mirabilem natiuitatẽ et eius excel
lentem ſanctitatem. Ideo erãt moti ad opi
nandum ipſum eſſe chriſtum. propt̃ quod
miſerunt ſolenniores nuncios ad Iohan-
nem. volentes ſuper hoc ſcire voluntatem
eius. ⁊ ita recte beatus iohannes dicens ſe
non eſſe chriſtum reſpondit intentioni eo-
rum. Hoc enim querebant. Tu quis es. vt
reſponderet eis ſi eſſet chriſtus vel non
¶ Ad ſecundam dicitur ꝙ optime reſpõ-
dit negando ſe eſſe heliam. quia ita erat in
veritate ꝙ non erat helias ĩ ꝑſona. Chriſtꝰ
autem dixit eum heliã non in perſona. ſed
in ſpiritu et virtute. quia ſcilicet ſimilitudi-
nem helie in ſuis operibus demonſtrabat

Et hoc ſpecialiter in trib⁹. Primo ī officio
quia ſicut helias ſecundū dn̄i aduentū pre
ueniet. ita iohes p̄ceſſit p̄mū. Unde āgelus
dixit. Ipſe p̄cedet an̄ illum. Secūdo ī auſte
ritate vite. q̄a helias in deſerto morabatur.
parce vtebat̄ cibo. ⁊ duris veſtibus operie
batur. vt dr̄. iiij. Reg. xvij. Ita iohes in deſ̄to
eſca eius erāt locuſte ⁊ mel ſilueſtre. ⁊ zona
eius de capillis cameloꝝ. Tertio q̄ntuꝫ ad
zelum. q̄r helias maximi zeli fuit. Unde di
cebat. iij. Reg. xix. Zelo zelatus ſum. ſic ⁊ io
hannes zelo v̄itatis mortu⁹ eſt ¶ Ad terti
am r̄ndetur. ꝙ bene r̄ndet negādo ſe eē pro
phetam. Negauit q̄dem ſe eē ꝓphetā. non
abſolute ſed illū excellentiſſimū de quo ipſi
querebant. et de quo ſcriptura loq̄t̄ Deut.
xviij. Suſcitabit vobis dn̄s ꝓphetā de fra
tribus veſtris ꝛc. que ſcriptura ad lr̄ām eſt
intelligenda de chriſto. Uel negauit ſe eſſe
ꝓphetam quia nō fuit ꝓpheta ſimpliciter
ſiue tantū. ſed plus q̄ꝫ ꝓpheta. Alij nāqꝫ ꝓ
phete ſola futura p̄dicabant et a remotis.
Iohānes v̄o chriſtū p̄ntem nunciauit di
gito oſ̄ndens. d. Ecce agnus dei. ecce q̄ tol
lit peccata mundi. ¶ Ad quartā r̄ndetur.
ꝙ etiā bn̄ r̄ndit dicens ꝙ eēt vox clamantis
in deſ̄to ꝛc. Beatus eī Iohes cuꝫ eēt deuo
tiſſimus adimplens q̄d ap̄ls dicit ad Gal.
ij. ſ. Uiuo ego. iam nō ego ſꝫ viuit ī me chri
ſtus. Nō r̄ndit ego ſum fili⁹ zacharie vl' ta
lis ⁊ talis. ſed illud in q̊ chriſtū ſequebatur
Un̄ dixit. Ego vox clamātis ꝛc. Dicit autē
ſe vocē eē. q̄a vox origine poſterior eſt v̄bo
ſꝫ noticia p̄or. Nā v̄bū in corde conceptū ꝑ
vocē ꝓlatū cognoſcitur⁹ cū ſit ſignū ei⁹ De
us aūt pater p̄curſorē miſit iohem in tp̄e fa
ctum. vt v̄bū ſuū ab eterno cōceptū annū
ciaret. Et ideo ꝯgrue dicit Iohes. Ego vox
clamātis in deſ̄to. ſ. iudee. dirigite viā dn̄i.
id eſt. ego ſum ille de q̊ ſcriptura ſc̄tā loqui
tur Eſa. xl. Ego vox clamātis in deſ̄o. vt ho
mines ſe ad aduētū chriſti ī mundū prepa
rēt. Et ſic patet ꝙ iohānes in omnibus bn̄
r̄ndit ad interrogationem ſibi factam Tu
quis es

Ad ſecundam queſti

onem qua q̄rit̄. Utrū fuit ꝯueniēs Iohem
baptizare ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ n̄. Primo ſic.
Ois enī ritus ſacramētal' ad aliquā ꝑtinet
legē. ſꝫ iohes nō introduxit nouā legē. ergo
incōueniēs fuit ꝙ iohes nouū ritū baptizā
di introduceret. ¶ Secūdo ſic. Iohes fuit
miſſus a deo ī teſtimoniū tāq̄ꝫ ꝓpheta. ſꝫm
illud Lu. j. Tu puer ꝓpha altiſſimi vocabe
ris Sꝫ ꝓphete q̄ fuerūt an̄ chriſtū nō intro
duxerūt nouū ritū. ſꝫ ad obſ̄uantiā legali
um inducebāt. vt patet Malach. vlt. Me
mentote moyſi ſ̄ui mei. ergo nec iohes no
uū ritū baptizandi inducere debuit ¶ Ter
tio ſic. Ubi eſt alicui⁹ rei ſupfluitas. nō eſt
ad illud aliud addendū. ſꝫ iudei excedebāt
in ſupfluitate baptiſmatū. vt dr̄ Mar. vij.
Qꝛ pharisei ⁊ oēs iudei niſi crebro lauent
man⁹ nō manducāt ⁊ in ſero niſi baptizen
tur nō comedūt. ⁊ alia multa q̄ tradita ſūt
illis ſ̄uare. vt baptiſma calicū ꝛc. ergo incō
ueniens fuit ꝙ iohes baptizaret. Quarto
ſic. Baptiſm⁹ iohis nō videt̄ eē a deo. ergo
incōueniēs fuit Iohem talē ritū introduce
re. ꝯſequētia patet. an̄cedēs ꝓbat̄ ſic. Nihil
enī ſacramētale q̄d eſt a deo denominatur
ab hoīe puro. Un̄ baptiſm⁹ noue legis nō
dicit̄ petri aut pauli. ſed baptiſm⁹ denomi
natur a iohāne. Dicit̄ enī baptiſm⁹ iohis
ergo nō eſt inſtitut⁹ a deo ¶ Quinto ſic.
Alia ſacramēta n̄ habuerūt aſſuefactoria.
ergo nec baptiſm⁹ chriſti debuit habere ha
ptiſmuꝫ iohis. vt aſſuefaceret hoīes ad ba
ptiſmū chriſti. In oppoſitū eſt euangeliū
p̄ns ⁊ Mat. iij. vbi p̄miſſa ſanctitate iohis
ſubdit̄ ꝙ exibāt ad eū multi ⁊ baptizabant̄
in iordane. ¶ Rn̄deo dicēdū ſub iſta ꝯclu
ſione. ꝙ ꝯueniēs fuit iohānem baptizare
¶ Que cōuenientia colligit̄ ex quattuor.
¶ Primo q̄a oportebat chriſtū baptizari a
iohe vt baptiſmū ꝯſecraret. vt dicit Aug⁹
ſup iohem ¶ Secundo vt chriſtus mani
feſtaretur. Unde iohannes baptiſta dicit
Iohis. j. Ut manifeſtetur. ſcilicet chriſt⁹ ī
iſrael. propterea veni ego in aqua baptizāſ
Concurrentibus enim turbiſ annūciabat
chriſtum. Quod quidem facilius ſic fa
ctum eſt q̄ꝫ ſi per ſingulos diſcurriſſet. vt

Chryſoſtomus dicit ſuper iohēm. Tantuꝫ
eni officiū iohānis p̄dicando ⁊ baptizādo
ordinabat̄ ad manifeſtationē chriſti ¶ Ter
tio vt ſuo baptiſmo aſſuefaceret homines
ad baptiſmū chriſti. Vñ Greḡ. dicit ī q̄daꝫ
omelia. q̄ ideo baptizauit iohēs. vt p̄ceſſio
nis ſue ordinē ſeruās qui naſciturū domi-
num naſcēdo p̄uenerat. baptiſando q̄ꝫ ba-
ptizaturū p̄ueniret. ¶ Quarto vt ad peni
tentiā homīes inducēs p̄pararet ad digne
ſuſcipiendū baptiſmū chriſti Vñ Beda di
cit. q̄ quantū cathecuminis nondū bapti-
ſatis p̄deſt doctrina fidei. tantū profuit ba
ptiſmus iohānis ante baptiſmū chriſti. q̄a
ſicut ille predicabat pn̄iam. ⁊ baptiſmum
chriſti pronunciabat. et in cognitionem ve
ritatiſ qua mundo apparuit attrahebat. ſic
miniſtri eccleſie qui primo erudiūt. poſtea
peccata eorū redarguūt. deinde baptiſmo
chriſti remiſſionē promittunt ¶ Ad ratio
nes in oppoſitū. Ad primā reſpondetur ne
gando cōſequentiā. Et ratio ē. quia baptiſ
mus iohānis non erat per ſe ſacramentuꝫ
ſed quaſi quoddā ſacramentale diſponēs
ad baptiſmū chriſti. et ideo aliqualiter per-
tinebat ad legem chriſti. non autē ad legeꝫ
moyſi ¶ Ad ſecundā reſpondetur. negan
do cōſequentiā. Et ratio eſt. quia iohānes
non ſolū fuit propheta. ſed pluſ q̄ꝫ prophe
ta. vt dicitur Matth. xj. Fuit eni terminus
legis ⁊ initium euangelij. et ideo magis p-
tinebat ad euꝫ verbo et opere inducere ho-
mines ad legem chriſti. q̄ꝫ ad obſeruantiā
veteris legis ¶ Ad tertiā reſpondet̄. negā
do ꝯſequentiā. Et rō eſt. q̄a baptiſmata il-
la phariſeoꝝ erāt in aqua. vtpote ad ſolaꝫ
mundiciā carnis ordinata. Sꝫ baptiſmuſ
iohānis ordinabat̄ ad mundiciā ſpūalem
Inducebat eī homines ad pn̄iam vt dictū
eſt. ¶ Ad quartā rn̄detur. negando aſſū-
ptum. Nam dicit̄ Joh. j. Qui me miſit ba-
ptizare in aquis ille dixit mihi ⁊c̄. Et ita ba-
ptiſmus iohānis fuit inſtitutus p̄cepto di
uino. Unde ritus ille baptizandi non fuit
ab hominibus ſed a deo q̄ familiari ſpirit⁹
ſancti reuelatiōe iohannē ad baptizanduꝫ
miſit. Et ita iohannes p̄mus miniſter fuit

inſtitutionis. ⁊ deus actor principalis Q̄
autem denominetur a beato iohanne eſt p
pter tria. vt dicit ſanctus thomas ī quarto
Tuꝫ primo. quia ipſe fuit baptiſmi inſtitu-
tor aliquo modo. Petrus autē nullo mo
do baptiſmi quo ipſe baptizabat. Tum ſe-
cundo. quia nihil ī illo baptiſmo efficieba-
tur q̄ iohannes non faceret Tum tertio. q̄r
ſoli deo erat datuꝫ illius baptiſmi miniſte-
rium. ¶ Ad quintā reſpondetur. negādo
conſequentiam. quia vt dicit domin⁹ Bo
nauentura. non eſt ſimile de baptiſmo chri
ſti et de alijs ſacramentiſ. quia cum baptiſ
mus eſt primum et neceſſariū congrue ha
buit preambulum. quia enim eſt neceſſari
um oportebat omnes ſuſcipere. q̄r primuꝫ
ne homines inabiles eſſent ⁊ impreparati.
oportet q̄ precederet aliquid ſimile. nō eſt
ſic de alijs ſacramentis. Baptiſmus enim
ſuſcept⁹ diſponit ad cetera alia. ⁊ idō nō īdi
guit alia aſſuefactione. imo aſſuefactio ba-
ptiſmi ad alia aſſuefecit

¶ Ad tertiam queſtio

nem in qua queritur. quia dicitur in euan
gelio de chriſto. Mediuſ veſtrum ſtetit. id
eſt. conuerſatus eſt. Utrum conueniēs fu
it vt chriſtus inter homineſ conuerſaretur
vel vitam ſolitariam ageret. ſic proceditur
Et videtur q̄ non fuit conueniens eum in
ter hoīes conuerſari. ¶ Primo ſic. Opor-
tebat q̄ chriſtus ſua conuerſatione non ſo
lum ſe hominem oſtenderet. ſed etiā deuꝫ.
Sed deum non conuenit cum hominib⁹
conuerſari. Dicit enim Danielis. ij. Exce-
ptis dijs quorum non eſt cum hominibuſ
conuerſatio. Et philoſoph⁹ dicit p̄mo po-
liticorum. q̄ ille qui ſolitarie viuit. aut eſt
beſtia ſi propter ſeuitiam hoc faciat. aut eſt
deus ſi hoc facit propter contemplandam
veritatem. ergo videtur q̄ non fuit conue-
niens chriſtum inter homines conuerſari
¶ Secundo ſic. Chriſtus dum in carne
mortali vixit debuit perfectiſſimam vitam
ducere. Perfectiſſima autem vita eſt con
templatiua. ad vitam autem contempla
tiuam maxime competit ſolitudo. ſcd̄m

illud Oſee.ij. Ducā eā in ſolitudinē ⁊ loqͬr
ad cor eiuſ. ergo videṫ ꝙ chꝛiſtus debuit ſo
litariā vitā ducere ¶ Tertio ſic. Conuerſa
tio chꝛiſti debuit eſſe vniformis. qꝛ ſemꝑ de
buit in eo apparere q̊d optimū eſt. ſed quā:
doqꝫ chꝛiſtꝰ ſolitariā vitam querebat tur:
bas declinās. Vñ Remigiꝰ dicit ſuꝑ mat:
theum. ꝙ chꝛiſtꝰ tria refugia legiṫ habuiſſe
nauim. montē. ⁊ deſertū. ad quoꝝ alterum
quotienſcūqꝫ a turbis cōprimebaṫ conde:
ſcendebat. ergo ſemꝑ debuit ſolitariā vitaꝫ
ducere. ¶ In oppoſitū eſt euangeliuꝫ p̄ñs.
vbi dicit. Medius veſtrū ſtetit. id eſt. inter
vos ꝯuerſatus eſt. ⁊ vitā cōmunē vobiſcū
ducens. ¶ Reſpōdeo dicendū ſub iſta cō
cluſione. Conuenientiſſimū fuit chꝛiſtū cō:
uerſari inter homines. Patet concluſio. ꝑ
mo ex illo Baruch.iij. Poſt hec ī terris vi
ſus eſt ⁊ cū hominibꝰ cōuerſatus eſt. Ra:
tione ſic ꝓbatur. Cōuerſatio chꝛiſti taľ de
buit eſſe vt cōueniret fini cōuerſatiōis ſꝫm
quē venit in mundū. Venit aūt in mundū
Pꝛimo quidē ad manifeſtandū veritatē.
ſicut ipſe dicit Joh.xviij. In h̄ natus ſum ⁊
ad hoc veni in mundū vt teſtimoniuꝫ ꝑhi
beam v̉itati. ⁊ ideo nō debebat ſe occultare
vitā ſolitariā agens. ſed in publicuꝫ ꝓcede
re publice p̄dicando Vñ Luč.iiij. dicit illis
qui volebāt eū detinere. Quia ⁊ alijs ciui
tatibus opoꝛtet me euāgelizare regnū dei.
quia ideo miſſus ſum. Secundo venit ad
hoc vt hoīes a peccato liberaret. ſꝫm illud.j.
Timo.j. Chꝛiſtꝰ ieſus venit in hūc mundū
peccatoꝛes ſaluos facere. Et iō vt Chꝛyſo
ſtomus dicit. Licet in eodē loco manendo
poſſet chꝛiſtꝰ hoīes ad ſe trahere. vt eius p̄
dicationē audirēt. nō tamē hoc fecit p̄bens
nobis exemplū vt ꝑambulemꝰ ⁊ reqͥramꝰ
ꝑeuntes ſicut paſtoꝛ ouē ꝑditā. ⁊ medicus
accedit infirmū. Tertio venit vt ꝑ ipſuꝫ ha
beamus acceſſum ad deuꝫ. vt dꝛ ad Ro.v.
Et ita familiariṫ cuꝫ hominibꝰ ꝯuerſando
cōueniens fuit. vt omnibꝰ fiduciā darꝫ ad
ſe accedendi Vñ dictū eſt Mat.ix. Factuꝫ
eſt diſcumbēte eo in domo. Ecce multi pu
blicani ⁊ pctōꝛes veniētes diſcumbebāt cū
ieſu ⁊ diſcipulis eius. ¶ Ad ratiōes ī oppo
ſitum. Ad p̄mā rñdetur negādo cōſequen
tiam. Et rō eſt. qꝛ chꝛiſtꝰ ꝑ humanitatē ſuā
voluit manifeſtare diuītatē. ⁊ iō cōuerſan
do cū hominibꝰ q̊d eſt ꝓpꝛiū hoīs manife
ſtauit omnibꝰ diuinitatē ſuā p̄dicando et
miracula faciēdo ⁊ innocēter ⁊ iuſte inter
hoīes ꝯuerſando. ¶ Ad ſecundā rñdetur
negando ꝯſequētiā. Et ratō eſt. qꝛ licꝫ vita
cōtemplatiua ſimplr̄ ſit melioꝛ qꝫ actiua q̄
occupaṫ circa actꝰ coꝛꝑales. actiua tamen
ſꝫm quā aliq̊s p̄dicando ⁊ docēdo cōtēpla
ta alijſ tradit eſt ꝑfectioꝛ q̄ꝫ vita que ſolum
cōtemplaṫ. qꝛ talis vita p̄ſuppoṅit abūdan
tiam cōtemplatiōis. et iō chꝛiſtꝰ talē vitaꝫ
elegit ¶ Ad tertiā rñdetur. negādo aſſum
ptum. Et rō eſt. q̊a actio chꝛiſti fuit noſtra
inſtructio. ⁊ iō vt daret exemplū p̄dicatori
bus ꝙ nō ſꝑ ſe darēt in publicuꝫ. iō qñqꝫ ſe
dñs a turbis retraxit. Q̊d quidē legiṫ feciſ
ſe ꝓpter tria. Qñqꝫ quidē ꝓpter coꝛꝑalem
quietē. Vñ Mar.vj. dꝛ ꝙ dñs dixit diſcipu
lis. Venite ſeoꝛſum in deſertū locū ⁊ requi
eſcite puſillū. Erāt eñi qui veniebāt ⁊ redi
bant multi ⁊ nec ſpaciuꝫ manducādi habe
bant. Qñqꝫ v̉o cauſa oꝛōis. vt dꝛ Luce.vj.
Factū eſt in illis diebꝰ. Exijt in montē ora
re ⁊ erat ꝑnoctās in oꝛōe. Ubi dicit Amb.
ꝙ ad p̄cepta v̉tutis ſue nos informat exem
plo Qñqꝫ v̉o vt doceat fauoꝛē humanum
vitare. Vñ ſuꝑ illud Mat.v. Videns ieſuſ
turbas aſcēdit in montē. dicit Chꝛyſo. Per
hoc ꝙ nō in ciuitate ⁊ foꝛo. ſꝫ ī mōte ⁊ ſolitu
dine ſedit. erudiuit nos nihil ad oſtentationē
facere. ⁊ a tumultibꝰ abſcedere. ⁊ maxīe cuꝫ
de neceſſarijs diſputare opoꝛteat. ⁊ tantuꝫ
de iſta ꝯcluſione

Feria quarta quattu

oꝛ tempoꝝ eſt illud euāgeliū Lu.j. Miſſuſ
eſt angelus ⁊c̄. Circa quod queſtiones diſ
putandas quere in feſto annunciationis
marie.

Feria ſexta euangeli

um eſt. Exurgens maria. Luce pꝛimo. Diſ
putanda ſuper hoc quere in feſto viſitatio
nis marie

In die sabbati euan-
geliū est. Anno. xv. Luc. iij. Venit scꝫ iohes in omnē regionē iordanis p̄dicans baptismū penitētie in remissionē pctōꝝ Circa qd venit disputandū

Utrū baptisin⁹ iohānis ꝯferebat grām. Et videtur ꝙ sic. ex euāgelio p̄nti vbi dr ꝙ predicabat baptismū pnie in remissionē pctōrum. Pnia aūt ꝛ remissio pctōꝝ est p gratiam. ergo baptism⁹ iohis ꝯferebat grām. ¶ Secūdo sic. Baptizādi a iohe ꝯfitebantur pctā sua. vt habet̄ Matth. iij. ꝛ Mar. j. Sꝫ cōfessio pctōꝝ ordinabat̄ ad remissioꝫ. que fit p grām. ergo baptism⁹ iohis ꝯferebat grām. ¶ Tertio sic. Baptism⁹ iohis ppinquior erat baptismo chꝛisti q̄ꝫ circumcisio. sꝫ circūcisio ꝯferebat grām p quam remittebat̄ pctūꝫ originale. ergo idē qd prius ¶ Quarto sic. Si baptism⁹ iohis nulluꝫ habebat interi⁹ effectū. cuꝫ ablutio carnis pue aut nulli⁹ sit vtilitatis. videt̄ ꝙ baptismus iohis nō fuit acceptād⁹ nec aꝓbandus. sꝫ hoc non videt̄ dicendū. ergo baptismus iohis aliquā interi⁹ efficaciā habuit. ꝛ nō nisi grām conferendo. ergo ꝛc. ¶ In oppositum arguit̄ ex illo Mat. iij. vbi inqͭt iohes. Ego quidē baptizo vos in aqua per pniam. qd exponēs greg. in quadā omelia dicit. Iohes nō in spūsancto. sꝫ in aqua baptizabat. q2 pctā soluere nō valebat. sꝫ grā est a spūsancto. ꝛ p eū pctā tollunt̄. ergo baptism⁹ iohānis gratiā nō ꝯferebat ¶ Rn̄deo dicēdū sub ista ꝯclusione. ꝙ baptismus iohis grām nō ꝯferebat cū esset opatio hominis. Gratia aūt nō pōt ab hoīe cōferri. Que ꝯclusio sic declarat̄. sicut supra dictū est. Tota doctrina ꝛ opatio iohis p̄paratoria erat ad chꝛistū. ſm illud Ioh. j. Gratia ꝛ Veritas p iesum facta est. ꝛ io baptism⁹ iohis grām nō cōferebat. sed solū ad grām p̄parabat Et hoc tripliciť Uno quidē modo p doctrinā iohis inducentē hoiem ad fidem chꝛisti. Alio mō assuefaciēdo hoies ad ritū baptismi chꝛisti. Tertio mō p pniam p̄parando hoīes ad suscipiendū baptismū chꝛisti ¶ Ad rationes in oppositū ¶ Ad pmā respōdet̄ iuxta glo. ꝙ auctoritas sic exponēda est. vt referat̄ ad baptismata diuersa. B modo erat iohes baptizans. s. baptismate suo ꝛ p̄dicans scꝫ baptismū chꝛisti. q est in remissionē pctōꝝ Si aūt referat̄ vtrūqꝫ ad baptismū iohis. tūc dr p̄dicare baptismuꝫ i remissionē pctōꝝ. Nō ideo. qa hoc ipse pficeret. sꝫ qa ad hoc imponendo dignos fructus pnie agere disponebat ꝛ p̄pabat Ad secundā rn̄detur negando consequentiaꝫ. Et ratio est. qa ꝯfessio illa pctōꝝ nō fiebat ad remissionē pctōꝝ statim p baptismum iohis exhibēdā. sꝫ ꝯsequendā p pniam ꝯsequentē ꝛ baptismū chꝛisti ad quē pnia illa p̄parabat ¶ Ad tertiā respōdet̄ negando cōsequētiā. Et ratio ē. qa q̄ꝫuis baptismus iohis magis ꝯueniret cū baptismo chꝛisti q̄ꝫ circūcisio quantū ad materiā. nō tn̄ cōueniebat magis quo ad causam institutōnis. qa circūcisio instituta fuit in remediū ꝯ originale peccatū. baptism⁹ aūt iohis nō erat ad hoc institut⁹. sed solū erat p̄paratorius ad baptismū chꝛisti. vt dictuꝫ est. Sacramēta aūt ex vi sue institutiōis suū hn̄t effectū ¶ Ad q̄rtā rn̄detur. negando cōsequentiā. Et ratio ē. q2 licet baptism⁹ iohis interi⁹ nō purgaret. nō tn̄ erat inutilis. qa instruebat ꝛ p̄parabat ad baptismū chꝛisti de cui⁹ vtilitate dictū est in rōe ad pmū argumentū. et tantū de hac q̄stione

In vigilia natiuitatis
chꝛisti est euangeliuꝫ. In illo tpe. Cū essꝫ despōsata mater iesu ꝛc. Mat. j. Circa qd mlte q̄stiōes disputāde veniūt. inter q̄s he sūt que sequūt̄. ¶ Prima Utrū chꝛist⁹ debuit de v̄gine despōsata ꝯcipi ¶ Secūda vtꝝ inter mariā ꝛ ioseph fuit pfectū matrimoniū. ¶ Tertia. vtrū p̄dictū matrimoniū fuit aliqn ꝯsūmatū ¶ Quarta. vtrū chꝛistus sit dicēdus ꝯcept⁹ de spūsctō

Ad primam q̄stionem qua queritur. Utrū fuit ꝯueniēs ꝙ chꝛist⁹ de v̄gine despōsata

cõciperet̃.ꝓcedit̃ ſic. Et videt̃ ꝙ nõ. ¶ Primo
ſic. Deſpõſatio ad carnalẽ copulã ordinat̃
ſed mater dei nunq̃ȝ voluit carnali viri vti
copula. qꝛ hoc derogat v̓ginitati mẽtis ipi
us. ergo nõ debuit eſſe deſpõſata ¶ Secũ-
do ſic. Qȝ chriſtꝰ ex v̓gine naſceret̃ miracu
lum fuit. vt ptȝ. et eſt dictũ auguſtini ĩ ep̃la
ad voluſianũ. ſȝ miracl̃a q̃ fiũt ad cõfirma
tionẽ fidei debẽt eẽ manifeſta. cũ ergo ꝑ de
ſponſationẽ h̃ miraculũ fuit obumbratuȝ
videt̃ nõ fuiſſe cõueniẽs ꝙ chriſtꝰ de deſpõ
ſata naſceret̃ ¶ Tertio ſic. Cauſa q̃ aſſigna
tur ab aliq̃bꝰ deſpõſatõnis btẽ marie eſt. ſ.
vt ꝑtus celaret̃ diabolo dũ eũ putat nõ de
v̓gine ſed de vxore generatũ nulla eẽ videt̃
tũ quia diabolꝰ ea q̃ fiũt corꝑaliter ꝑſpica-
citate ſenſuſ cognoſcit. tũ q̃a ꝑ multa euidẽ
tia ſigna poſtmodũ demones aliqualiter
chriſtũ cognouerũt Vñ dꝛ Marci. j. ꝙ hõ
ſpũ ĩmũdo plenꝰ exclamauit dicẽs. Quid
tibi ⁊ nobis ieſu nazarene. veniſti perdere
nos. ſcio ꝙ ſis ſanctꝰ dei. nõ ergo videt̃ con
ueniens fuiſſe ꝙ mater fuiſſet deſponſata.
¶ Quarto. Nec rõ aſſignata a hiero. vide
tur valere in q̃ dicit. Ne ſcȝ lapidaret̃ mat̃
dei a iudeis ſicut adultera. qꝛ ſi nõ fuiſſȝ de
ſponſata nõ poſſet de adulterio ꝯdẽnari. ⁊
ita nõ videt̃ rõnabile ꝙ chriſtꝰ d̓ deſpõſata
naſceret̃. ¶ In oppoſitũ eſt euãgeliuȝ p̃ñs
Rñdeo dicendũ ſub iſta ꝯcluſiõe. ꝙ ꝯueni
ens fuit chriſtũ de deſpõſata v̓gine ꝯcipi et
naſci. Patet ꝯcluſio Lu. j. Miſſus eſt ãge-
lus gabriel ad v̓ginẽ deſpõſatã viro cui no
men ioſeph ¶ Iſta aũt cõueniẽtia colligit̃
ex multiplici capite. tũ ꝓpter chriſtũ. tũ pro
pter matrẽ. tũ ꝓpter nos. Propter chriſtũ
quadruplici rõe. Prima q̃dẽ ne ab infide-
libus tãq̃ȝ illegitime natꝰ abijceret̃. Et ẽ rõ
ambroſij ſuꝑ lucã. Secũda. vt cõſueto mo
do eiꝰ genealogia ꝑ virũ deſcriberet̃. vt dic̃
ambroſiꝰ vbi ſupra. Tertia ad tutelã pueri
nati. ne diabolꝰ ꝯ eũ vehemẽtiꝰ nocumẽta
ꝓcuraſſet. Et iõ ignatiꝰ dicit ipam fuiſſe de
ſponſatã vt ꝑtuſ eiꝰ celaret̃ diabolo Quar
ta vt a ioſeph nutriret̃. Vñ pater eiꝰ dictuſ
eſt q̃ſi nutriciꝰ. ¶ Fuit etiã ꝯueniẽs ex ꝑte
v̓ginis. Primo q̃deȝ q̃a ꝑ h̃ reddit̃ immu-
nis a pena ne ſcȝ lapidaret̃. vt hieronymuſ
dic̃. Secũdo vt ꝑ h̃ ab infamia liberaretur
Vñ Amb. ſuꝑ lucã dicit ꝙ deſponſata eſt.
ne ĩtemerate v̓ginitati adduceret̃ infamia
cui gͥuis aluus corruptele inſigne preferre
videret̃. Tertio vt ei a ioſeph miniſteriũ ex
hiberet̃ vt hieronymꝰ dicit ¶ Ex ꝑte etiam
noſtra h̃ fuit cõueniẽs. Primo q̃deȝ. eo ꝙ
teſtimonio ioſeph cõprobatuȝ eſt chriſtuȝ
ex v̓gine natũ. vt dicit ambroſiꝰ ſuꝑ lucam
Secũdo. qꝛ ipa verba v̓ginis magis credi
bilia reddunt̃ ſuã v̓ginitatẽ aſſerẽtis. vt ait
Ambro. ſuꝑ lucã. Tertio q̃a ꝑ hoc deſigna
tur vniuerſal̃r eccl̃ia q̃ cuȝ v̓go ſit deſpõſata
tñ eſt vni viro ſcȝ chriſto. vt auguſtinꝰ dic̃
in libro de ſancta v̓ginitate. Quarto. q̃a ꝙ
mater dñi fuit deſpõſata ⁊ v̓go. in ꝑſona ip
ſius ⁊ v̓ginitas ⁊ matrimoniũ honorat̃. ꝯ
hereticos alteri hoꝝ detrahẽtes. ¶ Ad rõ
nes in oppoſitũ. ¶ Ad p̃mã rñdet̃ negãdo
cõſequentiã. Et ratõ eſt. q̃a licet deſpõſatõ
regulari᷑ ad carnalẽ copulã ordinat̃. beata
tñ v̓go maria ex familiari inſtinctu ſpiritꝰ
ſancti credẽda eſt deſpõſari voluiſſe. confi
denſ de diuĩo auxilio q̃d nunq̃ȝ ad copulã
carnalẽ ꝑueniret. hoc tñ diuino cõmiſit ar
bitrio vñ in nulla paſſa eſt v̓ginitatis detri
mentũ ¶ Ad ſecundã rñdet̃ negãdo conſe
quentiã. Et ad ꝓbationẽ. cũ dꝛ. ꝙ miracula
zc. Rñdet̃ ꝙ miraculoꝝ dei quedã ſunt d̓ q̃
bus eſt fides. ſicut miraculũ v̓ginei ꝑtus. ⁊
reſurrectiõis dñi. et etiã ſacramenti altariſ
et iõ voluit dñs iſta occultiora eſſe vt fides
eoꝝ magis meritoria eſſet. Quedã v̓o mi
racula ſunt ad fidei cõprobationẽ. vt mira
cula q̃ chriſtꝰ illuminãdo cecos ⁊ alias in-
firmitates ſanãdo ad cõprobationẽ ſue di
uinitatis fecit. ⁊ iſta dicunt̃ eſſe manifeſta.
Partꝰ aũt v̓ginis de p̃mo genere miracu
loꝝ eſt. nõ de ſecũdo. et ideo non ꝓcedit rõ
¶ Ad tertiã rñdet̃. ꝙ rõ illa ignacij bona ẽ
Et ad ꝓbationeȝ ꝙ nõ. Rñdet̃ iuxta augu
ſtinũ. iij. de tri. ꝙ diabolꝰ multa poteſt v̓tu
te ſue nature a q̃bus tñ ꝓhibet̃ v̓tute diuia
Et hoc mõ põt dici ꝙ virtute ſue nature di
abolus poterat matrẽ dei cognoſcere non
fuiſſe corruptã ſed virginẽ. ꝓhibebat tamẽ

a deo cognoſcere modū pt⁹ diuini. ¶Q₃ au
tem poſtmodū chriſtū aliqualiť cognouit
diabol⁹ eē filiū dei. nō obſtat. q̇a iā tps erat
vt chriſt⁹ ſuā v̇tutē ↄtra diabolū oſ̄deret. ⁊
pſecutionē ab eo ↄcitatā pateret. ſ₃ in infan
tia oportebat īpedire maliciam diaboli ne
eū acri⁹ pſequereť q̄n chriſt⁹ nec pati diſpo
ſuerat. nec v̇tutē ſuā oſ̄dere. ſ₃ ī omnib⁹ ali
is infantib⁹ ſe ſiľe₃ exhibebat. Vn̄ leo papa
in ſmone epiphanie dicit. ꝙ magi inuene
rūt puerum ieſu₃ q̄ntitate puū alieni opis
indigētē. fandi impotētē. ⁊ nulla ab huma
na infantie generalitate diſcretū ¶ Ad q̄r
tam rn̄detur. ꝙ rō nō pcedit. q̇a iudicio ad
ulterarū lapidabať ſm legē non ſolū illa q̄
iam erat deſpōſata vel nupta. ſ₃ etiā illa q̄ i
domo patris cuſtodiebať vt v̇go q̄n̄q₃ nu
ptura. vt colligiť Deut. xxij. Quidā referūt
dictū hiero. ad lapidationē infamie

Ad ſecūdam queſtio

nem q̄ queriť Utrū inter mariā ⁊ ioſeph fu
it pfectū matrimoniū. ſic pcediť Et videť ꝙ
nō ¶ Primo ſic. Dicit ei hiero. ↄ helidium
ꝙ ioſeph marie cuſtos fuit poti⁹ q̄₃ mari
tus. ſed ſi fuit verū matrimoniū v̇e ioſeph
marit⁹ ei⁹ fuiſſet. ergo videť ꝙ nō fuit ver
matrimoniū inť mariā ⁊ ioſeph. ¶ Scd̄o
ſic ex pte cauſe. Cōſenſus eni ſimplex ⁊ abſo
lutus cauſat matrimoniū ſimplr. nō autem
cōſenſus cōditionat⁹. ſ₃ ↄſenſus beate v̇gi
nis fuit ↄditionat⁹. ergo nō cauſabat ma
trimoniū ſimplr. ſ₃ ſm quid ⁊ ita īperſectū
¶ Tertiō ſic. ex pte bone fidei. Aliud eſt vo
tum caſtitatis abſolutū. ⁊ aliud ē fidei tho
ri. Uotū eni abſolutū cuſtodit caſtitatem
abſolute ab omni viro ⁊ ī omni hora. ſed fi
des thori nec ab oī hora nec ab oī viro nec
abſolute ſ₃ marito cuſtodit. ſ₃ hec cuſtodia
nō fuit in beata v̇gine. ergo ſuū matrimo
niū quantū ad fide₃ thori fuit impfectum.
¶ Quarto ſic ex pte boni plis. Proles n̄
fuit procreata a matrimonio. ergo nō fuit
bonū ei⁹ matrimoniū. ergo nō accepit ab
eo aliquā pfectione₃. ¶ Quinto ſic ex pte
boni ſacramēti. Perfectū eni matrimoniū
in bono ſacramēti eſt pfectū in ſignificādo
ſ₃ iſtud matrimoniū beate v̇ginis eſt imp
fectū in ſignificādo. ergo eſt impfectū rōne
ſacramenti ¶ Sexto ex indiuiduitate vite
que eſt cauſa matrimonij ſic arguiť. Bea
ta v̇go ⁊ ioſeph nūq̄₃ pfecte habuerūt illa₃.
ergo habeť ppoſitū. pbať aſſumptū. q̇a vni
tas animoꝝ ordinať ad vnitatē corporum.
finis aūt eſt in oīb⁹ cōpletiuū. cū ergo nun
q̄₃ fuerint vnū vnitate corpoꝝ. nunq̄m fue
runt pfecte vnū. ergo nūq̄₃ habuerunt pfe
cte indiuiduitatē. ¶ In oppoſitū eſt euāge
liu₃ pn̄s. in quo ait angel⁹ ad ioſeph. Noli
timere accipe cōiugē tuā. ſ₃ n̄ dicūť ↄiuges
niſi ex quo pfectū eſt matrimoniū inť eos.
ergo ⁊c. ¶ Rn̄deo dicēdū. ꝙ matrimoniu₃
qd̄ fuit inter beatā mariā ⁊ ioſeph fuit ver
⁊ pfectū. Iſta cōcluſio pt₃. i. c. Beata maria
⁊ multis ſequētib⁹. ij. q. ij. Rōe pbatur ſic.
Diciť Deut. xxxij. Dei pfecta ſunt opa. er
go pcipue illa ſunt pfecta q̄ facit circa ſe et
ſuos. ſ₃ illud matrimoniū fecit circa matrē
ſuā. fuit eī illi diuinit⁹ reuelatū. ergo matri
moniū illud pfectū. Pro cui⁹ declaratiōe
eſt notādū iuxta ſanctū thomā. ꝙ duplex ē
rei pfectio. Prima ⁊ ſcd̄a. Prima q̄dē pfe
ctio in ipa rei forma ↄſiſtit ex q̄ ſpēm ſortiť.
Secūda pfectio ↄſiſtit ī opatiōe rei. p quā
res aliq̄liter finē ſuū attingit. Forma autem
matrimonij cōſiſtit in q̄dā indiuiſibili cō
iunctiōe aīoꝝ. p quā vn⁹ coniugū indiuiſi
biliter alteri fidē ſuare teneť. Finis aūt ma
trimonij eſt ples generāda ⁊ educāda. ad
quaꝝ p̄mā pueniť p cōcubitū cōiugalem.
Ad ſecundā p alia opa viri ⁊ vxoris q̄b⁹ ſi
bi inuicē obſequunť ad plem nutriendam.
Sic ergo dicendū eſt ꝙ matrimoniū inter
beatā v̇ginē ⁊ ioſeph quantū ad p̄mā pfe
ctione₃ oīno ver fuit ⁊ pfectū. q₂ vterq₃ cō
ſenſit in copulā ↄiugalē. nō aūt expſſe in co
pulam carnalē niſi ſub ↄditione ſi deo pla
ceret. Vn̄ angelus vocat eā cōiugē Mat. j.
dicens ad ioſeph Noli timere accipe mari
am cōiugē tuā. Qd̄ exponēs Aug. libro d̄
nuptijs ⁊ cōcupiſcētia dicit. Cōiunx vocať
ex p̄ma deſpōſationis fide. quā in ↄcubitu
nec cognouerat nec fuerat cognita. Quan
tum v̇o ad ſecundā pfectiōe₃ q̄ eſt p actum

quidē qꝛ h̄ ꝯgruit cauſe incarnatiōis q̄ cō
ſiderat̄ ex pte dei. Spūs eni ſanct⁹ ē amor
patris ⁊ filij. h̄ aūt ex maxīo amore dei ꝓue
nit vt fili⁹ carnē ſibi aſſumeret ī vtero v̄gi
nali. Vn̄ dr̄ Joh. iij. Sic de⁹ dilexit mūdū.
vt filiū ſuū daret. Secūdo qꝛ h̄ ꝯgruit cau
ſe incarnatiōis ex pte nature aſſumpte. ꝑ h̄
dat̄ intelligi ꝙ natura humana aſſumpta ē
a filio ī vnitate pſone nō ex aliqb⁹ meritis.
ſed ex ſola dei grā q̄ ſpūiſancto attribuitur
Tertō. ꝙ hoc cōgruit termino incarnatōiſ
ad hoc eni terminata eſt incarnatio vt hō
ille q̄ aſſumebat̄ eſſ; ſanct⁹ ⁊ filius dei. vtrū
q; aūt h̄ appropriat̄ ſpūiſancto Nā ꝑ ipſu;
efficiunt̄ homīes filij dei. ſm̄ illud Gal. iiij.
Quoniā; eſtis filij dei. miſit de⁹ ſpūm filij
ſui in corda veſtra clamantē. abba pat̄. Ip
ſe etiā eſt ſpūs ſanctificatiōis. vt dr̄ ad Ro
ma. j. Sicut ergo alij ꝑ ſpūm ſanctū ſancti
ficant̄ ſpūaliter vt ſint filij dei adoptiui. ita
chriſt⁹ ꝑ ſpūm ſanctū eſt in ſanctitate cōce
ptus. vt eſſet fili⁹ dei naturał. Vn̄ angeluſ
poſtq̄; ꝑmiſerat. Spūſſanct⁹ ſupueniet in
te. cōcludit. Ideoq; qḋ naſcet̄ ex te ſctū; voca
bit̄ fili⁹ dei ¶ Ad rōnes in oppoſitum Ad
primā rn̄det. ꝙ li d́ largo modo accipit̄ p ex
q̄a eni corpuſ chriſti nō eſt ꝯſubſtātiale ſpi
rituiſancto. nō ꝓprie pōt dici ꝯceptū de ſpi
rituſancto. ſed magiſ ex ſpūſancto. Et ratō
eſt. q̄a qḋ ex aliquo eſt. aut eſt ex ſubſtātia.
aut poteſtate ei⁹. ex ſuba. ſic fili⁹ q̄ a pr̄e eſt
ex poteſtate. ſicut ex deo ſunt oīa. quō etiā
in vtero habuit maria a ſpūſctō. ¶ Ad ſe
cundā rn̄det̄ negādo cōſequētiā. Et ratio
eſt. qꝛ licet ſpūſſctūs ſit charitas ⁊ donū. tn̄
noīe charitatis ⁊ doni nō ſignificat̄ vt pſo
na ſubſiſtēs cui⁹ eſt agere. ⁊ iō nō poteſt di
ci concept⁹ de charitate vł dono. vt li de di
cat habitudinē cauſe efficiētis ¶ Ad tertiā
reſpōdet̄ negādo aſſumptū. ⁊ ad ꝓbationē
rn̄det̄. ꝙ licet op⁹ ꝯceptōis corpis chriſti ſit
cōe toti trinitati. ſm̄ tn̄ modum aliqḋ attri
buit̄ ſingulł pſonis. Nā; patri attribuit̄ au
ctoritas. etiā rōe pſone filij q̄ ꝑ hmōi conce
ptionē carnē ſibi aſſumpſit. Filio attribuit̄
tpa carnis aſſumptio. S; ſpūiſctō attribu
itur formatio corpiſ. qḋ aſſumit̄ a filio Nā
ſpūſſanct⁹ eſt ſpūs filij. Gal. iiij. Miſit de⁹
ſpūm filij ſui. Sic aūt v̄tus aīe q̄ eſt ī ſemi
ne ꝑ ſpūm q̄ eſt ī ſemīe incluſus format cor
pus in generatiōe alioꝝ hoīm. Ita v̄t⁹ dei
q̄ eſt ipſe fili⁹ dei. ſm̄ illud. j. Cor. j. Chriſtu;
dei v̄tutē. ꝑ ſpūm ſanctū formauit corp⁹ ſu
um qḋ aſſumpſit. Hoc etiā v̄ba angeli de
monſtrāt dicētis. Spūſſctūs ſupueniet in
te. q̄ſi ad ꝑparandā ⁊ formandā materia;
corpis chriſti ¶ Ad q̄rtā reſpondet̄ negan
do ꝯſequētiā. Nā chriſt⁹ non eſt fili⁹ ſpūſ
ſancti. nec etiā trinitatis. ſ; tantū dei patris
Hoc patet. tū primo q̄a noīa paternitatis
maternitatis ⁊ filiatiōis generatiō; ſequū
tur. nō qualibet tn̄. ſ; in ſolis aīalib⁹ ī qbuſ
eſt generatio pfecta. nec tn̄ omne qḋ ī aīali
bus generat̄ filiatiōis nomē accipit. ſed ſo
lum illud qḋ generat̄ in ſimilitudinē; gene
rātis. ⁊ ſic ſi ſit pfecta ſilitudo erit pfecta fili
atio. Si autē ſit ſilitudo impfecta eſt etiā fi
liatio impfecta. ſ; chriſt⁹ nō eſt concept⁹ de
ſpūſancto ſm̄ ſilitudinē ſpēꝝ. ſicut hō naſci
tur de patre ſuo. ergo chriſt⁹ nō pōt dici fili
us ſpūſſcti. Et ad ꝓbatiōe; rn̄det̄ negando
ꝯſequētiā. Et ratio eſt. q̄a chriſt⁹ ꝯceptus
eſt de maria v̄gine materiā miniſtrāte ī ſi
militudinē ſpēꝝ. ⁊ iō dr̄ fili⁹ ei⁹. Chriſt⁹ aūt
ſm̄ ꝙ homo conceptus eſt de ſpūſancto ſi
cut de actiuo principio. non tamen ſm̄ ſili
tudinē ſpeciei. ⁊ iō nō dicit̄ filius eius vt di
ctum eſt

¶ In die natiuitatis

dn̄i ſunt tria euāgelia. ⁊ ita circa vnūqḋq;
occurrūt q̄ſtiōes aliq̄ diſputande ¶ Circa
ꝑmū. ſ. In illo tpe. Exijt edictū. Lu. ij. ſequē
tes q̄ſtiones ¶ Primo Utrū chriſto ſit at
tribuēda aliq̄ natiuitas tpał. ¶ Secūdo
vtꝝ ſm̄ tpalē natiuitatē btā v̄go pt dici ma
ter chriſti ¶ Tertō Utrum ꝯueniēti tpe et
loco chriſt⁹ nat⁹ eſt.

AD primam q̄ſtio
nem qua queritur. Utrū attribu
enda ſit chriſto aliq̄ natiuitaſ tpa
liſ. ſic pcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō. ¶ Primo ſic.
Naſci ei eſt ſicut qḋā mot⁹ rei nō exiſtētis

tranſibit ꝑ eam niſi ꝙ ioſeph nõ cognoſcet
eam. Et q̇d eſt ꝙ dñs ſol⁹ intrat ⁊ egredit̃ ꝑ
eã niſi ꝙ ſpũſſanct⁹ impꝑgnabit eã. ⁊ angło
rum dñs naſceť ꝑ eaȝ. Et q̇d eſt ꝙ domus
clauſa erit in eternũ. niſi ꝙ maria ṽgo ē añ
ꝑtũ. in ꝑtu. ⁊ poſt ꝑtum ¶ Rñdeo dicẽdũ
ſub iſta ꝯcluſione. ꝙ matrimonium int̃ be
atã mariã ⁊ ioſeph nunq̃ȝ fuit ꝯſũmatum
quoniã beatiſſima mať chriſti fuit ṽgo añ
ꝑtum in ꝑtu ⁊ poſt ꝑtum ṽgo in eternuȝ ꝑ
manſit. Vñ deteſtãdi ſunt errores iudeoꝝ
⁊ hebeonitarũ q̇ derogãtes ṽginitati beate
marie añ ꝑtum dixerũt chriſtũ ex ſemĩe io
ſeph eſſe natũ Et errores phõꝝ q̇ virginita
ti eius in ꝑtu derogabãt. dicẽtes non poſſe
eſſe duo corpa in eodẽ loco. Deteſtandus
eſt etiã error Elidij. qui ṽginitati beate ma
ne poſt ꝑtuȝ derogãs dicere p̄ſumpſit ma
trẽ chriſti poſt ꝑtum a ioſeph eſſe cognitaȝ
⁊ alios filios genuiſſe. Sȝ iſte error irratõ
nabilis eſt ⁊ inſan⁹ ſcȝ ꝙ beata ṽgo mater
dei templũ ſpũſſancti opi carniſ vacaret. B
qũ nõ poteſt cadere niſi in animã impiaȝ
⁊ ſtultã credere tantã in matrẽ dñi indigni
tatẽ. ideo erroneũ eſt ⁊ pniтioſum. Unde ⁊
dñs in morte iſtũ errorẽ euacuauit. qñ eaȝ
beato iohi cõmendauit. ⁊ dedit ſibi in ſola
tium loco filij. vt q̇d dediſſet ſi filios habu
iſſet. ¶ Ad rationes in oppoſitũ ¶ Ad pri
mã de ṽbo anteq̃ȝ. rñdeť ꝙ rõ nõ ꝓcedit. qꝛ
hec ꝑpoſitio añ nõ ſemꝑ denotat ordinem
ad illud q̇d futurũ eſt ſm rei veritatẽ. ſȝ qñ
qȝ ad illud q̇d futuꝝ ſperať ſm cõmunẽ cur
ſum. ſicut cũ d̃r. añq̃ȝ haberet. xx. ãnos mor
tuus eſt. ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito ¶ Ad ſecundã
rñdetur. negando cõſequentiã. Rõ eſt. q̇a
nos dicim⁹ ꝙ ꝯiugiũ licet fuerit ꝑfectuȝ. ꝑ
fectiõne ṗma. nõ tñ fuit ꝯſũmatũ q̊d ꝑtinet
ad ꝑfectionẽ ſecũdã. ¶ Ad tertiã rñdetur
negãdo ꝯſequẽtiã. Et d̃r ꝙ li donec quãdo
qȝ deſignat certũ tꝑs. ſm illd̃ Gal. iij. Pro
pter trãſgreſſionẽ lex poſita ē donec veniꝛȝ
ſemẽ q̊d ꝓmiſerat. Qñqȝ ṽo ſignat ĩfinitũ
tꝑs. ſm illud p̄s. Dixit dñs dño meo. ſede
a dextris meis. Donec ponã inimicos tu
os ⁊c. Et ſm illud p̄s. Oculi noſtri ſemper
ad dñm donec miſereať noſtri. Ex q̊ nõ eſt
intelligendũ ꝙ poſt impetratã miſericordiã
oculi noſtri auertantur a deo. et ſic eſt hic.
¶ Ad q̃rtã rñdeť negãdo cõſequentiam.
Et ratio ē. q̇a ṗmogenit⁹ hic ṗuat ordineȝ
ad anteri⁹. non ponit ordinẽ ad poſterius
Ideo dñs ṗmogenit⁹ appellať. q̇a ſm legeȝ
erat offerẽd⁹. Ibi ṽo d̃r ꝙ habuerit fratres
dicendũ ꝙ frẽs vocanť ibi ꝓpinq̇ in ſcd̃o vł
tertio gradu

Ad quartam queſtio

nem q̃ querit̃. Utrũ chriſt⁹ dicẽdus ſit ꝯce
ptus de ſpũſctõ. ſic ꝓcedit̃. Et videť ꝙ non.
¶ Primo ſic. Hec ꝑpoſitio de denotat ꝯſub
ſtantialitatẽ. Vñ nõ dicim⁹ aliq̇d de aliq̊
niſi de ſubã eius ſit. Dicim⁹ enĩ filiuȝ eẽ de
patre. nõ aũt celũ ⁊ terrã de deo. ſȝ chriſtus
ſm hoĩem nõ eſt ꝯſubſtãtialis ſpũiſancto.
ergo nõ dȝ dici de ſpũſancto nat⁹ ¶ Scd̃o
ſic. Spũſſanct⁹ charitas eſt ⁊ donũ. ſȝ non
cõuenĩẽter d̃r conceptus a charitate vł do
no. ergo nec de ſpũſancto debet dici conce
ptus ¶ Tertio ſic. Efficere ꝯceptioneȝ chri
ſti nõ debet attribui ſpũiſancto. ergo ⁊c. cõ
ſequẽtia patet. añcedens ꝓbať. q̇a vt dic̃ au
guſtinus in ṗmo de trinitate. Indiuiſa ſũt
opa trinitatis. ſicut indiuiſa eſt eſſentia tri
nitatis. ſȝ efficere ꝯceptionẽ chriſti eſt q̊ddã
opus diuinũ. ergo videť ꝙ nõ ſit magis at
tribuendum ſpũiſancto q̃ȝ patri aut filio.
¶ Quarto ſic Si ꝯceptio chriſti attribuẽ
da eſt ſpũiſancto vt ṗncipio eius. ſequit̃ vt
ſit pater chriſti dicẽdus ſm humanitatẽ. ſȝ
hoc nõ eſt veꝝ. Dicit eĩ Aug⁹. ĩ enchiridi
on. Nat⁹ eſt chriſt⁹ de ſpũſctõ nõ ſic̃ filius
cõſequẽtia tñ ꝓbať ſic ſm phm libro d̃ gene
ratiõe aĩaliũ. Pater dicit ṗncipiũ actiuuȝ
in generatiõe. mater ṽo miniſtrat materiã
ſȝ beata maria d̃r mater chriſti ꝓpť materi
am quã in ꝯceptiõe ei⁹ miſtrauit. ergo ſpi
ritusſanct⁹ põt dici pať ei⁹. ſi dicať ꝙ fuerit
ṗncipiũ actiuũ in ꝯceptiõe ei⁹ ¶ In oppo
ſitũ arguit̃ ex p̃nti euãgelio. Rñdeo dicen
dũ ſub iſta ꝯcluſione. ꝙ ꝯueniẽt d̃r chriſtus
ꝯceptus de ſpũſctõ. Patet iſta ꝯcluſio. qꝛ
cõceptionẽ q̃ȝuis tota trinitas opata ſit. at
tribuit̃ tñ ſpũiſancto triplici rõne Primo

matrimonij. ſi hec referatur ad carnalem
concubitū ꝑ quā ꝓleſ generatˀ. non fuit ma
trimoniū illud ꝑfectū. Habuit tñ illud ma
trimoniū etiā ſecundā ꝑfectionē quātū ad
ꝓlis educationē. Vñ Aug. dicit ī libro de
nuptijs ⁊ ꝯcupiſcētia. Nuptiaꝝ bonū iple
tum eſt in illis pentibus chriſti. ꝓles. fides.
⁊ ſacramentū. Prolē cognoſcamꝰ ipſum
dñm ieſum chriſtū. Fidē. q2 nullū adulteri
um Sacramētū. q2 nullū diuortiū. ſolꝰ ibi
nuptialis ꝯcubitꝰ nō fuit. Cōcordāt omēs
doctores ¶ Ad rōnes in oppoſitum.
¶ Ad primā rñdetˀ. ꝙ hiero. accipit ibi ma
ritū ab actu matrimonij cōſūmati. ⁊ ſic ve
rum eſt ꝙ ioſeph nō fuit maritꝰ. ¶ Ad ſe
cundā rñdetˀ negādo minorē. Dicimꝰ eni
ꝙ cōſenſus beate vginis fuit ꝯſenſus abſo
lutus. abſolute ei cōſenſit in matrimoniū
diuinitꝰ certificata de ipiꝰ ſancti ioſeph cō
tinētia. et ipa de ſe certa erat. ꝗ nullū carniſ
ſtimulū ſentiebat. ſ ī matrimoniū ſic ꝯſen
tiens. vginitatē ſuā deo cōmiſiſſe dicitur.
¶ Ad tertiā rñdetˀ. negādo conſequentiā.
Et ratō eſt. qa licet cuſtodia caſtitatis tho
ri nō fuit ī beata vgine. fuit tñ cuſtodia ca
ſtitatis abſolute. Nā vt dicit albertus ma
gnꝰ. Fides cuſtodit caſtitatē ꝓpter ſe et ex
hibet ſe matrimonialiṫ cōiuncto ꝓpter iſir
mitatē vel bonū ꝓlis. Vñ exhibet ſe ꝓpter
aliud. ſ cuſtodia caſtitatis eſt ſic ꝑ ſe deſide
ratū. ⁊ iō in pmo eſt ꝑfectio bone fidei non
in ſecūdo. ¶ Ad qrtā reſpondetˀ negando
ꝯſequētiā. Et ratio ē ſm ſanctum thomā ⁊
albertū magnū. q2 ꝓles nō eſt bonū matri
monij ſolū inquātū ꝑ matrimoniū genera
tur. ſ inqntū in matrimonio ſuſcipitˀ ⁊ edu
catˀ. ⁊ ſic bonū illiꝰ matrimonij fuit ꝓles il
la. ſ. chriſtus. ꝗ pietate pentū nutritꝰ ⁊ edu
catus. ⁊ in tēplo pñtatus corā dño. nō autē
pmo modo. qa nō ex matrimonio natꝰ. ſ
ex ſpūſancto ¶ Ad qntā rñdetˀ ſcꝫ negādo
cōſequētiā. quoniā nō eſt de eſſentia ſacra
menti ꝗ ad pmā eius ꝑfectionē plena illa ſi
gnificatio chriſti ⁊ eccie. ⁊ humane nature
cū diuina pſona. ſ illa eſt de eſſentia ſecun
de ꝑfectiōis. ſ. matrimonij cōſūmati. ⁊ iō
rō nō ꝓcedit ¶ Ad ſextā rñdetˀ negādo mi
norem. Et ratio eſt. q2 vt dicit magnꝰ alber
tus. Nulla vnio ē eſſentialis matrimonio
niſi maritalis in cōſenſu animoꝝ fundata
Illa autē que eſt carnis eſt ꝯſequēs ipſam
⁊ ideo pma nō ordinatˀ ad illam ſicut ad eſ
ſentiale. ſ ſicut ad effectū ꝗ pōt ſeqˀ ſi volūt
cōiuges. Et ita argumētū falſū ꝓſupponit.
⁊ ꝑ ꝯſequēs nō ꝓcedit

¶ Ad tertiam queſtio

nem qua queritˀ. Utrū matrimoniū illud
inter mariā ⁊ ioſeph fuit aliqñ ꝯſummatū
ꝓceditˀ ſic Et videtˀ ꝙ ſic ex pñti euā. Primo ex
illo vbi dr. Anteqꝫ ꝯuenirēt inuēta eſt in vte
ro hñs de ſpūſancto. nō autē euāgeliſta h
diceret niſi certꝰ eſſet de conuenturis. ergo
videtˀ ꝙ beata vgo qñqꝫ cōuenit carnali co
pula cū ioſeph. ⁊ ita ꝯſūmaſſꝫ matrimoni
um. ¶ Secūdo arguitˀ idē ex illo qḋ ſubdi
tur in euāgelio. ꝙ ait angelꝰ ad ioſeph. Ac
cipe mariā cōiugē tuā. Cōiugiū aūt ꝯſum
matˀ ꝑ carnalē copulā. ergo qñqꝫ carnalis
copla īteruenit intˀ beatā mariā ⁊ ioſeph. ⁊
ita matrimoniū fuit ꝯſummatū ¶ Tertiō
idē arguitˀ. et ex eo ꝙ ibidē poſt pauca ſbdi
tur. ſ. Matth. j. Joſeph accepit cōiugē ſuā.
⁊ nō cognoſcebat eā donec pepit filiū ſuū
pmogenitū. hoc aūt aduerbiū donec ꝯſue
uit determinatū tps deſignare. ꝗ cōpleto ſi
et id qḋ vſqꝫ ad illud tps nō fiebat. Verbū
autē cognoſcēdi ad coitū refertˀ. ſicut Gen.
iiij. dr. Adā cognouit vxorē ſuā. Et videtur
ꝙ poſt ꝑtū beata maria fuit a ioſeph cogni
ta. et ita videtur matrimoniū ꝯſummatū
¶ Quarto idē arguitˀ ex illo vbo pmoge
nitū. Primū eni dicitˀ reſpectu ſecūdi. ⁊ ita
pmogenitꝰ nō pōt dici niſi ꝗ habet fratres
ſubſequētes. ſ chriſtꝰ ī autoritate inducta
Matth. j. dr. pmogenitus filiꝰ vginiſ. ergo
poſt pmū habuit aliū. ergo poſt chriſti na
tiuitatē matrimoniū fuit ꝯſūmatū ¶ In
oppoſitū eſt illud qḋ habetˀ Ezech. xliiij. Por
ta hec clauſa erit ⁊ nō apietˀ. ⁊ vir nō ꝑtranſ
ibit ꝑ eā. ꝗnīā dñs deꝰ iſrael ingreſſus ē ꝑ
eam. Qḋ exponēs Aug. in quodā ſmone
dicit. Quid eſt porta ī domo dñi clauſa. ni
ſi ꝙ maria ſꝑ erit intacta. Et qḋ eſt ꝙ hō nō

anteq̄z naſcat̄. ſꝫ chriſt⁹ ab eterno fuit. ergo
nō potuit tp̄aliter naſci. ¶ Secūdo. Illud
qd̄ eſt in ſe pfectū natiuitate nō indiget. ſed
pſona filij ab eterno fuit pfecta. ergo nō in-
diguit tp̄ali natiuitate. ⁊ ita videt̄ ꝙ non ſit
tp̄aliter nat⁹. ¶ Tertiō ſic. Si chriſt⁹ eſſꝫ tē
poraliter nat⁹ ſequeret̄ ꝙ eſſent ponēde in
eo due natiuitates. ſꝫ hoc nō videt̄. cuꝫ nati
uitas ꝓprie ꝯueniat pſone. ſed in chriſto eſt
tantū vna pſona. ergo in chriſto tantuꝫ eſt
vna natiuitaſ. ¶ Quarto ſic. Si in chriſto
eſſent due natiuitates. ſequeret̄ ꝙ chriſtus
dicēdus eſſet bis nat⁹. ſed hoc non videtur
dicēdū. q̄a aduerbiū bis importat interru
ptionem. Vn̄ q̄ tota die loquit̄ nō dicit̄ bis
loqui. ſed natiuitas q̄ de patre natus eſt in
terruptionē nō patitur. ergo nō poteſt dici
bis nat⁹. ¶ In oppoſitū ē euāgeliū pn̄ſ. Re
ſpondeo dicēdū ſub iſta cōcluſiōe. ꝙ neceſ
ſarium eſt ponere in chriſto duaſ natiuita
tes. vnā eternā ⁊ alterā tp̄alem. Iſta cōclu
ſio eſt Damaſ. iij. libro q̄ ait. Confitemur
chriſti duas natiuitates. vnā que eſt ex pa
tre eternā. ⁊ vnā que eſt in vltimis tp̄ib⁹ ꝓ
pter nos. Que cōcluſio oñditur ſic. Natu
ra cōparatur ad natiuitatē ſicut terminuſ
ad motū vel mutationē. motus aūt diuer
ſificatur ſm̄ diuerſitatē terminoꝝ. vt patet
ꝑ pħm. v. phyſicorū. In chriſto autē eſt du
plex natura. quarū vnā accepit ab eterno
a patre. alterā aūt accepit tp̄aliter a matre.
Et ideo neceſſe eſt chriſto attribuere duas
natiuitates. vnā qua eternaliter nat⁹ eſt a
patre. aliā qua tempaliter natus ē a matre
¶ Ad rōes in oppoſitū ¶ Ad p̄mā rn̄det̄
negādo conſequētiā. Et ratō eſt. q̄a chriſt⁹
nō dicit̄ tp̄aliter naſci. eo ꝙ tempalit̄ cepe-
rit eſſe. ſed dr̄ ſm̄ hoīem tp̄aliter naſci. quia
vniuit ſibi in vnitate pſone naturā huma
nam quā tempaliter ī vtero v̄ginis aſſum
pſit. ¶ Ad ſecūdā dr̄ ꝙ pſona filij ſp̄ pfectiſ
ſima fuit. nec indiguit naſci ꝓpter ſe. ſed na
tus eſt ꝓpter ſalutē noſtrā. ⁊ hoc dicit̄ naſci
tempaliter ¶ Ad tertiā rn̄det̄. cōcedenduꝫ
eſt ꝙ in chriſto ſint due natiuitates. Nam
chriſtus ꝓceſſit a patre eternaliter. et a ma
tre tempaliter. ⁊ vtraq̄ꝫ ꝓceſſio habet ratio
nem natiuitatis. ⁊ ita ſicut ſunt due proceſ
ſiones. ita etiam ſunt due natiuitates. Et
ad rationē in oppoſitū rn̄detur. negādo cō
ſequentiam. Et rō eſt. quia licet natiuitas
ſit perſone vel ſubiecti. eſt tamen nature et
termini. Poſſibile autē eſt vni ſbiecto plu
res tranſmutatiōes ineſſe. quas tamen ne
ceſſe eſt ſm̄ cauſas variari. tamen non dici
muſ ꝙ eterna natiuitas ſit trāſmutatō aut
motus. ſed q̄a ſignificat̄ ꝑ modū mutatio
nis ⁊ mot⁹. ¶ Ad quartā rn̄det̄ negādo ꝙ
chriſt⁹ nō poteſt dici bis natuſ. imo poteſt
dici ſm̄ duas natiuitates. Sicut enī dr̄ bis
currere q̄ currit duobus tp̄ibus. ita poteſt
dici bis natus qui ſemel naſcitur in eterni
tate. et ſemel in tempore. quia eternitas ⁊ tē
pus magis differunt q̄ꝫ duo tempora. cuꝫ
vtrūq̄ꝫ deſignet menſurā duratōis. nec eſt
neceſſe ꝙ illud quod eſt eternuꝫ interrūpa
tur ⁊ ceſſet

Ad ſecūdam queſtio

nem qua querit̄. Utrū ſm̄ temporaleꝫ na
tiuitateꝫ chriſti beata virgo poſſet dici ma
ter chriſti ⁊ mater dei. ſic ꝓceditur. Et videt̄
ꝙ nulluꝫ illorū eſt dicendū. Et primo argu
itur ꝙ non ſit mater chriſti dicenda. Dicit
Damaſcenus libro tertio. Chriſtotocon. i.
chriſti matrem virginē non dicim⁹. ¶ Se
cundo ſic. In conceptione chriſti beata vir
go miniſtrauit tantūmodo materiā. quia
totam actōnē fecit ſpirituſſanctus. ſed hoc
non videtur ſufficere ad rationem matris
alioquin lignum diceretur mater lecti ſiue
ſcamni. ergo beata virgo non pōt dici ma
ter chriſti ¶ Tertio ſic. Chriſtus ex beata v̄
gine miraculoſe natus eſt. ſed miraculoſa
generatio non ſufficit ad rationem mater
nitatis vel filiationis. Non enim dicimus
euam filiam fuiſſe ade. ergo videtur ꝙ nec
chriſtus debeat dici filius beate virginis.
¶ Quarto ſic. Ad matrem videtur perti
nere deciſio ſeminis. ſed ſicut Damaſcen⁹
dicit in tertio libro. Corpus chriſti nō ſemi
naliter ſed a ſpirituſancto formatur condi
tiue. ergo videtur ꝙ beata virgo non debe
at dici mater chriſti. Q̄ꝫ v̄o non poſſit dici

ꝙ ſit mater dei arguit̄ ſic. ¶ Primo. Non
enī eſt mater niſi ſc̄m naturā qua3 ab ea ac-
cepit. ſ3 non accepit ab ea diuinitatē ſ3 hūani-
tatē. ergo nō d3 dici mater dei ſed hominis
¶ Sc̄do ſic. In deo nō differt de9 7 deitas
ſed nō pōt dici mater deitatis. ergo nec de-
bet dici mater dei. ¶ Tertio ſic. Hoc nomen
deus eſt cōe trib9 pſonis. ſ3 beata maria n̄
eſt mater patris. nec ſpūſſcti. ergo nō deb3
dici mater dei. ¶ In oppoſitū p̄mi ē euāgeli
um hodiernū. cū d2 d beata maria. ꝙ pepe
rit filiū p̄mogenitū. De ſecūdo dic̄ damaſ.
libro. iij. Theotocos. i. dei genitricē v͂e 7 p̄n
cipaliter p̄dicam9 v͂ginē ¶ Rn̄deo dicēdū
ſub duab9 ꝯcluſionib9 ¶ Prima eſt ꝙ ſc̄m
tpalē natiuitatē cōueniet' 7 veracit̄ beata
maria v͂go dicit̄ mater chriſti. Iſta ꝯcluſio
patz etiā Mat. j. vbi vocat̄ mater ieſu. Ra-
tione ſic pbat̄. Beata maria cōtulit i gene-
ratione chriſti q͂cquid alia mater ꝯferre de
bet ad generationem filij ſui. Si ergo alie
mulieres dicunt̄ matreſ. ergo beata maria
v͂e poteſt dici mater chriſti. ¶ Secūdo ſic
Corp9 chriſti nō eſt de celo allatū ſicut di-
cebat valentin9 heretic9. ſ3 de v͂gine matre
ſumptū. 7 ex puriſſimis ei9 ſanguinib9 for
matū. 7 h̄ ſolū requirit̄ ad rōem matris. er
go beata maria v͂e eſt mat̄ chriſti. Secūda
cōcluſio ꝙ beata maria vere d2 mater dei.
Iſta cōcluſio patz ex capitulis cyrilli appro
batis i epheſina ſynodo. vbi legit̄. Si q͂s n̄
cōfitet̄ deū eſſe ſc̄m veritatē emanuel. et dei
genitricē ſanctā v͂ginē anathema ſit. Rōe
ſic pbat̄. Propter vnionē natura2 in vna
pſona v͂e dicim9 deū paſſum. q3uis h̄ fue-
rit ſc̄m humanā naturā tantū. ergo etiā q3-
uis chriſt9 ſit nat9 ex v͂gine ſc̄m humanam
naturā v͂e pōt dici de9 ex v͂gine natuſ. ergo
etiā mater dei dici pōt. Ubi notandu3 ſc̄m
ꝙ ſanct9 Thomas dicit i tertio. Q3 huma-
nitas 7 maternitas v͂ginis a deo ſibi cōne-
xa ſunt. vt q͂ circa vnū errauerit. circa aliud
oporteat eū errare. Un̄ q͂a Neſtori9 circa
humanitatē errabat. aſſerēs aliā ee͂ pſona3
hūanitatis 7 diuinitatis i chriſto oporter3 ꝙ
diceret v͂ginē nō matrē dei ſ3 hoīſ. q2 ſc̄m eū
de9 7 hō nō vn9 eſt chriſt9. Quidā v͂o mo
derni errātes dicūt nō poſſe dici v͂ginē ma
trē dei. ne mat̄ patris 7 ſpūſſancti intelligat̄
cōcedūt tn̄ eſſe matrē filij. ſ3 iſti trepidant ti-
more vbi nō eſt timor. q͂a omne nomen ſi-
gnificās in cōcreto naturā aliquā. pōt ſup
ponere p qualibet hypoſtaſi illius nature.
Unde cū vnio incarnatiōis ſit facta in hy
poſtaſi. manifeſtū eſt ꝙ hoc nomē de9. lic3
cōmune ſit trib9 pſonis. pōt tn̄ reddere lo-
cutionē verā p vna pſona. ſc̄m ꝙ d2. De9 ge
nerat. ſicut d2. homo currit. etia3 ſolo petro
currēte. Un̄ ſimpliciter eſt cōcedendu3 vir
ginem eſſe matrē dei. ſicut ꝯfitemur ieſum
chriſtū eſſe verū deū ¶ Ad rōes i oppoſitū
¶ Ad p̄mā rn̄det̄ ꝙ beata virgo v͂a eſt ma
ter chriſti. nec hoc negat damaſcenus. S3
dicit ꝙ nō dicimus chriſtotocon. id eſt chri
ſti genitricē. quia hoc nomē inuentu3 erat
a neſtorio ad abolendū nomē theotocon.
cum hereticis aūt nec noīa debemus habe
re cōmunia. vt dicit Hiero. ſuper Oſee. ij.
¶ Ad ſecundā rn̄detur ꝙ ratio nō pcedit.
quia nō ſolū materiā pſtitit beata v͂go ad
cōceptionē chriſti. ſed materiā cōuenientē
ad pducendū aliquid ſimile i ſpecie 7 locū
conuenientē. 7 nutrimentū cōueniens ꝯce
ptioni fetus. et hoc ſufficit ad ratione3 ma
tris ¶ Ad tertiā rn̄det̄. ꝙ ratio non pcedit
quia licet conceptio chriſti vt dicit ſanctus
Thomas in tertia pte. ex pte opationis ſpi
ritus ſancti fuerit miraculoſa. ex pte tamen
matris fuit naturalis Unde beata v͂go eſt
vera et naturaliſ mater chriſti ¶ Ad quar
tam reſpōdet̄ negādo aſſumptū. Dicimus
enī iuxta philoſophu3. ꝙ reſolutio ſeminis
non ptinet ad materiam cōceptus. ſed ſan
guis quem femina adminiſtrat ad conce-
ptionem. Unde corpus chriſti formatum
dicitur ex puriſſimis ſanguinibus beate v͂
ginis. et ideo reſolutio ſeminis non requi-
ritur ad rationē matris ¶ Ad rationes p
alia parte ꝙ non poſſet dici mater dei. Ad
p̄mā reſpondetur ꝙ ratio non procedit. q2
vna perſona eſt que ſubſiſtit in humanita
te 7 diuinitate. Et ideo nature cōmunicāt
ſua idiomata. id eſt. pprietates. vt dic̄ Da
maſ. Un̄ ſicut dicūt iudei crucifixiſſe dn̄m

glorie q̄ʒuis nō ſm q̄ eſt de⁹ glie. ita ⁊ dici
debet. v̓go eſt mat̃ dei. q̄ʒuis ſm diuinitatē n̄
genuerit eū ¶ Ad ſecūdā rn̄det̃ negando
ↄſequētiā. Et rō eſt. q̄a q̄ʒuis de⁹ et deitas
nō differāt re. t̄n differūt ſm modū ſiḡficā-
di. q̄2 deitas ſiḡficat diuinā naturā ī abſtra
cto. vn̄ nō videt̃ ſupponere p pſona. Deus
aūt q̄a ſiḡficat diuinā naturā p modū con
creti. i. habētis deitatē. p̄t reddere locutiōʒ
veraʒ p pſona. ⁊ iō q̄a beata v̓go eſt mat̃ fi-
lij dei poteſt dici mat̃ dei. nō autē deitatis.
¶ Ad tertiā reſpōdet̃ negādo conſequēti
am. q̄a q̄ʒuis nomē de⁹ ſit nomē cōe trib⁹
pſonis. t̄n q̄n̄qʒ ſupponit p ſola pſona p̄ris
ſicut dr̄. De⁹ generat. q̄n̄qʒ p ſola pſona fi-
lij vel ſpūſſancti. ⁊ iō cū dr̄. btā v̓go eſt mat̃
dei. hoc nomē deus ſupponit p ſola pſona
filij incarnata

¶ Ad tertiam queſtio

nē q̄ querit̃. Utrū ↄuenīēti loco ⁊ tp̄e nat⁹ ē
chriſt⁹. ſic pcedit̃. Et videtur q̄ n̄. ¶ Et pri
mo arguit̃ q̄ nō debuit naſci in bethleem.
¶ Prio ſic. Dicit̃ ei Eſaie. ij. De ſiō exibit
lex. ⁊ v̓bū dn̄i de hier'l'm. ſʒ chriſt⁹ eſt v̓e v̓bū
dei. ergo de hier'l'm debuit pdire ī mundū.
¶ Secūdo ſic Mat. ij. dr̄ ſcriptū de xp̄o q̄
nazaren⁹ vocabit̃. ſʒ maxīe aliq̄s denomīa
tur a loco ſue natiuitatis. ergo videt̃ q̄ ī na
zareth debuit naſci vbi fuit ↄcept⁹ ⁊ nutri-
tus. Q̄ʒ v̓o nō ↄuenīēti tp̄e etiā fuerit nat⁹
arguit̃ ſic p̄mo. Ad h̄ ei chriſt⁹ venerat. vt
ſuos in libertatē reuocaret. ſʒ nat⁹ eſt tp̄e ſ̓
uitutis. q̄ ſcʒ tot⁹ orbis p̄cepto auguſti de-
ſcribit̃. i. tributari⁹ fact⁹ eſt. vt habet̃ Luc. ij
ergo videt̃ q̄ nō ↄgruo tp̄e chriſt⁹ fuit nat⁹
¶ Tertio ſic. Promiſſiōes de xp̄o naſcitu
ro nō
Quoʒ
rex alien[igena]
ſ facte. ſm illud Ro. ix.
. ſʒ chriſt⁹ nat⁹ fuit tp̄e q̄
dn̄abat̃. ſic patʒ Mat. ij. Cū
nat⁹ eſſet ieſus ī dieb⁹ herodis. ergo videt̃
q̄ nō fuit tp̄e ↄgruo nat⁹. ¶ In oppoſitū ē.
q̄a q̄ a deo ſunt ordinata ſunt. ⁊ ↄuenīēter
diſpoſita. Nā vt dr̄ Sap. viij. Sapīa attin
git a fine vſqʒ ad finē fortit̃. ⁊ diſponit om̄ia
ſuauit̃. ergo ↄuenīētiſſimo loco ⁊ ↄuenien
tiſſimo tp̄e chriſt⁹ nat⁹ eſt. Rn̄deo dicēdū

p̄mo q̄ cōuenīēti loco nat⁹ ē. ſ. in bethleem
Et h̄ pp̄ter tres rōnes. Primo q̄dē q̄2 chri
ſtus fact⁹ eſt ex ſemīe dauid ſm carnē vt dr̄
Ro. j. Cui etiā facta fuerat repromiſſio ſpe
cialis de chriſto. ⁊ iō in bethleē de q̄ natuſ
eſt dauid naſci voluit vt ex ip̄o loco natiui
tatis repromiſſio ei facta ipleta oñderet̃. et
⁊ hoc deſignat euāgeliſta dicēs. Eo q̄ eſſʒ d̓
domo ⁊ familia dauid. Secūdo q̄a vt gre
gori⁹ dicit ī omelia. Bethleē dom⁹ panis ī
terp̄tat̃. ip̄e chriſt⁹ eſt q̄ ait. Ego ſum panis
viu⁹ q̄ de celo deſcēdi. Loc⁹ ergo in q̄ deus
naſcit̃ dom⁹ panis antea vocat⁹ ē. q̄2 futu
rum pfecto erat vt ille ibi p naturā carnis
appareret q̄ electoꝝ mētes in eterna ſocieta
te reficeret. Tertio q̄a ſic erat pphetizatuʒ.
Mich. v. Et tu bethle. effra. neq̄q̄ʒ p̄uu. es ī
milib⁹ iuda. ex te eni exiet dux q̄ regat pplm
iſrael. ⁊ egreſſus ei⁹ ab initio a dieb⁹ eterni
tatis. Nō elegit aūt dn̄s ī ſua natiuitate ci-
uitatē maximā romā. q̄a ſic dr̄ in q̄dā ſmo-
ne epheſini ↄſilij. Propt̃ potētiā ciuiū mu
tationē orbis terraꝝ putarēt eē factū. ſed vt
diuitas agnoſceret̃ orbē trāſmutaſſe terra-
rū. paupculā elegit matrē. pauperrimā pa
triā. Elegit aūt de⁹ infirma mūdi vt cōfun
dat fortia. ſic dr̄. j. Coꝝ. j. Et iō vt ſuā ptātem
mag̃ oñderet ī ip̄a roma q̄ caput orbiſ erat
ſtatuit caput ecc̄ie ſue ī ſignū pfecti vigoriſ
vt exinde fides deriuaret̃ ad vniuerſuʒ mū
dū. ſm Eſa. xxvj. Ciuitatē ſublimē humilia
bit ⁊ ↄculcabit eā pes paupis. i. xp̄i greſſus
egenoꝝ. i. ap̄loꝝ petri ⁊ pauli. ¶ Ceteꝝ n̄ eſt
p̄tereūdū q̄ ī via nat⁹ ē. Et h̄ q̄druplici rōe
vt dic̃ albert⁹ magn⁹ ſup lucaʒ. Prio vt ſe
pegrinū in h̄ mundo oñderet. Hiere. xiiij.
Sic pegrin⁹ futur⁹ es ꝛc. Scd̄o vt ſe viam
demonſtraret. Joh. xiiij. Ego ſum via veri
tas ⁊ vita. glo. Uia q̄ itur. v̓itas q̄ pes diri-
gitur. vita ad quā pueni̇t. via p p̄ceptū. cō-
ſilium et exemplū. v̓itas p doctrine verbū.
vita p p̄miū. Ecc̃. xxiiij. In me oīs grā vie ⁊
v̓itatis. in me omis ſpes vite ⁊ v̓tutis. Uir-
tus confortat ad vitā p meritū. veritas illu
ſtrat ad vitā p doctrinā. ⁊ ſpūſſanctus per
inſpirationem. Tertio. vt mundū ↄtemne-
re doceret. Apoc̃. xviij. Exite de illa popule

meus.⁊ ne ꝑticipes ſitis delictoꝝ. Quarto
vt ſemꝑ patriā exēplo ſuo ingredere doceret
Ad Heb.xj. Cōfitentes quoniā ꝑegrini ⁊
hoſpites ſūt ſuꝑ terrā. Preterea ꝑiter ꝯue
niēti tp̄e natꝰ eſt. Et h̄ colligit̄ ex vnitate q̄ il
lo tp̄e cōtigerat. Primo q̄d ē. q̄a illo tp̄e de
ſcribit̄ orbis. ⁊ h̄ cōuenit chriſto. Vn̄ greḡ.
Quid eſt ꝙ naſcituro dn̄o mūdꝰ deſcribit̄
niſi ꝙ apte mōſtrat̄ ꝙ ille appareba t ī carne
q̄ electos ſuos aſcriberet in eternitate. Secū
do. in tp̄e illo cēſus ſoluebat̄ ceſari. H̄ etiam
ꝯuenit chriſto. Chriſtꝰ enī venerat nos ī ſta
tū libertatis reducere de ſtatu ſeruitutis. Et
iō ſicut mortalitatē noſtrā ſuſcepit vt nos
ad vitā reduceret. Ita vt Beda dicit. Eo tē
pore dignatꝰ eſt naſci q̄ nos ꝓpt̄ oīum libe
rationē ip̄e ſeruitio ſubderet̄. Tertiō. in illo tē
pore fuit maxima pax. Vn̄ hiero. dicit ſuꝑ
Eſa. Veteres renouemꝰ hiſtorias. ⁊ inueni
emꝰ vſq̄ ad.xxviij. annū ceſaris auguſti in
toto orbe terraꝝ fuiſſe diſcordiā ortā. orto
autē dn̄o oīa bella ceſſauerūt. Cōueniebat
enī vt in illo tp̄e naſceret̄ q̄ eſt pax nr̄a faciēſ
vtraq̄ vnū. ad Eph.iiij. Sic enī erat a ꝓphe
tis ꝓnūciatū. pſ.lxxj. Orietur in diebꝰ eius iu
ſticia ⁊ abūdātia pacis. Itē Eſa.ij. Non le
uabit gēs ꝯ gentē gladiū. Quarto. ī illo tē
pore vnꝰ ꝑnceps dn̄abat̄ in mūdo q̄ tp̄e cō
gruebat vt naſceret̄ q̄ venerat ſuos ꝯgrega
re ī vnū vt eſſet vnū ouile ⁊ vnus paſtor. vt
dr̄ Jo.x. Quinto. ī illo tp̄e regnabat alieni
gena q̄ tp̄e naſci voluit vt ī pleret̄ ꝓphetia
iacob dicētis Geñ.xlix. Nō auferet̄ ſceptꝝ
de iuda ⁊ dux de femore eiꝰ donec veniat q̄
mittēdꝰ ē.ſ. meſſias. Et tātū dictū ſcȝ d̄ iſta
q̄ſtione ¶ Ad rationes in oppoſitū ¶ Ad
ꝑmā reſpōdet̄ negādo cōſequētiā. ⁊ ad au
toritatē rn̄det̄ ꝙ nō ꝓbat d̄ natiuitate. ſȝ loq̄
tur de doctrina leḡ ⁊ ꝑdicatiōis q̄ inde ha
buit ortū. Nā ſic dictū eſt. ī bethleē natꝰ eſt
ita hierl'm elegit vt ī eā ſedē regni ꝯſtitueret
⁊ tēplū dei edificaret. ⁊ ſic hierl'm eēt ciuitaſ
ſimul regal' ⁊ ſacerdotal'. Sacerdotiū autē
chriſti ⁊ eiꝰ regnū ꝑcipue ꝯſūmatū eſt ī eiꝰ
paſſiōe. ⁊ iō ꝯueniēter chriſtꝰ elegit bethleē
natiuitati ⁊ hierl'm paſſioni. Siliter etiā ꝑ h̄
hoīm gl'iam ꝯfutauit q̄ gloriat̄ de h̄ ꝙ ex ci

uitatibꝰ nobilibꝰ originē ducūt. in q̄bꝰ ⁊ ꝑ
cipue volūt honorari. Chriſtꝰ autē ecōuer
ſo ī ciuitate ignobili naſci voluit. ⁊ ī ciuita
te pati nobili obprobriū. ¶ Ad ſecūdā rn̄
detur. negando cōſequentiā. Et ratio ē. q̄a
chriſtꝰ florere voluit ſm̄ v̄tuoſā ꝯuerſatiō
nē. nō ſm̄ carnis originē. ⁊ iō in ciuitate na
zareth educari voluit ⁊ nutriri. ī bethleē aūt
voluit q̄ſi ꝑegre naſci. Ad alias aūt rōes de
tp̄e ex his q̄ diximꝰ clara pȝ rn̄ſio

Circa euangeliū ſecū

dū q̄d ī aurora legit̄ in ſc̄da miſſa.ſ. In illo
tp̄e. Paſtores loq̄bāt̄ ad inuicē ⁊c. Lu.ij. vbi
de paſtoribꝰ fit mentio. q̄bꝰ ꝑ angelū facta
fuit ānūciatō natiuitatiſ chriſti. p̄ñt q̄ri ea
q̄ ſequūt̄ ¶ Primo Utrū ꝯueniēt paſtori
bus ꝑmo manifeſtata ē natiuitas chriſti
¶ Secūdo vtrū cōferētia illa q̄ d̄r. Maria
erat ꝯferēs q̄ audierat. fuerit ꝯferētia alicu
ius dubitatiōis

Ad primam q̄ſtio
nem qua queritur. Utrū ꝯueniēt
paſtoribꝰ ꝑmo māifeſtata ē nati
tas xp̄i. ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ n̄. ¶ Pri͂o ſic.
Debuit ꝑmo māifeſtari natiuitas xp̄i ill' q̄
ꝓpinq̄ores xp̄o fuerūt. ſȝ iuſti ꝓpinq̄ſſimi
erāt xp̄o ꝑ fidē ⁊ maxīe eiꝰ aduētū deſidera
bāt. Vn̄ d̄r d̄ ſimeōe Lu.ij. ꝙ erat hō iuſtꝰ ⁊
timoratꝰ. expectās redēptōē iſrl'. ergo ꝑ̄us
debuiſſȝ māifeſtari xp̄i natiuitas ſimeōi q̄ȝ
paſtoribꝰ ⁊ maḡ. ¶ Sc̄do ſic. Oia ſacramē
ta veteris leḡ erāt chriſti figura. ſȝ ſacramē
ta vet̄is leḡ diſpēſabāt̄ ꝑ miſteriū ſacerdo
tū. ergo xp̄i natiuitaſ maḡ debuit māifeſta
ri ſacerdotibꝰ ī tēplo q̄ȝ paſtoribꝰ in agro.
¶ Tertiō. Reges ſūt ꝑ alijs honorādi. iuxta il
lud.j.pe.ij. Regē honorificate. ergo regibꝰ
maḡ ꝑꝰ xp̄i natiuitas erat māifeſtāda. In
oppoſitū ē euāgeliū p̄ñſ. Et ēt q̄ꝛ oīa a dō or
diata ſūt ſapiēt. ⁊ ꝯueniētiſſime diſpoſita.
Rn̄deo dicēdū ſḃ q̄ttuor ꝯcluſiōibꝰ. Pri͂a
eſt. Neceſſe fuit vt xp̄i natiuitas aliq̄bꝰ ma
nifeſtaret̄. Iſta ꝯcluſio ꝓbat̄ ex eo ꝙ chriſti
natiuitaſ nulli fuiſſȝ ꝑficua ſi oībꝰ fuiſſȝ oc
culta. ſȝ oportebat xp̄i natiuitatē eē ꝑficuā

alioq̄n fruſtra nat⁹ fuiſſet. igit̄ videt̄ ꝙ aliq̄-
b⁹ manifeſtari debuit xp̄i natiuitas. ¶ Se-
cunda ē. ꝙ ꝯuenietiſſime electi ſūt q̄b⁹ chri-
ſti natiuitas erat manifeſtāda. Iſta ꝯclu-
ſio p̄mo ptȝ ex illo Ioh. xiij. Ego ſcio q̄s ele-
gi. q̄ aūt fuit ſcḋm dei ſapiam ꝯueniēter fuit.
ergo ꝯuenient̄ ſūt electi q̄b⁹ eſt mīfeſtata
chriſti natiuitas. ¶ Secundo ſic. Sal⁹ q̄
erat futura ꝑ chriſtū ad oēm diuerſitatē ho-
minū ꝑtinebat. q2 ſicut dr̄ col. iij. In chriſto
nō eſt maſcul⁹ ⁊ femina gētilis ⁊ iude⁹. ſer-
uus ⁊ liber. ⁊ ſic de alijs hmōi. Et vt hī ipſa
chriſti natiuitate p̄figuraret̄ oīb⁹ ꝯditōib⁹
eſt manifeſtat⁹. q2 vt dic̄ aug̃. in ſmone de
ephia. Paſtores erāt iſraelite. Magi gen-
tiles. Iſti ꝓpe. Illi lōge. Utriq3 tāq3 ad an-
gularē lapidē cucurrerūt. Fuit etiā int̄ eos
alia diuerſitas. Nā magi q2 fuerūt ſapien-
tes ⁊ potētes. Paſtores aūt ſimplices ⁊ vi-
les. Manifeſtat⁹ eſt etiā iuſto ſymeoni et
anne. ⁊ pctōꝛib⁹. ſ. mag̃. Manifeſtat⁹ ē eti-
am viris ⁊ mulierib⁹. ſ. anne. vt ꝑ hō oñderet̄
tur nullā ꝯditionē hoīm excludi a chriſti ſa-
lute. ¶ Tertia ꝯcluſio. Int̄ oēs iſtos ꝯueni-
enter p̄mo manifeſtata ē chriſti natiuitas
paſtorib⁹. Iſta ꝯcluſio oñdit̄ triplici rōne.
Primo q2 erāt ſimplices abſq3 cautel' ma-
licie. occupati ī officijs ſcōꝝ patriarchaꝝ q̄
dicunt̄ fuiſſe paſtores. Geñ. xlvij. Talib⁹ eī
ſolēt diuine illuminatiōes ⁊ ꝯſolatiōes re-
uelari. ⁊ nō hoīb⁹ in ſapīa h⁹ mūdi. q̄ ſtulti-
cia eſt apud deū occupatis. ſcḋm ꝙ dic̄ ſalua-
toꝛ Mat. xj. Confiteoꝛ tibi dn̄e pat̄ celi ⁊ ter-
re. q2 abſcōdiſti hec a prudentib⁹ ⁊ ſapiēti-
b⁹ ⁊ reuelaſti ea puulis. Scḋa rō eſt. q2 illa
manifeſtatō chriſti natiuitatis fuit q̄daȝ p̄-
libatio plene manifeſtatiōis q̄ erat futura
Et ſicuti ī ſcḋa manifeſtatiōe. p̄mo annūci-
ata eſt grā chriſti. ꝑ chriſtū ⁊ ei⁹ apl'os iude-
is ⁊ poſtea gētilib⁹. ita ad chriſtū. p̄mo per-
uenerūt paſtores q̄ erāt p̄mitie iudeoꝝ tan-
q3 ꝓpe exiſtentes. ⁊ poſtea venerūt magi a
remotis q̄ fuerūt p̄mitie gentiū. vt dic̄ Au-
guſtin⁹. ¶ Tertia rō eſt. q2 ꝑ hos paſtoreſ
ſignificant̄ doctores eccīe q̄b⁹ chriſti myſte-
ria reuelant̄ q̄ latebant iudeos ¶ Quarta
ꝯcluſio. Cōueniēter paſtorib⁹ manifeſtata

eſt chriſti natiuitas ꝑ angelos. Patet iſta
ꝯcluſio ſic Deut. xxxij. Dei ꝑfecta ſunt opa
ſȝ talis manifeſtatio fuit op⁹ diuinuȝ. ergo
ꝑ ꝯueniētia ſig̃ fuit effecta ¶ Secundo ſic.
Sic̄ manifeſtatō ſylogiſtica fit ꝑ ea q̄ ſunt
magis nota ei cui ē aliq̄d manifeſtādū. ita
manifeſtatō q̄ fit ꝑ ſig̃ deberȝ fieri ꝑ ea que
ſūt familiaria illis q̄b⁹ mīfeſtat̄. ⁊ q2 iudei
ꝯſueti ſūt diuina rn̄ſa ꝑ angelos accipe. ꝑ
q̄s etiā legē acceperūt. ſcḋm illud Act. vij. Ac-
cepiſtis legē in diſpoſitiōe angl'oꝛū. gētiles
vō ⁊ maxime aſtrologi ꝯſueti ſunt ſtellaꝝ
curſus aſpicere. iō paſtoꝛibus tāq3 iudeis
apud q̄s frequēter facte ſunt apparitiones
angeloꝛū reuelata eſt chriſti natiuitas per
angelos. Magis aūt aſſuetis in ꝯſideratī-
one celeſtiū coꝛpoꝛū manifeſtata eſt per ſi-
gnū ſtelle. Eſt ⁊ alia rō gregoꝛij in omelia.
Iudeis tanq3 rōe vtentib⁹ rōnale animal.
id eſt. angel⁹ p̄dicare debuit. Gētiles vō q̄
vti rōe neſciebāt ad cognoſcendū deū non
ꝑ vocē ſȝ ꝑ ſigna ꝑducunt̄ ¶ Ad ratōnes ī
oppoſitū. ¶ Ad primā rn̄det̄ iuxta ſanctuȝ
thomā. ꝙ ratō nō ꝓcedit. Et ratio eſt. q2 ſic̄
apl's dicit ad Ro. ix. Iſrael ſectādo legē iu-
ſticie in legē iuſticie nō ꝑuenit. ſȝ gētiles q̄
nō querebāt iuſticiā iudeos ꝯueniēter ī iu-
ſticia fidei ꝑuenerūt. Et in hmōi figuraȝ ſy-
meon qui expectabat ꝯſolationē iſrael vl-
timo chriſtū natū cognouit. ⁊ p̄ceſſerūt eū
magi ⁊ paſtores q̄ chriſti natiuitatē nō ita
ſollicite expectabāt ¶ Ad ſecūdā rn̄det̄ ne-
gādo ꝯſequētiā. Et rō eſt. q2 vt dic̄ Chryſo.
Angel⁹ mīfeſtās chriſti natiuitatē n̄ iuit
hieroſolymā. nō req̄ſiuit ſcribas ⁊ phariſe-
os. erāt eī coꝛrupti ⁊ ꝑ inuidia cruciabāt̄. ſȝ
paſtores erāt ſinceri tāq3 ꝯuerſatiōȝ patri-
archaꝝ ⁊ moyſi colētes. Per hos eī paſto-
res etiā ſigficāt̄ doctores eccīe q̄bus chriſti
myſteria reuelāt̄ Et ex iſto ptȝ rn̄ſio ad ītiā
Prelati eīn ⁊ doctores eccīe ꝑ paſtores de-
ſignati regib⁹ p̄ferunt̄.

Ad ſecundam queſti-

onē q̄ querit̄. Utꝝ ꝯferētia illa q̄ btā maria
dicit̄ cōferens ī coꝛde ſuo fuerit ꝯferētia ali-
cuius dubitatiōis aut queſtionis in mēte

ſup illis q̄ audiebat ¶ Reſpondet̃ ꝙ n̄. Sꝫ erat delectabilis ⁊ admirabilis ꝯtēplatio ⁊ prudētiſſima attētio quō ꝓphetie iplebantur ī puero nato. Cōferebat enī vt ait beda ꝙ acta videbant̃ ꝯformia his q̄ agēda legerat. Uidebat nāqꝫ ſe de ſtirpe dauid ortā. ī nazareth d̄ ſpūſctō ꝯcepiſſe. Legerat ꝓphetiā Eſa. xj. Exiet v̓ga de radice ieſſe. ⁊ flos d̄ radice eiꝰ aſcēdet ⁊ req̇eſcet ſup eū̄ ſpiritus dn̄i. Legerat etiā ſcꝫ Mich. v. Et tu bethleē effrata neq̄q̄ꝫ ꝑuula es ī milibꝰ iuda. Ex te enī egredietur q̄ ſit dn̄ator ī iſrael. ⁊ egreſſꝰ eiꝰ ab īītio a diebꝰ eṫnitatis. Uidebat ſe ī bethleem ꝑepiſſe filiū. ⁊ vocaſſe nomē eiꝰ ieſuꝫ. Legerat in ꝓphetijs Eſa. vij Ecce v̓go cōcipiet ⁊ ꝑiet filiū ⁊ vocabit̃ nomē eiꝰ emanuel. Legerat Eſa. j. Bos cognouit poſſeſſorē ſuū ⁊ aſinꝰ p̄ſepe dn̄i ſui. Uidebat dn̄m in p̄ſepi q̊ bos ⁊ aſinꝰ ſolet nutriēdꝰ aduenire Meminerat ſibi dictuꝫ ab angelo Luce. j. Spūſſctūs ſuꝑueniet in te ⁊ v̓tus altiſſimi obūbrabit tibi. idqꝫ q̄d naſcet̃ ex te ſanctuꝫ vocabit̃ filiꝰ dei. Legerat modū natiuitatis eiꝰ nō niſi reuelāte angl̄o potuiſſe cognoſci dicēte Eſa. liij. Generatōꝫ eiꝰ q̇s enarrabit. Legerat ſcꝫ Mich. iiij. Et tu turris gregis nebuloſa filia ſion ad te veniet. ⁊ veniet poteſtas p̄ma regnum filie hierl̄m. Audiebat angl̄icas v̓tutes q̄ ſunt filie ſuꝑne ciuitatis. apparuiſſe paſtoribꝰ ī loco q̇ a ꝯſuetu pecoꝝ antiquitꝰ turris greḡ vocabat̃. et eſt vno miliari ad orientē a bethleē. vbi et nūc tria paſtoꝝ illoꝝ monumenta ī ecc̄ia monſtrant̃. Nouerat tūc in carne veniſſe dn̄m. cui vna eterna ē cū prē maieſtas q̇ regnuꝫ daret ecc̄ie filie. ſ. celeſti hierl̄m. Conferebat ergo maria hec q̄ fiēda legerat cū his q̄ iāꝫ facta cognouit. Nō tn̄ h̄ ore ꝓmēs ſꝫ clauſo ſeruās ī corde. hec āt collatō nō ſolū fuit beatiſſime v̓gini valde delectabilis. ſꝫ etiāꝫ toti ecc̄ie ſūme vtilis. qꝛ ſcḋm ꝙ dicit hiero. in ſmone de aſſūptiōe beate v̓gis. Nā pꝰ aſcēſionē filij remāſit ad tp̄s ī terris cū ap̄lis vt eos pleniꝰ inſtrueret de v̓bo incarnato de q̊ erat pleniꝰ edocta ꝑ ſpūm ſctūm ⁊ familiariꝰ viderat ⁊ tractauerat de q̇bꝰ ap̄l̄os pleniꝰ inſtruebat de v̓bo incarnato ꝓpter q̄d meliꝰ exp̄mere poterat. ſcḋm ꝙ dic̃ hiero. Q̄d meliꝰ nouimꝰ meliꝰ ꝓferimꝰ. Et tātū ꝑ nūc de iſta ꝯcluſione

Euangeliū ī tertia miſſa eſt.

In p̄ncipio erat v̓bū. Joh. j. Circa q̄d pōt diſputari ſequēs q̄ſtio. ¶ Utrū v̓a ſit iſta ꝓpoſitio. Uerbū caro factū eſt

Circa quā queſtionē ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ n̄. ¶ Primo ſic. De quocūqꝫ ꝑ̄dicat̃ id q̄d ipm eſt d̄r ⁊ eſſe factū. ſꝫ v̓bū nō eſt caro. ergo nō eſt factū caro. ꝯſequētia ptꝫ. ſi dicas ꝙ ibi ꝑs ponit̃ ꝓ toto. i. ꝓ hoīe. vt ſit ſenſus. Uerbū hō factū eſt. tūc q̄ro. q̄re euāgeliſta ſolā noīauit carnē. ¶ Scḋo dato ꝙ ibi caro ponat̃ ꝓ hoīe. vt caro factuꝫ eſt. i. hō. Arguit̃ ꝙ h̄ ſit falſū. qꝛ hō ſiḡficat ſubām. fieri hoīem ē fieri ſimplr̄. ſꝫ h̄ eſt falſuꝫ. deꝰ factꝰ eſt ſimplr̄. ergo h̄ eſt falſū. deꝰ factꝰ ē homo ¶ Tertō ſic. fieri hoīem ē mutari. ſꝫ deꝰ nullo mō pōt dici mutatꝰ. Dicit̃ enī Malach. iij. Ego dn̄s ⁊ nō mutor. ergo videt̃ ꝙ hec ꝓpoſitō ſit falſa. Deꝰ factꝰ ē hō. ¶ Quarto. Hoc noīe hō nō poſſunt intelligi niſi duo ſcꝫ natura humana ⁊ ſuppoſitū nature. ſed dicta ꝓpoſitio nō pōt v̓ificari rōe humane nature. q̇a deꝰ nūq̄ꝫ eſt vl̄ fuit hūana natura. Silr̄ nec ex ꝑte ſuppoſiti. q̇a h̄ nomē hō q̄d de chriſto ꝑ̄dicat̃ n̄ importat niſi ſuppoſitū eternū filij. ſꝫ ſꝑ fuit veꝝ dicere ꝙ deꝰ ē ꝑſona filij. ergo nullo mō pōt illa ꝓpoſitio v̓ificari. q̇a falſum ē ꝙ deꝰ ſit factꝰ ꝑſona filij. ergo ⁊c. ¶ In oppoſitū eſt euāgeliū p̄ns vbi d̄r. Uerbū caro factū ē. ¶ Rn̄deo dicēdū ꝑ ꝯcluſione. ꝙ ꝓpoſitio illa eſt v̓a. Uerbum caro. i. homo factū. ſicut d̄r ī ſymbolo fidei. Et homo factus eſt. Que concluſio pꝛiꝰ d̄r ꝓbatur ſic. Omne q̄d eſt et non fuit homo eſſe factum. ſed hec eſt vera. deus eſt homo ⁊ nō fuit ſemꝑ vera. q̇a nō conuenit deo eē hominem ab eterno. ſed ex tempore per aſſumptionem humane nature. ergo hec eſt vera. deus factus eſt homo. ¶ Pro quo notandum ꝙ cū dicit̃. verbum ſiue deus factus eſt homo. h̄ participiuꝫ factꝰ triplicit̃

ſe p̄t habere in locutõe iſta. Uno mõ φ fe-
rat̃ ad totã ꝑpoſitõez vt ſit ſenſ⁹. Factuꝫ ē
φ de⁹ ſit hõ. ⁊ ſic vã ē illa ꝑpoſitio. Sc̃do
φ dictũ participiũ fact⁹. p̄t determinare
abſolute ſubiectũ vel p̄dicatũ. et q̃ocunqꝫ
eoꝝ determinat. ꝑpoſitio ē falſa. q2 nec d̃s
eſt factuſ. nec hõ ille demõſtrato chriſto ē
fact⁹. niſi addat̃ aliq̃d. q2 ſuppoṅit ſupꝑoſi-
tũ eternũ. Tertio dictũ participiũ p̄t d̃ter-
minare ſubiectũ in cõpatõe ad p̄dicatuꝫ.
ſic locutio vera ē. Nec obſtat φ videt̃ po-
nere fieri circa deũ. q2 h̄ fieri φ participiũ
iportat. nõ ē niſi fieri ratõnis. vt dicem⁹ in-
fra in rñſione ad argumẽta. ¶ Ad rõnes
in oppoſitũ. Ad p̄mã rñdet̃. φ ibi caro po-
nit̃ ꝑ hoĩe ſicut ps ꝓ toto. ſic̃ Yſa. xl. Uide-
bit oĩs caro ſalutare dei. queãdmodũ ali-
qñ aĩa poĩt̃ ꝓ toto hoĩe. Geñ. xlvj. Omẽs
aĩe q̄ egreſſe ſũt in egiptũ. ⁊c̃. Et ad q̃ſtiõez
q̄ mouet̃. q̃re euãgeliſta ſolã carneꝫ noĩa-
uit. Ad h̄ rñdet̃ φ multiplici rõne. Primo.
q2 ꝑ carnẽ viſibilis apparuit. vñ ſubditur.
Uidim⁹ gl̃am e⁹ ⁊c̃. Sc̃do vt oñderet per
locuꝫ a minori nihil in hoĩs natura eẽ q̃d
v̄bũ dei ñ aſſũpſerat. Tertio. ad oſtenden-
dã veritatẽ incarnatiõis. ꝯ manicheos q̃
dicebãt v̄bũ nõ aſſũpſiſſe verã carnẽ ſꝫ fã-
taſticã tantũ. ⁊ ideo ad h̄ excludendũ fecit
mentõneꝫ ſpecialit̃ de carne. Quarto. ad
demõſtrandũ magnitudinẽ benignitatiſ.
Conſtat eñ φ aĩa rõnalis magis cõformiſ
eſt deo q̃ꝫ caro. equidẽ magnum pietatis
ſacramentũ fuiſſꝫ ſi v̄buꝫ aſſũpſiſſet aĩam
humanã. vtpote ſibi magis ꝯformẽ. ſꝫ aſ-
ſumere eẽ carnẽ elongatã a ſingularitate
diuine nature fuit multo amplioris. imo
ieſtimabilis pietatis indiciũ. ſm̃ q̃d dicit
apl̃s. j. Thi. iij. Et maĩfeſte magnũ ē pieta-
tis ſacramentũ q̃d maĩfeſtatũ ē in carne.
¶ Ad ſc̃dam rõnem rñdet̃. negãdo ꝯſeqñ-
tiã. Et rõ ē. q2 lꝫ fieri hoĩeꝫ ſit fieri ſimplicit̃
in oĩb⁹ hiſ in q̃b⁹ hũana natura incipitur
eẽ i ſuppoſito de nouo creato. d̃s d̃r factus
hõ eo φ hũana natura incipit eẽ ĩ ſuppoſi-
to diuine nature ab et̃no p̄exiſtẽte. et ideo
deũ fieri hoĩem nõ ē deũ fieri ſimpliciter.
¶ Ad tertiã rñdet̃. negando vniuerſaliter
aſſumptũ. Dicim⁹ eñ φ qñ aliq̃d p̄dicat̃
de nouo de altero cũ mutatiõe e⁹ de q̃ d̃r.
tũc fieri ē mutare. ſicut ꝯueñt in his q̄ abſo-
lute dicũt̃. Ea v̄o q̄ relatiue dicũt̃ pñt d̃ no-
uo p̄dicari d̃ aliq̃ abſqꝫ e⁹ mutatõe. ſic hõ
de nouo fit dexter abſqꝫ e⁹ mutatõe ꝑ mo-
tũ illi⁹ q̄ fit ei ſiniſter. Uñ in talib⁹ ñ opor-
tet oẽ q̃d d̃r fieri eẽ mutatũ. q2 h̄ p̄t accide-
re ꝑ mutatõez alteri⁹. Et ꝑ hũc modũ dici⁹.
D̃ñs refugiũ fact⁹ ē nob̃. Eſſe ãt hoĩeꝫ p̄-
dicat̃ de nouo de deo abſqꝫ e⁹ mutatõne.
ꝑ mutatiõem hũane nature q̄ aſſumit̃ ad
diuinã ꝑſonã. ⁊ iõ cũ d̃r d̃s fact⁹ ē hõ. non
intelligit̃ aliq̃ mutatio realis ex ꝑte dei. ſꝫ
ſolũ ex ꝑte hũane nature. ¶ Ad quartaꝫ
rñdet̃. φ rõ nõ ꝓcedit. Dicim⁹ eñ φ ꝑpoſi-
tio illa verificat̃ rõne vtriuſqꝫ ſimul. ſ. ſup-
poſiti ⁊ nature. q̃zuis eñ illud ſuppoſitũ ſꝑ
fuerit. nõ tñ ſꝑ fuit ſuppoſituꝫ hũane natu-
re. ſm̃ q̃d ſignificat̃ ꝑ h̄ nomen homo.

Circa dominicam in-
fra octauas natiuitatis dñi ē euangeliuꝫ.

In illo t̃pe Erant ioſeph ⁊ maria mat̃ ieſu
mirãtes. ⁊c̃. Lu. ij. Et pñt diſputari ſeq̃ntes
q̃ſtiões. ¶ Prima. Utrꝫ ſit verũ φ chriſt⁹
ſit poſit⁹ in ruinã multoꝝ. ¶ Sc̃do. Utrꝫ
btã maria ita gladio cõpaſſionis mortis
chriſti fuerit ꝑforata vt vere martyr chri-
ſti appellari poſſit.

Ad primã queſti-
onẽ q̄ querit̃. Utrꝫ ſit verũ φ chri-
ſtus ſit poſit⁹ in ruinã multoruꝫ
ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ φ nõ. ¶ Primo ſic. Chri-
ſtus nũq̃ꝫ p̄buit occaſionẽ ruine alicui ex
aliq̄ dicto vl̃ facto ſuo. ergo nõ fuit poſit⁹
in ruinã alic⁹. ꝯſequẽtia ē bona. ⁊ aſſũptũ
patet. q2 p̄bere occaſionẽ ruine aliquoꝝ ē
ꝯ caritatẽ ⁊ ita peccatũ. Chriſt⁹ ãt peccatũ
nõ fecit. nec inuẽt⁹ ē dol⁹ ĩ ore e⁹. ¶ Sc̃do
ſic. Chriſt⁹ poſit⁹ ē a deo p̄re in lucẽ gẽtiũ
vt ſit ſal⁹ vſqꝫ ad extremuꝫ t̃re. Yſa. xlix. er-
go non ē poſit⁹ ĩ ruinã alic⁹. ¶ Tertio ſic.
Chriſt⁹ veñt vt hoĩes vitam habeãt. vt ipe
dicit Jo. iiij. ergo nõ ē poſit⁹ in ruinã mor-
tis alic⁹. ergo ñ videt̃ veꝝ φ poſitus ſit in

ruinã ¶ Quarto. Qui occaſionẽ dãni
dat. damnũ dediſſe videt̃. ſ3 ſi chriſtꝰ ẽ po-
ſitꝰ ĩ ruinã multoꝝ. ipe videt̃ ẽẽ cã peccati
hoim. ¶ In oppoſitũ ẽ euãgeliũ h. et Yſa.
viij. et. j. Petri. ij. dr de chriſto ꝙ erat ĩ lapi
dẽ offenſiõis ⁊ in petrã ſcãdali ¶ Rñdeo
dicendũ ꝙ euãgeliſta dicit verũ. ꝙ chriſtꝰ
poſitꝰ ẽ in ruinã multoꝝ. ſ3 diuerſimode
ſm duas expoſitões. Exponit̃ eĩ dupliciť
ille textꝰ. Uno mõ ſm glo. q̃ndã. i. ĩ ruinã
multoꝝ. ſ. vitioꝝ et in reſurrectõez vtutuz.
Plane h veꝝ ẽ. Ipe eĩ ẽ cui in pſona Hie
remie dictũ ẽ. Hiere. j. a deo prẽ. Ecce cõſti
tui te ſup gẽtes ⁊ regna vt euellas. ſ. vitia ⁊
plãtes vtutes. Ubi inq̃t glo. Nõ eĩ pote-
rãt edificari bona. niſi deſtructa exiſterẽt
mala. nec plantari optima. niſi eradicarẽ
tur peſſima. Uñ Mat. xv. Q3 ois planta
tio quã nõ plãtauit pater meꝰ celeſtis era
dicabit̃. Alio mõ exponit̃ reſpectu hoim
maloꝝ. ⁊ tũc dr. ꝙ et dictũ euangelij ẽ veꝝ
ad iſtũ intellectũ. ſ. ꝙ poſitꝰ ẽ in ruinã mul
toꝝ. nõ ꝙ dicto aut facto ſuo minꝰ recte ꝓ
buerit occaſionem ruine alicui. ſ3 q2 ex do
ctrina ⁊ opibꝰ ſctis ſuis multi mali ex ma
litia ſua occaſionẽ receperũt ruine. Unõ
ſanctus Tho. in. iiij. diſ. xxviij. inq̃t. Q2 q3
aliq̃ ex factis vel dictis chriſti ſũpſerũt oc-
caſionẽ ruine. dr ẽẽ poſitꝰ in ruinã ⁊ ĩ ſcã-
dalũ. nõ ꝙ ipe dederit aliquã vel modicã
occaſionẽ ruine. Uñ nõ legit̃ ꝙ aliq̃s ſcã-
dalizauit. ſ3 ꝙ aliq̃ ex dictis vel factis eius
ſcãdalizati ſũt. ¶ Ad rões in oppoſitum.
Ad pmã rñdet̃ negãdo ꝯſeq̃ntiã. Et ad ꝓ
batõem dicimꝰ. ꝙ bñ ꝯcedimꝰ ꝙ chriſtus
nõ ẽ poſitꝰ in ruinã. ꝙ ipe dederit occaſio
nẽ ruine alicui. vñ neminẽ ſcandalizaſſe le
git̃. vt dictũ ẽ. ſ3 bñ mõ expoſito. ¶ Ad ſe-
cundã rñdet̃. ꝙ rõ ꝓcedit. ꝙ nõ ſit poſitus
ĩ ruinã ſicut ꝓbẽs occaſionẽ ruine. ¶ Ad
tertiã rñdet̃ eodẽ mõ. ¶ Ad quartam re-
ſpondet̃ negãdo minorẽ. Chriſtꝰ eñi nulli
dedit occaſionẽ ruine. nec cã fuit peccati.
Pro q̊ notandũ ꝙ duplex ẽ occaſio. ſ. da-
ta ⁊ accepta. Dicit̃ aũt occaſio data. q̃ñ fit
aliq̊d opꝰ minꝰ rectũ. ex q̊ p exẽplũ alij pro
uocãt̃ ad peccandũ. Si ãt aliq̃s fac̃ opus
rectũ ⁊ alij inde ꝓuocent̃ ad peccandum
nõ erit occaſio data ſ3 accepta. ⁊ talis fuit
occaſio phariſeoꝝ q̃ ſcãdalizabãt̃ d doctri
na chriſti. Et ſic et̃ itelligẽda ſũt illa q̃ idu-
cunt̃ de Yſa. viij. Et. j. Petri. ij. Uñ ſanctꝰ
Thomas dicit in. iiij. ꝙ chriſtꝰ nõ dr petra
ſcandali ꝙ p ſe fuerit ſcãdali cauſa. q2 ipſe
nõ dedit alicui occaſionẽ ſcãdali. ſ3 dr ĩ pe
tram ſcãdali. ita ꝙ ꝓpoſitio. in. nõ ordinẽ
cauſe ſ3 ꝯſecutionẽ ĩportat. q2 ex his q̃ chri
ſtꝰ fecit ꝯſecutũ ẽ ſcãdalũ iudeoꝝ. Hec ille

Ad ſecũdam queſtio

nẽ qua querit̃. Utrũ beata maria ita gla
dio compaſſionis mortis chriſti fuerit ꝑ-
foſſa. vt vẽ martir poſſit appellari. ſic ꝓce-
dit̃. ⁊ videt̃ ꝙ ſic. ¶ Primo ſic. dic̃ hiero. ĩ ſer.
de aſſũptõe btẽ vginis marie. Recte dixe-
rim dei genitrix vgo et martir fuit. q̃3uis ĩ
pace vitã finiuerit ¶ Scdo ſic. dic̃ Greg.
Iuxe eñi plꝰ q̃3 martir ẽ que nimio amore
vulnerata teſtis extitit ſaluatoris. et ꝑ me-
rore ĩ animo cruciatũ ſuſtinuit paſſiõis.
¶ Tertio ſic. Dicit Berñ. Longe ea3 plꝰ
q̃3 martirẽ cenſemꝰ in q̊ paſſionis ſenſum
cõpaſſiõis ſuperauit affectꝰ. ¶ Quarto
Idem Bernardꝰ ſup illud. In plenitudie
ſcõꝝ detentio mea. Merito in plenitudi
ne ſctõꝝ detentio eiꝰ erat cui nec puritas
angeloꝝ. nec fides defuit pria2charuz. nec
ſpũs pphaꝝ. nec aptõꝝ zelꝰ. nec cõſtantia
martirum. nec ſobrietas ꝯfeſſoꝝ. nec caſti
tas vginu3. nec ꝯiugatoꝝ fecũditas. ergo
videt̃ ꝙ beata vgo habuit oẽs ꝓprietates
gratuitas alioꝝ ſcõꝝ. ergo martir dicẽda
eſt. ¶ In oppoſitum ãt arguit̃ ſic. Maior
eſt de rõne martirij. Unde maximꝰ ĩ quo
dã ſermone dicit de martire. ꝙ vincit pro
chriſto moriẽdo q̊ vinceret̃ ſine fine viuẽ-
do. ſ3 beata vgo ñ ſuſtinuit p chriſto mor
tẽ. ergo nõ ẽ dicenda martir. Minor pz.
Dicit eĩ Ambroſiꝰ tractans h euãgeliu3.
Nec hiſtoria nec lrã docent btãm mariã
gladio vitã finiuiſſe. ¶ Reſpõdeo dicen-
dũ iuxta ſanctũ Thomã in. ij. ij. q. xxij. ꝙ d
martirio loq̊ poſſumꝰ dupliciť. Uno mõ
ſm pfectã eiꝰ ratõez. et ſic de rõe martirij ẽ

mortem ſuſtinere actu ꝑ noīe chriſti. Iſtō
patet ſic. Martir dr̄ q̄ſi teſtis fidei chriſtia
ne ꝑ quā nob̄ viſibilia ꝓpter inuiſibilia cō
temnēda ꝓponūt. vt dr̄ ad heb̄. xj. Ad mar
tiriū ergo ꝑtinet vt hō teſtificet̄ fidē. ſe ope
oſtendēs cūcta p̄ſentia ꝯtēnere. vt ad futu⸗
ra inuiſibilia bona ꝑueniat. q̄zdiu āt hoīs
in hac vita remanet vita corporalis nōdū
opere ſe oſtēdit tp̄alia cūcta deſpicere. Cō⸗
ſueuerūt enī hoīes ⁊ ꝯſanguineos et oīa
bona poſſeſſa ꝯtēnere. et et̄ dolores corpis
pati vt vitā cōſeruēt. Unde ⁊ ſathan cōtra
Iob induxit. Pellem pro pelle et cuncta q̄
hz dabit hō ꝓ aīa ſua. i. ꝓ vita corꝑali. Et
ideo ad ꝑfectam ratiōnē martirij requirit̄
ꝙ aliq̄s mortem ſuſtineat. et h̄ mō btā vir
go nō fuit vere martir cum vitā gladio nō
finierit. ¶ Scd̄o mō poſſum⁹ loq̄ de mar
tirio ſm̄ q̄ndā ſimilitudinē. Unde Iſido⸗
rus in libro etymolo. dicit. Duo ſūt genera
martirij. vnū in aperta paſſione. alterū in
occulta animi v̄tute. Et h̄ mō btā v̄go ꝓp̄
imenſā amorē ei⁹ ad chriſtū in paſſiōe chri
ſti martir dr̄ fuiſſe. Uñ aug⁹. in ſmōe q̄dā
de ea ita dic̄. Maria q̄ mēte paſſa ē. pl⁹ q̄z
martir fuit. nimirū. q̄ e⁹ dilectio āpli⁹ fortiſ
q̄z morſ. q̄nīā mortē chriſti ſuā fec̄. Hec ille
¶ Ad rōes in oppoſitū rñdet̄. ꝙ vt dic̄ ſan⸗
ctus Thomas. tā in ſcd̄a ſcd̄e q̄z in quarto
omēs autoritates ille ſcōꝝ itelligēde ſūt de
martirio ſm̄ q̄ndā ſimilitudinē. ¶ Ad rō⸗
nē vltimā rñdet̄ eodē mō. ꝙ ꝓcedit de mar
tirio dicto ſm̄ ſimilitudinē.

In feſto Circūciſiōis

ē euāgeliū. In illo tpe. Poſtq̄z conſūmati
ſūt. ⁊c. Luce. ij. Circa q̄d p̄nt he queſtiōes di
ſputari. ¶ Prima. Utꝝ chriſt⁹ debuit cir⸗
cūcidi. ¶ Scd̄a. Utrum circūciſio nūc tē⸗
pore gr̄e ceſſare debuit. ¶ Tertia. Utꝝ ꝯue
nient̄ nomē chriſto fuit impoſitū Ieſus

AD p̄mā queſtiō
nem qua querit̄. Utrum chriſtus
d̄buit circūcidi. ſic ꝓcedit̄. Et vide
tur ꝙ non. ¶ Primo ſic. Circūciſio fuit or
dinata in remediū original' pcti. ſz chriſtuſ
non ꝯtraxit originale peccatū. ergo chriſt⁹
nō debuit circūcidi. ¶ Scd̄o ſic. Chriſtus
nō fuit decimat⁹ i lumbis abrae. quia figu
rabat medicinā originalis. ergo nec d̄buit
circūcidi eadem rōne. ¶ Tertio ſic. Sab⸗
bati obſeruatio vicinior erat p̄ceptis mo⸗
ralib⁹ inter q̄ etiam cōputat̄ q̄z circūciſio.
ſed chriſt⁹ ſabbata lr̄aliter nō obſeruabat.
Unde dicebant iudei de ipſo Ioh̄. ix. Non
eſt hic hō a deo q̄ ſabbatū n̄ cuſtodit. ergo
nō debuit ſeruare circūciſionē. ¶ In oppo
ſitum eſt euangeliū p̄ns. ¶ Rñdeo dicen
dum ſub iſta ꝯcluſione. ꝙ chriſt⁹ debuit cir
cūcidi nō ꝓpter indigentiam aliquā. ſed ꝓ
pter decentiā. Cuius poteſt multiplex ra⸗
tio aſſignari. ¶ Primo q̄dem vt oſtēdat
veritatē carnis humane. ꝯtra manicheū
q̄ dixit eum habere corp⁹ fantaſticū. et con
tra appollinarē. q̄ dixit corp⁹ chriſti diuini⸗
tati eſſe ꝯſubſtātiale. et ꝯ̄ valentinū. q̄ dixit
chriſtum corp⁹ de celo attuliſſe. ¶ Secun
do. vt approbaret circūciſionē quam olim
deus inſtituerat. ¶ Tertio. vt oſtenderet
ſe eē de genere abrae. qui circūciſiōis man
datum acceperat in ſignum fidei quam d̄
ipſo habuerat. Geñ. xvij. Et cui facta eſt re
promiſſio de chriſto. ¶ Quarto. vt iudeis
excuſatōem tolleret ne eum reciperēt ſi eſſz
incircūciſus. ¶ Quinto. vt obediētie v̄tu
tem nobis ſuo exemplo cōmendaret. Uñ
octaua die circūciſus eſt ſicut erat in lege
p̄ceptum. ¶ Sexto. vt q̄ in ſimilitudinem
carnis peccati venerat. remediū quo caro
peccati ꝯſueuerat emundari nō reſpueret
¶ Septimo. vt legis onus in ſe ſuſtētans
alios a legis onere liberaret. ſm̄ illō Gal.
iiij. Miſit de⁹ filium ſuum factū ſub lege.
vt eos q̄ ſub lege erāt redimeret. ¶ Ad ra
tiones in oppoſitum. Ad p̄mam rñdetur.
negando cōſequentiam. q̄nīam chriſt⁹ ſic
ꝓpria voluntate mortem nr̄ām ſuſcepit q̄
eſt effectuſ peccati nullum in ſe hn̄s pecca
tum vt nos a morte liberaret. ita et circūci⸗
ſionem q̄ erat remediū originalis pcti ſu⸗
ſcepit abſq̄z h̄ ꝙ haberet originale peccatū
vt nos a legis iugo liberaret ſicut dictū eſt
¶ Ad ſcd̄am reſpondet̄. negādo ꝯſeq̄ntiā.

Et rõ eſt. qꝛ decimacio erat actꝰ tantũ figu
ralis q̃ntũ ad illoſ q̃ in lũbis abrae decima
bant̃. Et ideo chriſto nõ cõpetebat. q̃ imu
nis fuit ab originali pc̃tõ. ſꝫ circũciſio et ha
bet alias cauſas p̃ter decimationẽ in illiſ q̃
circũcidũt̃. ⁊ iõ nõ eſt ſilis ratio de vtroqꝫ.
¶ Ad tertiã r̃ndet̃. negando ꝯſequentiaꝫ.
Et rõ ẽ. qꝛ chriſtꝰ in puericia ſua in nl̃lo ab
alijs pueris ſegregatꝰ fuit q̃ntũ ad exterio
rem ꝯuerſatõem. et iõ oĩa q̃ ad pueros ꝑti
nebant in veteri lege impleri voluit. ſed q̃ñ
iam ad ꝑfectam etateꝫ ꝑuenit oſtendere ſe
debuit dñm ẽẽ legis. et legem vſqꝫ ad ipm
poſitam fuiſſe. et ideo in q̃buſdam ſupra le
gem operatũ ẽẽ. ſicut de obſeruatõe ſabba
ti et in tactu leproſi. ⁊c̃.

Ad ſecũdaꝫ queſtiõꝫ

qua querit̃. Utrũ circũciſio nũc tp̃e grẽ ceſ
ſare debuit. ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ ñ. ¶ Pri
mo ſic. Omĩs chriſti actio nrã ẽ inſtructio
Unde dr̃. Joh. xiij. Exemplũ dedi vobis. vt
quẽadmodũ feci vob et vos ita faciatis. ſꝫ
chriſtꝰ fuit circũciſus vt in ꝓcedẽti queſtõ
ne. ergo exemplo ſuo debemꝰ circũcidi. ⁊ ꝑ
ꝯſequẽs circũciſio ceſſare ñ debuit. ¶ Se
cũdo ſic. Dicit̃ Geñ. xvij. ꝙ circũciſio daba
tur ĩ fedꝰ eternũ. ſꝫ eternũ eſt qd̃ nullo fine
claudit̃. ergo circũciſio ceſſare non debuit.
¶ Tertio ſic. Figuralia q̃ ſignant id quod
ſp̃ faciendũ ẽ nõ debẽt ceſſare. ſicut de thu
rificatõe q̃ ſignat deuotõem ptꝫ. ſꝫ circum
ciſio cordis cꝰ laus eſt ex deo. ad Roma. ij
ſp̃ facienda ẽ. et hanc ſignat exterior circũ
ciſio. ergo ceſſare ñ debuit. ¶ In oppoſituꝫ
ẽ illud. Gal̃. v. Si circũcidimini chriſtꝰ võ
bis nihil ꝓderit. ¶ Scd̃o ſic. ad Heb. vij.
dicit apl̃s. ꝙ tranſlato ſacerdotio neceſſe ẽ
vt legis trãſlatio fiat. ſed oportuit ſacerdo
tiũ transferri. ergo et legem. et ſi h̃ tũc et ſa
cramenta legalia. ſꝫ int̃ h̃ ꝓcipuuꝫ eſt circũ
ciſio. ergo. ⁊c̃. ¶ R̃ndeo dicenduꝫ ſub iſta
ꝯcluſione. ꝙ circũciſio ceſſauit ⁊ debuit ceſ
ſare. Que ꝯcluſio oñdit̃ ſic. Cũ veit qd̃ ꝑfe
ctuꝫ ẽ. euacuari dꝫ qd̃ ex ꝑte ẽ. ſi ad idẽ ordi
nent̃. qꝛ grã nõ facit ꝑ duo qd̃ ꝑ vnũ põt fa
cere. ſic nec natura. Circũciſio at̃ imꝑfecta

erat reſpectu baptiſmi. Et hoc tripliciter.
Primo q̃ntũ ad ſignificatõem. qꝛ ñ ſigni
ficabat ita expſſe emũdatõeꝫ totiꝰ hoĩs ab
ĩmundicia culpe original' ſicut ablutio ba
ptiſmalis. Scd̃o q̃ntũ ad efficaciã. qꝛ non
ita abundãs grã ad operandũ ⁊ repmẽdũ
fomitẽ in circũciſione dabat̃ ſic ĩ baptiſmo
Tertio q̃ntum ad vtilitatẽ. qꝛ nõ erat eius
vtilitas ita cõmunis ſicut baptiſmi. cũ ha
beret determinatũ ꝑplm. determinatũ ſexũ
determinatũ tempꝰ. qd̃ in baptiſmo nõ ac
cidit. et iõ adueniẽte tp̃e plenitudis debuit
ceſſare baptiſmo ſubſtituto. ¶ Ad rõnes
in oppoſitũ. ¶ Ad p̃mã r̃ndet. negãdo cõ
ſequentiã. Et rõ ẽ. qꝛ lꝫ chriſtꝰ in omnibus
opibus ſuis nos erudiuit. nõ tñ oĩa fec̃ ad
imitatõnẽ. ſicut opa miraculoſa ⁊ alia plu
ra. Q, at̃ chriſtꝰ circũcidi voluit rõnes ſu
pra in queſtione ꝓcedẽti fuerũt aſſignate.
Unõ chriſtꝰ nõ voluit circũcidi vt alij imi
tarent̃ eũ q̃ ad h̃. ſꝫ magis vt ex h̃ erudirent̃
de alijs q̃ tacta ſũt in rõnibꝰ ſupiꝰ aſſig̃tis.
¶ Ad ſcd̃am r̃ndet̃. negando ꝯſequentiaꝫ
Et rõ ẽ. qꝛ cũ dr̃ ꝙ circũciſio ſit data in fedꝰ
eternũ. nõ oportet ita intelligi eternũ ꝙ ca
reat fine. Unde in eadeꝫ lrã dñs dicit. ꝙ da
bit eis terrã in poſſeſſionẽ eternã. et cõſtat
tñ ꝙ terrã ꝓmiſſionis iudei ñ poſſidet̃. Un
eternũ diſtinguit̃. ⁊ dr̃ triplicit̃ aut q̃ntum
ad duratõem. aut q̃ntũ ad finis indetermi
natõnem. aut q̃ntum ad ſignificatõnem.
Primo mõ dr̃ duplicit̃er. aut qꝛ caret p̃n
cipio ⁊ fine. et ſic Ecc̃. xviij. dr̃. Qui viuit in
eternũ creauit oĩa ſimul. aut q̃ntũ ad ꝑua
tionẽ termini tantũ. ſicut illud. pſ. Statu
it ea in eternum ⁊ in ſeculũ ſecli. Eternum
ſcd̃o mõ q̃ntũ ad indeterminatõeꝫ dr̃. ſicut
ſacerdotiũ aaron dr̃ eternũ. qꝛ deꝰ nõ deter
minauit q̃ñ ceſſaret. Eternũ q̃ntũ ad ſigni
ficatõem. ⁊ ſic circũciſio dr̃ in fedꝰ eternuꝫ.
qꝛ tempꝰ duratõis nõ ẽ determinatũ nob̃
Uel dicendũ eſt ꝙ eſt eternũ q̃ntũ ad ſigni
ficatum ſuum. ⁊ q̃ntũ ad id qd̃ ei ſuccedit.
¶ Ad tertiã r̃ndet̃. negando ꝯſequentiaꝫ.
Et rõ eſt. qꝛ p̃ncipalis ſignificatio ad quã
iſtituta ẽ. ẽ ablutio originalis peccati. quia
circũciſio ſacramẽtalis refert̃ ad effectum.

hoc aūt nō ſemꝑ faciendū erat ꝑ circumci
ſionez. Et ideo non oportebat ꝙ circūciſio
ſꝑ maneret. Alia aūt ſignificatio eſt ex con
ſequēti. et ſm illā nō oportet accipi iudiciū
de duratōne circūciſionis. thurificationis
autem ſignificatio nūq̄z fuit ad ſignifican
dum aliquid vt effectum eius. et ideo non
eſt ſimilis ratio.

Ad tertiam queſtōez

qua querit̃. Utrū ꝯuenienter chriſto fuit
nomen impoſitū Jeſus. ſic ꝓcedit̃. Et vide
tur ꝙ non. ¶ Primo ſic. Ueritas ꝓpheti
ca debet ꝓnūciatōni ꝓphetice reſpondere.
ſed ꝓphete aliud nomen de chriſto ꝓnūci
auerunt. Dicitur eni Yſa. vij. Ecce v̓go cō
cipiet et pariet filiū. et nomen eꝰ vocabitur
emanuel. Et Yſa. viij. Uoca nomen eiꝰ ac
celera. ſpolia detrahe. ꝛc. Et Yſa. ix. Uoca
bitur nomen eꝰ admirabilis. conſiliarius.
deus fortis. Et Zach. vj. Ecce vir oriēs no
men eꝰ. ergo incōuenienter vocatū eſt no
men eꝰ Jeſus. ¶ Scđo. Yſa. lxij. đr. Uoca
bitur tibi nomē nouū qđ os dñi nomiauit
ſed h̄ nomē Jeſus nō eſt nomen nouū. ſed
pluribꝰ fuit in veteri teſtamēto impoſituz.
vt patet de ieſu filio ioſedech. et đ ieſu naue
vt pz etiā ex ipa genealogia chriſti. Lu. iij.
ergo videt̃ ꝙ incōuenienter ſit vocatuz no
men eꝰ Jeſus. ¶ Tertio ſic. Hoc nomē Je
ſus ſalutem ſignificat. ſz ſalus ꝑ chriſtū nō
eſt facta ſolū in circūciſione. ſed etiā in ꝑn
cipio. vt patet ꝑ apl'um Roꝝ. iiij. ergo incō
uenient̃ h̄ nomen eſt īpoſitum in circūciſi
one. ¶ In oppoſitum eſt euangeliū p̄ſens.
vbi đr. Poſtq̄z ꝯſūmati ſunt dies octo vt
circūcideretur puer. vocatum eſt nomē eꝰ
Jeſus. ¶ Reſpondeo dicendū ſub iſta cō
cluſione. ꝙ ꝯuenientiſſime vocatū ē nomē
eiꝰ Jeſus. Iſta ꝯcluſio ꝓbatur ⁊ eꝰ ꝯueniē
tia oſtendit̃ ſic. Noīa ei ſi ꝯuenient̃ iponāt̃
debēt ꝓprietatibꝰ rñdere. h̄ pz in noībꝰ ge
nerū ⁊ ſpecieꝝ. đ quibꝰ đr. iiij. meta. Ratio
eī quā ſignat nomen. eſt diffinitio q̄ deſig̃t
ꝓpriam rei naturaz. Noīa aūt ſingulariū
hoīm ſempꝑ imponūt̃ ab aliqua ꝓprietate
eius cui nomē imponit̃. vel a tꝑe ſicut ipo
nunt̃ noīa aliq̄ꝝ ſcōꝝ his q̄ in eoꝝ feſtis na
ſcunt̃. vel a cognatōne. ſicut cū filio īponit̃
nomen patris. vel alicuiꝰ de cognatōe. vel
etiaz ab euentu. ſicut ioſeph vocauit p̄mo
genitum ſuū Manaſſen. d. Obliuiſci me
fecit deꝰ oīm laboꝝ meoꝝ. Geñ. xlj. vel etiā
ex aliqua qualitate eꝰ cui nomen imponit̃
ſicut Geñ. xxv. ꝙ q̄ p̄mo egreſſꝰ eſt đ vtero
matris rufus erat et totꝰ in morem pellis
hiſpidus. vocatum eſt nomen eꝰ Eſau q̄d
interp̄tat̃ rubeꝰ. Noīa autez que imponūt̃
diuinitꝰ a quibꝰ ſempꝑ ſignificant aliquod
gratuitū donum eis diuinitꝰ datum. ſicut
Geñ. xvij. dicit̃ abre. Appellaberis abraaz.
quia p̄rēm multaꝝ gentiū conſtitui te. Et
Math. xvj. dictum eſt petro. Tu es petrꝰ
et ſuꝑ hanc petrā edificabo ecclīam meaz.
qꝛ igitur hōi chriſto hoc munuſ gratie col
latum erat. vt ꝑ ipm omēs ſaluarent̃. Jđo
ꝯuenienter vocatū eſt nomen eꝰ Jeſus. id
eſt. ſaluator. Unde hec rō aſſignat̃ ab ange
lo Mat. j. cum ait ad ioſeph. Uocabis no
men eiꝰ Jeſuz. Ipe eni ſaluū faciet populū
ſuū a peccatis eoꝝ. Conuenienter ergo vo
catū eſt nomen eꝰ ieſus. Eſt quidē nomen
multe excellētie ⁊ ſublimitatis. ita vt in no
mine ieſu omne genu flectat̃ celeſtiū terre
ſtrium ⁊ infernoꝝ. Eſt nomen multe v̓tuo
ſitatis et efficacie. Nam eſt nomen. quod
vt inquit petrus rauennas. dedit cecis vi
ſum. ſurdis auditum. greſſum claudis. ſer
monē mutiſ. vitā mortuis. totamq̄z diabo
li ꝑtātem de obſeſſis corporibꝰ virtꝰ huiuſ
noīs effugauit. Eſt p̄terea nomen magne
clementie ⁊ reuerētie cuz non ſit aliđ nomē
datuz hoībꝰ ſub quo oporteat nos ſaluos
fieri. Act. iiij. ¶ Scđa ꝯcluſio. Conuenien
ter in die circūciſionis vocatuz eſt nomen
eiꝰ ieſus. Probat̃ hec ꝯcluſio. Tum p̄mo
qꝛ iſte erat mos apud iudeos. Uñ ſicut le
gitur. Geñ. xvij. Simul abraam ſuſcepit ī
poſitōnem noīs a deo ⁊ circūciſiōis man
datum. Et ideo apud iudeos ꝯſuetū erat
vt ipo die circūciſionis noīa pueris impo
nerent̃. ſicut et nūc pueris in baptiſmo no
mina imponūt̃. Tum ſcđo. qꝛ hodie p̄mo
legit̃ effudiſſe ſanguinē pro nob̄ q̄ fuit arra

redemptiõis noſtre. vt dicit Bernardus.
¶ Tertia ↄcluſio. Conuenient̃ h nomen ẽ
impoſitũ chriſto nõ ab hoĩe ſed ab angelo
Patet concluſio. q2 vt dicit gloſa interline
alis ſup illud Luce. ij. Uocatum eſt ab an-
gelo. nõ decuit tam glorioſum nomen p⁹
ab hoib⁹ appellari. ſed ab excellentiori na-
tura. ne homo videret̃ machinator hui⁹ no
minis. Et origenes inq̃t. Uocabulũ Jeſu
glorioſum omni adoratu cultuq3 digniſſi
mũ nomen q̃d eſt ſup omne nomen. nõ de
cuit p̃mo ab hominib⁹ appellari. nec ab eis
inferri in mundũ. ſ3 ab excellẽtiori maiori-
q3 natura. Unde ſingulariter euangeliſta
addidit. Et vocatum eſt nomẽ e⁹ ieſus. q̃d
vocatũ fuerat ab angelo anteq̃3 ↄciperet̃ i
vtero. ¶ Ad rationes in oppoſitũ. Ad pri
mam r̃ndet̃. ꝙ ratio nõ pcedit. q2 in omib⁹
illis noĩbus q̃dãmodo ſignificat̃ h nomẽ
Jeſus. q̃d eſt ſignificatiuũ ſalutis. Nam i
h ꝙ d̃r Emanuel. q̃d interp̃tat̃ nobiſcũ de⁹
deſignatur cauſa ſalutis q̃ eſt vnio diuine
et humane nature in pſona filij dei p quã
factum eſt vt de⁹ eſſet nobiſcũ. Per hoc ꝙ
d̃r. Uoca nomen ei⁹. accelera. ſpolia detra
he. ꝛc. deſignatur a q̃ nos ſaluamur. quia a
diabolo cui⁹ ſpolia abſtulit. ſm illud Coll.
ij. Expolians p̃ncipat⁹ ꝛ poteſtates tradu
xit ↄfidenter. In hoc et̃ q̃d d̃r. Uocabit̃ no-
men eius admirabilis. ꝛc. deſignat̃ via ꝛ ter
min⁹ noſtre ſalutis. in q̃ntũ ſc3 admirabi-
li diuinitatis ↄſilio ꝛ v̓tute ad hereditatẽ
futuri ſeculi pducimur. in q̃ erit pax pfecta
filiorũ dei ſub ip̃o p̃ncipe deo. Quod v̓o d̃r
Ecce vir oriens nomen ei⁹. ad id refert̃ ad
quod p̃mum. i. ad incarnatõnis miſteriũ.
ſm q̃d exortum eſt in tenebris lumẽ rectis
corde. ¶ Ad ſcd̃am r̃ndet̃. negando conſe
quentiã. Et ratio eſt. q2 l3 aliquib⁹ q̃ fuerũt
ante chriſtũ ↄuenire potuit. hoc nomen ie-
ſus ſm aliquã aliam rationem. puta quia
aliquã pticularẽ ſalutem attulerũt. vt ieſ⁹
naue ſaluauit pplm iſrael. hoſtes e⁹ debel
lando. vt legit̃ in libro Joſue. ſed ſm rõnẽ
ſpũalis ꝛ vniuerſalis ſalutis hoc nomen p
priũ eſt chriſto. ꝛ ſm h d̃r eẽ nouũ. in q̃n-
tum eſt impoſitum ei ab hac pprietate ꝙ ẽ
ſaluator. ¶ Ad tertiam reſpondetur. ne-
gãdo ↄſeq̃ntiã. Et ratio eſt. q2 licet ſalus fa
cta p chriſtũ cõmunis ſit ꝛ iudeis ꝛ gentili
bus. nihilomin⁹ p̃ncipaliter d̃r eẽ miſſ⁹ ad
oues q̃ perierũt dom⁹ iſrael.

In uigilia Epiphãie

eſt euangelium. In illo tempe Defũcto he
rode. ꝛc. Matth. ij. Circa q̃d pt diſputari ſe
quens queſtio.

Utrum chriſt⁹ cõ-
uenienter vocat̃ nazareus. Et vi-
detur ꝙ non. ¶ Et p̃mo arguit̃ ꝙ
nõ. rõne illi⁹ glo. interlinealis qua exponit̃
id eſt. ſanct⁹. ¶ Primo ſic. Chriſto nõ cõ-
uenit ſanctificari. q2 in quolibet ordine pri-
mũ mouens eſt ĩmobile. ſed chriſt⁹ eſt p̃n-
cipium toti⁹ humane ſanctificatõnis. ergo
ip̃e ſanctificat⁹ nõ eſt. ¶ Scd̃o ſic. Omne
q̃d fit. fit ex ↄtrario. generatões eni ſm phi
loſophũ ex ↄtrarijs ſunt. ſed chriſt⁹ ab om
ni peccato q̃d ſanctitati ↄtrariat̃ imunis fu
it. ergo chriſt⁹ ſanctificat⁹ nõ eſt dicendus.
¶ Tertio arguit̃. ꝙ nõ debeat dici nazare
nus. quia in nazareth fuit ↄceptus. et pari
rõne dicend⁹ eſſet bethleemita. q2 i bethleẽ
fuit natus. ſed h nõ d̃r. ergo nec aliud eſt di
cendum. ¶ Quarto ſic. Non videt̃ verũ
ꝙ p pph̃as dictũ ſit ꝙ nazarenus ſit nomi
nand⁹. ergo nõ videt̃ dicendũ. Aſſũptum
patet. quia nõ inuenit̃ in ſcp̃tura tale dictũ
¶ In oppoſitum eſt euangeliũ p̃ns. ¶ Re
ſpondeo dicendũ ſub iſta concluſione. ꝙ
ↄuenientiſſime chriſtus appellatus et nomi
natus eſt nazarenus Iſta concluſio oſten
ditur ex multiplici rõne. Primo rõne ſan
ctitatis. Interp̃tat̃ eni3 nazaren⁹. i. ſanctus
ſiue ſanctificat⁹ Chriſtus aũt fuit ſanctus
ſanctorũ. Danielis. ix. Dicitur enim ab an
gelo beate marie Luce. j. Quod ei ex te na-
ſcetur ſanctum vocabitur filius dei. Et Jo.
x. d̃r. Quẽ pater ſanctificauit ꝛ miſit i mũ
dum. Scd̃o ↄuenienter d̃r nazaren⁹ ratiõe
interp̃tatõnis. q2 interp̃tatur florid⁹. Yſa
xj. Egredietur virga de radice ieſſe. et flos
de radice e⁹ aſcẽdet. Uirga vt dicit Hiero-

nymuſ eſt dei genitrix. flos filius eꝰ. ⁊ bene
flos, q̄ꝛ ad modū floris natꝰ mira pulcri
tudine venuſtatꝰ. grato odore diffuſus in
fructu dulciſſimꝰ. Flos enī lūīe ſolis naſcit̄
q̄d ē lumē celeſte. nō hn̄s generās aliquod
niſi diuinū. ſic floruit qn̄ ſol eternꝰ v̓tute ca
loris ⁊ lumīs in vterū cōgeſſit v̓ginis. Hic
flos picturatꝰ ē venuſtate v̓tutiſ. Vn̄ bene
nazarenꝰ dr̄. q̄ interp̄tat̄ floridꝰ. hic floſ gra
tus eſt odore. Cant. iiij. Emiſſiones tue pa
radiſus. h̄ eſt effragatōes odoꝝ tuoꝝ in fa
ma tue v̓tutis vident̄ eē odoramēta floruꝫ
paradiſi. h̄ floris ſpes eſt dulciſſimi fructꝰ
in adeptōne gaudij eterni. Cant. ij. Fructꝰ
dulcis eſt gutturi meo. ¶ Tertia rō. Cōue
nient̄ chriſtꝰ noīat̄ nazarenꝰ. q̄ꝛ ꝯceptus ē ī
nazareth. Et vt dicit albertꝰ magnꝰ ꝙ conce
ptꝰ chriſti multū cōgruebat nomini naza
reth. q̄ꝛ ſicut diuine generatōi. ita ⁊ huma
ne generatōni. flores de flore aſſimilantur
Flos eī pullulat de vno germine in decore
et colore. ſimiliter filius ſm̄ diuinā genera
tionē p̄cedit ab vno q̄ eſt ī celis ſine matre
et ſm̄ generatōem humanā de vna ī terra
ſine p̄re. Bene ergo in nazareth ꝯceptꝰ fuit
flos noſter. q̄ ſicut flos d̄ flore ſine virili cō
mixtione de vna matre ſaluo v̓ginitatis d̄
core et matris integritate p̄ceſſit. ¶ Quar
to nazarenꝰ dr̄. q̄ꝛ ibi nutritꝰ fuit ⁊ educatꝰ.
Chriſtꝰ eī ſicut in flore ꝯcipit̄. ita ⁊ in flori
bus ſanctitatis nutrit̄ ⁊ educat̄ et paſcitur
Lectulꝰ noſter floridꝰ eſt. Cant. j. ¶ Quin
ta rō. q̄ꝛ in nazareth domiciliū fuit parenti
bus ſuis. ſicut ioſeph q̄ pater eꝰ putabatur
et beatiſſime v̓ginis marie q̄ veriſſime ma
ter fuit. Vnde Lu. ij. Poſtq̄ꝫ p̄fecerunt oīa
ſm̄ legem dn̄i reuerſi ſūt in ciuitatem ſuaꝫ
nazareth. q̄ dicebat̄ eoꝝ ciuitas. vt īq̄t glo.
q̄ntū ad habitatōem. ¶ Ad ratōes ī oppo
ſitum. ¶ Ad p̄mā rn̄det̄. ꝙ ſanctificari eſt
ſanctū fieri. Poteſt āt aliq̄s ſanctꝰ fieri du
pliciter. vel ex ſancto vel nō ſcō. Ex ſcō iteꝝ
dupliciter. vel ex minꝰ ſancto magis ſc̄ū
vt dr̄ Joh. xvij. Pater ſanctifica eos ī veri
tate. Apoſtoli eī tūc ſancti erant. vel ſm̄ cō
tinuationē ſanctitatis eadē q̄ntitate ſerua
ta. et h̄ mō chriſtꝰ p̄t dici ſanctificatꝰ. ſicut
ibidem dicit. Ego p̄ eis ſctifico meip̄m. ſed
iſte modꝰ loq̄ndi nō videt̄ ꝯſuetꝰ. Vnō ſic
de ſcificatōe n̄ videt̄ loq̄ h̄. Ex nō ſctō dr̄ ali
q̄s ſanctꝰ fieri dupliciť. Vno mō ex nō ſctō
ꝯtrarie aut p̄uatiue. ſicut p̄ grām ſctificari
dr̄. ⁊ h̄ mō chriſtꝰ n̄ p̄t dici ſctificatꝰ eē. q̄ꝛ nō
p̄t accipi cū ꝯſiſtētia ſubiecti defectꝰ ſcitatiſ
in eo fuiſſe. ſimul enī fuit hō et ſanctꝰ. Alio
mō p̄t dici fieri ſanctꝰ de n̄ ſctō negatiue. et
tūc hn̄ dr̄ ex nō ſcō ſanctꝰ factꝰ ratōne ſcita
tis create que hoīs eſt. ⁊ ita ꝯcedi p̄t in aliq̄
ſenſu chriſtū eē ſanctificatuꝫ. ¶ Rn̄det̄ er
go ad p̄mā ratōem in oppoſitū. negādo cō
ſequentiā. Et rō eſt. q̄ꝛ p̄mū mouens in ali
quo ordine mobiliū nō oportet eē imobile
ſimpliciter ſed imobile ſm̄ genꝰ motꝰ ſicut
celū q̄d eſt p̄mū alterans mouet̄ q̄dē ſed
nō alterat̄. nō enī ē p̄mū mouens ſimpliciť
Similiter et chriſtꝰ ſm̄ q̄d hō nō eſt p̄muꝫ
ſanctificās ſimpliciter. ſed deꝰ trinitas. Eſt
aūt p̄mū ſanctificans inq̄ntum hō nō per
modū ſatiſfacientis p̄ peccato. et ſic ſancti
ficatꝰ nō eſt. aliq̄ tn̄ modo ſcificatꝰ ē. ¶ Ad
ſcd̄am rn̄det̄. negando aſſumptum. Non
enī omne quod fit ex ꝯtrario fit. ſed ſolum
quod fit p̄ viam generatōnis ⁊ alteratōis
Oportet tn̄ omne quod fit ex ꝯtingenti fie
ri. vt dr̄. j. phyſicoꝝ. id eſt. ex eo quod nō cō
uenit ſimul ineſſe. Sic aūt ꝯtingens ē non
ſolum ꝯtrarium vel p̄uatio q̄ requirūt ſub
iectum. ſed etiam negatio q̄ ꝯſiſtentiā ſub
iecti non requirit. et ſic ex non ſancto chri
ſtus factus eſt. vt dictum eſt. ¶ Ad tertiā
ratōem. negatur ꝯſequentia. Et ratio pat3
ex dictis. ¶ Ad quartam rn̄det̄. negando
conſequentiam. quia licet ſic in forma nō
reperiatur ſcriptum. ex multis locis tamē
intelligitur. nam nazarenus interpretatur
ſanctus. et ꝙ chriſtus dicatur ſanctus. hoc
habetur Danielis. ix. Item interpretatur
floridus. et hoc habetur Yſaie. xj. Egredie
tur virga. ꝛc. Et cōcordat cum eo quod dr̄
Cant. ij. Ego flos campi. ꝛc. Vnde ſignan
ter dicit euangeliſta p̄ pphetas. Et tantuꝫ
de iſta cōcluſione.

In feſto Epiphanie

eſt euangeliũ illud. Cum natus eſſꝫ Jeſus
Math. ij. Circa quod pñt ſequẽtes que-
ſtiones diſputari. ¶ Primo. Utrũ chriſti
natiuitas fuit cõueniẽt̃ ꝑ ſtellam magis
manifeſtata. ¶ Scd̃o. Utrum ſtella ma-
gis apparens fuerit vna de celeſtibꝰ ſtellis.
¶ Tertio Utrum magi conuenienter ve-
nerunt ad adorandum et venerandũ chri-
ſtum.

AD primã queſtõ
nem qua querit̃. Utrum Chriſti
natiuitas fuit conuenienter ꝑ ſtel
lam magis manifeſtata. ſic ꝓceditur. Et vi
detur ꝙ non. ¶ Primo ſic. Hoc eñi videt̃
eſſe occaſio erroris. q̃ntum ad illos qui exi
ſtimant ſidera natiuitatibꝰ hominũ domi
nari. ſed occaſiones peccandi ſunt hoĩbus
auferende. ergo nõ fuit cõueniens ꝙ ꝑ ſtel
lam magis chriſti natiuitas manifeſtaret̃
¶ Scd̃o ſic. Signum oportet eẽ certũ ad
hoc ꝙ ꝑ ipm̃ aliquid manifeſtaretur. ſꝫ ſtel
la nõ videtur eẽ ſignum natiuitatis chriſti
ergo inconuenienter fuit natiuitas chriſti
ꝑ ſtellam manifeſtata ¶ In oppoſitum eſt
euangeliũ pñs. ¶ Rñdeo dicendum ſub
iſta ꝯcluſione. ꝙ conuenienter chriſti nati-
uitas eſt magis ꝑ ſtellaꝫ manifeſtata. Iſta
ꝯcluſio patet. Primo. qꝛ vt dꝛ Deut̃. xxxij.
Dei ꝑfecta ſũt opa. ſed talis manifeſtatio
fuit opꝰ diuinuꝫ. ergo ꝑ cõuenientia ſigna
fuit effecta. Scd̃o oſtenditur Sicut mani
feſtatio ſylogiſtica q̃ fit ꝑ ea que ſunt ma-
gis nota ei cui eſt aliquid manifeſtanduꝫ.
ita manifeſtatio que fit ꝑ ſigna debet fieri
ꝑ ea que ſunt familiaria illis quibꝰ mani-
feſtant̃. Manifeſtuꝫ eſt aũt ꝙ viris iuſtis
eſt familiare ⁊ ꝯſuetuꝫ interiꝰ ſpũſſancti i-
ſtinctũ edoceri abſqꝫ ſignoꝝ ſenſibiliũ de-
monſtratõne. ſ. ꝑ ſpũm ꝓphetie. Alij vero
corporalibus rebꝰ dediti ꝑ ſenſibilia ad in-
telligibilia deducunt̃. Judei aũt ꝯſueti erãt
diuina reſponſa per angelos ſuſcipere per
quos etiam legem acceperãt. ſm̃ illõ. Act.
vij. Accepiſtis legem in diſpoſitõne ange-
loꝝ. Gentiles võ et maxime aſtrologi con
ſueti ſunt ſtellaꝝ curſus aſpicere. Et ideo iu

ſtis Simeoni et Anne manifeſtata ẽ chri
ſti natiuitas ꝑ interiorem inſtinctum ſpi-
ritusſancti. ſm̃ illud Luce. ij. Reſponſuꝫ ac
cepit Simeon a ſpũſancto. non viſuruꝫ ſe
mortem. niſi prius videret chriſtum dñm.
Paſtoribus autem et magis tanq̃ꝫ rebꝰ
corporalibus deditis eſt manifeſtata chri-
ſti natiuitas ꝑ apparitõnes viſibiles. Et qꝛ
natiuitas non erat pure terrena ſed q̃dam
modo celeſtis. ideo ꝑ ſigna celeſtia vtriſqꝫ
natiuitas chriſti reuelatur. Ut eñi Augu
ſtinus dicit in ſermone de epyphia dñi. Celoſ
angeli habitant ⁊ ſidera ornant. vtriſqꝫ er-
go celi enarrãt glĩam dei. Rationabilit̃ aũt
paſtoribus tanq̃ꝫ iudeis apꝰ quos freq̃n-
ter facte ſunt apparitões angeloꝝ. reuela-
ta eſt natiuitas chriſti ꝑ angelos. Magis
autem conſuetis in conſideratione celeſti-
um corpoꝝ manifeſtata eſt per ſignuꝫ ſtel-
le. quia ſicut dicit Chryſoſtomꝰ. Per con
ſueta eos dñs vocare voluit eis ꝯdeſcẽdẽs.
¶ Ad ratõnes in oppoſitum. ¶ Ad p̃mã
reſpondetur. negando aſſumptum. Dici-
mus enim ꝙ ſtella que natiuitatem chriſti
manifeſtauit omnem occaſionem erroris
ſubtraxit. Ut enim Auguſtinus dicit con
tra Fauſtum. Nulli aſtrologi cõſtituerũt
ita naſcentium hominũ fata ſub ſtellis. vt
aliquam ſtellaꝝ homine aliquo nato cir-
cuitus ſui ordinem reliquiſſe et ad euꝫ qui
natus eſt perexiſſe aſſeuerent. ſicut accidit
circa ſtellaꝫ que demonſtrauit natiuitateꝫ
chriſti. Et ideo ꝑ hoc nõ cõfirmatur erro-
roꝝ q̃ ſortem naſcentium hominũ aſtro-
ordini colligari arbitrant̃. Non autem cre
dunt aſtroꝝ ordinem ad hoĩs natiuitateꝫ
mutari. ¶ Ad ſcd̃am rñdet̃. negando mi-
norem. Dicimꝰ eniꝫ ꝙ ſtella illa fuit ſignũ
certum natiuitatis chriſti. Tum primo. qꝛ
ſicut Chryſoſtomꝰ refert. In quibuſdã ſcri
ptis apocriphis legitur ꝙ quedam gens i
extremo orientis iuxta oceanum quandã
ſcripturam habebat ex nomine Seth de
hac ſtella et muneribus huiuſmodi offerẽ
dis. que gens diligenter obſeruabat huiuſ
ſtelle ortũ poſitis exploratoribus duodeci
qui certis temporibus aſcendebant i mõ-

tem in quo poſtmodum viderunt eam ha
bentem in ſe quaſi paruuli formam. ⁊ ſup
ſe ſimilitudinem crucis. et ſic fuit certum ſi
gnum. Uel ſecundo dicendum ꝙ magi illi
traditōnem Balaam ſequebant̄ qui dixit.
Orietur ſtella ex iacob. vnde videntes ſtel-
lam extra ordinem mūdi. hanc eē intellexe
runt quam Balaam futuram indicem re
gis iudeoꝝ ꝓphetizauerat. ⁊ ita certum ſi-
gnū erat. ¶ Tertio ſic. dicī auguſtin⁹ in ſer
mone de ephia. ꝙ ab angelis aliquā moni
tionem reuelatōis audierunt magi ꝙ ſtel-
la natum chriſtum ſignificaret. et ita certū
etiam ſignum fuit. ¶ Quarto vel ſicut di
cit Leo papa in ſermone de Epiphania. ꝑ-
ter illam ſpeciez que corporeum incitat ob
tutum fulgentior veritatis radius eorum
corda perdocuit. quod ad illuminatiōem
pertinebat. et ita certum ſignum fuit.

Ad ſecūdaz queſtiōz

qua queritur. Utrum ſtella magis appa-
rens fuit vna de celeſtibus ſtellis. ſic proce
ditur. Et videtur ꝙ ſic. Dicit Auguſtinus
in quodam ſermone Epiphanie. Depen-
det ad vbera et vilium patitur deus inuo-
lumenta pānorum repente nouum ſidus
effulſit. fuit ergo ſtella illa celeſtis que ap-
paruit. ¶ Secundo ſic. Dicit Auguſtin⁹
in quodam ſermone Epiphanie. Paſto-
ribus angelus. magis ſtella chriſtum de-
monſtrat. loquitur lingua celoꝝ. quia lin-
gua ceſſauerat prophetarum. ſʒ angeli ap
parentes paſtoribus fuerunt vere de cele
ſtibus angelis. ergo etiam ſtella magis ap
parens fuit vna de celeſtib⁹ ſtellis. ¶ Ter
tio ſic. Stelle que non ſūt in celo ſed in aere
dicuntur ſtelle comete que non apparent ī
natiuitatibus regum ſed magis ſunt indi
cia mortis eorum. ſed illa ſtella deſignabat
regis natiuitatem. Unde magi dicūt. Ubi
eſt. qui natus eſt. rex iudeoꝝ. vidimus ſtel
lam e⁹ in oriente. ⁊c. ergo ſtella illa fuit vna
de celeſtibus. ¶ In oppoſitum eſt euange
lium preſens. Secundo dicit Auguſtin⁹
contra Fauſtum. Non ex illis erat ſtellis
que ab initio creature itineꝝ ſuoꝝ ordinez

ſub creatōnis legē cuſtodiūt. ſed nouo vir
ginis partu nouum ſid⁹ apparuit. ¶ Re
ſpondeo dicendū ſub iſta ꝯcluſione. ꝙ ſtel
la illa apparens magis. nō fuit vna de illis
celeſtibus. Iſta concluſio eſt Chryſoſtomi
ſup Mattheū. Que concluſio oſtenditur
ex multiplici diſtictōe qua ſtella illa diſtin
guebatur a celeſtib⁹. vt dicit tam ſanctus
Thomas q̄ʒ Albertus magn⁹. Et ꝑcipue
in quinqʒ. ſcʒ natura. ſitu. motu. claritate. ⁊
ſignificatione. Natura quidem. quia erat
corruptibilis et non de natura celi. Et ido
pacto officio. conuerſa fuit in ꝑiacentē ma
teriam. ⁊ hoc conueniens fuit. qꝛ lumīe ve
ro inuento alio lumine nō indigem⁹. Di
ſtinguebatur etiam in ſitu. quia non fuit ī
alto cum alijs ſtellis in firmamento. ſed ī
ſpacio hui⁹ aeris vicina loca tenebat. Pa
tet. quia iſti per eam determinate diſtinxe
runt domum. Tertio diſtinguebatur mo
tu. quia cum alie ſtelle in circuitu rotarēt.
hec ſola recta linea tendebat ab oriente. q̄ ē
verſus aquilonem ad occidentē. declinās
ad meridiem verſus iudeam vbi erat chri
ſtus. Preterea differebat in motu. qꝛ non
habebat continuum motum. ſed cū opor
tebat ſtare ſtabat. Quarto in claritate dif
ferebat. quia ceteris ſplendidior erat. Uñ
Leo papa in ſermone quodam Epiphaīe
Tribus magis in regiōe orientis ſtella no
ue claritatis apparuit. que illuſtrior ceteris
pulcriorqʒ ſideribus in ſe tuentium oclos
animoſqʒ conuerteret vt confeſtim aduer
teretur non eſſe ocioſum quod tam inſoli
tum videbatur. Quinto ſignificatōne. vt
dicit albertus. differebat. quoniaʒ alie ſtel
le que faciles a mathematicis dicunt̄ non
ſole ſignificant. ſed collectis omnibus que
ſunt in periodo partibus et ſtellis. Hec āt
ſola dedit glorie chriſti ſignificationem. eo
ꝙ ille venerat in cuius diſpoſitione et pro-
uidentia omnia ſunt ſigna ſtelle et diſpoſi
tiones. ¶ Ad rōnes in oppoſitum. ¶ Ad
ꝑmā rn̄det. negādo cōſequentiaʒ. Et ratio
eſt. quia in ſacra ſcriptura celum quando
qʒ dicitur aer. ſm̄ illud ps. Uolucres celi ⁊
piſces maris. ⁊ ita ſumit̄ ī dicto auguſtini.

¶ Ad ſcðam rñdet᷑. negando ꝯſequentiã. Et rõ ē. q꞉ ipſi celeſtes angeli ex ſuo officio hñt vt ad nos deſcēdãt in miſterium miſſi. Sed ſtelle celeſtes ſuũ ſitũ nõ mutãt. vñ nõ ē ſimilis rõ. ¶ Ad tertiã rñdet᷑. negãdo aſſũptũ. q꞉ ſicut nec iſta ſtella fuit ſita in celo. ita nec fuit cometa. q꞉ cometa ē ſicut facula ardēs. ⁊ nõ diu ſtat. Item vt dictũ eſt illa ſtella nec ſtabat ſita in orbe. nec ĩ ſuprema aeris pte. vbi generant᷑ comete. ſꝫ erat ĩ ꝓpinqua aeris pte. Preterea nec ſequebatur motũ ſtellaꝝ cometaꝝ. Unde manifeſte differebat ab eis.

Ad tertiam queſtõez

qua querit᷑. Utrũ magi ꝯuenient᷑ venerunt ad chriſtũ adorandũ ⁊ venerandũ. ſic ꝓcedit᷑. Et videt᷑ ꝙ nõ. ¶ Primo ſic. Unicuiqꝫ regi reuerentia debetur a ſuis ſubditis. Magi enĩ nõ erãt de regno iudeoꝝ. ergo cũ ex viſione ſtelle cognouerũt natũ eē regẽ iudeoꝝ. videt᷑ ꝙ incõuenient᷑ venerunt ad eũ adorandũ. ¶ Scðo ſic. Stultũ eſt viuente rege aliq̃ extraneũ regē annũciare ſed ĩ regno iudee regnabat herodes. ergo ſtulte fecerũt magi alterius regis natiuitatē annũciare. ¶ Tertio ſic. Certius eſt celeſte ĩdiciũ q̃ꝫ humanũ. ſꝫ magi ducatu celeſtis ĩdicij ab oriente venerũt in iudeã. ergo ſtulte egerũt ꝑter ducatũ ſtelle hũanũ indiciũ requirēdo dicētes Ubi eſt q̃ natus eſt rex iudeoꝝ. ¶ Quarto. Munerũ oblatõ ⁊ adoratõĩs reuerētia nõ debet᷑ niſi regibus iam regnantibus. ſꝫ magi nõ inuenerũt chriſtũ regia dignitate fulgentē. ergo incõuenienter ei munera ⁊ reuerentiã exhibuerũt. ¶ In oppoſitũ eſt euãgeliũ pñs. ¶ Reſpondeo dicendũ ſub iſta ꝯcluſiõe. ꝙ magi ꝯuenient᷑ et ſapient᷑ venerũt ad chriſtũ adorandũ et venerandũ. Iſta ꝯcluſio habet᷑ primo ex illo. Yſa. lx. Ambulabunt gentes in lũine tuo ⁊ reges in ſplendore ortus tui. ſꝫ q̃ diuino lumine ducũt᷑. nõ errãt. ergo magi abſqꝫ errore chriſto reuerentiã exhibuerunt. ¶ Scðo ſic. Sicut dictũ eſt. magi primitie ſũt gentiũ in chriſto credentiũ. in quibus apparuit ſicut in q̊dam ꝑſagio fides et deuotio gentiũ venientiũ a remotis ad chriſtũ. et ideo ſicut fides et deuotio gentiũ ē abſqꝫ errore ꝑ inſpiratiõnē ſpũſſancti. ita et credendũ eſt magos a ſpũ ſcõ inſpiratos ſapient᷑ chriſto reuerētiã exhibuiſſe. ¶ Ad rõnes in oppoſitum.

¶ Ad primã rñdet᷑. negando ꝯſeq̃ntiã. Et ratio eſt. q꞉ lꝫ magi nõ eēnt de regno iudeorũ. erãt tñ ſubditi eius quē adorare venerũt. q꞉ cognouerũt eũ verũ deũ eoꝝ eē cui oē genu flectendũ erat. Unde btũs auguſtinus in q̊dam ſmone ephie ita dicit. Nũqꝫ hũc magi tam deuote requirerent tantoqꝫ pietatis affectu deſiderarent. niſi eũ cognoſcerent regē q̃ rex etiã ē ſeculoꝝ. Item idem in alio ſermone. Deniqꝫ cũ tam multi iã nati atqꝫ defũcti eēnt reges iudeoꝝ. nũq̃ꝫ quēq̃ꝫ illoꝝ adorandũ magi queſierũt. Ratio. q꞉ nec quēq̃ꝫ illoꝝ celo loquentē didicerũt. ¶ Ad ſecundam reſpondetur. ꝙ non fuit ſtulticia ꝙ magi fecerũt. tum q꞉ herodes nõ erat rex naturalis iudee. ſed alienigena. ſed chriſtus. vñ nõ annũciabãt regem extraneũ. Unde in hoc nõ ſtulticiã ſed oſtenderunt firmitatē nobis ⁊ ꝯſtantiã fidei ſue in chriſto adimplētes illud. Nolite timere eos q̃ occidũt corpus. in q̃ intrepida annũciatõne ꝑfigurabat᷑ ꝯſtantia gentiũ chriſtũ vſqꝫ ad mortē ꝯfitentiũ. Unde Chryſoſtomus dicit ſup Math. Qui ꝯſiderabãt regē futurũ nõ timebãt regem pñtem. Adhuc nõ viderũt chriſtum ⁊ iam parati erant pro eo mori. ¶ Ad tertiam rñdet᷑. negando ꝯſequentiã. Et ratio eſt. q꞉ hoc diuina diſpoſitione factum eſt. Unde Auguſtinus in ſermone quodam Epiphanie. Stella que magos perduxit ad locum vbi erat cum matre virgine deus infans. poterat eos perducere ad ciuitatem bethleem in qua natus eſt chriſtus. ſed tamen ſubtraxit ſe donec de ciuitate in qua chriſtus naſceretur ipſi etiã iudei interrogarentur. et ipſi etiam ſm diuine ſcripture teſtimonium nominarent. vt ſic geminato teſtimonio confirmarentur. ¶ Item Leo papa dicit. Ut ardentioꝝ fide expeterent quem et ſtelle claritas ⁊ prophetie manifeſtabat autoritas. ¶ Ad quartam reſpondetur. ꝙ ratio militaret.

ſi magi regem terrenū querentes veniſſet
quod nō fecerūt. q2 vt dicit Chryſoſtom⁹
ſup Mattheū. Si ſic fuiſſent ꝯfuſi q2 tanti
itineris laborē ſine cauſa ſuſcepiſſent. vnde
nec adoraſſēt nec munera obtuliſſēt. Nūc
āt q2 regem celeſtē querebāt. ⁊ ſi nihil rega
lis excellētie in eo viderunt. tñ ſoli⁹ ſtelle te
ſtimonio ꝯtenti adorauerūt. Viderūt eniꝫ
hoīeꝫ ⁊ cognoſcūt deū ⁊ offerūt munera di
gnitati chriſti ꝯgruentia. Auruꝫ qdem q̄ſi
regi magno. Thus qđ in dei ſacrificio po-
nitur imolāt vt deo. Mirra q̄ mortuoꝵ
corpora ꝯdiuntur prebēt tanq̄ꝫ pro ſalute
omniū morituro.

In dominica īfra octa

uas Epyphanie eſt euangeliū. In illo tempore.
Cum fact⁹ eſſet Jeſus annoꝝ duodeci. Lu.
ij. Circa qđ pñt diſputari ſeqntes queſtōeſ
¶ Primo. Utrū chriſt⁹ ſm aliquā ſapiam
ſiue ſciam pfecerat. ¶ Scđo. Utrum chri
ſt⁹ in gratia pfecerit. ¶ Tertio. Utrū chri-
ſt⁹ aliqđ ab hoīb⁹ didicerit.

AD primā queſtō

nem qua querit. Utrum chriſtus
ſm aliquā ſapientiā ſiue ſciaꝫ pfe
cerit. ſic pcedit. Et videtur ꝙ non. ¶ Pri-
mo ſic. Sicut eni ſm ſciam beatitudis. vel
ſm ſciam infuſam chriſt⁹ cognouit oīa. ita
ſm ſciam acquiſitā. ſꝫ ſm illas ſcīas ñ pfec.
ergo nec ſm acq̄ſitā. ⁊ p cōſequēs ſm nllaꝫ
¶ Scđo ſic. Proficere ē impfecti. q2 per-
fectū additōem ñ recipit. ſꝫ in chriſto non ē
ponere ſciaꝫ impfectā. ergo ſm nullā ſciaꝫ
dicend⁹ eſt pfeciſſe. ¶ Tertio. Damaſcen⁹
dicit. ꝙ q̄ dicunt chriſtū ſapia ⁊ grā pficere
vt additamentū ſenſ⁹ ſuſcipientē nō vene-
rant vnionē. ſꝫ nō venerari vnionē ē ipiū.
ergo impiū ē dicere ꝙ ſcia ſiue ſapia pfece-
rit. ¶ In oppoſitum eſt euangeliū pñs. vbi
dr. Lu. ij. ꝙ ieſus pficiebat ſapiētia et etate.
¶ Rñdeo dicendum ſub trib⁹ ꝯcluſiōib⁹
¶ Prima ē. Q2 i chriſto dicūt fuiſſe quat
tuor ſcie. Prima ē diuina ⁊ increata. diſta
ptꝫ. q2 cū in chriſto ponāt due nature pfectē
ſm vnāquāqꝫ in eo ē ponēda ſapia ſiue ſci
entia. ſcꝫ diuina increata ⁊ humana creata
Vñ in ſexta ſynodo ꝯdēnata eſt poſitio ne
gantiū in chriſto duas eſſe ſcias ſiue duas
ſapias. Secunda ſcia que in chriſto poni
tur ē ſcia btoꝝ. Fuit ei ſimul viator ⁊ comp
henſor. Tertia ſcia fuit in eo indita ſiue īfu
ſa. inq̄ntū p vbū dei aīe chriſti ſibi pſonalit̃
vnite impſſe ſunt ſpēs intelligibiles ad oīa
ad q̄ ē intellect⁹ poſſibiliſ in potētia. ſic etiā
impſſe ſūt p vbū dei ſpēs intelligibiles mē-
ti angelice in pncipio creatiōis. vt dicit au
guſtin⁹. Vñ Coll. ij. dr. In chriſto ſunt oēſ
theſauri ſapie et ſciētie abſcōditi. Quarta
ſcia dr expimentalis ſiue acq̄ſita. de qua dr
ad Heb. v. Cum eſſꝫ fili⁹ dei didicit ex his q̄
paſſ⁹ eſt obedientiā. Gloſa. i. expertus eſt.
fuit ergo in eo aliq̄ expimentalis ſcia que ē
ſcia acq̄ſita. ¶ Scđa ꝯcluſio. Chriſtus ſm
tres pmas ſcias nō pfecit. Iſta ꝯcluſio ptꝫ.
Primo de diuina ſcia. q2 iſta augeri nō pt
Idem de ſcia beatifica q̄ ei augeri ñ poteſt
Idem de ſcia infuſa. q2 a pncipio ꝯceptōis
plenarie fuit in eo oīs ſcia infuſa. ¶ Tertia
ꝯcluſio iuxta ſanctū Thomā in tertia pte.
Sciētia acquiſita fuit in chriſto augmen-
tata nō mō ſm experientiā ſꝫ ſm eſſentiam
ſuā. Quidā eni poniūt ſicut etiā ſctūs Tho
mas in quarto ſcpto ponit. ꝙ ſolū ſm expe
rientiā. i. p ꝯuerſionē ſpecieꝝ intelligibiliū
inditarum ad fantaſmata. et ſm hoc dicūt
ꝙ ſcientia chriſti profecit ſm experientiam
conuertendo. ſcilicet ſpecies intelligibiles
inditas ad ea que d̄ nouo per ſenſum acce
pit. Sed quia inconueniens videtur ꝙ ali
qua naturalis actio intellectualis chriſto
deeſſet. cum abſtrahere ſpecies intelligibi-
les a fantaſmatibus ſit quedam actio na-
turalis hominis ſm intellectum agentem
conueniens videtur hanc etiam actioneꝫ
in chriſto ponere. Et ex hoc ſequitur ꝙ in
anima chriſti aliquis ſcientie habit⁹ fuit q̄
per hmōi abſtractionem ſpecieꝝ potuerit
augmentari. ex hoc ſcilicet intellect⁹ agens
poſt pmas ſpecies ītelligibiles abſtractaſ
a fantaſmatib⁹ poterat etiā aliaſ abſtrahe
re. ¶ Ad rōnes in oppoſitū. ¶ Ad pmam
reſpondetur. negando conſequentiam.

Et rō eſt. q2 nō ē ſimile de ꝑmis ſcientiis et
de acq̄ſitis. q2 tam ſcīa infuſa aīe chriſti. q3
ſcīa btifica fuit effect9 agētiſ īfinite v̄tutiſ q̄
p̄t totū ſimul opari. Vn̄ ī neutra ſcīa chri
ſt9 pfecit. ſ3 a p̄ncipio habuit eā pfectā. S3
ſcīa acq̄ſita ē tantū3 ab intellectu agēte q̄ n̄
totū ſimul opat̄ ſ3 ſucceſſiue. Et iō ſm hāc
ſcīam chriſt9 nō a p̄ncipio ſciuit oīa ſ3 pau
latim. et poſt aliq̄d temp9. ſ. in pfecta etate.
et ſic aſſūptū nō eſt ve3. qd̄ pt3 ex h̄ q̄d euā
geliſta ibi ſimīl dicit eū pfeciſſe ſcīa et etate.
¶ Ad ſcd̄am rn̄det̄. negando ꝯſequentia3
Et rō ē. q2 l3 ſcīa acq̄ſita in chriſto fuerit ſꝑ
pfecta ſm temp9. nō tn̄ pfecta fuit ſm natu
rā. ⁊ ideo potuit habere augmentū. ¶ Ad
tertiā dicendū. ꝙ v̄bum Damaſceni intel-
ligendū ē q̄ntū ad illos q̄ dicūt ſimpliciter
factā fuiſſe additōe3 ſcīe chriſti ſm quācū-
q3 ſcīam. et p̄cipue infuſa3 q̄ cauſat̄ in aīa
chriſti ex vnione ad v̄bum. nō āt intelligit̄
de augmento ſcīe que ex naturali agente ī
intellectu cauſatur.

Ad ſecundam queſti-

onē q̄ querit̄. Vtr3 chriſt9 in grā pfecerit. ſic
pcedit̄. Et videt̄ ꝙ ſic. ¶ Primo. ex p̄ſenti
euāgelio. in q̄ dicit̄ ꝙ chriſt9 pficiebat ſapiē
tia etate ⁊ grā. ¶ Scd̄o ſic. Omī enī finito
p̄t fieri additio. ſ3 grā chriſti finita fuit cu3
eſſet creata. ergo potuit augeri ⁊ chriſtus ī
ea pficere. ¶ Tertio ſic. Quātūcūq3 addi
tur intellectuali nature d̄ pfectōe. tāto ma
gis auget̄ e9 capacitas. vt colligi videtur ī
tertio de aīa. ſ3 capacitas amplioris gratie
fac̄ poſſibilitate3 ad augmētū. ⁊ ita videt̄ ꝙ
chriſt9 pficere potuit in grā. ¶ In oppoſi-
tū eſt illud Joh. j. Vidim9 eū q̄ſi vnigenitū
a pr̄e. plenū grā ⁊ veritatis. S3 nihil poteſt
eē aut intelligi magis plenū grē q̄3 ꝙ aliq̄s
ſit vnigenit9 a pr̄e. ergo nō p̄t eē nec etia3 in
telligi maior grā qua chriſt9 ē plen9. ¶ Re
ſpōdeo dicendū. ꝙ chriſt9 nō pfecit in grā.
ita ꝙ e9 grā in ſe augmentū ſuſciperet. Iſta
ꝯcluſio ſic declarat̄ et pbat̄ iuxta ſanctum
Thomā. Aliquā formā n̄ poſſe augeri. cō
tingit dupliciē. Vno modo ex pte ſubiecti.
Alio mō ex pte illi9 forme. Ex pte q̄de3 ſub-
iecti q̄n ſubiectū attingit ad vltimū in par
ticipatōe illi9 forme ſm ſuū modu3. ſic̄ ſi di-
cat̄ ꝙ aer nō p̄t creſcere in caliditate q̄n pe
tingit ad vltimū gradu3 caloris. q̄ p̄t ſalua
ri in natura aeris. l3 poſſet eē maior calor ī
rerū natura. ſicut ē calor ignis. Ex pte autē
forme excludit̄ poſſibilitas augmēti q̄n ali
q̄d ſubiectū attingit ad vltimā pfectōnem
qua p̄t talis forma haberi. ſicut ſi dicamuſ
ꝙ calor ignis nō p̄t augeri. q2 nō p̄t eſſe pfe
ctior gradus caloris q̄3 ille ad quā ptingit
ignis. Sic aūt aliar3 formar3 eſt ex diuia ſa
pientia determinata ꝓpria menſura. ita et
gratie. ſm illud Sap. xi. Omia in numero
et pondere ⁊ menſura diſpoſuiſti. Menſu-
ra aūt vniuſcuiuſq3 forme pficit̄ ꝑ compa
rationē ad ſuū finem. ſicut nō ē maior gra
uitas q̄3 grauitaſ terre. q2 nō p̄t eē inferior
locus loco t̄re. Finis aūt gratie ē vnio crea
ture rōnalis ad deū. non p̄t eē nec intelligi
maior vnio creature ad deu3 q̄3 que ē in ꝑ
ſona chriſti. Et idō grā chriſti ptingit vſq3
ad ſummā menſurā grē. Sic ergo maniſe-
ſtum eſt ꝙ gratia chriſti nō poterit augeri
ex parte ipi9 gratie. ſed nec etiam ipi9 ſubie
cti. quia chriſt9 ſm ꝙ homo a primo inſtā-
ti ſue conceptionis fuit verus ⁊ plenus cō
p̄henſor. Vnde in eo non potuit eſſe gratia
augmentatiua. ſicut nec in aliis beatis q̄2
gratia augeri non poteſt. eo ꝙ ſūt in termi
no. Hominū vero q̄ ſūt puri viatores grā
poteſt augeri. et ex parte forme. quia nō at
tingit ſummu3 gratie gradum. et ex parte
ſubiecti. quia nondum ꝑuenerūt ad termi
num. ¶ Ad rōnes in oppoſitū. ¶ Ad pri-
mam de p̄nti euangelio reſpondetur iuxta
ſanctum thomam. ꝙ in ſapientia et gratia
aliquis poteſt pficere dupliciter. Vno mō
ſm ipſos habit9 augmentatiuos. et ſic chri
ſtus in eis non proficiebat. quia in eo non
fuit reale gratie augmentū. quia totā3 ple
nitudinē gratie habuit ab initio ſue conce-
ptionis. Alio modo ſm effect9 ſiue ſm oſtē-
ſionē in effectu. inquantū ſc3 aliq̄s ſapien-
tiora et virtuoſa opera facit. et ſic chriſtus
proficiebat ſapientia et gratia. ſicut etiam
etate. quia ſm proceſſu3 etatis perfectiora

opera faciebat quando volebat. vt ſe verū
hoīem demōſtraret. ⁊ in his q̄ ſūt ad deuȝ.
idē. ad glām dei. et in his q̄ ſūt ad hoīes. id
eſt. ad ſalutē hoīm ¶ Ad ſcdaȝ rn̄det. ꝙ ve
rū ē ꝙ cuilibȝ finito pt fieri additio. mathe
matice loq̄ndo. q2 rō q̄ntitatis quaȝ ſolus
mathematicꝰ ꝯſiderat. nō ꝓhibet q̄n poſſit
finito aliq̄d addi. ſi vō loq̄mur de q̄ntitate
naturali. ſic n̄ ē verū. q2 repugnt forme cui dbet
dēminata q̄ntitas. ſic̄ ⁊ alia accidētia determina
ta. Vn̄ philoſophꝰ dicit. ij. de aīa. ꝙ omniū
natura ꝯſtantiū ē terminꝰ ⁊ rō magnitudi
nis ⁊ augmēti Et inde ē ꝙ q̄ntitati totiꝰ celi
nō pt fieri additio. ⁊ multo magis in ipſis
formis ꝯſiderat aliq̄s terminꝰ vltra quem
nō trāſgrediūt. Et ꝓpt h̄ n̄ oportuit ꝙ grē
chriſti poſſit fieri additio. quāuis ſit finita
ſcdm ſuā eſſentiā. q2 nec grā pt eſſe maior q̄ȝ
ꝯprehenſoris. nec glā minor q̄ȝ creature deo
in ꝑſona vnite.

Ad tertiam queſtōeȝ

q̄ queriť. Vtrū chriſtꝰ aliq̄d ab hoībꝰ didi
cerit. ſic ꝓcediť. Et videť ꝙ ſic ¶ Primo ex
euāgelio p̄nti. vbi dr̄ ꝙ inuenerūt euȝ i tem
plo in medio doctorū interrogātē illos ⁊ re
ſpondentē. iterrogare vō ⁊ rn̄dere eſt addi
ſcētis. ergo videť ꝙ chriſtꝰ aliq̄d ab hoībus
didicit. ¶ Scdo ſic. Acq̄rere ſciam ab ho
mine docente videť eē nobiliꝰ q̄ȝ acq̄rere a
ſenſibilibꝰ. q2 i aīa hoīs docētis ſūt ſpecies
intelligibiles in actu. In rebꝰ āt ſenſibilibꝰ
ſūt ſpecies intelligibiles ſolū in potētia. ſed
chriſtꝰ accipiebat ſciaȝ expimētalē ex rebuſ
ſenſibilibꝰ. vt habitū ē in p̄ma q̄ſtiōe. ergo
multo magis poterat accipe ſciaȝ addiſcē
do ab hoībꝰ. ¶ Tertio ſic. Chriſtꝰ ſcdm ſciaȝ
expimentalē a p̄ncipio nō om̄ia ſciuit. ſȝ in
ea ꝓfecit. ſicut dr̄ in h̄ euāgelio. ſȝ q̄libet au
diēs ſermonē ſignificatiuū alicꝰ pt addiſce
re q̄d neſcit. ergo chriſtꝰ potuit ab hoībus
aliq̄ addiſcere. q̄ ſcdm hanc ſciam neſciebat.
¶ Quarto ſic. Chriſtꝰ ſcdm hanc ſciam ali
q̄d didicit ab angel'. ergo pari rōne potuit
addiſcere aliq̄d a doctis hoībꝰ. aſſumptuȝ
ꝓbať. Tum q2 dicit dionyſius. iiij. celeſtis
hierarchie. Per āgelos videmꝰ euȝ ſub pa
ternis legibꝰ ordinatuȝ. ſȝ ꝙ ordinať aliq̄d
ab ordinante accipit. ergo chriſtꝰ aliq̄d eru
ditōis ab angelis ſuſcepit. ¶ In oppoſituȝ
ē illud Yſa. lv. Ecce teſtē ꝑplis dedi eū ducē
ac p̄ceptorē gētibꝰ Preceptoris āt nō ē do
ceri ſȝ docere. ergo chriſtꝰ n̄ accepit aliquā
ſciam ꝑ doctrinā alicuiꝰ alteriꝰ hominis.
¶ Rn̄deo dicendū ſub duabꝰ ꝯcluſiōibꝰ.
¶ Prima ē. ꝙ chriſtꝰ non didicit aliq̄d ab
hoībꝰ Iſta ꝯclō ꝓbať ſic In q̄libȝ gn̄e id q̄d
ē p̄mū moueſ nō mouet ſcdm illā ſpeciē mo
tus. ſicut p̄mū alterās nō alterať. Chriſtuſ
āt ꝯſtitutꝰ ē caput ecclie. ſcdm illō ad Eph. j.
Ipm dedit deꝰ caput ſup oēm ecciam. vt n̄
ſolū ꝑ ipm oēs hoīes grāȝ accipent. ſcdm illō
Joh. j. De plenitudīe eꝰ oēs accepimꝰ. ſȝ et
vt oēs ab eo doctrinā veritatis reciperēt.
Vn̄ ipe dicit Joh. xviij. In h̄ natꝰ ſuȝ ⁊ ad
h̄ veni in mundū vt teſtimoniū ꝑhibeā ve
ritati. Et iō nō fuit ꝯueniēs eꝰ dignitati vt
a q̄cūq3 hoīe doceret. ¶ Scda concluſio.
Chriſtꝰ nihil didicit ab angelis. Iſta cōclu
ſio ptȝ. q2 ſupioris nō ē ab inferiori recipe.
ſed chriſtꝰ et ſcdm humanā naturā angel' ſu
perior fuit et caput. ſcdm illud Coll'. ij. Qui ē
caput oīs p̄ncipatꝰ ⁊ ptātis. ergo ab eis ni
hil recepit. Item dicit dionyſiꝰ. vij. ca. cele
ſtis hierarchie. ꝙ ſupmi angeli ad ipſuȝ Je
ſum queſtionem faciūt. et ipiꝰ diuine ope
ratōnis ꝓ nobis ſciam diſcūt. ſed nō ē eiuſ
dem docere et doceri. ergo chriſtꝰ nō acce
pit ſciam ab angelis ¶ Ad rōnes in oppo
ſitū ¶ Ad p̄mā rn̄deť. negando ꝯſeq̄ntiaȝ
Et ratio eſt. quia ſicut Origenes dicit ſup
Lucam. Dominꝰ interrogauit non vt ali
quid diſceret. ſed vt interrogans erudiret.
Ex vno quippe fonte doctrine manat inter
rogare et reſpondere ſapienter. Vn̄ ibideȝ
in euangelio ſequitur. ꝙ ſtupebant omēs
qui eum audiebant ſuper prudentia et re
ſponſis eius. et vidētes mirati ſunt. Quia
enim idem verus homo et verus erat deꝰ
ad oſtendendum ꝙ homo erat. homines
magiſtros audiebat. ad probandū ꝙ deuſ
erat. eiſdem loquentibus ſublimiter reſpō
debat. ¶ Ad ſecundam reſpondetur. ne
gando ꝯſequentiam. Et ratio eſt. quia ille

q̃ addiſcit ab hoie ñ accipit imediate ſciam
a ſpeb⁹ intelligibilib⁹ q̃ ſũt ĩ mẽte ipi⁹. ſ3 me
diãtib⁹ ſẽſibilib⁹ vocib⁹ tã q̃3 ſigniſ itellectu
aliũ ↄceptionũ. ſic ãt voces ab hoie forma;
te ſũt ſig̃ intellectualis ſcientie ipi⁹. ita crea
ture a deo ↄdite ſũt ſig̃ ſapiẽtie e⁹ Vñ Ecc.
.j. dr. q̄ d̃s effudit ſapiã3 ſuã ſup oĩa opera
ſua. ſicut ergo digni⁹ ẽ edoceri a deo q̃3 ab
hoĩe. ita digni⁹ ẽ accipe ſciam p ſenſibiles
creaturas q̃3 p hoĩs doctrinã ¶ Ad tertiã
rñdet. negãdo ↄſeq̃ntiã. Et rõ ẽ. q2 cum du
plex ſit mod⁹ acq̃rẽdi ſciam. ſc3 inueniẽdo
⁊ addiſcẽdo. Mod⁹ q̃ ẽ p inuentõne3 ẽ pci
pu⁹ mod⁹. Mod⁹ ãt q̃ ẽ p diſciplinã eſt ſe
cũdari⁹ Vñ dr. j. ethi. Ille q̃dem ẽ optimuſ
q̃ oĩa p ſeipm intelligit. bon⁹ ãt ille q̃ bene;
dicẽti obediat. Et iõ chriſto magis cõpete
bat habere ſciam acq̃ſitam p inuentõe3 q̃3
p diſciplinã. pſertim cũ ipe daret a deo oi;
bus in doctorẽ. ſm illud Joel. ij. Letamĩ in
dño deo vrõ q2 dedit vobis doctore3 iuſti
cie. ¶ Ad q̃rtam rñdet. negando aſſũptu3
⁊ ↄſeq̃ntiã. Ad pbatõem aſſũpti rñdet q̄ ſi
cut ipemet dionyſi⁹ ibidẽ expoĩt. q̄ chriſtuſ
dr p angelos ordinat⁹. nõ q̄ ipe illũiatiõe3
ab eis acceperit. ſ3 q̃d de his q̃ ad chriſtum
ptinebãt circa ipm gerenda p angelos alij
inſtruebãt. ſicut Joſeph de fuga in egiptũ.
et de reditu d̃ egipto. ſicut pt3 Mat. ij. Jpe
ei p ſe in his inſtruere nolebat vt exteri⁹ ab
alijs pueris nõ differret. et veritas nature
aſſũpte pbaretur.

In octauis epiphaĩe

eſt euangeliũ Vidit iohes ieſũ. ⁊c. Circa q̃d
pñt diſputari ſeq̃ntes q̃ſtiões. ¶ Primo
Utrũ iohes teſtimoniũ reddẽs de chriſto
ↄuenient dixit. Ecce agn⁹ dei. ⁊c. in q̃ innuit
q̄ paſſio chriſti ſit operata hũani generis
ſalutem p modũ ſacrificij. ¶ Scdo. Utrũ
ↄuenienti⁹ noĩauit chriſtũ agnũ dei q̃3 ali;
q̃d aliud anĩal ſolitũ ſacrificari. ¶ Tertio.
Utrũ chriſt⁹ pñcipali⁹ paſſ⁹ ẽ p deletõe pec
cati originalis q̃3 actualiũ pctõr.

Ad primã queſtõ
nem quã querit. Utrũ iohes teſti
moniũ reddens de chriſto ↄuenient dixit.
Ecce agn⁹ dei q̃ tollit peccata mũdi. vbi in;
nuit q̄ paſſio chriſti ſit operata ſalute3 hu;
mani generis p modũ ſacrificij. ſic pcedit.
Et videt q̄ nõ. ¶ Primo ſic. Ueritas de;
bet rñdere figure. ſ3 in ſacrificio veteris le;
gis q̃ erat figura chriſti nũq̃3 offerebat ca;
ro hũana. imo hec ſacrificia nephaira ha;
bebãt. ergo videt q̄ paſſio chriſti ſacrificiũ
dici nõ poſſit. ¶ Scdo ſic. Dicit Auguſti
nus. x. de trinitate. q̄ ſacrificiũ viſibile inui
ſibilis ſacrificij ẽ ſacramentũ. i. ſacrũ ſignũ
ſed paſſio chriſti nõ eſt ſignũ ſed magis ſi;
gnatũ p alia ſigna. ergo videt q̄ paſſio chri
ſti non ſit ſacrificiũ. ¶ Tertio. Quicunq3
offert ſacrificiũ aliq̃d ſacrũ facit vt ipm no
men ſacrificij demonſtrat. Illi ãt q̃ chriſtũ
occiderũt ñ fecerũt aliq̃d ſacrũ ſed magnã
malicia3 ppetrarũt. ergo paſſio chriſti ma;
gis fuit maleficiũ q̃3 ſacrificium. ¶ In op
poſitũ ẽ euangeliũ pñs. cum btũs iohãnes
teſtimoniu3 reddens de chriſto dicit. Ecce
agn⁹ dei. ſ. imoland⁹ q̃ tollit peccata mũdi
ergo paſſio chriſti p modum ſacrificij ſalu
tem operata eſt. ¶ Reſpondeo dicendu3
ſub iſta ↄcluſione. q̄ chriſti paſſio operata
eſt ſalutem humani generis p modum ſa;
crificij. Jſta ↄcluſio pt3 auctoritate et rõne.
Auctoritate ſic. Dicit apl̃us ad Eph. v. de
chriſto. Tradidit ſemetipm p nob oblatõ3
et hoſtiam deo in odorem ſuauitatis. Ra;
tione ſic. Sacrificiũ dr pprie aliq̃d factum
ad honorem pprie deo debitũ ad eũ placã
dum. et inde vt Auguſtinus dicit in. x. de
trinitate dei. Uerum ſacrificiũ eſt oẽ opus
quod agitur vt ſancta ſocietate deo inhe;
reamus. relatum ſcilicet ad illum fine3 bo;
ni quo veraciter beati eſſe poſſimus. ſ3 chri
ſtus ſemetipſum obtulit in paſſione p no;
bis. et hoc ipſum opus. ſcilicet q̄ volunta;
rie paſſione3 ſuſtinuit. fuit deo maxime ac
ceptum. vtpote ex caritate proueniens. er;
go manifeſtum eſt q̄ paſſio Chriſti fuit ve
rum ſacrificium. per quod ipſe Chriſtus
vnus veruſq3 mediator nos deo reconci;
liauit. ¶ Ad rationes in oppoſitum. Ad
primam reſpondetur. negando conſe;

quentiã. Et rõ ẽ. q2 lꝫ vitas respõdeat figure q̃ ad aliq̃d. nõ tñ q̃ntũ ad oĩa. q2 oportꝫ q̃ vitas figurã excedat. ꝛ iõ ꝯueniẽt figuratꝰ sacrificij q̃d offert̃ ꝓ nob̃ ñ fuit caro boim. ſꝫ aĩaliũ ſignificantiũ carneꝫ chriſti. q̃ eſt ꝑfectiſſimũ ſacramẽtũ. ¶ Pˀmo q̃d ẽ q2 ex eo q̃d ẽ hũane nature caro. ꝯgrue ꝓ oibꝰ boibꝰ offert̃ ꝛ ab eis ſumit̃ ſb̃ ſac̃mẽto ¶ Scd̃o ex eo ꝙ erat paſſibil̃ ꝛ mõtal̃ apta erat imolatõi. ¶ Tertio. q2 ex h̃ ꝙ erat ſiñ pctõ. efficax erat ad emundanda peccata ¶ Quarto. q2 ex eo ꝙ erat caro ipiuſ offerentis. erat deo accepta ꝓpter caritatem ſuã carneꝫ offerẽtis. Vñ augꝰ. dicit in. iiij. de trinitate. Quid tam ꝯgruenť ab hominibꝰ ſumeret̃ q̃d ꝑ eis offerret̃ q̃ꝫ hũana caro. ꝛ q̃d tam aptũ huic imolatõi q̃ꝫ caro mortalis. ꝛ q̃d tam mundũ ꝓ mundãdis vitijs mortaliũ q̃ꝫ ſine ꝯtagiõe carnal' ꝯcupiſcentie caro nata in vtero ꝛ ex vtero v̄ginali. ꝛ q̃d taꝫ grate offerri ꝛ ſuſcipi poſſit q̃ꝫ caro ſacrificij nr̃i corpꝰ effectũ ſacerdotis nr̃i. ¶ Ad ſcd̃am r̃ñdet̃. negãdo cõſequentiã. Et rõ ẽ duplex. Prima. q2 Auguſtinꝰ ibi d̃ ſacrificijs viſibilibꝰ figurabilibꝰ loquit̃. Scd̃a ẽ. q2 paſſio chriſti licꝫ ſit aliq̃d ſignatũ ꝑ alia ſacrificia. eſt tñ ſignũ alicꝰ rei obſeruãde a nobis. ſm̃ illd̃. j. Petri. iiij. Chriſto igit̃ paſſo in carne. ꝛ vos ea dẽ cogitatõne armamı̃. q2 q̃ paſſꝰ ẽ in carne deſijt a pctĩs. vt iaꝫ nõ boim deſiderijs ſꝫ volũtate d̃i q̃d reliquũ ẽ in carne viuat tp̃is. ¶ Ad tertiã r̃ñdet̃. negãdo ꝯſequentiã. Et rõ ẽ. tum q2 licꝫ paſſio chriſti ex ꝑte occidentiũ fuit maleficiuꝫ. ex ꝑte tñ ipſius chriſti ex caritate patiẽtis fuit ſacrificium tum q2 h̃ ſacrificiuꝫ chriſtꝰ obtuliſſe d̃r. nõ ãt illi q̃ eum occiderunt.

Ad ſecundam queſtionẽ q̃ querit̃.

Vtrũ iohẽs ꝯuenient̃ ſpãlit̃ noĩauerit chriſtũ agnũ d̃i magiſ q̃ꝫ aliq̃d aliud aĩal ſolitũ ſacrificari. ſicut bos. vitulus. capra. turtur colũba. ¶ R̃ñdeo. et ponit̃ ꝯcluſio reſpõſalis ſine argumẽtis ꝑcedentibꝰ ꝙ ſic. Et h̃ multiplici de cã. Prima eſt. q2 ſicut d̃r Numeri. xxviij. Licꝫ alia aĩalia fierent ſacrificia in tẽplo certis tp̃ibus vnũ tñ erat q̃tidianũ in q̃ iugit̃ vnꝰ agnus de mane ꝛ aliꝰ veſpe offerebat̃. nec h̃ mutabat̃ vnq̃ꝫ. ſꝫ tanq̃ꝫ ꝑncipale obſeruabat̃. alia v̓o ex adiũcto. ꝛ iõ ꝑ agnũ q̃ erat principale ſacrificiũ ſignificat̃ chriſtꝰ. q̃ ẽ ꝑncipale ſacrificiũ. Nam oẽs ſcti q̃ ꝑ fide chriſti paſſi ſunt ad ſaluteꝫ fideliũ. h̃ non hñt niſi inq̃ntũ ſup̃ oblatõem agni q̃ oblatio adiũcta ꝑncipali ſacrificio imolãt. ꝛ h̃ offert̃ q̃deꝫ mane ꝛ veſpe. q2 ꝑ chriſtum patꝫ aditꝰ ad intelligẽtiã diuinoꝝ ꝯtemplãdã et fruendã. q̃d ꝑtinet ad cognitõeꝫ matutinaꝫ. ꝛ inſtruimur q̃uõ vtamur terrenis abſq̃ꝫ inq̃namẽto pcti q̃d ꝑtinet ad veſptinã. ¶ Scd̃a rõ ẽ. q2 int̃ oẽs figuras veteris teſtamẽti agnꝰ paſcalis expꝛeſſiꝰ figurabat paſſionem chriſti. q2 ille agnꝰ erat ſine macula. ꝛ ꝑ eiꝰ imolatõem filij iſr̃l liberati ſũt a ſeruitute egiptiaca. ſicut ꝑ paſſionẽ chriſti q̃ peccatũ nõ fecit ſumꝰ liberati a ſeruitute diaboli. Vñ gloſa interlinealis ſup̃ v̓bo. Ecce agnꝰ dei. dicit. Innocẽs imolãdus ꝑfiguratꝰ in agno paſcali. ¶ Tertia ratio ꝓpter manſuetudinẽ. Yſa. liij. Quaſi agnꝰ coram tondente ſe obmuteſcet. et non aperiet os ſuum. ¶ Quarta ratio ẽ propter vtilitatem. quia lana ſue conuerſationis per exemplum dat veſtimentuꝫ virtutis. et carnem in cibum nutrimenti ſpũalis. et lac doctrine in potũ paruulis nondũ ad cibũ ſolidũ ꝑfectis.

Ad tertiam queſtionem qua queritur.

Vtrum chriſtus principalius paſſus eſt pro deletione peccati originalis q̃ꝫ actualium peccatoꝝ. ſic proceditur. Et videtur ꝙ principalꝰ pro deletione actualium. ¶ Primo ſic. Quanto enim peccatum eſt grauius. tanto magiſ humane ſaluti aduerſatur. ꝓpter quã d̃s eſt incarnatus ꝛ paſſus. ſed peccatuꝫ actuale eſt grauius q̃ꝫ peccatũ originale. Minima enim pena deletur originale. vt dicit Auguſtinus contra Julianum. ergo principalius incarnatio Chriſti et paſſio ordinatur ad deletionem actualium.

¶ Sc̄do ſic. Peccato originali nō debet
pena ſenſ⁹. ſ; ſolū pena dāni. ſ; chriſt⁹ veīt
ꝑ ſatiſfactōe pctōꝝ penā ſenſ⁹ pati ī cruce
nō āt penā dāni. q꞉ nulluʒ defectū habuit
diuine viſiōis aut fruitōnis. ergo pn̄cipa
li⁹ veīt ad deletionē pctōꝝ actualiū q̄ʒ ori
ginal'. ¶ Tertio ſic. Dicit apl's ad Gal'. ij.
Dilexit me ⁊ tradidit ſeipm̄ ꝓ me. ſ; ꝓpa
ctā nrā ſūt actualia. originale eī peccatū
ē cōe. ergo videt̄ id q̄ p⁹. ¶ In oppoſitū ē
euangeliuʒ pn̄s. cū ait. Ecce agn⁹ dei. ecce
q̄ tollit pctā mūdi. vbi aliq̄ text⁹ hn̄t pecca/
tū. Vn̄ dic̄ glo. Peccatū mūdi ē originale
qd̄ ē cōe oīm. ¶ Rn̄deo dicendū ſub dua
b⁹ ꝯcluſionib⁹. ¶ Prima ē. q̄ chriſt⁹ veīt
in mūdū n̄ ſolū ad delendū originale pec
catū. ſ; et ad deletōeʒ oīm pctōꝝ actualiū.
Iſta ꝯcluſio ptʒ. Pmo ꝑ illud Oſee. vltio.
Omnē aufer iniq̄tatē. Et Col'. ij. Qui vi/
uificabit nos cū illo donans nob̄ oīa deli
cta. Q, vō n̄ oīa pctā dleāt̄ in hoīb⁹ ē ꝓpt̄
defectuʒ hoīm q̄ chriſto n̄ adherēt. ſm̄ illō
Ioh. iij. Veīt lux in mundū. et dilexerunt
hoīes magis tenebras q̄ʒ lucē. Chriſt⁹ aūt
q̄d exhibuit. ſ. ſatiſfactōʒ ſue paſſiōis ſuffi/
ciēs fuit ad oīa pctā delēda. Sc̄da ꝯclo ē
q̄ pn̄cipali⁹ chriſt⁹ icarnat⁹ ⁊ paſſ⁹ ē ꝓ pec
cato originali. Patet ꝯcluſio. q꞉ tāto pn̄ci
pali⁹ ad alic⁹ pcti deletōem chriſtus veīt.
q̄nto illud peccatū eſt mai⁹. ſ; peccatū ori
ginale ꝑ q̄d totū hūanū gen⁹ īficit̄ ē mai⁹
peccatū extēſiue q̄libʒ pctō actuali quod
ē ꝓpriū ſingularis pſone. ergo ad h̄ tollē/
dū chriſt⁹ pn̄cipali⁹ veīt ī mundū. in q̄ntū
bonū gētis diuini⁹ ē q̄ʒ bonū vni⁹. vt dr̄. j.
ethicoꝝ. ¶ Ad rōes in oppoſitū. Ad pmaʒ
rn̄det̄. q̄ mai⁹ aliq̄d dr̄ dupliciť. Vno mō
intēſiue. ſicut ē maior albedo q̄ ē intenſior
⁊ ꝑ hūc modū peccatū actuale ē maiuſ q̄ʒ
origīale. q꞉ plus hʒ d̄ rōne volūtarij. Alio
mō dr̄ aliq̄d mai⁹ extēſiue. ſic̄ dr̄ maior al/
bedo q̄ eſt ī maiori ſupficie. ⁊ ſic originale
peccatū ꝑ q̄d totū gen⁹ hūanuʒ inficitur ē
mai⁹. ⁊ ſic argumētū illud ꝓcedit de inten
ſiua magnitudine. ⁊ ideo n̄ militat. ¶ Ad
ſc̄daʒ rn̄det̄. negādo ꝯſeq̄ntiā. Et rō eſt. q꞉
ſ; pctō originali ī futura retributōe nō de
beat̄ pena ſenſ⁹. penalitates tn̄ ſenſibiliter
in hac vita patimur. ſic̄ famē. ſitim. mortē
⁊ alia hmōi. q̄ ex pctō originali ꝓcedunt.
Et iō chriſt⁹ vt plene ꝓ pctō origīali ſatiſ/
faceret voluit ſenſibilē dolorē pati. vt mor
tē. et alia hmōi in ſeipo ꝯſūmaret. ¶ Ad
tertiā rn̄det̄. negādo ꝯſeq̄ntiā. et ad dictuʒ
apli rn̄det̄ q̄ nō ē ita intelligendū q̄ volu/
erit minuere ampliſſima ⁊ ꝑ orbeʒ diffuſa
chriſti munera q̄d ꝓ ſe ſol⁹ chriſt⁹ morti
us ſit. ſ; vt ꝓ oīb⁹ ſe ſolū iudicaret obnoxi/
um. et ideo nō excludit̄ q̄n pn̄cipali⁹ vene
rit abolere peccatū originale toti⁹ nature
q̄ʒ peccatum vnius perſone.

In octauis epipha/
nie ſm̄ eundē vſum p̄dicatoꝝ legit̄ euāge/
liū de baptiſmo chriſti. ſ. In illo tpe. Veīt
ieſus a galilea ad iordanē ad iohannē; vt
baptizaret̄ ab eo. Matt. iij. Et pn̄t diſpu/
tari ſeq̄ntes q̄ſtiōes. ¶ Pmo vtrū ꝯueni
ens fuit chriſtū baptizari. ¶ Sc̄do vtrū
ꝯuenient̄ ſup chriſtū baptizatū celi aperti
ſūt. ⁊ ſpūſſanct⁹ deſcēdit ſicut columba. et
vox pr̄is audita eſt.

AD primam que
ſtionē q̄ querit̄. Vtꝝ ꝯueniēs fu
it chriſtū baptizari. ſic ꝓcedit̄. Et
videt̄ q̄ nō. ¶ Primo ſic. Baptizari eniʒ
ē ablui. ſ; chriſto nō ꝯueīt ablui in q̄ nulla
fuit īpuritas. ergo videt̄ q̄ n̄ fuit ꝯuenien/
ſ ipm̄ baptizari. ¶ Sc̄do ſic. Primuʒ mo
uens in q̄libʒ genere ē īmobile ſm̄ illū mo
tū. ſicut celū q̄d ē pmū alterās n̄ ē alterabi
le. ſ; chriſt⁹ eſt pmū baptizās. ſm̄ illō Io. j
Sup quē videris ſpūm deſcēdentē ⁊ ma
nentē h̄ eſt q̄ baptizat. ergo chriſtū n̄ decu
it baptizari. ¶ Tertio arguit̄ ſpāliť de ba
ptiſmo iohis ſic. Baptiſm⁹ iohis erat ba
ptiſm⁹ penitētie. ſ; chriſto penitētia nō cō
uenit. q꞉ nullū habuit peccatū. ergo videt̄
q̄ n̄ fuit ꝯueniēs chriſtuʒ baptizari baptiſ
mo iohis. ¶ In oppoſitū ē euāgeliū pn̄s.
¶ Rn̄deo dicēdū ſub duab⁹ ꝯcluſiōib⁹.
Prima ē q̄ ꝯueniēs fuit chriſtū baptiza
ri. Et h̄ pmo vt tactu ſue mūdiſſime carnis

pium regeneratiuā ꝯferret aquis. Nā vt dicit̄ de conſe. diſ. iiij. Nūq̄ʒ aq̄ pctā purgare poſſʒ niſi ꝑus tactu dn̄ici corpis fuiſſʒ ſctificata. Unꝺ ait Ambroſiꝰ ſuꝑ Lucā. Baptizatus ē dn̄s vt ſcificatas aq̄s poſtmodum baptizandis relinqueret. Et idē Chryſoꝰ. et Beda. Dignatꝰ ē lauari iordanicis qui erat mūdꝰ a ſordibꝰ cūctis. vt diluēdas noſtroꝝ ſordes ſceleꝝ. oīum fluenta ſcificaret aquaꝝ. ¶ Scđo ſic. qꝛ vt dic̄ Augꝰ. in ſermone de epħia. Uoluit docere q̄d faciēdū omibꝰ impauit. et h̄ ē q̄d ipe dicit Sic decʒ nos adīplere oēm iuſticiā. Ut ei Ambroꝰ dicit ſuꝑ Lucā. Hec ē iuſticia vt q̄d alterū facere velles. ꝑus ipe incipias. et alios tuo horteris exemplo. ¶ Tertia rōe ꝓceditur ſic. Chriſtꝰ erat finis veteris legis ⁊ initiuʒ noue. ergo nō ſolū debebat īplere ea q̄ ſūt veteris legis. ſʒ inchoare ea q̄ ſūt noue. Et ideo ſicut ꝯueniēs fuit vt circumcideret̄ vt circūciſionē ⁊ alia legalia finiret ⁊ t̄minaret. Ita ꝯueniens fuit vt baptizaret̄ vt legē nouā inchoaret. ¶ Scđa ꝯcluſio. Cōueniēs fuit vt chriſtꝰ baptiſmo Johis baptizaret̄. Iſta ꝯclō habet̄ ex euāgelio pn̄ti. De h̄ aſſignāt̄ plures rōes. Pꝛīo ꝓpt̄ ꝯditōem baptiſmi Johis q̄ n̄ baptizauit ſpū ſʒ ſoluʒ in aqua Chriſtꝰ āt ſpūali baptiſmate n̄ īdigebat q̄a a ꝑncipio ſue ꝯceptōis grā ſpūſſcti fuit repletꝰ Et iſta ē reſpōſio Chryſoſtomi Scđo. vt dicit Beda. vt baptiſmo ſuo baptiſmū iohis cōpꝛobaret. Tertio. vt in baptiſmo miracula oſtendēs euacuaret illorū errorē q̄ iohannē chriſto maiorem dicebāt. ¶ Ad rōnes in oppoſitū. ¶ Ad ꝑmā r̄ndet̄. negando ꝯſeq̄ntiā. Et rō ē. quia licet nō fuit baptizatꝰ vt ablueret̄. fuit tn̄ baptizatus alijs rōibꝰ aſſignatis. ¶ Ad ſcđam reſpondetur. negando conſequentiam Et ad pꝛobatōnem reſpondetur. ꝙ chriſtus ē ꝑmum baptizans ſpiritualiter. et ſic nō eſt baptizatus. ſed in aqua ſolū. ¶ Ad tertiaʒ r̄ndet̄. negando ꝯſequentiaʒ. Et rō ē. quia cū chriſtꝰ nihil recepit a ſacramētis. baptiſmus iohis nō dr̄ baptiſmꝰ penitentie q̄ ad chriſtū. ſʒ q̄ ad alios q̄ ad penitentiā ꝑ ipm ꝑparant̄. Sicut etiā circūciſio chriſti non fuit in remediū originalꝭ pcti a q̄ chriſtꝰ immunis erat. Erat tn̄ alijs in remedium. Ut dicendū ꝙ chriſtꝰ h̄ fecit lʒ nō indigeret vt efficaciꝰ induceret hoīes ad baptiſmum q̄o indigebant. Unde Ambroſiꝰ ſuꝑ Lucam dicit. Nemo refugiat lauacrū grē. q̄niam chriſtꝰ lauacrū penitentie nō refugit.

Ad ſecundam queſtionem

Ad ſecundam queſtionem qua queritur. Utrum ꝯueniēs fuit ꝙ ſuꝑ chriſtum baptizatuʒ celi aperti ſint. et ſpūſſanctꝰ deſcenderit. et vox pr̄is audita ſit. ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ nō. ¶ Pꝛīo de apertura celoꝝ arguitur ſic. Apertio illa celoꝝ aut intelligitur coꝛpaliter aut ſpiritualiter. ſed non poteſt intelligi coꝛpoꝛaliter. quia coꝛpoꝛa celeſtia ſūt impaſſibilia et infrangibilia. ſimiliter nō p̄t intelligi ſpiritualiter. qꝛ ante oculos filij dei celi antea clauſi non fuerāt. ergo incōuenienter videtur dici ꝙ baptizato chriſto aperti ſint celi. ¶ Scđo ſic de ſcđo. Chriſtꝰ a pꝛincipio ſue ꝯceptōnis habuit plenitudineʒ grē ꝑ quā ſpūſſanctus habitat in hoīe. ergo nō debuit ſpūſſanctus ad eum mitti in baptiſmo. ¶ Tertio de tertio ſic. Homo chriſtꝰ non incepit eē filiꝰ dī ī baptiſmo. ſicut q̄dam heretici putauerūt. ſed a ꝑncipio cōceptōnis fuit filiꝰ dei. magis ergo in natiuitate d̄buit vox pr̄is ꝓteſtari chriſti diuinitateʒ q̄ʒ in baptiſmo ¶ In oppoſitū eſt euāgeliū pn̄s ¶ Reſpondeo dicendū ſub iſta ꝯcluſiōe. ꝙ conueniens fuit ꝙ chriſto baptizato celi aperirēt. ſpūſſanctꝰ deſcēderet. ⁊ vox pr̄is audiret̄. Pꝛobatur iſta concluſio ꝑ ſingula. Dicimꝰ ei ꝙ celi apti ſūt chriſto baptizato. quia vt dictum eſt. Chriſtꝰ baptizari voluit vt ſuo baptiſmo ꝯſecraret baptiſmuʒ q̄o nos baptizaremur. Et ideo in baptiſmo chriſti ea demonſtrari debuerūt q̄ ꝑtinent ad efficaciā noſtri baptiſmi. ¶ Circa quaʒ ſunt tria notanda. Pꝛimo q̄dem ꝑncipalꝭ virtus ex qua baptiſmꝰ efficaciam habet. q̄ q̄dem virtus eſt celeſtis. et ideo baptizato chriſto apertum eſt celum. vt oñderet̄ ꝙ d̄ cetero celeſtis v̄tꝰ baptiſma ꝯſecraret. Secundo oꝑatur ad efficaciā baptiſmi fides

eccleſie. ⁊ ei⁹ q̈ ⁊ baptizatur. Vn̄ baptizati
fidē pſitent̄. ⁊ baptiſm⁹ dr̄ fidei ſacramētū.
Per fidē āt inſpicim⁹ celeſtia q̄ ſenſū et ra
tionē hūanā excedūt. et ad h̄ ſignificandū
chriſto baptizato apti ſūt celi. Tertio quia
p baptiſmū chriſti ſpūaliter aperit̄ nob̄ in
troit⁹ regni celeſtis. q̈ pmo hōi pclu⁹ erat
p peccatū. Unde baptizato chriſto aperti
ſūt celi. vt oſtenderet̄ q̄ baptizatis patz via
in celū. ¶ Ad argumentū q̄d fiebat in op
poſitū r̄ndet̄. q̄ illa apertio n̄ fuit corpalis
q̄ realiter celum fuiſſet diuiſum. ſz videba
tur aperiri. ſic̄ in coruſcatōe vident̄ aperiri.
Tant⁹ eī ſplendor fulſit ſup chriſtuz bapti
zatū vt viderent̄ celi apti. Cōſequent̄ patet
ꝯcluſio de ꝯueniētia deſcenſus ſpūſſci ſup
chriſtū baptizatū. Dicim⁹ eī q̄ ꝯuenienter
dictū eſt q̄ ſpūſſctūs ſup eū deſcēdit. ⁊ ī ſpe
cie colūbe. Et h̄ duplici ratōne. ¶ Prima
ad demonſtrandū plenitudinē grē in chri
ſto. ¶ Scd̄a rō ē. vt ſup oēs baptizatos in
uiſibilit̄ credat̄ deſcēdere. Oēs eī q̄ baptiſ
mo chriſti baptizant̄ ſpūmſanctū recipiūt
niſi ficte accedāt. ſc̄m illō Mat. iij. Ipe vos
baptizabit in ſpūſcō. Et ideo ꝯueniēs fuit
vt ſup baptizatū dn̄m ſpūſſctūs deſcēderz.
et h̄ in ſpecie colūbe. ꝑpter diſpoſitiōem q̄
requirit̄ in baptizato. vt ſcz fict⁹ n̄ accedat.
q̄r dr̄ Sap. j. Spūſſanct⁹ diſcipline effugi
et fictū. Colūba enī ē aīal ſimplex et aſtutū
et dolo carēs. ¶ Ad rōnem in oppoſitum
r̄ndet̄. q̄ vt dicit aug⁹. Chriſt⁹ in baptiſmo
corp⁹ ſuū. i. ecciam pfigurare dignatus eſt
in q̄ baptizati accipiūt ſpūmſanctū. Et h̄ ē
q̄d dictū ē in ſcd̄a cā aſſignata q̄re deſcēdit
ſpūſſanct⁹ ſup chriſtū baptizatū. ¶ Ceterz
de voce pr̄is audita. patet ꝯcluſio. q̄niā cō
ueniēs fuit vt baptizato chriſto vox patris
audiret̄. Tum pmo vt oſtēderet q̄ p baptiſ
mū baptizati fiūt ſpūales filij. Jo. j. Dedit
eis ptātem filios dei fieri. Scd̄o q̄r ī baptiſ
mo chriſti non ſolū repn̄tat̄ exemplū ⁊ effi
cacia. ſz et forma baptiſmi. q̄ ē. In noīe pr̄is
⁊ filij ⁊ ſpūſſci. Mat. vlt. Eūtes docete oēs
gentes baptizātes eas in noīe pr̄is et filij ⁊
ſpūſſci. Et iō in baptiſmo chriſti vt hiero⁹.
dit. Miſteriū trinitatis demōſtrat̄. fili⁹ in

natura hūana baptizat̄. ſpūſſanct⁹ ī ſpecie
colūbe deſcēdit. pr̄is vox teſtimoniuz filio
phibentis audit̄. ⁊ iō ꝯueniēs fuit vt in illo
baptiſmo pater declararet̄ in voce. ¶ Ad
argumentū in oppoſitū r̄ndet̄. negando cō
ſequentiā. Et rō ē. q̄r diuinitas chriſti non
debuit oīb⁹ in ei⁹ natiuitate manifeſtari. ſz
magis occultari in defectib⁹ infantilis eta
tis. ſz q̄n ꝑueit ad pfectā etatem in q̄ opor̄te
bat eū docere et miracula facere ⁊ homies
ad ſe ꝯuertere. tunc teſtimonio pr̄is erat e⁹
diuinitas indicanda. vt ei⁹ doctrina credi
bilior fieret. Unde ⁊ ipē dicit Joh̄. v. Qui
miſit me pater ipē teſtimoniū phibet d̄ me
et h̄ pcipue in baptiſmo. p quem hoīes re
naſcunt̄ in filios dei adoptiuos. Filij autez
adoptiui inſtruuntur ad ſimilitudinē filij
naturalis. Unde hylari⁹ dicit ſup Matt.
Q, ſup ieſum baptizatum deſcendit ſpūſ
ſanct⁹. ⁊ vox pr̄is audita eſt dicentis. Hic
eſt fili⁹ meus dilect⁹. vt ex his que ſeruabā
tur in chriſto. cognoſcerem⁹ poſt aque la
uacruz. et de celeſtibus ptib⁹ ſanctū in nos
ſpūm auolare et paterne vocis adoptiōne
dei filios fieri.

Dominica prima p⁹

octauas Ep̄hie eſt illud euangeliū. In illo
tempore. Nuptie facte ſūt in chana galilee
ꝛc. Joh̄. ij. Circa q̄d pn̄t diſputari ſequētes
queſtiones. ¶ Prima. Utrum chriſt⁹ de
buit miracula facere. ¶ Scd̄a. Utrū con
uenient̄ chriſt⁹ incepit facere miracula in
nuptijs. mutando aquā in vinū. ita vt con
uerſio aque in vinū fuit pmū miraculum
ꝑeum factum. ¶ Tertia. Utrū q̄s fuit ſpō
ſus in p̄dictis nuptijs.

Ad primā queſtiō

nem qua querit̄. Utrum chriſt⁹
debuit miracula facere. ſic pcedit̄
Et videt̄ q̄ nō. ¶ Primo ſic. Factū eī chri
ſti v̄bo ſuo dz ꝯcordare. ſed ipē dixit Mat.
xvj. Generatio mala et ꝑuerſa ſignuz q̄rit.
et ſignū nō dabit̄ ei niſi ſignū ione pphete.
ergo nō debuit facere miracula. ¶ Scd̄o
ſic. Sicut chriſt⁹ in ſcd̄o aduētu ventur⁹ ē

in v̓tute magna ⁊ maieſtate. ita in p̓mo ad
uētu venit in infirmitate. ſ̄m illud. Yſa. liij.
Uirū doloꝝ et ſcientē infirmitatē. ſʒ opatō
miraculoꝝ magis ptinet ad v̓tutē q̄ʒ ad in
firmitatē. ergo nō fuit ꝯueniens vt ī p̓mo
aduentu miracula faceret. ¶ Tertio. Chri
ſtus venit ad h̄ vt p fidem hoīes ſaluaret.
ſ̄m illud Heb. xij. Aſpicientes in autoreʒ fi
dei et ꝯſūmatorē ieſum. ſed miracula dimi
nuūt meritū fidei. Unde dñs dicit Joh. iiij
Niſi ſigna et pdigia videritis non creditiſ
ergo videt̄ ꝙ chriſtꝰ nō debuit facere mira
cula. ¶ In oppoſitū eſt euāgelium preſēs.
in q̊ miraculum fecit de ꝯuerſione aque in
vinum. ¶ Reſpōdeo dicendū ſub iſta cō
cluſione. ꝙ ꝯuenientiſſimū fuit ꝙ chriſtus
miracula faceret. Pro cuiꝰ ꝯcluſionis decla
ratōne eſt ſciendū ꝙ diuinitꝰ ꝯcedit̄ homi
ni miracula facere. ꝓpter duo. Primo et
p̓ncipaliter ad ꝯfirmandā veritatem quaʒ
aliq̊s docet. Quia eni ea q̄ ſūt fidei hūanā
ratiōeʒ excedūt. nō pn̄t p humanas rōnes
pbari. ſed oportet ꝙ pbent̄ p argumentuʒ
diuine v̓tutis. vt dum aliq̊s facit opa que
ſolus deꝰ facere poteſt credāt̄ ea q̄ dicūt̄ eē
a deo. Sicut cum aliq̊s defert lrās anulo
regis ſignatas. credit̄ ex voluntate regis p
ceſſiſſe q̊d in illis ꝯtinet̄. Scđo ad oſtendē
dum pn̄tiam dei in hoīe p grām ſpūſſācti.
vt dum ſcʒ hō facit opa dei credat̄ deus ha
bitare in eo p grāʒ. Unde Gal. iij. Qui tri
buit vobis ſpūm ⁊ operat̄ v̓tutes in vobis
Utrūq̄ʒ aūt circa chriſtū erat hoībꝰ maiſe
ſtandū. ſcʒ ꝙ deus eſſʒ in eo p grām. nō ad
optionis ſʒ vnionis. et ꝙ eiꝰ ſupnaturalis
doctrina eſſet a deo. et ideo ꝯuenientiſſimū
fuit vt ip̄e miracula faceret. Unde ip̄e dicit
Joh. x. Si mihi nō vultis credere opibus
credite. Et Joh. v. Opera q̄ dedit mihi pat̄
vt faciaʒ ip̄a ſūt q̄ teſtimoniū phibēt d̄ me.
¶ Ad rōnes in oppoſitum ¶ Ad p̓mā re
ſpondet̄. negando ꝯſequentiā. Et ratio eſt.
q2 h̄ q̊d d̄r Mat. xvj. Signū nō dabitur ei
niſi ſignuʒ Jone. ſic intelligenduʒ ē vt dicit
Chryſoſtomꝰ. ꝙ tūc n̄ acceperūt tale ſignū
quale de celo petebāt. nō ꝙ nullū ſignū eis
dedit. vel q2 ſigna faciebat nō ꝓpter eos q̊ſ
ſciebat lapideos eē ſed vt alios emendaret
Et ideo nō eis ſicut alijs illa ſigna dabant̄
¶ Ad ſcđam reſpondet̄. negando ꝯſequē
tiā. Et ratio ē. q2 lʒ chriſtꝰ venerit in infirmi
tate carnis. venit tn̄ in v̓tute dei q̊d erat ma
nifeſtandū p miracula ¶ Ad tertiā rn̄det̄
negando ꝯſeq̄ntiam. Et rō ē. q2 lʒ miracl̓a
in tantū diminuāt meritū fidei inq̄ntuʒ p
h̄ oſtendit̄ duricia eoꝝ q̄ nolūt credere ea
q̄ ſcp̓turis diuinis pbant̄ niſi p miracula.
tn̄ meliꝰ ē eis vt vl̓ p miracl̓a ꝯuertant̄ ad
fidem q̄ʒ ꝙ omnino in infidelitate perma
neant.

Ad ſecundam queſtionem

qua querit̄. Utrū chriſtꝰ ꝯuenienter
incepit facere miracula in nuptijs mutan
do aquā in vinū. ſic pcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō.
¶ Primo ſic. Miraculum de ꝯuerſione
aque in vinū fecit āno ſue etatis triceſimo
vel triceſimo p̓mo. ſed in libro d̄ infātia ſal
uatoris legit̄. ꝙ chriſtꝰ in ſua puericia fecit
multa miracula. ergo videt̄ ꝙ tūc nō īcepe
rit facere miracula. ¶ Scđo ſic. Chriſtus
faciebat miracula v̓tute diuina. ſʒ v̓tꝰ diui
na fuit in eo a p̓ncipio ſue cōceptōnis. Et
tunc eni fuit deꝰ ⁊ hō. ergo videt̄ ꝙ a princi
pio miracula fecerit. ¶ Tertio ſic. Chriſtꝰ
ante illud tempꝰ cepit ꝯgregare diſcip̓los.
vt legit̄ Mat. iiij. Et Joh. j. Sed diſcipuli
ꝯgregati ſūt ꝓpter miracula. ergo videt̄ ꝙ
ante miraculū factū ī nuptijs alia miracu
la fecerit. ¶ In oppoſitū eſt euangeliū pn̄s
vbi d̄r. Hoc initiū ſignoꝝ fec̄ ieſus. ¶ Rn̄
deo dicendum ſub aliquibꝰ ꝯcluſionibus.
¶ Prima eſt. ꝙ ꝯuenient̄ chriſtꝰ diſtulit fa
cere miracula vſq̄ʒ ad pfectā etatē aptā ad
docendū. Iſta ꝯcluſio oſtendit̄ ſic. Mira
cula facta ſūt a chriſto ꝓpter cōfirmationē
doctrine ſue. et ad oſtendendā diuinā v̓tu
tem in ipſo. ideo q̄ntum ad p̓mū n̄ debuit
ante miracula facere q̄ʒ docere inciperet. n̄
debuit aūt docere ante pfectā etatē qualis
eſt triginta annoꝝ. Unde Gen̄. xlj. legitur,
ꝙ triginta ānoꝝ erat ioſeph qn̄ ſuſcepit re
gimen egipti. Similiter. ij. Reg̃. v. legitur
de dauid. ꝙ triginta ānoꝝ erat cū regnare

cepiſſet. Item ezechiel etiã anno triceſimo
cepit ꝓphetizare. vt habet̃ Ezech. j. Et ideo
ꝯueniens fuit vt chriſt⁹ ante triceſimũ an
nũ nõ doceret. nec ꝯſequens miracula fa
ceret. Scđo oſtendit̃ idem inq̃ntũ miracu
la ſua erant ſue diuinitatis manifeſtatiua
q̄ ſic debuit ꝑ miracula diuinitatẽ oñdere
vt crederet̃ veritas hũanitatis ipi⁹. i. ñ im-
pediretur cognitio vere hũanitatis ipſius
Et ideo nõ fuit ꝯueniens eũ ante ꝑfectam
etatem miracula facere. ne eius incarna-
natio fãtaſtica crederet̃. Unde Chryſoſto
mus ſuꝑ Johẽm dicit. Decenter nõ icepit
ſigna facere ex ṗma etate. exiſtimaſſent eñ
fantaſiã eẽ incarnatõem. ⁊ ante oportunũ
temp⁹ cruci eũ tradidiſſent. Scđa conclu-
ſio. Cõuerſio aque in vinũ fuit ṗmũ mira-
culum chriſti abſolute. Patet iſta ꝯcluſio
ex euangelio pñti. ¶ Scđo patʒ ſic. Quia
oppoſitũ ẽ ꝯ veritatẽ euãgelij. ergo ꝯcluſio
vera. Antecedẽs ꝓbatur ſic Joh. j. dicitur
ꝙ chriſt⁹ adhuc erat incognit⁹. nõ ſolũ ipi
ꝑplo. ſed et iohanni ꝑcurſori ei⁹. Unde Jo-
hãnes baptiſta loquẽs de eo. dixit. Et ego
neſciebam eum. ſcʒ ante baptiſmũ. Simili
ter loquens iudeis dixit. Medi⁹ veſtrum
ſtetit quẽ vos neſcitis. Si ãt ante miracu-
la feciſſet nõ fuiſſet ſic cognit⁹ maxime ſuo
ꝑcurſori q̃ ad ipm̃ manifeſtandum natus
erat. vt patʒ Luc. j. Imo etiam nec ꝑcurſore
indiguiſſet. q̄ e⁹ miracula ſufficienter ma-
nifeſtaſſent eum. Et iđo dicere ꝙ fecerit mi
racula ante baptiſmũ videt̃ eẽ exꝓſſe cõtra
euangeliũ. ¶ Tertia ꝯcluſio. Cõuenientiſ-
ſime chriſt⁹ incepit facere miracula in nu-
ptijs. Patet iſta ꝯcluſio. q̄ ꝑ h̃ Thaciani ⁊
Marciani ceterorũq̃ꝫ q̃ nuptijs detrahũt
ꝑfidia q̃ꝫ ſit dãnabilis inſinuauit Nam vt
ait Beda. Si thoro imaculato et nuptijs
debita caſtitate celebratis culpa ineſſet. ne-
quaq̃ꝫ eas ſignoꝝ ſuoꝝ initijs ꝯſecrare vo
luiſſʒ. Quarta ꝯcluſio. Conuenient̂ chriſt⁹
primum miraculum fecit in conuertendo
aquã in vinũ. Que ꝯcluſio patʒ. q̄ ꝑ h̃ appa
ruit ꝙ nõ ad ſoluendũ legem aut ꝓphetas
veniſſet. ſed ꝙ ea que in lege et ꝓphetis ſcri
pta erãt ſpũaliter forẽt intelligẽda. Unde

Beda in Omelia eiuſdẽ. Potuit dñs va-
cuas ĩplere hydrias vino q̃ in exordio mũ
dane creatõis cũcta creauit ex nihilo. ſʒ ma
luit de aqua facere vinũ q̊ typice doceret ñ
ſe ad ſoluendũ ⁊ improbandũ. ſʒ ad iplẽdũ
poti⁹ legẽ ꝓphetaſq̃ꝫ veniſſe. nec illa a ſe ꝑ
euãgelicã grãꝫ facere ⁊ docere quãq̃ꝫ lega
lis ⁊ ꝓphetica ſcṗtura ante factuꝝ docuiñ
q̃ꝫ ſignaret. ¶ Ad rões in oppoſitũ ¶ Ad
ṗmã reſpondet̃. ꝙ liber de infantia ſaluato
ris ẽ tanq̃ꝫ heretic⁹. reprobat⁹ eſt ei multis
mendacijs ꝯfect⁹. ¶ Ad ſcđam reſponde
tur. negando conſequentiam. q̄ lʒ ꝑtãtem
miracula faciendi haberet chriſt⁹ a princi-
pio ꝯceptiõis. decuit tñ illam operari ſm̃
q̊d neceſſariũ erat ad ſalutẽ humanã ꝓpt
quam carnẽ aſſũpſerat. et ſic miracula fec
v̉tute diuina vt fidei de veritate carnis eiuſ
ꝑiudiciũ nõ faceret. ¶ Ad tertiam r̃ndet̃.
negando ꝯſequentiã. Et rõ ẽ. q̄ ad laudẽ
diſcipuloꝝ illoꝝ ꝑtinet ꝙ chriſtũ ſecuti ſũt
cũ nulla eum miracula facere vidiſſent. ſic
Gregori⁹ dicit in q̃dam Omelia. et q̊d dicĩ
ꝙ crediderũt in eum diſcipuli. nõ ꝙ tũc pri
mũ crediderũt. ſʒ q̄ tũc ꝑfecti⁹ crediderũt.
Uel diſcipulos vocat eos q̃ futuri erãt di-
ſcipuli. vt refert Auguſtin⁹ in libro de ꝯſen
ſu euangeliſtaꝝ.

¶ **Ad tertiam queſtio**
nem qua queritur. Quis fuit ſponſus in
ꝑdictis nuptijs. ſic r̃ndet̃. Circa h̃ duplex
opinio. Una eſt ſm̃ Hieronymũ et augu
ſtinũ in prologo. ⁊ in gloſa. ꝙ ipe fuerit io-
hannes euãgeliſta. Alia eſt opinio Victo
rini Chryſoſtomi et Origeñ. ꝙ non fuerit
iohannes euãgeliſta ſʒ ali⁹. Probat h̃ vi-
ctorin⁹ ſic. Cum v̉ginitas ſit in carne corru
ptibili incorruptiõis ꝑpetua meditatio. ñ
eſt credendũ ꝙ iohẽs cum de virginitate
teſtimoniũ ꝑhibeat vnq̃ꝫ in nuptijs cõſen
ſerit. Sʒ ad h̃ dicit Albert⁹ magn⁹ ſuper
Johannẽ. ꝙ abſq̃ꝫ dubio celebrior opinio
eſt. ꝙ iſte ſponſus fuerit iohannes euange
liſta. ⁊ ꝙ ſponſa fuit vna de v̉ginib⁹ deo cõ-
ſecrata q̃ poſtea cũ matre Jeſu ꝑmanſerit.
Et ad argumentũ Uictorini reſpondet ſic

ꝙ ē incorruptō ſm mētē. ⁊ incorruptio ſm corpꝰ. ⁊ incorruptio ſm vtrūqȝ. Virgitas āt q̄ q̄ dē radicēbȝ ī mēte ⁊ ramos in corpe. vt dicit Ambroſiꝰ. pmo et pncipalit̄ meditatōēȝ hȝ in mēte. Incorruptiōis āt corpis meditatio ꝑ diuerſitate tempis ē diuerſa. qꝛ nō reuelato tpe grē q̄ȝuis incorruptio corpis deſideret̄ tn̄ cōmittit̄ diſpēſatōni diuine. Sic eẗ btā v̓go fuit. eo ꝙ tūc mrimonīū fructificabat grē diuine. qꝛ cū ꝓpagatione ſeminis fiebat et ꝓpagatio religionis. Tempe āt reuelate grē incorruptio corpis tenebat̄ in corpis integritate ⁊ ſctitate. q̊d āt verbo caſtitatis fiebat et ad gētes ꝓpagatio religionis. et qꝛ matrimonīū ante legem ⁊ caſtitas tpe grē d̓o fructificabāt. matrimonīū Abrac nō p̄fert̄ celibatui Johis qꝛ caſtitatē quaȝ iohēs exhibebat corpore. Abraaȝ habuit ī habitu ⁊ mente. ⁊ talis incorruptionis meditatio ē v̓ginitas vbi incorruptio tenet̄ in mēte ⁊ incorruptio corporis in habitu mētis q̄ȝuis nō ſit ī corpe. Et q̊d dicit Victorinꝰ ꝙ nō ꝯſenſit iohānes in corruptōnem corpis. intelligendum eſt de illa corruptōne que violat habitum ꝯtinentie in mente.

Dominica ſecūda le

gitur euangeliū. Cū deſcēdiſſȝ ieſus de mōte. ⁊c. Mat. viij. In q̊ narrāt̄ duo miracl'a. Unū de ſanatōe leproſi. Aliud de ſeruo cēturionis. Circa q̊d pn̄t diſputari ſequētes queſtiōes. ❡ Circa pmū querit̄. Utruȝ cōueniēs fuit ꝙ chriſtꝰ leproſū tangēdo ſanaret. ❡ Scd̓o. Utrū ſit verū ꝙ iſte leproſus ideo poſtq̄ȝ fuit ſanatꝰ iuſſus ē ire ad ſacerdotem ad ſignificanduȝ ꝙ mūdatꝰ a lepra peccati ꝑ ꝯtritōēȝ teneat̄ ſe oſtendere ſacerdoti ꝑ ꝯfeſſionē. ❡ Tertio querit̄. Utrū in chriſto cadit admiratio. ❡ Quarto. Utꝝ verū fuit ꝙ n̄ ſit inuēta tanta fides in iſrael q̄nta in Centurione.

Ad primā queſtō

nem qua querit̄. Utrum ꝯueniēſ fuit ꝙ chriſtꝰ leproſū tāgēdo ſanaret. ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō. ❡ Primo ſic. Chriſtꝰ ait Mat. v. Non veni legē aut ꝓphetas ſoluere. ſȝ lege ꝓhibebat̄ tāge leproſum. ergo incōuenient̄ tāgēdo ſanauit. Scd̓o ſic. Chriſtꝰ faciebat miracula v̓tute diuina. cꝰ ꝓpriū ē ſubito opari ⁊ ꝑficere. ergo nō debuit eū ſanare extendēdo manū ⁊ tāgendo eū. ❡ In oppoſitum eſt euāgelium ❡ Rn̄deo dicēdū ſub iſta ꝯcluſione. ꝙ cōuenient̄ chriſtꝰ ſanādo leproſū tetigit eum Hac int̓ alias rōe. qꝛ chriſtꝰ venerat ſaluare mūdū nō ſolū diuina v̓tute ſȝ et ꝑ miſterīū incarnatōis ipiꝰ. ⁊ ideo freq̄nt̄ in ſanatione infirmoꝝ nō ſolū ptāte diuīa vtebat̄ curādo ꝑ modū iperij ſȝ et aliq̊d ad hūanitatē ꝑtinēs apponēdo. Un̄ ſup illud Lu. iiij Singulis manꝰ imponēs oēs curabat. dicit Cyrillꝰ. Quāuis ei d̓s potuiſſȝ oēs v̓bo pellere morboſ. tāgit tn̄ eos oſtēdēs ꝓpᷓam carnē efficacē ad p̄ſtanda remedia. ❡ Ad rōes in oppoſitū. ❡ Ad pmā rn̄det̄. ꝙ non erat ꝓhibitū ī lege tāge leproſū ei q̊ ex tactu ſuo poterat curare. ſicut Helias ⁊ Heliſeꝰ nō fecerūt ꝯ legē tangēdo mortuū ad reſuſcitādū. vt habet̄. iij. Reg. xvij. Et. iiij. Reg. iiij. Et ita chriſtꝰ nō fec̄ ꝯ legē. ❡ Ad ſcd̓aȝ rn̄det̄. negando cōſequentiā. Et rō ē. quia licȝ ſolo v̓bo curare potuit. appoſuit tn̄ manū rōne dicta.

Ad ſecundam queſti

onē q̄ queritur. Utꝝ ſit verū ꝙ iſte leproſꝰ poſtq̄ȝ fuit ſanatꝰ. ideo miſſꝰ ſit ad ſacerdotē ad ſignificādū ꝙ mundatꝰ a lepra pctī ꝑ ꝯtritōēȝ adhuc teneat̄ ſe oſn̄dere ſacerdoti ꝑ ꝯfeſſionē pctōꝝ. ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō. qꝛ ſi ſic. videret̄ ꝙ ꝯfeſſio a deo n̄ eſſȝ iſtituta ſȝ ſolū ab hoīe Jacobi. v. Confitemī alterutrū pctā vrā. ergo n̄ fuit verū illd̓. ❡ Scd̓o ſic. Culpa remittit̄ ꝑ grē infuſionē q̄ datur in contritōne Un̄ ſup illud p̄s. Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribulatꝰ. dicit glo. Cōtritio cordis eſt ſacrificiū q̊ ſoluūtur pctā. ergo non ē neceſſaria ꝯfeſſio ❡ Tertio ſic. Aliquibꝰ remiſſū ē peccatū ſine h̄ ꝙ legantur cōfeſſi ſicut patet de petro et maria magdalena. ⁊ de paulo. ſȝ nō ē minoris efficacie gratia remittēs pectm nūc q̄ȝ tūc fuit. ergo nec nūc

eſt de neceſſitate ꝙ hō a pctō mūdat⁹ ꝑ cō
tritōem ꝯfiteatur ſacerdoti ¶ In oppoſitū
eſt dictū doctoꝝ exponētiū h euangeliū vt
ſāct⁹ Thomas ⁊ magiſter Nicola⁹ d̉ lyra.
¶ Reſpōdeo dicendū ſub iſta cōcluſiōe.
ꝙ veꝝ ē qđ doctores illi dicūt. Pro c⁹ pleni
ori noticia ē notandū ꝙ paſſio chriſti ſīn c⁹
v̉tute nec actuale nec originale peccatuꝫ di
mittit̃ in nob̄ opat̃ ꝑ ſacramētoꝝ ſuſceptōꝫ
q̄ ex ipa efficaciā hn̄t. Et iō ad culpe remiſ;
ſionē et actual̉ ⁊ original̉ requirit̃ ſacramē
tū eccīe. vel actu ſuſceptū. vel ſaltē voto q̄n
articul⁹ neceſſitatis nō ꝯtēpt⁹ ipm̄ excludit
Illa āt ſacramēta q̄ ordināt̃ ꝯ culpā cuꝫ q̄
ſal⁹ eē nō p̄t ſūt de neceſſitate ſalutis. Et iō
ſicut baptiſm⁹ q̊ delet̃ originale peccatuꝫ ē
de neceſſitate ſalutis. Ita ⁊ pn̄ie ſacramētū
Sic āt aliq̄s ꝑ h ꝙ baptiſmū petit ſe mini;
ſtris eccl̄ie ſubijcit ad q̊s ptinet diſpēſatio
ſacramēti. ita et ꝑ h ꝙ ꝯfitet̃ peccatū ſuū ſe
miſtro eccīe ſubijcit. vt ꝑ h ſacramētū pn̄ie
ab eo diſpēſatū remiſſionē ꝯſeq̄t̃. q̄ cōgruū
remediū adhibere nō p̄t niſi peccatum co;
gnoſcat q̊d fit ꝑ ꝯfeſſionē peccātis. ⁊ ideo cō
feſſio ē de neceſſitate ſalutis e⁹ q̄ in peccatū
actuale mortale cecidit. ¶ Ad ratōnes in
oppoſitum. ¶ Ad p̄mam rn̄det̃ negando
minorē. Dicim⁹ ei ꝙ p̄ceptū de ꝯfeſſiōe nō
ē ab hoīe inſtitutū q̄zuis ſit a Jacobo pro;
mulgatū. ſꝫ a deo inſtitutionem habuit. q̄z
uis e⁹ exp̄ſſa inſtitutio nō legat̃. tn̄ quedaꝫ
p̄figuratio ip̄i⁹ inueīt̃. ſicut h in h ꝙ lepro;
ſum mundatū miſit ad ſacerdotes. q̄ q̄zuiſ
nō eēnt noui teſtamēti ſacerdotes. tn̄ i eis
noui teſtamēti ſacerdotiū ſignificabatur.
¶ Ad ſcdām reſpondet̃. negando ꝯſequē
tiā. Et ratio ē. q̄niam ad grē infuſionē cōſe
quendā ordinata ſūt grē ſacramēta. an̄ q̊ꝝ
ſuſceptōem vel actu vel ꝑpoſito aliq̄s gra
tiā nō ꝯſeq̄t̃. ſicut ptꝫ in baptiſmo. Et ſimili
ter ē de ꝯfeſſiōe ſine q̄ actu vel ꝑpoſito cul;
pa nō remittit̃. Vn̄ vt dicit Albert⁹ magn⁹
in. iiij. Oēs tres pn̄ie ptes ꝯiūctim opātur
circa peccatū. ſꝫ nō oportet ꝙ aſſint in actu
ſed vnam vel duas ſufficit eſſe in actu ⁊ ali
am vel alias eē in ꝑpoſito. ¶ Ad tertiam
rn̄det̃. negando ꝯſeq̄ntiam. Et rō ē duplex

Prima ꝙ lꝫ nō legat̃ ꝯfeſſio Petri ⁊ mag
dalene. tn̄ ꝯfeſſi credūt̃. Multa ei facta ſūt
q̄ ſcp̄ta n̄ ſūt. ſicut innuit̃ in fine iohannis.
Scda rō. qꝛ chriſt⁹ hꝫ ptātem excellētie i ſa
cramentis. vnde ſine his q̄ ad ſacramentū
ptinēt p̄t rem ſacramēti ꝯferre.

Ad tertiam queſtōeꝫ

q̄ querit̃ circa ſecundū miraculū. Vtruꝫ in
chriſto fuit admiratio. ſic ꝓcedit̃. Et videt̃
ꝙ nō potuit in eo eſſe ¶ Primo ſic. Admi
ratio ſic colligit̃ p̄mo meta. nō ē niſi ignorā
tis. ſꝫ in chriſto nō fuit aliq̄ ignorātia q̄ ve;
nit illuminare his q̄ in tenebris et i vmbra
mortis ſedent. ergo nō fuit in eo admiratō
¶ Scdo ſic. Dicit ariſtotiles. iiij. ethicoꝝ.
ꝙ magnanim⁹ nō eſt admiratiu⁹. ſed chri;
ſtus fuit magnanim⁹. ergo in chriſto non
fuit admiratio. ¶ Tertio. Null⁹ admirat̃
de eo q̊d ipe facere p̄t. ſꝫ chriſtus facere po;
tuit q̄cq̄d magnū erat in reb⁹. ergo videt̃ ꝙ
de nullo admirabat̃. ¶ In oppoſitū ē euan
geliū pn̄s. ¶ Rn̄deo dicenduꝫ ſub certis
ꝯcluſionib⁹. Prima ꝙ in chriſto nō potu;
it eē admiratio q̄ntum ad ſciam diuinaꝫ q̄
ē eterna. Probat̃ ꝯcluſio. Admiratō ꝓpe
eſt de nouo aliq̊ īſolito. in chriſto āt n̄ pote
rat eē aliq̊d nouū et inſolitū q̄ntum ad ſcie
tiaꝫ diuinam qꝛ nihil cognoſcit de nouo.
Scda ꝯcluſio. In chriſto nō potuit eē ad;
miratio q̄ntum ad ſciam hūanam qua co
gnoſcit res in v̉bo. Patet cōcluſio. Quia
aīa chriſti ab inſtanti ꝯceptōnis cognouit
oīa in v̉bo q̄ cognoſcit v̉bū ſciētia viſionis
et hec ſūt oīa q̄ hn̄t eē ſm̄ quāq̄ꝫ differētiaꝫ
tp̄is. cuiuſmodi ſunt p̄ſentia p̄terita ⁊ futu
ra. ergo. ꝛc. ¶ Tertia ꝯcluſio. In chriſto nō
potuit eē admiratio ſm̄ ſciam q̄ cognoſcit
res ꝑ ſpecies inditas. Patet ꝯcluſio Quo
niā aīa chriſti ab hora ꝯceptōis fuit ꝑfecta
habitib⁹ oīm ſcientiaꝝ. Quarta concluſio
Admiratio potuit eē in Chriſto et fuit ſm̄
ſciam expimentalē. Patet ꝯcluſio. Quia
ſm̄ hāc potuit aliq̊d nouū inſolitū videre
⁊ cognoſcere ſm̄ q̊d poterāt q̄tidie aliqua
noua occurrere. ¶ Ad ratōes in oppoſitū.
¶ Ad p̄mā reſpondet̃. negando ꝯſequētiā

tiā. Et ratio eſt. q2lz chriſt⁹ nihil ignoraret. potuit tñ de nouo aliq̄d occurrere experimentali e⁹ ſcientie ex quo admiratio cauſaretur. ¶ Ad ſcḋam rñdet̄. negando ꝯſeq̄ntiam. Et rō ē. q2 chriſtus admirabatur ꝺ̄ fide Centurionis. non ea ratione ꝙ eſſet magna q̄ntum ad ip̄um. ſed quia erat magna q̄ntum ad alios. ¶ Ad tertiam reſpondetur negando conſequentiam. Et ratio eſt. quia licet chriſtus poterat facere om̄ia ſ̄m virtutem diuinitatis ſ̄m quam admiratō in eo non erat. ſcientie tamē eius humane experimentali poteſt aliquid noui occurrere de quo potuit cauſari in eo admiratō ſicut dictum eſt.

Ad quartam queſtō

nem qua queriť. Utrum ſit verum ꝙ chriſtus non inuenit tantam fidem in iſrael ſicut in centurione. ſic ꝓceditur. Et videtur q̄ non. ¶ Primo. Quia in Abraā Iſaac et Jacob maior fides fuit. ergo. ꝛc. ¶ Scḋo arguitur de beatiſſima virgine maria. Cui dictum eſt. Beata que crediſti. quoniaꝫ perficienter in te que dicta ſunt tibi a dn̄o. Luce. j. ¶ Tertio idem arguitur de apoſtolis. qui dicuntur ṗmitias ſpiritus habuiſſe. ¶ In oppoſitum ē euangelium preſens. ¶ Reſpondeo dicendum iuxta Albertuꝫ ſuper Mattheum. Q, fides dicitur magna dupliciter. ſcilicet intenſiue ⁊ facilitate credendi. Intenſiue poſſibile fuit ꝙ maior fides fuit i mlt̄is iudeis ſ̄m ſtatū etiā p̄ñtē. Sꝫ q̊ ad facilitatē credēdi nō inueīt tantā. q2 iudei q̄ crediderūt ꝑ miracl'a inducti ſūt et edocti per ſcṗturas crediderunt. Iſte āt non. ¶ Ad rarōnes in oppoſitum dicēdū. ¶ Ad ṗmam reſpondetur ꝙ non loquebatur chriſtus de illo priore iſrael in q̊ prophete et patriarche fuerunt. Unde Beda in Omelia dicit ſic. Non inueni tantam fidem in iſrael. non in illo priore iſrael ī quo nominati ſunt prophete et iuſti. ſed ſignificat fidem illius ſupple iſrael. hoc eſt ſup omnes qui tunc fuerunt tribus iſrael. et nō ſuper illum qui ab initio fuit iſrael. nec ſuper eos qui poſtea prophete et iuſti inuenti ſūt in iſrael. Et per hoc patet reſpōſio ad argumenta ꝺ̄ beata virgine et de apoſtolis qui ſuper omnes alios iuſti et ſancti inuēti ſūt in iſrael. Uel dicendum vt dicit Albertus ꝙ cum chriſtus dixit. Non inueni tantam fidem in iſrael. non includit illos quib⁹ loquebatur ſed alios de iſrael.

¶ Dominica tertia eſt

euāgelium. In illo tp̄e. Aſcendente ieſu in naui culam. ꝛc. Math. viij. Circa quod veniunt diſputande ſequentes queſtiones. ¶ Primo. Utruꝫ eccleſia vniuerſalis iuxta gloſam per nauiculam deſignata tempeſtate alicuius tribulationis quandoqꝫ ita concutietur vt naufragium patiatur. ¶ Secundo. Utrum fuit verum ꝙ mare et venti obedierūt chriſto.

Ad primā queſtō

nem qua queritur. Utruꝫ vniuerſalis eccleſia iuxta gloſam euangelij ꝑ nauiculam deſignata quandoqꝫ tempeſtate tribulatōnis ita cōcutietur vt naufragiū patiatur. Et videť ꝙ ſic. ¶ Primo. Danielis. ix. ſcribitur. Deficiet hoſtia et ſacrificium. et erit in templo abominatio deſolationis. et vſqꝫ ad conſūmatōnem et finem perſeuerabit deſolatio. ſed cum ꝺ̄fecerit fides et hoſtia et ſacrificiū deficiet eccl̄ia Dicēni aug⁹. Ubi fides ibi eccl̄ia. ergo. ꝛc. ¶ Scḋo ſic. Sic̄ vniuerſitas iudeoꝝ q̄ ṗ⁹ eccl̄ia dicebať iā ñ ē in eccl̄ia. vñ tota eccl̄ia iudeoꝝ videť defeciſſe. Dedit eī illi ꝺ̄s libellū repudij. ṗmo decē tribub⁹ ⁊ poſtea duab⁹ vt ꝺ̄r Hiere. iij. et. v. vbi ſic habeť. Preuaricata ē dom⁹ iſrl' ⁊ dom⁹ iuda dic̄ dñs. ꝛc. ergo pari rōe tota eccl̄ia chriſtianoꝝ ē defectibilis. ꝯſeq̄ntia videtur bona. ¶ Tertio ſic. Lu. xviij. Poſt denūciatōeꝫ futuraꝝ tribulationū ꝺ̄r. Uerūtñ fi. ho. veniēs putas inueniet fideꝫ in t̄ra. Ħ aūt nō videť dictū niſi ꝙ fides ante ꝯſūmatōeꝫ ſecl̄i deficiet. ⁊ ꝑ cōſequēs eccl̄ia. ¶ In oppoſitum eſt hic gloſa. ¶ Reſpondeo dicendū ſub duab⁹ cōcluſionib⁹. Prima ē ꝙ eccl̄ia catholica conuenienter deſignatur ꝑ naueꝫ ſiue nauiculā.

Iſta ꝯcluſio ꝓbat̃. Pꝛio ꝑ illud. Prouer.
vlt. Facta eſt q̃ſi nauis inſtitoꝛis. Et h̃ q꞉ vt
dicit Albertꝰ magnꝰ. Uirtutū mercibus ⁊
meritoꝝ theſauris ampliſſimis atq꞉ p̄cio-
ſiſſimis onuſta ē q̃bꝰ filij ſui mercati ſūt re
gnū celoꝝ. In ea ei ſola ſūt v̓tutes q̃bus adi
piſcit̃ felicitas vite et̃ne. iuxta. c. Oēs. xxviij.
q. j. Scđo patet ꝯcluſio. Quoniā eccleſia ē
vehiculū q̊ ꝑ mare hꝰ ſcl̄i q̃ntūcūq꞉ crebis
vētoꝝ flatibꝰ ⁊ aq̃ꝝ fluctibꝰ. i. tēptationū
plagis ⁊ verberibꝰ fatiget̃. fideles in ea con
tenti ad portū future beatitudinis ꝑducū
tur. Ūn̄ ſicut extra arcam regnāte diluuio
nullꝰ ſaluatꝰ eſt. ita nullꝰ extra ecc̄iā oīno
ſaluat̃. Unde extra de ſum. tri. et fi. catho. c.
j. ⁊ xxiiij. q. j. q̊niam verꝰ ⁊ btūs Gregoꝛiꝰ ī
moralibꝰ. et habet̃ in c. q꞉. eadē cā. ⁊ q. ecc̄ia
ſola eſt que intra poſitos valida caritatis
cōpago cuſtodit. Ūn̄ aqua diluuij arcam
q̃dem ad ſublimioꝛa ſuſtulit. oēs āt q̊s ex-
tra inueīt extinxit. Scđa ꝯcluſio ē. ꝙ naui-
cula vniuerſalis ecc̄ie nūq꞉ tāta tēpeſtate
tribulatōis vexabit̃ ꝙ naufragiū patiatur
Iſta ꝯcluſio ꝓbat̃. p̄mo ſic. Auguſtinus in
tractatu de catholica veritate dic̃. Sic na-
uicula. i. ecc̄ia chriſti in medio maris vide
licet mūdo diu iactata ē fluctibꝰ. ſ꞉ vexata
nō diſſoluta aut ſubmerſa. q꞉ ille īperauit
vento ⁊ mari q̃ eidē ecc̄ie ꝓmiſit vſq꞉ ī finē
affuturū. Scđo ꝯcluſio ꝑ꞉ ex illo Ambroſij
q̃ ita dicit in q̊dam ſermone. Nauim eccle
ſiam debemꝰ accip̄e in ſolo mūdi huiꝰ cō-
ſtitutā q̄ et ſi vndaꝝ fluctibꝰ aut ꝓcellis ſe-
pe vexet̃. tn̄ nūq̃ ꝑt ſuſtiṅe naufragiū. q꞉ ī
arboꝛe eiꝰ. i. in cruce chriſtꝰ erigit̃. in puppe
pater reſidet gubernatoꝛ. pꝛoꝛam paclitus
ſeruat ſpūs. hanc ꝑ anguſta huiꝰ mūdi fre
ta duodecim remiges ducūt. i. duodecim
apoſtoli. et ſimilis numerꝰ ꝓphetarū. Ter
tio patet ꝯcluſio ex illo Mat. xvj. vbi chri-
ſtus ait. Sup hanc petrā edificabo ecc̄iā
meā. et poꝛte inferi nō ꝑualebūt aduerſus
eam. Plane h̃ non eſſet ſi ecc̄ia q̄nq꞉ tribu
latōibꝰ aut impugnatōibꝰ vexata naufra-
gium eſſet paſſura. ¶ Ad rōnes in oppoſi
tum. ¶ Ad p̄mā reſpōdetur. negando cō-
ſequentiā. Et ad dictū Danielis reſpōdet̃
dupliciter. Pꝛimo ꝙ nō videt̃ loq̄ de con-
ſūmatōne totiꝰ ſeculi. ſed de finali deſolatiō
ne ciuitatis hieruſalē. in qua locꝰ ſanctifi-
catiōis erat. et ita nō eſt ad ꝓpoſitum. Se
cūdo reſpondet̃ ꝙ dato ꝙ dictū Danielis
accipiat̃ de ꝯſūmatōne ſeculi et abomina-
tionē nominet antichriſtū hoīem pecca
ti q̃ in templo ſedens extollens ſe ſup omē
qđ dr̄ deus. ij. Theſſal̃. ij. Non eſt intelligē-
dum ꝙ fides totaliter d̓ficiat q̄n ſemꝑ apđ
aliquos fides ecc̄ie firma atq꞉ īmutabilis
vſq꞉ in finem ſeculi ꝑmanebit. Ita chriſtꝰ
pollicitꝰ eſt petro. quem vniuerſalis ecc̄ie
ſue paſtoꝛem et vicariū ꝯſtituerat. dicens.
Ego rogaui ꝓ te petre vt nō deficiat fides
tua. Luce. xxij. ¶ Ad ſcđam rn̄det̃. negādo
aſſumptū. q̊niam ecc̄ia de iudeis nūq꞉ ita
defecit q̄n ſemꝑ in ea aliqui eſſent iuſti. in
quibus integra fides et caritas inuiolata
ꝑſeueret. ſed ſcp̄tura ita abſolute loquitur
quia compatōne maloꝝ illo tempoꝛe pau
ciſſimꝰ erit numerus bonoꝝ. ¶ Ad terciā
rn̄det̃. negando ꝯſequentiā. et ad dictū q̊d
Luce. xviij. habetur. Reſpondetur q̊d illud
dictum eſt non ꝙ oīno fides ſit defectura.
ſed ꝓpter paucitatem fideliū que tempoꝛe
antichriſti erit ꝓpter maximā tribulatiōes
q̄ tempe illo vigebit.

Ad ſecūdā queſtiōē

qua querit̃. Utrū fuit verū ꝙ mare ⁊ venti
obedierūt chriſto. ſic ꝓceditur. Et videt̃ ꝙ
non. q꞉ res ſine ſenſu et ſine rōne nō p̄nt di
ci obedire alicui. cum nec capere nec intel-
ligere poſſint p̄ceptum imperantis. ſ꞉ ma-
re et venti ſunt hmōi. ergo non videnẗ dici
poſſe obedire. ¶ Scđo ſic. Qui obedit do
ꝯfoꝛmat voluntatē ſuā voluntati diuine.
ſed iſta cum ſint ſine intellectu et volunta-
te non poſſunt dici conformare voluntatē
ſuam diuine. ergo. ⁊c. ¶ Tertio. Obedien-
tia eſt virtus moꝛalis. ſed mare ⁊ vēti non
ſunt capacia virtutis. ergo nec poſſunt di-
ci obedire alicui. ¶ In oppoſitum eſt euā-
gelium preſens. ¶ Reſpondeo dicendū
ſub iſta ꝯcluſione. ꝙ mare et venti obedie-
rūt chriſto. Iſta ꝯcluſio patet ex euāgelio.

Pro cuiꝰ intellectu eſt notandū ꝙ obediē
na dr̄ duobꝰ modis. Uno mō vt vtus qua
animꝰ ſubijcit̄ mandatis imperātiſ vt fiāt
et h̄ modo obediētia non cadit niſi in crea
tura intellectuali q̄ ſola capax eſt virtutis
vt arguebat̄. Alio modo dr̄ obediētia ope
ratio qua mobile vel ſubiectū ſtatim expe
dit et ſine quacūqꝫ repugnātia exequitur
ordinē ꝛ diſpoſitōem ſui motoris ſiue pn̄
cipium agentis. et h̄ modo eſt in oī creatu
ra potentia obedientialis ad exequendū ꝛ
operādū quicq̄d deus. q̄ imobilis manēs
dat cūcta moueri. ꝺ creatura ordinauerit
vel diſpoſuerit. Unde pſ. cxlviij. dr̄ Statu
it ea in eternū et in ſeculū ſeculi p̄ceptū po
ſuit ꝛ nō p̄teribit. Et infra. Ignis grādo nix
glacies ſpūs p̄cellaꝝ q̄ faciūt verbum eius
Et Amos. ix. dicit dn̄s. Mandabo ſerpē
ti et ipſe deuorabit eos. ꝛ h̄ mō dicūt̄ venti
et mare obediuiſſe chriſto. ſicut creat̄a ſuo
creatori. ¶ Ad rōnes in oppoſituꝫ. ¶ Ad
p̄mā rn̄det̄. ꝙ rō p̄cedit ꝺ obedientia. p̄mo
modo ſumpta. licet dicat Albertꝰ magnus
ſup Mattheū. ꝙ oīs creatura ſenſū habet
naturalē qua imperiū p̄cipit et p̄ficit crea
toris q̄ꝫuis in ſe ſit inſenſibilis. Et ideo di
ſtinguit Yſaac ph̄s ſenſus naturales ꝛ ani
males eē in rebꝰ inſenſibilibꝰ. hec Albertꝰ.
¶ Ad ſcd̄am et tertiam ratōnes eadeꝫ eſt
reſponſio. Loquunt̄ enī de obedientia pri
mo modo ſumpta. nos vero de obediētia
ſcd̄o modo capta.

In quarta dominica

poſt octauas Eph̄ie eſt euangeliū. In illo
t̄pe. dixit ieſus parabolā hāc. Simile factū
ē regnum celoꝝ hōi. ꝛc. Mat. xiij. Circa q̄d
p̄nt diſputari ſequētes queſtiones. ¶ Pri
mo. Utrum diabolꝰ ſup̄ſeminauerit ziza
niā. i. hereſes ī agro dn̄ico. ¶ Scd̄o. Utꝝ
heretici ſunt eradicandi per mortē de vita
preſenti.

AD primā queſtō
nem qua querit̄. Utrum diabo
ſup̄ſeminauerit zizaniā. ꝛc. ſic p̄ce
dit̄. Et videt̄ ꝙ non. ¶ Primo ſic. Euāge
liū dicit ꝙ inimicꝰ hō h̄ fecit. ſꝫ diabolꝰ non
eſt homo. ergo nō ſup̄ſeminauit zizania.
¶ Scd̄o ſic. Hereſes ex libero arbitrio ho
minis p̄cedūt. Un̄ vt ait Hieronimꝰ. ꝛ ha
bet̄. xxiiij. q. iij. in ca. hereſis. Hereſis grece
ab electiōe dr̄. q2 eam vnuſq̄ſqꝫ eligat diſci
plinā quā putat eē meliorē. ſed diabolꝰ nō
poteſt ſup̄ libero arbitrio. ergo nō p̄t ſup̄ſe
minare aliq̄d in eo. ¶ Tertio ſic. Deꝰ agēs
ex p̄poſito cognoſcit ſuū effectū. ſꝫ diabolꝰ
internas cogitatiōes nō p̄t p̄uidere. vt dic̄
Auguſtinꝰ li. de ecc̄iaſticis dogmatibꝰ. er
go nō p̄t aliq̄d ſemiare. ¶ In oppoſitū eſt
euāgeliū p̄ns. ¶ Reſpondeo dicendū ſub
iſta ꝯcluſiōe. ꝙ diabolꝰ ſup̄ſemiauit ī agro
dn̄ico hereſes et errores. Iſta ꝯcluſio patꝫ.
Nam poſtq̄ꝫ chriſtꝰ lux mūdi et veritatis
in agrū ſemiauit fidei doctrinā p̄ ſe ꝛ ſuos
ap̄los in agro dn̄ico. poſt morteꝫ eoꝝ dia
bolus inuidens fidei ſemiate in cordibꝰ fi
deliū q̄ fundamētū erat religionis chriſti
ane ſup̄ſemiauit zizaniā ſuadendo ꝛ ſugge
rendo errores hoībꝰ. ꝛ ita plures ad p̄fidiā
hereſis induxit. q̄ ducit ad mortē. Hic Sap.
ij. dr̄. ꝙ inuidia diaboli mors intrauit in or
bem terraꝝ. Et Joh̄. viij. dr̄ de diabolo. Ille
homicida fuit ab initio et in veritate n̄ ſte
tit quia veritas non eſt in eo. Cum eniꝫ lo
quitur. id eſt. ſuggerit. mendaciū ex p̄prijs
loquitur. quia mēdax eſt ꝛ pater eꝰ. ¶ Ad
ratōnes in oppoſitū. ¶ Ad p̄mam dicitur
ꝙ ibi in euangelio inimicus homo dicitur
diabolꝰ vt exponunt doctores. Dicit̄ autē
diabolus homo. tum p̄pter defectuꝫ a dei
tate. pſ. Exurge dn̄e nō p̄ualeat hō. Tum
q2 diabolꝰ vincit hoīem. pſ. Eripe me dn̄e
ab hoīe malo. ꝛ dr̄ inimicꝰ p̄pter ꝯſūmataꝫ
maliciā eiꝰ. ¶ Ad ſcd̄am rn̄det̄. negando
ꝯſeq̄ntiaꝫ. dicimꝰ ꝙ licet diabolꝰ nō poſſit
ſup̄ libero arbitrio directe mouendo illud
poteſt tamen bene per modum ſuadentis
et ſic diabolus ſeminat hereſes et errores ī
cordibus hominū. Unde augꝰ. iiij. ꝺ trini.
dicit ꝙ diabolus ſua ſubtilitate malignos
affectus inſpirat. Et Beda dicit ſup̄ Actꝰ
apoſtolorum. ꝙ animam in affectum ma
licie trahit.

Ad ſecūdā queſtiōꝫ

q̄ querit̄. Utꝝ Hetici ſūt eradicādi ꝑ morteꝫ
ꝺ vita pñti. ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ n̄. ¶ Pri
mo ex euāgelio pñti. vbi ꝺꝛ ꝙ ꝑmittāt ziza
nia creſcere vſqꝫ ad meſſeꝫ. meſſis āt ē̄ finis
ſeculi. ſꝫ Hetici ꝑ zizaniā deſignāt̄. ergo Heti
ci tolerandi ſūt ꝛ n̄ inficiendi. ¶ Scđo ſic
Aplūs. ij. Thi. ij. Seruū dei oportet eē̄ mā
ſuetū. i. cū modeſtia coꝛripienteꝫ eos q̄ reſi
ſtūt veritati. neqñ det illis ꝺs penitentiam
ad cognoſendā v̄itatē ꝛ reſipiſcāt a laqueiſ
diaboli. ſꝫ ſi Hetici n̄ tolerarent̄ ſꝫ moꝛti tra
derent̄ auferreret̄ eis facultas penitendi. er
go tolerādi ſūt ꝛ n̄ inficiēdi. ¶ Tertio ſic.
Nihil enī ꝺꝫ impugnari niſi qđ ē ꝯ amici
ciā. ſꝫ diuerſitas opinionū nō ē ꝯ ꝯcoꝛdiaꝫ
amicicie. vt ph̄s dicit. iiij. ethi. ergo Hetici n̄
ſūt extirpādi ſꝫ tolerādi. ¶ In oppoſitum ē
aplūs ad Titum. iij. Hereticū pꝰ ꝑmam ꝛ
ſcđam correptōem deuita. ſciēs qꝛ ſubuer
ſus ē q̄ eiuſmodi eſt. ¶ Reſpondeo dicen
dū ſub iſta ꝯcluſione. Heretici maifeſti qñ
ſine periculo p̄t fieri exterminādi ſunt per
moꝛtē de vita pñti. Iſta ꝯcluſio patet. qꝛ ta
les ſūt coꝛruptiui et infectiui alioꝝ. ſm̄ illđ
ij. Thi. ij. Heretici multū ꝓficiūt ad impie
tatē. ſermo eoꝝ vt cancer ſerpit. Que cōclu
ſio ptꝫ ꝑ aplm̄. j. Coꝛ. v. Qui p̄cepit exmi
nare vetꝰ fermentū ne totā maſſā coꝛrūpat
Et Hyero. vt habet̄. xxiiij. q. iij. reſecāde ſūt
carnes putride et ſcabioſa ouis a caulis re
pellenda ne tota domꝰ maſſa et coꝛpꝰ ꝛ pe
coꝛa ardeat. coꝛrūpat̄. putreſcat. ꝛ intereat
Arriꝰ āt in alexādꝛia vna ſcintilla fuit. ſed
q̊niam nō ſtatim oppreſſa eſt totū oꝛbē eiꝰ
flāma populata ē Scđo ꝓbat̄ ſic. qꝛ ſūt ho
micide. vita eī ſpūalis multo melioꝛ eſt q̄ꝫ
coꝛpalis. ſꝫ homicide extirpant̄ q̄ auferunt
hoībꝰ vitam coꝛporaleꝫ. vt habet̄ Exo. xxij.
Maleficos nō patieris viuere. ergo mlt̄o
ampliꝰ Hetici q̄ auferūt hoībꝰ vitā ſpūaleꝫ
Tertio ſic ꝓcedit̄. In q̄ntum Hetici ſūt falſa
rij chꝛiſtiane fidei. multo grauiꝰ ē coꝛrūpe
fidē ꝑ quā ē aīe vita. Juſtꝰ enī ex fide viuit.
Abacbuc. ij. Et ad Roma. j. q̄ꝫ falſificare
monetā ꝑ quā tēpali vite ſubuenit̄. ſꝫ falſa
rij pecunie ſtatim ꝑ p̄ncipes ſeculares moꝛ
ti tradūt̄. ergo multo foꝛtiꝰ Hetici ſtatiꝫ qñ
ꝺ hereſi vincunt̄ pñt iuſte occidi. Quarto
ꝓbatur ꝯcluſio. In q̄ntum Hetici dicunt̄ lu
pi. Lupi ſūt ab ouibꝰ arcendi paſtoꝛis offi
cio. Joh. x. ſed Hetici ſunt lupi Act. xx. ergo
iuſte veniūt extirpandi. Quinto ꝓbat̄ con
cluſio. In q̄ntum Hetici ſunt blaſphemi in
chꝛiſtū Leuit. xxiiij. ꝺꝛ. Qui blaſphemaue
rit nomen dñi moꝛte moꝛiat̄. ſꝫ Hetici ſunt
hmōi. ergo merito veniūt extipandi ꝑ moꝛ
tem magis q̄ꝫ rei crimine leſe maieſtatis.
¶ Ad ratōnes in oppoſitū. ¶ Ad primā
reſpondet̄. ꝙ deꝰ nō vult Heticos ꝑmitti vi
uere abſolute. ſed in caſu tantū. ſ. qñ n̄ pñt
ſeparari a fidelibus ſine periculo fidelium
Et h̄ ꝯuenit duplici de cauſa. Una qñ non
bene cognoſcunt̄ nec bene diſtinguunt̄ a fi
delibꝰ. Alia qñ habent tantos defenſoꝛes
ꝙ ſi ꝯtra eos procedat̄ maius ꝑiculum in
eccl̄ia ꝓbabiliter extimetur. vt ſciſmaticos
vel interfectoꝛes fidelium a fautoꝛibꝰ here
ticoꝝ. tunc enim ꝑmittendi ſunt ꝓpter ma
ius periculum euitandū. vbi aūt nō occur
runt iſta pericula ſunt ſeparandi ab eccl̄ia
et iuſticie ſeculari relinquendi vt extermi
nentur ꝑ moꝛtem ſicut dictū eſt. ¶ Ad ſe
cūdam rn̄det̄. negando ꝯſequentiaꝫ. Et rō
eſt. quia modeſtia illa vt ꝑmo et ſcđo com
piatur ꝙ ſi redire noluerit. iam pro ſubuer
ſo habetur. vt patet in autoꝛitate apoſtoli
inducta ¶ Ad tertiā rn̄det̄. negādo ꝯſeq̄n
tiam. Tum quia philoſophus loquitur ꝺ
opinionibus ſpeculatiuis tantum. Tum
quia conſenſus in vnitatem fidei eſt p̄nci
pium coniunctionis in caritate. et ideo di
ceſſꝰ a fide excludit amicitiā failiaritatis.

Dominica ſeptuageſ

ſime ē euāgeliū. In illo tp̄e. dixit ieſus pa
bolā hāc. ꝛc. Mat. xx. Circa q̊d pñt diſputa
ri ſeq̄ntes q̄ſtiones. ¶ Prima. Utrū oēs
hoīes ad etnā btītudinē a deo ſint vocati.
¶ Scđa. Utꝝ req̄rāt̄ aliq̄ opa hoīm ad btī
tudinē ꝯſeq̄ndā a ꝺo. ¶ Tertia. Utrū oīm
laborātiū ī vinea dñi ſit vnū remuneratio
nis ꝑmium.

AD primā queſtōnem qua querit̄. Utrum oēs homines ad eternā beatitudinem a deo ſint vocati. ſic ꝓcedit̄ ⁊ videtur ꝙ non. ¶ Primo ſic. Deus non diligit omēs homines. ergo nō oēs hoīes ab eo ſūt vocati ad beatitudinē. ꝯſequentia eſt bona. antecedens patꝫ ex illo. ps. Iniqͦs odio habui. Et illud. Odiſti oēs q̄ opant̄ iniquitatem. ¶ Scđo ſic. Nullus excecatꝰ a deo poteſt dici vocatꝰ a deo ad ꝑcipiēdā beatitudīeꝫ eternā. patet. ſꝫ deꝰ hꝰ ſcłi excecauit mentes infideliū. vt dicit aplus. ij. Coꝝ. iiij. ergo. ⁊c. ¶ Tertio reprobati a deo non pn̄t dici vocati a deo ad beatitudinē. ſꝫ multi ſūt a đo reprobati. Unde apl's ad Roma. j. Dedit eos in reprobū ſenſū. ergo nō oēs homīes ſūt a đo vocati ad beatitudinē. ¶ In oppoſitū eſt euāgeliū pn̄s. Item illud Luce. xiiij. Homo quidam fecit cenam magnā et vocauit multos. Per cenā vt ait glo. etna beatitudo intelligit̄. ¶ Reſpondeo dicendū ſub iſta ꝯcluſione. ꝙ oēs hoīes ſūt a đo vocati ad beatitudinē. Que cōcluſio probat̄. Primo ex illo. j. Thi. ij. Uult deꝰ oēs hoīeſ ſaluos fieri ⁊ ad agnitōem v̇itatis venire. Scđo ſic. Omēs hoīes facit deꝰ capaces beatitudinis. ergo oēs ſūt vocati ad beatitudinē. ꝯſequentia videtur bona. alias fruſtra fuiſſent facti capaces eꝰ. aſſūptum ptꝫ qꝛ oēs hoīes ſūt facti ad imaginem et ſimilitudinem dei. Geñ. j. Dicit autem Auguſtinus ꝙ eo eſt homo dei capax qꝛ ad imaginem dei eſt. Tertio ſic. omnes homines appetunt beatitudinem. ergo videtur ꝙ ad illam ſint a deo vocati. aſſumptū probat̄ ꝑ illud Boetij. iij. de ꝯſolatōe dicentis ꝙ mē tibus oīm hoīm veri boniqꝫ cupiditas eſt inſerta. ſed verum bonū eſt qđ nos beatos facit. ergo ꝯcluſio vera. ¶ Quarto ſic. Sicut dicit Dionyſiꝰ. Deus equalit̄ oīa diligit. ⁊ ꝯſequens oēs hoīes equalit̄ diligit. ſꝫ aliquos vocauit ad beatitudinē. ergo omneſ hoīes. Quinto. Omnibus hoībus dedit legem mandatoꝝ per quoꝝ obſeruantiam acquiritur vita eterna. ſm illud. Si vis ad vitam ingredi ſerua mandata dei. Matth. xix. Sexto. Tribuit etiam omibꝰ ꝯſilia ad ꝑfectionem habendam. tribuit remedia ſcilꝫ ſacramenta ad ſananda vulnera peccatoꝝ. ergo videtur ꝙ oēs hoīes ſint a deo vocati ad eternam beatitudinem.

¶ Ad ratōes in contrariū. ¶ Ad p̄mam r̄ndetur. negando aſſumptū. et ad ꝓbatōꝫ dicimꝰ ꝙ nihil ꝓhibet vnū et ideꝫ ſm aliqͦd amari ⁊ ſm aliqͦd odio haberi. Deꝰ igitur peccatores inq̄ntum ſunt nature quedam amat. ſic eni̇ et ſunt ⁊ ab ip̄o ſūt. inquantuꝫ vero pctōres. nō ſūt ſed ab eſſe deficiūt. ⁊ h̄ in eis a deo non eſt. vnde ſm h̄ ab ip̄o odio habētur. ¶ Ad ſcđam r̄ndet̄. negando ꝯſequentiaꝫ. et ad id quod dicitur. ꝙ deus excecat mentes aliquorum. dicendum ꝙ nō dicitur excecare maliciam infundendo. ſed ex demeritis hominum grām non infūdēdo. Pro quo notandum ꝙ excecatio dicitur priuatio gratie. quia gratia ē quoddā lumen anime et ꝑfectio quedā habilitans ad bonum ipſam animā. Aliquem auteꝫ carere gratia ex duobus contingit. Tum quia ip̄e non vult recipere. Tum quia đs non ſibi infūdit vł non vult ſibi infundere. Horum autē duoꝝ talis eſt ordo vt ſecundum non ſit niſi ex ſuppoſitione p̄mi. Cum enim deus nihil velit niſi bonum. nō vult iſtum carere gratia niſi ſm qđ bonū eſt. ſꝫ ꝙ iſte careat grā. nō ē bonū ſimplicit̄. Unđ hoc abſolute conſideratū non eſt volitum a deo. eſt tn̄ bonū ꝙ careat gratia. ſi eaꝫ habere non vult. vel ſi negligent̄ ſe ad eam habendam preparat. quia iuſtum eſt ⁊ h̄ mō eſt a deo volitum. Patet ergo ꝙ huiuſmodi defectus abſolute cauſa prima eſt ex ꝑte hominis qui gratia caret. Ex parte autem dei nō eſt cauſa huiꝰ defectus niſi ex ſuppoſitione illius quod eſt cauſa ex parte hominis. Et per hunc modum quandoqꝫ inuenitur deus dici cauſa excecatōnis et obduratōnis. non mutendo maliciam. ſed non impartiendo gratiam quod in ipſo eſt. Et ita patet quid dicendum ſit ad autoritatem apoſtoli. ¶ Ad tertiam reſpondetur. negando conſequentiam. Et ratio eſt.

Hec eni eſt differentia ſm ſanctū Thomā
int̄ p̄deſtinatōem ⁊ reprobatōnem. q2 p̄de
ſtinatio eſt cā e⁹ q̄d expectat̄ in futura vita
in p̄deſtinatis. ſcꝫ glīe et e⁹ q̄d ꝑcipit̄ in p̄nti
ſcꝫ grē. Reprobatio v̄o nō eſt cā e⁹ q̄d eſt ī
p̄nti ſcꝫ culpe. ſꝫ eſt cā derelictōis a deo Eſt
tn̄ cā ei⁹ q̄d reddit̄ ī futuro. ſcꝫ. pene eterne.
ſed culpa ꝓuenit ex libero arbitrio ei⁹ q̄ re
probat̄ et a gratia deſeritur. Et ſm h̄ verifi
cat̄ illō ꝓphe Oſee. xiij. Ex te ꝑditio tua iſrl̄

Ad ſecundam queſti

onē qua querit̄. Utrum requirant̄ aliqua
opa hoīm ad beatitudinē ꝯſequendā a d̄o
ſic ꝓcedit̄. Et videtur q̄ nō. ¶ Primo ex il
lo ad Roma. iiij. Beatitudinē hoīs cui d̄s
ꝯfert iuſticiā ſine opib⁹. ergo nō requirūt̄
aliqua opa hoīs ad beatitudinē ꝯſeq̄ndā.
¶ Scd̄o ſic. Deus cū ſit agens infinite v̄
tutis nō p̄exigit in agendo materiā aut di
ſpoſitōem materie. ſed ſtatim poteſt totuꝫ
producere. ſed opa hominis cum non re
quirant̄ ad beatitudinē ſicut cā efficiēs. nō
p̄nt requiri ad eam niſi ſicut diſpoſitōnes.
ergo de⁹ q̄ diſpoſitiones nō p̄exigit agēdo
beatitudinē ſine p̄cedentib⁹ opib⁹ confert
¶ Tertio. Sicut de⁹ eſt actor beatitudīs
imediate. ita ⁊ naturā imediate inſtituit. ſꝫ
in p̄ma inſtitutōne nature ꝓduxit creat̄as
nulla diſpoſitiōe p̄cedente vel actōne crea
ture. ſed ſtatim fec̄ vnūq̄dq; pfectū in ſua
ſpecie. ergo videt̄ q̄ beatitudinem ꝯfert ho
mini ſine aliquibus opibus precedentib⁹
¶ Quarto arguit̄ de chriſto cui⁹ aīa ab
inſtanti creatōnis fuit beata ſine opib⁹ p̄ce
dentib⁹. ergo. ⁊c. ¶ Quinto idem arguit̄ d̄
pueris baptizatis q̄ ante vſum liberi arbi
trij moriūt̄. quib⁹ ſine p̄cedentib⁹ aliq̄bus
opib⁹ regni celeſtis ianua aperit̄. vt dic̄ Be
da ¶ In oppoſitum eſt euangeliū p̄ns. vbi
d̄r. Uoca operarios. ⁊c. Item Joh. xiij. dicit̄
Si hec ſcitis beati eritis ſi feceritiſ ea. ergo
ꝑ actōnem ad beatitudinē ꝓuenit̄. ¶ Re
ſpondeo dicendū ſub iſta ꝯcluſiōe. Licꝫ d̄s
poſſet ſimul facere voluntatē recte tendētē
in finē. et finem ꝯſequentē. ſicut q̄nq; mate
riaꝫ ſimul diſponit et inducit formā. ordo

tamē diuine ſapientie exigit. vt null⁹ pur⁹
hō habens vſum liberi arbitrij ꝯſequatur
beatitudinē ſine aliq̄b⁹ opib⁹ precedentib⁹
Que ꝯcluſio ſic oſtendit̄ vera. vt dic̄ ph̄s
ij. de celo. Eoꝝ que nata ſūt habere bonuꝫ
pfectum aliq̄d habet ſine motu aliq̄d vno
motu aliq̄d plurib⁹. Habere aūt pfectum
bonū ſine motu ꝯuenit ei q̄d naturalit̄ ha
bet illud. Habere aūt beatitudinē natura
liter ē ſoli⁹ dei. Unde ſoli⁹ dei ꝓꝓrium eſt
q̄ ad beatitudinē nō moueat̄ ꝑ aliquā ope
ratōem p̄cedentē. Cum aūt beatitudo exce
dat oēꝫ naturā creatam nulla pura creatu
ra ꝯuenienter beatitudinem ꝯſequit̄ abſq;
motu opationis ꝑ quam tendit ad ipſam
Sed angelus q̄ eſt ſuperior ordine nature
q̄ꝫ homo ꝯſecutus eſt eam ex ordine diuine
ſapientie vno motu opationis meritorie.
Homines autem ꝯſequunt̄ ipſam multis
motib⁹ operationū que merita dicuntur.
Unde etiam ſm philoſophū. j. ethi. Beati
tudo eſt p̄mium v̄tuoſarum operationuꝫ
¶ Ad rōnes in oppoſitum. ¶ Ad primā
reſpondet̄. q̄ dictum apoſtoli non militat.
quia ipſe loquit̄ de beatitudine ſpei que ha
betur ꝑ grām iuſtificantem. que quidē nō
datur ꝓpter opa p̄cedentia. nō enim habꝫ
ratōnem termini motus vt beatitudo. ſed
magis eſt p̄ncipium motus quo ad beati
tudinem tenditur. ¶ Ad ſcd̄am reſponde
tur. negando ꝯſequentiam. Et ratio eſt. q2
non dicimus q̄ operatio hominis ideo pre
exigatur ad conſecutionem beatitudinis
propter inſufficientiaꝫ diuine virtutis bea
tificantis ſed vt ſeruetur ordo in rebus.
¶ Ad tertiā rn̄det̄. negando ꝯſequentiaꝫ.
Et ratio eſt. quia p̄mas creaturas ſtatim
deus pfectas produxit abſq; aliqua diſpo
ſitōne vel operatōne creature precedente.
quia ſic inſtituit p̄ma indiuidua ſpecierū.
vt per eas natura propagaret̄ ad poſteros
ſic autem nō fecit de alijs. ¶ Ad quartam
reſpondet̄. negando ꝯſequentiaꝫ. Et ratio
eſt. q2 illud fuit ſingulariter in chriſto. Un
ſicut de primis indiuiduis ſpecierum per
que erat natura propaganda dictum eſt q̄
fuerunt ſtatim perfecta. Similiter dicim⁹

ꝙ ꝑ chriſtū q̄ ē deꝰ ⁊ homo beatitudo erat
ad alios deriuanda. ſm̄ illud apl̄i ad Heb.
ij. Qui multos filios ī glãz adduxerat. ſta
tim a ṗncipio ſue ꝯceptōis abſq; aliq̄ opa
tione meritoria p̄cedente aīa eiꝰ fuit beata.
ſed h̄ eſt ſingulare in ip̄o vt diximꝰ. ¶ Ad
q̄ntam reſpōdet. ꝙ rō nō facit ad ꝓpoſitū
ꝯcluſionis. Tum ṗmo. q̄ꝛ loquit̄ de hoībꝰ
vſum habentibꝰ liberi arbitrij. Tum ſcd̄o.
q̄ꝛ licet ꝑuulis baptizatis deſint ꝓp̄a meri-
ta. Meritum tñ chriſti eis ſubuenit. eo ꝙ
ꝑ baptiſmū ſūt effecti mēbra chriſti.

Ad tertiam queſtio-
nem qua querit̄. Utrū oīm laborantium in
vinea dn̄i ſit vnū remuneratōnis p̄miū. ſic
p̄cedit̄. Et videt̄ ꝙ ſic. Ex p̄nti euāgelio vbi
ſinguli q̄ opati ſūt in vinea dn̄i acceperunt
ſingulos denarios. q̄ꝛ vt dicit Gregorius
Equalem eterne vite retributōnem ſortiti
ſūt. ergo videt̄ ꝙ oīm btōꝝ ſit vnū remune-
ratiōis p̄mium. ¶ Scd̄o ſic. Beatitudo ē
ſummū bonū. ſ; ſummo nō p̄t eē aliq̄d ma-
iuſ. ergo beatitudīe vniꝰ hoīs nō p̄t eē alia
maior beatitudo. ergo equaliter ſunt bt̄i.
¶ Tertio. Sicut q̄dlibet appetibile eſt bo-
nū. ita et magis bonū. ſi ergo aliq̄s eſſ; bea-
tior alio minꝰ beato eſſ; appetibilis beatitu-
do magis beati ſm̄ rectū appetitum. nec tñ
eam haberet. ergo non eſſ; beatꝰ. q̄ꝛ beatꝰ
non dr̄ niſi q̄ h; oīa q̄ vult ⁊ nihil mali vult
vt dicit Augꝰ. ¶ In oppoſitum ē illd̄ Joh.
xiiij. In domo p̄ris mei multe ſūt māſiōes
ꝑ quas vt dicit Augꝰ. diuerſe meritorū di-
gnitates intelligūt̄ in vita eterna. Item dic̄
apoſtolꝰ. j. Cor. xv. Stella differt a ſtella in
claritate. ſic et̄ reſurrectio mortuorū. ergo
vnꝰ reſurgentiū maiorē claritatē habebit
q̄ aliꝰ. ergo nō vnū erit oīm ſcōꝝ remune-
ratiōis p̄miū. ¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ ī
ratōne beatitudinis duo includunt̄. ſ. ipſe
finis vltimꝰ. q̄ eſt ſummū bonū. et adeptio
et fruitio ipiꝰ ſūmi boni. q̄ntū ad ip̄m ſum-
mū bonū q̄d eſt beatitudinis obiectū ⁊ cā.
Eſt ergo ꝯcluſio. ꝙ oīm laborantiū ī vinea
dn̄i eſt vnū remuneratōis p̄miū. vna mer-
ceſ. vna beatitudo. q̄ꝛ nō eſt niſi vnū ſūmū
bonū. ſcz deꝰ. cuiꝰ fruitōne hoīes fiūt beati
Si vō loquimur q̄ntum ad adeptiōē hu-
iuſmodi boni vel fruitōem q̄ dr̄ beatitudo
formaliter. Eſt ſcd̄a ꝯcluſio. ꝙ oīm laborā-
tiū in vinea dn̄i. non eſt vnū remuneratio-
nis p̄miū. aut merces. aut beatitudo. quia
vnus p̄t eē alio beatior. q̄ꝛ q̄nto magis hoc
bono fruit̄ eſt beatior. Cōtingit autem ali-
quē ꝑfectiꝰ frui deo. ex eo ꝙ eſt meliꝰ diſpo-
ſitus ꝑ excellentiora merita. ¶ Premiū ei
rn̄det merito. ſed conſtat aliq̄s eē alijs ma-
ioris meriti. ergo cum beatitudo ſit v̄tutiſ
p̄miū. q̄ fuerūt maioris meriti habebūt ex-
cellentiꝰ p̄mium. ¶ Ad rōnes in oppoſitū.
¶ Ad ṗmā rn̄det. ꝙ vnitas denarij ſigni-
ficat vnitatē beatitudinis ex ꝑte obiecti. et
ſic beatitudo eſt vna oīm. vt dicit ṗma con-
cluſio. ſed diuerſitas manſionū ſignificat
diuerſitatem beatitudinis ſm̄ diuerſū gra-
dum viſionis et fruitōis. Deus enī oībus
eſſentiā ſuam oſtendit. ſed vnuſquiſq; eā
aſpicit ſm̄ modum ſuum. ¶ Ad ſcd̄am re-
ſpōdet. Uno mō ꝙ rō p̄cedit de beatitudi-
ne ex ꝑte obiecti. Scd̄o rn̄detur loquendo
de beatitudine formali q̄ eſt adeptio ipiuſ
ſūmi boni. negatur ꝯſequentia. q̄ꝛ beatitu-
do h̄ modo ideo dr̄ ſummū bonū inq̄ntū
eſt ſummi boni ꝑfecta poſſeſſio ſiue fruitō
non q̄ꝛ vna non poſſit eē ꝑfectior alia ⁊ ma-
ior. Sicut ignis eſt ſubtiliſſimuſ corporū
ſpecie. et tñ vnꝰ ignis altero ſubtilior eē p̄t.
Iſta beatitudo ſm̄ ſpeciem ſuā ꝯſiderata
eſt vltimū bonū deſiderabiliū humanorū
nihilominꝰ nihil prohibet beatitudinē vni-
us eē ꝑfectiorem beatitudine alterius. Si
dicas quilibet ſanctꝰ ꝑticipat deū in ſūmo
et quod in ſummo eſt. eſt in termino. et q̄d
eſt in termino nō recipit magis nec minꝰ.
ergo omēs equaliter ꝑticipabunt. Reſpō-
detur ad h̄ ꝙ eſt ſummū ſimpliciter. et eſt
ſummū huic. Dicimꝰ ꝙ nullꝰ ꝑticipat ī ſū-
mo ſimpliciter ſed in ſummo ſibi. Quilib;
ei totum ꝑticipat. non q̄n poſſit participa-
ri plus. ſed nō plus ab ip̄o. quia nō poteſt
vltra proficere et contentus eſt oīno eo q̄d
habet. ¶ Ad tertiā rn̄det. negando conſe-
quentiā. Dicimꝰ enī ꝙ minꝰ beato non eſt

t

appetibilis beatitudo magis beati. Ra-
tio eſt. q2 in beatis eſt pfecta caritas. vnde
ibi plus quilibet diligit deū q3 ſeipm. 7 ido
vult magis id qd ꝯuenienti9 eſt deo. q3 id
qd eſſet meli9 ei. Et ido magis vult diuinā
iuſticiaz ſaluari i h ꝙ ipe min9 habeat qd
eſt deo ꝯuenienti9 q3 in h ꝙ plus habeat
qd eſſet ſibi meli9.

Domica ſexageſime

eſt euangeliū. In illo tpe. Cum turba pluri
ma. zc. Luce. viij. Circa qd pnt diſputari ſe
quētes queſtiones. ¶ Prima eſt. Utrum
ꝯuenienter chriſt9 vſus fuerit in pdicatōe
ſua pabolis. ¶ Scda. Utrum pabole ille
chriſti ꝯtineant veritatem ſm ſenſū lrālez.

AD primam qua
querit. zc. ſic pcedit. Et videt ꝙ nō
ꝯuenienter vſus fuerit parabolis
in pdicatōne ſua. ¶ Primo ſic. Modus
loquendi p metaphoras et parabolas cuz
ſit ppriū ſcientie infime. ſ. poetice non vi
detur ptinere ad doctorez diuine ſapiētie q
altiſſima eſt. ſz chriſt9 pdicabat et docebat
diuinam ſapientiam. ergo nō ꝯuenienter
vtebat in pdicatōne ſua metaphoris et pa
rabolis. q2 talis modus conuenit poetis.
¶ Scdo ſic. Chriſt9 venit ad docenduz ve
ritatem. ſm illud Joh. xviij. Ad h veni 7 na
tus ſum vt teſtimoniū phibeā veritati. ſed
p parabolas videt veritas occultari. ergo
nō ꝯuenienter chriſt9 vtebat in pdicatōne
ſua parabolis. ¶ Tertio ſic. Chriſtus ad
oſtendendū ꝙ ipe eſſet ver9 de9 obſeruauit
modū in miraculis faciendis vt nō poſſit
negari ipm eē deū ſine peccato infidelitatiſ
ſm illud Joh. xv. Si opa nō feciſſem que
nemo ali9 fecit. peccatū nō haberent. ergo
in pdicatōne debuit ſeruare illū modū vt
maxim9 oſtenderet ſapiens. ſed iſte mod9
non eſt parabolicus. ergo. zc. ¶ In oppoſi
tū eſt euāgeliū pñs. ¶ Reſpondeo dicen-
dū ſubiſta ꝯcluſione. ꝙ chriſt9 ꝯuenient in
pdicatōne et doctrina parabolis 7 ſimilitu
dinib9 reꝝ corpaliū vſus eſt. Ueritas iſti9
ꝯcluſionis colligit ex multis. Primo. q2 p
dicator bonus debet formare ſermonē ſuū
iuxta calliditatem et capacitatē audientiū
vt dicit Gregorius. ſed naturaliter ē homi
ni vt per ſenſibilia ad itelligibilia veniat. q2
omnis noſtra cognitio a ſenſu initium h3
Unde vt Dionyſius dicit in. vij. c. celeſtis
hierarchie. Impoſſibile eſt nobis aliter elu
ceſcere diuinū radiū. niſi varietate ſacroꝝ
velaminū circūuelatū. ergo conuenienter
chriſtus illis in ſua doctrina 7 predicatōne
vſus eſt. Scdo colligitur ex eo ꝙ per hmōi
parabolas abſcondentur ſacramenta ab
infidelibus ne blaſphement. Unde Mat
thei. vij. dicitur. Nolite ſanctum dare cani
bus. Chriſtus autem videns ꝙ multi blaſ-
phemabant. Unde in beelzebub dicebant
eum eijcere demonia. conuenienter ergo
quandoq3 vſus eſt parabolis in predica-
tōne ſua. Tum tertio. quia per huiuſmodi
parabolas homines rudes melius docen
tur. et melius retinent quod audiunt. Cuz
ergo pdicatio chriſti deberet proponi om-
nibus. ſm illud Romanoꝝ. j. Sapienti-
b9 et inſipientibus debitor ſum. conuenie-
bat vt chriſtus parabolis in ſua predicatō
ne vteretur. vt ſaltez vel ſic rudes doctrinā
caperent q ad intelligibilia capienda non
ſunt idonei. Unde notandum ꝙ triplex di
ſtinguitur capacitas auditorum. Quidā
enim non niſi in parabolis inſtruunt. qui
adhuc habent rationem totam ad ſenſuz
reflexam. et illi dicuntur animales ſenſu.
Quidam habent ratōnem ad fidei princi-
pia aliquantulum in ſe ſtantem. et illi capi
unt veritatem interptatōnis parabolarū.
Quidam autem habent rationem ad itel-
lectum diuinorum eleuatam. ſtantem i lu
mine et illi ſunt perfecti in veritatis cōtem
platōne et magiſtri in diuinis. Prim9 gra
dus eſt ideotarum turbarum. Secundus
diſcipuloꝝ imbuendoꝝ pficientium. Ter-
tius perfectoꝝ. De pmis dicitur. j. Cor. iij.
Tanq3 paruulis in chriſto lac vobis potū
dedi non eſcam. Non enim poteratis itel
ligere De ſecundis ad Heb. xij. In diſcipli
na pſeuerate tanq3 filijs vobis offert ſe de9
De tertijs Math. x. Sufficit diſcipuloſ

ſit ſicut magiſter eꝰ. Hos ei tres ſtatus in:
nuit h dñs in euangelio bodierno. duos ī
diſcipulis. ⁊ vnum in turbis. vt dic magnꝰ
Albertꝰ ſup Matheū. ¶ Ad rōes in op:
poſitū. ¶ Ad primā reſpondet. negando
ꝯſequentiā. Et rō eſt. qꝛ ſcientia poetica. ſi:
ue poete vtūt metaphoris ꝑpter repſenta:
tionem. Repſentatio eī naturaliter homi:
ni delectabilis eſt. ſed ꝑdicator bonꝰ cuiuſ:
modi fuit Chriſtꝰ vtitur metaphoris ꝑpt
neceſſitatem ⁊ vtilitatem. vt dictū ē. ¶ Ad
ſcđam rñdetur. negando ꝯſequentiam. Et
ratio eſt. quia licet veritas parabolis veſti
ta occultetur infidelibus. non tñ fidelibus.
qniam vt ait Dionyſiꝰ Radius diuine re
uelatōis ꝑpter figuras ſenſibiles quibꝰ cir
cūuelatur nō deſtruitur. ſed remanet ī ſua
veritate. vt mentes qbus reuelatio fit non
ꝑmittant in ſimilitudinibus remanere. ſed
eleuat eas ad cognitōnem intelligibiliū. et
ꝑ eos quibus reuelatio facta eſt. alij etiam
circa hoc inſtruuntur. ¶ Ad tertiaȝ rñde
tur. ꝙ chriſtꝰ vtendo in ꝑdicatiōibus ſuis
parabolis aliquando ⁊ aliqñ pfūdis rebꝰ
oſtēdit ſe ſapientiſſimū ꝑdicatoreȝ q iuxta
capacitatem omnium predicationem ſuā
formabat.

Ad ſecūdā queſtiōeȝ

qua querit. Utrum parabole. ⁊c. ſic ꝓcedit
Et videt ꝙ non. ¶ Primo. Quia falſū eſt
ꝙ verbū dei ad lrām ſit ſemen aut hordei.
aut tritici. ¶ Scđo. falſum videt ad lrām
ꝙ volucres celi rapiunt verbū dei. ¶ Ter:
tio arguitur idem ꝙ falſum ad lrām videt
eſſe ꝙ ſpine ſuffocant verbū dei. ¶ In oppo
ſitum eſt illud. ps. Principium verboruȝ
tuorꝝ veritas. ¶ Reſpondeo ꝙ oēs ille pa
rabole ſūt vere ſm ſenſum lrālem. Pro q
notandū ꝙ vt dicit ſanctꝰ Thomas in vlti
mo articulo queſtionis pme ptis. Senſꝰ
parabolicꝰ ſub lrāli ꝯtinetur. nam ꝑ voceſ
ſignificatur aliquid ꝓprie ⁊ aliqd figurate
nec eſt lrālis ſenſus ipa figura. ſed illud qđ
eſt figuratū. Non enī cum ſcptura nomi:
nat dī brachiū eſt lrālis ſenſus qđ ī deo ſit
membrū hmōi corpale. ſed illud qđ ꝑ hoc
membrū ſignificat. ſ. virtus opatiua. Sic
ad ꝓpoſitum dicimꝰ ꝙ ſenſus lrāles ſūt ea
q ſignificantur ꝑ iſtas figurales ſimilitu:
dines. non ipe figure. et ita parabole ſūt ve
re ſm ſenſum lrālem. ¶ Ad rōnes in op:
poſituȝ. ¶ Ad pmam dicendū. ꝙ ideo cō:
paratur doctrina chriſti ſemini. quia ſicut
ſemen in terram bonam ꝓiectum reſurgit
multiplicatum. ſic verbum diuinum ī cor:
de deuote receptum facit multitudinē bo
norꝝ operꝝ. Tum etiam. quia tria ſunt que
iuxta Conſtantinū arguunt bonitatem ſe
minis. Si in calore eſt rubeum. in qntitate
ſm genus ſuum eſt magnū. et ſi in ponde:
re eſt in genere ſuo graue. Sic in verbo di
uino. Hoc enī eſt magnum. qꝛ de magnis
loquitur rebꝰ. Prouer. viij. De rebus ma
gnis locutura ſum. Scđo in colore eſt ex:
terius caritatis igne rubeū. et interiꝰ puri:
tate ſimile mirabiliter candiduȝ. Cant. v.
Dilectus meus candidus et rubicundus
Tertio eſt pōdere intelligendi grauiſſimū
et omēȝ excedens intellectum. ad Roma.
xj. O altitudo diuitiarꝝ ſapientie et ſcientie
dei qȝ incōphenſibilia ſunt iudicia eiꝰ ⁊ in:
ueſtigabiles vie eꝰ. ¶ Ad ſecundaȝ rñdet.
ꝙ verum eſt ꝙ hi q figurate intelligunt per
volucres celi comedūt illđ. iſti ſūt demōeſ
q ꝑ volucres celi ītelligunt. Tum quia ipi
per peccatū ſupbie alta ſunt petentes. Un
de diabolo ſcribitur Job. xlj. Ipe eſt rex ſu:
per omnes filios ſupbie. Tum vt dicit glo
ſa. ꝙ celeſtis. id eſt. ſpiritualis ſunt nature.
Tum quia per aera volitant. He enī volu
cres dicuntur comedere. id eſt. impedire ſe
men dei. quia importunitate temptatōnū
ſuarꝝ faciunt ſepe perire fructuȝ diuini ver
bi. ¶ Ad tertiam ſimiliter reſpondetur. ꝙ
verum eſt ꝙ diuitie eo ꝙ cogitationuȝ ſua
rum punctione mentem lacerant. per ſpi
nas ſignificantur. ſuffocant. id eſt. impedi
unt fructum predicatōnis. Suffocant enī
vt dicit Gregoriꝰ in Omelia. quia impor
tunis cogitationibus ſuis guttur mentis
ſtangulant. et bonum deſiderium intrare
ad cor non ſinunt. quaſi aditum flatus vi
talis necant.

¶ Dominica in quinquageſima

eſt euangeliū. Aſſumpſit ieſus duodecim diſcipulos. ꝛc. Lu. xviij. In quo p̄dicit diſcipulis ſuis paſſionē ſuā. Circa quod p̄ñt diſputari ſequentes queſtiōes. ¶ Prima. Utrum neceſſariū fuit chriſtū pati ꝑ humani generis liberatōe. ¶ Scda Utrū ꝯuenienter elegit pati in hieruſalem. ¶ Tertia. Utrū cōueniēs fuit vt etiam pateretur a gentibus.

Ad primā ſic proceditur. Et videt̄ ꝙ non fuit neceſſariū pati chriſtū ꝑ humani generis liberatōe. ¶ Primo ſic. Humanū eni genus liberari nō poterat niſi ꝑ deū. ſcḋm illud Yſa. xlv. Deus iuſtꝰ ⁊ ſaluans non eſt p̄ter me. ſ; in deū nō cadit aliqua neceſſitas quia hoc repugnaret oīpotentie ipiꝰ. ergo non fuit neceſſariū pati chriſtū. ¶ Secundo ſic. Neceſſariū voluntario opponit̄. ſed chriſtꝰ ꝑpria voluntate eſt paſſus. Yſa. liij. Oblatꝰ eſt q2 ipe voluit. Unde vt h̄ oſtenderet diſcipulis p̄dixit eis paſſionem multis diebꝰ ante. ſicut in euangelio p̄ñti. dicēs Ecce aſcendimꝰ. ꝛc. ergo nō fuit neceſſariū pati ipm. ¶ Tertio ſic. Sicut dr̄ in Pſal. Uniuerſe vie dn̄i miſcdia ⁊ vitas. ſed non videt̄ neceſſariū ꝙ pateret̄ ex p̄te miſcdie diuine. q̄ ſicut gratis dona tribuit. ita videt̄ ꝙ gratis debita relaxet abſq; ſatiſfactōe. Nec et ex p̄te diuine iuſticie ſcḋm q̄; hō eternā dānatōem meruerat. ergo videt̄ non fuiſſe neceſſariū ꝙ chriſtꝰ ꝑ liberatōe hominū pateretur. ¶ Quarto ſic. Natura angelica excellentior eſt q̄; humana. vt patet ꝑ Dioniſium. iiij. de di. no. ſed ꝑ reparatōne angelice nature q̄ peccauerat chriſtꝰ non eſt paſſus. ergo videt̄ ꝙ nō fuit neceſſariū chriſtū pati ꝑ liberatōe hūani generis. ¶ In oppoſitum eſt euangeliū p̄ñs. vbi dr̄. Ecce aſcendimꝰ hieroſolimā ⁊ filiꝰ hoīs. ꝛc. vbi oñdit̄ ꝙ imutabiliter voluit pati. ergo neceſſario paſſus ē. Un̄ ad Heb. ij. dr̄. Decebat eū ꝑ paſſionē cōſūmari. vbi dicit glo. Niſi chriſtus pateret̄. hō nō redimeret̄. et nō redemptus periret. ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ cum reparatio hūane nature a deo facta ſit. Dupliciter poteſt ꝯſiderari neceſſitas. ſ. ex p̄te dei et ex p̄te ipiꝰ nature reparande. Ex p̄te āt dei poteſt attēdi triplex neceſſitas. Una eſt neceſſitas coactōis. Et de iſta eſt cōcluſio p̄ma. ꝙ nullo mō p̄t cadere in deū. Tū q2 non poteſt in deo eſſe aliq̄d violentum. nec eē extra naturam cum ſit imutabilis. Tum q2 repugnat oīpotentie diuie. Alia eſt neceſſitas abſoluta. et hec cadit in deū reſpectu ipoꝝ q̄ in ipo ſunt. ſc; naturā ſuā ꝯſequuntur. q2 impoſſibile eſt ea alit̄ ſe habere. ſicut neceſſariū eſt deū eē vel eē bonū. et alia hmōi. Et de iſta neceſſitate ponit̄ ꝯcluſio ſecūda. ꝙ non fuit neceſſariū chriſtum pati. quia talis neceſſitas abſoluta i deo non eſt reſpectu alicuius effectꝰ. quia n̄ agit ex neceſſitate nature. ſed ex liberalitate voluntatis. Tertia neceſſitas ē ex ſuppoſitione finis. Et de iſta eſt ꝯcluſio tertia. ꝙ tali neceſſitate non fuit neceſſarium ipſum pati. Patet. quia non eſt dicendum qn̄ deꝰ cuiꝰ poteſtati oīa ſubiacent potuerit alium modū poſſibilem inueniſſe ad liberandum genus humanū. vt dicit Auguſtinꝰ xiij. de trinitate. Neceſſitate v̄o ex ſuppoſitione quod eſt in ipo. ſc; p̄ſcientie vel voluntatis que mutari nō p̄ñt. que neceſſitas vocatur neceſſitas imutabilitatis fuit neceſſarium chriſtū pati. et eſt cōcluſio quarta. Patet. quia ipe p̄uiderat et p̄ordinauerat naturam humanā reparandā hoc modo et p̄nunciauerat in ſcripturis ſanctis. De qua neceſſitate dr̄. Luce vlt. Hec ſūt verba que locutus ſum vobis cū apud vos eſſē quoniā neceſſe eſt impleri oīa que ſcp̄ta ſūt. ꝛc. Ex p̄te aūt hoīs ſimiliter poteſt cōſiderari triplex neceſſitas. Una ē neceſſitas abſoluta que eſt reſpectu eoꝝ q̄ naturalit̄ homini inſūt. ſicut hoīem neceſſariū eſt eē riſibilem. et alia hmōi. ⁊ ſic ē q̄nta cōcluſio. Non fuit neceſſariū hūanam naturam reparari. Patet. quia reparatio nō ꝯſequit̄ ex p̄ncipijs naturalibꝰ. Alia eſt neceſſitas coactionis. et de tali eſt ꝯcluſio ſexta. ꝙ nō fuit neceſſariū hūanā naturā reparari. q̄a

talis neceſſitas nō fuit in hūana natura re-
ſpectu reparatōis. qꝛ deꝰ ad vtutē nō cogit
Tertia neceſſitas ē ex ſuppoſitōne finis. ſic
neceſſariū eſt hoiem habere nauē ſi debet
ire vltra mare. et de tali neceſſitate eſt con-
cluſio ſeptima. ꝙ neceſſariū fuit hūanā na-
turā reparari ſi ad viſionē dei admitti de-
buit. Patet ꝯcluſio ex illo. Joh. iij. Opor-
tet exaltari filiū hoīs. vt oīs q̄ credit in eū
nō pereat. ſed habeat vitam eternā. ¶ Ad
rōnes in oppoſitū. ¶ Ad primā reſpon-
det. negando ꝯſequentiā. Et rō eſt. qꝛ argu
mentū illud ꝓcedit de neceſſitate coactōis
ex parte dei. neceſſitas aūt talis nō cadit in
deo. vt dicit concluſio pͥma. ¶ Ad ſecūdā
rūdet. negando ꝯſequentiam. Et ratio eſt.
qꝛ neceſſitas que eſt ex ſuppoſitōne volūta
tis imutabiliter aliqͩ volentis nō minuit
ratione voluntarij. ſed auget. et tanto ma-
gis q̄nto firmiꝰ inhereret volito vt moueri n̄
poſſet. ¶ Ad tertiā reſpondetur. ꝙ homi
nem liberari ꝑ paſſionem chriſti ꝯueniēs
fuit et miſcdie et iuſticie eꝰ. Juſticie quidē
qꝛ ꝑ paſſionem ſuā chriſtꝰ ſatiſfecit ꝓ pctō
humani generis. et ita homo per iuſticiā
chriſti liberatꝰ eſt. Miſcdie vō. qꝛ cum hō
ꝑ ſe ſatiſfacere non poſſet ꝓ pctō totiꝰ hūa
ne nature. deꝰ dedit ſatiſfactorem filiū ſuū.
ſm illō Roma. iij. Juſtificati gratis ꝑ grāz
ipiꝰ ꝑ redemptōz q̄ eſt in chriſto Jeſu quē
ꝓpoſuit deꝰ ꝓpiciatorē ꝑ fidem ipiꝰ. ¶ Ad
quartam rūdet. negando ꝯſequentiā. Et
rō eſt. qꝛ peccatū angeli nō fuit remediabi
le ſicut peccatum hoīs.

Ad ſecūdam queſtio

nem. ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ non ꝯuenienter
paſſus eſt in hieruſalē. ¶ Primo ſic. Me
dicina debet morbo rūdere. ſed paſſio chri
ſti fuit medicina ꝯtra peccatū ade. Adam
aūt nō fuit ſepultꝰ in hieruſalem ſed in he-
bron. ergo videtur ꝙ ꝯuenienter ibi chriſtꝰ
pati debuit. ¶ Scdō ſic. Chriſtꝰ paſſus eſt
ſm humanā carnē q̄ qͩdem ꝯcepta fuit ex
vgine in nazareth ⁊ nata in bethleem. ergo
videtur ꝙ non in hieruſalē ſed in nazareth
vel bethleem pati debuit. qͥlibꝫ eni affectat
ſepeliri in ecclīa natiuitatis ſue. ¶ Tertio
ſic. Contra illud ꝙ paſſus eſt extra portam
ciuitatis. Ueritas debet rūdere figure. ſed
paſſio chriſti figurabatur ꝑ ſacrificia vete-
ris legis. ſed hmōi ſacrificia offerebantur
in templo. ergo et chriſtus ex q̄ eligebat pa
ti in hieruſalem debuit pati in templo et n̄
extra portam ciuitatis. ¶ In oppoſitū eſt
euāgelium preſēs. ¶ Rūdeo dicendum. ꝙ
ꝯueniens fuit chriſtum pati in hieruſalē.
Iſta ꝯcluſio patet pͥmo ex illo. Lu. xiij. Nō
capit ꝓphā perire extra hieruſalē. Scdō
patet ex illo q̄d dicit Auguſtinꝰ in libro. lx-
xxiij. queſtionū. Omia ꝓprijs locis ⁊ tem-
poribꝰ geſſit ſaluator. qꝛ ſicut omīa ſunt in
manu eꝰ. ita et oīa loca. ⁊ ideo ſicut conue-
nienti tempore chriſtꝰ paſſus eſt. ita ⁊ ꝯue
nienti loco. Sit ergo ꝯcluſio. ꝙ ꝯuenientiſ
ſime chriſtꝰ in hieruſalem paſſus eſt. Que
quidē ꝯuenientia oſtenditur ex pluribꝰ.
Primo q̄dem quia hieruſalem erat locus
a deo electꝰ ad ſacrificia ſibi offerēda. Que
q̄dē figuralia ſacrificia figurabāt chriſti
paſſionem q̄d eſt verum ſacrificium. ſm il
lud ad Eph. v. Tradidit ſemetipm hoſtiā
et oblatōem in odorem ſuauitatis. Scdō
patet Uirtus paſſionis chriſti ad totū mū
dum diffundenda erat. ideo in medio terre
habitabilis pati voluit. ſcꝫ in hieruſalem.
Unde dꝛ in ps. Deus autē rex noſter ante
ſecula operatus eſt ſalutem in medio terre. i.
hieruſalem. q̄ dꝛ eē vmbilicus terre. Tertio
qꝛ hoc maxime ꝯueniebat humilitati eius
vt ſcꝫ ſicut turpiſſimum genus mortis ele
git. ita et ad eius humilitatem ꝑtinuit ꝙ in
loco tam celebri confuſionem pati nō recu
ſaret. Unde dꝛ Act. iiij. Conuenerūt ī iſta
ciuitate aduerſus puerū ſanctum tuū Je
ſum quem vnxiſti. herodes ⁊ pontius pila
tus cū gentibus et populis iſrael. Quar-
ta conuenientia accipitur ex interꝑtatōne
Interꝑtatur enim hieruſalem viſio pacis
Ad hei pati voluit vt nos deo recōciliarꝫ.
ad Roma. v. Reconciliati ſumꝰ deo ꝑ mor
tē filij eꝰ. ¶ Ad rōes in oppoſitum. ¶ Ad
ſcdām rūdet. negando ꝯſequentiam. Et ra
tio eſt. qꝛ cū chriſti paſſio n̄ ſolū erat in re-

medium contra peccatum ꝑſonale ade. ſꝫ
contra peccatum totiꝰ mundi. conuenien-
tius chriſtꝰ pati elegit in hieruſalem q̄ꝫ iux
ta ſepulcrum ade. ¶ Ad ſc̄dam r̄ndet. ne-
gando conſequentiam. rationibꝰ aſſigna-
tis. quare ꝯuenienter pati in hieruſalē chri
ſtus elegit ¶ Ad tertiaꝫ r̄ndetur. ꝙ chriſtꝰ
non in templo aut in ciuitate ſed extra por
tam paſſus eſt. conuenientiſſime ꝓpter tria.
Primo quidem vt veritas r̄nderet figure
Nam vitulus et hircus qui ſolenniſſimo
ſacrificio ad expiationem totiꝰ multitudi-
nis offerebantur. extra caſtra comburebā-
tur. vt precipitur Leuit. xvi. Unde dicitur
ad Heb. xiii. Quoꝝ animaliū infertur ſan
guis pro peccato in ſancta ꝑ pontificē. ho-
rum etiam corpora cremabantur extra ca
ſtra. ꝓpter quod Jeſus vt ſanctificaret po
pulum extra portam paſſus eſt. ¶ Sc̄do
vt ꝑ hoc daret exemplū nobis exeundi a mū
dana ꝯuerſatōe. Unde ibidem ſubdit. Ex-
eamus igitur ad eum extra caſtra impro-
perium eiꝰ portantes ¶ Tertio vt Chryſo
ſtomus dicit in ſermone de paſſione. No-
luit deꝰ pati ſub tecto. non in templo iudai
co. ne iudei ſubtraherent ſacrificiuꝫ saluta
re. nec putares pro illa tantum plebe obla
tum. et ideo foras ciuitatem foras muros
vt ſcias ſacrificium eē cōmune. qđ totiꝰ tre
ē oblatio. qđ cōis eſt purificatio

Ad tertiam queſtiōꝫ

ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ nō fuit ꝯueniēs ꝙ
chriſtus pateret̄ a gentibus ¶ Primo ſic.
Multi ꝑ mortem ieſu chriſti hoīes erant
a peccato liberandi. videtur ꝯueniens vt
pauciſſimi in morte eiꝰ peccarent. peccaue
rūt aūt in morte eiꝰ iudei. ex quoꝝ ꝑſona dicit̄
Matt. xxi. Hic eſt heres. venite occidamꝰ
eum. ergo videt̄ ꝯueniens fuiſſe ꝙ in pctō
occiſionis ieſu chriſti gentiles nō īplicarēt
¶ Sc̄do ſic. Ueritas debet r̄ndere figure.
ſed figuralia ſacrificia veteris legis nō gē-
tiles ſꝫ iudei offerebāt. ergo nec paſſio chri
ſti que fuit verū ſacrificiū īpleri debuit per
manꝰ gentiliuꝫ. ¶ Tertio ſic. Judei quere
bāt interficere chriſtū. q2 dicebāt eū eē ꝯtra
legē iudeoꝝ. Unde ipi dicebāt. ſm legeꝫ de
bet mori. ſed pctā quecūqꝫ puniūt̄ ſm legē.
Leuit. xx. Unde falſū vident̄ dixiſſe iudei di
centes. Non lꝫ nobis īficere queq̄ꝫ. ergo
videt̄ ꝙ chriſtꝰ pati nō debuit niſi a iudeis.
¶ In oppoſitum eſt euāgelium p̄ns. cum
ait. Tradetur eni gentibꝰ. ¶ Reſpondeo
dicendū. ꝙ ꝯueniens fuit ꝙ chriſtꝰ etiam a
gentibꝰ pateret̄. Jſta ꝯcluſio oñdit̄ ex ꝓceſ
ſu effectꝰ paſſionis chriſti q̄ in ipō mō paſ
ſionis chriſti fuit p̄figuratꝰ. Primo enim
paſſio chriſti effectum ſalutis habuit in iu
deis. quoꝝ plurimi in morte chriſti bapti
zati ſunt. vt patet Act. ii. et. iiii. Sc̄do vō iu
deis p̄dicantibꝰ effectus paſſionis tranſi
uit ad gentes. et ideo ꝯueniens fuit vt chri
ſtus a iudeis pati inciperet. et poſtea a iu
deis tradentibus ꝑ manus gentiliuꝫ eius
paſſio finiret̄. ¶ Ad rōnes in oppoſitum.
¶ Ad p̄mā r̄ndet̄. ꝙ ratio non militat. Et
ratio eſt. quia chriſtus ad oſtendēdū abū
dantiam caritatis ſue ex qua patiebatur. i
cruce poſitus veniā ꝑ ꝑſecutoribꝰ poſtula
uit vt aūt hmōi petitōnis fructꝰ ad iudeoſ
et gentiles ꝑueniret. voluit chriſtꝰ ab vtriſ
qꝫ pati. ¶ Ad ſc̄dam reſpondetur. negan
do ꝯſequentiam. Et ratō ē. q2 paſſio chriſti
fuit oblatio ſacrificii. inq̄ntum chriſtꝰ ꝓpa
voluntate morteꝫ ſuſtinuit ex caritate. Jn
q̄ntum autem a ꝑſecutoribꝰ eſt paſſus nō
fuit ſacrificium ſed peccatū grauiſſimum.
¶ Ad tertiā dicendum ꝙ iudei verū dixe
runt. dicentes. Non licet nobis interficere
queq̄ꝫ. quia per romanoſ quibus erāt ſub
iecti. erat eis poteſtas occidēdi interdicta.

¶ Dominica prima in

q̄dragesima ē euāgeliū. Jn illo tpe. Ductꝰ
ē ihs in deſertū a ſpū vt temptaret̄ a diabo
lo. Matth. iiii. Et q2 in h euāgelio fit men
tio de duobꝰ. de ieiunio. et tēptatōe chriſti
p̄nt he q̄ſtiōes diſputari. ¶ Prima. Utꝝ
ad ieiuniū q̄dragesime oēs teneant̄. Sc̄da
eſt. Utꝝ ieiuniū q̄dragesime debito tempe
obſeruet̄. ¶ Tertia eſt. Utrū ꝯueniēs fuit
chriſtum a diabolo temptari.

AD primam queſtionez.ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ oēs teneāt ad ieiuniū q̄dragesime.

¶ Primo ſic. Ex euāgelio. Chriſt⁹ ieiunauit q̄draginta dieb⁹ ⁊ q̄draginta noctibus ſ; omēs eū imitari debēt. ſm illud Joh. xiij. Exemplū ei dedi vobis vt queādmodum ego feci vos faciatis. ergo oēs ad ieiuniu; q̄dragesime tenēt. ¶ Scd̄o ſic. Precepta ecc̄ie obligāt ſicut p̄cepta dei Unde chriſt⁹ ait Luce. x. Qui vos audit me audit. ergo ſimiliter oēs tenēt ad ſeruandū ieiunia ab ecc̄ia inſtituta. int̄ q̄ ē ieiuniu; q̄dragesime vt habet̄ de ꝯſe. diſ. iiij. nō lic;. et. c. n̄ oport;.

¶ Tertio ſic. Illud q̊d vtilit̄ ſtatutū eſt nō p̄t ſ; nocumēto relaxari. ſ; non ſine vtilitate ſtatutū ē q̄dragesime ieiuniū. ergo nō p̄t ſine nocumēto aīe p dispenſatōe; relaxari.

¶ Quarto ſic. Dicit Bernard⁹ li. de diſpēſatōne ⁊ p̄cepto. In p̄cepto ſupioris nō poteſt inferior diſpenſare. ſ; quelib; ſingl'aris pſona eſt īferior q̄; ecc̄ia q ieiuniū q̄dragesime ſub p̄cepto ſtatuit. niſi forte papa qui eſt caput ecc̄ie. ergo null⁹ ali⁹ p̄t in ieiunio q̄dragesime diſpenſare. et ꝯſequēs omēs ad illud tenent̄. ¶ In oppoſitum ſic arguit̄ Dicit Innocenti⁹. ꝙ nō ſubiacet legi neceſſitas. ergo neceſſitate īminēte p̄t aliq̄s ſine peccato ieiuniū q̄dragesime. et q̊dcū q; aliud ab ecc̄ia inſtitutū p̄termittere p diſpēſationē. Ite; p̄cepta legis naturalis nō p̄nt p aliq̊d ſtatutū īmutari. ſ; p̄ceptū legis naturalis eſt vt hō ad neceſſitatē cibū ſumat. ergo ſi neceſſitas expoſceret poſſ; ieiunij abſtinētiā nō ſ̄uare. ¶ Rn̄deo dicendu; ſub iſta ꝯcluſiōe. ꝙ ad ieiuniū q̄dragesime cōit̄ oēs tenent̄ niſi in eis fuerit aliq̊d ſpeciale īpedimentu;. Pro c⁹ ꝯcluſiōis euidentia ē notandu;. ꝙ ſtatuta cōmunia ꝓponūt̄ ſm q̊d multitudini ꝯueniūt. Et iō legiſlator in eis ſtatuendis attendit id q̊d cōiter ⁊ ī plurib⁹ accidit. ſi q̊d āt ex ſpeciali cā in aliquo inueniat̄ q̊d obſ̄uātie ſtatuto repugnet. n̄ intēdit talē legiſlator ad ſtatuti obſ̄uātia; obligare. Eſt āt diſtinctio adhibenda. Nā ſi cā euidēs ē p ſeip̄m licite p̄t hō ſtatuti obſ̄uantiā p̄terire. p̄ſ̄tim ꝯſuetudīe interueniēte. vel ſi nō poſſ; de facili recurſ⁹ haberi ad ſupiorē. Si v̊o cā ſit dubia d; ad ſupiorem recurrere q̄ h; p̄tātem in talib⁹ diſpenſādi Et h̄ eſt obſ̄uandū in ieiunijs ab ecc̄ia īſtitutis ad q̄ cōiter oēs obligāt̄. niſi in eis fuerit vt dictū ē aliq̊d ſpeciale īpedimentū. Ex iſtis eliciūt̄ multa correlaria. Primum ē. ꝙ q; pueri indigēt multo cibo et nō ſimul ſumpto. q̄; diu ſūt in ſtatū augmenti Tempus aūt augmēti ſm ph̄m eſt vſq; ad finē tertij ſeptennij vt in plurib⁹. n̄ tenent̄ ad ieiunia inſtituta ab ecc̄ia. ꝯueniens tn̄ ē vt ī h̄ tp̄e ſe ad ieiunandū exerceant. plus l' minus ſm modū etatis ſue et poſſibilitatem Scd̄um correlariu; eſt. ꝙ pegrinātes ⁊ laborantes q̄ ſine incōmodo et detrimēto ſalutis vel exterioris ſtat⁹. q̄ requirit̄ ad cōſ̄uationē corpalis vel ſpūalis vite. deferre n̄ p̄nt pegrinatōem aut diminuere labores. et ſimul cu; h̄ non p̄nt ecc̄ie ieiunia obſ̄uare nō obligātur ad hm̄ōi ieiunia. videtur tn̄ in talib⁹ recurrēdū eē ad ſupioris diſpēſationē. niſi forte vbi ita ē cōſuetum q; ex h̄ ip̄o ꝙ plati diſſimulant videntur annuere Tertiū correlarium. Paupes q̄ non p̄nt ſufficienter habere q̊d eos reficiat ad vna; refectionē. vident̄ excuſari a ieiunijs ecc̄ie. Quartū correlarium. Curſores q̊; vſus ē dn̄is neceſſari⁹ ſi nō p̄nt ſimul currere et ieiunare excuſari vident̄. ſec⁹ qn̄ morāt̄ ⁊ nō vadūt. Quintum correlariu;. Mulieres p̄gnantes ⁊ mulieres lactātes ſi neceſſitas debilitatis corporalis impediat eas. nō tenentur ieiunare. Sextum correlariu;. Senes infirmi ⁊ debiles et excuſant̄ a ieiunijs hm̄ōi. ſed p quāta debilitate. arbitrio boni viri ſtandū ē. ¶ Ad rōnes in oppoſitum.

¶ Ad primā rn̄detur ꝯcedendo ꝙ omēs tenēt obſ̄uare illa ieiunia q̄dragesime ſm poſſibilitatē ſuā. niſi in eis occurrerit aliq̊d ſpeciale impedimentū. vt dictū eſt. ¶ Ad ſecundam rn̄det̄. negando conſeq̄ntiam. Et ratio eſt. q; p̄cepta dei ſūt de eis que ſūt de neceſſitate ſalutis. et iō ī q̊lib; caſu obſeruari illa oportet. ſ; p̄cepta ecc̄ie q̄;uis vim obligandi habeāt ex autoritate p̄cipiētiu;

nō tñ ſꝑ obligant ꝓpter materiā in q̄ ꝑpo
nūtur. in q̄ pñt plura ipedimēta occurrere
¶ Ad tertiā rñdetur. negando aſſumptū
Dicim⁹ eñ ꝙ id qḋ ſcḋm vtilitatē q̄ vt in plu-
ribus accidit inſtitutū ē. h ꝓpter neceſſitatez
aliq̄ caſu emergēte vtiliter dimittitur ſicut
in ꝑpoſito. ¶ Ad quartam rñdet̄. ꝙ ñ mi-
litat. q2 inferior pōt diſpēſare in p̄cepto ſu
perioris qñ diſpenſatio ſibi a ſupiori relin-
quit̄. ſicut h. vt dictū eſt ſupra.

Ad ſecūdam queſtio

nem ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ nō debito tp̄e
q̄dragelime ieiuniū celebret̄. ¶ Primo ſic
Legiſlator noui teſtamenti chriſt⁹ q̄drage
ſimā ieiunauit ⁊ illā ſtatim poſt baptiſmū
legit̄ incboaſſe. Math. iiij. Et ergo nos in
actib⁹ nr̄is chriſto ꝯformari debem⁹. ſtatī
poſt ephiam qñ baptiſm⁹ chriſti celebrat̄
deberem⁹ q̄dragelime ieiunium inchoare
¶ In oppoſituz eſt vniuerſalis eccīe ꝯſue-
tudo. ¶ Rñdeo dicendū. ꝙ q̄dragelimale
ieiuniū debito tp̄e fuit inſtitutū. Pro quo
notandū ꝙ ieiuniū ad duo ordinat̄. ſcȝ ad
deletōem culpe. et ad eleuatōnem mentis
ad ſup̄na. Et iō illis tp̄ib⁹ fuerūt ieiunia in
dicēda in q̄b⁹ oportebat hoīes a pctō pur-
gari. et mentem fideliū eleuare in deū ꝑ de
uotōnem. q̄d q̄dem p̄cipue iminet ante pa
ſcalem ſolennitatē. in q̄ ⁊ culpe ꝑ baptiſmū
relaxent̄ q̄ ſolennit̄ in vigilia paſce celebrat̄
qñ recolit̄ dñica ſepultura. q2 ꝑ baptiſmū
cōſepelimur chriſto in mortē. vt ḋr ad Ro-
ma. vj. In feſto etiā paſce maxime oportet
mentē hoīs ꝑ deuotōem eleuari ad eterni
tatis glīam quā chriſt⁹ reſurgendo inchoa
uit. ⁊ ideo imediate ante ſolennitatē paſca
lem eccīa ſtatuit h ieiunium obſ̄uandum
¶ Ad ratōnes in oppoſituz rñdet̄. negādo
conſeq̄ntiam. Et rō eſt. q2 chriſtus nō ieiu-
nauit q̄ ipē ieiunio indigeret. ſȝ vt ad grāz
ei⁹ ſuſcipiendā exemplo ſui ꝑ ieiuniū nos
p̄pararet. ⁊ ideo poſt baptiſmū ſuū in quo
plenitudo grē ipi⁹ declarata eſt teſtimōio
p̄ris et ſp̄ūs. et etiā Johānis baptiſte. dece-
bat vt exemplū ieiunij ſui nobis p̄poneret
nobis aūt cōpetit ieiuniū vt p̄paremur ad
ſuſcipiendā grāz ipi⁹. Et q2 ſacramēta grē
ei⁹ p̄cipue ꝑponūt̄ circa feſtū paſcale. ideo
imediate ante ſolennitatē paſcalez q̄drage
ſimale ieiuniū implet̄. Et eī q2 temp⁹ veris
quod tunc incipit maxime eſt ꝯcupiſcētie
aptum. et quia ſignificatur ꝙ ad gloriam
reſurrectionis per tribulationes vite pre-
ſentis venimus ſicut et chriſtus per paſſio
nem.

Ad tertiam queſtiōz

ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ nō fuit ꝯueniēs
chriſtū temptari a diabolo. ¶ Primo ſic.
Tēptare eſt expimētū ſumere. qḋ q̄dez nō
fit niſi de re ignota. ſȝ v̓tus chriſti erat etiā
demonib⁹ nota. Dicit̄ eñ Lu. iiij. ꝙ chriſt⁹
nō ſinebat demonia loq̄. q2 ſciebāt ipm̄ eē
chriſtū. ergo videt̄ ꝙ nō fuerit ꝯueniēs chri
ſtum tēptari. ¶ Secūdo ſic. Ad h chriſt⁹
venerat vt opa diaboli diſſolueret. ſcḋm illḋ
.j. Joh. iij. In h apparuit fili⁹ dei vt diſſolue
ret opa diaboli. ſȝ ñ ē eiuſdē diſſoluere opa
alic⁹ ⁊ ea pati. ergo videt̄ incōueniēs fuiſſe
ꝙ chriſtus pateret̄ ſe temptari a diabolo.
¶ Tertio. Triplex ē tēptatio. ſcȝ a carne. a
mūdo. et a diabolo. ſed chriſt⁹ nō fuit tem-
ptat⁹ nec a carne nec a mūdo. ergo etiā nec
debuit tēptari a diabolo ¶ Quarto. Om
nis chriſti actio eſt noſtra inſtructio. ergo
chriſt⁹ ꝑmittendo ſe tēptari a diabolo vide
tur dare nobis viā ꝙ exhibeam⁹ nos tem-
ptatōnib⁹ quod ē incautuz valde. ergo. ⁊c
¶ Preterea h arguit̄ cōtra aliq̄ q̄ dicūtur
in lr̄a euāgelij. ¶ Et p̄mo ꝯ illud ꝙ diabo-
lus aſſūpſit chriſtū ſupra pinnaculum. vel
in montē excelſuz. Hoc eī audire humane
horreſcūt aures. ergo nō videt̄ ꝯueniens.
¶ Quinto nō videt̄ poſſibile. ꝙ chriſt⁹ ſu-
pra pinnaculū tēpli ſtatui potuerit. qn ab
alijs videret̄. Item nec aliq̄s mons tam al
tus īuenit̄ vt inde tot⁹ mūd⁹ inſpici poſſit.
et ſic ex eo non potuerūt chriſto oīa regna
mūdi oñdi. ergo videt̄ ꝙ incōueniēt tēpta-
tio chriſti deſcribatur ¶ In oppoſitum eſt
euāgelium pñs. ¶ Reſpondeo dicenduȝ.
ꝙ ꝯueniēs fuit chriſtū ſe ꝑmiſiſſe tēptari a
diabolo. Que ꝯclō oſtenditur ex multis.

Primo. vt nobis ꝯ temptatões auxilium
ferret. Vñ Grego⁹. in Omelia. Non erat
indignũ redẽptori nr̃o ꝙ temptari voluit.
q̊ venerat et occidi. vt ſic temptatões nr̃as
ſuis tẽptatõib⁹ tp̱alib⁹ vinceret. ſicᷓ mortez
nr̃ãm. ſua morte ſuperauit. Scd̃o ppt̃ no-
ſtrã cautelã vt nullꝰ q̃ntũcũqꝫ ſanct⁹ ſe exi-
ſtimet ſecurũ ⁊ imunẽ a tẽptatõe. Vñ etiã
poſt baptiſmũ tẽptari voluit. qꝛ ſicᷓ Hyla-
rius dicit ſup̱ Mattheuz. In ſanctificatis
maxime diaboli temptamẽta graſſant̃. q̈a
victoria magis ẽ ei de ſctĩs exoptáda. Vñ
Ecc̃. ij. dꝛ. Fili accedẽs ad ſuitutem dei ſta
in iuſticia et timore. et p̄para aĩam tuã ad
temptatõem. Tertio. ppter exemplũ. vt ſcꝫ
nos inſtrueret qualit̃ diaboli temptatões
vincam⁹. vt Augu⁹. dicit. iij. de trinitate.
Quarto vt nobis fiduciã de ſua miſericor-
dia largiret̃. Vñ dꝛ ad Heb. iiij. Nõ habe-
mus pontificẽ q̈ non poſſit cõpati infirmi-
tatib⁹ nr̃is. temptatũ ãt p̱ oĩa p̱ ſimilitudi-
ne abſqꝫ pctõ. ¶ Ad rõnes in oppoſitum.
¶ Ad p̄mã rñdet̃. negãdo minorẽ. ſ. ꝙ vir-
tus chriſti eẽt certitudinalit̃ nota demoni-
bus. ſicut dicit Aug⁹. ix. de ciui. Chriſt⁹ tñ
innotuit demonib⁹ q̃ntũ voluit. nõ per id
q̊d eſt vita eťna. ſed p̱ q̊dam tp̱alia ſue v́tu-
tis effecta. ex q̈bus q̃ndam cõiecturã habe-
bãt chriſtũ eẽ filiũ dei. Sꝫ qꝛ rurſus q̊dam
ſigna in eo hũane nature infirmitatis vid̃-
bant. nõ p̱ certo cognoſcebãt eũ eẽ filiũ dei
et ideo diabol⁹ eũ temptare voluit. Et hoc
ſignificat̃ Matth. iiij. vbi dꝛ. ꝙ poſtq̃ꝫ eſu-
riit acceſſit temptator ad eũ. qꝛ vt dicit Hy-
lari⁹. Temptare chriſtũ diabol⁹ nõ fuiſſet
auſus. niſi ĩ eo p̱ eſuriei ĩfirmitatẽ q̃ ſũt ho-
minis recognoſceret. et idẽ dicit Gregori⁹
¶ Ad ſcd̃am rñdetur. negando ꝯſequen-
tiã. Et ratio eſt. qꝛ chriſt⁹ venerat diſſolue-
re op̱a diaboli. nõ potentia agendo. ſꝫ ma-
gis ab eo et eius mẽbris patiendo. vt ſic di-
abolũ vinceret iuſticia nõ poteſtate. ¶ Ad
tertiam reſpõdetur. negando ꝯſequentiã.
Et ratio eſt. qꝛ chriſt⁹ ſicut dicit apoſtolus
in omib⁹ temptari voluit abſqꝫ pctõ. Tem-
ptatio autem que eſt ab hoſte poteſt eſſe ſi-
ne peccato. quia fit per ſolam exteriorem
ſuggeſtionem. Temptatio autem que eſt
a carne non poteſt eſſe ſine peccato. quia h̃
temptatio fit p̱ delectationem et ꝯcupiſcẽ-
tiam. Et ſic Auguſtinus dicit. Non nul-
lum peccatũ eſt cum caro ꝯcupiſcit aduer-
ſus ſpũm. et ideo chriſtus temptari voluit
ab hoſte non a carne. ¶ Ad quartam rñ-
det̃. negãdo ꝯſeq̃ntiaꝫ. cum dicit. ꝙ omnis
actio chriſti. ⁊c. reſpondetur ꝙ aliq̃ ĩ chriſto
imitari debemus. et aliqua mirari. quecũ-
qꝫ ſunt opera v́tutum imitari debemus. q̃
aũt ſunt poteſtatis non imitari debemus.
ſed mirari. et iſtud eſt vnum de illis. Vñ
nos noſtre infirmitatis conſcij nõ debem⁹
nobis facere temptationuꝫ occaſiones. ¶
Ad q̈ntam de illo verbo. ꝙ diabolus aſſũ-
pſit chriſtum. reſpõdetur ꝙ vt dicit Alber-
tus magnus ſuper Mattheum. Quidaꝫ
ſanctoruꝫ videntur dicere. ꝙ aſſumpſit euꝫ
portando ſuper ſe corporaliter aſſũpto cor-
pore. vt dicit Gregorius in Omelia. Nec
eſt mirum ſi ſe ab illo permiſit in montem
duci qui ſe permiſit a membris ip̃i⁹ cruci-
figi. Sed Chryſoſtom⁹ dicit. ꝙ aſſũpſit euꝫ
ducendo poſt ſe. et ita exhortando induxit
eum ad h̃ vt iret poſt euꝫ. et chriſt⁹ ex diſpo-
ſitione ſue ſapientie iuit cum eo vbi ille cu-
piebat eum habere ad temptandum. Vñ
dicit ſanct⁹ Thomas cum dꝛ. Aſſumpſit
euꝫ diabol⁹. non intelligitur quaſi ex neceſ-
ſitate. ſed qꝛ vt Origeñ. dicit ſuper Lucam
Sequebatur eum ad temptationeꝫ quaſi
athleta ſponte procedens. ¶ Ad ſextaꝫ re-
ſpondet̃. p̄mo. ꝙ ſicut dicit Chryſoſtomus
Diabolus ſic chriſtum aſſumebat in pin-
naculuꝫ templi. vt ab omnibus videretur
Chriſtus autem neſciente diabolo ſic age-
bat vt a nemine videretur. Quod autem
conſequẽter dicitur. De monte excelſo. ⁊c.
non eſt intelligenduꝫ ꝙ videret ipſa regna
vel ciuitates. vel populos. vel aurum. vel
argẽtuꝫ. ſed partes in quibus vnumquod-
qꝫ regnum vel ciuitas poſita eſt. diabo-
lus chriſto digito demonſtrabat. et vni-
uſcuiuſqꝫ regni honores et ſtatum v́bis
exponebat.

In ſecunda domĩca

quadrageſime legit̃ euangeliũ. In illo tpe. Aſſumpſit ihs Petrum ⁊ Johannem. ⁊c. Math. xvij. Circa quod pñt diſputari ſequentes queſtiones. ¶ Prima. Utrum cõueniens fuit chriſtum transfigurari. ¶ Scđa. Utrum ꝯuenienter ibi ſunt inuenti teſtes tráſfiguratõis. Moyſes Helyas ⁊ Petrꝰ ⁊ Jacobꝰ ⁊ iohes. ¶ Tertia. Utꝝ errauit petrꝰ dicens. Bonum eſt nos h ee̅. Et petẽs tria tabernacula fieri. Chriſto vnũ Helye vnũ. et Moyſi aliud.

AD primã queſtõnem. ſic pcedit̃. Et videt̃ ꝙ nõ fuit ꝯueniẽs chriſtum transfigurari. ¶ Primo ſic. Nõ enĩ ꝯuenit vero corpori vt in diuerſas figuras mutetur ſꝫ corpori fantaſtico. Corpꝰ autem chriſti non fuit fantaſticũ ſed verum. ergo transfigurari ñ debuit. ¶ Si dicat̃ ꝙ transfiguratio dicit̃ claritatis aſſumptio. Contra ſic. Figura ē in quarta ſpecie qualitatis. Claritas autez eſt in tertia cuz ſit ſenſibilis qualitas. ergo aſſumptio claritatis a chriſto transfiguratio dici non debet. ¶ Tertio. Impoſſibile eſt quidem corpꝰ ſit ſimul opacũ et luciduz ſed ſm rei veritatem corpꝰ chriſti opacum erat. ergo claritas non inerat ei ſm vitatez. ¶ Quarto ſic. Corporis glorioſi ſũt q̃ttuor dotes. ſcz impaſſibilitas. agilitas. ſubtilitas. et claritas. ſed p aſſumptionem aliarũ triũ non dr̃ transfiguratus. ergo nec p aſſumptionem claritatis. ¶ In oppoſituz ē euangelium pñs. ¶ Reſpondeo dicendũ ꝙ cõueniens fuit chriſtum transfigurari. Que concluſio oſtendit̃ ſic. Chriſtus diſcipulis ſuis pnũciata ſua paſſione. induxerat eos ad ſue paſſionis ſequelam. Oportet autez ad h ꝙ aliq̃s directe pcedat in viã ꝙ finem aliqualiter pcognoſcat. ſicut ſagittator nõ recte iaciet ſagittam niſi prius ſignũ pſpexerit in qđ iaciendũ ē. ⁊ h pcipue ē neceſſariũ qñ via eſt difficilis et aſpa. ⁊ iter laborioſũ. finis vero iocũdꝰ. Chriſtꝰ ergo qꝛ p ſuã paſſionẽ ad h puenit vt gl'am obtineret nõ ſoluz aĩe quã habuit a pncipio ꝯceptõis. ſꝫ etiaz corporis. ſm illud Lu. vlt. Oportuit pati chriſtũ et ita intrare gl'am ſuã. ad quã gloriaz etiã pducit eos q̃ veſtigia ſue paſſionis ſequunt̃. ſm illud Act. xiiij. Per multas tribulatiões oportet nos intrare in regnũ celorũ. Et iõ ꝯueniens fuit vt diſcipulis ſuis gl'az ſue claritatis oñderet. qđ eſt ipm tráſfigurari. cui ſuos ꝯfigurabit. ſm illđ Phil. iij. Reformabit corpꝰ hũilitatis nr̃e ꝯfiguratum corpori claritatis ſue. vt ſic animarentur ad ſequendũ chriſtũ in acerbitate paſſionis. vt ergo iſtam felicitatis cõſtantie fortitudinẽ toto apoſtoli corde ꝯciperẽt. et nil de ſuſcipiẽde crucis aſperitate formidarent. claritatem illis ſue gl'e demonſtrauit. Unde Beda dicit ſup Mattheũ. Pia puiſione factũ eſt vt ꝯtemplatiõe ſupmanẽtis gaudij ad breue tempꝰ deriuata fortiꝰ aduerſa tolerarent. ¶ Ad rõnes in oppoſitum. ¶ Ad pmam rñdetur ꝙ nõ procedit qꝛ chriſtus nõ dr̃ tráſfiguratꝰ ꝙ pſtinaz formã aut faciem aut corpis veritatem perdidiſſet. Unde Hieronymꝰ ſup Mattheuz dicit. Nemo putet chriſtũ p h ꝙ transfiguratꝰ dr̃. pſtinã formam ⁊ faciez pdidiſſe. vel amiſiſſe corpis vitatẽ. ⁊ aſſũpſiſſe corpꝰ ſpirituale vel aereũ. Sꝫ quõ tráſfiguratus ſit euãgeliſta demõſtrat dicẽs. Reſplenduit facies eꝰ ſicꝫ ſol. veſtimẽta aũt eꝰ facta ſunt alba ſicꝫ nix. vbi ſplẽdor faciei oñdit̃. et candor deſcribit̃ veſtiũ. nõ ſubſtantia tollitur ſed gl'a cõmutat̃. ¶ Ad ſcđam rñdet̃. negando cõſequentiam. Et ratio eſt. quia figura circa extremitatem corpis ꝯſideratur. Eſt enim figura que termino vel terminis cõprehenditur. et ideo omĩa illa que circa extremitatem corporis conſiderantur. ad figuram quodãmodo ptinere videntur. ſic autẽ color ita et claritas corporis nõ tranſparentis in eius ſupficie attenditur. et ideo eius aſſumptio claritatis tráſfiguratio dicitur. ¶ Ad tertiam reſpondetur. negando aſſumptũ. quoniaz non eſt incõueniens ꝙ id qđ in ſe eſt opacum intrinſecus habere claritatem in ſupficie vel extenſiõe ſicut eſt corpꝰ politum. vel etiam ex alio extrinſeco

ſupinducto.ſic ex reuerberatōe ſolis vł ali cuiꝰ hmōi.et ſic fuit claritas in chriſto.non ꝙ fuerit ſupinducta ex aliq̄ corꝑe ſupluc ē te.ſʒ miraculoſe ab ipō deo.vt dicit ſanctꝰ Thomas in tertio. ¶ Ad q̄rtam rñdet̃.ne gando ꝯſeq̄ntiā.Et rō ē.q2 nō ē ſimile d̾ do te claritatis.et de alijs dotibꝰ.q2 inter alias claritas ē qualitas ipiꝰ ꝑſone in ſeipā.Alie v̍o tres dotes nō participāt niſi in aliquo actu vel motu ſeu paſſione.Oſtēdit igitur chriſtus i ſeipō aliqua aliaꝝ dotū indicia. puta agilitatiſ.cū ſuꝑ vndas maris ambu lauit.Subtilitatis.q̄ñ de clauſo vtero v̍gi nis exiuit.Impaſſibilitatis.cuʒ de manibꝰ iudeoꝝ p̄cipitare vel lapidare eū volentiū illeſus euaſit.nec tñ ꝓpter illas trāſfigura tus d̾.ſʒ ꝑ ſolā claritatē q ꝑtinet ad aſpectū ꝑſone ipiꝰ.Circa quā claritatē nota.ꝙ clari tas illa quā chriſtꝰ in trāſfiguratōe aſſum pſit.fuit claritas glie q̄ntum ad eſſentiam. nō q̄ntum ad modū eēndi.Claritas ei cor poris glorioſi deriuat̃ ab aīe claritate.ſicut dicit Auguꝰ.in epł'a ad Dioſcoꝝ.Et ſimi liter claritas corpis chriſti in trāſfiguratō ne deriuata ē a diuītate ipiꝰ.vt Damaſ.di cit.⁊ a gl'a aīe eꝰ quā a p̄ncipio ꝯceptōis ha buit.Q2 ei a p̄ncipio ꝯceptōis chriſti gl'ia aīe nō redūdaret in corpꝰ ex quadaʒ diſpē ſatōne diuina factū eſt.vt in corꝑe paſſibili noſtre redemptōnis expleret miſteria.Et eodē mō ex diuia ordinatōe factū ē vt gl'ia aīe redundaret in corpꝰ in hora trāſfigura tionis vt oſtenderet diſcipulis gl'aʒ future reſurrectōis.vt dictū eſt.

Ad ſecūdā queſtiōeʒ

ſic ꝓceditur.Et videtur ꝙ nō ꝯuenient du cti ſūt teſtes trāſfiguratiōis ¶ Primo ſic Vnuſq̇ſqʒ eni maxime ꝑhibere p̄t teſtimo niū de notis.ſʒ q̄lis eēt futura gl'a tꝑe tranſ figuratōis chriſti.nulli hoīm ꝑ experimen tū erat adhuc notū.ſʒ ſolis angelis.ergo cō uenientiꝰ angeli debuerūt duci teſtes trāſ figuratōis q̄ʒ hoīes. ¶ Secūdo ſic.Teſtes v̍itatis nō decet aliq̄ fictio.ſʒ ſm veritatem Moyſes ⁊ Helyas nō fuerūt ibi vere ſed imaginarie.vt dic̄ q̄dam glo.Lu.ix.ergo ñ fuerūt ꝯuenientes teſtes. ¶ Tertio.ſm q̄d d̾ Act.x.Oēs ꝓph̄e teſtimoniū ꝑhibent chriſto.ergo ñ ſolū moyſes ⁊ helias debue rūt ineſſe tanq̄ʒ teſtes.ſʒ et omēs ꝓphete. ¶ Quarto ſic.Gloria chriſti fidelibꝰ om nibꝰ repromittit̃ q̄s ꝑ ſuā trāſfiguratōʒ ad illiꝰ glie deſideriū aſcēdere voluit.nō ergo ſolos petrū ⁊ iohem ⁊ iacobū i teſtimoniū ſue trāſfiguratiōis aſſumere debuit.ſʒ oēs diſcipulos. ¶ In oppoſitū eſt euāgelium. ¶ Rñdeo dicendū ſub iſta ꝯcluſiōe.ꝙ cō uenienť ſūt p̄dicti teſtes ducti i teſtimoniū tranſfiguratōis chriſti.Iſta ꝯcluſio decla ratur ſic.Chriſtꝰ trāſfigurari voluit vt glo riā ſuā oñderet hoībꝰ ⁊ ad eā deſiderandā hoīes ꝓuocaret.Ad gl'iam āt cēne b̄titudi nis adducunť hoīes ꝑ chriſtū.nō ſolū qui poſt eum fuerūt.ſʒ et q̄ eūʒ p̄ceſſerunt.Vñ eo ad paſſionem ꝓperante tam turbe que ſequebanť q̄ʒ que p̄cedebāt ei clamabant. Oſanna.vt d̾ Matth.xxi.quaſi ſaluteʒ ab eo petentes.Et ideo conueniens fuit vt de p̄cedentibus ipm̄ teſtes adeēnt.ſcʒ moiſes et helias.et de ſequentibꝰ vt petrꝰ iacobꝰ ⁊ iohānes.vt in ore duoꝝ vel trium teſtimo nium ſtaret hoc verum. ¶ Ad ratōnes in oppoſituʒ. ¶ Ad primā rñdetur.negando ꝯſequentiā.Et ratio eſt.quia chriſtꝰ ꝑ ſuaʒ tranſfiguratōnem manifeſtauit diſcipulis corporis gloriaʒ que ad ſolos homines ꝑ tinet.et ideo conuenienter non angeli ſed homīes pro teſtibꝰ ad hoc inducūť. ¶ Ad ſcd̄am rñdetur.negando minorē.Dicimꝰ eni ꝙ in rei veritate fuerunt adducti Hely as de loco quodam eminenti ad queʒ fue rat raptus.vt habetur.iiij.Reg.ij.et ſic ap paruit in corpore ⁊ in anima.Moyſes ve ro adductꝰ eſt de limbo patrū.nō q2 reſur rexit.ſʒ q2 aīa apparuit ibi in corꝑe ſibi apta to.ſicut apparent angeli in corꝑibꝰ aſſum ptis.Ad gloſā aūt inductaʒ d̾.ꝙ illa dicit̃ ſumpta de libro qui intitulatur de mirabi libus ſacre ſcripture.qui non eſt liber au tēticus ſed falſe aſcribit̃ Auguſtino.Vn de illi glo.non eſt ſtandum ¶ Ad tertiam reſpōdetur.negando conſequentiaʒ.Licet eni omēs prophete teſtimonium chriſto

reddāt.n̄ obuerūt ꝓpt̄ h̄ inteſſe trāſfigurati
oni chriſti.ſꝫ ſufficiebāt iſte due ꝑſone.q̄ ca
pita ſūt ꝓphar̄.q̄ ſingularit̄ int̄ alios indu-
cti ſūt. Tum p̄mo.qꝛ ei turbe dicebant chri
ſtū eē heliā.alij hieremiā.aut vnū ex ꝓphe-
tis.capita ꝓpharꝝ ſecū duxit.vt ſaltē hic ap
pareat differētia ſuoꝝ ⁊ dn̄i. Tū ſc̄do.quia
Moyſes legē dedit. Helias ꝑ gl'a di emu-
lator fuit.ſm̄ q̊d de eo ſcribit.iij. Reg.xix.
Zelo zelatꝰ ſū ꝓ dn̄o exercituū. Vn̄ ꝓpter h̄
ꝙ ſimul cū chriſto apparēt excludit̄ calūnia
iudeoꝝ accuſantiū chriſtū tanq̄ꝫ legis trāſ
greſſorē et blaſphemū.dei gl'iam ſibi vſur-
pantē. Tū tertio.vt oñderet ſe habere pote
ſtatē mortis ⁊ vite.et eē iudicē mortuoꝝ et
viuoꝝ.ꝑ h̄ ꝙ moyſen iam mortuū.⁊ heliaꝫ
adhuc viuentē ſecū ducit. ¶ Ad quartam
rn̄det̄.negādo ꝯſeq̄ntiā. Et rō ē.qꝛ talia mi
ſteria nō ſūt oībꝰ exponēda imediate.ſed ꝑ
maiores ſuo tēpe ad alios dn̄t deuenire.⁊
ideo vt Chryſoſtomꝰ dicit.aſſūpſit tres tā
q̄ꝫ potiores. Nam petrꝰ excellēs fuit in dile-
ctōne quā habuit ad chriſtū.⁊ iterꝫ in ꝑtāte
ſibi cōmiſſa. Johēs vō in ꝑuilegio amo-
ris q̊ a chriſto diligebat̄ ꝓpter ſuā v̉ginita-
tem ⁊ ꝓpter p̄rogatiuā euāgelice doctrine
Jacobꝰ āt ꝓpter p̄rogatiuā martirij. Fuit
ei p̄mꝰ ante alios diſcipulos paſſꝰ martiri
um ꝓpter chriſtum.

Ad tertiam queſtiōꝫ

ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ petrꝰ n̄ errauerit dicē
do. Bonū ē nos h̄ eē.vel petēdo tria taber-
nacula.⁊c. ¶ Primo ſic. Dicit glo. Bene
nouerat q̊d diceret duꝫ ait. Bonū ē nos h̄
eē.qꝛ reuera ſolū hoīs bonū ē intrare ī gau
diū dn̄i ſui.⁊ huic in etnū cōtemplādo aſſi-
ſtere. ¶ Sc̄do ſic. Dicit̄ in pſ.lxxij. Adhe-
rere deo bonū ē.ſꝫ h̄ dicit petrꝰ.ergo nō er
rauit. ¶ In oppoſituꝫ videt̄ illō q̊d marcꝰ
⁊ lucas dicūt.ꝙ petrꝰ h̄ dicēs neſciebat q̊d
diceret. ¶ Reſpondeo dicendū.ꝙ in h̄ pe-
trus dr̄ erraſſe multiplicit̄.vt colligit̄ ex glo
ſa ſcōꝝ patrū. Primo in h̄ ꝙ credidit ꝙ in
ſolo aſpectu hūanitatis chriſti ꝯſiſteret be
atitudo.⁊ iō illud ſufficere ꝓ finali btitudīe
Quod non eſt verum.quoniā beatitudo
eſſentialis ꝯſiſtit in aſpectu claro ipiꝰ diui-
nitatis ⁊ ꝑfecta eiꝰ fruitōe. Accidentalis āt
ꝯſiſtit in aſpectu hūanitatis chriſti et dele-
ctatōe ꝯſequente. Iſti āt apoſtoli q̄ admiſ-
ſi fuerūt ad trāſfiguratōnem nō viderunt
ipiꝰ diuinitatē.ſꝫ tantū eꝰ hūanitatē in for
ma glorioſa. Unde verba petri nō erāt ra-
tionabilia.qꝛ in ſolo aſpectu humanitatis
chriſti non ꝯſiſtit beatitudinis eſſentia.vt
dictū eſt. Sc̄do dr̄ erraſſe ſiue male dixiſſe.
qꝛ credidit in h̄ eē gl'iam ſctōꝝ.que nō eſt h̄
ſed in celis.ſm̄ illud Luce.vj. Gaudete ⁊ ex
ultate qꝛ merces veſtra copioſa eſt in celis
Tertio qꝛ credidit ꝙ ī hac vita mortali poſ
ſit vera beatitudo haberi.contra illud apo
ſtoli ad Heb.xiij. Non habemꝰ h̄ ciuitatē
manentē.ſed futurā inquirimꝰ. Quarto.
quia credidit ꝙ domibꝰ indigeremꝰ ꝑ bea
titudine ꝯſequenda.cum in illa celeſtis vi-
te gl'a.vt dicit Beda.domꝰ neceſſaria non
erit.vbi diuine ꝯtemplatōis luce oīa puri-
ficante aura aduerſitatis alicuius timen-
da nulla remanebit. Teſtante apoſtolo io
hanne Apoc.xxj.qui eiuſdem ciuitatis ſu-
perne claritatem deſcribēs.dicit inter alia.
Et templum non vidi in ea. Deus enī om
nipotens templum illiꝰ eſt et agnꝰ. Quin
to errauit ſiue male dixit.ꝙ tria tabernacu
la petit fieri In hoc errauit dicit Albertus ꝙ
legis et ꝓphete ⁊ euangelij nō ſunt tres ha
bitationes.ſed vna que eſt eccl'ia. Apoca.
xxj. Ecce tabernaculum dei cuꝫ hominibus.
Unde glo. Marci.ix.de iſtis ita dicit. Pe
trus oblitus ſanctis regnum promitti nō
in terris ſed in celis.et ſe et coapoſtolos ad
huc mortali carne indutos immortalis vi
te ſtatum ſubire non poſſe.domum etiam
manufactam neceſſariam non eē.legi quo
q̄ꝫ et prophetis etiam euangelio tria taber-
nacula facere cupit.cum non poſſint ſepa-
rari in vnum iniciata tabernaculum.id
eſt.eccleſiā dei. Sexto dicitur erraſſe.quia
comparauit Chriſtum alijs.dicens. Tibi
vnum. Helie.vnum.⁊c.quod non debet fi-
eri.quia nihil eſt comparabile Chriſto.
Job.xxxij. Deum homini nō equabo. Un
de vt ait gloſa in preſenti euangelio.quia

Petrus īprudenter queſiuit. rñſionez dñi
nō meruit. ſz vox pris teſtat̃ de filio. ⁊c. Ad
rōnes in oppoſituz. ¶ Ad pmā rñdet̃. q pe
trus dicendo. Bonū eſt nos hic eē. ſi vellz p
finali beatitudine ſufficere ſibi viſionē ſolā
būanitatis chriſti errabat. vt dictum eſt.
¶ Ad ſcdām ptz eadē rñſio.

¶ Domīca tertia qua

dragesime eſt euangeliuz. In illo tempore.
Erat ieſus eijciēs demoniū. et illō erat mu
tum. ⁊c. Luce. xj. Circa quod pñt diſputari
ſequentes queſtiones. ¶ Prima ē. Utrū
chriſt⁹ ſufficienter oñdit ſe nō in beelzebub
ſz in v̄tute dei eijcere demonia. ¶ Scda.
Utrz ſufficiens fuit illud argumentuz chri
ſti. Si in digito dei eijcio demonia. pfecto
peruenit ī vos regnū dei. i. chriſt⁹ ſiue meſſias
pmiſſus in lege venit. ¶ Tertia ē. Utrz cō
ueniēs fuit q carnē ſumeret de femina. q̄a
dr̄ Beatus venter. ⁊c.

Ad primā queſtō

nem. ſic proceditur. Et videtur q
chriſt⁹ nō ſufficient oñdit ſe in be
elzebub eijcere demonia. ſed in virtute dei.
¶ Primo ſic. Demones cū int̃ ſe habeāt
platōem vt minor maiori imperāti obedi
at ⁊ ſeruiat. nō dubium videt̃ q̄n imperio
ſuperioris inferior demon poſſit expelli ab
hoīe. ergo. ⁊c. ¶ Scdō arguit̃ de dicto ſcti
Thome. q̄ h̄ dicit. q v̄tute ſupioꝝ demonū
alij demones expellant̃. ¶ Tertio idez ar
guit̃. q necromantici religare q̄nq3 dicunt̃
demones p illicitas incantatōes. ergo per
eaſdem pñt ſoluere eos de corpib⁹ hoīm. ⁊
ſic eijcere. ¶ In oppoſitū eſt euāgeliū pñs.
¶ Rñdeo. Sciendū āt ē pmo. q phariſei
odio habebāt chriſtuz. q2 acriter arguebat
eoꝝ vicia. ⁊ iō miracula ab ipō facta v̄tute
diuina. dicebāt eē facta arte magica. Et eo
dem mō electionē demonū factā p chriſtū
dicebāt fieri v̄tute cuiuſdā ſupioris demo
nis cui inferiores obediebāt ad nutū d̃ cor
porib⁹ exeūdo. Sicut eī in angelis ſūt ordi
nes et alij alijs ſunt ſupiores. ſic in demoni
bus cum in eis remanſerint naturalia ite
gra. ſm Dionyſiuz. Dicebāt eī phariſei q
chriſt⁹ habebat aliquē dmonē ſupiorē quē
vocabāt beelzebub ſibi familiarē ⁊ puatuz
⁊ ſic demones inferiores d̃ corporib⁹ obſeſ
ſis eijciebat p illum. Scdō ſciendū. q vt di
cit ſanct⁹ Thomas in tertia pte. q. xliij. arti.
ij. Aliter chriſt⁹ expellebat demones q̄3 vir
tute demonuz expellebantur. Nam v̄tute
ſupioꝝ demonū demones a corporibus ex
pellebant̃. ſed tñ remanebat dominiū eoꝝ
q̄ntum ad aīas. Non eī ↄtra regnū ſuum
diabolus agit. ſz chriſt⁹ depellebat nō ſolū
a corpore ſz multo magis ab aīa. Unñ Au
guſtin⁹ libro. lxxxiij. q. Cum imperio vel in
uocatōe alteri⁹ demonis demon exit a cor
pore. iam nō eijcitur. ſz magis intima īgre
ditur opando. ſm aplm. in filios diffiden
tie. Chriſt⁹ aūt remouebat a corpore et ab
aīa. non enī pncipaliter intendebat ſanita
tem corpis ſed anime. Ut patz ex illo. Joh.
v. Ecce ſanus factus es iaz noli peccare ne
deterius tibi aliquid cōtingat. Iſtis nota
tis ponitur concluſio reſponſalis. q ſuffici
enter chriſtus ſe oſtendit nō in beelzebub
ſed in virtute dei eijcere demonia. Prima
ratio chriſti. Si ſathanas ſathanam eijcit
tam ſcz in corpe q̄ in aīa. tunc cū diuiſio ſit
inter demones q̄uo ſtabit regnū e⁹. cū om
ne regnū in ſe diuiſum deſolabit̃. qⁱ dicerz.
vt dicit Hieronym⁹. Regnuz diaboli ſta
bit in peccatorib⁹ vſq3 ad diem iudicij. q̄a
tunc euacuabitur omis poteſtas. Unde ſi
hoc iam eſſet. eſſz iam finis mundi. Uel ſic
ſm Hylariū. Si de poteſtate mea ē q ego
faciam q vnus demon expellat alium. er
go ego deſtruo regnū diaboli. et ex hoc de
betis mihi adherere. Secundo ſic. Si ego
eijcio in beelzebub demonia. filij veſtri ſcz
apoſtoli de eoꝝ carne deſcendentes. vl' alij
quidam iudei qui non erant de diſcipulis
chriſti qui non in noīe chriſti eijciebant de
monia. in quo eijciūt. ſed dicitis illos eijce
re demonia ī v̄tute dei. idem debetis confi
teri de me. Tertio ſic. Quia demonem ex
pellere de regno ſuo non poſſem niſi eſſem
fortior eo. nec eum vincere poſſem niſi vir
tute diuina. cum non ſit poteſtas in terra

que compet̃ ei. Job. xlj. ¶ Quarto ſic. Ex
illo. Qui nõ ẽ mecũ. ℞c. Ratio eſt talis Vo
lũtas eꝰ q̃ obedit alicui ẽ ꝯformis volun
tati illius cui obedit. ſaltem in facto. ſi ergo
chriſtꝰ in v̾tute demonis faceret miracula
ſeq̃ret̃ ꝙ chriſtꝰ ⁊ demones eſſent ꝯcordes
in factis. Hoc ãt eſt falſũ. qꝛ facta chriſti et
doctrina erãt ad remouendũ hoĩes a pec
catis. Facta ãt demonis ad deſtruendum
hoĩes ꝑ peccatũ. Ex q̊ ſeq̃tur ꝙ chriſtꝰ non
operat̃ in v̾tute demonis. Et h̾ eſt q̊d dicit
Qui nõ eſt mecũ. ꝑ cõcordiam in facto et
voluntate. ꝯ me eſt. ⁊ hmõi eſt diabolꝰ qui
nõ colligit mecũ. Chriſti enĩ eſt collig̃e. de
monis eſt diſperg̃e. et ſic regnũ chriſti cuꝫ
regno demonũ nullam hꝫ cõmunicatõeꝫ.
Colligit enĩ chriſtus. p̾mo paſſiones in for
mã v̾tutis. actiones ad normam rectitudi
nis. electões ad prudẽtiã ratõis. animales
vires ⁊ motus ad menſurã bone conſtitu
te mentis. diuerſas ⁊ diſcurrentes ⁊ vagas
cogitatões ad ꝯtemplatõnem intellectꝰ di
uini. multitudinẽ totam opeꝝ in vnuꝫ ſim
plicis intentionis. multitudinẽ credentiuꝫ
in vnitatem cordis. multitudinẽ hominũ
in oĩbꝰ natõibꝰ ad vnitatẽ vniꝰ ouilis ⁊ cu
re paſtoralis. et ſic ſp chriſtꝰ in colligendo
eſt et congregando. Vnde Augꝰ. in. x. con
feſſionũ. In oĩbꝰ q̄ mente ꝑcurro nõ inue
nio locũ tutum aĩe mee p̄ter te in quo col
ligunt̃ diſperſa mea. Cõtrario autẽ modo
vt dicit albertꝰ magnꝰ diſpergit diabolus
q̇ diuiſionis pater eſt ⁊ origo. Diſpergit eĩ
in varietatem paſſionũ deſideria peccãtiũ
diſpergit in corruptõem actionũ multitu
dinẽ operũ iniuſtoꝝ. diſpergit voluntateꝫ
in diuerſitatem eligibiliũ. diſpergit mentis
menſurã ꝑ diuerſitatẽ animaliũ motuuꝫ.
diſpergit intellectum in euagatõnes cogi
tationũ inutiliũ. diſpergit intentiõem ꝑ di
uerſitatẽ finiũ intentoꝝ. diſpergit credẽtes
in ꝯtrarietatem diſcordiaꝝ. vnitatẽ eccıaꝝ
in diuerſitatem erroꝝ. Joh. x. Lupus diſper
git oues. ¶ Ad rõnes in oppoſituꝫ. ¶ Ad
p̾mã dicendũ. rñdet̃ multipliciter. Primo
negando ꝯſequentiã. Et rõ eſt. qꝛ lꝫ poſſibi
le ſit poteſtati ſuꝑiorũ demonũ ꝙ aliquis
demon poſſit eijci aut expelli de corꝑe ſolo
hoĩs. non tñ de aĩa. Chriſtꝰ aũt eijciebat de
monia. non ſolũ a corꝑibꝰ. ſed ab aĩa. vt di
ctum eſt. Scd̃o rñdet̃. ꝙ qñ diabolꝰ prece
pto ſiue imperio ſuperioris exit nõ dr̃ ꝓpe
eijci. ſed voluntarie ex obedientia exire. qꝛ
eijcere dicit quid violentũ. Chriſtꝰ ãt eijcie
bat demonia violenter ⁊ ꝯtra voluntatem
eoꝝ. Vnd̾ gementes clamabãt. Filij dauid
quid nobis et tibi. veniſti ante tempus tor
querenos. Matt. viij. Tertio rñdet̃ ꝙ licet
demon videatur expelli. non eſt tñ vera ex
pulſio ſed ficta et ſimulata ad deceptiõem.
ſed tantũ ceſſat a vexatione et leſione quaꝫ
intulerat. ſicut aliqñ oſtendũt ſe egros cu
rare. non ſanitatem ꝯferendo ſꝫ a leſiõibus
q̄s infirmis inferũt ceſſando. ¶ Ad ſcd̃aꝫ
ratõem rñdetur. vt dictum eſt ex ipo dicto
ſancti Thome. ¶ Ad tertiaꝫ reſpondetur
dupliciter. Primo ſicut ad p̾mam. Scd̃o
poteſt dici. vt dicit Nicolaus de lyra ĩ hoc
euangelio. ꝙ ſm̃ q̊d dicit Hieronymus.
Licet arte magica poſſunt aliqua miracu
la fieri. tamen illa ꝑtinent ad curioſitatẽ ta
tum ⁊ vanitatem. Sicut ſimon magus fa
ciebat ſtatuas ambulare. loqui et ridere et
conſimilia. vt habetur in itinerario clemen
tis. ſed illa que ſunt ſalubria. vt curatio lã
guidoꝝ. illuminatio cecoꝝ et hmõi. nõ poſ
ſunt magicis artibꝰ fieri. et iõ oportet talia
attribui diuine virtuti. et talia faciebat chri
ſtus.

Ad ſecundam queſti

onẽ. ſic ꝑcedit̃. Et videtur ꝙ non ſit ſuffici
ens argumentum illud chriſti. Si in digi
to dei eijcio demonia. ꝑfecto veit in vos re
gnum dei. i. chriſtus ſiue meſſias promiſ
ſus in lege venit. ¶ Primo ſic. Legitur ꝙ
Salomon vt dicit Beda ſuper Actꝰ apo
ſtolorum. xix. excogitauit et docuit exorciſ
mos quibus immũdi ſpũs expulſi ab ho
minibus nõ audebant ad homĩes reuerti
ſi illa expulſio nõ fuit argumentũ aduẽtus
regni chriſti. ergo nec expulſio demonũ fa
cta ꝑ chriſtũ. ꝯſequentia videt̃ bona ¶ Se
cũdo ſic. Chriſtus oꝑa magis miraculoſa

fecit q̄ʒ eijcere demonia. ſʒ ex alijs opib⁹ nō
intulit h̄ argumentū aduent⁹ regni ſui. er-
go nec ex h̄ videt̄ argui. ¶ Tertio. Ex euā
gelio p̄nti. filij iudeoꝝ ſiue dicant̄ apl'i ſiue
alij exorciſte faciebāt miracula in v̓tute di
ſʒ ex ope illoꝝ nō infert̄ h̄ argumētū. ergo
nec ex facto chriſti. ¶ In oppoſitū eſt v̓bū
chriſti. ¶ Rn̄deo dicēdū ſub iſta ↄcluſiōe.
q̄ argumentū chriſti q̊ arguit. Si i digito
dei eijcio demonia ꝑfecto veīt i vos regnū
dei. eſt efficaciſſimū. Qḋ ſic oñdit̄. vt dictuʒ
eſt i ↄcluſiōe ſupiori. Chriſt⁹ eijciēdo d̄mo-
nia ab hoīb⁹ nō ſolū eijciebat a corpib⁹ vi-
olent̄ ↄ voluntatē demonū. ſʒ p̓ncipalit̄ ab
aīab⁹ in q̊bus regnabat diabol⁹ ꝑ peccatū
⁊ ita chriſtus diminuebat ſiue euacuabat
regnū diaboli et dilatabat regnū ſuum re-
gnando in cordib⁹ hoīm ꝑ fidē. De q̊ dicit̄
Luce .j. Regni e⁹ nō erit finis. Et .j. Coꝛ. xv.
Oportet aūt illū regnare. ſ. ꝑ fidē. donec po
nat inimicos e⁹ ſub pedib⁹ e⁹. Hec āt pote
ſtatis demonū debilitatio ſiue diminutio
ſignū erat aduentus regni chriſti. ſ͛m illud
Numeri. xxiiij. Orief̄ ſtella ex Jacob. quia
in natiuitate chriſti ſtella apparuit que ma
gos ad chriſtuʒ natum ꝑduxit. vt habetur
Mat. ij. Et ſurget v̓ga de iſrael. i. chriſtus
ſ͛m p̄tātem regiam. Vn̄ de ipō d̓r ps. ij. Re
ges eos in v̓ga ferrea. Et ꝑcutiet duces. id ē
idolatras. Vn̄ ꝑ chriſti aduentū deſtructa
ē idolatria. Et vaſtabit oēs filios Seth. id
eſt. oēs ipſos ſubijciet fidei catholice ante
finē mūdi. lʒ nondū ſit ipletū. Item Yſa. liij
de eo d̓r. Fortiū diuidet ſpolia ꝓ eo q̄ tradi-
dit in mortem aīam ſuā. fortiū. i. demonuʒ
chriſt⁹ ſpolia diuiſit Tū p̄ſēs d̓ limbo i ſua
reſurrectōne extrahēdo. Tū potentiaʒ eoꝝ
diminuēdo. Iteʒ Ezech. xxxiiij. Suſcitabo
paſtorē vnū ſeruū meū dauid. i. chriſtum
q̄ de dauid deſcēdit ſ͛m carnē. Math. j. Et
ceſſare faciā beſtias peſſimas de t̓ra. i. potē
tias diaboli q̄ ꝑ mortē chriſti diminute ſūt
Etiſra. Et ſcient. ſcʒ iſrl'. q2 ego dn̄s cū cōtri
uero catenas iugi eoꝝ. ⁊ eruero eos de ma
nu ⁊ p̄tāte imperantiū ſibi. i. p̓ncipū demo
nioꝝ. Item Zach. xiij. d̓r. Spūm imūdum
auferā de t̓ra. Ecce maīfeſtū teſtimonium

Ergo oīa h̄ cōpleta ſunt ꝑ paſſionē chriſti
Unde Joh. xij. Chriſt⁹ inſtante paſſiōe di-
cit. Princeps h⁹ mundi eijciet̄ foraſ. Cum
ergo iſta fienda eēnt ꝑ chriſtum. efficaciſſi-
mū argumentū erat chriſti. cū dicebat. Si
in digito dei. id eſt. v̓tute diuīa eijcio d̄mo-
nia. nō ſolū ab hoīm corpib⁹. ſʒ et̄ ab aīab⁹
Profecto veīt in vos regnū dei. i. chriſtus
ꝓmiſſus q̊ expulſo dominio demonis re-
gnatur⁹ eſt ꝑ fidē in cordib⁹ fideliū. Quia
et̄ dictū eſt q̄ ꝑ chriſti paſſionē liberati fui-
mus a p̄tāte diaboli. et nihilominus vide
mus q̄ adhuc nocet hoīb⁹ q̄ntum ad ani-
mas temptando. ⁊ q̄nqʒ vexando q̄ntū ad
corp⁹ Eſt pro noticia pleniori veritatis hu
iuſmodi ſciendū q̄ vt dicit ſāct⁹ Thomas
Poteſtas demonis in duobus conſiſtit.
ſcʒ in impugnando et detinendo deuictos
Ex eo aūt q̄ q̊s impugnatur nondū ſeru⁹
factus eſt. ſed ex eo q̄ victus eſt. vt patet. ij.
Petri. ij. Deuicerat aūt diabolus totū ge
nus humanū in p̓mis parentib⁹. et eis do
minabatur dum eos ad h̄ ſ͛m ſuum votū
deduxerat vt nullus paradiſi ianuam in-
traret. Deuincit vnūquēqʒ ſingularit̄ duʒ
eum ad peccatū inclinat. q2 q̊ facit peccatū
ſeruus eſt peccati Poteſtateʒ ergo diabo-
li qua victos detinet chriſtus ꝑ paſſionem
amouit q̄ntum ad ſufficientiā. q̄ʒuis non
q̄ntum ad efficaciam niſi in illiſ q̊ vim paſ
ſionis ſuſcipiunt per fidem et caritatem et
ſacramenta. et ꝑ h̄ d̓r dominium euacuaſ-
ſe. Unde quia iam diabolus non poteſt i-
pedire ſanctos a conſecutione glorie ſicut
faciebat ante. ſed p̄tātē qua impugnat nō
euacuauit ſʒ debilitauit dū ipm̄ vicit et dū
hoībus auxilia multa ad reſiſtendum tri-
buit. ſicut ſacramenta. gratiam abundāti-
orem. ⁊ alia hmōi. Unde licʒ diabolus per
mittatur temptare hoīes ad exercitium et
meritū ſanctoꝝ. non tn̄ de facili ſuperat in
q̄ntuʒ homo plura remedia habet. ¶ Ad
rationes in oppoſitum. ¶ Ad p̓mā reſpon
det̄. negando ↄſeq̄ntiam. Et rō eſt duplex.
Una. q2 expulſio demonuʒ facta ꝑ exorciſ-
mos erat tantū a corporib⁹ nō ab aīabus.
Secunda ratio eſt. quia chriſtus propria

virtute et poteſtate demones expellebat tā
de corporibꝰ qꝫ de animabꝰ. Alij vō nō ni
ſi mendicata a deo vł diabolo ¶ Ad ſcdaꝫ
rn̄det. negando aſſumptū. Unde chriſtus
ad queſtionem ꝓpoſitam ſibi ꝑ diſciplos
iohannis. Tu es qui venturꝰ es, an aliū ex
pectamꝰ. hoc mō rn̄dit dicens. Euntes re-
nunciate iohanni que audiſtis ⁊ vidiſtis.
Ceci vident. claudi ambulant. leproſi mun
danť. ⁊c. qi diceret. cū iſta facio ꝓpa virtute.
ꝑfecto ego ſum q̄ venturꝰ erat. et non aliuſ
expectandꝰ. Item Jo. xv. dic̄. Si opera nō
feciſſem in eis que nemo aliꝰ fecit. peccatū
non haberent. ſ. infidelitatis in me. ⁊ ita pa
tet ꝙ v̄tualiter ex opibꝰ ſuis arguebat re-
gnum ſuū et dominiū veniſſe. Decipiebāť
aūt iudei in h. qꝛ iſtud regnū chriſti ſpūale
futuꝝ tpale credebāt. Quē errorē eis exclu
dit chriſtꝰ dicens Joh. xviij. Regnū meū n̄
eſt de h mūdo. ¶ Ad tertiā rn̄deť. ſicut di
ctum eſt ad primam. Et hec de iſta conclu-
ſione.

Ad tertiam queſtiōꝫ

Circa illud. Beatuſ venter qui te portauit
⁊c. ſic ꝓcediť. Et videť ꝙ non fuit ꝯueniēs ꝙ
chriſtꝰ carnem ſumeret de femina. ¶ Pri
mo ſic. Sexus maſculinus eſt nobilior q̄ꝫ
ſexus femineꝰ. ſed magis decuit ꝙ chriſtꝰ
aſſumeret id quod eſt ꝑfectuꝫ in humana
natura. ergo videtur ꝙ nō fuit cōueniēs ꝙ
chriſtꝰ carnem aſſumeret de femina. ſed de
viro. ſicut eua de coſta ade viri formata eſt
¶ Scdo ſic. Quicūqꝫ ex femina ꝯcipitur
vtero femineo clauditur. ſed deo qui celuꝫ
et terram implet. vt dr̄ Hiere. xxiij. nō com
petit vt paruo femineo vtero īcludať. ergo
videtur ꝙ non debuit ꝯcipi de femina. ¶
Tertio ſic. Illi q̄ ꝯcipiuntur de femina ali-
quam īmundiciam patiuntur. Unđ Job
xxv. Nū quid poteſt homo apparere mun-
dus natꝰ de muliere. ſed in chriſto nl̄la im-
mundicia eē debuit. ergo non videtur fuiſ
ſe ꝯueniens vt carnem de femina ſuſcipet.
¶ In oppoſitū eſt euāgelium preſēs. ¶ Re
ſpondeo dicendum. ꝙꝫ filiꝰ dei carneꝫ hu
manā aſſumere potuerit de quacunqꝫ ma

teria voluiſſet. ꝯuenientiſſimum tn̄ fuit vt
de femina carnem acciperet. Tum primo.
quia ꝑ hoc tota natura nobilitata eſt. Un̄
Auguſtinꝰ libro. lxxxiij. q. Hominis libera
tio in vtroqꝫ ſexu debuit apparere. ergo qa
virum oportebat ſuſcipere. qꝛ ſexus hono
rabilior eſt. ꝯueniens erat vt feminei ſexuſ
liberatio huic appareret. qꝛ ille vir de femīa
natꝰ eſt. Tum ſcdo. qꝛ ꝑ hoc veritas incar-
natiōis aſtruitur. Nam vt dicit Auguſti
nus in epl̄a ad Voluſionū. Si omipotēs
deꝰ hoīem vbicūqꝫ formatum nō ex matre
no vtero cauſaret ſed repentinum afferret
aſpectibꝰ. nōne opinionē cōfirmaret erro-
ris. nec hoīeꝫ verum ſuſcepiſſe vllo modo
crederetur. et dum oīa mirabiliter facit au
ferret q̄d miſericorditer fecit. Nunc vō ita
inter deū et hoīem mediator apparuit vt in
vnitate ꝑſone copulans vtrāqꝫ naturam
et ſolita ſublimaret inſolitis. et inſolita ſoli
tis temperaret. Tum tertio. et eſt rō Anſel
mi. qꝛ ꝑ hunc modum cōpletur oīs diuer-
ſitas generatōnis humane. Adam eniꝫ fa
ctus eſt ſine viro et femīa. Eua vō ꝓducta
eſt ex viro ſine femina. ceteri hoīes ꝓducūť
ex viro et femina. Unđ h q̄rtum q̄i chriſto
relinquebatur ꝓpriū. vt ꝓduceret ex femīa
ſine viro ¶ Ad rōes in oppoſitum. ¶ Ad
ꝑmā reſpōdetur. negando ꝯſequentiaꝫ. Et
ratio eſt. qꝛ ideo ꝙ ſexus maſculinus nobi
lior eſt q̄ꝫ femininꝰ. ideo humanā naturā
in maſculino ſexu aſſumpſit. ne tn̄ ſexus fe-
mineus ꝯtemneretur. cōgruum fuit vt car
nem aſſumeret de femina. Unde auguſti-
nus dicit in libro de agone chriſtiana. No
lite vos ipōs ꝯtemnere viri. filius dei viruꝫ
ſuſcepit. nolite vos ipās ꝯtemnere femine. fi
lius dei natꝰ eſt ex femina. ¶ Ad ſecundaꝫ
reſpondetur. negando ꝯſequentiam. Et rō
eſt. qꝛ ſicut dicit Auguſtinꝰ tertio libro cō
tra Fauſtum. q̄ hac obiectōne vtebať. Nō
plane inquit catholica fides q̄ chriſtū filiū
dei natum ſꝫm carnē credit ex virgine. vllo
modo eundem dei filium ſic in vtero mu-
lieris includi ꝙ extra non ſit. q̄ſi celi et terre
āminiſtratōem deſeruerit ⁊ q̄i a prē receſſe
rit. Unde licet nō conueniat chriſto ſꝫm di

uinitatē includi in ventre femine. pt tñ cōuenire ratōne humane nature assūpte sm quā potuit mori. lz sm diuinitatē imortal' fuerit. ¶ Ad tertiam respōdetur. negādo maiorē. Ratio est. q2 imundiciā illā patiūtur cepti ex cōmixtione maris et femine. Hāt non hz locum in cōceptōne filij dei de spūsancto et ex maria vgine. Et ideo dicit Damascen9 tertio libro. q filī9 dei cstruxit sibi ipi ex castis z purissimis sāguinib9 carnem animatā aīa rationali.

In quarta dominica

est euangeliū. Abijt ihs trās mare galilee qd est tyberiadis. zc. Joh. vj. Circa qd pñt hec disputari. ¶ Primo. Utrum conueniēt Christ9 satiauit qnq3 milia hoīm de qnq3 panib9 q reperti sūt apud quendā in societate. ¶ Scdo. Utrū conuenient christ9 satiauit qnq3 milia de panib9 hordeaceis et non de tritico. ¶ Tertio. Utrū christ9 fuerit verus pphā sic dr in euangelio.

Ad primā questōnem sic pcedit. Et videt q conuenientius christ9 satiasset qnq3 milia hoīm de alijs panib9. ¶ Primo sic. Maius miraculū fuisset satiare tantā multitudinē de panib9 nouiter creatis q3 de panibus pexistentib9. ergo videt q couenieti9 satiasset illos de illis. ¶ Scdo sic. Panes illi satiare nō poterant tantā multitudinez nisi multiplicatis. sz multiplicatio nō videtur possibilis. ergo. zc. ¶ Probat minor sic. Materia nō pt trāsmutari de parua quātitate in magnā nisi p rarefactōem. sicut ex vno pugillo aque generant decē aeris. vel p alteri9 materie additōem. sz nō ē dicēdū q p rarefactōem multiplicati sūt panes. vt patet. ergo oportebit dicere q p additōem exterioris materie q oportebit multū ampli9 eē q3 qnq3 panes. cū ergo vnūquodq3 denominandū sit a maiori pte. videt q nō debeat dici qnq3 milia hoīm satiatos eē ex qnq3 panibus. sed ex alia materia addita. ¶ Tertio sic. Si aliqs dicat q multiplicatio facta est panū sine additōne cuiuscūq3 exterioris materie vel noue create. Cōtra. Hoc videt nō bñ intelligibile q aliqd sit in substantia mai9 sn additiōe alteri9 rei. vt pbat sanct9 Thomas in pma pte. q. xcij. z in scdo scpto. dis. xviij. ¶ In oppositū est euāgelium presēs. ¶ Rñdeo dicēdū. q christ9 conuenienti9 satiauit qnq3 milia hoīm ex qnq3 panib9 q reperti sunt in societate sua. q3 ex nouiter creatis. Patet cclusio. quia licz christ9 potuerit pascere turbas ex panibus nouiter creatis. Uoluit tñ ex panib9 pexistentib9 multiplicatis illas reficere duplici rōne. Primo. vt ondēret sēsibilia a diabolo non eē. sicut manichei errantes dicunt. nam si h verum eēt. de9 nō vteret sensibilibus ad opus diuine laudis. pcipue cū ipe venerit vt dissoluerz opa diaboli. vt dicit. j. Joh. iij. Scda rō. vt ostendat falsum eē qd ipi manichei dicūt. scz doctrinaz veteris testamenti nō eē a deo sed a diabolo. vt ergo ostenderet nō eē aliā doctrinaz noui testamēti q3 q pfigurabat et ptinebat in doctrina veteris testamenti. pexistentes panes multiplicauit. inuens q ipe est qui legez et pfecit z adimpleuit. Mat. v. Non veni legez soluere sed adimplere. Sic patet respōsio ad pmū argumentum in oppositum.

¶ Ad scdam rñdet. q hic est triplex mod9 dicendi. Unus est q christus panes multiplicauit p additōem materie nouiter create. Alius mod9 dicendi est. q p additiōem alterius materie in formā panis inuisibiliter inducendo. Et iste modus dicendi ē sci Thome. Unū sic dicit in tertia pte. Multiplicatio panū non est facta p modū creationis. sed p additōem extranee materiei panes cuerse. Unde Aug9. dicit sup Johem Unde multiplicauit ō paucis granis segetes. inde i manibus suis multiplicauit qnq3 panes. Manifestum est aūt q p couersionez materie pexistentis grana multiplicantur in segetes. Eiusdē sñie est i pma pte q. xcij. z in scdo scpto. dis. xviij. Et ad pbationem ptra. rñdet negādo cōsequentiam. Et ratio est. q2 materia q addit in panes illos cuertit. et ido ex illis panib9 dr qnq3 milia hoīm satiasse. Tertius mod9 dicendi est q

multiplicauit in ſeipſis nihil noui creādo.
nec aliqd addendo ad libitū ſue diuinitatis.
Iſtū modū dicēdi tenēt aliq̄ ātiq̄ ſicut Hugo
d̄ ſancto victore. et magiſter ſententiarū. et
dn̄s Albert⁹ magn⁹ quēadmoduȝ dicunt
corp⁹ eue formatū de coſte ade. Dicunt eī
ſicut de⁹ p̄t de nihilo aliqd facere. ita modi
cum corp⁹ in magnū ꝯuertere. Sed iſtuȝ
modū improbat ſanct⁹ Thomaſ. ſic̄ intel-
ligibile. ſic̄ dictū ē in tertio argumēto.

Ad ſecūdā queſtiōeȝ

ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ ꝯuenienti⁹ ſatiaſ
ſet chriſtus turbas illas ex panib⁹ triticeiſ
q̄ȝ hordeaceis. ¶ Primo ſic. In miraclo
vini optimū vinū fecit ex aqua. ergo videt̄
ꝙ ꝯuenientiori mō debuit paneȝ facere q̄ȝ
ex panib⁹ hordeaceis. ſcȝ de tritico. et ex illiſ
turbas ſatiare. ¶ Sc̄do ſic. Illud miracu
lū eucharistiā ſingulariter ſignificat. ergo
videtur ꝙ debuit turbas ſatiare de paībuſ
frumenti cū talis ſit materia ſacramēti eu-
chariſtie ⁊ nō de hordeo. ¶ Tertio. Quid
eſt ꝙ fragmenta excreuerūt vſqȝ ad nume
rū duodeci cophinoꝝ. videt̄ eē ad q̄ndam
oſtentatōeȝ. ¶ In oppoſituȝ eſt euangeliū
p̄ns. ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ ꝯueniētiſſimū
factū eſt qcq̄d a chriſto factū ē. cū ſit ſapiā
omīa ſuauiter diſponēs. ¶ Ad ratōnes in
oppoſitum ¶ Ad p̄mam rn̄detur negādo
conſeq̄ntiam. Et rō eſt iuxta Albertum ꝙ
aliud eſt hic et aliud ibi. Illud eī miraculū
de ꝯuerſione aque in vinū deſeruiuit iocū
ditati nubentiū. et ideo ꝯueniebat aquam
mutari in liquorē iocūditatē faciēteȝ. Iſtd̄
aūt deſeruiuit neceſſitati cōis turbe. Et iō
a forma neceſſitati ſeruiēti illū panē n̄ mu-
tauit. maxie vt dicit Chryſoſtom⁹. ne gule
deſeruire videret̄. Preterea chriſt⁹ noluit
creare panes de nouo. ſȝ p̄exiſtentes multi
cauit. miraculū vt eſſet magis notuȝ. q̄ꝛ ta-
lis multiplicatio eorundē panū magis eſt
ꝑceptibilis q̄ȝ creatio ¶ Ad ſecundam rn̄
det̄. negando conſeq̄ntiaȝ. Et ratio eſt ſm̄
Albertū. q̄ꝛ h̄ miraculū eſt ſignū remotuȝ
euchariſtie. et ideo expreſſam ſimilitudinē
in materia nō habuit. ¶ Ad tertiaȝ rn̄det̄
ꝙ chriſtus nō fecit impleri illos cophinos
ad aliquā oſtentationē. ſȝ vt oñderet factū
miraculū nō eē fantaſticū ꝑ h̄ ꝙ collectere
liquie ꝯſeruate ſūt. et alijs in cibū fuerunt.
Q̄ꝫ āt duodecim cophini fragmentoꝝ im
pleti ſūt. nō a caſu ſed ex diuina diſpoſitōe
impleti ſūt ſm̄ numerū duodecim apl̄oꝝ.
ſignat vt dicit Albertus magn⁹ ꝙ de reli-
quijs chriſti q̄ ꝑ q̄nqȝ panes ſignificantur
excreſceret doctrina apoſtolica in ſaturita
tem mundi.

Ad tertiam queſtiōȝ

ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ chriſtus nō fuerat ve
rus ꝓpheta. ¶ Primo ſic. Propheta vi-
detur importare q̄ndam obſcurā ⁊ impfe-
ctam noticiā. ſm̄ illud Numeri. xij. Si qs
fuerit inter vos ꝓph̄a dn̄i ꝑ ſomniū aut ꝑ
viſioneȝ loquar ad eum. ſed chriſt⁹ habuit
plenam ⁊ ꝑfectā noticiā. ergo non fuit dicē
dus ꝓpheta ¶ Sc̄do. Sicut fides eſt eoꝝ
q̄ nō habent. Ita ꝓphetia eſt eoꝝ q̄ nō ſunt
p̄ntia ſed diſtant. Nam ꝓpheta dr̄ q̄i ꝓcul
fans. ſed in chriſto nō ponit̄ fides nec ſpes.
ergo nec ꝓphetia. ¶ Tertio ſic. Propheta
eſt inferioris ordinis q̄ȝ angel⁹. ſȝ chriſtus
nō eſt minorat⁹ ab angelis ſm̄ noticiā aīe
ſed ſolū ſm̄ corpis paſſionē. vt dr̄ ad Heb.
.ij. ergo videt̄ ꝙ chriſt⁹ nō fuit ꝓph̄a. ¶ In
oppoſitū eſt euangeliū p̄ns. ¶ Reſpōdeo
p̄mo. ꝙ chriſt⁹ in q̄ntum fuit viator aliquo
modo potuit dici ꝓpheta. ſicut dr̄ Deuto.
xviij. Prophetam ſuſcitabit tibi de⁹ dē fra
trib⁹ tuis. Et ip̄e de ſe dicit Matth. xiij. Et
Joh. iiij. Non eſt ꝓpheta ſine honore niſi i
patria ſua. Pro quo ſciendum iuxta ſan-
ctū Thomā ſup Johem. ꝙ ꝓph̄a dr̄ vidēs
.j. Reg. ix. Qui nūc dr̄ ꝓph̄a olim vocabat̄
vidēs. viſio ad vim cognoſcitiuā pertinet.
In chriſto āt triplex fuit cognitio. ſ. ſenſiti-
ua. ⁊ ſm̄ hāc habuit aliquā ſimilitudinem
cū ꝓphetis. in q̄ntū in imaginatōne chriſti
formari potuerūt alique ſpecies ſenſibiles
quib⁹ futura vl̄ occulta p̄ſentarent̄. p̄cipue
ꝓpter paſſibilitatē q̄ ſibi ꝯueniebat ſm̄ ſta-
tum viatoris. Item fuit in chriſto cognitō
intellectiua. ⁊ q̄ntū ad hāc nō habuit ſimi-

litudinē cū ꝓphetis. ſed ē et ſup angelos. qꝛ
erat cōꝓhenſor excellentiꝰ q̄z aliq̄ creatura
Item fuit in eo cognitio diuīa. et q̄ntū ad
hanc fuit ꝓphaꝝ et angeloꝝ inſpirator. cuȝ
oīs cognitio cauſet̄ ꝑ participatōeȝ diuini
verbi. Albertꝰ vō ſup Joh̄ȝ dicit. ꝙ chriſtꝰ
ꝓpe nō dr̄ ꝓpheta niſi q̄ ad h̄ ꝙ īmobile eſt
omē q̊d chriſtꝰ enunciat. Marci. xiij. Ver
ba mea nō tranſibūt. ¶ Ad rōnes ī oppo-
ſitū. ¶ Ad pͥmā reſpōdetur. negando aſſū
ptū. et ad ꝓbatōnem dicendū ſm̄ ſanctum
Thomā in tertia pte. ꝙ ꝑ illa v̓ba nō oñdit̄
eē drōne ꝓphetie enigmatica cognitio. ſcȝ
q̄ eſt ꝑ ſomniū. qꝛ aliq̄ in viſiōe perceperūt
diuina. vt Moyſes q̄ palā ⁊ nō ꝑ enigma
ta deū vidit. et tñ dictꝰ ē ꝓpha. vt ptȝ Deut.
vlt̄. Non ſurrexit vltra ꝓpheta in iſrl̄ ſicut
Moyſes. Poteſt ſcd̄o rn̄deri iuxta ſupiꝰ
poſita. ꝙ et ſi chriſtꝰ habuit plenā ⁊ ꝑfectaȝ
noticiā q̄ntum ad ꝑtem intellectiuā. habu
it tñ in parte imaginatiua quaſdaȝ ſimili-
tudines in q̄bus et poterat ſpeculari diui-
na. nō enī ſolum erat compꝛhenſor ſed etiā
viator. ¶ Ad ſcd̄am rn̄det̄. negando cōſe-
quentiam. Et rō eſt. qꝛ nō eſt ſimile. quia fi
des eſt eoꝝ q̄ non vident̄ ab ip̄o credente.
et ſpes eſt eoꝝ q̄ non habent̄ ab ip̄o ſperāte
Sed ꝓphetia ē eoꝝ q̄ ſūt ꝓcul a cōi omniū
ſenſu. cum quibꝰ ꝓpha ꝯuerſat̄ ⁊ cōicat in
ſtatu vie. et ideo fides ⁊ ſpes repugnāt ꝑfe
ctōni beatitudinis chriſti. nō aūt ꝓphetia.
¶ Ad tertiaȝ reſpōdetur. negādo ꝯſequē
tiā. Et rō eſt. qꝛ angelus cum ſit compꝛhen-
ſor eſt ſupra ꝓpham q̄ eſt puruſ viator. nō
aūt ſupra chriſtū qui ſimul fuit viator ⁊ cō
prehenſor.

In dominica in paſ-
ſione eſt euangeliū. In illo tp̄e dicebat ih̄s
turbis iudeoꝝ. Joh̄. viij. Circa quod pn̄t
diſputari ſequentes queſtōes. ¶ Prima
eſt. Utrum chriſtꝰ potuit redargui de ali-
quo peccato. ¶ Scd̄a eſt. Utrū Chriſtus
debuit ſine offenſione iudeis predicare.
¶ Tertia eſt. Utrū ſit verum ꝙ Abraam
vidit diem chriſti.

AD primā ſic ꝓ
cedit̄. Et videtur ꝙ Chriſtꝰ potuit
redargui de aliq̊ peccato. ¶ Pri
mo ſic. In chriſto fuit peccatū. ergo potuit
redargui de pctō. cōſequentia eſt bona. aſ-
ſumptū ꝓbatur. Dicitur enī in pſ̄. xxj. ex ꝑ
ſona chriſti. Deus deus meꝰ vt q̊d dereliq̄
ſti me longe a ſalute mea. verba delictorū
meoꝝ. ergo videtur ꝙ in chriſto fuerunt de
licta. ¶ Scd̄o ſic. Dicit apl̄s ad Roma. v.
ꝙ in adam oēs peccauerunt. ſ. qꝛ in eo oēs
originaliter fuerūt. ſed chriſtꝰ fuit et origi-
naliter in eo. ergo ī ip̄o peccauit. ¶ Tertio
ſic. Dicitur. ij. Coꝝ. v. ꝙ deꝰ eū q̄ non noue-
rat peccatū. ſ. chriſtū ꝓ nobis fecerat pecca
tum. ſed illud verum eſt q̊d a deo factū eſt
ergo in chriſto fuit aliq̊d peccatum. ¶ In
oppoſitū eſt euāgelium preſēs. vbi Chriſtꝰ
ait. Quis ex vobis arguet me de peccato.
vbi dicit gloſa. cum nullus poſſit arguere.
¶ Rn̄deo dicenduȝ ſub iſta concluſione.
In chriſto nullum fuit peccatū. nec origia-
le nec actuale. Iſta concluſio patȝ. j. Petri
ij. dr̄ de eo. q̄ peccatū nō fecit. nec inuentus
eſt dolus in ore eiꝰ. et ꝑ ꝯſequens de nullo
peccato redargui pt. Ueritas hꝰ ꝯcluſiōis
ſic oñditur ex tribus ꝓpter q̄ Chriſtus ſu-
ſcepit defectus nr̄os. Primo vt ꝓ nobis
ſatiſfaceret. et ex h̄ ptȝ ꝙ defectū peccati nō
aſſumpſit nec debuit. qꝛ peccatū nihil ope
ratur ad ſatiſfactōem. q̊nimo virtutē ſatiſ
factōis impedit. qꝛ dr̄ Ecc̄. xxxiiij. Dona in
iquoꝝ non ꝓbat altiſſimus. Scd̄o aſſum-
pſit defectus nr̄os vt veritatem hūane na-
ture comprobaret. Et ex hac et oñditur ꝙ
peccatum aſſumere non debuit. qꝛ ex pctō
non demonſtratur v̓itas humane nature
qꝛ peccatū non ꝑtinet ad humanā naturā
cuius deus eſt cā. ſed magis eſt ꝯ naturā
ꝑ ſemiatōnem diaboli introductū. vt Da
maſcenus dicit. Tertio aſſumpſit Chriſtꝰ
defectus nr̄os vt nobis exemplum v̓tutis
p̄beret. ex q̄ pte manifeſte ptȝ ꝯclō. qꝛ pecca
tor exēpla v̓tutis p̄bere nō potuit. cū pecca
tū ꝯtrariat̄ v̓tuti Un̄ chriſtus nullo modo
aſſumpſit defectum peccati nec originalis

nec actualis.fuit ei agn⁹ ſ̄n macula q̄cūq₃.
¶ Ad ratōnes in oppoſitum. ¶ Ad p̄mā
r̄ndet.q̄ ſicut dic̄ Damaſcen⁹.iij.libro.du/
plicit̄ d̄r aliq̄d de chriſto. Uno mō ſ̄m p̄ppe
tatē naturalē ⁊ hypoſtaticā₃.vt d̄r fact⁹ eſt
hō.et p̄ nobis paſſus ē. Alio mō ſ̄m p̄ppie/
tatē p̄ſonalē et habitudinale₃.put.ſ.aliq̄ di
cūt̄ de chriſto in p̄ſona nr̄ā q̄ ſibi ſ̄m ſe nul/
lo mō ↄuenīūt. Unde et int̄.vij.regulas Ti/
conij q̄s ponit Aug⁹.in tertio d̄ doctrina
chriſtiana.p̄ma ponit̄ de dn̄o et e⁹ corpore
cū.ſ.chriſti ⁊ eccie vna p̄ſona eſtimat̄.et ſ̄m
h̄ chriſtus ex p̄ſona mēbroꝝ ſuoꝝ loquēs.
dicit.v̄ba delictoꝝ meorū.nō q̄ ī ip̄o capite
delicta fuerīt. Un̄ glo.ſup p̄s.dic̄ ſic. Dicit
chriſt⁹ in p̄ſona veteris hōis.q̄ p̄acta ſūt de
licta.ſūt cā q̄re tu longe es a ſalute mea.
Ad ſc̄dā₃ r̄ndetur.negādo minorē. ſi per li
originaliter intelligat q̄ fuerat in adā₃ ſ̄m
ſeminalē rōne₃. Pro q̄ nota q̄ ſicut dic̄ Au
guſtin⁹.x.ſup Gen̄.ad lr̄ām. Nō oī modo
chriſt⁹ fuit in adā₃ et in alijs patrib⁹ q̄ nos
ibi fuim⁹. Nos eī fuim⁹ in adā ſ̄m ratōem
ſeminalē et ſ̄m corpulentā ſubſtātiā. q̄r ſc₃
vt ip̄e ibi dicit.cū ſit in ſemīe viſibilis corpu
lentia ⁊ viſibilis rō vtrūq₃ currit ex adam.
ſed chriſt⁹ viſibilē carnis ſubſtātiā d̄ carne
v̄ginis ſumpſit.rō v̄o ↄceptōis e⁹ nō a ſeīe
virili.ſ₃ lōge aliter ⁊ deſup veīt. Un̄ nō fuit
in adā ſ̄m ſemīalē rōnem.ſ₃ ſolū ſ̄m corpu
lentā ſubſtātiā.⁊ iō chriſt⁹ non accepit acti
ue ab adam hūanā naturā.ſ₃ ſolū materia
liter.actiue v̄o a ſpū ſancto.ſicut et ip̄e adā₃
materialiter ſūpſit corp⁹ de limo t̄re.actiue
āt a d̄o.et p̄pt̄ h̄ chriſt⁹ nō peccauit in adā
in q̄ fuit ſolū ſ̄m materiā₃. ¶ Ad tertiam
r̄ndetur.negando ↄſeq̄ntiā.⁊ ad dictū ap̄li
r̄ndet.q̄ cū d̄r q̄ chriſtus fecit peccatū.non
eſt ītelligendū q̄ in ſe haberet aliq̄d peccati
ſ₃ q̄ fecit hoſtiā p̄ p̄ctō.ſic̄ Oſee.iiij.d̄r. Pec
cata p̄p̄li mei comedēt.ſc₃ ſacerdotes q̄ ſ̄m
legē comedebāt hoſtias p̄ p̄ctō oblatas.et
ſ̄m hūc modū d̄r Yſa.liij.q̄ de⁹ poſuit in eo
iniq̄tates oīm noſtꝝ.q̄r.ſ.eū tradidit vt eſſ₃
hoſtia p̄ p̄ctis oīm hoīm. Uel r̄ndet̄ q̄ de⁹
fecit eū peccatū.i.habentē ſimilitudinē car/
nis peccati.vt d̄r.Roꝝ.viij.et h̄ p̄pter corp⁹
paſſibile et mortale q̄d aſſumpſit.

Ad ſecūdā queſtiōe₃

ſic p̄cedit̄. Et videt̄ q̄ chriſt⁹ debuit ſ̄n offē/
ſione iudeis p̄dicare.q̄d chriſt⁹ nō videtur
obſeruaſſe in p̄n̄ti euangelio. ¶ Primo
ſic. Dicit Aug⁹.in libro de agone chriſtia/
no. In hōie ihū chriſto ſe nobis ad exem/
plū vite p̄buit fili⁹ dei.ſ₃ nos debem⁹ vita/
re nō ſolū offēſionē fideliū.ſ₃ et īfideliū.ſ̄m
illd̄.j.Coꝝ.x. Sine offen.eſto.iudeis ⁊ gēti.
⁊ eccīe dei.ergo videt̄ q̄ chriſtus etiā in ſua
doctrina offenſionē iudeoꝝ vitare debuit.
¶ Secundo ſic. Nullus ſapiens d₃ facere
vn̄ effectu₃ ſui op̄is impediat.ſ₃ p̄ h̄ q̄ chri/
ſtus ſua doctrina iudeos turbauit impedi/
ebatur effect⁹ doctrine e⁹. Dicit̄ eī Luce.xi.
Q₃ cū phariſeos et ſcribas reprehenderet
ceperūt grauit̄ inſiſtere et os ei⁹ opprimere
d̄ m̄ltis īſidiātes ei ⁊ q̄rētes aliq̄d cap̄e ab
ore e⁹ vt accuſarēt eū.nō igit̄ videt̄ ↄueniēſ
fuiſſe q̄ chriſt⁹ in ſua doctrina iudeos offē
deret. ¶ Tertio. Dicit ap̄ls.j.Thi.v. Seni
orem ne increpaueris.ſed obſecra vt p̄rēm
ſed ſacerdotes et p̄ncipes iudeoꝝ erāt illi⁹
populi ſeniores.ergo videtur q̄ nō fuerint
diris increpatōib⁹ arguendi. ¶ Oppoſitū
habetur in euangelio p̄n̄ti. ¶ Rn̄deo di/
cendū. q̄ chriſt⁹ ↄuenienter in p̄dicatione
ſua q̄nq₃ offendit iudeos. Que ↄcl̄o p̄bat̄
Primo p̄ illud q̄d Yſaie.viij.fuit p̄phetā/
tum.q̄ chriſt⁹ eſſet in lapidē offenſiōis ⁊ in
petrā ſcandali duab⁹ domib⁹ iſrael. Cōue/
nientia aūt ↄcluſionis oſtendit̄ ſic. Salus
multitudinis p̄ferēda ē paucitati q̄runcūq₃
ſingulariū hoīm.et ideo q̄n aliq̄ ſua p̄uer/
ſitate multitudinis ſalutē impediūt nō eſt
cauēda eoꝝ offenſio a p̄dicatore vel docto
re ad h̄ q̄ multitudinis ſaluti p̄uideatur.
Sic eſt āt q̄ phariſei ⁊ ſcribe ⁊ p̄ncipes iu/
deoꝝ ſua malicia plurimū impediebāt po
puli ſalutem. Tum q̄r impugnabāt chriſti
doctrinā.p̄ quam ſolā poterat ēē ſal⁹. Tu₃
q̄r prauis ſuis moribus vitā populi corrū
pebant.et ideo non obſtante eorum offen/
ſione dominus publice veritate₃ docebat
quā illi odiebant.et eorum vitia arguebāt

Et iō dr̄ Math. xv. q̄ diſcipulis dn̄o dicē
tib⁹. Scis q̄ iudei audito h̄ v̄bo ſcandali:
zati ſūt. r̄ndit. Sinite illos. ceci ſūt et duces
cecorū. ſi cecus ceco ducatū p̄ſtet. ambo in
foueaꝫ cadūt. ¶ Ad rōnes in oppoſitum.
¶ Ad primā reſpōdet̄. q̄ bō ſic dꝫ eē ſn̄ of:
fenſione omib⁹ vt nulli det ſuo facto vel di
cto min⁹ recto occaſionem ruine. ⁊ ite fecit
chriſt⁹. ſi tn̄ de veritate ſcandalū oriat̄ ma:
gis eſt ſuſtinendū q̄ꝫ q̄ veritas relinquat̄.
vt Gregori⁹ dicit. ¶ Ad ſcd̄am reſpondet̄
q̄ minor eſt falſa. naꝫ p̄ h̄ q̄ chriſt⁹ publice
phariſeos ⁊ ſcribas arguebat. non impedi
uit ſed magis p̄mouit effectū ſue doctrine
q̄ cum eoꝝ vitia ip̄ſo innoteſcebāt. minus
aduertebant̄ v̄ba phariſeoꝝ et ſcribaruꝫ q̄
ſp̄ doctrine chriſti obſiſtebāt ¶ Ad tertiā
r̄ndet̄. q̄ illud dictū ap̄li eſt intelligendū de
illis ſeniorib⁹ q̄ nō ſolū etate vel et̄ autori:
tate ſꝫ et̄ boneſtate ſūt ſenes. ſm̄ illud Nu:
meri. xi. Congrega mihi ſeptuaginta viroſ
de ſenioribus iſrael q̄s tu noſti q̄ ſenes po
puli ſūt. Si autē autoritatē ſenectutis i in:
ſtrumentū malicie v̄tant publice p̄dicādo
ſūt manifeſte ⁊ acriter arguendi. ſicut Da
niel dixit Danielis. xiij. Inueterate dierū
malorum.

Ad tertiam queſtiōꝫ

ſic p̄cedit̄. Et videtur q̄ Abraam nō vidit
diem chriſti. ¶ Primo ſic. Abraam ſoluꝫ
credidit diem chriſti. ergo falſū eſt q̄ vidit.
ꝯſeq̄ntia ē nota. Dicit ei Aug⁹. q̄ fides ē q̄
credunt̄ q̄ nō videntur. Et Gregori⁹ dicit.
q̄ viſa nō h̄n̄t fidem ſed agnitiōem. ¶ Se
cundo ſic. Cum ens et verū ꝯuertant̄ id q̄d
nōdū erat in rerū natura nō p̄t eē obiectū
intellect⁹ abrae. ſed t̄pe Abrae nondū erat
dies natiuitatis chriſti. Unde dicūt ange:
li Lu. ij. Hodie nat⁹ eſt vobis ſaluator mū:
di. ¶ Tertio arguit̄ ex euangelio Lu. x. vbi
chriſt⁹ ꝯuerſus ad diſcipulos ait. Multi
reges et p̄p̄hete voluerūt videre q̄ vos vide
tis ⁊ nō viderūt. ergo videt̄ q̄ nec ip̄e abra:
am vidit. q̄d alij p̄p̄he nō viderunt. ¶ In
oppoſitum ē euangeliū p̄n̄s. ¶ R̄ndeo di:
cendū ſub iſta concluſione. q̄ verum eſt q̄
Abraam vidit in ſp̄ū ſiue cognouit p̄ fidē
diem eternitatis chriſti ⁊ diē incarnatiōis
eiuſdē. Iſta ꝯcluſio ponit̄ in glo. p̄n̄tis euā
gelij. q̄ eſt beati Auguſtini. q̄ ſic dicit. Diē
videre meū incertū eſt an diē t̄palem quo
erat ventur⁹ in carnē. an diem eternitatis.
ſed vtrūq̄ꝫ Abraaꝫ vidit. vn̄ ineffabile gau
diū illi. q̄nti enī eſt videre v̄bum apd̄ p̄rēm
et q̄ ip̄m caro factum ē. hec gloſa. Proba
tur ergo ꝯcluſio q̄ ad ambas p̄tes. et p̄mo
q̄ vidit diem eternitatis chriſti. de q̄ dr̄ in p̄s.
Ego hodie genui te. de q̄ ſic dicit Grego⁹.
in Omelia p̄n̄tis euangelij. Tunc quippe
diem dn̄i Abraam vidit cum in figura ſū:
me trinitatis tres angelos hoſpitio ſuſce:
pit. quib⁹ p̄fecto ſuſceptis ſic trib⁹ q̄ſi vno
locut⁹ eſt. q̄ et ſi in p̄ſonis numer⁹ eſt trini
tatis. in natura eſt vnitas diuinitatis. Q̄,
v̄o vidit diem aduent⁹ filij in carnem oſtē
ditur ex trib⁹. Primo q̄n̄ dictuꝫ eſt ei. In
ſemine tuo benedicent̄ omēs gentes terre.
Gen̄. xxvj. Scd̄o ex iuramento q̄d exegit a
ſeruo ſuo Heliazar. Nam Gen̄. xxiiij. ait.
Pone manū tuā ſup̄ femur meum ⁊ iura
mihi p̄ deum celi et terre. ⁊c̄. Ex q̄ vt Grego
rius dicit. ſignificabat̄ q̄ de femore e⁹ p̄ceſ
ſurus erat ſm̄ carnē deus celi. Tertio oſtē
ditur q̄ vidit diem chriſti q̄n̄ in imolatōne
yſaac p̄figuratā cognouit paſſionē chriſti
p̄pter q̄d locus ille dictus eſt. deus videt.
vt dr̄ Gen̄. xxij. q̄ deus fecit videre Abraā
occultum chriſti myſteriū ¶ Ad ratōnes
in oppoſitū. ¶ Ad p̄mam r̄ndetur. q̄ viſio
ſumitur dupliciter. ſcꝫ large p̄ cognitōne.
ſm̄ q̄d dr̄. j. Coꝝ. xiij. Uidem⁹ nunc p̄ ſpecu
lum in enigmate. Alio mō ſtricte. et ſic dr̄
noticia p̄ demonſtratōem probata. ſic etiā
diſtinguitur ꝯ fidem. ſm̄ illud ad Heb. xj.
Fides eſt argumentum non apparentium
Uiſio auteꝫ capitur h̄ p̄mo modo p̄ut ſcꝫ
accipitur large p̄ cognitōne ¶ Ad ſecūdā
reſpondetur. negando ꝯſequentiam de co
gnitōne fidei. Et rō eſt. quia vt dic̄ Aug⁹.
Uidentur p̄n̄tia ſed credunt̄ abſentia p̄p̄t
quod etiā fides ſimilat̄ auditui q̄ de abſen
tibus eſt. ſicut auditu cognoſcim⁹ q̄ cū ſint
abſentia nob̄ recitāt̄. Ad tertiā reſpōdet̄.

ꝙ autoritas illa intelligitur de viſione cor/
porali q̄uā habebāt de chriſto diſcipuli ſui
bene creditur ꝙ inter hos qui deſiderabāt
ſic diē chriſti videre fuerit Abraā. quia ab
ipo donū redēptiōis expectabat.

In dominica ramis

palmaꝝ legitur paſſio chriſti ſm̄ Math.
circa quā poſſunt hec diſputari. ¶ Primō
Utrū alius poſſibilis fuerit ⁊ ↄuenientior
modus liberatōnis hūani generis q̄ȝ per
paſſionem chriſti. ¶ Secundo. Utrū cō
uenienter chriſtus tali die voluit cum rega
li honore intrare hieruſalem

Ad primam que/
ſtioneȝ. ſic pceditur. Et videt̄ ꝙ fu/
erit alius poſſibilis modus et cō/
uenientior. ¶ Primo ſic. Dicitur Luce. j.
Nō erit impoſſibile apud deum omē v̄bū
ergo quocunqȝ alio modo potuiſſȝ nos li
beraſſe. ¶ Scd̄o ſic. Dicit Auguſtin⁹. xiij
de trini. Iſtum modū q̊ nos p mediatoreȝ
dei et hoīs. hoīem ieſum chriſtū deus libe/
rare dignatur aſſerim⁹ bonuȝ et diuine di/
gnitati congruum. veꝝ etiam oſtendam⁹
alium modum poſſibilē deo fuiſſe cui⁹ po
teſtati cuncta equaliter ſubiacent. ¶ Ter/
tio arguit̄ de ↄuenientiori. Si enī chriſtus
ſubiiſſet mortem naturaleȝ nihilominꝰ ge/
nus hūmanū redemptuȝ fuiſſet. q̄ꝛ morteȝ
ſoluiſſet quā non debebat. et h̄ fuiſſȝ ſīn om
ni peccato alic⁹. ergo videtur ꝙ h̄ mod⁹ fu
it ↄuenientior. q̄ꝛ vnū quodqȝ tanto eſt cō/
uenienti⁹ q̄nto ad ip̄m pauciora incōueni
entia ſequunt̄. ¶ Quarto ↄuenientiſſimū
videt̄ ꝙ ille qui violenter et iniuſte detinet
aliquid p ſupiors potentiam ſpoliet̄. ſȝ di
abolus nullū ius in hoīe habebat quem p
fraudem deceperat. et p q̄ndam violentiā
ſeruituti ſubiectum detinebat. ergo videt̄
ↄuenientiſſimū fuiſſe ꝙ chriſtus diaboluȝ
p ſolam potentiam ſpoliaret abſqȝ ſua paſ
ſione. ¶ In oppoſituȝ eſt euangeliū preſēs.
in quo dr̄ Mat. xxvj. Pater ſi non p̄t trāſi
re calix iſte niſi bibam illā. fiat volūtas tua
Sup q̊d v̄bum tractans Anſhelm⁹ libro
Cur de⁹ hō. dicit. Nō voluit trāſire calicē
niſi biberit. nō q̄ꝛ mortē vitare nequiuerit.
ſȝ q̄ꝛ aliter mūd⁹ ſaluari nō poſſet. ergo vi/
det̄ ꝙ alius modus non fuerit poſſibilis.
¶ Scd̄o ſic. Dicit Auguſtin⁹ in xiij. d̄ tri/
ni. Sanande nr̄e miſerie ↄueniētior alius
mod⁹ non fuit q̄ȝ p chriſti paſſionē. ¶ Re
ſpōdeo dicendū circa poſſibilitatē ꝙ aliq̄d
dr̄ poſſibile vel impoſſibile dupliciť. Uno
modo ſimpliciť ⁊ abſolute. Alio mō ex ſup
poſitōe. Qua diuiſione poſita ſit iſta p̄ma
ↄcluſio. Simpliciter et abſolute loquēdo
poſſibile fuit deo. alio mō homīeȝ liberare
q̄ȝ p paſſionem chriſti. q̄ꝛ vt dictū ē. non eſt
impoſſibile apud deū oē v̄bum Luc. j. Se
cūda ↄcluſio. Loquendo de poſſibili ex ali/
qua ſuppoſitōne facta. nō eſt poſſibilis ali⁹
modus liberatōis humani generis q̄ȝ per
paſſionē chriſti. Iſta ↄcluſio p̄tȝ p̄mo. q̄a ē
impoſſibile p̄ſcientiā dei falli et e⁹ volunta
tem ſeu diſpoſitōnem caſſari. ſed p̄ſcientia
dei et voluntas dei fuit ꝙ gen⁹ hūanū hoc
mō liberaret̄. ergo facta hac ſuppoſitōne fu
it impoſſibilis ali⁹ mod⁹ liberatōis. Scd̄o
ſic. Fidei nō p̄t ſubeſſe falſuȝ. ſed antiq̄ p̄res
crediderūt chriſtū paſſurū. ergo nō potuit
eē q̄n pateret̄. Circa ↄuenientiā iſti⁹ modi
ſit iſta ↄcluſio tertia. Ex p̄te nr̄a ↄueniētior
mod⁹ eē nō potuit q̄ȝ p paſſionē chriſti. ſed
tn̄ deo nō aufert̄ potentia q̄n potuiſſȝ aliū
cōuenientiorē modū. c⁹ potentia limitata
nō eſt. ſed h̄ eēt ſm̄ aliū ordinē reb⁹ ipoſitū
Iſta ↄcluſio ſic declarat̄. Tanto aliq̄s mo/
dus ↄuenientior eſt ad ↄſequendū finem.
q̄nto p ip̄m plura concurrunt que ſunt ex
pedientia fini. p hoc autē ꝙ hō p paſſionē
xp̄i ē liberat⁹ m̄lta cōcurrūt ad ſalutē hoīs
ptinentia p̄ter liberatōem a pctō. Primo
enī p h̄ hō cognoſcit q̄ntū d̄s diligit hoīeȝ.
et p h̄ ꝓuocat̄ ad eū diligendū. in q̊ pfectio
hūane ſalutis ↄſiſtit. Un̄ ap̄ls dic̄ ad Ro/
ma. v. Cōmendat de⁹ caritatē in nob̄ q̊niā
cū pctōres eſſem⁹ chriſt⁹ p nobis mortuuſ
eſt. Scd̄o. q̄ꝛ p h̄ dedit nobis exemplū obe
dientie hūilitatis. ↄſtantie. iuſticie. ⁊ cetera
rū v̄tutū i paſſiōe chriſti oſtenſaꝝ. q̄ ſūt ne/
ceſſaria ad hūanā ſalutē. Un̄ dr̄. j. Petri. ij.

Chriſtꝰ paſſꝰ ē ꝓ nobꝫ vobis relinquens ex=
emplum vt ſequamini veſtigia eiꝰ. Tertio. qꝛ
hã ad maiorē dignitatē ceſſit. vt ſicut hō vi=
ctus fuerat ⁊ deceptꝰ a diabolo. ita et hō eēt
q̄ diabolū vinceret. ⁊ ſicut hō mortē meru=
it. ita hō moriēdo mortē ſuparet. vt patꝫ. j.
Cor. xv. Deo grãs q̄ nobis dedit victoriā
ꝑ ihm̄ chriſtū. Et ideo ꝯuenientiꝰ fuit vt ꝑ
paſſionē chriſti liberaremur q̄ʒ ꝑ ſolā volū=
tatē dei. ¶ Ad rōes i oppoſitū ¶ Ad pmā ⁊
ſcdāʒ rñdet. ꝙ loquūt̄ ď poſſibili ſimplicit̄ ⁊
abſolute. Hoc ei mō aliꝰ modꝰ fuit poſſibi=
lis. ¶ Ad tertiā rñdet̄ dupliciter. Primo.
negãdo conſeq̄ntiam. Et rō eſt. qa chriſtꝰ
ꝓ oibꝰ peccatis q̄ntum ad ſufficientiāʒ de=
buit ſatiſfacere. nō ſolū ꝓ originali ſed etiā
ꝓ actuali. ꝑ q̄ infligit̄ violenta mors. ⁊ idō
vt ſua ſatiſfactio vtrūq̄ʒ peccatū cōphēde=
ret. decēs fuit vt morte turpiſſima. q̄ntum
ad genꝰ mortis moreret̄. vt ſic nō ſoluʒ ſub
angelis deſcenderet ꝑ mortē. ſed et ſub ho=
minibꝰ ꝑ genꝰ mortis q̄ntū ad acerbitateʒ
et turpitudineʒ. nec peccatū alioꝝ aliq̄d de
ꝯueniētia ſatiſfactōis adimit. qꝛ ſatiſfactio
nō eſt ex ꝑte infligentiū paſſionē. ſʒ ex par=
te patientis. Scđo rñdet. et negando cōſe=
quentiā. Et rō eſt. qꝛ ſicut dicit Chryſoſto=
mus. Chriſtꝰ nō ſui mortem quā nō habe=
bat cum ſit vita ſed hominis morteʒ vene=
rat ꝯſumpturꝰ. Unde non ꝓpa morte cor=
pus depoſuit. ſed ab hoibus illatam ſuſti=
nuit. ſi et egrotaſſet corpus eiꝰ ⁊ in cōſpectu
oim ſolueret̄. incōueniēs erat eū q̄ alioꝝ lā=
guores ſanaret habere ꝓpriū corpꝰ affectū
languoribꝰ. et ſi abſq̄ʒ alio morbo ſeorſum
aliter corpꝰ depoſuiſſʒ ac deinde ſe offerret
et nō crederet̄ ei de reſurrectōne differenti.
q̄uo eni pateret chriſti in morte victoria ni=
ſi corā oibus eam patiens ꝑ interruptiōeʒ
tempis ꝓbaſſet extinctam. ¶ Ad quartaʒ
rñdet̄. negando ꝯſeq̄ntiā. Et ratō ē. qꝛ licet
diabolus iniuſte inuaſerit hoiem. tamen
homo ꝑ peccatū iuſte erat ſub ſeruitute di=
aboli derelictꝰ a deo. et ideo conueniēs fu=
it vt per iuſticiam homo a ſeruitute diabo=
li liberaretur chriſto ſatiſfaciente pro ipo
per ſuam paſſionem. Fuit etiam hoc con=
ueniēs ad vincendā ſupbiā diaboli q̄ ē de=
ſtructor iuſticie. et amator peccati. vt chri=
ſtus vinceret et hominem liberaret. non
per ſolam potentiam diuinitatis. ſed etiaʒ
per iuſticiam et humilitatem paſſionis. vt
Auguſtinus dicit. xiij. de trini.

Ad ſecūdam queſtio

nem. ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ non fuit conue=
niens ꝙ chriſtus intraret nunc hieruſaleʒ
cum regali honore ¶ Primo ſic. Legimꝰ
Johis. vj. ꝙ chriſtus fugit in montē quan=
do vidit ꝙ homies illi quos de quinq̄ʒ pa=
nibus et duobus piſcibus ſatiauerat ven=
turi erant vt facerent eum regem. ergo vi=
detur ꝙ inconuenienter nunc a turbis ho=
norē regaleʒ ſibi impendi permiſit. ¶ Se=
cundo ſic. Conuerſatō chriſti debuit eē vni=
formis. ſed alijs vicibus quibus intrauit
hieruſalem non intrauit hoc modo ſʒ per
pedes. et ſine turbarum laudibus. et cum
ramis. ergo videtur ꝙ nunc non conueni=
enter intrauit. ¶ In oppoſitum eſt euan=
geliuʒ preſens. ¶ Reſpondeo dicendum
ſub iſta concluſione. ꝙ conuenientiſſime
chriſtus intrauit nunc hieruſalem illo mo=
do qui deſcribitur in euangelio. Que con=
cluſio oſtenditur in ſingulis circumſtan=
tijs aduentus ſui in hieruſalem. Primo
quidem dicitur Cum appropinquaret Je=
ſus hieroſolymis. Conueniens enim fuit
ꝙ chriſtus paſſurus appropinquare volu=
it loco paſſionis. vt per hoc clareſceret ꝙ nō
inuitus ſed ſponte pateretur. ſm̄ illud Yſa=
ie. liij. Oblatus eſt quia ipe voluit. Secun=
do. vt dicit Beda. Ante quinq̄ʒ dies paſce
venire voluit. ſicut ex Johannis euāgelio
didicimus. vt per hoc etiam oſtenderet ſe
eē agnum immaculatum. qui tolleret pec=
cata mundi. Agnus quippe paſcalis cuiꝰ
immolatione populus iſrael eſt ab egipti=
aca ſeruitute liberatus. Ante quinq̄ʒ dies
paſce. id eſt. decima die mēſis pmi iubebat̄
tolli. xiiij. autem luna ad veſperū iuſſus eſt
īmolari. ſignificās eū q̄ nos ſuo ſanguine
redēpturꝰ añ q̄nq̄ʒ dies paſce. i. hodierno
die magno pcedētiuʒ. ſeq̄ntiū q̄ʒ ꝓplōꝝ gau=

dio et laudatione deductus venit in tem-
plum dei. ¶ Tertio. vt idem dicit Beda. ſic a
turbis rex appellari voluit. vt per hoc eruditꝰ
quiſqꝫ cognoſceret ipſū eē regē quē ſic ꝓphe
tia venturū olī pmiſſa ſignificauerat Zach.
ix. dicēs. Dicite filie ſion .i. hieruſalem. ecce
rex tuꝰ venit tibi manſuetꝰ. ſedēs ſup aſinā
et pullū filiū ſubiugalis. Ubi dicit Alber-
tus magnꝰ. Chriſtus deſcribitur ab octo.
Primo. ab euidentia venientis. cū dicitur
Ecce. Yſa. xl. Uidebit omnis caro ſalutare
dei. Scđo. a dignitate ptātis. ibi. Rex. Yſa.
xxxiij. Dñs legifer noſter deus rex noſter.
Tertio. cōnaturalitate hoīs. ibi. Tuus. quia
cōnaturalitatē habuit cū iudeis p huma-
nitatē aſſumptā. Yſa. ix. Paruulꝰ natus ē
nobis. Quarto a ꝓpinquatiōe amoris.
ibi. Uenit. Prouer. viij. Delitie mee ſolēt
eē cū filijs hoīm. Quinto ab vtilitate opis
redemptōis. cū dr. Tibi .i. ad vtilitatē tuā.
Sexto ab optimo habitu cordis. cum dr.
Manſuetꝰ. Mat. xj. Diſcite a me quia mitis
ſum. ꝛc. Septimo a quiete regiminis. cū dr.
Sedēs. Quies regiminis in quo nō regnauer-
rat ꝯcupiſcētia ſed reſidet trāquilla ſapien
tia. Yſa. xvj. Preparabit in miſcđia ſoliū eiꝰ.
ꝛc. Octauo ab hūilitate ꝯuerſatōis ⁊ a ſim
plicitate ſubiectōnis. cū dr. Sup aſinā. Ec
ce humilitas. Et pullū filiū ſubiugalis. Ec
ce ſimplicitas ſine duplicitate faſtus ſeculi
Hoc aūt non ſic intelligendū eſt ꝙ ſederit
ſup vtrūqꝫ ſimul ſꝫ ſucceſſiue. quia pmo ſedit
ſup pullū. q tñ nō erat domitꝰ. quia adhuc nō
erat applicatꝰ hūanis vſibꝰ. vt habet Mar
ci. xj. Et Lu. xix. ideo ſedit poſtea ſup aſinam.
Hoc aūt factū ē i figura. quia p pullū ſignificabat
ꝑplꝰs gentilis q nō fuerat ſubiectꝰ iugo le
gis. p aſinā vero ꝑplꝰs iudaicꝰ q laborauerat
ſub lege. Ad hoc veniebat aūt chriſtꝰ vt vtrū-
qꝫ ꝑplm ſubiugaret ſibi p fidē catholicam.
Et ſic chriſtꝰ impleuit hoc qđ celebri fama di-
uulgatū erat. Zach. ix. ꝙ venturus eſſet in
hieruſalē in pauptate ⁊ hūilitate. ſedēs ſu-
per aſinā et pullū eꝰ. vt dictū ē. Quia vero
ſimiliter ꝓphetatū erat p zachariā ꝙ in ad
uentu chriſti in hieruſalem ſup aſinā ⁊ pul
lum ciuitas hieroſolyma exultaret et leta-
retur. Hoc adimpletum eſt. et hoc in tribus.
Primo. quia dicit ꝙ plurima turba ſtrauerūt
veſtimēta ſua in via. ⁊ hoc fuit in ſignū exul
tatōis et honoris. et ne aſina et pullꝰ offen
derent pedes ſuos ad lapides. Scđo in eo
qđ dr. Alij ſcindebāt ramos de arboribus
ꝛc. viriditas ramoꝝ erat ſignū leticie ⁊ exul
tatōis. Tertio in eo qđ dr. ꝙ clamabant di
centes. Oſanna .i. ſalua nos obſecro ſalute
celeſti. ⁊ ſic oīa ꝯuenientiſſime ſūt impleta.

¶ Ad rōnes in oppoſitum. ¶ Ad pmam
reſpondetur. negando conſequentiam.
Aliud enī eſt ſumere ab hoībus dignitatē
regiam quod nō cōueniebat chriſto q erat
regum. et pnceps regū
oīs terre deꝰ et rex regum. et pnceps regū
terre. Aliud eſt ſuſcipere honorem ſibi de-
bitū et a ꝓphetis denūciatū. ¶ Ad ſcđam
rñdet. negando cōſequentiam. Et ratio ē.
quia honor erat ꝓphetatus exhiberi ei illo
tpe et nō alio. et ideo voluit tunc et nō ante
nec ꝓpter hoc fuit veritas facta aliq̄ in eꝰ con
uerſatōne ſicut nunc in rege qui in primo
ingreſſu ciuitatis ſuſcipitur cū honore ali
quo cum quo nō ſuſcipitur alijs vicibus
quibus ingreditur.

Feria ſecunda legitur

euangelium. Ante ſex dies. ꝛc. Joh. xij. Cir-
ca quod poſſunt hec diſputari ¶ Primo
Utrum conueniens fuit vt chriſtꝰ ſup ca-
put ſuum vnguentum tanti precij ſuperin
fundi permitteret. ¶ Secundo. Utrum
chriſtꝰ loculos cum pecunia ſecum porta-
ri permiſerat ¶ Tertio. Utrum conueniē
ter loculos pecunie portando Jude com-
miſerit.

AD primā ſic ꝓ-
cedit. Et videtur ꝙ non fuit cōue-
niens ꝙ Chriſtus vnguentum tā
ti precij ſuper caput ſuum ſuperfundi per
mitteret. ¶ Primo. Quia hoc ad laſciui-
am quandam ſpectare videtur. ¶ Scđo
Quia viſum eſt omnibꝰ diſcipulis incon-
ueniens. Unde aiūt. Ut qđ perditio hec. Po-
tuit ei venūdari et dari pauperibus. ¶ Ter-
tio ſic. Hoc enī nō videt cōuenire doctrine

quā chriſtus docuit. in q̄ cōmendat miſeri
cordiā marie. ¶ In oppoſitum eſt euāge-
lium pn̄s. ¶ Reſpondeo dicenduz. ꝙ ꝯue
niens chriſtus ꝑmiſit ſup caput ſuū ſupfū-
di p̄dictū vnguentū. Unguentū āt d̄r hic li
quor p̄cioſus de re aromatica exp̄ſſus. ſic̄
aqua roſeacea exp̄mitur ex roſis. Iſta con
cluſio ptz ex duob⁹. Primo ex cōmendati
one opis facti. Vñ chriſt⁹ in excuſatōne fa
cti quā fecit. dicit. Quid moleſti eſtis huic
mulieri. q̄ſi diceret. ſine cā. Bonū enī opus
opata ē in me. Nam pauperes ſp habetis
vobiſcū. q̄ſi diceret. Semꝑ poteſtis recupe
rare ad faciendū illis elemoſinā. me āt nō
ſp habebitis viſibiliter vobiſcū ꝯuerſantē.
Ecce ꝙ dicit bonum opus id fuiſſe. Scd̄o
ptz ex cōmendatōe mulieris cū ait. Amen
dico vobis. ꝙ vbicunqz p̄dicatū fuerit hoc
euangeliū. dicet̄ ꝙ h̄ fecit in memoriā .i. ad
laudē ei⁹ recitabit̄ tanq̄z factū virtuoſum.
Scd̄o nota ꝙ multa bona ſūt de quibus
ſi peteretur ꝯſilium anteq̄z fiant nō ſinere-
mus ꝙ fierēt. q̄z forte fieri poſſent meliora
poſtq̄z āt iam incipiūt fieri dū bona ſint. nō
ſūt ꝓhibēda. ⁊ vt dicit Chryſoſtom⁹. Forte
ihs anteq̄z mulier effudiſſet vnguentuz ele
giſſet poti⁹ dare paupib⁹. nūc v̄o quia iam
factū erat ꝓhibētes cōp̄mit dicēs. Sinite
illā. i. nolite ꝓhibere. ¶ Ad rōnes in oppoſi
tū. ¶ Ad p̄mā r̄ndet negando aſſumptuz
Pro q̊ nota ꝙ vt dicit Auguſtinus de do
ctrina chriſtiana. aliter eſtimat̄ aliq̄d in per
ſona cōmuni, aliter in pſona ꝓphetica. q̄z i
pſona cōmuni eſtimat̄ ſm factū In pſona
ꝓphetica ſm ſui ſignificatōem. Nūc dico
ꝙ illa ꝓfuſio vnguenti in pſona cōi ſignifi-
caret laſciuiā. In pſona ꝓphetica ſignifica
tionē. Unde chriſt⁹ ꝑmiſit illud vnguētuz
ſupinfundi ꝓpter ſignificatiōem. Signifi-
cat enī ſepulturaz chriſti. vt ip̄e dicit. Ad ſe
peliendū me h̄ fecit. q̄ſi diceret. In h̄ facto
ꝓfiguratur ſepultura mea futura de ꝓpin
quo. ¶ Ad ſecundam r̄ndet. negando cō-
ſeq̄ntiaz. nec iudiciū diſcipuloꝝ cōparādū
eſt iudicio chriſti. Unde chriſt⁹ refellendo
argumenta eoꝝ dixit eis. Uos poteſtis re
cuperare ad benefaciendum pauperibus

ſed nō poteſtis recuperare ad vnguenduz
me corporalit̄. q̄z me nō ſp habebitis. ſ. p̄ſen
tia corporali ad habitandū vobiſcū ī carne
paſſibili q̄ indiget tali vnctōe. Per h̄ patet
ꝙ aliq̊d op⁹ minus neceſſarium p̄t p̄poni
magis neceſſario q̄ñ īminet caſ⁹ quo illud
min⁹ neceſſariū nō p̄t alias recuperari.
Ad tertiā r̄ndet. negando aſſumptū. Hec
enī vnctio cum fuerit opus pietatis et mi-
ſericordie exhibere chriſto. in nullo d̄rogat
doctrine chriſti d̄ exhibenda miſc̄dia ſz ma
gis conſonat.

Ad ſecūdam queſtio

nem. ſic p̄cedit̄. Et videtur ꝙ chriſtus incō
uenient̄ loculos ſecum portari ꝑmiſit.
Primo ſic. Non fuit ꝯueniēs chriſto por-
tare q̊d alijs ꝓhibuit. ſed alijs. ſ. diſcipul̄ ſu
is ꝓhibuit portare pecunias Mat. x. No
lite poſſidere aurū nec argētū nec pecuniā
in zonis veſtris. nec perā in via. ergo. ⁊c̄.
Secūdo. Ex illo Mat. vj. Ne ſolliciti ſitis
aīe veſtre q̊d manducetiſ. nec corpi v̄ro q̊d
induamini. vbi manifeſte ꝓhibet loculos
habere. ¶ Tertio. Idem arguitur ex illo
Mat. vj. vbi ip̄e ꝓhibet de craſtino cogita
re dicēs. Nolite ſoliciti eē in craſtinū. ſed q̄
ꝓhibet d̄ craſtino cogitare. ꝓhibet loculos
habere. ergo. ⁊c̄. ¶ In oppoſitū eſt euange-
liū pn̄s. Et Aug⁹. ſup Iohem. Et habetur
xij. q. j. c. exemplū. ¶ R̄ndeo dicēdū. ꝙ ꝯue
niens fuit vt chriſt⁹ loculos haberet in qui
bus reponerent̄ neceſſaria in cuſtodiam q̄
adminiſtrabant̄ ſibi a fidelibus in ſuſtēta-
tionem ſuā et ſuoꝝ. Iſta cōcluſio habetur
in multis lociſ. Pro quo notandum. ſicut
plenius notauimus ſuper decreto in pre-
dicto. c. Exemplum . ꝙ quadruplici cauſa
chriſtus loculos habuit. Primo ad ſuſtē-
tationem pauperum. vt dicit Hieronim⁹
ſuper illud Ioh. xiij. Deus non peram in-
quit. nec virgaz. nec es iubens deferri. mar
ſupium ferebat ad inopum miniſterium.
hoc eſtimauerunt diſcipuli cum dixit iude
quod facis fac cito. vt aliquid inopib⁹ da-
ret. Secundo conuenienter d̄r habuiſſe lo
culos vt haberet vnde emeret neceſſaria

ad vſus ſuos ꝛ ſuoꝝ ꝑpᷓ iminētē neceſſita-
tez. Tali de cā habuit loculos qn̄ trāſiuit ꝑ
ſamariā. ſic legiᷓ Joh. iiij. Samaritani eni
erāt inhoſpitales iudeis. Vn̄ dꝛ Lu. ix. ꝙ cū
veīt in hieruſalē ſamaritani noluerūt eū re
cipere. Et hac de cā diſcipulis habere ꝑmi
ſit loculos. Vn̄ Lu. xxij. dꝛ. Qn̄ miſi vos ſī
baculo ꝛ pera. nūqͥd aliqͥd defuit vobis. at
illi dixerūt. Nihil. dicit ergo eis. Sꝫ nūc q̄
hꝫ ſacculū tollat ſimiliᷓ ꝛ perā. vt dicit que
dā glo. In h̄ datᷓ nob̄ exemplū vt nōnūq̄ꝫ
cā inſtante de nr̄i rigore ꝓpoſiti intmittere
poſſumꝰ. Tertio ꝯueniēᷓ chꝛiſtꝰ habuit lo-
culos cā ꝯdeſcenſꝰ infirmis dās eis exēplū
vt ſibi ꝓuideāt. Forte ei niſi chꝛiſtꝰ loculos
habuiſſet putaret aliq̄s peccatū eē ſi ſibi in
poſterū neceſſaria ꝓuideret. Vn̄ augꝰ in li
bꝛo de ſmone dn̄i in mōte dicit. Hoc autē
dico vehementᷓ cauendū ē. ne forte cū vide
ris aliquē ſuū dei ꝓuidere ne iſta neceſſa-
ria deſint. vel ei vel eis q̄ꝝ cura ei cōmiſſa ē
iudicemꝰ eū ꝯ ꝑceptū dn̄i facere et de cra
ſtino eē ſollicitū. Nā dn̄s cui miſtrabāt an
geli ꝓpter exemplū ne q̄s poſtea ſcādaliza
retᷓ cū aliquē ſuoꝝ eꝰ aīaduertiſſꝫ iſta neceſ
ſaria ꝓcurare loculos habere dignatꝰ ē vt
vſibꝰ neceſſarijs q̄cq̄d opꝰ fuiſſet ꝑberetur
Quarto ꝯueniēᷓ chꝛiſtꝰ loculoſ habuit. vt
dicit augꝰ. ſup Johem. ꝛ habetᷓ in ꝑfato. c.
exemplū. Exemplū dn̄i accipite ꝯuerſātes
in tra q̄re habuit loculos cui angeli miſtra
bāt. niſi qꝛ ipiꝰ eccīa loculos habitura erat

¶ Ad rōnes in oppoſitum. ¶ Ad primā
rn̄detur. negando conſequentiā. Et rō eſt
vt dicit Albertꝰ magnꝰ Non ꝓhibuit poꝛ
tare aurū ꝛ argentum ſiue loculos niſi qn̄
miſit ad iudeos. apud q̄s ſp fuit impoſita
decima pauperꝝ. ad quā recipiebātᷓ docto-
res et ꝑdicatores. ita vt nihil eis deficeret.
qn̄ āt ad alios miſit et qn̄ iam exoſi fuerūt
hoībꝰ dedit autoꝛitatem poꝛtādi loculos.
vt ꝑꝫ Luce. xxij. ¶ Ad ſecūdam reſponde
tur. negando ꝯſequentiam. Et rō eſt. quia
autoꝛitas illa Mat. vj. ītelligitᷓ de ſupflua
ꝛ inoꝛdinata ſollicitudīe. ¶ Ad tertiā rn̄-
detur. negando ꝯſequentiā. Et ratio eſt. qꝛ
vt dicit augꝰ libꝛo de ope monachoꝝ. cum
dn̄s dixit. Nolite ſolliciti eē. ꝛc. nō dedit in-
telligē vt nihil pecunie ſuaretᷓ a ſctis. ſed q̄
deo nō ꝓ pecunia ſuiatᷓ. et ꝓpter inopie ti-
morem iuſticia deſeratur.

Ad tertiam queſtiōꝫ

ſic ꝓcediᷓ. Et videtᷓ ꝙ non fuit ꝯueniens q̄
chꝛiſtus loculos pecunie poꝛtādos cōmi-
ſerit iude. ¶ Primo ſic. Dn̄s ſciuit iudā
furē. ergo cōmittēdo ſibi loculos dedit ſibi
occaſionē peccādi ꝛ facultatē faciēdi dam
nū ſibi ꝛ paupibꝰ ¶ Scd̄o ſic. Inconueni
ens eſt dare bn̄ficiū aut officiū ſcienti hoī
quē ſcit indignū. ſed chꝛiſtꝰ ſciebat iudā in
dignū eē. ergo. ꝛc. ¶ Tertio. Queritᷓ quare
nō coꝛripuit eū cū ſciret talem. ꝛ videtᷓ h̄ in
cōueniētᷓ factū. cū chꝛiſtꝰ dedit doctrinā
Mat. xviij. Si peccauerit in te frater tuuſ
coꝛripe eū. ꝛc. ¶ In oppoſitum ē euangeliū
¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ ꝯuenientᷓ fecit
chꝛiſtꝰ loculos cōmittēdo iude. Et h̄ ꝓpter
tres rōnes. Prima. q̄ tangitᷓ in. c. ꝑdicto ex
emplū. vt eccīa eꝰ fures cū patitᷓ. toleret. Et
eſt rō Aug. qꝛ non videtᷓ bonꝰ q̄ malos to-
lerare nō potuit. Vn̄ dꝛ Cant. ij. Sic liliū
intᷓ ſpinas ſic amica mea intᷓ filias. Scd̄o
commiſit loculoſ cuſtodiendos iude vt ei
oēm occaſionē ꝓditōnis auferret cū habe
ret ex loculis ꝯcupiſcētie mitigationē. ſꝫ ſicᷓ
dꝛ Eccs. v. Auarꝰ nō implebitur pecunia.
Tertio cōmiſit loculos Jude vt doceret q̄
tꝑalia ve ſpūalia ſūt maioꝛibꝰ cōmittenda. tꝑalia ve
ro minꝰ dignis. Unde dicit Albertꝰ. Do-
minus de tempalibꝰ nos minorem curā
ſemper habere docuit. et ideo contemptibi-
liores ad curam tꝑalium ponere. ſicut ꝑꝫ
Act. vj. vbi Petrus poſuit alios ad procu
randū viduis ī miniſterio quotidiano tē
poꝛalium. de ſe aūt et alijs apoſtolis dixit.
Nos autem miniſterio verbi et orationi
inſtantes erimus. Judas autē minoꝛ erat
inter apoſtolos. vnde vltimꝰ intᷓ eos noīa-
tur. vt paꝫ Math. x. et Marci. iij. ¶ Ad
rōnes in oppoſitū. ¶ Ad primā reſpōdetᷓ
iuxta albertū magnū ſup ioh. ꝙ qn̄ ꝯmiſſi
ſūt loculi iude fur n̄ erat ſꝫ iuſtꝰ ſm̄ p̄ſentem
iuſticiā. et poſtea facultatē hn̄s factꝰ ē fur.

In quo nos docuit ꝙ in electōibꝰ ſufficit nobis pn̄tem iuſticiā attēdere. qꝛ ꝺ futuris q̄lis q̄s erit nō poſſumꝰ ſcire. ¶ Ad ſcd̄aꝫ rn̄detur eodē mō. qꝛ tūc qn̄ cōmiſſi ſunt ei loculi dignꝰ erat ¶ Ad tertiam. Cū querit̄ q̄re chriſtꝰ eū n̄ corripuit. dicendū eſt iuxta Albertū. ꝙ n̄ corripuit. qꝛ nō ſciuit vt hō. ſꝫ vt deꝰ. docēs nos nullū debere corripe de his q̄ n̄ niſi vt deꝰ ſcīmꝰ.

¶ Feria tertia legitur

paſſio ſ̄m Marcū. Circa quā paſſionem pn̄t he queſtōes diſputari. ¶ Pria. Utrū petrꝰ peccauit mortaliter negando chriſtū ¶ Scd̄a. Utrū poſtq̄ꝫ chriſtus p̄dixit petrum ſe negaturū fuit poſſibile petrū n̄ negare chriſtum. ¶ Tertia. Utrꝫ oēs apoſtoli fugiētes capto chriſto peccauerunt mortaliter.

Ad primam que-

ſtionē. ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ petrus negādo chriſtū nō peccauit mortaliter. ¶ Primo ſic. Dicit ei quedaꝫ glo. ꝙ peccauit ꝑ ſurreptōem. ſꝫ peccatum ꝑ ſurreptōeꝫ ē veniale ⁊ n̄ mortale. Un̄ primi motꝰ q̄ ꝑ ſurreptōeꝫ fiūt venialia ſūt. ergo petrꝰ negando chriſtū peccauit venialiter ⁊ nō mortaliter. ¶ Secūdo ſic. Dicit Bernardꝰ in libro de diligēdo deū. ꝙ in petro fuit caritas ſopita nō extīcta. ſꝫ ꝑ peccatū mortale caritas extinguit̄. ergo petrꝰ nō peccauit mortaliter. ¶ In oppoſitum eſt euāgelium pn̄s. vbi dꝛ manifeſte ꝙ petrus mentitus ē negādo chriſtū in fide q̄ ꝯfeſſꝰ fuerat chriſtū eē filiū dei. Matth. xvj. ergo petrꝰ negando chriſtū peccauit mortaliter ſ̄m illud p̄s. Perdes oēs q̄ loquūt̄ mendaciū. ¶ Reſpondeo dicendū ſub iſta concluſione. ꝙ abſq̄ꝫ dubitatiōe petrꝰ negādo chriſtū peccauit mortaliter. Patꝫ iſta concluſio. tū. ex. c. illo Ambroſij. Imitare petꝛ. vj. q. j. vbi iſtā. q. lōgiꝰ diſputauimꝰ. Scd̄o ptꝫ ex illo Gregorij q̄ in moralibꝰ ait. ꝙ petrꝰ ex ipſis faucibꝰ diaboli eripit̄. ſꝫ ī faucibꝰ diaboli n̄ ē q̄s niſi ꝑ peccatū mortale. ergo petrꝰ negādo chriſtū peccauit mortaliter.

Tertio ptꝫ iuxta ſanctū Thomā in quodā q̄dlibeto. Petrꝰ negauit fidē chriſti vbi periclitabat̄. ⁊ eꝰ ꝯfeſſio requirebat̄. Ore eniꝫ ꝯfeſſio fit ad ſalutē. ad Roma. x. Ubi innuit̄ videt̄ ꝙ in tali cā cōfeſſio fidei ſit de neceſſitate ſalutis. Quarto ptꝫ ex illo Matth. x. Qui negauerit me corā hoībꝰ negabo euꝫ corā prē meo. ſed nemo negat̄ a chriſto corā prē ſuo niſi ꝓpter peccatū mortale. ergo ꝯcluſio vera. Quinta ꝯcl'o patꝫ ex eo ꝙ negatōni adiūxit piuriū et blaſphemiā. Naꝫ vt dꝛ Matth. xxvj. Cepit deteſtari ⁊ iurare. qꝛ nō nouiſſet hoīem. Ad rōnes in oppoſitū. ¶ Ad p̄mā rn̄det̄ iuxta ſanctuꝫ Thomā vbi ſupra ꝙ ſurreptio duplicit̄ accipit̄. Uno mō ſ̄m ꝙ opponit̄ deliberatōni. et ſic p̄mi motꝰ dicunt̄ eē ex ſurreptōe. Sic autē petrꝰ ex ſurreptōne nō peccauit. Alio mō accipit̄ ſurreptio ſ̄m ꝙ opponit̄ electioni. ⁊ ſic petrꝰ ex ſurreptōe peccauit. qꝛ nō peccauit ex electōe q̄ ex certa malicia ſꝫ ex paſſione timoris. Talis aūt ſurreptio non excuſat a mortali. ſicut ptꝫ in cōtinēti q̄ fornicat̄ motu ꝯcupiſcētie cū haberet ꝓpoſitū cōtinendi. ¶ Ad ſcd̄am etiā rn̄det̄ per ſanctuꝫ Thomā. ꝙ beatꝰ Bernardꝰ impp̄e loquit̄ ⁊ vt eꝰ v̄bū verificet̄. eſt intelligendū ꝺ q̄dā dilectōne familiaritatis quā petrꝰ ad chriſtū ꝯceperat. q̄ in eo mā̄ſit et pꝰ negatōem. Uel ſi intelligat̄ de dilectōe gratuita. intelligendū eſt ꝙ nō fuit extincta ſ̄m p̄deſtinatōeꝫ diuinā q̄ eꝰ penitentiam preparabat. q̄ꝫuis eēt ex ſe extincta. Permiſſus aūt eſt a deo petrus cadere. tum vt nullus quantumcūq̄ꝫ iuſtus debeat ſe iactare de ꝯſtantia. vt dicit ambroſius in predicto. c. imitare. Tū ſcd̄o. vt dicit Gregoꝰ. in. c. ꝯſiderandū. diſ. l. vt is q̄ futurus erat paſtor eccīe in ſua culpa diſceret qualiter alijs miſereri debuiſſet.

Ad ſecūdam queſtio

nem. ſic ꝓcedit̄. Et videtur ꝙ poſtq̄ꝫ p̄dixerat chriſtus petrum eum negaturū ꝙ petrus nō potuit eū non negare. ¶ Prio. dꝛ Matt. xxiiij. Celū et terra tranſibūt. verba aūt mea nō trāſibūt. ſꝫ v̄buꝫ chriſti factum

petro fuit. Ter me negabis. ergo illud vbū
chriſti neceſſario īplēdū erat. ergo petrus
nō poterat non negare. ¶ Secundo ſic
Veritas nō pt falli. ſʒ chriſtꝰ eſt vitas Joh.
xiiij. ergo falli nō poterat. ergo petrꝰ nō po
terat chriſtū nō negare. ¶ Tertio ſic. Sci
entia chriſti cū eēt ſcīa dei eſt inuariabilis.
ergo neceſſario venturū erat qđ chriſtꝰ ſie
dū ꝓuiderat. ſʒ ꝓuiderat petrū negaturū.
ergo petrꝰ nō potuit ñ negare. ¶ In oppo
ſitum videt̄ euangeliū. ħ. in q̊ vt viſū eſt in
q̄ſtione pͥma. Petrꝰ negando chriſtū pec
cauit. ergo nō neceſſitate. ſʒ libere et volun
tarie. q2 ſm Auguſtinū. peccatū ē adō vo
lūtariū. q̊d ſi nō ē voluntariū nō ē peccatū.
¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ dupliciter poſ
ſumꝰ loq̄ de petro. Uno mō ſm ſe ꝯſidera
to. et ſic dicimꝰ ꝙ eꝰ negatio erat cōtingēs
et ad vtrūlibet. q2 eiꝰ potentia libera libere
poterat ad oppoſita. ſcʒ ad negare ⁊ ñ nega
re. Scđo mō pt ꝯſiderari vt cadit obiecti
ue ſub actu ꝓuiſionis vel ꝓdictōis negan
di. Et ſic dicimꝰ ꝙ neceſſariū erat ipſum ne
gare. ſʒ q2 illud q̊d ꝯueīt alicui ſm ſe ⁊ abſo
lute ꝯuenit ſibi ſimpliciter. q̊d āt ꝯueīt ali
cui ex aliq̊ ꝯuenit ſibi ſm q̊d. Unde nega
tio petri poſt ꝓdictiōem chriſti ſimpliciter
erat ꝯtingens. et ſm q̊d neceſſaria. q2 ſolū
ſm q̊d cadit ſub actu ꝓdicendi. et nō ſm
eē. Neceſſitas aūt ſm q̊d ſtat ſimul cū con
tingentia ſimpliciter. ſicut ptʒ p pħm pͥmo
peribermenias. Sicut albū ſm quid ⁊ ni
grum ſimplicit̄. Sic ei moueri ſorte ē ꝯtin
gens ſimplicit̄. ſʒ moueri dū currit ē neceſ
ſariū. Unde cōiter diſtinguit̄ iſta ꝓpoſitō
Omē ſcitū a deo neceſſe ē eē. q2 pt eē de di
cto vel pt eē de re. et ſi ſit de dicto. vera ē. ⁊ ſi
eſt de re. eſt falſa. Et ſic ad queſtionē rñdet̄
ꝙ petrꝰ ſimpliciter nō neceſſario ſed libere
et ꝯtingenter negauit et potuit nō negare
ſm quid autē ſcʒ ſm q̊d ſubiacet ꝓdictioni
chriſti non potuit non negare. ita vt ibi ſit
neceſſitas conſequentie et non ꝯſequētis.
¶ Ad rōnes in oppoſitū. omēs quaſi ſol
uunt̄ vnica reſponſione. que patʒ ex dictis
¶ Ad primam rñdetur. negando conſe
quentiaʒ ſimpliciter. et concedendo ſm q̊d

ſcʒ ſm q̊d cadit ſub actu ꝓuiſionis et predi
ctōnis chriſti ¶ Ad ſcđam e odem modo
rñdet̄. ¶ Ad tertiā reſpōdetur p diſtinctō
nem datam vel negando ꝯſequentiam Et
rō eſt. q2 ſcientia dei non eſt tantum ꝙ res
eueīat quocūqʒ modo. ſed ꝙ res veniet cō
tingenter vł neceſſario. et ideo q̊d diuina ꝓ
uidētia diſponit euenire infallibiliter et ne
ceſſario. infallibiliter eueniet. contingenter
vero quideʒ q̊d diuine prouidentie rō ha
bet vt ꝯtingenter eueniat.

Ad tertiam queſtiōʒ

ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ nō omnes apoſto
li fugientes chriſto capto peccauerūt mor
taliter. ¶ Primo. Quia ſi omnes apoſto
li tunc peccauerunt mortaliter. videtur ꝙ
fides ecclīe defeciſſet. ſed hoc non eſt dicen
dum. quia fides ecclīe nunq̄ʒ defecit. ſm il
lud Oſee. Deſponſabo te in fidem ſemp
ternam. ¶ Scđo ſic. Petrus et apoſtoli
alij ſignificabant ecclīam vniuerſalem. Un
de Auguſtinus dicit. xxiiij. q. j. Quodam
qʒ ꝙ ſignificabāt ecclīam vniuerſalem. er
go ſi petrus ⁊ omēs apoſtoli peccaſſent ꝙ
tota ecclīa defeciſſet. ¶ Tertio ſic. Apoſto
li capto chriſto fugierunt ex timore qui po
terat cadere in conſtantem virum. ergo vi
dentur excuſabiles a peccato. cōſequentia
videtur bona. ¶ In oppoſitū ē euangeliū
pñs. vbi dicitur omnes ſcandalū patiemi
ni in hac nocte. Glo. interli. id eſt. ab vnitate
fidei ſoluentur. Nicolaus de lyra. i. ruinaʒ
in peccatum patiemini propter timorem
mundanum. ¶ Rñdeo dicendū ſub iſta
concluſione. ꝙ in paſſione omnes apoſto
li a chriſto recedentes peccauerunt morta
liter. Iſta concluſio patʒ ex multis locis ſa
cre ſcripture. que nos diffuſe deduximꝰ in
ſūma noſtra de ecclīa. li. iij. c. lxj. De quibus
inducamꝰ tria. Primo eſt illō ps. Omēs
declinauerunt. Super q̊ ita inq̄t Hierony
mus. Hunc ps. de paſſione chriſti referūt.
quoniam omēs dñm reliquerūt. intantuʒ
vt petrus quoqʒ qui apoſtolorū fuit prin
ceps negaret. Iteʒ ſcđo ex illo q̊d ſequitur
Non eſt qui faciat bonum vſqʒ ad vnum

Sup̲ quo dicit Hieronym⁹ ſic. Hic appa-
ret ꝙ iſte pſalm⁹ ꝺ̓ paſſione p̲tinet. ꝙ null⁹
de diſcipulis p̲mãſit. nec petr⁹ q̃ caput ec-
cleſie eſt. qꝛ ꝛ ipſe negauit. Tertio patet p̲ il-
lud pſ. Multiplicati ſunt ſup̲ capillos ca-
pitis mei ꝛc. vbi dicit glo. Tp̲e paſſionis re
ceſſerunt iudei a chꝛiſto ꝛ etiã apl̃i. eo vͦo re
ſurgente redierũt apl̃i ꝫ nõ iudei. Hac igit̃
rõe oñdit̃. qꝛ caſus tũc fuit in q̃ de neceſſita
te ſalutis erat oꝛis ꝯfeſſio fiẽda. Tũ qꝛ peri-
clitabat̃ fides chꝛiſtiana. Tũ ad inſtructio
nem alioꝝ fideliũ vel ad ꝯfirmationẽ vl̓ re
p̲mendũ infideliũ exultationẽ. Vñ ſup̲ il-
lud de p̃ñti diſ. j. in. ꝫꝫ. his autoꝛitatib⁹. dicit
Hugo ꝛ archidia. moꝛtuo chꝛiſto petruſ ꝛ
alij apl̃i defecerũt in fide chꝛiſti. ꝛ dubitãteſ
de eo peccauerũt moꝛtalit̃. in quo oẽs apl̃i
defecerũt. Vñ manifeſtũ eſt omẽs peccaſ-
ſe moꝛtaliter. Et vt dicit ſanctuſ Thomas
ſup̲ mattheũ in eodẽ loco. aggrauat̃ pecca
tum aploꝝ ex p̲pinq̃tate tp̲is. q̃a poſt tãtaſ
ammonitiões poſt ſacramẽti ſuſceptionẽ
iã obliti erãt q̄ fecerat eis. ❡ Ad rationes
in oppoſitũ ❡ Ad p̃mã reſpondetur negã-
do ꝯſequentiam. Tũ ꝫ q̃a in beata virgine
d̓ꝛ integerrime p̲mãſiſſe. Vñ in ſignũ hui⁹
vt dicit Guilermus in rationali diuinoꝛũ
officioꝛũ. candela q̄ occultat̃ in dieb⁹ tene-
braꝛũ hebdomade ſancte p̲ totã chꝛiſti ec-
cleſiã deſignat chꝛiſti fideꝫ in v̓gine glorio-
ſa remãſiſſe p̲ quã oẽs fideles docti et illu-
minati ſunt. Et idẽ dicit Alexander de hal̓.
in tertio. Tũ ſecũdo ꝯſequẽtia illa nõ valꝫ
q̃a cũ circũciſio tp̲e illo ſ̓m veriorẽ opinio
nem ꝯferebat grãm ꝛ v̓tutes. vñ dicebatur
ſignaculũ iuſticie fidei. Dicit eĩ auguſtin⁹
ad valerianũ cõtra iulianũ. Ex quo ẽ inſti
tuta circũciſio ꝙ erat ſignaculũ iuſticie ad
ſanctificationẽ valebat p̲uulis ad emũda-
tionẽ peccati oꝛiginalis. ſicut ꝛ baptiſmus
Et vt dicit ſanct⁹ Thomas. Circũciſio ꝯfe-
rebat grãm in q̃ñtũ erat ſignũ paſſiõiſ chꝛi
ſti future. ita ſcꝫ ꝙ hõ q̃ accipiebat circũciſi
onem ꝓfitebat̃ ſe ſuſcip̲e talẽ fidẽ vel adul-
tus ꝓ ſe vel ali⁹ ꝓ p̲uulis. Vñ ꝛ apl̃us dicit
ad Roma. iiij. ꝙ Abraã accepit ſignum cir
cumciſionis iuſticie fidei. ſꝫ cũ multi eſſent
tempe moꝛtiſ chꝛiſti p̲uuli innocẽtes circũ
ciſi ꝛ p̲ ꝯſequẽs habẽtes grãm iuſtificantẽ
ꝛ habitũ fidei. manifeſtũ eſt ꝙ apl̃is oĩbus
deficientib⁹ in fide. ꝙ non ſequeret̃ ꝙ oĩno
fides deficeret eccl̃e. qꝛ p̲uuli illi eccl̃e mem
bꝛa erãt. ❡ Ad ſecundã rñdet̃ eodẽ modo
petrus etiã cũ nondũ eſſet ꝯſtitutus caput
eccl̃ie nõ figurabat eccleſiã ſicut pꝛinceps
rempublicã ſuã ❡ Ad tertiã rñdet̃. negan
do aſſumptũ quoniã ĩ illo caſu timoꝛ moꝛ
tis nõ erat timẽd⁹. ſꝫ ſuſcipienda moꝛs ꝓ fi
de chꝛiſti tuẽda. ſicut dictũ eſt.

Feria quarta legitur

paſſio ſ̓m lucã. Circa quã p̃ñt diſputari ſe-
quentes q̃ſtiones ❡ Pꝛima eſt. Utrũ Iu
das vendẽdo chꝛiſtũ cõmiſerit ſymoniam
❡ Secũda vtꝝ peccatũ crucifigentiũ chꝛi
ſtum fuit grauiſſimũ. ❡ Tertia. vtrũ volũ
tas humana ĩ chꝛiſto aliud voluerit q̃ꝫ de-
us voluerit.

AD pꝛimã ſic pꝛo
cedit̃. Et videt̃ ꝙ Iudas vendẽdo
chꝛiſtũ non cõmiſerit ſymoniam
❡ Pꝛio ſic. Omne pctũ p̃ncipalit̃ in ele
ctione ꝯſiſtit. ſed volũtas eligẽs nõ eſt de
impoſſibili. vt d̓ꝛ. iij. eth. ſed vẽdere chꝛiſtũ
erat impoſſibile. q̃a nõ poteſt aliquo terre
no p̃cio cõpenſari. vñ de ſapĩa d̓ꝛ Pꝛouer.
iij. Pꝛecioſioꝛ eſt cũctis opibus ꝛ omĩa q̄
deſiderãt̃ huic non valẽt cõparari. ergo iu
das vẽdere nõ potuit chꝛiſtũ. ꝛ p̲ cõſequẽs
nõ cõmiſit ſymoniã. ❡ Secũdo ſic. Acci-
piendo pecuniã p̲ cãtandis miſſis non cõ
mittit̃ ſymonia. qꝛ null⁹ tenet̃ ſuis ſtipendi
is militare. ꝛ nihilominus ĩ euchariſtie ſa-
cramẽto in q̃libet miſſa ꝯtinet̃ tot⁹ chꝛiſt⁹.
ergo etiã iudas accipiẽdo pecunias vt tra
deret chꝛiſtũ non videt̃ ſymoniã cõmiſiſſe.
❡ In oppoſitũ eſt. qꝛ ſymonia eſt ſtudioſa
volũtas emẽdi vl̓ vendẽdi aliq̃d ſpũale vel
ſpũali annexũ. ſꝫ iudas habuit ſtudiũ ven-
dendi chꝛiſtũ ſanctũ ſanctoꝝ. ergo chꝛiſtũ
vẽdẽdo ſymoniã cõmiſit ❡ Rñdeo dicẽdũ
ſub iſta ꝯcluſione. ꝙ iudas vendendo chꝛi
ſtum ſymoniã cõmiſit Iſta ꝯcluſio colligit̃

aperte ex.c.q̃ ſtudet.j.q.j.vbi in glo.mouet̃
iſta.q.⁊ ponit̃ p̃fata ꝯcluſio.quã ꝓbat duo
bus medijs. Tũ ſcʒ qa vendidit hoiem libe
rum.ff.ad.l.fal.de la.l.j. Tũ ſcdo.qa vẽdidit
rem ſacrã. Preterea iudas non ſolũ ſymo
niã cõmiſit vendendo chriſtũ.ſʒ etiã alia vi
cia peſſima incurrit. Primo quidẽ viciũ infi
delitatis eſtimãdo chriſtũ ſanctũ ſanctorũ
infiniti valoris cui nulla res in p̃cio poſſit
comparari poſſe vẽdi. Secũdo icurrit vi
cium p̃ſumptõis maxie ⁊ hereſis eſtiman
do chriſtũ eẽ rẽ ſuã quã poſſet vẽdere. So
la enĩ illa materia eſt debita venditioni cu
ius vẽditor eſt dñs.in h ergo ꝙ iudas tem
ptauit vẽdere chriſtũ q̊dammõ ꝓteſtat⁹ eſt
ſe eẽ dñm chriſti.q̊d ẽ hereticũ. ergo iudas
nõ tantũ ſymoniac⁹ ſʒ infidelis ⁊ hereticuſ
fuit vẽdẽdo chriſtũ ¶ Ad rõẽs in oppoſitũ
¶ Ad p̃mã rñdet̃ ꝙ iudas vẽdere iure nõ
potuit ſʒ de facto fecit.vñ ſymoniã cõmiſit
¶ Ad ſecundã rñdetur negando ſequenti
am. Dicim⁹ eĩ ꝙ facere pactionez de miſſa
celebrãda ſymoniacũ eſt ſp.ſi tñ nõ habeat
alios ſũpt⁹.⁊ nõ tenet̃ ex officio miſſaʒ can
tare põt accipe pecuniã.ſic ꝯducticij ſacer
dotes faciũt.nõ q̃ſi p̃ciuʒ miſſe.ſʒ q̃ſi ſuſtẽta
culum vite.

Ad ſecũdam queſtio

nem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ pctũm crucifigẽ
tium chriſtũ nõ fuit g̃uiſſimũ. ¶ Primo
ſic. Peccatũ nõ eſt g̃uiſſimuʒ q̊d hʒ excuſa
tionẽ.ſʒ chriſt⁹ excuſauit pctũm crucifigẽti
um eũ dicẽs. Pat̃ ignoſce illis q̃ neſciunt
q̊d faciũt.ergo pctũm eoꝝ ñ fuit g̃uiſſimũ
¶ Secũdo ſic. Dñs ait pilato Jo.xix. Qui
tradidit me tibi mai⁹ pctũm hʒ. Jpe aũt pi
latus fecit chriſtũ crucifigi ꝑ ſuos miñiſtros
ergo videt̃ fuiſſe mai⁹ peccatũ iude ꝓdito
ris pctõ crucifigentiũ chriſtũ ¶ Tertiõ ſic.
Chriſt⁹ volũtarie paſſus ẽ. ergo crucifigẽ
tes chriſtũ nõ vident̃ feciſſe iniuſtũ.q̃ vt dic̃
Ariſto.v.eth. Null⁹ patit̃ iniuſtũ volẽs. er
go eorum peccatũ non fuit grauiſſimum.
¶ Jn oppoſitũ eſt illud Mat.xxiij. Et vos
implete mẽſurã patꝝ veſtroꝝ.vbi dic̃ Chry
ſoſtom⁹. Quãtũ ad veritatẽ exceſſerũt mẽ
ſurã patrũ ſuoꝝ. Jlli eĩ hoĩes occiderũt.iſti
deũ crucifixerũt. ¶ Rñdeo dicendũ ꝙ pec
catũ crucifigentiũ chriſtũ fuit g̃uiſſimuʒ.li
cet differẽter.aliq̃ eoꝝ mag̃.aliq̃ min⁹ in eo
dẽ genere pcti peccauerũt. Sit ergo iſta cõ
cluſio. Principes iudeoꝝ cuʒ cognouerũt
xp̃m.et ſi aliq̃ ignorãtia fuit ĩ eis fuit igno
rantia affectata q̃ eos nõ poterat excuſare.
g̃uiſſime inter oẽs peccauerũt. Pctũm enĩ
eoꝝ fuit g̃uiſſimũ.tũ ex genere pcti.tum ex
malicia volũtatis. Scda ꝯclio. Minores
etiã iudei g̃uiſſime peccauerũt q̃ntũ ad ge
nus pcti.min⁹ tñ q̃ʒ maiores.q̃ ĩ minorib⁹
in aliq̊ diminuebat̃ pctũm ꝓpt̃ eoꝝ ignorã
tiam. Vñ ſup illud Luc.xxiij. Neſciunt q̊d
faciũt.dicit Beda. Pro illis rogat q̃ neſcie
rũt q̊d fecerũt.zelũ dei hñtes ſʒ nõ ſ̃m ſciaʒ.
Tertia ꝯclio. Multo min⁹ g̃uiter peccaue
runt gẽtiles ꝑ q̊ꝝ man⁹ crucifix⁹ eſt chriſt⁹
q̃ excuſabat̃ eoꝝ pctũm.qa ſciam leg̃ ñ ha
bebãt. Quarta ꝯclio. Judas ⁊ p̃ncipes pec
cauerũt grau⁹ q̃ʒ pilatus q̃ timore ceſaris
chriſtũ occidit.⁊ etiã q̃ʒ milites q̃ mandato
p̃ſidis chriſtũ crucifixerũt.nõ ex cupiditate
ſicut iudas.nec ex inuidia ⁊ odio ſicut p̃nci
pes ſacerdotũ ¶ Ad rõnes in oppoſitum.
¶ Ad p̃mã rñdet̃ ꝙ excuſatio illa dñi non
refert̃ ad p̃ncipes iudeoꝝ ſʒ ad minores.vt
dictũ eſt. ¶ Ad ſcdam rñdet̃ negãdo cõſe
quẽtiã. Et rõ eſt.q̃ Judas tradidit chriſtũ
non pilato ſed principib⁹ ſacerdotũ.q̃ tra
diderunt eũ pilato.ſ̃m illud Johãnis.xviij.
Gẽs tua ⁊ põtifices tui tradiderũt te mihi
¶ Ad tertiã rñdet̃.negãdo conſequentiã.
Et ratio ẽ.qa licet chriſt⁹ voluerit paſſiõeʒ
ſuã ſic ⁊ de⁹ eã voluit.nũq̃ʒ tñ actionẽ iude
oruʒ voluit.⁊ iõ occiſores chriſti ab iniuſti
cia nõ excuſant̃. Vñ dauid dãnauit illũ ad
mortẽ q̃ nõ timuit mittere manũ in chriſtũ
dñi.ſ. Saulem quẽ eo petente occidit. vt le
gitur.ij. Reg̃.j.

¶ Ad tertiam queſtio

nem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ in chriſto volun
tas humana nõ voluit aliud q̃ʒ deus vult.
¶ Primo ſic arguit̃ ex illo pſ.xxxix.vbi ex ꝑ
ſona chriſti dr̃ Scriptũ ẽ de me vt facerem

voluntatē tuā de⁹ me⁹ volui. ſed ille q̄ vult voluntatē alicui⁹ facere vult q̊d ille vult. ergo volūtas humana ī chriſto nihil aliō volebat q̄ȝ qd̄ diuīa volūtas ī eo. ¶ Secūdo ſic. Amicia chriſti habuit pfectiſſimā charitatē ſed charitatis eſt facere ꝙ hō idem velit q̊d deus. ergo volūtas hūana ī chriſto nil aliud voluit q̄ȝ diuina ¶ Tertio. Chriſt⁹ fuit verus cōphenſor. ſȝ ſancti q̄ ſunt cōprehenſores in patria nihil aliud volūt q̄ȝ qd̄ de⁹ vult. alioq̊n nō eſſent beati. q̄a nō haberent quicq̊d vellēt. Beat⁹ eī eſt q̄ habet q̊cquid vult. ⁊ nihil mali vult. vt dicit Aug⁹. ī libro de trini. ergo chriſt⁹ nihil aliud voluit ſm voluntatē humanā q̄ȝ q̊d voluit voluntaſ diuīa. ¶ Quarto ſic. Quāto eſt maior cōformitas volūtatis humane ad diuinā. tā to eſt maior rectitudo volūtatis q̄ in h̄ ↄſiſtit. ſicut p glo. ptȝ ſup illud ps̄. Rectos decet collaudatio. ſȝ chriſt⁹ habuit rectiſſimā voluntatē. ergo fuit ↄformis diuīe ī volito ¶ In oppoſitū arguit̄ ex p̄nti euāgelio vbi ait. Nō mea volūtas ſȝ tua fiat. Sup quo v̄bo Auguſtin⁹ ↄtra Maximinū. In h̄ ꝙ chriſtus ait. Nō q̊d ego volo ſȝ q̊d tu. aliō oñdit ſe voluiſſe q̄ȝ pat̄ ¶ Rñdeo dicendū ſub duab⁹ ↄcluſionib⁹. Prima ꝙ volūtaſ humana ſenſibilitatis vl̄ volūtas rōnalis vt natura in chriſto voluit aliud q̄ȝ voluntas diuīa volebat ī ipo. Secūda ↄclo. Voluntas rōnalis q̄ eſt p modū rōis ſp idem volebat q̊d de⁹ ¶ Pro iſtaȝ ↄcluſionū intelligētia ⁊ v̄itate eſt notanduȝ. ꝙ in chriſto ſm humanā naturā ponit̄ duplex volūtaſ ſcȝ voluntas ſenſibilitatis q̄ pticipatiue voluntas dr̄. ⁊ volūtas rationalis. ſiue ↄſideretur p modū nature ſiue p modū rōis. Ut aūt dicit Damaſcen⁹. quadā diuīa diſpenſatione filius dei añ ſuā paſſionem pmittebat carni agere ⁊ pati que ſūt ei ppria ⁊ naturalia. ⁊ ſilr̄ pmittebat oībus virib⁹ agere queq̄ȝ ppria q̄ntū expediebat ad finē redēptionis ⁊ oñſionē v̄itatis nature. Manifeſtum eſt autē ꝙ volūtas ſenſibilitatis refugit naturalit̄ dolores ſenſibiles ⁊ corpis leſionē. Silr̄ etiā volūtas vt natura repudiat ea q̄ ſunt nature cōtraria. ⁊ q̄ ſunt ſm ſe mala. puta mortem ⁊ alia hmōi. H tñ q̄ñq̄ȝ volūtas p modū rōis eligere pōt ex ordine ad finē. Sicut etiā in aliq̄ puro hoīe ſenſibilitas ei⁹ ⁊ etiā volūtas abſoluta cōſiderata refugit vſtionē quā volūtas ſm rōnem eligit ppter finē ſalutis. Volūtas aūt dei erat vt chriſt⁹ dolores ⁊ paſſiōes ⁊ morteȝ pateret. nō ꝙ iſta eſſent a deo volita ſm ſe. ſȝ ex ordine ad finē humane ſalutis. Uñ patent ↄcluſiōes p̄fate. q̄a ſcȝ chriſt⁹ ſm volūtateȝ ſenſibilitatis. ⁊ ſm voluntatē rōis q̄ cōſiderat̄ p moduȝ nature aliud poterat velle q̄ȝ de⁹. q̄ fuit p̄ma ↄcluſio. ſȝ ſm voluntatē q̄ ē p modū rōis ſp ↄformabat̄ in volito volūtati diuīe. q̄ fuit ↄclo ſecūda. q̄ patȝ ex eo ꝙ dic̄. Nō ſicut ego volo ſȝ ſicut tu. Volebat enī ſm voluntatē rōis diuinā volūtatē impleri. q̄ȝuis aliud dicat ſe velle ſm aliā eius voluntatem ¶ Ad rationes in oppoſitum ¶ Ad p̄mā reſpondet̄. ꝙ ptȝ rñſio ex diſtinctione volūtatis duplicis. Uñ dr̄ ꝙ chriſt⁹ volebat vt volūtas patris adimpleret̄. ſm voluntatē rōis. nō ſm voluntatē ſenſibilitatis aut volūtatis ↄſiderate p modū nat̄e ¶ Ad ſecundā eodē mō rñdet̄ ꝙ cōformitas volūtatis hūane ad voluntatē diuinā attendit̄ ſm volūtatē rōis. ſm quā etiā volūtates amicoȝ ↄcordāt. in q̄ntuȝ rō cōſiderat aliq̊d volitū ī ordine ad volūtatē amici ¶ Ad tertiā rñdetur. negando ↄſequētiā q̄r chriſt⁹ ſil̄r fuit cōprehēſor ⁊ viator. in quātū ſcȝ p mentē fruebat̄ deo. ⁊ habebat carnē paſſibilē. ⁊ iō ex pte carnis paſſibil̄ poterat in eo aliud accidere q̊d repugnaret naturali volūtati ipi⁹ ⁊ etiā appetitui ſenſitiuo. q̊d nō ↄtingit in beatis q̄ tantū ſunt cōphenſores. q̄ ita dotati ſunt ī paſſibilitate vt nihil poſſet eis occurrere nociuum aut leſiuum ¶ Ad quartā rñdet̄. negando ↄſequētiaȝ Et rō eſt. q̄r ↄformitas q̄ eſt in volito nō facit rectitudinē volūtatis. q̄a aliq̊s pōt peccare volēdo. id volitū q̊d de⁹ vult. vt volendo ꝙ pat̄ meus moreret̄. ⁊ etiā pōt mereri ī hoc ꝙ illud nō vult q̊d de⁹ vult. vt paulus cupiebat diſſolui ⁊ eē cū chriſto. ⁊ de⁹ volebat ꝙ nō diſſolueret̄. ſȝ ppt̄ fructū animaȝ adhuc militaret. ſed rectitudo voluntatis

cauſaꝛ̃ ex modo volēdi. vt ſcȝ vellet ex chari
tate ſicut deꝰ. ⁊ iteruȝ in cauſa finali vt ꝑpē
idem vellet. et iterū in cauſa efficiēdi. vt ſcȝ
deus velit eū velle.

Feria quinta in cena

dn̄i ē euāgeliū. Añ diē feſtū paſce ꝛc. Joh.
xiij. Circa q̊d p̄nt diſputari ſeq̄ntes q̄ſtiōeſ
¶ Prima Utrū ꝯueniēter in die cene iſti
tutū eſt ſacramentū eucharistie ¶ Secun
da. vtrū cōueniēter chriſtꝰ in die cene iude
ꝓditori tribuierit ſacramentū corpis ⁊ ſan
guinis ſui. ¶ Tertia. vtrū poſt buccellā in
tinctā a chriſto iude porrectā diabolꝰ intra
uit in eum.

Ad primam q̄ſtio
nem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ nō ꝯue
niēter die cene inſtitutū fuit ſacra
mentū eucharistie. ¶ Pm̄o ſic. Per hoc
ſacramētū hoīes chriſto vniunt̃ ſic̄ mēbrū
capiti. Uñ dr̄ Joh. vj. Qui mādu cat meaȝ
carnē ⁊ bibit meū ſanguinē in me manet ⁊
ego ī eo. ſȝ chriſtꝰ eſt caput etiā oīuȝ hoīum
etiā q̄ fuerūt ab initio mundi. ergo debuit
inſtitutio hm̄ōi ſacramēti differri vſq; ad
finē mūdi ¶ Secūdo ſic. Hoc ſacramētuȝ
dr̄ viaticū. q̄a tendētes ad patriā ī via ꝯfor
tat. q̊tidie nos etiā lapſos repat. ſȝ p̄res qui
erāt añ aduentū chriſti ad patriā tēdebāt.
hoſpites ⁊ ꝑegrinos ſe vocātes. vt patȝ ad
Heb. xj. ⁊ q̊tidianiſ pctīs impediebāt̃. ergo
añ aduentū chriſti debuit ſacramētuȝ h̄ in
ſtitui. ¶ Tertō ſic. Hoc ſacramentū dr̄ me
moriale paſſionis chriſti. ſm̄ illud Lu. xxij.
Hoc facite ī meā cōmemoratiōȝ. ſȝ memo
ria eſt p̄teritoꝝ. ergo h̄ ſacramētū n̄ debuit
añ paſſionē chriſti inſtitui. ⁊ ꝑ ꝯſequēs nō
in cena ¶ Quarto ſic. Per baptiſmuȝ ali
q̄s ordinat̃ ad eucharistiaȝ q̄ nō niſi bapti
zatis dȝ dari. ſȝ baptiſmꝰ īſtitutꝰ eſt pꝰ chri
ſti paſſionē ⁊ reſurrectionē. vt ptȝ Math.
vlt. ergo h̄ ſacramētuȝ incōueniēter ē inſti
tutū añ chriſti paſſionē. ¶ In oppoſitū eſt
euāgeliū p̄ns. in quo dr̄ ꝙ h̄ ſacramētū eſt
inſtitutū a chriſto. de chriſto aūt dr̄ Mar.
vij. ꝙ bn̄ oīa fecit. ergo cōueniēter inſtitutū

eſt qñ chriſtꝰ inſtituit ¶ Rn̄deo dicendū
ſub duabꝰ ꝯcluſionibꝰ. Prima ꝙ n̄ potu
it inſtitui añ incarnationē vbi. Patet ꝯclu
ſio. q̄a h̄ ſacramentū ꝯtinet vbū incarnatū
realiter. ergo inſtitui nō potuit añ incarna
tionē vbi ¶ Scd̄o ſic. Hoc ſacramentū cō
tinet grē plenitudinē vñ eucharistia dr̄. ſed
tp̄s plenitudinis incepit ab incarnatione
chriſti. ergo añ incarnationeȝ inſtitui n̄ po
tuit h̄ ſacramētū. Secūda ꝯclo. Cōueniēt
inſtitutū eſt h̄ ſacramētū die cene ⁊ nō añ.
Iſta ꝯclo oñdit̃ ex q̄ttuor. Prima apparet
ex neceſſitate q̄ aſſignat̃ inſtitutōnis hm̄ōi
ſacramēti. vt q̄a ad ꝑfectionē noſtraȝ exige
bat̃ vt caput noſtrū etiā realit̃ nobis ꝯiun
geret̃. ⁊ ideo q̄ȝdiu ſub ꝓꝓria ſpecie cū homi
nibꝰ ꝯuerſatꝰ eſt nō oportebat h̄ ſacramen
tuȝ inſtitui. ſed qñ eiꝰ corꝑali p̄ntia deſtitu
enda erat eccl̃ia Et iſta rō tangit̃ ab euſebio
q̄ ſic ait. Quia corpꝰ aſſumptū ablaturum
erat ab oculiſ ⁊ illatuꝝ ſideribꝰ. neceſſe erat
vt die cene ſacramentū corꝑis ⁊ ſanguinis
ſui ꝯſecraret vt coleret̃ iugit̃ ꝑ myſteriū q̊d
ſemel offerebat̃ in p̄ciuȝ. Secūda rō ſumit̃
ab eius figura. Chriſtꝰ q̄ȝdiu in mūdo con
uerſatꝰ eſt figuras legis obſuare voluit ſa
ctus ſub lege vt eos q̄ ſub lege erāt redime
ret. ⁊ q̄a veniēte vitate ceſſit figura. iō nō de
buit h̄ ſacramentuȝ inſtitui niſi xp̄o abſce
dente ꝑ morteȝ qñ figure veteris leḡ termi
nāde erāt. ⁊ iō cōueniens fuit imminente
paſſiōe celebrato poꝛ ſacramēto nouuȝ ſa
cramentū inſtituere. ⁊ q̄a ibi terminatur fi
gura vbi dȝ incipe vitas. Agnꝰ aūt paſcal̃
erat figura hm̄ōi ſacramēti. ⁊ iō inſtitutū ē
pꝰ comeſtioneȝ agni. Uñ cantat̃ in officio
corꝑis chriſti. Pꝰ agnū typicum expletis
epulis corpꝰ dn̄icū dat̃ diſcipulis ꝛc. Ter
tia rō ſumit̃ ex ip̄a rep̄ntatione hm̄ōi ſacra
menti. Eſt ei rep̄ſentatiuū dn̄ice paſſionis
⁊ iō cōgrue iā paſſione immīnēte inſtituit̃.
Quarta rō ſumit̃ ex ritu q̊ frequētandū ē
hoc ſacramētū vt vltimo traditū mag̃ me
morie teneret̃. Ea eni q̄ vltimo dicunt̃ ma
xime ab amicis recedētibuſ mag̃ memorie
cōmēdant̃. p̄ſertim q̄a tunc mag̃ inflāmat̃
affectꝰ ad amicos. Ea vero ad que magis

afficimur ꝓfundiꝰ animo imp̃munt̃. qꝛ igi
tur vt papa Alexander dicit. nihil in ſacrifi
cijs maius eẽ põt q̃ȝ corpꝰ ⁊ ſanguiſ chriſti
nec vlla oblatio hac potioꝛ ẽ. ⁊ iõ vt maioꝛi
veneratiõe haberetuꝛ dñs vltimo diſceſſu
ſuo a diſcipulis ſuis h̃ ſacramentũ inſtitu
it. Et hoc idẽ dicit Auguſtinꝰ ĩ li. rñſionuȝ
ad ianuariũ. ¶ Ad rationes ĩ oppoſitum.
¶ Ad p̃mã reſpondet̃. negando ꝯſequẽtiã
Et rõ eſt. qꝛ chriſtꝰ ab origine mũdi erat ca
put iuſtoꝝ. nõ q̃ſi habẽs actu ꝯformitatẽ ĩ
natura cũ mẽbris eccłie incarnatiõe nõdũ
facta. ſȝ ſolũ ſ̃m incarnationẽ expectantiũ.
⁊ iõ ꝯiunctio corporis myſtici ad ſuuȝ caput
ꝓpter illo nõ poterat fieri ꝑ aliq̃d ſacramẽ
tum realit̃ cõtinens ip̃m caput mẽbris cõ
forme. ſed poterat ꝑ aliq̃ ſacramẽta figurã
tia ¶ Ad ſecũdã rñdet̃ negãdo cõſequẽtiã
Et ratio eſt. q̃a q̃uis antiq̃ p̃res eſſent tẽdẽ
tes ad patriã. nõ tñ erãt illi in ſtatu tũc per
ueniendi añ chriſti incarnationẽ. ⁊ ideo nõ
cõpetebat ꝓ tpe viaticuȝ eẽ q̃ ſtatim ad pa
triam ꝑducunt̃ ¶ Ad tertiã rñdetur negã
do ꝯſequẽtiã. Et ratio eſt. q̃a ſacramentuȝ
illud fuit inſtitutũ in cena vt in futuruȝ eẽt
memoriale dñice paſſiõis. ea ꝑfecta. Vñ ſi
gnant̃ dicit. Quotieſcũqȝ feceritis in meaȝ
cõmemorationẽ. de futuro loquẽs. Vnde
tũc nõ erat memoriale. ſȝ inſtituebat̃ in me
moriã in poſteꝝ celebrandã. Ad quartã
rñdet̃ negãdo ꝯſequentiã. Et ratio ẽ. q̃a ba
ptiſmus iã erat inſtitutꝰ in ip̃o chriſti ba
ptiſmo. Vñ iã aliqui ip̃o chriſti baptiſmo
erãt baptizati ⁊c̃. vt legit̃ Ioh̃. iij. Licet neceſ
ſitas vtẽdi ſacramento baptiſmi indicta
fuit hominibus poſt paſſionem ⁊ reſurre
ctionem.

Ad ſecundam queſti

onem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ nõ fuit cõueni
ens ꝙ chriſtꝰ in die cene daret ſacramentũ
corporis ⁊ ſanguĩs eiꝰ iude ꝓditori ¶ Primo
ſic. Chriſtꝰ impleuit q̊d p̃cepit ſ̃m illđ Act̃.
j. Cepit ieſus facere ⁊ docere. ſȝ p̃cepit mat
thei. vij. Nolite ſanctũ dare canibꝰ. cũ ipſe
chriſtꝰ cognoſceret iudã eẽ pctõreȝ. videt̃ ꝙ
nõ fuit ꝯueniẽs ꝙ ip̃e iude daret corpꝰ ſuũ
⁊ ſanguinẽ ¶ Secundo ſic. Dicit Aug̃. ꝙ
deus nõ eſt cã alicui ꝙ deterioꝛ fiat. ſed iu
das ſumẽdo corpꝰ chriſti peccauit ⁊ factuſ
eſt deterioꝛ. ergo nõ fuit ꝯueniẽs ꝙ illi daꝛ
ſacramẽtũ ¶ Tertio ſic. Sic legit̃ Math̃.
xxvj. Poſtq̃ȝ dñs dedit diſcipulꝭ corpus et
ſanguinẽ ſuũ dixit eis Nõ bibã amodo de
hoc genimine vitis vſqȝ ad diẽ illũ cũ illud
bibã vobiſcũ nouũ in regno patris mei. et
ꝙ erat eis ĩ remiſſionẽ pctõꝝ. ſȝ neutrum iu
de cõpetit. ergo videt̃ ꝙ iudas non accepit
ſacramẽtũ cũ alijs ¶ In oppoſitũ eſt euan
geliũ. vbi dr̃ oĩbꝰ. Accipite ⁊ manducate ⁊c̃
¶ Rñdeo dicendũ ſub iſta ꝯcłione. Cõue
nient̃ chriſtꝰ dedit iude ſimul cũ alijs diſci
pulis corpꝰ ⁊ ſanguinẽ ſuuȝ in ſacramẽto
Iſta ꝯcluſio eſt Chryſoſtomi ⁊ Auguſtini
⁊ Dionyſij. libro celeſtis hierarchie. Licet
enĩ cõſiderata malicia iude non debuiſſet
chriſtꝰ corpꝰ ſuũ ⁊ ſanguinẽ ei dare. Tũ qꝛ
chriſtus debuit eẽ nobis exempluȝ iuſticie
nõ cõueniebat eiꝰ magiſterio vt iudam oc
cultũ peccatorẽ ſine accuſatore ⁊ euidente
ꝓbatiõe ab alioꝝ ꝯditiõe ſeparaſſet. ne ꝑ h̃ da
ret̃ exemplũ p̃latis eccłie ſimilia faciendi ſcȝ
peccatoribꝰ occultis denegare ſacramẽtũ.
Tũ ſecũdo vt oẽm occaſionem ei auferret
malefaciẽdi quã aſſumere potuiſſȝ ſi in ali
quo ab alijs diſcipulis añ aptã maliciam
fuiſſȝ diſcretꝰ. Hylariꝰ tñ ꝯtrariũ dicere vi
det̃. ſed quod dictum eſt cõmuniꝰ tenetur.
¶ Ad rationes in oppoſitum. ¶ Ad p̃mã
rñdet̃ negando ꝯſequẽtiaȝ. Et rõ eſt. q̃a licȝ
iudas in rei vitate canis eẽt ⁊ eiꝰ iniquitaſ
nota eẽt chriſto ſicut deo. nõ tñ erat nota ei
ꝑ modũ q̊ hominibꝰ innoteſcit. ⁊ iõ chriſtꝰ
iudã nõ repulit a cõione. vt daret exemplũ
tales pctõres occultos nõ eẽ ab alijs ſacer
dotibꝰ repellẽdos ¶ Ad ſecundã rñdetuꝛ
negãdo ꝯſequẽtiã. Et rõ eſt. q̃a chriſtꝰ non
dedit cauſam nec occaſionẽ iude peccandi
ſȝ pctũm euitãdi ex mãſuetudĩs ſue oñtati
one ad ip̃m. ſȝ ip̃e ex tali medicina ſũpſit pe
riculũ mortis ¶ Ad tertiã rñdetur. negan
do ꝯſequentiã. Et rõ eſt. q̃a ꝙ iudas nec bi
berit vinũ in regno chriſti. nec remiſſioneȝ
peccatoꝝ ꝯſecutꝰ ſit culpa ſua fuit qꝛ ſacra

mentũ corpiſ ⁊ ſanguĩs chriſti tantũ ſacra-
mentalit̃ ſũpſit nõ aũt ſpũalit̃. Bibere aũt
vinũ in regno patris cũ chriſto ⁊ pctõꝝ re
miſſionẽ ꝯſeq̃. tñ tuꝫ ſpũalit̃ ſumẽtibꝰ ſacra
mentũ debent̃

¶ Ad tertiam queſtio

nem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ poſt buccellã pa
nis porrectã iude nõ intrauit diabolꝰ ĩ euꝫ
¶ Pͥo ſic. Dicit̃ Lu. xxij. ꝙ intrauit ſatha
nas in eũ. Et Joh. xiij. ꝙ diabolꝰ immiſerit
in cor iude vt traderꝫ eũ. ſꝫ h̃ fuit añ buccel
lam panis ſuſceptã. ergo nõ poſt buccellã
⁊c. ¶ Secũdo ſic. ꝙ nec añ nec pꝰ Solꝰ de-
us illabit̃ aĩe. ergo diabolꝰ nõ potuit intra
re in cor iude. añcedẽs eſt maxime nota. er-
go ⁊c. ¶ In oppoſitũ eſt euangeliũ. Et. c. ſic
iudas. de ꝯſe. diſ. ij. ¶ Rñdeo dicẽdũ iuxta
ſanctũ thomã in qllibeto. iij. Et ſup Joh. c.
xiij. ꝙ ſathanã intrare iudã ſiue aliũ hoĩem
põt dupliciť intelligi. Uno mõ in corpe ho
minis ſicut his q̃ corpalit̃ vexant̃ a demõe.
Et h̃ modo eſt ꝯcl'o. ꝙ eſſentialit̃ poteſt de
mon intrare in hoĩem. ſicut patet ex multiſ
locis euãgelij. Alio mõ põt intelligi. ſ. ꝙ di-
abolus intret in mentẽ. ita ꝙ mẽti diabolꝰ
eſſentialiť illabit̃. Et h̃ mõ eſt ꝯcluſio. ꝙ dia
bolꝰ nõ põt intrare ĩ mentẽ hoĩs. ſꝫ ſolꝰ de
us. Patet iſta ꝯcl'o ſic. Aĩa enĩ rõnalis cũ
ſit ſimplex ⁊ incorporea nõ habꝫ dimẽſiões
q̃ntitatis vt aliq̃d ĩ ea eẽ dicat̃ q̃ſi infra eiuſ
dem dimẽſiones contentum. ⁊ ideo nihil
poteſt in ea eſſe niſi quod ei dat eſſe. quod
in ea eſt per v̉tutem ſuam. Dicimus ergo
ꝙ deꝰ q̃ aĩam in eſſe ꝓduxit eſt in aĩa ꝑ ſuaꝫ
v̉tutẽ. vbi aũt eſt virtus dei ibi eſt ⁊ eſſentia
dei. In deo enĩ idẽ eſt eſſentia ⁊ v̉tus. Unđ
manifeſtũ relinquit̃ ꝙ ſolꝰ deꝰ eſſentialiter
eſt in aĩa ¶ Ad rões aũt in oppoſitũ rñdet̃
p̉mo. ꝙ diabolꝰ đr intrare cor vl' mentẽ ho
minis ꝑ affectũ vel effectũ malicie. inq̃ntũ
ſcꝫ hõ ab eo ſeductꝰ ſequit̃ eũ ad ꝑpetrãdũ
maluꝫ q̊d ſuggerit. Et h̃ mõ đr intraſſe cor
iude. Uñ dicit Nicolaꝰ de lyra ſup illđ Lu
ce. xxij. Intrauit ſathanas iudaꝫ. i. aĩam nõ
ꝑ illapſum. q̊a eſt deo ꝓpriũ ſꝫ ꝑ effectũ. vẽ-
ditionẽ chriſti ei ſuggerẽdo. Scđo đr ꝙ pꝰ
buccellã intinctã đr diabolꝰ ĩtraſſe iudam.
nõ quidẽ poſſidẽdo de nouo q̊a p̉us vt ar-
gutũ eſt intrauerat. ſꝫ intrauit pꝰ eũ plenꝰ
poſſidẽdo. Sicut apli. licet ſpũm ſanctum
receperũt añ reſurrectiõeꝫ dñi. dicunt̃ tñ re
cepiſſe ſpũm ſctũm ĩ die pẽtecoſten. q̊a ma-
iorẽ plenitudinẽ eiꝰ receperũt ¶ Ad ſecun
dã patet rñſio ex dictis

Feria ſexta in qua fit

mentio de morte chriſti legit̃ paſſio Johis.
xviij. Circa quã pñt diſputari ſeq̃ntes q̃ſti-
ones Primo Utrũ ꝯueniẽs fuit chriſtuꝫ
mori. ¶ Secundo. vtrum alia paſſio chri
ſti ſuffeciſſet q̃ꝫ mors ꝓ redẽptiõe humani
generis ¶ Tertio. vtrũ ꝯueniẽs fuit chriſtũ
cũ latronibꝰ crucifigi

Ad primam q̃ſtio

nem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ nõ fuit
ꝯueniẽs chriſtũ mori. ¶ Primo
ſic. Id enĩ q̊d eſt ꝓncipiũ in aliq̊ genere nõ
diſponit̃ ꝑ id q̊d eſt ꝯtrariũ illi generi. ſicut
ignis q̃ eſt ꝓncipiũ caloris nunq̃ꝫ poteſt eẽ
frigidꝰ. ſed filiꝰ dei eſt ꝓncipiuꝫ ⁊ fons vite
ergo videt̃ ꝙ ñ fuerit ꝯueniẽs chriſtũ mori.
¶ Scđo ſic. Maior eſt defectꝰ mortis q̃ꝫ
morbi. q̊a ꝑ morbuꝫ ꝑuenit̃ ad mortẽ. ſꝫ nõ
fuit ꝯueniẽs chriſtũ aliq̊ morbo langueſce
re. vt Chryſo. dicit ſup Matheũ. ergo etiã
ñ fuit ꝯueniẽs ipm mori ¶ Tertio ſic. Chri
ſtus dicit Joh. x. Ego veni vt vitã habeãt ⁊
abundãtiꝰ habeãt. ſꝫ oppoſitũ nõ perducit
ad oppoſitũ. ergo videt̃ ꝙ nõ fuit ꝯueniens
chriſtũ mori ¶ In oppoſitũ eſt euãgelium
pñs. Et illud Joh. xj. Expedit vt moriatur
vnꝰ hõ ꝑ ꝑplo. ¶ Rñdeo dicendũ ſub iſta
ꝯcluſiõe. Couemẽs fuit chriſtũ mori. ei hoc
multiplici rõe Primo q̃dẽ ad ſatiſfaciẽdũ
ꝓ hũano genere q̊d erat morti adiudicatũ
ꝓpť peccatũ. ſḿ illud Geñ. ij Quacũq̃ꝫ die
comederitis morte moriemi. Eſt aũt cõue
niens ſatiſfaciẽdi ꝑ alio modꝰ cũ q̃s ſubijcit
ſe pene q̃uã aliꝰ meruit. ⁊ iõ chriſtꝰ mori vo
luit vt moriẽdo ꝓ nobis ſatiſfaceret. ſḿ illud
.j. Pet. iij. Chriſtꝰ ſel' ꝓ pctis noſtris mortu
us eſt. Secũdo ad oñdendũ v̉itatẽ nature

aſſumpte. Sic enī euſebiꝰ dicit. ſi aliť poſt
cōuerſationē cū hoībꝰ euaneſcēs ſubito
euolaret fugiēs mortē ab omnibꝰ cōpareť
fantaſmati. Tertio vt a mortuis reſurgen-
do ꝟtutē ſuā oſtēderet ꝙ mortem ſupauit. ⁊
nobis ſpem reſurgēdi a mortuis daret. vt
apl's ait. j. Cor. xv. ¶ Ad rationes in oppo
ſitum. ¶ Ad primā rn̄deť. ꝙ chriſtꝰ ē fons
vite ſc̄dm ꝙ deꝰ. nō aūt ſc̄dm ꝙ hō. Mortuus
aūt nō eſt ſc̄dm ꝙ deꝰ. ſʒ ſc̄dm ꝙ hō. ⁊ ita nō ꝓce
dit ¶ Ad ſecūdā rn̄deť. negādo ꝯſequēti
am. Et rō eſt. qa chriſtus nō ſuſtinuit mor-
tem ex morbo ꝓueniēte. ne videreť ex neceſ
ſitate mori ꝓpter infirmitatē nature. ſed ſu-
ſtinuit mortē ab exteriori illatā. cui ſe ſpon
taneū obtulit. vt morſ eꝰ volūtaria oſtēdereť
¶ Ad tertiā rn̄deť. negādo conſequentiā.
⁊ ad ꝓbationē dr̄ ꝙ vnū oppoſitoꝝ ꝑ ſe non
ducit ad aliud. ſʒ qn̄qʒ bn̄ ꝑ accidēs. ſic fri-
gidū ꝑ accidēs qn̄qʒ calefacit. ⁊ h̄ mō chri-
ſtus ꝑ ſuā mortē nos ꝑduxit ad vitā. qr de
ſua morte mortem noſtram deſtruxit. ſic
qui penaʒ pro aliquo ſuſtinet remouet pe-
nam eius

Ad ſecundam queſti
onem ſic ꝓcediť. Et videť ꝙ alia paſſio chri
ſti ſuffeciſſet ad redēptionē hūani generis
ſine morte. ¶ Primo ſic. Penā quā qs ꝓ
alio ſuſtinet qn̄titatē accipit qn̄tū ad ꝟtu-
tem ſatiſfaciēdi ex ꝯditōe patiētis. ſʒ chriſtꝰ
inquātū eſt deꝰ ⁊ hō hʒ infinitā dignitateʒ
ergo q̄libet paſſio ſiue pena quā ſuſtinuit.
ſicut fames. fatigatio. ⁊ hmōi ſufficiēs fuit
ad ſatiſfaciēnduʒ ꝓ humano genere etiam
ſine morte ¶ Secundo ſic. Dicit Bern̄. ꝙ
vna gutta ſanguis chriſti fuiſſet ſufficiens
p̄ciū noſtre redēptiōis. ſʒ aliq̄d de ſanguie
chriſti effuſum ē in chriſti circūciſiōe. ergo
nō oportebat ꝙ vlteriꝰ patereť ¶ Tertō ſic
Tāta pōt eſſe ꝯtritio in nobꝫ penitētibꝰ ꝙ to
tū pctūm dimittiť. ⁊ qn̄tū ad penā ⁊ qn̄tuʒ
ad culpā. ſʒ in chriſto ab inſtāti ſue ꝯceptō
nis fuit ꝑfectiſſima charitas q̄ ꝯtritioni tri-
buit vim expurgādi pctūm. ergo chriſtꝰ ab
inſtāti ſue ꝯceptōis ſufficiēter ſatiſfecit pro
oībꝰ pctis noſtriſ. ⁊ ita nō oportuit ꝙ ꝑ paſ

ſionē mortis ſatiſfaceret ¶ In oppoſitū eſt
euangeliū p̄n̄s. in q̊ legiť mortē ꝓ humano
genere ſubijſſe ¶ Secundo ſic. dic̄ apl's ad
Gal. ij. Si ex lege eſt iuſticia. ergo chriſtus
mortuꝰ eſt ḡtis. i. inutiliť ⁊ ſine cā. ſed ſi alia
paſſio ſufficeret ſine morte. chriſtus gratis
mortuꝰ eēt. ſʒ h̄ dicere eſt incōueniēs. ergo
alia paſſio chriſti ſine morte ad redēptionē
humani generis nō ſuffeciſſet. ¶ Rn̄deo
dicendū ſub iſta ꝯclione. ꝙ alia paſſio xp̄i ſi
ne morte licet ſuffeciſſet ad redēptioneʒ hu
mani generis ꝯſiderata ꝯditiōe ꝑſone pati
entis ꝓpter infinitā dignitateʒ ꝑſone nō tn̄
ꝯſiderato genere pene ad quā humanuʒ
genꝰ ꝓpter pctūm obligatū erat. Iſta ꝯclio
ṗmo patet ex illo ad Heb. x. Chriſtꝰ vna ob
latione ꝯſūmauit ī eternū ſanctificatos. ⁊
iō nō eſt locꝰ ſecūde oblatiōis. ſed manife-
ſtū eſt ꝙ chriſtꝰ an̄ mortē multas paſſiōes
ſuſtinuit eſuriēs laborās. ꝯſputꝰ ⁊ flagel-
latus. ſi ergo iſte paſſiōes ſuffeciſſent. n̄ ob-
tuliſſet ſeip̄m ad mortē. Obtulit aūt ſeip̄m
hoſtiā deo patri ꝓ pctis noſtris. vt dicitur
ad Ephe. v. ⁊ h̄ ꝑ mortē. ergo paſſio chriſti
abſqʒ morte nō ſuffeciſſet. Secūdo ſic. Hō
erat debitor mortis. ſi ergo chriſtꝰ debuit
ꝓ alijs ſatiſfacere recōpenſando. oportuit
ꝙ ip̄e mortē quā nō debebat exolueret Un
de Gregoriꝰ. iij. moraliū. ꝙ niſi chriſtꝰ mor
tem īdebitā ſuſcepiſſʒ nequaq̄ʒ nos a mor-
te debita liberarʒ. Pro pleniori noticia ve
ritatis hmōi ꝯcluſiōis eſt notanduʒ iuxta
ſanctū thomam. ꝙ chriſti ſatiſfactio ꝓ tota
hūana natura duas ꝯditiōes ꝯcernere de-
buit. ſ. vt eēt vniuerſalis reſpectu omniū ſa
tiſfactionū q̊dammodo. Secūdo vt eēt ex
emplaris reſpectu oīum ꝑticulariū ſatiſfa
ctionū. Uniuerſal' aūt erat. nō ꝑ ꝑ̄dicatiōʒ
de multis q̄ſi ꝑ multas ſatiſfactiōes ꝑticu-
lares multiplicata ſʒ h̄ns ꝟtutem reſpectu
oīm. Un̄ nō oportuit ꝙ ip̄e oēs penas q̄ ex
pctō ꝯſeq̇ p̄nt aſſumeret ī ſeip̄o. ſʒ illam ad
quā oēs ordinanť ⁊ q̄ ꝯtinet in ſe oēs penaſ
q̄ʒuis nō actu. Finis aūt oīm terribiliū eſt
morſ. vt dic̄ ph's. iij. eth. ⁊ iō ꝑ paſſionē mor
tis debuit ſatiſfacere. Inq̄ntū ꝟo fuit exem
plaris reſpectu nr̄aꝝ ſatiſfactionuʒ debuit

habere magnitudinē excedētē oēs alias ſa-
tiſfactiōes. q̄ꝛ exēplar dʒ eē pſtantiꝰ exēpla-
to. ⁊ iō ſꝫm maximā penaꝝ debuit ſatiſface-
re ſcʒ ꝑ mortem ❡ Ad rationes ī oppoſitū
❡ Ad pͥmā reſpondet̄. negando ꝯſequētiā
Et ratio eſt. q̄a licet pene alie q̄s chriſtꝰ ſu-
ſtinuit eēnt ſufficiētes ad ſatiſfactionem ꝓ
humana natura ꝯſiderata ꝯditiōe patien-
tis. nō tñ ꝯſiderato genere pene. ad quā ge
nus humanū erat obligatū ꝑpter pctūm.
qđ tñ eē debebat. vt ſcʒ nos de morte ꝑ mor
tem redimeret ❡ Ad ſcđam rñdet̄ eodem
mō. ꝙ q̈ʒuis gutta ſanguis quā in circūci-
ſione fudit eēt ſufficiēs ad ſatiſfactionē ꝯ
ſiderata cōditione pſone. nō tñ vt dictū eſt
❡ Ad tertiā rñdet̄ negādo ꝯſequentiam.
Et rō eſt. q̄a ꝯtritio nō tantū hʒ vim ex cha
ritate. ſʒ etiā ex dolore. ⁊ iō rōne charitatis
delet culpā. rōe aūt doloris cōputat̄ in ſatiſ
factione pene. alie aūt pene chriſti nō ſuffi-
ciunt. quia in eis non continentur omnes
alie pene ſicut in paſſione mortis continen
tur.

❡ Ad tertiam queſtio

nem ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō fuit ꝯueniens
chriſtū cū latronibꝰ crucifigi. ❡ Primo ſic.
Dicit̄. ij. ad Co. vj. q̄ ꝑticipatio iuſticie cum
iniq̄tate. ſʒ chriſtꝰ factꝰ eſt nob̄ iuſticia. Ini-
quitas aūt ꝑtinet ad latrones. nō ergo fuit
ꝯueniēs vt chriſtꝰ ſimul cū latronibꝰ cruci
figeret̄ ❡ Scđo ſic. Sup illō Matth. xxvj
Si oportuerit me mori tecū nō te negabo.
dicit Aug̃. Mori cū ieſu ꝓ oībꝰ moriente
hoīm nō erat. ergo minꝰ fuit ꝯueniēs vt ſit̄
cū latronibꝰ moreret̄ ❡ In oppoſitū ē euā-
geliū pñs ❡ Rñdeo dicendū ꝙ chriſtꝰ cru
cifixus ē inť latrones. alia q̄dē rōe q̄ntū ad
intentōnē iudeoꝝ. alia vō q̄ntū ad dei ordi
nationē. Quātū vō ad intētionē iudeoruʒ
duos latrones vtrimqʒ crucifixerūt. ſic dic̄
Chryſo. vt eoꝝ ſuſpitiōis fieret ꝑticeps. ſed
nō ita euenit. nam crux vbiqʒ honoratur.
Quātū vō ad dei ordinatiōʒ chriſtꝰ cuʒ la-
tronibꝰ crucifixꝰ eſt. q̄a vt Hieronymꝰ dic̄
ſup Mattheū. Sic maledictū crucis factꝰ
eſt chriſtꝰ. ſic ꝓ oīm ſalute inť noxios qua-
ſi noxiꝰ crucifigit̄. Secūdo vt dicit Leo pa
pa in ſermone de paſſiōe. duo latrones vnꝰ
ad dexterā aliꝰ ad ſiniſtrā crucifigunt̄. vt in
ipa patibuli ſpecie demōſtraret̄ illa q̄ in iu
dicio ipō oīm hoīum faciēda eſt diſtinctio
Et Augꝰ dicit ſup Johem. Ipa crux ſi attē
das tribunal fuit. in medio eni iudice ꝯſti-
tuto vnꝰ q̄ credidit liberatꝰ. alter q̄ inſulta-
uit dānatꝰ eſt. iā ſignificat̄ qđ facturꝰ eſt de
viuis ⁊ mortuis. alios poſiturus ad dexte-
ram. alios vero ad ſiniſtrā ❡ Ad ratiōes
in oppoſitum ❡ Ad pͥmā rñdet̄. ꝙ rō nō ꝓ-
cedit. Et rō eſt. q̄a ſicut chriſtꝰ debitū mor-
tis nō habuit ſʒ mortē voluntarie ſubijt vt
ſua v̓tute vinceret mortē. ita etiaʒ nō habu
it meritū vt cū latronibꝰ poneret̄. ſʒ voluit
cū iniq̄s deputari vt ſua v̓tute iniq̄tateſ de
ſtrueret. Vñ Chryſoſtomꝰ dicit ſup Mat
theū. ꝙ latronē in cruce ꝯuertere ⁊ in para
ſū inducere nō minꝰ fuit q̈ʒ ꝯtūdere petras
❡ Ad ſecundā rñdetur. negando ꝯſequē
tiā. Et ratio eſt. q̄a non ꝯueniebat ꝙ cū chri
ſto aliq̄s aliꝰ pateret̄ ex eadeʒ cā. Vñ Ori-
genes ibidē ſubdit. Omēs fuerūt i pctis et
oēs opꝰ habebāt vt ꝓ eis aliꝰ moreret̄ non
ipi ꝓ alijs.

Sabbato ſancto legi

tur euāgeliuʒ. Veſpe aūt ſabbati ⁊c̄. Mat.
xxviij. Circa qđ pñt diſputari ſeq̄ntes q̄ſtio
nes. ❡ Primo Vtrū ꝯueniēs fuit chriſtū
ſepeliri. ❡ Secundo. vtrum ꝯueniens fu-
it vt chriſtus ad infernum deſcenderet.
❡ Tertio. vtrum chriſtus totus fuit in in-
ferno

Ad primaʒ queſti

onem ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ nō
fuit ꝯueniēs chriſtū ſepeliri ❡ Pri
mo ſic. Nihil circa chriſtū fieri debuit qđ nō
eēt ſalutiferū nob̄. ſed ī nullo videt̄ ad ſalu
tē hoīs ꝑtinere ꝙ chriſtꝰ fuit ſepultus. ergo
nō fuit ꝯueniēs chriſtū ſepeliri ❡ Secūdo
ſic. Sic̄ ꝯueniens fuit vt moreretur morte
ignominioſa. ita videt̄ ꝙ debuit ſepeliri ſe
pultura abiecta ⁊ vili. ſʒ hō nō eſt factū. ergo
⁊c̄. ❡ Tertio ſic. Si dicat̄ ꝙ chriſtꝰ ſepeliri

voluit vt daret bominibꝰ ſpem reſurgendi
de ſepulcro. ergo ſilr incinerationez corpis
ſui pati debuit. vt ſpem reſurgēdi incinera
tis poſt incineratione daret. ſꝫ ħ nō fuit cō
ueniēs. ergo ꝛc. ¶ Quarto. Sic mors eſt
pena pcti pmi parētis. ita ꝛ incineratō. Di
ctū eſt ei pmo hoī poſt pctūm: Puluis es
ꝛ in puluerē reuerteris. vt dꝛ Geñ. iij. ſꝫ chri
ſtus mortē ſuſtinuit vt nos a morte libera
ret. ergo etiam cū ſepeliri voluit incinerari
debuit corpꝰ eiꝰ vt nos ab incineratione li
beraret ¶ Quinto. Si corpꝰ chriſti fuit ſe
pultū videt ꝙ ſepatuꝫ fuit a diuinitate cui
erat vnitū. patet conſequentia. qa remoto
medio remouent extrema. ſꝫ diuitas vnita
eſt carni mediāte aīa. ergo in morte chriſti
cū ſit ſepata aīa a carne chriſti ꝛ ita iaceat ī
ſepulcro ſine aīa. p ꝯſequēs diuitas fuit ſe
parata a carne ¶ In oppoſitū eſt euangeli
ſtes. vbi ait Mittēs mulier ħ vnguentū in
corpꝰ meū ad ſepeliēdū me fecit ¶ Rñdeo
dicendū ſub certis cōcluſionibꝰ. Prima ē
ꝙ ꝯueniēs fuit chriſtuꝫ ſepeliri. Que ꝯclio
pbat ſic. Cōueniēs ei fuit chriſtū ſepeliri ex
multiplici reſpectu. Primo ad pbandum
vitatē mortis. Nō eni aliqs in ſepulcro po
nit niſi qñ iā de vitate mortis ꝯſtat. Unde
Mar. xv. legit ꝙ pilatꝰ añqꝫ cōcederꝫ chri
ſtū ſepeliri diligēti inqſitione cognouit cū
eē mortuuꝫ. Secūdo. qa p ħ ꝙ chriſtꝰ de ſe
pulcro reſurrexit dat ſpes reſurgēdi p iſpm
bis q ſunt in ſepulcro. ſm illud Jo. v. Oēs
q in monumētis ſūt audiēt vocē filij dei et
qui audierint viuēt. Tertio ad exēplū eorū
q p mortē chriſti ſpūalit moriūt peccatis. q
ſcꝫ abſcōdent a turbatōe hoīm. Uñ dꝛ Col.
iij. Mortui eſtis ꝛ vita veſtra abſcōdita ē
cū chriſto in deo. Scda ꝯcluſio. Cōueniēs
fuit vt chriſtꝰ ſepeliret in horto ad ſigfican
dū ꝙ p mortez ꝛ ſepulturā ipſiꝰ liberamur
a morte quā incurrimꝰ p pctūm adei ī hor
to padiſi cōmiſſum. Tertia cōcluſio. Cōue
niēter chriſtꝰ ſepultꝰ eſt ī ſepultura aliena.
vt dic Augꝰ. in qdā ſmone. qa p alioꝝ mo
riebat ſalute. Quarta concluſio. Cōueniēſ
fuit vt ſepeliret ī nouo monumēto. qꝛ ſi ali
quis ibi añ fuiſſet ſepultꝰ potuiſſꝫ calūnia
ri a iudeis ꝙ ille ſurrexiſſet ꝛ nō chriſtꝰ. ¶ Et
eadē rōe ſepultꝰ eſt ꝯueniēter ī ſepulcro qd
exciderat de petra. ne ſi ſepultꝰ fuiſſet in ter
ra diceret a iudeis ꝙ diſcipuli p cauernas
terre eū extraxiſſent. Quinta cōcluſio Con
ueniēs etiā fuit vt corpꝰ chriſti inuolutum
eēt in ſyndone mūda. i. pāno lineo mundo
qa corpꝰ eiꝰ erat mundiſſimū. Uñ ppter ħ
corpus chriſti nō ꝯſecrat in altari ſup pan
num ſericū ſꝫ lineū. qa corpꝰ chriſti tali pā
no fuit inuolutuꝫ. vt dꝛ de cōſe. diſ. j. Sexta
ꝯcluſio. Licet ꝯueniēs fuit chriſtū ſepeliri.
nō fuit tamē cōueniens corpꝰ eiꝰ īcinerari
Iſta cōcluſio patet ex illo ps. Nō dabis ſā
ctum tuū videre corruptionē. qd Damaſ
cenus exponit. de corruptiōe q eſt p reſolu
tionē in elementa. Oñditur etiā concluſio
ex hoc ꝙ putrefactō cuiuſcūqꝫ corpis pue
nit ex infirmitate nature illiꝰ corpis. q non
poteſt ampliꝰ ꝯtinere corpꝰ ī vnum. mors
aūt chriſti ſicut ſupra dictū eſt non debuit
eē cū infirmitate nature. ne crederet eſſe in
uolūtaria. ꝛ iō nō ex morbo ſꝫ ex paſſione il
lata voluit mori cui ſe obtulit ſpōte. ꝛ ideo
chriſtꝰ ne mors eiꝰ infirmitati aſcriberetur
noluit corpus ſuū qualitercūqꝫ putrefieri
aut qualitercunqꝫ reſolui. ſed ad oſtentati
onem virtutis diuine voluit corpus illud
incorruptum permanere ¶ Septima ꝯclu
ſio. Diuinitas non fuit ſepata a carne chri
ſti. nec in morte nec in ſepultura. Patet cō
cluſio. Dicitur enim in ſymbolo. ꝙ filiꝰ dei
mortuus eſt ꝛ ſepultus. ſed hoc nō dicitur
niſi quia corpus in ſepulcro fuit. ergo diui
nitas a corpore ſeparata non fuit. Cuiꝰ ra
tio etiaꝫ ex tribus accipi poteſt. Primo ex
parte dei. quia cum ſit immutabilis ꝛ qd ſi
bi perfecte coniunctū eſt immutabilitateꝫ
preſtat. vt ſcilicet ei immutabiliter adhere
at. Secundo ex parte ipſius aſſumpti. ꝙ p
mortem quam ex obedientia patris ſuſti
nuit non debuit ſuam dignitatem amitte
re. ſed magis debuit clarificari. Tertio ex fi
ne aſſumptionis. quia ea que poſt mor-
tem ipſius circa ipſum acta ſunt ſalutaria
nobis non fuiſſent niſi diuinitas iuncta fu
iſſet. ¶ Ad rationes in oppoſitum.

¶ Ad pͥmā rn̄deť negando minorē. Dici
mus eni ꝙ ſicut mors efficiēter opata ē no
ſtram ſalutē. ita etiā ⁊ eius ſepultura. Vn̄
Hieronymꝰ dicit ſup Mattheū. Sepul-
tura chriſti reſurgimꝰ Et Eſaie. liij. Dabit
impios ꝑ ſepultura. dicit glo. i. gētes que ſi
ne pietate erāt deo patri dabit. qꝛ mortuuſ
⁊ ſepultꝰ eos acqͥſiuit ¶ Ad ſecundā rn̄de
tur negando cōſequētiā. Vn̄ dicimꝰ. ꝙ licꝫ
mors chriſti fuerit ignominioſa. ſepultura
tn̄ eius debuit eē nobilis ⁊ ſumptuoſa. Cu
ius ratio eſt. qꝛ paſſibilitatē ⁊ humilitateꝫ
aſſumpſit chriſtꝰ ꝓ noſtra redemptōne. iō
illa cōpleta ī ſua morte. ꝓdicta debuerunt
ceſſare. ⁊ ea ſequi que qͦdammodo ad glori
am ſue reſurrectōnis ꝑtinere videbantur.
Unde vtrūqꝫ fuerat dictū ꝑ Eſaiā ꝓphaꝫ.
De turpitudine mortis eius. Eſa. liij. Tan
q̄ꝫ ouis ad occiſionē duceť ⁊c. Et ſequiť ibi-
dem. Et cū ſceleratis reputatꝰ eſt. De nobi
litate ſue ſepulture diciť Eſa. xj. Radix ieſſe
qui ſtat ⁊c. ſequiť. Et erit ſepulcꝛ eiꝰ gľioſū.
¶ Ad tertiā rn̄deť negādo conſequentiā
Et rō eſt. qꝛ chriſtꝰ de ſepulcro reſurrexit v̓
tute diuina q̄ nullis terminis coartať. et iō
ꝙ a ſepulcro ſurrexit ſufficiēs argumētum
fuit ꝙ hoīes erāt reſuſcitādi v̓tute diuina.
n̄ ſolū de ſepulcris. ſꝫ de qͥbuſcūqꝫ terrenis.
¶ Ad quartā rn̄deť negando ꝯſequētiaꝫ.
Et rō eſt. qꝛ chriſtꝰ cū nō eēt ſubiectꝰ pctō.
nec morti erat obnoxiꝰ. nec incineratiōi. q̄
erant pene originalis pctī. tn̄ mortē libēter
ſuſtinuit ꝓpter ſalutē noſtrā. Si aūt corpꝰ
fuiſſet putrefactū vel reſolutū. magis hꝫ fu
iſſet in detrimentū hūane ſaluti ſ. dū nō cre
dereť in eo eē v̓tus diuina Vn̄ ex ꝑſona eiꝰ
diciť in ps. Que vtilitas in ſanguine meo
dū deſcēdero in corruptionē. q. d. Si corpꝰ
meū putreſcat ꝑdereť effuſi ſāguis vtilitaſ
¶ Ad quintā rn̄detur negādo ꝯſequētiā.
Dicimꝰ eni ꝙ in morte chriſti nō fuit diui-
nitas ſepata a carne nec ab aīa. Nā vt dic̄
leo papa. Tāta fuit vnio dei ⁊ hoīs. vt nec
ſupplicio poſſit dirimi nec morte diſtingui
¶ Ad ꝓbationem aūt rn̄demus ꝙ anima
quantū ad vnibilitatē corpis eſt medium
neceſſitatis. qꝛ corpus non eēt vnibile niſi
in quantum eſt animatū. ſed quantum ad
vnionem in actu. eſt mediū congruentie. q̄
remoto nō neceſſario vnio tollitur. et iō qꝛ
ſepata anima a corpe adhuc remāſit ordo
in corpe ad aīaꝫ. iō nō tolliť vnio diuitatis
ad carnem.

Ad ſecūdam queſtio

onem ſic ꝓcediť. Et videť ꝙ non fuit ꝯueni
ens chriſtū ad īfernū deſcēdere ¶ Primo
ſic. Sicut eni dicit Auguſtinꝰ ad dardanū
Nomen inferni in ſcriptura ſemꝑ in malo
accipitur. ſed illud quod ſemꝑ in malo ac-
cipitur nō conuenit chriſto. ergo nec deſcē-
dere in infernum. ¶ Secundo chriſtus ꝑ
paſſionem ſuā quā in hoc mundo ſuſtinu
it nos liberauit a culpa et pena. ergo nō fu
it conueniens ꝙ chriſtus in infernuꝫ deſcē
deret. ¶ Tertio. Chriſtus nō deſcendit in
locuꝫ damnatorū locū tenebroſum ⁊ oper
tum mortis caligine. quia nulla eſt cōuen-
tio lucis ad tenebras. vt diciť. ij. Cor. vj. er-
go chriſtus qui eſt lux ad infernū nō deſcē
dit. ¶ In oppoſituꝫ eſt ſymbolus fidei vbi
dꝛ. deſcendit ad inferos. ¶ Reſpōdeo dicē
dum ſub tribus concluſionibus ꝓ maiori
declaratione materie. Prima ꝯclīo. Con-
ueniens fuit chriſtum ad infernū deſcende
re vt infernus nominat locū nō penā dam
ni vel ſenſus Patet ꝯclīo Tum pͥmo quia
chriſtus venerat penā noſtram portare vt
nos a pena eriperet. ſm̄ illud Eſa. liij. Vere
languores noſtros ipē tulit ⁊ dolores no-
ſtros ipē portauit. ex peccato autē homo i
currerat non ſolum mortē corporis ſed eti
am deſcenſum ad inferoſ. Et ideo ſicut fuit
conueniens eum mori. vt nos liberaret a
morte. ita conueniēs fuit ei deſcendere ad
inferos. vt nos a deſcēſu ad inferos libera
ret. Unde Oſee. xiij. dicitur. Ero mors tua
o mors. ero morſus tuus inferne Scdō fu
it conueniens vt victo diabolo per paſſio
nem victos eius eriperet qui detinebātur
in inferno. Tertio. vt ſicut poteſtatem ſuaꝫ
oſtendit in terra veniendo ⁊ moriendo. ita
poteſtatem ſuaꝫ oſtenderet in īferno ipm̄
illuminando et viſitando. Unde ī pſalmo

dicit᷑. Attollite portas ꝑncipes veſtraſ. glo.
id eſt. ꝑncipes inferni auferte poteſtatē ve-
ſtraꝫ qua vſqꝫ nūc hoīes in inferno detine-
batis. Et ſic in noīe ieſu oē genu flectat᷑ nō
ſolū celeſtiū ſꝫ etiā infernoꝝ. vt dr̄ Phil. ij.
Secūda ↄclo. Aīa chriſti nō deſcendit in
omnē ꝑtem inferni ſm̄ eſſentiā ſuā. Pro q̊
ſunt duo notāda. Primū eſt ꝙ q̈druplex ē
infern⁹. Unus eſt infern⁹ damnatorū. in q̊
ſunt tenebre. ⁊ q̈ntum ad carentiaꝫ diuīe vi
ſionis. ⁊ quantū ad carentiā gratie. ⁊ eſt ibi
pena ſenſibiliſ. ⁊ hic infern⁹ eſt loc⁹ damna
torū. Alius eſt infern⁹ ſupra iſtū in q̊ ſunt
tenebre ⁊ q̈ntū ad carentiā diuine viſionis
⁊ ꝓpter carentiā grē. ſed nō eſt ibi pena ſen
ſibilis. ⁊ dicit᷑ limbus pueroꝝ. Alius eſt ſu
pra iſtū in quo ſunt tenebre quantuꝫ ad ca
rentiam diuine viſionis. ſed nō quantū ad
carentiā gratie. ſed ibi eſt pena ſenſus. ⁊ dr̄
purgatoriū. Alius eſt magis ſupra in quo
ſunt tenebre q̈ntū ad carentiā diuīe viſiōis
ſed nō q̈ntum ad carentiā gratie. nec eſt ibi
pena ſenſibilis. ⁊ hic eſt infern⁹ ſctōꝝ patꝝ.
⁊ in hūc tantū deſcēdit chriſt⁹ q̈ntū ad locū
nō quantū ad ſp̄ualiū tenebraꝝ experientiā.
Secūdo nota ꝙ dupl'r dr̄ aliqd alicubi eē.
Uno mō ꝑ ſuū effectū. ⁊ hͦ mō chriſtus in
quēlibet infernū deſcēdit. aliter tn̄ et alit᷑. nā
in infernū damnatoꝝ habuit hūc effectū ꝙ
deſcendens chriſt⁹ ad inferos de ſua incre-
dulitate ⁊ malicia illos ↄfutauit. Illis vͦ q̊
detinebant᷑ in purgatorio ſpem glīe ↄſeq̄n
tis dedit. Sanctis aūt patrib⁹ q̊ ꝓ ſolo pec
cato originali detinebāt᷑ lumē eterne glīe in
fudit. Alio mō dr̄ aliqd eſſe alicubi ꝑ ſuam
eſſentiā. ⁊ hͦ mō aīa chriſti deſcēdit ſolū ad
locū inferni in q̊ iuſti detinebant᷑ vt q̊s ipe
ꝑ grām interi⁹ viſitat ſm̄ deitatē eos etiaꝫ
ſm̄ animā viſitaret ⁊ loco. Tertia cōcluſio.
Aīa chriſti tamdiu mānſit in inferno q̈ꝫdiu
corp⁹ in ſepulcro. Iſta ↄclo ptꝫ ex illo Act.
ij. Quē de⁹ ſuſcitauit ſolutis dolorib⁹ infer
ni. ergo videt᷑ ꝙ ī inferno fuit vſqꝫ ad horaꝫ
reſurrectiōis. Rōe aūt patet ſic. Nā cū aīa
⁊ corp⁹ ſunt ꝓportionabilia. tantuꝫ debuit
aīa ſtare in inferno q̈ntū corpus ī ſepulcro
vt ꝑ vtrūqꝫ fratrib⁹ ſuis ſimilaret᷑. Quar-
ta ↄclo. Chriſt⁹ p̄res ſanctos exiſtentes ī illa
ꝑte inferni que dicit᷑ limbus patruꝫ eduxit
de inferno. Patet ↄclo ex illo Zach. ix. Tu
vero ī ſanguine teſtamēti eduxiſti vinctos
de lacu ꝛc. Quinta ↄcluſio. Chriſt⁹ nō edu
xit illos qui erant in limbo pueroꝝ. Patet
cōcluſio. Redemptio enī chriſti non habet
locum niſi in illis qui fuerunt mēbra chri-
ſti. Unde cum pueri q̊ erant in limbo nun
q̈ꝫ fuerunt mēbra chriſti nec ꝑ fidē propriā
nec per fidei ſacramentum q̊d nunc eſt ba
ptiſmus q̊d tunc erat circumciſio vel ſacri
ficium. cōſtat ꝙ ipſi liberati nō fuerūt. Se
xta concluſio. Exiſtētes in parte inferni dā-
natorum nō liberauit. Patet cōcluſio. q2
in inferno nulla eſt redemptio. ergo nulli
de illo loco ſunt liberati. Ratione ſic oſten-
ditur. Pena non poteſt tolli manente cul-
pa. Illi autem qui ſunt damnati in inferno
ſunt obſtinati in malicia ſicut demones. et
ideo de pena illa liberari non potuerunt. ⁊
hoc non fuit ex inſufficientia liberātis. ſed
ex indiſpoſitione ipſorum damnatorū. Se
ptima concluſio. Chriſtus non liberauit re
gulariter animas exiſtētes in purgatorio
Iſta cōcluſio patet. Pro peccato quod ꝑ
ſe quis cōmiſit debet purgationē pati. ſed
penam purgatorij ſuſtinet homo ꝓ pecca-
tis que cōmiſit. ergo ꝑ penaꝫ quā ipſe tulit
debet purgari ⁊ non per penā chriſti. Niſi
dicatur ꝙ in vita ſua meruit per fideꝫ ⁊ de-
uotionem ad mortē chriſti vt per paſſionē
chriſti liberaretur. Uel hoc ex ſpeciali gra
tia fuit collatuꝫ. ꝙ illi qui in purgatorio in-
uenti fuiſſent abſoluti eſſent per paſſionem
chriſti. quāuis illi qui nunc ſunt in purga-
torio non ſequantur effectum plene libera
tionis ex ſola paſſione chriſti. ¶ Ad ratio
nes in oppoſitum. ¶ Ad primam reſpōde
tur. ꝙ nomen inferiorum ſonat in malum
pene. non in malū culpe. Unde decuit chri
ſtum in infernum deſcendere non tanq̈m
ipſe debitor eſſet pene. ſed vt eos qui erant
pene obnoxij liberaret. ¶ Ad ſecundam
reſpondetur, negando conſequentiam.
Et ratio eſt. Quia paſſio Chriſti fuit que
dam cauſa vniuerſalis humane ſalutis.

tã viuoꝝ q̃ȝ mortuoꝝ. Cauſa aũt vniuerſa
liter applicat̃ ad ſingulareſ effect⁹ ꝑ aliquid
ſpẽale. Vñ ſicut v̈tus paſſiõis chriſti appli-
cat̃ viuentib⁹ ꝑ ſacramẽta ꝯfigurãtia nos
paſſioni chriſti. ita etiã applicata ẽ mortuiſ
ꝑ deſcẽſuȝ chriſti ad inferos. ppt̃ q̊d Zach.
ix. dr̃. q edurit victos de lacu in ſanguine te
ſtamenti ſui. id eſt. per v̈tutem paſſiõis ſue
¶ Ad tertiã rñdet̃. negãdo conſequentiã.
Et rõ eſt. q: vt ſupra notat̃. q̃druplex ẽ infer
nus. Secũdo põt dici q ſi chriſt⁹ nõ deſcẽ
dit in infernũ ꝑ ſuã eſſentiã. deſcẽdit tñ ꝑ ef
fectum. vt dictũ eſt

¶ Ad tertiam queſtio

nem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ q nõ tot⁹ chriſtus
fuit ĩ inferno ¶ Primo ſic. Corp⁹ chriſti ẽ
aliq̃ ps ei⁹. ſȝ corp⁹ chriſti nõ fuit ĩ inferno.
ergo tot⁹ chriſt⁹ nõ fuit ĩ inferno ¶ Secũ
do ſic. Nihil cui⁹ ptes ab inuicẽ ſeꝑate ſũt
põt dici totũ. ſȝ corp⁹ ⁊ aĩa q̃ ſunt ptes hũa
ne nature fuerũt ab inuicẽ ſeꝑate p⁹ mortẽ
deſcẽdit aũt chriſt⁹ in infernuȝ mortu⁹ exi
ſtens. ergo ñ potuit eẽ tot⁹ ĩ inferno ¶ Ter
tio. Illud totũ dicit̃ eſſe in loco cuius nihil
extra illũ locũ eſt. ſed aliq̊d chriſti erat extra
infernũ. q̊a ⁊ corp⁹ erat ĩ ſepulcro ⁊ diuitaſ
vbiq̊ȝ. ergo chriſtus nõ fuit tot⁹ in inferno
¶ In oppoſitũ eſt illud Aug̊. in li. de ſym-
bolo. Tot⁹ fili⁹ apud patrẽ. tot⁹ in celo. to-
tus in terra. totus ĩ vtero v̈ginis. tot⁹ ĩ cru-
ce. tot⁹ in inferno. tot⁹ in paradiſo quo latro
nem induxit ¶ Reſpõdeo dicendũ ſʒ iſta
ꝯcluſiõe. q chriſt⁹ ĩ illo triduo mortis tot⁹
fuit ĩ ſepulcro. ⁊ tot⁹ fuit ĩ inferno. licet ñ fu
it totũ q̊d ptinet ad hũanã naturã Que cõ
cluſio ſic oñdit̃. Maſculinũ gen⁹ refert̃ ad
hypoſtaſim vl̓ pſonã. neutrũ aũt gen⁹ pti
net ad naturã. ſȝ ĩ morte chriſti licet aĩma ſe
parata fuerit a corpe. neutꝝ tñ fuerat ſepa-
tũ a pſona filij dei. ⁊ iõ in illo triduo mortiſ
dicẽdũ eſt. q tot⁹ chriſt⁹ fuit in ſepulcro. q:
tota pſona fuit ibi ꝑ corp⁹ vnitũ. ⁊ ſil̓r tot⁹
fuit ĩ inferno. q̊a tota pſona chriſti ibi fuit
rõe aĩe ſibi vnite. tot⁹ etiam chriſt⁹ tũc erat
vbiq̊ȝ rõne diuĩe nature. ¶ Ad rationes in
oppoſitũ ¶ Ad primã rñdet̃ negando con
ſequentiã. Et rõ eſt. q̊a corp⁹ chriſti q̊d tũc
erat ĩ ſepulcro nõ eſt ps pſone increate. ſed
nature aſſũpte ⁊ iõ ꝑ hʒ q corp⁹ chriſti ñ fuit
in inferno nõ excludit̃ q̊n tot⁹ chriſt⁹ fuerit
ſȝ oñdit̃ q nõ fuit totũ q̊d ptinet ad hũanã
naturã ¶ Ad ſcdam rñdet̃ negando cõſe-
quẽtiã. Et rõ eſt. quia ex anima ⁊ corpe cõ-
ſtituit̃ totalitas humane nature. nõ aũt to
talitas diuine pſone. et ideo ſoluta vnione
anime et corpis ꝑ mortẽ remãſit totus xp̃s
ſȝ nõ ꝑmãſit hũana natura ĩ ſua totalitate.
¶ Ad tertiã rñdet̃ negãdo conſequentiã
Et ratio eſt. quia aſſumptũ nõ habet locũ
niſi ĩ his q̃ corꝑaliter ⁊ circumſcriptiue ſũt
in loco. q ſi totum eſt alicubi nihil eius ſit
extra. ſed hoc in deo locuȝ nõ habet. Unde
Auguſtin⁹ dicit in libro de ſymbolo. Nõ
ꝑ diuerſa temꝑa vel loca dicimus chriſtuȝ
eſſe vbiq̊ȝ totuȝ vt modo ibi totus ſit ⁊ alio
tempore alibi totus. ſed vt ſemper vbiq̊ȝ ſit
totus

¶ In die reſurrectiõis

legitur euangeliũ. In illo tp̃e. Maria ma-
gdalene ⁊c. Marci. xvi. Poſſunt diſputari
ſequentes queſtiones ¶ Prima Utrum
neceſſarium fuit chriſtum reſurgere ¶ Se
cũda Utrum conueniens fuit chriſtuȝ ter-
tia die reſurgere. ¶ Tertia. Utrum totus
ſanguis qui per eum fuſus eſt pro huma-
na redemptione ſit in reſurrectione reaſſũ-
ptus.

Ad primaȝ queſti

onem ſic ꝓceditur. Et videt̃ q nõ
fuit neceſſariũ chriſtum reſurgere
¶ Primo ſic. Dicit Damaſcenus in. iiij.
libro. Reſurrectio eſt eius quod cecidit et
diſſolutũ eſt iterata ſurrectio. ſed chriſtus
non cecidit per peccatũ nec corpus ei⁹ diſ
ſolutum eſt. ergo non conuenit ei reſurge-
re. ¶ Secundo ſic. Ea que circa humani-
tatem ſunt acta ad noſtrã ſalutem ordinãt̃
tur. ſed ſufficiebat ad noſtrã ſaluteȝ paſſio
chriſti per quã ſumus liberati a culpa et a
pena. non ergo fuit neceſſariũ q chriſtus a
mortuis reſurgeret. ¶ Tertõ ſic cõfirmat̃

ratio p̄cedēs. Poſt vltimā cōſummatiōꝫ
nō eſt aliud neceſſariū. ſꝫ vltima ꝯſūmatio
facta eſt ī paſſiōe. qͣ tūc dixit Cōſummatū
eſt Jo. xix. ergo nō fuit neceſſariū ꝙ poſtea
reſurgeret. ¶ Jn oppoſitū eſt euāgeliū p̄n̄s
vbi dr̄. Surrexit nō eſt hic. Et illud Luc. vlt.
Oportebat chriſtū pati ⁊ a mortuis reſur-
gere ¶ Rn̄deo dicendū ſub certis ꝯcluſio-
nibꝰ. Prima ꝯclō. ꝙ neceſſariuꝫ fuit chri-
ſtum a mortuis reſurgere. Que ꝯcluſio pa
tet p̄mo ex illo apl̄i. j. Cor. xv. Si chriſtꝰ nō
ſurrexit inanis eſt fides nr̄a. ſꝫ ſine fide n̄ iu-
ſtificamur. ergo neceſſariū fuit chriſtum re
ſurgere. Preterea Neceſſitas reſurrectōis
chriſti colligit̄ ex m̄ltis. Primo ad cōmen
datiōnē diuīe iuſticie ad quā ꝑtinet exalta
re illos q̇ ꝓpt̄ deuꝫ ſe humiliauerūt. ſm̄ illō
Lu. j. Depoſuit potētes. ⁊ exaltauit hūiles.
qͣ legit̄ chriſtꝰ ꝓpter charitatē ⁊ obediētiaꝫ
dei ſe hūiliauit vſqꝫ ad mortē crucis. opor-
tebat ꝙ exaltaret̄ a deo vſqꝫ ad gl̄ioſam re-
ſurrectionē. Secundo fuit neceſſariū ad fi
dei noſtre inſtructionē. qͣ ꝑ eiꝰ reſurrectō
nem ꝯfirmata ē fides circa diuītatē chriſti.
qͣ vt dr̄. ij. Cor. vlt. Si crucifixꝰ eſt ex infir-
mitate noſtra viuit ex v̓tute dei. Tertio fuit
neceſſariū chriſtū reſurgere ad ſubleuatōꝫ
ſpei noſtre. qͣ dū videmꝰ chriſtū reſurgere
q̇ eſt caput noſtruꝫ. ſperamꝰ ⁊ nos reſurre
cturos. Vn̄ dr̄. j. Cor. xv. Si chriſtꝰ p̄dicat̄
ꝙ reſurrexit a mortuis. quō q̇dā dicūt ī vo
bis q̄m̄ā reſurrectio mortuoꝝ n̄ eſt. Et iob
xix. Scio ꝑ certitudineꝫ fidei ꝙ redemptor
meꝰ. i. chriſtꝰ viuit. a mortuis reſurgēs. ⁊ iō
in nouiſſimo die de terra ſurrecturus ſum
repoſita eſt hec ſpes mea ī ſinu meo. Quar
to fuit neceſſariū ad informationē vite fide
lium. ſm̄ illud ad Ro. vj. Quō chriſtus re
ſurrexit a mortuis ꝑ gl̄iam patris. ita ⁊ nos
in nouitate vite ambulemꝰ. Quinto fuit
neceſſariū ad cōplemētuꝫ nr̄e ſalutis. qꝛ ſic̄
ꝑ hoc ꝙ mala ſuſtinuit moriēdo vt nos libe-
raret a mal̓. ita glorificatꝰ eſt reſurgēdo. vt
nos ꝓmoueret ad bona. ſm̄ illud Roꝝ. iiij.
Traditꝰ eſt ꝓpt̄ delicta nr̄a ⁊ reſurrexit ꝓpt̄
iuſtificationē noſtrā. Secūda ꝯclō. Chri-
ſtus pꝰ reſurrectionē habuit verū corpus

Jſta ꝯclō ptꝫ p̄mo ſic. Chriſtꝰ v̓e reſurrexit
vt dictū eſt. ſꝫ ad hoc ꝙ ſit v̓a reſurrectō opor
tet ꝙ idē corpꝰ eidē aīe vniret̄. ⁊ qͣ veritas
nature corꝑis ē ex forma. ꝯſeq̄ns eſt. ꝙ cor-
pꝰ chriſti pꝰ reſurrectiōꝫ ⁊ veꝝ corpꝰ fuerit
⁊ eiuſdē nature cuiꝰ fuerat p̄ꝰ. Si aūt corpꝰ
fuiſſꝫ fantaſticū nō fuiſſet v̓a reſurrectio ſꝫ
apparēs. Tertia ꝯclō. Corpꝰ chriſti reſurre
xit gl̄ioſum. Jſta ꝯclō oñdit̄ rōe. Quia re-
ſurrectō chriſti fuit exēplar ⁊ cā nr̄e reſurre
ctiōis. vt habet̄. j. Cor. xv. Sancti aūt habe
būt in reſurrectiōe corꝑa gl̄ioſa. ſic dr̄ ibidē
Qđ ſeminat̄ in mortalitate ſurget ī gl̄ia. vn̄
cū cauſa ſit potior cauſato ⁊ exēplar exem-
plato. m̄lto ergo mag̊ corpꝰ chriſti fuit glo-
rioſum. Quarta ꝯclō. Chriſtꝰ ſurrexit re-
ſurrectiōe ꝑfecta p̄ꝰ q̄ꝫ q̇cūqꝫ aliꝰ reſurgē
tium Jſta ꝯclō ptꝫ ex illo. j. Cor. xv. Chriſtꝰ
reſurrexit a mortuis p̄mitie dormientium
glo. qͣ p̄ꝰ tp̄e ⁊ dignitate ſurrexit. Ratōe
ſic. Reſurrectio ē reꝑatio a morte in vitam
Dupliciť aūt aliq̇s eripitur a morte. Vno
mō ſolū a morte ī actu. vt ſi aliq̇s viuere in
cipiat q̄litcūqꝫ poſt q̄ꝫ mortuꝰ fuerat. Alio
mō vt aliq̇s liberet̄ nō ſolū a morte. ſꝫ a ne-
ceſſitate. ⁊ q̊d plꝰ eſt a poſſibilitate moriēdi
⁊ hoc eſt v̓a ⁊ ꝑfecta reſurrectio. Quādiu ali
q̇s viuit ſubiectꝰ neceſſitati moriēdi q̊dam
modo mors ei dn̄at̄. ⁊ ſic ptꝫ ꝙ illa reſurre-
ctio qua q̇s eripit̄ ſolū ab actuali morte eſt
reſurrectio īꝑfecta. Loquēdo ergo de reſur
rectiōe ꝑfecta chriſtꝰ eſt p̄mꝰ reſurgentiuꝫ.
qͣ iп̄e reſurgēdo p̄mo ꝑuenit ad vitā peni
tus immortalē. ſm̄ illud Ro. vj. Chriſtꝰ re-
ſurgens a mortuis iā nō morit̄. ſed reſurre
ctione imꝑfecta quidā alij ſurrexerunt an̄
chriſtū ad p̄monſtrādū q̄ſi in quodam ſi-
gno reſurrectionē ipiꝰ. Vn̄ illi q̇ reſuſcitati
ſunt in veteri teſtamento. et illi q̇ ſunt reſu
ſcitati a chriſto ſic redierunt ad vitaꝫ vt ite
rum morerent̄. ¶ Ad rōnes in oppoſitum.
¶ Ad p̄mā rn̄det̄ negando conſequentiā
Et rō eſt. quia licet chriſtus non ceciderit
per peccatum. cecidit tamē ꝑ mortē. quia ſi
cut peccatuꝫ eſt caſus a iuſticia. ita mors ē
caſus a vita. Similiter licet corpus chriſti
non fuerit diſſolutū per incinerationē. ipa

tū ſeparatio aīe a corꝑe diſſolutio q̄dā fuit

¶ Ad ſecundā rn̄detur. ꝙ etiā reſurrectio chriſti opata eſt noſtrā ſalutē. ſꝫ paſſio chriſti opata eſt noſtrā ſalutē ꝓprie loquendo quantū ad remotionē maloꝝ. reſurrectio aūt q̄ntū ad incboationē ⁊ exēplar bonoꝝ.

¶ Ad tertiā rn̄det̄ negādo conſequentiā Et ratio eſt. q̄a licet ī morte facta ſit cōſummatio oīm eoꝝ q̄ exigebant̄ ad ſatiſfactiōꝫ. q̄ quidē nō eſt facta ꝑ reſurrectionē. nihilominꝰ ī reſurrectōne facta eſt cōſummatio q̄ntū ad ꝑfectionē in bono

Ad ſecundam queſtionem

ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō fuit ꝯueniēs chriſtū reſurrexiſſe tertia die ¶ Primo ſic Membra debēt capiti cōformari. ſꝫ nos q̄ ſumus mēbra chriſti nō reſurgimus tertia die. ſed noſtra reſurrectio differt̄ vſq3 ad finem mūdi. ergo videt̄ ꝙ chriſtꝰ qui ē caput noſtrum non debuerit tertia die reſurgere ¶ Secundo ſic. Sepatio anime a corꝑe ī chriſto nō fuit facta niſi ꝓpter ſeparationē humane nature. ſed in inſtāti mortis redēptio ſoluto ꝑcio completa eſt. ergo debuit ſtatim reſurgere ⁊ nō differre vſq3 in diem tertiam ¶ Tertio ſic. Dies videt̄ incipe ab ortu ſolis q̄ ſua ꝑn̄tia diem cauſat. ſed ante ſolis ortū chriſtus reſurrexit. Dicitur eniꝫ Joh. xx. ꝙ vna ſabbatoꝝ maria magdalena venit mane cum adhuc tenebre eſſēt ad monumentū. ⁊ tunc chriſtꝰ iam reſurrexerat ⁊ vidit reuolutū lapidē a monumento ergo chriſtꝰ n̄ reſurrexit tertia die ¶ Quarto ſic. Dicitur Math. xij. Sicut ionas fuit in ventre ceti. ſic filius hominis in corde terre tribus diebꝰ ⁊ tribus noctibꝰ. ergo videtur ꝙ nō reſurrexit tertia die. ſed quarta vel q̄nta ¶ Quinto ſic. Nox cōtra dieꝫ diuiditur. Sꝫ dicit gregoriꝰ ī omelia hꝰ diei Chriſtū de nocte reſurrexiſſe ſicut ſamſon de nocte portas gaze tulit. Judic. xvj. ergo videt̄ ꝙ chriſtꝰ nō reſurrexit tertia die ſꝫ ſecunda nocte. ¶ In oppoſitū eſt q̄d in ſymbolo canit̄. Et reſurrexit tertia die. Et matthei. xx. Tradēt eū gentibꝰ ad illudendū ꝛc. ſequit̄. Et tertia die reſurget ¶ Reſpōdeo dicendū ſub iſta ꝯclōne. ꝙ chriſtꝰ ꝯuenienter reſurrexit tertia die. Que ꝯclio ſic oſtēdit̄. Reſurrectio chriſti ſicut dictū eſt ī queſtione ꝑcedenti neceſſaria fuit ad inſtructionē fidei noſtre. Eſt aūt fides noſtra et de diuinitate ⁊ de humanitate chriſti. non eni ſufficit alterū ſine altero credere. ⁊ iō ad h̄ ꝙ ꝯfirmaret̄ fides diuīitatis ipſiꝰ. opoꝛꝫ ꝙ cito ſurgerꝫ ⁊ eiꝰ reſurrectio nō differretur vſq3 ad finē mūdi. Ad h̄ eni ꝙ cōfirmaret̄ fides de v̄itate humanitatis ⁊ mortis eius oportuit morā eē inter mortē ⁊ reſurrectiōꝫ Si eni ſtatim poſt mortē reſurrexiſſꝫ videri poſſet ꝙ eius mors vera nō fuerit. ⁊ ꝑ cōſequens nec reſurrectō vera ¶ Ad veritatem autē mortis chriſti ſufficiebat ꝙ vſq3 ad tertiā diē eius reſurrectio differretur. q̄r non ꝯtingit q̄n infra hoc tempꝰ in homine qui mortuꝰ videt̄ cum viuat appareant aliqua indicia vite. ¶ Oſtēditur etiā ex alijs cōuenientia iſta. Tū q̄a ꝑ hoc ꝙ reſurrexit tertia die cōmendat̄ ꝑfectio ternarij qui eſt numerꝰ omīs rei. vtpote habēs ꝑncipium mediū ⁊ finem. vt dicit̄ ꝑmo de celo et mūdo. Oñditur etiā in hoc ſcdm myſterium. q̄r chriſtꝰ vna ſua morte corporali que fuit lux ꝓpter iuſticiā duas noſtras morteſ deſtruxit. ſ. corꝑis et anime que ſunt tenebroſe propter peccatum. et ideo vna die īntegra ⁊ duabus noctibuſ permanſit in morte. vt dicit Auguſtinꝰ in. iiij. de trinitate. Per h̄ etiam ſignificatur ꝙ per reſurrectionē chriſti tertium tempꝰ incipiebat. Nam ꝑmuꝫ fuit ante ante legem. ſecunduꝫ ſub lege. tertium ſub gratia. Incepit etiam in reſurrectione tertius ſtatus ſanctoꝝ. Nam ꝑmꝰ fuit ſub figuris legis. Secūdꝰ ſub veritate fidei. Tertius erit in eternitate glorie. quā chriſtus reſurgendo incboauit ¶ Ad rationes ī oppoſitū ¶ Ad primā rn̄det̄ negando conſequentiam. Et ratio eſt. quia licet caput et membra conformētur in natura. non tamen in virtute. Excellentior eniꝫ eſt virtus capitis q̄ꝫ membroꝝ. ⁊ iō ad demōſtrandū excellentiā virtutis chriſti conueniens fuit ipſum tertia die reſurgere alioꝝ reſurrectione dilata vſq3 ad finem ſeculi.

¶ Ad ſecundā rn̄det negādo cōſequētiā
Et ratio eſt. qꝛ nō ſolū oportebat ꝙ ꝑ mor-
tem fieret redēptio. ſꝫ ad hoc ꝙ redēptōnis
eius ꝑticipes eſſemꝰ oportuit ꝙ vitas mor
tis eiꝰ nobis oñderet. qđ nō fuiſſet ſi ſtatī
poſt mortē reſurrexiſſꝫ ¶ Ad tertiā rn̄det.
ꝙ dies diuerſis modis accipit. Aliquādo
ꝓ die naturali q̄ cōtinet ſpaciū. xxiiij. horarꝫ
vnde includit diē ⁊ noctē. Aliquādo ꝓ die
artificiali qui eſt latio ſolis ſup terram. Lo
quendo ergo de die artificiali ſic chriſtꝰ fu-
it mortuus vna die integra. ſ. die ſabbati ⁊
duabꝰ noctibꝰ integris. ſ. p̄cedente die ſab-
bati ⁊ ſequēte ⁊ adhuc plus. ſ. ꝑ quandam
ꝑtem ferie ſexte. Sic loquit Auguſtinꝰ ſu
pra. ⁊ glo. Roma. vj. que dicit. Quieuit ī ſe-
pulcro vna die ⁊ duabus noctibꝰ. quia no
ſtram duplicē vetuſtatē ſua ſimpla cōſum
pſit. Si vō loq̄mur de die naturali. ſic acci
piendo ꝑtem ꝓ toto fuit mortuꝰ tribꝰ die-
bus ⁊ tribꝰ noctibus. ſicut dꝛ Mathei. xij
Illa eñ ꝑs diei paſſionis chriſti a nona ⁊ de
inceps cōputat ꝓ vna tota die naturali cu-
ius eſt ꝑs. vnde cōputatur ꝓ vna die artifi
ciali et pro vna nocte. Similiter nox poſt
ſabbatū cōputat ꝓ tota die naturali ſequē
ti. et ſic computat ꝓ vna die ⁊ ꝓ vna nocte
artificiali. q̄bus ſi cōiungat vna dies inte-
gra. ſcꝫ dies ſabbati ⁊ vna nox integra. ſcili
cet nox p̄cedens. inuenit ꝙ chriſtꝰ fuit mor
tuus tribus diebus ⁊ tribꝰ noctibꝰ ¶ Ad
q̄rtā rn̄ſio patet ex dictis. ¶ Ad quintā rn̄
detur ꝙ chriſtus dicit reſurrexiſſe in crepu
ſculo quādo adhuc eſt lux tenebris permi-
xta. ⁊ ideo aliquādo dicit ꝙ reſurrexit ī die.
aliquādo in nocte. dictuꝫ aūt in euāgelio
ꝑūti orto iam ſole. nō eſt ſic accipiendū tan
q̄ꝫ ſol ipe videret ſuper terrā. ſꝫ tanq̄ꝫ eo ꝓ-
ximo veniente in has ꝑtes. vt dicit ſanctus
Thomas

¶ Ad tertiam queſtio

nem ī qua querit. Utrū totꝰ ſanguis chri
ſti q̄ in paſſione eiꝰ effuſus eſt ꝓ humana
redemptiōe ad corpꝰ eiꝰ redierit in reſurre
ctione. Et videt ꝙ nō. ¶ Primo ſic. In ali-
q̄bꝰ eccliis ſanguis chriſti dicit adhuc ho-
die conſuari. ergo nō totus ſanguis chriſti
in eius reſurrectione ad corpus rediit. ꝯſe-
quentia videtur nota ¶ Scđo cōfirmādo
arguitur. Si totus redierit. ſequit error in
ecclia. quia in aliq̄bus eccliis in quibus eē
dicit adoratur. qđ eēt error. ſi totꝰ ſanguis
effuſus in eius paſſione in eius reſurrectiō
ne rediiſſet. ergo ⁊c. ¶ Tertiō ſic. Sanguis
chriſti eſt vnus de quattuor humoribus. ſi
ergo ſanguis chriſti effuſus in paſſione to
tus in reſurrectione rediit. pari ratōne alii
humores ex q̄bus cauſatur corruptio ī cor
poribus animaliuꝫ. et tunc ſequeret ꝙ cor-
pus chriſti poſt reſurrectionē fuiſſet corru
ptibile. qđ eſt erroneū. ergo ⁊c. ¶ In oppoſi
tū arguit. Quicquid fuit in chriſto de veri
tate nature aſſumpte rediit ad chriſtū in re
ſurrectione. aliter non fuiſſet ꝑfecta reſurre
ctio ſi non fuiſſꝫ reintegratū quicq̄d ꝑ mor
tem ceciderat. Unde et dñs fidelibus ſuis
promiſit dicens Math. x. Omnes capilli
capitis veſtri numerati ſunt. Et Luce. xxj.
Capillus de capite veſtro nō ꝑibit. ſꝫ totus
ſanguis chriſti qui fuit ī paſſione chriſti ꝑ-
tinebat ad naturaꝫ corporis chriſti. quia ſi
pars fuit đ veritate humane nature ⁊ totū
quia eadē eſt ratio de toto ⁊ de ꝑte. ergo to
tus ſanguis chriſti in paſſiōe effuſus in re-
ſurrectione fuit reaſſumptꝰ. ¶ Rn̄deo di-
cēdū circa hanc queſtionē. ꝙ duo ſunt mo
di dicendi. Quidā volunt dicere ꝙ non eſt
neceſſe dicere ꝙ totus ſanguis chriſti ī paſ-
ſione effuſus ſit reaſſumptus in reſurrecti
one. Unde Franciſcus de maronis ī quo-
dam ſmone ſuo hmōi videtur opinionis.
ad quam fundandam p̄mittit quedā que
non videtur nobis bene dicta. vt oñdamꝰ
per ſingula Primo quidem diſtinguit q̄t
tuor ſeparatiōes. ⁊ dicit ꝙ ſecunda ſepara
tio fuit humanitatis a diuinitate prout hu
manitas dicit aliquid reſultans ex vnione
anime ⁊ corporis. propter hoc dicit ī cruce
clamare chriſtū. Deus deꝰ meꝰ vt q̄d dere
liquiſti me. Math. xxvij. Iſtud in primis
non videt nobis bene dictū ꝙ humanitas
fuerit ſepata a diuinitate. Pro quo notan
dum ꝙ differt ceſſatio vnionis ⁊ ſeparatio

vnitoꝝ. Ceſſat enī vnio aliquoꝝū ꝑ deſitio-
nem alicuꝰ extremoꝝ. ſed ſeparatio nō eſt
niſi eoꝝ que manēt poſtq̄z ſoluta eſt eoꝝū
vnio. Unde forme naturales alie ab aīa
rationali qn̄ fit corruptio cōpoſiti. non di
cunt̄ ſepari a materia. ſed ſola aīa rōnalis
dicit̄ ſeparari q̇a remanet ſoluta vniōe eiꝰ
a corꝑe. Et iō cū ī morte chriſti humanitas
ꝑit dicit aliq̇d reſultās ex vnione aīme et
corporis nō maneat diſſoluta vnione ani-
me ⁊ corꝑis ſed deſinat eſſe. nō eſt ꝓprie di
cenda ſepari a diuinitate. ¶ Preterea ꝙ dicit
ꝙ de tali ſeꝑatione loquat̄ illud euāgeliuꝫ.
Math. xxvij. Deus deꝰ meus q̄re me de-
reliquiſti. nō dicit verū. quoniā auguſtinꝰ
⁊ magiſter ſn̄iaꝝ. ſanctꝰ Thomas ⁊ magi-
ſter Alexander de halis. et Nicolaꝰ d̓ lyra.
omnes exponūt de ſubtractōe ꝓtectionis
Dicit̄ enī chriſtus derelictꝰ. q꞉ expoſitꝰ ma
nibus impioꝝ. nō aūt dictū eſt rōne ſeꝑati
onis facte. Patet hoc quia vt volunt tam
magiſter ſententiaꝝ q̄z Alexander de halis
hec v̓ba dixit chriſtꝰ adhuc viuēs in cruce.

¶ Preterea dicit ideꝫ franciſcꝰ. ꝙ quarta
ſeꝑatio fuit ſanguinis a diuinitate. quia vt
inquit ꝑ ſigno. Non enī poſſumꝰ dicere ꝙ
chriſtꝰ remāſit effuſus in triduo illo ſuꝑ ter
ram ꝓpter ſanguinē ibi exiſtentē. Hoc etiā
non videt̄ bn̄ dictū. Tū ꝑmo quia ipſe chri
ſtus ait ꝑ ꝓpham. ps. xxj. Ego aūt ſicut aq̄
effuſus ſum ⁊ diſperſa ſunt om̄ia oſſa mea
q̇d glo. q̄ eſt auguſtini exponit de chriſto.
Sic ergo rōe corꝑis d̓r iacuiſſe in ſepulcro
ita et modo rōe ſanguinis effuſi de eo po
terat dici effuſus ſuꝑ terrā. Tū ſecundo q̇a
nō ſtat illud q̇d timuit Franciſcus ſeq̇. q꞉ n̄
oportet ꝙ omne q̇d ꝑdicat̄ de eo q̇d eſt vni
tum v̓bo. ꝑdicet̄ de v̓bo omnibus modis
Unde licet aīa ſꝑ manſerit vnita v̓bo. non
dicit̄ ꝙ verbū ſit aīa aut ſit forma corporis
aut ꝙ fuiſſet ſeꝑata a corꝑe ſic erat aīa. aut
ꝙ eſſet corpus ⁊ ſeꝑatū ab aīa. et ita licꝫ ſan
guis eēt vnitus diuinitati. nō ſequit̄ ꝙ diui
nitas eſſet ſanguis aut ꝙ fuiſſet effuſa ſuꝑ
terrā. ſed bene ſequit̄ ꝙ erat habēs ſangn̄eꝫ
effuſum ſuꝑ terrā. Q꞉ aūt ſanguis chriſti
q̇ in paſſione chriſti fuit effuſus ſꝑ māſit di
uinitati vnitus. infra oſ̄demꝰ. ¶ Secūdꝰ
modꝰ dicēdi eſt. ꝙ totꝰ ſanguis chriſti ī eiꝰ
paſſione ꝑ redēptione humani generis ef
fuſus. fuerit in reſurrectione reaſſumptus
Iſte modꝰ dicendi ē beati thome tā ī tertia
ꝑte. q. liiij. ⁊ q̇tlibeto. v. ar. v. vbi ad h̓ ꝓbādū
triplici rōne vtit̄. quaꝝ vna accipit̄ ex etate
chriſti patiētis. Paſſus eſt enī in perfectiſ
ſima etate in q̄ maxime ea q̄ in hoīe inueni
untur ad v̓itatē humane nature ꝑtinere vi
dent̄ ad maximā ꝑfectionē adducta. q̇a ni
hil ſuꝑfluū ꝯtinere ſꝫ om̄ia eē d̓ integritate
nature. ¶ Scd̓a rō ſumit̄ ex merito paſſio
nis chriſti. Si enī ſanctoꝝ martyꝝ ille ꝑtes
in q̇bus ꝑ chriſto paſſionē ſuſtinuerūt q̄n
dam ꝑuilegiatū fulgorē habebunt. vt dicit
Auguſtinꝰ d̓ ciui. dei. ij. libro. multo ꝑfecti
us ſanguis chriſti quē ꝓpter ſalutē huma
ni generis effudit ad gl̓ioſam reſurrectiōꝫ
totꝰ reparatꝰ eſt. ¶ Tertia rō pōt ſumi ex
ip̄a v̓tute paſſionis chriſti. Sanguis eī in
paſſione effuſus humanuꝫ genꝰ ſanctifica
uit. ſm̄ illud ad Heb. vlt̄. Jeſus vt ſanctifi
caret ꝑ ſanguinē ſuū ꝓplm̄ extra portaꝫ paſ
ſus eſt. humanitas aūt chriſti ſalutiferam
habuit v̓tutē ex v̓tute v̓bi ſibi vniti. vt dicit
Damaſ. iij. lib. Un̄ manifeſtū ē ꝙ ſanguis
in paſſione effuſus q̄ maxime fuit ſalubris
fuit diuinitati vnitꝰ. ⁊ iō oportuit vt ī reſur
rectione iūgeret̄ alijs humanitatis ꝑtibus
Hec oīa ſanctꝰ Thomas. ¶ Itē quarto iu
xta eiuſdē ſn̄iam poteſt eadē ꝯcl̓o ſic ꝓbari
Reſurrectio noſtra conformis eſt reſurre
ctioni chriſti. ſm̄ illud Phil. iij. Reforma
bit corpꝰ humilitatis noſtre cōfiguratum
corꝑi claritatis ſue. ſed ad corpꝰ noſtrū ī re
ſurrectiōe redibit totū q̇d fuit de v̓itate hu
mane nature. ergo ſanguis chriſti effuſus
cuꝫ fuerit de integritate hūane nature in re
ſurrectiōe eiꝰ ad corpꝰ redijt. Nec videtur
ſuſtinendū ꝙ chriſti ſanguis ī paſſiōe effu
ſus ꝑ redēptiōe humani generis nō fuerit
de v̓itate humane nature in chriſto. Tum
q꞉ ex h̓ ſequeret̄. ꝙ chriſtꝰ dederit in ꝑciū
redēptionis humani generis id q̇d nō fuit
de v̓itate humane nature aſſūpte ſꝫ alienū.
⁊ ita ip̄e nō fuiſſet ꝑciū noſtre redēptionis

cum nihil de ſuo dederit. q̊d eſt abſurdum
cũ ↄtradicat illi q̊d beat⁹ petr⁹ inq̇t .j. Pet.
p̄mo. Redempti eſtis p̄cioſo ſanguīe agni
incõtaminati ⁊ imaculati ieſu chriſti Pla
ne ſi ſãguis effuſus in paſſiõe p redēptiõe
humani generis non ptinebat ad veritatē
hũane nature ei⁹. nõ diceret ſanguis agni
incõtaminati. nec dict⁹ fuiſſ; p̄cioſus. Pre
terea ꝙ taliter dicētes male dicere videātur
Pro quo notandũ ꝙ aliq̇d d̉r de veritate
humane nature dupliciter. Uno modo id
q̊d formã humanã actu pticipat. ſicut caro
et oſſa. Alio modo d̉r de veritate humane
nature id ſine q̊ natura remanere ⁊ durare
⁊ ſeruari nõ poſſet ſicut ſanguis. Uñ d̉ ſan
guine d̉r Leuit. xvij. Aĩa .i. vita carnis ĩ ſan
guĩe ē. vbi glo. Nicolai de lyra dicit. Uita
in ſanguine p̄ncipaliter cõſiſtit. Uñ a phi
loſophis ⁊ medicis d̉r ſanguis ſedes aĩme
Q̊d ſanct⁹ Thomas in .iiij. diſ. xj. dicit ꝙ po
teſt intelligi. vno modo ꝙ ſedes aĩme dicat̃
cõſeruatio vite que eſt p ſanguinem. Alio
modo q̇a ſanguis eſt potẽtia totuʒ. quia p
actũ nutritiue v̓tutis in mẽbra ↄuertit̃ Ter
tio q̇a p ſanguinẽ in corde generatũ vitalis
opatio in omnia mẽbra diffundit̃. vt phus
dicit in libro de animalib⁹. hec ille. Ex q̇b⁹
manifeſte patet ꝙ negãtes ſimplr̃ ſang̃neʒ
nõ ptinere ad v̓itatẽ humane nature. maxi
me in chriſto nõ bñ dicunt. ſʒ errãt. Itẽ hũc
modũ dicendi ſancti thome. ſ. ꝙ totus ſan-
guis chriſti effuſus in ſua paſſione ĩ reſur-
rectione ſua fuerit reaſſumptus ſequit̃ ma
giſter Johes de poliaco .iiij. q̇tlibeto ſuo.
vbi oñdit ꝙ hora paſſionis nõ erat in chri-
ſto aliq̇s ſanguis ſupfluus. ⁊ ſic totus ſan-
guis quẽ tũc habuit ad veritatẽ ⁊ pfectiõʒ
humane nature ptinebat. ⁊ pↄſequẽs tot⁹
q̊ effuſus eſt in paſſione. ĩ reſurrectione fu
it reaſſumpt⁹. ¶ Hũc aũt modũ dicẽdi p-
ſequẽtes ponem⁹ duas ↄcluſiões. Prima
eſt ꝙ ſanguis effuſus ĩ paſſione p redẽptõ-
ne generis humani. nõ fuit ſepatus a diui
nitate. Iſta ↄcluſio q̊ videt̃ eſſe fundamẽtũ
hui⁹ materie pbat̃ multipliciẽ. vt pbauim⁹
corã papa Pio cũ fuit iſta materia diſpu-
tata corã ſanctitate ei⁹ ⁊ dñis cardinalibus

¶ Primo ſic. Ex illo Matth. xxvj. Hoc ē
corp⁹ meuʒ q̊d p vobis tradet̃. ⁊ hic eſt ſan-
guis q̊ p vobis effundet̃. Ex q̇b⁹ v̓bis chri-
ſti eadẽ videt̃ eſſe vnitas int̃ ſanguinẽ effu-
ſum ⁊ ſanguinẽ viuũ. q̄ fuit inter corp⁹ vi-
uum chriſti ⁊ corp⁹ mortuuʒ. ſʒ corp⁹ mor
tuũ ⁊ corp⁹ viuũ chriſti fuit vnũ ⁊ ideʒ vni
tate ſuppoſiti. ergo ſanguis effuſ⁹ ⁊ ſãguis
viu⁹ chriſti fuit vn⁹ vnitate ſuppoſiti. q̊d ñ
eēt ſi ſanguis effuſus in paſſione fuiſſʒ a di-
uinitate ſepatus. ↄſequẽtia eſt bona. et añ-
cedens p vtraq; pte. alias dabit̃ ꝙ ſanguis
effuſus eēt alius ſuppoſitaliter q̊ʒ ſanguis
viu⁹ chriſti. q̊d nõ videt̃ cõuenientẽr dictuʒ.
¶ Secũdo ſic Sanguis chriſti effuſus in
paſſione fuit p̄cium ſufficiẽs redemptiõis
humane nature. ergo nõ fuit a diuinitate
diuiſus. ↄſequẽtia eſt bona. añcedẽs patet
ex illo .j. Co. vj. Empti ei eſtis p̄cio magno.
quia ſufficiẽti. ſʒ ſufficiẽs p̄ciũ redẽptionis
nõ potuit eſſe aliqua v̓tute creata. vñ neceſ
ſe eſt ꝙ v̓tute diuia. Uñ ex hac rõe ſumitur
hec neceſſitas incarnatiõis. Uñ ſanct⁹ tho
mas ſup illud pauli .j. Cor. vj. Empti eſtis
p̄cio magno. dicit: Dicit̃ aũt p̄ciũ redẽptio
nis magnũ. q̇a nõ eſt corruptibile. ſed eter-
nam habẽs v̓tutẽ. cũ ſit ſanguis dei eterni
¶ Tertio. Sanguis effuſus fuit incorru-
ptibilis. Patet tũ ex illo p̄s. Que vtilitas ĩ
ſanguine meo cũ deſcẽdero ĩ corruptioneʒ
Tũ ex illo .j. Pet. j. Nõ corruptibilibus au
ro ⁊ argẽto redempti eſtis ſʒ p̄cioſo ſangui
ne ⁊c. ſʒ iſta incorruptio non inerat ei ex na
turali v̓tute. ergo neceſſe erat ex v̓tute diui
nitatis ſibi vnite. Unde ſanctus Thomas
ſup illud Pauli .j. Cor. vj. prime inductuʒ
dicit. ꝙ ſanguis eſt incorruptibil̓ eternam
habẽs virtutẽ ⁊c. ¶ Quarto. Sãguis chri
ſti q̊ dat̃ nob ſumẽdus ſub ſacramento eſt
idẽ ſanguis q̊ effuſus eſt a corpe chriſti ĩ re
miſſionẽ peccatorum. ſʒ iſte eſt vnit⁹ diuĩtati.
ergo ⁊c. ¶ Quinto. Actio ⁊ opatio argu-
unt v̓tutẽ ĩ opante. ſʒ ſanguis chriſti opat⁹
eſt remiſſionẽ pctõrum. Apoc. j. Dilexit nos
⁊ lauit nos in ſanguine Itẽ lotionẽ culparum
apertionẽ regni celeſtis. vt teſtat̃ aplus ad
Heb. ix. ergo neceſſe ē dicere ꝙ fuit diuĩtati

vnitus.cōſequentia eſt bona. qꝛ cum tales
opationes ſint ſupnaturales et diuine.ne-
ceſſe arguunt in opante vͥtutē diuīitatis. er
go ſanguis ipē ſemp fuit diuinitati vnitus
Unde ſanctꝰ Thomas ſup illud apoſtoli
ad Heb.ix. Chriſtus aſſiſtēs pontifex p pro
prium ſanguinē introiuit ſemel in ſctā eter
na redemptōne inuenta.dicit ſic. Per iſtū
ſanguinē redempti ſumus ꝛ hoc in perpe-
tuū.quia vͥtus eius eſt infinita. Item nico-
laꝰ de lyra dicit ſic. Sanguis chriſti ex vni
one ad ſuppoſitū diuinū cōtrahit quandā
infinitateꝫ virtutis. Hec ille. ¶ Sexto ſic.
Nullus ſapiēs medicus ſubtrahit a medi
cina ſuā virtutē qua debet ſanare vulnus
cui eſt applicanda. Ꝺ patet. ſed verbū dei eſt
ſapientiſſimꝰ medicus et ſanguinē ſuuꝫ or
dinauit effundendū in medelā humani ge
neris egrotātis. Dicit enī Auguſtinꝰ in li
bro ꝯtra q̄nqꝫ ꝯtraria hoſtiū. Fuſus eſt ſan
guis medici ꝛ factū eſt medicamentuꝫ fre
netici. Sed virtus medicine eſt ipa diuini
tas.ergo nullo modo eſt dicendū ꝙ vͥbum
dei ſepauerit diuinitatē ſuā a ſanguīe quē
effudit in medicamentū humani generis.
¶ Septimo. Paruifacere dignitateꝫ ſan
guinis chriſti effuſi in paſſione chriſti p re
demptiōe noſtra eſt derogare pietati fidei
chriſtiane.cū beatꝰ petrus vocat eū p̄cioſū
ꝛ paulus magnū p̄cium.ſed ſanguinem ef
fuſum in paſſione chriſti p redemptiōe hu
mani generis dicere ſeparatū eē a diuinita
te eſt puifacere dignitatē eius.vt patet.q̄a
eius dignitas attendit̄ ex vnione ad diuini
tatem.ſicut ſepare lapidē p̄cioſum ab anu
lo eſt minuere p̄cioſitatē ꝛ valorē anuli. er
go nullo modo eſt audendū dicere chriſti
ſanguinē in paſſione effuſum p redemptō
ne humani generis fuiſſe a diuinitate ſepa
ratum. ¶ Octauo ſic. Dicit Damaſcenus
Anathema ſit q̄ dicit verbū depoſuiſſe q̄d
ſemel aſſumpſit. q̄d intelligēdū eſt de eo q̄d
ad vnitatē ſuppoſitalem eſt aſſumptū vt di
ctum eſt.ſed ſanguis chriſti in paſſiōe effu-
ſus.cum ptineat ad integritatem humane
nature.fuit ſimul vnitꝰ diuinitati chriſti.er
go nunq̄ꝫ fuit ab eo ſepatus. ¶ Nono ſic.

Deus nihil agit fruſtra minus q̄ꝫ natura.
quia cum ſapientie ditiſſimus ſit. omnia
diſponit cum ratione.ſed nulla ratio ſuffi-
ciens poteſt aſſignari. ꝙ ſanguis effuſus in
remiſſionē peccatoꝝ derelinquat̄ a diuita
te.nec aliqua vtilitas. ſꝫ p iſta pte ſunt rati-
ones.eſt autoritas.eſt vtilitas publica. ſ. re-
demptio humani generis.ergo ꝛc. ¶ Deci
mo ſic. Nullū ſuppoſitū eſt aſſumptibile a
verbo dei.ſed ſi ſanguis chriſti fuiſſet a di-
uinitate ſepatus eēt ſuppoſitū p ſe ſubſiſtēs
ergo nullo modo fuiſſꝫ reaſſumptus. q̄d ē
hereticū. ¶ Scdā ꝯclio que ſequit̄ ex prece
denti eſt. ꝙ totus ſanguis chriſti effuſus i
paſſione p redemptione humani generis.
reaſſumptus fuit in reſurrectione eiꝰ. Iſta
ꝯclio vt diximus eſt ſancti Thome tam in
tertia pte q̄ꝫ in q̄tlibeto. Et ſup pbata ē rō-
nibus eius quattuor. Nunc autē pbat̄ ſic
breuiter. Primo vt parū ante. Nulluꝫ ſup
poſituꝫ eſt aſſumptibile a verbo dei. vt pꝫ.
ſed ſi ſanguis effuſus in paſſione p quacū
q̄ꝫ pte ſepatꝰ eēt a diuinitate. eēt ſuppoſituꝫ
p ſe exiſtens.ergo talis nullo modo reaſſu-
meretur in reſurrectōne. quod eſt hereticū
¶ Secundo ſic. Si ſanguis chriſti effuſꝰ
in paſſione p redemptione humani gene-
ris p parte aliqua nō reaſſumeret̄ in reſur
rectione ſed remaneret in terris. querit̄ q̄d
erit de eo in fine ſeculi. non eſt dicendum ꝙ
corrumpat̄. nec ꝙ tunc reaſſumatur. quia
reſurrectio chriſti non iterabitur. ergo ſeq̄t̄
ꝙ totus ſanguis in paſſione effuſus p redē
ptione humani generis fuit reaſſumptus
in reſurrectione. ¶ Nunc eſt dicenduꝫ ad
rationes in oppoſitum. ¶ Ad primam rn̄
detur negando ꝯſequētiam. quia ſanguis
ille qui in aliq̄bus eccliīs dicit̄ reſuari. nō
fuit qui fluxit de latere chriſti. ſed qui mira
culoſe dicit̄ effluxiſſe de quadam imagine
chriſti pcuſſa. vt dicit ſanctus Thomas in
tertia parte. Uel q̄ dicit̄ effluxiſſe d̄ hoſtia
cōſecrata pcuſſa a quodam iudeo. vt dicit
Johānes de poliaco. vbi ſupra ¶ Ad ſecū
dam que eſt confirmatio. rn̄det̄ etiā negan
do ꝯſequentiā. Et rō eſt. q̄a fortaſſis q̄ talē
ſanguinē adorāt nec credūt ꝙ ille effluxiſſꝫ

de latere chriſti. ſʒ emanaſſet aliū de ſicut di
ctum eſt. Ūn̄ Johēs de poliaco rn̄dens p̄
dicto argumēto. dicit ſic. ꝙ ſi illi apud q̄s ē
talis ſanguis aſſererēt ꝙ fluxiſſet de corꝑe
dn̄i. male facerēt. cū oppoſitū vt dixi ꝓbabi
lius ſit. ſed ſi oſtendāt adorandū. nō videt̄
ꝑiculum. quia ille ſanguis vel d̄r effluxiſſe
ex quadā imagine chriſti ꝑcuſſa ī ꝯtumeli
am chriſti. vel fluxiſſe de quadā hoſtia con
ſecrata ⁊ puncta in chriſti ꝯtumeliā. ſicut
accidit in vico iudeoꝝ pariſiꝰ. ſi ergo fluxe
rit de corꝑe chriſti pōt ⁊ debet adorari ado
ratione latrie ſicut ſacratiſſima reliq̄a chri
ſti. ſi fluxit de imagine chriſti. aut hoſtia cō
ſecrata. q̄a talis fluxus omnino fuit mira
culoſus. repn̄tans chriſti paſſionē. et ip̄m
chriſtū paſſum. iō etiā debʒ adorari adora
tione latrie. nō ꝓpter ſe ſed ꝓpter chriſtum
paſſum. ⁊ eius paſſionē quā repn̄tat. ſicut
etiā chriſti imago. Et iō ſiue fluxerit de cor
pore chriſti ſiue nō. nō eſt error niſi aſſerat̄
ꝙ de corꝑe chriſti fluxerit. q̄d vt puto non
faciūt. Hec Johēs de poliaco ¶ Ad tertiā
rn̄det̄. ꝙ etiā alij humores reſurgēt ſʒ abla
tis qualitatibus eoꝝ. Ūn̄ Aug̃. Ualet eni
diuina potētia de iſta viſibili atqʒ tractabi
li natura corpoꝝ q̄bus ſđā manentibus au
ferre quas voluerit q̄litates vt abſit labes
ſcʒ corruptionis. abſit effigies. abſit motio
abſit fatigatio. abſit veſcēdi poteſtas. abſit
eſuriēdi neceſſitas. Et h̄ de iſta queſtiōe ꝓ
nūc ¶ Conferant aūt totū q̄d dictū eſt ad
id q̄d legit̄ in directorio inquiſitionis ꝙ cle
mens ſextꝰ informatꝰ ꝑ fratrē nicolauʒ ro
ſelli ordinis p̄dicatoꝝ inquiſitoreʒ heretice
prauitatis in ꝑtibus aroganie ⁊ catalonie
ꝙ in catalonia in ciuitate barchinonen̄. pu
blice p̄dicabat̄ ꝙ in ſanguīe chriſti aſperſo
in paraſceue nō remāſit diuinitas. nec ſan
guis ille erat deificatꝰ habito ſolēni ꝯſilio
magiſtroꝝ ⁊ alioꝝ. mādauit ꝑ ſuas paten
tes lr̄ās dicto inq̄ſitori quatinꝰ dictuʒ arti
culū vt hereticalē ⁊ erroneū faceret publice
reuocari atqʒ ſolēniter ꝯdēnari. ⁊ ſic ip̄e in
quiſitor fecit ī ecc̄ia cathedrali publice bar
chinonēſi dictū articulū velut hereticalem
ꝯdēnari. h̄ in directorio inq̄ſitiōis.

¶ In die lune legitur
euangeliū. In illo tp̄e. Duo ex diſcipul' ⁊c.
Luc̄. xxiiij. Circa q̄d pn̄t diſputari ſequētes
queſtiones. ¶ Prima Utrū cōueniēs fu
it vt chriſtꝰ in alia effigie diſcipul' appareret.
¶ Secunda. vtrum ꝯueniēs fuit ꝙ chriſtꝰ
veritatē reſurrectiōis ſue argumētis ꝓba
uerit ¶ Tertia. vtrum argumēta q̄ chriſtꝰ
induxit ſufficiēter manifeſtauerint reſurre
ctiōis eiꝰ v̓itatē

Ad primā queſti
onem ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ chri
ſtus nō debuit in alia effigie diſci
pulis apparere ¶ Primo ſic. Nō pōt appa
rere aliq̄d ſm̄ v̓itatē niſi q̄d eſt. ſed ī chriſto
nō fuit niſi vna effigies. ſi ergo in alia appa
ruit nō fuit apparitio v̓a ſed ficta. ſed h̄ eſt ī
cōueniens chriſto. q̄a vt dicit Augꝰ libro
lxxxiij. q. Si fallit veritas nō eſt. Eſt autem
chriſtꝰ v̓itas. ergo nō debuit in alia effigie
apparere ¶ Secundo ſic. Nihil pōt in alia
effigie apparere q̄ʒ habeat niſi oculi intu
entiū aliq̄bus p̄ſtigijs detineant̄. ſed hmōi
p̄ſtigia cū fiāt magicis artibꝰ n̄ ꝯueniebāt
chriſto. ſm̄ illud. ij. Coꝝ. vj. Que ꝯueniētia
chriſti ad belial. ergo videt̄ ꝙ nō fuit conue
niens ꝙ in alia effigie chriſtꝰ appareret.
¶ Tertio Sicut dicit Augꝰ in ep̄la ad hie
ronymū. ſi vel vnū mendaciū in ſacra ſcri
ptura īueniat̄. infirmabit̄ tota ſacre ſcriptu
re autoritas. ergo ſil'r ſi vel in vna apparitiō
ne chriſtꝰ diſcipulis apparuit aliter q̄ʒ eēt. ī
firmabit̄ quidq̄d pꝰ reſurrectionē viderūt
in chriſto. q̄d eſt incōueniens. non ergo de
buit in alia effigie apparere ¶ In oppoſitū
eſt euāgeliū. Dicit̄ enī Marc̄. vlt. Poſt h̄
duobꝰ ex eis ambulantibꝰ oſtēſus eſt ī alia
effigie euntibꝰ in villā ¶ Rn̄deo dicendū
ſub iſta ꝯclione. ꝙ ꝯueniēs fuit vt chriſtus
in alia effigie appareret diſcipulis ſuis poſt
reſurrectionē ſuā eius reſurrectionē n̄ cre
dentibus. Que ꝯclio ꝓbat̄ ſic. Reſurrectiō
chriſti manifeſtāda fuit hominibus ꝑ mo
dum quo eis diuina reuelātur Innoteſcūt
aūt diuina hominibꝰ ſm̄ q̄d diuerſimode

ſunt affecti. Nam illi qui habent mentem
bene diſpoſitā ſm veritatē diuina ꝑcipiūt.
Illi aūt qui habent mentē nō bene diſpoſi
tam diuina ꝑcipiūt cū quadā ꝯfuſione du
bietatis vel erroris. Animalis enī hō non
ꝑcipit ea q̄ ſunt ſpūs dei. vt dr̄. j. Cor. ij. Et
ideo chriſtꝰ q̄buſdā ad credendū diſpoſitiſ
poſt reſurrectionē apparuit in ſua effigie.
illis aūt in alia effigie apparuit qui iā circa
fidem videbanť tepeſcere. vñ dicebāt. Noſ
ſperabamꝰ q̄a ipē eēt redempturus iſrael.
Vñ Gregoriꝰ dicit ī omelia. q̄ talē ſe eis ex
hibuit in corpe qualis apud illos erat ī mē
te. q̄a enī adhuc in eoꝝ cordibꝰ peregrinuſ
erat in fide. ire ſe longius finxit ac ſi eſſet pe
regrinus. ¶ Ad rationes in oppoſitum.
¶ Ad pⁱma reſpondeť. negando ꝯſequētiā
Et ratio eſt. q̄a ſicut dicit Augꝰ in libro de
ꝯcordia euāgeliſtaꝝ. nō omne q̄d fingimꝰ
mendaciū eſt. ſ; q̄n id fingimus q̄d nihil ſi
gnificat tūc eſt mendaciū. cū autē fictio no
ſtra referť ad aliquā ſignificationē. non eſt
mendaciū. ſed aliqua figura v̓itatis. alias
oīa que a ſapiētibus ⁊ ſanctis viris. vel eti
am ab ipo dn̄o figurate dicta ſunt menda
cia reputabunť. q̄a ſm vſitatū intellectum
nō ꝯſiſtit v̓itas in talibus dictis. ſicut autē
dicta. ita etiā fingunť facta ſine mendacio
ad aliquā rem ſignificandā. et ita factū eſt
hic. vt dictū eſt. ¶ Ad ſecūdā rn̄deť iuxta
Auguſtinū ⁊ habeť in gloſa ordinaria. q̄ n̄
incōgruenter dr̄ hoc impedimentū ī ocul'
a ſathana fuiſſe ne agnoſcereť ieſus. Vñ ī
euangelio pn̄ti dr̄ q̄ oculi eoꝝ tenebanť ne
eum agnoſcerēt. Et illa detētio vocať auri
ſia. de qua in glo. Gen̄. xix. In ſcripto v̓o ter
tio dicit ſanctꝰ Thomas ſic. q̄ poteſt dici q̄
q̄uis viſui diſcipuloꝝ repn̄tareť ꝓpria ſpe
cies in qua ſoliti erāt videre chriſtū. tamē
diuina v̓tute impediebanť vires īteriores
ne ſeq̄renť iudiciū de ꝑſona illa q̄ eſſet vt ſic
ea que exteriꝰ agebanť ꝯformarenť his q̄ ī
terius ꝯiungebāt in ipis. vt pn̄tem haberēt
⁊ nō cognoſcerēt. q̄a amabāt ſ; dubitabāt.
vt dicit Grego. ¶ Ad tertiā reſpōdetur. q̄
rō illa ſequereť. vt dicit ſanctꝰ Thomas in
tertia pte. ſi aliene effigiei ſpecie nō fuiſſent
reducti ad vere videndū chriſti effigiem. ſi
cut enī Auguſtinꝰ ibidē dicit. tamē a chri
ſto facta eſt ꝑmiſſio. ſ; vt p̄dicto mō oculi
eorū tenerenť vſq; ad ſacramētū panis. vt
vnitate corporis eius ꝑticipata remoueri in
telligať impedimentū inimici vt chriſtus
poſſit agnoſci. Vñ ibidē ſubdiť q̄ apti ſunt
oculi eoꝝ ⁊ cognouerūt eū. nō q̄ añ clauſiſ
ocul' ambularēt. ſ; inerat aliq̄d q̄ nō ſinerē
tur agnoſcere q̄d videbāt. q̄d. ſ. caligo ⁊ ali
quis humor ſolet efficere

Ad ſecūdam queſtio

nē ſic ꝓcediť. Et videť q̄ nō fuerit ꝯueniēs
chriſtū argumentis reſurrectionē ſuā ꝓba
re ¶ Primo ſic. Dicit enī Ambroſiꝰ. Tol
le argumēta vbi fides queriť. ſed de reſurre
ctione queriť fides. ergo argumenta ad re
ſurrectionē ꝓbandā fieri non debuerunt.
¶ Secundo ſic. Gregoriꝰ dicit. Fides nō
habet meritū cui humana ratio p̄bet expe
rimentum. ſed ad chriſtū nō ꝑtinebat meri
tum fidei euacuare. ergo ad eū non ꝑtine
bat reſurrectionē ꝑ argumenta ꝯfirmare
¶ Tertio ſic. Aut illa argumēta fuerūt ſuf
ficientia ad ꝓbandū reſurrectionē aut non
ſi nō hoc videť ad imꝑfectionē argumēta
inducētis redundare. ſi fuerūt ſufficientia.
⁊ argumentū ſufficiēs facit ſciam vel agni
tionem q̄ nō ſtat ſimul cū fide que eſt d̓ nō
apparentibꝰ. ergo videtur q̄ argumēta illa
euacuauerūt fidē ⁊ abſtulerūt meritū eiuſ
¶ Quarto ſic. Sicut eſt fides d̓ reſurrecti
one. ita d̓ alijs articulis. ſed ad alios articu
los nō induxit aliq̄ argumenta probatiua
ergo nec ad reſurrectōnē inducere debuit
¶ In oppoſitū eſt illud Actu. j. q̄ apparuit
diſcipulis ieſus ꝑ dies quadraginta ī mul
tis argumētis ⁊ loquēs de regno dei. Re
ſpondeo notādū. q̄ argumentū dupliciter
dicitur. Quādoq; enī dicit argumentum
quecūq; ratio rei dubie faciēs fidem. Qñ
q; autē diciť argumentū aliq̄d ſignū ſenſi
bile q̄d inducit ad alicuꝰ veritatis manife
ſtationē. ſicut etiā Ariſtoteles aliquādo ī
libris ſuis vtiť nomine argumēti. Capiēdo
pⁱmo modo argumentū eſt ꝯclo. q̄ chriſtꝰ

nō ꝓbauit diſcipulis ſuis reſurrectionē ꝑ argumēta. Patet concluſio. q̄a talis ꝓbatio argumētatiua ꝓcedit ex aliq̄bus principijs. que ſi nō eſſent nota diſcipulis. nihil ꝑ ea eis manifeſtaret̄. q̄a ex ignotis nō pōt aliquid fieri notū. Si aūt eſſent eis nota. n̄ tranſcenderēt rōem humanā. et iō n̄ eſſent alicuiꝰ efficacie ad fidē reſurrectionis oſtēdendā que rōem humanā excedit. Oportet enī ṗncipia ex eodē genere aſſumi. vt dr̄ ṗmo poſterioꝝ. Probauit aūt eis reſurrectionem ꝑ autoritatē ſacre ſcripture. que ē fidei fundamentū. q̄n dixit eis. Oportꝫ impleri oīa que ſcripta ſunt in lege ⁊ pſalmiſ ⁊ ꝓphetis de me. vt habet̄ in euāgelio hodierno. Si aūt accipiat̄ ſecūdo mō argumētum. ſic eſt ꝯclio ſecūda. ꝙ chriſtꝰ ſuā reſurrectionē argumentis declarauit. inq̄ntū ꝑ quedā euidētiſſima ſigna ſe v̇e reſurrexiſſe oſtendit. Que quidē ſigna reſurrectionis ſue chriſtꝰ oſtendit diſcipulis ſuis ꝯuenienter ꝓpter duo. Primo q̄dem. q̄a non erāt corda eoꝝ diſpoſita ad hoc ꝙ de facili fidē reſurrectiōis acciperēt. Unde ip̄e dixit eis. vt patet in euangelio p̄nti. O ſtulti et tardi corde ad credēdū. Et Mar. vlt̄. Exprobrauit incredulitatē eoꝝ ⁊ duriciā cordis Secūdo. vt ꝑ hmōi ſigna eis oſtēſa efficaciꝰ ei teſtimoniū redderēt. ſc̄m illud. j. Joh. ṗmo. Qd̄ vidimus ⁊ audiuimꝰ ⁊ manꝰ noſtre cōtractauerunt h̄ teſtamur ¶ Ad rationes in oppoſitum. ¶ Ad primā r̄ndet̄. ꝙ Ambroſius ibi loquit̄ de argumētis ſc̄m rōnem humanā ꝓcedentibꝰ que inualida ſunt ad ea que ſunt fidei oſtendēda. ſicut dictū eſt. ¶ Ad ſecundā r̄ndetur. negando ꝯſequētiam Et rō eſt. q̄a meritū fidei ex hoc eſt ꝙ homo ex mandato dei credit que nō videt Unū illa ſola rō meritū excludit que facit videri ꝑ ſcientiā id q̄d credendū ꝓponit̄. ⁊ talis eſt rō demonſtratiua. Hmōi aūt rōes chriſtꝰ nō induxit ad reſurrectionē ſuā declarandā ¶ Ad tertiā patet r̄nſio ex dictis quoniā argumēta chriſti nō ſūt argumenta ꝑ rōes demonſtratiuas q̄ ſcientiā faciūt quia tales vt dictū eſt nō habent hic locū. et ideo licet argumēta inducta ꝑ chriſtum in ſuo genere fuerint ſufficiētia ad ꝓbādū reſurrectiōē ſuā. vt oñdet̄ infra ī q̄ſtione ſequēti. nō t̄n tulerūt fidē nec abſtulerūt meritū ¶ Ad quartā r̄ndet̄ negando ꝯſequētiā. Et ratō eſt. q̄a articuli fidei quidā ſunt de diuinitate tantū. et iſti non p̄nt ad ſenſū ꝓbari. ſed vel ꝑ miracula vel ꝑ autoritates et ſic probati ſunt. Quidā autē ſunt de humanitate vnita diuinitati. ⁊ iſti etiā ad ſenſum ꝓbati ſunt. ſed q̄a paſſio et aſcenſio in ſeipſis viſa ſunt. reſurrectio autē nō. ⁊ ideo ſigna reſurrectionis viſibilit̄ oñdere oportuit ex q̄bꝰ ꝯferēdo ad v̇itatē reſurrectōnis ꝑueniret̄ ⁊c̄.

¶ **Ad tertiam queſtionem** ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ argumenta que chriſtꝰ induxit non ſufficiēter manifeſtauerunt reſurrectōnis eiꝰ v̇itatē ¶ Primo ſic Nihil oſtendit chriſtus poſt reſurrectiōē diſcipulis quod etiā angeli hominibꝰ apparentes vel nō oſtenderūt vel nō oſtēdere potuerunt. Nā angeli ī humana ſpecie frequēter ſe hominibꝰ oſtenderūt et cū eis loquebant̄ ⁊ conuerſabant̄ et etiā comedebant ac ſi eſſent homines veri. ſicut ptꝫ Geneſ. xviij. de angelis quos abraam ſuſcepit hoſpitio. Et in libro Tobie. de angelo q̄ eū duxit et reduxit. ⁊ tamē angeli non habent vera corpa naturaliter eis vnita. quod req̄ritur ad reſurrectionē. non ergo ſigna que chriſtus diſcipulis exhibuit fuerūt ſufficiētia ad reſurrectionem eius manifeſtandā ¶ Secundo ſic. Chriſtꝰ reſurrexit reſurrectione glorioſa. i. habens ſimul humanā naturā cum gloria. ſed quedā chriſtꝰ oſtendit diſcipulis que vident̄ eē cōtraria nature humane. ſicut ꝙ ab oculis eoꝝ euanuit. vt patet in p̄nti euāgelio. ⁊ ꝙ ad eos ianuiſ clauſis introiuit. vt ī euāgelio craſtine diei habet̄. Quedā autē vident̄ eē cōtraria glie puta ꝙ mādūcauit ⁊ bibit. ꝙ etiam habuit vulnera ⁊ cicatrices. ergo videt̄ ꝙ illa argumenta nō fuerunt ſufficiētia. nec cōuenientia ad fidem reſurrectionis oſtendendam. ¶ Tertio ſic. Corpus chriſti poſt reſurrectionem nō erat tale quod tangi deberꝫ ab

homine mortali. Unde ipſe dixit magdalene Joħ. xx. Noli me tangere Nondum enī aſcendi ad patrem meū. non ergo ꝯueniēs fuit ꝙ ad manifeſtandū ſue reſurrectionis fidem ſeipſum diſcipulis palpabilem exhibuit ¶ Quarto ſic. Inter dotes gloꝛificati corpoꝛis precipua videtuꝛ eſſe claritas. gloriam tamē in reſurrectione nullo argumēto oſtendit. ergo nunc inſufficientia fuerūt illa argumenta ad manifeſtandaꝫ qualitatem reſurrectionis chꝛiſti ¶ In oppoſitū ē. quia chꝛiſtꝰ cuꝫ ſit ſapientia. ſuauiter ꝛ cōuenienter diſponit omnia. vt dꝛ Sap. viij.

¶ Reſpondeo dicenduꝫ ſub iſta ꝯclione. Argumenta que chꝛiſtus induxit. ſufficiēt manifeſtarunt veritatē ſue reſurrectionis Pro qua ꝯclione eſt notandū. ꝙ chꝛiſtus reſurrectioneꝫ ſuam dupliciter manifeſtauit. ſcꝫ teſtimonio et argumento. id ē. ſigno ꝛ vtraqꝫ manifeſtatio in ſuo genere fuit ſufficiens. Eſt enī vſus duplici teſtimonio ad manifeſtandā ſuam reſurrectionē diſcipulis. quorū neutrū poteſt refelli. quorū q̄dē primū teſtimoniū eſt angelorū. qui mulieribus reſurrectionē annunciauerūt. vt patet ꝑ omnes euāgeliſtas. Aliud autē eſt teſtimoniū ſcripturaꝝ quas ipſe ꝓpoſuit ad oſtenſionē ſue reſurrectionis. vt dicit̄ in pꝛſenti euangelio. Argumenta etiā fuerunt ſufficientia ad oſtendendā verā reſurrectionem et etiā glorioſam. Qꝫ autē fuerit vā reſurrectio oſtendit. Uno modo ex ꝑte corporis. Circa quod tria oſtendit. Primo q̄dem ꝙ eſſet corpus verū et ſolidū. non corpus fantaſticū vel rarū. ſicut eſt aer. et hoc oſtendit ꝑ hoc ꝙ corpus ſuū palpabile prebuit Unde ipſe dicit Luce vltimo. Palpate ꝛ videte quia ſpiritus carnē ꝛ oſſa nō habet. Secūdo oſtendit ꝙ eſſꝫ corpus humanum. oſtendendo eis verā effigiem quam oculis intuerētur. Tertio oſtendit eis ꝙ eſſet idem numero corpuſ quod prius habuerat. oſtendendo eis vulnerum cicatrices. Unde Luce vltimo legit̄ ꝙ dixit eis. Uidete manus meas ꝛ pedes meos quia ego ipſe ſum. Alio modo oſtendit eis veritatem ſue reſurrectionis ex ꝑte anime iterato corpori vnite. Et hoc oſtendit per opera triplicis vite. Primo quidē per opus vite nutritiue. in hoc ꝙ cum diſcipulis manducauit ꝛ bibit. vt legit̄ Luce vltimo. in euāgelio pꝛſenti. Secundo ꝑ opera vite ſenſitiue. in hꝫ ꝙ cum diſcipulis ad interrogata reſpondebat. ꝛ pñtes ſalutabat. oſtendebat ſe ꝛ videre ꝛ audire Tertio ꝑ opera vite intellectiue in eo ꝙ cum eo loquebātur. et de ſcripturiſ diſſerebant. Et ne quid deeſſet ad perfectionem manifeſtationis oſtendit etiā ſe habere diuinam naturā ꝑ miraculū quod fecit in piſcibus capiendis. et vlterius ꝑ hoc ꝙ ipſis videntibuſ aſcendit in celum. quia vt dicitur Joħis. iij. Nemo aſcendit in celum niſi qui deſcendit de celo filius hominis q̄ eſt in celo. Gloriam etiā ſue reſurrectionis oſtendit diſcipulis. per hoc ꝙ ad eos clauſis ianuis intrauit. Similiter etiam ad pꝛpꝛietatem glorie ꝑtinebat ꝙ ſubito ab oculis diſcipulorum euanuit. vt dicit̄ in euangelio preſenti. quia per hoc oſtendebatur. ꝙ in poteſtate eius erat videri ꝛ non videri. quod pertinet ad conditionē corꝑis glorioſi. vt dictum eſt ¶ Ad rationes in oppoſitum. ¶ Ad primā reſpondet̄ dupliciter. Primo. ꝙ licet ſingula argumentorū non ſufficerent ad manifeſtandaꝫ chꝛiſti reſurrectionem. omnia tamen ſimul accepta pꝛfecte chꝛiſti reſurrectioneꝫ manifeſtauerūt maxime propter ſcripture teſtimonium et angelorum dicta. et ipſius chꝛiſti aſſertioꝫ. miraculis confirmatā. Secūdo reſpondetur ꝙ non eſt ſimile de apparitione et manducatione angelorum ꝛ chꝛiſti. Nam āgeli apparentes non aſſerebant ſe homines eē ſicut aſſeruit chꝛiſtꝰ ſe verum homineꝫ eſſe Preterea aliter Chꝛiſtus māducauit ꝛ aliter angeli. Nam quia corpora ab angelis aſſumpta non erant corpora viua vel animata. nō erat vera comeſtio. licet eēt ibi vera ꝯtritio ꝛ traiectio ad interiorē ꝑtem corporis aſſumpti. vnde ꝛ angelꝰ dic̄ Tob. xij. Cum eſſem vobiſcū videbar quidē māducare ꝛ bibere vobiſcū. ſed ego cibo inuiſibili vtoꝛ. ſed quia corpus chꝛiſti fuit vere animatum. vera fuit eius comeſtio. ſed tamē

facta eſt ad probandum veritatem nature
que manet in ſtatu glorie quantū ad om-
nes potentias et membra. licet non mane-
ant vſus omniū potentiarū et membrorū.
quia non ineſt neceſſitas. et ideo dicit Be-
da. ꝙ chriſtus manducauit poteſtate. non
egeſtate. ¶ Ad ſecūdā rñdet᷑. negando ꝯſe
quētiam. Et ratio eſt. qꝛ argumenta que
inducebat chriſtus. quedā inducebat ad
probandam veritatem nature humane. q-
dam ad probandum gloriā reſurrectiōis.
Conditio autē nature humane ſḃm ꝙ in ſe
conſideratur quantū ſcilicet ad ſtatum p̄-
ſentem contrariat᷑ conditioni glorie. ſḃm il
lud. j. Corinth. xv. Seminatur in infirmita
te. et reſurget in virtute. Et ideo ea que idu
cuntur ad oſtendendū conditōnem glorie
videntur habere contrarietatē ad naturā
non ſimpliciter ſed ſḃm ſtatum preſentem ⁊
econuerſo. Unde Gregorius dicit in ome
lia. ꝙ duo mira et ſupra humanam ratiōē
ſibi valde contraria dominus oſtendit. cū
poſt reſurrectionem corpus ſuum etiā in
corruptibile ⁊ tamen palpabile demōſtra
uit. ¶ Ad tertiā reſpondetur. negando aſ
ſumptum. Nam licet illud de magdalena
intelligatur in miſterio factum. quia car-
naliter adhuc in eum credebat. quamq̄ ſi-
cut hominem flebat. tamen alibi magdale
na legitur chriſtum tetigiſſe. quādo ſimul
cū alijs mlierib9 acceſſit ⁊ tenuit pedes eiꝰ
¶ Ad quartā rñdetur negādo ꝯſequētiā.
Et ratio eſt. quia ſicut Auguſtinus dicit
ad Oroſium. Clarificata carne deus reſur
rexit. ſed noluit in ea clarificatōne diſcipul᷑
apparere. quia non poſſent oculis talē cla
ritatem perſpicere. ſi enim anteq̄ moreret᷑
pro nobis et reſurgeret. quando tranſfigu
ratus eſt in monte. diſcipuli ſui eum non
videre potuerunt. quanto magis clarifica
ta carne domini eum videre n̄ poſſent.

Die martis eſt euan

gelium. In illo tp̄e. Stetit ieſus ⁊c. Luc. vlt.
Circa quod pñt diſputari ſequētes queſti
ones. ¶ Prima. Utrum conueniens fuit
chriſtū reſurgere cum cicatricibus. ¶ Se
cunda. Utrum conuenienter Chriſtꝰ pal
pabilem diſcipulis ſe exhibuit. ¶ Tertia.
Utrum Chriſtus poſt reſurrectionem ve
re comedit incorporando ſibi cibū

Ad primam q̄ſtio
nem ſic ꝓcedit᷑. Et videt᷑ ꝙ non fu
erit conueniens chriſtum reſurge
re cum cicatricibus. ¶ Primo ſic. Dicit᷑
enim. j. Corinth. xv. Q̄ mortui reſurgēt in
corrupti. ſed cicatrices ⁊ vulnera videntur
ad aliquam corruptionē et defectum perti
nere. non ergo fuit conueniens vt chriſtus
qui reſurrectionis actor eſt cū cicatricibꝰ
reſurgeret. ¶ Secundo ſic. Corpus chriſti
integrum reſurrexit. ſed aperture vulnerū
contrariātur integritati corporis. quia per
eas diſcontinuat᷑ corpus. ergo inconueni
ens fuit cū illis reſurgere. ¶ Tertio ſic. Sta
tus reſurgentiū eſt ſtatꝰ immutabilitatis
ergo chriſtꝰ i ſeipſo nō debuit demōſtrare
niſi qđ ſp̄ futuꝝ in eo erat. ſ; cicatrices nō ſp̄
in eo manere debebāt. qꝛ dicit Damaſ. Q̄
tantū ſḃm diſpēſationē fuerūt in eo. ergo n̄
fuit ꝯueniēs vt chriſtꝰ cum illis reſurgeret
¶ In oppoſitū eſt euangeliū pñs. ¶ Re
ſpōdeo dicendū ſub iſta ꝯclīone. Cōueniēſ
fuit vt chriſtꝰ cū cicatricibꝰ reſurgerē. Pro
batur ꝯcluſio. Decē victorē inſignia ſue vi
ctorie habere et oſtendere. ſed ſicut dic̄ au
guſtinꝰ libro de ciuitate dei. Cicatrices vul
nerum chriſti fuerunt victorie ſue indicia.
ergo decuit vt eas haberet ⁊ oñderet. Uñ
dicit Beda ſuper Lucam. Non ex impotē
tia curandi cicatrices chriſtus ſeruauit. ſ;
vt in perpetuū victorie ſue circumferat tri
umphum. ¶ Secundo fuit conueniēs ad
confirmandū corda diſcipulorū circa fidē
ſue reſurrectionis. inſtruendo eos ꝙ idem
ſit qui paſſus eſt ⁊ qui reſurrexit. Tertio vt
patri pro nobis ſupplicans quale genꝰ tor
menti pro homine pertulit. ſemꝑ oſtendat
Quarto vt ſua morte redemptis q̄ miſeri
corditer ſint adiuti propoſitis eiuſdē mor
tis indicijs inſinuaret. Quinto vt q̄ iuſte
damnentur impij in iudicio inſinuet oſtē
ſis cicatricibus quas pro illis accepit.

¶ Ad rōes in oppoſitū ¶ Ad primam rñdetur. ꝙ cicatrices ille q̄ in corpe chriſti permanſerūt. ⁊ q̄ in alijs martyrib⁹. vt dic̄ Auguſtin⁹. ij. de ciui. dei. nō ptinēt ad corruptionē vel defectū aliquē. ſed ad maiorem cumulū glorie inq̄ntū ſunt q̄dam ỽtutis inſignia. ⁊ in illis locis vulnerꝝ quidā ſpūal' decor apparebit ¶ Ad ſecundam rñdet̄. ꝙ illa aptura vulnerꝝ q̄zuis ſit cū quadā ſolutiōe ꝯtinuitatis. totū tñ hoc recōpenſat̄ p maiorem decorē glīe. vt corp⁹ nō ſit minus integrū. ſ3 magis pfectū ¶ Ad tertiā rñdet̄ negādo minorē. Dicim⁹ eni ꝙ cicatrices ſp mãſure ſunt i corpe. ꝙ aūt dr̄ ꝙ ſint diſpenſatiue aſſumpte. h̄ nō eſt. q̄a ad tps aſſumpte ſunt. ſed quia nō erat de neceſſitate nature. ꝙ in chriſto remanerent ſicut accidit in nobis. ſed propter aliquem finem ſic dictum eſt

Ad ſecundam queſtionem

ſic pcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō fuit ꝯueniēs ꝙ chriſt⁹ ſe palpandū diſcipuliſ exhibuerit ¶ Primo ſic. Palpabile eī incorruptibili eſt ꝯtrariū. vt dicit Greg̃. ſ3 ꝯtraria nō pñt eē in eodē. cū ergo corp⁹ chriſti eēt incorruptibile. videt̄ ꝙ nō debuit ſeipm palpabilē exhibere ¶ Scd̃o ſic. Differētie tangibilis ſunt calidū ⁊ frigidū ⁊ hmōi ꝯtraria. ſed in corpib⁹ glorificatis nō erūt hmōi q̄litates ꝯtrarie vt videt̄. ergo corp⁹ chriſti palpari nō potuit ¶ Tertio ſic. Hoc ſolū eſt palpabile q̊d reſiſtit tactui ⁊ cui tact⁹ reſiſtit. vñ aer q̄zuis ſit tāgibilis. nō tñ eſt palpabilis ſed corpi chriſti nō reſiſtebat aliud corpus qd ianuis clauſis intrauit. ergo palpari ñ potuit. ¶ Quarto. Spūs boni vel mali pñt accipe corp⁹ ſolidū. ergo p palpationē nō ſufficiēter pbat̄ ỽitas corpiſ ¶ In oppoſitū ē euāgeliū noſtrꝝ. vbi dr̄. Palpate ⁊ videte ꝛc. ¶ Rñdeo dicendū. ꝙ chriſt⁹ ꝯuenienter corp⁹ ſuū palpabile diſcipul' exhibuit Patet iſta ꝯclo. q̄niā ad oñdendā ỽitatē reſurrectiōis ꝯueniēter viſui adiunxit palpationē. vt excluderet̄ viſio p imutationē viſus ab imaginatiōe. ⁊ viſio vmbrarꝝ. ⁊ viſio ſpirituū apparentiū. ¶ Ad rationes in oppoſitū. ¶ Ad primā rñdet̄. ꝙ nō oē corpus tāgibile eſt p naturā corruptibile. Vñ ſm pħos. Celū eſt viſibile ⁊ nō tāgibile. ſed qd̊ eſt p naturā corruptibile pōt eē p glīaꝫ incorruptibile. vñ q̄zuis corruptibile ⁊ icorruptibile ſint cōtraria ſimplr̄. ppī qd̊ dicit Greg̃. Q̄, chriſt⁹ oñdit i ſe duo ꝯtraria. tñ corruptibile p naturā. ⁊ incorruptibile per glīam nō ſunt ꝯtraria. Vñ ſicut corp⁹ glīoſum habet i poteſtate ſua videri ⁊ nō videri. ita habet in poteſtate ſua ꝙ poſſet palpari ⁊ nō palpari. ⁊ vtrūq3 ſine miraculo. ſed palpat̄ p naturā corpis. nō palpabile aūtē inq̄ntū corp⁹ eſt inſtrumentū aīe glorioſe. ¶ Ad tertiā rñdet̄ duplr̄ ¶ Primo ſic. ꝙ inquā palpatio nō ptinet ad ſenſum tact⁹. inquantū eſt diſcretiu⁹ calidi et frigidi. ⁊ hmōi cōtrarioꝝ. ſ3 inq̄ntū eſt diſcretiu⁹ corporū ſolidorū q̄ habēt potētias naturales reſiſtendi ⁊ diuidēdi. ⁊ hec quidē ſoliditas eſt i corporib⁹ glīoſis. etiā ſi nō ſint q̄litates ille cōtrarie ¶ Scd̃o rñdet̄. ꝙ etiam q̄litates ille ſunt i corpe glīoſo q̄ntū ad ſubām ſ3 nō ſūt quātū ad actionē ꝙ vnū agat i alterꝝ. q2 cōtinebunt̄ p formā glīe. ne agāt ſicut ꝯtinentur p formā naturalē ne diſſoluāt ꝯiunctiū. ¶ Ad tertiā rñdet̄ negādo ꝯſequentiam. Et rō eſt. quia q̄zuis corpi glīoſo nullum corp⁹ nō glīoſum poſſet reſiſtere. tñ corp⁹ glorioſum pōt reſiſtere cuilibet alteri corpi ⁊ ſm h̄ pōt palpari ¶ Ad q̄rtā rñdet̄ negādo ꝯſequētiā. Et rō eſt. q̄a q̄zuis ſpūs poſſit corp⁹ ſolidū accipe non tñ pōt aſſumere corp⁹ ſolidū in q̊ appareāt oēs opatiōes vite. ſicut pfecte in corpore chriſti apparebant Preterea q̄a opus artis non poteſt eē ſile operi nature. q̄zuis ſtatim nō pciperet̄ deceptio ſi ſpūs corpus ſolidum aſſumpſiſſꝫ. tamen ex lōga mora qualē chriſt⁹ traxit cū diſcipulis ſuis ñ potuiſſꝫ latere. q̄a iſta q̄ ſiunt p artē demonis ꝓter viā nature nō ſūt diuturna.

¶ Ad tertiam queſtionem

ſic pcedit̄. Et videt̄ ꝙ chriſtus p⁹ reſurrectiōꝫ ỽe comedrit cibū ſibi icorpādo Primo ſic. Dic̄ Aug̃. lib. lxxxiij. q. Si fallit veritas

nō eſt. vñ nulla fictio decet chriſtū q̄ eſt ve-
ritas. eēt aūt fictio ſi non vere cibū incorpa
ret quē ipe comedere videbat̄. vere ergo co
medit incorpando ſibi cibū ¶ Secūdo ſic
Si nō fuit vā comeſtio nō videt̄ argumē-
tum ſufficiēs oſtenſiuū v̄itatis humane na
ture. ergo vā comeſtio fuit incorpādo ſibi
cibum ¶ Tertio. Si nō fuit cib⁹ ſumptus
corpi incorpatus. q̄rit̄ q̄d ſit factum de illo
¶ In oppoſitū arguit̄ ex eo ꝙ Damaſ. dic̄
in tertio libro ꝙ chriſt⁹ ⁊ ſi guſtauit cibum
poſt reſurrectionē. ſed nō lege nature. ſed
diſpoſitiōis modo veritatē credere faciēs
reſurrectiōis. q̄ꝛ hec eadē caro eſt q̄ paſſa ē
⁊ q̄ reſurrexit ¶ Reſpōdeo dicēdum ꝙ ali
quid d̄r eē verū dupliciter. Uno mō veritate
ſignificatiōis. Alio mō v̄itate natural' ſpe-
ciei. Sicut vox eſt vā v̄itate ſignificatōnis.
q̄n ſignificat q̄d eſt Ueritas aūt naturalis
ſpeciei depēdet ex p̄ncipijs ſpeciei. nō autē
ex effectib⁹ vel ex his q̄ quocūq̄ꝫ modo ꝯſe
quunt̄. Uñ vox dicit̄ vā volūtate naturalis
ſpeciei. q̄n format̄ debitis inſtrumētis. ⁊ ex
ore animalis pferi cū quadā imaginatiōe
⁊ etiā ſi a nullo audiat̄ q̄d eſt effectus ſmo-
nis cōſequēs vocē Legit̄ autē in ſcripturis
ſicut in ſupiorib⁹ dictū eſt abſq̄ꝫ neceſſita-
te ⁊ angelos comediſſe. ⁊ chriſtū poſt reſur
rectionē. Et vtraq̄ꝫ comeſtio fuit vā vt au-
guſtin⁹ dicit. xiij. de ciui. dei. Aliter tamē ⁊
aliter. In angelis ei̅ fuit vā v̄itate ſignifica-
tionis. q̄a vt Aug⁹. ibidez dicit. Angeli co-
mederūt. nō q̄ꝛ indigebāt. ſed q̄ꝛ volebāt et
poterāt vt hoīb⁹ q̄dā ſui miniſterij hūani-
tate ꝯgruerēt. In chriſto aūt vā comeſtio
v̄itate natural' ſpeciei fuit. fuit eni̅ exercita
naturalib⁹ inſtrumētis ad hunc actū ordi-
natis. Et etiā fuit vera v̄itate ſignificatiōis
quia ſignificabat veritatē humane nature
in corpe reſurgēte. Qꝫ aūt cibus ꝯuertat̄ i̅
corp⁹. eſt q̄d cōſequēs comeſtionē. vñ eſſet
in nobis ſi cib⁹ nō cōuerteret̄. ſed ſtatim p
vomitū eijceret̄. nihilomin⁹ vā comeſtio q̄
pceſſit. nō aūt ꝯueniebat vt in corp⁹ chriſti
cib⁹ ꝯuerteret̄ q̄d iā erat extra ſtatū genera
tionis ⁊ corruptōis. Et ſic patet reſponſio
ad primā rōem in oppoſitū. ¶ Ad ſecūdā

rñdet̄. negādo ꝯſequētiam. Pro quo nota
iuxta albertū ſup Lucā. ꝙ ſicut dicit Amb.
Duplex eſt manducatio. ⁊ vtraq̄ꝫ veritatis
nature demōſtratiua. Una quidē indigen
tie que cibū ſumptū ſibi incorpat ⁊ ex eo ac
cipit confortationē ⁊ hec eſt animal' corpis
¶ Alia autē eſt pure poteſtatis ⁊ nullius
infirmitatis demonſtratiua. et hec cibum
ſumit. ſed digerendo euꝫ ſibi non incorpo-
rat ſed poteſtate nature cōſumit. et in p̄ſti-
nam conuertit materiā. ſicut radius cōſu-
mit aquam. et hac poteſtate chriſt⁹ mādu
cauit poſt reſurrectioneꝫ. hec aūt poteſtas
non eſt niſi vere carnis corporee. et non in
fantaſijs necromanticorū. Unde ab iſta
ſicut a firmiſſimo ſue reſurrectionis argu
mento pceſſit chriſt⁹ Ex iſtis patꝫ rñſio ad
tertiā q̄d ſit factū de illo cibo

In octauis paſce eſt

euangeliuꝫ. In illo tpe. Cū ſero eſſet die illo
ꝫ. Joh. xx. Circa quod pñt diſputari ſequē
tes queſtiones ¶ Prima Utrum conue-
niens fuit vt Chriſtus poſt reſurrectioneꝫ
cum diſcipulis continue conuerſaretur.
¶ Secūda Utrum chriſtus intrauit ad
diſcipulos clauſis ianuis ¶ Tertia Utrū
Thomas cicatrices chriſti tetigerit. vl' tan-
tum viderit.

Ad primam q̄ſtio

nem ſic pcedit̄. Et videt̄ fuiſſe con
ueniens ꝙ chriſt⁹ poſt reſurrecti
onem ſuā ꝯtinue cū diſcipulis cōuerſaret̄.
¶ Primo ſic. Ad hoc eni̅ chriſt⁹ p⁹ reſur
rectionē diſcipulis apparuit vt eos de fide
reſurrectiōis certificaret. ⁊ cōſolationeꝫ p-
turbatis afferret. ſm illud Joh. xx. Gauiſi
ſunt diſcipuli viſo domino. ſed magis fuiſ-
ſent certificati ⁊ cōſolati ſi eis continue ſu-
am p̄ñtiam exhibuiſſet. ergo videt̄ fuiſſe cō
ueniens vt cōtinue cum eis cōuerſaretur.
¶ Secundo ſic. Chriſt⁹ reſurgēs a mortu
is non ſtatim aſcendit in celum. ſꝫ poſt. xl.
dies. vt habetur Actuū .j. Illo āt tempore
intermedio in nullo alio loco potuit con-
uenientius eſſe q̄ꝫ vbi diſcipuli eius erant

congregati. ergo videt̃ ꝯueniens q̄ cū eis
cōtinue ꝯuerſatus fuiſſet ¶ Tertio ſic. Ip
ſo die reſurrectionis dñice chriſtꝰ apparuiſ
ſe legit̃ quinquies. vt Aug̃. dicit de ꝯſenſu
euangeliſtarū. Primo q̄dem mulieribꝰ ad
monumentū. Secūdo eiſdē regrediētibuſ
a monumento in itinere. Tertio Petro.
Quarto duobꝰ euntibꝰ in caſtellū. Quin
to pluribꝰ in hierl'm vbi nō erat Thomas
ergo videt̃ q̄ etiā alijs diebꝰ an̄ aſcenſionē
debuerit pluries alijs apparere ¶ In oppo
ſitū ē euāgeliū p̄ns. vbi d̄r Poſt dies octo
apparuit diſcipulis nō ergo ꝯtinue ꝯuerſa-
batur cū eis ¶ Rn̄deo dicendum ſub iſta
ꝯclione. q̄ ꝯueniēs fuit vt chriſtꝰ ꝯuerſare
tur poſt reſurrectionē nō ꝯtinue cum diſci
pulis ſuis. Que ꝯclio declarat̃ ſic. Circa re
ſurrectōnē chriſti duo erāt declarāda diſci
pulis ſcʒ ip̄a v̄itas reſurrectionis et gloria
reſurgētis. Ad veritatē aūt reſurrectionis
manifeſtandā ſufficit q̄ pluries eis appa ru
it. ⁊ cū eis familiariter locutꝰ eſt. ⁊ comedit
⁊ bibit. ⁊ ſe eis palpandū p̄buit. Ad gloriā
aūt reſurrectiōis ſue manifeſtandā noluit
cōtinue conuerſari cū eis ſicut p̄us fecerat
ne videret̃ ad talē vitā reſurrexiſſe qualem
prius habuerat. Unde Luce vlt̃. dicit eis.
Hec ſunt v̄ba que locutus ſum apud vos
cū adhuc eſſem vobiſcū. Tūc quidē q̄n do
erat cū eis. fuerat nō ſolū corpali p̄ntia. ſed
etiā p ſimilitudinē mortalitatis. Unde Be
da ſupradicta v̄ba exponēs dicit. Cum ad-
huc vobiſcū eſſem in carne mortali in qua
eſtis ⁊ vos. tūc q̄dē in eadē carne reſuſcita-
tus erat. ſed cū illis in eadē mortalitate nō
erat ¶ Ad ratiōes in oppoſitum ¶ Ad pri
mā rn̄det̃. negādo ꝯſequētiā. Et ratō eſt. q2
frequēs apparitio chriſti ſufficiebat ad cer-
tificandū diſcipulos de v̄itate reſurrectōiſ
cōuerſatio aūt cōtinua eos potuiſſet indu
cere in errorē. ſi ad ſilēm vitaʒ eū reſurrexiſ
ſe crederēt quā p̄us habuerat. cōſolationē
aūt de ꝯtinua ſui p̄ntia eis in alia vita pmi
ſit. ſꝫm illō Ioh̄. xvi. Iterū videbo vos ⁊ gau
debit cor veſtrū. ⁊ gaudiū veſtrū nemo tol-
let a vobis ¶ Ad ſecundā rn̄detur negan-
do ꝯſequentiā. Et rō eſt. q̄a chriſtꝰ nō ideo
cōtinue ꝯuerſatꝰ eſt cū diſcipul'. q̄a reputa-
ret ſe alibi ꝯueniētiꝰ n̄ eē. ſʒ q̄a h̄ diſcipul' in
ſtruēdis ꝯueniētiꝰ iudicabat ſi nō cōtinue
ꝯuerſaret̃ cū eis. rōe p̄dicta. Incognitū eſt
aūt q̄bꝰ in locis intermedio t̄pe corpaliter
eēt. cū h̄ ſcriptura nō tradat niſi q̄ in omni
loco ſit dn̄atio eius ¶ Ad tertiā rn̄det̃ ne
gādo conſequentiā. Et rō eſt. q̄a iō prima
die frequētius apparuit. q2 p plura indicia
erāt admonēdi. vt a p̄ncipio fidē reſurrecti
onis reciperēt. poſtq̄ʒ aūt eā receperāt. nō
oportebat eos iā certificatos tā frequētibꝰ
apparitionibꝰ inſtrui. Un̄ in euāgelio non
legitur q̄ poſt p̄mā diē eis apparuit niſi q̄n
quies. Ut eni dicit Augꝰ. de ꝯſenſu euāge
liſtarū. Poſt q̄nqʒ p̄mas apparitōes ſexto
apparuit vbi vidit eū Thomas. Septimo
ad mare tyberiadis in captiōe piſciū. Oc
tauo in monte galilee. Nono. recūbētibuſ
quia iā nō erāt in terra cū eo conuiuaturi.
Et decimo in ip̄o die aſcenſiōis nō iam in
terra ſed eleuatū in nube cū in celū aſcēde-
ret. Sʒ nō oīa iſta ſcripta ſunt ſic̄ Iohānes
fatet̃. Crebra eni erat eiꝰ cuʒ illis ꝯuerſatio
p̄uſq̄ʒ aſcēdiſſet in celū. ⁊ h̄ ad ꝯſolationem
eorū. Un̄ etiā. j. Cor. xv. d̄r. q̄ viſus eſt plus
q̄ʒ q̄ngētis fratribꝰ ſil'. Deinde viſus eſt ia-
cobo. De q̄bꝰ apparitiōibꝰ ī euāgelio non
habet̃ mentio

Ad ſecundam queſti

onem ſic p̄cedit̃. Et videt̃ q̄ chriſtꝰ nō itra
uit ianuis clauſis ad diſcip'los. Et p̄mo ſic
Duo corpa nō p̄nt eē ſimul in eodem loco
ergo chriſtꝰ n̄ intrauit ianuis clauſis. ꝯſe-
quētia eſt bona. q2 ſi itraſſet corpꝰ chriſti fu
iſſet ſil' ī eodē loco cū corpe portarū. aſſūptū
probatur ſic. Locus proportionabiliter re-
ſpondet locato. ſed non poteſt etiam per
miraculum fieri q̄ idem corpus ſit ſimul i
diuerſis locis niſi per aliquam conuerſio-
nem. ſicut accidit in ſacramento altaris.
ergo nullo modo poteſt etiam per mi-
racum fieri. q̄ duo corpora ſint in eodem
loco. ¶ Secundo ſic. Si duo corpa eēnt
in eodē loco. ſumant̃ duo pūcta ī duabꝰ ex
tremitatibꝰ loci. g° int̃ iſta duo pūcta erāt

due linee recte duoꝝ corpoꝝ in eodez loco
exiſtentiū. qḋ eſt impoſſibile. ergo impoſſi
bile eſt duo corpa eſſe in eodē loco. ¶ Ter
tio ſic. Cōtra cōmunes animi cōceptiones
nō poteſt etiā miraculoſe aliqḋ fieri. vt ſcȝ
ps non ſit minor toto. q̄a cōtraria ꝯmūib⁹
ꝯceptiōib⁹ directe ꝯdictionē ĩcludūt. Simili
ter nec ꝯ̄ ꝯcluſiōes geometrie que a cōmu
nibus ꝯceptionib⁹ infallibiliter deducunt̃
ſicut ꝙ triangulus habeat tres angulos eq̃
les duob⁹ rectis. Similiter nec aliquid po
teſt fieri in linea cōtra diffinitionem linee.
quia ſeꝑare diffinitōnē a diffinito eſt pone
re duo ꝯdictoria ſimul. ſed duo corpa eē in
eodē loco eſt ꝯtra concluſiones geometrie
et contra diffinitionē linee. ergo nō poteſt
etiam ꝑ miraculū fieri. ꝙ duo corpa ſint in
eodem loco. probatio medie. concluſio eſt
geometrie ꝙ duo circuli non ſe tangunt ni
ſi in puncto. ſi autē duo corpa circularia eſ
ſent in eodem loco. duo circuli deſignati ĩ
eis ſe tangerēt ſcḋm totū. Similiter etiaȝ eſt
contra diffinitionē linee ꝙ inter duo pūcta
ſit plus q̄ȝ vna linea recta. qḋ contingeret
ſi duo corpa eſſent in eodem loco. quia īfra
duo puncta ſignata in diuerſis ſuꝑficieb⁹
loci eſſent due linee recte duorum corporū
locatorū. ¶ In oppoſitū eſt euangeliuȝ p̄
ſens vbi dicitur. Cum fores eſſent clauſe ⁊c̄.
¶ Reſpōdeo dicēdum ſub certis concluſi
onibus. Prima eſt ꝙ chriſt⁹ poſt reſurre
ctionem ianuis clauſis virtute diuina ītra
uit ad diſcipulos. Patȝ iſta concluſio. Di
cit enim Gregori⁹ in omelia p̄ntis euāge
lij. Illud corp⁹ domini intrauit ad diſcipu
los ianuis clauſis. qḋ ad humanos oc̄los
per natiuitatē ſuam clauſo exiuit vtero vir
ginis. Secūda ꝯclo. Duo corpora poſſūt
diuina virtute eē in eodem loco. Patȝ iſta
concluſio ex concluſione p̄cedenti. Tūȝ ex
illo ꝙ chriſt⁹ ad diſcipulos intrauit clauſis
ianuis. Tum ex illo ꝙ beata virgo filiuȝ ſu
um miraculoſe peperit. ſed in illo ꝑtu opor
tuit duo corpora eſſe ſimul in eodem loco.
quia corpus pueri exiēs clauſtra pudoris
nō fregit. ergo miraculoſe pōt fieri ꝙ duo
corpora ſint in eodem loco. Secundo patȝ

ſic. Duo corpa ꝓhibent̃ eſſe in eodē loco ex
dimenſionibus quia materia corporal' ſcḋm
dimenſiones diuidit̃. dimenſiones autē di
uidunt̃ ſcḋm ſitum. deus autē qui eſt omniū
cauſa p̄ma poteſt cōſeruare effectus in eſſe
ſine cauſis proximis. Unde ſicut cōſeruat
in ſacramento altaris accidentia ſine ſubie
cto. ita poteſt cōſeruare diſtinctionē mate
rie corporalis ⁊ dimenſionū in ea abſq̄ȝ di
uerſitate ſitus. Poteſt ergo fieri virtute di
uina ⁊ nō aliās ꝙ corpi remaneat eē dimen
ſionatuȝ ab alio corpe. q̄uis eius materia
nō ſit diſtincta in ſitu ab alterius corporis
materia. ⁊ ſic miraculoſe poteſt fieri ꝙ duo
corpa ſint ĩ eodē loco ¶ Ad rationes ĩ op
poſitū ¶ Ad primā rn̄det̃. negando conſe
quentiaȝ. Et ratio eſt. q̄a ꝙ vnū corp⁹ ſit in
duobus locis implicat ꝯtradictionē. q̄r de
rōne loci eſt ꝙ ſit locati termin⁹. terminus
aūt eſt extra qḋ nihil eſt rei. vn̄ nihil locati
poteſt eē in loco exteriori. qḋ ſi ponatur eſſe
in duob⁹ locis. ſequit̃ ꝙ ſit extra ſuū locum
⁊ ſic ſequit̃ ꝙ ſit locatū ⁊ nō locatū. hoc aūt
nō contingit ſi duo corpa ſint in eodē loco
vt dictū ē ⁊. itaꝙ̄ eſt ſimile de vno ⁊ de alio
¶ Ad ſecūdā rōem rn̄det̃. negādo mino
rem. Dicim⁹ enī ꝙ duas lineas rectas ma
thematicas eē infra duo puncta eſt impoſ
ſibile. q̄a in eis nulla alia rō diſtinctiōis p̄t
intelligi niſi ex ſitu. ſed duas lineas natura
les eē inter duo puncta eſt impoſſibile qui
dem ꝑ naturaȝ. ſed poſſibile per miraculuȝ
quia remanet alia ratio diſtinctionis in li
neis duabus ex diuerſitate corporuȝ ſubie
ctorum. que ꝯſeruat̃ virtute diuina etiam
remota diuerſitate ſitus ¶ Ad tertiā reſpō
detur. ꝙ poſito ꝙ duo corpora ſint in eodē
loco per miraculum. nō ſequit̃ aliquid cō
tra cōmunes animi conceptiones. nec con
tra concluſiones geometrie. ¶ Pro quo
notandum ꝙ quantitas dimenſiua in hoc
differt ab omnibus alijs accidētibus ꝙ ha
bet ſpecialem rationeȝ indiuiduationis ⁊
dimenſionis. ſcilicet ex ſitu partium. preter
rationem indiuiduationis ⁊ dimenſionis
que eſt ſibi et alijs accidētib⁹ cōmunis. ſcȝ
ex materia ſ͛biecta. Si igit̃ vna linea poteſt

intelligi diuerſa ab alia. vel q̄a eſt ī alio ſub
iecto. que ꝯſideratio nō eſt niſi de linea na
turali. vel q̄a differt in ſitu ab alia. que con-
ſideratio eſt etiā de linea mathematica q̄ i-
telligit̄ ꝑter materiā. Si ergo remoueatur
materia nō poteſt eſſe diſtinctio linearū ni
ſi ſm ſitū diuerſum. Et ſimili modo nec pū
ctorū. nec ſuꝑficierꝝ. nec quarū cū qꝫ dimēſi-
onū. ⁊ ſic geometria nō pōt ponere ꝙ vna
linea addat̄ alteri. tanq̄ꝫ diſtincte ab ea. niſi
ſit diuerſa in ſitu ab ea. ſed ſuppoſita diſtin-
ctione ſubiecti ſine diſtinctione ſitus diui-
no miraculo vt dictū eſt. intelligent̄ diuer-
ſe linee que nō differunt ſitu ꝑpter diuerſi
tatem ſubiecti. Dicimus ergo ꝙ duo circu
li deſignati in duob⁹ corꝑibus ſphericis ex
iſtentibus in eodē loco ꝙ ſunt duo. nō ꝑpt̄
diuerſitatē ſitus. alias nō poſſent ſe tange
re ſm totū. ſꝫ ſunt duo ex diuerſitate ſubie
ctorꝝ. ⁊ ꝑpter hoc ſe totalit̄ tangēdo adhuc
manent duo. Sic̄ ⁊ circul⁹ in corꝑe locato
ſpherico ſignatus tāgit ſm totū aliū circu
lum ſignatū in corꝑe locante. de linea iam
dictum eſt.

¶Ad tertiam queſtio

onem ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ cicatrices chri
ſti Thomas nō tetigerit. ¶Primo ſic. ex
ꝑn̄ti euangelio. vbi dicit̄. Quia vidiſti me
Thoma credidiſti. g⁹ videt̄ ꝙ viderit tātū
⁊ nō tetigerit. Patet ꝯſequētia. q̄a cū exhi
buerit tactū ⁊ viſum. debuit dicere. q̄a vidi
ſti me ⁊ tetigiſti. ¶Secundo ſic. Dic̄ Hie
ronym⁹ ad Marcellū. Nō meret̄ tāgere
chriſtū q̄ eius reſurrectionē nō credit. ꝑpt̄
qđ dictū eſt magdalene. Noli me tangere
Joh. xx. ſꝫ Thomas reſurrectionē non cre
didit. ergo cicatrices chriſti palpare nō de
buit ¶Tertio nō videt̄ conueniens dictum
ꝙ dictū eſt ei. Quia vidiſti me Thoma cre
didiſti. cū fides ſit inuiſibiliū. ſm illu Heb.
xi. Fides eſt argumentū non apparentium
¶In oppoſitū videt̄ eē euangeliū. ¶Rn̄
deo dicendū. ꝙ q̄dā dicūt. ꝙ q̄uis dn̄s ma
nus ⁊ latus exhibuerit ad tangendū. tamē
Thomas ꝑpter reuerentiā. tāgere nō fuit
auſus. Hoc aūt videt̄ dubitādo dicere au
guſtinus vt dicit Albert⁹ ſuꝑ Johēm. Sꝫ
alij meli⁹ dicūt. ſ. Albert⁹. Alexāder. et ſan
ctus Thomas. ꝙ Thomas ⁊ vidit ⁊ tetigit
ſꝫ ad ſuā fidē ſufficiebat ei videre. q̄ꝫ cito eni
vidit credidit. Vnđ de ipō dicit̄. Quia vidi
ſti me credidiſti. q̄a in viſu fuit ꝑmū ⁊ ſuffi
ciens motiuū ad credendū. Quia aūt nos
poſſemus de eo dubitare ꝙ crediderit i vi
ſu tantū. ideo tetigit vt nos crederemus. er
go vidit ſolum cicatrices ſibi. nobis autē
nō ſolum vidit ſed etiā tetigit. vt omnem a
nobis excluderet dubitationē. quia teſtis
erat futur⁹ reſurrectionis. Vnde leo papa
Sufficit ad fidem ꝓpriam vidiſſe qđ vide
bat. ſed oꝑatus eſt vt tangeret qđ videbat.
¶Ad rationes in oppoſitū. ¶Ad primā
rn̄det̄. negādo ꝯſequētiā. Et ratio eſt. quia
licet ad ꝓpriam fidem ſufficit vidiſſe. nihilo
minus propter nos etiā tetigit vt plenius
reſurrectionis teſtimoniū afferret. ¶Ad
ſecundā rn̄detur. ꝙ thomas prius credidit
q̄ꝫ tetigit. vt dictū eſt. ⁊ ideo ratio nō ꝓcedit
¶Ad tertiā rn̄det̄. primo ſic ꝙ aliud vidit
⁊ aliud credidit. vidit hominē ⁊ cicatrices.
⁊ ex hoc credidit deitatē reſurgentis. Vel
dicendū ſm Albertū ſuꝑ Johannē ꝙ in ip
ſo credere ſunt duo. Dicit enī Gregorius.
Qꝫ credere eſt cogitare cum aſſenſu. ⁊ ideo
ex parte aſſenſus in quo perfectio fidei eſt.
credere ſimpliciter donum dei eſt. nec con
ſurgit ex viſu nec ex auditu. ſed ſimpliciter
eſt lumen collocans in credentibus ꝑmaꝫ
veritatem. et ipōs in veritate vt aſſentiant
ei propter ſe ⁊ ſuper omnia. vt dicit Diony
ſius. Et ex illa parte fides eſt immobile cre
dentium. et veritatis fundamentū. Ex par
te autem illius qua credere eſt de articulo
cogitare. nihil prohibet quin ipā cogitatio
ex viſu vel auditu accipiat generationem.
Et ſic dicitur ad Roma. x. Fides ex auditu
eſt. Et ſic dicitur hic. quia vidiſti me credi-
diſti. non accipit videre prout eſt actus vi-
ſus inquantum eſt ſenſus particularis ſu
per propriū obiectum. nec accipit in quātū
eſt in ipō ſenſus cōmunis ſuper figurā vel
ad obiectū ſenſ⁹ communis. ſꝫ pon⁹ ꝓut
eſt viſus act⁹ rōis ſe ſuꝑ ſenſum reflectētis

ſicut cōmuniter ⁊ vſualiter dicit̃ Video eē
deū q̇ intrat clauſis oſtijs. ⁊ tal'ē mortis et
vite triūphator Et ſic ſumit̃ Joh̄. iiij. vbi dr̄
Dn̄e video ꝙ ꝓpheta es tu. Mouet autē
Albertꝰ magnꝰ hic q̃re deꝰ ꝑmiſit vt Tho
mas abſens dubitaret Ad h̄ rn̄dens dicit
ꝙ Thomas vt dic̃ Criſo. tardior alijs fuit
ad credēdū ea q̄ erāt de potētia chriſti diui
nitatis. ⁊ iō oportuit fortiorib⁹ exꝑimentis
reduci. ꝑmiſit āt de⁹ eū dubitare vt vt⁹ re-
ſurrectionis Thome ꝓbata alijs indubita
ta efficeret̃. Vñ Gre. Min⁹ mihi Maria
magdalena q̄ cito credidit cōtulit q̃ꝫ Tho-
mas qui diu dubitauit.

In dominica prima

poſt octauas paſce eſt euāgeliū. In illo tp̄e
dixit. Jheſus diſcipulis ſuis. Ego ſū paſtor
bon⁹ Joh̄. x. Circa q̄d ꝑn̄t diſputari ſeq̄ntes
q̄ones. ¶ Prima. Utrū bon⁹ paſtor xp̄s
poſuit aiaꝫ ſuā in p̄ciū redēptōis ꝓ ouibus
ſuis. ¶ Scd̄a Utrū bon⁹ paſtor teneat̃ po
nere aiaꝫ ꝓ ouib⁹ ſuis ¶ Tertia. Utrū lici
tū ſit paſtori ꝑſecutōnis tp̄e gregē ſuum re
linquere.

AD primam que-
ſtōꝫ ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ bon⁹ pa
ſtor xp̄s nō poſuit aiaꝫ i p̄ciū redē
ptionis ꝓ ouib⁹ ſuis. ¶ Primo ſic. Nihil
corꝑale ē equale rei ſp̄uali. ſꝫ vita xp̄i quaꝫ
criſt⁹ ꝑ paſſiōeꝫ dedit fuit vita corꝑal' ergo
nō fuit ſufficiēs p̄ciū ad recōpēſandū ſalu-
tē oīuꝫ ouiū chriſti. ¶ Scd̄o ſic. null⁹ emit l'
redimit q̄d ſuū eē nō deſijt. ſꝫ hoīes nunq̃ꝫ
deſierunt eſſe filij dei. ſcd̄m illō p̄s. Dn̄i ē ter
ra et pleītudo ei⁹. orb̄ terrarū ⁊ vniuerſi qui
habitāt i eo. ergo nō dedit aiaꝫ ꝓ redēptiōe
hoīuꝫ. ¶ Tertio ſic. Dicit Aug⁹. iij. d̄ trini.
Diabol⁹ a criſto iuſticia ſupand⁹ fuit. ſed
h̄ exigit iuſticia vt ille q̄ inuaſit doloſe rem
alienā debeat p̄uari. q2 fraus ⁊ dol⁹ nemini
patrocinari debēt. vt etiā iura humana di
cūt. cū ergo diabol⁹ lup⁹ rapax oues chri-
ſti doloſe deceperat ⁊ ſibi ſubiugauerat. vi-
detur ꝙ chriſtus bon⁹ paſtor nō debuit ꝑ
viā redēptōis. oues ſuas ab ei⁹ poteſtate
eripe. ¶ Quarto ſic. Quicūq̃ꝫ emit vel re
dimit aliq̄d p̄cio. p̄ciū ſoluit ei qui poſſide
bat. ſꝫ chriſt⁹ n̄ dedit aiaꝫ ſuā q̄ dr̄ eſſe p̄ciū
redēptōis noſtre diabolo q̄ nos captiuos
tenebat. ergo chriſt⁹ nō dedit aiaꝫ ſuā in p̄-
ciū redēptōis ouiū ſuarū. ¶ In oppoſituꝫ
eſt euangeliū p̄ns. ¶ Rn̄deo dicēdū ſcd̄m tri
b⁹ ꝯcluſionib⁹. Prima ē ꝙ chriſt⁹ fuit ve-
r⁹ paſtor omniū fideliū. Patꝫ ꝯcl'o Nam
paſtor ē. q̄ gregē ſuū gubnat ⁊ paſcit. ſic āt
facit xp̄s. naꝫ ip̄e regit ſuos fideles. et cibo
ſpirituali multiplici et etiā ſacramētali ſcꝫ
corꝑe ⁊ ſāguine ſuo fideles ſuos paſcit ⁊ re
ficit. ſcd̄m illō p̄s. Dn̄s regit me et nihil mihi
deerit. in loco paſcue ibi me collocauit. Et
Yſa. xl. Sicut paſtor gregē ſuum paſcit. in
brachio ſuo ꝯgregabit agnos. et ī ſinu ſuo
leuabit. fet⁹ ip̄e portabit. Et. i. Pet. iiij. ſcri
bit̃. Eratis aliq̄n ſicut oues errātes. ſꝫ ꝯuer
ſi eſtis nūc ad paſtorē et epiſcopū aiarū ve-
ſtrarū. Scd̄a ꝯcluſio Chriſtus fuit bon⁹
paſtor. Patꝫ ꝯcluſio. q2 ip̄e poſuit animā
ſuā ꝓ ouib⁹ ſuis. et ita ip̄leuit officiū boni
paſtoris. ſicut miles dicit̃ bon⁹ q̄ officiū mi
litis ip̄let. Tertia ꝯcluſio. Criſt⁹ paſtor bo
n⁹ poſuit aiaꝫ ſuā in redēptiōis p̄ciū ꝓ oui
b⁹ ſuis. Jſta ꝯcluſio patꝫ ex illo Math̄. xx
Fili⁹ hōis venit dare aiaꝫ ſuā in redēptōeꝫ
ꝓ mltis Pro cui⁹ ꝯcluſiōis declaratiōe ē
ſciēdū ꝙ ꝑ peccatū p̄mi ꝑentis totū huma
nū gen⁹ alienatū erat a deo. vt dr̄ ad Eph̄.
ij. Nō q̄de a poteſtate dei. ſꝫ a viſiōe faciei
eius. ad quā filij ⁊ domeſtici admittūt̃. Et
ita in poteſtatē diaboli vſurpantis deue-
neram⁹ cui cōſentiendo hō ſe ſubdiderat
q̄ntū in ip̄o erat. q̃ꝫuis d̄ iure nō poſſet. q2
ſuus non erat ſꝫ alterius. ⁊ iō ꝑ paſſionem
ſuā chriſtus duo fecit. liberauit enī nos a
poteſtate hoſtis ip̄ꝫ vincēdo ꝑ ꝯtraria eorū
q̄b⁹ hoīeꝫ vicerat. ſcꝫ humilitatē et obediē-
tiā ⁊ auſteritatē pene q̄ delectatiōi cibi ve-
titi oppoīt̃. et ita ſatiſfaciēdo ꝓ culpa deo
ꝯiunxit nos ⁊ domeſticos dei ⁊ filios fecit
Unde iſta liberatio duas rōes habuit em-
ptōis Inquātū enī a poteſtate eripuit nos
dr̄ nos redemiſſe. ſic̃ rex regnū occupatum
ab aduerſario ꝑ laborē certamis. Inq̄ntū

ꝑo deū nobiſ placauit. dr nos redemiſſe ſic̄ p̄ciū ſoluēs ſue ſatiſfactionis ꝓ nobis. vt a pena ⁊ pctō liberaremur. ⁊ ſic ptꝫ cōcluſio ſcꝫ q paſtor noſter chriſt⁹ animā ſuā dedit in p̄ciū redēptōis ꝓ ouib⁹ ſuis. Alij vero p̄lati paſtores boni nō ponūt aīas ſuas in p̄ciū. ſꝫ vt dicit Albert⁹ i exēplū ⁊ fidei argumētū. et ita ꝓ noīe chriſti aīa ponit. ſm illō Joh. xiij. qd̄ dicebat petr⁹ chriſto. Animā meā ponā ꝓ te. ¶ Ad rōnes in oppoſituꝫ. Ad p̄mā rn̄det q vita corpal' chriſti habebat quēdā infinitū valorē ex diuinitate cōiūcta inquātū nō erat vita puri hoīs ſꝫ dei et hoīs. et iō poterat eē ſufficiēs recōpenſatio vite ſpūalis ouiū ſuaꝝ. et p̄cipue rōne charitatis eximie ex qua offerebat. ¶ Ad ſcdaꝫ rn̄det q hō dr eſſe dei dupliciť. Uno mō inq̄ntū ſubijcit poteſtati ei⁹. ⁊ hoc mō hō nūq̄ꝫ deſijt eſſe dei. Alio modo ꝑ vnionē charitatis ad eū. ſm q dicit Roma. viij. Si q̇s ſpūm dei nō hꝫ. hic nō eſt ei⁹. Et h⁰ mō deſijt eſſe dei ꝑ peccatū. et iō iq̄ntū fuit liberatus a peccato chriſto paſſo ſatiſfaciēte dr ꝑ paſſiōeꝫ chriſti eē redēpt⁹. ¶ Ad tertiā rn̄det negādo ꝯſequētiā. Et rō eſt. quia q̄ꝫuis diabolus iniuſte nos vſurpauerit. et ſua fraude deceptōis ſub ſua ſuitute teneret. nos tn̄ iuſte in eius poteſtate deuenimus ex quo ab eo victi ſum⁹. ⁊ iō oportuit etiā vt ipē vinceret ꝑ ꝯtraria eoꝝ q̇b⁹ vicit nos. nō enī violēter vicit. ſꝫ ad peccatū fraudulenter inducēs. ⁊ iō ꝑ reſpectū ad deum iuſtitia exigebat q hō redimeret. nō aūt ꝑ reſpectū ad diabolū. ¶ Ad Quartā rn̄det negādo cōſequētiā. Et rō ē. q2 redēptio req̇rebatur ad hoīs liberatōeꝫ ꝑ reſpectū ad deū. cui hō ꝓpter peccatū ad penā erat obligat⁹ ſicut ſūmo iudici. nō āt req̇rebatur redēptio ꝑ reſpectū ad diabolū. et iō p̄ciuꝫ nō erat ſoluēdū diabolo ſed deo. et iō chriſtus aīaꝫ ſuā q̄ erat preciū noſtre redēptionis nō dr obtuliſſe diabolo ſꝫ deo. A diabolo aūt ꝑ victoriā ſue paſſiōis nos eripuit

Ad ſecundam queſtionē

ſic ꝓcedit. Et videtur q paſtor non teneatur ponere aīaꝫ ſuā ꝓ ouib⁹ ſuis. Primo ſic. Homo tenetur amare plus ſe q̄ꝫ proximū. ergo videť q nō teneť dare animam ſuā ꝓ ouibus ſuis. ꝯſequētia ptꝫ. q2 magis amabile eſt p̄ferendū ei qd̄ minus tenetur q̇s amare. aſſumptū etiā patet ex illo Mat. xxij. Diliges proximū tuū ſicut teipm. vbi videť q dilectio hoīs ſit exēplar dilectionis primi. ſꝫ exēplar ē poti⁹ exēplato. ergo non teneť ſe plus diligere q̄ꝫ primū. ¶ Secūdo ſic. Quāto quis amat ſalutē alicui⁹. tāto vitat peccatū eius. ſed magis debet vitare peccatū ſuū q̄ꝫ peccatū alteri⁹. ergo paſtor magis debet diligere vitā ſuaꝫ q̄ꝫ ſalutem ouiū ſuaꝝ. ergo ⁊c. ¶ Tertio ſic. Cū dr q paſtor teneatur ponere animā ſuā ꝓ ouibus ſuis. aut intelligitur in tpalib⁹. ſꝫ ſm non. q2 paſtor non teneť pati diſpēdiū vite tpalis ꝓ vita tpali gregis. Aut in ſpūalib⁹. et hoc etiā non. q2 null⁹ teneť pati diſpendiū in ſpūalibus ꝓ bono ſpirituali ouiū ſuaꝝ. ergo ⁊c. ¶ In oppoſitū eſt euāgeliū preſens.

¶ Rn̄deo dicēdū ſub certis ꝯcluſionib⁹. Prima ē. bon⁹ paſtor nō debet aīaꝫ ſuam ponere ꝓ vita ouiū brutoꝝ aīaliū. Patet ꝯcluſio. Res melior nō ē exponēda p̄iculo ꝓ min⁹ bona ſꝫ magis ecōuerſo. ſꝫ vita hoīſ ē melior ſimpliciť q̄ꝫ vita ouiū brutoꝝ aīaliū. ergo licet paſtor brutoꝝ aīaliū debeat aliquē laborē pro ſalute gregis ſuſtinere Ūn̄ dicebat Jacob Gen. xxxi. Nocte ac die gelu vrebar et eſtu non tn̄ debet ſe morti exponere pro eo. Scd̄a ꝯcluſio. Bon⁹ paſtor non teneť ponere animā ſuā. i. vitā corpalē pro ſalute corpali ouiū ſuaꝝ. Patꝫ q2 vita paſtoris ē preferēda ſaluti corpali. ſiue vite corpali ouiū ſuaꝝ. ergo nō teneť paſtor vitā ſuā exponere p̄iculo mortis. pro ſalute corpali ouiū ſuaꝝ. Confirmať q2 ex ordine charitatis homo teneť plus diligere corp⁹ ꝓpriū q̄ꝫ corp⁹ p̄rimi ſui. ergo ⁊c. ¶ Tertia ꝯcluſio. Paſtor bon⁹ aīaꝝ teneť aīam ſuā ponere. i. vitā corpalē exponere ꝓ ſalute ſpūali ouiū ſuaꝝ. Iſta ꝯcluſio ptꝫ ex dicto ſaluatoris i p̄nti euāgelio Patꝫ etiā rōne q2 aīa hūana ē nobilior corpore. et ita ſal⁹ ei⁹ p̄ferēda ē ſaluti corpis. ergo cū p̄iculuꝫ imminet de ſalute gregis. quiſq̄ꝫ bonus

paſtoꝛ debet coꝛpis vite ſue ſuſtinere diſpē
dium ꝑ gregis ſalute. Qđ ꝯfirmaẗ ex eo ꝙ
plus debemus diligere primum quo ad
aīam q̄ȝ coꝛpus ꝓpꝛium noſtrum. vt dicit
Auguſtin⁹ in ṗmo đ doctrina chꝛiſtiana
¶ Ad rationes in oppoſitū. Ad ṗmā rn̄deẗ
ꝙ aſſumptū eſt veꝝ. Sȝ notandū ꝙ in ho/
mine ſunt duo. ſcȝ natura ſpūalis ⁊ coꝛpa/
lis. Per h̄ aūt diciẗ homo diligere ſeipſuȝ
ꝙ diligit ſe ſ₉m naturā ſpūalem. ⁊ ſ₉m h̄ de
bet homo magis ſe diligere poſt deum q̄ȝ
quēcunqȝ aliū. Scđm aūt naturā coꝛpalē
debet plus diligere naturā ſpūaleȝ primi
ſui. ⁊ ita ē explanatū in ꝯcluſionib⁹ poſitis
¶ Ad ſecūdā patȝ rn̄ſio ex dictis. qꝛ arguit
ꝙ homo ſ₉m naturā ſpūalem debet ſe plus
diligere poſt deū q̄ȝ quēcunqȝ aliū. ¶ Ad
tertiā reſpondeẗ negādo ꝯſequentiā Et rō
eſt. qꝛ argumentū illđ claudicat nō ſuffici/
enter diuidendo. qꝛ deficit in tertio mēbꝛo.
ſcȝ ꝙ paſtoꝛ in tpalib⁹ patiaẗ diſpendium
ꝓ ſalute ſpūali ſuarum ouium. ⁊ ita vt di/
ctum eſt intelligiẗ concluſio.

Ad tertiā queſtōnem

ſic ꝓcediẗ. Et videẗ ꝙ nō ſit licitum paſtoꝛi
tp̄e ꝑſecutionis gregē ſuū relinquere. Pꝛi
mo ſic ex p̄n̄ti euāgelio. vbi chꝛiſt⁹ dicit ꝙ
ille eſt mercēnarius et nō ver⁹ paſtoꝛ q̄ vi
det lupū venientem ⁊ dimittit oues ⁊ fugit
¶ Secūdo ſic. Dicit greḡ. Ille qui fugit tp̄e
ꝑſecutionis merito ꝑdit merituȝ paſtoꝛis.
qđ nō eſſet veꝝ ſi fugere ⁊ derelinquere gre
gem tali tp̄e eſſet licitū. ¶ Tertio ſic. Diciẗ
puerb̄. vj. Fili mi ſi ſpoponderis ꝓ amico
tuo apud extraneū manū defixiſti. Et po/
ſtea ſubdit. Diſcurre feſtina. ſuſcita amicū
tuū. ſed h̄ nō poteſt facere paſtoꝛ. ſi coꝛpali
ter deſerit gregē. ergo videẗ ꝙ nō ſit licituȝ
tp̄e ꝑſecutōnis deſerere gregē. ¶ In oppo
ſitū videẗ illud qđ dn̄s diſcipulis ſuis. q̄ꝝ
ſucceſſoꝛes ſunt ep̄i et paſtoꝛes in eccleſijs
mādauit. Si vos ꝑſecuti fuerint in vna ci
uitate fugite in aliā. ¶ Rn̄deo dicendū ꝙ
triplex tp̄us ꝑſecutōnis pōt diſtingui ſ₉m
qđ diſtinguiẗ triplex lupus. Aliqn̄ lupus
dꝛ diabol⁹ ꝑ temptatōes fideleſ infeſtās. de
q̄ dꝛ. j. Pet. v. Frēs ſobꝛij eſtote et vigilate
qꝛ aduerſari⁹ veſter circuit querēs queȝ
deuoꝛet. Aliqn̄ dꝛ lupus heretic⁹ ꝑ falſaȝ
doctrinā coꝛrumpēs. Matth̄. vij. Attendi
te a falſis ꝓphetis q̄ veniūt ad vos in veſti
mentis ouiū. intrinſec⁹ aūt ſunt lupi rapa
ces. Aliqn̄ lup⁹ dꝛ tyrann⁹ violētia armo/
rum ſeuiēs ſiue ꝑſequēs. Ezech̄. xxij. Pꝛin
cipes eī in medio tui q̄ſi lupi ⁊c̄. Iſta diſtin/
ctione habita ſit iſta ṗma ꝯcluſio. Tp̄e ꝑſe/
cutōnis tā lupi. i. diaboli. q̄ȝ lupi. i. heretici
nō eſt licitū paſtoꝛi relinquere gregē ſuuȝ
Patet ꝯcluſio. qꝛ in q̄libet obligatiōe p̄ci/
pue attendiẗ obligatōis finis. obligāt aūt
ſe ep̄i ad exequendū paſtoꝛale officiū ꝓpẗ
ſubditoꝝ ſalutē. et ideo vbi ſubditoꝝ ſalus
exigit ꝑſone paſtoꝛis p̄n̄tiam. nō debȝ pa/
ſtoꝛ ꝑſonaliẗ ſuū gregē deſerere. nec ꝓpter
aliqđ cōmodū tpale. nec etiā ꝓpter aliqđ
ꝑſonale ꝑiculū imminēs. cū bonus paſtoꝛ
debeat aīam ſuā ꝓ ouib⁹ ſuis ponere. Exi/
git aūt ſubditoꝝ ſal⁹ vt ꝑſona paſtoꝛis ſit
p̄n̄s cū ouibus ſuis ad reſiſtendū p̄dictis
lupis. q̄bus nō ē reſiſtēdū coꝛpaliẗ. ſed ma
gis ſpūaliter ꝑ deuotā oꝛōneȝ ⁊ ſanctā p̄di
cationē ⁊ doctrinā. ⁊ ideo ꝑ talia eſt eis ſta
tim reſiſtendū. Aliter enī ſi dareẗ ingreſſuſ
eis nō reſiſtēdo. accideret maius ꝑiculum
ꝓpter qđ dicit beat⁹ Iacob⁹. c. iiij. Reſiſti/
te diabolo ⁊ ipſe fugiet a vobis. Et idē pōt
dici de hereticiſ. qꝛ fugabit illū. cū ꝑ ſanam
doctrinā tetigerit eius falſitatē. ꝓpter qđ ſi/
mon magus fugiebat beatū petrū de ciui/
tate in ciuitatē. vt diciẗ in itinerario clemē/
tis. Debȝ ergo bon⁹ paſtoꝛ tueri ſubditos
ſuos oꝛōnib⁹ et ſana doctrina cū viderit p̄
dictos lupos ſcȝ diabolicā temptatōȝ ⁊ he
reticā deceptōem. Un̄ de malo paſtoꝛe q̄
fugit ⁊ derelinquit oues dꝛ Zach̄. xj. O pa
ſtoꝛ ⁊ idolū derelinquēs gregē. quaſi dice/
ret. nō es paſtoꝛ. ſȝ ſilitudinē ⁊ idolū geris
paſtoꝛis. Si vō loquamur de tertio lupo
ſcȝ tyrāno ꝑſequēte eſt diſtinguendū. quia
aut ꝑſecutō eſt ꝑſonaliſ. aut cōmunis. Si
ꝑſonaẗ ita ꝙ eſt ꝯtra paſtoꝛē tantū et non
ꝯtra gregē ſibi cōmiſſum. tūc eſt ꝯcluſio. ꝙ
qn̄ ſubditoꝝ ſaluti in abſentia paſtoꝛiſ per

alium ꝓuideri poſſet ꝙ licitū eſt paſtori. vł
ꝑpter aliqđ eccłie cōmodū. vł ꝑpter pſone
piculū. corpalr gregē dſerere. Que ꝯcluſio
pbaꝛ ſic auctoritate beati auguſtini i epła
ad honoratū. Fugiāt de ciuitate in ciuitatē
ſerui chriſti. qn̄ eoꝝ qſqꝫ ſpecialr a pſecutori⸗
bus qriꝛ vt ab alijs q nō ita querunꝛ nō de
ſeraꝛ ecclia. h̄ aug⁹. Nec in iſto caſu ꝓprie
eſt dicēdus dimittere gregē in pſecutōe. qꝛ
pſecutio nō eſt ꝯ gregē vt dictū eſt. Et hoc
mō paulus fugit de damaſco. vt habetur
Act. ix. Et aliq alij ſancti etiā legunꝛ fugiſſe
vt thomas cantuarien̄. fugit de anglia. Si
ꝯtra gregē ⁊ ꝯtra paſtorē. adhuc diſtiguē⸗
dū eſt. qꝛ aut ē vn⁹ ſolus paſtor aut multi.
Si ē vn⁹ tantū. tūc eſt alia ꝯcluſio. Nō eſt
licitū tūc fugere ⁊ gregē dimittere. qꝛ ſic eēt
mercēnari⁹ ⁊ nō paſtor. ſm ꝙ dic̄ ſaluator
Si enim pniciosum ē nautā in tranqllitate
nauē deſerere. qnto magis in fluctib⁹. vt di
cit nicola⁹ papa. ⁊ habeꝛ. vij q. ij. Si āt ſūt
multi paſtores qbus ecclia alibi indigeat.
tūc eſt alia ꝯcluſio. ꝙ aliq poſſunt fugere et
aliq debēt remanere. vt ſic grex remanēs in
illa ecclia. ſufficienꝛ cuſtodiaꝛ ⁊ vtiliter ꝓui
deaꝛ. Et ſi nō poſſit deꝛminari de cōmuni
ꝯcordia vł alia ꝯueniēti via q remaneāt ⁊
q fugiant. poſſunt ſup h̄ inuocata ſpūſſcti
gratia ſortes mitti. ſm ꝙ dicit aug⁹ in epła
ad Honoratū. ¶ Ad rōnes in oppoſitum.
Ad pmā rn̄deꝛ negādo ꝯſequentiā. Et rō
eſt. qꝛ ille tanqꝫ mercēnarius fugit q cōmo
dū tpale vel ſalutē corpalē ſpūali ſaluti pri
moꝝ ꝑponit. ille aūt q ad euitandū piculū
recedit abſqꝫ detrimēto gregis. nō mercen
nari⁹ fuit ⁊ ita in caſib⁹ licitis licitū eſt pa⸗
ſtorib⁹ corpalr derelinqre gregē. ¶ Ad ſe⸗
cundā rn̄deꝛ p idē. ꝙ talis q fugit in caſib⁹
nō licitis. nō ē dign⁹ noīe paſtoris. ¶ Ad
tertiā rn̄deꝛ negādo ꝯſequentiā. Et rō eſt.
qꝛ ille q ſpondet p aliquo ſi p ſe implere nō
poſſet. ſufficit ꝙ impleat p aliū. vn̄ platus ſi
habeat impedimentū ꝓpꝛ qđ nō poſſit pſo
naliter cure ſubditoꝝ intēdere ſue ſpōſioni
ſatiſfacit ſi p alium ꝓuideat.

In dominica ſecūda

eſt euāgeliū. In illo tpe dixit ieſus diſcipul
ſuis. Modicū ⁊c. Joh. xvj. Circa qđ poſſūt
diſputari ſeqntes qones. ¶ Prima vtrū
apli de morte chriſti debuerīt dolere ⁊ tri
ſtari ¶ Scđa vtrū gaudiū d viſione chriſti
in eterna beatitudie ſit auferibile ab aplis.

Ad primā queſti
onem ſic ꝓcediꝛ. Et videꝛ ꝙ apli
nō debuerīt de morte chriſti do
lere ⁊ triſtari. ¶ Primo ſic. Dicit zach. ix.
Exulta ſatis filia ſion. ecce rex tu⁹ venit tibi
ergo tota ecclia debuit letari et nō triſtari
de aduētu chriſti ad mortē ſubeūdā p hu⸗
mano genere. ¶ Scđo ſic. Dicit aug⁹ in li
bro de ciuitate dei. Triſticia ē de his q nob
nolētib⁹ acciderūt. ſed ſi apli fuerūt triſtes
et dolētes d morte chriſti. ſequiꝛ ꝙ nolebāt
chriſtū pati. deus aūt h̄ volebat. ſed tota re
ctitudo humane volūtatiſ eſt ꝯformare ſe
diuine volūtati. vt dic glo. ſup pſał. Rectos
decet collaudatio. ergo apli triſtes ⁊ dolen
tes in morte chriſti peccabāt volūtati diui
ne ſe non ꝯformātes. ¶ Tertio ſic. Mors
chriſti fuit ſalutifera toti hūano generi. vt
pote. p quā redēptū eſt de captiuitate dia⸗
boli. ⁊ deo patri recōciliatū. ſed de bono tā
vtili nō eſt ꝯtriſtandū ſed ſūme gaudendū
ergo apli incōuenienꝛ triſtati ſunt i morte
chriſti. ¶ In oppoſitū eſt euāgelium pńs.
Et illud Triſtes erant apli de nece ſui dni.
quē pena mortis crudeli ſui dānarūt im⸗
pij. ¶ Rn̄deo dicendū ꝙ paſſio chriſti du⸗
plicit ꝯſiderari poterit. Uno mō p ſe ſcꝫ in
qntū erat quedā afflictio morientis. Alio
modo ſm ordinem ad fructum ad quē eū
dn̄s ordinabat. ⁊ ſic erat a deo volita. non
aūt pmo mō. Apli aūt diſſentiebāt a paſſi
one chriſti ⁊ triſtabanꝛ de ea in ſe ꝯſiderata
ſcꝫ put erat afflictio agni innocētiſſimi dn̄i
⁊ magiſtri eoꝝ. volebāt tn̄ fructū ſalutis q
ex paſſione xpi ſeqbaꝛ. ⁊ ita diuie volūtati
qntū ad h̄ qđ volebat ꝯformabāt. Et h̄ idē
ē qđ alijs vbis dicim⁹ ꝙ beata vgo ⁊ qlibet

ſanctꝰ voluntate rōnis deliberata volebat paſſionē chriſti. licet voluntas eoꝝ naturalꝭ diſſentiret. ¶Ad rōnes in oppoſitū. Ad primā rn̄detꝰ ꝙ ꝓpheta exultandū eē dicebat ꝺ aduētu ſaluatoriſ. inq̄ntū ordinabatꝰ ad redemptiōꝫ generis hūani. ¶Ad ſcd̄am patꝫ rn̄ſio ꝙ ↄformabantꝰ volūtati diuine q̄ntū ad hꝫ ꝙ paſſio xp̄i a deo erat volita. ¶Ad tertiam rn̄detꝰ vt ptꝫ ex dictis.

Ad ſecundam ſic pro

ceditꝰ. Et videtꝰ ꝙ gaudiuꝫ de viſione xp̄i in etna btitudine ſit auferibile ab aplis ⁊ aliiſ beatis. ¶Primo ſic. Beatitudo ē ꝑfectio q̄dā. ſꝫ oīs ꝑfectio ineſt ꝑfectibili ſm̄ modū ipſiꝰ. ſed oīs hō ꝑ ſuā naturā eſt mortalis. ergo tā beatitudo ipſa q̄ꝫ gaudiuꝫ de ea eſt auferibile ab eo. ¶Secūdo ſic. Beatitudo ↄſiſtit in actiōe intellectꝰ q̄ ſubiacet voluntati. ſꝫ volūtas ſe hꝫ ad oppoſita. gͦ videtꝰ ꝙ poſſet deſiſtere ab opatōne q̄ hō beatificatꝰ et repletꝰ gaudio. ⁊ ita deſinet eē beatꝰ. ⁊ deſinet ꝑ ↄſeq̄ns gaudiū eiꝰ q̄ꝺ ex viſione btā ꝓcedit. ¶Tertio ſic. Principio rn̄det finis ſꝫ gaudiū illud aploꝝ ſiue alioꝝ ſanctoruꝫ habuit ꝑ̓ncipiū. qꝛ nō ſꝑ fuerūt beati. gͦ videtꝰ ꝙ debeat habere finē ¶In oppoſitū eſt euāgeliū p̄ns. Itē illꝺ yſa. xxxv. Leticia ſempiterna ſuꝑ capita eoꝝ ¶Rn̄deo dicēdū ſub duabꝰ ↄcluſionibꝰ ¶Prima. ꝙ gaudiū q̄ꝺ habuerūt aplī in reſurrectōe viſo dn̄o nō ē auferibile ab eis. Patꝫ ↄclo. qꝛ vita chriſti q̄ fuit materia huiꝰ gaudii imortalꝭ effecta erat nō ampliꝰ auferēda ꝑ mortē. qꝛ xp̄us reſurgēs a mortuis iā nō moritꝰ. ⁊ mors illi vltra nō dn̄abitꝰ. ergo ↄclo vera. Scd̄a cōcluſio. Gaudiū q̄ꝺ habituri erāt aplī de viſione diuinitatis xp̄i in celeſti gloria nūq̄ꝫ etiā erat auferibile ab eis. nec ab aliq̄bꝰ beatis ꝑfecta beatitudīe patrie. de q̄ ꝺꝛ in p̄s. Replebis me leticia cū vultu tuo. delectationes ī dextera tua vſqꝫ in finē. Circa quā ↄcluſionē notādū. ꝙ origen. q̄rundā platonicoꝝ errorē ſequēs poſuit ꝙ poſt vltimaꝫ beatitudinē hō ⁊ etiā angelꝰ pt̄ fieri miſer. Sꝫ hꝫ manifeſte falſuꝫ ē ⁊ error. q̄ꝺ ſic oñditꝰ et v̇itas ↄcluſionis roboratꝰ. Primo ſic ex ipſa rōne btitudiniſ. Cū eni beatitudo ſit ꝑfectū bonū ⁊ ſufficiēs oportet ꝙ deſideriuꝫ hoīs q̄etet ⁊ omne malū excludat. naturaliter aūt hō deſiderat retinere bonū q̄ꝺ hꝫ. et ꝙ illꝺ retinendi ſecuritatē obtineat alioq̇n neceſſe ē ꝙ timore amittēdi vl̓ dolore ꝺ certitudine amiſſioniſ affligatꝰ. relinquitꝰ ergo ꝙ ad verā beatitudinē ꝑtinet ꝙ hō certam opīonem hēat ꝙ bonū q̄ꝺ hꝫ nūq̄ꝫ ſit amiſſurꝰ. Que q̇dē opinio ſi vera ſit. ↄſequens eſt ꝙ beatitudineꝫ nūq̄ꝫ amittet. ſi aūt falſa ſit hoc ipſum ē q̄ꝺdā malū falſā opinioneꝫ habere nam falſum eſt malū intellectꝰ. ſic veꝝ eſt bonū ipſiꝰ. vt ꝺꝛ. v. Eth. Nō igitꝰ iaꝫ erit beatꝰ. ſi aliq̄ꝺ malū ei ineſt. Scd̄o idē apparꝫ ſi ↄſideretꝰ rō btitudīs ī ſpēali. ꝑfcta aūt beatitudo hoīs ↄſiſtit ī viſione diuine eſſentie. Eſt aūt īpoſſibile ꝙ vidēs diuinaꝫ eēntiā vellet eam nō videre. qꝛ omne bonū habitū. q̊ quis carere vult. aut ē inſufficiēs et q̄ritꝰ aliud ſufficientiꝰ loco eiuſ. aut hꝫ aliq̄ꝺ incōmodū ānexū ꝓpꝰ q̄ꝺ in faſtidiū venit. viſio aūt diuine eēntie replet animā omnibꝰ bonis. cū ↄiungat fonti totius bonitatis. Vn̄ ꝺꝛ in p̄s. Satiabor cū apparuerit glīa tua. Et ſap. vii. ꝺꝛ. Venerūt mihi aūt oīa bona ꝑiter cū illa. ſcꝫ cū ↄtemplatōne ſapientie. Silr̓ etiam nō habet aliq̄ꝺ incōmodū annexū. qꝛ de ipſa ↄtemplatione ſapientie ꝺꝛ Sapiētie. viii. Nō hꝫ amaritudinē ↄuerſatio eius. nec tediū ↄuictus illiꝰ. Sic ergo ptꝫ ꝙ ꝓpria volūtate beatꝰ non pōt beatitudinē deſerere. Silr̓ etiā nō pōt eā ꝑdere deo ſubtrahente. qꝛ cū ſubtractio beatitudinis ſit q̄dam pena. nō pōt talis ſubtractio a ꝺo iuſto iudice prouenire niſi ꝑ aliqua culpa. in quā cadere non pōt q̄ dei eſſentiā videt. cū ad hāc viſionē ꝺ neceſſitate ſequatꝰ rectitudo volūtatiſ. Etiam nec aliq̄ꝺ aliud agēs pōt eā ſubtrahere. qꝛ mens deo ↄiuncta ſuꝑ oīa alia eleuatꝰ. ⁊ ſic ab hmōi ↄiunctōne nullū aliud agens poteſt ipſam excludere. ergo gaudiū q̄ꝺ ex viſione diuine eēntie ſurgit. nō eſt auferibile a beatis ¶Ad rōnes in oppoſitū. Ad ꝑ̓mā rn̄detꝰ negādo ↄſequentiā. Et rō eſt. qꝛ beatitudo ē ꝑfectio ↄſūmata q̄ omnē defectuꝫ

excludit a beato. ⁊ ideo abſqꝫ mutabilitate
aduenit habẽti. faciẽte hoc ꝟtute diuina q̄
hominẽ ſubleuat in ꝑticipationẽ eternitatis
trãſcendẽtis omnẽ mutationẽ. ¶ Ad ſecũ
dam rñdet negando ꝯſequentiã. Et rõ eſt.
qꝛ voluntas ad oppoſita ſe habꝫ in his que
ad finẽ ordinant. ſed ad vltimũ finẽ natura
li neceſſitate ordinat. qḋ patet ex hoc ꝙ hõ
nõ poteſt nõ velle eſſe beatus ¶ Ad tertiã
reſpondet negãdo ꝯſequentiã Et rõ eſt. qꝛ
ꝙ beatitudo habeat ꝓncipiũ ex ꝯditione ꝑ
ticipantis eſt. ſed ꝙ caret fine eſt ꝓpt̃ ꝯditõ
nem boni. cuiꝰ ꝑticipatio facit beatũ. vnde
ab alio eſt meritũ. ab alio initiũ beatitudĩs
et ab alio eſt ꝙ careat fine.

In dominica tertia

eſt euangeliũ. In illo tpe dixit ieſus diſcipul'
ſuis. Uado ad eũ ⁊c. Joh. xvi. Circa qḋ poſ
ſunt h' diſputari ¶ Prima vtrũ expediebat
diſcipulis vt chriſtus ſubtraheret pñtiam
corpalẽ ab eis. ¶ Scḋa vtr̃ ſpũſſanctꝰ erit
arguturus mũdũ de peccato ⁊ de iuſticia ⁊
de iudicio. ¶ Tertia vtrũ plenitudo ſpũſ
ſancti debuit dari añ aſcenſionem.

Ad primã queſti
onem ſic ꝓcedit. Et videt ꝙ non
expediebat diſcipulis vt chriſtꝰ
ſubtraheret pñtiam corpalẽ ab eis ¶ Pri
mo ſic. qꝛ pñſentia corpal' ſalutaris erat ⁊ ad
uentui ſpũſſancti nõ erat ꝯtraria. nec impe
ditiua ꝯſolatõnis ſpũſſancti. ergo nõ expe
diebat a diſcipul' chriſti ſubtrahi. ¶ Scḋo
ſic. Eque potuit xp̃us dare ſpũm ſanctum
viuẽs in carne. ſicut poſt aſcenſionez ⁊ ſub
tractionẽ pñtie ſue. ergo videt ꝙ non expe
diebat ſubtrahere ⁊c. ¶ Tertio Preſentia
corpalis chriſti. ſiue eiꝰ familiaritas ad di
uinitatis fidẽ ſemꝑ ꝓfuit. ⁊ ita a caritate ei
us et dulcedine nõ impediebat. ergo videt
ꝙ nullo mõ expediebat diſcipul' ſubtractõ
pñtie eius. ¶ In oppoſitũ eſt euãgeliũ ꝓre
ſens. ¶ Rñdeo dicendũ ſub iſta ꝯcluſione
Expediebat diſcipulis vt xp̃us ſubtraherꝫ
eis pñtiam corpalẽ. Pꝫ ꝯcluſio. Tũ ꝓmo
qꝛ corpalis delectatio diſcipulorũ in chriſto
ſm carnẽ impediebat eleuatiõꝫ mentis eo
rum in deſideriũ diuinitatis. Uñ beda in
omelia huiꝰ euãgelij ait. Expedit vt formã
ſerui veſtris ſubtrahat aſpectibꝰ. quatenꝰ
amor diuinitatis aptiꝰ veſtris infigat men
tibus. Tũ ſcḋo. qꝛ plenitudo ſpũſſancti nõ
erat danda niſi poſt aſcẽſionẽ chriſti. vñ ait
Expedit vobis vt ego vadã. ſi eñi nõ abie
ro. ꝑaclitus. i. ſpũſſanctꝰ nõ veniet ad vos
ſcꝫ in tanta plenitudine ¶ Ad rõnes in op
poſitũ. Ad ꝓmam rñdet negando ꝯſequẽ
tiam. Et rõ eſt iuxta Albertũ. qꝛ pñtia cor
poralis xp̃i licet ſalutaris eẽt. et nõ ꝯtraria
aduentui ſpũſſancti. nec impeditiua ꝯſola
tionis ſpũſſancti ⁊c. eſt tñ alia ⁊ minor. ⁊ cir
ca aliud. qꝛ illa hominẽ tenet. ⁊ ideo animꝰ
q̃ꝫdiu circa talia occupat non põt ſurgere
ad altiora. qꝛ animus intenſione deuotõis
circa duo ſimul nõ eſt. cũ ſit indiuiſibil'. ſcꝫ
circa amiciciã. que ẽ amicicia pñtie carnal'
⁊ circa eã q̄ eſt circa altitudinẽ diuinitat'. qꝛ
vna eſt hũana ⁊ alia diuina. ¶ Ad ſecũdã
rñdet negãdo ꝯſequẽtiã. Et rõ eſt. qꝛ licet
chriſtus potuerit dare ſpũm ſanctũ viuẽs
in carne h'. vñ ſpũſſanctꝰ deſcendit ſuꝑ eũ
baptizatũ in ſpecie colũbe. ⁊ nunq̃ꝫ receſſit
ab eo quẽ ab inſtanti ꝯceptiõis recepit nõ
ad mẽſurã. ſed noluit eũ dare diſcipulis cũ
eis exiſtens. Et hoc multiplici rõne ſm ſan
ctum thomã ſuꝑ ioh. Primo ꝓpter eorũ
indiſpoſitionẽ. naꝫ ſpũiſancto cũ ſit amor
ſpũalis ꝯtrariat amor carnal'. diſcipuli aũt
quodammõ carnali amore afficiebant ad
chriſti humanitatẽ. ne dũ eleuari erãt ſpũa
li amore ad eius diuinitatẽ. ⁊ ideo nõdum
capaces erãt ſpũſſancti. ¶ Scḋo ꝓpter di
uini auxilij ꝯditionẽ qḋ maxime adeſt ſuiſ.
cũ ſũt ĩ neceſſitatibꝰ. q̃ꝫdiu aũt chriſtus cũ
diſcipulis erat. ſufficiens adiutorium erat
eis. ſed eo recedẽte qꝛ multis tribulatiõibꝰ
exponebant. ideo ſtatim datus eſt eis aliꝰ
ꝯſolator ⁊ adiutor. vñ ſignant dicit. Alium
ꝑaclitum dabit vobis. ¶ Tertio ꝓpter di
gnitatis chriſti ꝯſiderationẽ. Nam vt au
guſtinus dicit in libro de trinitate. Chriſtꝰ
inq̃ntum hõ non habet ꝙ det ſpũm ſanctũ
ſed inq̃ntum deus. q̃ñ autẽ cum aplis erat

videbatᷣ eſſe quaſi vnus homo ex eis. ne ergo videretᷣ ꝙ homo eſſet qui daret ſpiritū ſanctum. ideo añ aſcenſionem nō dedit ſpiritum ſanctū. Joh. vij. Nondum ſpūs erat datus. qꝛ nondum ieſus erat glorificatus. ¶ Quarto ꝓpter vnitatē eccleſie ꝯſeruandam. Nam vt ioh. iiij. dꝛ Johānes nullū ſignum fecit. qđ ideo fuit. ne populus diuideretᷣ a xp̄o. ⁊ vt euidentioꝛ appareret eminentia eius ad iohānem. diſcipuli autē xp̄i ita a chriſto replendi erāt gratia ſpūſſancti vt etiam maioꝛa opa facerent q̄ȝ xp̄s fecit. Joh. xiij. Et maioꝛa hoꝛum facient. ⁊ ideo ſi ante paſſionē fuiſſet eis datus ſpūſſanctꝰ potuiſſet verti in dubium apud populum quis eſſet chriſtus. ⁊ ſic fuiſſet in ea diuiſio ps. Aſcēdens xp̄s in altū. ſeqᷣ dedit dona hominibus. ¶ Ad vltimā rñdetur negando ꝯſequentiā. Et rō eſt. quia vt dicit albertus magnꝰ. Verum eſt ꝙ qñ chriſtus ſuā coꝛpalem pñtiam exhibuit. ſtatim ad charitatem ſue diuinitatis verbis erexit. ⁊ ideo coꝛpalem ſuaȝ ſocietatem exhibuit vt eſſet ſicut via. vt dicit Greg. Diuinam aūt ꝑmiſit ſicut vie terminū. ⁊ ideo ꝑmanens in eo qđ eſt via impeditᷣ a termino. ⁊ hoc q̊ debe ret vti. fruitur ſicut fine. ⁊ ideo eſt ꝑuerſus. et hoc eſt qđ dicunt ſancti ꝙ coꝛpalis delectatio in xp̄o ſm carnem impediuit ꝯſolationem ſpūſſancti. ⁊ hec eſt vitas huiꝰ concluſionis. Hec albertus magnus.

Ad ſecundam queſtionem

onem ſic ꝓcediᷣ. Et videtᷣ ꝙ non ꝯuenientᷣ dicatur ꝙ ſpūſſanctus arguet mundū de peccatis ⁊c. ¶ Primo ꝙ ſpūſſanctꝰ nō erat incarnādus ⁊ viſibiliter p̄dicans vt mūdm argueret. ¶ Secundo. Chriſtus ſufficientᷣ arguit mundū de peccato. Vñ ioh. viij. arguens iudeos dicebat. Vos ex patre diabolo eſtis. ⁊ math. xxi. multa ꝯtra ſcribas ⁊ phariſeos arguendo dixit. nō ergo videbatur aduentus ſpūſſancti neceſſarius ad h. ¶ In oppoſitum eſt euangelium preſens. ¶ Ad rōnes in oppoſitum. Ad primam dicendū. ꝙ ſpūſſanctus ſup diſcipulos venturus arguturus dicebatᷣ mundū de peccato ⁊c. non eſt intelligendū ꝙ eſſet ſicut dei filius carnem aſſumpturus ⁊ in ea viſibiliter p̄dicaturus mundo. ⁊ eum redarguturus. ſed qꝛ inuiſibiliter penetrās coꝛda diſcipuloꝝ. diffunderet in eis tantā caritatē qui timoꝛe depulſo arguendi haberēt poteſtatem. Quādiu enī diſcipuli carnaliter ad chriſtum afficienbantᷣ. ſpūſſanctus non erat in eis mō quo poſtea fuit. ⁊ ideo non erant ita audaces ſicut poſt eius aduentū fuerunt. ps. Spiritu oꝛis eius omnis virtus eoꝛum. ſcȝ apoſtoloꝝ. Et ſic patet ſolutio ad primā arguendo. ergo et ꝯdemnando arguet mundū .i. mundialiter viuētes. de tribus. ſcȝ de peccato. ſcȝ infidelitatis in chriſtum. Vñ ait de peccato. qꝛ non crediderunt in me. nō dicit mihi vel me. qꝛ etiā demones credūt chriſtū eſſe. et ꝯtremiſcūt. Jacobi. ij. Sed dicit in me. ꝑ fidē charitate formatam. ſine qua fide mediatoꝛis nō dimittitur aliqđ peccatum. Secundo de iuſticia ſcȝ chriſti quā non acceperūt nec imitati ſunt homines mūdani. cuius iuſticie declarationē ſubdit dicēs. qꝛ vado ad patrem. per hoc enim ꝙ chriſtus ad patrem rediens reſurrexit. ⁊ ad celum aſcendit. declarata eſt iuſticia eius. ſm ꝙ arguit petrꝰ Act. ij. Jeſum nazarenū virum approbatū a deo. ⁊ ſequitur. Hunc Jeſū reſuſcitauit deus. cuiꝰ nos omnes teſtes ſumꝰ. Dextera ergo dei exaltatus eſt ⁊c. Et huius iuſticie chriſti declaratio erat ꝑſecutoꝛū eius manifeſta argutio vel ꝯdemnatio. Tertio arguendus erat mundus de iudicio. quia p̄nceps ſcȝ diabolus qui eſt p̄nceps mūdi. id eſt mundanoꝝ. nō creatione ſed imitatione Job. xli. Ipſe eſt rex ſuꝑ omnes filios ſuꝑbie. Hic p̄nceps iam iudicatus eſt. id ē ꝯdemnatus diuina ſentētia tanq̄ȝ obſtinatus. ⁊ ꝑ conſequens omnes ei adherentes eodē iudicio oſtenduntᷣ condemnabiles. ¶ Ad ſcđam rōnem reſpondetᷣ. ꝙ non ideo dicitᷣ ꝙ ſpūſſanctus arguet mundū de peccato ⁊c. quaſi chriſtus nō arguebat. ſȝ chriſtus viſibiliter. ſpūs aūt ſanctus inuiſibiliter. ſicut dictum eſt.

Ad tertiā queſtōnem

ſic ꝓcedit. Et videt̄ ꝙ plenitudo ſpūſſancti
debuit dari añ aſcenſionem. ¶ Primo ſic
Plenitudo gratie debuit dari ī temporis
plenitudine. ſed plenitudo temporis ince-
pit a chriſti natiuitate. ſm ꝙ dicitur ad Ga
lath.iiij. ergo ꝛc. ¶ Secundo etiam arguit̄
ꝙ plenitudo gratie non ſit adhuc data. ſic
Sicut filius eſt a patre. ita ſpūſſanctus eſt
ab vtroq̄z. Status autez veteris teſtamen
ti correſpondet patri in quo intendebant
patres generationi. ſimiliter ſtatus noue
legis correſpondet filio in quo filio clerici
intendentes ſapientie filio appropriate ha
bent populum regere. ergo vt videtur ꝙ
futurus ſit alius ſtatus ſpirituiſancto cor-
reſpondēs. in tempore aūt ſpūiſancto cor-
reſpondēti debet plenitudo gratie dari. er-
go ꝛc. ¶ In oppoſituz arguit̄ ex euangelio
p̄ſenti. vbi ait ſaluator. Si non abiero pa-
clitus nō veniet ad vos. ¶ Rñdeo dicen-
dū ꝙ circa hanc queſtionez errauerūt ma-
nichei occaſione verboꝝ chriſti. ſm ꝙ dicit
Aug⁹ libro. ij. contra fauſtum. Chriſt⁹ eni
in hoc capitulo loquēs de aduētu ſpūſſan
cti. dixit apoſtolis. Cum autem venerit ille
ſpiritus veritatis docebit vos omnem ve
ritatem. apoſtoli aūt omnem veritatez nō
cognouerunt. ſm ꝙ dicit apoſtolus. j. ad
Corinth. xiij. Ex pte cognoſcimus ⁊ ex pte
ꝓphetamus. Ideo dixerunt aliqui ꝙ ꝓmiſ
ſio ſpūſſancti non fuit impleta in apoſtol'.
ſed ī ipſo manicheo qui fuit poſterior ipſis
et ſm eos cognouit plenitudinez veritatis
ꝓpter quod manichei nō recipiunt libruz
Actuū apoſtoloꝝ. quia ibi exp̄ſſe ponitur
miſſio plenitudinis ſpūſſancti ſup apoſto
los. vt patet Act. ij. ſed dictum iſtoꝝ mani-
cheoꝝ manifeſte patet falſum. q2 maniche
us quē dicunt omnē veritatem cognouiſ-
ſe nō ſolummō multa falſa. ſed etiā abſur-
diſſima dixit. vt patet intuenti eius errores
Et nos in libello quē ꝯtra manicheos ſcri-
pſimus. ponendo q̄nquaginta veritates
contra q̄nquaginta errores eorum. mani-
feſte oſtendimus. Propter qđ dicēdum

eſt ꝙ plenitudo ſpūſſancti ſm ꝙ chriſt⁹ ꝓ-
miſerat fuit completa in apoſtolis qui fue
runt ipſi chriſto ꝓpinquiſſimi. in quo habi
tat omnis plenitudo diuinitatis. veruntñ
non fuit data iſta plenitudo apoſtolis añ
aſcenſionem chriſti. Cuius ratō triplex eſt.
quia ad hoc dat̄ gratia ſpūſſancti homini-
bus. vt corda eoꝝ trahant̄ ſurſum p appeti-
tum celeſtium. appetitus aūt hominis non
tendit efficaciter ad aliquid niſi illud appre
hēdat̄ poſſibile. ⁊ ideo poſſibilitas ꝑueniē-
di ad celeſtia debuit ṗus homini declarari
q̄z daretur plenitudo ſpūſſancti. Iſta aūt
poſſibilitas fuit declarata in chriſti aſcenſi
one. ſm ꝙ dicit̄ Michee. ij. Aſcendit ante
eos pandens iter. Et ideo plenitudo ſpūſ-
ſancti nō debuit dari ante aſcenſionem xpi
ꝓpter qđ dicitur Ioh. vij. Nōdum erat ſpi
ritusſſanctus datus quia nōdum fuerat ie-
ſus glorificatus. Secūda rō eſt ad hoc. q2
ſpūſſanctus eſt amor ſpiritualis. ⁊ iō apo-
ſtoli ṗus debuerunt diſponi p aliquez ſpi-
ritualem amorē ad chriſtum anteq̄z recipe
rent plenitudinem ſpūſſancti. talis aūt di-
ſpoſitio facta eſt ſubtracto amore carnali
ad chriſtuz qui cauſabat̄ a preſentia corpa
li ipſius chriſti cum apoſtolis. que quidez
p̄ſentia ſubtracta eſt in ei⁹ aſcenſione. ergo
ꝛc. Tertia rō ad hoc. quia chriſtus non dat
ſpūm ſanctuz inq̄ntum homo. ſed inq̄ntū
deus. ⁊ ideo ṗus debuit declarari eius di-
uinitas p aſcenſionem ad patris equalita
tem q̄z daret ſpūſſancti plenitudinē. ¶ Ite
nō debuit retardari talis plenitudo p ma-
gnum tempus. q2 ſicut iam dictum eſt. de-
cens erat vt illi qui erant ṗmi fundatores
eccl'ie poſt chriſtum in maiori plenitudine
haberent ſpūm ſanctū quib⁹ ſtatim immi
nebat tempus p̄dicandi veritatem euāge-
lij p orbē vniuerſum. tñ de plenitudine po
teſtatis diuine poteſt dari plenitudo ſpūſ-
ſancti indifferent in quolibet tpe ¶ Ad rō
nes in oppoſitū. Ad ṗmam dicendū ꝙ ple
nitudo gratie incepit a chriſti cōceptione.
q2 ei⁹ anima ex tūc plenitudine gratie fuit
repleta. veruntñ illa plenitudo nō erat tūc
ad alios deriuanda. ſed poſt aſcenſionē et

gloꝛificatiōꝫ chꝛiſti. vt ptꝫ per p̄dicta. Non
eniꝫ opoꝛtet ꝙ a p̄ncipio plenitudinis tem
poꝛis deī omnis plenitudo gratie. ſed ſ̄m
oꝛdinatum pceſſum diſpoſitionis diuine.
¶ Ad ſecūdā dicenduꝫ ꝙ lex noua ſucceſ/
ſit veteri ſicut pfectum impfecto. ſed nō eſt
alius ſtatus expectandus pfectioꝛ ſtatu
noue legis. cū noua lex vltiāꝫ pfectiōꝫ poſ/
ſibilem in via ꝯtineat. ⁊ ideo nō eſt expectā
da alia lex. vł alius ſtat⁹ magis coꝛreſpon/
dens ſpūiſancto q̄ꝫ ſtatus noue legis. po/
tiſſime. qꝛ lex noua eſt amoꝛis. amoꝛ auteꝫ
appꝛopꝛiat̄ ſpūiſancto ſicut etiā filio ꝓpter
qđ dicit ap̄lus Roma. viij. Lex ſpūs vite
in chꝛiſto ieſu ⁊c̄. Eodem mō lex vetus non
ſolum coꝛreſpondet patri. ſed etiāꝫ filio in/
q̄ntum fuit ibidem p̄nunciatus ⁊ p̄figura
tus. ꝓpter qđ dicit ſaluatoꝛ Joh. v. Si cre/
deretis moyſi crederetis foꝛſitan ⁊ mihi. đ
me enim ille ſcripſit. ¶ Illud aūt qđ addu
cebant manichei p ſe. Cuꝫ venerit ille ſpūs
veritatis docebit vos omnē veritateꝫ. Re
ſpondet̄ ꝙ cognouerunt omnē veritatem
eoꝝ ſtatum decentem. Qđ autē dicit apo/
ſtolus. j. ad Coꝛinth. xiij. Ex parte cognoſci
mus ⁊c̄. Dicimus ꝙ loquit̄ de cognitione
vie reſpectu cognitionis patrie. ⁊ ideo non
valet argumentuꝫ manicheoꝝ. quia apo/
ſtoli cognouerunt ea que decuit eos ſcire
p ſtatu vie. vt dictum eſt.

¶ In dominica quar/ta eſt euangelū.

In illo tp̄e dixit ieſus diſci
pulis ſuis. Amen amē dico vobis ⁊c̄. Joh.
xvj. Circa qđ poſſunt diſputari ſequentes
queſtiones. ¶ Pꝛima vtrum omnis qui
petit a patre celeſti. in nomine chꝛiſti acci/
pit quod petit. ¶ Secunda vtrum ſit veꝝ
ꝙ apoſtoli ante reſurrectiōem chꝛiſti nihil
petierunt in nomine chꝛiſti. ¶ Tertia vtꝝ
gaudium ſpirituale poſſit in hac vita im/
pleri.

Ad pꝛimā ſic pꝛo
cedit̄. Et videt̄ ꝙ nō omnis qui pe
tit a patre celeſti accipiat qđ petit
¶ Pꝛimo ſic. Ipſemet xp̄s a patre ſuo pe
tijt amoueri caliceꝫ et t̄n non fuit exaudit⁹
ergo ⁊c̄. ¶ Secundo. Paul⁹ vas electōis
petijt a deo patre ſtimulū carnis ſibi amo/
ueri ⁊ non accepit qđ petijt ergo ⁊c̄. ¶ Ter
tio ſic. Idem arguit̄ de multis alijs q mul/
ta petunt a patre celeſti in nomīe chꝛiſti. et
t̄n non accipiunt qđ petunt. ergo ⁊c̄. ¶ In
oppoſitum eſt in euāgelio p̄nti verbuꝫ xp̄i
¶ Rn̄deo dicendum. ꝙ oīs qui petit a pa
tre celeſti in nomine chꝛiſti. accipiet qđ pe/
tit. dum t̄n interueniant q̄nq̄ꝫ conditiones
que ꝯtinent̄ in verbis ꝓpoſitis. Pꝛima cō
ditio eſt. ꝙ petatur ſpūale. qđ notatur cum
dicit̄. ſi quid. i. aliquid. quia malū nihil eſt.
Item tempoꝛale compatū ad ſpūale nihil
eſt. Unde aug⁹. Quicquid aliud q̄ꝫ quod
ad vitam eternam accedit petit̄. nihil petit̄.
nō quia res oīno nihil ſit. ſed tante rei com
paratione quicquid aliud ꝯcupiſcitur ni/
hil eſt. Gal. vj. Qui ſe exiſtimat aliquid eē
cum nihil ſit. ¶ Sed nunquid nō ſanitatē
petimus vt cū infirmi inungunt̄. Item pꝛo/
ſperitatem tempoꝛalem. Item tempoꝛalia
vt ibi. Panem noſtrum quotidianū. Re/
ſpondetur ꝙ tp̄ale relatuꝫ ad ſpirituale iaꝫ
aliquid eſt. Unde nota ꝙ oꝛatio nihil aliđ
eſt q̄ꝫ executio deſiderij. Eo ergo modo ali
quid oꝛandum eſt quo deſiderandū. Sed
aliquid deſideratur dupliciter. ſcꝫ ꝓpter ſe
vt finis ſit ſolum regnum celoꝛum. matth.
vj. Querite p̄mum regnū dei. Et p̄s. Unā
petij a domino ⁊c̄. Sic in euangelio p̄ſenti
Petite vt gaudium veſtrum plenum ſit.
Aliquid deſideratur ꝓpter aliud vt tp̄alia
que ſunt materia virtutum. ⁊ ſine quibus
hanc vitaꝫ ducere nō poſſumus ſic matth.
vj. Panem noſtrum quotidianum ⁊c̄. Itē
Pꝛouerb. xxx. Mendicitatem et diuitias
ne dederis mihi. ſed tantum victui meo tri
bue neceſſaria. Uirtutes auteꝫ ⁊ gratia pe/
tunt̄ tanq̄ꝫ per ſe ad fineꝫ ducentia. Scđa
ꝯditio in oꝛōne eſt. vt fiat cum pſeuerantia
Luce. xviij. Opoꝛtꝫ ſp oꝛare ⁊ nūq̄ꝫ deficere
Et. j. Theſſal. v. Sine intmiſſione oꝛate. Et
h notat̄ in verbo illo. Petieritis q̄ſi perſe/
uerando ⁊ continuando. Tertia conditio

orõnis ẽ vt fiat ⁊ ꝓcedat ex filiali affectu. cũ
dicit Patrẽ. qui enĩ ex timore petit nõ pa/
trem ſed dñm petit vł hoſtẽ. ⁊ hoc eſt ꝙ pie
petat. Quarta cõditio orõnis eſt. vt ſit de
his que ꝑtinent ad ſalutẽ. cum dr̃ In noĩe
meo. qđ eſt nomẽ ſaluatoris. in quo nomi/
ne petit q̊ ꝑtinentia ad ſalutẽ petit. q2 ieſus
qđ eſt nomen ſaluatoris ſalus interꝑ̃tatur
Quĩta ꝯditio orõnis eſt. vt fiat. ſiue petat
ꝓ ſe. vñ dicit Uobis. q2 ꝓ alijs nõ exaudit̃
ſemꝑ ꝯtrariantibꝰ eoꝝ demeritis ꝓ quibꝰ
fit petitio vt ꝓ peccatoribꝰ aut indiſpoſitis
Hiere. vij. Noli orare ꝓ populo iſto. Et. xv
Si ſteterint moyſes ⁊ ſamuel ⁊c. ¶ Ad rõ/
nes in oppoſitũ. Ad ꝑmã rñdet̃ ꝙ chriſtus
fuit exauditus ĩ omni ſua orõne ſḿ delibe
rationem. Rñdetur etiã ꝙ chriſtus petenſ
calicẽ paſſionis a ſe transferri nõ expꝛ̃ſſit vo
luntatẽ ſuã ſimplicit̃. ſcȝ qđ ſimpliciter vo/
lebat. ſed motũ ſenſualitatis aut cuiuſdam
volũtatis rõnis vt natura eſt. Pro q̊ no/
tandũ ꝙ oratio eſt quodãmodo interꝑ̃ta
tiua volũtatis humane. Tũc ergo alicuiꝰ
orantis exaudit̃ oratio qñ eiꝰ volũtas ad/
implet̃. volũtas aũt ſimplicit̃ hominis eſt
volũtas rõnis. hoc aũt abſolute volumus
qđ ſḿ deliberatã rõnem volumus. aliud
aũt qđ volumus ſḿ motũ ſenſualem vel
etiam ſḿ motũ volũtatis ſimplicis. q̄ ꝯſi/
derat̃ vt natura. non ſimplicit̃ volumꝰ. ſed
ſḿ quid. ſcȝ ſi aliud nõ obſiſtat qđ ꝑ delibe
rationẽ rõnis inuenit̃. vñ talis volũtaſ ma
gis eſt dicẽda velleitas q̃ȝ abſoluta volun
tas. q2 ſcȝ homo hoc vellet ſi aliud nõ obſi/
ſteret. ſḿ aũt voluntatẽ rõnis xp̃us nihil
aliud voluit niſi qđ ſciuit deũ velle. et ideo
omĩs abſoluta volũtas chriſti etiã huma/
na fuit impleta. q2 fuit deo ꝯformis. ⁊ ꝑ cõ
ſequens omnis eius oratio fuit exaudita.
¶ Ad ſecũdam rñdetur ꝙ paulus qđ ora
uit nõ obtinuit. q2 nõ ſibi expediens fuit. ij.
Corinth. xij. ¶ Ad tertiam rñdet̃ ꝙ aliqui
ſi nõ exaudiunt̃. eſt ꝓpter defectũ alicuiꝰ
ꝓdictarum ꝯditionum requiſitarũ ad h̃ ꝙ
oratio ſit exaudibilis. Matth. xx. Neſcitis
quid petatis.

Ad ſecundam queſti/

onem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ ñ ſit veꝝ ꝙ apl̃i
ñ petierũt aliq̃d ꝑmo ĩ noĩe xp̃i. Pͥmo ſic
math. x. dr̃. Cõuocatis. xij. apl̃is dedit eis
poteſtatẽ ſpirituũ immundoꝝ. ſed hec orã
do faciebãt. ergo aliquid petierunt in noĩe
chriſti. ¶ Secũdo ſic. Luce. x. dr̃ de diſcipul̃.
Dñe in nomine tuo etiã demonia ſubijci/
unt̃ nobis. Tertio videt̃ ꝯtra illud Luce.
v. In verbo aũt tuo laxabo rete. ergo videt̃
ꝙ in noĩe chriſti aliq̃d a deo apl̃i petierunt
¶ In oppoſitũ eſt euãgeliũ pñs. vbi dicit̃.
Uſq̃ȝ modo nõ petiſtis quicq̃ȝ in nomine
meo. ¶ Rñdeo dicẽdũ ꝙ veꝝ eſt quod ait
xp̃us in pñti euangelio. Nam apl̃i ante re
ſurrectionẽ chriſti. nõ ita cognouerũt vtu/
tem nomĩs chriſti ſicut poſt. ⁊ ideo adhuc
ignorabant ꝙ oĩs eoꝝ petitio eſſet exaudi/
bilis in nomine chriſti. Tum etiã q2 habe
bant oĩa bona in chriſto. Bonum vtile. q2
in eo erant omnes thezauri ſcientie ⁊ ſapiẽ
tie dei. Bonũ delectabile. quia erat ſpecio/
ſus forma ꝓ̃ filijs hominum. ꝑ̃s. xliiij. Bo/
num honeſtum. ꝑ̃s. cxxxviij. Nimis hono
rati ſũt amici tui deꝰ. Ad rõnes in oppoſi
tũ. Ad primã rñdet̃ negãdo ꝯſequentiam
Et rõ eſt. q2 licȝ haberẽt poteſtatẽ a chriſto
ſuꝑ demonia. nõ ſequit̃ ꝙ orando peterent
in noĩe chriſti. ſicut nũc eccleſia in omnibꝰ
quaſi orõnibus in chriſti noĩe finiendo. di/
cit Per dñm noſtrum ieſum chriſtũ ⁊c. vł
aliud ſimile. Et ita rñdetur ad ſecundã. q̊a
ibi in nomine tuo intelligitur. id eſt in vir/
tute tua aut poteſtate a te nobis conceſſa.
¶ Ad tertiam ſimiliter reſpondet̃. ꝙ non
eſt ad ꝓpoſitum. quia aliud eſt petere ĩ no
mine chriſti. aliud a patre. ⁊ aliud in verbo
chriſti laxare retia.

¶ Ad tertiam queſtio

nem ſic proceditur. Et videtur ꝙ gaudiũ
ſpũale qđ ex caritate cauſat̃ nõ poſſit in no
bis impleri. ¶ Primo ſic. Quãto magis
gaudium de deo habemus. tanto gaudiũ
eius in nobis magis impletur. ſed nunq̃ȝ
poſſumꝰ de deo tantũ gaudere q̃ntũ digni

eſt vt de eo gaudeať. q2 ſemꝑ bonitas eius
que īfinita eſt excedit gaudiuꝫ creature qḋ
eſt finitū. ergo gaudiū de eo nunq̄ꝫ poteſt
impleri. ¶ Secūdo ſic. Illud qḋ eſt cōple-
tum nō poteſt eſſe maiꝰ. ſed gaudiū etiam
beatoꝝ poteſt eē maius. q2 vnius gaudiū
eſt maius q̄ꝫ alteriꝰ. ergo gaudiū de eo nō
poteſt ī creatura impleri. ¶ Tertio ſic. Ni-
hil aliud eſſe videť compꝑhenſio q̄ꝫ cognitō-
nis plenitudo. ſed ſicut vis cognitiua crea-
ture eſt finita. ita ⁊ vis appetitiua eiuſdem.
Cū ergo deꝰ non poſſit ab aliqua creatura
ꝯphendi. videť ꝙ nō poſſit alicuiꝰ creature
gaudiū de deo impleri. ¶ In oppoſituꝫ eſt
p̄ns euāgelium. vbi dr̄. Petite vt gaudiuꝫ
veſtꝝ plenū ſit. ¶ Rn̄deo dicendū ꝙ pleni-
tudo gaudiȷ̄ pōt intelligi dupliciter. Uno
mō ex ꝑte rei de qua gaudeť. vt ſcꝫ tantum
gaudeať de ea q̄ntum dignū eſt de ea gau-
dere. Et ſic eſt ꝯcluſio p̄ma. ꝙ ſolū dei gau-
dium eſt plenū de ſeipo. Patet ꝯcluſio. q2
gaudiū eius eſt infinitū. ⁊ hoc eſt ꝯdignuꝫ
infinite bonitati dei. cuiuſlibet aūt creatu-
re gaudiū oportet eſſe finitū. Alio mō pōt
intelligi plenitudo gaudiȷ̄ ex ꝑte gaudētis
Et ſic ponitˀ ſecūda ꝯcluſio ꝙ gaudiū ſpūa-
le pōt impleri in futura beatitudine. Iſta
ꝯcluſio declarať ſic. Gaudiū compatur ad
deſideriū. ſicut quies ad motū. eſt aūt q̇es
plena. qn̄ nihil reſtat de motu. vnde tūc eſt
gaudiū plenum qn̄ iam nihil deſiderandū
reſtat. q̄ꝫdiu aūt in hoc mūdo ſumus non
quieſcit in nobis deſideriȷ̄ motꝰ. q2 adhuc
reſtat ꝙ deo magis appropinquemꝰ ꝑ gra-
tiam. ſed qn̄ iam ad beatitudinē ꝑfectā per-
ventum fuerit nihil deſiderandū reſtabit.
q2 erit plena fruitio in qua hō obtinebit q̇c-
quid etiaꝫ circa alia bona deſiderabit. ſcḋm
illud p̄s. cij. Qui replet in bonis deſideriū
tuum. Et iḋo quies nō eſt ſolū deſideriȷ̄ q̊
deſideramus deū. ſꝫ etiam oīm deſiderioꝝ
quies. Un̄ gaudium beatoꝝ eſt ꝑfecte ple-
num. ⁊ etiā ſuꝑ plenū. q2 plus obtinebunt
q̄ꝫ deſiderare ſuffecerūt. nō enim in cor ho-
minis aſcendit q̄ p̄parauit deus diligenti-
bus ſe. vt dr̄. j. Corinth. ij. Et hinc eſt qḋ dica-
tur Luce. vj. Menſurā bonā ⁊ ſuꝑeffluentē
dabūť in ſinus veſtroſ. q2 tn̄ nulla creatura
eſt capax gaudiȷ̄ de deo ei ꝯdigni. inde ē ꝙ
illud gaudiū nō capiť in homine. ſꝫ potius
homo intrat in ipſum. ſcḋm illud math. xxv.
Intra in gaudiuꝫ dn̄i tui. ¶ Ad rōnes in
oppoſituꝫ. Ad p̄mā rn̄deť ꝙ rō illa ꝓcedit d̄
plenitudine gaudiȷ̄ ex ꝑte rei de q̄ gaudeť.
¶ Ad ſecundā rn̄deť negādo minorē. Et
rō eſt. q2 cum ꝑuentuꝫ fuerit ad beatitudi-
nem vnuſquiſq̄ꝫ attiget terminū ſibi p̄fixū
ex p̄deſtinatione diuina. nec reſtabit vlteri-
us aliquid quo tendať q̄ꝫuis ī illa termina-
tione vnus ꝑuenit ad maiorē ꝓpinquitatē
dei. alius ad minorē. et ideo vniuſcuiuſq̄ꝫ
gaudiū erit plenū ex ꝑte gaudētis. q2 vniuſ-
cuiuſq̄ꝫ deſiderium plene quietabiť. erit tn̄
gaudiū vniuſ maius q̄ꝫ alterius ꝓpter ple-
niorē ꝑticipationē diuīe bonitatis. ¶ Ad
tertiā rn̄deť negādo ꝯſequentiā. Et rō eſt.
q2 duplex eſt plenitudo cognitōnis. ſcꝫ que-
dam ex ꝑte rei cognite. vt ſcꝫ tātū cognoſca-
tur res q̄ntum cognoſci pōt. ⁊ iſta bene po-
teſt dici compꝑhenſio. ⁊ ſoli deo ꝓpria reſpe-
ctu ſuiipſius q̇ tantū cognoſcit ſe q̄ntū co-
gnoſcibilis eſt. Alia dr̄ plenitudo ex parte
cognoſcentis. ſicut ⁊ de gaudio dictum eſt
et de tali plenitudine bene pōt dici ꝙ beatꝰ
plene cognoſcet deum. Unde apoſtolus
ad colˀ. j. Impleamini in agnitione volūta-
tis eius in omni ſapientia ⁊ intellectu ſpi-
rituali.

In rogatōnibꝰ euan-

gelium eſt. In illo tempore dixit Jeſus di-
ſcipulis ſuis. Quis veſtꝝ habebit amicuꝫ
⁊c. Luce. xj. Circa quod poſſunt diſputari ſe-
quentes queſtiones. ¶ Prima Utruꝫ in
iſtis rogationibus deus ſolus ſit orādus
an etiam aliȷ̄ ſancti. ¶ Secunda Utrum
in oratione noſtra temporalia ſint peten-
da. ¶ Tertia Utrum ſit ſperādum ꝙ pec-
catores orando impetrent aliquid a deo.

AD p̄mam que-
ſtionē ſic ꝓcediť. Et videtur ꝙ in
iſtis rogatōnibꝰ ſolus deꝰ ſit orā-
dus ⁊ n̄ aliꝰ ſanctꝰ. ¶ Primo ſic. Per diſ-

finitionem orationis. dicit Damaſcenus.
Q, oratio eſt aſcenſus mētis in deũ. ergo
ſolus deus videt orādus. ¶ Scdo ſic. Ora
tio eſt actus religionis. ſ; ſolus de⁹ eſt reli
gione colēdus. ergo ꝛc. ¶ Tertio ſic. Virt⁹
orōnis plus in affectu ꝯſiſtit q̄; voce. q2 h
negociũ vt aug⁹ dicit. plus gemitib⁹ q̄; vo
cibus agit̄. ſed ſolius dei eſt cogitationes
cordiũ ꝛ affectus ꝑcipere. ergo non niſi ſoli
deo ē porrigēda oratō. ¶ Quarto ſic. Si
aliq̄bus ſanctis orōne; porrigim⁹ hoc nō
eſt niſi inq̄ntum ſunt deo ꝯiuncti. ſed q̄dā
etiā in hoc mundo viuētes. vel etiā in pur
gatorio exiſtētes ſunt deo ꝯiuncti multũ ꝑ
gratiā. ad eos aũt nō porrigit̄ oratio. ergo
nec ad ſanctos qui ſunt in ꝑadiſo debem⁹
orōnem porrigere. ¶ Quīto ſic. Sancti ex
iſtentes in ꝑadiſo nō orāt ꝑ nobis. ergo ad
ipſos nō eſt oratio porrigēda. ꝯſequentia
ptз. antecedēs ꝓbat̄. q2 ſi ſancti qui ſunt in
patria ꝓ nobis orarēt. ſuꝑiorum oratio eēt
efficacior. ñ ergo deberet implorari ſuffra
gium orōnum inferiorꝝ ſanctorꝝ. ſ; ſolũ ſu
periorꝝ. ¶ Sexto ſic. Anima petri nō ē pe
trus. ſi ergo aīe ſanctorꝝ ꝓ nobis orarēt q̄;
diu ſunt a corꝑe ſeꝑate. nō deberemus int̄
pellare ſanctũ petrum ad orandũ ꝓ nobis
ſed aīam eius. cui⁹ ꝯtrariũ facit eccleſia di
cendo. ſancte petre ora ꝓ nobis. ñ ergo ſan
cti ad minus añ reſurrectiō; ꝓ nobis orāt.
¶ In oppoſitu; eſt Job. v. Voca ſi eſt qui
tibi rñdeat. ꝛ ad aliquē ſanctorꝝ cōuertere.
ergo oratio poteſt fieri ad ſanctos nō ſolũ
ad deum. ¶ Secundo h oſtendit vſus ec
cleſie que letanijs vtit̄. in q̄bus nō ſolũ de⁹
ſed etiam ſancti inuocant̄ ¶ Rñdeo dicen
du;. ꝙ oratio porrigit̄ alicui dupliciť. Uno
mō quaſi ꝑ ipſum implenda. Alio modo
ſicut ꝑ ipſum impetrāda. Qua diſtinctōe
habita. ſit iſta ꝯcluſio ꝓ̇ma. Solus de⁹ eſt
orandus. ſiue ſoli deo oratio ē porrigenda
ſicut illi ꝑ quē eſt adimplendũ q̄d petimus
Patз ꝯcluſio. q2 omnes orōnes noſtre or
dinari debent ad grām et gloria; ꝯſequen
dam. que ſolus de⁹ dat. ſm illud ꝑs. lxxxiij.
Gratiam ꝛ gloriam dabit dñs. Secunda
ꝯcluſio eſt. Angeli ſancti et alij beati orādi

ſunt. ꝛ illis porrigunt̄ orōnes ſicut quoru;
auxilio īpetram⁹ q̄d a deo expectam⁹. ſc;
q̊ꝝ ꝑcib⁹ ꝛ meritis noſtre orōnes ſortiant̄
effectum. Et ideo dr̄ apoc. viij. ꝙ aſcēdit fu
mus incenſorꝝ de orōnibus ſanctorꝝ d̄ ma
nu angeli coram deo. Et hoc etia; patet ex
ipſo modo quo eccleſia vtit̄ in orando. na;
a ſancta trinitate petimus vt noſtri miſere
atur. ab alijs autem ſanctis q̄buſcunq; pe
timus. vt orent ꝓ nobis. ¶ Ad ratōnes in
oppoſitum. Ad ꝓ̇mam rñdet̄. ꝙ verum eſt
ꝙ oratio primo ꝛ principaliter ſit aſcenſus
mētis in deũ. vñ Caſſiodor⁹ dicit. ꝙ oratio
ꝓprie fit ad deu;. deꝑcatio vero ad ſanctos
Sanctus thomas quaſi cōformiter dicit.
ꝙ in diffinitione debent poni ea que ſunt ꝑ
ſe. q̄;uis aũt aliquo modo ad ſanctos ora
tio fieri poſſit ſicut ad interceſſores ꝓ nob.
tamen ꝓprie et ꝑ ſe oratio in deum fertur.
¶ Ad ſecũdam rñdetur ꝙ illi ſoli impēdi
mus orando cultum religionis a quo q̄ri
mus obtinere q̄d oramus. quia in hoc ꝓte
ſtamur eum omniũ bonorum noſtroru;
auctorē. non aũt eos quos querimus q̄ſi
interpellatores noſtros apd̄ deum. ¶ Ad
tertiam rñdet̄ negando ꝯſequentiā. Et rō
eſt. quia ſancti cognoſcũt omnia in verbo
que ad eorum gloriam ꝑtinent. ꝛ quia ad
magnam gloriā eorum eſt ꝑtinens ꝙ alios
iuuare poſſũt quaſi dei cooꝑatores exiſtē
tes. et ideo ſtatim in verbo vidēt petitiōes
ad eos factas vel voce vel corde. ꝛ ideo pe
titiones quas ad eos dirigimus. deo ma
nifeſtante cognoſcunt ¶ Ad quartā rñde
tur negando cōſequētiam. Et ratio eſt. q̄a
licet hi qui ſunt in hoc mundo aut in pur
gatorio ſint cōiuncti deo ꝑ gratiam. nō ꝑ̄
tamē fruunt̄ actu viſione verbi vt poſſint
cognoſcere ea que nos cogitamus vel di
cimus. ꝛ ideo ſuffragia non imploramus
ab eis orando. ſed a viuis poteſt tamē ſup
plicatio aliqua vl' petitio fieri. ¶ Ad quin
tam reſpondetur negando aſſumptum. et
ad probatōnem reſpondetur. ꝙ deus vult
inferiora omnia ꝑ ſuperiora iuuari. ꝛ ideo
oportet non ſolum ſuperiores ſed etiam
inferiores ſanctos implorare. aliquando

etiā ſolius dei miſericordia ē imploranda. Contingit tū qn̄qꝫ ꝙ imploratio īferioris ſancti efficacior ē. vel q꞉ deuotius imploraꝫ. vł q꞉ deꝰ vult eoꝝ ſanctitatē declarare. ¶ Ad vltimā dicēdo negādo ꝯſequentiaꝫ. Et rō eſt. q꞉ ſancti viuētes meruerūt vt ꝓ nobis orarent. ⁊ iō eos inuocamꝰ nominibꝰ quibus hic vocabanꝫ. qbus etiā nobis innoteſcūt. Et iteꝝ ꝓpter fidē reſurrectiōis inſinuandā. ſic legiꝫ Exodi. iij. Ego ſū deꝰ abraā.

Ad ſecundam queſtionem

ſic ꝓcediꝫ. Et videꝫ ꝙ in orōne tpalia nō ſunt petēda. ¶ Primo ſic. Que ei orādo petimus. q̄rimus. ſed tpalia nō debemus querere. Diciꝫ enī Math. vj. Primū querite regnū dei ⁊ iuſticiā eius. ⁊ hec oīa adijcienꝫ vobis. ſcꝫ tpalia que nō querēda dic̄. ſed adijciēda queſitis. ergo tpalia nō ſunt in orōne a deo petēda. ¶ Scđo ſic. Quicūqꝫ orat ꝓ aliquo ſollicitꝰ eſt ꝑ illo. ſed ꝑ tpalibus etiā neceſſarijs ſolliciti eſſe non debemꝰ. vt ptꝫ math. vj. Nolite ſolliciti eſſe anime veſtre qđ mādu cetis ⁊c̄. ergo tpalia nō ſunt petēda in orōne. ¶ Tertio ſic. Nō debemꝰ petere a deo niſi bona ⁊ vtilia. ſed qn̄qꝫ tpalia habita ſunt nociua nō ſolū ſpūaliter ſed etiā corpaliter. ergo tpalia ī orōne nō ſunt petēda. ¶ In oppoſitū eſt illud qđ in orōne dn̄ica ꝯtinetur. Panē noſtꝝ quotidianū da nobis hodie. In qua orōne non ſolū ſpūalis. ſed corpalis panis petiꝫ. vt ptꝫ ꝑ glo. Luce. xj. ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ tpalia ſunt petēda in orōne q̄ntum neceſſitas petitiue exigit. Iſta ꝯcluſio patet prouerb. xxx. Tribue tantū victui meo neceſſaria. Pro qua ꝯcluſione notandū. ꝙ ſicut dicit augꝰ. ad ꝓbam de orādo deū. Hoc licet orare qđ licet deſiderare. tpalia aūt licet deſiderare. nō qđem ꝑncipaliꝫ vt in eis finem ꝯſtituamus. ſed ſicut qđam āminicula qbuſ adiuuamur ad tendēdū in beatitudinē. inq̄ntū ſcꝫ ꝑ ea vita corpalis ſuſtentaꝫ. ⁊ inq̄ntum nobis organice deſeruiūt ad actus vtutuꝫ vt phūs dicit ꝑmo Ethicoꝝ. ⁊ ideo ꝓ tpalibus licet orare eo mō quo licet ea deſiderare. In illis aūt que deſideranꝫ eſt duplex diſtinctio attēdenda. ſcꝫ ꝙ quedā ſunt q̄ deſiderātur ꝓpter ſeipſa. quedam ꝓpter aliud. Secūda eſt. ꝙ quedā nō habent ſupfluitatem deſiderij. ſicut vtutes. q̄dam aūt habēt ſicut voluptates. diuitie. et hmōi. Bona āt tpalia ꝓpter aliud deſideranda ſunt. ⁊ cuꝫ quadā menſura. ſcꝫ ſm ꝙ vere ſunt neceſſaria ad vitā p̄ntē agendā. ſicut dicit ſapiēs Prouerb. xxx. Diuitias ⁊ mendicitateꝫ ne dederis mihi. ſed victui meo tātū tribue neceſſaria. Et iō hoc mō orare ꝑ eis q̄s poteſt ſicut mō in rogationibus fit. ¶ Ad rōnes in oppoſitū. Ad ꝑmam rn̄deꝫ negando ꝯſequentiā. et ad ꝓbationē rn̄detur. ꝙ temporalia nec ꝑmo nec ſcđo debent queri quaſi ꝑncipaliꝫ intenta. poſſunt aūt queri vt ꝓpē aliud deſiderata. Vn̄ augꝰ. libro de ſermone dn̄i in mōte. cū dixit illud. Primo q̄rendum ē regnū dei. deſignauit. ꝙ hoc ſcꝫ tpale bonū poſteriꝰ querendū eſt. non tpe. ſed dignitate. illud tanq̄ꝫ bonū noſtꝝ. hꝫ tanq̄ꝫ neceſſariū noſtrum ¶ Ad ſecūdam rn̄deꝫ etiā negando ꝯſequentiā. ⁊ ad ꝓbationem rn̄deꝫ. ꝙ in illis verbis Math. vj. non ꝓhibetur quelibet ſollicitudo rerum tpalium niſi ſupflua ⁊ inordinata. nō aūt ꝓhibetur ſollicitudo neceſſaria ¶ Ad tertiā rn̄deꝫ negādo ꝯſequētiā. Et rō eſt. quia ex quo non petimꝰ tpalia tanq̄ꝫ ꝑncipaliꝫ queſita. ſed in ordine ad aliud. ⁊ ſic recipiūt rōneꝫ boni vtilis. vn̄ eo tenore a deo petimꝰ ipſa vt nobis ꝓcedanꝫ. ſm ꝙ expediūt ad ſalutem.

¶ Ad tertiam queſtionem

ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ nō ſit ſperādum ꝙ peccatores orādo impetrent aliqđ a deo. ¶ Primo ſic. Dicitur Ioh. ix. Scimus quia peccatores deus nō exaudit. Itē Prouerb. xxviij. Qui declinat aurem ſuā ne audiat legem oratō ſua erit execrabilis oratio autem execrabilis non impetrat aliquid a deo. ergo peccatores nō impetrant aliqđ a deo ¶ Secūdo ſic. Iuſti impetrāt illud a deo qđ merenꝫ. ſed peccatores nihil poſſunt mereri. quia gratia carent ⁊ vtute

que v̓tus pietatis dꝛ. vt dic̄ glo. ij. Timoth.
iij. ſup illo verbo. Habentes q̄dē ſpeciem
pietatis. v̓tutem aūt eius abnegātes. et ita
non pie orant. qd̓ requirit̄ ad hoc ꝙ oratio
impetret. ergo peccatores nō impetrāt ali-
quid orādo ad deū. Tertio ſic. dicit Chꝛiſ.
ſup matth. Pater nō libent̄ exaudit orōez
quā filiꝰ nō dictauit. ſed in orōne quā chꝛi-
ſtus filius dei dictauit. dꝛ. Dimitte nobis
debita noſtra ⁊c. qd̓ peccatores nō faciunt
ergo vel mentiunt̄ hoc dicēdo. ⁊ ſic nō ſunt
exauditi nec digni ſunt. vel ſi nō dicūt. non
exaudiunt̄. qꝛ formā orandi a chꝛiſto inſti-
tutā nō ſeruāt. ergo ⁊c. ¶ In oppoſitū eſt
qd̓ auguſtinꝰ dicit ſup ioh. Si peccatores
nō exaudiſſet deus fruſtra publicanus di-
xiſſet. Deus ꝓpitius eſto mihi peccatori.
Itē illud qd̓ dicit Chꝛiſo. ſup math. Omis
q̄ petit accipit. ſcꝫ ſiue iuſtus ſiue ſit pecca-
toꝛ. ¶ Rn̄deo dicendū ſub iſta ꝯcluſione
ꝙ ſperandū eſt ⁊ tenendū ꝓ certo ꝙ pecca-
tores ſepe exaudiunt̄ a deo in petitōnibus
ſuis. ⁊ impetrāt mlt̄a que petūt. ex pura tn̄
dei miſericordia. Pro q̊ notandū ꝙ in pec
catore duo ꝯſiderāt̄. ſcꝫ natura quā diligit
deus. ⁊ culpa quā odit. ſi ergo pctoꝛ oran-
do aliquid petit inq̄ntū eſt peccatoꝛ. i. ſm
deſideriū peccati. hoc a deo non exaudit̄ ex
miſericordia. ſed q̄n̄qꝫ exaudit̄ ad vindictā
dum deꝰ ꝑmittit peccatorē adhuc ampliꝰ
ruere in peccata. deus eni queda negat ꝓ-
pitius q̄ ꝯcedit iratus. vt auguſtinꝰ dicit.
Oratio autē peccatoris ex bono deſiderio
nature ꝓcedēs a deo exaudit̄. non quaſi ex
iuſticia. qꝛ peccatoꝛ hoc nō meret̄. ſꝫ ex pu-
ra miſericordia. obſeruatis tn̄ ꝑmiſſis ꝯdi
tionibuſ. vt ſcꝫ ꝓ ſe petat. neceſſaria ad ſalu
tem. pie ⁊ ꝑſeuerant̄. ¶ Ad rōnes in oppo-
ſitum. Ad ꝑmā rn̄det̄. ꝙ dictū illud Joh.
ix. fuit dictū ceci nō ꝑfecte illuminati. ⁊ ideo
nō eſt ratū. q̄ꝫuis poſſit verificari. vt intelli
gat̄ vt peccatoꝛ vel ex ꝯdigno. Ad illud ꝓ-
uerb. xxviij. Reſpondet̄ ꝙ illa oratio pecca-
toris eſt execrabilis q̄ eſt oratio eiꝰ inq̄ntū
eſt peccatoꝛ. ¶ Ad ſecūdam rn̄det̄ negan-
do ꝯſequentiā. Et rō eſt. qꝛ licet peccatoꝛ n̄
poſſit pie orare quaſi eius oratō ex habitu
virtutis informet̄. poteſt tn̄ eius oratio eſſe
pia quantū ad hoc ꝙ illud qd̓ petit ſit ad pi
etatem ꝑtinens. ſicut ille qui nō habꝫ habi-
tum iuſticie. poteſt aliquid iuſtum velle. ⁊
q̄ꝫuis eiꝰ oratio nō ſit meritoria. poteſt tn̄
eſſe impetratiua. qꝛ meritū innitit̄ iuſticie
ſed impetratio gratie. ¶ Ad tertiam rn̄det̄
negādo ꝯſequentiā. Et rō eſt. qꝛ oratio do-
minica ꝓfertur ex ꝑſona totius eccl̄ie. ⁊ ideo
ſi aliquis nolēs dimittere debita ꝓximi di-
cat orōnē dominicā. nō mentit̄. q̄ꝫuis hoc
qd̓ dicit nō ſit verum quo ad ſuā ꝑſonam.
eſt tn̄ verum quantū ad ꝑſonā eccleſie ex-
tra quā quia ille eſt. merito fructu orōnis
caret. Aliqui tn̄ peccatores q̄n̄qꝫ pati ſunt
debitoribus ſuis remittere. ⁊ ideo ipſi orā-
tes exaudiunt̄. ſm illud Eccl̄. xxviij. Relin-
que ꝓximo nocenti te. ⁊ tunc dep̄canti tibi
peccata ſoluent̄.

In die aſcenſiōis do

mini eſt euangeliū. In illo tp̄e. Recūbenti
bus vndecim diſcipul̄ ⁊c. Marci. xvj. Cir-
ca qd̓ poſſunt diſputari ſequētes q̄ſtiones
Primo vtꝝ conueniens fuit chꝛiſtū aſcen
dere in celum. ¶ Secunda vtrū aſcenſio
chꝛiſti fuerit nobis vtil̄. ⁊ noſtre ſaluti fru-
ctifera. ¶ Tertia vtꝝ conueniat chꝛiſto ſe-
dere ad dexteram patris.

Ad primam que-
ſtionē ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ
non fuerit cōueniēs chꝛiſtū aſcē-
dere in celum. ¶ Primo ſic. In chꝛiſto nō
eſt niſi duplex natura. ſcꝫ diuina et huma-
na. ſed ſm diuinam naturā chꝛiſto nō ꝯue
nit aſcēdere localiter. cū ipſe ſm ꝙ deus ſit
vbiqꝫ. nec ſm dignitatem. cū diuinitas ꝓfi
cere nō poſſit. nec iterum ſm humanā ſm
locum. quia ipſa de celo non deſcendit. Di
citur aūt Joh. iij. Nemo aſcendit in celum
niſi qui deſcendit de celo. nec ſm dignitatē
qꝛ gloria ſua poſt reſurrectiōem glorioſā
nō creuit. ergo videtur ꝙ chꝛiſtꝰ nō debuit
aſcēdere in celū. Scd̓o ſic. Omne qd̓ mo-
uet̄. mouet̄ ꝓpt̄ aliquid meliꝰ. ſꝫ in chꝛiſto
nō fuit melius eē in celo q̄ꝫ in t̄ra. nihil eni

accreuit ſibi ꝑ hoc ꝙ fuit in celo. nec q̄ntuꝫ
ad aiaꝫ nec quātū ad corpꝰ. ergo videt̄ ꝙ n̄
fuit cōueniēs chriſtū aſcēdere. Tertio ſic
Criſtus filius dei humanā naturā aſſum-
pſit ꝓpter noſtrā ſalutē. ſꝫ magis fuiſſet ſa-
lutaris hoībꝰ ꝙ ſemꝑ ꝯuerſaret̄ nobiſcum
in terris q̄ꝫ eiꝰ abſentia. ergo videt̄ ꝙ non
fuerit ꝯueniēs chriſtū aſcendere in celū.
¶ Quarto ſic. Si chriſtꝰ aſcēdere debuit
videt̄ ꝙ ſtatim poſt reſurrectionē aſcēdere
debuit. q2 aſcēſio ſua eſt exēplar alioꝝ ſan-
ctoꝝ. ſed alij ſancti poſt reſurrectioneꝫ ſta-
tim futurā corpū aſcēdent. ergo chriſtus ſi
aſcēdere debuit. debuit ſtatim poſt reſurre-
ctionē aſcēdere et non differre vſqꝫ ad .xl.
dies. ¶ In oppoſitū eſt euāgeliū pn̄s. vbi
dicit̄. Dn̄s quidē Jeſus aſſumptꝰ ē in celū
Rn̄deo dicēdū ſꝫ certis ꝯcluſiōibꝰ. Pria
concluſio. Conueniēs fuit chriſtū in celuꝫ
aſcendere. Iſta cōcluſio eſt in ſymbolo vbi
dicitur. Aſcēdit ad celos. Et Joh. xx. dicit.
Aſcēdo ad patrē meū ⁊ patrē veſtꝝ. Scđo
ſic. Locus debet eſſe ꝓporcionatus locato.
chriſtus aūt ꝑ ſuā reſurrectionē vitam im-
mortalē et incorruptibilē inchoauit. locꝰ āt
in quo nos habitamus eſt locus generati-
onis ⁊ corruptōis. ſꝫ locꝰ celeſtis eſt locus
incorruptibilis. nō fuit ergo cōueniens ꝙ
chriſtus poſt reſurrectionē maneret in ter-
ris. ſed cōueniēs fuit ꝙ aſcenderet in celuꝫ
Ubi nota ꝙ aſcendere in celū fuit congruū
ipſi chriſto et nobis. Chriſto quidem. quia
omne id q̄d ad gloriā ꝑtinet debebat̄ ei. vn̄
cū celū empireū ſit locꝰ ꝯgruus glorie. con-
ueniēs fuit vt ad illū locū aſcēderet. Nob
aūt ꝯgruū fuit quantū ad tria. Primo vt
nos q̄ſi in corꝑalē poſſeſſionē induceret celi
quam nobis precio ſui ſanguinis emerat.
Secūdo vt ipe ſpem noſtrā ad celuꝫ erige-
ret. q2 dū humanā conditionē ſideribꝰ im-
portauit credētibꝰ celū poſſe patere mon-
ſtrauit. vt dicit Leo papa. Tertio vt iā xp̄ꝫ
non ſꝫm carnē ꝯgnoſcētes ſpūaliter tantuꝫ
ei coniūgamur vt ſic idonei efficiamur ad
dona ſpūſſancti accipienda. ſcđm illud ps
Aſcēdēs in altū dedit dona hoībꝰ. Secū-
da ꝯcluſio. Chriſtꝰ aſcendit ſuꝑ omnes ce-

los. Iſta cōcluſio habet̄ ad Eph. iiij. Aſcen-
dit ſuꝑ omnes celos vt adimpleret omnia
Iſta ꝯcluſio rōne ſic ꝓbat̄. Quāto aliqua
corꝑa ꝑfectius ꝑticipāt diuinā bonitatem
tāto ſunt ſupiora corꝑali ordīe q̄ ē ordo lo-
calis. ſꝫ inter oīa corꝑa etiā glorioſa. corpꝰ
chriſti maiori refulget glīa. ergo ꝯueniētiſ-
ſimū fuit ꝙ ſit ſuꝑ oīa corꝑa ꝯſtitutū ī alto
Et iō ſuꝑ illđ ad Eph. iiij. Aſcēdēs chriſtꝰ ī
altū. dico. loco ⁊ dignitate. attēdite tn̄ ꝙ nō
dr̄ aſcendiſſe ſuꝑ omnes celos ꝙ extra celū
empireū ſit. ſꝫ q2 ī altiſſimā ꝑtē celi empirei
aſcendit nec in aſcenſu ſuo fuit aliq̄ diuiſio
facta celoꝝ. q2 q̄ꝫuis de natura corꝑis nō
ſit ꝙ poſſit eſſe in eodē loco ſimul cum alio
corꝑe. poteſt tn̄ deus hoc facere ꝑ miracu-
lū. ꝙ in eodē loco poſſent eſſe ſimul. ſic̄ fecit
vt corpꝰ chriſti clauſo vtero beate v̓ginis
exiret. et ꝙ intrauit ianuis clauſis ad diſci-
pulos. vt dicit Gregoriꝰ. Tertia cōcluſio.
Chriſtus aſcēdit ꝓpria v̓tute in celū. Iſta
ꝯcluſio patet ex illo. Yſa. lxiij. Iſte formoſꝰ
in ſtola ſua gradiēs in mltitudine fortitu-
dinis ſue. Pro cuius cōcluſiōis v̓a intelligētia
eſt notādū ꝙ in chriſto ē duplex natura ſcꝫ
diuina et humana. Un̄ ſꝫm vtrāqꝫ naturā
poteſt accipi duplex virtus eiꝰ. ſꝫ ſꝫm hūa-
nā naturā p̄t accipi duplex virtus chriſti.
Una quidē naturalis q̄ ꝓcedit ex p̄ncipijſ
nature. et tali v̓tute maīfeſtū eſt ꝙ xp̄s nō
aſcendit Alia aūt v̓tus in hūana natura ē
virtus glorie. ſꝫm quā chriſtus in celū aſcē-
dit. cuiꝰ q̄dē v̓tutis rō ex parte anime glo-
rificate aſſignatur ex cuius redundātia glo-
rificat̄ corpꝰ. vt dicit Auguſtinus ad Dio-
ſcoꝝ. Erit enim tanta obedientia corporis
glorioſi ad animā beatā. vt ſicut auguſti.
dicit. xxij. de ciuitate dei. vbi volet ſpiritus
ibi erit protinus corpus. Decet aūt corpꝰ
glorioſum et immortale eſſe in loco celeſti
vt dictum eſt. et ideo ex virtute anime vo-
lentis corpus chriſti aſcendit in celuꝫ. Sic
ergo chriſtus aſcēdit propria virtute. Pri-
mo quidem virtute diuina. Secundo ani-
me glorificate mouentis corpꝰ. prout vult
Nec obuiat huic concluſioni. ꝙ aſſūptus
dicitur in euangelio. quia ſicut chriſtus

dicitur ꝓpria v̓tute ſurrexiſſe. et tn̄ ē ſuſci-
tatus a patre. eo ꝙ eſt eadē v̓t9 patris et fi-
lij. ita chriſtus ꝓpria v̓tute aſcendit in celū.
et tn̄ a patre ē eleuat9 et aſſumpt9. Ad ra-
tiones in oppoſitū. Ad p̓mā rn̄det̄ ꝙ aſcen
dere et deſcendere poſſunt dici ꝓprie. et ſic
ſignāt motū localē. vn̄ nō ꝯueniūt chriſto
ſcḋm diuinā naturā ſz ſcḋm humanā. ſcḋm quā
deſcendit ad inferos. H̄ deſcenſus fuit ſcḋm
aiā. et aſcendit localiter ad celos ſcḋm aiā
et corpus ſimul. Dicit̄ etiā methaphorice
aſcendere ⁊ deſcēdere. et ſic criſt9 dicit̄ deſcē
diſſe ſcḋm diuinā naturā. i. ꝗntū ſe exinaniuit
formā ſui accipiēs. Phil. ij. Et inꝗntū per
nouū effectū fuit ibi in aīa. ſcḋm quē ante nō
fuerat. aſcēdiſſe aūt ꝗntū ad notitiā alioꝝ
Silr̄ ꝗntū ad humanā naturā aſcēdit ſcḋm
ꝙ exaltat9 eſt ad gloriā reſurrectionis. ⁊ no
ticiā populoꝝ. Deſcēdit aūt ſcḋm paſſionis
ignominiā. Q; aūt ḋr. Nemo aſcēdit niſi
q̄ deſcendit ad ꝑſonā referēdū eſt. cui ſcḋm
vnā naturā ꝯuenit deſcēdere de celo. i. deſt
ſcḋm diuinā. inꝗntū ſibi carnē in ꝑſona co-
pulauit. et ſcḋm aliā ſcz humanā aſcendere.
Ad ſecūdā rn̄det̄ ꝙ fuit decētius corpus
chriſti in celo q̄z in terra. Pro q̊ nota ꝙ li-
cet ꝑ h̄ ꝙ chriſtus aſcendit in celuz nihil ei
accreuit ꝗntū ad ea q̄ ſunt de eſſentia glo-
rie. ſiue ſcḋm corpus ſiue ſcḋm aiam. tn̄ accre-
uit ei aliq̊d ꝗntū ad loci decētiā qḋ eſt ad
bene eſſe glorie. non ꝙ corpori eius aliq̊d
aut ꝑfectōis aut ꝯſūmatōis acq̄reretur ex
corpe celeſti. ſz ſolūmodo ꝓpter quandā
decentiā. H̄ aūt aliq̊ mō ꝑtinebat ad eius
gloriā. et de hac decētia gaudiū quoddā
habuit. non q̊dem ꝙ tūc de nouo de hoc
gaudere inciperet quādo in celū aſcendit
ſed q2 nouo modo de hoc gauiſus eſt. ſic ḋ
re impleta. vn̄ ſup illḋ pſ. Delectationes ī
dextera tua vſq3 in finē. dicit glo. Delecta-
tio et letitia erit mihi in ꝯſenſu tuo huma-
nis obtuſionibus ſubtractis. Vn̄ Alexā-
der de halis i tertio dicit. ꝙ nouū gaudiū
p̄t dici quo ad nouā ſpeciē gaudij. et q̊ ad
numeꝝ gaudioꝝ. Aut poteſt dici nouū
gaudiū ſolū. q2 eſt nouus mod9 gaudēdi
vel gaudij. Primo mō nō accreuit criſto

nouū gaudiū. q2 de nullo gauiſus eſt in a-
ſcenſione de q̊ ꝓus nō gauderet. ſed ſecūdo
modo ſic. Sicut dicimus ꝙ cū fit deſcen-
ſus a theorica practice ad practicā expiētie
nō fit deſcenſus a noto ad ignotū. ſz ad no-
tū alio mō. Ad tertiā rn̄det̄ negādo mino-
rē. Et ratio eſt. q2 licet preſentia corpalis
criſti fuerit ſubtracta fidelibus ꝑ aſcenſio
nē: ꝑſentia tn̄ diuinitatis ipi9 ſemꝑ adeſt
fidelib9. ſcḋm ꝙ ipe dicit Matth. vlti. Ego
aūt vobiſcū ſum vſq3 ad ꝯſūmatōꝫ ſeculi.
Qui eni aſcēdit in celos nō deſerit adopta
tos vt dicit Leo papa Sed ipa aſcēſio xpi
in celū qua corporalē ſui ꝑſentiā nob ſub
traxit magis fuit vtilis nob q̄z ꝑſentia cor-
poralis fuiſſet. vt dicit ſanctus Thomas
Primo quidē ꝓpter fidei argumētū. q̄ eſt
de nō viſis. Vn̄ ipe dn̄s dixit Joh. xvj. q. ſ. ſ.
adueniens arguet mundū de iuſticia ſcz
eoꝝ q̄ non credūt. vt dicit Auguſtin9 ſup
Johannē ipa q̄ dē fideliū cōꝑatio infideliū
eſt vituperatio. Vn̄ ſubdit Quia ad patrē
vado et iā non videbitis me. beati eni qui
non vident et credunt. Erit itaq3 veſtra iu
ſticia de qua mund9 arguitur. quoniā3 in
me quē3 nō videtis creditis. Scḋo ad ſpei
ſubleuationē. vnde ipſe dicit Joh. xiiij. Si
abiero et ꝓparauero vobis locū. iteꝝ veniā
et accipiā vos ad meipſum. vt vbi ego ſū
et vos ſitis. Per hoc enim ꝙ humanā na
turā in celo collocauit. dedit nob ſpē illuc
ꝑueniendi. q2 vbi fuerit corpus ibi ꝯgrega
buntur et aq̄le. vt ḋr Matth. xxiiij. Vn̄ et
Michee. ij. ḋr Aſcendit iter pandēs aū eos
Tertio ad erigendū charitatis affectū in ce
leſtia Vn̄ dicit apl's Col. iij. Que ſurſum
ſunt ſapite nō q̄ ſup terrā. Et quia ſpiritus
ſanctus amor ē nos in celeſtia rapiens. io
dominus dicit diſcipulis. Joh. xvi. expe-
dit vobis vt ego vadam. ſi enim non abie-
ro paraclitus non veniet ad vos. ſi autem
abiero mittam eum ad vos. qḋ exponens
Auguſtinus ſuper Johannē dicit. Non
poteſtis capere ſpiritum q̄3diu ſecundū
carnem noſſe perſiſtitis chriſtum. chriſto
autem aſcendente corpaliter non ſolū ſpi
rit9 ſanct9 ſz pater et fili9 il. affuit ſpūaliter.

¶ Ad quartā rn̄detur negando ꝯſequen-
tiā. Et rō eſt. quia licet chriſto reſurgēte in
vitā immortalē ꝯgrueret locus celeſtis. tn̄
vſqꝫ ad aſcenſionē diſtulit vt veritas reſur
rectionis cōprobaret. ad quā oſtendendā
oportuit ꝙ nō ſtatim poſt reſurrectionem
aſcēderet ſꝫ diu cū apoſtol' ꝯuerſaret. vt ex
magna familiaritate oīs dubitatō tolleret
qꝛ ſi tātū apparuiſſet ſemel. potuiſſet videri
aliqua illuſio. ⁊ iō pluries i illis. xl. diebus
illis apparuit. Fuit etiā dilata aſcēſio ad cō
ſolatōꝫ diſcipuloꝝ q̊ de morte xp̄i ꝯtriſtati
fuerāt. Et iō dicit glo. Act. j. Sicut. xl. hore
fuerūt mortis xp̄i. ita. xl. dies cū eis ꝯuerſa
tus ē poſt reſurrectōeꝫ. qꝛ ꝯſolatio diuina
excedit triſticiā humanā. vt magis extēda-
tur tp̄us ꝯſolatōnis qꝫ tribulatōnis. Qd̓
aūt arguit d̓ alijs ſanctis nō valet. qꝛ alioꝝ
ſanctoꝝ nō oportebit reſurrectōꝫ ꝓbari. qꝛ
omnibꝰ manifeſta erit. ⁊ ideo nō oportꝫ ꝙ
differat aſcenſio eorum.

Ad ſecundam queſti-

onem ſic ꝓcedit. Et videt ꝙ aſcenſio chriſti
nō fuit nobis vtilis ⁊ fructuoſa noſtre ſa-
luti. ¶ Primo ſic. Per paſſionē ⁊ deſcen-
ſum ad inferos. omne īpedimētū remotū
eſt. ⁊ ianua padiſi ꝑ paſſionē apta eſt. ⁊ ſilr
ꝑ baptiſmū qn̄ celi apti ſunt. ergo ꝑ aſcen-
ſionē nihil nob̄ vtilitatis accreuit. Secū
do ſic. Chriſtus fuit cauſa noſtre ſalutis in
q̄ntū ſalutē nrām meruit. ſꝫ ꝑ aſcenſionem
nihil nobis meruit. qꝛ aſcēſio ꝑtinet ad pre
miū exaltatōnis. nō eſt aūt idē p̄miū ⁊ me
ritū. ſicut nec via ⁊ terminꝰ. ergo ⁊c. ¶ In
oppoſitū eſt illd̓ Joh. xvj. Expedit vobis vt
ego vadā. i. recedā a vobis ꝑ aſcenſionem.
¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ aſcenſio xp̄i fuit fru-
ctuoſa. qꝛ cauſa quodāmō noſtre ſalutis.
Et hoc dupliciť. Uno modo ex ꝑte noſtra
Alio modo ex parte ipſius. Ex parte qui-
dem noſtra inq̄ntum per chriſti aſcenſio-
nem mens noſtra mouet̄ in ip̄m. ⁊ qꝛ ꝑ eiꝰ
aſcenſionem vt in p̄cedenti queſtione dixi-
mus. daret̄ p̄mo locꝰ fidei. ſecūdo ſpei. ter-
tio caritati. quarto etiā vt reuerētia noſtra
augeret̄ ad ipſum. dū iam extimamꝰ eū nō
ſicut hominē terrenū. ſed ſicut deū celeſteꝫ
ſicut apl's dicit. ij. ad Corinth. v. Et ſi cogno
uimus ſm̄ carnē xp̄m. mortaleꝫ ꝑ qd̓ puta-
uimus eū tantū hominē. vt gloſa exponit.
ſed nūc iam nō nouimꝰ. Ex ꝑte aūt ſua fuit
cauſa noſtre ſalutis. q̄ntuꝫ ad ea que ipſe
fecit aſcendēs ꝓpter noſtrā ſalutē. Et p̄mo
q̊deꝫ viā nobis p̄parauit aſcendēdi in celū
ſm̄ ꝙ ipſe dicit Joh. xiiij. Uado pare vobis
locum. Et michee. ij. Aſcēdet pandens iter
an̄ eos. Quia eni ipſe eſt caput noſtrum
oportet ⁊ illuc ſeq̊ membra q̊ caput p̄ceſſit.
Un̄ dicit Joh. xiiij. Ut vbi ego ſum ⁊ vos ſi
tis. Et in hmōi ſignū aīas ſanctoꝝ quas d̓
inferno deduxerat in celū traduxit. ſm̄ illd̓
p̄s. Aſcendens in altū captiuā duxit capti
uitatē. Scdo. qꝛ ſicut pōtifex in veteri teſta
mento intrabat ſanctuariū vt aſſiſteret dō
ꝓ ꝑplo. Ita chriſtꝰ intrauit in celū ad inter-
pellandū ꝓ nob̄. vt dr̓ ad Heb. vij. Ipſa eni
rep̄ſentatio ſui ex natura hūana quā celo
intulit. eſt quedā interpellatio ꝓ nobis. vt ex
quo deus humanā naturā ſic exaltauit in
chriſto. etiā eoꝝ miſereat̄ ꝓ quibꝰ filius dei
dr̓ humanā naturā aſſumpſiſſe. Tertio vt
in celoꝝ ſede quaſi deus ⁊ dn̄s ꝯſtitutꝰ ex-
inde diuina dona hominibꝰ mitteret. ſm̄
illud Eph. iiij. Aſcēdit ſuꝑ oēs celos vt ad-
impleret oīa. ſcꝫ donis ſuis ſm̄ glo. ¶ Ad
rōnes in oppoſitū. Ad primā rn̄det̄ negan
do ꝯſequentiā. Et rō eſt. qꝛ licet ꝑ paſſionē
chriſti oīa impedimēta fuerūt a nob̄ amo-
ta. ⁊ oīa bona data q̄ntum ad meritū. qꝛ ſcꝫ
ꝑ paſſionē xp̄s nobis meruit p̄dicta. opor-
tuit tn̄ vt ꝑ effectū in illa bona introducere
mur quaſi in corꝑalem poſſeſſionem eorū
q̄ iam nob̄ meruerat. Bona aūt glorie in
tribus ꝯſiſtunt. Primo i diuina viſione q̄
eſt beatitudo anime. ⁊ hoc ꝑ effectuꝫ ꝯtulit
deſcendendo ad inferos. Scdm eſt gloria
corꝑis. ⁊ hoc inchoauit in ſua reſurrectiōe
Tertium eſt locus ꝯgruus ⁊ hoc p̄ſtitit in
ſua aſcenſione. In baptiſmo aūt celi aperti
ſunt in ſignum ꝙ ꝑ baptiſmum quē tūc in-
choabat in quo eius paſſio opat̄ plenarie.
celi aditus pateret nobis. ¶ Ad ſecūdam
rn̄detur negando ꝯſequentiā. Et rō eſt. qa

licet aſcenſio xp̄i non ſit cā noſtre ſalutis ꝑ
modum meriti. fuit tñ ꝑ modum efficiētie
inq̄ntum humanitas ſm quā aſcendit eſt
quodámodo inſtrumentū diuinitatis. et
operatur in ỽtute eius.

¶ Ad tertiam queſtio

nem ſic ꝓceditur. Et videť ꝙ nō conueniat
chriſto ſedere ad dexterā patriſ. ¶ Primo
ſic. Dextera ⁊ ſiniſtra ſunt differentie poſi-
tionū corpalium. ſed nihil corpale cōuenit
deo. qꝛ deus ſpūs eſt Joh. iiij. ergo videtur
ꝙ chriſto nō ꝯueniat ſedere a dexteram pa-
tris. ¶ Secundo ſic. Si quis ſedet ad dex-
teram alicuius. ille ſedet ad ſiniſtrā eius. ſi
ergo chriſtus ſedeat ad dexterā patris. ſeq̇-
tur ꝙ pater ſedeat ad ſiniſtrā filij. qđ eſt in-
cōueniēs ¶ Tertio ſic. Uel ꝯuenit chriſto
ſedere ad dexterā patris ſm qđ deus vł ſm
qđ homo. ſed nec ſic. nec ſic. ergo ⁊c. aſſum-
ptum ꝓbatur ꝙ nō ſm qđ deus. qꝛ chriſtꝰ
ſm quod deus dꝛ dextera dei patris. ſed nō
videtur idem eſſe dextera alicuius. et ille q̄
ſedet ad dexteram eius. ergo chriſtus ſm
quod deus nō ſedet ad dexterā patris. Q3
aūt etiam non ſm quod homo. ꝓbatur ſic.
Dicit damaſ. Dexterā patris dicimꝰ glo-
riam et honorē diuinitatis. ſed honoꝛ ⁊ glo-
ria diuinitatis nō ꝯuenit chriſto ſm quod
homo. ergo videť ꝙ chriſto ſm qđ homo ñ
ꝯueniat ſedere ad dexterā patris. ¶ In op-
poſitū eſt euangeliū ꝑſens ¶ Reſpondeo
dicēdū. ꝙ chriſto ꝯuenit ſedere ad dexterā
patris. vt dꝛ in ſymbolo. Patet ꝯcluſio ad
Heb. j. vbi dicitur de chriſto. Sedet ad dex-
teram maieſtatis in excelſis ¶ Pro qua cō-
cluſione notādū. Primo ꝙ dextera eſt ps
nobilioꝛ corpis. vñ qui alteri ad dexteram
ſedet nobiliſſimo mō ei ꝯiungiť. Modus
aūt ſm quē aliquis patri ꝯiungitur. vel eſt
nobiliſſimus ſimpliciť. ⁊ ſic eſt eſſe equalē
ſibi. ⁊ hoc ꝯuenit chriſto ſm diuinaꝫ natu-
ram. Uel eſt nobiliſſimus q̄ntū poſſibile ē
creature. ⁊ hoc eſt ꝯiungi ei i vnione ꝑſone
filij eius. ⁊ ſic ꝯuenit ſedere ad dexterā xp̄o
ſm humanā naturam. Signat eniꝫ ſeſſio
firmitatem illiꝰ ꝯiunctōnis. ⁊ ita in glo. ad

Roma. viij. exponiť de chriſto. vbi dꝛ. Qui
eſt ad dexteram dei. ſcꝫ patris. i. equalis pa-
tri. vel in potioꝛibꝰ bonis patris vbi dexte-
ra patris eſt. vel equalitas patris vł potio-
ritas bonoꝝ patris. ¶ Ad rōnes in oppo-
ſitum. Ad primam rñdetur negādo conſe-
quentiā. Et rō eſt. qꝛ ibi dextera non ꝓprie
dꝛ ſed methaphorice. Uñ damaſ. dicit. iij. li-
bro. Nō localē dexterā patris dicimus. ſed
ꝑ dexteram patris dicimꝰ gloriā ⁊ honorē
diuinitatis. ¶ Ad ſecundaꝫ rñdetur. ꝙ rō
illa ꝓcedit ſm ꝙ ſedere ad dexteram intelli-
giť corpaliter. Uñ augꝰ dicit in quodā ſer-
mone de ſymbolo. Si carnaliter accipimꝰ
ꝙ xp̄us ſedet ad dexterā patriſ. ille erit ad ſi-
niſtram. ibi aūt. id eſt in eterna beatitudīe
omnis dextera eſt. qꝛ ibi nulla eſt miſeria.
¶ Ad tertiam rñdeť. ꝙ chriſto ꝯuenit ſede-
re ad dexteram patris. et ſm qđ deus. ⁊ ſm
quod homo. alio ⁊ alio mō. Pro quo no-
tandum ꝙ noīe dextere tria intelligi poſſūt
Uno modo ſm damaſ. gloria diuinitatis.
Alio mō ſm auguſtinū. beatitudo patris
Tertio ſm eundē iudiciaria poteſtas. Se-
dere ad dexteram patris nihil aliud eſt. q̄ꝫ
ſimul cū patre habere gloriā diuinitatis. ⁊
beatitudinē et iudiciariā poteſtatē. ſed hoc
incōmutabiliter cōuenit chriſto ſm quod
deus. Uñ manifeſtū eſt ꝙ chriſtus ſm qđ
deus ſedet ad dexteram dei patris. ita tñ ꝙ
hec ꝑpoſitio ad. que tranſitiua eſt ſolā diui-
ſionem ꝑſonalē importet ⁊ originis oꝛdinē
non aūt graduꝫ nature vel dignitatis. qui
nullus eſt in diuinis ꝑſonis. Et ita ſm pri-
mam expoſitionē que eſt. ꝙ dextera patris
dicať equalitas eiꝰ. chriſto ſm qđ deus eſt
ꝯuenit ſedere ad dexterā patris. Et ad ratō-
nem in oppoſitū rñdetur. ꝙ nō eſt incōueni-
ens ꝙ filius dicať dextera ⁊ ſedere ad dexte-
ram ſm diuerſas ſilitudines. qꝛ metapho-
rice vtrūqꝫ dꝛ. Dextera eniꝫ dꝛ. ſcꝫ ꝙ ꝑ ipm
pater opatur. ſed ſedere ad dexteram rōne
p̄dicta. Q3 aūt etiam ſm qđ homo chriſto
ꝯueniat ſedere ad dexteram patris. ptꝫ ſm
ſecundā expoſitionē ſupius dictam. que ē
ſedere in potioꝛibus bonis patris. Ptꝫ qꝛ
chriſtus ſm qđ hō ſedet ad dexterā patris

in bonis paternis potiorib⁹ p̄ ceteris ī ma
iori beatitudine ⁊ habēs iudiciariam pote
ſtatem. ¶ Ad rōnem in ꝯtrariū rn̄det ꝙ
nō ꝑcedit. q̄ ñ ꝯuenit christo ſm qđ homo
ſm p̄mam expoſitionē que eſt eſſe equalē
patri. ſed bñ ſecundo mō. vt dictū eſt.

Dominica infra octa

uas eſt euangeliū. In illo tpe dixit ieſus di
ſcipulis ſuis. Cū venerit paclitus ⁊c. Joh.
xv. Circa qđ poſſunt diſputari ſequentes
queſtiones. ¶ Prima vtrū ſpūſſanctus ꝑ
cedat a patre ⁊ filio. ¶ Scđa vtrū ſpūſſanct⁹
ſufficienter ꝑhibuit teſtimoniū de xp̄o.

Ad primā ſic pro
cedit. Et videt ꝙ ſpūſſanctus nō ꝑ
cedit a filio. ſꝫ a patre ſolo ¶ Pri
mo ſic. ex p̄nti euāgelio ſm dionyſium. Ni
hil eſt audendū dicere de ſubſtāciali diui
nitate p̄ter ea que diuinit⁹ nobis ex ſacris
eloquijs ſūt exp̄ſſa. ſed in ſcp̄tura ſacra nō
exp̄mit ꝙ ſpūſſanctus ꝑcedat a filio. ſed ſo
lum ꝙ ꝑcedat a patre. vt ptꝫ in euāgelio p̄
ſenti. Joh. xv. vbi dr̄. Spiritum veritatis
qui a patre procedit. ergo ſpiritusſanctus
non procedit a filio. ¶ Secundo ſic. Dicit
dionyſius. Pater q̄ eſt fontana deitatis
filius ⁊ ſpūſſanct⁹ de igne deitatis. ſcꝫ ſi ita
op̄tet dicere. pullulatōnes ſunt diuerſe na
ture ⁊ ſicut flores. ⁊ diuina lumīa a ſanctis
eloquijs accepimus. ſꝫ pullulatio nō eſt a
pullulatione. nec flos a flore. ergo nec ſpūſ
ſanctus a filio. ¶ Tertio in legenda beati
andree dr̄. Pax vobis ⁊ vniuerſis q̄ credūt
in vnum deū patrē. ⁊ in vnū filiū ei⁹ dn̄m
noſtrum ieſum xp̄m. ⁊ in vnū ſpūmſanctū
ꝑcedentē ex patre ⁊ in filio ꝑmanentē. Q.
aūt ꝑmanet ī aliquo nō ꝑcedit ab eo. ergo
ſpūſſanctus nō ꝑcedit a filio. ¶ Quarto
ſic. Dicit damaſ. Spūmſanctū ex patre di
cimus. ⁊ ſpūm patris noīamus. ex filio aūt
ſpūm nō dicim⁹. ſpūm aūt filij noīam⁹. er
go ſpūſſanctus nō ꝑcedit a filio. ¶ Quin
to ſic. Filius ꝑcedit vt v̄bū. ſed ſpūs noſter
ī nobis nō ꝑcedit a v̄bo noſtro. g° nec ſpūſ
ſanctus ꝑcedit a filio. ¶ In oppoſitum eſt
illud athanaſij. Spūſſanct⁹ a patre ⁊ filio
nō factus. nec creat⁹. nec genit⁹ ſed ꝑcedēs
Secūdo ſic. Anima noſtra ē imago trini
tatis. ſꝫ amor in aīa qui rep̄ſentat ſpūmſan
ctū ꝑcedit a noticia q̄ rep̄ſentat filiū. ergo
in diuinis ſpūſſanctus ꝑcedit a filio. ¶ Ter
tio ſic. Omnis amor ꝑcedit ab amāte. ſed
ſpūſſanct⁹ eſt amor patris ⁊ filij. ſm Aug.
et Damaſ. vt amor amboꝝ. ergo ꝑcedit ab
vtroqꝫ. ¶ Quarto ſic. Spūſſanct⁹ eſt ter
tia ꝑſona in trinitate. filius ſecunda. pater
p̄ma. ſꝫ ternarius ꝑcedit ab vnitate mediā
te binario. ergo ſpūſſanctus ꝑcedit a patre
mediāte filio. ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ q̄ tex
tus p̄ſentis euāgelij dicit. Qui a patre ꝑce
dit. ⁊ non addit a patre ⁊ filio. dicunt greci
ꝙ ſpūſſanctus nō ꝑcedit a filio. ſꝫ ſolū a pa
tre. in quo grauit errant. Vn̄ ponitur con
tra eos talis ꝯcluſio. ꝙ ſuppoſita trinitate
ꝑſonaꝝ eſt neceſſariū ꝯfiteri ſpūmſanctū
ꝑcedere a filio. Iſta ꝯcluſio oſtenditur ſic.
Quoniā hoc remoto ineuitabiliter remo
uet diſtīctio ꝑſonalis ſpūſſancti a filio ptꝫ
hoc. Cū enī diuine ꝑſone ſm nihil abſolu
tum diſtinguant. q̄ quicqđ abſolute in di
uinis dr̄ ad vnitatē eſſentie ptinet. oportet
ꝙ ipſaꝝ diſtinctio ſit ſm relationes oppoſi
tas. oppoſitas dico. q̄ relatiōes diſtingue
re nō poſſunt ꝑſonas. niſi ſm ꝙ ſunt oppo
ſite. qđ ex hoc ptꝫ. quia pater habꝫ duas re
lationes. quarū vna refert ad filiū. alia ad
ſpūmſanctū. que tñ q̄ nō ſunt oppoſite. nō
ꝯſtituunt duas ꝑſonas. ſed ad vnā ꝑſonā
patris tantū ptinēt. Si igit̄ in filio ⁊ in ſpi
ritu ſancto nō eſſet inuenire niſi duas rela
tiones q̄bus vterqꝫ refert ad patrē. ille re
lationes nō eſſent ad inuicē oppoſite. ſicut
nec due relationes q̄bus pat̄ refert ad illos
vn̄ ſicut ꝑſona patris eſt vna ita ſequeret
ꝙ ꝑſona filij ⁊ ſpūſſancti eēnt vna habens
duas relationes oppoſitas duab⁹ relatio
nibus patris. hoc aūt eſt hereticū cū tollat
fidem trinitatis. oportet igit̄ ꝙ filius ⁊ ſpūſ
ſanctus ad inuicē referant oppoſitis relati
onibus. ſed nō poſſunt in diuinis eē alie re
lationes oppoſite niſi relatōes originis. op
poſite aūt relatōnes originis accipiūt ſm

ꝓncipium ⁊ qđ eſt a ꝓncipio. relinquit̃ igit̃
ꝙ neceſſe eſt dicere vel filium eſſe a ſpūſan-
cto qđ nullus dicit. vel ſpūmſanctū eſſe a fi-
lio qđ nos ꝯfitemur. ⁊ qđ fuit ꝯcluſio ſupe-
rius poſita. Que ꝯcluſio etiaꝫ pꝫ ex rōne
ꝓceſſionis vtriuſqꝫ. Dicit̃ enim filius ꝓce-
dere ꝑ modū intellectus vt v̾bum. ſpiritus
aūt ſanctus ꝑ modum volūtatis vt amoꝛ.
neceſſe eſt aūt ꝙ amoꝛ a verbo ꝓcedat. non
enim aliq̄d amamus niſi qđ conceptione
mentis apprehendim⁹. vñ hoc manifeſtuꝫ
eſt ꝙ ſpūſſanctus ꝓcedit a filio. ¶ Ad rō-
nes in oppoſituꝫ. Ad ꝓmam rñdetur. ꝙ de
deo dicere ñ debemus qđ in ſacra ſcp̄tura
non inuenit̃. vel ꝑ verba vel ꝑ ſenſum. licet
aūt ꝑ verba exp̄ſſe nō inueniat̃ in ſacra ſcri-
ptura ꝙ ſpūſſanctus ꝓcedat a filio. inuenit̃
tñ quantū ad ſenſum. et p̄cipue. vt dicit fili-
us Joh. xvj. de ſpūſancto loquens. Jlle me
clarificabit. q2 de meo accipiet. Regularit̃
etiam in ſacra ſcriptura tenendum eſt ꝙ id
qđ de patre d̾2. opoꝛtet de filio intelligi. etiā
ſi dictio excluſiua addat̃. niſi ſolum in illis
in quib⁹ pater ⁊ filius ſꝫm oppoſitas relati-
ones diſtinguūtur. Cum eni dñs math. xj.
dicit Nemo nouit filiū niſi pater. nō exclu-
ditur q̄n filius ſeipſum cognoſcat. Sic er-
go cuꝫ d̾2. ꝙ ſpūſſanctus a patre ꝓcedit. nō
excludit̃ inde filius. etiam ſi a ſolo patre ꝓce-
deret. q2 quantū ad hoc qđ eſt eē pꝛincipiū
ſpūſſancti. non opponunt̃ pater ⁊ filius. ſed
quantū ad hoc ꝙ hic eſt pater. ⁊ ille eſt fili⁹
¶ Ad ſecundaꝫ rñdetur negando conſe-
quentiā. Et rō eſt. q2 rationes ille ſunt ſym-
bolice. ⁊ ideo ex eis nō ꝓcedit argumētatio
Sicut idem dionyſius dicit in ep̄la ad Ti-
tum. ꝙ ſymbolica theologia non eſt argu-
mentatiua. ſed eſt ſilitudo q̄ntum ad aliđ.
ſcꝫ ꝙ floꝛes ſunt ab vno. tñ non eſt ſilitudo
quantū ad omnia. ¶ Ad tertiam rñdetur
negādo ꝯſequētiā. Et ratio eſt. Spūs eniꝫ
ſanctus pōt dici quieſcere in filio triplicit̃.
Pꝛimo ſꝫm humanā naturā. ſꝫm illđ Yſa.
xj. Egrediet̃ virga de radice ieſſe. et flos de
radice ei⁹ aſcendet. ⁊ requieſcet ſuꝑ euꝫ ſpi-
ritus dñi. quia in eo nihil cōtrariū vnq̄ꝫ re-
perit gratie. Alio mō intelligit̃ ſpūſſanctus
in filio requiſcere. q2 virtus ſpiratiua a pa-
tre dat̃ filio. ⁊ vltra nō ꝓtēditur. Tertio ſꝫm
ꝙ amoꝛ dicit̃ quieſcere in amato in quo q̄e-
tatur amantis affectus. ꝑ nullum aūt iſto-
rum modoꝛū excludit̃ ꝓceſſio ſpūſſancti a
filio. ¶ Ad quartam rñdetur ꝙ in hac ꝑte
nō creditur Damaſceno. q2 dicit̃ fuiſſe illo
tꝑe quo cepit iſta ꝯtrouerſia ſuꝑ hac q̄one
inter grecos ⁊ latinos. tñ nō negat quin ſit
ex filio. ſed dicit ſe nō credere ꝙ ſit a filio. q2
adhuc inter eos in dubio vertebat̃. ¶ Ad
quintā rñdetur. ꝙ duplex eſt v̾bum. ſcꝫ vo-
cale ⁊ verbū mentis. ⁊ duplici verbo rñdet
duplex ſpūs. verbo enim vocali reſpōdet
ſpiritus coꝛꝑalis. ⁊ verbo mentali ſpiritus
amoꝛis intimi. Vñ dicimus ꝙ v̾bum ſꝫm
generationē eternā eſt ſimile v̾bo mentali
Joh. j. Jn ꝓncipio erat v̾bum. Et ideo a ver-
bo ꝓcedit ſpūſſanctus ſicut a v̾bo mentali
amoꝛ. ſed filius ſꝫm ꝙ carneꝫ aſſumpſit ha-
bet ſilitudinem v̾bi vocalis. ⁊ ſicut forma-
tio vocis fit ꝑ aerem reſpiratum. ita incar-
natio verbi facta eſt ꝑ opationem ſpūſſan-
cti. ⁊ ita ratio nō ꝓcedit. q2 verbū in diuinis
nō accipit̃ ſꝫm ſilitudinem v̾bi vocalis. a q̄
nō ꝓcedit ſpūs. ſed ſꝫm ſilitudineꝫ v̾bi men-
talis a quo amoꝛ ꝓcedit.

Ad ſecundam queſti-

oneꝫ ſic ꝓceditur. Et videt̃ ꝙ ſpūſſanct⁹ nō
ſufficient̃ teſtimoniū reddiderit de chꝛiſto
¶ Pꝛimo ſic. Cū d̾2 in ꝑs. xviij. Teſtimo-
nium dñi fidele illuminās oculos. ſapien-
tiam p̄ſtans ꝑuulis. videt̃ ꝙ poſt ſufficiē-
tiam teſtimoniū de aliqua re omnis eſt ablata
dubitatio de illa. ⁊ erroꝛes ceſſant. ſed poſt
teſtimoniū ſpūſſancti de chꝛiſto non ceſſa-
runt dubitationes de eo nec erroꝛes. imo
creuerūt. quoniā multi ſurrexerūt erroꝛes
circa paſſionem chꝛiſti. vt pꝫ. ergo videt̃ ꝙ
teſtimoniū ſpūſſancti factum đ chꝛiſto nō
fuerit ſufficiēs. ¶ Jn oppoſitū eſt euange-
liū p̄ſens. vbi ſpūſſanctus vocat̃ ſpirit⁹ ve-
ritatis. qui vt Joh. xvj. d̾2. Docet omnē ve-
ritatem. Et Job. xxxij. d̾2. Jnſpiratio omni-
potētis dat intelligentiā. ergo teſtimoniuꝫ
ſpūſſācti q̄ntū eſt ex ꝑte ſui fuit ſufficiēt̃ ſſi-

mum teſtimoniũ. ¶ Rñdeo dicendum ꝙ
teſtimoniũ ſpũſſancti fuit ſufficiens apud
bñ diſpoſitos habẽtes deſideriũ ſciendi ve
ritatem. Notanduꝫ aũt ꝙ ſpũſſanctus tri
pliciter ꝑhibuit teſtimoniũ ꝺ chriſto. Pri
mo inſtruendo diſcipulos ꝛ fiduciam eis
p̄bendo ad teſtificandũ Math. x. Nõ eni
vos eſtis q̄ loquimini. ſed ſpũſſanctuſ qui
loquit̃ in vobis. Secũdo ſua dona cõmu
nicãdo credentib⁹ in xp̄m. ad Heb. ij. Con
teſtante deo ſignis ꝛ ꝓdigijs. ꝛ varijs ſpũſ
ſancti diſtributionib⁹. Tertio emoliendo
audientiũ corda. p̄s. Emitte ſpũm tuuꝫ et
creabunt̃. ꝛ renouabis faciem terre. Secũ
do notandũ ꝙ a multis xp̄us habuit teſti
moniũ ſue diuinitatiſ. Primo a patre ſuo
celeſti in baptiſmo ꝛ in tranſfiguratõne. q̄
ait. Hic eſt fili⁹ meus dilectus ꝛc. Secũdo
a ſpũſancto ſicut dictuꝫ eſt. Tertio teſtimo
nium ꝑhibuerunt opa miraculoꝝ que ne
mo alius fecit. Vñ Joh. v. Opera que ego
facio in noĩe patris mei teſtimoniũ ꝑhibẽt
de me. Quarto moyſes in lege. Vñ ioh. v.
Si crederetis moyſi. crederetis forſitan et
mihi. De me eñ ille ſcripſit deut̃. xviij. Pro
phetaꝫ de gente tua ꝛ de fratrib⁹ tuis ſicut
me ſuſcitabit tibi dñs deus tuus. Quinto
ſcp̃tura ꝓphetaꝝ toti⁹ veteris teſtamenti.
Vñ apoc̃. xix. Teſtimoniũ ieſu eſt ſpiritus
ꝓphetie. Sexto iohãnes baptiſta. Vñ ioh.
v. Vos miſiſtis ad iohãnem ꝛ teſtimoniũ
ꝑhibuit veritati. cũ ait iohãnes. Ecce agn⁹
dei q̄ tollit peccata mũdi. Septimo turba
clamantiũ in die palmaꝝ. Benedictus qui
venit in noĩe dñi. Octauo apoſtoli. de qui
bus dꝛ in p̄ſenti euãgelio. Et vos teſtimo
nium ꝑhibebitis q̄ ab initio ſcꝫ p̄dicatõis
et opatione miraculoꝝ mecũ eſtis. Vnde
Act. iiij. dꝛ. Virtute magna reddebãt apo
ſtoli teſtimoniũ ieſu chriſti domini noſtri.
¶ Ad rõnem in oppoſituꝫ rñdetur negan
do ꝯſequentiã. Et rõ eſt. qꝛ ꝙ poſt teſtimo
nium ꝑhibitũ a ſpũſancto ꝛ ab omnib⁹ iaꝫ
dictis. nõ fuerint omnino ablati errores ꝛ
dubitationes ab hominib⁹. non fuit ex in
ſufficientia teſtimonij. ſed ex indiſpoſitiõe
et malicia hominum nolentiũ accipere do
ctrinam veritatis. Vñ bene dicit̃ in p̄s. Te
ſtimoniũ dñi fidele ſapiam p̄ſtans puul̃. i.
humilibus. ꝛ nõ ſupbis ꝛ rebellibus lumi
ni veritatis.

¶ In die pentecoſtes

euangeliuꝫ eſt. In illo tp̄e dixit Jeſus diſci
pulis ſuis. Si q̄s diligit me ſermonem ꝛc.
Joh. xiiij. Circa q̄d poſſunt diſputari ſeq̄n
tes queſtiones. ¶ Prima vtꝝ ſpũiſancto
ꝯueniat viſibiliter mitti. ¶ Secũda vtruꝫ
conuenienter miſſus ſit in linguis igneis.
¶ Tertia vtꝝ verum ſit. ꝙ ſpũſſanctus do
cuerit apl̃os omnia.

Ad p̄mã ſic pro
cedit̃. Et videt̃ ꝙ ſpũiſancto non
ꝯueniat mitti viſibilit̃. ¶ Primo
ſic. Fili⁹ eñi ſm ꝙ viſibilit̃ miſſus eſt ĩ mun
dum dꝛ eſſe minor patre. ſed nunq̄ꝫ legitur
ſpũſſanctus minor patre. ergo ſpũiſancto
nõ ꝯuenit viſibiliter mitti. ¶ Secũdo ſic.
Miſſio viſibilis eſt ſm ꝙ diuina pſona ali
quo mõ eſt in aliq̊ quo p̓us nõ fuerit. ſꝫ in
nulla creatura viſibili poteſt eẽ aliquo mõ
q̊ p̓us nõ fuerit. Eſt eñi in omnib⁹ creaturis
eẽntialiter. potentialit̃. p̄ſentialr̃. ꝛ inter hec
in ſanctis mentibus ꝑ grãm quo mõ in ali
quo viſibili corꝑe eẽ non põt. ergo videt̃ ꝙ
miſſio viſibil̃ ſpũiſancto ñ ꝯueniat. ¶ Ter
tio ſic. Si dicat̃ ꝙ ẽ in illis creaturiſ viſibili
bus alio modo. qꝛ ſicut ĩ ſigno. Cõtra. Ra
tio ſacramẽti eſt ꝙ in ipſo ſit deus ſicut in
ſigno viſibili. ſi ergo ꝓpter hoc dꝛ viſibilit̃
mitti. qꝛ in reb⁹ viſibilibus ẽ ſicut in ſignis
tũc illa res erunt ſacramenta. ꝛ in omnib⁹
ſacramentis eẽt miſſio viſibil̃. q̄d eſt falſuꝫ
¶ Quarto arguit̃ ſic. Cuꝫ oĩs effectus ſit
demonſtrans ſuã cauſam. eſt ſignum illi⁹
ſed omnes creature rep̄ſentant ipſum deũ
tanq̄ꝫ cauſam ꝑ imaginem vel veſtigium
ergo ſm hoc in alijs creaturis viſibilibus
mittet̃ viſibiliter. ſed hoc eſt falſum. ergo ꝛc.
¶ In oppoſitum eſt euangelium p̄ñs. vbi
inquit chriſtus. Paraclitus aũt ſpũſſan
ctus quem pater mittet in nomine meo ꝛc.
¶ Rñdeo dicenduꝫ. ꝙ ſpũiſancto ꝯuenit

viſibiliter mitti. Patet ↄcluſio Math.iij.
Spũſſanctus deſcẽdit ſup chriſtum. cũ ba
ptizaret in ſpecie colũbe. ⁊ hodie ſup ap̃los
in ſpecie ignis. Pro q̊ notandũ ꝙ deus vt
dicit dionyſius ꝓuidet omnibꝰ ſm vniuſ-
cuiuſq; modũ. Eſt aũt modus natural' ho
minis vt ꝑ viſibilia ad inuiſibilia manudu
cat. ⁊ ideo inuiſibilia dei oportuit homini ꝑ
viſibilia manifeſtari. Sicut g° deꝰ ſeipſuz
et ꝓceſſiones etnas ꝑſonaruz ꝑ creaturas
viſibiles ſm aliqua indicia quodãmõ ho-
minibus demõſtrauit. ita ↄueniẽs fuit vt
inuiſibiles miſſiones diuinaꝝ ꝑſonarũ ſm
aliquas viſibiles creaturaſ manifeſtarent
¶ Ad rõnes in oppoſitũ dicẽdũ. Ad ṕmã
rñdetur negando ↄſequentiam. Et rõ eſt.
q2 filius creaturaz viſibilẽ in qua apparuit
in vnitatẽ ꝑſone aſſumpſit ſic. vt q̃d de illa
creatura d2 de filio dei dici poſſit. ⁊ ſic rõne
nature aſſumpte filius d2 minor patre. ſed
ſpũſſanctus nõ aſſumpſit creaturaz viſibi-
lem in qua apparuit in vnitate ꝑſone. vt q̃d
illi ↄuenit de illo p̄dicetur. vñ non põt dici
minor patre. ꝓpter creaturam viſibilem.
¶ Ad ſecundam rñdetur negando conſe
quentiã. Et rõ eſt. q2 minor eſt falſa. Dici-
mus enim ꝙ ſpũſſanctus ĩ illa creatura vi-
ſibili in qua apparetẽ nouo mõ ſcz ſicut in
ſigno. ¶ Ad tertiam rñdetur negãdo ↄſe-
quẽtiã. Et ratio eſt. q2 nõ eſt ſimile de ſacra
mentis ⁊ de rebus in q̃bus fit miſſio viſibil'
q2 ſacramẽta veteris legis ſignificabant q̃-
dem grãm affuturã non p̄ſentẽ. eo ꝙ in eis
gratia nõ conferebatur. Sacramẽta vero
noue legis nõ tantuz ſunt ſigna. ſed etiam
cauſe quodãmodo. ⁊ ipſaz grãm nõ ſigni-
ficant vt iam habitam. ſed vt ꝑ ſacramenta
inducendã. ſed ille ſpecies ſunt tantũ ſigna
p̄ſentis gratie ⁊ nõ cauſe. ſicut ptz q̃d circa
chriſtuz ad quẽ viſibilis miſſio facta eſt ni-
hil gratie inuiſibilis effectum eſt. Vñ etiaz
omnes ad quos viſibilis miſſio facta ẽ gra
tiam habent. non aũt omnia quibus ſacra
menta cõferuntur grãm ſuſcipiunt. quia
cauſalitas ſacramentoꝝ impeditur. ſignifi
cant enim gratiaz non vt exiſtentem. ſed vt
cauſandam quodammodo ꝑ ipſa. ¶ Ad
quartam rñdetur negando ↄſequentiam.
Et rõ eſt. q2 non eſt ſimile de his ſpeciebus
et creaturis. quia q̃zuis omnis creatura ſi-
gnificet deũ eſſe et bonitatem illius. non tñ
ſignificat ipſum eſſe ꝑ grãm in aliquo niſi
ad hoc ſpecialiter inſtituant. ſicut ille crea-
ture viſibiles ad hoc ſpecialiter facte ſũt vt
in eis p̄ñtia ſpũſſancti inſinuet.

Ad ſecundam queſti-

onem ſic ꝓceditur. Et videt ꝙ non ↄuenien
ter ſpũſſanctus miſſus eſt ſup apoſtolos ĩ
linguis igneis. ¶ Primo ſic. Quanto ali
quid nobilius eſt. tãto nobiliores ꝓprieta-
tes habet. ſed melioribus ꝓprietatibꝰ crea
tura nobilius diuinã bonitatem rep̄ſentat
ergo cũ miſſio viſibilis ſit ad manifeſtãdũ
diuinas ꝑſonas. videt ꝙ ſemꝑ ꝑ creaturas
nobiliſſimas fieri debet. vt per ſtellaz vl' ali
quid hmõi ⁊ non ꝑ ignem aut columbam
¶ Secũdo ſic. Spũm veritatis nõ decet
aliqua fictio. ſed ſpũſſanctus eſt ſpiritꝰ ve-
ritatis. vt d2 Joh. xv. ergo non decet ꝑ aliq̃s
ſpecies quibuſ nõ ſubſit rei veritas appare
re. ⁊ ita videt ꝙ lingue ignis vere lingue et
verus ignis fuerit. q̃d nõ eſt veꝝ. quia non
cõburebat pacto illo officio. Et idez argui-
tur de columba in q̃ apparuit ſup chriſtum
ꝙ verũ animal fuerit. ⁊ tñ non fuit ergo ⁊c.
¶ Tertio ſic. Spũſſanctus vnus eſt. ſed ſi
gnum debet rñdere ſignato. ergo videtur
ꝙ in vno tantũ ſigno ſpũſſanctus apparere
debuit. ſcz in ſpecie columbe ſicut ꝑ̃us. ⁊ nõ
in linguis igneis. ¶ In oppoſitũ eſt epiſto
la p̄ſentis diei. vbi dicit de ſpiritu ſãcto. Ap
paruerunt illis diſꝑtite lingue tanq̃z ignis
ſeditq; ſupra ſingulos eorum. ¶ Rñdeo
dicendũ ꝙ ↄuenientiſſime ſpũſſanctꝰ miſ
ſus eſt ſuper apoſtolos in linguis igneis.
Pro quo notãdũ ꝙ miſſio viſibilis fit ad
ſignificandũ plenitudinem gratie redũdã
tis in multos ꝓpter quod manifeſtatiõ ta-
lis alijs etiam fit. Redundat aũt gratia du
pliciter. ſcz ꝑ inſtructionem et ꝑ operationez
ſm ꝙ ſe habet aliquo modo ille in quo eſt
gratie plenitudo efficienter ad grãm. Vter
q̃z aũt modus redundantie fuit in chriſto.

ille enim ꝑ ſuam doctrinam in dei cogniti-
onem adduxit. ipſe etiam gratiam dedit in
q̄ntum deus effectiue. ⁊ inq̄ntum homo ꝑ
modum meriti. Vñ ad ſignificandum re-
dundantiam gratie ipſius in nos. ꝑ modū
opationis. facta eſt miſſio viſibilis ad ip̄m
in baptiſmo. quia ſicut ipſe nihil recipiens
a baptiſmo tactu ſue mundiſſime carnis
vim regeneratiuam ꝯtulit aquis efficiēter
vt deus. ⁊ meritorie vt homo. ⁊ in ſpecie co
lumbe eſt facta ad ipſum miſſio ſpūſſancti
ad ſignificandum ſpūalem fecunditatē. q2
columba animal fecundiſſimum eſt. Pro
pter qđ etiam pater apparuit in ſono vocis
naturalem filiationem ipſius ꝓteſtans. di-
cens. Hic eſt filius meꝰ dilectus ⁊c. Ad cu-
ius filiationis ſiīitudinem ꝑ baptiſmalem
gratiam in filios adoptiōis regeneramur.
vt dicitur ad Roma. viij. Ad ſignificandū
vero redundantiam ex ipſo in alios ꝑ mo-
dum doctrine. apparuit ſpūſſanctus ſuper
ipſum in nube lucida cuiꝰ eſt lumē doctri-
ne ſpargere. Job. xxxvij. Nubes ſpargunt
lumen. in quo ſignificatur effectus doctri-
ne eius ꝑ predicationem ſꝫm Gregoriuꝫ. et
hoc in tranſfiguratione, vt dr Math. xvij.
ſꝫm glo. Auguſtini. Similit̄ ⁊ in apoſtolis
bis facta ē miſſio viſibilis ſpūſſancti. Pri-
mo ad inſinuandam redundantiaꝫ gratie
ex ip̄is ꝑ modum opatōnis in adminiſtra
tione ſacramentorū in ſpecie flatus. vt legi
tur Joh. xx. Unde ibi dicit̄. Quorum remi-
ſeritis peccata ⁊c. vt oſtenderet̄ ꝙ talis au-
ctoritas nō deuenit in eos niſi ex influētia
capitis ſcꝫ chriſti. In ipſum autē chriſtum
deuenit immediate ab ip̄o patre. Et ꝓpter
hoc in ipſo ſignificatur hec auctoritas per
volatū columbe deſuꝑ aduenientis. in apo
ſtolis aūt ꝑ ſpeciem flatus a chriſto ꝓcedē
tis. Secundo facta eſt ad eos miſſio viſibi
lis ad inſinuandam redundantiam ꝑ mo
dum doctrine. ⁊ hoc in p̄enti die. vnde legi
tur. Act. ij. Apparuit ſuper eos in linguis
igneis. verbis vt eēnt perflui ⁊ caritate fer-
uidi zelantes primorum ſaluteꝫ. ¶ Ad rō
nes in oppoſitum. Ad p̄mam rñdetur ne-
gando conſequentiā. Et ratio eſt. quia q̄ꝫ-
uis in nobilioribꝰ creaturis ſimilitudo di-
uine ꝑfectionis quo ad attributa eēntialia
magis inueniat̄. tamen quo ad exituꝫ vni-
us ꝑſone ab alia. et quantum ad modum
ꝓceſſionis donorꝫ a deo ⁊ effectus ipſoruꝫ
poteſt etiā in ignobilioribus creaturis ſiīi-
tudo ꝯuenientior attendi. ſicut fecunditas
in columba. ⁊ locutio in lingua. ⁊ hoc opor
tuit ꝑ miſſioneꝫ viſibilem ſignificari. Ad
ſecundam rñdetur negādo ꝙ in illa miſſio
ne viſibili ſpiritusſancti fuerit aliqua fictio
licet dicatur ꝙ ignis ille nec fuerit verꝰ nec
naturalis. nec columba verum ⁊ naturale
animal. ſed tantū ſimilitudo columbe viſi-
biliter oſtenſa in aliqua materia ad hoc p̄-
parata. vnde et pacto officio in priſtinam
materiam eſt reuerſa. Et ſimiliter de igne
nec fuit ibi aliqua fictō. quia ille ſimilitudi
nes ignis aut columbe nō oſtendebantur
ad manifeſtandum alicuius veritatem in
ipſa columba ſiue igne. ſed ad manifeſtan-
das ꝓprietates inuiſibilis miſſionis. et idō
non fuit ibi falſitas ſigni. quia ſignatuꝫ re-
ſpondebat ſigno. ⁊ res ſimilitudini. ¶ Ad
tertiam rñdetur negando conſequentiam
Et ratio eſt. quia licet ſpūſſanctus ſit vnus
ſubſtantialit̄. habet tamen multos effectus
ſꝫm quos dicitur multiplex. Sap. vij. Spe
cies autem ille in q̄bus ſpūſſanctus appa-
ruit. ſignificabāt effectꝰ. ⁊ ideo ſꝫm plures
ſpecies apparuit et pluries. ⁊ ita ratio non
procedit.

¶ Ad tertiam queſtio

nem ſic proceditur. Et videtur ꝙ ſpiritus-
ſanctus nō docuit in miſſione ſua apoſto-
los omnia. ¶ Primo ꝙ apoſtoli poſt miſ-
ſionem ſpiritusſancti non ſciuerunt omīa
ergo ſpiritusſanctus non docuit eos omīa
conſequentia patet. et antecedens patꝫ de
multis. vt Matth. xvij. dicitur. ¶ Secun
do ſic. Apoſtolis nō eſt datus ſpiritusſan-
ctus ſine menſura ſicut chriſto. de quo di-
citur Joh. iij. Datꝰ eſt ſpiritusſanctus non
ad menſuram. ergo non ſciuerunt omnia.
conſequentia eſt bona. ¶ Tertio ſic. Pro-
prium videtur dei ſcire omnia. cui omnia

patent.ergo ſpũſſanctus nõ docuit apl'os
omnia.tunc enim videret̃ eos equaſſe deo
¶ In oppoſitum eſt textus euãgelij pñtis
Rñdeo dicẽdum.ꝙ loquẽdo vniuerſalr̃
abſolute ſpũſſanctus ñ docuit apoſtolos
oĩa.vt argumẽta facta ꝓbant. Sed dꝛ eos
docuiſſe omnia ſm̃ quadruplicẽ intellectũ
Primo dꝛ ſpũſſanctus docuiſſe oĩa. quia
nullus põt habere intelligentiã de aliquo
niſi ꝑ ſpũm ſanctuꝫ.qꝛ quantũcunqꝫ doce/
at homo exterius niſi ſpũſſanctꝰ interius
det intelligentiã fruſtra laborat Job.xxxij.
Inſpiratio altiſſimi dat intelligentiaꝫ. Se/
cundo dꝛ docuiſſe oĩa.quia oĩa neceſſaria
ad ſalutẽ.ad impugnationem erroꝝ.et ad
gubernationeꝫ eccleſie. Tertio dꝛ docuiſſe
apl'os omnia.dando eis intelligentiã oĩm
que audierũt a chriſto.a q̊ audierãt multa
que ꝓ tunc nõ intellexerũt. Quarto dꝛ do/
cuiſſe oĩa. quia vt infra ſequit̃. Suggeſſit
eis oĩa.i.reduxit ad memoriã omnia que/
cunqꝫ a chriſto audierãt.quoꝝ multa obli
ti erant.nec poterãt memorie cõmendare
Quõ enim euãgeliſta iohãnes poſt.lx.an
nos potuiſſet oĩm verboꝝ chriſti que in
euãgelio ſcripſit memoriã habere.niſi ſpi/
ritusſanctus ei ſuggeſſiſſet ¶ Ad rõnes in
oppoſitum patet rñſio ex dictis.

In die ſancte trinita

tis euangeliũ eſt. In illo tp̃e. Erat homo ex
phariſeis ⁊c. Joh.iij. Circa qḋ diſputatum
eſt in feſto ſancte crucis. Sꝫ circa ipſam fe
ſtiuitatẽ pñt hec diſputari. ¶ Primo vtꝝ
ſit ponẽdus numerus ꝑſonaꝝ in diuinis.
¶ Scḋo vtꝝ rõne naturali poſſit cognoſci
pluralitas ꝑſonaꝝ ĩ diuinis. ¶ Tertio vtꝝ
hoc nomẽ deus pluralit̃ ꝓdicet̃ ḋ tribus ꝑ/
ſonis vt dicant̃ tres dij.

Ad primã ſic pro
cedit̃. Et videt̃ ꝙ in diuinis nume/
rus ꝑſonarum nõ ſit ponendus.
¶ Primo ſic. Dicit boetiꝰ libro de trinita
te. Hoc vere vnũ eſt. in q̊ nullꝰ eſt numerꝰ
ſed deꝰ eſt veriſſime vnꝰ. ergo in eo nõ eſt
aliq̃s numerꝰ. ¶ Secũdo ſic. Dicit Iſido
rus.ꝙ numerus dꝛ quaſi nudꝰ meris.i.di/
uiſionis. ſꝫ in ḋo nulla eſt diuiſio. ergo nec
aliq̃s numerꝰ. ¶ Tertio ſic. Perſona ẽ rõ/
nalis nature indiuidua ſubſtãtia. ſi ergo ĩ
diuinis ſunt plures ꝑſone.ſequit̃ ꝙ ſint plu
res ſubſtãtie qḋ videt̃ hereticũ. Quarto
ſic. Pluralitas ꝓprietatũ abſolutaꝝ nõ fa
cit diſtinctiõeꝫ ꝑſonaꝝ neqꝫ in deo neqꝫ in
nobis.ergo mlto minus pluralitas rõnuꝫ
reſpectiuaꝝ faciet diſtinctionẽ ꝑſonaꝝ.g̊
non põt dici ꝙ faciat diſtinctõꝫ neqꝫ ĩ deo
neqꝫ in nobis. ergo mlto minꝰ in deo ſunt
plures ꝑſone. ¶ In oppoſitũ eſt illḋ qḋ ha/
bet̃.j.Joh.vlt̃. Tres ſunt q̊ teſtimoniũ dãt
in celo.pat̃.vbũ.et ſpũſſanctus. Itẽ athana
ſius ait in ſymbolo. Alia eſt ꝑſona patris
alia filij.alia ſpũſſancti. ¶ Rñdeo dicẽdũ
ſub iſta ꝯcluſione. ꝙ in diuinis ſm̃ fidẽ ca/
tholicã eſt ꝯfitẽdus numerꝰ ꝑſonaꝝ realit̃
diſtinctaꝝ. Iſta ꝯcluſio ꝑꝫ ſic. Vbicũqꝫ ẽ
diſtinctio.vl' diſcretio ibi eſt aliq̃s numerꝰ
ſed diuine ꝑſone ſũt diſtincte ab inuicem.
quoniaꝫ alia eſt ꝑſona patris.alia filij.alia
ſpũſſancti.ergo in diuinis eſt numerꝰ ꝑſo/
naꝝ. Pro cuiꝰ intelligẽtia eſt notandũ iu/
xta ſanctũ thomã. Qꝫ ſicut rõ vnitatis ꝯſi
ſtit in diuiſione.ita etiã rõ numeri vl' mul
titudinis ꝯſiſtit in diuiſione vel diſtinctõe
aliqua.vñ ea que inuenimus diuerſa ſim/
pliciter. dicimus eſſe multa ſimpliciter. et
que inuenimus diuerſa ſm̃ quid.dicimus
eſſe multa ſm̃ quid. diuiſio aũt ſimpliciter
attendit̃ vel ſm̃ eẽntiam ſiue formã.vel ſm̃
quantitateꝫ ſiue materiam. Vnde ea que
differunt ſm̃ eſſentiam. dicimus eſſe mlta
vt hominem ⁊ lapidem. Et ſimiliter duas
ꝑtes linee iam diuiſe. dicimꝰ duas lineas.
Diuiſio aũt ſm̃ q̊d ẽ que attendit̃ ſm̃ ꝓpri/
etates rei.ſicut dicimꝰ hoiem albũ eſſe aliũ
⁊ diſtinctũ a ſe nigro. Et adhuc magis ſm̃
q̊d in illis in q̊bus attẽdit̃ diuerſitas relati
onũ ſm̃ rõnem tantũ.ſic punctꝰ ſi diceret̃
mltiplex ſm̃ ꝙ ẽ ꝓncipiũ pluriũ linearum.
Sciẽdũ eſt igit̃ ꝙ ĩ diuinis nõ eſt numerꝰ
ſimplex q̊ ẽ ꝑ diuiſionẽ eẽntie vel q̃ntitatis
ſed ẽ numerꝰ quidã ſcꝫ numerꝰ relationũ
nõ tñ exiſtẽtiũ in deo ſm̃ rõnem tantũ.ſed

realiter in ipſo ſubſiſtentiū. vñ numerus diuinaꝝ pſonaruꝫ eſt medius inter numerū qui eſt numerꝰ ſimpliciter. ⁊ inter numeꝝ qui eſt in rōne tantū. Sicut punctus dicit̄ multiplex ſm rōnem tantū. Eſt enim minus de rōne numeri in numero pſonaꝝ q̄ꝫ in numero ſimplicit̄. ⁊ pluſq̄ꝫ in numero q̄ eſt ſm rōnem tantū. Si aūt compēmꝰ numerum pſonaꝝ ad numerum ꝓprietatuꝫ abſolutarū qui eſt in creaturis habebunt ſe ſicut excedentia ⁊ exceſſa. ſi eniꝫ attendat̄ ratio diſtinctōnis inuenit̄ maior diſtinctō in ꝓprietatibus abſolutis creaturaꝝ q̄ꝫ in diuinis pſonis. q2 color ⁊ ſapor diſtinguūtur ſm aliud ⁊ aliud eſſe accidentale. ſed in diuinis pſonis eſt vnū ⁊ idem eſſe trium pſonaruꝫ. Si aūt conſideret̄ pfectio diuinorum ſicut numerus pſonarum excedit. q2 relationes in diuinis ſunt ſubſiſtētes pſone. vñ ad numerū relationum ſequitur numerus pſonarum. non aūt ad numerum ꝓprietatum in creaturis. quia nō ſunt ſubſiſtentes ſed tantū inherētes. ¶ Nunc dicendum ad rōnes in oppoſitum. Ad p̄maꝫ rñdetur. ꝙ Boetiꝰ loquit̄ de vnitate eſſentiali. vnde in eſſentia nullꝰ numerus cadit ſed tantū in pſonis qui etiam nō eſt numeri abſolute ſed numerus quidam. ¶ Ad ſecundam rñdetur negādo ꝯſequētiam. Et ratō eſt. quia q̄ꝫuis diuiſio non ſit ꝓprie in deo. eſt tamen ibi pſonaruꝫ diſtinctio. que ſufficit ad rationem talis numeri qual' ponitur in deo. ¶ Ad tertiam rñdetur negando conſequentiam. Et ratio eſt. quia ſubſtantia nō ponitur in diffinitione perſone ſm ꝙ ſignat eſſentiam. ſed ſm ꝙ ſignat ſuppoſitum. qḋ patet ex hoc ꝙ additur indiuidua. ad ſignificanduꝫ aūt ſubſtantiam ſic dictam habent greci nomē hypoſtaſis. vnde ſicut nos dicimꝰ tres pſonas. ita ipſi dicunt tres hypoſtaſes. nos autem nō ꝯſueuimus dicere tres ſubſtātie ne intelligerēt̄ tres eſſentie ꝓpter noīs equiuocationem. ¶ Ad quartam rñdetur negādo ꝯſequentiam. Et rō eſt. q2 ꝓprietates abſolute in diuinis vt bonitas et ſapientia nō opponunt̄ ad inuicē. vñ nec realiter diſtīguunt̄. q̄ꝫuis ergo eis ꝯueniat ſubſiſtere. tñ non ſunt plures res ſubſiſtētes. qḋ eſt eſſe plures pſonas ꝓprietates aūt abſolute in rebus creatis nō ſubſiſtūt licet realiter diſtinguant̄. vt albedo ⁊ dulcedo. ſed ꝓprietates relatiue in deo et ſubſiſtunt ⁊ realiter ab inuicē diſtinguūtur. vñ pluralitas talium ꝓprietatū ſufficit ad pluralitatē pſonaꝝ in diuinis.

Ad ſecundam queſtionē

Ad ſecundam queſtioneꝫ ſic ꝓcedit̄. Et videtur ꝙ naturali rōne cognoſci poſſit pluralitas pſonarum in diuinis. ¶ Primo ſic. Dicit enim Ariſtoteles in p̄ncipio celi ⁊ mundi. Per hunc numerum ſcꝫ ternariuꝫ adhibuimꝰ noſipſos magnificare deum vnū eminentem ꝓprietatibus eorum que creata ſunt. ergo videt̄ ꝙ ariſtoteles ī cognitionē trinitatis venit. ¶ Secūdo ſic. Dicit Augꝰ. vij. confeſſio. ſe legiſſe in libris platonicoꝝ. nō quidē his verbis. ſed hoc ideꝫ omnino multis ⁊ multiplicibus pſuadere rōnibus. ꝙ in p̄ncipio erat v̓bum ⁊ verbū erat apud deum ⁊ deꝰ erat v̓buꝫ. ⁊ hm̄oi que ibi ſequunt̄. In quibus v̓bis diſtinctio pſonarum tradit̄. ergo videtur ꝙ ph̄i naturali ratione cognouerunt trinitatem perſonarum diuinarum. ¶ Tertio ſic. dicit glo. Roma. j. Qꝫ magi pharaonis defecerunt in tertō ſigno. id eſt in noticia tertie perſone. ſcꝫ ſpiritusſancti. ⁊ ſic ad minus duas perſonas cognouerūt ¶ Quarto ſic. Dicit Termegiſtus Monas gignit monadem. ⁊ in ſe ſuum reflectit ardorem. p quod videt̄ generatio filij ⁊ ſpiritusſancti ꝓceſſio intimari. ergo cognitio diuinarum pſonarum poteſt per rationeꝫ naturalem haberi. ¶ Quinto ſic. Ph̄i potuerunt deuenire in cognitionem eorum que in creaturis relucent. ſed in anima impſſa eſt ſimilitudo trinitatis pſonarum. ergo videt̄ ꝙ per potentias anime quas ph̄i multū ꝯſiderauerūt potuerūt in cognitōꝫ trinitatis deuenire. ¶ In oppoſitū eſt illḋ ad Heb. xj. Fides eſt ſubſtantia reꝝ ſperandarum. argumentū nō apparentium. ſed deū eſſe trinū ⁊ vnū eſt articulus fidei. gͦ eſt nō apparēs rōni. ¶ Item dicit hylarius libro

de trinitate. Non pōt homo ſua intelligen
tia generatōnis ſecretū ꝯſequi. ¶ Itē am
bro. dicit. Impoſſibile eſt generatiōis ſcire
ſecretū. mens deficit. vox ſilet. ſed ꝑ originē
generationis ⁊ ꝓceſſionis diſtinguit̄ trini
tas in diuinis. ergo homo ꝑ rationē natu
ralem non poteſt venire in noticiā trinita
tis. ¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ impoſſibile
eſt ꝑ rationē naturalē ad cognitionem tri
nitatis diuinarum perſonarum ꝑuenire.
Probat̄ iſta ꝯcluſio. Naturalis ratio nō
cognoſcit deum niſi ex creaturis. creature
aūt nos ducūt in dei cognitionē ſicut effe
ctus in cām. hoc igit̄ ſolum in rōne natura
li de deo cognoſci poteſt. qd̓ cōpetere ei ne
ceſſe eſt ſm qd̓ eſt oīm entium ṗncipiū. vir
tus aūt creatiua eſt dei ⁊ cōmunis toti tri
nitati. vn̄ pertinet ad vnitatē eſſentie et nō
ad diſtinctionē perſonaꝝ. ꝑ rationez ergo
naturalē cognoſci pn̄t d̓ deo ea que ꝑtinēt
ad vnitatē eſſentie. nō ad diſtinctōꝫ ꝑſona
rum. Qui aūt ꝓbare nititur trinitatem ꝑ
ſonarum naturali rōne fidei dupliciter de
rogat vt dicit ſanctus thomas in ṗma pte
Primo quidē quantū ad dignitatez ipſi⁹
fidei que eſt vt ſit de rebus inuiſibilibus q̄
rōnem humanā excedūt ad Heb. xi. Fides
ꝛc. allegatum eſt. Secūdo quantū ad vtili
tatem trahendi aliquos ad fidem. Cū eniꝫ
aliquis ad ꝓbandū fidem inducit rōnes q̄
non ſunt cogentes. cedit in deriſionem in
fideliū. Credunt enī ꝙ hmōi rōnibus inni
tamur. ⁊ ꝓpter eas credam⁹. ea igit̄ que fi
dei ſunt nō ſunt temptāda ꝓbare niſi ꝑ au
ctoritates his qui auctoritates ſuſcipiunt.
apud alios vero ſufficit defendere nō eſſe
impoſſibile ꝙ p̄dicat fides. Vn̄ dionyſius
dicit. ij. ca. de di. no. Si aliquis eſt totaliter
eloquijs reſiſtēs. longe erit a philoſophia
noſtra. ſi aūt ad veritatē eloquioꝝ ſcꝫ ſacro
rum reſpicit hoc ⁊ nos canone vtemur.
¶ Ad rōnes in oppoſitū. Ad primā rn̄det̄
negando ꝯſequentiā. Et rō eſt. qꝛ ph̄i non
cognouerūt myſteriū ꝑſonarum diuinaꝝ
per ꝓpria. q̄ ſunt paternitas. filiatio. ⁊ ꝓceſſio
ſm illud apl̄i. i. ad Corinth. ij. Loq̄mur dei
ſapientiā quā nemo ṗncipū huius ſeculi
cognouit. i. ph̄us ſm glo. Cognouerunt tn̄
quedā eſſentialia attributa q̄ appropriātur
diuinis ꝑſonis. ſicut potētia appropriat̄ pa
tri. ſapiētia filio. bonitas ſpūiſancto. Q͛ er
go Ariſtoteles dicit. ꝑ hunc numeꝝ terna
rium. nō eſt intelligendum ꝙ ipſe poneret
ternariū numeꝝ in diuinis. ſed vult dicere
ꝙ antiqui vtebant̄ ternario numero in ſa
crificijs ⁊ in orōnib⁹ ꝑ quandā ternarij nu
meri ꝑfectionē que ī omnib⁹ creaturis ap
paret. ſicut in ṗncipio medio ⁊ fine. ¶ Ad
ſecūdaꝫ rn̄detur negando ꝯſequentiā. Et
rō eſt. Tum ṗmo vel qꝛ Plato multa d̓r le
giſſe in libris diuinis q̄s reperit in egypto
⁊ inde aliqua cognouiſſe. Tum ſecundo ꝙ
v̓bum nō inuenit̄ in libris platonicoꝝ. ſm
qd̓ verbū nominat ꝑſonā genitā in diuinis
ſed ſm qd̓ verbū intelligit̄ rō idealis. ꝑ quā
deus oīa ꝯdidit que filio appropriat̄ mōs
qꝫ d̓r architypus. ¶ Ad tertiam rn̄det̄ ne
gando ꝯſequentiā. Et rō eſt. quia ph̄i non
ꝑuenerūt in cognitionē diuinaꝝ ꝑſonarū.
q̄ntū ad ꝓpria. ſed ſolū quātū ad appropri
ata. nō inq̄ntū appropriata ſūt. qꝛ ſic eoꝝ co
gnitio dependet ex ꝓprijs. ſed inq̄ntū ſunt
attributa diuīe nature. Et ſi obijciat̄ ꝙ ſiſt
deuenerūt in cognitōnē bonitatis q̄ appro
priat̄ ſpūiſancto. ſicut in cognitionē poten
tie ⁊ ſapientie q̄ appropriat̄ patri ⁊ filio. Di
cendū ꝙ bonitatē nō cognouerūt quantū
ad potiſſimū effectū ipſi⁹. ſcꝫ incarnatōnez
⁊ redemptionē. ſꝫ euanuerūt in cogitatiōi
bus ſuis. vel qꝛ nō tantū intēderūt venera
tioni bonitatis diuine quā etiā non imita
bant̄ ſicut venerati ſunt potentiā ⁊ ſapiām
¶ Ad quartā rn̄detur negando ꝯſequen
tiā. Et rō eſt. quia dictū Termegiſti nō eſt
referendū ad generationē filij vl̓ ꝓceſſionē
ſpūſſancti. ſed ad ꝓductōeꝫ mūdi. nā vnus
deus ꝓduxit mundū vnum ꝓpter ſuupſi⁹
amorem. ¶ Ad quintā rn̄detur negando
ꝯſequentiam. Et ratio eſt. quia ſimilitudo
trinitatis relucens in aīma eſt omnino im
ꝑfecta ⁊ deficiēs. ſed dicitur expreſſa per cō
paratōꝫ ad ſilitudinē veſtigij. ⁊ ido nō pōt
ducere in cognitiōem ꝑfectā trinitatis diui
narum ꝑſonarum.

Ad tertiã queſtõnem

ſic ꝓceditˀ. Et videtˀ ꝙ nomen deus plurali
ter debeat p̄dicari de tribus ꝑſonis. vt tres
ꝑſone ſunt tres dij. ¶ Primo ſic. Geñ. j. vbi
dicitˀ. In ꝑ̓ncipio creauit deus celum ⁊ ter-
ram. habet ṽitas hebraica Eloym qd̓ pot̄
interp̄tari dij ſiue iudices. ⁊ hoc dicitˀ ꝓpter
pluralitatem ꝑſonarũ. ergo tres ꝑſone ſũt
plures dij. ⁊ non vnus. ¶ Secũdo ſic. Si
cut homo ſignificatˀ vt habens humanita-
tem. ita deus ſignificatˀ vt habẽs deitatem.
ſed tres ꝑſone ſunt tres habẽtes deitatem.
gᵒ tres ꝑſone ſ͞t tres dij. ¶ Tertio ſic. Hoc
nomen res cũ abſolute dicatˀ. videtˀ ad ſub
ſtantiam ꝑtinere. ſed hoc nomẽ res plura-
liter d̓r de tribus ꝑſonis. Dicit enim augꝰ.
libro de doctrina chriſtiana. Res quibus
fruendũ eſt. ſunt pater. ⁊ filiꝰ. ⁊ ſpũſſanctꝰ.
ergo ꝑ͞ter hoc nomen deus ⁊ alia nomina
eſſentialia poterũt pluraliter p̄dicari de di-
uinis ꝑſonis vt dicãtˀ tres dij aut tres om-
nipotentes aut tres dñi. ¶ In oppoſitum
eſt illud Deut. vj. Audi iſrael dñs deus tu
us vnus eſt. ¶ Rñdeo dicẽdum. ꝙ nomẽ
deus nõ pluraliter ſed ſingulariter d̓r et p̄-
dicatur de tribꝰ ꝑſonis. ſ͞m illud athanaſij
Deus pater. deus filius. deus ſpũſſanctus
nõ tñ tres dij ſed vnꝰ eſt deꝰ. Pro quo no
tandũ ꝙ nominũ eſſentialiũ. quedã ſignifi
cant eſſentiã ſubſtantiue. quedã vero adie
ctiue. Ea q̇dem que ſubſtantiue eſſentiam
ſignificãt. nõ p̄dicãtur in plurali de tribus
ꝑſonis. Cuius rõ eſt. q꞉ nomina ſubſtãtiua
ſignificant aliquid ꝑ modũ ſubſtãtie. noĩa
vero adiectiua ſignificant ꝑ modũ accidẽ-
tis qd̓ inheret ſubſtantie. Subſtantia aũt
ſicut ꝑ ſe habet eſſe. ita ꝑ ſe habet vnitatem
vel multitudinẽ. vñ et ſingularitas vel plu-
ralitas noĩs ſubſtãtiui attenditˀ ſ͞m formã
ſignificatã ꝑ nomen. Accidentia aũt ſicut
habent eſſe in ſubiecto. ita ⁊ ex ſubiecto reci
piũt vnitatẽ vl̓ multitudinẽ. ⁊ ideo in adie
ctiuis ſingularitas vel pluralitas attenditˀ
ſ͞m ſuppoſita. In creaturis autẽ nõ repitur
vna forma in pluribꝰ ſuppoſitis niſi vnita
te ordinis. vt forma multitudinis ordinate

Unde nomina ſignificantia talem formã
ſi ſunt ſubſtantiua. p̄dicantˀ de pluribꝰ in
ſingulari non aũt ſi fuerint adiectiua. Di-
cimus enim ꝙ plures homines ſunt colle-
gium vel exercitus aut populus. dicimus
tñ ꝙ plures homĩes ſunt collegiati. In di-
uinis autẽ eſſentia diuina ſignificatˀ ꝑ mo-
dum forme que quidem ſimplex eſt ⁊ maxi
me vna. Unde nomina ſignificãtia diuinã
eſſentiã ſubſtantiue ſingulariter ⁊ nõ plu-
raliter dicuntur de tribus ꝑſonis. Hec eſt
igitˀ ratio quare ſortẽ et platonem ⁊ cicero-
nem dicimus tres homines patrem aũt et
filium ⁊ ſpũmſanctũ nõ dicimus tres deoſ
ſed vnum deum. quia in tribus ſuppoſitis
humane nature ſunt tres humanitateſ. In
tribus aũt perſonis eſt vna eſſentia. Que
vero ſignificant diuinã eſſentiaꝫ adiectiue
pluraliter p̄dicãtur d̓ tribus ꝑſonis ꝓpter
pluralitatem ſuppoſitorum. Dicimus eniꝫ
tres exiſtẽtes vel tres ſapiẽtes. aut tres eter
nos. aut tres increatos ⁊ immenſos ſi ad-
iectiue ſumantˀ. ſi vero ſubſtantiue ſumantˀ
dicimus vnum increatum. immenſum et
eternũ. vt Athanaſius dicit. ¶ Ad rõnes
in oppoſitũ. Ad ꝑ̓mam rñdetur negando
ꝯſequentiaꝫ. Et rõ eſt. quia diuerſe lingue
habent diuerſum modum loquẽdi. Unde
ſicut greci ꝓpter pluralitatem ſuppoſitorũ
dicunt tres hypoſtaſes. ita ⁊ in hebraico di
citur pluralitˀ Eloym. nos aũt nõ dicimus
pluraliter nec deos nec ſubſtantias. ne plu
ralitas ad eſſentiam referatˀ. ¶ Ad ſcd̓am
rñdetur negando ꝯſequẽtiam. Et ratõ eſt.
quia licet deus ſignificet habentẽ deitateꝫ.
eſt tamen alius modus ſignificandi. nam
deus dicitur ſubſtãtiue. ſed habẽs deitateꝫ
dicitur adiectiue. vnde licet ſint tres haben
tes deitatem. non tamẽ ſequitur ꝙ ſint treſ
dij. ¶ Ad tertiam rñdetur negando conſe
quentiam. Et ratio eſt. quia hoc nomẽ res
eſt de tranſcendentibus. vnde ſ͞m ꝙ ꝑtinet
ad relationem pluraliter p̄dicatur in diui-
nis. ſ͞m ꝙ ꝑtinet ad ſubſtantiam p̄dicatur
ſingulariter. Und̓ auguſtinus ibidẽ dicit
ꝙ eadem trinitas quedam ſumma res eſt.

Dominica prima p⁹

trinitatē eſt euangeliū. In illo tpe dixit Je-
ſus diſcipulis ſuis. Homo quidā erat di-
ues ⁊c. Luce. xvj. Circa hūc diuitē dānatuz
poſſunt diſputari ſequentes queſtiones.
¶ Prima vtꝝ aīma ſepata poſſit ab igne
corporeo cruciari. ¶ Secunda vtꝝ anime
dānatoꝝ videant gloriā beatoꝝ. ¶ Tertia
vtrū dānati vellent oēs alios eē dānatos.

Ad primā ſic pro-
ſic ꝓcedit. Et videt̄ ꝙ anima ſepa-
rata non poſſit ab igne corporeo
cruciari. ¶ Primo ſic. Agens ſemp nobi-
lius eſt paſſo. vt dicit aug⁹ ſup Geñ. ad lit-
terā ⁊ Ariſtoteles. ij. de anima. ſed impoſſi-
bile eſt aliq̄d eſſe corporeū nobilius aīa ſe-
parata. ergo non pōt ab aliquo corpe pati
ſiue cruciari. ¶ Secūdo ſic. Scōm pħm
p̄mo de generatōne. ⁊ ſm Boetiū libro de
duabus naturiſ. Illa ſolū agunt ⁊ patiunt̄
ad inuicē que in materia cōmunicant. ſed
aīa et ignis corpore⁹ nō cōmunicāt in ma-
teria. q2 ſpūalium ⁊ corpaliuz nō eſt mate-
ria cōmunis. ergo aīa ſepata non pōt pati
aut cruciari ab igne corporeo ¶ Tertio ſic
Omne qd̄ patit̄ recipit aliquid ab agente
ſi ergo aīa patit̄ ab igne corporeo aliq̄d ab
eo recipiet. ſed omne qd̄ recipit̄ in aliquo ē
in eo p modū recipiētis. ergo qd̄ recipit̄ ab
igne in aīa nō eſt in eo materialit̄ ſed ſpūa-
liter ſed forme rerum in anima ſpiritualit̄
exiſtentes ſunt pfectōnes ipſi⁹. ergo etiam
ſi ponat̄ ꝙ anima patiat̄ ab igne corporeo
hoc nō erit in eius penā ſed magis in eius
pfectionē. ¶ Quarto ſic. Omne agēs cor-
poreū agit p ꝯtactum. ſed nō poteſt eſſe ali-
quis cōtactus aīe ⁊ ignis corporei. q2 cum
ꝯtactus ſit ſolū inter corpa que habēt vlti-
ma ſimul. ergo aīa ab igne corporeo nō pa-
titur. ¶ Quinto. Agens corporeū nō agit
in remota. niſi p hoc ꝙ agit in media. ſ3 aīe
et demōes q̄nq3 ſunt extra locū inferni. cū
q̄nq3 in hoc mōo appareāt hominib⁹. nec
tñ ſunt imunes a pena. ⁊ tñ videm⁹ ꝙ oīa
in media ab igne inferni nō patiunt̄. ergo
videt̄ ꝙ anime dānatoꝝ penas q̄s ſuſtinēt
nō patiant̄ ab igne corporeo. ¶ In oppoſi-
tum eſt euangeliuz preſens. in q au diues
damnatus. Crucior in hac flamma. ¶ Re-
ſpondeo dicendū ſub iſta ꝯcluſione. ꝙ aīa
ſepata pōt pati ab igne corporeo ⁊ cruciari
ab eo. Iſta ꝯcluſio ꝓbat̄. Primo ſic. Eadē
eſt rō de aīabus ſepatis ⁊ demonibus qui
ab igne corporeo pati pñt. ſ3 demones pa-
tiunt̄ ab igne corporeo in quē corpa dāna-
toꝝ poſt reſurrectionē ꝓijcient̄. vt patet et
euāgelio math. xxv. Ite in ignez eternū qui
patus eſt diabolo ⁊ angelis ei⁹. ergo et aīe
ſepate ab igne corporeo pati poſſūt. Unde
greḡ. iij. libro dialogoꝝ dicit. Si diabol⁹ et
ei⁹ angeli cū ſint incorporei. corporeo igne
ſunt cruciādi. quid mirū et ſi aīe anteq3 re-
cipiāt corpa poſſint igne corporeo cruciari
quaſi diceret. nō eſt miꝝ. Scdo ſic. Pena
debet rñdere culpe. ſed aīa p culpā corpi ſe
ſubijcit p prauaz ꝯcupiſcentiā. ergo iuſtuz
eſt vt in penā rei corporee ſubijciat̄ p paſſi-
onem. Uñ firmit̄ tenendū ꝙ aīma ſepata
pati affligi ⁊ cruciari poſſit ab igne corpeo
S3 circa modū q̄ pati poſſit diuerſi diuer-
ſa dixerūt. que omnia enarrare eſſet longū
et ideo tantūmodo aſſignabimus moduz
quē ſanctus tho. in. iiij. diſ. xliiij. ponit. Dic
enim ſic. ꝙ corpus in ſpiritum naturaliter
agere nō poteſt nec ei aliquo modo obeſſe
vel ipſuz grauare. niſi ſm ꝙ aliquo modo
corpori vnit̄. Sicut eniz inuenimus. ꝙ cor-
pus qd̄ corrumpit̄ agrauat animā. Sap.
ix. Spiritus aūt corpori vnitur dupliciter
Uno mō vt forma materie. et vt ex eis fiat
vnum ſimpliciter. ⁊ ſic ſpiritus vnitus cor-
pori. ⁊ viuificat corpus. ⁊ a corpe aliqualit̄
agrauatur. ſic aūt ſpiritus demonis vl' ho-
minis igni corporeo non vnitur. Alio mō
vnitur ſpiritus corpori ſicut mouens mo-
bili. vel ſicut locatuz loco. eo modo quo in-
corpalia ſunt in loco. ⁊ ſm hoc ſpūs incor-
porei creati loco diffiniunt̄. ita in vno loco
exiſtētes ꝙ nō in alio. q3uis aūt res corpo-
rea ex ſua natura hēat ꝙ ſpūm incorpalem
loco diffiniat. non tamē habet ex ſua natu-
ra ꝙ ſpiritū incorporeum loco diffinitum

detineat vt ita alligetᷣ illi loco q̄ꝺ ad alia di-
uertere nō poſſit. cum ſpūs nō ſit ita ī loco
naturaliter ꝙ loco ſubdatur. ſed hoc ſuper
additᷣ igni corporeo inquantum eſt inſtru
mentū diuine iuſticie vindicantis. ꝙ ſic de
tineat ſpūm. ⁊ ita efficitᷣ ei penalis. retardās
eum ab execucione ꝓprie volūtatis. ne ſcili
cet poſſit opari vbi voluerit ⁊ ſm ꝙ volue-
rit. Et hūc modū ponit Gregorꝰ in quar
to dialogoꝝ. exponens enī quomō anima
incendiū experiendo patiatur. ſic dicit Hū
veritas peccatorē diuitē damnatū in igne
perhibet. quiſnā ſapiens reproborū aīmas
teneri ignibꝰ neget. Et Augꝰ. etiā. xxi. de ci-
uitate dei dicit. ꝙ ſicut anima in hoīs ꝯditi
one iungitᷣ corpi ⁊ dat ei vitā. q̄zuis illud ſit
ſpūale ⁊ hoc corpale. ⁊ ex illa ꝯiunctiōe con
cipit amorē ad corpus. ſic ligatᷣ igni vt acci
piens ab eo penam. ⁊ ex illa ꝯiunctiōe vehe
menter cōcipit horrorē ac ꝓpter hāc ⁊ dolo
rem. Dicamꝰ ergo ſequendo p̄dictos mo
dos ſanctoꝝ. ꝙ ignis ſm ſuā naturā habet
ꝙ ſpūs incorporeꝰ ei ꝯiungi poſſit vt loco
locatum. ſꝫ inquantū eſt inſtrumētū diuīe
iuſticie habet vt ip̄m q̄ꝺammodo retineat
alligatū. et in hoc veraciter ignis ille eſt ſpi
ritui noxius. ⁊ ſic anima ignem ibi vt noci
uum vidēs ab igne cruciatᷣ. Vñ Gregorꝰ
in q̄rto dialogoꝝ oīa iſta p ordinē tangit.

¶ Ad rōes in oppoſitū ¶ Ad primā rñde
tur. ꝙ licet anima ſit ſimplicitᷣ nobilior igne
ignis tamen eſt ſm quid anima nobilior.
inquantum eſt inſtrumentū diuīe iuſticie

¶ Ad ſecundā rñdetur. negando ꝯſequē
tiam. ⁊ ad ꝓbationē rñdetᷣ ꝙ phs ⁊ Boetiꝰ
loquuntᷣ ꝺ illa actiōe ꝑ quā patiēs trāſmu
tatur in naturā agētis. talis aūt actio ñ eſt
ignis in animā. ⁊ ꝓpt̄ hoc ratio nō ꝓcedit.

¶ Ad tertiā rñdetᷣ negādo ꝯſequentiam.
Et ratō eſt. q̄a aſſumptū eſt verū de eo q̄ꝺ
patitur ab agente ꝑ modū influentie. ignis
aūt in animā nō agit ꝑ modū influētis ſed
ꝑ modū detinētis. vt ex dictis patet. et ideo
ratio non eſt ad ꝓpoſitū ¶ Ad q̄rtā rñdetᷣ
negādo ꝯſequētiā. Et rō eſt. q̄a licet non ſit
aliquis cōtactus corpalis inter aīam ⁊ cor
pus. eſt tñ inter eos aliq̄s ꝯtactus ſpūalis
ſicut etiā motor celi cum ſit ſpūalis ſpiritu
ali ꝯtactu tangit celū ip̄m mouēs per mo-
dum quo dr̄ ꝯtriſtans tangere. ſicut dicitᷣ ī
p̄mo de celo. ⁊ hic modꝰ ſufficit ad actionē

¶ Ad q̄ntā rñdetur ꝙ ſpūs damnati nū-
q̄ꝫ ſunt extra infernū. niſi ex diſpenſatōe di
uina. vel ad inſtructionē vel ad exercitium
electoꝝ. vbicūq̄ꝫ autē extra infernū ſint. ſꝫ
tamen vidēt ignē inferni vt eis in penā pre
paratum. vñ cū iſta viſio ſit immediate af
fligens vbicūq̄ꝫ ſunt. ab igne inferni affli-
guntur. ſicut et captiui extra carcerē exiſtē-
tes a carcere q̄ꝺammodo affliguntᷣ dū vi-
dent ſe ad carcerē damnatos. vnde ſic glo-
ria electoꝝ in nullo minuitᷣ. nec quantū ad
p̄mium eſſentiale nec quantū ad accidēta-
le ſi aliq̄ñ extra celū empireū ſint. q̄ q̄ꝺam-
mō in eoꝝ gloriā cedit. ita etiā in nullo mi
nuitur pena damnatoꝝ ſi extra infernum
ex diſpenſatiōe diuina ad tempus ponantᷣ
et hoc eſt q̄ꝺ dicit gloſa ſuper illud Jac. iii.
Inflammat rotā ⁊c. diabolus vbicunq̄ꝫ ſit
ſiue ſub aere ſiue ſub terra ſecū fert tormē-
ta ſuarū flammarū. Obiectio autē ꝓcedit
ac ſi ignis corporeꝰ affligeret ſpūs imedia
te ſicut affligit corpa.

Ad ſecundam queſti

onē ſic ꝓcedit. Et videtᷣ ꝙ damnati nō vide
ant gloriā beatoꝝ. ¶ Primo ſic. Magis
diſtat ab eis gloria beatoꝝ q̄ꝫ ea que ī hoc
mūdo aguntᷣ. ſed ip̄i nō vident ea que circa
nos aguntᷣ. vt dicit Greḡ. in moral. xii. libro
ergo multo minus p̄nt videre gl̄iā beatoꝝ

¶ Secundo ſic. Id q̄ꝺ cōceditᷣ in p̄nti vita
ꝓ magno munere nunq̄ꝫ cōceditᷣ dānatis.
ſed paulo ꝓ magno munere eſt cōceſſum.
vt videret vitā illā qua beati eternaliter in
deo viuūt. vt dr̄. ii. Coꝝ. xii. in glo. ergo dam
nati ſanctoꝝ gloriā nō vidēt. ¶ Tertio ſic.
Cōſideratio pene immittit terrorē ſicut cō
ſideratio glorie generat gaudiū. ſed in ma-
lis nullū erit gaudiū. ergo nō videbūt glo
riam ſanctoꝝ. ¶ In oppoſitum eſt euāgeli
um p̄ns. vbi dr̄. ꝙ diues in tormētis poſitꝰ
vidit abraā ⁊ lazarū in ſinu eius ¶ Rñdeo
dicendū. ꝙ dānati ante diē iudicii videbūt

beatos in gloria. nō hoc modo ꝙ gloria eo
rum qualis ſit cognoſcant. ſed ſolūmodo
cognoſcent eos eſſe in gloria inextimabili.
Et ex hoc turbabunt̃. Tum ꝓpter inuidiā
dolentes de felicitate beatorū. Tum ꝓpt̃ h̄
quia ipſi talem gloriā amiſerūt. Sapie. v.
dicit̃ de impijs. Videntes turbabūt̃ timo-
re horribili. ſed poſt diē iudicij omino viſi
one beatorū ꝑuabunt̃. nec tamen ex h̄ eorū
pena minuet̃ ſed augebit̃. quia memoriā
habebūt glorie beatoꝝ quā in iudicio vide
runt. vel etiā ante iudiciū. ⁊ hoc erit eis in
tormentū. ſed vlteri⁹ affligent̃ ex hoc ꝙ vi-
debunt ſe indignos reputari etiam videre
gloriam quā ſancti merent̃ habere ¶ Ad
rōnes in oppoſitū. Ad primam rn̄detur ne
gando conſequentiā. Et rō eſt. q̄a non eſt
ſimile de vno ⁊ de alio. quia ea que in hac
vita agunt̃ nō ita affligerent dānatos ī in-
ferno ſi viderēt. ſicut gloria inſpecta beato-
rum. vnde nō ita oſtendunt̃ damnatis ea
que hic agunt̃. ſicut iuſtorū gloria. q̄uis
etiā eoꝝ que hic agunt̃ oſtendunt̃ eis quā-
doq; ea que in eis triſticiam agere poſſūt.
¶ Ad ſecūdā rn̄det̃. negādo ꝯſequentiā.
Et ratio eſt. q̄a nō eſt ſimile. Paulus iſpe
xit vitam illā qua ſancti cū deo viuunt eā
experiēdo. ⁊ in futurū ꝑfecti⁹ ſperando. qd̄
non eſt de damnatis. ⁊ ideo non eſt ſimile.
¶ Ad tertiā rn̄det̃. negādo conſequentiā.
Et ratio eſt. q̄a vt dicit dn̄s Bonauētura
ſup illud. Letabitur iuſtus cū viderit vindi
ctam ⁊c. Cōſideratio beatoꝝ non ſiſtit ī pe-
na. quia afflictiua. ſed fert̃ vlteri⁹. q2 iuſta ⁊
optime ⁊ digne inflicta. et talis cōſideratio
amanti iuſticiā generat gaudiū. ſimilit̃ nec
cōſideratio maloꝝ ſiſtit in bono glorie. q̄a
bonū. ſed quia ꝑditū. et hec cōſideratio ge-
nerat dolorē. ⁊ ita dānati affligūt̃ ⁊ dolent
vidētes gl'iam beatoꝝ

¶ Ad tertiam queſtio

nē ſic ꝓcedit̃. Et videtur ꝙ damnati nō vel
lent oēs alios eē dānatos ¶ Primo ſic ex
euāgelio p̄nti. vbi diues dānatus rogabat
ꝓ fratribus ne venirēt in locū tormētorū.
ergo cum damnati habeant multos ꝯſan-
guineos mallent eos eē beatos q̄ȝ cōdem-
natos. ¶ Secundo ſic. Affectiones inordi
nate in inferno a damnatis non auferūtur
ſed aliqui damnati inordinate dilexerūt ſu
os nō damnatos. ergo nō vellent eorū ma
lum. q̊d eſt eē eos damnatos ¶ Tertio ſic.
Damnati nō deſiderant augmentum ſue
pene. ſed ſi plures dānarent̃. maior eēt dam
natorum pena. ſicut etiā multiplicatō bea
torum amplificat eoꝝ gaudiū. ergo dāna
ti nollent oēs alios dānari ¶ In oppoſitū
eſt illud q̊d dicit̃ Eſa. xiiij. ſup illud. Surre
xerunt de ſolijs ſuis. dicit glo. Solatiū eſt
malorū habere ſocios penarū. ¶ Rn̄deo
dicendū. ꝙ damnati vellent omnes bonos
eſſe damnatos. Iſta cōcluſio patet. Tū q̄a
in dānatis maxime viget inuidia. ergo do
lent de felicitate bonoꝝ. ⁊ eoꝝ damnationē
appetūt ¶ Secundo ſic. Sicut in beatis in
patria eſt ꝑfectiſſima charitas. ita in dāna
tis erit ꝑfectiſſimū odiū. Vnde ſicut ſancti
gaudebūt de omnib⁹ bonis. ita etiā mali
de omnib⁹ bonis dolebūt. Vnde felicitas
ſanctoꝝ cōſiderata eos maxie affligit. Vñ
dicit̃ Eſa. xxvj. Videant ⁊ cōfundant̃ glo
antes ꝑplī ⁊ ignis hoſtes tuos deuoret. vñ
patet ꝙ vellent omnes bonos eſſe damna
tos. ¶ Ad rationes in oppoſitum. ¶ Ad
p̄mā reſpondet̃. negando ꝯſequentiā. ⁊ ad
auctoritatē inductā dicendū eſt. Q, nō di
xit hec diues ex charitate. cū nullā haberet.
ſed ex timore ꝓprij. ne ex eorū cōſortio ei⁹ pe
na augeret̃. Eſt tamen notandū ꝙ licȝ tan
ta ſit inuidia in damnatis. ꝙ etiā ꝓpinquo
rum glorie inuideāt. cū ipſi ſunt in ſumma
miſeria. tamē minus inuidēt propinquis
q̄ȝ alijs. quia maior eēt pena ſi omnes ꝓpin
qui damnarent̃. et alij ſaluarēt q̄ȝ ſi aliqui
de ſuis ꝓpinquis ſaluarent̃. Et exinde fuit
ꝙ diues ille damnatus petijt fratres ſuos
a damnatiōe eripi. ſciebat eni ꝙ aliqui alio
rum eriperent̃. maluiſſet tamen fratres ſu
os cū omnib⁹ alijs dānari ¶ Ad ſecundā
rn̄det̃ negando conſequentiā ¶ Pro quo
nota ꝙ dilectō que nō fundat̃ ſup honeſtū
facile reſcindit̃. et ꝑcipue in malis homini
bus vt dicit̃. ix. ethicoꝝ. Vnde damnati nō

ſeruabunt amiciciã ad eos quos inordina
te dilexerunt. ſed in hoc voluntas eorũ re-
manebit ꝑuerſa. eo ꝙ cauſaʒ inordinate di
lectionis adhuc diligent ¶ Ad tertiã rñde
tur. negando ꝯſequẽtiam. Et rõ eſt. q̃a licʒ
ex damnatoꝝ multitudine pena ſingulorꝝ
augeatꝰ. tamen tantũ ſupercreſcit odium ⁊
inuidia ꝙ magis eligẽt torqueri cũ multis
q̃ʒ minus ſoli.

In dominica ſecũda

eſt euangeliũ Homo quidã fecit cenã ma-
gnam ⁊c. Luce. xiiij. Circa qđ pñt diſputari
ſequẽtes queſtiones. ¶ Primo Utrũ ce-
na beatitudinis ſanctis ꝑparata ꝯſiſtat in
bonis corporis ¶ Secundo. vtrum occupa
tio et ſollicitudo rerũ tpalium hominē ex
cludat a cena eterne beatitudinis. ¶ Ter-
tio. Utrum hoĩes peccatores ſint cõpellen
di bonũ facere

Ad primaʒ queſti

oneʒ ſic ꝓceditur. Et videtꝰ ꝙ cena
beatitudinis ſanctis ꝑparata ꝯſi-
ſtat in bonis corporis ¶ Primo ſic. Quod
a pluribus dicitꝰ impoſſibile eſt eẽ falſuʒ to
taliter. vt cõmentator dicit. iij. de aĩa. et pħs
vij. ethicorꝝ. ꝙ opinio nõ ꝑditꝰ quã ꝑpli mul-
ti famant. ſed maior hominũ multitudo i-
clinatur ad querendũ delectatiões corpo-
rales ⁊ corꝑalia bona quaſi finẽ. ergo finis
humane vite in corꝑalibus bonis cõſiſtit.
finẽ humane vite dicimus beatitudinem.
ergo in bonis corporis querenda eſt. ¶ Se
cundo ſic Quãto aliqđ bonũ eſt cõmuniꝰ
tanto eſt diuiniꝰ. vt patet ꝑmo ethicorꝝ. ſed
bonũ corꝑale cõmuniꝰ eſt q̃ʒ bonũ ſpũale
quia corꝑale etiã ad bruta animalia ſe extẽ
dit nõ aũt ſpũalia. ergo corꝑale bonũ ſpũa
li ꝑeminet. ergo talia bona ſenſibilia veni-
ent in beatitudine offerẽda beatis. ¶ Ter-
tio ſic. Homo ex anima ⁊ corꝑe conſtituitꝰ
ergo bonũ hominis debet eẽ cõmune ani-
me ⁊ corꝑi. ſed bonũ ſpũale nõ poteſt eẽ cõ
mune corꝑi. Bonũ autẽ corꝑale poteſt eẽ
cõmune anime inquantũ aĩa de corꝑalibꝰ
delectatꝰ. ergo cena beatitudinis magis cõ
ſiſtit in bonis corꝑalibus q̃ʒ ſpiritualibus
¶ Quarto. Cũ beatitudo teſte Boetio ſit
ſtatus omniũ bonorꝝ aggregatiõe ꝑfectꝰ.
in cena beatitudinis nullũ oblectamentũ
ibi deficiet. ergo in ea delectationes ſenſibi
les ⁊ bona ſenſibilia erunt. alias non videtꝰ
ꝑfecta ⁊ plena beatitudo. ¶ In oppoſitum
arguitꝰ ſic. Beatitudo eſt ſummũ bonum
hoĩs. ergo in ꝑcipuis bonis hoĩs eſt q̃ren-
da ⁊ ponenda. ſed bona anime ſunt nobili
ora q̃ʒ bona corporis. ſicut ⁊ aĩa corꝑe nobili-
or eſt. ergo cena beatitudinis eterne ꝑpara
ta ſanctis in bonis ſpiritualibus conſiſtit.
¶ Rñdeo dicendum. Error fuit ſtulti ma
chometi q̃ poſuit felicitatẽ ⁊ beatitudinem
futurã in corꝑalibus delectationibꝰ ciborꝝ
⁊ potuũ ⁊ venereorꝝ. qui error nõ ſolũ apđ
chriſtiane religionis cultores. ſʒ etiã apud
gẽtiles pħos q̃ beatitudinẽ nouerũt ĩ ope-
ribus intellectiue ꝑtis cõſiſtere. iudicatꝰ be
ſtialis. vitã hmõi voluptuoſam nõ hoĩm
ſed pecudum eẽ aſſerentes. vt patet in eth.
Unde vt hunc errorẽ oñdamus reprobuʒ
⁊ ſtultum. Arguitꝰ ſic ꝑmo ex pñti euange-
lio. Dicitꝰ ei ꝙ cena erit magna. id eſt. de ma
gnis ⁊ ꝑcioſis rebus ⁊ excellentiſſimis Un
de ea dicitꝰ illud Eſa. lxiiij. Oculus non vi-
dit. nec auris audiuit. nec in cor hoĩs aſcen
dit. que ꝑparauit deꝰ diligentibus ſe. ſʒ bo-
na anime ⁊ bona ſpũalia ſũt maiora bona
q̃ʒ ſenſibilia bona. ſic ergo cena future bea-
titudinis conſiſtit in guſtu bonorꝝ ſpũaliũ
⁊ nõ ſenſibilium. Unde cena illa dicitꝰ ma
gna. quia inextimabilis. Geñ. xv. Ero mer
ces tua magna nimis. Eſt ⁊ interminabilꝰ.
Baruth. iij. O iſrael q̃ʒ magna eſt domus
domini ⁊ ingens locus poſſeſſionis eiꝰ. iđ
exterminari non poteſt. quia tam cibus q̃ʒ
ille qui miniſtrat deus eſt ⁊ ſummũ bonũ.
ꝑs. Inebriabũtur ab vbertate domus tue.
⁊ torrente voluptatiſ tue potabis eos. Se
cundo arguitꝰ ſic. Cum beatitudo ſit natu-
raliter ab omĩbꝰ hominibꝰ deſiderata. no-
minat vltimũ humane vite finẽ. Finis aũt
cuiuſlibet rei vel eſt oꝑatio ꝑpria vel ꝑ ope
rationẽ ꝑpriã ad finẽ venit. cum aũt forma
ꝑpria ſit in qualibet re oꝑationis proprie

principium. Forma aūt ꝓpria hominis in
quantū eſt homo ſit rationalꝭ anima. opor
tet ꝙ vel in ipis actibꝰ rationalis aīe beati
tudo cōſiſtat. vel in his ad q̄ homo ꝑ actus
rōnalis anime cōpatur. hec autē bona aīe
dicunt̄. vñ neceſſe eſt beatitudinē ponere ī
bonis anime. etiā ſm pħos. Q, autē aliq̄
vt epicuri ⁊ machometꝰ in bonis corporis
beatitudinē poſuerūt. ex h̄ ꝓuenit ꝙ ſeipos
quid eſſent ignorabāt. nō eni cognoſcebāt
ſe ſm illud qḋ in eis eſt meliꝰ qḋ eoꝝ eſſe for
maliter cōplet. ſed illud q̊d de eis exterius
apparet. ⁊ ſm hoc beatitudinē ſuā in bonis
exterioribꝰ poſuerunt. Multis alijs rōni
bus reprobauimꝰ hunc errorē in tractatu
noſtro cōtra machometū. nūc breuit̄ iſta
ſufficiunt. ¶ Ad rōnes in oppoſitū. ¶ Ad
primā rñdet̄ negando ꝯſequētiam. Et rō ē.
quia multorū opinionē nō eſt neceſſe eſſe
verā ſimplicit̄ ſed ſm ꝑtem. multitudo aūt
hominū in bonis corpis beatitudinē ponē
tium quātū ad hoc verā opinionem habꝫ.
ꝙ illud qḋ optimū ſibi eſtimāt h̄ ſuā beati
tudinē eſſe putāt. et quātū ad hoc eorū opi
nio vera eſt. ſ. ꝙ optimū hoīs eſt beatitudo
nō autē oportet ꝙ ſit vā quantū ad hoc ꝙ
ponant eā in bono corpis. q2 hec opinio ꝓ
cedit ex falſa radice. quia ſcꝫ exiſtimāt ſe eē
principaliter id quod ſunt ſm corpora.
¶ Ad ſecundā rñdet̄ negando conſequē
tiā. Et ratio eſt. q2 dupliciter aliq̄d ḋr eſſe cō
mune. Uno modo ꝑ ꝑdicationē. hmōi au
tem cōmune nō eſt aliq̄d idē numero in di
uerſis repertū. ⁊ hoc modo habet bonum
corpis cōmunitatē. Alio mō eſt aliq̄d cō
mune ꝑ participationē vniꝰ et eiuſdem rei
ſm numerū. ⁊ hoc modo bonū cōmunius
eſt diuinꝰ. Et cōmunitas maxime poteſt ī
his que ad aīā ꝑtinent inueniri. quia ꝑ ip
ſam attingit̄ ad id quod eſt cōmune bonū
omnibus rebus ſcꝫ deū. ⁊ ideo non ꝓcedit.
¶ Ad tertiā rñdet̄. negādo conſequentiā.
Et rō eſt. q2 licet homo ex anima et corpo
re cōſiſtat. tamē eſſe ex anima et non ex cor
pore habet. Unde etiā beatitudo hominis
ꝑncipaliter ⁊ originaliter in bonis aīe con
ſiſtit. ſicut eni corpus eſt ꝓpter aīam ſicut ꝓ
pter finem. et materia ꝓpter formā. vt patꝫ
ij. de anima. ita et bona corpis ordinant̄ in
anime bona vt in finē. vnde in bonis corpo
ris beatitudo ꝑncipalit̄ ꝯſiſtere nō poteſt.
¶ Ad quartā rñdetur negādo ꝯſequētiā.
Et rō eſt. q2 cum vera beatitudo hominis
que ſperat̄ in alia vita cōueniat homi ſm il
lud qḋ nobiliſſimū eſt ī eo. qḋ eſt intellectꝰ
⁊ reſpectu nobiliſſimi obiecti quod eſt ipſe
deus. Delectatiōes que ad beatitudinē ꝑti
nent. nō ſenſibiles que cōmunes ſūt porcis
⁊ aſinis. alijſqꝫ animalibꝰ brutis dicēde ſūt
ſed ſpūales in q̄bus cōmunicamꝰ cū ange
lis. Unde delectatōnes ſenſibiles q̄s ponit
machometꝰ nō ꝑtinent ad beatitudinē ho
minis. imo nec beatitudo vā ſuſtinet hmōi
delitias. ſꝫ abſtrahit ab eis vñ argumentū
eius nullū eſt

Ad ſecūdam queſtio

nem qua querit̄. Utrum occupatio et ſol
licitudo rerū tꝑalium hominē excludat a
cena eterne beatitudinis. Et videtur ꝙ nō.
¶ Primo ſic. Sollicitudo rerū tempaliū
eſt licita. ergo ⁊c. ꝯſequētia eſt bona. aūce
dens ꝓbat̄ ſic. ad ꝑſidentē eni ꝑtinet ſollici
tum eſſe de his q̄bus ꝑeſt. ſm illud Ro. xij.
Qui ꝑeſt in ſollicitudine. ſed hō ꝑeſt ex di
uina ordinatōne rebus tꝑalibus. ſm illud
pſalmiſte. Omnia ſubiecisti ſub pedibus
eiꝰ oues ⁊ boues ⁊c. ergo hō cū debeat ha
bere ſollicitudinē de rebꝰ tꝑalibꝰ. nō debꝫ
ꝓinde ꝑuari eterna beatitudine. ¶ Secun
do ſic. Nullus ꝑuat̄ eterna beatitudine fa
ciendo ea q̄bus vita ſua ſuſtentet̄ maxime
dicente dño. In ſudore vultus tui veſceris
pane tuo. Geñ. iij. Et Prouer. vj. Uade ad
formicā o piger. et ꝯſidera vias eiꝰ et diſce
ſapiētiā. q̄ cū non habeat ducē nec ꝑcepto
rem parat in eſtate cibū ſibi ⁊ congregat in
meſſe qḋ comedat in hyeme. ſed hō neceſſe
habet eſſe ſollicitꝰ circa tꝑalia vt ſuſtentet
vitā ſuā. ſm aplm. ij. ad Theſ. iij. Qui non
vult operari nō manducet. ergo ⁊c. ¶ Ter
tio ſollicitudo tꝑaliū quādoqꝫ pertinet ad
opa miſericordie. puta cū ſollicitudinē ha
bet ad ꝓcurandū negocia pupillorum et

pauperū. Vñ ad Heb. vj. dicit apl's. Cupi-
mus vnūquēqꝫ veſtrū eandē oſtētare ſol-
licitudinē. ergo ſollicitudo ⁊ occupatio tē-
poraliū non excludit quēqꝫ a beatitudine.
¶ In oppoſituꝫ eſt euāgelium pñs vbi dr.
de illis q̄ ꝓpter occupatiōes terrenoꝝ ſe ex-
cuſabāt. ꝙ nemo illoꝝ viroꝝ q̄ vocati ſunt
guſtabūt cenā meā. ¶ Rñdeo dicendū ꝙ
dupliciter aliq̄s poteſt occupari circa ter-
rena Vno modo nō tanq̄ꝫ circa finem vlti-
mum ⁊ ꝑncipalia bona. ſꝫ ſicut circa orga-
na ⁊ inſtrumēta ꝑueniēdi ad cōſequenduꝫ
⁊ ꝑguſtandū bona ſpūalia. Et tūc eſt ꝯclo
ꝙ cum talis ſollicitudo ⁊ occupatio ſit lici-
ta. maxime cū homo nō apponit tantū ſtu-
dium ad tꝑalia ꝓcuranda. ꝙ ꝓpter hoc ho-
mo a ſpūalibus quib⁹ ꝑncipaliter inhuire
debet retrahat̄ nō excludit hominē a beati-
tudine. Patet ꝯcluſio. q̄a talis licita eſt ⁊ ſi-
ne peccato. Secundo aliq̄s occupat̄ circa
temꝑalia tanq̄ꝫ circa finē ⁊ tanq̄ꝫ precipua
bona. Et de tali ſollicitudine ⁊ occupatiōe
eſt talis ꝯcluſio. ꝙ eſt illicita ⁊ nō excuſat a
peccato. ⁊ excludit a regno ſiue beatitudīe
dei. Patet ꝯclio. quia nihil eſt diligenduꝫ
tanq̄ꝫ finis niſi de⁹. Et iō ſaluator noſter ī
pñti euangelio excuſantes ſe de emptione
ville ⁊ probatione boum. ⁊ de ductiōe vxo-
ris. noluit excuſatos habere. ſ. dicēs. Dico
vobis ꝙ nemo viroꝝ illoꝝ q̄ vocati ſūt gu-
ſtabit cenā meā. Per illū q̄ villā emit intel-
ligunt̄ vt dicit Aug⁹. occupati circa hono-
res ⁊ diuitias. vt ſuꝑbi q̄ volunt alijs dña-
ri. Per iuga bouꝫ intelligunt̄ nimiū occu-
pati circa terrena. et ꝑ cupiditatē finē ſuuꝫ
ibi cōſtituētes vt auari. Per eum q̄ vxorē
duxit intelligunt̄ carnaleſ ⁊ laſciui occupa-
ti circa luxuriaꝫ ⁊ voluptates. Ad iſta tria
vicia reducunt̄ omnia excludentia a beati-
tudine celeſti. ſm̄ q̄d dicit̄. j. Joh. ij. Omne
q̄d eſt in mundo. aut eſt ꝯcupiſcētia carniſ
aut ꝯcupiſcentia oculorum. aut ſuꝑbia vi-
te. ¶ Ad rationes in oppoſitum ¶ Ad pri-
mam rñdetur ꝙ rō ꝓcedit de ſollicitudine
licita. tꝑalia enī bona ſubiecta ſunt homini
vt eis vtat̄ ad neceſſitatē nō vt in eis finem
cōſtituat. ⁊ ſuꝑflue circa ea ſollicitet̄. ⁊ taliſ
non excludit a beatitudine celeſti ¶ Ad ſe-
cūdaꝫ rñdet̄ eodē mō. q̄a ſollicitudo eius q̄
corꝑali labore panē acq̄rit. non eſt ſuꝑflua
ſed moderata. Et iō Hiero. dicit. Labor ex-
ercēdus eſt. ſollicitudo tollenda. ſ. animū ī-
quietās. ⁊ talis etiā nō excludit ¶ Ad terti-
am rñdet̄. ꝙ etiā ſollicitudo tꝑaliū ī opibuſ
miſericordie cū ordinet̄ ad fines charitatis
licita eſt. niſi ſit ſuꝑflua. ⁊ iō etiaꝫ talis non
excludit a regno

¶ Ad tertiam queſtio-

neꝫ ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ infideles non ſint
cōpellendi ad fidē. ¶ Primo ſic. Dicitur
Matth. xiij. ꝙ ſerui patriſfamilias dixerūt
ei. in cui⁹ agro erāt zizania ſeminata. Vis
ibimus ⁊ colligem⁹ ea. ⁊ ipe rñdit. minime
ne forte colligētes zizania eradicetis cū eis
ſimul ⁊ triticū. vbi dicit Chryſo. Hoc dixit
dñs ꝓhibens occiſiones fieri. cū ergo ſine
occiſionis ꝑiculo infideles nō poſſint com-
pelli. videt̄ ꝙ nō ſunt cōpellēdi ¶ Secūdo
in decretis. diſ. xlv. dicit̄ ſic De iudeiſ prece-
pit ſancta ſynod⁹. nemini deinceps ad cre-
dendū vim inferre. ergo pari rōe nec alij ī-
fideles ſunt ad fidē cogēdi ¶ Tertio ſic. Di-
cit Aug. Q̄ꝫ cetera poteſt hō nolēs. crede-
re nō niſi volens. ſed volūtas cogi non po-
teſt. ergo infideles nō ſunt cogēdi ad fideꝫ.
¶ In oppoſitum eſt euangeliū pñs vbi dr.
Exi in vias ⁊ ſepes cōpelle intrare vt iplea-
tur dom⁹ mea. ſꝫ hoīes intrant in domum
dei. i. eccliam ꝑ fidē. ergo aliq̄ ſunt cōpellen-
di ad fidē. ¶ Rñdeo dicendū. ꝙ infideliuꝫ
quidā ſunt q̄ nunq̄ꝫ receperūt fidē. ſicut gē-
tiles ⁊ iudei. Et de talib⁹ ꝯclio eſt. ꝙ nullo
mō cōpellēdi ſunt ad fidē vt ipi credāt Ra-
tio eſt. q̄a credere volūtatis eſt. Secunda
ꝯclio. Infideles p̄dicti licet nō ſint cōpellē-
di vt credāt. tñ ſunt cōpellendi a fidelibus
ſi facultas aſſit vt fidem nō impediant. vel
blaſphemijs vel malis ꝑſuaſionib⁹ vl' etiā
apertis ꝑſecutionibuſ. Et inde eſt ꝙ ꝓpter
hoc fideles chriſti ꝯtra infideles belluꝫ mo-
uent. nō quidē vt eos ad credendū cogant
quia etiā ſi eos vicisſent ⁊ captiuoſ haberēt
in eoꝝ libertate relinquerentur an credere

vellent. ſed ꝑpter hoc vt eos cōpellant ne fi
dem chriſti impediant. Alij enī ſunt infide
les. qui quādoqȝ fidem ſuſceperunt ⁊ eam
profitēt. ſicut heretici vel quicūqȝ apoſtate
Et de talibus eſt tertia ɔcluſio. ꝙ tales etiā
corpaliter ſunt cōpellendi. vt impleant qḋ
promiſerunt. ⁊ teneant quod ſemel ſuſcepe
runt ¶ Ad rationes in oppoſitū ¶ Ad pri
mā r̄ndetur negando conſequentiaȝ. et ad
auctoritatē r̄ndetur ꝙ ita intelligitur vt dicit
Auguſtinꝰ cōtra ep̄laȝ perminiani. ꝙ q̄n
metus iſte non ſubeſt. ⁊ quādo ita cuiuſcū
qȝ crimen notū eſt ⁊ omnibꝰ execrabile ap
paret. et vt vel nullos prorſus vel nō tales
habent defenſores ꝑ quos poſſet ſciſma cō
tingere non dormiat ſeueritas diſcipline
¶ Ad ſecundaȝ r̄ndet̄ cōcedendo. ſi nullo
modo fidē receperunt. ¶ Ad tertiā r̄ndet̄.
negādo cōſequentiā. Et rō eſt. q̄a ſicut vo
uere eſt voluntatis. ⁊ reddere neceſſitatis.
ita accipe fidem eſt volūtatis. ſed tenere iā
acceptā eſt neceſſitatis. ⁊ ideo heretici ſunt
cōpellendi. vt fidē teneāt. Si obijcit̄ ꝙ pau
lus fuerit cōpulſus ad credendū cū eſſet iu
deus Dicit enī Auguſtinꝰ ad Bonifaciū
comitē. Ubi eſt ꝙ ipſi clamare ɔſueuerunt
liberū eſt credere vel nō credere. cui chriſtꝰ
vim intulit. id eſt. cogitatum paulo prius
cogēte chriſtū ⁊ poſtea docentē. R̄ndetur.
ꝙ chriſtus non coegit paulū credere ita vt
inuitus crederet. ſed coegit eum et cōpulit
ne fideȝ ⁊ ecc̄liam chriſti perſequeret̄ ſicut
faciebat. vnde ipſe viſo miraculo volunta/
rie ſe obtulit ad faciendū quicq̄d ei chriſtꝰ
p̄ciperet. Unde ait. Domine quid me vis
facere. voluntarie ſe offerens ad omnē obe
dientiam. Et dn̄s ad eum. Ingredere in ci/
uitateȝ ⁊ tibi dicetur quid te oporteat face/
re. ⁊ ibi doctꝰ fuit a chriſto ꝑ ſpūm ſctūm de
omnibꝰ ad fidē ꝑtinētibꝰ ⁊ p̄dicationem
ipſius.

¶ In dominica tertia

legitur euāgelium. Erant appropinquātes
ad ieſum publicani ⁊c. Lu. xv. Circa qḋ p̄nt
diſputari ſequētes queſtiones. ¶ Prima
Utrum angeli gaudēt de peccatoribus pe
nitentiam agentibus. ¶ Scḋa Utrū an/
gelus plus gaudeat de vno pctōre agente
pniam q̄ȝ de nonaginta nouē iuſtis q̄ non
egēt penitētia

Primaȝ queſti

onē ſic pceditur. Et videt̄ ꝙ ange
li beati nō gaudeant de peccatori
bus agentibꝰ pniam. Sicut gaudiū ɔtra/
riatur triſticie. ita penitētie cōtrariatur pec
catum. ſed angeli nō triſtant̄ aut dolent de
malis eorū quos cuſtodiunt. quia Apoc.
xxi. dr. ꝙ in celeſti hieruſaleȝ nec luctus nec
dolor eſt ergo nec ipi gaudent de aliquo q̄
agat penitentiā ¶ In oppoſitū eſt euange
lium p̄ſens ¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ āge
li gaudent ſuper cōuerſione peccatoꝝ agē
tium penitentiam. Et hoc triplici ratione.
Primo quia ſue cuſtodie vident tam glo/
rioſum fructū. Cuilibet enī homini ad cu/
ſtodiaȝ angelus ab ortu natiuitatis depu/
tatus eſt. vt ait Hieronymus. Sicut ergo
medicus gaudet quando videt circa infir/
mum ſue curatiōis fructum. ſic angelꝰ mi/
tum gaudet cuȝ videt circa hominē ſue cu/
ſtodie fructum. Et Bernardus ſup Cant.
Gaudent angeli in cōuerſione et peniten/
tia peccatoꝝ. ſalutē hominū ſitiētes. lachry
me penitentiū vinū eorum. ¶ Scḋo gau
dent. quia ex peccatoribꝰ conuerſis vident
adimplere numerū eorum. nā eoꝝ ruina
reparatur de hominibꝰ ¶ Tertio gaudēt.
quia vident in laudando deuȝ tale ſe habe/
re conſortiū. Primo enī ſola natura ange
lica laudabat deū. ſed nature ille addita eſt
natura humana. Unde nunc veraciter di/
ci poteſt illud Job. xxxviij. Cum me lauda
rent aſtra matutina. id eſt. angeli. et iubila/
rent omnes filij dei. hoc ſpectat ad laudeȝ
hominum. Dominꝰ Bonauētura ſup Lu
cam dicit āgelos gaudere de penitētia pec
catoris ꝑpter ſeptem. Primo q̄a deſtruit̄
culpa. Secundo quia recupatur iuſticia.
Tertio quia cōfutatur demonū ſuperbia.
Quarto quia efficax efficitur angelorū cu
ſtodia. Quinto. quia reparatur ecc̄ia. Se
xto. quia placat̄ ira diuina. Septimo. q̄ re

ſtauratur hieruſalē ſupna. ¶ Ad rationē
in oppoſitum. reſpōdet negando conſequē
tiam. Et ratō eſt. q̄a nō eſt ſimile d̄ gaudio
⁊ triſticia. beatitudo enī qua fruunt̄ angeli
admittit gaudiū. ſed nō triſticiā. vnde āge
lus beatus eſt ſuſceptibiliſ gaudij. ſed non
triſticie. vbi enī eſt triſticia ⁊ dolor. non eſt
pfecta beatitudo. Vñ dr̄ Apoc. xxj. Mors
vltra non erit. neqꝫ luctuſ nec clamor. ſꝫ nec
vllus dolor. ſed angeli ſunt pfecte beati. er-
go de nullo dolēt. ⁊ iō gaudere pōt āgelus
de ſalute hominū quāuis nō triſtet̄ d̄ dam
natione.

Ad ſecūdam queſtio

nem ſic pcedit̄. Et videtur ꝙ angelus non
gaudeat plus ſuper vno peccatore penitē-
tiam agente q̄ꝫ ſup nonagintanouē iuſtis
⁊c. ¶ Primo ſic. Qd̄ eſt melius eſt magiſ
diligendum. ⁊ p cōſequēs ampli⁹ gaudē-
dum q̄ꝫ minus bonū. ſed maius bonuꝫ eſt
xcix. iuſti q̄ꝫ vnus penitens. ergo angeli be
ati pl⁹ gaudent de. xcix. iuſtis q̄ꝫ d̄ vno pec-
catore penitēte. ¶ Secūdo ſic. Quod ē di-
uturnius magis diligendū eſt ⁊ eligendū.
ſed bonū innocentis eſt diuturnius. ergo
magis diligit̄ ab angelis ¶ Tertio ſic. Re-
ſurgens nunq̄ꝫ redit ad tantā dignitatem.
q̄uis redire poſſit ad tantā charitatē. ergo
plus eſt diligendus innocens q̄ꝫ penitens
¶ In oppoſitū eſt euangeliuꝫ pn̄s. ¶ Re-
ſpondeo dicendū. ꝙ iſta littera poteſt intel
ligi dupliciter Vno modo reſpectu redem
ptionis humane nature. et tūc deus vl̄ an-
geli dicunt̄ gaudere plus d̄ vno peccatore.
ſcꝫ agente pn̄iam. i. p redemptione huma-
ni generis q̄ꝫ de. xcix. iuſtis. q̄a in ea eſt ma
ior materia gaudij q̄ꝫ in oīb⁹ alijs opibus.
nō quia melior ſit pctōr penitēs q̄ꝫ. xcix. iu-
ſti. Vñ in redemptōe humani generis pl⁹
opatus eſt de⁹ q̄ꝫ in ꝯſeruatiōe toti⁹ mlti-
tudinis celeſtis. q̄a hoc eſt manifeſtatiuuꝫ
maioris potētie. maioris prudētie. ⁊ maio
ris miſicordie. Maioris potētie. q̄r maiuſ
eſt iuſtificare impiū q̄ꝫ creare celū ⁊ terraꝫ.
Maioris prudētie. q̄a Job. xxvj. Pruden
tia ei⁹ pcuſſit ſupbuꝫ. Maioris clemētie ſi
ue miſericordie. Vñ Lu. j. Per viſcera mi
ſicordie dei noſtri ī q̄b⁹ viſitauit noſ oriēs
ex alto. Maior etiā fuit ī chriſto ꝯſcenſio.
Maior etiā humani generis ſublimatio.
ſm̄ illud pſ. Quoniā eleuata eſt magnifi
cētia tua ſup celos. Vñ h intelligit̄ quātuꝫ
ad cauſaꝫ noſtre penitētie. ſ. hūani generis
redemptionē. ī q̄ maior eſt materia gaudij
q̄ꝫ in oīb⁹ alijs opib⁹ dei. Secūdo pōt ītel
ligi de pctōre quolibet penitēte. Tūc intelli
git̄ ꝙ angel⁹ pl⁹ gaudet ⁊c. q̄r gaudiū ē ma
gis nouū ſiue q̄a habet aliā rōem gaudij ī
ꝯuerſiōe pctōris quā nō habet de pmanen
tibus in iuſticia. Vel q̄a pctōr eſt feruētior
frequēter q̄ꝫ iuſt⁹. vñ hoc nō refert̄ ad oēs
peccatores nec ad oēs iuſtos. ſꝫ ad pctōres
feruidos poſt ꝯuerſionē ⁊ iuſtos tepeſcen
tes. Vñ Greḡ. exēplificat. ⁊ Beda in gloſa
Mai⁹ eſt gaudiū de pctōre q̄ꝫ d̄ iuſto ſtā
te Vt dux in bello illū militē pl⁹ diligit qui
poſt fugā reuerſ⁹ hoſtē fortiter pmit. q̄ꝫ eū
qui nūq̄ꝫ fugit nec vnq̄ꝫ fortiter egit. Et eo
dem mō eſt de pctōre poſt pn̄iam viriliter
agente. et de iuſto tepido ī ſua iuſticia per
manente. ¶ Ad rōnes in oppoſitū. ¶ Ad
primā rn̄det ꝙ non ideo angeli dicūt plus
gaudere de peccatore penitēte q̄ꝫ de nona
gintanouem iuſtis. q̄a ipe melior ſit q̄ꝫ no
nagintanouē iuſti. ſꝫ ppter nouitatē rōnis
gaudij quā habēt de inuētione ſiue ꝯuerſi
one pctōris. quā nō habēt de alijs ſtātibus
vñ dicit̄ mai⁹ gaudium ⁊c. ꝙ ſicut mai⁹ eſt
gaudiū de ſanatiōe infirmi q̄ꝫ de ꝯſuatōe
ſani. ¶ Ad ſecundaꝫ rn̄det̄. ꝙ dicūt angeli
plus gaudere de pctōre. quia penitens fre
quēter magis humilis ⁊ feruid⁹ ac cautuſ
reſurgit ¶ Ad tertiā rn̄det̄ ſic dictū eſt ꝙ pe
nitēs pl⁹ diligit̄. q̄a frequēter ſurgit magis
feruens

In dominica quarta

eſt euangeliuꝫ. Eſtote miſericordes ⁊c. Lu.
vj. Circa quod pn̄t diſputari ſequētes que
ſtiones ¶ Prima Vtruꝫ miſericordia ad
quā hortamur ſit maxima virtutū. ¶ Se
cunda Vtrum licitū ſit iudicare de alijs ex
ſuſpitione.

Ad primam q̄ſtio

nem ſic ꝑcedit᷑. Et videt᷑ ꝙ miſeri-
cordia ſit maxima v̓tutū. ¶ Pri
mo ſic. Tanto aliqua v̓tus eſt melior. quā-
to facit hominē deo ſimiliorē. quia ꝑ hoc ē
homo melior q̄ d̓o eſt ſimilior. ſed miſicor-
dia maxime facit hoīem deo ſimiliorē. ſm
euangeliū p̄ñs. vbi dicit᷑. Eſtote miſericor-
des ſicut ⁊ pater veſter miſericors eſt. ergo
miſericordia eſt maxima virtutū ¶ Secū
do ſic. Maxime ad virtutē ꝑtinet diuinus
cultus. ſed miſicordia p̄fert᷑ diuino cultui.
ſm illud Oſee. vj. Miſericordiā volo ⁊ nō
ſacrificiū. ergo miſicordia eſt maxīa v̓tus.
¶ Tertio ſic. Super illud. j. ad Timoth. v.
Pietas aūt ad omnia vtilis eſt. dicit glo.
Ambroſij. Oīs ſumma diſcipline chriſtia-
ne in miſericordia ⁊ pietate eſt. ſed diſcipli-
na chriſtiane religionis ꝯtinet omnē virtu
tem. ergo ſumma toti⁹ v̓tutis in miſericor
dia ꝯſiſtit ¶ In oppoſitum eſt q̇d dicit apo
ſtolus ad Col. iij. Cū dicit. Induite vos ſic
electi dei viſcera miſericordie. poſtea ſbdit
Sup omnia charitatē habete. ergo miſeri
cordia nō eſt maxima virtutū. ¶ Rñdeo
dicendum. ꝙ ſimpliciter charitas qua vni
mur deo eſt potior v̓tus in nobis q̄ꝫ miſe-
ricordia. miſericordia autē inter virtutes q̄
ad ꝓximū ꝑtinent potior ē omni alia Pro
quo notandū ꝙ aliqua v̓tus poteſt eē ma
xima dupliciter Uno modo ſm ſe. alio per
cōparationē ad habentē. Scd̓m ſe quidē
miſericordia maxima eſt. ꝑtinet enī ad mi-
ſericordiā ꝙ alijs effundat. et plus eſt ꝙ de
fectus aliorū ſubleuet. ⁊ hoc eſt maxime ſu
perioris. Unde ⁊ miſereri ponit᷑ ꝓpriū d̓o.
⁊ in hoc maxime eius omnipotētia mani
feſtatur. Sed quo ad habentē. miſicordia
non eſt maxima. niſi ille qui habet ſit maxi
mus qui nullū ſupra ſe habeat ſed omnes
ſub ſe. Ei enī qui ſupra ſe habet aliquē. ma
ius eſt ⁊ melius coniungi ſupiori q̄ꝫ ſupple
re defectū inferioris. Et ideo quantum ad
hominē q̄ habet deū ſupiorē. charitas per
quā vnit᷑ deo eſt potior q̄ꝫ miſicordia per
quā defect⁹ ꝓximoꝝ ſuplet᷑. Sꝫ inter oēs v̓
tutes q̄ ad ꝓximū ꝑtinēt potiſſima eſt mi
ſericordia. ſicut etiā eſt potioris act⁹. nam
ſupplere defect⁹ alteri⁹ inquātū hm̄oi ſupe
rioris eſt ⁊ melioris ¶ Ad rōes in oppoſitū
¶ Ad primā rñdet᷑. ꝙ ꝑ charitatē magis aſ
ſimilamur deo q̄ꝫ ꝑ miſericordiā. quoniā
per charitatē aſſimilamur deo tanq̄ꝫ ei per
affectū vniti. et ideo potior eſt q̄ꝫ miſericor
dia ꝑ quā aſſimilamur deo ſm ſimilitudi
nem operationis ¶ Ad ſecundā rñdetur. ꝙ
ratio bene procedit ꝙ p̄feratur exteriori ſa
crificio. Et ratō eſt. q̄a deum non colimus
per exteriora ſacrificia ⁊ munera ꝓpter ipm̄.
ſed ꝓpter nos ⁊ ꝓpter ꝓximos. non enī indi
get ſacrificijs noſtris ſed vult ea ſibi offerri
ꝓpter noſtrā deuotionē ⁊ ꝓximorū vtilita
tem. et ideo miſericordia qua ſubuenit᷑ de
fectibus aliorū eſt ſacrificiū ei magis acce
ptum. vtpote propinquans. vtilitatem ꝓxi
morū inducens. ſm illud Heb. vlt. Bene
ficentie ⁊ cōmunionis nolite obliuiſci. tali-
bus enim hoſtijs ꝓmeret᷑ deus ¶ Ad terti
am rñdetur. negando ꝯſequētiam. Et rōē
quia licet ſumma chriſtiane religionis in
miſericordia cōſiſtat quantū ad exteriora
opera. interior tñ affectio charitatis q̄ ꝯiū
gimur deo p̄ponderat ⁊ dilectōni ⁊ mie in
ꝓximos

Ad ſecundam queſti

onem ſic ꝑcedit᷑. Et videtur ꝙ non ſit illici
tum iudicare aliquem ex ſuſpitiōe ¶ Pri
mo ſic. Suſpitio videtur eſſe opinio incer
ta de aliquo malo. Unde philoſophus in
vj. Ethicoꝝ. ponit ꝙ ſuſpitio ſe habet ad ve
rum et falſum. ſed de ſingularibus contin
gentibus non poteſt haberi opīo niſi incer
ta. cum ergo iudicium humanum ſit circa
humanos actus qui ſunt in ſingularibus
et contingentibus. videtur ꝙ nullum iudi
cium licitū eſſet ſi ex ſuſpitione iudicare nō
liceret. ¶ Secundo ſic. Per iudicium illi
citum fit aliqua iniuria proximo. ſed ſuſpi
tio mala in ſola opinione hoīs cōſiſtit. ⁊ ſic
non videt᷑ ad iniuriā alterius ꝑtinere. ergo
ſuſpitiōis iudiciū nō eſt illicitū ¶ Tertio

Si iudicium ſuſpitionis ſit illicitū oportꝫ
ꝙ ad iniuſticiā reducatᷣ. quia iudicium eſt
actus iuſticie. ſed iniuſticia ex ſuo genere ſp
eſt peccatū mortale. ergo ſuſpitionis iudi-
cium ſemꝑ eſſet peccatū mortale ſi eſſet illi-
citum. quod eſt falſum. quia ſuſpitiōes vi-
tare nō poſſumus. vt dicit gloſa auguſtini
ſuꝑ illud. j. Corinth. iiij. Nolite ante tēpus
iudicare. ergo iudiciuꝫ ex ſuſpitiōe non eſt
illicitum. ¶ In oppoſitū arguitᷣ ex preſenti
euāgelio in quo dicitᷣ. Nolite iudicare ꝛc.
¶ Rñdeo. hic ſūt aliqua notāda. Primo
ꝙ aliquis poteſt iudicare maluꝫ de ꝓximo
multipliciter. Uno modo ex euidētia facti
cum aliquis iudicat homicidā. quia vidit
eum interficere hominē. Et ſic eſt cōcluſio.
ꝙ ſic iudicare nullū ē peccatū. Alio modo
ex ſignis euidētibꝰ. vt ſi aliquis iudicet ali-
quem fornicatorē. quia vidit eū nudū cuꝫ
nuda. et ſic ſimiliter nullū eſt peccatū. Ter-
tio ex ſignis leuibus. Et hoc dicitᷣ iudicare
ex ſuſpitione. Unde Tulliꝰ dicit. Suſpitio i-
portat opinionē mali. qñ ex leuibꝰ indicijs
ꝓcedit. Et cōtingit ex tribꝰ vt dicit ſanctus
Thomas. Uno quidē modo ex hoc ꝙ aliqͥſ
in ſeipſo malꝰ eſt. et ex hoc ipe quaſi cōſciꝰ
ſue malicie faciliter ꝺ alijs malū opinatur
ſm̄ illud Eccſ. x. In via ſtultꝰ ambulās cū
ipe ſit inſipiēs omēs ſtultos eſtimat. Alio
modo ꝓuenit ex hoc ꝙ aliquis male afficitᷣ
ad alterū. cū eni quis cōtemnit vel odit ali-
quem aut iraſcitᷣ aut inuidet ei. ex leuibꝰ ſi-
gnis opinatur maluꝫ de eo. quia vnuſquiſqꝫ
faciliter credit qꝺ appetit. Tertio modo ꝓ-
uenit ex lōga experientia. vnde phs dicit. ij.
methaphiſice. ꝙ ſenes ſunt maxime ſuſpiti
oſi. qa multotiēs experti ſunt alioꝝ defectꝰ
¶ Prime aūt due ſuſpitiōis cauſe mani-
feſte ꝑtinēt ad ꝑuerſitatē affectꝰ. Tertia ve
ro cauſa diminuit rōem ſuſpitiōis. in quā-
tū experiētia ad certitudinē ꝑficit. que eſt ꝯ
rōem ſuſpitiōis. ⁊ ideo ſuſpitio iudiciū qꝺ-
dam iportat. ⁊ quāto magꝭ ꝓcedit ſuſpitio.
tāto magis eſt viciosū. Eſt aūt triplex gra
dus ſuſpitiōis. Primꝰ eſt cū hō ex leuibus
indicijs de bonitate alicuiꝰ dubitare icipit
et hoc peccatū veniale eſt ⁊ leue. qa ꝓcedit
ex humana infirmitate. ſine q̄ vita iſta non
ducitᷣ. ⁊ h̄ nō vocatᷣ ꝓprie iudiciū ſꝫ ſuſpitio
Secūdus gradꝰ eſt. qñ ex talibꝰ ſignis fir-
miter ꝓ certo maliciā alteriꝰ exiſtimat ſiue
ꝙ frater ſuꝰ malꝰ eſt. ⁊ h̄ ꝓprie ꝺr iudiciuꝫ.
quia iudiciū importat firmā ſententiaꝫ. et
hoc eſt peccatū mortale ſi malū quod iudi
cat de fratre ex leuibꝰ indicijs. ſit de genere
peccati mortalis. peccatū eni mortale ē qꝺ
cōtrariatᷣ charitati. ꝙ aūt aliqͥs p̄dicto mo
do iudicet fratrē ſuū. eſt cōtra charitatē fra
ternā. Tertius gꝺꝰ eſt qñ ex leuibꝰ ſignis ñ
ſolū p̄dicto modo iudicat. ſed etiam ꝓcedit
ad punitionē fratris. ſicut cū iudex ex ſuſpi
tione procedit ad aliquē cōdemnandum.
et hoc eſt grauius. quia non ſolum eſt con
tra charitatē. ſed etiam contra iuſticiam et
equitatem. ¶ Ad rationes in oppoſitum.
¶ Ad p̄mā reſpondetᷣ. negando ꝯſequen-
tiam. Et ratio eſt. qa licet in humanis acti
bus nō inueniatᷣ tāta certitudo ſicut in de-
mōſtratiuis. eſt tamē aliqua certitudo ſm̄
ꝙ cōuenit tali materie. puta cū aliqͥꝺ ꝑ ido
neos teſtes ꝓbatᷣ. ¶ Ad ſecundaꝫ reſpōdetᷣ
negando minorē. Dicimꝰ eni ꝙ ex hoc ipo
ꝙ aliqͥs malā opinionē habeat de aliqͦ ſine
cā ſufficiēti idebite ꝯdēnat eū. ⁊ iō iiuriatᷣ ei
¶ Ad tertiā rñdetᷣ negādo ꝯſequentiam.
Et ratō eſt. qa iuſticia ⁊ iniuſticia eſt circa
actus exteriores. et ſic iudicium ſuſpicioſū
directe ad iniuſticiaꝫ pertinet quando ad
actum exteriorem procedit. et tunc eſt pec
catum mortale vt dictum eſt. Iudiciuꝫ au
tem interius pertinet ad iuſticiaꝫ ſm̄ ꝙ cō-
paratur ad exterius iudicium vt actus in-
terior ad exteriorem. ſicut concupiſcentia
ad fornicationem. et ira ad homicidium.

In dominica quinta

eſt euangelium. Cum turba irruerent in ie
ſum ꝛc. Luce. qͥnto. Circa quod poſſunt hec
diſputari. ¶ Primo. Utrum ad ſummuꝫ
pōtificem pertineant cauſe maiores in ec-
cleſia. ¶ Scdo. Utrū retia predicatōiſ ꝯue-
niāt alijs p̄latis eccie ſine autoritate pape

AD primã ſic pro
cedit. Et videt q̄ nõ ptineat ad ſũ-
mũ pontificẽ maiores cauſe in ec
cleſia. ¶ Primo ſic. Correctionẽ eoꝝ q̄ audi-
re noluit frẽm corrigentẽ chriſtꝰ remittit ec-
cleſie. Mat. xviij. Si peccauerit i te frat tu-
us ꝛc. dic eccie. ſ3 correctio taliũ eſt de maio
ribꝰ cauſis. ergo ſequit q̄ maiores cauſe p
tineãt etiã eccie catholice ¶ Scdo ſic. Apo
ſtoli alij a chriſto etiã receperũt ſpũm ſctũ3
cũ petro. et poteſtatẽ remittẽdi pctã. Jo. xx.
Accipite ſpũm ſãctũ quoꝝ remiſeritis pec
cata remittunt eis. ergo etiã ptinẽt iſte cau
ſe maiores alijs p̄latis eccie q̄ ſuccedũt apo
ſtolis. ſic ſũmo pontifici q̄ ſuccedit Petro
Vñ in. c. i nouo. diſ. xxi. ſcribit q̄ ceteri apli
cũ petro pari ꝯſortio honorẽ ꝛ poteſtatem
receperũt. ¶ In oppoſitum eſt euãgelium
pñs. vbi ſoli petro dr. Duc i altũ. p qd vt di
cit glo. Amb. ꝛ Hiero. i. c. Nõ turbat. xxiiij
q. j. Et ſi alijs impat vt laxarẽt retia ſoli petro
dr. Duc in altũ. i. in pfundũ diſputationũ.
p qd dat itelligi maiores cãs petro eẽ ꝯmiſ
ſas ¶ Rñdeo dicendũ. q̄ ad ſũmũ pontifi
cẽ ptinet determiatio ꝛ diffinitio maiorum
cauſaꝝ i eccia. Jſta ꝯclũo colligit. Tũ pmo
ex illo Exo. xviij. vbi moyſi q̄ dux ꝛ rex iude
orũ fuit. ſic papa chriſtianoꝝ. ſm illd Ber-
nardi ad Eugeniũ. Tu es poteſtate moyſes
Deinde legit. Eſto tu pplo in his q̄ ad deũ
ptinẽt. vt oñdas eis cerimonias ꝛ ritu3 co
lendi deu3. Sic ergo oẽs q̄ſtiones emergẽ
tes de lege ꝛ cultu dei reſuabant moyſi de
terminãde. ita oĩa q̄ ſunt fidei chriſtiane re
ſeruant romano põtifici determinanda et
diffiniẽda ꝛ mãdanda. teneri ꝛ obſuari. et
ppter h vt in hoc euãgelio dr. Chriſtus cũ
alijs apl'is imparet vt laxarẽt retia. ſoli pe
tro inqt. Duc in altũ. i. i pfundũ diſputatõ
nũ. vt ait Amb. Secũdo h idẽ colligit ex il
lo qd dicit Mat. xvij. Dñs ſoli petro iub3
hamo piſcari. Sup quo beatꝰ Amb. dicit
et habetur in. c. eſt aliud. xxiiij. q. j. Eſt aliud
piſcandi genus quo genere ſolũ petrũ do
minus piſcari iubet dicẽs. Mitte hamũ3

ꝛc. vbi gloſa inquit. Per hamũ intellige iu
riſdictionem qua petrus pfuit alijs. hec ibi
Tertio colligit veritas ꝯcluſionis. q̄a papa
ſolus vocatꝰ eſt in plenitudine3 poteſtatis
Alij vero in parte3 ſollicitudinis. vt teſtat
leo papa i capitulo Multũ. iij. q. vj. et Gre
gorius in capl'o Decreto. et Julius papa.
in capl'o. qui ſe ſcit. ij. q. vj. ergo ad ipſum ſo
lum ptinent omnes cauſe maiores d eccia
Ex multis alijs poteſt colligi prefata ꝯcl'o
ſed iſta ſufficiãt ¶ Ad rões in oppoſitum.
¶ Ad pmã rñdei negãdo ꝯſequẽtiam Et
ad auctoritatẽ rñdetur ſm glo. Chryſo. q̄ p
li eccie intelligitur p̄latus eccie. vñ dic eccie
id eſt. his q̄ preſunt. vñ papa cũ ſit caput ꝛ
pnceps totiꝰ eccie. ſibi maxime cõuenit de
omnibus iudicare. et omnes delinquẽtes
corrigere. Unde Pelagiꝰ in. c. Cuncta per
mundũ. ix. q. iij. Apoſtolica ſedes de omni
eccia habz fas iudicãdi. ꝛ p conſequẽs ma
la qbus homines a deo auertunt correctõ
nis diſciplina de medio tollere ꝛ eradicare
vt extra de maio. ꝛ obe. c. ſolite. ¶ Ad ſecũ
da3 rñdet. q̄ ratio nõ pcedit. Et ratõ eſt. q̄a
determinatio cauſarum pertinet ad pote
ſtatem iuriſdictionis in qua prefertur om
nibus. vtpote caput totius eccíaſtici corpo
ris. Auctoritas aute3 illa Johis. xx. loquit
de auctoritate ꝛ ptãte ordinis quã pariter
apl'i receperũt

Ad ſecundam queſti
onem ſic pcedit. Et videtur q̄ alij prelati ec
cleſie abſq3 auctoritate pape laxare poſſint
retia predicationis. ¶ Primo ſic. Prela
ti et epiſcopi ſunt ſucceſſores apoſtoloru3.
vt habet gloſa Luce. x. Sed apoſtolis ime
diate iniungit chriſtus predicationis offi
cium. dicens. Laxate retia veſtra. ergo epi
ſcopi immediate habent a chriſto nõ medi
ante papa predicandi auctoritate3. ¶ Se
cundo ſic. Non poteſt aliquis predicare ni
ſi mittatur. dicente apoſtolo ad Roma. x.
Quomodo pdicabunt niſi mittantur. ſed
epi in pſona apoſtoloꝝ miſſi ſunt ad predi
candũ a chriſto. iuxta illud Marci vltimo

Euntes in mundũ vniuerſuȝ p̄dicate euã
gelium oĩ creature. ergo nõ indigent mitti
a papa ¶ Tertio ſic. Archidiaconis et p̄ſby
teris ꝯuenit ex officio ip̄oꝝ p̄dicare. vt ſcri
bitur diſ. xxv. c. Prelatis. multo ergo forti⁹
alijs eccie p̄latis ſup̄iorib⁹. ¶ In oppoſitũ
arguit̃ ſic. Predicatio ꝑtinet ad iuriſdictõ
nem. ſȝ oĩs poteſtas iuriſdictiõis p̄latoruȝ
depẽdet a papa. vt i. c. Dñſ. diſ. xix. ꝛ. c. ſacro
ſancta. diſ. xxij. ꝛ. xxiiij. q. j. Loquit̃ dñs. ergo
alij p̄lati abſqȝ auctoritate pape laxare re
tia p̄dicationis nõ valẽt ¶ Reſpondeo di
cenduȝ ꝙ nullꝰ inferior papa põt p̄dicare
abſqȝ auctoritate pape. Iſta ꝯclio ꝓbatur.
Poteſtas q̄ data eſt vni in ſua fontali ple
nitudine nõ eſt in alijs. niſi deriuata ꝛ limi
tata etiã ꝑ illi⁹ volũtate ꝛ ordinatiõe. ſȝ po
teſtas paſcẽdi doctrina ꝛ p̄dicatiõe chriſti
anum ꝑplum eſt ſoli petro data. ꝛ in eo ſuiſ
ſucceſſorib⁹. cui cura totius orbis cõmiſſa
eſt. dicente dño. Paſce oues meas. Jo. vlt. hoc enĩ teſte Chryſo. nulli apl'oꝝ dictuȝ
eſt niſi petro. ergo quicũqȝ habȝ poteſtatẽ
p̄dicandi habet auctoritate pape ¶ Secũdo
A quo q̂s habet dignitatẽ epiſcopalẽ ꝛ cu
ram cõmiſſam ab eodẽ habet ea q̄ ſequun
tur dignitatẽ. ſed oẽs p̄lati a ſede apoſtoli
ca ſunt inſtituti a papa vocati in ꝑteȝ ſolli
citudinis ei⁹. ergo ab ei⁹ auctoritate habẽt
ꝙ poſſint p̄dicare ꝛ paſcere plebem ¶ Ad
rationes in oppoſitum ¶ Ad primã reſpõ
det̃. negando ꝯſequẽtiam. Et rõ eſt. qa tũc
ſol⁹ chriſt⁹ regebat apl'os. nec alium habe
bant añ ſe a q̊ dependerent. vñ ab ip̄o ſolo
habebãt auctoritatẽ. Prelati v̊o nunc hñt
inſtitutũ a chriſto ſupra ſe petꝝ ſiue ſucceſ
ſorem ei⁹ ĩ caput ꝛ p̃ncipẽ eoꝝ a q̊ pẽdet im
mediate oĩs poteſtas eoꝝ ¶ Ad ſecundaȝ
rñdet̃. ꝙ licet apli receperũt auctoritatẽ p̄di
candi imediate a chriſto añ paſſionẽ ad p̄
dicandũ iudeis Mat. x. In viã gentiuȝ ne
abieritis. Eũtes p̄dicate dicentes. qr appro
pinq̃bit regnũ celoꝝ. Mat. iiij. ꝛ Lu. x. P⁹
reſurrectiõeȝ cũ miſſi ſunt. cũ dictũ eſt eis.
Eũtes ĩ mundũ vniuerſũ. p̄dicate euãgeli
um oĩ creature. miſſio iſta intelligebat̃ ĩ or
dine tñ ad petrũ quẽ paſtorẽ ꝛ caput ac p̃n
cipem toti⁹ eccie inſtituerat. ꝛ quẽ vicariũ
dimittebat ĩ terriſ. ꝛ ita nũc epi mittunt̃ ꝛ aſ
ſumunt̃ in ꝑtẽ ſollicitudinis ab ipſo Petri
ſucceſſore. ¶ Ad tertiã reſpondetur. ꝙ nec
archidiaconi nec aliq̃ preſbyteri habent p̄
dicandi auctoritateȝ. niſi auctoritate pape
eis cõceſſa.

¶ In dominica ſexta

eſt euangeliuȝ. Niſi iuſticia veſtra abũda
uerit pluſ ꝛc. Math. v. Circa quod poſſũt
diſputari ſequẽtes queſtiones ¶ Prima
Utrum neceſſe ſit ad ingreſſum regni celo
rum. ꝙ iuſticia fidelium abundãtior ſit q̃ȝ
phariſeoꝝ. ¶ Secundo Utrũ cõuenientẽr
cum dicit̃. Qui dixerit fratri ſuo fatue. reuſ
erit gehẽne ignis ꝛc. aſſignent̃ tres gradus
ire. ¶ Tertio. Utrum recõciliatio fratris
ſemꝑ ſit facienda ante oblationẽ muneris
ſiue ſacrificij

Ad primam q̃ſtio
nem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ non ſit
neceſſe ad ingreſſũ regni celorũ ꝙ
iuſticia fideliũ abũdãtior ſit q̃ȝ phariſeoꝝ.
¶ Primo ſic. Ad ꝯſecutionẽ ſalutis eterne
ꝛ ꝑ ꝯſequẽs ad ingreſſũ regni celoꝝ ſufficit
obſuantia diuĩe legis. ſm̃ illud ſaluatoris
Mat. xix. Si vis ad vitã ingredi ſua man
data. ſed vna ꝛ eadẽ videt̃ eẽ lex quantũ ad
moralia ꝛ antiquoꝝ et nũc fideliũ. et ꝑ cõſe
quens eadẽ iuſticia. cũ iuſticia vt ait plato
ſit ars ꝛ diſciplina viuẽdi. ergo nõ oportet
ꝙ abundãtior ſit iuſticia chriſtianoꝝ q̃ȝ fu
erit phariſeoꝝ ad intrandũ regnũ celorum
¶ Secũdo ſic. Si dicat̃ ꝙ ideo abundãti
or debet eẽ noſtra iuſticia. q̃a lex moyſi nõ
cohibebat animũ ſȝ manũ tantũ. Contra.
Eodẽ mõ eſt ordinare aĩm ad virtuteȝ vt
cohibere a pctõ. ſed lex moſayca ordinabat
animũ ad virtutem. vt patȝ Deut. vj. Dili
ges dominũ deũ tuũ ꝛc. ergo et ip̄a cohibe
bat animũ a peccato ¶ Tertõ arguitur ſic
Iraſci non eſt illicitum. ergo nõ videt̃ ꝙ ꝑ
non iraſci fratri ſuo ſit iuſticia chriſtiano
rum abundãtior. cũ nõ videat̃ aliquid ad
di qđ ſit maioris perfectionis q̃ȝ iuſticia

phariſeoꝝ.ꝯſequētia videt̄ bona.ꝓbatur
aſſumptum ¶ Pͥmo ſic. Nullus motꝰ na
turalis videt̄ eſſe culpabilis.ſed iraſci ē mo
tus naturalis.vt dicit gloſa in pn̄ti euāge
lio.ergo iraſci nō eſt illicitum ¶ Scđo ſic.
Nullꝰ peccat in eo qđ vitare nō poteſt.ſed
iram hō vitare nō poteſt.vt habet̄ in gloſa
ſup illud pſ. Iraſcimini ⁊ nolite peccare.er
go aſſumptū eſt verū. ¶ In oppoſitum eſt
euangeliū pn̄s.in quo chriſtꝰ inquit. Niſi
iuſticia veſtra ⁊c̄. ¶ Rn̄deo dicendum.ꝙ
neceſſe eſt ꝙ iuſticia fideliū ſit abundātior
q̄z iuſticia phariſeoꝝ.ſi īgredi velint regnū
celoꝝ. ¶ Pro quo ſciendū ꝙ phariſei cre
debant ꝑ p̄cepta decalogi ſola opa exterio
ra ꝓhiberi.nō motū animi.qꝛ vt credebāt
voluntas mala nō eſt peccatū niſi exeat in
effectum.vnde dicebāt de hoc p̄cepto. Nō
occides.ꝙ ꝑ hoc ꝓhibebatur occidendi fa
ctum ⁊ nō occidendi ꝓpoſitū. et hoc eſt qđ
dicit ſaluatoꝛ. Audiſtis q̄a dictū eſt antiq̄s
Non occides.hoc eſt.ſic interp̄tabant̄ p̄ce
ptum hoc. Sed hunc erroꝛē excludit ſalua
toꝛ dicens. Ego autē dico vobis. quoniā
omīs qui iraſcit̄ fratri ſuo reꝰ erit iudicio.
hoc eſt.nō ſolū qui occiderit fratrē ſuū ſꝫ q̄
iraſcitur et reus erit iudicio.in quo chriſtꝰ
ſupaddendo ſup actū exterioꝛē homicidij
actū interioꝛē animi oſtendit quō iuſticia
veſtra debet abūdare plus q̄z iuſticia pha
riſeoꝝ que ſolū opꝰ exteriꝰ ꝓhibebat.et iō
lex noua dꝛ ꝑfectioꝛ q̄z vetus lex.in hoc ꝙ ⁊
animū ⁊ manū cohibet ¶ Ad rationes in
oppoſitū ¶ Ad primā rn̄det̄.negando ꝯſe
quētiam. Et rō eſt.q̄a licet vna lex q̄ ad mo
ralia ſit vetus ⁊ noua q̄ntū ad ſubam p̄ce
ptoꝛum.aliter tamē interp̄tabat̄ a phariſe
is.et aliter a chriſto.⁊ ſuſcipiēda eſt a fideli
bus. Vn̄ Auguſtinꝰ dicit cōtra Fauſtum
Q̄ꝫ pene omnia q̄ monuit vel p̄cepit dn̄s
vbi adiungebat. Ego autē dico vobis.ibi ī
ueniunt̄ etiā in illis veteribꝰ libꝛis.ſꝫ q̄a nō
intelligebāt homicidiū niſi ꝑemptionem
coꝛpis humani.aperuit dn̄s omnē iniquū
motū ad nocendū fratri in homicidij gene
re cōtineri. et quantū ad hmōi explicitas
manifeſtatiōes p̄cepta noue legis dicūtur
maioꝛis ꝑfectiōis p̄ceptis veteris leḡ. Vn̄
obſeruātia legis nō ſufficiebat ad ſalutem
anime in antiquo teſtamēto niſi lex iuxta
interp̄tationē chꝛiſti ītellecta et obſeruata.
¶ Ad ſecūdā rn̄det̄.ꝙ aliud eſt loqui đ iu
ſticia phariſeoꝝ.⁊ aliud eſt de lege veteri.
Iuſticia eni phariſeoꝝ erat.quia credebāt
ſolum opa exterioꝛa eē peccata et ſola illa
ꝓhiberi.ſed lex vetꝰ hn̄ ꝓhibebat cū opere
exterioꝛi etiā malā voluntatē interioꝛem.ſi
cut ſupꝛa argutū eſt.etiā quia intētio legiſ
latoꝛis cuiuſlibet legis eſt facere ciues bo
nos et v̓tuoſos.vt dicit̄.ij.eth̄.ſed nullꝰ pōt
eſſe bonus et v̓tuoſus niſi opetur bona ex
animo et deſiſtat a malis.nō ſolum ope ſꝫ
etiā voluntate.ergo lex vetus vtpote diui
na ⁊ rectiꝰ poſita q̄z ſit quecunqꝫ lex ciuiliſ
ꝓhibet non ſolū opus exteriꝰ.ſꝫ interioꝛa
animi.verū eſt tn̄ ꝙ nō cohibeat animū ſꝫ
manū. Differt eni ꝓhibitio et cohibitio.qꝛ
ꝓhibitio fit ſolo v̓bo ⁊ abſqꝫ pene cōmina
tione. Cohibitio eſt q̄ fit ꝑ factū vel per me
tum ex pene cōminatiōe. Quia autē tātū
ſe extendit cohibitio ſiue coactio legis quā
tum ſe extendit inflictio penarū determina
tarum ꝑ legē. Nulla eni lex habet virtutē
coactiuā.niſi ꝓpter penas quas infligit vł
cōminatur.ſic lex vetus non infligebat nec
cōminabatur niſi penas t̄pales infligēdaſ
ꝑ homines.⁊ ꝑ factis exterioꝛibꝰ quoꝛum
homo eſt cognitoꝛ.de interioꝛibꝰ autē non
eſt hoīs iudicare nec penā infligere. Et ſic
patet rn̄ſio.q̄a lex vetus licet ꝓhibeat a pec
cato omni.tā coꝛdis q̄z opis exterioꝛis.nō
tamē cohibeat penā imponēdo niſi opa ex
terioꝛa ¶ Ad tertiā rn̄det̄ negando ꝯſeq̄n
entiā.quoniā vt dicit Alexander de hal.in
tertio. Aliud eſt iraſci fratri.aliđ iraſci pec
cato.aliud iraſci abſolute. Iraſci fratri ſem
per ꝓcedit ex vicio.ſic eni ira dicit̄ vt dic̄ au
guſtinus.vlciſcendi libido. et ſic vt dic̄ ſan
ctus Thomas. Chꝛiſtus loquit̄ hic ī euā
gelio de motu ire quo quiſ appetit pꝛoximi
occiſionē.aut quācūqꝫ grauē leſionē.cui
appetitui ſi cōſenſus rōis ſupuenit ſine du
bio peccatū moꝛtale eſt.⁊ ita nō eſt licitum
Iraſci v̓o peccato ꝓcedit ex virtute.quia ex

amore vel zelo iuſticie. Iraſci vͦ abſolute ē motus indifferens. ⁊ aliqñ eſt illicitum aliquando nō. Unde Chryſoſtomꝰ dicit ſup Mattheū. Qui iraſcit̄ ſine cauſa reus eſt qui vͦ cū cauſa reꝰ nō eſt. ſi ira non fuerit. nec doctrina pficit. nec iudicia ſtāt. nec crimina cōpeſcunt̄

Ad ſecundam queſti

onē ſic pcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō cōuenienter aſſignētur tres gradus ire cum dicit̄. Qui dixerit fratri ſuo fatue. reꝰ erit gehēne ignis Naȝ apoſtolꝰ galathas vocat inſenſatos ad Gal. iij. Et dn̄s Lu. xxiiij. diſcipulos euntes in caſtellū emaus vocat ſtultos. dicēs. O ſtulti ⁊ tardi ad credendū ꝛc. ergo videtur ꝙ nō dicat̄ bene ꝙ qui dixerit fratri ſuo fatue. reus erit gehenne ignis ¶ In oppoſitum eſt textus pn̄tis euangelij. Rn̄deo dicendū. ꝙ triplex gradꝰ ire cōuenienter ordinatus ponit̄ a domino in euangelio pn̄ti. Primus quidē eſt in corde. qui notat̄. cuȝ dicitur Qui iraſcit̄ fratri ſuo. Secundꝰ eſt in ore p verbū cōfuſum cōtumelioſum. q̄ notatur cū dicit̄. Qui aūt dixerit fratri ſuo racha. quod eſt interiectio iraſcentis. Tertius gradus eſt quādo pceditur ad contumeliam determinatā. qui notat̄ cum dicit̄. Qui dixerit fratri ſuo fatue. reꝰ erit ꝛc. Primus gradus eſt minoris culpe q̄ȝ ſecūduſ ⁊ ſecūdus q̄ȝ tertius. et ideo primo minor culpa determinat̄ cū dicit̄. Reus eſt concilio. quia minus eſt ꝙ iudices deberent congregari ad determinationē alicuꝰ pene q̄ȝ ꝙ iam ſit adiudicatus. quod ponit̄ i ſecundo cum dicit̄. Reus erit iudicio. et h̄ eſt minus q̄ȝ ꝙ aliquis ſit iaȝ extreme pene determinatus. quod ponit̄ in tertio gradu. cum dicitur. Reus erit gehēne ignis ¶ Ad rationes in oppoſitum rn̄detur ꝙ ſicut licitum eſt aliquē verberare. vel in rebus damnificare cauſa diſcipline. ita etiā cauſa diſcipline poteſt aliquis alteri quē debet corrigere verbuȝ aliqd̄ cōuicioſum dicere. ⁊ h̄ modo dominꝰ diſcipulos vocauit ſtultos. et apoſtolus galathas inſenſatos. Unde ſic dicit Auguſtinus in libro de ſermone domini in monte. Raro ⁊ ex neceſſitate mag̃ obiurgationes ſunt adhibende. in quibuſ non nobis ſed vt dn̄o ſeruiat̄ inſtemuſ. Cōcordat alexander de hal. in. iij. ad argumentum pdictū rn̄dens. ꝙ vt dicit Auguſtinꝰ. Qui dixerit fatue. duo ſubaudiunt̄. ſcilicȝ ⁊ fratri ſuo. et ſine cauſa hoc eſt. vnde defenditur ꝙ apl's vocauit galathas ſtultos. q̄s ⁊ fratres nominat. non ei hoc fecit ſine cauſa. hec ille.

¶ Ad tertiam queſtio

nem rn̄detur. ꝙ ſemp recōciliatio eſt fiēda ante oblationē muneris ſiue ſacrificij. verȝ diſtinguendū eſt. quia aut frater cui recōciliandus eſt quis eſt pn̄s. aut eſt abſens. ſi abſens. ſufficit ire ſpūaliter pedibꝰ mentiſ. Unde Auguſtinꝰ in ſmone dn̄i in monte Pergendū eſt non pedibus corporis ſed motibus animi. vt te humili affectu pſternas fratri ad quē chara cogitatione ꝯcurris in cōſpectu eius cui munus oblaturus es. Hoc autē dicit̄ quis facere vt dicit nicolaus de lyra. quādo habet ppoſitū ſatiſfaciendi loco ⁊ tempe cōpetenti. Et hoc modo vtit̄ eccl'ia romana. qui reū cōfitentē abſoluit. et ſibi ſatiſfactionē leſo fiendā imponit. Si vero ſit pn̄s ⁊ cōmode poſſit ipſiꝰ fratris offenſi haberi pn̄tia. eum nō ſimulato animo linire atqȝ in gratiā pͦuocare veniā poſtulando debes. ac deinde offeras munus tuum. ¶ Sed ſurgit hic alia queſtio. Utrū ille cui iniuriatꝰ eſt debeat amiciciaȝ querere. ¶ Rn̄deo iuxta Alexandrum de halis in tertio. ꝙ duplex eſt debitū. ſ. debitū neceſſitatis ⁊ ſine quo nō eſt ſalus. et ſm̄ h̄ q̄ iniuriatꝰ eſt nō debet recōciliationē q̄rere. Un̄ Aug. in ſmone dn̄i in mōte. Nō veniā poſtulabis ab eo q̄ tibi iniuriā fecit. ſȝ tantū dimittas ſicut tibi a dn̄o dimitti cupis qd̄ ipſe cōmiſeris. Et eſt debitū pfectionis qd̄ ꝯfert ad maiorē gloriā. ⁊ h̄ mō dicit Chryſo. Qȝ iniuriatꝰ debes duplicē reconciliatōnē querere. vt duplicē gliam ꝯſequaris. vnā qua iniuriatꝰ es. alterā q̄a prior rogaſti. Nō eni volēs te deꝰ ſubſternere ſub pedibꝰ eiꝰ iubȝ te prius rogare. ſȝ volēs tibi

humilitatis glãm puidere. hec ille.

¶ In domica ſeptima

eſt euãgelium. In illo tpe. Cũ multa turba ꝛc. Matth. viij. Pñt diſputari q̃ in dominica quarta quadrageſime diſputata ſunt

In dominica octaua

eſt euangeliũ. Attẽdite a falſis ꝓphetis ꝛc. Matth. vij. Circa qḋ pñt diſputari ſequẽtes q̃ſtiones ¶ Prima. Utruʒ cauẽdi ſint falſi ꝓphete ¶ Secunda Utrum ſufficiẽs argumẽtũ ad cognoſcendũ p̃dictos lupos aſſignat̃. cum dicit̃. A fructibus eorum cognoſcetis eos ¶ Tertia vtrum ſimpliciter ex voluntate iudicanda ſit actio bona vel mala

Ad primã ſic pro

cedit̃. Et videt̃ ꝙ nõ ſint cauẽdi falſi ꝓphete ¶ Primo ſic. Nulli tales nũc ſũt. ergo ꝛc. añcedẽs ꝓbat̃ ex illo Matthei. xj. Lex ꝛ ꝓphete vſqꝫ ad Johẽꝫ. ergo videtur ꝙ nõ oporteat poſt tp̃a iohĩs a talib⁹ attẽdere ¶ Secũdo ſic. Si dicant̃ ꝑ falſos ꝓphetas heretici. Cõtra. Apl̃s inq̃t. j. Cor. xj. Oportet eẽ hereſes in eccl̃ia. vt q̃ probati ſunt manifeſti fiãt. ergo nõ eſt attẽdenduꝫ ſiue cauendũ ab eis ¶ Tertio ex illo Matthei. xiij. Ubi dñs mãdauit vt ſerui ꝑmitterent creſcere zizania vſqꝫ ad meſſem. ſꝫ per zizaniã heretici intelligũt̃ ſm̃ Aug̃. ergo ꝛc ¶ In oppoſitũ eſt euãgelium pñs. Reſpõdeo dicendũ ſub iſta ꝯclione. ꝙ diligenter cauẽdi ſunt falſi ꝓphete q̃ hic heretici dicũtur. Et h̃ multiplici rõne. Primo ſunt diligenter cauẽdi. q̃a occulte veniũt ꝛ incedũt fallaꝫ doctrinã ſub v̾tutũ apparẽtia palliãtes. Un̄ d̾. Veniũt in veſtimẽtis ouiũ. i. vt recti ſub bonis op̾ib⁹. ſ. orõnib⁹. ieiunijs. ꝛ elemoſynis. q̃ ip̃i ficte faciũt. q̃a in his non honorẽ dei intendũt ſꝫ fauorẽ ꝓpl̃i captãdũ vt eoꝝ dictis credulitas citi⁹ adhibeat̃. d̾ q̇bus dicit apl̃s ad Ro. xvj. Per dulces ſermones ꝛ bñdictões ſeducũt corda innocẽtium. Secũdo ſunt diligent̃ cauẽdi ꝓpter periculum. Un̄ ſubdit̃. Sunt eĩ intrinſec⁹ ſeꝫ ꝑ corruptã voluntatẽ ꝛ intentũ nocẽdi et ſeducendi lupi rapaces. Lupi enĩ non ſolum ſunt mordaces. ſed etiã venenatos habent dẽtes Sic heretici cũ mordẽt venenũ falſe doctrine effundũt. tales enĩ niſi diligẽter caueant̃ multũ ꝓficiũt ad impietatẽ. q̄r vt dicit apl̃s. ij. Timoth. ij. Sermo eoruꝫ vt cancer ſerpit. Et ideo bñ d̾ Eſa. lij. Recedite recedite nolite tãgere immundũ. Quia ſicut dicit̃ Eccl̃i. xiij. Qui tetigerit picẽ coinquinabit̃ ab ea. ꝛ q̇ cõmunicat ſuꝑbo induet ſuꝑbiam Tertio cauẽdi ſunt ne inuoluamur penis damnationis eorũ. que ſũt plures in iure ¶ Ad rationes in oppoſitum. ¶ Ad primã rñdet̃ ſm̃ Albertũ. Dicit enĩ ꝙ obiectio illa fuit Chryſo. et ſoluit eam ſic ꝙ. ꝓphetia ẽ ꝓprie diuina inſpiratio ſub immobili v̾itate tales eorũ euẽtus denuncians que ſunt de redemptore ꝛ ſanctis. et h̃ modo ꝓphetia fuit finita vſqꝫ ad iohẽꝫ q̇ digito ſaluatorẽ demõſtrauit. ſed ſi ꝓphetia d̾ quecũqꝫ enũciatio futuroꝝ. tũc ꝓphete ſũt ꝛ fuerunt poſt iohẽm. ſicut agab⁹ fili⁹ ꝓhi lippi in actib⁹ apoſtolorũ q̇ famẽ ꝛ vincula pauli ꝓnunciabat. ꝛ multi alij q̇ ad humanarũ auriũ directionẽ multa ꝓnunciarũt. Scḋo rñdet̃ ꝙ h̃ falſi ꝓph̃e dicunt̃ heretici ¶ Ad ſecũdã rñdet̃. negãdo ꝯſequentiaꝫ. Et rõ eſt. q̃a vtilitas que ex hereſib⁹ venit. eſt p̾ter hereticoꝝ intentionẽ. quoꝝ intẽtio eſt corrumpe fideꝫ qḋ eſt maximi nocumẽti. vnde magis reſpiciendũ eſt ad id qḋ eſt ꝑ ſe d intẽtione eoꝝ vt excludant̃. q̄ꝫ ad hoc qḋ eſt preter intentionẽ eoꝝ vt ſuſtineãtur. ¶ Ad tertiã rñdet̃. qua ſupra dicit Auguſtinus Illud eſt intelligendũ in eo caſu. qñ nõ poſſunt extirpari zizania ſine extirpatõne tritici. vt dictuꝫ eſt in vltima queſtione diſputata in dominica ſecunda poſt feſtũ trinitatis

Ad ſecundam ſic pro

cedit̃. Et videt̃ ꝙ nõ detur ꝯueniens ſignuꝫ cognoſcẽdi falſos ꝓphetas. cũ dicit̃. A fructibus eoꝝ cognoſcetis eos ¶ Primo. q̃a tales vt d̾ in euãgelio. veniũt in veſtimentis ouiũ. ſꝫ veſtes ouiũ ſũt op̾a bona. vnde

lana ponit̃ inter fructus ouiũ. ergo nõ eſt
conueniẽs ſignũ cognoſcẽdi falſos pphaſ
¶ Secũdo ſic. Opa de genere bonoꝝ ſũt
cõmunia bonis ⁊ malis. ⁊ ſunt fructus bo
ne volũtatis. ergo ex illis nõ poſſunt diſcer
ni falſi pphete a veris. ¶ In oppoſitum eſt
euangeliũ pñs. ¶ Rñdeo dicendum q̄ ſi
gnum cognoſcẽdi falſos pphetas dat̃ con
ueniens. cum dñs dicit. A fructibꝰ eorum
cognoſcetis eos. Patet iſta cõcluſio. quia
fructus ex q̄bꝰ cognoſcunt̃ boni catholici
eſt maxime confeſſio immaculata fidei ca
tholice ſanctis opibus aſſociata. Vñ ſi cõ
fitetur fidẽ catholicã quã vniuerſalis eccle
ſia tenet ⁊ docet. et bona opa non facit falſꝰ
propheta eſt. ſed bonꝰ chriſtianꝰ iudicat̃ d̃
q̄bus apoſtolꝰ loquit̃ ad Eph. v. dicẽs Ut
filij lucis ambulate. fructꝰ lucis eſt in omĩ
bonitate. in iuſticia ⁊ veritate. pbantes q̄d
ſit beneplacitũ deo. Ubi duo ponit. Pri
mo ſubam opis ſiue genꝰ opis. Secundo
intentionẽ faciẽtis. De p̄mo dicit. Fructuſ
lucis eſt. id eſt. opa fructifera ⁊ clara. Ecc̃i.
xxiiij. Flores mei fructus honoris et hone
ſtatis. Ubi aduertendũ q̄ quia omnis vir
tus ad tria reducit̃. Nam oportet q̄ agẽs
ordinetur in ſe. ad proximũ ⁊ ad deũ. In ſe
vt ſit bonus in ſeipſo. ⁊ propter hoc dic̃. In
omni bonitate. Itẽ ad proximũ p iuſticiã
ideo dicit. In ſumma iuſticia. pſ. Feci iudi
cium ⁊ iuſticiã. Item ad deũ p cognitionẽ
⁊ confeſſionẽ veritatis. Et ideo dicit. Et ve
ritate. Quantũ ad ſecundũ ſcz intentionẽ
faciẽtis. ſubdit. Probantes q̄d ſit benepla
citum deo. id eſt. vt intendas facere quod
placet d̃o. Roma. xij. Probetis que ſit vo
luntas dei bona ⁊ beneplacens et perfecta
A fructibꝰ ergo lucis. que ſunt opa fructi
fera et clara. in omni bonitate. iuſticia ⁊ ve
ritate. cũ intentione faciendi quod deo pla
cet cognoſcũtur veri pphete. veri doctores
catholice veritatis. ⁊ a contrarijs fructibꝰ
cognoſcũtur falſi prophete. errorum magi
ſtri. vł doctores heretice prauitatis Ex his
que dicta ſunt patz rñſio ad obiecta. q̄nia
ex illis ſimpliciter ñ bene diſcernũtur ſicut
arguitur

¶ Ad tertiam queſtio
nem ſic pcedit̃. Et videt̃ q̄ ſimpliciter ex vo
luntate actio iudicanda ſit bona vel mala.
¶ Primo ſic. Ex pſenti euangelio vbi dicit̃.
Non poteſt arbor mala bonos fructus fa
cere. nec arbor bona fructꝰ malos. ſz volun
tas bona cõparatur bone arbori. mala au
tem male. cum ergo fructus volũtatis ſint
actus exteriores. videt̃ q̄ ex bonitate vł ma
licia volũtatis ſimpliciter exteriores actuſ
dicendi ſunt boni vel mali ¶ Secundo ſic
In tertio methaphiſice dicit phs. q̄ rõ bo
ni a fine ſumit̃. ſed actus volũtatis habz or
dinem ad finẽ mediante volũtate cuiꝰ ob
iectũ eſt finiſ. ergo ſm bonitatẽ vel maliciã
volũtatis dicẽdꝰ eſt actꝰ exterior bonꝰ vel
malus ¶ Tertio. Dicit Auguſtinus. Vo
luntas eſt qua peccat̃ ⁊ recte viuitur. ſz ſm
q̄ ea peccat̃ eſt mala. ſm vero q̄ ea recte vi
uitur eſt bona. ergo actꝰ ipſi exteriores de
bent iudicari boni vel mali. ſm bonitatem
vel maliciã volũtatis ¶ In oppoſitum ſic.
Dicit phs. ij. ethicoꝝ. q̄ quedã ſunt que bñ
fieri nõ poſſunt. quia cum ſint extrema. in
eis nõ eſt mediũ accipe. cõuenit autẽ in ta
lia opa progredi pp̄ter voluntatẽ alicuiuſ
finis boni. ergo nõ eſt iudicãdus actus ex
terior bonus propter bonitatẽ voluntatiſ
¶ Rñdeo dicendũ. q̄ voluntas poteſt du
pliciter cõſiderari. vel ſm q̄ intendẽs put ĩ
vltimũ finem fert̃. vel ſm q̄ eſt eligens. put
fertur in obiectũ p̄ximũ. quod in finem vl
timũ ordinat̃. Si cõſideret̃ p̄mo modo. ſic
eſt cõcluſio p̄ma. q̄ malicia voluntatis ſuf
ficit ad hoc q̄ actꝰ malꝰ eſſe dicat̃. q2 quod
malo fine agit̃ malũ eſt ¶ Secũda ꝯcluſio
Bonitas volũtatis intẽdentis nõ ſufficit
ad bonitatẽ actus. q̄a actus põt eẽ d̃ ſe ma
lus q̄ nullo modo poteſt bene fieri. Si aũt
cõſideret̃ volũtas ſm q̄ eſt eligens. ſic ẽ ter
tia cõcluſio. Q2 vniuerſaliter verũ eſt q̄ a
bonitate volũtatis dicit̃ actus bonus et a
malicia malꝰ. Sed notandũ q̄ ad bonita
tem ꝯſilij q̄d electionẽ p̄cedit. vt in. vij. ethi
corum d̃r. tria exigunt̃. Unũ ſcz q̄ cõſilians
p̄ſtituat ſibi finem debitũ. quia ſi aliq̄s ad

malū finē cōſequendū multas efficaces vi
as inueniat. nō dicit bonꝰ ꝯſiliator. ¶ Se
cundo ꝙ ad bonū finē ꝯſequendū adinue
niat bonū opꝰ ꝑ qd̓ finē cōſequat̄. Unde ſi
q̇s bonū finē intēdat cōſequi ꝑ malā actio
nem. nō eſt bonꝰ ꝯſiliator. quia ſortit̄ fineʒ
incōuenienti medio. eo ꝙ illud qd̓ ad fineʒ
ordinat̄. nō eſt ꝓporcionatū fini illi. ſicut ſi
aliq̇s verā cōcluſionē ꝑ mediū impꝛtinens
concluderet. Tertō requirit̄ vt adinueniat
vtrūqʒ in tp̄e ꝯuenienti. ne ſit p̄ceps in feſti
nando. vel etiā inutilis in tardando. ſʒ hoc
vltimū ꝑtinet ad bonitatē cōſilij. ſm̄ qd̓ cō
ſilium in rōne inq̇rente ⁊ inueniēte aliud ⁊
aliud eſt ex ꝑte rei conſiliabilis. cū ergo ele
ctio ſit q̄ſi ꝯſilij ꝯcluſio. vt in tertio ethicorū
dicit̄. oportet ꝙ ad bonitatē volūtatis eligē
tis ꝯcurrat finis ⁊ bonitas. bonitas eius qd̓
eſt ad finē ordinatum. et ſi hͦ ſit. ꝓculdubio
actus exterior bonꝰ erit. ſi autē alterū deſie
rit erit volūtas mala ⁊ actꝰ malꝰ ¶ Ad ra
tiones in oppoſitū ¶ Ad primā rn̄det̄ ꝙ ar
bor eſt ex qua imediate ꝓcedit fructꝰ. Un̄
arbori cōꝑatur volūtas in euāgelio. ſm̄ ꝙ
eſt eligēs. q̇a ex electiōe imediate ſequit̄ fru
ctus. Vel vt dicit ſanctꝰ Thomas in p̄ma
ſecūde per alia v̓ba. Volūtas bona ꝑut ſi
gnificat̄ ꝑ arborē bonā. eſt accipiēda ſm̄ ꝙ
hʒ bonitatē. ⁊ ex actu volito. ⁊ ex fine intēto
¶ Ad ſecūdā rn̄det̄. negādo ꝯſequentiaʒ.
Et ratō eſt. q̇a ad bonitatē rei nō ſolū exigi
tur bonitas finis vltimi. quā reſpicit volū
tas intendēs. ſʒ etiā bonitas finis proximi
quē reſpicit volūtas eligēs. ⁊ iō nō ſequit̄ ꝙ
bonitas volūtatis intēdentis ad bonitatē
actꝰ ſufficiat ¶ Ad tertiā rn̄det̄ ſicut ad ſu
perius. non enī ſoluʒ aliq̇s peccat qn̄ vult
malum finē. ſed etiā quando vult malum
actum

¶ In dominica nona

eſt euangeliū. Homo q̇dam erat diues ⁊c.
Lu. xvj. Circa qd̓ p̄nt diſputari ſequētes q̄
ſtiones. ¶ Prima Utruʒ p̄latus vel cleri
cus diſſipans bona eccl̄ie ſit deponendus.
¶ Secundo Utrum ꝯuenīeter dentur pe
cunie ſiue elemoſyne vt oretur pro dante.
¶ Tertio vtrū de illicitis acquiſitis poſſit
fieri elemoſyna

Ad primam q̄ſtio

nem ſic ꝓcedit̄. Et videtur ꝙ cleri
cus ſiue p̄latus diſſipans bona ec
cleſie nō ſit ꝓpter hͦ deponēdꝰ. ¶ Primo
ſic. Matrimoniū ſp̄ūale in quo p̄latus eſt
vir ſiue ſpōſus eccl̄ie ſue. eſt nobilius q̄ʒ car
nale vbi vir ꝯiungit̄ carnalit̄ vxori ſue. ſʒ in
matrimonio carnali vir q̄ʒuis bonoꝝ vxo
ris ſit diſſipator. non remouet̄ aut deponit̄
de matrimonio. ergo nec p̄latꝰ ꝑ hͦ ꝙ diſſi
pauerit bona eccl̄ie venit deponēdꝰ. ꝯſequē
tia videt̄ bona ¶ In oppoſitum arguit̄ ex p̄
ſenti euangelio. arguēdo a minori ad maiꝰ
q2 diſſipator bonoꝝ tp̄aliū dn̄i ſui deponit̄
ab officio. multo mag̓ eſt deponēdꝰ p̄latus
diſſipator bonoꝝ tp̄aliū ſiue ſp̄ūaliū chriſti
¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ p̄latꝰ diſſipator
ſiue dilapidator bonoꝝ eccl̄ie eſt deponēdꝰ
ab eccl̄ia. Iſta ꝯclō colligit̄ ex m̄ltis capitul̓
in decre. ix. q. iij. c. vl. xij. q. v. Diaconi. ⁊ c. ab
batibꝰ. ⁊ xvj. q. iiij. c. ij. ¶ Ad rationeʒ i op
poſitū rn̄det̄ negādo ꝯſequētiā. Et rō ē. q̇a
nō eſt ſimile in hac ꝑte de matrimonio car
nali et de matrimonio ſp̄ūali p̄lati cū eccl̄ia
carnale ei eſt magis fixū ⁊ inſeꝑabile q̄ʒ ſpi
rituale ſit.

Ad ſecūdam queſtio

nem ſic ꝓcedit̄ Et videtur ꝙ nō ſit dāda ele
moſyna alicui. vt oret ꝓ dāte. ¶ Primo ſic
Symonia eſt ſtudioſa volūtas emēdi vel
vendēdi aliq̊d ſp̄ūale vel ſp̄ūali annexuʒ. ſʒ
oratio ē maxime ſp̄ūalis. ergo dare elemo
ſynā vt q̇s oret pro eo. videt̄ ſymonia. eo q2
dat tp̄ale pro ſpirituali. ſed ſymonia nullo
modo eſt cōmittenda. ergo elemoſyna nō
eſt danda alicui vt oretur ꝓ eo ¶ Secūdo
ſic cōfirmando. Qui illicit aliū vt oret ꝓ
pecunia dat ſpirituale pro tp̄ali. et omis ta
lis eſt ſymoniacus. ergo ⁊c. ¶ In oppoſitū
eſt euāgelium p̄ns ¶ Rn̄deo dicendū ꝙ
elemoſyna licite pauꝑibꝰ dat̄ aut bonis vi
ris vt oret̄ ꝓ dāte. qn̄ illi q̇ dāt elemoſynas
pauꝑibus. vt orantium pro ipſis ſuffragia

impetrēt.nō eo tenore dāt quaſi intēdentes
orationes emere.ſed ꝑ gratuitā beneficen
tiam pauperū animos eoꝝ ꝓuocant ad hꝫ
ꝙ ꝓ eis gratis ⁊ ex charitate orēt. ¶ Ad rō
nes i oppoſitū ¶ Ad primam rñdetur ꝙ ve
rum eſt ꝙ oratio ſpūalis eſt. Vñ nullo mo
do debet ſub ꝑcio poni. nec illi qui dāt pe-
cuniam pauꝑibus vt pro eis orent.orōem
emunt.ſed vt dictū eſt animos pauperꝝ al-
liciunt ad orandum ꝓ ſe. ⁊ omnes faciunt
ſibi debitores Ad ſecundā reſpondetur
negādo ꝯſequētiam. Et rō ē eadem. homo
eñi facit ſibi amicos pauꝑes dū ſubuenit
eorū neceſſitatibus.pauꝑes eñi chriſti gra-
ti ſunt ſuis benefacientibꝰ. Et ita patet. qa
beneficiū nō eſt ſicut finis motiuꝰ.ſed ſicut
aliquid inducēs.⁊ quoniā ꝑncipaliter hoc
intendūt.ideo nō ꝓpter hoc orāt finaliter.
⁊ ideo orō nō venditˀ ſꝫ īpetratˀ ꝑ accidēs.ſ.
ꝑ acqſitionem amoris. Et ſic de iſta conclu
ſione.

¶ Ad tertiam queſtio
nem ſic ꝓcediť. Et videť ꝙ de illicite acqui-
ſitis poſſit fieri elemoſyna ¶ Primo ſic.ex
pñti euangelio. Facite vobˀ amicos de mā
mona iniqtatis.vbi glo. dicit. Iniqtas bñ
diſpenſata in iuſticiā vertiť.ergo videť ꝙ li
cite de malis acqſitis poſſit elemoſynā fa
cere ¶ Secundo ſic Qui eſt in extrema ne
ceſſitate ꝯſtitutus omnibꝰ modis ſubueni
endum eſt.ſed cōuenit aliquē qui nihil ha
bet niſi de iniuſte acquiſito aliquē in extre-
ma neceſſitate videre.ergo debet elemoſy-
nam facere.ergo de male acqſito ⁊ detento
poteſt elemoſyna fieri ¶ Tertiō ſic. De ac-
quiſito ꝑ meretriciū ⁊ ꝑ aleas ⁊ ꝑ ſymoniā
que ſunt turpia lucra poteſt elemoſyna fie
ri.ergo ⁊c ¶ In oppoſitum eſt illud Augu
ſtini libro de vˀbis dñi De iuſto labore faci
te elemoſynā. Et infra. Nolite elemoſynā
facere de fenore ⁊ vſuris. Et Greğ. Nō eſt
cōputanda elemoſyna ſi pauꝑibus diſpen
ſatur qđ ex illicitis acqriť ¶ Rñdeo dicen
dum ꝙ tripliciter poteſt eē aliqđ acqſitum
illicite. Vno modo quādo id qđ illicite ab
alio acqritur.debeť ei a quo eſt acquiſitū.

nec poteſt ab eo retineri q̄ acquiſiuit. Sic
contingit in rapina ⁊ in furto et in vſuris.
Et de talibus eſt cōcluſio. ꝙ de talibus nō
poteſt fieri elemoſyna Patet concluſio.qꝛ
homo de talibꝰ teneť ad reſtitutionē. Alio
modo eſt aliquid illicite acqſitum qđ ille q̄
acquiſiuit retinere nō poteſt.nec tamen de
betur ei a quo acquiſiuit.qa cōtra iuſticiā
accepit.⁊ alter cōtra iuſticiā dedit. Sic cō-
tingit in ſymonia qua dans ⁊ recipiens cō
tra iuſticiā legis diuine agit. Et de tali ē cō
cluſio ſecunda.ꝙ nō debet reſtitui ei qui de
dit.ſed debet in elemoſynā erogari Et ea dē
ratio eſt in ſimilibus.in qͦbus ſcꝫ datio ⁊ ac
ceptio eſt cōtra legē dei ¶ Tertio eſt aliqđ
illicite acquiſitū.non quidē ꝙ ipſa acqſitio
ſit illicita.ſed quia id a quo acquiriť eſt illi
citum. Sicut patet de eo qđ mulier acqrit
ꝑ meretriciū.et hoc vocať ꝓprie loquendo
turpe lucrum. Qꝫ enim mulier meretriciū
exerceat turpiter agit ⁊ contra legem dei.ſꝫ
in eo ꝙ accipit nō iniuſte agit nec contra le
gem dei. Vnde de tali turpiter ⁊ illicite ac-
quiſito eſt tertia cōcluſio.ꝙ retineri poteſt
⁊ de eo elemoſyna fieri. ¶ Ad rationes in
oppoſitū ¶ Ad ꝑmam rñdetur.ꝙ textus il
le intelligiť de diuitijs ꝑ actū illicitum acq-
ſitis.et tamen iuſte poſſidenť. Vel aliter di
cendū ꝙ māmona iniquitatis dicunť diui
tie etiā licite acquiſite ⁊ poſſeſſe.tamē dicū-
tur iniquitatis.quia frequēter ducunt ho
minem in peccatū ¶ Ad ſecundam rñde
tur.negando ꝯſequētiā. Et ratio eſt.quia ī
caſu extreme neceſſitatis omnia ſunt com-
munia.⁊ ita non prouident ſibi de alieno.
¶ Ad tertiā rñdeť.ꝙ de acquiſito ꝑ mere-
tricium iam dictū eſt. ꝙ poteſt fieri elemo-
ſyna.non autē fit deo ſacrificiū vel oblatio
ad altare. Tum ꝓpter ſcandalū.tum ꝓpter
ſanctoꝝ reuerentiā ¶ De eo aūt qđ eſt ac
quiſitū ꝑ ſymoniā iam dictū eſt ꝙ debꝫ ero
gari in pias cauſas. Circa vltimā. Illa que
per aleas acquirunť videnť eſſe aliquid illi
citū ex iure diuino.ſcꝫ ꝙ aliquis lucreť ali
quid ab his qui rem ſuā alienare non poſ-
ſunt.ſicut ſunt minores ⁊ furioſi et hꝰ mōi.
⁊ ꝙ aliquis trahat alium ex cupiditate lu-

crandi ad ludum. ⁊ ꝙ fraudulēter ab eo lu
cretur. Et in his caſibus tenetur ad reſtitu
tionem. ⁊ ſic de eo nō poteſt elemoſynaꝫ fa
cere. Aliud autē videtur eſſe vlterius illici
tum ex iure poſitiuo ciuili. quod prohibet
vniuerſaliter tale lucrum. ſed quia ius ciui
le non obligat omnes ſed eos ſoluꝫ q̄ ſunt
his legibus ſubiecti. et iterū per diſuetudi
nem abrogari poteſt. ideo apud illos q̄ ſūt
huiuſmodi legibuſ aſtricti. tenētur vniuer
ſaliter ad reſtitutionē qui lucrātur. niſi for
te contraria conſuetudo preualeat. aut ni
ſi aliquis lucratus ſit ab eo qui traxit eum
ad ludum In quo caſu nō tenetur reſtitue
re. quia ille qui amittit nō eſt dign⁹ recipe.
nec pōt licite retinere tali iuri poſitiuo du
rante. Vñ oportet d̄ hoc elemoſynā facere
in hoc caſu

¶ In dominica .x. eſt

euangeliuꝫ. In illo tpe. Cum appropinqua
ret Jeſus ⁊c. Luce. xix. Poſſunt hę diſputa
ri q̄ſtiones ¶ Prima. Utruꝫ per ſacram
ſcripturā poteſt oſtendi ꝙ aduentus meſ
ſie. id eſt. chriſti in carnem aduenerit. ¶ Se
cundo Utrū iudei tempus viſitatiōis ſue
id eſt. aduentus chriſti cognouerūt. ¶ Ter
tio. Utrum ſymoniaci tā vendētes q̄ꝫ emē
tes ſpūalia ꝑ tꝑalibus ſint ab eccleſia expel
lendi.

Ad primam q̄ſtio
nem ſic ꝓcedit̄. Et videtur ꝙ non
poſſit per ſcripturam ſanctā oſtē
di ꝙ aduentus meſſie. id eſt. chriſti ī carneꝫ
aduenerit. ¶ Primo ſic. ex illo Eſa. ij. vbi
loquitur de tempore aduentus chriſti. vbi
dicitur. Erit in nouiſſimis diebus prepara
tus mons domini in vertice montiū. ⁊ ele
uabitur ſuꝑ omnes colles. et fluent ad euꝫ
omnes gentes. Et ſequit̄. Conflabunt gla
dios ſuos in vomeres. et lanceas ſuas ī fal
ces. Non leuabit gens contra gentē gladi
um. nec exercebūtur vltra ad belluꝫ. Ex his
arguitur multipliciter ¶ Primo ex eo q̊d
dicitur. ꝙ hoc erit in nouiſſimis diebus. q̄a
ieſus chriſtus nō fuit in nouiſſimis dieb⁹.
quia poſt natiuitatē eiuſ ⁊ mortē multa tē
pora fluxerunt. ergo videtur ꝙ ipſe nō fue
rit vere chriſtus cuius aduētus ꝓmittitur
in nouiſſimis diebus ¶ Secundo arguit̄
ex illo quod ſubdit̄. ꝙ mons domini erit in
vertice montiū. mons enī ille dicit̄ mons ſi
on vt fuit templū. ſed mons ille non eſt ī ali
quo eleuatus. ergo adhuc nō venit chriſt⁹
¶ Tertio arguit̄ ex eo quod ſubdit̄. Fluēt
ad eū omnes gentes. quia non omnes cre
dunt in ieſum nazarenū ¶ Quarto argui
tur ex eo q̊d ſequitur Non leuabit gens cō
tra gentē gladium. quia poſt natiuitatem
ieſu chriſti nō ceſſarunt bella per orbem. vt
patet. nec ceſſant. ergo videtur ꝙ aduentuſ
veri meſſie ſcꝫ chriſti nōdū venit. ¶ Scdo
principaliter arguit̄ ſic. Dicit̄ Eſa. xj. Egre
dietur virga de radice ieſſe. vbi ſcriptura lo
quitur de aduentu chriſti. ſequitur ibidem
Habitabit lupus cū agno. et pardus cum
hedo accubabit. et ſequitur ibidē. Delecta
bitur infans ab vbere ſuper foramina aſpi
dis. et in cauerna reguli qui ablactatus fu
erit manū ſuam mittet. ſed adhuc nō vide
mus agnos cum lupis pacifice habitare.
nec pueros delectabiliter cū ſerpentib⁹ lu
dere. ergo non fuit tempus adimpletuꝫ ve
ri chriſti ¶ Tertō ſic. Dicit̄ Hieremie. xxiij.
Ecce dies venient dicit domin⁹. et ſuſcita
bo dauid germen iuſtum. Et ſequitur. In
diebuſ illis ſaluabit̄ iuda. ⁊ iſrael habitabit
confidenter. ſed poſt aduentū ieſu iudei ſp̄
fuerunt in periculo ⁊ in pauore. ergo videt̄
ꝙ tempus veri chriſti nondum venit ¶ In
oppoſitū arguit̄ ex p̄ſenti euāgelio. vbi chri
ſtus redarguit iudeos ꝙ nō cognouerunt
tempus viſitationis eorū. ſcilicet aduentuſ
ſui qui fuit aduentus veri chriſti promiſſi.
¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ ꝑ ſacrā ſcriptu
ram poteſt oſtendi manifeſte ꝙ aduentuſ
veri chriſti qui fuit ieſus nazarenus iaꝫ ad
uenit. ſiue chriſtū iam veniſſe. Iſta concluſ
ſio probatur multipliciter ¶ Primo ſic ex
illo Geñ. xlix. vbi Jacob patriarcha ꝓphe
tauit dicens. Non auferetur ſceptrum de
iuda. et dux de femore eius donec veniet q̄

mittendus eſt. ⁊ ipſe erit expectatio gentiū. ſed notorium eſt. ꝙ quando chriſtꝰ fuit natus ſceptruʒ fuit ablatū de femore iude. vnde tunc ſub ceſare regnabat herodes alienigena natione in iudea. vt patʒ. ergo ab illo tempore venit chriſtus. Et cōfirmatur per tranſlationem caldaicā. quia vbi hieronymus tranſtulit. donec veniat qui mittēduſ eſt. caldaica tranſlatio habʒ. donec veniat meſſias. ⁊ ſic patet ꝙ auctoritas predicta n̄ poteſt intelligi de aliquo alio q̄ʒ de chriſto In quo poſſunt confutari multe cauillationes iudeorum. ¶ Secūdo probatur predicta concluſio ex illo Danielis. ix. vbi angelus Gabriel inſtruit eum de aduētu chriſti dicēs. Septuaginta hebdomade abbreuiate ſunt ſuper populum et ſuper vrbem tuam ſanctam. vt conſumetur preuaricatio et finem accipiat peccatum. et deleatur iniquitas. et adducatur iuſticia ſempiterna. et impleatur viſio et prophetia. et vngatur ſanctuſſanctoruʒ. Q̄ʒ vero accipiat ibi hebdomadas annorū. patet ī principio capituli. et ita intelligunt omnes doctores. ſʒ iſte hebdomade. lxx. que faciunt. quadringentos. xc. annos ſunt preterite. ergo tempus aduentus chriſti iam longe preterijt ¶ Tertio probatur concluſio ſic. Quādo ſcriptura ſacra denunciat aliquod futurū et determinat tempus et locum ⁊ modum et ſcilicet omnia iſta concurrunt in vnum manifeſte patet ꝙ illud quod fuerat predictum eſt impletum. Sacra autē ſcriptura predixit aduentum chriſti. vt patet in multis locis. determinauit etiam tempus veniendi. videlicet quando fuerit tranſlatio regni. ſupra Gen̄. xlix. Non auferet̄ ſceptruʒ de iuda ⁊c. Similiter locū naſcēdi. Mich. v. Et tu bethleem effrata ⁊c. Similiter modum viuendi. ſcilicet ꝙ chriſtus in paupertate viueret. Zacharie. ix. Ecce rex tuus venit iuſtus et ſaluator et ipſe pauper. Similiter determinat ſacra ſcriptura modū moriendi. quia ſcilicet in humilitate et patientia ex ꝑte ipſius chriſti. et in crudelitate maxima ex parte occidentium ipſum. vt habetur Eſaie. liij. Sicut ouis ad occiſioneʒ ducetur. Sed hec omnia manifeſte ſunt īpleta in Jeſu nazareno. ergo rationabiliter cōcluditur ꝙ ipſe fuerit verus chriſtus ¶ Ad rationes in oppoſitū ¶ Ad primā de auctoritate Eſaie rn̄detur negādo cōſequētiam in omnibus partibus augmentatiōis eiꝰ. Ad id quod ait de nouiſſimis diebus. dicimꝰ nihil valere. quia nouiſſimi dies ibi dicuntur dies meſſie ſiue chriſti. et aliquādo dicuntur tempora etiā chriſtum precedentia. ſm̄ illud Geneſ. xlix. vbi patriarcha Jacob dixit filijs ſuis. Congregamini vt enūciem vobis que futura ſunt ī diebus nouiſſimis. Et ibidem conſequenter denunciat non ſolum de aduentu chriſti ſed etiam de multis que adimpleta ſūt a tempore regū et iudicum. vt patet litteram intuenti ¶ Ad ratiōem ſumptam de eleuatione montis. rn̄detur. ꝙ eſt vanitaſ hoc quia eleuatio talis non eſt intelligenda ſm̄ motum localeʒ vt intelligunt iudei. ſed ſm̄ nobilitatem et appreciationem. que tunc facta ſunt quando chriſtus ipſum templū miraculis ⁊ doctrina multipliciter ſuper omnia alia loca nobilitauit et exaltauit. ¶ Ad rationeʒ ſūptam ex hoc. Defluent omnes gentes. rn̄detur ꝙ ibi diſtributio eſt accōmodata ꝑ generibus ſingulorum non pro ſingul' generum. ſicut dicit̄ ꝙ omne animal fuit ī arca noe. quia de ſingulis generibus animalium fuerunt ibi aliqua indiuidua Et ſimiliter de omnibus gentibus ſiue de iudeis ſiue de gentilibus confluxerunt ad chriſtuʒ credentes in ipſum. et ita illud adimpletuʒ eſt. ¶ Ad rationem ſumptam ex illo. Nō leuabit gens contra gentem. reſpondetur. ꝙ illud dictum eſt. quia circa tempus chriſti fuit pax diuturna in orbe. et maxime in iudea. quod patet ex eo ꝙ imminente natiuitate chriſti placatis omnibus regnis et ſub imperio romano redactis preceptum fuit a ceſare Auguſto vt deſcriberetur vniuerſus orbis. et ab illo tempe vſqʒ ad quartum annum poſt paſſionem Chriſti. quando ceperunt iudei rebellare romanis non leguntur aliqua notabilia bella fuiſſe in iudea. nec iudeos vſos fuiſſe armis q̄a terra

cuſtodiebatur a militibus romanis. Et iõ
probabile eſt ꝙ tunc ꝓpter diuturnitatem
pacis iudei inſtrumēta q̄bus vtebātur pri
us in bellis mutarēt ĩ inſtrumēta agrico-
lature apta ſicut ſenſibiliter videt̃ fieri ĩ ter-
ris vbi eſt pax diuturna. Q̄ aūt dicit̃. nō
leuabit gens ꝯtra gentē gladiū ⁊c. vbi li vl-
tra non importat eternitatē ſed ſolū diutur
nitatem tꝑis. id eſt. vſq̃ ad longū tꝑs.
¶ Ad ſecūdam rōnem ꝑncipaliter. de illo
Eſaie. xj. Habitabit lupus ⁊c. reſpondetur.
negando ꝯſequētiā. Et rō eſt. q̄a eſt locu-
tio metaphorica. quia homines ibi nomi-
nātur nomine animaliū. Et ſimiliter habe
tur geñ. xlix. Beniamin lupꝰ rapax ⁊c. Sic
ergo dicendū eſt in ꝓpoſito ꝙ iudei et gen-
tiles q̄ priuſ erant ad inuicem nociui ⁊ odi
oſi pacifice ſimul habitauerūt conuerſi ad
fidem chriſti. ſm̄ q̊d dr̄ Act. iiij. ꝙ multitu-
dinis credentiū erat cor vnū ⁊ anima vna
Et eodē modo exponēdū eſt de pueris et
animalibꝰ venenoſis. q̄a ſimplices ⁊ pueri
non ledunt̃ ab illis qui ante cōuerſionē ad
fidem chriſti erant veneno infidelitatis ⁊ ꝑ
fidie repleti ¶ Ad tertiā ex illo Hieremie
xxiij. rñdetur. ꝙ iam nō erant filij iſrael ⁊ iu
da ꝓprie loquendo. quia erant auerſi a dō.
quia chriſtū negauerunt et occiderunt. ꝓ-
pter q̊d etiam illā miſeriā meruerunt. et iõ
ex illa miſeria magis cōcluditur ꝓpoſitū.
ſicut patet ex dictis. Illi autē qui vere fue
runt filij iſrael et iuda qui ſcꝫ chriſtum rece
perūt ſaluati ſunt ꝑ ip̄m. nō ſolū ſpūaliter
quantū ad animas. ſed etiā corꝑaliter. q̄a
ſm̄ ꝙ dicit̃ in eccleſiaſtica hiſtoria. īminē
te deſtructiōe ciuitatis hieroſolyme ꝑ titū
⁊ veſpaſianū admoniti ſunt fideles q̄ erāt
in iudea ꝑ angelū vt tranſirēt in regnū reg
agrippe. q̄ erat cōfederatꝰ romanis. ⁊ ibi ſal
uati ſunt in bona pace. Aliť poteſt dici ad
autoritatē Hieremie. ꝙ illi ſunt ꝑfecto d̄ re
gno chriſti de q̊ ibi loquit̃ q̄ iā ſunt in glīa
celeſti. et ibi habitant cōfidenter et ſunt ꝑfe
cto ſaluati.

Ad ſecundam queſti

onem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ iudei tꝑs viſita
tionis ſue. i. aduentꝰ chriſti nō cognouerūt
¶ Primo ex pn̄ti euangelio. vbi dicitur.
eo ꝙ non cognoueris tꝑs viſitationis tue.
¶ Secūdo arguit̃ ex illo apoſtoli. j. Cor. ij
Si enim cognouiſſent dominū glorie nū
q̄ crucifixiſſent eum ¶ Tertio arguitur ex
illo Actuū. iij. vbi Petrus loquens iudeiſ
dicit ſic. Scio fratres ꝙ per ignorantiā fe
ciſtis ſicut et principes veſtri. ¶ In oppoſi
tum eſt illud Matthei. xxj. ꝙ agricole vidē
tes filium dixerunt intra ſe. Hic eſt heres.
venite occidamus eum. vbi dicit Hierony
mus. Manifeſtiſſime deus probat his v-
bis iudeorum principes non per ignoran
tiam. ſed per inuidiā dei filium crucifixiſſe
¶ Rñdeo dicendū. ꝙ aliqui iudeorum co
gnouerunt tempus viſitationis ſue. et ali
qui non. ¶ Pro quo notandum ſicut no
tat ſanctuſ Thomas in tertia parte queſti
one. xlvij. et Nicolaus d̄ lyra Lu. xix. ꝙ apō
iudeos quidam erant maiores ſciētes ſcri
pturas legis et prophetarum. Aliqui aūt
minores ſicut laici ⁊ mulieres tantummo
do ſcientes quod eſt de neceſſitate ſalutis.
vt precepta decalogi. et huiuſmodi. que de
bent ſciri ab omnibus. Eſt ergo prima cō
cluſio. ꝙ maiores eorum qui principes di
cebantur cognouerunt Ieſum eſſe verum
prophetam promiſſū in lege. et ita tempꝰ
viſitationis eorum nouerunt. Patet con
cluſio. quia omnia ſigna videbant in eo q̄
dixerāt futura prophete. Diuinitatem au
tem eius etiam cognouerunt. quia euidē
tia ſigna huiuſmodi habuerunt et dicta ꝓ
phetarum. quibus tamen aſſentire ꝓpter
odium ⁊ inuidiam noluerunt vt cognoſce
rent eum eſſe filium dei. Unde Beda dicit
ſuper illud Luce. xxiij. Neſciunt quid faci
unt. Notandum inquit. ꝙ non pro eis
orat qui quem filium dei intellexerunt cru
cifigere q̄ confiteri maluerūt. Unde ipſe
dominus de eis dicit Iohannis. xv. Si nō
veniſſem et locutus eis non fuiſſem. pecca
tum non haberent. nunc autem excuſatio
nem non habent de peccato ſuo. Et poſtea
ſubdit. Si opera non feciſſem in eis que
nemo alius fecit. peccatum non haberent.

Et poſtea ſubdit. Nūc ei viderūt me ⁊ ode
runt me ⁊ patrē meū. ¶ Alia ꝯcluſio eſt. ꝙ
minores. id eſt. populares q̄ myſteria ſcri
pture nō nouerāt. nō plene cognouerūt ip
ſum Jeſum verū ꝓphetā eſſe. nec chriſtuꝫ ꝓ
miſſum in lege. nec eſſe filiū dei. licet aliqui
eoꝝ etiaꝫ in eū crediderūt. multitudo tū̄ nō
credidit. et ſi aliq̄ dubitarēt an ip̄e eſſet chri
ſtus ꝓpter ſignoꝝ multitudinē. ⁊ efficaciaꝫ
doctrīe. vt habet̄ Joh. vij. tū̄ poſtea decepti
fuerūt a ſuis p̄ncipibus vt euꝫ nō crederēt
nec filiū dei nec chriſtū. ¶ Ad rationes in
oppoſitum ¶ Ad primā de p̄nti euangelio
rn̄detur. ꝙ loquit̄ chriſt⁹ de actuali cogniti
one applicātē ad op⁹. ſ. recipiēdo p̄dicatioꝫ
chriſti. imo ecōuerſo negauerūt ⁊ crucifixe
runt ¶ Ad ſecundā rn̄det̄ eodē modo. ha
bituali eni cognitiōe maiores bn̄ cognoue
runt. ſꝫ actuali ad op⁹ deducta nō. inuidia
⁊ odio excecati. ¶ Ad tertiam eodē modo
rn̄detur.

¶ Ad tertiam queſtio
nem ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō ſit conueniēs
ſymoniaci pena ꝙ expellat̄ de templo dei ꝑ
priuationē ei⁹ qd̄ per ſymoniā acquiſiuit.
¶ Primo ſic. Symonia ei cōmittit̄ ex eo
ꝙ alicuius muneris interuētu ſpiritualia
acquirūtur. ſed quedā ſunt ſpiritualia que
ſemel adepta non poſſunt amitti. ſicut om
nes characteres qui per aliquā cōſecratio
nem imprimunt̄. ergo nō eſt conueniēs pe
na vt q̄s priuet̄ eo qd̄ ſymoniace acq̄ſiuit.
¶ Secundo ſic. Cōtingit aliq̄n̄ ꝙ ille q̄ eſt
epiſcopatū adept⁹ ꝑ ſymoniā. ꝓcipiat ſub-
dito vt ab eo recipiat ordines. ⁊ videt̄ ꝙ de-
beat ei obedire q̄ꝫdiu tolerat̄. ſꝫ null⁹ debet
aliq̄d recipe ab eo q̄ nō habet poteſtatē cō-
ferēdi. ergo ep̄s nō amittit ep̄alē dignitateꝫ
ſi eā ſymoniace acq̄ſiuit ¶ Tertio. Nullus
debet puniri ꝓ eo q̄d ei eſt factū eo neſciēte
⁊ nolēte. q̄a pena debet̄ pctō qd̄ eſt volūta-
rium. ꝯtingit aūt aliq̄n̄ ꝙ aliq̄s ſymoniace
ꝯſequit̄ aliqd̄ ſpūale ꝓcurātibus alijs ipſo
ignorāte ⁊ nolēte. ergo nō debet puniri ꝑ p̄-
uationē ei⁹ qd̄ ei collatū eſt ¶ In oppoſitū
arguit̄ ex p̄nti euāgelio. vbi chriſt⁹ de tem-
plo eieciſſe d̄r vendētes ⁊ emētes. ꝑ q̄s deſi-
gnant̄ ſymoniaci ¶ Reſpōdeo dicendū ꝙ
pena illa eſt ꝯueniēs ſymoniacoꝝ vt expel
lantur per priuationē eoꝝ que per ſymoni
am adepti ſunt. Iſta concluſio patet ex ca-
pitulo. Si quis epiſcopus. j. q. j. vbi ſic dici-
tur ex cōſilio calcedonenſi. Qui ordinatuſ
eſt. ſcilicet per ſymoniā nihil ex ordinatio-
ne. vel promotione que eſt per negociatio-
nem facta proficiat. ſed ſit alienus a digni-
tate vel ſollicitudine quā pecunijs acquiſi-
uit. Concluſio vero predicta ratione ſic ꝓ-
batur. Nullus licite retinere poteſt id qd̄
contra voluntatē domini acquiſiuit. puta
ſi aliquis diſpenſaret d̄ rebus domini ⁊ da-
ret alicui contra voluntatem et ordinatio-
nem domini ſui. ille qui accipit licite tene-
re non poſſet. dominus autem cuius eccle
ſiarum prelati ſunt diſpenſatores et mini-
ſtri. ordinauit vt ſpiritualia gratis darent̄.
ſm̄ illud Matthei. x. Gratiſ accepiſtis gra
tis date. et ideo qui muneris interuētu ſpi-
ritualia quecunqꝫ aſſequuntur. ea licite re-
tinere non poſſunt. Inſuper autem ſymo-
niaci tam vendentes q̄ꝫ ementes ſpiritua-
lia. aut etiam mediatores alijs penis puni-
untur. ſcilicet infamie ⁊ depoſitione ſi ſint
clerici. excōmunicatione ſi ſint laici. vt ha-
betur. j. queſtione. j. Si quis epiſcopus ¶
¶ Ad ratiōes in oppoſitum ¶ Ad primā
rn̄detur ꝙ ille qui ſymoniace accepit ſacra
mentum ordiniſ. recepit quidem characte
rem ordinis propter efficaciam ſacramen
ti. non tamen recepit gratiam. nec ordinis
executioneꝫ. eo ꝙ quaſi furtiue recepit cha-
racterem contra principalis domini volū
tatem. et ideo eſt ipſo iure ſuſpenſuſ. ⁊ quo
ad ſe. vt ſcilicet de executione ſui ordinis ſe
non intromittat. et quo ad alios. vt ſcilicet
nullus ei communicet in ordinis executio
ne. ſiue ſit peccatum eius publicum ſiue oc
cultum. nec tamen repetere pecuniam po
teſt quam turpiter dedit. licet alius iniuſte
retineat. Si vero ſit ſymoniacus qui con
tulit ordinem ſymoniaco. vel quia dedit
vel recepit beneficium ſymoniace. vel fuit
mediator ſymonie. ſi eſt publicum eſt ipſo

iure ſuſpenſus quo ad ſe et quo ad alios. ſi
aūt eſt occultū eſt ſuſpenſus ipſo iure quo
ad ſe tantū. nō aūt quo ad alios ¶ Ad ſecū
dam rn̄detꝰ ꝙ nec ꝑpter p̄ceptū epi nec ꝑpt
excōmunicationē debꝫ aliq̄s recipe ordinē
ab epo quē ſcit ſymoniace ꝓmotū. et ſi ordi
natꝰ nō recipit ordinis executionē ¶ Ad ter
tiā rn̄detꝰ. ꝙ ſi nec volēte nec ſciēte ꝑ alios il-
lius ꝓmotio ſymoniace ſit ꝓcurata. caret
quidē ordinis executōe. et tenetur reſigna
re bn̄ficiū qd̄ eſt ꝯſecutꝰ cū fructibꝰ extſtē-
tibus. Nō aūt tenetꝰ reſtituere fructꝰ ꝯſum
ptos. q2 illos bona fide poſſedit. niſi forte
amicus eꝰ fraudulēter pecuniā daret ꝑ illi
us ꝓmotōe. vel niſi ipe expreſſe ꝯtradixerit
tūc re non tenetꝰ ad renunciandū. niſi forte
poſtea pacto cōſenſerit. ſoluēdo quod fuit
ꝓmiſſum

¶ In dominica. xj. eſt

euangeliū In illo tp̄e. dixit ieſus ad q̊ſdam
zc̄. Lu. xviij. Circa qd̄ pn̄t diſputari ſeq̄ntes
queſtiones ¶ Primo Utrū phariſeus in
orōe ſua venit merito cōdemnandꝰ ¶ Se
cundo. Utrū publicanus in oratione ſua
formam conuenienter dederit iuſtificatio
nis impij

Ad primaz queſti
onez ſic ꝓceditur. Et videtꝰ ꝙ pha-
riſeꝰ in orōe ſua nō veniat ꝯdem-
nandꝰ. ¶ Primo ſic. Orās phariſeꝰ ince-
pit a grāꝝactione dicēſ. Dn̄e grās tibi ago
ſed in h̄ nō peccauit a deo recognoſcendo
oīa bona q̄ habuit. ergo n̄ veniebat cōdem
nandꝰ ¶ Scd̄o ſic Si dicatꝰ ꝙ rōe iactātie
q̄ ſe iactabat eē immunē a peccatis alioꝝ
h̄ etiā nō arguit. q2 poteſt q̊s oñdere laudē
ſuā ꝛ nō peccare. ſic̄ faciebat apl̄s. ij. Cor. x.
Nos nō in imenſuꝫ gl̄iamur. Et. xj. Exiſti-
mo me nihil minꝰ feciſſe a magnis aplis.
ergo zc̄ ¶ Tertō ſic. Iactātia cū oriatꝰ ex va
na gl̄ia. vt dicit Grego. ij. moral. non eſt ſp
pctūm mortale. ſic̄ nec vana gl̄ia. ſꝫ ſoluꝫ ꝑ-
pter pctūm mortale venit q̊s ꝯdēnandus
ſiue rep̄hendēdꝰ. ergo zc̄ ¶ In oppoſitū eſt
pn̄s euāgeliū ¶ Rn̄deo dicēdū. ꝙ phariſe
us talitꝰ ſe habuit ī orōe ſua ꝙ merito venit
rep̄hendēdus. Primo ex irreuerētia quā
in orōe obſ'uauit. q̄a nō reuerēter orauit ſꝫ
cū faſtu. q̄a nō incuruato corꝑe ſed erecta
fronte orabat. Un̄ dr̄ Stās. Secūdo rep̄-
hendit ex ſuꝑbia. q̄a ſe iuſtum ſolū inter ho
mines dicebat. cuꝫ ait. Non ſum ſicut cete
ri hominū. quaſi diceret. Ceteri ſunt pecca
tores. ego autē iuſtus. ꝛ ita de iuſticia ſua
iactabat ſe alios ꝯdēnando. et orantē iuxta
ſe publicanū deſpiciendo. Tertio rep̄henſi
bilis veniebat. quia de bonis que faciebat
ſe iactabat dicēs. Ieiuno bis in ſabbato. ſꝫ i
h̄ iuſticiā ſuā ꝑ vanā gl̄iam fedabat. Pro-
uerb. xxvij. Laudet te alienꝰ ꝛ nō os tuum
extraneꝰ ꝛ nō labia tua. Et Eccī. vij. Nō te
iuſtifices apud deū. q̊niā ipe cognitor cor
dis eſt. Et Hiere. ij. Ecce ego iudicio cōten
dam tecū ꝓ eo ꝙ dixeris non peccaui. Et iō
Iob. ix. dicitur. Si iuſtificare me voluero.
os meuꝫ cōdemnabit me. ꝛ ita merito pha
riſeus cū ſe ita inaniter iactauerat merito
ꝯdemnādus venit ¶ Ad rōnes ī oppoſitū
¶ Ad primam rn̄detur ꝙ hic nō arguitur
phariſeus. q̄a grās egit deo. ſed q2 agit mo
do ſuperbo. Unde Gregoriꝰ. Si rep̄hēdit
ille qui ſuperbe gratias agit. quid eſt ergo
ille qui impugnat gratiā. nō enim recte co
gnouit bona q̄ accepit. Unde Bernardus
de eo dicit. Sic gratias agit non quia bo
nus. ſed quia ſolus. non tam de bonis que
habet q̄ꝫ de malis que in alijs videt. talis
autem modus elationis eſt. Unde Beda
ait. Ecce phariſeus ad referendas gratias
oculum habet. ad humilitatis cuſtodiam
non habet. ¶ Ad ſecundam reſpondetur
ꝙ licet iactantia ſemper non ſit peccatum
mortale ſed quandoqꝫ veniale. iactātia ta
men iſtius phariſei fuit peccatum morta
le ¶ Pro quo notandum ꝙ iactantia po
teſt conſiderari vno modo ſcd̄m ſe. prout eſt
mendacium quoddam. et ſic quandoqꝫ ē
peccatum mortale. et quandoqꝫ veniale.
Mortale quidem quando aliquis iactan
ter de ſe profert quod eſt contra gloriā dei.
ſicut ex perſona regis Cyri dicitur Ezechie
lis. xxviij. Eleuatum eſt cor tuum et dixiſti

de⁹ ego ſum. Uel etiã cũ eſt ꝯtra charitatẽ
ꝓximi. ſicut cũ aliqs iactãdo ſe ꝓrumpit in
ꝯtumelias alioꝝ. ſicut fecit iſte phariſeus q̃
dicebat. Nõ ſum ſic̃ ceteri hoĩes raptores.
iniuſti. adulteri. velut etiã hic publicanus.
Qñq3 vero eſt peccatũ veniale. qñ aliq̃s d̃
ſe talia iactat q̃ nec ſunt ꝯ deũ3 nec contra
proximũ. ¶ Ad tertiam patet reſponſio ex
dictis

Ad ſecũdam queſtio

nem ſic ꝓcedit̃. Et videtur ꝙ ꝯueniẽter for-
mã iuſtificatiõis non dederit publican⁹ ꝑ
cutiẽdo pect⁹ ⁊ dicẽdo. Propici⁹ eſto mi
hi pctõri. ex q̃b⁹ v̾bis innuit ꝙ ad iuſtifica-
tionẽ impij req̃rat̃ ꝯtritio. cõtra qd̾ arguit̃
ſic ¶ Primo Lu. vij. dr̃. Dimiſſa ſũt ei pec
cata multa. dicit glo. ꝙ ardor charitatis ru
biginẽ peccatoꝝ in ea cõſumpſit. ergo non
oportet ꝙ ibi ſit dolor ſiue ꝯtritio d̾ peccato
¶ Secundo ſic. Cõuerſio ad deũ eſt potẽ
tior q̃3 ꝯuerſio ad rẽ tꝑalẽ ad malũ. ſ3 ꝯuer
ſio ad rẽ tꝑalẽ ſufficiẽter inducit culpam. er
go ꝯuerſio ad deũ ſufficiẽter iuſtificat ſine
alia cõtritiõe. ¶ Tertio ſic. Poſſibile ẽ ali-
quẽ auerti a deo nihil cogitãdo de deo. er-
go ſimul poſſibile eſt aliquẽ auerti a pctõ.
nihil cogitando de eo. ⁊ ſic ſine motu liberi
arbitrij in pctũm ſiue ſine ꝯtritiõe iuſtifica
tur impi⁹ ¶ In oppoſitũ eſt euangeliũ ho-
diernũ. Un̄ glo. ſuꝑ illud. Percutiebat pe
ctus ſuũ. dicit. Percutit pect⁹ ⁊ penas d̾ ſe
exigit vt de⁹ ꝑcat. ¶ Reſpondeo dicendũ.
ꝙ publican⁹ in orõe ſua ꝯuenientẽ formã3
dedit iuſtificatõis impij ĩ trib⁹ ¶ Primo
in humili verecũdia quã oñdit cũ dr̃. Pu
blican⁹ a lõge ſtans nolebat nec oculos le-
uare. Beda. Sic humilis non audet appro
pinquare vt de⁹ ad eu3 appropinquet non
aſpicit vt aſpiciat̃. Nihil ei tantũ plac3 deo
in penitẽte ſicut dic̃ Bern̄. q3 humilis vere
cũdia. Nõ audebat oculos leuare ad celũ.
q2 cognoſcebat ſe offendiſſe deũ. ita vt dice
ret illud. ij. Paral̾. vlt̃. Peccaui ſuꝑ nume
rũ arene maris. et multiplicata ſũt ſuꝑ me
pctã mea. ⁊ nõ ſum dign⁹ videre altitudi-
nẽ celi ꝑ multitudine iniq̃tatis mee. ¶ Se
cundo oñdit formã iuſtificatiõis impij in
doloroſa ꝯtritiõe pctõꝝ quã oñdit in ꝑcuſ
ſione pectoris. in q̃ reddebat ſeipm̃ culpabi
lem. ⁊ oſtẽdebat dolorẽ. Hmõi aũt ꝯtritio
neceſſaria ẽ ad iuſtificationẽ impij. Quia
ſicut ĩ generationib⁹ naturalibus vna for-
ma expellit̃ ⁊ alia introducit̃. ꝓpter qd̾ ge-
neratio vni⁹ eſt corruptio alteri⁹. oportet
eſſe diſpoſitiões ad vtrũq3. ita ĩ iuſtificatõ-
ne impij qua gratia cõfert̃ et culpa expellit̃
oportet eẽ diſpoſitionẽ volũtatis ſm̃ ꝓpri-
um actũ ad vtrũq3. Et ideo ſicut ꝑ motũ li-
beri arbitrij in deũ diſponit̃ ille q̃ iuſtificat̃
ad grãm obtinendã. ita ꝑ motũ liberi arbi-
trij in peccatũ q̃ eſt ꝯtritio. oport3 ꝙ ad cul
pe expulſionẽ diſponat̃. ⁊ iõ oportet ꝙ in iu
ſtificatione qua innocẽs iuſtificat̃ oportet
eſſe diſpoſitionẽ ſolũ ad grãm inducendã.
ſed in iuſtificatõe q̃ iuſtificat̃ impi⁹ oport3
eſſe duplicẽ diſpoſitionẽ. vnã ad inducẽdã
grãm ſc3 motũ liberi arbitrij ĩ deũ. Alterã
ad expellẽdũ culpã ſc3 motu3 liberi arbitrij
in pctũm. q̃ ẽ ipa ꝯtritio. ¶ Ad rõẽs in op
poſitũ ¶ Ad primã rñdet. negãdo ꝯſequẽ
tiã. Et ratõ eſt. q̃a feruor dilectionis de ne
ceſſitate coniunctũ habet odium contrari-
um. et ideo feruor dilectionis ad dimiſſio-
nem culpe non operat̃ ſine peccati deteſta-
tione. que directe dimiſſioni culpe reſpon-
det. ¶ Ad ſecundã etiam rñdetur. negan-
do conſequẽtiam. Et ratio eſt. quia in pec-
cato conuerſio non facit culpam ſine auer
ſione. Et ita oportet duo eſſe in iuſtificatio-
ne. ¶ Ad tertiam reſpõdetur negãdo ꝯſe
quentiam. Et ratio eſt. ſm̃ dominum Bo
nauenturam. Tum quia receſſus a deo
eſt inordinatus ſed regreſſus ordinatus.
Tum quia plura exigunt̃ ad bonu3 q̃3 ad
malum.

In dominica. xij. eſt

euangelium. Exiẽs ieſus de finibus tyri ⁊c̃
Mar. vij. Circa quod pñt diſputari ſequẽ
tes q̃ſtiones ¶ Prima Utrũ ꝯueniẽt xp̃s
circa hũc ſurdũ ⁊ mutũ d̾ q̃ in euãgelio mi
raculũ fec̃ ¶ Scd̃o vtrũ illi hoĩes faciẽtes ꝯ
ꝓceptũ xp̃i publicãdo miraclũ peccauerũt

Ad primam q̄ſtionem

Ad primam q̄ſtionem ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō cōueniēt chriſtꝰ circa hūc mutuz et ſurdū miracula ſit opatꝰ. ¶ Primo ſic. Chriſtus faciebat miracula v̓tute diuina. cuiuſ ꝓpriū eſt ſubito opari ⁊ ꝑfecte. et abſq3 adminiculo cuiuſcūq3. ſ3 chriſtꝰ nō ſubito curauit iſtū. Dicit̄ eni in euāgelio. ꝙ aſſprebēdit eū de turba ſeorſuz ⁊ miſit digitos ſuoſ in aures eiuſ. ⁊ expuēs tetigit linguā eiꝰ. et ſuſpiciēs in celū ingemiſcēs. ⁊ ait. effeta. qḋ eſt apire. ⁊ ſtatim apte ſunt aures eiꝰ. ergo ⁊c. ¶ Secūdo ſic. Dei n̄ eſt orare nec reſpicere in celū ingemiſcēdo. cū ergo h̄ fiebat v̓tute diuītatis. nō ꝯueniēter videt̄ opatus illud. ¶ Tertio. Miracula chriſti fctā ſūt ad ꝯfirmationē doctrine ipſiꝰ. ⁊ teſtimonium diuītatis eiꝰ. ſ3 nullꝰ d3 impedire finez ſui opis. ergo videt̄ ꝙ incōueniēt chriſtuſ p̄cepit illis hoībꝰ q̄ p̄ſentauerāt ſurdum et mutū ad ſanādū ꝙ nemini dicerent. ¶ In oppoſitum eſt euangeliū in q̊ dr̄. ꝙ bn̄ oīa fecit. ⁊ ſurdos fecit audire ⁊ mutos loq̇. Rn̄deo dicendū ꝙ chriſtꝰ ꝯueniētiſſime opatꝰ eſt miraculū circa hūc ſurdū ⁊ mutū. Iſta ꝯclõ ſic declarat̄. Ea q̄ ſunt ad finē debent eſſe fini ꝓporcionata. chriſtꝰ aūt ad h̄ venit ī mūdū ⁊ docebat vt hoīes ſaluos faceret. ſ̓m illud Ioh. iij. Nō eī miſit deꝰ filiū ſuū ī mundū vt iudicet mūdū. ſ3 vt ſaluet̄ mūdꝰ ꝑ ipm̄. ⁊ iō ꝯueniēs fuit ꝙ chriſtꝰ ꝑticularit̄ hoīeſ miraculoſe curādo oñderet ſe eē vniuerſalē ⁊ ſpūalem oīm ſaluatorē ſanando. nō tantū ꝑtāte diuītatis ſed miniſterio humanitatis cū eſſet deus et hō. ¶ Ad rōes ī oppoſitū dicendū. ¶ Ad primam rn̄detur. negando ꝯſequētiā. Et ratō eſt. q̄a chriſtꝰ venerat ſaluare mundū. nō ſolū v̓tute diuina. ſ3 etiā ꝑ miniſteriū incarnatiōis ipſiꝰ. ⁊ iō frequēter etiā in ſanatiōe infirmoꝝ. non ſolū poteſtate diuīa vtebat̄ curando ꝑ modū imperij. ſ3 etiā ad hūanitatē ipſiꝰ ꝑtinēſ appōnēdo. vn̄ ſup illḋ Lu. iiij. Singul̓ manus īponēs curabat oēs. dic̄ Cyrillꝰ Quāuis vt deꝰ potuiſſ3 oēs v̓bo pellere morboſ tāgit tn̄ eos oñdēs ꝓpriā carnez efficacē ad p̄ſentāda remedia. ſic ergo chriſtꝰ ſanauit hūc ſurdū ⁊ mutū tāgēdo eū corꝑaliter vt oñderet hūanitatē ſuaz eē diuītatis inſtrumentū. ¶ Ad ſecūdam rn̄det̄ negando ꝯſequētiā. Et rō eſt. q̄a ſic dictū eſt. nō ſolū poteſtate vtēdo debuit facere miracula. ſ3 etiā hūanitate ipa. q̇nīā vtrūq3 erat deo oñdendū ⁊ ꝙ deꝰ eēt ī carne vnitꝰ. Vn̄ Chryſo. ſup illud Matth. xiiij. Acceptis q̇nq3 panibꝰ ⁊ duobꝰ piſcibꝰ aſpiciēs in celū bn̄dixit ⁊c. dicit. Oportebat inq̇t credere de chriſto q̊niam a patre eſt. ⁊ quoniā ei equal̓ eſt. ⁊ iō vt vtrūq3 oñdat. nūc quidē cū ꝑtāte. nunc aūt orans miracula facit. Dicimus ergo ꝙ chriſtꝰ in curatiōe hmōi infirmi ipſe ſuſpiciens in celū ingemuit. vt oñderet ſe verū hominē a deo q̄rens auxiliū. ¶ Ad tertiaz rn̄detur negando ꝯſequētiā. Et rō ē quia hoc fecit. vt dicit Chryſo. volēs nos erudire ꝓhibere eos q̄ volūt nos ꝓpt̄ nos laudare ſi aūt ad dei gl̓iam refert̄. nō debemꝰ ꝓhibere ſ3 magis iniūgere. vt h̄ fiat. ſ̓m illḋ Mar. v. Vade ī domū tuā ad tuos. ⁊ annuncia eis q̄nta dn̄s tibi fecit

Ad ſecundam queſtionem

Ad ſecundam queſtionem ſic ꝓcedit̄. Et videtur ꝙ illi homīes publicādo miraculū chriſti peccauerunt. ⁊ probat̄ ſic. Primo q̄a deo eſt in oībꝰ obediendū. ſ̓m illud Exo. xxiiij. Oīa q̄ locutuſ eſt dn̄s faciemus ⁊ erimꝰ obediētes. ſ3 iſti nō obedierūt p̄cepto chriſti q̊ p̄cepat eiſ ne cuiq3 diceret. ergo ⁊c ¶ Secundo ſic. Aut chriſtꝰ voluit fieri illud qḋ dixit eis. an nō. ſi voluit. ſequit̄ ꝙ fecerunt contra p̄ceptū eius ⁊ ſic peccauerunt. aut noluit. ſequitur ꝙ chriſtus eſſet mendax vel duplex in v̓bo. quod eſt impoſſibile ¶ In oppoſitū videtur ꝙ non peccauerunt. quia non fuiſſent digni ſaluatione. ¶ Rn̄deo dicendum ꝙ illi homines predicando miracula Chriſti non peccauerunt. quia Chriſtus cum precepit eis vt non dicerent non intendit eos per virtutem precepti obligare. vt dic̄ Gregorius. ix. moraliū. ſed ſeruis ſuis ſequentibus exemplum dedit. vt ipſi quidem virtutes ſuas occultare deſiderent. et tamen

vt alij exemplo eoꝝ ꝓficiant. ꝓdant̄ inuiti.
Et ſic pꝫ rn̄ſio ad pͥmū argumētū. ¶ Pro
rn̄ſione ad ſcd̄m eſt ſciendum. ꝙ in chriſto
ponit̄ duplex voluntas ſicut et duplex na-
tura. Una diuina. ⁊ eſt duplex. vna ſigni. ⁊
altera bn̄placiti. Volūtas ei bn̄placiti eſt.
qua vult aliq̇d ſimpliciter ⁊ abſolute. et ſic
chriſtꝰ voluit miraculū publicari. q꜠ ꝯtra
voluntatē bn̄placiti nihil fit. ſed bn̄ fit ꝯ vo
luntatē ſigni. Alia fuit volūtas humana.
et ſic chriſtꝰ voluit quodāmodo. et quodā
modo noluit miraculū publicari. q꜠ volu-
it ad dei gliaꝫ. noluit āt vt oſtēderet huma
nā laudem fugiendā. ſicut eni ſūt aliq̄ par-
tim voluntaria ⁊ partim inuoluntaria. vt
d꜠ in tertio Ethicoꝝ. de eo q̇ ꝓijcit merces ī
mari. vult et nō vult diuerſis reſpectibus.
quia non vult abſolute. vult tamen in tali
caſu poſitꝰ. ⁊c̄.

In dominica. xiij. eſt

euangeliū. In illo tēpe. dixit ih̄s diſcipulis
ſuis. Beati oculi q̇ vidēt q̄ vos videtis. ⁊c̄.
Luc̄. x. Circa q̊d pn̄t diſputari ſeq̄ntes que
ſtiones. ¶ Pria. Utruꝫ ſit verū q̊d dictuꝫ
eſt apoſtolis. ſcꝫ Beati ocli q̇ vidēt q̄ vos
videtis. ¶ Scd̄a. Utrū in ſtatu vie deus
poſſit īmediate a nobis amari. ¶ Tertio.
Utrū modus d̍ diligendo deū toto corde
⁊c̄. q̇ multiplicat̄ in p̄cepto p̄dicto poſſit in
via ſuari.

Ad primā queſtō

nem. ſic ꝓcedit̄. Et videtur ꝙ non
ſit veruꝫ ꝙ beati oculi q̇ vidēt que
vos videtis. ¶ Primo ſic. Joh̄. xxj. ſcribit̄.
Beati q̇ nō viderūt ⁊ crediderūt. ¶ Scd̄o
ſic. Aut loquit̄ de viſione interiori ꝑ fidem
Et h̄ nō. q꜠ multi ꝓphete ⁊ reges viderrūt
hoc mō viſionis chriſtuꝫ. Unde Joh̄. viij.
Abraam vidit diem meū ⁊ gauiſꝰ ē. Non
aūt de exteriori. q꜠ exteriori viſione et vide-
rūt iudei ſacerdotes ⁊ phariſei. Un̄ Jo. xv
de iudeis. Nūc āt viderunt ⁊ oderūt me ⁊
prēm meū. ſed oculi eoꝝ nō fuerunt beati.
ergo nec oculi apl̄oꝝ. ¶ Tertio. Beatitu-
do d꜠ ſtatꝰ oīm bonoꝝ congregatōe ꝑfectꝰ

ſꝫ apoſtoli vidētes chriſtū h̄ in t̄ra nō cōſe-
quebant̄ beatitudinē. q꜠ vt d꜠ Exodi. xxxiij.
Nemo videbit deū et viuet. ergo nō erant
dicendi oculi eoꝝ beati. ¶ In oppoſitum ē
euangeliū pn̄s. ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ bea-
titudo eſt duplex. Una rei q̄ ꝯſiſtit pͥncipa
liter in aſpectu ⁊ fruitōe diuinitatis. ⁊ ex cō
ſequenti in viſione hūanitatis chriſti. ⁊ ſic
habet̄ in patria. Alia eſt beatitudo in ſpe.
q̄ in pn̄ti vita ꝯſiſtit. et ſic habet̄ in via in vi
ris excellentibꝰ v̓tute. ⁊ de iſta loquitur h̄.
¶ Scd̄o notandū ꝙ ſc̄m q̊d duo oculi di-
cunt̄ in hoīe. ſcꝫ interiores et exteriores. ita
duplex d꜠ viſio. ſcꝫ viſio interior q̄ fit ꝑ iter-
nam ſpiratōem. de q̄ d꜠ ad Eph̄. j. Deꝰ det
vobis ſpūm ſapientie et reuelatōis ī agni-
tionē eꝰ illuminatos oculos cordis veſtri.
De iſta viſione ei d꜠ Joh̄. viij. Abraam vi
dit diē meū et gauiſus eſt. et hoꝝ q̇deꝫ ocu-
li beati beatitudine ſpei. d̍ quibꝰ d꜠. Joh̄. xxj
Beati q̇ nō viderunt. ſcꝫ corꝑaliter. ⁊ credi
derūt. ſcꝫ ꝑ fidem. et dilectōem opantē chri
ſtū incarnandū et paſſuruꝫ ꝓ humani ge-
neris ſalute. Alia eſt viſio pure corporalis
q̄ cōis fuit apoſtolis et iudeis. ⁊ de iſta nō
loquitur. Aliq̇ aūt ſūt q̇ vtraqꝫ viſione vi-
derūt chriſtū. ſcꝫ interiori viſione fidei. ⁊ ex
teriori videntes eum int̄ hoīes ꝯuerſantē.
et miracula ſoli deo ꝓpa opantem. Et d̍ ta
li viſione d꜠ Joh̄. j. Uidimꝰ gl̄am eꝰ q̄ꝗ vni-
geniti a prē. Utrūqꝫ eni modū videndi ha
buit ioh̄es et alij apoſtoli. q꜠ cuꝫ eo fuerūt
corꝑaliter cōuerſati. et ſic viderūt ſenſibilit̄
opa v̓tutē totiꝰ creature excedētia. ſic̄ ſuſci-
tatio mortuoꝝ. illuminatio ceci. ⁊ ꝯſimilia
ex q̇bus viſu mentis ꝑceperūt eiꝰ diuinita
tem in carne latentem. Et h̄ modo oculi vi
dentes chriſtum beati ſunt. q̇ ſcꝫ vt dic̄ ma-
gnus Albertꝰ. ſic chriſtū exteriꝰ aſpexerūt
ꝙ interiꝰ diuinitatem ꝑ fidē in eo ex exteri-
oribꝰ miraculis intellexerunt. Vel ſic econ
uerſo. q̇ ſcꝫ interiora diuinitatis chriſti ītel
lexerūt vt eam vnitam humanitati quam
videbāt crediderūt. et tali mō nūq̄ꝫ ē viſus
niſi a pn̄tibꝰ deitatē et hūanitatē eiꝰ cogno
ſcentibꝰ. ⁊ h̄ eſt ꝙ dicit. Beati oculi q̇ vidēt
q̄ vos videtis. ¶ Ad rōnes in oppoſitum.

¶ Ad primā rn̄detur. ꝙ nō ꝯponuntur.
Un̄ eſt notandū ꝙ duplex dr̄ beatitudo et
in via. Quedā rei q̄ ꝯſiſtit in munere diui
no. ſiue ꝑ participatiōem diuini muneris.
de q̊ q̄nto alicui plus ꝯcedit̄. tanto beatioꝛ
eſt. ⁊ ſic q̄ntū ad h̄ dr̄ h̄. Beati oculi q̄ vidēt
zc. qꝛ h̄ mun⁹ gratie habuerūt. Alia eſt bea
titudo ſpei q̄ ꝯſiſtit in merito. vn̄ ſm̄ hanc
tanto q̄s eſt beatioꝛ quāto p̄t plus mereri.
plus āt meret̄ q̄ credit ⁊ nō vidit q̄z q̄ videſ
credit ¶ Ad ſc̄dam reſpondet̄. ꝙ loquitur
de viſione vtraqz. ſicut dictū eſt. ¶ Ad ter
tiā rn̄det̄. ꝙ nō loquitur de beatitudine pa-
trie. ſz de illa q̄ dr̄ ſpei q̄ habetur in via. Uel
dicendū ꝙ tales dicūtur beati ⁊ nō ꝓphete
qꝛ lz ꝓphete aliq̄ viderūt chriſtū ꝑ fidē a lō
ge ꝓſpiciendo. nō tn̄ viderūt euz p̄ntem int̄
eos ꝯuerſando ſicut viderūt apoſtoli. ⁊ iō
dicūt̄ beati. qꝛ in eis fuit cōpletū qđ antiq̄s
pr̄ib⁹ fuerat ꝓmiſſum.

Ad ſecūdam queſtio

nem. ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ de⁹ in ſtatu vie
nō poſſit imediate a nobis amari. ¶ Pri
mo ſic. Incognita amari nō p̄nt. vt dic̄ au-
guſtin⁹. x. de trini. Et pħus. ix. Ethicoꝝ. ſed
nos in ſtatu vie nō videm⁹ imediate deuz.
qꝛ nō ꝑ eſſentiā. ſed ꝑ ſpeculū in enigmate.
vt dr̄. j. Coꝝ. xiij. ergo nec ip̄m imediate per
eſſentiā amare poſſum⁹. ¶ Sc̄do ſic. Co-
gnitio patrie excedit cognitiōez vie in quā-
tum homo videt in patria deū ꝑ eſſentiam
ſi ergo in via hō imediate ꝑ eſſentiaz ama-
ret deum. caritas patrie non excederet ca-
ritatē vie. qđ eſt falſum. ¶ Tertio. Homo
a deo diſiungitur ꝑ peccatū. ſm̄ illud Yſa.
lix. Peccata vrā diuiſerūt int̄ vos et deum
veſtrū. ſed peccatū magis eſt in voluntate
q̄z in intellectu. ergo minus hō p̄t in ſtatu
vie diligere deū imediate q̄z imediate eum
videre. ¶ In oppoſitum eſt euangelium
preſens. vbi dr̄. Diliges dn̄m deū tuum. zc.
¶ Sc̄do ſic. Cognitio vie ꝑ h̄ ꝙ eſt mediā
tib⁹ creaturis dr̄ enigmatica. et euacuatur
in patria. j. Coꝝ. xiij. Sed caritas nunq̄z ex
cidet. vt ibidem dicit ap̄ls. ergo caritas nō
diligit deū mediante creatura. ſz imediate
deo adheret. ¶ Rn̄deo dicendū ſub iſta
concluſione. ꝙ de⁹ in ſtatu vie imediate p̄t
amari et amat̄ a ſanctis. Un̄ Auguſtin⁹
in libro ꝯfeſ. Ue illis q̄ diligūt nutus tuos
ꝓ te. Nutus āt diuini dicunt̄ participatio
diuine bonitatis in creatura. ergo deus a
ſanctis amatur in ſtatu vie imediate. non
ſm̄ ꝙ e⁹ bonitas in creaturis participatur
Pro qua ꝯcluſione notandū iuxta ſāctū
Thomā in tertio. ꝙ in potentijs ordinatiſ
ita eſt. ꝙ vbi terminat̄ operatio p̄oris poten-
tie. ibi incipitur operatio ſequentis. ſicut p̄z
ꝙ ſenſus termīat̄ ad imaginatiōz q̄ eſt mo
tus fact⁹ a ſenſu ſm̄ actū intellect⁹ et in ter
mino imaginatiōis incipit. qꝛ fantaſmata
accipit ꝓ obiecto. vt dr̄ tertio de aīa. et idō
illaꝝ rerū q̄ non habēt fantaſmata cogniti
onez non poteſt accipe niſi ex reb⁹ quaruꝫ
ſibi repſentantur fantaſmata. vnde i ſtatu
vie in qua accipit a fantaſmatib⁹ nō p̄t im
mediate videre. ſed opoꝛtet ꝙ ex viſibilib⁹
quoꝝ fantaſmata capit in ei⁹ cognitōnem
deueniat. q̄zuis aūt ip̄am dei eſſentiam nō
videat imediate. tamen cognitio intellect⁹
ad ip̄m deum terminatur. qꝛ ip̄m eē ex effe
ctib⁹ cōprehendit. vnde operatio voluntatiſ
circa ip̄m deum immediate eſſe poteſt. nul
lo medio interueniente q̊d ad voluntatez
ꝑtineat. multis tamen medijs p̄cedentib⁹
ex parte intellect⁹ quibus in deū cognoſcē
dum ꝑuenit. ¶ Ad rōes i oppoſitū. ¶ Ad
p̄mam reſpondetur. negando conſequen
tiam. Et rō eſt. q̊a q̄zuis incognita amare
n̄ poſſum⁹. opoꝛtet enī ꝙ amoꝛ ſit cogniti
aliqualiter. tamen non opoꝛtet ꝙ ſit idem
oꝛdo cognitōnis et dilectōis. nam dilectō
eſt cognitōnis termin⁹. et ideo vbi deſinit
cognitio ſcz in ip̄a re q̄ ꝑ aliaz cognoſcitur
ibi ſtatim dilectio incipere p̄t. ⁊ ita illud qđ
cognoſcitur in alio poteſt in ſeip̄o amari.
¶ Ad ſecundam rn̄det̄. negando cōſequē
tiam. Et rō eſt. qꝛ q̄nto bonū pleni⁹ cogno
ſcitur. tanto magiſ eſt amabile. et precipue
illud bonū quod eſt finis. et in quo non in
uenitur aliq̊d q̄ offendatur affect⁹. et ideo
qꝛ deus pleni⁹ cognoſcit̄ in patria q̄z nunc
etiam plenius amabitur. ſz iſta diuerſitas

ex parte cognitõnis erit ꝑ id q̊d ē ꝓpriũ co-
gnitõni.ſcʒ cognoſcere ꝑ ſe.et ĩ alio.et iõ nõ
erit vni⁹ rõnis cognitio vie et patrie.ĩ affe-
ctu ãt erit ꝑ diuerſitatē nõ ei⁹ ꝑ q̊d ad eam
ꝑtineat.ſʒ ꝑ diuerſitatē cognitõis.et tñ erit
eadeʒ ratio amoꝛis.ſed differt amoꝛ ꝑ ma-
ius ꝛ ꝑ min⁹ ¶ Ad tertiam rñdetur.negã-
do ꝯſequentiã.Et rõ ē.qꝛ ꝑ caritatē tollitur
auerſio a deo q̄ ē ꝑ peccatũ.nõ ãt ꝑ ſolã co-
gnitõem.et ideo caritas eſt q̄ diligẽdo aĩaʒ
imediate deo ꝯiungit ſpũali vinculo vnio-
nis.

Ad tertiam queſtiõʒ

Utꝝ mod⁹ ille ď diligendo deũ toto coꝛde
q̊ implicatur in p̄cepto p̄dicto poſſit ĩ via
ſeruari.ſic ꝓceditur. Et videt̃ ꝙ nõ poſſit ĩ
via obſeruari ¶ Pꝛimo ſic.Nõ poſſum⁹
in hac vita ſine peccato manere.j.Jo.j.ſed
cũ q̊s peccat nõ diligit deum toto coꝛde.er-
go illud p̄ceptũ nõ p̄t totalit̃ ĩ via adĩpleri
¶ Scd̃o ſic Non p̄t ſimul coꝛ ad multa ſe
habere.ſed opoꝛtet dum in hac vita ſum⁹.
ꝙ coꝛ rebus tꝑalib⁹ aliq̃ñ appũnam⁹.ergo
non p̄t hõ in hac vita toto coꝛde diligere.
¶ Tertio ſic.Non p̄t de⁹ a nobis totaliter
diligi.ergo ꝑ ꝯſequens toto coꝛde nõ poſ-
ſum⁹ dilig̃e.ꝯſequentia videt̃ bona.antece-
dens patet.Deus non p̄t intellectu comp̄-
hendi vt totalit̃ videat̃.ergo nõ p̄t cõp̄hen-
di affectu vt totaliter diligatur.ꝯſequẽtia
eſt bona.qꝛ amoꝛ ſequitur cognitõnem.
¶ In oppoſitum ē euangeliũ pñs.Dic̃ eni
Hiero⁹.Qui dicit deuʒ aliq̊d impoſſibile
p̄cepiſſe hõi anathema ſit.ſed h̄ de⁹ p̄cepit
oib⁹ in ſtatu vie exiſtẽtib⁹.ergo hereticuʒ eſt
dicere ꝙ p̄dictũ p̄ceptũ nõ poſſit in via ob-
ſeruari ¶ Rñdeo dicendũ iuxta ſanctum
Thomã.ꝙ totũ et ꝑfectũ idē ē.vt ꝑ Phus dic̃
Ratio ãt ꝑfecti in h̄ ꝯſiſtit.vt nihil ei deſit.
Sed h̄ ꝯtingit dupliciť.aut ita ꝙ nihil ďſit
eoꝝ q̄ natum eſt habere.aut ita ꝙ nihil de-
ſit eoꝝ q̄ dʒ habere.Sicut aliq̊s hʒ ꝑfectam
q̄ntitatē q̄ntum requirit hũana natura.et
ſi nõ habeat q̄ntitatē gigantis quã poſſibi-
le ē eſſe in hũana natura.Pꝛima ergo ꝑfe-
ctio humane nature eſt in ſtatu gl̃e.q̃ñ hõ

habebit totũ h̄ q̊d poſſibile ē eē ĩ humana
natura Sed ſcd̃a ꝑfectio eſt nature cõdite
q̃ñ ſcʒ homo habeat totũ h̄ q̊d debebit ha-
bere ſ̄m temp⁹ illud Et ſ̄m h̄ ẽt duplex tota-
litas in dilectõne dei attendit̃.Una q̃ nihil
deerit de his q̄ p̄t homo expendere in amo-
rem dei q̃n in dilectõne ponat.Et de hac p̄-
ma totalitate ponitur iſta ꝯcluſio.ꝙ h̄ qui-
dem ꝑfectio ſiue totalitas nõ p̄cipit̃ vt faci-
enda.ſed magis oſtenditur vt ſciatur q̊ ꝑ-
ueniendũ eſt.vt dicit Aug⁹.ſed ſic implet̃
in patria.qꝛ ibi mens fertur in deũ totalit̃
et ꝑfecte q̃ntum ſibi eſt poſſibile.et ſine ali-
qua interruptõe.Alia aũt eſt totalitas ſ̄m
quã nihil hõ ſubtrahit de his q̄ dʒ ponere
ſ̄m temp⁹ illud in amoꝛe dei.et hec totali-
tas excludit omne quod eſt ꝯtrarium re-
pugnans dilectioni diuine.non aũt id q̊d
ad temp⁹ actũ dilectõnis intercipit.qꝛ ſem-
per agere ſ̄m actum virtutis nõ eſt niſi eo-
rum q̊ ſunt in ſtatu beatitudinis.que ꝑfe-
ctio felicitatis eſt in operatione.perfectio
virtutis eſt in habitu.et iſta adimpletur in
via q̃ñ nihil diligitur contra deũ.Jſta enĩ
ꝑfectio eſt q̄ debet ineſſe ex debito neceſſita-
tis.vt puta.ꝙ diligatur de⁹ toto coꝛde.id ē.
intellectu ſine erroꝛe.quod nõ faciũt infid̃-
les ꝛ ſoꝛtilegi.Tota aĩa.id eſt.voluntate ſĩ
ꝯtradictõne.quod nõ faciũt q̊ poſt cõcu-
piſcentias ſuas currũt.Ex oib⁹ viris ſuis
id eſt.operibus que explẽtur per vires ani-
me et coꝛpoꝛis.quod non faciunt qui mẽ-
bꝛa ſua exhibent ſeruire iniquitati ad iniq̊-
tatem.Et tota mente.id eſt.iugi memoꝛia.
quod non faciũt cupidi et auari.quia vbi
eſt theſaurus tuus ibi et coꝛ tuum.Alber-
tus.Sic ex toto coꝛde dilige.vt motus vi-
te ad ipſum referas.Ex tota anima.vt in-
telligentiam et voluntatem et memoꝛiam
cum coꝛpoꝛalibus oꝛganis ad ipſum con-
uertas.Ex omnibus viribus.vt nihil tibi
de viribus tuis retineas vel attribuas tibi
Ex omni mente tua.vt omnia oꝛdines ca-
ritatis oꝛdine.vt nihil inoꝛdinatum relin-
quas.Sic enim attingit charitas a fine
vſq; ad finem foꝛtiter et diſponit omĩa ſua-
uiter.

¶ In domīca decima

quarta eſt euangeliū. Dum iret ihs in bie
ruſalem. ꝛc. Lu. xvij. Circa qd pñt diſputa-
ri ſequentes queſtões. ¶ Prima. Utrū
ad ſanandū lepram peccati ſit neceſſariū
ꝯfiteri ſacerdoti. ¶ Scḋa. Utrū nouē lepſi
nō reddentes grās chriſto de eoꝝ curatio-
ne peccauerunt mortaliter.

AD primā queſtō

nē. ſic ꝓcedit̄. Et videtur ꝙ ad ſa-
nandum lepram peccati nō ſit ne
ceſſariū confiteri ſacerdoti. ¶ Primo ſic.
Curatio lepre peccati p̄cedit ꝯfeſſionē. vñ
in euangelio ḋr. ꝙ iſti decē leproſi dū irent
ad oſtendendū ſe ſacerdotibꝰ mūdati ſūt.
et ita anteq̄z ſe oſtenderent. ergo videtur ꝙ
ad curatōem lepre peccati ꝯfeſſio nō ſit ne-
ceſſaria. ¶ Scḋo ſic. Aliquibꝰ eſt peccatū
dimiſſū ſine h̄ ꝙ ꝯfeſſi legunt̄. ſicut patȝ de
petro ⁊ maria magdalena. etiā de paulo.
ſed non minoris efficacie eſt grā remittēs
peccatū nūc q̄z tunc fuerit. ergo nec nūc eſt
de neceſſitate ſalutis ꝯfeſſio. ¶ Tertio ſic.
Dato ꝙ neceſſariū ſit ꝯfiteri. nō videtur ꝙ
ſacerdoti. penitentia eñi eſt ſacramentum
neceſſitatis ſicut et baptiſmꝰ. ſed in baptiſ-
mo ꝓpter ſacramenti neceſſitatem ē mini
ſter quilibet homo. ergo in penitentia ſuf-
ficit cuilibet ꝯfiteri. ¶ Quarto ſic. Ad con
feſſionem nō obligamur niſi ex diuina īſti
tutōne. ſed diuina inſtitutio nobis ꝓponi
tur Jacobi. v. Confitemī alterutrū peccata
vrā. vbi nō ſit mentio de ſacerdote. ergo et
ſi ꝯfitendum eſt. nō eſt neceſſariū ꝯfiteri ſa
cerdoti. ¶ In oppoſitū eſt euangeliū pñs
vbi dñs decē leproſis p̄cepit ſe pñtari ſacer
dotibꝰ. vbi ponit̄ ſignū mundatiōis lepre
peccati p ſacramentū penitētie. ergo videt̄
ꝙ ſolis ſacerdotibꝰ ſit fienda ꝯfeſſio ¶ Re-
ſpōdeo dicendū ſub duabꝰ ꝯcluſionibus.
¶ Prima eſt. ꝙ cōfeſſio eſt de neceſſitate
ſalutis ei q̄ peccati mortalis leprā incurrit
Jſta ꝯcluſio ḋclarat̄ iuxta ſanctū Thomā
Paſſio chriſti ſine cuius v̄tute nec actua-
le nec originale peccatū dimitti in nobis
operat̄ p ſacramentoꝝ ſuſceptiōes q̄ ex ipa
efficaciā hñt. et ideo ad culpe remiſſionē ⁊
actualis ⁊ originalis requirit̄ ſacramentū
ecc̄ie. vel actu ſuſceptū vel ſaltē voto. quan
do articulꝰ neceſſitatis non ꝯtemptꝰ ſacra
mentū excludit. et p ꝯſequens illa ſacramē
ta q̄ ordinantur ꝯtra culpam cum q̄ ſalus
eſſe non poteſt. ſūt de neceſſitate ſalutiſ. Et
ideo ſicut baptiſmus quo deletur peccatū
originale eſt de neceſſitate ſalutis. ita et pe
nitentie ſacramentū. Sicut aūt aliq̄s p h̄
ꝙ baptiſmū petit ſe miniſtris ecc̄ie ſubijcit
ad quos ꝑtinet diſpenſatio ſacramenti. ita
et p h̄ ꝙ ꝯfitetur peccatum ſuū ſe miniſtro
ecc̄ie ſubijcit. vt p ſacramentum penitētie
ab eo diſpenſatum remiſſionē ꝯſequatur
q̄ congruum remediū adhibere nō poteſt
niſi peccatum cognoſcat. quod fit per con
feſſionem peccantis. et ideo ꝯfeſſio eſt ḋ ne
ceſſitate ſalutis eiꝰ q̄ in peccatum mortale
cecidit. ¶ Scḋa concluſio. ꝙ neceſſario ſa
cramentalis ꝯfeſſio facienda eſt ſacerdoti
ſi adeſt vel haberi poteſt. Probat̄ ꝯcluſio.
Abſolutio penitentis ꝓpter quā fit cōfeſ
ſio non ꝑtinet niſi ad ſacerdotes. quibꝰ cla
ues ecc̄ie cōmiſſe ſunt. ergo confeſſio debꝫ
fieri ſacerdoti. Preterea ſic gratia que ī ſa
cramentis datur a capite in mēbra deſcen
dit. et ideo ſolus ille eſt miniſter ſacramen
toꝝ in quibꝰ gratia datur. qui habet mini
ſterium ſupra corpꝰ chriſti verū. quod ſoli
us ſacerdotis eſt. q̄ ꝯſecrare eucharīſtiam
poteſt. et ideo cū in ſacramento penitentie
grā cōferatur ſolꝰ ſacerdos eſt miniſter hꝰ
ſacramenti. et ideo ſoli facienda ē ſacramē
talis ꝯfeſſio que miniſtro ecc̄ie fieri debet.
dixımus ſi adeſt vel haberi poteſt. q̄ʒ alias
cōfeſſio fieret laico. vt infra dicetur. ¶ Ad
rōnes in oppoſitum. ¶ Ad primam rñde
tur. negando conſequentiam. Et ratō eſt.
q̄ʒ cum irent ad oſtendendum ſe ſacerdoti
bus. iam ꝓpoſitum intelligebātur habere
confitendi. et hoc ſufficit. ſicut dictum eſt.
¶ Ad ſcḋā rñdet̄. dupliciter. Primo. q̄a
licet illoꝝ non legatur confeſſio. potuit tñ
eē. multa enim ſunt facta que nō ſūt ſcripta
Secundo. rñdetur negando cōſequētiā.

Et rõ eſt. q̃a nõ eſt idem de alijs miniſtris ecc̃ie et de chriſto. chriſt⁹ eni habuit ptãtez excellentie in ſacramentis. vñ ſine his q̃ ad ſacramentũ ptinẽt potuit ⁊ poteſt rẽ ſacramenti ↄferre. ¶ Ad tertiã rñdetur. negando ↄſequentiã. regulariter tñ in caſu neceſſitatis ↄcedit̃. Unde ſicut baptiſm⁹ ẽ ſacramentum neceſſitatis. ita et penitentia. Baptiſm⁹ aũt q̃a eſt ſacramentũ neceſſitatis. habet duplicẽ miſtrum. vnũ cui ex officio baptizare incũbit. ſicut ſacerdotem. et aliũ cui rõne neceſſitatis diſpenſatio baptiſmi cõmittit̃. et ita et miſter penitentie cui confeſſio eſt facienda ex officio eſt ſacerdos. ſ; in neceſſitate et laic⁹ vicem ſacerdotis ſupplet. vt ei ↄfeſſio fieri poteſt. Unde d̃ pe. diſ. vj. d̃. Tanta eſt vis ↄfeſſiõis vt ſi ſacerdos deeſt ↄfiteatur homo primo ſuo. q̃ l; ptãtem abſoluendi non habeat. efficitur tñ dignus venia ex deſiderio ſacerdotis. ¶ Ad quartã rñdet̃. negando conſequentiam. Et ratõ eſt. q: Jacobus loquitur ex ſuppoſitõne diuine inſtitutõis. et q: diuinitus inſtitutio p̃ceſſerat de ↄfeſſione ſacerdotib⁹ facienda p h̃ q eis ptãtem remittendi peccata in apoſtolis dedit. vt pat; Joh. xx. Et ideo intelligendũ eſt q iacob⁹ ↄfeſſionez eẽ faciendam ſacerdotib⁹ monuit in verbis predictis.

Ad ſecũdam queſtionem.

ſic p̃cedit̃. Et videt̃ q leproſi nõ redeũtes ad dandũ glãm deo ei grãs referendo de curatõne eoꝝ nõ peccauerunt mortalit̃. ¶ Primo ſic. Quia ingratitudo nõ ſemper eſt peccatũ mortale. vtpote. q̃ñ p̃cedit ex quadã negligentia. aut ex aliq̃ indiſpoſitõne hoĩs ad v̓tutem. iſti aũt potuerũt aliqua hmõi occaſione nõ redire ad dandũ glãm deo. ergo non vident̃ peccaſſe mortaliter. ¶ In oppoſitum videt̃ euangelium. q illos nouem videtur reprobare de hoc. ¶ Rñdeo dicendũ. noſtro iudicio q illi peccauerũt mortaliter. q̊niam in illa eoꝝ negligentia videntur incurriſſe ingratitudinis vitium. non recognoſcẽtes bñficiũ ſuſceptũ. nec laudãtes et glorificãtes dñm quẽ magnis clamorib⁹ ⁊ p̃cib⁹ ppulſarũt vt eoꝝ miſereret̃ ſanando eos a lepra. Uñ ſũt ſicut illi de q̃bus dicit apl̃s ad Roma. j. Non ſicut deum glorificauerũt aut grãs egerũt. quo circa meruerũt de ſuſcepto beneficio p̓uari. niſi q̃a dñs altiſſimus benignus eſt ſuper gratos et malos. Luce. vj. ¶ Ad ratões in oppoſitũ rñdetur. q ingratitudo illa videtur p̃ceſſiſſe non ex ſimplici quadam negligentia. ſed ex interiori ↄtemptu gratie ſuſcepte. credũtur eni fuiſſe d̓cepti a ſacerdotib⁹ quibus ſe p̄ſentauerunt. q̊ doctrine chriſti et miraculis detrahebãt et ſcd̓m eoꝝ informatõem attribuebant ſuã ſanatõnem obſ̓uationi legis. et non v̓tuti chriſti. l; a p̓ncipio fideliter et deuote potuiſſent ab eo ſanari.

¶ In dominica decima

quinta eſt euãgeliũ. Nemo poteſt duob⁹ dñis ſ̓uire. ⁊c. Matth. vj. Circa q̊d p̄ñt hec diſputari. ¶ Primo. Utrum homo põt duob⁹ dñis ſ̓uire. ¶ Scd̓o. Utruz poteſt quis deum odio habere. ¶ Tertio. Utrũ omnis ſollicitudo temporalium ſit prohibita

Ad primã ſic pro

ceditur. Et videt̃ q homo poteſt ſ̓uire duob⁹ dñis. ¶ Primo ſic. Quis poteſt ſibi ↄſtituere duos fines. temporalem ⁊ eternum. nõ referendo vnuz ad alterum. ergo. ⁊c. ↄſequẽtia videtur bona. q: inde non p̄t duob⁹ dñis ſ̓uire. q: non p̄t ſimplicitas et vnitas intentõnis aĩe manere. antecedens p̓batur multipliciter. Primo ſic. Nihil p̓hibet eundem motũ eẽ gratie et nature. ſicut diligere. q: beneficus q̊d reſpicit naturam. et diligere q̃a bon⁹ quod reſpicit grãm. ergo nihil p̓hibet eũdẽ actũ referri ad finem nature et finem gratie. ſed finis nature ſ̓p eſt in creatura. finis gratie ĩ creatore. vni⁹ ergo et eiuſdem act⁹ poterũt cõſtitui duo fines. non referendo vnũ ad alterum. Secundo ſic. Cum ratio ſit vna potentia habẽs partem ſ̓upiorẽ ⁊ inferiorẽ rõne ſ̓upioris poteſt moueri in deuz. rõne

inferioꝛis que ꝯiuncta eſt ſenſualitati .i. id
qđ eſt neceſſarium.ita tñ ꝙ nec hunc fineꝫ
ponat oꝛdinatū ad alium.ergo.ꝛc. ¶ Ter
tio ſic. Poteſt q̄s ire ad ſanctum Jacobū
ex voto facto ex caritate.Jtem poteſt ire ex
naturali pietate ad videndū fratrem ſuuꝫ.
ergo eadem actio poteſt eē ex caritate et ex
naturali pietate.ſed caritas refert̄ ad fineꝫ
eternū.naturalis pietas ad finē tp̄alem.er-
go ſunt duo fines vniꝰ actionis .tp̄alis ſcꝫ
et eternꝰ. ¶ Jn oppoſitum eſt euāgelium
p̄ns.Unde Auguſtinꝰ in ſermone dñi de
monte.exponens illud. Si oculus tuꝰ fue
rit ſimplex.ꝛc. Niſi coꝛ ſimplex fuerit. mun
dum non erit.ſimplex autē q̄uo erit ſi duo-
bus dñis ſeruiatur.nec vna intentōne reꝝ
eternaꝝ purificet actionem ſuam.ſed eam
moꝛtalium rerum amoꝛe obnubilet. non
poteſt ergo munduꝫ et ſimplex coꝛ eē ſi di-
uidatur intentio.et ꝯſtituant̄ duo fines in
tempalibꝰ ꝛ eternis. ¶ Rn̄deo dicendum
iuxta Albertū magnum.ꝙ nemo. id ē.nul
lus homo cum ſit vnꝰ ꝛ omīa ſua tā in coꝛ
poꝛe q̄ꝫ in anima reducantur ad vnū.p̄t eē
diuiſus in duos dominos.Sicut enī vnū
membꝛum non eſt duoꝝ coꝛpoꝝū.nec vna
auis facit duos nidoſ.nec vnus bos ī duo
bus trahit agris.ſic nec vnꝰ indiuiſus ho-
mo duobꝰ dñis ſeruire poteſt.duobꝰ dicit
ecce in quo notat̄ dominij diuerſitas.vn̄d
vterqꝫ terminꝰ eſt foꝛmaliter accipiendus
Duo enī foꝛmaliter acceptū p̄ncipium eſt
alteritatis.ſicut dicit Pythagoꝛas.eo ꝙ ē
p̄mꝰ receſſus ab vnitate.Dñi aūt foꝛmalit̄
ſūt dñi foꝛma dominatōnis differentes.et
hoꝝ vnꝰ ñ eſt ſub altero.q̄a quoꝝ vnus eſt
ſub altero.materialit̄ ſunt plures.et ſm̄ foꝛ
mā dominij ſūt vnꝰ ſolꝰ.duo ergo foꝛmali
ter dñi non ꝯueniūt in legibꝰ ꝛ p̄ceptis.ꝛ
ſi vnꝰ eſt vꝛbane poteſtatis in p̄ceptiſ.alteꝛ
eſt tyrannꝰ.ꝛ ideo dicit gloſa de contraria
operantibꝰ dñis. ¶ Pꝛo reſponſione ad
argumenta iuxta Alexandꝛum de halis.
in.iij.eſt notanduꝫ.ꝙ ꝯſtituere duos fines
ſcꝫ tempalem ꝛ eternum cōtingit ita ꝙ ſint
oꝛdinati vt vnꝰ ꝓpter aliū.hoc cōtingit du
pliciter.ita ꝙ ponatur eternū finis vltimꝰ
tempale vero finis p̄rimꝰ.vl' econuerſo.vt
ita ꝙ non ſint oꝛdinati ſed vtrūqꝫ p̄ncipali
ter intendatur tempoꝛale et eternū.Si po
natur eternum finis vltimꝰ.et tempoꝛale
finis oꝛdinatꝰ ad finem.diſtinguūt alij ſic.
q2 aut eſt actio ſpūalis aut coꝛpoꝛaliſ.ſi ſpi
ritualis vt p̄dicatio et oꝛatio.et hmōi.non
poteſt referri ad tempalem fineꝫ.veluti ad
pecuniam.et p̄ ꝯſequens ad finē eternum.
ſcꝫ deum.vnde fas non eſſet vt aliquis p̄e-
dicaret aut celebꝛaret diuina iſto fine vt ac
quireret tempalia de quibus ſuſtētaretur
ad ſeruitium dei. Si vero ſit actio tēpalis
ſicut eſt laboꝛare in vinea.dicunt ꝙ poteſt
referri ad finem coꝛpalem.dum tñ referat̄
poſtmodū ad deuꝫ. vt fodere in vinea ad
pecuniaꝫ acquirendā qua ſuſtentetur ad
ſeruitiū dei. Si aūt ecōuerſo finis p̄rimuſ
ponatur deꝰ.ꝛ finis vltimꝰ tp̄ale ꝑuerſiſſi-
mū eſt.nam vt dicit Auguſtiꝰ. Humana
ꝑuerſitas eſt fruendis vti. ħ eſt diuina ad
aliuꝫ finem referre.Et ſm̄ ħ exponitur illđ
Ecc.ij. Ue ingredienti terrā duabus vijs.
dicit gloſa.Duabꝰ vijs ingredit̄ qui quod
dei eſt ope exhibet.et quod mundi eſt cogi
tatione querit. Si vero conſtituant̄ duo
fines comp̄ncipaleſ.tempoꝛale ꝛ eternum
accidit ꝑuerſitas.De qua dicit Auguſtiꝰ
ꝙ ꝑuerſitas eſt vtendis frui.hoc eſt tempo
ralia quibuſ vtendum non referre ad eter
na quibus fruenduꝫ eſt.ſm̄ ħ accipit illud
Ecc.j. Nō acceſſeris ad illū duplici coꝛde.
et illud Jacobi.j. Uir duplex animo incō
ſtans eſt in omnibus vijs ſuis.gloſa.Du-
plex eſt animo qui vult gaudere cū ſeculo
et vult gaudere cum deo.Jſtis habitis.di
cendum eſt ad argumenta ſingula. ¶ Ad
primam rn̄detur.negando conſequenti-
am.Et ratō eſt.q2 motꝰ nature oꝛdinatur
ad motum grē.gratia enī ꝑfectio nature ē
vnde in oꝛdine quodam ſe habent natura
et gratia.Unde ad illud quod dr̄.finis na-
ture eſt in creatura.intelligendū eſt.q̄lit̄
quidem finis eſt in creatura.et aliter finis
voluntatis ꝑuerſe.voluntas enī ꝑuerſa p-
onit finem in creatura excludendo fineꝫ
ſummū.natura aūt ponit finem ſummuꝫ

in creatura ordinabilē ad finem ſummū. non ergo erit ſimile de motu nature et grē et motu voluntatis in finem temporalē ⁊ eternum. ¶ Ad ſcdā ꝛ rn̄detur. negādo cōſequentiam. Et rō eſt. q̄a ratio non poteſt ordinate moueri ſi ſm deliberatōē equaliter conſtitueret finem deum. et id quod ē nature neceſſarium. nā motus inferioris partis rōnis debet ordinari et ſequi motū ſuperioris ꝑtis rationis. quia aliter peruerteretur ordo. ¶ Ad tertiā rn̄detur negando conſequentiam. Et ratio eſt. quia cum ratio deliberat de fine naturalis pietatis ⁊ de fine caritatis. ad hoc ꝙ ſit ordinatꝰ motus et meritorius. neceſſe eſt vt finis ṗncipalis ſit finis charitatis. bene poteſt tamē finis pietatis naturaliſ. ſcilicet viſio fratriſ apud ſanctum Jacobum eſſe cauſa accelerationis motus. non tamen ex hoc conſtituetur duplex finis principalis.

Ad ſecūdā queſtiōē

ſic proceditur. Et videtur ꝙ homo deum odio habere non poſſit. ¶ Primo ſic. Dicit Dionyſius de diuinis nominibus. ꝙ omnibus amabile et diligibile eſt ṗmum bonum ⁊ pulcrum. hoc autem deus eſt. ergo a nullo odio habetur. ¶ Secundo ſic. Nullus poteſt ipſam bonitatem odio habere. ſicut nec maliciam velle. malum enī eſt omnino inuoluntarium. vt dicit Dionyſius quarto de diuinis nominibꝰ. Deus autem eſt bonitas ipſa. ergo nullꝰ poteſt eum odio habere. ¶ Tertio ſic. Odiū eſt auerſio quedam. ſed ſicut dicit Dionyſius primo capitulo de diuinis nominibꝰ Deus omnia ad ſeipſum conuertit. ergo nullus eum odio habere poteſt. ¶ In oppoſitum eſt euangelium preſens. Et illud ꝑs. Superbia eorum qui te oderunt aſcēdit ſemper. Et Johanniſ. xv. Nunc autem et viderunt et oderunt me et prēm meum. ¶ Reſpōdeo dicendū iuxta ſanctū Thomam. Odium eſt motus appetitiue potentie que non mouetur niſi ab aliquo apprehenſo. Deus autem dupliciter apprehendi poteſt ab homine. Uno modo ſm ſeipſum puta cum per eſſentiam videtur. Alio modo per effectus ſuos. cum ſcilicet inuiſibilia dei per ea que facta ſunt intellecta conſpiciuntur. Iſta diſtinctione poſita. ſit iſta prima concluſio. Deus in ſeipſo odio haberi non poteſt. quoniam ipſe per eſſentiā eſt ipſa bonitas. quam nullus odio habere poteſt. quia de ratione boni eſt ꝙ ametur. vnde impoſſibile eſt ꝙ aliquis videns deum per eſſentiam eum odio habeat.

¶ Secundo poteſt comprehendi per effectus ſuos. et quia eorum aliqui ſunt q̄ nullo modo poſſunt eſſe contrarij voluntati humane. ſicut ſunt eſſe viuere et intelligere. Eſt concluſio ſecunda iuxta Albertum ꝙ cum deus ſit principium dans eſſe et cōtinens in eſſe. et gubernans ad optimum ſue nature vnumquodq;. et cum oīa appetant eſſe ſicut et bonū a nullo poteſt haberi odio. ſed in iſta conſideratione oīa aut naturali aut animali aut intellectuali motu amant deum. Sunt autem quidā effectus dei. qui repugnant inordinate voluntati. ſicut inflictio pene. et etiam cohibitio peccatorum per legem diuinam. que repugnant voluntati deprauate per peccatum. Et ſic eſt tertia concluſio. Et ſcōm hanc conſiderationem talium effectuum ab aliquibus deus odio haberi poteſt. inquantum ſcilicet apprehenditur peccatorum prohibitor et penarum inflictor.

¶ Ad rationes in oppoſitum. ¶ Ad primam reſpondetur. ꝙ dictum Dioniſij de appetitu naturali intelligitur. quia tamen in damnatis peruertitur per id quod additur ex deliberata volūtate. Uel dicendū. ꝙ ratio illa procedit quantū ad illos qui vident dei eſſentiam. que eſt ipſa eſſentia bonitatis ¶ Ad ſecundam reſpondetur eodem modo. ¶ Ad tertiam reſpondetur. ꝙ deus conuertit omnia ad ſeipſum. inquantum eſt eſſendi principium. quia omnia inquantum ſunt. tendunt in dei ſimilitudinem qui eſt ipſum eſſe. ⁊c.

Ad tertiam ſic proce

dit̄. Et videt̄ ꝙ nō oīs ſollicitudo tꝑaliū ſit ꝓhibita. ¶ Primo ſic. ex illo Lu. x. Martha ſollicita es erga plurima. ¶ Scd̄o ex illo ad Roma. xij. Qui ꝑeſt in ſollicitudīe. ⁊c. ¶ Tertio. ex illo. j. Cor. vij. Qui cū uxore ē ſollicit⁹ ē q̄ ſūt mūdi quō placeat uxori ¶ In oppoſitum eſt euāgeliū p̄n̄s. ¶ Reſpondeo iuxta dn̄m Albertuꝫ dicenduꝫ. ꝙ duplex eſt ſollicitudo. Una ē ſuffocās. et ē qn̄ vitalis ſpūs q̄ in nob̄ lucet fide. et calet caritate ſollicitudine p̄n̄tis ſeculi ſic ſtrigitur vel extinguit̄ ꝙ ad deū ſe extendere n̄ p̄t nec vebere virtutē ad obſequiū chriſti. nec ſpirare auras ſpūſſcti. tūc fit oīno quod dr̄ Mat. xiij. ꝙ v̄bū inter ſpinas cadēs a ſollicitudinib⁹ ⁊ curis ſeculi ſuffocat̄. et nō fert fructū. Et h̄ ſollicitudo ē qn̄ tāta cura mūdanoꝝ habet̄. ꝙ lucra mūdana p̄ponūtur diuinis. et h̄ ſollicitudo h̄ interdicit̄. Alia ē ſollicitudo ſpūm vitalem nō ſtringēs nec opꝑiens vt extinguat. ſꝫ poti⁹ dilatans. vt ille q̄ tot⁹ aſcendit ꝑ deuotōem ad deuꝫ dilatat̄ in ꝓuidentia cōmiſſoꝝ. et h̄ mō dr̄ ad Roma. xij. Qui ꝑeſt in ſollicitudine. ⁊c. ⁊ h̄ nō interdicit̄. ſꝫ ꝯcedit̄. et illis quib⁹ incūbit p̄cipit̄. j. Thi. v. Qui ſuoꝝ et maxīe domeſticoꝝ curā n̄ hꝫ. ⁊c. Eſt et̄ ſollicitudo circa tꝑalia bona nō tanq̄ꝫ circa finē vltimum ⁊ p̄ncipalia bona. ſꝫ ſic̄ circa organa ⁊ inſtrumēta ꝑueniēdi ad ꝯſequendū ſpūalia bōa. et talis ſollicitudo eſt licita. ſicut illa q̄ fuit Marthe. Ex his patet reſponſio ad obiecta.

¶ Dominica decima

ſexta ē euāgeliū. Ibat ih̄s ī ciuitatē q̄. ⁊c. Luce. vij. Circa quod mouetur tale dubium.

Utrum hoc miraculū q̄ reſuſcitauit filiū vidue fuerit ſufficiēt̄ oſtēſiuū diuītatiſ chriſti ſiue ꝙ chriſtus eſſꝫ ver⁹ d̄s. Et videt̄ ꝙ n̄ ¶ Primo ſic. Eſſe deū ⁊ hoīem ē ꝓprium chriſti. ſꝫ alijs m̄r̄is tā veteriſ q̄ꝫ noui teſtamēti ſcīs cōmune fuit reſuſcitare mortuū. ergo illa reſuſcitatio mortui nō fuit ſufficiens ad oñdēdū diuinitatē x̄pi ¶ Scd̄o ſic Uirtute diuītatiſ nihil ē mai⁹. ſꝫ aliq̄ fecert maiora miracula q̄ꝫ chriſt⁹. Dicit̄ ei Joh. xiiij. Qui credit in me opa q̄ ego facio ⁊ ipe faciet et maiora horū faciet. ergo videt̄ ꝙ h̄ miraculū nec alia q̄ chriſt⁹ fecerit fuerunt ſufficiētia ad oſtendēdū diuītatem chriſti. ¶ Tertio ſic. Ex particulari n̄ ſufficiēt̄ oſtē dit̄ vniuerſale. ſꝫ iſtud miraculū fuit q̄ddā ꝑticulare op⁹. ergo ex illo nō ſufficient̄ demōſtrata ē diuītas x̄pi. In oppoſitū ē euāgeliū. in q̄ ex magnitudīe miraculi dr̄. ꝙ accepit oēs timor. ſcꝫ admiratōnis. et glorificabāt deū. Itē patꝫ ex illo Joh. v. Opa q̄ dedit mihi pater vt faciā ipa teſtimoniū ꝑhibent de me. ¶ Reſpondeo dicenduꝫ ſub iſta ꝯcluſiōe. Miraculuꝫ h̄ q̄d chriſt⁹ fecit ſufficient̄ oñdit diuītatē chriſti ſiue chriſtū ſcd̄m eē. Iſta ꝯcluſio ptꝫ. q̄ꝛ ſuſcitatio mortui ſcd̄m ipam ſpeciē opis tranſcēdit oēm ꝑtātē creatē v̄tutis. ⁊ iō nō poterat fieri niſi v̄tute diuina. ¶ Scd̄o ptꝫ. ꝓpter modū obſeruatū in faciēdo h̄ miraculū. q̄ꝛ nō orādo ſꝫ imperando ꝓpa v̄tute fecit. Uñ dr̄ Lu. vj. ꝙ v̄tus exibat de illo et ſanabat oēs. Per h̄ oñdit ſicut dicit Cyrill⁹. ꝙ non accipiebat alienā v̄tutem. ſed cū eſſꝫ naturalit̄ de⁹ ꝓpam v̄tutem ſup infirmos oñdebat. Alij aūt ſcī q̄ fecerūt miracula faciebant hec implorando diuinā potentiā et clementiā. nō imperando. et ſi aliquando in talib⁹ imperabāt hoc non erat ꝓpria v̄tute. ſed exprimendo v̄tutem chriſti tanq̄ꝫ miniſtri ⁊ nō domini ¶ Ad ratōnes in oppoſitum. ¶ Ad p̄mā reſpondetur. negando cōſequentiam. Et rō ē. q̄ꝛ chriſtus operatus eſt hoc miraculum et alia propria virtute. quod non fecerunt alij. ſed virtute diuina. Unde quāſ q̄ꝫ alius homo aliquid horum fecit. ipo faciente fecit. hoc autem ipe non alijs facientibus fecit. vt dicit Auguſtinus. ¶ Ad ſecundam reſpondet̄. negando conſequentiaꝫ. Et ratio eſt. q̄ꝛ lꝫ x̄ps dederit ap̄lis ꝑtātē miracula faciēdi ⁊ maiora q̄ꝫ ipe fecerat per ſeipſum. maximū enim inter miracula

chriſti fuit φ ad tactum fimbrie eᵘ ſanabāt
infirmi.vt habet̃ Math.ix. Sed ṽ. Petro
legit̃ Actuū.v. φ ad eᵘ vmbram ſanabātur
infirmi.maius autez eſt φ ſanat vmbra q̃z
fimbria.non tn̄ apoſtoli fecerūt miracula
ṽtute ṗṗa.ſed ṽtute chriſti.ꝛ ideo ratio nō
ꝓcedit. ❡ Ad tertiā rn̄det̃ ei negando cōſe
quentiam.Et ad ꝓbatōem rn̄detur.φ quā
do aliquod particulare opus ꝓprium eſt
alicuiᵘ agentis.tunc ꝑ id particulare opuſ
ꝓbatur tota virtᵘ agentis.ſicut cum ratio
cinari ſit ꝓprium hoīs.oſtendit̃ aliq̄s eſſe
homo ex hoc ipō φ ratiocinat̃ circa q̊d cun
q̄z particulare propoſitum.Et ſimiliter cū
ṗṗa ṽtute miracula facere ſit ſoliᵘ dei.ſuffi
cienter oſtenſum eſt chriſtum eſſe deuz ex
quocūq̄z miraculo . quod propria virtute
fecit.

❡ In domīca decima

ſeptima eſt euangeliū.Cum intraſſet ih̄us
domū.ꝛc.Luc.xiiij.Circa q̄d poſſunt diſpu
tari ſequentes queſtiōes. ❡ Prima. Utrū
appetere ꝑlatōnem ſit peccatum. ❡ Scd̄o
Utrum ambitio ſit peccatum.

Ad primam que

ſtionez.ſic ꝓceditur. Et videt̃ φ ap
petere ꝑlatōnem vt epiſcopatum
ſit licitum et non ſit peccatū ❡ Primo ſic
Dicitur.i.Thi.iij. Qui epiſcopatum deſi
derat bonū opᵘ deſiderat.ſed licitum ꝛ lau
dabile eſt bonū opᵘ deſiderare.ergo licitū
eſt deſiderare ꝑlatōnem ſiue epiſcopatuz.
❡ Scd̄o ſic. Status epiſcopoꝝ eſt ꝑfecti
or q̄z ſtatᵘ religioſoꝝ.ſed laudabile ē φ ali
quis deſiderat ad ſtatū religioſoꝝ trāſire.
ergo etiaz laudabile eſt φ aliq̄s appetat ad
epiſcopatum vel prelatōnem promoueri.
❡ Tertio ſic. Facta ſanctoꝝ que in ſcriptu
ra narrant̃ ꝓponunt̃ nobis in exempluz. ſꝫ
legit̃ Yſa.vi. φ yſaias ſe obtulit ad officiū ꝑ
dicatōis.q̄d ꝑcipue ꝯuenit ꝑlatis.ergo vi
det̃ φ appete̾ ꝑlatōez ſiue ep̄atum ſit lauda
bile.et ita nō ſit peccatuz. ❡ In oppoſitum
eſt euangelium preſens . vbi dn̄s repꝛ̄hēdit
eos q̄ ṗmos accubituᵘ eligebāt. Secundo ē
illud q̄d dicit Auguſtinᵘ.ix.de ciuitate dei
Locus ſuperior ſine q̊ populᵘ regi non p̄t.
et ſi adminiſtret̃ vt decz.tn̄ indecent̃ appetit̃
❡ Rn̄deo dicenduz iuxta ſanctū Thomā
in ſcd̄a ſcd̄e.φ in epiſcopatu tria poſſūt cō
ſiderari.quoꝝ vnum eſt ꝑncipale et finale
ſcilꝫ epiſcopalis op̄atio qua vtilitati proxi
moꝝ intēdit.ſꝫm illud Jo.vlt̃. Paſce oues
meas. Aliud eſt altitudo gradus. q̄r ep̄us
ſiue prelatᵘ ſup alios cōſtituitur.ſꝫm illud
Luce.xij. Fidelis diſpenſator ꝛ prudēs quē
conſtituit dominᵘ ſuper familiam ſuam.
Tertium autem eſt.φ conſequenter ſe ha
beant iſta.ſcꝫ reuerentia et honor et ſuffici
entia temporalium.ſꝫm illud.j.ad Thi.v.
Qui bene preſunt preſbiteri duplici hono
re digni habeantur Qua conſideratōe ha
bita reſpōdetur per ꝯcluſiōes. ❡ Prima
eſt. Appetere epiſcopatuz ratōne hm̄ōi cir
cumſtantium bonorum.ſcꝫ reuerentie ho
noris et ſufficientie temporalium ē illicitū
Patet.q̄r hoc ꝑtinet ad cupiditatē vel am
bitionem. Unde contra phariſeos domi
nus ait Matt.xxiij. Amant ṗmos accubi
tus in cenis.et ṗmas cathedras in ſynago
gis.ſalutatōnes in foro.et vocari ab homi
nibus rabbi. ❡ Secunda concluſio q̄n
tum ad ſecundm̄ ſcilicet ad celſitudinē gra
dus. Appetere ꝑlationem ſiue epiſcopatuz
eſt illicitum et peccatum. Patet.quia hoc
eſt ꝓ̄ſumptuoſum.patet. Nullus debꝫ ap
petere ſupra ſuas vires non ſibi proportio
natum.aliter enim eſſet ſtultus. Oratius.
Qui neſcit cāpeſtribus abſtinet ab armis
ſed ad epiſcopatum nullus eſt idoneus.ni
ſi qui ſꝫm gradum et conuenientiam om
nes alios excedit in conuerſatione et con
templatōne.ita vt in conſpectu ſui alij ſint
grex. Unde hanc idoneitatem de ſe preſu
mere maxime ſuperbie eſt. Unde dominᵘ
Matthei.xx.arguit diſcipulos primatum
querentes dicens. Scitis quia principes
gentium dominantur eorum.ꝛc. Ubi Chri
ſoſtomus dicit. Per hoc oſtendit φ gen
tile eſt primatus capere.et ſic gentiuz com
paratione eorum animas conuertit.
❡ Tertia concluſio. Appetere proximis

prodeſſe eſt ſm̄ ſe laudabile ⁊ v̄tuoſum. ve-
rū q2 ħ ꝑut eſt ep̄alis actus habet annexa3
gradus celſitudinē. ¶ Eſt ꝯcluſio quarta
ꝙ videtur p̄ſumptuoſum ꝙ aliq̄s preeſſe
appetat ad ħ ꝙ ſubditis proſit. niſi manife-
ſta neceſſitate iminēte. ſicut Grego⁹. dicit
in paſtorali. ꝙ tūc laudabile erat epiſcopa
tum querere qñ ꝑ ħ quāq̄3 dubium erat
ad ſupplicia grauiora ꝑuenere. hñ tñ abſq3
preſumptione poteſt quilibet appetere ta-
lia opa facere ſi eum ꝯtigerit in tali officio
eſſe. ita ꝙ opus bonu3 cadat ſub deſiderio.
nō autem ṗncipatus dignitatiſ. Vñ Chry
ſo. dicit ſup Mattheu3. Opus q̇dem deſi-
derare bonum eſt. ṗmatum autē honoris
concupiſcere vanitas eſt. ṗmat⁹ enim fugi
entem ſe deſiderat. deſiderantem ſe horret.
¶ Ad ratōnes in oppoſitū. ¶ Ad ṗmā re
ſpondetur. ꝙ apl's illud dixit vt dic̄ Greg.
in paſtorali. illo tempe qñ ille q̇ p̄erat ṗus
ad martiriū ducebat. ⁊ ſic nihil aderat i epi
ſcopatu quod appeti poſſet. niſi bonū op⁹.
¶ Ad ſcd̄am rñdet negando ꝯſequentia3.
Et ratio eſt. quia non eſt eadem ratō d̄ ſta
tu religionis et de ſtatu epiſcopali propter
duo. Primo q̇dem. quia ad ſtatū epiſco-
palem p̄exigitur vite perfectio. ſed ad ſta-
tum religionis non p̄exigitur. Et hmōi dif
ferentie ratio eſt. quia ſm̄ Dionyſiū. Per
fectio pertinet actiue ad ep̄um ſicut ad per
fectorem. Ad monachū autem paſſiue ſic̄
ad perfectum. Requiritur autem ꝙ ſit ꝑfe
ctus ad hoc ꝙ poſſit alios ad ꝑfectionē ad-
ducere. quod non p̄exigitur in eo q̇ debet
ad ꝑfectionem adduci. Eſt aūt p̄ſumptuo
ſum ꝙ aliquis perfectum ſe reputet. nō āt
ꝙ aliquis ad perfectionem tendat. Scd̄o.
quia ille qui ſtatum religionis aſſumit ſe
alijs ſubijcit ad ſpiritualia capiēda. et hoc
cuilibet licet. Vñ Aug⁹. xiij. de ciuitate dei
A ſtudio cognoſcēde veritatis nemo ꝓhi-
betur. quod ad laudabile ꝑtinet ociū. ſed il
le qui tranſit ad ſtatum epiſcopalem ſubli
mat̄ ad hoc ꝙ alijs prouideat. et hanc ſub
limatōnē null⁹ debet ſibi aſſumere. ſm̄ illd̄
ad Heb. v. Nemo aſſumit ſibi honorē. ſed
qui vocatur a deo. Et Chryſo. dicit ſuper
Mattheum. Primatum eccleſie cōcupi
ſcere non iuſtum eſt nec vtile. quis eni3 ſa-
piens vult ſe ſubijcere vltro ſeruituti et pe
riculo tali. vt decet pro omni eccl'ia. niſi for
te qui non timet dei iudicium. abutenſ pu
matu eccleſiaſtico ſeculariter. vt ſc3 conuer
tat ip̄m in ſecularem. ¶ Ad tertiā reſpōde
tur. negando cōſequentiam. Et ratio ē. q2
ſicut dicit Gregori⁹. in paſtorali. Yſaias q̇
mitti voluit ante ſe ꝑ altaris calculum pur
gatum vidit. ne non purgat⁹ adire quiſq3
ſacra miniſteria audeat. q2 ergo valde dif
ficile eſt purgatum ſe quemlibet poſſe co-
gnoſcere predicatōnis officium tutius de
clinatur.

Ad ſecūdā queſtiōe3

ſic proceditur. Et videtur ꝙ ambitio nō ſit
peccatum. ¶ Primo ſic. Ambitio impor
tat cupiditate3 honoris. ſed honor de ſe q̇
dam bonu3 eſt. maxime inter exteriora bo
na. vnde et illi qui de honore non curāt vi
tuperantur. ergo ambitio non eſt peccatū
ſed magis aliquid laudabile. ſecundum ꝙ
bonum laudabiliter appetitur. ¶ Secun
do ſic. Quilibet abſq3 vitio poteſt appetere
quod ſibi debetur. ſed honor eſt p̄miu3 vir
tutis. j. Ethicoꝝ. et. viij. ergo ambitio hono
ris non eſt peccatum. ¶ Tertio. Illud per
quod homo prouocatur ad bonu3 et reuo
cat̄ a malo nō ē peccatu3. ſ3 ꝑ honorē hoīes
ꝓuocant̄ ad bona faciēda et mala vitāda.
ſic̄ phus dicit tertio Ethicoꝝ. Et Tulli⁹ in
libro d̄ tuſculaniſ queſtōib⁹. ꝙ honor alat
artes. ergo ambitio nō eſt peccatu3. ¶ In
oppoſitū ē euāgeliū pn̄s. i q̇ maifeſte rep̄ro
bat ambitiōe3 honoris i hoib⁹. ¶ Rñdeo
dicēdū. ꝙ ambitio ſēp ē peccatū. Iſta ꝯclo
ṗmo pat3 ex illo. j. Coꝝ. xiij. Caritas ñ ēam
bitioſa. non querit que ſua ſunt. nihil autē
repugnat caritati niſi peccatu3. ergo ambi
tio eſt peccatum. Pro qua concluſiōe ple
ni⁹ oſtendenda. notandū eſt iuxta ſanctu3
Thomā in ſecunda ſecunde. ꝙ honor ipor
tat quandam reuerentiam alicui exhibitā
in teſtimonium excellentie ei⁹. Circa aute3
excellentiam hominis duo ſunt attendēda.

¶ Primo quidē φ ſm illud φ hō excellit
nō habet homo a ſeipo. ſed eſt q̄ diuinum
in eo. et iō ex h nō debetur pncipaliter ſibi
honor ſed deo. ¶ Scdo ꝯſiderandū eſt φ
id in q̊ excellit datur homini a deo. vt ex eo
alijs proſit. Tripliciter ergo appetitū hono
ris cōtingit eſſe inordinatū. Uno mō per
h φ aliq̄s appetit teſtimoniū de excellentia
quā non hꝫ. quod eſt appetere honorem ſu
pra ſuā pportionē. Alio modo p h φ ho-
norē ſibi cupit nō referendo in deū. ¶ Ter
tio modo p h φ appetitus eꝰ in ipo honore
quieſcit nō referens honorē ad vtilitatem
alioꝝ. Ambitio autem importat inordina
tum appetitū honoris. vnde manifeſtū eſt
φ ambitio ſemper ſit peccatū. ¶ Ad rōes
in oppoſitum. ¶ Ad primam reſpōdet. ne
gando ꝯſeq̄ntiā. Et ratio eſt. qꝛ appetitꝰ ho-
ni debet regulari ſm ratōnem. cuiꝰ regulā
ſi tranſcendat erit vitioſus. & h mō vitioſū
ē φ aliq̄s appetat honorē nō ſm ordinē rati
onis. Uituperantur aūt qui nō curant de
honore. ſm φ ratio dictat. vt ſcꝫ vitent ea q̄
ſunt ꝯtraria honori. ¶ Ad ſecūdā rn̄detur
negando minorē. Dicimus eniꝫ φ honor
non eſt p̄mium v̓tutis quo ad ipm virtuo
ſum. vt ſcꝫ h pro p̄mio expetere debeat. ſed
pro p̄mio expetit beatitudinē q̄ eſt finis v̓-
tutis. dicitur aūt eſſe p̄miū virtutis ex par
te alioꝝ q̄ non hn̄t aliq̄d maius qd virtuo
ſo tribuāt q̄ꝫ honorem. q̄ ex hoc ipo magni
tudinē hn̄t. φ phibet teſtimoniū v̓tuti. vn̄
ptꝫ φ non eſt ſufficiēs p̄miū. vt dꝛ. iiij. Ethi
coꝝ. ¶ Ad tertiaꝫ reſpōdetur. negādo cō
ſequētiā. Et rō eſt. qꝛ ſicut p appetitum ho-
noris q̄n debito modo appetitur aliq̄ pvo
cantur ad bonū et reuocantur a malo. ita
etiā ſi inordinate appetatur poteſt eſſe hōi
occaſio multa faciendi. dum ſcꝫ non curat
qualiter cūq̄ꝫ honorē ꝯſequi poſſit. ſiue do
tibꝰ ſiue fallacijs. dꝛ etiam φ illi q̄ ſolū ppt
honorem vel bona faciunt vel mala vitāt.
non ſunt virtuoſi. vt patet per philoſophū
iij. Ethicorum. vbi dicitur φ non ſunt vere
fortes q̄ pter honorē fortia faciūt.

In dominica decima

octaua eſt euangeliū. Audientes phariſei
Math. xxij. Circa q̊d poſſunt diſputari ſe-
quentes queſtiōes. ¶ Primo. Utrum ꝺ
de caritate fuerint danda duo precepta.
Scdo. Utrū hō ex caritate debeat diligē p-
ximū plus q̄ꝫ ſeipum. ¶ Tertio. Utrum
chriſtꝰ ſufficienter probauit phariſeis in ſe
habere diuinam naturam dicens. Quo-
modo ergo dauid in ſpiritu vocat euꝫ do-
minum.

AD primam que-
ſtionē. ſic pceditur. Et videt φ de
caritate non fuerint danda duo p̄
cepta. ¶ Primo ſic. Precepta legis ordi-
nantur ad virtutē. ſed caritas eſt vna vir-
tus. ergo de caritate non fuit dandum niſi
vnum p̄ceptum. ¶ Scdo ſic. Dic auguꝰ
in p̊mo de doctrina chriſtiana. Caritas in
primo non diligit niſi deū. ſed ad diligēdū
deum ſufficeret ordinatio p h p̄ceptū. Di-
liges dn̄m deū. ergo n̄ oportuit dari aliud
p̄ceptum de dilectōne pximi. ¶ Tertio ſic
Apoſtolꝰ dicit ad Roma. xiij. Qui diligit
primum legē impleuit. ſed non impletur
lex niſi p obſeruantiam omniū p̄ceptorū.
ergo omnia precepta includuntur in dile-
ctione proximi. ſufficit ergo hoc vnum pre
ceptum de dilectōne proximi. non ergo de
buerunt dari duo precepta charitatis.
In oppoſituꝫ eſt chriſtꝰ ī euāgelio preſenti.
q̄ duo p̄cepta ponit charitatis. ¶ Reſpō
deo dicendū ſub aliq̄bꝰ ꝯcluſionibꝰ. Pri-
ma eſt. φ duo precepta charitatis poſita a
chriſto in euangelio p̄nti ſunt ſufficientia.
Iſta ꝯcluſio pbatur ſic. Precepta in lege
ſe habent ſic ppoſitōes in ſcientijs ſpecula
tiuis. in quibꝰ ꝯcluſiones virtute ꝯtinētur
in p̄mis pncipijs. Unde q̄ pfecte cognoſce
ret pncipia ſm ſuam totam virtutem. non
opus haberet vt ei ꝯcluſiones ſeorſū ppo-
nerentur. ſed quia non omnes qui cogno
ſcunt principia ſufficiunt cōſiderare quic-
quid in principijs v̓tute continetur. neceſ-
ſe eſt propter eos vt in ſcientijs ex p̄ncipijs
ꝯcluſiones deducant. In opabilibꝰ aūt in
quibꝰ p̄cepta legis nos dirigūt. finis habꝫ

ratõnem p̃ncipij.dilectio aũt dei finis ẽ ad
quez dilectio primi ordinat̃.⁊ ĩõ nõ ſolum
oportet dare preceptum de dilectione dei.
ſed etiaz de dilectione proximi propter mi
nus capaces q̃ nõ de facili cõſideraret vnũ
hoꝝ p̃ceptoꝝ ſub alio ↄtineri. Scda ↄcl'o.
Inter iſta duo p̃cepta.p̃mũ dignitate ⁊ ma
ximũ eſt p̃ceptũ de dilectõe dei. Patz iſta
ↄcluſio ex illo v̾bo chriſti dicentis. Hoc eſt
p̃mũ et maximũ mandatũ in lege. Maxi-
mũ capacitate.illud ei ẽ in q̃ oĩa ↄtinentur
q: in iſto dilectio primi ↄcipit̃.ſm q̃ ĩ Ioh.
d̾. Qui diligit deũ diligit ⁊ primũ.et ideo
maximũ. Item eſt p̃mũ origine. ¶ Tertia
ↄcl'o.q̃ in his duob⁹ mãdatis vniuerſa lex
pendet ⁊ pph̃e.i.tota doctrina legis ⁊ pphe
tarũ dependet ab his. Iſta ↄcl'o pbatur ex
verbo chriſti. Scdo ratõne oſtendit̃ ſic. Fi
nis eñi in appetibilib⁹ ſe hz ſicut p̃ncipiũ in
ſpeculatiuis.pcedit eñi ſcia ex p̃ncipijs ad
ↄcluſiones.et ſicut tota ſcia ex p̃ncipijs iu-
dicat̃.ſic in oĩbus opationib⁹ totũ depen-
det a fine.q: ergo dilectio eſt finis. Finis p̃-
cepti eſt caritas vt dicit ap'ls.j.Thi.j.ĩõ ab
iſtis dependent oĩa alia.et hec eſt expoſitõ
Auguſtini. Origenes ſic exponit. In his.
idẽ.in obſuantia iſtoꝝ pendet intellect⁹ le-
gis et pphetaꝝ.q: q̃ hec obſeruat meretur
intelligentiã legis et pphetaꝝ.Ecc.ij. Qui
timetis dñm diligite illũ.⁊ illuminabũtur
corda veſtra.ps.A mãdatis tuis intellexi.
¶ Nũc ad ratõnes in oppoſitũ. ¶ Ad pri
mam r̃ndetur.negando conſequentiam.
Et rõ eſt.quia lz caritas ſit vna v̾tus.habz
tñ duos actus q̊ꝝ vn⁹ ordinatur ad alium
ſicut ad finẽ.p̃cepta ãt dant̃ de actib⁹ v̾tu-
tum.et ideo oportuit plura eẽ p̃cepta cari-
tatis. Ad ſcdaz r̃ndet̃.negando cõſequen-
tiam. Et ratio ẽ.q: lz de⁹ diligatur in proxi-
mo ſicut finis in eo qd' eſt ad finem.tamẽ
oportuit de vtroqz explicite dari precepta
ratõne iam dicta. ¶ Ad tertiã reſpõdet̃ eo
dem modo.

Ad ſecũdã ſic proce

ditur. Et videtur q̃ homo ex caritate debe-
at plus diligere primum q̃z ſeip̃m. ¶ Pri
mo ſic. Principale obiectũ caritatis ẽ ds.
ſed qñqz homo habet primũ magis do cõ
iunctum q̃z ſit ip̃e.ergo magis debet aliq̃s
talem diligere q̃z ſeipum. ¶ Scdo ſic. De
trimentũ illi⁹ magis vitam⁹ quẽ magis di
ligim⁹.ſed homo ex caritate ſuſtinet detri
mentũ pro proximo.ſm illud Prouer.xij
Qui negligit damnũ pꝑter amicũ iuſtus
eſt.ergo homo debz ex caritate magis aliũ
diligere q̃z ſeip̃m. ¶ Tertio ſic ↄfirmãdo.
Id quod magis q̊s diligit in ſeip̃o ẽ viuere
ſed caritas facit ponere vitam corporalẽ p
fratrib⁹.ergo caritas facit magis diligere
primũ q̃z ſeip̃um. ¶ In oppoſitũ eſt euan
gelium p̃ns.vbi d̾. Diliges primum ſicut
teip̃m.ex quo videtur q̃ dilectio hominis
ad ſeip̃m eſt ſicut exemplar dilectõis que
habetur ad alterum.ſz exemplar potius ẽ
q̃z exemplatum.ergo ex caritate magis de
bet homo diligere ſe q̃z primũ. ¶ Rñdeo
dicẽdũ.q̃ in hoĩe duo ſunt.ſcz natura ſpiri
tualis.et natura corporalis. Plus homo
debet ſe diligere quantũ ad naturam ſpiri
tualẽ ſiue interiorẽ.q̃z q̃ntũ ad naturã cor-
poralẽ ſiuem exteriorem.⁊ ideo ea q̃ ſũt bo
na nature ſpiritualis ſiue interioris pl⁹ de
bet optare q̃z ea que ſũt bona ſibi ſm natu
ram exteriorem. Iſto p̃miſſo ſit iſta cõclu
ſio. Homo ſm naturã ſpiritualem magis
debet poſt deum diligere ſeip̃m q̃z quẽcũ
q̃z alium. Iſta concluſio patet ex ipſa rõne
diligendi. Nam deus diligitur vt p̃ncipiũ
boni.ſuper quo fũdatur dilectio caritatis
homo autem ſe diligit ex caritate ſm ratio
nez qua eſt particeps p̃dicti boni. Proxi
mus autem diligitur ſm rõnem ſocietatiſ
in iſto bono.conſociatio aũt eſt ratio dile
ctõnis ſm quandã vnionem in ordine ad
deũ. Unde ſicut vnitas potior eſt q̃z vnio
ita q̃ homo participet bonum diuinũ eſt
potior ratio diligendi q̃z q̃ alium aſſociet
ſibi in hac participatione. et ideo ex carita
te debet magis ſeipſum diligere q̃z primũ
Et huiuſmodi ſignum eſt q̃ homo non de
bet ſubire aliquod malum peccati.qd' con
trariatur participatõni beatitudinis vt p
ximum liberet a peccato. ¶ Scda ↄcluſio

eſt. ꝙ homo ex caritate magis debet diligẽ
primũ q̃ʒ ſeipm̃ ſm̃ naturã corpalem ¶ Pa
tet ↄcluſio. qꝛ illud eſt magis diligendum
qd̓ hʒ pleniorem rõnem diligibilis ex cari
tate vt dictũ ẽ. ↄſociatio aũt in plena parti
cipatõne beatitudinis q̃ eſt ratio diligẽdi
primũ. eſt maior ratio diligendi q̃ʒ partici
patio beatitudinis ꝑ redundantiam. q̃ eſt
ratio diligendi ꝓpriũ corpꝰ ſiue naturam
corpalem. ⁊ ideo primũ q̃ntum ad ſaluteʒ
anime plꝰ debemꝰ diligere q̃ʒ ꝓpriũ corpꝰ.
¶ Ad rões i oppoſitũ. ¶ Ad pmã rñdet
negãdo ↄſeq̃ntiã. Et rõ eſt. qꝛ dilctõ carita
tis nõ ſolũ hʒ q̃ntitatem ex ꝑte obiecti qd̓ ẽ
deꝰ. ſed etiam ex parte diligentis q̃ eſt ipſe
homo charitatem habens. ſicut et q̃ntitas
cuiuſlibʒ actõnis dependet quodãmodo
ex ipõ ſubiecto. et iõ lʒ primꝰ melior ſit deo
ꝓpinquior. qꝛ tñ nõ eſt ita ꝓpinquꝰ carita
tem habenti ſicut ipſe ſibi. nõ ſequit̃ ꝙ ma
gis debeat aliq̃s primuʒ q̃ʒ ſeipum diligẽ
¶ Ad ſecũdã rñdetur. negando ↄſequen
tiam. Et ratio eſt. quia homo debet detri
mẽta corpalia pati ⁊ ſuſtinere ꝓpt̃ amicũ.
et hoc ipſo magis ſeipm̃ diligit ſm̃ ſpũaleʒ
mentem. q̃a hoc ꝑtinet ad ꝑfectionẽ v̓tutis
q̃ eſt bonum mentis. ſed in ſpiritualibꝰ nõ
debet homo pati detrimentũ peccando vt
primũ liberet a peccato. ſicut dictuʒ eſt.
¶ Ad tertiã reſpõdetur. negando ↄſequẽ
tiam. Et ratõ eſt. qꝛ tradere ſe morti ꝓpter
amicuʒ eſt ꝑfectiſſimꝰ actꝰ v̓tutis. vñ hũc
actũ magis appetit v̓tuoſus q̃ʒ vitam pro
priam corpaleʒ. Unde ꝙ aliq̃s vitam pro
priaʒ corpalem ꝓpter amicũ ponat. nõ cõ
tingit ex hoc ꝙ aliq̃s plus amicũ q̃ʒ ſeipm̃
diligat. ſed qꝛ in ſe plꝰ diligit bonũ virtutis
q̃ʒ bonum corporale.

Ad tertiam queſtiõʒ

ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ chriſtꝰ nõ ſuffici
enter ꝓbauit phariſeis in ſe habere diuinã
naturã. ex illo. Qũo ergo dauid in ſpũ vo
cat eũ dñm ¶ Primo ſic. Quia vt dicitur
Pſa. luij. Generatõem eiꝰ q̃s enarrabit. Si
ergo generatio eterna eſt ineffabilis. d̓ illa
nõ poteſt intelligi textꝰ ille. ergo ex illo nõ
potuit capi ſufficiens argumentũ. ¶ Se
cundo ſic. Textus ille non videtur poſſe in
telligi de chriſto. q̊ dr̓. Sede a dextris meis
qꝛ dextera et ſiniſtra ſunt differentie poſi
tionũ corpaliũ. ſed nihil corpale conuenit
deo. qꝛ deꝰ ſpũs eſt. Joh̓ iſ. iiij. ergo ſedere a
dextris non cõuenit filio dei. ¶ Tertio idẽ
arguitur ex illo quod ſequitur. Donec po
nam inimicos. ⁊c. ex quo videt̃ ꝙ poſtquã
poſuerit inimicos ꝙ vltra nõ ſedebit a dex
tris dei. In oppoſitum eſt euangelium. vbi
dr̓. ꝙ nemo poterat ei reſpondere verbum.
¶ Rñdeo dicenduʒ. ꝙ chriſtꝰ ſufficienter
ꝓbauit in ſe naturã diuinã eſſe. ex illo loco
¶ Pro cuiꝰ euidentia cõſiderandũ. ꝙ lʒ pha
riſei legiſperiti cognouerũt ieſum eſſe veꝝ
chriſtũ. et ꝑ conſequens deum et hominẽ.
quia tamen conceperũt contra eum odiũ
et rancorem. hec vera eſtimatio corrupta ẽ
in eis aliquo modo. ⁊ ideo inceperũt eum
negare et perſequi tanq̃ʒ blaſphemũ. quia
dicebat ſe eſſe dei filium. et ꝑ conſequẽs in
cipiebant corrumpere ſcp̓turas. et damna
re que loquebantur de eꝰ diuinitate. ꝓpter
quod dñs fecit eis illam queſtionẽ de chri
ſto cuius filiꝰ eſt. dicunt ei. Dauid ſolum.
ſcʒ diuinitateʒ negando. ſed chriſtꝰ ait illis
arguendo in contrariũ. Quomodo Da
uid in ſpũ. ſpũſancto inſpiratꝰ vocat eum
dñm dicens. Dixit dñs domino meo ſede
a dextris meis. ⁊c. Qʒ enĩ iſta ſcriptura in
telligat̃ de chriſto. patet. qꝛ ipĩ phariſei nõ
negauerunt hec. ſed conceſſerunt Sede a
dextris meis. Sedere a dextris vno modo
accipitur pro equalitate. ſicut ſupra circa
aſcenſionem dictum eſt. et ſic chriſtꝰ ſm̃ ꝙ
deus ſedet ad dexteram. Alio modo ẽ eſſe
in potioribus bonis. et hoc modo cõuenit
chriſto ſm̃ humanitatẽ. quia vt ſic ĩ gloria
p̃eſt angelis. donec ponam inimicos tuos
⁊c. Iſtud cõplebit̃ in iudicio. quando om
nia perfecte ſubijciẽtur homini chriſto. Si
ergo dauid vocat euʒ dñm. quomodo eſt
filius eꝰ. quaſi diceret. cum ſm̃ naturã hu
manaʒ ſit filius dauid. ⁊ ꝑ cõſequens eo in
ferior. oportet ponere in eo aliam naturaʒ
per quam ſit dñs eꝰ et eo ſupior. hoc ãt eſſe

nõ poteſt niſi ſit diuina. ⁊ ſic in chriſto ſunt
due nature. ſcʒ diuina ⁊ humana. ⁊ qꝛ ſuffi-
cient̃ ꝓbauit. hoc ſequit̃. Nemo poterat re-
ſpondere. qꝛ nõ poterant ſcpturaʒ negare.
nec auſus fuit quiſq̃ʒ ex illa die eũ amplꝰ
interrogare. Conſiderandũ tñ ꝙ vt dicit ma
giſter nicolaus de lyra ꝙ iudei moderni di
uinitatẽ chriſti negãtes dicũt p̃dictã auto
ritatẽ eſſe ad literã de abraam. ⁊ ꝙ Eleazar
diſpẽſator domus abrae fecit hũc pſalmũ
agens deo gratias de victoria quã habuit
abraã de q̃nqʒ regibus. vt patet Geñ. xiiij.
Poſt quã victoriã apparuit dñs abrae di-
cens. Noli timere Abraam ego ꝓtector tu
us ſum et merces tua magna nimis. Di-
cunt ergo ꝙ eleazar loquit̃ ſic. Dixit dñs. i.
deꝰ celi qui eſt dñs omniuʒ dixit dño meo
abraam. ſede a dextris. ⁊c. qꝛ ꝯfortauit eum
vt viſum eſt ꝓmittendo ei auxiliũ ⁊ p̃miuʒ
Sed iſta expoſitio ptʒ eſſe falſa ex multis.
Primo ꝑ titulũ pſalmi. vbi ponitur pſal
mꝰ Dauid. etiam in hebreo. qꝛ nõ ponitur
in pſalmis factis ab alijs. Scdo ꝑ illud ꝙ
ſcribitur in p̃s. Ex vtero ante luciferuʒ ge-
nui te. qd̃ non poteſt dici de Abraam. ꝙ ſit
genitꝰ ex vtero dei vel ſubſtantia. et ante lu
ciferum. i. ante mundi creatõnem. ſed ſolũ
poteſt verificari de filio dei. Et iterũ in fine
pſalmi dr̃. Tu es ſacerdos. ⁊c. qd̃ nõ poteſt
verificari de abraam q̃ non fuit ſacerdos.
et dato ꝙ fuiſſet. tñ ſacerdotiũ eꝰ nõ potuiſ
ſet fuiſſe eternũ. ſed ſolum ſacerdotiuʒ chri
ſti eſt eternũ. ¶ Ad rationes in oppoſituʒ.
¶ Ad primam rñdetur. negando conſe-
quentiam. q̊a lʒ generatio eterna ſit ineffa-
bilis hominibus. non tñ deo. qui de ea loqui
tur in ſacra ſcriptura ¶ Ad ſcdaʒ rñdetur
negãdo ꝯſequentiam. Et rõ eſt. q̊a ꝑ dexte
ram non intelligitur aliqua ſedes localis.
ſed equalitas glorie et honoris. ſicut dictũ
eſt. ĩ qua eſt equalis chriſtꝰ patri ſm quod
deus. ¶ Ad tertiaʒ rñdetur negando con
ſequentiaʒ. Et ratio eſt. quia li donec aliq̃n
importat tempꝰ determinatũ. aliq̃n infini
tũ. h̾ v̾o importat infinituʒ.

¶ Dominica decima

nona eſt euangeliũ. Aſcendẽs ih̃s in naui
culaʒ. Mat. ix. Circa q̊d poſſunt diſputari
ſeq̃ntes queſtiones. ¶ Prima. Utrũ chri
ſtus ſm qd̃ homo habuit ꝑtãtem dimittẽ
di peccata. ¶ Scda. Utrũ a chriſto fuerit
aliqua poteſtas collata miniſtris eccleſie
ad expulſionẽ vl̃ remiſſionẽ pcĩi. ¶ Tertia
Utrum eque facile ſit paraliticum curare
et peccata dimittere.

Ad primam que-
ſtionem. ſic proceditur. Et videt ꝙ
chriſtꝰ ſm qd̃ homo habuit ꝑtãtẽ
dimittendi pctã. ¶ Primo ſic. ex pñti euã
gelio. vbi dr̃. Ut aũt ſciatis qꝛ filiꝰ hoĩs habʒ
ꝑtãtem dimittendi peccata. dixit paralyti
co. Surge et ambula. ſʒ nõ oportebat oſtẽ
dere ſignũ ad ꝓbandũ ꝙ deꝰ haberet ꝑtãtẽ
dimittendi peccata. qꝛ h̾ iudei cõfitebãtur.
ergo ei ſm qd̃ homo habuit ꝑtãtẽ dimittẽ
di peccata. ¶ Secundo ſic. Chriſtꝰ ſm qd̃
homo eſt redemptor noſter. ſed nõ poteſt
aliq̇s liberari a ſuitute peccati. niſi ſibi pec
catũ dimiſſuʒ ſit. ergo chriſtꝰ ſm qd̃ homo
habuit ꝑtãtem dimittendi peccata. ¶ Ter
tio ſic. ſuꝑ illõ Joh. v. Sicut pater ſuſcitat
mortuos. ⁊c. Dicit Augꝰ. Judicat et ſuſci-
tat corpa non pater ſed filiꝰ ſm hũanitatis
diſpẽſatõem qua minor eſt patre. ſed ſuſci
tatio corpoꝝ atteſtatur ſuſcitatõnem aiaꝝ
q̄ fit ꝑ remiſſionem peccati. ergo chriſtꝰ ſm
qd̃ homo potuit dimittere peccata. ¶ In
oppoſitum ſic. Jllud qd̃ eſt ſoliꝰ dei non cõ-
uenit chriſto ſm q̊d homo. ſed dimitte pec
cata eſt hmõi. ſm illud Yſa. xliij. Ego ſum
q̃ deleo iniquitates tuas ꝓpter me. ergo nõ
ꝯuenit chriſto ſm quod homo. ¶ Scdo
ſic. Nulli remittitur peccatuʒ niſi ꝑ ſpiritũ
ſanctũ. ſed chriſtꝰ ſm q̊d hõ nõ poterat da-
re ſpũm ſanctũ. ergo nõ poterat remittere
pctã ſm q̊d homo. ¶ Reſpõdeo dicendũ
iuxta ſãctũ Thomã. ꝙ triplex eſt poteſtas
abſoluendi a pctõ. Una eſt poteſtas auto
ritatiſ. et h̾ ſoliꝰ eſt dei. q̊ ꝑ ꝓpã v̾tute peccata
dimittit q̄ꝛ p̃ncipalis cã remiſſiõis peccati
Unde de tali ꝑtãte ſit iſta ꝯcl̃o. Chriſtus re
mitte pctã ñ potuit ſm q̊d hõ. Patet ꝯcl̃o

ſic. Jlle ſolꝰ p̄t peccata dimittē ꝓꝓa ptāte q̄
poteſt aīas viuificare. ſed ſoliꝰ dei eſt aīas
viuificare. vt dicit Augꝰ. ſup Johē̄m. ergo
ꝛc. Alia poteſtas eſt miſterij. Et de tali eſt
ſcd̄a ꝯclō. ꝙ talis poteſtas ꝯuenit his q̇ ſa
cramenta miſtrant vel diſpenſant. ī quibꝰ
diuina vṫꝰ ſecretiꝰ opat̄ ſalutē. Tertia pote
ſtas eſt media q̄ dr̄ poteſtas excellentie. Et
de iſta eſt tertia ꝯclō. ꝙ hanc chriſtꝰ p̄ alijs
habuit. Attendit̄ aūt hec poteſtas q̄ntum
ad tria. Primo quātum ad h̄. ꝙ ex merito
paſſiōis eꝰ baptiſmꝰ efficaciā hʒ. nō aūt ex
merito alicꝰ alteriꝰ baptizantis. Scd̄o q̄n
tum ad h̄. ꝙ chriſtꝰ ſine ſacramento ſacra
mentoꝝ effectū ꝯferre potuerat q̄ͥ dn̄s ꝛ in
ſtitutor ſacramentoꝝ. qd̄ de alijs nō dr̄. ꝛc.
Tertio q̄ntū ad h̄. ꝙ ad inuocatōem nōis
eiꝰ dabat̄ remiſſio pctōꝝ in baptiſmo in p̄
ma eccl̄ia. Ad rōnes ī oppoſitū. Ad p̄
mā r̄n̄det̄. negādo ꝯſeq̄ntiā. Et rō eſt. q̄ꝛ fili
us habebat poteſtatē autoritatis dimittē
di peccata. n̄ ſm̄ q̄d hō. ſed ſm̄ q̄d deꝰ. ꝛ id̄o
ꝑ miraculū oſtenſū h̄ ꝓbat̄. ꝙ ille homo eſ
ſet deꝰ cui natura obediebat q̄ͥ ꝓꝓ creato
ri. Ad ſecūdā r̄n̄detur. negando ꝯſequē
tiaʒ. Et ratio eſt. quia redemptor vno mō
dr̄ ꝓpter vſum poteſtatis autoritatiue ī ab
ſoluendo a pctō. et ſic chriſtꝰ ſm̄ q̄d deꝰ re
demptor eſt. Alio mō dr̄ ꝓpter officiū hūi
litatis. ꝛ ſic cōpetit chriſto eſſe redemptorē
ſm̄ q̄d hō inq̄ntum ꝑ hūilitateʒ paſſionis
nobis remiſſioneʒ meruit peccatoꝝ. et hoc
ꝑtinet ad poteſtatem excellentie. vt dictū ē
Ad tertiā r̄n̄detur. negando conſequē
tiam de poteſtate autoritatiua. Dicimꝰ eī
ꝙ poteſtas quā chriſtus habuit ſuſcitandi
corꝑa nō fuit poteſtas tantū miniſterij. ſic
etiā petrꝰ mortuos ſuſcitauit. nec ē iterum
poteſtas autoritatis. q̇a hoc ſoliꝰ dei ē. ſed
eſt poteſtaſ cuiuſdā excellentie q̄ ei cōpetit
ex vnione ad deū. vt ſcʒ imperio non prece
mortuos ſuſcitaret. et ſimil̓ habuit poteſta
tem excellētie in remittēdo pctā.

Ad ſecūdam queſtio

neʒ. ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ a chriſto fue
rit aliqua poteſtaſ collata miniſtris ad ex
pulſionem ſiue remiſſionē peccati. Pri
mo. Data eſt miniſtris aliq̄ poteſtas ſpū
alis. ſed ad emundatōnem corporaleʒ nō
requiritur aliqua poteſtas ſpūalis. ſʒ ſuffi
cit corꝑalis. ergo miniſtris collata eſt aliq̄
poteſtas ſpūalis ad emundatōʒ interiorē.
Scd̄o ſic. ſm̄ Dioniſiū. vj. celeſtis hie
rarchie. ad miniſtros eccl̄ie ꝑtinet purgare
illuminare et ꝑficere. ſed purgatio in eccle
ſia fit a ſordibꝰ mentis. ergo miſtris ē data
poteſtas coopandi ad interiorem emūda
tionē. Tertio ſic. Plus eſt expellere de
monē q̄ʒ ſeminatū ꝑ ipm̄ ſcʒ peccatū. ſʒ dſ
dedit hoībꝰ ptātez demones expellendi. vt
patet Luce. x. Ergo multo fortiꝰ potuit da
re poteſtatem expellendi peccatum. In
oppoſitum arguitur ſic. Maius eſt iuſtifi
care impiū q̄ʒ creare celum et terrā. ſʒ ī cre
atione celi ꝛ terre nihil dō coopabat̄. ergo
nec in iuſtificatōne impij. Rn̄deo dicē
duʒ ſub certis ꝯcluſionibꝰ iuxta triplicē po
teſtatem determinatā in ſuꝑiori queſtiōe.
Pria poteſtas autoritatis expellendi pec
cati ſiue emundandi aīas a peccatis non
poteſt creature alicui cōicari. Jſta conclu
ſio patet ſic. Quicq̄d enī cōicatū alicui tra
heret ipm̄ extra terminos ſpeciei non pōt
cōmunicari ei. ſicut equo non poteſt com
municari ꝙ habeat ratōem. q̄ʒuis h̄ com
municatū ſit homini. ꝙ autem cōmunica
tum alicui traheret ipūm extra terminos
creature non poteſt alicui creature cōmu
nicari. poteſtas aūt autoritatis ē hmōi. q̇a
non pōt eſſe ꝙ creatura ſit ꝑncipale agens
reſpectu nobiliſſimi effectus quo vltimo fi
ni cōiungit̄ aīa rationalis cuiꝰ eſt gratia. ꝑ
quā fit remiſſio peccatoꝝ Scd̄a concluſio
Poteſtas miſterij coopatōis ad emūda
tionē interiorē collata eſt miniſtris. non ſi
cut cauſans ſed ſicut diſponens ad eam.
Jpi enī ſacramēta conferūt q̄ ad grām di
ſponunt ꝑ quam fit remiſſio peccatorum
Unde Joh̄. xx. dr̄ diſcipulis. Quoꝝ remi
ſeritis peccata remittuntur eiſ. nec h̄ dr̄ q̄n
tum ad manifeſtatōem tantū. ſicut aliqui
volūt dicere. q̄ꝛ ſic ſacerdos noui teſtamē
ti non haberet maiorē ptātem q̄ʒ ſacerdos

veteris teſtamēti. ergo oportet intelligē ꝙ
aliq̊ mō cooꝑentur ad emūdatōem culpe
inſtrumentaliter ⁊ diſpoſitiue. ſicut dictu3
eſt. Tertia ꝯclō. Poteſtatē excellētie deus
hōi puro ꝯferre potuit. ⁊ ita miſtris ecclie.
potuit ei tante gratie plenitudinē conferre
vt eoꝝ meritū cooꝑet ad ſacramentoꝝ effe
ctus. vt ad inuocatōem nominū ipoꝝ ſan;
ctificarent̄ ſacramenta. ſed tn̄ nō fuit decēs
vt ꝯferret. ne ſpes ī hoīe poneret̄. et vt ecclie
verū caput eē oſtenderet̄ a q̊ oīa membra
ſpūalem ſenſū ⁊ motū reciperēt. q̊d ē xp̄us
¶ Ad rōnes in oppoſitū. ¶ Ad p̄ma3 re
ſpondetur. ꝙ poteſtas ſpūalis q̄ miniſtris
ecclie ꝯceditur ad aliq̊d interi⁹ ſe extēdit. ſic̄
virtus ſacramētalis. ſed non ad collatōem
gratie ꝑ quā eſt remiſſio peccatoꝝ directe
et p̄ncipaliter ꝑtingendo ſeu diſponendo.
ſicut dictu3 eſt. ¶ Ad ſcđam r̄ndet̄. ꝙ pur;
gatio de q̊ Dionyſius loquit̄ eſt a tenebriſ
ignorantie. ſicut ip̄emet dicit. vnde magis
pertinet ad intellectum q̄3 ad affectum.
¶ Ad tertia3 reſpōdetur. negando aſſum
ptū. Et ratio ē. q2 poteſtas data hoībus ex;
pellendi demones eſt q̄ntum ad effectum
nocumēti corporalis quē in vexatis faciūt
non q̄ntum ad effectu3 nocumēti ſpūalis
q̊d eſt peccatū. q2 ſoli⁹ dei eſt peccatū expel
lere et a ſeruitute demōis liberare. Jo. viij.
Si fili⁹ vos liberauerit vere liberi eritis.

Ad tertiam queſtiō3

ſic ꝓcedit̄. Et videtur ꝙ nō eque facile ſit cu
rare paralyticu3 et pctā dimittere. ¶ Pri;
mo ſic. Virtute nature ꝑ artē medicine po
teſt paralytic⁹ q̄nq3 curari. ſed dimitte pec
cata ſuperexcedit intantū oēm v̓tutē creata3
et hūanam et angelicā vt ſit ſoli⁹ dei h̄ fa;
cere. ſicut pt3 Yſa. xliij. Ego ſum q̊ deleo ini
quitates et pctā. ergo. ꝛc. ¶ Secundo ſic.
Quanto aīa eſt nobilior corꝑe tanto pec
cata dimittere mai⁹ eſt q̄3 corpus ſanare.
¶ Tertio ſic. Maius eſt iuſtificare īpiu3
q̄3 creare celū et terrā. ergo magiſ eſt dimit
tere pctā q̄3 ſanare paralyticū. cū iuſtifica;
tio impij ſit pctōꝝ remiſſio. ¶ In oppoſitū
videt̄ eſſe p̄ns euangeliū. ¶ R̄ndeo dicen;
dū. ꝙ iſta comparatio poteſt fieri reſpectu
operantis. et ſic ambo ſunt eque facilia. vel
reſpectu operis. et ſic dimittere pctā eſt dif
ficilius. q2 vt dicit Auguſtin⁹. Magis eſt
de impio facere pium. q̄3 celum et terram
creare. q2 deus habet ibi reſiſtentiam. ſ. vo
luntatem prauam. In creatōne autē nihil
reſiſtens habuit. Vel poteſt fieri compara
tio reſpectu noſtre cognitōis. et ſic facilius
eſt dicere. Remittūtur tibi peccata q̄3 dice;
re paralytico Surge ꝛc. q2 illud n̄ videm⁹
iſtud aūt videntes admiramur. Chriſoſto
mus. Quanto anima potior eſt corpore.
tanto curatio aīe plus eſt q̄3 corꝑis. q2 illō
occultū eſt. addit quod manifeſtū eſt. Vel
poteſt intelligi reſpectu locutōnis. ac ſi di;
cat. Eque facile eſt dicere. Dimittuntur ti
bi peccata tua. et dicere. Surge et ambula
Si ergo videritis ꝙ ad meū dicere. ſurge ⁊
ambula. ſequitur curatio corporis. creda;
tiſ ꝙ ad meū dicere. remittunt̄ tibi peccata
tua. ſequitur curatio mentis. ¶ Ad ratō;
nes in oppoſitum. ¶ Ad p̄ma3 reſpondet̄.
ꝙ licet paralyſis virtute nature aliq̄n poſ;
ſit curari. non tn̄ ſubito nec ita ꝑfecte ꝙ ſta;
tim homo poſſit lectum in q̊ iacet portare
ſicut dicitur h̄. vnde ꝑ imperiu3 tanq̄3 ꝓpa
v̓tute ſanare paralyticū eiuſdē poteſtatis
eſt. ſicut dimittere peccata. ꝓpter quod dic
Quid eſt facili⁹ dicere. ꝛc. quaſi diceret. Eq
lis ſunt poteſtatis vtraq3. ex q̊ ꝯcludit v̓tu
tem ſue diuinitatis ꝑfectam. dicens. Ut āt
ſciatis q2 filiuſ hoīs habet ptātem in terra
dimittendi peccata vt de⁹. nō vt hō purus
tunc ait paralitico. ſurge. ꝛc. vnde v̓bo im;
peratiuo curauit. q̊d eſt proprium dei. ps.
Dixit et facta ſūt. Tria habebat infirmus.
iacebat in lecto. portabatur ab alijs. ⁊ ire n̄
poterat. q2 ergo iacebat. dixit Surge. quia
in lecto portabatur. dixit. Tolle lectu3 tuū.
quia ire nō poterat. dixit. Et ambula. Dei
enī ꝑfecta ſūt opa. Deuto. xxxij. Sicut aūt
ꝑ lrām habentem ſigillum declarat̄ volun
tas ipſius ſcribentis. ſic ꝑ ſignū quod ē vir;
tutis diuine manifeſtiſſimū oſtendit̄ veri;
tas diuine v̓tutis. Alij āt ſancti q̊ fecerunt
miracula fecerūt h̄ implorando diuinam

potentiā et clementiam et non imperan-
do. et ſi aliquando in talibus imperabant
h non erat virtute ꝓpria ſed exprimendo vir-
tutē xp̄i tanq̄ʒ miniſtri nō dn̄i. ſicut aliq̄n
imperabant demonib⁹ vt recederēt ab ob-
ſeſſis corpib⁹ in noīe xp̄i et autoritatis ei⁹.
¶ Ad ſecūdā dr̄ ꝙ licet ſanare aīam ſit ma
ius q̄ʒ ſanare corp⁹. tn̄ vnius et eiuſdē ptā-
tis ſunt. ¶ Ad tertiā patet reſponſio ex di-
ctis.

¶ Domīca Vıceſima

eſt euangelium. Dicebat ih̄s turbis iudo
rum. ꝛc. Math. xxij. Circa quod p̄nt diſpu
tari ſequentes queſtiōes. ¶ Prima. Utꝝ
pater celeſtis fecit nuptias filio q̄n nature
humane ꝯiūxit. ¶ Scd̄a. Utrum caritas
ſit veſtis nuptialis. ¶ Tertia. Utrum nō
habens veſtem nuptialem. ſcʒ caritatem.
finaliter proijciatur in tenebras exteriores
vbi erit fletus et ſtridor dentium.

AD pmam ſic pro
ceditur. Et videtur ꝙ pater non fe
cit nuptias filio ſuo q̄n hūane na
ture ꝯiūxit ¶ Primo ſic. Matrimoniū
eſt viri et mulieris coniūctio indiuiduam
vite ꝯſuetudinem retinens. xxvij. q. ij. §. j. ex-
tra de pſump. illud. Et Inſti. de nuptijs. §.
ij. ſed coniūctio filij cum humana natura
non eſt coniūctio viri et mulieris. ergo. ꝛc.
¶ Scd̄o ſic. Cōſenſus facit matrimoniū
vt. xxvij. q. ij. c. Matrimoniū. ſed in ꝯiūctō
ne iſta filij dei cum natura nullus videtur
pceſſiſſe cōſenſus. ergo ꝛc. ¶ Tertio ſic. In
matrimonio ſunt due pſone diſtincte. ſcilʒ
marit⁹ ⁊ vxor. ſed in iſta coniunctōe nō ſūt
diſticte pſone. ſed vnio humane nature fa-
cta ē in pſona filij dei. ergo non p̄t dici ma-
trimoniū ſiue nuptie. ¶ In oppoſitum eſt
euangelium preſens. ¶ Reſpōdeo dicen-
duʒ. ꝙ tres nuptie dicunt̄ ſpūales filij dei.
ſcʒ in natura. in ſpū. ī gloria. In natura q̄n
ſibi naturā nr̄am vniuit. In ſpū. q̄n ſpūm
hoīs ſibi ꝯiūgit. In gloria. q̄n hoīem totuʒ
luce ſue diuinitatis impleuit. Prime facte
ſūt in vtero virginis. Scd̄e in ꝯſciētie tha-
lamo. Tertie in facie dei ſecreto. De p̄mis
dicitur in ps̄. In ſole poſuit tabernaculuʒ
ſuū. De ſecūdis. Oſee. ij. Sponſabo te mi-
hi in fide in ſempiternū. De tertijs Apoc̄.
xix. Uenerūt nuptie agni. ꝛc. De p̄mis h̄ dr̄
Simile eſt regnū celoꝝ hōi regi q̄ fecit nu-
ptias filio ſuo. Per iſtas nuptias intelligi
tur verbi incarnatio. Tūc eī de⁹ vt ait Gre
gori⁹. pater fecit nuptias filio ſuo q̄n natu
ram hūanā copulauit diuīe in vno ſuppo-
ſito. Que q̄dem nuptie celebrate ſūt in vte
ro v̄ginali. de q̄ chriſt⁹ exiuit tanq̄ʒ ſponſ⁹
pcedens de thalamo ſuo. Ad q̄s nuptias
inuitauit oēs fideleſ. ad q̄s inuitandos mi
ſit ſeruos ſuos. Primo. ſcʒ ꝓphas q̄ ꝓl'm
exhortarentur expectare chriſti aduentum
et tendere in ip̄m pfidem ⁊ opa bona. ⁊ no
lebant venire. q2 nolebant v̄bis ꝓphetarū
obedire. Unđ Hiere. xxv. Miſi ad vos ſer
uos meos ꝓphas. Et ſequitur infra Et nō
audiſtis me. neq̄ʒ inclinaſtis aures vr̄as
vt audiretis. cuʒ dicerent. Reuertimini re-
uertimini vnuſq̄ſq̄ʒ a via ſua mala. Item
miſit alios ſeruos q̄ de ꝓpinquo annūcia
uerunt aduentum chriſti. vt iohēm bapti-
ſtam. et diſcipulos chriſti. qui miſſi ab eo ī
omēm ciuitatem et locum quo ip̄e erat vē
turus. vt habetur Luce. x. In quib⁹ nuptijſ
prandiū paratū erat. Iſtud prandiū erat
ſpūalis refectio anime. Unde ait. Pran-
dium meū paraui. videlicet ſacramenta ec
cleſie et doctrinā quib⁹ reficitur aīa. ⁊ po
tiſſime ſacramentum eucharijſtie. in q̄ dat̄
nobis caro chriſti in cibum et ſanguis ei⁹ ī
potū. Admirabile certe conuiuiū. in q̄ xp̄s
ſumit̄. mens impletur gratia. et future gl'ie
nobis pignus datur. Tauri et altilia occi-
ſa ſunt. Tauri ſūt p̄cepta moralia. et altilia
ſūt conſilia ſupaddita. merito ergo dicitur
feciſſe pater nuptias filio ſuo. ¶ Ad ratiō-
nes ī oppoſitū ¶ Ad p̄mā rn̄det̄. ꝙ illa ē dif
finitio matrimonij carnalis. Hoc aūt ma-
trimoniū ē ſpūale. et ſufficit ꝙ h̄ ſit vnio in
ſeparabilis inter filium dei et naturam aſ-
ſumptam in vnitate pſone. et ita eſt q̄dam
indiuiduitas vite in pſona. ¶ Ad ſecūdā
rn̄detur. negādo ꝙ nō interuenit ꝯſenſus.

imo interuenit. q̄niā annunciante angelo beate v̄gini ꝓpositū p̄ris celeſtis de nupti/ is hmōi faciendis filio ſuo. beatiſſima con/ ſenſit loco toti⁹ hūane nat̄e ¶ Ad tertiam rn̄detur negando conſequentiaꝫ. Rat̄ō ei haberet locum in matrimonio carnali. In ſp̄ūali aūt n̄o ſequit̄. q2 in h matrimonio ⁊ ſi due nature diſtincte coniungantur. t̄n in vna pſona vniuntur. et ita non poteſt eſſe dualitas perſonaꝝ. quia natura humana aſſumpta eſt ad pſonalitatem diuinam.

Ad ſecūdā queſtiōeꝫ

ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ non. ¶ Primo ſic Charitas n̄o eſt excellētiſſima v̄tutū. ergo n̄o eſt noīanda tāq̄ꝫ oīm digniſſima veſtis nuptialis. ꝯſeq̄ntia ptꝫ. aſſumptū ꝓbat̄ ſic. Altioris potentie altior eſt virt⁹. ſicut ⁊ altior operatio. ſed intellect⁹ eſt altior volun tate et dirigit ip̄am. ergo fides q̄ eſt i intelle ctu excellentior eſt caritate q̄ ē in volūtate. ¶ Secundo ſic. Id p q̄d aliq̄d opat̄ videt̄ eē inferi⁹. ſicut miniſter p quē dn̄s ope/ ratur. eſt inferior dn̄o. ſed fides p dilectiōeꝫ opat̄. vt dr̄ Gal̄. v. ergo fides excellētior eſt charitate. ¶ Tertio ſic. Id q̄d ſe hꝫ ex addi/ tōne ad aliud videt̄ eē pfecti⁹. ſed ſpes vide tur ſe habere ex additione ad charitatem. nam charitatis obiectū eſt bonū. ſpei autē obiectū eſt bonū arduū. ergo ſpes eſt excel lentior charitate. ¶ In oppoſituꝫ eſt euan gelium. vbi charitas vocatur veſtis nupti alis. vt dic̄ Grego⁹. Sc̄do eſt illd̄. j. Coꝛ. x/ iij. vbi enumiratis v̄tutib⁹ theologicis. dic̄ apl̄s. Maior hoꝝ eſt charitas. ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ caritas merito dr̄ veſtis nupti/ alis. Tū q2 ip̄a eſt q̄ diuidit int̄ filios regni et pditōnis. vt dicit Aug⁹. Tum quia ſm Gregoriū. ip̄a eſt q̄ xp̄s indut⁹ veit ad nu/ ptias. q̄niam ex caritate incarnari voluit. Hiere. xxxj. In charitate ꝑpetua dilexi te. iō attraxi te miſerans. Tum tertio caritas dr̄ veſtis nuptialiſ. q2 vniuerſa delicta operit charitas. Tum q̄rto. q̄a ornat oī opa nr̄a. ſine caritate enī opa noſtra non placēt deo. j. Coꝛ. xiij. Si diſtribuero in cibos paupe rum omnes facultates meas. charitateꝫ āt non habeā. nihil mihi prodeſt. Tū q̄nto dr̄ veſtis nuptialis. q2 matrimonia fiunt ꝓpt amicitiam reformandaꝫ. In matrimonio autem filij dei cum natura humana amici tia inter nos et deū eſt reformata. ad Eph. ij. Ipe eſt pax noſtra qui fecit vtraq̄ꝫ vnuꝫ. ⁊c. Tum ſexto dr̄ charitas veſtis nuptialis quoniam eſt excellentiſſima v̄tutuꝫ. q̄d ſic patet. Cum bonū in humanis actib⁹ atten datur ſm q̄d regulatur d̄bita regula neceſ ſe eſt ꝙ v̄tus humana que eſt p̄ncipiuꝫ bo/ noꝝ actuum conſiſtat in attingendo hūa/ norum actuum regulam. Eſt autē duplex regula humanoꝝ actuum. ſcꝫ ratio huma na et deus. ſed deus eſt p̄ma regula a qua etiam humana ratio regulanda eſt. ⁊ idō v̄tutes theologice que conſiſtunt in attin/ gendo illam regulam p̄mam. eo ꝙ earum obiectum eſt deus excellentiores ſunt mo/ ralibus v̄tutibus. vel intellectualibus que conſiſtunt in attingendo ratōnem huma/ nam. ꝓpter q̄d oportꝫ vt etiam inter ipſas v̄tutes theologicas illa ſit potior que ma/ gis deum attingit. Semper autem id q̄d ē p ſe. magis eſt eo quod eſt per aliud. fides autem et ſpes attingunt quideꝫ deum. ſm quod ex ip̄o prouenit nobis vl̄ cognitō ve ri vel adeptio boni. ſed charitas attingit ip̄m deum. vt in ip̄o ſiſtat. non vt ex eo ali/ quid nobis proueniat. ⁊ ideo caritas eſt ex cellentior fide et ſpe. et p ꝯſequens omībus alijs virtutibus. Sicut etiam q̄ attingit ra tionem ſm ſe eſt excellentior q̄ꝫ alie v̄tutes morales que attingunt ratiōem. ſm quod ex ea medium conſtituitur in operatiōib⁹ vel paſſionibus humanis ¶ Ad rōnes in oppoſitū ¶ Ad p̄maꝫ reſpondet̄. negando ꝯſeq̄ntiā. Et rō eſt. q̄a operatio intellectus completur ſm quod res que intelligitur ē in intelligente. et ideo nobilitas operatōis intellectualis attenditur ſm menſuram in tellectus. Operatio autem voluntatis et in cuiuſlibet virtutis appetitiue pficitur in in clinatione appetitus ad rem ſicut ad termi num. ideo dignitas operatōnis appetitiue attenditur ſm rem que eſt obiectum ope/

rationis. Ea autem que ſunt infra ani/
mam nobilioꝛi modo ſunt in anima q̄z in
ſeipſis. qꝛ vnūquodq₃ qđ eſt in alio eſt per
modum eius in quo eſt. vt habetur ī libro
de cauſis. que vō ſūt ſupꝛa aīam nobilioꝛi
modo ſūt in ſeipis q̄z ſint in aīa. et ideo eoꝝ
que ſunt infra nos nobilioꝛ eſt cognitio q̄z
dilectio. ꝓpter quod philoſophꝰ. vj. ethico
rum. ꝑtulit v̓tutes intellectuales v̓tutibus
moꝛalibus. ſed eoꝝ que ſunt ſupꝛa nos ⁊ p̄
cipue dilectio dei cognitōni prefertur. et iō
charitas eſt excellentioꝛ fide. ¶ Ad ſcđam
rn̄detur. negādo ꝯſequentiaz. Et rō eſt. q̄a
fides non oꝑatur ꝑ dilectiōem ſicut per in
ſtrumentum. vt dn̄s per ſeruum. ſed ſicut
per foꝛmam ꝓpꝛiam. et ideo ratio nō pro/
cedit. ¶ Ad tertiā reſpōdetur. negando cō
ſequētiam. Et ratō eſt. qꝛ idem eſt obiectū
charitatis et ſpei. ſed caritas impoꝛtat vni
onem ad illud bonum. ſpes autem diſtan/
tiam q̄ndam ab eo. et inde eſt ꝙ caritas nō
reſpicit illud bonum vt arduū ſicut ſpes.
quod enim iam vnitum eſt non habet ra/
tionem ardui. et ex h̄ apparet ꝙ charitas ſit
ꝑfectioꝛ ſpe.

Ad tertiam queſtiōz

ſic ꝓcedit̄. Et videtur ꝙ non habens veſtez
nuptialem. ſcilicet charitatem finaliter nō
proijcietur in tenebꝛas exterioꝛes. id ē. coꝛ/
poꝛales. vbi erit fletus et ſtridoꝛ dentium.
¶ Pꝛimo ſic. In inferno non ſunt tenebꝛe
coꝛpoꝛales. ergo. ⁊c. aſſumptum pꝛobatur
quia damnati potentiaz habebunt viſiuā
poſt coꝛpoꝛum reaſſumptionem. ſed fru/
ſtra in eis eſſet niſi aliquid viderent. ergo
cum nihil videatur niſi in lumine. videtur
ꝙ non ſint omnino in tenebꝛis. ¶ Secun
do ſic. Damnati vident penam ſuam hoc
enim eſt eis ad augmentū₃ pene. ſed nihil
videtur ſine lumine. ergo non ſunt ibi tene
bꝛe coꝛpoꝛales. ¶ Tertio ſic. Lux naturali
ter ſequitur ignem. vbi ergo erit aggrega/
tio ignis erit et luminis. ſed in inferno erit
ignis. ergo. ⁊c. ¶ Quarto arguitur ꝙ non
erit fletus coꝛpoꝛalis nec ſtridoꝛ dentium
ſic. Fletus coꝛpoꝛalis fit per quandaz reſo/
lutōnem lachꝛymaꝝ. ſed a coꝛpoꝛibꝰ dam/
natoꝛum non poteſt fieri perpetua reſolu
tio cum nihil in eis per cibum reſtauretur
Omne enim finitum conſumitur ſi aliq̓d
ab eo continue abſtrahatur. ergo in dam/
natis non erit coꝛpoꝛalis fletus. ¶ In op
poſitum eſt euangelium preſens. ¶ Re/
ſpondeo dicendum pꝛimo circa tenebꝛas
coꝛpoꝛales ſm̄ Iſidoꝛum. Ignis gehenne
habet lucem ad aliquid et ad aliquid non
habebit. Pꝛo quo notandū₃ iuxta ſanctū
Thomam. ꝙ diſpoſitio inferni erit talis vt
maxime miſerie damnatoꝛum competat.
vnde ſm̄ hoc ſunt ibi lux et tenebꝛe. pꝛout
maxime ſpectat ad miſeriam damnatoꝛū
Ipſa autem viſio ſm̄ ſe eſt delectabilis. vt
enim dicitur. ij. metaph̄. ſenſus oculoꝛum
eſt maxime diligibilis. eo ꝙ per ipſum plu
ra cognoſcimus. ſed per accidens contin
git viſionem eſſe afflictiuam. inquantum
videmus aliqua nobis nociua vel volun/
tati noſtre repuguantia. et ideo in inferno
locus ita debet eſſe diſpoſitus ad videndū
ſm̄ lucem et tenebꝛas ꝙ nihil ibi perſpicue
videatur. ſed ſolūmodo ſub quadam vm/
bꝛoſitate videantur illa que afflictionem
coꝛdi ingerere poſſūt Unde ſimpliciter lo/
quendo locus eſt tenebꝛoſus ſed tamen ex
diuina diſpoſitione eſt ibi aliquid luminiſ
quantum ſufficit ad videndū illa que ani
mam toꝛquere poſſunt. ad hoc ſatis facit
naturalis ſitus loci. q̄a in terre medio vbi
infernus ponitur non poteſt eſſe ignis ni/
ſi feculentus et turbidus ⁊ quaſi fumoſus
Unde circa hoc notat dominꝰ Bonauen
tura. ꝙ ignis eſt in triplici differentia. Eſt
eni₃ ignis purus. vt eſt ī pꝛopꝛia materia.
et ignis incoꝛpoꝛatus. vt eſt in materia ali
ena. vt in terrea vel in aerea. et eſt ignis nō
tantum incoꝛpoꝛatus ſed etiam permixtꝰ
vt ignis ſulphureus et fumoſus. Pꝛimuſ
eſt lux et pure lucet et abundanter. Secū
dus eſt ignis carbo et flamma. hic autem
lucet et tenebꝛa₃ expellit. Tertius eſt ignis
fumoſus. et talis eſt tenebꝛoſus. ⁊ iſte erit ī
inferno. Ex iſtis patet rn̄ſio ad tria obiecta
¶ Ad q̄rtam rn̄detur. ꝙ in fletu coꝛpoꝛali

duo inueniunt̃ q̃ꝝ vnū eſt lacbrimaꝝ reſo
lutio. et q̄ntū ad h̄ fletus corꝑalis in dāna
tis eſſe nō p̄t. qꝛ poſt diem iudicij quieſcen
te motu p̄mi mobilis non eſt aliq̄ genera
tio vel corruptio vel corporalis alteratio.
in lacrimaꝝ aūt reſolutōe oportet eē alic⁹
humoris generatōem q̄ ꝑ lacrimas diſtil-
lat. vnde q̄ntū ad h̄ corꝑalis fletus in dam
natis eē non p̄t. Aliud q̊d inuenitur in cor
porali fletu eſt quedā cōmotio et turbatio
capitis et oculoꝝ. et q̄ntum ad h̄ flet⁹ in dā
natis eē poterit poſt reſurrectōem corpoꝝ
damnatoꝝ q̄ nō ſolū ex exteriori affligent̃.
ſed etiā ab interiori ſm̄ q̊d corp⁹ mutat̃ ad
paſſionē aīe in bonū vel malū. ⁊ q̄ntū ad h̄
flet⁹ rn̄det delectatōi q̄ fuit in aīa ⁊ ī corꝑe.
et ita p̄ꝫ reſponſio ad obiectū.

¶ Dominica Viceſima

p̄ma ē euangeliū. Erat q̊dam regul⁹. Joh.
iiij. Circa q̊d p̄nt diſputari ſequētes q̄ſtōeſ
¶ Prima. Utrum regul⁹ iſte c⁹ filius in
firmabatur iuſte fuit rep̄henſus a chriſto
dicente. Niſi videritis ſigna et ꝓdigia non
creditis. ¶ Scd̄a. Utrum miraculū h̄ ſit
idem cū miraculo illo de q̊ ſcribit̃ Math.
viij. de centurionis ſeruo ſanato a chriſto.
¶ Tertia. Utrū hora ſeptima q̄ fili⁹ regu-
li ſanat⁹ eſt a febre aliq̊d ſignificet in ſp̄uali
curatōe aīe a febre peccati.

Ad primam que-

ſtionē. ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ n̄
iuſte ſiue cōuenienter fuit rep̄hen
ſus iſte regul⁹ a chriſto dicente ei. Niſi vi-
deritis ſigna et ꝓdigia nō creditis. ¶ Pri
mo ſic. Niſi enī chriſtū credidiſſet ſaluato
rem non petiuiſſet ab eo ꝑ filio ſuo ſaluati
onē. ergo videtur ꝙ credebat et ita incōue-
nienter reprehendebat̃ ꝙ non credebat.
Scd̄o ſic. Non veniebat rep̄hendendus
in eo ꝙ querebat ſigna. nam fides ꝑ ſigna
probat̃. ¶ Tertio. Iſte cū eſſet gentilis nō
veniebat rep̄hendendus ſi nō crederet. cuꝫ
nec ꝑ ſacram ſcp̄turā quā non viderat. nec
ꝑ ratōnem naturalem poterat ad fidē per
uenire. Unde ap̄ls dic̃. Signa data ſūt in
fidelib⁹. j. Coꝝ. xiiij. ¶ In oppoſituꝫ eſt euā
gelium. in q̊ rep̄hendit eū dicēs. Niſi vide
ritis. ꝛc. ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ iuſte eſt rep̄
henſus iſte regul⁹ a chriſto. Pro q̄ ꝯcluſi-
one notificanda eſt notandū iuxta ſanctū
Thomā ſuꝑ Johem. ꝙ aliter trahunt̃ ad fi
dem chriſti infideles. et aliter fideles. nam
infideles non poſſunt trahi nec duci auto-
ritate ſacre ſcp̄ture. q̄a ei non credūt. Nec
ꝑ ratōem naturalem. qꝛ fides eſt ſupra ra
tionem. et ideo inducendi ſunt ꝑ miracl̄a
j. Coꝝ. xiiij. Signa data ſunt infidelibus
non fidelib⁹. Fideles aūt ducendi ſūt et di
rigendi autoritate ſacre ſcp̄ture cui acqui-
eſcere tenent̃. In h̄ ergo iſte regulus redar
guitur. quia cum eſſet nutrit⁹ inter iudeos
et inſtruct⁹ de lege. non ꝑ ſcp̄ture autorita
tem ſed ꝑ ſigna credere volebat. et ideo do-
minus rep̄hendit eum dicens. Niſi ſigna
et prodigia. id eſt. miracula que dicunt̃ ali
quando ſigna inq̄tuꝫ ſunt demonſtratiua
diuine virtutiſ. Prodigia v̊o qꝛ certiſſime
indicēt. vt ſic dicat̃ ꝓdigiū q̄ſi procul oſten
dens aliquem effectum futurum. ¶ Ad
rationes in oppoſitum. ¶ Ad primam re-
ſpondetur. ꝙ regulus iſte adhuc non cre-
debat perfecte. Erat enim in eo duplex de-
fectus fidei. Primus. quia licet crederet
chriſtum eſſe bonum hominē. non tamen
credebat eum habere diuinam naturam.
alias credidiſſet etiam abſentem poſſe cu-
rare. cū de⁹ vbiqꝫ ſit p̄ns. Hiere. xxiij. Celuꝫ
et terram ego impleo. Et ſic nō rogaſſet eū
vt deſcenderet in domū ſuā. ſed q̊d manda
ret tantū. Secundus defect⁹ fuit. quia ſm̄
Chryſoſtomum. Dubitabat vtrum Chri-
ſtus ſanare poſſet filium ſuum. nam ſi pro
certo hoc credidiſſet non expectaſſet aduē-
tum chriſti ad terram ſuam. quia ipſe po-
tius iuiſſet in iudeam. ſed modo quaſi de-
ſperatus de ſalute filij nolens negligere q̄c
q̄ꝫ q̊d circa hoc facere poſſet. adijt ad eum
more parentum qui deſperantes de ſalute
filiorum etiam imperitos medicos con-
ſulunt. ¶ Ad alia duo patet reſponſio ex
dictis.

Ad ſecūdā queſtiōez

ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ idē ſit miraculū h̄. ⁊ qđ deſcribit̄ Mat. viij. de Centurione. Primo autoritate Chryſoſtomi. Scđo autoritate Theophili. ¶ In oppoſitū ſunt alij doctores. ¶ Rn̄deo iuxta ſanctū Thomā ⁊ Nicolau de lyra ſup̲ Joh̄ez. q̇ ambo ex quattuor oſtendūt. ꝙ non ſit idē h̄ miraculū cū illo. Primo ex pſona infirmi. qꝛ h̄ dr̄ filiꝰ. ibi āt dr̄ ſeruꝰ. Scđo ex infirmitate. qꝛ h̄ dr̄ febris. ibi āt dr̄ paralyſis. vn̄ ibi dicit̄ Seruus meus iacet in domo paraliticus. Tertio ex modo rogādi. qꝛ iſte rogabat vt veniret p̄ſentialit̄. credēs qꝛ n̄ poſſꝫ curare alit̄. ꝓpter qđ fuit rep̄hēſus a xp̄o. Ille autē centurio p̄ſentiā chriſti repellebat. reputās ſe indignū tanto hoſpite. dicens. Non ſuꝫ dignꝰ. ⁊c. credebat xp̄m et abſenteꝫ poſſe ſanare infirmū ſolo imperio. ꝓpt̄ qđ dicebat Dic tantū v̄bo et ſanabit̄ puer meꝰ. ꝓpter qđ fuit a deo cōmēdatꝰ dicēte Nō iueni tā tā fidē in iſrl̄. Et ſic ptꝫ ex mō rogādi. qꝛ iſte regulꝰ fuit aliꝰ ab illo centurione. Quarto ptꝫ ex loco. qꝛ ip̄e erat in capharnaū qn̄ rogatꝰ fuit a cēturiōe. Hic dr̄ ꝙ erat in chana galilee qn̄ fuit rogatꝰ a regulo. Et ſic iſte regulꝰ n̄ ē idē qđ cēturio. ſꝫ fuit q̇daꝫ de familia herodis tetrarche. ſiue nuncius ſiue officialis imperatoris. ⁊c.

Ad tertiam queſtiōz

ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ iuxta Albertū. ꝙ ſignificāt ille ſeptē hore q̇bꝰ reſurgit aīa a pctō et ſanat̄ de febre peccati p̲ penitentiā ¶ Prima q̇deꝫ hora in cōpūctōe cordis. q̄ q̇ttuor hꝫ momēta. qꝛ vnū ē motꝰ liberi arbitrij ī deū. Alterū eſt motꝰ liberi arbitrij ī peccatū deteſtādo illud. Tertiū ē dolor de cōmiſſo. Et q̄rtū ē ſpes venie de miſcdia dī. Pſalmiſta. Cōmouiſti terrā ⁊c. Cōmouiſti dicit ꝓpt̄ motū in deū. Cōturbaſti ꝓpt̄ motum deteſtatōis ī peccatū. Sana ꝯtritōnes eꝰ dicit ꝓpt̄ motū doloris de cōmiſſo. Quia commota eſt. dicit propter motum ſpei in miſericordiam remittentiſ. Hec ergo quattuor momenta faciunt vnam horam. Confeſſio autem habet horas tres. quia confeſſio debet eſſe pura. ſimplex. ⁊ integra. Puritas hꝫ q̇ttuor momenta. Primum ſcꝫ vt fortiter dicat. Scđum. vt ſicut fecit dicat. Tertiū. vt excuſatōem nō querat. Quartū vt cū verecūdia quaꝫ turpitudo pcti̇ exigit cōfiteat̄. De p̄mo hoꝝ dr̄ Yſa. xliij. Dic tu iniq̇tates tuas vt iuſtificeris. De ſecundo Joſue. vij. Da glām deo et ꝯfitere peccatū tuū ⁊ indica mihi q̇đ feceris. Non eī ꝯfitet̄ niſi dicat ſicut fecit. De tertio in p̄s. Nō declines cor meū ad excuſandas excuſati. ⁊c. De quarto Hiere. vj. Cōfuſi ſūt qꝛ fecerūt. Simplex aūt ꝯfeſſio hꝫ q̇ttuor momenta. Primū eſt. ꝙ ſit ſine plica hypocriſis. Plicam hꝫ hypocriſis q̇ p̲ cōfeſſionē intēdit iuſtificare ſeipum Lu. xvj. Quid iuſtificatis vos corā hoībꝰ. deꝰ āt. ⁊c. Vn̄ ibidē cōparant̄ dealbatis ſepulcris. Et de iſtis dic̄ pſalmiſta. Sepulcrū patens eſt guttur eoꝝ. q̇ ſic ꝯfitentur. Scđm momentum eſt qn̄ cōfeſſio eſt ſine plica vanitatis. Vanitati āt permixta eſt cōfeſſio qn̄ id quod ad vanitateꝫ ſecl̄i facit lete ꝯfitet̄. quod aūt ſ̄m ſeculū cōfuſionem pretendit dimiſſo vultu vix dicit Prouer. ij. Letantur cum male fecerint. et exultant in rebus peſſimis. Tertium eſt. ꝙ confeſſio ſit ſine plica permixtionis. Plica autem p̲mixtionis eſt qn̄ intermiſcet plurima q̄ nō ſūt peccata. vt ex illo n̄ in toto iniuſtꝰ appareat. Et in ſignū hꝰ dr̄ de ſanctis. ꝙ veſtimēta debēt eē candida p̲ totū. ⁊ maculis nō aſperſa. Et Cant. iiij. dr̄. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula nō eſt ī te. fauꝰ diſtillans labia tua mel ⁊ lac. ⁊c. Quartuꝫ momentū ꝯfeſſiōis eſt. ꝙ ſit ſine plica doloſitatis. dolo autem p̲mixta eſt confeſſio qn̄ non habet emendandi ꝓpoſitū. In h̄ enim viget peccandi voluntas adhuc. et non habet emendandi propoſitum mala. Malachie. j. Maledictus doloſus qui habet in grege ſuo maſculū et votū faciens imolat debile dn̄o. In hoc enī debile eſt ſacrificiuꝫ quod ſic offertur. Sic ergo hec hora quattuor habet momenta. Integra autē erit cōfeſſio. ſic hec hora quattuor habꝫ momēta. Primū ē. vt totum ſine diminutōe dicat̄.

Scđm ē.vt vni in totū dicat̄. Tertiū eſt. vt vna vice q̄ntum recordat̄ dicat̄. Quarto. vt dimidia venia nō ſperet̄. De p̄mo in pſ. Confitebor tibi in toto corde meo. h̄ eſt. ex toto corde totū dicēdo q̊d eſt in corde. De ſcđo. vt vni totū dicat̄. ſicut vni medico totus dolor aperit̄. Hoc eſt ſignificatū Lu. x. vbi ſamaritan⁹ oīa vulnera ſemiuiui ligauit infundens oleū et vinū. De tertio q̄ ſimul vna vice dicat̄ Yſa. xxxviij. Recogitabo tibi omēs annos meos in amaritudīe anīe mee. De quarto. q̄ nō dimidia venia ſperet̄. pſ. Qui ꝓpiciat̄ oīb⁹ iniq̄tatib⁹ tuiſ q̄ ſanat oēs infir. tu. Iſti ergo ſūt quattuor hore. Tres reſidue ſūt in ſatiſfactōe. ſcilʒ ieiuniū qđ ſanat peſtes corpis. et orō que ſanat peſtes mentis. et elemoſyna cordis vł operis vtriuſqʒ. q̄ ſanat peſtes facultatis. Ieiuniū aūt hʒ quattuor momenta. Primū ē. vt leto vultu exhibeat̄ Math. vj. Tu āt cū ieiunas ⁊c. Scđʒ. q̄ vſqʒ ad petulātie corpalis mortificatiōem ꝑducat̄. Iohel. ij. In ieiunio et fletu et plāctu. et ſcindite corda veſtra. ⁊c. Tertiū eſt. vt ſobrietas ſenſuū et aīe ſeruetur et rōnabile ſit ne natura deſtruat̄. Roꝝ. xij. Rationabile obſequium veſtrū. Quartū aūt momentū hmōi hore eſt. vt dum ieiunat corp⁹. mens cibo dī paſcatur. Deuto. viij. et Mat. iiij. Non in ſolo pane viuit hō. ſed. ⁊c. Oratio autē ē ſcđa hora q̄ ſicut dicit aug⁹. eſt pi⁹ affect⁹ mētis in deū direct⁹. Habʒ aūt h̄ hora quattuor momenta. Primū ē. vt in ſecreto cordis fiat. Scđum ē. vt deuote fiat. Tertiū ē. vt ad ſalutem fiat. Quartum eſt. vt pſeueranter fiat. De p̄mo Math. vj. Tu aūt cū oraueris intra cubiculū tuū. ⁊c. tūc inuocabis ⁊ dominus exaudiet. De ſcđo ſcilʒ q̄ deuote fiat. pſ. Dirigat̄ orō ſic. ⁊c. q̄a oratio debet eſſe ignita feruore deuotōnis et condita odoramentis virtutū. De tertio ſcʒ q̄ fiat de ptinentib⁹ ad ſalutem Matt. vj. Primum querite regnū dei et iuſticiā ei⁹. De quarto ſcilʒ đ pſeuerantia. Luce. xviij. Quoniā oportet ſemp orare et non deficere. Luce. xj. Propter improbitatem e⁹. ⁊c. Elemoſina eſt tertia hora. et ſumit̄ h̄ tā p ſpūali q̄ʒ pro corpali. et ſic oīs poteſt ad elemoſynā ſufficere. Hec hʒ quattuor momenta. ſcilʒ compaſſionē in corde. dulcedinem in ore. largitatē in manu. ⁊ vtilitatē in dato. De p̄mo ſcilicet compaſſione Yſa. lviij. Cum effuderis eſurienti aīam tuā. ⁊c. Lu. vj. Eſtote miſericordes ſic. ⁊c. De ſcđo ſcilʒ de dulcedine oriſ. Ecc̄. iiij. Declina pauperi ſine triſticia aurem tuā. ⁊c. De tertio ſcʒ. largitate manus Tobie. iiij. Si multū tibi fuerit. ⁊c. De quarto ſcʒ vtilitate dati. Luce. xj. Quis veſtrum patrem petit panem nunquid lapidem dabit illi. ⁊c. Hec igit̄ ſunt ſeptem hore quaꝝ quelibet hʒ quattuor momenta. ex q̄bus cōpletur. Quāuis enī ſꝫm cōpoſitiſtas hora ex plurib⁹ momentis componatur. tamen ſꝫm naturam non cōponitur niſi ex quattuor. in q̊ꝝ p̄mo e⁹ virt⁹ orit̄. in ſcđo pficiendo ꝓgredit̄. in tertio ſtat in augmēto in quarto pfectā diffūdit opatōem ſue virtutis. Hoc eī mō res create in ens pficiunt et ideo hāc ex quattuor fecim⁹ compoſitionem. Hec Albertus.

Domīca Viceſima

ſecunda. eſt euangeliū. Simile ē regnū celoꝝ. ⁊c. Matt. xviij. Circa q̊d p̄ñt h̄ diſputari. ¶ Primo. Vtrum ſeru⁹ ille cui dimiſſa ſūt a dn̄o decē milia talentoꝝ. peccauit petendo a cōſeruo ſuo centū denarios. ¶ Scđo. Vtrū p ingratitudinē redierūt peccata p̄us dimiſſa. ¶ Tertio. Vtrum p̄ contritio in aliquo eſſe vt omne debitum a do ſibi dimittatur.

AD primam queſtionem. ſic p̄cedit̄. Et videtur q̄ ſeruus ille peccauerit petendo a conſeruo ſuo debitum. ¶ Primo ſic. ex preſenti euangelio. vbi ait domin⁹. Serue nequā. omne debitum dimiſi tibi quoniā me rogaſti. nonne oportebat ⁊ te miſereri conſerui tui ſicut ego tui miſertus ſum. ¶ Scđo ſic. Dicit̄ j. Coꝝ. xiij. Caritas non querit que ſua ſunt. gloſa. Caritas non repetit ablata. ergo null⁹ habens caritatē pt repetē debita. ¶ Tertio. Magis diligēd⁹

eſt prim⁹ q̃z aliq̊d tempale. ergo nullus tenetur repetere ſua ſi ſciat ſcandalizare proximū. ¶ In oppoſitū ē illud. j. Cor. vj. Omnia mihi licēt. ſz nō oīa expediūt Et exponitur de repetitōne ſuoꝝ. ergo licitū ē cuilibz ſua repetere. et ꝑ ꝯſequēs ſeru⁹ in petendo ſuū debitū non peccauit. ¶ Rñdeo dicenduz. ꝙ ſeruus ille nō peccauit ī petēdo a cōſeruo ſuo centū denarios. ſed peccauit vtēdo tanta crudelitate et impietate. erga illū exigendo ab illo debituz. q2 vt dr̃ Tenebat illū et q̈i ſuffocabat et reſpirare nō ſinebat. qui tñ debitum nō negabat. ſed dilationez petebat ad reddendū. peccauit ergo in hoc attenta maxie miſcdia q̃ dñs vſus fuerat erga eum. ¶ Ad rōnes in oppoſitū. ¶ Ad pmam patet ex dictis reſponſio. q2 debuit cōmiſereri ꝯſerui ſui. ⁊ ſi nō in remittendo totū debitū tñ in expectādo eum quouſq̃z eſſet potens ad reſtituendū. ¶ Ad ſecūdā reſpondetur iuxta alexandꝛū de halis ī tertio. ꝙ eſt repetere ex cupiditate. et eſt repetere zelo iuſticie. ⁊ eſt repetere timoꝛe caſ⁹. Primo modo non eſt repetere ex caritate. Caritas eni non repetit ablata. cauſa ſcz cupiditatis. non enī eſt amatrix pecunie ꝓpter ſe. ſicut ibi dicit gloſa. q2 ip̄a amat bonū incōmutabile ⁊ omīa cōmutabilia refert ad illud. Repetere zelo iuſticie ꝑfectis et licet. Repetere vero timoꝛe caſus ne ſcil; ꝓpter pauꝑtatem et indigentiā ruant in peccatū ꝯuenit infirmis ne ſcilz egeſtate cōpulſi furentur ⁊ ꝑiurent nomen dñi ſui. vt dicitur Prouer. xxx. ¶ Ad tertiam reſpondetur negando ꝯſequentiam. Et ratio eſt. opoꝛtet eni tenere quod certū eſt. Certum ē aūt ꝙ raptoꝛ eſt q̊ abſtulit. vel debitoꝛ q̊ reddere obligat̃. incertū et ſi ſcandalizabit̃. et p̄terea ſi ſcirē ꝙ ſcandalizabit̃. ſi repetendo p̄ponderat ſcandalū ꝓpꝛiuz ſcandalo proximi. plus teneoꝛ vitare ſcandalum ꝓpꝛium q̃z alterius.

Ad ſecūdā queſtiōez

ſic procedītur. Et videtur ꝙ ꝑ ingratitudinē pctā dimiſſa redeāt ¶ Primo ſic. ex preſenti euangelio. vbi dñs ait. Serue nequā omne debitū dimiſi tibi. ⁊c. et poſt tradidit eū toꝛtoꝛib⁹ q̊uſq̃z redderet vniuerſum debitum. ⁊c. ergo dñs debitum q̊d dimiſerat iteruz exigit. ¶ Secundo ſic. Dicit Rabanus in glo. ſuꝑ euangeliū Nequā ſeruum tradidit dñs toꝛtoꝛib⁹ q̊uſq̃z redderet vniuerſum debitū. q2 nō ſoluz hō pctā q̄ poſt baptiſmum egit reputabunt̃ ei ad penā. ſz oꝛiginalia que ei dimiſſa ſūt in baptiſmo. ¶ Tertio ſic. Ezech. xviij. dr̃ ſic. Si auerterit ſe iuſtus a iuſticia ſua. oēſ iuſticie quaſ fecerat non recoꝛdabuntur. ergo in eo ſtatu eſt ac ſi nullam iuſticiā feciſſet. ſed ſi ñ feciſſet iuſticiam penitentie non eſſent ei peccata dimiſſa. ergo dimiſſio illa anullatur. ergo peccata dimiſſa redeunt. ¶ Quarto ſic. Si ponat̃ ꝙ aliq̊s ante cōpletā ſatiſfactionē de peccatis p̄teritis cadat in culpaz conſtat ꝙ ſatiſfacere non poteſt extra gratiam. ponat̃ ergo ꝙ decedat. iſte reatuz ſecum poꝛtat q̊ nō p̄t ſolui ꝑ penā ſatiſfactoriam. ergo punit̃ pena etna ¶ In oppoſitū arguit̃ ex illo Naū. j. alias Job. xxxiij. Nō iudicabit ds̃ bis ī idip̄m. ñ ergo bis punit ſi ergo aliq̊s ꝑ pctō ꝯmiſſo penituit ⁊ ſe puniuit. videt̃ ꝙ āpli⁹ ꝑ illo ñ puniat̃ q̈ntūcū q̃z peccet alias. ¶ Scdo ſic. Null⁹ īcurrit peccati maculā vel reatū niſi ex cōmiſſiōe ip̄i⁹ peccati. ſz penitēs añq̃z faceret foꝛnicatōem non habebat maculā vel reatum homicidij q̊d ſibi iaz dimiſſū erat nec poſtea foꝛnicādo homicidiū cōmiſit. ergo ñ redit homicidiū q̈ntū ad culpā. nec q̈ntū ad reatū. ¶ Rñdeo dicendum. ꝙ neceſſe ē ꝙ aliq̊ mō pctā redeāt. quia autoꝛitates h̄ exp̄ſſe dicūt. Sed de mō q̊. varie aliqui doctoꝛes ſunt locuti. Quidā eni dixerunt ꝙ pctā dimiſſa ſingulariter q̈ntum ad maculā et reatum ſm̄ q̊d cauſant̃ ex actib⁹ peccatoꝛum prius dimiſſoꝝ redeant ꝑ peccatū moꝛtale ſequens. Sed iſta opinio vt arguit Albertus magnus et ſanctus Thomas non p̄t eſſe vera. quia opus dei ꝑ opus hominis irritari non poteſt. remiſſio aūt prioꝛum peccatoꝝ ē opus diuīe miſcdie. vnde non poteſt irritari ꝑ ſequens peccatū hoīs. ſm̄ illud Roma. iij. Nū q̊d incredulitas illoꝝ

fidem dei euacuauit. Et ideo alij ponētes
peccata redire dixerunt q deꝰ nō remittit
peccata penitenti poſtmodum peccatori
ſm pſcientiam. ſed ſolū ſm pñtem iuſticiā
pſcit enī eum pro his peccatis eternalit̃ pu
niendū. et tñ p grām facit eum pſentialiter
iuſtum. Sed etiam iſtoꝝ opinio ſtare nō
poteſt. quia ſi cauſa abſolute ponatur. effe
ctus ponitur abſolute. ſi ergo abſolute nō
fieret peccatoꝝ remiſſio ſed cum quadam
conditione in futurum dependente p gra
tiam et gratie ſacramenta. non eſſet ſuffici
ens cauſa remiſſionis peccatoꝝ. quod eſt
erroneum. vtpote derogans gratie dei. Et
ideo ponitur iſta concluſio. q nullo mo-
do poteſt eſſe q macula et reatus pcedenti
um peccatoꝝ redeant ſm qḋ ex talibꝰ acti-
bus cauſabantur. ſed conuenit q ſequens
actus peccati virtualiter continet reatum
prioris peccati. inq̃ntum ſcꝫ aliquis ſecun
do peccans ex hoc ipſo videtur grauius
peccare qꝫ prius peccauerat. Sic ergo eſt
concluſio ſcđa. q p peccatum ſequens pe-
nitentiam redit quodāmodo reatꝰ pecca-
toꝝ pus dimiſſoꝝ. non inq̃ntum cauſabat̃
ex illis peccatis pus dimiſſis. ſed inq̃ntuꝫ
cauſat̃ ex peccato vltimo ppetrato. quod
aggrauatur ex peccatis poribus. ⁊ hoc nō
eſt peccata dimiſſa redire ſimpliciter. ſed
ſm quid. inq̃ntum ſcꝫ virtualiter in pecca
to ſequenti cōtinetur. Unde in quarto cō-
formiter ad tertiā partē ſanctꝰ Thomas
dicit ſic. q aliqḋ poteſt redire dupliciter. vl'
in ſe. et ſic peccata dimiſſa nullo modo re-
deunt q̃ntum ad culpam. nec p ꝯſequens
quātum ad reatum. vel in ſuo effectu. et h
mō pctā dimiſſa redeūt inq̃ꝫtū ex peccatis
dimiſſis aliqḋ in ſeq̃ntibus relinquit̃. ex h
enim q homo deum offendit poſt dimiſſi
onem pcedentium peccatoꝝ q̃ndam dfor-
mitatem ingratitudinis actus ſequentis
peccati acquirit. et ideo dr̃ cōmuniter q re
deunt q̃ntum ad ingratitudinem. Tertia
concluſio Per ingratitudinem peccati ſe
quentis non conſurgit tantus reatus q̃n-
tus fuerat peccatoꝝ dimiſſoꝝ. Patet con
cluſio. quia Deutero. xxv. dr̃. q pro mēſu-
ra peccati erit et plagarū modus. Ex quo
patet q ex paruo peccato non ꝯſurgit ma-
gnus reatus. ſed quādoqꝫ mortale pecca-
tum eſt multo minꝰ quolibꝫ peccatorum
pus dimiſſoꝝ. non ergo ex peccato ſequen
ti redit tantꝰ reatus q̃ntus fuit peccatorū
pus dimiſſoꝝ. ſed bene proportionabiliter
quanto peccata dimiſſa fuerint plura et
maiora. tanto redit maior reatus p quale
cunqꝫ ſequens peccatum mortale. ¶ Ad
ratōnes in oppoſitum. ¶ Ad pmā reſpon
detur. q peccata redeant modo iam dicto
et non aliter. ¶ Ad ſcđaꝫ rñdet̃. q peccatū
originale redit modo predicto. ſicut mor-
tale inq̃ntum contemnitur dei beneficiuꝫ
¶ Ad tertiā rñdetur. negando conſequē
tiam. et ad autoritatem dicendum. q verū
eſt q iuſticie iuſti non rememorabuntur
q̃ntum ad effectum qui ex eis expectabat̃
in futuro. quia per eas ad vitam eternam
non peruenirent. ſed rememorabuntur q̃n-
tum ad hunc effectum qui eſt peccata pre
terita abolere quam in pñti faciebant.
Ad quartā rñdetur. q pena cuius eſt ali
quis debitor poſt culpam remiſſam in in-
ferno punietur temporaliter. nec propter
hoc ſequitur q in inferno ſit redemptō. q2
pena que ſoluitur non redimitur. nec eſt
inconueniens q quātum ad aliquid acci
dētale pena inferni minuatur vſqꝫ ad dieꝫ
iudicij ſicut etiam auget̃.

Ad tertiam queſtiōꝫ

ſic pceditur. Et videtur q non poſſit tāta
contritō in aliquo eſſe q omne debitū ſibi
a deo dimittatur. id eſt. q poſſit tollere to-
tum reatum pene. ¶ Primo ſic. Satiſfa
ctio et confeſſio ordinantur ad liberatiōeꝫ
de reatu pene. ſed nullus ita perfecte cōte-
ritur quin oporteat eum confiteri ⁊ ſatiſfa
cere. ergo cōtritio nūq̃ꝫ eſt tanta q deleat
reatum totum. ¶ Scđo ſic. In penitētia
debet eſſe quedaꝫ recompenſatio pene ad
culpam. ſed aliqua culpa per membra cor
poris exercetur. ergo cum oporteat ad de
bitum pene recompenſatiōem. vt per que
quis peccat per hec torqueatur. videtur q

nūq̄ȝ poſſit pena talis peccati p ꝯtritiōem
exolui. ¶ Tertio. Dolor ꝯtritōis ē finitus
ſed p aliq̄ pctō ſcȝ mortali debet̄ pena īfini
ta. ergo nunq̄ȝ p̄t eē tanta ꝯtritio ꝙ totā pe
nam deleat ¶ In oppoſituȝ eſt euāgelium
vbi ait dn̄s. Omne debitū dimiſi tibi. ꝛc.
Scd̄o. Deus pl⁹ acceptat cordis affectuȝ
q̄ȝ exteriorē actū. ſed p exteriores act⁹ abſol
uitur hō a culpa et a pena. ergo ſimiliter p
cordis affectū q̄ ē ꝯtritio. ¶ Reſpōdeo di
cendū ſub iſta ꝯcluſiōe. ꝙ tanta p̄t eē ꝯtritō
alic⁹ penitentis ꝙ oēȝ culpe reatum tollat.
ſiue ꝙ oē debitū a deo ſibi dimittatur. ſcilȝ
pene et culpe. Patet ꝯcluſio exemplariter
in latrone. cui dictū ē. Hodie mecū eris in
paradiſo. pꝑter vnicū penitētie actū. No
ta iuxta ſanctū Thomā ꝙ intenſio ꝯtritio-
nis p̄t attendi dupliciē. Vno mō ex parte
charitatis q̄ diſplicentiā cauſat. et ſic cōtin
git tantū intendi charitatē in actu ꝙ cōtri-
tio inde merebitur. nō ſolum culpe remo-
tionē. ſed etiā abſolutōem ab omni pena.
Alio mō p̄t attēdi ex pte doloris ſenſibilis
quem voluntas in ꝯtritōe excitat. ꝛ q̄a illa
pena q̄dam ē q̄ in tantuȝ p̄t intendi ꝙ ſuffi-
ciat ad deletōem pene et culpe. ¶ Ad ratō
nes ī oppoſitū. ¶ Ad primā r̄ndetur. negā
do ꝯſequentiā. Et rō ē. Tum p̄mo. q̄r aliq̄s
non p̄t eē cert⁹ ꝙ ꝯtritio ſua ſit ſufficiēs ad
deletōem culpe ꝛ pene. et iō tenet̄ cōfiteri ꝛ
ſatiſfacere. Tum ſcd̄o. q̄r ꝯtritio vera non
fuit niſi ꝓpoſitū ꝯfitendi habuit annexum
q̄d dȝ ad effectū deduci. ꝛ ꝑpt̄ p̄ceptū eccīe
de ꝯfeſſione facienda datū. ¶ Ad ſecūdaȝ
r̄ndetur. negādo ꝯſeq̄ntiam. Et ratō eſt. q̄r
ſicut gaudiū interi⁹ redundat et̄ ad exterio
res corpis ptes. ita et dolor interior ad exte
riora mēbra deriuat̄. vn̄ dr̄ Prouer. xvij.
Spūs triſtis exiccat oſſa. ¶ Ad tertiā r̄n-
detur. ꝙ licet dolor ꝯtritōis ſit finit⁹ q̄ntuȝ
ad intenſionē ſicut pena mortali pctō debi
ta eſt hȝ t̄n infinitā virtutē ex charitate q̄ in
format̄. et ſm̄ h̄ poteſt valere ad deletōem
culpe et pene.

¶ Dominica Viceſima

tertia eſt euangeliū. Abeuntes phariſei. ꝛc.
Mat. xxij. Circa q̄d p̄nt ſeq̄ntes q̄ōnes di-
ſputari. Pr̄ia. Vtrȝ ceſari ſiue p̄ncipi ſecu
lari ſit cenſ⁹ dand⁹. ¶ Scd̄a. Vtrum om
nes teneamur ad ſacrificia deo offerenda.
¶ Tertia. Vtrum chriſt⁹ ꝯuenienter rep̄-
henderit phariſeos interrogantes euȝ. Si
licet cenſum dari ceſari dicens eis. Cur me
temptatis ꝛc.

Ad primam que-
ſtionē. ſic pceditur. Et videt̄ ꝙ ceſa
ri ſiue p̄ncipi ſeculari nō ſit cēſus
dandus. ¶ Primo ſic. Dare cenſū ptinet
ad q̄ndam ſeruitutē. ſed p aduentū xp̄i libe
ri facti ſum⁹ ab oī ſeruitute. ſm̄ illō Jo. viij
Si fili⁹ vos liberauerit vere liberi eritis. er
go nulli eſt cenſus dand⁹. ¶ Scd̄o ſic. Iſti
p̄ncipes nō vident̄ eē a deo. ſm̄ illud Oſee
viij. Ipſi regnauerūt et non ex me. p̄ncipes
extiterūt. ꝛc. ergo videtur ꝙ non ē alicui eo-
rū cenſus dand⁹. ¶ Tertio ſic. Non eſt fa
ciendū aliq̄d ꝯtra inſtitutōem diuinā. ſȝ h̄
hȝ inſtitutio diuīa vt hō ſuo arbitrio rega
tur. ſm̄ illō Ecc̄. xv. Deus ab initio ꝯſtituit
hoīem et reliq̄t eū in manu ꝯſilij ſui. ergo n̄
tenetur homo ſe ſubijcere alteri tanq̄ȝ dn̄o
aut p̄ncipi. et p ꝯſequens nec cenſū tribue-
re. ¶ In oppoſitum eſt euangelium. ¶ Re
ſpondeo dicendū. vt ſanct⁹ Thomas tan-
git ſup ep̄l'am pauli. Quidam fideles in p̄
mitiua eccīa dicebāt terrenis poteſtatib⁹
ſe ſubijci nō debere. ꝓpter libertatē quā cō
ſecuti erant a chriſto. ſm̄ illud Joh̄. viij. Si
fili⁹ vos liberauerit. ꝛc. ſed iſti non bene di-
cebant. q̄r libertas q̄ p chriſtū conceſſa ē. eſt
libertas ſpūs qua liberamur a pctō et mor
te. Caro āt adhuc remanet ſeruituti obno
xia. ſed etiaȝ liberabitur in libertateȝ glorie
filioꝝ. et ideo tunc nulli ſubiectioni homo
p xp̄m liberat⁹ erit obnoxi⁹. nec ſpūali ſcilȝ
nec carnali. Vnde dr̄. j. Coꝝ. xv. Cum tradi
derit xp̄s regnū dō et patri et euacuauerit
omēm p̄ncipatū ꝛ ptātem. Interim autem
dum corruptibilem carnē gerim⁹. oportet
nos dn̄is carnalib⁹ ſubijci. Et ita p aduen
tum chriſti fideles a tributis ſoluendis ſic̄
nec ab alijs corpis penalitatib⁹ n̄ ſūt abſo-

luti.qꝛ nec ipſe xp̄s ſeip̄m ab oib⁹ hmōi pe-
nalitatib⁹ abſoluere voluit. Vn̄ dicit Am-
broſi⁹. Et habet̄.xi.q.j. Si eni filī⁹ dei cenſū
ſoluit.q̊s tu tant⁹ es q̄ nō putas eē̄ ſoluen-
dū. Ponit̄ ergo ꝯcl'o reſpōſalis.ꝙ ceſari ſi-
ue p̄ncipi terreno cenſ⁹ ē ſoluend⁹. Conclu-
ſio patꝫ ex euāgelio p̄nti. Sc'do patꝫ ex illo
apl'i ad Roma.xiij. Omis anīa.i.hō.pote-
ſtatib⁹ ſublimiorib⁹ ſubdita ſit Et ratōem
aſſignās ait. Omis poteſtas a deo ē. Et in-
fra. Ideoqꝫ ei ꝛ tributa p̄ſtatis. Et aſſignāſ
ratōem dicit. Miſtri ei dei ſūt in h.i.pro h
ip̄o.ſcꝫ tributo recipiendo. ſuiētes.ſcꝫ deo
ꝛ ꝑpl'o.q̄i diceret. Vnuſq̄ſqꝫ dꝫ de ſuo mini-
ſterio viuere.ſm illud.j. Coꝝ.ix. Quis pa-
ſcat gregē ꝛ de lacte e⁹ nō edit. Et iō cū p̄nci-
pes nr̄i ſuo regimīe dei miſtri ſūt.a ꝑpl'o de-
bent tributa ſuſcipe q̄i ſtipendia ſui miſte-
rij. H āt tributa ſuſcipiūt ad ſui ſuſtētatōeꝫ
Laborāt āt p̄ncipes ad oim pacē. Vn̄ dꝛ.j.
Thi.ij. Obſecro p̄mū oim fieri obſecratio-
nes ꝓ regib⁹ et oib⁹ q̄ in ſublimitate ſūt cō-
ſtituti.vt quietā ꝛ traquillā vitā agamus.
Ab h tū̄ debito liberi ſūt clerici ex p̄uilegio
p̄ncipū.q̊d q̄deꝫ eq̄tatē hꝫ naturalē. Vn̄ et
apō gētiles liberi erāt a tributis illi q̄ vaca-
bāt reb⁹ diuiſ. Legit̄ ei Gen̄.xlvij.ꝙ ioſeph
ſubiecit pharaoni totā terrā egypti preter
terrā ſacerdotū.q̄ a rege tradita erat eis q̄-
bus ꝛ ſtatuta cibaria ex horreis publicis p̄-
bebant̄. Et h q̄dem oīno equū eſt.q̊a ſicut
reges ſollicitudinē habēt de bono publico
in tꝑalib⁹.ita miſtri dei in ſp̄ūalib⁹. et ſic ꝑ
h ꝙ deo in ſp̄ūalib⁹ miſtrāt recōpēſāt regi
ꝙ ꝓ pace eoꝝ laborat. Cōcludit ergo apl's.
Reddite ergo oib⁹ debita.cui tributum tri-
butū.cui vectigal vectigal. Ex q̊ ptꝫ ꝙ ex ne-
ceſſitate iuſticie tenēt̄ ſubditi ſua iura p̄nci-
pib⁹ exhibere. Et iō i euāgelio nr̄ō dꝛ. Red-
dite q̄ ſūt ceſaris ceſari ¶ Ad rōes in oppo-
ſitū. ¶ Ad p̄maꝫ patꝫ reſpōſio ex dictis. Li-
berauit ei xp̄us ꝓ nūc fideles a ſuitute dia-
boli.et nō a ſuitute h⁹ mūdi.vt dictum eſt
¶ Ad ſc'dam r̄n̄det̄.negando ꝯſequētiaꝫ.
Et ratio eſt.qꝛ non tantū obediendū ē bo-
nis ꝛ modeſtis.ſꝫ etiaꝫ diſcolis.j. Petri.ij.
Pro q̊ notandū ꝙ regia poteſtas vl' cuiuſ-
cūqꝫ alteri⁹ dignitatis p̄t ꝯſiderari q̄ntuꝫ
ad tria. Vno q̄dem mō q̄ntum ad ipſam
ꝑtātem.ꝛ ſic eſt a dō ꝑ quem reges regnāt.
quicq̊d ei ꝯuenienter dꝛ de deo ꝛ creaturiſ
a deo in creaturaſ deriuat̄.ſicut ptꝫ d' ſapia
Ecc̄.j. Omis ſapientia a dn̄o deo ē. Pote-
ſtas aūt de deo dꝛ et de omib⁹. Job.xxxvj.
Deus potentes non abijcit.cū ꝛ ip̄e ſit po-
tens.vnde ꝯſequens eſt ꝙ hūana poteſtaſ
ſit a deo. Daniel.iiij. Dominabit̄ excelſus
in regno hoim.et cuicūqꝫ voluerit dabit il-
lud Joh.xix. Non haberes ꝑtātem aduer-
ſus me vllaꝫ niſi datū eſſet tibi de ſuꝑ. Alio
modo p̄t ꝯſiderari q̄ntuꝫ ad modū adipi-
ſcendi ꝑtātem.et ſic qn̄qꝫ poteſtas eſt a dō
qn̄ ſcꝫ aliq̊s ordinarie ꝑtātem adipiſcitur.
ſm illud ad Heb.v. Nemo ſibi honoreꝫ aſ-
ſumat.ſed q̄ vocatur a deo tanq̄ꝫ Aaron.
Qn̄qꝫ v'o non eſt a dō ſed ex ꝑuerſo hoim
aꝑpetitu.q̄ ꝑ ambitōem vel q̊cūqꝫ alio mō
ꝑtāteꝫ adipiſcūt̄. Amos.vj. Nūq̊d non in
fortitudine nr̄ā aſſumpſim⁹ nobiſ cornua.
Tertio poteſt cōſiderari q̄ntum ad vſum
ip̄i⁹.et ſic qn̄qꝫ eſt a deo.puta cū aliq̊s ſm
p̄cepta diuīe iuſticie vtitur ꝯceſſa ſibi pote-
ſtate.ſm illud Prouer.viij. Per me regeſ
regnant ꝛ legū cōditores iuſta decernunt.
Qn̄qꝫ aūt non eſt a deo.puta cum aliqui
ꝑtāte ſibi data vtuntur ꝯtra diuinā iuſtici-
am.ſm illud p̄s. Aſtiterūt reges tre ꝛ p̄nci-
pes.ꝛc̄.ſeq̄t̄. Aduerſus dn̄m.ꝛc̄. ¶ Ad terti-
am reſpondetur negando cōſequentiam.
Et ratio eſt.qꝛ de⁹ reliq̄t hoīeꝫ in manu cō-
ſilij ſui.non qꝛ liceat ei facere oīa q̄ velit.ſed
qꝛ ad id q̊d faciendū eſt non cogitur neceſ-
ſitate nature.ſicut creature irratōnabiles.
ſed libera electōne ex ꝓꝑo ꝯſilio ꝓcedente.
et ſicut ad alia facienda dꝫ ꝓcedere ꝓꝑo cō-
ſilio.ita et ad h ꝙ obediat ip̄e ſuperioribuſ.
Dicit ei Gregori⁹ vltimo moraliū. Dum
aliene volūtati hūiliter ſubdimur noſmet
ip̄os in corde ſuperam⁹.

Ad ſecūdā queſtiōeꝫ

ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ non oēs teneantur
ad ſacrificia deo offerenda. ¶ Primo ſic.
Dicit apl's Roma.iij. Quecūqꝫ lex loquit̄

bis q̄ ſūt in lege loquit̄. ſed lex de ſacrificijs
non fuit omībꝰ data ſed ſoli pplo hebreoꝝ.
ergo non oēs ad ſacrificia tenēt. ¶ Scdo
ſic. Sacrificia deo offerunt̄ ad ſignifican-
dū. ſed non eſt oīm hmōi ſignificatiōes in
telligere. ergo non oēs tenent̄ ad ſacrificia
offerenda ¶ Tertio. Ex h ſacerdotes dicū
tur ꝙ deo ſacrificiū offerūt. ſed non oēs ſūt
ſacerdotes. ergo non omnes tenentur. ⁊c.
¶ In oppoſitum eſt euangeliū dicēs. Red
dite q̄ ſūt dei. ¶ Reſpondeo dicendū ſub
certis ꝯcluſionibꝰ. Prima eſt. ꝙ offerre ſa
crificiū deo eſt de lege nature. Patꝫ iſta cō
cluſio. q̊niam naturalis ratio dictat hōi vt
alicui ſuperiori ſubdat̄ ppter defectus q̊s
in ſeipo ſentit. in quibus ab aliq̊ ſuperiori
eget adiuuari et dirigi. et quicq̊d illud ſit.
h eſt. q̊d apud hoīes dr̄ deꝰ. Sicut aūt ī re
bus naturalibꝰ naturalit̄ inferiora ſupiori
bus ſubdūt̄. ita et naturalis ratō dictat hōi
ſm naturalē inclinatōez. vt ei qd̄ ſupra ho-
minē eſt ſubiectōez et honorē exhibeat ſm
modū ſuū. Eſt aūt modꝰ ꝯueniens hōi vt
ſenſibilibꝰ ſignis vtatur ad aliq̊ exꝑmenda
q2 ex ſenſibilibꝰ cognitōem accipit. et ideo
ex naturali ratione ꝓcedit ꝙ hō quibuſdaꝫ
ſenſibilibꝰ rebꝰ vtatur offerens eas deo in
ſignū debite ſubiectōis ⁊ honoris. ſm ſimi
litudinē coꝝ q̄ dn̄is ſuis aliq̊ offerūt ī reco-
gnitōem dominij. h aūt ptinet ad ratiōem
ſacrificij. et ita oblatio ſacrificij pertinet ad
ius naturale. et in h oēs ꝯueniūt. ſed deter-
minatio ſacrificioꝝ eſt ex inſtitutōe huma
na vel diuina. et in h non cōueniūt oēs ſed
differūt. Scd̄a ꝯcluſio. Soli deo eſt ſacrifi
ciū offerendū. Patet ꝯclō. Oblatio ſacrifi
cij fit ad aliq̊d ſignificandū. ſignificat āt ſa-
crificiūꝫ qd̄ offert̄ exteriꝰ. interiꝰ ſpūale ſa-
crificiū q̊ aīa ſeipam offert dō. ſm illud ps.
Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribulatꝰ. q2 exterio
res actꝰ religionis ad interiores ordinant̄.
aīa aūt ſe offert deo in ſacrificiūꝫ ſicut pn̄ci-
pio ſue creatōis. et ſicut fini ſue beatificati-
onis. ſed ſm veram fidem ſolꝰ deꝰ eſt crea-
tor aīaꝝ noſtraꝝ. et in ſolo eo et aīe nr̄e bea
titudo ꝯſiſtit. ergo ſoli deo ſūmo debemus
ſacrificiūꝫ ſpūale offerre. et ita ſoli ei debēꝰ

offerre exteriora ſacrificia. ſicut et orantes
atq3 laudantes ad eū dirigimꝰ ſignificātes
voces. cui res ipas in corde q̄s gerimꝰ offe
rimus. vt dicit Augꝰ. x. de ciuitate dei. Ter
tia ꝯclō. Omēs tenemur ad ſacrificia offe
renda. Probat̄ ꝯclō. Sacrificiū offerre ē
de lege nature vt dicit pma ꝯclō. ſed ad ea
q̄ ſunt legis nature oēs tenemur. ergo oēs
tenemur ad ſacrificiū deo offerendū. Pro
qua ꝯcluſione notandū. ꝙ duplex eſt ſacri-
ficiū. quoꝝ pmū et pn̄cipale eſt interiꝰ. ad
q̊d oēs tenemur deo deuotā mentē offerre
Aliud eſt ſacrificiū exteriꝰ. quod in duo di
uiditur. nam quoddā eſt qd̄ ex hoc ſolum
laudem hꝫ ꝙ deo aliq̊d exteriꝰ offerat̄ in p-
teſtatōem diuine ſubiectiōis. et ad h aliter
tenentur illi qui ſūt in lege noua vel veteri
aliter qui non ſūt ſub lege. nam illi qui ſūt
ſub lege tenētur ad determinata ſacrificia
offerenda ſm legis pcepta. Illi vō q̄ nō ſūt
ſub lege tenebantur ad aliq̊ exteriꝰ faciēda
in honorem diuinū ſm decentiam ad eos
inter quos habitabant. non ſicut determi
nate ad h vel illa. Aliud vō eſt exterius ſa-
crificiū q̄n actus exteriores vtutū ī diuinā
reuerentiā aſſumūtur. puta cum aliq̊s ele
moſynā facit de rebꝰ ꝓprijs ppter deū. vel
cum aliquis ꝓprium corpꝰ alicui afflictōi
ſubijcit ppter diuinam reuerentiam. et ſm
h actus aliaꝝ vtutuꝫ ſacrificia dici poſſūt.
quoꝝ quidam cadūt ſub pcepto ad quos
oēs tenentur. quidam vero ſūt ſuperoga-
tionis ad quos non oēs tenentur. Iteꝫ no-
ta ꝙ ſm qd̄ eſt triplex hoīs bonum. ita pōt
diſtingui triplex ſacrificium. Primū q̊d ē
eſt bonū aīe. qd̄ deo offertur interiori quo
dam ſacrificio p deuotōem ⁊ orationem ⁊
alios hmōi interiores actꝰ. et hē pn̄cipale
ſacrificiū. Scd̄m eſt bonum corpis. quod
deo quodāmodo offertur p martyrium ⁊
abſtinentiam ſeu cōtinentiam. Tertiū bo
num eſt exterioꝝ rerum. de quo ſacrificiūꝫ
offertur deo directe quidem q̄n imediate
res noſtras deo offerimꝰ. mediate aūt q̄n
eas cōmunicamꝰ proximis ppter deum.
¶ Ad ratōnes ī oppoſitū. ¶ Ad pma3 rn̄-
dēt. ꝙ ad illa determinata ſacrificia q̄ ī lege

erant p̄cepta non oēs tenebant̄. tenebāt tñ ad aliqua ſacrificia interiora ſiue ſpūalia ꝉ exteriora. vt dictū eſt ¶ Ad ſcđam reſpondet̄. negando ꝯſeq̄ntiā. Et ratio ē. q̄a lȝ non oēs ſciāt explicite v̓tutē ſacrificioꝝ. ſciūt tñ implicite. ſicut etiā habēt fidem implicitā. Unde magiſter Alexander de halis ad q̄ſtionē. Utrum offerentes ſacrificia tenebātur intelligē ſignificatōeſ eoꝝ. dicit. ꝙ ſicut nos dicim⁹ intelligere articulos fidei ipli-cite et explicite. ⁊ intelligere explicite articulos fidei tenentur p̄lati. ſicut dr̄. j. Petri. iij. Parati omni poſcenti reddere rationem de ea q̄ in vobis eſt fide ⁊ ſpe. Implicite vero tenentur ſimplices ſolum. Ita in veteri teſtamento pfecti vt doctores ⁊ ſacerdoteſ tenebant̄ intelligere ſignificatōes ſacrificiorū. ħ eſt vt intelligerent ipa ſacrificia eſſe ſigna futuri ſacrificij redemptōnis. Simplices vero ſolū tenebant̄ intelligere ꝙ ſacrificia erant deo ea ratōne qua ſibi placuit offerenda. et ħ implicite continebatur ꝙ eſſent ſigna. q̄ꝛ ratione ſignificatōis futuri ſacrificij voluit ea d̄s ſibi offerri ¶ Ad tertiam rñdet̄. negando conſequētiā. Et ratō eſt. Tum q̄ꝛ ſacerdotes etiam offerūt ſacrificia que ſunt ſpecialiter ordinata ad cultū diuinū. non ſolum ꝑ ſe ſed etiam pro alijs. Tum quia quedam ſunt alia ſacrificia de quibuſ quis poteſt pro ſe deo offerre. vt ex dictis patet.

Ad tertiā queſtōnem

ſic proceditur. Et videtur ꝙ xp̄s non ꝯuenienter rep̄hendit phariſeos interrogantes eum. Si licet cenſum dare ceſari. dicēs eis Cur me temptatis hypocrite. ¶ Primo ſic. Illi dicēdo. Magiſter ſcimus quia verax es ⁊ viam dī in veritate doces. dixerūt veritatem. ergo in ħ non erant hypocrite. quia hypocriſis ſiue ſimulatio opponitur virtuti q̄ dicitur veritas. ¶ Scđo ſic. Hypocriſis eſt ſimulatio quā quis ſimulat pſonam alterius. ſicut cum peccator ſimulat pſonam iuſti. ſed iſti in ħ actu nō ſimulauerunt pſonas aliquoꝝ alioꝝ. ergo videtur ꝙ non erant hypocrite. ergo incōuenienter ſic rep̄henſi ſūt. ¶ Tertio ſic. Hecō qđ non eſt peccatū non videt̄ q̄s publice redarguend⁹. q̄ꝛ peccata venialia omibuſ vident̄ eſſe cōmunia. ſed hypocriſis aut ſimulatio non videt̄ eē peccatū mortale ſep ſicut nec mendaciū. ergo ꝛc. ¶ In oppoſitu eſt euāgelium. vbi xp̄s ita ad eos loquitur ¶ Rñdeo dicendū ꝙ xp̄us ꝯuenienter ſic rep̄hendit. Pro q̄ notandū ꝙ vt dicit Nicolaus de lyra ſup hoc euangelio. q̄n xp̄e q̄ xp̄s erat in iudea reddebat̄ cenſus ceſari ſiue tributū. ſurrexit q̄dam nōie iudas natiōne galile⁹. q̄ dicebat ħ eſſe illicitū de iudeis ꝙ ſcȝ recognoſcerent aliquem dn̄m in terris ſed ſolum deum q̄ in celis eſt. et m̄ltos traxit ad ſe. vt habetur Act. v. Et Ioſeph⁹ idē refert ex libro antiq̄tatū. et ex tūc aliq̄ adherebāt huic opiniōi. q̄ꝛ iſta opinio erat p libertate ipſi. et ꝑ honore ipi⁹ dei videbatur. Ecōtrario aūt alij aſſerebant ꝙ erat licitum dare tributū romanis. q̄a ꝑ defenſione terre militabant. et ab hoſtib⁹ et latronib⁹ defendebant et pacem inter hoīes conſeruabāt et iuſticiam. Hanc aūt queſtionē phariſei malicioſe ꝓpoſuerūt xp̄o. vt ſi diceret. non eſſe licitū. ſtatim caperet̄ tanq̄ꝫ ꝯtrari⁹ imperatori. Si aūt diceret eē licitū. videretur eē ꝯtrarius libertati ipſi ⁊ diuino honori. ⁊ ſic incurreret maliuolentiā ipſi. ⁊ ideo xp̄s cognita neq̄cia eoꝝ. ait. Quid me temptatis hypocrite. quaſi diceret. Non queritis veritatem addiſcere ſed me v̓bis capē. et ꝓpter ħ eos vocat hypocritas. q̄ꝛ aliud petebant ⁊ aliud intendebāt. ¶ Ad ratōnes in oppoſitū. ¶ Ad p̄mā rñdet̄. negando conſequētiā. Et rō ē. q̄ꝛ xp̄us nō rep̄hendebat eos de v̓bis illis q̄ꝛ vera erāt. ſed q̄ꝛ ꝑ ea aliud p̄tendebāt. ſcȝ eū in v̓bis capē. ſic̄ dictū eſt. ¶ Ad ſcđam reſpondet̄. negando minorem. q̄ꝛ iſti ſimulauerūt pſonas volēciū addiſcere veritatē. cū tñ ipe eſſent pſone nō q̄ quererēt veritatē ſȝ q̄ velint decipē et verbis capere hoīem ¶ Ad tertiā rñdetur. negando ꝯſequentiā. Et ratio ē. q̄ꝛ lȝ non oīs ſimulatio aut hypocriſis ſit peccatū mortale Iſta tñ erāt ſicut dicim⁹ de mendacio q̄d eſt peccatū mortale qñ eſt pernicioſū.

ſic hypocriſis eſt peccatum mortale qñ eſt
pniciosa cedens in nocumentum alterius
pſone. cui⁹ erat iſta phariſeoꝝ hypocriſis
cum cederet in nocumentū pſone chriſti.
quia ad capiendum eum verbis ordinata
erat.

¶ Domīca Vicesima

quarta eſt euangelium. Loquente ieſu. ꝛc.
Math. ix. Et q2 in euangelio fit mētio de
duob⁹ miraculis poteſt diſputari de vtro
q3. ¶ Circa pmum. Utrum ſine tactu diui
ne gratie poteſt anima reſuſcitari d̄ morte
peccati. ¶ Scd̄o. Utrum tactus ſiue īfu-
ſio gratie precedat expulſionem peccati
¶ Tertio. Utrū ↄuenienti⁹ attribuatur fi
dei operatio miraculoꝝ q̄3 alteri virtuti.

Ad primā ſic pro

ceditur. Et videtur ꝙ ſine tactu ac
infuſione grē poſſit aīa reſuſcitari
de morte peccati. ¶ Primo ſic. Min⁹ vi
detur eē reſuſcitare aīam de morte peccati
ad vitam q̄3 eſt creare de nouo aīa3. ſ3 de⁹
creat et dat vitā aīe naturalem ſine medio
ergo pariter h. ¶ Scd̄o ſic. Yſa. xliij. Dicit
dn̄s. Ego ſum q̄ deleo iniquitates tuas p-
pter me. ergo expulſio mortis peccati ē añ
omē̄m infuſionē gr̄e. ꝛc. ¶ Tertio ſic. Aba
cbuc. ij. Iuſt⁹ ex fide viuit. ergo viuificare
ↄuenit fidei. non ergo eſt effect⁹ grē ppri⁹.
¶ In oppoſitū arguitur ex euangelio. vbi
d̄r. Impone manū ſup eum et viuet. Et ſe-
quit̄. Tenuit manū e⁹ ⁊ ſurrexit puella.
Rñdeo dicendu3. ꝙ ſine tactu ſiue infuſio-
ne diuine gratie non reſuſcitatur anima a
morte peccati. Patet iſta ↄclo. De⁹ ī crea
tura rōnali eſt pncipiu3 vite ſpūalis. Und̄
Act. xvij. In ipo viuimus mouemur ⁊ ſu
mus. ſed pmum q̄ viuit aīa rōnalis p deū
eſt gratia. ergo grā viuificat. ¶ Itē. Culpa
mortificat̄ aīa. ergo viuificatur a cōtrario
illi⁹. ſc3 grā. ergo. ꝛc. Ubi notandum iuxta
Alexandrū de halis ꝙ grā ē ſimilitudo pri
me veritatis et ſimilitudo ſūme bonitatis.
Scd̄m ꝙ eſt ſimilitudo pme veritatis cōpa
rat̄ ad aniam vt lux. Scd̄m vero ꝙ eſt ſimili-
tudo ſūme bonitatis cōparat̄ ad aīam vt
vita. Et ita habetur in iohe. Ioh. j. ꝙ verbū
erat vita et lux hoīm lucens in tenebris. et
ideo gratia que eſt ſimilitudo ei⁹ cōparat̄
ad aīa3 vt lux et vita. Inq̄ntum āt gratia ⁊
lux comparat̄ ad aīa3. pmo remouet ab ea
diſſimilitudinē lucis etne. et q̄ntum ad h ē
effect⁹ eius purgare. Scd̄o diſponit eam
ſimili diſpoſitōne vt poſſit ſimilis eē ī actu
⁊ tunc d̄r ipm illuminare. Ultimo īformat
ipam. et tunc d̄r eam pficere. Scd̄m aūt ꝙ
gratia eſt ſimilitudo ſūme bonitatis cōpa
ratur ad animā vt vita. q2 ſic comparatur
ad eam vt amor. et ille amor impreſſus vi-
ta eſt qua iam viuit deo. et ſm hunc modū
actus gratie eſt viuificare ¶ Ad rationes
in oppoſitum. ¶ Ad prima3 reſpondetur.
negādo ↄſequentiā. Et rō eſt. Tum pmo
q2 pſupponi videtur in argumēto ꝙ gratia
ſe habeat in viuificatōe aīe ſicut agēs me
dium. et h non eſt verum. ſed ſe h3 vt cauſa
formalis q̄ peccatu3 expellit̄. ſic ignis frig⁹
aufert ⁊ inducit calorē in ſubiecto tāto. nō
ſicut inſtrumento ſed ſicut forma ↄtraria.
Tum ſcd̄o. non eſt verum q̄d d̄r in minori
q2 in creatōne et forma naturalis eſt q̄ res
formata eē formaliter accipit vel etia3 ipm
quo eſt quicq̄d ſit illud. ¶ Ad ſecundam
rñdetur. negādo ↄſeq̄ntiam. Et ratō eſt. q2
ſolus deus delet peccata effectiue. formalit̄
delet ipa grā. De⁹ aūt nulli⁹ eſt forma pfe-
ctiua. ¶ Ad tertiā rñdet̄. negando ↄſequē
tiam. Et rō eſt. q2 vita ſpūalis ipi⁹ aīe eſt
ipi⁹ grē effect⁹ p ſe. Ipi⁹ āt fidei et charitatis
ratione gratie in quib⁹ manifeſtatur vita
quaſi p ſenſum. ſicut manifeſtatur vita in
corpore p ſenſum et motum. ſic vita gratie
manifeſtatur per motum fidei ſic̄ p ſenſū ⁊
p motū caritatis ſicut p motum.

Ad ſecūdam queſtōz

ſic pcedit̄. Et videt̄ q2 remotio ſiue expulſio
culpe pcedat tactū ſiue infuſionem gratie.
¶ Primo ſic. ex pñti euangelio. vbi pmo
q3 xps tactu ſue manus reſuſcitaret puellā
expulit turbā tumultuante3. Un̄ gregori⁹
libro moraliū dicit. Foris āt turba eijcitur

vt puella ſuſcitet̃. q̃a niſi pus a ſecretiorib⁹
cordis expellat̃ ſecularium m̃ltitudo curarũ
aïa q̃ intrinſece latet mortua non reſurgit.
⁊ ita vt glo. h̃ innuit. non introducitur grã
niſi expulſa culpa. ¶ Sc̃do ſic. Remiſſio
culpe et infuſio grẽ ſe habent ſic̃ illumĩatio
et purgatio. ſ₃ purgatio p̃cedit illumĩatõẽ₃
ſm̃ Dionyſiũ. ergo ⁊ remiſſio ſiue expulſio
culpe p̃cedit grẽ infuſionem. ¶ Tertio ſic.
In q̊libȝ motu receſſus a termĩo a q̊ prece-
dit acceſſũ ad terminũ ad quẽ. vel tp̃e ſi eſt
mot⁹ ſucceſſiuus. vel natura ſi ſit mutatio
ſubita. ſ₃ iuſtificatõis ſiue viuificatõis ter-
min⁹ a q̊ ẽ culpa. termin⁹ ad quẽ ẽ grã q̃ vi-
uificat̃ aïa. ergo expulſio culpe p̃cedit infu-
ſionẽ grẽ. ¶ In oppoſitũ arguit̃. Cauſa na-
turalit̃ p̃cedit effectũ. ſed infuſio grẽ ẽ cã ex-
pulſionis culpe. q2 infũdẽdo grãȝ d̃s pctã
dimittit. infũdẽdo vitã fugat mortẽȝ. ergo
infuſio grẽ p̃cedit. ¶ Rñdeo dicendũ ſm̃
aliũ ⁊ aliũ reſpectũ infuſio grẽ p̃cedit et ſe-
quit̃. ¶ Pro q̊ notandũ ſm̃ ſanctuȝ Tho-
maȝ. q̓ oïs poritas ſm̃ ordineȝ nature aliq̊
mõ reducit̃ ad ordinẽ cauſe ⁊ cauſati. q2 p̃n-
cipiũ ⁊ cauſa idẽ ſũt. ¶ In cauſis ãt cõtin-
git q̓ idẽ ẽ cã et cauſatũ ſm̃ diuerſũ genus
cauſe. vt p3. ij. phyſicoꝝ. ⁊ q̃nto metha[illegible]
rũ. ſicut ãbulatio ẽ cã efficiẽs ſanatõis. [illegible]
natio ẽ cã finalis ambulatiõis. Et ita ſilr̃ [illegible]
habitudine q̃ ẽ int̃ materiã ⁊ formã. q2 ſm̃
gen⁹ cauſe material' materia ẽ cauſa forme
q̃ſi ſuſtẽtãs ipaȝ. ⁊ forma ẽ cã materie q̃ſi fa-
ciens eẽ actu ſm̃ gen⁹ cauſe formal'. Ex pte
ãt cauſe materialis q̃n ſe tenet ſm̃ q̃ndã re-
ductõneȝ oẽ illõ p q̊d materia efficit̃ ppria
hmõi forme ſũt diſpoſitõẽs ⁊ remotõẽs i-
pedimentoꝝ. ⁊ idõ ĩ generatiõe naturali q̃n
corruptio vni⁹ ẽ generatõ alteri⁹ p h̃ q̓ for-
ma vna introducit̃ ⁊ alia expellit̃ remotio
forme p̃exiſtẽtis ſe tenet ex pte cauſe mate-
rial'. ⁊ idõ ſm̃ ordinẽ cauſe materialis p̃cedit
naturalit̃ itroductõeȝ alteri⁹ forme. S₃ ſm̃
ordinẽ cauſe formalis ecõuerſo. q̃a forma
finis ⁊ agẽs coincidũt ĩ idẽ numero vł ſpẽ
idõ et in ordĩe cauſe efficiẽtis itroductio for-
me p̃or ẽ. q2 forma ĩtroducta ẽ ſilitudo for-
me agẽtis p quã agẽs agit. Et ſilr̃ in ordĩe
cauſe final'. q2 natura p̃ncipalit̃ itendit itro-
ductõem forme. ⁊ ad hãc ordinat expulſio-
nẽ oĩs cũ q̃ nõ pt ſtare forme itroductio
Vñ cuȝ grẽ infuſio et remiſſio culpe ſe hñt
ſic̃ itroductio vni⁹ forme ⁊ expulſio alteri⁹
cõſtat q̓ ſm̃ ordinẽ cauſe materialis remiſ-
ſio culpe p̃cedit infuſionẽ grẽ. ſ₃ ſm̃ ordĩnẽ
cãe formal' efficiẽtiſ finalis. ĩfuſio grẽ nãa
p̃or ẽ. ſ₃ extirpatio vitioꝝ d̃r opari ad ſuũ
ingreſſũ p modũ cauſe materialis. ¶ Ad
ratõnes ĩ oppoſitũ p3 reſpõſio ex dictis.

Ad tertiam queſtiõẽ₃

ſic p̃cedit̃. Et videt̃ q̓ ñ attribuat̃ ꝯueniẽt
fidei opatio miracl'oꝝ. ¶ Primo ſic. Gra-
tie ei gratis date a v̓tutib⁹ differũt. eo q̓ vir-
tutes ſc̃tis oĩb⁹ ſũt cõmunes. grẽ g̃tis date
diuerſis diſtribuũt̃. ſm̃ illud. j. Coꝛ. xij. Di-
uiſiões grãꝝ. ⁊c̃. In eodẽ caplõ d̃r. Alij dat̃
opatio v̓tutũ. ⁊c̃. ergo facere miracula nõ ẽ
attribuendũ fidei. Si dicat̃ q̓ attribuit̃ fidei
ſic̃ merẽti. grẽ ãt gratis date tãq̃ȝ exequẽti.
Cõtra ẽ q̊d dic̃ glo. ſup illõ Mat. vij. Nõ-
ne in noĩe tuo pphetauim⁹ ⁊c̃. q̓ pphetare.
v̓tutes facere. demones eijcere. interdũ nõ
eſt meriti illi⁹ q̃ opat̃. ſ₃ ex inuocatiõe noĩs
xp̃i. ergo nec ſic ẽ fidei attribuẽdũ. ¶ Sc̃do
ſic. Caritas ẽ p̃ncipiũ ⁊ radix merẽdi. quia
fides informis mereri ñ pt. ſi ergo fidei p-
pter meritũ attribuitur opatio miracl'oꝝ.
magis ẽ attribuẽda caritati. ¶ Tertio ſic.
Poſita cã ponitur effect⁹. ſi ergo fides eſt
cã faciẽdi miracula. omẽs q̃ fidem habent
miracl'a facerẽt. q̊d p3 eẽ falſũ. ergo ñ ẽ fidei
miracl'a facere. ¶ In oppoſitũ ẽ euãgeliũ
vbi d̃r. Fides tua te ſaluũ fecit. ¶ Rñdeo
dicẽdũ iuxta ſanctũ Thomã ĩ libro d̓ potẽ-
tia dei. q̓ ꝯueniẽt v̓tuti fidei attribuit ope-
ratõ miracl'oꝝ. Patet ꝯcl'o ex illo Marci
vlt. Signa ãt eos q̃ crediderĩt h̃ ſeq̃ntur ⁊c̃.
Item Matth. xvij. dicit d̃ns. Si habueri-
tis fidẽ ſic̃ granũȝ ſynapis dicetis mõti huic.
tranſi hinc. et tranſibit. Pro c⁹ ꝯcluſiõis
declaratõe notandũ. q̓ ſancti miracula fe-
cerũt dupliciter. ſm̃ Gregoriũ in ſecundo
dialogoꝝ. ſc₃ oratione impetrando vt mi-
racula diuinitus fiant et per poteſtatem.

Utroqꝫ aũt mõ. fides idoneũ reddit hoĩez
ad miracula faciẽda. Ipa ei mereĩ ꝓ ꝑe vt
oratio exaudiatur de miraculis faciendis
Quod de hac rõne videri pt. Sicut enĩ in
rebꝰ naturalibꝰ videmꝰ ꝙ a causa vniuer-
ſali oẽs particulares cauſe ſumũt efficaciã
agendi. tñ effectꝰ particularis et ꝓpꝛiꝰ attri-
buitur cauſe particulari. ſicut ptꝫ de v̓tuti-
bus actiuis inferioꝝ corpoꝝ reſpectu v̓tu-
tis celeſtis corpis. et de orbibꝰ inferioribus
qui et ſi ſequanĩ motũ p̓mi orbis habẽt tñ
ſinguli ꝓprios motꝰ. Ita eſt et de v̓tutibꝰ
quibꝰ meremur. nam oẽs hñt efficaciã me-
rẽdi a caritate q̄ nos vnit d̓o. a q̊ meremur
et volũtatẽ ꝑficit ꝑ quaꝫ meremur ſingule
tñ v̓tutes merenĩ ſingularia q̄dam p̄mia
eis ꝓportionabiliter reſpondentia. ſic hũi-
litas meretur exaltatõem. ꝛ paupertas re-
gnũ. Uñ qñqꝫ caritate ceſſante ꝑactũ alia-
rũ v̓tutũ. etiaꝫ ſi aliq̇s nihil mereatur ex cõ-
digno. ex q̄dam tñ diuina liberalitate aliq̄
ꝯgrua bñficia retribuũĩ ꝑ hmõi actibꝰ ſal-
tem in h̄ mũdo. Uñ d̓r ꝙ ꝑ ea q̄ ſũt ex gene-
re bona extra caritatẽ facta merenĩ aliq̇ ex
congruo interdũ bonoꝝ tꝑaliuꝫ multipli-
cationẽ. ꝑ hunc aũt modũ fides mereĩ mi-
raculoꝝ operatõem. lꝫ radix merendi ſit ex
caritate. Cuius ratio p̄t aſſignari triplex.

¶ Primo q̇dem qꝛ miracula ſũt quedaꝫ
argumenta fidei dũ ꝑ ea q̄ naturã excedũt
illoꝝ v̓itas comprobaĩ q̄ naturalẽ trãſcen-
dunt rationem. Unde Marci vlĩ. d̓r. Illi
ꝓfecti p̄dicauerũt vbiqꝫ dño cooperante ꝛ
ſermonẽ cõfirmante ſequentibꝰ ſignis.

Scd̓a rõ eſt. qꝛ fides potiſſime diuine po-
tentie innititur quã accipit vt rõnem l' me-
diũ ad aſſentiendũ his q̄ ſupra naturã eſſe
viderẽĩ. et id̓o diuina potentia in opatiõe
miraculoꝝ. p̄cipue fidei cõſiſtit. ¶ Tertia
ratio eſt. qꝛ miracula p̄ter naturales cau-
ſas fiũt. fides ãt eſt q̄ non ex ratõibꝰ natu-
ralibꝰ ꝛ ſenſibilibꝰ argumentũ aſſumit. ſed
ex rebꝰ diuinis. Uñ ſicut paupertas reruꝫ
temporaliũ meretur diuitias ſpũales. ꝛ hu-
militas mereĩ celeſtem dignitatem. Ita fi-
des q̄ſi ꝯtemnendo ea q̄ naturaliter fiunt
quodãmodo miraculoꝝ operatiõꝫ mereĩ
q̄ p̄ter naturalem v̓tutẽ ſit. ¶ Ad ratões
in oppoſitum. ¶ Ad primã rñdetur. negã-
do ꝯſequentiaꝫ. Et rõ ẽ. qꝛ facere miracula
attribuitur grẽ gratis date. ſicut p̓ncipio
primo fidei aut ſicut diſponenti ad hmõi
grãm ꝯſequendaꝫ. ¶ Ad cõfirmationem
rñdeĩ. negando ꝯſequẽtiam. Et rõ eſt. qꝛ lꝫ
caritas ſit maior ad hmõi grãꝫ ꝯſequẽdã
q̄ntum ad radicem merendi. tñ ex quadaꝫ
liberalitate congrua bñficia hmõi aliis v̓-
tutibus attribuunĩ. ¶ Ad ſecundem rñ-
detur. negãdo ꝯſeq̄ntiam. Et ratiõ eſt. quia
licet caritas ſit maior v̓tus fide. largitur tñ
fidei efficaciã merendi. Fides tñ magis cõ-
gruit ad particulariter merendũ miracl'o-
rum operatõem. vt patet ex ſupra dictis.
¶ Ad tertiã reſpondetur. negando conſe-
quentiã. Et ratio eſt. qꝛ fides non eſt ſuffi-
ciens cauſa ad miracula facienda. ſꝫ diſpo-
ſitio quedam. Fiunt autem miracula ſm
ordinem diuine ꝓuidentie. q̄ hoĩbus con-
grua remedia ꝓ variis cauſis diuerſimo-
de diſpenſat

**Expliciũt queſtio-
nes euangelioꝝ dominicaliũ ꝑ totũ
annum edite per Reuerendũ patrẽ
ꝛ dominum Johannem de turrecre-
mata. Cardinalem ſancti Sixti.**

¶ Incipiũt queſtiones euangelioꝝ
de ſanctis.

¶ In feſto beati An/ dree eſt euangelium.

Ambulans ihũs ꝛc. Math. iiij. Circa q̄d
poſſunt diſputari ſequentes queſtiones.
¶ Prima. Utꝝ chriſtus ꝯuenienter voca
uit ad p̄dicationis officiũ Petrum et An
dream et Jacobum zebedei et Johannem
¶ Scd̄a. Utrũ oporteat ſequentib⁹ xp̄m
om̄ia tempalia relinquere. ¶ Tertia. Utꝝ
btũs Andreas et alij q̄ ſecũ ſũt vocati hac
vocatione, fuerit vocatus ad apoſtolatũ.

AD p̄mā que/
ſtõem ſic pro
ceditur. Et videt̄ q̄ chriſt⁹
non cõuenienter vocauit
ad predicatiõis officium
Petrum ⁊ Andreã et Ja
cobum zebedei ⁊ Johannẽ. de quib⁹ in euan
gelio. Quia ſimplices et indocti ꝓhibẽtur
eligi. vt. xxxix. diſ. de petro. Sed iſti apoſto
li erãt ſimplices ⁊ indocti. ergo ꝯueniẽt nõ
debuerũt eligi. ¶ Scd̄o ſic. Electio ad of
ficiũ quod reſpicit vniuerſũ orbẽ dʒ eſſe de
pſonis de omni natione et non de vna ſpe
ciali. ergo xp̄s eligens ap̄los de vna gente.
ſcʒ de iudea videt̄ incõuenienẽ elegiſſe. ¶
Tertio queritur. quare magis d̄ arte piſca
toria q̄ videtur vilior eẽ inter oẽs elegerit
eos q̄ʒ de alia. ¶ In oppoſitum eſt euãge/
liũ. cui non p̄t ſubeſſe falſum. nec in opibuſ
xp̄i aliq̄d inconueniens. ¶ Rñdeo dicen/
duʒ. q̄ xp̄us ꝯuenienter elegit Petrum et
Andream. ꝛc. ad p̄dicatõis et diſpenſatõis
diuini v̄bi miſteriũ. Patet. q̄ꝛ xp̄s ẽ v̄tus ⁊
ſapiã. j. Coꝝ. j. ergo ip̄e ſapient̄ oĩa fecit ⁊ vir
tuoſe. ¶ Ad ratões ĩ oppoſitũ ¶ Ad p̄mã
rñdet̄. q̄ iſti ap̄li cuʒ a xp̄o fuerũt deputati
p̄dicatõis officio. ip̄e fecit ip̄os idoneos et
doctos et ſuppleuit oẽs defectus in eis. qui
bus ait. Ego dabo vobis os ⁊ ſapiam cui
non poterũt reſiſtere oẽs aduerſarij veſtri
Uoluit ãt hos ſimplices ⁊ indoctos aſſu/
mere ad p̄dicatõis officiũ. ne aliq̄s eorum
gloriaret̄ ſe ſua v̄tute aut ſapiã eligi meru/
iſſe. Hec ratio aſſignat̄ a Paulo apoſtolo
.j. Coꝝ. j. dicens. Uidete vocatõem veſtraʒ
frẽs. q̄niam non multi ſapiẽtes ſm carneʒ.
non multi potentes. non multi nobiles. ſʒ
q̄ ſtulta ſũt mũdi. i. eos q̄ ſm mundũ ſtulti
videbãt̄. elegit deus ad p̄dicatõis officiuʒ.
ſcʒ piſcatores illitteratos. et h̄ vt confũdat
ſapientes. i. eos q̄ de ſapientia mũdi confi
dunt. ⁊ infirma mundi. i. hoĩes impotẽtes.
ſm mundũ. i. ruſticos et colonos elegit d̄s
ad p̄dicatõis officiũ. et h̄ ideo. vt confũdat
fortia. i. potentes h⁹ mundi. Item elegit ad
p̄dicatõis officiũ ignobilia mundi. i. eos q̄
ſm mundũ ſũt ignobiles. et ꝯtemptibilia.
id eſt. eos q̄ ſm mundũ ſunt ꝯtemptibiles.
vt paupes. et ea q̄ non ſũt. i. eos q̄ ñ videnẽ
eſſe in ſeculo aliq̄d elegit ad p̄dicatõis offi/
ciũ. et hoc ideo. vt ea que ſunt. i. eos q̄ falſe ĩ
mundo aliq̄d eſſe videt̄ deſtrueret. Et aſſi/
gnans rõnem hoꝝ dicens. ideo non elegit
excellentes in ſeculo ſed abiectos. vt nõ glo
rietur oĩs caro in ꝯſpectu e⁹. i. vt null⁹ pro
quacũqʒ carnis excellentia gloriet̄ p cõpa/
ratõem ad deũ. ex h̄ enĩ q̄ꝛ mundũ ſue fidi
ſubiecit non p ſublimes in mũdo ſiue ſclo
ſed per abiectos nõ poteſt hõ gloriari q̄ p
aliquã carnalem excellentiã ſaluat⁹ ſit mũ
dus. Nota tñ q̄ licet chriſt⁹ a principio vo
cauerit ad p̄dicatõis officiũ ſimplices ho/
mines non tñ ita q̄ nullũ vocauerit littera
tum. q̄ꝛ Nathanaelez ⁊ Nicodemũ voca/
uit. vt patʒ Joh. j. et. iij. q̄ꝛ ſi ſolos ſimplices
vocaſſet credi poſſet q̄ fuiſſent ex ſimplici/
tate decepti. Ueruʒ tñ ſimplices magis cõ
ſtituit ap̄los et p̄dicatores euangelij q̄ʒ lit/
teratos vt fides euangelij magis attribue
retur ſapientie diuine q̄ʒ humane. ſicut di/
ctum eſt. ¶ Ad ſcd̄am reſpondet̄. negan/
do ꝯſeq̄ntiã. imo conuenienter de illa ſola
gente iudaica aſſumendi erant apoſtoli. d̄
qua aſſumpti fuerãt ꝓphete. cui erat fides
vnius veri dei q̄ fecit celum et terram. Un̄
beatus Auguſtin⁹ libro de conſenſu euã/

geliſtaꝝ. aſſignans hanc ratõnem dicit ſic. ꝙ gens hebrea tantuȝ deputata ē a chriſto ad ꝓphetizandũ illa q̄ de illo futura erant. Non q̇dem q̇n ꝑ ſybillas et vates ipſoruȝ gentiliũ multo de xp̄o dicta. ⁊ multa ī libris eorũ legũt̃ q̄ ꝓ noſtra chriſtiana religione teſtimoniũ ducunt. que a ſanctis angelis l'ab ip̄is ꝓphetis iudeoꝝ audire potuerũt Sicut etiam ip̄m xp̄m in carne pñtem demonia coacta ſunt ꝯfiteri. q̄ tñ illi genti hebree ad ꝓphetizandũ et p̄dicandũ deputata erant. vnus deꝰ verꝰ q̇ fecit celum ⁊ terrã et oīa que in eis ſunt. quo offenſo ſepe ſuis hoſtibꝰ ſubdebatur. merito ſolum de gẽte illa ꝓphetas et ap̃los habere voluit. quod etiam magnũ bñficiũ fuit qđ p̄ſtitit eccl'ie ſue vbiq̇ȝ ꝑ terras diffuſe vt gens hebrea q̄ inimica remanebat Chriſti noīs vbiq̇ȝ iaȝ diſperſa et delata. ne illa q̄ de xp̄o ꝑ ꝓphas et ap̃los dicta ſunt ficte a nobis putarẽtur eſſe compoſita. codices ꝓphetaꝝ et ap̃loꝝ de gente coꝝ vbiq̇ȝ portarent. et ſic fieret vt gens inimica fidei noſtre teſtis fieret veritatis noſtre. ¶ Ad tertiaȝ rñdet̃. ꝙ triplex ratio ex dictis ſanctoꝝ poteſt colligi. q̄ oſtẽdit congruum fuiſſe apoſtolos hos maiores d' arte piſcatoria fuiſſe vocatos magis q̄ȝ de alia. Prima ex ip̄ius artis vilitate ⁊ paupertate. Dicit enī Auguſtinus. ꝙ ideo dominꝰ non elegit reges aut ſenatores aut philoſophos ad apoſtolatum. ſed elegit indoctos pauperes et piſcatores. quia ſi doctores vel oratores elegiſſet. fortaſſis q̄libȝ eorum diceret ſe electuȝ. quia doctrina ſua eligi meruit. ꝓpter quod deꝰ noſter volẽs ſupboꝝ frangere ceruices nõ queſiuit per oratorẽ. piſcatorem. ſed ꝑ piſcatorem lucratus eſt imperatorẽ. Secunda cauſa ſequitur ex ipſius artis congruitate. Dicit eniȝ Chryſoſtomꝰ ſuper hunc paſſum. Cõgrue deus noſter per loca piſcatoria tranſit piſcatores piſcaturus. q̄ piſcatores future dignitatis grãm ſui opere artificij prophetabant. q̇a ſicut q̄ retia iactat in aqua. neſcit quos piſces comprehenſurꝰ ſit. Sicet doctor q̄n diuini ſermonis retia iactat ſup populum. neſcit q̄ ſũt acceſſuri ad dominuȝ.

quoſcũq̇ȝ dñs excitauerit illi adherent eiꝰ doctrine. Tertia ratio ſequit̃ ex illiꝰ artis a peccato imunitate. Querit enim Gregoꝰ quare Petrus poſt eius conuerſionem ad piſcationem rediJt. et Mathheus ad telonei negocium non reſedit. Soluit ꝙ quia negocium quod ante conuerſionem ſine peccato extitit. hoc etiam poſt conuerſionem repetere culpa non fuit.

Ad ſecũdam queſtõȝ

ſic proceditur. Et videt̃ ꝙ non oporteat ſequentibꝰ chriſtum omīa temporalia relinquere. ¶ Primo ſic. Paupertas non requiritur ad ꝑfectionem. ergo ⁊c̃. antecedẽs probatur. q̇r relinquere oīa videtur eſſe illicitum. Apoſtolus eniȝ. ij. Coꝝ. viij. dat formam fidelibꝰ faciendi elemoſynas dicens Si voluntas prompta eſt. ſm illud quod habet accepta eſt. id eſt. vt neceſſaria retineatis. Et poſtea ſubdit. Non vt alijs ſit remiſſio vobis aũt tribulatio. glo. id ē. paupertas. ¶ Sc̃do ſic. Quicunq̇ȝ exponit ſe periculo peccat. ſed ille q̇ oībꝰ ſuis relictis voluntariam paupertatem ſectatur exponit ſe periculo. ſm illud Prouerb. xxx. Ne forte egeſtate compulſus furer ⁊ piurẽ nomen domini. ¶ Tertio ſic. Virtus in medio conſiſtit. vt dicitur. ij. Ethicorũ. ſed ille qui omnia dimittit per voluntariam paupertateȝ ñ videtur in medio conſiſtere ſed magis in extremo. ergo non agit virtuoſe. et ita hoc non ꝑtinet ad vite ꝑfectionem In oppoſitũ videtur eſſe euangelium pñs. ¶ Reſpondeo dicenduȝ. ꝙ ſequela chriſti duplex poteſt diſtingui. Vna eſt communis et neceſſaria omibus ad ſalutem ī qua conſiſtit perfectio vite chriſtiane. ad quaȝ ꝑtinet perfecta obſeruantia p̄ceptoꝝ charitatis. De qua ſequela habet̃ Joh. viij. vbi d'r. Qui ſequitur me. ſcȝ credendo et amando. nõ ambulat in tenebris. ſed habebit lumen vite. De quo Matth. xix. Si vis ad vitam ingredi ſerua mandata. Alia eſt ſequela chriſti ſupra cõmunem ſtatũ ſaluti neceſſariũ ſicut ſequela chriſti ꝑ imitatõeȝ

vite ī pauptate ⁊ auſteritate ⁊ hmōi. aut in
paſſione. De q̄ ſequela dr̄ in p̄nti euāgelio
ꝙ apl'i iſti vocati. ſecuti ſūt xp̄m. Et Mat.
xix. dr̄. Uende omīa q̄ habes et ſequere me
Et petrꝰ apl'us dicit. Quid erit nob̄ q̄ reli
quimꝰ oīa ⁊ ſecuti ſumꝰ te. Juxta hanc du
plicē ſequelā diſtinguit̄ duplex ꝑfectio. vt
tangit ſanctꝰ Thomas ſecūda ſcd̄e. q. clxx
xiiij. ar. iij. vbi ita dicit. ꝙ hō h₃ q̄ndā ꝑfectō
nē ſue nature ſtatī cū q̄ naſcit̄ q̄ ꝑtinet ad
ratōem ſpei. Eſt ⁊ alia ꝑfectio ad quā per
augmentū adducit̄. Jta ē q̄dam ꝑfectio ca
ritatis ꝑtinēs ad ipam ſpeciē charitatis. vt
ſc₃ deꝰ amet̄ ſup oīa. ⁊ nihil ꝯ eū amet̄. Eſt
aūt alia ꝑfectio charitatis et in hac vita ad
quam aliq̄s ꝑ aliq̄d augmentu₃ ſpūale ꝑ
uenit. vtpote cum homo etiā a rebꝰ licitis
abſtinet. vt liberiꝰ diuinis obſequijs vacet
Et h̄ modo religio dicitur quedā diſciplīa
ſiue exercitium ad apprehendendū hoc ꝑfe
ctionis augmentum. Unde in collatōibꝰ
patru₃ dicit abbas Moyſes de religioſis
loquens. Jeiunioꝝ inediam vigilias labo
res corpis nuditatem lectōnem ceteraſq₃
v̉tutes debere ſuſcipe nos nouerimꝰ vt ad
ꝑfectionem charitatis poſſimꝰ ꝯſcendere.
Jſtis diſtinctiōibꝰ p̄habitiſ. ſit iſta ꝯcluſio
p̄ma. Ad ſequelam p̄mam chriſti et ad ha
bendam p̄mam ꝑfectionem non eſt neceſ
ſarium omīa relinquere tempalia ꝑ volū
tariam pauptatē. ſed ſufficit vt ſup oīa deꝰ
diligatur et nihil contra eum ametur. ſiue
ꝙ precepta charitatis obſeruent̄. Jſta con
cluſio eſt manifeſta. Nam vt dicit ſanctuſ
Thomas. Summa ꝑfectio poteſt eē cum
magna opulētia. Nam abraam cui dictū
eſt Geñ. xvij. Ambula coram me et eſto ꝑ
fectus. legitur diues fuiſſe. Et ſimilit̄ reges
et p̄ncipes chriſtiani. prelati et alij chriſtia
ni minores q̄ non renunciauerunt bonis
tempalibus quoꝝ multi ſunt in ſtatu grē.
Scd̄a ꝯcluſio Ad ſequelam ſecundā et ſe
cundā ꝑfectōe₃ requiritur renūciatio ſiue
dimiſſio tpaliu₃. vt pt₃ Matth. xix. Si vis
ꝑfectꝰ eſſe. ⁊c. Et Lu. ix. Qui vult veire poſt
me abneget ſemetipum et ſequat̄ me. Jſta
ꝯcluſio patet. q2 ſicut dictum eſt. ſtatus re

ligionis eſt q̄dam diſciplina ſiue exercitiū
ꝑ quod ꝑuenitur ad ꝑfectionem caritatis
ad q̊d neceſſariū eſt ꝙ aliq̄s affectū ſuū to
taliter abſtrahat a rebꝰ mundanis. Dic̄ ei
Auguſtinꝰ libro. x. ꝯfeſſionu₃ ad deum lo
quenſ. Minus te amat q̄ tecū aliq̄d amat
quod non ꝑpter te amat. Uñ in libro. lxxx
iij. q. dicit Augꝰ. ꝙ nutrimentū charitatis
eſt diminutio cupiditatis. ꝑfectio vbi nlla
cupiditas. Ex h̄ aūt ꝙ aliq̄s res mūdanas
poſſidet allicitur animꝰ eꝰ ad eaꝝ amorem
Unde Auguſtinꝰ in ep'la ad Paulinam
et Theraſiam. ꝙ terrena diliguntur artiuſ
adepta q̄₃ ꝯcupita. Et Chryſoſtomuſ dicit
ſup Mattheū. ꝙ appoſitio diuitiaꝝ maio
rem accendit flammā et vehemētior fit cu
pido. Et inde eſt ꝙ ad ꝑfectōnem caritatis
acquirendā p̄mū fundamentū eſt volūta
ria pauptas. vt abſq₃ ꝓprio viuat. dicente
dño Math. xix. Si vis ꝑfectꝰ eē vade ⁊ vē
de omīa q̄ habes et da pauperibꝰ et veni ſe
quere me. ❡ Ad rationes in oppoſitum.
❡ Ad primam reſpondetur. negādo cōſe
quentiā. Et ad dictū apl'i dicendū ꝙ loqui
tur infirmis q̊s ſic dare monet vt egeſtatē
nō patiant̄. Et ſilr̄ ex alia gloſa. non ē intel
ligendū ꝙ ñ liceat oīa tpalia abijcere. ſed ꝙ
h̄ non ex neceſſitate requirat̄. ❡ Ad ſcd̄a₃
reſpondet̄. negando minorē. Dicimuſ eni
ꝙ ille q̄ ꝓpter xp̄m omīa dimittit. nō expo
nit ſe periculo ſpirituali vl' corporali. Spi
rituale q̊de₃ periculum ꝓuenit ex pauper
tate q̄ñ non eſt voluntaria. Periculū aūt
corporale non īminet illis q̄ intentione ſe
quendi xp̄m omīa ſua relinquunt. diuine
prouidētie ſe cōmittētes. Unde Auguſti
nus dicit libro de ſermone dñi in monte.
Querentibꝰ regnum dei et iuſticiam eiuſ
non debet ſubeſſe ſollicitudo ne neceſſaria
deſint. ❡ Ad tertiā rñdetur. negando mi
norem. Et ratio eſt. q̊a mediū virtutis ſm
philoſophū accipitur ſm ratōem rectam.
nō ſm q̄ntitatem rei. ⁊ ideo quicq̊d poteſt
fieri ſm rōnem rectam non eſt vitioſu₃ ex
magnitudine q̄ntitatis ſed magis v̉tuoſū
Eſſet autem preter ratiōem rectam ſi quis
omnia ſua conſumeret in intemꝑantia vl'

abſq3 vtilitate. Eſt aũt ſm ratiõem rectã ꝙ
aliq̃s diuitias abijciat vt ꝯtemplatõi ſapi
entie vacet. q̊d et philoſophi q̃daz feciſſe le-
gũtur. Vñ multo magis ſm ratõez rectaz
eſt vt hõ oĩa bona ſua relinq̃t ad h̃ ꝙ xp̃m
pfecte ſeq̃tur. Vñ hieronym⁹ ad Ruſticũ
monachũ. Nudũ xp̃m nud⁹ ſequere.

Ad tertiã queſtõnem

Vtrũ btũs andreas ⁊ alij q̃ ſecũ ſũt vocati
hac vocatõe. fuerit aduocat⁹ ad apoſtola-
tũ. reſpõdetur ꝙ ſic. ¶ Pro q̃ notandum
ꝙ triplex fuit vocatõ aplõꝝ. Prima voca-
tio fuit ĩmediate poſt baptiſmuz xp̃i. vt ha
betur Joh̃. j. qñ duo diſcipuli Joh̃is audie
rũt ip̃m ioh̃em dicentẽ de xp̃o. Ecce agn⁹
dei. et ſecuti ſũt ieſum. Et ibi dr̃ ꝙ Andreas
frater ſimonis erat vnus ex duob⁹ q̃ ſecuti
fuerũt ih̃m. Et dr̃ infra. ꝙ adduxit fratrem
ſuũ Simonẽ ad ih̃m. Iſta ãt vocatio fuit
ad xp̃i familiaritatẽ. Scd̃a vocatio fuit in
captura piſciũ quã dſcribit Lucas. v. c. vbi
dicit. ꝙ xp̃s ꝑpter turbas irruẽtes aſcendit
in nauẽ petri ad p̃dicãdũ. ⁊ finita p̃dicatõe
iuſſit laxari rete ĩ capturã piſciũ. ⁊ viſa mł-
titudine Petrus ſciens ꝙ non poterat eẽ
virtute hũana pcidit ad genua ieſu Et iſta
vocatio dr̃ eẽ ad diſcipulatũ. Tertia ãt vo-
catio fuit de q̃ h̃ in p̃nti euangelio fit men-
tio qñ relictis oĩb⁹ ſecuti ſũt ih̃m totalit̃ ei
adherentes ad p̃dicta negocia ampli⁹ non
reuerſuri. Et hac vocatõne ſunt vocati ad
apoſtolatũ. ⁊c.

¶ In feſto beati Nicolai

lai eſt euãgeliũ. Sint lũbi veſtri p̃cincti. ⁊c.
Luce. xij. Circa quod venit diſputanduz h̃
queſtio.

Vtrũ btũs Nico

laus ſic lucernas ardentes. i. ſcõꝝ
operũ pfectõez habuit in manib⁹
ſuis vt credatur a cunabulis in baptiſmo
vltra cõmunẽ legẽ ſpãlem effectũ grẽ ſuſce
piſſe. Et videt̃ ꝙ nõ. q2 baptiſm⁹ equalẽ effe
ctũ h3 ĩ oĩb⁹. maxĩe ĩ paruulis vbi ñ p̃cedit
alia diſpoſitio maioꝛ ĩ vno q̃3 in alio. ergo
btũs nicola⁹ ñ habuit cũ paruul⁹ fuerit ba
ptiſat⁹ ſpãlem effectũ grẽ. ¶ Secundo ſic
In q̃licũq3 diſpoſitõe infans naſcat̃ ⁊ qua
licũq3 habeat naturalia vn⁹ nõ naſcit̃ ma-
gis peccatoꝛ q̃3 ali⁹. ergo pari rõne in rege
neratõe vn⁹ nõ d3 regenerari magis vł me
lius q̃3 ali⁹. ¶ In oppoſituz arguit̃ ex mul-
tis q̃ dicuntur d̃ beato nicolao. ꝙ ſupra cõ
munẽ legẽ ſpecialez grãm ſuſceperit ex ba-
ptiſmo. Dicitur p̊mo in vita ſua. ꝙ inocen
tie puerilia iura tranſcendens euãgelice ĩ-
ſtitutõnis diſcipul⁹ effect⁹ eſt. Scd̃o legit̃
ꝙ btũs nicola⁹ adhuc puerul⁹ multo ieiu-
nio macerabat coꝛp⁹. Tertio ex illo quod
dr̃. A puericia ſecut⁹ eſt dñm. Quarto ex
illo q̊d legitur de eo. ꝙ poſtq̃3 domi pueri-
lem decurrit etatem cũctis mũdi h⁹ ſpretiſ
oblectationib⁹. Chriſti ſe iugo ſubijciens.
documentis ſanctis ſuum p̃buit audituz.
De operib⁹ ſanctis ſuis q̃ velut lucerne ar
dentes ſplendebãt in eo. hiſtoꝛia plena eſt
Qualiter erat valde compatiens. et ſuper
afflictis pia geſtabat viſcera. vt veraciter
poſſet dicere illud Job. xxxj. Ab infãtia cre
uit mecum miſeratio. Quocirca dicitur ĩ
hiſtoꝛia ꝙ operibus ſanctis nicola⁹ humi
liter inſiſtens reuelatione diuina ꝑuectus
eſt ad ſummum ſacerdotij gradum.

Rñdeo dicendum ſaluo melioꝛi iudicio
ꝙ illa q̃ dicta ſũt. ſũt ſatis ꝓbabilia teſtimo
nia ꝙ iſte ſanct⁹ in baptiſmo aliquã ſpãlez
grãm ſupra cõmunẽ legẽ accepit. Nec ẽ h̃
incõueniens. q̃niã vt inq̃t dñs bonauentu
ra in. iiij. diſ. iiij. Grã menſurat̃ ſm liberali
tatẽ dei dantis. nõ ſm qualitatẽ ſuſcipiẽtiſ
niſi de ꝯgruo. et h̃ ſm q̊d ſuſcipiẽs ſe p̃pa-
rat. non ſm q̊d eſt capax. q2 ergo de⁹ opat̃
in baptiſmo ſm exigentiã ſacramẽti. ⁊ inte
rius vnus non eſt magis diſpoſit⁹ q̃3 alter
ideo equaliter dat oĩb⁹ paruulis q̃ntuz eſt
de lege cõmuni. q2 tñ poteſtas ei⁹ nõ eſt al
ligata ſacramento. non eſt neceſſe ꝙ ſemꝑ
det equaliter. ſed poteſt facere cui vult ſpe
ciale ꝑuilegium. Hec bonauentura. Con-
coꝛdat etiam ſanctus Thomas in tertia
parte. ¶ Ad rationes in oppoſituz. ¶ Ad
primam rñdetur. ꝙ ratio procedit de lege

cõmuni.ſz cũ de⁹ opeꝛ̃ i ſacramẽto vt agẽs voluntariũ.pt ſm ordinẽ ſue ꝓuidẽtie aliq̃d ſpãle vni ꝯcede q̊d ñ alteri. ¶ Ad ſcd̃az rñdeꝛ̃.negãdo ꝯſeq̃ntiã rõne iam dicta.

¶ In feſto beati Thome

apl̃i eſt euangeliũ. Thomas aũt vn⁹ ex duodecim ꝛc. Joh.xx. Circa q̊d pñt diſputari ſeq̃ntes q̃ões ¶ Pmo. Utrꝫ fides ſit de viſis. ¶ Scd̃o. Utrꝫ Thomas d̃ neceſſitate ſalutis tenebaꝛ̃. a pparẽte ſibi dño ꝛ dicẽte. Tho.ꝛc. ꝯfiteri fidẽ diuinitatis ꝛ hũanitatis ĩ chriſto. ¶ Tertio. Utruꝫ credere his q̃ nõ vidim⁹ ſit laudabile.

Ad pmam ſic pro

ceditꝛ̃. Et videꝛ̃ ꝙ fides ſit de viſis. Primo ex pñti euãgelio vbi xp̃s ait Thome. Quia vidiſti me thoma. credidiſti. ergo de eodẽ ẽ viſio ꝛ fides Scd̃o ſic.j. Cor.xiij. dicit apl̃s. Uidem⁹ nũc p ſpeculũ in enigmate. et loquiꝛ̃ p cognitõꝫ fidei. ergo fides ẽ viſio ꝛ id q̊d creditꝛ̃ videtur. ¶ Tertio ſic. Lumẽ fidei ſic ſe hꝫ ad articulos fidei ſic lumen naturale ad pncipia naturaliꝛ̃ cognita. ſed lumẽ naturale facit pncipia p ſe nota. ergo et lumẽ fidei facit videre articulos fidei. ¶ In oppoſitũ ẽ apl̃s dicẽs ad Heb.xj. Fides ẽ argumẽtũ ñ apparẽtiuꝫ. ergo fides nõ ẽ de viſis. ¶ Reſpõdeo dicenduꝫ ſm ſanctũ Thomã in.iij. ꝙ viſio ꝓpe loq̃ndo ẽ act⁹ ſenſus viſus. ſed ꝓpẽ nobilitatẽ iſti⁹ ſenſ⁹ tranſlatũ ẽ nomẽ viſiõis ad act⁹ aliaꝝ potentiaꝝ cognitiuaꝝ ſm ſilitudinẽ ad ſenſũ viſus. pt ergo attẽdi ſimilitudo q̃ntũ ad gen⁹ cognitõis tantũ. et ſic largo mõ et impꝛope oĩs cognitio viſio d̃r et ſm h fides eſt de viſis. Poteſt et vlteri⁹ attẽdi iſta ſilitudo ñ ſolũ q̃ntuꝫ ad gen⁹ cognitõis. ſꝫ q̃ztũ ad modũ cognoſcẽdi. Modus ãt q̊ ſenſ⁹ viſus videt ẽ in q̃ntũ ſpẽs viſibilis facta ĩ actu p lumẽ formaꝛ̃ ĩ viſu. Uñ trãſferendo nomẽ viſionis ad ĩtellectũ ꝓpe intelligẽdo videm⁹ qñ p lumẽ ĩtellectuale ipa forma ĩtelligibilis fit in ĩtellectu noſtro ſiue illud lumẽ ſit naturale. ſicut cũ ĩtelligimus q̃ntitatẽ hoĩs alic⁹ l' hmõi. ſiue ſit ſupnaturale. ſic qñ deuꝫ in patria videm⁹ p viſionẽ. Et ſm h patꝫ ꝙ fides non pt eẽ de viſis. q2 forma illa intelligibilis q̃ pncipale ẽ obiectũ fidei ſcꝫ de⁹ formatõeꝫ nri intellect⁹ ſubterfugit et nõ ẽ ei ꝓuius i ſtatu vie. vt Aug⁹ dicit. et pterea nec ea q̃ ſunt fidei ad pncipia viſa reducere demõſtrando poſſum⁹. ¶ Ad ratões i oppoſitũ.

Ad pmaꝫ rñdeꝛ̃. ꝙ Thomas aliud vidit et aliud credidit. hoiem vidit. et deũ credidit. deũ ꝯfeſſus eſt cuꝫ dixit. Deus me⁹ et dñs me⁹. vbi Thomas pfectioꝛ fact⁹ eſt in cognitõne poſt xp̃i reſurrectõem cũ manifeſte ꝯfeſſus eſt ipm eẽ deũ. ¶ Ad ſcd̃am rñdetur. ꝙ ibi viſio large accipiꝛ̃ ſm pmũ modum. ¶ Ad tertiã reſpõdetur. negando cõſequentiã. Et ratio ẽ. q2 termini pncipioꝝ naturaliter cognitoꝝ ſũt ꝯphenſibiles noſtro intellectui. ideo cognitio q̃ ſurgit ex illis pncipijs ẽ viſio. ſed non ẽ ita d̃ terminis articuloꝝ fidei. vnde in futuro quando d̃s p eſſentiã videbiꝛ̃ articuli erũt p ſe noti ꝛ viſi. ſic modo pncipia demonſtratõis.

Ad ſecũdam queſtõꝫ

Utrum Thomas de neceſſitate ſalutis tenebatur. a pparente ſibi domino et dicente. Tho. ꝛc. confiteri fidem diuinitatis ꝛ hũanitatis in chriſto. Et videtur ꝙ nõ. ¶ Primo ſic. Illud videtur ad ſalutem ſufficere p q̊d homo attingit finem v̊tutis. ſed finis ꝓpri⁹ fidei eſt ꝯiũctio hũane mentis ad veritatẽ diuinã q̊d poterat in Thoma eẽ ſine exterioꝛi confeſſione. ergo illa exterioꝛ fidei nõ fuit neceſſaria ei ad ſalutẽ. ¶ Scd̃o ſic. Per exteriorẽ ꝯfeſſionẽꝫ homo fidem ſuaꝫ alijs patefacit. ſꝫ h nõ eſt neceſſariũ niſi illis q̊ habent alios in fide inſtruere. ſed h non competebat thome illa hoꝛa reſpectu chriſti et diſcipuloꝛum. ergo. ꝛc. ¶ Tertio ſic. Nõ requiritur plus a Thoma q̃ꝫ ab alijs

apoſtolis niſi ꝙ crederz xp̄z reſurrexiſſe. ſz
alijs non fuit neceſſariū ad ſalutē talez exte
riorē fidei ꝯfeſſionem facere. ergo nec Tho
me. ¶ In oppoſitum eſt illud apl̄i ad Ro-
ma. x. Corde credit̄ ad iuſticiā. ore aūt con-
feſſio fit ad ſalutē ¶ Rn̄deo dicēdū. De ne
ceſſitate ſalutis tenebat̄ thomas illa hora
facere illā ꝯfeſſionem de xp̄o. Patz iſta cō
cluſio. Pro quo nota ꝙ ea q̄ ſūt neceſſaria
ad ſalutem cadūt ſub p̄ceptis diuine legiſ.
Confeſſio āt fidei cū ſit q̄d affirmatiuū nō
p̄t cadere niſi ſub p̄cepto affirmatiuo. vn̄
eo mō eſt de neceſſarijs ad ſalutē q̄ p̄t cad̄e
ſub p̄cepto affirmatiuo diuīe legis. Pre-
cepta āt affirmatiua non obligāt ſemꝑ. et
ſi nō ſꝑ obligēt obligant āt ꝓ loco et temꝑe
et ſꝑm alias circūſtantias debitas. ſꝑm quaſ
oportz actū hūanū limitari ad h̄ ꝙ ſit act⁹
v̓tuoſus. ſic igitur ꝯfiteri fidē nec ſꝑ nec in
q̊libet loco eſt de neceſſitate ſalutiſ. ſed aliq̊
loco et tꝑe quoniā ſi ꝓ omiſſionē hmōi cō-
feſſiōis ſubtraheret̄ honor debit⁹ d̓o. vel et̄
vtilitas ꝓximis impēdēda. puta ſi aliq̊s in
terrogat⁹ de fide taceret. et ex h̄ crederetur
vel ꝙ nō haberet fidē vel ꝙ fides n̄ eſſz vera
vel alij ꝑei⁹ taciturnitatē auerterent̄ a fide.
In hmōi ei̅ caſib⁹ ꝯfeſſio fidei ē de neceſſita
te ſalutis. ſz iſte caſus ē in p̄ſentia ꝝ. Jam ei̅
p̄mo dixerat Thomas ꝙ nolebat cred̓e ni-
ſi videret in manib⁹ fixurā clauoꝝ ⁊ mitte
ret digitū ⁊c. mō v̓o ſi non ꝯfeſſus fuiſſz ore
fidem ꝑfectā de xp̄o eſtimat⁹ fuiſſet nō ha-
bere fidem de xp̄o. Vn̄ dn̄s ait illi. Noli eē
incredul⁹ ſed fidelis. Vel eſtimat⁹ fuiſſz te
nere ꝙ fides chriſti non eſſet v̓a. vel fortaſſe
alij diſcipuli viſa ꝯtumacia iſtius aut taci-
turnitate auerterēt ſe a fide. p̄terea ſubtra-
xiſſet non ꝯfitendo. ex q̊ iam erat ſuſpectuſ
honorē debituz deo et vtilitatē a fidelibus
quā ex ſua ꝯfeſſione receperūt. ¶ Ad rati
ones in oppoſitū. ¶ Ad primā rn̄detur. ne
gādo ꝯſequentiā. Et rō ē. q2 finis fidei ſic̄ et
aliaꝝ v̓tutū referri dz ad finem charitatis.
q̄ eſt amor dei ⁊ ꝓximi. et ideo qn̄ honor d̓i
vel vtilitas ꝓximi h̄ expoſcit non dz eē con
tent⁹ hō vt ꝑ fidem ſuaz veritati diuine cō
iungatur. ſed debet fidem exteri⁹ confiteri.

¶ Ad ſcd̓am rn̄det̄. negando minorē vni
uerſaliter. Et ratio eſt. q̄a in caſu neceſſita-
tis vbi fides ꝑiclitatur quilibz tenet̄ fidē ſu
am alijs ꝓpalare. ſiue ad inſtructōez alioꝝ
fideliū. ſiue ꝯfirmatōem. vel ad reꝑmendū
infideliū inſultatōem. ſed alijs tꝑib⁹ inſtru
ere hoīes de fide non ꝑtinet ad oēs fideles
¶ Ad tertiā rn̄detur. negando aſſumptū
q̄a hoc caſu ad plus tenebatur Thomas
q̄ renuerat credere reſurrectōnem q̄z alij.
vnde viſa ſua duritia et ſingularitate ī no-
lēdo credere niſi certificaretur duplici ſen-
ſu. ſcilicet viſu et tactu. erat neceſſarium vt
expreſſe ꝯfiteretur fidem quam habebat d̓
chriſto.

Ad tertiam queſtiōz

ſic proceditur. Vtrum credere his q̄ nō vi
dem⁹ ſit laudabile et meritorium. Et vide
tur ꝙ non. ¶ Primo ſic. Dicitur Ecc̄. xix.
Qui cito credit leuis eſt corde. ſed qui cre-
dit his que nullo mō videt nimis cito cre-
dit. ergo talis magis eſt vituperandus q̄z
laudand⁹. ¶ Secundo ſic. Abnegare ra-
tionē que eſt nobiliſſimū eorum que in no
bis ſunt eſt vituperabile. ſed qui credit ea
que non ſunt rationi conſona ratio̅ē ab-
negat. ergo talis eſt vituperabilis. ¶ Ter-
tio ſic. Diſcretio eſt illa que facit eſſe opus
noſtrum laudabile. ſed cum om̄is noſtra
diſcretio ſit ꝑ ratōnem in his que preter ra
tionē ſūt nō habem⁹ aliq̄d q̊ diſcernamus
ergo hmōi credere nō ē laudabile. q2 ita p̄t
homo credere falſis ſicut veris ¶ In oppo
ſituz eſt euangelium pn̄s. Beati q̄ nō vide
rūt ⁊ crediderūt. ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ cre
dere p̄me v̓itati in his q̄ nō vident̄ laudabi
le ⁊ meritoriū ē. ꝓbat̄ ſic. Om̄is act⁹ v̓tutiſ
eſt laudabilis ⁊ meritori⁹ q̄ntū in ſe. ſz cre-
dere his que nō videntur eſt actus v̓tutis
fidei que eſt argumentum non apparētiuz
ſꝑm apl̄um. ergo eſt laudabile ⁊ meritoriū.
Pro cuius concluſionis pleniori noticia
eſt ſciendum ꝙ ſicut philoſoph⁹. j. ethicoꝝ
dicit. Laus ꝓprie ſꝑm reſpectū ad alterū q̊d
digni⁹ eſt attendit̄. Sicut videmus ꝙ act⁹
concupiſcibilis laudatur inq̄ntū ordinate

ſe habet ad ratõem. Actus autem ratõnis
inq̄ntum oꝛdinate ſe hꝫ ad intellectū q̄ diri
git. Et actꝰ et ſupremaꝝ potētiaꝝ ſm q̊d ſe
hꝫ ad finē. Et ꝑpt h illa q̄ ſūt optima ñ lau
dant̃ ſꝫ honoꝛant̃. et qꝛ virtꝰ eſt diſpoſitõ ꝑ
fecti ad optimū. vt dꝛ. vij. Ethicoꝝ. idõ ꝓp̃e
v̓tutis actꝰ laudabilis ē. Noſtra ãt natuꝛa
lis cognitio ſe hꝫ ad diuinã ſicut ad ſupio
rem. Et iõ cū ratõ nrã diuine v̓iuti ꝯſentit
actus laudabilis ē. ſic̃ cū cõcupiſcibilis ra
tioni ſubdit̃. et ideo crede̓ v̓itati p̓me in his
q̄ non videntur laudabile ⁊ meritoꝛiū eſt ⁊
actꝰ v̓tutis. ¶ Ad rationes in oppoſitum.
¶ Ad pꝛimam reſpondetur. negãdo mi
noꝛeꝫ. Licet ei hõi crede̓ abſqꝫ rõne ꝓbabili
eſt cito credere. q̇a cognitio vniꝰ hoīs nõ ē
naturaliter oꝛdinata ad cognitõeꝫ alteriꝰ.
vt ꝑ ip̄ꝫ reguletur. ſed h mõ ē oꝛdinata ad
veritatē p̓mã. ¶ Ad ſecūdam rñdetur. ne
gãdo ꝯſeq̄ntiam. Et ratõ eſt. qꝛ hõ cum cre
dit non abnegat ratõem q̈i ꝯ̈ eam faciens.
ſed eam tranſcendit altioꝛi dirigēti inixus
ſcꝫ p̓me v̓itati. qꝛ ea q̄ fidei ſūt et ſi ſupꝛa ra
tionē ſint. non tñ ꝯ̈ rationem. ea ãt q̄ ſupꝛa
hoīem ſūt querere. non ē vitupabile ſꝫ lau
dabile. qꝛ hõ dꝫ ſe ad diuina erigere q̈ntum
cūqꝫ p̄t. vt dicit philoſophꝰ. x. Ethicoꝛum.
¶ Ad tertiã reſpõdetur. negando minoꝛē
Dicimꝰ eī ꝙ diſcretiõem credendoꝝ hꝫ hõ
ꝑ lumē fidei. ſicut diſcretõem ſpirituū ꝑ ali
quã grãm gratis dataꝫ. Uñ hõ lumē fidei
habēs nõ ꝯſentit his q̄ ꝯ̈ fideꝫ ſūt. niſi incli
natõem fidei relinquat ex ſua culpa.

In feſto beati ſtepha

ni eſt euãgeliū. In illo tp̄e. Dixit ihs turbiſ
iudeoꝝ. ⁊c. Math. xxiij. Circa q̊d p̄nt diſpu
tari ſequentes queſtõẽs. ¶ Pꝛima. Utꝝ
ꝯueniēt xp̄s miſit ad iudeos ꝓphas ſcri
bas et ſapienteſ. ſciens et p̄dicens eos occi
dendos ꝑ iudeos ¶ Scdo. Utruꝫ ſtepha
nus in hac vita viuens vidit deum ꝑ eſſen
tiam.

Ad pꝛimam que
ſtionē. ſcꝫ Utrū ꝯueniēt xp̄s mi
ſit ad iudeos ꝓphas ſcribas et ſa
pientes ſciens et p̄dicens eos occidendos
ꝑ iudeos. ſic proceditur. Et videt̃ ꝙ non.
Pꝛimo ſic. Quia h videt̃ ſapere q̄ndã cru
delitatē. ſic̃ mitte̓ inocētes oues ad lupos
ꝑ eos diripiēdos. ¶ Scdo ſic. Si xp̄s mi
ſit eos et ſciuit eos occidendos voluit eos
moꝛi. ſed h et voluerūt iudei. ergo iudei cõ
formauerūt voluntatē ſuã diuīe. ⁊ ita non
peccauerūt. ¶ In oppoſituꝫ eſt euangeliū.
¶ Reſpondeo dicenduꝫ. ꝙ ꝯueniēt xp̄s
miſit ad iudeos ꝓphas ⁊ ſcribas ⁊ ſapiētes
Miſit dico. ad inſtructõem eoꝝ. ñ ad h vt
occiderēt ab eis. lꝫ hñ p̄uidit ꝙ eſſent ꝑ eos
occidendi. ¶ Ad ratõnes in oppoſitum.
Ad p̓mã rñdet̃. ꝙ falſū ē ꝙ h ſapiat crudeli
tatē aliquã. qꝛ non miſit eos hac intentiõe
vt a iudeis interficerent̃. hñ tñ dedit eis bo
nã voluntatē vt ſi ꝯtingeret eos moꝛti tra
di patienť et libenť moꝛtem ſuſciperent.
¶ Ad ſcdam rñdetur. negãdo ꝯſequentiã
Et ratio ē. qꝛ cõfoꝛmitas volūtatis hūane
ad diuinã non ē ſimpliciť ī volēdo q̊d deꝰ
vult. ſꝫ ī volēdo ex mõ. ſcꝫ ex caritate ſic̃ deꝰ
vult. vel ad eundē finē. et h mõ iudei inter
ficiendo miſſos a xp̄o volūtatē ſuã non cõ
foꝛmauerūt diuīe. qꝛ ꝓphas ⁊ ſcribas ⁊ ſa
pienteſ ex nequicia occiderūt. ⁊ ad impedi
endã ſalutē quã ex eoꝝ p̄dicatõne ſequi vi
debant.

Ad ſecūdam queſtõꝫ

ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ btūs ſtephanꝰ in hac
coꝛꝑali vita viuēs viderit deū ꝑ eſſentiã. et
videt̃ ꝙ ſic. Dicit̃ Act. vij. Intendēs ī celuꝫ
vidit glãm dei. ¶ In oppoſitū videtur illõ
Exodi. xxxiij. Non videbit me homo et vi
uet. gloſa. q̄ꝫdiu hic moꝛtaliter viuit videri
per quaſdam imaginationes deus poteſt
ſm ipſam nature ſue ſpeciem non poteſt.
¶ Reſpõdeo dicendum. ſicut dicit Nico
laus de lyra ſuper actus Apoſtoloꝛum.
Actuuꝫ. vij. ꝙ aliqui dixerunt ꝙ viſio iſta
ſtephani fuit mētalis. ita ꝙ ex ſpeciali grã
fuit ſibi cõmiſſū videre. nõ ſolū hūanitateꝫ
chꝛiſti ſed etiã d̓itatē. ſicut paulo eo ꝙ erat
doctoꝛ gentium. ⁊ Moyſi qui fuit doctoꝛ
iudeoꝛum. vt dicit Auguſtinus. Et hoc

videt̄ dicere q̄dam glo. ſup locū iſtū. q̄ ē ta-
lis. Quidā electi adhuc in vita detēti mun
dato cordis oculo videre meruerūt gl'am.
vt h̄ Stephan⁹. et paul⁹ ad tertium celum
rapt⁹. Sed h̄ dictū vt dicit Nicola⁹ d̄ lyra
n̄ videt̄ bene ꝯſonare dictis ſctōꝝ doctoꝝ q̄
cōcordit̄ dicūt ꝙ talis viſio non eſt cōceſſa
alicui in vita pn̄ti vtēti ſenſib⁹ exterioribuſ
niſi hōi xp̄o. Vn̄ et paul⁹ d̄r deū nō vidiſſe
niſi in raptu ab ip̄is ſenſib⁹. Stephan⁹ aūt
non videt̄ tūc fuiſſe rapt⁹ ſed magis vtens
ſenſib⁹. vtpote loquens iudeis audiētib⁹.
Propter q̄d alij dicūt ꝙ fuit viſio imagia-
ria. ita ꝙ in e⁹ imaginatōe fuerūt effigieſ di
uinit⁹ formate ad rep̄ſentādū deuz ꝛ hoīez
chriſtū. Sicut Yſa. vj. Yſaias vidit deuz ſe
dentē ſup ſoliū excelſū. Et mente cognouit
Stephan⁹ ſignificatū illi⁹ rep̄ſentatōnis.
et ſic q̄ntū ad h̄ non ſolū fuit viſio imagia-
ria. ſed et cū h̄ mentalis. ſic̄ fiebat ꝓphetis
Et non ē dubiū ꝙ iſto mō potuit fieri. ſed
mō loquendi ſcp̄ture videt̄ ꝙ fuerit corpo
ralis viſio. q2 d̄r in textu. Cum eſſet ſtepha-
nus plen⁹ ſp̄ūſctō intendēs in celum vidit
gl'az dei. Circa q̄d ſine p̄iudicio videtur ita
eē ꝙ a corꝑe xp̄i exiſtentis in celo fuit imu-
tat⁹ ocul⁹ ſtephani ad viſionez hūanitatis
chriſti. nam in ꝑtāte e⁹ eſt ꝙ corp⁹ e⁹ videa
tur ſic a lōge ſic̄ de ꝓpe. Et forte idē eſt de q̄
lib3 alio corꝑe glorioſo. q2 totalit̄ ſubiectu3
ē aīe. ꝓpt̄ q̄d videt̄ ꝙ poſſit imutare viſū in
differenti a lōge ꝛ ꝓpe. et ſit in ꝑtāte e⁹ ꝙ im
mutet viſū in ꝓp̄a vel alia effigie. Sicut d̄r
de corꝑe xp̄i glo̅ſo. Lu. vlt̄. Deitatē v̄o vide
h̄ mō nō potuit. ſ3 ſic̄ i viſione imaginaria
format̄ in v̄tute imaginatiua aliq̄ effigies
ad rep̄ſentandū deū. ita exteri⁹ p̄t diuinit⁹
formari ad imutatiōez oculi corꝑalis. aliq̄
effigies corꝑalis nō a deo aſſumpta ſ3 for-
mata poteſt ip̄m rep̄ſentare oculo corꝑali
Et ſic ꝓbabiliter abſq3 alia aſſertiōe poteſt
dici ꝙ fuit in viſione ſtephani mentalit̄. tn̄
cognouit ꝙ illa effigies nō erat ip̄a diuitaſ
niſi rep̄ſentatiue. et huic modo dicendi cō-
cordat lr̄a cum d̄r. Ecce video celos aꝑtos
et filiū hoīs ſtantē a dextris dei. Et h̄ tantū
de queſtōne iſta.

In feſto beati iohan

nis euangeliſte eſt euangeliū. Dixit ih̄us
petro. ꝛc. Joh̄. vlt̄. Circa q̄d pn̄t diſputari ſe
quētes queſtōes. ¶ Prima. Utrū xp̄s pl⁹
dilexit Joh̄em q̄3 Petrū. ¶ Secd̄a. Utrū
btūs Joh̄es fuerit mortu⁹.

Ad primam que
ſtionez ſic proceditur. Et videt̄ ꝙ
non. ¶ Primo ſic. Deus diligit
omīa equaliter. ergo non dilexit magis io
hannē q̄3 petrū. ꝯſeq̄ntia ē bona. antecedēſ
ꝓbatur. Sicut diligit oīa ita cognoſcit oīa
ſed equaliter cognoſcit oīa. ergo equaliter
diligit oīa. ¶ Secundo ſic. Deus eodem
actu ſimplici dilexit ioh̄ez et petrū. ergo nō
vnum magis q̄3 aliū. ¶ Tertio ſic. Chriſt⁹
maius bonum voluit petro q̄3 iohanni. er
go plus dilexit Petrum q̄3 Johannem.
antecedens ꝓbatur. q̄niā petro cōmiſit cu-
ram toti⁹ mundi. Vn̄ ait ei Joh̄. xxj. Petre
amas me paſce oues meas Johāni v̄o nō
cōmiſit niſi cuſtodiā vni⁹ ꝑſone. ſc3 matriſ
ſue. ¶ In oppoſitū videt̄ argui ex pn̄ti euā
gelio. vbi ſpecialiter ioh̄es noīatur dilect⁹
a chriſto. ¶ Rn̄deo dicēdū. ꝙ queſtio iſta
vt tāgit ſanct⁹ Thomas in p̄ma p̄te. et ſup
Joh̄em. multipliciter ſoluitur. Auguſti⁹
enim refert hoc ad miſteriu3 dicēs. ꝙ vitā
actiuam que ſignificatur per Petrū plus
diligit deus q̄3 vitam contemplatiuā que
ſignificatur per Johannē. quia magis ſen-
tit preſentis vite anguſtias et citius ab eis
liberari deſiderat et ad deum ire. Contem-
platiuam vero vitam plus deus diligit. q̄-
niam magiſ eam conſeruat. non enī ſimul
finitur cum vita corporis ſicut vita corpo-
ris. Quidam vero dicunt ꝙ petrus plus
dilexit chriſtum in membris. ꝛ ſic etia3 fuit
plus a chriſto dilect⁹. vnde ei eccl'iam com
mendauit. Johānes vero plus dilexit chri
ſtum in ſeipſo. et ſic etiam fuit ab eo plus
dilectus. Unde ei commendauit matrem
Alij vero dicunt ꝙ incertum eſt quis eoꝝ
xp̄m plus dilexit amore caritatis. et ſimilit̄
quem dominus plus dilexit in ordine ad

gloriā vite etne. ſ; petrū dr plꝰ dilexiſſe q̄ztū ad q̄ndā ꝓmptitudinē vel feruorē. Johēm v̓o plꝰ dilexit q̄ztū ad q̄dam familiaritatis indicia q̄ xp̄s ei magis demōſtrabat ꝓpter eꝰ iuuentutē et puritatē. Alij v̓o dicunt. ꝙ chriſtꝰ plꝰ dilexit petrū q̄ntū ad excellentiꝰ donū caritatis. Johēm v̓o plꝰ q̄ntū ad melius donū ītellectꝰ. Vn̄ petrꝰ ſimplr̄ et magis dilectꝰ Johēs v̓o ſm q̄d. Preſūptuoſū tn̄ videt̄ h̄ diiudicare. q2 vt dr Prouer. xvj Spirituū ponderatorē deꝰ ⁊ non aliꝰ.

Ad ratōnes in oppoſitum. ¶ Ad p̄mam reſpōdetur. ꝙ amor dr mēſurari. Uno mō ex ſuo p̄ncipio. et ſic dr magis amari id ad q̄d amandū volūtas magis inclinat̄. et ſic deꝰ equaliter oīa diligit. Alio mō ex parte obiecti ſm q̄d q̄s dr magis amare illū cui maius bonū vult. ⁊ ſic deꝰ dr magis diligē vnū q̄z aliū. in q̄ntū vult ei maius bonum. ¶ Ad ſcd̄am reſpondet̄. ꝙ rō ꝓcedit de affectu dilectiōis. ſm quē oīa equalit̄ diligit. q2 vno ⁊ ſimplici actu. q̄zuis nō velit ſemꝑ equale bonū vel idem oibꝰ. ¶ Ad tertiam r̄ndet̄. ꝯcedendo argumentū.

Ad ſecundam ſic pro

cedit̄. Et videt̄ ꝙ btūs Johēs n̄ fuerit mortuꝰ. q2 in p̄nti euāgelio ſcribit̄. Sic volo eū manere. ſ. viuū. donec veniā. ſ. ī fine mundi ¶ In oppoſitū eſt q̄d hodie in eccīa ſctā recolit̄ eiꝰ obitꝰ. ¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ occaſione illiꝰ v̓bi. Sic eū volo manere. q̄dam dixerūt iohēm nō eē mortuū. ſ; vſq3 ad nouiſſimū diē victurū et ī ſepulcro dormientē donec veniēſ chriſtꝰ excitet eū. hoc accipientes ſignū ꝙ in ſepulcro eꝰ videtur q̄dam ſcaturitio manne ꝑ modū ebullitionis exurgere. et dicūt h̄ cauſari ex anhelitu eiꝰ. ſed vt dic̄ Albertꝰ h̄ eſt fabula. Alij v̓o eū non dicūt eē mortuū. ſed dicūt eum cū Enoch ⁊ Helia tranſlatū in paradiſū ꝑugnaturū cū antichriſto. et ꝓ xp̄o ſuſcipiet martiriū. nec h̄ videtur veriſimile tam dilectū ſibi ap̄lm tamdiu. h̄ē. tanto tp̄e vſq3 ad finem mūdi ſuſpendere a ſua viſione ⁊ fruitōe alijs ap̄lis in gl̄a exiſtētibꝰ. Et ideo cū alijs dicendū ē ꝙ beatꝰ Johēs mortuꝰ ē ſed nō ꝑ martyriū. et ꝙ ſtatim pꝰ mortē reſurrexit. et cū corꝑe et aīa tranſlatꝰ ſit ad locū btōꝝ. Et hmōi rei capit̄ argumentū. q2 cū in ſepulcro eꝰ corpꝰ nō inuenit̄. ſ; de fundo ſepulcri mānā ſcaturit et ebullit. in ſignū eius ꝙ ꝑplm dū viueret celeſti pane pauit. Non enī videt̄ credibile ꝙ corpꝰ tam dilcī ap̄lī deꝰ ſine veneratōe in celo et in terra reliquit. Et cum non inueniat̄ ad venerādū pium eſt credere ꝙ in celo beata vita ⁊ immortalitate ſit veſtitum. vt dicit Albertus Q; v̓o dr. Sic volo eum manere. ſic intelligit. id eſt. nolo eum mori ꝑ martyriū. nolo ꝙ ꝑſecutoris ſupplicium eum ab hac vita preſcindat. q2 et ſi venenū bibit. non tn̄ nocuit donec veniā ad vocandū eū ad gl̄am. Vn̄ legitur in vita ſua ꝙ ī vltima ſenectute ſua apparuit ei dn̄s. dicens. Ueni dilecte mi. q2 tempus eſt vt cum fratribus tuis mecum epuleris.

In feſto Innocentiū

eſt euangeliū. In illo temꝑe. Angelꝰ apparuit in ſomnis Joſeph. ⁊c. Math. ij. Circa quod p̄nt hec diſputari. ¶ Primo. Utrū innocentes veraciter dicant̄ martires xp̄i. ¶ Scd̄o. Utrū baptiſmꝰ ſanguis ſuppleat defectum baptiſmi aque.

Ad p̄mam queſti

onē. ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ Innocētes ꝓ xp̄o occiſi non dicant̄ veraciter martyres xp̄i. ¶ P̄rio ſic. Nulla paſſio videtur meritoria ⁊ martirij corona digna niſi ſit voluntaria. ſed paſſio iſtoꝝ Innocentiū non potuit eſſe voluntaria cum vſum ratōnis non haberent. ergo nō videtur poſſe dici martyres. ¶ Scd̄o ſic. Martiriū eſt actꝰ virtutis. ſed oīs actꝰ virtutis eſt volūtariꝰ. ſ; talis n̄ fuit in illis. vt dictū eſt. ergo. ⁊c. ¶ Tertio ſic. Martyr in greco dr teſtis fidei chriſtiane. ſ; innocētes illi nō potuerūt eē teſtes fidei chriſtiane. cū vſum liberi arbitrij nō haberēt. ergo martireſ veraciter dici nō poſſent. ¶ In oppoſitū eſt fides eccīe q̄ colit eoꝝ martyriū tanq̄z verꝝ ¶ R̄ndeo dicendū. ꝙ innocētes ꝑ chriſto

occiſi.fuerunt veri martires xp̄i ¶ Circa
qđ ſciendū.ꝙ ad euitādū argumenta facta
aliq̄ dixerūt ꝙ ĩ inocētibꝰ acceleratꝰ ē mira
culoſe vſus liberi arbitrij.ſic̄ in iohē bapti-
ſta dum adhuc exiſteret in materno vtero
ita ꝙ et̄ volūtarie paſſi ſūt.⁊ ſm̄ hoc veri mar
tyres fuerūt ⁊ voluntate et actu. Sꝫ qꝛ hoc ꝑ
autoritatē ſcp̄ture nō ꝓbat᷑.imo eccīa dicit
ꝙ nō loquendo ſed moriendo ꝯfeſſi ſūt. Jō
meliꝰ dicendū eſt.vt dicit ſanctꝰ Thomas
iuxta Auguſtinū.ꝙ martyrij glīam quam
in alijs ꝓp̄a voluntas meretur.illi paruuli
occiſi ꝓ xp̄o ꝑ dei grām ſūt adepti. Nā effu
ſio ſanguīs ꝓ xp̄o vim gerit baptiſmatis.
Unde ſicut pueris baptizatis ꝑ grām ba-
ptiſmalem meritū xp̄i opatur ad gloriam
obtinendā. Jta in occiſis ꝓpter xp̄m meri-
tum martyrij xp̄i opat᷑ ad palmam marty
rij ꝯſequendam. Unde augꝰ. in q̊dam ſer-
mone de ephīa q̄ſi eos alloquēs dicit. Jlle
de vr̄a corona dubitabat in paſſiōe ꝓ xp̄o.
q̄ et̄ paruulis baptiſmū ꝓdeſſe nō eſtimat.
Chriſti non habebatis etatem in q̄ paſſurū
xp̄m crederetis.ſed habebatis carnē ĩ qua
ꝓ xp̄o paſſuro paſſionē ſuſtineretis. ¶ Ad
rationes in oppoſitum.vna ſufficit reſpon-
ſio.ꝙ ille ꝓcedūt de martyrio in adultis.in
quibꝰ ad meritū martyrij et corone glorie
ꝯſecutōnem requiritur ꝓp̄a volūtas.ſꝫ in
paruulis ꝓ xp̄o occiſis chriſti meritū opat᷑
totū in illis ſine vſu liberi arbitrij.et ita nō
loquendo.ſed moriendo teſtes ſūt chriſti.

Ad ſecūdam queſtio

nem.ſic ꝓcedit᷑. Et videt᷑ ꝙ baptiſmꝰ ſāgui
nis non ſuppleat defectū aque. Baptiſmꝰ
eī aq̄ hꝫ efficaciā ex ope opato. Baptiſmꝰ
aūt ſanguīs ex ope opante.vñ ſine caritate
non prodeſt.vt ptꝫ.j.Cor.xiij.ſed in pueris
nihil hꝫ efficaciā ex ope opante.qꝛ vſū libe-
ri arbitrij ñ hñt.ergo in eis baptiſmus ſan
guinis non ſupplet vicem baptiſmi aque.
¶ Scđo ſic. Jn baptiſmo ſanguinis ñ eſt
niſi pena et cauſa.ſed pena q̄ñqꝫ nō eſt pro
portionata ad tollendā totaꝫ penam debi-
tam ꝓ peccatis.nec et̄ deuotio ad cauſam
paſſiōis cū q̊s ꝓ deo patiat᷑ ad hoc ſufficeret.
ergo baptiſmꝰ ſanguinis ñ ſꝑ totā penam
debitā ꝓ peccatis tollit.et ita ñ ſupplet ĩ oī-
bus vicem baptiſmi aque. ¶ Tertio ſic.
Alia multa ſūt genera ſuperogationum
ſicut v̊ginitas.cui debet᷑ aureola.et doctri
na et hmōi.ſed hec non ſupplēt vicem ba-
ptiſmi.ergo nec martiriū vt videtur ¶ Jn
oppoſitū ē q̊d dicit Auguſtinꝰ de btō Cip̊a
no.ꝙ ſi q̊d in eo purgandū erat paſſiōis ca
lice ablatū eſt.ergo baptiſmꝰ ſang̊nis pur
gat vniuerſaliter et ſupplet locuꝫ baptiſmi
aque. ¶ Reſpōdeo dicendū.ꝙ baptiſmus
ſanguinis q̈ntum ad id q̊d eſt res tantum
videlicet q̈ntum ad remiſſionē oīs culpe ⁊
pene.ſupplet locū ſiue viceꝫ baptiſmi aque.
qñ articulꝰ neceſſitatis ſacramētū excludit.
Pro cuiꝰ intelligentia notandū ꝙ baptiſmꝰ
aque efficaciā hꝫ a paſſione xp̄i inq̈ntuꝫ eā
ſacramentaliter rep̄ſentat. Baptiſmꝰ autē
ſanguinis paſſioni xp̄i ꝯformat᷑ realiter ñ
ſacramentali rep̄ſentatōne.⁊ ideo in hiis q̄
ſacramentalia ſūt.baptiſmꝰ ſanguīs non
ſupplet vicem baptiſmi aque.ſicut eſt imp̄ſ
ſio characteris et hmōi.ſed in eo q̊d eſt res
tantū.ſupplet totaliter vicem baptiſmi aq̄.
qñ articulꝰ neceſſitatis ſacramentū exclu-
dit. Sicut enim in baptiſmo aque liberat᷑
homo ab omī culpa p̄cedēte pena.ita ĩ ba-
ptiſmo ſanguinis ¶ Ad rationes in oppo
ſitum. ¶ Ad p̊maꝫ rñdet᷑.negādo ꝯſequē-
tiaꝫ. Et rō eſt.qꝛ baptiſmꝰ nō hꝫ tantum ex
ope opante.ſꝫ hꝫ ex imitatōe paſſionis xp̄i.
Unde de martyribꝰ dꝛ Apoca.v. Lauerūt
ſtolas ſuas in ſanguine agni.⁊ iō pueri q̈ꝫ
uis liberū arbitriū ñ habeāt ſi occidūt᷑ pro
xp̄o in ſuo ſanguine baptizati ſaluantur.
¶ Ad ſcđam rñdetur.negādo ꝯſequētiā.
Et rō ē.qꝛ lꝫ illa pena in ſe ꝯſiderata nō eſſꝫ
ſufficiēs ad liberanduꝫ ab oī pena peccati.
tñ relata ad cauſā paſſiōis accipit efficaci-
am a paſſiōe xp̄i.cui aliq̊s ꝑ talē penā ꝯfor
mat᷑.⁊ ex hoc ab oī pena abſolui ꝑt ¶ Ad ter
tiā rñdetur.negando ꝯſeq̄entiā. Et ratio ē.
qꝛ in ſuperogatōis ſeu ꝑfectōis opibꝰ nō ē
ita exp̄ſſa ꝯformitas ad paſſiōꝫ xp̄i ſicut ĩ ba-
ptiſmo ſāg̊nis.nec et̄ ĩ baptiſmo penitētie.
et iō nō oportet ꝙ ĩ eis oīs pena dimittat᷑.

¶ In feſto beati Tho
me cantuarienſis. Poſſunt diſputari ſe-
quentes queſtiones. ¶ Prima. Utꝝ tho-
mas archiep̃s cantuarienſis miniſtrauerit
xp̃o repetẽdo res eccl'ie ſue cũ ſcãdalo regis
anglie. Scd'a. Utrũ ſanctꝰ thomas i hac
admiſtratiõe ſubeũdo mortẽ meruit a ce
leſti patre corona martyrij honorificari.

Ad p̃mã queſtiõẽ

ſic ꝓceditᷣ. Et videtᷣ ꝙ thomas pre
dictꝰ non admiſtrauerit xp̃o repe
tẽdo res eccl'ie cum ſcãdalo regis anglie
Primo ſic. Nõ miſtrat xp̃o q̃ opatᷣ ꝯ euãge
liũ xp̃i. ſꝫ Math. v. dr̃ ei q̃ vult tecũ in iudi-
cio ꝯtendere ⁊ tunicã tuã tollere. dimitte ei ⁊
palliũ. ſꝫ hoc nõ fecit thomas ſꝫ cũ ſcãdalo re
gis voluit res tẽpales eccl'ie ſue. ergo. ⁊c.
¶ Scd'o ſic. Thomas tenebatᷣ ex ordine ca-
ritatis magis diligẽ ſalutẽ ſpũalẽ ꝓximi q̃
impeditᷣ ꝑ ſcãdalũ. q̃ꝫ quecũqꝫ tp̃alia bõa.
ſed id qd' minꝰ diligendũ ẽ dimittẽdũ eſt ꝓ
pter id qd' magis ẽ diligẽdũ. ergo thomas
non videtᷣ xp̃o admiſtraſſe nolẽdo dimittẽ
bona tp̃alia ad vitandũ ſcãdalũ ꝓximorũ
¶ Tertio. In rebꝰ tp̃alibꝰ nihil eſt magis
neceſſariũ q̃ꝫ cibꝰ. ſꝫ cibꝰ ẽ ꝑtermittẽdꝰ ꝓpẽ
ſcandalũ. ſm̃ illud ad Roma. xiiij. Noli ci-
bo tuo ꝑdere illum ꝓ q̊ xp̃s mortuꝰ ẽ. ergo
multo magis tp̃alia ſũt ꝓpẽ ſcãdalũ dimit-
tẽda. ¶ In oppoſitum ẽ fides eccl'ie. q̃ eiꝰ diẽ
mortis ñ celebraret niſi xp̃o admiſtraſſet i
hoc. ¶ Rñdeo dicendũ. ꝙ huiꝰ q̃ſtõis ſolu
tio pẽdet ex illa queſtione. Utꝝ ſꝑ bona tẽ-
poralia ſũt dimittẽda ꝓpẽ ſcãdalum. Circa
quã queſtõem ſic ẽ diſtinguendũ. ꝙ bona
tp̃alia. aut ſũt nr̃a. aut ſũt nob' ad ꝯſuãdũ
ꝑ alijs cõmiſſa. Sic bona eccl'ie ꝯmittuntᷣ p̃
latis et bona cõmunia q̃buſcũqꝫ reipubli
ce rectoribꝰ. ⁊ taliũ cõſuatio ſicut ⁊ depoſi
toꝝ iminet his q̃bꝰ ſũt cõmiſſa ex neceſſita-
te. Et de talibꝰ ẽ ꝯcl'o. ꝙ ñ ſũt dimittẽda ꝓpẽ
ſcãdalũ. ſic nec alia q̃ ſũt de neceſſitate ſalu
tis. Tempalia v'o q̊ꝝ nos ſumꝰ dñi dimit-
tere tribuẽdo ea ſi penes nos ea habemus
vel ñ repetẽdo ſi apud alios ſint ꝓpter ſcã-
dalũ. ẽ ꝯcl'o ſcd'a. ꝙ q̃nqꝫ dimittẽ debemus
q̃nqꝫ nõ ſi ſcandalũ ex hoc oriatᷣ ꝓpẽ ignorã-
tiã vel infirmitatẽ alioꝝ. ſic ẽ ſcandalũ puſ-
ſilloꝝ. tũc vel totalitᷣ dimittẽda ſunt tp̃alia.
vel alitᷣ ſedandũ ſcandalũ. ſicut ꝑ aliqualẽ
ãmonitiõẽ oſtendẽdo. ꝙ iuſte petis et ipſe
retinẽdo tua iniuſte agit. Aliqñ ſcandalũ
naſcitᷣ ex malicia q̊d ẽ ſcandalũ phariſeoꝝ.
et ꝓpter eos q̃ ſic ſcãdala excitãt nõ ſũt tp̃a
lia dimittẽda. q2 hoc et nocet bono cõi. daretᷣ
ei malis occaſio rapiẽdi. ⁊ noceret ipſis ra-
pientibꝰ q̃ retinẽdo aliena in pctõ remane
rẽt. Ex q̃bꝰ ptꝫ ꝙ thomas cantuarienſis res
eccl'ie ſibi cõmiſſas repetẽdo et cũ ſcãdalo
regis bene fecit. ⁊ ita in eo admiſtrauit xp̃o
in repetẽdo et res ſuas cũ ſcandalo exorto
ex malicia regis anglie. rõibꝰ ſupra aſſigna
tis bene fecit et xp̃o admiſtrauit. ¶ Ad ra
tiões i oppoſitũ. ¶ Ad p̃mã rñdetᷣ ꝙ ꝓceptũ
illud xp̃i ſm̃ Auguſtinũ in libro de ſmone
dñi in mõte. ẽ intelligendũ ſm̃ ꝑparatõem
animi. vt ſcꝫ hõ ſit paratꝰ ꝑus pati iniuriã
vel fraudẽ q̃ꝫ iudiciũ ſubire ſi hoc expediat.
q̃nqꝫ tñ nõ expedit. et ſic q2 nõ expediebat
nõ ſuauit illud thomas. ¶ Ad ſcd'am rñ-
detᷣ. negãdo ꝯſeq̃ntiã. Et ratio ẽ. q̊a dimittẽ
do res eccl'ie ſibi cõmiſſas in manibꝰ rapto
rum hoc vergebat ñ in ſalutẽ ꝓximoꝝ ſꝫ i dã-
natõem eoꝝ q̃ aliena detinẽdo ſꝑ i peccato
manebãt. ¶ Ad tertiã rñdetur. negando
ꝯſeq̃ntiã. Et rõ ẽ. q2 nõ eſt de intentõe apl'i
ãmonere ꝙ cibꝰ totalitᷣ ꝓpẽ ſcãdalũ dimit-
tatᷣ. q̊a ſumere cibũ ẽ de neceſſitate. ſꝫ tal'r ci-
bus ꝓpter ſcandalũ dimittẽdꝰ eſt q̃ ſcãdali
zat frẽm. ſm̃ illud. j. Coꝝ. viij. Nõ mãduca-
bo carnẽ i eternũ ne frẽ meũ ſcãdalizem

Ad ſecũdam queſtõẽ

ſic ꝓceditᷣ. Et videtᷣ ꝙ ſubeũdo mortẽ ꝓpter
res eccl'ie a prẽ celeſti ñ meruit corona mar-
tirij honorificari. ¶ Primo ſic. Sola fides
ẽ cã martyrij. Hic Auguſtinꝰ Cauſa mar
tyrij ẽ mori ⁊ pati ꝓ xp̃o. ſꝫ iſte ſanctꝰ nõ eſt
mortuꝰ ꝓ xp̃o. ſed ꝓ repetendo bona eccl'ie
ergo nõ meruit a patre celeſti corona mar-
tyrij honorificari. ¶ Secundo ſic. Mar-
tyr dr̃ q̊ſi teſtis. teſtimoniũ aũt nõ redditur

niſi veritati.non aūt dr̄ q̄s martyr ex teſti-monio cuiuſlibet veritatis ſed ſolū ex teſtimonio v̄itatis diuīe. alioq̄n ſi q̄s moreret̄ p̄ ꝓfeſſione v̄itatis geometrice vel alterius ſcientie ſpeculatiue eſſ; martyr. qd̄ videtur ridiculū. ſed iſte ſanctꝰ n̄ ē mortuꝰ p̄ ꝓfeſſione v̄itatis diuīe. vt pz. ergo ꝛc. ¶ Tertio ſic. Jn talia v̄tutū opa vident̄ potiora q̄ ordinant̄ ad bonū cōmune. q2 bonū gentis meliꝰ ē q̄ bonū hoīs. j. eth. ſi ergo aliquod bonū eſſ; cā martyrij. maxime videret̄ q̄ illi martyres eſſent q̄ p̄ defenſione reipublice moriūt̄. qd̄ eccīe obſuatō nō hz. non eni militū q̄ in iuſto bello moriunt̄ martyria celebrant̄. ergo ſola fides videt̄ eē martyrij cauſa. ¶ Jn oppoſitū ē euangeliū ḋ de martyribꝰ. qd̄ legit̄ ī hm̄ōi ſancti feſtiuitate. qd̄ non fieret niſi martyr fuiſſ;. ¶ Reſpōdeo dicendū. q̄ ille ſanctꝰ ſubeūdo libēter ꝛ patienter ex caritate mortē p̄ defēſione iurium et rerum eccīe meruit a celeſti patre corona martyrij honorificari. Juxta v̄bum ſaluatoris in p̄nti euangelio. Qui mihi miſtrauerit honorificabit eū pater meꝰ q̄ ī celis ē. Vñ cum ipō mortuo clerici Requiē eternā inciperēt. et p̄ eo miſſam celebrare defūctoꝝ. ſubito vt aūt angeloꝝ chori aſtantes voces canticū interrūpūt. martyris miſſā incipiūt. Letabitur iuſtꝰ. ꝛ ꝯſequēter cōcinūt et ceteri clerici ꝓſequūt̄. ¶ Ad rōnes ī oppoſitū ¶ Ad pͥmam reſpōdetur negādo aſſūptum. vnde Matth. v. dr̄. Beati q̄ ꝑſecutōes patiūt̄ ꝓpter iuſticiam. qd̄ ꝑtinet ad martyriū. vt glo. ibi dicit. ad iuſticiā āt ꝑtinet nō ſolū fides. ſz et alie v̄tutes poſſūt eſſe cauſa martyrij. Vñ beati Johīs baptiſte martyriū in eccīa celebrat̄ q̄ n̄ p̄ negāda fide ſz p̄ reꝑhēſiōe adulterij mortem ſuſtinuit. Ad autoritatē Auguſtini r̄ndet̄. q̄ q̄cūq; patit̄ pro quocūq; bono ope faciendo vel pro q̄cūq; peccato vitando propter xp̄m eſt mori et pati p̄ xp̄o. ¶ Ad ſcd̄am r̄ndetur. negādo minorē. Dicitur eī Math. xxij. Reddite q̄ ſūt ceſaris ceſari. et q̄ ſūt dei deo. bona āt eccīe dei ſūt q̄ iſti archiepiſcopo erant cōmiſſa. Vñ moriendo p̄ defēſione eoꝝ. eſt teſtimonium ferre v̄itati diuine.

¶ Preterea nō eſt ſimile de veritatibꝰ aliaꝝ ſcientiaꝝ. q2 cum ille non ꝑtinent ad cultum diuinitatis. ideo eaꝝ ꝓfeſſio non p̄t eē directe martirij cā. ſed q2 omne mendaciū peccatū eſt. vitatio mendacij ꝯ quācūq; v̄itatem ſic inq̄ntum mendaciū eſt peccatum diuine legi ꝯtrarium p̄t eē cā martyrij. ¶ Ad tertiā r̄ndetur. negādo ꝯſequētiā. Et ratio ē. q2 bonum reipublice eſt p̄cipuū bonum inter bona humana. ſed bonum diuinum quod ē ꝓpria cauſa martyrij eſt potius q̄ humanū. q2 tñ bonum humanū poteſt effici diuinū ſi referatur in deum et poteſt eſſe q̄dcūq; bonū hūanū martyrij cā ſcḋm qd̄ in deū refertur.

¶ Jn feſto beati Silueſtri. eſt euangeliū. Homo q̄dam ꝑegre ꝛc. Math. xxv.

Circa qd̄ poſſūt diſputari ſequentes queſtiones. ¶ Prima. Utrum beatꝰ Silueſter q̄nq; talenta ſibi a dō data ita lucris multiplicauit vt meruit intrare in gaudiū beatitudinis et̄ne. ¶ Secunda. Utrum de negligentia multiplicandi talenta ſibi data a deo merito veiat quis damnandus.

AD pͥmam queſtionē. ſic p̄ceditur. Et videtur q̄ nō. Quia talenta ab aliquo accommodata lucris multiplicata reddere. videtur ad vſuram pertinere. ſed vſura cum ſit peccatum mortale impedit ad ingreſſum beatitudinis. Unde in p̄s. Dñe q̄s habitabit in tabernaculo tuo. ſequit̄. Qui pecuniam non dedit ad vſuram. ¶ Jn oppoſitū eſt euangelium p̄ns. quod legitur ī hm̄ōi ſancti feſtiuitate. ¶ Reſpondeo dicendū. q̄ beatꝰ ſilueſter ita talenta ſibi data lucris multiplicauit vt in gaudiū eṫne btitudinis intrare meruit. Pro quo notandū. q̄ iſta q̄nq; talēta ſibi data p̄nt dici. ſcz bonum nature. bonū gratie. bonū potentie. bonū ſciētie. bonū opulentie. Jn bonis nature ſic p̄fecit vt fuit corꝑe integer. et ḋ ꝓpter caſtitatem. facie angelicꝰ. q2 gratioſus aſpectu. ſermōe nitidꝰ. q2 ꝯſilio magnꝰ. vt dr̄ ī vita ſua

Scđo in taleto grẽ ꝓfecit ⁊ merita mlta cu
mulauit. Erat ei fide catholic⁹. ſpe patiẽtiſ
ſim⁹. charitate diffuſus. ope ſctus. In talẽ
to patiẽtie ꝓfecit. q2 fact⁹ diacon⁹ tãta grã
ꝑfulſit in clero. vt oĩs ꝑpl's chriſtian⁹ ĩtra vr
bem eũ ſibi in ꝑſbr̃m poſtularet. et tãdem
melchiade migrãte oĩm voce clericoꝝ ⁊ lai
coꝝ ꝯcurrẽte fact⁹ ẽ ſũm⁹ pontifex. Qđ eni
ꝓmeruit opib⁹ declarauit. nã vt dr̄ ĩ hiſto
ria. Erat ei piiſſim⁹ ⁊ in oĩ ſctĩtate ꝯſpicu⁹.
Itez in q̃rto taleto. ſcʒ ſciẽtie ꝓfecit et lucra
multiplicauit. Doctrina ei q̃tidiana ꝑplm
informabat q̄ ad e⁹ ſmonẽ ꝯfluebat ĩ mul
titudine copioſa. Item cũ iudeoꝝ ſapienti
b⁹ diſputauit. quib⁹ ſuꝑatis baptizati ſũt
tria milia iudeoꝝ. Itẽ q̃nto ꝓfecit in taleto
opulẽtie. ita ei miſericors erat vt nullus in
ops nulla vidua paup. null⁹ orphan⁹ indi
gens in tota vrbe erat quẽ nõ haberet ĩ ſcri
ptis. q̊t vidue erãt in regione. q̊t orphani.
q̊t clerici ſciebat ⁊ neceſſaria miſtrabat. Ec
ce qualiter talenta ſibi data beat⁹ iſte Sil
ueſter mltiplicauit. quare merito intrauit
in gaudiũ dñi ſui. ¶ Ad rõnem in oppoſi
tũ r̃ndet. ꝙ mltiplicare dona di ĩ eis ꝓficiẽ
do. et accumulando merita apud deũ non
eſt vſura. Nec obuiat illud Lu. xix. Et ego
veniẽs cũ vſuris exegiſſem illã. ſcʒ pecuniã
mutuatã. q̊niam vt dicit ſanct⁹ Thomas.
ꝙ vſura ibi metaphorice accipit̃ ꝓ ſuperex
creſcentia bonoꝝ ſpũaliũ quã exigit ds vo
lens vt bonis acceptis ab eo ſp ꝓficiamus
q̊d eſt ad nr̃ãm vtilitatẽ. non e⁹.

Ad ſecũdam queſtiõʒ

q̄ querit̃. Utrũ de negligẽtia multiplicãdi
talẽta ſibi data a deo merito veniat q̄s dã
nand⁹. Et videt̃ ꝙ ñ. Quia negligẽtia ñ ꝑt
eẽ peccatũ mortale. Dicit̃ eni ſup illđ Ecc.
vij. De negligẽtia purga te cum paucis. in
glo. q̃ʒuis oblatio parua ſit. mltoꝝ delicto
rũ purgat negligentiã. ſʒ h̃ ñ eſſʒ ſi negligẽ
tia eſſʒ peccatũ mortale. ergo. ⁊c. In oppo
ſitũ eſt euãgeliũ pñs. vbi q̄ neglexit cuʒ ta
lẽto ſibi dato negociari opando opa virtu
tũ iubet̃ mitti ĩ tenebras exteriores. ¶ Re
ſpondeo dicendũ. ꝙ ꝑ tali negligẽtia mlti
plicãdi talentũ ſibi datũ a deo merito venit
q̄s ꝯdemnãd⁹. Patʒ ꝯclõ. nam dic̃ Chry
ſoſtom⁹ ſup hũc paſſũ. Eterna pena ꝑt hõ
dãnari ñ ſolũ ꝑ pctõ cõmiſſiõis ꝯmittẽdo
adulteriũ aut furtũ ſeu homicidiũ. verum
etiã ꝑ pctõ omiſſiõis. vñ ait. ꝙ nõ ſolũ q̄ ra
pit aliena aut q̄ male operat̃ punit̃ vltima
pena. ſʒ et q̄ bona ñ facit. Nõ eni diues ille
epulo fuit dãnat⁹ ꝙ rapet aliena. ſʒ q̄a ꝓpa
Lazaro nõ cõicauit. ¶ Q, võ arguit̃ ꝙ ne
gligẽtia ñ ꝑt eẽ peccatũ mortale. Rñdetur
ꝙ falſũ ẽ. Nã duplicit̃ ꝑt ꝯtingẽ. vt dic̃ ſan
ct⁹ Thomas. ꝙ negligẽtia ſit peccatũ mor
tale. Uno mõ ex ꝑte e⁹ qđ ꝑtermittit̃ ꝑ ne
gligẽtiã qđ q̄dẽ ſit đ neceſſitate ſalutis. ſiue
ſit act⁹ ſiue circũſtãtia. erit peccatũ morta
le. Alio mõ ex ꝑte cauſe. Si ei volũtas itan
tũ ſit remiſſa circa ea q̄ ſũt dei vt totaliter a
đi caritate deficiat. tal̃ negligẽtia ẽ peccatũ
mortale. ⁊ h̃ ꝓcipue ꝯtigit q̃n negligẽtia ꝯſiſtat ĩ
quit̃ ex ꝯtẽptu. alioq̃n ſi negligẽtia ꝯſiſtat ĩ
ꝑtermiſſiõe alic⁹ act⁹ vel circũſtãtie q̄ ñ ſit
de neceſſitate ſalutis nec h̃ fiat ex ꝯtẽptu. ſʒ
ex aliq̊ defectu feruoris q̄ ĩpedit̃ interduʒ e
aliquod veniale peccatum. tũc negligẽtia
nõ eſt peccatũ mortale ſed veniale.

¶ In feſto ſancte agne

tis eſt euãgeliũ. Simile ẽ regnũ celorũ. ⁊c.
Mat. xxv. Circa qđ pñt diſputari ſeq̃ntes
queſtõeſ. ¶ Prima. Utrũ btã agnes ad h̃
ꝙ eſſʒ vna đ numero prudentiũ v̓ginũ ha
buit neceſſe in vaſe ꝯſcie ſue portare carita
tis oleũ. ¶ Scđa. Utruʒ beata agnes fuit
chriſto deſponſata.

Ad pmã queſtiõʒ

ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ btã agnes
ad h̃ ꝙ eſſʒ vna de numero prudẽ
tiũ virginũ habuit neceſſe in vaſe ꝯſcie ſue
portare caritatis oleũ. et videt̃ ꝙ nõ. Quia
tã prudẽtia q̃ʒ v̓ginitas pñt eẽ ĩ aliq̊ ſine ca
ritate. ergo ad eſſe prudentẽ v̓ginẽ nõ ẽ ne
ceſſe caritatẽ hr̃e. ꝯſeq̃ntia videt̃ bona. ante
cedẽs ꝓbat̃ ſic. Uirtutis ei ꝓpriũ ẽ bonum
actũ ꝓducere. ſʒ illi q̄ ñ hñt caritatẽ faciunt
aliq̊s bonos act⁹. puta dũ nudũ veſtiunt.

famelicũ paſcũt. caſtitatẽ ſuadẽdo. dũ cõcu-
piſcẽtias cohibẽt. ⁊ iuſticiã ſuant. dũ iuſte
iudicãt. ergo. ꝛc. ¶ Scđo ſic. Uirgo pt na-
turali cognitiõe deũ cognoſcere eẽ ſũmũ
bonũ. ergo naturali dilectõe ipm ſup oĩa
diligẽ. ergo ſine caritate pt eẽ prudẽs v̓go ⁊
amare deũ ſup oĩa ſñ oleo caritatis. ¶ In
oppoſitũ eſt euangelium pñs. in q̃ vocanẽ
fatue v̓gines q̃ ñ portabãt oleũ ĩ vaſis ſuis
cũ lãpadib⁹. ¶ Reſpõdeo dicendũ. ꝙ btã
agnes vna de numero prudentiũ v̓ginũ
neceſſe habuit portare caritatis oleũ in va
ſe ↄſcĩe. Que ↄcl'o pbat̃ p̃mo ſic. Prudẽn-
tia ẽ virt⁹ directiua actuũ hũanoꝝ in finẽ
debitũ. Uñ ipa dr̃ tã a pphetis q̃z a ſãctis
auriga v̓tutũ. v̓gĩes ergo ille ſũt prudẽtes
dicẽde q̃ dirigũt opa ſua ⁊ ordinãt p̃ncipa
liter ad glãz dei q̃ ẽ vltim⁹ finis noſter. ⁊ ad
ↄſecutõez btitudinis ſue. ⁊ h̃ ñ pt eẽ ſñ cari
tate. q̃ vt dicit aug⁹. in libro d̃ morib⁹ eccĩe.
Caritas ẽ virt⁹ q̃ cũ nrã rectiſſima affectõ
ẽ. ↄiũgit nos deo q̃ eum diligim⁹. Dicit p̃-
terea apl's. j. ad Coꝛ. xiij. Si diſtribuero in
cibos paupeꝝ omẽs facultates meas. et ſi
tradidero corp⁹ meũ ita vt ardeã. caritatẽ
ãt ñ habeã nihil mihi pdeſt. Ille ergo v̓gi-
nes q̃ p bona opa ſua a p̃dicto fine deuian
tes. vel ad ppam glãm. fauorẽ hoĩm. l' que
ſtum. vel hmõi ↄuertũt vl' ordinãt merito
fatue dicũẽ v̓gĩes pp̃ter defectũ intentiõis
recte. Ad videnduz ãt pleni⁹ neceſſitatem
hmõi olei ſcz caritatis. eſt notanduz iuxta
ſanctũ Thomã ꝙ finis hũane vite eſt felici
tas. Uñ ſm diuerſas vitas et diuerſe felici
tates diſtinguũẽ. Qui ei ſũt extra vitã ciui
lẽ ad felicitatẽ ciuilez ñ pñt pueire q̃ attigit
ſummuz illi⁹ vite. Similĩ ad h̃ ꝙ ad felici-
tatẽ ↄtẽplatiuã q̃s pueniat. oportet ꝙ illi⁹
vite particeps fiat. Uñ felicitas ad quam
hõ p ſua naturalia p̃t pueire ẽ ſm vitaz hu
manã. Et de hac ph̃i ſũt locuti. vñ in. j. eth̃.
dr̃. Btõs ãt hoĩes. ſz q2 nob̃ pmittiẽ q̃dam
felicitas in q̃ erim⁹ angelis equales. vt p̃z
Mat. xxij. Que ñ ſolũ vires hoĩs. ſz et ãge
loꝝ excedit. q̃ ſoli deo ẽ natural'. oportet ad
h̃ ꝙ ad felicitatẽ illã hõ pueniat ꝙ diuĩe vi-
te particeps fiat. Illud ãt q̃d ad alterũ cõ-
uenire facit maxime amicitia ẽ. q̃a vt dicit
ph̃s. ix. eth̃. Unuſq̃ſq3 ↄuerſat̃ cum amico
ſuo in illis q̃ maxime diligit. Et iõ oportuit
haberi q̃ndã amicitiã ad deũ vt ſibi ↄuiue
rem⁹. ⁊ h̃ ẽ caritas q̃ ẽ q̃dam amicitia hoĩs
ad deũ p quã hõ deũ diligit ⁊ de⁹ hoĩem. ⁊
ſic efficitur q̃dam aſſociatio hoĩs ad deuz
Sicut dr̃. j. Joh̃. j. Si in luce ambulamus
ſicut ⁊ ipe in luce ẽ. ſocietatẽ habẽ⁹ ad iuicẽ
Hec ãt cõicatio diuĩe vite facultatẽ natu-
re excedit. ſic̃ ⁊ felicitas ad quã ordinatur.
et iõ oportet ꝙ p aliq̃d bonũ ſupadditum
nature in h̃ pficiat̃. et h̃ ẽ ipa virt⁹ caritatis
⁊ ita maĩfeſte p̃z neceſſitas olei charitatis
¶ Ad ratiões in oppoſitũ. ¶ Ad p̃mã rñ-
det. negãdo ↄſequẽtiã Et rõ ẽ. q2 lz ſine cari
tate poſſit eẽ aliq̃s act⁹ bon⁹ ex ſuo genere
ñ tñ pfecte bon⁹. q2 deeſt debita ordinatio
ad vltimũ finẽ. ¶ Ad ſcđaz rñdetur. negã
do ↄſequẽtiam. Et rõ eſt. q2 magis neceſſa
ria ẽ ſuperior amicitia q̃z naturalis. q̃a na-
turali amore amam⁹ deũ inq̃ntũ ſummũ
bonũ ẽ participabile a nobis per effectus
naturales. ⁊ ſm q̃d habem⁹ ſilitudinem ad
ipm p bona naturalia. ſed q2 natura nõ p̃t
pueire ad operatões e⁹ q̃ ſũt ſua vita ⁊ ſua
beatitudo ſcz viſio ſue eſſentie. ideo etiã ad
amicitiã ñ pertigit. q̃ facit amicos cõuiue
re ⁊ in oĩb⁹ cõicare. ⁊ iõ oportet ſuperaddi
caritatẽ p quã amicitiã habeã⁹. ⁊ ipz ame-
mus ei aſſimilari p participatiõez ſpũaliũ
bonoꝝ. et deſiderem⁹ vt participabilez per
glãm ab amicis ſuis. Et iſta eſt amicitia q̃
eſt inter prudentes v̓gines et ſponſũ ſuuz
chriſtum

Ad ſecũdam queſti-

onẽ q̃ querit̃. Utꝝ btã agnes fuerit deſpõ-
ſata xp̃o. Rñdetur ꝙ ſic. Patet ex euange
lio vbi dr̃. ꝙ prudẽtes v̓gines ĩtrauerũt ad
nuptias cũ ſpõſo ſuo. ſcz xp̃o. Preterea dr̃
ij. Coꝛ. xj. Deſpondi ei vos vni viro. ſ. xp̃o.
v̓ginẽ. i. v̓ginitatẽ exhibere xp̃o. ¶ Reſpõ-
deo dicendũ. ꝙ cũ virt⁹ ſit amor vnitiua. vt
ait Dionyſi⁹. Et vt dicit aplus. Qui adhe
ret deo p amorẽ vn⁹ ſpũs fit cũ eo. Inde vt
dicit Berñ. Amor maritat aĩam chriſto.

Cum autē btā agnes ardentiſſimo amore
amauerit xp̄m ipi⁹ ſpōſa fuit. Vn̄ ipa cōfi
tetur in vita ſua dicens. Ipi ſū deſponſata
cui angeli ſuiūt. Item anulo ſuo ſcʒ fidei ꝑ
dilectōem opantis ſubarrauit me. ⁊ imen
ſis monilib⁹ ornauit me. Ubi notandū ꝙ
beata agnes glorioſa effecta de hac deſpō
ſatōe ꝯmendat multiplicit̄ ſponſum ſuuʒ.
Primo a nobilitate originiſ. cum ait d̄ eo.
Cui⁹ mater v̄go ē ⁊ pater feminam neſcit.
Scd̄o a celſitudine dignitatis. cū d̄ eo dic̄.
Ipi ſum deſponſata cui angeli deſeruiūt.
Tertio a pulcritudine ⁊ ſpecioſitate. cū ait
Cui⁹ pulcritudinem ſol ⁊ luna mirantur.
Quarto a largitate muneꝝ. cū ait. Immē
ſis monib⁹ ornauit dexterā meā. et collum
meū cinxit lapidib⁹ p̄cioſis. i. bonis opib⁹
ꝑ dexterā patientiaʒ in paſſionib⁹ tradidit
aurib⁹ meis īeſtimabiles margaritas. ver
ba ſcʒ diuina. p̄cioſiſſima ciclade. i. toga au
ro texta. i. aurea charitate īmenſis monili
bus ornauit me. i. ſinceriſſimo ⁊ caſtiſſimo
amore q̊ ex omī parte clauſa ſim. Quinto
ꝯmendat a ſpecialitate amoris. cū ait. Si
gnum poſuit in faciē meā. Signū quideʒ
v̄ginitatis vt mens illud ꝯſiderans fideli
tatē ei ꝯſuet. ⁊ ſic oēs carnis delectatōnes
ſpernat. Vn̄ ait. Ut nullū p̄ter euʒ amato
rem admittā. Item ſignū paſſiōis ſue ad
oia aduerſa tolerāda. et ideo ait. Sanguiſ
e⁹ ornauit genas meas. vt ſcʒ gene in q̄bus
apparet verecūdia ſicut ſanguine ſint infu
ſe vt null⁹ de cetero rubor ibi appareat pro
aliq̄ mūdana ꝯfuſione. Sexto ꝯmēdat eū
ab honeſtate ⁊ ſanctitate nuptiaꝝ. cuʒ ait.
Amo xp̄m c⁹ thalamū introiui. queʒ cum
amauero caſta ſū. cū tetigero mūda ſū. cū
accepero v̄go ſū. Tact⁹ āt carnalis polluit
ſed iſte mundat. ille virginitatem violat.
iſte āt ab oī macula p̄ſeruat. Nota bn̄ ra
tionē boꝝ. q2 amor vnit et extaſim facit ſc̄m
Dyoniſiū. et quanto aliq̄d plus nobiliori
vnit̄. tāto nobili⁹ efficitur. Ratio ergo om
nium eſt amare. quia mundiſſimus ⁊ ſan
ctiſſimus eſt ſponſus. et ideo neceſſe eſt vt
ea ſponſa que illi coniungitur munda et
ſancta ſit.

In feſto beati Vin

cētij martyris. ē euāgeliū. Amē amē dico
vobis. Niſi granum. Joh. xij. Circa q̄d p̄nt
diſputari ſeq̄ntes queſtiones. Prima.
Utr̄ q̄s poſſit abſq3 caritate ꝑfecta marty
rio ſe offerre. Scd̄a. Utr̄ btūs vincenti⁹
ſic miſtrauerit xp̄o fortit̄ vſq3 ad mortē ꝑ
e⁹ fide certādo. vt a p̄rē celeſti meruerit hō
norificari ſpeciali corona glorie que dicit̄
aureola.

Ad p̄mā queſtiōʒ
ſcʒ. Utrū q̄s poſſit abſq3 caritate
ꝑfecta martyrio ſe offerre. ſic p̄ce
dit̄. Et videt̄ ꝙ ſic. Sup illud p̄s. Iō dilexi
mandata tua ſup aurū. ꝛc. dicit gloſa. ꝙ mi
nima caritas plus diligit dei legē q3 milia
auri ⁊ argēti. ⁊ eadē rōne q3 oia tp̄alia. ſed
illud q̄d min⁹ diligim⁹ exponim⁹ p eo q̄d
magiſ diligim⁹. ergo ⁊ oia tp̄alia et et̄ ꝓpaʒ
vitā p̄t exponere p xp̄o q̄ hʒ mimā caritatē
In oppoſituʒ arguit̄ ſic. Si abſq3 carita
te ꝑfecta poſſʒ q̄s ſe offerre martyrio. ergo
pari rōne martyriū ſuſtinere p̄t abſq3 cari
tate ꝑfecta. ſʒ h̄ videt̄ eē falſū. ſc̄m illd̄. Joh.
xv. Maiorē hac dilectōeʒ nemo hʒ vt aiaʒ
ſuā ponat q̄s p amicis ſuis. ergo null⁹ abſ
q3 caritate ꝑfecta p̄t ſe ad martyriū offerre
Rn̄deo iuxta ſanctū Thomā. ꝙ i opib⁹ v̄
tutū duo ſūt attendēda. ſcʒ id q̄d fit. et mo
dus faciēdi. Cōtingit āt idē factū q̄d fit ſc̄m
aliquā ꝑfectā v̄tutē fieri ⁊ n̄ ſolū ab habēte
paruā v̄tutē ſʒ et̄ n̄ habēte v̄tutē. ſicut aliq̄s
nō hn̄s iuſticiā p̄t facere aliq̄d op⁹ iuſtuʒ.
Sed ſi attendam⁹ ad modū faciendi ille q̄
nō hʒ v̄tutē nō p̄t opari ſic ille q̄ hʒ. nec ille
q̄ hʒ paruā ſic ille q̄ hʒ magnā. q2 opat̄ faci
lit̄ ⁊ ꝓmpte ⁊ delectabilit̄. q̄d n̄ idē facit q̄ ca
ret v̄tute vel paruā hʒ. Sic ergo dicendū ē
ꝙ h̄ op⁹ q̄d ē ſe offerre martyrio vel et̄ mar
tyriū ſufferre p̄t facere n̄ ſolū caritas ꝑfectā
ſʒ et̄ imꝑfecta. ⁊ q̄d pl⁹ eſt. et̄ ille q̄ caret cari
tate. ſc̄m id. j. Coꝝ. xiij. Si tradidero corpuſ
meū. ꝛc. ſed charitas ꝑfecta h̄ facit ꝓmpte ⁊
delectabilit̄. Sicut p3 in nr̄o vincentio. q̄
in tormentis hylaritatē oſtendit. vn̄ cū p̄ci

peret vt exhiberet tormentis. Uincenti⁹ in q̄t. Hoc eſt q̄d ſp optaui. ꝛc. hoc autem nō poteſt facere charitas imperfecta. et min⁹ qui ea caret. Et p̄ h̄ patefit reſpōſio ad oppoſita.

Ad ſecūdam queſtōꝫ

ſic p̄cedit. Et videt̄ q̄ btūs vincenti⁹ nō meruit honorari ſpeciali corona gl̄e q̄ d̄r aureola. ¶ Primo ſic. Aureola eſt p̄mium q̄d operib⁹ ſuperogatōnis redditur. ſed mori p̄ defenſione fidei fuit opus neceſſitatis nō ſuperogatōis. q̄r vt inq̄t apl's ad Roma. x. Corde creditur ad iuſticiaꝫ. oris ꝯfeſſio fit ad ſalutē. ergo beat⁹ vincenti⁹ tunc certando pro fide non meruit aureolam. ¶ Secundo ſic. Omīs corona gl̄e q̄ p̄mittit̄ omnibus miniſtrantib⁹ xp̄o eſt vt ſint vbi ip̄e eſt in eterna beatitudine. vt in p̄nti euāgelio habetur. ergo beatus vincenti⁹ p̄ adminiſtratiōem ſuam non meruit aliā ſpecialem coronam q̄z alij. ¶ Tertio ſic. Confirmando. Premium eſſentiale p̄miſſū omnibus miſtrantib⁹ xp̄o eſt ip̄a beatitudo. ſed beatitudo ſ̄m Boetium eſt ſtat⁹ oīm bonoꝝ aggregatōne p̄fectus. ergo p̄miuꝫ eſſentiale includit omne bonum q̄d habet̄ in patria. et ſic aureola includit̄ in aurea. ꝛ p̄ ꝯſequens non eſt aliud a p̄mo q̄d eſt aurea. ¶ In oppoſitū arguitur ſic. Sicut pugne quaꝫ ſequitur victoria debet̄ corona. ſ̄m illud. ij. Thi. ij. Non coronabitur niſi q̄ legittime certauerit. ergo vbi ē ſpecialis ratio certamīs ibi debet eē ſpecial' corona. ſꝫ beat⁹ vincenti⁹ adminiſtrauit xp̄o fortiſſime pugnando vſq̄ꝫ ad mortem p̄ fide ei⁹. vt in ſua vita patꝫ. ergo ſibi debetur ſpecialis corona. ¶ Rn̄deo dicendū. q̄ beat⁹ vincentius certando pro fide xp̄i vſq̄ꝫ ad mortem nō ſolum meruit coronam glorie. ſed coronari. ꝛ etiā aureola honorificari. Iſta concluſio patet. Dicitur enim ſic de eo in legenda ſua. Egregius dei martyr vincentius diris tormentoꝝ ſupplicijs pro chriſto alacriter ſuperatis ac felicis pugne agone conſtanter expleto. tandem precioſam reſolutus in mortem celo triumphans reddidit ſpiritum. et voce angelica dicitur ei. Agnoſce o vincenti inuictiſſime. quia pro cuius nomine fideliter decertaſti. ipſe tibi coronam perpetuam ſeruat in celis. Pro qua concluſione plenius intelligenda eſt primo notandum. q̄ diſtinguitur duplex premium in beatis. Quoddaꝫ commune et eſſētiale quod eſt ipſa beatitudo que cōſiſtit in plena viſione et fruitione diuinitatis. Et dicitur hoc premium metaphorice corona vel aurea. Tum ex parte meriti q̄d cum quadam pugna agitur. Militia eſt vita hominis ſuper terram Job. vij. Tum etiam ex parte premij per quod homo efficitur quodāmodo particeps diuinitatis. et per conſequens regie poteſtatis Apoc. v. Feciſti nos deo noſtro regnum et ſacerdotes. Corona aūt eſt ſignū p̄priū regie dignitatis. Aliud d̄r accidentale p̄mium q̄d eſſētiali ſupaddit̄ corone. et ei d̄r habere corone rōnem. Uerum q̄r nihil pōt ſupaddi corone que eſt eſſentiale p̄mium q̄ocunq̄ꝫ ſit eo minus. et ideo ſuperadditum p̄miū aureola noīatur. Et ſic dicendū eſt q̄ aureola dicit aliquid auree ſupadditum. quaſi quoddam gaudium de operib⁹ a ſe factis q̄ hn̄t rōneꝫ victorie excellentis. q̄d ē aliud gaudiū ab eo quo de coniūctione ad deuꝫ gaudet̄. quod gaudiū d̄r aurea. Scd̄o notandū q̄ ſicut ineſt hōi q̄dam pugna ſpūs contra interiores concupiſcentias. Ita et̄ ineſt hōi q̄dam pugna ꝯ paſſiones exterius illatas. Unde ſicut p̄fectiſſime victorie q̄ de ꝯcupiſcentijs carnis triumphat̄. vgīnitati debet̄ ſpālis corona q̄ aureola dicit̄. Ita et̄ p̄fectiſſime victorie q̄ habetur in pugnatōe exterioꝝ debet̄ aureola. Perfectiſſima āt victoria de exteriorib⁹ paſſionibus ꝯſiderat̄ ex duob⁹. Primo ex magnitudine paſſiōis. inter oēs aūt paſſiones illatas exteri⁹ p̄cipue locum tenet mors. Secūdo ꝯſideratur ex cauſa pugne. q̄n ſcꝫ eſt p̄ honeſta cauſa que ſcꝫ eſt ipſe chriſtus Et hec duo in martyrio conſiderantur ſcilꝫ mors ꝛ q̄ ſit ſuſcepta pro xp̄o. Cum aūt beatiſſimus vincentius hanc pugnaꝫ duriſſimaꝫ pro Chriſto ſuſceperit. et pro eo mortem

atrociſſimā ſuſtinuerit. Tenendū ē ꝙ beatꝰ
vincentiꝰ a patre celeſti ſit ſpeciali corona
q̄ dr̄ aureola honorificatꝰ Vñ angelus ad
eū. Exurge martyr inclyte. exurge ſecurꝰ ⁊
almis cetibus nr̄is noſter ſodalis addere.
O miles inuictiſſime fortiſſimorū fortior.
iā te ipa pena ⁊ aſpera tormēta victorē tre-
mūt. Item exclamat prudentiꝰ Tu ſolꝰ or-
bis inclyte ſolꝰ brauij duplicis palmaȝ tu-
liſti. tu duas ſimul paraſti aureas. ¶ Ad
rōnes ī oppoſitū ¶ Ad primam reſpōdet̄
negando ꝯſeq̄ntiā. Et rō ē. Tum p̄mo. q̄a
ſuſtinere mortē ꝓ xp̄o q̄ntuȝ eſt de ſe ē opꝰ
ſuperogatōis. Non ei quilibȝ tenetur fidē
ſuā corā ꝑſecutore ꝯfiteri. ſed tñ in caſu eſt
de neceſſitate ſalutis qñ ſcȝ aliq̄s a ꝑſecuto
re dep̄henſꝰ de fide ſua requirit̄ quā ꝯfite-
ri tenetur. Tum ſcd̄o. q2 non ſeq̄t̄ ꝙ aureo-
lam tūc in tali caſu non mereat̄. Aureola
eī non debet̄ operi ſupererogatōnis inq̄n-
tū ē ſuperogatio. ſȝ inq̄ntū perfectōem q̄n
dam hȝ. vñ tali perfectōe manente et ſi nō
ſit ſupererogatio aliq̄s aureolaȝ meretur.
¶ Ad ſcd̄am rñdet̄. negando ꝯſeq̄ntiā. Et
ratio ē. q̄a lȝ ibi cōmunis ponat̄ remunera
tio miſtrātiū xp̄o. nihilominus alia ⁊ alia
dabit̄ ſp̄aliter aliquibꝰ ꝓpter excellentiam
alicꝰ victorie quā ipi ſpecialit̄ habuerunt.
¶ Ad tertiam reſpondetur negando con-
ſequentiam. Et ratio ē. q2 lȝ beatitudo īclu
dat oīa q̄ ſūt neceſſaria ad ꝑfectā hōis vitā
q̄ ꝯſiſtit in ꝑfecta hōis operatōe. nihilomi
nus q̄daȝ pñt ſuperaddi non q̄ſi neceſſaria
ad perfectā operatōem vt ſine quibꝰ eē nō
poſſit. ſed q2 his additis ē beatitudo clari
rior vt pertinet ad bene eſſe beatitudinis ⁊
decentiā q̄ndam ipiꝰ. ſicut ⁊ felicitas poli
tica ornatur nobilitate. vt corporis pulcri-
tudine. et hmōi. ſine quibꝰ tñ eē p̄t. vt patet
.j. ethicoꝝ. et h̄ modo hic.

In conuerſione ſan-

cti Pauli. ē euangeliū. Dixit Symon pe-
trus ad ihm̄. Mat. xix. Circa q̄d pñt diſpu
tari ſequentes queſtiōes. ¶ P̄ria. Utrū
Paulus ſit ſeſſurus cū xp̄o ad iudicāduȝ
¶ Scd̄a. Utrꝫ cōueniente iudiciaria pote-
ſtas reſpondeat voluntarie paupertati.
¶ Tertia. Utrꝫ ꝓmiſſio q̄ ſequit̄ in euāge-
lio ſit ꝯueniēs q̄ dr̄. ꝙ omis. ⁊c. ¶ Quarto
Utrꝫ ꝯuerſio pauli fuit miraculoſa.

Ad p̄mam queſti
onē. ſic ꝓceditur Et videt̄ ꝙ Pau
lus non ſit ſeſſurꝰ cū xp̄o ad iudi-
candū. ¶ P̄rio ſic. Paulꝰ nō fuit vnꝰ de
apoſtolis. quibꝰ in h̄ euangelio loquebat̄
xp̄s dicens. Uos q̄ ſecuti eſtis me. ⁊c. ergo
paulꝰ non eſt ſeſſurꝰ cū xp̄o ad iudicandū
¶ Scd̄o ſic. Joh. v. dr̄ ꝙ pater oē iudiciuȝ
dedit filio. vt. ⁊c. ſed honorificentia talis nō
debet̄ alicui alteri niſi xp̄o. ergo. ⁊c. ¶ Ter-
tio ſic. Quicūqȝ iudicat hȝ autoritatē ſup
illud q̊d iudicat. ſed ea de quibꝰ dȝ eē futu-
rū iudiciū ſūt merita et p̄mia hoīm que ſo
li diuine autoritati ſubſūt. ergo nulli ḋbis
competit iudicare. ¶ In oppoſitū ē euāge
lium pñs. q̊d ideo legit̄ in hac feſtiuitate. vt
oſtendatur ꝙ paulꝰ ī hac dignitate fuerit
par ſiue equalis alijs ap̄lis. ¶ Rñdeo di-
cendū. ꝙ Paulus eſt vnꝰ de ſeſſoribꝰ cum
xp̄o ad iudicādū. De quibꝰ dr̄ Yſa. iij. Do
minꝰ ad iudiciuȝ veniet cum ſenioribꝰ ipſi
ſui. Pro pleniori intellectu hꝰ cōcluſionis
eſt notandū iuxta ſanctū Thomā in q̄rto
ꝙ iudicare mlt̄iplicit̄er dr̄. Primo modo
aliq̊ dicuntur iudicare cōparatōe. inq̄ntū
ex comparatōne eoꝝ alioꝝ aliqui iudican
di oſtendunt̄. ſic p̄tȝ Math. xij. Uiri nini
uite ſurgēt in iudicio. ⁊c. ſed ſic iudicare in
iudicio cōmune eſt maloꝝ et bonoꝝ. Alio
mō dicitur iudicare quaſi īterp̄tatiue. In-
terpretamur enī aliquem facere qui faciē-
ti conſentit. vnde illi qui conſentiunt iudi
ci eius ſententiam approbando iudicare di
cuntur. Et ſic iudicare eſt omnium electo
rum. Unde dicitur Sap. iij. Judicabunt
ſancti nationeſ. Tertio modo dicitur iudi
care quaſi per ſimilitudinē. q2 ſimilitudineȝ
iudicis hñt inq̄ntuȝ ſedēt in loco eminenti
ſicut iudex. ſic aſſeſſores iudicare dicūtur.
Et ſm̄ hunc modū dicūt aliq̊ ꝙ perfecti vi
ri quibꝰ p̄tās iudiciaria ꝓmittit̄. vt in euā
gelio pñti. iudicabūt. ſcȝ per honorabilem

ꝯſeſſiõez. q2 ſupiores ceteris apparebũt. occurrẽtes xp̃o obuiã ĩ aera Sʒ iſtud ñ videt̃ ſufficere ad ꝓmiſſionẽ dñi ꝯplẽdã q̃ dr Sedebitis iudicãtes. videtur ei iudiciũ ꝯſeſſũ ſuꝑaddere. Et iõ ẽ q̃rt⁹ mod⁹ iudicãdi q̃ perfectis viris ꝯtigit. ꝓ q̃ nota q̧ cũ iudicare iportet actõem ĩ aliũ ꝓcedẽtẽ. ꝓpe loq̃ndo iudicare dr q̃ ſniaʒ loq̃ndo ĩ aliũ ꝓfert. Sʒ h̄ dupliciť ꝯtingit. Uno mõ ex ꝓpa autoritate. ⁊ h̄ ẽ illi⁹ q̃ hʒ ĩ alios dominiũ ⁊ ptãtẽ. c⁹ regimĩ ſubdũť q̃ iudicãť. vñ ei⁹ ẽ in eos ferre ſniaz. ⁊ ſic iudicare ſoli⁹ dei ẽ. Alio mõ iudicare eſt ſniaz autoritate alteri⁹ latã in alioꝝ noticiã ducere. q̊d ẽ ſniaz latã ꝓnunciare. Et h̄ mõ ꝓfecti viri iudicabũt. q2 alios ducẽt in cognitõem diuie iuſticie vt ſciant q̊d de eis iuſte ꝑ meritis debeat̃. vt ip̃a reuelatio iuſticie iudiciũ dicatur. Uñ dicit Richard⁹ de ſcõ victore. Judices corã iudicandis decretoꝝ ſuoꝝ libros apire. ẽ ad cordiũ ſuoꝝ inſpectionẽ inferiorẽ q̊rũlibet viſum admitte̊ ſenſũ qʒ ſuũ in his q̃ ad iudiciũ ptinẽt reuelare ¶ Ad rões in oppoſitũ ¶ Ad pmã rñdet̃. negando conſequẽtiaz. Et rõ ẽ. q2 ꝑ illos duodecĩ apl̃os ñ tantũ intelligũtur illi ſʒ oẽs alij q̃ relictis oib⁹ ſecuti ſũt xp̃m ſm ꝓfectionẽ vite. int̃ q̊s paulus et mathias ꝯnumerant̃ ¶ Ad ſcdaʒ reſpõdet̃. q̧ autoritas illa intelligitur de iudicio autoritatis q̊d ſoli xp̃o ꝯuenit. ¶ Ad terciaʒ rñdetur. negando ꝯſeq̃ntiã. q2 loq̊t̃ de ſcdo mõ iudicãdi. ſcʒ ꝑ reuelatiõez. Et rõ ẽ. q2 nõ ẽ incõueniẽs aliq̊s ſcõꝝ alijs q̊dã reuelare. vł ꝑ modũ illumiatõis ſic̃ ſuꝑiores angeli inferiores illuminãt. vel ꝑ modũ locutionis ſicut qñ inferiores ſuperioribus loquuntur

Ad ſecũdã queſtõem

ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ q̧ ñ reſpõdeat ꝯuenienter iudiciaria ptãs pauꝑtati voluntarie. ¶ Primo ſic. Solũ duodecĩ apl̃is ẽ promiſſũ. Sedebitis ſuꝑ ſedes duodecĩ. ⁊c. ergo cũ ñ oẽs volũtarie pauꝑes ſint apl̃i. videtur q̧ ñ oib⁹ iudiciaria ptãs reſpondeat ¶ Scdo ſic. Maius ẽ offerre ſacrificium deo de ꝓꝓo corꝑe q̃ʒ de exterioꝛib⁹ reb⁹. ſed martyres et et̃ ṽgines offerunt de ꝓꝓo corpore ſacrificiũ deo. volũtarie ãt pauꝑes de exterioꝛib⁹ rebus. ergo ſublimitas iudiciarie ptãtis magis rñdere dʒ martyrib⁹ ⁊ virginib⁹ q̃ʒ volũtarie pauꝑib⁹. ¶ Tertio ſic Suꝑioꝛ ñ ditat̃ ab inferioꝛi. ſʒ multi licite diuitijs vtẽtes erũt maioris meriti multis pauꝑib⁹ volũtarie. ergo volũtarie pauperes nõ iudicabunt vbi alij iudicabunt. ¶ In oppoſitum eſt euangelium preſens. vbi dicitur. Qui reliquiſtis omnia et ſe. ⁊c. vbi dicit glo. Qui reliquerunt omĩa et ſecuti ſunt dñm hi iudices erunt. ¶ Rñdeo dicendũ. q̧ recte ⁊ conuenienter iudiciaria poteſtas que promittitur in euãgelio preſenti rñdet voluntarie pauꝑtati. Et h̄ propter tria vt dicit ſanct⁹ Thomas. Primo ratõne congruitatis. quia volũtaria paupertas eſt eoꝝ qui omnib⁹ que mundi ſũt contemptis ſoli chriſto inherent. et ideo ñ eſt in eis aliquid quod eoꝝ iudicium a iuſticia deflectat Und̃ idonei ad iudicandũ reddũtur. qui veritatem iuſticie p̄ omnibus diligũt. Scdo per modum meriti. q̊a humilitati reſpondet exaltatio pro merito inter omĩa aũt que in hoc mundo hoĩem deſpectum faciunt precipuũ eſt pauꝑtas. vnde pauperibus excellentia iudiciarie poteſtatis ꝓmittitur. vt ſic qui ſe humiliat ꝑ pter chriſtum exaltetur. Tertio. quia paupertas diſponit ad p̄dictum modum iudicandi. Ex hoc ei aliq̊s ſanctoꝝ iudicare dr. vt ex dictis patet. q̧ cor habebit edoctũ omni diuina veritate q̃ alijs potẽs erit manifeſtare. In progreſſu autem ad ꝓfectiõem p̊mum quod relinquendũ occurrit ſunt exteriores diuitie. quia hec ſunt vltimo acquiſita. quod aũt eſt vltimum in generatõne eſt p̊mũ ĩ deſtructõe. Unde et int̃ beatitudines quib⁹ ẽ ꝓgreſſus ad ꝓfectõem prima ponitur pauꝑtas. ⁊ ſic pauꝑtati rñdet iudiciaria ptãs inq̃ntũ eſt p̊ma diſpoſitio ad ptãtẽ p̄dictam. ⁊ hinc ẽ q̧ ñ quibuſcũqʒ paupib⁹ et voluntarie repromittitur ptãs p̄dicta. ſʒ illis q̃ reliquẽtes oĩa ſequũť xp̃m ſm ꝓfectõem vite. Ex dictis patet reſpõſio ad obiecta.

¶ Ad tertiam queſtio

nē.ſic ꝓcedit̄.Et vide꞉ ꝙ ꝓmiſſio q̄ ſequit̄ i
euāgelio nō ſit ꝯueniēs.in q̄ dr̄.Omis q̄ re
liquerit domū l'frēs l'ſorores.aut prēz aut
mrēz aut vxorē.filios aut agros ꝑpt̄ nomē
meū centuplū accipiet in pn̄ti vita.et vitā
eternaꝫ poſſidebit. ¶ Primo ſic. Qui iu-
bet dimitte mrēz videt̄ iubere peccatū.cuꝫ
lex dei iubeat honorare parentes.Deut.v.
Honora prēm ꝛ mrēz tuā. ¶ Scḋo. Pre
cepit ꝙ ñ dimittat̄ vxor niſi fornicatōis cā.
vt pꝫ Mat.v. ¶ Tertio.Iſta ꝓmiſſio mul
tiplicatōnis iſtoꝝ terrenoꝝ videt̄ ꝯdicere
doctrine xp̄i.cū ait Math.xix.Si vis ꝑfe
ct⁹ eē.vade et vende oīa q̄ habes ꝛ ſequere
me.ergo videt̄ illd̄ q̄d h dr̄ eē icōueniēs di-
ctū. ¶ In oppoſitū ē euangeliū pn̄s. ¶ Re
ſpōdeo dicendū.q̄dam fuerūt q̄ dixerūt ꝙ
ſcti reſurgēt ante iudiciū ꝑ mille annos.et
tūc xp̄s habebit regnū cōpletuꝫ.ꝛ tūc q̄ di-
miſit domū habebit centuplū.Sꝫ iſtaꝫ er-
roneam opinionē Hieroym⁹ reprobat tā
q̄ꝫ ſtultā.Tum q: ipoſſibile ē habere cētuꝫ
prēs vel centū mrēs.Tum q: turpe ē ꝙ q̄s
habeat centū vxores.Vñ itelligēdo h d̄ bo
nis tēpalib⁹ videt̄ ſapẽ errorē machometi.
q̄ poſt reſurrectōem felicitatē poſuit in de
licijs carnalib⁹.Et iō ē ꝙ illud q̄d in euāge
lio ponit̄ ē veriſſimū ꝛ ꝯueniētiſſimū intel
ligendo illud q̄uō ē intelligēdū.ſcꝫ q̄ ad ſpi
ritualia bona.vt dicit Aug⁹.q̄ ꝑponderāt
oī eo terreno q̄d dimittem⁹ ſic centenari⁹
numer⁹ excedit vnitatē.Dicitur ergo cētu
plū accipiet.i.aliq̄d q̄d valet centuplum ꝛ
multopl⁹.et ponitur finitum pro infinito.
¶ Ad ratiōes in oppoſitū. ¶ Ad pmaꝫ de
parentib⁹ rn̄detur.ꝙ in iſtis ꝯſideret̄ natu
ralis affinitas.h nō eſt ꝯtemnēda ſꝫ bene-
faciendū eis ſi indigēt.Aliqñ vō retrahūt
a ſuitio dei.vnde tūc ſūt ſicut membrū ſcā
dalizās.et tunc abſcindenduꝫ eſt iſtud mē
brū.et iō ꝑcepit h relinquere ¶ Ad ſcḋam
reſpondet̄ idem. ¶ Ad tertiam reſponde-
tur ꝙ non ꝯtradicit doctrine xp̄i.imo con-
cordat ſi intelligatur.ſicut dictum eſt.

Ad quartam queſti-

onem.ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ cōuerſio
ſancti pauli nō fuerit miraculoſa. ¶ Pri-
mo ſic.Iuſtificatio impij non eſt miracło-
ſa.Tum q: nō eſt ꝑter ſpem ꝓueniēs.q̄d ē
de rōne miraculi.Tum q: nō raro accidit
ſed frequēter et omni die.ergo nec ꝯuerſio
pauli.cū iuſtificatio e⁹ ſit eiuſdē rōnis cuꝫ
iuſtificatōe alioꝝ impioꝝ. ¶ In oppoſituꝫ
ē q̄d legitur in legenda ſanctoꝝ ¶ Rn̄deo
dicendū.ꝙ ꝯuerſio pauli fuit miraculoſa.
vnde hac rōne poti⁹ eius q̄ꝫ slioꝝ ſctōꝝ cō
uerſio celebratur.Vñ miraculoſa dr̄ fuiſſe
rōne efficiētis.rōne diſponētis.et patiētis.
Rōne efficientis.ſcꝫ xp̄i q̄ ipm̄ tam ſubito
imutauit.magnum q̄dem ꝛ mirabile ꝙ in
actu peccandi exiſtentem et in ꝓpoſito ꝑſe
quēdi.Nam Act.ix.dr̄. Paul⁹ adhuc ſpi-
rans minaꝝ ꝛ cedis.ꝛc.dignat⁹ ē ſubito im
mutare.Vñ ꝯtinue imutat⁹.reſpōdit dō.
Quid me vis facere.Scḋo idem rōne di
ſponētis.ſcꝫ lucis q̄ ipm̄ ad ꝯuerſionem di
ſpoſuit.de q̄ dr̄.ꝙ ſubito circūfulſit euꝫ lux
de celo.fuit q̄dam lux ſubita vt audacē ter-
reret.fuit imenſa vt ſupbum ad ima hūili-
tatis ꝓſterneret.fuit celica vt carnalem ei⁹
intelligentiā in celeſtem imutaret.Tertio
fuit miraculoſa rōne ipi⁹ pauli in q̄ facta ē
ꝯuerſio.q̄ ſubito excecat⁹ ꝛ ꝓſtrat⁹ ē ꝛ mu
tat⁹ eſt.vt dicit Auguſti⁹. Eliſus ē ſeuiēs
et factus eſt credēs.Eliſus ē lup⁹ et fact⁹ ē
agnus. Eliſus eſt ꝑſecutor ꝛ fact⁹ ē ꝓdica-
tor.Eliſus ē fili⁹ ꝑditōis ꝛ fact⁹ ē vas electi
onis. Ad rōneꝫ i oppoſitū rn̄det̄.negādo
ꝯſequētiā Et rō ē.q: ꝯuerſio ñ tantū dicit iu
ſtificatōeꝫ.ſꝫ ꝛ includit ea q̄b⁹ induct⁹ ē ad
iuſtificatōem.q̄ vt viſū ē ſūt miraculoſa.

In feſto Purificatio

nis ē euangeliū.In illo tp̄e. Poſtq̄ꝫ ipleti
ſūt dies purgatōnis.Luce.ij.Circa q̄d pn̄c
diſputari ſeq̄ntes q̄ſtiōes ¶ Prīa.Vtrū
ꝯuenienter xp̄s in templo fuit oblatus.
Scḋa.Vtrum ꝯuenienter beata Maria
mater dei purganda ad templum acceſſit

AD primā queſti
onem ſic ꝑcedit᷑. Et videt᷑ ꝙ xp̄s n̄
ꝯuenient᷑ fuerit oblat⁹ in templo.
¶ Primo ſic. Dicitur ei Exo. xiij. Sancti
fica mihi oē ꝑmogenitū q̄d aperit vuluā i
filijs iſrael. ſed xp̄s exiuit de clauſo virginiſ
vtero. ⁊ ita matris vuluā nō aperuit. ergo
ex hac lege non debuit in templo offerri ¶
Scd̄o ſic. Illud qd̄ ē ſp pn̄s alicui nō p̄t ei
p̄ntari. ſ3 xp̄i hūanitas fuit deo maxie pn̄s.
vtpote ei ſemp ꝯiūcta ī vnitate pſone. ergo
nō oportuit ꝙ corā dn̄o ſiſteret᷑. ¶ Tertio
Chriſt⁹ eſt hoſtia p̄ncipalis ad quā omēs
hoſtie veteris legis referūt᷑ ſicut figura ad
veritatē. ſed hoſtie non d3 eē alia hoſtia. er
go non fuit ꝯueniens vt ꝑ xp̄o alia hoſtia
offerretur. ¶ Quarto. Int᷑ legales hoſtiaſ
p̄cipue fuit agn⁹ q̄ erat in lege ſacrificium.
vt habetur Numeri. xxviij. Unde ⁊ xp̄s dr̄
agn⁹ Joh. j. Ecce agn⁹ dei. magis ergo fuit
ꝯueniens ꝙ ꝑ xp̄o offerret᷑ agn⁹ q̄3 par tur
turū vel duo pulli colūbaꝝ ¶ In oppoſitū
eſt euāgeliū pn̄s. ¶ Reſpondeo dicendū
ꝙ xp̄us voluit ſub lege fieri vt eos q̄ ſub le
ge erāt redimeret. et vt iuſtificatio legis in
ſuis membris ſpūaliter impleret᷑. De pro
le aūt nata duplex p̄ceptū in lege traditur.
Unū q̄dem generale q̄ntum ad oēs. vt ſc3
completis dieb⁹ purificatōnis matris of
ferret᷑ ſacrificiu3 ꝑ filio ſiue ꝑ filia. vt habet᷑
Leuit᷑. xij. Et h̄ q̄dem ſacrificiū. erat ⁊ ad ex
piatōem peccati in q̄ ꝓles erat ꝯcepta ⁊ na
ta. et et᷑ ad ꝯſecratōem q̄ndam ipi⁹. q2 tunc
ꝑmo p̄ntabat᷑ in templo. et iō aliquid offe
rebat᷑ in holocauſtū et aliq̄d ꝑ pctō. Aliud
autē p̄ceptū erat ſpeciale in lege de primo
genitis tam in hoīb⁹ q̄3 in iumentis. Sibi
eni dn̄s deputauerat oē ꝑmogenitum in
iſrael ꝑ eo ꝙ ad liberatōem ꝑpl̄i iſrael pcuſ
ſerat ꝑmogenita egypti ab homie vſq3 ad
pecus. ꝑmogenitis filioꝝ iſrael reſeruatis.
Et hoc mandatum ponitur Exodi. xiij. in
quo etia3 prefigurabatur chriſtus qui eſt
primogenitus in multis fratribus. vt dici
tur Roꝝ. viij. Quia igitur chriſtus ex mu
liere natus erat primogenitus et voluit fi
eri ſub lege. h̄ duo Lucas circa eū fuiſſe ob
ſeruata oſtendit. ¶ Ad rōes in oppoſitu3.
¶ Ad ꝑmā rn̄det᷑. negando conſequētia3.
Et rō ē. q2 licet ex lege nō teneret᷑. voluit tn̄
ex humilitate legalia ſ̄uare. l3 nō teneretur
¶ Ad ſcd̄am reſpondet᷑. negando ꝯſequē
tiā. Et rō eſt. q2 ſicut fili⁹ dei non ꝓpt̄ ſeipm̄
fact⁹ eſt hō et circūciſus ī carne. ſed vt nos
ꝑ grām faceret deos. et vt ſpūaliter circūci
damur ſic ꝓpter nos ſiſtitur dn̄o vt diſca
mus p̄ſentare noſipōs. et hoc poſt circum
ciſiōem eius factum eſt. vt oſtendat nemi
nem niſi circumciſum vitijs dignum eē di
uinis conſpectibus. ¶ Ad tertiam reſpon
detur negando conſequentiam. Et ratio ē
quia chriſtus propter hoc ipſu3 voluit ho
ſtias legales pro ſe offerri qui erat vera ho
ſtia. vt figura veritati cōiungeretur. et per
veritatem figura approbaretur. contra ali
os qui dominum legis negant a Chriſto
fuiſſe in euangelio predicatum. non enim
putandum eſt vt Origenes dicit. ꝙ filium
ſuum bonus deus ſub lege inimici fecerit
quā ipſe non dederat. ¶ Ad quartam re
ſpondetur. negando conſequentia3. Et ra
tio eſt. quia Leuit᷑. xij. precipitur vt qui poſ
ſent agnum pro filio aut filia ſimul et tur
turem ſiue columbam offerrent. qui vero
nō ſufficerent ad offerendum agnum. du
os turtures aut duos colūbe pullos offer
rēt. dominus ergo qui cum diues eſſ3. pro
pter nos egenus factus eſt. vt illi⁹ inopia
diuites eſſemus. vt dicitur. ij. Coꝝ. viij. pro
ſe pauperum hoſtiam voluit offerri. ſicut
et in ipſa natiuitate pannis inuoluitur et
reclinatur in preſepio Nihilomin⁹ tamen
huiuſmodi aues figure congruunt. Tur
tur enim quia auis loquax predicatōnem
et confeſſionem fidei ſignificat. quia vero
eſt animal caſtum ſignificat caſtitatem. q2
vero eſt animal ſolitarium ſignificat con
templationem. Columba vero eſt animal
manſuetum et ſimplex. manſuetudinem ⁊
ſimplicitatem ſignificat. Eſt etia3 animal
gregale vnde ſignificat vitam actiuam. et
ideo huiuſmodi hoſtia ſignificabat perfe
ctionem chriſti ⁊ membroꝝ eius. Utrūq3

aūt animal ꝓpter ꝯſuetudinē gemēdi pſē-
tes ſcōꝝ gemit⁹ deſignat. Sed turtur q̄ eſt
ſolitaria ſignificat orōnum lacrimas. Co-
lumba ꝟo q̄ ē gregalis ſignificat publicas
orōes eccīe. Utrūqꝫ āt animal duplicatū
offertur vt ſanctitas ſit nō ſolum in anima
ſed etiā in corpe.

Ad ſecūdam queſtōꝫ

ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ beata maria non pur-
ganda ad templū acceſſerit. ¶ Primo ſic
Purgatio ei nō videt̄ eē niſi ab imūdicia
ſed in btā ꝟgine nulla fuit imūdicia. vt ex
ſupradictis ptꝫ. ergo n̄ debuit vt purgāda
ad templū accedere. ¶ Scdo ſic. Leuit. xij
dr. Mulier ſi ſuſcepto ſemine peperit ma-
ſculū imunda erit ſeptē dieb⁹. ⁊ iō ei ꝑcipi-
tur ꝙ nō ingrediat̄ ſanctuariū donec iplea-
tur dies purgatōis e⁹. ſed btā ꝟgo peperit
maſculū ſine virili ſemīe. ergo non debuit
venire ad templū purganda ¶ Tertio ſic
Purgatio ab imūdicia nō fit niſi ꝑ grām
ſꝫ ſacramēta veteris legis grāꝫ n̄ ꝯferebāt.
ſed ip̄a ꝑus ſecū grē actorē habebat. n̄ ergo
ꝯueniēs fuit vt btā ꝟgo ad templū purgā-
da veniret ¶ In oppoſitū ē euangeliū pn̄s
¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ ꝯuenient beata ma-
ria venit purganda in templū p⁹ partuꝫ fi-
lij ſui. Patet ꝯclō. q2 ſicut plenitudo gratie a
xp̄o deriuat̄ in matrē. ita decuit vt mat̄ hūi-
litati filij ꝯformaret̄. Humilib⁹ ei deus dat
grāꝫ. vt dr Jaco. iiij. Sicut ergo xp̄s lꝫ legi
nō eſſꝫ obnoxi⁹. voluit tn̄ circūciſionem et
alia legis onera ſubire. ad demonſtrandū
hūilitatis exemplū. et vt approbaret legeꝫ ⁊
vt occaſionē iudeis tolleret. ꝓpter eaſdē ra-
tiones. voluit et matrē ſuā iplere legis obſ-
uantias q̄b⁹ tn̄ erat obnoxia. ¶ Ad ratio-
nes ī oppoſitū. ¶ Ad primam reſpōdetur
negādo ꝯſequentiaꝫ. Et rō ē. q2 q̄ꝫuis btā
ꝟgo nullā haberet imūdiciā. voluit tn̄ pur-
gatiōis obſuantiā iplere nō ꝓpter indigē-
tiā ſed ꝓpter legis ꝑceptū. et iō ſignant̄ euā-
geliſta dicit. ꝙ cōpleti ſūt dies purgationiſ
e⁹ ſm legē. Ip̄a ei ſm ſe purgatōem nō indi-
gebat. ¶ Ad ſcdam rn̄detur. negando ꝯſe-
quentiā. Et rō ē. q2 lꝫ btā ꝟgo nō obligaret̄
ad illud ꝑceptuꝫ. volūtarie tn̄ voluit illud
obſuare rōib⁹ dictis. ¶ Ad tertiam rn̄de-
tur. negando conſequentiā. Et ratō eſt. q2
iſta purgatio legalis non erat ab aliq̄ imū-
dicia culpe. ſꝫ q̄daꝫ imundicia irregularita-
tis cuiuſdam.

¶ In feſto beate aga-

the. eſt euangeliū Simile eſt regnum celo-
rū. ⁊c. Matth. xiij. Circa qd̄ pt diſputari ſe-
quens queſtio.

Utrū agatha pro-

emēda margarita celeſtis glorie
prudent̄ egit dando oīa q̄ habuit
Et videt̄ ꝙ nō. Beata agatha videt̄ in hoc
cōmiſiſſe ſymoniā. ergo imprudenter egit
ꝯſequentia eſt bona. antecedēs probatur.
Symonia eſt voluntas emendi vel vēdē-
di aliquod ſpūale vel ſpūali annexum. ſed
nihil magis ſpūale ē q̄ꝫ margarita celeſtis
glorie. ergo. ⁊c. ¶ Scdo. Sicut vendere ca-
rius rem q̄ꝫ valeat ita emere rem vilius q̄ꝫ
valeat eſt iniuſtum. et ꝑ ꝯſequens illicitū
q2 tollitur iuſticie equalitas. ſed omia que
beata agatha offerre potuit non valēt ita
multū q̄ꝫ margarita celeſtis. q2 vt ait apo-
ſtolus Roma. viij. Non ſunt cōdigne paſ-
ſiones huius tēporis. nec aliqua dona no-
ſtra vel opera ad futuram gloriam que re-
uelabit̄. ergo imprudenter egit ¶ In oppo-
ſitū ē euāgeliuꝫ. in quo commendatur ita
faciens. ¶ Reſpōdeo dicendum. ꝙ beata
Agatha prudentiſſime egit dando omia
que habuit ꝑ contemplatōne celeſtis mar-
garite conſiderata magnitudine precij rei
quam emit. que incomprehenſibilis eſt.
Dicit enim Macrobius in vna epiſtola.
Prudentia eſt mundum iſtum et omnia
que in eo ſunt diuinoꝝ contemplatōe de-
ſpicere. ⁊ omnem animi cogitationem ī ſo-
lam diuinam dirigere. Et Bernardus in
vna epiſtola ad Romanū. In hac vita q̄ꝫ
diu durat cōpara tibi illā q̄ ſꝑ durat dū vi-
uis. in carne morere mūdo vt poſt morteꝫ
carnis viuere incipias. Nam vt ait Aug⁹

libro de libero arbitrio. Tanta eſt pulcritu
do. tāta eſt iocūditas lucis eterne. hec eſt i/
cōmutabilis vitas atq3 ſapiā. vt etiā ſi non
liceret in ea ampliꝰ manere q̄3 vniꝰ diei ho
ra. ꝓpter hāc ſolā innumerabiles anni huiꝰ
vite pleni delicijs ꝛ affluētia tꝑaliū bonoꝝ
recte meritoq3 ꝯtēnerent̄. ¶ Ad rationes i
in oppoſitū ¶ Ad primā r̄ndet̄ negādo aū̄
cedens. ad ꝓbationē r̄ndet̄ ꝙ margarita ce
leſtis ſiue regnū celoꝝ ḋr emi dū q̇s dat id
qḋ habet ꝓpter deū large ſumpto nomine
emptiōis ſꝫm qḋ accipit̄ ꝓ merito qḋ tñ nō
ꝑtingit ad ꝑfectā rōem emptiōis. Tū q2 ſic
dictū eſt nō ſunt ꝯdigne paſſiōes huiꝰ tꝑiſ
nec aliqua noſtra bona vel opa ad futurā
gl̄iam q̄ reuelabit̄ in nob̄. vt ḋr ad Ro. viij
Tū q2 meritū nō ſiſtit p̄ncipalit̄ in exterio/
ri bono vel actu vel paſſione ſ3 in interiori
affectu. ꝛ iō nō eſt hic ſymonia. ¶ Ad ſecū
dam patet r̄ñſio ex dictis. q2 hic nō eſt pro/
pria rō emptiōis vbi debeat ſuari eq̄litas
iuſticie. Preterea rō nō ꝓcedit. q̄ñ dat̄ licet
nō equiualēs quātū petit is q̇ vendit. Chri
ſtus aūt habēs hāc margaritā celeſtem cū
ſit piꝰ nō petit a nobis niſi q̄ntum ſoluere
poſſumꝰ. Un̄ Augꝰ. in ꝑſona dei loquens
ait. Uenale habeo qḋ eſt regnū celoꝝ. quo
emit̄ paupꝑtate regnū. dolore gaudiū. labo
re reqes. ignominia gloria. morte vita. Cū
ergo beata Agatha ita negociata ſit vt de
derit oīa ſua deo. ſ. facultates ſuas paupe/
ribus ꝓpter chriſtū diſtribuēdo. corpꝰ aūt
ſuū letāter ꝓpter fidē chriſti tormētis exhi
bēdo vſq3 ad mortē. ꝛ iō iuſte meruit mar/
garitā celeſtis gl̄ie. De eiꝰ glorioſo marty/
rio ḋr ſic in eiꝰ hiſtoria. Agatha letiſſime ꝛ
gloriāter ibat ad carcerē. et q̄ſi ad epulas i
uitata. agonē ſuū dn̄o p̄cibus cōmēdabat.
Itē dicebat Quinciano. Niſi diligent̄ ꝑfe/
ceris corpꝰ meū a carnificibꝰ attractari. n̄
poteſt anima mea in padiſum cū palma i/
trare martyrij.

In cathedra ſancti

Petri eſt euāgelium. Uenit ieſus in ꝑtes
ceſarie ꝛc. Matth. xvj. Circa qḋ p̄ñt diſpu/
tari ſeq̄ntes queſtiones. ¶ Prima. Utrū
cōfeſſio illa petri de chriſto. Tu es filiꝰ dei
viui. p̄mo audita ſit ab ore petri ¶ Secun
da. Utrū chriſtꝰ ꝯfeſſionē illā petri cōueni/
enter remunerauit dicēdo. Tu es petrꝰ ꝛc.
¶ Tertia. Utrū ſedes petri poſſet ḋ roma
trāſferri ad aliā ꝓuinciā.

Ad primā q̄ſti
onem ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ illa
cōfeſſio q̄ petrꝰ ꝯfeſſus eſt chriſtū
filiū dei viui fuerit p̄mitus audita ab alijs
q̄3 ab ore petri ¶ Primo patet Joh. j. vbi
Nathanael inq̄t chriſto. Rabi tu es filius
dei. tu rex iſrael. ergo petrꝰ nō fuit p̄mus q̄
ꝯfiteret̄ chriſtū filiū dei ¶ Scḋo Math.
viij. legit̄. ꝙ demones exeūtes de hominibꝰ
dixerūt chriſto. Quid nob̄ ꝛ tibi ieſu fili ḋi
¶ Tertio arguit̄ ſic. Si diſcipuli an̄ nō ha
hebāt fidē ꝙ chriſtꝰ eſſet filiꝰ dei naturalis.
cū hoc fuiſſet neceſſariū credere quō mitte
bat eos ad p̄dicandū. ſ3 hoc non videt̄ dicē
dum. ergo an̄ ꝯfeſſionē petri iā credebant
diſcipuli chriſtū filiū dei naturalem. ¶ In
oppoſitum arguit̄ ex p̄ñti euangelio. i quo
beatꝰ ḋr petrus ex tali cōfeſſione facta. de q̄
nō diceret̄ beatꝰ ſi p̄mitꝰ ab alijs fuiſſet au
dita. talis enī cōfeſſio erat beatitudine dig̃.
¶ R̄ndeo dicēdū iuxta Chryſoſtomū et
Origenē. q̄ vniformit̄ videt̄ loq̄ in hac q̄ſti/
one. ꝙ iſta cōfeſſio de chriſto ꝙ eſſ3 filiꝰ dei
naturalis. fuit a petro p̄mitus audita. et iō
dicit̄ ei. Beatꝰ es. q2 ſc3 ꝯfeſſio vere fidei du
cit ad beatitudinē ¶ Ad rōes in oppoſitū
¶ Ad p̄mam dicendū ꝙ Nathanael non
habuit cognitionē de diuinitate chriſti. nec
cōfeſſus eſt in illis v̄bis chriſtū eſſe filiū dei
naturalē ſ3 adoptiuū. Un̄ Chryſo. r̄ndens
ad queſtionē ait. Nathanael enī nō fuit be
atificatꝰ a chriſto ſicut petrꝰ cū eadē verba
habuerit q̄ petrꝰ. dicit enī ſic. vt deduc̄ ſan/
ctus Thomas ſuꝑ Johēm. q2 licet eadē v̄/
ba ꝛ nathanael ꝛ petrꝰ ꝓtulerint. nō tamē
fuit vna intētio vtriuſq3. Petrꝰ q̇dē cōfeſ
ſus eſt chriſtū eſſe filiū dei verū ꝛ naturalē
vt ſc3 ſic eſſet hō ꝙ tñ eſſet verus deus. Hic
aūt ſc3 nathanael cōfeſſus eſt eū eſſe filiū
dei ꝑ adoptionē ſꝫm illud p̄s. Ego dixi dij

eſtis ⁊ filij zc. Et hoc patet ꝑ v̓ba ſequentia
quia ſi intellexiſſet eū eſſe filiū ꝑ naturā. nō
dixiſſet. Tu es rex iſrael ſolū ſꝫ totiꝰ mundi
Hoc etiā patet. q̄a ad fidē petri chriſtus ni
hil addit q̄ſi ꝑfectā exiſtentē. ſꝫ eccliam dixit
ſe in cōfeſſione illiꝰ fabricaturū eſſe. ſꝫ Na-
thanaelē q̄ſi in maiori ꝑte ſue ꝓfeſſionis de
ficientē eleuat ad maiora Vn̄ dicit. Maio
ra videbis ¶ Ad ſecundā rn̄detˀ. vt dic̄ Ni
colaꝰ de lyra ꝙ illi demones magis ex con
iectura q̄ꝫ ex certitudine dixerūt. q̄ꝛ demon
ille q̇ temptauit chriſtū in deſerto erat acu
tioris ingenij. ⁊ tn̄ nō potuit ſcire ꝑ certitu-
dinem vtrū ieſus eſſet ille qui erat promiſ
ſus ad ſalutē mundi et deiectioneꝫ diaboli
¶ Ad tertiā rn̄detˀ. ꝙ a ꝓ̇ncipio non p̄dica
bant eū eſſe chriſtū ſꝫ ꝑniam p̄dicabant Itē
poteſt eſſe ꝙ p̄dicabāt chriſtū ſed nō eſſe fili
um dei. quia tūc ꝑfectā de h̄ noticiā nō ha-
bebant. cū nondū eſſent capaces etiaꝫ reci
pere doctrinā reuelādā a patre celeſti vſqꝫ
ad tp̄s illud q̇ petro reuelata eſt. nec enim
poſtea ante reſurrectioneꝫ diſcipuli p̄dica
uerunt ꝓp̓lo ꝙ chriſtꝰ eſſet filiꝰ dei. Unde h̄
Mat. xvj. Mandauit chriſtꝰ eis ꝙ nemi-
ni dicerēt ꝙ ip̄e eſſet chriſtꝰ ne vulgares ho
mines q̇ viderent euꝫ pati tā ignominioſe
ſcandalizarentˀ de eoꝝ p̄dicatiōe. vt dic̄ Ni
colaus d̓ lyra. ſꝫ poſtq̄ꝫ reſurrexit a mortu
is habita ꝑfecta victoria mortis voluit pu
blice p̄dicari

Ad ſecundam queſti

onem ſic ꝓcedit̄. Et videtur ꝙ chriſtꝰ nō cō
uenienter cōfeſſionē petri remunerauerit
dicēs. Tu es petrꝰ ⁊ ſuꝑ zc. Et tibi dabo cla
ues zc. ¶ Primo ſic. Nemo remūeratˀ cō
uenienter in rebꝰ q̄ ſibi nō ꝯueniūt. ſed eſſe
fundamentū eccīe nō ꝯuenit hoi puro ſed
ſoli chriſto. Vn̄ ap̄ls. j. Coꝝ. iij. Fundamē
tum aliud nemo pōt ponere p̄ter id q̇d po
ſitū eſt q̇d eſt chriſtus. ergo zc. ¶ Scd̓o ſic
Clauis eſt ad aperiendū vl̓ claudendū. ſꝫ h̄
eſt ſoliꝰ chriſti. q̄ aperit ⁊ nemo claudit. et
claudit ⁊ nemo aperit Apoc̄. iij. ergo petrꝰ
nō ſuſcepit a chriſto claues claudēdi ⁊ ape
riendi ¶ Tertio ſic. Peccatuꝫ nō remittitˀ
niſi ꝑ ſpūm ſanctū. ſꝫ nō eſt cōmiſſuꝫ petro.
quia hoc nō eſt alicuiꝰ hoīs. ergo nec ei fu
it poteſtas commiſſa remittendi peccata.
¶ In oppoſitū eſt euangeliū ꝑn̄s. in q̊ dn̄s
ait petro. Beatꝰ es ſimon bariona. q̄ꝛ caro
et ſanguiſ. i. nō homo mortalis reuelauit ti
bi. ſed zc. et ego dico zc. q̄ꝛ tu es zc. Q̇d vbuꝫ
deſcribēs Chryſoſtomꝰ dicit. Vide qualitˀ
chriſtus reducit petrū ad excellſam de ipſo
intelligentiā. Illa enī ſe ei daturū ꝓmittit q̄
ſunt ꝓꝑria ſoliꝰ dei. ſ. peccata ſoluere. ⁊ eccle
ſiam immutabilē facere inter tot ꝑſecutōeſ
et temptationū ꝓcellas. Vn̄ ei plenaria po
teſtas data eſt ſuꝑ totā eccliam. cuius fun
damentū cōſtituitˀ a chriſto poſt ipſū. Q̇d
colligitˀ ex q̄ttuor. ſ. ex ſingulari cōmiſſione
Primo quia cōmiſit ei dn̄s tria ſingularitˀ
autoritatē clauiū regni celoꝝ. vt ī euāgelio
ꝑn̄ti. Scd̓o paſturā ouiū. Joh̄. vlt. Paſce
oues meas. Tertio cōſolationē alioꝝ Luc̄.
xxij. Tu aliq̄n cōuerſus cōfirma fratres tu
os. Secūdo pꝫ ex ſingulari appellatōe. et h̄
tripliciter. Primo appellat ipſū caput. Tu
vocaberis cephas. i. caput. Cephalin enim
grece. idē eſt q̇d caput latine. Secundo q̄a
appellauit ipſuꝫ eccīe fundamentuꝫ. vt in ꝑ
ſenti euāgelio. Suꝑ hanc petrā edificabo
eccliam meā. Q̇d verbū tractās Auguſti
nus in quodā ſmone q̇ legitˀ hodie. Petr̄
itaqꝫ fundamentū eccīe nominauit. ⁊ ideo
digne hoc fundamentū eccīa colit. ſuꝑ q̇d
eccleſiaſtici edificij altitudo cōſurgit. Ter
tio quia appellauit eū beatū vt in euāgelio
ꝑn̄ti. Beatꝰ es ſimon bariona. i. filiꝰ Joh̄is
quia caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi. Ter
tio patet ex ſingulari rn̄ſione Petrꝰ conue
nienter ſemꝑ reſpondebat ꝓ̇mitus int apo
ſtolos. Et hoc tripliciter. Primo ī fidei cō
cluſione. Vn̄ Math̄. xvj. in ꝑn̄ti euāgelio
cū chriſtꝰ q̄reret a diſcipulis. Quē dicunt
hoīes eſſe filiuꝫ hominis. Rn̄dit petrꝰ pro ſe
⁊ omnibꝰ. Tu es chriſtꝰ filius dei viui. Se
cundo in dimiſſione peccatoꝝ. Mat. xviij.
Si peccauerit in te frater tuꝰ zc. Et reſpon
dit petrus. Quotiēs peccauerit in me fratˀ
meus ⁊ dimittā ei zc. Tertio ī diſcipuloꝝ ſe
paratione. Joh̄. vj. Nunquid ⁊ vos vultis

abire. Rn̄dit ei petrus. Ad quē ibimꝰ ver
ba vite et̄ne habes Quarto pꝫ etiā plenitu
do poteſtatis q̄ conceſſa fuerat petro ex ſin
gulari ſignoꝝ oñſione. qꝛ multa ſigna oſtē
dit ei dñs ꝙ ip̄e eſſet caput aplõꝝ. Primo
in pedum ablutiōe. quia dicit Auguſtinꝰ
Ante quē nō p̄ceſſit alius. Secundo ī ma
ris piſcatione. qꝛ alijs apoſtolis dixit Laxa
te retia. ſed petro dixit. Duc in altū. tanq̄m
capiti. Tertio ſingulari oratiōe. quia ſpeci
aliter rogauit ꝓ fide petri. Luce. xxij. Ego ꝓ
te rogaui vt non deficiat fides tua. ¶ Ad
rationes ī oppoſitum ¶ Ad prima rn̄det̄
ꝙ aliquo modo bene cōuenit petro ee͂ fun
damentū eccl̄ie. Nam nō ſolū ip̄e. ſed etiaꝫ
alij apoſtoli dicunt̄ fundamenta. ſm illud
Apoc̄. xxi. Murus ciuitatis habēs funda
menta duodecim. ⁊ in ipſis duodecim no
mina apoſtoloꝝ Pro quo notandū iuxta
ſanctū Thomā ſup̱ eodē loco. ꝙ duplex eſt
fundamentū. Unū quidē quod p̱ ſe habet
ſoliditatē. ſicut rupes aliqua ſupra quam
edificiū cōſtituit̄. ⁊ huic fundamento chri
ſtus cōparatur. et loquit̄ apoſtolꝰ hic. Ip
ſe enī eſt petra. De qua dicit̄ Matthei. vij.
Fundata eī erat ſupra firmā petrā. Aliud
aūt eſt fundamentū q̄d habet ſoliditatē nō
ex ſe ſꝫ ex alio ſolido ſubiecto. ſicut lapides
qui p̄mo ſupponunt̄ petre. et hoc mō apo
ſtoli dicunt̄ eſſe fundamentū eccl̄ie. q̄a ipſi
p̄mo ſup̱edificati ſunt chriſto p̱ fideꝫ ⁊ cha
ritatem. Unde dr̄ ad Eph. ij. Sup̱edificati
ſup̱ fundamentū apoſtoloꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ ⁊c̄.
Inter apoſtolos vō ſingularīꝰ petrꝰ. Tuꝫ
quia ipſe p̄mus fuit cōfeſſor hmōi fidei ſu
pra quā eccleſia fundata eſt. Tū ſecundo.
quia quantū ad poteſtatē iuriſdictiōis ec
cleſie. p̱ut ſtructura eccl̄ie ſurgit ſm diuer
ſos gradus ipſiꝰ poteſtatis. ſic petrꝰ ē iſte
ſup̱ quē ipſe chriſtus poſt ſe fundauit eccle
ſiam dando ſibi claues eccleſie. faciēs eum
ſolū generalē vicariū ſuper totā eccleſiam
⁊ ſup̱ omnes eccleſiaſticos gradꝰ in eccl̄ia
cōtentos. et ſic eccl̄ia nō eſt fundata ſuper
alios apoſtolos. quia tota poteſtas eccl̄ie
fuit petro collata. Nec habet eccl̄ia aliquā
poteſtatē iuriſdictionis niſi quā chriſtꝰ pe
tro cōceſſit. ¶ Ad ſecundā reſpōdet̄. ꝙ licꝫ
ſolius dei ſit ꝓpria autoritate abſoluere. fu
it tamen petri et eoꝝ q̄bus cū eo claues de
dit ſicut miniſtroꝝ et diſpenſatoꝝ miniſte
riorum dei. Et ad autoritatē inductā rn̄de
tur. ꝙ nō eſt ad ꝓpoſitū. quia ibi loquit̄ de
clauſione qua chriſtꝰ clauſit limbuꝫ ne ali
quis vltra in illum deſcēdat. ⁊ de apertiōe
qua p̱adiſum aperuit remoto impedimē
to nature p̱ ſuā paſſionē. Hoc enī ſolꝰ erat
chriſti q̄ humani generis ſolꝰ redēptor fuit
¶ Ad tertiā reſpondetur. ꝙ illa ratio bene
probat ꝙ directe ad remiſſionem culpe po
teſtas clauium non operatur ſed bene diſ
poſitiue.

¶ Ad tertiam queſtio
nem ſic p̱cedit̄ Et videt̄ ꝙ cathedra ſiue ſe
des petri ſicut fuit trāſlata de antiochia ro
mam. ita poſſit transferri ad aliā regioneꝫ
⁊ vrbē. ¶ Primo ſic. Petrꝰ nō fuit mino
ris poteſtatis poſt tranſlationē in romam
q̄ꝫ ante. ergo eque potuit ſucceſſor eiꝰ q̄ eſt
equalis poteſtatis tranſferre de roma ad
aliā regionē ſicut ante ¶ Secūdo ſic. Pa
pa eſt ep̄us vniuerſalis eccleſie que p̱ orbē
diffundit̄. ergo in qualibet regione poteſt
ſuā cathedrā inſtituere. ꝯſequētia videtur
bona. ¶ Tertio ſic. Papa ꝓpter plenitu
dineꝫ poteſtatis nō magis coartat̄ loco q̄ꝫ
tp̱e. ita ꝙ poſſit plꝰ vno tp̱e q̄ꝫ alio. et plus
vno loco q̄ꝫ alio loco. ergo nō magis tenet̄
reſidere in vno loco q̄ꝫ in alio ¶ In oppoſi
tū videt̄ Id q̄d inſtitutū eſt autoritate diui
na ⁊ inſpiratiōe diuina nō eſt tutū nec con
ueniens p̱ ſummū pontificem mutari aut
aliter ordinari. ſꝫ ſedes apoſtolica autorita
te dn̄i fuit tranſlata in romā. ergo videtur.
ꝙ ſine expreſſa autoritate dei nō poſſit p̱ ſū
mum pontificē transferri in aliā regioneꝫ.
¶ Rn̄deo dicenduꝫ. ꝙ hic nō querimꝰ de
poteſtate abſoluta q̄d poſſet fieri. qꝛ certuꝫ
eſt ꝙ rationabilibus cauſis occurrentibus
poſſet transferri in aliā regionē. Sꝫ de ꝯue
nientia ſiue de cōgruitate. et tūc videt̄ nob
ꝙ nō poſſet. Et hoc multiplici rōe. Primo
ratione iam dicta in arguendo. quia talis

tranſlatio in romā fuit mandato ⁊ autori
tate dn̄i facta. ⁊ nō legit̄ hoc nec reuocatū
nec mutatū. vn̄ videt̄ q̄ trāſlatio hm̄oi cō
uenienter fieri nō poſſet. Secūdo ſic. Qd̄
eſt datū apoſtolis petro ⁊ paulo p̄ gloria
⁊ magnitudine ſanctitatis eor̄ nō debet p̄
aliquos ſummos pōtifices ſucceſſores eiſ
auferri. ſ; magis cū omni reuerētia ⁊ deuo
tione cōſeruari. ſm̄ q̊d dr̄. ij. q. vij. q̄ nō ſine
cauſa factū putemus q̄ petr⁹ et paul⁹ vna
die et eodē loco. ſ. vrbe roma ſub vna perſe
cutione paſſi ſunt. quia dies elect⁹ eſt eis p̄
merito. loc⁹ p̄ gloria. ⁊ p̄ſecutio pro v̓tute.
Si ergo loc⁹ talis dat⁹ eſt eis p̄ gloria. ſ. q̄
rome ⁊ nō alibi martyrio coronarent̄. nō
eſſet cōueniens q̄ ſedes petri alibi transfer
retur. Tertio ſic. Qd̄ optima rōe inſtitutū
eſt nulla cauſa videt̄ mutandū aut varian
dū. ſed trāſlatio iſta de antiochia in romā
fuit optima rōne facta p̄pter honorē fidei
chriſtiane ⁊ gl'iam apoſtolice ſedis et eccle
ſiaſtici p̓ncipatus. Unde. ij. q. vij. Beati in
vrbe roma petrus ⁊ paul⁹ martyriū pertu
lerunt. q̄ p̓ncipatū et caput obtinebat natō
num. vt vbi erat caput ſup̄ſtitionis. illic ca
put q̄eſceret ſanctitatis. et vbi gentiliū p̓n
ceps habitabat. illic eccl'iarū p̓nceps mora
retur. ¶ Ad ratiōes in oppoſitū Ad omēs
ſufficit vna rn̄ſio. ſ. q̄ verū ꝯcludit de pote
ſtate abſoluta. ſ; de cōueniētia ⁊ ꝯgruitate
nō. Uel rn̄detur q̄ poteſtaſ pape circa hoc
eſt īpedita. quia trāſlatio illa facta fuit au
toritate ⁊ p̄cepto dei. ita q̄ ibi ali⁹ ſine inſpi
ratōe diuīa ⁊ ei⁹ autoritate nihil poſſ; age
re in cōtrariū

In feſto matthie apo

ſtoli eſt euāgeliū. Cōfitebor tibi pater celi
⁊c. Matth. xj. Circa q̊d p̄nt diſputari ſeq̄n
tes queſtiones. ¶ Prima. Utrū beatus
matthias p̄ virtutē humilitatis meruit vt
a patre celeſti reuelaret̄ ſiue oñderetur ad
apoſtolatum aſſumendus. ¶ Secundo.
Utrū Matthias nouit filiū dei ¶ Tertio
Utrum melior ſit ſp̄ eligend⁹ ad dignitatē
eccleſiaſticam.

Ad primā queſti
onem ſic p̄ceditur. Et videt̄ q̄ bea
tus matthias p̄ v̓tutē hūilitatis
meruerit vt a patre celeſti reuelaret̄ ſiue oñ
deret̄ ad apoſtolatū aſſumēd⁹. ¶ Primo ſic
Matthias ad apoſtolatū elect⁹ eſt p̄ ſor
tem. vt habet̄ Act. j. ergo nō p̄ meritū hūili
tatis. ¶ Secūdo ſic. Meritū ꝯſiſtit ī cha
ritate. ergo ſanct⁹ Matthias nō p̄ v̓tutem
hūilitatis meruit vocari ad apoſtolatum
¶ In oppoſitum videt̄ euāgeliū. vbi dicit̄.
Cōfitebor tibi pater q̄a abſcōdiſti hec a ſa
pientibuſ ⁊ prudētib⁹. ſ. ſup̄bis. ⁊ reuelaſti
ea p̄uulis. i. humilib⁹ Prouerb. xj. Ubi hu
militas. ibi ſapiā. Matthias interp̄tat̄ hu
milis ⁊ p̄uul⁹. ¶ Reſpōdeo dicēdū q̄ bea
tus Matthias meruit p̄ue ibi ad apoſtola
tū p̄ v̓tutē humilitatis charitate informan
te. Job. xxij. Qui humiliat⁹ fuerit erit ī glo
ria. Et Prouerb. xv. Gl'iam p̄cedit humi
litas. Et Lu. xiiij. Qui ſe humiliat exaltabit̄
et p̄ multas alias v̓tutes q̄bus plenus fuit
Erat enī vt dr̄ in hiſtoria ſua. de illuſtri pro
ſapia oriūdus. q̄ litteris tradit⁹ oēm in bre
ui legis et p̄phetarū ſciam apprehēdit. laſci
uiam q̊; abhorrēs pueriles annos morū
maturitate vincebat Informabat q̊; aīm⁹
eius ad v̓tutē vt eſſet ad intelligentiā habi
lis. ad miſericordiā facil'. in p̄ſperis nō elat⁹.
in aduerſis ꝯſtās. ⁊ intrepid⁹ ſatagebat. vt
q̊d ſenſu p̄cepat ope cōpleret. Fuit ī lege do
ctiſſim⁹. corpe mūd⁹. aīo prudēs. ī ſoluēdiſ
queſtionib⁹ ſacre ſcripture exp̄tus. ī conſi
lio prouidus. in ſeminatōne verbi dei exp̄e
ditus. ¶ Ad rationes in oppoſitum. ¶ Ad
p̄mā rn̄det̄ negādo ꝯſequētiam Et ratio ē.
q̄a q̄ ſors ſup̄ eū caderet merito v̓tutū ſuar̄
fuit. Nec exemplo. vt ait Hiero. eſt ſortib⁹
vtendū. q̄a p̓uilegia paucor̄ cōmunē legē
nō faciūt. Preterea tūc t̄pis donec veritaſ
eſſet p̄palata licuit obſuare ſortes. vt dicit
Beda. Uera enī hoſtia in paſſiōe fuit imo
lata. ſed in pentecoſte ꝯſūmata. Et iō in ele
ctione Matthie ſortib⁹ vſi ſunt. ne a lege
diſcreparēt in q̄ ſumm⁹ ſacerdos ſorte q̄re
batur. Poſt pentecoſten v̓o iam veritate

propalata.ſeptē diaconoſ nō ſorte ſed diſci
puloꝝ electione.apoſtoloꝝ vͦo oratione et
man⁹ impoſitiōe ordinati ſunt. Cuiuſmo
di autē fuerūt hmōi ſortes. duo ſunt modi
dicēdi. Hieronymus ⁊ Beda volunt ꝙ he
ſortes tales fuerint q̄les ille quaruȝ in lege
veteri creberrimus vſus erat. Dionyſius
aūt q̇ fuit pauli diſcipul⁹. irreligioſum exi
ſtimauit hoc arbitrari. aſſerēs ſibi videri ꝙ
ſors illa nihil aliud fuerit niſi q̇dā ſplēdor
et radi⁹ diuinit⁹ ſup Matthiā emiſſus. ꝑ
quē ipſe oñdebaẗ in apoſtolū aſſumēdus.
¶ Ad ſecūdam reſpondetur negādo ꝯſe
quētiā. Et ratio eſt. q̇a licet charitas ſit p̈n
cipalis radix meriti. ꝑ alias tñ v̇tutes in q̄n
tum ſunt informate charitate q̇s meretur.
Unde Auguſtin⁹ libro de trinitate. Hūili
tatis paſſibus ad celi culmina aſcenditur.
q̄ꝛ deus excelſus nō ſupbia ſed humiliate
attingitur

Ad ſecundam queſti
onem ſic ꝓcediẗ. Et videẗ ꝙ ſanct⁹ matthi
as non nouit filiū dei ex p̄nti euāgelio. vbi
diciẗ. ꝙ nemo nouit filium niſi pater ¶ In
oppoſitū arguiẗ. Quia ſanct⁹ Matthias
fuit p̈mo vnus de ſeptuaginta duob⁹ diſci
pulis. et ita nouit magiſtrū ſuū filiū dei in
carnatū. ¶ Preterea. Fact⁹ apoſtol⁹ du
ctus in cōciliū facta longa diſputatione cō
tra ſummū pontificē ipſum alloquētem. ⁊
ipſe ꝑ legē ac ꝓphetas oſtēdebat manifeſte
que de chriſto erāt ꝓteſtans ſe ſeruū ei⁹ ⁊ i
pſum credere. ⁊ ita nouit eū. ¶ Preterea.
Cū ſit beat⁹ iā in patria poſit⁹ ⁊ beatitudo
ſanctoꝝ ꝯſiſtit in ei⁹ viſiōe. ſḃm illud Johis
xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcāt te ſo
lum verū deū. et quē miſiſti ieſum chriſtuȝ
ergo multipliciter filiū dei nouit. ¶ Rñdeo
dicēdū. ꝙ poteſt diſtingui viſio ſiue cogni
tio dei. Una eſt naturalis quaȝ hō ꝑ lumē
naturalis ratiōis ex creaturis q̄ ſunt veſti
gia quedā dei colligit cognitionē aliquā ꝺ
deo. De qua dicit apl's ad Ro. j. Qꝺ notū
id eſt. q̊d cognoſcibile eſt de deo ab hoīe ꝑ
rōem manifeſtū eſt in illis. Dn̄s eni oñdit
illis. vno mō infundēdo eis lumē interi⁹ ꝑ
qꝺ hō cognoſcit. p̄s. Emitte lucē tuā ⁊ v̇ita
tem tuā. Secūdo ꝓponēdo ſue ſapiētie ſig̊
exteriora. ſ. ſenſibiles creaturas. Ecc̄. j. Effu
dit illam. ſ. ſapiām ſuꝑ oīa opa ei⁹. in q̇bus
ſicut in quodā libro dei cognitio legeretur
Uñ ſequiẗ Inuiſibilia dei ſcȝ vnitatem dei
bonitatē. ſapiam. potentiaȝ. et hmōi. ꝑ ea q̄
facta ſunt. Sicut eni ars manifeſtaẗ ꝑ ope
ra artificis. ita ⁊ dei ſapiētia per creaturas
Sap̄. xiij. A magnitudine enī ſpeciei crea
ture poterit eoꝝ creator videri. Secunda
cognitio ſiue viſio eſt q̄ habetur mediante
lumine fidei. nō ꝑ intellectuȝ. et eſt eoꝝ q̄ ex
cedunt oēm intellectū. ſȝ tantū habeẗ ꝑ reue
lationē diuinā factā ꝑ ſcripturā ſanctā. aut
ꝑ p̄dicationē chriſti ⁊ apoſtoloꝝ ſuoꝝ. ſicut
ſunt ꝙ de⁹ eſt trin⁹ ⁊ vnus. ꝙ ſit generatio
eterna in diuinis ⁊ ꝓceſſio ſpūſſancti. ꝙ fili
us dei fuit incarnat⁹. ꝙ ſit futur⁹ iudex vi
uorum ⁊ mortuoꝝ. ⁊ reliq̄ fidei myſteria. q̄
vt dicit apl's. j. Coꝝ. ij. Nob reuelauit de⁹ ꝑ
ſpūm ſuū. ſpūs enī oīa ſcrutaẗ etiā ꝓfunda
dei. Et iſta viſio eſt cōmunis oīb⁹ fidelib⁹.
Tertia cognitio ſiue viſio q̄ diciẗ beatifica.
ſcȝ viſio dei ꝑ eſſentiā. q̇a in ea cōſiſtit beati
tudo omniū ſanctoꝝ. ſḃm illud Johis. xvij.
Hec eſt vita eterna vt cognoſcant ⁊c. De q̄
dicit apl's. j. Coꝝ. xiij. Uidemus aūt nunc ꝑ
ſpeculū. i. ꝑ creaturas. in enigmate. i. in ob
ſcuro. tūc videbim⁹ in patria facie ad faciē
Et. j. Joh. iij. Uidebim⁹ eū ſicuti eſt Et iſta
eſt cōis omnib⁹ ſanctis. Quarta viſio dei
dꝛ viſio ꝑ cōprehenſionē. ⁊ iſta ſola eſt diui
narū ꝑſonarū. De iſta dꝛ Joh. j. Deum ne
mo vidit vnq̄m. Sup q̄ v̇bo dicit Chryſo.
Nec ipſe celeſtes eſſētie. ipa dico cherubin
⁊ ſeraphin. ipſum vt eſt vnq̄m videre potu
erunt. Et ꝺ tali viſione loquitur in preſenti
euāgelio. ¶ Tūc rñdeẗ ad q̄ſtione: ꝙ beatus
Matthias ⁊ alij beati vident filiuȝ dei viſi
one beatifica. ⁊ p̈mo in hac ꝑegrinatiōe ex
iſtentes viderūt ꝑ fideȝ. Nō vidēt nec vide
bunt viſione cōphenſiua filiū dei. quia de⁹
infinitus eſt. et ita incōprehenſibilis ab in
tellectu finito. Omne enī qꝺ cōprehēdit ali
quid vel eſt mai⁹ vel equale illi. null⁹ autē
intellect⁹ creatus poteſt eſſe maior deo nec

equaliſ. vnde a nullo ꝫ mō creato ītellectu
eſt viſibilis. Huiuſmodi enī viſio ſancte tri
nitati ꝓpria eſt. Nec eſt ꝯtra ꝫ qđ dicitur ī
p̄nti euangelio. ꝙ nemo nouit filiū niſi pat̄
quia ꝑ li niſi non excludit̄ ſpūſſanctꝰ. Pro
quo notandū ꝙ dictiōes excluſiue aliquā
do addunt̄ nominibꝰ diuinis eſſentialibꝰ.
aliqñ ꝑſonalibꝰ. Et cū adiungunt̄ ꝑſonali
bus reſpectu termini eſſential̄. nō excludūt
id qđ idē eſt in natura. ſꝫ potiꝰ includūt. qꝛ
licet alia ſit ꝑſona patris alia filij alia ſpūſ
ſancti. tñ iſte tres ꝑſone ſunt vnꝰ deꝰ. ita ꝙ
nec in deitate nec in eſſentia habēt aliquaꝫ
alietatē. dictio autē excluſiua ſoluꝫ excludit
qđ alietatē importat. noticia autē abſolute
ſumpta eſſentialit̄ accipit̄. ⁊ iō cōmunis eſt
tribꝰ. Et iō cū d̄r ꝙ nemo nouit filiū niſi pa
ter. ꝑ hāc dictionē excluſiuā niſi ab hac no
ticia non excluditur ſpiritusſanctus. ſꝫ ma
gis includitur. Per hoc reſponſio fit ad to
tum.

¶ Ad tertiam queſtio

nem. Utrū neceſſe ſit ſꝑ eligere melioreſ ad
dignitatē eccl̄iaſticaꝫ. ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ
ſic. ¶ Primo ex electiōe Matthie. Quia
licet ioſeph eſſet bonꝰ. vñ nominat̄ iuſtus.
tamen Matthias q̄a erat melior ē electuſ.
¶ Secūdo ſic. Ex electiōe petri. Dñs eniꝫ
petrū cui cōmiſſurꝰ erat paſtorale officiuꝫ
examinauit. ſi ſe diligeret plꝰ ceteris. ſꝫ ex ꝫ
aliq̄s melior eſt ꝙ deū plꝰ diligit ergo vide
tur ꝙ ad dignitatē eccl̄iaſticā ſꝑ melior eſt
eligēdꝰ. ¶ Tertio arguit̄ ex illo Symachi
pape. Uiliſſimꝰ cōputādꝰ eſt niſi ſcientia ⁊
ſanctitate p̄cellat q̄ eſt dignitate p̄ſtantior.
¶ In oppoſitum eſt decretalis. d. ꝙ ſufficit
eligere bonū. nec oportet eligere meliorem.
¶ Rñdeo dicēduꝫ iuxta ſanctū Thomaꝫ.
ꝙ aliq̄s hō bonꝰ vel melior altero. d̄r dupli
citer. Uno mō ſimplicit̄. et ſic melior eſt q̄
eſt in charitate ꝑfectior. Alio mō ſ̄m quid.
et ſic d̄r aliq̄s eſſe melior altero vel ad mili
tiam vel ad magiſteriū vel ad p̄lationē vel
aliq̄d hmōi. q̄ nō eſt melior ſimpl̄r. eo qꝛ in
ſingulis officijs tā ſpūalibꝰ q̄ꝫ tempalibuſ
requirunt̄ aliqua p̄ter bonitatē moralem.
ad hoc ꝙ aliq̄s ſit idoneꝰ ad illud officium
exercendū. Dicendū ergo. ⁊ ſit iſta ꝯcluſio
p̄ma. ꝙ oportet eligere ad prelationē vel ad
qđcūqꝫ officiū eccl̄iaſticū aliquē q̄ ſit bonꝰ
ſimplicit̄. eo ꝙ ꝑ q̊dlibet pctūm mortale ali
q̄s reddit̄ indignꝰ ad q̊tlibet officiū ſpūale
exequēdū. Uñ dicit Dionyſiꝰ ī ep̄la ad di
nophonū monachū loquens de ſacerdote.
Qui nō eſt gratia illuminatꝰ nō eſt ſacer
dos ſꝫ eſt inimicꝰ doloſus deluſor ſuiipſiꝰ
⁊ lupꝰ ꝯtra dñicū ꝑp̄l'm pelle ouina arma
tus. Secūda ꝯcluſio. Nō oportet ꝙ ſꝑ eli
gendus ſit melior ſimpl̄r. Patet ꝯclo. q̄a
poſſibile eſt ꝙ ille q̄ eſt ꝑfectior in charitate
deficiat ī multis q̄ req̄runt̄ ad ꝫ ꝙ aliq̄s ſit
idoneꝰ p̄latus. q̄ in alio q̄ eſt minoris cha
ritatis iueniunt̄. vt ſciā. induſtria. ⁊ poten
tia. ⁊ hmōi. vñ nō oportet ſꝑ eligere melio
rem ſimplicit̄. ſꝫ eū q̄ ſit melior ad officium.
Tertia ꝯclo. Si q̄s eligit euꝫ quē reputat
minꝰ idoneū ad tale officiū. peccat. Patet
ꝯclo. q̄a ñ poteſt eē ꝙ d̄ duobꝰ vnꝰ p̄eligat̄
niſi ꝓpter aliq̄d in ipo cōſideratū. illud aūt
qđ cōſiderat̄ in eo q̄ minꝰ eſt idoneꝰ ad ꝫ
ꝙ magis idoneo p̄ferat̄ eſt aliq̄ cōditio idē
bite mouēs. vtpote familiaritas vel cōſan
guinitas. vel aliq̄d hmōi. nō enī poteſt eſſe
ꝯditio ad idoneitatē ꝑtinens ex q̄ alter ſim
pliciter melior reputatur. ⁊ ſic indebite mo
uet. et in tali electiōe eſt acceptio ꝑſone q̄ ſi
ne pctō eē nō p̄t. ¶ Ad ratiōes in oppoſitū.
¶ Ad primā rñdet̄ negādo cōſequētiam.
niſi intelligēdo de meliori. vt dictum eſt.
¶ Ad ſecundā rñdet̄ negando conſequē
ntiā. Et rō ē. q̄a petrꝰ nō ſolū p̄ ceteris emi
nebat dilectiōe diuina. ſꝫ etiā erat idoneus
ad gubernandū eccl̄iam p̄ ceteris. ¶ Ad ter
tiā rñdet̄. ꝙ autoritas illa ē intelligēda q̄n
tū ad ſtudiū illiꝰ q̄ eſt in dignitate ꝯſtitutꝰ
debꝫ enī ad ꝫ intēdere vt talē ſe exhibeat vt
ceteros ſciētia ⁊ ſanctitate p̄cellat. vt grego
riꝰ dicit ī paſtoralibꝰ. ñ aūt ſibi imputādū
eſt ſi añ p̄lationē excellētior ñ fuerit. vt ex ꝫ
debeat viliſſimꝰ reputari

In feſto beati thome

aliqui legūt euāgeliū. Uos eſtis ſal terre ⁊c.

Matth.v. Circa quod p̄nt diſputari ſeq̄n-
tes q̄ſtiones. ¶ Prima. Utrū doctoribuſ
aureola debeaṫ in regno celoꝝ. Secunda
Utrū p̄dicator vel doctor teneaṫ facere qđ
dicit. ex p̄nti euāgelio.

Ad primam q̄ſtio

nem ſic ꝓceditur. Et videṫ ꝙ aure
ola nō debeaṫ doctoribꝰ in regno
celoꝝ. Quia omne p̄miū qđ in futuro ha-
bebiṫ alicui actui v̓tutis rn̄det. ſꝫ p̄dicare et
docere nō eſt actꝰ alicuius v̓tutis. ergo do
ctrine vel predicationi non debeṫ aureola.
¶ Secūdo ſic. Predicare ⁊ docere ex ſtu-
dio ꝓueniūt. ſꝫ ea q̄ p̄miant in futuro non
ſunt acq̄ſita ꝑ humanū ſtudiū. q꞉ naturali
bus ⁊ acq̄ſitis nō meremur. ergo ꝑ doctri
na ⁊ p̄dicatiōe nullꝰ in futuro mereṫ aure-
olam ¶ Tertio. Exaltatio in futuro rn̄det
hūilitati p̄nti. q̄a q̄ ſe humiliat exaltabiṫ. ſꝫ ī
docēdo ⁊ p̄dicādo nō eſt humiliatio. imo
magᷓ ſuꝑbie occaſio. Un̄ glo. dič Mat. iiij.
ꝙ diabolꝰ multos decepit honore magiſte
rij inflatos ¶ In oppoſitū eſt euāgelium p̄
ſens. Qui fecerit ⁊ docuerit h magnus vo
cabiṫ in regno celoꝝ. Scđo eſt qđ ſuꝑ illud
Eph. j. Ut ſciatis q̄ ſit ſupeminēs ⁊c. dič glo
ſa. q̊dā cremētū habebūt ſancti doctores
vltra id qđ alij cōiter habebūt. ¶ Reſpon
deo dicendū. ꝙ ſicut ꝑ martyriū ⁊ v̓ginita
tem aliq̄s ꝑfectiſſimā victoriam obtinet ꝯ
carne ⁊ mūdo. ita etiā ꝑfectiſſima ꝯ diabo
lum obtineṫ. qn̄ aliq̄s nō ſolū diabolo īpu
gnanti nō cedit ſꝫ etiā eū repellit nō ſolū a
ſe ſꝫ etiā ab alijs. Hoc aūt fit ꝑ p̄dicationē ⁊
doctrinā. ⁊ iđ p̄dicatiōi ⁊ doctrine aureola
debeṫ. ſicut v̓ginitati ⁊ martyrio. Nec ē di
cendum vt q̄dā dicūt ꝙ debeaṫ tātū p̄latis
q̄bꝰ cōpetit ex officio p̄dicare ⁊ docere. ſed
q̄buſcūqꝫ q̄ hūc actū exercēt. p̄latis aūt nō
debeṫ q̄zuis habeāt officium p̄dicandi niſi
actu doceāt ⁊ p̄dicēt. q̄a corona non debeṫ
habituali ſed actuali pugne. ſꝫm illud. ij. Ti
moth. ij. Nō coronabitur niſi qui legitime
certauerit. Notaṫ aūt ꝙ tria req̄runṫ ad h
ꝙ doctoribꝰ aureola debeaṫ. Primū eſt ex
ꝑte doctrine q̄ doceṫ. ſ. ꝙ ſit de ꝑtinētibꝰ ad
ſalutē. ꝑ quā diabolꝰ a cordibꝰ hominū ex
pellaṫ ſicut q̄buſdā ſp̄ualibꝰ armis. de q̄bꝰ
dr̄. ij. Coꝝ. x. Arma militie noſtre nō ſūt car
nalia ſꝫ ſp̄ualia ⁊c. Secūdo req̄riṫ ex parte
docētis ꝙ actu doceat ⁊ p̄dicet. vt dictū eſt
Tertio req̄riṫ ex ꝑte finis. ſ. ꝙ doceat et p̄di
cet p̄ncipaliter ad gliam dei ¶ Ad ratōes
in oppoſitū. ¶ Ad primā rn̄detur negādo
minorē. Dicimus eni ꝙ predicare et doce
re ſunt actꝰ alicuiꝰ virtutis. ſ. miſericordie.
et inter ſpirituales elemoſynas cōputātur
¶ Ad ſecundā rn̄detur. negando ꝯſequē
tiam. Et ratio eſt. q̄a q̄zuis facultas p̄dicā
di ⁊ docēdi qn̄ꝫ ex ſtudio ꝓueniāt. tn̄ vſꝰ do
ctrine ex volūtate ꝓcedit q̄ ꝑ charitatē īfor
maṫ a dō īfuſā. ⁊ ſic actꝰ eiꝰ meritoriꝰ ē ē p̄t
¶ Ad tertiā reſpōdetur negādo ꝯſequen
tiā. Et ratio eſt. quia exaltatio ī hac vita n̄
diminuet alteriꝰ vite p̄miū. niſi ei q̄ in tali
exaltatiōe ꝓpriā gliam q̄rit. q̄ aūt talē exal
tationē in vtilitatē alioꝝ cōuertit. ex ea ſibi
mercedē acq̄rit

Ad ſecūdam queſtio

nem. Utrū p̄dicator vel doctor teneaṫ face
re qđ dicit ¶ Primo ꝓcediṫ Et videṫ ꝙ ſic
ex p̄nti euāgelio. Qui fecerit ⁊ docuerit hic
magnꝰ ⁊c. ergo videṫ ꝙ q̄ facit ꝯtrarium hu
iuſmodi qđ p̄dicat errat ⁊ peccat ¶ Scđo
ſic. Dicit apl's. j. Coꝝ. ix. Caſtigo corpꝰ meū
⁊ in ſuitutē redigo. ne forte cū alijs p̄dica
uerim ipſe reprobus efficiar. Itē ad Ro. ij.
dicit. Qui ergo aliū doces teipſū non do
ces. ¶ Tertio ſic. Predicator euangelij te
neṫ imitari formā eiꝰ q̄ cōdidit euangeliū
ſed ſaluator noſter Ieſus faciebat q̄ p̄dica-
bat. Un̄ de ipō dr̄ Act. j. Cepit Ieſus facere
⁊ docere. ergo videṫ ꝙ ille q̄ p̄dicat euāgeli
um vel docet teneaṫ facere q̊d p̄dicat ¶ In
oppoſitū eſt ꝙ aliq̄n q̄s p̄dicat aut docet ꝑ
fectionē quā tn̄ nō facit ⁊ etiā nō videṫ tene
ri. vt cū ſecularis p̄dicat ꝑfectionē religioſiſ
⁊ ꝑfectis. ergo p̄dicator vel doctor nō teneṫ
ſꝑ facere qđ docet. ¶ Reſpōdeo dicēdū iu
xta Alexandrū de hal'in. iij. ſub iſta ꝯclione
ꝙ q̄libet teneṫ facere qđ dicit. ſꝫm ꝙ aſſerit
alios teneri ad faciendū qđ dicit. h tamen

qđ aſſerit eſſe faciendū vel aſſerit generalit̄
vel ſolū ſm ſtatū. generalit̄ ſicut aſſerit d̄ il
lis q̄ ptinēt ad ſtatū ſalutis. ſm ſtatū ſicut
aſſerit de his q̄ ptinēt ad ſtatū pfectiōis. vt:
pote religionis ad quā oēs nō tenent̄: ⁊ ſic
p̄dicator non tenet̄ facere qđ dicit. Dicit̄ er
go ꝙ p̄dicator rōe ſui officij nō tenet̄ oia fa
cere q̄ docet aut p̄dicat ad q̄ alias non tene
bat. ſi enī oia facit q̄ p̄dicat h̄ pfectionis eſt
nō neceſſitatis ſi aliq̄ p̄dicat ad q̄ alias nō
tenebat̄. Sz ſi ea q̄ p̄dicat ad q̄ aliaſ teneba
tur. ſicut ſunt p̄cepta dei ⁊ eccie ⁊ forte aliq̄
alia ad q̄ forte voto tenebat̄. ſic planum eſt
ꝙ ad iſta tenet̄ tentiōe neceſſitatis. Sz cū p̄
dicat ea ad q̄ alias nō tenebat̄. nō video rō
nem q̄re p̄dicatiōis rōe ad illa teneat̄ tenti:
one neceſſitatis. niſi in caſu forte vbi nō ſer
uaret illa. eſſet pbabilis occaſio ſcādali ī au
ditoribus p qđ poſſet p̄iudiciū fieri v̄itati.

¶ Ad ratiōes in oppoſitū. ⁊ ad autoritateſ
apl̄i dico. ꝙ intelligunt̄ de illis ad que priuſ
tenebat̄. ¶ Ad rationē de chriſto ꝙ p̄dica:
tor debet imitari formā illi⁹ q̄ ꝯdidit euan
geliū ⁊c. Rn̄det̄ ꝙ ſi h̄ intelligat̄ neceſſariuz
tūc verū eſt ꝙ q̄ntū ad ea q̄ ſunt neceſſaria
ad ſalutē tenet̄. ad alia autem non tenetur
niſi ratiōe ſcandali loquendo de tentiōe ne
ceſſitatis. Et tantuz ad preſens de iſta que:
ſtione.

In feſto ſancti grego

rij eſt euāgeliuz. Vigilate ergo q̄a neſcitis
⁊c. Math. xxiiij. Circa qđ pn̄t diſputari ſe:
q̄ntes q̄ſtiones. ¶ Prima. Utruz meliuſ
facit q̄ ꝯſentit electioni canonice de ſe facte
q̄z q̄ eā recuſat ¶ Secunda. Utrū p̄cibuſ
beati gregorij fuit liberat⁹ traian⁹ d̄ penis
inferni. ¶ Tertia. Utrū ſtat cū pfectiōe pa
patus poſſidere q̄ſi pprias diuitias aut fa
cultates terrenas

Ad primaz queſti
onem Utrū meli⁹ facit q̄ cōſentit
electōi canonice de ſe facte q̄z qui
eā recuſat. Et videt̄ ꝙ meli⁹ facit q̄ cōſentit
Dicit enī Grego. xxij. moral̄. Poteſtas cū
pcipit̄ non ex libidine amāda eſt. ſz quādo
aliq̄s p canonicā electionē epalē dignitatē
adipiſcit̄ nō pcipit eā ex libidine. ergo debz
eam amare. non ergo debet eam recuſare.

¶ In oppoſitū arguit̄ exēplo beati Grego
rij cui⁹ feſtū hodie colit̄. q̄ multiplr electōz
de ſe factā recuſauit. ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ
ille q̄ electioni canonice de ſe facte cōſentit
cōſiderare p̄cipue debet qđ intēdit Si enī
intendit aliqđ tpale. puta honorē. diuitias
excutere ſe a iugo religionis. aut aliq̄d hu:
iuſmodi. manifeſtū eſt ꝙ eſt praua intētio.
Un̄ ponit̄ p ꝯctione. ꝙ meli⁹ faceret ſi non
aſſentiret. Si aūt intēdit pfectum eccie. ſic
planū eſt ꝙ eſt recta intētio. Un̄ Aug⁹. di:
cit. xix. de ciui. dei In actiōe nō amādus eſt
honor in hac vita ſiue potētia. ſz op⁹ ipſū ſi
recte atq̄z vtilit̄ fit vt valeat ad ſalutē ſubdi
toꝝ. Sz q̄a ad h̄ op⁹ maxima requirit̄ ido
neitas ad qđ humana fragilitas ſm pprias
vires ſufficiēs nō eſt. poteſt ergo aliq̄s lau
dabiliter ꝯſiderās ppriū defectū ex humili
tate officiū p̄latiōis recuſare. ſicut hieremi
as dixit. Neſcio loq̄ q̄a puer ⁊c. pōt etiā lau
dabiliter cōſentire ex charitate fraterna vt
ſalutē primoꝝ pcuret. ſicut Eſaias q̄ dixit.
Ecce mitte me. ſz ſicut dicit Gregori⁹ in pa
ſtorali in vtroq̄z eſt ſubtilit̄ intuendū. q̄r ⁊
is q̄ recuſauit plene non reſiſtit. ⁊ is q̄ mitti
voluit an̄ ſe p altaris calculū purgatū vidz
ne aūt nō purgat⁹ adire quiſq̄z ſacra mini
ſteria audeat. aut ꝙ a gratia eligit̄ ſub humi
tatis ſpecie ſupne diſpoſitiōi ꝯtradicat. q̄a
ergo valde difficile eſt purgatū ſic queſlibz
agnoſcere. p̄latiōis officiū tuti⁹ declinat̄. n̄
tn̄ ptinacit̄ cū ad ſuſcipiēdū ſupna volūtaſ
agnoſcit̄. ¶ Ad ratiōes in oppoſitū rn̄det̄.
ꝙ illud v̄bū gregorij dz ſic intelligi. ptās cū
ex libidine nō pcipit̄ amanda eſt. ſz ita pote
ſtas cum pcipitur nō eſt amanda ex libidi
ne. ſubdit enim. ſed ex longanimitate tole
randa.

Ad ſecundam queſti

onem ſic pcedit̄. Et videt̄ ꝙ traian⁹ p̄cibuſ
gregorij n̄ fuerit ab inferno liberat⁹. ¶ Pri
mo ſic. Dicit Dionyſi⁹. vij. celeſtis hierar
chie. Sūm⁹ ſacerdos ſi mūd⁹ nō orat. ⁊ in

hoc auerterer̄ a diuio ordine Et cōmētator
ibidē dic̄. ꝙ pctōꝛib⁹ nō orat remiſſionē. qa
nō audiretur p illis. ergo nō valēt pces ſan
ctoꝝ exiſtētib⁹ ī inferno Secūdo ſic. Dic̄
beat⁹ Grego. xiiij. moral'. Eadē cauſa eſt vt
nō oret̄ p⁹ diē iudicij p hoīb⁹ eterno igne
dānatis q̄ nūc cauſa ē vt nō orēt ſancti pro
hoīb⁹ infidelib⁹ impijſqȝ defunctiſ ¶ Ter
tio ſic. Dicit Aug̊. ꝙ ſine fide opante p dile-
ctionē eiuſqȝ ſacramētis q̊ de corpe exeunt
fruſtra illis h⁹ mōi officia ipendūtur. ergo
nō pſunt pces aut ſuffragia q̄ fiūt p dāna-
tis. ſȝ Traian⁹ erat dānat⁹. ergo pces Gre
gorij nō poterāt eū liberare ¶ In oppoſitū
eſt hiſtoria. Itē Damaſ. in vno ſmone nar
rat ꝙ Gregori⁹ p Traiano orōem fundēs
audiuit vocē diuinit⁹ ſibi illatā. Vocē tuā
audiui. ⁊ veniā traiano do. Cui⁹ rei vt Da
maſcen⁹ dicit ī eodē ſmone. teſtis ē occidēſ
⁊ oriēs ¶ Rñdeo dicēduȝ iuxta ſanctū tho
mā ī. iiij. ꝙ deputati ad infernū ſūt in dupli
ci differētia. Quidā ſūt deputati ſimplicit̄
⁊ ſm pñtē iuſticiā ⁊ ſm ſupiores cauſas. et
p talib⁹ nunq̄ȝ fiēda ſūt ſuffragia. nō ei eis
pdeſſent pces quorūcūqȝ ſanctoꝝ. Alij ſūt
deputati in inferno nō ſimplr̄ ſȝ ſm pñtem
iuſticiā pprioꝝ meritoꝝ. ſm aūt ſuperioreſ
cauſas qb⁹ puidebant ad vitā reuocandi.
erat de eis alit̄ diſponēdū. Et tales vidētur
fuiſſe multi q̄ fuerūt a mortuiſ reſuſcitati q̊
rum pl'es ɔſtat idolatras ⁊ dānatos fuiſſe
⁊ talib⁹ potuerūt pces ſctōꝝ ſuffragari. ⁊ d
numero taliū credit̄ fuiſſe Traian⁹ vt pba
biliter pōt eſtimari. vt dicit ſanct⁹ thomas
ꝙ qñ pcib⁹ beati greḡ. Traian⁹ ad vitā fue
rat reuocat⁹. etiā ibi grāȝ ɔſecut⁹ ſit p quā
remiſſionē pctōꝝ habuerit. ⁊ p ɔſequēs im
munitatē a pena ¶ Ad rōnes patet rñſio.
Procedūt ei de deputatis ſimplr̄ in infer-
no. Vel dicēdū eſt ꝙ aliud ē reſuſcitari ad
vitā pñtē pcib⁹ ſctōꝝ. ⁊ ī hac vita ɔſeq̄ grāȝ
p quā remittūtur ei pctā ſua. ⁊ aliud ē ꝙ dā
natis in inferno ibi pmanētib⁹ proſunt ſuf-
fragia

¶ Ad tertiam queſtio
nem ſic pcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō ſtet cuȝ ſtatu
pfectiōis papat⁹ poſſidere q̄ſi pprias diui
tias aut facultates terrenas ¶ Primo ſic.
Epi in eccia tenēt locū apl'oꝝ. vt dicit gloſa
Luc̄. x. Et habet̄ in. c. decre. xxj. diſ. Sȝ aplis
dñs pcepit vt nihil ppriū poſſiderēt. ſm il-
lud Matth. x. Nolite poſſidere auꝝ nec ar
gentū nec pecuniā in zonis veſtris. Unde
⁊ Petr⁹ cui papa ſuccedit p ſe ⁊ alijs apo-
ſtolis dicit. Ecce nos reliq̄m⁹ oīa et ſecuti
ſum⁹ te. Matth. xix. ergo videtur ꝙ papa ⁊
alij epi teneātur ad hmōi mandati obſuā-
tiam vt nihil ppriū poſſideāt. ¶ Secūdo
ſic. Volūtaria pauptas ad pfectionē videt̄
requiri. ſm illud Matth. xix. Si vis perfe-
ctus eſſe vade ⁊ vende omnia que habes ⁊
da paupibus. Sed papa et epiſcopi aſſu-
muntur ad ſtatū perfectiōis. ergo videtur
ꝙ non ſtet cum ſtatu perfectionis pape ali
quid quaſi pprium poſſidere ¶ Tertio ſic
Hieronymus dicit ad Nepocianū. Cleroſ
grece latine ſors appellatur. Et habetur ī. c.
cleros. xxj. diſ. ppterea clerici dicūtur. q̄a de
ſorte dñi ſunt. vel quia ipſe dñs ſors. i. pars
clericorum eſt. qui autē dominū poſſidȝ ni
hil extra deū poſſidere poteſt. ſi autē auruȝ
ſi argentū ſi poſſeſſionem variarū ſuppelle-
ctilium habet cū iſtis partibus. non digna
tur domin⁹ fieri ps ei⁹. ergo videtur ꝙ pa-
pa ⁊ epiſcopi ⁊ nō ſolū epi ſed etiam clerici
debeant pprijs carere. ¶ Quarto Chriſt⁹
cuius vicarius eſt et vices gerit ī terris pa-
pa. geſſit vitam humilem et pauperem. ita
ſicut dicitur Matthei. viij. Filius hominiſ
non habȝ vbi caput reclinet. ergo papa de-
bet imitari eum. et ita fecit Petrus pmus
papa ab eo inſtitutus. qui ait. Auruȝ et ar
gentū non eſt mihi. ergo videtur repugna
re ſtatui perfectionis papatus qui dicit vi
cariatum chriſti habere in proprio diuiti-
as et facultates terrenas ¶ In oppoſitum
arguitur ex euāgelio pſēti ſic. Spectat ad
fidelem ſeruum et prudentem cōſtitutum
ſuper eccleſia habere ea quibus poſſet ci-
bum miniſtrare familie. non tantum ver
bi dei aut exempli honeſtatis. ſed etiam
ſubſidij temporalis. Unde Chriſtus ter di
xit Petro quem conſtituebat ſuper totaȝ

ecclīam cui ſuccedit papa. Paſce oues me
as. ad ſignificandū triplicē paſtū. ſ. paſtuꝫ
corꝑalē ſiue ſubſidij tꝑalis. quē nō pōt face
re niſi habeat de q̄bus. ergo ex ip̄a inſtituti
one chriſti nō repugnat ſtatui ꝑfectōis pa
pe aut epōꝝ habere terrena bona q̄bꝰ indi
gentibꝰ ſubuenire poſſint de aliquo paſtu
Secūdo arguit̄ ex illo. c. epī. xij. q. j. vbi dici/
tur. Ep̄s de rebꝰ ꝓprijs vel acq̄ſitis vl' ſi ali
q̄d de ꝓprio habeat heredibꝰ ſuis relinq̄t.
¶ Rn̄deo dicenduꝫ. ꝙ nō derogat ſtatui
ꝑfectiōis papatꝰ aut ep̄atꝰ poſſidere aliq̄d
ꝓprium. vt diuitias ⁊ terrenas facultates.
Iſta ꝯclō ptꝫ ſic iuxta ſanctū thomā. Ad
ea q̄ ſunt ſuperogatōnis nullꝰ tenet̄ niſi ſe
ſpēaliter ad id voto aſtringat. Vn̄ Aug̊. di
cit in ep̄la ad Paulinū armētariuꝫ. Quia
iā vouiſti iā te aſtrixiſti. aliud tibi facere n̄
licet. p̄uſq̄ꝫ eſſes voti reꝰ liberū fuit ꝙ eſſes
inferior. Manifeſtū eſt aūt ꝙ viuere abſq̄ꝫ
ꝓprio ſuperogatiōis eſt. nō enī cadit ſub p̄
cepto ſꝫ ſub ꝯſilio. Vn̄ cū Math. xix. dixiſ/
ſet dn̄s adoleſcēti. Si vis ad vitaꝫ ingredi
ſerua mādata. poſtea ſubdit ſuꝑaddendo.
Si vis ꝑfectꝰ eē vade ⁊ vēde oīa ꝛc. nō aūt
papa nec alij epī in ſua ordinatione ſe obli
gant vt abſq̄ꝫ ꝓprio viuāt. nec etiā abſq̄ꝫ ꝓ
prio viuere ex neceſſitate req̄rit̄ ad paſtora
le officiū ad q̄d ſe obligāt. ⁊ iō nec papa nec
epī tenēt̄ abſq̄ꝫ ꝓprio viuere. ⁊ ꝑ ꝯſequēs n̄
repugnat ſtatui ꝑfectiōis eoꝝ poſſidere di
uitias ⁊ bona tꝑalia ¶ Ad ratōnes i oppo
ſitū ¶ Ad primā rn̄det̄. negādo ꝙ papa ⁊
epī alij teneant̄ illud obſeruare. aut ſunt ob
ligati ad illud q̊d dictuꝫ fuit ap̄lis. Pro q̊
notandū ꝙ v̄ba illa dn̄i pn̄t tripl'r intelligi
ſcḋm doctores. Uno mō myſtice vt nō poſſi
deamꝰ aurū nec argētū. i. vt predicatores
nō innitant̄ p̄ncipalit' ſapīe ⁊ eloquētie tꝑa
li. vt Hiero. exponit Alio mō ſicut Aug̊. ex
ponit in li. de ꝯſenſu euāgeliſtaꝝ. vt itelliga
tur h dn̄m nō p̄cepiſſe ſꝫ mag̊ ꝑmittēdo di/
xiſſe. Permiſit enī eis vt abſq̄ꝫ argēto ⁊ au
ro ⁊ alijs ſumptibꝰ ad p̄dicādum irēt acce
pturi ſumptꝰ vite ab hiſ q̄bꝰ p̄dicabāt Vn̄
ſubdit. Dignꝰ eſt eī oparīꝰ cibo ſuo. ita tn̄
ꝙ ſi aliq̄s ꝓprijs ſumptibꝰ vteret̄ in p̄dica/
tiōne euāgelij ad ſuperogātiā ꝑtineret. ſic
paulꝰ de ſeipſo dicit. j. ad Co. ix. Tertio mō
ſcḋm Chryſo. exponit̄ vt intelligat̄ illa dn̄i/
nū diſcipulis p̄cepiſſe q̄ntū ad illā miſſionē
q̄ mittebant̄ ad p̄dicandū iudeis. vt ꝑ h ex
ercerent̄ ad ꝯfitendū de v̄tute ipſiꝰ qui eis
abſq̄ꝫ ſumptibꝰ ꝓuideret. ex q̊ tn̄ nō obligā
tur ipī vel ſucceſſores eoꝝ vt abſq̄ꝫ proprijſ
ſumptibꝰ euāgeliū p̄dicarent. Nā de pau
lo legit̄. ij. Co. xj. ꝙ ab alijs ecclījs ſtipendia
accipiebat ad predicandum corinthijs. ⁊
patet ꝙ aliquid poſſidebat ab alijs miſſuꝫ.
Stultum aūt videtur dicere vt inquit ſan
ctus thomas. ꝙ tot ſcti pōtifices ſic Atha/
naſiꝰ Ambroſiꝰ Auguſtinꝰ illa precepta
trāſgreſſi fuiſſent ſi ad ea obſuāda ſe crede
rent obligari. ¶ Ad ſecūdā rn̄det̄. negādo
ꝯſequētiā. Et ratō eſt. q̄a ꝑfectio chriſtiane
vite nō ꝯſiſtit in volūtaria pauꝑtate. ſꝫ vo/
lūtaria pauꝑtas inſtrumētalit' opat̄ ad ꝑfe
ctionē vite. Vn̄ nō oportet ꝙ vbi eſt maior
pauꝑtas ibi ſit maior perfectio. Quinimo
pōt eſſe ſūma ꝑfectio cū mag̊ opulētia Nā
Abraā cui dictū eſt Gen̄. xvij. Ambula co
raꝫ me ⁊ eſto ꝑfectꝰ. legit̄ diues fuiſſe. Pre
terea ꝓ maiori claritate notandū ꝓut inq̄t
idē ſanctꝰ Thomas. ꝙ abrenūciatio ꝓpria/
rū facultatū duplicit̄ cōſiderari pōt. Uno
mō ſcḋm q̊d eſt actu. ⁊ ſic i eo nō ꝯſiſtit eſſen/
tialiter ꝑfectio ſꝫ eſt q̊dā ꝑfectiōis inſtru/
mentū vt dictū eſt. ⁊ iō nihil ꝓhibet ſtatū ꝑ
fectiōis eſſe ſine abrenūciatione ꝓprioꝝ. ſic
etiā dicendū eſt de alijs exterioribus obſer/
uantijs. Alio mō poteſt ꝯſiderari ſcḋm ꝑpa/
rationē animi. vt ſcꝫ homo ſit ꝑatus ſi opꝰ
fuerit omnia dimittere vel diſtribuere. ⁊ h
ꝑtinet directe ad ꝑfectōnē. Unde Auguſti
nus in libro de q̄ſtionibus euāgelij Opor/
tet filios ſapientie intelligere nō abſtinēdo
nec in manducando eſſe iuſticiā ſed in eq̄/
nimitate tolerandi inopiam. Unde ⁊ apo/
ſtolus dicit. Scio abundare et penuriam
pati. Ad hoc autem maxime tenentur pa/
pa et ceteri epiſcopi vt omnia ſua pro ho/
nore dei et ſalute gregis ſui contemnant
cum opus fuerit. vel pauperibus ſui greg̃
largiendo. rapinam bonorū ſuorum cum

gaudio ſuſtinēdo. Que oīa adimpleta fue
runt ī dicto beato Greḡ. q̄ tāte largitatis ⁊
elemoſynaꝝ extitit. vt nō ſolū pn̄tibꝰ ſꝫ etiā
lōge poſitis ī monte ſinai monachis neceſ-
ſaria miniſtraret. Nā oīm indigentiū noīa
ſcripta habebat ⁊ eis liberalit̄ ſubueniebat
vt pleniꝰ narrat̄ in legēda. Vn̄ fuit ille ſuꝰ
fidelis ⁊ prudēs quē poſuit dn̄s ſup̄ famili
am ſuā. i. ecciam

In feſto beati Bene

dicti eſt euangeliuꝫ Nemo accēdit lucernā
⁊c. Luc. xj. Circa qđ pn̄t diſputari ſeq̄ntes q̄
ſtiones. ¶ Prima. Vtruꝫ beatꝰ bn̄dictus
lucernā accendēs regule monachalis ⁊ po
nens eā ſup̄ candelabrū eccīe ꝯueniētius ī-
ſtituit monachos ī ſocietate viuētes q̄ꝫ ſo-
litariā vitā agētes. ¶ Secunda. Vtrū bea
tus bn̄dictꝰ ī viſione q̄ vidit totū mundū
diuinā eſſentiā viderit.

Ad primaꝫ queſti
oneꝫ qua queritur. Vtrū beatus
bn̄dictꝰ lucernā accendēs regule
monachalis ⁊c. Et videt̄ ꝙ non ¶ Primo
ſic. Perfectior eſt religio agentiū vitā ſoli-
tariā q̄ꝫ in ſocietate viuentiū. ergo ꝯueniē-
tius inſtituiſſet monachos agētes vitā ſo-
litariā q̄ꝫ in ſocietate viuentiuꝫ. cōſequētia
eſt bona. añcedēs pbat̄ ꝑ illud Aug̊. ī libro
de opibꝰ monachoꝝ dicētis Illos ſanctio-
res eſſe q̄ a cōſpectu hoīm ſeꝑati nulli ad ſe
p̄bent acceſſum viuētes ī magna intētione
orationū ¶ Secūdo ſic. Solitudo debuit
vite ꝯtēplatiue. ſm̄ illud Oſee. ij. Ducā eaꝫ
in ſolitudinē et ibi loquar ad cor eiꝰ. ſed vi
ta cōtemplatiua eſt pfectior. ſanctior. ſuaui
or. q̄ꝫ actiua. ergo ⁊c. ¶ Tertio ſic. Religio
deſiderat quietē mentis. vt īpleat illud. Ve
nite ⁊ videte q̊niā ego ſū deus. ſꝫ vita ſolita
ria eſt q̄ maiorē p̄ſtat q̄etē aīe. ergo ⁊c. In
oppoſituꝫ arguit̄ ex pn̄ti euāgelio. vbi dicit̄.
Nemo accēdit lucernā. ⁊ ponit eā ſub mo-
dio ſꝫ ſup̄ cādelabrū. vt q̄ ingrediunt̄ lumē
videāt. ſꝫ q̄ inſtituūt̄ in ſolitudine videntur
poni ſub modio cū ſint abſcōſi a ꝯuerſatiō
ne hoīm. ⁊ nullꝰ illumiat̄ ab eis. ergo videt̄
ꝙ beatus Bn̄dictꝰ cōueniētiꝰ inſtituit mo
nachos ī ſocietate viuētes. ¶ Secūdo ſic.
Dicit̄ Eccīs. iiij. Meliꝰ eſt eē duos q̄ꝫ vnū
habēt enī emolumētū ſocietatis ſue. ergo vi
det̄ cōueniētiꝰ feciſſe inſtituēdo ⁊c. ¶ Rn̄-
deo dicendū. ꝙ cōuenientiꝰ fecit beatꝰ Be-
nedictus inſtituēdo monachos in ſocieta-
te viuētes q̄ꝫ ſolitariā vitā agētes. Et rō eſt
q̄a religio eſt quedā ſchola in q̄ docet̄ diſci-
plina. ⁊ exercitiū habet̄ tendēdi ⁊ ꝑueniēdi
ad pfectioneꝫ. et q̄a hoc ſuat̄ in ſocietate vi-
uentiū. vita autē ſolitaria nō querit̄ ad hoc
ſed datur iā pfectis ac magiſtris q̄ iam nō
indigent doceri. Cū ergo beatꝰ benedictus
hoc intēderit ꝯſtituere q̄ſi ſcholā diſcipline
vbi monachi doceant̄ ꝑuenire ad pfectiōꝫ
ſicut patet ex modo ſuo loquendi in princi
pio regule. cōuenientius fecit ſic q̄ꝫ aliter.
Pro q̊ notandū iuxta ſanctū Thomam ī
ſecunda ſecunde. ꝙ ſolitudo ſicut et paup̄
tas nō eſt ip̄a pfectiōis eſſentia ſꝫ pfectiōis
inſtrumētū. ſolitudo nō eſt inſtrumētū cō
gruū actioni ſꝫ cōtēplationi. ſm̄ illud Oſee
ij. Ducā eam in ſolitudinē ⁊ ibi loquar ad
cor eiꝰ. Vn̄ nō ꝯgruit religionibꝰ q̄ ſunt or
dinate ad opa vite actiue ſiue corporalia ſi
ue ſpūalia. niſi forte ad tempus. exēplo chri
ſti qui vt dicit̄ Luce. vj. Exijt in montē ora
re ⁊ erat ꝑnoctans in oratione. cōpetit aūt
religionibꝰ q̄ ſunt ad cōtemplationē ordi
nate. Conſiderānduꝫ tamen eſt ꝙ id qđ eſt
ſolitarium debet ſibi per ſe ſufficiēs eē. hoc
autē eſt cui nihil deeſt. qđ ptinet ad rōnem
perfecti. et ideo ſolitudo pertinet cōtēplan
ti qui iam ad pfectū venit. Qđ quidem cō
tingit dupliciter. Vno modo ex ſolo diuīo
munere. ſicut patet đ Iohanne baptiſta. q̄
fuit repletus ſpiritu ſancto adhuc ex vtero
matris ſue. Vnde et cum puer adhuc eſſet
erat in deſertis. vt dicitur Luce. j. Alio mo
do p̄ exercitium virtuoſi actus. ſm̄ illud ad
Hebre. v. Perfectorum eſt ſolidꝰ cibus eo
rum qui pro conſuetudine exercitatos ha
bent ſenſus ad diſcretionem boni et mali.
Ad exercitium aūt hꝰ mōi iuuatur homo
ex alioꝝ ſocietate dupliciter. Vno modo
q̄ntum ad intellectū vt inſtruatur in his q̄

ſunt cõtemplãda. Vñ Hiero. dicit ad Ru/
ſticum monachũ. Mihi placet vt habeas
ſanctũ ↄtuberniũ nec ipſe doceas. Secun/
do quãtũ ad affectũ. vt ſcȝ noxie affectiõis
hoĩs exemplo ⁊ correctõe alioꝝ exerceatur
qꝛ vt dicit Gregoriꝰ. qđ valet ſolitudo cor/
poris ſi deſit ſolitudo cordis. ⁊ iõ vita ſocia
lis neceſſaria eſt ad exercitiũ ꝑfectionis. ſo/
litudo aũt cõpetit iam ꝑfectis. ſicut ergo id
qđ iam ꝑfectũ eſt ꝑ̃eminet ei qđ ad ꝑfectio
nem exercet̃. ita vita ſolitarioꝝ ſi debite aſ
ſumat̃ ꝑ̃eminet vite ſociali. Si aũt abſq; ꝑ
cedẽti exercitio talis vita aſſumat̃ eſt ꝑicu/
loſiſſima niſi ꝑ diuinã grãm ſuppleat̃ qđ in
alijs ꝑ exercitiũ acquirit̃. ſic̃ ptȝ de ſctõ An
tonio ⁊ bñdicto ¶ Ad ratõnes ĩ oppoſitũ
¶ Ad ꝑ̃mã reſpondet̃. negando ↄſequen/
tiam. q̃a licet ſicut dictuȝ eſt vita ſolitaria ſi
debite aſſumat̃ ꝑ̃eminet vite ſociali. tamen
imꝑfectis tendẽtibus ad ꝑfectionem. ſicut
diſcipulis conuenientior eſt vita ſocialis
¶ Ad ſecundã rñdetur. negando ↄſequẽ
tiam. quia licet ipſa cõtemplatiua vita ſoli
taria ſit ꝑfectior. tamẽ imꝑfectis eſſȝ minuſ
cõueniens. ergo periculoſa. vt dictum eſt.
¶ Ad tertiã reſpondetur. Dicimꝰ enĩ ad
minorẽ ꝙ vita ſolitaria ꝑfectis ſufficiẽtibꝰ
ꝑ ſe eſſet magis q̃eta ⁊ magiſ apta ad vacã
dum diuine cõtemplatiõi. imperfectis ta/
men eſſet inquieta et periculoſa. ſicut dictũ
eſt.

Ad ſecũdam queſtio

nem qua querit̃. Vtrũ beatus benedictus
in viſione qua vidit totũ mundũ diuinam
eſſentiã vidit. Et videt̃ ꝙ ſic. ¶ Primo ſic.
Dicit enĩ Gregoriꝰ de hac viſione loquẽs
aĩe videnti deũ. anguſta eſt oĩs creatura. ſed
videre deũ eſt videre diuinã eſſentiaȝ. ergo
beatus benedictus vidit diuinã eſſentiam
¶ Secundo ſic. Ibidẽ ſubdit Gregorius
ꝙ totũ mundũ vidit ĩ diuino lumine. ſȝ nõ
eſt aliud lumẽ dei vel claritas dei q̃ȝ ipſe de/
us. vt idẽ dicit Gregoriꝰ. Et habet̃ in gloſa
Exo. xxxiij. ſup illud. Nõ videbit me hõ et
viuet. ergo beatꝰ bñdictꝰ vidit deuȝ ꝑ eſſen
tiam. ¶ In oppoſitũ eſt q̃d dr̃ Joh. j. Deũ
nemo vidit vnq̃ȝ. vbi dicit glo. ꝙ nullus in
mortali carne viuẽs dei eſſentiã videre pt̃.
¶ Rñdeo dicenduȝ. ꝙ beatꝰ bñdictꝰ ĩ illa
viſione nõ vidit deũ ꝑ eſſentiã. Que ↄclũo
ſic ꝓbat̃. Corpꝰ corruptibile aggrauat ani
mam. vt dicit̃ Sap. ix. Summa aũt eleua/
tio mẽtis hũane eſt vt ad diuinã eſſentiam
videndaȝ ptingat. Unde impoſſibile eſt ꝙ
menſ humana diuinam eſſentiã videat. vt
Auguſtinuſ dicit. xij. ſuper Geñ. ad litterã
niſi huic vite funditus homo intereat. vł ſic
alienetur a ſenſibus vt neſciat vtrũ ſit ĩ cor
pore an extra corpus. ſicut đ paulo legitur
ij. Corinth. xij. Beatus autẽ Benedictꝰ qñ
illam viſioneȝ vidit nec huic vite funditus
mortuus erat. nec a corporeis ſenſibus ali
enatus. vt patet. q̃a dum adhuc in ea viſio
ne ꝑſiſteret alium ad idẽ videndũ vocauit
vt Gregorius refert. vnde manifeſtũ eſt ꝙ
diuinam eſſentiã nõ vidit ¶ Ad rationes
in oppoſitũ ¶ Ad primã rñdet̃. ꝙ ex illis v̉
bis non datur intelligi ꝙ beatus bñdictus
in viſione viderit deũ ꝑ eſſentiam. ſed vult
oſtendere ꝙ quia videnti creatorem angu
ſta eſt omnis creatura. conſequens eſt ꝙ ꝑ
illuſtratõnem diuini luminis de facili poſ
ſent quecũq; videri. vnde ſubdit. Quãuis
parum de luce creatoris aſpexerit breue fit
it quod creatum eſt. et ideo non eſt miruȝ
ſi ſanctus benedictus per lumen diuinum
amplius aliud videre potuit q̃ȝ homines
cõmuniter videant. ¶ Ad ſecundam rñ/
detur. ꝙ lumen dei quandoq; dicitur ipſe
deus. quandoq; vero aliquod lumen deri
uatũ a deo. ſm illud ꝑ̃s. In lumĩe tuo vide
bimus lumẽ. hic aũt accipit̃ ꝓ lumine deri/
uato a deo.

In feſto annunciatio

nis dominice eſt euãgelium. Miſſus ẽ an
gelus ⁊c. Luce ꝑ̃mo. Circa quod pñt diſpu
tari ſequentes q̃ſtiones. ¶ Prima. Vtrũ
fuit neceſſarium annunciari virgini conce
ptionem filij dei ¶ Secunda Vtrum bea
te virgini debuit fieri annũciatio ꝑ angelũ
¶ Tertia. Vtrũ annunciatio fuit ↄuenien
ti ordine ꝑfecta.

AD primam q̃ſtio
nem ſic ꝓcedit᷑. Et videtur ꝙ non
fuit neceſſariū ¶ Primo ſic. Ad
hoc ſolum neceſſariū videbat᷑ annunciatō
fieri. vt cōſenſus v̓ginis haberet᷑. ſꝫ ꝯſenſus
eius nō videtur neceſſariꝰ fuiſſe. quia con-
ceptus v̓ginis p̄monſtratꝰ fuit ꝓphetia p̄
deſtinationis. vt Eſa. vij. Ecce virgo conci
piet. que ſine noſtro cōplet᷑ arbitrio. vt dic̄
quedā gloſa Matth. j. ergo nō requireba
tur aliꝰ ꝯſenſus ex ꝑte v̓ginis rōe cuiꝰ opor
teret annūciationē fieri ¶ Secūdo ſic. Be
ata v̓go incarnatiōis fidē habebat. ſꝫ de eo
qđ q̇s ꝑ certitudinē credit nō indiget vlteri
us inſtrui. ergo nō fuit neceſſariū annunci
ationē beate v̓gini fieri de incarnatiōe filij
dei ¶ Tertio ſic. Sicut dicit Gregorius. fi
des nō habet meritū cui humana ratō pre
bet experimentū. ſꝫ in collocutiōe angl̄i ad
virginē quedā ꝑſuaſiua renūciatio facta ē
ergo meritū fidei in ipſa vel euacuauit vel
diminuit. quoꝝ vtrūqꝫ eſt incōueniens. er
go ⁊c̄ ¶ Quarto Inter q̄ nulla diſtātia eſt
nulla eſt miſſio. ſꝫ inter deuꝫ ⁊ beatā v̓gineꝫ
nulla eſt diſtātia. ergo nulla debuit īterue-
nire miſſio media. patet. q̇a deꝰ fuit cū bea-
tiſſima v̓gine ꝑ eſſentiā p̄ntiam ⁊ potentiā
ſicut eſt ī creaturis generalit᷑. ⁊ ꝑ inhabita-
tā grāꝫ. ſicut eſt ī ſanctis ſpēaliter. ergo nul
la miſſio neceſſaria fuit. ¶ In oppoſituꝫ ar
guit᷑ ex p̄nti euāgelio. vbi dr̄. ꝙ angelꝰ dixit
ei. Ecce ꝯcipies ⁊ paries ¶ Scđo ſic. Maio
ris ſapiētie oſ̄ſiuū eſt miraculū de ꝯceptō
ne chriſti ex v̓gine q̃ꝫ de ꝯceptiōe Iohis ba
ptiſte ex ſterili. ſꝫ ꝯceptio Iohis ꝑ angelū p̄
nunciata eſt ne fortuitu ⁊ nō ex dei ꝓuiden
tia accidere putaret᷑. ergo multo amplius
ꝯceptionē chriſti debuit annūciatio p̄cede
re. ¶ Tertō ſic. Cōceptiōe chriſti factuꝫ eſt
qđdā matrimoniū ꝑ indiuiſibilē ꝯiunctio
nē diuīe et hūane nat᷑e. ſꝫ ī matrimonio re-
quirit᷑ ꝯſenſus q̇ ꝑ v̓ba nūcioꝝ req̇rit᷑ ⁊ ꝯſi-
liat᷑. ergo decuit vt deꝰ ꝑ angelū ſuū ꝯſenſū
exq̇reret v̓ginis de q̄ humanā naturā aſſu-
meret ī vnitatē ꝑſone ¶ Rn̄deo dicēduꝫ ꝙ
cōgruū ⁊ ꝯuenientiſſimū fuit annūciare be-
ate virgini ꝙ eſſet chriſtū conceptura. Iſti-
us concluſionis cōgruitas oſtendit᷑ ex mlꝫ
tis. Primo vt cōſeruaret᷑ cōgruꝰ ordo cō-
iunctionis filij dei ad virginē. vt ſcilicꝫ ꝑuſ
mens eius de ipſo inſtrueret᷑ q̃ꝫ carne eum
conciperet. Non enī decebat vt dei ſapien
tia eius vterū inhabitaret ſine hoc ꝙ menſ
eius cognitione tanti myſterij reſplēderet.
et ideo non decuit eam ignorare quod ī ea
fiebat. ſed oportuit hoc ſibi annūciare Se
cundo vt ipſa futura eſſet certiſſima teſtis
hmōi inuſitate cōceptōnis. vnde oportuit
ꝙ de tanto myſterio ꝑ annunciationē eru-
diretur. Tertio q2 deus nō diligit coacta ſ̄-
uitia ſed volūtaria. vt q̄ obſequunt᷑ in ipſo
miniſterio mereāt᷑. Vn̄ cuꝫ beata v̓go ſin-
gulariter eligeret᷑ in dei miniſteriū quē vte
ro portauit. lacte aluit. decuit vt conſenſus
eius angelo nūciante requireret᷑. que hūili
ter prebens ſe ad obſequiuꝫ. ſedulam ſe ac
promptam obtulit dicens. Ecce ancilla do
mini. ¶ Ad ratiōes in oppoſitū ¶ Ad pri-
mā rn̄det᷑ negādo cōſequētiam. ⁊ ad gloſā
Matth. j. rn̄detur. ꝙ ea d̄ q̇bus eſt prophe
tia p̄deſtinatōnis cōplent᷑ ſine noſtro arbi-
trio cauſāte. ſꝫ ñ ſine nrō arbitrio ꝯſentiēte.
¶ Ad ſecūdā rn̄det᷑. negādo ꝯſequentiaꝫ.
Et rō eſt. q̇a non erat determinate cadens
ſub fide tempus incarnationis. et per quā
virginem hoc eſſet implendum. et ideo de
hoc inſtruenda erat per annunciationem
incarnationem eſſe futuram que antiquo
rum fidei ſubiacebant firmiſſima fide tene
bat. ſed cum eſſet humilis non tam alta de
ſe ſapiebat. ⁊ ideo ſuꝑ hoc erat inſtruenda.
¶ Ad tertiam reſpōdetur. negando conſe
quentiam. Et ratio eſt. quia allocutio an-
geli non ex ratione humana perſuaſit. ſed
ex omnipotentia diuina cui fides maxime
innititur. Dixit enim. Non erit impoſſibi-
le apud deum omne verbum. ¶ Ad quar
tam reſpondetur negando conſequentiaꝫ
Et ratio eſt. Quia vt dicit Albertus. licet
in ea habitaſſꝫ per gratiam non tamen per
corporalem preſentiam ad quam neceſſa-
ria erat annunciatio rationibus aſſigna-
tis

Ad ſecūdam queſtio

nē ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ iſta annūciatio nō
debuit fieri ꝑ angelū. ¶ Primo ſic. Supre
mis angel' fit reuelatio a dō imediate. vt di
cit Dionyſiꝰ. vij. celeſtis hierarchie. ſʒ mat̄
dei eſt ſuꝑior oībꝰ angelis. ergo nō debuit
ſibi ꝑ angelū annūciari incarnationis my
ſteriū. ſʒ imediate a deo. ¶ Scdō ſic. Nul
lus pōt annūciare qd ignorat. ſʒ ſupmi an
geli nō plene cognouerūt incarnatōis my
ſteriū. vt dicit beatꝰ Dionyſiꝰ. ergo videt̄
ꝙ ꝑ nullū angelū ꝯueniēt̄ potuit incarnati
onis myſteriū annūciari. ¶ Tertio. Ma
iora ſūt ꝑ maiores nūcios annūciāda. ſed
myſteriū incarnatiōis eſt maximū int̄ oīa
alia q̄ ꝑ angelos ſunt hoībus nūciata. ergo
videt̄ ꝙ ſi ꝑ aliquē angelū annūciari debu
it ꝑ aliquē de ſupmo ordine debuit. non er
go ꝑ gabrielē qui eſt de ordine penultimo.
¶ In oppoſitū eſt euangeliuʒ pn̄s. vbi dr̄.
ꝙ miſſus ē angelꝰ gabriel ¶ Rn̄deo dicen
dū ſub certis ꝯdictionibꝰ. Prima eſt ꝙ cōue
niēs fuit matri dei annūciari ꝑ angeluʒ in
carnatōis myſteriū. Et hᵒ ꝯueniētia colligi
tur ex tribꝰ. Primo qr hᵒ ꝯgruebat v̓gini.
Dic̄ eni Hiero. ꝙ angel' eſt cognata v̓gini
tas. vn̄ decuit vt ad v̓ginē nūciandā ange
lus mitteret̄. Secūdo q̄a ꝑditio humana
ex hᵒ ſumpſit initiū. q̄a diabolꝰ mulierē al
locutꝰ eſt. Vn̄ vt dic̄ Beda. aptū appareʒ hu
mane nature repatiōis exordiū vt angelus
mitteret̄ ad v̓ginē ꝑtui ꝯſecrādā diuino. q̄a
ꝑma ꝑditiōis hūane cauſa fuit cū ſerpēs a
diabolo mittebat̄ ad mulierē ſpū ſuꝑbie de
cipiendā. Tertio q̄a ille annunciabat̄ q̄ eſt
rex hoīm ⁊ angloꝝ. ⁊ eiꝰ natiuitas ſic̄ ſalu
tē hominū fuit. ita ⁊ in repatiōe ruine ange
lice. ⁊ iō decuit vt tā hoīeſ q̄ʒ angeli huic
myſterio miniſteriū exhiberēt. Scda ꝯdcō
Angelꝰ nūcians non fuit de ſupma hierar
chia nec de media ſʒ de infima. nec de ꝑmo
ordine eiuſdē hierarchie. ſʒ de medio q̄ ē or
do archangloꝝ. Dic̄ aūt Albertꝰ in laudi
bus v̓ginis marie. ꝙ n̄ mittit̄ angelꝰ d̓ ma
ioribꝰ ſʒ fuit archangelꝰ. ⁊ hᵒ in honoratiōʒ
beatiſſime v̓ginis. q̄a ſi aliq̄s de ſuꝑioribus
mitteret̄ ab illo illumiari crederet̄ de mino
ribꝰ. ergo mittit̄ vt oñdat̄ ꝙ angelꝰ ē tantū
negocij miniſterial' et exterior delator. deus
aūt ꝑ ſeipſuʒ ē negocij inuētor ⁊ inſpirator
⁊ mētis ad cōſenſū inclinator. hec Albertꝰ
Tertia ꝯdcio. Cōueniēs fuit ꝙ angelꝰ annū
cians viſione corꝑali v̓gini appareret. Ma
tet ꝯdcio. quia angelꝰ annūciare venerat i
carnationeʒ filij dei. vn̄ cōueniēs fuit vt ad
hmōi rei delationē inuiſibilis creatura for
mam aſſumereʒ in q̄ viſibilit̄ appareret. Tū
ſecundo. q̄a ſic cōgruit certitudini eiꝰ ꝙ an
nunciabat̄ ꝑ ea que oculis ſubiecta rectius
cōprehendimꝰ q̄ʒ ea que imaginant̄ Ad
ratōnes in oppoſitū ¶ Ad primā rn̄det̄ ne
gādo ꝯſequētiā. Et rō ē. q̄a licet beata v̓go
ſuꝑior eſſet angelis quātū ad dignitatē ad
quā diuinitꝰ eligebat̄. tamē q̄ntū ad ſtatū
preſentis vite inferior erat angelis. q̄a etiā
ipſe chriſtus ratiōe paſſibilis vite modicū
ab angelis minoratꝰ eſt. vt habet̄ ad Heb.
ij. ſed quia tamē chriſtꝰ fuit viator ⁊ cōphē
ſor quantuʒ ad cognitionē. non indigebat
ab angelis inſtrui. ſed mater dei non erat i
ſtatu cōprehēſoꝝ. ideo de diuino myſterio
ꝑ angelos inſtruēda erat. ¶ Ad ſecūdam
reſpondetur. ⁊ dicit̄ ꝙ angeli inferiores nō
penitus myſteriū incarnatōnis ignorauę
runt. ſʒ quia nō totā pfunditatē diuini con
ſilij ſuper ſalutem generis humani capere
poterant inquirebant plenius edoceri di
centes illud Eſa. lxiij. Quis ē ille q̄ venit ⁊c.
¶ Ad tertiaʒ reſpōdetur negādo ꝯſequen
tiam. Et ratio eſt. quia nō oportet ꝙ nunci
us equalis ſit ſuꝑioritatis ſicut eſt res enū
cianda. ſed ſufficit ꝙ ſit ſummus nō ſimpli
citer ſuꝑ omēs ordines ſʒ ſummꝰ reſpectu
angeloꝝ. Ipſe eni fuit de ordine archanglo
rum. vnde eccl'ia archangelū eū nominat.
Et hūc intellectū videt̄ habere Gregorius
cū dixit ꝙ ſummū angelū venire dignū fu
erat qui ſummū omniū nunciabat. Vnde
ipſe Gregoriꝰ in omelia de centū ouibus
dicit. ꝙ archangeli dicunt̄ q̄ ſūma annūci
ant. ꝑterea ſicut dicit albertꝰ ſi de ſuꝑioribꝰ
fuiſſet crederet̄ ꝙ ab eo illuminaret̄ ⁊c. vt ſu
pra poſitum eſt

¶ Ad tertiam queſtio

nem ſic ꝓcedit᷑. Et videt᷑ ꝙ annunciatio nõ
fuerit cõuenienti ordine ꝑfecta. Dignitas
enĩ matris dependet ex ꝓle cõcepta. ſʒ cau-
ſa debet ꝑus manifeſtari q̃ʒ effectꝰ. ergo ꝑ-
mo debuit angelꝰ v͛gini annũciare conce-
ptum ꝓlis q̃ʒ eiꝰ dignitatẽ exp̄mere eam ſa
lutãdo ¶ Secũdo ſic. Probatõ aut p̄mit
ti debet in his q̃ dubia nõ ſunt. aut p̄mitti ĩ
his q̃ dubia eſſe pñt. ſʒ angelꝰ p̄mo videtur
annũciaſſe id de q̊ virgo dubitaret ⁊ dubi-
tando q̃reret .d. Quõ fiet iſtud. et poſtea ꝓ
bationẽ adiunxit. Tũ exẽplo elizabeth. Tũ
ex dei omĩpotẽtia ergo incõueniẽti ordine
annũciatio ꝑ angelũ eſt facta ¶ Tertiõ ſic.
Maiꝰ nõ poteſt ſufficiẽter ꝓbari ꝑ minꝰ.
ſʒ magis fuit v͛ginẽ ꝑere q̃ʒ vetulã. ergo nõ
fuit ſufficiẽs ꝓbatio angeli ꝓbãtis ꝯceptũ
v͛ginis ex cõceptu ſenis. ¶ In oppoſitum ẽ
q̊d dicit᷑ ad Ro. xiij. Que a deo ſũt. ordina-
ta ſunt. Angelus aũt miſſus eſt ad ꝫ ꝙ vir
gini annũciaret. vt d͛r Lu. j. ergo ordinatiſ-
ſime fuit annũciatio ꝑ angelum completa
¶ Reſpõdeo dicẽdũ ꝙ annũciatio ꝯgruo
ordine ꝑ angelũ eſt ꝑfecta. Tria enĩ intẽde-
bat angelus circa v͛ginẽ. Primo q̃dem red-
dere mentẽ eius attentã ad tãte rei ꝯſidera
tionẽ. q̊d fecit eã ſalutãdo quadã noua ⁊ i-
ſolita ſalutatiõe. in qua ſalutatione p̄miſit
idoneitatẽ eius ad cõceptum. in eo ꝙ dixit.
Dñs tecũ. Et p̄nũciauit honorẽ ſequentem
cũ dixit. Bñdicta tu in mulieribꝰ. Secun-
do aũt intẽdebat eã inſtruere de myſterio
incarnatiõis. q̊d in ea erat cõplendũ. quod
quidẽ fecit p̄nũciando ꝯceptũ et partum di
cens. Ecce ꝯcipies ĩ vtero ⁊c. Et oñdẽdo di-
gnitatẽ ꝓlis concepte. cũ dixit. Hic erit ma
gnus. Et in demõſtrãdo modũ ꝯceptiõis
cũ dixit. Spũſſanctꝰ ſuꝑueniet ĩ te. Tertio
intẽdebat animũ eiꝰ ducere ad ꝯſenſum. q̊d
quidẽ fecit exẽplo elizabeth. ⁊ rõe ex diuina
potẽtia ſumpta ¶ Ad ratiões in oppoſitũ.
¶ Ad p̄mã reſpondet᷑. negando ꝯſequen-
tiam. Et rõ eſt. q̃a aĩo humili nihil eſt mira-
bilius q̃ʒ auditꝰ ſue excellẽtie. Admiratio
aũt maxime attẽtionẽ animi facit. ⁊ idõ ãge
lus volens mentẽ virginis attentam redde-
re ad auditũ tanti myſterij ab eiꝰ laude ĩce
pit ¶ Ad ſecundam rñdet᷑. ꝙ rõ non ꝓce-
dit. quia vt dicit Ambroſiꝰ. Beata v͛go ñ
dubitauit eſſe faciendũ. ſed quomodo fieri
poſſet inquirit. ſed nec ſi beata virgo dubi-
tauerit. quod aſſerit Auguſtinus. Unde ĩ
libro de queſtionibꝰ veteris et noui teſta-
menti. Ambigenti marie de conceptu poſ-
ſibilitatem angelus p̄dicat. ſed quia tal' du
bitatio magis eſt admiratõnis q̃ʒ incredu
litatis. et ideo angelus probationem indu
cit. non ad auferendum incredulitatem. ſed
remouendum etiam eius admirationem.
¶ Ad tertiam rñdetur. ꝙ conceptus ſteril'
inducitur non quaſi ſufficiens argumẽtum
ſed quaſi quoddam figurale exemplũ. ⁊ idõ
ad confirmationem huius exempli ſubdi-
tur argumentũ efficax ex omnipotentia di
uina.

In feſto beati ambro

ſij eſt euãgelium. Uigilate ergo. Mat. xxiiij
Circa quod pñt diſputari ſequentes q̃ſtio
nes ¶ Prima. Utrum liceat iniunctum epi
ſcopatum omnino refutare. vel omĩno re-
niti canonice electioni vel prouiſioni de ſẽ
facte. ¶ Secunda. Utrũ fidelis fuꝰ ⁊ pru
dens quẽ conſtituit dñs ſuꝑ familiã ſuam
peccet mortaliter ſi bona eccleſiaſtica que
procurat non largiat᷑ pauꝑibꝰ. ¶ Tertia.
Utrum Ambroſiꝰ bene fecit excõmunicã
do imꝑatorem

Ad p̄mam q̃ſtio

nem ſic ꝓcedit᷑. Et videtur ꝙ non
liceat iniunctũ ep̄atũ vel aliã p̄la
turã oĩno refutare. vel reniti electiõi vel in-
iunctiõi ¶ Primo ſic Nullꝰ enĩ peccat ſi
meliora nolit deſerere vt minꝰ bonis inhe
reat. cũ ergo amor dei p̄emineat dilectioni
proximi. et vita cõtemplatiua p̄feratur vi-
te actiue. ergo nõ peccat ille q̃ recuſat oĩno
epiſcopatũ ¶ Secũdo ſic. Dicit Gregori
us. Ualde difficile eſt vt aliq̃s ſe purgatum
poſſit cognoſcere. nec debʒ aliquis nõ pur-
gatus ſacra miſteria adire. ſi ergo ñ ſentiat

ſe purgatũ q̃ðcunq; epãle iniungat̃ offici/
um ſiue papatus nõ debet illud ſuſcipere.
¶ In oppoſitum videt̃ eſſe euangeliu; pñs
vbi dr̃. Beat⁹ ille ſeru⁹ quẽ cũ venerit dñs
inueniet ſic facientẽ ¶ In oppoſitũ etiã eſt
illud de beato ambroſio. cuius feſtũ hodie
colit̃. q̃ mutato habitu a q̃buſdã mercato/
ribus obtinuit vt in quodã dolio ſup qua/
drigam de vrbe duceret̃ cui⁹ portas die no
ctuq; vigiles ꝓpter eũ obſeruabãt. q̃ extra
vrbẽ poſitus ſiluas petijt latibula caverna
rum req̃rens ibiq; tribus dieb⁹ latuit. Ve/
rũtamen dũ ſollicite quereret̃ columna lu
cis p̃fulgida a celo dependẽs ſuper locũ in
quo latitabat apparuit ¶ Rñdeo dicendũ
iuxta ſanctũ Thomã in ſecũda ſcðe. q̄ i aſ/
ſumptiõe epãtus duo ſunt conſideranda.
Primo quidẽ q̃d deceat hominẽ appetere
ſm ꝓpriã voluntatez. Secundo q̃d deceat
hominẽ facere ad voluntatẽ alteri⁹ Quã/
tum ergo ad ꝓpriã voluntatẽ ꝯuenit homi
ni p̃ncipaliter inſiſtere ꝓprie ſaluti. ſ; q̄ alie
ne ſaluti intẽdat h̃ ꝯuenit homini ex diſpo
ſitione alteri⁹ poteſtatẽ habẽtis. Vñ ſicut
ad ordinationẽ volũtatis ꝑtinet q̄ aliquis
ꝓprio motu ferat̃ in hoc q̄ alioꝝ guberna/
tioni p̃ferat̃. ita etiã ad inordinationẽ volũ
tatis q̄ aliq̃s omnino cõtra ſupioris iniun
ctionẽ p̃dictũ gubernatiõis officiũ finalit̃
recuſet ꝓpter duo Primo q̃dez quia hoc
repugnat charitati ꝓximoꝝ quorũ vtilita/
ti ſe debet aliq̃s exponere ꝓ loco ⁊ tempore
Vñ Aug̃. dicit. xix. de ciuitate dei. q̄ nego/
cium iuſtũ ſuſcipiat neceſſitas charitatis.
Secũdo quia h̃ repugnat humilitati per
quã aliq̃s ſupioꝝ mandatis ſe ſubijcit Vñ
Greg̃. dicit in paſtorali. Tũc añ dei oc̃los
vera eſt humilitas cũ ad reſpuendũ q̃ð vti
liter ſubire p̃cipit̃ ꝑtinax nõ eſt. Et idem vi
detur dicendũ de papatu. quia electio eius
eſt ꝯfirmatio. ¶ Ad ratiões i oppoſitum.
¶ Ad p̃mã rñdet̃ negãdo ꝯſequẽtiam Et
ratõ eſt. q̃a q̃zuis ſimpliciter et abſolute vi
ta ꝯtemplatiua potior ſit q̃z actiua. ⁊ amor
dei q̃z dilectio primi. tñ ex alia ꝑte bonũ mł
titudinis p̃ferendũ eſt bono vni⁹. Vñ Au
guſtin⁹ dicit in v̾bis p̄miſſis. Neꝯ ociũ ve

ſtrum neceſſitati eccleſie p̄ponatiſ. p̄ſertim
cum hoc ad dilectionez dei ꝑtineat q̄ aliq̃s
ouib⁹ chriſti curã paſtoralẽ impẽdat. Vñ
ſup illud Joh. vlt. Paſce oues meas. dicit
Auguſtin⁹. Sit amoris officiũ et paſcere
gregẽ dominicũ. ſicut fuit timoris indiciũ
negare paſtorẽ. Similiter rõ nõ p̄cedit. q̄z
p̄lati nõ ſic trãſferunt̃ ad vitã actiuã vt con
templatiuã deſerãt. Vñ Aug⁹. xix. de ciui
tate dei. q̄ ſi imponat̃ ſarcina paſtoralis of
ficij. nec ſic deſerẽda eſt dilectio veritatis q̄
in cõtemplatõne habet̃. ¶ Ad ſecundã re/
ſpõdet̃ negãdo ꝯſequẽtiã. niſi impedimen
tum q̃ð habet non poſſet ſupior remouere
ſibi. vtputa excõmunicationez aut irregu/
laritatem aut ipſemet deſerendo volũtatẽ
peccãdi. ſi aũt nõ poteſt. tũc nõ tenet̃ obedi
re alicui.

Ad ſecũdam queſtio

nem qua querit̃. Vtrũ fidel ſeru⁹ ⁊ prudẽs
quẽ cõſtituit dñs ſup familiã ſuã. i. ep̃s vel
p̄latus peccet mortaliter ſi bona eccleſiaſti
ca. q̃ ꝓcurat non largiat̃ paupib⁹. Et videt̃
q̄ ſic. Dicit eñ Ambroſius exponẽs illud
Luc. xij. Hominis cuiuſdã diuitis vberes
fructus ager attulit. Nemo ꝓpriũ dicat q̃ð
eſt cõmune. pl⁹ q̃z ſufficiat ſumptui violẽt
obtentu; eſt. ⁊ poſtea ſubdit. Nec min⁹ eſt
criminis habẽti tollere q̃z cũ poſſis ⁊ abun
das denegare indigentib⁹ ſed violẽter tol
lere alienu; eſt pc̃tũm mortale. ergo epiſco
pus mortaliter peccat ſi ea que ei ſupfluũt
paupibus nõ largiat̃ ¶ Secũdo ſic ſuper
illud Eſa. iij. Rapina pauperũ in domo ve
ſtra. dicit gloſa Hieronymi. q̄ bona eccleſi
aſtica ſunt pauperũ. ſ; q̃cũq; id q̃ð eſt alte
rius ſibi reſuat aut alijs dat peccat morta
liter ⁊ tenet̃ ad reſtitutõnẽ. ergo ſi ep̃i bona
ecc̃liaſtica q̄ eis ſupfluũt ſibi retineãt vł cõ
ſanguineis vel amicis largiant̃. videt̃ q̄ te
nent̃ ad reſtitutionẽ ¶ Tertio ſic. Multo
magis aliq̃s poteſt de reb⁹ ecc̃ie ea q̄ ſũt ſi
bi neceſſaria accipe q̃z ſupflua cõgregare.
S; Hieronym⁹ dic̃ i ep̃la ad Damaſũ pa
pam. Clericos illos ꝯuenit ecc̃ie ſtipendijs
ſuſtẽtari. q̃b⁹ ꝑentũ vel ꝓpinquorum nulli

ſuffragātur. q̄ aūt bonis parentū ⁊ opibuſ
ſuſtentari pn̄t ſi q̄d pauperū accipiūt ſacri
legium incurrūt. ergo multomagiſ epiſco
pi mortaliter peccāt ſi ea q̄ eis ſupfluūt de
bonis eccl'iaſticis paupibꝰ nō largiantur.
¶ In oppoſitū videt̄ euangeliuꝫ. vbi dr̄ Ut
det illis in tp̄e tritici menſurā. ergo n̄ debet
p̄latus q̄d ſupfluit ſp̄ dare paupibꝰ. ſꝫ p tē
pore ſcꝫ neceſſitatis ⁊ cū menſura. q̄a i illis
rebus ſunt exponēda ſupflua. Sꝫ in oppo
ſitum eſt. q̄a plures ea q̄ ſupſunt nō largiū
tur paupibꝰ ſꝫ expēdere vident̄ laudabilit̄
ad redditꝰ eccl'ie ampliādos ¶ Reſpōdeo
dicēdū iuxta ſanctū Thomā in ſecūda ſcd'e
q̄ aliter eſt dicenduꝫ de ꝓpriis bonis q̄ epi
pn̄t poſſidere. ⁊ de bonis eccleſiaſticis. naꝫ
ꝓprioꝝ bonoꝝ verū dominiū habēt. vn̄ ex
ipſa rerū cōditione nō obligant̄ vt eas cō
ferant. ſꝫ pn̄t vel ſibi retinere vel aliis etiaꝫ
p̄libito elargiri. pn̄t tamē in earū diſpēſati
one peccare. vel ꝓpter inordinationeꝫ affe
ctus ꝑ quā cōuenit q̄ plura ꝯferāt q̄ꝫ opor
teat. etiā q̄ aliis ſubueniant. q̄d req̄rit debi
tum charitatis. nō tn̄ tenent̄ ad reſtitutiōꝫ.
quia hm̄ōi res ſūt ſuo dominio deputate.
Sꝫ eccleſiaſticoꝝ bonorū ſūt diſpēſatores
vel ꝓcuratores. Dicit enī Auguſtinus ad
bonifaciū. Si priuatū poſſidemꝰ q̄d nob̄
ſufficiat. nō vlla noſtra ſunt ſꝫ illoꝝ quoruꝫ
ꝓcurationē gerimꝰ nō ꝓprietatē nob̄ vſur
patione damnabili vendicamꝰ. Ad diſpē
ſatorem aūt req̄ritur bona fides. vt notat̄ i
pn̄ti euangelio. cū dr̄. Fidelis ⁊ prudens ⁊c̄.
Et. i. Coꝝ. iiii. Hic iam q̄ritur inter diſpēſa
tores vt fidelis q̄s inueniat̄. Sunt aūt bo
na eccl'iaſtica nō ſolū ad vſus pauperū ſed
etiā ad cultū diuinū ⁊ neceſſitates miſtroꝝ
Un̄ dr̄. xii. q. ii. de redditibꝰ eccl'ie vel oblatō
nibus fideliū ſola ep̄o ex his vna portio re
mittat̄. due eccl'iaꝝ fabriciſ erogationi pau
perum. ꝓfuture a preſbytero ſub ꝑiculo ſui
ordinis ꝓbeātur. vltima clericis ꝓ ſingulo
rum meritis diuidat̄. ſi ergo diſtincta ſunt
bona q̄ debent in vſum epi cedere ab his q̄
ſunt paupibus ⁊ miniſtris ⁊ cultui eccleſie
erogāda. ⁊ aliq̄d ſibi retinuerit ep̄s de his
que ſunt paupibus eroganda vel in vſum
miniſtrorū vel in cultū diuinū expendēda
nō eſt dubiū q̄ cōtra fidē adminiſtratiōis
agat ⁊ mortaliter peccat. ⁊ ad reſtitutioneꝫ
tenet̄. De his aūt que ſunt ſp̄ealiter ſuo vſui
deputata videt̄ eſſe eadē ratio que eſt de ꝓ
priis bonis. vt ſcꝫ ꝓpter immoderatum af
fectum ⁊ vſum peccet. vt ſi immoderate ſi
bi retineat ⁊ aliis nō ſubueniat ſicut req̄rit
debituꝫ charitatis. Si v̄o nō ſint predicta
bona diſtincta eoꝝ diſtributio fidei eiꝰ at
tribuit̄. et ſiquidē in modico deficiat vel ſup
abūdat. poteſt hoc fieri abſq̄ꝫ bone fidei de
trimento. q̄ꝛ nō poteſt homo in talibꝰ pun
ctualiter accipe id q̄d fieri oportet. Si v̄o
ſit multꝰ exceſſus nō pōt latere vn̄ videtur
bone fidei repugnare. ⁊ iō nō eſt abſq̄ꝫ aliq̄
p̄ctō mortali. ¶ Ad ratōes in oppoſitum.
¶ Ad primā r̄ndet̄ negādo cōſequētiam.
⁊ ad dictū Ambroſii r̄ndetur q̄ nō ſolū eſt
referendū ad diſpenſationē eccleſiaſticarū
rerū ſꝫ quorūcunq̄ꝫ bonoꝝ ex q̄bꝰ tenetur
aliq̄s debito charitatis ꝓuidere neceſſitatē
patiētibꝰ. nō poteſt tamē determinari q̄n̄
ſit iſta neceſſitas que ad peccatum morta
le obliget. ſicut nec cetera particularia que
in humanis actibus conſiderātur. horum
enī determinatio relinquit̄ hūane prudētie
¶ Ad ſecundā r̄ndet̄ negando conſequē
tiam. Et ratio eſt. q̄a bona eccl'iaꝝ nō ſunt
expendēda ſolū ad vſus pauperū. ſed etiaꝫ
in alios vſus. vt dictū eſt. ⁊ ideo ſi de eo q̄d
vſui epi vel alicuiꝰ clerici eſt deputatū velit
aliquis ſibi ſubtrahere ⁊ cōſanguineis vel
aliis dare nō peccat. dūmodo id faciat mo
derate. i. dū indigeant. nō autē vt inde diti
ores fiant. Un̄ Ambroſiꝰ libro de officiis.
Eſt approbāda liberalitas vt ꝓximos ſemi
nis q̄ ſi egēt cognoſcas. nō tn̄ vt illos ditio
res fieri vel ex eo q̄d tu potes ꝯferre i opibꝰ
¶ Ad tertiaꝫ reſpōdetur negādo ꝯſequen
tiam. Et rō eſt. q̄a nō omnia bona eccl'iaꝝ
ſicut dictū eſt ſunt paupibꝰ largienda niſi
forte in articulo neceſſitatis. in quo etiaꝫ ꝓ
redemptōne captiuoꝝ ⁊ aliis neceſſitatibꝰ
pauperū vaſa cultui diuino dicata diſtra
huntur. vt Ambroſiꝰ dicit. ⁊ in tali neceſſi
tate peccaret clericꝰ ſi vellet de rebus eccl'ie

viuere dūmodo haberet bona patrimoni-
alia de q̄bus viuere poſſit ¶ Ad quartā q̄
fuit ex pte oppoſita rn̄detur. ꝙ bona eccl̄iaꝝ
vſibꝰ pauperū deſeruire debēt. ⁊ iō ſi q̄s ne
ceſſitate n̄ imminēte ꝓuidēdi paupibus de
his q̄ ſupfluūt ex ꝓuentibꝰ eccl̄iaꝝ poſſeſſio
nes emat vel ī theſauro reponat in futurū
vtilitati eccl̄ie ⁊ neceſſitatibus pauperū. lau
dabilit̄ facit. Si v̄o neceſſitas imineat pau
peribꝰ erogandi. ſupflua cura eſt ⁊ inordi-
nata vt ad futurū ꝯſeruet. q̄d dominus ꝓ-
hibet Math. vj. Nolite ſolliciti eſſe in cra
ſtinum

¶ Ad tertiam queſtio
nem ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ beatꝰ Ambroſiꝰ
nō bene fecit excōicando impatorē ¶ Pri
mo ſic. Regaliſ poteſtas nō eſt ſubdita ſpi
rituali poteſtati. ergo ⁊c. ꝯſequentia eſt bo-
na. an̄cedēs ꝓbat̄. dicit gloſa ſup illud pſ.
Tibi ſoli peccaui. Quia rex oībꝰ eſt ſupior
⁊ iō tantū a deo q̄ eſt maior eſt puniendus
ſi quis de ꝑplo peccauit. deo peccauit ⁊ regi
rex v̄o nō hab; hoīem q̄ eiꝰ facta diiudicet.
ergo poteſtas ſpūalis nō poteſt iudicare ī
peratorē vel regē. ergo Ambroſiꝰ nō bn̄ fe
cit excōicando impatorē. cū nō eēt ſubiectꝰ
ei ¶ Secūdo ſic. j. Pet. ij. dicit beatꝰ petrꝰ
Subditi eſtote oī hūane creature ꝓpt̄ de
um. ſiue regi tāq̄; p̄cellēti. ergo ſi rex p̄cellit
nō eſt ſubiectꝰ epō. ⁊ ꝑ ꝯſequēs Ambro. nō
potuit eū excōicare Tertio ſic. Sacerdoſ
in veteri teſtamēto q̄d fuit figura noſtri in
terrenis oībꝰ ſubijciebat̄ regi. ergo videt̄ ꝙ
et in nouo teſtamēto. ¶ In oppoſitum eſt
euāgelium p̄ns. vbi d̄r. ꝙ fidelis ſuꝰ et pru-
denſ eſt ꝯſtitutꝰ ſup familiā dn̄i. i. p̄latꝰ ſup
eccl̄iam. ſ; intra eccl̄iam impatores ⁊ regeſ ⁊
p̄ncipes ꝯnumerant̄ cū alijs fidelibꝰ. ergo
poteſtas ſpūaliſ eſt ſup oēm terrenā. ⁊ ſi ſu
pra poteſt corrigere ⁊ punire. et ꝑ ꝯſequenſ
Ambroſiꝰ bn̄ fecit impatorē deū offenden
tem ⁊ eccl̄iam excōicare ¶ Rn̄deo dicendū
ꝙ beatꝰ Ambroſiꝰ potuit et debuit excōica
re impatorem. Pro p̄ma pte ꝙ potuit eſſe.
Notandu; ꝙ poteſtas ſpūalis ſupeminet
poteſtati ſeculari etiā regali in duabus. ſc;
dignitate ⁊ autoritate. Dignitate quidem
quia vt ait idē Ambroſiꝰ diſ. xcvj. c. duo ſūt
Aurū nō tā p̄cioſiuſ eſt plūbo q̄; regia po
teſtate altior eſt ordo ſacerdotalis. videmꝰ
eni colla regū ⁊ p̄ncipū ſubmitti genibꝰ ſa
cerdotū. ⁊ ab eis bn̄dici. Itē Hugo de ſcto
victore. Quāto vita ſpūalium dignior eſt
q̄; terrenaꝝ ⁊ ſpūs q̄; corpꝰ. tāto ſpiritual'
poteſtas terrenā poteſtatē ⁊ ſecularem ho
norē ⁊ dignitatē p̄cellit. ¶ Secūdo p̄cellit
autoritate. Vn̄ xcvj. diſ. Conſtantinuſ. vbi
d̄r. Vtile iudicauimꝰ cu; oībꝰ ſatrapis no-
ſtris. vt ſicut beatꝰ Petrꝰ in terris vicariꝰ
filij dei videt̄ eē ꝯſtitutꝰ. ita p̄ncipatus eiuſ
poteſtatē ⁊ autoritatē amplīꝰ q̄; terrene im
perialis noſtre ſerenitatis māſuetudo ha-
bere videt̄. vn̄ ⁊ tenētes frenū equi ipſius p
reuerētia petri ſubiectionis officiū illi exhi
buimus. Et iō dicit Hugo de ſancto victo
re. Spūalis poteſtas habet iudicare terre
nā poteſtatē ſi bona nō fuerit. Q̄d vero de
buit facere. patet. q̄r vt dicit Ambroſiꝰ Im
perator Theodoſiꝰ fecit occidi q̄nq; milia
hominū inter quos multi fuerūt innocen-
tes. Vn̄ cū impator mediolanū veniſſet et
eccl̄iam intrare vellet occurrit ei ad ianuaſ
ambroſiꝰ. eiq; aditū ꝓhibuit dicēs. Cur im
perator poſt cauſam tāti furoris et facino-
ris nō agnoſcis molē tue p̄ſumptiōis. ſed
forte recognitionē peccati ꝓhibet ptās im
perij. decet te vt vincat rō poteſtatē. p̄nceps
es o impator. ſed ꝯſeruoꝝ. q̄bus ergo ocul'
aſpicies cōmunis dn̄i templū. q̄bus calca
bis pedibꝰ ſanctū pauimentū. quō manuſ
extendes de q̄bus ſanguis adhuc ſtillat ⁊c
¶ Ad ratōnes ī oppoſitū ¶ Ad p̄mam re
ſpondetur negādo ꝯſequētiam. Et ad glo
ſam q̄ dicit ꝙ rex nō habet hominē qui eiuſ
facta diiudicet. faciēda eſt diſtinctō in hoc
ꝙ dicit̄. ꝙ nō habet hoīem. Spūalis eni po
teſtas nō iudicat ſm hominē vl' ſm huma-
nam legē ſ; inq̄ntū poſſidet vicem dei. Si
cut d̄r apoſtolis Luc. x. Qui vos audit me
audit. Et ſicut dicit aplus. ij. Cor. v. Pro
chriſto legatōne fungimur. Et ſm poteſta
tem ad vindictā ſpūalem nō corporalē; ſi
cut dicitur. xxiij. q. v. principes. ꝙ regum eſt

exercere corꝑalem penā.ſacerdotū ſpūalez
inferre vindictā. Sicut enī iudex terrenus
non ſine cauſa gladiū portat.ſicut dr̄ Ro.
xiij. Ita nō ſine cauſa claues eccl̄ie ſacerdo-
tes accipiūt. Ille portat gladium ad vindi
ctam malefactorū.ad laudē vō bonoꝝ. Iſti
claueſ habēt ad excluſionē excōmunicādo
rum ⁊ recōciliationē penitentium. expone
ergo a deo tantū rex eſt puniendus.ſupple
materiali pena. Et itē cū dr̄.nō habꝫ homi-
nem q̄ eius facta diiudicet.ſupple ad corpo
ralem penā inferendā. Hec ſm Alexandꝝ
de hal. Nos diceremꝰ ꝙ gloſa loquit̄ ꝑ tꝑe
dicendū in quo nō erat data poteſtas ſpū
alis que data eſt in nouo teſtamēto. Illo eī
tempe in tꝑalibꝰ ſubiecta erat poteſtas ſpi
ritualis terrene poteſtati vt infra dicetur.
¶ Ad ſecundā.de canonica Petri rn̄de
tur.negādo ꝯſequentiā. Et ratio eſt.q̄a cū
dicit̄.ꝙ rex ꝑcellit.intelligit̄ in ſuo ordine re
ſpectu terrene poteſtatis in regno nō ī cō-
paratione ſpūalis. ¶ Ad tertiā reſpōdetur
negādo ꝯſequentiā. Et rō eſt.q̄a ſm ſtatū
veteris legis ſacerdotalis poteſtas erat re-
gali inferior.ſꝫ nō ſm ſtatū noui teſtamen
ti. Sacerdotiū enī veteris teſtamēti carna
le erat ⁊ ꝑ carnalē ꝓpagationē ſuccedebat.
q̄zuis eſſet ordinatū ad diuinū obſequiuꝫ.
ſcꝫ diuinū cultū ⁊ figuras ſpiritualis ſacer
dotij noui teſtamenti. quod non eſt ꝑ ſuc-
ceſſionem carnalem. propterea in illa par-
te in qua carnale erat et terrenuꝫ.ſubiectuꝫ
erat terrene poteſtati.ſ.regali.ſic aūt nō eſt
in nouo

¶ In feſto beati Vin
centij magiſtri in theologia.eſt euangeliū.
Nemo accendit lucernā Luce.xj. Circa q̄d
ꝑn̄t diſputari ſeq̄ntes q̄ſtiones ¶ Prima
Utrū doctꝰ religioſus de ordine mēdican
tiū cū ꝑfectiōis ſtatu poſſꝫ gdū magiſtralē
ſuſcipe ¶ Secunda Utrū pōt ſcari tps ad
uentꝰ chriſti ad iudiciū.

AD primaꝫ queſti
onem Utrū doctꝰ religioſus d̓ or
dine mendicantiū cū ꝑfectōis ſta
tu poſſit gradū magiſtralē ſuſcipe. Et vide
tur ꝙ nō poſſit Math.xxiij. dn̄s ꝓhibuit.
ne diſcipuli vocarent̄ magiſtri.dicēs. Uos
aūt nolite vocari rabbi.vnꝰ enim eſt magi
ſter veſter.ergo videt̄ prohiberi etiam eſſe.
¶ Secūdo ſic. Statꝰ perfectiōis religioſi
ſtat in pauꝑtate ⁊ humilitate.ſꝫ ſtatus ma
giſtralis importat honoris ſtatuꝫ. vt dicit
glo. Mat.xxiij.ergo ⁊c. ¶ In oppoſitū eſt ꝙ
ſanctus Uincentiꝰ chriſti cōfeſſor de ordie
predicatoꝝ gradū ſuſcepit magiſtralē ſine
diſpendio ſtatꝰ ſue ꝑfectiōis.ita ſctūs Tho
mas ⁊ multi alij. ¶ Secundo arguitur ex
ꝑn̄ti euangelio.ſ.vbi dr̄ ꝙ nemo accēdit lu-
cernā ⁊ ponit ſub modio ſꝫ ſuꝑ cādelabꝛū.
ſed doctꝰ religioſus eſt ſicut lucerna incen-
ſa ad illuminādū alios.ergo nō ſb modio
ſed candelabꝛū eccl̄ie eſt ponēdꝰ magiſtrali
honore decoratꝰ. vt q̄ ingrediunt̄ ꝑ eiꝰ ma-
giſteriū lumē videāt ¶ Reſpondeo dicen
dū.ꝙ ſicut tāgit ſanctꝰ Thomas in li.queꝫ
fecit ꝯ impugnātes religionē. Quidam di
xerunt chriſtū de vitādo magiſterium de-
diſſe cōſiliū.et eē ſuperogationis opus.q̄a
religioſi tenent̄ ad illa que ſunt ſuperogati
onis.cōcludebant ex hoc religioſos cū ꝑfe-
ctionis ſtatu nō poſſe ſuſcipe gradū magi
ſtralē. Quoꝝ opinio multiplicit̄ oſn̄dit̄ fal
ſa ⁊ erronea. Primo q̄a quattuor ꝑcipui
doctores eccl̄ie fuerūt religioſi.ſicut patꝫ de
Auguſtino. Hieronimo Gregorio ⁊ Am
broſio. Secūdo q̄a falſum eſt ꝙ vitatō ma
giſterij cadit ſub ꝯſilio vel ꝑcepto.cui ꝓmit
titur ſingulare ꝑmiū.doctoribus ſicut ⁊ ex-
poſitoribꝰ ſacre ſcripture ꝓmittit̄ ſingula-
re ꝑmiū.ſicut v̓ginibꝰ ⁊ martyribꝰ. Sicut
ergo inconueniens eēt dicere. ꝙ vitare vir-
ginitatē vel martyriū caderet ſub conſilio
ſic eſt incōueniēs dicere ꝙ vitare magiſte-
rium cadat ſub ꝯſilio vel ꝑcepto. Tertio ſic
Nō poteſt dari ꝑceptū vl̓ cōſiliū de eo q̊d
cōtrariat̄ ꝑcepto vel cōſilio.ſꝫ docere cadit
ſub ꝑcepto vel ꝯſilio.vt ptꝫ Mat.vlt. Eun
tes docete oēs gētes ⁊c. Ad Gal.vj. Si ꝑoc
cupatꝰ q̊s fuerit in aliq̊ delicto vos q̄ ſpūa
les eſtis inſtruite illū in ſpū lenitatis. ergo
in nō docēdo nō poteſt eſſe cōſiliū Quarto

quia conſilia ſunt pͥmo ꝑ apoſtolos obſer-
uata. ſꝫ ipſi magiſteriū ⁊ doctoratū non vi-
tarunt. Dicit eī Paulus. j. ad Timoth. ij.
Ueritatē dico nō mentior doctor gentium
in fide ⁊ vͥtate. Quinto dato ꝙ ſub cōſilio
caderet vitare magiſteriū. non tn̄ ſequitᷣ ꝙ
ad hoc omnes religioſi tenerentᷣ. nō eī om-
nes q̄ ꝑfectiōis ſtatū ꝓfitentᷣ ad oīa tenentᷣ
ꝯſilia. ſꝫ tantū ad ea ad q̄ ex voto ſe obligāt
Dicendū eſt igitᷣ ꝙ religioſi magiſ q̄ꝫ alij ſe-
culares tenēdo eoꝝ ꝑfectiōis ſtatū pn̄t ma-
giſterij gͦdū ſuſcipe Ad rōes in oppoſitū.
¶ Ad pͥmā reſpondetᷣ. negando ꝯſequen-
tiam. Et rō ē. q̄a licet chriſtꝰ ꝓhibuerat oī-
bus ambitionē magiſterij ⁊ honoris. non
tamē actū magiſterij Uñ aplꝯ. j. Timo. ij
vocat ſe doctorē dicēs. Ueritatē dico n̄ mē-
tior doctor gentiū in fide ⁊ veritate. Secū-
do rn̄detur ꝙ intelligitᷣ eſſe ꝓhibituꝫ ſm̄ qͦ
quis dicaᷣ pͥncipalꝭ magiſter. quia ſolꝰ deꝰ
eſt pͥncipalis magiſter q̄ docet omnē ſcien-
tiam. ⁊ q̄ illuminat omnē hoīem. homo pt̄
dici magiſter ꝑticipatiue et minus pͥncipa-
liter qui tantum docet exterius aliqua pro-
ponēdo ex q̄bus formātur fantaſmata de-
bita a q̄bus intellectꝰ agēs facilius abſtra-
hit ſpēm intelligibilē. ſicut in ſanatione ho-
minis natura tantū agit pͥncipalitᷣ. medicꝰ
vͦ ea adminiſtrat ex q̄bus natura iuuatur
¶ Ad ſecundā rn̄detur negando ꝯſequēti-
am. Et rō eſt. q̄a nō interdicitᷣ religioſis ho-
nor q̄ debetᷣ ſpūalibus bonis. ſed ſolum ille
q̄ cōſiſtit in rebꝰ mūdanis. alias cuꝫ honor
debeatᷣ ſacerdotio et prelature. nec ad ſacer-
dotiū nec ad p̄laturā aſſumi poſſent. nō er-
go prohibetur honor magiſtralꝭ cathedre
ſed ambitio

Ad ſecundam queſtionem.

Utrū pōt ſciri tps aduentꝰ chriſti ad
iudiciū. Sic pceditᷣ. Et videtᷣ ꝙ ſic ¶ Primo
ſic. Sicut eni ſancti patres expectabant pri-
mū aduentū. ita nos ſecundū expectamus
ſed ſancti patres ſciuerūt tps aduētus pri-
mi ſicut ꝑ numerū hebdomadarū que ſcri-
buntᷣ Dan. ix. Ergo videtᷣ ꝙ ⁊ nobis eſt poſ-
ſibile ſcire tps ſecūdi aduētus determiatū
¶ Secūdo ſic. Per ſigna deuenimꝰ ī co-
gnitionē ſignatoꝝ. ſꝫ de iudicio mlᵗa ſigna
deſcribuntᷣ. ergo in cognitionē illiꝰ tempis
poſſumꝰ deuenire. ¶ Tertio ſic. ſm̄ Aug.
in fine de ciuitate dei. Sexta etas currit ab
aduētu chriſti vſq̄ꝫ ad finē mundi. ſed ſciri
poteſt q̄ntū p̄cedentes etates durauerunt
ergo ſciri poteſt quātū iſta etas durare de-
beat ꝑ cōꝑationē ad alias. ¶ Quarto ſic.
Magnū ⁊ ꝑuū. diuturnū ⁊ breue relatiue
dicuntᷣ de vno ꝑ cōparationē ad aliud. ſed
tempus illud q̄d eſt ab aduētu chriſti vſq̄ꝫ
ad finē mūdi dicitᷣ eē breue. vt ptꝫ. j. Cor. vij
Tempꝰ breue eſt. Et in eadē. x. Nos ſumꝰ
in quos fines ſeculoꝝ deuenerūt. Et. j. Jo.
ij. Nouiſſima hora eſt. ergo h̄ dicitᷣ ꝑ cōpa-
rationē ad tps p̄cedens. ergo ſaltē h̄ videtᷣ
ſciri poſſe ꝙ multo breuiꝰ eſt tempuſ ab ad-
uentu chriſti vſq̄ꝫ ad finē mundi q̄ꝫ a pͥnci-
pio mundi vſq̄ꝫ ad chriſtū. h̄ argumentuꝫ.
q̄a magiſter Uincentiꝰ cuiꝰ feſtum hodie
agitᷣ videbatᷣ aſſerere ⁊c. ¶ In oppoſitū eſt
illud qͦ dicitur Matth. xxiiij. De die illa ⁊
hora nemo ſcit nec angeli celoꝝ. Secūdo
ſic. Si deberet aliq̄bꝰ reuelari p̄cipue reue-
latum fuiſſet q̄rentibus apoſtolis q̄ docto-
res totiꝰ mūdi inſtituebātur. ſꝫ eis de fina-
li aduentu dn̄i querēntibus rn̄ſum eſt. Nō
eſt veſtrū noſſe tpa vꝫ momēta q̄ pater po-
ſuit in ſua poteſtate. ergo multo minus eſt
alijs reuelatū ¶ Rn̄deo dicēdum ſubiſta
ꝯcluſiōe. ꝙ tps determinatū futuri iudicij
nō poteſt cognoſci ab aliquo puro homīe
a ſolo eī deo et hoīe chriſto cognoſcitᷣ. Pro-
batur enī iſta ꝯcluſio iuxta ſanctū thomaꝫ
ī queſtionibꝰ de potētia dei. Quia duplex
eſt modꝰ quo poſſumꝰ cognoſcere futura
ſcꝫ ꝑ cognitionē naturalē ⁊ ꝑ reuelationeꝫ.
Naturali quidē cognitione cognoſci non
poteſt determinate finis mundi. quia eiuſ
non ē alia cauſa niſi voluntas diuina. quā
quidē cauſam naturali cognitione cogno-
ſcere non poſſumus. per reuelationē aūt li-
cet ſciri poſſet ſi deus vellet reuelare. nō tn̄
congruū eſſet ꝙ reuelaretᷣ niſi homini chri-
ſto. Et hoc quia finis mundi nō erit niſi cō-
pleto numero electoꝝ. cuiꝰ completio eſt

quedā executio totꝰ diuine ꝑdeſtinatiōis Unde non cōpetit reuelationē fieri de fine mundi niſi ei cui ſit reuelatio d' tota ꝑdeſtinatione diuina. ſcꝫ domini chriſto ꝑ quem tota diuina ꝑdeſtinatio totius humani generis q̄dammodo implet̄. Unde dr̄ Joh. vij. Pater diligit filiū ⁊ omnia demōſtrat ei que ipſe fecit. ¶ Ad ratiōes in oppoſitū. ¶ Ad primam r̄ndet̄. negādo ꝯſequentiā. Et ratio eſt. q̄a nō eſt ſimile de p̄mo aduentu ⁊ ſecundo. q2 p̄mus aduentus chriſti nobis ꝑabat viam ad merendū ꝑ fidem ⁊ alias virtutes. ⁊ ideo ex parte noſtra requirebatur p̄mi aduentus noticia. vt credendo in eum q̄ venerat ⁊ per eius grām mereri poſſemus. In ſecundo autē aduentu premia reddent̄ ꝑ meritis. ⁊ ſic ex parte noſtra nō requirit̄ quid agamus aut quid cognoſcamus ſed quid recipiamus Unī nō oportet cognoſcere determiate tp̄s illiꝰ aduētꝰ.

¶ Ad ſecūdam reſpondetur negādo cōſequētiaꝫ. Et rō eſt. q̄a illa ſigna poſita ſunt ad manifeſtandū ꝙ q̄nq3 mūdus finietur. nō autē ad manifeſtanduꝫ determinatū tēpus quādo finietur. Ponūtur aūt inter illa ſigna aliqua que quaſi a mūdi exordio fuerunt. ſicut ꝙ ſurget gens contra genteꝫ. ⁊ ꝙ terremotus erūt ꝑ loca. ſed inſtāte mūdi fine hec abundantiꝰ euenīēt. que aūt ſit illa menſura horū ſignoꝝ que añ finē mūdi erit manifeſtum nobis eſſe non poteſt

¶ Ad tertiā reſpōdetur negando ꝯſequentiam. Et ratio eſt. quia ſicut dicit Auguſtinus libro. lxxxiij. q. Ultima etas mūdi comparatur vltime etati hominis. que determinato numero annoꝝ nō diffinitur ſicut alie etates diffiniūtur. ſed q̄nq3 tantum durat quantū omnes alie vel etiam amplius Unde etiam iſta vltima etas nō pōt determinato ānoꝝ generationū nūero diffiniri.

¶ Ad quartā r̄ndetur negādo ꝯſequētiā. Et ratio ē. q̄a ex hoc ꝙ dicit̄ nouiſſima hora vel ex ſimilibus locutionibꝰ que in ſcriptura dicunt̄ non videt̄ aliqua determinata quātitas tp̄is ſciri. nō enī illa ſunt dicta ad ſignificandū breuē horā ipſiꝰ tp̄is. ſꝫ ad ſignificandū ſtatū mundi qui eſt quaſi nouiſſima etas. qui quāto tp̄e durat non eſt diffinitū. nō enī legi euāgelice alius ſtatus ſucced3 qui ad ꝑfectū adducit ſicut ipſa ſuccedit legi veteri ⁊ lex vetꝰ legi nature ¶ Ad vltimā r̄ndet̄. ꝙ magiſter ſanctꝰ Uincentius nō aſſerebat determinate finem mundi ſed veriſimiliter ꝓpter ſcelera multa regnātia in mūdo. ⁊ ꝓpter frequētia ſigna aſſerebat breuiter eſſe

¶ In feſto marci euangeliſte

eſt euāgeliū. Ego ſum vitis vera ꝛc. Joh. xv. Circa q̄d p̄nt diſputari ſequētes q̄ſtiones ¶ Prima. Utrū q̄s fidelis potuerit fructū aliquē afferre in p̄ſenti vita niſi in chriſto vite v̄a māſerit ꝑ fidē ⁊ charitatē nō fictā ¶ Secunda. Utrū beatus Marcus cōueniēter inter euāgeliſtas figura leonis ſit deſignatus ¶ Tertia. Utrū licituꝫ fuit ſancto marco ſibi amputare digitū vt ſacerdotio indignꝰ haberet̄.

Ad primaꝫ queſtioneꝫ qua queritur. Utrū aliq̄s fidelis potuerit fructū aliquē afferre in p̄nti vita niſi in chriſto vite vera manſerit ꝑ fideꝫ ⁊ charitatē non fictā. ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ ſic ¶ Primo Quia multi q̄ nō manent in chriſto ꝑ charitatē faciunt aliq̄s bonos actus q̄ ſunt boni fructꝰ. dū nudū veſtiunt. famelicū paſcūt. ieiunāt ⁊ orōnes faciunt. ergo ꝛc. ¶ Secūdo Multi q̄ non manent ꝑ charitatē in chriſto docendo ⁊ p̄dicando faciūt multiplicē fructū in cōuerſione fideliū. vt patet. ergo ꝛc. ¶ Tertio ſic. Omnis ſchola docet ꝙ opa extra charitatem ad multa valēt. ⁊ vident̄ mereri aliq̄d saltē bona tp̄alia. quia ſicut ſe habet pena ad malū actū. ita ſe habet p̄miū ad bonum Sꝫ nullū malū factū apud deū iuſtū iudicem eſt impunitū. ergo nec aliq̄d bonuꝫ irremuneratū. ergo nō manēs in chriſto per charitatē aliq̄d merebit̄ ꝑ bona que fac̄. ergo ꝛc. ¶ In oppoſitū eſt euangeliū preſens ¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ chriſtꝰ ad oſtendendū ꝙ neceſſe eſt manere in eo ꝑ fidem ⁊ charitateꝫ ad h̄ vt quis valeat fructificare

opera meritoria vite eterne cōparat ſe per
ſimilitudinē viti. ⁊ fideles palmitibus. dicē
do. Ego ſum vitis vera ⁊ vos palmites. q̄ſi
dicendo. talis eſt cōparatō veſtra ad me q̄
lis palmitū ad vitē. De q̄bus palmitibꝰ dr̄ i
pſal. Extendit palmites ſuos vſq; ad mare
Dicit̄ autē; chriſtus vitis nō ſolum quia ē
fons humoris et v̄tutis ad fructificandu;.
ſed etia; vt dicit Albertꝰ ſup̄ Johēm. quia
miniſtrat humorē eterni et ſpūalis gaudij
q̄ cor letificat q̄ hominē; bone ſpei libenter
reddit qui ſeculi triſticiā pellit. q̄ inebriādo
ſecularīu obliuiſci facit. qui calorē charita
tis infundit. Dicendu; eſt ergo ꝙ ſicut pal
mes nō poteſt facere fructū niſi manſerit i
vite. eo ꝙ fonte humoris deſtitutus eſt. ſic
nec aliquis fidelis poteſt ſpūaliter fructifi
care niſi manſerit in chriſto humorē gratie
ſuſcipiens ab ipſo. q̄ vero manet in eo per
charitatē. hic fert fructū multum Dicit au
tem ſanctus Thomas ſup̄ Johēm. ꝙ tripli
cem fructum fert in vita iſta. Primꝰ eſt ab
ſtinere a peccatis. Eſaie. xxvij. Hic eſt omis
fructus tollatur peccatū ꝛc. Secūdo eſt va
care operibus ſanctitatis. Roma. vj. Habe
bitis fructum veſtru; in ſanctificatione ꝛc
Tertius fructus eſt vacare edificationi ali
orum. p̄s. De fructu operū tuorū ſatiabit̄
terra. Fert etiā fructū quartū i vita eterna.
Johis. iiij. Fructū congregat in vitam eter
nam. Hic eſt vltimus ⁊ p̄fectus fructꝰ om
nium laborū noſtrorū. Sap̄. iij. Bonoru;
laborum glorioſus eſt fructus ¶ Ad rati
ones in oppoſitū ¶ Ad p̄mam ⁊ ſecūdam
eſt vna reſponſio. quia aliqui in charitate
non exiſtentes poſſunt multa opera facere
de genere bonorū. ſunt tamen ſine charita
te infructuoſa quo ad meritū vite eterne. q̄
ſolum diligentibꝰ deum repromittit̄. ſm̄ il
lud Job. xxxvj. Annunciat d̄ ea amico ſuo
ꝙ poſſeſſio eius ſit. opera autē que fiunt ſi
ne charitate infructuoſa ſunt quo ad hoc.
Sap̄. iij. Uacua eſt ſpes eorū et labores ſi
ne fructu ¶ Ad tertiā poteſt eſſe eadem re
ſponſio ꝙ bona facta ſine charitate nō ſunt
meritoria vite eterne ⁊ ita infructuoſa ſunt
quo ad illud. vt dictum eſt. Uel ſecundo re

ſpondetur. ꝙ duplex dicitur meritū. ſcilicet
de condigno. et meritū de congruo. Meri
tum de condigno dicit̄ actus per quē effici
tur. vt ipſe agens habeat debitū recipiendi
Meritu; de congruo dicit̄ actus per que;
efficitur debitū dandi in dante ſm̄ decenti
am ipſius. Cū autē in omnibus illis q̄ gra
tis dantur. prima ratio dandi ſit amor. im
poſſibile eſt ꝙ aliquis tale ſibi debitum fa
ciat qui amicicia caret. ⁊ ideo cū bona tem
poralia et eterna ex diuina liberalitate nob
donātur. nullus acquirere poteſt debitu;
recipiendi aliquod illorū. niſi ꝑ charitate;
ad deum. et ideo opera extra charitatem fa
cta non ſunt meritoria ex condigno. nec eti
ni nec temporalis alicuius doni apud deū
Sed quia diuinā bonitatē decet vt vbicū
q; diſpoſitionē inuenit. perfectionē adijci
at. Ideo ex merito congrui dicitur aliquis
mereri aliquod bonū per opera extra cha
ritatem facta. et ſm̄ hoc op̄a iſta ad triplex
bonum valent. ſcilicet ad temporaliū con
ſecutionem. ad diſpoſitionē. ad gratiam. et
ad conſuetudinē bonorū operum. quia ta
men hoc meritum non proprie dicitur me
ritum. Ideo magis concedendu; eſt ꝙ hu
iuſmodi opera nō ſint alicuius meritoria
q̄; ꝙ ſint.

Ad ſecundam queſti

onem qua queritur. Utrū beatus Marcꝰ
cōuenīēter inter euāgeliſtas figura leonis
ſit deſignatus. Et videt̄ ꝙ nō. Quia beatꝰ
Marcꝰ vt dicit̄ in vita ſua fuit humilimꝰ
⁊ mitis. ſed hec nō cōueniunt leoni qui ſup̄
bus ⁊ ferox dicit̄. ergo nō cōuenienter ꝑ leo
nem deſignat̄. ¶ Secūdo. Beatꝰ Marcꝰ
ſcripſit de omnibꝰ factis chriſti de q̄bꝰ alij
euangeliſte. ergo nō magis debuit deſiḡri
ꝑ leonē q̄; ꝑ aquilā vel hominē vel bouem
¶ In oppoſitū eſt illud Ezech. j. Facies leo
nis a dextris ip̄orū q̄ttuor // Rn̄deo dicēdū
ꝙ beatꝰ Marcꝰ cōuenīēter deſignatꝰ et fi
guratus eſt ꝑ leonē. Pro quo notandū. ꝙ
ꝑ quattuor facies quas vidit Ezechiel pro
pheta in animali vno deſignantur quattu
or euangeliſte ſiue quattuor euangelia ab

eis deſcripta de dn̄o noſtro ieſu chriſto. Et
ſicut in facie hominis deſignat̄ euāgeliū
Matthei. ſic in facie leonis deſignat̄ euan
gelium Marci. Circa qd̓ conſiderandū. ꝙ
licet Marcus de omnibꝰ chriſti factis ſcri
pſit ſicut ⁊ alij. tamen ſpēaliter verſat̄ et im̄
moratur circa reſurrectōnē ⁊ regnum chri
ſti quod aſſecutꝰ eſt in ſua benedicta reſur
rectione. ſm̄ q̊d dixit apoſtolis immediate
poſt reſurrectionē ſuā. Mat. xxviij. Data
eſt mihi omnis poteſtas in celo ⁊ in terra.
Quod quidē regnū per leonem conueniē
ter deſignatur qui eſt rex animaliū. vt dicit
Iſidorus libro etymologiarū. xij. Et iō ma
teria circa quam ſpecialiter im̄morat̄ euāge
lium Marci deſignatur in nomine leonis
Et hoc propter tria que in reſurrectiōe chri
ſti reperiūtur et proprietatibus leonis aſſi
milantur. Primū eſt reſurrectionis effici
ens principiū. quod in alijs hominibꝰ eſt
extrinſecū. ſed in chriſto fuit intrinſecū. ſm̄
quod ipſe dicit Ioh. x. Poteſtatem habeo
ponendi animā meā ⁊ iterū ſumendi eam
qui propria virtute ſurrexit Et ſimiliter hu
iuſmodi ī proprietate leonis reperit̄. Dor
mit eni oculis apertis. vt dicit Iſidorꝰ. vbi
ſupra. Licet autem caro chriſti in ſepulcro
dormierit per verā mortē et anime ſepara
tionem. tamen diuinitas vtriqȝ coniuncta
vigilabat. ſm̄ q̊d dicit Cañ. v. Ego dormio
⁊ cor meū vigilat. Proprietate ⁊ v̓tute hu
iuſmodi diuinitatis ſic vigilātis ſurrexit a
ſomno mortis. vn̄ pōt exponi q̊d d̓r Hiere
mie. iiij. Aſcēdit leo de cubili ſuo. q̄ chriſtꝰ
qui eſt leo de tribu iuda d̓ ſepulcro aſcēdit
virtute ꝓpria. Secūdo aſſimilat̄ leoni ꝓpt̄
tpꝰ ⁊ modū. q̊a reſurrectio chriſti facta eſt
poſt triduum. q̊d tn̄ accipit̄ ꝑ ſynodochen
Ita ſimiliter leo natꝰ de nouo tribꝰ diebus
dicit̄ dormire ſm̄ Iſido. vbi ſupra. ⁊ poſtea
fremitu et rugitu patris excitat̄. Sic Chri
ſtus poſt triduū dormitiōis in ſepulcro v̓
tute dei patris fuit excitatus a mortis ſom
no. ſm̄ q̊d d̓r Act. iij. Hūc deus ſuſcitauit a
mortuis ⁊c̄. Et iō de h̓ pōt exponi illud Ge
neſ. xlix. Catulꝰ leonis iuda. Et ſequit̄. Req̄
eſcens accubuiſti vt leo. ſcilicet in ſepulcro.
et ſubditur. Quis ſuſcitabit eum d̓ ſomno
mortis poſt triduū. ad qd̓ poteſt reſponde
ri deus pater. vt patet ex p̄dictis. Tertio aſ
ſimilatur reſurrectio leoni ꝓpter aſſecutuȝ
imperiū. quia licet chriſtus ante reſurrecti
onem humilis ⁊ ſubiectꝰ apparuit. tamē in
reſurrectione ſua dominiū omniū obtinu
it. ſm̄ q̊d dicit apoſtolus ad Phil. ij. Humi
liauit ſemetipſum factus obediēs vſqȝ ad
mortem. mortē autē crucis. propter quod
⁊ deus exaltauit eū ⁊ donauit illi nomē qd̓
eſt ſup omne nomen. vt in noīe Ieſu omne
genu flectat̄ celeſtiū terreſtriū ⁊ infernoꝝ ⁊c̄
In leone inuenit̄ hm̄oi ſimilitudo inq̄ntū
eſt rex animaliū vt p̄dictuȝ eſt. ⁊ hoc eſt q̊d
d̓r Apoc. v. Vicit leo de tribu iuda. q̄ ꝑ ſu
am bn̄dictā paſſionē ⁊ reſurrectionē ſubie
cit ſibi omnē creaturā ¶ Ad ratōes ī oppo
ſitū ¶ Ad primā rn̄det̄ negādo cōſequēti
am. Et ratio ē. q̊a hic nō accipitur cauſa ſi
gnificationis ſeu figurationis ex ꝑte condi
tionis ꝑſone deſignate ꝑ leonem. ſed ex ꝑte
materie ſcripte ſiue de qua loquit̄ in euan
gelio principaliter ſiue ſpēaliter ¶ Ad ſecū
dā patet reſponſio ad idē. q̄ ꝯſequētia non
valet. q̄ licet euangeliū Marci de omibus
factis chriſti loquit̄. tamen ſpecialiter ver
ſatur circa reſurrectionem chriſti ⁊ regnuȝ
eius

¶ Ad tertiam queſtio

neȝ qua queritur Utrū licitū fuit ſctō Mar
co amputare digitū vt ſacerdotio indignꝰ
haberet̄. Et videt̄ ꝙ ſic. ¶ Primo ſic. Ex hi
ſtoria ſua in qua legitur ꝙ ſic fecit ⁊ tamen
non reprobat̄ de hoc. ¶ Secūdo ſic. Occi
dere ſeipſum eſt magis q̈ȝ mutilare. Sam
ſon autem ſe interfecit. vt habetur Iudicuȝ
xvj. et tamen numeratur inter ſanctos. ad
Hebreos. xj. ergo licitum eſt mutilare ſeip
ſum ꝓpter aliquam cauſam. ¶ Tertio ſic.
Minꝰ bonū eſt cōtemnendū ꝓpter ꝯſerua
tionem maioris boni. ſicut ad ꝯſeruationē
vite aliquis ꝓijcit merces in mare. ſȝ virtus
caſtitatis eſt maius bonū q̈ȝ membruȝ cor
porale. ergo licite poteſt aliq̊s ſibi ſcindere
virilia propter conſeruationem caſtitatis

¶ In oppoſitū arguit̃ ꝑ illō qđ in decre. dr̃.
Si qˀs amputauerit ſibi virilia cleric⁹ non
fiat. qꝛ homicida ſui eſt ¶ Rñdeo dicēdū
ꝙ quilibet ps corꝑis ordinat̃ ad totū cui⁹ ps
eſt. ⁊ iō de ipſa ordinandū ē put reſpicit
bonū toti⁹ corꝑis. ⁊ vlteri⁹ reſpicit bonum
hoīs ⁊ cōitatis. qꝛ ſicut ps corꝑis ordinat̃
ad totū corp⁹. ſic corp⁹ ad hoiem cuius ps
eſt. ⁊ vn⁹ homo ad totā cōmunitatē. Igit̃
ſi membrū aliqđ ſit nociuū corꝑi. vtpote ꝓ
pter aliquā egritudinē vel turpitudinē eſt
alioꝝ membroꝝ corruptiuū. Tūc eſt cōclu
ſio pͥma. ꝙ licite poteſt abſcindi ne inficiat
alia mēbra. ⁊ hoc ab eo cui⁹ eſt ſi habeat ar
tem medicādi. vel ab alio de volūtate eius
qꝛ cuilibet cōmiſſa eſt cura ſalutis ſui cor
poris. ſicut ⁊ homicida ⁊ raptor ꝑ iudicē li
cite occidit̃. ⁊ a cōmunitate hominū abſcin
ditur. inquantū eius vita eſſet in nocumentū
cōmunitatis. qꝛ iudicib⁹ cōmittit̃ ſalus cō
munitatis Si aūt membrū ſit ſanū. tūc eſt
ſecūda ꝯcluſio. ꝙ regulariter nō eſt licitū
alicui ſeipſum mutilare. Et h̃ probatur ſic
Primo qꝛ hō naturaliter amat ſeipſū et
ꝑ ꝯſequēs oīa q̄ ſunt de integritate ipſi⁹. ⁊
ideo mutilare ſeipſū eſt ꝯ charitatē quā q̄
libet tenet̃ habere ad ſeipſum. Secūdo ſic
Homo ſimilit̃ eſt ps cōitatis. ergo inferre
ſibi nocumētū ꝑ mutilationē eſt agere cō
tra cōmune bonū. Tertio De⁹ eſt inſtitu
tor nature inſtituēdo mēbra ei⁹. ⁊ iō muti
lans ſeipm̄ agit ꝯ deū. Tertia ꝯclō. ꝙ in ca
ſu licitū eſt. videlicet ex p̄cepto dei occulto.
qđ dicit̃ inſtinct⁹ ſpūſſcī. Patet ꝯclō. qꝛ
deus eſt auctor nature ⁊ dñs vite ⁊ mortis
hūane. ⁊ ꝑ ꝯſequēs oīm mēbroꝝ. ⁊ iō ſi p̄ci
pit hoī ſibi auferre vitā vel mēbrū aliqđ. nō
ſolū licitū ſꝫ etiā debitū eſt h̃ fieri. Et h̃ mō
dic̃ ſanct⁹ Thomas ī ſecūda ſcđe. q. clxxxvij
ar. ij. ꝙ credibile ē ꝙ beatus Marc⁹ h̃ ꝙ di
gitū ſibi amputauit ex inſtinctu ſpūſſcī fec̄
ſine q̄ nō licet alicui ſibi man⁹ iniijcere. Hoc
idē ſanct⁹ thomas ponit ī ſcđa ſcđa. q. lxiiij.
ar. vij. Dicit Aug⁹. j. đ ciui. dei. ꝙ nō ſamſon
aliter excuſat̃ ꝙ ſeipm̄ cū hoſtib⁹ ruina do
m⁹ oppreſſit. niſi qꝛ latēter ſpūſſctūs h̃ iuſſe
rat. q̄ ꝑ illū miracula faciebat. Et eandē ra

tionem aſſignat de q̄buſdā ſanctis feminiſ
que tp̄e ꝑſecutionis ſeipſas occiderunt. de
q̄bus eccl̄ia memoriā facit ¶ Ad rationeſ
in contrariū. Ad primā đ ſancto Marco.
Et de Samſon patet reſponſio ex dictis.
¶ Ad tertiam reſpōdetur. negādo ꝯſequē
tiam. Et ratio eſt. quia illud aſſumptū in
maiori vt dicit ſanctus Thomas. eſt intel
ligendū. quādo aliter ꝓuideri non poteſt.
quia ſaluti ſpūali ſemꝑ poteſt aliter ſubue
niri q̄ꝫ ꝑ mēbri p̄ciſionē. quia peccatū ſub
iacet voluntati. ⁊ ideo in nullo caſu licꝫ mē
brum abſcindere ꝓpter qđcunqꝫ peccatū
vitandū. Vñ Chryſoſtom⁹ exponēs illud
Matth. xix. Sūt eunuchi q̄ ſeipſos caſtra
uerunt ꝓpter regnū celoꝝ. nō dicit mēbro
rum abſciſione. ſed malarū cogitationum
interemptiōe. maledictioni eſt obnoxius.
qui mēbrū abſcindit. ⁊ ea q̄ homicidaꝝ ſūt
talis p̄ſumit.

In feſto beati Petri

martyris de ordine p̄dicatoꝝ eſt euangeli
um. Si qˀs vult poſt me ⁊c. Matthei. xvj.
Circa quod pñt diſputari ſeq̄ntes q̄ſtiōes
¶ Prima Utrū ad conſecutionem eterne
beatitudinis ſit neceſſe abnegare ſemetip
ſum et tollere crucē ſuā et ſequi Chriſtum.
¶ Secūda Utrū beat⁹ petr⁹ martyr dica
tur triplici aureola dotat⁹

Ad primam q̄ſtio

nem qua queritur. Utrū ad con
ſecutōnem eterne beatitudinis ſit
neceſſe abnegare ſemetipſum et tollere cru
cem ſuam et ſequi chriſtum. Et videtur ꝙ
non. ¶ Primo ſic. Ad conſecutionem vi
te eterne neceſſe homo debet diligere ſemet
ipſum. ergo non abnegare. conſequētia vi
detur bona. quia iſta duo videntur eſſe cō
traria. antecedens eſt manifeſtum. quoni
am ſi diligere proximū cadat ſub p̄cepto ⁊
illum diligere debeo ſicut meipſum. ergo
ſub precepto cadit. vt quis ſeipſum ex cha
ritate diligat. ¶ Secundo ſic. Dicitur ad
Ephe. v. Nemo vnq̄m carnem ſuam odio
habuit. nā homo naturaliter diligit vitam

ſuā corpalē.ergo ad ꝯſecutionē eterne vite
nō eſt neceſſariū abnegare ſeipſum ¶ Ter
tio ſic.Matth.xj.dr.Iugū meū ſuaue eſt ⁊
on⁹ meū leue.ſ; h non videt̃ ſtare cū hoc ꝙ
oporteat ſumere crucē ad ꝯſecutionez vite
eterne ¶ In oppoſitū eſt euangelium pñs.
Rñdeo dicendu;.ꝙ vā eſt ſnia dñi.Tria ei
ſunt vt dicit Chryſo.ad eūdū poſt chriſtu;.
Primū eſt abnegatio ſuijpſi⁹ ſm ptez ſen
ſibilē.i.voluptatū carnaliū ⁊ tpaliu; abne
gatio.Secūdū eſt crucis ſuſceptio.Tertiū
eſt imitatio.Primū notat̃.cū dicit. Si q̃s
vult poſt me venire abneget ſemetipſū. Et
dic̃ Chryſo.ꝙ loquit̃ ꝑ ſimilitudinē.vt ſi ha
beres filiū ⁊ videres eū male tractari.ſi nō
curares tu.abnegares. Sic ſi vis ſeq̃ paſſi
onē dñi oportet ꝙ abneges te.i.ꝓ nihilo re
putes.ps.Fact⁹ ſum ſicut hō nō audiens ⁊
ñ habēs ī ore ſuo redargutiōes.Secundū
eſt ibi.Et tollat crucē ſua;.i.patus ſit in aīo
pati crucem ſiue mori morte acerbiſſima ⁊
turpiſſima ꝓpter chriſtum vt ipē ꝓ te fecit.
ſm illud Sap.ij. Morte turpiſſima cōdē-
nemus eū.Vñ homo debet eē patus pati
quācūq; mortē ꝓpter deū.Tertiū tāgit̃ ibi
Et ſequat̃ me.Et ad h chriſt⁹ rōem īducēs
ſubdit.Qui eni voluerit aīam ſuā ſaluā fa-
cere pdet eā.Hoc autē poteſt duplr intelli
gi.Perdere eni pōt habere duplicē ſignifi
cationē.Uno mō idez eſt qđ amittere.⁊ in
iſto ſenſu.pdet eam.ſubintelligendū eſt.in
alia vita.q̃ſi diceret.Qui voluerit aīam ſu
am ſaluā facere.i.delitijs ⁊ voluptatib⁹ oc
cupare ī hac vita.q̃a hoc eſt vitā ſuā ſalua
re ſm opinionē carnaliū.⁊ talis pdet eā in
alia vita.q: obligat eā ad penā īferni. Alio
modo pdere idē eſt qđ deſtruere.⁊ tūc cu;
dr.Perdet ea;.ſubintelligit̃ in hac vita.Et
eſt ſenſus.Qui voluerit aīam ſuā ſaluā fa
cere q̃ntū ad meritū vite eterne ipſe perdet
eā.i.deſtruet corp⁹ laborib⁹ ⁊ paſſionib⁹ ex
ponēdo ex q̃b⁹ ſeq̃t̃ ſepatio aīe a corpe.et h
eſt aīam pdere ſm eſtimationē falſam car-
naliū.licet ſit ſaluare eā ſm veritatē.Et ſm
hūc vltimū ſenſū.ſequit̃.Qui aūt pdiderit
aīam ſuā ꝓpter me.i.ꝓpter deū mortē ſuſti
nēdo.ipſe inueniet eam in beatitudine deo

fruendo. ¶ Ad rationes in oppoſitum
¶ Ad primā rñdet̃ negādo cōſequētiam.
q̃a abnegare ſeipm ſm exteriorez ſiue ſenſi-
bilē naturā nō obtpando ī his q̃ repugnāt
rōi.nō eſt ꝯtrariū ei qđ eſt diligere ſeipſum
vt eſt ꝑceptū.q̃a intelligit̃ ſm naturā rōna
lem.vt ſc; hō velit ſibi bona q̃ ptinēt ad pfe
ctionē rōis.amare aūt ſeipſū ſm naturam
ſenſibilē ſibi obtēperando nō eſt vē amare
ſeipſum ex charitate.Propt̃ qđ diligere ſe
ipſū ſm naturā exteriorē in hiſ q̃ repugnāt
rōi eſt vituꝑabile.Vñ.ij. Timoth.iij.dr ꝙ ī
nouiſſimis dieb⁹ inſtabūt tpa piculoſa.et
erūt homīes amātes ſeipos Se; in his in q̃
bus natura exterior interiori ꝯcordat ē lau
dabile.Vñ h eſt abnegare ſemetipm.i.affe
ctū hūanū ñ ſeq̃.ſ; refrenare ⁊ ſbiugare rōi
¶ Ad ſecundā rñdet̃ negando conſequē
tiam.Et ratō eſt.q̃a nō dicimus ꝙ ad cōſe-
cutionem vite eterne debeamus nos inter
ficere vt deſtruamus naturā.q̃a nemo car
nem ſua; odio habuit.ad Eph.v.ſed abne-
gemus nos.ſc; ſenſibilem naturā in his q̃
repugnant et contrariātur ratōi vl' que re-
tardant nos a conſecutione bonorum ſpi-
ritualium refrenemus et humiliemus ra-
tioni.ſicut dicit apoſtolus.j.Cor.ix. Caſti-
go corpus meū et in ſeruitutem redigo ꝛc.
¶ Ad tertiam reſpōdetur.negando conſe
quētiā.Et ratio ē.q̃a lex chriſti dicit̃ iugu;
ſuaue et onus leue diligentibus.quia vt di
cit Auguſtinus.Amor omnia leuia facit.
et amanti nihil eſt difficile.nec hoc repugāt
ei ꝙ homo animo ſit patus ſuſcipe mortez
propter chriſtum ſi fuerit expediens. Vel
crux dicitur ibi mortificatio carnis.de qua
apoſtolus ad Galath.v. Qui autem Chri
ſti ſunt.id eſt.qui ſpiritū dei habēt carnem
ſuam crucifixerunt cu; vicijs ⁊ concupiſcē
tijs ſiue paſſionibus q̃bus anima inclina
tur ad peccandu;.et quia tales ad hec opa
mouētur ex deuotōne ad chriſtū crucifixū
ideo ſignanter dicit apoſtoluſ.crucifixerūt
id eſt.Chriſto crucifixo ſe conformauerūt.
affligendo carnē ſua;.Unde ad Gal.ij.dic̃
apoſtolus.Ut deo viuam chriſto cōfixus
ſum cruci

Ad ſecūdam queſtio

nem. q̄ beat⁹ petr⁹ martyr d̄r triplici aure-
ola dotat⁹. q̄r v̓go. q̄a p̄dicator ſiue doctor
q̄a martyr. Querit̄ Utrū ille tres aureole
in beato petro martyre fuerūt eq̄les Et vi
det̄ q̄ nō. q̄r aureola v̓ginitatis videt̄ eē ma
ior inter alias. Dicit em̄ Cyprian⁹ de v̓gini-
bus loquēs q̄ illuſtrior ſit portio greg̃ chri
ſti ¶ Secūdo. Alijs videt̄ q̄ aureola mar
tyrij ſit maior. ⁊ h̄ dicit beda. ¶ Reſpōdeo
dicēdū. q̄ tres aureole ī beato petro nō fue
runt eq̄les ⁊ q̄ ſimplicit̄ loquendo aureola
debita q̄a martyr excellētior ē ceteris. Pro
quo notandū iuxta ſanctū Thomā in .iiij.
diſ. xix. q̄ p̄eminētia aureole ad aureolā du
pliciter pōt attēdi. Primo ex p̄te pugne vt
dicat̄ aureola potior q̄ fortiori pugne debe
tur. ⁊ p̄ hūc modū aureola martyꝝ alijſ au
reolis ſup̄eminet Alio mō pugna martyꝝ
eſt fortior ſcʒ ſeipſum ⁊ vehemēti⁹ affligēs
ſed pugna carnis eſt p̄iculoſior inq̄ntū eſt
diuturnior ⁊ magiſ nob̄ eminet e vicino. ⁊
ſic ſup̄eminet q̄dāmodo aureola virginū.
Secūdo ex p̄te eoꝝ de q̄b⁹ eſt pugna. et ſic
aureola doctoꝝ int̄ oēs eſt potior. q̄r hmōi
pugna v̓ſat̄ circa op̄a ītelligibilia. alie ve
ro pugne circa ſenſibiles paſſiōes. Eminē-
tia aūt q̄ attendit̄ ex p̄te pugne eſt aureolis
familiarior. q̄a aureola ſc̄m p̄pria rōnem re
ſpicit victoriā ⁊ pugnā. difficultaſ etiā q̄ at
tendit̄ ex p̄te ipſi⁹ pugne eſt potior q̄ʒ illa q̄
attendit̄ ex p̄te noſtri inq̄ntū eſt nob̄ vicini
or. ⁊ iō ſimplr̄ loquēdo aureola martyꝝ in
ter oēs eſt potior. Et iō d̄r Mat. v. q̄ i octa
ua beatitudine ⁊c̄. q̄ ad martyres p̄tinet. ſcʒ
Beati q̄ p̄ſecutōnē patiunt̄. oēs alie p̄ficiū
tur. p̄pt̄ h̄ etiā eccl̄ia in cōnumeratiōe ſc̄toꝝ
martyres doctorib⁹ ⁊ v̓ginib⁹ p̄ordinat. ſʒ
q̄ntū ad aliq̄d nihil p̄hibet alias aureolas
excellentiores eſſe. Et p̄ h̄ patet r̄nſio ad ob
iecta.

¶ In feſto apoſtoloꝝ

Philippi ⁊ Jacobi ē euangeliū. In illo t̄pe
Dixit ⁊c̄. Nō turbet̄ cor veſtꝝ ⁊c̄. Joh̄. xiiij.
Circa quod p̄nt diſputari ſeq̄ntes q̄ſtiōes
¶ Prima. Utrū explicite credere myſte
riū incarnatōis chriſti ſit d̄ neceſſitate ſalu
tis ¶ Secunda. Utrū credere explicite tri
nitatē diuinarū p̄ſonaꝝ ſit de neceſſitate ſa
lutis ¶ Tertia. Utrū pōt cognoſci vna di
uinaꝝ p̄ſonaꝝ ñ cognita alia.

Ad primam q̄ſtio

nem ſic p̄ceditur. Et videt̄ q̄ expli
cite credere myſteriū incarnatōis
chriſti ſit d̄ neceſſitate ſalutis ¶ Primo ſic
Nō ei tenet̄ hō credere ea q̄ angeli ignorāt
q̄a explicatio fidei ſit p̄ reuelatiōeʒ diuinā q̄
p̄uenit ad hoīes mediātib⁹ anglis. vt dicit
Dionyſi⁹. iiij. celeſtis hierarchie. ſʒ angeli
myſteriū incarnatiōis ignorauerunt. vt vi
det̄ dicere Diony. exponēs illud Eſaie. lxiij
Quis ē iſte q̄ venit de edō. ergo āgeli nō te
nebant̄ de h̄ habere fidē explicitā ¶ Sc̄do
ſic. Sicut dicit Dionyſi⁹. ix. celeſtis hierar
chie Multi etiā de gētilib⁹ an̄ aduētū chri
ſti ſaluati ſunt. ſʒ illi nō habebāt fideʒ expli
citam de redēptore. q̄r reuelatō eis nō erat
facta. ergo ⁊c̄. ¶ Tertio ſic. Aduēt⁹ redem
p̄tionis nō eſt de dictamie leḡ naturalis. ſʒ
q̄ erant in lege naturali ſaluabāt implētes
ea que ſunt d̄ dictamie leḡ natural̄. ergo ⁊c̄
¶ Sʒ in oppoſitū eſt euāgeliū. in q̄ chriſt⁹
rep̄hendēdo Thomā dicētē. Dn̄e neſcim⁹
quo vadis. ⁊ viā quō ſcire poſſum⁹. ibi r̄n
dens ait. Ego ſum via ⁊ nemo venit ad pa
trem niſi p̄ me. ſ. in me credendo ⁊ mea op̄a
imitādo. in q̄ tāgit myſteriū incarnatiōis.
Rōne ſic. Illud p̄p̄rie et p̄ ſe p̄tinet ad obie
ctum fidei p̄ q̄d homo beatitudinē ꝯſequit̄
via aūt hominib⁹ veniēdi ad beatitudineʒ
eſt myſteriū incarnatōis ⁊ paſſiōis chriſti
Dicit̄ eni Act. iiij. Nō eſt aliud nomen da
tum hominib⁹ in q̄ oporteat nos ſaluos fi
eri. ergo neceſſariū erat ad ſalutem habere
fidem myſterij incarnatiōis. Ad quā fidē
diuerſimode ſe habet gen⁹ humanū ſc̄m di
uerſa t̄pa. In p̄mo eni ſtatu an̄ p̄ctūm nō
oportebat ab aliquo homine habere fideʒ
explicitā de incarnatōnis myſterio ſc̄m q̄d
ordinabat̄ ad liberatiōnē a p̄ctō. Iſta con
cluſio patet. q̄r nondū ſuitus erat inducta.

ſꝫ ſufficiebat habere fidē explicitā in cogni
tione dei. vt ſcꝫ hō crederet ꝙ deꝰ ei ꝓuide
ret in eis q̄ neceſſaria eſſent ei ad ſalutē. In
ſecūdo aūt ſtatu poſt pctūm añ aduentuꝫ
chriſti qdā habebāt fidē explicitā ꝺ redem
ptore qbꝰ reuelatio facta erat q̄ maiores di
cebant. Quidā vt miores fidē implicitam
habebāt in fide maioꝝ. vñ eis ſacramētuꝫ
redēptōis ſub ſignis ſacrificioꝝ ꝓponebaꝫ.
In ſtatu eni poſt aduētū chriſti q̄a iāꝫ my
ſteriū redēptionis impletū erat corꝑaliter
⁊ viſibiliter ⁊ p̄dicatū, omēs tā maiores q̄ꝫ
minores tenenꝫ ad explicite credenduꝫ. pre
cipue q̄ntū ad ea q̄ cōmuniter in eccl'ia ſo
lennizātur ⁊ publice ꝓponunꝫ. ſicut ſūt ar
ticuli incarnatiōis. alias aūt ſubtiles ꝯſide
rationes circa incarnationis articulos te
nentur aliq̄ plꝰ vel minꝰ explicite credere.
ſm̄ qd ꝯuenit ſtatui ⁊ officio vniuſcuiuſqꝫ
¶ Ad ratiōes in oppoſitū. ¶ Ad primam
r̄ndeꝫ. ꝙ angeli p̄mitꝰ de incarnatiōis my
ſterio edocti ſunt q̄ꝫ hoīes. vt dicit Diony
ſius. c. iiij. celeſtis hierarchie. q̄ntū ad ipſaꝫ
ſubam eiꝰ qd credēdū eſt q̄ꝫuis nō q̄ntuꝫ
ad oēs circūſtantias omniū articuloꝝ q̄s
poſtea rebꝰ euenientibꝰ cognouerūt ¶ Ad
ſecūdam reſpondetur ꝙ rō nō ꝓcedit. Tuꝫ
p̄mo. q̄a multis gētilibꝰ reuelatio fc̄tā fuit
ſicut pꝫ ꝑ ea q̄ p̄dixerūt. Nā Job dicit. xix.
Scio ꝙ redēptor meꝰ viuit. Sybilla eni ꝑ
nūciauit aliq̄ de chriſto vt Aug. dicit. Tuꝫ
ſecūdo. q̄a ſi aliq̄ ſaluati ſūt qbꝰ nō erat fa
cta reuelatio. nō fuerunt ſaluati abſqꝫ fide
mediatoris. q2 ⁊ ſi nō habuerūt fidē explici
tā: habuerūt implicitā in diuīa ꝓuidentia.
credētes deū eē liberatorē hoīm ſm̄ modoſ
ſibi placitos. et ſm̄ qd aliq̄bus veritateꝫ co
gnoſcentibus ipſe reuelauit. ſm̄ illud Job
xxxv. Qui docet nos ſuper iumenta terre.
¶ Ad tertiam reſpōdetur. negando conſe
quētiā. Et rō ē. q̄a q̄ꝫq̄ꝫ ad cognitioneꝫ my
ſterij incarnatiōis nō ſufficereꝫ ꝑ ſe natura.
ſufficiebat tñ cū lege ſcripta. añ legē vō ad
iuta ꝑ gratiā

Ad ſecundam queſti

onem ſic ꝓcediꝫ. Et videꝫ ꝙ credere explici
te trinitatē diuinaꝝ ꝑſonaꝝ nō ſit de neceſ
ſitate ſalutis ¶ Primo ſic. Dicit eni ap̄ls
ad Heb. xj. Credere oportet accedētē ad de
um q2 eſt. ergo videꝫ ꝙ nō oportuit credere
diſtinctionē ꝑſonaꝝ ¶ Secūdo ſic. Cogni
tio fidei ē neceſſaria inq̄ntū nos in finē diri
git. ſꝫ deꝰ eſt finis noſter inq̄ntū eſt ſūmuꝫ
bonū qd ad eſſentiā ꝑtinet. ergo videtur ꝙ
ſufficiebat de deo credere eſſentialia. ¶ Ter
tio. Sacra ſcriptura ē regula fidei. ſꝫ in ſcri
ptura veteris teſtamēti nō fuit facta expreſ
ſa mētio de trinitate. ergo nō erat neceſſari
um credere illā. ¶ In oppoſitū eſt euāgeli
um p̄ñs. vbi chriſtꝰ rep̄hendēs philippum
ait. Tāto tp̄e vobiſcū ſuꝫ ⁊ nō cognouiſtis
me. Philippe q̄ videt me videt ⁊ p̄rēm me
um. nō credis q̄a ego in patre ⁊ pater ī me
eſt ¶ R̄ndeo dicēduꝫ ꝙ poſt tp̄s gratie di
uulgate tenemur explicite ad credendum
myſteriū trinitatis. Iſta ꝯclio ſic declaraꝫ.
Myſteriū chriſti explicite credi nō poteſt
ſine fide trinitatis. q̄a in myſterio chriſti h̄
cōtineꝫ ꝙ filiꝰ dei carneꝫ aſſumpſit. Itē ꝙ ꝑ
grām ſpūſſcti mundū renouauit. Et iteꝝ ꝙ
de ſpūſancto ꝯceptus fuerit. Et iō eo mō q̄
myſteriū chriſti añ chriſtū fuit qdē explici
te creditū a maioribus. īplicite aūt ⁊ q̄ſi ob
umbrate a miorībꝰ. ita etiā myſteriū trini
tatis. Et iō poſt tp̄s grē diuulgate tenētur
oēs ſicut dictū eſt ad credēdū myſteriū tri
nitatis ⁊ oēs q̄ renaſcūꝫ in chriſto h̄ adipi
ſcunꝫ ꝑ inuocationem trinitatis. ſm̄ illud
Mat. vlt. Eūtes docete oēs gētes baptizā
tes eos in noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti ¶ Ad
ratiōes in oppoſitū ¶ Ad primā r̄ndeꝫ. ne
gādo ꝯſequētiaꝫ. Et ratio ē. q̄a ap̄ls poſuit
illa que oportuit explicite credere ꝺ deo oī
tp̄e. ⁊ quo ad oēs ¶ Ad ſecundā r̄ndetur.
negando ꝯſequētiam. Et ratō eſt. q̄a ad di
rigendum in finē nō ſolum oportet cogno
ſcere finem. ſed ea ſine quibus in finem diri
gi non poteſt. et ideo oportet habere expli
citam fidem. non tantum de fine ſed etiam
de myſterio trinitatis. quia ſine diuina
rum perſonarum viſione in finem beati
tudinis veniri non poteſt. ¶ Ad tertiam
reſpōdetur vno modo negando minorem

quia in veteri teſtamento multiplicīter eſt
ex̄pſſa trinitas pſonarꝝ. ſicut ſtatim in pncī
pio Geñ. vbi ad expreſſionez trinitatis dr̄.
Faciam⁹ hoīem ad imaginē ꝛ ſimilitudinē
noſtrā. Tū ſecūdo. nō erat neceſſariū vt ex
plicite oēs cognoſcerēt myſteriū trinitatis
ideo nō fuit poſitū myſteriū trinitatis ma
nifeſte in veteri teſtamēto ſꝫ velate vt ſapiē
tes credere poſſent

¶ Ad tertiam queſtio
nem ſic pcedit̄. Et videt̄ ꝙ vna pſonarꝝ pōt
cognoſci alia nō cognita ¶ Primo ſic. Eſ
ſentia diuinitatis pōt cognoſci ñ cognita
diſtinctione pſonarꝝ. ſicut cognoſcebāt phi
ergo etiam vna perſona alia non cognita.
¶ Secūdo ſic. Diſcipuli habebāt noticiā
de chriſto. ꝛ tñ nō habebāt de patre. Vñ di
cit Philipp⁹. Oñde nobis patrē et ſufficit
nobis. ¶ Tertio ſic. Diuine pſone habent
diſtinctos articulos ꝛ pſequēs diſtinctaſ
cognitiōes. ergo vna pōt cognoſci alia nō
cognita ¶ In oppoſitū eſt euangeliuꝫ pñs
vbi chriſt⁹ ait. Si cognouiſſetiſ me ꝛ prēm
meū vtiqꝫ cognouiſſetis. Et infra. Tāto tē
pore vobiſcum ſum ꝛ nō cognouiſtis me.
Philippe q̄ videt me videt et patrem meū.
quō tu dicis. Oſtēde nobis patrē. non cre
dis quia ego in patre ꝛ pater in me ē ¶ Re
ſpondeo dicendū. ꝙ q̄a v̄ba hmōi euāgelij
ſunt aliquo mō obſcura. ſunt aliq̄ notāda
p eius intelligētia. Primo notāduꝫ ꝙ ſm
Auguſtinū inter diſcipulos aliq̄ erāt q̄ eti
am chriſtū ſm q̊d erat verbū dei cognoſce
bant. quorꝝ vn⁹ erat petr⁹ qui dixit. Tu es
chriſt⁹ fili⁹ dei viui Matth. xvj. Alij erant
q̄ eū nō cognoſcebāt. inter quos erat Phi
lippus. quātū ad p̄mos dixit. Quo ego va
do vos ſcitiſ. q̄ntū v̄o ad ſecūdos dixit Nō
cognouiſtis me. Secūdo notandū. ꝙ chri
ſtus dupl̄r cognoſci poterat. vel ſm huma
nā naturā. ꝛ ſic oēs ſciebant. ꝛ q̄ntū ad hoc
dixit Quo ego vado vos ſcitis. quia vado
ad patrē quē ſcitis p me voƀ manifeſtatū.
via aūt p quā vado ego ſum quam ſcitis.
Secūdo poterit cognoſci ſm diuinā natu
ram. ꝛ ſm hāc dixit. Et nō cognouiſtis me

Tertio notandum. ꝙ nō eſt incōueniēs ꝙ
vnū ꝛ idē ſciri ꝛ ignorari diuerſimod̊ poſſit
Cognitio enī humana pcedit de impfecto
ad pfectū. vt habet̄ p̄mo phiſicorū. et iō illō
q̊d ſcit̄ in generali ꝛ cōfuſe hñ ignorat̄ in pti
culari ꝛ determinate. ꝛ ſic erat i propoſito.
q² chriſti doctrina i quodā generali ꝛ cōfu
ſo accepta erat. ꝛ ſic dicit chriſtus eos ſcire
determinate aūt ꝛ pfecte adhuc neſciebant
et ſic Thomas negauit ſe ſcire. ppt̄ q̊d chri
ſtus explicat magis in pticulari. Ego ſum
via ſm humanitatē. q̄a illa q̄ geſſit in hūa
nitate ſunt via pducēs nos ad gl̄iam. et ſic
vtrimqꝫ dixit verū. vt dicit Albertus. Chri
ſtus ei dixerat ꝙ ſe q̄ via erat nouerāt. Tho
mas aūt negat. q̄a licet chriſtū nouerat. tñ
de chriſto ſub intētione vie dubitabat et q̄
rit. ſicut q̄ noſcit chriſtū ñ oportet ꝙ cogno
ſcat eū ſub forma veniētis. ſic ergo dic̄. Ne
ſcimus q̊ vadis. q̄a licet ꝙ ad patris beati
tudinē vadis. nō tñ ſcim⁹ prēm ſub rōe ter
mini ſiue finis vie tue. ꝛ iō neſcim⁹ q̊ vadiſ
Dicit Jeſus. ecce illuminatio dubitatiōis.
Ego ſum via v̄itas ꝛ vita. via p me vt certū
exēplū v̄tutis trāſitis. Ego ſum v̄itas. i. do
ctrina. in q̄ nō deuiat̄. Ego ſū vita q̊ ad vni
tatē in q̄ quicūqꝫ p me viuit i ſempiternuꝫ
viuit. hoc intēdit lrā vt dicit Alber. Qꝫ ſit
via cōuenient̄ pbat dicēs. Nemo venit ad
prēm niſi p me ducētē ſicut via ducit. q² nec
ad cognitionez patris venit niſi p me. Jo. j.
Unigenit⁹ q̄ eſt i ſinu patris ip̄e enarrabit
Et dans certā termini vie demōſtrationē.
ſubiūgit dicēs. Si cognouiſſetis me ſm di
uinitatē quā i opib⁹ operꝝ meorꝝ cognoſce
re facile potuiſtiſ ꝛ prēm meū. q̄ vn⁹ in dei
eate mecū ē cognouiſſetis vtiqꝫ. q² noſtra
opa indiuiſa ſunt. ſicut indiuiſa eſt v̄tus ꝛ
ſuƀa. q̄ opamur. Amodo cognoſcetis euꝫ
accepto ſpūſctō poſt reſurrectiōꝫ et aſcēſio
nem meā. q̄ reuelabit voƀ oīa q̄ dixi vobiſ
Joƀ. xiiij. Cū venerit paclit⁹ quē ego mittā
ꝛc. ille docebit vos oīa ꝛc. Et vidiſtis eū. q̄a
vidēdo mei q̄ eſt diuīa natura q̄ eſt idē q̊d
pater. vidiſtiſ eū. Qui eī me miſit mecū eſt
Joƀ. viij. Cōſequēter ſeq̄t̄ dubitatio philip
pi q̄ orit̄ ex pcedēti. q̄ſi diceret. Ex quo dicis

patrē eſſe deū ad quē vadis ⁊ in q̄ eſt termi nus noſtre beatitudis. oñde nobis prēm ⁊ ſufficit nob. ac ſi dicat. ⁊ ſi nihil vltra queri tur. Ḣ dixit philipp⁹ q̄ꝛ prēm ī ratiōe patris nō nouit. licet in rōne dei. Philipp⁹ enī ru dis fuit. vt dicit Alb. q̄ꝛ licet cognouerit de um in rōe dei. nō tñ cognouit ſub diſtincti one pſonaꝝ ⁊ indigebat illuminatōne am plioꝛi. Et illā chriſt⁹ ſicut doctoꝛ ꝓus exhi bet philippū redarguēdo. Tāto tempe vo biſcū ſum oñdēs vob viā ⁊ patris opatiōꝫ ⁊ v̄rutē ⁊ ſubam. ⁊ p illa ñ cognouiſtis me ac ſi diceret. mirū eſt valde. q̄a qui vidꝫ me videt ⁊ prēm meū. ſ. ſᵐ diuinitatē. ⁊ iō miꝝ q̄ hoc totiēs a me auditū nō cognouiſtis.

¶ Surgit queſtio q̄ eſt. q̄re tāto tpe perfe cte nō cognouerūt chriſtū. Rñdet̄ iuxta al bertū ſup ioh̄em. q̄ iō. q̄ꝛ oculi eoꝝ tenebāt̄ velamine carnis ⁊ infirmitatis chriſti q̄ ſp cogebant̄ dubitare. q̄ꝛ ⁊ petr⁹ aliq̄n p ſe cō fitebat̄ ⁊ p alijs dicēs. Tu es chriſt⁹ fili⁹ dei viui. Matth. xvj. tñ ueꝝ ꝓpter infirmitatē carnis reabſoꝛbebant̄ ad fidei modicitatē ⁊ ꝓpter illā carnis aſſumptā infirmitatem ſp patrē melioꝛē filio credebāt. Et iō vt dic̄ glo. nec filiū pfecte cognouerunt. q̄ꝛ nō om ni natura fili⁹ eſt equalis patri. ⁊ iō qui pa trem filio melioꝛē credit. nec filiū cognouit eſſe filiū p naturā. ⁊ iō philipp⁹ rep̄henſiōe dign⁹ fuit. q̄ꝛ nō cognouit Philippe qui vi det me p opa eſſe deū. videt prēm. q̄a de⁹ in cōmunicabile eſt nomē ⁊ natura nulli niſi vni ſᵐ ſubam ꝯueniēs. ⁊ iō q̄ cognouit di uinitatē in filio cognouit eā ⁊ ī patre. quia pater ⁊ fili⁹ vnuꝫ ſunt in natura. ⁊ iō recta cōſequētia. q̄ videt filiū diſticnta cognitōe videt ⁊ patrē. quō tu dicis. inq̄ntū apl's ele ctus. tot doctrinis imbut⁹. tot reuelationi bus illuminat⁹. cū ſis vn⁹ de illis q̄b⁹ dixi. Matth. xiij. Uobis datū eſt noſſe myſteri um regni celoꝝ. dicis. oñde nobis patrē. cū totiēs tibi pater in demōſtrationib⁹ opeꝝ oñſus ſit Joh. xvij. Pater manifeſtaui no men tuū hoīb⁹ q̄s dediſti mihi. nō credis q̄ꝛ ego in patre ⁊ pater ī me eſt. q. d. Ḣ miꝝ ē Cōſequēter p̄habita dubitatiōis illumina tione ſubiūgit pfectā rōem dicēs. Uerba q̄ ego loquoꝛ q̄ tātū habēt effectū q̄ q̄cq̄d di co ſtatim fit. q̄d nō ꝯuenit niſi v̄bo dei vo bis ad vtilitatē veſtrā. a meipſo nō loquoꝛ ꝓuate. q̄ꝛ ſic effectū nō haberēt. pater aūt in manēs p ſubam. ipe vt actoꝛ facit opera in me. Sicut enī indiuiſa eſt natura. ſic indi uiſa eſt opatio. Joh. v. Opa q̄ ego facio ⁊c. nō creditis q̄ꝛ tu nō loq̄ris tantū p te ſed p omnib⁹ alijs. q̄a ego in patre ⁊ pat in me ē. q̄ſi diceret. mirū eſt ſi Ḣ poſt tāta opa viſa nō creditis. alioq̄n ſupple ſi ſimpliciter non creditis ſiue alio inducēte vos ad fidem. ꝓ pter opa ipa credite. loquit̄ omnib⁹ apl'is. quia illa ſufficiēter vos ad fidem inducūt. Iſtis ſic expeditis p intelligētia ſana euan gelij p rñſione ad formā q̄ſtionis ē notādū q̄ triplex d̄r viſio q̄ videt̄ de⁹ a nobis. Una eſt q̄ pficit̄ lumine natural' ratiōis q̄ſi p ef fect⁹ dei q̄ ſunt q̄dā veſtigia q̄ ſurgit ad no ticiā aliqualē dei. ſicut d̄r Sap. xiij. A ma gnitudine ſpeciei creature poterit eoꝝ crea toꝛ videri. Et ad Ro. j. Inuiſibilia dei p ea que facta ſunt intellecta ꝯſpiciunt̄. Et de ta li viſione eſt ꝓclio. q̄ de⁹ pōt videri nō itel lecta diſtinctōe pſonaꝝ. ſicut ph'i ⁊ iudei di cunt̄ habere noticiā dei. ſ. q̄ ſit. ⁊ q̄ ſit vnus ⁊ q̄ ſit bon⁹. ⁊ q̄ ſit potentiſſimus. ⁊ hmōi. Cū aūt oēs effect⁹ dei reſpiciūt potentiā ⁊ bonitatē dei q̄ oīa ꝑtinēt ad eſſentiam diui nam. nō ducūt in cognitionē diſtinctionis alicui⁹ pſonaꝝ. Secūda viſio eſt q̄ hō dici tur videre aliq̄ q̄ ſunt ſupꝛa intellectū hūa num. q̄ lumīe fidei ⁊ reuelatiōis dñi noſtri Jeſu chriſti p ſpūm pſpicit̄ in nob. ⁊ iſta co gnitio aliq̄n p ſucceſſionē tpis creuit. ſicut dicit Greg. q̄ ſᵐ incremētū tpis creuit ſci entia ſanctoꝝ patrū. ⁊ aliq̄n Ḣ ꝯtingit. vt di cit ſanct⁹ Thomas. ex impotētia ad oñden dū q̄a a ꝓncipio totū cape nō poſſūt. Uñ opoꝛtet humanū intellectū aſſuefieri ad ea que fidei ſūt. ꝓpter q̄d dñs diſcipulis dixit Multa habeo vobis dicere q̄ nō poteſtis poꝛtare mō. Joh. xvj. Hoc manifeſte habe mus in euāgelio Johis. Nā ī pñti euange lio rep̄hendunt apl'i q̄ nō cognouerunt di uinitatē chriſti nec ꝑ patrē. ſicut viſum ē. In fra tñ. c. xvij. augmētata fide illoꝛum dicit

Chꝛiſtus de eis. Nūc cognouerunt. q2 oīa
que dediſti mihi ab ſe ſunt. i. a te ꝓcedentia
quia verba que dediſti mihi ab inſtāti cō/
ceptionis quo repletus fui omni cognitiōe
veritatis dedi eis interi⁹ et exterius docen
do. ⁊ ipſi acceperūt doctrinā chꝛiſti recipi/
endo. ⁊ cognouerūt ꝑ doctrinam chꝛiſti et
ꝑ miracula. Et q2 hmōi cognitio fuit fidei
ideo ſubdit̄ et crediderunt vere. i. firmiter ⁊
ſtabiliter. q2 tu me miſiſti. Et de tali cogni/
tione eſt ꝯcluſio ſecunda. q2 cognitiōe fidei
ꝑfecta non pōt quiſ videre vnam ꝑſonam
alia nō viſa. Patet ꝯcluſio ex dictis chꝛiſti
dicentis. Si cognouiſſetis me ꝑfecta fidei
cognitione cognoſcendo in me diuinitatē
credendo me nō ſolum hominē ſed etiam
deum vtiq3 ⁊ patrē cognouiſſetis qui vnū
in trinitate eſt mecū. Tertia viſio dei eſt
viſio intuitiua qua beati vidēt deū. de qua
dicit̄ Joh. xvij. Hec eſt vita eterna vt ꝯgno
ſcant te ſolū deū ⁊ quē miſiſti Jeſum xp̄m
Et de tali eſt ꝯcluſio tertia. q2 eſt impoſſibi/
le videre in diuinis vnam ꝑſonā alia non
viſa. Patet ꝯcluſio ex p̄nti euangelio. Ait
enim chꝛiſtus. qui videt me videt ⁊ patrem
meum. Rōne ꝓbatur ſic. In ꝑſona diuina
nō intelligimuſ niſi ſubſtantiā ſiue naturā
que vna eſt ſimpliciſſima triū ꝑſonarū. nec
poteſt videri in vna ꝑſona qn̄ eadē videat̄
in alia. Secūdo intelligim⁹ relationē. ſ3 re
latiua ſunt ſimul naturali intelligentia. ita
q2 vnū eſt in intellectu alteri⁹. vt pat̄ dicit̄ fi/
lij pater. et fili⁹ patris fili⁹. ergo impoſſibi/
le eſt viſione apta q̄ eſt viſio ꝑ eſſentiam co
gnoſcere vnam ꝑſonam alia non cognita.
¶ Ad rationes in oppoſitū ¶ Ad p̄mam
rn̄detur. q2 rō ꝓcedit de p̄ma cognitiōne na
turali. q2 tali non cognoſcit̄ diſtinctio ꝑſo
narū in diuinis ¶ Ad ſecundam rn̄detur
q2 cognitio diſcipuloꝝ ad minus thome et
philippi fuerit imꝑfecta cognitiō. ⁊ ideo me
rito repꝛehenſi fuerūt a chꝛiſto ¶ Ad tertiā
reſpōdetur. negādo ꝯſequētiā. Et ratio eſt.
q2 nō omnes articuli ſunt ſic diſtincti vt i
eis nō implicet̄ cognitio pluriū ꝑſonarū. vt
cū dicit̄. Credo in deū p̄rem omnipotentē
iam intelligit̄ cū patre fili⁹. Itē cū dicit̄. Et
ieſum filiū eiuſ. implicant̄ due ꝑſone. Qui
cōceptus eſt de ſpū ſancto. Ecce implicant̄
tres ꝑſone. et ita rō nō ꝓcedit. Tum etiā q2
licet in articulo vno nō fiat mentio niſi de
vna ꝑſona. nō ſequit̄ q2 ꝑfecta cognitiōne fi/
dei poſſit cognoſci vna ꝑſona alia non co/
gnita. q2 ſi de patre habeo ꝑfectā fidē. opoꝛ
tet q2 cognoſcam de eo q2 genuit filiū ab et̄/
no. et ab eo et filio ꝓceſſerit ſpiritusſanct⁹. ⁊
ſic de alijs

In feſto inuentionis

ſancte crucis eſt euangeliū. Erat homo ex
phariſeis ⁊c. Joh. iij. Circa qd̄ p̄nt diſputa/
ri ſequētes q̄ſtiōes. ¶ Pꝛima. Utrū fue
rit ꝯueniens cōparatio cū d̄r. Sicut moy
ſes exaltauit ſerpentē in deſerto. ita opoꝛtet ex
altari filiū hominis ¶ Secunda. Utrum
ſit verū q2 nemo aſcendit in celū niſi qui de
ſcēdit de celo fili⁹ hoīs q̄ eſt i celo ¶ Tertia
Utrū crux chꝛiſti ſit adoranda adoratione
latrie.

Ad pꝛimā queſti
onē ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ q2 non fue
rit ꝯueniens cōparatio. cum dicit
Sicut moyſes exaltauit ſerpentē in deſerto.
ita exaltari opoꝛtet filiū homīs ¶ Pꝛimo
ſic. Chꝛiſt⁹ fuit abſq3 omni pctō innocētiſſi
mus. ⁊ iō dict⁹ eſt agnus ſine macula. flos
campi. ⁊ liliū ⁊c. Cañ. ij. Serpēs eſt autē na
turalit̄ venenoſus. ergo nō videt̄ ex pte iſta
cōueniēs cōparatio int̄ cōpabilia cū ſp̄ req̄/
ritur aliq̄ ꝓpoꝛtio aut analogia. ¶ Scdo.
Idē arguit̄ ſic. Chꝛiſt⁹ exaltat⁹ eſt pcurāti/
bus iudeis ex malicia eoꝝ. ſerpens exaltatuſ
ꝑ moyſen ex mādato dn̄i. ¶ Tertio ex pte
effect⁹. Quia aſpect⁹ ſerpētis ſanabat a moꝛ
te coꝛpali tantum. filiuſ hominis exaltatio
ne ſua a moꝛte anime ⁊ reſtituit vite eterne
¶ In oppoſitū eſt euangelium ¶ Reſpon
deo dicendū. q2 cōueniēs fuit cōparatō illa
Chꝛiſt⁹ eī illā fecit. ergo fuit ꝯueniēs. Unde
nota q2 ſic habet̄ Nūeri. xxj. Populo iude/
oꝝ murmurāte ꝯ dn̄m ⁊ dicēte. Nauſeat
aīa noſtra ſup cibo iſto leuiſſimo. miſit do
min⁹ in ꝑlutionē ſerpētes. ⁊ poſtmodū cōcur

rente ſꝑl'o ad moyſen. ⁊ ip̄o clamāte ad do
minũ. mādauit dñs in remediũ fieri ſpen-
tem eneũ. Qđ quidē fuit in remediũ ꝯ illoſ
ſerpētes. nā ꝑcuſſi a ſpentibꝰ aſpiciētes eũ
ſanabant̃. Et in ſignũ paſſiōis dñice. qꝛ ſic
aſpectꝰ ſpentis ſanabat a morte corꝑali. ſic
imo multo magꝭ fides ieſu chriſti crucifixi
ſanat a morte ſpũali ⁊ reſtituet vite eterne
Voluit aũt mori exaltatꝰ. Primo vt pur-
garet celeſtia. Iā ei ꝑ ſanctitatē ſue ꝯuerſa-
tionis purgauerat terrā. reſtabat ꝑ mortẽ
purgare aera. Col'. j. Pacificans ꝑ ſanguinē
ſuũ q̄ in celis ⁊ q̄ in terris ſunt. Secũdo vt
triũphare de demonibꝰ q̄ in aere bellũ ꝑ
parāt. ad Eph. ij. Scđm ꝑncipē ꝑtātis ae-
ris. Tertio vt corda nrā ad ſe traberet Ioh.
xij. ego ſi exaltatꝰ fuero oīa trabam ad me.
¶ Ad rationes ī oppoſitum. ¶ Ad ꝑmā
dicendũ. ꝙ ſpens ille quē exaltauit moyſeſ
cũ eſſet eneꝰ venenũ nō babuit. ſꝫ figura fu
it ſpentis venenoſi. ſic chriſtꝰ ñ babuit pec
catũ qđ eſt venenũ. ſꝫ babuit ſimilitudinẽ
veneni. i. pcti ex carne paſſibili Roma. viij.
Miſit deꝰ filiũ ſuũ ī ſilitudinē carniſ pcti. ⁊
ſic ꝯueniēs fuit cōparatō ſpētis ad xp̄m in b
¶ Ad ſecũdam reſpondetur negādo cōſe
quentiam. quia ſolum facta eſt comparatio
ratione dicta et ratione effectus ſequētis.
¶ Ad tertiā reſpōdetur negando ꝯſequen
tiā. nec oportet ꝙ int̃ ſilia ſit oīmoda ſilitu-
do. q̄a iā ñ eēnt ſilia ſꝫ eadē. Corꝑalia ei bñ
ſit figura ſiue ſigꝭ ſpũaliũ ita ē b. nā ſic fructꝰ
figural' ſerpētis erat ꝙ q̄cũqꝫ aſpiciebāt ſer
pentē eneũ. liberabāt a veneno. ⁊ ꝑſeruabā
tur vite. ita bic q̄ aſpicit filiũ bōis exaltatũ
id eſt. qui credit chriſto crucifixo liberatur
a veneno peccati et preſeruatur ad vitam
eternam.

Ad ſecũdam queſtio

nem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ nō ſit verũ ꝙ nēo
aſcēdit in celũ niſi q̄ deſcēdit de celo filiꝰ bo
minis q̄ eſt ī celo ¶ Primo ſic. Ip̄e filiꝰ bōis
nō deſcēdit de celo. ergo illud ñ eſt verũ cōſe
quētia ptꝫ. añcedens ꝓbat̃. aut deſcēdit ſm
diuinā naturā aut ſm bũanā. nō ſm dinā.
q̄a diuīe nō ꝯuenit deſcēdere de celo motu
localī. q̄a ſic nō remaneret in celo. Nibil ei
localit̃ motũ remanet vñ nō deſcēdit. nō eē
deſcēdit ſm bũanā naturā. ptꝫ. q̄a ñ deſcen
dit ſm corpꝰ. ſicut bereticꝰ Valētinꝰ dixit.
ꝙ chriſtꝰ corpꝰ de celo detuliſſꝫ ⁊ trāſiſſet ꝑ
v̓ginē nibil ex ea accipiēs ſicut aq̄ ꝑ fiſtulā.
qđ eſt ꝯ apl'm ad Ro. j. Qui factꝰ eſt ei ex
ſemīe dauid ſm carnē. Nec etiā d̓ſcēdit ſm
aīam. q̄a ſic eēt error Origꝭ. q̄ dixit aīaꝫ chri-
ſti ab initio eſſe creatā cũ angel' ⁊ v̓bo vni
tā. ⁊ poſtmodũ de celo deſcēdiſſe aſſumen-
do carnē de v̓gine. ſꝫ b repugnat catbolice
fidei q̄ aīas añ corpꝰ nō eē dicit. ñ ergo chri
ſtus ſm bumanā naturā deſcendit de celo
¶ Secundo ſic. ad Eph. iiij. Chriſtꝰ aſcen
dens in celũ captiuā duxit captiuitatē. id ē
ſctōs p̄rēs q̄s de limbo eduxerat duxit ī ce
lum. ⁊ tñ iſti nũq̄ꝫ deſcēderũt de celo. ergo
aliq̄ aſcendũt in celũ q̄ nũq̄ꝫ deſcenderũt d̓
celo ¶ Tertio. Idē ptꝫ de paulo rapto ī ter
tiũ celũ q̄ ꝑus ibi nũq̄ꝫ fuerat. ⁊ de ſctis om
nibꝰ q̄ aſcēdũt in celũ. ſm illud. ij. Corint. v.
Domũ babemus nō manu factā in cel' ⁊c.
¶ In oppoſitũ eſt euāgeliũ p̄ñs. ¶ Rñdeo
dicendũ ꝙ verũ eſt q̄d d̓r a chriſto. q̄ cũ ſit
v̓itas ⁊ vita Ioh. xiiij. mētiri nō pōt. Breuiſ
ſenſus illiꝰ v̓bi chriſti ē. ꝙ filiꝰ bomis. i. chri
ſtus ⁊ mēbra ſua q̄ ſũt oēs fideles iuſti aſcē
dũt in celũ. q̄ idē filiꝰ ſm diuinā naturā de
ſcēdit de celo. Pro q̄ notādũ ꝙ cũ ī chriſto
ſit vnũ ſuppoſitũ vel vna byppoſtaſis v̓l ꝑſo
na duarum naturarũ diuīe ſcꝫ ⁊ bũane. ex
q̄ cũqꝫ earũ b ſuppoſitũ noīet̃. poterũt ei at
tribui ⁊ diuīa ⁊ bũana. poſſumꝰ ei dicere ꝙ
filiꝰ bōis creauit ſtellas. ⁊ ꝙ filiꝰ dei crucifi
xus eſt. nō ſm diuinā naturā ſꝫ ſm bũanā.
filiꝰ aũt bōis creauit ſtellas ſm diuinā na
turā. ita vt de bis q̄ de chriſto dicunt̃ nō ſit
attēdenda diſtinctō q̄ntũ ad eũ de q̄ dicũt̃.
ſꝫ indifferēt̃ ⁊ diuīa ⁊ bũana dicũt̃ de deo ⁊
bōie. ſꝫ vt fiat diſtinctō q̄ntũ ad id ſm q̄đ di
cunt̃. q̄a diuīa dicũt̃ de chriſto ſm dināꝫ na
turā. bũana v̓o ſm bũanā naturā. deſcēde
re de celis d̓r de filio bōis nō ſm bũanā na
turā ſꝫ ſm diuinā ſm quā ꝯuenit ei añ īcar
nationē fuiſſe. D̓r aũt deſcēdere nō motu lo
cali ſic argutũ eſt. nec ſic deſinēs eē ſurſum

in celo. ſ3 q̃a aſſũpſit naturã q̃ eſt deorſum ⁊ nõ ad deſignãdũ ꝙ deſcẽdit motu locali. ſ3 aſſũptiõe nature inferioris hũane dic̃ ꝙ deſcẽdit fili⁹ hoĩs. i. inq̃ntũ eſt fact⁹ fili⁹ hominis. Secũdo notãdũ. ꝙ pſona xp̃i aliq̃n accipit̃ cũ pſciſiõe ꝑ ſolo capite. queadmodũ dicit Johes q̃ deſurſum ẽ ſuꝑ oẽs ẽ. aliq̃ñdo ꝑ toto corꝑe ſiue ꝑ capite inq̃ntum ſunt ei mẽbra vnita. videlic3 oẽs fideles exiſtẽtes in charitate. et h̃ mõ accipit̃ h̃ Jo. iij. cũ dr̃. Nemo aſcẽdit in celũ ⁊c̃. Vñ Aug̃. in libro de baptiſmo puuloꝝ. In vnitate eiuſ oẽs immutãdi leuãdiq3 ꝯcurrunt. vt ille q̃ deſcẽdit ſit ille q̃ aſcẽdit. nõ aliud ſe d̃putãs q3 corp⁹ noſtꝝ. vt de ipo ⁊ eccĩa veri⁹ dicatur. erũt duo ĩ carne vna. nõ ergo ſeq̃t̃ ſol⁹ chriſt⁹ aſcẽdit. nõ ergo nos aſcẽdem⁹. q2 ſicut dicit glo. Nõ aſcẽdit in celũ niſi ſint mẽbra cohereñtia illi q̃ eſt vna pſona hõ ⁊ dei filius. ¶ Ad rõẽs in oppoſitũ. ¶ Ad primã reſpõdetur. negãdo ãñcedẽs. ⁊ ad ꝓbatiõ3 rñdet̃ ꝙ deſcẽdit ſm diuinã natura3 eo mõ q̃ dictũ eſt. ſm vͦ humanã naturã ñ deſcẽdit ſicut hñ argutũ eſt. Vel põt dici ꝙ ſm corp⁹ deſcẽdit de celo. vt Hylari⁹ dic̃. nõ ꝙ materia corpis xp̃i de celo deſcẽdit. ſ3 q̃a v̾tus formatiua ei⁹ de celo fuit. Vñ Aug⁹. ad Oroſiũ dicit. Celeſtẽ dici chriſtũ q2 non hũano ꝯcept⁹ ẽ ſemie. ⁊ h̃ mõ exponit Hylari⁹. vt dic̃ ſctũs Thomaſ ¶ Ad ſecundã rñdetur. ꝙ ſcti pr̃es aſcẽdẽtes cũ xp̃o fuerũt ⁊ ſũt mẽbra ei⁹. iõ cũ ipſo q̃ fuit ĩ celo aſcenderũt. vt dictũ ẽ. ¶ Ad tertiam eadẽ eſt rñſio. ꝓpt̃ h̃ eni fili⁹ dei de cel̾ deſcẽdit vt nos faciẽdo mẽbra ſua ad aſcẽſum celoꝝ nos ꝑpararet. Nũc q̃dẽ in ſpe. tandẽ vͦ in re. ad Eph̃. ij. Qui reſuſcitauit nos ⁊ ꝯſcendere nos fecit in celeſtib⁹

¶ Ad tertiam queſtionez ſic ꝓcedit̃

Et videtur ꝙ crux nõ ſit adorãda adoratõe latrie ¶ Primo ſic. Null⁹ pi⁹ fili⁹ venerat̃ ꝯtumeliã patris. puta flagellũ q̃ flagellat⁹ ẽ. vel lignũ q̃ fuit ſuſpẽſuſ ſ3 mag̃ abhorret. Chriſt⁹ aũt in ligno crucis acerbiſſimã mortẽ paſſus ẽ. ſm illõ Sap. ij Morte turpiſſima ꝯdẽnem⁹ eũ. ergo fideles nõ debẽt cruce3 venerari ſ3 mag̃ abhorrere. ¶ Secũdo ſic. Hũanitas xp̃i adorat̃ adoratiõe latrie inq̃ntũ eſt vnita filio dei ĩ perſona. q̃d de cruce dici nõ põt. ergo crux xp̃i nõ eſt adorãda adoratõe latrie Tertio. Sicut crux xp̃i fuit inſtrumẽtum paſſiõis. ita ⁊ multa alia. puta claui lãcea et corona ſpinarũ. ſ3 iſtis nõ exhibem⁹ cultũ latrie. ergo videt̃ ꝙ nec cruci xp̃i ſit exhibẽd⁹ Quarto. Maiorẽ affinitate3 h3 btã v̾go ad xp̃m q3 crux. ſ3 beata v̾go nõ adorat̃ cultu latrie ergo mlt̃o min⁹ crux ¶ In oppoſitũ arguitur ſic. Reliq̃e alioꝝ ſctõꝝ venerãt̃ eadem veneratione. qua et ipſi. ſed crux chriſti eſt de reliquijs Chriſti. ergo adorabitur eadẽ adoratiõe q̃ chriſt⁹ ſc3 latria ¶ Reſpõdeo dicendũ. ꝙ honor ⁊ reuerẽtia nõ debet̃ niſi rõnali creature aut ſenſibili. Inſenſibili autẽ nõ debet̃ niſi rõe nature rõnalis. ⁊ h̃ duplicit̃. Vno mõ inq̃ntũ repñtat naturã rõnalẽ. Alio mõ inq̃ntũ ei q̃cũq3 mõ ꝯiungit̃. Primo mõ ꝯſueuerũt hoĩes adorare regĩ imaginẽ. Scd̃o mõ ei⁹ veſtimẽtũ. Vtrũq3 aũt venerãt̃ hoĩes eadẽ veneratiõe q̃ venerant̃ ⁊ regẽ. Si ergo loq̃mur de ipſa cruce in q̃ chriſt⁹ crucifix⁹ ẽ. vtroq3 mõ eſt a nobis venerãda. Vno ſc3 mõ inq̃ntũ repñtat nobis figurã xp̃i extẽſi ĩ ea. Alio mõ ex ꝯtactu ad mẽbra xp̃i. ⁊ h̃ q̃ eius ſanguie eſt pfuſa vñ vtroq3 mõ adorat̃ eadẽ adoratiõe cum xp̃o. ſ. adoratiõe latrie. Et ꝓpt̃ h̃ etiã crucem alloq̃mur ⁊ depcamur q̃ſi ipm crucifixum dicẽtes. O crux aue ſpes vnica h̃ paſſionis tꝑe auge pijs iuſticiã reiſq3 dona veniam. Si vͦ loq̃mur de effigie crucis xp̃i in alia materia. puta lapidis vl̾ ligni vl̾ auri vl̾ argẽt. ſic veneramur crucẽ tãtũ vt imaginem ſc3 adoratõe latrie Ad rõnes in oppoſitũ. ¶ Ad primam rñdet̃. negãdo ꝯſequentiã. Et rõ eſt. q̃a in cruce xp̃i licet q̃ntu3 ad opinionẽ vl̾ intẽtionẽ infideliũ ꝯſiderat̃ opprobriũ xp̃i. q̃ntũ tñ ad effectũ nr̃ẽ ſalutis ꝯſiderat̃ v̾t⁹ diuina q̃ chriſt⁹ de hoſtib⁹ triũphauit. Col. ij. Et iõ dicit ap̃ls. j. Coꝝ. j. Verbũ crucis ꝑeuntibus quidẽ ſtulticia ẽ. his aũt q̃ ſalui fiũt v̾t⁹ dei ẽ ¶ Ad ſecũdã rñdetur. negãdo ꝯſequẽtiã. Et ratio eſt. q̃a lic3 crux

xp̄i nō fuerit vnita v̓bo dei in ꝑſona. fuit tñ
ei vnita aliq̊ alio mō. ſ. ꝑ repſentationem et
ↄtactū. ⁊ hac ſola rōe exhibet̃ ei reuerentia.
¶ Ad tertiā reſpōdetur negando ↄſequen
tiā. Et ratio eſt. q̇a alia rō eſt de cruce et ali
is inſtrumētiſ. q2 licet q̄ntū ad rōem ↄtactꝰ
mēbroꝝ xp̄i adoramꝰ etiā nō ſolū crucez ſꝫ
etiā oīa q̄ ſūt xp̄i. vt lācea claui ⁊ veſtimēta.
iſta tñ nō repñtāt imaginē xp̄i ſicut crux q̄
dicit̃ ſignū filij hoīſ q̊d appebit ī celo Mat
thei. xxiiij Et inde ē ꝙ imaginē xp̄i venera-
mur nō imaginē clauoꝝ vl̓ q̄ꝝcūq3 alioꝝ.
¶ Ad quartā rñdetur negādo ↄſequētiā.
Et rō eſt. q̇a crux chriſti ē imago xp̄i. ñ aūt
btā v̓go. Preterea crux ꝓut in ſe cōſiderat̃
nō eſt capax honoris cū ſit res inſenſibilis.
ſꝫ btā v̓go ē ſ̄m ſeipſaz capax v̓eneratōis. ⁊
iō nō eſt ſilis ratio.

In feſto beati iohannis an̄ portā latinā

eſt euāgeliū. Dixit ieſꝰ
petro. Seq̄re me ⁊c. Ioh. xxi. Circa q̊d pñt
diſputari ſeq̄ntes q̄ſtiōes ¶ Prima Vtꝝ
beatꝰ Iohes ſupra pectꝰ dñi recūbēs tātuz
inde ſapiē ſuxit vt ī figura aq̄le meruit iter
euāgeliſtas deſignari ¶ Secūda Vtrū be
atꝰ iohes int̄ martyres debeat ↄnūerari.

AD primam que
ſtionē ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ nō de-
buit figura aq̄le deſiḡri. ſꝫ hoīs.
Altior eſt viſio ītellectual̓ q̄3 ſenſibil̓. ergo
beatꝰ iohes q̄nto altiꝰ de diuis erat locutꝰ
ↄuenientiꝰ veniebat figurādꝰ figura natu-
re rōnal̓. puta hoīs. q̄3 aq̄le q̄ intellectu ⁊ ra
tiōe caret ¶ In oppoſitū eſt illō̓ Ezech. i. Fa
cies aq̄le deſuꝑ ipoꝝ q̄ttuor Rñdeo ꝙ be
atꝰ Iohes meruit int̄ oēs euāgeliſtas ↄue
nientiꝰ figura aq̄le deſiḡri. Rō eſt. ſic̄ ſupra
cū de btō marco fieret diſputatio dictū eſt.
euāgeliſte ſortiti ſūt figuras ſ̄m materias
de q̇bꝰ ſpēalit̃ locuti ſūt ī euāgelijs. vt figu-
ratio beati matthei ē facta ī facie hoīs. q2
ꝑncipalit̃ deſcribit fctā ipiꝰ hūanitatis xp̄i.
Marci v̓o deſcriptio ī facie leonis. q2 ꝑnci
palit̃ deſcribit ipiꝰ xp̄i regnū. Deſcriptō lu-
ce deſignat̃ in facie bouis. q̄ eſt aīal imola-
ticū. q2 ꝑncipalit̃ deſcribit ipiꝰ xp̄i ſacerdo-
tiū. Ita deſcriptō beati iohis ↄueniēt deſig̃
tur ī facie aq̄le. q̇a ꝑncipalit̃ deſcribit ī xp̄o
excellētiā diuīe nature. Et iō q̇a altiſſima ē
ↄtēplatꝰ ī euāgelio ſuo. ↄuenient̃ ꝑ aq̄lā eſt
deſignatꝰ. Habuit ei hñ ꝓprietates q̄ aq̄le
eſſe dicunt̃. Dicit̃ ꝑmo ꝙ aq̄la acute videt.
ita vt etiā ſolē ī rota irreuerberata acie ocu
li aſpicere dicat̃. ꝓpt̃ q̊d viſus acumē aq̄la
ab acumīe nomē accipiēs vocat̃. Et inſuꝑ
vt pulli ſui ſint. ſic ꝓbare d̓r. Cū eñi de ouis
egreſſi iā ꝑ naturā coadunatos hñt ocl̓os
quēlibet pulloꝝ ad rotā ſol̓ videndā diſpo
nit. ⁊ cuiuſcūq3 ocl̓os lachrymari ↄſpexerit
illū abijcit. ⁊ quē illoꝝ pati ſolē irreuerbera
ta pupilla depbēderit hūc tāq̄3 ſuū fouet ⁊
nutrit. Ita beatꝰ iohes irreuerberato ſole
ad lumē v̓bi q̊d Sap. vij. cādor lucis etne
d̓r. ſe ↄuertit. ⁊ hereticos h̓ lumē aſpicere ñ
valētes d̓ nido eccīe abijcit. ſic̄ fecit de hebe
onitis q̄ tꝑe ſuo fuerūt. dicētes xp̄m eſſe ho
minē puꝝ. Catholicos v̓o h̓ lumē intuētes
ſincera fide ī eccīe nido ſua doctrina fouet
⁊ nutrit. Et iō hñ d̓r d̓ eo Ezech. i. Facies aq̄
le deſuꝑ eoꝝ q̄ttuor. Alij ei euāgeliſte hūa-
nitatē dñi noſtri ieſu xp̄i deſcribunt parꝝ ſe
ad diuinitatē eiꝰ eleuātes. Hic aūt ad etna
diuitatis ſe attollit. ⁊ parꝝ de natiuitate hu-
mana ſe ītromittit. Ezech. i. Facieſ aq̄le extē
ta deſuꝑ erat. Hñ certe extenta deſuꝑ erat.
q2 dic̄ Aug̃. Si paulo altiꝰ intonaſſꝫ totus
mūdꝰ nō intellexiſſet. Et iō d̓r ī ꝓſa de ipſo.
Tā implēda q̄3 īpleta nunq̄3 vidit tot ſecre
ta purꝰ hō puriꝰ. Secūda ꝓprietas aq̄le q̄
ↄuenit btō Iohi ē ꝙ alte volat. q̊d vt dicit ī
celeſti hierarchia Dionyſiꝰ altiuolū ſigni-
ficat diuīe ↄtēplatiōis. Rō ei Iohes diuīa
deſcribit ꝑ creata viſibilia ī q̇bꝰ dei inuenit̃
veſtigiū. nec deſcribit diuīa ꝑ creata inuiſi
bilia in q̇bꝰ diuīa reſultāt q̄ſi ꝑ ſpeculū. nec
deſcribit diuīa ꝑ enigmata occulta in q̇bꝰ
dīna latēt allegorice ꝑ ſecretū. ſꝫ deſcribit ea
ꝑ ipm̄ lumē diuinuz. ⁊ iō altiſſime volauit.
Vñ Apoc. viij. Audiui vocē vniꝰ aq̄le vo-
lātis ꝑ mediū celi. Unica eñi h̓ aq̄la audit̃
ꝑ mediū celi volare veſtigiū in infimis nō
tangēs ⁊ ī medijs creaturis ſpūalibꝰ ſpecu

lum ⁊ enigmata tráſcendēs. ⁊ vſq; ad me/
diū celi trinitatis ſe attollēs q̄n medie i tri/
nitate pſone h̄ eſt vbi deſcribit ꝓprietatē et
diuitatē. Job. xxxix. Ad pceptū eleuabitur
aq̄la ⁊ i arduis ponet nidū ſuū. Hāc ei ele/
uationē intellect⁹ facere nō potuit niſi ſol⁹
de⁹. nec q̄ i arduiſſimis ſic nidū poneret in
tellect⁹. Unde i pſa dr̄ de ipo. Uolat auis
ſine meta q̄ nec vates nec ꝓpha volauit al
tius. Tertia ꝓprietas aq̄le q̄ i ꝑruptis et in
locis inacceſſis nidificat. q̄d ſoli iohi ꝯpetit
Prerupta ei ſignificant alta diuitatis. ⁊ pſo
nalis ꝓprietatis. q̄ ꝑrupta nō in ſe ſ; q̄a ac/
ceſſus ad ea p viā rōis ꝓpriat⁹ nō ē. q2 rō ñ
pōt ad illa. ⁊ iō inacceſſa dicunt̄. ps. Mira
bilis facta eſt ſcia tua ex me ꝯfortata ē ⁊ nō
potero ad eā Job. xxxix. In ꝑruptis ſilicib⁹
morat̄ ⁊ ī acceſſis rupib⁹. inde ꝯtēplat̄ eſcā
⁊ de lōge oculi ei⁹ ꝓſpiciūt. ab altiſſimis ei
theorijs rudis intellect⁹ ad q̄ rō nō pōt per
tingere ⁊ ſolida diuitatis q̄ ſūt q̄ſi refectōes
delectabiles ꝓſpicit ⁊ de lōge ſup tps ad et/
nitatē oculi mētis ei⁹ ꝓſpiciūt. ⁊ h̄ ſignificat̄
p h̄ q̄ Joh. xxi. recubuit i cena ſupra pectus
dñi. vñ fluēta euāgelij vberi⁹ ceteris pota/
uit. ibi ei nidū poſuit iohes. i q̄ erāt oēs the
ſauri ſapie ⁊ ſcie abſcōditi. ⁊ ſic ptz q̄ ꝯueni
ent beat⁹ iohes rōe ſapie quā d̄ pectore do
mini potauit aquile figura deſcriptus eſt
¶ Ad rōnes in oppoſitū. Ex dictis patz re
ſponſio.

Ad ſecundam queſti

onē ſic pcedit̄. Et videt̄ q̄ beat⁹ Johes euā
geliſta ſit int̄ martyres numerād⁹ licz i pa/
ce vitā finierit ¶ Primo ex illo Math. xx
Calicē q̄dē meū bibetis. h̄ eſt dictū iacobo
⁊ iohi. ergo ſic iacob⁹ cōnumerat̄ int̄ mar/
tyres ita etiā beat⁹ Johes cōnumerabitur
¶ Secūdo ſic. Dic beat⁹ Hiero. in ſmone
de aſſūptiōe. Recte dixeri q̄ dei genitrix v̄/
go ⁊ martyr fuit q̄uis in pace vitā finierit
ergo idē pōt dici de btō iohe. ¶ Tertio ſic.
Martyriū eſt fortitudis act⁹. ad fortitudi
nē aūt ptinet nō ſolū mortē non formidare
ſ; nec alias aduerſitates. vt Aug. dicit in. vi
muſice. mlte ſūt alie aduerſitates ꝑter mor/
tem q̄s aliq̄ pñt ſuſtinere p fide xp̄i. ſic car/
cerē. exiliū. flagella. ⁊ h̄mōi. Vñ ⁊ btī Mar/
celli martyriū celebrat̄ q̄ tamē fuit i carcere
mortu⁹. ſ; beatus Johes multas h̄mōi ad/
uerſitates ſuſtinuit p xp̄o Fuit flagellatus
cū alijs aplis. fuit veneno potat⁹. fuit i fer/
uētis olei dolio miſſus. fuit i exiliū deporta
tus. ergo deberet int̄ martyres cōnumera
ri ¶ In oppoſitū videt̄ eē euangeliū p̄ſens
vbi chriſt⁹ dicit petro. Tu ſeq̄re me ſc; p vi
am martyrij. De iohe vō dixit. Sic eū vo
lo manere. ſ. ſine calice martyrij volo eum
manere ¶ Rñdeo dicendū q̄ beat⁹ iohes
apud hoīes non numerat̄ inter martyres
Nō eſt. q̄a ad rōem pfectā martyrij req̄rit̄
q̄ aliq̄s mortē ſuſtineat. Q̄d ptz ſic. Mar/
tyr dicit̄ teſtis fidei chriſtiane p quā nobis
viſibilia p inuiſibilib⁹ ꝯtēnenda ꝓponunt̄
ad martyriū; ergo ptinet vt h̄o teſtificet̄ fi
dē ſe ope oñdens cūcta p̄ñtia ꝯtēnere vt ad
futura ⁊ iuiſibilia bona pueniat. q̄ diu aūt
hominū remanet vita corpal̄ nōdū ope ſe
oſtēdit tpalia cūcta deſpicere. Cōſueuerūt
eni hoīes ⁊ ꝯſanguineos ⁊ oīa bona poſſe/
ſa ꝯtēnere. ⁊ etiā dolores corpis pati vt vitā
ꝯſeruēt. ⁊ ita ad pfecta; rōem martyrij req̄
ritur q̄ aliq̄s mortē ſuſtineat Vñ maxim⁹
in quodā libro i ſmone de martyre dicit q̄
vicit p fide morīēdo q̄ vinceret̄ ſine fide vi/
uendo Diſtinguit aūt beat⁹ Bern̄. in ſmo
ne de innocētib⁹ triplicē ſpēm martyrij ſil/
cēs. Habem⁹ i beato ſtephano martyrij et
opis volūtatē. Habem⁹ ſolā voluntatē i
beato iohe. Solū in beatis īnocētib⁹ op⁹.
Biberūt oēs hi ſalutaris calicē. aut corpe
ſil̄ ⁊ ſpū. aut ſolo ſpū. aut corpe ſolo Sic g°
ſtepha. martir apō hoīes c⁹ volūtaria paſ/
ſio euidēt apparuit i eo. Sic Johes apō an
gelos martyr. q̄b⁹ tāq; ſpūalib⁹ creaturis
ſpūalia ei⁹ deuotiōis ſigna innotuerūt ⁊c.
Et ꝓpt̄ h̄ dixim⁹ q̄ iohes apō hoīes nō eſt
numerād⁹ int̄ martyres Ad rōes in oppo
ſitū ¶ Ad p̄mam rñdet̄ q̄ beat⁹ iohes cū;
multas paſſiones ſuſtinuerit. calicē paſſio
nis bibit. licet non ſicut beat⁹ Jacob⁹ q̄ gla
dio fuit occiſus. q̄re ille eſt inter martyres
cōnumerat⁹. non aūt Johes q̄ ſine gladio

vitā in pace finiuit. ¶ Ad ſecundā dicit ſanctus Thomas. q tales autoritates loquūtur de martyrio ꝑ quandā ſilitudinē ꝛ nō de martyrio ꝓprie dicto. ¶ Ad tertiā reſpondetur negando ꝯſequentiā. Et ratio ē. q2 fortitudo pn̄cipalit̄ ꝯſiſtit circa ꝑicula mortis. circa alia aūt ꝯſequēter. ꝛ ideo nec martyriū proprie dr̄ ꝑ ſola tolerātia carceris aut exilij vel rapina diuitiarū. niſi forte ſm quod ex his ſequitur mors. ſic beato Marcello cōuenit.

In feſto beati Barnabe apl̄i eſt euāgeliū.

Hoc eſt ꝓceptū ꝛc. Joh. xv. Circa qd pn̄t diſputari ſequētes q̄ſtiones. ¶ Prima Utrū maiorē dilectionē pōt q̄s habere q̄z mori ꝑ amicis. ¶ Secūdo Utrū beat⁹ barnabas moriēdo ꝓ xp̄o fecerit actū maxīe ꝑfectiōis.

Ad primam q̄ſtionē ſic ꝓcedit̄. Et videtur q maiorē dilectionē pōt q̄s habere q̄z mori ꝑ amicis. ¶ Primo ſic. Maioris dilectionis ſignū eſt q q̄s aīam ſuā ponat ꝑ inimicis ſuis q̄z amicis. ptz. cū ibi ſit maior difficultas q̄ ꝑtinet ad v̄tutē q̄ eſt circa difficile. q̄z circa dilectionē ꝓximi. ergo. Secūdo ſic ad Ro. v. dr̄. Comēdat de⁹ ſuā charitatē in nobis. i. oñdit ſe nos maxīe diligere q cum adhuc eſſem⁹ pctōres ꝛ ꝑ ꝯſequēs impij ꝛ inimici paſſus eſt ꝑ nob. ergo ꝛc. ¶ In oppoſitū eſt euangeliū. in q̄ xp̄s loq̄t. Rñdeo dicendū q verū ē qd xp̄s dicit. q2 i ordine diligibiliū q̄ttuor ordinata ſūt. ſ. de⁹. aīa nr̄a. ꝛ aīa ꝓximi. ꝛ corp⁹ ꝓpriū noſtrū. Et ideo cū charitas ſit ordinata ꝑ ipo deo q̄ eſt ꝓmū ꝛ primū diligibile ex charitate debent alia tria exponi. ſicut min⁹ ꝑ maiori ita q noſipſos ſcz aīam ꝛ corp⁹ ꝛ ꝓximos dare debēmus. Pro aīa vo ꝓpria debet ꝓxim⁹ ꝛ ꝓpriū corpus cōtemni. ꝑ ſalute aīe ꝓximi debet vita corꝑalis exponi. ꝛ ideo cū vita corꝑalis ſit potiſſimū qd poſt aīaz habem⁹. ideo potiſſimū eſt ipam exponere ꝓpē ꝓximū ꝛ maximū dilectionis ſignū. et ſic ptz ꝯclio. ¶ Ad rationes i oppoſitum. ¶ Ad primā rn̄detur negando aſſumptū. Nā dilectio amici ſm ſe ꝯſiderata ē feruētior ꝛ melior q̄z dilectio inimici. Et ad ꝓbationē dicim⁹ q pl⁹ facit ad rōem meriti ꝛ v̄tutis bonū q̄z difficile. vn̄ nō oportet q oē qd eſt difficili⁹ ſit mag̊ meritoriū. ſz qd eſt difficili⁹ etiā ſit meli⁹. ¶ Ad ſecundā rn̄det̄ vno mō q ꝑ illud mag̊ oſtēditur ꝯtrariū. Tū ꝓmo. q2 chriſt⁹ nō poſuit aīam ſuā ꝑ nob inimicis vt inimici remanerem⁹. ſed vt amicos efficeret. Tū ſcd̄a. q2 ipſe mortu⁹ eſt ꝑ amicis q̄ licz nō eēnt amici q̄ſi amātes. erāt tn̄ amici vt amati. Uel dicendū vt dicit Alb. ſm Aug. q amic⁹ h dr̄ q̄ habilitate ꝛ habitu amic⁹ ē. ꝛ q̄ eſt amicus actu. ꝛ ſic chriſt⁹ nō eſt mortu⁹ niſi pro amicis. q2 etiam qui inimicus eſt actu habilitate eſt amicus. ſicut paulus anteq̄z cōuerteretur.

Ad ſecundam queſtionē

ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ q barnabas moriēdo ꝓ chriſto nō fecit actū maxime ꝑfectōis ¶ Primo ſic. Martyriū nō eſt actus maxime ꝑfectionis. ergo ꝛc. añcedens ꝓbat̄ ſic Illud eni ad ꝑfectōnē vite videt̄ ꝑtinere qd cadit ſub conſilio qd ſcz nō eſt de neceſſitate ſalutis. ſed martyrium eſt de neceſſitate ſalutis. Dicit eni aplus ad Roma. x. Corde credit̄ ad iuſticiā ore aūt ꝯfeſſio fit ad ſalutem. ¶ Secūdo ſic. Ad maiorē ꝑfectiōez ꝑtinere videt̄ q aliq̄s det aīam ſuā qd fit ꝑ obedientiā q̄z q deo det ꝓpriū corp⁹ qd fit ꝑ martyriū. Un̄ Greg. dicit vlt. moraliū. q obediētia cūctis victimis ꝓponit̄. ergo mori ꝓ xp̄o non eſt actus maxime ꝑfectionis. ¶ Tertio ſic. Meli⁹ eſſe videt̄ alijs ꝓdeſſe q̄z ſeipſum i bono ꝯſuare. q2 bonū gentis melius eſt q̄z bonū vni⁹. ſm ph̄m ꝓmo eth. ſed ille q̄ martyriū ſuſtinet ſibi ſoli ꝓdeſt. ille aūt q̄ docet ꝓficit multis. ergo act⁹ docēdi ꝛ gubernādi ſubditos eſt ꝑfectior q̄z act⁹ martyrij. ¶ In oppoſitū ē euāgeliū pn̄s. q2 vbi eſt maior act⁹ dilectōis. ibi eſt act⁹ maioris ꝑfectiōis. q2 ꝑfectio i charitate fūdat̄. ſed maiorez dilectionē nemo h3 q̄z q̄ ponit aīam ſuā ꝑ amicis. ergo multo mag̊ q̄ ponit ꝓ xp̄o. ¶ Scd̄o Auguſtin⁹ in libro de

ſancta trinitate pfert martyrium ṽginitati
que ad pfectionez ptinet. ergo videt̃ marty
rium maxime ad pfectionẽ ptinere. ⁊ ita pꝫ
ꝙ beat⁹ barnabas moriẽdo p christo actũ
maxime pfectiõis fecit ¶ Reſpõdeo dicen
dũ. ꝙ beat⁹ Barnabas moriẽdo p christo
ex charitate fecit actum maxime pfectiõis.
Pro q̊ ſciendũ eſt. qñ martiriũ ſit act⁹ ma
xime pfectiõis ⁊ qñ nõ. Pro q̊ notãduꝫ. ꝙ
de actu ṽtutis duplr̃ loq̃ poſſumus. Uno
modo ẜm ſpẽm ipſius act⁹. put cõpat̃ ad
ṽtutẽ primã elicientẽ ipm̃. ⁊ ſic nõ poteſt eſ
ſe ꝙ martyriũ qđ ꝯſiſtit in debita tolerãtia
mortis ſit pfectiſſimũ int̃ oẽs ṽtutis actus
q2 tolerare mortẽ nõ eſt laudabile ẜm ſe. ſꝫ
ſolũ ẜm qđ ordinat̃ ad aliqđ bonũ qđ cõſi/
ſtit in actu ṽtutis. puta ad fidẽ ⁊ dilectionẽ
dei. vñ ille actus ṽtutis cũ ſit finis melior ẽ.
Alio mõ poteſt ꝯſiderari actus ṽtutis ẜm
qđ cõparat̃ ad primũ motiuũ q̊d eſt amor
charitatis. ⁊ ex hac pte p̃cipue aliq̊s actus
habet qđ ad pfectionẽ vite ptineat. quia vt
aplꝰs dicit Col. iij. Charitas eſt vinculũ p
fectionis. martyriũ autẽ inter omnes ṽtu/
oſos actus maxime demõſtrat pfectionez
charitatis. q̊a tãto oñditur aliquis amare
aliquã rẽ. q̊nto p ea rem magis amatã cõ/
temnit ⁊ rẽ magis odioſaꝫ eligit pati Ma
nifeſtũ eſt aũt ꝙ inter alia bona pñtis vite
maxime amat homo ipſam vitaꝫ. ⁊ ecõtra/
rio maxime odit ipſam mortẽ ⁊ p̃cipue cũ
dolorib⁹ corpaliũ tormentoꝝ. quoꝝ motu
etiã bruta aĩalia a maximis voluptatibuſ
abſtrahunt̃. vt dicit Auguſtin⁹ li. lxxxiij. q.
Et ex hoc patꝫ ꝙ martyriũ int̃ ceteros act⁹
humanos eſt pfectior ẜm ſuũ genus quaſi
maxime charitatis ſignũ. ẜm illud p̃ſentis
euãgelij Maiorẽ charitatẽ nemo habꝫ ꝛc.
Beatus autẽ Barnabas p fide xp̃i mortu
us eſt. Erat eñi vt dr̃ Act. xj. vir bon⁹ et ple/
nus ſpũ ſctõ ⁊ fide. vñ nõ dubiũ quin opuſ
maxime pfectionis fecit mortẽ ſuſcipiẽdo
pro christo. ¶ Ad ratões in oppoſitum.
¶ Ad primam rñdet̃. negãdo ꝯſequentiã.
Et ratio eſt. q̊a null⁹ eſt actus ſub conſilio
cadens q̊ in aliquo euentu non cadat ſub
p̃cepto quaſi de neceſſitate ſalutis exiſtẽs.
vt auguſtin⁹ dicit ĩ libro de adulterinis cõ
iugijs. ⁊ ideo nõ eſt cõtra pfectionẽ marty/
rij. ſi in aliquo caſu ſit de neceſſitate ſaluti.
Eſt eñi aliq̊s caſus in quo martyriuꝫ p̃fer/
re non eſt de neceſſitate ſalutis. puta. cuꝫ ex
zelo fidei ⁊ charitate fraterna multotiẽs le/
guntur ſancti martyres ſponte ſe obtuliſſe
martyrio. Q ꝫ autẽ dicit̃. j. Joh. iij. Nos de
bem⁹ p fratrib⁹ noſtris aĩas ponere. ⁊ ſilia
p̃cepta. ẜm p̃paratõnẽ animi ſũt itelligẽda
¶ Ad ſecũdam reſpondetur negãdo cõſe
quentiã. Et ratõ eſt. q̊a martyriũ cõplectit̃
id qđ ſummũ eẽ poteſt in obediẽtia. vt ſcꝫ
aliquis ſit obediẽs vſqꝫ ad mortẽ. vnde pꝫ.
ꝙ martyriũ ẜm ſe eſt pfecti⁹ q̃ꝫ obedientia
abſolute dicta ¶ Ad tertiã rñdet̃. ꝙ illa rõ
pcedit de martyrio ẜm pp̃iã ſpẽm act⁹ ex
q̊ nõ hꝫ excellẽtiã int̃ oẽs actus virtutum ſi
cut nec fortitudo eſt excellentior int̃ oẽs ṽ/
tutes

In feſto beati iohannis baptiſte

In feſto beati iohan
nis baptiſte eſt euãgeliũ. Elizabeth imple/
tum eſt tps Luce. j. Circa qđ pñt diſputari
ſeq̃ntes q̃ſtiões. ¶ Prima. Utrũ cõueni
enter impoſitum eſt ei nomen Johannes.
¶ Secunda Utrũ ſit veruꝫ ꝙ inter natos
mulierum nõ ſit maior iohanne baptiſta.
¶ Tertia. Utꝝ ſit in vtero matris ſanctifi/
catus

AD primam que
ſtionẽ ſic pcedit̃. Et videt̃ ꝙ nõ cõ/
uenientẽr impoſitũ ſit iohãni hꝫ no
men iohãnes ¶ Primo ſic. In veteri teſta/
mẽto inueniunt̃ alia noĩa impoſita p ſpiri/
tum ſanctũ loquẽtẽ p pphetas. ⁊ nomẽ an/
geli. Malach. iij. Ecce ego mitto angelum
meũ q̊ preparabit viã ꝛc. Itẽ nomẽ vocis cla/
mãtis ꝛc. vt Eſa. xl. Ego vox clamãtis ĩ de/
ſerto. Itẽ nomẽ luciferi eo ꝙ fuit terminus
noctis ⁊ initiũ lucis grẽ. ergo cũ pentes nõ
ſe cõformãt ſcripture ſancte aliud nomẽ p/
nunciãtes q̃ꝫ ſpũſſanct⁹ p pphetas ĩpoſuit
vident̃ erraſſe et incõueniẽter nomẽ iohẽs
impoſuiſſe ¶ Secundo ſic. Iſtud nomen
iohannes gratiã ſignat. vnde interp̃tat̃. vo

mini gratia.ſed gratia non eſt facta ꝑ eum
quia nō erat ille lux Joh.j.ſed ꝑ chriſtū qui
erat lux vera illuminās omnē hominez eſt
facta. Unde Johānes euāgeliſta ait. Gra
tia et vitas per ieſuz chriſtū Joh.j. ¶ Ter:
tio. Johānes non fuit gratia.ergo nomē h
non cōueniēter videt̄ ſibi impoſitū.quia in
terpretatio vocabuli non conſonat rei.an:
tecedens patet.quoniā talia nomina ī ab:
ſtracto vt gratia.bonitas et ſapientia ⁊ hu
iuſmodi non poſſunt dici niſi de eo qui per
eſſentiā eſt talis.qui ſolus eſt deus.alij vo
qui non ꝑ eſſentiam ſed ꝑticipatiue habēt
tales proprietates nō dicūtur abſtractiue
gratia.bonitas ⁊c.ſed cōcretiue gratus bo
nus ſapiens.ergo videtur ꝙ non cōuenien
ter nomen Johannes ſit impoſitū iohāni
baptiſte. ¶ In oppoſitū eſt euangelium p̄:
ſens. ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ conuenienter
nomen Johannes impoſitū eſt iohāni ba:
ptiſte. Probatur.quia hoc impoſitū ē mā
dato angeli gabrielis apparentis zacharie
in templo ⁊ dicentis. Ne timeas zacharia.
quoniā exaudita eſt oratio tua.⁊ vxor tua
elizabeth pariet tibi filiū ⁊ vocabis nomen
eius Johannes. Ubi notandū ꝙ nomina
debent proprietatibus reſpondere.et h pa:
tet in nominibꝰ generū ⁊ ſpecierū ꝓut dici
tur.iiij.meth. Ratio enī quā ſignat nomē
eſt diffinitio que deſignat propriā rei na:
turam.nomina autē ſingularia hominuz
ſemper imponūtur ab aliqua proprietate
eius cui nomen imponit̄ vel a tempe.ſicut
imponūtur nomīa aliquorū ſanctorū his
qui in eorū feſtis naſcūtur.vel a cognatiōe
ſicut filio imponitur nomen patris.vel ali
cuius de cognatione eius . ſic propinqui
Johannis de quo ſermo. volebant euz no:
mine nominare patris ſui zachariā nō au
tem iohannē.quia nullus erat in cognatio
ne ſua qui vocaret̄ hoc nomine . vt dicitur
in p̄nti euāgelio. Nomina autē que impo
nuntur diuinitus aliquibus ſemper ſigni
ficant aliquod gratuitū donū eis diuinitꝰ
datum.ſicut Geneſiſ.xvij.dicitur abre Uo
caberis abraam.quia patrē multarū genti
um conſtitui te.quia igitur beato iohanni

dominꝰ collaturus erat munus gratie ml'
tiplex.ideo cōuenienter impoſitū eſt ei no:
men iohannes.angelo prenunciante patri
ſuo. Habuit autē beatus iohannes multi:
plex munus gratie. Primo in conceptiōe
quia ī vtero fuit ſanctificatus.vnde fuit re:
pletꝰ ſpirituſancto ex vtero matris ſue Lu
ce p̄mo. Secūdo.quia ſanctus naſcit̄. Tuz
quia ſterilis parit. Tū quia patri loquelaz
reſtituit. Unde Ambroſius. Reſpicite jo
hannem quanta vis inſit eiꝰ vocabulo.cu
ius nuncupatō reddit muto vocē.patri pi
etatem.populo ſacerdotē. Primo enī erat
tacens lingua.ſterilis filio.priuatus officio
vbi iohannes naſcitur fit repente pater ꝓ
pheta.loquele vſum recipit.prolez affectio
recipit.ſacerdotē functio recognoſcit. Na
tiuitas enī iohānis multa miraculorū ſub
limitate refulſit.quia nimiꝝ vt dicit Beda
decebat vt ille quo inter natos mulieꝝ ma
ior nemo ſurrexit.in ipſo mox ortu v̄tutis
iubare clareſceret. Habuit tertio munus
gratie in conuerſatōne.cuius tanta ſancti
tas fuit.ꝙ vt inquit Chryſoſtomuſ.omniū
vitaz culpabilē faceret apparere. vnde teſti
monio domini.inter natos mulierū non
ſurrexit maior iohanne baptiſta. Math.
xj. Quarto habuit munus gratie in cogni
tione.quoniā non propheta ſed plus q̄z ꝓ
pheta domini teſtimonio fuit. Math.xj.
Quinto habuit munus gratie in predica:
tione. Unde ait. Ego vox clamantis in de:
ſerto parate viā domini. Marci.j. De cu:
ius p̄dicationis fructu dicitur Luce p̄mo.
Multos filiorū iſrael conuertet ad domi
num deū ipſorū.et ipſe p̄cedet ante illum ī
ſpiritu ⁊ virtute helie.vt cōuertat corda pa
trum in filios.⁊ incredulos ad prudentiaz
iuſtorum.et parare domino plebē ꝑfectaz
Sexto habuit munus gratie in officiorūz
excellentia Fuit enī baptiſta ſaluatoris.pre
co iudicis.p̄curſor regis. Septimo habu:
it munus gratie.in egreſſu huius vite. q̄a
egreditur cū glorioſa palma martirij Me
rito ergo ratione tantoꝝ muneꝝ grē cōue
nientiſſime nominatus eſt iohannes Ad
rationes in oppoſitū. ¶ Ad p̄mam.rn̄det.

ꝙ rō nō ꝓcedit. qꝛ parentes iohis ꝑcipiēte an
gelo dñi īpoſuerūt ſibi h nomē iohes. nec ē
mirū ꝙ vn⁹ ⁊ idē ꝓpt̄ diuerſas v̄tutes ī eo
exiſtētes recipiat noīa varia ¶ Ad ſecūdā
rñdet̄. negādo ꝯſequētiā. qꝛ nō dr̄ iohes q̄ſi
ꝑ ipm grā facta ſit. ſꝫ q̄a ipe multiplici grā a
deo donat⁹ eſt ¶ Ad tertiā eodē mō rñdet̄
negādo ꝯſequētiā. Et rō eſt. q̄a iohes inter
ꝑtat̄ dñi grā. vel ī quo ē grā. ⁊ ſm h v̄e ꝯue
nit ei nomē iohes. q̄a mltiplex dei grā ī eo
fuit. Pōt etiā ſecundo dici ꝙ iohes dict⁹ ſit
grā. eo ꝙ tota ei⁹ natura abſorpta ē ī grāꝫ.
ſicut ſol dr̄ lux. Gene. j. Dixit de⁹. Fiat lux.
Et ſic hō carnal' dr̄ caro. ⁊ ſpūalis ſpūs. Jo.
iij. ſic iſte nō ſolū g̃tioſus. ſꝫ etiā grā noīat̄.
qꝛ q̄ſi ſupabundās naturā totā abſorbuiſ
ſe videtur. vt ex vita admirabili ſua patꝫ.

Ad ſecūdam queſtio

nem ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō ſit verꝝ ꝙ inter
natos mulierꝝ non ſit maior iohe baptiſta
¶ Primo ſic. Chriſt⁹ eſt nat⁹ de muliere.
iuxta illud apl̄i ad Gal. iiij. Natū ex mulie
re factū ſub lege. ⁊ tñ ē maior iohe baptiſta
Vñ iohes dicit d̄ eo. Nō ſū dign⁹ corrigiā
ſoluere calciamēti ei⁹ ¶ Scd̄o ſic de ꝓphe
tis ⁊ patriarchis q̄ nati ſūt de mulierib⁹. q̄
bus iohes nō videt̄ fuiſſe maior. Nam de
abraā dicit Aug̃. ꝙ celibat⁹ iohis nō ꝑfert̄
coiugio abrae ¶ Tertio arguit̄ de apl̄is q̄ di
cunt̄ vt dr̄ ad Ro. viij. ꝑmitias ſpūs hñtes.
⁊ ita ꝑ omnib⁹ p⁹ xp̄m ⁊ matrē ei⁹ plenitu
dinē ſpūſſcti habuiſſe credūt̄ ¶ In oppoſitū
eſt v̄bū xp̄i Mat. xj. ¶ Rñdeo dicēdū ꝙ v̄
bū xp̄i eſt veriſſimū ¶ Ad ratōes ī oppoſitū.
¶ Ad ꝑmā rñdetur. ꝙ xp̄s ab illa vniuer
ſalitate excludit̄ ꝙ ñ de muliere. ſꝫ de v̄gine
nat⁹ ē. vñ ſignāt̄ dicit. Int̄ natos mulierꝝ ñ
ſurrexit ⁊c. qꝛ mulier coīter corruptionē ſo
nat. ſꝫ femīa ſexū. Vñ ſi alicubi repit̄ xp̄s di
ctus fili⁹ mulieris. vt ī iohe. Mulier ecce fi
lius tu⁹. Et ī apl̄o vbi ſupra. ſexū noīat nō
corruptionē ¶ Ad ſecūdā rñdet̄ ꝙ vt dicit
Hiero. Cū ſaluator noſter dic̄. ꝙ int̄ natos
mulierꝝ ñ ſurrexit maior iohe baptiſta. ñ eū
ꝑtollit ꝓphetis ⁊ patriarchis ac ceteris ho
minib⁹. ſꝫ alios iohi adequit. vñ nō ſeqtur.

vt ait. ſi alij maiores nō ſunt. ergo ipſe ma
ior eſt alijs. Sꝫ Chryſo. dicit. ꝙ maior ē alijſ
ſꝫ licet apud angl'os iſtud argumētū valet.
nemo inter angelos maior. ergo iſte maior
omnibus. nō tamen valet inter homines.
Et ratio eſt. q̄a inter hoīes nō eſt ordo ſm
naturā ſed ſolū ſm grām. Inter angl'os au
tem ſm naturā ¶ Preterea ſi dicat̄. maior oī
bus patrib⁹ veteris teſtamenti. nō eſt incō
ueniens. ille eñi maior ⁊ excellētior eſt q̄ ad
maius officiū aſſumpt⁹ eſt. Abraā eñi ma
ior eſt inter patres. q̄a ad ꝓbationē fidei eſt
aſſumptus. Moyſes vero quia ad officiū
ꝓphetie. vt habetur Deut. vlt. Nō ſurrexit
maior ꝓpheta in iſrael ſicut moyſes. Om
nes iſtos ꝑcurſor dñi excellit in multa excel
lentia. q̄a ad maius officiū eſt aſſumptus.
Luce ꝑmo. Erit magn⁹ corā dño. Vel pōt
ſic diſtingui. ꝙ aliquis poteſt dici maior du
pliciter. vel quantū ad meritūꝫ. et ſic multi
patriarche poſſunt fuiſſe maiores aliq̄buſ
noui teſtamenti. ſicut dicit Auguſtinus. ꝙ
celibat⁹ iohānis nō ꝑfertur ꝯiugio abrae.
⁊ intelligendū eſt quo ad meritūꝫ. qꝛ vt dic̄
ſanctus Thomas in ſecunda ſecūde. q. xv.
⁊ quia abraam habuit animū ſic diſpoſitū
vt paratus eſſet virginitatē ſeruare ſi eſſet
tempus congruū. ex quo meritum cōtinē
tie cōiugalis in ipſo equatur merito conti
nentie virginalis in iohanne reſpectu pre
mij ſubſtantialis. non reſpectu ꝑmij accidē
talis. hec ſanct⁹ Thomas vbi ſupra. Alio
modo poteſt dici maior ſm ſtatū ad ſtatū
ſicut virgines meliores ſunt coniugatis. h
modo non ſemꝑ. tamen merito. ita ꝙ que
libet virgo melior ſit quolibet ꝯiugato aut
coniugata. ſic Johannes omnibus maior
fuit patribus veteris teſtamenti ¶ Ad ter
tiam dicendum. videt̄ ꝙ quilibet apoſtol⁹
ſm ſtatum fuit maior iohanne baptiſta. vt
videtur dicere Chryſoſtomus. et videt̄ no
bis ꝙ ita ſit dicendūꝫ ſm illud apoſtoli q̄d
in arguendo inductū eſt ad Roma. viij. ꝙ
erāt habentes primitias ſpiritusſancti. q̄d
ſcilicet ſicut exponit ſanctus Thomas. ſpi
ritum ſanctū ⁊ tēꝑe prius ⁊ ceteris abun
dantius apli habuerūt. ex quo patꝫ inquit

ſanct⁹ Thomas ꝙ apli ſūt oīb⁹ alijs ſāctis quacūqȝ ꝓrogatiua ꝓfulgeāt ſiue v̄ginitatis ſiue doctrine ſiue martyrij. pferēdi tāqȝ abūdāti⁹ ſpūm ſanctū hn̄tes. Sȝ pōt aliqs q̄rere. Nūqd pōt qs conari ꝙ habeat eq̄lē charitatē aplis. Rn̄dit ſanct⁹ Tho. dicēdū ꝙ charitas hoīs nō eſt a ſeipo. ſȝ ex grā dei. q dat vnicuiqȝ ſm menſurā donatiōis xpi vt dr̄ ad Eph. iiij. Vnicuiqȝ aūt datur grā ꝓporcionata ad id ad qd eligit̄. ſicut homī xpo data eſt excellētiſſima grā. qa ad h eſt elect⁹ vt ei⁹ natura ī vnitate pſone diuie aſſumeret̄. Et poſt euȝ habuit maxime plenitudinē grē beata maria q̄ ad h eſt electa vt eſſet mat̄ xpi. Inter ceteros aūt ad maiorez dignitatē ſunt electi apli vt ſcȝ īmediate ab ipo chriſto accipientes alijs traderent ea q̄ ptinēt ad ſalutē. ⁊ ſic in eis eccīa q̄dammodo fundaret̄. ſm illud Apoc. xxj. Mur⁹ habebat fundamenta. xij. et noīa aplo₂ in eis erāt ſcripta. Et iō dr̄. j. Co₂. xij. De⁹ poſuit ī eccīa pmo quidē aplos. ⁊ ideo de⁹ eis abūdantiorem grām p ceteris tribuit. Hec ſanctus Thomas. Et ſic pro nunc de iſta queſtione.

¶ Ad tertiam queſtionez ſic ꝓcedit̄ Et videtur ꝙ beat⁹ Johānes nō fuerit ſanctificat⁹ ī vtero matris ¶ Primo ſic. vt dicit Aug⁹. in epl̄a ad Dardanū ⁊ Iſido₂. Regeneratio dici nō pōt in eū in quē non pceſſit generatio. ſȝ p grām gratū faciētē fit hō fili⁹ dei ⁊ regenerat̄. ergo n̄ poteſt hō ſanctificari an̄qȝ naſcat̄ ex vtero. ⁊ p ꝯſequēs Johes nō fuit ſanctificat⁹ ī vtero. ¶ Secundo ſic. Sicͣ pctūm actuale cōtrahit̄ ex actu. ita pctūȝ originale ꝯtrahit̄ ex origine. ſȝ pctūȝ actuale nō pōt remitti q̄zdiu hō ſtat in actu peccādi. ergo nec originale pctūm pōt remitti ī puero ī materno vtero exiſtēti q adhuc actualit̄ eſt ī origīe exiſtēs. ¶ Tertiō ſic. Mat. iij. ſup illo v̄bo Johis ad xpm. Ego a te debeo baptizari. dic̄ glo. id ē. a pctō originali mūdari. ergo videt̄ ꝙ n̄ fuerit ī vtero ſanctificat⁹ ¶ In oppoſitū ē euāgeliū Lu. j. vbi dr̄ de Johe ꝙ ſpū ſcō replebitur ex vtero matris ſue ¶ Reſpōdeo dicendū. ꝙ beat⁹ Johes fuit ī vtero matris ſue ſanctificat⁹ Patet iſta ꝯclio. Adhuc d̄ nullo ſancto celebrat eccīa feſtū natiuitatis. ſȝ celebrat natiuitatē Johis. ergo tūc naſcens ſanct⁹ erat. ergo ī vtero ſanctificat⁹ fuit. Circa quā ꝯcluſionē notandū. ꝙ ſicut de⁹ non alligauit potentiā ſuā rebus naturalibus. vt nō poſſit pter eas opari cū voluerit qd ī miraculoſis actibus facit. ita nō alligauit virtutē ſuam ſacramētis. vt non poſſit ſine ſacramento₂ miniſtris aliquē ſanctificare. et ideo aliquos pter legē cōmunē quaſi miraculoſe in maternis vteris ſanctificaſſe legit̄. illos pcipue qui immediati⁹ ordinabātur ad eius ſanctiſſimā conceptionez. et ideo mater ſanctificata credit̄. et Johānes baptiſta q̄ ei in vtero exiſtenti teſtimoniuȝ dedit. et Hieremias q̄ ipſius conceptionez vaticinio expſſe pdixit. Nouū inquit faciet dn̄s ſup terrā. mulier circūdabit virū. Hiere. xxxj. ita tamen ꝙ in iſtis ſanctificatis ſm gradus propinquitatis ad chriſtū ſit gdus ſanctificatiōis ¶ Ad rationes in oppoſitū ¶ Ad primam rn̄det̄. negādo ꝯſequentiā. Et ratio eſt. qa regeneratio ſpūalis pſupponit generationē naturalē ſibi correſpōdētē ⁊ iō regeneratio ſpūal' q fit p miniſteriū hominū ī baptiſmo pſupponit natiuitatez ex vtero q hō in noticiā ⁊ ſocietatē hoīm pdit Sȝ regeneratō q̄ fit diuinit⁹ pſupponit de neceſſitate natiuitatē ī vtero q hō a dō creat⁹ format⁹ ē ¶ Ad ſecūdā rn̄det̄. negādo ꝯſeq̄ntiā. Et ratō eſt. qa iā formato puero aīa rōnali infuſa puer n̄ accipit a matre niſi nutrimētū. pctūm aūt originale n̄ ꝯtrahitur p actuȝ potētie nutriue ſȝ generatiue. ⁊ iō nō ē actu ī ꝯtrahēdo orgīale niſi ī ipa infuſiōe aīe. ⁊ ppt̄ h nihil phibȝ pueȝ in ſtatu illo p⁹ infuſionē a pctō originali mūdari. ¶ Ad tertiam reſpōdetur. negando conſequētiā. Et rō eſt. qa illa v̄ba dixit Johes. n̄ ꝙ haberet originale pctūȝ. eo ꝙ fuerat ī vtero matris ſctificat⁹. ſȝ loq̄bat̄ ī pſona generis hūani. qa an̄ aduentū xpi licet aliq̄ eēnt aliquo modo mūdati q̄ntū ad infectionez pſone per circumciſionē vl' ſanctificationē vt Johes. ſȝ q̄ntū ad culpā et infectionem

totiꝰ hūane nature. nullꝰ mūdatꝰ erat añ
paſſionē xp̄i. Ul' alit̄ dici pōt ꝙ h̄ dixit. Ego
a te debeo baptizari. q̄a ſanctificati ī vtero ī
digent baptiſmo xp̄i. vt recipiant characte
rem q̄ recipit̄ in baptiſmo q̄ cōfigurēt̄ xp̄o.

In feſto iohannis et

pauli eſt euangeliū. Attēdite a fermēto ꝛc.
Lu. xij. Circa q̊d p̄nt diſputari ſequētes q̄ſti
ones ¶ Primo vtꝝ hypocriſis ſit pctūm
mortale. ¶ Secūdo vtꝝ timere eos q̄ occi
dūt corpꝰ ſit pctūm mortale.

Ad primam q̄ſtio

nē ſic pcedit̄. Et videtur ꝙ hypo
criſis ſit ſp pctūm mortale ¶ Pri
mo ex euāgelio p̄nti. in q̄ ait. Attēdite a fer
mēto phariſeoꝝ q̄d eſt hypocriſis. q̊d mani
feſte innuit eē pctūm mortale. ¶ Secūdo
ſic. Dicit Hiero. Eſa. xvj. ī glo. ꝙ in cōpatōe
duoꝝ maloꝝ leuiꝰ ē apte peccare q̄z ſancti
tatē ſimulare. ergo ꝛc. ¶ Tertio ſic. dic̄ Gre
go. xxxj. moral'. ꝙ hypocrite ex malicia pec
cāt. ſz h̄ eſt ḡuiſſimū. q̊d ptinet ad pctūm in
ſpūm ſanctū. ergo hypocrita ſp mortaliter
peccat ¶ Quarto ſic. Nullꝰ meret̄ iraz dei
ꝛ excluſionē a viſiōe dei. niſi ppt̄ peccatum
mortale. ſz p hypocriſim aliq̄s meret̄ irā di
ſm̄ illud Iob. xxxvj. Simulatores ꝛ callidi
puocāt irā dei. excludit̄ etiā hypocrita a vi
ſione dei. ſm̄ illō Iob. xiij. Nō veniet ī cōſpe
ctu eiꝰ oīs hypocrita. ergo hypocriſis ē ſp
pctūz mortale ¶ In oppoſitū. Hypocriſis
eſt mēdaciū opis cū ſit ſimulatō q̄dā. ſz nō
oē mēdaciū eſt pctūz mortale. ergo nec oīs
hypocriſis. ¶ Rn̄deo dicēdū p̄ ɔclōne. ꝙ
hypocriſis nō eſt ſp pctūm mortale. ſz q̄n̄z
ſic. q̄n̄qz nō. Pro q̊ notādū iuxta ſanctum
Tho. ꝙ ī hypocriſi ſūt duo. ſ. defectꝰ ſancti
tatis ꝛ ſimulatō illiꝰ. ſi ergo hypocrita dica
tur ille cuiꝰ ītētio ē ad vtrūqz. vt ſcz aliq̄s n̄
curet ſanctitatē nō hr̄ē. ſz ſolū ſctūs appere
ſic ɔſueuit accipi ī ſacra ſcp̄tura. ſic manife
ſtū eſt ꝙ ē pctūz mortale. nullꝰ eni puat̄ to
talit̄ ſanctitate niſi p pctūz mortale. ſi aūt di
cat̄ hypocrita ille q̄ intēdit ſimulare ſancti
tatē a q̄ deficit p pctūm mortale. tūc q̄zuis
ſit ī pctō mortali ex q̊ puat̄ ſctitate vite. n̄ tn̄
ſp ipa ſimulatō eſt ei pctūz mortale ſz q̄n̄qz
veniale. q̊d diſcernēdū eſt ex fine. q̄a ſi repu
gnat charitati dei vl' p̄ximi erit pctūm mor
tale. puta ſi ſimulat ſanctitatē vt falſam do
ctrinā diſſemiet. vt erat hypocriſis phariſe
oꝝ. a q̄ hypocriſi dic̄ dn̄s eē cauēdū. vel vt
adipiſcat̄ eccl'iaſticā dignitatē indignꝰ. aut q̄
cūqz alia bona tpalia ī q̊bꝰ finē ɔſtituit. Si
vō finis intētꝰ n̄ repugnat charitati eſt pec
catū veniale. puta cū aliq̄s ī ipa fictiōe dele
ctat̄. de q̊ phs dic̄. iiij. eth. ꝙ mag̊ videt̄ vanꝰ
q̄z malꝰ. Eadē ei eſt rō de mēdacio ꝛ ſimu
latōe. ɔtingit ei q̄n̄qz ꝙ aliq̄s ſimulat pfecti
onē ſanctitatis q̄ nō eſt d̄ neceſſitate ſalutis
ꝛ tal' ſimulatō nec ſp ē pctūm mortale. nec
ſp eſt cū pctō mortali. Et ſic patet rn̄ſio ad
obiecta

Ad ſecūdam queſtio

nem ſic pcedit̄. Et videt̄ ꝙ timere eos q̄ occi
dūt corpꝰ n̄ ſit pctūz mortale ¶ Primo ſic
Timor nō ē pctūz. ergo ꝛc. ɔſeq̄ntia ē bona.
añcedēs pbat̄. timor ē paſſio q̄dā. ſz paſſiōi
bus nec laudamur nec vitupamur vt dr̄. ij.
eth. cū igit̄ oē pctūz ſit vitupabile. videt̄ ꝙ ti
mor n̄ ſit pctūm ¶ Scd̄o ſic. Nihil q̊d natu
ralit̄ eſt ī hoīe ē pctūz. q2 pctūz ē ɔ naturā. vt
Damaſ. dic̄ in. ij. li. ſz timere ē hoī natale. vt.
iij. eth. hēt. ergo timor n̄ ē pctūz ¶ Tertio ſic
timor ē in iraſcibili q̄ ē ps ſenſibilitatis. ſz in
ſēſibilitate ē tātū pctūz veniale. ergo timor
n̄ ē pctūz. ¶ Quarto ſic. Pctūz n̄ ſolū retra
bit a pfectōe ſz a pcepto. ſz timor n̄ retrabit
a pcepto ſz ſolū a pfectiōe vt videtur dicere
glo. deut. xx. ergo timor n̄ ē pctūm mortale.
¶ In oppoſitū ē euāgeliū p̄ns. Nolite time
re eos q̄ occidūt corpꝰ. ſic ppt̄ timorē mor
tis hō declinet a vitate. Scd̄o ſic Pro ſolo
pctō mortali debet̄ pēa iferni. ſz pēa inferni
debet̄ timidis. ſm̄ illō apoc. xxj. Timidis ꝛ i
credul' ꝛ exectis ꝛc. ps erit ī ſtagno ignis. q̊d
ē pēa iferni. ergo tal' timor ē pctūz mortale.
¶ Rn̄deo dicēdū. h̄ certis ɔclōibꝰ. Prima ē
ꝙ timor aliq̄n̄ ē pctūz aliq̄n̄ nō. Pro cuius
ɔclōis noticia ē notādūz. ꝙ aliq̊d d̄r eē pec
catū in actibꝰ hūanis ppt̄er inordinationē

nā bonū būani act⁹ ī ordine quodā̄ exiſtit Eſt bic debit⁹ ordo vt appetit⁹ regimi rōis ſubdat̄. rō aūt dictat aliq̄ eſſe fugiēda et aliqua eſſe pſequēda. ⁊ int̄ fugiēda q̄dā dictat mag̃ eē fugiēda q̄z alia. ⁊ ſilr̄ int̄ pſequēda quedā dictat eſſe mag̃ pſequēda q̄z alia. Et q̄ntū eſt bonū pſequēdū. tantū aliud eius oppoſitū fugiendū. inde eſt q̄ rō dictat q̄dā bona mag̃ eſſe pſequēda q̄z q̄dā mala eſſe fugiēda. qn̄ ergo appetit⁹ fugit ea q̄ ratō dictat eē ſuſtinēda ne deficiat ab alijs q̄ mag̃ pſeq̄ dz. timor inordinat⁹ eſt. ⁊ bz rōm pcti. qn̄ vō appetit⁹ timēdo refugit id q̄d eſt ſm rōem fugiēdū appetit⁹ nō eſt inordinatus nec pctūm. Secūda ↄclio q̄ timor talis iordinat⁹ qn̄qz eſt mortale ⁊ qn̄qz veniale peccatū. Pro q̄ notandū. q̄ qn̄ inordinatio timoris ↄſiſtit in ſolo appetitu ſenſitiuo non ſupueniēte ↄſenſu rōis appetit⁹. ſic non poteſt eē pctūm mortale ſz ſolū veniale. qn̄ vō inordinatō timoris pvenit vſqz ad appetitū rōnalē q̄ dr̄ volūtas q̄ ex libero arbitrio refugit aliq̄d nō ſm rōem. tal' inordinatio timoris qn̄qz eſt pctūm mortale. qn̄qz veniale. ſi eni q̄s ppt̄ timorē q̄ refugit piculum mortis vl' q̄dcūqz alid tpale malū ſic diſpoſitus eſt vt fugiat aliq̄d phibitū vl' ptermittat aliq̄d q̄d ſit pceptū in lege diuina. talis timor eſt pctūm mortale. et talis timor occidentiū corpa remouet̄ a ſctis ī euāgelio. cū dr̄. Nolite timere eos q̄ occidūt corpus ppt̄ nullū eni piculū mortis debēt ptermittere fidē chriſti. aut aliq̄d q̄d in lege diuina pceptū eſt. alias iordinatio timoris erit veniale ¶ Ad rationes in oppoſitū ¶ Ad p̄mam rn̄det̄ q̄ timor cōmunit̄ dict⁹ ſm ſuā rōem iportat vniuerſalit̄ fugā. vn̄ q̄ntū ad h̄ nō importat rōē mali vel boni. ⁊ ſilr̄ ē de q̄libet alia paſſiōe. ⁊ iō ph̄s dic̄ q̄ paſſiones nō ſūt laudabiles nec vitupabiles. q̄. ſ. nec laudant̄ nec vitupant̄ q̄ iraſcāt̄ vel timēt. ſz q̄ circa h̄ ordinate aut inordinate ſe habent ¶ Ad ſecūdā rn̄det̄ q̄ mala q̄b⁹ hō reſiſtere nō pōt. ⁊ ex q̄z ſuſtinētia nihil boni pvenit hoi rō dictat fugiēda eē. ⁊ iō timor taliū nō eſt pctūm ¶ Ad tertiā rn̄detur. q̄ n̄ eſt ad ppoſitū. q̄a rō illa pcedit d̄ timore ſm q̄ ↄſiſtit in ſenſibilitate. ¶ Ad quartā rn̄det̄. q̄ glo. illa loquit̄ de timore reuocāte hoīē ab eo q̄d nō eſt de neceſſitate pcepti ſz de pfectiōe ↄſilij. tal' aūt timor nō eſt pctūz mortale. ſz qn̄qz veniale. qn̄qz aūt nō ē pctūm. puta cū aliq̄s habet rationabilem cauſam timoris

In feſto apoſtoli Petri

eſt euangeliū. Dixit Jeſus ſimōi petro ⁊c. Jo. vlt̄. Circa q̄d pn̄t diſputari ſequētes q̄ſtiones ¶ Prima. Utrū petr⁹ a chriſto ↄſtitut⁹ ſit caput eccie ¶ Secunda. Utrū petrus ptāte clauiū potuit pctā remittere. ¶ Tertia. Utrū petr⁹ ptāte clauiū potuit īdulgētiā largiri debitarū penarū

Ad primā queſtionē ſic pcedit̄. Et videt̄ q̄ petr⁹ cōſtitut⁹ nō ſit caput eccie ¶ Primo ſic. Hoc non potuit petro cōpetere. ergo ⁊c aſſumptū pbat̄. caput influit ſenſū ⁊ motū in mēbra. ſed influere ſenſū ⁊ motū eſt p gratiā quā dare nō potuit petr⁹ nec q̄ſqz hō in q̄ntū hō. ergo ⁊c ¶ Scdō. Uni⁹ corpis nō eſt niſi vnū caput. ſz xp̄s eſt caput eccie. ſm illud ad Eph. j. Jpm dedit. ſ. dn̄s pat̄ caput ſup oēm ecciaz ¶ Tertio ſic. Capitis n̄ videt̄ eē aliud caput. ſz petri caput erat xp̄s ⁊ omniū alior̄ apl'or̄. ergo ipe petr⁹ n̄ fuit caput ↄſtitut⁹ a chriſto ¶ In oppoſitū ē illd Joh. j q̄ xp̄s ait petro. Tu vocaberis cephas q̄d īterptat̄ caput. cephali ei grece caput ſonat latine. Pz et ex pn̄ti euāgelio. vbi dr̄. Tu es petr⁹ ⁊ ſup hāc ⁊c. Et iter̄ Tibi dabo claues ⁊c. ¶ Rn̄deo dicēdū. q̄ xp̄s ieſ⁹ aſcēſur⁹ in celū ⁊ pn̄tiā corpalē abſtracturus a nob̄ eccleſiā ſuā dilectiſſimā z nolēs ī abſentia ſua dſolatā ſine gubernatore relinq̄re elegit petrū apl'm q̄ toti⁹ eccie ſue caput ⁊ gubernator exiſteret. Un̄ beat⁹ anaclet⁹ ī. c. ſacroſācta. diſ. xxij. dic̄. Int̄ apl'os fuit q̄dā diſcretio ptātiſ. ⁊ licz oēs apl'i eēnt. petro tn̄ a dn̄o cōmiſſū ē. ⁊ ipi int̄ ſe hoc ipſū voluerūt vt reliq̄s oīb⁹ peſſz apl'is. ⁊ cephas. i. caput ⁊ pncipiū teneret apl'at⁹. Et Leo papa ī ſmōe. iij. ordinatōis ſue dic̄ ſic ad ppoſitū. De toto

mūdo petr⁹ vn⁹ eligit̄ q̄ ⁊ vniuerſaꝝ genti
um vocationi ⁊ oīb⁹ aplīs cūctiſq; eccīe
ꝑncipib⁹ ꝑponat̄. vt q̄zuis in ꝑp̄lo dei mlti
ſunt ſacerdotes multiq; paſtores. oēs tñ ꝑ
prie regat petr⁹. q̊s ꝑncipalit̄ regit chriſtus.
Sic ergo in vno ſcʒ petro chriſt⁹ poſuit to
tius eccīe ꝑncipatū. Fecit aūt h̄ chriſt⁹ ꝑpt̄
q̄ttuoꝛ. Primo ꝑpt̄ pulcritudinē ⁊ ſpecioſi
tatē ꝑncipat⁹ eccīaſtici. nā int̄ oēs ſpēs ꝑn‐
cipatus. q: Ariſto. viij. ethi. ⁊. iij. polit̄. dicit.
Meli⁹ eē d̄r regnū vbi ſol⁹ vn⁹ ꝑncipaliteꝛ
regit. Nulli enī dubiū eſſe dʒ. vt arguit ſan‐
ctus Thomas q̄n regimē eccīe ſit optime
oꝛdinatū. vt pote ꝑ eū diſpoſitū ꝑ quem re‐
ges regnāt ⁊ legū ꝯditores iuſta decernūt.
optimū aūt regimē multitudinis ē. q̄ rega
tur ꝑ vnū. q̊d ptʒ ex fine reg̊ q̄ eſt pax. Pax
enī ⁊ vnitas ſubditoꝝ eſt finis regētis. vni‐
tatis aūt cauſa ꝯgruēti⁹ eſt vn⁹ q̄ʒ plures.
manifeſtū eſt ergo q̄ regimē eccīe ſic eſt di‐
ſpoſitū. q̄ vn⁹ ꝑſit omnib⁹. h̄ ille. Secūdo
dico q̄ iō chriſt⁹ in vno ſcʒ petro poſuit to‐
tius eccīe ꝑncipatū. ad oñdendā vnitatē ec
cleſie ⁊ ſciſmata vitāda. Vñ Cypⁱan⁹ in. c. lo
quit̄ dñs. xxiiij. q. j. Ego dico tibi q̄ tu es pe
trus ⁊c̄. ſuꝑ vnuʒ eccīam edificauit. ⁊ q̄zuis
aplīs oīb⁹ poſt reſurrectionē ſuā pareʒ po
teſtateʒ tribuit. tñ vt vnitate manifeſtaret
vnitatis ei⁹ originē ab vno īcipiēte ſua au
toꝛitate diſpoſuit. Et ī glo. Mat. xvj. ſuꝑ il‐
lud. Tibi dabo claues regni. dic̄ Raban⁹.
Hāc poteſtatē ſoli petro ꝯceſſit. q: opoꝛtu‐
it eſſe vnū chriſti vicariū ad quem diuerſa
mēbra eccīe recurrerēt. ſi forte int̄ ſe diſſenti
rent. ne ſi diuerſa forēt capita ī eccīa vnita‐
tis vincula rūperent. Tertio. ꝑpt̄ vnam
fontalitatem fluētis ꝑtātis. i. vt vn⁹ fons ⁊
vna origo ꝑtātis ī eccīa eēt. Vñ eccīa roma
na oēs fundauit dig̃tates eccīe. vt ī. c. Oēs.
xxij. diſ. ita ip̄a debuit eē fons ⁊ origo totius
eccīaſtice ꝑtātis. Vñ Cypⁱan⁹ ī. c. loquitur
xxiiij. q. j. Nemo fraternitatē fallat. nemo fi
dei v̄itatē ꝑfida ꝑuaricatiōe coꝛrūpat. q̄ni‐
am mlti radij ſūt ſʒ vnū lumē. ⁊ rami arbo‐
ris multi ſūt ſʒ robur vnū radice tenaci fū‐
datuʒ. ⁊ quō de fonte vno riui plurimi de‐
fluūt. vnitas tñ ſuat̄ in origine. ſic ⁊ vnū ca

put eſt ⁊ vna origo ⁊ vna mat̄ copioſe fecū
ditatis. Et Leo papa de hac fontali origine
ſic in ſermōe. iij. oꝛdinatiōis ſue ait. Ma‐
gnū ⁊ mirabile huic viro dilectiſſimi ꝯſoꝛ
tiuʒ ſue potētie tribuit diuīa dignatio. et ſi
q̊d cuʒ eo cōmune ceteris voluit eē ꝑncipi
bus nūq̄ʒ niſi ꝑ ip̄m dedit q̄c q̊d alijs nō ne
gauit. Et iō ſol⁹ petr⁹ vocat⁹ eſt in plenitu
dinē ꝑtātis. vt in. c. Buduʒ. iij. q. vj. Nō co‐
gnoſcēs beat⁹ Cyrill⁹ patriarcha in libro
theſauroꝝ inq̄t. Vt mēbra maneam⁹ in ca
pite noſtro aplīco throno romanoꝝ pōti
fice. a quo noſtꝝ eſt q̄rere. q̊d credere. q̊d te‐
nere. q̊d fugere debeam⁹ ip̄ʒ venerātes. ip̄ʒ
rogātes ꝑ omnib⁹. q̄niā ip̄ſi⁹ ſoli⁹ eſt repre
hēdere. coꝛrigere. ⁊ ſtatuere. ⁊ diſponere. et
ligare. ⁊ ſoluere. loco illi⁹ q̄ ip̄m edificauit.
⁊ nulli alij. q̊d ſuū eſt plenū. ſʒ ip̄i ſoli dedit
cui oēs iure diuīo caput inclināt. ⁊ ꝑmates
mūdi tāq̄ʒ ip̄ſi ieſu chriſto obediūt. Quar‐
to ī vno poſuit eccīe ꝑncipatū. ſ. petro. ꝑpt̄
eccīe firmitatē ⁊ ꝑpetuitatē. Tū q: vbi non
eſt gubernatoꝛ coꝛruet ꝑp̄lus. Prouerb. xj.
Et Tū q̄a oē regnū in ſe diuiſum deſolabit̄.
iō chriſt⁹ ait petro. Tu es petr⁹ ⁊ ſuꝑ hanc
petrā edificabo eccīam meaʒ. ⁊ poꝛte inferi
nō ꝑualebūt aduerſus eā. Suꝑ q̊ v̄bo dic̄
Chryſo. Vide q̄liter reducit chriſt⁹ petruʒ
ad excelſam de ipſo intelligentiaʒ. illa enī ſe
ei daturū ꝑmittit que ſunt ꝑpria ſoli⁹ dei.
ſcʒ peccata ſoluere ⁊ eccīam immutabilem
facere inter tot ꝑſecutionū ⁊ temptationū
ꝑcellas. Nūc ad ratōes ī oppoſitū. Ad
ꝑbatiōnē primā r̄ñdet̄. negādo aſſumptū. ad ꝑbatio
nem r̄ñdetur. q̄ caput in alia membra dup
pliciter influit. Vno modo quodaʒ intrin
ſeco influxu. prout motus ſiue vis motiua
et ſenſitiua a capite deriuat̄ ad alia mēbra
Alio modo ſꝫm exterioꝛem quandam gu‐
bernationem. ſcilicet ſꝫm viſum et alios q̄ ī
capite radicantur dirigitur homo in exteri
oꝛibus actibus. Eſſe caput eccleſie ſꝫm inte
rioꝛem influxum non conuenit alicui ho‐
mini niſi chriſto. quia influxus ille gratie ē
quantū autem ad exterioꝛem gubernatio‐
nem poteſt nomen capitis alijs conuenire
Vnde Amos. vj. dicit̄. Optimates capita

populoꝝ. Et hͦ modo beat⁹ petr⁹ caput ecclesie fuit a christo cōstitut⁹ cū ei oues gubernādas cōmendauit. dicēs Petre pasce oues meas Joh. xxj. Et sic de alijs successoribus dicendū est. ¶ Ad secūdā rn̄det negāgo assumptū. solū eni videt verū in corpore naturali. ſ3 in corpe p similitudinē dicto ſc3 in aliq̄ multitudine ordinata. pn̄t eē plura capita ordinata tn̄ ⁊ subalternata. s. vnū pncipale ⁊ aliud vicē gerēs illi⁹. sic in eccla caput est christ⁹ pncipale ppria autoritate ⁊ potestate. papa ei ⁊ alij plati tanq̄3 vicem gerētes. ſm illud. ij. Coꝛ. ij. Et ego qd̄ donaui ſi q̄d donaui pp̄ter vos in psona christi. Et. ij. Coꝛ. v. Legatiōe fungimur. ⁊ tanq̄m deo exhoꝛtāte p nos. ¶ Ad tertiā rn̄detur. q assumptū nō est verū nisi in capite naturali. Et ratio ē. q̄a coꝛpus humanū non est ps alteri⁹. ſ3 coꝛpus similitudinarie dictu3 id est. alienata multitudo oꝛdinata potest esse ps alteri⁹ multitudinis. sicut multitudo domestica est ps multitudinis ciuilis. ⁊ ideo paterfamilias q̄ est ps multitudinis domestice habet super se caput rectoꝛem ciuitatis. ⁊ p hūc modū nihil phibet christū esse caput petri. ⁊ petrum etiā sub eo inferioꝛem

Ad secundam questionē

sic pcedit̄ Et videtur q petr⁹ potestate clauiū potuit pctā remittere ¶ Primo sic. ex pn̄ti euangelio. vbi dr̄. Tibi dabo claues regni celoꝝ. ⁊ qd̄cū q3 ligaueris ⁊c. Super q̄ dicit Chryso. q de⁹ pmittit se daturū petro q̄ sunt ppria solius dei. s. pctā soluere ¶ Secūdo ex illo Joh. xx. vbi dicit christ⁹ aplis. Quoꝝ remiseritis pctā remittūtur eis. ergo ⁊c. ¶ Tertio sic. In pn̄ia datur grā ad remissionē pctoꝝ. ſ3 hmōi dispēsatoꝛ sacramēti ē sacerdos ex vi clauiū. ergo cū grā nō apponat̄ pctō ex pte pene ſ3 ex pte culpe ergo videt̄ q petr⁹ ⁊ q̄libet sacerdos ad remissionē culpe opetur ex vi clauiu3. ¶ In oppositū arguit̄ sic. Pars ptātis ē interius baptizare. ⁊ a culpa absoluere. ſ3 de⁹ nō debuit ptātē interi⁹ baptizandi alicui coicare nec coicauit ne spes poneret̄ in hoie. ergo pari rōe nec potestatē absoluēdi ab actuali moꝛtali pctō. ¶ Secūdo sic. Nullo mō fit remissio culpe nisi p grām. ſ3 grām dare est potētie infinite. ergo potestate clauium petr⁹ nō remisit culpā siue pctā ¶ Rn̄deo dicēdū. q petr⁹ ⁊ q̄libet sacerdos potestate clauiū aliquo mō ſc3 sacramētalit̄ et ministerialit̄ remittit culpā. pferēdo sacramētū pnie. Pro q̄ notandū q sup hͦ capitulo fuerunt duo erroꝛes. Un⁹ est q̄ tangit̄ in glo. q quidā vsurpauerūt sibi tantū ex hͦ q possent oēs quos vellēt absoluere ⁊ introducere in regnū celoꝝ. ſ3 nō pōt stare. q2 soli⁹ dei est mutare volūtates. Alius erroꝛ est. q sacerdos nō absoluit. ſ3 ligatū oñdit eē absolutū siue denūciat. S3 hͦ non pōt stare. q̄a derogat vtuti ⁊ dignitati sacramētoꝝ noue legis. q̄a sacramēta noue leḡ efficiunt qd̄ figurāt. ſ3 nō sacramēta veteris leḡ. ⁊ iō si nihil aliud eēt pn̄ia. nō eēt sacramētū noue legis. Alij dicūt q i pctō sūt tria. culpa. reatus. pene eterne. ab his duob⁹ absoluit̄ hō p se p cōtritionē. ſ3 qn̄ hō ab his absolut⁹ est. remanet obligat⁹ ad penā tpalē. ſ3 q2 hō non sufficit. iō dant̄ claues. q̄a minuāt aliq̄d de ista pena ⁊ ligant ad aliquā penā. Iste modus dicēdi nō placet etia3 nob. q2 pn̄ia ē sacramētū noue legis q̄d dat grām. ſ3 grā nō oꝛdinat̄ ɔ̄ penā ſ3 ɔ̄ culpā. Un̄ dicendu3 est. q sicut i sacramēto baptismi aq̄ baptismatis h3 virtutē spūalē instrumētalē ſm quā mūdata culpa. ſm illud Aug̃. Que est virtus aq̄ vt coꝛp⁹ tāgat ⁊ coꝛ abluat. Sic dico q in sacerdote est quedā vis spūalis instrumētalis a qua dicunt̄ ministri. et sic ministerialit̄ opant̄ remissionem pcti sicut aq̄ baptismi. Et ita baptismus ⁊ sacramentu3 penitētie cōueniūt q̄dammodo in effectu. ſ3 in hͦ differūt. q2 sacramentū pn̄ie eo q habet actus suscipiētis quasi materiales. non potest dari nisi adultis in quibus requirit̄ preparatio ad suscipiendū effectū sacramētoꝛum. sed baptismus quādoq3 datur adultis ⁊ etiam pueris ⁊ alijs carentibus vsu rationis. ⁊ ideo p baptismū dat̄ gratia ⁊ remissio pctoꝝ pueris sine aliqua sui pparatione pcedente. nisi adultis in q̄bus p exigit̄

preparatio remouēs fictionē. q̄ quidē ꝑpa-
ratio qn̄q3 p̄cedit ſufficiēs ad grē̄ ſuſceptō
nem an̄q3 baptiſm⁹ actu p̄cipiat. ſ3 nō an̄
votū̄ baptiſmi poſt tp̄s ꝑlate vitatis. qn̄q3
talis p̄paratio tp̄e nō p̄cedit. ſed eſt ſil'cum
baptiſmi ſuſceptiōe. ⁊ tūc ꝑ baptiſmi ſuſce
ptionē grā̄ remiſſiōis culpe ꝯfert. ſ3 ꝑ pn̄ie
ſacramentū̄ nunq̄3 dat grā̄ niſi p̄patio ſit
vel p̄us fuerit. vn̄ vtus clauiū̄ opat ad cul-
pe remiſſionē̄ vel in voto exiſtēs. q2 nō erit
cōtritus niſi habeat in voto ſiue ꝑpoſito ſe
ſubijci diſcretioni ⁊ iudicio ſacerdotis. vel
etiā̄ in actu exiſtens. ſicut ⁊ aqua baptiſmi
ſed ſicut baptiſmū̄ n̄ agit vt p̄ncipale agēs
ſed vt inſtrumētū̄. nō̄ quidē̄ ꝑtingēs ad ip-
ſam grē̄ ſuſceptionē̄ cauſandā̄ etia3 inſtru-
mentaliter. ſ3 diſponēs ad grā̄m ꝑ qua3 ſit
remiſſio culpe. Ita eſt de poteſtate clauiu3
vn̄ ſolus de⁹ remittit ꝑ ſe culpā̄. ⁊ vtute ei⁹
agit inſtrumētaliter ⁊ baptiſm⁹ vt inſtru-
mentū̄ inanimatū̄. et ſacerdos vt inſtrumē
tum animatū̄ qd̄ dicit ſeru⁹ ſm̄ ph̄um. viij.
ethicoꝝ. Et iō ſacerdos agit vt miniſter. n̄
ſicut cauſans. ſ3 ſicut diſponēs ad ea3. vn̄ ſi
an̄ abſolutionē̄ nō fuiſſet aliquis ꝑfecte di-
ſpoſitus ad grā̄m ſuſcipiendā̄ in ipſa cōfeſ
ſione abſolutione ſacramētali grā̄m cōſeq̄
retur ſi obicē̄ nō poneret. ¶ Ad rationes i
oppoſitum. Una eſt rn̄ſio ex dictis. ꝙ petr⁹
nec q̄cunq3 ſacerdos ali⁹ receperūt claues
vt pctā̄ ꝑpria vtute remittāt. q2 h̄ eſt ſolius
dei. ſ3 bn̄ receperūt poteſtatem in clauibus
miniſterialiter ſiue inſtrumētalit̄ opandi.
ꝯferēdo ſacramēta ad remiſſionē̄ culpe. vt
dictum eſt

¶ Ad tertiam queſtio

nem ſic p̄cedit. Et videt̄ ꝙ Petrus vel ſuc
ceſſor eius ꝑ clauiū̄ poteſtatē̄ nō poſſit d̄ pe
nis ſatiſfactorijs indulgentiā̄ facere. ¶ Pri
mo ſic. Sup illō. ij. Thimoth. ij. dr̄. ꝙ nega-
re ſeipſum nō pōt. dicit gloſa ꝙ taceret ſi di
cta ſua nō impleret. ergo neceſſe eſt ꝙ dn̄s
dicta ſua impleat. S3 ip̄e dixit Deut. xxv.
Scd̄m menſurā̄ delicti eſt plagaꝝ modu ſ
ergo neceſſe eſt ita peccatorē̄ puniri ſic̄ me-
ruit. ergo nō pōt nec papa nec ali⁹ aliquid
remittere nec relaxare ¶ Secundo ſic. In
ferior nō poteſt abſoluere a pena ad quā̄ li
gat ſupior. ſ3 de⁹ remittēdo culpa3 ligat ad
aliquottā̄ penā̄ tp̄alē̄ vt dicit Hugo d̄ ſan
cto victore. ergo null⁹ hō poteſt abſoluere
a pena illa aliq̄d dimittendo. ¶ Tertio ſic.
Ad poteſtatē̄ excellētie ptinet vt ſine ſacra-
mentis effect⁹ ſacramentoꝝ tradat̄. ſed nul
lus habet poteſtatē̄ excellēte in ſacramētiſ
niſi chriſtus. cū̄ ergo ſatiſfactio ſit ps ſacra
menti pn̄ie operans ad remiſſionē̄ pene de
bite. videt̄ ꝙ null⁹ hō purus poſſit dimitte-
re debitū̄ pene ſine ſatiſfactiōe. ⁊ ꝑ ꝯſequēs
petr⁹ nō potuit poteſtate clauiū̄ facere hu
iuſmodi remiſſiōes ¶ In oppoſitū̄ eſt euā-
geliū̄ pn̄s. ibi. Q̄dcūq3 ſolueritis ſuper ter
ram ⁊c. ¶ Secūdo ſic. Ap̄ls dicit. ij. Coꝛ. ij
Nā̄ ⁊ ego ſi q̄d vobis donaui in ꝑſona chri
ſti. gloſa. Ac ſi chriſt⁹ donaſſet. ſ3 chriſt⁹ po
terat relaxare abſq3 omni ſatiſfactiōe penā̄
peccati. vt patet Ioh. viij. d̄ muliere adulte-
ra. ergo ⁊ paul⁹ potuit. ergo ⁊ petr⁹ ⁊ nunc
papa q̄ nō eſt minoris poteſtatis q̄3 Pau
lus fuit ¶ Rn̄deo dicendū̄ ꝙ petr⁹ ⁊ nunc
ſucceſſores poteſtate clauiū̄ poterūt ⁊ pn̄t
indulgētias ⁊ relaxatiōes facere penaꝝ de
bitarū̄ ꝑ peccatis. Patet iſta ꝯcluſio ſic. Ec
cleſia generalis nō poteſt errare. q2 ille q̄ in
omnib⁹ exauditus eſt ꝑ ſua reuerētia dixit
petro. ſup cui⁹ ꝯfeſſione eccl̄ia fundata eſt.
Ego ꝑ te rogaui petre vt nō deficiat fides
tua. Luc. xxij. ſed eccleſia generalis indulgē
tias approbat. ergo cōcluſio vera. Pro cu-
ius ampliori intellectu eſt notandū̄ ꝙ licet
ab omnib⁹ cōcedat̄ indulgētias poſſe fieri
ꝑ papā̄ ⁊ p̄latos eccl̄ie. nihilominus diuerſi
diuerſimode loquūtur. Quidā̄ eni diſtin-
guentes forum dei ⁊ forum eccl̄ie. dicunt ꝙ
non valent in foro dei. ita ꝙ non valent ad
abſoluendum a reatu pene quam quis
in purgatorio ſm̄ iudiciū̄ dei meret̄. ſed va
lent quo ad foru3 eccl̄ie. quia ſoluūt ab obli
gatione q̄ ſacerdos obligauit penitentē̄ ad
penā̄ aliquā̄. vel ad quā̄ ordinat̄ ex ſtatutiſ
canonū̄. dicūt etiā̄ ꝙ ſacri canones ꝑ mor
talibus peccatis graues ⁊ diuturnas peni
tentias taxant vt ꝑ vno mortali peccato ſe

ꝑtenniū vel ampliꝰ. ſʒ q̄d grauiꝰ eſt ꝙ pena
adeo grauis eſt ꝙ vix aut nunq̄ʒ poſſet q̄s
facere. ⁊ pauci inuenirent̄ q̄ vellent. ⁊ ab ab
ſolutione obligationis ad hmōi penas di
cunt indulgētias valere. Hec opinio ñ eſt
vera. Tū p̄mo q̄a eſt exp̄ſſe ꝯtra priuilegiū
petro datū. vt q̊d in terra remitteret ⁊ in ce
lo remitteret̄ Vñ remiſſio q̄ fit ad foꝝ eccīe
valet etiā quo ad foꝝ dei. Tū ſecūdo. q̇a ec
cleſia hmōi indulgētias faciēs mag̊ dānifi
caret q̄ʒ adiuuaret. q꞉ remitteret ad grauio
res penas. ſ. purgatorij abſoluēdo a penitē
tijs iniunctis. Et ideo aliter dicendū eſt. ꝙ
indulgentie valēt ⁊ q̄ntū ad foꝝ eccīe. ⁊ etiā
q̄ntum ad iudiciū dei ad remiſſionē pene
reſidue poſt ꝯtritionē ⁊ abſolutionē ſiue ſit
iniuncta ſiue nō. Rō aūt quare valere p̄nt
iſte indulgētie eſt vnitas corꝑis myſtici in
qua multi in oꝑibus p̄nie ſuꝑerogauerūt
ad menſurā debitoꝝ ſuoꝝ. ⁊ multas etiam
tribulatiōes iniuſte ſuſtinuerūt patiēter. ꝑ
quas multitudo penarū poterat expiari ſi
eis deleren̄t. quoꝝ meritoꝝ tanta eſt copia
ꝙ omnē penā debitā nūc viuētibꝰ excedūt.
⁊ p̄cipue ꝓpter meritū chriſti. q̊d ⁊ ſi ī ſacra
mentis oꝑatur. nō tñ efficacia ipſiꝰ in ſacra
mentis includit̄. ſed ſua infinitate efficaciā
ſacramentoꝝ excedit. Manifeſtū eſt aūt ꝙ
vnus ꝓ alio ſatiſfacere pōt. ſancti aūt ī qui
bus ſuꝑabundātia operū ſatiſfactiōis iue
nitur. nō determinate ꝓ iſto q̄ remiſſione ī
diget hmōi oꝑa fecerūt. alias abſq̄ʒ omni ī
dulgentia remiſſionē cōſequerent̄. ſed com
munit̄ ꝓ tota eccīa. vt ap̄lus dicit ſe imple
re ea q̄ deſunt paſſioni chriſti in corꝑe ſuo.
q̄d eſt de eccīa ad quā ſcribit. ij. Coꝝ. j. Et ſic
p̄dicta merita ſunt cōmunia totiꝰ eccīe. ea
aūt que cōmunia ſunt multitudinis alicu
ius diſtribuūtur ſimul de multitudine ħm
arbitriū eiꝰ q̄ multitudini p̄eſt. Unde ſicut
aliq̄s cōſequeret̄ remiſſionē pene ſi alius ꝑ
eo ſatiſfeciſſet. ita fiet ſatiſfactio alteriꝰ ſi ꝑ
eum q̄ pōt diſtribuat̄. Ad h aūt ꝙ bñ diſtri
buātur requirunt̄ tria. auctoritas ex parte
dantis. ex ꝑte recipiētis charitas. ex ꝑte cau
ſe pietas. q̄ cōp̄rehēdit honorē dei ⁊ ꝓximi
vtilitatem. ¶ Ad rationes in oppoſitum.

¶ Ad p̄mā reſpondet̄. negando ꝯſequen
tiam. Et rō eſt. q̄a remiſſio q̄ ꝑ indulgētias
fit ñ tollit q̄ʒtitatē pene ad culpā. q꞉ ꝓ culpa
vniꝰ alius ſponte penā ſuſtinuit. vt dictū ē
¶ Ad ſecundā r̄ñdet̄ negando conſequē
tiam. q꞉ inferior dādo indulgētias non ab
ſoluit ſimplicit̄ á debito pene quo ligatus
fuit per ſuperiorē. ſed dat vnde debituʒ ſol
uat. vnde non abſoluit omnino de condo
nando. ſed ꝓ eo ſoluendo d̄ theſauro eccīe
¶ Ad tertiam reſpōdetur. negando conſe
quētiā. Et ratio eſt. q̄a effectꝰ ſacramētalis
abſolutionis eſt diminutio reatꝰ. ⁊ hic effe
ctus nō inducit̄ ꝑ indulgētias. ſʒ ꝓ eo faciēſ
indulgētias ſoluit penā quā debebat de ec
cleſie bonis cōībus ſiue de theſauro eccīie.
vt ex dictis patet.

¶ In feſto commemo

rationis ſancti pauli eſt euāgeliū Dixit pe
truſ ad ieſum. Math. xix. P̄nt diſputari
ſequētes q̄ſtiones ¶ Primo Utꝝ paulus
in raptu viderit diuinā eſſentiā ¶ Secun
do Utrū paulꝰ ī raptu ignorauerit an eiꝰ
aīa a corꝑe fuit ſeꝑata

Ad primam q̄ſtio
nez ſic ꝓcedit̄. Et videtur ꝙ Pau
lus ī raptu nō viderit diuinam eſ
ſentiā ¶ Primo ſic. Dicit̄ Exo. xxxiij. Nō
videbit me hō ⁊ viuet. glo. q̄ʒdiu h mortali
ter viuit̄ videri ꝑ quaſdā imagines deꝰ pōt
ſʒ ꝑ ipſam nature ſue ſpēm nō pōt. ſʒ paulꝰ ī
raptu viuebat vita hūana. ergo ip̄e ī illo ra
ptu nō vidit diuinā eſſentiā ¶ Secūdo ſic
Sic eni de paulo legit̄ ꝙ eſt raptꝰ vſq̄ʒ ī ter
tiū celū. ita etiā de petro legit̄ Actu. x. ꝙ ceci
dit ſuꝑ euʒ mētis exceſſus. ſʒ petrꝰ in ſuo ex
ceſſu nō vidit dei eſſentiā. ſʒ q̄ndā imagina
riā viſionē. ergo videt̄ ꝙ nec paulꝰ vidit di
eſſentiā ¶ Tertio. Uiſio dei fac̄ hominē be
atū. ſʒ paulꝰ ī illo raptu nō fuit beatꝰ. alio
q̄n ad vite huiꝰ miſeriā nūq̄ʒ rediſſet. ſʒ cor
pus eiꝰ fuiſſet ꝑ redūdantiaʒ ab aīa glorifi
catū. ſicut erit ī ſanctis pꝰ reſurrectionē. q̄d
patet eē falſū. ergo paulꝰ nō vidit diuinā eſ
ſentiam ¶ Quarto ſic. Fides et ſpes ſimul-

eſſe nō p̄nt cū viſione diuīe eſſentie. vt habe
tur .j. Cor. xiij. ſed paul⁹ ī ſtatu illo habuit fi
dem ⁊ ſpem. ergo nō vidit diuinā eſſentiā.
¶ In oppoſitū eſt qḋ Aug. determinat ī li.
de vidēdo deū ad paulinū. q̄ ipſa dei eſſen
tia a q̄buſdā videri potuit in hac vita poſi
tis. ſicut in moyſe ⁊ paulo q̄ rapt⁹ audiuit
ieffabilia v̇ba q̄ nō licet hoī loq̄. ¶ R̄ndeo
dicēdum. q̄ licet q̄dā dixerūt q̄ paul⁹ in ra
ptu dei eſſentiā nō vidit. ſ; q̄ndā refulgenti
am claritatis ipſi⁹. tn̄ nobis videt̄ dicēduz
q̄ paul⁹ vidit diuinā eſſentiā in raptu. ⁊ h̄
expſſe dicit Aug. in li. de vidēdo deū. et ſup
Gen̄. xij. ad lrām. Hec etiā ipſa v̇ba apl̄i de
ſignāt. cū ait Et audiuit ineffabilia verba q̄
nō licet hoī loq̄. hmōi aūt videnī ea q̄ perti
nent ad viſionē btōꝝ q̄ excedit ſtatū vie. ſ̄m
illud Eſaie. lxiiij. Ocul⁹ nō vidit nec auris
audiuit de⁹ abs te q̄ p̄paraſti diligētib⁹ te.
¶ Ad ratōnes in oppoſitum. ¶ Ad p̄mā
r̄ndet̄. q̄ illud nō eſt intelligēdū q̄ vidēs de
um p̄ eſſentiā oīno de corpe exeat. ſed q̄ ab
actu ſenſuū abſtrahat̄. q̄a q̄n intellect⁹ via
toris eleuat̄ miraculoſe ad videndū deuz p̄
eſſentiā. nō pōt ſil̄r eſſe in actu viſiōis vie. q̄
aīa naturalit̄ ſenſibilia p̄cipit. ⁊ iō oportet ī
illo ſtatu aīam videnī oīno ab actu ſenſuū
abſtrahi. Et iō dicit Aug⁹. xij. ſup Gen̄. ad
lrām. q̄ nemo deū p̄ eſſentiā videre pōt. ni
ſi ab hac vita q̄dāmodo moriat̄. ſi nō oīno
exiens d̄ corpe ſiue auerſus ⁊ alienat⁹ a ſen
ſibus carnalib⁹. Et ſil̄r dicit in libro d̄ vidē
do deū. ⁊ ſic nō eſt cōtrariū ei q̄d inductū ē
Exo. xxxiij. Nō videbit me hō ⁊ viuet. Vn̄
Greg. ibidē dicit in glo. A q̄buſdā in hac
carne viuētib⁹ ſ; ineſtimabili v̇tute creſcen
tib⁹ pōt eterni dei claritas videri. nō tn̄ vi
debit eū hō ⁊ viuet. quia q̄ ſapientiam que
deus eſt videt huic mūdo funditus morit̄.
¶ Ad ſecūdam reſpondetur negādo cōſe
quentiā. Et ratō eſt. q̄a nō eſt ſil̄r de vno et
de alio. Pro q̄ notādū q̄ mēs hūana diui
nit⁹ rapit̄ ad ɔtēplādā v̇itatē diuinā tripl̄r
Vno mō vt ɔtēplet̄ eā p̄ ſilitudines q̄ſdā
imaginarias. ⁊ tal̄ fuit exceſſus q̄ cecidit ſu
per petꝝ. Alio mō vt ɔtēplet̄ v̇itatē diuinā
p̄ intelligibiles effect⁹. ſic fuit exceſſ⁹ dauid
dicētis. Ego dixi ī exceſſu meo oīs hō men
dax. Tertio vt ɔtēplet̄ eā in ſua eſſentia. Et
talis fuit rapt⁹ pauli. ⁊ etiā moyſi. ⁊ ſatis cō
gruēt̄. Nā ſic moyſes fuit p̄m⁹ doctor iude
orum. ita paul⁹ fuit p̄m⁹ doctor gentium.
¶ Ad tertiā reſpondetur negando ɔſequē
tiā. Dicim⁹ eni q̄ licet paul⁹ ī illo raptu n̄
fuerit beat⁹ ſimpl̄r. fuit tn̄ ſ̄m q̄d beat⁹. q̄ſi
in quodā trāſitu. ⁊ ita vidit diuinā eſſentiā
in quodā trāſitu. Pro q̄ notādū q̄ diuina
eſſentia videri ab itellectu creato nō pōt ni
ſi p̄ lumē gl̄ie. q̄d tn̄ dupl̄r p̄ticipari poteſt.
Vno mō p̄ modū forme imanētis. ⁊ ſic be
atos facit ī patria. Alio mō p̄ modū cuiuſ
dā paſſiōis trāſeuntis. ⁊ h̄ mō lumē illō fu
it in paulo quando raptus fuit. vnde ex ta
li viſione non fuit ſimpliciter beatus vt fie
ret redundātia ad corpus ſed ſolū ſ̄m quid
¶ Ad quartā r̄ndetur negādo ɔſequētiā.
Et ratio eſt. q̄a paul⁹ ī raptu nō fuit beat⁹
habitualit̄. ſ; ſolū habuit actū beatoꝝ. con
ſequens eſt vt ſimul tunc in eo non fuerit
actus fidei. fuit tamen in eo ſimul fidei ha
bitus

Ad ſecundam queſti

onez ſic p̄cedit̄ Et videtur q̄ paul⁹ n̄ igno
rauerit an aīa eius fuerit a corpe ſep̄ata
¶ Primo ſic. Ipſe apl̄s dicit. ij. Corint. xij.
Scio hoīem ī chriſto raptū vſq; ad tertiuz
celū. ſ; hō noīat cōpoſituz ex corpe ⁊ aīa. ra
pt⁹ aūt differt a morte. videt̄ ergo q̄ ipſe ſci
uerit aīaz nō fuiſſe p̄ mortē a corpe ſep̄ataz.
¶ Scd̄o ſic ex eiſdē dictis apl̄i. Ipſe paul⁹
ſciuit quō rapt⁹ fuit. q̄a ī tertiū celū. ergo ex
h̄ vt videt̄ ſciuit vtꝝ fuerit ī corpe vel nō. q̄a
ſciuit tertiū celū eē aliq̄d corporeū. ɔſequēſ
eſt q̄ ſciuerit aīam ſuā a corpe ſep̄atā. q̄r vi
ſio rei corporee nō pōt fieri niſi p̄ corpus. er
go videt̄ q̄ n̄ ignorauerit an aīa fuerit a cor
pore ſep̄ata ¶ Tertio ſic. Dīc Aug. xij. ſup
Gen̄. ad lrām. q̄ paul⁹ ī raptu vidit illa vi
ſiōe deū q̄ videt ſancti ī patria. ſ; ſancti ex h̄
ipſo q̄ vidēt deū ſciūt an aīe eoꝝ ſint a corpi
bus ſep̄ate. ergo ⁊ paul⁹ h̄ ſciuit. ¶ In oppo
ſitū eſt dictū ipi⁹ apl̄i dicētis. ij. Cor. xij. Si
ue in corpore ſiue extra corp⁹ neſcio de⁹ ſcit

Rñdeo. hic ſũt varij modi dicẽdi. q̃s enar
rare inutile eſſet. ꝛ iõ dimiſſis illis dicendũ
eſt vt ſanct⁹ Thomas i ſecũda ſcđe. ꝙ apl's
neſciuit vtrũ ei⁹ aĩa fuerit a corpe ſepata
Iſta ↄclõ videt̃ autoritate Aug. q. xij. ſup
Geñ. ad lrãm. p⁹ longã inq̃ſitionẽ ↄcludens
dicit. Reſtat ergo fortaſſe vt h ipm ignoraſ
ſe eũ intelligam⁹. vtrũ qñ in tertiũ celuꝫ ra-
ptus eſt i corpe fuit aĩa quõ eſt aĩa i corpe
dũ cũ corpe viuere dr̃ ſiue euigilantis ſiue
dormiẽtis. ſiue in extaſi a ſenſib⁹ corpis ali
enati. an anima d̃ corpore exierit. vt mortu
um corp⁹ iaceret. Ad rões in oppoſituꝫ.
Ad primam rñdet̃. negãdo ↄſequentiã.
Et rõ eſt. q̃a p ſinodochen qñꝫ ps hoĩs hõ
noiat̃. ꝛ pcipue aĩa q̃ eſt ps hoĩs eminẽtior
Ad ſecundã rñdet̃ negando conſequẽ
tiã. Et ratio ẽ. q̃a apl's ſciuit illũ celũ eſſe cor
poreũ. ꝛ tñ h poterat fieri p intellectuꝫ eius
etiã ſi anima eius nõ eſſet a corpore ſepata
Ad tertiam reſpõdetur. negando con-
ſeq̃ntiã. Et rõ eſt. q̃a viſio pauli i raptu nõ
fuit oĩno ſilis viſiõi beatoꝝ. vñ fuit q̃ntum
ad aliq̃d ſilis viſioni beatoꝝ ſcꝫ q̃ntũ ad id
q̃d videbat̃. ꝛ q̃ntũ ad aliq̃d diſſimil' ſcꝫ q̃n-
tũ ad modũ videndi. q̃a ñ ita pfecte vidit ſic
ſancti q̃ ſũt in patria. Vñ Aug⁹. dic̃. xij. ſup
Geñ. ad lrãm. Aplo arrepto a carnalibus
ſẽſib⁹ i tertiũ celũ h defuit ad plenã ꝛ pfectã
cognitionẽ reꝝ q̃ angelis ineſt ſiue i corpo
re ſiue extra corp⁹ eẽt neſciebat. h vtiq꜡ nõ
deerit cum corruptibile h induerit incoru
ptionem.

In feſto uiſitationis

beate marie v̾ginis eſt euãgeliũ Exurgens
maria ꝛc. Lu. j. põt diſputari ſeq̃ntes q̃ſtio
nes. Primo. Utrũ beat⁹ Johes i vtero
exiſtẽs exultauit ad pñtiã dñi. Secundo
Utrũ beata v̾go audita exultatione Eliza
beth ↄueniẽt in grãꝝ actionẽ cãtauit. Ma
gnificat aĩa mea dñm

Ad primam q̃ſtio
nẽ vtrum beat⁹ Johes i vtero exi
ſtẽs exultauit ad pñtiaꝫ dñi. Et vi
det̃ ꝙ nõ. q̃a exultatio nõ eſt i hoĩe ſine vſu
rõis. ſꝫ beat⁹ iohes i vtero matris clauſus
nõ habebat vſũ rõis nec vſũ liberi arbitrij
ergo nõ exultauit. Secũdo. Si dr̃ ꝙ fuit
ei dat⁹ ꝛ accelerat⁹ vſus rõis. Cõtra. Cum
dona dĩ ſint ſine pctõ ñ auferunt̃ abſq꜡ cul-
pa. et ſic ille vſus rõis nõ fuiſſet ſibi ſublat⁹
q̃d nõ eſt veꝝ. q2 p⁹ nõ habuit. ergo ꝛc. Ter
tio. Dicit Aug. in epl'a ad dardanuꝫ. ꝙ illõ
q̃d dictũ eſt ſcꝫ ꝙ exultauit nõ ẽ q2 credidit
infans. cũ ergo mot⁹ fidei pm⁹ ſit int̃ mot⁹
v̾tutũ videt̃ ꝙ nõ hꝫ actũ alicui⁹ v̾tutis. et
h nõ ppt̃ defectũ grẽ. ergo ppt̃ defectũ libe-
ri arbitrij. In oppoſitũ eſt euãgeliũ. Re
ſpõdeo dicendũ ꝙ Aug⁹. ambigue loq̃t̃ in
iſta materia. iõ diuerſimode q̃daꝫ ſenſerũt
hic. Fuerũt ei q̃ dixerũt iohem nõ habuiſſe
motũ liberi arbitrij. nec exultationẽ illã fu
iſſe ab eo. ſꝫ mag̃ in eo. nõ p naturã ſꝫ ſupra
naturã. ſic aſina balaã allocuta ẽ. ꝛ hmõi ñ
intellexit. Sic dicũt iohem motum fuiſſe a
ſpũſctõ ad aduẽtũ chriſti. ꝛ illũ motũ fuiſſe
ad modũ exultãtis. nõ q2 ipe pcipet. ſed q̃a
volebat dñs ꝙ mat̃ motu pueri dñm pci-
peret ꝛ matrẽ ei⁹. vt h eẽt futurũ pſagium.
Fuerũt alij q̃ dixerũt ꝛ meli⁹ vt dic̃ ſanctus
Tho. ꝙ iohes nõdũ nat⁹ habuit vſũ liberi
arbitrij ad illud momẽtũ ꝛ illuſtratiõꝫ ſpi-
ritus ſcti. p quã cognouit dñm pñtẽ ꝛ gaui
ſus ẽ. Et ita nob videt̃ dicẽdũ. q̃a i euãgelio
dr̃. Exultauit infans. ꝙ ñ poſſet ita bñ veri-
ficari ſm pmũ moduꝫ dicẽdi. Et illud q̃d i
hymno ei⁹ cãtat̃. Uẽtris obſtruſo poſitus
cubili ſenſerat regẽ thalamo manẽtẽ. Ad
ratões i oppoſitũ. Ad primã rñdetur ne-
gãdo minoreꝫ. Dicim⁹ ei ꝙ accelerat⁹ fuit
ei⁹ vſus rõis. Ad ſecundã rñdet̃ ꝙ rõ nõ
pcedit. q̃a nõ eſt incõueniẽs ſi poſtea ſit ſb
tract⁹. ſic ꝛ grã qñꝫ ad horã ſiue ad momẽ-
tũ dat̃. ſec⁹ aũt de grã grãtũ faciẽte q̃ nõ ſbtra
hit ſine culpa. Ad tertiã rñdet̃ ꝙ Aug. ſi
cut dictũ eſt ambigue loquit̃ i hac materia
Illud enĩ dictũ eſt ſm primum moduꝫ di-
cendi.

Ad ſecundam queſti

onem Utꝝ beata v̾go audita exultatõe eli-
zabeth ↄueniẽt in grãꝝ actionem cantauit.

Magnificat aĩa mea dñm ⁊c. Et videt̃ q̃ n̄
Primo ex tp̃e. Quia ñ debuit ſtatĩ redde-
re grãs de bñficio. q̃a dic̃ Sen̄. in. iij. de bñ-
ficijs. q̃ q̃ feſtinat reddere bñficiũ nõ hʒ ani
mũ grati hoĩs ſʒ debitoris ¶ Scd̃o argui
tur de cã aſſignata meriti. quã ʒ aſſignauit
ſue exaltatiõis. cũ ait. Quia hũilitatẽ reſpe
xit ancille ſue. nõ videt̃ ↄueniẽter dictũ. Nõ
humilitas ſʒ charitas ponit̃ radix meriti. j.
Corinth. xiij. Charitatem autẽ nõ habuero
¶ Tertio ex mõ exhibẽdi grãs. ſ. cãtando.
vñ canticũ d̃r beate ṽginis. ſic. Nihil dem̃ꝰ
accipe in cultũ diuinũ niſi ea q̃ nob̃ autori-
tate ſcripture ſancte tradunt̃. ſʒ ap̃ls dic̃ ad
Col̃. iij. Docẽtes ⁊ cõmonẽtes voſmetipoſ
in pſalmis ⁊ hymnis ⁊ cãticis ſpũalibꝰ. er-
go nõ debuit cãtico corpali. ſʒ ſpũali ¶ In
oppoſitũ eſt euãgeliuʒ ¶ Rñdeo dicendũ
ſub aliq̃bꝰ ↄclionibꝰ. Prima ẽ. q̃ oĩs q̃ bñ
ficiũ recipit tenet̃ ad grãs reddendas. Iſta
ↄclio vꝫ Primo ex illo. j. Theſ. vlt̃. In oĩbꝰ
grãs agite. Rõe ſic. Oĩs effectꝰ naturaliter
ad ſuã cauſam ↄuertit̃. manifeſtũ eſt aũt q̃
oĩſ bñfactor inq̃ntũ hmõi eſt cã bñficiati. ⁊
iõ natural̃ ordo req̃rit vt ille q̃ ſuſcepit bñfi
ciũ p grãꝝ recõpenſationeʒ ↄuertat̃ ad bñ
factorẽ. bñfactori autẽ inq̃ntũ hmõi debet̃
honor ⁊ reuerẽtia. eo q̃ habʒ rõem pncipij.
Vñ Aug̃. ↄ iulianũ. Cũ nõ ad ſuũ actoreʒ
referunt̃ bona hipſo ipſi male vtentes effi-
ciunt̃ iniuſti. ⁊ iõ beata ṽgo ↄuenienter fec̃
ↄuerti ad eũ grãs ei referẽdo de beneficijs
ſuſceptis Secũda ↄclio. Bñficiatꝰ meliuſ
facit ſtatim grãs bñfactori agẽdo q̃ʒ diffe-
rẽdo. Patet ↄclio pmo ex illo Bern̄. ſuper
Can̄. Diſce i referẽdo grãs nõ ẽe tardꝰ aut
ſegnis. diſce ad ſingula dona grãſ agere di
ligẽter. Rõe ſic pbat̃. q̃a q̃ntũ aliq̃d bonuʒ
fit ex maiori feruore. tãto eſt laudabilꝰ. ſed
ex maiori feruore videt̃ pcedere q̃ bõ nul-
las moras adhibeat i faciendo q̃d dʒ. ergo
laudabilꝰ ẽ q̃ bõ ſtatim grãs reddat. et ita
fecit beata ṽgo audita exaltatiõe ſua. i can
ticũ prupit grãꝝ actiõis. Tertia ↄclio. q̃ li-
cet charitas ſit radix meriti. hũilitas tñ int̃
alias ṽtutes fuit diſpoſitiua ad cõceptiõeʒ
filij dei ⁊ ad exaltationẽ ſpũalẽ. iuxta illud.
Qui ſe humiliat exaltabit̃. nõ q̃a ipſa ſola
mereat̃. ſʒ q̃a eiꝰ eſt ppriũ ↄtẽnere ſublimi-
tatẽ terrenã. Vñ Bern̄. in ſmõe de incarna
tione dñi. Int̃ grãs beate ṽginis magna ẽ
hũilitas ⁊ mãſuetudo. ⁊ ſic̃ elatio mater eſt
pſumptiõis. ſic humilitas manſuetudiniſ
Nec in ſolo q̃dẽ ſilẽtio cõmendat̃ eiꝰ humi
litas. ſʒ reſonat in ſmone. audierat ei. Q̃d
naſcet̃ ex te ſanctũ vocabit̃ filiꝰ dei. nihil rñ-
dit ſe eſſe niſi ancillã. Itẽ mirabat̃ elizabeth
pſonã beate ṽginis veniẽtis ad ſe. Vñ inq̃t
Vñ h mihi vt veniat mater dñi ad me. cõ-
mẽdabat ſalutãtis voceʒ. beatificat fideʒ. ſʒ
deuota humilitas nihil reputabat ſibi. i de
um oĩa bñficia q̃ in ea laudabãt̃ referebat.
Tu inq̃t magnificas matrẽ dñi. ſʒ magnifi
cat aĩa mea dñʒ. Voce mea phibes exultaſ
ſe infantẽ in gaudio. ſʒ exultauit ſpũs meꝰ
in deo ſalutari meo. Et iõ ſapiẽter ⁊ ↄueni
ent̃ beata ṽgo inq̃t. Quia reſpexit deꝰ hũi-
litatẽ ancille ſue. ecce enĩ ex h beatam me di
cent oẽs generatiões. Bern̄. Generatiões
vtiqʒ celi ⁊ terre. oẽs angeli ⁊ oẽs electi. an-
gelicaꝝ nãqʒ generationũ numerꝰ p geni-
tũ meũ reintegrabit̃. ⁊ hominũ generatio i
adã maledicta p bñdictũ fructũ ṽtris mei
ad eternã bñdictioneʒ regenerabit̃. Meri-
to ergo te dñam beatã dicẽt oẽs generatio-
nes. q̃a omnibꝰ generationibꝰ verã ⁊ eĩnã
beatitudinẽ genuiſti // Ad rões i oppoſitũ
¶ Ad pmã reſpondet̃. negando ↄſequen
tiã. Ad dictũ Senece dicẽdũ. Seneca loq̃-
tur q̃ñ donũ eſt exhibendũ. tũc ei expectari
dʒ tp̃s q̃ recõpẽſatio fit bñfactori optima.
Ad ſecũdã pʒ rñſio ex dictis i tertia ↄclone
¶ Ad tertiã reſpondetur negando ↄſequẽ
tiam. ⁊ ad dictũ ap̃li rñdet̃ q̃ cãtica ſpũalia
pñt dici nõ ſolũ ea q̃ interiꝰ canunt̃ in ſpũ.
ſed etiã ea q̃ exteriꝰ ore cantant̃. inq̃ntũ per
huiuſmodi cãtica ſpiritualis deuotio puo
catur

In feſto beate marie

magdalene eſt euãgeliũ In illo tp̃e. Roga
bat Ieſum q̃dã. Lu. vij. Circa q̃d pñt diſpu
tari ſequẽtes q̃ſtiones ¶ Primo Vtrum
illa mulier de q̃ hic in euangelio fit mentio

fuerit maria magdalena ſoroꝛ lazari ¶ Se
cundo Utrū maria magdalena aut q̄s ali⸗
us potuerit ſine pn̄ia conſeq̄ remiſſionem
peccatoꝛum.

AD pꝛimam q̄ſtio
nem. Utrū illa mulier de qua dr̄ i
euāgelio. ꝙ lachꝛymis cepit riga⸗
re pedeſ ⁊ capillis ſuis tergere ⁊c̄. fuerit ma
ria magdalena q̄ fuit ſoroꝛ lazari ⁊ marthe
¶ Dicendū ꝙ circa h̄ ſancti varie loquūt̄
Nā Aug̃. ⁊ Chꝛyſo. vt dic̄ Alber. magnuſ
ſuꝑ Lu. dicūt aliā fuiſſe. mariā magdalenā
dicūt v̓ginē fuiſſe. ⁊ ſic ꝑmāſiſſe. nec ꝓbabi⸗
le eſt ꝙ tāta peccatrix cū dn̄o habuiſſet tan
tā familiaritatē. Dicūt ⁊ ip̄am corꝑalit̄ fu⸗
iſſe obſeſſam a demonibꝰ. Dicūt ⁊ inſuꝑ ꝙ
nō tantū iſta peccatrix de q̄ nūc i euāgelio
dr̄ pedes dn̄i vnxit. ſꝫ ⁊ illa ⁊ forte pl̓es alie
que ſeq̄bant̄ eū q̄n in hoſpitijs curā eiꝰ ege
rūt. ⁊ ſibi laſſos pedes lauerūt. vt ꝑticipes
eſſent laboꝝ pedū eiꝰ. io pulverē ſecū tule⸗
rūt. Alij v̓o vt Greg̃. ⁊ Beda ⁊ Augꝰ. d̓ cō
ſenſu euāgeliſtaꝝ dicūt ꝯtrariū. Dicūt eni
ꝙ ſit magdalena ſoroꝛ ⁊c̄. accipiētes h̄ ex illo
Jo. xi. Maria aūt erat q̄ vnxit dn̄m vnguē
to ⁊ exterſit capilliſ. cuiꝰ frat̄ lazarꝰ infirma
bat̄. Et ex illo Luc. viij. Maria magdalena
de q̄ ſeptē demonia eiecerat. q̊d Gregoꝛiuſ
explanat de eadē. Et h̄ tenet romana eccl̄ia.
vn̄ in officio ſuo ita cātat̄. Maria ſoroꝛ La
zari q̄ tot cōmiſit crimina ab ipſa fauce tar
tari ⁊c̄. dicūt ergo ꝙ dupliciter vnxit pedes
dn̄i. Pꝛimo hic. ⁊ iſta ex ꝯtritiōe. Scd̄o ex
deuotiōe. de q̊ Joh̄. xi.

Ad ſecundam queſti
onē ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ beata maria ma⸗
gdalena ꝯſecuta ſit remiſſionē pctōꝝ ſine
pn̄ia ¶ Pꝛimo ſic. Dn̄s dic̄ de ea. Remit
tunt̄ ſibi pctā multa. q̊niā dilexit multū. nō
eſt locutꝰ de pn̄ia. ſꝫ fuiſſet. ſi fuiſſet neceſſa⸗
ria. ergo ⁊c̄. ¶ Secundo ſic. Nō eſt minoꝛ
v̓tus dei circa adultos q̄ꝫ circa pueros. ſed
pueris pctā dimittit ſine pn̄ia. ergo etiam
adultis ¶ Tertio. Deꝰ v̓tutē ſuam nō alli
gauit ſacramētis. ſꝫ pn̄ia eſt q̊dd̄ā ſacramē
tum. ergo v̓tute diuia p̄t peccata dimitti.
Quarto. Maioꝛ ē miſ̃icoꝛdia dei q̄ꝫ miſe⸗
ricoꝛdia hoīs. ſꝫ hō interdū remittit offen⸗
ſam ſuā hoī etiā nō penitēti. Un̄ ip̄e domi⸗
nus mādat Math̄. v. Diligite inimicos
veſtros. benefacite his q̄ oderūt vos. ergo
multo mag̃ deꝰ dimittit offenſam ſuā hoi
bus nō penitētibꝰ ¶ In oppoſitū eſt illud
Lu. xiij. Si pn̄iam nō egeritis oēs ſil̓ peri⸗
bitis ¶ Rn̄deo dicendū ſub duabꝰ ꝯclio⸗
nibꝰ Pꝛima eſt ꝙ Maria magdalena nō
eſt ꝯſecuta remiſſionē pctōꝝ ſine pn̄ia q̄ eſt
v̓tus Patet ꝯclio. q̄niā nō eſt poſſibile pec
catū actuale moꝛtale ſine tali pn̄ia remitti.
cū eni pctūm ſit dei offenſa. eo mō deꝰ pec
catū remittit q̊ remittit offenſam i ſe cōmiſ
ſam. offenſa aūt directe opponit̄ grē. ex h̄ ei
dr̄ aliq̄s alicui eſſe offenſus ꝙ repulit eū a
grā ſua. h̄ aūt intereſt int̄ grām dei ⁊ grām
hoīs. q̄a grā hoīs nō cauſat ſꝫ p̄ſupponit bo
nitatē verā vel apparentē in hoīe grato. ſed
grā dei cauſat bonitatē in hoīe grato. eo ꝙ
bona volūtas dei q̄ in noīe grē intelligitur
eſt cā boni creati. vn̄ pōt ꝯtingere ꝙ homo
remittat offenſā q̄ offenſus ē alicui abſq̄
aliq̄ immutatione eiꝰ. offenſa aūt pctī moꝛ
talis ꝓcedit ex h̄ ꝙ volūtas hoīs eſt auerſa
a deo ꝑ ꝯuerſionē ad aliq̊d bonū cōmuta
bile. vn̄ req̄rit̄ ad remiſſionē offenſe diuine.
ꝙ volūtas hoīs ſic imutet̄ ꝙ ꝯuertat̄ ad de⸗
um cū deteſtatiōe p̄dicte auerſiōis ⁊ ꝓpo⸗
ſito emēde. q̊d ꝑtinet ad rōem pn̄ie ſ̓m ꝙ ē
v̓tus. Secūda ꝯclio. Maria magdalena
ꝯſecuta eſt remiſſionē pctōꝝ ſine penitētia
ꝓut eſt ſacramētū. ⁊ ſic aliꝰ pōt. nā ſacramē
tum pn̄ie ꝑficit̄ ꝑ officiū ſacerdotis ligātis
⁊ ſoluētis. ſine q̊ pōt deꝰ pctūm remittere.
ſicut fecit chꝛiſtꝰ mulieri adultere. vt legit̄
Joh̄. viij. et Marie peccatrici de q̄ i euāge⸗
lio preſenti ¶ Ad rationes in oppoſitum
¶ Ad pꝛimam rn̄det̄. negādo ꝯſequentiā.
Et ratio eſt. q̄a charitas nō liberat hoīeꝫ a
pctō ſine pn̄ia q̄ eſt v̓tus. req̄rit eī charitas
ꝙ hō doleat de offenſa in amicum cōmiſſa
vn̄ iſta mulier bn̄ oñdit in actu ſuo ꝙ peni
tentiā habuit. nā dr̄. ecce mulier. d̓ peccatis
ſuis plene ⁊ ꝑfecte cōtrita. ſtans retro. q̄a ꝑ

verecundia ſui peccati nō audebat ſe ante
ponere. lachrymis cepit rigare pedes. ex q̄
patet magnitudo ꝯtritionis. ex qua tantū
fleuit ꝙ potuerunt lauari pedes. ps. Exitꝰ
aquarū deduxerūt oculi mei. qa etiā capil
lis capitis ſui tergebat. qbꝰ añ ad cōpoſitio
nem vultus abuſa fuerat. ⁊ oſculabatur. vt
totū deo ſeruiret in penitentia. qd̓ q̇dē ex ſe
deū ꝯtempſerat ī culpa ſm ꝙ dic̄ Gregoriꝰ
¶ Ad ſecundā rn̄det negando conſequē
tiā. Et ratio ē. qa in pueris nō eſt niſi pecca
tum originale. qd̓ nō ꝯſiſtit in actuali deor
dinatione volūtatis. ſꝫ in quadā habituali
deordinatione nature. ⁊ iō remittit eis pec
catū cū habituali immutatōe ꝑ infuſionē
gratie. nō aūt cū actuali. ſed adulto in quo
ſunt actualia pctā que cōſiſtunt in actuali
deordinatione volūtatis actual̄. nō remit-
tuntur peccata etiā in baptiſmo ſine actua
li mutatione voluntatis. quod fit per peni
tentiam. ¶ Ad tertiā rn̄detur. ꝙ ratio illa
ꝓcedit de penitentia ſm ꝙ eſt ſacramentū.
¶ Ad quartā rn̄detur negādo ꝯſequētiā.
Et ratio eſt. quia miſericordia dei eſt maio
ris v̓tutis q̄ꝫ miſericordia hoīs. in h̓ ꝙ im-
mutat voluntatē hominis ad penitendū.
quod miſericordia hominis facere nō po-
teſt.

¶ In feſto beati iaco

bi apoſtoli eſt euangelium In illo tpe. Ac
ceſſit ad ieſum ⁊c. Matth. xx. Circa qd̓ pn̄t
diſputari ſequētes queſtiones ¶ Primo
poſſet q̄s diſputare. Utrū ipe ⁊ frater eius
peccauerūt peccato ambitiōis petentes a
chriſto mediāte matre vt ī regno ſuo ſede-
rent. vnꝰ a dextris ⁊ alius a ſiniſtris. Iſta q̄
ſtio expedita eſt ſupra dn̄ica. xvij. poſt trini
tatē. Sꝫ nūc poterūt h̓ diſputari ¶ Primo
Utrꝫ cōueniēt dicat̄ de beato iacobo ꝙ ſit
lux ⁊ decꝰ hiſpanie. ¶ Scd̓o Utrū oret ī ce-
lo pro omnibus qui eius viſitāt ſepulcrū
ſiue locum

AD primam que
ſtionē ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ nō cō-
uenięter dicat̄ lux ⁊ decꝰ hiſpanie
¶ Primo ſic. Eſſe lucē ſoli deo chriſto vi-
detur ꝯuenire. Un̄ de Iohe baptiſta q̄ ne-
mo inter natos mulierum maior ſurrexit.
Matth. xj. dr̄ Ioh. j. Non erat ille lux. ergo
nec beatꝰ iacobꝰ poteſt dici lux cuiuſcūqꝫ.
¶ Secūdo ſic. Beatꝰ iacobus nō dedit hi
ſpanis lumen nature nec lumen gratie. nec
daturꝰ eſt lumē glorie. qr iſtud ſoliꝰ dei ē ⁊c
¶ In oppoſitū eſt q̊d eccia cātat. Rn̄deo
dicendū. Cōuenietiſſime dr̄ beatꝰ iacobus
lux hiſpanie ⁊ decꝰ. Lux q̇dē rōe illuminati
onis doctrine fidei. q̄ rōe dixit chriſtꝰ aplis
Uos eſtis lux mūdi. Singulariter beatꝰ Ia
cobus p̓mo ꝑſonaliter. ⁊ poſt ꝑ diſcipulos
ſuos quos ibi grā predicandi reliq̇t. illumi
narūt terrā hiſpanie lumine doctrine ⁊ exē-
plo ſanctitatis. vt hiſtoria ſua teſtat̄ Et tan
dem miraculoꝝ multitudine viſa. q̄ beatꝰ
iacobꝰ v̓tute diuina opabat̄. regina hiſpa-
nie ſtupens credidit ⁊ chriſtiana effecta eſt
⁊ oīa que petierūt ſui diſcipuli tribuit ⁊ pa
latium ſancto iacobo ī ecciam dedicāſ ma-
gnifice ipm̄ dotauit. q̄ tandeꝫ in bonis op-
bus vitā finiuit Ita vt ſacro cōpoto. ſic bea
tus iacobꝰ fuit p̓mꝰ inter apoſtolos q̄ mar
tyrium ꝓ chriſto ſuſcepit. ita regnū hiſpa-
nie videt̄ int̄ omnia regna p̓us fidei lumen
⁊ chriſtianitatis titulū ſuſcepiſſe. ſic baſilee
dum cū anglicis de excellētia regnoꝝ alter
cabat̄ fuit oſ̄ſum ⁊ ꝓbatū. Bene autē etiaꝫ
dr̄ decus hiſpanie. qa tāto aplo dotata ē vt
ad eā d̓ vniuerſo orbe chriſtianoꝝ q̄ſi innu
meri populi ꝯtinue cōfluunt bn̄ficia a deo
meritis apl̄i ſpectātes. Decꝰ etiā ē hiſpanie
ꝓpter h̓ ꝙ tam glorioſus apl̄s in ſingularē
patronū eidē datꝰ ē. Preterea decꝰ hiſpa-
nie eſt ꝓpter immenſitatē miraculoꝝ q̄ iſte
ſanctꝰ ꝯtinue opat̄. Ad rationes ī oppoſitū
¶ Ad p̓mā rn̄detur. ꝙ eſſe luceꝫ q̄ tribuat
lumē nature aut grē cauſaliter nō cōuenit
niſi xp̄o q̄ eſt lux q̄ illuminat omnē hoīem
venientē in hūc mundū. ſꝫ eē lucē q̄ diffun
dat lumen doctrine bene ꝯuenit alijs. Un̄
eccie doctoribus dr̄. Uos eſtis lux mundi.
Qn̄ dicit̄ ꝙ iohes non erat lux. rn̄det̄ ꝙ du
plex eſt lux. vna q̇dē p̓ma q̄ eſt fons lucis ⁊
illuminās nō illuminata. ⁊ hec eſt lux q̄ eſt

chriſtus.ꝛ eſt alia lux illuminās tñ illumi-
nata a pͥma luce.ꝛ hec eſt lux pfectoꝝ viroꝝ
ad Phil.ij. Inter q̊s lucetis ſic lumiaria.
pͥma eſt ſupnatural'ꝛ lux p eſſentiā.ꝛ d̉ hac
dicit̃. Non erat ille lux ſcilicet Johānes Jo
hānis pͥmo

Ad ſecūdam queſtio

nem.forte meliꝰ eēt pͥma. Utrū beatꝰ Jaco
bus poſſit iuuare orōibꝰ ſuis omnes inter
pellātes eū. Et videt̃ ꝙ ñ. ¶ Primo ſic. Be-
atus Jacobꝰ pfecte ſuā voluntatē deo cō-
formauit vt nō velit niſi qđ deꝰ vult. ſꝫ illđ
qđ vult ſp implet̃.ergo fruſtra p interpellā
tibus orat ¶ Secundo ſic. Aīa beati iaco
bi nō eſt iacobꝰ.ſi ergo aīa ſua p interpel-
lantibꝰ oraret q̄ꝫdiu eſt ſepata a corpe nō
deberꝫ q̊s interpellare eū ad orandū ſꝫ ani-
mā eiuſ.cuiꝰ ꝯtrariū facit eccia ¶ Tertio ſic
Quicūqꝫ orat p alio alteri meret̃. ſꝫ ſancti
q̄ ſunt in patria non ſunt in ſtatu merendi
ergo nec in ſtatu orādi.ergo ꝛc̃ ¶ In oppoſi
tum eſt ꝙ ꝯtinue dicimꝰ. Sancte Jacobe
ora p nob̃ ¶ Rñdeo dicendū ꝙ quidā he-
retici fuerūt qui dixerūt ꝙ ſancti nō poſſūt
nos iuuare ſuis oratōnibꝰ.q̊a vnuſquiſqꝫ
recipit ſ̄m ea que geſſit. Sed eſt ꝯ̄ articulū
fidei.qui eſt ſanctoꝝ cōmunio.q̄ p charita
tem fit.ꝛ iō cum i ſanctis qui ſunt in patria
ſit pfectiſſima charitas cōpetit eis p nobis
orare.nō tamen ſic q̄n oīa eis ad votuꝫ ſuc-
cedunt. Et ideo ponit̃ ꝯclio talis.ꝙ beatus
iacobus iuuat ſuis orationibꝰ omnes int̃-
pellantes eū debito modo ꝛ tāto mag̊ q̄n
to eſt pfectioris charitatiſ.quāto eſt deo cō
iunctior.tāto eius orōes ſunt magis effica
ces.habet enī h̄ diuinꝰ ordo vt ex ſupioruꝫ
excellentia in inferiora refundet̃. ſic ex clari
tate ſolis in aerē ¶ Ad rōes in oppoſitum
¶ Ad pͥmā reſpondet̃. negando ꝯſequen
tiam. Et ratio eſt.q̊a ſancti impetrāt id qđ
deꝰ vult fieri p orōes eoꝝ.ꝛ h̄ petūt q̊d eſti
māt eoꝝ orōibꝰ implēdū ſ̄m dei voluntatē
¶ Ad ſecūdam reſpondetur negādo cōſe
quentiā. Et rō eſt.q̊a ſancti hic viuētes me
ruerūt vt p nobis orarēt.ꝛ iō eos iuocamꝰ
nominibꝰ q̊bꝰ hic vocabant̃ q̊bꝰ etiā nob̃

magis innoteſcūt. Et iteꝝ ꝑpter fidē reſur-
rectōis inſinuandā.ſic̃ legit̃ Exo.iij. Ego ſū
deꝰ abraā.ꝛ iō optīe dr̃. Scīe iacobe ora ꝛc̃.
¶ Ad tertiam reſpōdetur.negando conſe
quentiā. Et ratio eſt. q̊a aliud ē impetrare
ꝛ aliud mereri.ꝛ iō ſancti ꝛ ſi nō pñt mereri
qꝛ ſunt extra ſtatū vie.pñt tamē nobis ſuiſ
orōibus impetrare.et ſic beatus Jacobus
cuiꝰ potentiſſimū teſtimoniū ē immēſitas
ſcꝫ miraculoꝝ q̄ fiūt q̄ſi oī die p̄ eibꝰ ſuis ſā-
ctis p nobis orat

In feſto beati Domi

nici inſtitutoris ordinis p̄dicatoꝝ eſt euā-
geliū. Uos eſtis ſal terre Matth.v. poſſūt
diſputari ſequētes queſtiones ¶ Prima
Utꝝ beatus dominicꝰ ꝯueniēter religionē
inſtituit ad p̄dicandū vel ꝯfeſſiōes audien
dū ¶ Scđo Utrū beatꝰ dñicus ꝯueniēt̃
inſtituit religionem que litterarū ſtudio i-
ſiſteret.

Ad primaꝫ queſti

oneꝫ ſic pcedit̃. Et videtur ꝙ bea-
tus dñicus non debuerit inſtitue
re religionē aliquā ad p̄dicandū vel ꝯfeſſi-
ones audiendū ¶ Primo ſic. Nihil cōue
niēter inſtituit̃ ad id qđ nō cōpetit ei facere
ſꝫ religioſis nō cōpetit p̄dicare aut ꝯfeſſio-
nes audire. Dicit̃ enī.j.q.j. Monachoꝝ vi
ta ſubiectiōis habet v̄bū ꝛ diſciplinatꝰ. nō
ducēdi vel p̄ſidēdi vel paſcēdi alios. ꝛ eadē
rō videt̃ eē de alijs religioſiſ. ergo incōueni
enter beatꝰ dñicus inſtituit religioneꝫ ſiue
ordinē ad p̄dicandū. ¶ Secūdo ſic. Incō
ueniens videt̃ eſſe ꝙ autoritas p̄dicādi ꝛ cō
feſſiones audiēdi infinitis hoībꝰ cōmuni-
catur.ſꝫ nō eſt certꝰ numerꝰ eoꝝ q̄ in religi
one recipiūtur.ergo videt̃ incōueniēs taleꝫ
religionē inſtituiſſe ¶ Tertio ſic Inſtitutō
eccīe debet ſeq̄ inſtitutionē chriſti. ſꝫ chriſtꝰ
pͥmo miſit ad p̄dicandū apl'os duodecim.
vt habet̃ Lu.ix. ꝛ poſtea miſit.lxxij. diſcipu-
los.vt ptꝫ Luc.x. Et ſicut gloſa dicit ibidem
Apl'oꝝ formā tenēt epi.lxxij.diſcipuloꝝ mi
nores p̄ſbyteri ſcꝫ curati .ergo p̄ter illos ñ
debuit aliq̄ alia religio inſtitui ad p̄dicādū

vel cõfeſſiones audiendū. ¶ In oppoſitū ē
euãgeliū. vbi dr̃. Uos eſtis lux mūdi. ſ. p il-
luminationē fidei. ¶ Reſpõdeo dicẽdum
ſub duab⁹ ꝯcluſionib⁹. Prima eſt. Cõue
niens fuit vt aliqua religio inſtitueret̃ ad p̄
dicandum ⁊ cõfeſſiones ſalutares audien
dum. Iſta cõcluſio ꝓbat̃ ſic. qꝛ ſi cõuenienẽ
religio aliq̃ inſtitui potuit ad opa vite acti
ue ſm̃ ꝙ ordinat̃ ad vtilitatē ꝓximoꝝ et ad
obſequiū dei ⁊ ꝯſeruationē diuini cult⁹. cū
aũt magis ꝓcuret̃ vtilitas ꝓximoꝝ ꝑ ea q̄
ꝑtinent ad ſpūalē aĩe ſalutē q̃ȝ ꝑ ea q̄ ꝑti-
nent ad ſubueniendū corꝑali neceſſitati. cõ
uenientius inſtituit̃ religio ad p̄dicandum.
cū hoc magis ꝑtineat ad obſequiū dei. cui
nullū ſacrificiū eſt magis acceptū q̃ȝ zelus
animaꝝ. vt Greg. dicit ſup Ezech. Maius
etiã eſt ſpūalib⁹ armis ꝯ errores heretico-
rum ⁊ tẽptationes demonū fideles defen-
dere q̃ȝ corꝑalib⁹ armis ꝑplm̃ fidelē tueri. ⁊
ideo ꝯueniens eſt ad p̄dicandū ⁊ ad alia q̄
ꝑtinent ad ſalutē aĩaꝝ aliquã religioneȝ in-
ſtitui. Secūda ꝯclo. Cõueniẽter fec beat⁹
dñicus ꝓcurãdo apud ſedē apoſtolicam ꝙ
talis religio inſtitueret̃. Tū ꝓpt̃ multitudi
nem fideliū ⁊ raritatē ꝑſonaꝝ ſufficientiuȝ
ad docendū populos fideles. et fidē catho-
licam cõtra hereticos defendendū. Uñ de
beato dñico cantat̃ Doctrinã euãgelicam
ſpargẽs ꝑ orbis cardinē. peſtē fugat hereti
cam. nouū ꝑducẽs ordinē. Q, aũt hec pro
curatio inſtitutionis hm̃oi religionis fue-
rit neceſſaria ⁊ deo accepta. patet ex eo ꝙ in
vita beati dñici legit̃ Qui cū p̄dictis d̃ cau
ſis mot⁹ ſancto aĩaꝝ zelo iret ad cõſiliuȝ ge
nerale lateranñ. vt a ſummo põtifice Inno-
centio ordo diceret̃ p̄dicatoꝝ. et etiã confir
mari ſibi ſuiſqȝ ſucceſſoribus impetraret. q̃
põtifex cū aliquãtuluȝ ſe difficilē exhiberet
nocte quadã idē põtifex vidit in ſomnis ꝙ
lateraneñ. eccia grauē ſubito ruinaȝ mina-
retur. q̊d cū tremẽs intueret̃. vidit ex aduer-
ſo ꝙ vir dei dñicus occurrebat hũeris ſup-
poſitis totã illã caſurã ſuſtẽtabat. euigilãs
aũt ⁊ viſionē intelligẽs. petitionē viri d̃i ala
criter acceptauit. hortãs vt ad fratres ſuos
rediens regulã aliquã ꝓbataȝ ſibi eligeret.
et ſic ad ipſum rediens cõfirmationē ad ha-
bitū reportaret. Uex interea innocentiõ de
functo a ſucceſſore ſuo honorio q̊d poſtu-
lauerat impetrauit. ¶ Ad rõnes i oppoſitū.
¶ Ad primã rñdet̃ negãdo minorē. q̃niaȝ
licet ꝓpria autoritate nõ ꝯueniat. competit
autoritate pape aut p̄latoꝝ. Ad ꝓbationeȝ
aũt rñdetur ꝙ nihil ꝓbat. q̃a ꝙ aliq̃s religi-
oſus autoritate p̄latoꝝ p̄dicet. audiat cõfeſ
ſiones aut faciat hm̃oi. nõ ſuꝑgredit̃ diſci-
plinat⁹ vel ſubiectiõis gradū q̄ cõpetit reli
gioſis. Uel põt dici ꝙ nõ eſt idē de mona-
chis ⁊ de iſtis religioſis. qꝛ monachi nõ ha
bent ex inſtitutiõe ſua his actib⁹ curã dare
religioſi vero predicatores in ſua inſtitutõ
ne ſūt his actib⁹ mãcipati. ¶ Ad ſecundã
rñdetur negãdo ꝯſequẽtiã. Et ratõ eſt. q̃a
a p̄latis nõ cõceditur talibus religioſis vt
quilibet indifferenter poſſit predicare vl' cõ
feſſiones audire. ſed ſm̃ moderationem eo
rum qui huiuſmodi religionibus p̄fici-
untur. vel ſm̃ taxationem ipſorū prelatorū
Ad tertiã rñdetur. negãdo cõſequentiam
Et ratio ē. Tū q̃a formã. lxxij. diſcipuloꝝ ñ
ſolū tenẽt p̄ſbri curati ſȝ q̃cūqȝ alij minoris
ordĩs q̄ ep̄is in eoꝝ officio ſubſuiūt. Tū ſe-
cūdo. q̃a nõ legit̃ ꝙ. lxxij. diſcipulis aliquas
determinatas parrochias aſſignaret. ſed ꝙ
mittebat eos añ faciē ſuã in oẽm ciuitatē ⁊
locū q̊ erat ip̄e venturus. Tū tertio. q̃a opor-
tunuȝ fuit vt p̄ter ordinarios p̄latos alij aſ-
ſumerent̃ ad hm̃oi officia ꝓpter multitudi
nem fidelis ꝑpl'i ⁊ difficultatē inueniẽdi ſuf
ficiẽtes ꝑſonas diſtribuẽdas ſingul' plebi-
bus. ſicut et religiones ad militandū neceſ-
ſe fuit inſtitui ꝓpter defectū ſeculariū p̄nci
pū ad reſiſtendū infidelib⁹ in aliquib⁹ trís

Ad ſecundam queſti

onem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ beat⁹ dñic⁹ nõ
cõueniẽter inſtituit vt ĩ religione ſua lrãrū
ſtudio inſiſteret̃. ¶ Primo ſic. Dicit̃ enĩ in
ps. Quoniã nõ cognoui lrãturã. introibo i
potẽtias dñi. dic̃ glo. ibi. Uirtutē chriſtianã
ſȝ ꝑfectio xp̄iane v̄tutis marie videt̃ ad reli
gioſos ꝑtinere. ergo eoꝝ nõ eſt ſtudio lrãꝝ
inſiſtere. ¶ Secūdo ſic. Id q̊d ē diſſenſiõis

ꝑncipiū non cōpetit religioſis q̄ in vnitate
pacis cōgregant̄. ſʒ ſtudiū diſſenſionē īdu-
cit. Vn̄ Hiero. ſuꝑ epl'am ad Titum dicit.
Anq̄ʒ dei inſtinctu ſtudia ī religione fierēt
⁊ diceret̄ in populiſ. Ego ſum pauli ⁊c̄. ergo
videt̄ ꝙ nulla religio deberʒ inſtitui ad ſtu-
diuʒ ¶ Tertio ſic. Profeſſio chriſtiana dif
ferta ꝓfeſſione gētiliuʒ. ſed apud gētiles ali
qui prophetiam profitebantur ⁊ nunc ali
qui ſeculares dicunt̄ aliquaꝝ ſcientiarū ꝓ-
feſſores. nō ergo religioſis cōuenit ſtudiuʒ
lrāꝝ ¶ In oppoſitū eſt illud hieronimi in
epl'a ad paulinū monachū. inuitās euʒ ad
diſcendū in ſtatu monaſtico dicenſ Diſca
mus in terris quoꝝ ſciētia nobis ꝑſeueret ī
celis. Et infra. Quicq̄d queſieris tecū ſcire
conabor ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ ꝯuenienter
beatus dn̄icus inſtituit in religione ſua vt
litteraꝝ ſtudio inſiſteret̄. Iſta ꝯcluſio patʒ
ſatiſ ex p̄cedenti q̄ſtione. quia illa principa
lia ad que ordinat̄ religio p̄dicatoꝝ. ſicut p̄
dicare ⁊ alia hm̄oi. nō poſſunt cōuenienter
ſine ſtudio p̄uio litteraꝝ fieri. Unde notan
dum ꝙ ſtudiū litteraꝝ cōpetit religioni tri
pliciter. Primo q̄ntū ad id q̄d eſt ꝓprium
vite cōtemplatiue. ad quā ſtudiū litterarū
dupliciter adiuuat Uno modo directe ad
cōtemplandū diuina. illuminādo ſcʒ intel
lectum. Vn̄ in laudeʒ viri iuſti d̄r in p̄s. In
lege dn̄i meditabit̄ die ac nocte. Alio mo-
do ſtudiū iuuat cōtemplatiuā vitā indire-
cte remouēdo cōtēplatiōis ꝑicula. ſcʒ erro
res q̄ in cōtemplatōe diuinoꝝ frequēter ac
cidunt his q̄ ſcripturas ignorāt. Sic in col
lationib⁹ patrū legit̄. ꝙ abbas Serapion
ꝓpter ſimplicitatē incidit in errorē anthro-
pomorphitarū. i. eoꝝ q̄ deū habere hūanaʒ
formā arbitrant̄. Unde dicit Greg⁹. in. vj.
moral'. ꝙ nōnulli dū pl⁹ exq̄rūt ꝯtēplando
q̄ʒ capiūt vſq̄ʒ ad ꝑuerſa dogmata erūpūt
⁊ dū veritatē diſcipuli humiliter negligūt.
magiſtri erroꝝ fiūt. Secūdo neceſſariū eſt
ſtudiū lrāꝝ religioni inſtitute ad p̄dicādū
⁊ ad ꝯfeſſiones audiēduʒ ⁊ alia hm̄oi exer
cendū. Vn̄ apl's ad Titū. j. de ep̄o ad cuiuſ
officiū hm̄oi act⁹ ꝑtinēt. Amplectētē euʒ q̄
ſm̄ doctrinā eſt fidelē ſmonē vt potēs ſit ex

hortari in doctrina ſana. ⁊ eos q̄ ꝯtradicūt
arguere. Nec obſtat ꝙ apli abſq̄ʒ ſtudio lit
terarū ad p̄dicandū ſunt miſſi. quia vt dic̄
Hieronymus ī epl'a ad paulinū. Quicq̄d
alijs exercitatio ⁊ quotidiana in lege medi
tatio tribuere ſolet. ill' h̄ ſpūſſanct⁹ ſuggere
bat. Tertio ſtudiū litterarū religioni ꝯgru
it q̄ntū ad id q̄d eſt omni religioni cōmūe.
Valet quidē ad vitandū carnis laſciuiam
Unde Hiero. ad ruſticū monachū. Ama
ſcripturaruʒ ſtudia. et carnis delitias non
amabis Valet etiā ad auferendū cupidita
tem diuitiarū. vt Sap. vij. Diuitias nihil
eſſe dixi in cōparatiōe illius. Valet etiā ad
obediētie documētū. Vn̄ Aug̊. in li. de opi
bus monachorū. Que eſt iſta ꝑuerſitas le
ctioni non obtemꝑare dum vult ei vacare
Unde manifeſtū eſt ꝙ cōueniēter beatus
dn̄icuſ inſtituit vt in religione ſua lrāꝝ ſtu
dio inſiſteretur. ¶ Ad rōnes ī oppoſitum
¶ Ad primam rn̄det̄. negādo ꝯſequentiā.
⁊ ad ꝓbationē rn̄detur ꝙ glo illa exponit d̄
littera veteris legis. de qua apoſtol⁹ dicit.
ij. Corinth. iij. Littera occidit. Unde non co
gnoſcere litteraturā eſt nō approbare lrālē
circūciſionē ⁊ ceteras carnales obſuātias.
¶ Ad ſecundā rn̄det̄ negando conſequē
tiam. Et ratio eſt. quia aſſumptuʒ nō eſt ſu
perū. ſtudium eni ad ſcientiā ordinat̄. ſi au
tem ſciētia eſt ſine charitate inflat. ⁊ ꝑ conſe
quens diſſenſionē facit. quia inter ſuꝑbos
ſemꝑ ſunt iurgia. Prouer. xiij. ſʒ q̄n eſt cuʒ
charitate edificat ⁊ cōcordiā parit. Q̄d vō
inducit̄ de Hieronymo. rn̄detur ꝙ nō loq̄
tur de ſtudijs lrāꝝ. q̄a cōtradiceret ſibi. ſʒ lo
quit̄ de ſtudijs diſſenſionū q̄ ꝑ hereticos ⁊
ſciſmaticos intrauerūt ī religionē xp̄ianaʒ
¶ Ad tertiā reſpondetur negando ꝯſequē
tiam. Et ratio eſt. quia ph̄i ꝓfitebātur ſtu
dia lrāꝝ quātū ad ſeculares doctrinas. ſed
religioſiſ cōpetit ꝑ̄ncipalit̄ intēdere ſtudio
lrāꝝ ꝑtinentiū ad doctrinā que ſm̄ pietatē
eſt vt dicitur ad Titū. j. alijs autē doctrinis
intendere non pertinet ad religioſos. quo
rum tota vita diuinis obſequijs mancipa
tur. niſi quantum ordinantur ad ſacrā do
ctrinam

¶ In feſto ſancti Lau-

rentij eſt euãgeliũ. Niſi gñũ ꝛc. Joh. xij. Cir
ca qḋ pñt diſputari ſeqntes qſtiões Pri
ma vtrũ beat⁹ laurẽti⁹ hñdo odio aĩaȝ ſuã
in h mũdo cuſtodiuit illã in vitã eternam
¶ Secũda vtrũ martyriũ ei⁹ fuerit actus
maxime ṽtutis fortitudinis.

Ad primam q̃ſtio-
nem qua queritur. Utruȝ beatus
laurẽti⁹ hñdo odio aĩam ſuã in h
mũdo cuſtodiuit illã in vitã eternã ſic ꝓce
dit̃ Et videt̃ ꝙ ñ ¶ Prĩo ſic. Obſuãtia mã
datoꝝ dei ē via ad ꝯſecutõnē vite eterne. iu
xta illud Mat. xix. Si vis ad vitaȝ ingredi
ſua mãdata ꝛc. ergo trãſgreſſio mãdatorũ
dei ē via ꝑdẽdi vitã eternã. ſȝ odire aĩam ſu
am in h mũdo eſt ꝯ mandatũ dei. q̊ ꝑcipit̃.
vt p⁹ deũ ꝓmũ diligam⁹ aĩam noſtrã. vt di
cit Aug̃. j. de doctrina chriſtiana. ergo lau-
renti⁹ odio hñdo aĩam ſuã mag̃ ē dicẽdus
ꝑdidiſſe eã q̃ȝ cuſtodiuiſſe in vitã eternam
¶ Scḋo ſic. Ille dr̄ odire aĩaȝ ſuã q̃ diligit
iniq̃tatẽ. iuxta illud ps̄. Qui diligit iniq̃ta-
tẽ odit aĩam. ſȝ diligẽtes iniq̃tatẽ excludunt̃
a regno celoꝝ. ergo null⁹ odiẽdo aĩam ſuã
cuſtodit eã ¶ Tertio dicit apl's ad Ephe. v
Nemo carnē ſuã vnq̃ȝ odio habuit. ptȝ. q̊a
id q̊d ꝑ virib⁹ ꝯſuam⁹ diligim⁹. ſȝ q̊libȝ nu
trit ꝛ fouet carnē ſuã ꝓpt̄ ꝯſeruationē. ergo
videt̃ ꝙ beat⁹ laurẽti⁹ aĩaȝ ſuã aut carnē ſu
am odiẽdo ñ meruerit vitã eternã In op
poſitũ eſt euãgeliũ pñs Rñdeo dicendũ
ꝙ oĩs hō aĩam ſuã amat. ſȝ q̊dã ſimplr̄. ꝛ q̊-
dã ſm q̊d. Amare enĩ aliquē eſt velle ei bo-
nũ. ille ergo aĩam ſuã amat q̊ vult ei bonũ.
q̊ g̊ vult aĩe ſue id qḋ ē ſimplr̄ bonũ. amat
eã ſimplr̄. q̊ v̊o vult ei aliq̊d ꝑticl'are bonũ
amat eã ſm q̊d. Bona aũt aĩe ſimplr̄ ſiũt il-
la q̊b⁹ aĩa ſit btã. ſ. ſũmũ bonũ qḋ eſt deus.
Qui vult ergo aĩe ſue bonũ diuinũ ꝛ ſpũa
le ſimplr̄ amat eã. q̊ aũt vult ei bona terre-
na. puta diuitias ꝛ honores ꝛ voluptates
ꝛ hmõi amat eã ſm q̊d. ps̄. Qui diligit ini-
quitatē odit aĩam ſuã Pōt ergo h lrã q̃ di
cit. Qui amat aĩam ſuã ꝛc. duplr̄ intelligi.

Uno mō ſic. Qui amat aĩam ſuã. ſ. ſimplr̄
ad bona eĩna. ꝑdet eã. i. exponat eã morti ꝑ
pter xp̄m. Sȝ h ñ videt̃ ver⁹ ſenſus. ꝛ iō di-
cat̃ ſic. Qui amat aĩaȝ ſuã. ſ. ſm q̊d. ſ. ad bo-
na t̃rena ꝛ tꝑalia. ꝑdet eã. ſ. ſimplr̄ Mat. xij
Quid ꝓdeſt hoĩ ſi vniuerſũ mũdũ lucret̃.
aĩe aũt ſue detrimẽtũ patiat̃. Et iſte intelle-
ctus cõſonat lr̄e ſequẽti. q̃ ait Qui odit ani
mã ſuã in h mũdo. i. q̊ denegat bona pñtia
aĩe ſue ꝛ ſuſtinet ꝓpter deũ q̃ videnẗ mala i
hoc mundo. in vitã eternam cuſtodit eam
Matth. v. Beati q̊ ꝑſecutionē patiunt̃ ꝓpt̄
iuſticiã. q̊niã ꝛc. Attẽde dicit ſctũs Tho. ſu
per Johem. ꝙ illud q̊d de grano frumẽti di
ctum eſt cõpetit huic ſnīe. Nã ſicut chriſt⁹
miſſus eſt ĩ mũdũ q̃ſi q̊dã ſemē ad fructi-
ficandũ. ita q̊cq̊d nobis tꝑalit̃ dat̃ a deo nõ
ꝯfert̃ nob vt fruct⁹. ſȝ vt ꝑ illud ad fructum
eterne remunerationis ꝑueniam⁹. vita aũt
noſtra eſt q̊dã tꝑale donũ a deo nob col-
latũ. q̊ ergo oĩa ꝓpter chriſtũ exponit mlt̃ũ
fructũ affert. h ergo eſt. Qui odit aĩaȝ ſuaȝ
id eſt. q̊ vitã ſuã exponit ꝛ ſeminat ꝓpt̄ chri
ſtũ. ĩ vitã eternã cuſtodit eã. ps̄. Eũtes ibãt
ꝛ flebãt mittẽtes ſemina ſua. veniẽtes autē
venient cũ exultatiõe portãtes manipulos
ſuos. Et ſimiliter q̊ diuitias ſuas ꝛ alia bo-
na que hō exponit ꝓpter xp̄m ꝛ cõmunicat
alijs. in vitã eternã cuſtodit. ij. Coꝛ. ix. Qui
ſeminat ĩ benedictionib⁹. de bñdictionib⁹
metet. Et ita. quia beatus laurenti⁹ aĩam
ſuã odio ĩ hoc mundo habuit eã ꝓ chriſto
atrociſſimis tormentis vſq̊ȝ ad mortē expo
nendo. in vitã eternam eã cum multa glīa
cuſtodit fruendo ipſa diuinitate. quia etiã
eccleſie theſauros cuſtodie ſue a beato Si
xto creditos ſapienter pauꝑib⁹ diſtribuit.
iuſticia ei⁹ manet in ſeculum ſeculi ¶ Ad
rationes in oppoſitum. ¶ Ad primã rñde
tur negando ꝯſequentiã. Et rō eſt. q̊a ama
re animã ſuam ſiue ſeipſum quo ad bona
tempalia et terrena neglectis bonis ſpũali-
bus non cadit ſub precepto. ¶ Ad ſecundã
rñdetur negãdo ꝯſequētiam. Et ratio eſt.
quia non loquimur de illo odio. ſed de con
trario. qui enim diligit iniquitatē. odit ani
mam ſuã ad bona ſpũalia et diuina. quia

ꝑuat eā eterna beatitudine q̄ ꝓpat̃ diligēti/
bus deū. q̄ vō vitā quā hꝫ in h̄ mūdo refre
nādo eā ſub iugo rōis. ſubmittit eā labori
bus. ieiunijs. vigilijs. ⁊ exponit eā xp̄o. tal̃
dr̃ diligere eā q̄ ad diuina ⁊ ſpūalia ⁊ odio
habere q̄ ad bona terrena ⁊ tp̄ales delecta/
tiōes q̄s ei denegat ⁊ interdicit ¶ Ad terti
am rn̄det̃ ꝙ caro dupl̃r pōt ꝯſiderari. ſ. in ſe
⁊ ſic nō habet̃ odio. ſꝫ naturalit̃ q̄libet appe/
tit eā ee̅ ⁊ fouet. vt argutū eſt. Alio mō pōt
ꝯſiderari inquantū eſt alicuiꝰ impeditiua
qd̄ volumus. ⁊ ſic odio habet̃ qdāmodo ꝑ
accidens.

Ad ſecundam queſti

onem ſic ꝓcedit̃. Et videt̃ ꝙ martyriū beati
laurētij nō fuerit actꝰ v̄tutis fortitudinis. ſꝫ
mag̃ videt̃ ꝙ fuerit actꝰ fidei. Dic̃ eni maxi/
mus in q̄dā ſmōe. Mat̃ martyrij fides ca
tholica ē. in q̄ illuſtres athlete ſe ſuo ſangui
ne ſubſcripſerūt. Et de btō laurētio dic̃ am
broſiꝰ. Dū fide ſua ꝑſecutoris flām̄as vicit
oñdit nob̄ ꝑ ignē fidei gehēne incendia ſu/
perare. ergo videt̃ ꝙ martyriū potiꝰ dicēdū
ſit actꝰ fidei q̄ꝫ fortitudinis ¶ Secundo ſic
Martyriū videt̃ ꝙ potiſſime ſit actꝰ illius
v̄tutis q̄ facit ip̄m martyriū meritoriū. ſed
iſta ē charitas. ſm̄ illud. j. Cor. xiij. Si tradi
dero corpꝰ meū ita vt ardeā. charitatē non
habuero nihil mihi ꝓdeſt. ergo martyriū
laurētij mag̃ dicendū eſt actꝰ charitatis q̄
copioſa fuit in eo. ſm̄ illud Amb. Illumina
uit mūdū plane laurētiꝰ ea luce q̄ ip̄e ſuccē
ſus ē. ⁊ ꝑ flām̄as q̄s ip̄e ꝑtulit oīa xp̄ianoꝝ
corda calefecit. ¶ Tertio. Aug̃. dic̃ in q̄dā
ſmone. Facile eſt martyrē celebrādo vene/
rari magnū. fidē ⁊ eiꝰ ⁊ patiam imitari. ſed
in vno actu v̄tutis p̄cipue laudabil̃ reddit̃
v̄tus cuiꝰ ē actꝰ. ergo martyriū mag̃ dꝫ di/
ci actꝰ patiētie q̄ꝫ fortitudis ¶ In oppoſitū
eſt qd̄ Cyp̄anꝰ dic̃ in ep̄l̃a ad martyres. O
beati martyres q̄bꝰ vos laudibꝰ p̄dicem. o
milites fortiſſimi. robur corꝑis noſtri q̄ p̄/
conio vocis explicē. ſꝫ q̄libet laudat̃ d̄ v̄tute
cuiꝰ actū exercet. ergo martyriū eſt actꝰ for
titudinis. Et de btō laurētio loquēs Aug̃.
dic̃. Ad erudiēdū nulloꝝ validioꝛ ē forma.

q̄ꝫ martyꝝ eloq̄ntia. plꝰ ē ope docere q̄ꝫ vo
ce. Et infra. In q̄ excellentiſſimo genere do/
ctrine beatꝰ laurētiꝰ martyr q̄ꝫ g̃lioſa pol/
leat dignitate. etiā ꝑſecutores ip̄ius ſentire
potuerūt. q̄ memorabil̃ aīi fortitudo n̄ ſolū
credere ſed alios exemplo ſue tolerantie ro
borare ē dicēda ¶ Rn̄deo dicendū ꝙ mar
tyriū laurētij ⁊ alioꝝ martyꝝ ē actꝰ v̄tutis
fortitudis. Patꝫ ꝯclo Primo ex illo qd̄ cā/
tat eccl̃ia de eis. Fortes facti ſūt ī bello. Rōe
oñdit̃ ſic. Ad fortitudinē ꝑtinet vt ꝯfirmet
hoīeꝫ ī bono v̄tutis ꝯ̄ ꝑicula. ⁊ maxie ꝑicl̃a
mortis. ⁊ maxie eiꝰ q̄ eſt ī bello. manifeſtū ē
aūt ꝙ ī martyrio hō firmit̃ ꝯfirmat̃ ī bono
v̄tutis. dū fidē ⁊ iuſticiā nō deſerit ꝓpt̃ imi/
nētia ꝑicula mortis. ⁊ ita patꝫ ꝯclo. ¶ Ad
rōes ī oppoſitū ¶ Ad p̄mā rn̄det̃ ꝙ in actu
fortitudis duo ſūt ꝯſiderāda. q̄ꝝ vnū ē bo/
nū in q̄ fortes firmāt̃. ⁊ h̄ eſt fortitudis finiſ
Aliud ē ip̄a firmitas q̄ q̄s nō cedit ꝯtrarijſ
ꝓhibētibꝰ ab illo bono. ⁊ in h̄ ꝯſiſtit ee̅ forti
tudis Sic̃ aūt fortitudo ciuil̃ firmat aīum
hoīs ī iuſticia hūana ꝓpt̃ eiꝰ ꝯſeruationeꝫ.
vt mortis ꝑicula ſuſtinet. ita etiā fortitudo
g̃tuita firmat aīm hoīs ī bono iuſticie dei.
qd̄ eſt ꝑ fidē ieſu chriſti. vt dr̃ ad Roma. iij.
Et ſic martyriū cōpat̃ ad fidē ſicut ad fineꝫ
in quo aliq̄s firmat̃ ad fortitudinē ſicut ad
habitū elicientē ¶ Ad ſecundā rn̄detur. ꝙ
martyriū bn̄ eſt actꝰ charitatis vt imꝑātis
ſed eſt fortitudinis vt eliciētis. vtrāq̄ꝫ enim
v̄tutē martyriū manifeſtat. ꝙ āt ſit merito
rium h̄ habet ex charitate. ſicut et quilibet
v̄tutis actꝰ. ⁊ ideo ſine charitate nihil valet
¶ Ad tertiā reſpondetur negando ꝯſequē
tiā. licet ei patiētia cōmendet̃ ī martyribus
tn̄ ip̄m martyriū p̄ncipalis actus eſt ip̄ſiꝰ
fortitudinis

In feſto aſſūptionis

beate marie eſt euāgeliū. Intrauit ieſus ⁊c̄
Lu. x. Circa q̄d p̄nt diſputari ſeq̄ntes q̄ſtio
nes ¶ Prima Utrū vita actiua ſit potior
⁊ nobilioꝛ q̄ꝫ ꝯtēplatiua ¶ Secūda Utrū
beata maria optimā ꝑtē elegit. ¶ Tertia.
Utrū beata maria in corꝑe ⁊ aīa aſſumpta
eſt in celum

Ad primã queſtionẽ ſic ꝑcedit. Et videtur ꝙ vita actiua potior ſit ſiue nobilior q̃ȝ cõtẽplatiua ¶ Primo ſic. Uita actiua ꝑtinet ad maiores. ſ. ꝑlatos q̃ ſunt in honore ⁊ poteſtate ↄſtituti. ergo ẽ potior q̃ȝ ↄtẽplatiua. ↄſequẽtia ptȝ ex illo Ariſto. iij. topicoꝝ. Qđ eſt melioꝝ videt̃ ẽẽ meli⁹ ¶ Scđo ſic. In oĩb⁹ actib⁹ ⁊ potẽtijs imꝑans ẽ nobili⁹ his q̃b⁹ imꝑat. ſic̃ militaris tanq̃ȝ potior ꝑcipit frenifactiue. ſȝ vita actiua ponit đ his q̃ ad cõtemplatiuã ꝑtinẽt ſm ph̃m. j. etħ. ergo actiua vita nobilior eſt q̃ȝ ↄtemplatiua ¶ Tertio ſic. Null⁹ dȝ abſtrahi a nobiliori vt amplectet̃ min⁹ nobile. ſȝ a ſtatu vite ↄtemplatiue recedit̃ ſepe ad ſtatũ vite actiue. ergo ⁊c ¶ In oppoſitũ eſt euãgeliũ pñs vbi đr. ꝙ optimã ꝑtem ſibi elegit Maria. ¶ Rñdeo dicendũ ꝙ vita ↄtẽplatiua ẽ ſimpliciter melior ⁊ potior ⁊ nobilior q̃ȝ actiua Quã ↄcluſionẽ ꝓbat phs. x. etħ. octo rõnibus. quas deducit ſanct⁹ Thomas in ſcđa ſcđe. Albert⁹ võ magn⁹ ſup Lucã ↄplectẽs oĩa dicit ſic. Uita cõtẽplatiua ꝑfert actiue. vnitate. puritate. eternitate. firmitate. delectatione. Unitate q̃a circa vnũ. Puritate. q̃a nõ ſordidat̃ puluere venialiũ. Eternitate q̃a hic ⁊ in patria ꝑmanet in eternũ. Firmitate. q̃ eſt in luce. q̃ non fallit̃ fallacia erroꝝ. Delectatiõe. q̃ ↄſolatiõe ſpũſſcti iugiter oblectat aĩum ¶ Ad rõẽs in oppoſitũ ¶ Ad primã rñdetur ꝙ ad ꝑlatos ñ ſolũ ꝑtinet vita actiua ſȝ etiã ↄtẽplatiua. Debẽt eni ẽẽ excellẽtes. Uñ Greg. dicit in paſtorali. Sit rector actiõe ꝑcipu⁹. ⁊ ꝑ cũctis ↄtemplatiõe ſuſpenſus ¶ Ad ſecundã rñdet̃ negãdo minorẽ. q̃ vita actiua nõ directe ꝑcipit vite ↄtẽplatiue. ſȝ diſponẽdo ad vitã cõtemplatiuã ꝑcipit q̃dã opa vite actiue. i q̃ mag̃ ſeruire videt̃ ↄtẽplatiue. ¶ Ad tertiã rñdetur negãdo cõſequentiã. ⁊ ad ꝓbationem rñdetur ꝙ vita ↄtemplatiua intermittitur aliquando ꝑpter actiuã non ſemꝑ ſed ad tempus rõne vtilitatis non ratione dignitatis

Ad ſecũdam queſtionẽ ſic ꝑcedit̃ Et videt̃ ꝙ btã maria optimã ꝑtẽ elegerit eligẽdo ↄtẽplatiuã. Et videt̃ ꝙ nõ. Illud videt̃ mag̃ eligẽdũ q̃d ẽ maioris meriti. q̃a tale deducit ad maiorẽ gliã. ſȝ vita actiua videt̃ maioris meriti q̃ȝ ↄtẽplatiua. ergo ipa erat poti⁹ eligẽda. ↄſeq̃ntia pȝ q̃ meritũ đr reſpectu mercedis. merces enĩ debet̃ labori. ſed vite actiue attribuit̃ labor. cõtẽplatiue võ q̃es. ergo actiua ẽ maioris meriti ↄtẽplatiua ¶ In oppoſitũ eſt euãgeliũ pñs ¶ Secũdo ex eodẽ argumento arguit̃ ſic. Cotemplatiua ẽ maioris meriti q̃ȝ actiua. ergo ꝑeligẽda ẽ. ↄſequẽtia eſt bona. añcedẽs pȝ. Dicit eñ Greg. vj. moral. Magis ſũt actiue vite merita ſȝ ↄtẽplatiue potiora. Rõe ſic Rõ meriti ẽ charitaſ. charitaſ aũt ↄſiſtit ĩ dilectiõe dei ⁊ ꝓximi. ſȝ diligere deũ ſm ſe ẽ mag̃ meritoriũ q̃ȝ diligere ꝓximũ. ergo illđ q̃d directi⁹ ꝑtinet ad dilectiõẽ dei. mag̃ ẽ meritoriũ ex ſuo genere q̃ȝ id q̃d directe ad dilectõẽ ꝓximi. ſȝ vita ↄtẽplatiua directe ⁊ imediate ꝑtinet ad dilectõẽ đi. actiua directi⁹ ad dilectiõẽ ꝓximi. ergo ex ſuo genere ↄtẽplatiua ẽ maioris meriti q̃ȝ actiua ¶ Rñdeo dicẽdũ iuxta Albertũ ſup lucã ꝙ hoc vbũ maria ⁊c. ↄuenit beate vgini pl⁹ omnib⁹. ſcȝ in bono corꝑis. et in bono aĩe. ⁊ in bono meriti ⁊ in bono glĩe Optimã ꝑtẽ elegit ĩ bono corꝑis. vginitatis ſcȝ pudorẽ ⁊ cũ hoc elegit matris fecũditatẽ. ⁊ iõ nec primã ſimilẽ viſa eſt nec habere ſequẽtẽ. Uñ Exo. iij. Per rubũ ardẽtẽ ſignificat̃. In bono aũt aĩe elegit optimã ꝑtẽ. hȝ eñ ſplẽdorẽ diuĩe lucis ĩ intellectu. ⁊ nõ deeſt ſibi virtutis fruct⁹ in ope Uñ Eſa. xj. Per virgã rectitudinis virtutis vbi req̃euit ſpũs almus ſignificat̃ In bono meriti heſt ĩ ope ſuo habuit oẽm actiue vite ꝓprietatẽ. ⁊ oẽm ↄtemplatiue puritatẽ. ⁊ nihil hȝ de defectu vtriuſq̃. Unde ſignificatur Nũeri. xvij. Per virgam Aaron que viruit. frondiuit. floruit et amygdalinum cibum fructificauit Uiruit virtute. frondiuit benedictiõe. floruit grauidatione cordis. quo nos concepit. et corꝑis quo filium verbum ĩcarnatũ

ſuſcepit. Fructificauit in ptu cibū ſalutarez
pducēs In bono aūt glīe optimā ptē elegit
ps ei bona ſtola corpis. ps melior ſtola aīe
optima cōſortiū imperij ⁊ regn̄ noſtri ī im-
peratoria maieſtate. dicēte ſcptura. iij. reg̃.
ij. ꝙ poſit⁹ eſt thron⁹ matris reg̃ iuxta thro
nū regis. Pete ergo mat̃ qđ vis. nec enī eſt
fas aliqđ tibi denegare. Hec optima ps or
dinata ē vt caſtrorꝝ acies. q̄nū omniū cele-
ſtiū agminū ſplēdores expreſſit. Apoč. xij.
Corona. xij. ſtellarꝝ ī capite ei⁹. Ꝭ eſt nouem
ordinū angelorꝝ. ⁊ triū ſtatuū ſctōrꝝ ꝯiugū.
virginū. viduarꝝ. vel triū aureolas portan
tiū. doctorꝝ q̄a aplos docuit. v́ginū q̄a floſ
v́ginū fuit. martyrꝝ cui⁹ aīaz gladi⁹ ī morte
filij ſui ptrāſiuit. Nouē etiā ordinū gloriaz
habuit. ipa enī cuſtodiā habuit angelorū.
ſecreta ꝯſilia archāgelorꝝ. iuſta decreta p̉n-
cipū. ſeueritatē ꝯ̄ maliciā exhibuit poteſta
tū ꝯterēdo caput draconis. innumerabilē
vel interminabilē v́tutē in miracul' oſtēdit
v́tutū. altitudinē nō declinabilē oſtēdit do
minationū q̄etē in receptiōe ſeſſiōis pbuit
thronorꝝ. altitudinē ſciētie ⁊ ꝯtēplatōis che
rubin trāſcendit. ⁊ affectiōe charitatis īcen
diuz ſeraphin ſupauit. His. xij. ſtellis coro-
nata decorat̃. Ꝭ Albert⁹ ❡ Ad rationez in
oppoſitū rn̄det negando ꝯſequentiā. Et rō
eſt. q̄a licet labor exterior opet̃ ad augmētū
p̄mij accidētalis. augmētū tn̄ p̄mij eſſentia
lis ꝯſiſtit p̉ncipalit̃ in charitate ⁊ marie di-
lectionis diuīe ſic̃ dictū eſt

❡ Ad tertiam queſtio

nem ſic pcedit̃. Et videt̃ ꝙ btā maria nō ſit
aſſumpta ꝛc. ❡ Primo ſic. Reſurrectiōis
tps oīm differt vſqȝ ad finē mundi vt ſit ſil'
oīm reſurrectio diuīa ordinatiōe. ergo cor
p⁹ beate marie nōdū reſurrexit. ⁊ pꝯſeq̄ns
nō eſt aſſūpta cū corpe ī celū. ꝯſequentia vi
det̃ v́a. an̄cedēs ptȝ p ill' ð Iob. xiiij. Hō cuȝ
dormierit n̄ reſurget donec atterat̃ celum.
nec euigilabit vt ꝯſurgat ð ſomno ſuo. ⁊ lo
quit̃ de ſomno mortis. ergo vſqȝ ad finem
mūdi q̄n celū atteret̃ reſurrectio hoīum dif
fert ❡ In oppoſitū eſt fides q̄ſi vniuerſalis
eccie Dic̃ ei ſanct⁹ Tho. in. iiij. diſ. xliij. ꝙ pie
credit̃ de btā v́gine ⁊ ioħe euāgeliſtā. ꝙ re-
ſurrectio eorꝝ nō eſt delata vſqȝ ad finē mū
di. ❡ Reſpōdeo dicēdū. ꝙ btā v́go ī aīa et
corpe aſſūpta eſt ī celū. Iſta ꝯclio ptȝ. Naȝ
p vniuerſam ecciaȝ fide pia ſuſcepta ē. quā
q̄dā ſanctorꝝ nō ſolū aſſerūt. ſȝ etiā aptis ra
tionib⁹ pbare nitunt̃ Beat⁹ Hiero. In his
q̄ cū xpo ſurrexerūt ppetuā reſurrectionez
iā eſſe cōpletā. nōnulli credunt cuſtodē v́gi
nis ī glorificata carne gaudere cū xpo. nec
nō de btā maria factā nō ambigim⁹ Item
Aug̃. idē affirmat. Et trib⁹ rōnibus pbat.
Prima q̄dē ſumit̃ ex carnis chriſti ⁊ v́ginis
vnitate. Arguit ſic. Putredo ⁊ vermis hu
mane opprobriū ꝯditiōis. a q̄ opprobrio cū
ieſus alien⁹ ſit marie natura excipit̃ quā ie
ſus de ea aſſumpſiſſe pbat̃ ❡ Secunda ſu
mit̃ ex corpis dig̃tate ſic. Thronū dei thala
mū dn̄i. celi tabernaculū dignum eſt ibi eē
vbi ipē eſt. tā p̄cioſū theſaurū digni⁹ eſt ce-
lum ſuare q̄ȝ terra ❡ Tertia rō ſumit̃ ex v́
ginalis puritatis itegritate. Ait ei ſic. Letā-
re maria leticia ineffabili corpe ⁊ aīa in xpo
filio pprio p ppriū filiū. nec ſeq̄ dȝ corrupti
onis erumna quā nulla ſecuta eſt filiuȝ pa
riendo integritatis corruptio. vt ſit ſp īcor-
rupta quā tāta pfudit grā viuēs. q̄ omniū
integrā pfectāqȝ genuit vitā. ſit cū illo queȝ
ſuo genuit vtero. ſit apud illum illa que ge
nuit. fouit ⁊ aluit illum maria dei genitrix.
miniſtrix. ⁊ ſeruitrix. ð qua q̄a ſentire aliter
nō audeo aliud dicere nō p̄ſumo. Bernar
dus etiā ratiocinat̃ ad idē ſic. Si ſanctoruȝ
corpora ſublimiū. puta petri ⁊ pauli tā glo
rioſa venerabilia reddidit. et honore tā mi-
rifico ſublimauit. vt ipſis deputetur locus
eorum venerationi congruus. ſi igitur mo
do corpus ſuper terrā eſſe dicatur. cuȝ nec
deuota frequētatur viſitatione fideliū. nec
eidem locus deputetur honoris. nimiruȝ
videretur chriſtus honorem materni cor-
poris cōtempſiſſe. cum tamen ſuper terrā
alia ſanctorꝝ corpa ſic honorauit. ❡ Ad ar
gumentū in oppoſitū dicendū eſt. ꝙ ratō p
cedit vbi nō obuiat p̉uilegiū alicui datum
ſic fuit beate virgini et beato iohāni euan-
geliſte.

In feſto beati Ber-
nardi eſt euāgeliū. Nemo accēdit ꝛc. Lu. xj
Pōt diſputari ſequēs q̄ſtio.

Utrū poſſit in di-
lectione dei haberi reſpectꝰ ad ali-
quā mercedē. Et videt̄ ꝙ nō ex p̄n-
ti euāgelio. q̄a iam oculꝰ nō eſſet ſimplex ſi
ad aliud haberetur reſpectus q̄ꝫ ad deum.
¶ Sc̄do ſic Joh. x. Mercēnariꝰ vitupatur
ſed mercēnariꝰ eſt q̄ mercedē q̄rit. ergo dile-
ctio dei ex charitate nō admittit reſpectum
mercedis ¶ Tertio ſic. Merces ē finis eo-
rum q̄ ꝓpter mercedē fiunt. ſꝫ finis diligit̄
magis q̄ꝫ ea q̄ ſunt ad finē. ſi ergo deꝰ ꝓpt̄
aliquā mercedē diligeret̄. aliq̄d aliud mag̃
diligeret̄ deo q̄d eſt ꝯtra rōnem charitatis
¶ In oppoſitū eſt q̄d dicit glo. Matthei. j.
Q, ſpes generat charitatē. ſꝫ ſpes eſt expe-
ctatio mercedis. ergo charitas poteſt ēē cū
intuitu mercedis ¶ Preterea ad Heb. xj.
dicit̄ de ſanctis patribꝰ. Aſpiciebāt i remu-
neratione. ſed cōſtat ꝙ ipi diligebāt deum
ex charitate. ergo dilectio dei ex charitate
compatitur intuitum mercedis.
¶ Rn̄deo dicendū iuxta ſanctū Thomaꝫ
in tertio. ꝙ merces dicit̄ p̄mium q̄d quis ex
labore vel ope aliquo meret̄. Premiū aūt
eſt q̄d alicui in bonū eius reddit̄ Unō mer-
ces inquantū hm̄oi importat aliq̄d referi-
bile p amorē ad id cui merceſ reddit̄. merce-
dem aūt aliq̄s ꝓpter ſeipſum amat. non t̄n̄
eſt de rōne mercedis ꝙ ſit intentionis finiſ
quia plerū q̄ꝫ aliq̄s mercedē ex ope nō que-
rit cui merces datur. ea autēꝫ q̄ ꝓpter ſe ali-
q̄s diligit. vel ſunt pfectionis eiꝰ formaliter
ſicut ſanitas v̄tus opatio dilectiōis vel hu-
iuſmodi. vel ſunt effectiua vel ꝯſecutiua vł
cōſeruatiua. aut bonū ꝯtrarioꝝ phibitiua.
Un̄ ſi aliq̄s amat aliq̄d extra ſeipſuꝫ illud
pōt dici merces. inq̄ntū ex eo aliq̄d i ipo re-
linquit̄ vł ſeruat̄. De rōe autē amicicie ē ꝙ
amicꝰ ſui grā diligat̄. Un̄ amicꝰ nō habꝫ in
amicicia rōem mercedis ꝓprie loquendo.
q̄ꝫuis ea q̄ ex amico nob̄ fiūt rōeꝫ mercediſ
haberē p̄nt. ſicut delectatōes ꝛ vtilitates q̄ſ
ex ipo amicꝰ ꝯſequit̄. rōne quoꝝ ipe amicꝰ
poteſt dici merces. quaſi cauſaliter ſicut di-
citur merces noſtra. rōe eoꝝ q̄ ex ipo nobiſ
ſunt. Patet ergo ꝙ ponere mercedem ali-
quē finē amoris ex pte amati. eſt ꝯtra rōeꝫ
amicicie. Un̄ charitas p hūc modū oculuꝫ
ad mercedē habere nō pōt. H enī eſſet deū n̄
ponere vltimū finē. ſed bona q̄ ex ipo ꝯſeq̄t
ſed ponerꝫ mercedē eſſe finē amoris ex pte
amātis nō t̄n̄ vltimū. vt ſi ipe amor eſt q̄dā
opatio amātis. nō eſt ꝯ rōem amicicie. q̄a
ipſa amoris opatio cū ſit q̄dā accidēs nō
dicit̄ amari niſi ꝓpt̄ ſuū ſubiectū. Itē inter
ea q̄ aliq̄s ꝓpter ſe diligit pōt ēē ordo ſalua
amicicia. Un̄ ꝛ ipam opatōne amoris poſ-
ſem amare. nō obſtāte amicicia ꝓpt̄ aliq̄d
aliud. erit t̄n̄ ꝯtra rōeꝫ v̄tutis ſi v̄tutis opa-
tio ꝓpt̄ aliq̄d aliō v̄tute inferiꝰ cꝰmōi ſunt
tpalia bona diligat̄ Patet ergo ꝙ hn̄s cha-
ritatē nō pōt habere oculū ad mercedeꝫ. vt
ponat aliq̄d q̄dcunq̄ꝫ fineꝫ amati ſcꝫ dei. H
enī eſſet cōtra rōem charitatis. vt eſt amici-
cia quedā. nec iteꝝ vt ponat aliq̄d tpale bo-
num finē ipſiꝰ amoris. q̄a H eſſet ꝯ rationeꝫ
charitatis vt eſt v̄tus. pōt t̄n̄ habere oculū
ad mercedē vt ponat beatitudinē creatam
finē amoris. nō autē finē amati. H enī nec eſt
cōtra rōem amicicie. nec cōtra rationem v̄-
tutis. cū beatitudo virtutū ſit finis. ¶ Ad
rationes in oppoſitū ¶ Ad p̄mā rn̄det ne-
gando cōſequentiā. Et ad pbationē rn̄det̄.
ꝙ oculus nō eſt ſimplex ſi reſpectꝰ haberet̄
ad p̄mium tanq̄ꝫ finē ipſius amati ſcꝫ dei.
ſed vt dictū eſt. nō habet̄ reſpectꝰ ad p̄miū
ꝙ ſit finis amati. ſꝫ ꝙ ſit finis fruitīj vel amo-
ris. ¶ Ad ſecūdā rn̄det negādo ꝯſequētiā
Et ratio eſt. q̄a mercēnariꝰ ibi q̄ opꝰ ſpū-
ale ꝓpt̄ mercedē tpalē exercet. ꝛ talꝭ vitupat̄
Ad tciā patꝫ rn̄ſio p ea q̄ dicta ſūt ad p̄mā

In feſto ſancti augu-
ſtini eſt euangelium Uos eſtis ſal terre ꝛc
Matth. v. Circa q̄d p̄nt diſputari ſequētes
q̄ſtiones ¶ Prima Utꝝ ſtatꝰ platoꝝ q̄ fa-
ciūt ꝛ docet ſit maior q̄ꝫ ſit i eccia dei ¶ Se-
cunda Utrū platꝰ q̄ nō facit q̄d docet ſit in
ſtatu pfectiōis

AD primaȝ queſti

onē ſic pcedit᷑. Et videt᷑ ꝙ ſtat⁹ p̄-
latoꝝ etiā qui faciūt ⁊ docēt nō ſit
maioꝛ q̄ȝ ſit in eccia dei ¶ Primo ſic. Dici
tur Matth.xix. Si vis pfectus eſſe vade ⁊
vēde oīa que habes ⁊ da paupib⁹. ħ faciūt
religioſi. ſȝ nō ad ħ tenent᷑ epi. Dicit᷑ enī .xij
q.i. Epi de reb⁹ pp̄ꝛijs vel acq̄ſitis vel q̄cq̄d
de pp̄ꝛio habēt heredib⁹ ſuis relinquāt. er-
go videt᷑ ꝙ religioſoꝝ ſtat⁹ ſit maioꝛ ¶ Se
cūdo. Perfectio pn̄cipalit⁹ ꝯſiſtit in dilecti
one dei q̄ȝ in dilectiōe pximi. ſȝ ſtat⁹ religio
ſoꝛuȝ directe ordinat᷑ ad dilectionē dei. ⁊ ex
dei ſeruitō ⁊ famulatu nominat᷑ vt dicit᷑. vj
celeſtis hierarchie. ſtat⁹ aūt epoꝝ videt᷑ or-
dinari ad dilectionē pximi. cui⁹ cure ſupin
tendūt. ergo idē q̄d pus ¶ Tertio. Status
religioſoꝝ ordinat᷑ ad vitā ꝯtēplatiuā q̄ po
tioꝛ ē q̄ȝ actiua ad quā ordinat᷑ ſtatus epoꝝ
ergo idē q̄d pus ¶ In oppoſitū ē euāgeliuȝ
Qui fecerit ⁊ docuerit ħ magn⁹ vocabit᷑ ⁊c
¶ Secundo ſic. Nullo licet a maioꝛi ſta-
tu ad minoꝛē trāſire. ħ enī eēt retro reſpice
re. ſȝ pōt aliq̄s de ſtatu religionis in ſtatuȝ
epalē trāſire. dr̄ enī .xviij. q.i. ꝙ ſacra ordina
tio de monacho epm̄ facit. ergo ſtat⁹ prela
toꝝ maioꝛ ⁊ pfectioꝛ eſt q̄ȝ religioſoꝝ. et p
ꝯſequēs omniū alioꝝ ¶ Reſpōdeo dicen
dū ꝙ ſtat⁹ p̄latoꝝ ſit maioꝛ q̄ȝ aliq̄s ali⁹ in
eccia. Probat᷑ iſta ꝯcluſio pmo ex illo euā-
gelij pn̄tis. in q̄ chriſt⁹ p̄latos alloquēs di
xit. Vos eſtis ſal terre. vos eſtis lux mundi
Patet etiā ex illo Aug̃. lxviij. diſ. c. q̄ꝛn̄. vbi
vocat eos pr̄es ⁊ pn̄cipes eccie. Nōe ſic re-
ſpectu religioſoꝝ. Sic Aug⁹. xij. ſup Gen̄.
ad lrām dicit. Semp agēs p̄ſtātioꝛ ē pati-
ente. in genere aūt pfectiōis epi ſm̄ Diony
ſiū. v. celeſtis hierarchie. ſe habēt vt pfectio-
res. Religioſi aūt vt pfecti. q̄ꝛuȝ vnū ptinet
ad actiōȝ. alteꝝ ad paſſionē. ergo ſtat⁹ epoꝝ
maioꝛ ⁊ potioꝛ ē ſtatu religioſoꝝ. ¶ Ad ra
tiones in oppoſitū ¶ Ad pmā rn̄detur. ne
gādo ꝯſequētiā. Pro q̄ notādū iuxta ſan-
ctū Thomā. ꝙ abrenūciatō pp̄ꝛiaꝝ faculta
tū dupl'r ꝯſiderari pōt. Vno mō ſm̄ ꝙ ē in
actu. ⁊ ſic i ea nō ꝯſiſtit eſſentialit᷑ pfectio. ſȝ
eſt q̄dda pfectiōis inſtrumētuȝ. Et iō nihil
phibet ſtatū pfectiōis eē ſine abrenūciatio
ne pp̄ꝛioꝝ. Alio mō pōt ꝯſiderari ſm̄ p̄pa-
rationē ai. vt ſcȝ hō ſit patus ſi opus fuerit
oīa dimittere vl' diſtribuere. ⁊ ħ ptinet dire
cte ad pfectionē. Vn̄ Aug̃. in li. de cōſenſu
euāgeliſtaꝝ. Opoꝛtet oēs filios ſapīe intel-
ligere. nō in abſtinēdo nec in mādūcando
eſſe iuſticiā. ſed in equanimitate tolerandi
inopiā. Unde ⁊ aptl'us dicit. Scio abūda-
re et penuriā pati. Ad hoc autē maxime te
nentur epiſcopi ⁊ omnia ſua p honoꝛe dei.
et ſalute ſui gregis largiendo. vel rapinam
bonoꝛū ſuoꝛum cum gaudio ſuſtinendo.
¶ Ad ſecūdā rn̄det᷑ negando minoꝛē ſi in-
telligat tantū ⁊c. quoniā p̄lati vtriq̄ȝ dilecti
oni ſcȝ dei ⁊ pximi intendūt. imo ꝙ intēdāt
dilectioni pximoꝝ. puenit ex abūdātia dile
ctionis diuine. ħ aūt eſt maioꝛis dilectiōis
ſignū vt pp̄ter amicū etiā alij ſuiat q̄ȝ etiaȝ
ſi ſoli amico vellet ſeruire. ¶ Ad tertiā rn̄-
detur. ꝙ p̄lat⁹ nō ſolū ordinat᷑ ad vitā acti-
uam. ſȝ etiā ad ꝯtēplatiuā. de q̄ debet hauri
re q̄d in actiua influat. Vn̄ Greg̃. dic̄ in pa
ſtoꝛali. Sit p̄ſul i actiōe pcipu⁹ p̄ cūctis cō
templatione ſuſpēſus ⁊c.

Ad ſecūdam queſtio

nem ſic pcedit᷑. Et videt᷑ ꝙ p̄latus docens ⁊
nō faciens nō ſit in ſtatu pfectiōis. ¶ Pri
mo ſic. Qui nō eſt in grā nō eſt in ſtatu grē
ergo pari ratione qui nō eſt pfectus. cuiuſ
modi eſt p̄latuſ qui docet bona ⁊ non facit
ergo talis nō eſt in ſtatu pfectiōis. ¶ Scd̄o
ſic. Qui eſt in ſtatu ſeruitutis peccati non
videtur eſſe in ſtatu pfectionis. ſed mali p̄-
lati ſunt in ſtatu ſeruitutis peccati Jo. viij.
Qui facit peccatū ſeruus eſt peccati. ergo
repugnat ꝙ ſint in ſtatu perfectionis ¶ In
oppoſitū eſt ꝙ multi prelati ſunt q̄ gratia ⁊
charitate carent. in quibus conſiſtit imper
fectio. et tamē ſunt in ſtatu p̄lationis. q̄ dic̄
ſtatū pfectiōis. ergo ⁊c ¶ Rn̄deo dicendū
ſub vna ꝯcluſione tali. ꝙ nec omīs pfectus
eſt in ſtatu perfectionis. nec omnis q̄ ſtat i
ſtatu perfectionis eſt pfectus. Iſta conclu
ſio ſic oſtendit᷑ vera iuxta ſanctū Thomaȝ.

Stat⁹ ꝓprie ptinet ad cōditionē libertatis
⁊ ſeruitutis ſpūalis. Libertas aūt ⁊ ſeruit⁹
poteſt in hoīe attēdi dupliciṫ. Uno mō ſm
ꝙ interi⁹ agiṫ. Alio mō ſm id q̄d exterius
agiṫ. Et q̄a vt dr̄. j. Reg. xvj. Hoīes vidēt ea
que parēt. de⁹ aūt intueṫ cor. Inde eſt ꝙ ſm
interiorē hoīs diſpoſitionē accipiṫ cōditio
ſpūalis ſtat⁹ in hoīe ꝑ cōparationē ad iudi
cium diuinū. Scōm aūt ea q̄ exteri⁹ agun
tur accipiṫ ſpūalis ſtat⁹ in hoīe ꝑ cōpara-
tionē ad eccliam. ⁊ ſic de ſtatib⁹ nō loq̄mur
put ſcꝫ ex diuerſitate ſtatuū quedam ecclie
pulcritudo cōſurgit. Eſt autē ꝯſiderādū ꝙ
q̄ntuꝫ ad hoīem ad h ꝙ aliq̄s adipiſcaṫ ſta-
tum libertatis vel ſuitutis requiriṫ quideꝫ
ꝑmo aliq̄ obligatio vel alligatio. nō enī ex
eo ꝙ aliq̄s ſeruit alicui efficiṫ ſuus. q̄a etiā
liberi ſuiūt. nec ex h ꝙ aliq̄s deſinit ſuire ef-
ficitur liber. ſicut patet de ſuis fugitiuis. ſꝫ
ille eſt ꝓprie ſeru⁹ q̄ obligaṫ ad ſeruiēdum
⁊ ille eſt liber q̄ a ſeruitute abſoluiṫ. Secun
do requiriṫ ꝙ obligatio ꝑdicta cū aliq̄ ſolē-
nitate fiat. ſicut cetera q̄ inter hoīes obtinēt
ꝑpetuā firmitatē quedā ſolēnitas adhibeṫ
Sic igiṫ ⁊ in ſtatu pfectiōis ꝓprie dr̄ eſſe ali
quis nō ex hoc ꝙ habet actū dilectiōis pfe-
cte. ſꝫ ex h ꝙ obligat ſe ꝑpetuo cū aliq̄ ſolen-
nitate ad ea q̄ ſunt pfectiōis. Cōſtat etiā ꝙ
aliq̄ ſe obligāt q̄ nō ſeruāt ⁊ aliq̄ implēt ad
q̄d ſe nō obligauerūt. vt ptꝫ Matth. xxj. de
duob⁹ fratrib⁹ q̄r vn⁹ patri dicēti. O pare
in vinea. r̄ndit. nolo. ⁊ poſtea iuit. Alt aūt
r̄ndēs ait. Eo. ⁊ nō iuit. Et iō nihil ꝓhibꝫ ali
q̄s eē pfectos q̄ nō ſunt in ſtatu pfectionis.
⁊ aliq̄s eē in ſtatu pfectiōis q̄ nō ſunt pfecti
¶ Ad ratōes i oppoſituꝫ vna r̄nſio ſufficit.
ꝙ pcedūt q̄ntū ad interiorē ſtatū. n̄ autē q̄n
tū ad exteriorē. de q̄ ē ſmo.

¶ In feſto ſancti Bar
tholomei eſt euāgeliū. Hoc eſt ꝑceptuꝫ ⁊c.
Johis. xv. Pōt diſputari ſeq̄ns q̄ſtio.

PRimo Utrū be
atus bartholome⁹ et alij apl'i po-
tuerūt dici amici dei. Et videṫ ꝙ n̄
¶ Primo ſic Amicicia ē relatio paritatiſ
ſed de⁹ multo ſupior eſt hoīe. ergo hoīs ad
deū nō eſt amicicia. ¶ Scdō ſic. Charitas
nō eſt amicicia. ergo q̄ ex charitate diligūt
deū nō debēt dici habere amiciciā ad deuꝫ
añcedens pbaṫ ſic. Nihil eſt ita ꝓpꝛiū ami
cicie ſicut ꝯuiuere amico. vt phs dicit. viij.
ethi. ſed charitas eſt hominis ad deum. ad
quē nō eſt hominis cōuerſatio. ergo chari
tas talis nō eſt amicicia. ¶ Tertio ſic. Ser
uitus ⁊ amicicia nō videnṫ inter ſe cōparari
Unde dicit dñs. Nō dicā vos ſuos ſꝫ ami
cos. ſed beatus bartholome⁹ ⁊ alij apoſto
li ſancti ſemꝑ mānēt ſub ſuitute dei. Uñ q̄-
libet eorū dicit illud ps. Ego ſeru⁹ tu⁹ ⁊ fili
us ancille tue. ergo videṫ ꝙ nō ſunt dicendi
amici dei ¶ Quarto ex argumēto xp̄i quo
dicit. Uos dixi amicos. q̄a oīa que audiui
a patre meo nota feci vob. Arguiṫ ſic. Chꝛi
ſtus nō fecit eis oīa nota q̄ audiuit a patre
ſuo. vt patet. nō enī eſſent capaces tātē ſapi
entie q̄ntā ſuſcepat fili⁹ a patre. ergo ſp ſui
⁊ nō amici ſūt dicēdi ¶ In oppoſitū eſt euā
geliū pn̄s. Et de btō bartholomeo dr̄ in hi
ſtoria. cū q̄reret idolū q̄s eſſet bartholome
us. r̄ndit. Amic⁹ dei ſum ¶ Rn̄deo dicen
dum. ꝙ beat⁹ Bartholomeus vere dictus
amic⁹ dei eſt ⁊ alij apl'i. Cōcluſio patet ex v
bo chriſti dicētis. Nō dicā vos ſuos ſꝫ ami
cos. Et iterū. Uos amici mei eſtis ſi feceri-
tis que pcipio vobis. Rōne ſic. Quia dile-
xerunt deū ex charitate. ſed charitas ē que-
dam amicicia Pro quo notandum ꝙ ſm
phum. viij. eth. Non quilibet amor habet
rationē amicicie. ſed amor qui eſt cū beni
uolentia. q̄ñdo ſcꝫ ſic amam⁹ aliquē vt ei
bonū velim⁹ Si aūt reb⁹ amatis nō bonū
velim⁹. ſed ſolū eoꝝ bonū velim⁹ nobis. vt
dicimus amare vinū vel equū vel alid hu-
iuſmodi. nō eſt amor amicicie. ſꝫ cuiuſdaꝫ
cōcupiſcētie. Ridiculū enī eſt dicere ꝙ aliq̄
habēt amiciciā ad vinū vel equū. Sed nec
beniuolētia ſufficit ad rōem amicicie. ſꝫ re-
quiriṫ quedā mutua amatio. q̄r amicus eſt
amico amic⁹. Talis autē mutua beniuolē
tia fundaṫ ſup aliqua cōmunicatiōe. cū igi
tur ſit aliqua cōmunicatio hoīs ad deum.
ſm ꝙ ſuā beatitudinē nobis communicat

ſuꝑ hac cõmunicatione oportet aliquam
amicitiã fundari. De qua q̇dem cõmuni-
catõne dr̃. j. Coꝝ. j. Fidelis deꝰ ꝑ quẽ vocati
eſtis in ſocietatem filij eiꝰ. Amor aũt ſuꝑ
hac cõmunicatõne fundata. eſt charitas.
Unde manifeſtum eſt ꝙ caritas amicitia
q̄dam eſt hoĩs ad deum ꝑ quam hõ deuƷ
diligit. ⁊ deꝰ hoĩem. et ſic efficitur q̄dam aſ-
ſociatio hoĩs ad deum. vt dr̃. j. Joħ. j. Si in
luce ambulamꝰ ſicut et ip̄e in luce eſt ſocie
tatẽ habemꝰ ad inuicem. Et ita beatꝰ Bar
tholomeꝰ ambulans in luce gratie dictꝰ ẽ
amicꝰ dĩ. et oẽs alij ſancti. de quibꝰ dr̃ ĩ p̄s
Nimis honorati ſunt amici tui deus.
Ad ratiões in oppoſitũ. ¶ Ad primam re
ſpõdet̃ negando ꝯſeq̄ntiã. Et rõ ẽ. q̃ amici
tia non requirit equalitatem ſiue paritatẽ
equipantie. ſed equalitatem ꝓportõnis. vt
ſi vnꝰ amicoꝝ opetur ad alterum ſm̃ ſuaƷ
ꝓportõnem opatur. vt dr̃. viij. Ethicoꝝ.
Ad ſcd̃am rñdet̃. negando aſſumptũ. Ad
ꝓbatõnem negetur minor. Et ratio eſt. q̇a
duplex eſt hoĩs vita. Una q̇dem eſt exteri-
or ſm̃ naturam ſenſibilem et corpalẽ. ⁊ ſm̃
hanc vitam non eſt cõmunicatio vel ꝯuer
ſatio cum deo ⁊ angelis. Alia eſt vita ſpũa
lis ſm̃ mentem. ⁊ ſm̃ hanc vitam eſt nobiſ
ꝯuerſatio cum deo et angelis in p̄nti q̇deƷ
ſtatu impfecte. Unde dr̃ Phil. iij. Noſtra
ꝯuerſatio in celis eſt. Iſta ꝯuerſatio ꝑfici
tur in patria qñ ſerui eiꝰ ſeruient domino.
et videbunt facieƷ eiꝰ. vt dr̃ Apoc. vlt. Et iõ
ħ eſt caritas impfecta. ſƷ ꝑficietur in patria
¶ Ad tertiam reſpondetur negando ꝯſe-
q̄ntiã. Et ad ꝓbatõnem reſpondet̃. ꝙ intel-
ligitur de ſeruitute ſeruili. q̃ ſi timore ſuili
ſũt ſubiecti. talis timor expellit ab aĩo cari-
tatem. timore v̓o filiali ſemꝑ ſancti perma-
nent. ſm̃ illud p̄s. Timor dñi ſanctꝰ perma
net in ſcl̃m ſcl̃i. Et iſto modo ſcti dicunt̃ ſer
ui. Roꝝ. j. Paulus ſeruus ieſu Chriſti.
Ad quartam reſpondetur. ꝙ illud Omĩa
quecũqƷ audiui a patre meo. non eſt intel
ligenduƷ de omnibꝰ ſimpliciter ⁊ abſolute
q̃ iſtud erat impoſſibile vt argutũ eſt. ſƷ in
telligẽdũ ẽ d oĩbuſ ꝑtinentibꝰ ad eoꝝ ſtatũ
cuiuſmodi ſũt illa q̄ ꝑtinent ad eoꝝ ſaluteƷ

et fidei motum ⁊ p̄dicatõnem et eccl̃ie gu-
bernatõem.

In feſto decollatiõis

beati ioħis baptiſte. ẽ euangeliũ. In illo tẽ-
pore. Miſit herodes. ⁊c. Marci. vj. p̄nt di-
ſputari ſequentes queſtiones ¶ Prima.
Utrũ beatꝰ ioħes moriens ex ħ ꝙ dicebat
herodi. Non lƷ tibi habere vxorem frĩs tui
verꝰ martyr ſit colendꝰ. ¶ Scd̃a. Utrum
iuramentuƷ q̇d herodes p̄ſtitit ſaltanti pu
elle excuſare potuit herodẽa pctõ mortis
Johannis baptiſte

AD p̄mam queſti
onẽ. ſic pceditur Et videt̃ ꝙ beatꝰ
Johannes moriens ex hoc ꝙ dice
bat herodi. Non licet tibi habere vxorem
fratris tui. verꝰ martyr ſit recolendꝰ. Et vi
detur ꝙ non. q̃ videtur ꝙ ſola fides ſit cau
ſa martyrij. Probat̃ ſic. Dicit̃. j. Petri. iiij
Nemo veſtruƷ patiatur quaſi homicida.
aut fur. aut aliquid hmõi. ſi aũt vt chriſtia
nus nõ erubeſcat. glorificet deũ in iſto no-
mine. ſed ex ħ dr̃ aliq̇s chriſtianꝰ ꝙ tenet fi-
dem xp̄i. ergo ſola fides xp̄i dat patientibꝰ
martyrij gl̃iam. ¶ In oppoſitum eſt euan
gelium preſens. et fides vniuerſalis eccl̃ie.
Rñdeo dicenduƷ. ꝙ beatꝰ Johannes pro
rep̄henſione adulterij mortem ſuſtinẽs ve
rus martyr fuit. et vt martyr eſt venerãdꝰ
Iſta ꝯcluſio declarat̃ ſic iuxta ſanctũ Tho
mam. Martyres dicũtur q̄ſi teſtes q̇ ſcilƷ
corpalibꝰ ſuis paſſionibꝰ vſqƷ ad mortem
teſtimonium ꝑhibent veritati. non cuicũ-
qƷ. ſed v̓itati q̄ ſm̃ pietatem ꝑ xp̄um nobis
innotuit. Unde et martyres xp̄i dicuntur
q̄i teſtes ip̄iꝰ. hmõi aũt eſt veritas fidei. et
ideo martirij cauſa eſt fidei veritas. ſed ad
fidei veritatem non ſolum ꝑtinet ipſa cre-
dulitas cordis. ſed etiam exterior proteſta-
tio. q̄ q̇dem fit non ſolũ ꝑ v̓ba quibꝰ aliq̇s
ꝯfitetur fidem. ſed ⁊ ꝑ facta quibꝰ fidem ſe
habere oſtendit. ſm̃ illud Ja. ij. Ego oſten-
dã tibi ex operibꝰ fidẽ meã. Uñ et de q̇buſ
dam dr̃ ad Titũ. j. Cõfitet̃ ſe noſſe deũ. fctis
āt negant. Et ideo omniuƷ v̓tutum opera

ſm q̄ referūt in deū. ſūt q̄dam ꝓteſtatōnes
p q̄s nobis īnoteſcit q̄ de⁹ hm̄oi opa a no
bis requirit ⁊ nos p eis remunerat. ⁊ ſm h̄
pn̄t eē martyrij cauſa. ſm q̄ videm⁹ q̄ bea
ti iohis baptiſte martyriū in eccīa celebraṫ
q̄ non p neganda fide ſed p rephenſiōe ad
ulterij mortē ſuſtinuit. ¶ Ad ratōnem in
oppoſitū rn̄det. Dicim⁹ ei q̄ verū eſt quod
dr̄ in minori. q̄ chriſtian⁹ dr̄ q̄ xp̄i eſt. ſed alī
q̄s dr̄ eſſe xp̄i non ſolū ex eo q̄ hȝ fidem xp̄i.
ſed et ex eo q̄ ſpū xp̄i ad opa v̓tuoſa pcedit
ſm illud Roꝝ. viij. Si q̄s ſpūm xp̄i non hȝ
hic non eſt e⁹. et et ex h̄ q̄ ad imitatiōeȝ xp̄i
moriṫ. ſm illud Gal. v. Qui xp̄i ſūt carnem
ſuā crucifixerūt cum vitijs ⁊ ꝯcupiſcētijs.
et ideo vt chriſtianus patiṫ nō ſolū q̄ patiṫ
p fidei ꝯfeſſione q̄ fit p v̓ba. ſed et q̄ patiṫ p
q̄cūqȝ ope faciendo vel p q̄cūqȝ pctō vitā-
do ppter xp̄m. q̄ȝ totū h̄ ptinet ad fidei pte-
ſtationem.

Ad ſecūdam queſtōȝ

Utrū iuramentū lȝ incautū q̄d Herodes pre
ſtitit ſaltanti puelle excuſare potuit Herodeȝ
a pctō mortis iohis baptiſte Et videṫ q̄ ſic
Iuramentū incautū dr̄ q̄d vergit in exituȝ
malū vel min⁹ bonū. ſed tale obligat. patȝ.
q̄ȝ tale fuit iuramentū q̄d ioſue iurauit ga
baonitis pacē ⁊ q̄ nō occideret eos. Joſue.
ix. et tn̄ p̄ceptū dei erat in contrariū. Pre-
ceperat ei de⁹ q̄ occideret oēs habitatores
ꝛc. ſic habeṫ Deut. xiij. Et obſuauit Joſue
iuramentū credens ſe obligatū. Un̄ Am-
bro. libro de officijs. xxij. q. iiij. loquēs de iu
ramento ioſue. dicit ſic. Jeſus tn̄ pacē quā
dederat reuocandaȝ non cenſuit. q̄ȝ firma
ta erat ſacramēti religione. ne dum alienā
pfidiam redargueret. ſuā fidē ſolueret. ſol-
uiſſet ergo ſuā fidē ſi non tenuiſſet q̄d iura
uerat. Similiṫ ergo videṫ q̄ Herodes iurās
ſe daturū puelle quicq̄d peteret. obligaba
tur ad ſoluendū q̄d iurauerat. lȝ eſſȝ ꝯ pce-
ptū dei. ſicut fuit illud quod fecit Joſue
In oppoſitū eſt canon Jſidori. xxij. q. iiij. In
malis pmiſſis reſcinde fidem. in turpi vo-
to muta decretū. q̄d incaute vouiſti nō im
pleas. impia ergo pmiſſio q̄ ſcelere adiple
tur nō obligat. nec tale iuramentum excu-
ſata pctō ppetrato. Rn̄deo dicendū. q̄
iuramentū Herodis non excuſauit eū a nece
beati Johis. vt oſtendit Aug⁹. optime in
ſmone h⁹ feſtiuitatis. Pro q̄ notandum
iuxta ſanctū Thomā in. iij. q̄ duplex eſt iu
ramentū. vnū aſſertoriū. et aliud pmiſſori-
um. Promiſſoriū iuramentū eſt de eo q̄d
in futurū a iurante faciendū expectaṫ vl̓ p
ſe vel p aliū. Aſſertoriū v̓o ē q̄d fit p confir-
matōem v̓itatis et pn̄tis ⁊ pterite. et etiā ſi
ipi⁹ cauſam non ſcim⁹ In iuramento aūt
aſſertorio eſt vna tantū obligatio. ſcȝ q̄ q̄s
obligaṫ ad peccatuȝ. ſi v̓itas ſuo iuramēto
deſit. In iuramento aūt pmiſſorio eſt du-
plex obligatio. Una q̄ q̄s obligaṫ ad faciē
dum h̄ q̄d iuramēto pmiſit Alia q̄ obliga
tur ad peccatū ſi nō fecerit. His igiṫ viſis
ſciendū q̄ ſic non oīs aſſertio ē digna vt iu
ramento firmetur. ita nec oīs pmiſſio. ſed
illa tantū q̄ ad vtilitatē aliquam pertinet.
Unde ſi pmiſſio q̄ eſt de aliq̄ q̄d ſalutē im
pediat. ſiue ſit ꝯtrariū ſaluti. ſiue vt pfecte i
ſaluteȝ iuramento firmeṫ. et h̄ ipo iuramē
tū efficiṫ indebitū q̄ ꝗ act⁹ cadēs ſup indebi
tam materiā. vn̄ obligat ſcd̄a obligatione
que eſt ad peccatū. nec remanet ei virt⁹ ob
ligandi prima obligatōne ad faciendum.
Prima enī obligatio ē ad vitandū ſcd̄am
obligatōem. Un̄ iuramentū q̄d de neceſſi
tate ad peccatū obligat ipo fctō ab alia ob
ligatōne euacuaṫ. Et ideo licet iuramētuȝ
Herodis q̄ daret puelle ſaltāti q̄d peteret. po
tuiſſet eſſe a pncipe licitū. intellecta debita
conditōne. ſcȝ ſi peteret quod dare deceret.
impletio tn̄ iuramēti fuit illicita. ⁊ ideo nō
obligabaṫ in aliq̄. Unde Ambro. libro de
officijs. Eſt ꝯtra officiū nōnunq̄ȝ pmiſſū
ſoluere iuramentū. ſicut herodes q̄ necem
Johis preſtauit ne promiſſum negaret.
¶ Ad rōnem in oppoſitū rn̄detur negan-
do conſequentiaȝ. Et ratio eſt. q̄ȝ iuramen
tū Joſue nō erat de eo q̄d ſm ſe eſſȝ illicitū.
ſicut eſt adulteriū. homicidiū. et ſimilia. ſȝ
de eo q̄d factū erat illicitū. quia phibitum.
Unde in h̄ ſufficiebat ſeruare intentiōem
phibentis. Et ideo diṫ Ambroſius libro d̓

officijs. Mulctauit eos meliori morte. ſcʒ obſequio miſterij diuini. vt eſſet clemētior ſententia. ſed diuturna. et ſic quodāmodo occiſi ſūt morte legali q̄ eſt ſeruitꝰ.

In feſto Natiuitatis

beate marie v̓ginis. eſt euāgeliū. Liber generatōnis. ꝛc. Math. j. Circa qd pn̄t diſputari ſeq̄ntes queſtōes ¶ Prima. Utrum chriſtꝰ deſcendit ſm carnē de ſemīe dauid. ¶ Scd̄a. Utrum beata maria fuerit ſctificata āte natiuitatē ex vtero ¶ Tertia. Utrū btā v̓go pſctificatōeʒ obtinuerit grē plenitudinē ſiue pfectōem.

Ad primā ſic procedit̄. Et videtur ꝙ xp̄s nō deſcendit ſm carnem de ſemie dauid. Primo ſic. Mattheus in pn̄ti euangelio Liber generatōis. genealogiam xp̄i texens eam ad ioſeph pduxit. Joſeph āt non fuit pater xp̄i. non ergo videtur ꝙ xp̄s d̓ ſemīe dauid deſcēderit. licet ioſeph ſic. ¶ Scd̄o ſic. Aaron fuit de tribu Leui. vt ptʒ Exodi vj. Maria āt mater xp̄i cognata dr̄ Elizabeth q̄ eſt filia Aaron vt ptʒ Luce. j. cū ergo Dauid de tribu iuda fuerit vt ptʒ Mat. j. videtur ꝙ xp̄s de ſemīe dauid n̄ deſcēderit ¶ Tertio ſic. Hiere. xxij. dicit̄ de Jechonia. Scribe virum iſtū ſterilē. nec ei erit de ſeīe eiꝰ vir q̄ ſedeat ſup ſolium dauid. ſʒ de xp̄o dr̄ Yſa. ix. Sup ſolium dauid ſedebit. ergo xp̄s non fuit de ſemīe Jechonie. nec p conſequens de ſemīe dauid. qꝛ mattheꝰ a Dauid p Jechoniā ſeriem generatōis pducit ¶ In oppoſitum eſt euangelium preſens. Liber generatōnis. ¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ chriſtꝰ ſm carnē deſcēdit de ſemīe dauid. Iſta pclō ptʒ p apoſtolū ad Roma. j. q̄ de chriſto loquens ait. Qui factꝰ ē ex ſeīe dauid ſm carnē. Pro q̄ notandū ꝙ ſpecialiter xp̄s dr̄ filiꝰ eē abraam ꝛ dauid. vt patʒ in pncipio euangelij. Cuiꝰ eſt multiplex rō Prima. qꝛ ad hos ſpecialis de chriſto repmiſſio facta ē. Dictum eſt ei Abrae Gen̄. xij. Bn̄dicent̄ in te oēs generatōnes. quod apl̄s de xp̄o exponit. ad Gal. iij. Abrae dicte ſūt repromiſſiones et ſemini eiꝰ. Nō dicit ꝛ ſemibꝰ q̄i in multis. ſed q̄i in vno. et ſemini tuo qd ē chriſtꝰ. Ad dauid aūt dictū eſt. De fructu ventris tui ponā ſup ſedem tuā. Unde et ipſi iudeoꝝ vt regem honorifice ſuſcipiētes chriſtū dicebāt. Matt. xxj. Oſanna filio dauid. Scd̄a rō eſt. qꝛ xp̄us futurꝰ erat rex et pphēta ꝛ ſacerdos. Abraam aūt ſacerdos fuit dum impleuit officium ſacerdotis offerendo hoſtiam domīo Unde dn̄s ad eū Gen̄. xv. Sume tibi vaccam triennē. ꝛc. Fuit etiam pphā ſm illud qd dr̄ Gen̄. xx. Propheta eſt et orabit p te. Dauid aūt rex fuit ꝛ pphēta. Tertia rō eſt quia in abraam p̄mo incepit circumciſio. in dauid aūt maxime manifeſta eſt dei electio. ſm illud. j. Regum. xiij. Queſiuit ſibi dn̄s virum iuxta cor ſuum. Et ideo vtriuſqʒ filiꝰ chriſtꝰ pueniētiſſime eſt vt oſtēdat̄ eſſe in ſalutē circūciſioni et electōi gētiliuʒ. ¶ Ad ratiōes in oppoſitū ¶ Ad primam reſpōdet̄. negando pſeq̄ntiā Et rō eſt. quia vt dic̄ Augꝰ. Cū euangeliſta Math. dicat virum Marie ioſeph eſſe. et chriſti matrē v̓ginem eſſe. chriſtū ex ſemine dauid. quid reſtat niſi credere. et Mariam nō fuiſſe extraneam a generatōne dauid. et eaʒ ioſeph piugem non fruſtra appellatam ppter animoꝝ pfederatōnem. q̄ʒuis ei non fuerit cōmixtus. Et Hiero. ſup Mattheū dicit. Ex vna tribu fuit ioſeph et Maria. Und̄ etiā ſm legem eam accipe cogebatur vt ppinquā. ppter quod et ſimul cenſent̄ in bethleem. q̄i de vna ſtirpe generati. ¶ Ad ſcd̄aʒ rn̄detur iuxta ſententiam Auguſtini contra Fauſtum. ꝙ ſi Joachim pater Marie de ſtirpe Aaron fuit vt Fauſtus p qualdā ſcp̄turas apocriphas aſſerebat. credendū eſt ꝙ mater Joachim fuit de ſtirpe dauid. et ſic in chriſto fuerūt iuncte regium genꝰ et ſacerdotale. vt dicit Gregoriꝰ Nazanzenꝰ oportet ꝙ chriſtꝰ q̄ eſt rex ꝛ ſacerdos ab vtroqʒ naſceret̄ ſm carnem ¶ Ad tertiam reſpondetur negando pſequentiā. Et rō ē q̄niam p illam auctoritatem pphēticaʒ ſic Ambroſius dicit ſup Lucaʒ. non negatur ex ſemine Jechonie poſteros naſcituros. ꝛ

ideo chriſt⁹ de ſemine e⁹ eſt. nō eñi ſeculari
honore regnauit. ipe ei dixit. Regnū meū
nō ē de h̄ mundo.

Ad ſecūdam queſtō3

ſic pceditur. Et videt̄ q̄ btā Maria nō fue
rit ſanctificata ante natiuitatem ex vtero.
¶ Primo ſic. dic̄ apl's. j. Cor. xv. Nō pri⁹
q̊d ſpūale eſt ſed q̊d animale. deinde quod
ſpūale eſt. ſed p grām ſanctificatā naſcitur
homo ſpūaliter in filiū dei. ſm illud Joh. j.
Ex deo nati ſunt. natiuitas aūt ex vtero eſt
natiuitas animalis. non ergo beata virgo
p̄us fuit ſanctificata q̄3 ex vtero naſceretur
¶ Scdo. Sicut dicit Auguſtin⁹ ad Dar
danū. Sanctificatō q̄ efficimur templum
dei non niſi renatoꝝ eſt. nemo aūt renaſcit̄
niſi p̄us naſcatur. ergo beata v̄go non fuit
prius ſanctificata q̄3 ex vtero naſceretur.
¶ Tertio ſic. Dicit Hieronym⁹. Non mi
hi credas ſi aliq̊d tibi dixero q̊d ex veteri et
nouo teſtamento haberi non poſſit. ſed de
ſanctificatōne beate Marie in vtero nihil
habetur in aliq̊ teſtamentoꝝ. ergo non eſt
credendum eam fuiſſe ſanctificata3. ¶ In
oppoſitum eſt q̄ eccia celebrat natiuitate3
beate virginis. non aūt celebratur feſtum
in eccia niſi p aliq̊ ſancto. ergo beata Ma
ria fuit in ſua natiuitate ſancta. fuit ergo ī
vtero ſanctificata ¶ Rn̄deo dicēdū. iuxta
ſanctū Thomā in tertia pte De ſanctifica
tione beate marie ſc3 q̄ fuerit ſanctificata ī
vtero nihil in ſcp̄tura canonica traditur. q̄
nec et̄ de e⁹ natiuitate mentōem facit. ſ3 ſic̄
btūs Auguſtin⁹ de aſſumptōne ipi⁹ v̄gis
ratōnabiliter argumentat̄. q̄ cū corpe aſſū
pta ſit in celum. quod tn̄ ſcp̄tura nō tradit
ita rationabiliter argumentari poſſum⁹.
q̄ fuerit ſanctificata in vtero. Rationabili
ter eñi creditur q̄ illa q̄ genuit vnigenitu3
a patre plenum grē 7 v̄itatis. p̄ omib⁹ aliiſ
maiora grē p̄uilegia accepit Vñ legit̄ Luc.
j. q̄ angel⁹ ei dixit. Aue grā plena. Inueni
mus āt qbuſdā aliis h̄ p̄uilegium eſſe con
ceſſum vt in vtero ſanctificarent̄. ſic̄ Hiere
mie dictum eſt. Anteq̄3 exires d̄ vulua ſan
ctificaui te. Et ſicut Johanni baptiſte. de q̊
dictum eſt Luce. j. q̄ ſpūſancto replebitur
ex vtero matris ſue. Unde rōnabiliter cre
ditur q̄ beata v̄go ſanctificata fuerit ante
q̄3 ex vtero naſceretur. Unde beat⁹ Bern̄.
in matutinali officio in ſuo ſmone q̊ legit̄.
iſtam orōnem cōplectens. ita ait. Beata3
v̄ginem omnib⁹ modis cōſtat ab origina
li ꝯtagio p̄uſq̄3 naſceretur eſſe mundata3.
quā nimirū pietas chriſtiana credere phi
bet vel min⁹ a Hieremia in vtero ſanctifi
catam. vel non magis a Johāne ſpūſācto
repletam. nec vna feſtiuis laudib⁹ naſcēs
honoraretur. ſi non ſancta naſceretur. Eſt
itaq̄3 v̄go regia veris honoꝝ titulis cumu
lata que proculdubio ſancta fuit añq̄3 na
ta. ego puto q̄ copioſior ſanctificatiōis be
nedictio in ipa q̄3 in aliis ſanctis ab vtero
ſanctificata deſcenderit. q̄ non ſolum ipm
ortum ſanctificauit. ſed vitam eius ab om
ni peccato deinceps immunem ꝯſeruaret
q̊d alteri nemini in natis mulierum credit̄
eſſe donatum. hec Bern̄. ¶ Ad ratōes in
oppoſitum. ¶ Ad p̄ma3 reſpondetur. q̄ et
in beata v̄gine p̄us fuit animale et poſt id
q̊d eſt ſpūale. q2 p̄us fuit ſm carnem conce
pta. et poſtea ſm ſpiritum ſanctificata.
Ad ſecundā reſpondetur. q̄ Auguſti⁹ lo
quitur de regeneratione q̄ fit ſm legem cō
munem ſm quā p ſacramenta nō regene
rantur aliqui niſi p̄us nati. ſed de⁹ huic le
gi ſacramentoꝝ potentiam ſuam non alli
gauit q̊n aliquib⁹ ex ſpāli p̄uilegio gratiā
ſuam ꝯferre poſſit anteq̄3 naſcantur ex vte
ro. ¶ Ad tertiam reſpondetur. q̄ q̄3uis ſā
ctificatio beate v̄ginis in vtero expſſe i ſcri
ptura veteris et noui teſtamenti nō legat̄
tn̄ pro certo haberi poteſt ex his q̄ ibi legū
tur. Si eī Hieremias et Johannes ſancti
ficati ſunt q̊ xp̄m p̄nūciauerūt. multo ma
gis beata v̄go q̄ chriſtum genuit. vnde nō
fallitur eccia ſanctum reputans ſue natiui
tatis diem vt inq̊t Bernard⁹.

¶ Ad tertiam queſtio

nem ſic pceditur. Et videtur q̄ btā virgo
p ſanctificationem in vtero non obtinue
rit gratie plenitudine3. ¶ Primo ſic. Hoc

enī videt̄ ꝑtinere ad ꝓuilegiū chriſti. ſm illud Joh.j. Vidim⁹ eū q̄ vnigenitū a patre plenū gratia ⁊ v̓itate. ſed ea q̄ ſūt ꝓpͣ xp̄i n̄ ſunt alijs attribuenda. ergo btā virgo plenitudinē grē nō accepit in ſanctificatione.

¶ Scd̓o ſic. Ei qd̄ eſt plenū ⁊ ꝑfectū nō reſtat aliud addendū. q2 ꝑfectū ē cui nihil deeſt. vt d̓r. iij. phi. Poſt q̄3 aūt nata ē additōnem grē ſuſcepit qn̄ xp̄m ꝯcepit. dictū enī ē ei. Spūſſanct⁹ ſupueniet in te. ꝛc. Iterū qn̄ in gl'iam eſt aſſumpta. ergo videt̄ ꝙ nō habuerit in p̓ma ſua ſanctificatōe plenitudinē gratiaꝝ. Tertio. Deus nō facit aliquid fruſtra. fruſtra aūt habuiſſet aliq̄s gratiaſ cū eaꝝ vſum nūq̄3 exercuit. Non enī legit̄ eam docuiſſe qd̓ ē act⁹ ſapientie. aut miracula feciſſe. qd̓ eſt act⁹ grē gratis date. non ergo habuit plenitudinē grāꝝ in ſcificatōe ſua p̓ma. ¶ In oppoſitu3 eſt qd̓ angel⁹ ad eam dixit Aue grā plena. qd̓ exponēs Hieronym⁹ in ſermone de aſſūptōe dicit. Bn̄ grā plena q̄ ceteris ꝑ ꝑtes preſtat̄. Marie vero ſe tota ſimul infudit gratie plenitudo

¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ beata v̓go ī ſua ſanctificatōne recepit ſiue obtinuit grē plenitudinē. Iſta ꝯcluſio oſtendit̄ iuxta ſāctū Thomā. Quanto aliq̄d magis appropinquat p̓ncipio in quolibet genere tanto magis ꝑticipat effectū illi⁹ p̓ncipij. Vn̄d̓ dicit Dionyſi⁹. iiij. celeſtis hierarchie. ꝙ angeli deo ꝓpinquiores magis ꝑticipāt de boniſ diuinis q̄3 hoīes. Chriſt⁹ āt eſt p̓ncipiū grē ſm diuinitate3 q̄ſi auctoritatiue. ſm hūanitatē miſterialiter. Vnde et Joh.j. d̓r. Grā et v̓itas ꝑ ih̄m xp̄m facta eſt. btā aūt virgo maria ꝓpinquiſſima xp̄o fuit ſm hūanitatem. q2 ex ea accepit humanā naturā. et id̄ ꝑ ceteris maiorē debuit a xp̄o plenitudinē grē obtinere. ⁊ ita obtinuit ¶ Ad ratōnes in oppoſitū. ¶ Ad p̓mam r̄ndet̄. negando ꝯſequentiā. Et rō eſt. q2 alia ⁊ alia eſt plenitudo grē chriſti et beate marie. Pro q̊ notandū. ꝙ vnicuiq̄3 a deo datur grā ſm hoc ad qd̓ eligit̄. ⁊ q2 xp̄s inq̄ntum hō fuit p̄deſtinat⁹ ⁊ elect⁹ vt eſſet p̄deſtinat⁹ filius dei in v̓tute ſanctificatiōis. h̄ fuit ꝓpriū ſibi vt haberet talē plenitudine3 grē ꝙ redūdaret in oēs. ſm qd̓ d̓r Joh.j. De plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹. ſed beata v̓go maria tanta3 gratie obtinuit plenitudinem vt eſſet ꝓpinquiſſima autori gratie. ita ꝙ eum q̄ eſt plenus omī gratia in ſe reciperet ⁊ eū pariendo quodāmodo grām ad omēs deriuaret.

¶ Ad ſcd̓a3 r̄ndetur. negando ꝯſequētiā. Et ratō ē. q2 multiplex eſt ꝑfectio grē. Sic enī in naturalib⁹. p̓ma eſt ꝑfectio diſpoſitionis. puta cu3 materia eſt ꝑfecte ad formā diſpoſita. Scd̓a ē ꝑfectio forme q̄ ē potior natura. et ip̄e calor ꝑfectior eſt q̊ ꝓuenit ex forma ignis. q̄3 ille q̄ ad formā diſponebat Tertia autē eſt ꝑfectio finis. ſicut cu3 ignis h3 ꝑfectiſſime ſuas qualitates cū ad locu3 ſuū ꝑuenerit. Et ſimiliter in btā v̓gine fuit triplex ꝑfectio grē vt ait ſanct⁹ Tho. Pria q̊dem ꝑfectio diſpoſitiua ꝑ quā reddebat̄ idonea ad h̄ ꝙ eſſ3 mater xp̄i. et h̄ fuit perfectio ſanctificatōnis. Scd̓a aūt ꝑfectio grē fuit in beata v̓gine ex p̄ſentia filij dei in eiuſ vtero incarnati. Tertia aūt ꝑfectio ē finis quē h3 in gl'a. Q3 aūt ſcd̓a ꝑfectio ſit potior q̄3 p̓ma. et tertia q̄3 ſcd̓a. ꝑ3 q̊de3. Vno mō ꝑ liberatōem a malo. nam p̓mo in ſua ſanctificatōe fuit liberata a pctō originali Secūdo in ꝯceptōne filij fuit totaliter mūdata a fomite. Tertio v̓o in glorificatōe fuit liberata etiam ab omī miſeria. Alio modo ꝑ ordinē ad bonū. nam p̓mo in ſua ſanctificatōne adepta eſt grām inclinantē ea3 ad bonū. In ꝯceptōe aūt filij dei confirmata eſt ei grā ꝯfirmans eam in bono. In ſui vero glorificatōne ꝯfirmata eſt grā ꝑficiens eam in fruitōne oīs boni. ¶ Ad tertia3 reſpondetur. negando conſequentiā. Vnde dicim⁹ cum ſancto Thoma. ꝙ nō eſt dubitandū q̊n beata v̓go accepit excellent̓ etia3 donū ſapientie et grām v̓tutu3 prophetie. ſicut habuit xp̄s. non tn̄ accepit vt haberet oēs vſus eaꝝ et ſimiliū grāꝝ ſicut habuit xp̄s. ſed ſm ꝙ ꝯueniebat ꝯditōni ip̄i⁹. Habuit ei vſum ſapientie in ꝯtemplando. ſm illud Luce.ij. Maria aūt ꝯſeruabat omīa verba hec ꝯferens in corde ſuo. Non autē habuit vſum ſapientie q̄ntum ad docēdū. eo q2 non ꝯueniebat ſexui muliebri. ſm illō

j. Thi. ij. Docere aūt mulieri non ꝑmitto.
Miraculoꝝ aūt vſus ſibi non cōpetebat
dum viueret. qꝛ tunc temporis ꝯfirmāda
erat doctrina chriſti miraculis. et ideo ſoli
chriſto et eiꝰ diſcipulis q̄ erāt baiuli doctri
ne chriſti ꝯueniebat miracl'a facere. ꝓpter
qḋ etiam de Johanne baptiſta dꝛ Joh. iij.
ꝙ ſignum nullum fecit. vt ſcꝫ oēs in xp̄um
intenderent. Uſum aūt ꝓphetie habuit vt
patet in cantico quod fecit. Magnificat
anima mea dn̄m.

In feſto exaltationis

ſancte crucis eſt euangelium. In illo tem-
pore. Dixit ieſus turbis. ꝛc. Nunc iudici-
um eſt. ꝛc. Johannis. xij. Circa qḋ poſſunt
diſputari ſequentes queſtiones. ¶ Primo
Utrum ꝯueniens fuit vt chriſtus in cruce
exaltatus moreretur ꝓ nobis. ¶ Secūdo
Utrum ſit verum ꝙ xp̄s exaltatꝰ oīa traxit
ad ſe. ¶ Tertio. Utrum chriſtꝰ ꝑ exaltatō-
nē crucis q̄ ꝓprie ē humiliatio meruit exal
tatōem ſui.

Ad pmā queſtiōꝫ

Uide in die paraſceue vbi eſt di-
ſputata plene. Et inuenies.

Ad ſecū dam queſtōꝫ

ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ xp̄s exaltatꝰ ī cruce
non traxit omīa ad ſe. ¶ Primo ſic. Non
omēs conuerſi ſunt ad fidem xp̄i poſt exal
tatōem ſuam. vt patet. quoniā multi ſunt
infideles. ergo. ꝛc. ¶ Scdo ſic. Per exalta
tōnem xp̄i in cruce non eſt eiectꝰ diabolus
quoniam ita nūc ſicut ante. et tēptat homi
nes quo ad anīas. et vexat quo ad corpus
¶ Tertio ſic. Per paſſionē xp̄i nō ſumus
liberati a pctō. ergo ꝑ exaltatiōeꝫ ſuam nō
ſumꝰ tracti ad ipm̄. ꝯſequentia videt̄ bōa.
antecedens ꝓbatur ſic. Nullꝰ p̄t liberari a
peccato quod nondū cōmiſit. ſeu quod in
poſterū eſt cōmiſſurꝰ. cum ergo m̄lta pec
cata poſt exaltatōem ſuā ſint cōmiſſa ⁊ cō
tinue cōmittunt̄. ergo. ꝛc. ¶ In oppoſitum
eſt euangelium preſens. ¶ Reſpōdeo di-
cendum. ꝙ hoc qḋ xp̄s dixit. Si exaltatus
fuero omnia traham ad me. eſt veriſſimū
bene intellectum. Et eſt iſte intellectꝰ ꝙ ex
amore oſtenſo in cruce ad genꝰ humanuꝫ
habuit vim attractiuam omnium entiuꝫ.
trahit ergo omīa ex charitate ad ſeipſum.
Hiere. xxxj. In charitate perpetua dilexi te.
ideo attraxi te miſerans. In hoc actu maxi
me apparet charitas dei ad hoīes inq̄ntuꝫ
p̄ ip̄is mori dignatꝰ eſt. Ro. v. Commen
dat deꝰ ſcꝫ charitatem ſuaꝫ in nobis. q̄niaꝫ
cum adhuc peccatores eſſemꝰ xp̄s pro no-
bis mortuꝰ eſt Et in hoc compleuit qḋ ſpō
ſa petit Cant. j. Trahe me pꝰ te ⁊ curremus
in odore vnguentoruꝫ tuoꝝ. Unde Bern̄.
ſup cantica. Sup omnia amabilē te mihi
reddit calix quem bibiſti o bone iħu. opus
noſtre redemptōis. nihil allicit blandius.
nihil exigit vtilꝰ. nihil affectat vehemētiꝰ.
¶ Ad ratōnes in oppoſitum. ¶ Ad pmā
rn̄detur. negando conſequentiā. Et rō eſt.
qꝛ textꝰ non dicit. Traham omnes. ſed oīa
ſcꝫ genera hominū. ſcꝫ gentiles. iudeos. ſer
uos et liberos. mares ⁊ feminas. vel omīa
id eſt. oīa p̄deſtinata. omnes iſti finaliter
trahentur ¶ Ad ſcdam reſpondetur ꝙ aſ
ſumptum falſum eſt. qꝛ euangelium eſt in
oppoſitum. vbi xp̄s ſic ait. Princeps huiꝰ
mundi eicietur foras. Ad probatōnem re-
ſpondetur. ꝙ poteſtas demonis in duobꝰ
conſiſtit. in impugnando et detinendo de-
uictos. Ex eo aūt ꝙ q̇s impugnatur nōdū
ſeruus factꝰ eſt. ſed ex eo ꝙ victꝰ eſt. vt patꝫ
ij. Petri. ij. Deuicerat aūt diabolꝰ totum
genus humanum in p̄mis parentibus. et
eis dominabatur dum eos ad hoc ꝑm ſuū
votū deduxerat. vt nullus paradiſi ianuaꝫ
introiret. Deuicerat vnūquēqꝫ ſingula-
riter dum eum ad peccatum inclinat. qꝛ q̄
facit peccatum ſeruus eſt peccati. poteſta-
tem ergo diaboli qua victos detinet xp̄us
ꝑ paſſionem ſuaꝫ amouit quātum ad ſuf-
ficientiam. q̄zuis non q̄ntum ad efficienti
am. niſi in illis q̄ vim paſſionis ſuſcipiunt
ꝑ fidem et charitatem et ſacramenta. Et ꝑ
hoc dꝛ dominiū diaboli euacuaſſe. ſꝫ pote-
ſtatem qua impugnat non ex toto euacu-
auit ſed debilitauit dum ip̄m hoſteꝫ vicit.

et dū hoīb⁹ auxilia multa ad reſiſtendum tribuit. ſicut ſacramẽta ⁊ alia hmõi. ¶ Ad tertiã rñdetur. negando aſſumptũ. q: xp̃s nos liberauit a peccatis cauſaliter. i. inſti- tuens cauſam noſtre liberatõnis. ex q̃ poſ- ſent quecunq; peccata q̃ntumcũq; remit- ti vel p̃terita vel p̃ſentia vel futura. ſicut ſi medic⁹ facit medicinã ex qua poſſint q̃cũ- q; morboſi ſanari. ⁊ etiã in futurũ.

Ad tertia queſtõnem

ſic pceditur. Et videt q̄ p exaltatõnem cru cis xp̃s non meruit exaltatõem. ¶ Primo ſic. Ex h̃ q̄ humana natura aſſũpta fuit ex altata eſt et nomen deitatis ſibi debetur. ſ; aſſumptõem non meruit. ergo nec exalta- tionẽ. ¶ Scdo ſic. Nomen q̃d eſt ſup oẽ nomen eſt nomẽ in q̃ oẽ genu flectit. ſ; hoc eſt nomẽ Jeſus vt dr̃ Phil. ij. cũ ergo hoc nomen non meruerit. ſed ante pceptiõem ſibi impoſitum fuerit. videtur q̄ nõ meru- erit nomen q̃d eſt ſuper omne nomen. Si dicatur q̄ meruerit q̃ntum ad manifeſta- tionem. Contra. Ante etia; h̃ manifeſtu; erat. Unde demones eum pfeſſi erãt. ⁊ pu eri. et pphete p̃dixerũt. ergo h̃ ipẽ ñ meruit ¶ Tertio. Meritum ordinatur ad p̃miũ ſed facere aliq̃d pter eſtimatõnem hoīm ptinet ad inanem gl̃am q̃ in xp̃o non fuit. ergo exaltatõem q̃ntum ad manifeſtatõ; hoīm non meruit. ¶ In oppoſitu; eſt illud Luce. xiiij. Qui ſe humiliat exaltabit. Item illud Phil. ij. Factus eſt obediens vſq; ad mortem. ſequitur. Propter q̃d ⁊ de⁹ exal- tauit illũ. ⁊c. ¶ Reſpondeo dicendũ. q̄ xp̃s p exaltatõnem crucis q̃ fuit humiliatõ ma gnam meruit exaltationẽ apud homines Pro cui⁹ pcluſionis amplior noticia no tandum. q̄ aliqua ſunt de ſubſtantia btitu dinis. ſicut dotes anime et corporis. aliq̃d aũt q̃d eſt de bene eſſe ipi⁹. ſicut manifeſta tio beatitudinis ad alios. in qua et gl̃ia cõ ſiſtit. q: gloria eſt clara cum laude noticia vt dicit gloſa Job. vlẽ. Sic etiã phus dicit q̄ de bene eſſe ipi⁹ felicitatis eſt vt felix etiã poſt mortẽ viuat in memorijs hominum Quia ergo in xp̃o debuit eſſe completiſſi- ma beatitudo. ideo non ſolũ in ſeipo btũs factus eſt. ſed etiã ad pfectionẽ beatitudĩs ſue ſua beatitudo alijs oſtenſa fuit. Et ſm h̃ dr̃ ſuã exaltatõem meruiſſe. Que q̃dem exaltatio in trib⁹ pſiſtit. ſc; in noticia noĩs. ſm q̃d dr̃ nomen ſup omne nomẽ accepiſ- ſe. q: nomen de re noticiã facit. Item in reue rentia corporis quantũ ad genuflexione;. Item in confeſſione oris. Et hoc eſt q̃d dĩc apl⁹s. Et oĩs lingua confiteatur. ⁊c. ¶ Ad ratões in oppoſitũ. ¶ Ad p̃mam rñdet. ne gando pſequentia;. Et ratio ẽ. q: q;uis fue- rit exaltat⁹ ab initio ſue pceptõnis. non tñ ſua exaltatio fuit tunc manifeſta. ſ; poſt re ſurrectionem. q: ante non fuit ſic nota ſua diuinitas. Et res in ſacra ſcriptura tunc di citur fieri quãdo innoteſcit. Unde cum di cit apl's. Donauit. exponitur. id eſt. fec ma nifeſtum mundo q̄ hoc nomen haberet.

¶ Ad ſcdam rñdetur. q̄ nomen q̃d ẽ ſup omne nomen eſſe dr̃. vel quantu; ad id a q̃ nomen imponitur. et ſic nomen ihs alias xp̃s. q: vtrũq; imponitur ex vnione huma ne nature ad diuinam. ſm hoc vnitus dici tur q̃d deo eſt vnitus. et ſm hoc etia; a pec- catis ſaluos poteſt facere. vel q̃ntum ad id cui imponitur. et ſic hoc nomen de⁹ eſt ſu- pra omne nomen. q: imponitur ſibi ſm di uinam naturam. et hec oĩa q;uis fuerĩt in eo ſm rei veritatem a p̃ncipio ſue pceptio- nis. non tamen erant in noticia hominu;.

¶ Ad confirmatione; rñdetur negando conſequẽtiam. Et ratio ẽ. q: l; ante reſurre ctionẽ eſſet manifeſta chriſti exaltatio. non tamen oĩbus ſed paucis. ⁊ etiam non per certitudinẽ. ſed p quandã coniecturã. ſicut demonib⁹ ⁊ aliquib⁹ iudeis. ſed poſt reſur rectionẽ altitudo toti mundo notuit p cer titudinẽ fidei. ¶ Ad tertiã rñdetur. negã- do cõſequẽtiam. Et rõ eſt. q: meritum nõ fit pter p̃mium niſi ad q̃d ordinatur p̃ci- paliter. h̃ aũt eſt illud q̃d ẽ de ſubſtantia beatitudinis. Unde et q;uis honor ciuilis ſit q̃ p̃miatur v̄tus ciuilis. tñ ciues nõ ope rantur pter illum honorem virtutis ope ra. ſed propter bonum ipius virtutis.

In feſto ſancti Mat

thei apoſtoli. eſt euangeliū. Cuꝫ tranſiret
ih̄s. ꝛc. Math. ix. Circa q̄d poſſunt diſpu-
tari ſeque͞tes queſtiones. ¶ Prima. Utꝝ
Matthe⁹ euāgeliſta ꝯuenienter int̄ alios
euangeliſtas deſignatur figura hominis.
¶ Scd̄a. Utrum ꝯuerſio et ſequela mat-
thei fuit miraculoſa. ¶ Tertia. Utrū mat-
theus fuit immediate de teloneo vocatus
ſiue aſſumptus ad apoſtolatum.

AD p̄mam queſti-
onem ſic p̄cedit̄. Et videt̄ ꝙ beat⁹
Mattheus non ꝯuenienter inter
alios euangeliſtas deſignat⁹ eſt in figura
hoīs. ¶ Primo ſic. Matthe⁹ non ē locu-
tus ſapienti⁹ aut nobilius q̄ꝫ ceteri euāge-
liſte. q2 eodem ſpū edocti ſunt. ergo non vi-
detur ꝯuenienter ꝙ ipe plus deſignatur fi-
gura rōnalis animalis q̄ꝫ alij. ¶ In oppo-
ſitū eſt ꝓphetia Ezechielis q̄ deſignat eum
ſic. Ezech. j. ¶ Reſpōdeo dicendum. ꝙ cō-
uenienter beat⁹ Matthe⁹ deſcribitur in fi-
gura hoīs. Ubi notandū ꝙ ꝑ facies quat-
tuoꝛ quas vidit Ezechiel in animali vno
deſignantur quattuoꝛ euāgeliſte. ſeu q̄ttu-
oꝛ euangelia ab eis deſcp̄ta de dn̄o noſtro
ih̄u xp̄o. Facies aūt deſignantur ſc̄m mate-
riam p̄ncipalem cuiuſlibet euangelij. q2 lꝫ
quodlibꝫ euangelium loquatur de oībus
quaſi que alia loquuntur. quodlibꝫ tn̄ p̄n-
cipaliter reſpicit vnā determinatā materi-
am. Unde ſicut in facie aquile euangeliuꝫ
Johannis. q̊d deſcribit p̄cipue e⁹ diuitateꝫ
In facie bouis euāgeliū Luce. q̄d deſcribit
ſacerdotiū. In facie leonis euangeliū mar-
ci. quod deſcribit regnū. Ita in facie homi-
nis deſignat̄ euāgeliū Matthei. q2 p̄ncipa-
liter de xp̄i humanitate tractat. Deſignat̄
etiam Matthe⁹ ꝑ facīe hoīs. q2 homo eſt
aīal rōnale manſuetū ⁊ ciuile. ſic mattheuſ
vixit rōnabiliter manſuete ⁊ ciuiliter. nō ci-
uilitate politica. ſed ciuilitate q̄ efficiuntur
ciues ſcōꝝ ⁊ domeſtici dei ſupedificati ſup
fundamentū aplōꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ. ſc̄m ꝙ dicit
apl̄s ad Eph. ij. ¶ Ad rationem in oppoſi-
tum rn̄detur negando ꝯſequentiā. q2 alia
rōne deſignatur in figura hoīs Matthe⁹
q̄ꝫ ſit illa. non enī q2 rōnabili⁹. q2 omēs ſa-
pientiſſime locuti ſunt. ſed ratōne materie
de qua principaliter in euangelio ſuo loq̄-
tur.

Ad ſecūdam queſtōꝫ

ſic p̄ceditur. Et videt̄ ꝙ e⁹ ꝯuerſio non fue-
rit miraculoſa. ¶ Primo ſic. Ipe matthe-
us non videtur aliud egiſſe cum a chriſto
fuerit vocat⁹ q̄ꝫ alij apoſtoli. audiuit vocē
xp̄i vocantis. et ſecut⁹ eſt. ita fecerunt alij.
ſed alioꝝ ꝯuerſiones non dicūtur miracu-
loſe. ergo nec matthei. ¶ Scd̄o ſic. Si mi-
raculoſa fuiſſet eius ꝯuerſio celebraretur.
ſicut celebratur conuerſio ſancti Pauli q̄
mirabilis fuit. ſed iſta non celebratur. ergo
nō videt̄ dicenda miracl̄oſa. ¶ In oppoſi-
tum videtur dicere gloſa quedam. ꝙ ideo
inter miracula narrat̄ e⁹ conuerſio. q2 vide-
batur miraculoſa. ¶ Rn̄deo dicēdum. ꝙ
conuerſio Matthei fuit mirabilis ex mul-
tiplici parte. Primo ex parte xp̄i vocātis.
q2 xp̄s vocauit eum adhuc a malis nō de-
ſiſtentem. q2 occupatum in teloneo voca-
uit ad gratiam. et hoc ideo vt nullus deſpe-
raret. j. Coꝛ. j. Uocat ea que non ſunt vt ea
que ſunt. Et. j. Joh. iiij. In h̄ eſt charitas. n̄
q2 nos dilexerim⁹ deū. ſed quoniā ipe p̄oꝛ
dilexit nos. ꝛc. Secūdo mirabilis fuit ex p̄te
vocati. quoniā ita ſubito ad vnicū v̄bum
ſecut⁹ eſt xp̄m ſine viſo miraculo aliquo. ⁊
hoc nimirū. q̊niam vt dicit Hieronymus.
Fulgoꝛ quidam maieſtatis diuinitatis in
ipi⁹ xp̄i facie relucebat. c⁹ v́tute oēs ad ip̄m
trahebantur ſicut ferrū ab adamante. p̄s.
Dixit et facta ſunt. Tertio fuit mirabil̄ ex
parte officij d̄ quo vocatus eſt. nam voca-
tus eſt de teloneo ſicut petr⁹ de piſcatōne.
Et ſc̄m Chryſo. ſicut piſcatoꝛe nihil ē vtiliuſ
ſic telonei officio nihil eſt deteri⁹ ⁊ p̄iculoſi-
us. q2 tale officiū vix aut nūq̄ꝫ ſine peccato
exerceri p̄t. ſicut dicit beat⁹ Gregoꝛius.
Ad ratōes in oppoſitum. ¶ Ad p̄mam re-
ſpondetur. ꝙ aſſumptū ē falſum vt patꝫ ex
euangelio Joh. j. Quoniā ad v́bum iohā-

nis baptiſte dicẽtis. Ecce agn⁹ dei. Andre-
as et Johannes ſecuti ſũt xp̄um. et poſtea
Andreas vocauit Petrũ dicens. Inueni-
mus meſſiam. ⁊ ſic de aliquib⁹ nullũ iſtoꝝ
p̄ceſſit. in vocatōe aũt Matthei v̓bum xp̄i
Sequere me. ¶ Ad ſcd̓am reſpondetur.
negando ꝯſequentiã. Et ratio ē. q2 non eſt
ſimile d̓ ꝯuerſione matthei et pauli. Tum
p̓mo. q2 Mattheus non ſeuiebat ꝯ eccīaȝ
ſicut Paul⁹. et ideo eccīa ꝑpter maximaȝ
leticiam quaȝ habuit de eius conuerſione
celebrat d̓ ea. Tũ ſcd̓o. q2 matthe⁹ vocatus
eſt a xp̄o anteq̄ȝ celos aſcenderet. Paulus
poſtea

¶ Ad tertiam queſtio-

nem ſic p̄ceditur. Et videtur ꝙ beat⁹ mat-
the⁹ non fuerit vocat⁹ ſtatim a teloneo ad
ſtatum apoſtolat⁹ ⁊ p̄fectionis. Dicit eniȝ
Gregori⁹ ſup̱ Oſee. Nemo repente fit ſũ-
mus. ſed ſtatus apoſtolic⁹ ⁊ p̄fectōis euã-
gelice eſt ſũm⁹ ſtatus hũane vite. ergo mat-
the⁹ non fuit vocat⁹ ad ſtatum p̄fectōis et
apoſtolat⁹. ¶ In oppoſitum eſt Hiero. ſu-
per euangelium preſens. q̇ ait ꝙ d̓ publica-
no repente fit apoſtol⁹. Et Beda dicit ſup̱
Lucam De publicano in apoſtolũ. d̓ telo-
nerio in euangeliſtã ſit mutat⁹. Et quedã
gloſa Luce. v. Q, nullã p̓rſus cogitatiōeȝ
vel reſpectũ hmōi vite ſibi reſeruauit. qd̓ ē
p̄fectionis euangelice. ergo ſtatim vocat⁹
eſt ad ſtatum apoſtolat⁹ ⁊ perfectionis
Rn̄deo dicendũ iuxta ſanctũ Thomam ī
quotlibeto. v. ꝙ queſtio iſta quodãmodo
ex verbis euangelij determinari p̄t. Si enī
loquimur de apoſtolatu. manifeſtuȝ ē ſm
narratōeȝ Matthei Marci ⁊ Luce. ꝙ do-
min⁹ poſt vocatōem Matthei aliquanto
ſpacio temporis interiecto ex ſuis diſcipul'
duodecim ap̄l'os elegit. inter q̊s vnus fuit
Matthe⁹. et ſic patet ꝙ ſtatim a principio
fuit vocat⁹ ad diſcipulatũ xp̄i. non autē ad
apoſtolatũ. niſi ſm p̄ordinatōem xp̄i. q̇ eũ
in apoſtolũ ſumendũ diſpoſuerat. ⁊ ſm h̄
intelligenda ſunt v̓ba hieronymi et Bede
Si aũt loquimur de p̄fectione euangelica
ſic manifeſtũ eſt ꝙ ſtatim a p̓ncipio voca-
tus eſt ad ſtatũ p̄fectōis. dicitur enī Luc. v
ꝙ ſurgens relictis omnib⁹ ſecut⁹ eſt eũ. qd̓
etiam ad diſcipulatũ xp̄i p̄tinet. ſm illd̓ Lu-
ce. xiiij. Niſi q̊s renũciauerit oībus q̄ poſſi-
det non p̄t me⁹ eſſe diſcipul⁹. ¶ Ad argu-
mentũ in oppoſitũ rn̄detur. ꝙ ſummuȝ ī vi-
ta humana p̄t accipi dupliciter. Uno mō
ſm compatōnem ad ſtatũ. ſm ꝙ in huma-
na vita vn⁹ ſtat⁹ eſt maior alio. ⁊ aliquis ē
ſũm⁹. ⁊ ſic nihil ꝓhibet aliquem fieri repen-
te ſummũ. id eſt. attingere ad ſtatũ ſũmuȝ.
et hoc apparet tam in vita ſp̄uali q̄ȝ ſecula-
ri. Inueniuntur enī aliq̇ a puericia ad ſta-
tuȝ religionis q̇ eſt ſtat⁹ p̄fectōis aduolaſ-
ſe. vel ꝓprio arbitrio. ſicut Johãnes bapti-
ſta et beat⁹ Benedictus. Uel etiã deuotōe
parentũ. ſicut alij q̇ monaſterijs tradũtur
a parentib⁹. Sic enī nō oportet ꝙ aliquis
exerceatur in ſeculari vita anteq̄ȝ ad religi-
onē trãſeat. ſicut nō apparet ꝙ aliq̊s exerce-
atur in laicali vita anteq̄ȝ clericus fiat. Si-
militer etiã aliqui repente aſſumuntur ad
regnũ. vel ab ipſa puericia ſicut Salomō
et Jozias reges iuda. vel eī ex vltimo ſtatu
ſic̄ Saul. Et Eccleſiaſtes. iiij. d̓r. ꝙ de carce-
re catenīſq3 interdũ q̇s ad regnuȝ egredit̄.
Alio modo p̄t dici ſummũ ſm compatōȝ
graduuȝ quib⁹ p̄ficit̄ p̄fectio vni⁹ hoīs. ⁊
ſic intelligit Gregori⁹. ꝙ nemo repente fit
ſumm⁹. Dicit eī Auguſtin⁹ ſup̱ canonica
Johãnis. ꝙ caritas nō mox vt naſcit̄ perfe-
cta eſt. nã vt p̄ficiatur naſcit̄. cũ fuerit nata
nutrit̄. cũ fuerit nutrita roborat̄. cuȝ fuerit
roborata p̄ficitur.

In feſto Sancti Mi-

chaelis eſt euangelium. In illo tempore.
Acceſſerunt diſcipuli. ⁊c. Matthei. xviij.
Circa q̊d p̄nt diſputari ſequẽtes q̄ſtiones.
¶ Prima. Utꝝ angeli ſint a deo cuſtodie
hoīm deputati ¶ Scd̓o. Utrum angeli p̱
executionem miniſterij a ꝯtemplatōne di-
uina retardẽtur. ¶ Tertio. Utrum ange-
li ad cuſtodiaȝ hoīm deputati quandoq3
relinquant homines quib⁹ ad cuſtodiam
deputantur.

AD primã queſtõ
nem ſic proceditur. Et videtur ꝙ
angeli non ſunt ꝺputati cuſtodie
hominuȝ. ¶ Primo ſic. Deus eſt cuſtos
hominũ. Job. vij. ſufficientiſſimꝰ ꝑ ſeipum
ergo nullum alium ad cuſtodiaȝ hominũ
ꝺputauit. ¶ Scđo ſic. Cuſtodia ⁊ ꝯſuatio
hoīm eſt per grãȝ. ſed gratiã deus aīe īme/
diate infundit. et non per angelos. ergo. ⁊c.
¶ Tertio. Cuſtos ponitur alicui aut pro/
pter imbecillitatem vt iuuetur et defenda
tur. aut propter ignorantiaȝ vt inſtruatur
ſed homo poteſt per ſe cognoſcere ea que
ſunt ſibi facienda per legem naturaleȝ cor/
di impreſſam. et poteſt etiam exequi ꝑ ar/
bitrij libertatem. ergo videtur ꝙ cuſtodia
angelica non indigeat. ¶ Quarto. Cuſto
dis eſt retrahere cuſtoditũ ab his que ſũt
ſibi nociua. ſed angeli nõ retrahunt homi/
nes a peccatis. cum multotiens in peccata
precipitari videamus. ergo videtur ꝙ an/
geli hominũ cuſtodes non ſint ¶ In oppo
ſitũ eſt euangeliuȝ preſens. in quo dicitur.
ꝙ angeli eorũ. ſcilicet cuſtodes. quia aliter
non ſunt hominũ ¶ Secundo eſt illđ ps.
Angelis ſuis deus mandauit de te. ⁊c.
Reſpondeo dicendum. ꝙ angeli deputati
ſunt ex diuina prouidentia ad cuſtodiam
hominũ. Patet primo concluſio. q̃ꝛ deus
pronior eſt ad miſerendum q̃ȝ ad punien/
dum. ſed deus hominibus dedit demones
ad exercitium. vt habetur ad Eph. vltimo.
Non eſt nobis colluctatõ. ⁊c. ergo videtur
ꝙ multo fortius dedit angelos ad cuſtodi
endũ. ¶ Secundo ſic. Scđm Leonem in
libro de conſe. Deus prouidentiam ſuam
quam de omnibus rebus habet medianti
bus aliquibus cauſis exequitur. q̃ȝuis au
tem deus omnium prouidentiam habet.
ſpeciali tamẽ modo ſubſtantie rationales
ſue prouidentie ſubduntur. inquantum al
tiori modo pre ceteris finem diuīe bonita/
tis nate ſunt conſequi. et per aliud princi/
pium quod eſt voluntas. quia ergo inter
deum et homines media eſt natura ange/
lica. et ſꝫm legem ſapientie ſue hoc eſt ordi/
natum. vt inferioribus per ſuperiora pro/
uideatur. ideo ipſi angeli exequuntur diui
nam prouidentiam circa ſaluteȝ hominũ.
adiuuando ad tendendum in finem. ⁊ libe
randum ab his que proceſſum in fineȝ im/
pediunt. et hec executio diuine prouidẽtie
per angelos ꝺ hominibus vocatur cuſto/
dia angelorum. ¶ Ad rationes in oppoſi/
tũ. ¶ Ad pͥmam rñdetur. negando conſe/
quentiã. Et ratio eſt. quia deus eſt cuſtos
primus et principalis apud queȝ ſumma
prouidentia reſidet. nec eſt propter ipſius
inſufficientiam ꝙ ſuam prouidentiam de
hominibus per angelos exequitur. ſed tũ
propter ordinem ſue ſapientie. tum quia
cõgruit angelis. vt ſcilicet eis hec dignitas
non negetur. ꝙ ſint duces hominuȝ redu/
ctionis. et in hoc deũ quodãmodo imiten
tur. inquantũ cooperãtur deo in reductõe
hominũ in finem. Item quia congruit ho
minibus qui ſunt in ſtatu imperfectionis
quẽ puericie apoſtolus cõparat. j. Cor. x/
iij. Unde eis cuſtodes tanq̃m pueris deſi
gnantur. donec veniente quod perfectuȝ ẽ
euacuetur quod ex parte eſt. ¶ Ad ſcđaȝ
rñdetur. negando ꝯſequentiã. Et ratõ ẽ. q̃ꝛ
conſeruatio que fit a deo ſicut a principali
agente eſt infundẽdo gratiã. ſed cuſtodia
angeloꝝ non eſt per infuſionem gratie. ſed
eoꝝ eſt preparare hoīes ad ſuſceptionẽ grẽ
per illuminationes et alia huiuſmodi per
tinentia ad eoꝝ cuſtodiaȝ. ¶ Ad tertiaȝ re
ſpondetur. negando conſequentiaȝ. Et ra
tio eſt. quia lumen naturalis cognitionis
in hoīe eſt imperfectuȝ. et precipue ad diri
gendũ in illa que naturam excedunt. pote
ſtas etiaȝ liberi arbitrij eius poteſt ad ma
lum inclinare multis occaſionibus. et ido
prouidet deus hoībus angeloꝝ preſidio.
¶ Ad quartam rñdetur. negando conſe
quentiam. Et ratio eſt. quia ſicut prouidẽ
tie diuine eſt ſic impedire mala. vt tamen
ſaluetur nature conditio. ita etiã et angelo
rũ cuſtodie. et ideo ad angelos non ꝑtinet
ꝙ hoīes cuſtodiendo ad virtutẽ cogant. et
a vitijs retrahant. quia ſic periret liberum
arbitrium. et ratio meriti.

Ad ſecūdam queſti/

onem ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ angeli ꝑ execu/
tionē miſterij circa hoim cuſtodiā a ꝯtem
platōe diuina retardēt̄. ¶ Primo ſic. An
gelꝰ in miſterio exiſtēs dixit Tobie.xij. Tē/
pus eſt ꝙ reuertar ad eū q̄ me miſit. ſed nō
reuertit̄ niſi ꝑ ꝯtemplatōem. ergo videtur
ꝙ ꝑ miſteriū a ꝯtemplatiōe dei abſceſſerat
¶ Scdo ſic. Una potētia finita nō poteſt
ſimul in plures opatiōes eē. ſꝫ potētia āge
li ē finita. ergo videt̄ ꝙ nō poſſit ſimul ꝯtē/
plari et miſtrare. ¶ Tertio ſic. Intellectus
creatꝰ nō p̄t ſimꝰl plura intelligē. ſed qn̄ mi/
niſtrāt angeli intellectu ꝯſiderāt ea q̄ agūt
ergo videt̄ ꝙ tūc diuīa ſimul ꝯtēplari non
poſſunt. ¶ In oppoſitū eſt euāgeliū p̄ſens
in q̊ dr̄ ꝙ angeli eoꝝ ſꝑ vident faciē patris.
ergo ꝑ miſteriū a ꝯtemplatōe ⁊ viſione fa/
ciei dei non retardant̄. ¶ Rn̄deo dicendū
ꝙ angeli ꝑ executōez miſterij a ꝯtemplatō
ne non retardāt̄. Iſta ꝯclio patet. Primo
ꝑ illud Gregorij q̄ ait. ſic ad exteriora pro/
deūt ꝙ ab intimis nūq̄ꝫ recedāt. Itēꝫ ſcdo
ſic. Beatitudo angeloꝝ nō minuit̄ ex eoꝝ
miſterio. ſed eoꝝ beatitudo tota eſt in ꝯtē/
platōne diuinitatis. ergo in nullo ꝑ miſte
riū eoꝝ ꝯtemplatio retardat̄. ¶ Ad rōnes
in oppoſitum. ¶ Ad p̄mam reſpondetur.
negando ꝯſequentiā. Et ratio ē. qꝛ āgelus
dr̄ diſcedere a deo nō ꝑ intermiſſiōem con
templatōnis aut ꝑ locū. qꝛ vt dicit Beda
Deus vbiqꝫ eſt. ſed ꝑ h̄ ꝙ ab inuiſibilitate
recedēs viſibilis apparet. ſic filꝰ exiuit a pa
tre ⁊ venit in mundū viſibilis hoībꝰ factꝰ.
Ioh.xvj. Et ſimiliter dicūt̄ reuerti ad deūꝫ
qn̄ depoſita viſibili ſpecie in p̄ſtinaꝫ inuiſi
bilitatē deo ſimilē reuertunt̄. ¶ Ad ſecun
dā reſpondetur. negando ꝯſequentiaꝫ. Et
ratio eſt. qꝛ ꝯtemplatio angeloꝝ magis ſe
hꝫ ꝑ modū receptōis q̄ꝫ actōnis. et ſicut lu/
na ſimul recipit lumen a ſole ⁊ illumiat in
feriora corpa. ita et angeli ſimul illumiant̄
in diuīa ꝯtemplatōe ⁊ illumināt īferiores
vel miſtrāt circa eos. ¶ Ad tertiam reſpō
detur. ꝙ aſſumptū eſt veruꝫ qn̄ intellectus
ea q̄ cognoſcit diuerſis ratōibꝰ cognoſcit.
tūc enī non p̄t ſimul plura ꝯſiderare. qꝛ nō
p̄t intellectꝰ effigiari diuerſis figuris. ſꝫ ea
q̄ cognoſcūt̄ vna ratione. vel quoꝝ vnum
eſt ratio alterius. nihil prohibet ſimul in/
telligi.

Ad tertiam queſtio

nem ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ angelꝰ quā
doqꝫ derelinquat hoiem cui deputatꝰ eſt
cuſtos. ¶ Primo ſic. Habetur Hiere.lj.
Curauimus babilonez. et nō eſt curata. de
relinquamꝰ ergo eam. ſed hoc dr̄ ex ꝑſona
angeloꝝ. dicit glo. ergo videt̄ ꝙ angelꝰ ho/
minem derelinquat qn̄ a peccaco non cor
rigitur. Item Yſaie.v. dr̄. Auferam ſepem
eius et erit in direptōnem. gloſa. id ē. cuſto
diam angeloruꝫ. ¶ Scdo ſic. Angeli ſunt
quādoqꝫ in celo empireo. ſed cum ſint ibi
nō ſunt circa nos ſm̄ Damaſum. ergo vi/
detur ꝙ aliqn̄ nos relinquāt. ¶ Tertio ſic
Sapiens medicꝰ infirmum deſperatū re/
linq̄t. ſꝫ angeli cuſtodes p̄n̄t ſcire aliquē eē
p̄ſcitum per reuelatōnem et videre aliquē
in peccatis obſtinatum. talis autem eſt q̄i
infirmus deſperatꝰ. ergo videtur ꝙ ange/
lus q̄ eſt quaſi medicꝰ ſpūalis talem relin/
quat. ¶ In oppoſitum arguitur ſic. De ne
mine eſt deſperandum q̄ꝫdiu eſt in ſtatu
vie. ſed infirmus non relinquit̄ a medico
niſi ꝓpter deſperatōem. ergo videtur ꝙ an
gelus non relinquat quemcūqꝫ peccato/
rem. ¶ Rn̄deo dicēdū. ꝙ angelus ī cuſto/
diam hominis d̄putatus nunq̄ꝫ q̄ꝫdiu vi/
uit in toto eum derelinquit. Pro huiꝰ cō/
cluſionis intellectu eſt notandum. ꝙ cum
cuſtodia angeloꝝ ſit quedam executio di/
uine prouidentie. oportet idem eſſe iudici/
um de vtroqꝫ. diuina autem prouidentia
non relinquit hoiem ex toto. quia oīno in
nihilum redigeretur. ſed verum eſt ꝙ ma/
gis et minus prouidet diuerſis ſm̄ eorum
conditionem. et ideo oculi domini ſuꝑ iu/
ſtos eſſe dicuntur. et aures eius in preces
eorum. quibus a deo perfecte ꝓuidetur vt
omnia eis cooperentur in bonum. vt dica
tur Roꝝ.viij. Sed malos ſm̄ aliquid de/
relinquit. inquantū ꝑmittit eos ſubiacere

tribulationibus. et quod grauiꝰ eſt etiam in peccatis mori. Vñ dr̃ ad Roma. j. Propterea tradidit illos deꝰ in reprobũ ſenſuʒ. ⁊c. Similiť et angeli dicunť aliq̃s derelinq̃re ſm̃ q̃d. inq̃ntum exponũt tribulatiõibꝰ vel etiam iuſto dei iudicio ab aliq̃ peccato nõ retrahũt. nũq̃ʒ tñ ita derelinquũt q̃n ſit aliq̃s effectꝰ cuſtodie inq̃ntuʒ aliq̃d maluʒ ꝓhibeť ⁊ aliq̃d bonũ ꝓmoueť. ¶ Ad rationes in oppoſitũ. ¶ Ad p̃mã r̃ndeť. ꝙ illud intelligiť de voce angeloꝝ diſcedentiuʒ ab hoĩe peccatore in hora mortis. Vel dicendũ ꝙ dereliquerũt ſm̃ q̃d vt dictũ ẽ. ſic̃ deꝰ. ¶ Ad ſc̃dam r̃ndetur. negando conſequẽtiam. Et ratio ẽ. q2 lʒ angelꝰ p̃ñs non ſit. ex actione tñ relinq̃t in hoĩe forme imp̃ſſionẽ ⁊ diſpoſitõem bonã in hoĩe. ſicut apparet ĩ motibꝰ violentis. ⁊ ita q̃ʒuis nõ ſẽp ſit p̃ñs poteſt tñ cuſtodire inq̃ntum effectus eius manet poſt actiõem ſuã. vt ptʒ q̃n aliquis deuote orat ad plures dies manet in deuotione. ¶ Ad tertiã r̃ndetur. negando cõſequẽtiam. Et rõ eſt. Tum q2 nullꝰ in ſtatu vie adeo eſt obſtinatꝰ q̃n poſſit ꝑ penitentiam ꝯuerti. vñ nõ ẽ de eo ſperandũ. Tum ſc̃do q2 ⁊ ſi angelꝰ ſciret euʒ p̃ſcitum poſſet tñ multa mala in eo impedire. ſicut d̃ antichriſto dr̃ q̃ ei habebit angelũ cuſtodẽ.

¶ In feſto beati hieronymi. eſt euãgeliũ. Nemo accẽdit ⁊c. Lu. xj

Circa q̃d p̃nt diſputari ſequẽtes q̃ſtiones. ¶ Prima. Vtrũ lucerna incẽſa hieronymi. i. doctrina meruerit ſup cãdelabꝝ eccľe poni. ¶ Sc̃do. Vtrum hieronymꝰ fuerit cardinalis.

Ad p̃mam Vtrũ

lucerna accenſa Hieronymi. i. doctrina meruerit ſup candelabrum eccľe poni. Et videť ꝙ non. q2 eꝰ doctrina in aliq̃bꝰ non fuit bona nec teneť. ergo. ⁊c. aſſũptũ patʒ in materia bigamie. de q̃ in. c. Acta rius diſ. xxvj. Item in materia legaliũ. de q̃ ad Gal. ij. ⁊ Luce. v. ¶ In oppoſitũ ẽ euangeliũ p̃ñs. vbi dr̃ ꝙ nemo accẽdit lucernã ⁊c. ¶ R̃ñdeo dicendũ. ꝙ doctrina b̃ti Hieronymi pro merito eſt ſup candelabruʒ poſita. i. accepta laudata ⁊ ꝑ eccľiaʒ vniuerſaleʒ approbata. in. c. Sia romana eccľa. diſ. xxv. Huiꝰ aũt approbatiõis cauſa fuit multiplex. Primo. q2 eꝰ doctrina fuit ſana et pulcra. Unde hieronymꝰ interp̃tať viſio pulcritudinis. eiꝰ eĩ doctrina nil ꝑtinet niſi pulcruʒ. et ab omĩ macula falſitatis errorũ alienuʒ. Unde augꝰ. de eo ait. Hieronymꝰ preſbyter greco. latino. et hebreo eloquio eruditꝰ in locis ſanctis et in lr̃is ſanctis vſq̃ʒ ad decrepitam vixit etatẽ. cuiꝰ nobilitas eloquij ab oriente in occidẽtẽ inſtar ſolis lampas reſplenduit. Item ſc̃do. q2 incenſa fuit ardore caritatis ad vtilitatẽ eccľe. Vñ Proſper in ſuis cronicis de eo ſic aiť. Hieronymus preſbyter in bethleem toto iam mundo clarus habitabat egregio ingenio ⁊ ſtudio vniuerſe eccľe ſeruiens. Tertio. q2 eius interp̃tatio melior eſt habita. Vñ Iſidorꝰ ſic ait. Hieronymꝰ triũ linguaꝝ extitit expertus. cuiꝰ interp̃tatio ceteris anteferť. q̃niaʒ ⁊ v̾borũ tenacior eſt. et ꝑſpicuitate ſcientie clarior. atq̃ʒ vtpote a chriſtiano interpretatore verior. Quarto. q2 eꝰ doctrina ẽ plena omni religione et ſanctitate. Vñ Seuerꝰ ita dicit. Hieronymus preter fidei meritũ dotemq̃ʒ virtutum. non ſolum latinis atq̃ʒ grecis. ſed etiam in hebreis litteris iſtructus eſt. vt ſe ei in omni ſcientia nemo audeat comparare. Quinto. quia erat armatura fortis contra hereticos. Unde Seuerus d̃ eo dicit. Hieronymus erat iugis aduerſus malos pugna perpetuumq̃ʒ certamen. oderant eum heretici. quia eos impugnare non deſiuit. ¶ Ad rationem in oppoſitum reſpondetur. negando conſequẽtiam. Et ratio eſt. quia varietas opinionũ inter doctores in his que ad fidem non pertinent non obuiat quin eius doctrina in his que fidei et morum ſunt ſuper eccleſie candelabrum ponatur.

Ad ſecũdam queſtiõẽ

ſic ꝓcediť. Et videť ꝙ beatꝰ Hieronymꝰ nõ fuerit cardinalis. Quia dicit Huguicio et multi alij ꝙ Hieronymꝰ nõ fuerit cardinal'

¶ In oppoſitū arguit̄ ex multis. ¶ Prio
ex hiſtoria ſua q̄ cantat̄ ꝑ vniuerſā ecciam
⁊ acceptat̄ ⁊ recipit̄ ab oībꝰ eccleſijs. in qua
ſic habet̄. Cū ānoꝝ eſſꝫ. xxxix. romane ecclie
cardinalis p̄ſbyter ordīatꝰ ē. nō ē āt dubiū
q̄n hiſtoria iſta p̄ferenda ſit auctoritati di
cti Huguitōis. ¶ Scđo idē arguit̄ ex cro/
nicis. vbi legit̄ ordīatꝰ in cardinalē a Libe
rio papa ſub titulo ſcē anaſtaſie. Itē iohā/
nes an. in hieronymiana in. ij. parte. c. ij.
Tertio colligitur ex picturis. cōmuniter ei
ꝑ omē̄m chriſtianā regionē depingit̄ Hie/
ronymꝰ cū capello cardinalatꝰ Quarto
arguit̄ ex. c. Eccia. xvj. q. j. vbi ait Hiero. Ec
cleſia ſenatuꝫ hꝫ. vbi dicit archidiaconus.
Hoc q̄daꝫ ītelligūt đ eccia romana que đr
habere ſenatū. i. collegiū cardinaliū. quod
đr habere auctoritatē ſenatorū. ar. xcix. diſ.
Conſtantinꝰ. Et hanc ſententiā tenet In/
nocentiꝰ extra de re iudi. Cū te. Cū āt vbiꝫ
illud fuerit btī Hieronymi ⁊ dicat ita noſ
ſenatū habemꝰ. videt̄ clarū ꝙ cōnumeret
ſe in numero cardinaliū. ¶ Quinto h̄ vi/
det̄ haberi clariſſimū. cuꝫ ab oībꝰ videat̄ et
ꝯfiteat̄ ordinatꝰ p̄ſbyter eccie romane. pre/
ſbyteri āt eccie romane ſūt p̄ſbri cardīales
vt videt̄ colligi ex. c. Conſtantinꝰ. vbi ait ī/
perator. Reuerendiſſimis clericis ſctē ro/
mane eccie ſuiētibꝰ illđ culmē ſingularis
potē. ⁊c̄. vbi clariſſime ptꝫ noīe reuerēdiſſi/
moꝝ ītellexiſſe dn̄os cardinales. q̊d nomē
nō ꝯuenit niſi viris cōſtitutis in dignitate
vt patꝫ in. c. In noīe dn̄i. diſ. xxiij. Item in. c.
Nullam. ij. q. v. per gloſam de clericis ro/
mane eccie. idem videt̄ colligi Nō reſpon/
deo varijs q̊rundam argumentis qui nō
ob aliud hieronymū cardinalē negaſſe vi/
dent̄. niſi q2 in eoꝝ codicibꝰ nō legerūt. aut
q2 ſtulti ſūt. vt q̊d v̓gilꝰ aut Tullꝰ n̄ dixit
aut ꝓpo ſenſu viſū nō fuerit. nullꝰ auctori
tatis eſſe putent.

In feſto beati Frāci/ſci.

ē euāgeliū. Cōfiteor tibi. ⁊c̄. Mat. xj. Cir
ca q̊đ pn̄t diſputari ſeq̄ntes q̄ſtōeſ ¶ Pri
ma. Utrū ꝯueniēs fuerit ſecreta fidei non
reuelari ſapientibꝰ ⁊ prudentibꝰ ⁊ reuelari
paruulis. ¶ Scđa. Utrū btūs Franciſcꝰ
fuit de numero ꝑuuloꝝ quibꝰ reuelata ſūt
ſecreta celeſtia.

Ad p̄mā queſtiōꝫ
ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ nō fuit cō/
ueniens ſecreta fidei non reuela/
ri ſapientibꝰ ⁊ prudentibꝰ ⁊ reuelari ꝑuul̄.
¶ Prio ſic. Illis ſunt reuelanda ſecreta fi
dei in quibꝰ magis fructificare pn̄t Sicut
ſemen meliꝰ ſeminat̄ in terra culta et bene
p̄parata. ſed magis h̄ fit cū ſapientibus et
prudentibꝰ ſecreta reuelant̄ q̄ꝫ cū paruuliſ
reuelant̄. Scribitur eī Prouer. j. Audiēs
ſapiens ſapientior erit. ergo ſecreta ꝯueni/
entiꝰ reuelant̄ ſapientibꝰ q̈ꝫ paruulis ſim/
plicibꝰ. ¶ Scđo ſic. Si myſteria fidei ab
ſcōduntur a ſapientibus non erunt ſapiē
tes culpandi ſi ea non credunt. fides enim
ex auditu ē. ad Roma. x. ¶ Tertio. Quid
eſt ꝙ gratias reddit. ꝙ hec a ſapientibus
ſint abſconſa. quia videtur gaudere de
cecitate illorum. et queritur cauſa diuiſio/
nis hominum. ¶ In oppoſitum eſt euan/
gelium preſens. ¶ Reſpondeo. Hic vidē/
dum eſt qui ſint iſti ſapientes quibus ab/
ſconſa ſunt myſteria chriſti. ⁊ qui paruuli
quibꝰ reuelata ſunt. Primo enim ſapien/
tes quibꝰ abſcōſa fuerunt myſteria chriſti
ſunt ph̄i ꝓpter ſuperbie tumiditatem in ſa
pientia humana confidentibꝰ. Et iſti fue
runt ſapientes in oculis ſuis. de quibꝰ au
guſtinꝰ dicit. ꝙ illi p̄cipui gentium ph̄i q̈ ꝑ
illa que facta ſūt cognoſcere potuerunt. tn̄
q2 ſine chriſto ph̄i facti ſūt. eo ꝙ nec euꝫ vē/
turū ꝓphetis nec veniſſe apl̄is crediderūt.
tumida eoꝝ ſupbia obſcuratū eſt inſipiēs
cor eoꝝ. dicentes enī ſe eſſe ſapientes ſtulti
facti ſunt. vt đr ad Roma. j. Paruuli qui
bus reuelata ſunt myſteria dei fuerunt ab
iecti piſcatores qui facti ſunt doctores or/
bis ⁊ lux. Un̄ apl̄us. Deſpecta nāqꝫ elegit
vt fortia queqꝫ confundat. Un̄ Auguſtīꝰ
exponit Paruuliſ. i. humilibꝰ nō de ſe pre/
ſumentibus. Secūdo abſconſa ſunt fidei
myſteria ſapientibꝰ phariſeis ꝓpt̄ ꝑfidiā
īcredulitatē. q2 nec ipi voluerūt credere in

chriſtũ nec alios credere ꝑmiſerũt. Vñ eiſ
dictum ē Lu.xj. Ve vobis phariſeis ⁊ legiſ
peritis q̄ tuliſtis clauem ſcie.i.ſcpturas lo-
quentes de xp̄o falſis interp̄tatoīb⁹ corrū-
pentes.ipi non introitis credendo in xp̄m.
et eis q̄ intelligerent ꝓhibuiſtis Paruuli
v̓o quib⁹ reuelata ſt ſecreta fidei ſũt hoīes
ſimplices parua de ſe ſentientes. Vñ dñſ
Niſi ↄuerſi fueritis ⁊ efficiamini ſic̄ ꝑuul⁹
iſte.nō intrabitis in regnũ celoꝝ Matth.
xviij. Tertio abſconſa ſũt myſteria fidei ſa-
pientib⁹ ſapientia mũdana et prudentib⁹
prudentia carniſ ꝑpter eoꝝ vanitatē.quia
q̄zuis multi eoꝝ videāt multa ſcire de deo
et morib⁹ ⁊ v̓tutibus hoīm.tñ q2 chriſtum
non ↄſtituūt ſibi finem.nec eoꝝ ſapiam or-
dināt ad dei laudez. talib⁹ v̓a ſapia dei oc-
cultatur.q2 in maliuolam aīam nō intro-
bit ſapientia.nec habitabit in corꝑe ſubdi-
to peccatis.vt d̓r Sap̄.j. Paruuli āt econ-
tra quib⁹ reuelant̄ celeſtia ſacramenta ſũt
hũiles.q2 vbi hũilitaſ.ibi ſapīa. Prouer. xj
Unde ibi expoīt gloſa de hũilib⁹ q̄ in ſim-
plicitate querũt dñm. ¶ Ad rōnes i oppo-
ſitũ. ¶ Ad ꝓmā rñdet.negando conſequē-
tiā. Et rō ē.q2 paruuli non habentes aliq̄d
impedimentũ erant habiliores ad recepti-
onē influx⁹ diuine ſapientie q̄z ſapiētes illi
de quib⁹ dictum eſt.qui aut ꝑpter tumidi-
tatem animi.aut ꝑpter incredulitatez cor-
dis.aut ꝑpter vanitatem carnalis amoris
erant indiſpoſiti ad reuelatōnem celeſtis
ſapientie ſuſcipiendā. ¶ Ad ſcd̄am reſpō-
det̄.negando cōſequentiaz Et rō ē.q2 ꝙ nō
credant culpa eoꝝ eſt q̄ ponunt obicez gra-
tie diuine ꝑ quam volũtas hoīs p̄paratur
ad h̄ ꝙ eleuetur in ea q̄ ſunt ſupra terram.
¶ Ad tertiaz rñdetur.ꝙ non ideo chriſtuſ
grās refert patri.q2 gaudeat de cecitate eo-
rum ſed iudicio dei q̄ ita ſapienter ordina-
uit. Et cum querit̄ cauſa h⁹ dubitatōnis ⁊
diuerſitatis.ↄſtat ꝙ ex parte credentiuz fu-
it eoꝝ hũilitas q̄ ad ſapiam diſponit.vt d̓r
Prouer.xj. Ubi humilitas.ibi ſapientia.
Ex parte non credentiũ fuit eoꝝ ſuperbia
q̄ eſt intellectus excecatiua.ſed ex parte dei
cauſa fuit ſua ſimplex voluntas Et hoc eſt
q̊d ſequitur. Quoniam ſic fuit bñplacitū
ante te. Q2 eniz aliq̄ ſint electi aliq̄ reprobi
bene p̄t aſſignari cauſa in generali etiaz ex
parte dei.vt in electis appareat dei miſeri-
cordia.in alijs autem ei⁹ iuſticia. Quia ſi-
cut ad gl̄iaz regis terreni et decorem ſui re-
gni non ſolum ꝑtinet aula in qua ſtrenui
milites honorantur.ſed etiam patibulum
in quo malefactores puniunt̄. Sic ad glo-
riam dei non ſolum ꝑtinet p̄miatio bono-
rum.ſed etiam punitio maloꝝ. In ſpeciali
tñ non poteſt aſſignari ratio ex parte dei.
quare iſtum eligat et iſtũ dimittat.niſi ſim-
plex eius voluntas. Unde dicit Auguſti-
nus.ſuper Johannem. Quare illum tra-
hat et illum dimittat.noli iudicare ſi nõ vis
errare.

Ad ſecũdam queſtōz

qua querit̄. Utrum beat⁹ Franciſc⁹ fuit de
numero paruuloꝝ quib⁹ reuelata ſũt ſecre-
ta celeſtia. Rñdet̄.ꝙ ſic. Nam ip̄e hũilim⁹
⁊ paruul⁹ in oculis ſuis plus q̄z dici poſſit
fuit.⁊ colũbina ſimplicitate plenus modo
a p̄re celeſti plurima ſecreta reuelata ſunt
q̄ ſapientib⁹ h⁹ ſeculi ſũt abſconſa in ꝓmis
reuelata ſũt ſibi multa futura ꝑ donũ pro-
phetie quod ſepe habuit. Scd̄o reuelata
ſũt ſibi ſecreta cordiũ fratrũ ſuoꝝ et alioꝝ.
Tertio donatuz eſt ſibi miraculoſe donuz
linguaꝝ q̊ intellig̃e extraneos hoīes poſſ3
et eis p̄dicare. Quarto reuelata ſunt ei mlt̄
ta ſecreta diuine ſapīe ⁊ celeſtis doctrine q̄
miro feruore ciuitates ⁊ caſtella circuiens
i ꝑp̄lis ſeīauit. Quīto reuelata ſũt ei ſecreta
ſp̄aliſſima.ſ.diuīe paſſiōis ſtigmata.nõ mō
reuelata ſ3 miracl̓oſa ip̄ſſa.nā ſemel ī viſiōe
ſu⁹ di ↄ̄ ſe ſeraphi crucifixũ aſpexit.q̄ cru-
cifixiōis ſue ſig̃ ei euidēt ip̄ſſit.vt crucifix⁹
crederet̄.⁊ ip̄i mira certe reuelata ſt ⁊ mlt̄a
hũili ⁊ ꝑuulo btō frāciſco Sexto ī ſignũ ⁊
teſtiōnũ ſctitatis ei⁹ īnumera a d̓o p̄re ſũt
reuelata ſiue oſtēſa miracl̓a.de quib⁹ oīb⁹
in e⁹ legenda patz.

¶ In feſto beati Luce

eſt euāgelium. Deſignauit dñs.⁊c. Luce.x.

Circa qđ p̄nt diſputari ſeq̄ntes queſtiões ¶ Prima. Utrū poſt electõem .xij. apl'oꝝ ꝯuenient̄ electi ſūt .lxxij. diſcipuli. int̄ q̄s Lucas vnꝰ dr̄ fuiſſe. Scđa. Utruz beatꝰ Lucas inter euangeliſtas in figura bouis fuerit ꝯuenient̄ deſignatꝰ.

Ad p̄mā queſtiõz ſic ꝓcedit̄. Et videt̄ ꝙ poſt electõez apl'oꝝ duodecim nõ ꝯuenienter alij ſcz ſeptuaginta duo diſcipuli electi ſūt. ¶ Primo ſic. Fruſtra fit ꝑ plura q̊d p̄t fieri ꝑ pauciora. ſz ꝑ duodecim apl'os ſufficient̄ euangeliū ſeminandū ⁊ p̄dicanduz erat ꝑ vniuerſū orbem. Uñ apl's ad Roma .x. Fides ex auditu ē. auditꝰ ꝑ v̄buz dei. ⁊ ſtatim ſubdit. Nunq̊d non audierūt. equidem in oēz terrā exiuit ſonꝰ eoꝝ. et glo. expoīt de p̄dicatõe apl'oꝝ. Scđo. Officioꝝ ſiue ſtatuū diuerſitas vnitati repugnat. ſz fideles xp̄i ad vnitatē vocant̄. ſm illud Joh. xvij. Ut ſint vnū in nob ſic̄ ⁊ nos vnū ſu. ergo ī eccl'ia non dz eē iſta varietas officioꝝ ſiue ſtatuū. ¶ Tertio ſic. Bonū eccie ī pace cõſiſtere videt̄. ſm illud .ij. Coꝝ. vlt̄. Pacē habete et deꝰ pacis erit vobiſcū. ſz diuerſitas ē impeditiua pacis. Uñ phs dic̄ .vij. polit̄. ꝙ modica differentia facit in ciuitate diſcidium. ergo videt̄ ꝙ talis differētia aut varietas in eccl'ia inſtitui non debuit. In oppoſitū eſt euãgeliū p̄ns. ¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ ꝯuenientiſſime xp̄us poſt duodecim apl'os elegit ad p̄dicatõis officium et ſeptuaginta duos diſcipl'os. Et h̄ ratiõe multiplici. Primo rõne quā xp̄s in lrā aſſignat. Quoniā meſſis q̄dem multa ē operarij pauci. Multitudo enī gentiuz ad ſuſcipiendū v̄ba xp̄i parata erat ꝑ p̄dicatõez apl'oꝝ. reſpectu cꝰ multitudinis ꝯuertēde operarij ſcz apl'i ⁊ et̄ diſcipuli erant pauci. Uñ ſubditur. Rogate dn̄m meſſis vt mittat operarios in meſſem. q̄ nullꝰ fit aptꝰ ad p̄dicatõem v̄bi diuini niſi ꝑ grāz dei. ⁊ niſi ab eo miſſus mediate vel imediate. Electi aūt ſūt in illo numero in ſignū ꝙ pꝰ xp̄i reſurrectõnez ⁊ aſcenſionē in celuz p̄dicaturi erāt fidē xp̄i gētibꝰ .lxxij. linguaꝝ. vñ deſig̃ti ſūt in .lxxij. viris. quibꝰ dñs dedit ſpirituz ꝓphetandi Numeri .xj. vbi dñs dr̄ locutuſ eſſe moyſi. auferēs de ſpū q̄ erat in moyſe ⁊ dans .lxxij. viris q̄ ꝓphetarūt. nec vltra ceſſauerūt. remanſerūt āt duo viri in caſtris ſup q̊s requieuit ſpūs dñi. ⁊ ipi deſcp̄ti fuerūt. in q̊ hi expreſſe deſignati ſūt. Secūdo q2 varietas iſta officioꝝ ⁊ ſtatuuz pertinet ad ꝑfectõem ipiꝰ eccie. Sicut eī in rerū naturaliū ordine ꝑfectio q̄ in deo ſimpliciter ⁊ vniformit̄ inuenit̄. ī vniuerſitate creatāꝝ inueniri non potuit. niſi deformiter ⁊ multipliciter. ita etiam plenitudo gratie in xp̄o ſicut in capite ordinatur. ad mēbra eius diuerſimode redundat ad h̄ ꝙ corpꝰ eccie ſit ꝑfectum. Et h̄ eſt qđ apl's dicit ad Eph. iiij. Ipe dedit quoſdā q̄dem apoſtolos. alios vero euangeliſtas. alios autē paſtores. ⁊c. ad conſummatõnem ſanctoꝝ. Tertio huiuſmodi varietas pertinet ad neceſſitatem actionū q̄ ſunt in eccleſia. oportet āt ad diuerſas operatõnes diuerſos homines deputari ad h̄ ꝙ diligentiꝰ et ſine confuſione omnia peragantur. Hinc eſt qđ apoſtolꝰ dicit ad Roma .xij. Sicut in vno corpore multa membra non eundem actum h̄nt. ita multi vnum corpus ſumus in chriſto. Quarto hoc pertinet ad dignitatez ⁊ pulcritudinem eccleſie que in quodam ordīe conſiſtit. Unde dicitur .iij. Regum .x. ꝙ videns regina ſaba omnem ſapientiam Salomonis ⁊ habitacula ſeruorum et ordīes miniſtrantium non habebat vltra ſpiritū.

¶ Ad ratõnes in oppoſitum. ¶ Ad p̄mā patet reſponſio ex dictis. negando ꝙ ſoli apoſtoli erant pro tanta meſſe ſufficiētes. euangelium enim dicit ꝙ erant pauci. qđ autem dicitur de apoſtolis intelligenduz eſt. non excluſis diſcipulis. ¶ Ad ſecundā reſpondetur. negando aſſumptum. Dicimus enim ꝙ diuerſitas ſtatuum ⁊ officiorum non impedit eccleſie vnitatem que ꝑficitur ꝑ vnitatem fidei et charitatis ⁊ mutue ſubminiſtratõis. ſm illud apoſtoli ad Eph. iiij. Ex quo totum corpꝰ eſt cõpactū ſcz ꝑ fidē. ⁊ connexū ſcilz per caritatem per omēm iuncturam ſubminiſtratiõis. dum

ſcȝ vnꝰ ſeruit alteri. ¶ Ad tertiaȝ rñdetur. negãdo minorẽ. Et ratio ẽ. qꝛ ſicut in corpe naturali mẽbra diuerſa ꝯtinentur in vnitate ꝑ vtutem ſpũs viuificantis. q̃ abſcedẽte membra corpis ſepantur. ita etiaȝ in corpe eccĩe ꝯſeruatur vnitas diuerſoꝝ membroruȝ vtute ſpũſſancti. q̃ corpꝰ eccĩe viuificat vt habetur Joh. vj. Unde apoſtolus dicit ad Eph. iiij. Sollicite ſeruate vnitateȝ ſpiritus in vinculo pacis. Diſcedit aũt aliqs ab vnitate ſpũs dum querit que ſibi ſunt ꝓpria. ſicut etiam in terrena ciuitate terrena pax tollitur ex h̄ ꝙ ciues ſinguli que ſua ſunt querunt. alioqn ꝓ officioꝝ et ſtatuuȝ declinatõem tam mentis q̃ȝ in ciuitate terrena magis pax cõſeruatur. inqñtum per hoc plures ſũt q̃ cõmunicant actibus publicis. Unde et apl's dicit. j. Coꝛ. xij. Dñs ſic tempauit vt nõ ſit ſciſma in corpe. ſȝ pro inuicem ſollicita ſint mẽbra.

Ad ſecũdã queſtõem

ſic ꝓcedit. Et videť ꝙ ſanctꝰ Lucas non ſit ꝯuenienter in figura bouis deſignatus. Quia lucas ꝓncipaliter verſať circa paſſionem et moꝛtem xp̄i. et ita videtur figurari plus deberi ꝑ agnum q̃ȝ per vitulũ ſiue bouem. qꝛ agnus ꝓpe figurabat chꝛiſtum immolatum pro nobis. Unde Johãnis j. Ecce agnꝰ dei. ⁊c. ergo. ⁊c. ¶ In oppoſituȝ eſt illud. Ezech. j. Facies bouis a ſiniſtris. ¶ Reſpondeo dicendũ. ꝙ ſicut alias diximus Ezechieli ꝓphete in viſione animalis quattuoꝛ facies habentis deſignatuȝ fuit xp̄i euangelium quadra facie deſcribẽduȝ videlicet a Mattheo in facie humana. a Marco in facie leonina. a Luca ĩ facie bouina. a Johanne in facie aquilana. Licȝ ãt Lucas euangeliſta deſcribat totum curſũ euangelij incipiens a xp̄i miraculoſa conceptõne. ꝑtranſiens per eius natiuitatem. ꝯuerſatõnem. moꝛtem. et reſurrectionem. terminans euangeliũ ſuum in aſcenſione Unde eꝰ ꝓncipalis intentio ẽ circa chꝛiſti moꝛtẽ ⁊ paſſionẽ deſcribendã. ꝓpter quod ipſe lucas deſignať in facie bouis. q̃ ẽ anĩal ĩmolaticũ ſ̄m traditõnem legis. ꝓpter qđ euangelium ſuuȝ incipit a ſacerdotio Zacharie. ad qđ officiũ ſpectat ĩmolare. ⁊ iõ materia ꝓncipalis libꝛi deſignať ꝯuenient in facie bouis. ¶ Preterea merito in figura bouis deſignatꝰ eſt. bos enĩ vngulam findit. in qua virtꝰ diſcretiõis expꝛimitur. et beatus lucas diſcretꝰ fuit per moderatõem. Item bos animal eſt immolaticũ. ⁊ beatꝰ Lucas crucis moꝛtificatõnem iugit in ſuo coꝛpoꝛe ꝓ xp̄i noĩe poꝛtauit. vt ď in orõne eccĩe. Item eſt animal fructuoſum. ⁊ btũs Lucas eſt fructuoſus per edificatõeȝ. adõ quippe fuit fructuoſus ꝙ ab omnibꝰ chariſſimus habebatur. Unde apl's ad Coll. iiij. Salutat vos inquit Lucas medicꝰ cariſſimus. ¶ Ad rõnes ĩ oppoſitũ reſpondetur ꝙ ratio non ꝓcedit. qꝛ ad deſignandũ euãgelium ſufficiens erat figura vituli. cũ eſſȝ animal immolaticum. tamen ad deſignãdum xp̄m immolatũ expꝛeſſioꝛ figura eſſe debuit. Unde nota ꝙ licȝ animalia alia immolarentur vt vitulꝰ. bos. capꝛa. et hmõi. tamen xp̄s magis dicitꝰ eſt agnꝰ q̃ȝ cetera animalia immolaticia. qꝛ inter omẽs figuras veteris teſtamenti agnꝰ paſcalis expꝛeſſius figurabat paſſioneȝ xp̄i. qꝛ ille agnus erat ſine macula. et ꝑ eꝰ immolatiõem filij iſrael liberati ſũt a ſeruitute egyptiaca. ſic per paſſionem xp̄i q̃ peccatum nõ fecit ſumus liberati a ſeruitute diaboli. Secũda cauſa eſt. quia iuge ſeruitiuȝ quod figurabat perpetuitatẽ beatitudĩs fiebat ď agno ſic xp̄s eſt noſtra beatitudo.

¶ In feſto Undecim milium virginum.

ẽ euãgelium. Simile ẽ regnuȝ. ⁊c. Math. xxv. Circa qđ põt diſputari ſequens queſtio

Utrũ prudentibꝰ virginibꝰ facientibus qđ in ſe fuit neceſſe fuit vt deꝰ oleũ grẽſue vaſis ꝓſciaꝝ ſuaꝝ infunderet. Et videť ꝙ non Primo. Deus dat grãm ſola liberalitate et miſcđia. qꝛ dat ipãm gratis. ergo poteſt dare et nõ dare. ergo q̃ȝuis vgines prudẽtes fecerint qđ in ſe erat. deꝰ potuit eis nõ

dare oleū gratie. ¶ Scḋo ſic. Neceſſariū
⁊ liberū oppoṇūtur. ſi ergo deꝰ ex libertate
dat grām. ergo nulla neceſſitate dat alicui
grām. ¶ Tertio. Recte petere ē facere qḋ
in ſe eſt. nā ille q̇ facit q̊d in ſe ē fac̄ recte. ſed
quicūqꝫ facit recte ex rectitudine operatuꝛ
quā hꝫ. ergo ſi aliq̊s facit q̊d in ſe ē hꝫ recti-
tudinē. aut ergo illa rectitudo eſt acquiſi-
ta aut innata aut data. ſꝫ nō videt̄ acq̇ſita
vel innata. qꝛ ſic ſp eſſet. Cōſtat ergo ꝙ eſt
data. ergo donū gratuitūꝫ. ergo h̓ rectitu-
do ē ex grā. nullꝰ ergo p̄t facere q̊d in ſe eſt
ad h̓ ꝙ ſit gratꝰ deo niſi ex grā. ¶ In oppo
ſitū eſt euangeliūꝫ preſens. vbi dꝛ. ꝙ prudē
tes v̓gines acceperūt oleū. qḋ nō p̄t intelli
gi ꝙ ip̄e habuiſſent aliquā cauſalitatem re
ſpectu olei grē. qꝛ p̓mā grāꝫ nec mereri p̄n̄t
ſꝫ tantū diſpoſitiuā ſcꝫ faciētes id q̊d i ſe ē
habilitātes ſe ad eꝰ receptōēꝫ. ſm̄ illud. p̄s.
Dilata os tuū ⁊ implebo ⁊c. Et illḋ i alio p̄s.
Dilexiſti iuſticiā ⁊ odiſti iniq̇tatē ppterea
vnxit te deus oleo leticie. ¶ Rn̄deo dicen
dū. ꝙ prudentibꝰ v̓ginibꝰ facientibꝰ q̊d i ſe
eſt neceſſariū fuit. nō neceſſitate coactōis.
aut ꝓhibitōis. ſꝫ neceſſitate imutabilitatiſ
deū infundere oleū grē vaſis ſuis. Iſta cō
cluſio ꝓbat̄ multipliciť. ¶ Primo ſic. Di-
cit Auguſtinꝰ ſup illḋ. ij. Thi. ij. Negare ſe
ip̄m nō p̄t. ⁊c. cū ſit iuſtꝰ non p̄t negare ſuā
iuſticiā. ergo cū ſit bonꝰ ⁊ miſericors. n̄ p̄t
negare ſuā miſcḋiam ⁊ bonitatē. qꝛ proni-
or eſt ad largiendū q̄ꝫ ad puniendum. Si
ergo nō p̄t iuſticiā ſuā negare facientibus
malū. multo magis nō p̄t negare ſuā boni
tatē ⁊ miſcḋiam illis q̇ requirūt eā. ſꝫ q̇ fac̄
q̊d in ſe ē vt eꝰ habeat grām requirit boni-
tatē eꝰ ⁊ miſcḋiam. ergo deꝰ nō p̄t ei nega-
re q̇ facit q̊d i ſe eſt. ſuā bonitatē ⁊ miſcḋiaꝫ
dat ergo ei. ⁊ h̓ eſt infundere grām. ¶ Se
cundo ſic. Auguſtinꝰ ſup illḋ ad Roma. v
Iuſtificati ex fide pacē habeamus. ⁊c. dicit
Deꝰ recipit ꝯfugiētes ad ſe. aliter in eo eſſꝫ
iniq̇tas. ſꝫ ipoſſibile ē ꝙ in eo ſit iniq̇tas. er-
go ipoſſibile ē ꝙ nō recipiat fugiētes ad ſe
ſꝫ faciēs q̊d in ſe ē fugit ad ip̄m. ergo neceſ-
ſe ē ꝙ ip̄m recipiat. ſꝫ ip̄m recipe ē ꝑ infuſio
nē grē. ergo ⁊c. ¶ Tertio ſic. Apoca. iij. dꝛ.
Si q̇s aperuerit mihi introibo et cenabo
cū illo. h̓ eſt delectabor. Item Zach. j. Con
uertimi ad me et ego cōuertar ad vos. Ex
his ſic arguit̄. Impoſſibile ē ſummā v̓ita-
tē mentiri. ſed neceſſe hꝫ verū dicere ⁊ imple-
ri illud. ſꝫ dicit ꝙ ꝯuertēti ad ip̄am ꝯuertat
ſe ⁊ ꝙ aperiēti ei. intrabit. cū ergo faciens
q̊d in ſe ē. ꝯuertit ſe ad ip̄am v̓itatem p̓mā
et ei aperit ad h̓ ꝙ intret. ergo neceſſe eſt ꝙ
dn̄s ꝯuertat̄ ad illū. ſꝫ h̓ non ē niſi ꝑ grām.
ergo v̓ginibꝰ prudētibꝰ facientibꝰ q̊d in ſe
erat neceſſe dn̄s infundit oleū grē in vaſis
ſuis vt poſſint itrare ad nuptias beatitudi
nis eīne. ¶ Ad ratōes in oppoſitū. ¶ Ad
p̓mam rn̄det̄. negando ꝯſequentiaꝫ. Et ra-
tio ē. qꝛ nō ſequit̄. ſola libertate dat. ergo ſe
habet ad dandū et nō ad dandū faciēti q̊d
in ſe eſt. ſed bene ſequit̄ ꝙ ſola libertate dat.
ergo non dat ex meritis vel ꝑ coactiōꝫ vel
prohibitōnem. qꝛ h̓ ex ſola libertate exclu
dit coactōem et ꝓhibitōem. et nō imutabi
litatem. ¶ Ad ſcḋam rn̄detur. ꝙ aſſūptuꝫ
eſt falſum. ſi neceſſariū dicat̄ imutabile. ta-
lia enī non opponūtur. ſi aūt dicatur neceſ
ſariū coactū vel ꝓhibitū. ſic verū ē ꝙ oppo-
nūtur. Primo modo eſt neceſſitas in deo
⁊ propter h̓ non opponit̄ ſue libertati. imo
ex h̓ eſt laus ſua ꝙ ip̄a eſt imutabilis et im
mutabiliter libera. ¶ Ad tertiaꝫ rn̄detur.
Cum queritur q̊d ſit facere quod i ſe ē. Di-
cimus ꝙ facit homo quod in ſe eſt. q̄n ex li
bertate arbitrij homo auertit ſe a malo. et
conuertit̄ ad bonum recurrens ad deum
quem ſcit ſuum eſſe p̓ncipium. et quem eē
orandum ſibi. et petat ab eo lumen cogni-
tionis fidei et boni. ¶ Ad rationem ip̄am
reſpondetur ꝙ rectitudo illa eſt naturalis
et eſt que ſemper contradicit peccato. Vn̄
ſm̄ illam mouetur ſinderiſis que ſemper
murmurat contra peccatum. ſed arbitriū
non ſemper dirigitur ſm̄ illam nec ſemper
ſequitur eam arbitrium. et ideo ratio non
procedit. Et ſic patet ꝙ homo faciendo q̊d
in ſe ē. ꝯſeq̇t̄ grām a deo.

In feſto Simonis et

Iude eſt euangeliū. Hoc eſt preceptum. ⁊c

Joh.xv. Circa q̃d pñt diſputari ſequentes
queſtiones. ¶ Primo. Utrũ xp̃o adueni
ente ⁊ p̃dicante non tñ faciente viſibilia mi
racula iudei ei credere tenebãt. ¶ Secun
do. Utrũ argumentũ illud xp̃i ſit ſufficiẽs
q̊ ait. Si opa nõ feciſſem in eis q̃ nemo ali
us fecit. peccatũ nõ haberẽt.

Ad primã queſtõ
nem q̃ queritur. Utruz xp̃o adue-
niẽte ⁊ p̃dicãte non tñ faciente viſi
bilia miracula iudei ei credere tenebantur
Et videtur ꝙ nõ. ⁊ ꝑ ꝯſequẽs excuſati erãt
¶ Primo ſic. Quicũqz non facit hoc ad
q̃d tenet̃ peccat. ſz ſi hoĩes nõ crederẽt xp̃o
miracula nõ faciente nõ peccauerũt. dicit
enĩ ip̃e infra in eodẽ euãgelio. Si opa nõ
feciſſez q̃ null⁹ ali⁹ fecit peccatũ nõ haberẽt
et loquit̃ de pctõ infidelitatis ſm̃ Auguſti
nũ. ergo xp̃s ſi nõ feciſſz miracula homĩes
credere nõ tenebant̃. ¶ Scd̃o ſic. Nullus
p̃t mutare legẽ niſi lator legis vl̃ eo ſuꝑior.
ſz xp̃s p̃dicabat q̃dam q̃ videbant̃ ꝑtinere
ad veteris legis abolitionẽ. ſicut ꝙ cibi nõ
coinq̃narẽt hoĩez. et lz ſabbato opari. ergo
ſi nõ ꝓbaſſet ſe eſſe legiſlatorẽ. nõ erat ei cre
dendũ. ſz h̃ fieri non potuiſſz niſi ꝑ miracu
la. ergo xp̃o nõ erat credendũ niſi miracl̃a
feciſſet. ergo illud nõ videt̃ ſufficiens argu
mentũ ad ꝓbandũ iudeos inexcuſabiles
eſſe. ꝙ ait. Si nõ veniſſẽ ⁊ locut⁹ eis fuiſſez.
peccatũ nõ haberẽt. ¶ Tertio arguit̃ ex il
lo. q̊d inq̃t apl̃s petr⁹ Act.iij. iudeis loq̃ns
Scio ꝙ ꝑ ignorantiã feciſtis ſic̃ ⁊ p̃ncipes
veſtri. ſz ignorantia excuſat. ergo. ⁊c. ¶ In
oppoſitũ eſt euangeliũ p̃ñs. ¶ Reſp̃ondeo
dicendum iuxta ſanctũ Thomã in q̊tlibe-
to.ij. ⁊ ſuꝑ Johẽm. ꝙ xp̃o p̃dicãte ei ſi nulla
viſibilia miracula feciſſet. iudei audientes
eũ credere tenebant̃. ⁊ iõ ñ credẽtes iexcuſa
biles ſũt a pctõ infidelitatis. Iſta ꝯcl̃o pro-
bat̃ ſic. Magis obligabãt̃ hoĩes ad credẽ
duz p̃me v̊itati q̃z ad credendũ viſibilib⁹ ſi
gnis. ſed lz xp̃s miracula viſibilia nõ feciſſz
tñ verus de⁹ exiſtẽs. p̃ma v̊itas erat. ergo
ei ſi nõ miracula feciſſz adhuc erat ei credẽ
dũ. Probat̃ aũt ⁊ declarat̃ ꝯcl̃o ſic. Null⁹

tenet̃ ad h̃ q̊d ẽ ſupra vires ſuas niſi ꝑ eum
moduz q̊ fit ſibi poſſibile. credere ãt eſt ſuꝑ
potentiã hoĩs naturalẽ. Uñ ex dono dĩ ꝓ-
uenit. ſm̃ illud apl̃i ad Eph.ij. Grã ſaluati
eſtis ꝑ fidẽ. ⁊ h̃ nõ ẽ ex vobis. dei eĩ donuz ẽ
Et ad Phil.j. dicit. Uobis datũ ẽ nõ ſolũ
vt i ip̃z credatis. ſz vt ꝓ ip̃o patiamĩ. homo
igit̃ tenet̃ credere ſm̃ h̃ q͛ iuuat̃ a dõ ad cre
dendũ. Adiuuat̃ ãt a deo aliq̃s ad creden-
dũ triplicit̃. Primo q̃dem ꝑ interiorẽ vo-
catõez. de q̃ dr̃ Joh.vj. Omis q̊ audit a prẽ
⁊ didicit ꝑ interiorẽ vocatõem veñ ad me.
Et ad Roma.viij. Quos p̃deſtinauit hos
et vocauit. Scd̃o ꝑ doctrinã ⁊ p̃dicatõem
exteriorẽ. ſm̃ illud apl̃i ad Roma.x. Fides
ex auditu eſt. auditus autem per v̊buz dei.
Tertio ꝑ exteriora miracula. Unđ dr̃.j. ad
Cor.xiiij. ꝙ ſigna data ſũt infidelib⁹. vt ſcz
ꝑ ea ꝓuocent̃ ad fidez. ſi ãt xp̃s viſibilia mi-
racula nõ feciſſz adhuc remanebãt alij mo
di attrahẽdi ad fidem quib⁹ hoĩes acq̃eſce
re tenerent̃. tenebant̃ ãt hoĩes credere acto
ri legis ⁊ ꝓphẽaz. q̃ẽ ſe eſſe xp̃s ꝑ auctorita
tẽ ſacre ſcp̃ture demõſtrabat. tenebant̃ etiã
interiori vocatõni nõ reſiſtere. ſic̃ Yſaias đ
ſe dicit. Dñs ãt aperuit mihi aurẽ. ego aũt
non ꝯtradico nec retrorſũ abij. Yſa.l. Sic̃
econtrario de quibuſdaz dr̃ Act.vij. Uos
ſꝑ ſpũi ſancto reſtitiſtis. Et idõ optime dic̃
chriſt⁹. Si ego ꝑſonaliter non veniſſem ſic̃
ꝑ ꝓphetas fuit p̃dictuz. et locut⁹ docẽs eos
ꝑ legẽ ⁊ ꝓphetas ⁊ oſtendẽs me eſſe meſſiã
in lege ꝓmiſſum. peccatum non haberent.
Qz aũt ip̃i cognouerũt xp̃m. patz Math.
xxj. Hic eſt heres venite occidamus eum.
¶ Ad rationes in oppoſitũ. ¶ Ad p̃maz
r̃ñdetur. negando minorem. Et ad ꝓbatio
nem r̃ñdetur ꝙ ꝑ illa opa q̃ xp̃s in eis fecit.
annumerari etiã debet vocatio interior q̃
q̊ſdam attraxit. ſic̃ Grego. dicit in quadaz
omelia. ꝙ xp̃s mariã magdalenã traxit in-
teri⁹. q̊ et ꝑ clementiã ſuſcepit foras. annu-
merari et debet e⁹ doctrina cuz et ip̃e dicat
Si non veniſſem ⁊ locut⁹ eis fuiſſez. pecca
tũ ñ haberent. ¶ Ad ſcd̃az r̃ñdetur. negã-
do minorem. Dicim⁹ eĩ ꝙ xp̃us poterat ſe
oſtendere ⁊ oſtendit legiſlatorem non ſolũ

faciendo viſibilia miracula. ſʒ etiā ꝑ aucto
ritatē ſcꝑture ⁊ ꝑ interiorē inſtinctū.

Ad ſecūdam queſtōʒ

q̄ querit. Utꝝ argumentū illud xp̄i ſit ſuffi
ciens q̄ ait. Si opa nō feciſſem in eis q̄ ne
mo ali⁹ fecit. peccatū nō haberēt. ſic proce
ditur. Et videt̄ ꝙ nō ¶ Primo ſic. Hoc cō
trariat̄ ſupiori queſtioni. ergo nō valet. cō
ſequētia ē bona. antecedēs ꝓbat̄. q2 in ſupe
riori dictū ē. ꝙ et ſi xp̄s nō feciſſet miracula
adhuc peccatū haberēt nō recipientes euʒ
¶ Scd̄o ſic. Chriſt⁹ non fecit in eis alia q̄
alij nō fecerint. nā ſi ſuſcitauit mortuos h̄
Helias ⁊ Helize⁹ fecerūt. ſi xp̄s ambulauit
ſupra mare et Moyſes mare diuiſit. ⁊ Jo
ſue q̄d mai⁹ eſt fecit ſolē ſtare Joſue. x. ergo
non videt̄ argumentū illud xp̄i ſufficiens.
¶ Tertio ſic. Aliq̄ fecerūt maiora miracu
la q̄ʒ xp̄s. Dicitur enī Joh. xiiij. Qui credit
in me opa q̄ ego facio ⁊ ipſe faciet. ⁊ maiora
hoꝝ faciet. ¶ Quarto ſic. Miracula non
ſufficiūt ad probandū grām gratū facien
tē in aliq̄. ergo nec ad ꝓbandū diuinitatē i
aliq̄. ergo argumentū illud nō videt̄ ſuffici
ens. ¶ In oppoſitum eſt v̄bū xp̄i ī euange
lio. ¶ Rn̄deo dicendum. ꝙ miracula q̄ xp̄s
fecit ſufficient̄ ꝓbant xp̄m deuʒ eē. et ꝑ cōſe
quēs argumentū xp̄i fuit ſufficiēs ad pro
bandū. Patet ꝯclō ex illo Jo. v. Opa q̄ de
dit mihi pater vt faciā ipa teſtimoniū ꝑhi
bēt de me. Patet ⁊ rōne. Primo q̄dēʒ ſ̄m
ipam ſpeciē rerū q̄ trāſcenderāt oēʒ ꝑtātēʒ
create v̄tutis. ⁊ ideo nō poterant fieri. niſi
v̄tute diuina. Scd̄o ꝓpter modū faciendi
q2 ꝓpria v̄tute ſiue poteſtate faciebat mira
cula. non aūt orando ſic alij. Vn̄ d̄r Luce. vj.
Uirt⁹ de illo exibat ⁊ ſanabat omēs ¶ Ad
rōnes in oppoſitum. ¶ Ad p̄maʒ rn̄detur.
negando aſſumptū. Et ad ꝓbatōem rn̄de
tur ſic dictū ē prius in ſupiori queſtione. ꝙ
opa q̄ xp̄s fecit intelligendū ē nō ſolū de vi
ſibilib⁹. ſed etiā de inuiſibilib⁹. ſcʒ interiori in
ſtinctu et attractu doctrine. q̄ q̄dem ſi ī eis
non feciſſet peccatū nō haberēt ¶ Ad ſcd̄aʒ
reſpondetur ſ̄m Auguſtinū. ꝙ dn̄s nō lo
quit̄ de q̄buſcūqʒ miraculis factis in eis. id
eſt. in ꝯſpectu eoꝝ. ſed de factis in eis. id eſt
ꝑſonis eoꝝ. nam in curatōe infirmoꝝ nul
lus tantū in eis fecit q̄ntū xp̄us. q2uis etiā
⁊ in alijs ſimiliter q2 null⁹ ali⁹ hō fact⁹ ē d̄s.
et null⁹ nat⁹ eſt d̄ v̄gine niſi xp̄s. Fecit ergo
in eis opa q̄ nemo ali⁹ fecit in curatiōe etiā
infirmoꝝ. Et h̄ in trib⁹. Primo q̄d ē in ma
gnitudie. q2 mortuū q̄driduanū ſuſcitauit
cecū natū illuminauit. q̄d a ſcl'o nō ē audi
tū. Scd̄o in multitudie. q2 oēs quotq̄t ma
le habebāt curabat. vt d̄r Matt. xv. q̄d nul
lus ali⁹ fecit. Tertio in mō. q2 ſic diximus
alij faciebāt orando. inuocādo oſtendētes
ſe nō ꝓpa v̄tute facere. ſed xp̄s faciebat im
perando q̄ ꝓpa v̄tute. ſic ergo lʒ ꝙ alij mor
tuos ſuſcitarēt ⁊ alia miracl'a facerēt q̄ xp̄s
fecit. non tn̄ eodē mō nec ꝓpa v̄tute vt xp̄s.
Similiter q̄d d̄r de ſtatōne ſolis min⁹ ē eo
ꝙ xp̄s moriens lunā retrocedere fecit. et to
tū curſū firmamēti mutauit. ergo rō nō ꝓ
cedit. ¶ Ad tertiam reſpōdetur. negando
ꝯſequentiam. Et ratio eſt. q2 alij lʒ q̄ū ad ſub
ſtantiā aliq̄ maiora facerēt. ſicut ꝙ vmbra
petri ſanabat infirmos. nō tn̄ maiora erāt
q̄ ad modum. imo illi nō faciebāt ſine xp̄o.
vnde xp̄m inuocando illa opabantur.
Ad q̄rtam rn̄detur. negādo conſequentiā
Et rō eſt. q2 miracula fiūt v̄tute diuina ad
ꝯfirmatiōem v̄itatis fidei. Vn̄ d̄r Marci
vlt̄. de aplis. ꝙ p̄dicauerunt vbiqʒ dn̄o co
opante et ſmonē ꝯfirmāte ſequentibus ſi
gnis. non aūt fiūt miracula ſp ad demōſtrā
dū grām ei⁹ ꝑ quē miracula fiūt. et ideo p̄t
ꝯtingere ꝙ aliq̄s grām gratū facientē non
habens miracula faciet. ſed h̄ ꝯtingere nō
poteſt ꝙ aliq̄s falſam doctrinā annūcians
vera miracula faciet q̄ nō niſi v̄tute diuiā
fieri p̄nt. ſic enī de⁹ eſſet falſitatis teſtis. q̄d
eſt impoſſibile. cum ergo xp̄s ſe filium dei
diceret equalem deo. hanc ei⁹ doctrinā cō
probant miracula q̄ faciebat. ⁊ ideo oſten
debatur chriſt⁹ ꝑ miracula q̄ faciebat eſſe
deus. Petr⁹ aūt licet ea vel maiora mira
cula faceret. non probabatur eſſe de⁹. ſʒ ꝑ
ea etiā ꝓbabatur ꝙ xp̄s eſſʒ de⁹. q2 petrus
non p̄dicabat ſeipm ſed ihm chriſtum eſſe
deum.

In feſto Omniū ſctō
rum eſt euangeliū. Uidens ihs turbas. ⁊c.
Math. v. Circa qͦd pñt diſputari ſequētes
q̄ſtiones. ¶ Prima. Utrū beatitudo ſcōꝝ
ꝯſiſtat in viſione dei ꝑ eſſentiā. ¶ Scda.
Utrum beati videntes deū ꝑ eſſentiā vide
ant oīa q̄ deꝰ videt. ¶ Tertia. Utrum bea
ti in glīa ꝓ̇us ferant̄ ad ꝯtemplandā xp̄i di/
uinitatē q̄z eꝰ hūanitatem.

AD ꝑmam queſti
onem ſic ꝓceditur. Et videt̄ ꝙ bea
titudo ſcōꝝ non ꝯſiſtit in viſione
dei ꝑ eſſentiam. ¶ Primo ſic. Beatitudo
in bonis corpis ꝯſiſtit. ergo non in viſione
dei. ⁊c. cōſequentia eſt bona. aſſūptū ꝓbat̄.
q: qͦd a pluribꝰ dr̄ impoſſibile eſt eſſe falſuz
totaliter. vt cōmentator dicit. j. de anima. ⁊
phs. vij. Eth. ꝙ opinio non ꝑditur quā po
puli multi famant. ſed maior hoīm multi/
tudo inclinatur ad querendū corporales
delectatōes et corporalia bona quaſi finez
ergo finis humane nature in corporalibꝰ
bonis ꝯſiſtit. ſed finem humane nature di
cimꝰ beatitudinē. ergo hoīs beatitudo ī
bonis corpis querēda eſt. ¶ Scdo ſic. In
tellectus nō poteſt ad h ꝑtingere ꝙ videat
deū ꝑ eſſentiam. ergo ſctōꝝ beatitudo non
ꝯſiſtit in viſione dei ꝑ eſſentiam. ꝯſequētia
eſt bona. ꝓbatur aſſumptū. Primo ſic. Cū
intelligibile ſit ꝑfectio intellectꝰ oportet eē
ꝓportionē inter intelligibile et intellectum
et viſibile et viſum. ſed non poſſumus acci
pere ꝓportionē aliquā inter intellectuz no
ſtrum et diuinā eſſentiā cum in infinitū di
ſtent. ergo intellectꝰ noſter non pōt ꝑtinge
re ad eſſentiā diuinā videndā. Secūdo ſic
Plus diſtat ſenſus ab intellectu nrō q̄z in
telligibile creatū a ſenſu. ſed ſenſibile nullo
modo p̄t ꝑting̊e ad creaturaz rōnalē ſpiri/
tualem. ergo nec intellectꝰ noſter ad viden
dam diuinā eſſentiam. ¶ Tertio ſic. Quā
docūq: intellectꝰ intelligit aliquid in actu
oportet ꝙ informetur ꝑ ſimilitudinez intel
lectꝰ. qd̓ eſt ꝓ̇ncipiū intellectualis opatōis
ī tale obiectū termiate. ſi ergo intellectꝰ no
ſter deū intelligat. oportet ꝙ fiat ꝑ aliquaz
ſimilitudinē informantē ipm intellectum.
h aūt non p̄t eſſe diuina eſſentia. q: forme ⁊
formati oportet eſſe vnum. diuina āt eſſen
tia ab intellectu noſtro differt ſm eſſentiā
et eſſe. ergo oportet ꝙ forma q̄ informatur
intellectꝰ noſter in intelligendo deū ſit ali/
qua ſimilitudo impſſa a deo intellectui no
ſtro. ſed ſimilitudo illa cum ſit qd̓ creatum
nō p̄t ducere in dei viſionē niſi ſicut effectꝰ
in cauſaz. ergo impoſſibile eſt ꝙ intellectꝰ
videat deū ꝑ eſſentiā. ¶ Quarto ꝓ̇ncipa/
liter arguitur. Beati ī patria videbūt deuz
ꝑ mediuz. q: ꝑ lumen glorie. ſm illd̓ pſ. In
lumine videbimꝰ lumen. ergo nō videbūt
deū ꝑ eſſentiā. ¶ Quinto ſic. Sancti ī pa/
tria videbūt deū facie ad faciē. vt dr̄. j. Coꝝ.
xiij. ſed qñ videmꝰ facie ad faciez videmꝰ ꝑ
ſilitudinē. ergo ds̓ in patria videbit̄ ꝑ ſilitu
dinē. ⁊ ſic ñ ꝑ eēntiā. ¶ In oppoſitū ē euāge
liū pñs. vbi dr̄. Beati mūdo corde qͦniā ipi
videbūt deū. Scdo. j. Coꝝ. xv. ſuper illud
Cum tradiderit regnū deo patri. dicit glo.
Ubi ſcz in patria eſſentiā pr̄is et filij ⁊ ſpūs
ſancti videbūt qd̓ ſolis mūdis cordibꝰ da/
bit̄ q̄ ē ſūma btītudo. ergo ſcti deū ꝑ eſſētiā
videbūt. ¶ Rñdeo dicendū. ꝙ ſm fidez ca
tholicā firmiter credendū eſt. ꝙ btītudo ſā
ctoꝝ ꝯſiſtat in viſione dei ꝑ eſſentiam. Iſta
ꝯclō ꝓbatur ꝑmo ex illo. ioh. xvij. Hec ē vi
ta eterna vt cognoſcāt te ſolū deū ⁊c. Scdo
ſic. Sanctoꝝ deſideriū non p̄t omnino fru
ſtrari. ſed ſctōꝝ deſideriū cōmune eſt vt vi
deant deū ꝑ eſſentiā. vt patet Exodi. xxxiij.
Oſtende mihi gloriā tuā. Et in pſ. Oſten/
de faciem tuam et ſalui erimꝰ. Et ioh. xiiij.
Oſtende nobis prēz et ſufficit nobis. ergo
ſancti deum ꝑ eſſentiā videbūt. Tertio ſic.
Beatitudo enī eſt vltima ꝑfectio ratōalis
creature. nihil aūt eſt finaliter ꝑfectum niſi
attingat ad ſuū ꝓ̇ncipiū ſm modum ſuuz.
Et iō dico ſm modū ſuū. q: ad ꝓ̇ncipiū qd̓
eſt deꝰ attingit aliq̊s dupliciter. Uno mo/
do ꝑ ſimilitudinē qd̓ eſt cōmune omi crea
ture. q̄ ſcz tantū hꝫ de ꝑfectōne q̄ntum con
ſequitur de diuina ſimilitudine. Alio mō
ꝑ opatiōem vt ꝑtermittat̄ ille modus qui

eſt chriſto ſingularis ſcꝫ in vnitate perſone
Dico aũt ꝑ opatõem inq̃ntum ratõnalis
creatura cognoſcit ⁊ amat deũ. ⁊ qꝛ anima
imediate facta ẽ a deo. ideo beata eſſe non
poterit niſi immediate videat deũ .i. abſqꝫ
medio. ꝙ ſit ſimilitudo rei cognite. ſic̃ ſpeci-
es viſibilis in pupilla vel in ſpeculo. non ẽ
tñ abſqꝫ medio. q̃d eſt lumen ꝯfortans itel-
lectũ. qđ eſt lumen glorie. de q̊ in pſ. In lu-
mine tuo videbimꝰ lumen. Ꝭ aũt eſt ꝑ eſſẽ-
tiam deũ videre. Unde in Ꝭ ponimꝰ beati-
tudinẽ rõnalis creature. ꝙ deũ ꝑ eſſentiã
videbimꝰ. ſicut ph̃i q̃ poſuerũt aĩas nr̃as
fluere ab intelligentia agente. felicitatẽ po-
nebant in ꝯtinua ꝯiunctõne intellectꝰ no-
ſtri ad ip̃am. ¶ Ad ratõnes in oppoſitum
¶ Ad p̃mam rñdetur negando aſſũptũ
et ad ꝓbatõem rñdetur. ꝙ multoꝝ opinio-
nem nõ eſt neceſſarium eſſe veram simpli-
citer. ſꝫ ſꝫm ꝑtem. multitudo autẽ hominũ
in bonis corꝑis ponentiũ btitudinẽ q̃ntũ
ad Ꝭ veram opinionem habet ꝙ illđ quod
optimũ ſibi exiſtimant. Ꝭ ſuam btitudinẽ
eſſe putant. ⁊ q̃ntum ad Ꝭ eoꝝ opinio vera
eſt. ſcꝫ ꝙ optimũ hoĩs eſt beatitudo. nõ ãt
oportet ꝙ ſit vera q̃ntum ad Ꝭ ꝙ ponũt eã
in bonis corꝑis. qꝛ hec opinio ꝓcedit ex fal-
ſa radice q̃ ſcꝫ exiſtimant ſe eſſe p̃ncipaliter
id qđ ſunt ſꝫm corpꝰ. ¶ Ad ſecundã reſpõ-
detur. negando aſſumptũ. Et ad ꝓbatiõẽ
dicimꝰ. ꝙ ꝓportio dꝛ dupliciter. Uno mõ
ꝓp̃e ſꝫm q̃d importat quendã determiatũ
exceſſum. et ſic ꝓportio requiritur inter in-
tellectum ⁊ intꝰ intelligibile ad Ꝭ ꝙ ſit cogni-
tio cum cõp̄henſione. qualiter diuĩa eſſẽ-
tia nunq̃ꝫ videbitur ab intellectu creato.
Alio mõ accipitur cõmuniter ꝓ qualibet
habitudine. et ſic infinitum p̄t habere pro-
portionem ad finitum ſicut eiꝰ ꝑfectio. vel
aliam hmõi habitudinẽ habet ad ip̃m. ⁊ ta-
lis ꝓportio ſufficit ad Ꝭ ꝙ intellectꝰ noſter
videat eſſentiam diuinam attingẽdo non
cõp̄hendendo. ¶ Ad tertiã ꝓbationem
rñdetur diſtinguendo de duplici differen-
tia. vna eſt ſꝫm cõuenientiã in natura. ⁊ ſic
ꝯceditur ꝙ magis diſtat deꝰ ab intellectu
creato q̃ꝫ intelligibile creatũ a ſenſu. Alia
eſt ſꝫm ꝓportionalitatem. ⁊ ſic eſt ecõuerſo
quia ſenſus nõ eſt ꝓportionatꝰ ad cogno-
ſcendũ aliquod imateriale. ſed intellectus
eſt ꝓportionatꝰ ad cognoſcendũ quodcũ-
qꝫ imateriale. et ita ratio nõ ꝓcedit. ¶ Ad
q̃rtam ꝓbatõem reſpondetur. negãdo cõ-
ſequentiam. ⁊ dicimꝰ. ꝙ in viſione qua be-
ati deũ ꝑ eſſentiã vident. ip̃a eſſentia diuĩa
eſt q̃ſi forma intellectꝰ q̃ intelligit. nec opor-
tet ꝙ efficiatur vnũ ſimpliciter cũ itellectu.
ſed ſolũ ꝙ fiant vnũ q̃ꝫtũ ad actũ itelligẽdi
¶ Ad q̃ntam p̃ncipalem rõnem rñdetur
negando ꝯſequentiã. Et ratio eſt. qꝛ lumẽ
glorie non eſt medium q̊ ſicut ſpecie intelli-
gibili videat deꝰ. Pro q̊ notandũ. ꝙ in vi-
ſione corꝑali ⁊ intellectuali inuenit̃ triplex
mediũ. Primũ eſt mediũ ſub quo videt̃.
Ꝭ eſt qđ ꝑficit viſum ad videndũ et in gene-
rali non determinans viſum ad aliq̊d ſpe-
ciale obiectum. ſicut ſe habet lumen corpo-
rale ad viſum corporalẽ. et intellectꝰ agenſ
ad intellectum poſſibilem. Secundũ me-
dium q̊ videtur eſt forma viſibilis qua de-
terminat̃ vterqꝫ viſus ad ſpeciale obiectũ.
ſicut ꝑ formam lapidis ad cognoſcendum
lapidem. Tertium eſt mediũ in q̊ videtur.
⁊ Ꝭ eſt illud ꝑ cuiꝰ inſpectõem ducit̃ viſus
in aliã rẽ. ſicut inſpiciendo ſpecl̃m ducit̃ in
ea que in ſpeculo rep̄ſentantur. et videndo
imaginem ducit̃ ad imaginatũ. ⁊ ſic etiam
intellectꝰ ꝑ cognitõem effectꝰ ducitur ĩ cau-
ſam et econuerſo. In viſione ergo patrie ñ
erit tertiũ mediũ. vt ſcꝫ deꝰ ꝑ ſpecies alioꝝ
cognoſcatur. ſicut nũc cognoſcitur ratiõe
cuius dicimꝰ nunc videre in ſpeculo. Nec
erit ibi ſecundũ mediũ. qꝛ ip̃a eſſentia diui-
na erit q̃ intellectꝰ noſter videbit deũ. vt ex
dictis patet. Sed erit ibi tantũ p̃mum me-
dium quod eleuabit intellectũ noſtrũ ad
hoc ꝙ poſſit ꝯiungi eſſentie increate mõ p̄-
dicto. ſed ab Ꝭ medio non dꝛ cognitio me-
diata. qꝛ nõ cadit inter cognoſcentẽ ⁊ rem
cognitam. ſed eſt illud q̊d dat modum co-
gnoſcendi. ¶ Ad ſextam rñdetur negan-
do cõſequẽtiam. Et ratio eſt. quia non eſt
ſimile. qꝛ creature corporales non dicũtur
imediate videri niſi quando id quod ĩ eis

coniungibile eſt viſui et coniungitur. non
ſūt aūt ꝯiungibiles ꝑ eſſentiā ſuam ratiōe
materialitatis. Et ideo tunc immediate vi
dent̄ qñ eoꝝ ſimilitudo intellectui ꝯiungit̄
Unde nō videret̄ īmediate niſi eēntia ſua
ꝯiungeret̄ intellectui. et hec viſio immedia
te dr̄ viſio faciei.

Ad ſecūdam queſtōz

ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ videntes deū ꝑ
eſſentiam videant oīa q̄ deꝰ in ſeipo videt.
¶ Primo ſic. Greḡ. iiij. dialogorum dicit
Illic oēs cōmuni caritate deū cōſpiciunt.
q̄d eſt q̊d neſciant vbi ſcientē omnia ſciūt.
loquitur aūt de beatis q̄ vidēt deū ꝑ eēntiā
ergo videt̄ ꝙ q̄ videt deū ꝑ eſſentiam omīa
cognoſcet ¶ Scd̄o ſic. Quicūqȝ videt ſpe
culū videt ea q̄ in ſpeculo reſultāt. ſȝ in v̓bo
dei oīa ſicut in ſpeculo reſultant. qꝛ ip̄m eſt
ratio et ſimilitudo oīm. ergo ſancti q̄ vidēt
v̓bum ꝑ eſſentiā vident oīa creata. ¶ Ter-
tio ſic. dr̄ Prouer. x. Deſideriuȝ ſuū iuſtis
dabitur. ſed ſancti deſiderāt oīa ſcire. quia
oēs hoīes natura ſcire deſiderant. i. meta-
phiſice. nec natura ꝑ glīam auferet̄. ergo da
bitur eis a deo ꝙ oīa cognoſcāt. ¶ Quar
to ſic. Ignorantia eſt q̄dam penalitas vite
pn̄tis. ſed oīs penalitas ꝑ glīam a ſctīs au-
feretur. ergo ⁊ oīs ignorātia. ⁊ ita omīa co
gnoſcent. ¶ Quinto ſic. Sicut ſenſus ita
et intellectꝰ cognoſcit omne illud cuiꝰ ſimi
litudine informatur. ſed diuina eſſentia ex
p̄ſſius indicat qualibet rem q̄m aliq̄ ſimili
tudo alia rei. ergo in illa beata viſione cuȝ
eſſentia diuina fiat quaſi forma intellectuſ
noſtri. videtur ꝙ ſancti vidētes deū omīa
videant. ¶ In oppoſitum dicit Dionyſiꝰ.
vi. celeſtis hierarchie. ꝙ angeli ſuꝑiores in
feriores a neſcientia purgant. ſȝ angeli īfe-
riores vident diuinā eſſentiā. ergo angelꝰ
videnſ diuinā eſſentiā p̄t aliq̄ neſcire. ſȝ aīa
non ꝑfectiꝰ videt deū q̄ȝ angelus. ergo ſan
cti videntes deum non oportet ꝙ videant
omnia. ¶ Rn̄deo dicendū. ꝙ duplex dici-
tur diuina cognitio. Una vocatur noticia
viſionis qua cognoſcit oīa q̄ ſūt vl̓ fuerūt.
et h̄ dr̄ noticia viſiōis. qꝛ ad ſimilitudinem
viſionis corporalis cognoſcit ea q̄ſi p̄ſētia.
Secūda cognitio que dr̄ ſimplex intellige-
tia eſt qua cognoſcit videndo ſuaȝ eēntiaȝ
omīa que poteſt facere q̄ȝuis nūq̄ȝ fecerit
nec facturꝰ ſit. alias non ꝑfecte cognoſceret
potentiā ſuā. non enī poteſt cognoſci potē
tia niſi ſciantur potētie obiecta. ⁊ hoc dicit̄
cognoſcere noticia ſimplicis intelligentie.
Hoc notato ſit p̄ma ꝯcluſio. Impoſſibile
eſt ꝙ aliq̄s intellectuſ creatꝰ cognoſcat oīa
videndo diuinam eſſentiaȝ q̄ deꝰ poteſt fa-
cere. Patet ꝯcl̓o. quia hoc eſſet compꝛehen-
dere diuinam eſſentiam. quod eſt impoſſi
bile. Patet ſic. Quanto aliquod p̄ncipiuȝ
ꝑfectiꝰ cognoſcitur. tanto plura ſciuntur ī
ip̄o. ſicut in vno demonſtratōnis p̄ncipio
ille qui eſt perſpicacioris ingenij plureſ cō
cluſiones videt q̄ȝ aliꝰ qui eſt tardioris. cū
ergo q̄ntitas diuine potentie attendat̄ ſm̄
ea in qua poteſt ſi aliquis intellectꝰ videret
in diuina eſſentia oīa que deꝰ poteſt facere
eadem eſſet quantitas perfectōis in intelli
gendo que eſt quantitas diuine potentie ī
producendo effectus. et ita compꝛehende-
ret diuinam eſſentiam. quod eſt impoſſibi
le omni intellectui creato. Secunda con-
cluſio loquendo de ſcientia viſionis. Poſ
ſibile eſt ꝙ aliquis intellectꝰ creatus. vt ani
ma chꝛiſti cognoſcat omīa illa que ſcit no-
ticia viſionis. De alijs aūt ſanctis vtrum
videant omīa que deus videt ſcientia viſi-
onis eſt duplex opinio. Quidam dicūt ꝙ
ſic. ſed hoc repugnat ſanctoꝝ dictiſ qui po
nunt angelos aliqua ignorare. quos tn̄ cō
ſtat ſm̄ fidem omnes deum per eſſentiam
videre. Alij dicunt oppoſitum ſm̄ quos ſit
illa tertia concluſio. Sancti videntes diui
nam eſſentiam non vident omīa que deuſ
videt. Iſta concluſio probatur pꝛimo ſic.
Solus chꝛiſtꝰ habet ſpūm non ad menſu
ram. vt dicitur Joh. iij. ſed chꝛiſto inq̄ntuȝ
habet ſpūm nō ad menſuram competit ꝙ
omnia in verbo cognoſcit. Unde ibideȝ di
citur. ꝙ pater dedit omnia in manu eiꝰ. er-
go nulli alij ſāctoꝝ competit omīa cogno-
ſcere in verbo q̄ȝ chꝛiſto. Scd̄o ſic. Quan-
to aliq̊d p̄ncipiū perfectius cognoſcitur.

tanto plures effectus eiꝰ cognoſcūt ꝑ ipm̄.
ſed q̄dam videntium deum ꝑeſſentiā ꝑfe-
ctiꝰ alijs cognoſcunt deum q̄ rerum omni
um ṗncipium eſt. ergo q̄daꝫ alijs plura co
gnoſcūt. et ſic non oēs ſciunt oīa. et inde eſt
ꝙ vnꝰ poteſt alium inſtruere. et ſic ſcientia
angeloꝝ et animaꝝ ſanctaꝝ poteſt augeri
vſqꝫ ad diem iudicij. ſed vlteriꝰ non ꝓficiet
quia tunc erit vltimus ſtatus rerum.
¶ Ad ratōnes in oppoſitum ¶ Ad ṗmaꝫ
rn̄detur negando ꝯſequentiaꝫ. et ad dictū
Gregorij rn̄det ſanctus Thomas ꝙ ex v-
bo illo Gregorij oſtendit̄ ꝙ in illa beata vi
ſione eſt ſufficientia ad om̄ia intuendum
ex parte diuine eſſentie ꝑ quam deꝰ om̄ia
videt. et ꝙ non omnia videantur eſt ex ꝺfe-
ctu intellectꝰ creati q̄ diuinam eſſentiā nō
compꝛ̄hendit. ¶ Ad ſecundaꝫ reſpōdetur.
negando ꝯſequentiam. Et ratio eſt. qꝛ ſpe-
culum illud eſt voluntarium. et ſic̄ ſe oſten
det cui vult. ita in ſe oſtendit que vult. nec
eſt ſimile de ſpeculo materiali. in cuiꝰ pote
ſtate non eſt ꝙ videatur vel non videatur.
¶ Ad tertiam rn̄detur negando ꝯſequē-
tiā. Et ratio eſt. qꝛ deſideriū ſanctoꝝ q̄ om
nia ſcire deſiderant implebitur ex hoc ſolū
ꝙ deum videbūt. ſicut deſiderium eoꝛum
quo om̄ia bona habere cupiunt implebit̄
in h̄ ꝙ deum habebunt. ſicut enim deus in
hoc ꝙ habet ꝑfectam bonitatem ſufficit af
fectui. et eo habito om̄ia bona quodāmo-
do habebunt. ita eꝰ viſio ſufficit intellectui
Joh. xiiij. Dn̄e oſtende nobis patrē et ſuffi
cit nobis. ¶ Ad q̄rtam rn̄detur negando
ꝯſequentiam. Et ratio eſt. qꝛ ignoꝛātia du
pliciter accipitur. Uno mō ꝓp̄e accepta in
ṗuatōnem ſonat. et ſic eſt pena. ſic eī igno-
rantia eſt neſcientia aliquoꝝ que ſcire de-
bent. vel que neceſſe ē ſcire. et hoc mō igno
rantia non ponitur in ſanctis. qꝛ nulliꝰ ho
ruꝫ ſcientia ſctīs deerit in patria. Alio mō
ignoꝛantia accipitur cōmuniter ꝓ omī ne-
ſcientia. et ſic angeli et ſancti in patria q̄dā
ignoꝛant. Unde Dionyſiꝰ dicit. ꝙ angeli
a neſcientia purgant̄. Sic aūt ignoꝛantia
non eſt penalitas. ſed defectꝰ q̄dā. Nec eſt
neceſſe ꝙ oīs talis defectꝰ ad gl̄am auferat̄.

ſic etiā poſſet dici ꝙ defectꝰ eſt in vno quia
non ꝑuenit ad gl̄am alteriꝰ ¶ Ad q̄rtam
rn̄detur. negando ꝯſequentiā. Et ratō eſt.
qꝛ q̄zuis diuina eſſentia ſit ratio omnium
cognoſcibiliū. non tn̄ ꝯiungit̄ cuilibet ītel-
lectui creato ſm̄ ꝙ ē rō oīm. et ideo rō nō ſe
quitur.

¶ Ad tertiam queſtio

nem ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ beati prius
ferantur ad ꝯtemplandū xp̄i humanitateꝫ
q̄ꝫ ad ꝯtemplandū xp̄i diuinitatē. ¶ Pri
mo ſic. Ad extremū non ꝑuenitur niſi per
medium. ſed mediū inter deū ⁊ hoīes ē xp̄i
humanitas. j. Thi. ij. Mediatoꝛ di ⁊ hoīm
xp̄s ih̄s. ergo ſancti non ꝑuenient ad cōtē-
plandam xp̄i diuinitatē niſi ṗus cōtēplā-
do humanitatē eius. ¶ In oppoſitum eſt
euangeliū p̄n̄s. vbi dꝛ. Gaudete ⁊ exultate
quoniam merces veſtra multa eſt in celo
Et ſic cōſtitui debent in potiſſimo et altiſſi-
mo ſtatu. ex quo ſic arguit̄. Altiſſimo eniꝫ
ſtatui altiſſimus actꝰ ṗncipaliter ⁊ ṗmo cō
petit. ſed beati ſūt in altiſſimo ſtatu. cum er
go actus intellectꝰ q̄ eſt potentia altiſſima
cuiꝰ eſt ferri in deū ſit actꝰ altiſſimus. videt̄
ꝙ hic actꝰ ṗmo beatis cōpetat vt deū cōtē-
plentur. ¶ Reſpondeo dicendū. ꝙ ſancti ī
gloꝛia ṗus ferunt̄ ad ꝯtemplandā xp̄i diui
nitatem. q̄ꝫ eiꝰ hūanitatem. Iſta concluſio
ꝓbatur ṗmo ſic. Hoc ad ꝑfectionem vie ꝑ-
tinet ꝙ opoꝛtet nos ab inferioꝛibꝰ ad ſupe-
rioꝛa ꝯtemplanda aſcendere. ſed in beatis
erit ꝑfectio cōtraria ꝑfectioni vie. ergo ipī
econuerſo ꝑ ṗus altioꝛa ꝯtemplant̄. ergo
beati exiſtentes ſupꝛa in patria ṗmo xp̄i di
uinitatem ꝯtemplant̄ q̄ꝫ eꝰ humanitatem.
¶ Scd̄o ſic. Unuſquiſqꝫ ṗus ꝯſiderat re-
gulam oꝑis q̄ꝫ ſm̄ regulam oꝑetur. btī āt
deo ſūt ꝯiuncti vt ip̄e ſit eis ratio cuiuſlibꝫ
cognitōis et oꝑis. aliter eī actꝰ beatitudīs
ꝑalias cognitōes et oꝑatōnes impediret̄.
et ideo id q̄d ṗmo beati attendūt eſt ip̄e ds
et ip̄m habent mediū cuiuſlibet cognitōis
et regulam cuiuſlibet oꝑatōnis. et ſic ꝑ pꝰ
ꝯtemplantur chꝛiſti diuinitatem. q̄ꝫ eiꝰ hu
manitatem. In vtraqꝫ tn̄ contemplatione

delectatõnez inueniunt. Unde dicit̃ Job.x. Ingredientur ſcz beati ad ꝯtemplandũ diuinitatẽ. et egredient̃ ad ꝯtemplandũ eiuſ humanitatẽ ⁊ vtrobiq; paſcua inuenient. id eſt. delectatõem. vt exponit̃ in libro d̃ ſpiritu et anima. ¶ Ad ratõnem in oppoſituz rñdetur. ꝙ ratio illa ꝓcedit q̃ntuz ad ſtatuz vie. in qua nondum ſumꝰ deo ꝑfecte ꝯiuncti. ſed oportet nos ꝑ xp̃um ad deum aſcendere. ſed cum iam deo in beatitudine ꝯiuncti erimꝰ. tũc priꝰ intendemꝰ xp̃i diuinitatem q̃z humanitatem.

In die Omniũ mortuorum.

eſt euangelium. Dixit ihs turbis. ꝛc. Jo.v. Circa qd̃ pñt diſputari ſequẽtes queſtiones. ¶ Prima. Utrũ iudiciaria poteſtas qua iudicandi ſunt mortui in futuro iudicio conuenienter cõueniat chriſto ſm qd̊ homo. ¶ Scd̃a. Utrum ſuffragia fideliũ viuorum pſint defunctis. ¶ Tertia. Utrum ſuffragia facta ꝑ malos ſiue ꝑ pctõres proſint. ¶ Quarta. Utrum vox xp̃i quã audient mortui erit cauſa reſurrectõnis omnium eorum.

Ad primã queſtõnem ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ iudiciaria poteſtas q̃ iudicandi ſũt mortui in futuro generali iudicio nõ cõueniet xp̃o ſm qd̊ homo. ¶ Primo ſic. Dicit̃ Auguſtinꝰ li. de vera religione. ꝙ iudiciuz attribuitur filio inq̃ntum eſt ip̃e lex prime veritatis. ſed hoc ꝑtinet ad chriſtuz ſm qd̊ eſt deus. ergo iudiciaria poteſtas non cõuenit chriſto ſm quod homo. ¶ Secũdo ſic. Judicium auctoritatem requirit. ſz auctoritas ſup viuos et mortuos eſt in chriſto ſm qd̊ deꝰ. ſic enim eſt deꝰ ⁊ creator omnium. ergo poteſtas. ꝛc. ¶ Tertio ſic. Ad iudiciariam poteſtatem ꝑtinet p̃miare bene agentes. ſicut punire malos. ſed p̃miuz bonorum eſt beatitudo eterna. que nõ datur niſi a deo. dicit enim Auguſtinꝰ ſup Johãnem. ꝙ participatione dei fit anima beata. ergo videtur ꝙ iudiciaria poteſtas nõ. ergo. ꝛc. ¶ Quarto. Ad iudiciariaz poteſtatem chriſti ꝑtinet iudicare occulta cordis. ſm illud. j. ad Cor. iiij. Nolite ante tẽpus iudicare quouſq; veniat dñs q̃ illuminabit abſcondita tenebrarum. et manifeſtabit conſilia cordium. ſed hoc pertinet ad ſolam virtutem diuinam. vt patet. ergo. ꝛc. ¶ In oppoſitum eſt euangelium preſens. vbi dicitur. Poteſtatem dedit ei iudiciuz facere. quia filius hominis eſt. ¶ Reſpondeo dicendum. ꝙ iudiciaria poteſtas conuenit chriſto. et ſm quod deꝰ. et ſm qd̊ hõ. Jſta concluſio declarat̃ ſic. Quãuis apd̊ deũ maneat p̃maria auctoritas iudicãdi. hominibꝰ tñ cõmittitur a deo iudiciaria poteſtas reſpectu eorum q̃ eorum iuriſdictõi ſbijciuntur. vt d̃r Deuto. j. Quod iuſtũ eſt iudicate. Et poſtea ſubdit Quia dei eſt iudiciũ cuiꝰ ſcz auctoritate vos iudicatis. Cũ aũt chriſtꝰ in humana natura ſit caput totius eccle̅. et ꝙ ſub eius pedibꝰ deꝰ oĩa ſubiecit. ſequitur ꝙ ad eum ꝑtinet etiam ſm humanam naturam habere iudiciariã ptãtem. Et hoc quidem ꝓpter tria. Primo ꝓpter conuenientiaz et affinitatem ipiꝰ ad hoĩes ſicut enim deꝰ ꝑ cauſas medias tanq̃z propinquiores effectibꝰ operatur. ita iudicat ꝑ hoĩem chriſtũ hoĩes vt ſit ſuauiꝰ iudiciũ hominibꝰ. Unde ap̃lus dicit ad Heb. iiij. Non habemꝰ pontificem. q̃ non poſſit cõpati infirmitatibꝰ noſtris. ꝛc. ¶ Secundo q̄ in finali iudicio. vt Auguſtinꝰ dicit. erit reſurrectio corporum mortuorum q̃ ſuſcitat d̃s per filium hoĩs. ſicut ꝑ eundem chriſtũ ſuſcitat aĩas inq̃ntum eſt filiꝰ dei. ¶ Tertio q̄ vt Auguſtinꝰ dicit in libro de v̾bis dñi. rectum erit vt iudicandi vident iudicem. Judicandi enim erunt boni et mali. reſtat vt in iudicio forma ſerui bonis et mal' oſtẽdatur. forma aũt dei ſolum bonis ſruetur. ¶ Ad rõnes in oppoſitum. ¶ Ad p̃mam rñdetur. negando ꝯſeq̃ntiã. Et rõ eſt. quia licet iudicium pertineat ad veritatem ſicut ad regulam iudicij. ꝑtinet tñ etiam ad hominem q̃ eſt imbutꝰ veritate ſm ꝙ eſt vnũ quodãmodo cũ ipſa v̾itate ꝗ q̃dam lex et q̃dam iuſticia animata. aĩa aũt xp̃i ꝑ ceteris creaturis magis fuit vnita v̾itati ⁊ ma

gis ea repleta ſm illud. Joh.j. Vidim⁹ euȝ
plenum grã et veritate. ergo ad aĩam xp̄i
maxime ptinet oĩa iudicare. ¶ Ad ſcd̃am
rñdet. negando ꝯſequentiã. Et ratio eſt. qꝛ
ſicut in xp̄o ſm diuinam naturã eſt aucto
ritas dominij reſpectu vniuerſalis creatu
re ex iure creatõnis. ita in ip̄o ſm hũanam
naturam eſt auctoritas dominij quam p-
meruit p paſſionem. et eſt q̃i auctoritas ſe-
cundaria et acquiſita. ſed pma eſt naturał
et eterna ¶ Ad tertiã rñdet. negãdo conſe
quentiã. Et ratio eſt. qꝛ licet ſoli⁹ dei ſit par
ticipatiõe animas beatas facere. nihilomi
nus adducere hoĩes ad beatitudinẽ inq̃n-
tum eſt caput et auctor ſalutis eoꝝ eſt xp̄i
ſm illud ad Heb.ij. Qui multos filios in
gloriam adduxerat. auctorem ſalutis eorũ
p paſſionẽ ꝯſũmari ¶ Ad q̃rtam rñdet ne
gando minorẽ. Dicim⁹ ei ꝙ cognoſcere oc
culta cordiũ et dijudicare p ſe ptinet ad ſo-
lum deum. ſed ex influentia diuinitatis ad
animã xp̄i cõuenit ei ei cognoſcere et diju-
dicare occulta cordiũ. Et ideo dr̃ ad Ro.ij.
In die cũ iudicabit de⁹ occulta hominũ p
ihm xp̄m. Et ita compilando omnes ratõ
nes. iudiciaria poteſtas conuenit chriſto.

Ad ſecũdam queſtõȝ

ſic pceditur. Et videtur ꝙ ſuffragia viuoꝝ
nõ pſint defunctis. ¶ Primo ſic. Suffra
gia per vnum facta non poſſunt alij pro-
deſſe. ergo ꝛc. aſſumptuȝ pbatur ſic. Dicit
Gał.vj. Que ſeminauerit homo hec ꝛ me
tet. et ſi vn⁹ ex ſuffragijs alteri⁹ fructum cõ
ſequeretur meteret ab alijs ſeminata.
Scd̃o ſic. Ad iuſticiam dei pertinet vt vni
cuiqȝ tribuatur pro meritis. Unde Pſał.
Tu reddis vnicuiqȝ ſm opera ſua. ſȝ iuſti-
ciam dei deficere eſt impoſſibile. ergo ĩpoſ
ſibile eſt ꝙ vn⁹ ex operib⁹ alterius iuuetur
¶ Tertio ſic. Dicitur in euangelio p̄ſenti.
Qui bona egerunt ibunt in reſurrectiõeȝ
vite. qui vero mala in reſurrectõnem iudi
cij. id eſt. condemnatõnis. ¶ Quarto ſic.
proficere ex opere aliq̊ eſt in via exiſtentis.
ſed hoĩes poſt mortẽ nõ ſũt viatores. ergo
mortui nõ pñt viuoꝝ ſuffragijs adiuuari.
¶ Quinto. Null⁹ iuuat̃ ex ope alteri⁹ niſi
ſit aliq̃ vite cõmunicatõ inter eos. ſȝ nulla
eſt cõmunicatio mortuoruȝ ad viuos. ſm
phm.j. Eth. ergo ſuffragia viuoꝝ nõ pſunt
defũctis. ¶ In oppoſitũ eſt qđ habetur.ij.
Machab.xij. Sancta et ſalubris eſt cogi-
tatio pro defunctis exorare. ¶ Reſpõdeo
dicendum ſub duab⁹ ꝯcluſionib⁹. Prima
eſt. Suffragia p vnum facta pdeſſe poſſũt
alijs. Iſta concluſio patet pmo ex illo. p̄s.
Participem me fac deus oĩm timentiũ te
Ratione ſic. Omnes fideles caritate vniti
ſunt vni⁹ corporis membra. ſed vnũ mẽbroꝝ
iuuatur p alteꝝ. ergo vn⁹ hõ ex alteri⁹ meri
tis poteſt iuuari. Scd̃a concluſio. Mor-
tui poſſunt iuuari ex opib⁹ viuoꝝ. Iſta cõ-
cluſio patet ex cõſuetudine laudabili ecc̃ie
que orat pro defunctis. ſi ergo ecc̃ia non d̃-
cipitur. ergo ſuffragia viuoꝝ valent defun
ctis. Item dicit Auguſtinus libro de cura
agenda pro mortuis. Officia et ſacrificia
que offeruntur pro non valde malis ſũt p
pitiatõnes. Rõne ſic. Sicut ſe habent ora
tiones ſanctoꝝ ad viuoſ. ſic viuoꝝ ad mor
tuos. ſed ſancti mortui impetrãt nob̃ bõa
ꝛ nos adiuuãt. ergo et viui pñt bonis ope
ribus ſuis iuuare mortuos. Confirmatur
Caritas q̄ eſt vinculũ vniens membra ec-
cleſie non ſolum ad viuos ſe extendit. ſed
etiam ad mortuos qui in caritate decedũt
Caritas enim vita corporis non finitur.j.
Coꝝ.xiij. Charitas nunq̃ȝ excidit. Similr̃
mortui in memorijs hoĩm viuentiũ viuũt
et ideo intentio viuentiũ ad eos dirigi põt
Et ſic ſuffragia viuorum dupliciter mor-
tuis proſunt ſicut et viuis. et propter chari
tatis vnionem. et propter intentionem ad
eos directam. Nec tamen eis ſic valere cre
denda ſunt viuoruȝ ſuffragia vt ſtatus eo
rum mutetur de miſeria ad felicitateȝ. vel
econuerſo. ſed valent ad diminutioneȝ pe-
ne vł aliquid huiuſmodi. quod ſtatũ mor-
tui non tranſmutat. ¶ Ad ratõnes in op-
poſitum. ¶ Ad pmam rñdetur negando
ꝯſequentia. Et ratõ eſt. quia meſſio eſt per
ceptio vite eterne. ſicut habetur Johis.iiij.

Qui metet fructū ꝯgregat in vitam etnaꝫ
fruct⁹ āt vite eterne non datur alicui niſi ꝓ
opib⁹ ꝓprijs. q̄ſi aliq̄s alteri impetret vt
ad vitam ꝑueniat. nūq̄ꝫ tn̄ h̄ fit niſi mediā
tib⁹ opib⁹ ꝓprijs. dū ſcilꝫ ꝑcib⁹ alic⁹ grā ali
cui datur ꝑ quā mereť vitā eternaꝫ. ¶ Ad
ſcđam reſpondetur. negādo cōſequentiaꝫ
Et rō eſt. q2 opus q̊d ꝓ aliq̊ fit efficitur ei⁹
ꝓ q̊ fit. et ſimiliť opus e⁹ q̊ mecuꝫ eſt vnum
eſt q̊dāmodo et meū. Vn̄ non eſt cōtra di:
uinā iuſticiā. ſi vn⁹ fructū ꝑcipiat de operi
bus factis ab eo q̊ eſt ſecū in caritate. vel ab
opib⁹ ꝓ ſe factis. h̄ etiam ſm̄ humanā iuſti
ciā ꝯuenit vt ſatiſfactio pro alio accipiať.
¶ Ad tertiam rn̄detur. ꝙ p̄n̄s euangeliuꝫ
in nullo cōtradicit ſuffragijs. bn̄ tn̄ innuit
ꝙ ſuffragia non valent ad mutatōeꝫ ſtat⁹
ſicut dictū ē. ¶ Ad q̊rtam rn̄detur negan:
do cōſequētiam. Et ratio eſt. q2 q̊ꝫuis ani:
me ſeꝑate non ſūt ſimpliciť in ſtatu vie. ſed
q̊ntum ad aliq̊d adhuc ſūt in via. inq̊ntuꝫ
ſcꝫ eoꝝ progreſſus adhuc retardať ab vlti:
ma retributōe. et ideo ſimpliciter eoꝝ via ē
circūſepta vt non poſſint vlteri⁹ ꝑ aliq̊ ope
ra tranſmutari ſm̄ ſtatuꝫ felicitatis ⁊ miſe
rie. ſed quantū ad h̄ non eſt circūſepta qui
q̊ntum ad h̄ ꝙ detinentur ab vltima retri:
butōne poſſint ab alijs iuuari. q2 ſm̄ h̄ ad:
huc ſūt in via. ¶ Ad q̊ntam rn̄deť. negan:
do ꝯſequentiaꝫ. Et ratō eſt. q2 q̊ꝫuis cōmu
nicatio ciuiliū operuꝫ de q̊ ꝑhus loquitur
non poſſit eē mortuoꝝ ad viuoſ. q2 mortui
extra vitā ciuilem ſūt. poteſt tn̄ eoꝝ eē com
municatio q̊ntum ad opa ſpūalis vite q̄ ē
ꝑ charitatem ad deum cui mortuoꝝ ſpūs
viuunt.

Ad tertiā queſtōnem

ſic ꝓceditur. Et videtur ꝙ ſuffragia ꝑ pctō:
res ſiue ꝑ malos facta non ꝓſūt illis ꝓ qui
bus fiunt. ¶ Primo ſic. Joh. ix. Scimus
q2 peccatores de⁹ non exaudit. ſi oratōnes
eoꝝ pdeſſent illis ꝓ quib⁹ orant exaudiren
tur a deo. ergo ſuffragia eoꝝ. ꝛc. ¶ Secun
do ſic. Dicit Gregori⁹. Cum is q̊ diſplicet
ad intercedendū mittitur irati animus ad
deteriora ꝓuocať. ſed quilibet peccator deo
diſplicet. ergo ꝑ peccatorū ſuffragia de⁹ ad
miſcđiaꝫ non flectitur. et ita taliū ſuffragia
non proſūt. ¶ Tertio. Nullū op⁹ eſt ſatiſ:
factoriū niſi q̊d fit ex radice caritatis. ſꝫ illō
non fit ſic. quia fit a malo. ergo n̄ ſatiſfacit.
¶ Quarto ſic. Iſte peccator non eſt mem
brum ecc̄ie. ergo nullam habet cōnexioneꝫ
cum illo q̊ mortu⁹ eſt. ergo op⁹ e⁹ eſt oīno
alienū ab ipō defuncto. ergo nihil ei ꝓdeſt
¶ In oppoſitum arguitur ſic. Nullus po
teſt ſcire ꝓ certo vtruꝫ ſit in ſtatu gratie vel
culpe. ſi ergo illa tantū ſuffragia ꝓſūt que
fiunt ꝑ eos qui ſunt in gratia. nō poſſꝫ bō
ſcire ꝑ quos ſuffragia cōquireret ſuis dfū:
ctiſ. et ita multi a ſuffragijs faciendis retra
herenť ¶ Scđo ſic. Dicit Aug⁹. Scđm h̄
iuuatur aliq̊s mortu⁹ ſuffragijs ꝙ dum vi
ueret meruit vt iuuareť poſt morteꝫ. ergo
valor ſuffragioꝝ menſurať ſm̄ ꝯditionem
e⁹ ꝓ quo fiunt. non ergo differt vtrum per
malos vel bonos fiant. ¶ Rn̄deo dicēdū
ꝙ ſuffragia facta per maloſ. ſi ſint facta per
opera ſacramentalia. vt eſt celebratio miſ:
ſe. aut ſint facta in perſone eccleſie. aut ex
ordinatione mortui decedentis in chari:
tate. ꝓſūt illis pro quib⁹ fiunt. Pro q̊ con:
cluſione notandum. ꝙ in ſuffragijs q̄ fiunt
ꝑ malos duo pn̄t cōſiderari. Primo ipm̄
operatū. ſic ſacrificiū altaris. ⁊ q2 noſtra ſa
cramenta ex ſeipis efficaciā hn̄t abſq̊ꝫ ope:
re operantis que equaliter explentur ꝑ q̊ſ:
cunq̊ꝫ fiant. q̊ntuꝫ ad h̄ ſuffragia ꝑ malos
facta defūctis proſunt. Alio modo pn̄t cō:
ſiderari quantum ad opus operans. ⁊ ſic
diſtinguendū eſt. q2 opatio peccatoris ſuf:
fragia facientis. poteſt vno modo conſide
rari vt eſt eius. ⁊ ſic nullo modo meritoria
eſſe poteſt. nec ſibi nec alijs. Alio modo in:
quantum eſt alterius. quod dupliciter cō:
uenit. Uno modo inquantū peccator ſuf:
fragia faciens gerit perſonam eccleſie toti:
us. ſicut vt ſacerdos dum dicit in eccleſia
exequias mortuorum. et quia ille intelligi:
tur facere cuius nomine vel vice fit. vt pa:
tet per Dionyſium tredecimo. celeſtis hie
rarchie. Inde eſt ꝙ ſuffragia talis ſacerdo:
tis quāuis ſit peccator. defunctis proſunt.

Alio mō qñ agit vt inſtrumentū alteriꝰ.
opus enī inſtrumenti eſt magis ṗncipalis
agētis. Vñ qꝫuis ille q̄ agit vt inſtrumētū
alteriꝰ nō ſit in ſtatu merēdi. actio tñ eꝰ pōt
eſſe meritoria rōne ṗncipalis agētis. ſicut
ſi ſeruꝰ in peccato exiſtēs q̊dcūqꝫ opꝰ miſe
ricordie facit ex ꝓcepto dñi ſui caritateꝫ ha
bētis. Unde ſi aliq̊s in caritate decedēs ꝑ
cipiat ſibi ſuffragia fieri. vel aliꝰ ꝑcipiat ca
ritatē habēs. illa ſuffragia valent defuncto
qꝫuis illa ꝑ q̊s fiant in peccato exiſtāt. ma
gis tñ valerēt ſi in caritate eſſent. q2 tunc ex
duabꝰ ptibꝰ opera illa meritoria eſſent.

¶ Ad rōnes in oppoſitum. ¶ Ad ṗmam
rñdetur. negando ꝯſeq̄ntiā. Et rō eſt mul
tiplex. Primo. q2 oratio ꝑ peccatores fctā
quandoqꝫ nō ē pctōris. ſꝫ alteriꝰ. ⁊ idō ſm
h digna ē vt a deo exaudiaṫ. Tum ſecundo
q2 quandoqꝫ deꝰ pctōres audit ſcꝫ qñ pec
catores aliq̊d deo acceptū petūt. nō eī ſolis
iuſtis. ſꝫ eī pctōribꝰ deꝰ bona ſua prouidet.
vt ptꝫ Math. v. nō āt ex meritis eoꝝ. ſed ex
ſua clementia. Et iō ioh. ix. ſuꝑ illud Pctō
res nō audit. dicit glo. ꝙ loquiṫ vt inunctꝰ.
id ē. nō plene illuminatꝰ. ſiue nō adhuc ple
ne vidēs. ¶ Ad ſcdam rñdeṫ. negando cō
ſequentiā. Et ratio eſt. q2 qꝫuis ex parte eꝰ
cui diſplicet oratio pctōris nō ē accepta. tñ
rōne alteriꝰ cuiꝰ vice vel impio agiṫ pt deo
eē accepta. ¶ Ad tertiā rñdeṫ. negādo ꝯſe
quentiā. q2 opus illud ex pte eꝰ cuiꝰ vice vl
imperio fit ex radice charitatis procedit.

¶ Ad q̄rtam rñdetur eodē mō. ꝙ ille cuiꝰ
vice aut mādato fiūt ſuffragia ē mēbꝛuꝫ ec
cleſie ex caritate vnitū eis ꝑ quibus ſuffra
gia fiūt. ⁊ h ſufficit. licet miniſter ſit a corꝑe
ecc̄ie caritate ſepatus.

Ad quartam queſtio

nem ſic ꝓceditur. Et videṫ ꝙ vox filij dei n̄
ſit cauſa reſurrectōis mortuoꝝ ¶ Primo
ſic. Reſurrectio fiet ſubito. cum dicat Da
maſ. ꝙ diuinā v̇tute fiet q̄ eſt infinita. ſꝫ vox
illa menſuraṫ tpe nec eſt potētie infinite. er
go reſurrectionis cauſa eſſe non poteſt ¶
Scdo ſic. Vox illa quā dicuntur audituri
mortui aut audiēt anteq̄ꝫ reſurgēt. aut pꝰ.
ſi ante. ergo anteq̄ꝫ viuent audiēt. ſi aūt pꝰ.
vox illa non fuit cauſa reſurrectionis. ¶
Tertio ſic. Quando datur potentia ſiue v̇
tus alicui qꝫuis miracl'oſe datur. opus ta
men egrediens ab illa erit naturale. ſic̄ ptꝫ ī
ceco illuminato. ſi ergo dicatur ꝙ voci illi
ſit data aliqua virtus. ſequitur ꝙ reſurre
ctio erit naturalis. quod falſum eſt. ¶ In
oppoſitum eſt euangeliū pñs. vbi dicitur.
Mortui audient voceꝫ filij dei. ¶ Reſpō
deo dicendū. ꝙ vox miniſterialiter erit cau
ſa reſurrectionis corporum mortuorum.
Unde apoſtolus. j. Theſſal'. iiij. ꝙ dominꝰ
in tuba dei deſcendet de celo. et mortui q̄ ī
chriſto ſūt reſurgent. Ratione poteſt ſic ꝓ
bari. Illud eſt cauſa excitatōnis in dormiē
te quo audito excitaṫ. ſed mortui in monu
mentis excitabuntur auditu vocis filij dei
vt patet in euāgelio. ergo vox illa erit cau
ſa reſurrectionis. Pro cuius concluſiōis
plenior intelligentia notandum iuxta ſan
ctum Thomaꝫ. ꝙ oportet cauſam effectui
aliquo modo coniungi. quia mouens et
motum. faciens et factum ſimul ſunt. vt ꝓ
batur. vij. phyſicorum. chriſtus autem re
ſurgens eſt cauſa vniuoca noſtre reſurre
ctionis. Unde oportet ꝙ in reſurrectōe cor
porum communi aliquo ſigno corꝑali da
to chriſtus reſurgens operetur. quod qui
dem ſignum vt quidam dicunt ad litteraꝫ
eſt vox chriſti reſurrectionem operantis. ſi
cut imperauit mari et ceſſauit tempeſtas.
Math. viij. Quidam autem dicunt ꝙ h
ſignum nihil aliud eſt q̄ꝫ ipſa preſentia eui
dens filij dei in mundo. Sed nobis meli
or videtur prior ſententia et lrē magis con
formis. et hec vox quecunqꝫ ſit quandoqꝫ
dicitur clamor quaſi preconis ad iudiciū
ciuitatis. quandoqꝫ autem dicitur ſonus
tube. vel ꝓpter euidentiam vel ꝓpter cōue
nientiam ad vſus tube. que erant in veteri
teſtamento. tuba enī ꝯgregabantur ad cō
ſilium. cōmouebanṫ ad bellum. ⁊ vocabāṫ
ad feſtum. reſurgentes autem congrega
buntur ad cōſiliū iudicij. ad preliū q̊ orbis
terraꝝ pugnabit cōtra inſenſatos. vt diciṫ
Sap. v. et ad feſtum eterne ſolennitatis.

¶ Ad rationes in oppoſitū ¶ Ad p̄mam
rn̄detur. negando ꝯſequentiā. Et ratio eſt.
qꝛ lꝫ ſon⁹ menſuret̄ tp̄e. nihilomin⁹ ſicut dꝛ
de formis ſacramentoꝝ in vltimo inſtanti
platōis. effectū ſuū hꝫ. ⁊ ſic reſurrectio fiet
ſubito. q̄ntū ad id q̊d in ea fiet v́tute diuīa
lꝫ q̊ ad id q̊d fiet miſterio angeloꝝ non fiet
ī inſtanti. ſi inſtans dicat indiuiſibile tp̄is.
et tn̄ in inſtāti ꝑut dicit inꝑceptibile tēpus
¶ Ad ſcd̄am rn̄detur. Uno mō ꝙ ibi au-
dire dꝛ. i. obedire. qꝛ audient. i. obedient vo-
ci filij dei. vox eni expſſiua eſt interioris cō-
cept⁹. tota aūt natura ad nutuꝫ obedit vo
lūtati diuine ⁊ p̄ceptōi. ſicut audiuit Laza
rus qn̄ dictū eſt ei. Ueni foras. et reuixit. vt
dꝛ ioh. xj. Alio mō rn̄detur iuxta ſáctū tho
mā. qꝛ ſicut forme ſacramentoꝝ hn̄t v́tutē
ſanctificandi. nō ex h ꝙ audiunt̄. ſꝫ ex hoc ꝙ
ꝑferūtur, ita illa vox quicq́d ſit habebit effi
caciā inſtrumentalē ad reſuſcitandū. nō ex
h ꝙ ſentit̄ ſed ex h ꝙ ꝑfert̄. ſic et vox ex ipa i-
pulſione aeris excitat dormientē ſoluendo
organū ſentiendi nō ex h ꝙ cognoſcat̄. q̄a
indiciū de voce ꝑueniēs ad aures ſeq̄t̄ ex-
citatōem ⁊ non ē cā ei⁹. Et ita vt dicit dn̄s
Bonauentura in. iiij. Uox illa audietur ſi
mul tēp̄e qn̄ mortui reſurgūt. ꝑus tn̄ natu-
ra reſurgūt q̄ꝫ audiunt rōne iam dicta. ¶
Ad tertiam reſpōdetur. negando ꝯſequen
tiam. Et ratio eſt. qꝛ v́tus illa data voci nō
eſt ens ꝑfectū in natura. ſꝫ ē talis q̄lis eſt in
formis ſacramentoꝝ. Aſſūptū āt eſſꝫ verū
qn̄ potētia ſiue v́t⁹ q̄ datur eſſet ens cōple-
tum in natura. ſicut eſt potentia data ceco
illuminato.

In feſto beati Marti
ni eſt euangelium. Sint lumbi veſtri. ⁊c.
Luce. xij. de quo diſputat̄ ſicut in feſto bea-
ti Nicolai. Nunc queritur.

Utruꝫ illud ſit ue-
rū aut ꝯueniēt̄ dictū ꝙ expectātes
dn̄m reuerſurū chriſt⁹ faciet eos
diſcūbere et tranſiens miſtrabit illis. Et vi
det̄ ꝙ nō. ¶ Primo ſic. Diſcubit⁹ eſt acō-
modata corꝑis diſpoſitio in iacendo vl̄ ſe
dendo. ſed talis corꝑalis diſcubit⁹ nō ꝯue-
nit aīab⁹ ſcōꝝ q̄ ſūt ſp̄us incorporei. ergo n̄
videt̄ ꝯueniēs. ¶ Scd̄o ſic. Chriſt⁹ ē immo
bilis ſp̄ ſtabilis dans cūcta moueri. vt dic̄
Boeti⁹. Et in p̄s. Tu āt idē ip̄e es. ergo n̄ vi
det̄ ꝯuenient̄ dictū ꝙ trāſiens. ⁊c. ¶ Tertio
ſic. Si miſtrabit. querit̄ aut idē omib⁹ aut
varia diuerſis. nō videt̄ idē. qꝛ vt videt̄ tūc
oēs equaliter eſſent beati. q̊d ē falſum. Cuꝫ
eni p̄miū rn̄deat merito. et multi ſint excel
lentioris meriti q̄ꝫ alij. neceſſario nō erunt
omēs equaliter beati. ſi varia. ergo ſeq̄t̄ ꝙ
nō erit vna beatitudo oīm. ¶ In oppoſitū
eſt euangeliū. ¶ Rn̄deo dicendum. ꝙ h ve-
riſſimū ē bene intellectū. dn̄s ei ſp̄ualia lo-
quit̄ ſub ſimilitudine rerū corporalium vt
nos intelligere valeam⁹. ¶ Ad ratiōes in
oppoſitum. ¶ Ad p̄maꝫ rn̄detur. ꝙ ꝑ illuꝫ
diſcubitū intelligūtur ſedes et manſiones
parate ſanctis in illo btitudinis prandio.
de q̊b⁹ dꝛ Jo. xiiij. In domo p̄ris mei mul-
te māſiones ſūt. q̊d Auguſtin⁹ exponit de
varijs dignitatib⁹ p̄mioꝝ. ¶ Ad ſcd̄aꝫ rn̄
detur iuxta Albertū magnū ſup Lucā. xij.
ꝙ chriſt⁹ tranſibit triplici trāſitu in gloria
miſtrando. ſcꝫ trāſitu corꝑali ſcd̄o mentali
tertio ſimul corꝑali ⁊ mētali. Corꝑali q̊deꝫ
tranſibit in ſeip̄o qn̄ poſt iudiciū de aere in
q̊ occurrent ei beati in celū cū eis mouebit̄
j. Theſſal. iiij. Simul rapiemur cū illis ob
uiam xp̄o in aera. Mentali aūt trāſitu nō
tranſibit in ſe ſꝫ in ſanctis qn̄ nouis illumi
natōib⁹ reficiet ſanctos Ecc̄. xxiiij. Trāſite
ad me omnes q̊ concupiſcitis me. Simul
aūt corporali ⁊ mentali tranſibit et in ſáctiſ
quando ſenſibus corporis exhibebit gl̄iaꝫ
corꝑis. et mentib⁹ exhibebit gl̄am diuinita
tatis. Joh. x. Per me ſi q̊s introierit ſalua-
bit̄. et ıgredie̅t̄ et egredie̅t̄ et paſcua inueniet
Expōit Auguſtin⁹. Foris egrediēs paſcet̄
in ſaluatoris hūanitate. et intus ingrediēs
paſcet̄ in creatoris diuinitate. et ſic vtrobi-
q̄ꝫ paſcua inueniet. ¶ Et ſic reſpondetur ad
tertiam ꝙ idem miniſtrabit omnibus. om
nium enim beatitudo vna ſicut vn⁹ dena-
rius. licet non equaliter omēs illam parti-
cipent.

In feſto beate kathe rine eſt euangelium. Simile eſt regnuꝫ ce lorum. Mathei. xiij. Circa quod poteſt di ſputari ſequens queſtio.

Utrū beata kathe
rina emit agrum in quo erat theſ
aurus abſcōditꝰ. Et videt̄ ꝙ nō.
Primo ſic. Quia ager ille in q̊ aſcōditi ſūt
omēs theſauri ſapientie ⁊ ſciētie dei eſt xp̄s
Col. ij. ſed xp̄us nō eſt emibilis. ergo. ꝛc.
Scd̄o ſic. Chriſti p̄cio Katherina ⁊ omēs
fideles ſumꝰ empti. ſm̄ illud. j. Cor. vj. Em
pti enī eſtis p̄cio magno. glo. chriſti ſāgui
ne. ergo non videt̄ ꝯuenienter dictū ꝙ xp̄s
emptꝰ ſit a q̄cūq̄ȝ noſtrū. In oppoſitum
videt̄ euangeliū. qd̄ in hm̄oi ſcē feſtiuitate
legit̄. ꝙ beata Katherina fuerit illa q̄ agrū
emit in q̊ theſaurꝰ eſſet abſconditꝰ vt habe
ret illū. Rn̄deo dicendū. ꝙ emptio in p̄
ſenti dr̄ metaphorice. qꝛ vbi eſt aliq̄ cōmu
tatio ibi videt̄ aliq̄ emptō. Cum aūt ſancti
ꝯtemnūt oīa terrena p̄ xp̄o. et p̄p̄am vitaꝫ
exponūt p̄pter ip̄m dicunt̄ emere chriſtuꝫ.
iuxta illud ap̄li ad Phil. iij. Omia ſcȝ mū
dana detrimentū feci. et arbitror vt ſterco
ra vt chriſtū lucrifaciā. et vt inueniar ī illo.
Et Ambro. determinās illud Yſa. lv. Om
nes ſitientes venite ad aq̄s et q̄ nō habetiſ
argentū ite emite. ꝛc. Dicit ſic. Nec eī p̄ciuȝ
queſiuit a nobis q̄ ſanguinis ſui p̄ciuȝ ſol
uit. qꝛ nō auro nec argēto ſȝ p̄cioſo nos re
demit ſanguine. ergo idē p̄ciū debes q̊ em
ptus es. eme xp̄m tibi. n̄ eo qd̄ pauci habēt
ſȝ eo qd̄ oēs hn̄t p̄ naturā. ſuū ē qd̄ a te xp̄s
repoſcit. ip̄e oībꝰ vitā dedit. ip̄e p̄ oībꝰ mor
tē ſuā obtulit. ſolue p̄ auctore qd̄ ſolutuȝ ē
lege. nō mediocris ꝯtractꝰ ē. h̄ Ambroſiꝰ.
Cū ergo beata Katherina ꝯtempta omni
dignitate vitā ſuā p̄ xp̄o ꝯſtantiſſime dede
rit. recte emiſſe agrū. i. xp̄um in quo theſau
rus abſconditus eſt dr̄. Ex quo agro ſūpſit
theſauruȝ diuine ſapientie q̄ maxime vſa ē
in defenſione fidei in ꝯfutatione idolatrie.
in diſputatōe ꝯ rethoreſ. quibꝰ vnū ſolum
deū verū eſſe p̄bauit et deos falſos omnes
eſſe cōuicit. Inde ſūpſit theſaurū ſciētie na
turalis. q̄ maxime vſa eſt in diſputatōe cō
tra imp̄atoreȝ. vt patet in legenda. Tertio
ſumpſit inde noticiam ſcientie metaphiſi
ce. et h̄ in ꝯtemptu terrenoꝝ. h̄ eī ſciētia ſpe
culat̄ formaſ ſine materia. hanc habuit qn̄
animū ſuū a materialiū rerum amore ſub
traxit. qua vſa eſt qn̄ oratores ⁊ reginam ⁊
milites ad ꝯtemptū mundi et deſpectum
ſui et deſideriū regni celeſtis animauit. et
in martyrio ꝯfortauit. Ad rōnes ī oppo
ſitum. Ad p̄mam rn̄detur. negando aſ
ſumptū. quoniā modo p̄dicto chriſtꝰ emi
bilis eſt. Ad ſcd̄am rn̄det̄ negando con
ſequentiā. Et ratio eſt. quia non eſt idē em
ptionis quo chriſtus dicitur ſuo ſanguine
nos emiſſe et qua fide et deuotōne nos eū
amplectemur. Unde Ambro. Nemo ve
reatur q̄ argentum non habet. non querit
chriſtus argentum. ſed fideȝ que argento
precioſior eſt.

Finiunt queſtiōes euangelioꝝ tam de tempore q̄ȝ de ſanctis domini Johannis de turre cremata Cardinalis feliciter.

A 2708738

Ant 6202